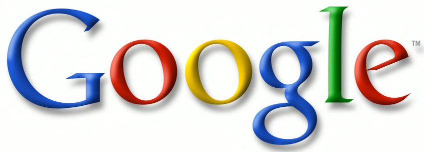
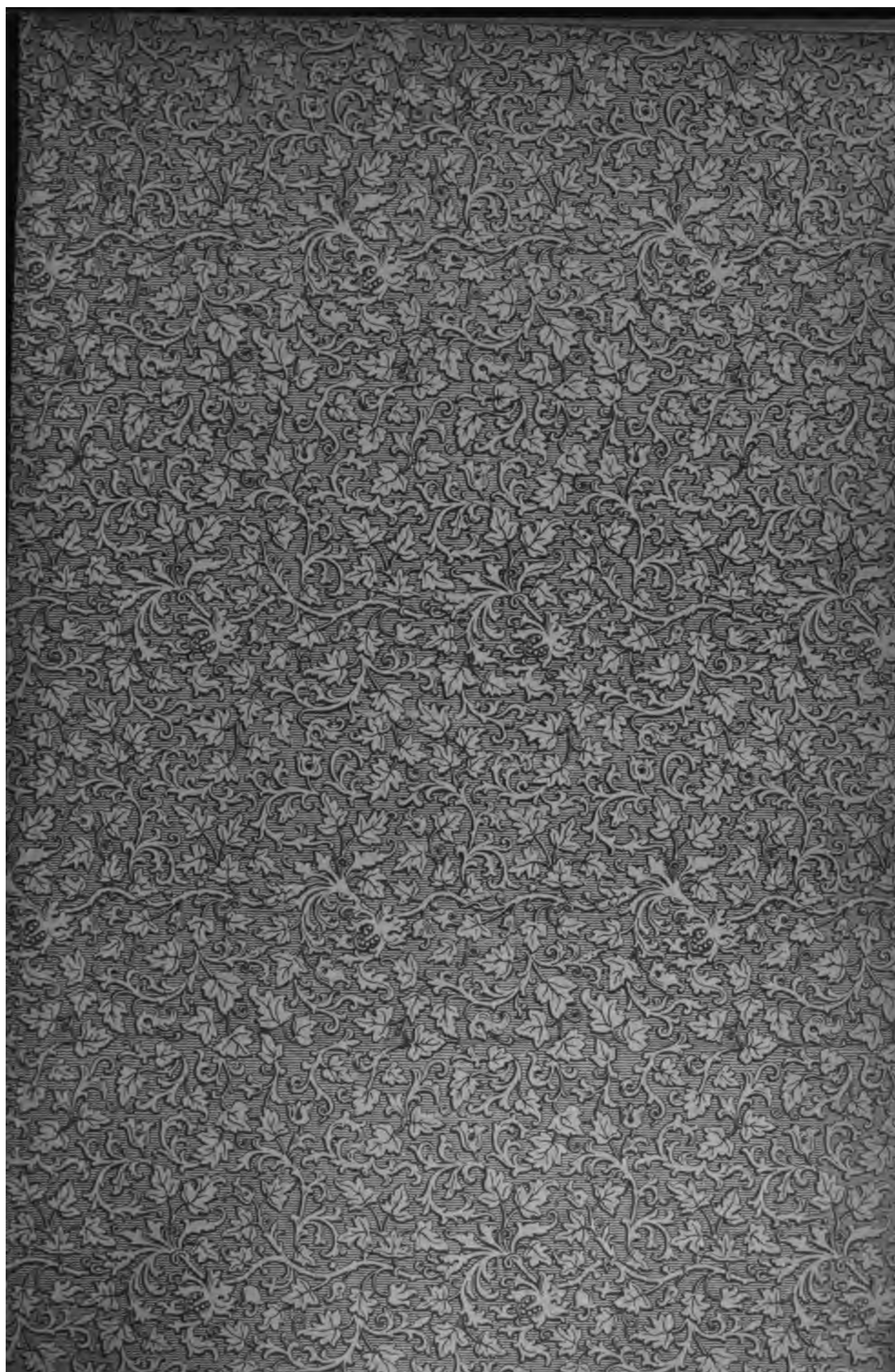

HIERONYMUS
ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY

CATALOGUS.

CATALOGUS

DER

BIBLIOTHEEK

VAN DE

MAATSCHAPPIJ

DER

NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE

TE LEIDEN.

EERSTE DEEL.

1ste AFD. **HANDSCHRIFTEN**, BEWERKT DOOR Dr. H. C. ROGGE,
MET SUPPLEMENT BEWERKT DOOR Dr. S. G. DE VRIES.

2de AFD. **DRUKWERKEN**, BEWERKT DOOR LOUIS D. PETIT 1ste GEDEELTE.

LEIDEN, E. J. BRILL.
1887.

Nu, na een onvermoeiden arbeid van ruim 5 jaren de tweede Afdeeling van den Catalogus der Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde voltooid voor mij ligt, en de geheele Catalogus binnen weinige weken geheel compleet, en door de bij alle Afdeelingen gevoegde Supplementen tot heden bijgewerkt, in het bezit der leden wezen zal, is thans het oogenblik gekomen om, bij wijze van inleiding, het een en ander mede te deelen over de lotgevallen dezer Bibliotheek. — Wèl is reeds in de voorrede van den Catalogus van 1847 de geschiedenis onzer boekerij medegedeeld en door Dr. W. Bisschop zeer uitvoerig herhaald in het in 1867 verschenen „*Gedenkschrift*, *uitgegeven ter gelegenheid van het eerste eeuwfeest*", en zou ik dus kunnen volstaan met den belangstellenden lezer daarnaar te verwijzen; ik meende echter beter te doen wanneer ik, steunende op de mededeelingen mijner genoemde voorgangers, de lotgevallen onzer Bibliotheek zoo beknopt mogelijk verhaalde. Te eerder meende ik dat te mogen doen, daar dat *Gedenkschrift* bij hen, die nà 1867 Lid onzer Maatschappij werden, zoo goed als onbekend is en ik dan tevens gelegenheid vond om de daarin medegedeelde geschiedenis, die slechts loopt tot het jaar 1866, bij te werken tot op het tegenwoordige oogenblik.

Een drietal Studenten der Leidsche Hoogeschool, de HH. W. M. Quaet, A. van Assendelft en H. A. Kreet vereenigde zich in 1757 tot gezamenlijke beoefening der vaderlandsche letterkunde, geschiedenis en oudheidkunde. — F. van Lelyveld, de student H. Tollius, H. van Wijn en P. Paludanus voegden zich bij hen en zoo ontstond langzamerhand uit dien gezelligen vriendenkring een Genootschap met het doel de studie der Nederlandsche taal- en letterkunde, geschiedenis en oudheidkunde te bevorderen onder de zinspreuk: *Minima crescunt.* — Het ledental werd allengs grooter en nadat M. Tydeman en A. Kluit mede tot het lidmaatschap waren toegetreden, werd het plan gevormd tot het oprichten eener Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde. Dit plan vond voldoende ondersteuning, een aantal aanzien-

lijke en bekende geleerden werd uitgenoodigd daaraan deel te nemen en zoo werd in 1766 de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde opgericht [1]).

De weinige boeken en handschriften die het Genootschap bezat, gingen aan de nieuwe Maatschappij over, en deze kleine verzameling vormde dus de kiem onzer thans zoo uitgebreide en belangrijke bibliotheek. — Reeds spoedig na de oprichting der Maatschappij gaven enkele leden, doordrongen van het juiste denkbeeld dat de Bibliotheek dezer Maatschappij niet slechts voor, maar vooral door de leden gevormd moest worden, een exemplaar hunner geschriften ten geschenke en de eerste die daarvan het navolgenswaardige voorbeeld gaf, was de niet onverdienstelijke dichter W. VAN DER POT die zijn dichtstuk *Endeldijk* onmiddellijk na de uitgave aan de Maatschappij schonk. — Jammer genoeg bleef het getal dier milde gevers zich tot enkelen bepalen. — Slechts zeer weinigen volgden aanvankelijk dat goede voorbeeld na, zoodat de verschillende Voorzitters herhaaldelijk, ja zelfs geregeld, zich gedwongen gevoelden in hunne openingsredenen voor de Algemeene Vergaderingen de belangen der Boekerij in de mildheid der leden ten dringendste aan te bevelen en hen op te wekken om geregeld van al hunne nieuwe uitgaven een exemplaar aan de Bibliotheek te schenken. — Langzamerhand begon men aan dat verzoek gevolg te geven en ofschoon het nu en dan dringend herhaald moest worden (merkwaardige overeenkomst met toenmaals en nu!) toch vloeiden de geschenken langzamerhand meer en meer toe en breidde de Bibliotheek zich voortdurend belangrijk uit.

Het is natuurlijk niet wel mogelijk te dezer plaatse een opgave te geven van de honderden personen die sedert de oprichting der Maatschappij in 1766 tot heden hare Boekerij met geschenken vermeerderden, hunne namen trouwens werden geregeld in de jaarlijksche Verslagen medegedeeld; toch meen ik voor sommige geschenken die eene belangrijke plaats in de geschiedenis der Bibliotheek innemen, eene uitzondering te mogen maken.

Op de Alg. Vergadering van 1788 werd door den Voorzitter medegedeeld dat het in dat jaar overleden medelid Z. H. ALEWIJN aan de Maatschappij gelegateerd had „alle zijne oude Manuscripten (zooals het Extract uit zijn Testament luidde), „als meede alle zijne oude gedrukte min of meer raare Boeken, die in de Nederlandsche „Letterkunde van gebruik zijn, van welk alles hij Heer Testateur voorneemens is, „eigenhandige Lijsten, bij de grosse van dit zijn Testament, neder te leggen enz.". — Deze eigenhandige lijst bevindt zich in onze Bibliotheek en op bldz. XXIX—XXXII van den Catalogus van 1847 vindt men eene opgave van de handschriften en boeken waaruit dit Legaat bestond.

Het tweede belangrijke en hoogst kostbare geschenk ontving de Maatschappij in 1841 toen een der leden, die voorloopig onbekend wenschte te blijven (in 1847 werd na het overlijden van den Heer Mr. DIEDERIK VAN LEYDEN GAEL bekend gemaakt dat deze de schenker was), eene allermerkwaardigste verzameling Nederlandsche Tooneelstukken van vroegeren en lateren tijd, vergezeld van een, volgens de toen nog

1) Eene uitvoerige geschiedenis der Maatschappij van de hand van J. T. BERGMAN vindt men in het hierboven genoemde *Gedenkschrift*, bldz. 121—219.

gebruikelijke verdeeling naar de verschillende formaten van fol., 4°, groot en klein 8°, alphabetisch ingerichten catalogus. — Deze verzameling was oorspronkelijk bijeengebracht door den Heer DIEDERIK VAN LEYDEN, overleden te Amsterdam omstreeks 1810, en door erfenis in handen gekomen van zijn neef, die overtuigd was het meest in den geest des verzamelaars te handelen wanneer hij de geheele kostbare verzameling aan de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde schonk. — Dat die verzameling kostbaar was en de Bibliotheek daardoor eene belangrijke aanwinst kreeg, blijkt voldoende uit de mededeeling van den toenmaligen Voorzitter der Maatschappij Dr. M. SIEGENBEEK in de *Alg. Konst- en Letterbode* van 1841 N°. 44 waarin hij zegt: dat de collectie aan de Maatschappij geschonken vergeleken was met de als volledigst bekende verzameling van vroegeren tijd, die van den Heer J. VAN DER MARCK, waarvan de verkoop-catalogus in 1774 bij C. VAN HOOGEVEEN Jr. verscheen onder den titel: *Naemrol der Nederduitsche Tooneelspelen* enz., en dat bij de vergelijking gebleken was dat de verzameling aan de Maatschappij geschonken, wat zeldzame stukken en volledigheid betrof, die eerstgenoemde verre overtrof. Achter die *Naemrol* nu vindt men eene opgave der besteede prijzen en der geheele opbrengst van den verkoop, bedragende niet minder dan *f* 2376: 12 stuiv.!

In 1861 kon de Voorzitter mededeeling doen van een hoogst belangrijk geschenk door de familie KLUIT aan de Maatschappij vereerd. Deze schonk namelijk al wat er van de papieren van den beroemden hoogleeraar A. KLUIT uit de ramp van het jaar 1807, waarbij zijn huis ineenstortte en hij zelf doodelijk getroffen werd, gered was. Hoewel zich daaronder vele stukken bevonden die reeds door den hoogleeraar in zijn geschriften of door zijn studenten in hunne proefschriften gebruikt waren, toch vond men daarbij vele oude oorkonden en aanteekeningen die nog onuitgegeven waren. ADRIAAN KLUIT behoorde tot de oprichters en eerste leden der Maatschappij; zijne letterkundige nalatenschap kon daarom nergens beter dan in hare Boekerij nedergelegd worden.

De familie VAN LENNEP volgde in 1867 dat voorbeeld, door aan de Maatschappij het handschrift te vereeren der gedrukte werken van JACOB VAN LENNEP; te belangrijker, daar onder deze handschriften òf de eerste onuitgegeven bewerking van eenige stukken òf eene latere omwerking van andere voorkomen. Ook Mevrouw A. L. G. BOSBOOM-TOUSSAINT schonk in 1877 het volledige handschrift van verschillende harer romans; eene verzameling die met de hiervoor genoemde van VAN LENNEP een der vele sieraden onzer Bibliotheek uitmaakt.

Dr. J. J. F. WAP verrijkte de boekerij in 1876 met eene buitengewoon volledig exemplaar zijner talrijke werken, voor het meerendeel in fraaie, sommige zelfs in zeer kostbare banden gebonden. In deze verzameling bevindt zich menig stuk dat men in andere openbare bibliotheken te vergeefs zal zoeken. Daarenboven voegde hij daaraan eene verzameling boeken toe door hem van aanteekeningen voorzien, en eenige relieken van W. BILDERDIJK, een en ander uitvoerig medegedeeld op bladz. 69—80 van het Verslag der Handelingen onzer Maatschappij over 1876.

Het belangrijkste geschenk evenwel dat der Maatschappij ooit te beurt viel

was toen in 1880 haar diep betreurd medelid Dr. Eelco Verwijs een schitterend blijk van zijne belangstelling in haar en hare Boekerij gaf door aan haar zijne geheele kostbare bibliotheek te legateeren. — Belangrijker en meer welkom geschenk ontving de Maatschappij nooit, want niet slechts ontving zij daardoor eene merkwaardige verzameling van boeken op het gebied der Nederlandsche taal- en letterkunde, waaronder eene menigte boeken voorkwam die men in hare boekerij vruchteloos zocht, maar ook de overige Germaansche, en niet minder de Romaansche talen waren door menig kostbaar boek of zeldzame uitgave goed vertegenwoordigd. Evenzoo werd door deze uiterste-wilsbeschikking de Afd. Geschiedenis, Oudheidkunde, Fabelleer, Zeden en Gewoonten en Plaatsbeschrijving belangrijk aangevuld; eene menigte boeken b. v. met betrekking tot Friesland en de Friesche taal- en letterkunde konden daardoor bij de reeds voorhandene gevoegd worden, en het gelukkig feit dat de verzameling met betrekking tot deze provincie vermeld op Kol. 605—627van Dl II van dezen Catalogus een zoo fraai geheel vormt, dat voor eene provinciale verzameling niet behoeft onder te doen, is voor een groot deel aan Eelco Verwijs te danken.

De geheele verzameling, waaraan in de Bibliotheek eene eereplaats gegeven werd, bestaat uit ruim 1850 boekwerken en vult 91 planken of 13 kasten, die, van een fraai geschilderd opschrift voorzien, eene duurzame herinnering vormen aan den man, die door zijne geschriften zich zulk eene blijvende plaats in de geschiedenis der Nederlandsche letterkunde, en door deze schenking in die der aan haar gewijde Maatschappij verworven heeft! —

Daarenboven werd door den erflater vrijheid gegeven eventuëele doubletten ten bate der Bibliotheek te verkoopen. — Zoodra die verkoop zal plaats gehad hebben, wat met het oog op de overige dubbelen der boekerij tot heden niet kon geschieden, zullen voor de opbrengst daarvan andere boeken, passende in het kader der verzameling-Verwijs gekocht en bij de overige gevoegd worden.

Ook verschillende voorname uitgevers brachten het hunne bij tot vermeerdering onzer Bibliotheek. De Heeren A. C. Kruseman, J. H. Gebhard, J. B. Wolters, Mart. Nijhoff, S. E. van Nooten, A. W. Sijthoff en S. C. van Doesburgh, om slechts enkelen te noemen, schonken dadelijk wat in vroeger of later tijd uit hun fonds ten geschenke gevraagd werd. — Het buitenlandsch lid, de Noord-Amerikaansche generaal J. Watts de Peyster vereerde de Bibliotheek met eene merkwaardige verzameling boeken en kaarten met betrekking tot den Noord-Amerikaanschen oorlog; Dr. W. N. du Rieu schonk eene uitgebreide verzameling werken van en over W. Bilderdijk uit de bibliotheek van wijlen Mr. L. C. Luzac; Joh. Hilman gaf een fraai exemplaar der prachtuitgave van Vondel's Werken door J. van Lennep uitgegeven; Mr. J. T. Bodel Nijenhuis, die jaren lang de Bibliotheek met belangrijke bijdragen vermeerderd had, schonk o. a. zijne uitgebreide verzameling portretten van afgestorven leden onzer Maatschappij. De op bldz. 425—28 en 707—16 van Dl I van dezen Catalogus vermelde fraaie collectie kinderboeken, is voor het grootste gedeelte te danken aan de mildheid van den Heer Dr. J. Tideman, die deze voor de Maatschappij verzamelde; de Heer James de Fremery gaf verlof voor zijne rekening

aan te koopen een compleet exemplaar van de uitmuntende *National-Bibliothek der Deutschen Klassiker*, terwijl, zooals de jaarlijksche verslagen van den Bibliothecaris uitvoerig mededeelden, eene menigte andere leden onmiddellijk bereid waren om de leemten in de Bibliotheek, wat hunne werken betrof, aan te vullen, toen ik hen bij de bewerking van den nieuwen Catalogus daarop gewezen had, en in de laatste dagen, toen de Catalogus reeds bijna geheel afgedrukt was, verraste het Bestuurslid Dr. Jan ten Brink ons nog met een present-exemplaar zijner prachtuitgave *Onze hedendaagsche letterkundigen*.

Behalve door deze geschenken van leden en niet-leden der Maatschappij, is de Bibliotheek vooral ook in de laatste jaren zeer verrijkt door het ruilen der door de Maatschappij uitgegeven werken tegen die, welke door binnen- en buitenlandsche Genootschappen in het licht gegeven worden. De uitgebreide lijst daarvan achter ieder Verslag van den Secretaris-Bibliothecaris voorkomende, en de menigte boeken en tijdschriften langs dien weg verkregen en in den Catalogus opgenomen, toonen genoegzaam aan op hoe breede schaal en met welk een gunstigen uitslag die ruiling plaats heeft.

Met aankoopen van boeken was men in den beginne spaarzaam. Slechts die boeken, welke voor de beide hoofdvakken der Maatschappij: Nederlandsche Taal- en Letterkunde en Geschiedenis van overwegend belang waren, werden voor rekening der kas aangekocht, en het eerste voorbeeld van dien aard, waarvan de Verslagen melding maken, is, dat in 1777 door de Alg. Vergadering besloten werd tot den aankoop der juist verschenen nieuwe uitgave van Kiliaen's *Etymologicum*. In 1778 schafte men zich het *Groot Placaat en Charter-boek van Friesland* uitg. door G. F. Thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg aan. De eerste groote aankoop werd gedaan voor het *Algemeen omschrijvend Woordenboek der Nederl. Taal* (zie Kol. 167 van dl I van dezen Catalogus), waarvan de Maatschappij de voorbereidende bewerking op zich genomen had en waarvoor zij zich al de noodige bouwstoffen en hulpmiddelen trachtte te verschaffen. Toen toch werd op de verkooping der bibliotheek van den bekenden geleerde J. J. Schultens een aanzienlijk getal belangrijke boeken en handschriften aangekocht, ten gezamenlijken bedrage van *f* 295.

Nog vele andere boeken en handschriften werden er in den eersten tijd nu en dan met het oog op dat Woordenboek aangekocht, en verder liet men geene gelegenheid voorbijgaan om op verkoopingen, boeken en handschriften voor de Maatschappij aan te koopen voor zooverre de toestand der kas zulks toeliet. Ondankbaar zou het zijn als te dezer plaatse geen gewag gemaakt werd van die leden, welke door buitengewone geldelijke bijdragen de Maatschappij daarin krachtig te gemoet kwamen. Hun getal is niet groot, daarom te meer hebben zij aanspraak op eene afzonderlijke, erkentelijke vermelding. In 1837 vermaakte Jkhr. Mr. P. J. de Bye aan haar eene som van *f* 500.— met bepaalde aanwijzing om daarvoor hetzij één, hetzij verschillende boekwerken aan te koopen. In 1843 werd men tot onderscheidene zoo

gewone als buitengewone uitgaven voor de Bibliotheek in staat gesteld door een legaat van Mr. J. H. Hoeufft, eveneens bedragende *f* 500—. In 1854 gaf Mr. H. J. Koenen ten behoeve der Boekerij eene som van *f* 80.— en 6 jaar later nog eene van *f* 25.—; de Heer J. J. van Voorst stelde in 1860 *f* 150.— ter beschikking van het Bestuur om daarvoor aankoopen te doen op de verkoopingen zijner bibliotheek, welk loffelijk voorbeeld in 1870 door twee leden van het Bestuur werd gevolgd toen zij ieder *f* 100.— schonken, om daarvoor eenige belangrijke werken van de auctie-Meulman voor onze Boekerij aan te koopen.

Door een en ander bleef 't mogelijk de Bibliotheek ook door middel van aankoop te vermeerderen, en de woorden van de Bibliotheekscommissie in de voorrede van den Catalogus van 1847 „dat er bijna geene noemenswaardige gelegenheid „verzuimd geworden (was), om voor de Boekerij in die vakken welke bij haar hoofd„zaak zijn, datgene op te sporen en bijeen te verzamelen, wat haar nog scheen te „ontbreken" kunnen in 1887, vooral voor de laatst verloopen jaren, naar waarheid herhaald worden.

Nadat toch gedurende eenige jaren ten gevolge van kostbare, door de Maatschappij uitgegeven boekwerken, de aankoop van nieuwe boeken tot de meest onontbeerlijke moest beperkt worden, en de bibliothecaris daarover in zijn Verslagen telkens klaagde dat zoo menige belangrijke auctie, waaronder die van J. van Lennep en Enschedé, plaats gevonden had, zonder dat hij iets voor de Bibliotheek had kunnen koopen, en dat 't hem slechts mogelijk gemaakt was om op de verkooping van J. Meulman eenige werken aan te schaffen doordat twee leden van 't Bestuur ieder *f* 100.— daarvoor beschikbaar stelden, was in 1876 in dien toestand eenige verandering ten goede gekomen, zoodat toen weder krachtig de hand geslagen kon worden aan eene stelselmatige vermeerdering der Bibliotheek. Toen de Heer Th. J. I. Arnold bezig was met de bewerking van den nieuwen Catalogus der Tooneelstukken, deed zich de vraag voor of het niet wenschelijk zou wezen, dit gedeelte der Bibliotheek zoo volledig mogelijk te maken en door aankoop aan te vullen wat ontbrak. Die vraag werd bevestigend beantwoord en ruim 2500 stuks tooneelstukken werden gekocht en bij de verzameling gevoegd. En later toen ik bezig was met de rangschikking der Afd. Drukwerken, en wel der Afd. Nederlandsche Taal- en Letterkunde stuitte ik op zulk een groot aantal merkwaardige leemten en miste ik zulk eene menigte werken, die men in eene taal- en letterkundige verzameling als de onze het allereerst zou zoeken, dat ik van die ontbrekende boeken eene lijst maakte, van ruim 26 blz. folio. Het Bestuur gaf mij vergunning mij uit zijn naam tot de leden te wenden met verzoek door present-ex. hunner werken, voor zooverre die bij ons nog gemist werden, de Bibliotheek te hulp te komen (aan welk verzoek, zooals hierboven reeds medegedeeld is, door menigeen voldaan werd), en tevens ontving ik verlof om oudere werken, of boeken die wij niet meer ten geschenke konden bekomen, aan te koopen. Daardoor werd ik in staat gesteld de Afd. Nederlandsche taalkunde, Dicht- en Prozawerken uit vroegeren tijd zooveel mogelijk te completeeren, de Afd. Berijmde psalmen, Geestelijke liederen, Vertalingen van Bijbelboeken, Catechisatieboekjes enz. belangrijk uit

te breiden, waardoor dan thans ook de genoemde afdeelingen de vergelijking met andere groote boekerijen met glans kunnen doorstaan.

Groote sommen werden daardoor aan de completeering der Bibliotheek besteed. Gedurende 1876—1887 werd niet minder dan *f* 6936.— aan haar ten koste gelegd, en te rekenen van 1824 (tot op dat jaar ontbreken de opgaven) is tot heden het aanzienlijk bedrag van *f* 21791,85 ter uitbreiding der Boekerij betaald [1]).

Na deze beknopte uiteenzetting van het ontstaan en de uitbreiding onzer Bibliotheek mogen hier nu eenige woorden volgen met betrekking tot hare lotgevallen, of liever hare zwerftochten door Leidens straten, voor en aleer zij eene veilige schuilplaats ontving onder het herbergzame dak der Universiteits-Bibliotheek. De Penningmeester der Maatschappij, Mr. J. G. LA LAU maakte zich niet aan overdrijving schuldig toen hij op de Alg. Vergadering van het jaar 1848 de Boekerij vergeleek bij eene zwerveling, die van 't eene naar 't andere lokaal gejaagd werd, want van 1766—1877 moest zij niet minder dan acht malen verhuizen!

In 1766 was zij geborgen in den reeds sedert vele jaren verbouwden *Schuttersdoelen*, aan het einde van de Groenhazegracht, ter plaatse waar zich tegenwoordig de Kazerne der Artillerie bevindt. — Vandaar verhuisde zij in 1778 naar een gebouw aan de Oude Vest, vroeger de Brouwerij *De Oliphant*, en bleef daar tot op het laatst der vorige eeuw. — Daarna tot 1818 werd zij bewaard in eene bovenzaal op de Langebrug, toebehoorende aan het Dichtgenootschap *Kunst wordt door Arbeid verkregen*. — Tegen het einde van 1822 moest zij overgebracht worden naar de gewezen Regentenkamer in het *Sint-Catharinagasthuis* op de Breestraat, waarover de Kerkmeesters der Waalsch-Hervormde Gemeente beschikking hadden en die door hen kosteloos ten gebruike der Maatschappij werd afgestaan. Nadat, eenige jaren later, een gedeelte van dat gebouw tot de bekende Stadsgehoorzaal was ingericht en de Maatschappij daar hare vergaderingen kon houden, kreeg de Boekerij daar in 1829 haar plaats op eene voor haar uitsluitend bestemde en afgesloten bovenkamer.

Spoedig echter bleek het dat, dank zij de voortdurende uitbreiding van de Bibliotheek, dit lokaal veel te klein en te bekrompen voor haar was. Na meer dan ééne vergeefsche poging om in hetzelfde gebouw of elders een ruimer lokaal te bekomen, slaagde het Bestuur in 1839 er in een geheel bovenhuis, uit drie vertrekken bestaande en toebehoorende aan Prof. TYDEMAN, in huur te verkrijgen, en werden de boeken daarop naar hunne nieuwe woning op het Gerechtsplein overgebracht.

Het duurde evenwel niet lang of het bleek dat ook dit nieuwe lokaal te klein was voor de steeds in uitbreiding toenemende Boekerij en vooral in 1841, toen het hierboven genoemde geschenk van Tooneelstukken ontvangen was, scheen het raadzaam naar een ruimer en meer geschikte lokaliteit om te zien. Daarmede ver-

---

1) De opgave der bestede gelden van 1824—66 ontleende ik aan het *Gedenkschrift*, terwijl de welwillende inlichting van onzen Penningmeester mij in staat stelde het bedrag der laatste 20 jaren daarbij te voegen

liepen eenige jaren; de Bibliotheek werd voortdurend grooter, de behoefte aan meerdere ruimte deed zich hoe langer hoe meer gevoelen en, wat erger was, de huur dier kamers werd tegen 1 October 1848 opgezegd. Wat te doen? Weder een lokaal huren en zich opnieuw aan de wisselvalligheid van een gehuurd perceel blootstellen, òf moeite doen om door middel eener geldleening een voldoend kapitaal bijeen te krijgen tot het oprichten van een gebouw, waarin de Maatschappij hare vergaderingen zou kunnen houden en hare Bibliotheek zou kunnen bergen? — Men koos het laatste. Op de Alg. Vergadering van 1848 werd daarop besloten tot het uitschrijven eener negotiatie van *f* 10,000 verdeeld in 100 aandeelen à *f* 100.—, maar de tijden waren ongunstig en de onderneming mislukte daar slechts 27 aandeelen geplaatst werden [1]).

Prof. TYDEMAN, hoe zeer verlangende, om zijne kamers voor zijn eigen bibliotheek ontruimd te zien, had de goedheid gehad de huur tot November 1849 te verlengen, en bood daarna, daar hij onmogelijk zijne kamers langer missen kon, voor denzelfden huurprijs drie vertrekken aan in een hem toebehoorend huis aan de Papengracht. Dit aanbod werd aangenomen en in Juli 1849 werden de boeken daarheen overgebracht.

Ondertusschen was er eene leening voor een gebouw van de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* tot stand gekomen; onze Maatschappij had daarin voor eenige aandeelen geteekend en daardoor kon zij met het Nut een contract sluiten, waarbij voor 25 jaren de noodige ruime lokalen tot berging harer Bibliotheek in het nieuwe gebouw gehuurd werden. In October 1850 werd dit gebouw aan de Steenschuur betrokken en de boeken, ter nauwernood tot rust gekomen in de ongezellige vertrekken op de Papengracht, werden opnieuw uit de kasten gehaald en gebracht naar het Nutsgebouw.

Met deze verandering, die werkelijk eene groote verbetering was, kon de toenmalige Bibliothecaris voorloopig tevreden zijn. Nu toch was er voldoende ruimte; voor de behoorlijke plaatsing der boeken was zorg gedragen en eene afzonderlijke leeskamer voor de bezoekers opengesteld. Na verloop van eenige jaren evenwel kwam het „spook van gebrek aan ruimte" zich opnieuw vertoonen, wèl voorloopig in het verschiet, maar het kwam toch nader en nader. De onvoldoende binten van het gebouw gedoogden niet dat er nieuwe kasten bijgezet werden, zoodat het Bestuur in overleg moest treden met de Commissie voor het gebouw en er in slaagde nog één vertrek te huren tot 1875. Daarmede was men voorloopig weder geholpen; het duurde echter niet lang of de bibliothecaris begon al weder te spreken over onvoldoende ruimte. Hoe grooter toch het getal Genootschappen werd waarmede men in betrekking trad, des te grooter werd ook het getal tijdschriften en vervolgwerken dat men ontving, die alle niet slechts plaatsruimte voor zich zelve vroegen, doch ook voor de deelen die nà hen zouden komen. Daarbij kwamen bezwaren van anderen aard. Volkomen te recht toch vroeg de voorzitter Dr. M. DE VRIES in zijne openingsrede voor de Alg. Vergadering van 1868, toen hij de leden opwekte om door

1) Zie Handelingen 1848 bldz. 102 en 1849 bldz. 23.

de benoeming van Dr. H. C. ROGGE tot Bibliothecaris, de toekomst der Bibliotheek te verzekeren: „Doch wat spreek ik van het verzekeren harer toekomst? Wat is „onzekerder dan het lot van dien boekenschat, met zooveel zorg en kosten verza„meld, een der schoonste sieraden van ons Leiden, ja van ons vaderland? Gehuis„vest in dit gebouw, zoo lijnrecht het tegendeel van wat men „hecht, sterk en „weldoortimmerd" pleegt te noemen; besloten binnen holle muren, met krullen op„gevuld; omringd van een aantal vertrekken met brandende gaslichten en gloeiende „kachels, niet zelden eene poos lang verlaten en zonder toezicht! Eén ongeval slechts, „en wat wordt er van de toekomst onzer bibliotheek!"

Zoozeer was het Bestuur overtuigd van het werkelijk gevaar, dat het toen reeds maatregelen genomen had om althans haar kostbaarste handschriften en boeken, datgene waarvan het verlies onherstelbaar zou wezen, in veiligheid te brengen en werden die kleinooden door het Bestuur der Academische Bibliotheek bereidwillig onder zijne bescherming genomen. — Ter bekoming van plaatsruimte werd daarop in 1874 de groote verzameling der Genootschapswerken mede daarheen overgebracht, en werden tevens met de Directie onderhandelingen aangeknoopt tot berging der geheele Boekerij in het gebouw der Academische Bibliotheek. Een gunstig onthaal viel aan dit voorstel van de zijde der daarin betrokken autoriteiten ten deel. Plannen tot verbouwing en uitbreiding van het bestaande gebouw door daaraan een nieuwen vleugel toe te voegen, uitsluitend bestemd tot berging der boeken van onze Maatschappij, werden ontworpen en door de verschillende colleges goedgekeurd en, nadat bij Contract, den 2den Oct. 1876 gesloten met de Curatoren der Hoogeschool, de Maatschappij hare geheele Boekerij in bruikleen afstond aan de Bibliotheek der Hoogeschool [1]), werden de boeken in den loop van 1877 naar hunne nieuwe bewaarplaats overgebracht.

Die verplaatsing van de Boekerij en hare vereeniging met die der Hoogeschool had eenige gewichtige veranderingen in de Wet ten gevolge, waarvan de voornaamste voor ons was dat van toen af de Secretaris tevens Bibliothecaris werd. De werkzaamheden van den Bibliothecaris waren dan ook door deze overbrenging zóó verminderd, dat beide betrekkingen gevoeglijk door één persoon konden waargenomen worden. Hadden de Bibliothecarissen vroeger te zorgen voor alles wat de Bibliotheek betrof, zooals het catalogiseeren, de administratie van het uitleenen, die van de boeken welke gebonden moesten worden enz., door de overbrenging naar de Rijks-Bibliotheek is dat werk verminderd tot het eenvoudig in ontvang nemen der boeken die aan de Maatschappij gezonden worden, de zorg voor het aankoopen van boeken, het aanteekenen daarvan in het journaal en de verzending der boeken naar de Bibliotheek der Rijks-Universiteit, waar verder alle overige werkzaamheden door de daarvoor aangestelde ambtenaren verricht worden. En die werkzaamheden zijn

1) Zie Handelingen 1878 blz. 79—88 en de Bijlage tot de Handelingen over 1877.

waarlijk niet gering. Vooral niet doordat (om van de catalogiseering, de plaatsing en de nummering der boeken niet eens te spreken) thans oneindig meer boeken uitgeleend worden dan vroeger het geval was, en de geheele omvangrijke administratie daarvan, door die overbrenging, uit handen van den Bibliothecaris der Maatschappij genomen en op de schouders gelegd werd der Heeren J. P. DE SAUVAGE, 1sten, en P. M. SPILLE, 2den Custos der Universiteits-Bibliotheek, wier toch reeds drukke bezigheden daardoor meer dan verdubbeld werden; te meer daar aan eerstgenoemde de verplaatsing en vernummering van een groot gedeelte der tooneelstukken opgedragen moest worden, en door laatstgenoemde voor het afzonderlijk uitknippen en opplakken van de duizenden in dezen Catalogus voorkomende titels, ten behoeve van den in de Universiteits-Bibliotheek gebruikelijken Kaart-Catalogus gezorgd wordt. — Ook de werkzaamheden der andere beambten en bedienden werden door deze overbrenging meer dan verdubbeld.

In meer dan één opzicht kwam die overbrenging aan de Maatschappij ten goede. Niet slechts kon zij nu overtuigd wezen dat hare kostbare, beroemde Boekerij in eene in alle opzichten veilige haven aangeland was en dat voor haar goede zorg gedragen werd, zoodat het Bestuur nu geen maatregelen meer behoefde te nemen tot het oprichten van een eigen gebouw; ook de kas werd daardoor zeer gebaat, daar voortaan alle boeken, zoowel die welke de Maatschappij reeds bezat, als die welke zij in het vervolg ontvangen zou, voor rekening der Universiteits-Bibliotheek opgeknapt en gebonden zouden worden.

Het toezicht op de Bibliotheek, tot in 1829 toevertrouwd aan den Secretaris, werd in dat jaar opgedragen aan eene commissie, bestaande uit Mr. H. W. TYDEMAN (Secretaris van 1822—47), Mr. J. T. BODEL NIJENHUIS en Dr. J. T. BERGMAN, welke beide laatstgenoemden sedert de Wet van 1847 als Bibliotheeksraden een lange reeks van jaren onafgebroken werkzaam gebleven zijn. Onder het bestuur van dit driemanschap trad de Bibliotheek een nieuw tijdperk in, en wel van gestadigen vooruitgang en toenemenden bloei, waardoor zij langzamerhand in omvang en belangrijkheid toenam. En dat zij zóó geworden is als wij haar thans kennen, is voor een groot deel aan genoemd drietal, meer bepaald aan BODEL NIJENHUIS en BERGMAN verschuldigd. Gedurende een groote reeks van jaren hebben zij geheel belangeloos een ontzaglijk aantal uren aan de Bibliotheek gewijd. Jaren lang hebben zij alleen al het werk gedaan dat er te doen was: catalogussen van boekverkoopingen nagezien, boeken beschreven en gerangschikt, catalogussen gemaakt, drukproeven verbeterd, correspondentie gevoerd, in één woord zij hebben alles gedaan wat te doen viel en zich daardoor in de geschiedenis onzer Bibliotheek een blijvende plaats verzekerd.

Toen in de Wet van 1847 de bepaling opgenomen was dat er een afzonderlijke Bibliothecaris wezen moest, werd Dr. L. J. F. JANSSEN daartoe benoemd, doch daar deze de benoeming niet aannam, bleef de Bibliotheekscommissie opnieuw voor de belangen der Bibliotheek zorgen, totdat in 1848 Jkhr. W. I. C. RAMMELMAN ELSEVIER tot Bibliothecaris benoemd werd. Deze werd door redenen voor hem van overwegend belang genoodzaakt reeds in Januari 1849 zijn betrekking neder te leggen, zoodat de Bibliotheekscommissie weder voorloopig het bestuur in handen nam.

In de Alg. Vergadering van 1849 werd de bepaling in de Wet opgenomen dat de Bibliothecaris voortaan geen lid van 't Bestuur wezen, doch daarentegen eene bezoldiging van ten hoogste *f* 500.– ontvangen zou. Als Bibliothecaris werd toen tevens Mr. L. Ph. C. van den Bergh benoemd, die tot 1852, toen hij aan het Rijks-Archief geplaatst werd, deze betrekking met veel kennis, grooten ijver en nauwgezetheid waarnam. — Tot zijn opvolger werd gekozen Dr. L. A. te Winkel, die in alles het voorbeeld zijns voorgangers volgde en o. a. met medewerking der Bibliotheekscommissie in 1853 een eerste en in 1857 een tweede Supplement op den Catalogus gaf. Tot het voorjaar van 1862 bleef Dr. L. A. te Winkel werkzaam, toen hij zijn ontslag nam, daar hij toen zijne krachten onverdeeld aan het *Woordenboek der Nederlandsche taal* moest wijden.

Niet dadelijk werd er een opvolger voor Dr. te Winkel benoemd. Eenige maanden vroeger was in de plaats van Mr. J. T. Bodel Nijenhuis Dr. W. N. du Rieu tot Secretaris benoemd en deze nam voorloopig onbezoldigd de betrekking van Bibliothecaris waar, totdat in de maandelijksche vergadering van Oct. 1862 Dr. W. Bisschop tijdelijk en in de jaarlijksche vergadering van 1863 definitief als zoodanig benoemd werd. Deze wijdde zijn zorgen aan de Bibliotheek totdat hij in 1867 door zijne benoeming aan de Rijks Hoogere Burgerschool te Leeuwarden daarheen vertrekken moest, en opgevolgd werd door Dr. H. C. Rogge, die tot in 1878 deze betrekking met groote toewijding, veel kennis en liefhebberij waarnam en wel onder de meest ongunstige omstandigheden. De Bibliotheek toch, door de zorgen der verschillende Bibliothecarissen gaandeweg zeer uitgebreid, werd dit nog meer door Rogge's bemoeiingen en voortdurend werd deze geplaagd door het steeds toenemend gebrek aan ruimte in een gebouw dat, zooals hierboven reeds gezegd is, niet vrij van brandgevaar was. Daarbij kwam dat de toestand der kas niet altoos toeliet dat hij op verkoopingen nog steeds ontbrekende boeken aankocht. Omstandigheden die alleszins geschikt zijn om, zelfs bij den meest ijverigen Bibliothecaris, de liefhebberij en toewijding te doen verminderen. In ieder door hem uitgebracht Verslag (waarvan ik de lezing ten zeerste aanbeveel aan ieder die een blik wil slaan op het lief en leed in het leven van een bibliothecaris) kwam hij met krachtige woorden op deze omstandigheden terug, en 't is ongetwijfeld voor een groot deel aan zijne klemmende betoogen te danken dat het Bestuur in onderhandeling trad met de Directie der Universiteits-Bibliotheek en met de Regeering, waardoor thans de Boekerij in een veilige en ruime woning geborgen is.

Eene eervolle onderscheiding, de benoeming van Dr. H. C. Rogge tot Bibliothecaris der Universiteit van de stad Amsterdam, was oorzaak dat hij in 1878 zijn betrekking in de Maatschappij moest nederleggen en opgevolgd werd door den Heer J. J. A. A. Frantzen, die tevens tot Secretaris der Maatschappij benoemd was. Deze bleef de betrekking van Secretaris-Bibliothecaris waarnemen tot in 1886, toen hij door zijne benoeming tot Leeraar aan het Gymnasium te Amsterdam daarheen vertrok en vervangen werd door den tegenwoordigen Secretaris-Bibliothecaris Dr. A. Kluyver.

In 1829 verscheen voor het eerst een Catalogus van de Bibliotheek onzer Maatschappij, een boekdeeltje van 150 bldz. De samenstelling daarvan had voor het toenmalig Bestuur nog al eenige moeilijkheden, vooral met betrekking tot de oude handschriften en de oude drukwerken. Het toeval was het echter gunstig daar destijds de bekende beoefenaar der oude Nederlandsche letterkunde H. HOFFMANN van Fallersleben, die zich later zulk een gunstigen naam verworven heeft door de uitgave der *Horae Belgicae*, zich hier te lande bevond en bereidwillig op zich nam de oude handschriften te beschrijven, welk werk hij zoozeer tot genoegen van het Bestuur volbracht, dat zijne beschrijving, in het Hoogduitsch gesteld en thans nog in de Bibliotheek der Maatschappij berustende (Zie Catal. der *Handschriften* N°. 980), voor den Catalogus van 1829 tot grondslag gestrekt heeft. Mr. H. W. TYDEMAN en Mr. J. T. BODEL NIJENHUIS, voor de beschrijving der drukwerken uit de 15e eeuw bijgestaan door Baron VAN WESTREENEN VAN TIELLANDT, zorgden voor het overige, en zoo zag in 1829 de langverwachte Catalogus het licht, tot 1840 gevolgd door niet minder dan 12 Supplementen.

Dat het raadplegen van dezen Catalogus door al die elkander opvolgende jaarlijksche Supplementen gaandeweg moeilijk, bijna onmogelijk werd, spreekt wel vanzelf, en de behoefte aan een nieuwen Catalogus, waarin al die Supplementen opgenomen zouden zijn, deed zich hoe langer hoe meer gevoelen. Daarbij kwam dat de voorraad exemplaren van den Catalogus zelf langzamerhand uitgeput raakte, zoodat in 1840 besloten werd tot de uitgave van een nieuwen. Na de eerste voorbereidende werkzaamheden kon in 1841 met het drukken der Afd. Handschriften en Drukwerken met geschreven aanteekeningen begonnen worden, die dan ook in 1842 op de Alg. Vergadering ter tafel gebracht werd. Ondertusschen was het belangrijke, hierboven genoemde, geschenk van tooneelstukken ontvangen dat nog in den nieuwen Catalogus moest opgenomen worden, en dat de beschrijving van deze massa boeken aan het drukken groote vertraging gaf, laat zich begrijpen. In 1847 kwam men echter met alles gereed en kon de Catalogus, bewerkt door Mr. H. W. TYDEMAN, Mr. J. T. BODEL NIJENHUIS en Dr. J. T. BERGMAN in 2 dln het licht zien, gevolgd in 1849 door den Alphabetischen Bladwijzer, geheel bewerkt door J. T. BERGMAN, in 1853 door een Bijvoegsel van de boeken in 1848 tot 1852 ontvangen en in 1857 door een Tweede Bijvoegsel de aanwinsten van 1853—57 vermeldende, beide bewerkt door Dr. L. A. TE WINKEL met medewerking van de beide leden der Bibliotheekscommissie.

Reeds in het najaar van 1861 bleek alweder de behoefte aan een nieuw Supplement en de toenmalige Secretaris, Dr. W. N. DU RIEU, nam de taak op zich, de uitgaaf daarvan te bezorgen. Daar de voorraad der beide vorige Supplementen zoo goed als uitgeput was, werd besloten niet weder een Supplement te geven, doch de in 1853 en 1857 verschenen Bijvoegsels te vereenigen met de opgave der sedert 1858 bijgekomen boeken en als een derde deel van den Catalogus van 1847 te doen verschijnen. De titels voorkomende in de beide nu vervallen Bijvoegsels werden door Dr. W. N. DU RIEU samengesmolten met de nog niet gedrukte titels; alle boeken werden door hem naar de indeeling van den Catalogus van 1847 gerangschikt; Dr. J. T.

Bergman zorgde voor de indeeling der Handschriften en der Taalkundige werken, Mr. J. T. Bodel Nijenhuis nam op zich die der Afd. Geschiedenis, en zoo zag in 1864 het derde deel van den Catalogus het licht, het Bijvoegsel bevattende over de jaren 1848—1862. In 1865 verscheen de Alphabetische Bladwijzer op de drie deelen, waardoor het Register op de eerste twee deelen verviel, en ook dit nieuwe Register was het werk van Dr. J. T. Bergman.

In 1873 werden de handen aan het werk geslagen om alweder den Catalogus te herdrukken. De voorraad der beide deelen in 1847 verschenen was uitgeput en die van het 3e dl, in 1867 uitgegeven, zeer gering geworden. In dezen nieuwen druk zou men de titels voorkomende in de drie deelen tot een geheel vereenigen, de titels der nieuw bijgekomen boeken daarin opnemen en daardoor te zijner tijd een geheel nieuwen Catalogus geven. Terwijl Dr. H. C. Rogge zich onledig hield met de beschrijving en rangschikking der Handschriften, daarin door Dr. W. N. du Rieu krachtig bijgestaan, werd aan den Heer Th. J. I. Arnold de rangschikking der titels van de Drukwerken opgedragen. — In 1877 verscheen daarop de 1e Afd. van den Catalogus, geheel gewijd aan de Handschriften en bewerkt door Dr. H. C. Rogge. Ondertusschen was door den Heer Arnold een begin gemaakt met de rangschikking der titels van de boeken, doch deze stuitte daarbij spoedig op groote bezwaren, daar het weldra bleek dat daaraan nog meer werk verbonden was, dan men zich aanvankelijk voorgesteld had. De titels van den ouden Catalogus, door meer dan tien verschillende personen achtereenvolgens opgeschreven, bleken niet alle bruikbaar te zijn, en niet meer te voldoen aan de strenge eischen die de bibliographie tegenwoordig laat gelden, en bijna alle boeken moesten daarom opnieuw beschreven worden. — Toen de Heer Arnold, die zich te Leiden metterwoon gevestigd had om zich geheel aan dat werk te kunnen wijden, ruim 12000 titels geschreven had, werd besloten om vóór den Catalogus der Drukwerken, dien der Tooneelstukken en der werken over het Nederlandsch Tooneel het licht te doen zien. Hij liet de verdere bewerking der overige titels daarom voorloopig rusten, en begon aan de nieuwe beschrijving der duizenden tooneelstukken, waarbij hij zich niet bepaalde tot die welke afzonderlijk verschenen waren, maar ook de in tijdschriften en verzamelwerken voorkomende tooneelstukken opnam. Toen die belangrijke afdeeling gereed was, bleek het hem dat daaraan eene menigte oudere en nieuwere stukken ontbraken en, daar men gaarne door dien Catalogus een zoo volledig mogelijk overzicht onzer tooneelliteratuur wilde geven, werd besloten, zooals hierboven reeds gezegd is, om door middel van aankoop in die leemten te voorzien. Ruim 2500 stuks werden daardoor bij de bestaande collectie gevoegd en in den nieuwen Catalogus opgenomen, waardoor de uitgave wèl werd vertraagd, doch waardoor dan ook, toen de Catalogus met zijne ongeveer 8900 titels van Nederlandsche Tooneelstukken als eerste vrucht van Arnold's onafgebroken arbeid het licht zag, aan alle beoefenaren der Nederlandsche letterkunde door onze Maatschappij een dienst bewezen werd die nimmer genoeg kan worden gewaardeerd, en de naam van Th. J. I. Arnold is daardoor voorgoed aan onze tooneelliteratuur verbonden.

Zoodra deze belangrijke afdeeling aan de leden verzonden was, werd de

verdere bewerking van de overige drukwerken weder met kracht ter hand genomen, zoodat de Secretaris ter gelegenheid der Alg. Vergadering van 1879 aan de leden het heuglijke bericht mededeelen kon, dat de Heer ARNOLD binnen weinige weken met de rangschikking der Afd. Letterkunde gereed zou wezen, zoodat die Afd. dan misschien in het najaar zou kunnen verschijnen, en de tweede Afd. spoedig daarna zou kunnen volgen, „zoodat", aldus besluit de Secretaris zijn opwekkend verslag, „ik hier ten slotte de blijde hoop kan uiten, dat, wanneer wij in 't volgende jaar „hier zullen vergaderen, de druk van onzen Catalogus geheel afgeloopen zal zijn".

Maar „.... mit des Geschickes Mächten
„Ist kein ew'ger Bund zu flechten",

want de Heer ARNOLD werd weinige maanden later benoemd aan de Bibliotheek te Gent en vertrok dáarheen, zoodat de bewerking van den Catalogus voorloopig door hem gestaakt moest worden. — De plannen door hem gevormd, om te Gent den Catalogus verder af te werken, bleken voor hem onuitvoerbaar te zijn, en al de door hem geschreven en naar Gent medegenomen titels (ongeveer 18000 stuks) werden daarom door hem in April 1882 naar Leiden teruggezonden, waarop door het Bestuur aan mij de verdere bewerking toevertrouwd werd. —

Reeds dadelijk bleek mij, toen ik de uit Gent terugontvangen titels nazag, dat de beschrijving der boeken nog lang niet gereed was, en tevens dat ARNOLD's plan van bewerking minder breed was opgevat dan het mijne en dat er, wilde ik den Catalogus volgens het door mij ontworpen stelsel bewerken, nog veel meer moest gedaan worden dan ik aanvankelijk gedacht had. Eene groote menigte boeken, brochures, pamfletten, gelegenheidsgedichten, gelegenheidsleerredenen en andere kleinigheden, die m. i. aan eene letterkundige en historische Bibliotheek als de onze juist zulk een hooge waarde geven, waren nog niet gecatalogiseerd. Daarbij kwam dat ik, door die breedere opvatting, de weinige door den Heer ARNOLD reeds gerangschikte afdeelingen niet behouden kon. Ik moest dus beginnen met al die duizenden boeken en boekjes te beschrijven en kon toen eerst met de wetenschappelijke rangschikking der titels van meet af beginnen. Ondertusschen werd, zooals hierboven reeds medegedeeld is, de verzameling zoowel door present-exemplaren als door aankoop belangrijk uitgebreid en werden de sedert 1877 bijgekomen boeken (de Heer ARNOLD beschreef niet verder dan de werken ingekomen tot het einde van 1876), waaronder dus ook de geheele bibliotheek van Dr. EELCO VERWIJS, in den Catalogus opgenomen, zoodat de Catalogus, zooals hij nu in handen der leden is, voorzien van Supplementen op alle afdeelingen, *alle* boeken en handschriften vermeldt die de Bibliotheek op *dit* oogenblik bezit.

Om eenig denkbeeld te geven van den omvang onzer Verzamelingen vermeld ik slechts, dat de Catalogus der *Handschriften* met het Supplement 1083 titels aanwijst, dat in den Catalogus der *Drukwerken* 32173 titels voorkomen en dat die der 3e Afd. *Nederlandsch Tooneel* 525 titels van boeken en 9409 titels van tooneelstukken bevat.

Zooals men bij inzage van den Catalogus der Drukwerken bespeuren zal, is de geheele collectie, behalve in eenige kleinere, vooral in twee groote afdeelingen gesplitst; de eene, die den inhoud van het I[e] deel uitmaakt, is uitsluitend gewijd aan de Taal- en Letterkunde van Nederland en der overige landen in den uitgebreidsten zin, waardoor b. v. dan ook de Berijmde Psalmen, Vertalingen van Bijbelboeken en Leerredenen in deze afdeeling en niet bij de Afd. Godgeleerdheid vermeld zijn. De tweede Afdeeling, het voornaamste gedeelte van het II[e] deel vormende, is gewijd aan het tweede hoofdvak onzer Maatschappij en wel aan de Geschiedenis en Oudheidkunde, eveneens in de uitgebreidste beteekenis, en dat daarbij aan de Nederlandsche taal- en letterkunde en geschiedenis de voorrang boven dien van andere landen gegeven werd, zal zeker door iedereen gebillijkt worden. — Door de uitlegging van het woord Geschiedenis in zijn uitgebreidste beteekenis en door de indeeling in twee hoofdafdeelingen, die in vele opzichten van die van andere Catalogussen afwijkt, zal men nu alles wat betrekking heeft op een bijzonder land bij elkander vinden, en wèl in het I[e] dl *alles* wat betrekking heeft op de Taal- en Letterkunde en in het IIe alles wat Geschiedenis en Oudheidkunde betreft. Vandaar dat in het I[e] dl de talrijke levensschetsen van dichters, prozaschrijvers en geleerden bij de *Geschiedenis der Taal- en Letterkunde* gerangschikt werden, terwijl die van vorsten, staatslieden, krijgslieden, zeehelden, enz. in het II[e] dl in de verschillende afdeelingen der hoofdafd. *Geschiedenis van bijzondere landen* geplaatst zijn, in den regel op het jaartal van hun overlijden, somtijds echter, voor zooverre de inhoud van het boek zulks vorderde, op het jaar dat zij aan 't bewind kwamen of iets merkwaardigs door hen verricht werd. Het een of ander werk over het Nederl. Burg. Recht heeft men verder niet te zoeken bij de Afd. Rechtsgeleerdheid in het algemeen, doch bij Rechtsgeleerdheid van Nederland. De hoofdgedachte bij de rangschikking van het II[e] dl is steeds geweest: algemeene werken, dan werken over bijzondere tijdvakken en gebeurtenissen, streng chronologisch, vervolgens werken over de geschiedenis van bijzondere onderwerpen met de daarbij behoorende literatuur, rechtsgeleerdheid, staatsrecht, kerkgeschiedenis enz. daarna: geschiedenis, oudheidkunde, rechtsgeleerdheid, kerkgeschiedenis enz. van bijzondere provinciën, gewesten en plaatsen: de titels der werken over plaatselijke gebeurtenissen weder streng chronologisch. — De uitvoerige inhoudsopgave voor ieder deel geplaatst zal, naar ik mij vleien durf, de leidende gedachte der rangschikking duidelijk maken, en daarenboven is door talrijke verwijzingen naar de verschillende hoofd- en onderafdeelingen getracht, het gebruik van dezen Catalogus zoo gemakkelijk mogelijk te maken, mits men zich vóoraf, zooals trouwens bij iederen systematisch ingerichten Catalogus noodig is, een weinig met het systeem vertrouwd maakt.

Men zal voorzeker niet verwachten dat te dezer plaatse uitvoerig rekenschap gegeven wordt van de wijze waarop de Catalogus der Drukwerken door mij gerangschikt werd. Waarvoor zou dat ook dienen? Ik geef echter gaarne de verzekering dat dit alles geschiedde volgens een door mij ontworpen en zeer nauwkeurig overlegd plan, waarbij ik beoogde de beoefenaren der taal, letterkunde en geschiedenis zóo veel mogelijk voort te helpen, en de ervaring heeft mij overtuigend geleerd dat ik mij in

mijne bedoeling niet bedrogen heb, en daarenboven kan ik hier de verzekering bijvoegen, dat het ontworpen plan door mij aan het oordeel der meest bevoegde kenners der taalkunde en geschiedenis onderworpen werd, en dat het in overleg met hen is vastgesteld.

Liever wijs ik daarom dus hier op eenige belangrijke afdeelingen van den Catalogus die, door de wijze van indeeling, nu meer in het oog springen dan zij anders zouden gedaan hebben. Vooreerst in dl I op de Afd. Congressen en Vlaamschen taalstrijd (Kol. 57—66); op de rijke verzameling van Catalogussen van boekverkoopingen (Kol. 95—110), die ontegenzeggelijk een deel uitmaken van de literatuurgeschiedenis en daarom door mij achter de levensschetsen gerangschikt werden. In vele gevallen toch, vooral wanneer het bibliotheken van welbekende verzamelaars betreft, zijn die Catalogussen dikwijls de eenige bron waaruit men het bestaan van zeldzame boeken leert kennen. Catalogussen van boekverkoopers-magazijnen, z. g. Antiquaar-Catalogussen voor zooverre die uitsluitend boeken over een bijzonderen tak van wetenschap bevatten, werden geregeld door mij aan het hoofd der aan die wetenschap gewijde afdeeling geplaatst (zie Catal. dl I, Kol. 579, 707, dl II 661), wijl zij daardoor bij de raadpleging van dezen Catalogus aan de beoefenaren dier wetenschap niet kunnen ontsnappen. Ook met Verkoop-Catalogussen van particuliere bibliotheken, ofschoon reeds in de groote collectie vermeld, werd, wanneer zij slechts boeken over een bepaald vak bevatten, eveneens zoo door mij gehandeld. Verder wijs ik op de letterkundige Jaarboekjes en Almanakken (Kol. 183—190) die men in geen enkelen Catalogus in zulke complete reeksen vermeld vindt. De plaatselijke en gewestelijke Jaarboekjes en Almanakken zijn natuurlijk door het geheele tweede deel van den Catalogus verspreid; de alphabetische Catalogus echter zal later daarvan een gemakkelijk overzicht geven en dan zal eerst met recht blijken dat onze Maatschappij eene verzameling van dergelijke boekjes bezit waarvan men de wedergade vergeefs zoeken zal. — De Afd. Middel-Nederlandsche Dichtkunst (Kol. 197—208 en II Kol. 985—986) vermeldt nagenoeg alle werken en uitgaven die met betrekking daartoe afzonderlijk verschenen zijn (artikelen en tekstuitgaven in tijdschriften zijn daarbij niet opgenomen, daar deze zullen moeten voorkomen in een Repertorium van Nederlandsche taal- en letterkunde, waarvan de uitgave nog steeds op zich wachten laat); op de menigte uitgaven van Berijmde psalmen, Geestelijke liederen en Kerkelijke gezangen (Kol. 233—269) en der Liederboekjes (Kol. 273—295), ofschoon daaraan nog verscheidene uitgaven ontbreken, mag ook de aandacht gevestigd worden. De Afd. Dichters (Kol. 317—425 en II Kol. 995—1000) waarin de afzonderlijk verschenen werken van niet minder dan 985 Nederlandsche dichters voorkomen, is streng chronologisch naar het geboortejaar der dichters gerangschikt, en geeft daardoor een belangrijk overzicht der Nederlandsche Dichtkunst in de laatste vier eeuwen en overtreft wat rijkdom van werken betreft alle in ons land bestaande verzamelingen. — Gelegenheidsgedichten waren in zulk eene menigte voorhanden dat daarvoor een groote onder-afdeeling geopend en die weder in zes kleinere verdeeld kon worden, waarop ik meen de bijzondere aandacht te mogen vestigen. In de 1e Afd. toch (Kol. 429—522 en II 1001—1005), bevattende Gedichten op of bij gebeurtenissen, zoowel van politieken en kerkelijken als van plaatselijken aard, trachtte ik, door de titels streng

chronologisch (dikwijls zelfs volgens den datum waarop de gedichten geschreven werden), te rangschikken, een overzicht te geven der geschiedenis van ons vaderland zooals die geschreven is in Gelegenheidsgedichten. De overige afdeelingen: Bruiloftsdichten, Lijkdichten, enz. (Kol. 523—578), alle alphabetisch gerangschikt op de namen der personen die daarin bezongen worden, werden door mij zoo uitvoerig behandeld, omdat bijna op alle nauwkeurige datums van huwelijk of overlijden voorkomen en zij daardoor van veel nut kunnen wezen voor de beoefenaren der genealogie. — Deze afdeelingen der Nederlandsche letterkunde, gelukkig tot het verleden behoorende, vindt men in geen enkelen Catalogus aldus behandeld.

Ook de Afd. Vertalingen van Bijbelboeken (Kol. 579—596) en die der Vertalingen van Grieksche en Romeinsche schrijvers (Kol. 597—608) verdienen evenzeer de aandacht; daarin toch komen verscheidene uitgaven voor die men in andere bibliotheken vergeefs zoekt. — De Prozawerken der XVIe eeuw tot heden (waaronder vele zeldzame boekjes, o. a. de werken van David Joris en Coornhert op Kol. 615—624, voorkomen), de Stichtelijke en Godsdienstige geschriften en de Romans zijn alle weder chronologisch naar het geboortejaar der schrijvers gerangschikt. De verdere Afdeelingen van het I^e^ deel, de overige Germaansche en andere talen, werden, wat de volgorde der talen betreft, gerangschikt in overleg en met voorlichting van Prof. H. Kern en zijn, uit den aard der zaak, minder rijk voorzien dan de Afd. Nederlandsche Taal- en Letterkunde. — Die talen toch behooren minder tot de hoofdvakken der Maatschappij en hoewel nu en dan verschillende werken daarvoor aangekocht zijn, werden zij toch nooit stelselmatig aangevuld, en het grootste gedeelte der in deze Afdeelingen vermelde boeken is voornamelijk aan de vrijgevigheid der leden en voor menig belangrijk boek aan het Legaat-Verwijs te danken.

De Afd. Geschiedenis van Nederland, het tweede hoofdvak onzer Maatschappij, vormt den hoofdinhoud van dl II van den Catalogus, beslaat Kol. 75—659 en werd door mij gerangschikt in overleg met Prof. R. Fruin, die over de bewerking voortdurend zijn oog liet gaan. Na de titels der werken die de geschiedenis van ons vaderland in het algemeen bevatten, volgen die waarin uitsluitend een bijzonder tijdvak of eene bijzondere gebeurtenis behandeld worden en zijn deze streng chronologisch naar den datum der gebeurtenis gerangschikt, waardoor dan tevens de groote menigte kleine gelegenheidsgeschriften in proza (de z. g. Pamfletten) hunne plaats vonden. Evenzoo werd in deze Afd. opgenomen de groote menigte redevoeringen en leerredenen naar aanleiding van gebeurtenissen, de z. g. Gelegenheidspreeken, waarvan de Bibliotheek eene groote menigte bezat en die door Dr. R. Fruin, die een aantal uit zijne particuliere verzameling ter beschikking stelde, belangrijk uitgebreid werd. De pamfletten op kerkhistorisch gebied, de z. g. Twistschriften tusschen Roomsch-Katholieken en Protestanten en tusschen Protestanten onderling, ofschoon een deel uitmakende der vaderlandsche geschiedenis, zijn niet daarin opgenomen, maar vermeld op Kol. 361—387 achter de vaderlandsche Kerkgeschiedenis waar zij meer eigenaardig thuis behooren. Voor belangrijke kwesties echter werd in de Afd. Geschiedenis telkens naar de Afd. Twistschriften verwezen.

Dat in de Afd. Geschiedenis en beschrijving van Gewesten en Plaatsen

(Aardrijkskunde van Nederland) voor eenige steden zooals Amsterdam, Leiden en Utrecht eene onder-afdeeling geopend is en deze wederom in een aantal kleinere ver deeld werd, zal voorzeker door iedereen goedgekeurd worden, daar de menigte titels, die met betrekking tot deze steden voorhanden waren, van zelf tot eene fijnere splitsing noodzaakte, en het daardoor ook mogelijk werd om b. v. van Leiden, (Kol. 461—517), de stad waarin onze Maatschappij gevestigd is, eene proeve eener plaatselijke bibliographie te geven. Daarom ook werden de verzamelingen pamfletten met betrekking tot de gebeurtenissen der jaren 1748, 1782—1786, 1794—1805, 1807, de verschillende Keuren, en de stukken betreffende de Gilden zoo uitvoerig door mij behandeld. — Hetzelfde geldt van de pamfletten betreffende de kwestie over het beheer der Kerkelijke goederen te Utrecht (Kol. 591—593) en die met betrekking der gebeurtenissen te Utrecht in 1781—89 (Kol. 594—597) en in het algemeen werden de pamfletten nà 1702 verschenen en vooral de merkwaardige verzameling Publicatiën en Proclamatiën van de Provisioneele Repraesentanten en van de Staten Generaal van 1795 (Kol. 215—218) door mij zoo uitvoerig beschreven en zoo nauwkeurig mogelijk, volgens den datum waarop zij uitgevaardigd werden, gerangschikt omdat die nog nimmer bibliographisch beschreven en gerangschikt zijn, en deze Catalogus daardoor min of meer een Supplement vormt op de vroeger verschenen Catalogussen der Pamfletten-collectie van Muller, Thysius en der Leidsche Universiteits-Bibliotheek, die niet verder gaan dan tot 1702, of die van Meulman die slechts loopt tot 1713.

Dat de Afd.: Geschiedenis en beschrijving der overige landen in sommige opzichten zoo rijk is, danken wij weder voor een groot deel aan de vrijgevigheid der leden, daar deze Afd. uit den aard der zaak nooit stelselmatig gecompleteerd werd, en vandaar dan ook dat in deze Afd. vooral zulke in het oog vallende leemten voorkomen. In deze Afd. en vooral op Kol. 705—759 zijn de meeste werken vermeld die wij door onze betrekkingen met buitenlandsche Genootschappen ontvingen; zij toonen genoegzaam aan op welke grootsche schaal en met welk gunstig gevolg die ruiling plaats vond. — De belangrijke verzameling van kostbare boeken met betrekking tot Noord-Amerika (Kol. 871—882), die men ongetwijfeld in een Bibliotheek als de onze wel het allerminst zoeken zou, zijn wij voor het grootste gedeelte verschuldigd aan de mildheid of de tusschenkomst van den Amerikaanschen Generaal J. Watts de Peyster.

De daarachter volgende Afdeelingen Godgeleerdheid, Wijsbegeerte, Rechtsgeleerdheid enz. (Kol. 885—958) zijn, in afwijking van alle bestaande Catalogussen en van het algemeen gebruik achter de hoofdvakken onzer Maatschappij geplaatst bij wijze van Aanhangsel. De werken in deze Kolommen vermeld zijn van algemeenen aard en hebben geen betrekking tot eenig bijzonder land. Door verwijzingen werd gezorgd dat men b. v. werken over het Nederlandsch of Fransch recht, of over de natuurlijke geschiedenis van eenig land niet onder deze Afd. Algemeene werken behoeft te zoeken, doch in die Afd. waarin zij volgens het stelsel van dezen Catalogus meer eigenaardig thuis behooren. — Daar die boeken uitsluitend ten geschenke gegeven werden (nimmer toch werd daarvoor iets aangekocht) maken die Afdeelingen natuur-

lijk niet de minste aanspraak op volledigheid. Slechts voor de Afd. Godsdienstonderwijs (Kol. 899—910) werd onlangs menig werkje aangeschaft en dat onder onze verzameling Catechisatieboekjes verscheidene zeer zeldzame stukjes voorkomen, zal ieder deskundige onmiddellijk bespeuren.

Op Kol. 959—1064 zijn als Supplement de boeken vermeld die tijdens het drukken van den Catalogus ontvangen werden, of die, nadat verschillende afdeelingen reeds afgedrukt waren, mij nog in handen kwamen. Evenzoo werd door Dr. S. G. de Vries, den Conservator der Handschriften bij de Bibliotheek der Rijks-Universiteit en der Handschriften van onze Maatschappij, een Supplement op den door Dr. H. C. Rogge bewerkten Catalogus der Handschriften gegeven, welk Supplement zich in wijze van rangschikking en typographische uitvoering nauwkeurig aansluit bij den door Dr. Rogge in 1877 uitgegeven Catalogus; bij den door den Heer Arnold in 1877 uitgegeven Catalogus der Tooneelstukken werd door mij eveneens een daarbij aansluitend Supplement gevoegd, zoodat de Catalogus tot op *dit* oogenblik compleet en daarin vermeld is *alles* wat de Maatschappij aan Handschriften of Drukwerken bezit.

Tòch zal men in dezen Catalogus menigen titel missen die in den Catalogus van 1847—64 voorkomt. Vooreerst die der boeken welke bij de overbrenging der Bibliotheek van het Nutsgebouw naar dat der Universiteits-Bibliotheek bleken te ontbreken en verloren gegaan te zijn, zoo door de herhaalde verplaatsingen der Boekerij als anderszins, en verder zal men de titels der groote menigte overdrukken van tijdschriftartikelen, die in den vorigen Catalogus alle vermeld waren, in dezen nieuwen Catalogus vruchteloos zoeken. Na rijp beraad toch werd besloten de groote menigte titels daarvan niet op te nemen, en slechts in zeer weinig gevallen is van dien regel afgeweken. Tòch worden die overdrukken steeds als kostbare bijdragen voor de Bibliotheek beschouwd, en zijn zij thans op de namen der schrijvers alphabetisch in portefeuilles geborgen. Zij worden dus goed bewaard en kunnen in later tijd groote diensten bewijzen, niet slechts aan onze toekomstige biografen, maar ook aan hen, die zich dan met de geschiedenis der beoefening van dezen of genen tak van wetenschap zullen bezighouden. Voor de toezending daarvan kan ik de Bibliotheek dus niet genoeg bij de leden aanbevelen. Elk overdrukje, hoe klein ook, is welkom. — In den later uit te geven Alphabetischen Catalogus zal bij iederen schrijver vermeld worden of de Bibliotheek overdrukken zijner tijdschriftartikelen bezit.

Die Alphabetische Catalogus, tevens Register op den thans verschenen wetenschappelijk gerangschikten Catalogus en op dien der Handschriften en der Tooneelstukken, is reeds grootendeels door mij in handschrift bewerkt en zal waarschijnlijk tegen het einde dezes jaars ter perse gelegd worden. Hoewel te gelegener tijd daaromtrent nadere mededeelingen zullen gedaan worden, kan ik nu reeds de verzekering geven dat die niet, zooals de Bladwijzers op de vroegere Catalogussen, slechts uit namen der schrijvers en opgaven van bladzijden bestaan zal, doch dat die zal wezen een alphabetische Catalogus in den volsten zin van dat woord. Iedere titel

toch van handschrift of boek, in den nu voltooiden Catalogus voorkomende, zal zeer verkort (zonder dat dit echter aan de duidelijkheid schade zal doen) alphabetisch op de namen der schrijvers daarin opgenomen worden, zoodat men met één oogopslag zal kunnen zien welke werken van BILDERDIJK b. v. onze Bibliotheek bezit, terwijl door eene groote menigte verwijzingen gezorgd zal worden dat men tevens dadelijk zal ontdekken aan welke werken een schrijver zijn medewerking verleende, of welke werken door hem vertaald werden. In één woord, dat Register, een geheel afzonderlijk werk, wordt zóo ingericht, dat men zonder de minste moeite zal kunnen vinden wat men zoekt. — Tevens worden daarin opgenomen de Levensberichten der afgestorven leden onzer Maatschappij met verwijzing naar den Jaargang der Handelingen waarin die voorkomen.

En nu ten slotte een hartelijk woord van welgemeenden dank aan allen die mij bij de bewerking hun steun verleenden. In de eerste plaats aan het Bestuur onzer Maatschappij, dat mij in al mijne wenschen te gemoet kwam en mij, wat de wijze van bewerking betrof, de handen geheel vrij liet. Aan de beide Bibliotheeksraden Dr. W. N. DU RIEU en Dr. R. FRUIN die nimmer moede werden mij voor te lichten en met hunne raadgevingen te steunen; aan Dr. H. KERN die mij hielp bij de rangschikking der verschillende talen; aan Dr. J. G. R. ACQUOY voor de hulp mij verleend bij de bewerking der afdeelingen Berijmde psalmen, Geestelijke liederen, Godsdienst- en Kerkgeschiedenis, Godgeleerdheid en Wijsbegeerte; aan Mr. S. J. FOCKEMA ANDREAE die mij hielp aan de Afd. Rechtsgeleerdheid en vooral aan den Heer L. C. VAN DOOREN, den chef van het antiquariaat der firma E. J. BRILL, die mij door zijne meerdere ervaring voortdurend menigen nuttigen wenk gaf. Ook den verschillenden beambten der Universiteits-Bibliotheek, vooral den Heer D. H. VAN DER CRAGHT, aan wien meer bepaald de verplaatsing en vernummering der boeken onzer Maatschappij opgedragen was, ben ik zeer verplicht vóor de hulp mij verleend bij het vergelijken der boeken met de geschreven titels, en eindelijk den beiden bekwamen zetters, D. KLINKENBERG en W. F. KOKKEDEE, wien ik het werk met mijne correctie dikwijls zoo lastig maakte, betuig ik voor hun nauwkeurig werk mijn hartelijken dank. De smaakvolle typographische uitvoering is uitsluitend te danken aan hen en aan den Heer H. VAN DUUREN, den verdienstelijken meesterknecht der firma BRILL!

In weerwil van al de ontvangen hulp doe ik toch een dringend beroep op de toegevendheid mijner medeleden; beveel dezen eersten door mij vervaardigden Catalogus in het welwillend oordeel van alle gebruikers ten zeerste aan en besluit met den welgemeenden wensch, dat deze Catalogus, door mij met liefde en toewijding bewerkt, iets moge bijdragen tot vermeerdering van de eer en den roem onzer Maatschappij!

LOUIS D. PETIT,
Conservator bij de Bibliotheek der Rijks-Universiteit.

Leiden, 21 Maart 1887.

EERSTE AFDEELING

HANDSCHRIFTEN, BEWERKT DOOR DR. H. C. ROGGE.

MET **Supplement** BEWERKT DOOR DR. S. G. DE VRIES.

De Handschriften zijn stelselmatig geordend, en zooveel mogelijk in tijdrekenkundige volgorde geplaatst. Eene uitzondering daarop is echter gemaakt bij de nieuwere Nederlandsche dichters de tooneelspelen en de brieven, welke in alphabetische orde vermeld zijn. Alle Handschriften zijn tevens opnieuw genummerd, zoodat elk voortaan met het thans daarbij gevoegde nummer kan worden aangehaald.

Zij zijn alle op papier geschreven, behalve die waarbij uitdrukkelijk het woord »perkament" wordt vermeld.

De namen der schrijvers en de titels der Handschriften zullen worden opgenomen in het Algemeen Register (den *alphabetischen* catalogus), hetwelk later zal verschijnen.

De namen van de vroegere bezitters der Handschriften, of van den catalogus der verkooping, waarop zij werden aangekocht, zijn bij de voornaamste Handschriften opgegeven.

De namen dergenen, die Handschriften hebben geschonken, zijn thans weggelaten, om plaats ruimte te besparen. Zij zijn echter in de Handschriften opgeteekend.

Oude banden zijn alleen vermeld, wanneer zij werkelijk de aandacht verdienen.

INHOUD.

ALGEMEENE EN VERGELIJKENDE TAALKUNDE.

Responsio ad quaestionem, quid valeant fragmenta Linguarum Moesogothicae et Anglosaxonicae ad eruenda monumenta linguae inferioris Germaniae, et ad deducendam hujus linguae ex istis originem. 21 blz. 4°. (1)

Vg. *Handel.* v. d. Maatsch. d. Nederl. Letterk. 1780 bl. 7, '81 bl. 5 en de vertaling in Dl. VII der *Werken.*

J. Kinker, Verhandeling over algemeene taalkunde. Eig. 4°. (2)

—— Dictaten over taalkunde in het algemeen, in het Nederl. en Fransch, gegeven te Luik. Eig. 4°. (3)

—— Opstellen en aanteekeningen over vergelijkende taalkunde. Eig. 4°. (4)

—— Principes métaphysiques des langues, ou de grammaire générale. Aut. 4°. (5)

—— Taalkundige aanteekeningen. Vergelijking van de Nederlandsche met andere Indo-Germaansche talen. Eig. 4°. (6)

J. F. L. Schröder, Aanmerkingen op de Verhandeling van J. Kinker over het mechanismus der talen. f°. (7)

H. A. Kreet, Aanteekeningen over de onderlinge betrekking van verschillende Europeesche talen, inzonderheid van de Nederlandsche met de Gothische en Saxische. Benevens lijsten van aangehaalde schrijvers in J. G. Eccard Historia studii etymologici linguae Germanicae. Hanov. 1711. 49 bl. 4°. (8)

Hierbij: Notices des meilleurs vocabulaires, grammaires et autres ouvrages sur les différentes langues connues, publiés avant le XIX siècle; geschreven met eene andere hand.

C. Brn Dirckinck Holmfeld, Vergelijking van zes verschillende Europeesche Alphabeths, zijnde een uittreksel uit M. T. Arendh's Schwedischer Runentafel. Linköping 12 Nov. 1818. 1 bl. f°. (9)

G. Bruining, Aanmerkingen op J. C. W. le Jeune, Geschied- en letterkundige nasporingen omtrent de afkomst en verspreiding der talen van de onderscheidene volken, Delft 1826, '27; A. Ypey, Beknopte geschiedenis der Nederl. tale, Utr. 1813; en andere geschriften over de ontwikkeling en den oorsprong van taal en spraak. 48 blz. 4°. (10)

J. C. W. Le Jeune, Glossaria et idiotica varia: Frisica, Wallonica, etc. Aanteekeningen over de verwantschap van de Nederlandsche met de Hoogduitsche, Noordsche en andere talen, enz. 4°. (11)

—— Essai général et critique sur les différentes idiomes des peuples de l'Europe moderne et de leur affinité. Avec Tableaux synoptiques des langues de l'Europe et de l'Asie, et Tables synoptiques sur les origines des langues. 4°. (12)

NEDERLANDSCHE TAALKUNDE.

INLEIDING.

J. L. Morser, Het Alphabet manuel, of het A. B. C. voor Doven en Stommen. Geteekend door doof en stom J. L. M., een van de eerste discipelen van H. D. Guyot. Door Z.W.Ew. beneffens de Heeren Directeuren goedgekeurd in 1790. 16 bl. 8°. (13)

Inleiding tot de Nederd. taal- en dichtkunde. Hs. uit de 19e eeuw, 256 en 100. blz. (14)

Voorreden van de noodich- ende nutticheit der Nederduytscher taelkunste. Waarachter: Voortbrengsel van een kunste om alle woorden wel wt te spreken, te schrijven ende te verstaen. 1568. 11 blz. 4°. (15)

Afschrift van J. T. Bodel Nyenhuis van het oorspronkelijk, berustende in het archief der familie Van Citters op Popkensburg op Walcheren.

Bewijs dat de Hollandsche taal korter en klaarder is dan andere taalen, omdat de meeste grondwoorden syn van eene lettergreep ofte tongslag. Alsmede aanmerkingen over de oude Duytse taal, achtervolgd van 't gebruyk der voorzetsels be, ge, ver. Hs. uit de 17e eeuw, 22 bl. f°. (16)

J. Kinker, Lessen over Nederl. taal- en letterkunde en welsprekendheid. Nederl. en Fransch. Eig. 4°. (17)

J. J. Schultens, Taalkundige aanteekeningen. 5 blz. 8°. (18)

M. Tydeman, Uittreksels uit de Taalkundige werken van L. ten Kate, gemaakt voor het Taallievend Genootschap: Musae Noster Amor. 4°. (19)

—— Verhandelingen en bijdragen in het Taallievend Genootschap: Musae Noster Amor. 4°. (20)

Inhoud: Brief over het woord Helbaerd, gedagt. Utrecht 28 Febr. 1761. Over de voortreffelijkheid der spraak. Vertaling van P. D. Huetii Elegia Thea, met aant. Betoog van het nut der Taalkunde voor een rechtsgeleerde. Over het beschrijven des karakters.

Z. H. Alewyn, Antwoorden of bedenkingen op de taalkundige vragen, voorgesteld 11 Juli 1775. Eig. 8 blz. 4°. (21)

Vollediger dan het gedrukte in de *Handel.* v. 1776 bl. 6, vv.

J. C. W. Le Jeune, Bijdragen tot eene proeve over den oorsprong der Nederduitsche taal, alsmeede over zo 'anige woorden, als andere taalen uit dezelve overgenoomen of met dezelve gemeen gehad hebben, en haare verklaring in dezelve vinden, en provinciaal woorden, die aan de uitgegeevene woordenboeken ontbreeken. Verzameld sedert 1801. 4°. (22)

—— De Noordelijke Nederlanden en hunne bewoners uit hunne taal geschetst, vóor en tot aan het tijdperk der Romeinen. f°. (23)

—— Prijsverhandeling over de regelen ter verrijking der Nederl. taal door 't opnemen en invoeren van verouderde en nieuwe woorden. Met de beoordeelingen en antwoorden op dezelve, alsmede de veranderingen en bijvoegsels. f°. (24)

Bekroond door de Holl. Maatsch. v. Fraaije Kunsten en Wetensch. en uitgegeven in 1833.

B. H. Synkruijer, Het beknopt Caracter Boeckie, of Onderwijs om met Merckletteren te leeren schrijven. 1727. 35 blz. 8°. (25)

SPRAAKLEER.

C. P. Chastelein, Boek, waarin veele regulen aangaande de syntaxis en andere deelen van de grammatica gevonden worden. Nagezien en verbeterd door S. C. Schütz, beëedigde translator te Leyden, 1762. 296 blz. 4°. (26)

Joannes Van Spaen, Taal- en Spelregels, gemaakt door de vergaderinge der afgezondenen tot het kiezen en vervaardigen eener nieuwe Psalmberyminge door de kerk van Nederland, in 1773. 4°. (27, bl. 31—49)

Herm. Tollius, Dictata in linguae Belgicae artem grammatica, post ferias hibernas R. Bondam scripsit, 1773. Schetze eener Nederd. Spraakkunst, met aanteek. van Bondam en register. 200 blz. 4°. (28)

J. Kinker, Dictaten over Nederl. taal- en woordvoeging. Nederl. en Fransch. Eig. 4°. (29)

—— Recensie over Bilderdijks Spraakleer. Eig. 4°. (30)

—— Over verschillende soorten van werkwoorden. Eig. 4°. (31)

L. Ten Kate Hz., Worteldeelen van ongelijkvloeiende verba, en andere taalkundige aanteekeningen. Eig. f°. (32)

R. Schutte, Aanmerkingen op de Nederd. taal. Afschrift. 20 blz. 4°. (33)

Inhoud: Over de wijzen en tijden der werkwoorden. Over de verbuiging der Nederd. werkw. Van de woordbuiging der hulpwoorden. Het bijwoord Tans. Weleerwaardig Heer. Vgl. *Handel.* 1784 bl. 8, '95 bl. 5, 1804 bl. 18. Dr. G. D. J. Schotel, *Kerkel. Dordrecht*, Dl. II bl. 377, v.

N. Hinlopen, Onderzoek of de Nederlander een tweeden persoon van het eenvoudige in de gebiedende wijze van spreken hebbe. Afschrift. 31 blz. 4°. (34)

Vgl. *Handel.* 1770 bl. 6.

—— Aanteekening van waarschijnlijke redenen, dat J. van Vondel had behooren te schrijven Noppers niet Toppers Lof der Zeevaart, vs 5). 5 bl. 4°. (35)

Met brief aan de Maatschappij. Vgl. *Handel.* 1772 bl. 4.

Z. H. Alewijn, Bedenkinge over 't woord Myn, zo als het voorkomt by Clais Colyn en Boëtius a Bolswert. Eig. en in afschrift, met aanteekeningen van A. Kluit en M. Tydeman. 8 blz. 4°. (36)

Vgl. *Nieuwe Bijdragen tot opbouw der Vaderl. Letterk.* Dl. II bl. 1, vv.

F. Van Lelyveld, Ontwerp van eene Verhandeling over de taal-richtigheid der Nederlandsche Dordsche Bijbelvertaling, 1762. 5 blz. 4°. (37)

Voor het Genootschap: Minima crescunt.

—— Proeve voor Tael- en Dichtsieraden; over het beeldspraakig gebruik der woorden: ontsteken, scheppen, vloeijen, stollen, enz. 1773. Eig. 26 blz. 4°. (38)

Vgl. *Handel.* 1771 bl. 13.

—— Taalkundige aanmerkingen over vreemde en bastaardwoorden in de Nederl. taal. A en B. Eig. 20 bl. f°. (39)

L. Van Wolde, Verhandeling over de verbuiging onzer zelfstandige naamwoorden in hunne onderscheidene naamvallen. Eig. en Afschrift. 13 bl. 4°. (40)

Met de beoordeelingen van A. Kluit en J. K. Valk.

L. Van Wolde, Verhandeling over de verbuiging der stoffelijke adjectiva, 1767. Eig. en Afschrift. 12 blz. 4°. (41)
Vgl. *Handel.* 1766 bl. 4, '69 bl. 2, '70 bl. 10.

Bedenkingen over het gebruik en de buiging des vrouwelijken genitivus. 32 blz. 4°. (42)
Bij de Maatsch. ingeleverd onder de zinspreuk: Discendi non docendi animo. Vgl. *Handel.* 1776 bl. 16, '77 bl. 16.

W. O. Reitz, Aanteekeninen bij A. Moonen, Nederd Spraekkunst. Amst. 1719. 8°. (43)

Gebruik van dubbele en enkele klinkers in de Bijbelvertaling, uitgeg. te Leyden bij Ravesteyn, 1637. Naar het Alphabet. 51 blz. 4°. (44)

J. De Rhoer, Verklaaring van eenige oude en zeldzaame woorden. 4°. (45, bl. 77—88)
Voorgelezen in de Maatsch. Pro excolendo jure patrio, 22 Febr. 1794.

M. Tydeman, Adnotationes ad Adr. Verwer, Ideam Linguae Belg. 4°. (46)

W. Bilderdijk, Aanteekeningen betreffende declinatie en conjugatie in verschillende talen. Op losse bladen. 8°. (47)

—— Taalkundige aanteekeningen voornamelijk betreffende Nederlandsche etymologie. Met uittreksels uit een aantal middeleeuwsche en latere dichters en proza-schrijvers. Gedeeltelijk in alphabetische orde. Op losse bladen in vijf portef. 8°. (48)

M. Siegenbeek, Aanteekeningen bij de Nederduitsche Spraakkunst van P. Weiland. Uit zijn mond opgeteekend door een zijner leerlingen, omstreeks 1810. 54 bl. 4°. (49)

W. Bilderdijk, Bericht wegens de ingekomen Verhandelingen ter beantwoording van de uitgeschreven prijsvraag des Genootschaps »Tot nut en beschaving," betrekkelijk het onderscheid der adjectiven en adverbiën en derzelver veranderlijkheid en onveranderlijkheid. Afschrift, met een brief van Dr A. de Jager. 8 blz. f°. (50)

—— Over de uitspraak der *g*; over de uitdrukking van den genitivus; over de gedaante der letters, met fac-similés, en andere taalkundige opstellen en aanteekeningen. 6 blz. 4°. (51)

Korte voorstelling der dieper woordvorsching, in toepassing op ons Nederduitsch. 32 blz. f°. (52)

J. C. W. Le Jeune. Over de spelling van Siegenbeek. 8 blz. f°. (53)

J. Van Lennep, De vermakelijke spraakkunst. Eerste en tweede bewerking. Eig. f°. 4°. (54)

—— Over Taal en Spelling. — Over het Alfabet. — Over het inschuiven der N. — Taalkundige opmerkingen. — Over de uitspraak onzer taal. — Over de spelling van sommige woorden van uitheemschen oorsprong. Eig. 4°. (55)

—— Iets over de Vrouwennamen, vroeger hier te lande in gebruik. Eig. 4°. (56)

TAALKUNDIGE AANTEEKENINGEN UIT MIDDELEEUWSCHE EN LATERE SCHRIJVERS.

J. J. Schultens, Aanteekeningen uit Melis Stoke, in een doorschoten exemplaar van F. Halma, Woordenboek der Nederd. en Fransche talen. 2 Dln. f°. (57)

J. L. Schultens, Taalkundige aanteekeningen en excerpten uit den Delftschen Bijbel van 1477. 4 bl. 4°. (58)

W. Kops, Woorden en spreekwijzen, getrokken uit: »Een gheestelike goede oeffeninghe voer innighe goede herten. Dit boeck wert gheheten een tafelboec ende tractiert seer suetelic van der gheboerte o. l. Vrouwe in den anbeghin, ende voert navolgende van den heil. leven ende liden o. l. heren Jhesu Christi," vermoedelijk te Haarlem gedrukt omstreeks 1450. 6 bl. 4°. (59)
Vgl. *Handel.* 1874 bl. 15.

C. Nozeman, Woorden en woordbuigingen met verklaring, uit: Van dat Leven ons liefs heren Jhu Xri, ghedr. buten Scoenhoven In den Hem. In 't jaer o. H. 1499. 6 bl. f°. (60)
Vgl. *Handel.* 1774 bl. 15.

J. Steenwinkel, Taalkundige uittreksels uit: Van den Kaetsspele, op eenen gheesteliken sin, Loven 1477; Gesten der Romeinen, Gouda 1481; B. de Breidenbach, Bevarden tot dat heyl. grafft, Mentz 1488. 18 bl. f°. (61)

Taalkundige excerpten uit de schrijvers bij Huydecoper op Melis stoke aangehaald; uit den Gulden Throen, 1484; uit Clare Spiegel der waer. christel. Maechden, Antw. 1569; uit G. Borluit, Excellente figuren ghesneden vuyten oppersten Poëte Ovidius, Ghendt, 1557; uit Spelen van Sinnen ghespeelt binnen Antwerpen op 't lantjuweel, 3 Aug. 1561; Spelen van Sinnen by den XIX geconfirmeerde Cameren van Rhetorycken binnen Ghendt comparerende 12 Junij 1539, Wesel 1564; Nieuwe Chronycke van Brabandt, Antw. 1565; Hooft's Nederl. Hist. Amst. 1677; Vondel's Poezy, Franek. 1682; Pers' Tranen Jesu Christi gestort over den ondergangk Hierusalems, Amst. 1662; Oudaan's vertaelde Arnobius tegen de Heydenen, Harl. 1677; Oudaan's Gedichten, uitgeg. d. Poot, Delf 1724. 65 bl. 4°. (62)
Vgl. *Handel.* 1777 bl. 12, '81 bl. 7.

M. Tydeman, Z. H. Alewijn e. a., Taalkundige aanteekeningen, enz. 8°. (63)

Z. H. Alewijn en **M. Tydeman**, Taalkundige aanteekeningen bij Vondel's vertaling van de lierzangen van Horatius, het Hoefkyn der Rosen, P. Francius' Vertaling van Gregorius Nazianzenus over de mededeelzaamheid, enz. 1759 en '60. 12 blz. 8°. (64)

F. Voorhout, Taal- en Oudheidkundige aanteekeningen betreffende de Nederd. tale, gemaakt over woorden, ontleend uit Brederoo's Moortje, den Staten-Bijbel, het Vervolg der Chronijcken van de Nederlanden, Huygens' Korenbloemen, Antonides' Ystroom en andere schrijveren. Met register. 100 blz. 4°. (65)
Vgl. *Handel.* 1796 bl. 7.

F. Van Lelyveld, Taalkundige excerpten uit de Zinne- en Minnebeelden, den Selfstrijt, vooral uit het Houwelijk van Mr. Jacob Cats. 28 bl. 4°. (66)

—— Uittreksels uit: P. Livinus de Meyer, De Gramschap in dry boecken, Loven 1725. Met woordverklaring. 5 bl. f°. (67)

H. Pietersen, Uittreksel uit: Het lof der vrouwen, geschreven en gerijmt door Johanna Hoobius, huysvr. van Sr Arnout van Beijeren, Amst. 1643. Met eig. schrijven van F Van Lelyveld, 30 Aug. 1776. 12 bl. 4°. (68)

A. Mandt, Verklaring van woorden uit Bake's Bybelsche Gezangen, blz. 49—100. Met eig. schrijven aan de Maatschappij, 18 Juni 1784. 120 blz. 4°. (69)
Vgl. *Handel.* 1774 bl. 14, '77 bl. 11, '83 bl. 6.

W. Bilderdijk, Taalkundige aanmerkingen op de Romancen, Balladen en Legenden van Tollens. 4 bl. f°. (70)

WOORDENLIJSTEN.

F. Van Lelyveld, Beredeneerd plan tot het vervaardigen van een Algemeen omschrijvend woordenboek der Nederlandsche tale, overgezien en naar de bijvoegselen en aanmerkingen en de nadere besluiten der Maatschappij verbeterd. 1780. Met aant. van J. K. Valk, A. Kluit en anderen. 17 bl. f°. (71)

—— Bouwstoffen voor het Algem. omschrijvend woordenboek van de Maatschappij, Letter F. tot T. Ca 600 bl. f°. (72)

A. N. E. Changuion, Brief (Kaapstad 12 Apr. 1848) aan de Maatsch. d. Nederl. Letterk. over het vervaardigen van een Nederl. woordenboek. Met Rapport (Jan. 1849) van de Commissie voor Taal- en Letterk. 5 bl. 4°. (73)

J. C. W. Le Jeune, Bouwstoffen voor het woordenboek der Nederlandsche taal. f°. (74)

J. Wagenaar, Alphabetische verzameling van oude Nederl. woorden, spreekwoorden en spreekwijzen, uit middeleeuwsche en latere schrijvers. 154 bl. 4°. (75)

G. Lemke, Alphabetische aanteekeningen uit Vollenhove's Poëzy, zo als mij onder 't lezen iets aanmerkelijks is voorgekomen. Achteraan de verklaring van verschillende woorden, die in deze excerpten voorkomen. 60 blz. 4°. (76)
Vgl. *Handel.* 1774 bl. 15, '75 bl. 19, '78 bl. 7, '84 bl. 4.

F. Van Lelyveld, Alphabetische ligger van aanteekeningen over Nederl. taalkunde. 574 blz. 4°. (77)

— Magazijn van woorden, met verklaringen en verwijzingen. Eig. 521 blz. f°. (78)

Corn. Neederberg, Lijst van meest zelfstandige en meervoudige naamwoorden, die tegelijk ook werkwoorden zijn, en door 't aflaaten of aanvoegen van één letter onderscheiden worden. 1779. 4°. (79 bl. 65—80)

I. Steenwinkel, Alphabetische lijst van Nederl. woorden, met verklaringen en verwijzingen. Afschrift van F. Van Lelyveld. 35 bl. f°. (80)

I. Steenwinkel, Lijst van oude Nederl. woorden en spreekwijzen, met verwijzingen naar de schrijvers en aanteekeningen. 19 bl. f°. (81)

—— Glossarium van oude Nederd. woorden, met opgave der plaatsen. Alphabetisch. Met klavieren. f°. (82)

J. L. Verster Abrz., Alphabetische lijst van minder bekende woorden, voorkomende in Huygens' Korenbloemen. 28 bl. f°. (83)
Vgl. *Handel.* 1787 bl. 4.

J. J. Schultens, Alphabet. lijst van woorden, voorkomende bij Nederl. dichters en prozaschrijvers. Met verklaringen en verwijzingen. Afschrift. 3 Dln. fo. (84)
Vgl. *Handel.* 1779 bl. 3, '80 bl. 5, '81 bl. 7. '83 bl. 7.

J. Van Iperen, Lijst van Nederl. en bastaardwoorden, A tot E (Ergeren). Met voorbericht en opmerkingen over de letters B. C. D. E. Afschrift. 146 kol. f°. (85)
Vgl. *Handel.* 1774 bl. 15.

Aanteekeningen voor een Nederl. woordenboek, volgens besluit der Maandel. vergaderingen door C. Heyligert geschreven in een doorschoten exemplaar van F. Halma, Nederd. en Fransch woordenboek. 2 Dln. f°. Letter K—Z. (86)
Vgl. *Handel.* bl. 1778 bl. 7, '93 bl. 11, '94 bl. 5.

W. A. Van Spaen Lalecq, Lijst van Nederl. woorden in oude Charters, Brieven en Handschriften voorkomende. A tot S. 83 blz. f°. (87)
Vgl. *Handel.* 1805 bl. 14.

A. Kluit, Woorden uit Middeleeuwsche Nederlandsche en andere schrijvers, met Latijnsche verklaring en aanmerkingen. 97 bl. f°. (88)

Alphabetische Woordenlijst op Melis Stoke, naar de uitgave van Huydecoper, opgemaakt onder toezicht van F. Van Lelyveld en N. Hinlopen. 5 Dln. 795 bl. f°. (89)
Vgl. *Handel.* 1777 bl. 12, '78 bl. 8, '79 bl. 8.

Collectio verborum ex ill. dom. Johannis Ihre Glossario Suio-Gothico excerptorum, quae et in Belgica lingua sive obsoleta, sive in viridi observantia adsunt. 130 bl. f°. (90)

P. Bondami Analecta, quibus Kiliani Etymologicum suppleri et emendari atque illustrari poterit. 42 blz. 8°. (91)

L. Ten Kate Hz., Aanteekeningen op Kilianus auctus, seu Diction. Teut.-Lat.-Gallicum,. Amst. 1642. Eig. 2 Dln. f°. (92)

P. H. Van de Wall, Aanteekeningen op C. Kilian, Etymologicum Teutonicae linguae, Antv. 1599. Eig. 4°. (93)

F. Van Lelyveld, Aanteekeningen bij Kilian, Etymologicum, uitg. in 8°. Met klav. Eig. 4° Obl. (94)

R. M. Van Goens, Aanteekeningen bij Kilian, Etymologicum Teutonicae Linguae c. ann. G. van Hasselt, 1777. 2 Dln. Eig. 4°. (95)

M. Tydeman, Taalkundige aanteekeningen op Kiliaen's Woordenboek. 20 blz. Eig. 4°. (96)

—— Aanteekeningen op Kiliaen's Woordenboek. Afschrift. 198 blz. 4°. (97)

F. Van Lelyveld, Aanteekeningen bij D. van Hoogstraten, Nieuw woordenb. der Nederl. en Lat. tale. Amst. 1756. 3 Dln. 4°. (98)

F. Van Lelyveld, Zeemans woordenboek. A tot E, K tot O, U tot Z. 90 bl. f°. (99)

Vgl. *Handel.* 1776 bl. 12. v. '77 bl. 12.

R. M. Van Goens, Alphabetische lijst van woorden uit schilder-, bouw- en beeldhouwkunst ontleend. 16 blz. 4°. (100)

J. Ermerins, Enkele woorden betreklijk tot de Artillerie en een oorlogs-magazijn te lande, waarvan sommige tot opheldering kortelijk beschreven zijn, dog meestal breedvoeriger behandelt in een Concept Magazijn-woordenboek. 88 blz. 4°. (101)

Vgl. *Handel.* 1775 bl. 19.

A. Kluit, Extract uit een inventaris van een ijzerwinkel, dienende om de Duitsche taal hare in dien tak gebruikelijke woorden te doen kennen. 4 bl. f°. (102)

Namen van timmermansgereedschappen, en van woorden en spreekwijzen, die bij de leerlooijerij te pas komen. 4°. (103)

TONGVALLEN.

Lexicon van eenige oude Friesche woorden in alphab. orde. Omstreeks 1800. 90 blz. 4°. (104)

Vgl. *Handel.* 1791 bl. 2.

J. H. Hoeufft, Aanteekeningen en bijvoegsels op Ev. Wassenbergh's Taalk. bijdragen tot den Frieschen tongval, Franeker 1806. 4 bl. 4°. (105)

Gijsbert Japix, Vriesche Rijmlerij. Met de overzetting in het Nederlandsch door P. C. Scheltema. 295 blz. Met Register. 4°. (106)

Oratio Dominica Frisice, Frisice communi stilo, Frisice Hindlopensi dialecto. Hs. van L. Ten Kate Hz. 1 bl. 4°. (107)

A. Ten Broecke Hoekstra, Brief in het Boeren-Friesch aan A. Ypey. »Haarl. dy njeggen-intwyntigste fenne Wyn-moanne, 1815." (108)

P. C. Scheltema, Friesche spreekwoorden, met verklaring; waarbij Twee Friesche brieven aan J. H. Hoeufft, 1816. 26 bl. 4°. (109)

Friesche naamen, verouderde en gebruiklijke, opgegeeven door den historieschrijver Simon Abbes Gabbema, en geplaatst in een Voorschriftboexken door J. Arcerius gedrukt, 1662. Met aenteekeningen van Friessche eigen- en plaatsnamen, benevens opgave van bij- of toenamen bij 't schoolonderwijs aan cijfers toegevoegd. Voor een deel Hs. van A. Kluit. 4°. (110)

D. F. J. Van Halsema, Naamlijst van eenige woorden, welke van het gewoon Nederduitsch [illegible] in spelling als beteekenis afwijken, en dagelijks in de Groninger Ommelanden gebruikt worden. 1776. 30 blz. 4°. (111)

Vgl. *Handel.* 1776 bl. 4, 1844 bl. 64.

L. Van Bolhuis, Verzameling van Groninger en Ommelander woorden en spreekwijzen, niet voorkomende in Halma's Woordenboek. Met bijvoegsels van J. A. Clignett, J. Steenwinkel, A. C. de Malnoë. 1783. 41 blz. 4°, en op losse bladen. 8° Obl. in port. (112)

Groningsche woorden en uitdrukkingen. Twee bladz. 4°. (113)

Zestienregelige verzen in den tongval van twaalf Overijselsche steden. Met penteekeningen van deze steden. Hs. in drukletters uit de 17e eeuw. 24 bl. 8° Obl. (114)

G. Dumbar Jr. (?), Lijsten van woorden en spreekwijzen meest te Deventer in gebruik. Met aanmerk. 105 blz. 4°, en losse bladen 8° Obl. in port. (115)

Vgl. *Handel.* 1778 bl. 9, '81 bl. 6, '82 bl. 5.

J. C. Copes van Hasselt, Handboek, behelsende de uitlegginge en oorspronk van verscheide duystere en verouderde woorden, spreekwijzen en gewoontens in de Geldersche en eenige naburige regten. 267 blz. f°. (116)

—— Handboek behelsende de uitlegginge en oirspronk van verscheide duystere en verouderde woorden, spreekwysen en gewoontens, in de Geldersche en enige naburige regten voorkomende. Op eene proeve samengebragt. Afschrift. 247 bl. f°. (117)

A. Van den Berg, Veluwsche gemeene landtaal. Met aanteekeningen en aanvullingen van H. J. Folmer, geschr. door F. v. Lelyveld. 50 blz. f°. (118)

Vgl. *Handel.* 1774 bl. 15, '75 bl. 19, '76 bl. 9.

A. Van den Berg, Woorden uit de gemeene landtaal op de Veluwe. Twee verzamelingen; de eerste aangevuld door H. J. Folmer. 8° Obl. in port. (119)

L. A. J. Brn. Van Heeckeren, Proeve eener vertaling van het evangelie in Zutfensch dialect. 86 blz. f°. (120)

Brief in Zutfensch dialect. 21 Nov. 1752. (121)

Nieëjaorswens op rym, in het Geldersch dialect van Geesteren. Hs. van L. Ph. C. van den Bergh. 8°. (122)

Agge Roskam Kool, Woordenboek tot de Noord-Hollandsche dialect behoorende, verzameld om verder aangevuld te worden. 62 bl. f°. (123)
Vgl. *Handel.* 1777 bl. 11, '78 bl. 6, '80 bl. 4. '82 bl. 4.

N. Hollandsche soloecismen. 5 blz. 4°. (124)

D. Van 't Sant en **P. Van Zutphen**, Proeven van de volkstaal te Gorinchem. 1859. 21 blz. 4°. (125)

F. W. Boers, Lijst van woorden en spreekwijzen bij de visschers te Katwijk in gebruik. 1790. 30 blz. 4°. (126)
Vgl. *Handel.* 1791 bl. 2.

Brief van Krelis Louwen aan de gewaande boer van Philantrope. 5 bl. 4°. (127)

A. Kluit, Verzameling van woorden op Walcheren in gebruik. Met bijvoegsels van eene andere hand. 17 bl. f°. (128)
Vgl. *Handel.* 1781 bl. 6.

J. Steenwinkel, Aanteekening van eenige woorden en spreekwijzen in Braband gebruikelijk en in Holland òf buiten gebruik geraakt òf onbekend. 8 blz. 4°. en f°. (129)
Vgl. *Handel.* 1790 bl. 2.

J. L. Verster Abrz., Woorden die gebruikt worden in de Meijerij van 's Hertogenbosch. Op losse bladen in port. 8° Obl. (130)
Vgl. *Handel.* 1776 bl. 9, '78 bl. 7, '81 bl. 6.

Twee brieven in Bergen op Zoom's dialect. 8 blz. 4°. (131)

J. Van Iperen, Vlaamsche woorden. Met uitlegging. 10 blz. f°. (132)
Vgl. *Handel.* 1774 bl. 15, '78 bl. 8, '82 bl. 5.

Vlaamsche woorden, met bijvoeging van woorden in Staats-Vlaanderen in gebruik. 44 bl. f°. (133)

P. Lansens, Kort taalkundig onderzoek naar de bevolkers van West- en Oostvlaanderen. 19 blz. 4°. (134)
Vgl. de uitgave: Dixmude 1850.

NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE.

INLEIDING.

J. Van Belle, Wegwijzer ter Neederduitse spel-, spraak- en dichtkunst, in dichtmaat te saamen gesteldt. Naauwkeurig overgezien en van misslaagen gezuiverd door Corn. Neederberg. Eig. 4°. (79 bl. 1—64)

M. Siegenbeek, Lessen over de Geschiedenis der Nederd. taal, dichtkunde en welsprekendheid. 1800—'2. 324 bl. 4°. (135)

—— Lessen over de Nederd. stijl. 292 bl. 4°. (136)

—— Lessen over de Nederduitsche welsprekendheid. 2 Dln. te zamen 414 bl. 4°. (137)

—— Historie der Nederduitsche letterkunde. 2 Dln. te zamen 437 bl. 4°. (138)
Met bladwijzer en Alphab. lijst van schrijvers.

C. Fransen van Eck, Dictaten op M. Siegenbeek, Proeven van Nederd. welsprekendheid, Eerste en Tweede cursus. Geschr. door I. K. van Dieveren, Deventer 1818—1819. Met Inhoudsopgave van den 1sten curs. 4°. (139 blz. 1—343)

J. P. Van Cappelle, Dictaten over den Nederd. stijl: 1821—'22. 4°. (140 bl. 1—280)

Johan Jacob Hottinger, Verhandeling over de kenmerken van waar en valsch vernuft en de behoedmiddelen tegen het laatste. Uit het Latijn vertaald door P. Nieuwland. Eig. Met veranderingen en bijvoegselen van N. G. Van Kampen, 150 bl. 4°. (141)
De Latijnsche prijsverhandeling is opgenomen in de *Werken* der Maatsch. Dl. VII. Hierbij afzonderlijk eene vertaling van de poëtische aanhalingen, door N. Hinlopen; Taalkundige aanmerkingen van M. Tydeman, en uittreksels omtrent deze vertaling uit de *Handel.* van 1785 tot '91 en 1804.

A. Ten Broecke Hoekstra, Voorrede van den oorsprong der fabelen in het algemeen, en van dien van Reinaard den Vos in het bijzonder. Eig. 48 blz. f°. (142)
Gesteld nadat de schrijver van den Koning autorisatie had gekregen, tot de uitgave van Nederl. codices.

Is. Le Long, Naleesingen en verbeteringen op zijne uitgave van Lodewijk van Velthem, Spiegel-Historiael 1727; zijne Historie der Reformatie te Amsterdam, 1729; zijne Boekzaal der Nederd. Bijbels, 1732; zijn Kort hist. verhaal van den oorsprong der Nederl. Geref. kerken onder 't Kruys, 1751. 4°. (143)
Vgl. het gedrukte: Amst. 1760.

Irenaeus, Aenmerkingen op het dichtstukje: »Natuurlijke beschouwinge van den Staat des krijgs, vergeleeken bij dien des vredes, ter onsterfelijker eere der vaderen des vaderlands, voor het oog gespreid en aan het oordeel gestelt van alle weldenkende Nederlanders door F. L." Leiden 6 Oct. 1758. 20 blz. 4°. (144)

J. Kinker, Ontwerp van een beoordeelend letterkundig tijdschrift. Eig. 4 bl. f°. (145)

—— Recensie van Bilderdijks Ziekte der geleerden. Eig. 15 blz. 4°. (146)

E. Wolff, geb. **Bekker**, Iets over recensenten en recensiën, ter aanprijzende voorrede van Walter van Montbarry, grootmeester van de Orde der Tempelheeren, door Agatha Deken. 21 blz. 4°. (147)

H. A. Kroet, Aanteekeningen op Vondel's Palamedes. Amst. 1626. 4°. (148)

Z. H. Alewijn en **F. van Lelyveld**, Aanteekeningen bij Vondel's Palamedes. Amst. 1652. 4°. (149)

F. Van Lelyveld, Aenmerkingen op de Dichtlievende verlustigingen van Bern. De Bosch. Eig. Met eig. bijvoegselen van De Bosch. 28 bl. 4°. (150)

W. Bilderdijk, Voorrede en aanteekeningen bij zijn dichtstuk, Ibn Doreid. Eig. 11 bl. 8°. (151)

Antikritiek op eene Kritische beschouwing van het treurspel: Bertha en Jaromir of de Stamvrouw, Rott. 1825. 8°. Aanteekeningen op 5 bl. f°. (152)

J. C. W. Le Jeune, Letterkundige aanteekeningen. 4°. (153)

—— Excerpten uit Nederduitsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche werken, over allerlei onderwerpen. Proza en poëzie. In vier 4°. dln., met register. (154)
Dl. II (B) ontbreekt.

C. Fransen van Eck, Dictaten op Siegenbeeks Proeven van Nederd. dichtkunde uit de XVIIde eeuw. Gesch. door I. K. Van Dieveren. Deventer, 1820. Met Alphab. lijst der taalkundig opgehelderde woorden. 4°. (139 blz. 344—423)

—— Dictaten op de Reien van Vondel. Geschr. door I. K. Van Dieveren. 4°. (155 bl. 1—59)

—— Dictaten op S. Stijl's Opkomst en bloei der Vereen. Nederlanden. Geschr. door denz. 4°. (155 bl. 60—119)

J. P. Van Cappelle, Aanteekeningen op sommige plaatsen uit Hooft. 1821—22. 4°. (140 blz. 281—320)

P. G. Witsen Geysbeek, Bibliographisch woordenboek der Nederl. geleerden, dichters en schrijvers, in alle vakken van wetenschap en fraaije letteren, behelzende eene naauwkeurige opgave van hunne uitgegeven werken en derzelver beoordeelingen. 4 Port. met losse bladen. 4°. Obl. (156)

C. Boonzajer, Letterkundige aanteekeningen over Nederl. schrijvers en de door hen uitgegeven werken. Met kort register. 562 blz. f°. (157)

—— Uitgebreid alphabet. register op bovengen. Aanteekeningen. 806 blz. 8°. (158)

J. C. W. Le Jeune, Register der verhandelingen en naamregister der schrijvers, voorkomende in de werken van het Koninkl. Ned. Instituut. 28 blz. f°. (159)

J. P. Van Cappelle, Dictaten over de Nederduitsche dichters van de 17de eeuw. 1820. '21. Eig. 204 blz. 4°. (160)

Charter betreffende Willem van Delf, den dichter. Extract uit het Register getit. A L 32, 1337 tot 1345, cas D. berustende in het Rijksarchief. (161)

M. C. Van Hall, De verdiensten van J. Kantelaar als lid en hoofdbestuurder van de Maatsch. tot Nut van 't Algem. Benevens Chronologie der levensbijzonderheden van Kantelaar, lijst zijner geschriften en andere bijlagen. f°. (162)

F. Van Lelyveld, Uittreksel over P. C. Hooft, als hervormer van de Nederl. taal, uit eene redevoering van H. G. Oosterdijk, en över L. Ten Kate Hz. uit de voorrede van E. Ploos van Amstel vóor den Catalogus van schilderijen, enz. van A. Rutgers. 6 blz. f°. (163)

A. Van Royen, Verhandeling over A. Van der Woordt, 1809. Eig. 4°. (164)
Hierbij afschriften van gedichten op Van der Woordt van A. Simons, Strick van Linschoten e. a., van recensiën zijner geschriften, enz.

J. Van Lennep, D. P. Pers en zijne werken. Eig. 62 blz. 4°. (165)

—— Over eenige werkjes van generaal J. Watts de Peyster. Eig. 16 blz. 4°. (166)

—— Voorrede vóor Schenkmans gedichten Eig. 4°. (166 bl. 17—20)

—— Over maçonnieke liederen. Eig. 4°. (166 bl. 21—24)

J. De Wal, Verhandeling over Frouke a Doyem, Friesche dichteres in de 17de eeuw. Met bijlagen. 34 blz. f°. (167)
Vgl. *Handel.* 1854 bl. 38. v.

MIDDELNEDERLANDSCHE LETTERKUNDE.

POËZIE

IN HET ALGEMEEN.

J. van Maerlant, Rijmbijbel. Hs. op papier uit de 15de eeuw, 166 kl. fol. bladen, in twee kol., ieder van ruim 50 verzen. (168)

Het is geen der zes Hss., door David bij zijne uitgave gebruikt, maar vertoont de meeste overeenkomst met de Hss. B en D. Aan het Hs. ontbreekt het laatste blad; het eindigt met vs. 34803 der uitgave.

Vroeger in het bezit van Emtinck en Alewyn. Vgl. Van Lelyveld. *Aanteek. op Huydecoper's Proeve van Taal- en Dichtk.* Dl. II bl. 370.

—— Rijmbijbel. Het eerste blad van een perkamenten Hs. uit de 14de eeuw, kl. fol., in twee kol. (169 bl. 4)

Het is slechts aan eene zijde beschreven, en bevat vs. 1—101 der uitgave van David. Bij deze uitgave is het niet gebruikt. Het Hs. vertoont de meeste overeenkomst met de Hss. C. en F.

—— Rijmbijbel. Fragmenten op zes verschillende perk. bladen. 4°. (170)

Het eerste blad geheel, de vijf andere van onderen en van boven afgesneden. Zij bevatten de volgende verzen der uitgave van David: **1°**. vs 9808—10012, 11203—'406. — **2°**. vs 8631—'43, '82—'94, 8731—'45, '82—'95, 9236—'47, '85—'96, 9334—'45, '83—'94. — **3°**. vs 10450—'79, 10501—'29, '51—'80, 10601—'30, '51—'53 (deze kolom niet verder beschreven), 10673—10701, '22—'51, '72—10801. — **4°**. vs 11639—'50, '88—11704, '37—'49, '86—'98, 12656—'68, 12706—'18, '56—'68, 12806—'17. — **5°**. vs 14505—'20, '59—'74, 14611—'25, '60—'76, 13056—'70, 13105—'20, '56—'70, 13206—'20. — **6°**. vs 12856—'67, 12906—'17, '56—'67, 13006—'17, 11430—'41, '86—'97, 11537—'47, '88—'98.

Deze fragmenten, gevonden door J. A. Nijhoff, zijn door David niet gebruikt. — Hierbij een afschrift uit een ander Hs. van A. C. W. Staring tot den Wildenborch.

—— Rijmbijbel. Vier strooken perk., behoord hebbende tot een Hs. uit de 14de eeuw, dat in twee kol. van 40 a 42 regels geschreven was. (171)

Zij bevatten, geheel of gedeeltelijk, vs 20962—'65, '67—'70, 21004—'12, '44—'47, '49—'52, '86—'89, '91—'94, 21930—'34, '71—'75, 22011—'15, '51—'54, 22572—'74, 22619—'22, '59—'62, '99—22702.

De tekst wijkt af van de Hss. door David gebruikt.

—— Rijmbijbel. Vier strooken van een Hs. op perk. uit de 15de eeuw, het meest overeenkomende met de Hss. B en D van de uitgave van David vs. 25329—'408, '489—'570, '651—'730, 27214—'253, '335—'375. (172)

Gevonden door Dr. J. T. Bergman tusschen de schutbladen van een band van de 16de eeuw.

Z. H. Alewyn, Aanteekeningen uit verschillende Hss. van Maerlants Rijmbijbel en andere Hss. 4°. (173)

J. van Maerlant, Destructie van Jherusalem. (Het derde deel van den Rijmbijbel). Naar een perk. Hs. van 1339, 25 kl. fol. blz., elk met drie kol. van ongeveer 80 regels. Vooraan eene teekening, Jerusalems verdediging voorstellende. (169 bl. 5—20)

Het Hs. bevat zooveel uitlatingen en bekortingen, dat het slechts ruim 6000 verzen telt, terwijl de uitgave van David er bijna 8000 heeft. Het wordt door David niet genoemd.

Vgl. Le Long, *Boekzaal des Nederd. bijbels*, blz. 161, v. 210, v. en *Catalogus* van zijne bibliotheek, Mss. bl. 29.

—— Destructie van Jherusalem. Twee gedeelten van een perk. blad. Met eigenhandig afschrift van W. Bilderdijk. 4°. (174)

Zij bevatten de volgende verzen der uitgave van David: Voorzijde, vs. 28125—'31, '45—'56, '68—'74, '88—'98. Keerzijde, vs. 28211—'17, '31—'41. '54—'60, '74—'84.

—— Destructie van Jherusalem. Fragmenten op een groot f°. dubbel blad perk., in drie kol., afgeschreven door Dr. M. De Vries. Met voorbericht. f°. (175 bl. 1—13)

Met facsim. van het Hs. op de Bibliotheek te Mecklenburg. Vgl. *Jahrbuch des Vereins für Mecklenburgische Geschichte und Alterthumsk.* VIII (1843). *Verslagen en Berigten der Vereen. ter bevord. van oude Nederl. letterk.* 1844. bl. 85, vv.

—— Spieghel Historiael. Vier bladen perk., bevattende twee fragmenten. (176)

Als fragment B gebruikt door Dr. De Vries en Dr. Verwijs bij hunne uitgave. Zij bevatten van I³, 2, 65—I³, 9, 71 en I³, 15, 31—I³, 22, 8. Zie Dl. I, bl. 96. Aant. 7.

—— Spieghel Historiael. Fragment van de Tweede partie, deel uitmakende van het Gentsche Hs. van den Spieghel Hist. Een groot blad perk. met vier kol. van 82 regels op iedere blz. (177)

Bevattende Bk. VI, Cap. LXI vs. 11 tot Cap. LXX vs. 35.

—— Der Naturen Bloeme. Fragmenten op twee bladen perk. in drie kol., afgeschreven door Dr. De Vries. Met voorbericht f°. (175 bl. 14—19)

Het Hs. berust op de Bibliotheek te Mecklenburg.

—— Der Naturen Bloeme. Fragment, afgeschreven door D. Groebe naar een afschrift van Mr. Bilderdijk van een Hs. op de Bibliotheek

van het Koninkl. Instituut te Amsterdam. Met verschillende lezingen en aanteekeningen. 4 bl. 4°. (178)

J. van Maerlant, Der Naturen Bloeme. Twee wigvormig uitgeknipte strooken perk. in twee kol., uit de 14de eeuw. (179)

Uitgegeven in de *Verslagen en Berigten der Vereeniging ter bevordering der Oude Nederl. Letterk.* 1846, bl. 63. vv.

—— Heimelijkheid der Heimelijkheden. Hs. uit de 14de eeuw op perk., 6 bladen kl. fol., op elke blz. drie kol., elk van ongeveer 50—53 verzen. (169 bl. 21—26)

Met inleiding en aant. uitgegeven door Prof. Clarisse in de *Nieuwe Werken* der Maatschappij, Dl. IV. Vroeger in het bezit van Le Long (*Catal.* der Hss. bl. 6) en van het Genootschap: „Kunst wordt door arbeid verkregen."

—— Van den Lande van Overzee; Van ons Heren Kynscheide. Afschriften van J. Steenwinkel, naar een Hs. op de Academische Bibliotheek te Leiden. 16 bl. f°. (180)

Het eerste is medegedeeld door Van Wijn, *Huiszittend Leven* Dl. II, st. 1, en uitgegeven door Dr. Verwijs, *Bloemlezing* Dl. II, bl. 100—107, en door Dr. Heremans te zamen met *Der Kerken Claghe*, Gent 1870. — Hierbij: Steenwinkel, Excerpta quaedam ex quibusdam carminibus J. Maerlant, 18 blz.

—— Historie van Troyen. Vijf perk. bladen, in drie kol. op iedere blz. (181)

Uitgegeven door Blommaert, *Oud-Vlaemsche Gedichten*, de vier eerste bladen Dl. II, bl. 75—91, het vijfde Dl. I, bl. 52—56. De verzen komen overeen met vs. 246—1733 en 2380—2750 van Dr. Verdam's uitgave van Maerlant's Historie van Troyen in de Middelnederl. Bibliotheek, Afl. 11—13.

H. Hoffmann von Fallersleben, Alexander der Grosze in X Büchern von J. van Meerland gedichtet. 13 bl. 4°. (182)

Brief van W. Bilderdijk, naar aanleiding van B. J. Docen's Verhandeling over het Hs. van Maerlant in de Bibliotheek te Munchen. Afgeschreven uit J. C. F. von Aretin, *Beyträgen zur Gesch. und Literatur*, Bd. IX, s. 1087, vv.

J. van Maerlant, Crudenboec, Fragmenten op perk. uit de 15e eeuw. Verslag en proeve van eenige dichtregelen van H. Hoffmann von Fallenleben. f°. (175 bl. 29)

Vgl. *Horae Belgicae*, P. I, p. 38.

Melis Stoke, Rijmkronijk. Fragment van een verloren Hs. Twee perk. bladen, met drie kol. op iedere bladz. (183)

Zij bevatten, met hier en daar aanmerkelijk afwijkende lezingen, B. III, vs 991—1580, en daarna de 7 eerste regels der redactie, door Huydecoper (bl. 118) uit handschrift U medegedeeld.

Notitie van de verscheide lezingen, die er gevonden werden in het uittreksel uit den Spiegel-Historiael (van L. v. Velthem) B. IV, c. 16, bij W. Gouthoeven p. 368 v, ende tusschen den Spiegel Hist., uitg. bij I. Le Long. 1727. f°. (184 bl. 1—3)

Register van sommige oude ende nu ongewone spreekwijzen en woorden, die hier en daar voorkomen in den Spiegel Historiael van L. Van Velthem. f°. (184 bl. 4—30)

Jan van Heelu, Uittreksels van N. Carbasius Cz. uit een handschrift, met de gelijkluidende plaatsen uit C. Butkens, Trophées de Brabant, en A. Dongelberge, Proelium Woering. 1833. 4°. (185 bl. 1, 2)

Zij bevatten, met geringe afwijkingen, de volgende verzen der uitgave van Willems: vs 4459—'65, '72—'88, 4740—'47, '50—'63, 5668—5768.

—— Slach van Woeronc, Hs. van de 19e eeuw op papier, 282 bl. f°. (186)

Uitgegeven door J. F. Willems, Brussel 1836, onder de *Collection de Chroniques Belges inédites*. Vroeger in het bezit van F. Van Lelyveld. Vgl. Huydecoper's *Proeve* Dl. I, bl. 483 vv., en Van Wijn's *Aanteekeningen*, uitgegeven door Kroon en Jonckbloet. 's Gravenh. 1840.

C. Butkens, Trophées de Brabant, T. I. Extraits de N Carbasius Cz. de ce qu'il a déduit de J. Van Heelu. f°. (185 bl. 3—11)

Jan Boendale, Der Leecken-Spiegel. Vier bladen perk. uit de 14e eeuw in twee kol. Bevattende B. III, c. 19, vs. 29 vv.; c. 15, vs 106 vv.; c. 26, vs 121 vv.; B. IV, c. 9, vs 40 vv. (187)

Door Dr. De Vries in zijne uitgave van de *Leecken-Spieghel* aangeduid met de letters Ba, Bb, Bc, Bd. Vgl. Dl. III, bl. 311, vv.

—— Der Leecken-Spieghel. Afschriften van gedeelten uit B. III en IV. 25 bl. 4°. (188)

—— Der Leecken-Spieghel. Fragmenten op twee bladen perk. 4°, bevattende B. II, c. 12, vs 7—27, vs 47 tot c. 13, vs 23 en vs 62—81. (189)

Vgl. de uitgave van Dr. De Vries Dl. II, bl. 82 vv. en *Handel.* v. d. Maatschappij 1842, bl. 43 en 47 v.

—— Der Leecken-Spieghel, B. III, c. 11, vs. 76 tot c. 14, vs 13. Twee bladen perk. uit de 15e eeuw, in twee kol. (190)

Niet door den uitgever gebruikt. Vgl. *Handel.* v. d. Maatsch. 1871 bl. 101, vv.

—— Dietsche Doctrinale. Hs. op perk. van 1345, 80 blz. klein f°, in twee kol. (191 bl. 104—143)

Gebruikt door Holtrop en Jonckbloet bij hunne uitgave van het Hs. van de Koninkl. Bibliotheek, 's Gravenh. 1842.

—— Dietsche Doctrinale. Aanteekeningen van M. Siegenbeek uit het Hs op de Koninkl. Bibliotheek. 8 blz. 4°. (192)

—— Dietse Doctrinale. Twee fragmenten op twee bladen f° perk. uit de 14e eeuw, zijnde twee bladen uit een katern, genummerd XXXV en XL en bevattende B. II, vs 1753—'98 en vs 1981—2010. (193)

Jan De Weert, Nieuwe Doctrinael. Hs. op papier van de 15e eeuw, 14 bladen klein f°, in twee kol., met meer dan 3000 verzen. (194)

Naar het Brusselsche Hs. uitgegeven door Ph. Blommaert, *Oud.-Vlaemsche Gedichten* Dl. III, bl. 75—105. De varianten uit dit Hs. aldaar bl. 149—157.

Willem van Hillegaertsberch, Gedichten. Fragmenten op de Bibliotheek te Mecklenburg, afgeschreven door Dr. G. C. F. Lisch te Schwerin. 8 bl. f°. (175 bl. 21—28)

Vgl. *Handel.* v. d. Maatsch. 1844 bl. 50 en 1845 bl. 47, v. en Dr. Verwijs en Dr. Bisschop, *Gedichten van Willem van Hillegaersberch*, Inl.

Heinric (van Aken), Roman van Heinric en Margriete van Limborch. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, 120 bladen klein f° in twee kol. Met eene teekening op het laatste blad. (195 bl. 1—120)

Uitgegeven met Inl. en Aant. door Mr. L. Ph. C. Van den Bergh, *Werken* v. d. Maatschappij, N. Reeks, Dl. II, III. Het teksths. der uitgave (A). Vgl. Inl. bl. XXXIV v.; Dr. Jonckbloet, *Geschied. d. Mnl. Dichtk.* Dl. III, bl. 355 vv.; *Die Rose*, Inl. bl. XXIII.
Vroeger in het bezit van B. Huydecoper.

Roman van Limborch, Fragmenten op vier perk. bladen, uit het begin der 15e eeuw. (196)

Zijnde B. I, vs 666—830; vs 1163—1327; B II, vs 12—344. Beschreven in de uitgave van Mr. Van den Bergh, Inl. bl. XXXVII.

Roman der vier Heemskinderen. Twee viertallen fragmenten op perk., afgeschreven door H. Hoffmann von Fallersleben. 41 bl. 4°. (197)

Uitgegeven door Mr. Bilderdijk, *Nieuwe Taal- en Dichtk. Verscheidenheden* Dl. I, bl. 111 vv. en door Hoffmann von Fallersleben in *Horae Belgicae* P. V, p. 45 vv. 69 vv., 74 vv. en door Dr. J. C. Matthes in de *Bibl. van Mnl. Letterk.* Afl. 15.

Roman van Ferguut en Galiene. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, 64 blz. klein f° in twee kol., elk van ongeveer 44 verzen. (191 bl. 1—32)

Uitgegeven door L. G. Visscher, Utrecht 1836.

——— Afschrift van J. Steenwinkel. 189 blz. 4°. (198)

Penninc en **Pieter Vostaert**, Roman van Walewein. Hs. op perk. van 1350, 62 bladen klein f°, in twee kol. (195 bl. 121—182)

Uitgegeven met Inl. en Aant. door Dr. Jonckbloet, *Werken der Vereeniging ter bevordering der oude Nederl. Letterk.*, 2 Dln. Beschrijving van het Hs. in Dl. II, bl. 181 vv.

W. Bilderdijk, Registers op de excerpten uit de Romans van Walewein en van Heinric en Margriete van Limborch. 116 bl. f°. (199)

Diederik van Assenede, Floris ende Blancefloer. Zeer onvolledig Hs. op perk. uit de 14e eeuw, 52 blz. klein f° in twee kol., elk van ongeveer 40 verzen. (191 bl. 33—58)

Uitgegeven door Hoffmann von Fallersleben, *Horae Belgicae*. P. III.

—— Floris ende Blancefloer. Afschrift van J. Steenwinkel. 129 blz. 4°. (200)

Malegijs. Een perk. blad, bevattende 88 geheele en even zoovele middendoor geknipte regels. (201)

Gedeeltelijk uitgegeven door Bormans, *Notae in Reinardum Vulpem* p. 16—18, en geheel door Dr. Verdam in de *Taal- en Letterbode* Dl. VI, bl. 121—126.

—— Twee perk. bladen. (202)

Uitgegeven door Dr. Verdam in de *Taal- en Letterbode* Dl. VI, bl. 127—141.

—— Twee strooken perk. in twee kol., uit de 14e eeuw. (203)

Uitgegeven door Dr. Verdam in de *Taal- en Letterbode* Dl. IV, bl. 142—146.

Die Rose. Fragmenten, afgeschreven door Mr. L. Ph. C. Van den Bergh. 6 blz. 4°. (204)

Vgl. de uitgave van Dr. Verwijs, bl. 245—247.

Dirc Potter, Der Minnen Loep. Hs. op papier van 1486, 239 bladen klein 8°, met slechte miniaturen. (205)

Met Inl., Aant. en Woordenlijst uitgegeven door P. Leendertz, *Werken van de Vereen. ter bevordering der oude Nederl. Letterk.* Vgl. voor het Hs. (L) Inl. bl. L vv.

Van den drie coninghen. Afschrift uit een Hs. op papier uit de 15e eeuw, bevattende Historiën der Heiligen, door Mr. Van den Bergh. 8°. (206)

Het Hs. berust op de Stads-bibliotheek te Nijmegen.

Historie van den wijzen Sydrac ende Coninc Bottus. Afschrift van het in dichtmaat geschreven gedeelte uit een Hs. op perk. uit de 14e eeuw, door H. Hoffman von Fallersleben. Met de opschriften der afdeelingen en gesprekken, aanmerkingen, glossarium en bijlagen. 8 bl. f° en 4°. (207)

Het Hs. berust op de Koninkl. Bibliotheek te Königsberg.

Samenspraak tusschen Scalc en Clerc, benevens een fragment van een ander Nederl. rijmwerk, op twee perk. bladen, in twee kol. f°. (208)

Uitgegeven door Dr. De Vries in *Nieuwe Werken* der Maatschappij Dl. VI. Vgl. *Handel.* 1842, bl. 43 en 47 v.

Ridderroman van den Karolingischen cyclus. Fragmenten, op vier perk repen in twee kol. groot 158 verzen. (209)

Uitgegeven door Mr. Van den Bergh in *Werken* v. d. Maatschappij, N. Reeks, Dl. VII, bl. 142—148.

Parthenopeus van Bloys. Twee bladen perk. in twee kol. klein f°. (210)

Met brieven van Bormans en Van Harderwijk. In de uitgave van Bormans vs. 1064—1432. Aldaar beschreven bl. IX, 30. Vgl. *Nieuwe Werken* v. d. Maatschappij Dl. V, 2, bl. 155 vv. en *Handel.* 1838, bl. 65.

Aubry den Borgengoen. Fragmenten van dezen Ridder-roman, op twee perk. bladen uit de 14e eeuw. in twee kol. (211)

Uitgegeven door Mr. Van den Bergh, *Werken* van de Maatschappij, N. Reeks, Dl. VII, bl. 126—141.

Der Historien Bloeme. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, 52 blz. kl. f°. in twee kol. (191 bl. 59—84)

Uitgegeven door A. C. Oudemans Sr., *Dietsche Warande*, Dl. I, bl. 137—161, 327—361, 533—550, II, 123—138, 179—194, 470—489, 553—559.

Bediedenis der Misse. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, 18 blz. kl. f°, in twee kol. (191 bl. 95—103)

Uitgegeven door A. C. Oudemans Sr., in de *Werken* v. d. Maatschappij, N. Reeks, Dl. VII, bl. 1—80.

Esopet, 67 Fabelen en Vertelsels. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, 20 blz. klein f°, in twee kol. (191 bl. 85—94)

Uitgegeven door J. A. Clignett, *Bijdragen tot de oude Nederl. Letterk.* 's Gravenh. 1819. Vgl. voorber. bl. XXI vv. en Hoffmann von Fallersleben, *Horae Belg.* P. I, § 44, p. 122 sqq.

(Broeder Thomas), Physica of Natuerkunde van het Heelal. Afschrift van de zes eerste bladen, of 169 eerste verzen, door A. Kluit, met verschillende lezingen en verklaringen. Met drie teekeningen van den loop der hemellichamen. 4°. (212)

Het geheele werk is uitgegeven door J. Clarisse, *Werken* der Maatschappij, N. Reeks, Dl. IV.

—— Natuerkunde. Naar eèn Hs. der Utrechtsche boekerij afgeschreven door W. Bilderdijk. f°. (213 bl. 1—29)

Medicijnboec, zijnde een Register op en uittreksel uit Br. Thomas Natuerkunde. Hs. van W. Bilderdijk. f°. (213 bl. 30—35)

Natuerkunde, Afschrift door J. F. Willems genomen van één Hs. uit de boekerij van Hulthem, bevattende de volgende poëtische en prozaïsche werken over natuurkundige onderwerpen, 384 blz. 8°. (214)

a. Natuurkunde van het Heelal.
b. Heimelijcheit der Heimelijcheden, vs. 949 tot 1434.
c. Uittreksel uit Der Naturen Bloeme.
d. Een gedicht over de Nutuurkunde van den mensch, getiteld Mannen ende Vrouwen Heimelijcheit, ongeveer 2336 verzen.
e. Eene proza-verhandeling over de Chiromancie of handwaarzegkunde.
f. Eene proza-verhandeling over Gelaatkunde.
g. Excerpten van verschillende Medische werken van Jan Ypermans.

De inhoud van dit Hs. wordt uitvoeriger beschreven door J. Clarisse, *Natuurk. v. h. Heelal, Werken* der Maatschappij, N. Reeks, Dl. IV, bl. 18—20. Vgl. de Inleiding van het Hs. en bl. 359.

Minnedicht. Hs. op één blad perk. in twee kol., misschien aan eene tweede bewerking van Die Rose of aan eene vertaling van de Ars amandi ontleend. f°. (215)

Opgenomen in de *Werken* der Maatsch., N. Reeks, Dl. VII, st. 1.

Minnebriefje op rijm. Hs. op perk. uit de 15de eeuw. Fragment. (216)

In het midden de teekening van een rood hart met pijlen doorboord. Vgl. *Handel.* der Maatsch. 1871, bl. 103 v.

L. Tross, Bericht over, proeve en inhoudsgave van den Merlijn, gedicht uit de 13e eeuw. Waarachter proeven uit een Latijnsch-Nederlandsch glossarium, aan een ander Hs. ontleend. Hoogd. Met rapport hierover van M. Siegenbeek. 25 blz. 8°. (217)

Het Hs. is in het bezit van den Graaf van Bentheim-Steinfurt. Vgl. *Handel.* 1838 bl. 65; L. G. Visscher, *Iets over J. van Maerlant.* 1838; Dr. J. van Vloten in de *Nederl. Spectator*, 1876, bl. 321.

STICHTELIJKE LIEDEREN.

Alanus de Rijpe, Salter der hilger Drievoldicheit of onser lieve Vrouwe. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 4°. (218 bl. 24—53)

Vooraf de copie der bullen van Sixtus 1479, en Innocentius 1483. Aan het einde iets over de Broederschap des Salters, en de mededeeling dat Alanus stierf in 1478 en begraven werd „te Swole ten broederen der prekerorden". Vgl. Foppens, *Bibl. Belg.* T. I, p. 37 sq.

Strijd tusschen natuur en ziel. Stichtelijke rijmen in een Getijdeboekje van Alyt Lamberts, uit de 15e eeuw. 8°. (219 bl. 122 v. — 125)

Van wonden Christi, een devoot rijm. In het Getijdeboekje van Alyt Lamberts uit de 15e eeuw. 8°. (219 bl. 125 vv.)

Berijmde spreuken, afgeschreven uit een Hs. op papier van de 15e eeuw, door Mr. L. Ph. C. van den Bergh, op één blad f°. (220)

Het Hs. berust op het Britsch Museum en bevat: Sydrac en Bottus, Lucidarius-boeck, Medicynboeck, Dit is van dat edele lant van Cockaengen, Die peregrinacie van Jherusalem, Een moy sprake van sesterhande verw. Vgl. *Verslagen van de Vereen. ter bevorder. der Oude Nederl. Letterkunde* 1844.

Spreuken of zoogenoemde priamelen op rijm. Twee schutbladen op perk., Hs. van de 14e eeuw. 8°. (221)

Op elk blad 36 verzen.

Zedespreuken of leefregels, op rijm, tweeregelig. Hs. uit de 15e eeuw. 8°. (222 bl. 252—253)

In het geheel 32 regels.

Zedespreuken op rijm, in een Hs. van 1503, behelzende een Sermoen van die deucht der oetmoedicheit en andere stichtel. overdenkingen. 12°. (223 bl. 22—24)

Geestelijk gedicht. Hs. uit de 15e eeuw op twee perk. bladen, vóor in een Passie-boek Zesregelige strophen. 8°. (224)

Vgl. over een ander Hs. uit de 14e eeuw: Mone, *Uebersicht* bl. 158, N°. 174.

Een goede leeringhe. Zedespreuken op rijm, achter de Samenspraken tusschen Actoer en Hostiensis. Hs. uit de 15e eeuw. 12°. (225 bl. 188 v. — 191)

Berijmd gebed, aan het eind van een Passieboek, uit het begin der 16e eeuw. 8°. (226, bl. 90)

Het begint: O God van hemelrike / Wi bidden di oetmoedelike, enz.

Geestelijke liederen, met muzieknoten. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 4°. (218, bl. 62—76)

Inhoud: Een liet van die heilighe Drie Coeninghen. — Liederen aanvangende: Wees vroechlick sonder troeren ende laet ons vroecken syn. — Die voghelen van deser aerden, die singhen soe suverlyck. — Wilt ghy hoeren een niew liet in dese nederdalen. — Ghequest ben ic van binnen, doerwont myn haert soe seer. — Aensyet hoe lustelyc is ons die koele mey ontdaen. — Myt droevigher harten blyde te syn. — In Jhesus naem ghebenedit. — Ic drach dat lyden verburghen. — Ic heb die menschen soe wel besocht. — Ghewanghen, ghewanghen, ghewanghen benje. — Onsen God wyl je myn hargen opgheven. — Wylt ghy van hoverdien syn gheloent. — Ic heb vercoeren al in dat hartte myn. — Myn liefien is veer des troere ic dick. — Scepper van hemel ende aarde. — Voorts de Romance van Brunenborch, uitgeg. in *Nieuwe Werken* der Maatsch. Dl. VI en in Willems, *Oud-Vlaemsche liederen*, alsmede eenige korte spreuken op rijm.

Sequencia, enz. Kerkliederen van Kerstnacht ter ierster missen tot op den Paesschen avent. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 4°. (218, bl. 1—22).

Nederduitsch rijmwerk van godsdienstigen inhoud. Fragmenten op drie stukken, met afschrift. (227)

Uitgegeven door Dr. Bergman, *Nieuwe Werken* der Maatsch. Dl. III, st. 2.

Memorye en Liedt van 't Capelleken van Cosmas en Damianus tot Bergen in Noordt-Wimmenum. Afschrift van een oud gedicht, waarbij: Vrije navolging van een oud gedicht op de zoogenaamde Deelbroodsdag, op hetwelk nog 's jaarlijks, sedert 1468 en wel op 23 Febr., broodjes aan kinderen te Bergen werden uitgereikt. 11 blz. f°. (228)

Vooraf eene beschrijving van de Kapel van Cosmas en Damianus te Wimmenum.

Berijmd passionael. Fragment gevonden en afgeschreven door J. Kinker, met toelichting en woordverklaring. 4°. (229)

Geschiedenis der Macabeën in Latijnsche verzen. Fragment van een Hs. uit de 15e eeuw, op twee bladen perk. 8 blz. 4°. (230)

PROZA.

BIJBELVERTALINGEN.

Bijbelvertaling, bevattende de boeken van het O. Testament en de Apocryphen. Hs. op perk. in twee kol., met roode voorletters, uit de 14e eeuw. 246 bl. 4°. (231)

„Begonnen op Sinte Gertrude dach in die vaste in 't jaar o. H. MCCC en LVII, ende voorts daarna geeynt op Sinte Victors avent." Vgl. *De Navorscher* 1861, bl. 537.

Het Oude Testament, vermengd met de Historia Scholastica van P. Comestor. Hs. op papier uit de 15e eeuw in twee kol. 251 bl. f°. (337)

Afkomstig uit de Bibliotheek van Van Oosten de Bruyn (*Catal.* 1860, N°. 3800).

Nederl. bijbelvertaling, bevattende: De vijf boeken van Mozes, Jozua, Richteren, Ruth, de vier boeken der Koningen, een deel van Ezechiel, Daniël, Job, Tobias, Jonas, Judith en Esther. Met enkele stukken uit de Historia Scholastica hier en daar achter den tekst. Hs. op papier in twee kol. uit de 15e eeuw. 275 bl. f°. (232)

De Souter, of het Boek der Psalmen, in het Latijn en Nederduitsch. Hs. op perk. uit het begin der 14e eeuw, in twee kol. 57 bl. f°. (233)

Na de Psalmen volgen op bl. 52 verso vertalingen van Cantica der Heiligen des O. en N. Test., namelijk: van Jesaias, Cap. XII; van Hiskias, ald. Cap. XXXVIII, v. 10—20; van Hannah, I Samuel II. v. 1—10; van Moses, Exod. XV; van Habakuk, Cap. III; van Moses, Deuter. XXXIII; van Daniël, Cap. III, v. 57 vv.; van Zacharias, Luc. I. v. 68—79; van Ambrosius en Augustinus, het „Te Deum laudamus"; van Maria, Luc. I, v. 46—55; van Simeon, Luc. II, v. 29—32; en de Geloofsbelijdenis van Athanasius: „Quicunque vult salvus esse ante omnia opus est" etc.

Einde: „Dyt is dey cristelike gheloue so wey des nycht truelike gheloue hey ne mach nycht syn behalden".

Afkomstig uit de biblioth. van Johan, graaf van Nassau.

De Souter, of de Psalmen Davids, met de Lofzangen der Heiligen, Ezechiël, c. II—V, Daniël met de glossa en Historia Scholastica, Job's boeck, Salomon's Parabolen, Ecclesiastes, Der Minnen boeck, Der Wijsheit boeck, Ecclesiasticas van J. Sirach. Hs. op papier van 1423, in twee kol., met gekl. voorletters. 280 bl. (234)

Begin: „Also als sinte Jeronimus seyt inden prologe opten souter soe hebben daer tien auctoers gheweest der psalmen", enz. — Einde: „Hier gaet wt ecclesiasticas Ende is dat leste van Salomons boecken Ende dit boeck gaet hier mede wt."

Afkomstig uit de bibliotheek van Hultman (*Catal.* bl. 3, N°. 8).

—— of de Psalmen met de Lofzangen der Heiligen. Hs. op papier uit de 15e eeuw, met gekl. voorletters. 211 bl. 12°. (235)

Een paar bladen ontbreken.
Uit de bibliotheek van J. Heringa Elz. (*Catal.* bl. 25, N°. 4).

De CL Psalmen, verduitscht naar de Latijnsche vertaling van Joh. Campensis in 1534. Geschr. op papier door Wouter Wynmanssz. van 1566—'67. 286 bl. 12°. (236)

Hierin ook: S. Athanasius tot Marcellinum opt boeck der psalmen, door Joh. Reuchlin int latyn overgesedt, ende 1533 in onse nederl. spraecke verduytst.

Uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* d. Hss. N°. 242).

Onser lieve vrouwe Souter. Onvolledig Hs. op papier uit de 15e eeuw. 12°. (237 bl. 1—32)

Ecclesiastes, met verklaringen. Hs. op papier uit het begin der 16e eeuw. 210 bl. 4°. (238)

Einde: „het gheen dat ons die wyse Salomon in dit boeck seit dat gunne ons god die welcke regneert inder eewicheyt, Amen."

Hooglied, overzetting met verklaringen, benevens vertalingen van Joh. I, vs. 1—14, Hebr. I en andere stukken uit het N. Test., in een Leven van Jezus en Maria. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 8°. (239 bl. 3—28)

Paraphrase van het Hooglied. Hs. op perk. uit de 15e eeuw in twee kol. met Goth. letter. 151 bl. 4°. (240)

Begin: „In minen beddekyn heb ick des nachts ghesocht dien myn siele minnet." — Einde: „Aldus mach hi wel mit rechte altemael begeerlic hieten."

Afkomstig uit het St. Agnieten klooster te Delft. Vgl. *Catal.* d. bibliotheek van Hultman bl. 4, N°. 18.

Nederd. bijbelvertaling in proza. Fragmenten op twee perk. bladen 8°, behelzende Ps. LI, vs. 18—21, LXV, vs. 2—8, Jesaia XXXVIII, vs. 10—18. Hs. uit de 15e eeuw met afschrift en verklaring van Dr. J. T. Bergman. (241)

Bijbelvertalingen uit de 15e eeuw. Eenige stroken op perk. (242)

Het N. Testament, of de Evangelisten, Epistelen, Handelingen der Apostelen, Openbaring en Profetiën des O. T. van het geheele jaar, met glossen. Hs. op perk. van 1431, met bladwijzer »hoe men elc ewangelij vinden mach." 3 Dln. 164, 202 en 138 bl. 4°. (243)

Vgl. Le Long, *Boekzaal des Nederd. Bijbels*, bl. 292 en de Bijlagen tot het rapport van den bibliothecaris in de *Handel.* der Maatschappij, 1853.

De vier Evangeliën. Hs. op perk. van het einde der 14e eeuw, beginnende met den proloog van Hiëronymus op het Evangelie van Mattheus. 55 bl. f°. (244)

Begin: „Hier beghint dat prologus van sinte ieronimus op die evangelien van sinte matheus." — Einde: „ic mene dat die boeke die te scriven syn die w'elt niet begripen en soude moghen."

Vroeger in het bezit van Z. H. Alewyn. Vgl. *Taelk. Mengelingen* van Clignett en Steenwinkel. Leiden 1781. N°. 1.

—— (Mattheus, Marcus, Joannes, Lucas). Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. Achteraan een Tafel der Evangeliën. 143 bl. kl. 4°. (245)

Vgl. Le Long, *Boekzaal des Nederd. Bijbels*, bl. 277.

Afkomstig uit het Elfduizend-Maagden-klooster te Enkhuizen.

De vier Evangeliën. Hs. op perk. van 1450, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. en verg. voorletters. Vooraan de Tafel der Evangeliën. 188 bl. kl. 4°. (246)

Einde: „Hier eyndet sunte Johannes ewangelium. God si des ghelooft."

Afkomstig uit de bibliotheek van Hultman (*Catal.* bl. 4, N°. 15).

—— Hs. op papier van 1463, in twee kol., met gekl. voorletters. 134 bl. kl. 4°. (247)

Met een Alphabet in cijferschrift op de keerzijde van het laatste blad. Vgl. F. Van Lelyveld, *Aant. op B. Huydecopers Proeve*, Dl. I, bl. 197 v.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. Heringa Elz. (*Catal.* bl. 25, N°. 3).

—— Hs. op perk. van 1469, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. Vooraan een Tafel en Lijst der Capittelen van Mattheus. 167 bl. kl. 8°. (248)

Afkomstig uit de bibliotheken van L. Klinge te Ootmarsum en Mr. J. Pan.

Het Evangelie van Johannes. Fragmenten van eene Nederl. vertaling uit de 15e eeuw, op twee bladen perk. f°. (249)

Met afschrift van Mr. Brn Sloet van de Beele; en advyzen van Clarisse, Kist, enz. Vgl. *Handel.* der Maatsch., 1843, bl. 56 v.

De Epistelen Sinte Pauwels, Jacobi, Petri, Johannes en Judas; Der Apostelen werc; De Apocalipsis; Het boek der wijsheid. Hs. op perk., uit het begin der 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. Achteraan een Tafel der Epistelen in kerkteksten. 210 bl. kl. 4°. Oude band. (250)

Begin: „Hier beghint dat prologus van sinte pauwels epistelen". — Einde: „Tot welken icse derwerts wtgheworpen hadde. Ende si sullen wonen in hoer lant spreect die here almachtich. Amen."

Tusschen blad 202 en '3 zijn twee perk. bladen van 1544 ingelascht. Vgl. Le Long, *Boekzaal des Nederd. Bijbels*, bl. 280 vv. *Taalkundige Mengelingen* van Clignett en Steenwinkel, N°. 1.

Afkomstig uit de bibliotheken van Gockinga en Z. H. Alewijn.

Die Epistelen Sinte Paulus, en die na S. Paulus Epistelen volghen, met de Wercke der Apostelen, Johannes Apocalipsis, en uittreksels uit Isaïas, Jeremias en andere profeten en kerkvaders op kerkelijke feestdagen. Hs. op papier uit het begin der 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters en eene teekening, Johannes op Patmos voorstellende. Vooraan een Tafel en Sente Dyonisius van S. Paulus love. 112 bl. 4°. (251)

De eerste bladen van de Epistelen, Handelingen, Apocalipsis en Jesaia zijn perk.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Lambin te Ypre.

Brieven en Handelingen der Apostelen, benevens de Openbaring. Nederl. vertaling met glossen en prologen. Hs. op papier en perk. begonnen 1461. 270 bl. 4°. Oude band. (252)

Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst. (*Catal.* d. Hss. N°. 150).

Brieven der Apostelen, Handelingen der apostelen en Openbaring. Nederl. vertaling met glossen en prologen. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol. 137 bl. 4°. (253)

Vgl. Le Long, *Boekzaal der Nederl. Bijbels*, bl. 281 vv. Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* d. Hss. N°. 147).

Lectionarium, of Evangeliën en Epistelen-boek, gheschreven en gheeind in 't jaer o. H. 1479 op S. Mattheus avont. Hs. op perk. in twee kol. met gekl voorletters. 254 bl. 4°. (254)

Volledige vertaling der Evangeliën naar de Vulgaat, met aanwijzing van de lissen of pericopen, die daaruit voor de mis op Zon-, feest- en werkdagen ontleend zijn. Vooraf een „Tafel van den Evangelijboec, hoe men elc Evangelium vynden mach." De pericopen der Epistelen schijnen ontleend aan eene toen kerkelijk gezag hebbende overzetting der Apostolische brieven, waarvan een exemplaar gevonden werd in de libry van het oude Susteren-Convent te Weesp. Ontbreken bl. 1 en 130 geheel, bl. 56 gedeeltelijk.

—— uit de 16e eeuw. Hs. op papier in twee kol. met gekl. voorletters. 287 bl. 4°. (255)

Biblia Latina V. et N. Test. ex versione vulgata cum Prologis Hieronymi et Indice. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol., met gekl. voorletters. 336 bl. 4°. Oude band. (256)

Met handteekening van Guilielmus Campensis aan het einde, en eene aant. van 1531 voorin.

Latijnsche bijbelvertaling. Twee bladen perk. uit de 14 eeuw, in twee kol., bevattende gedeelten van Amos en Micha. Met gekl. voorletters. Verder verschillende strooken perk. van psalmen bijbelvertalingen. (257)

LEVENS VAN JEZUS.

Den leven ons heren ihu xri. Hs. op papier uit het midden der 15e eeuw, in twee kol., met gekl. voorletters en kleine miniaturen. 207 bl. 4°. (258)

Beschr. door W. Moll, *Joh. Brugman* Dl. II, bl. 259 vv.

Dat boeck van den leven ons liefs heren ihesu xristi. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol. met enkele gekl. voorletters. 195 bl. 4°. (259)

Afkomstig uit het St. Agnieten-klooster te Haarlem. Beschreven door W. Moll, *Joh. Brugman* Dl. II, bl. 265.

Leven ons Heeren Jhesu Christi, in vier en vijftig hoofdstukken. Hs. op perk. in twee kol., met gekl. voorletters, van omstreeks 1400. Met een prologus, benevens vierregelig rijm en onderschrift van 1753. 151 bl. 4°. (260)

Leven ende passien ons Heren. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 276 bl. 8°. (261)

Uit de bibliotheek van D. C. en J. J. van Voorst. (*Catal.* d. Hss. N°. 183).

Leven van Jesus en Maria, volgens de Evangeliën en de overlevering, van d'toecomst onser l. Vrouwe tot haer hemelvaert. Met gebeden, meditatiën, leeringen en vertalingen van stukken uit het N. Test. Vooraf eene inleiding van der begheerten der ynnige sielen, en eene vertaling van het Hooglied met verklaringen. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 383 bl. kl. 8°. (239)

Dit Hs. behoorde weleer aan de susters Jan Everwijns en Elysabeth van Oldenbarnevelt.

Leven van Jesus Christus. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. Vooraan een Tafel. 339 bl. 8°. (262)

LEGENDEN VAN HEILIGEN. — MARTYROLOGIËN.

Legenden der Heiligen. Hs. op papier in twee kol. van 1477. 179 bl. f°. (263)

Inhoud: Van Ste Longinus die martelaer. Van Cosmas en Damianus. Legenden van St. Locy en Ste Basilica.

Afkomstig uit het Katherijnen-convent te Leiden. Vgl. *Catal.* van de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst, Hss. N°. 214.

Het leven van St. Franciscus, naar het Latijn van Bonaventura. Hs. op perk. van 1455, in twee kol., Goth. schrift, met groote gekl. voorletters, waarin het beeld van den Heilige. 174 bl. kl. 4°. (264)

Begin: „Hier beghint S. Franciscus leven Alst die eersamige vader Bonaventura v'gadert heuet." — Einde: „Hier eyndet S. Fr leven" enz. „Deo gracias."

De tweede helft van het Hs. bevat: Die lessen van Sunte Franciscus leven also als mense pleghet te houden; sijn Testament; een Spiegel der volcomenheit daer der minre staet in begonnen is; eindelijk: Van S. Franciscus een suverlike gruete.

Sinte Franciscus legende ende sijn leven, benevens den Spiegel der volcomenheit. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 130 bl. kl. 4°. (265)

Achteraan: Een suverlic visyoen dat een broeder geschiede.

Afkomstig uit het St. Clara-convent achter het oude Gasthuis te Haarlem. Het Hs. was vroeger in het bezit van B. Huydecoper en Z. H. Alewijn.

Sinte Franciscus ende sijnre ghesellen leven. Vooraan een Tafel der Capittelen. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. Goth. schrift, met gekl. voorletters. 191 bl. kl. 4°. (266)

Vooraan een Hymnus op de Martelaren, door Israël Jacobsz. Van der Meersch 1605, en gedicht van P. V. d. Meersch onder eene gedrukte afbeelding van den Heilige. Achteraan nog eene afbeelding van Franciscus in knielende houding.

Afkomstig uit het Maria Magdalena-klooster van St. Franciscus Ordre te Amsterdam; vroeger in het bezit van Z. H. Alewijn.

Vgl. *Den wyngaert van Ste Franciscus*, Delft 1518.

Legende van St. Franciscus gesellen, met de Spieghel der Volcomenheit. Hs. op papier uit het begin der 15e eeuw. 98 bl. kl. 4°. (267)

Begin: „... It sijn de namen van sunte franciscus ghesellen Die yerste van hen gheroepen waren totter orden." — Einde: „Des moet hi sijn ghebenedijt die sijn creätueren aldus versien can in tijt ende ewicheit. Amen."

Uit de boekerij der Susteren van Orten. Vgl *Werken* der Maatsch. Dl. II, bl. 151 v. Vroeger in het bezit van C. A. von Wachendorff.

St. Alexius Legende. Hs. op perk. uit de 15e eeuw. Goth. schrift, met gekl. voorletters. (268 bl. 82—87.)

Dyt is de historie van Sint Reynolt, unsen hilgen patroyn. Afschrift van H. Hoffmann von Fallersleben in Hoogduitsch schrift, naar een Hs. op papier te Keulen. 43 blz. 4°. (269)

Begin: „Dyt is de historie van sent Reynolt, unsen hilgen patroyn." — Einde: „Des gunne vns der vader der son ind der hilge geist. Amen."

Met aanteekeningen van W. Bilderdijk. Vgl. Büsching, *Wochentl. Nachrichten*, Breslau 1817. Bd. III, s. 131.

—— Afschrift van W. Bilderdijk. 21 bl. f°. (270)

Leven van Sinte Elysabeth, S. Servaes, S. Bartholomeus, S. Alyt en S. Kunera. Hs. op papier van 1501. 216 bl. 8°. (271)

Aan het einde latijnsche kerkliederen op muziek.

Afkomstig uit het klooster van Ste Gheertruden te Amsterdam. Vgl. *Catal.* v. d. bibl. van D. C. en J. J. Van Voorst, Hs. N°. 220.

Die Historie van der gebueerten, van den leven ende van der bekeeringe Sante Katherinen der ioncfrouwen. Een epistel totten magheden Christi op die nye historie der elf dusent maghet, die lestent van den hemel gheopenbaert wert. Benevens andere Heiligen legenden. Hs. op papier, uit de 16e eeuw, van verschillende handen. 219 bl. 12°. (272)

Afkomstig uit een Zutfensch klooster.

Legende van de heilige Barbara. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 4°. (218 bl. 57—61.)

Usuardus, Nederl. Martyrologium. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 90 bl. 4°. (273)

Afkomstig uit het St. Servaas-klooster te Utrecht. Vgl. *Catal.* v. d. bibl. van D. C. en J. J. Van Voorst, Hss. N°. 215.

Martyrologium van Usuardus. Hs. uit de 15e eeuw, Goth. schrift, met gekl. en verg. voorletters. 266 bl. kl. 4°. (274)

Begin: „Dits die voersprake opt martilogium die in veel boeken den eersamighen priester Beda wort toeghescreven". — Einde: „Ende noch veel ander martelaren, confessoren ende ioncfrouwen dach. Deo gracias".

Afkomstig uit de bibliotheek van Hultman. (*Catal.* bl. 5, N°. 19.)

Martyrologium in 't Nederduitsch. Met kalender. Hs. op papier van 1476. 132 bl. 4°. (275)

Hierin ook: Die voersprake op martyrologium, die in veel boeken Beda wort toeghescreven, ende ander segghen dat si ghenomen syn wt Ste Augustijns boecken.

Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst. (*Catal.* d. Hss. N°. 216).

Die Suffragien van den heyligen ende van den hoechtyden, die binnen den jaer comen. Hs. op papier, in twee kol., uit de 16e eeuw. Met miniatuur, voorstellende het laatste oordeel. 169 bl. 4°. (276)

Begin: „Hier beghinnen die suffragien van den heyligen". — Einde: „Also sal wesen mijn woert datter voertgaet van minen monde seyt die Almachtighe God. Deo gracias".

Epistel des h. Eusebii tot Damasium Bysschop Portuensi ende tot Theodosium senatoer van Roemen, van der doet des glorioscn Confessoers ende Leerars des l. heil. Sante Jheronimi. Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw. 118 bl. 4°. (277)

Passionael, Somer-stuck. Hs. op papier, in twee kol., uit de 15e eeuw. 150 bl. f°. (278)

Aanvangende met Die gulde legende en eindigende met de legende van Ste Katrijn.

Afkomstig uit de bibliotheken van D. C. en J. J. Van Voorst. (*Catal.* d. Hss. N°. 210).

—— Somer-stuck. Hs. op papier in twee kol. van 1439. Met kalender. 269 bl. f°. (279)

Afkomstig uit dez. bibl. N°. 211.

—— Somer-stuck. Hs. op papier in twee kol. uit de 15e eeuw. Behelzende o. a. een epistel van Pilatus aan Claudius, en eindigende met de legende van Ste Smaragd. 332 bl. f°. Oude band. (280)

Afkomstig uit dez. bibl. N°. 212.

Dat Passionael, dat Wynterstuc. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 268 bl. f°. Oude band. (281)

Afkomstig uit het St. Agnieten-klooster te Arnhem. Vgl. *Handel.* v. d. Maatsch. 1854, Bijl. bl. 51.

Passionael, Wynterstic van den heiligen. Die suffragia van den advent o. H. Jhesu Christi. Die commendacien in duutsche. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 256 bl. 8°. Oude band. (282)

Afkomstig uit S. Ghiertruden cloester te Amsterdam. Vgl. *Catal.* v. d. bibl. van D. C. en J. J. Van Voorst, Hss. N°. 213.

Dat Passionael, Winterstic, gheent in 't jaer o. H. doe men schreef MCCCC ende LXVIII op Ste Julius dach Confessoer. Hs. uit de 15e eeuw op papier, Goth. schrift, in twee kol. Met Tafel. 215 bl. 4°. (283)

Afkomstig uit het convent der Susteren van Sinte Agnieten binnen Scravenhaghe van Ste Augustijns oerde. Vgl. *Catal.* v. d. bibl. van J. H. Hoeufft, bl. 229, N°. 12.

GETIJDEBOEKEN.

Getijdeboek uit de 14e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 474 blz. 12°. (284)

Inhoud: Kalender; Onser l. Vrouwen getide; Die Wijsheit getide; Der h. Geestes getide; Die lange Cruisgetide; Die VII Salmen; Die lange Vigilie van IX lessen; Gebet van den h. Sacrament; Gebet ten hemelschen Vader; Gebet van o. l. Vrouwen; Die VII Vrouden; Van uwen h. Engel en van uwen h. Apostel; Van S. Franciscus Gebet.

Afkomstig uit de verzamelingen van P. Bondam en J. Koning (*Catal.* N°. 158).

—— uit de 14e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 147 bl. 12°. (285)

Inhoud: Kalender; Die lange Vrouwe tiden met de Laudes; Die lange Cruustide; Die h. Giest getide; Die ewige Wijsheit getide; Die seven Psalmen met de Litanien; Die lange Vigilie. Ontbreken een paar bladen.

—— uit de 14e eeuw op perk., behelzende verschillende psalmen en gebeden. 46 bl. 12°. (286)

Het begin en het slot ontbreken. Misschien geschreven in het Sticht.

—— bevattende de getijden voor het grootste gedeelte van het kerkjaar, met de evangeliën en epistelen. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 330 bl. kl. 8°. (287)

Inhoud: Kalender; Die Getiden van den Advent tot op den tweeden Vesper na Palmdach; Die love der Salmen van Augustinus; Davids Souters naar kerkgebruik afgedeeld; Die Getiden van den eersten sonnendach na der octaven van Pinxter tot op den 24sten sondach.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6952).

—— bevattende de getijden van de toecomst ons Heren of met den Advent, Kers-, Paasch- en Pinkster-cirkel en verdere feesten en heilige dagen tot op St. Andries (30 Nov.). Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters en Kalender. 344 bl. kl. 4°. (288)

Afkomstig uit de bibliotheek van A. Ypey (*Catal.* bl. 162, N°. 3248.)

—— uit de 15e eeuw op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters en onafgewerkte miniaturen. 226 bl. kl. 8°. Oude band. (289)

Inhoud: Kalender; Onser Vrouwen getiden; Die Cruus ghetide; Die Getide van d' ewiger wysheit; Die seven Psalmen met de Litaniën; Die Vigilie van IX lessen; Die ghetide van der heiligen Gheeste; Een devoet ghebet tot sinte Mychiel en andere gebeden.

Afkomstig uit de verzameling van Meerman (*Catal.* N°. 1071.)

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 105 bl. kl. 8°. (290)

Inhoud: Kalender; 't Ghebet des Heren; Die lange Vigilie, IX lessen; Onser l. Vrouwe ghetide; Die ewige Wijsheit getide. Het eerste en laatste blad ontbreken.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6968).

Getijdeboek uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift. 266 bl. 12°. Oude band. (291)

Inhoud: Kalender; Die ghetide van onser l. Vrouwen; Van der verrisenisse o. H. Jhesu Xristi; Van der hemelvaert o. H.; Van den h. Sacrament; Van der geboerten o. H.; Van den h. Gheest; Van der ewiger Wijsheit; Die lange Cruus getide; Die seven Psalmen met de Litanien; Die Vighelie van neghen lessen.

Afkomstig uit het Maria Magdalena-klooster te Amsterdam. Later in het bezit van Z. H. Alewijn.

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters en miniaturen. 128 bl. 12°. (292)

Inhoud: Onser l. Vrouwen getiden; Die corte Cruus getiden; Die h. Geest getide; Die seven Psalmen; Die Vigelie van den IX lessen.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6956.)

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 252 bl. 12°. (293)

Inhoud: Kalender; Die getide der ewiger Wijsheit; Van den h. Geeste; Onser l. Vrouwen ghetide; die seven Psalmen; Die Vigelie; Die lange Cruus getide.

Uit dez. bibl. N°. 6964.

—— bevattende Die sequencien van alden helen iaer, Die metten en Die ghetide van o. l. Vrouwen. Geschreven door Suster Wijburch Gherijts. Hs. uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 176 bl. kl. 8°. (294)

Vooraan een Kalender voor de jaren 1401—'19, en twee cirkels om de Zondagsletter en het Gulden getal te vinden.

Afkomstig uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 88 bl. kl. 8°. (295)

Inhoud: Kalender; Onser l. Vrouwen getiden; Die corte Cruus getide; Die seven Psalmen; Die corte Vigelie van drie lessen.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6954.)

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 95 bl. 12°. (296)

Inhoud: Kalender; Gebeden; Die seven weën van o. l. Vrouwen; Onser Vrouwen getiden; Die seven boetpsalmen met de Litanien; De Geloofsartikelen benevens de Lofzangen van Maria en Simeon in het Latijn. — Aan de Litanien ontbreken een paar bladen.

Afkomstig uit de bibl. van P. van Musschenbroek (*Catal.* bl. 178, N°. 2.)

—— van 1428, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 127 bl. 12°. (297)

Inhoud: Kalender; Die ghetide van o. l. Vrouwen in duutsche; Die ewighe Wijsheit ghetide; Die lange Cruus ghetide; VII Psalmen van o. l. Vrouwe; Gebet van een Clusenaerster, begeerende naer Rome te treccken om gratie, benevens gebeden van Heiligen en anderen. Voorts een aantal psalmen en lofzangen. Niet volledig en niet door dezelfde hand geschreven. Op het eerste blad een cirkel om de Zondagsletter en de Nieuwe Maan te vinden.

Afkomstig uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

Getijdeboek uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 137 bl. 8°. (298)

Inhoud: Kalender; Onser l. Vrouwe getide; Die Cruus getide; Die h. Gheest ghetyde; Die ewige Wijsheits getide; Die seven Psalmen met de Litaniën; Die langhe Vigilie. Ontbreken enkele bladen.

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 176 bl. 12°. (299)

Inhoud: Onser Vrouwen getide; Die Cruus ghetyde; H. Gheestes tyde; Die Wijsheit getyde; Die seven Psalmen; Die lange Vigilie; Les van den heilighen Sacramente. Ontbreken een paar bladen.

—— uit de 15e eeuw, op papier, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 238 bl. 12°. (300)

Inhoud: Kalender; Die ewighe Wijsheit ghetide; Ses punten voer die metten te dencken; Tot die metten XII punten; Die C articulen van het lyden; Die seven Psalmen; Die corte Cruus-getiden; Die Cruus misse; Onser l. Vrouwen misse; Die misse van den h. Gheest; Die zielmisse; Die presentiering; Devoet ghedenckenissen der passien o. H. van die seven ghetiden van den daghe; Ghebet voer onser Vrouwen beelde.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens. (*Catal.* N°. 6958.)

—— uit de 15e eeuw, op papier, Goth. schrift, met roode voorletters. 184 bl. 12°. (301)

Inhoud: Een ghetyde van Machteldis; Van onser l. Vrouwe en van alle heiligen; Des sonnendaechs Taggetide; Alstu sonder troest cleynmoedich biste; Die reghel ghetiden met die Lydensartikelen; Een seer goe leere ende een ynnich vermaninghe, hoe dat een ynnich mensche sal dagelics oefenen in sijn ghedachte; XII punten die seer hinderen eenen gheestelike mensche tot eenen volcomen leven te comen; Om o. l. Heer devoetelic te dienen; Die XI Cellekijns die die hemelsche doctoer Jhesus Xr. prekede sijn gheestelic dochter; Voer die sielen devoete oefeninghen; Die stroeyinghe der weken; Een devoete oefeninghe; Salich gebet van een Regulier, en andere gebeden.

—— uit de 15e eeuw. Fragmenten op éen geheel en twee halve bladen perk. 4°. (302)

Vgl. *Handel.* der Maatsch. 1845, bl. 48.

— op papier, geschreven door Zuster Alijt Lambertsdochter in 1476. 195 bl. 8°. (219)

Inhoud: Stavekijn, hoe die mensche hem keren sal tot Gode. Goede leringhe van de berespinghe. Van die gehoersamheit. Van d'ootmoedicheit. Van heilighen sacramenten. Hoe wi striden sullen teghens ghebreken. Hoe wi ons oeffenen sullen in den ghebede. Hoe wi die passie ende dat leven o. H. sullen navolghen. Hoe dat wi ons van binnen opwart tot Gode verheffen sullen. Van der reynicheyt. Van den missen. Van die passiën o. H. enz.

—— Hs. op papier, uit het begin der 16e eeuw. 228 bl. 12°. (303)

Onder gebeden aan het einde ook die van paus Gregorius en van keizer Maximiliaan. De laatste bladen ontbreken.

—— uit het begin van de 16e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 214 bl. 12°. (304)

Inhoud: Kalender; Joh. I, vs. 1—14; Die ghetyden van o. l. Vrouwen; Die seven Psalmen der penitencie met de letanie sanctorum; Die lange Vigilie der dooden. Alles in het Latijn, behalve een paar Nederl. gebeden. Voorts in het Nederl.: Seer devote ghebedens eer, als en nae men dat h. sacrament ontfaet; Die XV ghebeeden van Sinte Bregitten, en andere gebeden. Op bl. 200 de berijmde spreuk:

Lyden swyghen duyken,
Dit sal een religioes ghebruiken.

Getijdeboek, bevattende de Getijden voor het geheele kerkjaar, van den Advent tot het einde, benevens die der Heiligen. Met Kalender. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 384 bl. 12°. (305)

Getijde- en Passieboek. Hs. uit de 16e eeuw. 176 bl. 8°. (306)

In twee afdeelingen. De eerste bevat: Die evangeliën van den gehelen jaer, geschreven door Margriete Jheronimus dochter. De tweede: Joh. XIII—XVII; Jheronimus gebet in dat uiterste sijns levens, met andere gebeden, en eene Lijdensgeschiedenis naar de vier evangeliën.

Moralisatiën. Vier perk. blaadjes uit een Getijdeboek, of een prozawerk over de bediedenis der Misse. Hs. uit de 15e eeuw. In port. (307)

Getijdeboeken uit de 15e eeuw. Fragmenten op perk. In port. (307)

C. Leemans, Vergelijking van twee Nederl. Getijdeboeken op perk. uit de 15e eeuw, met de vertalingen van Psalm XXXII als proeve. 3 bl. f°. (308)

De Getijdeboeken berusten in Hartwell's Museum in Engeland, onder de Hss. van Dr. J. Lee.

Getijdeboek in het latijn. Hs. op papier, in twee kol. uit de 15e eeuw, met gekl. voorletters. Vooraan een kalender. 200 bl. 4°. (309)

Bevattende de Horae diurnae, Laudes, Vesperae en het Completorium, met bijvoegsels van de zon- en feestdagen, loopende van April tot Oct. Aan het begin en het slot ontbreken bladen. De kalender (van Sept. tot Nov.) bevat Hollandsche heiligen.

Met beschrijving van J. M. Schrant.

—— in het latijn en fransch. Hs. op perk., uit de 15e eeuw, Goth. schrift, met vergulde voorletters en bloemwerk. Vooraan een Kalender. 275 blz. 12°. (310)

Inhoud: Officium parvum b. Mariae virginis. Hore de Spiritu scto. H. de Scta cruce. Officium pro defunctis. Septem Psalmi poenit. cum litaniis sctorum. Oraison à Dieu le pere, le fil et le sct esprit (lat. verzen op rijm). Les quinse ioies de Nre Dame. Or. que fist S. Bernart pour avoir aide vers le jugement (lat. rijm). Or. que fist un roy franchois du s. esprit. Or. pour saluer le corps du Jhu Crit, ou sacrament de la messe. Or. pour appeller les VII dons du benoit s. esprit. Or. pour saluer et soy recommender à la vierge Marie. Or. à dire au matin. Or. à dire au vespre.

Afkomstig uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

PASSIE- EN GEBEDENBOEKEN.

Passieboek, behelzende de geschiedenis van het huisgezin van Bethanië, het lijden, sterven en de hemelvaart van Jezus en de hemelvaart van Maria. Hs. op papier uit de 14e eeuw, Goth. schrift. met gekl. voorletters. 526 blz. Oude band. 8°. (311)

Afkomstig van Suster Willemken van Gerwen. Vgl. *Catal.* der Hss. van J. Koning, N°. 144.

Johannes van Scoenhoven, Een devote epistel van der passien ons heren. Hs. op papier, geschreven 1439. 4°. (312, bl. 1—52.)

Begin: „Dit is een devote epistel van d'passien ons heren Een religiosen manne broeder Wernero Carthuser bi Vtrecht sinen alrenliefsten neue broeder Johannes" enz. — Einde: „Dit boec aldus nv eyndende bid ic den alren ouersten dat die h'e d'glorien die voer ons gepassijt is hem geweerdigen wil o alreliefste neue di te hebben tot enen geselle sijnre passien ende sijnre glorien ende di in sinen cruce glorierende ontfange in die claerheit di hi had bi den vader voer dat begin der werelt amen."

Vgl. Foppens, *Bibl. Belg.* T. II, p. 725.

—— Devote boecgen van der passien ons Heren ende is gehieten: dat metalen serpent. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 8°. (313, bl. 1—116)

Hetzelfde als het voorgaande. Begin: „Dat metalen serpent int cruce te schouwen ende in den herteliken smerten Ende mit pinen des ouer soeten ihu's ende mynlic ouerstormt te werden te groeten voerscreven" enz. — Einde: „Ay ghemynde mijn het is nu die leste tijt Ende hets oec tijd dat wi ons die leste ende die nederste maken ende setten ons selven in dat alre wterste nae der ghelijcheit ons heren Die doer den propheet seit ic bin die alre wterste van alle mannen. Deo gracias. Amen".

Afkomstig uit de bibliotheek van H. van Wijn (*Catal.* bl. 3, N°. 17).

Die passie ons Heren Jhesu Christi, Hs. uit de 15e eeuw, op papier. 25 bl. 12°. (314)

Begin: „Hier beghint die passie ons heren ihesu cristi als die vier ewangelisten Lucas Marcus Johannes ende Matheus een yghelic daer wat of hebbe ghescreven" — Einde: „Ende daer houden si den mont hoerre begherten aen ende drincken Want hebben een edel schencker want die dranc ende schencker sijn een.

Achteraan gebeden over het lijden, van eene andere hand. Vroeger in het bezit van Z. H. Alewijn.

Passieboek uit de 15e eeuw, op papier, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 227 bl. 12°. (315)

Inhoud: De hoofdstukken uit de vier evangeliën over de lijdensgeschiedenis (34 bl.) — Eene meditatie over het lijden, beginnende: „In den garden sijn bomen die boven schone sijn ende onder an der wortel sijn se leelich gestalt", en eindigende: „geen dinc en mach u soe geringe inden hemel brengen als dat liden godes die dar op dencken" (45 bl.) — Een allegorisch gesprek van de dochter van Syon, benevens gebeden bij de bediening van het h. sacrament, aan Jezus, aan de h. Maagd, en anderen. — Die hondert artikelen der passiën ons Heren, gevolgd door Een ynnic gebet van o. l. Vrouwe en andere gebeden.

Afkomstig uit de bibliotheek van P. van Musschenbroek (*Catal.* bl. 178 N°. 5.).

Die passie ons Heren Jhesu Christi mitter heyligher scriften. Nicodemus evangeli dat ghehetén is die verholen passie. Kort tractaat van de uiterlyke gedaante van Jezus. Hs op perk. uit de 15e eeuw, Goth. schrift. 102 bl. 12°. (316)

Passieboek op papier, uit de laatste helft der 15e eeuw, geschreven door twee of drie verschillende handen. 217 bl. 8°. (224)

Behelzende van Bernardinus: Sommighe punte van der passien ons Heren; Van den rouwen onser lieven Vrouwen, die sie hadden in der passien hoers lieven kindes; Leringhe, Openbaringhe, enz. (141 bl.). — Van de gehoorsaemheydt; Van de tien geboden; Hoe die heilige raden, dat leke menschen guede duytsche boeke van simpelre materiën ernstelike lesen sullen; Van der hemelscher glorien; Boexken van drien staten eens bekeerden menschen.

Vgl o. a. over fragmenten van Brugmans Sermoenen, W. Moll, *Joh. Brugman*, Dl. I, bl. 240; II, 73, 168.

Passieboek, van het einde der 15 eeuw, op papier, met roode voorletters. 324 bl. Oude band. 8°. (317)

Inhoud: Die hondert artikelen van den liden ons Heren. — St. Bernaerdus ghebet mede te beschreien o. H. passie. — Een ynnich ghebet, dat men hiet dat Colsche pater noster. — Gulden Croen ter eren der passien o. H. ghemaeckt door een Minrebroeder van der Observanten. — Gebeden o. a. van St. Augustijn, Beda, paus Gregorius, S. Ambrosius, Gersoen, deels met aflaatstoezeggingen. — Legende van een broeder wten Bernaerditen oerde, van S. Bernaert en die duvel. — Epistel van paus Leo aan keizer Karel. — Een devote oefeninghe van den leven ende liden o. H. — Forme van den h. grave. — Sequencien van der doernen croen, van den h. X dusend martelaren, van der verrisenisse o. H., van der h. drievoudicheit, van den h. cruusvindinghe. — Gebeden voor, onder en na de bediening van den h. sacrament. — Ghebedekijns in der ghehuechnisse des levens ende des lidens o. H. — Een divisie des h. evangeliums met gebeden. — Evangelien opten witten donredach en andere h. dagen. — Een ynnich ghebet om een geestelic leven te leiden. — Een legende van en bede tot S. Anna.

Meditatiën over het Lijden van Jezus Christus. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. f°. (318, bl. 70—161)

Begin: „O Ghi allen die daer gaet biden weghe merket ende penset of enich liden ende droefenisse ghelijc is mijn liden ende droefenisse". — Einde: „Ende die ewighe vertroester haerre beyder mynen die goedertieren god die heilighe gheest Amen. Ghebenedijt moet die vader die soen die heilighe gheest wesen. Amen".

Lijdensgeschiedenis volgens de vier Evangelisten. Onvoltooid. Hs. uit de 15e eeuw. f°. (318, bl. 67—69)

Slechts drie bladen, beginnende: „In dit boeck is bescreven een deel van dat lyden ons heren ihu X' ende van den miraculen die ghescieden in sijn doot" enz.

Passieboek, behelzende de lijdensgeschiedenis volgens de vier evangeliën op den Palmdag en andere heilige dagen, benevens: Die passie ons

Heren also als si Ancelmus gheopenbaert wart van Maria die moeder o. H. Hs. op papier uit het begin der 16e eeuw. 90 bl. 8°. (226)

Aan het einde een Gebed op rijm, boven vermeld.

Lijdensgeschiedenis volgens Mattheus en de overige evangelisten. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 8°. (313, bl. 119—158)

Die seven woerde, die God sprac an den cruce. Hs. uit de 16e eeuw. 8°. (313, bl. 183—194)

Van den liden ende van der persecucien, hoe dat ons H. Jhesus gheleden heeft ende al sijn lieve vrienden liden int ynde der werelt. Van verduldicheit, enz. Hoe salichlijc ende orberlijc het es te liden om gods wille. (319, bl. 48 v. — 61 v.)

Schijnt afkomstig te zijn uit de „Liberij" van zeker St. Elisabeth's-klooster.

Passie- en gebedenboek. Met kalender. Hs. op papier uit de 16e eeuw, met gekl. voorletters en bloemwerk. 294 bl. 12°. Oude band. (320)

Inhoud: Van den leven ende liden Christi. — Ein wtnemende scoen gebet van der passien Jhesus, genoempt Jhesus Rosengaerde (bl. 33—72). — Die hondert articulen, al van der passien ende liden Jhesus (— bl. 128). — Ein devote medetieringhen des berchs van Calvarien (— bl. 152). — Die crone des loves Maria der alreglorioster coninghinnen des hemels (— bl. 192). — Ein scoen gebet van O. L. Vr. geheiten Maria Mantel (— bl. 240). — O. L. Vr. gebloemden paradisschen Psaltaer.

Gebedenboek uit de 14e eeuw, op papier, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 220 bl. 8°. Oude band. (321)

Inhoud: Een gebet van der h. Drievoldicheit, en andere gebeden. — Onser l. Vrouwen Psalter van den leven o. H. en anderhalf hondert ave, in drie rosencransen (het Rosarium). — St. Anna rosencransken en croen. — Die C. Articulen van den liden o. H. — Dat gulden gebet benevens de XXXIII Miserere mei. — Met aflaatstoezeggingen van Gregorius en anderen.

—— uit de 15e eeuw, op perk., Goth. schrift, met gekl. voorletters en miniaturen. 247 bl. 12°. (322)

Hierin o. a. gebeden tot den linker- en rechtervoet; tot de rechter- en linkerhand; tot de vijf wonden en tot het herte Christi. Voorts Getyden van der passien o. H., o. l. Vrouwen Mantel en o. Vrouwen Crans.
Afkomstig uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

Gebedenboek uit de 15e eeuw, op papier, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 249 bl. 8°. Oude band. (323)

Inhoud: Een devoete materie ende is geheiten Onser l. Vrouwen Mantel, ende is gedeilt door die weke (64 bl.). — Die seven psalmen van o. l. Vrouwen, met gebeden (103 bl.). — Die heilige ure van Christus geboorte uit Maria (33 bl.). — Devoete gruethen van den liden dat o. l. Heer leet aen sinen h. hoefde, ende is geheiten die doernen croen, ende is gedeilt doer die weke.
Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6953).

—— uit het begin der 16e eeuw, op papier, Goth. schrift, met roode voorletters. 129 bl. 12°. (324)

Inhoud: Die seven psalmen met de letanien. — S. Thomas van Aquinen ghebet en andere gebeden. — Onser Vrouwen O mater dolorosa in 't Nederl. — Van o. l. Vrouwen een ynnich ghebet, en andere gebeden, o. a. Die doernen croen o. H. — Gebeden over het lijden Christi. — Seer minnentlike woerden, die o. l. H. Jhesus hadde mit sijn ghebenedide moeder Maria van palmdach totten goeden vridach toe. — Neghen ghebeden tot die wapenen o. H. enz. — S. Thomas van Cantelberg seven grueten van o. l. Vrouwe, enz. — Voorts aflaatstoezeggingen van verschillende pausen, en het verhaal eener openbaring van o. l. Vrouwe in 1474 aan Alanus, priester van der Prediker-orden, gedaan, betreffende de prediking van haren Souter.

Een soete contempelacie van die mynne Christi Jhesu. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 8°. (313 bl. 195- 251)

Aan het slot onvolledig.

Gebeden en geestelijke meditatiën. Hs. uit het begin der 16e eeuw, op papier, met klavieren, Goth. letter. 360 bl. 12°. Oude band. (325)

Inhoud: Een bevelinghe tot eenen mensche die hem scicket ter doot. — Ghebet voor die zielen als dat h. sacrament gheboert is. — Die gulden letanien van den leven ende passien o. H. — Bedinghe tot behoef der Coninginne van Cicilien, van Innocentius. — Gebed van Innocentius aan koning Kaerle. — Epistel van Leo aan kon. Kaerle. — Gebet van Beda op de zeven kruiswoorden.
Met vele aanhalingen van hoofdst. uit de Evangeliën.
Afkomstig uit de nalatenschap van Van Winter (*Catal.* Amst. 1841. N°. 20).

Gebedenboek, Fransch-Nederduitsch. Fragment op één blad perk., in twee kol. 4°. (326)

SERMOENEN, COLLATIËN ENZ.

Joh. Tauler. Des goeden Tauweleers sermoenen. Hs. op papier en perk., uit de 15e eeuw. 207 bl. 8°. (327)

Aan het begin en het einde ontbreken bladen.

Sermoen, dat bescrivet ons die heyl. lerar Synte Ysidorus, benevens Bernaerdus Sermoen. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 8°. (261, bl. 241—259)

Achter een Leven van Jezus.

Johannes van Scoenhoven. Drie sermoenen, gehouden te Windesem in 't Generale Capittel. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 4°. (312, bl. 53—155)

Voorin eene gedrukte Afbeelding van St. Franciscus, met dichtregelen van P. v. d. Meersch. Op de laatste bladz. eenige spreuken van Mr. Gherijt de Groot, en een ongenoemde. Vgl. Dr. J. G. R. Acquoy, *Het klooster te Windesheim, en zijn invloed*, Utr. 1875. Dl. II, bl. 19, 89, 319.
Afkomstig uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

Sermoenen en Gebeden. Hs. op papier uit de 15e eeuw. Oude band. (221, bl. 1—73)

Inhoud: Van cleynmoedicheit. — Sermoen van twieverhande gherechticheit. — Sermoen hoe dat wi dat liden Christi ende syne verrisenisse salichliken moghen overdencken. — Onderwysinghe tegen die aenvechtinghe in der doot. — Van die verkiezinghe ende van die becoringhe des geloves. — Een sermoen op Sinte Lebuynus dach, enz.

Sinte Bernardus sermonen. 't Somerstick. Hs. op papier van 1475, in twee kol. Vooraan een register. 244 bl. kl. 4°. (328)

S. Bernaert sermoen, over het lijden van Christus. Hs. op papier uit de 15e eeuw. Aan het slot eene groete of gebed tot de H. Maagd. 30 bl. kl. 8°. (329)

Begin van het Sermoen: „Dit sermoen predicte Synte Bernaert dye heylighe leerrar den kersten volck alte mynnentlijck". — Einde: „Ende hy syt myt glorien ende myt eren ghecroent tot dijnre rechterhant ende bidt voer ons in dijn aenschyn want hy is onse broeder ende onse vleijsch".

Acht sermoenen op Paschen, over de Emmausgangers, over Die seven weghe der ewicheit, enz. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 4°. (330, bl. 162—207)

Afkomstig uit een Nonnen-klooster te Weesp. Later in het bezit van B. Huydecoper en Z. H. Alewijn.

Sermoenen. Winterstuk, van den Advent tot ongeveer aan het eind der Vasten. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. f°. (318, bl. 1—66)

—— Somerstuk, van Paschen tot den 24sten Zondag na Pinkster. Hs. als boven. f°. (318, bl. 174—272)

Met het vorige geschreven door dezelfde hand.
Afkomstig uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

Een scoen sermoen van die edele duecht der ootmoedicheit, die een fundament is ende moeder van alle ander duechden. Benevens een aantal godsdienstige tractaten, oefeningen, gebeden, enz. o. a. een hoofdstuk uit Dat boeck der ewiger wijsheit. Hs. op papier van 1503, Goth. letter. 160 bl. kl. 12°. (223)

Achteraan vier perk. bladen van een Getijdeboek.

Origenes, Sermoen op dat ewangelie dat S. Johannes bescrijft des dinxdaeghes na paeschen. (Joh. XX, 11). Hs. uit de 16e eeuw. 8°. (313, bl. 159—182)

Geestelijke sermoenen, drie-en-dertig, van den eersten Zondag van Advent tot Goeden Vrijdag. Aan het eind een Register. Hs. op papier uit de 16e eeuw. Oude band. 315 bl. kl. 8°. (331)

Een costelick en troestelick sermoen, allen kersten menschen van den heil. ende weerdigen doctoer ende gloriose martelaer Cypriano, van der sterffelicheit, leerende hoe hem een ygelich gelovich mensche willichlicke zal geven in den doot. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 12°. (332, bl. 55—92)

Achter dit sermoen, opgenomen in eene verzameling van stichtelijke geschriften, volgt o. a. nog een van Tertullianus, Van die verrisenisse des vleysches.
Afkomstig uit de bibliotheek van J. H. Hoeufft (*Catal.* bl. 232, N°. 35).

Adam Sasbouts van Delft, Sermoenen, uit het Latijn vertaald, op den derden en vierden Sonnendach in den Advent, op die Gheboerte ons Heeren, op die Besnydenis, op Drie-Coninghendach, op L. Vrouwen lichtmisdach, Bootscap en Hemelvaert. Hs. op papier van 1574, Goth. schrift. 234 bl. kl. 8°. (333)

Vgl. *Catal.* der Hss. van J. Le Long N°. 36, en *Catal.* Van Winter (Amst. 1841) N°. 21.

Collatiën des H. Vaders Ysaacs, des abts Cheremonts, des abts Nesterotis, van Joseph, Pyamon, Johannes, Pinusius, Theonas en Abraham, behelzende vier-en-twintig overdenkingen over het Gebed en andere godsd. onderwerpen. Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw, in twee kol., met gekl. voorletters. 182 bl. 4°. (334)

Ontbreken de collatiën 6 tot 13.
Afkomstig uit de bibliotheek van H. Van Wyn (*Catal.* bl. 2, N°. 7).

Jhesus collaciën, of vijf-en-veertig Sermoenen van vastelavont tot paeschen. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kolommen. 4°. (330, bl. 208—262)

Afkomstig uit een Nonnen-klooster te Weesp. Later in het bezit van B. Huydecoper en Z. H. Alewijn.

Johannes Cassianus, Der Oude Vaders Collatiën, dewelcke 24 vaderen tot een geistelicke goede-leringe nagelaten hebben. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters, bevattende alleen den prologus en de vijf eerste collatiën. 4°. (335, bl. 1—72)

Uitgegeven te Antwerpen in 1520.
Het Hs. bevat alleen den prologus met de vijf eerste collatiën.

Omeliën des eerw. priesters Beda, daaronder ook van St. Augustijn, Sinte Jan Guldemont (Chrysostomus), en anderen. Hs. op papier van 1534, in twee kol., met gekl. voorletters. 239 bl. (336)

In twee afdeelingen, de eene, op de zon- en feestdagen, van den hoghen Paeschavent af tot den 23sten Zondag na Pinxter, en op die hoechtijd van Kerstmis; de andere op de Heiligen, van die Vindinge des heil. Cruces af tot op Sinte Clemens. Aan het einde: Een corte wtsettinghe van br. Matheo Vorsterman, van bewaringhe der maechdeliker reynicheit.
Afkomstig uit het klooster van de Witte nonnen precarissen after Sinte Pieterskerke te Leiden.

Verscheyde leeringen van Augustinus, Ambrosius, Ancelmus, Bernardus, Franciscus, Jheronimus en andere kerkleeraars van vroeger en later tijd, o. a. van Joh. Ruusbroek en Joh. Brugman. Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw, met gekl. voorletters. 8°. (222, bl. 1—83)

Afkomstig uit de nalatenschap van Van Winter (*Catal.* Amst. 1841, N°. 19).

STICHTELIJKE GESCHRIFTEN.

Historie van die heilighe Drie Coninghen. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 4°. (338, bl. 139—172)

Begin: „Dye materie der heiliger drie coninghen heeft beghinsel ghenomen van die propheet Balaam". — Einde: „In den jaer o. H. m. ende hondert en LXIII des anderen daghes nae Marien Magdalenen dach worden die heilighe drie coninghen ghebrocht van Meylanen tot Colen hoe ende wie ende in wat manieren suldi vinden als hiervoer gheseit is"

Afkomstig uit het Magdalenen-klooster op Crayenhorst te Haarlem.

Van dat andere Sacrament der Biechten ende der Penitencien. Eene samenspraak tusschen Actoer en Hostiensis. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 4°. (338, bl. 173—245)

Begin: „Hostiensis. Op dat ghi totten verstande van dijnre begheerte comen moghes soe ist noot dat ghi ten eersten male wetet wat penitencie is". — Einde: „Ende al daer mede soe laet ic dese materie bliven ende rade een yeghelijc dat hi hem vorder al daer hi sal commen ende moghen die grote gracie te verdienen opdat hi mit enen cleynen betalinghe van ingrote schulden ghevrijt ende ghegunt mach worden. Amen. Deo gracias".

Samenspraak tusschen Actoer en Hostiensis (Henr. de Segusia) over de h. sacramenten. Hs. op papier uit het laatst van de 15e eeuw, Goth. schrift, met gekl. voorletters. Aan het einde het verhaal van eene ontmoeting van een meyster van der godheit met een vroukijn van 22 jaren, benevens eenige goede leeringhen. 12°. (225. bl. 1—189)

De eerste bladen ontbreken. Het Hs. begint Cap. II: aldus: „Ic most ymmer meer weten segt mi doch wanneer soe is van gode dit doepsel ingheset". — Einde: „Actoer. Tis mi ghenoech dus veel te weten; die groete opynyen ende disputacien laet ic een ander gronderen. Deo gracias".

Uitvoeriger dan het vorige Hs.

Thomas a Kempis, Die mi volghet: Volledige vertaling van: De imitatione Christi. Hs. op perk. uit het begin der 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 4°. 339 (bl. 1—117)

Vooraan: „Hier begint dat prologus van sommighe vermaninghen die seer oerberlic sijn tot enen ghesteliken leven". Begin van het werk: „Die mi volghet die en wandert niet in duusternisse seit die heer".

Deze volledige oud-Nederlandsche vertaling, de eenige tot hiertoe bekende, komt zeer getrouw met de Latijnsche overeen, verschilt van eene vertaling van B. I, die volgt; van eene vertaling van B. IV, c. 10—13 uitgeg. door Msgr. Van Vree in *De Katholiek*, Dl. XX (1851), bl. 142 vv.; van eene vertaling van B. II, c. 3, 4, 6, 7, 11, uitgeg. door J. C. Pool in *Kalender voor de protestanten in Nederland*, Jaarg. VII 1862), bl. 159 vv. Vgl. *Gids*, Oct. 1861, „De Thomas-kwestie".

Het verdient opmerking dat eene zoo oude vertaling van de Imitatio Christi voorkomt in gezelschap van drie andere werken van Thomas a Kempis, die volgen.

Het Hs. was vroeger in het bezit van P. Van der Meersch, van wiens hand eene aanteekening voorin en een vierregelig versje aan het einde wordt gevonden, en behoorde later tot de verzameling van Z. H. Alewijn.

Thomas a Kempis, Die mi volghet. Vertaling van het Eerste Boek van: De imitatione Christi. Hs. op papier uit de tweede helft der 15e eeuw. 8°. 319 (bl. 10—48)

De inhoudsopgave van de 25 kapittels gaat vooraf. Achteraan: „Ora pro me soror".

Begin: „Die mi naevolcht en wandelt niet in donckerheiden seit die here". — Einde: „allso vele profijts seltu doen hoe vele du di selven selt cracht doen".

—— Oud-Nederlandsche vertaling van de Exercitia spiritualia. Hs. op perk. uit het begin der 15e eeuw, in twee kol. Goth. schrift. 4°. 339 (bl. 125—137)

Zonder titel.

—— Oud-Nederlandsche vertaling van De recognitione propriae fragilitatis. Hs. op perk. uit het begin der 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift. 4°. 339 (bl. 137—143)

Zonder titel.

—— Dat Hoefkijn der Rosen in den Dal der Tranen. Vertaling van de Hortulus rosarum. Hs. op perk. uit het begin der 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 4°. 339 (bl. 143—164)

Met de beide vorige werkjes van Thomas a Kempis ten onrechte door eene latere hand aangeduid als B. 6—8 van de vertaling der Imitatio.

Van enen doechdeliken ende ynnighen leven. Hs. op perk. uit het begin der 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift. 4°. 339 (bl. 118—125)

Tractaat in veertien kapittels, waarvan het eerste bovengen. opschrift draagt. Het laatste heeft tot titel: „Van aendacht tot gode ende bewaringe sijns selves".

Die Spieghel van Volcomenheit. Hs. op papier, uit de eerste helft der 15e eeuw. 4°. (340, bl. 1—93 v.)

Begin: „Die gracie ons heren Jh'u Chri Ende die mynne des Vaders ende die ghemeenschap des heilighen gheests sy met ons allen. Amen. In Chro ghemynde dochter om uwer groter oetmoedigher ende devoter begheerten ghenoech te sijn" enz. — Einde: „Och salighe dach als nu weder ghegheven wort dat ic seggen mach, mijn ghemynde in my ende ic in hem".

Afkomstig uit het Grauwzuster-klooster Nazareth, in het bon van Marendorp te Leiden. Met een bericht omtrent dit klooster in denz. band aan het einde.

Die bedudenisse van der heiligher Misse. Hs. op papier van 1419. 4°. (340, bl. 93—116 v.)

Begin: „Van die missen te horen of te doen sal men weten dat ten eersten die priester die missen doen sal". — Einde: „Coemt ghi ghebenedide int rijc mijns vaders ende besit dat rijc. Amen".

Uit bovengenoemd klooster.

Spreuken van St. Bernaert en andere vaderen, over de deugd van zwijgen en de zonde van ijdel spreken, over de zaligheid des vredes, enz. Gesprek van Jezus met een zondaar, en met een heil. vader. Hs. op papier uit de eerste helft der 15e eeuw. 4°. (340, bl. 117—149)

Met eene gravure van J. Boel, voorstellende de helsche heerlijkheid en de helsche pijnigingen, met het opschrift: „Memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis".
Afkomstig uit bovengenoemd klooster.

Een tractaet van den Wijngaert, die Synte Bernaert ghemaect heeft. Hs. op papier uit de eerste helft der 15e eeuw. 4°. (340, bl. 149—277)

Begin: „O goedertieren Jhu ghewarige wijnstoc ende houte des levens", enz. — Einde: „Die wijsheit des wercs is gheleghen in een reyn lijdsamighen ghehoersamighen leven. Amen. Deo gracias".
Afkomstig uit bovengenoemd klooster.

Samenspraak tusschen een Meester en Leerling, over Israëls uittocht uit Egypte, beschouwd als een symbool van de reis door de wereld naar den hemel. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 4°. (330, bl. 1—161)

Begin: „Aldus staet ghescreuen int eerste boec vander ouder ewen. Dat god sprac totten heilighen patriarc Jacob" enz. — Einde: „Dat ons ende alle Karsten menschen ghescie. Dat verleen ons die vader ende die soen ende die heilighe gheest. Amen".
Afkomstig uit een Nonnen-klooster te Weesp. Later in het bezit van B. Huydecoper en Z. H. Alewyn.

Van de (vier) Uitersten. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 8°. (268, bl. 1—81)

Vertaling van het *Cordiale, de quatuor novissimis*, later uitgegeven.
Afkomstig uit de nalatenschap van Van Winter (*Catal.* 1841, N°. 23).

Der Maechden spieghel. Samenspraak tusschen Theodora, een aenscouwester Gods, en een Pelgrim, in twaalf boeken. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol., met gekl. voorletters. 172 bl. kl. 4°. (341)

Begin: „Dit is der maechden spieghel. Want elc mensce van sijnre natuereliker ewen weghen getoghen wort sijn eerste beghin weder te soeken". — Einde: „So laet ons dat te samen voertaen mit swigen beteren. Daer helpt ons toe die vader die soen ende die heilighe geest Amen. God is gheloeft ih's maria lovet den here want hi goet is".
Voorin eene gegraveerde titelplaat en achterin afbeeldingen van heil. maagden.
Afkomstig van de Susteren van Ste Katherinen en Ste Elsabeths huus, wonende ter Goude in Rosendael. Vgl. *Den klaren Spiegel der waeragtiger kristel. Maegden.* Antw. 1614. Later in het bezit van P. V. d. Meersch (die ook verwijst naar Pater C. Hazart, *Lof der Maegden Staet, en hun manier van wel te leven*), en Z. H. Alewyn.

Dat ander stuc van den Spiegel der maechden, van B. VI tot XII. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol., Goth. schrift, met gekl. voorletters. 140 bl. kl. 4°. Oude band. (342)

Afkomstig uit het Convent tot Sinte Ursulen te Delft, in 't Oesteynde. Later in het bezit van Van Winter (*Catal.* 1841, N°. 16).

Spieghel der maeghden. Hs. op papier uit de 15e eeuw. Het eerste blad op perk. 12°. (237, bl. 93—156 v.)

Jan van Ruusbroec, Geestelijke tractaten, bevattende: Die Cierheit der Gheesteliker Bruloft, Dat Boec van den Sacrament of van den Seven Sloten, Dat Rijc der Ghelieven, Dat Blenckende Steentgijn, Die Hoechste Waerheit, benevens eene Geloofsbelijdenis. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 189 bl. kl. 4°. (343)

Met afbeelding van Ruysbroek in kleuren, eene gedrukte afbeelding van het Convent der Reguliere Kanunniken der Orde van Augustinus te Groenendaal in het Bosch van Soignies bij Brussel, en eene lijst der bezitters van dit Hs. van 1495 tot 1759.
Alle stukken zijn te vinden in de uitgave van David (Dl. III, 63—265 en VI, 1—269), die dit Hs. heeft gebruikt en beschreven, Dl. III bl. xv.

——— Dat boec van den vier becoringhen. — Een suverlijc boec van der hoechster waerheit. — Van den heil. sacrament. — Dat kersten ghelove. Hs. op perk. en papier van 1466. 78 bl. 4°. (344)

Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* d. Hss. N°. 155).

Des boecks des Kerstens ghelove dat anderde boeck, loopende van Cap. XXXI tot LIV. Hs. op papier uit de 15e eeuw, in twee kol. 4°. (338, bl. 1—138)

Begin: „Dat XXXI Cap. is hoe men die seuen sacramenten der heiliger kerken als most uten wijnkelre", enz. — Einde: „Nu is ghesloten dat boeck van den kersten gheloue in alle sine capittelen, des heb god lof ende eer nu ende ymmermeer. Amen". — Het verschilt van het Fundament dat volgt.
Afkomstig uit het Magdalenen-klooster te Haarlem op Crayenhorst.

Fundament van der Kerstenre ghelouen. Hs. op perkament uit de 15e eeuw, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 194 blz. 4°. (345)

Begin: „Dit boec is een fundament van der Kerstenre ghelouen en het is vergadert wt Compendium theologie ende wt pawes Innocentius sermonen", enz. — Verschilt van het vorige.
Afkomstig uit de Bibliotheek van Hultman (*Catal.* bl. 4, N°. 17).

Speygel der hilligen Kersten geloven, getogen ind gemaket vit Compendium sacre theologie, ind vit Summa viciorum, ind vit pawess Innocentius sermoen, ind vit all anderen sermonen ind boiken dey dey hilgen lerer bescreven hebet. Hs. uit het midden der 15e eeuw, in twee kol. Vooraan een Tafel. 67 bl. 4°. (346)

De inhoud komt grootendeels overeen met het vorige, uit taal en stijl, die naar het plat-Duitsch zwemen, blijkt echter dat dit Hs. jonger is.
Afkomstig uit de bibliotheken van Hultman (*Catal.* bl. 2, N°. 6) en J. Koning (*Catal.* d. Hss. N°. 164).

Dat boeck van Twaleff graden der duechden. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, in twee kol., met gekl. voorletters. 4°. (335, bl. 73—124)

Begin: „Dit boec leert van XII graden der duechden, ende hoe die ene doghet comt uter ander. Dat eerste cap. is van der oetmoedicheit". — Einde: „Want nye en was yemant gehoersamer ende oetmoediger dan hie selve, die gelovet moet sijn ende gebenedijt ewelic ende ymmermeer. Amen. Explicit".
Uit het klooster van de Susteren van Ste Barbara in de Nes te Amsterdam. Later in het bezit van H. Van Wijn (*Catal.* bl. 1, N°. 6).

Pelegremaedse van dat heilighe lant. Geschreven op last van Claes van Dorssen ende Yde sijn wijf in 1476. Hs. op papier in twee kol. f°. (318, bl. 162—173)

Begin: „Hier beghint de pelegremaedse van dat heilighe lant". — Einde: „Hier eyndet die pelegremaedse van dat heil. lant also veel als die pelegrims wenderen of verzoeken".

Afkomstig uit het St. Bregitten-klooster te Gouda.

Lesse voor Geestelyke susters. Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw. 268 bl. 8°. (347)

Inhoud: Hoe dat men Gode alleen soeken sel ende hem mit alre herten begheerren, in 33 capp. — Jheronimus lerre hoe men Gode leven, enz.; eene vrije vertaling van Hieronymus, *Regula Monacharum*, in 41 capp. met proloog. — Dat achtende ghebot en van den aeghenden gebode; gesprek van een meester ende jongher. — Over de Ghelykenis van den Phariseeum en den Tollenaer. — Over de Canaanitische vrouw, en nog eenige andere stukken. Achter het tractaat van Hieronymus eene zinnebeeldige teekening.

Afkomstig uit een Convent van St. Cecilia. Later in het bezit van J. Koning (*Catal.* d. Hss. N°. 172).

Devote tractaten. Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw. 8°. (221, bl. 159—209)

Inhoud: Die 15 bloedstortinge. — Een devoet ghetideken van onser l. Vrouwen. — Dat leven onser l. Vrouwen, also alst St. Ambrosius en Ste Hieronymus en sommige ander leeraers ghescreven hebben, enz.

Die enighe spraec ende die ynnighe vereeringhe die die gloriose vader Ste Augustinus had mit onsen Here, in 35 capp. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 8°. (221, bl. 74—158)

Vrije vertaling van Augustini *Soliloquiorum animae ad Deum liber unus*. Cap. 5 en 6 in deze vertaling 5; cap. 18, hier 17, 18, 19.

Dertig principael punten der werken, die Jhesus Christus gedaen heeft op dese werelt, beteekent in der missen mit vollen dienste. Alsmede: Van der waerdicheit des h. sacraments, vergadert van een meester in der godheit. Hs. op papier uit het laatst der 15de eeuw. 8°. (222, bl. 142—151)

Afkomstig uit de nalatenschap van Van Winter (*Catal.* 1841, N°. 19). Vgl. *Catal.* der Hss. van J. Koning, N°. 148.

Teytel des Kerstengeloves. Sommyge capittelen genomen uit dit boek. »Ende heeft gemaect broeder Dirc van Delf, meester in de heil. scryft, ende regent in de universiteyten van Arfors ende van Colen". Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw. 8°. (222, bl. 151, v.—252, v.)

Over allerlei natuurlijke en geestelijke onderwerpen.

Zeer merkelic capittelen van een volcomen leven, en Van een volcomen sterven van alle begeerten tijtliker dingen, in 12 capp., alsmede Van enen overweselicke scouwende leven. Hs. op papier uit het laatst der 15e eeuw. 8°. (222, bl. 83, v.—141)

Devote leeringen. Hs. op papier uit de 15e eeuw, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 164 bl. 8°. (348)

Inhoud: Een boec van menigherhande devote leeringhen ghenomen wt vele boeken. — Menigherhande devote leeringhen, die seer troostelike sijn eenen gheesteliken mensche. — Zeventien punten van onser l. Vrouwe. — Dertig punten van ootmoedicheit, die St. Franciscus leerde Ste Claren moeder. — Van der cracht des heil. sacraments, en andere tractaten.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6960.)

Een christlicher vermaning ende verclaring voor religiose menschen, hoe dat den godlicken vrient, die by den heer dicmael te gast ghaet, somtyts wederom behoort den heer te gast ontfanghen, als hy hen wt vrinscap overcompt. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 12°. (332, bl. 93—106).

Afkomstig uit de bibliotheek van J. H. Hoeufft (*Catal.* bl. 232, N°. 35.)

Ste Bernardus eenlike spreken; hoe hem een siec stervende mensche hebben sal. — Eene leere van de goltblommen, benevens andere geestelyke tractaten. gebeden en psalmen. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, met gekl. voorletters. 117 bl. 12°. (349)

Achter bl. 24 ontbreekt iets.

Salomons Cantica canticorum geestelijk verklaard. Hs. op perk. uit de 15de eeuw, in twee kol. 151 bl. 4°. (350)

Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* d. Hss. N°. 163.)

Stichtelijke tractaten. Hs. op papier en perk. van 1428. 184 bl. 4°. Oude band. (351)

Inhoud: Eusebius epistole to Damasio van S. Jheronimus dode. — Epistole van S. Augustinus aen S. Cyrillus van der groetheyt des h. Jheronimi. — Epistole van S. Cyrillus aan S. Augustino van den mirakelen S. Jheronimi. — Disputeeringe tuss. enen gheest eens ghestorven menschen ende enen prior van der prediker oerde. — Van der alre oversten lere den sterfliken menschen welke is sterven te konnen. — Speghel der sunders. — Een seer nutte leeringhe van den anxte godes te vercrigene sonder welcken niemant die sunden scuwen en kan. — Van ener hilligher ioncfrouwen die Eufrosina heet. — Een exempel van eenre nonnen.

Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* d. Hss. N°. 161.)

Stichtelijke tractaten en gedichten. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 8°. (261, bl. 260—277)

Achter een leven van Jezus.

Afkomstig uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* d. Hss. N°. 214.)

Horologium aeternae sapientiae, ofte Eeuwige wijsheids uurwijzer; tot nut en dienst van alle godminnende zielen, om godvruchtelyk te leeren leven en godzaliglyk te leeren sterven. Hs. op papier uit het begin der 16e eeuw. 227 bl. 8°. (353)

Begin: „Soedanich is dijn lief wten lieue o alre schoonste boven allen wiven", enz. — Einde: „Jhesum Chrm onse here die mitten vader ende mitten heilighen gheest leeft ende regniert ewelijc sonder eynde. Amen. Hier eyndet dat horologium eterne sapientie".

Gesprek tusschen de Wijsheid en den Leerlingh in 14 capp., waarbij als 15e is gevoegd, door eene andere hand, eene Overdenking des Doods. Vgl. Siegenbeek, *Proeve van Nederd. welsprekendheid*, 1799. St. I. bl. 6, vv.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. J. Schultens (*Catal.* N°. 6959.)

Devote meditatiën. Hs. op papier uit de tweede helft der 15e eeuw. 8°. 319 (bl. 3—9, 61—83)

Inhoud: Hoe ons lieve vrouwe eender vrouwen openbaerde die Elizabeth hiet. — Noch van onser l. vrouwen. — Dat men zes dinghen merken sal om die passie ons liefs heren na te volgen. — Van becoringhen des duvels ende hoe dat die heilichsten mensche meest tribulacien liden. — Van tien saken waer om onse l. here verhuut becoringhe op den mensche. — Van raet oft medicine teghen alle becoringe des viants. — Van vierderhande becoringhe die bouen al den anderen swaer sijn te lidene.

Deze band, waarin ook andere stukken voorkomen, elders vermeld, is uit de Libery van een St.-Elisabethsklooster afkomstig.

Dat boexken van den inwendeghen ghesteliken oefeninghen ende van den arbeide hiertoe. Waarachter: Die capitulen van den anderen boexken der wtnemende lichaemliker oefeninghe. Hs. op papier uit de tweede helft der 15e eeuw. 8°. 319 (bl. 83—256)

Begin van het 1e boexken (bl. 83—168): „Want ic ter eeren gods ende mi selven te verwecken", enz. — Einde: „die hier nv ende in ewicheiden moet ghebenedijt sijn. Amen". — Vooraf de inhoud der 15 kapittels.

Begin van het 2e: „Als dat boexken van den inwendigen oefeninge gheeynd was", enz. — Einde: „Die ghebenedijt ghelouet ende gheeert moet wesen hier af nv ende in ewicheiden Amen. Deo gracias semper". — Vooraan de inhoud der 16 (17) kapittels.

De Samaritaan en de zieke. Gesprek tusschen een geestelijken vader en eene jonge dochter over de Parabel van den barmhartigen Samaritaan, geschreven door de doofstom geborene Maritgen Jansd., in de 16e eeuw. Op papier, met gekl. voorletters. 12°. (354, bl. 1—179)

Begin: „Lange yaren ende veel daghen sijn voer den ooghen des innichs rechters", enz. — Einde: „Soe es mijn begheren dat ghi in gheenen instructien ofte leeren v van mi ghedain en sueckt dan den heere te behagen den seluen te beleyden ter binnenster rusten daer dye siele suetelijck slapende altijt ten heere waect. Dat v verleene doer sijn groote ontfermherticheyt Jhesus Chrs die hemelsche vadre".

Van dezelfde hand volgt: Die drie doodschoten der grooter gracien totten herten Jesu; Die dancbaerheden; Die seven woerden an den cruce; Die seven weën onser L. Vrouwen; S. Edmundus ghebet van die maghet Maria en van S. Jan evangelist.

Afkomstig uit de bibliotheek Van H. van Wijn (*Catal.* bl. 2, N°. 12.)

Een ootmoedighe beclaginghe voor die voeten ons Heren, met nog andere gebeden, meditatiën, legenden van S. Agneta, Ursula enz. Benevens Die XII raden des heil. ewangelys in duytsche, en Zes punten hoe hem een mensche sel oefenen. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 12°. (354, bl. 180—291)

Met het vorige opgenomen in een Catholijck Devotie Boeck, met heiligen-kalender.

Bonaventura. Een boexken van die volmaectheit des leven, dat die heil. bernende doctoer B. om bede zijn liever suster gemaket heeft. Hs. uit de 16e eeuw. op papier. 12°. (332, bl. 1—54)

Uit de bibliotheek van J. H. Hoeufft (*Catal.* bl. 232, N°. 35.)

Verhalen van ontmoetingen en gesprekken tusschen geestelijken en leeken. Fragment van een stichtelijk Hs. uit de 16e eeuw, op papier. 8°. (355, bl. 1—12)

Devotie-boekje, met gekl. houtsnee-prentjes. Hs. op papier en perk. uit de 16e eeuw. 215 bl. 12°. (356)

Inhoud: Van der verlossinghe des menscheliken geslachts, ende vander boetscap o. l. vrouwen ende daerna van der gheboirten Cristi J. o. l. H. — Die hondert articule of ghedenkenisse van den liden o. H. — Een suverlic lof van de heil. driewoudigheit.

Dat busselkijn of dat boudekijn van Mirren, vergadert ende gecopuleert van enen gheesteliken ende seer verlichten broeder van der Minrebroeders oerden van die familie der observanten in die provintie van Colen. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 292 bl. 4°. (357)

Vgl. *Fasciculus Myrre.* Antw. 1529. 8°.

Geestelycke Apoteeke. Gesprekken tusschen eene geestelijke zuster en een pater, van de toernicheyt. enz. Voorts een devote leeringhe op een vrage, hoe dat wy daertoe comen mochten, dat die fonteynen in ons vloeyen mochten, ende dat weder op in Godt. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 230 bl. 8°. (358)

Geestelyke tractaten. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 262 bl. 4°. (359)

Het eerste, zonder titel, loopt van Cap. 8 tot 57. Het tweede met opschrift: Hoe God gesocht wert in rust, ende van begeerte om meerder gracien tontfaen.

Thomas Cantipratensis, Boec dat geheeten is een gemeen goet van der natueren der Byen. Vertaling en uitbreiding van het Bonum universale de Apibus. Hs. op papier in twee kol., van 1461, geschreven door eene zuster in het Besloten Convent van Bethlehem bij Utrecht. 460 blz. 4°. (360)

Dyalogion inter theologum et philosophum de fide catholica patris nostri Dyonisii. Verdeeld in acht boeken, met inhoudsopgave. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 191 bl. 4°. Oude band. (352)

Waarschijnlijk afkomstig uit een Karthuiser klooster. Achteraan twee perk. bladen van een ander Latijnsch Hs.

Franc. Petrarcha, poeta laureatus, vitam solitariam apud Paduam ducens, liber primus et secundus de laude solitariae vitae, quem scripsit Episcopo Paduano. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 4°. (361, bl. 1—55, v.)

Basilius, liber de commendatione vitae solitariae. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 4°. (361, bl. 56—58)

NIEUWERE LETTEREN.

POËZIE.

PSALMBERIJMING.

Nederlandsche Psalmberijming. Van een onbekend dichter der 17e eeuw. Hs. op papier, 480 bladz. f°. (362)

Nederlàndsche berijming van Psalm XLIV—CL. Geschreven tusschen 3 Juli en 20 Oct. 1709, door een onbekenden. 304 blz. 8°. (363)

Ontbreken Ps. 47, 72, 84, 87, 91, 93, 103, 104, 110, 119, 130, 131, 134, 137, 139, 143, 147, 148.

W. Baron van Lynden van Hemmen, Stukken over de vervaardiging der Nederl. Rijmpsalmen, benevens private notulen te dier gelegenheid in 1772 en '73 gehouden. 160 bl. f°. (364)

Verschillend van de gedrukte notulen bij J. Van Iperen, *Geschied. der nieuwe Nederd. psalmberijming.* Vgl. *Handel.* v. d. Maatschappij, 1773, bl. 16 v.

REDERIJKERS.

Antheunis de Roovere, 't Spel van: quicunque vult salvus esse, en ghescreven by my Corn. Everaert. Brugge, 1527. Afschrift van P. Meesters. 16 bl. f°. (365)

Opgenomen in A. de Roovere's Rhetoricale werken.

Corn. Everaert, Tspel van den hooghen wynt en den zoeten reyn, gemaect te Brugghe, 1528. Afschrift van P. Meesters. 17 blz. f°. (366)

Vgl. Willems, *Belg. Museum*, Dl. VI, bl. 45 vv. Janssen en Van Dale, *Bijdragen tot de Oudheidk. en Geschied. van Z.-Vlaanderen*, Dl. V, bl. 311 vv.

Ordonnantie van Burgemeesteren van Haarlem, Adr. van Berckenrode en Jacob Ysbrants, d. 23 Aug. 1601, nopende de vereeringe, den Cameristen van de Camer van Rhetorica »Trouw moet blijcken" toegevoegd, ter inhalinge van den hoochsten prijs, van Bruxel gecomen 20 Aug., op den Regel: »dits van Bruyssel nae Jerusalem den naesten pat". f°. (367)

Twee afschriften.

Opene brieven van toelating van Regulen en Ordonnantiën aan de Rhetorijckamer of broederschap, onder 't woord van »In Liefde werckende". ende 't blasoen van den Samaritaen by den Palmboom, te Leyden camere houdende buyten de Zijle Poorte in de Voorstadt jegens over de Hoven; verleent door Schout, Burgemeesteren ende Gerechte der stadt, 13 Mey 1616. Met afschrift van eenige verzen van de Camer boven de Rijnsburgsche poort. 7 bl. 4°. (368)

Twee afschriften, één van den tijd der uitgifte, het ander gecollationeerd naar het origineel op het Raadhuis door den Secretaris J. J. Hubrecht.

Verzoek van de Leydsche Rederijkerskamer »Daer Liefd is 't fondament", aan die van den Geregte der stad Leyden, om de Kamers te dagen op zekere vrage. In dichtmaat. 17e eeuw. 1 bl. f°. (369)

J. Storm, Antwoord op de vraag, voorgestelt den 17 Dec. 1795 op de Redenkamer onder 't Woord: »Liefd Boven Al". Vrage:

Ik vraag het onderscheijt van Rijmers en Poëten
Een wat een digter dient het nodigste te weten.

4 bl. 4°. (370)

J. Ermerins, Aanteekeningen rakende het Gilde van Rhetorica te Vere. Met bijlagen. 10 bl. f°. (371)

Afbeelding der geschilderde vierkante borden van Rhetorica, hangende op de Verbodskamer voor de schouwe te Sluis. 4°. (372)

DICHTGENOOTSCHAPPEN.

De Ridder-ordre van „Suum Cuique" te Batavia. Statuten, stukken, benevens Nederduitsche en Latijnsche gedichten van leden dezer Sociëteit. Met sleutel of naamlijst van het Bestuur en de Leden dezer Ridderschap. Keurig Hs. van 1708—1712. 56 bl. f°. (373)

Kunstgenootschap „Constantia et Labore". Onderzoek en zedig oordeel op het zogenaamd Treurspel van Admetus en Alcestis. Waarachter: Aanteekeningen betreffende de werkzaamheden van het Amsterdamsch Genootschap van 1694—1699. 40 bl. 4°. en f°. (374)

Het Genootschap ontstond in dezen tijd te Amsterdam, naast de Genootschappen: „Nil volentibus arduum" en „In magnis voluisse sat est".

Kunstgenootschap „Linguaque animoque fideles", naderhand Minima crescunt. Gedichten van P. Paludanus, F. Van Lelyveld, H. Tollius, H. Van Wijn en H. C. Cras. 1759—1762. 131 blz. 4°. (375)

—— Lingua Animoque Fideles, later Minima Crescunt. Wetten, Namen der leden en buitenleden. Oorsprong en Handelingen tot 10 Oct. 1760. Handel. van 30 Jan. 1761 tot 14 Juni 1766. Boeken en eigendommen. Lijsten van mengelschriften, vertoogen en dichtwerken, door F. Van Lelyveld, H. Van Wijn, H. C. Cras e. a. voorgedragen. 44 bl. 4°. (376)

Dit Genootschap „ter opbouw van Neerlands moedertaal" werd 16 Nov. 1757 te Leiden opgericht door de studenten W. Mobachius Quaet, A. Van Assendelft en H. A. Kreet. Het heeft den grondslag gelegd tot de stichting van de Maatschappij der Nederl. Letterkunde, wier gedrukte Handelingen van de eerste jaarl. vergadering, 18 Juli 1766, aansluiten aan de geschrevene der 102e en laatste zitting van „Minima crescunt". Reeds de 95e zitting van dat Genootschap voert tot opschrift: „Besluit van de Maatschappij der Vaderlandsche Letterkunde onder de zinspreuk: Minima crescunt".

Bestiering en Wetten van het Genoodschap ten opbouw van Neerlands Taal- en Dichtkunde, onder de zinspreuk: »Dulces ante omnia Musae." Met korte aanmerkingen op de tweede proeve van Dulces, etc. 5 bl. 4°. (377)

ENKELE DICHTERS.

Aanspraak (op rijm) van den eerzamen Justus Schietspoel aan de Leeden van de Haarlemsche Reedenkamer, bekend onder den zinspreuk: »Trouw moet blijken", gedaan bij zijn wederkomst van 't jubilé der Hoge School van Leyden. Op den 13 van Sprokkelm. 1775. 6 bl. 8°. (378)

Afzonderlijk uitgegeven.

H. Van Alphen, Bij het graf van zijne gade, J. M. Van Goens. Lijkdichten op het vroegtijdig afsterven van Susanna Regina Titsingh, van J. E. De Lannoy, Cornelia S. Van den Berg, e. a. Gedichten van H. K. Poot, Broërius Broes e. a. Hs. van de 19e eeuw. 145 blz. 4°. Met geheimschrift. (379)

T. Asselijn, Mengel-dichten; Bruilofts- en Minnedichten; Lijk-gedichten. 40 bl. 8°. (380)

Barbert, Kruckestoel. Latijnsche antiphonariën met muziek; benevens Nederlandsche godsdienstige liederen op vooysen uit den Singenden Swaan en het Paradijshofken. Twee dln. 1751. 135 en 126 blz. 4°. (381)

Hierin vele oude melodiën van volksliederen, o. a. van „Prins Robert was een gentleman". De melodiën van het „Stabat Mater" en „Wilhelmus" verschillen van de gewone. De meeste oude voysen zijn op een Cantus sleutel gezet door E. B. Sneeu.

Van dit Hs. is door F. C. Kist verslag gegeven in het Duitsche Toonkunstig Tijdschrift *Caecilia*.

J. Le Francq van Berkhey, Gedagten op het omgaan met bedelbriefjes. 12 Oct. 1795. 18 blz. 4°. (382)

—— De Hollandsche Rymkonst in de kinderkamer en op het kinderschool. In vrije dichtluimen. 24 blz. f°. (383)

—— Gelegenheidsgedichten. 20 blz. f°. (384)

—— Arion en Zephirus in Zaanlands Arcadia. 25 blz. f°. (385)

—— Een en tachtigjarig Winterlover, gestrooit op de Najaarsblaeden van Mr. W. Bilderdijk; tevens op de harttreffende berijming der overstroming van 1809, door vrouwe K. W. Bilderdijk. 15 blz. 4°. (386)

J. Le Francq van Berkhey, Vrank en vrye zinnepoppen van Hollands rijmlarij, in ernstig schock en jokkerij, in tachtig twee jaar leefgetij. Met registers. f°. (387)

—— Het gevoel der dankbaarheid aan God over de redding van Prins Fredrik van Orange uit zeegevaar. 22 blz. 4°. (388)

Is. Bilderdijk, Zenuwziekte. Gedicht naar het Latijnsche dichtstuk van Flemming, Neuropathia. Met voorbericht van W. Bilderdijk en aant. 83 bl. 4°. (389)

—— Zenuwziekte. Gedicht naar hetzelfde dichtstuk van Flemming. Eig. afschrift van het eerste gedeelte. 14 bl. 4°. (390)

—— De Patriot, lierzang; De Verschijning der deugd, dichtkundige mijmering; Op het overlijden van Willem IV; Oden op Willem V; Op het sluiten van den Amsterd. schouwburg in 1746; Gelegenheids-, Bruiloftsdichten, enz. In port. 4°. (391)

W. Bilderdijk, Gedichten (Verzegeld). (392)

—— Gedichten, eigenh. en in afschrift. In port. 8°. (393)

Inhoud: Homeer en Ossiaan; Rondedans om een doodkist; Op den dood der schandelijke Koningin van Groot-Brittannië; Gelegenheidsgedichten, enz.

—— Gedichten op Koning Willem I, M. Tydeman, L. Valckenaer, en anderen. Eig. en afschriften. In port. 4°. (394)

—— De Alrik en Aspasia van Rh. Feith, lid van verscheide Genootschappen, sedert kort regerend burgemeester der stad Zwolle, enz. Voorts ijverig loonschrijver van den boekverkooper Allard. Nieuwe uitgave, eenigsints duidelijker van zin dan de eerste. Tweede druk, aanmerkelijk vermeerderd en op muziek gesteld door Bonaventura Milorauschi. Alom te bekomen. 8 bl. 8°. (395)

Boertige en niet min schimpige bespiegeling op de meest bekende juffers uyt Leiden. — Antwoord op het Pasquil tegen de juffrouwen. — Het lot van Juvenaal, den autheur van het Pasquil. 7 bl. 4°. (396)

Hierachter: Proceduren tusschen de Leidsche jufferen, eisschersen in cas van injurie, contra den Heer Vuilaart, gezegt Juvenaal, gedaagde in cas voorschreeve. Gedr. 1755.

Juffrouw Braekel, Stichtelijke verzen of meditatiën op rijm. Afschrift van 1694. 48 blz. 8°. (397)

V. Van Burmania, Uittreksel uit een dichtstuk, genaamd: Onbestendigheid van het ondermaansche, vertoond in eenige lotgevallen en staatswisselingen van de beroemdste volken en rijken, behelzende dit het slot van de Engelsche en een deel van de Fransche geschiedenis. Met aanmerk. van zeven beoordeelaars. 24 bl. 4°. (398)

Vgl. *Handel.* 1766.

W. Chevallerau, Brabandsche en Zuid-Hollandsche Reis-Verhaal, in dicht-maat uitgebreid. 17e eeuw. 17 bl. 4°. (399)

De S. was theol. student, blijkens de Opdracht aan zijne zuster Margaretha.

Koning David, Heldendicht in tien boeken. Hs. uit de 18e eeuw. 161 bl. 4°. (400)

Agatha Deken, Godsdienstige en andere liederen. Waarbij het ontwerp van een opstel over volksbeschaving, en Aanmerkingen op Walter van Montbarry. 44 bl. 4°. (401)

—— Gedichten en liederen. Geschreven in een schrijfboek, dat een overzicht behelst van de Vaderl. geschiedenis, van 1555 tot 1714, door eene andere hand geschreven. 66 bl. 4°. (402)

J. Doyer, Stichtelijke en bijbelsche gezangen, Lees- en zede-dichten; Puntdichten, enz. Uit de laatste helft der 18e eeuw. In port. 4°. (403)

Feiko Feikens, Klein versboekjen, behelsende vele mengelstoffen, welke berijmd en gebruikt zijn tot voorschriften ten dienste van de kinderen in de school, waaronder eenige in het Friesch. Leeuw. 8 Oct. 1736. 52 bl. 8°. (404)

Gedichten over het eeten van fruit; van suycker ende kruydt; 't slachten der beesten; verkiezinge van 't vleesch; de vogelen; over melck, boter, eyeren, enz.; verscheydenheyt der visschen; het water; de wijn; de taback-blaser; van sout; beweginge ende ruste des lichaems; van slapen ende waken, enz. 17 eeuw. 24 bl. f°. (405)

Ontleend aan Erasmus, Cats, Beverwijck en andere Nederl. dichters, aan Ovidius, Juvenalis, Plutarchus, Galenus en andere Romeinsche en Grieksche schrijvers; voorts aan Arabieren, Franschen, Engelschen en Italianen. Aan het begin en het einde ontbreken enkele bladen.

Afkomstig uit de bibliotheek van J. Lenting (*Catal. Groningen* 1843.)

Gedichten ter eere van den stadhouder Willem III. 15 bl. 4°. (406)

Inhoud: W. Everwijn, 's Gravenhaaghe Laurierkrans. K. Verlove, Dankoffer over de verlossinge der gewetendwangs door W. III. J. Brant, Ter inkomste in 1691 van W. III. D. Velius, Op Koning Wilhem. T. Asselijn, Wellekoomst. H. Benthem, Aan koning Wilhem. E. Feitama, Op de komst van Z. Kon. Maj. J. Feitama, Ter overkomst van W. III. J Norel, Aan Z. Maj. Europaas vreugt ter derde overkomste van W. III. Gruwelstuk ondernomen tegen zijn geheiligde Majesteit.

Gedichten van A. en J. J. Vereul, H. G. Van Vrythoff, R. Feith, J. Bellamy, W. Bilderdijk, K. W. Bilderdijk, H. Tollens, H. A. Spandaw, Maria Van Zuylekom, E. M. Overdorp, geb. Post, P. J. Heron en anderen. 140 blz. 8°. (407)

Geschreven met dezelfde hand.

Gelegenheids-, jubel- en spotgedichten, meerendeels op personen en gebeurtenissen te Leiden betrekking hebbende. Tweede helft der 18e eeuw. 4°. (408)

Verschillende Gedichten, meerendeels eigenhandige. Eene portef. inhoudende: (409)

Op de Afbeeldingen der twaalf Roomsche Keizers. Vgl. „De Ridder-Ordre van Suum Cuique" (N°. 373.)

Z. H. Alewijn, Briefje op rijm aan M. Tydeman, 1762.

Jac. Bellamy, Aan Phyllis; Aan Mej. N. Banne; Klaagzang.

Ah. Van den Berg, Op het graf van wijlen den Weleerw. Heer W. R. Nanninga.

—— Hoogduitsch briefje op rijm aan L. Marchand.

Is. Bilderdijk, aan Mr. J. W. Kumpel, op de verkrijging der doctorale waardigheid in de beide rechten. Met afschrift van W. Bilderdijk.

K. W. Bilderdijk (?), Op den dood van N. Schotsman.

J. H. Brans, Lykklacht der Leydsche kerke over het gemis van haaren leeraar H. Wesselius. 1758.

C. Brant, Gedigt ter bruyloft van Mr, Johan De Wit, geheymschrijver der stad Dordregd, ende Jonkvr. Wilhelmina De Wit, 25. Mei 1692.

Uitgegeven in K. en J. Brandt's *Poëzy*, met eenig verschil van lezing.

J. Ten Brink, In Principes, foederis acti socios. — Ev. Wassenberghio 50um muneris prof. natalem celebranti. — Ad nuncium mortis Napoleontis.

Helena Buyts, nu Filedt, Dank-bewijs aan den WelEerw. Heer Joh. Plevier voor zijn getrouwen predik-dienst. 21 Mei 1734.

Joh. Van Dijk, Veersen aan Willem den Eersten, ter gelegentheit van de meerderjaarigheit van Willem V. 1766.

Ter Echtvereenigingе van Is. Bilderdijk, med. doct., en Jongkvrouwe Sibilla Duizenddaalders. Voltrokken 9 Juli 1753.

E. Epkema, Ad virum Joh. Corn. Schorer, in morte patris Jac. Henr. Schorer.

R. J. Faber. Latijnsch gedicht aan M. Tydeman, bij het verlaten van Leeuwarden.

—— Ad virum eruditiss. M. Tydeman, j. u. d. rectorem et gymnasiarcham Leovardiensem.

J. Geel, Gelukwensch op rijm aan N. G. van Kampen. 1829.

D. V. Gessches, Aan Philetus, ter gelegenh. der openbare bevordering van Egb. Westenberg tot doct. der beide Regten.

Grafschrift op P. Paulus. Satyre.

A. 's Gravesande, geb. Van der Aar de Sterke. Aan A. Le Pla, med. doct. Ter dankzegginge, enz. 1782.

P. De Grient Dreux, Op de algem. vrede te Amiens, geviert binnen Zutphen, den 2den Juni 1802.

A. Heyblom, Ongelukkig geluk. Klinkdicht. 1772.

J. Van Hoogstraten, aan Dr. A. Le Pla te Leiden, 1778.

J. De Jonghe, Volkskreet. Aan de Maatsch. d. Nederl. Letterkunde. Brugge.

A. G. Kleyn, wed. Schippers, Na den dood van mijn zoon J. P. H. Schippers, 3 Maart 1834.

J. Kinker, Over ongelijkvloeiende werkwoorden. Fragment.

A. Kluit, Op de afbeelding van L. P. Van den Spiegel.

L. Kluit, Invallende gedachten, etc.

H. H. Klijn, Fragment vertaald uit een Dichtstuk van Humbert de Superville: Jezus, Essai dramatique.

Abr. De Konyak, Strena in honorem M. Tydeman, 1781.

D. C. Van Leeuwen, Aan Andr. Le Pla, med. doct. te Leiden.

A. De Liege, Ἐλεγείδιον, ad Is. Bilderdyck, med. doct., in acerbum filioli Johannis obitum. 22 Sept. 1755. Met vertaling in Nederd. verzen van Is. Bilderdijk, eigenh. en afschrift van W. Bilderdijk.

Lierzang ter gelegenheid der Aanspraak van J. R. Schimmelpenninck, bij het aanvaarden zijner waardigheid in Mei 1815.

B. H. Lulofs, Ode op den dood van Helmers. Met een brief aan den Redacteur van het Tijdschrift Kunsten en Wetensch. Zutfen 8 Juni 1813.

P. H. Marron, Brief op rijm aan den Voorzitter en de leden van de Maatsch. d. Nederl. Letterk. Parijs. 1 Juli 1830.

Petronella Moens, Aan mijn vriend A. Uytenhove. Aardenb. 1 Juni 1791.

Joh. De Mol, Geboortedicht op de verjaringe van de eerb. en deuchtz. jonge dochter, juff. Anna Franck. 9 Febr. 1661.

P. Nieuwland, Gedenk te sterven, Op den Nyd.

Pervigilium Veneris, met aanteekeningen.

H. K. Poot, Publius Ovidius Nazo.

G. Prins, Briefje op rijm aan zijne nicht. 1779.

P. De la Ruë, Tienregelig lofdicht op . . .

J. Scharp, Brief op rijm aan J. Le Francq van Berkhey. Rott. 25 Jan. 1797.

Is. Schorer, Uitbreiding van den CXXXsten Psalm. 20 Febr. 1737.

J. Spex, Op het huwlijk van Mr. Ger. Meerman, raadtpens. der stadt Rotterdam en Jongkvr. Maria Kattharina Buis

H. J. C. Van den Steen, Proempticum in insperatum abitum M. Tydeman, in Ultrajectinam Academiam evocati. 1766.

H. A. Tollé, Aan mijnen leermeester, den Hoog-Eerw. Heere Jac. Willemsen, toen zijn H. E. den ouderdom van 62 jaren bereikte, 23 Juli 1760. Naamdicht.

M. Tydeman, Stichtelijk gedicht.

P. Verleus, Op de Afbeelding van Elisabeth Anna Tatum, wed. van wijlen Nik. Hoogvliet.

Fr. Vester, De Nederlander bij het sterfbedde van H. Koninkl. Hoogheit. 11 Jan. 1759.

J. Ph. De Medenbach Wakker, Viro celeb. J. Th. Rossyn, philosophiae professionem in Acad. Hardervicena solemni oratione adgredienti. 1766.

—— Cl. Mein. Tidemanno viduo. 1777.

C. H. Wakker, geb. van Medenbach, Bij het vertrek van M. Tydeman uit Harderwijk.

Barent de Groot, Album of verzameling van Gedichten. Enkhuizen en Amsterdam, 1770 tot 1801. 172 blz. f°. (410)

J. Van Harderwijk, Rz. Gedichten. Drie Dln. 222, 152 en 230 blz. 4°. (411)

N. Hinlopen, Frank. Veldzang, met gewijzigde afschriften en aanmerk. van beoordeelaars. 37 bl. 4°. (412)

Vgl. *Handel.* 1766.

J. Van Hoven, Fabelen van Esopus in dichtmaat. Hs. uit de 18e eeuw, met inhoudsopgave en alphabet. bladwijzer. 152 bl. f°. (413)

Met aant. betreffende den dichter en deze zijne vertaling.

Gerardus De Jong, Een histories verhaal der voornaamste lotgevallen en byzonderste ontmoetinge, raakende de perzoon, geboorte, opvoeding en famili etc. van G. De J. Op rijm. 281 bl. 4°. (414)

Onder afzonderlijke titels als: Eenige bepaalingen omtrent het menschelycke leeven; over het vaderland, de geboorteplaats, de vader en moeder, de meesters van De Jong, enz.

Kraeyvanger, Ter voorstellinge van Henrik Zwaardekroon, als Gouverneur-generaal van N. Indië. 1720, en andere gedichten. 4°. (415)

Het gulde A. B. C. — Verzoekschrift van Dr. B. Mandeville, enz.

J. Van Lennep, Leven en gedichten van C. en D. J. Van Lennep. Eig. 4°. (416)

—— Aanteekeningen op de werken van Vondel, benevens diens leven in verband met zijne werken. Eig. In vier port. (417)

—— Het lied van de Klok. Naar Schiller. Eerste en tweede bewerking. Eig. 4° en 8°. (418)

—— De bouwkunst. Eerste en tweede bewerking. Eig. 4°. (419)

—— (G. Van de Linde Jz.) Gedichten van den Schoolmeester. Eig. 4°. (420)

—— De Abydeensche verloofde. Eig. 4°. (421)

J. Van Lennep, Het recht van Bruiloftsavondkout. Drukproef met eig. verbeteringen. (422)

—— Tassoos weeklacht. Eig. 10 bl. 4°. (423)

—— Beppo. Eerste en tweede bewerking. Eig. 4°. (424)

—— De vuuraanbidders. Eig. 4°. (425)

—— Eduard van Gelre. Eerste bewerking. Eig. f°. (426)

—— Hetzelfde. Tweede bewerking. Eig. 8°. (427)

—— Het Huis ter Lede. — Adegild. Eig. 8°. (428)

—— Verontschuldiging. — De bebloede hemdrok. — De St. Jansnacht. Eig 8°. (429)

—— De vrouw van Pilatus. — Jacoba's weeklacht. — De ijzeren spoorweg van Amsterdam op Haarlem. Eig. f°. (430)

—— Tafereelen uit de Geschiedenis des vaderlands, tot nut van groot en klein, vermakelijk voorgesteld. Eig. 8°. (431)

—— Gedichten. Eig. 4°. (432)

Inhoud: De dochteren van Paetus. — Ter gelegenheid der 25jar. echtverbindtenis van Jhr. W. Van Loon en A. L. Van Winter. — Meester Harmen. — De raaf. — God Apollo. — Het lied der Olympische spelen, des Amphitheaters en van het Tournooispel. — Klacht van Flora Tournesol over het verplaatsen van de bloemmarkt te Amsterdam. — Donna Inez. — Hoe loopt de Dusse langs het hol van Neander. — Tweespraak tusschen een Noord- en Zuid-Nederlander. — Korte Kronijk uit het Jaarboekje Holland.

A. Le Pla, Gedichten. Eig. 4°. (433)

Drink- en Minne-Liederen uit de 17 eeuw. 24 blz. 4°. (434)

J. Macquet, Dichtlievende uitspanningen. Eig. Met aanmerkingen van anderen. 85 bl. 4°. (435)

Vgl. *Nieuwe Bijdragen tot opbouw v. Vaderl. Letkunde.* Dl. I, bl. 33 vv.

Mengelingen in dicht en ondicht, van J. Guepin, W. Holdijk, W. H. Dijk, enz.; o. a. eene vrije navolging op rijm van den 18den brief des Konings van Pruisen aan Maarschalk Keith; Lijste aller waargenomene Cometen, enz. Hs. uit het laatst van de 18e eeuw. 36 bl. 4°. (436)

Wibrant Michiels van Beetghum, Stichtelijke Rijmen, hoe haer de jonghe maeghden met aengename zedicheyt ende goede manieren, item de gehoude personen ende weeduen, een iegelijck in zijn staet, huyshoudinghe ende beroepinghe zuyver, vreedelijck ende eerbaerlijck zal houden ende draghen, niet min noodich als vermakelijck om te leeren, getrocken uit het Lusthoff der maeghden, geplant van den zeer beroemden const- en reederijcken hovenier J. B. Houwaert, ende byeen vergadert ende in deesen ordre gestelt. A°. 1616. 8°. obl. (437, bl. 1—121)

—— Schriftuirlicke Rymen, leerende, hoe een Christen mensche hem teegen des bedrieghlijcken weerelts ende vleesches aenlockende lusten, des duyvels tentatien ende kettersche vervoeringhen, in waren gelove, hope en liefde, met becommernisse zijner zalicheit sall wapenen ende draghen. Getogen uytte 4 Uytterste, met grooten arbeyt, rhedrijckelijck gecomponeerd deur den Nederl. poeet J. B. Houwaert. A°. 1616. 8°. obl. (437, bl. 122—217)

Wibrant Michiels van Beetghum, Mengel-moes, ofte alderhande zoe ernstighe als boerdighe rijmckens en knippelverskens, niet min leerachtich als vermakelijck om leesen, bijeen vergadert ende confuselijck zonder ordre alhier gestelt. A°. 1616. 8°. obl. (437, bl. 218—286)

Michiel Michielse, Pensionaris van Vlissingen, Notulen van 't gebesoigneerde ter vergaderingh der Heeren Staten van Zeelandt, in spotagtig rijm gebragt door den comparant terselver vergadering. Beginnende met 13 Juny 1676 en eyndigende met 1 Jan. 1684. 247 blz. 4°. (438)

—— Burlesque Notulen, met de sleutels tot 3 Nov. 1678. 56 bl. f°. (439)

Gedeeltelijk Hs. van den predikant te Veere, J. Renier.

Nederduitsche Minnedichten, uit den aanvang en het midden der 17e eeuw, een-enzestig in getal, gedeeltelijk met een register. 90 bl. 4°. obl. (440)

Enkele schijnen van Jannetje Claes Van der Beeck en van Claes Van Leeuwen te zijn, voorouders van Mr. A. Van Gerwen, uit wiens nalatenschap (1837) deze verzameling afkomstig is.

Christina Leonora De Neufville, Bespiegelingen voorgesteld in dichtkundige Brieven, geschreven in Amsterdam door B. Tideman. 54 blz. 8°. (441)

Jac. Van der Nieuburg, Voorzanger tot Wel, Het Welsche Lieteboek, verciert door veel geestelijke en zielroerende gesangen. Met nog een korten omtrek van nog eenige Oorlogh-Liederen, tusschen de HH. Staten, den Keyser en Engeland tegen den Koninck van Vrankrijk en Spanjen. 1717. 48 bl. 8°. (442)

Quintijn Pabiis, Poetische uitbreidinge van den eersten Psalm; beneffens Rijm-oefeninge over het gedrag van den recht van God sprekende Job, tot eigen stigting geschreven. 123 blz. 4°. (443)

Opgedragen aan Alb. Vöget, hoogl. in de godgeleerdheid te Groningen.

M. Schagen, De jonge vorst Salomo te Gibeon, volgens 2 Kron. I, vs. 1—13. Dichtstuk, met aanmerk. van vier beoordeelaars. 15 blz. 4°. (444)

Vgl. *Handel.* 1766.

—— David verdedigd wegens zijne lijkklagt over Saul en Jonathan, volgens 2 Sam. I, vs. 17—27. 8 blz. f°. (445)

Vgl. *Handel.* 1769.

Dirk Schelte, Rijmwerken, in verscheide verdeelingen geschikt, zo van stoffen en voorwerpen, naar gelegentheeden van tijden en zaaken. In twee Dln., met registers. 484 en 478 blz. f°. (446)

Met het portret van Van Gunst. De Rijmwerken werden te Amsterdam in 1714 uitgegeven.

R. Schutte en **Chr. Rauwerts**, Geestelijke gedichten. Hs. uit de 18e eeuw, 6 bl. 4°. (447)

Tijtert Sjoerds, Vrije navolging van den vijfden zang van het stichtelijk Heldendicht: De Maagd van Orleans. Naar het Fransch van Voltaire. Vervaardigd bij den dood van P. Paulus, 1796, het 2de jaar der Schiermonnikoogsche vrijheid. 12 blz. f°. (448)

Met portret van P. Paulus. Vgl. Tydemans aant. (4) bij Bilderdijks *Vaderl. Hist.*, Dl. XII, bl. 309 v.

Adr. Spinniker, Het nut vermaak, of Stichtelijke gezangen. Ten deele op zang- en speelmaat gebragt door W. Vermooten. 102 blz. 4°. (449)

S. Sylvius, Gedichten. 1686—1701. 45 bl. Eig. 4°. (450)

Toestand der Nederlanders te Palliacate op de kust van Coromandel, en de handelwijze der Nederl. ambtenaren. Op rijm. Hs. van het eind der 18e eeuw. 24 bl. f°. (451)

L. Trip, Het Caracter van eenen braaven gouverneur der jonglingschap. Dichtstuk, met aanmerk. van beoordeelaars en verbeteringen. 21 bl. 4°. (452)

Vgl. *Handel.* 1766.

A. Van der Woordt, Gedichten. Voorlaatste en laatste herziening. Eig. 8°. (453)

H. Van Wijn, Gedichten uit zijne jeugd, 1756—'58; Herderszang 1761, en andere dichterlijke fragmenten. Eig. 4°. (454)

PROZA.

BIJBELVERTALING.

M. H. V. H., Den principalen inhoudt der capittelen des O. en N. Testaments; Register der Coninghen ende vernaemsten persoonen des O. en N. Test., met haeren daden. Hs. op papier van 1572 en '73. 825 bl. 4°. Oude band. (455)

Joost Van Laren, Nederlandsche vertaling van Jesaia, vóor de Statenoverzetting. Met enkele kantteekeningen. 135 bl. 4°. (456)

Grammatica, ontworpen en gebruikt door de overzetters van den Bijbel in 1628, benevens de goedkeuring en aenmerkingen der overzieneren van de vertaling in 1633, naeuwkeurig afgeschreven uit het oorspronkelijk, berustende in 's Gravenhage onder de bewaring van de Deputaten der Zuid-Holl. Synode. 45 bl. 4°. (457)

Register van drukfouten in den Bijbel, gedr. bij P. Keur te Dordrecht 1720, 8°, en bij denz. 1712, 12°. In twee dln. 144 en 60 blz. 8°. (458)

Resolutiën van de beide collegiën der overzetters (van den zoogenaamden Staten-Bijbel), 't samen vergadert a°. 1628 in Julio, aangaande de Duytsche tale. Afschrift. 33 bl. f°. (459)

Vgl. N. Hinlopen, *Hist. van de Nederl. overz. des Bijbels*, bl. 77, vv.

ROMANS EN NOVELLEN.

Gijsbert Japiks, Geschiedenis van Dorilles en Cleonice, ten tijde van Cupido, onder het Bestuur van Jupiter. Uit het Fransch forfriescht en in het Nederlandsch overgebracht door P. C. Scheltema. 4°. (460, bl. 61—97)

Michiel Nieuwenhuisen, een voorbeeld van luiheid en gierigheid, gest. 20 Maart 1747. 4 bl. 4°. (461)

Uit een geschreven dagverhaal van Merkwaardige voorvallen, opgeteekend door J. Barnaart te Haarlem.

J. Van Lennep, De Voorouders. Eerste bewerking. Eig. 4°. (462)

—— De Voorouders. Laatste bewerking. In drie port. Eig. 4°. (463)

—— De Pleegzoon. Eerste bewerking. Eig. 4°. (464)

—— De Pleegzoon. Tweede bewerking. Eig. f°. (465)

—— Ferdinand Huyck. Eerste en tweede bewerking. Eig. f°. (466)

—— De Roos van Dekama. Eerste en tweede bewerking. Eig. f°. (467)

—— Klaasje Zevenster. Eerste en tweede bewerking. Eig. 4°. (468)

J. Van Lennep, Elisabeth Musch. Eig. 4°. (469)

—— Eene vertelling van Mej. Stauffacher. Eig. 4°. (470)

—— Mijmeringen in en over Amsterdam. Eig. 4°. (471)

—— Eene schaking in de zeventiende eeuw. Eig. 4°. (472)

—— De moeder en de magistraat. Eig. 4°. (473)

—— Een vergadering der Staten van Holland in 1672. Eig. 4°. (474)

—— Het Godsoordeel. Eig. 4°. (475)

—— Aan de beschaafde vrouwen in Nederland. — Het serail van den Grooten Heer. — De niet-uit-te-spreken Naam. — Wachter, wat is er van den nacht? Eene vraag aan de natie. — Een woord, naar aanleiding van Renan's Vie de Jésus. — Het wafelmeisje. — De omroeper. — De veertig voorschriften van het Whistspel. — De E-legende. Eig. 4°. (476)

VERHANDELINGEN, OPSTELLEN, ENZ.

J. Le Francq van Berkhey, Verhandeling over de vraag: of de tegenwoordige vorderingen in wetenschap en kunst belangrijk genoeg zijn, om onze eeuw de verlichtte te noemen. 67 blz. 4°. (477)

Briefwisseling tusschen Eusebia en Sophia over eene godsdienstige beschouwing van den mensch. Omstreeks 1800. 74 blz. 4°. (478)

Is. Da Costa, Eigenhandige opstellen. 96 bl. f°. (479)

Inhoud: Jezus Christus, de Eenige. De zeven kruiswoorden. De zamenstemming der Evangeliën aangaande de opstanding des Heeren. De vijftig dagen. Het gebed van Paulus voor degenen wier aangezicht hij niet zag. De Hervorming in Spanje. Frankrijk en Nederland. Goethe en Bilderdijk. De abt Bautain en de Joodsche bekeerlingen te Straatsburg. De verbondsbelofte Gods aan de kerk en haar zaad gedaan.

P. C. Hooft, Historiën van C. Cornelius Tacitus sedert Neroos aflijvigheyt; vijf boeken. — Boecxken van C. Corn. Tacitus van de gelegenheyt en de volken van Germaniën. 461 blz. f°. (480)

Hs. van Justus Baak.

J. P. Huydekooper, Reedenvoering over de nuttigheid der Weetenschappen, uytgesprooken in het Kunstgenoodschap »Concordia et Libertate", den 13 Dec. 1751. Eig. 11 bl. f°. (481)

J. C. W. Le Jeune, Verhandelingen en opstellen. f°. (482)

De Grieksche fabelkunde, opgehelderd uit de aardrijkskunde en de oudste geschiedenis der Grieken. Het volbrengen van lijk-pligten. Over het meer of minder algemeene en daardoor meer of minder doeltreffende van het dichterlijk hekelschrift. Gedachten over het schrijven van de geschiedenis der Nederlanden. Ontwerp van een aardrijkskundig handboek, naar de natuurlijke verdeelingen. Over de verfraaiing en verbetering van Den Haag. Project van eene vereeniging voor armenzorg. Mijne eeuw; geschiedkundige nasporingen van hetgeen haar heeft voorbereid. De Theewall's zoeken de tuchtroede. Benevens enkele ontwerpen.

—— Wijsgeerige Schetsen en Opstellen. 4°. (483)

Schetsen over den Godsdienst. De wijsbegeerte eene voorbereiding tot den dood. Aanmerkingen over de Schepping. Idées sur la religion naturelle.

—— Verhandelingen, voorgedragen in het Wageningsche Depart. Tot nut van 't Algemeen en in de Holl. Maatsch. v. Fraaie Kunsten en Wetenschappen. 4°. (484)

Over de trapsgewijze ontwikkeling in Kunsten en Wetenschappen. De invloed van het verschil in den smaak op het huiselijk leven. Over het gebruiken van geestverschijningen in Nederlandsche treurspelen. De voortreffelijkheid der wetenschappen in haar onderling verband aangetoond. Over fictie in de poëzy.

J. Van Lennep, Luther. — De Nootenkraker en Muizenkoning. — Verhandeling over de zoogenaamde fantastische letterkunde. — Titels in brieven. Een gesprek. — Brief aan mijnen vriend S. over de zangen van onze dagen van A. P. Van Groningen. Eig. f°. (485)

J. H. Onderdewijngaart Canzius. Voorlezing over den steendruk, geh. in de Maatsch. Diligentia, 10 Maart 1820. 43 bl. 4°. (487)

—— Voorlezing over de kracht der Nederduitsche taal, met opzigt tot de uitdrukking van het schoone in al deszelfs betrekkingen, geh. in de Maatsch. d. Nederl. Letterk. 11 Nov. 1808. 105 blz. 4°. (488)

—— Verhandeling, ten betooge dat de kennis der Nederduitsche taal in derzelver omvang, gelijk die der Latijnsche, eene bron is van uitgebreide geleerdheid, geh. in de Maatsch. d. Nederl. Letterk. 7 Febr. 1806. 39 bl. 4°. (489)

—— Voorlezing over volksonderwijs, geh. in de Maatsch. Diligentia, 6 Apr. 1827. 49 bl. 4°. (490)

M. Tydeman, Verhandeling over de Ana's. Eig. 4 bl. f°. (491)

Met aanmerkingen van de Commissie voor Geschied- en Oudheidkunde. 1866.

E. Wolff, geb. Bekker, Vertogen, brieven, gesprekken en fragmenten van volksgeschriften. 4°. (492)

Meerendeels onuitgegeven.

—— Tijdschrift voor juffers. 4°. (493)

—— De jaarboeken der deugd, of onderwijs in de Geschiedenissen. Ten gebruike van jongelieden, door Mevrouwe de gravin De Genlis. 4°. (494)

H. Van Wijn, Puerilia et juvenilia. Eig. Adversaria van verschillenden inhoud. 351 bl. 4°. (495)

—— Letter- en geschiedkundige opstellen, ontwerpen en aanteekeningen uit zijne jeugd, enz. Eig. 4°. (496)

—— Een droom, in den nacht opgesteld van 10 en 12 Maart 1761. In een studentengezelschap voorgelezen. Met aanmerkingen. 14 bl. 4°. (497)

Adversaria, Aanteekeningen en uittreksels van allerlei aard, in het Nederl. en in 't Latijn, dicht en ondicht. Hs. van het laatst der 17e eeuw. 43 bl. 4°. (498)

J. Van Lennep, Het onderwijs voor kinderen door W. E. De Perponcher. Eig. 4°. (499)

STICHTELIJKE GESCHRIFTEN.

Een excellente oeffeninghe van het lyden ende passie o. h. Jhu Chri, ende wort ghenoemt het Cruys-gebet. Geschr. in 1610 door Matthijs Brouwer van Aken, cruysbroeder ordens. 4 bl. 8°. (500)

Uit de bibliotheek van Ackersdijck (*Catal.* N°. 5331.)

Dat boeck van de oorspronck. Hs. op papier uit het laatst van de 16e eeuw. 83 blz. 4°. (535)

„Hoe de mensch getoont wirde een seer hoogen berg met negen steenbergen, op elcken een woonde besondere menschen", enz. Vertaling van H. Suss, Von den neun Felsen, geschreven in 1352.

Advyzen in den Joodschen Raad, uitgebragt bij de ter dood veroordeeling van Jezus. 4°. (501, bl. 89—92)

In het Hs. van Andreas Heinrici.

Tractaat over de biecht en andere geestelijke tractaten. Hs. op papier uit de 17e eeuw. 103 bl. 12°. (502)

Een geestelijck sermoen op sommige punten, die geschiet sijn nae ons Heeren doot, en nog twaalf andere sermoenen. Hs. uit de 17e eeuw op papier. 422 blz. 8°. Oude band. (503)

Sermo de confraternitate SS Trinitatis Redemptionis captivorum. Nederlandsch Sermoen. Hs. van de 17e eeuw. 4 bl. 8°. (504)

Agatha Deken, Leerredenen, opstellen, brieven, gesprekken en fragmenten van gedichten. 4°. (505)

Meerendeels onuitgegeven.

E. Wolff, geb. Bekker, Jezus onder de menschen, of verhaalen van deugdgezinde lezers, door K. Van Eckhartshausen. 4°. (506)

O. Zwier Van Haren, Nationale leerreden van een oud man aan de jeugd van Nederland, ter gelegenheid van 't begin der derde eeuw van de Unie van Utrecht. 79 blz. 4°. (507)

(**J. Hollebeek?**), Predikatiën. 4°. (508)

Joost Van Laren, Den Inhout van Godts verbont met de geloovige ende van alle de dierbare beloften aen haer. 34 blz. f°. (509)

Jodocus Larenus Junior, Predicatiën (120) over verscheyden texten, openbaerlijck gepredickt in de gemeynte die Christo Jesu vergadert wort op den Hoeck. 1650. 176 blz 4°. (510)

TOONEELSPELEN.

(Poëzie en Proza.)

Ada, Graavin van Holland. Fragment van een Treurspel. Vooraf de Inhout, geschreven door K. Van Alkemade; nabootsing van het schrift der 17e eeuw. 8 bl. f°. (511)

Is. Bilderdijk, Arria en Petus. Treurspel. Naar het Fransch. 4°. (512, bl. 1—85)

—— Hetzelfde. Fragment. 4°. (512, bl. 86 106)

Bern. Brandt, De bekeering van Augustinus of Spiegel van Gods voorzienigheid. Blijeindich treurspel. Omstreeks 1700. 27 bl. f°. (513)

G. C. Brillenburg, De bedevaartgangster naar het feest van Adonis. Vrij gevolgd naar den vijftienden zang van Theocritos, de Syracusische vrouwen. Schiedam 1847. 6 blz. 4°. (514)

Andreas Du Moulin, Polyxena. Treurspel. Hs. uit de 17e eeuw. 38 bl. f°. (515)

Jan Van den Eeckhout, Echtbreuk door Liefde. Treurspel, Aan de Hoofden der Amsterdamsche schouwburg opgedragen, 1 Dec. 1679. 61 blz. f°. (516)

La Grange, Orestes en Pylades of Ifigenië in Tauren. Treurspel. Naar 't Fransch. 109 blz. f°. (517)

Jan Baptist Hermans, Het leven van Constantinus ende van de H. Helena, syne moeder, waer in verbeelt wort den oorspronk der vindinghe van het H. Cruys ende verscheyden crachten van het selve, in 't jaer o. H. 1709. Tooneelspel. 76 bl. f°. (518)

Gheschreven uyt jonste voor Martinus Waeyenbergh.

J. C. W. Le Jeune, Bijdraagen tot eene geschiedenis van het Nederlandsch tooneel. 4°. (519)

F. De Kaarsgieter, lid van Constantia et Labore, Aanmerkingen, gedachten, gronden en vindingen het tooneel betreffende, 1699. Waarachter een brief (Febr. 1698) aan den Hr. Elias, over het spel: Arlekijn in de Elizeesche velden. 21 bl. 4°. (520)

J. Van Lennep, Dramatische werken. Eig. In vier port. 4° en 8°. (521)

Inhoud: De zeekapitein of het geboorterecht (twee bewerkingen). — De vrouwe van Waardenburg. — Hulde aan Van Speyk. — De roem van twintig eeuwen. — Saffo. — De val van Jerusalem. — Het verheugd Amsterdam. — De bruiloft van Kloris en Roosje, met eenige nieuwe gasten gestoffeerd. — Lastige lieden. — Haarlem's verlossing. — Marino Faliero. — Fiesko. — De Amsterdamsche jongen of het Buskruitverraad in 1622. — De stichting van Batavia. — Het dorp aan

de grenzen. — De bergwerkers. — Vondel's droom. — Een dichter aan de bank van leening. — Romeo en Julia. — Ruwaardes Geertruida (Eerste en tweede bewerking). — Rembrandt van Rijn. — Een droom van Californië. — De betooverde viool en het bloemenoproer.

Jan Van Mieris, Aminta. Herderspel, en eenige andere dichtstukjes. Eig. 160 blz. 4°. (522)

Montanier, Horatius. Treurspel, gemaakt te Colombo en opgedragen aan Rijcklof Van Goens, 3 Oct. 1674. 21 bl. f°. (523)

J. D. R. De snoepende minnaar in de turfback. Kluchtspel. Omstreeks 1700. 26 blz. f°. (524)

Rieuwart Rompslomp. Blijspel. Uit de eerste helft der 17e eeuw. 46 bl. f°. (525)

Vertaling van een Italiaansch blijspel, door Hooft voor Bredero vervaardigd, die zijn Schijnheilig daarnaar heeft ontworpen.

Warrendhout, Sot- en Wysheid, of de wereld in zijn binnenste. Blijspel, vertoond ter eere van R. Padbrugge, gouverneur van Amboina, en J. Lobs, gouv. der Molukken. 1689. 45 bl. f°. (526)

Geschreven op Ternate, in het Kasteel Oranje, den 8sten Maart.

F. Du Sauzet, Ino en Melicertus. Treurspel. Naar het Fransch. 56 blz. 4°. (527)

—— Simma, koning van Arabië. Treurspel. Naar het Fransch. 57 bl. 4°. (528)

—— Tiberius. Treurspel. Naar het Fransch. 50 bl. 4°. (529)

Van de Spiegel, L'egoiste ou l'admiration de lui même. Comedie en 3 actes. In port. 8°. (530)

S. Stijl (?), De doodt van Pallas. Treurspel. 35 bl. f°. (531)

Tooneelboek van den Amsterdamschen Schouwburg, loopende van 8 Sept. 1788 tot 30 April 1789, behelzende opgave der opgevoerde stukken met rolverdeeling. Vooraf een »Tekenblad", met de naamteekeningen van een veertigtal tooneelkunstenaars, o. a. P. Langendijk, Majofski, Kamphuyzen, Snoek, enz. 105 bl. f°. (532)

J. C. Weyerman, De schoone Dwaalster, of de vereenigde Gelieven. — De vruchtbaare Juffer. — Den Heer is betoovert en de Juffer is behext. Blijspelen. 1704. 131 bl. f°. (533)

Hierachter: De wandelende jood en andere vertoogen.

Zedekias, of de vaderschuldige kinderstraf. Treurspel. Hs. van K. Van Alkemade, met opdracht aan W. Nieuwpoort. 39 bl. f°. (534)

HOOGDUITSCHE LETTERKUNDE.

Oud-Duitsch Zegelied op de overwinning, door Koning Lodewijk in 881 op de Noormannen behaald. Naar een Hs. in de abdij van Elno (St. Amand) uitgegeven door Hoffmann von Fallersleben. Afschrift van J. Kinker, met toelichting en verklaring. 8 blz. 4°. (536)

Wigalois. Hs. op perkament van 1372, 118 bl. kl. f°., in twee kol. met 49 miniaturen. (537)

Begin: Wer hat mich guter uf ghetan
Si iz ieman der mich kan
Beyde lesen vnde versten
Der sol genade an mir begen
Einde: Dar vns ouch got gesende
Vz disem ellende
Ane yennegerley missewende.
Hie hat diz buch eyn ende. Amen.

Gebruikt door G. F. Benecke. Vgl. Voorr. bl. XXXVII, vv. van zijn *Wigalois, der Ritter mit dem Rade.* Berlin, 1819; alsook door Pfeiffer in zijn *Wigalois*, Leipzig 1847. Vorwort X.

Ein Spiegel menschlicher Behaltnuss. Vertaling van het Speculum humanae salvationis, omstreeks 1450. Hs. in twee kol. met 139 gekl. teekeningen. 74 bl. 4°. (538, bl. 1—77)

Vgl. *Verslagen en Meded.* der Koninkl. Akademie, Afd. Letterk. Dl. III, bl. 88 vv.

Hugo von Trimberg, Der Renner. Drie fragmenten. Hs. in twee kol. 30 bl. 4°. (538, bl. 77—107)

Vgl. *Verslagen en Mededeel.*, als boven.

Cassianus und Germanus, oder Lere der Harpffen. Hs. op papier van 1461, in twee kol., met eene afbeelding der beide schrijvers. 233 bl. f°. (539)

Begin: SAnctus Iohannes der ewangelist schreibt in dem puche der haimlichen offenbarung von dem gesichte das er ains mals gesechen hat in dem ewigen leben vnder andern worten stat geschriben. — Einde: Ausz den worten allen verstet man wol das got dienen leicht ist. Amen das ist war. Dar inne sey got gelobet vnd geeret, etc. Et sic est finis huic libri in sexta feria post epiphanyam dñi sub anno dñ m° cccc° Lxj°, etc.

Verdeeld in XXI guldin harpffen oder Collationen. De inhoud heeft veel overeenkomst met *Der oude vaders collacien.* Antw. 1506.

Uit de verzameling van Z. H. Alewijn.

Roman der vier Heemskinderen. Fragment van eene oude Hoogd. vertaling uit het voormalige Vaticaansche nu Heidelberger Hs. 340, afgeschreven door H. Hoffmann von Fallersleben, met zijne beoordeeling en eene aanteekening van Is. Van Harderwijk. 19 bl. f°. (540)

Receptboek. Hoogduitsch Hs. op papier uit de 16e eeuw. 177 bl. 4°. (541)

D. H. Heinemeyer, Literarische Notizen. 4°. (542)

Mates an Peter. Gesprek in het Plat-Duitsch. 6 blz. 4°. (543)

M. Tydeman, Verhandeling over Elo en Schelo. Eig. 4°. (544)

GOTHISCHE EN ANDERE GERMAANSCHE TALEN.

Alphabetum Gothicum et Oratio Dominica Gothice. 1 bl. 4°. (544)

W. F. Van der Wilp, Expositio Alemannica veterum Francicorum vocabulorum in libro Euangeliorum Otfridi usitatorum. Benevens een opstel: De Gothica lingua, geschreven achter Willerami Abbatis in Canticum Canticorum paraphrasis, ed. P. Merula, L. B. 1598, met aanteekeningen. 4 bl. f°. (545)

Kleine fragmenten van een Saksisch rechtsgeleerd geschrift uit de 14e eeuw. Op perk. (486)

A. Ten Broecke Hoekstra, Eenige taalkundige aanteekeningen op minbekende woorden, voorkomende in het Anglo-Normannisch of Normanno-Saxonisch hekeldicht tegen de monniken en kloosterlingen dier eeuw. Met afschrift van het hekeldicht uit Hecke, Thesaurus grammaticae Anglo-Sax. et Moeso-gothicae p. 231, met vertaling. 41 bl. 4°. (546)

Hierbij adviezen van H. W. Tydeman, Is. Van Harderwijk en L. Ph. C. Van den Bergh. Vgl. *Handel*. 1837, bl. 58, '38, bl. 64.

N. Tiällmann, Grammatica Suecana, äller en Svensk Språk ock Skrifkonst Vålment sammanskrifer. Stockholm 1696. Waarachter: Mots analogues de la langue Britannique. 120 bl. 4°. (547)

A. Ten Broecke Hoekstra, Het Krakumal van Regner Lodbrog, met Latijnsche vertaling en aanteekeningen, benevens een advies van J. H. Halbertsma. f°. (548, bl. 1—5)

Vgl. *Handel*. 1837, bl. 58. v. '38, bl. 64.

N. Westendorp, Vertaling en verklaring van het Krakumal van Regner Lodbrog, met eene strophe op muziek. 4°. (548, bl. 6—11)

P. G. Witsen Geysbeek, Nederduitsch-Deensch en Deensch-Nederd. Woordenboek. 2 Dln. 323 en 349 bl. 4°. (549)

Lijst van geschriften over Deensche Provinciaaldialecten, overgenomen uit C. Molbech, Dansk Dialect-Lexikon, Kjöbenh. 1841. Afgeschreven door H. J. Swaving. 5 bl. f°. (550)

LATIJNSCHE EN GRIEKSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE.

P. Burman, Dictata in H. Tursellini Historiarum epitomen. 187 bl. 4°. (551)

H. Copes, Annotationes variae, excerpta, etc. 4°. (552)

—— Inscriptiones Latinae. 4°. (553)

—— Adversaria, Annotationes ad Institutiones, Index auctorum aureae aetatis et alia manuscripta litteraria. 8°. (554)

Jac. Perizonius, De epistola scribenda; De variis carminum generibus, 1695. 7 bl. 4°. (555)

Alphabetum poëtico-religiosum, a Nic. Schmidt, phil. et theol. prof. Romano exaratum et N. Dideman, prof. in Acad. Ultraj. oblatum. 8 Apr. 1779. 12 blz. 4°. (556)

Simon Speyert van der Eyk, De Galvanismo. Latijnsch gedicht, opgedragen aan den hoogl. G. Moll. Lugd. Bat. 26 Martii 1823. 11 blz. 4°. (557)

Excerpta historico-politica e notis quas ad Corn. Taciti libellum de moribus Germanorum dictavit J. Perizonius. 40 blz. 4°. (558)

R. Van den Honert, Varia epigrammata. 46 bl. 4°. (559)

D. J. Van Lennep, Dictata ad Tacitum. Hs. van A. Rombouts. 147 blz. 4°. (560)

Alfabetische lijst van Latijnsche spreekwijzen, met Nederl. vertaling. Hs. van de 18e eeuw. 87 bl. 4°. (561)

Guil. Muilman, Carmina. Hag. Com. 1714. 176 blz. 4°. (562)

Gerhard Ruyter, Aanteekeningen in het Latijn uit Grieksche en Latijnsche schrijvers, bij S. Curcellaei Novum Testamentum. Amst. 1658. Drie Dln. 12°. (563)

Voorin eene openslaande theologisch-mystieke plaat.

Latijnsch-Nederlandsch woordenboek, toegeschreven aan Theobaldus Petri. Beschrijving van dit Hs op papier uit de 15e eeuw door Is. Van Harderwyk, H. W. Tydeman en J. L. C. Jacob. Met facsimile's der papiermerken. 4°. (564)

Het Hs. werd in 1840 te Gent verkocht.

J. Gavellius, Quaestiones Graecae, Pars prior de litteris, pars alt. de verbis. 249 blz. 8°. (565)

L. C. Valckenaer, Dictata in Antiquitates Graecas 1751. 377 blz. 4°. (566)

Tib. Hemsterhuis, Dictata in Antiquitates Graecas, scripta manu Thadaei Mul. 544 blz. 4°. (567)

J. B. G. Camberlyn, In caedem Egmondi, 1821. Panegyricum Joannis de Harchies, 1822. 16 bl. 4°. (568)

Vgl. zijne *Miscellanea*, Gand, 1828. p. 44 sqq. en p. 79 sqq.

FRANSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE.

J. Bowring, Antiquité de la nation et de la langue des Celtes, autrement appellez Gaulois. Vert. en geschr. door W. Van Haren. 62 blz. f°. (569)

Ch. Pougens, Trésor des origines de la langue Française. Extraits sommaires, destinés a être placés en tête des articles de son Dictionnaire grammatical et raisonné. In port. 4°. (570)

Achteraan: Ouvrages de Ch. Pougens, publiés depuis Juillet 1819 jusqu'en Decembre 1821.

— — Vijf proeven uit zijn Trésor des Origines, op de woorden araignée, automate, azérole, braies et chuchoter. 4°. (571)

Aan de Maatsch. gezonden vóor de verschijning van zijn Specimen (1819), waarin alleen het laatste is opgenomen. Vgl. *Handel.* 1815, bl. 27.

J. Kinker, Woorden en Spreekwoorden in de taal van Luik. Met minuten van brieven in die taal. Eig. 8 blz. f°. (572)

L. Van Santen, Fransche uitdrukkingen en spreekwijzen, met Nederl. vertaling en omschrijving. Eig. 9 bl. 8°. (573)

W. Bilderdijk, Fransch request aan Lodewijk Napoleon, Leiden Juli 1806. Hierbij de »Memoire contenant l'exposé d'un ouvrage nouveau sur la langue universelle", bij dit request overgelegd. 12 blz. f°. (574)

Jean de Meung, La Consolation de Boece. Fransche berijming uit de 14e eeuw. Hs. op perk. in twee kol., met gekl. en verg. voorletters. f°. (575, bl. 1—35)

In druk uitgegeven. Vgl. Brunet, *Manuel* T. I, p. 239 vv. *Nouv. Recherches bibliogr.* T. I; p. 184. Ebert, *Bibliogr. Lexicon*. Nos. 2638, 13946—49. Vooraan eenige Latijnsche dichtregels en aant. Uit de bibliotheek van N. I. Foucault.

Girard d'Amiens, La Bataille d'Agoullant et de Force encontre Charlemaine, in Alexandrijnsche verzen. Hs. op perk., Goth. schrift, met gekl. en vergulde voorletters, uit de 13e eeuw. f°. (576, bl. 1—47)

Begin:
Quant Karlemaine fu en France repairiez
D'Aspremont ou il ot moult esté traveilliez, enz.
Einde:
Et ie Girars d'Amiens qui touz sui desirans
De faire son plaisir de cuer liez et ioians
Ai fait cest livre ci dont fait me fu comans
Et dont li estoire est bele et bien souffizans
De plaire a prince grant qui veult estre emprendans
A servir Jhesu Crist et d'estre pourveans
De sa loi essaucier sans estre defaillans
Dont cist livres est moult a tier gens profitans
Mais petit profiter puet aus mesententendans.

Daaronder: Ci fine la bataille d'Angoullant et de Force encontre Charlemaine.
Met aant. van W. Bilderdijk.

La Bataille de Rencesvaus. Hs. in dezelfde dichtmaat, als voren. (576, bl. 47, v. — 102)

Begin:
Moult' fu Karles prodons pour quoi Dieu li aida
Car en touz ses besoins souvent le visita
Et sachiez que si tost qu'Espaingne recouvra,
Seur le roi Agoulant c'onques nul iour n'ama, enz.
Einde:
Mais dist vous en avons la plus grande partie
Et encore ferai tant que i'aie ass[evie]
L'estoire tout ainssi come ele m'est chargie
Car ne voel que par moi soit de tant abregie
Que cele que i'ai dit fust de riens enlaidie
Que Jehans Bodiaus fist qui la langue ot polie
De biau savoir parler et science aguisie
Por quoi de Guitequin et des Saisnes traitie
A l'estoire si bel et si bien desclarcie
Que des bien entendans doit estre auctorisie
Et de touz volentiers en toutes cors oye.

Daaronder: Ci fine la bataille de Rencesvaus ou Rollant et Olivier et leur compaignons morurent et Guenelon les vendi au roi Marsile et en fu pendus et detrais a chevaus.

En van eene latere hand: Chiz rommans est Monsieur Jehan de Flandres singneur de Crieveceur que Dieuz garde. Amen Amen.

Deze twee gedichten zijn deelen van de groote Chanson de Geste over Karel den Grooten van Girard d'Amiens, de »Chanson de Challemaines qui fu empérières de Rome", het eerste gedicht het IIIde, het tweede waarschijnlijk het IVde Boek. Zie Paulin Paris, *Les Manuscrits François*, T. VI, p. 148—151. Vgl. *Memoires de l'Acad. royale des Inscr. et Belles Lettres*, T. II (Paris 1736) p. 680 sv. en F. Michel, *La Chanson de Roland.* Paris 1837, Voorr. p. 69.

Afkomstig uit de boekerij van N. J. Foucault, comitis Concistoriani, beschreven door Galland.

Beurtrede over de liefde en hare geneugten. Fragment van een Fransch gedicht in zuivere ottave rime. Sommige stanzen staan tusschen muziekIijnen, maar zonder noten. Hs. uit het begin van de 14e eeuw, op één blad perk. in twee kol. f°. (577)

Met afschrift en toelichting van Mr. L. Ph. C. Van den Bergh.

Jacques Legrant, Le livre des bonnes meurs. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, met gekl. en verg. voorletters. De eerste bladen met bloemwerk en eene miniatuur, den schrijver in zijne cel voorstellende. f°. (575, bl. 36—92)

In 1478 te Chablies uitgegeven. Vgl. Ebert, *Bibliogr. Lexicon*. N°. 12783. A. Paulin Paris, *Les manuscrits françois de la Bibliothèque du Roi* (Paris 1836, sv.) T. IV, p. 187 et 442. *Memoires de l'Acad. royale des Inscr. et Belles Lettres*, T. II (Paris 1736), p. 685. Uit de Bibliotheek van Foucault.

J. B. B. De Roquefort, Notice d'un Ms. de la Biblioth. royale (de France), contenant un recueil de poésies par divers auteurs et composées dans les XIIe et XIIIe siècles. 152 blz. 4°. (578)

Afschrift van Is. Van Harderwijk uit de *Notices et extraits der Mss. de la Bibl. impér.* T. IX, p. 2.

Rickman (?), Eloge de vertu admirable des aiwes di Tonge 1700. Schimpdicht in Luiksch dialect. Met het rapport der Commissie voor Taal- en Letterkunde. In port. 4°. (579)

Vgl. *Handel.* 1856, bl. 37 en *Choix des Chansons et poésies Wallonnes*, Liège 1844.

Secrets pour quantité de choses, aprouvez. Pour fondre le fer, faire vermillon, la brulure, etc. Hs. uit het laatst der 17de eeuw met enkele Spaansche aanteekeringen. 63 bl. 8°. (580)

Op het titelblad: Desen boeck is my ghegeven in Antwerpen van Jodocus Maerskalck 1712, den 25 Aug. Petrus Paulus Melchior de Marchion.

Jos. De la Grange Chancel, Les Philippiques. Schimpdicht in vier zangen op Philippus van Orleans, zoon van Philippus, den broeder van Lodewijk XIV, 20 bl. 4°. (581)

Vgl. Brunet, *Manuel.* Barbiers *Dict. des Anon.* en de uitgaven van 1723, '95 en '97.

Anciennes chansons Maltoises, avec traduction Françoise. 2 blz. 12°. (582)

De Chansons zijn ontleend aan *Malte*, par le chev. St. Priest. 1791. 12°.

J. C. W. Le Jeune, Le rencontre imprevue. Mathilde, conte moral. — Mollerus, Le triomphe de la nature. — B. Van der Haer, L'amour combattu par la generosité. — F. A. De Jonquières, Essai sur les passions. — G. Hooft, L'amour de la patrie. — A. P. De Jonquières, Essai sur l'amour de la patrie. En andere Fransche opstellen van Le Jeune en zijne vrienden. Omstreeks 1797. In port. 4°. en 8°. (583)

VERSCHILLENDE ANDERE TALEN.

Chr. Gotl. Wolf, Russisch-hochteutsches Wörterbuch, in der Form einer durchgängige Rede abgefasst, und getheilt in 150 Capitteln. Einige Täglich verfallende Vocabula aus der Moscovitischen Sprache, nach dem Alphabeth gesetzt. Vooraan eenige Alphabets en het Onze Vader in het Hongaarsch, Zevenbergensch, Wallachisch, Croatisch, Dalmatisch, Slavonisch, Servisch, Moscovisch, Zweedsch en Estnisch. 236 bl. 4°. (584)

Russisch Gebedenboekje. Hs. uit de 18e eeuw. Zonder titel. 41 bl. 12°. (585)

J. H. Hoeufft, Wallische en Bas-Bretonsche woorden, vergeleken met het Nederlandsch en het Neder-Saksisch of Plat-Duitsch. In port. 4°. (586)

Vgl. *Handel.* 1843, bl. 60, '44. bl. 47.

—— Nederl. woorden met het Bas-Bretonsche of zoogenaamde Keltische overeenkomende. In port. 4°. (587)

Psalmberijming in Slavoonsch dialect. Hs. op papier met titel op perk., van 1624. 186 bl. 12°. (588)

Persisch-Hindostansch-Nederlandsch Woordenboek, hoofdzakelijk over plant- en zeevaartkunde. Hs. van het eind der 17e eeuw. Met toelichting van Leopold Van Alstein en beoordeelend schrijven van H. E. Weyers, d°. 31 Maart 1841. 111 bl. 4°. (589)

Taalproeve van het eiland Ascension. Vertaling van het Engelsche lied: There is a happy land, enz. 1 bl. 8°. (590)

Ontleend aan het *Journal of Missions.* Vol. VII. Boston. N°. 7.

Woordenboek van Oost-Indische benamingen. Uittreksel uit een Hs. omstreeks het midden der vorige eeuw door een der Bewindhebbers van de O. Ind. Comp. samengesteld, behelzende eene lijst van vreemde woorden in de papieren der Compagnie voorkomende, met verklaring. Met beoordeeling van H. C. Millies. 34 bl. 4°. (591)

Tamoulsch Alphabet. Op één blad perk. f°. (592)

J. H. Donker Curtius, Proeve eener Japansche Spraakkunst. Eig. 81 bl. f°. (593)

Met gedrukt voorbericht over de uitgave dezer Proeve door Dr. J. H. Hofmann, Leiden 1857.

ALGEMEENE GESCHIEDENIS.

D. Wyttenbach, Compendium historiae universalis. Dictaat geschreven door H. Muntinghe. Twee Dln. 141 en 131 bl. 8°. (595)

P. Bondam, Adversaria jurid. et historicae indolis. Cum Indice. Eig. 164 blz. f°. (596)

Vgl. *Catal.* libror. et mstor. B. F. Tydeman (1832), p. 130.

Die Gulden Bulle des vierden Kaisers Karoli, a° 1356. Benevens: Richsteig (van het Saksische landrecht door Joh. van Buch, omstreeks 1350) en Landrecht van Keizer Lodewijk, gegeven aan Beieren in 1346. Hs. in twee kol. 70 bl. 4°. (538, bl. 108—177)

Vgl. *Verslagen en Meded.* der Koninkl. Akademie, Afd. Letterkunde, Dl. III, bl. 88 vv.

Sententie van Keizer Kaerle door den Grooten Raad, 10 Juni 1553. Op perk., met beschrijving van A. Kluit. 15 blz. f°. (597)

Aubéri, Manuscrits. T. I, Regne de Louis X, Philippe IV et Charles IV. T. II, Journal du regne de Charles VII. 157 en 399 bl. 4°. (598)

Executie ofte doot van Maria Stuwaert, coninginne van Schotlant, onthalst in Engelant den 18 Febr. 1587 n. st., int kasteel van Fodringhaye. 4°. (599, bl. 48—57)

H. W. Tydeman, Twee voorlezingen over de Memoriën van Sir Ralph Winwood. 1848 en '50. In port. 4°. (600)

Johan l'Hermite, La maladie et la mort de Philippe II. Extrait litteral du »Passe-temps de J. l'H., depuis son voyaige d'Espaigne, qui fust l'an 1587". Afschrift uit de 17e eeuw. 41 blz. f°. (601)

Het oorspronkelijk is uit de Bibliotheek van P. van Musschenbroek naar Engeland overgegaan. Vgl. Bilderdijk, *Gesch. d. Vaderlands*, Dl. VII, bl. 275.

J. W. Wilthemius, Summa capitulorum Codicis ejus Msti circa 1630 de rebus Luxemburgensibus conscripti. 13 blz. f°. (602)

Het Hs. is in Engeland.

KERKELIJKE GESCHIEDENIS.

ALGEMEENE EN VADERLANDSCHE.

Stukken betreffende de stad Keulen en de St. Jans Orde aldaar. Zes bladen perk., één met afschrift. (603, a.)

Dat boeck van den verlichte van Cistercien en van Clareval.... nae Ste Benedictus regel. Hs. op papier van 1531, Goth. schrift, met gekl. voorletters. Achteraan eene korte legende van St. Andries. 376 bl. 4°. (604)

Begin: Doen die ewige god die sone des almechtigen vaders ons heer ihs xps Die een scepper is alre dingen ende een verloesser alre geloviger salicheit wracht, enz. — Einde: Dat wi bider gracien gods oec verdienen mogen te comen totter blyscap der ewiger salichheit Daer wi sonder enige twyvelinge geloven dat onse heilige vaders comen sijn Dat ons verlenen moet onse heer ihs xps die metten vader ende metten heiligen geest leeft ende regneert in ewigen tyden der tyden. Amen.

Afkomstig van de Susteren van Orten Ste Andrieshuys genoemt Jherusalem. Vgl. *Catal.* Van Winter (1841) N°. 17. Achterin bladen van een Rekeningboek en fragmenten van een Latijnsch Hs. op perk.

Spieghel der volcomenheit. Ordensregelen van St. Franciscus. Hs. op perk. uit de 14e eeuw, Goth. schrift, met gekl. voorletters. 131 bl. 8°. (605)

Begin: Hier beghint een spieghel der volcomenheit daer der minrebroeder staet.

Dit werc is vergadert wt somighen ouden legenden die sinte franciscus ghesellen in alre hande steden screven ende scriven deden. Sinte franciscus makede drie regulen, enz.

Einde: Hoe dat men dat goede vercrighen sel opdat ment niet en verliese.

Salich is die knecht die al dat goet dat hem die heer hier bewisen heeft als enen scat in den hemel vergadert ende dat den menschen om locne willen niet en begheret te openbaren. Want die heer selve sel sijn werken wel te weten doen wien dat hi wil. Salich is die knecht die die heymelike dinghen gods verberghet in sijnre herten. Deo gracias.

Ordensregelen van den H. Augustinus, met de uitlegging. Hs. op perk. uit de 15e eeuw, Goth. schrift. 126 bl. 8°. Oude band. (606)

Die Regule van dat leven der oerden der armer susteren (van S. Clara). S. Clare testament. Benedictie. Privilegie mijns h. Innocencius. Forme van professie. Ordinancien. Hs. op perk. uit de 15e eeuw. 43 bl. 12°. (607)

Uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* der Hss. N°. 221.)

Sinte Claren Regel, Benedictie, Testament, Privilegien. Constitucien meester Willems de Casali ter begeerten van Suster Colete in 1434. Declaratien op Scte Claren regel Capestrani. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 168 bl. 12°. (608)

Met den naam van Machtelt Pernelis.
Uit dezelfde bibliotheek (*Catal.* N°. 222.)

Catalogus et gesta Episcoporum Monasteriensium, ab a°. 772—1612. Hs. uit de 17e eeuw, met aanteek. van A. Kluit. 77 bl. f°. (609)

Door B. Rottendorf te Munster aan den ambassadeur A. Pauw van Heemstede geschonken.

Lijst en beschrijving van Aflaatbrieven van 1225 tot 1525 te Zutfen aanwezig. 3 blz. f°. (610)

Vgl. *Handel.* 1841, bl. 59.

Pauselijke ordonnantie aan Philippus, Episc. Traj., tot hervorming der kloosters. 12 Aug. 1518. Op perk. (603, b)

Baldewinus de Haga Comitum, Cathalogus monachorum Ord. S. Benedicti. Historia de tribus regibus. Vita beatae Gudulae. Passio b. Reinoldi, cet, Proverbia Vopponis ad Henricum regem, filium Conradi imp. Descriptio reliquiarum Monasterii Egmundensis. Privilegia Egmundana. Nova aliqua de Turno (?). Kalendarium Monachorum et sctorum Ord. S. Benedicti. Catalogus Bibliothecae Monasterii Egmundensis. Necrologium Egmundense. Hs. van omstreeks 1526, in twee kol., 163 bl. f°. (611)

Afkomstig uit de Abdij van Egmond.
Later in het bezit van Adr. Van Westphalen, de Gronoviussen, A. Kluit, e. a. Vgl. H. Van Wijn, *Huiszittend leven*, Dl. I, bl. 253 v.

P. Bondam, Copie uit een Register van de abdy van Loosduinen. 12 bl. f°. (612)

Stichtingsbrief van twee vicaryen in de Parochiekerk te Valkenburg door Magister Petrus Jacobus 10 Jan. 1387. Afschrift uit de 17e eeuw. 8 blz. f°. (613)

Twee Oorkonden betreffende de St. Jans Orde en de Balye van Utrecht, van 1530 en 1541. Op perk. (603, c)

Brief van den deken en het kapittel van St. Pieter te Utrecht, 9 Maart 1621. Op perk. met zegel. (603, d)

Johan van Ingen, Geschiedenissen uyt oude geschriften ende o. a. van de compste van de Fraters, daervan gecoumen sijn die Reguliers van Marienhooff ende van St. Johans binnen Amersfoort, oock van het begin van St. Agneta, Barbara ende Agatha conventen aldaer; oock van de kercken ende ander Godtshuysen. Geëxtraheert ende geschreven in den jare 1635, '43 '55. Met register. 179 blz. 4°. (614)

Instellingsbrief van O. L. Vr. Broederschap in de S. Maartenskerk te Tiel. (1590?). Afschrift uit de 17e eeuw. 6 bl. f°. (615)

Fragmenten op perk. in het Latijn, van een Hs. uit de 15e eeuw, betrekking hebbende op de overbrenging van het Fraterhuis te Hulsbergen bij Hattem tot de Congregatie van Bursfelt van de Orde van St. Benedictus. (616)

Memorien, Brieven en andere bescheiden, afkomstig uit het in 1811 opgeheven en in 1820 afgebroken St. Agnieten-klooster te Emmerik. In drie doozen. Met eene lijst der stukken. (617)

Verzameld door J. H. Onderdewijngaart Canzius. Zie *Handel.* 1844, bl. 53 en Bijl. B.

E. H. J. Du Puy de Montbrun, De kerkvoogdij van het vorstelijke Freulensticht Elten. Afschrift 105 blz. 4°. (618)

Met een brief van den schrijver en adviezen van de Commissie voor Geschied- en Oudheidkunde 1857, '58.

Florent de Montmorency, Verklaring dat de Societeit van Jezus nimmer heeft begeerd in de Zuidel. Provinciën aan hare Collegiën de philosophie en theologie te onderwijzen in ordine ad gradus, en dezen last aan de Hoogescholen heeft overgelaten. Brussel 19 April 1616. Met zegel. f°. (619)

Chronika des Hüsgesinnes der Liefften, daerinne betüget wert de Wunderwercken Godes tot lester tydt: unde idt iene, dat H(enrik) N(iclaes) unde dem Hüsgesinne der Liefften wederfaren is. Dorch Daniel, Mede-older in dem Hüsgesinne am-dach gegeven. 160 bl. 8°. (620)

Zie de beide volgende stukken.

Ordo Sacerdotis, De Ordeningen des priesterlicken states in dem Hüsgesinne der Liefften, also H(enrik) N(iclaes) desulve, uth dem Munde unde Worde des Heren, nae idt waeraftige wesen sulvest geschreven, unde den Olderen unde Ministeren in dem Hüsgesinne overantwordet heft. 70 bl. 8°. (621)

Acta H(enrik) N(iclaes). De Gescheften H. N. unde etliche hemmelsche werckinge des Heren und Godes; die H. N. van syner jöget ann wedderfaren synt. Dorch Zacharias, ein Mede-older in dem Hûsgesinne am-dach gegeven. 70 bl. 8°. (621)

Hs. met het vorige in één dl. geschreven, in Platduitschen tongval uit het begin der 17de eeuw. Vgl. Kist en Royaards, *Archief voor kerkel. gesch.* Dl. V, bl. 358.

Egte stukken wegens de harde proceduren tegen de Remonstranten binnen Leyden, meestal authentyk. 1633 en volg. jaren. f°. (622)

Requesten, memoriën, brieven, enz.

Kort Verhaal der marteldoodt van den eerw. heer Martinus Van Velden, gest. te Leiden, 6 April 1639, na mishandelingen hem aangedaan, daar hij, de mis bedienende te Middelburg bij ter Goude, overvallen was. 3 blz. 4°. (340)

Met eene afbeelding van den martelaar, geb. te Antwerpen 1603. Vooraan in een Hs. behelzende „Die Spieghel van Volcomenheit", enz.

Handelingen van de particuliere Z. Hollandsche synoden, gehouden te Dordrecht 1574, te Rotterdam '75, te Schoonhoven '79, te Rotterdam '81, te Haarlem '82, te Delft '87, te Schiedam '88. Benevens de „particuliere vraegstukken", behandeld op de Nation. Synode te Dordrecht 1578. Hs. uit het begin der 17e eeuw. 68 bl. 4°. (599)

Corte deductie de Jure Patronatus, aen de Ed. Hooch-mog. Heeren de Staten van Holland ende West-vries-land. 15 bl. 4°. (623)

Vgl. Wiltens, *Kerkel. Placaatb.* Dl. II, bl. 326.

Visitatie der autographa van de Bijbelvertaling, gedaan te Leiden in 1656, '59, '62, '63, '65, '71, '74, '77. Gelijktijdige afschriften der origineele verklaringen. 12 bl. f°. (624)

Koninkl. decreet van 2 Aug. 1808 over kerkel. goederen en beampten, benevens besluit van 5 Maart 1810 over de geestelijke goederen. Afschriften. 6 blz. f°. (625)

Schrijven van den burgemeester van Leiden aan den Landdrost van Maasland, 14 Mei 1810, over de tractementen der predikanten. Afschrift. 2 blz. f°. (625)

Handelingen der vergadering tot de zaak der kerkgezangen, gehouden binnen Utrecht, den 17 April 1814 en vlgg. dagen. 75 blz. f°. (626)

NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS.

GESCHIEDENIS VAN HET VOLK.

IN HET ALGEMEEN.

K. Van Alkemade en **P. Van der Schelling,** Catalogus Hollandiae, Zelandiae, Frisiae scriptorum, nec non aliorum nationum. 59 bl. 4°. (627)

Naar het alphabet.

D. U. Heinemeyer, Bibliographie van Nederlandsche geschiedenis en plaatsbeschrijving. Hoogd. In losse aanteek. In port. f°. (628)

Andr. Weiss, Dictata de foederatorum Belgarum conventionibus cum populis exteris. 93 bl. 4°. (629)

A. Kluit, Historia Belgii Foederati. In port. 4°. (630)

Onvolledig.

A. Kluit, Historia Foederum Belgii. Met Prodromus. Eig. Hs. In drie port. 4°. (631)

Dictata ad A. Kluitii Historiam Foederum Belgii Foederati. Lugd. Bat. 1790. Drie dln. bl. 1—361, —737,—1107. 4°. (632)

Dictaat op al de tien boeken.

A. Kluitii Historia Foederum Belgii Foederati et de ejus cum exteris gentibus nexu. Drie dln. 300, 250 en 180 bl. 4°. (633)

A. Kluit, Eigenh. aanteekeningen, gevoegd bij Historiae federum Belgii federati primae lineae. Lugd. Bat. 1790. In twee port. (634)

—— Excerpta ad Saxii Historiam Belgii Foederati. In port. 4°. (635)

—— Dictata ad Monogrammata Historiae Batavae Christophori Sax. In port. 4°. (636)

Dictata ad Kluitii Primas lineas Collegii Diplomatico-historico-politici. Lugd. Bat. 1780. In port. 4°. (637)

Het dictaat loopt maar tot § 187.

—— ad A. Kluitii Primas lineas Collegii Diplomatico-historico-politici. Lugd. Bat. 1780. Vier Dln. 42, 122, 143 en 62 bl. 4°. (638)

Pars I eindigt bij Cap. IV (pag. 15 der uitg.), P. II, 1 bij Cap. XI (pag. 54); Pars II, 2 loopt tot het einde. P. III behelst Addenda.

A. Kluit, Dictaten op Cap. V, VI, VIII, X, XI, XIV, XV zijner Primae lineae Collegii diplom.-polit. Met verschillende collectanea. In vier port. 4°. (639)

A. Kluit, Historie der Hollandsche staatsregeling. Eig. Hs. in vier port. f°. (640)

—— Historisch-diplomatische aanteekeningen in alphabetische orde. 61 bl. f°. (641)

—— Adversaria betreffende Nederl. geschiedenis, staatsregeling, staathuishoudkunde, enz. Twee dln. 1—547, 548—1090 blz. f°. (642)
De Index is verloren gegaan.

—— Resolutiën en remonstrantiën van verschillenden tijd. Losse bladen over de Hollandsche staatsregeering, enz. In port. f°. (643)

—— Adversaria, excerpten, ontwerpen, enz. f°. en 4°. In port. (644)

P. Bondam, Adversaria de jure publico et historia patriae nostrae. Eig. 52 bl. f°. (645)

—— Adversaria jurid. et historici, Belgiae inprimis, argumenti. Cum Indice. Eig. 129 blz. f°. (646)

Dictata ad F. G. Pestelii Commentarium de Republica Batava. 420 bl. 4°. (647)
Tot toelichting en uitbreiding van den Commentaar, in 1782 door Van Pestel uitgegeven, van welke uitbreiding hij gebruik maakte bij de laatste niet geheel afgewerkte uitgave in drie dln. Het dictaat gaat niet verder dan P. I (pag. 177 der uitgave).

Idem ad eundem. In twee port. 4°. (648)
Dit dictaat loopt tot § 316 (pag. 352 der uitg.) en eindigt midden in de regeering van Overijsel.

M. Tydeman, Historie van Holland. Overzicht tot 1702 en Afbeeldsels der drie eerste Hollandsche graven. 38 blz. 4°. (649)

P. Burmannus, Dictata in Historiam patriam, inde a Comitibus usque ad Philippum II. 198 blz. 4°. (650)

Tooneel der Graaven van Holland en Princen van Orangien. Afbeeldingen uit verschillende werken, met bijschriften in proza en poezy. 175 bl. 4°. (651)

Tooneel der Hartogen van Brabant. Afbeeldingen met bijschriften. 129 bl. 4°. (652)

Vertooninge der Cooningen, Bisschoppen, Princen, Potestaaten, Heeren ende Graaven van Friesland, met de gedenkweerdige saaken van haar gedaan. Afbeeldingen met bijschriften. 156 blz. 4°. (653)

J. P. Van Cappelle, Geschiedenis der Vereenigde Nederlanden tot 1714. Geschreven van 1820—'23. Met register. Twee dln. 245 en 192 bl. 4°. (654)

J. Van Lennep, Geschiedenis van Noord-Nederland. Eig. In vier port. 4°. (655)

—— Vaderlandsche geschiedenis (met platen, bij Binger) en Bijschriften voor de platen uit de Historische galerij van Arti. Eig. 4°. (656)

Kort begrip der Nederlandsche geschiedenissen, zeedert de overdragt van Kyzer Karel de 5de aen syn soon Philips de 2de. tot 1648 toe. Hs. uit de 18e eeuw. Drie dln. 175, 215 en 193 blz. 4°. (657)

J. Le Francq van Berkhey, Vaderlandsche aanteekeningen op ware gebeurtenissen. f°. (658)

Aanteekeningen betreffende Nederl. geschiedenis en plaatsbeschrijving. 1768. 21 blz. 8°. (659)

J. J. Dodt van Flensburg, Aanteekeningen getrokken uit Utrechtsche Kameraars-rekeningen, uit de Resolutiën van de Staten-Generaal en die van Holland, rakende het krijgswezen, in de 16e en 17e eeuw, eerste helft. In port. 4°. (660)

K. Van Alkemade, Annotata. Geschied- en oudheidkundige aanteekeningen. 52 bl. smal. f°. (661)

Resolutiën der Staten van Holland en West-friesland. Extracten van 1524 tot 1778. Vier dln. 706, 708, 727 en 879 blz. f°. (662)

Verhandeling over de vraag: Welke zijn de voornaamste zaaken, 's lands historie betreffende, die door de schrijvers niet, of niet genoegzaam zijn aangewend of behandeld geworden, waardoor duisterheid in de Geschiedenis van ons Vaderland is overgebleven? 22 bl. 4°. (663)
Vgl. *Handel.* 1794, bl. 6.

Voorlezing over de kunstgrepen en middelen van geweld, door 's Lands graven en insonderheid door die uyt de laatste huijzen van tijd tot tijd in het werk gesteld, om 's volks vrijheid te ondermijnen en zich zelven van de opperste magt dezer landen meester te maken. Hs. van de 17e eeuw. 16 bl. 4°. (664)
Gehouden in het Amsterdamsch Genootschap: Concordia et Libertate.

De Bataafsche vrijheid en tyrannie der Graven en Stadhouders, naegespoord in de oude Regtspleegingen en Wetten in de Nederlanden gebruikelijk. 1735. 87 blz. 4°. (665)

Formulieren van Zoenbrieven van 1396 en 1532. Hs. van de 17e eeuw. 6 blz. f°. (666)
Uit de verzameling van K. Van Alkemade. Vgl. *Catal.* der Hss. van D. C. en J. J. Van Voorst N°. 373.

Eedtboeck. Eedzweringen van 1549 (Eedt van Coninck Philips den Lande van Hollant gedaen. tot 1651 (Formulier van den Eedt voor de HH die van wegen haer Ho. Mo. werden gebruyckt tot het maecken van eenich tractaet met Ambassadeurs van uytheemsche coningen, enz.) Hs. van de 17e eeuw. 87 bl. f°. (667)

Stukken over de verpachting der gemeene landsmiddelen. Hs. van de 17e eeuw. In port. f°. (668)

A. Kluit, Over het onderscheid van den hoogen en lagen Adel in de Nederlanden. Eig. 39 blz. f°. (669)
In 1785 als dissertatie op naam van C. Backer in het Latijn verdedigd.

Oorkonden uit het Archief van Rijssel, betrekking hebbende op de Geschiedenis der Nederlanden, afgeschreven door L. Ph. C. Van den Bergh, 11 stukken. In port. f°. (670)
Voor zoover zij niet reeds gedrukt waren, zijn deze stukken nagenoeg alle geplaatst in het eerste dl. der

Gedenkstukken van den hr. Van den Bergh. Van de overige zijn de afschriften nauwkeuriger dan de vroegere uitgaven. Van enkele is de betere tekst opgenomen in het *Oorkondenboek van Holland en Zeeland.*

Stukken betreffende de Nederlandsche geschiedenis van 1558—1630. 658 bl. (671)

Deze verzameling bevat de volgende stukken:

Unie van Utrecht met de verschillende accessiën tot die van Antwerpen ingesloten

Trèves met het nader verdrag van 7 Jan. 1610 (in het fransch.)

Instructie voor den Raad van State, 12 April 1588.

Extract Resol. der Stat. Gen. 22 April 1624. (over de monsteringhe en andere militaire en administrative zaken).

Staet ende repartitie van het Crijgsvolk en andere lasten van den oorloge.

Sommier Staet van 't Crijgsvolck soo te paert als te voet noch ongerepartieërt zijnde (exhibitum den 2 Nov. 1627).

Repartitie van 't voorgemelde Crijgsvolck opte respectieve provinciën naar rate van yders quote.

Staet int corte van de Ruyteren ende knechten by de respectieve provintiën betaelt wordende.

Staet sommier van penningen op Interest gelicht ende noch tegenwoordich ter Comptoire van den Ontvanger Gen. lopende.

Petitie voor den Raad van State van 1629.

Nieuwe middelen ende verhooging van de gene die in treyn waeren, ingewillicht bij de Ed. Mog. Heeren Staten 's lants van Utrecht tsedert den jare 1620; en andere stukken betreffende de Utrechtsche finantiën.

Staet van 't Innecomen van de Contributiën van Brabant, Vlaenderen, Overquartier van Gelderlant, Landen van Overmaze ende Lingen.

Staet van de Contributiën ende gemeene middelen in Brabant, Vlaenderen, Gelderlant, Lingen, Wedde, Westerwoldingerlant ende de vier Landen van Overmase, als Limborch, Valkenborch, Daalhem ende 's Hertogenbosch, gedurende desen oorloge. (Zoowel de uitgaven als de ontvangsten van den Ontvanger Gen. dier contributiën worden opgegeven.)

Sommier staet van de contributiën, zoo uytgeschreven zijn (in plaatse van Inquartieringe by de Spaense voor desen gebruickt) op de landen van Cleve, Bergh, Marck, Ravensburgh ende Ravenstijn. December 1629.

Bordreel van de 5de reecken. van Johan Doublet, Ontf. Gen. der Vereen. Provincien. 1623.

Instructie voor Johan Doublet.

Instructie voor Philips Doublet, 1 Jan. 1629.

Instructie voor de gecommitteerden op de liquidatie van den Ontf. Gen. en den Ontf. der Collegiën van de Admiraliteit.

Sommier verhael van de order die in des Generaliteits Reeckenkamer gemeynlyck wordt geobserveert int hooren ende sluijten van de declaratiën der respectieve provintiën.

(Gedrukte) Ordonnantie waarnaer schuit- en wagenvrachten betaelt sullen worden, 1624.

Lijste van de Wagens (benoodigd voor verschillende Compagniën) 1627.

Lijste van logys-gelt, 1619.

Sommier van de poincten van consideratiën bij de gecommitteerden der Generaliteits Rekenkamer, anno 1621 d. Ho. Mo. Heeren Stat. Gen. overgelevert, tot redres van de besognes vant stuck der finantiën, mitsgaders van 't gene daerop provisionelyck gevolcht ende geresolveert is.

Instructie voor den Ontfanger Gen. van de provintie van Stadt Groningen ende Ommelanden, anno 1625.

Beraminge van den voet die men op 't onderhout van de crancke soldaten in de gasthuyse soude mogen onderhouden, April 1628.

Uytleveringe van turf ende kaersen zoo die van wegen de Generaliteit gedaen sal worden.

Concept van een ordre waernaer de Geunieerde Provinciën int stuck van Consenten voertsaen haer sullen hebben te reguleren, 1630.

Staet van oorloge te water, 1629.

Extract uit Resol. der St. Gen. 1627, 28. (betreffende de Zeezaken).

Extract als boven, 1629.

Instructie voor de Collegiën der Admiraliteit, 1597, en Extract Resol. Stat. Gen. over deze aengelegenheid, van April 1624.

Staet sommier van den Incomen van convoyen ende licenten der respectieve Collegiën ter Admiraliteit (1613—1625).

Octrooi voor de O. I. Compagnie, 1602.

Vernieuwd Octrooi, 1622.

Octrooi voor de W. Ind. Comp. 1621, met de latere ampliatiën.

Remonstrantie der W. Ind. Comp. tegen de trèves, 23 Oct. 1629.

Concept Octrooi van de Comp. van assurantie.

Wederlegging der objectiën tegen het Concept-octrooi (n°. 36).

Discours sur l'Estat des Provinces Unies, anno 1608. (Verhandeling over het al of niet raadzame der beraamde trèves).

Staatsstukken en andere bescheiden, afgeschreven en aldus verzameld door A. en W. P. Kluit. In port. f°. (672)

Inhoud: 1. Tractaat en conventie, gesloten tusschen de Bat. Republiek en het Huis van Oranje. Den Haag 1 Aug. 1804. — 2. Proclamatie van Willem Frederik, erfprins van Oranje, 1799. Gedrukt. — 3. Aanspraak van den admiraal Ver-Huell, als hoofd der deputatie te Parijs, 15 Aug. 1810, met de namen der ged. en het antwoord van Napoleon. — 4. Verslag van het voorgevallene op de audiëntie te Breda, 6 Mei 1810 door Napoleon gehouden, betreffende de R. C. geestelijkheid. — 5. Missive van Lodewijk Napoleon aan het Wetgevend lichaam, 1 Juli 1810 en den Chargé d'affaires, Serrurier, aan den minister Roëll. — 6. Manifest van den keizer van Oostenrijk tegen Napoleon, 19 Aug. 1813. — 7. Protest van Maria Louisa aan het Weener Congres, 19 Febr. 1815. — 8. Traité de Paix entre le roi de Suède et le roi de Danemarc. — 9. Karakterschets van eenige patriotten, die het plan van constitutie voor de Bataafsche Republiek hebben aangenomen tot grondslag der deliberatie van de Nation. Vergadering. — 10. Wijsgeerig-staatkundige beschouwing der Fransche invasie van Holland (Vgl. Von Aschenholtz, Minerva, Maart, 1795). — 11. Wilhelmus-lied, waarbij een Allernieuwst christ. lied aan Willem V. Gedrukt. — 12. Missive van den prins van Oranje aan de steden, 4 Dec. 1785, met twee missiven van baljuw en raadsleden van Amsterdam, 22 en 27 Maart. 1786. — 13. Aanspraak door den luit. admiraal B. V. W. op 8 Maart 1783 aan den prins van Oranje. — 14. Protesten van vijf Leidsche regenten tegen de middelen van defensie, Febr. en Maart 1793. — 15—19. Punten van deliberatie, propositiën, enz. in de Stat. v. Holland, 1697—1795. Gedrukt. — 20. Declaratie van den prins van Oranje, Hamptoncourt, 21 Mei 1795. — 21. Extract uit eene missive van R. J. Schimmelpenninck aan J. Valckenaer te Madrid, 25 Febr. 1800. — 22. Politieke papieren, pasquillen op rijm, enz. in Hs. en gedrukt.

GRAFELIJK TIJDPERK.

C. Van Alkemade, Afbeeldingen en eigenh. aanteekeningen bij O. Vaenius, Batavorum cum Romanis bellum. Antv. 1612. 4°. (673)

J. H. Van Bolhuis, Eigenh. aanteekeningen op zijn boek: De Noormannen in Nederland, benevens uittreksels uit aankondigingen, wederlegging van beoordeelingen, aanhalingen enz. 17 bl. 8°. (674)

Vgl. *Handel.* 1844, bl. 61 v. '45 bl. 46 v. en zijn exemplaar van het werk in den Catal. der boeken.

Nederl. chronyk van Holland en Zeeland. Fragment van een Hs. op perk. uit de 15e eeuw. 2 bl. 4°. (675)

Dits die Hollantsche chronike. Afschrift van eene Kroniek van 1409, deels in het origineel op perk., deels in afschrift op papier, samengesteld of vertaald door Beyeren en opgedragen aan Graaf Willem VI. Met register en aanteek. van J. T. Bodel Nyenhuis. 93 bl. f°. (676)

Het oorspronkelijk Hs. was in 1846 in het bezit van de Erven van Jhr. Dirk Van Foreest van Schorel, Groet en Camp.

Het bevatte 108 bladen, of 216 bladzijden; deels op papier in afschrift, deels op perkament in 't origineel, kl. fol. Aan het eind stond tweederlei nagenoeg gelijkluidend Latijnsch onderschrift: het eene, denkelijk dat van 't oorspronkelijk perk. HS., in kapitaal:

EXPLICIT CRONOGRAPHIA PER MANVS BEYEREN ARMORVM REGIS DE RVYRIS. ANNO DOMINI. M. CCCC IX. VRBANI.

het andere, eene uitbreiding van latere hand, in gewone schrijfletters:

Explicit Cronographia Episcopatus Trajectensis et Comitatus Hollandiae. per manus Beyeren quondam Gelre. armorum Regis de Ruiris. anno. domini. M. CCCC. IX. ipsa die Vrbani pape.

Beyeren was, volgens bladz. 1 onderaan, niet slechts de afschrijver, maar de maker, of samensteller of verzamelaar en vertaler uit het Latijn, van deze Kroniek, door hem opgedragen aan Hertog Willem (VI) Grave van Holland.

N. Beets, Mededeeling aangaande een middeleeuwsch Hs., behelzende eene Chronycke van Holland in proza. Met rapporten van H. W. Tydeman, N. C. Kist en P. O. Van der Chys. 4°. (677)

Het Hs. was in het bezit van de familie Van Foreest op Nyenburgh. Vgl. *Handel.* 1841, bl. 60.

Geschiedenissen der Vereenigde Nederlanden, uyt een warring en aangroeij der bijzondere zeeven landschappen, niettegenstaande in- en uytlandsche beroerten, van Dirk I tot Ada. 922—1203. 59 bl. 4°. (678 a)

—— Het opkoomend gezach der steeden in het Staatsbewind van Ada tot Jan II. 1203—1299. 56 bl. 4°. (678 b)

P. De la Court, Historiën der Gravelijke regeering in Holland. Met eygenhandige annotatiën door dezelve P. De la Court geschreeven op een in folio doorschoten exemplaar van zijne Historie d. Grav. Regering, z. pl. of j. kl. 8°. (679)

Hierbij Extracten uit de Handel. van den kerkeraad der Ned. Herv. gemeente te Leiden en uit Burgemeesters- en Gerechtsdagboeken van Leiden betreffende P. De la Court, 1662.

A. Kluit, Over den oorsprong en de macht der Staten onder de Hollandsche graven. Eig. Hs. 48 blz. f°. (680)

In 1782 als dissertatie op naam van P. Rendorp in het Latijn verdedigd.

Tib. Hemsterhuis, Dictata in Historiam patriam usque ad exstinctam Comitum Holland. domum primam. Excerpta ex ore ejus. 822 blz. 4°. (681)

A. Kluit, Kopieën getrokken uit de Registers E. L. van de Grafelijke Leenkamer, van 1299 tot 1404, onder de graven van Henegouwen en Beieren. In vijf portefeuilles. f°. (682)

Brief van Thedericus van Limborg, enz. aan H. praeposit. Eccl. Daventr. ut pacem factam inter se et Scabinos Swollenses sigillo confirmet. 1303. Op perk. (603 e)

Kwitantie (in 't Latyn) van Wilhelm, hr van Bronchorst, van £ 500, ontvangen van den Bisschop van Utrecht. 1324. Op perk. (603 f)

Charta Ducis Brabantiae, qua dat salvum conductum Trajectensibus. 1333. Op perk. met zegel. (603 g)

A. Kluit, Aanteekeningen betreffende de gesteldheid der dagvaarden onder Aalbert van Beieren, 1377—'90, gedurende zijns broeders krankzinnigheid Ruwaart van Holland. 16 bl. f°. (683)

Johan Van Zulen, enz. beloven Henric, hr van Montfoorde, schadeloos te houden van kosten wegens toegezondene hulp. 1381. Op perk. (603 h)

Uittreksel uit een onuitgegeven Hs. op de Bibliotheek van het Vaticaan betreffende Jacoba van Beieren. 1844. 2 bl. f°. (684)

Uitspraak van het Hof van Holland ten tijde van een der Bourgondische Hertogen, in zake het verschil over Tolgelden tusschen den Geervlietschen Tolman en een paar Amsterdammers. Fragment op perk. met toelichting van Is. van Harderwijk. 4°. (603 i)

Vgl. *Handel.* 1841, bl. 59.

Dirc Van Zulen, als voogd van zijn zoon, geeft een leen aan Jacob Van der Mye. 1446. Op perk. (603 k)

Groot Privilegie van Vrouw Maria. Met Register der artikelen. 4°. (501, blz. 96—132)

In het Hs. van Andreas Heinrici.

A. Kluit, Over het groot Privilegie van Vrouw Maria. Eig. Hs. 200 blz. f°. (685)

In 1792 als dissertatie op naam van J. Doornik in het Latijn verdedigd.

Ordonnancye van den jare XL (1540) op 't stuck van der pollicye ende andere puncten ende articulen diesaengaende. Afschrift van 1689. f°. (686)

Extract wtten erffelycken accoorde tusschen Denemarcken ende die Nederlanden, gemaeckt tot Spiere, den 23 Mey A°. 1544. 4°. (501, bl. 133—139)

In het Hs. van Andreas Heinrici.

Huldigingsacte van Philips II, als Graaf van Holland, te Dordrecht den 26 Sept., te Amsterdam den 2 Oct. 1549. 10 bl. 4°. (687)

Afschrift uit de 16e eeuw, waarschijnlijk ontleend aan het Register van Aert Van der Goes.

H. Agylaeus, Inauguratio, sive pactae jurataeque conditiones, secundum quas Hispaniarum rex Philippus a populo Brabantico in Brabantiae dux est receptus. Una cum constitutione Mariae Belgij principis, qua praecipua inaugurationis reliquis Belgicis provincijs communicantur. Latina facta commentarioque illustrata. 97 bl. f°. (688)

H. De Brederode, Instruction pour le Sgr. Pieter De Willach pour dire de ma part' a Monsgr Monsieur le Duc de Cleves, Julliers etc sur ce qu'il a pleu à Monsgr ma faire declarer de sa part. Aug. 1567. Afschrift van A. Kluit uit het Archief van Cleef. 2 blz. f°. (689 a)

Acte waarbij de gouverneur van Vere verklaart ten dienste van den Prins van Oranje te hebben doen lossen 1700 ℔ Spaansch grof zout uit een vijandelijk schip. 8 Sept. 1573. Op perk. met zegel, en afschrift. (603 i)

Concept eener nadere unie door den aartshertog Matthias aan de Algem. Staten der Nederlanden binnen Antwerpen vergaderd, voorgesteld den 22 April 1579. Afschrift naar eene gelijktijdige copie, 31 blz. f°. (690)

Vgl. de aan den *Catal.* van A. Stolker toegevoegde stukken van P. Bondam, blz. 134, N°. 558.

Ev. Van Reidt, Liquidatie gemaeckt in naem ende van weeghen der Graff Johan van Nassauwen, und die van de Rekening des Furstendombs Gelre van de 25000 gulden met den interesse, die syn G. v. Nass. den Furstendoem in Maio 1579 tot betaelinghe den ruiteren van Philips van Hohenloe heeft geleent. f°. (691, bl. 8—10)

Afschrift van Van Hasselt.

STADHOUDERLIJK TIJDPERK.

J. Van Lennep, De worstelstrijd met Spanje. Willem I. Eig. 4°. (692)

Missive van het Hof van Holland aan den Prins van Oranje, 30 Juli 1573. Over de aanmatigingen der steden, inzonderheid van Delft. Afschrift. f°. (689 b)

Missive van de Gedeputeerden ter Generaliteit aan die van het Kwartier der Veluwe. Antw. 28 Jan. 1583, over de onderhandeling met Anjou. f°. (691, bl. 17 v.)

Ev. Van Reydt, Memorie van den Magistraat van Arnhem. 27 Jan. 1584. Eig. get. f°. (691, bl. 19)

Tegen het leveren van krijgs- en levensbehoeften aan den vijand.

Missive van den Landraad aan d'oost-zijde der Maze aan de Gedeputeerden van Gelderland, Utrecht 14 Jan. 1584, betreffende het nemen van maatregelen tegen den vijand op de Veluwe. Afschrift. f°. (691, bl. 20)

—— van de Gedeputeerden van Gelderland aan den Landraad te Arnhem, 7 Jan. 1584, over bewegingen van den vijand. Afschrift. f°. (691, bl. 20 v.)

—— van de Staten-Generaal aan den Heer Van Vilers, 30 Mei 1585, over baldadigheid van zijn krijgsvolk. (691, bl. 13)

Afschrift van Van Hasselt.

Missiven van Staat over de jaren 1598—1600 van de Staten-Generaal aan den Coninck van Frankrijk, mitsg. van Hun Ed. M. Gedep. en agent François van Aerssen, met vorafgaande instructie. Afschrift uit de 17e eeuw. 272 bl. f°. (693)

Uit de verzameling van P. Bondam.

Concept van octrooi, rakende de oprichting der West-Indische Compagnie, 1618. Orig. Benevens Remonstrantie, overgeleverd aan de Bewinthebberen der Gener. geoctrojeerde Nederl. O. Ind. Compagnie, wat voordeel d'Armeniste coopluyden, residoerenden binnen Amsterdam, aan Hollant in generael ende aen deese stad in 't bijsonder toebrengen. 14 bl. f°. (694)

Stukken betreffende de West-Indische Compagnie. f°. (695)

Inhoud: Conditiën nopende de restitutie van Isequepe, 1670. Memorie aan de arbiters door de Bewindhebbers overgeleverd. Resolutie van de Stat. v. Holland, 7 Juni 1669. Res. van de Stat. v. Zeeland 28 Juli 1670. Mandement rakende de Compagnie 1701. Conditie waarop Bewindh. aan G. Hammel en G. Hoornbeek toestaan op de kust van Africa eene kolonie op te richten. Request aan het Hof van Holland wegens het schip La Victoria. Besteck van nieuwe fregatten. Memorie wegens de directie, vaart en handel van en op IJsekepe, 1675—1744. Missive van het Collegie ter Admiraliteit op de Maze, 19 Oct. 1759. Bericht van de Presidiale Kamer Amsterdam aan de Stat. Gen. wegens het transporteeren van Rio Isequebo aan Zeeland, 4 Apr. 1765. Memorie wegens het eiland St. Martin, 1783.

J. Van Lennep, Neerlands Roem. Eig. 4°. (696)

Geschillen tusschen de Heeren van Embden en Jhr. Victor Frise, behandeld bij de Staten Generaal, 1639—47. Casus positie met bewijsstukken. Oorspronkelijk, of gelijktijdige afschriften. 52 bl. f°. (697)

A. Kluit, Artikelen van den Westphaalschen, Nijmeegschen en Rijswijksche vrede. Punten uit het eerste tractaat van partage der Spaansche erfenis. Memorie over vredesonderhandelingen gedurende den Successie-oorlog. Redenen waarom by deesen oorlog tegens Vranckryck en Spagnien meer als oyt nootsakeligh is het afsnijden van alle correspondentie met die twee rijken en derselver onderdanen. 10 bl. f°. (698)

Obligatie van Frederik Hendrik ten behoeve van Mr. Antonis Copal, 8 Juni 1646, get. C. Huygens. Afschrift. Benevens afschrift van K. Van Alkemade van een stuk van 1684, behelzende conditiën raekende Copall en Alkemade. 4 blz. f°. (699)

Acte van aanstelling van Adolff de Gone (?) tot Luitenant-Colonel, 2 Oct. 1665. Op perk. (603 m)

A. De Wicquefort, Histoire des Provinces Unies. Livre 16—24 et 29 (1667—'76). 1096 blz. f°. (700)

Uitgegeven door het Histor. Genootschap te Utrecht.

Seecker consideratiën op het bekomen van schoone schepen, spoedich revictualieren, verversinge van den matrosen, ten meesten proffite van den lande en het minste verswijnden van tijt; 't welck de hr Luit. Adm. Tromp raedzaam heeft gevonden UEd. Gr. Mog. te gemoet te voeren. Hs. van dien tijd. 17 bl. f°, (701)

Lijste authentic van de namen der Heeren Regenten, welke bij Zijne H. Prins Willem Hendr. Fred. van Oranje, als stadhouder van Holland en Westfr. in 1672, omme politicque redenen in verscheide steden van Holland uit de regeeringe zijn gezet, doch niet conform de Resolutie en authorisatie van haar Ed. Gr. Mog. d° 27 Aug. 1672 daarop genomen. 8 bl. 8°. (702)

J. De Rhoer, Oratio secularis in memoriam obsessae liberataeque urbis Groningae, 28 Aug. 1672. 4°. (45, bl. 1—33)

Waarschijnlijk gehouden op het eeuwfeest in 1772.

A. Kluit, De Volks-regeering ontmaskerd; of vergelijking van 't gebeurde na den dood des stadhouders Willem III in 't jaar 1702 met de gebeurtenissen onder den stadhouder Willem V sedert 1780, ten aanzien der poogingen tot eene zoogenaamde grondwettige herstelling of invoering eener volks-regeering in Nederland. Geschetst in een der vaderlandsche brieven. Tweede druk, doorgaans verbeterd en met aanteekeningen verrijkt. 108 bl. (703)

Vgl. Bilderdijk, *Gesch. d. Vaderl.* Dl. XI, bl. 209 vv.

Protest der stad Leyden, A° 1704, betreffende de aanstelling van den Frieschen stadhouder bij het leger. 9 bl. 4°. (704)

C. Droste, Eigenhandige aanvulling en uitbreiding van zijne »Overblijfsels van geheugchenis der bisonderste levensgevallen. In dichtmaat. 's Gravenh. 1728". Met register. 4°. (705)

K. J. R. Van Harderwijk, Register van personen, voorkomende in: J. C. De Jonge, Geschiedenis van het Nederl. Zeewezen. 50 bl. 8°. (706)

Extraordinaris staat van oorlog voor den jare 1713, van Gelderland, Holland, Zeeland, Utrecht, Vriesland, Overijssel, Stad- en Lande, Drenthe. Twee Dln. 413 en 149 bl. f°. (707)

Lijsten der tractementen van de ambtenaren (advocaten, procureurs, enz.) composerenden den Hove van Holland, 1716 en 1749. 9 bl. f°. (708)

Sententie van Laurens Lips, d° 28 Maart 1749 gepronuncieert bij den Ed. Hove van Holland. Gelijktijdig afschrift. 5 bl. 4°. (709)

Stukken van Staat over de assumtie van den hr Wm. Vt. Baron van Hompesch in de Holl. Ridderschap, 1728. Hs. van A. Kluit. Met twee gedrukte stukken. 114 blz. f°. (710)

J. A. Folkers, Dag-verhaal van de beleegering van Bergen op den Zoom, in den jaare 1747. Gelijktijdig afschrift. 251 blz. 4°. (711)

Stukken over de crimineele en civile jurisdictie over de militairen, en hetgeen dienaangaande verhandeld is met den Prins van Oranje, 1748, '49. Met bijlagen over het jaar 1675. 38 bl. f°. (712)

Rapport over het doen van eventueele voorziening omtrent de educatie van den Heere Erfstadhouder en van de Princesse Carolina, en omtrent de voogdij of waarneminge van de digniteiten van Erfstadhouder, Capitein en Admiraal Generaal. Benevens finale resolutie in dezen 10 Febr. 1752. 15 bl. f°. (713)

Missive van den Raad van State met een plan tot versterking van de Troupes van den Staat. 1773. 11 bl. f°. (714)

Staat van Financie voor het jaar 1772. Staat van de losrenten, toebehoorende aan verscheiden Steeden, Dorpen en Gasthuizen. 1775. 15 bl. f°. (715)

Rapport wegens het in staat van defensie brengen der provincie Zeeland, get. ter ordonnantie van Gecomm. Raden, L. P. Van de Spiegel, 24 Maart 1781. 10 blz. f°. (716)

Hierbij de gedrukte Missive van Burgem. van Amsterdam, houdende berigt op zeekere papieren van den Ambassadeur Jorke.

Brief aan het volk van Nederland, geteekend: Oost-Ende, 3 Sept. 1781. Waarachter Placaat tegen dezen Brief van wege de Staaten van Holland en Westfriesland gegeven te 's Gravenhage, 19 Oct. 1781. 280 blz. 8°. (717)

Extracten uit de Resolutiën van de Staten-Generaal. 1781 en '86. — Resolutiën van Stad en Lande tot afdanking van het Corps van den Rhijngraaf van Solms. 1786. 21 bl. f°. (718)

A. Kluit, Stukken, adviezen en correspondentiën over de Schelde-quaestie, 1784. Met bijlagen. 14 bl. f°. (719)

—— Hetz. in afschriften, zonder de Bijlagen. 15 bl. f°. (720)

H. Nederburgh, Klad-notulen, extract-resolutiën en copieën van het verhandelde in de vergaderingen van de Staten van Holland. 4 Febr. 1772 tot 13 Mei 1774. Eig. In port. f°. (721)

—— Notulen van het voorgevallene in de vergadering van Hun Ed. Groot. Mog. in het jaar 1782. Eig. In port. f°. (722)

Extracten uit de Resolutiën van de Staten van Holland, missiven, enz. 1652 tot 1788. Meerendeels afschriften van H. Nederburgh. In port f°. (723)

H. Nederburgh, Stukken betreffende de klachten van den Hertog van Brunswijk-Lunenburg. Extracten uit de Resol. van de Stat. Generaal 1781, v. Friesland 1784, v. Stad en Lande 1781, van de vroedschap te Rotterdam 1781 en '84, van die te Dordrecht 1781. Copie van de Missive van D. W. Van Lynden, 26 Juli 1781. Consideratiën op de Missive van Z. Hoogheid en de acte tusschen Z. H. en den Hertog. 1784. Meerendeels eig. afschriften. In port. f°. (724)

Memorie voor Scheepenen, Geswoorens en Raden der stad 's Bosch, rakende een different tusschen den Auditeur Militair en Stads Vendumeester over het recht tot 't verkopen der meubilaire goederen van den Hertog L. Van Brunswijk. 1785. 8 bl. f°. (725)

H. Nederburgh, Lijst van stukken in Hollandt commissoriaal gemaakt, sedert den 1 Jan. 1785. tot 22 Dec. 1786. Eig. 40 bl. f°. (726)

—— Notulen van het voorgevallene in de vergaring van Hun Ed. Gr. Mog. in het jaar 1787. Eig. In port f°. (727)

Missiven van Gecommitteerden ter directie van het Depart. des Oecon.-Taks te Haarlem en Delft aan de Commissie van directie en correspondentie te Utrecht. 1787. f°. (728)

Echte bescheiden van den jare 1787. Hs. van A. Kluit. In port. f°. (729)
Hierbij enkele gedrukte stukken.

NA 1794.

Notulen der Staten-Generaal in de Vergadering der Provisioneele Representanten, geh. onder het praesidie van P. Paulus, 28 Jan. tot 10 Maart 1795. Met eig. brief van J. G. H. Hahn, d°. 2 Mei, aan Paulus. 305 bl. f°. (730)
Uit de verzameling van J. ab Utrecht Dresselhuis.

Curieuse extracten uit de Handelingen der Staten-Generaal, kort na de Revolutie van 1795. 60 bl. f°. (731)

Ceilonsche secreete resolutiën van 25 Juli 1795 tot 15 Febr. 1796, houdende het voorgevallene met de Engelsche, van de opeisching of gedaan door het gouvernement van Madras, totdat Colombo aan de Britsche zee- en landmacht bij capitulatie is overgedaan. Een extract uit het concept van een Secreete Missive aan de Hooge Regeering. Eenige extracten uit particuliere brieven van den gouverneur Van Angelbeek aan den Directeur-Generaal Van de Graaff. Authent. afschrift. 59 bl. f°. (732)

Uit den patriottentijd. Verschillende stukken in dicht en ondicht. In port. 4°. (733)
Inhoud: Den scheldnaam van Kees tot eernaam aangenomen; Samenspraak tusschen den Dood en P. Paulus; Grafschrift op P. P.; Ter nagedachtenis van P. P.; Keezenzang; Hondenadres aan den Gemeenteraad te Amsterdam; Manifest der Hollands uytgeweekene Keezen; get. J. C. De Kock, H. Schilge, J. R. Van Hooft, enz.

Adsignaten, Fransche en Hollandsche, benevens bons voor eene zekere hoevoelheid lakens voor de «Sansculottes". (734)

Stukken rakende de opheffing der Gilden onder Koning Lodewijk, en over plaatselijke belastingen ingevolge de aanschrijving van Holland van 7 Jan. 1806. In port. f°. (735)

GESCHIEDENIS VAN GEWESTEN EN PLAATSEN.

IN HET ALGEMEEN.

J. Van Lennep, Ons rijk in vroegere tijdperken. Eig. 4°. en f°. (736)

J. De Rhoer, Batavorum insula, vetus et hodierna. 4°. Onvolledig. (45, bl. 65—76)

—— Dissertatio epistolica ad ill. Marchionem de St. Simon, in qua de Flevo, Rheni ostio, disseritur. 4°. (45, bl. 35—51)

Voorgelezen in de Maatsch. »Pro excolendo jure patrio". 28 Mei 1774.

C. G. Boonzajer, Alphabetische naamlijsten der steden, vlekken, dorpen, enz. van Oud-Nederland, met opgave van hunne ligging in de Gewesten en Arrondissementen, en vergelijkende Staten der bevolkingen in 1796, 1811, '30, '40, '50, en huizen in 1632, 1732, 1840. 44 bl. f°. (737)

J. R. Groshans, Uitvoerige aanteekeningen bij eene opgave van beschrijvingen der gewesten, steden en plaatsen in het Koningrijk der Nederlanden door J. T. Bodel Nyenhuis in de Vriend des Vaderlands, 1829—'34. 271 blz. f°. (738)

—— Register op de naamlijst van Plaatsbeschrijvingen door Bodel Nyenhuis. Eerste uitg. 26 bl. f°. (739)

J. Van Lennep, Merkwaardige Kasteelen. Eig. In port. 4°. (740)

Octrooien en privilegiën van differente Hollandsche steden. Hs. van de 17e eeuw. f°. (741)

Oorkonden. Afschriften van en extracten uit oude Oorkonden, meerendeels betrekking hebbende op dijk- en polderaangelegenheden. 338 bl. f°. (742)

Corn. Aurelius, Elucidarium scopulosarum questionum super Batavina regione et differentia, ad Reinerum Snoyum. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 14 bl. 12°. (743)

Opgenomen in Aurelius, *Batavia.* Antv. 1586, p. 49 sqq.

NOORD-BRABANT.

Jac. Le Roy, S. R. J. liber Baro, Dom. de la Tour, etc., De origine oppidi et Baronatus Bredani. 4°. (744, blz. 1—151)

—— De origine oppidi et Marchionatus Bergensis. 4°. (744, blz. 153—266)

Tho. De Rouck, (Nederduitsch) Compendium privilegiorum (betreff. Bergen op Zoom) cum notis succinctis editum. Achteraan het afschrift van twee stukken van eene latere hand. 99 blz. 4°. (745)

J. J. F. Wap, Proeve eener geschiedenis der Heeren Van Cuyk. Naar aanleiding eener prijsvraag, uitgeschr. door het Prov. Gen. van Kunsten en Wetenschappen in N. Brabant, 12 Juli 1854. Afschrift. Met Atlas, behelzende een stamlijst van het geslacht, afbeeldingen van wapens, zegels, enz. f°. (746)

Uitgegeven te Utrecht, 1858.

W. C. Ackersdijck en **C. Wijgants** Geschied- en aardrijkskundige aanteekeningen, voornamelijk betreffende 's Hertogenbosch. In port. 4°. (747)

W. C. Ackerdijck, Boekdrukkerij te 's Hertogenbosch. Titels en beschrijving van oude drukwerken, uit de 15de en 16e eeuw. In port. 4°. (748)

Costuimen van Heusden. Afschrift naar een oud Hs., grootendeels van de hand van C. Wijgants. 4°. (749)

Contract. Fragment op perk. van 1403, waarin de namen Kuyc, Wesemale en Immerzele in voorkomen. (603 n)

Verkoopbrief van goederen in »Manso dicto Ruwenberch, in parochia de Gestel prope Heerlaer ad locum dictum Rumel", 24 Jan. 1463. Perk. (603 o)

Verkoopbrief van een stuk land in Santvliet door de Staten van Brabant. Antw. 1 Mei 1582. Perk. (603 p)

Kwijtscheldingsbrief van Philippe, ambachtsheer van Vuytwyck. Den Haag 1557. Perk. (603 q)

GELDERLAND.

Roberts Keuchenius, Gelria illustrata, sive rerum in Gelria memorabilium e Romanis, Francis, Saxonicis, Germanicis, Belgicis, aliisque historiis depromptarum. Compendiosa descriptio poëtica, historico commentario illustrata. Acc. urbium Hollandiae elogia. Anno 1672. Afschrift. 563 blz. 4°. (750)

Uit de verzameling van Van Hasselt.

Drie kaarten van Gelderland in het Frankische tijdvak. Get. door L. Ph. C. Van den Bergh. Met ophelderingen. 4°. (751)

Charterboek van Gelderland. Stukken hierop betrekking hebbende. 13 bl. f°. (752)

Inhoud: Opgaaf van personen, die aan Bondam bijdragen voor zijn Charterboek hebben geleverd, en van de stukken door hen medegedeeld. Titels der Hss. voor de uitgave van het Charterboek gebruikt. Brief van W. A. Van Spaen aan Bondam (Cleef 1796) met kopie van vier door hem gevonden diplomata uit de 13e en 14e eeuw. Brief van G. Van Hasselt aan Bondam, Arnh. 1789.

Uit de aan de Bibliotheca Tydemann. toegevoegde stukken van P. Bondam, bl. 131, N°. 67.

Ordre ende reglement, waernae de regeringe des Furstendoms Gelre ende des Graefschaps Zutphen in het toekomende sal worden beleit. Lyste van alle degeene, so in hare bedieninge syn gecontinueert, of voor nieuws daartoe aengestelt. Ordre en reglement by sine Hooch. gearresteert omtrent het logeren ende refrescheren van 's Landts militie ten platten lande. Hs. van het laatst der 17e eeuw. 17 bl. 4°. (753)

Land- en Quartierdaags Recessen van Gelre en Zutphen over 1710, '11, '65—'68. 717 blz. f°. (754)

Uit de aan de Bibliotheca Tydemann. toegevoegde stukken van P. Bondam, bl. 131, N°. 69.

R. Van der Capellen, Over de Baander-Heeren, en wel in 't bijzonder over de Geldersche. Met aanmerkingen van Van Wijn, Ackersdijck en anderen. 1828. 34 blz. 4°. (755)

Acta oder Lehengedinge und Process tusschen Albrecht van Voirsts anlegger einsz und Philips van Varick beclaeghter anderdeils zu Keppel uuder der linden gerichtlich uisgefuert. A° 1570. 251 bl. f°. (756)

Bladwijzer op G. Van Hasselt, Arnhemsche Oudheden, Geldersche Oudheden, Geldersche Maaltijden en Geldersch Maandwerk. Vervaardigd onder toezicht van den hoogl. Reuvens. 46 bl. 8°. (757)

Vgl. *Catal.* van de bibliotheek van Reuvens (1838), Hss. N°. 36.

Privilegiën van Boemel, Tielrewaard en Bommelerwaerd, door de Graven, enz verleend van 1307 tot 1579. Afschrift van de burgemeesters Van Bommel, Corn. Janssen en Ew. Janssen, 1583, grootendeels geauthentiseerd door den Secretaris De Bye. Met index. Benevens Geldersch waterrecht en afschrift van andere Geldersche stukken van 1583 tot 1633. 216 bl. f°. (758)

Stukken en origineele brieven van en betreffende de Graven en Gravinnen van Bronckhorst, Batenburch en Hornes, uit de 17e eeuw. In port. f°. (759)

Willekeur und plebisciten der Statt Elburch. Afschrift van 1773. 89 bl. 4°. (760)

Uit de aan de Bibliotheca Tydemann. toegevoegde stukken van P. Bondam, bl. 131, N°. 70.

H. G. Haasloop Werner, Afbeeldingen van Zegels, Handteekeningen en Muntstempels uit het Archief te Elburg. 8°. (761)

Twee privilegiën van Harderwijk van 1457 en 1637. Op perk. Het laatste met afschrift van J. W. Holtrop. (603 r)

Stadsbrief van Nijmegen 1616. 24 bl. f°. (762)

Reces des Quartiers van Nijmegen 1717 en '18. 119 bl. f°. (763)

Stads ordonnantiën, waarna de middelen verpagt worden. Item eenige ordonnantiën van keuren en breuken der stad Nymegen, mitsgaders van thynsregten uit de XVIIe eeuw. Met register. 138 bl. 4°. (764)

Presentatio Ecclae parochialis de Ingen in fr. Henr. Ruysch 1558. Perk. (603 s)

Twee Charters rakende het dorp Tuyll, van 1457 en '76. Perk. (603 t)

Privilegia van den Stat Zevenhaer. Hs. uit de 17e eeuw. 13 bl. 4°. (765)

Reces des Landdags, Jan. 1717 extra-ord. binnen Zutphen gehouden. Alsmede van den Landdag van 1718. 403 bl. f°. (766)

Die Zutphensche rechten, daar wij die onse na halden, und unsse hoef-stadt is des rechten. Afschrift van 1773. 174 bl. 4°. (767)

Uit de aan de Bibliotheca Tydemann. toegevoegde stukken van P. Bondam, bl. 131, N°. 71.

ZUID- EN NOORD-HOLLAND.

A. Kluit, Staten- en Schepenresolutiën, afschriften van stukken uit de archieven van het Hof van Holland, aanteekeningen, uittreksels, enz. In port. f°. (768)

Kaarten van Polders onder Oud- en Nieuw Beyerland, waarvan vier naar de oorspronkelijke zijn gecopieerd door Korn. Kluit; en twee stukken van eene gedrukte kaart van Nic. Visscher. Met beschrijving. In port. f°. (769)

Oude Keuren der stad Brielle. Gecopieerd naar een Hs. van het laatst der 15e eeuw, berustende in het Archief van Delft, door Mr. J Soutendam. 118 bl. f°. (770)

Sententie van 22 Juni 1551, waarbij te niet gedaan is de voogdij van burgemeesters en schepenen van Delft. f°. (689 c)

Conditiën en voorwaarden op de welke de Ed. gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren van 's Gravenhage van meninge zijn in het openbaar te veylen de stede en vrij heerlicheyd van Heenvliet. Geschreven door K. Van Alkemade; nabootsing van het origineel. f°. (689 d)

J. Van Lennep, Galerie Guillaume II. — Verhandeling over de eischen der kunst. Eig. 4°. (771)

De oudste brieven aanwezig in het Archief van 's Gravesande, (fotographisch) afgebeeld op hunne werkelijke grootte, met bijvoeging van den tekst, onder invulling der verkortingen, edoch met behoud der spelling, die tijden eigen. Waaraan zijn toegevoegd het oude grootzegel der stad en een oud priester-zegel. Medegedeeld door James de Fremery. Mei. 1876. 4°. (772)

De brieven zijn van Machteld, gravin van Holland, 21 Sept. 1255, 13 Dec. 1263; Johannes van Diest, bisschop van Lubeck, Mei 1255; Graaf Willem II, 16 Mei 1255; Schepenen van 's Gravenzande, 27 Mei 1322.

Schepenbrief van Gorcum over eene erfenis en het onderhoud van een kind. 18 Aug. 1535. Perk. (603 u)

Privilegiën van Gouda en den Lande van Steyn, met eene beschrijving der stad. Hs. van K. Van Alkemade. 254 bl. f°. (773)

Vgl. voor dit en de beide volg. stukken: *Catal.* der Hss. van K. Van Alkemade, N°. 132, 132b en 133.

Privilegiën en andere voorname Charters en Archiven van Gouda, en van den lande van Steyn. Hs. van P. Van der Schelling. 222 blz. f°. (774)

Naamrol van de Kasteleinen, Balliuwen, Burgemeesteren, Scheepenen en verdere regeerders der stad Gouda. Hs. van K. Van Alkemade en P. Van der Schelling. 52 bl. f°. (775)

Memorie voor Schout en Geswoorens van 's Heeraartsberg en Bergambagt, mitsg. Ingelanden. Met Bijlagen. 1779. Afschrift van H. Nederburgh. f°. (776)

Eigendomsbrief van drie morgen lands, gelegen in Hekendorp, Voshol en Oudewater. 1400. Perk. (603 v)

Inventaris der Charters in het Archief der stad Leyden, 1357 tot 1647, gedeeltelijk in dubbel afschrift. Onvolledig. In port. (777)

A. Kluit, Voorloopige aanmerkingen op den Inventaris der Archiven van Leyden. Losse aanteekeningen en brouillons. In port. f°. (778)

Deze papieren dragen meerendeels de sporen der verwoesting van 12 Jan. 1807.

— — Aanteekening of beredeneerde Catalogus van alle de papieren, zoo hss. als andere, afkomstig van Frans Van Mieris, Nic. Van Alphen, Dan. Van Alphen en A. C. De Malnoë, tot 1795. 163 blz. f°. (779)

De papieren berusten grootendeels in het Archief der stad Leiden.

D. Van Alphen, Voor- en nabericht op F. Van Mieris, Beschrijving der stad Leyden, Dl. III. In port. f°. (780)

J. J. Orlers, Aanteekeningen en geteekende platte gronden gevoegd bij: J. Van Hout, Der Stadt Leyden Dienst-bouc. Gedr. op 't Raedthuys. 1602. 185 bl. f°. (781)

Vgl. *Handel.* 1818, bl. 6 v.

Keuren der stad Leyden des Graafschaps van Hollandt. 112 bl. Aant. 4°. (782)

Ontleend aan het Keurbouck van 1583, „uytgenomen daer NB. voor staet, synde 't geen naer geresolveert is, oft andere aenteeckeninge uyt particuliere speculatie gedaen".

Stukken betreffende P. A. Van der Werff en het Beleg van Leiden, verzameld door de Griffiers Van Alphen en De Malnoë. 172 bl. f°. (783)

Inhoud: Geslachtslijst van de familie Van der Werff en verwante familiën; Rekening overgeleverd door Van der Werff aan de Rekenkamer, 17 Mei 1582; D. Van Alphen, Levensgeschiedenis van Van der Werff; Lofrede op V. d. W.; Brieven en rekeningen betreffende het beleg, enz.

Vroeger in het bezit van J. W. Te Water en J. Kleynenbergh.

Contract van Burgemeesters van Leiden met eenige burgers, 11 Juni 1592. Get. J. Van Hout. Perk. (603 w)

Pieter De la Court, Het welvaaren der stad Leyden. Hs. uit de 17e eeuw. 196 bl. 4°. obl. (784)

Pieter De la Court, Het welvaren der stad Leiden. 1659. Afschrift. 131 bl. f°. (785)

Vgl. B. W. Wttewaall, *Proeve uit een onuitgegeven staathuishoudk. geschrift*. Leiden, 1845.

Memorie wegens Deeken en Hoofdluyden van het Brouwersgilde te Leiden aan den pens. Heemskerck, omtrent den uitvoer van de hop. 1699. In port. f°. (786)

Stukken betreffende het recht der buitengetimmerten en buitenneringen der stad Leiden. 1°. Rapport van D. Van Royen uit het Groot-Privilegieboek 1732. 2°. W. P. Kluit, Adres aan den koning tot behoud van dat privilegie, 21 Sept. 1806. 3°. Koninklijk besluit tot bevestiging van dat privilegie. In port. f°. (787)

Heerlijkheden van de stad Leiden. Geschreven en enkele gedrukte stukken van 1785 tot 1806. Met aanteek. van A. Kluit. In port. f°. (788)

Stukken betreffende de Fabriek-Hallen binnen Leiden, 1806–1815. In port. f°. (789)

Hierbij ook enkele gedrukte stukken.

A. Kluit, Papieren, rakende den stedelijken vrijdom bijzonder der ledematen van de Universiteit te Leiden. In port. f°. (790)

—— Papieren, rakende de Academische vierschaar te Leiden, ter zake C. P. Chastelein. 16 bl. f°. (791)

Het boek Anonymi, genoemt Deutero Jubilon. (Uytgekomen ter gelegenheyd der viering van de tweede eeuw- of jubelfeest der hoogeschool van Leyden, ingesteld op den agtsten van sprokkelm. 1775.) 7 bl. 4°. (792)

Met aanteekening omtrent den tijd der uitgave.

Tweede eeuwfeest van Leidens ontzet en van de stichting der Hoogeschool. In port. 4°. (793)

Vrijheid, blijheid. D. Van Gesscher, IJ-zang, en andere gedichten. Uittreksels uit tijdschriften, bij die gelegenheid verschenen. enz.

Besluit van den Raad van Leiden, 27 Jan. 1807, ter jaarlijksche godsdienstige herinnering aan den Ramp. Afschrift van W. P. Kluit. f°. (689 e)

Dankbetuiging van de Regeering van Leiden aan G. W. Van Gaasbeek, voor bewezen diensten bij en na den ramp van 12 Jan. 1807. Twee stukken op perk. (689 f)

Stukken betreffende erfpachten te Numansdorp of Cromstrijen. 1492. Met register. Afschrift 228 blz. f°. (794)

A. Kluit, Aanteekeningen betreffende Rhynsburg, Catwijk en Leeuwenhorst. In port. f°. (795)

Rentmeesters van Rijnland van 1508 tot 1738, benevens Rekeningen van Rijnland van 1716 tot 1737. 16 bl. 4°. (796)

Keuren en ordonnantiën van het Hoog-Heemraadschap van Rijnland na 1664, gevoegd bij twee exemplaren van de uitgave der vroegere keuren, Leiden 1664. 559 en 693 blz. 4°. (797)

Keuren van het Hoogheemraadschap van Rijnland, van Sept. 1664 tot het midden der 18e eeuw. Met register. 208 bl. 4°. (798)

Stukken betreffende het Hoogheemraadschap van Rijnland. 18e eeuw. 61 bl. f°. (799)

Keuren en privilegiën van het Hoogheemraadschap Rijnland, uit de 17e en 18e eeuw. In port. 4°. (800)

Privilegieboek van Rotterdam. Hs. uit de 17e eeuw. Met register. 172 bl. f°. (801)

Handvesten, privilegiën en andere oorkonden van Rotterdam. Hs. uit de 17e eeuw van tweeërlei hand. Met register. 80 bl. f°. (802)

Uit de verzameling van K. Van Alkemade (*Catal.* der Hss. bl. 17, N°. 149.)

Korten inhoud van alle soodanige Privilegiën, Octrooijen, enz. als successivelijk aan de stad Rotterdam vergunt ende geaccordeert sijn. Hs. uit de 18e eeuw. 28 bl. f°. (803)

Forme van regeringe der stad Rotterdam van ouds aff, getrokken uit het Privilegieboek. Hs. uit de 18e eeuw. 45 bl. f°. (804)

Instructiën-boeck van de Regeering van Rotterdam, behelzende instructiën voor Bailliuw, Dijckgraaff, Thesaurier, enz. Hs. van de 17e en 18e eeuw. 60 bl. f°. (805)

Register, inhoudende eene pertinente notitie van 't gunt door ordre van de HH. Burgemeesters ende Regeerders der stadt Rotterdam is gedaan, betreffende het stuk van de conservatie der prothocollen van de notarissen. Verzameling van gedrukte en geschreven stukken van omstreeks 1650 tot '70. f°. (806, bl. 1—22)

Extracten uit de Resolutiën van de vroedschap te Rotterdam. 1696—'98. 17 bl. f°. (807)

H. Nederburgh, Notulen van het verhandelde in de vroedschap te Rotterdam; rapporten, besognes, enz. 1769—1776. Eig. In port. f°. (808)

—— Notulen van het verhandelde in de vroedschap te Rotterdam; enz. 1777—1779. Eig. In port. f°. (809)

—— Hetzelfde, 1780—1783. In port. f°. (810)

—— Hetzelfde, 1784—1786. In port. f°. (811)

Verlofbrief van Willem I tot fortificatie van Rotterdam, gegeven 22 Mei 1573. Op papier met zegel, en afschriften. f°. (689 g)

Willevort Vroesen, Waeraghtigh verhael van de meuyterye in 1672 binnen Rotterdam tegens de regeringe ontstaan en voorgevallen, mitsg. van 't gunt de personen van eenige voorname regenten aldaer is ontmoet sedert Juny 1672 tot de publicatie van het placcaet van amnestie van 27 Sept. daaraanvolgende. Hs. van K. Van Alkemade. 133 bl. f°. (812)

H. Nederburgh, Stukken betreffende Adriaan Van Schoonhoven, deelgenoot van P. Van Schoonhoven in het Comptoir van Negocie te Rotterdam. Extracten uit de resolutiën van de

Staten v. Holland, het Hof, en de Vroedschap van Rotterdam; requesten, brieven, enz. 1771. In port. f°. (813)

Stukken betreffende M. W. Tijn, wed. J. C. Trapman te Rotterdam. 1776. 20 bl. f°. (814)

Wetten voor de Vaderlandsche Sociëteit te Rotterdam, met de oorspronkelijke handteekeningen der leden. 1786. 10 bl. f°. (815)

Eenige aanteekeningen van hetgene dat in Schiedam is voorgevallen, bij de omwentelingen van Staads- en Stadsbestuur, zoo omtrent de publique zaken, als die den burger betreffen; en hoe dat zich vele personen hebben gedistingeerd om hunne medeburgers te plagen, en smarte aan te doen. 1787. 47 bl. 4°. (816)

Met alphabet. naamlijst van personen en een schimpdicht: „De Scheveningsche visscher, verhalende de eerste zeetocht van Willem V, voorgevallen 19 Jan. 1795."

N. Zus, Schieland uit de oudheyd opgedolven, Gedagt. 12 April 1658. f°. (806. bl. 23--74)

Ordonnantie ende Statuyten der Stede van Schoonhoven, de anno 1557. Hs. uit de 18e eeuw, met Taefel, waarachter afschriften van eenige privilegiën. 158 bl. f°. (817)

Opdrachtsbrief van vier morgen op Spijck. 6 Nov. 1492. Perk. (603 x)

Privilegiën en Keuren van Vianen, van 1336 tot 1566. Meerendeels authentieke afschriften. Hs. op perk. uit de 15e en 16e eeuw. Met register. 44 bl. f°. (818)

Uit de verzameling van B. Huydecoper (*Catal.* N°. 85.)

Schepenbrief van Vianen, 7 Mei 1558. Op perk. (603 y)

Grensscheiding van Leyderdorp en de gemeenten Warmond, Alkemade, Woubrugge, Koudekerk, Hazerswoude, Soeterwoude, Leyden en Oestgeest. Met kaart-teekeningen. 4°. (819)

Missive van die van den Gerechte der stede Woerden aan Schout en Schepenen der stadt Leyden. Woerden 10 Oct. 1701. Betreffende de goederen van zekeren G. W. Kostens. f°. (689 b)

Willem Van Wijnbergen, pastoor van Waerden, verdagvaert gedeputeerden van Waerden. 1516. Perk. (603 z)

Verdragen, ordinantiën, keuren, enz. Holland in het algemeen en Amsterdam in het bijzonder betreffende. Afschriften van meer dan dertig stukken. Hs. uit de 16e eeuw. Met register. 271 bl. f°. (820)

Met aanteek. van M. Temminck.

Stukken betreffende kloosters, kerken benevens andere gestichten der stad Amsterdam. Meerendeels op perk. en van zegels voorzien. In port. (821)

Inhoud: Zeventien oorkonden rakende het St. Margaretha klooster, 1421—1568. — Zes oorkonden rakende het Karthuizers-klooster, 1430—1555. — Twee oorkonden rakende het S. Catharijnen-convent, 1471—1564. — Drie oorkonden rakende de Regularissen, 1433—1532. — Oorkonde van de Minderbroeders, 1462. — Oorkonde van S. Agnieten-klooster, 1498. — Vier oorkonden van S. Lucie-klooster, 1480—'98. — Tien oorkonden rakende het S. Maria Magdalena-klooster, 1456—1533. — Twee oorkonden, rakende het Spinhuis en de kerk van S. Barbara-klooster, 1463. — Compact van Amsterdam met de Observanten te Brussel, 1513. — Twee oorkonden rakende S. Joris en de Lazarij. — Oorkonden van het Bagijnhof, 1415. — Oorkonde van S. Paulus-kerk, 1496. — Oorkonde van het Burgerweeshuis, 1395. — Oorkonde rakende het Gasthuis, 1393. — Een vidimus van 1371. — Een huurbrief van 1394. — Een en twintig schepenbrieven van 1521—1602.

Uitspraken van den Raadt van Holland over geschillen tusschen Schepenen en Burgemeesteren van Amsterdam in 1561. Met een schepenbrief van Amst. van 1574. Gelijktijdige afschriften. 7 bl. 4°. (822)

Schepenbrief van Amsterdam, van 22 Febr. 1584. Perk. (603 aa)

Register der secrete notulen, gehouden bij de Ed. Achtb. Heeren Scheepenen in de respective minuutregisters, berustende in het eerste kasje onder de balie in de Kamer van Schepenen der stad Amsterdam, met alle de datums in margine. 1562—1760. 45 bl. 4°. (823)

Briefje, get. door Jacob Cabeliau, W. Van Zonnenberch, J. Hennebert, J. Spiegel, D. Duvel, F. Van Teylingen en Cl. Hercxsz, tijdens het beleg van Alkmaar heimelijk gezonden aan den Prins van Oranje. 1573. (689 i)

Photogram naar het origineel op het Stadhuis te Alkmaar, met afdruk van den inhoud.

Stukken betreffende G. De Winter, wed. Mr. J. De Dieu te Amsterdam 1769, '70. 24 bl. f°. (824)

Keuren van Drechterland. Hs. op papier uit de 16e eeuw. Met register. 81 bl. 4°. (825)

C. J. Hellingwerf, Oudheid- en geschiedkundige berigten van de Binnen-Egmonden. Met geteekende kaarten en afbeeldingen, 1841, '45. twee Dln. 72 en 23 bl. 4°. (826)

Vgl. *Handel.* 1854, bl. 34 v.

Stadregten van Haarlem. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 38 bl. 4°. (827)

Inhoud: Stadregten van 1390 in vijf-en-veertig artikelen; Handvest van Aelbrecht van Beijeren, 4 Maart 1402; Handvest van Koning Willem van St. Clemensdag 1245 in eene oude vertaling. Vgl. Van Oosten de Bruijn, *Haarlem en hare geschied.* bl. 163 vv.; *Privilegiën van Haarlem* bl. 8 vv., 60 vv.

Instructie gegeven der stede van Haerlem bij Mr. Phillips Wielandt ende Jan Roussen, en andere stukken, meerendeels betreffende Haarlem. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 114 bl. f°. (828)

Verdere inhoud: Extract getogen vuyten Keurbueck gen. het Runge-bouck v. Haerlem. Overdracht der stede van Dordrecht metten stede van H. opten exuwe pondtgelt ende besterffenisse. Overdrachten van Delft, Gouda

en Amsterdam, enz. Extract van der impositie van '95 vuyte Memoriael bouck van Amst. Copie van den stapel tot Dordrecht. Leenrecht Keijserrecht. Als die baeliu sijn vierschaer begindt, enz. Die hantvesten van Rijnland ende costuymen, daernae men procedeert. Concept bij maniere van ommeslach capitael die geschieden soude bij staken. Overdraecht van Amst. met H. Tafel vant gebotbouck, beginnende April 1516. Idem van Oct. 1466. Memorie voor den officiers van de Keyserl. majesteyt. Concordaet ende overdracht van Vuijtrecht. Tafel. Incomingen jaerlicx van de coninckrijcken ende andere heerlicheden van de Coninck van Spangen. Die XII genoten van Vranckrijck, enz.

Vgl. *Handel.* 1856, bl. 42.

Charter van Haarlem van 1466. Perk. (603 ab)

Vidimus (in 't Nederl.) van een privilegie van Graaf Willem VI, gegeven aan die van Hem en Veenhuizen in 1413. Perk. (603 ac)

J. De Wal, Over de aloude regten van het graafschap Loos. 1850. 24 blz. f°. (829)

Vgl. *Handel.* 1850, bl. 43 vv.

Oude costuimen van Loos. Hs. uit de 16e en 17e eeuw, afkomstig uit het Archief van St. Elisabeth in het Graafschap Horne. 38 bl. f°. (830)

Andreas Heinrici, Handvesten, Costumen en Usancien van Waterland, alsmede over de verpondinge van die dorpen. Schildtalen van Amstelland, Waterland, Zeevanck en Gooiland, en het schot van de dorpen in Waterland. Met register der Hoofdstukken. Hs. uit de 17e eeuw. 4°. (501, bl. 1—93)

Kueren en Hantvesten van Scellinckhout in Vrieslandt. Hantvesten van Medemblik. Met registers. Hs. op papier uit de 15e eeuw. 58 bl. 4°. (831)

ZEELAND.

Ant. De Jonge, Staets-beschrijvinge van Zeeland, soo van desselfs pol. regeringe, als citvatie. 1648. 137 bl. f°. (832)

J. De Timmerman Jr., Bijdragen tot de geschiedenis van Holland en Zeeland, benevens uitvoerige aanteekeningen, in een doorschoten exemplaar van zijn Specimen de Unione Hollandiam inter et Zeelandiam, Traj. 1748. f°. (833)

Inhoud: Onderzoek over het afnemen der Zeeuwsche eilanden aan Dirk III en het overdragen aan Boudewijn van Vlaanderen. Oorsprong van een gemeen Hof en Rekenkamer van Holland en Zeeland. Van de Vlaamsche geschillen over Zeeland. Plakkaten uit het Groot Plakaatboek van Vlaanderen, die in het Groot Zeeuwsch Plakaatboek zouden moeten komen. Verschillen tusschen Holland en Zeeland. Grensscheidingen van Zeeland in oude tijden. Redenen waarom het voor Zeeland beter was een afzonderlijk Gerichtshof te hebben, enz.

Oude Keuren van Zeeland. Uitvoerige aanteekeningen bij en tweeerlei register op een doorschoten exemplaar van Chora a Florentio Zelandibus concessa, ab illo et a Dno Henr. de Vorne confirmata. Amst. 1752. 4°. Hs. uit de 18e eeuw. f°. (834)

Nieuwe Keuren van Zeeland. Uitvoerige aanteekeningen bij en register op een doorschoten exemplaar van de Keuren van den lande van Zeeland, enz. Middelburgh. 4°. Hs. uit de 18e eeuw. f°. (835)

Privilegiën en keuren van Zeeland, inzonderheid van Reimerswale. Van de tienden in Zeeland, bijzonder in 1310. Verzameld door P. Bondam uit een afschrift van de privilegiën van Reimerswale, bijeengebracht door De Ruever. 185 bl. f°. (836)

Het oudste privilegie des stapels tot Reymerswale is van 1315. De privilegiën zijn van 6 Juni 1491, waarop volgt eene Ordonnantie op de Draperyneering, gegeven door Boudewijn van Reymerswale enz. enz. 1363. De keuren zijn voor de vleeschhouwers 1502, de vischverkoopers 1482, de handboogschutters 1499, de snijders 1502, de bakkers 1513, de schoenmakers 1473, de vettewariërs 1511.

Accoordt tusschen den Grave van Zeeland ten eenre ende den Eedelluyden vant zelve lant ter andere zijde, beroerende de thyenden, die zij te vuren in pachte gehadt hadden van die van de Capittelen van S. Pieter t'Utrecht, daer nae bij den voorsz. Grave gecoft. 1315. Afschrift. f°. (689 k)

Memorie van 't gene ande Heeren Staten van Zeelandt van wegen de Rekencamer goetgevonden is voorgedragen te worden, op 't versouck van de heeren Magistraet van Vlissingen, volgens de notule in date 11 Sept. 1620. Get. J. Van Vosbergen. Over fortificatiën. f°. (689 l)

Brieven aan de Staten van Zeeland, d° 22 April en 16 Sept. 1620, rakende de bedijkte polder ten halven Crijte. f°. Beschadigd. (689 m)

J. Reigersberg, Request aan de Staten van Zeeland. Orig. f°. Beschadigd. (689 n)

Register volgende de letteren van den A, B, C, op de tien Copulaten, berustende ter Rekenkamer van Zeeland. Item advysboecken, enz. 452 bl. f°. (837)

A. De Jonge van Bruinisse, Register van de Copulaten ter Rekenkamer van Zeeland. 354 bl. f°. (838)

Sommier van de tien Copulaten, berustende ter Rekenkamer van Zeelandt. 144 bl. f°. (839)

Transport van een huis te Middelburg bij Schepenbrief van 13 Jan. 1729. Op perk. met zegels. (603 ad)

Coustumen, ordonnantiën, statuijten der stadt Vlissingen. Vooraf tweė Lofdichtên daarop van H. Willemsz. 1674. Hs. op papier. 100 blz. 8°. (840)

Heerlijkheid van der Vere. Extracten uit de eerste brieven van investiture, gegeven in 1282, 1555, 1566 en 1617. f°. (689 °)

UTRECHT.

J. Van der Beke, Cronyken van den Stigte van Utrecht ende van Holland. Met tafel. Hs. uit de 18e eeuw. 44 bl. 4°. (841)

Arnoldus Drakenborch, Origines Trajectinae, in lectionibus publicis collectae. 67 blz. 4°. (842)

P. Van Musschenbroek, Prospectus van een Supplement op het Groot Utrechtsch Staatenboek van Johan Van de Water. Vierde deel. Met Extract uit de Notulen van Gedep. Staten van Utrecht, 27 Febr. 1789. 8 blz. f°. (843)

Leenbrief van de Staten van Utrecht, betreffende goederen te Maarssen, A°. 1641. Op perk. met zegel. (603 ae)

Ordonnantie ende reglementen, bij de Staten 's Lands van Utrecht gearresteert, den 23 Juni 1674. 4°. (753, bl. 16—18)

A. Kluit, Over de hooge en vrije heerlijkheid der Proostdy van St. Jan te Utrecht, na 1562. Met bewijsstukken en aanmerkingen. 205 blz. f°. (844)

—— Uittreksels en afschriften uit de registers, berustende in de Archieven van het Aartsbisdom te Utrecht. In port. f°. (845)

Hierin afschriften van Oorkonden, o. a. van 30 Oct. 1057 en 29 Nov. 1081, meerendeels in het *Archief* van Dodt van Flensburg vermeld en door Bondam en Kluit gebruikt.

FRIESLAND.

Die eerste Koeren der Vriesen, ende andere Landtrechten ende wilkoeren. Met register. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 317 bl. 4°. (846, bl. 93—228)

Martena's Landboek van Vriesland, gaande tot 14 Aug. 1545. Hs. uit de 16e eeuw. 253 bl. f°. (847)

Bl. 219—227 zijn opengelaten. Uitgegeven in het *Groot Placc.- en Charterboek van Vriesland,* Leeuw. 1778. Dl. II.

J. De Rhoer, Frisia antiqua et medii aevi ex scriptoribus antiquis illustrata. 4°. (45, bl. 53—63)

Voorgelezen in de Maatsch. „Pro excolendo jure patrio", 30 Nov. 1782.

Verba et facta, quae occurrunt in J. H. Beucker Andreae Disquisitione de Juris municipalis Frisici origine, Traj. ad Rh. 1840. 23 bl. f°. (848)

Aanklagt tegen de HH. Valkenaar, Manger, Coopmans en Van Kooten, professoren te Franeker, als leden van zeker Genootschap genaamd: Fraterniteit. 15 bl. f°. (849)

Inhond: Brief van de Curatoren aan de Staten van Friesland, d° 27 Febr. 1787. Advies van het kwartier van Z. Wouden. Extract uit de Resol. van Gedep. Staten, 12 Mei 1787. Waarschuwing en last aan Valkenaar gegeven. Request van de professoren aan de Staten. Verklaring van Studenten. Nominatie van te benoemen hoogleeraren. Vgl. G. Bruining, *Herinneringen* Dordr. 1830, bl. 60.

Charter van Harlingen. A°. 1592. Perk. (603 af)

Schepenbrief van Harlingen, van 15 Juni 1592. Op perk. met zegel. (603 ag)

Register van de Ed. Agtb. Heeren Vroedschap binnen Leeuwarden, welke successive verkoeren zijn, beginnende met den jaare 1657 tot nu toe (1776). 11 bl. 4°. (850)

OVERIJSEL.

Land- en dijkrechten van Overijsel, Drenthe en Gelderland. Hs. van 1574 met gekl. titels en wapens. 222 bl. f°. (851)

Inhoud: Reformatie op het Landrecht van Overijssel begonnen door George Schenck (1541). Dyckrecht van Sallandt. Dyckrecht des lands van Mastenbroek. Ordonn. der rechten en statuten 's lands van Drenthe. Rechten en Statuten der stad en heerl. van Linghen. Landrecht des Furstendoms Gelre. Dyckrecht des kerspels van Camperveen.

Johan Van Bloijs, Hierna volgen de Lantrechten van Overyssele a° 1551. Hs. op papier, van 1583. 80 bl. 8°. (852)

De 56 eerste bladz. zijn uitgegeven in J. W. Racer, *Overijsselsche Gedenkstukken,* St. III, Campen 1784, alwaar in St. II, bl. 289 ook voorkomt de acte van overdracht van Overijsel aan Karel V (Hs. f°. 71). Met register van hetgeen niet is uitgegeven, van Dr. L. J. F. Janssen.

Aanteekeningen op de Lantrechten van Overijssel. Zwolle 1676. 4°. (853)

Koopbrief van een huis in Kampen, 1537. Perk. (603 ab)

Olde-huis te Vollenhove. Schetsteekening naar E. P. Seydel, gecopieerd door J. C. Wendel, 1854, f°. (689 p)

Vgl. *Handel.* 1854, bl. 36.

GRONINGEN.

Lantrechten van Groeninghen en Ummelanden, 7 boecken. Tractaet tusschen Z. Keis. Maj. ende der stadt Groeninghen ende den Ummelanden, 10 Jan. 1550. Hs. op papier uit de 16 eeuw. 4°. (846, bl. 1—92)

Stadtrechten van Groningen. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 4°. (846, bl. 229—317)

Dat staedtboeck van Gronyngen in negen boeken. Met register en andere stukken hierbij behoorende. Hs. op papier uit de 16e eeuw. 226 blz. 4°. (854)

Opgenomen in de Werken van het Groninger Genootschap „Pro excolendo Jure Patrio" Dl. V.

Instructie voer den Luitenant ende Hoeftmannen sampt voer den Secretaris ende Dienaren der Gerichtkamers van de provincie der stadt Groeningen ende der Ommelanden, waer na se sich van wegen die Hoege Overicheidt ende Heerlicheidt derselver in de bedieninge harer ampts respectivelyck sullen hebben te reguleren. Hs. uit het begin der 17e eeuw. 33 bl. 4°. (855)

REIZEN

IN- EN BUITEN NEDERLAND.

Warachtige bescryvinge der Jerusalemsche reyse ende des berchs Synai, tot S. Cathlijnen gedaen by den eersaemen Jan aerts Riddere, borger der steden van Mechelen, metten grooten factour van Portugael don Juan, int Jaer 1484. Hs. op papier uit het laatst der 16e eeuw, 94 bl. 4°. (856)

Ant. Marganetti, Breve Instruttion all Viaggio d'Italia per il M. Hl. Sig. Hooft. 1608. 22 bl. 8°. (857)

George Rataller Doubleth, Journael van de Mechelsche reyse, Dec. 1653 tot 23 Maart 1655. Uitvoerig dagboek van al wat den schrijver wedervaren is, tijdens hij als raadsheer in de Chambre-miparti te Mechelen vertoefde. 901 bl. 4°. (858)

Vgl. Dr. R. Fruin in *De Gids*, 1869, IV.

Jacobus Gronovius, Dagverhaal eener reis naar Spanje en naar Italië in 1672, '73. Eig. Hs. in den vorm van een zakboekje. 37 bl. 8°. (859)

Vgl. *Handel.* v. d Maatsch. 1857, bl. 62.

—— Journaal van zijn verblijf in Italië van Oct. 1673 tot 5 Maart 1674. 13 bl. 8°. (860)

Journaal van een reysie van Zaandam na Braband en Vlaanderen, door A. L., J. S. en P. K. A°. 1728. 24 bl. 4°. (861)

Reisje, gedaan in Mei 1731 van Amsterdam naar Brabant en Luik, en terug, door J. en P. Van der Streng, C. Groen, H. Van Cuyghem, Jan, Jacob en Joost Van Eyberge. 57 bl. 8°. (862)

J. F. De Dompierre de Jonquieres, Journal d'un voyage de la Haye à Coppenhague en 1798. 115 blz. 4°. (863)

J. C. W. Le Jeune, Journal d'un voyage en Zeelande, 1786. — Journaal van een reisje met het groote jacht van Rotterdam naar de Moerdijk. 1793. — Lettres sur la Westphalie, la Basse-Saxe et le Danemarc, écrites depuis 1799 jusqu'a 1802. In port. 4°. (864)

D. U. Heinemeyer, Aanteekeningen gedurende zijn verblijf in Nederland. Einde der 18e eeuw. 4°. (865)

J. J. F. Wap, Het Groothertogdom Luxemburg, uit een geschied- en aardrijkskundig oogpunt beschouwd door een Noord-Nederl. bezoeker, ter plaatse-zelve opgemaakt in 1847, doch enkel voor persoonlijk gebruik bestemd. f°. (866)

Met kaart, zeven gezichten op Luxemburg en Wolferdinge, en brieven hierop betrekkelijk.

LEVENSBESCHRIJVINGEN.

D. U. Heinemeyer, Das gelehrte Batavien oder Lexicon der Schriftsteller der Batavische Republik. Biografie en Bibliografie van de in het begin der 19e eeuw levende Nederlandsche geleerden en letterkundigen. In losse aanteek., alphabetisch geordend, in 21 port. 4°. (867)

Van Strijen, Aanteekeningen van verschillenden aard: Gezegden van Boxhorn, Grafschrift op Schonaeus, Genealogie van Jacob De Wit, enz. 31 bl. 8°. (868)

J. Koning, Verhandeling over Jan Van Hout, secretaris v. Leid. Met letterk. bijl. 52 bl. (869)
Uit de bibliotheek van D. C. en J. J. Van Voorst (*Catal.* N°. 416.)

Levensbijzonderheden van Joh. Badon, J. Chr. Baum, Chr. M. B. Van den Boge, J. Bosman, P. Bosveld, G. Colonius, B. Elikink, Margriet Van Essen, H. Muntinghe, G. R. Nanninga, B. Nieuwenhuizen, B. Nieuhoff, Iz. Van Nuyssenburg, Alb. Schultens, A. C. W. Staring, E. Tinga, C. Zillesen. Met opgave van hunne geschriften. 4°. (870)

J. Van Lennep, Maria van Bourgondië. — L. Reael. — Een wakker man. — Kornelia Vossius. — Eig. 4°. (871)

Testament van Hadr. Beverland. 1704. Latijn. Afschrift van H. W. T. Tydeman. (689 q)

W. Bilderdijk, Mijne biografie. Eigenh. opstel, met inleiding. f°. (872)
Opgenomen in Bilderdijks, *Gesch. d. Vaderl.* Dl. XI, bl. 165 vv. XIII, 29 vv.

Stukken door W. Bilderdijk zelven bijeengebracht voor zijne biografie. 194 bl. f°. (873)
Hierin een aantal officieele bescheiden, benoemingen, uitnoodigingen, brieven, alsmede minuten en afschriften van brieven en andere stukken, door Bilderdijk geschreven en gesteld.

Requesten, dispositiën, correspondentiën, rekeningen, enz. betreffende de vicarye, in het bezit van Mr. W. Bilderdijk. In port. f°. (874)
Afkomstig uit de verzameling van L. C. Luzac.

Stukken betreffende de boedelscheiding van Mr. W. Bilderdijk en C. W. Schweickhard. 8 blz. f°. (875)

Memorie tot aanbeveling van Mr. W. Bilderdijk voor den post van hoogl. in de rechten aan de Academie te Lingen. 6 bl. f°. (876)

Bilderdijkiana. Brieven, aanteekeningen, afschriften van origineele bescheiden enz. betreffende de genealogie en levensgeschiedenis van W. Bilderdijk. f°. (877 I)
Verzameld door Dr. J. J. F. Wap.
Gebruikt bij de samenstelling van Dr. Wap's monografie over Bilderdijk.

Bilderdijks gedenkteeken. Verzameling van brieven, courant-artikelen en andere gedrukte bescheiden. f°. (877 II)
Bijeengebracht en aan de Maatschappij geschonken door Dr. J. J. F. Wap.

Verzameling van Bijdragen tot het leven en de werken van W. Bilderdijk, alsmede de correspondentie, door Dr. Wap gedurende eenige jaren over Bilderdijk gevoerd. Verzameld door Dr. J. J. F. Wap. 4°. en twee port. 8°. (878)
Hierin o. a. De Toespraak van Dr. Wap bij de Gedenksteenplaatsing te 's Gravenhage, portretten van Bilderdijk en zijne beide vrouwen, afbeeldingen van Bilderdijks huis te Haarlem, ontwerpen van monumenten, teekeningen, gedichten, bio- en bibliografische aanteekeningen, enz.

Pieter Jacob De Bije, Korte beschrijving van zijne eigene levensloop, geb. 1768, met aanteekeningen. 59 bl. f°. (879)
Vgl. *Handel.* 1837, bl. 12 vv.

W. C. Ackersdijk, Memoria Copesiana, sive de H. Copesii Jcti vita et studiis commentariolus. In port. 4°. (880)
Met daarbij behoorende brieven en adviezen van de leden der Commissie voor Geschied- en Oudheidkunde.

Testamentum Joh. a Cranevelt, decanus Eccl. S. Petris, per Joh. De Riddere, notarius, 1 Maart 1565. Op perk. met zegel. (603 a1)

Doctorale bul, Diploma's, bewijzen van lidmaatschap van geleerde en letterkundige genootschappen, enz. van J. Le Francq van Berkhey. In port. (881)

K. J. R. Van Harderwijk, Levensbijzonderheden, door hemzelven opgeteekend. Aangevuld door J. T. Bodel Nijenhuis. 8 bl. 8°. (882)

R. Hogerbeets, Eig. familie-aanteekeningen. 4°. (883)

M. Tydeman. Leven en karakter van Mr. Joh. Hop, laatst thesorier-generaal der Vereenigde Nederlanden. Eig. 75 bl. 4°. (884)
Met brieven van J. Hop (Den Haag, 5 Jan. 1751), F. V. d. Hoop, J. V. d. Wijnpersse, W. Royer en eene „Memorie van consideratiën op het Leven van J. Hop door M. Tydeman" van H. Van Wijn.

J. Jacobson (?), Levensbeschrijving van Janus Secundus. 1778. 11 bl. 4°. (885)
Bij het Genootschap: Kunst wordt door arbeid verkregen" ingeleverd. Vgl. *Handel.* van dat Gen. 1777, bl. 9, '78 bl. 6.

Diploma's van lidmaatschappen van geleerde en letterkundige genootschappen van J. C. W. Le Jeune. (886 a)

J. H. Van Kinsbergen. Brief (d°. 15 Maart 1800) over zijn leven en zijne geschriften, met aanteekeningen van D. U. Heinemeyer en afschrift van de officieele kennisgeving aan de Staten van zijne benoeming tot Admiraal van de Deensche vloot. (887)

Levensbeschrijving van A. Kluit en bibliografie zijner geschriften. f°. (888)

Aanteekeningen betreffende de familie Modé en gevoegd bij Mr. W. Van Dam, een gedrukt Latijnsch grafschrift op Johanna Hoogerbeets (geh. met Van Dam) (889)

Gijsberts Japiks. Verhandeling over het leven en den dood van Philippus van Mornay, uit het Fransch forfriescht, en door P. C. Scheltema in het Nederlandsch overgebracht. 4°. (460, blz. 1—60)

Beroepsbrief van J. De Rhoer tot predikant te Delden, 1745; benoeming tot hoogl. te Deventer, 1745; ontslag als pred. te Delden, '45; benoeming tot hoogl. te Groningen, '67. (886 b)

Everhard Van Reydt. Copie van zijn Testament, benevens opgave der kinderen van Dr. Johan Van Reydt. f°. (691, bl. 1—4)

Extract uit het Land-reces, 19 Febr. 1592, op die saeck van Ev. V. Reidt ende C. Van den Sande. Afschrift. f°. (691, bl. 26)

Geschiedk. aanteekeningen betreffende Ev. V. Reydt, door Van Hasselt. f°. (691, bl. 28 v.)

B. P. Van Wesele Scholten, Aanteekeningen betreffende den Zweedschen staatsman J. A. Salvius, benevens inhoudsopgave van brieven van Salvius aan De Groot. Eig. en in afschrift. Met aanteek. van J. T. Bodel Nijenhuis. f°. (886 c)

Hierbij rapport, in Dec. 1861 uitgebracht in Koninkl. Acad. van Wetenschappen, Afd. Letterkunde. Uitgegeven in de *Handel. en Meded.* van de Maatsch. 1862.

P. Hofman Peerlkamp, De vita Jos. Scaligeri. Oratio habita 17 Sept. 1834. Met bijlagen. In port. 4°. (890)

M. Tydeman, Eigenhandige levensbeschrijving. Geb. 1741, gest. 1825. Afschrift van H. W. T. Tydeman. 153 bl. 4°. (891)

M. en H. W. Tydeman, Aanteekeningen van verschillenden aard, benevens stukken die op hunne levensgeschiedenis betrekking hebben. In port. 4°. (892)

C. J. Wenckebach, Berigten aangaande Pieter Verleus. 8°. (886 d)

J. T. Bodel Nijenhuis, H. Van Wijn in zijn karakter en zijne letterkundige werkzaamheden vluchtig geschetst. Opgemaakt uit zijne minuutbrieven. 1835. 22 bl. 4°. (893)

Verzameling van brieven en bescheiden van en betreffende Cornelis en Karel Van Oeckelen, Mr. S. Keijzer en Mr. P. Van Ghert. In port. 8. (894)

Hierbij verschillende artikelen van Dr. J. J. F. Wap.

—— van brieven en bescheiden van en betreffende J. H. Lubeck, C. G. Withuys, Mr. F. A. Brn Van Hall, G. De Meyer, Mr. L. J. H. Borret en F. Dunkler. In port. 8°. (895)

Met verschillende artikelen van denz.

—— van brieven en bescheiden van en betreffende P. Weiland, Mr. J. A. Weiland, A. Schelfhout, Jhr. Mr. Van Oldenbarneveld gen. Witte Tullingh, Jhr. Mr. C. A. Van Sypesteijn en J. W. Kröller. In port. 8°. (896)

Hierbij artikelen van denz., alsmede Dichtbloemenoffer van Mevr. Bongartz, geb. Smeets.

—— van brieven en andere bescheiden van en betreffende Mr. J. Van 's Gravenweert. In port. 8°. (897)

Hierbij een levensbericht en artikelen van denz., gedrukte Leerredenen van W. Zegers Jzn. enz.

—— van brieven en andere bescheiden van en betreffende Jhr. Mr. A. G. A. Ridder Van Rappard en Mr. G. Dornseiffen. In port. 8°. (898)

Met het levensbericht van J. De Bosch Kemper, artikelen en gedichten van J. J. F. Wap.

—— van stukken en brieven van en betreffende de beide hoogleeraren J. M. Schrant. In port. 8°. (899)

Met artikelen van denz.

ALBA AMICORUM, ENZ.

P. Baldaeus, Album amicorum. 1650—1654. 166 bl. 8°. Obl. (900)

Met handteek. van A. Hulsius, A. Cloppenburch, A. Vierssen, M. Pasor, Chr. Schotanus, M. Schoock, R. Junius, R. Sixtus, D. a Renesse, G. Mees, A. Montanus, en anderen.
Uit de verzameling van J. T. Bodel Nijenhuis.

Antonius à Blonck, Album celeberrimorum et doctissimorum virorum. 1598. 144 bl. 8°. (901)

Met handteek. van G. Tuning, G. Bontius, S. Lubbertus, H. Scotanus M. Lydius, J. Scaliger, B. Vulcanius, F. Junius, P. Merula, L. Trelcatius, F. Gomarus, C. De Groot en anderen.
Uit bovengen. verzameling.

Arnoldus Buchelius, Album amicorum. 1590—1676. 103 blz. 8°. Obl. (902)

Met handteek., wapens en teekeningen van Abr. Bloemaert, Ruijsius, J. Scaliger, P. Moreelse, P. Scriverius, Ph. Cluverius, Th. Erpenius, E. Vorstius, D. Heinsius, Ph. en R. Van Tuyll v. Serooskerke, G. Van Reede van de Vuers, P. Van Veen, C. De Pas, G. Voetius, G. Stratenus, J. G. Graevius, Fr. Burman, enz.
Uit bovengen. verzameling.

Lijst der autographen, die voorkomen in het Album van L. Van Santen. f°. (886 e)

Petr. Schenck van Elberfeld, Album Amicorum, 1700 en vv. j. 281 blz. 4°. Obl. (903)

Met handteek. van Augustus, koning v. Polen, vorsten van de Paltz, Liechtenstein, Saxen, enz. Menno Brn Van Coehoorn, Wassenaar Obdam, Adr. Reland, J. Clericus, D. Van Hoogstraten, J. Basnage en anderen.
Uit bovengenoemde verzameling.

Vriendenrolle van P. Verleus, stadsbode te Leiden, hem aangeboden op zijn een en zeventigsten verjaardag, 1792. 99 blz. 4°. Obl. In koker. (904)

Met bijschriften in poëzy en proza van D. Van Alphen, P. J. B. C. Van der Aa, A. C. Delfos, P. J. De Fremery, Ew. Hollebeek, W. Hoogvliet, N. Hinlopen, J. Luchtmans, H. A. Schultens, J. Steenwinkel, B. Voorda, N. S. Van Winter, P. Weyland, G. Zoutmaat, e. a. Benevens teekeningen van Christina Chalon, e. a.

L. Van Weleveld, Genealogie van het geslacht van den Amiraal J. C. Rijk. Met wapen in kleuren. 1848. 10 bl. gr. f°. (905)

Geslachtregisters van de familie Van Laren, van het midden der 16e tot het begin der 19e eeuw. 40 en 8 bl. f°. (906)

Met oude bescheiden en aanteekeningen.

Stukken en bescheiden betreffende het geslacht Bronchorst tot Batenburch, van 1603 en 1662. Op perk. en op papier. (603 sk)

Genealogie van het geslacht Van Boetselaer. Uit echte bescheiden opgemaakt. f°. (886 f)

Genealogische aanteekeningen betreffende P. De la Rue, Nic. Lynckens en de fam. De Croesere. 4°. (886 g)

BRIEVEN

VAN NEDERLANDERS.

[N(ederl.), F(ransch), H(oogd.), E(ngelsch), L(atijn), e(eigenh.) g(eteek.)]

Aa, C. C. H. van der, 2 aan J. le Francq van Berkhey, Haarlem 1763, '77. N. e. g.

Abbinga, Auke Sjoerds, aan D. U. Heinemeyer, Franeker 1801. N. e. g.

Met bio- en bibliografie van Auke Wybrans Abbinga.

Abbinga, J., aan D. U. Heinemeyer, Winschoten 1800. N. e. g.

Abresch, F. L., aan M. Tydeman, Zwolle 1769. N. e. g.

Abresch, P., 2 aan M. Tydeman, Utrecht 1758, Groningen 1793. L. en N. e. g.

Acker, V. H., 2 aan D. U. Heinemeyer, Hattem 1799, 1800. L. e. g.

Met eig. Latijnsche bio- en bibliografie.

Ackersdijck, J., aan H. W. Tydeman, Brussel 1847. N. e. g.

Onderaan een paar regels van Horace Say te Brussel.

Ackersdijck, W. C., 2 aan M. Tydeman, Utrecht 1810. N. e. g.

— — aan H. W. Tydeman, Rotterdam 1826. N. e. g.

Adama, H., 2 aan M. Tydeman, Zwolle 1777, '80. N. e. g.

Adriani, A., aan M. Tydeman, Groningen 1778. L. e. g.

Aerssen, C. van, aan M. Tydeman, Amst. 1784. N. e. g.

Alewijn, G., aan M. Tydeman, Baale (?) 1767. en een z. j. N. e. g.

Alewijn, W., aan M. Tydeman, Amst. 1789. N. e. g.

Alewijn, Z. H., 2 aan F van Lelyveld, 1770. N. e. g.

Met eenige aanteekeningen.

— — 93 aan M. Tydeman, Amst. Utr. Den Haag en Loosdrecht, 1763—'88. L. en N. e. g.

Alphen, D. Van., aan A. Kluit, Leid. 1775. N. e. g.

— — 2 aan N. N. Leyden, 1772, '80. N. e. g.

Alphen, D. F. Van, 4 aan H. W. Tydeman, Leiden, 1822, '27, '40. N. e. g.

Alphen, H. Van, 4 aan M. Tydeman, Utrecht, Leiden, Den Haag 1765, '68. '92. N. e. g.

— — 2 aan N. N., Den Haag, Utrecht 1766, '94. N. e. g.

Alstorphius Grevelink, aan H. W. Tydeman, Assen 1840. N. e. g.

Ameshoff, Azn. H., aan M. Tydeman, Amst. 1807. N. e. g.

Ameshoff, P. J., aan (J. J. Dodt), Amst. 1836. N. e. g.

Andriessen, Jak.zn. A., 3 aan N. N., Vere 1760, '63, '64. N. e. g.

Arnoldi, N., aan Willem IV, Leeuw. 1731. F. Facs.

Arntzenius H., aan H. W. Tydeman, Utr. 1837. N. e. g.

Arntzenius, J. O., aan H. W. Tydeman, Harderwijk 1810. N. e. g.

Arntzenius, P. N., aan M. Tydeman, Amst. 1771. L. e.

Arrenberg, R., 2 aan D. U. Heinemeyer, Rott. 1799. N. e. g.

Assen, W. van, aan M. Tydeman, Bladel 1775. N. e. g.

Assendelft, A. Van, 3 aan N. N., Assendelft 1766, '69, '90. N. e. g.

Austen, J. E., aan M. Tydeman, Middelb. 1777. N. e. g.

Backer de Jonge, C., aan A. Kluit, Den Haag 1786. N. e. g.

Backer, G., aan G. van Loon, Backershagen 1748. N. e. g.

Bagelen, E. W. J., aan D. U. Heinemeyer, z. j. N. e. g.

Bake, H. A., aan D. U. Heinemeyer, Leiden 1801. N. e. g.
Met eig. bio- en bibliografie.

Bakker, P., 3 aan M. Tydeman, Middelburg 1767, '69. L. e.

Bakker, P. Huisinga, aan J. W. Te Water, Amst. 1775. N. e.

—— 2 aan N. N., Amst. 1768, '76. N. e. g.

Barels, J. M., aan A. Kluit, Amst. 1773. N. e. g.
Met aanteekeningen.

Barlinckhoff, J., aan D. U. Heinemeyer, Scheemda 1799. L. e. g.

Barueth, J., aan N. N., Dordr. 1778. N. e. g.

Bemmelen, Abr. Van, aan D. U. Heinemeyer, Delft 1800. N. e. g.

Bemmelen, J. Van, aan D. U. Heinemeyer, Leiden 1799. N. e. g.

Berg, A. Van den, aan D. U. Heinemeyer, Arnh. 1800. N. e. g.
Met eig. bibliographie en aant. van Heinemeyer.

—— 2 aan A. Kluit, Barnev. 1769. N. e. g.

—— 3 aan N. N., Barnev. 1768, '69, '73. N. e. g.

Berkhey, J. Le Francq van, aan J. W. Te Water, Leiden 1802. N. e. g.

Bernard, A.(?), aan M. Tydeman, Utrecht 1769. L. e. g.

Betouw, J. In de, aan J. W. te Water, Nijmegen 1818. N. e. g.

Beucker Andreae, D. J., aan H. W. Tydeman, Leeuw. 1825. N. e. g.

—— aan N. N., Leeuw. 1810. N. e. g.

Bicker, L., 2 aan D. U. Heinemeyer, Rott. 1799. N. en F. e g.
Met eig. bibliografie.

Bijl, aan N. N., 1829. N. e. g.

Bijllaardt, H. Van, aan M. Tydeman, Utrecht 1778. N. e. g.

Bilderdijk, L. W., 2 aan L. C. Luzac, 1831. N. e. g.

Bilderdijk, W., aan P. Van den Bosch, Amst. 1780. N. e. g.

—— 46 aan L. C. Luzac, 1817—'30.
Hierbij bladen postpapier van Bilderdijk, enz.

—— aan M. Tydeman, 1813. N. e. g.

—— 2 aan N. N., 1783, 1821. N. e. g.

Binnevest, D. S. Van, aan N. N., Deventer 1773. N. e.

Blaeuw, (?) aan M. Tydeman, Zwolle 19 Prairial, 3e ann. rep. F. e. g.

Blussé, A., aan N. N., 1800. N. e. g.

Blussé, P., aan D. U. Heinemeyer, Dordrecht 1800. N. e. g.
Met eig. biografie der fam. Blussé.

Boddaert, P., 2 aan N. N., Middelb. 1746, '97. N. e. g.

Boddens, M. A., Wed. Gobius, aan W. A. Van Spaen Lalecq, Cleve 1803. N. e. g.

Boelensz, J., aan G. Bicker, Embden 1586. N. e. g.

Boers, C., aan M. Tydeman, Leiden 1780. N. e. g.

Boers, F. W., 7 aan M. Tydeman, Delft 1804. '5, '6. N. e. g.

Bok, aan H. W. Tydeman, Den Haag 1828. N. e. g.

Bolhuis, L. Van, aan A. Van Assendelft, Gron. 1786. N. e. g.

—— aan P. Van den Bosch, Oostwold 1780. N. e.

Bondam, P., 5 aan A. Kluit, Utrecht 1779, '80, '93. N. e. g.

—— 9 aan M. Tydeman, Harderwijk, Kampen en Utrecht 1764, '67, '72, '87. N. e. g.

—— aan H. Van Wijn, Harderw. 1769. N. Afschrift.

—— aan N. N., Utrecht 1779. N. e. g.

Bonnet, G., aan D. U. Heinemeyer, Utrecht 1800. N. e. g.
Met eig. bibliografie.

—— 4 aan M. Tydeman, Utrecht 1766, '75, '77, '93. N. e. g.

Bonnet, geb. Wesseling, A. A., aan M. Tydeman, Zuilen 1786. N. e. g.

Boonzajer, C. G., aan H. W. Tydeman, Gorinchem 1838. N. e. g.

Bosch, S., 3 aan A. Kluit, Rott. 1780, 1801. N. e. g.

Bosch, B. **De**, 2 aan N. N., Amst. 1768, '72. N. e. g.

Bosch, J. **De**, 6 aan M. Tydeman, Amst. 1802, '4, 5, '7. N. e. g.

Bosch, P. **Van den**, 2 aan N. N., Zwammerdam en Leiden 1768, '80. N. e. g.

Bosscha, H., aan D. U. Heinemeyer, z. j. F. e. g.

Bosscha, J., aan M. Tydeman, Leeuw. 1773. N. e. g.

Bosveld, P., aan A. Kluit, z. pl. of j. N. e. g.

Boxman, A., 3 aan H. W. Tydeman, Gorinchem 1817, '21. N. e. g.

Brandt, J., aan R. Leers, Amst. 1705. N. e. g.

Breda, F. **Van**, 3 aan M. Tydeman, Gouda 1781, '85. N. e. g.

Brederode, H. **van**, aan Margaretha van Parma, 1567. F. Afschrift van A. Kluit.

Brender a Brandis, G., aan J. Le Francq van Berkhey, Amst. 1778. N. e. g.

—— aan D. U. Heinemeyer, Amst. 1800. N. e. g.

Bresser, A., 6 aan M. Tydeman, IJselstein, Brielle, Hees 1760, '66, '72, '87. L. en N. e. g.

Breugel, H. G. **Van**, aan D. U. Heinemeyer, 1800. H. e.

Broecke Hoekstra, A. **Ten**, 18 aan W. Bilderdijk, Haarlem, Dockum, Leuven, Amst. 1816—'19, '21, '27. N. e. g.

—— aan N. N., Haarlem 1814. N. e. g.

Broedelet, aan M. Tydeman, 1762. N. e. g.

Broes, B., aan N. N., Dalem 1780. N. e. g.

Broes, W., 3 aan H. W. Tydeman, Amst. z. j. N. e. g.

Brouwer, P., aan A. Kluit, Dordr. 1777. N. e. g.

Brouwer, P. W., aan M. Tydeman, z. pl. of j. N. e. g.

Bruijn, M. **De**, aan M. Tydeman, Amst. 1773. N. e. g.

Bruijn, S. v. F. **De**, van D. U. Heinemeyer, Amst. 1800. F. e. g.

Bruijskerk aan M. Tydeman, Harderwijk 1764. N. e. g.

Bruinier, N., aan M. Tydeman, Twisk 1765. N. e. g.

Bruinier, W. H., aan M. Tydeman, Haarlem 1775. N. e. g.

Bruining, H. A., 2 aan M. Tydeman, Colhorn en Veere 1766. N. e. g.

—— aan N. N., Colhorn 1766. N. e.

Brunings aan D. U. Heinemeyer, Zwaenenburg 1800. F. e. g.

Buchelius, Arn., 14 aan C. Barlaeus, 1627—'25; 2 aan P. Scriverius, 1627; 2 aan Ad. Vorstius, 1629, '39; 2 aan A. M. a. Schurman, 1629, '33; 2 aan J. J. Pontanus, z. j., 1 aan G. Vossius, 1628; aan J. Beverovicius, 1636; aan J. F. Gronovius, 1639; aan Van Tienhoven en Boot. L. Afschriften.

Met opgave van Brieven aan Buchelius.

Buma, L. A., aan H. W. Tydeman, Makkum 1813. L. e. g.

Burman, P., 2 aan A. Kluit, Amst. 1765, '77. N. e. g.

Burmania, E. M. **Van**, 2 aan A. Kluit, Weidum en Leeuw. 1782, 86. N. e. g.

—— 2 aan M. Tydeman, Leeuw. 1766. L. en N. e. g.

—— aan N. N., Leeuw. 1785. N. e. g.

Burmania, G. O. **Van**, aan Van Sytsema, Den Haag 1752. N. e. g.

Bus de Ghisignies, L. **De**, aan H. W. Tydeman, Den Helder 1830. F. e. g.

Calkoen, H., aan J. Le Francq van Berkhey, Amst. 1800. N. e. g.

Calkoen, J. **Van Beeck**, 4 aan M. Tydeman, Utrecht 1803, '4. N. e. g.

Camper, A. G., aan M. Tydeman, Kl. Latium, 1805. N. e. g.

Camphuyzen, C., aan N. N., Breda 1786. N. e. g.

Cannegieter, H., 2 aan M. Ackersdijk, Franeker 1758, '59. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Arnhem 1767, '68. N. e. g.

Capelle, H. **Van de**, aan A. Kluit, Amst. 1778. N. e. g.

Capellen, J. D. **van der**, aan F. van Lelyveld Wittenstein, 1768. N. e. g.

—— 9 aan M. Tydeman, Bakenburg, Wittenstein en Zwolle 1764, '65, '67, '68, '72. F. en N. e. g.

Capellen, R. **Van der**, aan F. Van Lelyveld, Utrecht 1766. N. e. g.

Capellen, R. J. **Van der**, aan J. De Kruyff, Lathmer 1773. N. e. g.

Carbasius, Cz. N., aan H. W. Tydeman, Den Haag 1833. N. e. g.

Casembroot, E. A. O. **De**, aan H. W. Tydeman, Leiden 1854. N. e. g.

Cerff, J. **De**, aan Mej. E. Paets, Amst. 1739. N. e. g.

Chalmot, J. A. De, aan D. U. Heinemeyer, Kampen 1800. N. e. g.

—— 2 aan M. Tydeman, 1799. N. e. g.

Chaufepié, G. S. De, aan M. Tydeman, Delft 1807. F. e. g.

Chelius, J. W. E., 3 aan A. Kluit, Den Haag, 1787, '90, '91. N. e. g.

Chevalier, P., aan M. Tydeman, Groningen 1778, '82. N. e. g.

Chernak, L., aan M. Tydeman, Dev. 1776. L. e. g.

Clarisse, J., aan E. Maaskamp, Leiden 1822. N. e. g.

—— aan H. W. Tydeman, Leiden 1838. N. e. g.

Clavareau, C. J., aan H. W. Tydeman, Maastricht 1827. F. e. g.

Cleijn, C., aan N. N., Den Briel 1773. N. e.

Cleve, Johanna C., aan A. Uyttenhoven, Den Haag 1817. N. e. g.

Clignett, J. A., 2 aan W. Bilderdijk, Den Haag 1817, '18. N. e. g.

—— aan H. W. Tydeman, Den Haag 1820. N. e. g.

—— aan N. N., Leyden 1783. N. e. g.

Cock, H., aan H. W. Tydeman, Leid. 1843. N. e. g.

Convent, J. Van, aan A. Kluit, (Middelburg ?) z. j. N. e. g.

Copes, H., 5 aan B. Bachinius, Bologna, Florence, Rome 1695, en een fragment. L. Afschriften.

—— aan R. Bormans, Livorno 1696. N. Afschrift.

—— aan C. Carpzovius, Frankfort a/M. 1695. L. Afschrift.

—— aan J. B. Ceffis, Venetië 1695. L. Twee Afschriften.

—— aan Chr. Cellarius, Leipzig 1695. L. Afschrift. Benevens een fragment.

—— 9 aan G. Cuper, Frankf. a/M., Rome, Livorno en 's Hertogenb. L. Afschriften, deels onvolledig.

—— 19 aan A. Magliabechius, Padua, Venetië, Bologna, Livorno, Rome en 's Hertogenbosch 1695, '96, '98. L. Afschriften, deels onvolledig.

—— aan P. Mandosius, Rome 1695. L. Afschrift. Geschonden.

Copes, W. H., aan H. Copes, Utrecht 1691. L. e. g.

Cordes, L. G., aan D. U. Heinemeyer, Zwolle 1800 H. e. g.

Cornelis, Jan, in het St. Barbara convent te Amersfoort, aan »mijn beminde moeder ende allen geestelijke kijnderen". Adres »Ant Clooster". Z. j. Op papier.

Craght, M. Van der, aan A. Kluit, Den Haag 1780. N. e. g.

Craght, M. Van der, aan N. N., Den Haag 1780. N. e. g.

Crane, M. J. De, aan N. N., Hoorn 1769. N. e.

Cras, H. C., aan H. W. Tydeman, Amst. 1820. N. e. g.

Cremer, J., aan A. Kluit, Hulst 1774. N. e. g.

Cunaeus, P., 2 aan R. Hogerbeets, Leiden 1614, '15. L. e.

Cuper, G., aan Nic. Witsen, 1709. N. e. g.

Da Costa, A., aan H. W. Tydeman, Amst. 1820. N. e. g.

Da Costa, J., aan W. Bilderdijk, Amst. 1843. N. e. g.

—— 3 aan H. W. Tydeman, Amst. 1823, '32, '36. N. e. g.

Damme, P. Van, aan A. Kluit, Amst. 1775. N. e. g.

—— aan N. N. N. e. g.

Deken, A., aan N. N., Den Haag 1804. N. e. g.

Delfos, A., aan J. W. Te Water, 1802. N. e. g.

Delprat, G. H. M., aan J. C. W. Le Jeune, Rott. 1833. N. e. g.

Derfelden, F. de, aan Wild en Altheer, Snellenberg 1804. N. e. g.

Deutz, D., aan A. Kluit, Amst. 1783. N. e. g.

Diemerbroeck, J. Van, aan H. Copes, Utrecht 1668 L. e.

Dijk, G. Van, aan H. W. Tydeman, Amst. 1813. N. e. g.

Dodt van Flensburg, J. J., vijf aan H. W. Tydeman, Utrecht 1829, '42. N. e. g.

Does, J. Van der, 2 aan M. Tydeman, Utrecht, Amst. 1775, '86. N. e. g.

Doorman, aan N. N., Brussel 1823. N. e. g.

Dornseiffen, G., aan H. W. Tydeman, Utrecht 1816. N. e. g.

Draijer, F., aan W. Holtrop, 1827. N. e. g.

Drijfhout, A., aan D. U. Heinemeyer, Middelb. 1800. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Heerenv. 1769. N. e. g.

Duircant, A., aan M. Tydeman, IJselmuiden 1792. N. e. g.

Dumbar, G., aan N. N., Dev. 1794. N. e.

Du Pui, M. S., aan H. W. Tydeman, Leiden 1825. N. e. g.

Dussen, J. Van der, 7 aan M. Tydeman, Haarl., Amst. 1780, '82. L. en N. e. g.

Eijk, P. Van, aan J. A. Clignett, 's Hertogenb. 1783. N. e. g.

Eldik, E. H. Van, aan M. Tydeman, Zutfen 1764. L. e. g.

Elout, C. Th., aan H. W. Tydeman, Den Haag 1823. N. e. g.

Emdre, S. Van, aan D. U. Heinemeyer, Wageningen 1799. N. e. g.
Met eig. bio- en bibliografie.

Engelberts, E. M., twee aan D. U. Heinemeyer, Hoorn 1799, 1800. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Leid. 1804. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Hoorn 1769, '83. N. e. g.

Eyk, J. Van, aan N. N., Loosduinen 1792. N. e. g.

Ernst, S. P., 2 aan A. Kluit, Rolduc 1778, '83. L. e. g.

Escury van Heinenoord, O. D', 3 aan H. W. Tydeman, Den Haag, 1824. N. e. g.

Faber, R. J., aan M. Tydeman, Franeker 1763. L. e. g. Gedeeltelijk in poëzie.

Feith, R., aan D. U. Heinemeyer, Zwolle 1799. F. e g.

—— aan N. N., Zwolle 1785. N. e. g.

Fledderus, A., aan M. Tydeman en P. Bondam, Steenwijk 1788. N. e. g.

Flud van Giffen, D., 27 aan C. Van Alkemade, Dordr. 1696—1700. N. e. g.
Uitgegeven in *Bibliographische adversaria* Dl I en II.

Folmer, H. J., 2 aan N. N., Dwinglo, Den Haag 1772, '73. N. e. g.

Folmer, L. B., aan N. N. Bierum, 1801. N. e. g.

Fontein, P., aan F. Van Lelyveld, Amst. 1767. N. e. g.
Met eenige aanteekeningen.

Forsten, R., aan D. U. Heinemeyer, Harderw. 1799. N. e. g.
Met eig. bio- en bibliografie.

Fortman, J., 3 aan de Maatsch. d. Nederl. Letterkunde, Hoorn 1766. N e. g.

Fremery, N. C. De, 2 aan D. U. Heinemeyer, Utrecht 1799. F. e. g.

Gallé, F. J., aan M. Tydeman, Den Haag, 1794. N. e. g.
Ook door H. G. van Oldenbarneveld gen. Witte Tullingh en P. J. v. Hamel get.

Ganswijk, D. J. Ten Zeldam, twee aan H. W. Tydeman, Dordr. 1846. N. e. g.

Garde, J. De la, aan H. De Groot, Stockholm 1642. L. e. g. en in afschrift.
Uitgeg. in *Handel.* 1862, bl. 91 vv.

Geel, J., 4 aan H. W. Tydeman, Leiden 1825, '26, '38. N. e. g.

Geisweit van der Netten, aan Altheer, Delft 1824. N. e. g.

Gelder, J. De, drie aan H. W. Tydeman, Leiden, 1827, '28. Z. d. N. e. g.

Geuns, J. Van, aan M. Tydeman, 1811. N. e. g.

Geuns, M. Van, aan D. U. Heinemeyer, Utrecht 1800. F. e. g.

—— 3 aan M. Tydeman, Harderwijk 1787, '91, en een z. j. N. e. g.

Ghesquiere, J., aan N. N., Brussel 1784. N. e. g.

Gillissen, P., aan A. Kluit, Middelb. 1779. N. e. g.

Gillesen, P., aan M. Tydeman, Schoonhoven 1775. N. e. g.

Goens, J. Q. Van, aan M. Tydeman, z. j. L. e.

Goens, R. M. Van, 3 aan M. Tydeman, Utrecht 1766 N. e. g.

Gogel, J. I. A., 3 aan H. W. Tydeman, Overveen, 1817, '19. N. e. g.

Goslinga, S. Van, aan de Staten van Friesland, 1706. N. Facs.

Gousset, M., aan A. Kluit, Den Haag 1784. N. e. g.

Graafland, J., aan M. Tydeman, z. pl. of j. L. e. g.

Graeuwen, A. 's, 2 aan M. Tydeman, Zierikzee 1775. N. e. g.

Graevius, J. G., 4 aan H. Copes, Utrecht 1693, '96, '97, 1700. L. e.

Graswinckel, D., aan N. N., 1650. N. e. g.

Graswinckel, J. A., 2 aan A. Kluit, Haarlem 1804. N. e. g.

Gravezande, A. 's, aan N. N., Middelb. 1776. N. e. g.

Greve, L. De, aan H. Copes, Nijm. 1675. L. e.

Groe, J. H. Van der, aan Otterlo, Ridderkerk 1806. N. e. g.

Groen van Prinsterer, G., aan H. W. Tydeman, Den Haag 1827. N. e. g.

Gronovius, A., aan M. Tydeman, Leid. 1773. L. e.

Groot, N., aan J. Le Francq van Berkhey, Hoorn 1779. N. e. g.

Guepin, J., aan J. Mounier, Vlissingen 1746.

Haack, P., aan J. W. Te Water, Zierikzee 1783. N. e. g.

Habbema, J., 4 aan M. Tydeman, Rott. 1775. N. e. g.

Haefkens, J., aan N. N., 1831. N. e. g.

Hageman, E., aan D. U. Heinemeyer, Leiden 1800. H. e. g.
Met bio- en bibliografie.

Hagens (?), P. H., aan M. Tydeman, 1805. N. e. g.

Hahn, J. G. H., aan D. U. Heinemeyer, Den Haag 1802. F. e. g.

Haijser (?), aan M. Tydeman, Den Haag 1804. N. e. g.

Hake, P. S., aan A. Kluit, Op den Eijk 1786. N. e. g.

Hall, M. C. Van, aan H. W. Tydeman, Amst. 1841. N. e. g.

—— aan J. W. Te Water, Amst. 1817. N. e. g.

Halma, F., aan N. N, Franeker 1715. N. e. g.

Halsema, D. F. J. Van, aan H. W. Tydeman, Rusthoven 1776. N. e. g.

—— 2 aan F. Van Lelyveld, Gron., Delfshaven, 1768, '72. N. e. g.

—— aan N. N., Wirdum 1779. N. e. g.

Hamaker, H. A., aan H. W. Tydeman, Franeker 1816. N. e. g.

Haren, O. Zwier van, 2 aan N. N., Wolvega 1776. N. e. g.

Haren, W. Van, aan de Staten van Friesland, z. j. N. e.
Hierbij een eigenhandige wisselbrief van 1760.

—— aan N. N., Sas van Gent 1731. N. e. g.

Harkenroth, E. F., aan M. Tydeman, Amst. 1772. N. e. g.

Harkenroth, I. IJ., 20 aan Lud. Smids, Larrelt 1714—'19. N. e. g.

Hasselt, G. Van, aan A. Kluit, Arnhem 1792. N. e. g.

—— 8 aan M. Tydeman, Arnhem 1772, '75, '77, 1805. L. en N. e. g.

—— 2 aan N. N., Arnhem 1792. N. e. g.

Hasselt, I. J. Van, 8 aan M. Tydeman, Arnhem 1772, '75, '79, '80. N. e. g.

Hasselt, J. C. Van, aan M. Tydeman, Arnhem 1771. N. e. g.

Hasselt, W. J. C. Van, drie aan J. C. W. Le Jeune. Amst. 1833, '34. N. e g.

Heeckeren, A. R. Van, aan M. Tydeman, Enghuizen 1787. N. e. g.

Heeckeren, geb. van Westreenen, A. J., aan M. Tydeman, Utrecht 1784. N. e. g.

Heeneman, G., 9 aan A. Kluit, Den Haag 1777, '78, '80. N. e. g.
Met eene memorie.

Heiden Hompesch, Le Comte De, aan N. N., Ootmarsen 1789. F. e. g.

Heijendal, J., aan M. Tydeman, Utrecht 1786. L. e. g.

Heinsius, N., aan Is. Gruterus, Den Haag 1658 L. e.

Heim, J. Van der, 3 aan A. Kluit, Den Haag, Rott., Delfvliet 1784. N. e. g.

Hemert, P. Van, aan D. U. Heinemeyer, Amst. 1800. N. e. g.

Hemsterhuis, F., aan N. N. 1788. N. e. g.

Hennert, J. J., 2 aan M. Tydeman, Nijmegen 1787, '90. N. e. g.

Heringa, J., aan H. W. Tydeman, Den Haag 1806. N. e. g.

Hermans, C. R., aan J. J. Dodt, 's Hertogenb. 1836. N. e. g.

Heurn, J. H. Van, aan A. Kluit, Vugt 1777. N. e. g.

Heusde, Ph. W. Van, 3 aan H. W. Tydeman, Utrecht 1821, '23, '35. L. en N. e. g.

Heusden, C. Van, aan A. Kluit, Rott. 1800. N. e. g.

Hinlopen, Jac., aan M. Tydeman, Utrecht 1788. N. e. g.

—— aan N. N., Utrecht 1773. N. e.

Hinlopen, Jan, aan A. Kluit, Utrecht 1799. N. e. g.

—— 2 aan J. W. Te Water, Utrecht 1800, '1. N. e. g.

Hinlopen, N., 2 aan F. Van Lelyveld, Hoorn 1766. N. e. g.

—— aan H. W. Tydeman, Hoorn 1777. N. e. g.

—— 2 aan J. W. Te Water, Hoorn 1777. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Hoorn 1770, '78. N. e. g.

Hoboken, A. Van, 2 aan H. W. Tydeman, Berlijn, Rott. 1819, '26. N. e. g.

Hodges, C. H., 2 aan N. N. Den Haag 1818. N. e. g.

Hoen, W. 't, aan M. Tydeman, Buckh. 1801. N. e. g.

Hoeufft, J. H., 3 aan H. W. Tydeman, Breda 1824, '28. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, z. pl. of j. N. e. g.

Hoeufft, J. P., aan W. Bilderdijk, Amst. 1810. N. e. g.

Hoffman, J. F., aan H. W. Tydeman, Dev. 1841. N. e g.

Hoffmann, N. J. A. C., aan H. W. Tydeman, Krayenburg 1820. N. e. g.

Hofstede, P., aan M. Tydeman, Rott. 1788. N. e. g.

Hogerbeets, R., aan zijne vrouw. 1619. N. e. g.

— - aan Th. Modaeus, Loevest. 1622. L. e. g.

Hoijnck van Papendrecht, C. P., aan G. Van Loon. Mechelen, 1745. L. e. g.

Holtius, A. C., aan H. W. Tydeman, Deventer 1819. N. e. g.

Holtrop, W., aan M. Tydeman, Amst. 1785. N. e. g.

—— aan N. N., z. j. N. e. g.

Holtzhey, J. G., aan N. N., Amst. 1794. N. e. g.

Hondius, P., Verklaring namens den kerkeraad van Ter Neuzen, z. j. N. e. g.

Hoogeveen, C. Van, aan N. N., Leiden 1791. N. e. g.

Hoogstraten, aan P. Van der Veer, Gouda 1707. N. e. g.

Hoogstraten, D. Van, aan W. Muilman, Amst. 1718. N. e. g.

Hoogwerff, H. Van, 2 aan M. Tydeman, Den Haag 1764, '65. N. e. g.

Hoola van Nooten, D., aan A. Kluit, Amst. 1797. N. e. g.

Hoop, C. Van der, 2 aan M. Tydeman, Amst. 1775. N. e. g.

Hop, J., aan M. Tydeman, Den Haag 1772. N. e. g.

Hortensius, J. D., 2 aan M. Tydeman, Kampen 1762, '65. L. e. g.

Hoven, D. Van, aan M. Tydeman, Kampen 1762. N. e. g.

Huijbert, P. A. De, twee aan W. Van Haren, 1753, '54. N. e.

Huydecoper, B., 2 aan F. Van Lelyveld, Amst. 1766, '69. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Amst. 1768. N, e. g.

Huygens, C., aan N. N., Zuylichem 1647. Afschrift van J. De Haes.

Humbert, G., aan J. Altheer, Feyenoord 1808. N. e. g.

Humbert de Superville, D. P. G., aan H. W. Tydeman, Leiden 1826. N. e. g.

Idsinga, S. H. Van, 2 aan A. Kluit, Gron. 1773. N. e. g.

Immerzeel, J., 2 aan L. C. Luzac, 1827. N. e. g.

Iperen, J. Van, aan N. N., Veere 1773. N. e.

Ittersum tot Beelaer, I. G. Van, aan M. Tydeman, Schoonhoven 1794. N. e. g.

Janssen, 5 aan H. W. Tydeman, Den Haag 1826, '27. N. e. g.

Janssen, L. J. F., aan H. W. Tydeman, Leid. 1860. N. e. g.

Jeune, J. C. W. Le, aan zijn vader 1779. N. e. g.

—— aan J. G. Ottema en G. T. N. Suringar. Eig. minuten. 1850—'52.

Jong van Rodenburgh, De, aan M. Tydeman, Den Haag 1821. N. e. g.

Jonge van Campens Nieuwland, M. W. De, aan H. W. Tydeman, Den Haag 1841. N. Afschrift.

Jonquieres, A. De, aan J. C. W. Le Jeune, Hamburg 1826. Fragment. F. e. g.

Jordens, G. D., 4 aan M. Tydeman, Dev. 1762, '68, '75. L. en N. e. g.

Joubart de l'Orme, J., aan M. Tydeman, Purmerend 1772. N. e. g.

Kampen, N. G. Van, aan H. W. Tydeman, Leiden 1811. N. e. g.

Kantelaar, J., aan A. Van der Woordt. N. e. g. Met aant. betreffende gedichten.

Kanter, J. De, aan D. U. Heinemeyer, Middelburg 1800. F. e. g.

Kasteele, P. L. Van de, aan N. N., Den Haag 1773. N. e.

Kasteleyn, P. J., aan J. Le Francq van Berkhey, Amst. 1778. N. e. g;

Keessel, D. G. Van der, 6 aan M. Tydeman, Leiden en Gron. 1757, '65, '67, '70. L. en N. e. g.

—— aan H. W. Tydeman, Leid. 1812. N. e. g.

Kempen, C. Van, geb. De Fremery, 2 aan M. Tydeman, Breda 1787. N. e. g.

Kempenaer, Th. De, 2 aan M. Tydeman, 1775. N. e. g.

Kemper, J. M., aan H. W. Tydeman, 1824. N. e. g.

Kicherer, J. J., 2 aan M. Tydeman, Den Haag 1803, '4. N. e. g.

Kinker, J., aan N. N., Fransche minuut, z. j.

Kinschot, G. R. Van, 4 aan G. Van Loon, Delft 1746, '47. N. e. g.

Kleijn, J. P., aan A. Uyttenhooven, z. j. N. e.

—— 2 aan M. Tydeman, Hooge-Zwaluwe, Wageningen 1792, '94. N. e. g.

Klijn, H. H., 2 aan D. P. G. Humbert de Superville, Amst. 1836. N. e. g.

—— aan N. N., Amst. 1814. N. e. g.

Klinkenberg, J. Van Nuys, aan D. U. Heinemeyer, Amst. 1800. N. e. g.

Kluit, A., aan de Abdis van Herckenrode 1776. F. minuut, waarbij eenige vragen.

—— 7 aan P. Bondam, Middelb., 1774, Leiden '79, '82, '89, '91. N. Afschriften.

—— aan P. Burman, Middelb. 1777. N. e. g.

—— aan D. Deutz, 1783. N. e. Minuut.

—— aan J. Ghesquière, Middelb. 1774. L. e.

—— 2 aan Godefroy, Middelb. 1775. L. e. afschrift en minuut.

—— aan J. Van der Heim, 1784. N. e. minuut.

—— aan J. Meerman, 1784. N. e. afschrift.

—— aan Moreau, 1783. L. e. minuut.

—— aan Graaf Neny, 1776. L. e. minuut.

—— aan J. N. Paquot, 1775. L. e. afschrift.

—— aan P. Paulus, 1775. N. e. minuut.

—— aan J. Rendorp, 1785. N. e. minuut.

Kluit, A., aan H. L. Van de Spiegel, 1783. N. e. minuut.

—— 34 aan M. Tydeman, Alkmaar, Den Haag, Middelb., Leid. 1761, '62, '65—'68, '70, '73, '75, '78, '79, '87, '90. N. en L. e. g.

—— aan P. H. Van de Wall, 1781. N. e. Minuut.

—— 71 aan H. Van Wijn, Alkmaar 1764, '65, Middelb. '71, '73, 75, Leiden '80, '82, '90—92, '94, '96, '98, 1800, '2—'7. N.

Afschriften van de origineelen op de Koninkl. Bibliotheek te 's Gravenhage.

Kluit, K., 2 aan A. Kluit, Oud-Beyerland 1780. N. e. g.

Kneppelhout, J., 6 aan M. Tydeman, Naarden 1776, '78, Gorinchem 1789. N. e. g.

Koning, J., aan N. N., Amst. 1818. N. e. g.

Konijnenburg, J., aan N. N., Amst. 1821. N. e. g.

Kooten, Th. Van, aan M. Tydeman, Kampen 1777. N. e. g.

Kops, W., 2 aan F. Van Lelyveld, Haarlem 1772, '73. N. e. g.

—— aan J. W. Te Water. Haarl. 1772. N. e.

Kreet, H. A., aan M. Tydeman, z. pl. of j. N e. g.

—— aan F. Van Lelyveld, Rott. 1771.

Krom, H. J., 2 twee aan M. Tydeman, Middelb. 1784, '93. N. e. g.

Kruijff, J. De, aan D. Du Mortier, 1812. N. e. g.

Kuipers, G., aan N. N., Vlissingen, 1784. N. e. g.

— aan M. Tydeman, Vliss. 1785. N. e. g.

Lambrechtsen, N. C., 2 aan M. Tydeman, Vliss. 1782, '83.

—— aan H. W. Tydeman, Middelb. 1810. N. e. g.

Lau, J. G. La, aan J. C. W. Le Jeune, Leid. 1836. N. e. g.

Lee (?), E. Van, aan J. Kinker, Goes 1823. N. e. g.

Leeuw, F. W. Van der, aan D. U. Heinemeyer, Dordr. 1800. F. e. g.

Leeuwen, J. D. Van, 2 aan M. Tydeman Tiel 1776, '95. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Tiel 1783, '84. N. e. g.

Lelyveld, B. P. Van, aan A. Kluit, Den Haag 1791. N. e. g.

Lelyveld, F. Van, aan A. Kluit, Leiden 1783. N. e. g.

—— 8 aan M. Tydeman, Leiden 1762, '66, '75, '80, '81. N. e. g.

—— aan J. W. Te Water, Leiden 1771. N. e. g.

—— aan N. N., Leiden 1771. N. e. g.

Lelyveld, P. J. Van, aan M. Tydeman, Den Haag 1778. N. e. g.

Lemke, G., 3 aan N. N., Harlingen, Den Haag 1772, '73, '78. N. e. g.

Lennep, C. Van, aan P. Vreede, van 't Huis te Manpad 1778. N. e.

Lennep, D. J. Van, aan H. W. Tydeman, van 't Huis te Manpad 1813, '26. N. e. g.

Lier, J. Van, aan N. N., Assen 1774. N. e. g.

Lightenvelt, L. A., aan H. W. Tydeman, Paris 1856. F. e. g.

Lydius, J., aan G. Brandt, Dordr. 1671. N. e. g.

Lynden van Hemmen, F. G. Van, 2 aan H. W. Tydeman, Den Haag, Hemmen 1826. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Hemmen 1766. N. e. g.

—— aan N. N., Den Haag 1833. N. e. g.

Lynden, R. Van, 2 aan M. Tydeman, Leeuw., Beesterzwaag 1794, 1802. N. e. g.

Lynden van West-Barendrecht, Van, aan H. W. Tydeman, Den Haag 1816. N. e. g.

Lijnslager, F., aan A. Kluit, Alkmaar 1776. N. e. g.

Linden, J. Van der, aan H. W. Tydeman, Amst. 1827.

Lis, P. H. Van, aan D. U. Heinemeyer, Tholen 1800. N. e. g.

Löben Sels, M. J. Van, aan H. W. Tydeman, Zutfen 1819. N. e. g.

Loon, C. Van, aan G. Van Loon, Den Haag 1728. N. e. g.

Loosjes Pz., A., 2 aan D. U. Heinemeyer, Haarl. 1800, '1. N. e. g.

Met eig. bio- en bibliografie.

Loosjes, A., 2 aan A. Kluit, Haarl. 1800. N. e. g.

—— aan N. N., Haarlem 1788. N. e

Loots, C., aan H. W. Tydeman, Amst. 1826. N. e. g.

Luchtmans, C. J., aan D. U. Heinemeyer, z. j. N. e. g.

Luchtmans, P., aan D. U. Heinemeyer, Utrecht 1799. F. e. g.

Luchtmans, S. en J., aan M. Tydeman, Leid. 1773. N. e. g.

Luzac, E., aan H. W. Tydeman, 1801. N. e. g.

Luzac, J., aan J. Valckenaer. Uittreksel uit zijne Fransche brieven, 1789—'96.

Luzac, L. C., 2 aan H. W. Tydeman, Leiden 1830, '38. N. e. g.

Maanen, F. J. Van, 3 aan H. W. Tydeman, Den Haag, Brussel 1811, '28. N. e. g.

Maanen, P. J. Van, aan D. U. Heinemeyer, Harderwijk 1799. F. e. g.

Mackay, B. J. C., aan H. W. Tydeman, Rott. 1828. N. e. g.

Macquelijn, M. J., aan H. W. Tydeman, Leiden 1826. N. e. g.

Macquet, J., aan F. Van Lelyveld, Zierikzee 1769. N. e.

—— aan N. N., Zierikzee, 1770. N. e. g.

Mahne, J. G. H., aan N. N., Den Haag 1795. N. e. g.

Malnoë, A. C. De, 2 aan J. W. Te Water Leiden 1780, 1801. N. e. g.

Margaretha van Parma, aan Spietingh, Brussel 1566. N. Afschrift.

Maria Louisa van Oranje, aan N. N., 1734. F. Facs.

Maronier, H., aan W. Bilderdijk, Rott. 1827. N. e. g.

Martijn, H. C., aan J. C. W. Le Jeune, Den Haag 1834. N. e. g.

Martinet, J. F., aan C. Elout, Zutfen 1778. N. e. g.

—— aan N. N., Zutfen, 1780. N. e. g.

Marum, M. Van, aan H. W. Tydeman, Haarl.

Mauregnault, D. P. De, aan F. Van Lelyveld, Compvere, 1766. N. e.

Mazel, aan H. W. Tydeman, Amst. 1811. F. e. g. 1821. N. e. g.

Mecima, J., aan A. J. C. De Beere, Harlingen 1787. Afschrift.

Meder, H., aan D. U. Heinemeyer, Emden 1800. N. e. g.

Meerman, G., 6 aan A. Kluit, Rott., Den Haag, Voorschoten 1765, '69, '71. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, z. j. Afschrift.

—— aan N. N. Rott. 1767. N. e. g.

Meerman, J., 11 aan A. Kluit, Den Haag, Stadwijk 1777, '81—'84, '96, '97. N. e. g.

—— 2 aan M. Tydeman, Stadwijk, Den Haag 1804, '5. N. e. g.

—— 3 aan J. W. Te Water, Den Haag, Stadwijk 1804, '5, '10. N. e. g.

Meersch, P. Van der, aan L. Smids, 1719. N. e. g.

Meijer, J. D., aan A. de Bruine, 1822. N. e. g.

—— 3 aan H. W. Tydeman, Amst. 1827, '30 N. e. g.

Meijer, P., aan F. Van Lelyveld, Amst. 1768. N. e.

Meijer, A. De, aan H. W. Tydeman, Amst. 1835. N. e. g.

Meijners, G. C., aan M. Tydemau, Rott. 1780. L. e.

Merula, P., aan N. N., Leiden 1602. N. e. g.

Merwede, A. Van der, aan M. Tydeman, Broekeroordt 1807. N. e. g.

Messchaart, N., aan M. Tydeman, Rott. 1801. N. e.

Michell, J., aan N. N., Leid. 1804. N. e. g.

Middelhoven, G. Van, aan D. U. Heinemeyer, Zierikzee 1800. L. e. g.

Mieris, F. Van, 8 aan G. Van Loon, Leiden 1731, '41, '42. N. e. g.

Millius, D., aan J. De Rhoer, Utrecht 1744. L. e.

Mist (?), **J. De**, aan H. W. Tydeman, Kaapstad 1842. N. e. g.

Modaeus, Th., aan R. Hogerbeets, Leiden 1622. L. e. g.

Moens, P., aan N. N., Bergen op Zoom 1803. N. eig. met potlood get.

Mollerus, A. C., douariere Meerman, aan N. N., Den Haag 1815. N. e. g.

Mollerus, A. N., 2 aan M. Tydeman, Den Haag 1765, '70. L. en N. e. g.

Moor van Immerzeel, B. De, aan N. N., Rynendijk 1767. N. e.

Moorman, J., aan N. N., Hulst 1730. N. e. g.

Mortier, D. Du, 3 aan J. C. W. Le Jeune, Leiden 1833. N. e. g.

Munnicks, G., aan M. Tydeman, Utrecht 1791. N. e. g.

Munscher, geb. Pinget, A., aan M. Tydeman, Amst. 1770. N. e. g.

Musschenbroek, P. Van, 3 aan A. Kluit, Utrecht 1800, '1, '2. N. e. g.

—— aan J. W. Te Water, Utrecht 1817. N. e. g.

Nahuys, G. J., aan A. Kluit, Rotterd. 1775. N. e. g.

Nanninga, W. R., aan A. Kluit, Gron. 1757. L. e. g.

—— 4 aan M. Tydeman, Gron., Dronryp 1765, '67. N. en L. e. g.

—— aan N. N., Oudeschoot. 1766. N. e. g.

Nassau, Charles, Vorst van, 4 aan M. Tydeman, Den Haag 1758, '60, '62, '68. N. en F. e. g.

Nieburg, F. Van der, aan M. Tydeman, Ganzenburg 1780. N. e. g.

Nijhoff, J. A., 3 aan H. W. Tydeman, Arnh. 1853, '54. N. e. g.

Nodell, P. A., 4 aan M. Tydeman, Kampen, Amst. 1784, '85, '86. N. en L. e. g.

Noemer, P. Van, aan J. Mounier, 1740. N. e. g.

Nozeman, C., aan F. Van Lelyveld, Rott. 1768. N. e. g.

—— aan A. Kluit, Rott. 1774. N. e. g.

Nuyssenburg, J. Van, 2 aan N. N., Geertruidenberg, 1772, '74. N. e. g.

—— 4 aan M. Tydeman, Geertruidenberg en Buren, 1771, '73, '79. N. en L. e. g.

Ockerse, W. A., 2 aan N. N. Limmen, 1817. Den Haag, 1824. N. e. g.
Met een prospectus.

Ommeren, R. Van, aan M. Tydeman, Amersfoort 1784. N. e. g.

Onder de Linden en Zn., De Erven Dk., aan D. U. Heinemeyer, Amst. 1800. N. e. g.

Onkruyt, wed. Tydeman, J., aan M. Tydeman, Zwolle 1774. N. e. g.

Oordt, J. F. Van, aan H. W. Tydeman, z. j. N. e. g.

Oosterdijk, H. G., aan N. N. Amst. 1772. N. e. g.

Oosterdijk, N. G., 2 aan M. Tydeman, Leiden 1777, 1804. N. e. g.

Outhoff, G., 3 aan L. Smids, Emden 1718. N. e. g.

Ouwens, R., 2 aan M. Tydeman, Den Haag, 1769. N. e. g.

Ouwerkerk de Vries, J. Van, aan H. W. Tydeman, Zeist 1830. N. e. g.

Palm, J. H. Van der, aan N. N., Middelburg 1813. N. e. g.

Paludanus, P., 2 aan M. Tydeman, Dalem, 1769, '70. N. e. g.

Paludanus, R., 8 aan M. Tydeman, Alkmaar, Heyloo, Werk en Rust 1772, '73, '75. N. e. g.

—— aan N. N., Werk en Rust, 1776. N. e. g.

Pareau, J. H., aan H. W. Tydeman, Utrecht, 1811. N. e. g.

Paulus, P., 4 aan A. Kluit, Leiden 1774, '75. Den Haag 1776, '80. N. e. g.
Met minuut-antwoord op den laatsten.

—— 27 aan M. Tydeman, Utrecht, Den Haag, Leiden 1774—'82. N. e. g.

Pecker, K. De, aan de Maatsch. d. Nederl. letterkunde, Leiden 1774. N. e. g.

Peerlkamp, P. Hofman, 2 aan J. T. Bodel Nyenhuis, Hilversum 1851. N. e. g.

—— 2 aan H. W. Tydeman, Haarlem 1822, Leiden 1837. N. e. g.

Perrenot, A., aan A. Kluit, Breda 1776. N. e. g.

Pestel, F. W. Von, 13 aan M. Tydeman, Leiden, 1773—'75, '79, '82, '86, '87. L. en N. e. g.

P(hilopoemen), G., 6 aan M. Tydeman, Zwolle 1777—'79. N. e. g.

Pietersen, H., 2 aan F. Van Lelyveld, Amst. 1771. N. e. g.
Met een Klinkdicht aan de Maatsch. d. Nederd. Letterk.

Perizonius, J., aan H. Copes, Leiden 1702. L. e.

Ploos van Amstel, C., aan J. Tjeenck. Amst. 1771. N. e. g.

Plüschke, J. T., 3 aan H. W. Tydeman, Amst. 1819, '20, '22. H. en L. e. g.

Posthumus, J., aan M. Tydeman, Opijnen. 1790. N. e. g.

Pot, W. Van der, aan F. Van Lelyveld, Endeldijk 1767. N. e. g.

Prins, J., 2 aan J. W. Te Water, Leiden 1779, '99. N. e. g.

—— aan N. N., Leiden 1776. N. e. g.

Provo Kluit, P. W., aan H. W. Tydeman, Amst. 1815.

—— aan N. N., Amst. 1814. N. e.

Pruysen Morissen, P. Van, aan M. Tydeman, Voorburg 1804. N. e. g.

Putman, H., aan J. W. Te Water, Amst. 1784. N. e. g.

Rappard, J. A. A. W. Van, aan H. W. Tydeman, Göttingen 1816. N. e. g.

Rappard, J. K. Ridder Van, aan H. W. Tyman, Den Haag 1843. N. e. g.

Rau, S. F. J., aan N. N., Leiden 1790. N. e. g.

Rauppe (?), **W.**, aan D. U. Heinemeyer, Den Haag 1801. N. e. g.

Ravekes, H., aan H. W. Tydeman, Amst. 1832. N. e. g.

Rechteren, J. R. B. R. Graaf Van, aan M. Tydeman, Almelo 1772. N. e. g.

Reguleth, D. A., aan M. Tydeman, Utrecht z. j. N. e. g.

Reigersman, J., aan A. Kluit. Den Haag 1775. N. e. g.

Reigersman, J. C., 3 aan A. Kluit, Den Haag 1785. N. e. g.

Reydt, Ev. Van, 3 aan de Regeering van Arnhem, Groningen. 1593—'95. N. e. g., en afschriften van Van Hasselt.

—— aan de Regeering van Deventer, 1584. Afschrift van Van Hasselt.

—— aan de Gedeputeerden van Gelderland ter Generaliteit, 1583. Eig. minuut.

—— aan de Rekenkamer van Gelderland, 1584. Afschrift van Van Hasselt.

Reinwardt, C. G. C., 2 aan H. W. Tydeman, Leiden 1837. N. e. g.

Reitz, K. K., aan A. Kluit, Middelburg 1783. N. e. g.
Met gedeeltelijk facsimile en beoordeelingen van het Charter van Keizer Balduinus van 1269.

Rendorp, J., 5 aan A. Kluit, Marquetteh en Amst. 1780, '85, '92. N. e. g.

Reuvens, C. J. C., 5 aan H. W. Tydeman, Harderwijk 1816, '17, '27. L. en N. e. g.

Reverhorst, M. C. Van, aan J. W. Te Water, z. pl. 1804. N. e. g.

Rhemen, W. G. J. Van, 3 aan M. Tydeman, 's Hertogenb. en Den Haag, 1760, '94, '97. N. e. g.

Rhoer, J. De, aan P. Van Bleiswijk, Groningen 1772. N. e. g.

—— aan D. U. Heinemeyer, Gron. 1799. L. e.

—— aan S. H. Reimarus, Dev. 1762. L. e. g.

—— aan K. W. De Rhoer Gron. 1792. N. e. g.

—— aan R. Schutte, Gron. 1779. L. e.

—— aan L. P. Van de Spieghel, Gron. 1779. N. e. g.

—— 5 aan M. Tydeman, Dev. 1767, Gron. 1770, '77, '36. N. en L. e. g.

—— aan N. N., Gron. 1783. N. e. g.

Rhoer, K. W. De, 2 aan M. Tydeman, Gron. 1777, Harderwijk '87. N. e. g.

Rigot van Begnius aan H. W. Tydeman. Den Haag 1838. N. e. g.

Roëll, W. F., aan A. Kluit, Amst. 1798. N. e. g.

Roest, J. Van der, aan D. U. Heinemeyer, Haarl. 1800. N. e. g.

Royen, H. Van, 2 aan H. W. Tydeman, Den Haag 1827, '32. N. e. g.

Roijer, A. J., aan A. Kluit, Den Haag 1775, '79, '80. F. en N. e. g.

Roijer, W., 4 aan M. Tydeman, Leiden, Het Loo, Den Haag 1762, '73, '77. F. en L. e. g.

Roo, H. De, aan N. N., Leiden 1771. N. e. g.

Roskam, P., 2 aan M. Tydeman, Harderwijk, 1787. N. e. g.

Rossijn, A. A., aan Lucretia W. Tydeman, enz., Elmina 1774. N. e. g.

Rossijn, J. Th., 4 aan M. Tydeman, Harderwijk 1767, '75. N. e. g,

Ruardi, J., aan H. W. Tydeman, Leeuw. 1807. N. o. g.

Ruil, Ph., 2 aan W. Copes, Haarlem 1675. L. e.

Santen, L. Van, 2 aan A. Van der Woordt. 1791. N. e. g.

Saxe, C., aan M. Tydeman, z. j. L. e. g.

Saxe, F., 2 aan H. W. Tydeman, Amersfoort 1821, '22. N. e. g.

—— 6 aan M. Tydeman, Deventer, Amersfoort 1789, '90, '93, 1823. N. e. g.

Saxe, J. A., aan H. W. Tydeman, Rotterdam 1817. N. e. g.

Schacht, J. H., aan D. U. Heinemeyer, Harderwijk 1799. H. e. g.

Schacht, J. P., 7 aan M. Tydeman, Harderwijk 1766, '67, '69, '71, '72. N. en L. e. g.

Schagen van Soelen, B., 2 aan W. Holtrop, Amst. 1827. N. e. g.

Scharp, J., aan N. N., Rott. 1807. N. e.

Scheidius, E., 2 aan M. Tydeman, Harderw. 1788. N. e. g.

—— 6 aan M. Tydeman, Amst., Harderw. 1766, '68, '79, '87. N. en L. e. g.

Scheidius, J., aan M. Tydeman, Parijs 1789. N. e. g.

Scheidius, J. F., aan M. Tydeman, Harderwijk 1789. N. e. g.

Schelling, H. Van der, aan J. Mounier, z. j. N. e. g.

Scheltema, J., 2 aan D. U. Heinemeyer, Kampen 1802. N. e. g.

—— aan A. Kluit, Den Haag 1805. N. e. g.

—— 4 aan H. W. Tydeman, Amst., Zaandam 1809, '12. N. e. g.

Schmeling, P. W. De, aan N. N., 's Hertogenbosch 1767. N. e. g.

Scholten, B. P. Van Wesele, 2 aan H. W. Tydeman, Delft 1815, Den Haag 1819. N. e. g.

—— 4 aan M. Tydeman, Delft, Den Haag 1804, 5, '22. N. e. g.

Scholten, F., aan H. W. Tydeman, 1829. N. e. g.

Schomaker, H., 2 aan N. N., Zutfen 1763, '65. N. e. g.

Schouten, P., 3 aan M. Tydeman, Amst. 1764, '68, '75. N. e. g.

Schrant, J. M., aan H. W. Tydeman, Gent 1825. N. e. g.

Schroeder, L. G., aan D. U. Heinemeyer, Groningen 1799. H. e. g.

Schultz, G., aan M. Tydeman, 1787. N. e. g.

Schultz, J. C., 2 aan M. Tydeman, Franeker, Batavia 1777, '91. N. e. g.

Schutte, R., aan L. Trip, 1769. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Amst. 1766. N. e. g.

Schwartzenberg en Hohenlansberg, G. F. Brn Thoe, aan de Maatsch. d. Nederl. Letterkunde, Leeuw. 1766. N. e. g.

—— aan J. W. Te Water. Leeuw. 1774. N. e. g.

—— aan N. N. Leeuw. 1769. N. e. g.

Segaar, C., aan D. U. Heinemeyer, Utrecht 1800. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Utrecht 1800. N. e. g.

Servaas, U., aan D. U. Heinemeyer, Delftshaven 1800. L. e.

Siegenbeek, M., 2 aan H. M. Tydeman, Leiden 1827, z. d. N. e. g.

—— 4 aan M. Tydeman, 1803, '04, en 2 z. j. N. e. g.

Sijpesteyn, C. A. Van, 2 aan G. Van Loon, Haarlem 1748. N. e. g.

Sypkens, H., aan J. De Rhoer, Gron. 1809. N. e. g.

Slabber, M., aan D. U. Heinemeyer, Goes 1800. N. e. g.

Slicher, R., aan A. Kluit, Den Haag, z. j. N. e. g.

Smids, L., aan G. Croonenberg, J. P. Weiss, S. Schijnvoet, G. De Flines, J. IJ. Harkenroht (3), 1714—'17. Eig. Afschrift.

Smit, F., aan A. Kluit, Rotterdam 1773. N. e. g.

Smith, D. J., aan M. Tydeman, Batavia 1783.

Snouck van Loosen, aan H. W. Tydeman. N. e. g.

Söbels, J. M., aan de Maatsch. d. Nederl. Letterk. Den Haag 1792. N. e. g.

Solingen, A. Van, aan N. N. Middelburg 1776. N. e. g.

Solingen, E. A. Van, aan D. U. Heinemeyer, Middelb. 1800. F. e. g.

Son, H. S. Van, aan A. Kluit, Den Haag 1784. N. e. g.

Sonsbeeck, R. Van, aan M. Tydeman, Zwolle 1769. L. e. g.

Spaan, J. Van, 2 aan N. N., Den Haag 1772, '73. N. e. g.

Spaen Lalecq, W. A. Van, aan J. Altheer, Bellevue bij Cleef 1812. N. e. g.

—— 12 aan A. Kluit, Den Haag en Bellevue bij Cleef 1789, '98, '99, 1801, '2, '5. N. e. g.

—— 89 aan P. Van Musschenbroek 1802—'17. N. e. g. Enkele met aanteekeningen.

—— 3 aan N. N. Den Haag, Bellevue bij Cleef, 1796, '97, 1814. N. e. g.

Spandaw, H. A., aan N. N. Zuidbroek 1819. N. e.

Spiegel, L. P. Van de, 6 aan A. Kluit, Middelburg, Den Haag, IJselstein 1783, '84, '90, '93, '99.

Spruyt, J., 2 aan zijn zoon, Den Haag 1771. N. e. g.

Stafford, J., aan A. Kluit, Haarlem 1778. N. e. g.

Steengracht, J., aan N. N. Middelburg 1784. N. e. g.

Steenmeyer aan D. U. Heinemeyer, Vlaard. 1799.

Steenwinkel, J., 2 aan M. Tydeman, Leiden 1782. N. e. g.

Stipriaan Luiscius aan D. U. Heinemeyer, Delft 1800. F. e. g.

Stolte, J. H., aan M. Tydeman, Zwolle 1776. N. e. g.

Storm, E. G., aan M. Tydeman, Utrecht 1788. N. e. g

Struchtmeyer, P. L., 2 aan M. Tydeman, Zutfen 1769, '71. L. e. g.

Stuart, M., aan N. N. Amst. 1814. N. e. g.

Suringar, L., aan H. W. Tydeman, 1825. N. e. g.

Suringar, W. H., aan P. J. De Fremery, Leeuw. 1828. N. e. g.

Swaving, C., 5 aan M. Tydeman, Naarden, Westbroek, Dodenweerd 1778, '80, '83. N. e. g.

Swinden, P. Van, aan M. Tydeman, Den Haag 1793. N. e. g.

Swinderen. Th. Van, aan H. W. Tydeman, Kassel 1809. N. e. g.

Teding van Berkhout, H., aan W. Bilderdijk, 1817. N. e. g.

Temminck, C. J., aan M. Tydeman, Zuidhorn 1804. N. e. g.

Terpstra, J., aan M. Tydeman, 1780. N. e. g.

Tets van Goudriaan, A. W. N. Van, aan H. W. Tydeman, Haarlem 1825, '26. N. e. g.

Tex, C. A. Den, aan H. W. Tydeman, Amst. 1830. N. e. g.

Thye Hannes, J. A., aan N. N., Gorcum 1768. N. e.

Tholen, N., 3 aan M. Tydeman, Leeuw. 1765, '70. N. e. g.

Thomassen à Thoessink, D., 2 aan M. Tydeman, Zwolle 1769, '78. N. e. g.

Thorbecke, J. R., aan H. W. Tydeman, 1839. N. e. g.

Tydeman, H. W., aan L. C. Luzac. 1832. N. e. g.

—— 22 aan M. Tydeman, Kampen, Franeker 1801, '4, '5. N. en L. e. g.

Tydeman, M., 25 aan A. Kluit, Utrecht 1760, '61, Harderwijk 1766—'68, '70, '74, '75; '77, '78, Groningen 1780, en z. j. N. e. en enkele g.

Tydeman, M., aan den Frieschen stadhouder, den Prins van Weilbourg, den Veldmaarschalk en aan Weissius 1764. F. en L. e. minuten.

—— aan W. R. Nanninga, z. j. Eig. minuut.

—— aan P. Wesseling, z. j. Eig. minuut.

—— aan E. J. A. Woodford, Zwolle 1794. F. e. minuut.

—— aan J. P. Van Medenbach Wakker. L. e. minuut.

—— 2 aan A. Weissius, Harderwijk 1766 en z. j. L. e. minuut.

—— 8 minuten zonder adres, 1765, '69 en z. d. H., N. F. en L.

Tydeman, Wed. Forier, J. L., aan M. Tydeman, Zwolle 1804. N. e. g.

Tijmens, A., 9 aan L. Smids, Leeuw. 1681—'83. N. e. g.

Tjeenk, J., aan M. Tydeman, Vlissingen 1772. N. e. g.

Tollens, H., aan J. W. Te Water, Den Haag 1791. N. e.

Tollius, H., 8 aan M. Tydeman, Harderwijk, Nijmegen, Amst., Den Haag, Leiden 1760, '64, '69, '77, '87, '88. N. e. g.

Tonis, H. N., aan M. Tydeman, Amst. 1775. N. e. g.

Tresling, T. H., aan H. W. Tydeman, Groningen 1821. N. e. g.

Trip, L., aan de Leden van het Genootschap der Bijdragen. Gron. 1766. N. e.

— aan N. N., Gron. 1770. N. e. g.

Troyel, J., 4 aan G. Van Loon, Den Haag 1729, '30, '33. N. e. g.

Tromp aan Termeulen, z. pl. of j. N. e. g.

Tuinman, C., aan de Classis, St. Cruis 1687. N. e. g.

Turs (?), F. Van, aan H. W. Tydeman, Deventer 1809. N. e. g.

Twent, H., aan M. Tydeman, Leiden 1775. N. e. g.

Uytwerf Sterling, aan H. W. Tydeman, Amst. 1829. N. e. g. Fragment.

Utenhove, J. M. C. D', aan D. U. Heinemeyer, Utrecht 1800. F. e. g.

Vaassen, J. Van, 11 aan M. Tydeman, Zwolle 1759, Rotterdam 1761, '62, '64, Alkmaar 1773, '74, '75. N. en L. e. g.

Valckenaer, J., aan W. Bilderdijk, Bijweg 1818. N. e. g.

Valckenaer, L. C., 4 aan A. Kluit, Franeker 1764, Leiden 1770. N. e. g.

— aan M. Tydeman, Franeker 1764. N. e. g.

Vazelen, J. E. Van, aan H. W. Tydeman, Haarlem 1825. N. e. g.

Velden, J. Van de, aan J. W. Te Water, Zierikzee 1776. N. e. g.

— aan N. N., Zierikzee 1783. N. e. g.

Velingius, A., aan D. U. Heinemeyer, 's Hertogenbosch 1799. N. e. g.

— 2 aan N. N., Op 't Huis ter Aa 1795. N. e. g.

Verheye van Citters, J., 4 aan A. Kluit, Den Haag 1789, '98—1800. N. e. g.

Vermehr, C. W., aan A. Kluit, Nijmegen 1783. N. e. g.

Versteeg, N., aan F. Van Lelyveld, Rotterdam 1771. N. e.

Verwer, A., aan R. Leers, Amst. 1700. N. e. g.

Vestrinck, A., 3 aan M. Tydeman, Kampen 1774, Den Haag '90 N. en L. e. g.

Visser, J., aan A. Kluit, Den Haag 1767. N. e. g.

— 2 aan F. Van Lelyveld, Den Haag 1767. N. e. g.

Visser, J., 2 aan J. W. Te Water, Den Haag 1776, '96. N. e. g.

Visvliet, D. Van, aan A. Kluit, Middelburg 1781. N. e. g.

Vitriarius, J., aan H. Copes, Hertogenbosch, 1664. L. e. g.

Vitringa, J., aan A. Tijmens. Leeuw. 1781. Afschrift.

Vitringa, L. J., 5 aan M. Tydeman, Arnhem 1773, Den Haag 1777, '78. N. e. g.

Vlieger, T. T. De, aan M. Tydeman, Utrecht 1780. N. e. g.

Vloten, W. A. Van, aan M. Tydeman, Ganzenburg 1780. N. e. g.

Voërst van Alerdinck, Van, 2 aan M. Tydeman, Zwolle 1791, 93. N. e. g.

Voet, J. E., 3 aan N. N., Den Haag 1763, '66, '67. N. e. g.

Vollenhove, J., aan N. N. Den Haag 1680.

Voo, G. W. Van der, 5 aan H. W. Tydeman, Rott. 1833—'35. N. e. g.

Voorda, B., aan M. Tydeman, Leiden 1766. N. e. g.

Voorda, J. H., aan H. W. Tydeman, Leeuw. 1813. N. e. g.

Voorst, J. Van, aan H. W. Tydeman, Leiden 1807. N. e. g.

Vorstius, C., aan J. A. Coenerding, 1619. L. e. g.

Vos, J. A., aan A. Kluit, Utrecht 1775. N. e. g.

— aan M. Tydeman, 1774. L. e.

Vos van Steenwijk, J. A. Brn De, aan de Maatsch. d. Vaderl. Letterkunde, Vollenhoven 1766. N. e. g.

— aan N. N., Vollenhoven 1766. N. e.

Vosmaer, J. Van, aan H. W. Tydeman, 1821. N. e. g.

Vreede Jr., P., aan J. Van Haeften, z. j. N. e. g.

— aan F. Van Lelyveld, z. j. N. e. g.

— aan N. N., Leiden 1772. N. e. g.

Vries, A. De, aan H. W. Tydeman, Haarlem 1827. N. e. g. Fragment.

Vriese, W. H. De, aan H. W. Tydeman, Leiden 1846. N. e. g.

Wachendorff, C. A. Van, aan de Maatsch. d. Nederl. letterk., Utrecht 1776. N. e.

— aan N. N., Utrecht 1795. N. e. g.

Wagenaer, J., aan F. Van Lelyveld, Amst. 1766. N. e. g.

— 3 aan N. N., Amst. 1770, '71. N. e. g.

Wagner, De, 2 aan M. Tydeman, Amst. 1782, '84. L. e. g.

Wakker, J. P. Van Medenbach, 24 aan M. Tydeman, Harderwijk, Winkel, Zwolle, Groningen 1766, '67, '69, '70, '72, '76, '78, '80, '83, 1804. N. en L. e. g.

Wallaardt Sacré, Q., 2 aan L. C. Luzac, 1831, '32. N. e. g.

Wall, P. H. Van de, aan J. W. Te Water, Dordr. 1787. N. e. g.

—— aan N. N., Dordr. 1772. N. e. g.

Wall, C. H. Van de, aan M. Tydeman, Dordr. 1770, '71. N. e. g.

Wall, P. H. Van de, 3 aan P. Bondam, Dordr. 1771, Den Haag '72, Woerden '76. N. Afschrift.

—— 8 aan A. Kluit, Dordr. 1773, '80, '81, '83. N. e. g.

Walré, J. Van, 2 aan W. Bilderdijk, Haarlem 1820. N. e. g.

Wassenaer, W. F. H. Van, aan J. W. Te Water, Den Haag 1780. N. e. g.

Wassenaer, W. L. Van, 4 aan A. Kluit, Den Haag 1780, '81. N. e. g.

Wassenbergh, E., aan H. W. Tydeman, Franeker 1815. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Franeker 1805. N. e. g.

Water, J. W. Te, 3 aan A. Kluit, Vlissingen 1774, '76, '80. L. en N. e. g.

—— 6 aan H. W. Tydeman, Leiden 1805, '19, '25, en 3 z. d. N. en L. e. g.

—— 25 aan M. Tydeman, Axel, Haemstede, Vlissingen, Middelburg 1761, '63, '70—'80, '82—'84. L. en N. e. g.

Weijers, H. E., aan H. W. Tydeman, Leiden. N. e. g.

Weiland, P., aan H. W. Tydeman, Rotterdam 1812. N. e. g.

—— 2 aan N. N., Rotterdam 1802, '3. N. e. g.

Weille, D. De, 2 aan M. Tydeman, Rotterdam 1775. N. e. g.

Achter den eersten een brief van J. Kneppelhout.

Weis, aan M. Tydeman, Den Haag 1764. L. e.

Wenckenbach, C. J., aan J. Kantelaer, Franeker 1794. N. e. g.

—— aan H. W. Tydeman, Den Haag 1807. N. e. g.

—— 2 aan A. Van der Woordt, Leiden 1791, '92. N. e. g.

Wesseling, P., 4 aan A. Kluit, Utrecht z. j. N. e. g.

—— 2 aan J. De Rhoer, Utrecht 1744. L. e. g.

—— 2 aan M. Tydeman, Utrecht, Den Haag 1764. L. e.

Westerbaen, C. W., aan H. W. Tydeman, 1826. N. e. g.

Westreenen, W. H. J. Van, 3 aan H. W. Tydeman, Den Haag 1812. N. e. g.

—— aan N. N., Den Haag 1807. N. e. g.

Westreenen, geb. **Woesthoven, C. P. G.**, aan H. W. Tydeman, 1822. N. e. g.

Wichers, B. L., aan (J. de Rhoer?), Gron. 1785. N. e. g.

Wielheesen, H., aan F. Van Lelyveld. Den Haag 1774. N. e. g.

Wijn, H. Van, letterkundige minuut-brieven, 1765 tot 1773, 1788 tot 1797 en 1826, aan: Academie van Brussel, J. Allart, D. Van Alphen, J. Altheer, Beaufort (?), P. Van Bleiswijck, P. Bondam, S. Bosch, G. W. Van Oosten de Bruyn, Bullet, P. Burman, H. Cannegieter, O. Celsius, Chabert de Praillé, J. Vorheye van Citters, J. A. Clignett, P. Van Damme, J. Van Dijk, Dreyer. Du Jardin, J. Enschedé, F. Fagel, Gennelon, Gen. Kunstliefde spaart geen vlijt, Zeeuwsche Societeit van wetenschappen, Gerard, De Ghesquière, Godefroy, R. M. Van Goens, Van der Goes, P. Graafland, Van Hattum, N. Hinlopen, d'Hoop, Hoope, B. Huydecoper, een Italiaan, De Kempis, A. Kluit, J. Kneppelhout, J. De Kruijff, Van Lansbergen, J. D. Van Leeuwen, F. Van Lelyveld, W. H. C. Brn Van Lijnden, Graaf Van Lijnden tot de Voorst, Louvez, Luchtmans, Maatsch. d. Nederl. Letterkunde, Mallet, Mann, G. Meerman, Meier, Merabelli, Montagnini, Needham, C. F. De Nelis, P. Nieuwland, L. Offerhaus, F. W. Von Pestel, Predikant te Muiden, Ploos van Amstel, Post, De Rauchard, J. M. Roukens, Van Roijen, E. Sandifort, C. Saxe, Scheurleer, G. F. Brn Thoe Schwartsenberg en Hohenlansberg, L. P. Van de Spiegel, H. Van Stralen, H. Tichelaar, M. Tydeman, H. Tollius, Twent, Uri, Vijgh, Van der Vijnckt, Vroedschap te Gouda, J. Wagenaar, P. H. Van de Wall, Wastelin, J. W. Te Water, Winkelman, De Witt, Graaf Van Welderen, Zollikofer, Van Zon en onbekenden. 2 Dln f°.

Enkele brieven zijn in het Fransch en Latijn, de overigen in het Nederduitsch. Vgl. *Handel. v. d. Maatsch. d. Nederl. Letterk.*, 1836, bl. 44.

—— 6 aan W. Bilderdijk, Den Haag 1806, '8, '12, '16, '17, '22. N. e. g.

—— 26 aan P. Bondam, Maastricht en Den Haag 1769, '70, Brielle '71, '79, Den Haag '74, '75, '77, '78, Gouda '80, '88—'90, '92—'94 en z. j. N. Afschrift.

—— 113 aan A. Kluit. Brielle en Den Haag 1771, '73. '75, '76, '78, '80, '89—'99, 1800—'95. N. e. g.

Met enkele aanteekeningen. Vgl. *Alg. Konst- en Letterbode*, 1861, N°. 50.

—— aan denz. z. j. N.

Afschrift van het origineel op de Koninkl. Bibliotheek.

—— 7 aan H. W. Tydeman, Den Haag 1808, '12, '15, '18, '26. N. e. g.

Wijn, H. Van, 13 aan M. Tydeman, Den Haag 1766—'68, '70, 1804, '12—'14, '18. N. e. g.

—— aan M. Willeramus, N. 1802.

Afschrift van het origineel op de Koninkl. Bibliotheek.

—— 3 aan N. N., Den Haag 1807, '8. N. e. g.

Wijnpersse, J. Van de, 2 aan M. Tydeman, Leiden 1770, '79. N. e. g.

Wijnperse, S. J. Van de, aan H. W. Tydeman, Leiden 1835. N. e. g.

Willem I, 3 aan den Heer Van Rummer, Dillenburg 1571, '72. F. Afschrift van A. Kluit naar het oorspronkelijk.

Willem IV, aan N. N., Den Haag 1748. N. Facs.

Willem Frederik, Erfprins van Oranje, aan A. Kluit, Den Haag 1791. N. e. g.

Wintershoven, J. B. Von, aan Heinemeyer Jever. Z. pl. of j. N. e. g.

Wiselius, S Ip., 4 aan H. W. Tydeman, Amst. 1827—'29. N. e. g.

—— aan N. N. Amst. 1819. N. e. g.

Withuys, C. G., 2 aan H. W. Tydeman, Voorburg 1849, Den Haag '51. N. e. g.

Witsen, N., aan R. Leers, Amst. z. j. N. e. g.

—— aan S. Verbolt, Amst. z. j.

Wyttenbach, D., aan M. Tydeman, 1807. L. e.

Wyttenbach, geb. **Gallien, Jeannette,** aan Blussé, Oegstgeest 1819. N. e. g.

—— aan W. Bilderdijk, Leiden 1814. F. e. g.

Woesthoven, C. R., aan H. W. Tydeman, 1821. N. e. g.

Wolde, L. Van, aan F. Van Lelyveld, Schelluinen 1766. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Schelluinen 1764. N. e. g.

Wolff, geb. **Bekker, E.,** aan hare zuster, Beemster 1766. N. e. g.

Woordt, A. Van der, 6 aan J. Bellamy, Vlissingen 1785. N. e. g.

Hierbij: Gedenkzuil op 't Graf van Bellamy.

—— 2 aan C. J. Wenckenbach, benevens eenige fragmenten, 1791—'94. N. e g.

Hierbij ontwerpen van gedichten.

Wttewaall, G., 3 aan H. W. Tydeman, Leiden 1825, '31, Wikkenburg '33. N. e. g.

Ypey, A., aan H. W. Tydeman, Groningen 1826. N. e. g.

—— aan M. Tydeman, Zuidwoude 1789. N. e. g.

—— aan N. N. Groningen, 1813. N. e. g.

Zeeman, J. W. V. J. en **C. L.,** aan M. Tyman, 1805. N. e. g.

Zeper, J., aan D. U. Heinemeyer, Hahn 1799. N. e. g.

Zuijlen van Nijevelt, H. Van, 2 aan W. Bilderdijk, Waterland bij Beverwijk 1823. N. e. g.

Zuijlen van Nijevelt, J. A. Van, aan D. U. Heinemeyer, Emden 1806. N. e. g.

R. aan G. Bonnet. L. Afschrift.

Sodalitium literarium, »Studio colitur ingenium" M. Tydemanno, Leiden 1807, L.

Schrijvers der N. Nederl. Jaarboeken aan M. Tydeman, 1785. N.

Onbekenden, 2 aan L. Smids, 1712. N.

Onbekenden, 6 aan H. W. Tydeman, 1817, '27. 40 en z. j. N.

Onbekenden, 10 aan M. Tydeman, 1764, '65, '73, '77, '86, 1804. N. en F. e.

BRIEVEN

VAN VREEMDELINGEN.

Adolf, Arnold Jost en **Wilhelm Heinrich,** Graven van Bentheim, 3 aan Joh. Paltbem en Joh. Hubertz. Benthem 1606. H. Afschriften.

Allen, W., aan H. W. Tydeman, Londen 1817. E. e. g.

Alva aan Wilhelm, hertog van Cleef, Cambresis 1568. H. Afschrift van A. Kluit.

Ankerhielm, M. D', aan N. N. Oostende 1737 F. e. g.

Ans, Ernest Ruth D', aan N. N. 1705. F. e. g.

Arcq, Jeanne D', aan den Hertog van Bourgondië, Rheims. F. auth. afschrift.

Arnemann, J., aan M. Tydeman, Londen 1788. L. e. g.

Arnolt Jost, Graaf van Bentheim, aan den Schoolraad van Steinfurt. Bentheim 1624. H. e. g.

Asschenbergh, G., aan Dangeville, 1825. F. e. g.

Athlone, Marquis Devenich, aan N.N. Brussel 1735. F. e. g.

Beda, aan A. Kluit, Haffligem 1775. L. e. g.

Bedlerman, Mendle, aan Herr Land-Rentemeister, 1800. H. e. g.

Benecke, G. F., aan H. W. Tydeman, Göttingen 1816. H. e. g.

Biener, A., aan H. W. Tydeman, 1812. L. e.

Binter (?) aan K. Van Hogendorp 1785. H. e. g.

Blumenbach, J. F., 2 aan H. W. Tydeman, Göttingen 1815, '16. H. e. g.

Boddien, G. F. Von, 13 aan H. W. Tydeman, Aurich 1823, '40, Vollenhoven, Aurich '41, '42. H. en N. e. g.

Borross, J., 3 aan M. Tydeman, Utrecht 1780 en z. j. L. e. g.

Bouchette, aan A. Kluit, Bergue St. Winoc 1778. F. e. g.

Bouvrie, J. B. G., aan N. N., Waterloo 1816. F. e. g.

Brinkmann, H. R., aan H. W. Tydeman, Gött. 1818. H. e. g.

Brown, G. L.. aan M. Tydeman, Utrecht 1778. L. e.

Buatte, G. F., aan J. Le Francq van Berkhey, Amst. 1808. F. e. g.

Bunsen, C. K. J. Ritter Von, 5 aan H. W. Tydeman, Amsterdam, Cirbach, München, Rome, Charlottenburg bij Heidelberg, 1814, '15, '35, '36, '39. H. e. g.

Cellarius, C., aan H. Copes, Halle 1695. L. e.

Chaalkin (?), S., aan N. N., Amsterdam (?), 1820. F. e. g.

Chevalier, J., 3 aan A. Kluit, Brussel 1775, '76. L. en F. e. g.

Chrestien, Vicomte de Ter Vueren et Duysberg, aan N. N., Brussel 1714. F. e. g.

Clé, J. P., 9 aan A. Kluit, Antwerpen 1775, 77, 78, L. en N. e. g.

Comenius, J., aan de Admiraliteit te Amsterdam, 1658. L. afschrift.

Cornelissen, H. (?), 5 aan H. W. Tydeman, Gent 1823, '27, '46, F. en N. e. g.

Coudraye, C. de la, aan H. W. Tydeman. Aux sables d'Olonne, 1782. F. e. g.

Dirckinck Holmfrid, C., 2 aan H. W Tydeman, Kopenhagen en Londen 1848, '59, N. e. g.

Dooft, C. A., aan D. U. Heinemeyer, Jever 1808. H. e. g.

Douglas, Comte De, 2 aan M. De Hesdin, Namen 1743, '45. F. e. g.

Driesch, G. Van den, aan R. Copes. Keulen 1679. L. e. g.

Duperré, J., aan Duperré fils. Paris 1307. F. e. g. Hierbij een briefje van den zoon aan zijne moeder te Amsterdam.

Ehrentraut, aan G. Van Boddien, Jever 1841. H. afschrift.

Eichhorn, K. F., 3 aan H. W. Tydeman, Göttingen 1816, 17, 19. H. e. g.

Eichstadt, H. C. A., 3 aan H. W. Tydeman, Jena 1816, '17, '32. L. e.

Fraser, T., aan H. W. Tydeman, Edinburg 1828. E. e. g.

Frech, Von, 2 aan A. Kluit, Wetzlar 1775. H. en N. e. g.

Galdano Savi aan N. N. Pisa 1826. H. e. g.

Gerard, G. J., 2 aan A. Kluit. Brussel 1775. F. e. g.

Gobbelt, W. Van, aan H. W. Tydeman, Brussel 1827. N. e. g.

Ghesquiere, J., 3 aan A. Kluit. Antwerpen 1774, '75, Brussel 1780. L. en N. e. g.

Ghistelle St. Floris, Marquis De. 6 aan »Le Prince de Hornes," Tournay 1728, Bethune '40, '41, '43, '44, '49. F. e. g.

Göde, St., aan M. Tydeman, 1775. L. e. g.

Godefroy, 10 aan A. Kluit, Rijssel 1776, '77, '79, '83. F. e. g.

Goyers, J., 8 aan A. Kluit, Humelghem, Anderlecht 1771, '74, '75, 77, '94. N. e. g.

Gravenhorst, J. Z. C., aan N. N. z. j. Breslau Fragm. H. e. g.

Grimm, J., 2 aan W. Bilderdijk, Cassel 1817, '22. F. e. g.
Met een Hoogd. blad over taalkundige opmerkingen van Bilderdijk.

—— 26 aan H. W. Tydeman, Cassel 1811—'13, Weenen '15 Cassel '17—'20, '23, '24, '27, 28, Göttingen '31, '32. H. e. g.

—— **W. C.**, aan H. H. Tydeman, Cassel 1815. H. e. g.

Grovestins, C. F. Sirtema de, 2 aan H. W. Tydeman, St. Germain en Laye 1845, '51. F. e. g.

Heems, Baron De, aan N. N. Den Haag 1712. F. e. g.

Heyne, C. G., 5 aan H. W. Tydeman, Göttingen 1808--'12. L. e. g.

Heinemeijer, D. U., aan zijne vrouw en zijne moeder, Aurich en Utrecht 1808. H. e. g.

—— 8 aan Dr. Seetzen, Aurich, Groningen, Harderwijk, Utrecht, Leiden, Den Haag en Amsterdam 1801. H. e.

Herdin, De, aan N. N. F. e. Fragment.

Hoffius, aan H. W. Tydeman, Tübingen 1824. H. e. g.

Hoop, F. D. D., aan A. Kluit, Gent 1779, N. e. g.

Hoffman von Fallersleben, H., 11 aan H. W. Tydeman, Bonn, Breslau, Berlin, Neuwied 1820, '22—'26, '52, '53. H. e. g.

Hulthem, C. Van, aan H. W. Tydeman, Brussel 1818, F. e. g.

—— aan J. W. te Water, Leiden 1821. H. e. g.

Jacobs, F., aan H. W. Tydeman, Gotha 1816. F. e. g.

Josephine, aan Madle. Le Normand, z. j. F. facs.

Julien, St. (?), aan W. Bilderdijk, Brussel 1826. F. e. g.

—— aan H. W. Tydeman, Amst. 1826. F. e. g.

Jung, J., aan A. Kluit, Heidelberg 1775. L. e. g.

—— J. H. 2 aan A. Kluit, Hannover 1774, '76. L. e. g.

Kersten, Chr. W., aan M. Tydeman, Den Haag 1803. H. e. g.

Kesterinck, C., 2 aan J. O. Westenberg, 1660, '64. H. e. g.

Keverberg, D. Brn De, 2 aan H. W. Tydeman, Den Haag en Brussel 1819, '27. F. en N. e. g.

Knight, Al., aan M. Tydeman, Rotterdam 1772. E. e. g.

Konyat, A. De, 2 aan M. Tydeman, Linschoten, Miskolczin 1781, '86. L. e. g.

Liebaert, aan H. W. Tydeman, Brugge 1822, N. e. g.

Lisch, G. C. F., aan L. J. F. Janssen, Schwerin 1844. H. e. g.

Louis (?), D. J., aan N. Tydeman, Zwolle 1772. F. e. g.

Ludwig, aan G. Stuckert, Lorrach 1828. H. e. g.

Magliabechi, A., aan H. Copes, Florence 1695. I. e. g.

—— 2 aan ...., Florence 1695, '96. I. e. g.

Marron, P. H., aan A. Kluit, Parijs 1830. F. e. g.

—— 6 aan H. W. Tydeman, Parijs 1826, '27, '28, F., L. en N. e. g.

Martens, G. F. De, aan A. Kluit, Göttingen 1790. F. e. g.

Meyer, J. F. Von, 3 aan H. W. Tydeman, Frankfort 1832, '33. F. en H. e. g.

Michaelis, J. D., aan A. Kluit, Göttingen 1768. L. e. g.

Minot de Warville (?), aan M. Tydeman, Paris 1781. F. e. g.

Miret, J., aan H. W. Tydeman, Madrid 1851. F. e. g.

Moser, D., aan N. G. van Kampen, Heidelberg 1818. H. e. g.
Op de achterzijde de collatie van een Nederl. rijmwerk.

Moser, G. H., aan H. W. Tydeman, Leiden 1810. L. e. g.

Napoleon Bonaparte, aan Josephine, Bologne, 2. Thermidor. F. facs. met afschrift.

Nelis, C. F. De, aan A. Kluit, Doornik 1775, L. e. g.

—— aan N. N. Antw. 1793. N. e. g.

Neny, Graaf, 10 aan A. Kluit, Brussel 1775, '77, 79, '80, F. e. g.

Oelrichs, G., 4 aan M. Tydeman, Bremen 1771—'73. H. e. g.

Outin, J., 3 aan A. Kluit, Luik 1779, '83. F. e. g.

Palmer, N., aan Frijdag, Antwerpen 1814. E. e. g.

Paquot, J. N., 2 aan A. Kluit Gembloux, 1776. L. e. g.

Paxi de Bathmar, M., aan M. Tydeman, S. Patakini 1772. L. e.

Perthes, F., aan H. W. Tydeman, Hamburg 1811. H. e. g.

Pertuis, F. L. De, aan Const. Huyghens, Orange 1663. F. e. g.

Peterson, J., aan M. Tydeman, z. pl. of j. E. e. g.

Pfeffel, C. F. aan A. Kluit. Versailles 1775, L. e. g.

Pougens, C., 3 aan W. Bilderdijk, Paris 1814, Vauxbuin pres Soissons, '16, en z. j. F. e. g.

Pruisier, J. C., aan M. Tydeman, Windsheim 1780. F. e. g.

Rabert, F., aan M. Tydeman, Utrecht 1782. H. e. g.

Raemondt, Ignase, aan »Son Excell," Gend 1711. F. e. g.

Raillard, P., aan H. W. Tydeman, Zeist 1844. H. e. g.

Reiffenberg, F. De, aan H. W. Tydeman, Leuven, 1824. F. e. g.

—— aan M. Tydeman, Leuven 1824. L. e g.

Renard, P., aan J. Kinker en echtgenoote, z. pl. of j. F. e. g.

Roches, J. Des, 2 aan A. Kluit, Brussel 1780, '83. N. e. g.

—— aan J. W. te Water, Brussel 1783. N. e. g.

—— aan N. N. Brussel 1781. N. e. g.

Rücker, J. Chr., 3 aan M. Tydeman, Windsheim 1779, '80. F. e. g.

Rücker, J. G. E., aan M. Tydeman, Anspach 1779. N. e. g.

Salvius, J. A., 13 aan H. de Groot, Hamburg 1637—'39. L. en H. e. g. Met afschriften.
Uitgegeven in *Handel*, 1862, bl. 91 vv.

Schlözer, A. L. Von, 4 aan H. W. Tydeman, Göttingen, 1806—'8. H. e. g.

Schmalzius, aan H de Groot, Stockholm 1637. L. e. g. en in afschrift.
Uitgegeven in *Handel.* 1862, bl. 91 vv.

Sersanders, P. A., dit **De Luna**, aan N. N. Gend 1706. F. e. g.

Smith Jr., J. L. (?), aan H. W. Tydeman, Demerarie 1820. E. e. g.

Spies, P. E., 3 aan A. Kluit, Culmbach 1781—'83. H. en L. e. g.

Stubenrauch, Von, aan den Uitgever der »Gazette de Leide", Weenen 1803. F. e. g.

Tak, A., aan A. Kluit, Antw. 1776. N. e g.

Triest de Castille, S. F., aan »HEd. Mog. Heer", Gend 1709. N. e. g.

Tross, L., 3 aan H. W. Tydeman Hamm, 1835, '37. H. e. g.

Verdussen, H., aan A. Kluit, Antwerpen, 1776. N. e. g.

Vermijlen, A., aan A. Kluit, Tongeren 1775. F. e. g.

Villers, Chevalier De, 6 aan H W. Tydeman, Lubeck, Göttingen 1808, '11—'13. F. e. g.

Visscher, 2 aan H. W. Tydeman, Brussel 1826, '27. N. e. g.

Villoison, D'Ansse de, 2 aan M. Tydeman, Venetië 1781, en een z. j. F. e. g. en afschrift.

Vivarioff, H. (?) **De**, aan A. Kluit, Mechelen 1775. N. e. g.

Voltaire, aan N. N., Potsdam 1751. F. g.

Wagner, L. F., 4 aan M. Tydeman, Amst. 1782. L. en H. e. g.

Wal, Brn De, aan W. A. Van Spaan Lalecq, Heidelberg 1803. F. e. g.

Wansoulle, Brn De, aan N. N., Luik 1743. F. e. g.

Wede, F. Brn De, aan H. Copes, Munster 1698. L. e. g.
Met eig. afschrift van Copes antwoord van 1 Dec.

Weigel, J. A. G., 6 aan H. W. Tydeman, Leipzig 1816, '17, '19, '20, '26, 28. H. e. g.

Wenck, C. F. C., 2 aan H. W Tydeman, Leipzig 1818, '21. L. en H. e. g.

Westerloo, Le Marquis De, aan M. Le Rhingrafe, Weenen 1712. F. e. g.

Wichelhausen, J. E., 3 aan M. Tydeman, Bremen 1775 en z. j. L. e.

Wichelhausen, R., aan M. Tydeman, Bremen 1773. H. e. g.

Wijnants, G., aan »HEd. Mog. Heer", Weenen 1717. N. e. g.

Wilhelm Hertog van Cleef, aan Alva. Cleef 1568. H. Afschrift van A. Kluit.

Willems, J. F., 7 aan W. Bilderdijk, Antw. 1825, '28. N. e. g.

Witte, C. E. W. De, aan A. Kluit, Antw. 1775. N. e. g.

Zwingli, J. D., aan H. W. Tydeman (?), Zürich 1805. F. e. g.

OUDHEIDKUNDE, ENZ.

J. **De Rhoer**, Zedelijk en staatkundig bestaan der oude Gallen, meest volgens Caesar. 4°. (45 bl. 89—95)
Voorgel. in de Maatsch. »Pro exc. jure patrio", 1794.

Lud. Smits, De zegelring van Pedro Pacieco Met afdruk in lak. — Het koperen standbeeld van den Hertogh van Alba. Met de afbeelding van de duim van het standbeeld. 4°. (689 ι)

Bepalingen omtrent boeten, te verbeuren bij drinkgelagen. Fragment van een folio blad perkament. Goth. letter. Hs. van de 15e eeuw, met afschrift van J. T. Bodel Nijenhuis en J. G. La Lau. (907)
Waarschijnlijk een gedeelte der Wetten van Gildemaaltijden.

A. **J. Van der Poest Clement**, Onderzoek, gedaan naar eenige gevonden kannen, enz. onder de gemeente Etten en Leur. 8 bl. 4°. (908)
Met afbeeldingen.

Henr. **Cannegieter**, Latijnsche aanteekeningen over de Romeinsche gedenksteen bij Berg en Dal. 4°. (909)
Gevoegd achter een exemplaar van W. Klerck's Jurid. dissertatie.

K. **Van Alkemade**, Papegaay-schieten. Nabootsing van het schrift der 17e eeuw. 6 bl. f°. (910)

N. G. **Van Kampen**, Trekken van overeenkomst tusschen de Noordsche en Grieksche fabelleer. Eig. en in afschrift. 8 bl. f°. (911)

J. **Van Lennep**, De kroon boven het Amsterdamsche wapen. — Iets over eene bijzondere tak van nijverheid in de 17e eeuw. — Bestje Van Meurs. — Over de voorgenomen slooping van de Gevangenpoort te 's Gravenhage. Eig. 4° (912)

—— en J. **Ter Gouw**, Uithangteekens, historisch en kritisch beschouwd. Eig. 4°. (913)

W. Bilderdijk, Fransch-Hollandsche woordenlijst van Heraldicke termen. 14 bl. f°. (914)
Met enkele wapenkaarten.

J. Van Lennep, Vervolg op G. Van Loon, Hedendaagsche Penningkunde. 4°. Eig. (915)

G. Van Loon, Ampel en scherp betoog tegen Fr. Van Mieris over het werk der Penninghistorie van Nederland. 60 bl. f°. Eig.

—— Hetzelfde. Afschrift met bijvoegselen. 35 bl. f°. (917)

C. G. Boonzajer, Ontwerp-Lijst van omtrent 400 bekende Munt- en Penningverzamelaars in de oude of Noord-Nederlanden. 11 bl. f°. (918)

C. G. Boonzajer, Alphabetische naamlijst van Stempelsnijders in en buiten Nederland. Met adviezen van N. C. Kist, P. O. Van der Chijs en J. T. Bodel Nijenhuis. 20 bl. f°. (919)
Vgl. *Handel.* 1844, bl. 54.

Teekeningen van zegels in was en van cyrographen, gediend hebbende voor A. Kluit's Historia critica. Holl. et Zel. Gr. f°. (920)

AANHANGSEL.

RECHTSGELEERDHEID.

J. A. G. Pagenstecher, Dictata ad Institutiones Imperiales, ad Compendium J. O. Westenbergii. Hs. van Is. Joh. Elzevier, 1786. 185 bl. 4°. (921)

—— Dictata ad J. O. Westenbergii Compendium Pandectarum. 1788. Twee Dln. Hs. van denz. 426 en 193 bl. 4°. (922)

P. Bondam, ad J. J. Mascovii De jure feudorum in imperio Romano-Germanico librum annotationes. 304 bl. 4°. Autogr. (923)

—— Analecta juris Romani et Medii aevi. Cum Indice. 421 blz. f°. Eig. (924)

M. Tydeman, Dictata et animadversiones quaedam tumultuariae ad F. G. Pestelii Fundamenta jurisprudentiae naturalis. 4°. (925)

—— De antestato in mancipationibus. 4°. (926)
Achteraan afschrift van Latijnsche gedichten.

Index in Ottonis et Meermanni Thesauros Juris. 4°. (927)

M. Temminck, Verhandeling over het onbillijk en schadelijk verzuim der beoefening van onze oude Vaderl. regten, wetten, keuren en privilegiën, en over het nut en voordeel in derzelver beoefening gelegen. 23 bl. 4°. (928)
In het laatst der 18e eeuw voorgelezen in eene vergadering der Maatsch. Vgl. *Handel.* 1814, bl. 26, '31, bl. 56.

H. Van Wijn, Dissertatio historico-juridica inauguralis quaedam circa jus aggerum sistens. In port. Eig. 4°. (929)

P. Roscam, Differentiae Juris Romani et Belgii, seu Jus hodiernum, ad ductum Cl. Voordae. Hs. van Is. Joh. Elsevier 193 bl. 4°. (930)

P. Roscam, Praelectiones in Jus Feudale, ad ductum Jo. Schilteri. 1792—'94. Hs. van denz. 164 bl. 4°. (931)

P. Bondam, Differentiae Juris Romani et Belgici. Naar volgorde der Instituten. Twee Dln. 188 en 238 bl. 4°. Eig. (932)

Aanteekeningen op H. De Groot, Inleiding tot de Hollandsche Rechtsgeleerdheid B. I—III; benevens op B. II dl 41—43 van het Leenrecht. Met register op de Holl. Regtsgel. 289 bl. 4°. (933)

J. G. C. Rücker, Elucidatio nonnullorum locorum ex H. Grotii Inleiding tot de Holl. rechtgeleerdheid. 40 bl. 4°. (934)

Register van de Hollandsche Regtsgeleerdheid van H. de Groot. Hs. uit de 17e eeuw. 18 bl. 4°. (935)

I. Fred. Gronovii, Dictata in H. Grotium, De jure belli ac pacis. Hs. uit de 18e eeuw. 218 bl. 4°. (936)

Generale remarques wegens de justitie en practijk hier te lande gebruikelijk. 293 bl. 4°. (937)
Met register. Hs. uit de 19de eeuw.

F. G. Pestel, Dictata ad Ev. Ottonis Notitiae Rerumpublicarum, caput de Belgio Foederato, sive de jure publico Belgii. 170 bl. 4°. (938)

G. Scheltinga, Aanteekeningen op R. Hoogerbeets, Van het aanleggen van processen in Holland. 160 bl. 4°. (539)

Aanteekeningen over den vorm van processen. 114 blz. Hs. uit de 18e eeuw. 4°. (940)

Ordonnantie nopende de manier of stijl van procedeeren voor den Ed. Hove van Utrecht. Met registers. Afschrift v. P. Bondam. 176 blz f°. (941)

Processus juris, vel Modus procedendi breviter et compendiose comprehensus, quantum potuit secundum usum ac observantiam in Camera Hooftmannorum, caeterisque judiciis inferioribus Omlandiae, excerptus ex Carpzovii Processu juris et aliis autoribus, addito passim nostro jure statuario. 270 blz. 4°. (942)

Memorie van Mr. W. Bilderdijk aan de H.H. Kamerling en Arntzenius uit naam en van wege J. Schot, lakenwinkelier, eischer, op en jegens den WelEd. Gestr. Heer Quarles. In port. f°. (943)

A. Kluit, Bouwstoffen voor een Nederduitsch Collegie over staathuishoudkunde. Eig. hs. in zes port. 4°. (944)

Schuldbekentenissen, Schepenbrieven, enz. uit de 14de tot de 16de eeuw. Twaalf bladen perk. gedeeltelijk met zegels. (603 al)

Lijfrentenbrief van 1560. Op perk. (603 am)

Nederlandsche Notarieele Acten (Drie), gepasseerd te Hamborch door den notaris Pieter Van der Willighen voor Mr. Andreas Backer, Med. doct., woonachtig te Halverstad, nu wesende te Hamborch, 1595, '96. f°. (945)

Acte van defaut met insinuatiën contra Gerard van Lutsenburg van 1662, benevens eene Notarieele verklaring van 1641. f°. (689 r)

Notul van Advyzen, d. i. Inventaris op allerlei adviezen en casus-positiën, uit de 18de eeuw. 139 bl. 4°. (946)

Stukken in de zaak van J. Hillebrand, gewezen schipper aan boord de Jason, contra den fiscaal der Marine, eischer, in cas van verraad. f°. (947)

Gecondemneerde geexecuteerd 1803.
Hierbij eene Casus positie over het stellen van cautie enz. 1806.

Verzameling van leen-, schepen-, transport-, verlei-, koop-, lijfrenten- en rentebrieven van de 14e tot de 17e eeuw. Op perk. gedeeltelijk met zegels. In twee doozen. (948)

GODGELEERDHEID EN WIJSBEGEERTE.

J. W. Te Water, Een bundel aanteekeningen en opstellen, meerendeels tot verklaring van bijbelplaatsen uit het O. en N. Testament. Latijn. 4°. In twee portef. (949)

L. C. Valckenaer, Observationes philologicae in Evangel. Lucae. 1751. 426 blz. 4°. (950)

—— Observat. philol. in Actus Apostolicos. 1752. 214 blz. 4°. (951)

—— Observat. philol. in pr. Pauli epist. ad Corinthios 1752. 347 blz. 4°. (952)

Tboec van d' zonne te maken, dat Avicenna ghetoghen heeft wt enen van Aristoteles boeken, die men in latino heet Liber clavis sapienciе majoris, dat in dietsche is te segghen een boec des slotels der meerdere wysheit. Hs. op papier uit de 15e eeuw, afkomstig uit de Bibliotheek der abdij van Egmond. 31 blz. 4°. (953)

Met een blad afschrift van P. Beck aan Kaan te Haarlem. 1841.

Sim. Bierens, en **Sal. Seruraux** (of Van Horen), In universam Aristotelis Logicam Prima pars. Libri Predicamentorum Aristotelis. Annotatio in Principalia. Commentarius in Libros Aristotelis peri Harmonias. Hs. van Cornelius van Nederven, Bredanus, 1653. 286 bl. 4°. Oude band. (954)

Met zinnebeeldige en satyrieke teekeningen, o. a. eene nabootsing van eene daarbij liggende spotprent op Cromwel.

Salomon Seruraux, Dictata minus principalia in Sphaeram Joannis a Sacro Boscho. Commentarius in Libros de Generatione et Corruptione 1657. Hs. van Cornelius van Nederven. 4°. (955 bl. 112—220)

Joannes Aaltius, Institutionem philosophicam et theol. offert et suscipit conditionibus et legibus sequentibus. Medioburgi-Zeland VIII Kal. Oct. 1707. Eig. 4°. (956)

Deze voorwaarden zijn onderteekend door zijne leerlingen I. A. Schorer, H. Pottey, I. van Burcht en G. Coymans.

J. Kinker, Recensiën van H. Schmidt. Voorlezingen over het wezen der wijsbegeerte en Beknopte geschiedenis der wijsbegeerte. Eig. 4°. (957)

T. Roorda, Dictaten over de Zielkunde. 130 blz. 4°. (958)

Met bijvoegsel van eene andere hand. 13 bl.

J. Kinker, Aanteekeningen betreffende wijsgeerige onderwerpen. Nederl. en Latijn. Eig. In port. f°. (959)

GENEES-, WIS-, NATUURKUNDE ENZ.

Alchemistisch-Geneeskundig werk. Fragmenten van een Hs. uit de 14e eeuw op anderhalf blad perk. in twee kolommen. 4°. (960)

Vgl. *Handel.* van de Maatsch. 1837. bl. 60. en '38. bl. 62.

J. D. Schlichting, De cerebri motu animadversiones, Acad. Reg. Londin. exhibendae. Hs. v. Is. Bilderdijk. 45 blz. 4°. (961)

Is. Bilderdijk, Index excerptorum; medic. pathologico-practicorum; historiarum medicarum; lemmatum anatomic. et physiologic. Drie stukjes. 12°. (962)

—— Geneeskundige aanteekeningen in het Latijn en Hollandsch. In port. 4°. (963)

—— Geneeskundige recepten, aanteekeningen en uittreksels, in het Latijn en Fransch. Met register 167. blz. 4°. (964)

Sikius, Verhandeling over Astrologie en Chiromantie. Russisch. 127 bl. 24°. (965)

Barth. Cortenaer, De honderd geometrische quaestiën met hare solutiën, door Sybrand Hansz. Cardinaal van Harlingen, in zijn leven rekenmeester tot Amstelredam. 1675. 298 blz. 8°. (966)

Aan het einde 10 Oct. 1686.

—— De ses eerste boeken Euclidis van de beginselen en fundamenten der geometrie met hare definitiën, stukken, gemeene bekentenissen, propositiën en eenige nuttigheden uit deselve boeken getrokken, mitsg. d'additio, substractio, multiplicatio en divisio in figuren, dienende tot een aanhangsel. Nog zijn hier bigevoegd de tweeentwintig konstige geometrische regulen van Jan Janse Stampioen, de Jonge. 1683. 342 blz. 8°. (967)

Gasp. Claudius Bachetus, Sebusianus, Geometrische en arithmetische voorstellen op Diophantus van Alexandriën. 194 bl. 8°. (968)

Sim. Bierens, Dictata physicalia magis principalia, in universam Aristotelis physicam et metaphysicam. 1657. Hs. van Cornelius van Nederven. 4°. (955 bl. 1—111)

Register op een natuur- of aardrijkskundig werk uit de 18e eeuw. 163 bl. 4°. (969)

CATALOGUSSEN, VERZAMELINGEN VAN HANDSCHRIFTEN ENZ.

A. Kluit, Alfabetische Index der oorkonden van de Hollandsche leenkamer, met voorbericht en aanteekeningen. 84 blz. f°. (970)

—— Lijst van de oorkonden enz. in de Leen- en Registerkamer van Holland (onder 1300) verspreid, welke bij Van Mieris ontbreken. 6 bl. f°. (971)

Index of inventaris van alle boeken, tractaten, stukken en papieren, in de Secreete casse in de Camer der Vergaderinge van H.H.M. Afschrift van A. Kluit. 159 blz. f°. (272)

Repertorium van boeken en registers in de Register-Camer van Holland berustende. 9 blz. f°. (973)

H. Copes, De Bibliotheca S. S. Salvatoris Bononiensi. 4°. (974)

Uitgeg. in de *Handel. en Meded.* van de Maatsch. 1864.

C. De Falbe, Opgave van handschriften op de Koninkl. Bibliotheek te Kopenhagen, die op Nederl. geschiedenis en oudheden betrekking hebben. 1837. Hs. van Dr. L. J. F. Janssen. 4°. (975)

L. Tross, Catalogus van 72 Hss. en 359 oude en latere drukwerken op de klooster-Bibliotheek te Frenswege bij Nordhorn, 1839. 20 bl. 8°. (976)

Vgl. *Handel.* 1839, bl. 55. v.

Lijsten der boekwerken van de Maatsch. der Nederl. Letterk., opgemaakt door J. Steenwinkel en F. Van Lelyveld, benevens eene lijst der handschriften en boeken door Alewijn vermaakt. 1785—'89. 9 bl. f°. (977)

—— der handschriften en boeken van de Maatsch. d. Nederl Letterk. opgem. door M. Siegenbeek, J. Steenwinkel en H. W. Tydeman. 19 bl. f°. (978)

Catalogus van de boekerij der Maatsch. 1793. 24 bl. f°. (979)

—— van de handschriften der Maatsch. opgem. door H. Hofmann Von Fallersleben. 1821. In port. 4°. (980)

—— eener verzameling staatsstukken, afkomstig van Mr. D. Van Wyckerheld Bisdom. 9 bl. f°. (981)

In 1834 te Leiden uit de hand en publiek verkocht bij J. C. Cijfveer.

Alphabetische lijsten der portefeuilles met handschriften en brieven van A. Kluit. Twee stukken. f°. en 4° (982—'83)

Notitie der handschriften van A. Kluit. door de familie in 1861 aan de Maatschappij ten geschenke aangeboden. f°. (984)

Lijst van handschriften en incunabelen in het bezit van de familie Enschedé te Haarlem, 1850. 8 bl. 8°. (985)

Catalogus van den Atlas van Diderik van Leyden, Heer van Vlaardingen. 139 bl. 4°. (986)

L. A. Te Winkel, Verslag over eenige handschriften van J. De Rhoer. 4°. (987)

H. Tollens, Bibliografie der werken van Mr. Boxman. f°. (988)

—— Bibliografie der werken van P. Moens. f°. (989)

Notitie van werken van J. Le Francq van Berkhey. In port. f°. (990)

J. R. Groshans, Bibliografische aanteekeningen. Vier Dln. f°. (991)

—— Naamlijst van uitgevers, boekdrukkers en boekverkoopers in de Nederlanden en België. f°. (992)

[De nummers 993—1006 zijn gegeven aan eenige verzamelingen van brieven, reeds beschreven op blz. 56—73.]

SUPPLEMENT.

NEDERLANDSCHE TAALKUNDE.

Woordenlijsten.

(Zie hiervóor bladz. 4—5).

Spreekwijzen (Verzameling van Latijnsche en Nederlandsche), Latijnsche raadsels, geslachtswapens, Species van de rekenkonst, Chineesche cijfers in het Latijn. Hs. uit 't begin der 18e eeuw. 294 blz. 8°. (1007)

Spreekwoorden (Duytsche en Latijnsche) gehaalt uyt de beste schrijvers. an. 1736. In alfabetische orde met uitvoerig register. 3 dln. van 224, 215 en 253 blz. 8°. (1008)

—— (Raepelinck van Vaderlandsche), ieder met zijn alibi (d. i. met aanhaling der plaatsen, waar zij bij oudere en nieuwere schrijvers voorkomen) bewezen. 557 blz. f°. (1009)
Geschreven door G. van Hasselt.

Adagia et Gnomata usitatiora. Gebruyklikste Spreekwoorden en Sinspreuken. Hs. uit de 2e helft der vorige eeuw. 167 blz. 8°. (1010)
Verzameling van spreekwoorden en spreekwijzen, Latijnsch en Nederlandsch.

Korn. van Alkemade, P. van der Schelling, Hollandse Spreek-wiisen in haar Oorsprong en Beteekenis nagespoort. 208 blz. 8°. (1011)
Hierbij een brief van P. J. Harrebomée aan J. T. Bodel Nijenhuis, Gor. 21 Mei 1858.
Zie Harrebomée, *Spreekwoordenboek*. Dl. 2. p. 1.

J. van Lennep, Zeemanswoordenboek. Eig. Hs. in 3 pakketten in 2 portef. 4°. (1012)

H. J. Swaving, Losse bijvoegsels tot P. Weilands Taalkundig Woordenboek. 4 portef. 8°. (1013)

Tongvallen.

(Zie hiervóor blz. 5—6).

A. Ballot, Lijst van Twentsche woorden in alfabetische orde, met omschrijving. 132 blz. 8°. (1014)

H. J. Swaving, Lijst van Dinxperloosche woorden. 1 bl. f°. (1015)

Kaapsche volksliederen, afschrift uit *The Cape Monthly Magazine*. Nieuwe Ser. Vol. VIII. 1874. p. 254—256. Vol. IX. 1875. p. 63—64; 320. 14 blz. 8°. (1016)

NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE.

INLEIDING.

(Zie hiervóor blz. 6—7).

J. M. Schrant, Lessen over den goeden Nederduitschen stijl. Geschreven door J. J. F. Wap. Gent, 1825—26. 156 blz. 4°. (1017)

H. J. Swaving, Nalezingen op de biographische, anthologische en critische woordenboeken van Nederlandsche dichters door P. G. Witsen Geysbeek en A. J. van der Aa, en op de lijst der Nederl. dichters in den *Algem. Konst- en Letterbode* van 1847 en 48 van S. Gille Heringa. Een portef. f°. (1018)

MIDDELNEDERLANDSCHE LETTERKUNDE.

POËZIE.

(Zie hiervóor blz. 8—12).

Brabantsche Yeesten (De vijf eerste boeken der) van Jan Boendale (Jan [Niclaes] de Klerk). Hs. afwisselend op papier en perk., omstreeks 't jaar 1400 te Antwerpen geschreven, met roode voorletters. 413 blz. f°. (1019)

Eerst door eene latere hand (16e eeuw) zijn bijgeschreven en ingevoegd blzz 23—30, 41, 42 89—92, 235, 236, 243, 244, 249—252, 257, 258, 265, 266, 363, 364, 377—380, 393—399, 405 m.—413.

Behoorde achtereenvolgens aan C. Gevartius, J. B. Verdussen (*Catal*, Antwerp. 1776. T. II. p. 221. n°. 10), A. Kluit.

Gebruikt en uitvoerig beschreven (onder letter A) door J. F. Willems, in zijne uitgave der Brabantsche Yeesten, Tom. I, Introduction, p. XXIII—XXIV.

Maerlant's Spiegel Historiael (Fragmenten enz. van). Een portef. f°. (1020)

Inhoudende:

I. Afschrift gemaakt door J. M. Wagner te Weenen van de in het *Deutsches Museum* van Schmidt en Kinderling (Leipz. 1788) uitgegeven fragmenten. 8 blz 8°.

Zie de uitgave van de HH. de Vries en Verwijs, I, Inleiding, blz. XCII vlg. (l. I).

II. Fragment van den Spiegel Hist. 3e boek der 8e partie, c. 7, vs 37 tot c. 10, vs. 52. Eén blad perk. 330 × 240 m., uit de 15e eeuw, in drie kolommen van 59 regels, met roode voorletters.

Zie de Vries en Verwijs, Inleiding, blz XCIII (l. O).

Hierbij 3 brieven van Mr. A. G. Kleyn, 1 aan Dr. W. G. Brill en 2 aan Dr. M. de Vries, handelende over het vinden van dit fragment.

III. Fragmenten van den Spiegel Hist, 3e boek der 4e partie, c. 10, vs 38 tot c 13. vs. 30 en c. 34 tot c. 37, vs 74. Twee bladen perk. 310 × 250 m., uit de 15e eeuw, in drie kolommen van 49 regels, met gekleurde voorletters

Zie de Vries en Verwijs, Inleiding, blz. XCIV, 1°; dl. III, blz. 392 vlgg; 446.

IV. Fragment van den Spiegel Hist., 3e boek der 4e partie, c. 49 tot c 53, vs 24. Eén blad perk, behoorende tot hetzelfde Hs. als de voorgaande, n°. III.

Zie de Vries en Verwijs, dl. III, blz. 397 vlgg.

V. Fragment van den Spiegel Hist., 4e boek der 3e partie, c. 15, vs. 26 tot c. 17, vs. 25 Eén blad perk, 290 × 220 m., uit de 15e eeuw, in twee kolommen van 50 regels, met gekleurde voorletters. Gevonden na de voltooiing der groote uitgave.

VI. W. G. Brill, Fragment van een Hs. van Maerlant's Spiegel Hist, gevonden te Zutphen. 12 blz. Uit de *Werken* der Maatschappij, N. Reeks, Dl. VI, 117—155

Zie de Vries en Verwijs, I, Inleiding, blz. XCII (l. G).

VII. D. Carnel, Fragment ms. du »Spiegel Historiael" de Maerlant. 23 blz. 8°. *Extrait des Annales du Comité Flamand de France*, VI, (1862) 407—427.

Zie de Vries en Verwijs, I, Inleiding, blz. XCIII. (l. P.).

Voorin ligt een brief van den heer de Coussemaker aan Dr. M. de Vries, handelende over dit fragment.

VIII. Afdruk van een stukje van Dr. M. Töppen uit de *Altpreussische Monatsschrift*, dl VI, bevattende fragmenten van Velthem's vervolg op Maerlant's Spiegel Hist, 18 blz. 8°. Afgedrukt bij von Hellwald, de Vries en Verwijs, 2e partie, blz. 529—536

IX. Afdruk van een stukje van Fr. von Hellwald uit de *Altpreussische Monatsschrift*, dl. VII, getiteld »Zwei neue Maerlant-Fragmente", 11 blz. 8°. Afgedrukt in bovengenoemde uitgave, 2e partie, blz. 524—526; zie Inleiding, blz. VI, n°. VII en VIII.

X. Afschrift gemaakt door Mr. N. de Pauw van een fragment der 2e partie, 25 bl. 8°. Beschreven en gedeeltelijk afgedrukt in *Tijdschr. v. Nederl. Letterk.* I, 115—124.

XI. Beilage zur Allgemeinen Zeitung, n°. 273, von 30 Sept. 1869. Hierin het eerste bericht van von Hellwald omtrent het terugvinden van de 2e partie van den Spiegel Hist. 4 bl. f°.

Wapen Martijn (Afschrift van het 3e boek van den), naar het Hs. der 2e partie van den Spiegel Historiael te Weenen, f. 218*a*—220*b*. 9 bl. f°. (1021)

Zie de uitgave der 2e partie van den Spiegel Hist. door von Hellwald, de Vries en Verwijs, Inleiding, blz VIII. n°. XV.

Roman der Lorreinen (Fragment uit het 1e boek van den). Eén blad perk. in 2 kol. van

46 regels, 250 X 185 m. Begin der 14e eeuw. Zeer verminkt. (1022)

Beschreven en uitgegeven door Dr. M de Vries in *Tijdschr. v. Nederl. Letterk.* III, blz. 8 vlg. en 9—16.

Legende van Sint Joris (Fragment van een Middelnederl. gedicht, bevattende de). Twee stukken, te zamen vormende één blad perk. uit de 14e eeuw, 220 X 110 m, in twee kol. van 44 regels, met roode voorletters. (1023)

Uitgegeven door den heer K. F Stallaert in *Taelverbond*, 1854. blz. 69—74. Zie de Inleiding van Dr. M de Vries op de 2e Partie van Maerlant s Spiegel Historiael, blz. X, [1]).

Roman van den borchgrave van Couchi (Fragmenten van eene Middelnederl. bewerking van den). 12 bladen perk. uit 't laatst der 14e eeuw, 210 X 160 m., in twee kolommen van 51 of 52 regels, met roode voorletters (1024)

Eerlang uit te geven door Dr. M. de Vries in *Tijdschrift v. Nederl. Letterk.*

Ogier von Dännemark [von Ardennen], ein Helden-Gedichte [v. Jan de Clerk]. Een door den heer J. G. Lehmann, an. 1845, gemaakt afschrift van het Heidelberger handschrift. 394 blz. f°. (1025)

Zie F. J. Mone, *Uebers. d Niederl. Volks-Lit.* blz. 38 vlg., J. C. Matthes in *Taal- en Letterbode*, VI. blz. 241 vlg, Jonckbloet, *Gesch. d. Nederl. Letterk.* I[3]. blz. 392.

PROZA.

GETIJDEBOEKEN.

(Zie hiervóor blz. 12—24).

Des heiligen geests Getide (Fragment van). Eén bl. perk., 190 X 125 m., van 21 regels, uit de 15e eeuw. Merkwaardig om de schoone miniatuur. Begin: »Hier begint des heiligen geests Getide. Here du selste opdoen mine lippen", enz. — Einde: »gelyc dat uwe vaderen mi vertoernden in den dage der becoringe". (1026)

Zie W. Moll, Geert Groote's Dietsche Vertalingen, blz. 23 vlg. (*Verhandelingen der Kon. Akad. Afd. Letterk.* XIII. 1880).

PASSIE- EN GEBEDENBOEKEN.

(Zie hiervóor blz. 18).

Nederlandsch gebed (Aanvang van een) uit het laatst der 14e eeuw. Eén strook perk. 270 X 105 m., 36 regels. (1027)

Hierbij een afschrift en eene Duitsche vertaling van C. Ziegler te Regensburg. 4 blz. f°.

SERMOENEN.

(Zie hiervóor blz. 19).

Sermoenen. Hs. uit het begin der 15e eeuw, afwisselend op papier en perk., in twee kolommen, met roode voorletters. 8°. (1031, bl. 95′—149)

Inhoud:

„Sermoen van onser vrouwen hemelvaert hoe sancte Johan een wijff sach, ghecleet mitter zonnen," enz Begin: „Signum magnum apparuit in celo," enz. — Einde: „ende daer brachten se haer leven to enen salighen eynde amen." blz. 95′ kol. 1—107′ kol. 1.

„Sermoen van unser vrouwen hemelvoert." Begin: „Multe filie congregauerunt", enz. — Einde: „du hebste dy ghepenbaert den cleynen kinderen amen." bl. 107′ kol. 2—116.

„Sermoen van unser leven vrouwen ghebuerte." Begin: „Egredietur virga de radice," enz — Einde: „anders soe solde men myt vingheren wisen amen." bl. 116′—121 kol. 1.

„Sermoen van onses heren badescap." Begin: „Missus est Gabriel," enz. — Einde: „ende scheide hiermede van hem amen." bl. 121 kol 1—127′.

„Sermoen van der baetschap onser liever vrouwen." Begin: „Lucas scrift ons in sin eerste capittel," enz. — Einde: „dit is die sin van desen twen hilligen ewangelien amen." bl. 128—137 kol. 1.

„Hier beghint dat derde sermoen des voersechden broeders dat hie oec toe windesom dede." Begin: „Uns behoert toe glorieren," enz. — Einde: „een god ewelike amen" bl 137 kol. 1—149 kol. 1.

Nederl vertaling van eene door Johannes van Schoonhoven te Windesheim gehouden Latijnsche kapittelrede; zie Hs 312, bl. 136—155; Dr. J. G R. Acquoy, *Het Klooster te Windesheim*, II. 89 De beide hieraan voorafgaande sermoenen schijnen echter, naar de meening van Dr. Acquoy, niet van Johannes van Schoonhoven te zijn; zie Dr. J H. Gallée in *Tijdschr. v. Nederl. Letterk.* IV. blz. 4 [1]).

Sermoenen (Veertien), waarschijnlijk van een' Dominicaan, uit het begin der 14e eeuw. 56 bl. kl f°. (1028)

't Begin van de eerste preek ontbreekt, t. w. fol. 1—32 van het oorspronkelijk Hs.

STICHTELIJKE GESCHRIFTEN.

(Zie hiervóór blz. 21—24).

Jan van Ruusbroec, dat boec van XII graden der doechden. Hs. op perk. uit het begin der 15e eeuw, met gekl. voorletters. 190 blz. 8°. (1029)

Voorin staat: „Dit bouck hoort toe heynrick ians dochter van persyn. Dit boeck hoert toe anna michchiels doechter die dat wint die brenc hoer weder om gods willen".

Achterin staat: „Dit boec hoert den regulieren bi amsterdam ende is een brueder anghecomen van elizabet ians van persynsdochter bedhijn ende ian claeszoen dochter van persyn sal dit boec moeghen hebben haer leven lanc als si daer bequeem to is ende haer dat ghelievet te hebben".

Stukken van stichtelijken aard (Verzameling van). Hs. uit het begin der 15e eeuw, afwisselend op papier en perk., met roode voorletters. 131 bl. 8°. (1030)

Inhoud:

[Spegel der susteren]. Begin: „In Christo ihesu van doegheden yn doeghen voertgaan," enz — Einde: „die vader ende die soene ende die heilige gheest, die daar levet yn ewicheit. Amen". bl. 1—26'.

[Der susteren gheistelike abteeck] Begin: „Susteren alsemelick hertelick gemynt yn christo", enz. — Einde: „soe spreckt eyn ygelick myt ynnycheit eyn engelsche gruet. Aue maria etc". bl. 27—89'. (Zie Hs. 358).

[Der ionferscop hochenisse ende werdicheit]. Begin: „Jhezus christus des almechtighen godes soen," enz. — Einde: „Dees ons allen gunnen moet die vader ende die soen ende die hillige geest Amen". bl. 89—101.

[Van dryerley weedwerschen]. Begin: „Die weedwerschen syn dryerley," enz. — Einde: „Des ons allen gonnen moet die vader die soen ende di hilige geest Amen". bl 101—107'.

Brief aan eene „guede vriendynne Hil", waarin eene woordspeling met de letters van *H I L*, n.l. H(ebt) I(hesus) L(yeff). Begin: „Guede vriendynne yn christo, want gy van my eenen breeff begert", enz. — Einde: Des ons allen gunnen moet die selve heer Jhesus christus Amen". bl. 107'—109.

[Deugden van eene goede Begijn], evenals het voorgaande eene woordspeling met de letters B(ruyt) E(ynvoldich) G(odertire) Y nich) N(eder). Begin: „Hilder eyn begerlike gruet", enz. — Einde: „den naemen des oversten heren dairaff dancken ende laven daervan sie heeft ontfangen die gaven." bl. 109—114'.

[Dyt syn die XII punten dar die ziel mede gecyrt is als myt XII duyrbereu stenen]. Begin: „Die ziele is eyn geestelike natuyr eyn hemels creatuyr", enz. — Einde: „dat sie nyet bevleck en werde myt sonden". bl. 115—116.

(Gedrukt in „Het hofken van devocien". Antwerpen, Heyndrick Peetersen van Middelburch, 1546).

[Van drie krachten der ziel]. Begin: „Nae deer ynwendicheit soe syn wy gebeelt nae gode", enz. — Einde: „want hie geve den coere voer dusender werden guet nyet". bl. 116'—118'.

[Van het wezen Gods]. Begin: „God is eyn eenoldige substancie eyn sympel wesen", enz. — Einde: „ende eyn seker toeverlaet ynder noot Amen." bl. 118'—119'.

„Grisildis histori mit eynre geestlike bedudenisse". Begin: „Grisildis was hyr voertyts eyn vrouwe persoen alsoe genomt", enz. — Einde: „Des ons allen gunnen moet die vader die soen ende die hillige geest Amen". bl. 121—131.

Zie Dr. J. H. Gallée in *Tijdschr. v. Nederl. Letterk.* IV. blz 1—85.

Dit Hs. was tot 't jaar 1884 in één band met Hs. 1031 vereenigd.

Stukken van stichtelijken aard (Verzameling van). Hs. uit het begin der 15e eeuw, afwisselend op papier en perk., in twee kolommen, met roode voorletters. 234 bl. 8°. (1031)

Inhoud:

„Sanctus thomaes boeck van aqnynen van den godliken manieren ofte seden". Begin: „Weest volcoemen als oec u hemelsche vader volcoemen is", enz. — Einde: „alsoe vele is dat werck vruchtbaerre ende der hillligher drievoldicheit loveliker amen. hier eyndet", enz. bl. 1—18. kol. 1.

„Boeck van der kennisse godes", toegeschreven aan Thomas Aquinas in den catalogus der „liberie int convent van Sinte Barbaren binnen Delf", (zie W. Moll in Kist en Moll, *Kerkhistorisch Archief* IV, 250). Begin: „Salich sin sie o here die in dinen huuse woenen", enz. — Einde: „opdat die overvloedicheit dinre glorien gheapenbaert moet werden van ewet tot ewen amen." bl. 18 kol. 2—60'.

„De glose up de XV grade", d. i. glossen op de psalmi Hammaäloth, ps. 120—134. Begin: „Totten heren riep ic als ic bedroeft was. Die tittel is die sanck der graden. Sommyghe segghen", enz. — Einde: „ende mytten hillighen gheest ere ende glorie is ewelike sonder eynde amen." bl. 61—95' kol. 1.

Bl. 95'—149 zie hierboven onder „Sermoenen".

„Vyftyn tekene die gheestelike ghestelike geschien moeten in ons eer die suete here in onsen herten comen wil". Begin: „Sanctus Jheronimus scrivet dat hie wtten ioedschen boeken", enz. — Einde: „Dat wy toe deser claerheit alle coemen moeten des help ons god amen." bl. 149 kol. 2—155.

[Vier dingen, die de innige ziel naar het voorbeeld der vriendinnen van Jezus welke zijn lichaam hebben gezalfd, moet opmerken]. Begin: „Die ynnighe siele die ghehoert hevet", enz. — Einde: „welke ons moet ghunnen die mylde grondelose goetheit godes amen." bl 155'—165'.

„Sommige exempelen ghenomen wt den boeke dat ghemaket is van merkeliken mannen der orden van cistercien". Begin: „Het was des cloesters regel", enz. — Einde: „ofte langher solde gheduert hebben". bl. 166—217.

Vijf Maria-legenden:

I. Begin: „Het was een hierde die woende in een dorp", enz — Einde: „ende mit blytschappen gevoert in dat ewighe leven amen" bl. 218—220 kol. 2 Uitgegeven door Prof. J. A. Alberdingk Thym, *De Dietsche Warande*, V. blz. 389 vlgg; *Volks-almanak voor Nederl. Katholieken*, 1884, blz. 117 vlgg.

II. Begin: „Het was een hertoghe die naden ghemenen loep der weerlt levede", enz. — Einde: „daer ons allen salicheit van ghecomen is amen." bl. 220 kol. 2—222' kol. 1.

III. Begin: „Het was een monick van cistercien", enz — Einde: „dat maria hoeren dieuren ende hoeren dienresschen niet af en ghaet in die noet hoers lidens." bl. 222' kol. 1—226 kol. 1.

IV. Begin: „Het weren drie broeders in een cloester", enz. — Einde: „soe claerlike by nae of hie sie seghe voer sinen oghen." bl 226 kol. 1—228' kol. 2. Gedeeltelijk afgedrukt uit een Hs. der Kon. Bibl.) bij van Vloten, *Verzameling van Nederl. Prozastukken*, bl. 308 vlgg.

V. Begin: „Het was een wreldich conynck die mechtich was", enz. — Einde: „die vader ende die soene en die hillige gheest amen" bl. 228' kol. 2—230' kol. 2.

Commentaar op vs. 9 van cap. IV van het Hooglied: „Com van lybaen myne bruut com van lybaen com", enz. — Einde: „ende sie werden beghavet met ewighen loeven" bl. 230' kol. 2—234'.

Zie Dr J. H. Gallée in *Tijdschr. v Nederl. Letterk* IV. blz. 2—4.

Dit Hs. was tot 't jaar 1884 in één band met Hs. 1080 vereenigd.

Stukken van stichtelijken aard. Hs. uit de 2e helft der 15e eeuw, in twee kolommen, met roode voorletters. 20 bl. 8°. (1032)

Inhoud:

I. Samenspraak tusschen een Meester en Leerling (Fragment van een) over Israëls uittocht uit Egypte, beschouwd als een symbool van de reis door de wereld naar den hemel. (= Hs. 330. bl. 1—15', kol. 1.) bl. 1—10.

II. Allegoriseerend tractaat (Fragment van een) over het bereiden van onze woning en onzen hof tot het ontvangen van den Heer. bl. 11—16'.

III. Een kort stukje (misschien een fragment), beginnende: „Die ewighe wijsheit seit totten den ghenen die hoer mynnen wil: Bereit dyn herte", enz. bl. 16'—17.

IV. Over de vier deugden, die de mensch bezitten moet, om alle dagen het lichaam des Heeren te mogen ontvangen. In den vorm van een verhaal eener jonkvrouw, die naar deze dingen vroeg en later ziek werd. Begin: „Een joncfrouwe had al hoer aendacht ende hoer begheerte daer anlegghende dat sy onsen heer dicwyl mochte ontfaen", enz. — Einde: dat wy ons oec vervrouwen moeten des soe help ons god. Deo gracias." bl. 17—18'.

V. Tractaat over „de mynne" (Fragment van een). Begin: „als wi weten die oersake der mynnen soe is ons ten anderen male van node te weten hoe dat wy tot deser mynnen mochten comen", enz — Einde: „ende hebstu dyn oncuuscheit" .... bl. 18'—20'.

NIEUWE LETTEREN.

POËZIE.

REDERIJKERS, DICHTGENOOTSCHAPPEN.

(Zie hiervóor blz. 25—26).

Willem Elias, Een esbatement van Crelebuys, die een jaer te vroech gheboren is ende wert herdraghen. Gespeelt voor den willecome van de Lekenbroeders in Diest, op die incompste van den Rethorisienen a. 1541 prima augusti. Dincompste was 's daughs te voren. Hs. uit de 16e eeuw, 23 blz. 8°. (1033)

Het stuk is gespeeld door de Rederijkerskamer „Trou moet blijken" te Haarlem.

Stukken betreffende de Haarlemsche Rederijkerskamer „Trou moet blijken", oorspronkelijke en afschriften, f°. en 4° In port. f°. (1034)

Extracten uit een Registerboek, beginnende a°. 1600, Korte inhoud van een cluyt van onzen Lieven Heers Minnevaer, Gedichten op de Outheyt van de Camer en van 't Blaesoen (a°. 1629), Reglement op rijm, Acte verleden voor den notaris C. J. Verbeek, 27 Jan. 1620.

Naemlijsten van Nederl. Tooneel-Spellen en Rederijkers. Hs. uit 't begin dezer eeuw. 2 dln. en 2 portef. kl. 8°. (1035)

Voorspel ter gelegenheid van het weeder openen der Tooneele van het Kunstgenootschap „Veniam pro laude", op den 19 Sept. 1758. 19 blz. 8°. (1036)

ENKELE DICHTERS.

(Zie hiervóor blz. 26—30).

Z. H. Alewijn, Gedichten en vertoogen. 1773—1784. Een portef. 4°. (1037)

Een dezer vertoogen is uitgeg. in *Nederl. Bibliotheek* VIII. 2 (1780) blz. 34 vlg.

Verschillende Gedichten, meerendeels eigenhandige. Gevoegd bij n°. . . . . (409).

H. van Alphen. Op den 8sten Maart 1793. Aan Willem den vijfden. 1 blz. 4°.

J. Le Francq van Berkhey. Gedicht aan Joh Chr Schuts, Meester in de Taalen. Leyden, 24 January 1760. Eig. 3 blz. 8°.

W. de Clercq. Aan mijnen vriend I. da Costa, na de lezing van het eerste deel zijner gedichten. Eig. 4 blz. 4°.

E. W. van Dam van Isselt, In de vergadering der Staten Generaal, 17 Dec. 1838. Beg.: „Dat is een budget als een klok." 1 bl. f°.

——? Maandag, 20 Oct. 1845. Begin: „Lieve Staten Generaal!" 3 blz. f°.

A. W. van Engelen. Op het borstbeeld van Bilderdijk. 1 blz 8°.

E. L. Glinderman. Onder de afbeelding van Mr. W. Bilderdijk. 1 blz 8°.

T. C. de Greuve. Borgers bede aan den Rhijn verhoord. 1821. 4 blz. 4°.

J. van Haeften. Waarheid en Rede. Eig. 2 blz. 8°

D. van Heyst (✝ 1836), Het Huiselijk Leven. 7 blz. 4°.

Joh. Hilman, Op den dichter Corn. Loots, overleden 10 Oct. 1834. 5 blz. 8°.

A. des Amorie van der Hoeven, Zie onder L(ublink) W eddik).

W. de Jonge, op de afbeelding van den Heere Corn. Fr. Eversdijk. 4 blz. 8°.

Jul. Cornelia de Lannoy, Grafschrift op Lubbert Jan Brn van Eck. Geertruidenberg, 3 Juli 1766. 1 bl. f°.

C. Loots, Eenige gedichtjes. 8 bl. 8°.

B. T. L(ublink) W(eddik), Gedicht aan A. des Amorie van der Hoeven na de lezing van zijne uitboezeming: Slapelooze Nacht. 15 Maart 1836 2 blz. 4°. Hierbij: **A. des Amorie van der Hoeven**, Slapelooze Nacht. 1835. 2 blz. 4°.

H. Meyer Jr., Op den dichter Corn. Loots. 9 Febr. 1802. 1 blz. 8°.

P. Nieuwland, Op een duifjen. Eig. 3 blz. 12°.

S. Rivier, Vijf gedichtjes op de aankomst en het vertrek der Rotterdamsche tooneelisten. Leiden, 1784—1787. 4 Eig. en 1 Afschr. 13 blz. 8°

—— Rotterdam in vreugde op de inhaalinge van den Marquis de Vérac, gezant van.... Lodewijk XVI.... 29 Aug. 1786. Eig. 3 blz. 8°.

H. Tollens Cz., Op C. F. van Maanen. 3 blz. 8°.

——; Op de vereeniging der Fransche en Engelsche Vloten uitgerust ten aanval en bedwang van Holland (Naar het Engelsch uit het Dagblad *The Standard*, 11 Nov. 1832). Eig. 2 blz 8°.

N. N., Op de bevestiging van Dr. Petrus Meyboom door Dr. Petrus Haack, op den 6en Maart 1791. 1 bl. f°.

„Gevonden in het armen zakje des Zondags na de bevestiging."

N. N., Gedicht op Immerzeel, aan den uitgever van den Nederl. Muzen Almanak. Amsterd. Dec. 1830. 1 bl 8°.

De onderteekening is afgescheurd.

N. N., Op Corn. Loots. Oct. 1834. 1 blz. 8°.

J. Immerzeel Jr., De moederliefde. Gedicht in vier zangen, naar het Fransche gedicht »La Pitié" van den abbé Delille. an. 1819. 80 blz. 8°. (1038)

Bijgebonden: Recensie van het voorgaande door... 4 blz. f°.

—— Hugo van 't woud. Gedicht in vier zangen. 214 blz. 8°. (1039)

J. Ingeneger, Losse gedichten, meest gelegenheidsgedichten. Eig. Een dl. 4°, waarin ook vele latere afschriften van andere gedichten. (1040)

Kinderrijmpjes (Eenige Nederlandsche), verzameld door Mr. H. J. Swaving, gedeeltelijk in den tongval van het Graafschap. 5 blz. 8°. (1041)

Elis. Koolaart—Hoofman, Nederlandsche en Latijnsche gedichten, deels eigenhandig. Benevens een catalogus harer nagelaten poëzie. 4° en f°. In port. f°. (1042)

Zie hierover den brief van Petr. Elis. Harmes-Koolaart aan Willem Kops, 4 Maart 1751, bewaard in de Bibliotheek der Maatschappij.

Lod. Meyer, Verzameling van minnedichten, lof-, eer-, lijk- en grafgedichten; deels gedrukt, deels eigenhandig geschreven. 1651—1671. 146 blz. 4°. (1043)

Gerlaci Ribbii Emblemata ofte Minnebeelden ver-andert in Sinnebeelden, volgens de maniere van J. Catz. Anno MDCXXXV. 194 blz. 8° obl. (1044)

Sara Six van Chandelier, Gedichten, 326 in getal. 5 Jan. 1659. 56 blz. 4°. (1045)

Voorin eenige bijzonderheden omtrent deze dichteres, die eene nicht was van den bekenden dichter Six van Chandelier.

A. C. W. Staring, Gedichten en verhalen. Eig. Twee bundels. 4° en 8°. (1046)

PROZA.

ROMANS EN NOVELLEN.

(Zie hiervóór blz. 30).

A. L. G. Bosboom-Toussaint, Romantische werken. Eig. In 28 portef. 4°. (1047)

Inhoud: Een theeuurtje op den huize Arkesteyn. — Gideon Florensz. — De terugkeer van Golgotha. — De verrassing van Hoey. — Don Abbondio II. — De Delftsche Wonderdokter. — Majoor Frans. — De bloemschilderes Maria van Oostenrijk. — Frits Millioen en zijne vrienden. — De triumf van Pisani, enz.

VERHANDELINGEN, OPSTELLEN, ENZ.

(Zie hiervóór blz. 31).

C. G. Plempius, Kneppel onder de hoenderen, d i. Speldwerk, of Waerschouing aan den Neerduitschen Schrijver van de Speldig. 't Amstelredam met des Aucteurs hand MDCXXXI. 12°. (1048, bl. 1—19)

Uitgegeven te Haarlem, 1632.

—— Kladdetjens tot meerder oopening van 't Speldwerk. 12°. (1048, bl. 20—27)

Pieter Lourensz. Spiegel, de oude, De navolging Christi wt het Latijn, in klinckent Duytsch, cort vervaet; om beter t' onthouwen enz. Eig. Hs. 1623. 182 blz. 4°-obl. (1049)

Voorin 2 maal eenzelfde lofdicht op Spiegel's „zinrijck rijmwerk", get. Pieter Willemsz. Hooft Crijnsz. 4 blz.

Van de 10 eerste hoofdstukken van Boek I en eenige andere plaatsen schreef S. den Latijnschen tekst tegenover zijne vertaling.

Uit de boekerij van Jac. Koning (*Catal.* I, n°. 187), later van van Voorst (*Catal.* IV, n°. 811).

I. da Costa, Schets van eenige woorden uitgesproken over de lijkbaar van W. de Clercq. 1844. 6 blz. 4°. (1050)

TOONEELSPELEN.

(Zie hiervóor blz. 32—33).

Catalogus van allerhande treur-, blij-, klughten andere spelen, behoorende onder verscheyde collegien en zinspreuken met en zonder privilegien in (verschillende) formaaten en alfab. orde. Hs. uit het einde der 18e eeuw. 504 blz. en 8 blz. register. 8°. (1051)

L. P., Dorval en Clairmont of de bedrieger bedrogen. Oorspronkelijk blijspel in twee bedrijven. a°. 1822. 48 blz. 8°. (1052)

Aanspraaken gedaan op de Schouwburg voor en na het spee'en door den Heere Joan Pluimer. Hs. uit 't begin der 18e eeuw. 66 blz. kl. 8°. (1053)

VERSCHILLENDE ANDERE TALEN.

(Zie hiervóor blz. 34—36).

Latijn.

G. L. Mahne, Dictata de Antiquitatibus Romanis, de Historia Litteraria Latina, in Horatii Carmina selecta, in Ciceronis Laelium. Geschreven door J. J. F. Wap, Gent, 1824—26. 4 dln. met eenige bijlagen. 4°. (1054)

Fransch.

Oud Fransch Mysteriespel (Fragment van een), 2 bl. perk. uit 't begin der 15e eeuw, 260 × 180 m., in twee kolommen van 36 regels, met roode voorletters. (1055)

Beschreven en uitgegeven door Aem. W. Wybrands in de *Studiën en Bijdragen* van Moll en De Hoop Scheffer, dl. IV, blz. 106—118.

Japansch.

Japansche spraakkunst door een Japannees in het Nederlandsch geschreven. 50 bl. 4°. (1056)

GESCHIEDENIS.

(Zie hiervóor blz. 37—56).

(L'Estevenon), Plusieurs réflexions sur les affaires du tems présent, l'an 1710. Avec d'autres réflexions historiques et morales. 115 blz. f°. (1057)

Kopij-extracten uit het eerste en tweede Memoriaal Rosa, van het Hof van Holland, van 1428 tot 1433 en van 1434 tot 1438. Geschreven onder toezicht van A. Kluit. 2 dln. 250 en 260 blz. f°. (1058)

Antonius Hovaeus, die Cronyck ofte Hystorien van Egmondt. Hs. uit de 16e eeuw met gekl. voorletter. 61 blz. kl. 4°. (1059)

Voorin: Antonii Hovaei octostichon ad Latinum lectorem, en een gekleurd wapen van Egmont

Sententie van den Hove van Holland op ende jegens Laurens Lips, Brouwer te Leiden, 28 Maart 1749. Gelijktijdig afschrift. Met eene bijlage. (Zie Hs. n°. 709). 8 blz. 8°. (1060)

Beschrijving (Een korte) van de Regering van de seven vereenigde provintien der Nederlanden. Hs. uit de 18e eeuw. 63 blz. f°. — Bijgebonden: Annotatien op het nevensgaande. 18e eeuw. 4 blz. f°. (1061)

Onderzoek van het verval der commercie en redres van de fabricq van wolle manufacturen, so van lakenen, stoffen en grijnen etc. Hs. van omstreeks 't jaar 1751. 24 blz. 4°. (1062)

Praecise Staat of bereekening van het profijt hetwelk de provintie van Holland op de Staaten van Oorlog 's jaarlijks geniet, volgens de voet waar op de respective posten staande op de zelven in den jaaren 1772 en 1773, en tot nu toe ter Finantie van dese Provintie worden goedgedaan. Geformeert in den jaare 1775. Seer Secreet. 96 blz. f°. (1063)

Geschreven in een doorschoten exemplaar van den Staat van Oorlog van Holland van 1772—73

Regtsgeleerd Advis (Extract uit het) in de zaak van den geweezen Stadhouder door de Burgers Voorda en Valkenaer ingelevert ter vergadering der Prov. representanten van het volk van Holl. op den 7 Jan. 1796 en in het licht gegeven op last derzelve vergadering. Met wederleggende aanteekeningen van een Holl. regtsgeleerde. 2 blz. f°. (1064)

Berekening van het verschil van hetgeen Willem V gedurende 29 jaren van den Staat genoot, en in het land verteerde.

W. C. Ackersdijk, Aanteekening op een Ontworpen Adres tegen de invoering van het Koningschap over Holland van 2 Mei 1806. 2 blz. 8°.

— — Afschrift van het Adres van Lodewijk Napoleon aan het Wetgevend Lichaam 1 Juli 1810. 16 blz. 8°.

W. C. Ackersdijk, Eenige aanteekeningen omtrent zijne ondervindingen 29 Juni—13 Juli 1810. 2 blz. 4°. (1065)

Opkomst van den Amsterdamsche Schouwburg. Korte geschiedenis van den Amst. Schouwburg en beschrijving van het vieren van het 100-jarig bestaan in 1738, door een tijdgenoot. 65 blz. 4°. (1066)

Regenten (Naamen der meesteren) van het Heilige Geest of Arme Wees-Huis der stad Leyden, 1491—1557. Afschrift uit de vorige eeuw. 6 blz. 8°. (1067)

Aflezingsboek (Afschrift uit het) van de stad Leiden, an. 1573—1574, betreffende het Beleg der stad. 125 bl. f°. (1068)
Vervaardigd in 1878 onder toezicht van de HH Fruin en Rammelman Elsevier, voor rekening van de Historische Commissie der Maatschappij.

Nieuwe keuren tot vordernisse van de getimmerten ende bouwen van de huysen binnen deser Stadt Leyden. Ten bevele van die van de Gerechte der voorschreve Stede. Gedruct opt Raethuys aldaer in den jaere 1586. Hs. uit de 17e eeuw. 480 blz. 4°. (1069)
Afschrift van genoemde uitgave met een aanhangsel van keuren tot het jaar 1588.

Vonnis (Afschrift van het) van Schepenen der stad Leiden, waarbij de hond van Jan Jansen van der Poel veroordeeld werd »met de koorde aan den galg te worden gehangen", 25 Mei 1595. 1 bl. f°. (1070)

Ampliatie op de Keuren 135, 138 en 140 der stad Leiden, gedaan 9 Sept. 1667, 21 Maart 1650 en 29 Maart 1736. Afschriften uit de vorige eeuw. 8 blz. 4°. (1071)

Stukken betreffende het verzoek van C. van Engelen te Leiden, aan de Staten van Holland en West-Friesland, om met zijn' zoon niet »geconsidereert te worden als Leedematen der Universiteit", enz. Eén daarvan is een gedrukt extract uit de Resolutiën van de Staten, 11 Oct. 1776. 7 blz. f°. (1072)

Armen Wensch (Der) aan de Heeren van Lelyveld, Paulus en Pieters zoonen, waar van de Eerste een stuyver, en de laaste een sesthalf, in de Wintercollecte op den 19 January 1789 gefourneerd hebben. 1 bl. 8°. (1073)

Studenten (Verklaring door) der Leidsche Hoogeschool gedaan, tot oprichting van een Vrij-Corps Jagers in 't jaar 1830. Gelijktijdig afschrift met handteekeningen, waaronder eenige eigenh. 2 blz. f°. (1074)

Geldersche rechten, privilegiën enz. Hs. uit de 17e eeuw, 235 blz. f°. (1075)
Bijgelegd is eene inhoudsopgave door Mr J. de Wal (1861), waaruit blijkt, dat een groot deel onuitgegeven is.

Mr. Alb. van Nievelt, Verhaal van eene reis door Vlaanderen en Brabant. 4 Juni—16 Juli 1770. 165 blz. 8°. (1076)

Rolandus de Weert, Album amicorum. 1589—1593. 460 blz. 8°. (1077)
Met handteek, wapens en teekeningen van Wilhelm en Ludw. v. Sein, Theod. Beza, Nic. Viglius, Ernest Casimier en Lud. Gvnt. v. Nassau, Ernest v. Solms, enz. — Met uitvoerig register van Mr. M. Verbrugge.

Genealogie Werdmüller, vroeger genaamd von Opfikon, begonnen in opklimming van 1097, door den bekenden Beatus of diens zoon Christof en door laatstgenoemden in 1613, 3 January opgedragen aan zijn zoon Hans Conrad.

—— den 10en April 1764 door Hans Conrad Werdmüller von Elgg geschonken aan zijn zoon George Engelhard. 62 blz. f°. (1078)
Een in 1872 gemaakt afschrift van beschouwingen over den adel en diens verplichtingen, en van geschiedkundige bijlagen getrokken uit gen. genealogie, terwijl het eigenlijke geslachtsregister niet is afgeschreven.

J. de Riemer, Aenmerkingen op [S. van Leeuwen's] Redening over den oorspronk, regt en onderscheid der edelen en welgeboorenen in Holland (an. 1659). Afschrift uit het begin der 18e eeuw, 82 blz. 8°. (1079)
Gebonden achter een exemplaar van genoemde verhandeling van S. van Leeuwen.

BRIEVEN
VAN NEDERLANDERS.

(Zie hiervóor blz. 56—70).

Bilderdijk, W., aan C. A. Spin. Haarlem 19 Juli 1831. N. e. g.

Clercq, W. de, 4 aan M. C. van Hall. Amsterdam en 's Gravenhage 11 Dec. 1823—5 Nov. 1839. N. e. g.
De brief van 31 Maart 1824 is van eene andere hand, doch door W. d. Cl. geteekend.

—— 16 aan S. Muller. Amsterdam en 's Gravenhage 17 Jan. 1822—18 Jan. 1835. N. e. g.

Crane, J. W. de, 2 aan M. Siegenbeek. Franeker 28 April 1810, 22 Mei 1811. N. e. g.
Hierbij een door J. W. de Crane an. 1811 vervaardigd afschrift van het huwelijkscontract van C. van Ewssem en Anna van der Does, 25 Mei 1600, met eene teekening van het wapen van C van Ewssem en facsimile der voornaamste handteekeningen.

Groot, P. Hofstede de, aan S. Muller. Groningen 17 Nov. 1840. N. e. g.

Harmes, P. E., geb. **Koolaart**, aan Dr. van Zanten. Cassel 23 Juni 1747. N. e. g.

—— aan W. Kops, Cassel 4 Maart 1751. N. e. g.

Hulthem, C. van, aan van de Velde. Leuven 5 Jan. 1787. F. e. g.

—— aan van Braekel. Gent 6 Juli 1832. N. e. g.

Marnix van St. Aldegonde, P., aan Bon. Vulcanius. 10 Maart 1582. Afschrift van den Latijnschen tekst met Nederlandsche vertaling.
Zie: Illustr. & clar. Vir. epist. select. (Lugd. Bat. Elzevir. 1617) p. 871.

Nijhoff, I. A., Zie A. C. W. Staring.

Staring, A. C. W., Briefwisseling met I. A. Nijhoff. 1835—1840. Een portef. 4°.

Tollens Czn, H., aan M. C. van Hall. Rotterdam 4 Mei 1816. N. e. g.

Vos Wzn., J. C. de, aan S. J. Wiselius. Amsterdam 25 April 1832. N. e. g.

Vries, Jer. de, 2 aan S. J. Wiselius. 5 Febr. en 14 Oct. 1832. N. e. g.

N. N., aan J. de Rhoer. 1760.

OUDHEIDKUNDE.

(Zie hiervóor blz. 78).

J. Kinker en **D. J. van Lennep**, Rapport aan de 3e klasse van het Kon. Instituut omtrent eene door L. J. F. Janssen ingezonden verhandeling, betreffende een te Millingen gevonden Rom. gedenksteen. Eig. 4 blz. 4°. (1080)

AANHANGSEL.

(Zie hiervóor blz. 74—77).

J. A. G. Pagenstecher, Dictata ad Hugonem Grotium, de iure belli et pacis. Hs. geschreven door Is. Ioh. Elsevier, Harderwijk 1788. 369 blz. 4°. (1081)

Vraagboekje uit het begin der 17e eeuw, opgesteld door een Noord-Hollandsch predikant. 268 blz. 12°-obl. (1082)
Zie Dr. G. D. J. Schotel in Kist en Royaards, *Archief voor Kerk. gesch.* X. blz. 317 vlg.

Lijst (Uitvoerige) van een bundel geschriften uit de Hs. verzameling van H. W. Tydeman, betreffende de geschiedenis der Gereformeerde en Walsche Kerken te Londen, in Zeeland, enz. in de 16e—18e eeuw. 13 blz. f°. (1083)
Een uittreksel hiervan zie *Catalogus der Bibliotheek van H. W. Tydeman*, V, blz. 46. n°. 502.

Aenwijsinge tot Kort-schrift. Toe-geeygent de Nederlantse Tale. An. 1650. 12 blz. 4°. (1084)
Handleiding tot de toepassing der stenografie op de Nederl. taal. Waarschijnlijk van de hand van C. Schaep.

AANVULLINGEN EN VERBETERINGEN.

Blz. 2, Kol. 1, (n°. 26). S. C. Schütz, *lees:* J. C. Schütz.

» 10, » 1, reg. 18. *De woorden:* »Met eene teekening op het laatste blad" *moeten hier wegvallen en geplaatst worden* reg. 46 (n°. 195, bl. 121—182).

» 11, » 2, (n°. 221). **Spreuken**.... rijm, *lees:* Fragmenten van den **Dietschen Catoen**. Zie Mr. L. Ph. C. van den Bergh in *Werken* der Maatschappij, VII. blz. 155—159, Dr. A. Beets, *Dion. Cato in het Middelnederl.* blz. 13.

» 12, » 1, reg. 6. *De woorden:* »met muzieknoten" *moeten wegvallen.*

» 12, » 1, reg. 18. benje..... wyl je, *lees:* ben ic..... wyl ic.

» 13, » 2, (n°. 252). begonnen 1461, *lees:* begonnen 1361.

» 14, » 2, (n°. 262). **Leven van Jesus Christus**, *lees:* Die Epistellessen ende Evangelielessen, in Nederlandsche vertaling. (*Dit Hs. dus te plaatsen vóór* n°. 254).

» 19, » 1, (n°. 321). 14e eeuw, *lees:* 15e eeuw.

» 21, » 1, reg. 42. (n°. 339, bl. 1—117). Uitgegeven door Dr. C. Wolfsgruber, Van der navolginge Christi, enz. Weenen, 1879.

» 25, » 2, (n°. 372). **Afbeelding**, *lees:* **Beschrijving** der afbeelding.

» 30, » 2, reg. 20. (457), *lees:* (27 bl. 1—30).

» 33, » 2, laatste reg. (544), *lees:* (594).

» 47, » 1, reg. 34. 17 bl. 4°. (753), *lees:* 4°. (753 bl. 1—15).

» 49, » 2, reg. 6. f°. *lees:* 4°.

» 55, » 1, (n°. 890). Uitgegeven door J. T. Bergman in *P. Hofmanni Peerlkampii opusc. orat. et poet.* (L. B. 1879). p. 88 sqq.

» 63, » 2, reg. 15. aan N. N., *lees:* aan H. W. Tydeman.

» 66, » 2, reg. 32 tot 34. *lees:* **C. Schultz**, aan M. Tydeman, Franeker 1777. N. e. g.
G. Schultz, aan M. Tydeman, Franeker 1787. N. e. g.
J. C. Schultz, aan M. Tydeman, Batavia 1791. N. e. g.

» 67, » 2, reg. 24. **Thoessink**, *lees:* **Thuessink**.

» 69, » 1, reg. 11. **Wall, C. H.**, *lees:* **Wall, P. H.**

» 73, » 2, reg. 21. De brief van G. Wijnants moet geplaatst worden op blz. 70 onder de brieven van Nederlanders.

» 74, » 2, laatste reg. P. Bondam, *lees:* R. Bondam.

» 76, » 1, reg. 35. (272), *lees:* (972).

CATALOGUS.

CATALOGUS

DER

BIBLIOTHEEK

VAN DE

MAATSCHAPPIJ

DER

NEDERLANDSCHE LETTERKUNDE

TE LEIDEN.

TWEEDE GEDEELTE.

DRUKWERKEN.

1ste DEEL.

LEIDEN, E. J. BRILL.
1885.

Na vele wederwaardigheden, waarvan de Jaarverslagen onzer Maatschappij over de laatste jaren de bijzonderheden uitvoerig mededeelden, verschijnt thans de 1e aflevering van den nieuwen Catalogus der Bibliotheek van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, om, zoo spoedig eene zorgvuldige correctie dit toelaten zal, door de 2e gevolgd te worden.

De geheele Catalogus is thans gereed. Al de duizenden titels zijn thans gerangschikt en met het drukken wordt geregeld voortgegaan, zoodat vermoedelijk de geheele Catalogus binnen den tijd van twee jaren aan de Leden zal kunnen verzonden worden, spoedig gevolgd door het Register, dat, als alphabetische catalogus (met verkorte titels) ingericht, nu reeds door mij bewerkt wordt en waarvan de samenstelling gelijken tred houdt met het drukken van het hoofdwerk.

Ofschoon van plan, bij de laatste aflevering eene algemeene inleiding te voegen, meen ik reeds nu de aandacht te moeten vestigen op het volgende.

Zooals men bespeuren zal, is de bewerking van den Catalogus zeer breed door mij opgevat, vooral met het oog op de groote menigte kleinigheden die men in deze Bibliotheek vindt, welke slechts door eene uitvoerige bewerking tot haar recht kunnen komen en dikwijls, niettegenstaande hare geringe beteekenis, van veel nut zijn bij de beoefening der letterkunde en der geschiedenis. — Vandaar dan ook, dat deze 1e aflevering eerst nu verschijnt, hoewel ik de rangschikking reeds in Mei 1882 op mij nam en iederen middag en avond daaraan werkte. — Toen de door den Heer Arnold geschreven titels door hem uit Gent teruggezonden en door mij nagezien werden (zie Handelingen 1882, blz. 18), bleek mij al dadelijk, dat zijn plan van bewerking minder breed opgezet was en hij eene groote menigte boeken, brochures, pamfletten, gelegenheidsgedichten en andere kleinigheden, die m. i. aan eene letterkundige bibliotheek als de onze juist zulk eene hooge waarde geven, nog niet beschreven had; ik moest dus, wilde ik den Catalogus volgens het door mij ontworpen stelsel bewerken, beginnen met al die boeken en boekjes te catalogiseeren. Daarbij kwam dat ik,

door die breedere opvatting, de weinige door den Heer ARNOLD reeds gerangschikte afdeelingen niet behouden kon en evenmin eene groote menigte der door hem vervaardigde titels onveranderd kon laten, zoodat ik besloot, al moest daardoor ook de uitgave van den Catalogus opnieuw eene belangrijke vertraging ondergaan en het geduld der Leden nog langer op de proef gesteld worden, al de door hem geschreven titels met de boeken te vergelijken, die, voor zooverre zulks noodig bleek, volgens mijn stelsel te wijzigen, en met de rangschikking van meet af te beginnen.

Bovendien nam ik te gelijker tijd in den Catalogus op de titels der boeken, waarmede de Bibliotheek sedert 1877 (de Heer ARNOLD beschreef niet verder dan de boeken tot het einde van 1876 ingekomen) vermeerderd was, waaronder dus ook voorkwam de geheele boekerij van wijlen ons medelid Dr. EELCO VERWIJS, en hield ik tevens het oog gevestigd op de vele boeken, die nog in onze Bibliotheek ontbraken, en trachtte die gaandeweg machtig te worden. Dank zij het aanzienlijk krediet, mij door het Bestuur verleend tot het aankoopen der meest onontbeerlijke boeken en dank zij de mildheid van velen onzer medeleden, die mij, nadat ik hen op de bestaande leemten gewezen had, present-exemplaren hunner werken zonden, is onze Bibliotheek thans in verschillende opzichten aangevuld.

Dit alles kostte veel hoofdbreken en — veel tijd; ruim zeven maanden verstreken, alvorens ik met de eigenlijke rangschikking een begin kon maken, en dit is dan ook de reden, dat ik eerst in de laatste maand van 1883 daarmede geheel gereed kwam, toen eerst met het drukken kon doen beginnen en dat de 1e aflev. thans eerst het licht ziet.

De 1e afl. zal het bewijs geven, dat de indeeling en wijze van samenstelling van dezen Catalogus in vele opzichten afwijkt van andere bestaande Catalogi. — De ontzettende massa titels (ik schat ze thans op ongeveer 40,000) en vooral het streven alles zooveel mogelijk tot zijn recht te doen komen, bracht mij als vanzelf daartoe, en steeds hield ik voor oogen (zooals uit de volgende afleveringen blijken zal) dat de hoofdvakken onzer Maatschappij zijn: Nederlandsche Taal- en Letterkunde, Oudheidkunde en Geschiedenis. — Men zal dus wèl doen zich, vóor het gebruik van dezen Catalogus, een weinig met de wijze van samenstelling vertrouwd te maken; men zal dan, in deze veronderstelling hoop ik mij althans niet te vergissen, bespeuren dat, mocht al soms deze of gene afdeeling op het eerste gezicht een vreemden indruk maken, die afdeeling toch in het kader van dezen catalogus past, en dat de in die afdeeling vermelde titels juist daardoor tot hun recht komen.

Overdrukken zijn niet in den Catalogus opgenomen; slechts in hoogst enkele gevallen ben ik van dien regel afgeweken. In het Register evenwel zal bij iederen schrijver vermeld worden, als de Bibliotheek overdrukken zijner tijdschrift-artikelen bezit. Evenmin zijn opgenomen de afzonderlijke afdrukken der Levensberichten van de afgestorvene medeleden onzer Maatschappij. Deze vinden echter allen eene plaats in het Register.

De 2e afl., die reeds ter perse is, zal bevatten: de Dichters van de 18e en

de 19e eeuw, de Gelegenheidsgedichten en voorts de geheele Afdeeling Proza; de 3e afl., waarmede het Ie deel compleet zal zijn: de Buitenlandsche Taal- en Letterkunde, terwijl de overige Afdeelingen: Geschiedenis, Oudheidkunde, Plaatsbeschrijving enz., enz., den inhoud zullen vormen van het tweede deel.

Reeds nu wensch ik mij van een aangenamen plicht te kwijten en mijn dank te betuigen aan alle Heeren die mij hun steun verleenden, vooral aan het Bestuur onzer Maatschappij dat mij in al mijne wenschen te gemoet kwam, en mij met betrekking tot de wijze van bewerking geheel vrij liet; aan Dr. J. G. R. Acquoy, die mij o. a. bijstond in de herziening en aanvulling der door den Heer Arnold gemaakte aanteekeningen bij de titels der Berijmde Psalmen; aan Dr. R. Fruin en Dr. W. N. du Rieu, die steeds bereid waren mij voor te lichten en met hunne raadgevingen te steunen, en niet minder aan den Heer C. L. van Dooren, den Chef van het Antiquariaat der firma Brill, die mij door zijne meerdere ervaring menigen nuttigen wenk gaf en zelfs eenige Afdeelingen, die in het Aanhangsel van dezen Catalogus zullen voorkomen, voor mij voorloopig rangschikte. — In weerwil van al deze goede adviezen doe ik toch een dringend beroep op de toegevendheid mijner medeleden, en beveel dezen eersten door mij vervaardigden catalogus in het welwillend oordeel van alle gebruikers ten zeerste aan.

Leiden,
1 Mei 1884.

LOUIS D. PETIT,
Conservator bij de Bibliotheek der Rijks-Universiteit.

INHOUD.

ALPHABETISCH OVERZICHT DER IN DIT DEEL VOORKOMENDE TALEN.

TWEEDE AFDEELING

DRUKWERKEN, BEWERKT DOOR LOUIS D. PETIT.

1e GEDEELTE

ALPHABETISCH OVERZICHT DER IN DEN CATALOGUS VOORKOMENDE TALEN.

De getallen, waarvoor geen Romeinsch cijfer geplaatst is, verwijzen naar de kolommen van het Ie deel.

ALGEMEENE INLEIDING.

Catalogue de livres sur l'histoire littéraire: Journaux et Revues, Histoire littéraire des sciences et des divers pays. — Histoire des Universités. — Biographies de Savants etc. Suivis d'une liste de Portraits et d'Autographes de libraires, imprimeurs, bibliothécaires, bibliophiles etc. En vente aux prix marqués chez Fred. Muller & Co. Amst, 1879. 8°.

Livres anciens et modernes en vente aux prix marqués chez Mart. Nijhoff. — Histoire littéraire. — Histoire des sciences. Bibliographie. Bibliothéconomie etc. La Haye, 1879. 8°.

Grotius, H., et al. Dissertationes de studiis instituendis. Amst. 1645. 12°.

Manière (La) de bien penser dans les ouvrages d'esprit... [Door Bonhours]. Nouv. éd. Par. 1768. 8°.

Perizonius, J., Oratio de doctrinae studiis, nuper post depulsam Barbariem diligentissime denuo cultis et desideratis, nunc vero rursus neglectis fere et contemptis. Lugd. Bat. 1708. 4°.

Burmannus, P., Oratio in humanitatis studia. Lugd. Bat. 1720. 4°.

—— Redenvoering over de beschaafde letteroeffening... vertaald door J. van Leene. Utr. 1720. 4°.

—— Redenvoering tegen de beschavende geleertheit. Overgezet door D. Smout. [Met voorreden van P. Burman]. Leid. 1720. 4°.

Schultens, A., Oratio pro studiis humanitatis. Franeq. 1729. 4°.

Wagenaar, J. J., Oratio de necessaria in ludo litterario disciplina, ut felix et cum fructu fiat institutio. Fliss. 1744. 4°.

Essai sur l'étude des belles Lettres. [Door E. Mallet). La Haye, 1750. 8°.

Batteux, Einleitung in die schönen Wissenschaften; nach dem Französ. mit Zusätzen vermehret von K. W. Ramler. Wien, 1770—71. 4 dn. 8°.

Casanuova, F. A. G., Was hindert die Aufnahme und Ausbreitung der Wissenschaften? Nehenüm. 1778. 8°.

Alphen, H. van, Theorie der Schoone Kunsten en Wetenschappen, grootendeels overgenomen uit het Hoogd. van F. J. Riedel. Met bijvoegs., aanteeken. en inleiding. Utr. 1778—80. 2 dln. 8°.

— **Aanmerkingen** (Vrijmoedige) over de Theorie der Schoone kunsten en wetenschappen van F. J. Riedel, met bijvoegs., aanteeken. en eene inleid. d. H. van Alphen. Door D. E. Rott. 1779. 8°.

— **Brief** [en Tweede Brief] aan ... H. van Alphen, bij geleegenheid zijner Theorie der schoone kunsten en weetenschappen. [Door W. E. de Perponcher]. Utr. (1779—80). 2 dln. 8°.

— **Briefwisseling** tusschen ... W. E. de Perponcher en H. van Alphen, over het Schoone. Utr. 1780. 8°.

Kooten, Th. van, De literis humanioribus optimo felicitatis publicae praesidio. Mediob. 1779. 4°.

Luzac, E., Redevoering ten betooge dat de geleerdheid de voedster is der burger-deugd vooral in een gemeenebest. U. h. Lat. door J. de Kruyff. Leyd. 1786. 8°.

Sórvári, P., Commentatio de summis cognitionis humanae principiis. Gott. 1795. 8°.

Manen, J. van, Verhandeling over den voordgang en invloed der kunsten en wetenschappen op de burgermaatschappijen in de afgelopen agtiende eeuw. Arnh. 1801. 8°.

Discours sur les progrès des sciences, lettres et arts, depuis 1789 jusqu'à ce jour, enz. [d. J. L. Kesteloot]. ('s Gravenhage), 1809. 8°.

Lulofs, B. H., Redevoering over de noodzakelijkheid van de beoefening der eigene Taal en Letterkunde voor de zelfstandigheid en den roem van eene Natie. Gron. (1815). 4°.

Reuvens, C. J. C., Oratio de Literarum disciplina, animos ad studia severiora et ad vitam communem praeparante. Harderov. 1816. 8°.

Reesema, A. Siewertsz. van, Redevoering over het gemeenebest der letteren. (Leyd. 1825). 8°.

Iets belangende het oordeelen, voornamelijk over werken van smaak, [door S. Iz. Wiselius]. Bruss. 1826. 8°.

Meylink, A. A. J., Dissertatio de connexione philosophiam inter et litteras. Paris, 1827. 4°.

Hoeven, A. des Amorie van der, Voorlezing over de vrije beoefening der kunsten en wetenschappen. (Leyd. 1829). 8°.

Huet, D. T., Redevoering over de blijvende waarde van letterkundige voortbrengselen. Z. p. 1838. 8°.

Redevoering over degenen, welke zich der letteroefeningen wijden [door A. Gijsberti Hodenpijl]. Z. pl. en j. (c. 1837). 8°.

Böckh, A., d'Alembert und Friedrich der Grosse, über das Verhältniss der Wissenschaft zum Staat. Berl. 1838. 4°.

Bake, J., Over de vertegenwoordiging der wetenschap. Leid. 1846. 8°.

Stuffken, J. H., Oratio de modo quo experientia omnis nostrae cognitionis fons sit habendus unicus. Lugd. Bat. 1859. 8°.

Brill, W. G., Over den eisch des tijds en de wetenschap als geschikt om aan dien eisch te beantwoorden. Leid. 1859. 8°.

Wijck, B. H. C. K. van der, Over het ontstaan en de beteekenis van wetenschap en wijsbegeerte. Gron., 1864. 8°.

Beeloo, A., Wat is de bedeeling der letteren bij de groote vorderingen der wetenschappen in onzen tijd? Rede. (Leid.) 1864 8°.
Uitg. door de Holl. Mtsch. v. Fr. Kunsten en Wetensch.

Sepp, Chr., De meest gewenschte Maecenas voor Kunsten en Wetenschappen. Toespraak. (Amst.) 1867. 8°.
Uitg. door de Holl. Mtsch. v. Fr. Kunsten en Wetensch.

Peyster, Fred. de, Address on the culture demanded by the age. New York 1869. gr. 8°.

Brill, W. G., De bewondering het beginsel der ware kennis. Toespraak. Leid. 1870. 8°.

—— Over de liefde, haar wezen en hare kracht tot het voortbrengen van schoone werken op letterkundig gebied. Toespraak. Leid. 1872. 8°.

Francken, C. M., Studie van taal- en letterkunde als propaedeusis. Redevoering. Gron. 1873. 8°.

Feith, Rh., en **J. Kantelaar**, Bijdragen ter bevordering der schoone kunsten en wetenschappen. Rott. 1825. 2 dln. 8°.

Müller, F. Max, Chips from a German workshop. 2d ed. [van Vol. I, II]. London 1868—1875. 4 dln. 8°.
I. Essays on the science of religion. 2d ed. 1868.
II. „ on mythology, traditions and customs. 2d. ed. 1868.
III. Essays on literature, biography and antiquities. 1870.
IV. Essays chiefly on the science of language. 1875.

ENCYCLOPEDIEN.

Gueinz, Chr., Encyclopaedia, curâ A. F. D., J. C. G. cons. H. et C. M., publicata impensis viduae et haered. Oelschlegianorum (sic) 1647. Hall. Sax. — Rudolfop. 1691. 12°.

Kahrel, H. F., Encyclopaedia Rhetorica, sive Philologia scientiave verborum: h. e., Philosophiae tomus II, pars 1a, in qua Philologia contemplativa, nominatim Philologia universalis, Grammatica philosophica, Rhetorica et Poetica continentur. Herborn. (1757). 8°.

Dictionnaire des notions primitives ou abrégé raisonné des élémens de toutes les connaissances humaines enz. (Door Puget de Saint-Pierre). Par. 1773. 4 dln. 8°.

Encyclopédie, ou Dictionnaire universel raisonné des connaissances humaines. (Door Diderot en d'Alembert). Yverdun, 1770—1775. 42 dln. — Supplément. Aldaar, 1775—1776. 6 dln. — Planches. Aldaar, 1775—1780. 10 dln. — Te zamen 58 dn. 4°.

Chomel, N., Algemeen huishoudelijk-, natuur-, zedekundig- en konst-woordenboek enz. IIe dr. vermeerdert en vervolgd door J. A. de Chalmot. M. pl. Leyden, Leeuw., Campen en Amsterd. 1778—1793. 16 dln. 4°.

Handboek (Huishoudkundig) voor den stedeling en landman, of Chomel, Huishoudelijk woordenboek verkort. Met gekl. pl. Amsterdam, 1800—1803 4 dln. 8°.

Real-Encyklopädie (Allgemeine Deutsche) für die gebildeten Stände. — Conversations-Lexikon. Xe verm. Aufl. Leipzig (F. A. Brockhaus) 1851—1855. 15 dln. 16 bdn. 8°.

Nieuwenhuis, G., Woordenboek van Kunsten en Wetenschappen, herzien, omgewerkt en vermeerderd tot verspreiding van kennis en bevordering der beschaving onder alle standen, door Nederl. geleerden [H. M. C. van Oosterzee e. a.]. M. houtgr. Leid. 1855—68. 10 dln. 4°.

Woordenboek (Noodwendig) der zamenleving. Voornamelijk bewerkt voor vrouwen. M. pl. Amst. 1835—39. 8 dln. 8°.

SCHRIFT.

GESCHIEDENIS. — SCHRIJFTEEKENS. — ALGEM. ALPHABET. — SCHRIJFKUNST. — SNELSCHRIFT. — GEHEIMSCHRIFT.

Schleiermacher, A. A. E., De l'influence de l'Ecriture sur le Langage. Mémoire qui, en 1828, a partagé le prix fondé par M. le Comte de Volney; suivi de Grammaires Barmane et Malaie, et d'un aperçu de l'Alphabet harmonique pour les langues Asiatiques, que l'Inst. Royal de France a couronné en 1827. Darmstadt, 1835. 8°.

Rechon, M., Historia artis scriptoriae. Wittenb. 1683. 4°.

Nicols, G., De Literis inventis libri VI. Lond. 1711. 8°.

Costadau, A., Traité historique et critique des principaux signes, dont nous nous servons pour manifester nos pensées ... avec quantité de planches. Lyon, 1717. 4 dn. 8°.

Bilderdijk, W., Van het Letterschrift. Rott. 1820. 8°.

—— Ueber die Buchstabenschrift. Aus dem Holländ. übersetzt. Barm. 1831. 8°.

Steinthal, H., Die Entwicklung der Schrift. Nebst einem offenen Sendschreiben an Prof. Pott. Berl. 1852. 8°.

Wattenbach, W., Das Schriftwesen im Mittelalter. Leipz. 1871. 8°.

Verklaring (Algemeene ophelderende) van het oud letterschrift [door Jac. Koning]. In steenplaatdruk uitgeg. door de Maatsch. Tot nut van 't Algemeen. Leyd., Devent. en Gron. 1818. 8°. Met pl. in 4°.

Schrift en Schrijfkunst. Het boekdrukken. Hout-, Koper- en Staalgraveerkunst. Het Steendrukken en het Boekbinden. Met afb. Leid. 1874. 8°.

Libellus valde doctus, elegans, et utilis, multa et varia scribendarum literarum genera complectens. Ghedruckt Thantwerpen, by my Jan vã Ghelen ... 1576. 4°. obl.

Dit hoogst zeldzame werk bestaat uit 68 bladzz. en bevat op hout gegraveerde voorbeelden van verschillende Europesche en Oostersche alphabetten, initialen en afbeeldingen, betrekking hebbende op de schrijfkunst en het schoonschrijven, in randen, evenzeer in houtsnede, gevat. Ofschoon in Antwerpen gedrukt, is de grondtoon duitsch, en zijn ook de houtsneden waarschijnlijk van duitschen oorsprong; op blz. 6 de woorden *Actum Schaffhusenn.* Niet minder merkwaardig is het perkamenten omslag, waarop zeer fraaie teekeningen in kleuren, waarschijnlijk iets ouder dan het boek zelf, de Zondenval enz. voorstellende, en waarbij een fragment van een oud-nederduitsch gedicht op de schrijfkunst. Voorin eenige aanteekeningen betreffende dit werk en eene transcriptie van de dichtregelen op het omslag voorkomende. Het omslag is niet voor het werk vervaardigd, maar er later toe ingericht.

Büttner, C. W., Vergleichungs-Tafeln der Schriftarten verschiedener Völker in denen vergangenen u. gegenwartigen Zeiten. 1es Stück. Gött. u. Gotha, 1771. Met 3 platen. 4°.

Concordia (Naturae et Scripturae) Commentario de literis ac numeris primaevis, aliisque rebus memorabilibus, cum ortu literarum coniunctis, illustrata, et tabb. aen. depicta. (door J. G. Wachter). Lips. et Hafn., 1752. 8°.

Bianconi, J. B., De antiquis Litteris Hebraeorum et Graecorum libellus. Bonon. 1748. 4°.

Met afbeeldingen van munten.

Alphabetum Ibericum, s. Georgianum, cum Oratione Dominicali Salutatione Angelica, Symbolo Fidei, Praeceptis Decalogi, Ecclesiae Sacramentis et Operibus Misericordiae. Lat. et Iber. ling. compos., et charact. Georgiano impress. Acc. Litaniae B. V. eisdem ling. et charact. Ibericis. Rom. 1629. 8°,

Alphabetum Graecum enz. (Rom.?) c. 1629. 8°.

Alphabetum AEthiopicum, s. Abyssinum. Cum Oratione Dominicali, Salutatione Angelica, Symbolo Fidei et Praeceptis Decalogi, Latina lingua compositis et charactere AEthiopico impressis. Rom. 1631. 8°.

Erici, J. P., Renatum è Mysterio Principium philologicum, in quo vocum, signorum et punctorum, tum et literarum maxime ac numerorum origo, nec non novum variarum rerum specimen etymologicum formâ Dialogi propalatur. Patavii, 1686. 8°.

Moussaud, l'Alphabet raisonné, ou explication de la figure des Lettres. Paris, 1803. 2 dln. Met pl. 8°.

Bergmann, F. W., Ueber die Bedeutung der Buchstaben, nach dem Französ. von A. Reclam. Leipz. 1840. 8°.

Mannert, C., De Nvmerorvm qvos Arabicos vocant vera origine Pythagorica. Norimb. 1801. Met plaat. 8°.

Writing, (A common) whereby two, although not understanding one the others language yet by the helpe thereof, may communicate their minds one to another. (door Lodewyx). Z. pl. (Lond.?) 1647, 4°.

Volgens een bericht op den titel, geschreven door een zekeren C. Schaep A°. 1650, ontving deze dit ex. van den schrijver zelf, waarvan hij zegt: Was genpt .... Lodewyx. coopman tot London, van Nederlandsche afkompst.

Pasigraphie. Anfangsgründe der neuen Kunst-Wissenschaft, in einer Sprache alles so zu schreiben und zu drucken, dass es in jeder

andern ohne Uebersetzung gelesen und verstanden werden kann.... Erfunden u. verfasset von J*** von M***(aimieux). Erste Ausgabe, die, wie die französische, Originalausgabe ist. Paris, 1797. 4°.

Pasigraphie. Premiers Elémens du nouvel Art-Science d'écrire et d'imprimer en une langue de manière à être lu et entendu dans toute autre langue sans traduction. Inventés et rédigés par J*** de M***(aimieux).Première éd., originale comme l'éd. en langue allemande. Paris, 1797. 4°.

— — et Pasilalie. Méthode élémentaire, contenant, 1° les douze règles de la Pasigraphie c.-à-d. de l'art d'écrire dans la seule langue qu'on sait; 2° les trois règles de la Pasilalie ou d'une Langue universelle ayant pour base la Pasigraphie; 3° les Tableaux nécessaires et une Planche gravée; rédigé par l'inventeur J* *** D* M***(aimieux). Paris, an VIII. (1799). 4°.

Vater, J. S., Pasigraphie und Antipasigraphie; oder über die neueste Erfindung einer allgemeinen Schriftsprache für alle Völker, und von Wolkens, Leibnitzens, Wilkins's und Kalmar's pasigraphischen Ideen. Nebst einer Kupfertafel. Weissenf. und Leipz. 1799. 8°.

Firmas-Periés, Pasitélégraphie. Stuttg. 1811. Av. pl. 8°.

Ria, J. P. de, P A L & Z D*o* s*vo* & sant*o* e katr*o* f*o*n & tr*o* enz. — Palais de soixante-quatre fenêtres... ou l'art d'écrire toutes les langues du monde, comme on les parle. Petersb. 1788. M. afbeeld. 4°.

Astier, F. J., Graphodromie ou Ecriture cursive, applicable à tous les idiômes. Paris, 1816. 8°.

Solvique et Phonique, c'est-à-dire: le Mécanisme de la Parole dévoilé, et Ecriture universelle, au moyen de 48 phonins ou lettres, qui, à l'aide de quelques signes, accens et marques, désignent tous les sons de la parole avec leurs qualités prosodiques; précédées d'une esquisse de l'histoire de l'écriture, et suivies d'une méthode de noter la déclamation moyennant douze chiffres duodécimaux, qui se trouvent également appliqués à l'arithmétique, ainsi qu'à un système de poids et de mesures. On y a joint divers morceaux imprimés en phonins, une gravure représentant la phonique écrite et un tableau synoptique des phonins et de leur mécanisme, par Ch. L. B. D. M.—G. [C. L. baron de Mecklembourg] Paris, 1829. 8°.

Inconvenienti di un alfabeto arabo-romano. Tfixchil t'alfabet Gharbi-Román. Livorno, 1839. 8°.
Italiaansch en Arabisch met latijnsche letter gedrukt.

Volney, C. F., l'Alfabet Européen appliqué aux langues Asiatiques. Paris, 1819. 8°.

Weijers, H. E., Nieuwe proeve om al de Arabische letters en schrijfteekens door het gewone Europeesch karakter onderscheidenlijk uit te drukken. Leyd. 1840. 4°.

Lepsius, R., Standard Alphabet for reducing unwritten Languages and foreign graphic systems to an uniform orthography in European letters. Lond. 1855. 8°.

ABC, oft Exemplen om de Kinderen bequamelick te leeren schryven, inhoudende veel schoone sentencien tot onderwysinghe der jonckheit. Antw. 1568. 4°. obl.
Dit werk is geheel met schrijfletters gedrukt. De spreuken zijn gerangschikt in dier voege, dat de beginletters het alphabet vormen. Deze beginletters zijn hetzij gegoten of in houtsnede, en van eene uitstekende schoonheid. Aan het einde verschillende soorten van alphabetten, die tevens kunnen dienen als eene soort van letterproef van den uitgever en boekdrukker C. Plantyn.

Academie der Schryfkonst onderrichtende de Jonkheyt om de Penne wel te snyden, te houden en te voeren in de Italiaensche bastaerde Letteren. Als ook voorstellende verscheyde konsten, aerdigheden, cieraeten, inkten, verwen enz. dienstig tot de schrijf-konst. Gent (1724). 8°.

Pas, J., Mathematische of Wiskundige behandeling der Schrijfkonst. Behelzende een manier van alle de gemeene Letteren van het regt- en schuin Romeins; Cursijf enz. zeer naaukeurig in al haare Gedaantens, Proportien, en Evenredigheden door Passer en Liniaal te beschrijven. In 't koper gebragt door J. C. Philips. t'Amsterd. 1737. M. pl. fol.

Küsel, J. J., Griechische, Hebräische, Polnische, Russische, Serbische und Ungarische Vorschriften, nebst Uebungen in freyen Zügen. Prag, 1822. 4°. obl.

Handleiding tot de schrijfkunst, naar vaste regelen enz. [d. P. J. Boonekamp]. Leyd. 1830. 8°.
Uitg. d. d. Mtsch. Tot Nut van 't Algemeen.

Catalogue d'une collection précieuse de Calligraphie. En vente chez Fred. Muller à Amsterdam, 1873. 8°.

—— du Musée de Calligraphie délaissée par feu G. J. Dekker. Vente publique 2 Juin 1882. Amsterd. 1882. 8°.

Eisma, Tz. A., Nieuwste en geheel eenvoudige Kopieer-méthode, of aanwijzing, hoe men Brieven enz. zonder eenige machine enz. kan kopiëren; naar den 2en dr. uit het Hoogd. 2e dr. Leeuward. 1842. 8°.

Ramsay, C. A. Tacheographia, seu ars breviter et compendiose scribendi, methodo brevissima tradita ac paucissimis regulis comprehensa, enz. Jenae, Francof. et Lips. 1681. Met pl. 8°.

—— Tacheographia Latino-Gallica, enz. Tacheographie, ou l'art d'écrire aussi vîte qu'on parle, enz. trad. de Lat. en Franç. par A. D. G. Suivant la copie impr. à Paris, 1683. Met pl. 8°.

Helderen, J. Gosens van, Kort-schrift boek: Waar in een niewe vont van schrijven onderwezen wort; daar men zo veel mede in een quartier uurs kan schrijven, als met gemeen-

schrift in een uur enz., insgelijks een Neerduitse Spel-Konst: waar in d'ouwe en nieuwe manier enz. Amst. 1683. 8°.
Met tusschen den tekst geplaatste stenographische teekens.

Comiers, Traité de la parole, langues et écritures, cont. la Stéganographie impénétrable, ou l'Art d'écrire et de parler occultement, de loin et sans soupçon avec tout ce qui concerne les Encres, Cachets et Cire à cacheter. Brux. 1691. 12°.

Handleiding (Korte) tot het doen van godgeleerde oeffeningen enz. Hier is bijgevoegt een nieuwe uitgevondene character-kunst: of verhandeling over het schrijven met eenvoudige en gemakkelijke lettermerken enz. Nooit te voren aldus in 't licht gegeven. Amst. (c. 1750). 8°.
Hierin eenige liederen, met de muziek.

Bertin, T. P., Système universel et complet de Sténographie ou Manière abregée d'écrire applicable à tous les idiômes enz., inventé par S. Taylor, et adapté à la langue Française. Paris, 1792. 8°.

Mosengeil, F., Stenographie ... für die Deutsche Sprache, enz. Eisen. 1796. 8°.

Stenography, or the art of short hand perfected. Lond. Lackington et Co. (1800) Met pl. 8°.

Blanc, H., Okygraphie ou l'art de fixer, par écrit, tous les sons de la parole avec autant de facilité, de promptitude et de clarté que la bouche les exprime. Nouvelle méthode adaptée à la langue française et applicable à tous les idiômes, enz. Paris. 1801. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk. 3e éd. revue, enz. Paris. 1819. 8°.

Zalkind Hourwitz, Lacographie ou écriture laconique, aussi vite que la parole.... applicable à toutes les langues, enz. Paris, 1811. 8°.

Conen de Prépéan, Stenographia exacta, sive Ars vocem loquentis scribendo excipiendi, methodus nova, è Gall. ling ad Lat. deducta, additis quibusdam Belgicae, Germanicae, Anglicae, Italicae atque Hispanicae linguae contractionibus, studio J. Bossuyt. Gand, 1814. Met pl. 8°.

Anleitung (Kurze) zur Tachygraphie oder zur Erlernung des Geschwindschreibens vermittelst einfacher Abkürzungen. Mit Kupfertafel. Jena, 1814. 8°.

Eyk, P. van, Diatribe de notis scribendi compendiariis, in usum studiosorum. Amst. 1815. 8°.

Delpin, Fil., Sistema di Stenografia Italiana enz. Torino (1819). Met pl. 8°.

Milanesio, A., Trattato teorico-pratico di Stenografia Italiana secondo il Sistema univers. del Taylor. Tor. 1819. Met pl. 4°.

Witsen Geysbeek, P. G., Eenvoudige en gemakkelijke Aanwijzing om de Stenographie of kunst van Snelschrijven, door middel van slechts twee karakters, te leeren, volgens de uitvinding van Dr. Erdmann. Amst. 1827. Met pl. 8°.

Verhandelingen over de Stenographie op de Nederlandsche Taal toegepast, [door H. Somerhausen en J. Bossaert] enz. Met 8 gesteendrukte pln. Brussel, (1829). 4°.

Lion, Iz. J., Proeve eener Nederlandsche stenographie Met eene plaat. Amst. 1850. 8°.

Pitman, Is.; The Phonographic Teacher; a guide to a practical acquaintance with the art of Phonetic Shorthand. 10th. ed. Lond. 1860. 8°.

Steger, C. A., Handleiding tot de Nederlandsche stenographie. Met pln. Schoonh. 1867. 8°.

Rietstap, J. B., Leerboek der stenographie naar Gabelsberger's stelsel. 's Gravenh. 1869. 8°.

Porta, J. B. De occvltis literarvm notis sev artis animi sensa occvlte aliis significandi aut ab alijs significata expiscandi enodandique ll. IV. enz. Ed. 2a, priore castigatior. Argent. 1603. Met houtsn. 8°.

Hottinga, D. de, Polygraphie ou méthode universelle de l'écriture cachée, avec les tables et figures concernants l'effet et l'intelligence d'icelle. Gron. 1621. Met houtsn. 4°.

Trithemius, Jo., Polygraphiae libri VI; acc. Clavis Polygraphiae lib. I.... Add. aliq. locorum explicationes, eor. praesert. in quib. admirandi operis Steganographiae principia latent, quae quidem ingeniosis occasionem praebent, longè maiora et subtiliora inueniendi Per ... A. à Glauburg. Colon. 1571 8°.

—— Steganographiae, nec non Claviculae Salomonis... genuina, facilis, dilucidaque declaratio. Col. Agr. 1635. 4°.

—— Steganographia qvae hvcvsqve a nemine intellecta, sed passim vt svppositita perniciosa, magica et necromantica, reiecta, elvsa, damnata et sententiam inqvisitionis passa; nvnc tandem vindicata reserata et illvstrata vbi post vindicias Trithemii clarissime explicantvr Conjvrationes Spiritvvm ex Arab., Hebr., Chald. et Graecis spiritvvm nominibvs jvxta qvosdam conglobatae, avt secvndvm alios ex barbaris et nihil significantibvs verbis concinnatae. Deinde solvvntvr et exhibentvr artificia nova Steganographica a Trithemio in literis ad Arnoldvm Bostivm et polygraphia promissa enz. Avtore W. E. Heidel. Norimb. 1721. 4°.

Schottus, Gasp., Schola Steganographica in Classes VIII distributa enz. cum figuris aeri incisis, et privil. Norimb. 1665. 4°.

Sèlenus, G., Cryptomenytices et Cryptographiae libri IX. in quibus et planissima Steganographiae a Joh. Trithemio... conscriptae enodatio traditur. Luneb. 1624. fol.

Conradi, D. A., Cryptographia denudata, s. ars deciferandi, quae occulte scripta sunt in quocunque linguarum genere, praecipue in Germanica, Batava, Latina, Anglica, Gallica, Italica, Graeca. Lugd. Bat. 1739. 8°.

Cryptographie universelle, ou essai sur la cryptographie. Par N. D. L. P. D. V. Amst. 1785. 12°.

Geheimschrift voor briefkaarten en andere correspondentien. 2e dr. Amst. 1871. 8°. obl.

BOEKDRUKKUNST.

GESCHIEDENIS VAN DE UITVINDING. — PRAKTIJK VAN DE BOEKDRUKKUNST.

Schulze, C, F., Wechselwirkung zwischen der Buchdruckerkunst und der Fortbildung der Menschheit. Gotha, 1840. 8°.

Vries, A. de, Lijst der stukken betreffende de geschiedenis van de uitvinding der boekdrukkunst, berustende op het Raadhuis te Haarlem. Haarl. 1862. 8°.

Bibliotheek Abr. de Vries. — Beschrijving van eenige belangrijke verzamelingen over Boekdrukkunst enz. Amst. en Haarl. 1864. 8°.

Catalogue de la Bibliothèque de Typographie et de Bibliographie formée par P. van Cleef... Vente 10 Juin 1872, Amst. 1872. 8°.

Seiz, J. C., Het derde jubeljaar der uitgevondene boekdrukkonst, behelzende een beknopt historis verhaal van de uitvinding enz. Haarl. 1740. Met platen. 8°.

Lesser, Fr. Chr., Typographia Jubilans, d. i. Kurtzgefasste Historie der Buchdruckerey, enz. bey dem dritten Jubel-Fest derselben... entworffen. Leipz. 1740. 8°.

Schoepflin, J. D., Vindiciae typographicae. Argent. 1760. Met facsim. 4°.

Gockinga, H., Uitvinding der boekdrukkunst, getrokken uit het Lat. werk van Ger. Meerman, met eene voorreden en aanteekeningen. Hierachter eene lijst der boeken, in de Nederlanden gedrukt voor 1500, door J. Visser. Amst. 1767. 4°.

Bewijzen (Geloofwaardige) dat de boekdrukkunst te Haarlem is uitgevonden. [door H. A. Abrahams?] Midd. 1806. 12°.

Westreenen, W. H. J. van, Verhandeling over de uitvinding der boekdrukkunst; in Holland oorspronkelijk uitgedacht, te Straatsburg verbeterd en te Mentz voltooid. 's Gravenh. 1809. 8°.

Koning, J., Verhandeling over den oorsprong, de uitvinding, verbetering en volmaking der boekdrukkunst. Met facsim. en papiermerken. Haarl. 1816. 8°.

—— Bijdragen tot de geschiedenis der boekdrukkunst. Met portr., facsim. en papiermerken. Haarl. 1818—20. 2 dln. 8°.

Scheltema, J., en **J. Koning**, Vier brieven... over de laatste tegenspraak van het regt van Haarlem op de uitvinding der drukkunst. Haarl. 1823. 8°.

Eeuwgetijde (Het vierde) van de uitvinding der Boekdrukkunt. Gevierd den 10den van Hooimaand 1823. Door het Hoornsche Departement der Maatsch. Tot Nut van 't Algemeen. (Benevens een dichterlijk bijvoegsel). Amst. 1823. 8°.

Loosjes, V., Gedenkschriften wegens het 4e eeuwgetijde van de uitvinding der boekdrukkunst, door L. Jansz. Koster. Met pl. Haarl. 1824. 8°.
Ex. op best papier.

— **Aanmerkingen** op de gedenkschriften wegens het 4e eeuwgetijde van de uitvinding der boekdrukkunst, door L. J. Koster enz. (door G. van Lennep). 's Hage, 1824. 8°.

Palm, J. H. van der, Redevoering op het 4e eeuwfeest van de uitvinding der boekdrukkunst binnen Haarlem, aldaar uitgesproken op den 10 Julij 1823. Haarl. 1823 8°.

Staveren, J. S. van, Redevoering voor de kinderen der Stads-armenscholen, bij gelegenheid van het 4e eeuwgetijde van de uitvinding der boekdrukkunst. Haarl. 1823. 8°.
Feestliederen. — Zie de Afd. Gelegenheidsgedichten.

Beschrijving (Korte) der boeken door Lourens Jansz. Koster, te Haarlem, tusschen 1420 en 1440 gedrukt, alsmede van eenige merkwaardigheden tot de geschiedenis van L. J. Koster betrekkelijk, enz. Met Bijvoegsels. Z. pl. 1823. 8°.

Spel (Historisch) der boekdrukkunst, opgedragen aan de Nederlandsche jeugd. Z. pl. en j. (c. 1823?) 8°.

Typographia, oder die Buchdruckerkunst eine Erfindung der Deutschen enz. Essen, 1823. 8°.

—— of betoog dat de boekdrukkunst eene uitvinding der Duitschers is, enz. U. h. Hoogd. Met een opheld. naschrift van den... vertaler [G. H. M. Delprat]. Fran. 1823. 8°.

Einweihungsfest des Denksteins zu Ehren des Erfinders der Buchdruckerkunst im Hofe zum Gutenberg in Mainz, 4 Oct. 1824. 4°.
In: *Rhenus* enz. für 10 Oct. 1824.

Ebert, F., Nieuw onderzoek naar de aanspraak van Holland op de uitvinding der boekdrukkunst, en Brief wegens het geschrift van F. Lehne enz. Met... aanmerkingen d. J. Koning. Haarl. 1825. 8°.

Westreenen van Tiellandt, W. H. J. van, Korte schets van den voortgang der boekdrukkunst in Nederland in de 15e, en haare verdere volmaaking in de 16e en 17e eeuw. 's Gravenh. 1829. 8°.

Scheltema, J., Berigt en beoordeeling van het werk van C. A. Schaab, getiteld: de geschiedenis der uitvinding van de boekdrukkunst door Joh. Gensfleisch, genaamd Gutenberg te Mentz. Utrecht, 1832. 8°.

Reume, Aug. de, Notice biographique sur C. A. Schaab. Brux. 1849. 8°.

Wuestemann, E. F., Oratio in qvartis invenate artis Gvtenbergianae solemnibvs saecvlaribvs, qvae eadem secvnda fvervnt officinae typographicae in vrbe Gotha conditae sacra saecvlaria. Gotha, 1840. 8°.

Kade, E., Die vierte Säcularfeier der Buchdruckerkunst zu Leipzig, 24—26 Juni 1840. Leipz. 1841. 4°.

Verzameling van stukken uitgegeven bij het 4e eeuwfeest der boekdrukkunst in Duitschland. 1840. 5 stn. 4° en 8°.

Programm. — Texte zur Musikaufführung in der Thomaskirche. — F. A. Pichon, Kurze Geschichte der Erfindung der Buchdrückerkunst. — L. F. O. Baumgarten—Crusius, Festrede. — Verzeichniss einiger zur Ansicht aufgestellter alter Druckwerke. — Verzeichniss der Gegenstände welche ausgestellt sind.

Vries, A. de, Brief... over Guichard's Notice sur le Speculum humanae salvationis. Met drie bijlagen tot staving der naauwkeurigheid van het verhaal van Junius wegens de uitvinding der boekdrukkunst en de wederlegging der meening dat Coster koster zou geweest zijn. 's Gravenh. 1841. 8°.

—— Éclaircissements sur l'histoire de l'invention de l'imprimerie, contenant:... Réponse à la Notice de M. Guichard sur le Speculum humanae salvationis; — dissertation sur le nom de Coster et sur sa prétendue charge de sacristain enz.... Trad. du Hollandais par J. J. F. Noordziek. La Haye, 1843. 8°.

Langenschwarz, M., De vergoding van Gutenberg in onze dagen; of tien vragen, tot bewijs, dat Johann Gutenberg *niet* de uitvinder der boekdrukkunst was. Naar het Hoogduitsch met voorrede en aanteekeningen door G. van Enst Koning. Gron. 1842. 8°.

Vries, A. de, Bewijsgronden der Duitschers voor hunne aanspraak op de uitvinding der Boekdrukkunst, of beoordeeling van het werk van A. E. Umbreit: die Erfindung der Buchdruckerkunst. 's Gravenh. 1844. 8°.

Ex. op best papier.

—— Arguments des Allemands en faveur de leur prétention à l'invention de l'imprimerie; ou examen critique de l'ouvrage de M. A. E. Umbreit: die Erfindung der Buchdruckerkunst. Traduit du Hollandais par J. J. F. Noordziek. La Haye, 1845. 8°.

Bijdragen (Tweetal) betreffende de boekdrukkunst, [door A. D. Schinkel]. 's Gravenh. 1844. Met facs. 8°.

Westreenen van Tiellandt, W. H. J. van, Iets over de afbeeldingen van Laurens Jansz. Koster. 's Gravenh. 1847. 8°.

Noordziek, J. J. F., Het geschilstuk betrekkelijk de uitvinding der boekdrukkunst geschiedkundig uiteengezet. Haarl. 1848. 8°.

Lotgevallen van Coster's woning [door A. de Vries]. Haarl. 1851. 8°.

Voorstelling (Hedendaagsche) van Coster en de uitvinding der boekdrukkunst in Frankrijk [d. A. de Vries, met eene voorrede van A. D. Schinkel]. 's Gravenh. 1853. 8°.

Uitvinding der boekdrukkunst [door J. J. F. Noordziek]. Haarl. 1854. 8°.

Dupont, P., Histoire de l'imprimerie. Paris, 1854. 2 dln. 8°.

Reber, F., De primordiis artis imprimendi ac praecipue de inventione typographiae Harlemensis. Berol. 1856. 8°.

Lourens Janszoon Coster, uitvinder der boekdrukkunst te Haarlem, omstreeks 1423. Oprigting van het standbeeld tot Costers's eere, enz. [door J. J. Belinfante] Met houtsneden. (Amst. 1856). 4°.

Smits Jzn., J., Iets over de uitvinding der boekdrukkunst. Dordr. 1856. 8°.

Catalogus van voorwerpen, ingezonden ter algemeene typographische Tentoonstelling te Haarlem, bij gelegenheid der onthulling van het standbeeld van L. J. Coster. (Haarlem, Julij 1856). 8°.

Feestliederen. — Zie de Afd. Gelegenheidsgedichten.

Noordziek, J. J. F., Gedenkboek der Costersfeesten van 15, 16 en 17 Julij 1856. M. pl. Haarl. 1858. 8°.

Paeile, Ch., Essai historique et critique sur l'invention de l'imprimerie. Paris, 1859. 8°.

—— Kritiesch onderzoek naar de uitvinding der boekdrukkunst. Geschiedenis der vinding, waardeering van den daarover gevoerden strijd, enz. U. h. Fr. door J. H. Rutjes. Met aanteekeningen. [door J. A. Alberdingk Thijm]. Amst. 1867. 8°.

Ekama, C., Romeyn de Hooghe en de Hortus Medicus, met het standbeeld van L. Jsz. Coster te Haarlem. Haarl. 1869. 8°.

Linde, A. van der, De Haarlemsche Costerlegende wetenschappelijk onderzocht. 2e omgew. uitgaaf. 's Gravenh. 1870. 8°.

—— The Haarlem legend of the Invention of printing by Lourens Janszoon Coster critically examined. From the Dutch by J. H. Hessels. Lond. 1871. 8°.

Meurs, P. van, De Keulsche kroniek en de Costerlegende van A. van der Linde te zamen getoetst. Haarl. 1870. 8°.

Quarles van Ufford, P. N., Eenige regelen ter wederlegging van de Costerlegende. Haarlem, 1872. 8°.

Bodel Nijenhuis, J. T., Liste Alphabétique d'une collection de portraits d'imprimeurs et de libraires etc. Leide 1848—68. 7 stukk. 4°.

Ledeboer, A. M., De Boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland, sedert de uitvinding van de boekdrukkunst tot den aanvang der XIXe eeuw. Eene proeve. Deventer 1872. 4°.

Ledeboer, A. M., Alfabetische lijst der boekdrukkers, boekverkoopers en uitgevers in Noord-Nederland, sedert de uitvinding van de boekdrukkunst tot den aanvang der 19e eeuw. Utr. 1876. — Chronologisch Register tot hetzelve. Utr. 1877. 2 dln. gr. 4°.

Reichhart, H., Die Druckorte des XV Jahrhunderts und die Erzeugnisse ihrer erstjährigen typographischen Wirksamkeit. Mit Verzeichniss der je ersten Typographen und jener Druckorte, deren allererste Drucker bis jetzt unbekannt geblieben sind. Augsb. 1853. 4°.

Campbell, M. F. A. G., Annales de la typographie Néerlandaise au XVe siècle. La Haye, 1874. — Supplém. Aldaar, 1878. 8°.

Puy de Montbrun, E. H. J. du, Recherches bibliographiques sur quelques impressions Néerlandaises du 15me et du 16me siècle. Avec des planches xylographiques. Leide, 1836. 8°.

Oomkens, Jss. J., Bouwstoffen tot eene geschiedenis van de boekdrukkunst en den boekhandel in de stad en provincie Groningen. Gron. 1854. 8°.

—— Hetz. werk. 2e verm. druk. Gron. 1864. 8°.

Eyk, W. B. J. van, De proto-typographie te Deventer tot 1500. Deventer z. j. (1873) 8°.

Stöger, F. X., Zwei der ältesten Deutschen Druckdenkmäler, beschrieben und in neuem Abdruck mitgetheilt. Mit vier Abbildungen. München. 1833. 8°.

Zapf, G. G., Annales typographiae Augustanae, ab ejus origine 1466 usq. ad a. 1530. Acc. F. A. Veith, Diatribe de origine et incrementis artis typograph. in vrbe Augusta Vindelica enz. Aug. Vindel. 1778. 4°.

Cathérinot, N., Annales typographiques de Bourges, (1490—1571). Bourg. 1683. 4°.

Hasse, F. C. A., Typographiae Lipsiensis, imprim. saec. IV, historiae brevis adumbratio. (Lips). 1840. 4°.

Knauthen, Chr., Annales typographici Lusatiae Superioris, oder Geschichte der Ober-Lausitzischen Buchdruckereyen, enz. Lauban, z. j. (c. 1740) 4°.

Typographicis (De), earumq. initiis et incrementis in regno Poloniae et Magno ducatu Lithuaniae, c. var. observatt. enz. [Door J. D. Hoffmann]. Dant. 1740. 4°.

Capitaine, U., Recherches sur l'introduction de l'imprimerie dans les localités dépendant de l'ancienne principauté de Liége et de la province actuelle de ce nom. Brux. 1867. 8°.

Reume, A. de, Notice sur les imprimeurs belges. Avec des planches xylographiques. Brux. 1848. 30 blzz. 8°.
Niet verder verschenen.

Holtrop, J. W., Thierry Martens d'Alost. Étude bibliographique. La Haye, 1867 8°.

Vorsterman van Oyen, A. A., Les Van Ghelen, imprimeurs. Gand, 1883. 8°.

Almeloveen, Th. Janss. ab, De vitis Stephanorum, celebrium Typographorum, Dissert. epistolica enz. Subjecta est H. Stephani Querimonia Artis Typographiae enz. (Acc. Index librorum ex Stephanorum officina) Amst. 1683. 8°.

Reume, A. de, Recherches historiques, généalogiques et bibliographiques sur les Elsevier. Brux. 1847. 8°.
Met portr. en facsim. der handteekening van verschillende leden dezer familie.

Pieters, Ch., Annales de l'imprimerie Elsevirienne, ou histoire de la famille des Elsevier et de ses éditions. Gand, 1851. 8°.

—— Annales de l'imprimerie des Elsevier, ou histoire de leur famille et de leurs éditions, 2e éd. revue et augm. Gand, 1858. — Additions et corrections. Gand, 1860. 2 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Willems, A., Les Elzevier. Histoire et Annales bibliographiques. Brux., Paris, La Haye, 1880. M. pl. 8°.

Catalogue d'une collection très-considérable de livres imprimés par les Elzevirs, de format in fol., in 4°. et in 8°., recueillis par un bibliophile pendant ces vingts dernières années, en France et dans les pays étrangers. Paris, 1846. 8°.

Editions des Elzevier et de leurs imitateurs au 17e siècle (en vente aux prix marquées chez Mart. Nyhoff). La Haye, 1883. 8°.

Ledeboer, A. M., Het geslacht Van Waesberghe. Eene bijdrage tot de geschiedenis der boekdrukkunst en van den boekhandel in Nederland. Met portr., wapens, drukkersmerken, enz. Rott. 1859. 8°.

—— Hetzelfde werk. 2e verm. uitg. 's Gravenh. 1869. 8°.

Cathérinot, N., l'Art d'imprimer. Bourges, 1685. 4°.

Marahrens, A., Vollständiges theoretisch-praktisches Handbuch der Typographie nach ihrem heutigen Standpunkt. Leipz. 1870. 2 dln. 8°.

Proeven der letteren welcke de naghelaten weduwe en erfgenamen van Zal. Broer Jansz. (in zijn leven Ordinaris Boeck-drucker deser stede Amsterdam) van meeninge zijn ... te verkoopen. Amst. 1653. 4°.
Hoogst belangrijk voor de kennis der inrichting van eene voorname Nederlandsche boekdrukkerij in de eerste helft der 17e eeuw. In dezen catalogus komen o. a. voor 6200 Amst. ponden drukletters, verdeeld over 44 soorten en 490 Amst. ponden muzieknoten, verdeeld over drie soorten.

Drukproef met onderscheidene soorten van letteren uit de drukkerij van C. A. Spin. Amst. Junij 1825. 4°.

Proeve van letteren der boekdrukkerij van J. G. la Lau te Leyden. (Leid.) 1830. 8°.

—— Idem. (Leid.) 1844. 8°.

Proeven van drukwerk; door Wilson en Co. Meppel, 1853. Met portr. van L. J. Koster. 8°.

Westreenen van Tiellandt, W. H. J. van, Verslag d. nasporingen omtrent de oorspronkelijke uitvinding en het vroegste gebruik der stereotypische drukwijze enz. — Rapport sur les recherches enz. (Holl. en Fransch). 's Gravenh., 1833. 8°.
Ex. op best papier.

Proeven van de Stereotypen, welke uit de drukkerij van Ds. Johannes Muller (Hoogduitsch Herv. predikant te Leiden; overl. 1710) en van zijnen zoon afstammende, door de Boekhandelaars. S. & J. Luchtmans te Leiden overgenomen zijn en gedurende de geheele 18e en de eerste jaren der 19e eeuw door hen gebezigd werden. Gedrukt te Leiden, Julij 1856. Plano.

Schinkel, A. D., Handleiding tot het corrigeren van Drukproeven, benevens eene aanwijzing der meest gebruikelijke Lettersoorten, met derzelver Hollandsche benamingen. 's Gravenh. 1838. 8°.

Laurens Jansz. Koster. Jaarboekje voor typographische vereenigingen [Onder red. van J. K. de Regt]. 1e jrg. 1856. Leyden, 1856. M. portr. 8°.

BOEKHANDEL.

GESCHIEDENIS. — WETGEVING OP BOEKHANDEL EN DRUKPERS. — DAGBLADEN.

Meulen, R. van der, Boekhandel en Bibliographie. Theorie en praktijk geschetst in een reeks aaneensluitende opstellen. Naar het voorbeeld van Rottner, Schürmann, Rouveijre e. a. bewerkt. Leid. 1883. 8°.

Mühlbrecht, O., Der holländische Buchhandel seit Coster. Leipz. 1867. 8°.

Verslag der feestelijke viering van de 25e Alg. Vergadering der Vereeniging: ter bevordering van de Belangen des Boekhandels, gehouden op den 16en Aug. 1842 te Amsterdam. M. pl. z. j. 8°.
Waarin: Toespraak van P. Meijer Warnars; Feestrede van J. A. Nijhoff; Feestliederen enz.

Gedenkboek der feestviering van het 50-jarig bestaan der Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels, op 12—14 Aug. 1867 [door H. Binger]. Amst. 1868. M. pl. gr. 8°.
Waarin: Feestkronijk door H. Binger. — Waarom vieren wij feest? Feestrede door J. H. Gebhard. — Toespraak van P. Meijer Warnars. — Feestzang van W. Marten Westerman enz.

Reglement voor de Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels te Amsterdam en de instellingen onder haar beheer. Augustus 1882. 8°.

Muller, Fred., Catalogus van de Bibliotheek der Vereenigiug ter bevordering van de belangen des boekhandels. Amst. 1856. — Suppl. Ald. 1868. 8°.

Jaarboekje voor den boekhandel [uitgeg. d. J. L. C. Jacob]. 's Gravenh. 1839—43. 4 dln. Met portr. 8°.

Verkoop-Catalogussen van Boekverkoopers-Magazijnen:
Altheer, J., Traj. ad Rhen. 1841. Met prijzen. 8°.
Gogh, C. M. van, Amsterd. 1878. 8°.
Jacob, J. L. C., La Haye, 1865. 1e partie Met levenssch. 8°.
Luchtmans, S. & J., Leiden, 1848—50. 5 dln. 8°.
Müller, Joh, Amst. 1883. 8°.
Radink, Jac. Amst. 1867. M. levenssch. 8°.
Ruyter, J. de, Amst. 1881. 8°.
Scheurleer, B., 's Gravenh. 1844. 8°.

Nyrop, C., Bidrag til den Danske Boghandels Historie. Köbenh. 1870. 2 dln. Met portretten. 8°.

Pütter, Joh. Steph., Der Büchernachdruck nach ächten Grundsätzen des Rechts geprüft. Göttingen, 1774. 4°.

Bücherwesen (Das) nach Staatsklugheit, Recht und Geschichte, so wol überhaupt als auch insbesondere nach Römisch-Teutschen Staats- und Privatgesezzen betrachtet. Vornämlich aber die Ungerechtigkeit des Büchernachdrucks mit einigen neuern Gründen erwiesen. [door H. G. Scheidemantel]. Leipziger Ostermesse, 1781. 8°.

Nachdruck! (Wider den) Aussprüche berühmter deutschen Gelehrter, Schriftsteller, Dichter enz. älterer und neuerer Zeit über Nachdruck und Nachbildung. Gesammelt von O. Dambach. Berlin, 1872. 8°.

Bodel Nijenhuis, J. T., Dissertatio de juribus typographorum et bibliopolarum in regno Belgico. Lugd. Bat. 1819. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Wetten en Verordeningen nopens den Boekhandel en de Drukpers in Nederland [door J. Belinfante]. 's Gravenh. 1834. 8°.

Velden, B. van den, Het kopij-recht in Nederland. 's Gravenh. 1835. 8°.

Blanc, E., Traité de la contrefaçon, et de sa poursuite en justice enz. Paris, 1838. 8°.

Swaving, H. Is., De jure, quod vulgo dicitur Dominium litterarium. Lugd. Bat. 1841. 8°.

Verslag der werkzaamheden van de Afgevaardigden der Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels op het Congres van Letterkundigen te Gent [door G. T. N. Suringar en J. F. Schleyer]. Z. p. 1849. 8°.

Jonge, Evertsen de, Verhandeling over de regten van schrijvers en kunstenaars op hunne werken, voornamelijk uit het oogpunt van het internationale regt. Utrecht. 1853. 8°.

Cappellemans, V., De la propriété littéraire et artistique en Belgique et en France. Bruxelles, Paris, 1854. 8°.

Hettinga Tromp, T. van, De Koninklijke Akademie van Wetenschappen en de zoogenaamde letterkundige en kunsteigendom. Eene kritiek. Leeuw. 1863. 8°.

Heemskerk Az., J., Voordragten over den eigendom van voortbrengselen van den geest. 2e verm. uitg. Amst. 1869. 8°.

Ridder, N. de, Eenige beschouwingen over kopierecht. Utrecht, 1875. 8°.

Viotta, H., Het auteursrecht van den componist. Amst. 1877. 8°.

Wet van den 28en Juni 1881 tot regeling van het Auteursrecht (Staatsblad N°. 124). Z. p. [1881]. 4°.
Gedrukt voor rekening der Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels.

Lijst van boekwerken geregistreerd op het Departement van Justitie volgens Artt. 24—26 der Wet van 28 Juni 1881 tot regeling van het auteursrecht [Opgemaakt door J. F. van Someren]. Amst. 1883. 8°.
Uitg. door de Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels.

Snijders, J. Bal, Bedenkingen over de vrijheid der drukpers. Midd. 1829. 8°.

Heusde, A. C. van, De vrijheid der drukpers hier te lande uit een historisch oogpunt beschouwd. Haarl. 1847. 8°.

Buyn, L. A. P. F., Het regt tot eene volkomen onbelemmerde gedachte-uiting. Eene strafregtelijke proeve. Amst. 1867. 8°.

Thiers, A., Discours prononcés au Corps législatif... sur la liberté de la presse. Tours, 1868. 8°.

Sitter, L. U. de, De drukpers als middel tot misdrijf. Gron. 1869. 8°.

Hatin, E., Histoire politique et littéraire de la presse en France. Avec une introduction historique sur les origines du journal et la bibliographie générale des journaux, depuis leur origine. Par. 1859—61. 8 dln. 8°.

Hatin, E., Bibliographie historique et critique de la presse périodique française, ou Catalogue systématique et raisonné de tous les écrits périodiques de quelque valeur publiés ou ayant circulé en France, enz. avec extraits, notes historiques, critiques enz. Précédé d'un essai histor. et statist. sur la naissance et les progrès de la presse périodique dans les deux mondes. Par. 1866. 8°.
Met portret van Th. Renaudot, »le père des journalistes francais".

—— Les gazettes de Hollande et la presse clandestine aux 17e et 18e siècles. Par. 1865. 8°.
Met portret van La Fond, redact. van *La Gazette ordinaire d'Amsterdam*, 1667.

Courante (Weeckelycke) van Europa, N°. 1. Gedruckt tot Haerlem, voor Abrah. Casteleyn, enz. 8 Jan. 1656. fol.
Facsimile uitgegeven door Joh. Enschedé & Zonen te Haarlem in 1856.

Couranten (Eene verzameling), bestaande uit verschillende Nos. van Nederlandsche couranten, uit de 18e en 19e eeuw, in portef. fol.

Donker Curtius, D., Pleitrede voor den Hoogen Raad d. Nederlanden ten behoeve van C. A. Thieme, drukker en uitgever der Arnhemsche Courant. Arnh. 1839. 8°.

Nieuwerwets, Jasper (ps.), Het Handelsblad. Een humoristisch satyrische voorlezing. Amsterd. 1843. 8°.

Mystères (Les) du Journal de la Haye. La Haye, 1844. 8°.

Sifflé, A. F., Pleitrede in de zaak van het dagblad de Ekster, uitgever Alex. A. Crafford... beschuldigd van laster jegens de Ministers, uitgesproken 4 Jan. 1855. Middelb. 1855. 12°.

Lee, M. H. van, Het zegelrecht der dagbladen in Nederland. Verhandeling uitgespr. op het 9e Nederl. Taal- en Letterkundig Congres te Gent. Benevens het Verslag der op het Congres over het zegelrecht gevoerde beraadslagingen enz. Leid. 1867. 8°.

Nijgh en Van Ditmar's Catalogus en Advertentietarief, van de voornaamste bladen der wereld, enz. Rott. 1874. 8°.

BIBLIOGRAPHIE.

(De bibliographien van bijzondere onderwerpen zijn in de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen.)

Petzholdt, Jul., Chronologische Uebersicht der bibliographischen Systemen. Dresd. 1860. 8°.

Jeweth, Ch. C., On the construction of Catalogues of libraries, and their publication by means of separate, stereotyped titles. With rules and examples. 2d ed. Wash. 1853. 8°.
Smithsonian report.

Peyster, F. de, The moral and intellectual influence of libraries upon social progress. New York, 1866. 8°.

Rapporten der Commissie van de internationale ruiling [door L. J. F. Jansen, J. W. Holtrop en R. C. Bakhuizen van den Brink] 1852—1860. Z. p. 8°.

Programme d'une... leçon de bibliographie et d'histoire littéraire enz. (door C. van Hulthem]. Gand, (1802). 4°.

Adversaria (Bibliographische). 's Gravenh. 1873—1883. Dl. I—V 1e afl. kl. 8°.

Reume, A. de, Variétés bibliographiques et littéraires. Brux. 1847. 8°.
Met op hout gegraveerde drukkersmerken en initialen.

Merzdorf, J. F. L. Th., Bibliothekarische Unterhaltungen. Neue Sammlung. Oldenb. 1850. 8°.

Struvius, B. G., Introdvctio in notitiam rei litterariae et vsvm bibliothecarvm. Acc. diss. de doctis impostoribvs, et huic 3ae ed. acc. Svpplementa necessaria et oratio de meritis Germanorum in historiam. Jenae, 1710. 8°.

Walch, G. E., De ervditis singvlaris cvivsdam libri amatoribvs. Lips. 1715. 4°.

Unger, J. G., De libris bibliothecarum nomine notatis. Lips., 1734. 4°.

Ballhorn, L. W., De libris qvibvsdam rarioribvs, eorvm maxime qvi latinas literas adamarvnt cvra avt cognitione dignis. Prol. I et II. Hannoverae, 1765. 2 stn. 4°.

Pfeiffer, A. F. Ueber Bücher-Handschriften überhaupt. Erlangen, 1810. 8°.

Eckhard, J. F., Nachricht von des Angeli Decembrii Politia litteraria enz. Eisen. 1766 4°.

—— Nachricht von einem lateinischen Psalter aus dem 15en Jahrh. enz. Eisen. 1768. 4°.

—— Nachricht von Vincentii Bellouacensis Speculo naturali. Eisen. (1771). 4°.

—— Nachricht von einem seltenen Buche: Summa Magistrutia alias Pisanella dicta. Eisen. 1771. 4°.

—— Nachrichten von Durandi rationali Diuinor. officiorum enz. Eisen. 1775. 4°.

Gerlache, E. C. de, Notice sur un MS. de Li Muisis, abbé de St. Martin de Tournay. (Brux. c. 1838). 4°.

Beschrijving van een nieuwlings ontdekt exemplaar van de Biblia Pauperum en de Ars moriendi; begeleid van eenige aanmerkingen en een facsimile [door D. Groebe]. Amst. 1839. 8°.

Kervijn de Lettenhove, Notice sur un MS. de l'abbaye des Dunes. (Brux. c. 1850). 4°.

Schinkel, A. D., Handschriften en oude drukken (incunabelen) deel uitmakende van de kunst- en letterverzamelingen van A. D. S. Met een facsim. ('s Gravenh.) 1853. 8°.

—— Vervolg van de handschriften en oude drukken (incunabelen), enz., deel uitmakende van de kunst- en letterverzamelingen van A. D. S. 's Gravenh. 1857. 8°.

Petzholdt, Jul., »Das Buch der Wilden" im Lichte Französischer Civilisation. Mit Proben aus dem in Paris als »Manuscrit pictographique Américain" [von Em. Domenech] veröffentlichten Schmierbuche eines Deutsch-Amerikanischen Hinterwäldler-Jungen. Mit Taf. Dresden, 1861. 8°.

Vogt, J., Catalogvs historico-criticvs Librorvm rariorvm enz. Ed. nova priori vel qvadrvplex avctior, enz. accvr. Iano Librario. Hamb. 1738. 8°.

—— Id. Ed. 4a. Hamb. 1753. 8°. Gebonden in 2 bdn. 4°. met wit papier doorschoten, waarop aanteekk. in HS.

Seelen, J. H. a, Σύμμικτα libraria, sive librorvm rariorum Index I et II. Lubec. 1762. 2 stn. 4°.

Naamlijst van eenige zeldzaame boeken en manuscripten, [door Jac. Koning]. N°. 1—9. (Amst.) 1796—1819. 9 stn in 1 bd. 8°.

Abkoude, J. van, Naamregister of verzaameling van Nederduytsche boeken, die zedert de jaren 1640—1741 uitgekomen zijn enz. met [Eerste en] Tweede Aanhangsel en Vervolg, en Lyst of Register van alle Tractaten enz. uitgekomen ter gelegenheid van het Huwelyk, alsmede op de Verheffing van... Willem C. H. Friso enz. alsm. over het Jubeljaar van de Hondertjaarige Vreede... te Munster 1648, enz. Leyd. 1743, 45, 50. 2 dln. 4°.

—— en **R. Arrenberg,** Naamregister van Nederduitsche boeken welke sedert 1600 tot 1671 zijn uitgekomen enz. Nu overzien, verbeterd en vermeerderd tot 1772. Rott. 1773. 4°.

Tideman, J., Bibliographie voor Nederland. 1850 N°. 1—5 en 7—11; 1851 N°. 1—3. 's Gravenh., 1850—51. 8°.

Bibliographie (Nederlandsche). Lijst van nieuw verschenen boeken, kaarten, enz. Utr. en 's Gravenh. 1874—83. 9 dln. en Lijst van Tijdschriften 1868. 8°.

Mourik, B., Naamrol der rechtsgeleerde en historische schrijvers, welke over alle rechtszaaken en voorvallen in de rechten in Holland... in 't Nederduits geschreeven hebben enz. Amst. z. j. (c. 1740). 4°.

—— Naam-rol der godgeleerde schrijvers, welke over het Nieuwe Testament ofte byzondere Boeken, Capittelen en Versen, uit dezelve in het Nederduits geschreeven hebben, zo Gereform., Luth., als Remonstr. en Mennon. enz. 5de dr. Amst. z. j. (c. 1775). 4°.

Bibliographie (Vlaemsche) of lijst der Nederduitsche boeken van 1830—55 [67] in België uitgegeven, [d. F. A. Snellaert en F. de Potter]. Gent, 1857—68. 3 dln. 8°.
Uitg. van het Willemsfonds N°. 20, 54 en 59.

—— Idem. Lijst van Nederlandsche boeken, tijdschriften en muziekwerken in België in 1877—80 verschenen. Gent, 1878—81. 4 dln. 8°.
Uitgave van het Willemsfonds

Bulletin bibliographique de la littérature Anglaise et Hollandaise, publié par la librairie de T. O. Weigel à Leipzig, 1839, N°. 1—16. 1840, N°. 1. 8°.

Doorninck. J. I. van, Bibliotheek van Nederlandsche anonymen en pseudonymen. 's Gravenh. en Utr. z. j. (1870). 8°.

—— Vermomde en naamlooze schrijvers opgespoord op het gebied der Nederlandsche en Vlaamsche letteren. Tweede uitgave der »Bibliotheek van Anonymen en Pseudonymen". Leid. 1881—83. Afl. 1—7. 8°.

Catalogussen van openbare bibliotheken = Zie de Afd. Plaatsbeschrijving.

» » Bibliotheken van Maatschappijen en Genootschappen = Zie de afd. Werken van Genootschappen, enz.

» » Boekverkoopingen = Zie het slot der Afd. Levensschetsen.

TAAL- EN LETTERKUNDE IN HET ALGEMEEN.

GESCHIEDENIS.

Encyclopédie méthodique. — Grammaire et Littérature. Paris et Liége, 1782—86. 3 dln. 4°.
Deze afdeeling der Encyclopédie van Diderot et d'Alembert werd bewerkt door du Marsais, Beauzée, Marmontel, Voltaire, e.a.

Scherr, Joh., Allgemeine Geschichte der Literatur von den ältesten Zeiten bis auf die Gegenwart. Stuttg. 1851. 8°.
N. Encyklop. f. Wissensch. u. Künste. Bd. VI.

Villemain, A. F., Etudes de littérature ancienne et étrangère. Nouv. éd. Paris, 1849. 8°.

Hardt, H. von der, Historia longa veritatis, mille annorum, ab a. 720 ad a. 1720. 500 annis *sine* bonis literis et fontibus; 300 *ad* bonas literas et Judaeorum conversionem; 200 *in* bonis literis et fontium studiis ad veritatem: recensita in Acad. Julia, in exordio publicae recensionis Hoseae, d. 14 Octobr. 1720. Helmst. 1720. 4°.
Acht zinnebeeldige voorstellingen van den toestand der letterkunde, van de 13e—19e eeuw, in houtsnede. Met onderschriften.

Eichhoff, F. G., Tableau de la littérature du nord au moyen age, en Allemagne et en Angleterre, en Scandinavie et en Slavonie. Paris, 1853. 8°.

Lambecius, P., Prodromus Historiae literariae, et Tabula duplex chronographica universalis. Accedunt in hac edit. praeter Auctoris Iter Cellense, et Al. Ficheti Arcanam studiorum methodum atque Ideam locorum communium, nunc primum in lucem editus Wilh. Langii Catalogus librorum MSS. Bibliothecae Mediceae, curante Jo. Alb. Fabricio. Lips. et Francof. 1710. fol.

Hallam, H., Introduction to the literature of Europe in the XV, XVI and XVII centuries New-York, 1860. 2 dln. 8°.

Nouvelles de la Republique des lettres. Mars, 1684. — Avril, 1689. 15 dln. 12°.

Historia et Commentationes Academiae Electoralis scient. et eleg. litt. Theodoro-Palatinae. Vol. I. Manhemii, 1766. Met pl. 4°.

Friedemann, F. T. Oratio de ludis litterariis regundis. Wittemb., 1820. 8°.

Tittmann, J. A. H., ... De mvtationibvs literarum. Lips. 1829. 4°.

Beck, Chr. D., Ueber die Fortschritte der Wissenschaften, der philologischen und historischen insbesondere, in den letzten fünfzig Jahren. Leipz. 1829. 8°.
Hierachter eene latijnsche ode op muziek.

Stahr, A., Bericht über den am 28 Oct. 1839 gegründeten Litterarisch-geselligen Verein zu Oldenburg. — Erster Jahresbericht des Vereins. Oldenb. 1840. 2 stn. 8°.

Storch, L., Der Philologen Verein in Gotha. Gotha, 1840. 4°.

Dunlop, J., The History of Fiction: being a critical account of the most celebrated prose works of fiction; from the earliest Greek Romances to the novels of the present age. 2d ed. Edinb. 1816. 3 dln. 8°.

Kollewijn, Nz., A. M., Aanleiding tot de beoefening der Nieuwere Letterkunde. Schoonh. 1853. 8°.

Doorenbos, W., Handleiding tot de geschiedenis der letterkunde, vooral van den nieuweren tijd. Amst. 1869—73. 2 dln. 8°.

Vloten, J. van, Beknopte geschiedenis der nieuwe letteren. Amst. 1876. 8°.

Goethals, F. V., Lectures relatives à l'histoire des sciences, des arts, des lettres, des moeurs et de la politique en Belgique, et dans les pays limitrophes... Av. grav. à l'eau-forte et facsimile. Brux. 1837—38. 4 dln. 8.

—— Histoire des lettres, des sciences et des arts, en Belgique et dans les pays limitrophes. Brux. 1840—44. 4 dln. Met portretten. 8°.

Chassang, A., et **F. L. Marcou**, Les chefs-d'oeuvre épiques de tous les peuples. Notices et analyses. Par. 1879. 8°.

Crane, J. W. de, Letter- en geschiedkundige verzameling van eenige biographische bijdragen en berigten. Leeuw. 1841. 8°.

Bruyn, P., Letterkundige silhouetten. Rotterdam, (1871). 8°.

Huet, Cd. Busken, Litterarische fantasiën. Amsterd. 1880, Haarl. 1881.—IVe Reeks, Dl. I—III. 8°.

Gottschall, Rud, Een geniale dichtrentrits. Critische studien over Lord Byron, Victor Hugo en Friedrich Rückert. Vrij naar het Hoogd. door S. J. Andriessen. Nijm. 1878. 8°.

TAALKUNDE IN HET ALGEMEEN.

TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELWERKEN.

Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen herausgeg. von L. Herrig u. H. Viehoff. [Bd. VIII u. F. unter besonderer Mitwirkung von Rob. Hiecke und H. Viehoff herausg. von L. Herrig] Elberf. 1846—54. Jhrg. I—IX. 15 dln. 8°.

Zeitschrift für die Wissenschaft der Sprache, herausgeg. von A. Hoefer. Greifsw. 1851—54. Bd. I—IV. 8°.

Beiträge zur vergleichenden Sprachforschung, auf dem Gebiete d. Arischen, Celtischen u. Slawischen Sprachen, herausgeg. von A. Kuhn u. A. Schleicher, unter Mitwirk. von A. Leskien u. J. Schmidt. Berl. 1858—1876. 8 dln. 8°.

Zeitschrift für vergleichenden Sprachforschung auf dem Gebiete des Deutschen, Griechischen und Lateinischen. Herausg. von Theod. Aufrecht und Ad. Kuhn [Bd. III enz. von Ad. Kuhn]. Berlin 1852—62. Bd. I—XI. 11 dln. 8°.

—— Id. Neue Folge. [o. d. t. Zeitschrift f. vergl. Sprachforschung auf dem Gebiete der Indogermanischen Sprachen. Begründet von A. Kuhn. Herausg. von E. Kuhn und J. Schmidt]. Ald. 1877—83. Bd. III—VII. 8°.

—— Id. Gesammtregister zu Band I—X. Ald. 1862. 8°.

Taalstudie. Tweemaandelijksch tijdschrift voor de studie der nieuwe talen, onder redactie van F. J. Rode, C. Stoffel en T. H. de Beer. [Jrg. II o. red. van F. J. Rode, C. Stoffel en J. J. A. A. Frantzen. Jrg. III o. red. van C. Stoffel, J. J. A. A. Frantzen en L. M. Baale]. Culemb. 1879—83. Jaarg. I—III. 8°.

Collectio Dissertationum rariss. histor.-philolog., ex Musaeo J. C. Graevii. Traj. Bat. 1716. 4to.
Nieuwe oplage, vroeger onder den titel van: Syntagma var. Diss. rar. Ultraj. 1702. Daarin, voor de Taalkunde, Th. Reinesii ἱςορούμενα linguae Punicae, en C. Daumius, de causis amissar. Latinae ling. radicum.

Whitney, W. Dwight, Taal- en Taalstudie. Voorlezingen over de gronden der wetenschappelijke taalbeoefening. Volgens de 3e uitg. bewerkt door J. Beckering Vinckers. Haarl. 1877—81. Serie I. II. 2 dln. 8°.

Vater, J. S., Litteratur der Grammatiken, Lexica und Wörtersammlungen aller Sprachen der Erde, nach alphab. Ordnung mit einer Uebersicht des Vaterlandes, der Schicksale und Verwandtschaft derselben. [Duitsch en Latijn]. Berl. 1815. 8°.

Engelmann, W., Bibliothek d. neueren Sprachen, od. Verzeichniss der in Deutschland, besonders vom Jahre 1800 an erschienenen Grammatiken, Wörterbücher enz. wie auch derjen. ausländ. Classiker, welche ebendaselbst vom Jahre 1800 bis zu Anfange des Jahres 1841 zum Abdrucke gekommen sind. [Met 2 Suppl. tot 1868]. Leipz. 1841—68. 3 dln. 8°.

OORSPRONG, ONTWIKKELING EN GESCHIEDENIS DER TALEN.

Symons, B., Jacob Grimm, de schepper der historische spraakkunst. Redevoering. Groningen 1881. 8°.

Duret, C., Thresor de l'histoire des langves de cest univers. Contenant les origines, beautez. perfections, Decadences etc. des langues. 2e éd. Yverd. 1619. 4°.

Crinesitus, C., Discursus de confusione Linguarum, tum Orientalium ... tum Occidentalium ... statuens Hebraïcam omnium esse primam. Norib. 1629. 4°.

Ziegra, G. D., praes., respond. J. Musaeo, Dissertatio de confusione lingvarum Babylonica. Witteb. 1679. 4°.

Schroeder, N. G., Oratio de confusione sermonis Babelica. Gron. 1752. 4°.

Morinus, S., Exercitationes de lingua primaeva ejusq. appendicibus. Ultraj. 1694. Met platen. 4°.

Caspar, J. C., De Lingua prima, ex oraculo Mosaico Gen. XI. 1. disput. Vitemb. 1706. 4°.

Honert, T. H. van den, Dissertationes histor. I. de Creatione mundi; II. de situ Edenis; III. de Lingua primaeva ejusque propagatione, atque inde natis variis dialectis. Lugd. Bat. 1738. 8°.

—— Dissertationes histor. ed. alt. auctior et emend. Ald. 1739. — — Additamentum apolog. ad ed. alt. Ald. 1739. 8°.
Met geschreven aanteek. van A. Schultens.

— **Schultens, A.,** Excursus primus (sec. et tert.) ad Cap. I. Viae veteris et regiae Hebraïzandi. Contin. Stricturas ad Diss. histor. de Lingua primaeva enz. Lugd. Bat. 1739 4°.

Muhlius, H., De origine linguarum variarum, stirpeque ac Matre Graecae, Latinae et Germanicae, Hebraeâ dissertatio. Kil. (1692). 8°.

Sharpe, G., Two dissertations: I. Upon the origin, construction, division and relation of languages. II. Upon the original powers of letters. To which is added the second edition, enlarged of a Hebrew Grammar and Lexicon, without points. Lond. 1751. Met platen. 8°.

Traité de la formation méchanique des langues, et des principes physiques de l'Étymologie [door C. de Brosses]. Par. 1765. 2 dln. Met platen. 8°.
Met Aanteekeningen in HS.

Süszmilch, J. P., Versuch eines Beweises, dass die erste Sprache ihren Ursprung nicht vom Menschen, sondern allein vom Schöpfer erhalten habe. Berl. 1766. 8°.

Brosses, C. de, Ueber Sprache und Schrift. Aus dem Französischen übersetzt u. mit Anmerkungen von M. Hissmann. Mit Kupfern. Leipz. 1777. 2 dln. 8°.

Essai sur l'origine et l'antiquité des langues [door J. B. Perrin]. Lond. 1767. 8°.

Mestingh, D., Verhandeling over den oorsprong en de natuur der Taalen in het gemeen beschouwd. Gron. 1771. 8°.

Herder, J. G. von, Abhandlung über den Ursprung der Sprache. Berl. 1772. kl. 8°.
Bekroond door de K. Acad. d. Wissenschaften.

Versuch einer Erklärung des Ursprunges der Sprache [door D. Tiedemann]. Riga. 1772. 8°.

Zobel, Gedanken über die verschiedene Meinungen der Gelehrten vom Ursprunge der Sprachen. Magdeb. 1773. 8°.

Essai synthétique sur l'origine et la formation des langues [door Copineau]. Par. 1774. 8°.

Rüdiger, J. C. C., Grundrisz einer Geschichte der menschlichen Sprache nach allen bisher bekannten Mund-und Schriftarten. 1r Th. Von der Sprache. Leipz. 1782. 8°.

Monboddo (Des Lord) Werk von dem Ursprunge und Fortgange der Sprache übersetzt und abgekürzt von E. A. Schmid. Mit einer Vorrede von [J. G. von] Herder. Riga, 1784. 2 dln. 8°.

Michaeler, C., De Origine Linguae tum primaria, tum et speciali Commentatio. Vienn. 1788. 8°.

Dorsch, A. J., Philosophische Geschichte der Sprache und Schrift. Mainz, 1791. 8°

Anton, C., De lingva primaeva ejvsqve in lingva Hebraica antiqvissima reliqviis. Vitoburgi, 1800. 4°.

Vollbeding, M. J. C., Stammtafel aller Sprachen. Berl. 1802. 8°.

Müller, P. F. J., Die Ursprache. Düsseld. 1815. 8°.

Stutzmann, J. J., Commentatio de Linguarum in orbe terrarum nexu. Erlang., 1816. 4°.

Esquisse historique sur les Langues, considérées dans leurs rapports avec la civilisation et la liberté des peuples, par un Belge [J. B. J. G. Plasschaert]. Brux. 1817. 8°.

Jeune, J. C. W. Le, Geschied- en letterkundige nasporingen omtrent de afkomst en verspreiding der Talen van de onderscheidene Volkeren, met eene Inleiding tot de Algem. Taalkunde. Delft, 1826—27. 2 dln. 8°.

Schmitthenner, F. Ursprachlehre. Entwurf zu einem System der Grammatik, mit bes. Rücksicht auf die Sprachen des Indisch-Teutschen Stammes: das Sanskrit, das Persische, die Pelasgischen, Slavischen u. Teutschen Sprachen. Francf. 1826. 8°.

Kennedy, **Vans**, Researches into the origin and affinity of the principal Languages of Asia and Europe. Lond. 1828. 4°.

Wüllner, F., Ueber Ursprung und Urbedeutung der sprachlichen Formen. Münst. 1831. 8°.

Kaiser, G. P. C., Ueber die Ursprache, oder ueber eine Behauptung Mosis, dass alle Sprachen der Welt von einer einzigen der Noachischen abstammen, mit einigen Anhängen. Erl. 1840. 8°.

Steinthal, H., Der Ursprung der Sprache im Zuzammenhange mit den letzten Fragen alles Wissens. Berl. 1851. 8°.

Grimm, J., Ueber den Ursprung der Sprache. 3te Aufl. Berl. 1852. 8°.

Pott, A. F., Die Ungleichheit menschlicher Rassen, hauptsächlich vom sprachwissenschaftlichen Standpuncte, unter... Berücksichtigung von des Grafen von Gobineau gleichnamigen Werke. Mit einem Ueberblick über die Sprachverhältnisse der Völker. Ein ethnologischer Versuch. Lemgo u. Detmold, 1856. 8°.

Renan, E., De l'origine du langage. 2e éd. revue et augmentée. Par. 1858. 8°.

Farrar, F. W., An essay on the origin of language. Based on modern researches, and especially on the works of M. Renan. London, 1860. 8°.

Beke, Ch. F., Views in ethnography, the classification of languages, the progress of civilization and the natural history of man. Lond. 1863. 8°.

ALGEMEENE SPRAAKLEER.

Bibliandrus, T., De ratione communi omnium linguarum et literarū commentarius. Cui adnexa est compendiaria explicatio doctrinae recte beateq. uinēdi enz. Tiguri, 1548. 4°.

Besoldus, C., De Natura Populorum ejusque... variatione,... et de Linguarum ortu atque immutatione. Tubing. 1632. 4°.

Brerewood, E., Recherches curieuses sur la diversité des Langues et Religions en toutes les principales parties du monde, trad. en Franç. par I. de la Montagne. Paris, 1667. 8°.

Brerewood, E., Scrutinium religionum et linguarum. Ed. noviss. auctior. Francof. 1679. 12°.

Wilkins, J., An essay towards a real character and a philosophical language. Lond. 1668. fol.

Walton, B., Biblicus apparatus, chronologico-topographico-philologicus enz. Adj. J. Drusii de Proverbiis sacris classes duae enz. Tig. 1673. fol.
Hierin o. a.: Dissert. de linguarum natura, origine, divisione, mutationibus et usu.

Borrichius, O., De Causis diversitatis linguarum dissert. Hafn. 1675. 4°.

Rosignuoli, C. G., La Lingua purgata, overo discorsi in emenda del parlare osceno. Bologna, 1694. 12mo.

Frain du Tremblay, J., Traité des Langues, où l'on donne des principes et des règles pour juger du mérite et de l'excellence de chaque Langue, et en particulier de la Langue françaíse. Amst. 1709. 8°.

Carpovius, J., Meditatio philos.-crit. de perfectione lingvae methodo scientif. adorn. Jenae, 1735. 8°.

—— Hetz. werk. Ed. alt. qvam plvr. accessionibus aucta. Francof. et Lips. 1743. 4°.

—— Vindiciae meditationis de lingva eivsqve perfect. Jenae, 1744. 4°.

Spaethius, J. M., Oratio de cultura Linguarum, ex Societatibus quaerenda, in diem Societatis Latinae natalem recitata. Jenae, 1739. 4°.

Moser, F. C., Versuch einer Staats-Grammatic. Francf. a. M., 1749. 3 stn. 8°.

Beauzée, N., Grammaire générale, ou exposé des éléments nécessaires du langage, pour servir de fondement à l'étude de toutes les langues. Paris, 1767. 2 dln. 8°.

Harris, J., Hermes or a philosophical inqviry concerning vniversal grammar. Third ed. revised and corrected. Lond. 1771. 8°.

—— Hetzelfde werk. 7th ed. Lond. 1825. 8°.

—— Hermes, oder philosophische Untersuchung über die allgemeine Grammatik; uebers. von C. G. Ewerbeck, nebst Anmerkungen und Abhandlungen von F. A. Wolf und dem Uebersetzer. Bd. I. Halle, 1788. 8°.

—— Hermès, ou recherches philosophiques sur la grammaire universelle. Trad. de l'Anglois, avec des remarques et des additions par F. Thurot. Paris, An IV (1796). 8°.

Michaëlis, J. D., Prijsverhandeling over den wederkeerigen invloed van de aangenomen begrippen onder een volk op de nationaale Taal, en van de Taal op de nationaale wyze van denken; vert. en met aanm. verm. door C. van Engelen. Harl. 1771. 8vo.

Kalmár, G., Praecepta grammatica atqve specimina Lingvae Philosophicae s. Vniversalis ad omne vitae genvs adcommodatae. Berol. et Lips. 1772. Met pl. 4°.

Court de Gébelin, A., Monde primitif, analysé et comparé avec le Monde moderne: I. Plan et Allégories. — II. Grammaire universelle et comparative. — III. Origine du Langage et de l'Ecriture. — IV. Histoire du Calendrier. — V. Dictionnaire étymologique de la Langue Françoise. — VI. VII. Dictionnaire étymologique de la langue Latine. — VIII. Dissertations mêlées. -- IX. Dictionnaire étymologique de la langue Grecque. Avec des figures en taille-douce. Paris, 1773—1784. 9 vol. 4to.

Iperen, J. van, Proeve van taalkunde, als eene wetenschap behandeld. Amst. 1773. 8°.

—— Proeve van heilige taalkunde, als eene wetenschap behandeld, bijzonderlijk nuttig voor hun, die zich de voornaamste gronden van de taalen der H. Schrift willen eigen maaken. Leyd. 1786. 8°.
2de Uitgave van het voorg. werk.

Heinicke, S., Wichtige Entdeckungen und Beyträge zur Seelenlehre und zur menschlichen Sprache. Leipz. 1784. 8°.

Tooke, J. Horne, Ἔπεα πτερόεντα. or, the diversions of Purley. Part 1. Lond. 1786. 8°.

Sourcesol, De, L'esprit des langues; ou les principes essentiels de la grammaire, pour faciliter l'intelligence des langues modernes. [Fransch en Engelsch]. Lond. z. j. 12°.

Roth, G. M., Antihermes, oder philosophische Untersuchung über den reinen Begriff der menschlichen Sprache und die allgemeine Sprachlehre. Frankf. u. Leipz. 1795. 8°.

Mertian, J., Allgemeine Sprachkunde. Braunschw. 1796. 8°.

Sacy, A. I. Silvestre de, Principes de grammaire générale... propres à servir d'introduction à l'étude de toutes les langues. Par. An VII (1799). 12°.

—— Hetz. werk. 4e éd., revue et corrig. Par. 1822. 12°.

Vater, J. S., Versuch einer Allgem. Sprachlehre. Mit einer Einleitung über den Begriff und Ursprung der Sprache, und einem Anhange über die Anwendung der allgem. Sprachlehre auf die Grammatik einzelner Sprachen und auf Pasigraphie. Halle, 1801. 8°.

—— Lehrbuch der allgemeinen Grammatik... mit Vergleichung älterer und neuerer Sprachen. Halle, 1805. 8°.

Adelung, J. C., und **J. S. Vater**, Mithridates oder allgemeine Sprachenkunde, mit dem Vater Unser als Sprachprobe, in bey nahe 500 Sprachen und Mundarten. Berl. 1806—17. 4 dln. 5 bdn. 8°.

Koch, C., De linguarum indole, non ad logices sed ad psychologiae rationem revocanda. Marb., 1809. 8°.

Estarac, A. F., Grammaire générale. Paris, 1811. 2 dln. 8°.

Court de Gébelin, A., Histoire naturelle de la parole, ou Grammaire universelle à l'usage des jeunes gens; avec un discours préliminaire, et des notes par M. Lanjuinais. Avec 3 pl. Par. 1816. 8°.

Griepenkerl, F. K., Von den Formen der Deklinazion und Konjugazion ihrem Begriffe nach, zur Begründung einer allgemeinen philosophischen Grammatik. Marb. 1822. 8°.

Cuvier, C. C. L., Aphorismi philosophici de Sermone. Argentor. 1826. 4°.

Dally, N., Essai de Grammaire générale, basée sur les procédés idéologiques et analytiques de Lemare. Liège, 1826. 8°.

Falkenhainer, C. B. N., Quid tribuendum sit versibus linguae vernaculae similiter cadentibus. Marb. 1828. 8°.

Sprache (Ueber die). Heidelb. 1828. 8°.
Hierin: I. Ueber den Rhythmus. Bruchst. aus den Denkwürdigkk. des Grafen S***. — II. Die Sprachreiniger. — III. Wodurch bildet sich eine Sprache? — IV. Die Rückschritte der Poesie. — V. Stylübungen.

Meylink, A. A. J., Verhandeling... over den invloed der geschiedkunde op de taalkunde... en... de noodzakelijkheid eener grondige kennis der vaderlandsche geschiedenis ter beoefening der vaderlandsche taal. Brugge, 1829. 8°.
Uitgeg. door de Maatsch. Eendragt en Vaderlandsliefde.

Altenburg, Fr. W., Allgemeine Bemerkungen über philosophische Grammatik, nebst der speciellen Lehre vom Zeitwort. Schleusingen, 1830. 4to.

Hoffmeister, K., Erörterung der Grundsätze der Sprachlehre, mit Berücksichtigung der Theorien Becker's, Herling's, Schmitthenner's und anderer Sprachforscher; als Prolegg. zu jeder künftigen allgemeinen Grammatik. Essen, 1830. 2 dln. 8°.

Schlegel, Fr. von, Philosophische Vorlesungen insbesondere über Philosophie der Sprache und des Wortes; enz. Mit dem Bildnisse des Verf. Wien, 1830. 8°.

Kaltschmidt, J. H., Grundriss der Sprach-Wissenschaft. Ein Versuch. Leipz. 1833. 8°.

Rinke, M., Etymologie und linguistische Forschungen, besonders in Bezug auf die Lateinische Sprache. Götting. 1836. 4°.

Humboldt, W. von, Ueber die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues und ihren Einfluss auf die geistige Entwickelung des Menschengeschlechts. Berl. 1836. 4°.

—— Sprachphilosophischen Werke. Herausg. und erklärt von H. Steinthal. Berl. 1883. 4°.

Steinthal, H., Die Sprachwissenschaft Wilh. von Humboldt's und die Hegelsche Philosophie. Berlin, 1848. 8°.

Heusde, P. W. van., Wijsgeerte. Proeven van wijsgeerige navorschingen in de Talen. Utr. 1837. 8vo.
De Socratische School. Dl. III.

— **Wederlegging** van Ph. W. van Heusde's eerste proeve van wijsgeerige navorschingen in de talen: hoe komt de mensch tot waarheid? [door F. C. Greuve]. Gron. 1837. 8°.

Zeel, G. van, Inleiding tot de Taal- en Redeneerkunde, ten dienste van aankomende Schoolonderwijzers. Rott. 1837. 8vo.

Fritsch, E. A., Kritik der bisherigen Grammatik und der philosophischen Kritik, 1r Theil. Kritik der bisherigen Tempus- und Modus-Lehre und der philologischen Kritik enz. Frankf. 1838. 8°.

Wocher, M., Allgemeine Phonologie oder natürliche Grammatik der menschlichen Sprache, enz. Stuttg. und Tübing., 1841. 8°.

Lemeneur-Doray, Traité élementaire d'Idéologie grammaticale, enz. Falaise, 1842. 8°.

Brill, W. G., Over de Taal, als het pand van 's Menschen hoogen rang in de Schepping enz. Zutph. 1844. 8vo.

Mongenast, H., Grammatisches. (Diekirch) 1845. 4°.
Programm d. K.-Grossh. Progymnas. zu Diekirch, 1844—45.

Wienbarg, L., Das geheimniss des Wortes. Hamburg, 1852. 8°.

Steinthal, H., Die Classification der Sprachen dargestellt als die Entwickelung der Sprachidee. Berlin, 1850. 8°.

—— Grammatik, Logik und Psychologie, ihre Principien und ihr Verhältniss zu einander. Berl. 1855. 8°.

—— Gesammelte sprachwissenschaftliche Abhandlungen. Berl. 1856. 8°.

Heyse, K. W. L., System der Sprachwissenschaft. Herausg. von H. Steinthal. Berl. 1856. 8°.

Müller, F. Max., Lectures on the science of language. 3d ed. Lond. 1862. 8°.

—— Lectures, enz. IId Series. With woodc. Lond. 1864. 8°.

— **Voigtmann, C. G.**, Dr. Max Müller's Bau-wau-Theorie und der Ursprung der Sprache. Ein Wort zur Verständigung an den Herausg. der »Vorlesungen über die Wissenschaft der Sprache". Leipz. 1865. 8°.

Caspari, O., Die Sprache als psychischer Entwicklungsgrund. Gött. 1864. 8°.

Hermann, C., Das Problem der Sprache und seine Entwickelung in der Geschichte. Dresden, 1865. 8°.

Moltzer, H. E., De nieuwe richting in de taalkunde. Redevoering. Gron. 1865. 8°.

Hartsen, F. A., De hoofdkenmerken van de volmaakte taal. Leiddraad bij de taalstudie Utr. 1866. 8°.

Boltz, A., Die Sprache und ihr Leben. Populäre Briefe über Sprachwissenschaft. Offenbach, 1868. 8°.

Gross, Magn., Languages and popular education. Three addresses. New-York, 1871. 8°.

Müller, F. Max, De uitkomsten van de wetenschap der taalkunde. Uit het Hoogd. door G. Penon. Met een inleidend woord van H. E. Moltzer. Gron. 1872. 8°.

Doornkaat Koolman, J. ten, Die Sprache nach M. Carrière und Anderen. 2e Aufl. Norden, 1879. 8°.

Moltzer, H. E., De volksverbeelding in het rijk der taal. Redevoering. Gron. 1881. 8°.

Bürja, A., Die Pasilalie, oder kurzer Grundriss einer allgemeinen Sprache, enz. Berl. 1809. 8°.

Esquisse d'une langue universelle. Paris, 1837. 8°.

Pasilogie oder Weltsprache, [door Dr. L.]. Breslau, 1853. 8°.

Prospectus, ou Explication succincte du plan auquel Mr. du Mitand travaille depuis plusieurs années; et dont le but est de simplifier, rapprocher et assimiler le Systême grammatical, tant des treize Langues vivantes, qu'on parle dans l'Europe Chrétienne, que des deux Langues savantes, le Grec et le Latin, de les bâtir toutes sur la Langue Françoise, d'où elles partiront comme d'un point central, pour former ensuite différentes Branches ou Compartimens, dans un ordre analogue à leur affinité ou proximité: enz. La Haye, G. Backhuysen, z. j. 8°.

SPRAAK- EN SPRAAKKUNSTIG ONDERWIJS.

De St. Pierre, (L'abbé), Projet pour perfectioner l'Ortografe des Langues d'Europe. Par. 1730. 8°.

Wallis, J., De loquela, s. sonorum formatione, tract. grammatico-physicus. Ed. VI. Lugd. Batav. 1727. 8°.

[**Pluche, N. A.**], De Linguarum, artificio et doctrina. Par. 1751. 8°.

—— La mécaniques des langues, et l'art de les enseigner. — Supplément à la mécanique des langues. Par. 1751. 8°.

Marsais, C. C. du, Des tropes, ou des différens sens dans lesquels on peut prendre un même mot dans une même langue. Nouv. éd. Par. 1757. 8°.

—— Hetz. werk. 5e édit. Par. 1805. 8°.

Maudru, J. B., Nouveau systême de Lecture applicable à toutes les langues, 1re partie. Paris et Strasb., an VIII (1800). Av. tableaux. 8°.

Sprachen (Ueber), besonders über die lebenden, über die gewöhnl. Sprachmeister, und über eine bessere Methode lebende Sprachen gründlicher, leichter und doch geschwinder zu erlernen. Nürnb. u. Altdorf, 1804. 8°.

Pestalozzis neue Methode die alten Sprachen zu lehren ... in ihren Grundzügen dargestellt. Carlsr. 1818. 8°.

Würth, aîné, J. F. X., et **A. Meyer**, Plan de plusieurs cours de langue Grecque, Latine, Hollandaise, Françaïse. (Namur, 1820). 8°.

Goulianoff de Volney, Discours sur l'étude fondamentale des Langues, lu à l'Académie Russe, et traduit de l'original Russe par le même. Par. 1822. 8°.

Kolbe, K. W., Ueber Wortmengerei; nebst einem Nachworte gegen die Herren Fr. Passow und Fr. Horn. Dritte, teilweise ganz umgearb. Ausg. Berl. u. Leipz. 1823. 8°.

Kolbe, K. W., Abgerissene Bemerkungen über Sprache. Ein Nachtrag zu der Schrift: über Wortmengerei. Leipz. 1813. 8°.

Schaub, F., Ueber die Muttersprache als Unterrichtsgegenstand. Bresl. 1825. 4°.

Jacotot, J., Enseignement universel. Langue maternelle. 3me éd. Louv. 1827. 8°.

—— Enseignement universel. Langue étrangère. 3me éd. Louv. 1828. 8°.

— **Remarques** sur la méthode de M. Jacotot et sur ses deux ouvrages. Brux. 1827. 8°.

— **Duriveau, E. P. H.**, Examen raisonné de l'Enseignement dit universel. Brux. 1827. 8°.

Humboldt, W. von, Ueber den Dualis. Berlin, 1828. 4°.

Pott, A. F., De Relationibus quae Praepositionibus in linguis denotantur dissertatio. Cellis, 1828. 8°.

Roggen, C. H., Nieuwe leerwijze om vreemde talen volgens den gang der natuur werktuigelijk aanteleeren. 's Gravenh. 1829. 8°.

Fritsch, E. A., Einige Gedanken über Sprach-Unterricht auf Gymnasien, enz. Francf. 1830. 8°.

Humboldt, W. von, Ueber die Verwandschaft der Ortsadverbien mit dem Pronomen in einigen Sprachen. Berl. 1830. 4°.

Baur, K., Ueber die Art und Weise, Sprachen zu erlernen, aus dem Französischen des Lemare übersetzt; nebst Andeutungen des Prof. Weber über den Werth der alten Sprachen, vorzüglich der Griechischen, für die Gymnasialbildung; und einigen von dem Herrn Dahl mitgetheilten Römischen Steinschriften. Darmst., 1831. 4°.

Raumer, R. von, Die Aspiration und die Lautverschiebung, eine sprachgeschichtliche Untersuchung. Leipz. 1837. 8°.

Tafel, L., Hamilton und seine Gegner, oder Darlegung der Hamiltonischen Sprachlehrmethode, in welcher diese als vor andern formell bildend, und als Zeitbedürfniss erwiesen wird. Stuttg. 1837. 8°.

Leutbecher, J., Ueber den Unterricht in den alten und neuen Sprachen, enz. Erlang. 1837. 8°.

Schwarz, Chr., Prolusio de ordine in Linguis addiscendis observando. Ulmae, 1842. 4°.

Letellier, C. L. A., Cours complet de Langue universelle, offrant en même temps une méthode facile et sure pour apprendre les langues, et pour comparer, en quelques mois, toutes les littératures mortes et vivantes. 1re partie, (G r a m m a i r e). Caen, 1852. 8°.

Dirckinck Holmfeld, C., Program to an essay on the framing of words in language. Lond. 1859. 8°.

Beets, N., Spreken. Haarl. 1838. 8°.

Donders, F. C., De physiologie der spraakklanken, in het bijzonder van die der Nederlandsche taal geschetst. Utr. 1870. 8°.

Peerlkamp, P. Hofman, Dissertatio de surdorum mutorumque institutione. Groning. 1806. 8°.

Guyot, C. en R. T. Guyot, Systematisch gerangschikte lijst der werken en geschriften over doof-stommen en onderwijs aan doof-stommen. Gron. 1824. 8°.

—— Liste littéraire philocophe, ou Catalogue d'étude de ce qui a été publié jusqu'à nos jours sur les Sourds-muets; sur l'oreille, l'ouïe, la voix, le langage, la mimique, les aveugles, etc. Gron. 1842. 8°.

Verslag wegens het Instituut voor doofstommen te Groningen, over de jaren 1825—83. 59 stkn. 8°.

Wet van het Instituut voor Doofstommen te Groningen. (Gron.) 1825. 8°.

Feith, H. O., Redevoering uitgespr. op het feest... bij het 50-jar. bestaan van het Instituut voor doofstommen te Groningen.... 1840. Met aanteekeningen. Gron. 1841. 8°.

Beschrijving van het Instituut voor doofstommen te Groningen [bij de] viering v. h. 75-jarig bestaan der inrigting. [Gron.] 1865. 8°.

Catalogus Bibliothecae Guyotianae Instituti surdomutorum Groningani. Pars specialis. De surdomutis, balbis, caecis, mente imbecillis. Cur. A. W. A l i n g s. Gron. 1883. 8°.

Capitaine, U., J. B. et C. J. P o u p l i n, premiers instituteurs de l'école des sourds-muets de Liége. Liége, 1867. Met portr. 12°.

Helmont, F. M. van, Afbeelding van het ware natuurlijke Hebreuwsche A. B. C., welke te gelijk de wijse vertoont, volgens welke die do (*sic*) geboren sijn, sodanig konnen onderwesen werden, dat sij... konnen verstaan.. selfs... spreken. Alsm. een verhandeling om de doof-geboorene te leeren spreken, door J. C. A m m a n. Amst. 1697. Met pl. 12°.

Deumer, J. G., De manuloquio. Altd. 1702. 4°.

—— De oculiloquio. Altd. 1702. 4°.

Kessler, G. G., De pediloquio. Altd. 1702. 4°.

Andres, G., Dell' origine e delle vicende dell' arte d'insegnar a parlare ai Sordi muti. Vienna, 1793. 4°.

Lachs, J. S., Andeutung des Verfahrens beim Unterrichte taubstummer Kinder im Sprechen, für Volksschullehrer. Berlin, 1835. 8°.

Hand-ABC (Het) voor Doofstommen. D. T. d e H a a s delin. D. V e e l w a a r d sculp. W. v a n V l i e t excud. Z. j. 4°.

Alphabet van Doofstommen. (Leid. 1847). 1 bl. 4°. obl.

—— manuel. Gloire à l'Abbé d e l' E p é e, Créateur de l'éducation des Sourds-muets enz. Z. p. e. j. (Paris) pl°.

VERGELIJKENDE TAALKUNDE.

Scrieckius, A., Adversariorum ll. IIII. His argum.: 1. Linguam Hebraicam esse divinam et primogeniam; 2. Linguam Teutonicam esse secundam, et dialecto tantùm ab Hebraea distare; 3. Apologia pro Diuo Hieronymo; 4. Metrum Hebraicum, post D. Hieronymum ignoratum, nunc repertum; 5. De vulgaribus Hebraizantium, historicor., geographor. et criticor., circa origines, erroribus. Ipr. Flandror. 1520. Fol.

—— Originum rerumq. Celticarum et Belgicarum ll. XXIII. Ipr. Flandr. 1614. Met portret. fol.
Hoogst belangrijk voor de hierin voorkomende vreemdsoortige woordafleidingen uit de Nederd. taal.

Scrieckius, A., Monitorum sec. ll. V. quib. Origin. rerumq. Celticar. et Belgicar. opus suum nuper editum, altiùs et auctiùs ē fontibus Hebraicis, ipsâq. rer. orig. deducit, probat, firmatq.... De vera et falsa origine monimentum s. Europa rediviva. Ypr. Flandror. 1615. fol.

Passeratius, J., De Literarum cognatione ac permutatione liber. Par. 1606. 8°.

Myle, A. van der, Lingua Belgica, sive de Linguae illius communitate tum cum plerisque alijs, tum praesertim cum Latinâ, Graecâ, Persicâ; deque communitatis illius causis; tum de Linguae illius origine et latissimâ per nationes

quam plurimas diffusionê; ut et de ejus praestantia, enz. Lugd. Bat. 1612. 4°.

Crucigerus, **G.**, Harmonia linguarum IV cardinalium: Hebraicae, Graecae, Latinae et Germanicae, enz. Francof. 1616. fol.

Boxhorn, **M. Z. van**, Antwoord... op de Vraaghen... over de Bediedinge van de Afgodinne Nehalennia... In welcke de ghemeine herkomste van der Griecken, Romeinen ende Duytschen tale uyt den Scythen... bewesen, ende verscheiden oudheden... ontdeckt... worden. Leyd. 1647. 4°.

Hayne, **Th.**, Linguarum cognatio: seu de Linguis in genere et de variarum Linguarum harmonia Dissertatio. Lond. 1648. 8°.

Casaubonus, **M.**, De quatuor Linguis commentationis, pars prior, quae de lingua Hebraïca et de lingua Saxonica. [Bijgev. G. Somneri, ad verba vetera Germanica, a J. Lipsio... collecta: Notae]. Lond. 1650. 8°.
Het 2e stuk van dit werk is nooit verschenen.

Gemeenschap tussen de Gottische spraeke en de Nederduytsche, Vertoont I. By eenen brief nopende deze stoffe. II. By eene Lyste der Gottische Woorden, gelykluydig met de onze. III. By de voorbeelden der Gottische Declinatien en Conjugatien... alles gerigt Tot ophelderinge van den ouden grond van 't Belgisch [door L. ten Kate Hzn]. Amst. 1710. 4°.

Leibnitz, **G. G.** Collectanea Etymologica, illustrationi linguarum, veteris Celticae, Germanicae, Gallicae, aliarumque inservientia. Cum praefat. J. G. Eccardi. Hanov. 1717. 8°.

Kate Hz. L., Ten, Aanleiding tot de kennisse van het Verhevene Deel der Nederduitsche Sprake: waerin hare zekerste grondslag, edelste kragt, nuttelijkste onderscheiding en geregeldste Afleiding overwogen en naegespoort, en tegen het allervoornaemste der verouderde en nog levende Taelverwanten, als 't Oude Moeso-Gotthisch, Frank-Duitsch, en Angel-Saxisch, beneffens het hedendaegsche Hoogduitsch en Yslandsch, vergeleken wordt. Amst. 1723. 2 dln. 4°.
Met verschillende aanteekeningen in H.S. van M. Tydeman.

Henselius, **G.**, Synopsis vniv. Philologiae, in qua miranda vnitas et harmonia lingvarum totivs orbis terrarvm occvlta, e literarvm, syllabarvm, vocvmque natvra et recessibvs eruitur enz. Mappis geogr.-polyglottis adornata. Norimb. 1741. Met pl. 8°.

Lennep, **J. D. van**, Oratio inauguralis de linguarum Analogia, ex analogicis mentis actionibus probatu. Gron. 1752. 4°.

Bayly, **A.**, An Introduction to Languages, literary and philosophical; especially to the English, Latin, Greek and Hebrew. enz. In 3 parts. Lond. 1758. 8°.

Rüdiger, **J. C. C.**, Neuester Zuwachs der Teutschen, fremden und allgemeinen Sprachkunde. Leipz. u. Halle, 1782—93. 5 stn. 8°.

Michaeler, **C.**, Tabulae parallelae antiquissimarum Teutonicae linguae dialectorum, Moeso-Gothicae, Franco-Theotiscae, Anglo-Saxonicae, Runicae et Islandicae, aliarumque. Oeniponte, 1776. 8°.

Anton, **C. G.**, Versuch das zuverläszigste Unterscheidungszeichen der Orientalischen und Occidentalischen Sprachen zu entdecken, nebst einigen Resultaten für die Grammatik und für die Geschichte der alten Sprachen und Völker. Leipz. 1792. 8°.

Kanne, **I. A.**, Ueber die Verwandtschaft der Griechischen und Teutschen Sprache. Leipz. 1804. 8°.

Becken, **J.**, Entzifferer, oder Aufschlüsse zu der Kunst in allen Sprachen zu reden und zu dem Geheimnisse französische, italienische, englische, holländische, griechische, lateinische und alle andere Schriften zu verstehen und den Sinn davon herauszubringen. Verbessert von Eckartshausen, neu hrsg. von D. Braun. Neue Aufl. Leipz. 1807. 8°.

Goldmann, **G. A. F.**, Commentatio qua trinarum linguarum, Vasconum, Belgarum et Celtarum, quarum reliquiae in linguis Vasconica, Cymry et Galic supersunt, discrimen et diversa cujusque indoles docetur. Gött. 1807. 4°.

Luntze, **J. G.**, Carena und Kehren; oder etymologische, philologische Untersuchung über den Ursprung und die Bedeutung der beyden genannten Wörter. Leipz. 1808. 8°.

Maugard, **A.**, Discours prononcé à l'ouverture d'un cours public de langue Françoise et de langue Latine comparées. Paris, 1809. 8°.

Smith, **Ad.**, Essai sur la première formation des Langues, et sur la différence du génie des langues originales et des langues composées; traduit de l'Anglais, avec notes; suivi du premier livre des Recherches sur la langue et la philosophie des Indiens, extrait et traduit de l'Allemand de F. Schlegel; par J. Manget. Genève, 1809. 8°.

Pileur, **H. A. le**, Tableaux synoptiques de mots similaires dans les Langues Persane, Samskrite, Grecque, Latine, Moeso-Gothique, Islandoise, Suéo-Gothique, Suédoise, Danoise, Anglo-Saxone, Celto-Bretone ou Armorique, Angloise, Alémanique ou Francique, Haut- et Bas-Allemande; précédés d'une Grammaire du Persan. Paris et Amst. z. j. (1812) 8°.

Schoell, **F.**, Tableau des Peuples, qui habitent l'Europe, classés d'après les Langues qu'ils parlent, et Tableau des Religions qu'ils professent. Seconde éd. entièrement refondue, et augmentée de Supplémens enz. Avec une Carte géogr. Par. 1812. 8°.

Frank, **O.**, Fragmente eines Versuchs über dynamische Spracherzeugung nach Vergleichungen der Persischen, Indischen und Teutschen Sprachen und Mythen. Nurnb. 1813. 8°.

Jamieson, J., Hermes Scythicus: or, the radical affinities of the Greek and Latin Languages to the Gothic, enz. to which is prefixed a Diss. on the historical proofs of the Scythian origin of the Greeks. Edinb. 1814. 8°.

Adelung, F., Catherinens der Grossen Verdienste um die vergleichende Sprachenkunde. St. Petersb. 1815. 4°.

Proben Deutscher Volks-Mundarten, [U. J.] Seetzen's linguistischer Nachlass, und andere Sprach-Forschungen und Sammlungen, besonders über Ostindiën; hrsg. von J. S. Vater. Leipz. 1816. 8°.

Arndt, C. G. von, Ueber den Ursprung und die verschiedenartige Verwandtschaft der Europäischen Sprachen, nach Anleitung des russischen allgemeinen vergleichenden Wörterbuchs; hrsg. von J. L. Klüber. Frankf. a. M. 1818. 8°.

Cloet, J. J. de, Proeve over de Fransche en Nederlandsche talen; overtreffelijkheid van deze op de eerste; uit het Fransch door Grahame. Brugge, (1818). 8°.

Lulofs, B. H., Schets van een overzigt der Duitsche Taal, of der Germaansche taaltakken, in derzelver oorsprong en tegenwoordige verdeeling in het Hoogduitsch, Nederlandsch, Deensch, Zweedsch, Engelsch enz. Gron. 1819. 8°.

Adelung, F., Uebersicht aller bekannten Sprachen und ihrer Dialekte. St. Petersb. 1820. 8°.

Kuithan, J. W., Die Germanen und Griechen, eine Sprache, ein Volk, eine auferweckte Geschichte. Hamm, 1822—26. 3 stukk. 8°.

Vergleichungstafeln der Europäischen Stamm-Sprachen und Süd-, West-Asiatischer; — R. K. Rask, über die Thrakische Sprach-classe, aus dem Dän.; — Albanesische Grammatik, nach Fr. M. de Lecce, — Grusinische Grammatik, nach Maggio, Ghai und Firalow, hrsg. von J. S. Vater, und Gälische Sprachlehre, von C. W. Ahlwardt. Halle, 1822. 8°.

Frenzel, F. C., Ueber die Verwandtschaft zwischen der griechischen und Deutschen Sprache. Eisen. 1825. 8°.

Siebdrat, C. G., Adumbratio quaestionis de Studio Etymologiae, a multis perverse et instituto et adhibito. Prolusio ad memoriam Langianam recolendam. Acc. Appendix de rebus Gymnasii nostri (Islebiensis) recentissime gestis. Halae, (1825.) 4°.
Het Appendix in het Hoogduitsch.

Wagner, A., Zum Europäischen Sprachenbau; oder Forschungen über die Verwandtschaft der Teutonen, Griechen, Celten, Slaven und Inder; nach A. Murray bearbeitet. Leipz. 1825. 2 dln. 8°.

Dorn, B., Ueber die Verwandtschaft des Persischen, Germanischen und Griechisch Lateinischen Sprachstammes. Hamb. 1827. 8°.

Merian, A. A. de, Principes de l'étude comparative des Langues, suivis d'observations sur les racines des Langues sémitiques, par H. J. Klaproth. Paris et Leipz. 1828. 8°.

Pflanz, B. A., De Linguarum inter se comparatione, tum Naturae ut primae linguarum magistrae, tum Historiae superstruenda. Rotevillae, 1829. 4°.

Rauch, F. A., Die Identität der Hindu, Perser, Pelasger, Germanen und Slaven, dargethan aus Sprache, Religion und Sitte. 1ste Abth. Marb. 1829. 8°.

Etymologien. Probe eines ausführlichen Werkes, in welchem die Abstammung der Griechischen, Lateinischen und Deutschen Sprache von der Hebräischen nachgewiesen werden soll, allen Philologen, insbesondere den Freunden des Sanskrit zur Prüfung vorgelegt von einem Schulmanne. Altona, 1832. 8°.

Pott, A. F., Etymologische Forschungen auf dem Gebiete der Indo-Germanischen Sprachen, mit besonderem Bezug auf die Lautumwandlung im Sanskrit, Griechischen, Lateinischen, Littauischen und Gothischen. Lemgo, 1833—36. 2 dln. 8°.

Lepsius, R., Paläographie als Mittel für die Sprachforschung zunächst am Sanskrit nachgewiesen. Berlin, 1834. 8°.

Hamaker, H. A., Akad. Voorlezingen over het nut en de belangrijkheid der Grammatische vergelijking van het Grieksch, het Latijn en de Germaansche tongvallen met het Sanskrit. Leyd. 1835. 8°.

Latouche, A., Panorama des Langues. Clef de l'étymologie. Par. 1836. 8°.

Bergier, N. S., Les Élémens primitifs des Langues, découverts par la comparaison des racines de l'Hébreu avec celles du Grec, du Latin et du François; ouvrage dans lequel on examine la manière dont les langues ont pu se former et ce qu'elles peuvent avoir de commun. Nouv. éd. augm. d'un Essai de Grammaire générale, par l'imprimeur-éditeur [Lambert]. Besançon, 1837. 8°.

Hoefer, A., Beiträge zur Etymologie und vergleichenden Grammatik der Hauptsprachen des Indogermanischen Stammes. 1er Band. Berl. 1839. 8°.

Jost, S., Grammaire polyglotte ou Tableaux synoptiques comparés des Langues française, allemande, anglaise, italienne, espagnole et hébraique, accompagnés de la prononciation figurée et d'annotations philosophiques, exégétiques et archéologiques. enz. Par. 1840. 8°.

Eichhoff, F. W., Vergleichung der Sprachen von Europa und Indien, oder Untersuchung der wichtigsten Romanischen, Germanischen, Slavonischen und Celtischen Sprachen, durch Vergleichung derselben unter sich, und mit der Sanskrit-Sprache, nebst einem Versuch einer allgemeinen Umschreibung der Sprachen. Aus dem Französ. mit alphab. Verzeichnissen der verglichenen Lateinischen und Griechischen Wörter begleitet, und durch einige die Deutsche Sprache betreffende Etymologische Angaben vermehrt von J. H. Kaltschmidt. Leipz. 1840. 8°.

Hegewald, L., Die Sprachen-Scala der sechs abendländischen Völker, für Teutsche im Nationalton, nach Gesicht und Gehör dargestellt. Mannh. 1841. 8°.

Bock, C. W., Analysis verbi, oder Nachweisung der Entstehung der Formen des Zeitwortes für Person, Tempus, Modus, Activum, Medium u. Passivum; namentlich im Griechischen, Sanskrit, Lateinischen u. Türkischen. Berl. 1845. 8°.

—— Verstehen und sprechen die neueren Völker ihre Sprachen noch richtig? oder Nachweisung der Entstehung und Bedeutung der Person-, Zeit-, Sprechweise-, Thätigkeits- und Leidensformen der Verba, in den indogermanischen und vorzugsweise in den deutschen Sprachen. Berl. 1846. 8°.

Pott, A. F., Die quinare und vigesimale Zählmethode bei Völkern aller Welttheile. Nebst ausführlicheren Bemerkungen über die Zahlwörter Indogermanischen Stammes und einem Anhange über Fingernamen. Halle, 1847. 8°.

Schleicher, A., Die Sprachen Europas in systematischer Uebersicht. Bonn, 1850. 8°.
Linguistische Untersuchungen, II.

Rapp, M., Grundriss der Grammatik des Indisch-Europäischen Sprachstammes. Stuttg. 1852—59. 3 dln., 5 stn. 8°.
I. Encyclopädische Abtheilung. — II. Wurzelbüchlein. — III. Verbal-Organismus, 1. Das Indische, Persische u. Slawische Verbum; 2. Das Griechische und Romanische Verbum; 3. Das Gotische, das Scandische u. das Sächsische Verbum.

Bock, C. W., Erklärung des Baues der berühmtesten u. merkwürdigsten älteren u. neueren Sprachen Europa's, Asien's, Afrika's, Amerika's u. der Südsee-Inseln. Berl. 1853. 8°.

Stoddaert, J., Glossology; or the historical relations of languages. 1st division. Lond. and Glasg. 1858. 8°.

Bopp, F., Vergleichende Grammatik des Sanskrit, Send, Armenischen, Griechischen, Lateinischen, Litauischen, Altslavischen, Gothischen und Deutschen. IIe umgearb. Ausgabe. Berlin, 1857—61. 3 dln. 8°.

Pictet, A., Les origines Indo-Européennes, ou les Aryas primitifs. Essai de paléontologie linguistique. Par. 1859—63. 2 dln. gr. 8°.

Dozy, R., Oosterlingen. Verklarende lijst der Nederlandsche woorden, die uit het Arabisch, Hebreeuwsch, Chaldeeuwsch, Perzisch en Turksch afkomstig zijn. 's Gravenh. 1867. 8°.

—— Hetzelfde werk. Dezelfde uitgave.
Met wit papier doorschoten waarop vele aanteekeningen en bijvoegingen van de hand van Dr. R. Dozy.

Schulze, G., Ueber das Verhältniss des Z zu den entsprechenden Lauten der verwandten Sprachen. Gött. 1867. 8°.

Sicherer, C. A. X. G. F., Lorelei. Zehn Plaudereien über Holländisches und Schwäbisches. (I—V). (Leid. 1868). 8°.
In: Programma voor het Gymnasium te Leiden, 1867—68.

Fick, A., Vergleichendes Wörterbuch der Indogermanischen Sprachen. Ein sprachgeschichtlichen Versuch. 2e umg. Aufl. des »Wörterbuchs der Indogermanischen Grundsprache". Gött. 1870—71. 2 Abth. 8°.

Westphal, R., Vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen, 1r Th. Das indogermanische Verbum, nebst einer Uebersicht der einzelnen indogermanischen Sprachen und ihrer Lautverhältnisse. Jena, 1873. 8°.

SPRAAKKUNSTEN, WOORDENBOEKEN EN VERZAMELWERKEN IN MEERDERE TALEN.

Murr, C. T. de, Conspectus Bibliothecae Glotticae universalis propediem edendae, operis 50 annorum. Norimb. 1804. 8°.

Pianzola, B., Grammatica, Dizionarj, e colloquj, per imparare le lingue Italiana, Greca-volgare, e Turca, e varie scienze. Ed. terza, corr. ed aggiunte d'un quarto Tomo cont. il Turco, e l'Italiano, ed Armeno Italiano. Venezia, 1801. 4 stn. Met krtn. 8°.

Schischkoff, Alex., Vergleihendes (sic) Wörterbuch in 200 Sprachen. St. Petersb. 1838. 2 dln. 8°.

Calepini, A., Dictionarium XI Linguarum... Respondent Latinis vocabulis Hebraica, Graeca, Gallica, Italica, Germanica, Belgica, Hispanica, Polonica, Ungarica, Anglica. Onomasticum propriorum nominum... seorsum adj. Basil. 1590. fol.

Minsheu, J., Ductor in Linguas, enz. The Guide into the Tongues, with their agreement and consent one with another, as also their Etymologies... in... English, Welsh, Low Dutch, High Dutch, French, Italian, Spanish, Portuguez, Latine, Greeke, Hebrew etc. Lond. 1617. fol.

Guichard, E., L'harmonie étymologique des langues Hébraïque, Chaldaïque, Syriaque, Greque, Latine, Françoise, Italienne, Espagnole, Allemande, Flamende, Angloise etc. Par. 1606. 8°.

—— L'harmonie étymologique enz. En laquelle par plusieurs antiquitez et etymologies de toute sorte, se demonstre euidemment que toutes les langues sont descendues de l'Hébraïque. Par. 1631. 8°.

Colloquia et Dictionariolum octo linguarum, Latinae, Gallicae, Belgicae, Teutonicae, Hispanicae, Italicae, Anglicae et Portugallicae. Fliss. 1613. 8°. obl.

Colloquia et Dictionariolum octo Linguarum, Latinae, Gallicae, Belgicae, Teutonicae, Hispanicae, Italicae, Anglicae et Portugallicae. — Colloquien oft t'samen sprekingen met eenen Vocabulaer in acht spraken, enz. van nieuws verb. ende verm. Amst. 1631. 8°. obl.

Met tweederlei Voorbericht: het eene, *Liber ad Emtores*, in Latijnsche dichtmaat, onderteekend met de letters *L. B. I. B. F.*; het andere, *Benevolo Lectori*, in prosa, gedagteekend, *Idib. Novemb.* A. 1585.

Vanwijn. La Polyglotte ou Recueil de *neuf mille* mots les plus usités dans *huit* langues et *deux* idiomes,... Français, Allemand, Anglais, Russe, Polonais, Espagnol, Hollandais, Italien, et idiomes Russe-Polonais; avec cinq Vocabulaires ou Répertoires, Français, Hollandais, Allemand, Espagnol et Anglais, rassemblés et transposés des Caractères étrangers, des Hemiph-et-Diphthongues, valeurs en lettres occidentales. Première édition. Belgique, 1841. fol. obl.

Dictionarius (Septem Linguarum, Latinae Teutonicae Gallicae Hispanicae Italicae Anglicae Almanicae dilucidissimus).— Vocabulaer in sevenderley talen, enz. te copē [te Antwerpen] in die Camerstrate indē Mol, by my Henrick Peetersen van Middelborch [c. 1540]. 8°. obl.

—— (Septem linguarum Latinae, Teutonicae, Gallicae, Hispanicae, Italicae, Anglicae, Almanicae, dulcidissimus). enz. Antv. 1569. 8°.

Mercvrivs qvadrilingvis, i. e.: Linguarum, ac nominatim Latitinae (*sic*), Germanicae, Graecae et Hebraeae nova et compendiaria discendi ratio enz. [Door G. Bateus, uitg. door G. Scioppius] Basil. 1637. 8°.

Dhuesius, N., Nova nomenclatura quatuor linguarum, Gallico, Germanico, Italico et Latino idiomate conscripta. Ed. sec. emend. Lugd. Bat. 1644. 8°.

Pell, G., The English, Dutch, French, and Latin Vocabulary. — Engelsch, Duytsch, Fransch en Latijn kleyn Woordenboek enz. Utr. 1735. 8°.

Veneroni, J., Le Dictionaire impérial, repres. les quatre langues princip. de l'Europe; l'Italienne, la Françoise, l'Allemande, la Latine; corr. et augm. par N. de Castelli. Col. et Francf. 1743. 2 dln. 4°.

Landolt, H. M. F., Dictionnaire polyglotte (Néerlandais, Français, Allemand, Anglais), de termes techniques militaires et de marine. Leid. 1865—71. 4 dln. en Supplem. op de eerste drie dln. 8°.

Servilius, J., Dictionarium triglotton, h. e. tribus linguis, Latinâ, Graeca, et ea qua tota haec inferior Germania utitur, constans enz. Adpositae suo loco sunt, voces eae omnes quae in priore editione desiderabantur. Antv. 1560. 8°.

Hulsius, L., Dictionarium Teutsch-Frantzösisch-Italiänisch enz. Sampt einer kurtzen vnd notwendigen Vnterrichtung gemeldter drey Spraachen... 5e Ed.... durch F. M. Ravellus. (1r Thl, Teutsch-Frantz.-Ital.). Francf. 1616. 4°.

Dictionarium tetraglotton, in quo voces Latinae omnes cum Graeca, Gallica et Belgica interpretatione. ed. nova. Amst. 1627. 8°.

—— enz. Ed. postr. caeteris auctior et emendatior. Amst. 1634. 8°.

Petrus, J., Dictionarium Latino-Sueco-Germanicum enz. Lincop. 1640. fol.

Victor, H., Tesoro de las tres lenguas Española, Francesa y Italiana. Dern. éd. reueue et augmentée. Geneve, 1644. 4°.

Comenius, J. A., Janua Linguarum reserata aurea; sive Seminarium Linguarum, et scientiarum omnium: h. e. Compendiosa Latinam (et quamlibet aliam) Linguam, una cum scientiarum artiumque omnium fundamentis, perdiscendi Methodus, sub titulis C. periodis M. comprehensa. Dat is, De gulden ontslote Deure der Taelen; ofte een Saei- of Spruyt-gaerde aller Taelen ende wetenschappen enz. [Latijn, Nederduitsch en Fransch]. Amst. 1662. 8°.

—— Janua Linguarum, enz. ab eodem in Bohemicum idioma translata. Ed. Latino-Germanica 11ª, Bohemica 2ª, enz. (Latijn, Boheemsch en Duitsch). Prag. 1669. 4°.

—— Portael der saecken en spraecken. Vestibulum rerum et lingvarum enz. Inhoudende de grondtveste der dingen, en onser wysheidt omtrent de dingen, als mede der Latijnschen tael met de moeder-tael toegeschickt nae de wetten des laetsten Spraeck-weeghs, en met veel beelden verlicht... door J. Redingerus en J. S. [Seydelius]. [Nederd., Latijn en Hoogd.] — Atque nunc Germanica versione donatum op. Ph. Caesii à Zesen. Amst. 1673. Met platen. 8°.

Martinez, M., Dictionarium tetraglotton novum, in quo voces Latinae omnes, et Graecae his respondentes cum Gallica et Teutonica singularum interpretatione, ordine Alphabetico proponuntur. Ed. noviss. Amst. 1671. 8°.

—— Dictionarium tetraglotton novum, in quo voces Latinae omnes cum Graeca, Gallica et Teutonica interpretat., ordine Alphabetico proponuntur. Ed. noviss. auth. A. Montano. Amst. 1698. 8°.

Dictionarium (Trium linguarum) Teutonicae, Latinae, Gallicae, enz. Fran. 1695. 8°.

Dictionarium (Novum) Latino-Sueco-Germanicum, Sueco-Latinum et Germanico-Latinum. Hamb. 1700. 3 dln. 8°.

Bella, A. della, Dizionario Italiano, Latino, Illyrico... ed anche una breve Grammatica per apprendere con proprietà la lingua Illirica. Con in fine l'indice Latino-Italicus enz. Venet. 1728. 4°.

Pomai, F., Le grand dictionaire royal, Francois-Latin-Allemand enz. présentement purgé... et enrichi de nouveau... de mots François nouvellement introduits... de cinquante descriptions de diverses choses tout-à fait admirables, et d'un traité de la venerie et de la fauconnerie. Ed. 7e. Col. 1740. 4°.

Danet, P., Nouveau grand dictionnaire... Français, Latin et Polonais... avec des notes de critique et de grammaire sur ces trois langues. Varsovie, 1743—45. 2 dln. fol.

Dictionarium trilingue, h. e. Dictionum Slauonicarum, Graecarum et Latinarum thesaurus, ex varijs antiquis ac recentioribus libris collectus, et iuxta Slauonicum alphabetum in ordinem dispositus. [Mosc. 1743]. 4°.

[**Woordenboek** (Latijnsch-Russisch-Hoogduitsch). Naar de Dictionnaire van C. Çillarius bewerkt. St. Petersb.] 1746. 8°.

Serenius, J., Dictionarium Anglo-Suethico-Latinum, in quo voces Anglicanae, quotquot Gothis debentur, ad origg. revocantur; praem. E. Benzelii praef. de nova Ulphilae edit... de vet. Sueo-Gothor. cum Anglis usu... Hamb. 1754. Met plt. 4°.

Bentoth, G., *Λεξικὸν τρίγλωσσον τῆς Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς καὶ Ῥωμαϊκῆς διαλέκτου, εἰς τόμους τρεῖς διῃρημένον, κ. τ. λ. Ἐν Βιέννῃ τῆς Αουστρίας*, 1790. [o. o. d. t.: Dictionnaire Grec-moderne, Français et Italien]. 3 dln. Met portr. 4°.

Haldorsonius, Biörn., Lexicon Islandico-Latino Danicum... ex MSS. Legati Arna-Magnaeani, cura R. K. Raskii ed.. Praefatus est P. E. Müller. Havniae, 1814. 2 dln. 4°.

Hindoglu, A., Sammlung der zum Sprechen nöthigsten Wörter und Redensarten der Türkischen, Neugriechischen u. Deutschen Sprache. Wien, 1840. 16°.

Wörterbuch (Mittellateinisch-Hochdeutsch-Böhmisches) nach einer Handschrift vom Jahre 1470 zum ersten Male herausgegeben und mit erläuternden Zusätzen versehen von L. Diefenbach. Frankf. 1846. 8°.

Twent, A. C., Zeemans Woordenboek, of Verzameling der meest gebruikelijke Hollandsche Zee kunstwoorden, in het Fransch en Engelsch overgebragt enz. Amst. 1813. 8°.

Reehorst, K. P. ter, Woordenboek der zee-, stoom- en scheepsbouwkundige termen, in de hollandsche, fransche en engelsche talen. Amst. 1845. 3 dln. 8°.

Junius, H., Nomenclator, omnium rerum propria nomina variis linguis explicata indicans. Multo quàm antea emendatior ac locupletior. Antv. 1577. 8°.

—— Nomenclator, omnium rerum propria nomina septem diversis linguis explicata indicans. Francof. 1596. 8°.

Nomenclatura. — Plantarum, arborum, fruticum et herbarum effigies, numero 800, ad vivum depictae, cum earundem proprijs, sex lingg., Graecis, Latinis, Italicis, Gallicis, Hispanicis et Germanicis nomenclaturis. Cum ind. sextuplici. Francof. 1562. 4°.
Met uit de hand gekleurde afbeeldingen.

Nomina, (Hebraea, Chaldaea, Graeca et Latina) Virorum, Mulierum, Populorum, Idolorum, Vrbium, Fluuiorum, Montiū caeterorumq. Locorum quae in Biblijs sparsa leguntur, suis quaeque characteribus restituta, cum Lat. interpretatione; enz. Antverp. 1565. 12°.

Rohn, J. C., Nomenclator Bohemico-Latino-Germanicus: — Pars I. Res a Deo creatae super terram (Plantae et Animalia); — II. de Homine rebusque humanis; — III. Oeconomus, Miles, et Geographus; — IV. Artifex, et Mechanicus. Prag. 1764—68. 4 dln. 4°.

Junius, H., Nomenclator in quo propria rerum vocabula Gallicâ Belgicáque linguâ explicantur:... Cui add. tabulae nummar. et calendar. Roman. Ultraj. 1618. 8°.

Ottius, J. H., *Ονοματολογία* seu de nominibus hominum propriis. Tiguri, 1671. 8°.

Thielen, J. C. van, Études archéologiques. Anvers, 1844. 8°.
Over afleiding van Oostersche geographische namen.

Kramers Jz., J., Woordenschat; bevattende eene vertaling en verklaring van duizenden vreemde woorden, die in het dagelijksch leven enz. voorkomen. 's Gravenh. z. j. (c. 1850). 8°.

Looman, T. M., Proeve eener verklaring van meest gebruikelijke vreemde woorden en verkortingen. Hoorn, 1839. 8°.

Fockens, Th., Alphabetische lijst der meest gebruikelijke verkortingen. Amst. 1876. 8°.

Schrevelius, C., Lexicon manuale Graeco-Latinum et Latino-Graecum. 4e ed. enz. Lugd. Batav. 1664. 8°.

Pape, W., Handwörterbuch der Griechischen Sprache. In 4 Bänden. 2e Aufl. [3e druk van dl. IV]. Braunschw. 1840—75. 4 dln. 8°.
Bd. I. II. Griechisch-Deutsches Handwörterbuch. 2 dln.
Bd. III. Wörterbuch der Griechischen Eigennamen.
„ IV. Deutsch-Griechisches Handwörterbuch. 3e Aufl. bearb. von M. Sengebusch.

Gemmula vocabulorum [Latijn-Nederduitsch] cum addito. Antv. G. Leeu, d. 23 Aug. anni (14)86. 4°.
Campbell. Annales de la typogr. néerl. du 15e siècle, N°. 788.

—— vocabulorum cum addito, diligenter reuisa et emendata. [Latijn-Nederduitsch]. Antv. G. Leeu, d. 19 Maii (14)88. 4°.
Campbell. Annales, N°. 790. Met eene aanteekening van J. T. Bergman.

—— vocabulorum cum addito diligēter reuisa et emēdata. [Latijn-Nederduitsch]. Davientr. J. de Breda, 1491, 8a d. Marcij. 4°.
Campbell, Annales, 1e Supplem. N°. 793 a.

Comenius, J. A, Janua linguarum reserata. Pro compendiose Lingua Latina cum rebus docenda. Belgicâ vers. a J. Seidelio ornata est enz. Ontsloote Deure der Taalen enz. [Latijn en Nederd.] Amst. 1666. 8°.

Dictionarium Belgico-Latinum enz. [Door W. van Winschooten]. Lugd. Bat. 1684. 8°.
In den Catalogus van J. le Long (1744) pars II blz. 242 wordt dit Woordenboek aan W. van Winschooten toegeschreven.

Hannot, S., Nieuw Woordboek der Nederlantsche en Latijnsche tale... Overzien... gezuiverd en vermeerderd door D. van Hoogstraten. 2e dr. Amst. 1729. 4°.
Met zeer vele aanteekeningen in HS. van J. J. Schultens.

Hoogstraten, D. van, Nieuw woordenboek der Nederlantsche en Latijnsche tale. 4°.
De titel ontbreekt; met wit papier in-fol. doorschoten, waarop aanteekeningen in HS.

Noel van Berlaimont, Vocabulare vã nyeus gheoordineert, eñ wederõ gecorrigeert om lichtelic frãchoys te leerẽ lesen scrivẽ eñ sprekẽ. Vocabulaire de nouveau ordonne et de reehief recorrige, pour aprẽdre legieremẽt à bien lire escripre et parler Franchoys et Flamẽng. Tantwerpen, 1511. 4°.

Sasbout, M., Dictionaire Francoys-Flameng, très ample et copieux auquel on trouvera un nombre presque infini de termes et dictions... avec plusieurs formes et manières de parler tres-elegantes. Anv. 1579. 8°.

Dictionaire (Le grand) Francois Flamen, augm. en ceste derniere edit. enz.: Den Schat der Duytscher Tale, met de verklaringhe in Fransoys, van nieus grootelyckx verm. enz. Met een Appendix [door E. L. Mellema]. Rott. 1618. 2 dln. 4°.
Hieraan werkten achtereenvolgens, blijkens des uitgevers Opdracht aan de Rotterd. Regeering, Gl. [Cl.] Luiton, G. Meurier, M. Sasbout, E. L. Mellema. M. Nicod en Jacq. du Puis.

—— François-Flamen: Augmenté en ceste derniere edition d'une infinité de Vocables, Dictions et Sentences tres-elegantes et necessaires enz. Rott. 1630. 4°.

Arsi, J. L. d', Le Gazophilace de la Langue Francoise et Flamende. — Schatkamer der Nederduitsche en Francoische Tale. 4e éd. revue, corr. et augm. [door C. van den Ende, Met Franse Spraakkonst.] Rotterd. 1695--97. 2 dln. 4°.
Met portret van C. van den Ende.

Halma, F., Woordenboek der Nederduitsche en Fransche taalen, enz. — Dictionnaire Flamand et François. 2e éd. Amst. 1729. M. pl. 4°.

—— Le grand dictionnaire François et Flamand. Composé sur le modèle des Dictionnaires de l'Académie Françoise, de Furetiere enz. — Het Groot Frans en Nederduitsch woordenboek, enz. 4e druk. Amst. 1733. M. pl. 4°.

Marin, P., Dictionnaire françois-hollandois. Comprenant tous les mots de l'usage avouez de l'Académie française enz. — Groot nederduitsch en fransch woordenboek enz. 4e druk. Rotterd. 1762—68. 2 dln. 4°.

Roches, J. des, Nieuw Nederduytsch en Fransch Woordenboek. Nouveau Dictionnaire François-Flamand. Antw. 1769. 2 dln. 8°.

—— Nieuw Nederd. en Fransch Woordenboek; nieuwen druk. 1e Deel (Nederd.-Fransch). t'Antw. an X (1802). 8°.

Lantsheer, H. W., Woordenboek der Fransche Zee-termen, bijeenverzameld en in Hollandsche en gedeeltelijk in Engelsche Kunstwoorden overgebragt; enz. (Fransch en Nederd.) Amst. 1811. 8°.

Saussaye, J. R. S. C. de la, Dictionnaire François et Hollandois et Hollandois et François à l'usage de l'Artilleur. — Woordenboek voor den Artillerist enz. Amst. 1811. 8°.

Olinger, P., Nieuw Nederduitsch en Fransch Woordenboek. — Nouveau Dictionnaire Hollandais-Français Brux. 1822. 8°.

Raingo, G. B. J., Nouveau Dictionnaire Hollandais-Français. Mons, 1827. 8°.

Dictionnaire (Nouveau petit) avec des entretiens en Français et en Flamand, enz. Nieuwen kleynen Woordenboek, met eenige samenspraeken in het Fransch en Vlaemsch. Nieuwen druk, verm. met de Declinatiën en Conjugatiën, enz. ook verbeterd enz. Malines, 1831. 8°.

Histoire lexicographique, ou le Dictionnaire Français-Flamand de MM. Sleeckx, van de Velde et consorts, jugé par leurs compatriotes les littérateurs Flamands. 2e éd. revue et augm. Brux. 1846. 8°.

Dictionary (An English and Nether-dutch) composed out of the best English Authors, with a most natural and easie method of spelling English. — Een Engels en Nederduits Woortboek enz. [door J. G. van Heldoren]. Den eersten druk. — Amst. 1675. kl. 8°.

Hexham, H., Dictionarium ofte Woordenboek, begrijpende den schat der Nederl. tale, met de Engelsche uytlegginge. Verrijckt met eene Nederduytsche Grammatica. Van nieuws oversien, verbeterd ende vermeerderd door D. Manly. Rotterd. 1678. 4°.

Sewel, W., A large Dictionary English and Dutch. to which is added a Grammar for both Languages, enz. — Groot Woordenboek der Engelsche en Nederduytsche talen. 3d ed. — Amst. 1727. 2 dln. 4°.

Kramer, M., Nieuw Woordenboek der Nederlandsche en Hoogduitsche Taal,... overgezien, gezuiverd en vermeerderd door A. A. van Moerbeek. 3de dr. Leipz. 1768. 4°.

Jaeger, N. H., Woordenboek der Nederduitsche en Deensche of Noorweegsche talen, waarin het Woordenboek voor de Nederduitsche spelling van M. Siegenbeek ten grondslage gelegd is. Christ. 1826—31. 2 dln. 8°.

Dictionaris (Nieuwen) om te leeren de Nederlandtsche ende Spaensche talen, enz. [door J. F. Rodriguez]. T'Hantw. 1634. 4°.

Porte, A. de la, Den nieuwen Dictionaris, oft Schadt d. duytse eñ spaensche talen. Van nieuws oversien, ghecorrig. en seer vermeerd. Daer by gevoecht eenen Spaenschen Grammatica, enz. Antw. 1659. 2 dln. 4°.

Alewijn, A., en **J. Collé**, Tesóuro dos Vocábulos das dúas Linguas Portuguéza e Belgica. Woordenschat der twee Taalen, Portug. en Nederd. [o. o. d. t. Vocabulario das duas Linguas Portugueza e Flamenga]. Amst. 1718. 8°.

Woordenboekje (Hollandsch en Russisch) behelzende de woorden der dagelijksche verkeering. Leeuw. 1813. 8°.

Hoffmann, J. J., Japansch-Nederlandsch Woordenboek. Bewerkt en uitgegeven door L. Serrurier. Leiden. 1881. Deel I en II. 4°.

Wiltens, C., en **J. Danckaerts**, Vocabularium, ofte Woorden-boeck, Duytsch en Maleys, enz. Ende nu met meer dan drie duysent woorden, enz. vermeerderd uyt de schriften van J. van Hasel ende A. Ruyl, door J. Heurnium. Amst. 1650. 4°.

Houtman, F. de, Spraeck ende woord-boeck, inde Maleysche ende Madagaskarsche talen, met vele Arabische ende Turcsche woorden: inhoud. twaelf tsamensprekinghen inde Maleysche, ende drie inde Madagaskarsche spraken ... alles int Nederduytsch verduytst. Noch zijn hier bijghevoecht de declinatien van vele vaste sterren, staende ontrent den Zuyd-pool: voor desen tijdt noyt ghesien enz. Amst. 1603. 4°. obl.

Dictionarium, ofte woord en spraeck-boeck in de Duytsche en Maleysche tale, met verscheyde t'samen-spreeckingen, in 't Duytsch en Maleysch ... Nootwendigh voor alle de geene die de Maleysche tale begeren te leeren. Gestelt door F. de H[outman]. Op nieuw met veel woorden vermeerdert. Amst. 1680. 8°.

Collectanea Malaica vocabularia, of Maleische Woordboek-sameling enz. Batavia, 1708. dl. II. 4°.
Dit deel bevat: Vocabularium ofte Woorden-boeck, Duytsch en Mallays, eertijts gecomponeert door ... C. Wiltens ende Seb. Danckaerts ... vermeerd. uyt de schriften van ... J. van Hasel ende A. Ruyl, door J. Heurnius. — Gueynier, Vocabulaer ... Duytsch ende Mallays ... verbet. en vermeerd. [Waarachter:] Woorden, die in d'Ichtisaar Catechismou van ... M. Leydekker ... voorkomen enz.

Woordenschat (Nieuwe Nederduitsche en Maleidsche) en spraakkunst, ten gebruike van Nederlanders die naar de Indiën gaan. Amst. 1815. 8°.

Elout, C. P. J., Dictionnaire Malai, Hollandais et Francais, trad. du Dictionnaire Malai et Anglais, de W. Marsden. Harl. 1825. 4°.

Dissel, J. A. van en **H. G. Lucardie**, Nieuw Hollandsch — Laag-maleisch Woordenboekje, enz. benevens de verklaring van onderscheidene spreekwijzen. Leid. (1860). 16°.

Badings, A. H. L., Nieuw Hollandsch-Maleisch, Maleisch-Hollandsch woordenboek. 3de druk. Schoonh. 1879. 8°.

Roorda van Eysinga, P. P., Algemeen Nederduitsch en Javaansch [en Javaansch-Nederduitsch] woordenboek, in de Kromo-, Ngoko, Modjo en Kawische taal. Kamp. 1834—35. 2 dln. 8°.
Met geautograph. tafel.

Matthes, B. F., Boegineesch-Hollandsch woordenboek, met Hollandsch-Boegineesche woordenlijst, en verklaring van een tot opheldering bijgevoegden Atlas. 's Gravenh. 1874. 8°. Met Atlas in br. fol.

—— Makassaarsch-Hollandsch woordenboek, met Hollandsch-Makassaarsche woordenlijst, opgave van Makassaarsche plantennamen enz. Amst. 1859. 8°. Met Atlas in br. fol.

Frisch, J. L., Teutsch-Lateinisches Wörter-Buch enz. Berlin, 1741. 2 dln. 4°.

Georges, K. E., Lateinisch-Deutsches und Deutsch-Lateinisches Handwörterbuch, nach I. J. G. Scheller und G. H. Lünemann neu bearbeitet. Leipz. 1845—48. 4 dln. 8°.
Deutsch-Lateinischer Theil. 8e verm. Ausg. 2 dln.
Lateinisch-Deutscher „ 10e umgearb. Ausg. 2 dln.

Nomenclatura. — Animantium terrestrium, volatilium et aquatilium effigies ad vivum depictae, unā cum eorundem Latinis et Germanicis nomenclaturis. Francof. 1562. Met houten. 4°.
De houtsneden gekleurd, en de onjuiste afbeelding van een walvisch hierin voorkomende met de pen verbeterd.

Dictionary (The new pocket) of the German and English Languages, in two parts, English-German, and German-English, composed after Adelung, Johnson a. o. Leips. 1801. 16°.

Seymour, C. A. E., A general English and German Glossary; or Collection of words, phrases, names, customs, proverbs, enz. which occur in the works of the English and Scotch poets, from the time of Chaucer to the present century; revised and augmented by J. G. Flügel. Leips. 1835. 8°.

Haand-Lexicon (Dansk og Tydsk) indeholdende det Danske Sprogs Ord med deres Benaevnelser paa Tydsk, som anden Deel til det forhen udkomne Tydske og Danske Haandlexicon. Andet forbedrede Oplag. Kiöbenh. 1791. 8°.

Müller, G. H., Deutsch-Dänisches Wörterbuch Tysk-Dansk Ordbog; revidirt von F. H. Guldberg. Kiel, 1807—10. 3 dln. 8°.

Grönberg, B. C., Tydsk-Dansk og Dansk-Tydsk Haand-Ordbog. Kjobenh. 1824—26. 2 dln. 8°.

Bjelke, H. von, Dansk-Tydsk og Tydsk-Dansk Haand-ordbog. 1e dl. [Deensch-Hoogd.]. Schlesw. 1827. 16°.

Taschen-Wörterbuch (Neues) der Dänischen und Deutschen Sprache. 2e Ausg. Leipz. K. Tauchnitz (c. 1854). 12°.

Dictionarium (Teutsch-Schwedisches und Schwedisch-Teutsches) enz. Stockh. 1738. 8°.

Lind, O., Teutsch-Schwedisches und Schwedisch-Teutsches Lexicon oder Wörter-Buch. — Orda-Bok vå Tyska och Swänska så ock Swanska och Tyska. Stockh. 1749. 2 dln. 4°.

Möller, J. G. P., Teutsch-Schwedisches und Schwedisch-Teutsches Wörterbuch. Stockh., Ups., Abo, u. Greifsw. 1782—90. 3 dln. 4°.

Heinrich, C., Neues Schwedisch-Deutsches und Deutsch-Schwedisches Handwörterbuch. Strals. 1826. 2 dln. 16°.

—— Tyskt och Svenskt, Svenskt och Tyskt Hand-Lexicon. Strals. 1835—36. 2 dln. 16°.

Antonini, A., Nuovo Dizzionario Italiano-Tedesco e Tedesco-Italiano enz. Ed. 2a. Lips. 1777. 8°.

Valentini, F., Nuovo dizionario portatile italiano-tedesco, tedesco-italiano enz. Ed. 2a, rivista, e corretta dall'autore, ed aumentata enz. Berl. 1837. 2 dln. 8°.

Schmid, E. A., Diccionario Aleman y Espanol. Oder Handwörterbuch der Spanischen Sprache für die Deutschen. Deutsch-Spanisch. Leipzig, 1805. 8°.

Heym, J., Deutsch-Russisch u. Russisch-Deutsch Wörterbuch. Riga, 1795—1800. 2 dln. 8°.

Schmidt, J. A. E., Russisch-Deutsches und Deutsch-Russisches Handwörterbuch enz. Leipz. (1823—31). 16°.

Schuster, J. T., Neues Ungarisch-Deutsches Wörterbuch aller neugeformten, wiedergrünenden oder umgestalteten Wörter aus dem Gebiethe des Gesetzes, der Wissenschaften, der Technologie, der Kunst, Poesie und der Umgangssprache, enz. Wien, 1838. 8°.

Bloch, M., Taschenwörterbuch der Ungarischen und Deutschen Sprache. Mit Anwendung der neuesten Orthographie und Aufnahme aller neu gebildeten Ungarischen Wörter. 2e verbess. u. verm. Aufl. Pesth, 1847—48. 2 dln. 8°.

Fogarasi, J., Wörterbuch der Deutschen und Ungarischen Sprache. 3e verbess. und verm. Ausgabe. Pesth, 1850. 2 dln. 8°.

Tham, K., Deutsch-Böhmisches Nationallexikon (und Anfangsgründe der Böhm. Sprache) mit einer Vorrede von J. C. Adelung. Prag u. Wien, 1788. 8°.

Jordan, J. P., Vollständiges Taschenwörterbuch der Böhmischen und Deutschen, Deutschen und Böhmischen Sprache. Leipz. K. Tauchnitz (c. 1847). 12°.

Šumanského, J. Franty, Česko-Německý Slovnik (Böhmisch-Deutsches Wörterbuch). V Praze, 1851. 8°.

Ruhig, Ph., Littauisch-Deutsches und Deutsch-Littauisches Lexicon, enz. nebst einer historischen Betrachtung der Littauischen Sprache; wie auch einer... Grammatick. Königsb. 1747. 3 stn. 8°.

Duez, N., Dittionario Italiano & Francese. — Dictionnaire Italien et François [François et Italien]... Reveu, corrigé et augmenté. Genève, 1678. 2 dln. 8°.

Veneroni, J., Dictionnaire Italien et Français. Nouv. éd. revue, corrig. et augm. enz. par C. Placardi. Par. 1769. 2 dln. 4°.

Buttura, A., Dictionnaire Français-Italien et Italien-Français... précédé de la prononciation, de la grammaire et de la versification Francaises, de la prononciation, de la grammaire et de la versification Italiennes. Par. 1832. 2 dln. 8°.

Ferrari, C., Nouveau dictionnaire Italien-Français et Français-Italien. Par. Garnier frères. Z. j. 2 dln. 8°.

Oudin, C., Tesoro de las dos Lenguas Francesa y Espanola; Thresor des deux Langues Françoise et Espagnolle: auquel est contenue l'explication de toutes les deux respectivement l'une par l'autre: divisé en deux parties (Esp.-Franç. et Franç.-Esp.) reveue, corrigé, augmenté, illustré et enrichy en ceste 3me éd. d'un grand nombre de Dictions et Phrases; et d'un Vocabulaire des mots de jargon en langue Espagnolle. Par. 1621—22. 4°.

Sobrino, F., Dicionario nuevo de las lenguas Española y Francesa,.. en dos partes enz. Nueva ed. Brussel. 1721. 2 dln. 4°.

Nunez de Taboada, D. E., Diccionario-Frances-Español y Español-Frances. — Dictionnaire Espagnol-Français et Français-Espagnol. 2e éd. Par. 1820. 2 dn. 8°.

—— Nuevo Diccionario portátil, Español-Frances. Par. 1825. 16°.

Marques, J., Nouveau dictionnaire des langues Françoise et Portugaise, tiré des meilleurs auteurs... 2e éd. rev., corrig. et augment. Dl. I (François-Portugais). Lisb. 1758. fol.

Dictionnaire (Nouveau) de poche Français-Portugais, Portugais et Français, par une Societé de gens de lettres. Bord. 1811—12. 2 dln. 16°.

Cotgrave, Randle, A French and English Dictionary... with another in English and French. Whereunto are added the animadversions of J. Howell enz. Lond. 1650. fol.

Dictionnaire complet François et Russe, sur la dern. éd. de celui de l'Académie Française, par une Societé de gens de lettres. St. Petersb. 1786. 2 dln. 4°.

—— complet François et Russe, composé sur la nouv. éd. de celui de l'Académie Française et augmenté par J. de Tatischeff. Mosc. 1816. 2 dln. 4°.

Memmert, J. F., Dictionnaire François-Allemand, enz. Französisch-Teutsches Handwörterbuch.. verm. von J. H. Meynier. Erl. 1800. 8°.

Dictionnaire (Nouveau) François-Allemand et Allemand-François à l'usage des deux nations [door Amand Koenig]. 7e éd. Strasb. et Par. 1810—12. 2 dln. 8°.

—— portatif Français-Danois et Danois-Français. Leipz. K. Tauchnitz, z. j. (c. 1860). 16°.

Aphelen, H. von, Grand Dictionnaire Royal Danois et François, et François et Danois. Kiöbenh. 1759. 2 dln. 4°.

Möller, L., Nouveau Dictionaire François-Suédois et Suédois-François. En ny Frantzösk och Swensk samt Swensk och Frantzösk Lexicon. Stockh. 1745. 2 dln. 4°.

Dictionnaire (Nouveau) portatif Français-Suédois et Suédois-Français. Nytt Franskt och Svenskt Handlexicon. Leips. K. Tauchnitz, z. j. 2 dln. 12°.

Dehèque, F. D., Dictionnaire Grec moderne Français, enz. Par. 1825. 16°.

═════

Cormon, J. L. B. y V. Manni, Diccionario Italiano-Español y Español-Italiano. Leon, 1805. 2 dln. 16°.

═════

Brisman, S., Engelskt och Svenskt (Swensk och Engelsk) Handlexicon, med accentuation och pronunciation. Andra Uplagan. Ups. 1801. 4°.

═════

Cleasby, R., Icelandic-English Dictionary, enlarged a. completed bij G. Vigfusson. With an introduction and life of R. Cleasby, bij G. Webbe Dasent. Oxf. 1874. 4°.

Skeat, W. W., List of English words the etymology of which is illustrated by comparison with Icelandic, prepared in the form of an Appendix to Cleasby and Vigfusson's Icelandic-English Dictionary. Oxf. 1876. 4°.

═════

Weylle, Chr. Ostersson, Glossarium juridicum Danico-Novegicum, det er: Alle gamle Danske oc Norskę Glosers rette Forklaring enz. Kiöbenh. 1652. 4°.

Welander, P. O., Norskt- (och Danskt-) Svenskt Handlexikon: genomsedt och utgifvet af C. A. Guldberg. Christ. 1844. 16°.

═════

Cabinet de Conversation en dix langues, ou choix de phrases pour la vie sociale, en Latin, Italien, Français, Valaque, Hongrois, Allemand, Anglais, Russe, Servien et Grec-moderne. Boucarest, 1840. 8°. obl.

Hanky, V., Polyglotta Kralodvorského Rukopisu. V. Praze, 1852. Met facsim. 12°.
Polyglot van het Königinhofer H.S. in het Russisch, Servisch, Illyrisch, Poolsch, Italiaansch, Fransch, Engelsch, Hoogduitsch en Bulgaarsch.

Guide de la conversation, ou Vade-mecum du voyageur en sept langues, Anglais, Allemand, Français, Italien, Espagnol, Russe, Barbaresque ou Moresque enz., revu et corrigé sous la direction de M. Nuñez de Taboada... suivi d'un Vocabulaire Français Arabico-Barbaresque... par M. Nuñez de Taboada. Par. 1833. 8°.

Garnier, P., Dialogues en cinq langues, Espagnolle, Italienne, Latine, Françoise et Allemande... Accommodez au langage du temps. Dern. éd. reveue, corr. et augm. par Ph. Fabri. Strasb. Heritiers de E. Zetzner. Z. j. 8°.

———

Oratio Dominica in diversas omnium fere gentium linguas versa, et propriis cujusque linguae characteribus expressa, una cum Dissertt. nonnullis de linguarum origine variisque ipsarum permutationibus; ed. J. Chamberlaynio. Amst. 1715. 4°.

Orationes Dominicae versiones fere centvm svmma qva fieri potvit, cvra genvinis cvivs libet lingvae characteribvs tijpis vel aere expressae. Lips. (1740). 8°.

't Vader Ons, in XX oude Duijtse en Noordse Taelen, met d'uijtleggingen, enz. Z. drukpl. of j. 8°.
Van Janus Vlitius of van Vliet, van Breda, gedrukt omstreeks het midden der XVIIe eeuw.

Gebed des Heeren (Het) in veertien talen, strekkende tot proeve van Letters, van het gewoon Europeesch karakter afwijkende, aanwezig ter Drukkerij van E. J. Brill. Leid. 1855. 4°.

Preces Niersis clajensis sedecim-linguis, Armenice literalis, Arm. vulgaris, Graece literalis, Graece vulg., Latine, Italice, Gallice, Hispanice, Germanice, Anglice, Hollandice, Illyrice, Serviane, Hungarice, Turcice, et Tartarice armeniacis characteribus. Venet. 1818. 12°.

Luther, M., Catechesis minor: Germanice, Latine, Graece & Hebraice. Ed. studia et opera Joh. Cl. Hertzberg. Iterum recognita & emendata. VViteb. 1578. 8°.

Constitution et travaux de la Société Biblique Britannique et étrangère. Bruxelles, Juin, 1843. 8°.
Hierin: Tableau des Langues et Dialectes, dans lesquels la distribution, l'impression ou la traduction des Ecritures, en tout ou en partie, ont été soignées par la Société.

Tabel van de Talen en Tongvallen, waarin de Bijbel, hetzij geheel, hetzij bij gedeelten, door het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap, onmiddellijk of middellijk, is vertaald, gedrukt of verspreid geworden. (Amst. 1845.) 8°.

———

Desainliens, C., aliâs Holiband, Campo di fior or else the flourie field of four Languages.... for the furtherance of the learners of the Latine, French, English, but chieflie of the Italian tongue. Lond. 1583. 12°.

Case, I. de la, Le Galatée, premièrement composé en Italien et depuis mis en François, Latin, Allemand et Espagnol, enz. (Lyon), 1609. 8°.

Juliani, La Nomenclature, dialogues, proverbes et heures de recréation, contenant diverses rencontres, histoires plaisantes et contes facétieux, necessaires à parler et escrire les langues Françaises, Italiennes et Espagnolles. Par. 1668. 8°.

Abrégé de l'Histoire sacrée, composé en langue Russe à l'usage des jeunes gens. St. Petersb. 1778. 8°.

(Russisch, Grieksch, Fransch, Duitsch, Latijn).

Munnich, W., ΞΕΝΙΑ ΠΟΛΥΓΛΩΤΤΑ. *περι ων, επιτρεπουσης της ὑπατῆς των Φιλοσοοφων 'εν Γοττινγαι βουλης, προς το εξειναι αυτῳ δημοσιως διδασκειν, Ελληνιστι ητοι Ρωμαιστι διαλεξεται* ΒΙΛΙΕΛΜΟΣ ΜΥΝΝΙΧ, *της Φιλοσοφιας και των αγαθων τεχνων διδασκαλος. Εν Γοττινγαι*, 1815. 4°.

Inaugurele Dissert. voor den Doctorgraad in de Wijsbeg. en Fraaie Letteren aan de Hoogeschool te Goettingen, bevattende: I. Goethe's *Heidenröslein*, in 't Hoogduitsch, met de vergelijkende vertaling in 1.) 't Persisch; 2.) het Engelsch; 3.) het Grieksch; 4.) het Arabisch; 5.) het Hebreeuwsch; 6.) het Latijn; 7.) het Italiaansch 8.) het Spaansch; 9.) het Fransch; 10.) het Turksch; en II. Schiller's *Des Mädgens Klage*, in het Engelsch overgezet.

Monumenta medii aevi plerumque inedita, Graeca, Latina, Itala, Franco-Gallica, Palaeogermanica et Islandica. Spec. I. (Poëma Graecum de rebus gestis Regis Arturi. Tristani, Lanceloti, Galbani, Palamedis, aliorumque Equitum Tabulae rotundae, e Cod. Vaticano, ed. pr. [Gr. en Lat.] [Uitg. door F. H. van der Hagen]. Vratisl. 1824. 8°.

Anthologie universelle. Choix des meilleures poésies lyriques de diverses nations dans les langues originales par J. G. de Souza. Leipz. 1859. 8°.

Luther, M., »Ein feste Burg ist unser Gott" in 19 Sprachen. Als Gedenkblatt zum 350 järig Jubilaeum der Augsburgschen Confession. Herausgegeb. von B. Pick. Roch. N. Y. 1880. 8°.

SPREEKWOORDEN.

Nopitsch, C. C., Literatur der Sprichwörter. Ein Handbuch für Literarhistoriker, Bibliographen und Bibliothekare. 2e Ausg. Nürnb. 1833. 8°.

Krause, E., De proverbiorum fontibus. Vitemb. 1725. 4°.

Erasmus, D., Apophthegmatum, ex opt. linguae scriptoribus collect. ll. VIII. Antv. 1554. 8°.

—— Hetzelfde werk Ed. nov. enz. Amst. 1671. 12°.

Sartorius, J., Adagiorum chiliades III... in Batavicum sermonem propriè ac eleganter convertit, et brevi ac perspicua interpretatione illustravit. Antv. 1561. 8°.

Hierin spreekwoorden in het Latijn, Grieksch en Nederduitsch. Met eenige vermeerderingen in HS. door S. Idzardi. 1629.

—— Adagiorum chiliades III, s. sententiae proverbiales Graecae, Latinae et Belgicae, ex praecipuis autoribus collectae, ac brevibus notis illustratae. Ex recens. C. Schrevelii. Amst. 1670. 8°.

—— Linguae Latinae phrases, vel selectissimarum orationum Germanicè redditarum delectiss. adv. barbariem exercitus enz. Acc. Adagia quaedam Sartorii, in Batavicum sermonum conversa et brevi interpretatione illustrata. Ed. III. emend. et auct. Amst. 1660. 8°.

Fungerus, J., Nova proverbiorum farrago, tam ex. Graecis quam Latinis auctor. collecta. Lugd. Batav. 1585. 8°.

Dicteria Proverbialia, rhytmica... cum versione Germanica A. Gartneri... His access.: Marcolphus, Regulae nuptiales, Sortilegium rhythmat., Prognostica s. practica perpetua, Praecepta valetudinis et morum, Monopolium philosophorum enz. Francof. 1598. 8°.

Tuningius, G., Apophthegmata Graeca, Latina, Italica, Gallica, Hispanica. (Lugd. Bat.) ex off. Plant. Raphel. 1609. 8°.

Lycosthenes, C., Apophthegmata ex probatis Graecae Latinaeque linguae scriptoribus enz. postrema hac editione diligenter recognita enz. Access. Parabolae, sive Similitudines, ab Erasmo ex Plutarcho et al. olim excerptae, deinde per Lycosthenem dispositae, ac nunc primum aliquot centuriis auctiores editae. Sumptib. J. Crispini, 1633. 8°.

Adagia id est Proverbiorum, paroemiarum et parabolarum omnium quae apud Graecos, Latinos, Hebraeos, Arabas enz. in usu fuerunt, collectio in locos communes digesta. In qua continentur: Des. Erasmi Chiliades, Hadr. Junii Adagia, Joa. Alex. Brassicani Symmicta, enz. Francof. 1646. fol.

Seyboldt, J. G., Selectiora adagia Latino-Germanica, enz. Norimb. z. j. 12°.

Ritzius, A., Florilegium Adagiorum et Sententiarum Latino-Germanicum, ex opt. auctoribus... collectum et Alphab. ord. dispositum; in quo X Chiliades Proverbiorum enz. Basil. 1728. 8°.

Gaal, G. von, Sprüchwörterbuch in sechs Sprachen, Deutsch, Englisch, Latein, Italienisch, Französisch u. Ungrisch. Wien, 1830. 8°.

Buch der Sinnsprüche. Eine Concordanz poetischer Sinnsprüche des Morgen- und Abendlandes, gesammelt von W. K. Mit einem Vorwort von W. Wackernagel. Leipz. 1853. 8°.

Calisch, J. M., Proverbes et locutions familières en quatre langues (Français-Anglais-Allemand-Hollandais), avec une liste alphabétique pour chaque langue séparément. La Haye (1876). 8°.

Corderius, M., Sententiae proverbiales seu adagiales Gallico-Latinae, ab authore auctae et recognitae. Lutet. 1551. 8°.

Dueringsfeld, I. von, und **O. von Reinsberg-Dueringsfeld**, Sprichwörter der Germanischen und Romanischen Sprachen, vergleichend zusammengestellt. Leipz. 1872—75. 2 dln. 4°.

NEDERLANDSCHE EN VLAAMSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE.

INLEIDING.

Livres anciens et modernes en vente aux prix marqués chez Mart. Nyhoff. — Belles lettres Néerlandaises, suivies de linguistique et de littérature Frisonnes et Allemandes. La Haye, 1875. 8°.

Burman, F., Eenige Aenmerkingen, de Nederd. Tael en verscheidene Oudheden aengaende. Utr. 1768. 8°.
Nieuwe uitg. van den druk van 1757.

[——] Eenige nieuwe aenmerkingen enz. Utr. en Amsterd. 1761. 8°.

Kruse, C. A. W., Excurse über holländische u. vlämische Art, Sprache und Literatur. Elberf. 1854. 8°.

Beyerman, H., Redevoering over de noodzakelijkheid om de studerende jongelingschap reeds vroegtijdig eene grondige kennis mede te deelen van de Taal, Letteren en Geschiedenis des Vaderlands, enz. Devent. 1831. 8°.

Vloten, J. van, Redevoering over de zedelijke werking der vaderlandsche taal-, letter- en staats-geschiedenis enz. Dev. (1855). 8°.

Jonckbloet, W. J. A., Het professoraat in de Nederlandsche taal- en letterkunde. Rede. Gron. 1877. 8°.

Bowring, J., Sketch of the language and literature of Holland enz. Amst. 1829. 8°.
Met portret op den titel.

Kuyper Hz, G., Handleiding tot de beoefening der Nederlandsche taal- en letterkunde. Breda, 1844. 8°.

Kuyper Hz., G., Handleiding tot de beoefening der Nederl. taal- en letterkunde. de druk. Breda, 1851. 8°.

——— Hetz. werk. 4e druk. Breda, 1855. 8°.

—— Hetz. werk. 5e herz. druk. Breda, 1860. 8°.

Eck, C. Fransen van, Redevoering over het aanbevelenswaardige van de beoefening der Nederl. Letterkunde. Dev. 1817. 8°.

Reesema, A. Siewertsz. van, Redevoering over de vorming van het eigen karakter der Nederlandsche letterkunde. Leyd. 1819. 8°.

Lulofs, B. H., Redevoering over den omvang en de uitgebreidheid van het vak d. Nederl. letterkunde en welsprekendheid. Gron. 1821. 8°.

Kampen, N. G. van, Redevoering over den geest der Nederlandsche Letterkunde, vergeleken met die van andere volken. Haarl. 1830. 8°.

Würth ainé, J. F. X., Cours préparatoire à l'étude de la littérature hollandaise.... Tableau historique. Biographies des auteurs... traduction Française de plusieurs extraits. Liége, 1823. 8°.

Willems, J. F., Verhandeling over de Nederduytsche tael- en letterkunde, opzigtelijk de zuydelijke provintien der Nederlanden. Antw. 1819—24. 2 dln. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Redevoering over den invloed van het gevoel voor het schoone. Met toepassing op onze taal en letterkunde. Antw. 1844. 8°.

GESCHIEDENIS.

Moltzer, H. E., De historische beoefening der Nederlandsche letteren. Toespraak. Gron. 1882. 8°.

Wassenbergh, E., Oratio de bonarum hodie Literarum et eruditionis in Belgio commodis et incommodis, eaque vel amplificandi, vel tollendi modis. Franeq. 1790. 4°.

Bosscha, H., Oratio de Batavorum ingeniis, cum ad morum humanitatem, tum doctrinae elegantiam, et mature et eximie compositis. Gron. 1805. 4°.

Jeune, J. C. W. le, Bouwstoffen voor de Nederlandsche letterkunde en hare geschiedenis. 's Gravenh. 1829- 32. 2 dln. 8°.

Manen Azn., J. van, Over de oorzaken, waardoor ons vaderland, in 't begin der 17e eeuw, in 't voortbrengen van voortreffelijke schrijvers, dichters, geleerden en schilders, enz., zoo zeer heeft uitgemunt, enz. Utr. 1818. 8°.
Uitgeg. door het Prov. Utrechtsch Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Kampen, N. G. van, Geschiedenis d. letteren en wetenschappen in de Nederlanden, van de vroegste tijden af, tot op het begin der 19e eeuw. 's Gravenh. 1821. 3 dln. 8°.

Cappelle, J. P. van, Bijdragen tot de geschiedenis der wetenschappen en letteren in Nederland. Amsterd. 1821. M. portr. 8°.

Collot d'Escury, H., Holland's roem in kunsten en wetenschappen, met aanteekk. en bijdragen 's Gravenh. 1824—44. 7 dln. en Register over de afdeel. Kunsten. Te zamen 10 dln. 8°.

Vries, Jo. de, Proeve eener Geschiedenis der Nederlandsche Dichtkunde. Amst. 1810. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amsterd. 1835—36. 4 dln. 8°.

Nauta, B. A., Schets van de Geschiedenis der Latijnsche Dichtkunst in Nederland, getrokken uit de Prijsverh. van P. Hofman Peerlkamp (naar den 1sten druk). Leyd. 1826. 8°.

Siegenbeek, M., Beknopte geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Haarl. 1826. 8°.

Visscher, L. G., Handleiding tot de geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Leuv. 1829. dl. I. 8°.
Niet verder verschenen.

—— Beknopte geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Utr. 1851—57. Deel I. II. 1/3. 8°.
Niet verder verschenen.

Lauts, G., Voorlezingen over de Nederlandsche letterkunde, sedert de vroegste tijden tot op onze dagen, met een' gelijktijdigen blik op de Hoogduitsche, Fransche en Engelsche letterkunde. Bruss. 1829. dl. I. 8°.
Niet verder verschenen.

Gravenweert, J. de 's, Essai sur l'histoire de la Littérature Néerlandaise. Amst. 1830. 8°.

Hermans, C. R., Introductio in notitiam rei literariae max. Prov. Brabant. Septentrion. Lugd. Batav. 1834. 8°.

[**Elberts, W. A.**], Chronologische Handleiding tot de beoefening der Nederlandsche Letterkunde. Dev. 1843. 4°. obl.

—— Tabellarische handleiding tot de beoefening der Nederlandsche Letterkunde. Derde verm. druk. Dev. 1856. 8°.

Siegenbeek, M., Oratio de incrementis, quae literae Neerlandicae per hos L annos ceperunt. Lugd. Bat. 1847. 8°.

—— Over de vorderingen, welke de Nederlandsche letterkunde in de laatste 50 j. gemaakt heeft. Uit het Latijn vertaald. Leyd. 1848. 8°.

Snellaert, F. A., Kort begrip der nederduitsche letterkunde. Antw. 1849. 8°.

—— Schets eener geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. 2e verbet. uitg. Gent, 1850. 8°.

Snellaert, F. A., Hetz. werk. 4e, verm. en verbet. uitgave. Gent, 1866. 8°.

Thym, J. A. Alberdingk, De la littérature néerlandaise à ses différentes époques. Amst. 1854. 8°.

Mulder, G. C., Beknopte geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. 4e druk. Zutf. 1872. 8°.

Hofdijk, W. J., Geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Amst. 1857. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1859. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Amst. 1869. 8°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Amst. 1872. 8°.

Knuivers, T., Beknopt Overzigt van de Nederlandsche Letterkunde enz. Gron. 1859. 8°.

Huberts, W. J. A., Chronologische handleiding tot de beoefening van de geschiedenis d. Nederlandsche letterkunde. Amst. 1861. 8°.

Vloten, J. van, Beknopte geschiedenis der Nederlandsche letteren. Tiel, 1865. 8°.

—— Beknopte geschiedenis d. Nederlandsche letteren, van de vroegste tijden tot op heden. 2e verm. en verbet. druk. Tiel, 1871. 8°.

Brink, J. Ten, Schets eener geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Leeuw. 1867—69. Afl. 1—4. 8°.
Nederl. Klassieken, uitg. door Eelco Verwijs, Dl. V.

Jonckbloet, W. J. A., Geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Gron. 1868—72. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e geheel omgew. uitgave. Gron. 1873—74. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 3e uitgave. Gron. 1881—83. Dl. III—V. 8°.
IIe Afd. Gesch. d. Nederl. letterk. in de 17e eeuw. 2 dln. — IIIe Afd. Gesch. d. Nederl. letterk. in de 18 en 19e eeuw. Dl. I.

—— Geschichte der Niederländischen Literatur. Deutsche Ausgabe von Wilh. Berg [Mevr. Lina Schneider]. Mit einem Vorwort und Verzeichniss der Niederländischen Schriftsteller und ihrer Werke von Ern. Martin. Leipz. 1870—72. 2 dln. 8°.

—— Beknopte geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Gron. 1871. 8°.

— **Vloten, J. van,** Jonckbloet's zoogenoemde Geschiedenis der Nederlandsche letterkunde getoetst en toegelicht. Arnh. 1876. 8°.

Brouwer, P. A. S. van Limburg, Il movimento intellettuale in Olanda. Fir. 1871. 8°.

Vloten, J. van, Schets van de geschiedenis der Nederlandsche letteren, van de 13e tot de 19e eeuw. Tiel, 1871. 8°.

Wendel, W. J., Schets van de geschiedenis der Nederlandsche letteren, enz. Gron. 1871. 8°.

Francke, G. A. J., Neêrlands letterschat. Onze voornaamste schrijvers en werken van vroegeren en lateren tijd, ten dienste van het onderwijs besproken. Gron. 1871. 1e stuk. 8°.
Niet voortgezet.

Backer, L. de, Histoire de la littérature Néerlandaise, depuis les temps les plus reculés jusqu'à Vondel. Louv. 1871. 8°.

Everts, W., Geschiedenis d. Nederlandsche letteren. 2e druk. Amst. 1873. 8°.

Thym, P. P. M. Alberdingk, Spiegel van Nederlandsche letteren. Leuv. 1877—78. 3 dln. 2 bdn. 8°.
I—II De geschiedenis der letterkunde.
III. Lettervruchten in gebonden en ongebonden stijl.

Brink, J. Ten, Kleine geschiedenis der Nederlandsche letteren. Haarl. 1877. 8°.

Winkel, J. Te, Overzicht der Nederlandsche letterkunde. Haarl. 1882. 8°.

Beets, N., Verpoozingen op letterkundig gebied. 2e druk. Amst. 1873. 8°.

Hartog, J., De spectatoriale geschriften van 1741—1800. Bijdrage tot de kennis van het huiselijk, maatschappelijk en kerkelijk leven onder ons volk, in de 2e helft der 18e eeuw. Utr. 1872. 8°.
Uitg. door het Prov. Utrechtsch Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Backer, L. de, Études Néerlandaises. (Vondel. — La femme dans les poèmes néerlandais — Nova-Zembla (traduct. du poème de Tollens). Par. 1873. 8°.

Huet, Cd. Busken, Nederlandsche Belletrie 1857—1876. Kritieken. Amst. 1876. 3 dln. 8°.

Moltzer, H. E., Studien en schetsen van Nederlandsche letterkunde. Haarl. 1880. 8°.

Penon, G., Bijdragen tot de geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Gron. 1880—82. 2 dln.

Winkel, J. Te, Bladzijden uit de geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Haarl. 1881. 8°.

Snellaert, F. A., Verhandeling over de Nederlandsche dichtkunst in België, sedert hare eerste opkomst tot aen de dood van Albert en Isabella. Bruss. 1838. 4°.

Olivier, Th., Sur l'avenir de la littérature et de la librairie dans les Pays-Bas. Tourn. 1851. 8°.

—— Histoire de la littérature flamande. Brux. (c. 1848). 8°.

Serrure, C. A., Geschiedenis d. Nederlandsche en Fransche letterkunde in het graafschap Vlaenderen, van de vroegste tijden tot aen het einde der regering van het huis van Burgondië. Gent, 1855. 8°.

—— Nederlandsche en Fransche letterkunde tijdens de XIIe, XIIIe en XIVe eeuwen. Gent, 1872. Met pl. 8°.
Letterk. geschiedenis van Vlaanderen. Deel I.
Niet voortgezet.

Leemans, J., Onze taal in vorige eeuwen. Gent, 1881. 8°.

Rooses, Max, De Nederlandsche Taalcongressen. Antw. (1868). 8°.

Congressen. — Verzameling van brieven, programma's, voordrachten, liederen, stukken uit dagbladen, toegangskaarten, enz. betrekking hebbende op de Nederl. Taal- en Letterkundige Congressen, gehouden van 1860—75, gedrukt en in H.S. Een band, gr. 8°.

—— Programma's van het 9e, 11e, 12e, 14e en 15e Nederl. Taal- en Letterkundig Congres, en eenige kleinere stukken betreff. verschill. congressen. Een band. 4°.

Handelingen van het Nederlandsch Congres, gehouden te Gent den 26—29 Aug. 1849. Gent 1850. M. bijg. progr. 8°.
Verslag der werkzaamheden van de Afgevaardigden der Vereeniging v. d. Boekhandel. — Zie de afd.: *Boekhandel*, enz.

Handelingen van het IIe Nederlandsch letterkundig Kongres gehouden [te Amsterdam] den 16—18 Sept. 1850. Amst. 1851. 8°.

— **Tideman, J.**, Afscheids-groet aan de Zuid-Nederlandsche leden van het 2e letterkundig Congres. Z. p. 1850. 12°.

— **Brief** van de letter G aan de CH. Nagalm van het 2e letterkundig Congres [door H. J. Koenen]. Amsterd. 1850. 8°.

Handelingen van het IIIe Nederl. letterk. Congres, gehouden te Brussel, den 30 en 31 Aug. en 1 Sept. 1851. Bruss. 1852. Met progr. 8°.

—— van het IVe Nederl. Taal- en Letterk. Congres gehouden te Utrecht op 20—22 Sept. 1854. Utr. 1855. 8°.

— **Hoop Jrszn., A. van der**, Leve vader Bilderdijk. Een kreet van verontwaardiging, nà het verhandelde op het 4e Nederl. taal- en letterk. congres gehouden den 22 Sept. 1854. Leid. 1854. 8°.

— **Greb, F. H.**, Weêrklank aan mijnen vriend A. v. d. Hoop Jrszn bij het lezen zijner dichtregelen: Leve vader Bilderdijk. Leid. 1854. 8°.

Handelingen van het Ve Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Antwerpen den 15 en 16 Aug. 1856. Antw., Gent. z. j. 8°.

Handelingen van het VIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te 's Hertogenbosch den 11—13 Sept. 1860. 's Hertogenb. 1860. 8°.

— **Beer Poortugael, D. J. den**, Aan Vlaanderen en de Vlamingen. Dichtregelen uitgeg. bij gelegenheid van het VIe Nederl. taal- en letterk. congres. 's Hertogenb. (1860). 8°.

Handelingen van het VIIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Brugge, den 8—10 Sept. 1862. Gent, 's Gravenh. 1863. 8°.

—— van het VIIIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Rotterdam, den 11—13 Sept. 1865. Rotterd. 1865. 8°.

—— van het IXe Nederl. Letterkundig Congres, gehouden te Gent den 19—21 Aug. 1867. Gent 1868. 8°.

Lee, M. H. van, Het Zegelrecht enz. Verhandeling uitgesproken op het 9e Congres. = Zie de Afd.: *Boekhandel* enz.

Handelingen van het Xe Nederl. Taal- en Letterk. Congres gehouden te 's Gravenhage den 31 Aug., 1, 2 Sept. 1868. 's Gravenh. 1869. 8°.

— **Welkomstgroet** en Liederkrans door de Koninkl. Nation. Zangschool gewijd aan de Zuid- en Noordnederlandsche leden van het Xe Taal- en Letterk. Congres, 's Gravenh. 1868. 8°.

— **Congresberichten.** Uitgegeven van wege de Regelings-Commissie van het Xe Nederl. Taal- en Letterk. Congres. 's Gravenh. 1868. 4 Nrs. fol.

Vloten, J. van, Noord-Nederl. karakterfeilen, enz. Zie de afd.: *Ned. Taalkunde*, *Woordenboeken d. Nederl. taal.*

— **Thijm, J. A. Alberdingk**, Het tiende Nederlandsch letterkundig Kongres. Een schrijven gericht aan W. J. A. Jonckbloet. Amsterd. 1868. 8°.

—— Id. 2e druk, met eene noodzaaklijke verbetering. Amsterd. 1868. 8°.

Mouvement (Le) Flamand. Lettre à propos du Xe Congres. = Zie aan het slot dezer Afdeeling.

Handelingen van het XIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Leuven den 6—8 Sept. 1869. Leuv. 1870. 8°.

—— van het XIIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Middelburg, den 3—5 Sept. 1872. Middelb. z. j. 8°.

—— van het XIIIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres gehouden te Antwerpen den 18—20 Aug. 1875. Antw. 1875. 8°.

—— van het XIVe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Maastricht den 24—26 Aug. 1875. Maastr. 1875. 8°.

De Handelingen van het XVe Congres zijn tot heden nog niet uitgegeven.

—— van het XVIe Nederl. Taal- en Letterk. Congres, gehouden te Kampen den 22—24 Aug. 1878. Kamp. 1879. 8°.

Handelingen van het XVIIde Nederl. Taal- en Letterkundig Congres gehouden te Mechelen den 24—27 Aug. 1879. Mech. (1882). 8°.

—— van het XVIIIe Nederl. Taal- en Letterkundig Congres, gehouden te Breda, Aug. en Sept. 1881. Breda, 1882. 8°.

Vandenbroeck, P. A., Nadeelige gevolgen van de onverschilligheid der Vlamingen en Brabanders omtrent hunne moedertaal, en noodzakelijkheid dat zij dezelve beoefenen. Aalst, 1817. 8°.

Mulle, Letterkundig tijdverdrijf over het bewijs dat de vlaemsche taal beter is als de fransche, en eenige aenmerkingen tot voorspoed van den landbouw enz. Gend, (1819). 8°.

Thys, Isfr., [Doopnaam Joan. Franc.], Verhandeling over onzeNederduytsche Tael: Antwoord op de prijsvraag van het Kon. Genootsch. te Antwerpen: »Of en in hoe verre de Moedertael tot grondslag dienen moet in het leeren van andere Taelen en van Weëtenschappen." t'Antw. 1821. 8°.

Ackersdyck, W. C., Aanmerkingen omtrent de Nederl. Taal, bijz. met betrekking tot de Zuidelijke Provintien. — Observations sur la langue Flamande, particulièrement sous le rapport des Provinces méridionales, trad. du Holl. par J. C. E. Baron van Ertborn. Anvers, 1821. 8°.

Dubus de Gesignies, L., Toezending van eene waarschouwing aan de inwoners der provincie nopens het gebruik maken van de landtaal (Memoriaal van Administratie der Provincie Antwerpen N°. 276). (Antw. 1821). 8°.

Willems, J. F., Over de Hollandsche en Vlaemsche schryfwyzen van het Nederduitsch. Antw. 1824. 8°.

Raoux, A. G., Origine de la différence, par rapport à la langue, entre les provinces dites flamandes et celles dites wallonnes enz. Brux. 1825. 4°.

Visscher, L. G., Over het herstel en de invoering der Nederlandsche Taal (in de Zuidel. Prov.). Bruss. 1825. 8°.

Willems, J. F., De la langue Belgique, Lettre à S. van de Weyer. Brux. 1829. 8°.

Idées (Quelques) sur l'usage obligé de la langue dite nationale au royaume des Pays-Bas, par un Belge, ami de la justice et de la vérité [J. Defrenne]. Brux. 1829. 8°.

Jonghe, J. de, Iets over de volksbeschaving, en een woord over de Vlaemsche tael. Brugge, (1832). 8°.

Beslissing der Koninglyke Commissie wegens de geschilpunten in het schryven der Nederduitsche Tael, en uittreksel van het daerover ingeleverde verslag. Gent, 1839. 8°.

Goethals, L., Quelques réflexions sur le pétitionnement en faveur de la Langue Flamande. Brux. 1841. 8°.

Verslag over de Verhandelingen, ingekomen bij het Staetsbestuur van België, ten gevolge der Taelkundige Prijsvraeg, voorgesteld bij Kon. Besluit van 6 Sept. 1836, uitgeg. op last der Comm. om dezelve te beoordeelen, uitg. door J. H. Bormans. Gent, 1841. 8°.

Willems, J. F., Brief aan Bormans over de tweeklanken ij en uu. Gent, 1841. 8°.

Snellaert, F. A., Taelcongres en Vlaemsch feest, gehouden te Gent, d. 23 en 24 October 1841. Gent, 1842. 8°.

Kerckhoven, P. F. van, Vlaemsch Taelverbond, volledige beschryving der Algem. Letterk. Vergadering en van het daarop volgende Feest, gehouden te Brussel, 11 Febr. 1844. Antw. 1844. 8°.

Vandenhoven, H., [Delecourt], La Langue Flamande, son passé et son avenir. Projet d'une orthographe commune aux peuples des Pays-Bas et de la Basse-Allemagne; avec une Carte des divers territoires où l'on parle le Nederduitsch. Brux. 1844. 8°.

Lebrocquy, P., La grande question de l'orthographe flamande réduite à de petites proportions. Brux. 1844. 8°.

Discussions à la Chambre des Représentants du Royaume de Belgique sur l'Orthographe Flamande, et autres pièces à ce sujet, avec des notes et des éclaircissements, [door J. F. Willems]. Gand, 1844. 8°.

Conscience, H., De Sleutel der gezuiverde Spelling, goedgekeurd door Koninglyk Besluit van 1 Jan. 1844. Antw. (1844). pl°.

Lebrocquy, P., Analogies Linguistiques. Du Flamand dans ses rapports avec les autres idiômes d'origine Teutonique. Brux. 1845. 8°.

Vandervoort, M. J. T., Verslag over de grondbeginselen van het Vlaemsch Taelverbond, gedaen namens het Nederduitsch Tael- en Letterk. Genootschap van Brussel. Bruss. 1845. 8°.

De Laet, J. A., De Vlaemsche beweging. Een antwoord aen de *Revue Nationale.* Antw. 1845. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Wat zij waren. — Wat wij zijn. — Een woord over den toestand onzer vaderlandsche letterkunde. Antw. 1846. 8°.

—— Z. of S. Twee brieven aan J. W. Wolf. Bruss. 1846. 8°.

Snellaert, F. A., Wael en Vlaming. Gent, 1847. 8°.

Kerckhoven, P. F. van, De Vlaemsche beweging. Een woord aen het publiek en aen de Vlaemsche schryvers. Antw. 1847. 8°.

Verzameling der stukken uitgeg. t. inrigting van een algemeen petitionnement tot het terug eischen der Vlaemsche taelregten, 1849—50. Bruss. 1850. 4°.

Vandervoort, M., Redevoering over de noodzakelykheid om de tael den vreemdelingen nuttig te maken, met aenwyzing der middelen, welke daertoe aen te wenden zyn. Bruss. 1852. 8°.

Rees, O. van, De Vlaamsche beweging. Utr. 1853. 8°.

Hoffmann von Fallersleben, H., De Vlaemsche beweging; met een voorwoord van A. de Jager. Rotterd. 1856. 8°.

Coussemaker, E. de, Délimitation du Flamand et du Français dans le Nord de la France; avec une Carte. Dunk. 1857. 8°.

Oetker, F., De Vlaemsche taelstrijd, vertaeld d. J. M. Dautzenberg. Gent, 1857. 8°.

—— Le mouvement Flamand (De Vlaemsche Taelstryd). Traduit de l'allemand. Tournai, 1858. 8°.

Waarheid (De) over de Vlaemsche beweging. Brieven van eenen ouden staetsman [Jul. de Geyter) aen eenen jongen Gentenaer. Gent, 1858. 8°.

Commissie (Vlaemsche). Instelling, beraedslagingen, verslag, officiëele oorkonden, onder toezigt van leden der Commissie uitgegeven. Bruss. 1859. 8°.

Heremans, J. F. J., Over het wenschelyke van eene eenparige spelling onzer taal in Noord- en Zuid-Nederland. Redevoering enz. Gent, 1861. 8°.

Vlaemsch (Het) in de Kamer der volksvertegenwoordigers. Zitting van 3 en 4 Dec. 1861. Gent, (1861). 8°.
Uitgave v. h. Willems-Fonds N°. 40.

Laet, J. A, de, Vlaamsche zaak. Verslag [in de Kamer van Volksvertegenwoordigers] namens de Commissie van vertoogen. Antw. 1866. 8°.

Mouvement (Le) Flamand. Lettre à propos du Xe Congrès de langue et de littérature Néerlandaises. [door D. Hartevelt]. Leide, 1868. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Du Pan-Germanisme et de ses influences sur la littérature flamande. Brux. 1868. 8°.

Maere-Limnander, De, Question Flamande. Discours prononcé à la Chambre des représentants. Gand, 1869. 8°.

Beers, J. van, Het Vlaamsch en het onderwijs. Redevoering. Antw. 1876. 8°.

Hansen, C. J., Platduitsch en Nederlandsch of het Nederduitsch en de Dietsche beweging. (Met proefstukken). Antw. 1878. 8°.

Obrie, J„ De Nederlandsche rechtstaal. Voordracht gehouden in de Vlaamsche Conferentie der Balie van Gent. Gent, 1880. 8°.

Bepalingen (Wettelijke) over het gebruik en onderwijs der Nederlandsche taal in Belgie. Gent, 1882. 8°.
Uitgave v. h. Willems-Fonds. N°. 99.

LEVENSBESCHRIJVINGEN, LEVENSBIJZONDERHEDEN, enz. VAN NEDERLANDSCHE EN BELGISCHE GELEERDEN, DICHTERS EN PROZASCHRIJVERS.

Leerredenen (Bevestigings-, Intrede- en Afscheids-), Kerkelijke Jubilé's en Gedachtenisreden in den vorm van *leerredenen* = Zie de Afd.: *Welsprekendheid, afzonderl. leerredenen.* — **Gedichten** aan bijzondere personen, Verjaar- en Bruilofstdichten en Lijkdichten = Zie de Afd.: *Gelegenheidsgedichten.* — **Levensschetsen** van Staatslieden, Zee- en Krijgshelden en **Genealogien** = Zie de Afd.: *Geschiedenis.*

ALGEMEENE WERKEN.

Prijsverhandeling over de vereischten in een levensbeschrijving der dichteren, [door J. Vereul] uitg. d. h. Genootsch.: *Kunst wordt door arbeid verkregen.* Leyd. 1790. 8°.

Miraeus, A., Elogia illvstrivm Belgii scriptor., qui vel Ecclesiam Dei propugnarunt, vel disciplinas illustrarunt. Centvria decadibus distincta. Antv. 1602. 8°.

Sweertius, F., Athenae Belgicae, s. Nomenclator Infer. German. scriptorum, qui disciplinas, philologicas, philosophicas, theologicas, juridicas, medicas et musicas illustrarunt, enz. Acc. eod. auct. XVII eiusd. Infer. Germ. provinc. nec non praecipuar. orbis bibliothecarum et academiarum descriptio. Antv. 1628. fol.

Pars, A., Index Batavicus, of Naamrol van de Batavise en Hollandse schrijvers; van Julius Caesar af tot dese tijden toe. Met afbeeldsels. Leid. 1701. 4°.

Bidloo, L., Panpoëticon Batavum, Kabinet waar in de afbeeldingen van voornaame Nederl. dichteren, versameld en konstig geschilderdt door Arn. van Halen, en onder uytbreyding en aanmerkingen over de Hollandsche rymkonst geopendt. Amsterd. 1720. 4°.

Foppens, J. F., Bibliotheca Belgica, sive virorum in Belgio vita scriptisque illustrium, catalogus, librorumque nomenclatura, usque ad ann. 1680. Brux. 1739. 2 dln. M. portretten. 4°.

Paquot, J. N., Mémoires pour servir à l'Histoire littéraire des XVII Provinces des Pays-Bas, de la Principauté de Liège et de quelques contrées voisines. Louv. 1765—70. 3 dln. fol.

Leven der Nederlandsche dichteren en dichteressen, uitg. door het Genootsch.: *Kunst wordt door arbeid verkregen.* Leyd. 1782. dl. I. 8°.

Niet verder verschenen. Dit deel bevat levensbeschrijvingen van Ph. van Marnix door J. Prins, S. Feytama en A Hoogvliet door J. de Kruyff. Met portretten.

Vitae aliquot excellentium Batavorum enz. [Door P. Hofman Peerlkamp]. Harl. 1806. 8°.

Parnasvs Latino-Belgicus, s. pleriqve e poëtis Belgii Latinis, epigrammate atqve adnott. illustr. a J. H. Hoeufft. Amst. 1819. 8°.

Peerlkamp, P. **Hofman**, Liber de vita, doctrina et facultate Nederlandorum, qui Carmina Latina composuerunt. Ed. alt. emend. et aucta. Harl. 1838. 8°.

De 1e druk verscheen in 1822 onder de werken van de Koninkl. Akademie te Brussel.

Geysbeek, P. G. **Witsen**, Biographisch, anthologisch, kritisch Woordenboek d. Nederlandsche dichters. Amst. 1821—27. 6 dln. 8°.

Met 74 ingevoegde portretten, gegraveerd en in zwarte kunst, in fol., 4°. en 8°.

Aa, A. J. **van der**, Nieuw biografiesch, anthologiesch en kritiesch woordenboek van Nederl. dichters, onder medewerking van J. T. Bodel Nyenhuis, I. da Costa, H. O. Feith, J. van Harderwijk, A. J. Lesturgeon, G. D. J. Schotel e. a. Uitmakende tevens een vervolg op Witsen Geysbeek's Woordenboek der Nederl. dichters. Nieuwe [titel] uitg. Met eene [nieuwe] voorreden van J. A. Alberdingk Thym. Amst. 1864. 3 dln. 8°.

Met portret van W. Bilderdijk.

Otto, F., Die Gesammtliteratur Niederlands, oder Leben und Wirken d. holländischen Schriftsteller, seit dem 13en Jahrhundert bis auf unsere Zeit. Hildburgh. 1838. 8°.

Kampen, N. G. **van**, Levens van beroemde Nederlanders, sedert het midden der 16e eeuw. Uit echte stukken opgemaakt. Haarl. 1838. 2 dln. 8°.

Glasius, B., Godgeleerd Nederland. Biographisch woordenboek van Nederlandsche godgeleerden. 's Hertogenb. 1852—56. 3 dln. 8°.

Met bijvoegingen en verbeteringen in handschrift.

Levensberichten der afgestorvene Leden van de *Maatschappij der Nederlandsche letterkunde*, 1864—83. Leid. 1864—83. 20 dln. 8°.

De levensberichten tot 1863 zijn opgenomen in de Handelingen der Maatschappij. — In het Register achter dezen Catalogus zullen alle door de Maatschappij uitgegeven Levensberichten vermeld worden.

Huberts, W. J. A., W. A. **Elberts** en F. Jos. P. **van den Branden**, Biographisch Woordenboek der Noord- en Zuid-Nederlandsche letterkunde. Dev. 1878. 8°.

LEVENSBESCHRIJVINGEN enz. VAN BIJZONDERE PERSONEN.

(ALPHABETISCH GERANGSCHIKT).

Schoepperlin, J. F., De Rudolphi Agricolae Frisii in elegantiores litteras promeritis enz. Jen. 1753. 4°.

Wurm, C. F., Studien in den Archiven von Braunschweig, Bremen, Haag... und Wolfenbüttel, über die Lebensschicksale des Foppius van Aitzema... und über den Nachlass des Leo van Aitzema enz. Hamb. 1854. 4°.

Schotel, G. D. J., Leven, gedrukte werken en handschriften van Corn. van Alkemade en P. van der Schelling. Breda, 1833. 8°.

Clarisse, J., Over Hieronymus van Alphen, als dichter en kinder-dichter. Rott. 1836. 8°.

Koenen, H. J., Hieronymus van Alphen, als christen, als letterkundige en staatsman. Amst. 1844. 8°.

Drakenborch, A., Oratio funebris in obitum H. S. van Alphen. Traj. ad Rhen. 1743. 4°.

Roessingh, P. H., Jacobus Alting, een bijbelsch godgeleerde uit het midden der 17e eeuw. Gron. 1864. 8°.

Lesturgeon, A. L., 1567—1867. Menso Alting, de eerste hervormer in Drenthe herdacht. Met historische aanteekeningen. Koev. 1867. 8°.

Evertsz, U. A., Woord ter herinnering aan H. Amersfoordt enz. Work. 1843. 8°.

Ampzing, S., Eer-verdedigingе sijns persoons, ende ampts, tegens verscheyde onbekende Amsterdamsche pasquil-dichters, enz. Haerl. 1629. 4°.

Tirion, C., Lijkreden over Joh. Andries. Utr. 1706. 4°.

Bertius, P., Oratio in obitum Jac. Arminii. Lugd. Batav. 1609. 4°.

Brandt, C., Historia vitae J. Arminii, enz. Acc. H. Grotii et D. Baudii in Arminii obitum Epicedia. Amst. 1724. 8°.

Stolker, A., Gedachtenis van Jac. Arminius, bij de 200ste verjaring van zijnen dood... Met aanteekeningen. Leyd. 1809. 8°.

Mémoire (A la) de Jean Pierre van der Auwera. Brux. 1881. 8°.

Baart de la Faille, J., Hulde aan de nagedachtenis van Gerbr. Bakker. Groning. 1828. M. portr. 8°.

— **Proeve** van navolging [door F. C. C. Tydeman]. Leyd. 1829. 8°.
Over de letterdieverij gepleegd door J. Baart de la Faille in de bovengen. Lofrede aan de Lofrede op H. Schultens door J. Kantelaar.

Bakhuizen van den Brink, R. C., Rede ter nagedachtenis van J. Bake. Vermeerderd met toespraken van G. Groen van Prinsterer, J. Bake, J. Geel en R. C. Bakhuizen van den Brink. Amst. 1865. 8°.

Bast, A. de, Nécrologie biographique de M. J. de Bast enz. Gand, 1836. Met portr. 8°.

Heusde, Ph. W. van, Herinneringen aan W. H. de Beaufort. Utr. 1830. 8°.

Bekker (Balthasar) in Franeker. Een portret uit de 17e eeuw [door E. J. Diest Lorgion]. Gron. 1848. 8°.

Linde, A. van der, Balthasar Bekker. Bibliografie. 's Gravenh. 1869. 8°.

Ockerse, W. A. en **A. Kleyn** geb. **Ockerse**, Gedenkzuil op het graf van J. Bellamy. Haarl. 1812. 8°.
Met Silhouetten van Bellamy en Francina Baane.

Dyserinck, Joh., Ter nagedachtenis van Jacobus Bellamy. Middelb. 1881. 8°.

Kappeyne van de Coppello, J., Prolusio scholastica... in memoriam A. van Bemmelen. Hag. Com. 1822. 8°.

Loosjes, Pzn., A., De geest der geschriften van J. le Francq van Berkhey, in zamenspraken van Dichtlief en Gloorroos met hunne kinderen. Haarl. 1813. Met portr. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, (Eene uitgebreide verzameling van stukken, gedrukt en in HS. voor en tegen) en den Poetischen Snapper. 1778. 4°.

—— (Eene dergelijke verzameling van stukken in dicht en in proza van, vóór en tegen) 1783—89. 8°.

Kuypers, G., Memoria M. Bertlingii. (Gron. 1760?) 8°.

Herinnering aan den Maaltijd van 11 September 1878 ter eere van Dr. L. R. Beynen. ('s Gravenh. 1878). fol.

Vrienden (Voor de) en betrekkingen van wijlen Vrouwe L. S. B. [Bilderdijk gen. van Teisterbant] [door H. W. Tydeman] z. p. (1831). 8°.

Herinneringen aan Bilderdijk door V. H[almael?] Z. p. e. j (1832). 8°.

[Wap, J. J. F.], Mr. Cornelis Felix van Maanen en Mr. Willem Bilderdijk. Eene Historische bijdrage. Grave. 1840. 8°.

Costa, I. da, Bilderdijk herdacht in eene redevoering. Haarl. 1856. 8°.

—— De mensch en de dichter W. Bilderdijk; eene bijdrage tot de kennis van zijn leven, karakter en schriften. Met portr. Haarl. 1859. 8°.

Koenen, H. J., Over de verdiensten van Bilderdijk ten aanzien van de beoefening onzer taal. 's Hertogenb. 1860. 8°.

Gedenksteenplaatsing te 's Gravenhage, 26 Maart 1867, in den voorgevel van het huis waar van 1786—1795 gewoond heeft W. Bilderdijk. Toespraak [v. J. J. F. Wap] en dichthulde [v. J. van Lennep], het voor de vuist gesprokene door M. de Vries, J. W. Brouwers, J. A. Alberdingk Thym, W. J. Hofdijk, A. Capadose en H. J. Koenen enz. 's Gravenh. 1867. gr. 8°.

Smiets, M., Bilderdijk. Letterkundige voordracht. enz. Antw. 1868. 8°.

Bilderdijk's (W.) Eerste huwelijk, naar zijne briefwisseling met vrouw en dochter (1784—1807), medegedeeld door zijn aangehuwden kleinzoon J. C. ten Brummeler Andriesse. Leid. 1873. Met portr. 8°.

Moltzer, H. E., Bilderdijk en het Nederlandsche volk. Aan wien de schuld der verwijdering? Toespraak. Gron. 1873. 8°..

Wap, J. J. F., Bilderdijk. Eene bijdrage tot zijn leven en werken. Leid. 1874. 8°.
Met portret, wapens, facsimiles, enz.
Hierbij het oorspronkelijke H. S. van het in dit boek (blz. 139) voor het eerst uitgegeven vierregelig versje van Bilderdijk.

Mededeeling uit de Bilderdijkiana van A. D. Schinkel. [door A. de Jager] Z. pl. 1863. 8°.

Bilderdijk, W. (Eene verzameling van brieven in H. S., afzonderlijke afdrukken, courantenartikelen, brochures, enz. betreffende). 25 stn. Een bd. 8°.

Stukken (Echte) betreffende de uitzetting van Mr. W. Bilderdijk in Maart 1795. [Door W. Bilderdijk]. (Leid.). 1821. 8°.

Lijst der werken uitgegeven door of met bijdragen voorzien van... W. Bilderdijk en K. W. Bilderdijk, chronologisch; en Register der stukken in die werken voorkomende, alphabetisch gerangschikt. Met eene voorrede en aanteek. van den schrijver, [E. L. Glinderman]. Amst. 1833. 8°.

Pan, J., Aanwijzing der oude en nieuwe dichters, door W. en K. W. Bilderdijk overgebragt of nagevolgd, met aanteekeningen. Amst. 1839. 8°.

[——] Nalezing op de aanwijzing der oude en nieuwere dichters, door W. Bilderdijk en K. W. Bilderdijk overgebragt of nagevolgd. Z. pl. 1855. 8°.

Bibliotheek Abr. de Vries.— Beschrijving van... een geheel buitengewoon ex. van Bilderdijk's werken. Amsterd. en Haarl. 1864. 8°.

Baudet, P. J. H., Leven en werken van W. Jansz. Blaeu. Met portr. en platen. Utr. 1871. 8°.
Uitgeg. door het Prov. Utrechtsch Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Aandenken (Een) aan H. T. de Blaauw [door E. Laurillard]. Leyd. 1858. 8°.

Schultens, A., Oratio acad. in memoriam H. Boerhaavii enz. Lugd. Bat. 1738. 4°.

Boogaard, J. A., Toespraak bij de plechtige onthulling van het standbeeld van Boerhave. (Leid. 1872). 8°.

Gleichman, J. G., Het leven van Mr. A. Bogaers (1795—1870), op verlangen zijner dochter uit zijne nagelaten papieren geschetst. (Amst.) 1875. 8°.

Tuuk, H. Edema van der, Johannes Bogerman. Acad. proefschr. Gron. 1868. M. portr. 8°.

Susanna, J. A., Levensschets van H. Boie... benevens eenige door hem geschrevene brieven. Amst. 1834. Met portr. 8°.

Allard, H. J., »Een genie" en »Slechte manieren in de letterkunde" of de Fransche en Hollandsche Victor Hugo voor dezelfde rechtbank. 's Hertogenb. 1873. 8°.
Brochure tegen Ch. Boissevain's artikelen in de Gids.

Breggen, Cz. F. van der, Memoria And. Bonn. Amstel. 1819. 4°.

Hall, M. C. van, Mr. Jan Bondt, en diens vader Mr. Nicolaus Bondt, herinnerd. Z. p. of j. (1845). 8°.

Borger (Elias Annes), zijn leven en zijne dichtvruchten. Met portr. Amst. (1850). 8°.

Bijzonderheden omtrent de jeugd enz. van... E. A. Borger. Leeuw. 1842. 8°.

Peerlkamp, P. Hofman, Oratio de vita E. A. Borgeri. Z. p. 1821. 4°.

Palm, J. H. van der, en H. Tollens Cz., De nagedachtenis van E. A. Borger... gevierd, enz. Leyd. 1821. 8°.

Tichler, J., Iets over Borger's kanselwelsprekendheid. Amst. 1835. 8°.

Bosscha, H., Memoria H. de Bosch... et Carmen de inventae typograph. laude Kostero Harlemensi... asserta. Amst. 1817. 4°.

Lennep, D. J. van, Lofrede op Jer. de Bosch. U. h. Latijn door C. W. Westerbaen. Met aanteekeningen van J. de Vries. Z. pl. 1820. Met portr. 8°.

Kist, E., Lofrede op P. van Braam. Dordr. 1818. 8°.
Met portret in silhouet.

Haes, J. de, Het leven van Geeraert Brandt. Hierby komen, behalven de lof- en lijkdichten... eenige brieven van vernaemde mannen aen hem, en eene verhandeling over de geveinstheit door hem geschreven. 's Gravenh. 1740. 4°.

Loeff, G. M. C., De Nederlandsche Kerkgeschiedschrijver Geeraardt Brandt. Acad. proefschr. Utr. 1864. 8°.

Emigratie (Mijne) in Duitschland, Engeland en Ierland... 1799—1802... [door C. J. de Brauw]. Met eene plaat. Utr. 1837. 8°.

Brink, J. ten, Gerbrand Adriaensen Brederoô. Historisch-aesthetische studie van het Nederl. blijspel der 17e eeuw. Utr. 1859. 8°.

Suringar, G. C. B., In obitu J. C. Broers. Lugd. Bat. et Amstel. 1848. 8°.

Steenmeyer, J., Wilhelm Broes, in leven, karakter, werkzaamheid geschetst. Arnh. 1858. 8°.

Bell, F. W. B. van, Woord ter nagedachtenis van... Alef Brown. Leyd. 1856. 8°.

Moll, W., Johannes Brugman en het godsdienstig leven onzer vaderen in de 15e eeuw, grootendeels volgens handschriften geschetst. Amst. 1854. 2 dln. M. pl. 8°.
Het register is bewerkt door J. G. R. Acquoy.

Conrad, F. W., Leven en verdiensten van Chr. Brunings, met een voorberigt van J. H. van der Palm. 's Gravenh. 1827. 4°.

Buchel, H. E. van, (Copie van het testament, in d. 20 Sept. 1579, en alle verdere stukken daartoe behoorende, van) Utr. 1795. 8°.

Producten ende Bewyzen in de zaak tusschen Dina van Woudenberg als eissre in cas van Defloratie, contra Petrus Burmannus Professor in de Academie te Utrecht. (Rotterd. 1712). 4°.

Signa diagnostica B[urmann]ianae rabiei. Z. pl. en j. 4°.
Uit de eerste helft der XVIIIde Eeuw.

Leeuwen, J. van, Herinnering aan Ulbe Aylva van Burmania. Work. 1848. 8°.

Notice biographique sur P. J. de Bye. La Haye, 1837. 8°.

Philipse, J. H., Oratio de Corn. Bynkershoekio jurisconsulto egregio. Gron. 1823. 4°.

Numan, O. W. Star, Cornelis van Bynkershoek, zijn leven en zijne geschriften. Leid. 1869. 8°.

Gedachtenisse (Ter) van J. F. van Beeck Calkoen enz. [door J. Heringa]. Utr. 1813. 8°.

Mulder, J., Oratio de meritis P. Camperi in anatomiam comparatam enz. Gron. 1808. 4°.

Lennep, D. J. van, Gedachtenis-rede op J. P. van Cappelle. Amst. 1830. 8°.

Calkoen, J. M. Assink, Georgii Cassandri vita. Amst. 1859. 8°.

Alsche, A. G. C., De Jacobo Catsio enz. Lugd. Batav. 1828. 8°.

Spies, J. W., Jacob Cats. Eene voorlezing. 's Gravenh. 1840. 8°.

Stoppelaar, J. H. de, Jacob Cats te Middelburg, 1603—1623 en zijn huis aldaar, enz. Middelb. 1860. 8°.

Feestviering bij de ontsluijering van het standbeeld van Jacob Cats, opgerigt te Brouwershaven. Met afb. Amst. 1830. 8°.

Museum Catsianum. Verzameling van W. C. M. de Jonge van Ellemeet, 1839—70, [door W. C. M. de Jonge van Ellemeet]. Utr. 1870. gr. 4°.

W. C. M., Sur la mort de M. Sam. de Chaufepié, décédé 19 Dec. 1807. Z. p. 8°.

Hengel, W. A. van, Toespraak bij het graf van J. Clarisse. Leyd. (1846). 8°.

Bouman, H., Memoria J. Clarisse theologi. Traj. ad Rhen. 1850. 8°.

Senden, G. H. van, De nagedachtenis van Th. A. Clarisse plegtig gevierd. Gron. 1828. 8°.

Kreenen, J. J., Memoria [W. C. L.] Clarissii. Z. p. e. j. (1845). 8°.

Éloge historique de... Jean le Clerc enz. tiré de la Bibliothèque raisonnée, mais revû et augmenté enz. [door J. Barbeyrac]. Amst. 1736. Met portr. 8°.

Costa, Is. da, Herinneringen uit het leven en den omgang van Willem de Clercq. Amst. 1850. 8°.

Clercq (Willem de), Naar zijn dagboek, 1811—1844, [bewerkt door A. Pierson en uitgegeven door D. de Clercq]. Haarl. (c. 1870). 2 dln. Met portr. 8°.

Bosscha, J., Willem de Clercq herdacht. 's Gravenh. 1874. 8°.

Wetstenius, J. J., Oratio funebris in obitum J. Clerici. Amst. 1736. 4°.

Hoeven, A. des Amorie van der, De Joanne Clerico et Phil. a Limborch dissert. II; adhib. Epistolis aliisq. script. inedit. scrips. atque eruditor. viror. Epist. nunc prim. edit. Amst. 1843. 8°.

Gorkom, G. van, De Joanne Coccejo. S. Codicis interprete. Traj. ad Rhen. 1856. 8°.

Flier, A. van der, De Johanne Coccejo, anti-scholastico. Traj. ad Rhen. 1859. 8°.

Fijnje, J. G. W., Levensberigt van F. W. Conrad, enz. en eene bijdrage tot de geschiedenis van den waterstaat van zijn' tijd. 's Gravenh. 1870. Met portr. 4°.

Pol de Mont, K. M., Hendrik Conscience, zijn leven en zijne werken. Met twee autografen van Conscience, zijn portret in eene ets, voorstellende het hoofd des dooden door P. Verhaert. Haarl. 1883. 8°.

Conscience-Album. — Noord-Nederland aan Hendrik Conscience. 25 September 1881. (Amst. 1881). 8°.

Rogge, H. C., C. Jz. Coolhaas. De voorlooper van Arminius en der Remonstranten. Amst. 1856—58. 2 dln. 8°.

Brink, J. ten, De Diderico Volckertsen Coornhert scriptore ethico. Pars I. Traj. ad Rhen. 1860. 8°.

—— Dirck Volckertsen Coornhert en zijne Wellevenskunst. Historisch-ethische studie. Amst. 1860. Met portr. 8°.

Koenen, H. J., Over Is. Da Costa, als Christen-godgeleerde. Amst. 1861. 8°.

Oosterzee, J. J. van, Iets over da Costa. 2e druk. Rotterd. 1861. 8°.

Pierson, A., Isaac da Costa, Eene gedenkrede. Haarl. 1865. gr. 8°.

Hoogstraten, P. F. Th. van, Da Costa. Eene studie. Breda, 1875. 8°.

Allard, H. J., Pater Adrianus Cosijns, S. J. Een historisch-letterkundige schets, enz. Met genealog. tabellen. Vermeerderde uitgave. Amst. 1873. 8°.

Telting, A., Leven van J. W. de Crane. Work. 1855. 8°.

Lennep, D. J. van, Parentalia in honorem ac memoriam H. C. Cras, enz. pio carmine celebrata. Amst. 1820. 4°.

Kemper, J. M., Memoria H. C. Crassii enz. Amst. 1825. 4°.

Schull, P. S., Herinnering aan... J. B. Crol enz. Dordr. 1823. 8°.

Hall, M. C. van, Ter nagedachtenis van A. J. Cuperus. Amst. 1831. 8°.

Bosscha, P., Oratio de Gisberto Cupero. Davent. 1816. 4°.

—— Opgave en beschrijving van de handschriften nagelaten door G. Cuperus. Voorafgegaan door eene levensschets. Dev. 1842. 8°.

Haar, H. ter, Spec. hist.-theolog., Petri Datheni vitam exhibens. Accedit brevis de ejus scriptis, indole ac meritis disquisitio. Traj. ad Rhen. 1858. 8°.

Jansen, H. Q., Petrus Dathenus. Een blik op zijne laatste levensjaren, vooral op zijne twistzaak met Oranje, enz. Delft, 1872. 8°.

Notice sur la vie et les ouvrages de J. L. David. Par. 1824. Met portr. 8°.

Doornik, J. E., en **J. Kinker,** J. H. Deiman gedacht in eene redevoering en in een dichtstuk. Amst. 1808. 8°.
Met portret van Deiman op den titel.

Vries, J. de, Jeremias de Dekker. Amst. 1807. Met portr. 8°.

Verhoeven, P. F. Timmers, Over de verdiensten van Jeremias de Decker. Dordr. 1834. 8°.

Snyers, J. A., en **L. Bonnier-Hellyer,** Redevoeringen gehouden bij... het overlyden van... F. J. L. Delin en J. F. van de Gaer. [Nederd. en Fr.]. Antw. 1821. 8°.

Meerbeeck, P. J. van, Recherches historiques et critiques sur la vie et les ouvrages de Rembert Dodoens (Dodonaeus)... Orné du portrait, facsim. de sa signature et de la représentation de son tombeau. Mal. 1841. 8°.

Herinneringen aan D. Donker Hz. enz. [uitgegeven door B. van Geuns en J. Groot]. Zaand. 1841. 8°.

Goeje, M. J. de, Biographie de Reinhart Dozy. Traduite du Hollandais par V. Chauvin. Avec portrait. Leid. 1883. 8°.

Schacht, J. Oosterdijk, Oratio funebris in obitum A. Drakenborch enz. Ultr. 1748. 4°.

Munniks, J., Levensschets van P. Driessen. Gron. 1829. Met portr. 8°.

Wiarda, J., Huibert Duifhuis, de prediker van St. Jacob. Amst. 1858. 8°.

Bisschop, W., Justus van Effen geschetst in zijn leven en werken. Bijdrage tot de geschiedenis der letterkunde in de 18e eeuw. Utr. 1859. 8°.
Uitg. door het Prov. Utr. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Scheltema, C. S. Adama van, Hulde aan W. Egeling, stichter d. Nederl. Vereeniging t. afschaffing van sterken drank. Haarl. 1858. M. portr. 8°.

Leeuwen, J. van, Hulde aan Eise Eisinga. Work. 1847. 8°.

Limborch, Ph. van, Leven van Simon Episcopius. Amst. 1693. 4°.

Butler, C., The life of Erasmus, with historical remarks on the state of literature between the tenth and sixteenth centuries. Lond. 1825. 8°.

Martin, H., Erasmus en zijn tijd. Historische schets. Amst. 1870. 8°.

Glasius, B., Verhandeling over Erasmus als Nederlandsch kerkhervormer. 's Gravenh. 1850. 8°.

Woker, Ph., De Erasmi Rotterdami studiis irenicis. Paderb. 1872. 8°.

Spicilegium Autographorum, illustrantium rationem, quae intercessit Erasmo Roterodamo cum aulis et hominibus aeui sui praecipuis omnique republica. Lips. 1785. 4°.

Kan, J. B., Erasmiana. Acced. tabulae Erasmi testamentum et notarii publici testimonium photolithogr. reddita exhibentes. Roter. 1881. 4°.
Erasmiani Gymnasii programma litterarium.

Eyk, J. van, Antwoord aan den heer J. de Kruijff, op deszelfs Repliek, geplaatst in het Nieuws- en Advertentieblad, van d. 28 Aug. 1824, N°. 69. 's Gravenh. 1824. 8°.

Honert, THz. J. van den, Oratio de vita et obitu F. Fabricii. Lugd. Bat. 1738. 4°.

Reiffenberg, de, Quelques mots sur feu A. R. Falck. Brux. 1844. 8°.

Frijlink, H., Arend Fokke Simonsz. Zijn leven, denken en werken. Uit echte bronnen verzameld en uitgegeven. Amst. 1884. 8°.

Evers, J. W. Staats, Johannes Fontanus, Arnhem's eerste predikant en zijn tijd (1577—1615). Arnh. 1882. 8°.

Fijne (Paschier de) naar zijn leven en schriften. Uit gedrukte en ongedrukte stukken [d. J. van Vloten]. Met portr. en facsim. 's Hertogenb. 1853. 8°.

Muurling, W., De Wesseli Gansfortii cum vita, tum meritis in praeparanda sacrorum emendatione in Belgio Septentrionali. Pars I. Traj. ad Rhen. 1831. 8°.

Groot, P. Hofstede de, Johan Wessel Ganzevoort, op het 9e halve eeuwfeest zijner geboorte herdacht. Met portr. Gron. 1871. 8°.

Bleuland, J., Oratio in memoriam H. D. Gaubii. Harderv. 1792. 4°.

Koning, W. A., De Gerardi Zutphaniensis vita, scriptis et meritis. Traj. ad Rhen. 1858. 8°.

Levens-schets van S. J. van Geuns Mz. Haarl. 1795. 8°.

Gedachtenis (Ter) van Professor van Gilse [door S. Muller]. Z. p. e. j. (1859) 8°.
Bijlage tot het Verslag der Alg. Doopsg. Societeit.

Veth, P. J., Het leven van J. van Gilse. Amst. 1861. 8°.

Roodhuyzen Jr., H., Het leven van Guilhelmus Gnapheus, een der eerste hervormers in Nederland. Amst. 1858. 8°.

Brink, B. ten, Levensbeschrijving van Rijklof Michaël van Goens. Utr. 1869. 8°.
Uitg. door het Prov. Utr. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Lotze, J. A., Egberti Joannis Grevii laudatio. Lugd. Batav. 1815. 8°.

Wal, J. de, Levensschets van S. Gratama. Leid. 1858. 8°.

Stuart, M. Cohen, In memoriam. G. Groen van Prinsterer. Notice biographique. Utr. 1876. 8°.

Graf (Bij het) van Mr. G. Groen van Prinsterer, 23 Mei 1876. [Uitg. door J. H. Gunning Jr.]. Amst. 1876. M. portr. 8°.

Peetsold, J. H. en **P. J. de Bosson**, Hulde aan de nagedachtenis van A. P. van Groningen. Dordr. 1862. 8°.

Brandt, C., Historie van het leven des heeren Hugo de Groot... tot den aanvang van zyn gezantschap wegens de... kroone van Zweden aan 't Hof van Vrankryk... en vervolgt tot zyn doodt door A. van Cattenburgh. Met een Aanhangsel der zelve Historie enz. 2e dr. Met portr. Dordr. 1732. fol.

Karakter (Het uitmuntend) en de zonderlinge lotgevallen van Hugo de Groot, herdagt bij de beschouwing van het slot Loevestein... Julij 1772 enz. [door J. Ploos van Amstel]. Amst. z. j. (c. 1775). 4°.

Leven (Het) van Hugo de Groot... met aanmerkingen, en... met twee juiste afbeeldingen van het koffer waarin de Groot zijne gevangenis ontkomen is enz. Amst. 1785. 8°.

—— van Hugo de Groot, uit echte stukken opgemaakt, versierd met twee juiste afbeeldingen van het koffer, enz. Z. pl. 1790. 8°.

Luden, H., Hugo Grotius nach seinen Schicksalen und Schriften dargestellt. Berlin, 1806. 8°.

—— Hugo de Groot, uit zijne lotgevallen en schriften. [Naar het Hoogd.]. Leeuw. 1830. 8°.

Butler, Ch., The life of Hugo Grotius: with brief minutes of the civil, ecclesiastical, and literary history of the Netherlands. Lond. 1826. 8°.

Vries, J. de, Hugo de Groot en Maria van Reigersbergen. Amst. 1827. 8°.

Hugonis Grotii... manes ab iniquis obtrectationibus vindicati. Acc. scriptorum eivs tvm editorvm tvm ineditorvm conspectus triplex. [Door P. A. Lehman]. Delph. Bat. 1727. 2 dln. Met portretten. 8°.

Cras, H. C., Oratio qua perfecti jurisconsulti forma in H. Grotio spectatur. Amst. 1766. 4°.

—— Laudatio H. Grotii. Amst. 1796. 8°.
Met een portr. van Grotius op den titel.

Lorgion, E. J. Diest, Het Catholicisme van Hugo de Groot. Gron. 1857. 8°.

Müller, Ph. L., Hugo Grotius als latijnsch dichter beschouwd. Haarl. 1867. 8°.

Wijnmalen, T. C. L., Hugo de Groot als verdediger des Christendoms beschouwd. Utr. 1869. 8°.

Rogge, H. C., Bibliotheca Grotiana. — Bibliographie der werken van Hugo de Groot, met opgave van alle uitgaven en vertalingen in systematische en chronologische orde [O. o. d. t.. Hug. Grotii operum descriptio bibliographica enz.] 's Gravenh. 1883. 1e Ged. 8°.

Catalogue de Manuscrits autographes du célèbre Hugo Grotius et de documents importants qui ont servi à la composition de ses ouvrages. Vente à la Haye le 15 Nov. 1864. 8°.
Met prijzen en namen der Koopers.

Groot, J. P. Cornets de, Levensschets van Mr. Pieter de Groot. 's Gravenh. 1847. Met portr. gr. 4°.

Reume, A. de, Notice sur B. J. F. C. Gyseleers—Thys. Archiviste de la ville de Malines. Brux. et Leipz. 1849. 8°.

Tienhoven, G. van, Un Dantista Olandese [J. C. Hacke van Mijnden]. Cenni biografici. Firenze, 1873. 8°.

Eekhoff, W., Voorlezing over het leven van J. H. Halbertsma en zijne verdiensten omtrent de geschiedenis, taal- en letterkunde, vooral van Friesland [Met aanteekeningen en bijlagen, benevens Herinneringen aan J. H. Halbertsma, van B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis]. Leeuw. 1869. 8°.

Blom, Ph. van, Dr. J. H. Halbertsma, foreare held for Fryske tael en Fryske sîn. — Foarlêzing, hâlden by 't ontbleatsjen fen de Earestien for Dr. J. H. Halbertsma. Apeld. 1879. 8°.

Wal, J. de, Levensberigt van Jac. van Hall. Leid. 1859. 8°.

Hall, M. C. van, Herinneringen, 1787—1815. Amst. 1867. 8°,

Boot, C. H. B., Het leven en de letterkundige verdiensten van M. C. van Hall. (Amst. 1858). 8°.

Eekhoff, W., Voorlezing over het leven van A. van Halmael Jr. en zijne verdiensten omtrent de geschiedenis en letterkunde van Friesland. Work. 1853. 8°.

Bake, J., Parentatio H. A. Hamakeri. Lugd. Batav. d. 15 Oct. 1835. 8°.

Juynbol, Th. G. J., Oratio de H. A. Hamakero enz. Gron. 1837. 4°.

Haren, O. Z. en W. van (Eene verzameling van stukken, gedrukt en in HS. over) Waaronder uittreksels en afzonderlijke afdrukken uit verschillende werken.

Halbertsma, J. H., Het geslacht der van Haren's. Fragmenten. Dev. 1829. 8°.

Huet, Cd. Busken, De Van Harens. Bat. 1875. 8°.

Nepveu, J. I. D., Bijdrage tot het leven van O. Z. van Haren. Utr. 1868. 8°.

Haren, O. Z. van, Derde deductie enz. ter zijner Noodwendige zuiveringe van de lasterlijke gerugten en imputatien, tegen hem verspreid en ingebragt, enz. Leeuw. 1762. fol.

Proceduren (Crimineele) enz. op en jegens O. Z. van Haren, met de sententien, enz. Amst. enz. Z. j. (c. 1763). fol.

Bruyloftspraatje, gehouden ter geleegenheid van zeeker voornaam huwelijk. Gron. enz. Z. j. (1737). 8°.
Hoogst waarschijnlijk op het huwelijk van Willem van Haren.

Mulder, G. J., Redevoering over P. O. C. Vorsselman de Heer. Utr. 1842. 8°.

Sloet tot Oldhuis, B. W. A. E., Levenschets ... van P. O. C. Vorsselman de Heer... Met bijlagen van J. F. L. Schröder, G. J. Mulder en... S. van Delden. Dev. 1843. Met portr. 8°.

Trieper, J. H.. Lofrede op Hidde Heeremiet, in leven Secretaris d. Maatsch. *Felix Meritis* Amst. 1823. Met portr. 8°.

Pool, J. C., Frederik van Heilo en zijn schriften. Amst. 1866. 8°.

Heldring, O. G., Leven en arbeid [Uitg. door L. Heldring]. Leid. 1881. Met portr. 8°.

Hulde toegebragt aan de nagedachtenis van J. F. Helmers, [door H. H. Klyn en B. Klyn, M. C. van Hall en G. J. Meyer]. Amst. 1815. 8°.

Crane, J. W. de, Bijzonderheden, de familie Hemsterhuis betreffende. Leid. 1827. 8°.

Tydeman, P. H., Proeve eener lofrede op Fr. Hemsterhuis. Leid. 1834. 12°.

Meyboom, L. S. P., De Franc. Hemsterhusii meritis in philosophiae loco de Deo hominisque cum Deo conjunctione explicando. Gron. 1840. 8°.

Ruever Groneman, S. A. J. de, Frans Hemsterhuis, de Nederlandsche wijsgeer, enz. Utr. 1867. 8°.

Ruhnkenius, D., Elogium Tib. Hemsterhusii. Ed. 2a cast. Cui duae R. Bentleji Epistolae ad Hemsterhusium accedunt. Lugd. Batav. 1789. 8°.

Bouman, H., J. Heringa Ezn., als voorstander van het vaderland en desz. heilzame instellingen, enz. Met aanteek. en bijvoegs. Utr. 1840. Met portr. 8°.

Herinnering aan J. Heringa Ez., door eenen zijner leerlingen [R. A. Soetbrood Piccardt]. Utr. 1840. 8°.

Waterman, I., Uitboezeming bij het graf van H. J. Hertzveld, in leven Opper-Rabbijn in het Synagogaal ressort van Overijssel en Drenthe enz. Amst. 1846. 8°.

Kist, N. C., Memoriam Heusdii cum discipulis recoluit. Lugd. Bat. 1839. 8°.

Hulde aan van Heusde, bij zijn graf hem toegebragt [door A. van Goudoever en H. J. Royaards] Z. p. e. j. (1839). 8°.

Royaards, H. J., Ph. W. van Heusde, geschetst als geschiedkundige en als paedagoog tot de godgeleerdheid. Utr. 1840. 8°.

Rovers, J. A. C., Wie was Philip Willem van Heusde? Eene vraag ten behoeve van belangstellende jonge menschen beantwoord. Met een voorrede van M. A. N. Rovers. Utr. 1875. 8°.

Vrolik, W., Levensschets van A. des Amorie van der Hoeven. M. portr. Amst. 1855. 4°.

Tideman, J., De hoogleeraar A. des Amorie van der Hoeven herdacht. Amst. 1856. 8°.

Nieuwenhuis, F. J. Domela, Leven en karakter van A. des Amorie van der Hoeven, gedeeltelijk uit onuitgegeven brieven en zijne schriftelijke nalatenschap beschreven. [Met naschrift]. Amst. 1859. 8°.

Quack, H. P. G., Martinus des Amorie van der Hoeven. Met portr. en facs. Amst. 1869. 8°.

Lulofs, J., Oratio funebris in obitum J. van den Honert THfilii. Lugd. Bat. 1758. 4°.

—— Lijkrede over... Johan van den Honert THzn... uitgesproken op 19... [Juni] 1758. U. h. Lat. vert. Leyd. 1758. 4°.

Brandt, G., Het Leeven van P. C. Hooft en de Lijkreeden. Met inleiding en aanteekeningen door J. C. Matthes. Gron. 1874. 8°.

Lijkreede over den Heer P. C. Hooft,... Uitgesprooken in de Schouwburg t'Amsteldam den 28en Mey, 1647 [door G. Brandt]. Z. p. 8°.
Fragment van een ander werk, gep. 135—160..

Doorenbos, W., Pieter Cornelisz. Hooft. Feestrede. (Met eene bijlage over de Warenaar). Amst. 1881. 8°.

Meyer, G. de, Gedachtenisrede aan... A. van der Hoop Jr. Rott. 1842. 8°.

Mees Az., G., Lambertus Hortensius van Montfoort als geschiedschrijver. Utr. 1836. 8°.
Uitgeg. door het Prov. Utr. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Cobet. C. G., In memoriam Iani Gerardi Hulleman Accedunt ea quae in ipso funere nomine Senatus Academici et facultatis litterarum et studiosorum dicta sunt. Lugd. Batav. 1862. 8°.

Vos, W. de, Leven en character van Allard Hulshoff. Amst. 1795. 8°.

Ridder, J. Herman de, Dr. T. C. R. Huydecoper. Een voorlezing. 2e druk. 's Gravenh. 1866. 8°.

Harting, P., Christiaan Huygens, in zijn leven en werken geschetst. Met portr. Gron. 1868. 8°.

Huygens, Const., De vita propria sermonum inter liberos ll. II. Primum ed. et annotat. illustr. P. Hofman Peerlkamp... Belgicis versib. adumbravit A. Loosjes Pfil. Harl. 1817. 8°.

—— Het leven van Const. Huygens, in gemeenzamen dichttrant voor zijne kinderen, door hem zelven beschreven. U. h. Latijn in dichtmaat overgebragt door A. Loosjes Pzn. M. portr. Haarl. 1821. 8°.

[**Schinkel, A. D.**], Bijdragen tot de kennis van het karakter van Const. Huygens, ontleend uit aanteekeningen wegens het beheer zijner goederen. 's Gravenh. 1842. 8°.

—— Nadere bijzonderheden betreffende Const. Huygens en zijne familie, alsmede eenige door hem vervaardigde doch onuitgegeven dichtstukjes. 's Gravenh. 1851—56. 2 stn. 8°.

Jorissen, Th., Constantin Huygens. Studiën. Dl. I. Arnh. 1871. 8°.

Opgave der handschriften van Constantyn en Christiaan Huygens, benevens die handschriften, welke tot hen betrekkelijk zijn en vóór weinige jaren onder derzelver nakomelingen nog berustende waren [door A. D. Schinkel]. 's Gravenh. 1840. 8°.

Burmannus Fz., F., Oratio funebris in obitum Guil. Irhovii. Traj. ad Rhen. 1760. 4°.

[**Jager, A. de**, In Memoriam, uitgegeven door zijne kinderen. Met portr. Rotterd. 1881]. fol.

Reddingius, G. Benthem, De vita, moribus et carminibus clariss. poet. Frisii Gisberti Jacobi F. Franeq. 1793. 4°.

Hulde aan Gysbertus Japiks bewezen, in de St. Martini kerk te Bolsward, 7 Julij 1823 [door J. H. Halbertsma]. Met de daarbij behoorende stukken, uitgeg. door de Commissie enz. Met portr. Bolsw. en Leeuw. 1824—27. 2 dln. 8°.

Blesdikius, N., Historia vitae, doctrinae, ac rerum gestarum Davidis Georgii haeresiarchae, enz. Nunc prim. prodit in lucem ex Musaeo J. Revii. Daventr. 1642. 8°.

Linde, A. van der, David Joris, Bibliografie. 's Gravenh. 1867. 8°.

Crane, J. W. de, Oratio de Vossiorum Iuniorumque familia, seculo praesert. XVII insigni eruditionis laude clara, optime de literis, ap. posteros etiam, merita. Gron. 1821. 4°.

—— Voorlezing over Franc. Junius enz. Work. 1836. 4°.

Scheltema, P., Diatribe in Hadr. Junii vitam, ingenium, familiam, merita literaria. Amst. 1836. 8°.
Met portret en wapen in kleuren.

Geer, P. van, Frederik Kaiser. Een woord van herinnering. Leid. 1872. 8°.

Kampen, (Nicolaas Godfried van) geschetst als mensch en geleerde [door D. J. W. van den Brink]. Leid. 1839. 8°.

Muller, S., Levens- en karakterschets van N. G. van Kampen. M. portr. Haarl. 1840. 8°.

Uitvaart (De) van N. G. van Kampen. (Amst. 1839). 8°.

Nagtglas, F., Jacobus Johannes de Kanter. Middelb. 1870. 8°.

Bax, C., Laudatio viri doct. J. Kappeyne van de Coppello enz. Hag. Com. 1833. 8°.

Royen, H. van, Bij de ter aarde bestelling van J. Kappeyne van de Coppello enz. 2 Mei 1833. ('s Gravenh. 1833). 8°.

Kappeyne van de Coppello, J., Memoria J. C. van der Kemp. Hag. Com. 1824. 8°.

Krom, H. J., Zegepraal der waarheid over het ongeloof, blijkbaar in de bekeering van J. Th. van der Kemp, enz. Zijnde een uittreksel uit zijn eigen dagregister. Dordr. 1801. 8°.

Siegenbeek, M., Memoria J. M. Kemperi enz. Lugd. Batav. 1824. 8°.

Palm, J. H. van der, Eloge funèbre de J. M. Kemper, traduit du Holland. par V. Deflinne. Tourn. 1825. 8°.

Kempenaer, J. M. de, Aanspraak bij het.. inwijden van het gedenkteeken ter eere van J. M. Kemper. Z. p. (1835). 8°.

Vreede, G. W., Jeron. de Bosch-Kemper als staatsburger en geleerde herdacht. M. portr. Utr. 1877. 8°.

Kesteloot-de Man, P. J., Feestviering ter eere van... J. L. Kesteloot gehouden te Gent... 13 Apr. 1846. Nieup. 1846. 8°.

Duyse, Prudens van, Levensschets van J. L. Kesteloot. Gent, 1852. 8°.

Hall, M. C. van, Mr. Johannes Kinker. Bijdragen tot zijn leven, karakter en schriften. M. portr. Amst. 1850. 8°.

Wijck, B. H. C. K. van der, Mr. Johannes Kinker. 2e verm. dr. Gron. 1864. 8°.

Hoefhamer, H., Oratio funebris in obitum J. H. van Kinsbergen. Amstelod. 1819. 4°.

Tydeman, B. F., J. Kisselius en **J. Schouten,** Hulde aan de nagedachtenis van E. Kist enz. Dordr. 1823. 8°.

Prins, J. J., Hulde aan de nagedachtenis van N. C. Kist. Leid. 1860. 8°.

Water, J. W. te, Levensbeschrijvinge van C. J. Kneppelhout. (Leid.) 1819. 8°.

Muller, S., en **J. de Vries,** Hulde aan R. Koopmans. Amst. 1827. 8°.

Glasius, B., De nagedachtenis van J. Lagerwey Gz. Dordr. 1845. 8°.

Lijst der onderscheidene verzamelingen, welke sedert den jare 1826 zijn bijeen gebragt door G. Lamberts. Julij 1836. Z. p. 8°.

— — der Autographen, geschrevene en gedrukte stukken, voorkomende in de onderscheidene verzamelingen van G. Lamberts. 1850. Z. p. 8°.

Ledeboer, A. M., Bernardus Ledeboer. Eene levensschets, enz. Dev. 1865. 8°.

Bergman, J. T., Iets ter nagedachtenis van L. G. C. Ledeboer, gewezen predikant te Benthuizen. Met authentieke bijlagen. 's Gravenh. 1865. 8°.

Heremans, J. F. J., Levensschets van K. L. Ledeganck. Antw. 1847. 8°.

Haastert, Is. van, Anthony van Leeuwenhoek... herdacht enz. Delft, 1823. 8°.

Lijst der tentoongestelde voorwerpen die afkomstig zijn of betrekking hebben op A. van Leeuwenhoek, 8 Sept. 1875, te Delft. (Delft, 1875). 8°.

Lennep, J. van, Het leven van C. en D. J. van Lennep. Beschreven en toegelicht uit hunne gedichten en andere oorspronkelijke bescheiden en in verband met hunnen tijd beschouwd. Amst. 1861. 3 dln. 8°.

Hoogleeraarsambt (Het 50-jarig) van D. J. van Lennep, gevierd te Amsterdam. 19 Nov. 1849. [d. W. Vrolik]. Amst. 1850. 8°.

Koenen, H. J., Lijkrede op D. J. van Lennep, enz. 11 April 1853. Amst. 1853. 8°.
Hierbij: M. Siegenbeek, Levensberigt van D. J. van Lennep. — Bekendmaking van overlijden. — Verschillende stukken uit Dagbladen, betr. diens overlijden enz.

— **Sybrandi, K.,** Brief aan den Heer H. J. Koenen over de lijkrede. Z. p. 1853. 8°.

Reville, A., Jakob van Lennep en zijne romantische werken. Naar het Fransch. Devent. 1869. 8°.

Hall, M. C. van, J. van der Linden en J. D. Meyer als regtsgeleerden herinnerd. Amst. 1853. 8°.

Lipman, S. P., Woorden van afscheid [bij zijn vertrek uit Amsterdam]. Einde Mei 1857. Z. pl. (Amst.) 8°.

Miraeus, Aub., Vita Jvsti Lipsi sapientiae et litterarvm Antistitis... Ed. alt. auct. et emend. Antv. 1609. 8°.

Particularités sur la vie de Juste Lipse [door L. Galesloot]. Brug. 1877. 8°.

Proost, P. Jzn., Jodocus van Lodenstein. Acad. proefschr. Amst. 1880. 8°.

Hulde aan de nagedachtenis van A. Loosjes Pzn. enz. [door P. Hofman Peerlkamp, C. de Koning Ldzn., A. van der Willigen en H. Meyer Jun.]. Haarl. 1818. 8°.

Nagedachtenis (Ter) van Corn. Loots, door H. Haakman, M. C. van Hall, J. Kinker, H. H. Klijn, J. van Walré, en H. Tollens Czn. Amst. 1835. 8°.

Crane, J. W. de, Willem Loré. Zijn leven en zijne voornaamste dijk- en waterwerken geschiedkundig beschreven. Fran. 1835. 8°.

Westerbaen, C. W., Lofrede op J. Lublink den jongen. Amst. 1817. 8°.
Met portret op den titel.

Nieuwenhuis, F. J. Domela, B. T. Lublink Weddik als prediker beschouwd. Amst. 1864. 8°.

Luiken, (Het leven van J.) Z. p. e. j. M. portr. 4°.

— — J. en C., [door J. Ph. van der Kellen]. Z. p. 1871. 8°.
Brochure over eene voorgenomen uitgave eener bibliographie en iconographie van Luiken-.

Gheslacht ('t), de gheboort, plaets, tijdt, leven, ende wercken van Karel van Mander, Schilder ende Poët, mitsgaders zyn overlyden, ende begraeffenis, den 11 Sept. Ao. 1606 t'Amsterdam. [door G. A. Bredero?] Haerl. 1624. 8°.

Reiffenberg, F. A. de, Éloge de l'abbé Th. A. Mann. Brux. 1830. 4°.

Wesselius, J., Oratio funebris in obitum ... Joh. Marckii. Lugd. Batav. 1731. 4°.

Prins, J., Leven van Philips van Marnix enz. (Leyd. 1782). 8°.
Fragment van het hiervóor genoemde werk: Leven der nederlandsche dichters en dichteressen enz.; met aanteekeningen in HS. van den Schrijver.

Broes, W., Filips van Marnix... bijzonder aan de hand van Willem I. Met portret. Amst. 1838—40. 2 dln. 3 stn. 8°.

Quinet, E., Fondation de la république des Provinces-Unies. — Marnix de Sainte-Aldegonde. Par. 1854. 8°.

— — Hetzelfde werk. Brux. 1854. 8°.

— — Marnix van St-Aldegonde, en de wording van het gemeenebest der Vereenigde Nederlanden. Vrij naar het Fransch [door J. van Vloten]. Met facsim. Dev. 1855. 8°.

Juste, Th., Les Pays-Bas au 16e siècle. Vie de Marnix de Ste-Aldegonde (1538—98), tiré des papiers d'état et d'autres monuments inédits. La Haye, 1858. 8°.

Have, J. van der, Filips van Marnix van Sint Aldegonde. Haarl. 1874. 8°.

—— Filips van Marnix van St-Aldegonde. Gent, 1874. 8°.
Uitgave van het Willems-Fonds. N°. 79.

Piccardt, R. A. S. Filips van Marnix, heer van St.-Aldegonde, enz. Met een woord vooraf door J. van Vloten. Schoonh. 1875. 8°.

Fredericq, P., Marnix en zijne Nederlandsche geschriften. Gent, 1881. 8°.
Uitgave van het Willems-Fonds. N°. 95.

Cras, H. C., Elogium J. Meermanni. Amst. 1817. 8°.

Hemert, P. van, Oratio funebris in obitum... A. A. van der Meersch. Amst. 1792. 8°.

—— Lijkreden op A. A. van der Meersch. Uit h. Lat. d. P. Weiland. Amst. 1792. 8°.

—— Aan den uitgever der Vaderlandsche Bibliotheek. Amst. 1792. 8°.

— **Schuit-praetje**, enz. over de recensie der Lykoratie van Van Hemert op A. A. van der Meersch. Mededeg. door een Leydsch Heer aen zijn vriend te Amsterdam, enz. [d. P. van Hemert]. Z. pl. (1793). 8°.

— **Hamelsveld, Y. van**, Nodig bericht aan het publiek, nopens de handelwijze van P. van Hemert. Amst. 1793. 8°.

— **Wie** heeft het hem gedaan!... Waarom raast hij zoo? of Iets over de remonstrantsche professor P. van Hemert, op zijn noodig bericht, enz. Amst. e. e. Z. j. (c. 1793). 8°.

Mees Az., G., Gregorius Mees, predikant te Rotterdam in de 17e eeuw geschetst. Rott. 1851. 8°.

Meeuse, Chr. (Herinneringen uit het leven van) Door hem zelven beschreven. Met voorrede, aanteek. en vervolg, door eenen vriend enz. Midd. 1840. 8°.

Cramer, A. M., Het leven en de verrigtingen van Menno Simons, voorafgegaan d. eene Verhandeling over den oorsprong en de opkomst der Doopsgezinden, voorn. in de Nederlanden. Amst. 1837. 8°.

Moll, W., Angelus Merula, de hervormer en martelaar des geloofs. 1530—57. Amsterd. 1851. Met portr. 8°.

Reesema, A. Siewertsz. van, Redevoering ov. den waren vriend der menschheid. Ter gedachtenis van N. Messchaert. Rott. 1833. 8°.

Sartorius, G. H., Disputatio circularis de J. Meursio. Altdorf. 1693. 4°.

Schramm, J. V., De vita et scriptis Joh. Meursii patris. Lips. 1715. 4°.

Greve, F. de, De Jona Dan. Meyero, Icto, de patria dequo jurisprudentia et nomothetico enz. Amst. 1839. 8°.

Aanmerkingen over de letterkundige verdiensten van J. D. Michaëlis, [door J. G. Eichhorn], Leyd. 1791. 8°.

Schutte, G., Lijkrede op J. Petersen Michell. Amst. 1796. 8°.

Delrio, J., Oratio in funere Joann. Miraei IV Antverpiens. Episcopi. Antv. 1611. 8°.

Brutel de la Rivière, G. J., Het leven van Hermannus Moded, een der eerste Calvinistische predikers in ons vaderland. Haarl. 1879. 8°.
Als bijlage is hierachter gedrukt: Apologie ofte verantwoordinghe Hermanni Modeth, teghens de Calumnien ende valsche beschuldinghen ghestroeyet, tot lasteringhe des H. Euangely, ende Zynen Persoon door de vianden der Christelycker Religie. 1567.

Warnsinck Bz., W. H. en **J. Decker Zimmerman**, Petronella Moens. Amsterd. 1843. M. portr. 8°.

Ackere geb. **Doolaeghe, Maria van**, Petronella Moens, Holland's blinde dichteres. Mijne Noordnederlandsche kunstvriendin in België herdacht in 1872. Antw. 1872. 8°.

Visscher, L. G., Oratio de G. Moll. Ultr. 1838. 8°.

Mulder, G. J., Levensschets door hem zelven beschreven en door drie zijner vrienden uitgegeven. Rotterd. 1881. 2 dln. M. portr. 8°.
I. Levensschets. II. Fragmenten.

Muller, S., Feestrede... ter viering van zijne 25-jar. ambtsbediening [als hoogleeraar aan de kweekschool d. Doopsgez. Societeit]. Amst. 1852. 8°.

Cohen Stuart, A. B., Multatuli [D. Dekker] en Jocrisse. Leid. 1874 8°.

Vosmaer, C., Een zaaier. Studiën over Multatuli's werken. Amst. 1874. 8°.

Vloten, J. van, Onkruid onder de tarwe. Letterkundige karakterstudie [over Multatuli]. Haarl. 1875. 8°.

Muller, H. C., Een woord over Multatuli. Amst. 1883. 8°.

Souvenirs (Quelques) autour d'un tombeau. Notice sur J. H. Mussche enz. [door N. Cornelissen). Gand, 1835. Met portr. 8°.

Hofstede, P., Het leven van G. J. Nahuys, laatst hoogleeraar in de godsgeleerdheid en kerklijke geschiedenissen te Leiden enz. Hier agter de Leerreden, met welke Nahuys... zijn werk als predikant, enz. zou begonnen hebben. Rott. 1782. 8°.

Beeldsnijder, G. J., Het album van Joannes Narsius, van Dordrecht, lijfarts en geschiedschrijver van Gustavus Adolphus, koning van Zweden. Utr. 1837. 8°.

Woorden bij het graf van A. Niermeyer [door N. C. Kist en H. W. Terpstra]. Leyd. 1855. 8°.

Nieuwenhuis, F. J. Domela, Toespraak bij de opening zijner lessen na het overlijden van zijn zoon Francis Coenraad. Amst. 1868. M. portr. 8°.

Kruyff, J. de, Redevoering ter nagedachtenisse van Jan Nieuwenhuyzen. Leyd. 1806. 8°.

Brender à Brandis, G., Lijkrede op Mart. Nieuwenhuyzen. Medeöprichter en Secretaris d. Mt. Tot Nut van 't Algemeen. M. portr. (Amst. 1793). 8°.

Michell, J. P., Iets ter nagedachtenis van P. Nieuwland. Amst. 1794. 8°.

Sonsbeeck, J. W. van en D. J. van Lennep, Ter nagedachtenis van Pieter Nieuwland. Leyd. 1794. 8°.

Swinden, J. H. van, Lijkrede op P. Nieuwland, enz. Amst. 1795. 8°.

Wap, J. J. F., Pieter Nieuwland. Eene geschied-letterkundige avondkout. 's Gravenh. (1870). 8°.

Visser, H. W. C. A., Herinnering aan J. H. Nieuwold. Sneek, 1814. 8°.

Rommelpot voor de dolende Ridder, ter eere van den extemporaire Rommelpots-dichter, den grooten J. Nomsz. [door J. le Francq van Berkhey]. Alomme bij de Uitgevers der Patriotsche Couranten te bekomen (1786). 8°.

Rhoer, J. de; Oratio funebris in obitum L. Offerhausii. enz. Gron. 1780. 4°.

Oosterzee, H. M. C. van, Het beeld van J. F. van Oordt JWz. Met portr. 's Hertogenb. 1853. 8°.

Kist, N. C., Woorden bij het graf van J. F. van Oordt JWzn. Leid. 1852. 8°.

Bosch, J. de, Lofrede op H. G. Oosterdijk. Amst. 1795. 8°.
Met een portr. v. O. op den titel.

Doedes, J. I., Woord ter gedachtenis van J. J. van Oosterzee. (Utr. 1883). 8°.

---- Ter nagedachtenis van J. J. van Oosterzee. Met portr. Utr. 1883. 8°.

Opzoomer, C. W., 1846—1871. Redevoering op den dag zijner 25-jarige ambtsbediening. Amst. 1871. 8°.

Burmannus Jun., P., Oratio funebris in obitum... J. Ph. d'Orville enz. Amst. 1751. 4°.

Schubert, G. H., Herinnering aan Bernard Overberg. Arnh. 1859. 8°.
Evangelische Bibliotheek, 1859. III.

Uitvaart (Bij de) van J. H. van der Palm den 12 Sept. 1840 [door W. A. van Hengel en J. Dermout]. Z. p. 8°.

Siegenbeek, M., Hulde aan de nagedachtenis van... J. H. van der Palm. Leid. 1840. 8°.

Hengel, W. A. van, Meritorum J. H. van der Palm, commemoratio enz. Lugd. Batav. 1840. 8°.

Clarisse, J., Prologus, quo... J. H. van der Palm... exemplum... futuris theologis ad imitandum proposuit. Lugd. Batav. 1841. 8°.

Beets, N., Leven en karakter van J. H. van der Palm. Leyd. 1842. Met portr. 8°.

— — Life and character of J. H. van der Palm. Translat. by J. P. Westervelt. New York, 1865. 8°.

Palm, J. H. van der, (Verzameling van platen, circulaires, berichten, courantenberichten enz. betrekking hebbende op het standbeeld van), opgericht door de *Maatschappij der Nederl. Letterkunde*, in de St-Pieterskerk te Leiden. 1 bd. fol.

Muurling, W., Louis Gerlach Pareau. Een levensbeeld. Gron. 1866. 8°.

Suringar, P. H., Biographische aanteekeningen betreffende Mr. Pieter Paulus. Eerste gedeelte (1753—84). Acad. proefschr. Leid. 1879. 8°.

Kramer, G., Elogium Perizonii Ant.fil. Berol. 1828. 8°.

Royaards, H., Oratio de G. Emmerio à Perponcher. Traj. ad Rhen. 1820. 8°.

Palm, J. H. van der, Lofrede op J. A. van de Perre. Midd. Z. j. (c. 1790). 8°.

Bilderdijk, W., Pestel, Gedachtenisrede. Leyd. 1809. 8°.

Graphaeus, J., Hist. J. Pistorii. Nunc prim. prodit in Lucem ex Musaeo Jac. Revii. Lugd. Batav. 1659. 8°.

Huet, Cd. Busken, Potgieter, 1860—1875. Persoonlijke herinneringen. Amsterd. 1877. 8°.

Lorgion, J. J. Diest, Verhandeling over Regnerus Praedinus. Gron. 1862. M. portr. 8°.

l'Ange, J. Teissedre en W. Bilderdijk, Lofrede en Lijkzang op S. F. J. Rau. Haarl. 1808. 8°.
Uitgeg. door de Maatsch. d. Ned. Letterk.

— — Leben und Charakter S. F. J. Rau's. Aus d. Holländ. von M. H. Esler, geb. Rau. Mit einer Vorrede u. einem Anhange von G. W. Lorsbach. Sieg. 1810. 8°.

H[inlópen], J., Sur la mort de Monsieur Rau. Utrecht, 5 Dec. 1807 8°.

Souchay, J. C., Discours prononcé à l'occasion du décès de feu S. F. J. Rau. Leid. 1808. 8°.

Toespraken gehouden bij de overdracht van het Monument opgericht ter nagedachtenis van F. Rauwenhoff aan de familie [door C. P. Tiele e. a.]. Rotterd. 1868. M. pl. 8°.

Haakman, H., Redevoering ter nagedachtenis van N. W. Rauwenhoff enz. Amst. 1818. 8°.

Eekhoff, W., De levensloop van Johannes Henricus Regenbogen, van 1798 tot 1813 Hoogleeraar te Franeker en te Leiden, en zijn invloed op de hervorming van de Nederl. Hervormde Kerk, in den aanvang der XIXe eeuw. Leeuw. 1867. 8°.

Hoeven, J. van der, Woorden... bij het graf van... C. G. C. Reinwardt. Leyd. 1854. 8°.

Vriese, W. H. de, Ons streven naar waren roem. Eenige woorden van dankbare herinnering bij het afsterven van C. G. C. Reinwardt. Leyd. 1854. 8°.

Backer, S., Levens- en karakterschets van Joachim Rendorp, vrijheer van Marquette. Amst. 1858. 8°.

Heremans, J. F. J., Levensschets van J. Th. van Ryswyck. Antw. 1855. 8°.

Reiffenberg, de, Éloge de Jean des Roches. Brux. 1843. 8°.

Wildschut, D. H., Memoria H. Royaards, enz. Amst. 1836. Met portr. 8°.

Wyttenbach, D., Vita Davidis Ruhnkenii. Lugd. Batav. 1799. 8°.

Leupe, P. A., Georgius Everardus Rumphius, Ambonsch natuurkundige der 17e eeuw. Amst. 1871. 4°.
Uitg. door d. Kon. Akad. v. Wetenschappen.

Suringar, G. C. B., Memoria G. Sandifort enz. Lugd. Batav. 1848. 8°.

Burmannus Sec., P., Epistola ad fratrem F. Burmannum de scriniis literariis ex Museo Burmanniano a Chr. Saxe subreptis. (Z. pl. 1761). 4°.

— — Brief aan desz. broeder Fr. Burman, over de boeken en handschriften... door Chr. Saxe uit de boekerij van K. Burman ontvreemt. Uit het Lat. vert. Z. pl. 1761. 4°.

— **Saxe, Chr.**, Justa depulsio immanis calumniarum atrocitatis, qua in ipsum... grassatus est P. Burman, Minor, al. Secundus. Traj. Batav. 1761. 4°.

— — Rechtmatige afkeering der lasteringen op hem uitgespoogen, [door] P. Burman, den Kleine, al. Secundus, enz. U. h. Lat. en met aanteek. vermeerd. Utr. Z. j. (c. 1761). 4°.

— — Epistola ad P. Burmannum Minorem. Traj. Batav. 1762. 4°.

— **Burmannus Sec., P.**, Deductie ter verdediginge van P. Burman tegen de zoo gen. Regtmatige afkeering van Chr. Saxe. 's Gravenh. 1763. 4°.

— **[Saxe, Chr.]** Nodige aanmerkingen op de Deductie ter zoo gen. verdediginge van P. Burman. Utr. 1764. 4°.
Hierachter een latijnsch gedicht in HS. „Manes P. Burmanni violati per furem literarium".

Keuchenius, R., Oratio funebris in excess. Gerh. Schaap, enz. Amst. (1666). fol.

Kops, J., Hulde aan de letterkundige verdiensten van J. Scheltema enz. Utr. 1836. 8°.

Scheltema, P., Het leven en de letterkundige verrigtingen van den geschiedschrijver Jac. Scheltema. Met portr. Amst. 1849. 8°.

Schinkel, A. D., — (Eene verzameling van berichten en andere stukken betreffende) en diens overlijden, 25 April 1864. 8°.

Kappeyne van de Coppello, J., Prolusio scholastica... in memoriam... B. P. van Wesele Scholten. Hag. Comit. 1829. 8°.

Reume, Aug. de, Louis Schoonen. Brux. 1849. 8°.

Kanter Phz., J. de, Lofrede op... J. H. Schorer... 3 Julij 1822. Midd. 1822. 8°.

Wassenbergh, E., Laudatio funebris J. Schraderi enz. Franeq. 1784. 8°.

Douwes, J., De wijsgeer J. F. L. Schröder. Gron. 1870. 8°.

Kantelaar, J., Lofreden op H. A. Schultens. Amst. 1794. 8°.
Grootendeels overgenomen door **J. Baart de la Faille** in zijne Hulde aan de nagedachtenis van G. Bakker.

Schotel, G. D. J., Anna Maria van Schurman. Met portr. en fac-sim. 's Hertogenb. 1853. 8°.

Tschackert, P., Anna Maria von Schürmann, der Stern von Utrecht, die Jüngerin Labadie's. Gotha, 1876. 8°.

Spandaw, H. A. en **C. Star Numan**, Tammo Sijpkens... geschetst. Gron. 1843. 8°.

Nagedachtenis (Ter) van Dr. G. Simons. Amst. 1869. 8°.

Jager, A. de, Dirk Smits, enz. in zijne geboortestad herdacht. Rotterd. 1852. 8°.

Larmes ou chants funebres en forme de Bergerie sur le tombeau du Sieur Fred. Spanheim [ondert. 318c4ssl9t] Leid. (1649). 4°.

Colerus, J., Korte, dog waaragtige levens-beschryving van Benedictus de Spinosa. Uit Autentique Stukken en mondeling getuigenis van nog levende personen, opgestelt. [Nieuwe uitgave bezorgd door M. F. A. G. Campbell]. 's Gravenh. 1880. 8°.

Auerbach, B., Spinoza, het leven van een denker. Uit het Hoogd. met een voorberigt van D. Burger Jr. Doesb. (1856). 8°.

Linde, A. van der, Spinoza. Seine Lehre und deren erste Nachwirkungen in Holland. Gött. 1862. 8°.

[Vloten, J. van], — Baruch d'Espinoza; zijn leven en schriften, in verband met zijnen en onzen tijd. Amst. 1862. 12°.

Betz, H. J., Levensschets van Baruch de Spinoza. Met een kort overzicht van zijn stelsel. 's Gravenh. 1876. 8°.

Gunning Jr, J. H., Spinoza en de idee der persoonlijkheid. Eene studie. Utr. 1876. 8°.

Betz, H. J., Spinoza en de vrijheid. Eenige bedenkingen tegen de Spinoza-studie van J. H. Gunning Jr. 's Gravenh. 1877. 8°.

Linde, A. van der, Benedictus Spinoza. Bibliografie. 's Gravenh. 1871. 8°.

Lulofs, B. H., Gelderlands dichter... A. C. W. Staring van den Wildenborch, in zijn leven, karakter en verdiensten geschetst. Met portr. en fac-sim. Arnh. 1843. 8°.

Murphy, H. C., Jacob Steendam, *Noch vaster*. A Memoir of the first poet in New Netherland, with his poems [Engelsch en Nederd.] descriptive of the colony. The Hague, 1861. 8°.

Goethals, F. V., Notice historique sur la vie et les travaux de Simon Stevin... suivie de remarques sur le Dodoens de... van Meerbeeck. Brux. 1841. Met portr. 8°.

Ottema, J. G., Gelegenheidsrede bij de oprigting van het monument voor Sim. Stijl te Harlingen, 29 Dec. 1860. Met portr. en afb. v. h. monument. Leeuw. 1860. 8°.
Bijgevoegd: Aanspraak van den Comm. d. Konings J. E. van Panhuys bij dezelfde gelegenheid.

Akerlaken, D. van, Mr. Hendrik van Stralen. Aanteekeningen uit zijne nagelaten geschriften. 's Gravenh. 1878. 8°.

Swinderen, Th. van, S. Stratingh Ez.... geschetst. Gron. 1841. 8°.

Heemskerk Az., J., Levensschets van M. Stuart. Met portr. Amst. 1855.

Suringar, P. H., Bijzonderheden betreffende het leven van G. C. B. Suringar. Amst. 1874. 8°.

Sinia, R., Johannes Swammerdam in de lijst van zijn tijd. Hoorn, 1878. 8°.

Boeles, W. B. S., De patriot J. H. Swildens, publicist te Amsterdam, daarna hoogleeraar te Franeker. Zijn arbeid ter volksverlichting geschetst. Leeuw. 1884. 8°.

Moll, G., Redevoering over J. H. van Swinden enz. Amst. 1824. 8°.

Hulde aan de nagedachtenis van J. H. van Swinden. [Lofrede door D. J. v. Lennep en Lofdicht door H. H. Klyn]. Amst. 1824. 8°.

Willems, J. F., Lijkrede op Joannes Abraham Terbruggen enz. 12 Sept. 1819. Antw. 1819. 8°.

Clarisse, W. C. L., Ter gedachtenis van Jac. Terpstra. Utr. 1837. 8°.

Sluiter, J. G., Prolusio scholastica (de Guil. Terpstra). Rott. 1839. 8°.

Scheltema, Jac., Anna en Maria Tesselschade, de dochters van Roemer Visscher. Amst. 1808. M. portr. 8°.

Moltzer, H. E., Anna Roemers Visscher. Letterkundige studie. Gron. 1879. 8°.

Vries, A. de, [Levensbeschrijving van] C. A. den Tex. (Amst. 1856). M. portr. 4°.

Schotel, G. D. J., Tollens en zijn tijd. Eene proeve van levensbeschrijving. Tiel, 1860. 8°.

— **Dercksen, J. M. E.**, Het leven van een groot man. — Tollens en zijn tijd, eene proeve van levensbeschrijving door G. D. J. Schotel aangekondigd. Leyd. 1861. 8°.

Duyse, Prudens van, Tollens herdacht in België. Antw. 1857. 8°.

Jager, A. de, Tollens' dichterrang gehandhaafd tegen de bedenkingen van N. Beets. Dev. 1859. 8°.

Reesema, W. Siewertsz. van, Feestrede bij de plegtige onthulling van het standbeeld ter eere van Tollens op den 24en Sept. 1860. Z. p. 1860. 8°.

[**Tollens-Album.** → Eene verzameling van stukken, betrekking hebbende op de onthulling van het standbeeld en het grafmonument van H. Tollens Czn., waarbij vele afbeeldingen, zoo geteekend als gedrukt, portretten, eigenhandige brieven, enz. enz.]. Een deel gr. fol.
Zie ook de afd.: *Gelegenheidsgedichten.*

Tollens-fonds (Het). Amst. 1860. 8°.

Gratama, S., Redevoering over het staats-wezen, den akademischen regts-leeraar en de regtsgel. verdiensten van den Hgl. A. J. Duymaer van Twist. Gron. 1821. 8°.

Pijper, F., Jan Utenhove. Zijn leven en zijne werken. Leid. 1883. 8°.

Bergman, J. T., Memoria L. C. Valckenarii. Rhen.-Traj. 1871. 8°.
Uitgeg. door het Prov. Utr. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Sterling, J. J. Uitwerf, Hulde aan de nagedachtenis van G. van Varik, onderwijzer enz. (Amst. 1825). 8°.

Velingius, A., Verdediging van zijn eer en gedrag tegen zeker geschrift, opgesteld bij gelegenheit van zijne beroeping tot Professor in 's Hertogenbosch. Rott. 1758. 8°.

Bakker, J., Lofrede op H. Venema. Amst. 1801. 8°.

Duyse, Prudens van, Pater Verhegghen. M. pl. Gent, 1846. 8°.

Volder, B. de, Oratio qua sese laboribus academicis abdicavit, habita 19 Oct. 1705. Lugd. Batav. 1705. 4°.

Gronovius, J., In laudem B. de Volder peracta ad XVII Calendas Majas. Lugd. Batav. 1709. 4°.

Brandt, G., Leven van Vondel. Met inleiding en aanteek. d. Elcoo Verwijs. Leeuw. 1866. 8°.
Nederl. Klassieken, uitg. d. E. Verwijs. IV.

Ollefen, L. van, Het leven van Joost van den Vondel. 2e dr. Verm. en met aanteek. verrykt. Amsteld. 1783. 8°.

Fischel, A., The life and writings of Joost van Vondel. [Liverp. 1854]. 8°.

Levensbericht van Joost van den Vondel, eenmaal genaamd: »'s landts oudste poëet" nog altijd: 's lands grootste (door J. A. A. Th.) [Alberdingk Thijm]. Amst. 1867. 8°.

Westerman, W. Marten, Joost van den Vondel. Amst. 1870. 8°.
Bibliotheek v. Volksvoordrachten, N°. 1.

Baumgartner, A., Joost van den Vondel, sein Leben und seine Werke. Ein Bild aus der Niederländ. Literaturgeschichte. Freib. 1882. M. portr. 8°.

Camper, P., De Justo Vondelio, poëta tragico. Lugd. Batav. 1819. 4°.

Schaaff, J. H. van der, Verhandeling over het leven en de verdiensten van J. van den Vondel. Amst. 1827. 8°.

Hall, M. C. van, Redevoering over Joost van den Vondel als schrijver in ondicht. (Amst. 1829). 8°.

Sybrandi, K., Verhandeling over Vondel en Shakspeare als treurspeldichters. Haarl. 1841. 4°.
Uitgeg. door Teyler's Genootschap.

Beer Poortugael, D. J. den, J. van den Vondel, uit zijne kleine gedichten geschetst. Amst. 1850. 8°.

Kok, A. S., Vondel in eenige van zijn vrouwenkarakters. Eene bijdrage tot billijke waardeering van 's dichters dramatische kunstwerken. Amst. 1864. gr. 8°.

Vondelsfeest (Neêrlands eerste) voor het op te richten standbeeld, te Roermond, 5 Febr. 1862. Feestrede door J. W. Brouwers. Dichtstuk van H. J. H. Pieters. Amst. 1867. Met plaat. gr. 4°.

Vondelsfeesten te Amsterdam, 17—19 Oct. 1867.
Eene uitgebreide verzameling van eigenhandige brieven, programma's, berichten, verslagen, toegangskaarten, liederen, enz., betreffende de genoemde feesten, waarbij eene afbeelding van het monument en een portret van J. Van Lennep in photographie. Nog zijn aan deze verzameling toegevoegd verschillende stukken, berichten, brieven, enz. betreffende den ontwerper van het standbeeld, L. Royer.
Zie verder de Afd. *Gelegenheidsgedichten*.

Vondel-feesten (De) in Oct. 1867 [door H. Frijlink]. Met platen. Amst. 1867. 8°.

Brink, J. ten, Vondel bekroond door het dankbaar nageslacht. Herinnering aan de oprichting van het standbeeld enz. 17—19 Okt. 1867. Arnh. 1868. 8°.

Banck, J. E., Vondel herdacht. Haarl. (1879). 8°.

Hansen, C. J., Vondel. 1679—5 Februari—1879. Voordracht en gedicht. Antw. 1879. 8°.

Dyserinck, Joh., 1679. 5 Febr. 1879. — Vondels sterfdag na twee eeuwen gevierd te Amsterdam en Keulen. Gedenkschrift. Rotterd. (1879). 8°.

Voorst, J. van, Oratio in memoriam beneficior. Dei, in munere publico, cum ecclesiastico tum academico, decem lustra, feliciter gesto, in se collatorum, enz. Lugd. Batav. 1828. 8°.

Hengel, W. A. van, Memoria Joh. van Voorst. Lugd. Batav. 1834. 8°.

Tollius, H., Oratio de G. J. Vossio grammatico perfecto enz. Amst. 1778. 4°.

Worp, J. A., Jan Vos. Acad. proefschr. Gron. 1879. 8°.

Vreede, G. W., Levensschets. Naar zijn eigen handschrift uitgegeven [door A. C. Vreede]. Met portr. Leid. 1883. 8°.

Gedachten bij het afsterven van... A. de Vries... predikant te Rotterdam... 24 Jan. 1847, d. V...... [Venator, ps. van A. de Jager]. Rott. 1847. 8°.

Vriese, G. H. de, Memoria H. G. Waardenburg. Lugd. Batav. 1833. 8°.

Honneurs funèbres... à la mémoire de... (J. G.) Wagemann [door Ch. de Chênedollé et M. A. van der Bank]. Liége, 1825. 8°.

Leeven (Het) van Jan Wagenaar [door P. Huisinga Bakker]. Benevens eenige brieven van en aan denzelven. Amst. 1776. M. portr. 8°.
Bijgevoegd: Berigt van het overlijden van J. Wagenaar.

Siegenbeek, M., Over Jan Wagenaar, als een voorbeeld van onvermoeide vlijt en loffelijke werkzaamheid. Z. pl. en j. 8°.

Gratama, M. S., Schets van het wetenschappelijke leven en de geleerde verdiensten van... G. de Wal. Gron. 1834. 8°.

Cras, H. C., Memoria D. A. Walraven: oratione fun. celebr. Amst. 1804. 8°.

Hulde der nagedachtenis van Jan van Walré... door de Kamer: *de Wijngaardranken*. Haarl. (1838). 8°.
Met twee portretten, waarvan een in physionotrace. Slechts voor de leden gedrukt.

Wassenberg, E., Oratio eucharistica, dicta a. d. 19 Junii 1821, postquam, Literas docens humaniores, annum implevisset quinquagesimum. Leovard. (1821). 8°.

Crane, J. W. de, Narratio de vita et scriptis E. Wassenbergh enz. Fran. 1828. 8°.

Kesteloot, J. L., Notice biographique sur P. E. Wauters. Brux. 1841. 8°.

Water, J. W. te, Levensberigt door hem zelven vervaardigd. enz. (Leyd. 1823). 8°.
Voor vrienden gedrukt.

Rueb, A. S., Ter nagedachtenis van W. Wenckebach. Utr. 1847. 8°.

Boot, J. C. G., De vita et scriptis P. Wesselingii. Traj. ad Rh. 1874. 8°.
Uitgeg. door het Prov. Utr. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Swart, N., Lijkrede over C. W. Westerbaen. Amst. 1832. 8°.

Juynboll, Th. G. J., Sermo de H. E. Weyers enz. Gron. 1844. 8°.

Levens-gevallen (Zeldzame) van J. C. Wyerman, op de Voorpoorte van den Hove van Holland in 's Gravenhage overleeden; Behelzende zijne weergalooze en voortreffelyke geleerdheid. Zijne wonderbaarlyke Ontmoetingen en wetenswaardige Omzwervingen door veele Landen. Zyne doorsleepene en klugtige Minnarijen enz. Uit deszelfs eigen Schriften.. bij een verzameld. 2e druk. 's Gravenh. 1763. 8°.

Hein, G. H., P. H. Gallé, D. H. P. Abbing, J. T. Büzer, A. L. Lesturgeon en **W. S. de Rooy**, Bijdrage ter vereering der nagedachtenis van Roel. van Wijk Jzn. Zwartsl. 1839. 8°.

Vijver, C. van der, Levensbeschrijving van J. van Wijk, Roelandszoon... Zwolle, 1849. 8°.

Jonge, J. C. de, H. van Wijn, als geleerde en staatsman geschetst. 's Gravenh. 1832. 8°.
Met portret op den titel.

Mahne, G. L., Vita Danielis Wyttenbachii, enz. Ed. alt. Gand. 1823. 8°.

Decker, P. de, Notice sur J. F. Willems. Brux. 1847. 12°.

Saint-Genois, J. de, Notice nécrologique. J. F. Willems. Gand, 1847. 8°.

Snellaert, F. A., Korte levensschets van J. F. Willems. Gent, 1847. Met portr. 8°.

Snellaert, F. A., Aenspraek gedaen bij de inhuldiging van Willems' gedenkstuk. Gent (1848). 8°.

Gedenkzuil aen J. F. Willems toegewyd. Gent, 1848. M. pl. 8°.

Rooses, J. F., Levensschets van J. F. Willems. Gent, 1874. 8°.
Uitg. van het Willems-fonds. N°. 78.

Krom, H. J., Oratio funebris in obitum J. Willemsen. Mediob. 1780. 4°.

Brouwer, P. van Limburg, Het leven van S. Iperuszoon Wiselius, enz. Gron. 1846. 8°.

Heringa, S. P., De Hermanno Witsio theologo biblico. Amst. 1861. 8°.

Lijkrede en lijkzangen ... ter gedachtenis van ... P. Wittigs enz. [d. G. de Meyer e. a.] Rott. 1823. 8°.

Konynenburg, J., Lofrede op E. Wolff, geb. Bekker en A. Deken. Amst. 1805. 8°.

Frijlink, H., Elisabeth Wolff, geb. Bekker, en Agatha Deken, uit hare geschriften enz. geschetst. Met Bijvoegs. en verbeteringen. Amst. 1862—63. 2 dln. 8°.

Wolff, Elis., geb. Bekker (Van en over) uitgeg. door R. H. J. Gallandat Huet. Haarl. 1832. Afl. 1. 2. 8°.

Thorbecke, J. R., Levensschets van ... G. Wttewaall. Haarl. 1838. 8°.

Zaalberg Pzn., J. C., Aan mijne vrienden te 's Gravenhage. Afscheidsgroet. 2e duizend. 's Gravenh. 1867. 8°.

Uitspraak (De) der Synode. Met een voorbericht van J. C. Zaalberg Pzn. Alkm. 1868. 8°.

Vereering (Ter) der nagedachtenis van Nicolaas Ypey [door W. Eekhoff]. Leeuw. 1869 8°.

Cappelle, A. G. van, Prolusio scholastica in memoriam G. J. Zillesen. Amstelod. 1834. 8°.

CATALOGUSSEN VAN BOEKVERKOOPINGEN.

Verkoop-Catalogussen van Schilderijen, Teekeningen en Prenten zijn geplaatst in de Afd. *Schoone Kunsten*. — Die van Penningen in de Afd. *Penningkunde*.

Aa, A. J. van der, — Amst. 1857. 8°.
Alberson, O. L. G. F., Amst. 1879. 8°.
Abresch, J. W., Amst. 1856. 8°.
Ackersdijck, J., Amst. 1862. 8°.
—— **W. C.**, Amst. 1862. 8°.
Alofsen, S., Utr. 1876. 1e ged. 8°.
Amersfoordt, H., Snecae, 1844. 8°.
Ameshoff, J. H., Arnh. 1875. 8°.
Andreae, J., 's Gravenh. 1877. 8°.
Andreson, S. A., Leid. 1882. 8°.
Ange, J. Teissèdre l', Amst. 1854. 8°.
Angely, E., La Haye, 1880 8°.
Ankringa, J. D., Leeuw. 1860. 8°.
Arend, J. P., Amst. 1856. 8°.
Arntzenius, P. N., 's Gravenh. 1857. 8°.
Assen, C. J. van, Leid.-Amst. 1860. 8°.
Aytink van Falkenstein, A., Amst. 1841. 8°.
Baak, J. van, Amst. 1882. 8°.
Baart de la Faille, J., — Amst.-Gron. 1868. Met levensbericht. 2 dln. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Bachiene, Ph. J., 's Gravenh. 1881. 8°.
Backer, A., — Amst. 1855. 8°.
— **M.**, Gron. 1888. 8°.
— **van Leuven, J. E. G.**, 's Gravenh. 1882. 8°.
Bake, J., Leid. 1865. 8°.
Bakker, S., Amst. 1837. 8°. (Natuurk. Instrum.).
Balen, T. van, Gron. 1883. 8°.
Ballot, J. S. S., Amst. 1880. 8°.
— **P. C.**, Leid. 1858. 8°.
Bas, W. A. F. H. de, Zutph. 1881. 8°.
Bassen, D. R. van, Arnh. 1875. 8°.
Baumhauer, M. M. von, Leid. 1879. 8°.
Bax, C., 's Gravenh. 1871. 8°.
Beausar, J. W., Amst. 1881. 8°.
Beckeringh, Gron. 1879. 8°.
— **A.**, Amst. 1879. 8°.
Beeke, H., Leid. 1855. 8°.
Beels, C. D., 's Gravenh. (1879). 8°.
Beima, E. M., Leid.-Amst. 1874. 8°.
Bekker, J. L., Leid. 1873. 8°.
Bemmelen, A. van, Amst. 1844. 8°.
Berge, T. J. ten, Gron. 1882. 8°.
Bergh, S. J. van den, 's Gravenh. 1869. 8°. (Met bijlage door J. J. F. Wap en portret).
Bergman, J. T., Leid. 1879. 8°.
Berkhout, Nanning, — Leid. 1856. 8°.
Betouw, J. in de, Arnh. 1875 8°.
Beucker Andreae, D. H., Leeuw. 1829. 8°. Met de prijzen.
Bilderdijk, W., Amst. 1832. M. portret. 8°.
Binkhorst van den Binkhorst, J. T., Amst. 1881. 8°.
Birnbaum, J. M. F., 's Gravenh. 1879. 8°.
Bisschop, G. W., — Amst. 1844. 8°.
Blank, W., — Amst. 1811. 8°.
Blanken, Jsz. J., Amst.-Utr. 1841. 8°.
Bleeker, J., Gron. 1877. 8°.
— **P.**, Leid. 1878. 8°.
Blom, A., Rotterd. 1884. 8°.
Blommaert, Ph., Gand, 1872. 8°.
Blommendal, A. R., 's Gravenh. 1875. 8°.
Boas, E., Amst. 1880. 8°.
Bodel Nyenhuis, J. T.. Leid.-Amst. 1873—74. 5 dln. Met facs. 8°.
Boeke, J., Amst. 1855. 8°.
Boellaard, D. J. H., 's Gravenh. 1871. 8°.
Boode, H. P., Amst. 1875. 8°.
Boogaard, F., Amst. 1878. 8°.
— **J. A.**, Leyd. 1883. 8°.
Borger, P. A., Arnh. 1883. 8°.
Borluut de Noortdonck, Gand, 1858. 3 dln. 8°.
Borssum Waalkes, P. van, Gron. 1881. 8°.
Bosch Czn, A. ten, Leid. 1880. 8°.
— **J. G. J. van den**, Haarl. 1881. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Bosch Ridder **van Rosenthal, L. H. N.**, Arnh. 1876. 8°.
Bosquet, J., Amst. 1878. 8°.
Bouman, H. U. H., Amst. 1878. 8°.
Boxman, A., Leyd. 1856. 8°.
Brand, J. C., Lugd. Batav. 1784. 8°.
Brandes, J. H., Amst. 1877. 8°.
Breda, J. G. S. van, Leid. 1868. 8°.
Bredemeyer, J. F., Amst. 1883. 8°.
Brentano, J. A., Amst. 1822. 8°.
Brink, J. ten, Gron. 1840. 8°.
Broecke Hoekstra, A. ten, Amst. 1829. 8°.
Broeckx, C., Brux. 1877. 8°.
Broedelet, H. W., Rotterd. 1872. 8°.
— **J.**, Utr. 1879. 8°.
Broek, W. Palmer van den, Leid. 1882. 8°.
Broens, A. H., 's Gravenh. 1879. 8°.
Broers, H. J., Utr. 1873. 8°.
Broes, W., Amst. 1858. 8°.
Brons Middel, N., Utr. 1871. 8°.
Brouwer, R., Amst. 1879. 8°.
— **van Hogendorp, F. de**, 's Gravenh. 1875. 8°.
Brown, A., Leid. 1857. 8°.
Bruggen, Ed. ter, Amst. 1877. 8°.
Brugghen van Lauwenrecht, C. T. v. d., Amst. 1879. 8°.
Brugmans, P. A., Amst. 1857. 8°.
Bruining van den Bergh, A., Rotterd. 1883. 8°.
Brunings, C., Arnh. 1855. 8°.
Büchner, G. P., Amst. 1879. 8°.
Buddingh, S. A.. Arnh. 1871. 8°.
Bultman, H. F., Amst. 1881. 8°.
Burgerhout, G. C., Leyd. 1856. 8°.
Calisch, M., Amst. 1871. 2 dln. 8°.
Callenbach, W., Rotterd. 1884. 8°.
Carton, C. L., — Gand, 1866. 8°.
Castens, C., 's Gravenh. 1881. 8°.
Cate, S. ten, Leid. 1882. 8°.
Christiaanse, A., — Breda, 1833. 8°.
Clarisse, J., Lugd. Batav. 1842. 8°.
— **J.**, Amst. 1847. 8°.
— **W. C. L.**, Amst. 1847. 8°.
Cleef, van, Amst. 1881. 8°.
— **P. van**, Amst. 1872. 2 dln. 8°.
Clercq, J. A. le, 's Gravenh. 1881. 8°.
Clous, W. Th., Amst. 1883. 8°.
Cnoop Koopmans, R., — Amst. 1857. 8°.
Cohen Stuart, A. B., Leid. 1877. 8°.
— — **J.**, Amst. 1857. 8°.
— — **M.**, Utr. 1879. 8°.
Coldewey, E., Gron. 1832. 8°.
Collot d'Escury van Heinenoord, H., La Haye, 1846. 8°.
Conrad, M. H., Arnh. 1855. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Costa, **I. da**, Amst. 1861. 2 dln. 8°.
Cowan, **F. M.**, Amst. 1862. 8°.
Cramer, **W. D.**, Amst. 1857. 8°.
Crane, **J. W. de**, Leoward. 1843. 8°.
Cremer, **J. J.**, 's Gravenh. 1881. 8°.
Crevenna, **P. A. Bolongaro**, — Amst. 1789. 5 dln. met de prijzen. 8°.
Crommelin, **D. S.**, Amst. 1860. 8°.
Cuypers van Velthoven, **P.**, La Haye, 1884. 8°.
Dam, **A. H. van**, Utr. 1878. 8°.
—— **J.**, Zutph. 1883. 8°.
—— **van Noordeloos**, **J. van**, Rotterd. 1873. 8°.
David, **J. B.**, Louv. 1866. 8° Met levensschets.
Dedel, **J.**, 's Gravenh. 1858. 8°.
Delprat, **G. H. M.**, 's Gravenh. 1872. 8°.
—— **J. P.**, 's Gravenh. 1880. 8°.
Deyll, **W. S. C. van**, 's Gravenh. 1888. 8°.
Diggelen, **H. P. G. van**, Leid. 1859. 8°.
Does, **A. van der**, Rotterd. 1855. 8°.
Donker Curtius, **B.**, Amst. 1857. 8°.
— — **H. H.**, Amst. 1840. 8°.
Dozy, **F.**, Leid. 1858. 8°.
—— **J.**, Leid. 1837. 8°.
—— **R. A. P.**, Leid. 1883. 8°. Met portret.
Dresselhuys, **G.**, Leid. 1880. 8°.
Duinen, **T. van**, Gron. 1858. 8°.
Dussen van Beeftingh, **P. van der**, Rotterd. 1881. 8°.
Duuring, **G.**, Utr. 1883. 8°.
Duyn van Maasdam, **A. J. A. F. van der**, La Haye, 1845. 8°.
Duyse, **Prudens van**, Gand, 1862. 8°.
Eekhoff, **W.**, Leeuw. 1880. 8°.
Eerde, **J. R. van**, Gron. 1886. 8°.
Egmond, **A. van**, 's Gravenh. (1879). 8°.
Elink Sterk, **J. W.**, Leyd. 1857. 8°.
Emants, **M.**, 's Gravenh. (1855). 8°.
Emaus de Micault, **G.**, 's Gravenh. 1864. 8°.
Emeis, **C. A.**, Leid. 1884. 8°.
Emtinck, **S.**, Amstelaed. 1758. 4 dln. 8°.
Engels, **P.**, Leid. 1881. 8°.
Enschedé, **I**, **J en J.**, Amst.-la Haye, 1867. M. portr., facs. en Notice d. prix. 8°.
Ewijk, **H.**, 's Gravenh. 1859. 8°.
Eyck van Zuylichem, Utr. 1877. 8°.
Eyndhoven, **A. J. van**, Amsterd. 1878. 8°.
Eyssonius Wichers, **E. W. L.**, Amst. 1876. 8°.
Faber, **J. G. A.**, Amst. 1882. 8°.
Feith, **H. O.**, -- Gron. 1849. 8°.
Felperlaan, **J. P.**, Rotterd. 1872. 8°.
Fokker, **G. A.**, Middelb. 1879. Met levensschets door D. van Eck. 8°.
Fontein, **F. D.**, Harl. 1847. 8°.
Fortuyn, **C. J.**, Amst. 1845. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Francius, **P.**, Amstelaed. 1705. Met de prijzen. 8°.
Francq van Berkhey, **J. le**, Lugd. Batav. 1783. 8°.
—— Id. Lugd. Batav. 1783. Liefhebberijen, boeken enz. Met voorbericht. 8°.
Fremery, **P. J. I. de**, Utr. 1856. 8°.
—— **J. W. F. de**, Gron. 1883. 8°.
Fries, **M. Grave von**, Amst. 1824. 8°. Met prijzen.
Fuhri, **G. L.**, Leid. 1880. 8°.
Gaal, **J. J. B.**, Delft, 1854. 8°.
Gaay Fortman, **P. L. de**, Leid. 1877. 8°.
Geel, **J.**, Leid 1859. 8°.
Geerts, **O.**, Leid. 1880. 8°.
Geisweit van der Netten, **C. A.**, 'sGravenh. 1847. 8°.
— — Jr., 's Gravenh. 1868. 8°.
— — 's Gravenh. 1884. 3 dln. 8°.
Génestet, **P. A. de**, Amst. 1862. 8°.
Gerdes Oosterbeek, **J.**, Arnh. 1877. 8°.
Gerlings, **P. E. G.**, Arnh. 1882. 8°.
Ghert, **J. M. E. van**, Leyd. 1857. 8°.
Giesse, **J. J.**, Rott. 1881. 8°.
Giffen, **D. Flud van**, Dordr. 1702. 8°.
Gijselaar, **A. de**, 's Gravenh. 1853. 8°.
Gille Heringa, **S.**, Utr. 1878. 8°.
Glahn, **G. von**, Amst. 1834. 8°.
Gobius, **A. H.**, 's Gravenh. 1858. 8°.
Gockinga. **H.**, Traj. ad Rhen. 1778. 8°.
—— **W.**, Gron. 1883. 8°.
Goedbloed, **C. A.**, Amst. 1883. 8°.
Gratama, **Seerp**, Gron. 1838. 8°.
Gravenweert, **J. van 's**, Arnh. 1871. 8°.
Gülcher, **C. F.**, Amst. 1871. 8°.
Guillon, **C. G. H.**, Ruremonde, 1874 (Boeken, kunstvoorwerpen, „antiquités Romaines-Celtiques et du Moyen-Age"). 8°.
Haar, **B. ter**, 's Gravenh. 1881. 8°.
Haer, **B. van der**, 's Gravenh. 1851. 8°.
Hageman, **G. C.**, Leid. 1855. 8°.
—— **H. H.**, Amst. 1851. 8°.
Halbertsma, **K. T.**, Leid. 1880. 8°.
Hall, **F. A. Baron van**, 's Gravenh. 1866. 8°.
—— **J. van**, Utr. 1859. 8°.
—— **M. C. van**, Amst. 1858. 2 dln. 8°.
Hallungius, **J. S.**, Breda, 1833. 8°.
Halmael Jr., **A. van**, Barnev. 1851. 8°
Hamaker, **H. A.**, Lugd. Batav. 1836. 8°.
Hane de Steenhuyse et de Leeuwerghem, Comte d', Gand, 1843. 8°.
Hardenbroek van Bijloen, **Baron van**, Rotterd.-Arnh. (1878). 8°.
Harderwijk, **J. van**, Rotterd. 1848. 8°.
—— **K. J. R. van**, Leid. 1861. 8°.
Harms, **A.**, Utr. 1878. 8°.
Hasselt, **G. van**, Arnh. 1875. 8°.
—— **J. J. van**, Arnh. 1835. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Hasselt, J. C. van, Arnh. 1885. 8°.
Hattinga Raven, W. C., 's Gravenh. 1860. 8°.
Haverkorn van Rijsewijk, W. H., Arnh. 1880. 8°.
Hayward, P. J. H., 's Gravenh. 1882. 8°.
Hazelhoff Roelfsema, K. H. B., Utr. 1871. 8°.
Heber, H., — Gand, 1885. 8°.
Heeckeren van Walien, W. R. C. Baron **van,** — Zutph. 1834. 8°. Met prijzen en namen d. koopers.
Heemskerk, Bzn, J., 's Gravenh. 1881. 8°.
Heemstra van Froma en Eibersburen, B. Th. Baron **van,** 's Gravenh. 1879. 8°.
Hees, C. G. van, Amst. 1877. 8°.
—— **H. van,** Leid. 1878. 8°.
Heinsius Dz., N., Lugd. in Bat. J. du Vivie [1682]. 2 dln. 8°. doorschoten in 4°. met prijzen en afschrift der Latijnsche aanteekeningen van J. G. Graevius. Prof. te Utrecht, aan zijn studenten medegedeeld in 1691.
Hekmeyer, F. A., Amst. 1857. 8°.
Hellingwerff, C. J., Alkm. 1857. 8°.
Hengel, W. A. van, Leid. 1871. 8°.
Heppener, J., Amst. 1882. 8°.
Herwaarden, A. van, Utr. 1856. 8°.
Herwerden, C. H. van, Gron. 1862. 8°.
Heukelom, C. van, 's Gravenh. 1881. 8°.
Heusde, Ph. W. van, 's Gravenh. 1879. 8°.
—— **J. A. C. van,** 's Gravenh. 1879. 8°.
Heusden, J. van, Leid. 1880. 8°.
Hissink, L. R., Rotterd. 1883. 8°.
Hodenpijl, A. Gijsberti, Leid. 1854. 8°.
Hoenebeek Hissink, H. H., Utr. 1859. 8°.
Hoenfft, J. H., — Amst. 1844. 8°. Met levensschets.
Hoevell, W. R. Baron **van,** 's Gravenh. 1879. 8°.
Hoeven, A. des Amorie van der, 2e cat. Amst. 1862. 8°.
—— — Jr., **A. des Amorie van der,** Amst. 1862. 8°.
—— **J. van der,** — Leyd. 1869, 8°.
Hofstede, P., Rotterod. 1804. 8°.
Hofstede de Groot, P., Utr. 1880—81. 3 dln. 8°.
Holm, S., Amst. 1879. 8°,
Holtius, A. C., Utr.-Amst. 1861. 8°.
Holtrop, J. W., 's Gravenh. 1871. 8°.
Holtzschue, J. P., Utr. 1878. 8°.
Hondius van Herwerden, Leyd. 1855. 8°.
Hooft van Iddekinge, J. E. H., 's Gravenh. 1882. 8°.
Hoog van ter Aar, P. G. J., Rotterd. 1869. 8°.
Hoogstraten, A. van, Leid. 1884. 8°.
—— **J. F. van,** Utr. 1879. 8°.
Hoop, A. van der, Amst. 1856. 8°.
—— **Jcz., A. van der,** 's Gravenh. 1881. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Horstman, A., — Amst. 1846. 8°.
Huber, C. U. J., Gron. 1879. 8°.
Hullemann, J. G., — Leid. 1862. 8°.
Hultman, C. G., — Sylvaed. 1821. 8°.
Huysman, A. E., Leid. 1859. 8°.
Immerzeel Jr., **J.,** Amst. 1842. 8°.
Isendoorn van Blois, van, 's Gravenh. 1882. 8°.
Ittersum, F. A. S. A. van, Utr. 1878. 8°.
—— **J. W. C. van,** Gron. 1883. 8°.
Jacobus, C. W. C., Leid. 1882. 8°.
Jager, A. de, 's Gravenh. 1878. 8°.
Janssen, L. F. J., Leid. 1870. 8°.
Jeune, J. L. W. le, La Haye, 1842. 8°.
Jongh, E. A. de, Rotterd. 1833. 8°.
Jolles, W. H. J., Amst. 1858. 8°,
Jonker, D., 's Gravenh. 1859. 8°.
Jonkers, J. H. A., Amst. 1873. 8°.
Joosten, D. J. H., Amst., 1883. 8°.
Jungius, C. L., 's Gravenh. 1869. 8°.
Kaathoven, C. W. H. van, Leid.-Amst. 1879. 8°.
Kampen, N. G. van, Leyd. 1839. 8°.
Kamperdijk, N. J., Utr. 1878. 8°.
Keer, H., Amst. 1858. 8°.
Kelderman, R. J., Amst. 1883. 8°.
Kellenbach, C. F., Rotterd. 1882. 8°. (Phys. Kab.).
Kemper, D. T., Amst. 1834. 8°.
—— **J. M.,** Lugd. Batav. 1825. 8°.
Ketwich Verschuur, J. A. van, Leyd. 1883. 8°.
Keuls, P. A., Rott. 1882. 8°.
Keyser, J. P. de, Arnh. 1879. 8°.
Keyzer, L., Amst. 1858. 8°.
Kieboom, B. J. van den, Rotterd. 1855. 8°.
Kiehl, W. F. P., Arnh. 1876. 8°.
Kindermann, J. C., Utr. 1878. 8°.
Kinker, J., Amst. 1846. 8°.
Kist, N. C., Leid. 1861. 8°.
Klerk, J. A., Leid. 1880. 8°.
Kluit, A., Leid. 1808. 8°.
—— **C. H.,** Leid. 1858. 8°.
Kniphuisen, H. J., 's Gravenh. 1871. 8°.
Knoops, Wessel, Arnh. 1880. 8°.
Kobus, J. C., 's Gravenh. 1882. 8°.
[**Koning, Jac.,**] Amst. 1828. 8°.
—— **Jac.,** Amst. 1833. 2 dln. 8°.
——, **David,** Amst. 1877. 8°.
—— **Altmann, C.,** Rotterd. 1879. 8°.
Koolhaas, H. M. G., Amst. 1879. 8°.
Kraan. Lugd. Batav. (1836). 8°.
Kramm, C., Utr. 1875. M. portret en levensschets. 8°.
Krayenhoff, C. R. T. Baron, Leid. 1840. 8°.
Krecke, F. W. C. Utr. 1883, 8°.
Krieger, F. W, Leid 1882. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Kroon, J. H., Leid. 1882. 8°.
Kros, J., 's Gravenh. 1871. 8°.
Kruseman, A., Rotterd. 1884. 8°.
Kuhn, J. G., Amst. 1881. 8°.
Kuyper Hzn, G., 's Gravenh. 1880. 8°.
Laar. A. M. van der, 's Gravenh. 1871. 8°.
—— **B. van**, Alkm. 1853. 8°.
Lamberts, G., Amst. 1851. 8°.
Lamme, D. A., Amst. 1879. 8°.
Lammens, P. P. C., Gand, 1839—40. Dl. I. III. 8°.
Land, A. A., Leid. 1882. 8°.
Lange van Wyngaerden, B. A. C. de, La Haye, 1845. 8°.
Langerhuizen, P., Amst. 1877. 8°.
Lau, J. La, Leid. 1857. 8°.
—— **J. G. La**, Leid. 1858. 8°.
—— **J. G. La**, Leid. 1884. 8°.
Ledeboer. P. J., Leid. 1881. 8°.
Leeuwen, J. van, Leeuw. 1857. 8°.
Leeuwenburg Pzn, J., Rotterd. 1879. 8°.
Lelyveld, geb. **Clignet**, Wed. **J. van**, Leyd. 1837. 8°.
Lennep, D. J. van, Amst. 1853. 8°.
—— **D. J. van**, Amst. 1855. Met levensschets door J. B[osscha?] 8°.
—— **G. van**, 's Gravenh. 1835. 8°.
—— **J. van**, Amst. 1871. 8°.
Lenshoek, C. P., La Haye, Utr. 1884. 8°.
Lentfrinck, J. H., Rotterd. 1861. 8°.
Lenting, D., 's Gravenh. 1877. 8°.
Leon, D., 's Gravenh. 1884. 8°.
Lesturgeon, A. L.. Amst. 1879. 8°.
Leupe, P. A., 's Gravenh. 1882. 8°.
Levié, L., Leid. 1880. 8°.
Leyden, D. Baron **van**, Amst. 1811. 8°.
Leys, H., Brux. 1877. 8°.
Limburg Brouwer, J. J. van, Utr. 1888.
Lidth de Jeude, Th. G. van, Amst. 1866. 8°.
Linden, J. van der, Amstelod. 1835. 8°.
Lobatto, R., 's Gravenh. 1866. 8°.
Logger, J. H., Leyd. 1839. 8°.
Loke, J. J., 's Gravenh. 1879. 8°.
Lom de Berg, L. de, Leid. 1882. 8°.
[**Long, Is. le**], — Amst. 1744. 8°.
Lublink, A. J., — Amst. 1845. 8°.
Luzac, J., — Lugd. Batav. 1811. Met prijzen.
—— **L. C.**, Leid.-Amst. 1872. 2 dln. Met levensschets door W. N. de Rieu. 8°.
Maanen, F. J. van, 's Gravenh. 1862. 8°.
Mackenstein, A. F., Amst. 1876. 8°.
Mafat, Ed., Brux. 1865. 8°.
Maier, P. J., Amst. 1879. 8°.
Malnoë van Noort, J. W. de, Leyd. 1861. 8°.
Manger, H., Haarl. 1846. 8°.
Marck A. Ezn, J. van der, Leid. 1774. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Matthes, C. J., Amst. 1882. 8°.
—— **H. J.**, Leyd. 1854. 8°.
Medenbach de Rooy, A. B. van, Arn 1879. 8°.
Meerburg Snarenburg, P., Rotterd. 187 8°.
Meerman, J.. Hagae Comit. 1824. 4 dln. 8 Met de prijzen.
Meerten, L. A. van, Leyd. 1856. 8°.
Meinsma, J., 's Gravenh. 1888. 8°.
Melort, G. A., 's Gravenh. 1879. 8°.
Mensinga, J. A. M., Amst. 1884. 8°.
Messchert, W., Rotterd. 1844. 8°.
Meulman, I., Amst.-La Haye, 1869. Met l vensbericht. [door Fred. Muller]. 8°.
Meurs, P, van, Leid. 1881. 8°.
Meursinge, A., Lugd. Batav. 1851. 8°.
Meyboom, C., Amst. 1858. 8°.
—— **L. S. P.**, Amst. 1876. 8°.
Meyer, L. C., Leid. 1884. 8°.
Meylink, A. A. J., 's Gravenh. 1864. 8°.
Millies, H. C., Utr. 1870. 8°.
Miquel, F. A. W., Utr. 1871. 8°.
Moes, C. M., Amst. 1879. 8°.
Moet, W. J., 's Gravenh. 1859. 8°.
Molkenboer, geb. **Schenkhuizen, J. H** Amst 1853. 8°.
Moll, W., Amst. 1880. 8°.
Moltzer, W. L. F., Gron. 1879. 8°.
Moulin, J., Amst. 1862. 8°.
Muller, J. W., Leid. 1882. 8°.
—— **N. J.**, Leid. 1880. 8°.
Munting, W. N., Leyd. 1849. 8°.
Muntinghe, H., Gron. 1825. 8°.
Musschenbroek, P. van, — Lugd. Bata 1826. 8°. Met de prijzen.
Myers, M. M., Amst. 1881. 8°.
Nagelvoort, J. B., Amst. 1879. 8°.
Nahuys de Burgst, Anv. 1858. 8°.
Nauta. B. A., Lugd. Batav. 1836. 8°.
Nedermeyer Bosch, B. T., Culemb. 184 8°.
—— Ridder van **Rosenthal, J. H. T** 's Gravenh. 1857. 8°.
Nepveu, C. Baron, Amst. 1880. 8°.
Niermeyer, A., Leyd. 1855. 8°.
Nieuwenhuis, C. J. N., Utr. 1881. 8°.
Nieuwenhuyzen, J. J., Amst. 1861. 8°.
Noordaa, J. W. van der, Leid. 1882. 8
—— **S. H. van der**, 's Gravenh. (1879 8°.
Noordewier, M. J., Gron. 1866. 8°,
Nouhuys, H. J. C. van, Amst. 1856. 8°
Nyhoff, P., 's Gravenh. 1868. 8°.
Nymegen Scheltema, G. van, Amst. 184 8°.
Offerhaus, E. J., Gron. 1876. 8°.
Ontijd, C. G. R., Amst. 1878. 3 dln. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Oosten de Bruyn, G. W. van, Amst. Haarl. 1860. 8°. Met levensschets.
Opten-Noorth, G., Amstelod. 1742. 8°. Met de prijzen.
Orden, G. van, Leyd. 1854. 8°.
Oudaan, M., Amst. 1766 8°. Met de prijzen.
Outshoorn, C., Amst 1875. 8°.
Overgaauw Pernis, C E., Amst. 1883. 8°.
Palm. J. A., Amstelod. 1837. 8°.
—— **J. H. van der,** Lugd. Batav. 1841. 8°. Ex. op zwaar papier.
Panhuys, L. F. van, 's Gravenh. 1878. 8°.
—— **U. W. F. van,** Gron. 1882 8°
Pareau, J. H., Traj. ad Rhen 1833 8°.
Parvé, D. J. Steyn, 's Gravenh. 1884. 8°.
Petit, L. J. de, La Haye, 1853. 8°. Handschr.
—— Id. Arnh. 1854. 8°.
Pfeiffer, A. A., Amst. 1883. 8°.
Philipse, J. H., Gron. 1879. 8°.
Pieters, K. J., Leid 1879. 8°.
Pilaar, J. C., Amst. 1851. 8°.
Pinéda, A. F. G. de, Rotterd. 1878. 8°.
Pinto, A. de, 's Gravenh 1878. 8°.
Plooster, L., Leyd. 1857. 8°.
Poll geb. **Valckenier, J. van de,** Amst. 1843. 8°.
Polmar Kruseman, H. Leid. 1880. 8°,
Potgieter, E. J., Amst. 1875. 8°.
Praag, L. S. van, Leid. 1880. 8°.
Praeger, F. L, Leid. 1871. 8°.
Prins, I., Amst. 1879 8°
Pynacker, A. L., Amst. 1851. 8°.
Quant, A. C., Leid 1884. 8°.
Quarles van Ufford, J., 's Gravenh. 1856. 8°.
—— **H. G.,** 's Gravenh. 1856. 8°.
Rappard, A. G. A. Ridder **van,** Utr. 1869. 8°.
—— **H. A.,** Ridder **van,** Arnh. 1879. 8°.
Rau van Gameren, J., Arnh. 1876. 8°.
Raye, Heer v. **Breukelerwaard, J.,** La Haye. 1825. 8°.
Reede van Oudtshoorn, J. A. van, 's Gravenh. 1881. 8°.
Reiding Frisna, F. S., Gron 1858. 8°.
Reuvens, C. J. C., samengest. door C. Leemans. Lugd. Batav. 1838. M. portr. en Aank. in de Alg Konst- en Letterbode.
Reuver, G. A., Amst. 1836. 8°.
Reverhorst, C. van, Lugd. Batav. 1784. 8°.
Reyers, H. J., Leid. 1876. 8°.
Reyn, H. van, 's Gravenh. 1871. 8°.
Riedel, H., Gron. 1871. 8°. Met levensber.
Rieger, J. C., Lugd. Batav. 1774. 8°. Met prijzen.
Riemer, F. de, Amst. 1871. 2 dln. 8°.
Riendcrhoff, F., Leid.-Amst 1879. 8°.
Rochussen, J. J., Amst. 1882. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Röver, M., Lugd. Batav. 1806. 8°. Met voorr. door B. P. van Wesele Scholten. 8°.
Rogge, H. C., Leid. 1879. 8°.
Romar, P. J., Fran. 1833. 8°.
Romondt, W. G. F. van, Utr. 1879. 8°.
Romunde, J. W. van, Amst. 1860. 8°.
Roo van Alderwerelt, J. K. H. de, 's Gravenh. 1879. 8°.
Rookmaker, J. en **D. W.,** Amst. 1882. 8°.
Rose, F. C., 's Gravenh. 1880. 8°.
Rossem, H. W. van, Amst. 1851. 8°.
—— **J P van,** Amst. 1856. 8°.
Rossum, J. van, Utr. 1877 8°.
Rost van Tonningen, D. W., Leid. 1879. 8°.
Roy, C. H. à, Amstelod. 1830—34. 6 dln. 8°. M. portret.
Royen, A. van, Lugd. Batav. 1779. 8°.
Rutgers, A., Gron. 1878. 8°.
—— **C. P. L.,** Gron. 1879. 8°.
Rymenans, Gand, 1842. 8°.
Rynbout, C. J. Utr. 1879. 8°.
Sandenbergh Matthiessen, C., Amst. 1856. 2 dln 8°.
Sandifort, G., Lugd. Batav. 1816. 8°. Met prijzen.
Santen, L. van, Lugd. Batav. 1800. 8°.
Sarphati, S, Amst. 1866 8°.
Savornin Lohman, M. A. de, Gron. 1879 8°.
Saxe, Chr., Traj. ad Rhen. 1806. 8°.
Scheffer, J. C. T., Amst. 1879. 8°.
Schelle, C. W. H. van, Utr. 1883. 8°.
Scheltema, J, Utr. 1836. 8°.
Scheltus van Kampferbeke, L. J. A., Rotterd. 1876. 8°.
Schilderup, E., Amst. 1811. 8°.
Schimmelpenninck van der Oye, A. J. Baron. Arnh. 1875. 8°.
Schinkel, A. D., La Haye, 1864. Met levensbericht. 8°.
Schippers, J., Gron. 1883. 8°.
Schlingemann, F. L., Arnh. 1871. 8°.
Scholte Mz., J., Amst. 1881. 8°.
Scholten, W., Leyd. 1857. 8°.
—— **B P. v. Wesele,** Lugd. Batav. 1830. 8°.
Scholten van Gansoyen, W. F., Arnh. 1876. 8°.
Schotel, G. D. J. 's Gravenh. 1877. 8°.
Schouten. J., Amst. 1852. 8°. Met prijzen en namen der koopers.
Schuller tot Peursum, C. L., Utr. 1877. 8°.
Schultens, H. A., Lugd. Batav. 1794. 8°.
—— **J. J.,** Lugd. Batav. 1780. 8°.
Schultse, F. F., Amst. 1854. 8°.
Schuurman, J. A., 's Gravenh. 1881. 8°.
Schwarz, C. W. G. E., Amst. 1879. 8°.
Serrure, C. P., Brux. 1872—73. 2 dln. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Serrurier, F., Arnh. 1876. 8°.
—— **W.**, Amst. 1871. 8°.
Servais, G. J. de, Malin. 1808. 8°.
Simmers, V. F.; Amst. 1881. 8°.
Sitter, W. de, Gron. 1882. 8°.
Sluys, D. E., Amst. 1881. 8°.
Sluiter, J. O., Lugd. Bat. 1815. 8°.
Smallegange, C., Amst. 1883. 8°.
Smeth, de, Amst. 1810. 2 dln 8°.
Smissaert, W. J. E., 's Gravenh. 1880. 8°.
Smissen J. L. van der, 's Gravenh. 1851. 8°.
Snellen van Vollenhoven, S. C., 's Gravenh. 1880. 8°.
Sneltjes, F. D., Amst. 1876. 8°.
Spek, J. van der. Amst. 1879. 8°.
Spijker, H. J., Leid. 1871. 8°.
Spoor, A. G., 's Gravenh. 1853. 8°.
—— **G. J.**, Rotterd. 1883. 8°.
Staden, E. C. van, 's Gravenh. 1881. 8°.
Stadnitski, A., Amst. 1839. 8°.
Stamkart, F. J., Amst. 1882. 8°.
Staring, W. C. H., Arnh. 1880. 8°.
Steenwinkel, J., Harderw. 1818. 8°.
Steenwyk, M. A. van, Amst. 1854. 2 dln. 8°.
—— Id. Plaatw. Amst. 1854. 8°.
Stenfert Kroese, H. E., Leid 1880. 8°.
Steuerwald, J. D., 's Gravenh. 1871. 8°.
Stieltjes, T. J., 's Gravenh 1878. 8°.
Stinstra, P., — Harl. 1822. 8°.
Stolk, Th. van, 's Gravenh. 1883. 8°.
Storm van 's Gravesande, C. M., 's Gravenh. 1881. 8°.
—— **N. J.**, Rotterd. 1861. 8°.
Straaten, J. van, Amst. 1858. 8°.
Stuart. L. Cohen, Leid. 1878. 8°.
Stuffken, H. J., Amst. 1883 en Leid. 1884. 2 dln. 8°.
—— **J. H.**, Leid. 1882. 8°.
—— **N. G.**, Leid. 1882. 8°.
Swaving, C., 's Gravenh. 1883. 8°.
—— **H. I.**, Zutph. 1881. 8°.
Swinden, J. H. van, Amst. 1824. 2 dln. 8°.
——— (Handschr.). Amst. 1866. 8°.
Sypesteyn, J. W. van, 's Gravenh. 1869. 8°.
Tak, C, B. van der, Rotterd. 1879. 8°.
Telders, H. J., Utr. 1879. 8°.
Tenckinck, J., Leyd. 1857. 8°.
Tex, C. A. den, — Amst. 1855. 8°.
Thissen, A., Arnh. 1880. 8°.
Thöne, C. W., — Amst. 1851. 8°.
Töpfer, J. A., Amst. 1841. 8°.
Tollens Czn, H., Leyd. 1857. 8°.
Tonckens, W. J., Amst. 1877. 8°.
Toorenenbergen, J. J. van, Utr. 1859. 8°.
Troijen, A. F. C. van, Arnh. 1871. 8°.
Tydeman, B. F., — Lugd. Batav. 1832. 8°.
—— **H. W.**, 's Gravenh. Leid. 1864—66. 5 st. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Tydeman, M., Lugd. Batav. 1826. 8°.
Uytwerf Sterling, J. J., Amst. 1858. 8°.
Vaillant, C. E, Amst. 1830. 8°.
Vandevelde, J. F., Breda, 1830 [1838]. 2 dln. 8°. Met levensbericht
Varelen, J. E. van, Haarl. 1840. 8°.
Ven, H. A. van der, Amst. 1879. 8°.
Verdam, G. J., Leid. 1867. 8°.
Verhagen, P. J., Amst. 1877. 8°.
Verhoeff, A. F., Utr. 1877. 8°.
Vermassen, D. L., 's Gravenh. 1856 8°.
Vermeulen, P. J., Utr. 1879. 8°.
Versfelt, J., Amst. 1875. 8°.
Versluijs, M. C. E., Breda, 1856. 8°.
Verstolk van Zoelen, J. G., La Haye, 1846. 8°.
Vink, I. J. de, Leid. 1881. 8°.
Vinke, G. J., Amst. 1882 8°.
Viruly van Vuren en Dalem, M., Rotterd. 1881. 8°.
Visscher, C., Arnh. 1882. 8°.
—— **L. G.**, Utr. 1859. 8°.
Visser, A. G., de, Amst. 1882. 8°.
Vitringa — Utr. 1880—81. 3 dln. 8°.
Vlaam, J. de, Leid. 1879. 8°.
Vlieger, A. de, Amst. 1884. 8°.
Volkom, W. van, Breda, 1833. 8°.
Voogt, H. L. de, Utr. 1871. 8°.
Voorduin, J. C., 's Gravenh. 1879. 8°.
Voormolen, A., Utr. 1871. 8°.
Voorst, D. C. en **J. J. van**, Amst. 1859. 5 dln. 8°.
—— **H. van**, Arnh. 1879. 8°.
—— **J. van**, Lugd. Batav. 1834. 8°.
Voorthuysen, W. G. F. van, Leid. 1882. 8°.
Vos, F., — Amst. 1881. 8°.
Vreede, G. W., Leid. 1881. 8°.
Vriemoet, E. L., — Leovard. 1761. 8°.
Vries, A. de, Amst. 1880. 8°.
—— **Abr. de**, Amst. Haarl. 1864. 8°. Met levensbericht.
—— **Jo. de**, Amst. 1853. 8°.
—— **Jz., Jo. de**, Amst. 1883. 8°.
Vrolik, G., — Amst. 1860. 8°. M. levensschets.
—— **G.**, Amst. 1888. 8°.
—— **W.**, Amst. 1865. 8°. M. levensschets d. J. van der Hoeven.
Waard, S. K. de, Leid. 1857. 8°.
Waardenburg, E., Amst. 1840. 8°.
Wachendorff, C. A. van, — Traj. ad Rhen. 1811 8°.
Wal, G. de, Gron. 1885. 8°.
Walraven, D. A. Amst. 1856. 8°.
Wanefried, L. G., Amst. 1881. 8°.
Warmolts, C. C. C., Leeuw 1858. 8°.
Wassenberg, E., Fran. 1828. 8°.
Water, J. W. te, Lugd. Batav. 1823. 3 dln. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Weiland, J. A., 's Gravenh. 1869. 8°.
Weldijk, J. Leyd. 1839. 8°.
Wesseling, P., Traj. ad Rhen. 1765. 8°.
Westgeest, J., Leid. 1879. 8°.
Westerhoff, R., Amst. 1883. 8°.
Westerman, W. Marten, Amst. 1874. 8°.
Weyers, H. E., Lugd. Batav. 1846. 8°.
Weyland, H., Amst. 1855. 8°.
Wiarda, J., Amst. 1879. 8°.
Wierdsma, P., Fran.-Leeuw. 1818. 8°. M. prijzen.
——— Id. Leeuw. 1858. 8°.
Wijn, H. van. 's Gravenh. 1834. 8°.
Wijnperse, J. C. van de, Leid. 1788. 8°.
Wijsmuller, J. J., Amst. 1883. 8°.
Wilde, G. de, Amst. 1879. 8°.
Willekes, J. W., Amst. 1846. 8°.
Willems, J. F. Gand, 1847. 2 dln. 8°.
Willemsen, J., Lugd. Batav. 1781. 8°.
Willigen, A. en A. Pzn van der, Amst. 1875. Met levensbericht en portr. 2 dln. 8°.

Verkoop-Catalogussen enz.

Willigen, V. S. M. van der, Leid. 1878. 8°.
Willmet. J., Amstelod. 1837. 8°.
Winkel, L. A. te, 's Gravenh. 1868. 8°.
Wintgens, C. M., 's Gravenh. 1871. 8°.
Wiselius, C. Ipsz. Amst. 1845. 8°.
Wolff. F. W. de, Leid. 1788. 8°.
Wolfs, J. J., Amst. 1858. 8°.
Wolterbeek, J. L.. Amst. 1855. 8°.
—— **P.**, Amst. 1845. 8°.
Wolthers, H., Gron. 1858—59. 2 dln. 8°.
Wouter, D., Amst. 1882. 8°.
Ypey, A., Gron 1837. 8°.
Yssel de Schepper, G. A., Utr. 1872. 8°.
—— **J. W. J.**, Leid 1876. 8°.
Yvoy van Mydrecht, M. L. d', 's Gravenh. 1832. 8°.
Zandt J. H. E. van der, 's Gravenh. 1881. 8°.
Zuylen van Nievelt van den Schaffelaer, J. H. van, Amst. 1828. 8°.
Zweerts, C. J.. Amst. 1858. 8°.

BRIEVENVERZAMELINGEN.

Coornhart, D. V., Brieven-boeck. Inhoudende hondert Brieven. Ie deel. Amsteld. 1626. 4°.
Dit Ie deel bevat 100 brieven. Het boek heeft een tweeden titel „D. V. Coornharts Hondert brieven van verscheyden ghewightighe en stichtelijcke materien". Z. pl. 1626. Met portr. op den titel.

Hooft, P. Czn., Brieven [uitgegeven door B. Huydecoper]. Amst. 1738. fol.

—— Brieven; nieuwe, vermeerderde, en naar den oorspronkelijken text herziene uitg.; met toelichting, aanteeken. en bijlagen. 1600—1647 [door J. van Vloten]. Leid. 1855—57. 4 dln. 8°.

— **Scheltema, J.**, Redevoering over de Brieven van P. Czn. Hooft. Amst. 1807. 8°.

Reigersbergh, Maria van, Brieven. [Met levensbeschrijving] uitgeg. door H. Vollenhove en G. D. J. Schotel. Middelb. 1857. 8°.

Schuurman, A. M. van, Geleerde brieven, enz. gewisselt met Sam. Rachelius en Joh. van Beverwijk. Uit de Lat. in de Nederl. taale overgezet, enz. Hier nog bij gevoegt, verscheidene lof-vaarssen, op dez. Juffr. Schuurman, in het Lat. opgestelt, en nu meede vertaalt. Amst. 1728. 4°.

Hareniana. — Brieven van W. en O. Z. van Haren, uitgeg. door H. E. Moltzer. Gron. 1876. 8°.

Capellen van de Poll, J. D. van der, (Brieven van en aan), uitgeg. door W. H. de Beaufort. Utr. 1879. 8°.

Capellen van de Poll, J. D. van der, (Brieven van en aan) uitgeg. door J. A. Sillem. [Aanh. van de brieven door W. H. de Beaufort uitgegeven]. Utr. 1883. 8°.
Werken uitgeg. door het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht. N. R. N°. 27 en 27b.

Lublink, den jongen, J., Brieven en briefwisseling. Amst. 1803. 8°.

Brieven, geschreven op eene wandeling door een gedeelte van Duitschland en Holland in den zomer van 1809. [door Th. van Swinderen, B. H. Lulofs, W. H. Crull, B. H. Steringa Kuyper en J. J. Modderman]. Met pl. Gron. 1809. 2 dln. 8°.

Bilderdijk, W., Brieven. [uitg. door W. Messchert]. Amst. en Rott. 1836—37. 5 dln. 8°.

—— en **Jan J. F. Wap**, Briefwisseling over godgeleerde onderwerpen. Eene bijdrage tot de geschiedenis van den letterkundigen levensloop en tot de nagelaten geschriften van Neêrl. puikdichter. Breda, 1832. 8°.

—— Brieven aan Adriaan Loosjes Pzn. Amst. 1836. 8°.

—— Brieven aan P. J. Uylenbroek. Amst. 1836. 8°.

—— Brieven aan A. H. Hoffmann von Fallersleben. Rott. 1837. 8°.

—— Brieven aan J. L. Kesteloot. Rotterd. 1837. 8°.

—— Brieven aan J. F. Willems. Rotterd. 1837. 8°.

—— en **M. en H. W. Tydeman**. Briefwisseling, 1807—31, uitgeg. door H. W. T. Tydeman. Sneek, 1866. 2 dln. 8°.

Costa, I. da, Brieven, medegedeeld door G. Groen van Prinsterer (1830—60). Amst. 1872—76. 3 dln. 8°.

Bilders, A. G., Brieven en dagboek (1838—65). [Uitgeg. door J. Kneppelhout]. Leid. 1876. 2 dln. 8°.

Willems, J. F., Brieven aan Jer. de Vries, K. A. Vervier, E. J. Potgieter, F. H. Mertens, J. B. David, enz. verzameld door Max Rooses. Gent, 1874. 8°.

Uitgave van het Willems-Fonds, N°. 77.

WERKEN VAN GELEERDE EN TAAL- EN LETTERKUNDIGE GENOOTSCHAPPEN.

De werken die afzonderlijk door de hieronder genoemde Maatschappijen en Genootschappen werden uitgegeven, zijn onder hunne titels in de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen.

Zie voor de Genootschappen aan bijzondere takken van wetenschap gewijd de verschillende Afdeelingen van dezen Catalogus.

Reesema, W. Siewertsz. van, Redevoering over dicht- en letterkundige genootschappen in ons vaderland. Leyd. 1850. 8°.

Uitgeg. door de Holl. Maatsch. van Fr. Kunsten en Wetensch.

Werken (Tooneel-, dicht- en taalkundige) van het Genootsch. *Natura et arte.* Rotterd. 1726—1741. 6 dln. 8°.

Keurstoffen (Bijbelsche) [van het Genootsch.: *Natura et arte*]. Rott. 1732. 8°.

Deel III en IV der voorgaande verzameling met veranderden titel.

Redenvoering [door H. G. Oosterdyk] en Feestzang [door H. J. Roullaud] ter gelegenheid der 25e verjaaring van de oprichting des Genootschaps *Concordia et Libertate.* Amst. 1773. 4°.

Scharp, J., Inwijding der nieuwgebouwde gehoorzaal van het letterkund. Genootschap *Verscheidenheid en Overeenstemming*, enz. Rott. 1807. 8°.

Feestviering der Maatschappij: *Verscheidenheid en Overeenstemming*, ter gelegenheid van haar 75-jarig bestaan; 1835 [Algemeen Verslag door G. de Meyer, Redevoering door R. H. van Someren, en Feestzang door A. van der Hoop Jr.]. (Rotterd. 1835.) 8°.

Akademie der geleerden of uitspanningen ter opheldering van de H. Schrift, taal-, oudheid- en geschichtkunde, alsook ter bevordering d. beschaafde letteren, konsten en weetenschappen door [het] Genootschap *Tendit ad ardua virtus.* Amst. 1764—67. 3 dln. 8°.

—— Mengelwerk tot de Akademie der geleerden behoorende enz. Amst. 1770. 8°.

By-dragen (Tael- en dichtkundige), 1759—62. Leyd. 1760—62. 2 dln. 8°.

Belangrijk ex. grootendeels samengesteld uit proefbladen, waarop verbeteringen, en gedeeltelijk doorschoten met wit papier, waarop vermeerderingen in HS.

—— Hetz. werk. Dezelfde uitg. 2 dln. 8°.

Met eenige aanteekeningen in HS. van M. Tydeman.

—— Hetz. werk. 1e dl. 2e druk. Leyd. 1771. 8°.

— **Bedenkingen** (Vrymoedige) over het Ie deel der Tael- en Dichtkundige By-dragen [door Leden van 't Genootschap *Vita brevis, ars longa*] Z. p. 1761. 8°.

— Hetzelfde werkje. 2e uitg. met ophelderende Aenmerkingen vermeerderd. Z. p. 1761. 8°.

— **By-dragiana**, bevattende twee brieven tegen Irenaeus Philomusus, schryver der Aenmerkingen, gevoegd bij de 2e uitg. der Vrymoedige bedenkingen. Z. p. en j. (1761). 8°.

— **Vrye**, P. de, Korte Aenmerkingen op de Maendelyksche By-dragen ter opbouw van Neerlands tael- en dichtkunde. Beschouwende de verregaende Bedil- en Hekel-zuchtige Schryfwyze, die in dezelve gevonden word. Amst. (1762). 8°.

Bydragen (Nieuwe) tot opbouw der Vaderlandsche Letterkunde. Leyd 1763—66. 2 dln. 8°.

Deze en de voorg. Bydragen zijn het werk van een Letterkundigen Vriendenkring te Leiden, die zich vervolgens aansloot bij het Genootschap *Minima Crescunt*, waaruit later de Maatschappij der Nederl. Letterk. ontstond; zij kunnen dus als Voorloopers der Werken van laatstgen. Maatschappij beschouwd worden.

Bijdragen tot de geschiedenis van de *Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde* te Leiden, 1766—1866. Gedenkschrift uitgegeven ter gelegenheid van het eerste Eeuwfeest [door W. N. du Rieu, J. T. Bergman en W. Bisschop]. Leid. 1867. 8°.

Dit Gedenkboek bevat: Lijsten van vroegere Leden en Bestuursleden, alsmede opgave van de Werken, Levensberichten enz. door de Maatsch. uitgegeven, met eene volledige inhoudsopgave; eene geschiedenis der Maatsch. en eene geschiedenis van hare Bibliotheek.

Handelingen van de *Maatsch. d. Nederl. Letterkunde* te Leyden, van hare eerste vergadering, 18 van Hooimaand 1766, tot op de vergadering 1799, en van de hervatting harer werkzaamheden, van 1803—22. 2 dln. fol. 8°.

In de jaren 1798 en 1800—1802 zijn geene jaarlijksche vergaderingen gehouden. Behalve de Handelingen, bevat het ex. nog een aantal andere stukken, betrekking hebbende op de geschiedenis der Maatsch. in de genoemde jaren, als: Wetten, Programma's, Naamlijsten van leden, Circulaires, enz. volgens eene, aan het hoofd van ieder deel geplaatste, geschreven lijst.

Handelingen, enz. — Eene dergelijke verzameling als de voorg. over de jaren 1766—82. fol.

—— van de jaarlijksche vergadering van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leiden, van 1823—83. 61 dln. 8°.

Water, J. W. te, Aanspraken gehouden in de algemeene Vergaderingen van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde*, van 1793—1822. 3 dln. 8°.

Siegenbeek, M., Aanspraken tot opening van de jaarlijksche vergadering der *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leyden gehouden in 1823—44. 2 dln. 8°.

Deze verzameling is, even als de voorgaande, getrokken uit de Handelingen der Maatschappij.

Naamlijsten (Alphabetische) der Leden van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leiden, opgemaakt in 1861, 66, 71, 76 en 81. 5 stn. 8°.

Wetten van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leyden (1771 en 1775). 2 stn. 1 bd. 4°. — (1807), 1835, 1852 en 1872. 4 stn. 8°.

Werken van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leyden. Leyd. 1772—88. 7 dln. 4°.

Verhandelingen van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leyden. Leyd. 1806—24. 3 dln. dl. I in-4°. dl. II en III in-8°.

De uitgave in-4°. is niet verder voortgezet; slechts het 1e dl. verscheen in dit formaat.

Werken (Nieuwe) van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leyden. Dordr. 1825—44. 6 dln. 8°.

—— (Nieuwe Reeks van) van de *Maatsch. der Nederl. Letterkunde* te Leyden. Leyd. 1846—57. 10 dln. 8°.

Catalogus der Bibliotheek van de *Maatschappij der Nederl. Letterkunde* te Leyden. (Leyd.) 1829. — Supplement. — Bijvoegsels, sedert 1829—39. [door J. T. Bodel Nyenhuys en H. W. Tydeman]. 13 stn. 1 bd. 8°.

—— Id. Leid. 1847. 2 dln. — Register over de twee deelen. Leid. 1849. — Bijvoegsels ov. de jaren 1848—52 en 53—57 [door L. A. te Winkel, J. T. Bodel Nyenhuys en J. T. Bergman]. Leid. 1853. — Te zamen 5 dln. 8°.

—— Idem Dl. III [door W. N. du Rieu]. Leid. 1864. 8°.

In dit 3e deel zijn de Bijvoegsels over de jaren 1848—52, en 53—57 samengesmolten met de vermeerderingen van 1857—62.

—— Idem. **Bladwijzer** (Alphabetische) op de drie deelen van 1847 en 1864. [door J. T. Bergman]. Leid. 1865. 8°.

—— Idem. Leid. 1877. Dl. I en III. 4°.

I. Handschriften [bewerkt door H. C. Rogge].
III. Nederlandsch Tooneel [bewerkt door Th. J. I. Arnold].

Lijst van de Handschriften, Kaarten en Boeken, behoorende tot de Verzameling van het Genootschap *Pro excolendo Jure Patrio*, opgerigt te Groningen in het jaar 1761. (Gron.) 1831. 8°.

Uitgaven (Dichtlievende) [uitg. d. h. Genootsch.: *Door arbeyd en yver*]. 1767—68. Leyd. 1768. dl. I (26 Nos.). 8°.

—— (Dicht- en tael-lievende) door een Genootschap, onder de spreuk: *Door arbeid en yver.* 1766—69 (31 Nos.) Leyd. 1774. 8°.

Handelingen der Algem. Jaerlyksche Vergaderingen van het Genootschap *Kunst wordt door Arbeid verkreegen*, opgerigt den 11den van Slagtmaand 1766, gehouden te Leyden, van den 20 van Bloeim. 1773 tot den 19 van Hooim. 1797. met de Jaarl. Ledenlijsten. fol.

Werken van het tael- en dichtlievend Genootschap: *Kunst wordt door arbeid verkreegen.* Leyd. 1766—98. 23 dln. en eenige losse stukken. 8°.

Bevattende: Psalmberijming. — (Op) van Halen's Pan poeticon. — Nederd. spraakk. — Tael- en dichtlievende oefeningen, dl. I—VII. 1. — Kleinere gedichten en Mengeldichten, 4 dln. en eenige losse stukken. — Prijsverhandelingen. 4 dln. — Prijsverhandeling, 1790. — Leven der Ned. dichteren dl. I. — Tooneel-poëzie. 4 dln.

Catalogus van ... boeken. — Een appendix, bev. de boeken van het gewezen taal- en dichtlievend Genootschap *Kunst wordt door arbeid verkregen*, waaronder rare manuscripten en boeken voorkomen. Verkooping 15—17 Juny 1818. Leyd. 1818. 8°.

Verslagen, Programma's, Naamlijsten, enz. v. h. *Zeeuwsch Genootschap d. wetenschappen*, enz. 8°.

Verslag van het verhandelde in de algem. vergad. t. viering v. h. eeuwfeest, v. h. *Zeeuwsch Genootsch. d. wetenschappen*, geh. 7 Apr. 1869. (Middelb. 1870). 8°.

Verhandelingen uitgeg. d. h. *Zeeuwsch Genootsch. d. wetenschappen* te Vlissingen. Middelb. 1769—92. 15 dln en Register over dl. I—XII. M. pl. 8°.

—— (Nieuwe). Middelb. 1807—35. 5 dln. Met pl. 8°.

Werken (Nieuwe) v. h. *Zeeuwsch Genootsch. d. wetenschappen.* Middelb. 1836—45. dl. I 1 en 3, dl. II 1 en 2. 8°. Met Atlas van platen, behoor. bij dl. II. fol.

Catalogus d. Bibliotheek v. h. *Zeeuwsch Genootsch. d. wetenschappen.* (Middelb.) 1845. 8°.

—— Idem. Middelb. 1864. — 2e Vervolg. Middelb. 1869. 8°.

—— Idem. [bewerkt door F. Nagtglas]. Middelb. 1883. 8°.

Visvliet, J. P. van, Inventaris d. handschriften v. h. *Zeeuwsch Genootsch. d. wetenschappen.* Middelb. 1861. Met vervolg door F. Nagtglas. Middelb. 1869. 8°.

Verhandelingen van het Genootschap: *Floreant liberales artes.* Amst. 1771—80. 2 dln. 8°.

Programma v. h. *Provinciaal Utrechtsch Genootschap v. kunsten en wetenschappen*, 1820, 21, 23, 25, 28, 29, 32, 34, 35, 37—48, 4°. en 8°.
Hierbij: Wetten, Naamlijsten van leden, Stukken betr. h. eeuwfeest, enz.

Aanteekeningen v. h. verhandelde in de Sectievergaderingen v. h. *Provinc. Utrechtsch Genootsch. v. kunsten en wetenschappen*, 1845—81. 8°.

Registers op de Aanteekeningen enz. over de jaren 1845—78. Voorafgegaan door eene opgave van de openingsreden der Algemeene vergaderingen. Utr. 1879. 8°.

Verslag v. h. verhandelde in de Algem. vergader. v. h. *Provinc. Utrechtsch Genootsch. v. kunsten en wetenschappen*, 1849—81. 8°.

Naamlijst der leden van het *Provinc. Utrechtsch Genootsch. van kunsten en wetenschappen* op 15 April 1880. 8°.

Verhandelingen van het *Provinc. Utrechtsch Genootsch. v. kunsten en wetenschappen*. Utr. 1781—1801. 9 dln. 8°.

—— (Nieuwe). Utr. 1822—51. Met platen en facsim. 26 dln. 8°.

Acta (Nova) literaria *Societatis Rheno-Trajectinae*. Traj. ad Rhen. 1821—28. 3 dln. 8°.

Proeve [en tweede Proeve] van oudheid-, taal-, en dichtkunde door h. Genootsch. *Dulces ante omnia Musae*. Utr. 1775—82. 2 dln. 8°.

Dichtoeffeningen van het... Genootschap: *Studium scientiarum genetrix*. Rott. 1776—85. 5 dln. 8°.

Werken van het Genootsch. *Studium scientiarum genetrix*. Rott. 1789. dl. I. 8°.

Mengel-stoffen van het Taal- en Dichtlievend Gezelschap te Leiden: *Ultra posse nemo obligatur*. Leid. 1778. 8°.

Gelder, J. J. de, Lotgevallen van het Natuur- en Letterkundig Genootschap: *Solus Nemo Satis Sapit* te Alkmaar van 1782 tot 1882. Alkm. 1882). M. portr. 8°.
Feestgave ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Genootschap.

Verhandelingen uitgeg. door Teyler's Tweede Genootschap. Dl. II, XIX, XX, XXIII, XXVI, en Nieuwe reeks. I. Haarl. 1783—1873. 10 dln. 8°.

Catalogus d. bibliotheek v. Teyler's stichting. Haarl. 1832. 8°.

—— Idem. Haarl. 1837. Met Supplem. 1848. 2 dln. 8°.

Catalogue de la bibliothèque du *Musée Teyler* à Harlem [door D. Lubach]. Harl. 1865. 8°.

Verzameling van Mengelstukken door het Genoodschap: *Door Yver bloeid de Wetenschap*. Rott. 1784. 8°.

Lennep, D. J. van, Feestrede ter viering van het 50-j. bestaan des Genootschaps *Doctrina et Amicitia* te Amsterdam. Amst. 1838. 8°.

Catalogus der Bibliotheek van het Genootschap *Doctrina et Amicitia*. Amst. 1863. 8°.

—— Idem. Amst. 1872. 8°.

Wetten van de Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. — Concept-wetten, 1784; Algem. aanmerk. daarop, Bijvoegsels, veranderingen, enz. Wetten, 1784; Bijvoegs. en verander. op de Wetten, 1834; Wetten, 1844, 54, 64 en 75. 9 st. 8°.

Lijst d. leden van de Maatsch. *tot Nut van het Algemeen*, 1796. Z. pl. 8°.

Punten ter beschrijving v. d. Algem. Vergad. 1798-1801, 1807, 12, 17, 20, 22, 23, 29, 38—42, 44, 45, 48, 50, 52, 58—61, 63, 65, 66, 69, 74—83. 8°.

Handelingen van de Algem. Vergadering. 1793—96, 98—1800, 1812, 15, 26, 30, 32, 37, 38, 40, 41—43, 46—48, 51—83. 8°.

Redevoeringen en Aanspraaken gedaan in de onderscheiden Vergaderingen der Maatschappij: *Tot nut van 't Algemeen*. Gedrukt alleen voor de Leden. 1790—1816. Z. pl. 6 dln. 8°.

Deze bundels bevatten de volgende Redevoeringen:
Dl. I. — J. H. Hoekstra, 1785. (2 versch.). — J. J. le Sage ten Broek, 1785. — A. Fokke Simonsz., 1785. — M. Nieuwenhuyzen, 1785—1787. — D. Stoop, 1786. — P. Schouten, 1786 (2 versch.). — J. de Visscher, 1786. — D. Hovens, 1788.
Dl. II. — G. Brender à Brandis, 1788. — W. van Barneveld, 1789. — C. Rensing, 1790. — B. Zur Muhlen, 1791. — J. F. Muller, 1792.
Dl. III. — J. Kantelaar, 1793. — H. Tichelaar, 1794. — C. Rensing, 1795. — A. J. van Soelen, 1796. — A. H. van Gelder, 1797. — H. Ravekes, 1798.
Dl. IV. — N. Sinderam, 1799. — M. C. van Hall, 1800. — Y. van Hamelsveld, 1801. — W. van Barneveld, 1802. — J. L. Wolterbeek, 1803. — A. H. van Gelder, 1804.
Dl. V. — A. H. van Gelder, 1804. — C. Wertz, 1806. Met portr. van J. Nieuwenhuyzen en afbeeld. van het monument en den gedenkpenning. — M. C. van Hall, 1807. — W. Y. van Hamelsveld, 1808. — C. Wertz, 1809, ter opening der 25e Alg. Vergadering.
Dl. VI. — A. H. van Gelder, 1810. — C. M. Westerbaen, 1811. — M. C. van Hall, 1815. — J. Kops, 1813. — J. L. Wolterbeek, 1814. — G. H. Lagers, 1815.

Redevoeringen (Afzonderlijk verschenen) ter opening der Algem. Vergaderingen der Maatsch. *Tot nut van 't Algemeen*. 1816—1880. 38 stks. 8°.
H. Beyerman, 1846, 52. — J. Boeke, 1839. — M. C. van Hall, 1827, 31. — W. Y. van Hamelsveld, 1808. — J. P. Heije, 1847. — C. Hooyer, 1856. — B. A. van Houten, 1816. — J. C. Loman, 1842. — H. J. Matthes, 1821. — S. Muller, 1819, 1830. — C. W. Opzoomer, 1870. — M. A. Perk, 1880. — D. A. Portielje, 1851. — J. G. de Hoop Scheffer, 1857. — H. J. Spyker,

1854, met naschrift en aant., 1863. — J. J. Uytwerf Sterling, 1829, 1833. — W. H. Suringar, 1844. — N. Swart, 1820, 1828, 1835, 1843. — C. A. den Tex, 1836. — Bruno Tideman, 1838, 1840. — G. van Tienhoven, 1871. — P. J. Veth, 1850. — S. Vissering, 1860. — W. H. de Vriese, 1841. — C. W. Westerbaen, 1818, 1825. — D. H. Wildschut, 1832, 1837, 1845.

Redevoeringen gehouden in de vergaderingen der Maatsch. *Tot nut van 't Algemeen*, door: G. Brender à Brandis, 1793. — D. T. Huët, 1831.

Verslag (Algemeen) van de Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen* over 1810, 12. 37—41. 8°.

Jaarboek der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*, van 1852—78, 80—82. roy. 8°.

Gedenkschriften der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. 1809—34. Amst. 1834. 8°.

Bijdragen tot bevordering van de kennis en den bloei d. Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. Amst. 1842—52. 8°.
Een paar nummers ontbreken.

Werken uitgeg. door de Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. 32 dln. Met pl. 8°.
Bestaande uit:
Bekroonde verhandelingen. Amst. 1789—1819. 17 dln.
Schoolwezen. Amst. 1785—1812. 10 dln.
Stukken van onderscheidenen aard. Amst. 1790—1809. 5 dln.

Brender à Brandis, G., Het waare doel der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*. Z. pl. 1788. 8°.

Loosjes Pzn., A., Hulde aan de Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*, bij derz. 25-jarig bestaan. Haarl. 1809. 8°.

Redevoeringen gehouden in verschillende Departementen bij het 50-jarig bestaan der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* in 1834, door A. Telting, P. F. Timmers Verhoeven, P. Bosscha, M. C. van Hall, H. O. Feith, H. J. Matthes, D. T. Huët.

Inwijding van het nieuwe gebouw der Amsterd. Departementen van de Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* [Met Redevoeringen van J. van Geuns en C. W. Westerbaen]. 1823. 8°.

Timmers Verhoeven, P. F., Toespraak gehouden in het Depart. Dordrecht der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* in desz. buitengewone vergadering van den 24 Nov. 1842. Dordr. 1843. 8°.

Wetten voor het 's Gravenhaagsch Departement der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. 1846. 8°.
Hierbij: Naamlijst der Bestuurderen, leden enz. 1842 en 1856 en Reglement van de inrigting tot het verleenen van hulp, in geval van ziekte en overlijden, onder beheer van het Depart. 1847. 8°.

Feith, H. O., en **B. H. Lulofs**, Redevoering en dichtregelen uitgesproken ter gelegenheid van het 25-jarig feest van het Dep. Groningen der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. Met aanteekeningen. Gron. 1819. 8°.

Suringar, W. H., Redevoering bij de viering van het 25-jarig bestaan van het Depart. Leeuwarden, der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. Leeuw. 1817. 8°.

Redevoeringen uitgespr. in het Leidsch Depart. der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* door: J. de Kruyff 1806, H. J. Matthes 1831, 1835. 3 stkn. 8°.

Nagtglas, F., Geschiedenis van het Depart. Middelburg d. Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* van 1793—1866. Middelb. 1867. 8°.

Feestviering van het 25-jarig bestaan der Rotterdamsche afd. van de Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* [Feestrede door N. Messchaert, Feestzang door A. Sieuwertsz van Reesema]. Rotterd. (1815). 8°.

Inwijding der nieuwe Leeszaal van het Rotterd. depart. [Redevoering door A. Sieuwertsz van Reesema en Dichtregelen van H. Tollens Cz.]. Rotterd. 1819. 8°.

Feestviering van het 75-jarig bestaan van het Depart. Rotterdam der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* [Redevoering van C. W. van der Pot en Feestgroet door G. van Reyn]. Rotterd. 1860. 8°.

Wetten van de Bataafsche Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*, Depart. Slooterdijk. 1795 en 1807. 8°.

Verslag (Algemeen) van het Depart. Slooterdijk over 1795, 1798—1802. 8°.

Maandblad van het district Sluis (in Zeeland) van wege desz. Depart. *tot Nut van 't Algemeen*. Sluis, 1823. N°. 2—6. 8°.

Lettervruchten ingezameld van wege het Depart. Sluis (in Vlaanderen) der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*. Sluis, 1828—30. 6e—8e jaarg. 8°.

Hoogvliet, W., Redev. uitgespr. in eene gemengde vergadering van het Depart. *tot Nut van 't Algemeen* te Zaandam, over het denkbeeld tot daarstelling van eene openbare Werkinrigting aldaar. Zaand. 1855. 8°.

Verbrugge, M., Toespraak aan mijne medeburgers in de plegtige Algem. Vergadering der Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen* (Depart. Brussel). Bruss. 1829. 8°.

Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* te Batavia. Wetten, 1853. 8°.
Hierbij: Reglement voor de Spaarbank, 1857. Reglem. voor de prijsvragen, 1857.

Beelaerts van Blokland, G., Redevoering uitgesproken in de Algem. vergad. d. Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen*, aan de Kaap de Goede Hoop, 13 Aug. 1813. Kaapst. 1813. 8°.

Swinden, J. H. van, Redevoering en Aanspraak ter inwijding van het gebouw der Maatsch. *Felix Meritis* te Amsterdam, geh. d. 31 Oct. en 1 Nov. 1788. Amst. 1789. 8°.

Gedenkstuk der Feestviering van het vijftigjarig bestaan der Maatsch. *Felix Meritis*, Nov. 1827. 8°.

Verslag en Naamlijst van *Felix Meritis*, 1872/73—1876/80. 8 st. 8°.

Redevoeringen uitgesproken in de Maatsch. *Felix Meritis* door:
J. de Vries, 1841. — G. Schutte, 1796.

Katalogus der Bibliotheek van de Maatsch. *Felix Meritis*. (Amst.). 1830. 8°.

Mengelingen van het Genootschap: *Vlijt is de Voedster der Wetenschappen*. Utr. 1789. 8°.

Werken van het Amsteld. dicht- en letteroefenend Genootsch.: *Wij streeven naar de volmaaktheid*. Amst. (1789—94). 2 dln. 8°.

Poëzij en proza van [het Genootschap:] *Kunst-ijver*. Leyd. 1791. 8°.

Alsche, A. G. C., Toespraak bij de viering van het 50-j. bestaan der Maatschappij voor Natuur- en Letterkunde *Diligentia* op den 13 Sept. 1843. 's Gravenh. 1843. 8°.

Werken van het Genootschap te Weesp opgericht, onder de zinspreuk: *Voor het Menschdom*. [o. o. d. t. Verzameling van Verhandelingen en Dichtstukken, uitgeg. door het Genootschap enz.]. Amst. 1793—98. 3 stn. 8°.

Bibliotheek (Land- en Stad-). Bestaande in een keurige verzameling van geschiedenissen, karakterschetsen, sneedige gezegdens, enz. door een Gezelschap, onder de zinspreuk: *Utile dulci*. Camp. 1796—97. 6 dln. 8°.

Werken van h. Genootsch. *ter bevordering van waaren godsdienst, deugd, kunst en wetenschap*. [I 2 o. d. t. Eerste proeven v. h. Genootsch. enz.]. Grave, 1797—98. dl. I. 1e en 2e st. 8°.

Maatschappij (Hollandsche) *van taal en dichtkunde*. — Circulaires, Uittreksels uit de Notulen. Naamlijsten enz. van 1800—1805. 1 bd. fol.

Werken der *Bataafsche Maatsch. van taal- en dichtkunde*. Amst. 1804—10. 5 dln. 8°.

—— Dezelfde werken. 5 dln. 8°.
Exempl. op zwaar papier.

Programma's, Wetten e. a. kleinere stukken betr. de *Hollandsche Maatschappij van Fraaije kunsten en wetenschappen*. 4°.

Verslagen der *Holl. Maatsch. v. Fraaije kunsten en wetenschappen*. Leid. en Amst. 1853, 59, 62—64, 67—69, 71—76 en 78. 15 st. 8°.

Inwijding van het spreekgestoelte, door M. Straalman aan de Amsterdamsche afdeeling der *Hollandsche Maatsch. van Fraaije kunsten en wetenschappen* ten geschenke gegeven. [Redevoering van J. Kinker, en gedicht, getiteld: De lof en het nut der fraaye Kunsten en wetenschappen, bijzonder in den ouderdom, door J. F. Helmers]. Amst. 1808. 8°.

Toespraken bij de opening der algemeene vergaderingen der *Hollandsche Maatsch. van Fraaije kunsten en wetenschappen* gehouden door:
A. Beeloo, 1864. — G. Ph. F. Groshans, 1865. — A. G. van Hamel, 1876. — A. des Amorie van der Hoeven, 1827, 1831. — D. T. Huet, 1833. — A. Siewertsz. van Reesema, 1819, 1825, 1839. — W. Siewertsz. van Reesema, 1850. — C. Sepp, 1867.

Bestaan (Het 50-jarig) der *Holl. Maatsch. van Fraaije kunsten en wetenschappen*, enz. 21 Sept. 1850. Leyd. 1851. 8°.

Werken der *Holl. Maatsch. v. Fraaije kunsten en wetenschappen*. Amst. 's Gravenh., en Leid. 1810—37. 10 dln. 8°.

—— (Nieuwe) van Id. Leyd. 1840—45. 8 dln. 8°.

Reglement voor het Kon. *Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten* [te Amsterdam.] 1808, 1816 en 1843. 3 stkn. 4°.

—— van orde voor de Alg. Vergadering van Id. 1808. 4°.

—— van orde voor de IIe Klasse van Id. 1816. 4°.

—— » » » » IIIe » » » 1816. 4°.

—— » » » » IVe » » » 1808. 4°.

Proces-Verbaal van de algemeene vergadering (I—XXXIX) van het Koninkl.-Nederl. *Instituut* geh. in Amst. 1808—39. 4°.

Verslag van de openb. vergadering (I—XIII) der Ie Klasse van het Kon. Ned. *Instituut* enz. Amst. 1817—39. 4°.

—— van de openb. vergadering (I—XIII) der IIe Klasse van het Kon. Ned. *Instituut* enz. Amst. 1809—40. 4°.

—— van de openb. vergadering (I—XIII) der IVe Klasse van het Kon. Ned. *Instituut* enz. Amst. 1817—41. 2 dln. 4°.

Proces-Verbaal van de Vereenigde Zitting der vier classen van het Kon. Ned. *Instituut* enz. Amst. 1814 en 1841. 2 stn. 4°.

Verslagen van de werkzaamheden der Ie Klasse van het Kon. Ned. *Instituut* enz. van 1809—16 uitgebragt in de Alg. Vergaderingen des Instituuts. 4°.

Instituut (Het) of Verslagen en Mededeelingen uitgeg. door de vier Klassen van het Kon. Ned. *Instituut* enz. over de jaren 1841—46. Amst. 1842—46. 6 dln. 8°.

Verhandelingen der IIe Klasse van het Kon. Ned. *Instituut* enz. Amst. 1818—43. 8 dln. 4°.

—— (Nieuwe) van Id. Ald. 1850—51. 2 dln. 8°.

Gedenkschriften in de hedendaagsche talen van de IIIe Klasse van het Kon. Ned. *Instituut* enz. Amst. 1817—36. 5 dln. 4°.

Commentationes Latinae Tertiae Classis *Instituti Regii Belgici*. Amst. 1818—36. 6 dln. 4°.

Jaarboek van het Kon. Ned. *Instituut* enz. voor 1847—51. Amst. 1847—52. 5 dln. 8°.

Catalogus Bibliothecae *Instituti Reg. Neerl.* Pars I. Amstelod. 1841. 8°.

Beschouwingen over den aard en den werkkring van het Koninkl. Nederl. *Instituut.* Uitg. door de leden van het Committé van presidenten, secretarissen en algemeenen penningmeester [F. A. W. Miquel, W. Vrolik, B. ter Haar, A. des Amorie van der Hoeven, C. A. den Tex, J. Warnsinck en J. de Vos J.Bz.]. Amst. 1849. 8°.

Instituet (Het Koninklyk Nederlandsch). R. I. P. [door J. Nolet de Brauwere van Steeland]. Bruss. 1851. 8°.

Programma's, Rapporten en Verslagen van de *Koninklijke Akademie van wetenschappen* gevestigd te Amsterdam. 8°.

Jaarboek van de *Kon. Akademie van wetenschappen.* Amst. 1857—83. 26 dln. 8°.

Verslagen en mededeelingen der *Kon. Akademie van wetenschappen.* (Afdeeling Letterkunde). Amst. 1855—69. 12 dln. m. Register. — 2e Reeks. Amst. 1871—83. dl. I—XII. 8°.

Verhandelingen d. *Kon. Acad. v. wetenschappen.* (Afdeel. Letterkunde). Met platen. Amst. 1858—83. 15 dln. 4°.

Verslagen en Mededeelingen d. *Kon. Akademie van wetenschappen* (Afdeel. Natuurkunde). Amst. 1857—65. dl. V—XVII, met Register. — 2e Reeks, Amst. 1866—83. dl. I—XIX. 8°.

Catalogus van de boekerij d. *Kon. Acad. v. wetenschappen.* Amst. 1858—76. dl. I—III. 1. 8°.

—— van de boekerij d. *Kon. Akad. v. wetenschappen*, enz. Nieuwe uitg. [door W. Moll en J. C. G. Boot]. Amst. 1874. dl. I. 1e. ged 8°.

Overzigt van de boeken, kaarten, penningen enz. ingekomen bij de *Kon. Akademie van wetenschappen*, te Amsterdam van April 1877—83. Amst. 1878—84. 8°.

Werken van het... Genootsch. *Tot nut en beschaving* [te Amsterdam]. Amst. 1821. dl I. 8°.

—— uitgegeven door het letterlievend Genootschap: *Oefening kweekt Kennis.* 's Gravenh. 1837—51. 18 dln. 8°.
Ochtend-schemering. Nieuwe mengelingen, 1837. — Morgenrood, 1839 (Proza), 1840 (Poëzie en Proza), 1841, Proza. — Mengelingen, [Proza en poezie] 1842—1851.

Feest (25-jarig) van: *Oefening kweekt kennis*, te 's Gravenhage, 28 Febr. en 1 Maart 1859. ('s Gravenh. 1859). 8°.

Gram, Joh., De Olymp bij *Oefening* ten bezoek. Gelegenheidsstukje opgevoerd bij de viering van het 40-jarig bestaan van het Letterkundig Genootschap *Oefening kweekt kennis.* ['s Gravenh.] 1874. 8°.

Conviva [pseud. van G. Keller], Het Servetje. Herinnering aan *Oefening kweekt kennis.* Leid. 1878. M. portretten. 4°.

Handelingen van het *Provinciaal Genootschap v. Kunsten en Wetenschappen in Noord-Braband.* 's Hertogenb. 1837—71, 73, 75 en 76. 8°.

Hermans, C. R., Overzigt d. verzamelingen van het *Provinc. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch. in Noord-Brabant.* 's Hertogenb. 1855. 8°.

Catalogus der Bibliotheek van het *Provinc. Genootsch. van Kunsten en Wetensch. in Noord-Brabant.* 's Hertogenb. 1841. 8°.

—— Idem. 's Hertogenb. 1853, 66. 2 dln. 8°.

Does de Bye, P. J. van der, Analytische catalogus der oorkonden met opgave der HSS. berust. in de boekerij van het *Provinc. Genootsch. v. Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant.* 's Hertogenb. 1875. 8°.

Vereeniging *Nieuwland*, te 's Gravenhage. — Verzameling van Feestwijzers, toespraken enz. bij feestelijke gelegenheden, enz. 1870—76, [verzameld d. J. J. F. Wap]. 5 st. 8°.

Buddingh, S. A., Geschiedkundig overzigt van het *Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen.* Batav. 1846. 8°.

Kinderen, T. H. der, Het *Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen* gedurende de eerste eeuw van zijn bestaan 1778—1878. Gedenkboek. Deel I. Batav. 1878. M. pl. 4°.

Notulen der vergaderingen van het *Bataviaasch Genootschap v. Kunsten en Wetenschappen.* Batav. 1862—83. dl. I—XXI. 8°.

Register op de notulen over de jaren 1867—78 [door J. A. van der Chijs]. Batav. 1879. 8°.

Verhandelingen van het *Bataviaasch Genootsch. v. Kunsten en Wetenschappen.* Batav. 1849—77. Dl. XXII—XLIII. 1. Met platen. 4°.

Bleeker, P., Bibliothecae *Societ. art. scientiarumq. quae Bataviae floret.* Catalogus systematicus. Ed. alt. cur. J. Munnich. Batav. 1853. 8°.

Catalogus (Eerste [en Tweede Vervolg-]) der Bibliotheek en Catalogus der Maleische, Javaansche en Kawi HSS. v. h. *Bataviaasch Genootsch. v. Kunst. en Wetenschappen.* Batav. 1872—77. 2 dln. 8°.

Friederich, R., et **L. W. C. van den Berg**, Codicum Arabicorum in Bibliotheca *Societ. art. et scientiar. Batav.* Batav. 1873. 8°.

Lijst (Alphabetische) van land-, zee-, rivier-, wind-, storm- en andere kaarten, toebehoorende aan het *Bataviaasch Genootsch. v. Kunst. en Wetenschappen.* Batav. 1873 8°.

Berg, L. W. C. van den, Verslag van eene verzameling maleische, arabische, javaansche en and. Handschriften, door de regeering v. Nederl. Indië aan het *Bataviaasch Genootsch. v. Kunsten en Wetenschappen* ter bewaring afgestaan. Batav. 1877. 8°.

Mémoires de l'*Académie impériale et royale des Sciences et belles lettres* de Bruxelles. Brux. 1780. dl. I—III. 4°.
2e druk van deel I.

Mémoires (Nouveaux) enz. Brux. 1820—29. dl. I, II, IV, V. Met platen. 4°.

—— sur les questions proposées par l'*Académie royale* enz. qui ont remporté les prix en 1817, 21, 22/23, 24/25, 26/27 et 28. Brux. 1818—29. dl. I, III—VII. 4°.

Programme de l'*Académie* enz. pour les années 1822—25, 29. 5 st. 4°.

Bulletins de l'*Académie Royale des sciences, des lettres et des Beaux-Arts* de Belgique. 1853—56. Brux. 1853—56, dl. XX—XXIII met: Annexe aux Bulletins, 1853/54. 10 dln. — Id. 2e Serie, 1857—80. dl. I—X. 50 bdn. M. platen. Te zamen 60 dln. en Register ov. dl. I—XX der 2e Serie (1857—66). 8°.

Compte-rendu des séances de la Commission Royale d'histoire, ou Recueil de ses bulletins, (4 août 1834—8 avr. 1850). Brux. 1837—50. 16 dln. — 2e Serie. Brux. 1851—52. dl. I—III. 8°.

Annuaire de l'*Académie Royale des sciences, des lettres et des beaux-arts* de Belgique, 1838, 39, 41, 42, 49, 54—81, (4e, 5e, 7e, 8e, 15e, 20—47e ann.). 28 dln. Met portretten. 8°.

Anniversaire (50e) de la reconstruction de l'*Académie Royale des sciences, des lettres et des beaux-arts* de Belgique. (1816—66). Brux. 1866. 8°.

—— (Centième) de fondation (1772—1872), de l'*Académie Royale de Belgique*. Brux. 1872. 2 dln. 8°.

Bibliographie académique ou liste des ouvrages publiés par les membres, correspondents et associés résidents, (de *l'Acad. Roy. des sciences, des lettres et des arts* enz. de Belgique). 1854. Brux. 1855. 8°.

Bibliothèque de M. le B[on]. de Stassart, léguée à l'*Académie Royale* de Belgique. Brux. 1863. 8°

Vuylsteke, J., Een woord over de Belgische *Academie van kunsten, letteren en wetenschappen* Denderm. 1867. 8°.

Mengelingen van het te Brussel gevestigd, Nederl. letterkundig Genootschap *Concordia*. Bruss. 1820. 1e bund. 8°.

Bundel uitgeg. door de Kon. Maatsch. v. vaderl. taal- en letterkunde te Brugge... *Eendragt en Vaderlandsliefde*, voor... 1821—26. Brugge (1824—27). 4 dln. 8°.

—— Werken, enz. (Nieuwe Serie, aansluitende aan de voorg.) voor 1827 en 28, of 5e dl. (Brugge). 1829. 8°.

Dichtstukken bekroond door het *Kon. Genootschap van tael en dichtkunde*, te Antwerpen, 23 Sept. 1821. Antw. (1821). 8°.

Gedichten en Verhandelingen (Nederduitsche en Fransche) van het *Koningl. Genootschap van tael en dichtkunde* te Antwerpen. Antw. 1825. 8°.

Mengel-werken van het Genootschap: *den Wijngaard*, onder de ken-spreuk: *Groeyen en bloeyen*, te Brussel, 1824. Bruss. 1824. 8°.

[**Werken** uitgeg. door de] *Maetschappij d. Vlaemsche bibliophilen*. Gent, 1845—83. I. Ser. 1, 3, 4. — II. Ser. 1, 3, 5, 7, 8, 9, 14. — III. 1, 4, 7, 9, 12, 13. — IV. Ser. 1, 2, 3. — Werken uitsluitend voor de leden, 6, 7, 8, 9, 10. Te zamen 36 dln. 8°.

Deze werken zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Kervyn de Volkaertsbeke, Ph., Les Bibliophiles Flamands, leur histoire et leurs travaux. Gand, 1853. 8°.

Bijdragen der Gazette van Gend, voor letteren, kunsten en wetenschappen, uitg. d. de Maetsch. v. Vlaemsche letteroefening onder kenspreuk; *De tael is gantsch het volk*, 1836—39. Gent, 1836—39. 1e—4e jaarg. 16°.

Maatschappij van Nederl. Letterkunde en Geschiedenis: *De taal is gansch het volk*, te Gent, Verslag over den toestand d. Maatsch. gedurende 1864—67. Gent. 1868. 12°.

Verhandelingen en prijsverzen, uitgeg. d. de *Gendsche Maatschappij van Nederlandsche taal- en letterkunde*. Gend, 1826. dl. I. 8°.

Société littéraire de l'université Catholique de Louvain. Choix de mémoires. Louv. 1842—77. dl. II, III, V—XII. 8°.

Verslag over het *Willems-Fonds*, 1854, 57, 61, 63—68, Gent. 1855—69. 9 stn. 8°.

Jaarboek van het *Willems-Fonds*, voor 1870—84. Gent, 1869—84. 15 dln. 8°.

Uitgaven v. h. *Willems-Fonds*, Gent, 1854—83. 55 dln. 8°.

De werken waaruit deze verzameling bestaat, zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Avondstonden (Rumbeeksche) uitgegeven door de Maetschappij: *De vereenigde vrienden te Rumbeke*. — Kerkelijk goedgekeurd. Rousselaere, Gent, 1856. 8°.

Annales du *Comité Flamand* de France. Dunk. 1854—74. dl. I—VI, X en XII. Met pl. en kaarten. 8°.

Bulletin du *Comité Flamand* de France. Dunk. 1857—72. dl I—VI. 8°.

Een aantal afleveringen ontbreken.

TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELINGEN.

De Tijdschriften voor bijzondere wetenschappen zijn in de verschillende Afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen. — De zoogen. Spectatoriale geschriften zoeke men in de Afd. *Prozaschrijvers* en de Politieke tijdschriften van 1770—1814 in de Afd. *Geschiedenis der Nederlanden.*

Lijst van Tijdschriften en periodiek verschijnende werken in Nederland. Bijvoegsel tot de Nederlandsche Bibliographie. December 1868 [door J. L. Beijers]. 's Gravenh. Utr. z. j. 8°.

Mooyeriana (De) of nieuwbakke gedagten over wereldsche voorvallen in digt en ondigt. Sept.—Dec. 1699. 8°.
Niet voortgezet.

Vermakelykheden. (Godgeleerde, historische, philosophische, natuur-, genees- en aerdrykskundige, poetische en regtsgeleerde) of uitgeleze keurstoffen over allerlei onderwerpen enz. [door M. Schagen] (Julij 1732—Dec. 1736). Amst. 1733—36. 7 dln. 8°.

Magasyn (Hollands), voorzien van aardrykskundige, historische, wysgeerige, geneeskundige, rechts-geleerde, theologische, poëtische, en oratorische waarnemingen, proeven, vraagen, schetsen en verhandelingen. Haarl. 1750—58. 3 dln. 8°.

Fama (Nederlandsche geleerde), of onzydige berigten van 't merkwaardige dat in het geleerde Europa in dezen tyd [Jan.—Juni 1759] voorvalt, enz. Teffens ook de nieuwe uitgekomene schriften en gevoelens vrymoedig beoordeeld worden, enz. [door J. D. van Hoven]. Zwolle 1759. N°. 1—6. 8°.
Niet verder verschenen.

Letter-Courant (Nederlandsche), doende kortelyk verslach van de nieuwe boeken en geschriften, welken van tyd tot tyd, zo in de Vereenigde als andere gewesten uitkomen; als ook van 't voornaamste nieuws, dat 'er in de geleerde werreld voorvalt. Uitgeg. onder de zinspr.: *Nec Temere, nec Timide.* [door E. Luzac — Jan. 1759—23 Dec. 1763]. Leyd. 1760—64. 10 dln. 8°.

Letteroefeningen (Vaderlandsche). — Amst. e. eld. 1761—1857, 1865—75. Te zamen 109 deelen, 228 bdn. 8°.
Verdeeld als volgt: Vaderlandsche letteroefeningen. Amst. 1761—67. 7 dln. 14 bdn. — Nieuwe Vaderl. letteroefeningen. Amst. 1768—1771. 5 dln. 10 bdn. — Hedendaagsche vaderlandsche letteroefeningen. Amst. 1772—78. 7 dln. 14 bdn. — Algemeene vaderlandsche letteroefeningen. Amst. 1779—85. 7 dln. 14 bdn. — Nieuwe algemeene vaderl. letteroefeningen. Amst. 1786—90. 5 dln. 10 bdn. — Algemeene vaderlandsche letteroefeningen. Amst. 1791—1811. 21 dln. 41 bdn. — Tijdschrift van kunsten en wetenschappen v. h. departem. d. Zuiderzee, van 1812—13. 2 dln. 4 bdn. — Vaderlandsche letteroefeningen. Amst. e. eld. 1814—57, 65—75. 55 dln. 121 bdn.
Dit tijdschr. werd achtereenvolgens geredigeerd door: C. Loosjes, P. Loosjes Az. J. Scheltema, J. W. Yntema, G. van Reyn, J. van Harderwijk Rz., C. G. Withuys, A. Loosjes, J. W. Bok en W. B. J. van Eyk. In 1811 werd het vereenigd met de Vaderl. Bibliotheek.

Beschouwer (De letter-, historie- en boek-) enz. Opkomst enz. der Akademiën, Gymnasien en Maatschappijen enz. Waarbij levensbeschrijvingen van beroemde mannen en beoordeelingen d. beste schriften in Europa uitkomende. [door E. Luzac]. Amst. 1763—64. 4 dln. 8°.
Niet verder verschenen.

Bibliotheek (Algemeene), vervattende naauwkeurige en onpartijdige berigten van de voornaamste werken, in de geleerde waereld alom van tijd tot tijd uitkomende. Amst. 1777—86. 5 dln. 8°.

Kabinet (Taal-, dicht- en letterkundig) of verzameling van verhandelingen, de taal-, dicht- en letterkunde betreffende; benevens eenige dichtstukken enz. uitgeg. d. G. Brender à Brandis. Amst. 1781—84. 6 dln. 8°.

Magazijn (Taal-, dicht- en letterkundig) of verzameling van verhandelingen enz. [als het voorg., uitgeg. door G. Brender à Brandis]. Amst. 1785—87. 2 dln. 8°.

Magazijn (Algemeen) van wetenschap, konst- en smaak. Amst. 1785—91. 5 dln.

—— (Nieuwe Algemeen) enz. Amst. 1792—99. 5 dln. 8°.

—— (Vaderlandsch) van wetenschap, kunst en smaak. Amst. 1801—12. 5 dln. 8°.
Niet verder verschenen.

Konst- en Letterbode (Algemeene), voor meer- en min-geoefenden: behelzende berigten, uit de geleerde wereld, van alle landen. Haarl. 1788—93. 11 dln. 4°.

—— (Nieuwe Algemeene). Haarl. 1794—1800. 14 dln. Met Register over de eerste 25 dln. 4°.

—— (Algemeene). Haarl. 1801—53. 106 dln. 8°.

—— (»). Nieuwe reeks. Haarl. 1854—61. 8 dln. 4°.
Dit tijdschrift werd van 1788—1809 geredigeerd door Corn. de Vries en A. Loosjes Pz.; 1809—41 door V. Loosjes Azn; 1841—53 door K. Sybrandi; van 1854—59 door R. C. Bakhuizen van den Brink; M. F. A. G. Campbell, J. de Witte van Citters, P. M. Netscher, J. Tideman, S. C. Snellen van Vollenhoven, en T. van Westrheene Wzn; 1860—61 door L. J. F. Jansen.

Recensent (De) of bijdragen tot de letterkundige geschiedenis van onzen tijd, [ond. redactie van W. van Irhoven van Dam, A. A. van der Meersch, W. Holtrop e. a.]. Amst. 1787—93. Dl. I—III en N°. 13 en 14. 8°.

Kabinet van Mode en Smaak. Met gekoleurde plaaten. Haarl. (1791—94). 8 dln. 8°.
Inzonderheid belangrijk voor de geschiedenis der mode en van het tooneel in Nederland. Verder bevat deze verzameling stukken in proza en poëzie.

Zak-Bibliotheek van vernuft en smaak. Amst' 1797—98. 2 dln. Met platen. 12°.
Verzameling van tooneelstukken, verhalen en gedichten.

Fortuin (De). Weekblad, door A. L. Barbaz, (1 Oct. 1804—23 Sept. 1805), bevattende ernstige en boertige mengelingen, in proza en poëzy. Amst. 1805. 8°.

Schouwburg van in- en uitlandsche letter- en huishoudkunde. [onder red. van J. Scheltema, J. Schultz, J. D. Janssen, J. Immerzeel Jr. e. a.] 's Gravenh. en Amst. 1805—10. 9 dln. 8°.

Recensent (De), ook der Recensenten. [o. red. van J. M. Kemper, C. G. K. Reinwardt, J. Clarisse, J. ten Brink, W. A. Ockerse. e. a]. Amst. 1805—52. 86 dln. 8°.

Ster (De) [onder red. van: J. Scheltema, J. F. Helmers, J. M. Kemper, e. a.] Amst. 11 Maart—10 Juny 1806. 40 Nos. fol.
Alles wat hiervan is verschenen. Het blad werd vervolgd onder den titel:

Avondjournaal. (Amsterdamsch) 14 Juny—2 Aug. 1806. N°. 1—20. fol.

Jaarboeken der wetenschappen en kunsten in het koningrijk Holland (1806—1807). 1809—10. dl. I en II. 3 stn. 4°.

Bibliotheek (Hedendaagsche vaderlandsche) van wetenschap, kunst en smaak. [o. red. van Y. van Hamelsveld]. Amst. 1808—11. 8 dln. 8°.
Dit tijdschrift werd in 1811 vereenigd met de Vaderl. Letteroefeningen.

Euterpe; een tijdschrift tot bevordering van fraaije kunsten en wetenschappen, door J. Kantelaar en M. Siegenbeek. Amst. 1810—11. 2 stn. 8°.
Alles wat hiervan is verschenen.

Museum, of verzameling van stukken ter bevordering van fraaije kunsten en wetenschappen, uitgeg. door M. Siegenbeek. Haarl. 1812—17. 4 dln. 8°.

Magazijn (Letterkundig) van wetenschap, kunst en smaak. Amst. 1814—28. 30 dln. 8°.

Mnemosyne. Mengelingen voor wetenschappen en fraaije letteren; verzam. door H. W. Tydeman en N. G. van Kampen. Dordr. 1815—21. 10 dln.

— — Hetz. werk. Nieuwe verzameling verz. door H. W. en B. F. Tydeman. Dordr. 1822—28. 8 dln. 8°.

Mnemosyne. (3e verzam.) door H. W. en B. F. Tydeman en J. T. Bodel Nijenhuis. Leid. 1829—31. 2 dln. 8°.

Mengelingen (Letter- en geschiedkundige). Verzameld en uitgegeven door H. W. Tydeman. Zalt Bomm. 1836. 8°.
Vervolg op de Mnemosyne.

Ernstige (De) [door F. van Goch]. (Rotterd. M. Wijt, 1818) .2 stn. 1 bd. 8°.
Hierin verhandelingen, leerredenen en gedichten door Zillesen e. a., waarbij eene vertaling van P. L. Villerii, *Theses de libero arbitrio*, en een ex. der oorspronkelijke Latijnsche theses. Lugd. Bat. 1616. 4°.

Star (De). Tijdschrift uitgeg. van wege de permanente Kommissie der *Maatschappij van Weldadigheid.* [o. red. van W. A. Ockerse]. Amst. 1819—1826. 8 dln. 8°.

Ontwerp van een nieuw uit te geven Weekblad, onder den titel van: Vaderlandsch Verlichtingskwispedoor, of Tydschrift tot bevordering van verlichting, vryheid en regt, en tot zinspreuk voerende: *Leve de Vittery!* [door Bartolomaeus Ludolphides Gelrus, ps. van B. H. Lulofs e. a.]. Gron. 1822. 8°.

— **Verlichtings-kwispedoor** (De). Eene vertelling uit onzen tijd. Gron. 1823. 8°.

Magazijn voor wetenschappen, kunsten en letteren, behelzende: Wijsbegeerte des levens, geschiedenis, aardrijks- en volkenkunde, fraaije letteren en mengelwerk, verzameld door N. G. van Kampen. Amst. 1822—30. 10 dln. 8°.

Apollineum. Bijdragen, de nederduitsche taal, dichtkunst, welsprekendheid en fraaije letteren betreffende, uitgeg. door P. G. Witsen Geysbeek. Amst. 1823—26. 3 dln. 8°.

Argus (De). (Tijdschrift van den 14 Sept. 1825—20 Dec. 1826). [o. red. van L. G. Visscher]. Bruss., 1825—26. 3 dln. 8°.

Fakkel (De). Bijdragen tot de kennis van het ware, schoone en goede, verzameld door J. P. Sprenger van Eyk. Rotterd. 1825—39. 14 dln. en Register over de eerste twaalf jaargg. 8°.

Vriend des Vaderlands (De). Een tijdschrift toegewijd aan den roem en de welvaart van Nederland en in het bijzonder aan de hulpbehoeftigen. Uitgeg. van wege de permanente commissie der *Maatsch. van Weldadigheid* [o. red. van P. O. van der Chijs]. Amst. 1827—42. 16 dln. 8°.

Echo (De) aan leering en gezellig onderhoud gewijd. Amst. 1827—29. 4 dln. Met platen. 8°.

Arke Noachs (De) [Maandschrift door A. J. Cramer]. Amst. 1827—33. 7 dln. 8°.

Katholikon. Tijdschrift voor beschaafde Roomsch-Katholyken, door J. F. Budts. Bruss. en Breda, 1827/30 (blzz. 1—308). 2 dln. 8°.

Argus, door F. Reland, Rotterd. en Breda, 24 Aug. 1828—24 Mei 1829. 2 dln. 4°.
Hierbij een 1ste nummer van Apollo, tijdschrift voor den beschaafden stand, 4 Dec. 1827. De Argus was de opvolger van Apollo.

Mercurius (De Nederlandsche). Tijdschrift, aan de beoefenaren van fraaie kunsten en wetenschappen gewijd [o. red. van A. van der Hoop Jr.] Amst. 1829/30. 52 Nos. 2 dln. 8°.

Iris. Bloemlezing uit buitenlandsche tijdschriften [Jrg. X. o. o. d. t. De Regenboog. Keurbloemen van uitheemschen oorsprong]. 's Gravenh. 1830—39. Jrg. I—X. 1e dl. 19 dln. 8°.

Bijdragen tot boeken- en menschenkennis, verzameld door P. S. Schull en A. van der Hoop Jr. Met platen. Dordr. 1832 (Boekbeschouw.) 1833—35 (Boekbeschouw. en Mengelwerk). 7 dln. 8°.

Magazijn (Hollandsch) van letteren, wetenschappen en kunsten, verzameld door N. G. van Kampen en J. de Vries. Amst. 1832. 8°.

Magazijn (Nederlandsch) ter verspreiding van algemeene en nuttige kundigheden. Behelzende wetenswaardige bijzonderheden betreffende verschillende godsdienst-gebruiken, oudheden, zeden en gewoonten van alle landen en volken der aarde. Merkwaardige geschiedkundige herinneringen, en regtsplegingen van vroegeren en lateren tijd; levensschetsen van Nederlandsche en andere beroemde en beruchte mannen en vrouwen. Het opmerkenswaardigste uit het gebied der natuurkunde en der natuurlijke historie; mededeelingen, uitvindingen en vorderingen in onderscheidene vakken van wetenschap, kunst, bedrijf en hantering; voorts eenige geschied-, volks- en romantische verhalen, snedige gezegden, anecdoten, enz. Te zamen uitmakende een' schat van noodwendige kundigheden, ten nutte van den mensch in alle tijdvakken des levens. In zes deelen, 1834—39. Met ongeveer 1500 houtsneeplaten. Amst. z. j. 6 dln. 4°.

Leeskabinet (Het). Mengelwerk tot gezellig onderhoud... onder redactie van D. A. van Waalwijk. Leid. 1882—83. Met pl. 8°.

Muzen (De). Nederlandsch tijdschrift voor de beschaafde en letterkundige wereld. [onder red. van E. J. Potgieter en J. P. Heije]. Amst. 1835. dl. I. 8°.
Niet verder verschenen. — Voorlooper van het tijdschrift *de Gids*.

Tijdschrift voor Nederlandsche letterkunde, inhoudende: boekbeoordeelingen en mengelwerk van onderscheiden aard. Amst. 1835. 3 dln. 8°.
I, Boekbeschouwing. II en III, Mengelwerk.

Athenaeum. Tijdschrift voor wetenschap en kunst. 's Gravenh. 1836 en 37. Jrg. I en II. 4 dln. 8°.

Komeet (De). Weekblad N°. 1—13, (2 Jan. tot 26 Mrt. 1836 en 6 buitengewone Nos). Utr. 1836. 4°.

Tijdschrift (Drie-maandelijksch-). [Onder de zinspreuk: *Om 't ligte Kaf, Te scheiden af* en o. red. van J. W. Holtrop, G. Simons, P. Simons en W. G. Schey]. 's Gravenh. 1836. 8°.

Euthymia. Bijdragen tot het gebied der zede- en letterkunde, verzameld d. J. A. Bakker, J. van Harderwijk Rz. en G. van Reyn. Rott. 1837—38. Stuk 1 en 2. 8°.

Museum (Niederländisches). Magazin für Geschichte, Literatur, Kunst u. Kenntniss d. öffentlichen Zustände in den Niederlanden, herausgeg. v. E. Münch. Carlsr. 1837—41. 2 dln. 8°.

Oogst (De). Verzameling van redevoeringen, bijdragen en mengelingen. Amst. 1838—39. 2 dln. 8°.

Volksbode (De). Een tijdschrift tot nut van 't algemeen, d. C. P. E. Robidé van der Aa en O. G. Heldring. Amst. 1839—41. 1e—3e jaarg. 8°.

—— (De Nederlandsche). Een tijdschrift tot nut van 't algemeen, d. C. van Schaick. Arnh. 1848—50. 1e tot 3e jaarg. 8°.

Gids (De) [De 1e—2e jaarg. onder den titel: De Gids. Nieuwe Vaderlandsche Letteroefeningen. De 1—5e jrg. met pl.]. Jrg. I—XLVII. Amst. 1837—83. 134 dln. 8°.
Dit tijdschr. verscheen achtereenv. onder redactie van: E. J. Potgieter, C. P. E. Robidé van der Aa, R. C. Bakhuizen van den Brink, W. J. C. van Hasselt, J. van Geuns, H. Pol, J. F. Oltmans, G. J. Fortuyn, B. ter Haar, P. J. Veth, G. de Clercq, G. E. Voorhelm Schneevoogt, S. Vissering, H. C. Millies, H. Riehm, F. A. W. Miquel, J. Heemskerk, Bz., H. J. Schimmel, J. van Gilse, Joh. C. Zimmerman, P. N. Muller, P. A. S. van Limburg Brouwer, H. P. G. Quack, J. T. Buys, C. A. Engelbregt, Cd. Busken Huet, R. J. Fruin, J. A. Sillem, Ch. Boissevain, W. H. de Beaufort, J. N. van Hall, C. Honigh en J. H. Hooyer.

—— Register op de veertig eerste jaarg. 1837—76 [bewerkt door P. A. Tiele]. Amst. 1877. 8°.

— **Huet, Cd. Busken,** Aan Mevrouw Bosboom-Toussaint. Haarl. 1865. 8°.
Over Huet's aftreden als mede-redacteur van *de Gids*.

Katholiek (De). Godsdienstig, geschied- en letterkundig maandschrift. 's Gravenh. 1842—66. 66 dln. Leid. 1867—83. N. Reeks, dl. 1—18, te zamen 84 dln. Met Register over 1842—1873. 8°.

Huisvriend (De). Gemengde lectuur voor burgers in Stad en Land, verzameld d. J. J. A. Goeverneur. Gron. 1843—63. 21 dln. gr. 8°.

Referent (De). Wetenschappelijk tijdschrift [onder redactie van J. G. F. d'Estrée e. a.]. Amst. 1843—44. 2 dln. 4°.

Tijdspiegel (De). [o. red. van J. P. de Keijser e. a.]. 's Gravenh. (en Arnh.). 1844—83. jrg. I—XL. 85 dln. 8°.

Tijd (De), merkwaardigheden der letterkunde en geschiedenis van den dag, voor de beschaafde wereld. Hoofdredacteur [van jrg. 1—5] Boudewijn [pseud. van J. L. van der Vliet] van jrg. 6 enz. o. red. van eene Vereeniging van letterkundigen]. Met pl. en portr. 's Gravenh. 1845—54. Deel I—XX. 8°.

Stemmen (De Vereeniging Christelijke). Hoofdredacteur O. G. Heldring. Amst. 1847—59. 13 dln. 8°.

Gruno. Algemeen wetenschappelijk tijdschrift, ond. redactie van L. Ali Cohen, W. Gleuns, W. Hecker e. a. Gron. 1849. 8°.
Niet verder verschenen.

Astrea. Maandschrift voor schoone kunst, wetenschap en letteren, verzameld door [J. J. F.] Wap. 1851—55. Utr. 1852—58. 6 jaarg. Met platen. 4°.
Niet verder verschenen. Hierbij: eigenhandige brieven van L. J. F. Janssen, Chr. Kramm, e. a. betreffende het vignet Astrea voorstellende, verslagen uit dagbladen, enz.

l'Astrée. Recueil périodique des beaux-arts, des sciences et de la littérature des Pays-Bas, par [J. J. F.] Wap. Utr. 1851—53. 3 jaarg. 4°.
Niet verder verschenen.

Navorscher (De). Een middel tot gedachtenwisseling en letterkundig verkeer tusschen allen die iets weten, iets te vragen hebben of iets kunnen oplossen. Amst. 1851—60. — Nieuwe reeks, Amst. 1861—67. — Nieuwe serie, Amst. 1868—83. Te zamen 33 dln. 8°. Met bijblad over de jaren 1853—55, met de omslagen der afleveringen van de eerste 17 jaargg. en met Register over den 11en—20en jaarg.
Achtereenvolgens onder red. van J. H. van Lennep, J. P. Arend, J. G. de Hoop Scheffer, P. Leendertz Wz, L. S. P. Meyboom en J. Anspach.

Drenthina. Tijdschrift voor Noord- en Zuid-Nederlandsche Letterk., Proza en Poëzy; onder redaktie van C. van Schaick, enz. Mepp. 1851. 2 dln. 8°.

Biäng-Lala. Indisch leeskabinet tot aangenaam en gezellig onderhoud, onder redactie van W. L. Ritter en L. J. A. Tollens. Batav. 1852—54. Jaargg. I—III. 6 dln. 8°.

Warande (De Dietsche). Tijdschrift voor Nederlandsche oudheden, en nieuwere kunst en letteren, bestuurd door J. A. Alberdingk Thym. Amst. 1855—74. jaargg. 1—10. 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe reeks. 1876—84. dl. I—IV. 8°.

Bladen (Wetenschappelijke). Bloemlezing van degelijke werken uit het buitenland voor Nederlanders bewerkt, onder toezigt van J. T. Buys, W. M. Logeman en J. C. van Deventer. Haarl. 1856—79. 83 dln. Met afbeeld. 8°.

Dames-Weekblad. Lectuur voor vrouwen en meisjes uit den beschaafden stand. Proza en poëzy van Nederlandsche auteurs. Jaarg. 1856/57. Schied. 1857. 8°.

Spectator (Nederlandsche), Weekblad van den ouden Heer Smits [ps. van M. P. Lindo]. Rotterd. e. e. 1858—59. 2 dln. 4°.

—— (De Nederlandsche). Arnh. en 's Gravenh. 1860—83. 24 dln. Met pl. 4°.

— **Vloten, J. van**, De Ponsch-god en zijne trawanten. Eene bijdrage tot de geschiedenis der letterkundige kritiek in Nederland. Devent. 1862. 8°.
Tegen R. C. Bakhuizen van den Brink als redacteur van den *Ned. Spectator.*

Museum (Nationaal). Met Bijblad: 'Zoologisch-Botanische tuin. 's Gravenh. 1865—66. 2 dln. 4°.

Bibliotheek (Neêrlands). Oorspronkelijke romans, schetsen en novellen van hedendaagsche auteurs, op nieuw uitg. door J. P. de Keijser. Arnh. 1865—69. Jrg. I—V. 10 dln. 8°.

Los en Vast, onder hoofdredactie van G. van Gorkom, H. de Veer, [Jo. de Vries en A. G. van Hamel]. Leid. 1866—83. 18 dln. 8°.

Studiën op godsdienstig, wetenschappelijk en letterkundig gebied. 's Hertogenb. 1868—82. Jrg. I—XV. 15 dln. 8°.

Kennis en Kunst. Geïllustreerd volksboek. Bladen ter algemeene ontwikkeling. Met medewerking van desbevoegden onder leiding van T. C. Winkler. 1867—71. [Jrg. 1872—74 o. d. t. Elk wat wils. Kennis en Kunst enz.... onder leiding van R. Koopmans van Boekeren]. Haarl. (1867—74). M. pl. 8 dln. 4°.

West-Friesland. Tijdschrift onder redactie van G. J. van der Hoeve. Enkh. 1869. 2 dln. Met pl. 8°.

Noord en Zuid. Tijdschrift voor de beoefening der fraaie letteren [onder red. van W. H. de Beaufort, D. Beets, J. Esser Jr., P. Harting, A. Kerdijk, P. D. Chantepie de la Saussaye en G. W. Wttewaall]. 1867—68. Utr. 1868. 8°.

Tolk (Onze). Centraalblad voor kunst- en letternieuws. [onder red. van C. Zwaardemaker]. Dev. 1869/71. 2 dln. 4°.

—— Letterkundig Nieuwsblad., hoofdred. G. J. Dozy en P. Brooshooft. Dev. 1871/74. 3 dln. 4°.

Leeskabinet (Nieuw). Lectuur uit het Buiten- en Binnenland verzameld op het veld van romantiek, wetenschap en kunst. M. staalgr. 1870. Gron.-Amst. 1870. 4°.

Wachter (De). Tijdschrift ond. redactie van H. J. A. M. Schaepman en W. J. F. Nuyens. Haarl. en Utr. 1871—83. 26 dln. 8°.
Vervolg van de *Katholiek-Nederlandsche Brochuren-Vereeniging.* — Sedert 1874 is dit tijdschrift getiteld: *Onze wachter.*

Uilenspiegel. Humoristisch-Satyriek weekblad. Rotterd. 1874. Met houtsn. 4°.

Banier (De). Tijdschrift voor »het jonge Holland", redactie: Marc. Emants, F. Smit Kleine, [en J. van Santen Kolff]. Jaarg. I—VI. Haarl. 1875—80. 8°.

Eigen haard. Geïllustreerd volkstijdschrift, onder redactie van H. de Veer, H. F. R. Hubrecht en J. H. Renneveld [E. van der Ven en Ch. Rochussen]. Haarl. 1875—83. Met houtsn. 9 dln. 4°.

Euphonia. Weekblad gewijd aan de letterkunde en welsprekendheid voor Noord- en Zuid-Nederland, onder redactie van A. J. Servaas van Rooyen. [Sedert het N°. van 3 Nov. 1877 onder redactie van M. A. Sipman]. Utr. 1876—1879. 3 dln. gr. 4°.

Portefeuille (De). Letterkundig weekblad [onder redactie van T. H. de Beer en M. A. Sipman]. Jrg. 1—4. Arnh. 1879—83. 4°.

Tijdschrift voor Nederlandsche taal- en letterkunde, uitgegeven van wege de *Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde* te Leiden. [onder red. van P. J. Cosijn, W. J. A. Jonckbloet, H. Kern, J. Verdam en M. de Vries]. Leid. 1881—83. Jrg. I—III. 8°.

Astrea. Letterkundig tijdschrift voor Noord en Zuid [onder redactie van W. Gossler]. Amst. 1881—82. Jrg. 1—II. 8°.

Oud-Holland. Nieuwe bijdragen voor de geschiedenis der Nederlandsche kunst, letterkunde, nijverheid enz. Onder redactie van A. D. de Vries Azn. en N. de Roever. Amst. 1882—84. Jrg. I. M. pl. 4°.

Letternieuws. Uitgegeven door de *Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels*, onder red. van J. F. van Someren. Amst. 1882—84. Jrg. I—III. M. portr. 4°.

Messager des sciences et des arts. Recueil publié p. la *Société Royale des beaux-arts et des lettres, et par celle d'agriculture et de botanique* à Gand. Gand, 1823—1824. 8°.
Een paar nummers ontbreken.

—— des sciences et des arts de la Belgique, ou Nouvelles archives histor., littér. et scientif. Gand, 1832 (N°. 1). 1833 (N°. 2—4), 1834 (N°. 1, 3, 4), 1835 (N°. 1—3), 1836—38. — Messager des sciences historiq., enz. Gand, 1839—44. — Messager des sciences historiq. et archives des arts de Belgique. Gand, 1845—50. — Messager des sciences historiq., des arts et de la bibliographie de Belgique. Gand. 1851—54. — Messager des sciences historiques, ou archives des arts et de la bibliographie de Belgique. Gand 1875—83. Met platen en facsim. 28 dln. 8°.

Letteroefeningen (Nederduitsche) enz. [uitgeg. door C. P. Serrure]. Met pl. Gent, 1834. 8°.
Van dit tijdschrift is slechts dit eerste deel verschenen.

Museum (Belgisch) voor de Nederd. tael- en letterkunde en de geschiedenis des vaderlands, uitgeg. d. J. F. Willems. Gent, 1837—46. 10 dln. Met platen en facsim. 8°.

Kunst- en Letterblad [ond. redactie van F. A. Snellaert en H. Conscience]. Gent en Antw. 1840—45. Jaarg. I—VI. gr. 4°.

Middelaer (De) of bydragen ter bevordering van tael, onderwys en geschiedenis. [Uitgeg. d. J. David]. Leuv. 1840—43. 3 dln. 8°.

Biekorf (De Vlaemsche). Boek v. onderwys, nut en vermaek, uitgegeven d. J. de Jonge. Brugge, 1841—43. dl. I. 8°.
Niet verder verschenen.

Grootmoederken, Archiven voor Nederduitsche Sagen, Sprookjes, Volksliederen, Volksfeesten en Volksgebruiken, Kinderspelen en Kinderliederen enz. uitg. door J. W. Wolf. Gent, 1842. Dl. I. 8°.

School- en Letterbode, of bijdragen t. bevordering v. onderwijs, letterkunde en geschiedenis, [uitgeg. d. J. David, J. H. Bormans, K. J. Bogaerts en W. Vanwest.] St.-Truyen, 1844. 8°.

Taelverbond (Het). Letterkundig tijdschrift, ond. bestuur van J. F. C. Verspreeuwen, [J. van Beers en H. Peeters]. Antw. 1845—51. 6 jaarg. 7 dln. 8°.

Broederhand (De). Tijdschrift voor Hoogduitsche, Nederduitsche en Noordsche letterkunde, opgesteld door J. W. Wolf [en and.]. Bruss. 1846. 1e jaarg. 8°.

Eendragt (De). Tijdschrift voor letteren, kunsten en wetenschappen, enz. 7 Juny 1846—21 Mei 1848. (1e en 2e jaarg.). Gent, 1846—48. gr. 4°.

Museum (Vaderlandsch) voor nederduitsche letterkunde, oudheid en geschiedenis, uitgegeven d. C. P. Serrure. Gent, 1855—63. 5 dln. Met platen en facsim. 8°.

Waerheid en licht. Maendschrift voor godsdienst, zedeleer, talen, letterkunde en wetenschappen, door J. de Jonghe. Lier, 1857. 1e en 2e afl. 8°.
Niet verder verschenen.

Maandschrift (Nederduitsch). [o. red. van J. M. Dautzenberg, F. de Cort, D. Delcroix, G. J. Dodd en Em. Hiel]. Bruss. 1863—65. Jaarg. I—III. 9 dln. 8°.
Jaargg. II en III verschenen onder den titel: Nederduitsch tijdschrift.

Tijdschrift (Nederlandsch) onder het bestuur van Em. Hiel. Bruss., Gent en Antw. 1868. Jaarg. VI. 3 dln. 8°.
Vervolg van het voorgaande.

— **Nolet de Brauwere van Steeland, J.**, Anti-Kritiek den Heere Petrus Comestor gewijd. Denderm. 1867. 8°.

Heerd (Rond den). Een leer- en leesblad voor alle lieden. Met prenten. [Jrg. XII—XV]. Brugge, 1877—80. 4 dln. 4°.

Museum (Nederlandsch). Tijdschrift v. letteren, wetenschappen en kunst, onder het bestuur van J. F. J. Heremans. Gent, 1874—82. 16 dln. 8°.

Dicht- en Kunsthalle (Nederlandsche). Tijdschrift gewijd aan Taal- en Letterkunde, Kunst, Geschiedenis en onderwijs. Red. Th. Coopman en V. A. De la Montagne. Antw.-Roesel. 1878—83. Jrg. I-V. 8°.

VERZAMELWERKEN VAN BIJZONDERE SCHRIJVERS.

Verzameling van uitgelezene keurstoffen, handelende over den godsdienst, natuur-, schilderteken-, oudheid-, redeneer- en dichtkunde [O. o. d. t.: Philalethes brieven] (door W. Goeree). Met platen. Amst. 1713. 8°.

Nieuwland, P., Letter- en oudheidkundige verlustigingen, of ophelderende aanmerkingen over verscheide bybelsche, kerkelyke, waereldlyke en wijsgeerige Keur-stoffen. 's Gravenh. 1765—69. 4 dln. Met portr. 8°.

Rooy, A. de, Taal-, oudheid- en oordeelkundige Mengelstukjes. Dordr. 1774. 8°.

Wijn, H. van, Historische en letterkundige avondstonden ter opheldering van eenige zeden der Nederlanderen, bijz. in derz. daaglijksch en huislijk leven, en van den stand der Nederduitsche dichtkunde, sedert de vroegste tijden tot aan het begin der 16e eeuw. Met platen. Amst. 1800. 8°.

—— Huiszittend leeven, bevattende eenige mengelstoffen over afzonderlijke en voorheen weinig of niet bewerkte onderwerpen betreklijk tot de letter-, historie- en oudheidkunde van Nederland. Amst. 1801—12. dl. I—II. 1e. Met platen. 8°.
Niet verder verschenen.

Brandis, G. Brender à, Proeven van geschieden letter-kundige oeffeningen, zo wel den koophandel en de scheepvaart als de dicht- en letterkunde betreffende. Haarl. 1801. 8°.

Bilderdijk, W., Taal- en dichtkundige verscheidenheden. Rotterd. 1820—23. 4 dln. 8°.

—— Nieuwe taal- en dichtkundige verscheidenheden. Rotterd. 1824—25. 4 dln. 8°.

—— Opstellen van godgeleerden en zedekundigen inhoud. Amst. 1833. 2 dln. 8°.

Koning, Ldz. C. de, Geschied- en letterkundige mengelingen. Haarl. 1814. 8°.

Lektuur van smaak, voor lieden van beschaafden stand, inzonderheid ook voor vrouwen. [d. W. A. Ockerse]. 5 dln. Amst. Z. j. (1808—10?). M. portr. 8°.

Vruchten en resultaten van een zestigjarig leven [d. W. A. Ockerse]. Amst. 1823—26. 3 dln. 8°.
Voor het 3e deel een levensbericht van den Schrijver door H. W. Tydeman en J. Clarisse.

—— Hetz. werk. 2e dr. Amst. 1825—26. 3 dln. 8°.

Scheltema, J., Geschied- en letterkundig mengelwerk. Utr. 1817—36. 6 dln. 17 stn. 8°.

Hall, M. C. van, Gemengde schriften, betrekk. tot de geschiedenis, de letterkunde en de geschiedenis der vaderlandsche regtsgeleerdheid. Amst. 1848. 8°.

Kemper, J. M., Verhandelingen, redevoeringen en staatkundige geschriften. Verzam. d. J. de Bosch Kemper. Amst. 1835—36. 3 dln. Met portr. 8°.

Meyer, J. D., Verhandelingen in geleerde genootschappen over letter-, oudheid- en taalkunde [en geschiedenis]. 's Gravenh. 1844—46. 2 dln. 8°.

Schinkel, A. D., Geschied- en letterkundige bijdragen. — Met 2 facsim. enz. ('s Gravenh.). 1850. 8°.

Harderwijk, Is. van, Geschied- en letterkundige bijdragen. Rott. 1837. 8°.

Cappelle, J. P. van, Nagelaten bijdragen tot natuurkunde en geschiedenis... Bijeenverzam. en uitgeg. d. D. J. van Lennep. Haarl. 1831. 8°.

Halbertsma, J. H., Letterkundige naoogst. Dev. 1840. 2 dln. 8°.

Mulder, S. J., Verspreide lettervruchten. Leyd. 1844. 8°.

Brouwer, P. van Limburg, Verhandelingen en losse geschriften. Gron. 1836. 8°.

Bakker, J. A., Proeven in het vak van geschiedenis, wijsbegeerte en letteren. Rott. 1825. 8°.

Visscher, L. G., Nagelaten verhandelingen, kleine opstellen en verspreide schriften, Utr. 1862. 8°.

Bolhuis, J. H. van, Verspreide letterarbeid, voorafgeg. d. eene schets van zijn leven [d. G. D. J. Schotel]. Utr. 1846. M. pl. 4°.

Schotel, G. D. J., Geschied-, letter- en oudheidkundige uitspanningen. Met eene afbeelding van het Slot Develstein. Utr. 1840. 8°.

—— Letter- en oudheidkundige avondstonden. Dordr. 1841. 8°.

—— Tilburgsche avondstonden. Amst. 1850. 8°.

Brink, R. C. Bakhuizen van den, Studiën en schetsen over vaderlandsche geschiedenis en letteren, uit vroegere opstellen bijeenverzameld en herzien. Amst. 1860—63. Dl. I. 2 stn. 8°.

—— Hetz. werk. Dl. II. Verzameld en uitgegeven door E. J. Potgieter, 's Gravenh. 1869. — Hetz. werk. Dl. III en IV, uitgegeven door P. A. Tiele. 's Gravenh. 1876—77. 8°.

Vreede, G. W., Geschied- en letterkundige herinneringen. Gor. 1835—36. 8°.

Knoop, W. J., Krijgs- en geschiedkundige geschriften. Schied. 1861—67. 8 dln. 8°.
I—IV. [Kleine geschriften]. 4 dln.
V. VI. Seelig op de Citadel van Antwerpen (1830—32). 2 dln.
VII. VIII. Verspreide geschriften. 2 dln.

Scheltema, P., Oud en nieuw uit de vaderlandsche geschiedenis en letterkunde. Amst. 1844—47. 2 dln. 8°.

Beets, N., Verscheidenheden meest op letterkundig gebied. Tijdschrift op onbepaalde tijden. Haarl. 1858. 5 stn. 8°.

Honig, J., Historische, oudheid- en letterkundige studiën. Zaandijk, 1866—67. 2 dln. 8°.

Oosterzee, J. J. van, Varia. Verspreide geschriften. [O. o. d. t. Redevoeringen, Verhandelingen en verspreide geschriften. 2e Bundel]. Rott. 1861. 8°.

Lorgion, J. J. Diest, Letterkundige nalatenschap [Uitgeg. d. E. J. Diest Lorgion]. Gron. 1871. 8°.

Loghem, H. van, Verspreide Geschriften van geschiedkundigen, godsdienstigen en wijsgeerigen inhoud. Dev. 1879. 8°.

TAALKUNDE.

INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Kok, A. L., Ontwerp der Neder-duitsche letterkonst, uit de natuur der taal, de redelijke ghe-woonte en 't ghebruik der ghoede schrijvers, enz. Amst. 1649. 8°.

Leupenius, P., Aanmerkingen op de Nederduitsche taale. t' Amst. 1653. 8°.

Verhandeling op het niet achten der moederlyke tael in de Nederlanden, door een Brusselsch Advocaet (J. C. Verloo). Gend, 1829. 8°.
Nieuwe druk, bezorgd door J. M. Schrant, van een werkje dat in 1788 te Maastricht het licht zag.

Bilderdijk W., Nagelaten voorlezingen over de Hollandsche taal. Uitg. door A. de Jager. Arnh. 1875. 8°.

Schrant, J. M., Redevoering over het beoefenenswaardige der Nederl. Tale, zoo om haar zelve, als om hare voortbrengselen. Gend, 1818. 8°.

Genabeth, P. van, Redevoering over het noodzakelijke van de aankweeking der volkstaal, en de genoegens daarmede verbonden. Brugge, (c. 1819). 8°.

—— Redevoering over het ongegronde der vooroordeelen tegen de Nederlandsche taal. Rott. 1821. 8°.

Schrant, J. M., De patrii sermonis studio jurisconsultis maxime commendando. Gand. 1821. 8°.

Lulofs, B. H., Over Nederl. Spraakkunst, Stijl en Letterkennis, als voorbereiding voor de Redekunst of Welsprekendheidsleer. Gron. 1823. 8°.

—— Hetz. werk. 2e geh. overgeziene en verbeterde druk. Gron. 1831. 8°.

Iets over de Hollandsche Tael, noch voor, noch tegen, latende elk dienaengaende vry en onverlet als naer goedvinden. [door J. B. Cannaert]. 1e stukske. Gend, 1823. 8°.

Westreenen van Tiellandt, W. H. J., Recherches sur la Langue nationale de la majeure partie du royaume des Pays-Bas. La Haye et Amst. 1830. 8°.

Bergh, L. Ph. C. van den, Bespiegelingen over den aard en de ontwikkeling onzer taal. Leid. 1831. 8°.

Moesman, F., Taal-wenken voor Nederlanders bij het onderwijs. Utr. 1835. 8°.

Jonckbloet, W. J. A., Over wetenschappelijke beoefening der Nederlandsche taal. Redevoering. Dev. 1848. 8°.

—— Dezelfde redev. Afdruk in gr. 4°.

Genabeth, P. van, Eenige woorden aan alle voorstanders onzer moedertaal. Haarl. 1851. 8°.

Vries, M. de, De Nederlandsche taalkunde in haren aard en hare strekking. Redev. Haarl. 1853. 8°.

Pijnappel Gz., J., Spreektaal en Schrijftaal. 's Gravenh. 1855. 8°.

— **Borski, G. van Wieringhen**, Het grondig taalonderwijs verdedigd tegen J. Pijnappel Gz. Delft, 1855. 8°.

Roorda, T., Verhandeling over het onderscheid en de behoorlijke overeenstemming tusschen spreektaal en schrijftaal, inzonderheid in onze moedertaal. Leeuw. 1858. 8°.

Nassau, H. J., De Nederlandsche Taal en Grimm's Deutsches Wörterbuch. Aanteekeningen en bedenkingen. Gron. 1858. 8°.

Vloten, J. van, Spraakwording, taal en schrift; Nederlandsche spreek- en schrijftaal. Zutf. 1859. 8°.

—— Zielkundig-historische inleiding ter algemeene en Nederlandsche taalkunde. 2e druk der Spraakwording, taal en schrift enz. Haarl. 1871. 8°.

Moltzer, H. E., De nieuwe richting in de taalkunde. Redevoering. Gron. 1865. 8°.

Verdam J., De wetenschappelijke beoefening der Nederlandsche taal in verband met het nieuwe doctoraat. Toespraak enz. Leid. 1878. 8°.

Aanmerkingen over den oorsprong en verderen voortgang der Nederduitsche taale. (door E. Wassenbergh?). Fran. 1780. 8°.

Ypey, A., Beknopte Geschiedenis der Nederlandsche Tale. Utr. 1812 en Gron. 1832. 2 dln. 8°.

Bosworth, J., On the Origin of the Dutch: with a sketch of their Language and Literature, and short examples, tracing the progress of the language. Lond. 1836. 8°.

Delepierre, O., De l'origine du Flamand, avec une esquisse de la Littérature flamande et hollandaise, d'après l'Anglais de J. Bosworth, avec des additions et des annotations. Tournay, 1840. 8°.

Vries, M. de, De Nederlandsche taalkunde... in hare vroegere geschiedenis, tegenwoordigen toestand en eischen voor de toekomst. Haarl. 1849. 8°.

Backer, L. de, De la langue néerlandaise et des premiers monuments littéraires écrits en Néerlandais. Par. 1868. 8°.

Moltzer, H. E., De historische beoefening der Nederlandsche taal. Toespraak. Gron. 1877. 8°.

Helten, W. L. van, Bijdrage tot een pragmatische geschiedenis der vaderlandsche taalstudie in Nederland. Redevoering. Gron. 1882. 8.

TIJDSCHRIFTEN. — VERZAMELINGEN. — ALGEMEENE WERKEN.

Revue explicative des principes fondamentaux et des beautés de la langue Néerlandaise. Rédigé par D. Snatich. Brux. Juillet 1826—Mars 1827. 9 Nos. 8o.

Magazijn (Taalkundig) of gemengde bijdragen tot de kennis der Nederduitsche taal; bijeenverzameld door A. de Jager. Rott. 1835—42. 4 dln. 8°.

—— van Nederlandsche taalkunde. Tijdschrift ter praktische beoefening der Nederlandsche taal, enz. 's Gravenh. 1847—52. 6 dln. 8°.

Archief voor Nederlandsche taalkunde, verzameld door A. de Jager. Rott. 1847—54. 4 dln. 8°.

—— (Nieuw) voor Nederlandsche taalkunde, verzameld door A. de Jager. Amst. 1855—56. 8°.

Taalmagazijn, (Nieuw Nederlandsch). Tijdschrift voor de werkdadige beoefening, vergelijking en veredeling onzer moedertaal.... verzameld door L. A. te Winkel. 's Gravenh. 1853—57. 4 dln. 8°.

Taal (De Nederlandsche). Tijdschrift ter bevordering van Nederlandsche taalkunde, voor beoefenaars der taal. Gron. 1856—61. Jrg. I—VI. 6 dln. 8°.
Voortgezet onder den titel:

Maandblad voor Nederlandsche taal, stijl en letterkunde, ten behoeve van het Lager Onderwijs op praktisch gebied. Gron. 1862. Schied. 1863—64. 3 dln. 8°.

Taalgids (De). Tijdschrift tot uitbreiding van de kennis der Nederlandsche taal onder redactie van A. de Jager en L. A. te Winkel [1e—3e jaarg.] en van L. A. te Winkel en J. A. van Dijk [4e—9e jaarg.] Utr. 1859—67. 9 dln. 8°.

Taal- en Letterbode (De), onder redactie van Eelco Verwijs en P. J. Cosijn. Haarl. 1870—74. Jrg. I—VI. 6 dln. 8°.

Bijdragen (Taalkundige) onder redactie van P. J. Cosijn, H. Kern, J. Verdam en Eelco Verwijs. Haarl. 1877—79. 2 dln. 8°.

Register (Alphabetisch) op de Taalgids, de Taal- en Letterbode en Taalkundige Bijdragen, ten dienste van hen die de Nederlandsche taal wetenschappelijk beoefenen. Haarl. 1881. 8°.

Noord en Zuid. Taalkundig tijdschrift voor de beide Nederlanden ten behoeve van onderwijzers enz. Onder redactie van T. H. De Beer. Culemb. 1876—83. Jrg. I—VI. 8°.

Mengelingen (Taalkundige), uitgegeven onder de zinspreuk: *Linguae Patriae Excolendae Amore* [door J. Steenwinkel en J. H. Clignett]. Leyd. 1781—85. 6 stn. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. blz. 1—96.
Met wit papier doorschoten, waarop aanteekeningen in HS.

Pieterson, H., Vier verhandelingen over eenige gedeelten van de Nederduitsche taale. Amst. 1782. 8°.

Nassau, H. J., Taalmijmeringen. 's Gravenh. e. e. 1847—53. Verschillende stukjes. 8°.

Bogaers, A., Taalkundige opstellen, uitgegeven door W. G. Brill. Met uitvoerige woordenlijst. Rotterd. 1872. 8°.

Oudemans, A. C., Gemengde taalkundige bijdragen en bedenkingen. Leid. 1845. 8°.

Jager, A. de, Verscheidenheden uit het gebied der Nederduitsche taalkunde. Dev. 1844. 8°.

—— Latere verscheidenheden uit het gebied der Nederduitsche taalkunde. Dev. 1858. 8°.

—— Taal- en letteroefeningen. Leid. 1875. 8°.

—— Nieuwe taal- en letteroefeningen. Gron. 1876. 8°.

Winkel, L. A. te, Taalkundige bijdragen. 's Gravenh. 1852. 8°.

Stellwagen, A. W., Stijloefeningen. I. Woorden en uitdrukkingen. — Zinnen en zinverband. — Synoniemen. — Gemengde oefeningen. — Uit andere schrijvers. — Woordverklaringen. 6e druk. den Haag, 1881. 8°.

—— Id. II. Woorden en uitdrukkingen. — Uit vroegere eeuwen. — In te vullen zinnen. — Beeldspraak. — Inhoud en gedachte-gang. — Synoniemen. — Zinverband. — Gemengde oefeningen. — 3e druk. den Haag, 1882. 8°.

SPRAAKLEER.

Verwijs, Eelco, Korte Middel-nederlandsche Spraakkunst. Zutph. 1867. 8°.

Lübben, A., Mittelniederländische Grammatik, nebst Chrestomathie und Glossar. Leipz. 1882. 8°.

Franck, J., Mittelniederländische Grammatik mit Lesestücken und Glossar. Leipz. 1883. 8°.

Rederyck-Kunst, in rym opt kortst vervat. Hierby ghevoegt de Redenkaveling ende letterkunsts grondvesten. Uytghegheven by de Kamer *In Liefd' Bloeyende*, t'Amstelredam. Tot Leyden. 1587. 8°.

Ruygh-Bewerp vande Redenkaveling, ofte Nederduytsche dialectike enz. — Kort begrip des redenkavelings: in slechten rym vervat enz. Uytghegheven by de Kamer *In Liefd' Bloeyende*, t'Amstelredam. Leyd. 1585. 8°.

Begrip (Kort) leerende recht Duidts spreken. Oock waarheit van valsheit te scheyden. Bestaande in 4 deelen. 1. Twééspraack vande Nederduytsche letterkunst. 2. Ruygh-bewerp van de Redenkaveling. 3. Kort begrip des Redenkavelings, in slechten rym. 4. Rederyckkunst in rijm op 't kortst vervat. Alles uytghegheven by de Kamer *In Liefd Bloeyende*, t'Amstelredam. Wormerv. 1649. 8°.
Eereprijs van het Gezelschap Democriet te Haarlem aan den „Ridder Krul" (bentnaam van C. de Koning Lzn.

Heule, C. van, De Nederduytsche Grammatica ofte Spraeckonst, waer in de gemeyne deelen der Nederduytsche spraeke (nae de manier der Grieken ende Latynen) beschreven zyn. Leyd. 1626. 8 .

—— Hetzelfde werk. Dezelfde uitg.
Met wit papier doorschoten, waarop eenige aanteekeningen in HS.

—— De Nederduytsche spraec-konst ofte taelbeschryvinghe, waer in alle gemeyne veranderingen der Woorden, ende Spreuken grondelic vertoont ende geleert worden. 2e druc verbet. Leyd. 1633. 8°.
Aan het einde (blzz. 162—168): „Eenige vertooningen van oude schriften der Duytsche [Gothische] sprake", en „Beschrijvinge der tien geboden in de Vriesche sprake".

Dafforne, R., Grammatica ofte leez-leerlings steunsel. Amst. 1627. 8°.

Montanus, P., B. E. R. i C. H. t van een niewe konst, genoemt de spreeckonst.... waerin... den rechten en tot nuu toe verborgen aert van alle uitspraec: als met naemen vande oude ende veel niewe letteren. Delff, 1635. 4°.

Winschooten, W. A., Letterkonst, sijnde het eerste deel van de Neederlandse Spraakkonst. Leid. 1683. 8°.

Moonen, A., Nederduitsche spraekkunst, ten dienste van in- en uitheemschen enz. Amst. 1706. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1740. 8°.

Linguae Belgicae idea grammatica, poetica, rhetorica; deprompta ex Adversariis Anonymi Batavi [A. Verwer]. Amst. 1707. 8°.

—— Id. Cur. E. van Driel. Lugd. Bat. 1783. 8°.

Nyloë, J., Aanleiding tot de Nederduitsche taal, enz. Nu vermeerdert met een vervolg. Leeuw. 1711. 8°.
Aan het slot: A. Perizonius, In utilissimo tractatu de ratione studii theologici enz. Dit stuk is in latere uitgaven van dit werk in het Nederl. vertaald. Met aanteek. in HS.

—— Hetz. werk. 3e dr. Nu vermeerd. enz. Amst. 1723. 8°.

—— Hetz. werk. 4e dr. Nu vermeerd. enz. Amst. 1746. 8°.

—— Hetz. werk. 5e dr. Nu vermeerd. enz. [Met een voorwoord van D. van Hoogstraten]. Amst. 1751. 8°.

Séwel, W., Nederduytsche Spraakkonst, waarin de Gronden der Hollandsche Taale naauwkeuriglyk opgedólven, en ... zo ten aanzien der Spellinge als Bewoordinge, duydelyk aangeweezen zijn. De 2de druk doorg. veel vermeerdert en met eene Lyst van de Geslachten der Naamwoorden, die onder geene vaste Regelen betreklyk zyn; nevens eene Verhandeling van de Redenkonstige Figuuren, enz. verrykt. Amst. 1712. 8°.
Aan het slot, bl. 416 en volgg. eenige „Vertooningen", of proeven, „van Oude Duytsche Spraake", uit eene Gothische Bijbeloverzetting, met de „Tien Gebooden" in Oud Friesch.

—— Hetz. werk. 4de druk. Amst. 1756. 8°.

— **Spelling** (De) van A. Moonen... verdedigt. Benevens een Naschrift aen den leezer, handelend van eenige behulpselen der Nederduitsche taele. Door eenen minnaer dier spraeke. (P. H. P.). 's Gravenh. 1708. 8°.
Tegen de Spelling van J. Nyloë en W. Séwel.

— **Séwel, W.**, Aanmerkingen op het boekje, genaamd de spelling van A. Moonen... verdeedigd. Amst. 1708. 8°.

Tuinman, C., Fakkel der Nederduitsche Taale... Hier achter is gevoegt, Oud en nieuw, of vergelyking der oude en nieuwe Nederduitsche Taal, in vorming en spreekwyzen. Leijd. 1722. 4°.
In twee banden, met wit papier doorschoten, waarop eigenhandige aanteekeningen van P. Burmannus (I).

—— Hetz. werk, dez. uitgave.
Met aanteek. van eene onbekende hand.

—— Hetz. werk, dez. uitgave.
Met eigenhandige aanteekeningen van Z. H. Alewijn.

—— Vervolg op de Fakkel d. Nederduitsche taale; opgedolven uit de aaloude oorsprongen, Ontsteken.. aan de Hebreeuwsche, Grieksche, en Latijnsche spraaken.. om de.. Vaderlanders hunne Moedertaal te leeren verstaan en de waare

betekening van zeer veele woorden en spreekwyzen enz. Na 's Mans doot, met een Voorrede uitgeg. d. J. H. Jungius]. Midd. 1731. 4°.

Folqman, C., Grammatica Hollandeza, enz. com huma nomenclatura copiosa, varios dialogos, e huma collecçaõ dos mais selectos Proverbios de ambas as linguas. Lisb. 1742. 8°.

Belle, J. van, Korte schets der Néderduitse Spraakkonst, waar in ... inzonderheid, de waare eigenschap der naambuigingen ... en der tijdvoegingen. Haarl. 1755. 4°.

Grammaire pour apprendre le Flamand, cont. les Principes généraux et raisonnés avec une methode courte et facile enz. De plus un Vocabulaire, quelques Dialogues et formulaires de diverses sortes de Lettres etc. [Door J. des Roches?] Prem. éd. Brux. 1757. 8°.

Aan het einde een lijst van fransche en nederduitsche spreekwoorden.

Janssens, B., Verbeterde Vlaemsche Spraek- en Spel-konste, waer in onzydig de gevoelens tegengesproken worden van Richelet, des Roches, J. B. en bez. van Bellegem. Suivi d'une Grammaire Francoise. Brugge, z. j. (c. 1757.) 8°.

Denkbeelden (Nieuwe) of Leer Regels over de Spraakkunst, de Welspreekendhyd, de Digtkunde en de Wysbegeerte, uyt het Frans vertaalt door Jan Sinkel. En door den Vertaalder vermeerdert, met Leer Regels over de Spellinge. En eene verdedinge voor de letter *y* tegen de Heer B. Huydecoper. Amst. J. Schuring, z. j. (c. 1760.) 8°.

Haes de jonge, **F. de**, Nederduitsche spraekkunst. Z. pl. en j. (Amst. 1764). 4°.

Komt voor achter zijne Nagelaten gedichten. Amst. 1764.

Palm, K. van der, Nederduitsche Spraekkunst voor de jeugdt. Rotterd. 1769. 4 stkjs. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Ald. 1774. 4 stkjs. 8°.

Spraekkunst (Nederduitsche) ten gebruike van het Genootschap: *Kunst wordt door Arbeid verkreegen*, binnen Leyden. (Leyd. 1770.) 8°.

Deze Spraakkunst werd alleen voor de leden van het Genootschap gedrukt en mocht „aen niemand, geen lid zijnde ... tot wat prijs het ook mogte zijn" afgestaan worden.

—— Hetz. werk. (Leyd. 1774.) 8°.

Ex. op zwaar papier.

Kramer, M., Vollkommene niederdeutsche od. holländische Grammatik ... Nebst einer alphabetischen Vorstellung meist aller holländischen Grund- u. Stammwörter ... Vermehret und verbessert van A. A. von Moerbeek. Leipz. 1774. 8°.

Taalkunde (De Nederduitsche) gemaklijk gemaakt. Amst. 1783. 8°.

Inleyding tot de Grondregels der Vlaemsche Spraek- en Spelkonste, aentoonende de verwarring, verschillig gebruyk en misbruyk dezer Taelbeschryvers. Denderm. 1785. 8°.

Spel- en Spraakkunst (Nieuwe en volledige, enz. [door C. W. Holtrop]. Amst. 1791. 8°.

Moerbeek, A. Az. van, Neue, vollkommene Holländische Sprachlehre. Leipz. 1791. 8°.

—— Hetz. werk. Neue Auflage. Leipz. 1804. 8°.

Zeydelaar, E., Néderduitsche Spraakkonst. Amst. 1791. 8°.

Aan het slot, op de ongenommerde blz. 396—398 eene belangrijke naamlijst van boeken over de Nederduitsche taal.

Bolhuis, L. van, Nederduitsche spraakkunst. Leyd. 1793. 8°.

Uitg. door de Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.*

Schooloefeningen of Handleiding tot de Nederd. Taalkunde, in het spellen, leezen en schrijven, enz. Haarl. (1796). 8°.

Wester, H., Bevattelijk Onderwijs in de Nederl. Spel- en Taalkunde, voor de Schooljeugd. 5e dr. op nieuws verbeterd en veranderd naar de Spelling van Siegenbeek. Gron. 1805. 8°.

Gronden (Algemeene) der Nederduitsche Taal- en Spelkunde, gevolgd naar de Rudimenta der Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen* [door P. H. Yserman]. 2de druk. Amst. 1803. 8°.

Weiland, P., Nederduitsche Spraakkunst, uitgeg. in naam en op last van het Staatsbestuur der Bataafsche Republiek. Amst. 1805. 8°.

Vertalingen (Tusschenregelige) of beoeffenende leerwijze om het Hollandsch in het Fransch over te zetten: ... [door H. A. L(e) P(ileur)]. Leyd. 1805. 8°.

Vaelande van Ieper [ps. van F. D. van Daele]. Tyd-verdryf. — Onderzoek op de Néder-duytsche Spraek-konst, Met de noodige Lessen op de néder-duytsche Vers-maekerye, Kort geseegd De Schóle der Schólmeesters ende Oefen-perk der Dichters. In 1805 en 1806. Z. p. 2 dln. 8°.

Grue, Ph. la, Grammaire hollandaise ... revue par G. Sewel. 6e éd. corr. et augm. par un Grammairien Hollandais. Amst. 1806. 8°.

Schilperoort, T. Olivier, Proeve van nieuwere Taalkunde, op de Nederd. Spraakkunst toegepast. Gron. 1806. 8°.

Zutphen, A. van, Voorberigt, behelzende de reden van de uitgave, en de onderrigting aangaande het gebruik van de leerwijze der eerste grondbeginselen om de jeugd ... het Nederduitsch te leeren lezen, en haar denkvermogen te ontwikkelen. Gor. J. van der Wal. Z. j. 8°.

Élémens de la langue Hollandoise, ou méthode enz. pour apprendre la prononciation, l'orthographe, la contexture et les principes, enz. [door H. A. le Pileur]. Leid. 1807. 8°.

Grammaire (Nouvelle) pour apprendre le Flamand, avec vocabulaire, dialogues et lettres en François et Flamand. Ed. entièrem. réform. Anv. A. Grangé. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Anv. 1817. 8°.

Grammaire (Nouvelle), enz. als voorg. Nouv. éd., revue et corrigée par [J.] des Roches. Brux. 1831. 8°.

Roches, J. des, Nieuwe nederduytsche spraekkonst. 3e dr. oversien en verbetert. Antw. J. Grangé. Z. j. (c. 1817). 8°.

Lennep, G. van, Grammaire Hollandaise à l'usage des collèges et des institutions, rédigée d'après la grammaire adoptée par le gouvernement. Brux. 1816. 8°.

Behaegel, Nederduytsche Spraekkunst. Brugge, 1817—27. 2 dln. 8°.

Achter deel II: Woordenboek der Nederduytsche tael, inhoudende alle de Nederd. woorden; Enkellyk uytgezonderd de zamengestelde, wier enkele bestanddeélen, en de afgeleyde, wier grondwoorden zich met den eérsten oogslag voordoen.

Weiland, P., Nederduitsche spraakkunst ten dienste der scholen. Dordr. 1818. 8°.

Eekma, P., Handleiding tot de Nederduitsche Taalkennis, zoowel in het gebruik als in de woordgronding. Leeuw. 1819. 8°.

Genabeth, P. van, Beginselen der Nederduitsche Taal. Brugge, (1820). 8°.

Koenders, J., Grammaire hollandoise, contenant dans un ordre nouveau et facile toutes les règles de cette langue avec des thèmes et des versions. Liège, Z. j. (c. 1820?). 8°.

Moke, J. J., Nederduitsche Spraakkunst naar het Hollandsch, ten bijzonderen gebruike der Vlaamsch-sprekenden. Gent, 1823. 8°.

Würth aîné, J. F. X., Les Principes de la langue hollandaise mis en pratique, ou précis de la Grammaire hollandaise, accompagné d'exercices enz. Liége, 1824. 8°.

Lauts, G., Elémens de la Langue Hollandaise; 2e édition. Brux. 1825. 8°.

Bilderdijk, W., Nederlandsche Spraakleer. 's Gravenh. 1826. 8°.

— **Begrip** (Kort) van het zamenstel onzer Taal, na inzage van W. Bilderdijks Spraakleer; benevens... eene reeks van achtereenvolgende woorden, als voorbeeld eener mogelijke behandeling van een... Taalkundig Woordenboek. [door T. Olivier Schilperoort]. Amst. 1827. 8°.

— **Bruining, G.**, Ook iets over de Nederl. Spraakleer van W. Bilderdijk; over zeker Kort Begrip van het zamenstel onzer Taal, en over meer ander geschrijf. Delft, 1827. 8°.

— **Siegenbeek, M.**, Taalkundige bedenkingen. = Zie de Afd. *Spelling*.

— **Kinker, J.**, Beoordeeling van W. Bilderdijk's Nederlandsche Spraakleer... gevolgd van eenen Brief des Hoogl. M. Siegenbeek aan den Schrijver als bijvoegsel tot deze beoordeeling. Amst. 1829. 8°.

Ahn, F., Neue Holländische Sprachlehre, zum Selbstunterricht für Deutsche; nebst einer Sammlung prosaischer und poëtischer Stücke aus den besten Schriftstellern. 2e verb. u. verm. Aufl. Köln, 1833. 8°.

David, J., Nederduytsche Spraekkunst. 1e dl. Spelling en Woordvorsching. 5e uitg. — 2e dl. Woordvoeging en Prosodie. 2e uitg. Mech. 1837—39. 2 dln. 8°.

Jaarsveldt, J. van, Theoretisch-praktische und vergleichende Holländische Sprachlehre für Deutsche. Amst. 1838. 8°.

Taal (De Nederlandsche), ingerigt tot zelfsoefening. Amst. 1839. 8°.

Brill, W. G., Hollandsche spraakleer. Leid. 1846. 8°.

—— Hetz. werk. Leid. 1849. 8°.

—— Nederlandsche spraakleer (1e deel: klankleer, woordvorming, aard en verbuiging der woorden). 4e uitg. Leid. 1871. 8°.

—— Hetz. werk. IIe deel. Leer van den volzin (Syntaxis). Leid. 1852. 8°.

—— Hetz. werk. 2e uitg. Leid. 1863. 8°.

—— Hetz. werk. 3e uitg. Leid. 1881. 8°.

—— Hetz. werk. IIIe deel. Stijlleer (Rhetorica. Letterkundige encyclopedie en Kritiek). Leid. 1866. 8°.

—— Nederlandsche spraakleer, ten gebruike bij het onderwijs in de lagere scholen. 3e druk. Leid. 1864. 8°.

Weijermans, J. C., Nederlandsche Spraakkunst. 's Gravenh. (1846). 8°.

Proeve eener Hollandsche spraakkunst [en van Gemeenzame zamenspraken] ten gebruike enz. in de gemeente van de H. Rosa, op Curaçao, [door J. J. Putman]. Santa Rosa, 1849—53. 2 stkn. 8°.

Vandenhove, V. H., De verbuigingen der oud-, middel- en niew-nederduitsche (sic) sprake. Brief aan Prof. Bormans. Bruss. en Gent, 1850. 8°.

Mulder, G. C., Beknopte Nederlandsche spraakkunst voor schoolgebruik. 13e druk. Zalt-Bomm. 1881. 8°.

—— Nederlandsche spraakleer, een vervolg op de Nederl. spraakkunst voor schoolgebruik. Nijm. 1852. 8°.

—— Hetz. werk [Nieuwe titeluitg.]. Arnh. z. j. 8°.

Beers, J. van, Nederduitsche Spraekleer. Antw. 1852. 8°.

Kuyper Hz., G., Beginselen der Nederlandsche spraakleer enz. 3e druk. Breda, 1852. 8°.

—— Hetz. werk. 4e dr. Breda, 1854. 8°.

—— Hetz. werk. 5e dr. Utr. 1856. 8°.

—— Hetz. werk. 7e dr. Utr. 1862. 8°.

—— Hetz. werk. 8e dr. Utr. 1865. 8°.

—— Éléments de grammaire néerlandaise à l'usage des étrangers. La Haye, 1858. 8°.

—— Hetz. werk. Nouv. édit. revue et augm. La Haye, 1870. 8°.

—— Hetz. werk. 3e édit. revue. La Haye, 1878. 8°.

Heremans, J. F. J., Beknopte Nederduitsche Spraekleer. [o. o. d. t.: Abrégé de la Grammaire Flamande. (Nederd. en Fransch)]. 6e uitgave. Gent, 1860. 8°.

Schets eener Hollandsche Spraakleer, voor Hooger onderwijs, door P. R[idders]. Goes, 1853. 8°.

Marshall, **Th.**, The Dutch grammar, preceded by a brief sketch of the origin and progress of the Dutch language. 2d ed. Amst. 1854. 8°.

Kern, **H.**, Handleiding bij het onderwijs der Nederlandsche taal, ten gebruike van inrichtingen voor middelbaar onderwijs. Zutph. 1859—60. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Herzien en met de spelling van het Woordenboek der Nederl. taal in overeenstemming gebracht door J. A. van Dijk. Kromm. 1864—65. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 4e druk [door H. Kern]. Kromm. 1866—67. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 1e stukje. 5e druk. Krommenie, 1869. 8°.

Dijk, **J. A. van**, Leerboekje der Nederlandsche spraakkunst, enz. Leid. 1859. 8°.

Elements of Dutch Grammar after Dr. Ahn's method. 3d ed.... revised. The Hague, 1877. 8°.

Kuyper Hz., **G.**, Eerste beginselen der Nederl. spraakleer. Utr. 1863. 8°.

Dale, **J. H. van**, Nederlandsche spraakkunst. 2e verb. druk. Schoonh. 1871. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Schoonh. 1874. 8°.

—— Beknopte Nederlandsche spraakkunst, enz. 2e verb. druk. Schoonh. 1864. 8°.

Zeegers, **L. Th.**, Nederlandsche spraakkunst. Amst. 1864. 8°.

Spraakkunst, (De vermakelijke) bevattende de meest noodige regels en voorschriften om de nederduitsche taal... te leeren spreken en schrijven enz [door J. van Lennep]. Amst. Z. j. (c. 1864). Met houtsneden. 8°.

Kuyper Hz., **G.**, Beginselen der Nederl. spraakleer, enz. overeenkomstig de spelling in het Nederlandsch Woordenboek. Utr. 1866. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Utr. 1871. 8°.

Germain, **A. J.**, Oefeningen op de grondbeginselen der Nederlandsche spraakkunst. 2e verb. druk. Brugge, 1868. 8°.

Dijk, **J. A. van**, Nederlandsche Spraakkunst, naar de Handleiding van Dr. H. Kern. Met een voorbericht van H. Kern. 2e druk. Krommenie, 1868. 8°.

Groot, **D. de**, Nederlandsche Spraakleer. Arnh. 1868. 8°.

—— Nederlandsche Spraakkunst. 2de druk. Gron.-Arnh. 1875. 8°.

Molenbroek, **P.**, De ontleding der spraakkunstige vormen in de Nederlandsche taal. Rott. 1867. 8°.

—— Handleiding bij het onderwijs in de moedertaal. Rotterd. 1873—75. 3 stkjs. 8°.

Cosijn, **P. J.**, Nederlandsche spraakkunst. I. Etymologie. 2e druk. Haarl. 1869. 8°.

—— Hetz. werk. II. Syntaxis. Haarl. 1869. 8°.

—— Hetz. werk. II. Syntaxis. 2e druk. Haarl. 1871. 8°.

Hofman, **C. A.**, Easy method of learning the Dutch language. Amst. 1870. 8°.

Dekker, **D.**, Verstaat gij ook, wat gij leest? Vragen en oefeningen op het gebied der Nederl. taal. 1e st. 2e druk. Amst. 1872. 8°.

Labberté, **H. M.**, Vragen over taalkunde. Handleiding bij de beoefening der Nederl. taal, enz. 2e druk. Alphen, 1873. 8°.

Broeder, **J. den** en **A. Jansen**. Taalboekje voor de lagere scholen. — Vereeniging van spreek- en stijloefeningen en spraakkunst. 2e druk. Rotterd. 1873--74. I—IV. 6 stkjs. 8°.

Helten, **W. L. van**, Nederlandsche Spraakkunst. Rotterd. 1875—77. 2 Dln. 8°.
I. De klinkers en medeklinkers.
II. 1. 2. Het werkwoord in zijne vervoeging en afleiding.

—— Vondels taal. Grammatica van het Nederl. d. 17e eeuw. = Zie de Afd. *Nederl. Dichtwerken* bij Vondel's werken.

—— Kleine Nederlandsche spraakkunst. 4e druk. Gron. 1883. 8°.

IJkema, **IJ.**, Handleiding bij het onderwijs in de Nederlandsche taal. 3e Cursus. 2e druk. 's Gravenh. 1878. 8°.

Labberté, **H. M.**, Nieuw taalboekje. Zwolle, 1876—77. I. II. 4 stkjs. 8°.

Husen, **R.**, Eerste beginselen van Nederlandsche Taalkunde. Ingericht overeenkomstig de spelling van Dr. de Vries en Dr. te Winkel. 4e druk. Kampen, 1877. 8°.

Terweij, **T.**, Nederlandsche Spraakkunst. 2e dr. Gron. 1880. 8°.

SPELLING. — UITSPRAAKLEER. — SPEL- EN LEESBOEKEN.

Lambrecht, **J.**, Néderlädsche Spellijnghe, uutghesteld by vrághe ende andwoorde duer Joas Lambrecht lettersteker. Tot onderwys der jonghers voor haar earste beghin. [Uitgegeven door J. F. J. Heremans en Ferd. Vanderhaeghen]. Heliotypisch facsimile van het eenig bekende exemplaar berustende in de Bibliotheek der Gentsche Hoogeschool. Gent, 1882. 4°.
Uitg. der Vlaemsche Bibliophilen, IVe R. N°. 3.

Heuiter, **Pontus de**, Nederdvitse Orthographie, d. i. Maniere houmen opreht (*sic*) Nederduits

spellen ende schriven zal, niet alleen nut ende nootelic die opreht begeren te schriven, maer al die sulx de ioincheit (*sic*) zouken te leren. t' Antw. 1581. 8°.

Twe-spraack vande Nederduitsche letterkunst, ofte vant spellen ende eyghenscap des Nederduitschen taals, [door H. L. Spieghel, G. Fallet, R. Visscher en D. V. Coornhert] uytghegheven by de Kamer *In liefd bloeyende*, t' Amstelredam. Leyd. 1584. 8°.
Dit werkje vormt het 1e gedeelte van „Kort begrip, lerende recht Duidts spreken enz. waarvan ook een 2e dr. verscheen in 1649.

Spellinge (Nederduydsche) ofte een korte verklaringe, zoo van elke letter in 't byzonder, twee-klanken ende drie-klanken, als van de Spellinge in 't gemeen, by-eengebracht duer lief-hebbers enz. Haerl. 1612. 8°.

Voor-loperken inhoudende een kort Onderricht der Letterkunst dat is = 't wel-spellen des Nederl. taals (Ter Goude 1624). = Zie de Afd. Dichtwerken: *Geestelijke liederen.*

Plempius, C. G., Orthographia Belgica, in quâ etiam obiter de Latina et Graeca. Amst. 1637. 4°.

Ampzing, S., Taelbericht d. Nederlandsche spellinge, door Chr. vander Heulen oversien en verbetert. Wormerv. 1649. 8°.

—— Hetz. werk. Wormerv. 1649. 8°.
Latere uitgave, met hetz. adres en jaartal.

Weyden, D. **van der**, Inleydinge tot een vastgegronde Nederduitsche Letterstellinge. Utr. 1651. 12°.

Bolognino, G., Niuwe noodeliicke ortographie tot het schrijven en 't drucken van onse Nederduytse tale. Antw. 1657. 8°.

Helderen, J. **Gosens van**, Kort-schrift boek:... insgelyks een Neerduitse Spel-konst enz. Amst. 1683 = Zie de Afd. *Schrift.*

Duijkerius, J., Schouburgh der Needer-duytsche Letter-, Spel- en Lees-Konst, geschikt na de natuur der taal, kragt der woorden en uitspraaken enz. Amst. 1696. 8°.

Niervaert, C. D., Oprecht onderwijs van de letterkonst, bequaem om in korten tijt wel en volkomelijck te leeren spellen ende lesen, enz. Van nieuws oversien, gecorrig. ende vermeerd. Breda, 1701. 8°.

Verschillen (De voornaamste) over de Spellinge kortlijk aangewesen en de bekentmakingen van Klaas Najer aangaande sijn letter en spelkonstige bewijsen verdedigt tegens den schrijver van de Haagsche Merkurius [door M. S.]. Amst. 1711. 8°.

Hakvoord, B., Oprecht onderwijs van de letterkonst bequaam om alle persoonen in korten tijd wel ende volkomelijk te leeren spellen en leezen; alwaar 't ook dat ze in haar jeugd nog A nog B geleerd hadden enz. Utr. 1743. 8°.

—— Hetz. werk. Van nieuws overzien, gecorrig. ende verbet. Amst. 1770. 8°.

Fondamenten ofte grond-regels d. neder-duytsche spel-konst, enz. waer by eenige regels van de wel-gemaniertheyd, als ook eenige gemeyne brieven, enz. Door P. B. Antw. 1757. 8°.

—— Hetz. werk. Antv. Z. j. (c. 1780). 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe druk. Merkelyk verbeétert. Loven, 1820. 8°.

Woórdenschat, oft Letter-konst, gedeylt in twee deelen, (I.) volgens de nieuwe en kortere maniere van schryven na den oorsprong der Taele, nevens de uytlegginge, hoe ende waerom de aflaeting der Letteren geschiet, hoe ende waerom de Woórden verandert worden van den tegenwoórdigen tijd in den onvolmaekten, nevens de veranderingen der Naamwoórden, dienstig voor onze nieuwsgierige Tael-schryvers. (II)... Inhoudende verscheyde Gebastardeérde oft Vervalschte woórden in onze Nederl. taele (tot nadeel der zelve) veél in gebruyk, nut vóor die de zelve spreékende, daervan den eygendom geérne zoude wéeten, opgestelt volgens A. B. C. door J. D. V[erpoorten]. Derden druk, verbetert. t'Antw. 1767. 8°.

Pieterson, H.. Aanmerkingen over het misbruik der letter V. Amst. 1768. 8°.

Zeydelaar, E., Régelmaatige Néderduitsche Spélkonst, óf Verhandeling over de zès-én twintig Lètteren van hèt Alphabéth... met veele spraakkundige aanmerkingen verrykt. Amst. 1769. 4°.

Born, H. **van den**, Historie en taalkundige verhandeling over de letter Q, waer in wordt aengetoont dat die letter met de C en K deselve is, enz. Zwolle, 1772. 8°.

Stijl, K., Beknopte Aanleiding tot de kennis der Spelling, Spraakdeelen en Zinteekenen van de Nederd. Taal... uitgeg. door L. van Bolhuis. Gron. 1776. 8°.

—— Hetz. werk. Tweede en nauwkeuriger druk. Gron. 1778. 8°.

Siegenbeek, M., Verhandeling over den invloed der welluidendheid en gemakkelijkheid van uitspraak op de Spelling der Nederduitsche Taal. Amst. 1804. 8°.

—— Verhandeling over de Nederduitsche Spelling, ter bevordering van eenparigheid in dezelve... uitgeg. in naam en op last van het Staatsbewind der Bataafsche Republiek. Amst. 1804. 8°.

—— Verhandeling over de spelling der Nederduitsche taal, enz. 3e druk. Amst. 1810. 8°.

—— Voorberigt bij de 4e uitgave zijner verhandeling over de spelling. Dordr. 1827. 8°.

— [**Besluiten van het Staatsbewind der Bataafsche Republiek betreffende de Verhandeling** van M. Siegenbeek over de Spelling der Nederd. Taal, en de **werkzaamheden van de** Hoogll. J. H. van der Palm, M. Tydeman en A. Kluit in deze zaak. 's Gravenh., April tot Dec. 1804]. 8°.

— **Zeydelaar**, E., Verhandeling over de Spelling der Nederd. Taale, ter bevordering van regelmaatigheid en éénpaarigheid in dezelve; met bescheidene Aanmerkingen op de Verhandeling van M. Siegenbeek, uitgeg. in naam en op last van het Staatsbewind der Bataafsche Republiek. Amst. 1805. 8°.

— **Roelofswaert, M.**, Enige Aanmerkingen op de Verhandeling over de Nederd. Spelling van... M. Siegenbeek. In den Haage, 1805. 8°.

— **Dijkshoorn, J. V.**, Brief aan M. Roelofswaert, ten betooge dat de enkele Vocaalspelling, door... Siegenbeek... voorgedragen... verkieslijk zij boven de spelling door Z. E. voorgesteld. Vlissing. 1805. 8°.

Siegenbeek, M., Woordenboek voor de Nederduitsche Spelling. Amst. 1805. 8°.

—— Hetz. werk. IIe druk. 's Gravenh. 1817. 8°.
Met geschreven aanteekeningen van J. T. Bergman.

— **Meerman, J.**, Aan... Siegenbeek, over de Vocaal-verdubbeling in het Nederduitsch, volgens den regel (van de) Commissie der Psalmberijming. 's Gravenh. 1806. 8°.

— **Siegenbeek, M.**, Aan J. Meerman, ten antwoord op zijnen brief, over de Vokaalverdubbeling in het Nederduitsch. Amst. 1807. 8°.

— **Bilderdijk, W.**, Brief aan M. Siegenbeek [1808]. Amst. 1837. 8°.

Woordenboek (Nederduitsch Spel- en Taalkundig), 1e stukje, A—B. Leyd. 1810. 8°.

Weiland, P., Handwoordenboek voor de spelling der Hollandsche taal. den Haag, 1812. 8°.
Met geschreven aanteekeningen van A. B. Cohen Stuart.

—— Hetz. werk. 2de druk. Dordr. 1830. 8°.

Neckere, Ph. J. de, Bewerp van Vlaemsche Spelling, gevolgd van eenen opslag op de Nederlandsche dichtkunst (rijmkunde) enz. Yper. (c. 1815). 8°.

Schetsen. N°. 1: Iets over onze Spelling; N°. 2, Proeve over onze fransche taalbastaardij, [door J. G. W. Kalckhoff]. Zutph. 1816. 8°.

Lauts, G., Élemens de la langue hollandaise, 1e part. Orthographe et prononciation. Brux. 1821. 8°.

Zelling, E. J., Theoretisch-practisch berigt over de Klankmethode, briefswijze medegedeeld... met een aanprijzende Voorrede van M. J. Adriani. Winsch. 1825. 8°.

Lauts, G., Woordenboek voor de Spelling der Nederlandsche taal. Bruss. 1827. 8°.

Siegenbeek, M., Taalkundige bedenkingen, voornamelijk betreffende het verschil tusschen de aangenomene Spelling en die van W. Bilderdijk. Voorafgegaan door een' brief van J. H. van der Palm aan den schrijver. Haarl. 1827. 8°.

Wenning, C. H., Beknopte Verzameling van Woorden, welke, volgens M. Siegenbeek en P. Weiland, de hard-lange *e* of *o* vereischen; en dus met *ee* of *oo* moeten geschreven worden. 5de dr. Dev. 1827. 8°.

Simpel, D. de, Taalkundige Tweespraak, waarin de Hollandsche taalregels van Weiland en de Spelling van Siegenbeek tegen die der voornaamste Vlaamsche Taalopbouwers opgewogen, of tegengesproken en verdedigd worden, enz. Yperen, (1828). 8°.

Bilderdijk, W., Woordenboek voor de Nederduitsche Spelling. 's Gravenh. 1829. 8°.

Bergh, L. Ph. C. van den, De leer der enkele en dubbele Vokaalspelling in het Nederduitsch onderzocht en opgehelderd. Rott. 1836. 8°.

Posthumus, R., Eenige aanmerkingen over de dubbelde en enkelde klinkerspelling in de Nederlandsche taal, in een brief aan... M. de Haan Hettema. Dock. 1839. 8°.

— **Hettema, M. de Haan**, Antwoord aan... R. Posthumus... over zijne Aanmerkingen over de dubbelde en enkelde klinkerspelling enz. Dock. 1839. 8°.

Konijnenburg, J., Handwoordenboek der Nederduitsche Taal, naar de laatste spelling, op nieuw herzien en verbeterd. Amst. 1839. 8°.

Handboekje (Taalkundig) of Alphabetische lijst van alle Nederduitsche woorden, die wegens spelling of taalkundig gebruik aan eenige bedenking onderhevig zijn [door A. ter Gunne]. Dev. 1841. 12°.

—— Hetz. werk. 2e druk, herz. door A. de Jager. Devent. 1856. 8°.

Bosch Dzn, D. W., Beknopt en, zooveel mogelijk, volledig Zakwoordenboekje voor de Nederduitsche taal, volgens de spelling vcor het Woordenboek der Nederl. taal. 4e druk. Vermeerderd met de meest gebruikelijke bastaardwoorden en kunsttermen. Amst. 1865. 8°.

Bomhoff Hzn, D., Nieuw handwoordenboek voor de spelling der Nederduitsche taal. Zalt-Bommel, 1846. 8°.

Thym, J. A. Alberdingk, De Nederduitsche spelling, in haar beginsel, haar wezen, en eischen beschouwd. Utr. 1847. 8°.
Vermeerderde overdruk uit het Alg. Letterl. Maandschrift.

Carlebur, W. F., Het spelling- en taalstelsel van Bilderdijk, Siegenbeek, Weiland en andere spraakkunstenaren, vrijmoedig beoordeeld. Amst. 1856. 8°.

Winkel, L. A. te, De Nederlandsche spelling onder beknopte regels gebragt. Leid. 1859. 8°

— — Hetzelfde werk. 3e verm. en verb. druk. Leid. 1861. 8°.

—— Leerboek der Nederlandsche spelling. 2e druk. Vierde omgewerkte en veel vermeerderde uitg. van: De Nederlandsche spelling onder beknopte regels gebracht. Leid. 1866. 8°.

—— Hetz. werk. 5e omgew. druk. enz. Leid. 1868. 8°.

—— Oefeningen in de kennis en toepassing der spelregels. Leid. 1861. 8°.

—— Hetz. werk. 2e geh. omgewerkte druk. Leiden, 1866. 8°.

Winkel, L. A. te, De grondbeginselen der Nederlandsche spelling. Ontwerp der spelling voor het aanstaande Nederlandsch woordenboek. Leid. 1863. 8°.

— **Blik** (Een) op iets van nationaal belang — een handvol op- en aanmerkingen met betrekking tot het »Ontwerp der spelling voor het aanstaande Nederlandsch woordenboek" [Door Th. Werndly]. Dev. 1863. 8°.

— **Huydecoper, B.**, [pseud. van A. van der Linde]. Aanteekeningen op het »Ontwerp der spelling" voor het aanstaande Nederl. Woordenboek. Nijm. 1863. 8°.

— **Kuyper Hz, G.**, Vingerwijzingen binnen het gebied d. Nederlandsche spelling, naar aanleiding van het Ontwerp d. spelling voor het aanstaande Nederl. Woordenboek. Utr. 1863. 8°.

— **Frijlink, H.**, Het Ontwerp der spelling voor het aanstaande Nederlandsch woordenboek beschouwd, met een blik tevens op de aanteekeningen en vingerwijzingen van B. Huydecoper en G. Kuyper Hzn over dit onderwerp. Amst. 1863. 8°.

— **Baan, J. van der**, Physiologische beschouwing van de letter G. Neuzen, 1863. 8°.

— **Beckering Vinckers, J.**, Een orthographische E-legie of Dr. L. A. te Winkel's E-spelling en uitspraak der Gothische Ai, naar aanleiding van haar strijd tegen de gewestelijke uitspraak en zekere verschijnselen in een paar Ravennatische oorkonden uit de 6e en 7e eeuw, taalvergelijkend beschouwd. Kampen, 1864. 8°.

Winkel, L. A. te, De grondbeginselen d. Nederlandsche spelling. Regeling der spelling voor het Woordenboek d. Nederlandsche taal. Leid. 1865. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Leid. 1865. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk, herz. door M. de Vries. Leid. 1873. 8°.

—— Hetz. werk. 4e druk, opnieuw herzien door M. de Vries. Leid. 1879. 8°.

— **Jager, A. de**, Bezwaren tegen de spelregeling voor het Woordenboek der Nederlandsche taal. Dev. 1865. 8°.

Renssen, J. W. A., Woordenboekje der Nederlandsche taal, ingericht volgens de spelling van het Nederlandsch woordenboek, met regels voor de geslachten en de spelling. Gron. 1865. 8°.

Vries, M. de en L. A. te Winkel, Woordenlijst voor de spelling der Nederlandsche taal, met aanwijzing van de geslachten der Naamwoorden en de vervoeging der Werkwoorden. 's Gravenh., Leid. en Arnh. 1866. 8°

—— Hetz. werk. 2e uitg. herzien en vermeerderd [door M. de Vries]. 's Gravenh., Leid. en Arnh. 1872. 8°.

—— Hetz. werk. 3e uitg. [Herz. door M. de Vries]. 's Gravenh. en Leid. 1881. 8°.

Opmerkingen van een Corrector over de nieuwe spelling. Amst. 1866. 8°.

Jager, A. de, Mijne toetreding tot de spelling van het Woordenboek der Nederlandsche taal. Dev. 1867. 8°.

Dale, J. H. van, Taalkundig handboekje, of alphabetische lijst van alle Nederlandsche woorden, die wegens spelling of taalkundig gebruik aan eenige bedenking onderhevig zijn. 3e druk... met de spelling van het Woordenboek in overeenstemming gebracht. Dev. 1867. 8°.

—— Hetz. werk. 4e druk herzien door J. Manhave. Schoonh. 1874. 8°.

Land, J. P. N., Over uitspraak en spelling, voornamelijk in de Nederlandsche taal. Amst. 1870. 8°.

Molenbroek, P., Regels voor de spelling der Nederlandsche taal, naar de Grondbeginselen der Nederlandsche spelling van wege de redactie van het Woordenboek d. Nederl. taal. 2e druk. Rotterd. (1878). 8°.

Koenen, M. J., Dictées over de nieuwe spelling. Met aanteekeningen tot zelfoefening. 2e druk. Tiel, 1882. 8°.

Tafereelen (Zamenzigtige en vergelykende) der Vlaamsche en Hollandsche uitspraken... naar Desroches, Tenkate, Siegenbeek, Weiland enz. door W. D. T. — Tableaux synoptiques et comparatifs des dialectes Flamand et Hollandais enz. [Nederl. en Fransch]. Brux. 1823. 4°.

Adriani, M. J., De Prosodist of Woordenlijst voor de uitspraak. 2e veel vermeerd. en verbet. uitg. Gron. 1827. 8°.

Siegenbeek, M., Waarschuwing tegen eenige in zwang gebragte verbasteringen van de uitspraak onzer moedertaal. Leid. 1836. 8°.

Oosterzee, H. M. C. van, Beknopte uitspraakleer der Nederlandsche taal, enz. 's Hertogenb. 1848. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. 's Hertogenb. 1858. 8°.

Bosdijk, J. F., Korte Uitspraakleer der Nederduitsche Taal; voor de beoefenaars der mondelijke voordragt, en voornamelijk voor Onderwijzers en Kweekelingen, bij het onderrigt aan hunne meergevorderde leerlingen. Amst. 1844. 8°.

Ternest, K. L., Uitspraakleer d. Nederlandsche taal. 2e omgew. en verm. uitg. Gent, 1872. 8°. Uitg. van het Willems-fonds. N°. 71.

Matery-boecksken, ofte voor-schriften, seer bequaem voor de jonckheydt, om wel te leeren leesen, schrijven ende een opweckinge tot deughden. Noch een tijtelboecksken, enz. Daer by een materie om te schrijven obligatien, quitantien enz. Wederom op een nieuws verbetert. Amst. 1686. 8°. obl.

Speldeboek (Nieuw Nederduitsch), opgesteld tot onderwijs der vorstelijke kinderen, uit den huize van Nassauw-Weilburch. 3e en verb. dr. Rott. 1780. Met plaatjes. 8°.

Spel- en lees-boekjen voor eerstbeginnenden uitgegeven door 't Edamsch Genootschap *tot Nut van 't algemeen*. 2e dr. Amst. 1786. 8°.

A. B. C.-Boek (Groot) ten dienste der jeugd enz. Leyd. 1797. 8°.
Bekend als het Zwart-hane-boek.

Speldboekje (Nuttig en noodig), dienende om iemand na de hedendaagse, meest-geagtste spelding te onderwyzen. Dezen druk.. nagezien en... verbetert. Rott. A. van Zwaamen. Z. j. 8°.

Brunt, J., Eerste spelleboek. Leyd. 1802. 8°.

Oterdoom, J., Ontwerp van handleiding tot een geestelijk A. B. C. Lees- en Rekenboek. Gron. 1802. 4°.

A. B. C. (Nieuw) en spelle-boekje voor eerstbeginnenden, gevolgd naar de verhandeling over de Nederduitsche spelling van M. Siegenbeek. Arnh. 1805. 8°.

Spelle-boekje (Nieuw) voor meergevorderden, gevolgd naar de verhandeling over de Nederduitsche spelling van M. Siegenbeek. Arnh. 1805. 8°.

Spel- en leesboekje voor de jeugd, uitgeg. door de *Bataafsche Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*. Leyd. 1805. 8°.

Anslijn Nz., N., Leesboek tot oefening in het kunstmatig lezen (Keur van Nederlandsche dichtstukken). Leid. 1828. 3 dln. 8°.

Leeslesjens behoorende bij de verhandeling over het kunstmaatig leezen, [door M. Nieuwenhuizen]. 6e druk. Leyd. en Dev. D. du Mortier en Zn. en J. H. de Lange. Z. j. 8°.
Uitg. door de Mtsch. Tot Nut van 't Algemeen.

Vervolg op het eerste Nederduitsch Leesboek van G. J. Meyer [door A. J. van der Aa]. Overzien... en met eene voorrede van G. Lauts. Bruss. 1826. 8°.

Dautzenberg, J. M. en **Pr. van Duyse**, Volksleesboek voor de middelbare en lagere scholen. Bruss. 1854. 12°.

Boekeren, R. Koopmans van, De oude tolbaas. Leesboekje voor kinderen. 3e dr. Arnh. 1869. 8°.

—— Hetz. werkje. Zwolle, 1876. 2 dltjs. 8°.

Bloemkrans (Een). Leesboek voor meisjesschool en huisgezin, uitgegeven d. J. P. de Keijser. Arnh. 1871. 8°.

Leesboek (Nederlandsch). Proza en poëzy der beste Nederlandsche schryvers. Verzameld en voorzien met eene schets van de geschiedenis onzer letterkunde door G. D. Minnaert. Gent, Leid. 1872. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Leid. 1875. 8°.

Bouman, H., De eerste trap van het leesonderwijs in aanschouwingsoefeningen. Handleiding bij 't gebruik van 12 platen voor het aanschouwelijk leesonderwijs. 2e druk. Gron. 1872. 8°.

—— Eerste, [2e en 3e] leesboekje met plaatjes. Oefeningen bij de Platen voor school en huis. 5e [en 4e] dr. Gron. 1873. 3 stjs. 8°.

Leesboek voor de volksschool, [verzameld] d. L. Leopold. Gron. 1873—74. 6 stkjs. 8°.
1. Meiregen, 3e dr.; — 2. Dauwdroppels, 5e dr.; — 3. Sneeuwvlokken, 5e dr.; — 4. Mosroosjes, 3e dr.; — 5. Wildzang, 3e dr.; — 6. Klimop, 4e dr.; — 7. Bonte steenen, 4e dr.

Proza en Poëzie. Een leesboek.. (Inleiding tot »Een Bloemkrans" door J. P. de Keijser) door M. J. Koenen. Zwolle, 1883. 2 dln. 8°.

WOORDGRONDING. — WOORDVOEGING.

Hilarides, J., Nieuwe taalgronden der Neederdujtsche (*sic*) taal, weegens het gebruik der Voorleedekens... en de Neederlantsche woordrekkinge voor D. v. Hoochstraaten.. conrector t' Amsterdam opgesteld. Fraanek. 1705. 8°.

Hoogstraten, D. van, Aenmerkingen over de geslachten der zelfstandige naemwoorden. De 2e druk merkelyk verbetert, en met eenige byvoegselen vermeerdert. Hier komt by een Brief van A. Moonen aan den opsteller dezer Aenmerkingen. Rotterd. 1711. 8°.
Herdrukt onder den volgenden titel:

—— Lijst der gebruikelijkste zelfstandige naamwoorden... 5e dr. aangevuld uit de bijvoegselen van G. Outhof, vermeerderd en opgehelderd door A. Kluit. Amst. 1759. 8°.
In twee banden, met wit papier in-4°. doorschoten, waarop eigenhandige aanteekeningen van J. J. Schultens.

—— Hetz. werk. 6e druk. Amst. 1783. 8°.

Verhandelingen van der letteren affinitas of verwantschap: van het gebruik der accentus of toonen in de Nederduitsche vaerzen, en van de metaplasmus of woordvervorming... [door W. Blaauw, A. Pels, L. Meyer e. a. uitgeg. door het Genootsch. *Nil volentibus arduum*]. Hierachter volgen twee redenvoeringen van... P. C. Hooft. Amst. 1728. 8°.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Hetz. werk. Dez. uitgave. 8°.
Ex. op gewoon papier.

Verklaring (Korte) over de zelfstandige naemvallen, en het... werkwoordt *gehoort worden*, door het Kunstgenootschap *Natura et Arte*, waarby gevoegt is het werkwoordt *hooren*. (Amst. 1736). 8°.

Corleva, J., De Schat der Nederduitsche wortelwoorden, nevens der zelver afkomstigen, waar in alle oorspronkelyke woorden... naauwkeurig onderscheiden zyn, en de Spruit- en te Zamengestelde woorden tot haar oorsprong overgebragt

worden. Met de Fansche (*sic*) taal. — Le Tresor des mots originaux enz. (Nederl. en Fransch). Amst. 1741. 8°.

Middel (Het eenigste en tot nu toe onbekend), om aanstonts, en voor altoos, uit den weg te ruimen de zwaarigheden die zig opdoen, noopende de Geslagten van sommige zelfstandige Naamwoorden, als ook in het spelden van de meeste woorden der Nederd. Taale, benev. de voornaamste oorzaak dezer verwarringe aangeweezen enz. 's Gravenh. 1765. 8°.

Pieterson, H., Verhandeling over de scheid- en onscheidbaare Voorzetsels van de Werkwoorden der Nederduitsche Taale; benevens een aanhangsel over de zelfstandige en bijvoegelijke Naamwoorden, die in hunne buiginge de letter *d* of *t* vereischen, en eene lijst van vertaalde uitheemsche woorden, getrokken uit de schriften van... P. Cz. Hooft. Amst. 1774. 8°,

—— Rhapsodia van Nederduitsche Taalkunde, benevens eene Geslachtlyst der zelfstandige Naamwoorden. Amst. 1776. 8°.

—— Geslachtlijst der zelfstandige Naamwoorden, aanmerk. verm. door den uitgever [V. Loosjes]. 8ste dr. Haarl. 1826. 8°.

—— Vier Verhandelingen over eenige gedeelten van de Nederduitsche Taale. Amst. 1782. 8°.
I. Over het woordeken UE. II. Verdediging voor de Spelling met de T. in plaatse van de D. III. Over de buiging der zelfst. Naamw. IV. Over de Tijdvoegingen der Werkwoorden, enz.

Kinderen, B. der, Analogische en Etimologische gronden van Nederduitsche Letter- en Taalkunde. Amst. 1802. 8°.

Bilderdijk, W., Verhandeling over de geslachten der Naamwoorden in de Nederduitsche taal. Amst. 1805. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Met bijvoegselen en vermeerd. aanteekeningen. Amst. 1818. 8°.

Moock, S. J. M. van, Aanleiding tot het zamenstellen en ontbinden van Volzinnen, gemeenlijk bekend onder den naam van construeren en analyseren. Zutph. 1811. 8°.

Elémens de la langue hollandaise. 2e part. (Développement des parties du discours). Brux. G. Picard. Z. j. (c. 1820?). 8°.

Olinger, P., La Langue Hollandaise à la portée de tout le monde, par une traduction littérale et interlinéaire du 1r livre des Aventures de Télemaque conforme à la construction de la Langue française, avec l'analyse grammaticale des mots hollandais qui présentent quelque difficulté, et les deux textes en regard. Brux. 1821. 8°.

Bilderdijk, W., Geslachtlijst der Nederduitsche naamwoorden, op stellige gronden gevestigd. Amst. 1822. 2 dln. 8°.

Muyt, P. N., Handwoordenboek der meest gebruikelijke Nederd. zelfstandige Naamwoorden, met derzelver Geslachten, volgens de Spraakkunst en Spelling van Weiland, Siegenbeek e. a. Nederduitsche taalkundigen. Z. Boemel, 1824. 8°.

Tafel voor de Geslachten der Naamwoorden; voor de verdubbeling der klinkers E en O; en voor het bijvoegelijke Naamwoord of Bijwoord, uitgaande op *lijk* of *elijk*. Leyd. 1829. in plano.

Bilderdijk, W., Beginsels der Woordvorsching. Leeuw. 1831. 8°.

—— Verklarende geslachtlijst der Nederduitsche naamwoorden op stellige taalkunde gevestigd. Amst. 1832. 3 dln. 8°.
Met het prospectus.

Jager, A. de, Proeve over de werkwoorden van herhaling en during in de Nederduitsche taal. Rott. 1832. 8°.

—— Hetz. werk. 2e uitg. Devent. 1844. 8°.

Lulofs, B. H., Gronden der Nederlandsche Woordafleidkunde, voor zoo ver dezelve eenigzins zeker is, of Woordontleedkundige beschouwing van de wijze, waarop in het Hollandsch de Woorden uit elkander voortspruiten, en met elkaâr vermaagschapt, of verbonden zijn, enz. Gron. 1833. 8°.

Kroeze Ramaker, H., Zakwoordenboekje, bevattende eene verzameling van mannelijke en vrouwelijke Zelfstandige Naamwoorden, en van Woorden, die met *ee*, *oo* of *ei* moeten geschreven worden, enz. 2e vermeerd. druk. Zwolle, 1835. 16°.

—— Hetz. werk. 8e druk. Herzien en in overeenstemming gebracht met de spelling van de Vries en te Winkel, door F. G. van Pesch. Zwolle, 1875. 16°.

—— Hetz. werk. 10e druk. Zwolle. 1879. 16°

Changuion, A. N. E., Geslachtwijzer der Nederduitsche Taal. Kaapstad, 1842. 12°.

Terwen, J. L., Etymologisch Woordenboek der Nederduitsche Taal, of proeve van een geregeld overzigt van de afstamming der Nederd. woorden. Gouda, 1842. 8°.

Roorda, T., Over de Deelen der Rede en de rede-ontleding, of Logische Analyse der taal, tot grondslag voor wetenschappelijke taalstudie. Leeuw. 1852. 8°.

Winkel, L. A. te, De logische analyse. Zutph. 1858—60. 2 dln. 8°.
I. Beschouwingen naar aanleiding van T. Roorda's Rede ontleding of logische analyse der taal.
II. Antwoord op de bedenkingen van T. Roorda en Q. N. tegen het Ie deel der Logische analyse.

Labberté, H. M., Beschouwing van het wezen en den aard der tien rededeelen onzer moedertaal. Tilb. 1853. 8°.

Winkel, L. A. te, Over het werkwoord *lijken* en zijne voornaamste afstammelingen. (Leid. 1856). 1e ged. 4°.
Progr. van het Gymnasium te Leiden, 1856.

Kern, H., Over de schrijfwijze van eenige zamenstellingen, in het Nederlandsch. Utr. 1858. 8°.

Helm, G. L. van den, Proeve van woordgronding. Utr. 1859—60. 2 stn. 8°.

Brill, W. G., Over het grammatisch geslacht der Naamwoorden. Redevoering. 's Hertogenb. 1860. 8°.

Dale, J. H. van, Zinsontleding. Een Leerboek voor onderwijzers en kweekelingen. Schoonh. 1861—64. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 1e stukje. 2e druk. Schoonh. 1865. 8°.

—— Zinsontleding. Een handboek voor onderwijzers en leerlingen. Schoon. 1868. 8°.

—— Hetz. werk. 2de druk [bewerkt door P. J. Cosijn]. Schoonh. 1873. 8°.

Torfs, J. A., Nederlandsch dictaatboek. Leuven, 1872. 8°.

Matthes, J. C., Regels voor de geslachten en de spelling. 3e druk. Gron. 1875. 8°.

Helten, W. L. van, Proeven van woordverklaring. Akad. proefschr. Rotterd. 1871. 8°.

Roucourt, Th. J. E., Proeven van Nederlandsche woordafleidkunde. Mechelen, 1872. 12°.

Jager, A. de, Woordenboek der frequentatieven in het Nederlandsch. Gouda, 1875—78. 2 dln. gr. 8°.

Stellwagen, A. W., Verleden en heden. Woordverklaringen met inleiding en ophelderingen. den Haag, 1883. 8°.

Lequien, E. A., Verhandeling over de interpunctie: behelzende een zeer geleidelijk onderrigt aangaande de gronden en het gebruik dezer hoogstnuttige wetenschap. Naar het Fr. 2e uitg. doch met vermijding van het fransche taaleigen, enz... door J. J. Perk. Amst. 1819. 8°.

Frijlink, H., Over de Interpunctie. Amst. 1857. 8°.

Lennep, J. van, Alledaagsche bokken in 't gesprek. Amst. 1871. 8°.

Moock, S. J. M. van, Verzameling van opstellen ter verbetering van de daarin voorkomende Spel- en Taalfouten, voor kinderen. Zutph. 1811. 8°.

Lulofs, B. H., Kakographie of opstellen met deze en gene feilen in Taal en Stijl, benevens eenige taalkundige Aanteekeningen, enz. Gron. 1841. 8°.

Heeris, F. J., Cacographie uit Nederlandsche auteurs, ten gebruike bij het middelbaar onderwijs. Gron. 1873. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Gron. 1877. 8°.

Kronenberg, A. J., Hoe men Nederlandsch schrijft. Officieele en niet-officieele Cacographieën. enz. Dev. 1875. 8°.

Dale, J. H. van, Honderd opstellen ter verbetering. 2e druk. Schoonh. 1866. 8°.

(Als proeven van kunstmatige woordvoeging zijn de volgende titels in deze afdeeling geplaatst).

Proeve van vijf Klinkdichten, in welke naer rang zyn uitgelaten de vyf vocaelen, door A. F. [Frese] en uitgeg. door het Genootschap: *Ars superat fortunam.* Delft, 1784. 8°.

In het 1e dezer klinkdichten komt de *a*, in het 2e de *e*, in het 3e de *i*, in het 4e de *o* en in het 5e de *u* niet voor.

Müllner, J., De Naam Jesus enz. Leerrede op den feestdag van Jesus geboorte, met volkoome uitlaating van de Letter R, zonder dat daardoor de zin verstoord wordt. Op een vrijen trant uit het Hoogd. vertaald, merkelyk in styl verbeterd, en met een voorbericht uitgeg. door J. Scharp. Rotterd. 1795. 8°.

E-legende (De). [door J. van Lennep]. Amst. 1840. 8°.

Paaschmaandag, A-saga [door J. Bosscha]. Amst. 1841. 8°.

Colholms roos. O-sprook [door A. des Amorie van der Hoeven]. Amst. 1841. 8°.

A-saga. E-legende. O-sprook [door J. Bosscha, J. van Lennep en A. des Amorie v. d. Hoeven]. Amst. 1879. 8°.

Prins Willi. I-dicht. Arnh. 1880. 8°.

ZINVERWANTE EN GELIJKLUIDENDE WOORDEN. — BIJNAMEN.

Weiland, P. en G. N. Landré. Woordenboek der Nederduitsche synonimen. 's Gravenh. 1821—25. 3 dln. 8°.

Bruining, G., Nederduitsche Synonymen... taalkundig en... etymologisch behandeld. Rotterd. 1820. 2 dln. 8°.

Lauts, G., Woordenboek van Nederlandsche gelijkluidende en klankverwante woorden (homonymes). Met de beteekenis in het Fransch. Bruss. 1826. 8°.

Smyters, A., Epitheta, dat zijn bynamen oft toenamen. Rotterd. 1620. 8°.

Met wit papier doorschoten, waarop aanteekeningen in HS. van het einde der vorige eeuw.

Hageman, H., Verzameling van Nederduitsche byvoeglyke Naamwoorden, uit verscheiden Schryvers... in Alphabetische orde gebragt. Amst. 1771—72. 2 dln. 8°.

BASTAARD-, KUNST-, OUDE EN NIEUWE WOORDEN.

Zie voor de Kunstwoorden ook de Afd. Woordenboeken in meerdere talen.

Spieghel, H. L., Byspraax-Almanak. Amst. J. Theunissen. Z. j. (c. 1606). 16°.
Zie ook: Mergh van de Nederl. spreekwoorden enz. in de Afd. Spreekwoorden.

Werve, J. van den, Den Schat der Duytscher Talen. Een seer profijtelijck boeck, voor alle de ghene die de latijnsche spraecke, ende meer andere niet en connen, ende bysonder die de rechten hanteren. Delft, 1608. 8°.

—— Hetz. werk. Deeze laaste druk verbeet. enz. Amst. 1742. 8°.

[**Meyer, L.**]. Nederlandtsche Woorden-Schat, d. i. verduytschinge van uytheemsche woorden, die somtijds onder het Nederlandtsch gevonden worden. Wt verscheyde schrijvers vergadert. Haerl. 1650. 8°.

[——] Nederlandtsche Woorden-Schat, waar in meest alle de basterdt-woorden, uyt P. C. Hoofdt, H. de Ghroot, C. Huyghens, J. van Vondel en and. voortreffelijke Taalkundighe: en Konst-woorden uyt A. L. Kok, S. Stevin, de Kamer *in Liefd' bloeiende* e. and. duitsche wijsghieren, Verghadert, naauwkeurighlijk en met Kraft vertaalt worden. De tweede druk, verbetert en veel vermeerdert. Amst. 1654. 8°.

[——] Nederlandsche Woordenschat, gheschikt in twè deelen, van welke 't eene Basterdtwoorden en 't ander Konstwoorden beghrijpt. De derde druk, van veel ghrove misstellingen ghezuivert, en meer als de helft verghroot. Amst. 1658. 12°.

[——] Hetz. werk, als voren. De vierde druk, by na een derde deel ghrooter, dan de voorghaande. Amst. 1663. 12°.

—— Woordenschat, in drie deelen ghescheiden, van welke het I. Bastaardtwoorden, II. Konstwoorden, III. Verouderde woorden beghrijpt. De vyfde druk verbeeterdt en vermeerderdt met het heele laatste deel en zeer veele woorden in de voorghaande. Amst. 1669. 12°.

—— Woordenschat, verdeelt in 1 Bastaardt-woorden, 2 Konst-woorden, 3 Verouderde woorden. Den zesden druk. Verbetert en veel vermeerdert in het derde deel. Amst. 1688. 12°.

—— Hetz. werk, als voren. Den zevenden druk, verbetert en veel vermeerdert in het derde deel. Amst. 1698. 12°.

—— Hetz. werk, als voren. De achtste druk. Alom veel vermeerdert en verbetert. Amst. 1720. 8°.

—— Hetz. werk, als voren. De negende druk. Alom veel vermeerdert en verbetert. Amst. 1731. 8°.

—— Hetz. werk, als voren. De tiende druk. Alom veel vermeerdert en verbetert. Amst. 1745. 8°.

Meyer, L., Woordenschat, vervattende in drie deelen, 1 Basterdwoorden, 2 Kunstwoorden, 3 Verouderde woorden. De elfde druk. Deeze druk, ten nutte der Nederlanderen, in woorden en spelling doorgaans verbeterd en zeer merklijk vermeerderd, door E. W. Cramerus. Amst. 1777. 8°.

—— Woordenschat, bevattende, in drie deelen, de verklaaring der Basterdwoorden, Kunstwoorden en Verouderde woorden. Laatstlijk merklijk verbeterd en vermeerderd door E. W. Cramerus. Nu verder beschaafd en verrijkt, naar de behoefte van den tegenwoordigen tijd, door den arbeid van verscheiden taalminnaars. Twaalfde druk. Dordr. 1805. 8°.

Koerbagh, A., Een bloemhof van allerley lieflijkheyd sonder verdriet, geplant door Vreederijk Waarmond enz. Of een vertaaling en uytlegging van al de Hebreeusche, Grieckssche, Latijnse, Franse e. a vreemde bastaart-woorden en wijsen van spreeken, enz. Amst. 1668. 8°.
In dit exemplaar zijn de bladzijden 98, 99, 102, 103, 106, 107, 110 en 111, die wit waren gebleven, doordien men vergeten had het blad op de keerzijde te bedrukken, waarschijnlijk door den Schrijver zelven, die het werk voor eigen rekening uitgaf, in H.S. bijgeschreven.

Rusting, Sal. van, Barbarologia, Synde de Sleutel der Grandiloquentia paganisme, ofte Boeren-Latyn. So als by Voorname Boeren, en sommige Stedelingen, in Zuyd- en Noord-Holland, seer geleerdelyk van haer gesproken wort. Als mede een Kroeg-praetjen, daer al de aardigheden van 't Boeren-Latyn in getoont werden. t'Amst. 1693. 8°.

—— Hetz. werk. t'Amst. 1733. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1746. 8°.

Mauricius, J. J. van, Onledige Ouderdom ... behelz. Taallievende en Historische Uitspanningen, over 't gebruik en overneeming van vreemde woorden, bij welke gelegenheid de Krygsroem onzer Voorvaderen verdedigd wordt tegen de zwetzeryën der Romeinen. Vooraf gaat 't Vaarwel aan den zangberg, enz. Amst. 1765—66. 2 dln. 8°.

Lulofs, B. H., Vlugtige woorden over Nederlandsche taalzuivering en taalverrijking, inzonderheid ook met opzigt tot hetgene de nieuwe Wetboeken daartoe kunnen en zullen bijdragen. Gron. 1826. 8°.

Proeve tegen de verbastering der Nederlandsche taal, door beschaafde Nederlanders, benevens eenige bijlagen, door eenen Duitschen beminnaar der Nederlandsche volkstaal [J. G. W. Kalckhoff]. Zutph. 1829. 8°.

Brieven van S., aan den heer Z., over het menigvuldig gebruik van Fransche woorden in de Nederduitsche Taal, bijzonder in zwang in de aanzienlijke kringen van Amsterdam en den Haag. Amst. 1829. 8°.

Spelling (Over de) van de Bastaartwoorden in 't Nederduitsch. Door M. [J. A. Alberdingk Thym]. Amst. 1843. 8°.

Lennep, J. van, Proeve eener verduitsching der Grondwet van het Koningrijk der Nederlanden. Amst. 1844. 8°.

Siegenbeek, M., Lijst van woorden en uitdrukkingen met het Nederlandsch taaleigen strijdende. Leid. 1847. 8°.

Weiland. P., Kunstwoordenboek, of verklaring van allerhande vreemde woorden, benamingen, gezegden enz. Met Supplem. 's Gravenh. en Rott. 1824—32. 2 dln. 8°.

Ars Notariatus, d.i. konste en stijl van Notarischap, begrepen in Theorijcke en Practijcke; met verklaringhe van vele duystere Latijnsche als Francoysche Woorden ende Termen, die men gemeynelijck in de Practijcke is ghebruyckende; enz. [door J. Thuys]. Den lesten Druck, grootelicx vermeerdert ende verbetert. Utr. 1645. 8°.

Woorden-boek (Curieus) van alderhande konst- en bastaart-woorden tot de practyck judicieel, ende des notarischaps enz. noodig en dienstig. Z. p. e. j. 4°.
Slechts van een voortitel voorzien. Waarschijnlijk een fragment van een ander werk.

Leeuwen, S. van, Woordenboek waar inne allerhande konst ende bastaart woorden, tot de practijque des Notarisschap ende andere Regtsoeffeninge behoorende, uijt H. de Groot, Hooft, Huygens, Vondel ende andre enz. Z. p. e. j. 8°.
Fragment van een ander boek, gepagin. 567—712.

Boey, Th., Woorden-tolk of verklaring der voornaamste onduitsche en andere woorden, in de hedendaagsche en aalŏude Rechtsplegingе voorkoomende, mitsg. korte schets v. d. oorspronk en het departement d. Hoven van Justitie e. a. voornaame staats-collegien enz. 's Gravenh. 1773. 2 dln. 4°.

Winschooten, W. à, Seeman enz. = Zie de Afd. *Spreekwoorden.*

Lambrechts, M., Handboekje voor den Zeeleerling, zijnde een beknopte beschryving der toetakelinge eens Oorlogschip, ... Benevens ... verscheidene zaaken, die hij kennen moet, bevoorens zijn bevordering tot luitenant. Amst. (1731). 8°.

Flines, Q. de, Scheeps en zeemans woordenboek, vervattende eene zeer groote menigte zo woorden als gewoone termen en kommando's, betreffende zo wel de scheep- en zeevaart als den scheepsbouw en het geen tot dit alles betrekking heeft. Amst. 1806. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. L. van Es. Z. j. 8°.
Dezelfde uitgave doch met veranderden titel.

Lennep, J. van, Zeemans-woordeboek, behelzende een verklaring der woorden, bij de scheepvaart en den handel in gebruik, en een opgave der algemeene wetsbepalingen, daartoe betrekkelijk, en der spreekwijzen daaraan ontleend ... Met opmerkingen en aanhalingen enz. Amst. 1856. 8°.

Verster van Wulverhorst, A. H., Proeve eener Nederlandsche jagtterminologie. (Met aanvullingen). Arnh. 1857. 8°.

Landolt, H. M. F., Militair woordenboek, voor Nederlanders bewerkt. Leyd. 1861—62. 2 dln. 8°.

Hoefer, F. A., Eenvoudige verklaring van waterstaatkundige benamingen, vooral met het oog op militaire inundatien. Utr. 1880. M. pl. 8°.

Meyer, L., Woordenschat, 3e dl. begrypende verouderde en ongewoone woorden met der zelver uitlegginge. (Amst. 1720). 8°.
Met wit papier in 4°. doorschoten, waarop eigenhandige aanteekeningen van J. J. Schultens.

Schatkamer der Taalen, uitgeg. onder de zinspreuk: *Linguae patriae excolendi* (sic) *amore;* bevattende veele uitleggingen van verouderde Nederduitsche Woorden, en, ophelderingen van de meeste doode Taalen, niet alleen ten nutte van alle Taal- en Letterkundigen, maar ook van de Godgeleerden, met betrekking tot het verklaaren des Bybels. Amst. 1794. Met pl. 8°.
Hetzelfde Werk, onder een anderen Titel, als de Taalkundige Mengelingen, door Steenwinkel en Clignett, 1781—86, geplaatst in de Afd. Nederd. Taalk. kolom 140.

Fokke Simonsz., A., Proeve van een ironiesch-Comiesch woordenboek, van verouderde, vernieuwde en nieuw uitgevonden woorden en spreekwijzen, in de Nederlandsche taal enz. Amst. 1797—98. 2 dln en Aanhangs. Amsterd. 1805. 8°.

—— Hetz. werk. 3e dr. Amst. 1821. 8°.

Ypey, A., Taalkundige aanmerkingen over verouderde en minverstaanbare woorden in de Staaten Overzetting des Bijbels. Amst. 1807. — Vervolg. Utr. 1811. 2 dln. 8°.

Jager, A. de, Taalkundige handleiding tot de Staten-overzetting des Bijbels, bevattende eene verklaring der verouderde of min verstaanbare woorden en spreekwijzen in die overzetting voorkomende. Rotterd. 1837. 8°.

Hecker, W., Verklarende lijst van verouderde woorden, uitdrukkingen, vormen enz., uit de Staten-vertaling des Bijbels. Gron. 1852. 8°.

Woordenboek (Uitlegkundig) op de werken van P. Kornz. Hooft, uitgegeven door de 2e Kl. v. h. *Kon. Ned. Instituut.* Amst. 1825—38. 4 dln. 4°.
Dit woordenboek werd bewerkt door D. J. van Lennep, M. Siegenbeek, J. P. v. Cappelle, S. Iz. Wiselius, J. de Vries, H. W. Tydeman, J. Koning, J. v. 's Gravenweert, J. D. Meyer, W. Broes, N. G. v. Kampen, J. v. Lennep en D. Hooft.

Oudemans Sr., A. C., Taalkundig woordenboek op de werken van P. C. Hooft, ter aanvulling en verbetering van het Uitlegkundig woordenboek op Hooft, uitgegeven door de 2e klasse van het voormalig *Kon. Ned. Instituut.* Leid. 1868. 8°.
Uitg. door de Maatsch. der Nederl. Letterkunde.

Frijlink, H., Het Woordenboek op de gedichten van G. Az. Bredero, door A. C. Oudemans Sr. nagelezen. Amst. 1865. 8°.
Het „Woordenboek op de gedichten van G. Az. Bredero" door A. C. Oudemans Sr. komt voor in de Werken van de Maatsch. d. Nederl. Letterkunde. N. R. dl. IX.

Plaatsen (Besloten). Art. 167 der Grondwet Regtsgeding van H. te Vaarwerk enz. [door J. L. G. Gregory]. 's Gravenh. 1857. 8°.

Lennep, J. van, De uitlegging der woorden Besloten plaatsen in Art. 167 der Grondwet. beschouwd. 's Gravenh. 1857. 8°.

Vries, M. de, De visscherijen, geheeten het Vroon, ten jare 1433 aan de stad Leiden in erfpacht gegeven. Taalkundig onderzoek. Leid 1858. 8°.

Brink, R. C. **Bakhuizen van den**, Piscatio, Pêcherie, Visscherij; de ware beteekenis dezer woorden gehandhaafd tegen Prof. de Vries. 's Gravenh. 1858. 8°.

Adviezen (Taalkundige) betreffende zekere testamentaire quaestie enz. benevens eenige processtukken, verzameld d. J. A. N. Travaglino. Amst. 1862. 8°.
Hierin adviezen van J. van Lennep, M. de Vries, W. G. Brill en N. Beets.

Opzoomer, C. W., Naar aanleiding van een Testament. Open brief aan M. de Vries. Amst. 1863. 8°.

WOORDENBOEKEN DER NEDERLANDSCHE TAAL.

Zie ook de Afd. Spelling, de Afd. Woordgronding en, voor de Woordenboeken der Nederl. en andere talen de Afd.: Woordenboeken in meerdere talen.

Glossare (Niederländische) des 14. und 15. Jahrhunderts nebst einem Niederdeutschen. Herausgeg. v. Hoffmann von Fallersleben. Leipz. 1845. 8°.
Horae Belgicae, VII.

Glossarium Belgicum. Herausgeg. v. Hoffmann von Fallersleben. Hann. 1856. 8°.
Horae Belgicae, VII. — 2e druk van het hier voorafg. werk.

Suringar, W. H. D., Glossarium van de oudhollandsche en midden-eeuwsch latijnsche woorden, voorkomende in de Proverbia Communia. Gevolgd door omstreeks 200 emendaties in den latijnschen tekst van dat geschrift. Leyd. 1865. 8°.
Gedrukt als bijlage tot het 9e deel der Horae Belgicae (Altniederländische Sprichwörter) enz. van Hoffmann von Fallersleben.

Thesaurus Theutonicae Linguae, Schat der Neder-duytscher spraken. Inhoudende niet alleene de Nederduitsche woorden, maer oock verscheyden redenen eñ manieren van spreken, vertaelt ende ouergeset int François ende Latijn, [door Chr. Plantyn]. Antverp. 1573. 4°.

Kilianus, C., Etymologicvm Tevtonicae lingvae: sive dictionarivm Tevtonico-Latinvm, praecipvas Tevton. lingvae dictiones et phrases Latinè interpretatas, et cvm aliis nonnvllis linguis obiter collatas, complectens enz. Ed. III prioribvs auctior et correctior. Antverp. 1599. 8°.

—— Hetzelfde werk.... Ed. IV. Auct. add. contin. propriorum nominum Germanicae originis Etyma et significationes vtriusq. sexus, et Nomenclaturas animalium enz. Op. L. Potteri. Alcm. 1605. 8°.
Met eigenhandige aanteekeningen van G. J. Vossius.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Alcm. 1613. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Middelb. 1620. 8°.

Kilianus, C., Etymologicvm Tevtonicae lingvae, s. Dictionarivm Teutonico-Latinvm, enz. Cur. G. Hasselto, qvi et svas adnotat. adiecit. Traj. Batav. 1777. 2 dln. 4°.
Met aanteekeningen in HS. van M. Tydeman.

Thesavrvs duarum vocum locupletissimus sev Dictionarivm Tevtonico-Latinvm, omnib. ejusm. Dictionariis auctior enz. Antv. 1640. 8°.

Kilianus auctus, seu Dictionarium Teutonico-Latino-Gallicum enz. Adj. etiam Lud. Potteri... I. de propriorum utriusque sexus nomimum Germanicae originis etymis ac significatione, II. de animalium nomenclatura. Amstelod. 1642. 8°.

—— Hetzelfde werk. Dezelfde uitgave.
Met papier doorschoten in fol., waarop eigenhandige aanteekeningen van P. Bondam.

Binnart, M., Biglotton amplificatum sive Dictionarium Teuto-Latinum novum enz. Amstelod. 1659. 8°.

—— Dictionarium Teutonico-Latinum novum, s. Biglotton amplificatum... Nunc denuo emend. atque multis vocibus, quae desiderabantur, locupletatum, studio et diligentia J. de Wilde. Amst. 1719. 8°.

Schueren, G. van der, Teuthonista of Duytschlender, [Nederl. en Lat.] uitgeg. door C. Boonzajer, met eene voorreden van J. A. Clignett. Leyd. 1804. 4°.

Vries, M. de, Proeve van Middelnederlandsche taalzuivering. Voorbereidende opmerkingen voor de aanstaande uitgave van een Middelnederlandsch Woordenboek. Haarl. 1856. 8°.

—— Middelnederlandsch woordenboek. 's Gravenh., Leid., Arnh. 1864. afl. 1 en 2 (A—Anxt). gr. 8°.
Niet verder verschenen.

Oudemans Sr., A. C., Bijdrage tot een middel- en oud-nederlandsch woordenboek. Uit vele glossaria en andere bronnen bijeengezameld. Arnh. 1869—80. 7 dln. 8°.

Verwijs, Eelco, en **J. Verdam**, Middelnederlandsch woordenboek. 's Gravenh. 1882—84. Afl. 1—7 [A—Belo]. gr. 8°.

Plan tot het vervaardigen van een algemeen, omschrijvend Woordenboek der Nederlandsche tale, door de *Maatschappij d. Nederlandsche Letterkunde* te Leyden (1773). —— Bijvoegsels en aenmerkingen (1773). — Ontwerp (verkort uit het *Plan*, 1774). — Taalkundige vragen, met 3 Bijlagen (1775). — Naamlijst van [gebruikte] aucteuren en Woordenlijst: *A—Hits* en Ontwerp, enz. van een Nederduitsch omschrijvend Woordenboek. 1791. 1 bd. fol.

Alles wat hierover is verschenen.

Weiland, P., Nederduitsch Taalkundig Woordenboek. Amst. 1799—1811. 11 dln. 8°.

—— Bijvoegselen tot het voorg. werk, bijeengebragt door C. de Vries en M. Siegenbeek. 1 bd. 8°.

Deze verzameling is samengesteld uit uittreksels en afzonderlijke Nos. van den *Konst- en Letterbode*, van de jaren 1799 tot 1812.

—— Beknopt Nederduitsch taalkundig woordenboek. Dordr. 1826—30. 5 dln. 8°.

Proeve van 't woord *Boom*, dienende tot eenen toets, hoe men een algemeen omschrijvend Woordenboek der Nederduitsche Tale zoude behooren op te maken, enz. [door A. Kluit]. Haarl. 1801. 8°.

Halem, F. W. von, Kleines ächt Holländisches Handwörterbuch für Geschäfftsmänner und Kaufleute. Brem. u. Aurich, z. j. (1811). 8°.

Martin Jr., H., Beredeneerd Nederduitsch woordenboek... voorafgegaan door eene spraakleer en gevolgd door eene verzameling der meest in gebruik zijnde Nederduitsche synonimen. 2e druk. Amst. 1829. 2 dln. 8°.

Bomhof Hzn., D., Nieuw groot woordenboek der Nederlandsche taal, waarin alle gebruikelijke woorden opgenomen; hunne verschillende beteekenissen verklaard en, waar zulks noodig is, met voorbeelden gestaafd zijn. Met een voorberigt van L. A. te Winkel. [Voorburg, 1852]. 's Gravenh. 1857. 8°.

Vries, M. de, Ontwerp van een Nederlandsch woordenboek enz. Bruss. 1852. 8°.

—— Hetz. werk. Gron. 1852. 8°.

Vries, M. de, Verslag der Redactie van het Nederl. woordenboek omtrent den staat harer werkzaamheden van 1 Jan. 1852 tot 1 Aug. 1854. Haarl. 1854. 8°.

—— Hetz. van 1 Aug. 1854 tot 1 Julij 1856. Ald. 1856. 8°.

—— Hetz. van 1 Julij 1856 tot 1 Julij 1860. Ald. 1860. 8°.

—— Hetz. van 1 Julij 1860 tot 1 Julij 1862. Ald. 1862. 8°.

Woordenboek der Nederlandsche taal, door M. de Vries, L. A. te Winkel, E. Verwijs en P. J. Cosijn. 's Gravenh.-Leid.-Arnh. 1864—82. Dl. I en II. afl. 1. — IIe Reeks. afl. 1—9. — IIIe Reeks. afl. 1—7. gr. 8°.

1e Reeks. Ie Dl (A-Ajuin), d. M. de Vries en L. A. te Winkel; de laatste drie afl. d. M. de Vries alleen. IIe Dl. 1e afl. (Akant-Alleens) d. M. de Vries. — 2e Reeks (O-Onderrichten), d. M. de Vries en E. Verwijs. 9 afl. — 3e Reeks. Afl. 1—6 (G-Gekken) d. P. J. Cosijn en E. Verwijs. 7e afl. (Gekken-Gelegenheid) door P. J. Cosijn, E. Verwijs en M. de Vries.

—— Inleiding door M. de Vries. 's Gravenh. en Leid. 1882. gr. 8°.

—— [De in 1864 bij de 1e afl. gevoegde Inleiding en de Naamlijst der inteekenaren met vervolg. Blz. 1—18 waarvoor bij de laatste afl. van het Ie deel verbeterbladen gegeven werden, benevens de omslagen der Afign waarop mededeelingen der Redactie voorkomen]. 1 bd. 8°.

— **Vries, M. de**, Mededeelingen en opmerkingen betreffende het Nederl. woordenboek. 's Gravenh., Leid., Arnh. 1865. 8°.

— **Vloten, J. van**, Noord-Nederlandsche karakterfeilen en Ziekte-geschiedenis van het Nederlandsche Woordenboek. Twee Congres-voordrachten, met toelichtende inleiding. Haarl. 1868. 8°.

— —— Nederlandsche Spelling- en Woordenboeksgrieven; de waarheid aan en omtrent Dr. M. de Vries. Haarl. 1883. 8°.

Calisch, I. M. en **N. S.**, Nieuw woordenboek der Nederlandsche taal enz. Tiel. Z. j. (1864). 8°.

Dale, J. H. van, Nieuw woordenboek der Nederlandsche taal. 's Gravenh., Leid., Arnh. 1872. 8°.

—— Hetz. werk. 3de geheel nieuwe druk bewerkt door J. Manhave. 's Gravenh.-Leid. 1884. 8°.

Thieme's Zakwoordenboekje voor de Nederlandsche taal. Bewerkt naar van Dale's Woordenboek [door J. Manhave]. 's Gravenh. 1878. kl. 8°.

SPREEKWOORDEN.

Suringar, W. H. D., Verhandeling over de Proverbia Communia, ook Proverbia Seriosa geheeten, de oudste verzameling van Nederlandsche spreekwoorden. Leid. 1864. 4°.
Zie het hierbij behoorende Glossarium bij de Afd. Woordenboeken d. Nederl. taal.
Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1863—64.

Sprichwörter (Altniederländische), nach der ältesten Sammlung. — Gesprächbüchlein, romanisch u. flämisch. Herausgeg. v. Hoffmann von Fallersleben. Hann. 1854. 8°.
Horae Belgicae, IX.

Spreuken (Oude Nederlandsche) en Spreekwoorden. Met taalkundige aanteekeningen uitgegeven door G. J. Meyer. Gron. 1836. 8°.
Dit werk bestaat uit nieuwe uitgaven, met aanteekeningen voorzien, van 1°. Ghemeene Duytsche Spreeckwoorden: Adagia oft Proverbia ghenoemt... P. W. 1550. Gheprent toe Campen... by my Peter Warnersen, enz. — en van 2°. Les proverbes anciens Flamengs et François, Correspondants de sentence les uns aux autres, colligés et ordonnés par F. Goedthals. Anvers, 1568. 8°.

Harrebomée, P. J., Spreekwoordenboek der Nederlandsche taal, of verzameling van Nederlandsche spreekwoorden en spreekwoordelijke uitdrukkingen van vroegeren en lateren tijd. Utr. 1858—70. 3 dln. 8°.

Suringar, W. H. D., Erasmus over Nederlandsche spreekwoorden en spreekwoordelijke uitdrukkingen van zijnen tijd, uit 's mans Adagia opgezameld en uit andere, meest nieuwere geschriften opgehelderd. Utr. 1873. 8°.

Idinau, D., Lof van wiisheyd ende goed geluck: op drije hondert ghemeyne sprek-woorden, in rijme gestelt, enz. = Zie de Afd. *Dichtwerken*.

Brune, J. de, Nieuwe Wijn in oude le'er-zacken, bewyzende in Spreeck woorden — 't gheluck van onze Nederlandsche Taele. = Zie de Afd. *Dichtwerken*.

Mergh (Het) van de Nederlandsche Spreek-woorden: waer in H. L. Spiegels By-spraakx Almanack: neffens het 2e en 3e deel der Spreeckwoorden zijn by-gevoegt. Noyt aldus volkomen ghedruckt. Amst. 1644. 12°.

—— Hetz. werk. Amst. 1660. 12°.

Matthaeus, A., Paroemiae Belgarum, Jurisconsultis usitatissimae, enz. Ultraj. 1667. 8°.

—— Zinspreuken by de Neederlandsche rechtsgeleerden gebruikelyk... in welke behalven de Roomsche Rechten, coustumen en instellingen, en die van andere volkeren, het Utrechtsche recht verklaard en opgehelderd word... [U. h. Latijn] in het Neederd. overgezet door een rechtsgeleerde. Onder de zinspreuk: *Nisi utile est, quod facimus, stulta est gloria*. Amst 1775. 4°.

Zincgreven, J. W., Duytsche Apophthegmata, of kloeck-uyt-geprokene wysheydt, bestaende in sin- pit- punt- en spot-redenen, enz. Met eenige sprencken vermeerdert door J. L. Weidner. Amst. 1669. 8°.

Winschooten, W. à, Seeman: behelsende een grondige uitlegging van de Neederl. Konst- en Spreekwoorden, voor soo veel die uit de Seevaart sijn ontleend, enz. en bij de beste schrijvers deeser eeuw gevonden werden, enz. Leid. 1681. 8°.

Lyste van Spreek-woorden, op verscheyde voorvallen toepasselijk. Door een Liefhebber der selve by een vergadert. Gedrukt in de Brouwery van de wereld, in de drukkerij van Kakodemus z. j. (1706). 2 stkn. 8°.
Komt voor achter het werkje: Lyste van Rariteyten enz.

Lyste van Spreekwoorden op verscheyde voorvallen toepasselyk; door een Liefhebber der zelve bij een vergadert. Zegwaardt, by Joh. Silentiarium, in Momus, Z. j. 2 stn. 8°.

Tuinman, C., De oorsprong en uitlegging van dagelijks gebruikte Nederduitsche spreekwoorden, opgehelderd tot grondig verstand der vaderlandsche moedertaal. Midd. 1726. 2 dln. 4°.

Engelen, W., Spec. jur., sistens Paroemias quasdam Juris Belgici illustratas. Traj. ad Rhen. 1777. 4°.
Hierin worden de volgende spreekwoorden behandeld: „gemeen goed geen goed; kiesen of deelen; geven of nemen; heeren peeren rotten niet; coop breekt huur; coop breekt geen huur".

Martinet, J. F., Oorspronglyke Nederlandsche logogryphen, of de verzameling van vaderlandsche spreekwoorden opgehelderd in beeldtenissen, muzyk- gefigureerde- en andere letteren voorgesteld enz. Amst. W. van Vliet, z. j. 1e afdeel. Met platen. 8°.

Magazijn van spreekwoorden en zedenspreuken, opgehelderd door voorbeelden en vertellingen. enz. Met platen. Amst. 1802. 3 dln. 8°.

Fokke Simonsz., A., Verzameling van eenige, hier te lande gebruikelijke spreekwoorden, enz. verklaard en opgehelderd. Met caricatuurplaten. Amst. [1805 —]1810. 6 stn. 8°.
Bevattende: Elk is een dief in zijn neering, 1805. — 't Is al geen goud wat er blinkt, 1806. — Practica est multiplex, 1806. — Bij het scheiden van de markt leert men de kooplien kennen, 1807. — Geen geld, geen Zwitsers, 1809. — Elk meent zijn uil een valk te zijn, 1810.

Zutphen, A. van, Vaderlandsche Spreekwoorden, ten dienste... der Nederl. Scholen, opgehelderd. Gorinch. 1821. 8°.

Luim en ernst, of verklaring en uitbreiding van eenige vaderlandsche spreekwoorden welke van eyeren ontleend zijn. [d. N. van der Hulst]. Rotterd. 1823. 2 stn. 8°.

Eyk, J. P. **Sprenger van**, Handleiding tot de kennis van onze vaderlandsche spreekwoorden en spreekwoordelijke zegswijzen, bijzonder van de scheepvaart en het scheepsleven ontleend. Rotterd. 1835. — Nalezingen en Vervolg. Rotterd. 1836. 2 dln. 8°.

Eyk, J. P. Sprenger van, Handleiding tot de kennis van onze vaderlandsche spreekwoorden en spreekwoordelijke zegswijzen, bijzonder uit het dierenrijk ontleend enz. Met Vervolg en Nalezingen. Rotterd. 1838—39. 8°.

—— Handleiding tot de kennis van onze vaderlandsche spreekwoorden, en spreekwoordelijke zegswijzen, bijzonder aan het landleven ontleend. Rotterd. 1841. 8°.

— **Jager, A. de**, Toelichtende Bedenkingen op het Naschrift van den Heer J. P. Sprenger van Eyk, achter zijne Handl. tot de kennis van onze Vaderl. Spreekwoorden aan het Landleven ontleend. Rotterd. 1841. 8°.

Eyk, J. P. Sprenger van, Het Spreekwoordelijk gebruik van Bijbeltaal in de burgerlijke zamenleving beoordeeld. Rotterd. 1844. 8°.

—— Handleiding tot de kennis van onze vaderl. spreekwoorden en spreekwoordelijke zegswijzen bijzonder aan de scheepvaart en het scheepsleven, het dierenrijk enhet landleven ontleend. Rotterd. 1844. 3 dln. Met 3 vervolgen. 8°.

Bijdragen tot de kennis der Nederduitsche Spreekwoorden, door A. d. J. [de Jager]. Z. pl. en j. (c. 1840). 8°.

Bogaert, P., Toegepaste Spreekwoorden. Een boek voor het volk. Gent, 1852. 8°.
Uitg. van het Willems-fonds. N°. 5.

Modderman, A., Bijdragen tot de Huishoudkunde, in voorlezingen, meerendeels zamengesteld uit spreuken, spreekwijzen en spreekwoorden. Gron. 1852. 8°.

Laurillard, E., Opgave en toelichting van spreuken of gezegden in de volkstaal aan den Bijbel ontleend. Amst. 1875 8°.
Bekroond door de Holl. Maatsch. v. fraaie Kunsten en Wetenschappen.

— **Harrebomée, P. J.**, Bedenkingen op het prijsschrift van E. Laurillard: »Bijbel en volkstaal, bevattende opgave en toelichting van spreuken of gezegden in de volkstaal, aan den Bijbel ontleend." Gorinch. 1877. 8°.

Zeeman, C. F., Nederlandsche spreekwoorden, spreekwijzen, benamingen en volksuitdrukkingen, aan den Bijbel ontleend. Dordr. 1877. 4°.
Bekroond door de Holl. Maatsch. v. fraaie Kunsten en Wetenschappen.

Willems, J. F., Over eenige oude Nederlandsche éóden en uitroepingen. Gent, 1834. 8°.

PERSOONSNAMEN EN PLAATSNAMEN.

Lansens, P., Bijdrage tot de kennis van den oorsprong en de beduidenis der geslacht- of familienamen. Brugge, 1852. 8°.

Nomina propria Hollandorum accommodata Nominibus Sanctorum, qui in Ecclesia celebrantur, adjunctis plerumque eor. Festis. Antv. 1694. 12°.
Deze naamlijst komt voor achter: Rituale Romanum contractum et abbreviatum. Antv. 1694. 12°.

Bakker, P., School-boeck behelsende de namen der geslachten van Adam af tot op Christus toe; met noch eenige andere namen van Landen, Steden, Plaetsen, Ampts-personen enz. vertoonende een kort beloop der H. Schrifture. Utr. 1713. 8°.

Bonkel, S. J. van, Woordenboek der eigennamen naar hunne eerste spelling en oorspronkelijke uitspraak met eene korte beschrijving van de personen, landen en plaatsen in het Oude Testament voorkomende, enz. Gron. 1835. 8°.

Beteekenis en afleiding van eigennamen, door J. W. M[ontijn]. Zalt-Bomm. 1840. 8°.

Frijlink, H., Woordenboek voor de uitspraak van vreemde Eigennamen. A. Müller's Allgemeines Wörterbuch voor het Nederl. publiek bewerkt, voorafgegaan van eene uitspraakleer der voornaamste Europesche talen. Amst. 1852. 8°.

Frijlink, H., Woordenboek enz. 2e uitg. Amst. 1858. 8°.

Smits, P. H., Personennamen volgens de Nederlandsche wetgeving. Acad. proefschr. Leid. 1883. 8°.

Hoeufft, J. H., Taalkundige Bijdragen tot de naamsuitgangen van eenige, meest Nederlandsche, plaatsen. Breda, 1816. 8°.

Buddingh, D., Mededeeling over de Loo-en. Gor. 1859. 8°.

—— De Loo-kwestie. Nieuwe mededeeling. Tiel, 1861. 8°.

Woord (Een) over het Kon. Acad. vraagstuk van de spelling der Nederlandsche plaatsnamen [d. H. J. Koenen]. Dev. 1860. 8°.

Lijst van Nederlandsche plaatsnamen naar de nieuwe regelen gespeld, uitgegeven door de Letterkundige afdeeling d. *Kon. Academie v. Wetenschappen* [door M. de Vries e. a]. Amst. 1861. 8°.

Kuyper, J., Atlas van Nederland volgens de nieuwe spelregels. Haarl. 1884. 4°.

Oosijn, P. J., Eenige taal- en natuurkundige ontdekkingen van den Hoogleeraar J. van Vloten beoordeeld. Haarl. 1871. 8°.
Voornamelijk over v. Vloten's afleiding van den naam Deventer.

Petit, Louis D., Proeve eener bibliographie der Nederlandsche dialecten. Kuilenb. 1882. 1e ged. 8°.

Overgedrukt uit „Onze Volkstaal."

Volkstaal (Onze), Tijdschrift gewijd aan de studie der Nederlandsche tongvallen, onder redactie van Taco H. de Beer. Culemb. Roesel. 1882—84. Jrg. I—II. 8°.

Winkler, J., Algemeen Nederduitsch en Friesch Dialecticon. 's Gravenh. 1874. 2 dln. 8°.

Schelde (Van de) tot de Weichsel. Nederduitsche dialekten in dicht en ondicht, uitgekozen en opgehelderd door Joh. A. en L. Leopold. Gron. 1876—82. 2 dln. 8°.

Hoeufft, J. H., Proeve van Bredaasch Taal-eigen, of lijst van eenige in de stad en den lande van Breda gebruikelijke en in sommige oorden van ons Vaderland min gewone woorden en spreekwijzen, verzameld en toegelicht. Breda, 1836. 8°.

—— Aanhangsel op de Proeve enz., bevatt. ophelderingen van eenige in onbruik zijnde spreekwijzen, in oude Bredasche stukken voorkomende. Breda, 1838. 8°.

Klokman, J. A., Schetsen en novellen, meerendeels in het Geldersch dialect. Doetinch. 1870. 8°.

Cremer, J. J., Betuwsche novellen. Haarl. 1856. 2 dltjs. 16°.

—— Overbetuwsche novellen. Leid. Z. j. (1879). 8°.

—— 't Hart op de Vêluw. Overbetuwsche vertelling. 's Gravenh. 1878. kl. 8°.

—— Gedichtjes. Amst. 1874. 8°.

Meurs, B. van, Kriekende kriekske. Betuwsche gedichten. Utr. 1879. 8°.

Keizer Karels klok. Een praotje iin de Nimwigse toal. (Nym.) 1839. 8°.

Proeve eener nabootzing van het plat Zutphens. Vriasi tussen Jan en Trui. Z. pl en j. 8°.

Met eene aanteek. van de hand van L. Ph. C. van den Bergh.

Bouman, J., De volkstaal in Noord-Holland. Inhoudende eene lijst van woorden, die in deze provincie meer of minder gebruikelijk zijn. Met een voorwoord van P. Leendertz Wzn. Purmer. 1871. 8°.

Bilderdijk, W., Over een oud Amsterdamsch volksdeuntjen. Leyd. 1824. 8°.

Lennep, J. van, Proeve van Plat-Amsterdamsch. [Zamenspraak tusschen den verhaler, een verwer, Schele Gijs, een tapper, Haarlemmerdijkers, Zwarte Sander, een Oostindievaarder Klaas de Bobbert, matroos om de Noord, en Hein Rip, een heerenknecht, Kattenburgers,] met ophelderende aanmerkingen van J. H. Halbertsma ten dienste van J. M. Firmenich's Germaniens Völkerstimmen. Dev. 1845. 8°.

Zutphen Az., P. van, Een brief over den Franschen tijd en dan een Vrouwenpraatje in de Gorkumsche volkstaal. Gorinch. 1866. 8°.

Cremer, J. J., Japik en Pleuntje. Een schets uit de duinen en aan zee. Geïllustreerd. 's Gravenh. 1877. 4°.

Scheveningsche tongval.

Heins [ps. van **H. E. Beunke**], Walchersche schetsen en vertellingen. Purmer. Z. j. (1875). 8°.

—— Uit het Walchersche Boerenleven. Een tweetal verhalen. Amst. 1877. 8°.

Krelis Regtuut zijn rais na Ljuwt, bij gelegenhaid dat Zijn Majestait Kenning Wullem de Darde der waer. Op zijn Bils beschreven van 'en geboren Bilkert. Franek. 1852. 8°.

Heering, P., Overijsselsche vertellingen. Met 3 teekeningen van J. Israels. Leid. 1883. 8°.

Volks-Almanak (Twentsche) voor 1877. Hengelo, (1876). 16°.

Bevat eene bijdrage in den Twentschen tongval.

Swaagman, J. Sonius, Comment. ad Quaest. in Acad. Groning. a. 1824. propositam: »Praemonitis nonnullis de linguae Belgicae et caeterarum linguarum ac dialectorum Germanicarum, Anglicarum et Scandinavicarum origine ex communi Teutonica stirpe, deque stirpis illius antiquissima divisione in linguas et dialectos superiores et inferiores, explicetur deinde, inter quasnam dialectos, dialectus Groningana sit referenda, et quomodo orta sit. Praecipuae porro litterarum permutationes et formae grammaticae, quibus dialectus illa a vernacula nostra cultiori distinguatur (ex. c. quod pro diphthongo *ie*, *ei* sive *ai*, pro *oe* saepissime *ou* vel *au* utatur; quod particulam praefixam *ge* sexcenties in participiis abiiciat, v. c. *daan* pro *gedaan*, etc. etc.) breviter enumerentur; denique, speciminis causa, series aliqua detur vocabulorum, quae urbi ac provinciae Groninganae magis minusve propria sint, quorumque multa ex linguis et dialectis cognatis explicari possint et, quoad ejus fieri liceat, explicentur." Cui palma est adiudicata. Gron. 1827. 4°.

Laurman, M. T., Proeven van kleine taalkundige bijdragen tot beter kennis van den tongval in de Provincie Groningen. Gron. 1822. 8°.

Gesprek (Yn) tussen Joust, Gerriet en Trientje, over smokkelderij, en het verkoopen van zijke kujjen, in de Grönninger boerentaal, van boeten de Stijntilpoort. Leeuw. Z. j. 8°.

Gesprek (Yn) tusschen Pyteroom oetverkoren en Paul op ijne avond verziete over het riek der waarhaid. (Op riem) deur Paul zölf beschreven. Gron. 1834. 8°.

Jaapks Raize naa Domenei Kok, op ein einvaudige wize deur hom zölf beschreven. (Op riim). 2de druk. Sappem. 1834. 8°.

Raaisie ('t Zeumer) of ein vernaam aventuur van den vermaarden ridder Don Kaschot (op riem), in de Gröneger taal, d. C. Jr., Gron. Z. j. (c. 1834). 8°.

Schuitpraatjes (Nieuwe) in Groningerland, grootendeels in den Groninger tongval; door den Schrijver van de Zamenspraak tusschen Pijter en Jaap. [G. Cool]. Gron. 1836. 8°.

Raize (Roare) met en Stoom-luchtschip, noa de Moan. Gron. 1836. 8°.

Wijt je woårom Eekma schelt? 't Is uut wroåkzucht en om geld. En Riemke veur het Algemein, ien de Grön'ger tongval, deur Jan Pak-an. Grön. 1840. 8°.

Granepikkers (De twee), of Bijdrage tot de Poëzy. In de platte Groninger taal door J. G. [Meyer?]. Gron. Z. j. 8°.

Praotje ('N Hijl plezijrig) over de Peerriederei, tusschen twei Oldambster boeren en ein Jeude enz. Winschot. Z. j. (c. 1854?). 8°.

Harm op en bal ien stad. 5e dr. Gron. 1854. 8°.

—— op vreyersvouten. Vervolg [van 't voorg.]. 2e dr. Gron. 1853. 8°.

—— op Wedder mark. Vervolg [van het voorg.]. Gron. 1854. 8°.

Brijf van 'n Grönnenger jonge, oet de Krim, an zien mouder, dij argens an de walle mout wonen te Grönningen. Gron. 1855. 8°.

Brijf van Kees, dij met zien vrou naar 't Akedemiefeest west had, an zien vrund Jaap. Gron. 1864. 8°.

Oetmiening ('N) ien 'n jachtwaide, 'n vertelsel ien de Grönninger toal. Gronn. 1872. 8°.

Palmar, W. van, De golden Kette. 'n Grönneger dörpsverhaol. Gronn. 1875. 8°.

Wildeboer, G. E., Nanuts-bijdragen: Moppen en mopjes in Groningsch dialect. Met een voorwoord van J. Wijn. Sappem., 1882. 8°.

Lesturgeon, A. L. en R. Bennink Janssonius, Proeve van een woordenboekjen van den Drenthschen tongval. Coevord. 1844—49. 5 stn. 8°.
Dit werkje bestaat uit verschillende afzonderlijke afdrukken uit den Drentschen Volksalmanak.

Werken (Poëtische en prozaïsche) van de *Societeit Momus*. = Zie de Afd. *Werken van Dichtgenootschappen*.

Avekaot (Den) Pluckvink, of de kunst um door de wereld te komme. Kluch-speul... euvergezat in 't Mastreegs enz. door Momus Krantz. Maestr. 1843. 12°.

Klaos Pompernikkel, of den dokter tegen wil en dank.... Euvergezat in 't Mastreegs nao de Médecin malgré lui, van Molière. Mastr. 1856. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Bloodsukers (De). Klúchtspeul... nao 't Hollants euvergezat door eene boer en einige lui. Mastr. 1857. 8°.

Momusklanken. Gedichten in 't Maastrichtsch, Nederlandsch en Fransch door Momusleden. Maastr. (1883). 8°.

Stern, J. F., Gedichten, parabelen en sjnoekes, of poëtische paarlensnoer voor de Kalle; eene rariteit... het Joodsch-Duitsch vrij gevolgd, door W. S. [Stern] naar den 3den druk met aantt. verrijkt, en een Aanhangsel... der Loosjnekoudische woorden enz. M. pl. Amst. 1834. 8°.

Khootje, waar binje? hof Conferensje hop de vertrekkie van de Colleesje, in de Pooretoegeesche Koffij'uyssie, hover de gemasquerde bal ontmasquert. Bij de meeste Boekverkoopers te bekomen. [In dichtmaat]. Amst. Z. j. 8°.

Brief (Tweede belangrijke) van een Amsterdamschen jood, vrijwilliger in het Fransche Leger voor Sebastopol, aan zijne moeder in de Batavierstraat te Amsterdam. Letterlijk overgedrukt [door J. Schenkman]. M. portr. Amst. z. j. 4°.

Lied (Das) vun die Knggel. Amst. 1854. 8°.
In den tongval der Amsterdamsche joden.

Legende, ofte Historye vande snoode practijcquen, ende de behendige listicheden der dieven. U. h. Fransch. Hierachter is noch by gevoecht Gielers Vocabulaer hael tael. Leyd. 1645. 12°.

—— ofte Historye van de practijcquen der Dieven; overgeset uyt het Frans. Hier achter is by gevoecht: Gielers Vocabulaer hael tael. Nieustadt (?), Corn. Claesz. van Buren (?) 1649. 12°.

Cartouche of de gestrafte booswigt. Uyt het Fransch in Nederd. vaerzen nagevolgt. Amst. 1731. M. pl. 8°.
Aan het slot: 1. Nederduitsch en Bargoens Woordenboek; 2. Woordenboek Bargoens en Nederduitsch; 3. Woordenboek van het oud Bargoens en Duitsch.

Cartouche, of de gestrafte booswigt, waar in de Konst van beurzen-snijden... verhandelt wert... Hier agter... twee woorden boekjes... [nederd.-bargoens en bargoens-nederduitsch). Uyt het Fransch in Nederd. vaerzen nagevolgt. 2e druk. Amst. 1743. 8°.

Schuermans, L. W., Algemeen Vlaamsch Idioticon, uitg. door het taal- en letterlievend Genootschap *Met tijd en vlijt*, bewerkt door L. W. S., met de medehulp van P. du Bois en J. Lambrechts, onder het toezicht van J. David. Leuven, 1865. 8°.

—— Hetz. werk. Bijvoegsel. Loven, 1883. 8°.

Bo, L. L. de, Westvlaamsch idioticon. Brugge, 1873. gr. 8°.

— **Nolet de Brauwere van Steeland, J.**, Epistel aan L. L. de Bo. Z. p. 1874. 8°.

— — — Pieswieswietje. Etymologisch verhaal uit den taalparticularistenstryd. Dendermonde, 1875. 8°.

Gailliard, E., Glossaire Flamand de l'Inventaire des archives de Bruges (Sect. I, 1e Série) de L. Gilliodts van Severen. Bruges, 1879—82. 4°.

Snellaert, F. A., Bydragen tot de kennis van den tongval en het taeleigen van Kortryk. Gent, 1844. 8°.

Broeckaert, K., Jelle en Mietje, Gentsche vryagie. 5e druk. Vermeerderd met eene navolging in het Bourgoensch [en met een woordenlijst]. Gent, 1841. M. pl. 8°.

Changuion, A. N. E., De Nederduitsche Taal in Zuid-Afrika hersteld, zijnde eene Handleiding tot de kennis dier Taal, naar de plaatselijke behoefte van het land gewijzigd. Kaapst. 1844. 8°.

— — Hetz. werk. 2e druk. Rott. 1848. 8°.

Spraakkunst (Nederlandsche) voor schoolgebruik in Zuid-Afrika. Leid. 1876. 8°.

Geskiedenis van die Afrikaanse taalbeweging ver vrind en vyand, uit publieke en private bronne, bewerk deur 'n Lid van die Genootskap van Regte Afrikaners. Paarl, 1880. 8°.

Beginsels (Eerste) van die Afrikaanse taal, uitgege deur die Genootskap van regte Afrikaanders. Kaap Kolonie, 1876. 8°.

Gedigte (Afrikaanse) door Jan, wat Versies maak. 3e versameling. Paarl, 1882. 8°.

Geldduiwel (Di). Afrikaanse verhaal deur »Neef Jan wat Versies Maak" [J. Lion Cachet]. Paarl, 1882. 8°.

Drankduiwel (Di). Afrikaanse verhaal deur »Neef Jan" enz. [J. Lion Cachet]. Paarl, 1882. 8°.

Schükei, E., Kort gevat berigt der eerste hervormde gemeente in de Europeische Turkyen te Bukurest in het vorstendom Walachy. Berlyn, d. 15 Oct. 1833. 8°.

Merkwaardig als proeve van den stijl en de spelling, die men te Berlijn toenmaals volgde, wanneer men Nederduitsch schreef. De verbeterde Nederlandsche druk, Leyden, d. 25 Jan. 1834, is hier bijgevoegd.

Psalmboeck (Nedder-Düdesche Kercken- und Husz-), tho deenst der Holländer-Gemeene up Amack. Copenh. 1783, dem 268 Jahr sint der Holländer erste Ankumpste up Amack. 8°.

Schmitto, F. C., Ordnung des Heils dörch den Catechismum Lutheri..., tom Gebruck der Dütschen Gemene to Holländerdörp op Amack. Kopenh. 1788. 8°.

LETTERKUNDE.

ALGEMEENE INLEIDING. — POËZIE EN PROZA.

Burmannus, P., Oratio de eloquentia et poetice. Traj. ad Rhen. 1696. 4°.

Hermann, G., De differentia prosae et poeticae orationis disputatio. Lips. 1803. 2 stn. 4°.

Geel, J. en A. Simons, Voorlezingen gehouden in het leesmuseum te Utrecht. Utr. 1830. 8°.

J. Geel, Lof der proza. — A. Simons, Over de poëzij.

Aristoteles, Verhandeling over de Dichtkunst, uit het oorspronglyk Grieksch in het Nederd. vertaald; waaragter gevoegt zijn eenige Verhandelingen over de Dichtkunst en het Tooneel der Ouden, door M. C. Curtius. Amst. 1780. 8°.

Boileau, N., De kunst der poëzy. Met levensschets. U. h. Fr. [door J. van Zijp]. Leyd. 1768. 8°.

Sidnei, F., Verdediging der Poëzy. Uit het Engelsch vert. door J. de Haes. Rotterd. 1712. 8°.

Burmannus Sec., P., De enthusiasmo poëtico. Amst. 1742. 4°.

Burmannus Sec., P., Intreêreden over de poëtische verrukking enz. in nederduitsche vaerzen nagevolgt d. D. Smits. Rott. 1743. 4°.

Ackersdyck, W. C., Disput. de utilitate et auctoritate Poëseos et Poëtarum in Jurisprudentia, nec non de utilitate Jurisprudentiae in legendis et explicandis Poëtis. Traj. ad Rhen. 1779. 4°.

Macquet, J., Proeven van Dichtkundige Letteroefeningen: over den smaek in de Poëzije, over den Abraham den Aartsvader van Hoogvliet; [over eenige Dichtstukken van Vondel, en over den IJstroom van Antonides; over den Gijsbregt van Aemstel en Lucifer van Vondel, over Hooft als dichter, en over de Elegijen]. Utr. 1780—86. 3 dln. 8°.

Alphen, H. van, Digtkundige Verhandelingen. Utr. 1782. 8°.

Proeven van oordeelkunde betreklijk de poëzij. Utr. 1790. 8°.

Proef (Rvvwe) over het werktvigliike der dichtkvnde, enz. [door L. van Santen]. Leid. 1796. 8°.

Aanmerkingen over de dichtkunst. Amst. 1805. 8°.

Hofham, O. C. F., Proeve eener theorie der Nederduitsche Poëzy. 2e uitg. Gron. 1809. 8°.

Geysbeek, P. G. Witsen, Verhandeling over het Puntdicht. Amst. 1810. 8°.

Simons, A., Redevoering over den waren dichter. Utr. 1816. 8°.

Simpel, D. de, Beredeneerde ontleding van de voornaamste grondregelen der Dicht-rede-tooneel- en uitgalmkunst, gevolgd van de Nederl. Prosodia. Yper. 1825. 2 dln. 8°.

Eschenburg, J. J., Handboek der Dichtkunde en Welsprekendheid... Naar den 4den druk uit het Hoogd. vertaald en ten aanzien der Nederlandsche letterkunde vermeerderd... [door N. G. van Kampen]. Rott. 1828—29. 2 dln. 8°.

Bilderdijk, W., Verhandeling over het verband van de dichtkunst en welsprekendheid met de wijsbegeerte. Nieuwe uitgave. Met platen. Amst. 1836. 8°.

Vernée, J. A., Onderzoek naar de vereischten van den waren Volksdichter, met aanwijzing van die der afgestorvene Nederlandsche Dichters, welke op dezen eernaam de meeste aanspraak verworven hebben. Delft, 1835. 8°.

Haar, B. ter, Over den invloed van het christendom op de poëzij. Leid. 1843. 8°.
Uitg. door de Holl. Mtsch. v. fraaie Kunsten en Wetensch.

Dichtkunde (De Nederduitsche). 1e deel. Van de dichtmaat. Amst. 1781. 8°.

Bosch, J. de, Verhandeling over de regelen der dichtkunde. Haarl. 1783. 4°.
Uitg. door Teyler's Genootschap.

Iedema, P. L., Toegewelike toneelproewe, ofte een uittrekkeliik algemeen sedesporend, en oordeelkundig A B C: sinnebeeldig op historische ordere beraamt, en met een foorberigt tot aanleidinge der Nederduitsche maatstiil, ofte klankredekunde pralende is. Leeuw. z. j. (1791). 4°.

Afschetsing (Korte) der toonmeeting of maetklank van lettergreepen in Nederduitsche vaersen. [Naar het Hoogd. van J. C. Gottsched d. A. S. F. [Frese] uitgeg. door het Kunstgenootschap *Ars superat fortunam*]. 's Gravenh. z. j. (1765 ?). 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. 's Gravenh. 1775. 8°.
Uitg. d. h. Genootsch. *Ars superat fortunam*.

Vaelande van Ieper, Tijd-verdrijf... Met de noodige lessen op de néder-duytsche vers-maekerye = Zie de Afd. *Nederl. Taalkunde:* Spraakleer.

Hesselink, G., Hollandsche Dichtmaat en Prosodie, toegepast op het rythmus en metrum der Ouden enz. Amst. 1808. 8°.

Kinker, J., Proeve eener Hollandsche prosodia, oordeelkundig gegrond op, en door het gehoor getoetst aan de uitspraak onzer taal, door het beschaafde gedeelte onzer natie, en toegepast op het rythmus en metrum der Ouden enz. Amst. 1810. 8°.
Werken d. Holl. Mtsch. v. fraaie Kunsten en Wetensch. I.

Dautzenberg, J. M., Beknopte prosodia der nederduitsche tael. Antw. 1851. 8°.

Duyse, Prud. van, Verhandeling over den Nederlandschen versbouw. 's Gravenh. 1854. 2 dln. 8°.

Roorda, T., Over dichtmaat, versmaat en versbouw, inzonderheid in de hollandsche, duitsche, fransche, grieksche, romeinsche, arabische en oud-indische poëzie. 's Gravenh. 1863. 8°.

Heremans, J. F. J., Beknopte Nederlandsche metriek. 2e druk. Gent, 1874. 8°.

Historie, regels ende bemerkingen wegens de Nederduytsche Rymkonst, waergenomen ende bemerkt in de beste ende vloeybaerste Rymdichters, enz. Antw. (1773). 8°.

Sifflé, A. F., Over het gebruik van min regel matige rijmwoorden in Nederlandsche gedichten, enz. Haarl. 1828. 4°.
Uitgeg. door Teyler's Genootschap.

Verzameling van de bruykbaarste Nederduytsche Rymklanken tot dienst der liefhebberen van Taal- en Dicht-kunst [d. W. Kroon] enz. Utr. 1754. 8°.

Geysbeek, P. G. Witsen, Nederduitsch Rymwoorden-boek, waarin de bruikbare rymwoorden uit de beste Noord- en Zuid-Nederlandsche dichters byeenverzameld en, naar vokaalorde, onder derzelver natuurlyke klanken gerangschikt zyn, tot gemak by de praktische beoefening der dichtkunst. Amst. 1829. kl. 4°.

Frijlink, H., Nederlandsch Rijmwoordenboek, naar W. Kroon en P. G. Witsen Geysbeek, voor den tegenwoordigen tijd bewerkt, en voorafgegaan van: Iets over de poëzie, hare geschiedenis en beoefening. Amst. 1881. 8°.

Geel, J., Het proza. 2e verb. dr. Leid. (1841 ?). 8°.

Borski, G. van Wieringhen, Handleiding tot de theoretische beoefening van den Nederlandschen prozastijl. Haarl. 1848. 8°.

Stijloefeningen voor de scholen. Rott. 1834. 8°.

IJkema, Y., Stijloefeningen. 's Gravenh. 1879. 3 stkjs. 8°.

Bosman, Th. J., Het opstel. Stijloefeningen. Tiel, 1881. 8°.

Beattie, J., Proeve over het lachen en gelachverwekkende in spreken en schrijven; uit het Eng. in 't Neêrl. overg. met eene Voorrede en Voorbeelden uit Nederd. Schriften. Dordr. 1783. 8°.

Mostart, D., Nederduytse Secretaris oft Zendbriefschryver. Amst. 1635. 12°.

— — Vermeerderde Nederduytse Secretaris oft Zendbrief schrijver: waer in allerleye slagh van Sendbrieven enz. Met een tytelboexken. Amst. 1656. 12°.

Breton, N., Nederduytsen Briefdragher geladen met een pack van verscheyde onbollige, diepsinnige, vernuftige, en tijdtverdrijvende brieven en hare antwoorden enz. Wel-eer gestelt in 't Engels [en vertaald door Willem Christiaens van der Boxe]. Amst. 1645. 12°.

Jacobi, H., Ghemeyne zeyndt-brieven, profijtelijck voor de ouders, meesters ende kinderen, om te leeren brieven dichten, wel te leven, ende ordentelyck te schrijven enz. Hoorn, 1645. 4°.
Met schrijfletters gedrukt.

Serre, J. vander [de la], Fatsoenlycke sendbrief-schryver... Vermeerd. enz. By J. D. [uit het Fransch] vertaelt. In desen druck oversien en verbetert. Amst. 1663. 12°.

Secretaris (De volmaakte) behelzende een onderregting wegens het schryven van allerlei brieven, mitsgaders een naauwkeurig tytelboekje enz. [Nederl. en Fransch]. Amst. 1683. 12°.

Secretary (Amsterdamsche) bestaende in formulieren van schepenen-kennissèn, Quijtscheldingen, Schatbrieven, e. a. die gewoonlijk daar gebruikt worden. Hier zijn bygevoegt veelerlei Formulieren van Acten enz. Deze laatste druk doorgaans vermeerd. en met annotaties verrykt. Amst. 1707. 8°.

—— Hetz. werk. Als voorg. Doorgaans met annotaties verrykt. Amst. 1737. 8°.

Hakvoord, B., Gemeene zend-brieven, zo die in de duitse scholen van Nederland worden geleert. Geheel vernieut en veel verbet. met by-voeging van requesten, houwelyks-voorwaarde, accoorden, enz. In desen 12en dr. van den auteur nader oversien en vermeerdert. Amst. 1777. 4°.

—— Hetz. werk. Dezen laatsten druk nader overzien en verbetert. Gorinch. T. Horneer. Z. j. 4°.

Handleiding (Nieuwe) tot de manier van brievenschrijven... volgens een geheel nieuw ontwerp opgesteld, enz. U. h. Eng. 3e druk. Amst. 1770. 8°.

Jongh Jr., J. de, Post-comptoir van Cupido en Mercurius uitleverende velerlei Voorschriften van Brieven enz. Amst. 1761. 8°.

Lennep, J. van, Titels in brieven, een gesprek. Utr. [Amst.] (1845). 8°.

BLOEMLEZINGEN EN VERZAMELINGEN IN POËZIE EN PROZA.

Proeven van Nederduitsche welsprekendheid... uitgeg. door M. Siegenbeek, enz. 2e dr. [van het 1e en 2e deel]. Leyd. 1817—24. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Dl. II. Leyd. 1809. 8°.

Bloemlezing uit de Nederlandsche dichters en proza schrijvers, door L. G. Visscher. 2e dr. [van dl. I]. Leuv. en Breda, 1821—28. 3 dln. 8°.
Dl. II en III zijn getiteld: Bloemlezing uit de beste schriften der Nederlandsche dichters van de 13e tot en met de 18e eeuw.

—— Hetz. werk. 2e dr. [onder den laatstgenoemden titel]. Leuv. en Breda, 1821—28. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 3e dr. 1e deel. Leuv. 1829. 8°.
Niet voortgezet.

Chrestomathie (Nieuwe Nederlandsche) of voorbeelden van verschillende soorten van schrijfstijl in proza en poezy door J. de Keyzer. 7e dr. Amst. 1861. 8°.

Chrestomathie (Nederlandsche). Bloemlezing uit de werken van eenige voorname hedendaagsche Nederlandsche prozaschrijvers en dichters [d. L. Th. Zeegers]. 9e dr. Amst. 1871. 8°.

Charis. Proza en poëzy van nederlandsche auteurs (Verzam. d. J. P. de Keyser). Arnh. 1855. 8°.

Dicht en Ondicht (Nederlandsch) der XIXe eeuw. Bijeenverzameld en gerangschikt door J. van Vloten. Zwolle en Dev. 1865. 3 dln. 8°.
I. II. Bloeml. uit de Nederl. Dichters. 8e druk.
III. Bloeml. van het Nederl. proza.

—— Hetz. werk. III. Proza. 2e dr. Dev. 1870. 8°.

Proza en poëzie, enz. verzameld d. G. J. Dozy en F. de Stoppelaar. 3e dr. Tiel, z. j. (1876). 8°.

Bloemen van Nederlandsche proza en poëzie, uit den geheelen omvang der Nederlandsche letterkunde verzameld door L. Th. Zeegers. — Van de Rederijkers tot Cats. — Amst. 1873. 8°.

Schrijvers (Uit onze beste), enz. [verzameld door J. C. Matthes]. Gron. 1873. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Gron. 1881. 8°.

Letterkunde (Nederlandsche). De voornaamste schrijvers der vier laatste eeuwen. (Bloemlezing in poëzie en proza), d. D. de Groot, L. Leopold en R. R. Rijkens. 3e zeer verm. dr. Gron. 1874. 8°.

—— Hetz. werk. 5e dr. door L. Leopold. Gron. 1882. 8°.

—— (Neêrland's) in de 19e eeuw. Bloemlezing (Proza en Poëzy) ten gebruike bij de beoefening onzer letterkunde, d. J. P. de Keijser. 's Gravenh. 1877. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Schooluitgave, bewerkt door A. W. Stellwagen. — Poëzie. — den Haag. (1881). 8°.

Hoofdpersonen uit de geschiedenis der Nederlandsche letterkunde. Eene bloemlezing uit hunne werken door L. Leopold. Gron. 1878. Met portretten. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Gron. 1882. 8°.

Thijm, P. P. M. Alberdingk, Spiegel van Nederl. letteren = Zie de Afd. *Nederl. Letterkunde.* Geschiedenis.

Pantheon (Klassiek, Letterkundig). Schiedam, 1862—1883. N°. 1—112. 8°.
De werken in deze Verzameling uitgegeven zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Mengelstoffen (Verzameling van ernstige en boertige). In dicht en ondicht. Amst. N. Visscher. Z. j. 5 dln. 8°.

Vindicat atque polit. Mengelingen door de Groninger studenten. Gron. 1816. 8°.

Hoop Jr., A. van der, en **P. S. Schull**, Vertellingen in rijm en proza. Dordr. 1834. 8°.

Orphea. Bloemlezing uit de schatkamer van een romandichter. Hoorn, 1838. Dl. I en II. 8°.
Gedichten en verhalen van N. Beets, G. A. C. W. de Thouars, B. A. Plemper van Balen e. a.

Album aan het schoone geslacht toegewijd. 1e jaarg. Gor. 1839. Met platen. 16°.

Kabinetbibliotheek der vaderlandsche literatuur. [O. red. van M. D. de Bruin]. Utr. 1850—54. 6 stn. 8°.
Bestaande uit: Anthologien uit de werken van: J. Le Francq van Berkhey, J. W. te Water, L. W. van Merken, W. Emmery de Perponcher en H. van Alphen, welke bloemlezingen in dezen Catalogus ook vermeld zijn bij de werken der genoemde schrijvers.

Mengelingen in proza en poëzy verzameld door L. J. W. ten Bokkel en H. S. J. van Rysoort. Alkm. 1852. 8°.

Gaven der liefde van eenige onzer hedendaagsche dichters en proza-schrijvers. Amst. 1870. 8°.

Proza en Poëzie. Voor visschers gevangen. Door J. ten Brink, A. J. de Bull, El. v. Calcar, J. M. E. Dercksen, N. Donker, J. Gram, J. ter Gouw, J. P. Hasebroek; Helena [ps. v. Mevr. van der Tuuk geb. Lenting], J. P. Heije, W. J. Hofdijk, A. H. v. d. Hoeve, P. H. Hugenholtz Jr., G. Keller, E. Laurillard, R. en V. Loveling, J. J. van Oosterzee, C. P. Tiele, J. L. Wertheim en W. J. v. Zeggelen. Verzameld door A. van Laer Jr.]. 2e Bundel (Amst. (1874). 8°.

Voor visschers gevangen. Nieuwe bundel Proza en Poëzie, door N. Beets, J. ten Brink, A. J. de Bull, J. J. Cremer, J. M. E. Dercksen, N. Donker [ps. van H. Th. Boelen], Dr. E. Dorbeck, J. J. A. Goeverneur, J. ter Gouw, B. ter Haar, J. P. Hasebroek, J. P. Heije, A. H. van der Hoeve, W. J. Hofdijk, J. J. L. ten Kate, G. Keller, E. Laurillard, J. J. van Oosterzee, den Ouden Heer Smits [ps. van M. P. Lindo], H. de Veer e. a. [Verz. door A. van Laer Jr.]. Amst. z. j. (1875). 8°.

Landjuweel. Proza en poëzy van Aart Admiraal, J. ten Brink, Catharina, M. Coens, Constantijn, [ps. van M. P. W. C. van der Does, geb. Scheltema]. J. J. Cremer, Joh. Gram, F. Haverschmidt, Cd. Busken Huet, J. Huf van Buren, [ps. van J. A. Heuff Az.] G. Keller, F. Smit Kleine, Joh. E. Knappert, J. Kneppelhout, M. A. Perk, A. Pierson, J. Winkler Prins, A. Reville, A. W. Stellwagen, H. de Veer, J. v. Vloten en W. P. Wolters [verzameld door A. J. Berman]. Amst. 1878. 3 dln. 8°.

JAARBOEKJES EN ALMANAKKEN.

Zie voor stedelijke en provinciale jaarboekjes en almanakken de Afd.: Plaatsbeschrijving en voor de Studenten-Almanakken, het Jaarb. voor de Kon. Milit. Academie, het Jaarb. v. d. Mtsch. v. Weldadigheid enz. enz. de verschillende Afd. van dezen Catalogus.

Almanach (Heren-Feenster) voor den Jare onses Heeren 1639 door Petrum Baardt. Leeuw. z. j. M. pl. 12°.

—— (Kleyne) nae den N. en O. styl op 't jaer 1644. Gecalculeert door Dav. Origanus. Amst. z. j. 32°.

—— (Nieropper), na den N. en O. stijl op 't jaer 1676 enz. By een gestelt door Joh. Jacobsz. Stichter en Dirk Rembrantsz van Nierop. Amst. 1676. M. houtsn. 16°.

Almanach (d'Erfgen. der Wed. C. Stichter's) voor 1719. 12°.

Philomusus Philokalus [pseud. van A. van Twist]. Eeuwigduurende Liefdes Almanak enz. Tot Cyprus by Philander Mirtillo enz. 1721. M. pl. 8°.

Almanak (Nieuwe Nederlandsche historische en astronomische) voor het jaer 1734. 's Gravenh. z. j. 12°.

—— (De naauwkeurige Hollandsche) voor 1759, 84 en 85. Amst. (1758—84). 3 dln. Met pl. 12°.

Almanach (D'Erv. Stichter's Comptoir) [d. D. Jz. van Dam], op 't jaer 1763. Amst. Z. j. 8°.

Almanak (De huishoudelyke Hollandsche juffer-lyke) voor 1768, 1773 en 1781. Amst. z. j. 3 dln. 12°.

Almanach (Dichtkundige) of keur van heldenbrieven, vertelzels, theatraale- en andere dichtstukjes. Met plaaten. Amst. 1773—78, 88, 90 en 91. 9 dln. 12°.

Almanak (Nuttige huis- en bijbelsche) voor 1775, 77 en 82. Met konst-tafrelen, enz. Amst. (1774—81). 3 dln. 12°.

—— (De nieuwe, vaderlandsche). voor 1780, 82, 85, 87 en 90. Met kunst-plaatjes. Amst. (1779—1789). 5 dln. 12°.

Almanach (Oude) tot nut en vermaak voor het jaar 1783. M. pl. Amsteld. (1782) 12°.

—— (Van Zwaamens) op 't jaar 1783, enz. d. M. van Dam. Rott. (1782). 32°.

—— (Erve der Wed. Stichter's) d. Meindert van Dam, voor de jaren 1784—95 en 98—1800. Amst. 14 dltjs. 12°.

—— voor jonge heeren en dames, voor 1786. Amst. 1786. Met platen. 32°.

Almanak der zanggodinnen, enz. voor 1787. Met kopere plaatjes en muziek. Amst. 1786. 12°.

Almanach (Kooker en tas) voor 1787. Amst. 1786. Met platen. 32°.

—— (Nieuw geïnventeerde koopmans comptoir- en schrijf-) voor 1788. Amst. 1787. 8°.

Almanak voor jonge heeren en juffers, voor 1790—92, 1805 en 1807. Amst. z. j. 5 dln. Met platen. 12°.

Nieuw-jaars geschenk aan Neêrlands jongelingschap voor het jaar 1791. Amsteld. z. j. 16°.

Almanak (Brieventas-). Leid. P. H. Trap. 1792—94. 3 stn. Met platen. 16°.
De titels der drie jaargg. eenigermate verschillend.

Almanak voor vrouwen, door vrouwen. Amst. 1792, 94, 96, 1805, 8, 11, 14—16 en 22. Amst. z. j. Met platen. 10 dln. 16°.

Bloemen op het outer van 't vaderland, der deugd en der gratien. Almanak voor 1793. Amst. z. j. Met platen. 16°.

Almanak van vernuft en smaak, v. 1793, 95, 98, 99, 1805, 6, 8, 12, 16 en 22. Amst. z. j. 8 dln. Met platen. 16°.

Tydwyzer (Sentimenteele) voor 1794. Met 12 kunstplaatjes. Amst. (1793). 12°.

Zakboekje (Vaderlands) ter bevordering van wetenschappen en fraaije letteren of Almanak voor 1796—98, 1800—1802. Amsteld. z. j. 6 dln. M. pl. 12°.

Almanach voor de negentiende eeuw van 1801 tot 1901. [IIe vermeerd. druk]. Amst. z. j. 8°.

Ernst en boert voor de 19e eeuw, of Almanach van beschaafde kundigheeden [d. A. Fokke Simonsz]. Met plaaten. Amst. 1801, 3, 5, 6 en 7. 5 dln. 12°.
Van dit Jaarboekje, geheel door A. Fokke Simonsz. bewerkt, verschenen de jaargg. 1801—1803 bij W. van Vliet en J. van der Hey. De uitgave werd na 1803 in zooverre gestaakt dat de onverkochte exx. van de jaargg. 1801—1803, door A. B. Saakes van nieuwe kalenders voor de jaren 1804—1806, voorzien, en aldus op nieuw in den handel gebracht werden, nu met den naam des schrijvers op den titel. — De jaarg. 1807 is voorzien van het „zegel op de obiecten van handel en weelde."

Almanach voor het verstand en hart, voor de jaren 1801—1806, 1808—14, 17, 18, 19, 1822—28 en 37. Amst. 1800—36. 24 dln. Met platen. 16°.

—— voor meisjens door meisjens. Amst. 1803, 1804, 1806. 3 dln. M. pl. 8°.

Zakboekje voor het verstand en hart voor het jaar 1807. Amst. z. j. M. pl. 8°.

Almanach der musen en gratiën aan vriendschap, liefde en kunst gewijd. 1809, 11, 12, 13, 16 en 17. M. pl. Amst. 1809—17. 6 dln. 12°.

Almanak aan de schoone sekse gewijd, 1817. Amst. z. j. Met platen. 16°.

Minerva. Almanak voor het jaar 1818. Amst. E. Maaskamp. Z. j. 16°.

Muzen-Almanak (Nederlandsche). 1819—47 en Register ov. de jaren 1819—33. Rott. en Amst. 1818—46. Met platen, portr., facsim. en muziek. 29 dln. 16°. en 8°.
Met het oorspronkelijke prospectus. In 1848 werd deze Almanak vereenigd met den Alm. *Vergeet mij niet.*

— **Visite** (Een) bij de stervende Muzen-almanak. (Een satyre, of zoo iets) den Braga-Heeren toegewijd. Door den schrijver van: Een blik, geen »blaam" op Neêrlands poëzy [ondert. M.... N.] Amst. 1843. 8°.

Almanak voor liefde en vaderland, voor 1819—20. Amst. 1818—19. Met platen. 2 dln. 16°.

—— aan bevalligheid en deugd gewijd, 1819—23. Met platen. 5 dln. 16°.

Jaarboekje door vriendschap aan kunst gewijd, voor 1819. Amst. z. j. M. pl. 8°.

Jaar- en Zakboekje der... *Maatschappij V. W.* (Amst.) 1821—28, 32—34, 40, 41, 43, 44. Gedrukt voor de leden. Z. p. e. j. (Amst.) 15 jaarg. 12°.

Almanak voor het Schoone en Goede voor 1822 —60. [tot 1848 ond. red. van J. C. Robidé van der Aa, 1849 enz. onder red. van A. L. G. Bosboom Toussaint]. Amst. z. j. 39 dln. Met platen. 12°.

—— (Antwerpschen) van Nut en Vermaek, door het *K. Genootsch. v. Tael en Dichtkunde* te Antwerpen, voor 1821 en 22. 7e en 8e jaarg. T'Antw. 1820—21. 2 dln. 8°.

Uilkens, J. A., Almanach tot nut en vergenoeging voor de onderscheidene standen des maatschappelijken levens voor 1821 en 1823. Gron. z. j. 2 dln. 16°.

Jaarboekje door natuur en kunst aan genoegen gewijd. Sneek, 1824. 8°.

—— aan bevalligheid, deugd en kunst gewijd, 1824—26. Amst. 1823—25. Met pl. 3 dln. 12°.

Muzen-Almanak (Belgische), 1—5e jaarg. Gent, 1826—30. Met platen. 5 dln. 16°.

Almanak voor Blijgeestigen. Jrg. 1—5 (2de druk van jrg. II), 1826—30. Bruss. J. Sacré(1826—29). 5 dln. M. pl. 8°.

—— voor Blijgeestigen, voor 1831—38. Amst. Gebr. Diederichs. 1831-38. M. pl. 8 dln. 12°.

—— voor Hollandsche blijgeestigen voor 1831—80. Amst. e. e. 1830—80. Serie I. 16 dln. Ser. II. 34 dln. te zamen 50 dltjs. M. pl. 12°.
Jrg. 1—3 verschenen bij Brest v. Kempen te Amst. — Jrg. 4—6 bij J. A. M. W. le Sage ten Broek te Alkmaar. — Jrg. 7—12 bij Gebr. Vermande te Hoorn. — Jrg. 13—46 bij S. E. v. Nooten en jrg. 47—50 bij S. E. v. Nooten en Zn. te Schoonhoven.
Deze Almanak werd voortgezet onder den titel:

—— voor scherts en luim. Jrg. 1881—83. Schoonh. 1880—82. M. pl. 3 dln. 8°.

Olipodrigo voor blijgeestigen. Met pl. Hoorn. Gebr. Vermande (c. 1840?). 8°.
Bloemlezing uit verschillende jaargg. v. d. Almanak v. Hollandsche Blijgeestigen.

Almanak ter bevordering van kennis en goeden smaak, voor 1832. (5e jaarg.). Gron. (1831). Met eene plaat. 12°.

—— van en voor Nederlandsche vrouwen voor 1828. M. pl. Amst. Gebr. Diederichs. Z. j. 16°.

—— aan luim en ernst gewijd, voor 1831. Eerste jaar. Met platen. Gor. (1830). 12°.

Jaarboekje (Nederduitsch letterkundig) voor 1834 —57, 59, 62—75. Gent (1833—74). 39 dln. 8°.

—— voor Nederlandsche vrouwen en dochters voor 1835. Met muzyk en platen. 1e Jrg. Leeuw. (1835). 12°.

Almanak tot gezellig onderhoud, 1e—3e jaarg. Dev. 1838—40. 16°.

—— (Nieuwe) voor Blijgeestigen voor 1838. Amst. Gebr. Diederichs. 1837. M. pl. 8°.

Tesselschade. Jaarboekje [onder redactie van R. C. Bakhuizen van den Brink]. Amst. 1838—40. Met platen. 3 dln. 16°.
Niet verder verschenen.

Christophilus. Christelijk jaarboekje voor 1841 —47. Proza en Poëzy enz. Met staalplaten. Jaarg. I—VII. Nijm. 1840—46. 8°.

Aurora. Jaarboekje uitgeg. d. J. I. D. Nepveu, [later d. S. J. van den Bergh, W. J. Hofdijk en J. M. E. Dercksen], voor 1841—1876. 's Gravenh. 1840—48. Haarl. 1849 —65. Amst. 1866—75. Met platen en portretten. 37 dln. 8°.
De jaargangen 1855, 57, 58 en 60 van dit ex. zijn getiteld: „*Aurorabundel*, Proza en poëzy van nederlandsche auteurs".

Vlinder (De). Jaarboekje [uitgeg. d. A. Winkler Prins]. Heerenv. 1844, 45 en 48. 3 dln. 16°.

Almanak voor vaderlandsche geschiedenis en letterkunde, voor 1846. d. H. M. C. van Oosterzee. 1e [en eenigste] jaarg. Amst. 1845. 12°.

Vergeet mij niet. Jaarboekje voor 1846—65. Amst. (1846—65). 19 dln. Met platen. 8°.
In 1848 vereenigd met den Nederl. Muzen-Almanak en in 1866 opgelost in het jaarboekje Aurora.

Warnasarie. Indisch Jaarboekje. Batav. 1848, 49, 54 en 55. 4 dln. Met platen. 8°.

Holland. Almanak uitgeg. d. J. van Lennep. Amst. 1849—66. Met platen. 18 dln. 8°.
Voortgezet onder den titel:

Castalia. Jaarboekje aan de fraaie letteren gewijd. Jaarg. 1867—1875. Amst. 1866—74. Met platen. 9 dln. 8°.

Dorcas. Jaarboekje voor 1849—53. Uitgegeven ter oprigting van een fonds voor Weldadigheid [Jrg. 1852 en 1853 onder redactie van W. J. Hofdijk]. Rotterd. 1848—52. 5 dln. M. pl. 8°.

Muzen-Album voor 1850. Amst. 1850. 8°.

Volks-Almanak voor Nederl. Katholieken d. J. A. Alberdingk Thijm en H. J. C. van Nouhuys. Amst. 1852—84. 33 dln. Met platen. 16°.

Almanak (Erve Stichter's Enkhuizer) voor 1854 en 55. Amst. (1853—54). Met houtsn. 16°.

Magdalena. Evangelisch jaarboekje, uitgeg. ten behoeve van het Asyl Steenbeek, [Jrg. I—IX onder red. van O. G. Heldring; X—XI o. red. van M. Cohen Stuart; XVII—XXVIII o. red. van J. A. Schuurman Jsz. en L. R. Beynen; XXIX—XXXII o. red. van H. Pierson en W. v. d. Bergh]. Amst. 1853 —84. Jaarg. 1—32. 8°.

Volks-Almanak, uitgeg. d. de *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*. Amst. 1856—84. 29 dln. Met platen. 8°.

Volks-Almanak (Christelijke). Nieuwe serie, verzam. d. P. A. de Génestet, C. P. Tiele en E. Laurillard. Amst. 1856—80. 25 dln. Met platen. 8°.

—— (Evangelische) uitgeg. door de *Evangelische Maatschappij*. Arnh. 1856—84. 29 dln. 8°.

Almanak (Geïllustreerde) ond. red. van W. van de Poll. 1856—66. Leid. (1855—65). Met houtsn. 11 dln. 8°.

Erato. Miniatuur-Almanak voor Neêrlands schoonen, voor 1857, verzam. d. W. J. Hofdijk. Utr. 1857. Met platen. 16°.

Almanak voor Jan en alleman. Antw. 1857, 59 en 60. Met houtsneden. 3 dln. 12°.

Volks-Almanak ter verspreiding van waarheid en deugd voor de Katholieken van Nederland, voor het j. o. H. 1858—62. Gron. 1857—61. 5 dln. 16°.

Musen-Almanak (Nederlandsch-Indische) voor de jaren 1859 en 60, uitgeg. door L. J. A. Tollens. Batavia, 1859. 8°.

Volks-Almanak [uitgegeven door het] *Willemsfonds*. Gent, 1864, 65, 67—69, 73—79. 12 dln. 16°.

Agape. Christelijk Jaarboekje voor 1870. Arnh. (1870). M. pl. 8°.

Cornelia. Dames-Almanak voor 1871—80, bijeenverzameld door F. H. van Leent. Met pl. 10 dln. Utr. [1870—79]. 8°.

Almanak (Van Zwaamen's en Thompson's) voor 1872. Rott. (1871). Met houtsn. 16°.

—— Dez. Almanak voor 1872. Rott. (1871). 32°.

De liefde sticht. Almanak voor 1872—84. Amst. (1871—83). 13 dln. 12°.
Uitg. door de Vereen. t. verspreiding van stichtelijke blaadjes.

Almanak Uilenspiegel, voor 1874—76, door de redactie en medewerkers van het Weekblad Uilenspiegel. Rott. 1874—76. Met houtsneden. 3 dln. 8°.

Jaarboekje van Zetternamskring voor 1875. Gent, (1874). 8°.

Flora, Jaarboekje voor Neerlands vrouwen en dochters [voor] 1876—1877, bijeenverzameld door F. H. van Leent. Amst. [1875—76]. Met pl. 2 dln. 8°.

Vondel-Almanak. Nederl. volkskalender voor 1876, door J. van Vloten. Haarl. (1875). 16°.

Album (Vlaamsch letterkundig). [Uitgeg. door de Seyn-Verhougstraete]. 1e Jaarg. 1881. Roeselare, 1881. M. portr. 8°.

WERKEN IN POËZIE EN PROZA VAN BIJZONDERE SCHRIJVERS.

Coornhert, D. V., Wercken, waer van eenige noyt voor desen gedruct zyn [Uitgeg. door C. Boomgaert]. Amst. 1630. 3 dln. fol.

Heyns, Z., Weg-wyser ter salicheyt onder een sinnebeeld van des werelts beschryvinge den christen wandelaer voorgestelt. Zwolle, 1629. 4°.
Met portret, zinnebeeld. figuren en eene zinnebeeldige kaart.

Hooft, P. Cornsn., Werken ten deele nooit te vooren gedrukt. Amst. 1671. Met portr. fol.

Brune, J. de, Emblemata of Zinne-werck: voorghestelt in beelden, ghedichten, en breeder uyt-legginghen, tot uyt-druckinghe en verbeteringhe van verscheyden feylen onser eeuwe. 2e dr. met nieuwe plaeten en eenige zedespreucken vermeerdert. Amst. A. Latham. Z. j. Met zinnebeeld. platen. 4°.

—— Ziel-gerechten, toegemaeckt met Hemelsche speceryen: gehaelt uyt de kostelijcke winckel der Goddelike Schriften. Vermeerd. met Geestelijck Bancket-werck. Door den autheur van nieuws oversien en verbetert Leeuw. 1660. Met portr. 8°.
Op het schutblad eenige taalkundige aanteekeningen van J. J. Schultens.

Mayvogel, J. C., Gulden-spiegel, ofte opwekkinge tot christelijke deugden... waer in... de schadelijkheit der sonden... Noch is hier bijgevoegt Thamar's ontschaking, of de verdoolde liefde van Ammon: alsmede de vermakelijke Bruilofts-Kroon, doorvlochten met... gedichten.. en.. liedekens... Verciert met aerdige konstplaten. Amst. wed. G. de Groot (c. 1699). 8°.

Mayvogel, J. C., Gulden-spiegel enz. Amst. 1709. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1710. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1782. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Met houtsneden. Amst. 1774. 3 stn. 8°.

Afbeeldinge van den Ouden ende Nieuwen-Tijt, waer met Orpheus wandelt, spreeckt, singt ende speelt; ofte een corte Tragedie van Nederlant enz. onder de spreuk *hij leeft en doet leven*, Z. pl. of j. Met platen. 4°.

Hoburg, Chr., Levendige herts-theologie, d. z. aandachtige betrachtingen, hoe Jezus in der geloovigen herten wil woonen, werken en leven, enz. Met schoone printverbeeldinge enz. U. h. Hoogd. enz. Amst. 1701. 8°.
De plaatjes zijn latere afdrukken van die door C. Mallery gegraveerd voor het werkje: Cor Jesu amanti sacrum.

Bagchus op zijn' troon, of de nuttigheid des wijns; in zijn aart en Eygenschap. Uyt de aaloude en nieuwe grieksche, latijnsche en fransche historiën opgeheldert. En met aartige poetische gedachten verreikt. Leid. 1715. 8°.

Caracteren (Honderdt geestige), ofte uitbeeldingen van honderdt verscheidene personen, door R. V. [Richardus Verstegen]. 4e dr. Niet alleen verschaaft... maar nog... gezuivert. Amst. z. j. (1735). 8°.

De veranderingen hierin voorkomende zijn gemaakt door D. Schelte, doch komen in deze uitgave niet voor het eerst voor.

Confusie (Ketters) met 't slodt der lippen. Een open deure, met een loop-bane [door P. de Clopper]. Leyd. 1638. 8°.

Hierachter: Vocabulaer met andere spraken (Vlaems, Hispañol, Francoys, Italiano) e. a. stukken in proza en in poëzie.

Burchhoorn, I., 't Vermaeckelick proces van drie edel-lieden, zijnde gebroeders: De eene een dronckaert, de tweede een hoereerder, de derde een speelder. Met verscheyden verssen enz. 's Gravenh. 1640. 4°.

Poirters, A., Het masker van de wereldt afgetrocken. 13e dr. Amst. A. van Huyssteen en S. van Esveldt. Z. j. 8°.

Beelthouwer, J. P., Alle wercken. Amst. 1671. 8°.

1. De hooghste en laetste bedenck, over Godt en goddelijcke saken. 2. Adams antwoordt, tegen J. v. d. Vondel, over Adam in ballingschap. 3. Dialogus... over Godt, godsdienst en H. Schriftuere. 4. Antwoort op de vrage... hoe na, ofte verre dese hedendaeghsche Joden met de Christenen over-eenkomen en verschelen. 5. Schildt der Christenen tegen alle on-christenen. 6. Antwoort op het boeck... de Philosophie d'uytleghster der H. Schrifture.

Lydius, J., Vrolicke uren des doodts ofte der wysen vermaeck. 2e dr., vermeerd, soo in de platen als de stoffe self. Dordr. 1662. Met platen. 8°.

Brune, de jonge, **J. de**, Alle volgeestige Werken. Te Harling. (1665). M. pl. 4°.

Rulant, H., Het Leerzaam ende vermakelyk proces tusschen drie broeders,... een dronkaart, een hoereerder, een speelder, enz. Zynde agter 't zelve gevoegt, den Lof van dronken drinken. Amst. 1738. 8°.

Burgh, W. ter, Gereformeerde Bloem-Hof, versierd met verscheidene christelijke gebeden en gezangen. Alsm. de gebeden en gezangen op ieder dag van de weeke enz.... Op nieuws overgezien en verbeterd. Dev. 1811. 12°.

Lodensteyn, J. van, Op-dragt van eens Christens tijd'lijcke goederen aan haren eygenaar, ofte Schrift- en Regtmatig oordeel nopende der selver eygendom en bestel, enz. In digt en in prose. Utr. 1673. 4°.

Nyenborgh, J. van, De Weeck-werken, der ghedenkwaerdighe Historien, Leergedichten en spreucken. Gron. 1657. 4°.

—— Hetz. werk. Dezelfde uitg. met platen. Gron. 1657. 4°.

Nyenborgh, J. van, Het wonder-toneel, ofte lvsthof der history-paerlen, van wonderbare behoudenissen, midtsgaders van de vreemdigheden der gewassen ende gedierten op aerden ende wateren, blixem, bergen, mineralen, menschen, machtige steden, gebouwen, rijkdomen, begraefnissen, op en ondergang der Werelts Staten. Als oock van 't Paradijs, Verschijningen, eenige consten en sin-gedichten enz. meer. Z. pl. en j. (Gron. c. 1657). Met vignetten in houtsnede en op koper. fol.

—— Het Wonder-Toneel ofte Lust-Hof der Histori-paerlen, enz. [als voorg.] Groening. A. Eissens. 1657. Met pl. 12°.

Met titelpl. waarop gegraveerd: Lust-hof waer in te vinden zyn de wonderlycke Beschryvinghē van Boomen enz.

—— Hof-stede met desselfs Bedenckingen, Gedichten en Historien. Gron. 1659. 4°.

Met platen, portret (aet. 32) en afbeelding van de hofstede Nyenborg.
Hierachter eenige berichten over de gebeurtenissen der jaren 1684—59.

—— Toonneel der ambachten: of den winckel der handtwerken en konsten enz. Midtsgaders Het Bericht van den Koophandel: Ter leeringe gericht, en gedicht. 2de druk. Groening. J. Sipkes. 1659. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Dezelfde uitg. Groen. 1659. M. portr. en pl. 4°.

—— Hetz. werk. 3de druk. Groen. 1670. fol.

Cabinet (Profytelyck) voor den christelycken jongelingh. De 2e Druck. Met Kopere Platen verciert, d. C. P. B[iens]. Ench. 1642. 8°.

Bie, C. de, Echos weder-klanck passende op den gheestelycken wecker, tot godtvruchtighe oeffeninghen, goede ende deughtsame gedachten, om syn-selven te bereyden tot een geluck-salige doodt: ende middel om alsoo door Godts gratie te klimmen tot den hemel, enz. Verciert met fyne figuren. Bruss. z. j. (c. 1706). 4°.

Overbeke, A. van, Geestige werken... bestaende in liederen en gedichten, nevens sijn vermaeckelijcke reys naer Oost-Indiën enz. Amst. 1678. Met portret en muziek. 8°.

Croon, P., Almanach voor heden en morghen, ende daer op vermaeckelijcke uyt-legginghen met Gheestelijcke Bemerckinghen voor een Nievwiaer. Antw. 1665. 8°.

—— Moy-al oft vermaekelyke beschryvinge op verscheyde ambachten, affairens ende oeffeningen. Antw. 1766. 8°.

Baardt, P., Devgden-spoor, in de on-devghden des werelts aff-gebeeldt. Leuw. 1645. Met platen. 12°.

Liefde-vlammen (Goddelyke) door 50 Sinnebeelden afgebeeld In 3 Dln. Amst. 1711. 3 stn. M. pl. 8°.

Toegeschreven (vermoedelijk ten onrechte) aan C. P. Biens en J. Luiken. — Blz. 193 enz. ontbreken.

Liefde-vlammen of vervolg van Jesus en de ziele, handelende van een boetvaerdige, geheiligde, liefhebbende, en haar zelfstervende ziele... Met... afbeeldingen... Nevens haar vaarsen, aanmerkingen en zielzuchtingen, door J. L. [Luiken]. Amst. 1715. 3 dln. 8°.

Wille (Uiterste) van een moeder aan haar toekomende kind. Toegeëigent aan de volmaaktste huismoeder [door Elis. Jocelyn-Brook]. 3e druk. Met vaerzen, en koperen platen [door J. Luiken]. Amst. 1748. 8°.

Neyn, P. de, Lust-hof der huwelyken. Behelsende seldsame ceremonien en plechtigheden, die voor desen by verscheyde natien en volckeren, soo in Asia, Europa, Africa als America in gebruik zyn geweest, enz. Mitsg. dess. Vrolycke uyren, uyt verscheyde soorten van mengeldichten bestaande. Amst. 1697. Met platen. 8°.

Zweerts, K., Zede- en zinnebeelden over koning Davids Harpzangen, nevens daar op toegepaste zielzuchten. Met zinnebeeld. platen. Amst. 1707. 8°.

Gookinga, L., Groningaas adelaar of de gedagten van L. G. 1e druck. Gron. 1699. 8°.

Graauwhart, H., Christelyke bedenkingen en voorbeeldlyke zeedelessen... voorgesteld in leerzaame zinnebeelden, in 65 konstige plaatjes... en door vaarzen en redeneeringen opgeheldert. Nevens een byvoegzel eeniger gedichten, enz. Amst. 1758. 8°.

--- Leerzame zinnebeelden, bestaande in christelyke bedenkingen door vergelykinge eeniger schepselen.... strekkende tot zeedelessen ter deugd en aanmoediging tot godzaligheid... Met 110... afbeeldsels. Amst. 1758. 8°.

Brouerius van Niedek, M., Zederyke zinnebeelden der tonge... Met 40 kopere plaaten. Amst. 1716. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Ernstige en boertige vertellingen mijner jeugd. Ware origineelen. Leyd. 1804. 8°.
Bevattende: De Haagsche parade of de promotie door politiek vaderlands vernuft, — De Leydsche Kuiper en de Amsterdamsche zakkenroller. — De Leydsche spinster. — De edelmoedige knech. — De Wassenaarsche knol. — De vorstelijke vinkeneuzen, op Leydens Academie. — De poedel. — Mans hand boven. — Laat blaauw blaauw blijven. — Waarheid. — De weddenschap van Rob. Hennebo. — De witte molen. — Campo Weyerman of leer om leer.

Nomsz, J., Mengelwerk. Amst. 1776. 8°.
Deze verzameling bestaat uit 36 kleine stukken van den S. in proza en poëzie, waarvan een in eigen HS. en verzameld onder eene daarvoor vervaardigde titelplaat en met portret des dichters. Deze stukjes verschenen afzonderlijk in de jaren 1751—94, en zijn hoogstwaarschijnlijk meerendeels alleen voor vrienden gedrukt.

Hulde van mijnen geest aan Nederland. Utr. 1792. 8°.

Deken, A., Mijne offerande aan het vaderland. 's Gravenh. 1799. 8°.

--- Aan den schrijver der aanmerkingen in de N. Vaderl. Bibliotheek. over mijn werkje: Mijne offerande aan het vaderland. Leyd. 1800. 8°.

Os, J. van, Bespiegelingen. Rott. 1793. 8°.

Hoffham, O. C. F., [Nagelaten geschriften]. De boerenschouwburg, kluchtig blijspel; de kluchtige opera, tooneelfragment, Gedichten en losse gedachten [Uitg. en met eene levensschets vermeerderd door P. J. Uylenbroek]. Amst. 1801. 8°.

Gedigten en overdenkingen [door H. van Alphen]. Utr. 1777. 8°.

Mengelingen in proze en poëzy [door H. van Alphen]. 2e verb. en verm. druk. Utr. 1793. 8°.

--- Aan... H. van Alphen, over de onlangs uitgekomen mengelingen in proze en poezy, [ondert. L. D. E. D. = J. Bellamy]. Z. pl. 1783. 8°.

--- voor 't verstand en 't hart, verzameld [door P. J. van Lelyveld]. Utr. 1806. 8°.

Offeranden (Mijne) aen Apollo en Hymen. [door B. Fremery]. Dordr. 1786—90. 3 dln. 8°.

Wester, H., Bundeltje dichtstukjes en redevoeringen. Zwolle, 1836. Met muziek. 8°.

Feith, Rh., Dicht- en prozaische werken. Rott. 1824—25. 14 dln. 8°.

Proeven voor het verstand, den smaak en het hart [d. J. Bellamy]. Dordr. 1790. 8°.

Verzameling van stukjes, van Vernuft en Smaak, in naarvolging van Bellamy [o. o. d. t. Geschenk voor Nederlands Jufferschap]. Met Muziekplaatjes Amsteld. 1791. 8°.

Hooft Jz., J. 't, Mengelingen in poëzy en proza. Eénig exemplaar. Z. p. 1801. M. pl. 8°.

Onderwater, D., Mengelingen in dichtmaat en proza. Leyd. 1804. 8°.

Kleyn, A., Geb. Ockerse, Mengelingen in proza en poëzy. Leyd. 1824—27. 2 dln. 8°.

Nieuwland, P., Gedichten en redevoeringen. Amst. 1824. 8°.
Met portret op den titel.

Kinker, J., Verspreid en onuitgegeven dicht en ondicht, naar tijdsorde gerangschikt en toegelicht [door J. van Vloten]. Haarl. 1877. Met kaart. 8°.

Vatebender, G. C. C., Mengelwerk in ongebonden en gebonden styl. enz. Verhandelingen, dichtstukjes en overzettingen. Delft, 1802. 8°.

Klijn, H. H., Nagelaten en verspreide gedichten en redevoeringen. Uitgeg. d. G. J. Boissevain, W. H. Zimmermann, J. H. Molkenboer en H. Croockewit. Amst. 1856. 8°.

Tollens Czn, H., Proeve van sentimenteele geschriften en gedichten. Amst. 1799. 8°.

—— Verspreide dicht- en prozawerken, verz. door G. Engelberts Gerrits [waarvan slechts het 1e deel: Gedichten, verscheen]. Zie de Afd. *Dichtwerken.*

d'Hulster, L., Lettervruchten, uitgeg. d. Prudens van Duyse. Gent, 1845. 8°.

Zimmerman, J. Decker, Kinderen der vergetelheid. Amst. 1825—28. 5 dln. 12°.
Herziene en verbeterde uitgave van zijne bijdragen voorkomende in het tijdschrift *Euphonia.*

Wechel, A. van, Mengelingen in proza en poëzy. Nymeg. 1857. 8°.

Hoon, J. F. de, Novellen en gedichten. Gent, 1869. Met portr. 8°.

Someren, R. H. van, Verspreide en nagelaten dicht- en prozastukken. Met biographie. [Uitgeg. d. J. J. F. Wap.]. Utr. 1852. 8°.
Met eenige bijgevoegde stukken in HS. en gedrukt, betrekking hebbende op dit werk en op den uitgever daarvan.

Willems, J. F., Nalatenschap. — Dicht- en tooneelstukken, met inleiding, bijdragen en aanteekeningen van Prudens van Duyse. 's Gravenh. 1856. gr. 8°.

— **Snellaert, F. A.**, Nalatenschap van J. F. Willems (Beoordeeling). Gent, 1856. 8°.

Willems, J. F., Keus uit [zijne] dicht- en prozawerken, verzam. d. Max Rooses (1812—46). Gent, 1873. 2 dln. 8°.
Uitg. van het Willems-fonds N°. 74.

Bergh, P. T. Helvetius van den, Proza en poëzij. Haarl. 1853. 8°.

Scirtopodes [pseud. van A. Hirschig Czn]. Kleinigheden in rijm en onrijm. Enkh. 1833. 8°.

Wap, J. J. F., Bloem en vrucht — poëzy en proza — (tot afscheid). Delft, 1878. Met portr. 8°.

—— — [Een buitengewoon kompleete verzameling van kleinere stukken in proza en poëzie, bestaande uit afzonderlijke afdrukken zijner bijdragen in tijdschriften, verschillende Nos van week- en dagbladen, gecorrigeerde drukproeven, enz.] 4°.

Schenkman, J., Humoristische voorlezingen in proza en poëzie nagelaten door —. Met eene voorrede van J. van Lennep. Amst. 1863. M. portr. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Gouda, 1878. 8°.

Potgieter, E. J., Verspreide en nagelaten werken. Proza, poëzy, kritische studiën. Uitgeg. ond. toezigt van Joh. C. Zimmerman. Haarl. 1875—79. 11 dln. 8°.
Poëzy, 2 dln. — Schetsen en verhalen, 3 dln. — Kritische studiën, 3 dln. — Aanhangsel, 3 dln.

Voget, C. O., Vreemdelingschap en vaderland. Bijdrage tot bevordering van geloof, liefde, hope, in proza en poëzie. Leid. 1874. 8°.

Buddingh, S. A., Allerlei. Batav. 1840. 8°.

Pot, C. W. van der, Proza en poëzie. Rotterd. 1878. 8°.

Proza en poëzy. Verzameling van verspreide opstellen en verzen [door Hildebrand = ps. v. Nic. Beets]. Haarl. 1840. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Poëzy en Proza (1874—77). Amst. 1877. 8°.

Meer van Kuffeler, F. C. van der, Levensherinneringen in proza en poëzy. Samar. 1857. 8°.

Thijm, J. A. Alberdingk, Palet en harp. Romantiesch dichtwerk, in vaerzen en proza. Amst. 1849. 8°.

Munnich, J., Letterkundige Verscheidenheden (in dichtmaat en proza). Batav. 1860. 8°.

Hoeven Jr., A. des Amorie van der, Proza en poezy. 2e druk. Leeuw. 1857. 8°.

Vosmaer, C., Vogels van diverse pluimage. Leid. 1872—75. 3 dln. 8°.

Keller, G., Proza en poëzie.
Zie in de Afd. *Proza*, de Onderafd.: Romans en Novellen.

Mark, J. P. C. van der, Proza en poëzie. Indiana. Batav. 1864. 8°.

Laurillard, E., Rust een weinig. Oudejaarsavondgedachten. Amst. 1869. 8°.

Eigeman, J., Bloem en Blad. Allerlei voor verstand en hart. Dordr. Z. j. (1879). 8°.

Spoor, G. J., Historie en fantasie. Novellen en gedichten. Leid. 1882. 8°.

Wertheim, J. L., Proza en poëzie. Met portret. Amst. 1884. 2 dln. gr. 8°.

DICHTWERKEN.

MIDDEL-NEDERLANDSCHE DICHTKUNST.

INLEIDING — GESCHIEDENIS.

Mone, F. J., Uebersicht der Niederländischen Volks-Literatur älterer Zeit. Tüb. 1838. 8°.
Met papier doorschoten, waarop aanteekeningen in HS. van L. Ph. C. v. d. Bergh.

Jonckbloet, W. J. A., en **M. de Vries**, Overzigt van verspreide Middelnederlandsche gedichten, fragmenten en letterkundige mededeelingen. Leid. 1846. 8°.
Verslagen en berigten uitg. door de Vereen. ter bevord. der oude Nederl. letterk. IIIe jrg.

Hoffman von Fallersleben, H., Horae Belgicae Pars I[a]. Vratisl. 1830. 8°.

—— Hetz. werk. 2e uitg. [onder den titel: Uebersicht der mittelniederländischen Dichtung]. Hann. 1857. 8°.
Horae Belgicae, I.

Heremans, J. F. J., Hoffman van Fallersleben en de Nederlandsche letterkunde. Gent, 1874. 8°.

Buddingh, D., Dietsche taal en poëzy, met betrekking tot de algemeene, kerkelijke en staatkundige gesteldheid des tijds, gedurende de middeleeuwen. Gor. 1859. 8°.

Heyningen, H. van, Zestal voorlezingen [over oude letterkunde] in de Maatsch. *Diligentia* te 's Gravenh. Amst. 1833. 8°.

Kästner, E., Abhandlung über die niederdeutsche u. niederländische Dichtkunst im Mittelalter, u. eine noch ungedruckte Probe derselben. Lingen, 1833. 4°.

Lulofs, B. H., Handboek van den vroegsten bloei der Nederlandsche Letterkunde, of Proeven uit Nederlandsche Schriften der XIIIde en XIVde Eeuw; met Inleidingen, Aanstippingen over de spraakleer en den stijl van dien tijd, een klein Woordenboek, enz. Gron. 1845. 8°.

— **Jager, A. de**, Nalezing op het glossarium van Lulofs' Handboek van den vroegsten bloei der Nederlandsche Letterkunde. Dev. 1846. 8°.

Lulofs, B. H., Verhandeling over den tijd van den eerst regten aanvang en vroegsten bloei onzer oude bepaaldelijk gezegde Nederlandsche Letterkunde, en wel inzonderheid over het ongegronde van het gevoelen diergenen, welke, op stout beslissenden toon, dien bloei voor een deel reeds in de 12e eeuw stellen. Gron. 1847. 8°.
Gericht tegen W. J. A. Jonckbloet's beoordeeling van het voorg. Handboek in de Gids van 1846.

Jonckbloet, W. J. A., Geschiedenis der middennederlandsche dichtkunst. Amst. 1851—54. 3 dln. 8°.

Serrure, C. A., Nederl. en Fransche letterk. tijdens de XII—XIV eeuwen = Zie de Afd. *Ned. en Vlaamsche taal- en letterk.* Geschiedenis.

Rooses, M., Een drijtal Verhandelingen over de Geschiedenis der letterkunde (1. Reinaert de Vos. 2. Jacob van Maerlant. 3. De volksliederen der middeleeuwen). Antw. 1865. 8°.

Visscher, L. G., Iets over Jacob de Coster van Maerlant. Utr. 1838. 8°.

Versnaeyen, K., Beschrijving der Maerlant's feesten [gevierd te Damme ter gelegenheid der inhuldiging van Jacob v. Maerlant's standbeeld]. Brugge, 1860. 8°.

—— Jacob van Maerlant en zijne werken. Gent, 1861. 8°.

Serrure, C. A., Jacob van Maerlant. Gent, 1861. 8°.
Bekroonde verhandeling. Uitg. op last van het Belgisch Staatsbestuur.

—— Jacob van Maerlant en zijne werken 2e uitg. Gent, 1867. 8°.

Buddingh, D., De Dietscher Jacob van Maerlant en zijne zoogenoemde vlamingschap. Arnh.-Bruss. 1869. 8°.
Archief v. Nederl. oudheden, geschiedenis en letterk. 1e Stuk.

—— Mijn laatste woord over d. dietscher Jacob van Maerlant en zijne zoogenoemde vlamingschap. Utr. 1874. 8°.

Winkel, J. Te, Maerlants werken, beschouwd als spiegel van de dertiende eeuw. Acad. proefschrift. Leid. 1877. 8°.

TEKSTUITGAVEN EN KRITIEK.

Voor Middel-nederlandsche prozawerken zie men de Afd. *Proza* en vergelijke in die Afd. ook de Onderafdeeling *Volksletterkunde.*

a. INLEIDING. — *b.* VERZAMELINGEN.

Jonckbloet, W. J. A., Over middennederlandschen epischen versbouw. Amst. 1849. 8°.

Helten, W. L. van, Middelnederlandsche versbouw. Gron. 1884. 8°.

Verdam, J., Tekstcritiek van Middelnederlandsche schrijvers. Acad. proefschrift. Leid. 1872. 8°.

Verslagen en Berigten van de *Vereeniging ter bevordering der oude Nederlandsche letterkunde.* Leid. 1844—48. 5 dln. 8°.

Werken uitgegeven door de *Vereeniging t. bevordering der oude Nederlandsche letterkunde.* Leid. 1844—48. Jaarg. I—V. 17 dln. 8°.
Deze werken zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Hoffmann von Fallersleben, H., Horae Belgicae. Vratisl. [Lips-Hannov.] 1830—55. 12 dln. 8°.
De werken waaruit deze verzameling bestaat, zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Denkmäler altniederländischer Sprache u. Litteratur. Nach ungedruckten Quellen herausgeg. v. E. [von] Kausler. Tüb. u. Leipz. 1840—66. 3 dln. 8°.
De werken in deze verzameling voorkomende, zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Bibliotheek van Middelnederlandsche letterkunde, ond. redactie v. H. E. Moltzer [en J. Te Winkel]. Gron. 1868—83. afl. 1—33. 8°.
De werken in deze verzameling voorkomende zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Bloemlezing uit middelnederlandsche dichters, bijeenverzameld door Eelco Verwijs. Zutph. 1858—67. 4 dln. 8°.
I. Ridderpoëzie. — II. Geestelijke en burgerlijke poëzie. — III. Mengelpoëzie. — IV. Woordenlijst en spraakkunst.

—— Hetzelfde werk. 2e uitg. Zutph. (1873—80). Dl. I, II. 8°.
I. Dierensage. — Ridderpoëzie.
II. Geestelijke en burgerlijke poëzie.

Schaubühne (Altniederländische), herausg. von Hoffmann von Fallersleben.
Zie de Afd. *Tooneelstukken*. Verzamelingen.

Dramatische poëzie (De Middelnederlandsche) uitgeg. d. H. E. Moltzer.
Zie de Afd.: *Tooneelstukken*. Verzamelingen.

Visscher, L. G., Bijdragen tot de oude letteren der Nederlanden. Nieuwe uitg. Utr. 1839. 2 dln. 8°.

Clignett, J. A., Bijdrage tot de oude Nederl. letterk. = Zie in deze Afd. de Onderafd.: *Fabels*.

Schinkel, A. D., Bijdragen tot de oude Nederlandsche letterkunde. Leid. 1849. 8°.

Elnonensia. Monuments de la langue Romane et Tudesque dans le IXe Siècle... publiés par Hoffmann de Fallersleben, avec une traduction et des remarques par J. F. Willems. Gand, 1837. 4°.

—— Monuments de la langue Romane et de la langue Tudesque enz. (als voorg.) 2e éd. Gand, 1845. gr. 8°.

Rijm (Oud-Neêrlandsch) en onrijm, verzam. d. J. M. Schrant. Leid. 1851. 8°.

Gedichte (Mittelniederländische), herausg. von H. A. Keller. Tüb. 1851. 4°.
Universitäts-Programm.

Loverkens. Altniederländische Lieder, [Herausg.] von Hoffmann von Fallersleben. Gött. 1852. 8°.
Horae Belgicae, VIII.

Bruchstücke mittelniederländischer Gedichte, nebst Loverkens. Herausgeg. von Hoffmann von Fallersleben. Hann. 1862. 8°.
Horae Belgicae, XII.

Bloemen van Nederlandsche proza en poëzie, uit den geheelen omvang der Nederlandsche letterkunde verzameld door L. Th. Zeegers. — Middeleeuwsche poëzie. Amst. 1871. 8°.

Psalmen (Mittelniederländische), Hymnen und Gebete aus zwei handschriftlichen Breviarien d. herzogl. Bibliothek zu Gotha, in Auswahl mitgetheilt u. sprachlich beleuchtet von K. Regel. Gotha, 1864. 4°.
Universitäts-Programm.

Hadewijch (Zuster), Werken. I. Gedichten. Diplomatisch uitgeg. [door J. F. J. Heremans en C. J. K. Ledeganck] naar 2 HSS. der Kon. Bibl. te Brussel. Gent, 1875. 8°.
Uitgeg. door de Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. IV. N°. 2.

Carminum epicorum Germanicorum Nederlandicorum saec. XIII et XIIII. Id est Waleweini, Parthenopaei et Makaris sive potius Aioli fragmenta. — E codd. Mss. ed. Ferd. Deycks. Monast. Guestphalorum, 1859. 4°.

Gedichte (Altniederländische) vom Schlusse des XIII bis Anfang des XV Jahrh. Nach einer Alt-niederländ. HS. mit Anmerkungen herausgeg. von E. Kausler. Tüb. 1844. 2 dln. 8°.
Denkm. altniederl. Sprache u. Literatur. B. II, III.

Jacob van Maerlant, e. a. Geestelijke gedichten, uit de 13e en 14e eeuw. Medegedeeld en met eene inleiding en aanteek. voorzien d. L. Ph. C. van den Bergh. Dordr. 1840. 8°.

—— Van den Lande van Over-See en Der Kercken Claghe, twee strophische gedichten, uitgegeven door J. F. J. Heremans. Gent, 1870. 8°.

—— Kleine gedichten. Met inleiding, toelichting en bijlagen van J. van Vloten. Haarl. 1878. 8°.

— **Verwijs, Eelco**, Van enen manne die gherne cnollen vercoopt ene goede boerde. 's Gravenh. 1878. 8°.

Jacob van Maerlant, Strophische gedichten, uitgegeven en toegelicht door Eelco Verwijs. Gron. 1879. 8°.
Van Jacob ende van Martine. — Verkeerde Martyn. — Ene disputacie van onser Vrouwen ende van den heiligen Cruce. — Van den vyf vrouden. — Van ons Heren wonder. — Die clausule van den bible. — Van den lande van Oversee. — Der Kerken clage.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 24—26.

Gedichten (Nederlandsche) uit de XIVe eeuw van Jan Boendale, Hein van Aken e. a., naar het Oxfordsch handschrift uitgeg. door F. A. Snellaert. Bruss. 1869. 8°.
Uitgeg. door de Kon. Akad. v. België.

Willem van Hildegaersberch, Gedichten, enz. uitgeg. [m. inleid., aanteek. en woordenlijst] d. W. Bisschop en Eelco Verwijs. 's Gravenh. 1870. 8°.
Uitgeg. door de Maatsch. d. Ned. Letterk.

Liederen (Oudvlaemsche) en andere gedichten der XIVe en XVe eeuwen. [Uitgeg. door C. Carton]. Gent, z. j. Met muzijkbijl. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Bibliophilen. IIe Serie, N°. 9.
Met aant. in HS. van Eelco Verwijs.

Vrouwen (Van) **ende van minne.** Middelnederlandsche gedichten uit de 14e en 15e eeuw. Uitgeg. [met inleid., aanteek. en woordverklaringen] d. Eelco Verwijs. Gron. 1871. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 4 en 5.

Lieder (Niederländischer geistliche) des 15en Jahrh. Aus gleichzeitigen HSS. herausgeg. v. Hoffmann von Fallersleben. Hann. 1854. 8°.
Horae Belgicae, X.

Boerden (Dit sijn X goede), uitgeg. en toegelicht door Eelco Verwijs. 's Gravenh. 1860. 8°.

c. AFZONDERLIJKE WERKEN.

ROMANS. — SPROKEN. — RIJMKRONIEKEN. — LEGENDEN. — LEERDICHTEN. — FABELS.

Voor Middel-nederlandsche prozawerken zie men de Afd. *Proza* en vergelijke in die Afd. ook de Onderafdeeling *Volksletterkunde.*

ROMANS.

Jacob van Maerlant, Alexanders Geesten. Met inleiding, varianten van HSS., aanteekeningen en glossarium, enz. voor de eerste mael uitgeg. door F. A. Snellaert. Bruss. 1860. 2 dln. Met facsim. 8°.
Uitg. op gezag van het Staatsbestuur.

—— Alexanders Geesten [met aanteek. en glossarium] uitgeg. door J. Franck. Gron. 1882. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 27, 29, 31 en 32.

Visscher, L. G., Iets over Ferguut, enz. Leyd. 1838. 8°.

Ferguut, Ridderroman uit den Fabelkring van de ronde Tafel, uitgeg. [naar het HS.] door L. G. Visscher. Utr. 1838. 8°.
Met aanteek. in HS. van Eelco Verwijs.

——, Nieuwe uitgave van Eelco Verwijs. Uit zijne nalatenschap uitgegeven en van een glossarium voorzien door J. Verdam. Gron. 1882. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 30 en 33.

Franck, J., Ueber das mittelniederländische Gedicht Flandrijs. Inaug.-Dissert. Strassb. 1876. 8°.

Flandrijs. Fragmente eines Mittelniederländischen Rittergedichtes. Zum ersten Male herausgegeben von J. Franck. Strassb. 1876. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 18.

Diederic van Assenede, Floris ende Blancefloer. Mit Einleitung, Anmerkungen u. Glossar herausgeg. v. Hoffmann von Fallersleben. Leipz. 1836. 8°.
Horae Belgicae, III.

Floris ende Blancefloer Met inleiding en aanteekeningen door H. E. Moltzer. Gron. 1879. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 23.

Fragment (Onuitgegeven) der Middelnederlandsche vertaling van den roman der Vier Heemskinderen. Medegedeeld door W. Bisschop. Leid. 1866. 8°.

Oorlog (De Grimbergsche), Ridderdicht uit de XIVe eeuw [uitg. door C. P. Serrure en Ph. Blommaert]. Gent, 1852—54. 2 dln. Met pl. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Bibliophilen. IIe Serie, N°. 14.

Flovent. Bruchstücke eines mittelniederländischen epischen Gedichtes, herausgegeben v. K. Bartsch. Wien, 1864. 8°.

Fragments d'une ancienne version Thioise de la chanson de geste d'Aiol, suivis d'un extrait du texte inédit du poëme Français et d'annotations par J. H. Bormans (Brux. z. j.). 8°.

Aiol. Die Fragmente des mittelniederländischen Aiol, herausgegeben von J. Verdam. Altenb. 1881. 8°.

Fragmenten (Oude en nieuwe) van den Middelnederlandschen Aiol. Met aanteekeningen uitg. door J. Verdam. Leid. 1883. 8°.

Carl ende Elegast. Ed. et illustr. Hoffmann Fallerslebensis. Lips. 1836. 8°.
Horae Belgicae, IV.

Beatrijs. Eene Sproke uit de XIIIde Eeuw, uitgegeven en opgehelderd door W. J. A. Jonckbloet. Met aanhangsel. 's Gravenh. 1841. 2 stn. 8°.

—— Eine Legende aus dem 14 Jahrhundert. Hochdeutsche, metrische Uebersetzung von Wilh. Berg. [Mevr. Lina Schneider]. Haag, 1870. 8°.

Beatrijs en **Carl ende Elegast**, uitgegeven en toegelicht door W. J. A. Jonckbloet. Amst. 1859. 8°.

Heinric van Aken, Roman van Heinric en Margriete van Limborch, uitgeg. [m. Woordenlijst] d. L. Ph. C. van den Bergh. Leyd. 1846—47. 2 dln. 8°.
Nieuwe Reeks v. Werken d. Mtsch. d. Ned. Letterk. II, III.

Roman van **Karel den Grooten** en zijne XII pairs (Fragmenten), uitgeg. [met inleiding, aanteekeningen en Woordenlijst] d. W. J. A. Jonckbloet. Leid. 1844. 8°.
Uitg. door de Vereen. t. bevord. d. oude Nederl. letterk.

— **Vries, M. de**, Brief aan W. J. A. Jonckbloet. Bijdrage tot de kritiek en verklaring van Karel de Groote en zijne XII pairs. Leid. 1845. 8°.

Roman der Lorreinen (De) Nieuw ontdekte gedeelten. Uitgegeven door J. C. Matthes. Gron. 1876. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 17.

Festschrift zur vierten Säcular-Feier der Universität zu Tübingen, dargebracht von d. k. öffentl. Bibliothek zu Stuttgart. Stuttg. 1877. 4°.
Bevat o. a. H. Fischer, Zwei Fragmente des mittelniederl. Romans der Lorreinen.

Jacob van Maerlant, Merlijn, naar het eenig bekende Steinforter HS., uitgegeven door J. van Vloten. Leid. 1880. Met facsimile. 4°.

Roman van Moriaen. Op nieuw naar het HS. uitgegeven en van eene inleiding en woordenlijst voorzien door J. Te Winkel. Gron. 1878. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 20 en 22.

Baecker, L. de, Des Nibelungen; saga mérovingienne de la Néerlande. Par. 1853. Met facsim. 8°.
Hierin o. a. ook eene fransche prozavertaling van het Nibelungenlied.

Partonopeus und **Melior.** Altfranzösisches Gedicht des XIIIten Jahrh. in Mittelniederländischen und Mittelhochdeutschen Bruchstücken, nebst begleitenden Auszügen des französischen Gedichtes, geschichtlichen Nachweisungen und Wörterverzeichnissen herausg. von H. F. Massmann. Berl. 1847. 8°.

Fragmenten (Oud dietsche) van den Parthonopeus van Bloys [d. Denys Piramus], grootendeels byeenverzameld door wylen ... F. Deycks en verder ... uitgeg. met inleiding, nalezing en woordenlijst door J. H. Bormans. Bruss. 1871. gr. 8°.
Uitg. door de K. Akad. van België.

Roman van Lancelot, (XIIIe eeuw). Naar het [eenig-bekende] HS. op gezag van het Gouver- uitgegeven d. W. J. A. Jonckbloet. 's Gravenh. 1846. 2 dln. 4°.
In de Bijlagen tot het 2e deel bevindt zich eene uitgave van: *Li Romans de la Charrete, par* Chrestien de Troye et Godefroi de Leigni.

Lantsloot ende die scone Sandrijn. Renout van Montalbaen. Herausgeg. von Hoffmann von Fallersleben. Bresl. 1837. 8°.
Horae Belgicae V.

Renout van Montalbaen, met inleiding en aanteekeningen door J. C. Matthes. Gron. 1875. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 15.

Seghelijn van Jherusalem. Naar het Berlijnsche HS. en den ouden druk uitgeg. door J. Verdam. Leid. 1878. gr. 8°.
Uitgeg. d. de Maatsch. d. Ned. Letterk.

Jacob van Maerlant's Roman van Torec, op nieuw naar het handschrift uitgegeven en van eene inleiding en woordenlijst voorzien door J. Te Winkel. Leid. 1875. 8°.

—— **Episodes** uit M's Historie van Troyen, naar het te Wissen gevonden HS. bewerkt en [met inleiding en woordverklaringen] uitgeg. door J. Verdam. Gron. 1873. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 10—12.

Penninc en **P. Vostaert**, Roman van Walewein, uitgegeven [met inleiding en aanteekeningen] d. W. J. A. Jonckbloet. Leid. 1846—48. 2 dln. 8°.
Uitgeg. door de Vereen. t. bevord. d. oude Ned. letterk.

— **Meijer, G. J.**, ... Verslag van den roman van Walewein, enz. = Zie in de Afd. *Middel-ned. Proza.* Leven van Jezus enz. uitg. door G. J. Meijer.

Roman van Cassamus. (Fragment). Uitgeg. [met inleiding, aanteekeningen en woordverklaringen). d. Eelco Verwijs. Gron. 1869. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 2.

SPROKEN.

Willem van Hillegaersberch, Van den Sacramente van Amsterdam. Met ophelderende aanteekeningen uitgegeven d. P. Leendertz Wz., Sneek, 1845. 8°.

Pluym, A. J., Willem van Hildergaersberch en zijn gedicht: van den Sacramente van Aemsterdam. Met eenige aanteekeningen. 's Gravenh. 1845. 8°.

—— Het H. Sacrament van Mirakel te Amsterdam. Antwoord aan den schryver der recensie in den Algemeene Konst- en Letterbode van 4 en 11 April 1845. 's Gravenh. 1845. 8°.

RIJMKRONIEKEN.

Jacob van Maerlant, — Drei Bruchstücke von J. v. M.'s Rijmbibel oder Scholastica, aus einem alten MSe. herausgegeben von E. Kästner. Gött. 1834. 4°.

—— Rymbybel. Met voorrede, varianten van HSS., aenteekeningen en glossarium enz., voor de eerste mael [met Glossarium] uitgegeven door J. David. Bruss. 1858—61. 3 dln. Met facsim. in kleuren. 8°.
Uitg. op last v. h. Belg. Gouvernement.

—— Spiegel Historiael of Rymkronijk. Met aanteekeningen d. J. A. Clignett en J. Steenwinkel. Leyd. en Amst. 1784—1849. 4 dln. 8°.
Deel III en IV, uitgegeven door de 2e Kl. van het Holl. (later Kon. Nederl.) Instituut, zijn bewerkt door W. Bilderdijk en J. H. Halbertsma.

—— Spiegel Historiael, 4e dl. uitg. door de 2e kl. v. het Kon. Ned. Instituut. Nalezing d. W. J. A. Jonckbloet. Dev. 1849. 8°.
Deze aanteekeningen op het 4e deel verschenen voor dat de aanteekeningen van Halbertsma (zie het volg.) het licht hadden gezien.

—— Spiegel Historiael. Aanteekeningen op het 4e deel door J. H. Halbertsma. Dev. 1851. 8°.
Uitg. door de 2e kl. v. het Kon. Ned. Instituut.

—— Spiegel Historiael, met de fragmenten der later toegevoegde gedeelten bewerkt door Ph. Utenbroeke en Lod. van Velthem, uitgegeven [met aant. enz.] door Eelco Verwijs en M. de Vries. Leid. 1857—63. 3 dln. 4°.
Uitg. door de Maatsch. d. Ned. Letterk.

Jacob van Maerlant, — Fragment manuscrit du »Spiegel historiael", transcrit p. D. Carnel. Lille, 1862. Met facsim. 8°.

——— Spiegel historiael. Tweede partie, bewerkt d. Philip Utenbroeke, uitgegeven [met aanteek. enz.] d. F. von Hellwald, M. de Vries en Eelco Verwijs. Leid. 1879. gr. 4°.
Uitg. door de Maatsch. d. Ned. Letterk.

Jan van Heelu, Rymkronyk... betreffende den slag van Woeringen van het jaar 1288. Uitg. met ophelderingen en aanteek. van J. F. Willems. Bruss. 1836. 4°.
Collect. de Chroniques Belges inédites publiée par ordre d. Gouvernement.

— **Wijn, H. van**, Letter- en geschiedkundige aanteeken. op de Rymkronyk van Jan van Heelu, betreff. den slag van Woeringen in het jaar 1288, uitgeg. d. W. J. A. Jonckbloet en A. W. Kroon. 's Gravenh. 1840. 4°.

[**Stoke, Melis**,] Hollandtsche Riim-Kroniek, inhoudende de gheschiedenissen der graven van Hollandt tot... 1305. Door enen wiens naeme noch onbekent is, voor 286 jaren beschreven. Met een Voorrede des Ed.... J. van der Does. Hier is noch by gevoeght de moort van Graef Floris, ende Gherrit van Velsens wedervaren, zangs-gewys. Amst. 1591. fol.

[———] Hollandtsche Riim-Kroniek, inhoudende de gheschiedenissen der graven van Hollandt tot... 1305. Door enen wiens naeme noch onbekent is, voor 319 jaren beschreven. Met een voorrede [van] Jan van der Does. Hier is noch by gevoecht een... deductie van de gelegentheyt van graef Floris ende Gerrit van Velsen enz. 's Gravenh. 1620. fol.
Met verbeterde lezingen en toelichtingen van A. Moonen en A. Ypey, volgens het ex. van den laatstgen. afgeschreven door J. T. Bodel Nyenhuis.

——— Rijmkronijk, met historie-, oudheid- en taalkundige aanmerkingen door B. Huydecoper. Leyd. 1772. 3 dln. 4°.

— **Clignett, J. A.**, Vertoog over het aantal HSS. door Huydecoper gebruikt bij de uitgaaf der Rijmkronijk van Melis Stoke. 's Gravenh. 1825. 8°.

Kolyn, Klaas, Geschicht-historiaal Rym, of Rymchronyk beginnende met den Simberschen vloed, en eyndigende met de dood van Graaf Dirk... in 't jaar 1156 voorgevallen. Met aanteekeningen enz. door G. van Loon. 's Gravenh. 1745. fol.
Ex. op zeer groot papier.

Lodewijk van Velthem, Spiegel historiaal of Rym-Spiegel, zynde de Nederlandsche Rymchronyk... beginnende... 1248... en eyndigende... 1316. Nooyt voor desen gedrukt. Uytgegeven volgens het oorspronklyke HS.... en met verklaaringen door I. le Long. Amst. 1727. fol.
Met verbeterde lezingen naar het oorspronkelijk HS., in eigenhandig schrift van J. A. Clignett.

Lodewijk van Velthem, Spiegel historiaal, enz. uitgave als de voorg.
Met papier doorschoten, waarop tallooze verbeteringen, verschillende lezingen e. a. aanteekeningen in HS., waarschijnlijk uit het laatste gedeelte der 18e eeuw.

——— Specimen e literis Neerl., exhibens L. de V. Chronici, quod inscrib. Speculum Historiale librum III, denuo editum... atque annotatione illustratum a G. J. A. Jonckbloet. Hag. Com. 1840. 4°.

Jan de Klerk, De Brabantsche Yeesten of Rymkronyk van Braband, door Jan de Klerk, van Antwerpen [Jan van Boendale]. Uitgeg. d. J. F. Willems. [Vervolgd door J. H. Bormans. M. aanteekeningen, bijlagen, Codex diplomaticus en Register]. Bruss. 1839—69. 3 dln. 4°.
O. o. d. t. Les gestes des Ducs de Brabant.

Reimchronik von Flandern, nach einer altniederländischen HS. m. Anmerkungen zum ersten Mal herausgeg. von E. Kausler. Tüb. 1840. 8°.
Denkm. altniederl. Sprache und Literatur. I.

Chronyk van Holland, van den Klerk uit de laage landen bij der zee enz. Met eenige aanteekeningen zoo van P. Scriverius als van den uitgeever [F. van Mieris]. Leyd. 1740. 4°.

LEGENDEN.

Levene ons Heren (Vanden). Een Rijmwerk uit de Middeleeuwen. Naar een HS. der XVe Eeuw uitgegeven door P. J. Vermeulen. Utr. 1843. 8°.

Jacob van Maerlant, Dboec vanden houte, uitgeg. [met inleiding, aanteekeningen en woordenlijst] door J. Tideman. Leid. 1844. 8°.
Uitgeg. door de Vereen. t. bevord. d. oude Nederl. letterk.

Ystorien Bloeme (Der). De Legende der Apostelen, in dietsche dichtmaat, naar het HS... afgeschreven en met.. aanteekeningen voorzien door A. C. Oudemans Sr. Amst. (1855). 8°.

Leven van Sinte Amand, patroon der Nederlanden. Dichtstuk der 14e eeuw [door Gillis van Wevel. Met voorbericht en woordenlijst uitgegeven door Ph. Blommaert]. Gent, 1842. 2 dln. 8°.
Uitgeg. door de Maatsch. der Vlaemsche Biblioph. Met verbeteringen en aant. in HS. van Eelco Verwijs.

Heynrijck van Veldeken, Sinte Servatius legende van —, naer een handschrift uit het midden der XVe eeuw, voor de eerste mael uitgegeven door J. H. Bormans. Maestr. 1858. 8°.

Marieken van Nijmegen, eene nederlandsche volkslegende uit de 16e eeuw. Met eene inleiding, woordverklaring en aanteekeningen [d. J. van Vloten]. 's Gravenh. 1854. 8°.

Sinte Brandane. (Van), [Met inleiding en woordverklaringen uitgegeven] door W. G. Brill. Gron. 1871. 8°.
Bibl. van middelnederl. letterk. afl. 6.

Leven van S. Christina de wonderbare, in ouddietsche rijmen, naer een perkementen handschrift uit de 14e of 15e eeuw, met inleiding, aenteekeningen en andere bijvoegsels, voor de eerstemael uitgegeven door J. H. Bormans. Gent, 1850. gr. 4°.

Jacob van Maerlant, Leven van Sint Franciscus, [met inleiding, aanteekeningen en woordenlijst] uitgegeven door J. Tideman. Leid. 1847—48. 3 dln. 8°.
Uitgeg. door d Vereen. tot bevord. d. oude Nederl. letterk.
Met aanteek. in HS. van Eelco Verwijs.

Theophilus. Gedicht der 14e eeuw, gevolgd door drie andere gedichten van hetzelfde tijdvak, uitgegeven [met woordverklaringen] door Ph. B[lommaert]. Gent, 1836. 8°.

—— Gedicht der 14e eeuw, gevolgd door negen andere gedichten uit de middeleeuwen, uitgegeven door Ph. Blommaert. Gent, 1858. 8°.
Met aanteek. in HS. van Eelco Verwijs.

—— Middelnederlandsch gedicht der XIVe eeuw. Op nieuw uitgegeven door J. Verdam. Amst. 1882. 8°.

LEERDICHTEN.

Jacob van Maerlant's Wapene Martijn met de vervolgen, kritisch uitgegeven en toegelicht. Acad. proefschrift door Eelco Verwijs. Devent. 1857. 8°.

—— Drie boeken van den Wapene Martijn, in het Latijn vertaeld door Jan Bukelare, voor de eerste mael, naer het eenig bekende handschrift, in het licht gegeven door C. P. Serrure. Gent, 1855. 8°.

Dietsce Catoen (Die), een middelnederlandsch Leerdicht. Kritisch uitgegeven door W. J. A. Jonckbloet. Leid. 1845. 8°.

Boec van Catone (De), een Dietsch leerdicht, uit het Latyn, naer een handschr. van het einde der XIIIe eeuw [uitgegeven door D. J. Vander Meersch]. Gent, z. j. (1846). 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. 2e Ser. N°. 8.

Baghijnken van Parijs. Oock is hier by ghedaen die wyse leeringe die Catho zijnen sone leerde [uitgegeven door C. P. Serrure]. Gent, 1860. 8.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. 3e Ser. N°. 7.

Jan van Boendale, gezegd Jan de Clerc,.. Der Leken Spieghel, Leerdicht van den jare 1330. Uitgegeven [met inleiding, bijlagen en woordenlijst] door M. de Vries. Leid. 1844—48. 3 dln. 8°.
Uitg. door de Vereen. t. bevord. d. oude Nederl. letterk.

Dietsche Doctrinale (Die), leerdicht van den jare 1345, toegekend aan Jan Deckers, Clerk der stad Antwerpen, uitgegeven [met inleid. en aant.] door W. J. A. Jonckbloet. 's Gravenh. 1842. 8°.

Heinric van Aken, Die Rose, met de fragmenten der tweede vertaling, enz. uitgegeven [met inleiding, aanteekeningen, woordverklaringen en varianten]. d. Eelco Verwijs. 's Gravenh. 1868. 8°.
Uitg. door de Maatsch. der Ned. Letterk.

Potter, Dirc, Der Minnen Loep, uitgegeven [met inleiding, aanteekeningen en woordenlijst] d. P. Leendertz Wzn. Leid. 1845—47. 4 dln. 8°.
Uitg. door de Vereen. t. bevord. d. oude Nederl. letterk.

Jacob van Maerlant, und ein Manuscript der öffentlichen Bibliothek in Detmold. [door M. L. Petri]. Detm. 1853. 4°.

—— Der Naturen Bloeme. Met inleiding, varianten van HSS., aenteekeningen en glossarium, op het gezag van het gouvernement voor de eerste mael uitgegeven door J. H. Bormans. Bruss. 1857. dl I. Met 2 facsim. 8°.

—— Naturen Bloeme, uitgegeven [Met inleiding en aant.] door Eelco Verwijs. Gron. 1878. 2 dln. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 7, 8, 14, 18 en 21.

Gheraert (Broeder). Sterre- en Natuurkundig onderwijs, gemeenlijk genoemd Natuurkunde van het geheel-al.... Nederduitsch leerdicht uit het laatst der 13e of het begin der 14e eeuw. Uitgegeven naar 5 HSS. [en] 4 afschriften [met eene inleiding en aanteekeningen] d. J. Clarisse. Leid. 1847. Met afbeeld. 8°.
Nieuwe Reeks v. werken d. Maatsch. d. Nederl. Letterk. dl. IV.

Vrouwen heimelykheid (Der). Dichtwerk der XIVe eeuw [door Albertus Magnus. — Uitgegeven door Ph. Blommaert]. Gent, z. j. (1846). 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. 2e Ser. N°. 8.

FABELS.

Reinaert de Vos, naer de oudste beryming, door J. F. Willems. Eecloo, 1834. 8°.

——, episch fabeldicht van de 12e en 13e eeuw. Met aenmerkingen en ophelderingen van J. F. Willems. Gent, 1836. Met platen. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Gent, 1850. 8°.

Vos Reinaerde (Van den), uitgeg. en toegelicht d. W. J. A. Jonckbloet. Gron. 1856. Met facs. 8°.

Vos Reinaerde (Willems gedicht van den) u. die Umarbeitung u. Fortsetzung Reinaerts Historie, herausgegeben u. erlaeutert [Met aanteek. en glossarium] von E. Martin. Paderb. 1874. 8°.

Clignett, J. A., Bydragen tot de oude Nederlandsche letterkunde. 's Gravenh. 1819. 8°.
Fabelen van Esopus [Esopet] berymd in de 13e eeuw, met aanteek. De oude Holl. dronk, S. Geerden Minne (met het gedicht van Willem v. Hildegaersberch).

Esopet. Opnieuw naar het handschrift uitgegeven en van eene inleiding en woordenlijst voorzien door J. Te Winkel. Gron. 1881. 8°.
Bibl. v. middelnederl. letterk. afl. 28.

Praet, Jan, Speghel der wijsheit of leeringhe der zalichede. Voor de eerste mael uitgegeven van wege de Kon. Akademie van België door J. H. Bormans. Bruss. 1872. 8°.

Borchgrauinne (De) van Vergi, Middelnederlandsch gedicht uit het begin der 14e eeuw, op nieuw naar het handschrift uitgegeven [door S. Muller Hzn]. Leid. 1873. 8°.

Goetman, Lamb., De Spiegel der Jongers. 1488. [Uitg. door C. P. Serrure]. Gent, 1860. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Bibliophilen. 3e Serie. N°. 8.

Clerc Matthise (Van dien). Ein Mittelniederländisches Gedicht nach einer unentdeckten HS. herausgegeben ohne Einleitung, Glossar und Erläuterungen aber mit einer Vorrede [door Joh. Franck]. Leid. 25 Jahr nachdem Dr. M. de Vries daselbst Professor wurde [1878]. 4°.

REDERIJKERS.

INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Vanderschueren, J. F., Redenvoering over de oudheid, nutheyd en heerlykheid der... Rederijkers in de Nederlanden enz. Gend, (1785). 8°.

Noordziek, J. J. F., Iets over de Rederijkers. 's Gravenh. 1843. 8°.

Schotel, G. D. J., Geschiedenis der rederijkers in Nederland. Amst. 1862. 2 dln. 8°.

—— Hetzelfde werk. 2e verm. uitgaaf. Rotterd. 1871. 2 dln. 12°.

Hermans, C. R., Geschiedenis d. rederijkers in Noordbrabant. 2e st. (Bijlagen). 's Hertogenb. 1867. 8°.
Uitg. door het Prov. Genootsch. v. Kunsten en Wetenschappen in N.-Brabant.
Het 1e stuk is niet verschenen.

Gerlings Czn, H., De aloude Rhetorijkkamer *De Wijngaartranken*, ond. het blazoen: *Liefde Boven Al*, te Haarlem. Dev. 1874. gr. 8°.

Vanderstraeten, E.. Le théatre villageois en Flandre. Histoire, littérature, musique, religion, politique, moeurs. D'après des documents entièrement inédits. 2e éd. avec lettre-préface de G. Becker. Brux. 1881. 2 dln. M. pl. 8°.

Cornelissen, N., De l'origine, des progrès et de la décadence des Chambres de rhétorique, établies en Flandre. Avec une notice sur Jacques van Artevelde enz. Gand, z. j. (c. 1813). 8°.

Blommaert, Ph., Beknopte geschiedenis der Kamers van Rhetorica te Gent. Gent, 1838. Met blasoen. 8°.

Vlaminck, A. L. de, Jaerboeken der aloude Kamer van Rhetorica: *Het Roosjen te Thielt*. Gent, 1862. Met platen. 8°.
Ex. op best papier.

Casteele, D. van de, Notes historiques sur l'ancienne Chambre de Rhétorique dite »*Cruusbroers*" à Poperinghe. Ypres, 1872. M. pl. 8°.

Ertborn, J. van, Geschiedkundige aanteekening aeng. de St. Lucas Gilde, en de Rederyk-Kamers... van den *Olyf-tak*, *de Violieren*, en *de Goud-bloem*. t'Antw. z. j. (1806). 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Antw. z. j. (c. 1822). 8°.

Even, E. van, Het Landjuweel van Antwerpen in 1561; eene Verhandeling over dezen beroemden wedstrijd tusschen de Rederijkkamers van Braband, bewerkt naar eventijdige oorkonden en versierd met 35 platen enz. Leuven, 1861. gr. 4°.

Rederijker (De). Tijdschrift voor leden van Rederijkerskamers, Vereenigingen en Genootschappen ter bevordering van uiterlijke welsprekendheid enz. Leyd. 1855—60. 7 jaargg. 8°.

—— Hetz. werk. 1 Oct. 1860—20 Sept. 1861. (8e jaarg.). Leid. 1860—61. fol.
Alles wat daarvan in dit formaat is verschenen.

Rederijkers Weekblad. Uitgave onder medewerking van vele letterkundigen. Utr. 1864—75. 1e—12e jaarg. fol.

Rederijker (De Vlaemsche), Tijdschrift ter bevordering van tael-, dicht- en letterkunde, uitgeg. d. L. van Hoogeveen-Sterck. Antw. 1844 46. dl. I—V. 8°.

Jaarboekje voor Rederijkers en beminnaars der poëzij, onder hoofd-red. v. F. H. Greb [Jrg. XI enz. o. hoofdred. van D. F. van Heyst]. Amst. 1857—84. 1e—28e jaarg. Met portr. en platen. 8°.

Hasselt, L. F. J., Dichterlijke uitnoodiging tot bijwoning van een feestmaaltijd ter gelegenheid der verschijning van den 25en jaarg. van het Jaarboekje voor Rederijkers. 1880. 4°.

1856—1881. Vijf-en-twintigjarig Bestaan van het »Jaarboekje voor Rederijkers" Feestelijk gedacht in het Lokaal van Krasnapolsky te Amsterdam 22 Jan. 1881. Z. p. e. j. (1881). 8°.
Dit Gedenkboek bevat de Antwoorden in dichtmaat op de hier voorg. uitnoodiging, de feestdronken enz. en werd uitsluitend voor de gasten en medewerkers aan het jaarboekje gedrukt.

REDERIJKERS-GEDICHTEN EN REFEREINEN.

Zie voor de Spelen van Sinne de afd. Ned. Tooneel.

Roouere, A. de, Rethoricale werckē [uitgegeven door E. de Dene]. Thantw. Jan vā Ghelen... 1562. 8°.

Balladen (Politieke), refereinen, liederen en spotgedichten der XVIe eeuw, naer een gelyktydig handschrift [Uitg. door Ph. Blommaert]. Gent, z. j. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. II. S. N°. 7.

Refereinen en andere gedichten uit de XVIe eeuw. Verzameld en afgeschreven door Jan de Bruyne, uitgegeven door K. Ruelens Dl. I en II. Antw. 1879—80. 8°.
Uitg. der Antwerpsche Bibliophilen. N°. 4.

Refereynen int vroede, op de vraghe, Wat dier ter waerelt meest fortse verwint. Itē int zotte, op de vraghe, Wat volck ter waerelt meest zotheyt tooght. Item int amorueze, op den stoc, Och moghticse spreken, ic ware ghepaeyt. Vertooght binnen Ghendt by de XIX cameren van Rhetorijcken aldaer comparerende den XX in April M.D. neghen ende dertigh. [Aan 't slot: Gendt, Ioos Lambrecht Lettersteker. 1539]. 8°. obl.

—— Hetz. werk. [Uitg. door J. F. J. Heremans]. Gent, 1877. 4°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Bibliophilen. XI.

—— int wijse, op de vraghe, wat dier ter werelt meest fortse verwint. Item int sotte, op de vrage, wat volc ter werelt meest sotheyt toocht. Item int amoureuse, op den stock, Och mocht icse spreken, ic waer gepaeyt. Vertoocht binnen Ghendt by de XIX Cameren van Retorijcke aldaer comparerende den XX in April MCCCCC neghen ende dertich. Thantw. H. Coesmans. 1581. 8°.
Herdruk van het voorgaande werk.

—— (Veel schoone Chrstelijcke (*sic*) eñ Schrifturlijcke) ghemaeckt wten ouden eñ nieuwen Testamente, die noyt in druck en zijn wtghegaen. Met noch een ghenealogie ofte afcoemst des woesten ende grouwelijcken Antechrist... Noch... een Spel van Sinnen, opt 3e, 4e en 5e Cap. van Twerck der Apostelen. Noch... Den boom der schriftueren, van ses personagien, gespeelt tot Middelburch... 1 Aug... [15]39. Dordr. Jasp. Troyen, 1592. 8°.

—— (Diuersche), ende Liedekens seer playsant om lesen.
Duysend Ghuldens, Silueren Coppen en Schalen,
Met my te coopen moecht ghy winnen.
V gelt comt in de loterye sonder falen.
Goede stichtinghe vindy hier binnen.
Z. pl. (Antw.) 1574. Met muziek. 8°.
Dit bundeltje vervulde de plaats van een billet in eene verloting, in 1574 gehouden, ten voordeele van den opbouw der St-Jacobskerk te Antwerpen. (Zie: Fokker, Gesch. d. loterijen in Nederland, blz. 45 en 198). Onder den titel en in een afzonderlijk randje leest men:
Dit is v Prose ende Nombre net,
Wilt dit bewaren in plaetse van v Billet.
waaronder Y Sesse. N°. 62142, en den stempel van de kerkmeesters der genoemde kerk. Een geheel kompleet ex., zooals dit, komt slechts hoogst zeldzaam voor; meestal is, in de weinige exx. die men nog aantreft, het nommer weggesneden.

Solutien (Deuchdelijcke), gesolueert by vele ingenieuse Componisten van diuersche cameren van Rethorijcken. Duysent guldens, enz. [als hiervoor]. — Dit is v prose enz. [als hiervoor]. t'Hantv. G. vanden Rade. z. j. (1574?). Met muziek. 8°.
Andere, minder fraaie uitgave van het voorgaande werkje. De inhoud is dezelfde, slechts ontbreekt in deze de opdracht aan Fr. Sonnius, terwijl hier op den titel ook geen nommer voorkomt, doch wel de stempel van kerkmeesters der St.-Jacobskerk. Deze uitgave geschiedde dus waarschijnlijk evenzeer in het belang van de zaak die men beoogde, doch de exx. die van deze Refereinen en liedekens, onder bovenstaanden titel verkocht werden, gaven vermoedelijk geen recht op een lot in de loterij

Comoedia. Ein Gedicht des Spels van Sinnen, (welcker den Affal der Minschen betüget), dorch H. N., [Hendrik Niclaes] am dach gegeuen, vñ van Em vppet nye överseen vñ vorbetert. Z. pl. 1575. Met houtsneden. 16°. obl.

Refereinen (Dre gründige), die H. N. [Hendrik Niclaes] wedder syne Vyenden am dach gegeuen heft. Z. p. (1575). 16°. obl.

Refereinen vnde Rondelen edder rymische Sprökeu. Dorch H. N. [Hendrik Niclaes] am dach gegeuen, vnde van em vppet nye öuerseen vnde vorbetert. Z. p. 1575. 16°. obl.

Lieder (De) edder Gesangē H. N. [Hendrik Niclaes] tot goede Lere vnde Stichtinge, dem hüsgesinne der Lieften, vnde en allen die sick daer-thoe wenden. Z. pl. 1575. 16°. obl.

Dboeck der amoreusheyt, inhoudende diuersche Minnebrieuen, Refereynen, Baladen, Meyesprakē, Tafelspelen, Batamenten, Gheraetselen, ende meer andere, zeer ghenoechelijck voor den swaermoedighen minnaer. t'Antw. G. van Parijs, 1580. 8°.

Refereynen Ghepronunchieert opte Intreden binnen... Delft by de thien... Cameren van Rhetorijcke in Hollandt ghedaen... 20 Junij Ao. 1581. Mitsgaders de Refereynen... op de Vraghe:
VVat het svvaerste is en t' beste binnen svve-[relts Ronden,
Dat deur smenschen verstant oyt is ghevonden,
... De Refereynen op den reghel: VVant Godt haet den menschen die booslick leuen. Met de Liedekens enz. Delft, A. Heyndricksz. 1581. Met houtsneden. 4°.

Refereynen (Diversche) ende liedekens, wt Hollant ende Zeelant, van verscheyden beminders der consten ghelesen, ende gesonghen, inde heerlijcheyt van Heenvliet, ten versoecke van P. Sterlinx. 3 Sept. 1580. Opde vraghe, int Wijse wat menschē treurich leuē en vrolic steruen. Opde vraghe int Amoureuse vvaer wt de liefde haren oorspronck heeft. Opden reghel. Lijdt deen des anders fouten, zoo kent ghy v seluen. Ende het liedeken: Hoe het Nederlant eertyden gefloreert heeft, ende hoe desolaet tselue nu leyt. Antw. F. van Rauelinghen... 1582. 8°.

Verhael (Cort), Van tprincipael, In Leyden bedreven, By Sotten meest, Die op vrou Lors Feest, Waren verschreven. Den 26 Mayus, A. 1596. Doen Joncker Mors, Troude vrou Lors, Op tLeitsche toonneel, Won een zot, van thienen, Met bot voordienen, Een ring om zijn keel. Leyd. J. Claesz. van Dorp. 1596. Met houtsneden. 8°.

Vele stukken hierin voorkomende zijn geteekend: L. X. N. tijt [Elk z'en tijt], zinspreuk van Pieter van der Morsch, gezegd Pierot „de Leytsche sot".

Lvst-Hof (Den) van Rhetorica. Waer inne verhael gedaen wordt vande beschrijvingen ende t'samen-comsten der Hollantscher Cameren vande Reden-rijckers, binnen Leyden geschiedt, den 26 Mey, des jaers 1596, ende de volgende dagen, met het gene aldaer gedaen, ende verhandelt is. Leyd. F. van Ravelengien. 1596. 4°.

—— (Den) van Rhetorica. Vvaer inne verhael ghedaen werdt, vande beschrijvinghen ende t'samen-comsten der Hollantscher Cameren vande Reden-rijckers, binnen Leyden gheschiedt, den 26 Mey, des jaars 1596. Ende de volgende daghen, met het ghene aldaer ghedaen, ende verhandelt is. Leyd. J. J. Orlers. 1596. 8°.

Ofschoon de tekst der stukken in deze en in de voorgaande uitgave dezelfde is, bestaat er een aanzienlijk verschil in de wijze waarop in de beide uitgaven de feestelijkheden, de uitvoeringen enz. beschreven zijn.

—— (Den) van Rethorica enz. Delf, J. Andriesz. 1596. 8°.

Dezelfde druk als de voorgaande, doch hier slechts met veranderd adres.

Recreatye (Der Redenrijcke Const-lief-hebbers stichtelicke). Vervatende t'sestich, soo geestelicke als politique Refereynen, met neghenthien liedekens, gepronuncieert ende ghesonghen... binnen... Rotterdam, 18—20 Aug. 1598. 1e Vraghe: Hoe sal den Leerling recht oordeelen van zijns Leeraers leer? 2e vraghe: Waer in ons daden, boven de Romeynsche zijn te prijsen. Reghel: Alsulcke Bataviers overtreffen d'oude Romeynen. Liedeken: De triumphe der Batavierscbe helden, Leyd. H. Haestens en N. de Klerck. 1599. Met pl. 4°.

Dichten (Veelderhande geneuchlicke), tafel-spelen, ende refereynen... Gedruct om te verkoopen by de dozijnen, Endier eē begeert macht ooc wel mijnen. [Aan 't slot: Antw. J. van Ghelen, 1600.] 8°.

Hierin de navolgende stukken die, naar het schijnt, afzonderlijk verkrijgbaar waren, niettegenstaande het werkje met eene doorloopende signatuur, alhoewel zonder pagineering is gedrukt:

1. Van een droncken man ende sijn wijf.
2. Van de bonte kapkens.
3. Moorkens-vel, van de quade wijven.
4. Der Boeren Vasten-avond-spel.
5. Der Boeren Pater-noster.
6. Hoe een ghesel een dienst-maeght vrijde.
7. Vanden ouden ende langhen Aernout.
8. Den reghel van Aernouts arme broederen.
9. Tleven van Sinte Reyn-wt.
10. Tleven van vrou Laudate.
11. De pelgrimagie tot Sinte Heb-niet.
12. De rechte wegh nae 't Gast-huys.
13. Van 't Luy-lecker-land.
14. Van S. Niemant, ende sijn wonderlic leven.
15. Van de lange wage met sijn lichte vracht.
16. Van drie ghesellen met eender Koecke.
17. Vande Mey, ende vande schoone vrouwen.
18. Vande abt van Amfra, Heer tot Kannenburgh.
19. Van Bacchus, alder dronckaerts Godt.
20. Der dronckaerts lied, Benedictie ende Gratie.
21. Vant arme bier, dat kranck eñ watersuchtich is.
22. Den strijd tusschen den haringh ende Kabbeljau.
23. Een sotte vraghe, ende een wijse antwoorde.
24. Jan Splinters Testament.

Behalve deze stukken, die op den titel vermeld worden, vindt men hierin nog de navolgende, tot aanvulling der bladen:

Der vrouwen Pater Noster.
Hoe Aernouts broederen met de vrouwen sullen spreken, enz.
Hoe Aernoudts broeder sal doen, als de dorp-vrou klaegt, enz.
Van den jonghen Aernoudt, ende hoe hy eerst inde werelt komt.
De sotte Benedictie.
De sotte Gratias.
Een ghenoechelick Refereyn.
Van het Euangelie vanden Spinrocken.

Tsamenkomste (Der Reden-ryckers stichtighe) op t' ontsluyt der Vraghe: Wat tnoodichst' is om d'arme vveesen t'onderhovvē? Ghehouden binnen Schiedam A°. 1603... 6 Julij enz. Noch eenighe andere wercken... voorghestelt by de *Roode Roosen* tot Schiedam. [Aan 't slot: Rott. J. van Waesberghe.] Z. j. Met muziek. 4°.

Vreeds-triumph-gedicht. Gecomponeert ende rethorijckelijcken vertoont by de Camer, *Vernieut wt liefden* tot Gorinchem... 5 Mey... 1609. Handelende van tghemeen wantrouwich ghevoelen... spruytende wtet twaelff Jarich Bestant, euz, [d. H vander Muyr] Gor. A. Helmich. 1609. 4°.

Refereynen ghemaeckt op een vraghe, of in Christum te ghelooven in aller menschen macht is, om naer haer believen te kiesen de doot of t' leven? Ende noch op een Reghel: Sy prediken alle in den Naem des Heeren. Amst. A. Huybrechtsz. 1611. 4°.

Opgezongen te Gouda.

Antwoort op de Vraghe, uytghegeven by de Brabandsche Reden-rijck Camer 't Wit Lavender, *Uyt levender Ionst*, tot Amsterdam. Vrage:

Wat's d'oorsaeck meest, waerom 't verkeerde [werelts rond,
Sich waenwijs so bedrieght, en bloeyd in [alle sond?

Ende op den reghel: De sulcke die zyn dwaes, en d'Werelt achtse wijs. Amst. Ghedr. by P. v. Ravesteyn. Voor A. Huybrechtsz. 1613. 4°.

Responsiones diversae, ofte Verscheyden Antwoorden, op de vraghe: Wat ghelijckst van naem, en onghelijckst van krachten is. Wtghegheven den 2 Aug. 1612, inde Redenrijcke Kamer van *Liefd' boven al*, tot Haerlem. Door A. v. d. H. [Adam van der Hagen]. Haerl. V. Casteleyn. 1613. 8°.

Springh-Ader (Der Reden-rijcken), vervaet in verscheyden Andtwoorden, op de uytgegeven caerte der Wijngaertrancxkens... binnen... Haerlem... 1613... op de vraghe ende reghel als volcht. Vraghe:

Of Gods genade door Christi lijden en 's-[gheests kracht
Ons salicheyt maer ten deel »of geheel" [heeft gevvracht.
Reghel: VVant reden leert deucht, oock sich [selfs vervvinnen.
Haerl. voor Dan. de Keyser. 1614. 4°.

Springh-ader (Der Reden-rijcken), enz. (als het voorg.). Haerl. P. Arentsz. 1614. 4°.
Dezelfde uitgave, doch met veranderd adres.

Vertoogh (Nootwendich) der alleen-suyverende Springh-Ader aller kinderen Gods: vervaet in verscheyden Antwoorden der Reden-rijcke tonghen, op de uytghegheven Caerte der Wyngaertrancxkens onder 't woort *Liefd' boven al*. Binnen... Haerlem... 1613 enz. Haerl. D. Wachtendonck. 1614. 4°.
Hetz. werk als het voorg., dezelfde druk doch met veranderden titel.

Beroep (Const-Riick) ofte Antwoort, op de Kaerte uyt-gesonden by de Hollantsche Camer binnen Leyden, onder t'woort *Liefd' Es t' fondament*... 6 Oct.... 1613. Vraghe:

Waer door ter werelt meest, en alder stercxt [Godts wot,
Van waerheyt ende vree, den voortgang [wert belet.
Reghel: Door yver blint, veel twist men vint, [In plaets van vreden.
Regel op t'liedt: D'ervarentheyt die is, mees-[terse van de vvaen.
Leyd. J. J. Paets. 1614. 8°.
Met platen d. J. de Gheyn.

Refereynen (Negenthien) int Sot, ghepronon-cieert... na de beroepinghe van alle de vrye Cameren in Leyden, 8 Oct. 1613, op den Reghel: Voor al te wijs, en valt gheen Prijs, als Sot gheacht. Leyd. J. J. Paets. 1614. 4°.
Met eene plaat door J. de Gheyn, voorstellende een zotskap met bijschrift: Nosce Te Ipsvm.

Aenwijsinghe (Der Reden-ryckers Stichtighe) van des werelts dwael-paden met hare verwerringe, veroorzaect door 's Menschen eyghen-wijs vernuft... Vertoont binnen den dorpe vande Kethel, op 't onsluyt der vraghe: VVaer door de vverelt meest heyloos en blindich dwaelt?... 2—7 Aug. 1615. Met de Refereynen ende Liedekens enz. Schied. A. Czn. van Delf. 1616. 4°.
Met blazoenen.

Helicon (Der Reden-rijcke Rijnschen), betreft inden Dorpe van Leyder-Dorp, onder t'woort *Liefd blijft Sonder Endt*, opt beroep der Rhijnlandtsche Dorp-Cameren ghehouden... 22 Julij 1616. Leyd. I. Sol. 1617. 4°.

Antwoordt der Pellicanisten, op de Santvoortsche Vraegh:

VVat Sonde door Godts Geest, ons sterck ver-[boden staet,
Daer den Mensch aldermeest, minst achtend' [in voortgaet.
enz. Haerl. V. Casteleyn. 1616. 4°.

Nieuw-Jaar-Lieden: Wt-ghegheven by de Nederduydtsche Academi, int jaer Ist nIet een Maegt DIe s' VVereLts VerLosser heeft ghebaert? [1618]. Amst. [bij N. Biestkens] voor C. Lodow.zn. vander Plassen. 1618. 8°.
Achter: Groote Schrijf-Almanach... op 't jaer... 1618 Ghecalcul. na... D. Origanus. Amst. C. vander Plasse. 1618. Met houtsneden. Hoogst waarschijnlijk verschenen, blijkens dit ex., de zoo zeldzame Nieuw-Jaar-Lieden der Nederd. Academi, geregeld achter desen of een vroegeren Schrijfalmanak.

[**Rodenburgh, Theod.**], Eglentiers Nieuwe-jaers-gift, *in liefde bloeiende* op 't jaer 1619. Amst. 1619. 4°.

—— Eglentiers poëtens Borst-weringh. t'Amst. 1619. 4°.

Schadt-kiste (De) der Philosophen ende Poeten waer inne te vinden syn veel schoone leerlycke blasoenen, refereynen ende liedekens Gebracht ende gesonden op de Peoen-Camere binnen Mechelen van d'omliggende steden in Brabant, Vlaenderen, Hollandt ende Zeelandt: Gepronon-ciert ende gesonghen.... 3 Mey... 1620 enz. Mech. H. Iaye. 1621. Met platen en muziek. fol.
Hierachter: Porphyre en Cyprine, trevr-spel [d. J. Thieullier] verthoont by de Redenrijcke Gulde die Peoen binnen Mechelen... 3 Mey A°. 1620. Mech. H. Iaye. 1621. fol.

Reden-feest (Levenders), oft Amsteldams Helicon, op-ghestelt by de Brabantsche Reden-Rijcke vergaderingh *Uyt Levender Ionst*. Amst. W. I. Cloppenborch. 1634. 4°.
Met blazoenen in houtsn. en met eene geteekende afbeelding van hét blazoen der Kamer.

Eeren-krans (Der Wit-Angieren), ghesproten uyt de Vlaemsche Natie, door-vlochten met vele verscheyden wel-rieckende blommen ende boomen, ter eeren de Maghet van Reden-rijcke. Tot Haerlem. Haerl. H. P. van Wesbusch. 1630. 4°.

Vraag: Welck is d'weerdighste vrucht, die God ons heeft gegeven?
Regel: Zijt danckbaer voor Gods gaef, die ons in alles voed.

Orangien Lely-hof (Het Leydsch Vlaemsch), verciert met veel verscheyden nieuwe Vruchten, tsaem-ghestelt by de Broeders *In liefden groeyende*. Ghedr. tot Leyd. voor I. Roels. 1632. 4°.

Refereynboecxken (Een schoon), waer in ghy vinden sult veelderhande Refereynen, seer bequaem voor alle Jonghers, om een gheselschap te verheughen, ende om melancolie te verghe-ten. Nu op een nieu verbetert, ende... oversien. T'Hantw. H. Aertssens. 1640. 8°. obl.

Angier-Hoff (Reijnsburchs), beplant met alle de Wercken, ende Liedekens, die op 't selve Rethorices-Beroep verhandelt zijn ... 26 Mey ... 1641. Leyd. 1641. 4°.

Redens-Lust-hof (Vlissings), beplant met seer schoone en bequame oeffeningen, ghestelt op de vrage, Wat oeff'ning is elc best, en noodigst voor 't gemeen? Als oock een regel vast gestelt, Geluckigh is het landt, daer sulcke volck'ren woonen. Met een liedt op desen sin: Die God heeft tot sijn hulp, geen dingh hem hinder doet ... Beantwoordt met 63 verscheyden wercken ... 1 Julij 1641. En is besloten met een kniewercx regel: 't Is 't werck van Godes geest te roepen Abba Vader. Alles uyt-gegeven by de Reden-Camer tot Vlissinge, *de Blaeu Acolye* enz. Vliss. J. J. Pick. 1642. 4°.

Redens-krans, gevlochten van Will'ge-rysen en gecierd met Segel-blom, d. i.: verscheyden vragen, uyt gegeven, by die van Rijswijk, en be-andwoord, by die van Gorinchem, A°. 1643. Gor. H. v. Cappel. 1643. 4°.

Triumph Gedight (Der Wit angieren) op d'overwinge van 't Gentsche Sas. Ondert Woort: *In liefd' getrou.* Overgegaen den 7 Sept. 1644. Haerl. J. Pz. de Does. Z. j. (1644). 4°.

Geteek. met de spreuk: *Weest voorsichtigh.* Zinspreuk van P. Hoecksteen.

Refereynen ende Liedekens, van d'Hemel-Erf, gemaeckt by verscheyden Autheuren. Op de vraghe:

Zoo vleys en bloedt niet kan besitten d'Hemels [Erven,
Wat mensch'lyck deel sal dan Gods eeuwigh [Rijck verwerven?

Beantwoort 25 Nov. 1646 op de Camer der Wyngaerdt Rancken, binnen Haerlem. Haerl. J. Pz. de Does. 1648. 4°.

Jaarzangen aan de Broederschap van de Rhetoryk Kamer te Haarlem ... *Trouw moet blijken*, voor de jaren: 1657, 1686, 1689, 1714, 1717, 1719, 1722, 1725, 1727—33, 1735—75, 1791—96, 1799—1811, 1814—52, 1855—66, 1876, 1878, 1880—81 en 83. 8 dln. 4°.

De dichters dezer Jaarzangen waren de tijdelijke Factors der Kamer, en als zoodanig vindt men in deze verzameling gedichten van J. Schaep, P. Vlaming, H. Buyzen, H. van den Burg, P. Langendijk (1722—56). J. Marshoorn, J. W. Nozeman, J. van Stock, A. de Waal Malefijt, J. Brink, Azn., J. van Varelen, J. ten Broese A. van der Willigen, J. A. van Eeden, J. B. Duisenberg en H. F. Waller. De onderwerpen dezer jaarzangen zijn zeer verschillend en uiteen loopend, en deze zangen werden slechts voor de Leden gedrukt. Deze verzameling wordt gedeeltelijk aangevuld door de navolgende:

Langendijk, P., Verzameling van alle de jaargedichten, uitgesprooken op de oude Redenkamer der Pellikanisten, bekend onder de zinspr.: *Trouw moet blijken*, van d. j. 1716—1756 enz. Hier tusschen drie gedichten, gemaakt d. H. Buysen en H. v. d. Burg, 1717, 18 en 19 enz. 3 dln. 4°.

Collectieve titel voor 40 afzonderlijk uitgegeven gedichten, bij verschillende uitgevers verschenen.

Liefde (Schipluysche) toe-geëygent aen de Maegt van Rethorica op haer Vrage, uytgeg. by de Broeders van de Rossemareyn ... *door 's woordts Kracht*, tot Schipluyde. Vrage:

Seght wat drie dingen zijn 't, die yder christen [kent,
Daer van der twee vergaen, 't derde blijft sonder end'.

Regel: Hier jaeght den Vromen staegh naer een [geluckigh eynde.

... 20 July 1670. Delft, C. Blommesteyn. 1676. 4°.

Vrage (Naeldwijcksche), ofte Kermis-vreugd' ... op de vrage:

Wat Volck'ren hier en daer op hunne Vry-[heydt roemen?
Naeldwijck vraeght wat men sal een ware [vryheydt noemen?

Uitgeg. by de Jirchoos-Roos ... tot Naeldwyck ... 29 Juny 1676, Delft, C. Blommesteyn. 1676. 4°.

Vreugd-toneel (Swaens-halsche) ... op de Vrage:

Daer Vrede 't Landt bekroont, heeft 't Volck [goede dagen:
Wat Landt is meest bevrydt voor Oorlogh, en [haer plagen.

enz. Geschiet buyten Rotterdam, in 't Swaenshals enz. Delft, C. Blommesteyn. 1676. 4°.

Apolloos-Parnas, Vreughdigh vertoont by de Kamer vande Jesus oogen tot Voorburgh, 27—29 July 1676.... Vrage:

Wie sagh een wreed Geslacht eer sy waren [geboren,
En gingen door een steen weer te gelijck [verloren?

Delft, C. Blommesteyn. 1676. 4°.

Maecht (De Verresene) der Haeghsche Rethorica, op de vrage in 't particulier, uyt-gegeven by Jacobus de Roy letter-setter, ten huyse ende herberge van Huybreght vander Laen, waert in de Na-dorst in de Kraenstraet, in 's Graven-Hage. Vrage:

Wat staet 'er eerst gantsch recht, en dan [weer recht verkeert,
Eer dat het rechte recht daer uyt-komt, en [vermeert.

enz. Delft, C. Blommesteyn. 1677. 4°.

Ketels-Beroep op dese ... Vrage ... uyt-gegeven by de Broeders van de Sonne-bloem, daer men schrijft: *Noyt meerder vreugd'*, .. 12 Oct. 1682. Vrage:

Wiens Heyr en machtigh Volck, die voor [Basuyne vloode,
En die in 't vluchten nogh malkander selver [doode, enz.

Delft, C. Blommesteyn. 1683. 4°.

Wit Angiertje ('t Soet-ruyckent) op-ge-offert aen de ... HH. Burgermeesteren en Regeerders van Haerlem, enz. onder 't woord: *In Liefde Getrouw.* (Vraag:

Soo langh elck Mensch, door Gods genaed' [op d'Aerd moet leven,
Wat gaef komt Ziel en Lijf de meeste rust [hier geven?

Delft, C. Blommesteyn. 1683. 4°.

Apollus Lust-hof, ofte Beroep tot Bleyswyck

vande Broeders van den Dubbelt Geelen Hoffbloem, onder 't Woord: *Wijckt Ontrouw*... 4 Sept. 1684. Vrage:
Wat volck was seer benaut, die suchtend' [tranen lieten,
Verlost uyt prijckel om vol-op-heyt te genieten?
enz. Delft, C. Blommesteyn. 1684. 4°.

Apollus-Helicon ofte Beroep gedaen by de Broeders van 't Rosmareyn, daermen schrijft: *door 's Woords Kracht*, tot Schipluyde... Vrage:
Wiens dood voor handen was, vond' g'naed [in 's Konings oogen
Hy tot loon, kreeg een Kroon, en wierdt tot [Staat getogen.
enz. 23 July 1685 enz. Delft, C. Blommesteyn. 1685. 8°.

Vrage (Soetermeersche), ofte Kermis-vreughd', vertoont in verscheyde Reden-Rijcke antwoorden, op de Vrage:
Wie stont naer 's Konings Kroon, door vals- [heydt en verraat,
't Wijl diese was belooft, doen kreegh door [raadt en daadt?
Regel: Dees kreegh de Kroon, die hem (nae recht) was toegeseydt... 16 Sept. 1686. Delft. C. Blommesteyn. 1686. 4°

Antwoorden (Alle de) van verscheide Redenkamers op de vrage van de jonge Reden-Kamer 't Meybloem, onder 't woord *Met Liefd' volbragt*. Vraeg:
Wat is 't voor ciersel dat een Christen past [te dragen,
Dat waerst en noodigst is, en best na Gods [behagen.
Regel: Die soo een Ciersel draagt, sal eeuwig [zegen-pralen.
... Beantw... 4 Oct. 1701 tot Haserswoude. Van 17 Vrye, en 2 Onvrye Redenkamers. Leyd. J. v. Damme en H. van Damme. (1701). 4°.

Inleyding, van Pallas vreugd; van Rethorika die haar hebben gekompereert in ons al oude stadt Schiedam, met seven verscheyde Kamers, op het Pinxter-feest, op den jare 1705 enz. (Vrage:
Wat volk, wanneer, en waar, doen angst en [noot, hen drukten,
En of die gruweldaad', den koning wel ge- [luk-ten.)
Schied. K. Wz. Muys. 1705. 4°.

Uytnoding (Hertgrondige), aen alle vrije en onvrije Kamers van Rethorica, om te komen tot Schiedam, met trom, blasoen en vaen, ten huyse van Pieter van Leeuwenschilt... 28 Oct. 1705. (Vraag:
Wie wierdt 'er van de dood door beesten- [bloed verlost,
't Geen duysenden die dat niet wisten 't [leven kost?)
Schied. L. Van der Wiel. 1706. 4°.
Deze verzameling is aan het hoofd der bladzijden getiteld „Pallas uytval".

Herkrans (Den) voor Rethorica, gevlogten door het vredelievend Broederschap deser navolg. Reden-kameren, de Witte Roose-Knoppe, het Roosmareyn, den Lieverbloem, den Vygenboom, de Koorenaaren, Op de Reden-Kamer der Lely onder den Doorn, onder 't woord *Uyt Liefd' Bestaan*, tot Noortwyk. op de Kerkmis-feest, d. 19, 20 en 21 Aug. 1709. Leyd.... Wed. v. H. vander Boxe. (1709). 4°.

Jaarzangen van de Broederschap van de Reden-Kamer der Witte Angieren onder 't woord *In Liefd' Getrouw* binnen Haarlem [door J. van der Venne, P. F., M. v. Hulkenroy, J. Olthof en A. v. Beaumont]. Haarl. 1709—57. 41 stuks, pl°. en 4°.

Leden (De) der 348jarige Kamer der Goudsbloemen, daer men schrijft: *Uit Jonste begrepen*... aen de regering der stad Gouda [door J. Verveer]. Z. pl. (Gouda, 1785). 8°.

Heilwenschen, Meiversen, enz. van de Leden der Kamer der Goudsbloemen, daer men schrijft: *Uit Jonste begrepen*, [te Gouda]. Gouda, 1786—94. 15 stuks. 8°.
Hierbij gedichten door Boon van Ostade, L. Grendel, A. van Overstraten, J. Bessan, J. Verveer, e. a.

Mengelwerken der Kamer van Rhetorica, genaemd De Goudsbloemen, daer men schryft: *Uit Jonste begrepen* [uitgeg. door J. A. van Alphen]. Gouda, 1792. 8°.

Vruchten ingezameld door de aloude Rederijkkamer De Wijngaardranken, onder de zinspreuk *Liefde boven al*, te Haarlem. Haarl. 1833, 36, 40. 3 dln. 8°.

Bundel van Dichtstukken, bekroond door de Maatschappij van Rhetorica te Eecloo, 2 Sept. 1828. Gend, 1829. 8°.
Hierin gedichten van F. Rens en Prudens van Duyse.

Nederlaeg der Algieren, en voor eeuwig afschaffing der Christene slaeverny, beschreeven door de Maetsch. van Rhetorica binnen Oostende. Oostende (1816). 8°.

Verzameling van Jubeldichten en Gezangen, opgedraegen aan den Heer Franciscus Canneel, stadhouder der Maetschappy van Rhetorica te Brugge, benevens nog eenige kleyne dichtstukjes. Brugge (1836). 8°.
Hierin gedichten van A. Ysenbrant, T. van Loo, J. De Muynck, J. Poupaert en E. Pierrot.

DICHTWERKEN DER XVIIe—XIXe EEUW.

WERKEN VAN DICHTGENOOTSCHAPPEN.

De werken door deze Genootschappen afzonderlijk uitgegeven zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen. — Zie ook de Afd.: Werken van Geleerde, Taal- en Letterk. Genootschappen, en de Afd.: Nederl. tooneel.

Werken (Dichtkonstige) van het konst-genootsch.: *Nil volentibus arduum.* Amst. 1670—1765. 16 dln. Met platen en ingevoegde platen en teekeningen. 8°.
Treurspelen, 2 dln. — Zinnnespelen, 1 dl. — Blijspelen, 4 dln. — Kluchtspelen, 2 dln. — Mengelwerken, 7 dln.
Een algem. inhoud is voor het 1e dl. gebonden.
Ex. op groot en zwaar papier.

Werken (Dichtkonstige) enz. (als voorg.) Dez. uitg. doch eene andere verzameling. Met platen, ingevoegde platen en teekeningen.
Ex. op gewoon papier.
In deze verzameling komen stukken voor die in de vorige ontbreken, zooals ook in de vorige stukken gevonden worden die men in deze niet aantreft.

Mengelzangen door het Genootschap: *Kunst wordt door arbeid verkregen.* Z. pl. en j. 4 dln. 8°.

Werken (Alle de) van het Kunstgenootschap: *Ars superat fortunam.* 's Gravenh. enz. 1733—84. 3 dln. 8°.

Gedichten (Verscheidene) door leden van het Genootschap: *Ars superat fortunam*, te 's Gravenhage. Z. j. 8°.
J. van Hoven, Aan de leden van ... A. S. F. 1738. — Voor- tegen- en inlooper; en neetekam, d. Christianus Gladmakius enz. [C. Schaaf]. 1742. 3 stn. (De *Inlooper* ontbr.). — Proeve van vijf Klinkdichten, in welke naer rang zijn uitgelaten de vijf vocaelen of klinkletters, d. A. F[rese]. Delft, 1784. — Verwelkomstzang aen de vrede enz. door A. F[rese].

Proeve van zedepoëzy [v. h. Genootsch. *Concordia et labore*]. Dordr. 1755. 8°.

—— van mengelpoëzy door het Kunstgenootschap onder de zinspreuk: *Magna molimur parvi.* Hoorn, 1763. 8°.

Kweekschool des vernufts; behelzende verscheiden ernstige, boertige, satyrike en leerzame stoffen, in rym en onrym. Door het Genootsch.: *Non ut voluimus; sed ut potuimus.* Rott. 1763. 2 dln. 8°.

Marsyas (De verreezene) of de letterdievery beteugeld door een Genootschap onder de zinspreuk: *Studium alit artes* [J. van Hoogstraten, W. de Bas en L. Dijl]. 's Gravenh. 1764. 8°.
Gedicht tegen N. J. Veerman's vers: Klagende Hofstad, op het overlijden van A. van der Mieden.

— **Dichtlaurieren** van het Haagsche Genootschap enz. bij gelegenheid der uitgave van Den Verreezenen Marsyas [ondert.: *La Vertu pour guide*]. 1765. 8°.
Met bijgevoegde advertentien uit de Haarlemsche en Haagsche Couranten.

Uitgaven (Dichtlievende) [uitgeg. d. het Genootschap: *Door arbeyd en Yver*]. 1e dl. 1767 en 1768. (26 Nos.). Leyd. 1768. 8°.

Schatkamer der Nederlandsche dichteren, door een Genootschap onder de spreuk: *Nut vermaek.* Leyd. 1771—75. 2 dln. 8°.

Werken van het Genootschap: *Kunstliefde spaart geen vlijt.* 's Gravenh. 1773—1813. 27 dln. 8°.
Poëtische mengelstoffen, 13 dln. — Dichtstukken, 3 dln. — Nieuwe Dichtgewijde Mengelingen. Dl. II—VIII, 7 dln. — Dichtoefeningen. Dl. I. — Bekroonde dichtstukken op het Hooge huwelijk [van den Prins v. Oranje]. 1 dl. — Dankoffer aan het Genootschap. — Wetten, 1 dl.

Letteroeffeningen v. h. Kunstgenootsch. *Diligentiae omnia.* Amst. 1774. 8°.

Mengeldichten van het Kunstgenootschap onder de zinspreuk »*Prodesse canendo*" voor het jaar 1774. Rott. 1774. 4°.
Ex. op groot papier.

Mengelwerk [door het Genootschap onder de zinspreuk:] *Tendimus ad coelestem patriam.* Utr. 1775—88. 9 stn. 8°.

Mengeldichten van 't Genootschap: *Volmaakter door den tijd.* Utr. 1777—79. 2 dln. 8°.

Dichtoeffeningen d. h. Genootschap *Sine labore nihil.* Met plaaten. Amst. (1778—82). 2 dln. 8°.

Mengelpoëzij van het Kunstgenootschap: *Natuur begaaft*, *Oefening beschaaft.* Amst. (1778). 8°.
Vooral bezorgd door P. J. Kasteleyn en G. Brender à Brandis.

Proeve van poezye, door het Genootschap: *Vlijt volmaakt.* Leyd. 1781. 8°.

Gedichten van het Genootschap: *Hier na volmaakter.* Amst. 1784. 8°.
Ex. op groot en zwaar papier.

Uitspanningen (Letterkundige) van het Genootschap: *de Surinaamsche lettervrinden*, enz. Paramaribo, 1785—87. 4 dln. 8°.
Hierin gedichten van J. Voegen van Engelen, P. F. Roos, H. Schouten, N. C. Lemmers, H. Zwartenhoff en P. Malmberg.

Mengelingen (Poetische) van het Genootsch.: *Oefening kweekt kunst.* Amst. 1790. 8°.

Dichtvruchten van den vriendenkring: *Kunst door vrindschap volmaakter.* Amst. 1803—9. 8 dln. 8°.

Dichtproeven van het kunstbevorderend Genootschap *V. W.* opgerigt in den jare 1806. Gedr. alleen voor de Leden. Z. p. e. j. (Amst. 1820—25). 2 Bundels. 8°.

Jaarboekje der Maatsch. *V. W.* = Zie de Afd. *Jaarboekjes en Almanakken.*

Vriendenzangen tot gezellige vreugd, [d. J. van Walré, A. Loosjes e. a. Uitgeg. door het Gezelschap *Democriet* te Haarlem]. 2e dr. Met muziek. Haarl. 1826. 8°. obl.

Dicht- en Proza-stukken uitgeg. door het Tael- en letterlievend Genootschap der Kathol. Hoogeschool te Leuven, onder de zinspreuk: *Met tyd en vlyt.* Leuv. 1839. 8°.

Lettervruchten van het Leuvensch Genootsch. *Tyd en Vlyt.* Antw. 1845—47. 2 dln. 8°.

Lettervruchten van het Tael- en letterl. Studenten-Genootschap... onder de zinspreuk *Met Tyd en Vlyt.* Leuv. 1863—74. 3 dln. 8°.

Werken (Poëtische en prozaïsche) van de Societeit *Momus.* 1le editie. Maastr. 1842. 1e dl. 8°.
Bevat gedichten in het Nederlandsch, Fransch en in den tongval van Maastricht.

Lettervruchten der *Vlamingen van Vrankrijk*, uitgeg. met inleiding en aanteekeningen, enz. Duynk. 1855. Dl. I. 1e afl. 8°.

BLOEMLEZINGEN.

Hemichilias of halfduizend vaarsen, uit verscheide latynsche en nederduytsche digters versamelt door S. S. [Sylvius]. 's Graavenh. 1725. 8°.

Rymen (Christelyke en stigtelyke), uyt verscheydene autheuren by een verzaamelt, d. C. Kuyper. Amst. A. Meyer. Z. j. (1750?). 8°.

Zanggodinnen (De vrolyke), of mengelwerk van vernuft. Amst. 1781. 2 dln. 8°.

Geest (De) der Nederlandsche dichters [door M. Nieuwenhuizen]. Amst. 1788. 8°.

Anthologie (Epigrammatische), of keur van puntdichten uit de voornaamste en beste Nederl. dichters, verzam. en uitgeg. d. P. G. Witsen Geysbeek. Amst. 1821. 8°.

Proeven van Nederlandsche dichtkunde, uit zeven eeuwen, door J. M. Schrant. Gend, 1827. 8°.

Keur van Nederlandsche letteren. [Bloemlezing uit de werken van de beste Nederlandsche dichters]. Amst. M. Westerman. Z. j. 52 stn. 18 dln. 12°.

—— van Nederlandsche dichtstukken door N. Anslyn Nz. Leyd. 1829. 8°.

Schoonheden uit de Nederlandsche dichters der XVII, XVIII en XIXe eeuw. Voor mijne jeugdige landgenooten [verzameld] door G. Engelberts Gerrits. 3e verm. druk. Amst. 1844. 2 dln. 8°.

Zangen (Vaderlandsche), verzameld d. G. Groen van Prinsterer. Leid. 1842. 8°.

Bloemlezing uit Nederlandsche dichtwerken d. J. R. Eilers Koch en J. R. Eilers. Leid. 1847. 8°.
Uitg. door de Maatsch. Tot Nut van 't Algemeen.

Harp (De Christelijke). Stichtelijke poezy, verzameld uit vaderlandsche dichters [door M. D. de Bruijn]. Utr. 1848. 8°.

Dichterhalle (Nederlandsche). Bloemlezing uit de Nederl. dichters van de vroegste tyden onzer letterkunde tot op onze dagen, volgends dichtvakken en ouderdom gerangschikt d. J. F. J. Heremans. Gent, 1858—64. 2 dln. 8°.
Uitg. van het Willems-fonds. N°. 32.

Bloemen. Keur van Nederlandsche poëzy, bijeenverzameld d. Joh. Hilman. Amst. en Leeuw. 1859—65. 2 dln. 8°.
Ie Dl. 3e druk. IIe Dl. 2e druk.

—— (Nieuwe). Keur van Nederlandsche poëzy, verzam. d. Joh. Hilman. Amst. 1857. 2 dln. 8°.

Bloemlezing uit Nederlandsche dichters, d. P. van Genabeth. Geheel omgewerkt en vermeerderd door J. W. A. Renssen. 4e druk. Gron. 1866. 8°.

Bloemlezing uit Nederlandsche dichters. Bijeengebracht door J. ten Brink. Amst. 1876—78. 4 stkjs. 8°.

Album (Godsdienstig). Bloemlezing van stichtelijke poëzij, verzameld door J. J. L. ten Kate. Dev. (1874). 8°.

Gedichten (Nederlandsche), ontleend aan de Noord- en Zuid-Nederlandsche literatuur, der 12e —(17e) eeuw, gerangschikt en toegelicht d. J. A. Alberdingk Thijm. Amst. 1850—52. 2 dln. 8°.

Leekedichtjens van ouden datum. — Verzen en rijmen van Nederlandsche dichters uit de XVI, XVII en XVIIIde eeuw, verzameld door A. A. Deenik M. Lz. Dock. (1864). 8°.

Dichters (Nederlands) tot op de helft der XVIIIe eeuw, in herinnering gebragt door D. Ouwersloot. Amst. 1856—57. 2 dln. 8°.

Proeven van Nederduitsche dichtkunde uit de 17e eeuw... Met eene voorrede uitgeg. d. M. Siegenbeek enz. Leyd. 1806. 8°.

—— Hetz. werk. 3e dr. Nieuwe uitg. Amst. H. J. van Kesteren. Z. j. (c. 1860). 8°.

Paarlen, byeenverzameld uit de poezy der gouden eeuw van Neêrlands letterkunde [door Heemskerk]. Utr. 1841. 8°.

Tijdperk (Het gouden) der Nederlandsche letteren. Bloemlezing uit de werken der voornaamste schrijvers uit het begin der 17e eeuw door L. Th. Zeegers Amst. 1866. 8°.

Bloemlezing uit de Nederlandsche dichters der 17e eeuw. Naar tijdsorde gerangschikt en biografisch toegelicht door J. van Vloten. Arnh. 1869. 8°.

Keur van dichterlijke zedelessen, voornamelijk uit J. Cats [door M. Siegenbeek]. Amst. 1810. 8°.

Gedichten van C. van Baerle, J. van der Burgh, J. van Heemskerk, L. Reael, Anna en Maria Tesselschade Visscher en anderen. [Met aanteekk. door D. Groebe]. Amst. 1827. 2 dln. 8°.

Bloemlezing uit de werken van J. de Brune, J. H. Krul, J. de Decker, Cats, Feith,

Houbraken, Cl. Bruin, Poot, v. d. Veen, Huygens, J. de Regt, Vondel, Luiken, Smits en v. d. Goes, [door R. Bell]. Amst. 1853—61. 8°.
Verzameling van gedichten afgedrukt uit »de Vriend van armen en rijken."

Bloemlezing uit de gedichten van Elis. Hoofman, J. Antonides van der Goes, Jer. de Decker en Joach. Oudaan. Bijeenverzam. d. W. P. Wolters en H. C. Rogge. Amst. (1871). 8°.

Bloemen (Onverwelkte). Een krans der schoonste liederen uit vroeger tijd, verzameld door C. Honigh. Arnh. 1882. 8°.

Bloemlezing uit de Nederlandsche dichters d. 18e eeuw. Naar tijdsorde gerangschikt en biografisch toegelicht d. J. van Vloten. Arnh. 1871. 8°.

Verscheidenheden (Dichterlijke) voor jonge lieden enz. Bijeenverzameld [uit dichters van het einde der 18e en het begin der 19e eeuw] door J. de Breet. Amst. 1828. 8°.

Bloemlezing uit de werken van dichters der 19e eeuw. Schied. 1855. 4 dln. 12°.
Klassiek. letterk. Pantheon N°. 81, 52, 63, 82.

Ernst en luim. Bloemen gegaard uit den lusthof der Nederlandsche poezy, (verzam. d. T. van Westrheene Wzn.). Leyd. (1858). Met frontisp. 8°.

Keur van scherts en luim uit onderscheidene Nederlandsche dichters, verzameld door W. J. v. Zeggelen. 3de druk. Arnh. 1866. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie. Poëzie N°. 4 en 5.

—— uit onze Nederlandsche dichters verzameld door W. J. van Zeggelen, 4e verm. druk. Schied. (1879). 8°.

Keurgarve. Verzameling van gedichten, by-een gebracht door W. J. Hofdijk en L. F. J. Hassels. Ernst en luim. 3e druk. Amst. (1874). 8°.

Blaren van allerlei boomen. Verzen en versjes, enz. verzam. d. L. Leopold. 2e herz. druk. Gron. 1874. 8°.

Sleutel (Een). Rij van oorspronkelijke gedichten ter voorbereiding van de studie onzer letterkunde, verzameld door M. en L. Leopold. 2e druk. Gron. 1879. 8°.

Dichterschat (Neerlands), Keur van poezie uit onze dagen. Bijeenverzameld door F. H. van Leent. Arnh. (1877). 8°.

—— Hetz. werk. 2de druk. Arnh. (1879). 8°.

Poëzij (Vlaamsche). Bloemlezing uit de werken der Zuid-Nederlandsche dichters van onzen tijd, d. J. J. A. Goeverneur en W. Hecker. Gron. 1852. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Schied. 1857. 8°.
Klassiek, letterk. Pantheon N°. 54 en 55.

—— (Zuid-Nederlandsche), verzameld d. Joh. Hilman. Amst. 1858. 8°.

Zuid-Nederland (Uit). Vlaamsche verzen en versjes, samengelezen d. L. Leopold. Gron. 1868. 8°.

1830—1880. Onze dichters. Eene halve eeuw Vlaamsche Poezie. Naar tijdsorde gerangschikt, met biographische en bibliographische aanteekeningen, eene bloemlezing en eene inleiding door Th. Coopman en V. A. de la Montagne. 2e uitg. Roeselare, Arnh. 1881. gr. 8°.

Dichter (Die Römischen und Holländischen) in ihren Meisterstücken, Poëtische Nachahmungen, und andere Gedichte, von C. J. Albrecht. Amst. 1777—78. 2 st. 8°.
Van Nederlandsche dichters komen hierin gedichten voor, van: Vondel, Goddaeus en van Alphen.

Blumenlese (Deutsche) aus Niederländischen Dichtern, nebst einer Abhandlung über die Niederländische Poesie von P. F. L. von Eichstorff. Namur, 1826. 8°.

Auswahl Niederländischer Gedichte. Ins Deutsche übertragen und mit kurzen historischen und biographischen Erläuterungen begleitet von F. W. von Mauvillon. Essen, 1836—41. 3 dln. 8°.

Clavareau, Aug., Les Bataves à la Nouvelle-Zemble, poème en deux chants, Traduit de Tollens, suivi de poésies diverses de Tollens, de Bilderdijk et du traducteur. Brux. 1828. 8°.

Leçons de Littérature hollandaise, trad. en franç. par L. V. Raoul. Brux. 1828. 8°.

Imitations de quelques fleurs de poésie Hollandaise par L. F. A. de Jagher. Utr. 1846. 8°.

Études nationales. Traductions et imitations du Hollandais par F. L. A. de Jagher. La Haye, 1850. 8°.

Anthology (Batavian), or Specimens of the Dutch poets; with remarks on the poetical literature and language of the Netherlands, to the end of the 17th century. By J. Bowring and H. S. van Dyk. Gron. 1825. 8°.

Flowers of poetry and patriotism from the Dutch by S. Sanders. Rotterd. 1833. 8°.

VERZAMELINGEN EN DICHTBUNDELS DOOR MEERDERE PERSONEN VERVAARDIGD.

Helicon (Den Nederduytschen) eygentlijck wesende der Maet-dicht beminders lust-tooneel: daer vertoont worden, enz. veelderley versamelde, ende aen een geschakelde soetluydende leersame ghedichten, enz. Alckm., 1610. 8°.

Tesselschade Roemers en hare vrienden, in 1632—1649. [Onuitgegeven brieven en dichtjens van Tesselschade, Huygens, van Baerle e. a. Uitgeg. d. J. van Vloten]. Leid. 1852. Met portr. 8°.

Visscher, Anna en **Maria Tesselschade Visscher.** Gedichten [Uitg. door M. D. de Bruijn]. Utr. 1851. Met pl. 16°.

Gedichten (Verscheyde Nederduytsche) van Grotius, Hooft, Barlaeus, Huygens, Vondel en and. Versameld door J. V., J. S., T. V. D. B., G. P. en C. L. B. [dl. II d. J. v. M.] Amst. 1651. 2 dln. 8°.

Waarschijnlijk verzameld door Jan Vos, J. Six, T. v. Domselaer, G. Brandt de Jonge, G. Pzn. van Sijl.

—— Hetz. werk. Amst. 1659. 8°.

Klioos-Kraam, vol verscheiden gedichten. [Bijeenverzameld door den uitgever H. Rintjes]. Leeuw. 1656—57. 2 dln. 8°.

Apollo's harp, bestaande in Nederduytsche mengelrymen van byzondere stoffen, van C. Huygens, J. v. Vondel e. a. Byeenverzamelt d. N. H. A. I. M. t'Amst. 1658. 8°.

Bloemkrans van verscheiden Gedichten, door eenige liefhebbers der poëzij bijeenverzamelt. Amst. 1659. 8°.

Parnas (Hollantsche), of verscheide gedichten, gerijmt d. J. Westerbaen, J. van Vondel, J. Vos, G. Brant, R. Anslo, en andere voornaamste Dichters onzer eeuwe. Door T. van Domselaar verzameld. Amst. 1660. 8°.

Apollos Harp (Den herstelden), versien met verscheyde nieuwe snaren. Voor desen noyt soo gedruckt, enz. Z. pl. 1663. 8°.

Questiers, Cath. en **Corn. van der Veer,** Lauwer-stryt. Met eenige by-dichten aan, en van haar geschreeven. Amst. 1665. 12°.

Broekhuizen, J. van, en **J. Pluimer,** Gedichten. Amst. 1677. Met plaat. 8°.

Rabus, P., en **D. van Hoogstraten,** Rijmoeffeningen ... op allerhande gelegentheden en voorvallen. Amst. 1678. 8°.

Luiken, Jan en **Kasp.,** Spiegel van het menselyk bedryf, vertoonende honderd verscheiden Ambachten, konstig afgebeeld, en met godlyke spreuken en stichtelyke verzen verrykt. Amst. 1704. 8°.

—— Spiegel van het menselyk bedryf, enz. Tot Amsteldam. Gedaan door Ioh. en Casp. Luyken. Z. j. 8°.

In deze uitgave zijn de bladen aan beide zijden met platen bedrukt, waaronder zesregelige, gegraveerde onderschriften. De bijbelteksten die op de keerzijde der platen in de uitgave van 1718 zijn afgedrukt, komen dus hier niet voor.

Luiken, Jan en Kasp., enz. (als voorg.) Amst. 1718. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1749. 8°.

Beginselen (De) van Gods koninkrijk in den mensch. Uitgedr. in zinne-beelden, alsmede een alleenspraake met God, benevens eenige stigtelyke rymen [d. P. en J. Huygen]. 2e druk. Amst. 1690. 8°.

Met zinnebeeld. platen d. J. Luiken.

—— Hetz. werk. 2e druk. Haarl. 1690. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Hier zijn bijgevoegt de stichtelijke Rijmen van J. H[uygen]. Amst. 1700. 8°.

—— Hetz. werk. Der (*sic*) vierden druk. Hier zyn bygevoegt de Stichtelijke Rymen van J. H. t'Amst. 1724. 8°.

—— Hetz. werk. Met konst-plaaten d. J. Luyken. Amst. 1740. 8°.

Parnas-loof (Gemengelde), bestaande in verscheidene soort van gedichten, zoo ernstige als Spot-Dichten. Amst. 1693. 1e Dl. 8°.

De voorrede is onderteekend „*Non lux sine umbra*", de gedichten met verschillende initialen, pseudoniemen, zinspreuken, enz. — Met een kaart: Algemeene Afbeelding van het Groot Koningrijk Poëzy. Met alle deszelfs onder Horigheden.

Gedigten (De herstelde uitgelezene) bij een verzamelt door K. J. V. D. E. H. Schied. Joh. de Raat. Z. j. 8°.

Keurdigten (Nederduitsche) bij een verzamelt door K. J. V. D. E. H. Schied., 1707. 8°.

—— (Nederduitsche) verçiert met kopere platen. Rott. 1708. Met platen. 8°.

—— (Nederduitse en Latynsche) By een verzamelt door de liefhebberen der Oude Hollandsche vryheit. Op nieuws overzien en wel met een derde vermeerderd. De meeste noit voor dezen gedrukt. Rott. 1710. Met 10 Vervolgen 1717—34 (het 10e zonder jaar). Te zamen 4 dln. 8°.

Hierbij ook de „valsche" uitgave van het 8e Vervolg.

—— Hetz. werk. Andere druk van het 1e en 2e Vervolg. Rott. 1717—24. 2 stn. 8°.

Pleidooijen (Comische), gevoerd voor de respective regtbanken van Puiterveen, Cyprus en in de Regentenkamer van den Amsterd. Schouwb., met de noodige stukken en munimenten, mitsgad. de vonnissen, in dezen geslagen d. A. Alewijn, R. Hennebo, J. de Marre en J. J. Hartsinck. Alsmede Proces crimineel van A. van Overbeke tegen zijne holle kies. Amst. 1823. 8°.

Kermisparnas (De oud-hollandsche) of kermisdichttafereelen van L. Rotgans, J. Bartelink, F. Greenwood en J. van Hoven. Nieuwe druk. Amst. 1823. 8°.

Wellekens, J. B, en P. Vlaming, Dichtlievende uitspanningen, bestaande in Herders- Hoef- en Veldgezangen, Tafereelen, Brieven enz. Met figuuren. Amst. 1710. 8°.

—— Hetz. werk. Met 32 konst-plaaten, d. J. Goeree. 2e dr. Amst. 1735. 8°.

Tydkortingen (Dichtlievende) bestaande in gedichten van verscheide stoffe en rymtrant, door *** [P. de la Rue, J. Steengracht en P. Boddaert Czn], onder de zinspreuk: *Fugant carmina curas*. Leyd. 1717—18. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Twede dr. Leyd. 1728. 8°.

Gebedt onzes Heeren (Het), in dichtmaat gebragt door L. Sanderus, J. Boogaart, H. Dullaart, H. F. Waterloos, W. Schellinks, H. Sweerds, J. de Decker, T. Asselyn en J. V. Petersom; 2de dr. verm. met de vier laatste uitgebreide Lofredenen, door Cl. Bruin. Amst. 1721. 4°.

Rym-stukken (Oovergebleven) of vervolg der versen van en op Jan, Huyg, Willem en Pieter de Groot. Delft, 1722. 8°.

—— Hetz. werk. Dezelfde uitg. M. platen. 8°.

Brandt, K. en J., Poëzy. Amst. 1725. Met portr. en pl. 4°.

Verzameling (Nieuwe) van Nederduitsche mengeldichten, [uitgeg. onder de zinspr: *Inaffettato e modesto*]. Amst. 1727. 8°.

Hierin gedichten van: B. Abba, H. Angelkot, T. Arends, L. Bake, M. Bode, J. v. Broekhuizen, H. Dullaart, P. Francius, B. Huydecoper, K. Lescailje, P. Nuyts, F. Ryk, B. Vollenhove, W. Lomannus, J. Mattham e. a. Ex. op best papier.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op gewoon papier.

Rethaan, A., en A. M. Vincentius. Nagelatene gedichten. [Uitgeg. door P. Boddaert Czn. en P. de la Rue]. Middelb. 1733. 2 stn. 8°.

A. Rethaan was gehuwd met J. Radaeus, en A. M. Vincentius met J. Huijge.

Proeve van dichtoefening, bestaende in herderszangen, brieven, klink- en mengeldichten, door A. L. F. [T. van Snakenburg] en A. P. S. [J. Elias Mz.]. Met prentverbeeldingen. Leyd. 1731. 8°.

Willis, A., K. van Koeverden en anderen, Dichtlievende Ledigheit. Rotterd. 1731. 8°.

Kunstkabinet (Parnassus) of verzameling van weergadelooze dichtstoffen [verzam. d. A. W[outers]. Amst. 1735. 8°.

Stamboek (Het) op de papiere snykunst van... Joanna Koerten, huisvrouw van A. Blok. Bestaande in Latynsche en Nederd. gedichten d. voornaamste dichters. Amst. 1735. Met portret. 8°.

Gedichten op de... papiere snijkunst van.. Joanna Koerten... gedrukt na het origineel Stamboek. Beneveus een korte schets van haar leven. Amst. 1736. 4°.

Haren, W. en O. Z. van, Dichterlijke werken [uitgegeven d. Jer. de Vries]. Amst. 1824. 6 dln. Met portr. 12°.

—— Leven en werken van W. en O. Z. van Haren, Friesche edellui. Naar tijdsorde toegelicht door J. van Vloten. Devent. 1874. 4°.

Praal-tooneel (Dichtkundig) van Neerlands wonderen. Embd. [Amst.] Gedrukt voor de liefhebbers. 1748—54. 7 dln. 8°.

Ghyben, K. en J. Badon, Mengeldichten. Dordr. 1756. 4°.

Hoogstraten, J. [en J. P.] van, Dichtgewijde snipperuuren. Als HS. gedrukt. Z. pl. [1760—67]. 8°.

Afzonderlijk gedrukte kleinere dichtstukken, later onder een collectieven titel vereenigd.

Proeve van stigtelijke mengelpoezy [d. H. van Alphen en P. L. van de Kasteele]. 4e druk. Utr. 1778. 8°.

Bosch, M. en A. Deken, Stichtelijke gedichten. Amst. 1775. 4°.

Bekker, E., Wed. Wolff en A. Deken, Brieven (in dichtmaat). Hoorn, 1777. 8°.

—— Nederlands verpligting tot het handhaven der nuttige maatschappyen en genootschappen in ons vaderland, enz. Hoorn, 1779. 8°.

—— Fabelen. 's Gravenh. 1784. Met portr. en platen. 8°.

—— Wandelingen door Bourgogne. 's Gravenh. 1789. 8°.

Verveer, J., en J. van Wàning Jr., Tafereelen van het beste huwelijk. Rott. z. j. (c. 1780). 8°.

Lennep, C. en D. J. van, [Kleinere gedichten (Nederl. en Lat.) en andere stukken van, aan en over C. en D. J. van L. 1772—1836.] 32 st. 8°.

—— Gedichten. Uitgegeven m. aanteekeningen d. J. van Lennep. Amst. 1861. 8°.

Riemsnijder, H., en W. Bilderdijk. Galante dichtluimen. Nieuwe uitgave door A. van Brussel. Met eene inleiding van J. van Vloten. Amst. 1869. Met facs. 8°.

Kleyn, J. P. en A. Kleyn, geb. Ockerse. Oden en gedichten.... voor de zang en het clavier, of fluit, viool en bas, d. C. F. Ruppe. Leyd. 1788. Met muziek. 8°.

—— Gedichten. Utr. 1792. 8°.

Dichtproeven, onder de zinspreuk: *De vlijt geeft tijd*, [door J. P. van Hoogstraten, G. Beyer, J. van Hoogstraten en H. van der Burch]. Z. pl. en j. (c. 1784). 8°.

Spectator (De poëtische) uitgeg. door eenige vaderlandlievende vrienden, [J. Bellamy, S. F. J. Rau, J. Hinlopen e. a.]. Amst. 1784—86. 2 stn. 8°.

Handschriften (Kleine dichterlijke). Verzameld door P. J. Uylenbroek. Nieuwe beknopte uitgave. Amst. 1823—27. 6 dln. 8°.

— **Naamlijst** der Dichters en Dichteressen, welke tot de Kleine Dichterlijke Handschriften (uitgeg. te Amst. bij P. J. Uylenbroek) hebben bijgedragen, alsmede de opschriften der stukken. Z. pl. of j. 8°.

Moens, P. en **A. van Overstraten**, Esther, in 4 boeken. Haarl. 1786. 8°.

—— Ruth, in 4 boeken. 's Gravenh. 1790. 4°.

—— Dichterlijke mengelingen. Utr. 1791. 8°.

Dichtproeven (Gemengde) van eenige letterlievende vrienden [A. H. Hagedoorn, B. Fremery, J. P. van Heel en D. van Stolk]. Dordr. 1788. 8°.

Kikkert, P., Proeve van ets-kundige uitspanningen, of verzameling van plaatjens, door de ets-naald in 't koper gebracht, met bijgevoegde verhandelingen, de teken- en ets-kunde betreffende. Vermeerderd met gedichtjens op elk der plaatjens, door liefhebbers der Nederduitsche dichtkunde [C. v. d. Horst, P. v. Trotsenburg, P. Kikkert, D. Onderwater, D. Dorsman en A. Heyblom]. Z. p. e. j. [Amst. 1798]. 4°.

Gedachten-beelden (Dichterlijke). Amst. 1801. dl. I. 8°.
Hierin gedichten van J. Kinker, J. F. Helmers, A. J. Zubli, W. Bilderdijk, C. Loots, H. A. Meyer, A. R. Falck e. a.
Niet verder verschenen.

Proeven (Schamele) van edele pogingen. Leyd. 1804. 8°.
Verzameling van gedichten enz. door verschillende personen, o. a. B. F. Tydeman, D. Francois e. a.

Bloemlezing (Dichtlievende) [Uitg. d. R. H. Arntzenius]. Leid. 1815. 8°.

Bilderdijk, W. en **K. W.**, Wit en rood. Rott. 1818. 2 dln. 8°.

—— Nieuwe dichtschakeering. Rotterd. 1819. 2 dln. 8°.

Oudemans, C. A. en **A. C.**, Gedichten. Amst. 1827. 8°.

Mengelwerk (Dichterlijk), uitgeg. d. W. Hecker. Gron. 1836. 8°.
Hierin gedichten van W. Hecker, R. Bennink Janssonius, A. L. Lesturgeon e. a.

Hoëvell, E. A. R. L. van, en **H. J. W. Westenberg**, Zestal dichtstukjes, Breda, 1838. 8°.

Verhalen en Romancen in verzen, door Nederl. dichters. Zutph. 1838. 8°.

Braga. Dichterlijke mengelingen. Uitgegeven door een dichtlievend gezelschap onder de nooit gebruikte zinspreuk: »*Utile dulci*". Utr. 1843—44. 2 dln. fol.
De 1e jaarg. onder redactie van J. J. L. ten Kate en A. Winkler Prins, de 2e onder die van H. Kretzer.

—— Hetz. werk. 2e dr. Utr. 1853. fol.

Braga, enz. (als voorg.) Nieuwe uitgave met inleiding en toelichting van A. Winkler Prins. Devent. 1883. 8°.

Bragiana. Humor en satire. Utr. 1854. 8°.

Rooijen, A. J. Servaas van, Braga-studiën. Arnh. 1876. 8°.

Ithaka (De) van Jan Trochée wedergevonden door twee Aardenburgers [G. P. Roos en A. de Ligny]. Schoonh. 1843. 8°.

Tooneelen (Vrolijke) uit het leven van Heldewijs, in zijn tijd Pastoor ter Gemeente Lapscheure, Prov. West-Vlaanderen, meer algemeen bekend onder den naam van Paap Lapscheure, in losse verzen, door twee Aardenburgers [G. P. Roos en A. de Ligny]. Middelb. 1846. 8°.

Slengaarde van Overbroek, D. en Echtgenoote [A. L. S. van O. geb. van Dijk]. Nederige Dichtvruchten, in eenzaamheid gekweekt. Amst. 1844. 8°.

Vrouwen (Bijbelsche). Dichterlijk album [door N. Beets, I. da Costa, S. J. v. d. Bergh, R. Bennink Janssonius, H. Tollens Czn., A. P. v. Groningen, J. P. Hasebroek, B. ter Haar, J. v. Lennep, J. J. L. ten Kate]. Vrouwen des Ouden Verbonds. Haarl. (1847). M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Oude en Nieuwe Verbond. Amst. 1879. 8°.

Daphné. Nederlandsche Poëzy. Onder red. van J. J. L. ten Kate. Ie en IIe Bundel. M. pl. Utr. 1850—51. 2 dln. 8°.

—— Tweemaandelijksch tijdschrift voor Nederlandsche poëzie. Onder red. van A. van der Hoop Jrsz. III—Ve Bundel. Met pl. Utr. 1852—54. 3 dln. 8°.

Broederliefde. Gedichten d. J. J. Abbink, N. A. A. en S. M. Böeseken, W. v. C...., D. Dorbeck, Erica [C. Luiken], W. J. Hofdijk, H. H. Klijn, J. A. Molster, H. J. Schimmel, en P. H. Testas. Amst. 1852. 8°.

Guldens-Editie. Poëzie. Arnh. 1865—70. 6 dln. 8°.
De bundels in deze verzameling uitgegeven zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen catalogus opgenomen.

Apostelen en profeten. Gedichten van N. Beets, S. J. v. d. Bergh, A. J. de Bull, I. da Costa, B. ter Haar, J. P. Hasebroek, R. Bennink Janssonius, J. J. L. ten Kate, J. v. Lennep, C. W. v. d. Pot, en H. J. Schimmel. Arnh. z. j. 8°.
Guldens-Editie. Poëzie. N°. 3.

Gedichten van S. J. van den Bergh, J. Brester Az., P. A. de Génestet, J. van Leeuwen, H. J. Schimmel, C. P. Tiele e. a. enz. Amst. 1853. 8°.

Asters. Dichtbundeltje, bijeenverzameld door eenige H. H. Studenten te Leyden, Utrecht en Deventer [onder red. van J. E. Banck Jr.]. Leyd. 1854. 8°.

Silhouetten (Twaalf) door Nederlandsche dichters. S. J. v. d. Bergh, L. v. d. Broek, J. J. L. ten Kate, A. Clavareau, W. J. Hofdijk, A. v. d. Hoop Jrsz., E. Laurillard, J. v. Lennep, C. S. Adama van Scheltema, C. G. Withuys, W. J. v. Zeggelen. Breda, 1854. M. pl. 8°.

Dichtlooveren (Nieuwe) bijeenverzam. d. Fred. Wijsman. Amst. 1859. 8°.

Liedergave geofferd op het altaar der zending [Verzameld door H. J. en J. F. Rutgers]. Rotterd. 1869. 8°.

BERIJMDE PSALMEN, GEESTELIJKE LIEDEREN EN KERKELIJKE GEZANGEN.

a. INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Robbers, J, Verhandeling over het nationaal Nederlandsch gezang, (inzonderheid het kerkgezang), enz. Rott. 1820. 8°.

Janssonius, R. Bennink, Geschiedenis van het kerkgezang bij de Hervormden in Nederland. Arnh. 1860—61. 2 dln. 8°.

Oordt, A. M. van, Proeve eener geschiedenis van het protestantsch kerkgezang. Dev. 1863. 2 dln. 8°.

Schultz Jacobi, J. C., Geschiedenis van het godsdienstig gezang by de Lutherschen in de Nederlanden. Utr. 1843. 8°.
Bijdr. tot de geschied. d. Evang.-Luth. Kerk in de Nederl. IV.

Meppen, K. N., Beknopte geschiedenis van het christelijk Gezangboek bij de Evang.-Luth. gemeenten in Nederland in gebruik. 's Gravenh. 1865. 8°.

Handleiding voor den liturg, in de Nederl. Herv. kerk, tot het doen eener goede keuze van Psalmen en Evang. Gezangen op feestdagen enz. [d. R. Koopmans van Boekeren]. Gron. 1860. 8°.

b. SOUTERLIEDEKENS EN BERIJMDE PSALMEN.

Iperen, J. van, Kerkelijke historie van het Psalmgezang der Christenen van de dagen der Apostelen af, tot op onzen ... tijd toe; en inzonderheid van onze verbeterde Nederd. Psalmberijming ... Met kunstplaten [en portretten]. Amst. 1777. 2 dln. 8°.

Schotel, G. D. J., De Psalmen. Harderw. 1870. 8°.
Voor drie-honderd jaren. Volksbladen enz. N°. 7.

Elten, A. ab, Davids Harpe, d. i.: Ondersoeck van het gebruyck der Psalmen en Lof-zangen, enz. by den Christenen, enz. Met wederlegginge van eenige dwalinge der Papisten, Mennisten, Brounisten en Independenten, enz. Achter is noch bygevoeght een t'samen-spraeck over de geestelicke en wereltlicke droefheyt en blyschap. Gor. 1659. 12°.

Andriessen, A., Aanmerkingen op de psalmberymingen van Petrus Dathenus; in welke uit het algemeen gebrek van taal- en dightkunde, onheblyke wantaal van psalm tot psalm voorkomende, en ongelykvormigheidt aan den text, derzelver onbestaanbaar gebruik, en noodtzaaklykheidt der veranderinge vertoont en aangedrongen wordt. Middelb. 1756. 4°.
Hierachter een overzicht der overige bestaande nederlandsche psalmberijmingen. Met eigenhandige opdracht van den schrijver aan J. Bricheau, waalsch predikant te Vere.

— **Datheeniana**, of ophelderingen en aanmerkingen over de vermaarde Psalmberijmingen van Petrus Dathenus, uit oude gedenkstukken, handschriften enz. verzaamelt. Met de nodige bijvoegzels, en een Lofzang, alles ter verdediging van dien uitmuntenden dichter, uitgeg. d. Juvenalis Glaucomastix [ps. van Jean Guepin]. Z. pl. 1758. 4°.
Met een caricatuurportret van P. Dathenus.

— **Andriessen, A.**, Bescheiden antwoord op het bescheiden naauwkeurig onderzoek zijner Aanmerkingen op de Psalmberymingen van Petrus Dathenus, te vinden in de Maandelyksche Bydragen des jaars 1759. Middelb. (1759). 8°.

— — Nader antwoord aan de Heren Schryveren der Maandelyksche Bydragen op hunne Bylagen der Bydragen ten antwoorde op zyn Bescheiden antwoord. Z. p. e. j. (1759). 8°.

— **Lof-zang** voor den uitmuntenden lier- en harpdichter Petrus Dathenus. — Dathenianasche bedenkingen over de Maandelijksche Bij-dragen, van lente- en grasmaand, 1759. Z. pl. 1759. 4°.

Vertoog (Beredeneert), over de noodzaaklijkheid en de beste wijze eener veranderinge of verbeteringe in de Psalmberijminge thans bij Nederlands Kerke in gebruik. Rott. 1762. 4°.

Vulder, A. de, Onzijdige en zeedige aanmerkingen, bewerende dat Datheens Psalmen noch te behouden noch te verbeteren, maar ene geheel nieuwe beryming, en byzonder die van Voet en zijne kunstgenooten in te voeren zij, enz. Rott. 1763. 4°.

Probus (ps.), Vertoog over het nuttig gebruik en ontstichtend misbruik van het Psalm-gezang, in den openbaaren godsdienst der Protestanten, met eene vergelijking van de oude en hedendaagsche berijmingen der Psalmen, enz. Amst. 1766. 4°.

Bedenkingen (Zeedige) over de beste keur van eene nieuwe psalmberijminge in de Nederl. gereformeerde, kristelijke kerken. Amst. z. j. 8°.

Vergaader-zaal op het huis van Prins Maurits in 's Haage, voor de Commissie ter verbetering der Rijm-Psalmen, 12 Jan.—19 Julij 1773. 's Gravenh, I. du Mee. Z. j. (1773?). Een blad plano.
Bovenaan eene afbeelding der Vergaderzaal. Nieuwenhuysen fec.

Historie (Beknopte) der nieuwe Psalmberijming, welke eerlang, in plaats van die van Petrus Dathenus in Neêrlands kerk verwagt wordt. Amst. 1773. 8°.

Brouwer Bz., B., Aanprijzing van heilig zingen enz.... Leer. over Kol. III: 16*b*... geh. te Dordrecht enz. Dordr. 1773. 8°.

Brief aan de leeraaren der Hervormde gemeinten in Nederland. By gelegenheid dat... een nieuwe psalmberyming zal worden in gebruik gebragt [door Chr. Stichtenius?]. Amsteld. 1774. 8°.

Gebreken (De) en noodige verbeteringen inzonderheid van het openbaar gezang onzer Nederlandsche Kerken, tot bevordering van wel en Godebehaagelyk zingen, in eenige aanmerkingen voorgesteld. Amst. en Utr. 1774. 8°.

Aanspraak aan de Hervormde Kerk in Nederland, bij gelegenheid der invoeringe van de nieuwe Psalm-berijminge enz. [door J. W. te Water]. Amst. en eld. (1774). 8°.
Zie: Levensbeschr. van J. W. te Water... blz. 385.

—— Hetz. werk, dez. uitg. 8°.
Met eene eigenhandige aanteekening van den Schrijver.

Berg, A. van den, Leerrede over Ps. 92: 2, uitgespr. te Barnevelt. Dordr. 1774. 8°.
Zie van Iperen, Psalmgezang, dl. II. blz. 435.

Bedenkingen (Eenige noodige en kortelijk beredeneerde) betreff. de Rijmpsalmen, tot nu toe in de Herv. Kerk van Nederland in gebruik geweest, en hetgeen omtrent dezelve nu en dan voorgevallen is, bij geleegenheid eener nieuwe berijminge, enz. Rotterd. 1774. 8°.

Morgen (De ongelukkige), Datheniana. [d. E. Wolff, geb. Bekker]. Hoorn, 1774. 8°.

Avond-stond (De ongelukkige), Datheniana. [door N. N.]. Utr. 1774. 8°.

Eerzuil (Datheensche), opgericht d. Dathenarius [ps. van B. Bosch?]. Hoorn, 1775. 8°.

Avinck Thz., Th., Het geestelijk en verstandig Psalm-zingen voorgesteld in eene verhandeling over 1 Kor. XIV: 15*b*. Utr. 1774. 8°.
Zie v. Iperen, t. a. p. II. 430.

Koning, W. de, de Gemeinte des Heeren opgewekt, om Gode betamelyk Psalmtezingen; of Leerrede over Ps. 47: 7, 8. 's Gravenh. 1774. 8°.
Zie v. Iperen, t. a. p. II, 433.

Spaan, J. van, Kerkrede ter inwijding der nieuwe Psalmberijming in... 's Gravenhage. 's Gravenh. 1774. 8°.
Zie v. Iperen, t. a. p. II. 433.

Vitringa, M., Leerrede over Ps. 149: 1 en Redenvoering over den oorsprong en voortgang van het heilig zingen, enz.... Bij gelegentheid der inwijdinge van de nieuwe Psalmberyminge... te Arnhem uitgesproken enz. Arnh. 1775. 8°.
Zie v. Iperen, t. a. p. II. 434.

Hofstede, P., Brief aan... J. J. le Sage ten Broek... behelzende een berigt van de middelen door welke men in de Herv. Gem. te Rotterdam, met de nieuwe Psalmberijming... eene nieuwe manier van zingen heeft ingevoerd. Rotterd. 1775. 8°.
Zie v. Iperen, t. a. p. II. 458.

Bericht aan de Nederd. Herv. Gem. te Middelburg, nopens de verbeteringe van het openbare Psalmgezang,... uitgegeven door gecommitteerden des Kerkenraads aldaar. Middelb. 1776. 8°.
Zie v. Iperen, t. a. p. II. 460.

Putman, H., Londens tweemalige Nederduitsche Psalm-verwisseling beschouwd en beredeneerd in eene leer-reden enz. Leyd. 1784. 8°.

———

Souter Liedekēs | Ghemaect ter eeren Gods, op alle die | Psalmen vā Dauid: tot stichtinghe, eñ een gheestelike ver | makinghe van allen | christē menschē | [door W. van Zuylen van Nyevelt]... Gheprent Thantwerpē, op die Lombaerdē veste, teghen | die Gulden hant ouer. By mi Symon Cock. Anno | . MCCCCC.. ende XI. den Xij in Junio. Cum Gratia et Priuilegio. (Sign. A—Z. 8). Met muziek. 8°.
De muziekbalken in rood gedrukt. Tweede uitg. De eerste verscheen in 1539 bij denzelfden uitgever. — Zie Nederl. Spect. 1867. blz. 157. — De bovenstaande uitgave is gefolieerd, en hierin komt de 15e Psalm (fol. 14) zonder muziek voor.

Souter Liedekens | Ghemaect ter eeren Gods, op alle dye | Psalmen van Dauid: tot Stichtin- | ghe, eñ een gheestelijcke ver-makinghe van allen | Christen menschē. | [Door denz.] Gheprent Thantwerpen, op dye Lombaerde veste, tegen | die gulden hant ouer. By my Symon Cock. Anno M.CCCCC ende XI. den Xij. in Junio. Cum Gratia et Priuilegio (Sign. A—Z. 8). Met muziek. 8°.
Andere uitgave niet gefolieerd, van hetzelfde jaar als de vorige. Ook in deze uitgave zijn de muziekbalken in rood gedrukt, doch hier komt de 15e Psalm met muziek voor.

Souter Liedekens ghemaeckt ter eeren Gods, enz. [door denz.]... Thantwerpen... Claes vanden Wouwere... 1564. Cum gratia et Priuilegio. Met muziek. 8°.

—— gemaeckt ter eeren Gods enz. [Door denz.]. Nae de Copye,... t'Hantwerpen, by Hans de Laet. 1584. Met muziek. 8°.

Deze uitgave werd nog uitgegeven „Met gratie ende Privilegie", althans volgens den titel, waarop die woorden voorkomen, hoewel de tekst van het Privilegie niet meer in deze uitgave is afgedrukt.

—— gemaeckt ter eeren Gods, enz. [Door denz.] Eerst te Hantwerpen... Ende nu wederom herdruct t'Vtrecht, by Herman van Borculo.... 1613. Met muziek. 8°.

—— I[—IV]. Het vierde [— seuenste] musyck boexken mit dry parthien, vvaer inne begrepen syn die Ierste xli, [44, 40 en 29] psalmen van Dauid, gecomponeert by Iacobus Clement non papa, den tenor altyt houdende die voise van gemeyne bekende liedekens. Seer lustich om singen ter eeren Gods. Gedruckt Tantwerpen by Tielman Susato wonende voer die Nyeuwe waghe inden Cromhorn (*Bassus*). Cum gratia enz. 1556—57. Met muziek. 4°. obl.

Op den titel van het 4e deel staat nog: „met meer ander geestelycke lofsangen wt der heiligher schrift". Dezelfde tekst als in de voorgaande uitgaven.

Psalmen (De) Davids, wt den Fransoyschen dichte in Nederlantschen ouergheset, door Petrum Dathenum... Van nieus overghesien ende gecorrigeert... tot Rowaen, by Abel Clemence. 1557 [1567.] Met muziek. 12°.

De 1e uitgave dezer Psalmberijming verscheen in 1566. Deze uitgave kwam in het licht op kosten van J. Pietersz. Reael te Amsterdam. Zie van Iperen, t. a. p. blz. 130, 131.

—— (De CL) des Propheten Davids, met eenige andere Lof-Sanghen: uyt den Françoyschen Dichte in Nederlandtschen overgheset door Petrum Dathenum. Mitsg. de Christelicke Catechismus enz. Leyd. P. A. v. Ravesteyn. 1639. 4°.

—— (De CL) enz. door P. Dathenum. En tot gemack des sangers de musijck-noten op eenen sleutel gestelt, en gecorrigeert na de correctste copije van C. de Leeuw. Mitsgaders de Christelijke Catechismus, Belijdenisse des gheloofs, Formulieren en Gebeden enz. Amst. Erfg. v. P. van Ravesteyn. 1670. Met muziek. 8°.

—— (De CL) enz. door P. Dathenum. En tot gemack des Sangers op eenen Sleutel gestelt door Corn. de Leeuw. Mitsg. de Christelicke Catechismus enz. Dordr. 1738. 4°.

—— enz. door P. Dathenum enz. Dordr. J. en H. Keur. 1743. Met muziek. 12°.

—— Hetz. werk. Amst. H. Burgen e.a. 1749. Met muziek. 12°.

Met gegrav. titel waarop het jaartal 1713.

Psalmen (de CL) enz. Met eenige Lofzangen enz. door P. Dathenum... enz. Dordr. H. en J. Keur, voor J. J. Schipper, te Amsterdam. Z. j. 12°.

—— (De CL) Davids enz. [door P. Dathenus]... op twee stemmen gestelt, met bas en bovenzangh, door J. J. Bakker. Amst. Erfg. P. Matthijsz. 1720 2 dln. Met muziek. 12°.

—— (De) Dauidis, in Nederlandischer sangs-ryme, door Jan Vvtenhoue van Ghentt. Wartoe toegedaen syn de gesangen Marie, Zacharie, Simeonis, mit t'samen den tien geboden ende gebede des Heeren, mit noch anderen. Item is hier noch voor ieghelikken Psalme gesett syn inholdt; ende aent einde een voeghlick ghebedt daroppe... Ghedruckt to Londen by Jan Daye, den 12 Sept. 1566. — De kleyne Catechismus, kinder of berichtleere der Duytscher ghemeynte to London. Ghemaect door M. Micron. Londen, Jan Daye. 1566. Met muziek. 12°.

Eerste volledige uitgave der berijming van Utenhove, na diens dood bezorgd door G. Wingius, ten gebruike der Nederlandsche gemeente te Londen. Zie F. Pijper, Jan Utenhove, Leid. 1883, blz. 226—235. Vroeger verschenen kleinere verzamelingen dezer berijming, te Embden bij G. Ctematius [G. van der Erven], waarover men raadplegen kan: I. le Long, Oorsprong der Nederl. geref. kerke, blz. 70—75, en diens Catalogus, (II. in 8°. blz. 98 Nos. 1189—92).

—— (De CL) Davids in Nederduytschen dichte gestelt door W. van Haeght, Mitsgaders de Lof-sangen, Hymnen ende geestelijcke Liederen. Soo de Christelijcke Gemeynten (de Confessie van Augsborgh in de Nederlanden toegedaen) zijn gebruyckende. De allerlaeste editie... Oversien en verbet.... maer oock... vermeerd. Amst. F. J. Vos. 1662. Met muziek. 8°.

De 1e uitgave dezer berijming, die inzonderheid bij de Luthersche gemeenten tot 1688 in gebruik bleef, verscheen in 1579. (zie Catal. Le Long II. in 8°. blz. 105 N°. 1241), v. Iperen, Dl. I, blz. 145 vv. en Schultz Jacobi blz. 45.

—— — (Het boeck der), wt der Hebreïsscher sprake in nederduytschen dichte, op de ghewoonlicke oude wijsen van singen, ouergeset. Mitsgad. de heylige schriftuerlicke lofsangen... mit elck sijnen text van woirde te woirde daer tegen over, int duytsche gestelt. Doir Philips van Marnix, genaemt, van Sint Aldegonde. — Catechismus enz. Middelb. R. Schilders. 1591. Met muziek. 8°.

Tweede en verbeterde druk der berijming van Marnix. De eerste verscheen in 1580.

—— (De CL) Davids, ende de Heylige Schriftuerlicke lof-sangen. In Nederlantschen dichte na de Hebreische ende Grieckshe waerheydt trouwelick overgeset, door Philips van Marnix enz. Oock is hier by... den Christelicken Catechismus enz. Leyd. P. van Ravestein. 1646. Met muziek. 12°.

Sangboeck (Dat Woerdische). De CL Psalmen Davids, ende Geestelijcke Liedekens, wtgelesen, mitsgaeders eenige nieuwe Loff-sangen, die hier noch bygevoegt zijn. De laetste Editie. Utr. S. de Vries. 1647. Met muziek. 8°.

Volgens eene gelijktijdige schriftelijke aanteekening in dit exemplaar werd dit boek „te voren gedrukt tot Woerden 1589 in 8°".

Psalmen (De) des propheeten Davids, in 't Hebreeuz genaamd het Lof-bouk... Nu naar den oorspronkelicken text van woorde te woorde vertaald, ende in Nederduytzen rijme gesteld op de gewooneljjcke wijsen... door A. de Hubert. Hier sijn bij gevougd de gewoonelicke Lofsangen, mitsgad. noch de CLI Psalm enz. Leyd. P. Muller. 1624. 8°.

Zie: van Iperen, t. a. p. I. blzz. 162 en vv. en Andriessen, Aanm. blz. 180. Deze berijming is vooral voor de spelling merkwaardig. De Hubert was de eerste die de woorden, welke hij, om aan de eischen eener goede vertaling te kunnen voldoen, genoodzaakt was in den tekst bijtevoegen, tusschen haakjes plaatste.

Uitbreyding over de Psalmen.. Na de fransche dicht-mate van C. Marot en T. de Beze, door D. Camphuysen. Amst. M. Colijn. 1630. Met muziek. 8°.

Eerste druk. Zie: van Iperen, t. a. p. I. 167 en vv. en Andriessen. Aanm. 181.

—— over de Psalmen enz. (als voorg.), door D. Camphuysen. Nu eerst, op gelijck getal van sang-verssen als van P. Dathenus gebracht, om neffens die, in de publijcke vergaderingen te konnen gebruycken. Desen laetsten druck naer de eygen geschreven handt van den autheur oversien, en van voorgaende fauten gebetert. 's Gravenh. A. Jansz. van Tongerloo. 1650. Met muziek. 8°.

—— over de Psalmen... (als voorg.). Amst. J. van Deyster en J. Bloem. 1685. Met muziek. 12°.

—— over de Psalmen enz. (als voorg.), door D. Camphuysen. Hier zijn bijgevoeght de Loff-zangen gerijmt door C. L. Geheel op musijck-noten, en eenen sleutel gestelt door C. de Leeuw. 4e dr. Amst. Wed. Pieter Arentsz. 1697. Met muziek. 12°.

„In den 81 Psalm is merckelijcke veranderingh geschiedt" enz.... Noch... hier by gevoegt meest alle de lof-sangen, die een oud vriend... en mededichter... op rijm gestelt heeft". (Voorrede).

Psalmen (De CL) eerst in Nederlantschen dichte gebracht door P. Dathenum, ende nu in sin ende rijmen gebetert door J. Revium. Mitsgaders den christel. Catechismo enz. Dev. N. Cost. 1640. Met muziek. 12°.

Zie: Van Iperen: t. a. p. I. blzz. 169—172. Eerste proeve van verbetering der berijming van P. Dathenus.

—— (De) in rijm en dicht gestelt om gezongen te worden op veertich der gewoonlikke wyze, door H. Geldorpium. Amst. M. J. Brant. 1644. Met muziek. 12°.

Zie: Andriessen, Aanm. blz. 182 en van Iperen, t. a. p. I. 174, 175.

Psalmen (De CL), uyt de hebreeusche, in de Nederlantsche tale, van woord tot woord, over-geset, ende met de nieuwe oversettinge des Bybels over-een-komende. Door J. de Brune enz. Middelb. Z. en M. Roman. 1644. Met muziek. 8°.

In rijmelooze verzen, gevolgd naar de Staten-Vertaling. Zie: Andriessen t. a. p. blz. 182. 183 en van Iperen t. a. p. I. blz. 175, 176.

—— (De CL Davids) enz. (als voorg.). Door J. de Brune. Middelb. H. Smidt en P. van Goethem. 1662. Met muziek. 8°.

Woordelijke herdruk der uitgave van 1644, en zonder de veranderingen in den voorg. druk aangebracht.

—— (Davids), gedicht aen d'eene zijde door P. Dathenum, aen d'ander zijde door J. de Brune, enz. nu, met de tweede druck, van veers tot veers, geheel verbetert, en op een vloeyende mate, naer de oude wijsen, gestelt. [Met Catechismus]. Amst. T. Jacobsz. 1650. Met muziek. 12°.

Zie Andriessen, t. a. p. bl. 183 vv. en van Iperen, t. a. p. I blz. 176.

—— Davids, volgende de nieuwe Oversettinge des Bibels, op de selfde wijsen ende evengelijck getal van verssen, als de Françoische ende die van P. Dathenus... Gerijmt door C. Boey. Rotterd. M. Wagens. 1648. Met muziek. 8°.

Eerste druk, verschenen zonder de Lofzangen en Gebeden, die in den volg. druk worden gevonden. Zie Andriessen, t. a. p., blz. 184, v. Iperen t. a. p. I blz. 176—178.

—— (Het nieuwe werck der)... volgende de nieuwe oversettinge des H. Bibels, op de wijsen en getal der sangh-verssen van de Gereformeerde Kercken in Nederland. Met de Lofsangen en gebeden aldaer gebruyckt. Door C. Boey. Leyden, J. Elsevier. 1659. Met muziek. 12°.

2e uitgave, waarin lofdichten van Cats, Huygens e. a., die in de 1e uitgave niet voorkomen.

—— (De CL)... van P. Dathenus gedicht, en nu verbetert door Chr. van Hevle, mitsgad. de Christ. Catechismus enz. Leyd. J. Roels. 1649. Met muziek. 12°.

Tweede proeve van verbetering der berijming van P. Dathenus. Zie Andriessen, t. a. p. blz. 184 en van Iperen, t. a. p. I. blz. 178, 179.

—— (Davids), in Nederduytsche rijmen gestelt door J. Westerbaen... Op de selfde wijsen ende getal van zang-versen, als die in de Fransche ende Nederlantsche Gereformeerde kercken werden gesongen. Mitsgaeders eenige Lofsangen ende gebeden. 's Gravenh. A. ende J. Tongerloo, 1655. Met muziek. 8°,

Eerste druk. Zie over deze berijming: Andriessen, t. a. p. blz. 185, van Iperen, t. a. p. blz. 180.

—— (Davids) enz. (als voorg.) door J. Westerbaen... Ende geheel op sang-nooten ende op eene sleutel gebracht door C. de Leeuw. Mitsgaders alle de Lof-sangen, gebeden enz.

's Gravenh. A. en J. Tongerloo. 1656. Met muziek. 12°.
Uit de Voorrede dezer tweede uitgave blijkt, dat Andriessen dwaalt, wanneer deze (Aanmerkingen enz. bl. 185) zegt, dat de eerste uitgave dezer berijming reeds in 1653 zou zijn verschenen.

— **I. van Vondelen Voorlooper**, overwegende den sin ende inhout vande Voorreden gestelt voor de Psalmen Davids, gerijmt door J. Westerbaen [ondert. J. A. S.]. Amst. 1655. 4°.

— **Boden-brood** voor den man die sich noemt J. van Vondelen Voorlooper, overwegende den sin ende inhoud vande Voorreden gestelt voor de Psalmen Davids, gerijmt d. J. Westerbaen [d. J. Westerbaen]. 's Hage. 1655. 4°.

— **Drinck-gelt** voor den brenger van het bodenbroot, voor den Voorlooper van J. van Vondelen. Nu laest uytgegeven bij J. Westerbaen. Dordr. 1656. 4°.

— **Westerbaen, J.**, Valsche munt van het Drinckgeld des Voorloopers, den onpartydigen en bescheydenen Leser aengewesen ende vertoont. 's Gravenh. 1656. 4°.

Psalmen (Davids), na de nieuwe oversettinge, op even veel veersen, op de selfde wijsen, als van Dathenus, en geheel op noten, en op een sleutel gestelt, gerijmt d. H. Bruno. Amst. C. de Leeuw. 1656. Met muziek. 12°.
In de Approbatie van de Classis van Hoorn wordt gezegd „dat het te verwonderen is, dat in soo vloeyende rijm, en met soo weynig by-voegsel ende veranderinge van woorden, [de berijming] soo konstelic heeft konnen geschieden". Zie: van Iperen, t. a. p. I. blz. 181; Andriessen, t. a. p. I. blz. 185.

Harpzangen (Koning Davids) den Nederduitschen toegezongen door J. van Vondel. Amst. Wed. van A. de Wees. 1657. 12°.
Zie: Andriessen t. a. p. blz. 186 en van Iperen, t. a. p. I. 182. — Eerste druk. Deze berijming is bewerkt op de *Vulgata* en mist de afdeeling in verzen. In plaats van de zangwijzen bij de Hervormden in gebruik zijn hier de melodiën van R.-C. kerkgezangen aangegeven.

— — Hetz. werk. t'Amst. Wed. G. de Groot en A. van Dam. 1723. 4°.

Psalmen (Het boeck der) en eenige andere Lofsangen. Door Last van de... Staten-Gener.... vyt de oorspronkelijke tale, nevens den ganschen Bibel, in onze Nederlandsche getrouwelik overgeset; en nu op de gewone wijsen van het kerklik gezang gebracht, met even zoo veel verser, door A. Deutekom. Uytr. voor den autheur. 1657. Met muziek. 12°.
Deutekom „Musicien tot Uitrecht" bediende zich voor zijne uitgave der Psalmen, op het voetspoor van de Brune, van de woorden der Staten-Vertaling, welke woorden hij, door het aanbrengen van herhalingen, geschikt maakte om op de gewone zangwijzen te worden gezongen. De ingevoegde herhalingen zijn met cursieffetters gedrukt. Zie: Andriessen, t. a. p. blz. 186, en van Iperen, t. a. p. I. blz. 182.

Psalmen (Het boeck der) enz. (als voorg.) door A. Deutekom. Amst. G. W. Doornick. 1662. Met muziek. 12°.
Dezelfde uitgave als de vorige, doch met eene nieuwe titelplaat en met herdrukt voorwerk.

Sonnema, T., Basuin-klank enz. = Zie de Afd. *Geestelijke liederen.*

Psalmen (De) Davids in Nederduytsche rijmen gestelt, door A. van Overbeke. Op de selve wijsen, en getal van Sangversen, als die in de gemeenten in Nederlandt, de onveranderde Confessie van Augsburg toegedaan, werden gesongen. De sang-nooten op ontelbare plaetsen verbetert, en alle op een sleutel gebracht. Als oock alle de Lofsangen... en met eenige nieuwe liederen vermeerdert. Amst. B. Jansz. Smit. 1663. Met muziek. 12°.
De dichter stelde zich voor dat deze, eenigermate verbeterde uitgave der Luthersche berijming door W. van Haeght van 1579, de oude zou vervangen. Deze verwachting werd nochtans niet verwezenlijkt, want de oude berijming bleef in gebruik, en eerst in 1688 door eene andere, verbeterde uitgave der berijming van W. van Haeght door J. van Duisberg vervangen. Zie: Schultz Jacobi, Oud en Nieuw II. blz. 139.

— — Hetz. werk. dez. uitgave. 12°.
Dezelfde uitgave als de voorgaande, doch hier de, op de 13e blz. voorkomende 4 regels druks en de handteekening van den dichter, tot verklaring der echtheid van den druk, weggelaten.

— — (De) Davids, mitsgaders de andere gewoonelicke Gesangen, op de selfde wijsen, en af-deelingen van versen, als die in de Nederduytsche Gereformeerde kercken gebruyckt worden. Op rijm gestelt door J. Clercqius... Geheel op sang-nooten en op een sleutel gestelt, door C. de Leeuw. Amst. C. Commelijn. 1664. 12°.
Zie: Andriessen t. a. p. blz. 188 en van Iperen, t. a. p. I. blz. 183. Deze berijming wordt door Andriessen geroemd.

— — (De CL) Davids, in musijk gebracht op vier en vijf stemmen, door C. Le Jeune. Nu eerst met den hollandsen text, nevens alle de Lofsangen uytgegeven [d. P. Angillius] *Quintus*. Schied. L. van der Wiel. 1664. Met muziek. 16°.
Bevat slechts muziek voor de Psalmen: 67, 69, 70, 72, 82, 86, 90, 95, 111, 118, 119 en 142, voorafgegaan door een Canon voor 5 stemmen.

— — (De CL) Davids, mitsgaders de andere gewoonlijcke gesangen, op de selfde wijsen, en afdeelingen van versen als die in de Nederlandsche Gereformeerde Kercken gebruyckt worden enz. door H. Celosse. Dordr. N. de Vries. 1665. Met muziek. 8°.

Text-Psalmen (De CL).... Met eenige andere lofsangen, na de nieuwe oversettinghe des Bybels sanghs-wijse gheстelt, even langh als die van Dathenus, en datmen den text achter malkanderen lesen kan, door D. A. v. D. B. [Dirk Adriaanse van Disselburg]. Geheelyck

op noten, op eene sleutel, na de Copye van de Leeuw. Noyt voor desen soo gestelt geweest. Delf, A. van Heusden, 1666. Met muziek. 12°.

Zie Andriessen, t. a. p. blz. 185; van Iperen, t. a. p. I. 185, 186. Derde proeve van prozazang, op de wijze van de Brune en Deutekom, die echter door van Disselburg hier en daar met rijmen is vermengd.

Psalmen (Davids), op de gewoonelikke wysen, gerymt door J. Six van Chandelier. [Met Catechismus enz.] Amst. J. Lescalje. 1674. Met muziek. 12°.

Eerste druk. Zie: Andriessen, t. a. p., blz. 189; van Iperen, t. a. p, I. blz. 189, die beiden evenwel den dichter J. Six van Chandelier, drogist te Amsterdam verwarren met den burgemeester J. Six. — Deze heeft de Psalmen gedicht op de zangwijzen en verzen van Dathenus, naar de Staten-vertaling van den Bijbel, doch met enkele afwijkingen.

—— (Davids), na de oorspronkelikke taale, midsgaaders Heilige Gesangen, geheel op nooten, door J. Six van Chandelier gerymt. De 2e druk, seer grooteliks verbeetert. t'Amst. A. Wolfgang. 1690. 12°.

Konings-harp (De versnaarde), of de CL Psalmen Davids, na den text of naasten zin der zelver verkort, en op de gewoone zangwijzen gerijmd, door C. Pierson. Ter Goude, K. Dyvoort, Z. j. (1679). Met muziek. 12°.

Zie: Andriessen t. a. p. blz. 190; van Iperen t. a. p. I. blz. 189, 190. Vele Psalmen zijn in deze berijming een vers korter dan de vroegere berijmingen, waarin nog steeds de verdeeling van P. Dathenus gevolgd was.

Psalmen (LXXXV nieu gerijmde)... alle welcke Psalmen, in haere oude rijmen, in de meeste Nederlantsche kercken van d'Augsburgsche belijdenis, om d'onkunde der sang-wijsen, niet gewoonelijck werden gesongen; ende derhalven nu van nieus op bekende en gevoeghelijcke sang-wijsen gestelt en gerijmt zijn, door J. van Duisbergh. Amst. Wed. P. Boeteman, voor J. van Duisbergh. 1680. Met muziek. 8°.

Niet vermeld door van Iperen en Schultz Jacobi. — Cat. Le Long, ll. in-8°. blz. 108, N°. 1278. Wellicht een voorlooper van zijne in 1688 verschenen kompleete berijming, die door de Lutherschen werd in gebruik genomen.

Psalmen (De CL) Davids, in Nederduytse Sang-versen, Oude en Nieuwe Rymen: Begrypende d'Oude, Alle de van ouds in gebruyk zynde Psalmen, eertyds gerymt door Willem van Haagt: En de Nieuwe, Alle de buyten gebruyk geblevene Psalmen, namaals van hare onbekende, op bekende Kerk-zangwysen gestelt en gerymt, door J. van Duisberg. Aldus geheel op bekende Sang-wysen, Benevens Alle de gewone Geestelyke Liederen, Ten dienste van de Christelyke Gemeynten van d'Onveranderde Augsburgsche Geloofs-Belydenis, in 't ligt gegeven; en Met enige Nieuw-geapprobeerde Liederen vermeerdert. In desen druk de Sang-noten en enige oude Rymen &c. van vele fauten gesuyvert. t'Amst. J. v. Duisberg. 1701. 8°.

Zie over deze berijming Schultz Jacobi t. a. p. blz. 70 vv. Deze uitgave is echter noch bij hem noch bij v. Iperen vermeld.

Psalmen (De CL) Davids, in nederduytsche Zangverssen enz. (als voorg.). Amst. W. van Duisberg. 1712. Met muziek. 12°.

Uyt-breyding over het boek der Psalmen; in verscheyde dichtmaat door J. Ovdaan. Op musijk gebracht, met 1 en 2 stemmen, en 1 en 2 violen; benevens een bas continuo, in partituer... door R. Schrijver, Musicijn en Organist. Rott. P. Terwout. 1680—81. 2 dln. Het 1e deel met muziek. 8°.

Zie: van Iperen, t. a. p. I blz. 190—192; Andriessen, t. a. p. blz. 190. Een verschil tusschen den toonzetter en den uitgever was oorzaak dat het 2e deel zonder muziek is verschenen. (Zie: de Voorr. van het 2e dl.).

Psalmen (Davids) of Harpzangen: meest met de eige woorden van de niewe Overzettinge, en op de wijze in de Gereformeerde kerk gebruikelijk gerijmt door S. van Huls. Amst. J. Bouman. 1682. Met muziek. 12°.

Zie: Andriessen, t. a. p. blz. 190; van Iperen, t. a. p. dl. I. blz. 193. Aan het einde de Catechismus die, ofschoon met doorloopende signatuur gedrukt, later aan den psalmbundel schijnt te zijn toegevoegd geworden.

Harpzangen (Des konings en prophete Davids boek der) in Neêrduitsch uitgebreidt door J. Vlakveld. Van nieuws op musijk gebracht met 1 en 2 stemmen: Cantus of Tenor, en Bassus; nevens een Bassus Continuus: door S le Fevre. Haarl. voor den autheur, bij M. van Banken. 1683. Met muziek. 8°.

Zie Andriessen, t. a. p. blz. 191; van Iperen, t. a. p. I. blz. 194. Een zoogen. 2e druk dezer berijming, die in 1706 het licht zag, was slechts eene nieuwe uitgave van dezen zelfden druk, met veranderden titel en voorwerk.

Psalmen (Davids) nieuwlykx op rym-maat gestelt [benevens eenige liederen]... Amst. J. Rieuwertsz en P. Arentsz. 1684. Met muziek. 8°.

Zie Andriessen, t. a. p., blz. 191 en van Iperen, t. a. p., blz. 196—198. Deze psalmbundel bestaat uit eene keuze, gedaan uit meerdere vroegere berijmingen, als die van Camphuysen, Oudaan e. a. Hij werd uitgegeven door „Opsienders en dienaren, der Vereen. Doops-gesinde gemeente, binnen Amsterdam".

—— (Davids) enz. (als voorg.). 2e druk. Amst. J. Rieuwertsz. en P. Arentsz. 1685. Met muziek. 12°.

Blijkens de woorden: „2e dr." hier op den titel voorkomende, dwaalt van Iperen, wanneer hij zegt dat, tegelijk met de vorige uitgave (1684 in 8°), eene uitgave met hetzelfde jaartal in 12° formaat verscheen.

—— (Davids) enz. (als voorg.). 5e dr. Amst. K. van der Sijs. 1727, Met muziek. 12°.

—— (Davids) enz. (als voorg.). 6e druk. Amst. K. de Veer, 1765. Met muziek. 12°.

Psalmen (De CL) Davids, mitsgaders eenige andere gedichten ende Lof-sangen, die men ook gewoon is in de Gereformeerde kerken te singen. Uyt de oorspronkelijke text, volgens de N. Over-settinge des Bibels, gerijmt door J. Roldanus... Mitsg. den christel. Catechismo enz. Ench. H. van Straalen, 1685. Met muziek. 8°.
Zie Andriessen, t. a. p. blz. 191; van Iperen, t. a. p. I. blz. 195, 196.

Gargon, M., Nut tyd-verdryf... (Eenige Psalmen van David in rijm, benevens eenige gezangen en Proeven op de zinspreuken van Salomo). 2e druk. Amst. Erfg. van P. Matthysz. 1696. Met muziek. 8°.
Andriessen, t. a. p., blz. 197; van Iperen, t. a. p. I. blz. 217. Dit werk, waarvan reeds in 1686 de eerste druk verscheen, moet beschouwd worden als een voorlooper van 's dichters volledige berijming der Psalmen die in 1711 verscheen.

Hoonig-raat (Den) der Psalm-dichten, ofte Davids Psalmen, met d'andere lof-sangen, op sangmaate gestelt door verscheide autheuren. Zynde een versaameling uit de seeventien (vroegere) berijmde Psalm-boeken, van Dathenus, Marnix, de Hubert, Camphuisen, Geldorpius, Revius, Boey, van Heule, Westerbaan, Bruno, Clercquius, Celosse, van Disselburg, Six, van Huls, Oudaan en Roldanus, door H. Ghysen. Geheel op nooten, en op een sleutel gestelt, naukeurig gecorrigeert, en van fouten gesuivert. [Met Catechismus]. Amst. G. Borstius. 1686. 8°.
Zie Andriessen, t. a. p. blz. 192; van Iperen, t. a. p., I. 198—200. Eerste druk van dezen psalmbundel, samengesteld uit regels, getrokken uit de 17 bovengenoemde berijmingen, welke uitgave vooral merkwaardig is omdat hier bij iederen versregel den naam des dichters is aangegeven; in de latere uitgaven komt dit niet meer voor. Deze arbeid diende later, met de berijmingen van Voet en van *Laus Deo* tot grondslag aan de in 1773 ingevoerde nieuwe berijming.

—— Hetz. werk (als voorg.). Amst. G. Borstius, 1686. Met muziek. 12°.
Deze uitgave, in hetzelfde jaar verschenen als de voorgaande, heeft niet zooals daar de namen der dichters naast de versregels.

Verbetering (Sachte) der Psalm-rymen Datheni, dat is, de CL Psalmen... wel-eer door P. Dathenus op Nederlantsche rijmen gestelt... op de sachtste wijse... soodanich verbetert, dat een menichte van stop-woorden is wechgenomen, de voet-mate... geholpen enz. door A. Trommius... Geheel met noten gedruckt, ende op een sleutel gestelt... [met] den text op de kant... de Catechismus enz. Amst. G. Borstius, 1695. Met muziek. 12°.
Zie: Andriessen t. a. p. blz. 193; van Iperen, t. a. p. I. blzz. 200—204.

Harpliederen (Koninklyke) op nieuws in rym, en op 150 van-malkander-verschillende wyzen uitgebreid, d. C. van Eeke. Amst. 1698. 8°.
Met frontisp. van J. Luiken.

Harp-gezangen (De koninglyke), of... [de] 150 Psalmen, en de andere Lof-zangen. Uyt alle voorgaande Psalm-gedichten uytgekeurt, en, met behulp van nieuwe rym-vaarzen, opgemaakt,... op de eigen zangmaat enz. door K. van Vleuten. Amst. J. Smits en P. Dibbits. 1699. Met muziek. 12°.
Eene soortgelijke bewerking als in 1686 door H. Ghysen werd geleverd, doch minder goed. Zie Andriessen t. a. p. blz. 195 en van Iperen, t. a. p. I. blz. 220.

Harpzangen (Davids) of de CL Psalmen... nevens de gewoone Lofzangen in de kerken gebruikelyk. Op nieuw, naar de Nederd. overzettinge en kanttekeningen, op de gewoone zangwyzen, in dichtmaat gebragt, door F. Halma. [Met den Catechismus]. Amst. F. Halma. 1707. Met muziek. 12°.
Zie over deze zeer geprezen berijming: Andriessen t. a. p. blz. 196 en van Iperen, t. a. p. I. blz. 221—222.

Psalmen (Davids) en andere lofzangen, volgens de gebruikelijke zang-maten in rijm gestelt door D. Smout. Utr. J. v. Poolsum. 1710. Zonder muziek. 8°.
Zie: Andriessen, t. a. p. blz. 198. Van Iperen, t. a. p. I. 222 en 223.

—— (Davids), in 't Nederduits berijmd. Haarl. I. v. d. Vinne. 1713. Met muziek. 8°.
Eerste druk der Psalmen berijmd voor de Doopsgezinde gemeente te Haarlem. Ofschoon de Gezangen, aan het einde van dezen bundel, dezelfde zijn als die welke voorkomen in den Amsterdamschen bundel van 1684, doch hier met eenige andere vermeerderd, is de berijming der Psalmen geheel verschillend. Zie: Andriessen, t. a. p. blz. 198 en vv., van Iperen, t. a. p. I. 196—198.

—— (Davids) in Nederd. berymd. 2e druk. Ten dienste van de Waterlandsche Doopsgezinde gemeente te Haarlem, naauwkeurig nagezien. Haarl. I. en J. Enschedé. 1734. Met muziek. 12°.

—— (Uitbreiding der)... door P. de Groot, uitgegeven d. K. van Arkel. Rott. J. D. Beman. 1724. 4°.
Deze berijming, in het licht gekomen na den dood des dichters, kon niet voor kerkelijk gebruik in aanmerking komen, aangezien de dichtmaat van Dathenus hier verlaten is, en bij de berijming geene zangwijzen in acht genomen zijn. Zie: Andriessen, t. a. p. blz. 200; van Iperen, t. a. p. dl. I. blz. 228.

—— (Davids) volg. d. HM. HH. Staaten Bybeltekst, op nieuws in volle vaerzen, en korter dan ooit berymd, verders op de gewoone zangwyzen... op den G-sleutel daarby gesteld; beneevens alle de gebeden, lofzangen enz. d. J. van Belle. Haarl. A. v. Hulkenroy. 1733. Met muziek. 4°.

—— (De 150) Davids, met de gewoone lofzangen enz. enz. d. P. van Gunst. T'Utr. M. L. Charlois, t'Amst. G. de Broen. 1736. Met muziek. 8°.

Psalmen (De CL)... op nieuw in 't Nederduitsch berymt; benevens een getal van 190 Lofsangen en geestelyke liederen, door vermaarde godgeleerden, toegedaan de Onveranderde Augsb. geloofsbelydenisse, in het Hoogd. opgesteld, en daar na uit verscheide Hoogduitsche gezangboeken vertaald en berymt, door Chr. Beudeker. Amst. H. Strander. 1739. Met muziek. 8°.

Verbeterde Luthersche berijming, die, in sommige gemeenten, het in 1688 in gebruik genomen Psalm- en Liederenboek van J. van Duisberg verdrong. Zie: Andriessen, t. a. p. blz. 208; van Iperen, t. a. p. I. blz. 225.

—— (De)... gevolgt de Fransche dichtmaate van Cl. Marot en Th. Beza, den toon van P. Dathenus op den sleutel van C. de Leeuw. Thans in dichtmaat gebragt, na het richtig taalbestek der Nieuwe Overzettinge, van den Staten Bybel. Met de liederen, althans gezongen in de Gereformeerde kerke, door F. Duim. Amst. voor den autheur. 1747. Met muziek. 8°.

Zie: Andriessen, t. a. p. 208; van Iperen, t. a. p. I. blz. 245.

—— (Het boek der), nevens de Gezangen by de Hervormde kerk in gebruik, allen, volgens de gewoone zangwyzen op nieuw in dichtmaat gebragt, door *Laus Deo*, *salus populo*. Amst. P. Meyer, 1761. Met muziek. 4°.

2e uitgave; de 1e verscheen, zonder muziek, in het voorgaande jaar. Deze bundel diende met die van J. E. Voet en H. Ghysen ten grondslag aan de nieuwe berijming van 1773. Zie: van Iperen, t. a. p. 8e boek, passim.

—— (Het boek der) enz. (als voorg.). Amst. P. Meyer. 1761. Met muziek. 8°.

Deze uitgave is geheel gelijk aan de voorgaande, in hetzelfde jaar, doch in 4°. formaat verschenen.

Psalmberyming (De) van Petrus Dathenus verbeterd. I Boek, d. *Gloria Deo*. Leyd. H. Mostert. 1761. 8°.

Proeve eener nieuwe beryming van het Boek der Psalmen, ontworpen door J. E. Voet, beschaafd, en dus ver voltooid door een Genootschap van Godgeleerden, taal- en dichtminnaars enz. 's Gravenh. Wed. O. van Thol en Zn. 1763. (1762—63). 8°.

Eerste druk, zonder de zangwijzen. De tekst der Statenvertaling aan den kant. Zie: van Iperen, t. a. p. dl. I. 8e boek, passim.

— **Toll, A. A. van,** Aanmerkingen op de nieuwe psalmberyming van... J. E. Voet. Utr. 1764. 8°.

— **Laïcus Agathophilus**, Beredeneerde brief aan A. A. van Toll enz. over [zijne] Aanmerkingen op de Nieuwe psalm-berijming van J. E. Voet. Rott. 1764. 8°.

— **Bedenkingen** (Tydige en gegronde) ontrent de aanmerkingen op de nieuwe psalmberyminge van... J. E. Voet, door A. A. van Toll... door een lid van het Genootschap... *Mavult prodesse*, *quam conspici*. 's Gravenh. 1764. 8°.

Psalmen (Het Boek der), nevens de Gezangen bij de Hervormde kerk in gebruik op de gewoone zangwijzen, op nieuw in dichtmaat gebragt, door: *Kunst wordt door arbeid verkreegen*. Leyd. 1772—74. 5 stn. 8°.

Deze 5 stkn bevatten de berijming van Psalm 1—104; het 5e of laatste stuk verscheen in 1774, waarna de uitgave werd gestaakt, waarschijnlijk door de verschijning van de van regeeringswege ingevoerde nieuwe berijming.

Psalmen Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.

Ex. op best papier.
Aan het einde van het Voorbericht een bericht waarin gezegd wordt dat van de exx. op best papier slechts 36 exx. werden gedrukt.

—— (Het Boek der), nevens de Gezangen bij de Ned. Herv. Kerk... in gebruik; door last der... Staten Generaal, uit drie berijmingen, [nl. die van H. Ghysen, *Laus Deo* en J. E. Voet] in den jaare 1773 gekooren. Met de noodige, daarin gemaakte, veranderingen (z. pl. of j. van uitg.). fol.

Authentiek Exemplaar, zie Catal. J. W. te Water, bl. 7, N°. 50. — Zie ook v. Iperen, t. a. p. II. 417, vv.

—— (Het Boek der), nevens de Gezangen bij de Hervormde kerk van Nederland in gebruik, door last van de... Staaten Gener. d. Vereen. Nederlanden, uit drie berijmingen, in den jaare 1773, gekooren. Met de noodige daarin gemaakte veranderingen. Leyd. C. van Hoogeveen Jr. 1773. 8°.

„Eerste volledige openbaere uitgave", even als de vorige zonder muziek. Aan het einde een geschiedkundig overzicht van het werk der nieuwe psalmberijming. Hierin, in HS., de slotzang der Leerrede, gedaan door A. van Assendelft, bij de invoering der nieuwe psalmberijming, te Leiden, 6 Nov. 1774. — Zie: van Iperen, t. a. p. II. 421 en vv.

—— (Het Boek der), enz. (als voorg.) Utr. Wed. J. J. v. Poolsum e. a. 1775. 8°.

—— (Het Boek der) enz. (Als voorg.) [Met Catechismus]. Amst. Erv. de Wed. J. Ratelband en J. Bouwer. 1776. Met muziek. 8°.

—— (Het Boek der) enz. (Als voorg.) Amst. Wed. Loveringh en Allart. 1776. Met platen en portr. 4°.

Bekend onder den naam van „Kunstkeurig Psalmboek".

Bosch, B., Lofzang op de nieuwberijmde Davidszangen, enz. Hoorn, 1775. 8°.

Psalmen (Het Boek der), nevens de Gezangen bij de Hervormde Kerk van Nederland in gebruik, enz. uit drie berijmingen, in 1773, gekooren. Met de noodige veranderingen. En dezelve Psalmen en Gezangen zo als die door de autheuren J. E. Voet, door 't Kunstgenootschap: *Laus Deo*, *salus populo* en H. Ghyzen zijn vervaardigd en tegen over elkander gestelt, om de daar in gemaakte veranderingen met een opslag te kunnen zien. Amst. H. Tiedeman. 1775. 8°.

—— (Het Boek der), nevens de Liederen en Gezangen, bij de Luthersche Gem. in gebruik, op nieuw berijmd door J. E. Grave. Amst. G. Warnars. 1776. 8°.

Zonder zangwijzen.

Psalmen (Het Boek der), nevens Christelijke Gezangen, ten gebruike der gemeente toegedaan de onveranderde Augsb. Geloofsbelydenis, op nieuw in dichtmaat gebracht enz. [Benevens Evangelien en Epistelen, Catechismus, Geloofsbelijdenis en Formulieren]. Amst. H. Brandt e. a. z. j. (c. 1778). Met muziek. 8°.

Verzameling van eenige, op eenen Evangelischen toon gestemde Psalmgezangen; uit onze gewoone beryming gekoozen, door A. Ypey. Amst. 1806. 8°.

Proeven van evangelische psalmberyming ... vervaardigd door C. P. Holst. Amst. 1858. 8°.

Psalmen (De) naar de behoefte der Christenen voor kerkelijk en huisselijk gebruik ingerigt d. R. Bennink Janssonius. Nieuwe uitg. Utr. 1861. 8°.

—— (De) door J. J. L. ten Kate. 2e druk. Amst. 1879. 8°.

Bloemlezing uit de Nederlandsche berijming der Psalmen. Ten dienste der jeugd [door J. Gerlach]. Leeuw. 1845. 8°.

Bloemlezing uit de Nederlandsche berijming der Psalmen [door J. Gerlach]. 2e druk. Leeuw. 1848. 8°.

Register (Alphabetisch) der berijmde psalmverzen. Gorinch. 1837. 8°.

c. GEESTELIJKE LIEDEREN EN KERKELIJKE GEZANGEN.

Gedachten over geestlijke oden en liederen, inzonderheid tot gebruik bij den openbaren godsdienst. [van Munter, Klopstock, Gellert, Ewald en Schlegel] uitgegeven door A. van den Berg. Utr. 1802. 2 dln. 8°.

Onderzoek (Onpartijdig) en ernstige gedachten over het invoeren van gezangen en liederen in de Gereform. Kerk in Nederland. Haarl. 1803. 8°.

Loosjes Az., P., Redenvoering over het Christen Kerkgezang ... bij de invoering der christelijke gezangen en liederen. Haarl. 1805. 8°.

Aanmerkingen (Dichtkundige) op de Evangelische Gezangen enz. [door A. Simons]. Amst. 1806. 8°.
Toegeschreven aan A. Simons, d. and. aan J. Lublink den jonge.

Ongegronde (Het) van sommige vooroordeelen enz. tegen het Evangelisch gezangboek enz. [d. F. Liefsting?]. Leeuw. 1807. 8°.

Philadelphus. Brief aan den opsteller van het adres aan alle synodale vergaderingen dezer landen, tot redres van voorkomende gebreken in de nieuwe Evangel. gezangen. Leyd. 1807. 8°.

Simons, A., Aanmerkingen op de Evang. gezangen, op verzoek der Classis van Utrecht, aan haar of desz. gecommitteerde medegedeeld enz. 1807. fol.

Visser, C., Eenvoudige doch vrijmoedige aanmerkingen tegens alle openbare verachters der nieuwe Evangelische gezangen, enz. Medembl. C. Visser. Z. j. 8°.

Hoogendorp, J., Leerrede, om bij het gebruiken van de evangel. gezangen vrede te stichten, in de hervormde gemeente te St Maartensdijk. Rotterd. 1807. 8°.

Berg, A. van den, Leerreden ... uit te spreken ... bij de invoering d. Evangel. Gezangen ... te Arnhem. Arnh. 1807. 8°.
De schrijver overleed vóór de invoering.

Abresch, W. J. Wicherts, Leerrede over den 100sten Psalm, bij de invoering der Evangelische Gezangen op de Meeden in het Oldambt enz. Gron. 1807. 8°.

Verkiezinge (De) tot de hernieuwde Zangwijs, verdeedigt in een Saamenspraak tussen een Land- en Zeeman te Maassluys. Amst. e. e. z. j. 8°.

Overdenking over het 37ste der evangel. gezangen bij de Nedorl. herv. Kerk in gebruik. 2e overgeziene uitgave. Utr. 1824. 8°.

Hoogendorp, Maria, De Evangel. gezangen getoetst aan den bijbel en de formulieren van eenigheid der Herv. Kerk. Leid. 1834. 8°.

Kist, F. C., De toestand van het Protestantsche kerkgezang in Nederland, benev. middelen t. desz. verbetering. Utr. 1840. M. pl. en muziek. 8°.

Gezangen (De Evangelische) in de Gereform. kerk gebruikelijk, voor en tegen ... beoordeeld, (d. D. Molenaar). Amst. 1847. 8°.

Wat zou Vader Molenaar van de eerstdaags te verwachten nieuwe Gezangen gezegd hebben. Een woord .. door een niet-modern evangeliedienaar [H. M. C. van Oosterzee]. Tiel, 1868. 8°.

Rhijn, L. J. van en **H. J. Koenen**, De anti-gezanggeest in onze Nederl. Herv. kerk. Met aanhangsel: Openbare brief van Ds. Brummelkamp aan Ds. van Rhijn en beantwoording er van. Midd. 1869. 8°.

Fruytiers, J., Ecclesiasticus oft de wijse sproken Jesu des soons Syrach. Nu eerstmael deurdeelt ende ghestelt in liedekens, op bequame en ghemeyne voisen, naer wtwijsen der musijck-notē daer by gheuoecht enz. Antw. W. Silvius. 1565. Met muziek. 8°.

Hymnen metten Oratiën oft Ghebeden, diemen binnen tgheheele jaer inder heyligher Kercken is singhende, so wel vanden tijt, als vanden heylighen. Geprint Thantwerpen, by Jan van Waesberghe, 1566. 8°.

[**Liedekens** (Veelderhande), ghemaeckt wt den O. ende N. Testament]. 8°.
De titel ontbreekt. Vermoedelijk is dit een ex. van eene uitgave verschenen tusschen 1569 en 1577 daar het 293 liederen bevat, en dus 4 meer dan de uitgave van 1569 (o. a. voorh. in de Koninkl. Bibliotheek te 's Gravenhage), terwijl, volgens Mone's Uebersicht p. 164, in de uitgave van 1577, 301 liederen voorkomen.

—— (Veelderhande), ghemaeckt wt den O. ende N. Testament, die voortijts in druck zijn wtgegaen. Waer toe noch diversche liedekens... die noyt in druc geweest en hebben... Noch op een nieu bygevoecht een nieu Lietboecxken, van seer stichtelijcke liedekens: Met noch eenighe nieuwe liedekens, die in voorgaende druck noyt geweest en zijn. Amst. C. Claesz. 1599. Gedruct tot Leyden, by Jan Claesz. Dorp. 2 stn. 8°.

—— (Veelderhande), ghemaeckt uyt den O. ende N. Testam., die voortijdts in druck zijn uytghegaen: waer toe noch diversche liedekens ghestelt zijn, die noyt in druck geweest en hebben enz. Amst. Broer Jansz. en P. de Kater, voor J. E. Cloppenburch. 1608. 8°.

—— (Veelderhande) ghemaeckt uyt den O. ende N. Testam., die voortijts in druck zijn uytgegaen. Noch is hier achter by gevoecht een liedtboecxken van seer stichtelijcke liedekens. Gedr. tot Haerl. by Is. v. Wesbusch voor A. Jansz. tot Groningen. 1664. 2 stn. 8°.

Liedekens (Veelderhande schriftuirlijcke) gemaekt uyt het O. ende N. T., soo voor desen in druck zijn uitgegaen, beneffens noch eenige die voor desen nooyt in druck sijn geweest. Gron. 1700. 8°.

Coornhert, D. V., Lied-boeck, nu verbetert en verryckt. Amstelred. H. Jansz. Z. j. (c. 1575). 8°.

Fruytiers, J., Den Sendbrief Pauli tot den Romeynen, op stichtsanghen gheset, nemende daer toe de bequaemste veerskens ghelijck die by ghetale besijden aen gheteeckent zyn, ende oock de bequaemste voysen der Psalmen, seer profijtich en stichtelijck voor alle menschen. Nv eerstmael op dicht ghestelt, door Ian Fruytier. Tot Leyd. J. Paedts Jsz. Anno 1582. 8°.

Harpe (De gulde), inhoudende al de liedekens: die voor desen by K. V. M. [Karel Van Mander] gemaecht, ende in verscheyden boecxkens uytghegaen zijn, nu hier tot een boeck versamelt, op den A. B. C., ende by hem selfs gecorrigeert... Vermeerdert met 't Broodt-huys, verscheyden liedekens ende ghedichten, die in de voorgaende niet gevonden en worden. Haerl. 1627. 2 stn. Met portret. 12°.
„Bethlehem, dat is: 't Broothuys" enz. met afzond. titel.

—— (De gulde), enz. (als voorg.) t' Ench. 1709. Met portret. 8°.

Busschof, B., Nieuwe Lof-sangen en geestelijke Liedekens. Desen laetsten druck op nieuws gecorrigeert enz. Amst. Jac. van Egmont. Z. j. (c. 1700?) 16°. obl.

Busschof, B., enz. (als voorg.) Amst. 1719. 16°. obl.

Liedtboeck, inhoudende schriftuerlijcke vermaen-liederen, claegh-liederen, ghebeden, dancliederen, lofsanghen, psalmen ende ander stichtelijcke liederen: de welcke gheoeffent ende ghesonghen worden, onder die vereenighde lidtmaten der gemeenten Christi, [d. Hans de Ries]. Van nieuws oversien, ghecorrigeert ende vermeerdert. Alckm. 1604. Met muziek. 8°.

Liedekens (Sommige nieuwe schriftuerlijcke) ghemaeckt uyt den O. ende N. Testament enz. Ghedr. voor W. Jansz. Buys (alias Gyse). 1608. 8°.

Gherwen, A. van, Tot 's Heren lof, heb ic u (Godtvrezende zangen) deze nieuwe liedekens ghe-jondt met zommighe wijzen, daar noch noyt (mijns wetens) geestelijcke liedekens, op gezongen zijn geweest, enz. Amst. 1612. 16°.

Liedtkens (Eenige Schriftuerlicke), tot onderwysinge ende versterckinghe der swacke, [d. P. van Havenboorgh]. Z. pl. (Amst.) 1612. 8°.

Hymni ofte loff-sangen op de christelijcke feestdagen ende anderzins. 's Gravenh. 1615. 8°.
Herdruk bezorgd door A. van der Linde, onder den titel: Het oudste gezangboek voor de openbare godsdienstoefeningen in de Nederl. Gereform. kerk. 's Gravenh. 1869. 8°.

Liedekens (Sekere) ghestelt tot stichtinghe ende troost der vervallene ende verdruckte Kercke Christi in Nederlandt. Amst. [Aan 't slot: voor Abr. de Koninck]. 1616. 4°.
Ten onrechte aan Abr. de K. toegeschreven met wiens zinspreuk „Staet vast int Gheloove" alleen een voorafgaand Sonnet onderteekend is. De liederen zijn allen onderteekend: „'t Ghe- loove baert Liefde". De naam en toe-naam des dichters moeten, zoo als op den titel vermeld staat, vervat zijn in de letters R. E. B. I. E. „by een 't saem wel ghestelt".

—— (Sommighe schoone geestelijcke), lof-sanghen, psalmen, hymnen ende sequentien. By een vergad. tot stichtinge van ons, ende onsen even naesten, bijsonder voor de jonckheyt, om daer door alle andere ijdele liedekens te verlaten, enz. Z. pl. Gedruct, enz. 1619. 8°.

Prieel (Het) der gheestelicker melodiie, inhoudende veel schoone leysenen ende gheestelijcke liedekens enz. Van nieuws over-sien, vermeerdert enz. Antw. 1620. 8°.
Bladz. 15, 16, 287, 288 ontbreken.

Gherwen, A. van,
Tot 's Heren lof verzaamd,
Om vrolijck zingghen reyne,
Dit Liedeboeck ghenaamd:
De Ghulde Zang-Fonteyne, enz.
Andermaal overzien en verbeterd. Ter Ghoude, Jasper Tournay. 1620. Vuer des authuers kinderen tot Rotterdam, enz. 16°.

Groot, H. de, Christelicke gesanghen uyt het Oude ende Nieuwe Testament. Delf, 1621. 4°.

Camphuysen, D. R., Stichtelycke Rymen... om te lezen oft zingen. Op veele, zyn in plaets van d'ouwde, nieuwe zangen gemaeckt; en alle gecomponeert om te zingen en speelen, met twee stemmen, d. Jos. Butler. Amst. 1652. 2 dln. (Tenor en Bassus). Met muziek. 4°.

—— Stichtelijcke rijmen om te lezen of te zingen, onderscheyden in IV deelen. En eenige liederen op vier en twee stemmen gesteld, en met veel oude en nieuwe voysen vermeerderd. 15e druk. Dordr. 1660. Met muziek. 12°.

—— Stichtelijke rijmen, enz. [de achtiende druk. Met veele nieuwe wijzen vermeerdert]. Amst. 1680. Met muziek en platen. 12°.
Over de woorden tusschen [ ] is een vignet geplakt.

Kamphuyzen, D. R., Stichtelyke rymen, enz. Geheel op Noten gebracht... door M. Matthieu. 2e druk. Rotterd. 1702. 8°.

—— Stichtelyke rymen, enz. Geheel op Nooten. Na de Voyzen van R. Rooleeuw. Amst. 1747. 12°.

—— Stichtelyk zangwerk, behelzende de Byschriften, eenige Uitbreidingen der Psalmen, en het vierde deel der Rymen. Alles nu eerst op musyk gesteld door J. Willemsz. Amst. 1705. 12°.

Gerrits (Vrou), Een nieu Gheestelijck Liedt-Boecxken, uyt den O. ende N. Testamente gemaecht, van een jonghe dochter, ghenaemt Vrou Gerrits, van Medenblick geboren, ende is ontslapen op Tessel, enz. Hoorn, 1621. 16°.

Haeften, B. van, Den Lust-hof der christelycke leeringhe, beplant met gheestelycke liedekens, tot verklaringhe vanden Catechismus... van Mechelen. Antw. 1622. Met muziek. 4°.

Gherwen, A. van,
Tot 's Heren lof verzaamd,
Om zingghen bly te ghader,
Dit boexken kleyn, ghenaamd:
De ghulde Fonteynader.
Ter Goude, 1624. 16°.
Bl. 41 vv. behelzen: Voor-loperken inhoudende een kort Onderricht der Letter-kunst dat is: 't wel-spellen des Nederd. taals.

Vrucht (De nieuwe) des wijnstocks, inhoudende eenighe Psalmen ende Lofzanghen en gheestelijcke liedekens. [Door J. Senten]. Ter Ghoude, 1625. Met muziek. 16°.
Bevat, behalve gedichten van den verzamelaar, ook liederen van K. van Mander, M. Jansz. en eenige andere minder bekende dichters.

Liede-Boeck (Het groote) van L. C. [Lenaert Clock]. Inhoudende veelderhande schriftuyrlijcke liedekens, vermaningen, leeringen, ghebeden ende lofsangen, elcken mensche na sijnder ghelegentheyt enz. Midtsgaders het tweede Liedeboecxken... ghenaemt: een hell Cymbaelken des juychens. Waerby nu nieuws ghecomen is het derde Liedeboecxken, vervatende noch sommighe te vooren noyt ghedruckte gheestelijcke liedekens... Mitsg. noch ses uyt het cleyn Liedtboeck van L. C. [Lenaert Clock]. Item, veerthien van andere verscheydene personen, enz. Leeuw. 1625. 8°.

Fortuyn, S. J., Geestelyck Lietboeck, genaemt de Basuyn. Amst. 1626. 16°.
In dit bundeltje, uitgegeven door P. S. Fortuyn, komen zeer vele naamliederen voor.

Brauwer, M. de, Het Otterken.
Waer in dat zijn vergaert
Liedekens (om zingen)
Die daer sonderlingen
Ooc hebben Otters aert.
Haarl. 1628. 16°.

Liedekens (Sommige leerachtighe gheestelijcke), ghemaeckt uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente, met oock eenighe Psalmen Davids, uyt verscheyden boecken by een vergadert enz. Vermeerdert met eenighe nieuwe Liedekens door P. G. [Grijspeert]. Haerl. 1628. 16°.

—— Hetz. werk. Hoorn, 1629. 16°.

's Herten vreucht, inhoudende eenige nieuwe Liedekens, uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente, by een vergadert, tot vermaeckinghe des gheests. Door P. G. [Grijspeert]. Noyt voor desen ghedruckt. Hoorn, 1629. 16°.
Eigenlijk een Supplement op den voorgaanden bundel.

Ampzing, S., Heylige Traenen; ende Heylig Dank-offer: dat is: Alle de Schriftuerlijke Gebeden, ende Lof-sangen, des Ouden, ende Nieuwen Testaments, buyten de Psalmen des Koninklyken-Propheten Davids: Rym ende Sangs gewijse in-gesteld. Haerl. 1629. 8°.

Liedt-boeck (Hoorns), vergadert uyt verscheyden gedruckte boecken, waer by ghevoeght sijn eenighe nieuwe liedekens die noyt ghedruckt zijn gheweest: alles om in de vergaderinge der geloovigen te singen ter eeren Godts. Hoorn, 1630. 12°.

Lietboeck (Nieu Medenblicker) met Schriftuerlicke liedekens, tot lof en eere des Almachtigen, ende tot stichtinge en leeringe der menschen. [Verzam. en meerend. vervaardigd d. J. Claess. Westerman]. Amst. 1631. 16°.

Ampzing, S., De Christen-Hoogtiiden: Rym ende Sangs gewijse instellende de heylige Schriftuerlijke Texten over onses Heren Jesus Christus Geboorte, ende Besnydenisse enz. Haerl. 1631. 8°.

Gerrits, Soetjen, van Rotterdam. Een geestelijck liedt-boecxken, inhoudende veele stichtelijcke liedekens, getogen uyt den O. ende N. Testamente, enz. Hier zijn achter noch by ghevoeght sommighe stichtelijcke liedekens, soo van Menno Symons, Dirck Phillips e. a. Hoorn, 1632. 16°.

Liedekens (Sommige Stichtelycke), by diverse Persoonen gemaeckt. Van nieuws oversien en met eenige Liedekens vermeerdert. Hoorn, 1632. 16°.

Poirters, A., Kruisliederen, een vijftal dichtjens. Op nieuw uitgegeven door J. A. Alb. Th[ijm]. Amst. 1853. 12°.

Bloem-Hofken ('t Gheestelijck) beplant met veel lieflijcke bloemkens, van verscheyden coleuren, tot dienst van alle liefhebbers der cantijcke soetgeurigheydt. Haerl. 1637. 16°. obl.

Lust-hof (Den Amsteldamschen geestelijcken) beplant ende verciert met godsalighe gebeden, danckseegginghen, enz. ter eeren Godts. Tot opweckinge ende stichtinge der jeught. Sanghswyse ghestelt, door J. T[eerincx]. Amst. 1637. 8°. obl.

Burgh, W. ter, Gereformeerde Bloem-Hof enz. = Zie de Afd. *Werken in proza en poëzie van bijzondere schrijvers.*

Pandelaert, B. van, Hymni ofte Lofsangen op de Christelycke feestdaghen. Utr. 1640. 4°.

Puppius, J., Geestelycke lof-sangen, over de geboorte Christi, het lijden Christi, het Avontmael, de voorsmaeck des eeuwigen levens, de dagelijcksche gebeden. t'Ench. 1643. 8°.

Willemsen, J., Sions Zielsbanketten. Uitg. met eene voorreden, ter aanpryzing van het heilig en godsdienstig gezang door [zijn kleinzoon] Jacobus Willemsen. 3e druk verbeterd en vermeerderd met een nieuw Aanhangsel van Mengeldichten. Middelb. 1757. 8°.

Laet, F. de, Christelijcke en vermakelijcke gesangen; tot stichtinghe ende eerlijcke tijdtkortinghe van de deught-rijcke ende gheestighe Hollandtsche jeught. Amst. 1647. Met muziek. 16°. obl.

Boeck (Het) der geestelycke sangen, gedeelt in drie deelen: I, den blyden Requiem; II, den droeven Halleluja; III, Het Kloosterken der gheestelycke verrysenis, door eenen religieus van de order van St.-Francois, [Lucas de Malines] enz. 3e dr. van fouten gesuyvert. Amst. 1688. 8°.

Ockes, H., Hemel-sucht, ofte syne laetste Besigheydt: vervattende Eenighe stucken des Nieuwen Testaments, als de Gheboorte, Opvoedingh, ende eenighe Wonderdaden onses Heeren Jesu Christi. Tot Haerl. 1649. 12°. obl.

Leeuw, C. de, Christelycke plicht-rymen, om te Singen of te Leesen. Verciert met de Voysen van yder Liedt op Musijck-Nooten, en verscheyde Canons. t'Amst. 1649. 8°.

Liederen (Sommige geestelijcke, christelijcke) en lof-sangen, om op hooghe feest-daghen en andere tijden te singhen. Dewelcke ghebruyckt worden in de ghemeynten, toe ghedaen zijnde de reyne onveranderde Confessie van Augsburg. Amst. 1650. Met muziek. 8°.

Rhijnenburgh, C., Vreugde-bergh. Bestaende in zielsuchten, Bruylofts-gesanghen en stightelijke vermakelijkheden. (Nieu-jaers en Kars-gesangen, ziel-suchten, en andere opmerckende deuntjes). Hoorn, 1664. 2 dln. 16°. obl.
1e dl. 5e dr., 2e dl. 3e dr.

—— Hetz. werk. Deurgaens deur den autheur vermeerdert en verbetert. Laetste druk. Hoorn, 1669. 2 dln. 16°. obl.

—— Hetz. werk. Vermeerdert en verbeetert door den autheur. Laetste druck. Amst. 1688. 16°. obl.

Rhijnenburgh, C., Vreugde-bergh enz. (als voorg.) Vermeerd. en verbet. door den autheur. Laetste druck. Amst. 1694. 2 dln. 16°. obl.

—— Hetz. werk. Laatste druk. t' Amst. 1739. 2 dln. 12° obl.

Montanus, D., Bethlehems-stal-licht, voor, in en na Kers-nacht verschenen. Ofte geboorte onses Heylandts Tot een Nieuw-jaer-gifte aen de Christenheyt. Midd. Z. j. (c. 1660?). 8°.

—— Hetz. werk. Utr. 1688. 12°.
Aan het slot: D. van Hengel, Soliloquia, ofte eenspraecken ende heylige bedenckingen van een geloovige ziele, over den inhoud ende practijke der twee Sacramenten des Nieuwen Testaments. Utr. 1688.

Kruydt-Hofken ('t Geestelijck), beplant met menigerleye gesangen, waer in soo wel de beladen, boetvaerdige als oock de geloovige en vernieude ziele, haer kan spiegelen, proeven en oeffenen totter Godt-saligheydt. Den 9 druck verbet. ende met stichtelijcke liedekens. Gemaeckt door verscheyden auteuren. Alckm. 1664. — 't Groot Achter-Hofken, beplant ende op nieuw vermeerdert met verscheyden seer stichtelijcke liedekens, enz. Alckm. 1664. 12°.

Liedt-Boecxken (Het Ryper), inhoudende veel schriftuerlijcke liedekens, by verscheyden autheuren ghemaeckt, ende nu tot stichtinge van een yegelijck t'samen gestelt. — 't Geestelijck Kruyd-Hofken enz. -- 't Vermeerderde Achter-Hofken, enz. Saerd. 1669. 3 stn. 1 bd. 12°.

—— (Ryper), inhoudende veel schriftuerlijcke liedekens, enz. Saerd. 1682. — 't Geestelijck Kruydt-Hofken, inhoud. veel schriftuerl. liedekens enz. 9e druk, verbet., ende het Achter-hofken met nieuwe... liedekens vermeerd. Saerd. 1683. 3 stn. 1 bd. 12°.

Kruyd-Hofken ('t Geestelyk), Ryper Liedboekje en Achterhofken, inhoudende veel schriftuerlicke liedekens, by verscheyden autheuren gemaeckt, ende nu tot stichtinge van een yegelijck t' samen gestelt. 10e druk. Amst. 1716. 12°.

Liet-boeck ('t Kleyn Hoorns-), inhoudende eenige Psalmen Davids, Lof-Sanghen en Geestelijcke Liedekens, enz. Hoorn, Z. j. (c. 1660). — Aenhangsel van 't Kleyn Hoorns liedboeck, enz. — 't Vermeerderde Aenhanghsel, enz. Amst. 1675. 3 dln. 1 bd. 16°.

Liedtboeck ('t Kleyn Hoorns), inhoudende eenige Psalmen Davids, lofzanghen en geestelijcke liedekens. Seer bequaem, om in de Vergaderinghe der geloovigen gesongen te worden enz. — Aenhangsel van 't kleyn Hoorns Liedboeck, zijnde verscheyden gheestelijcke liedekens, waer van eenige noyt voor desen zijn ghedruckt. — 't Vermeerderde Aenhanghsel van 't Kleyn Hoorns-Liedboeck, bestaende in verscheyden geestelijcke liedekens; zijnde nu verryckt met eenige stichtelijcke gesangen noyt voor desen gedruckt enz. Amst. 1675. 16°.

Maertsz., C., Stichtelijcke gesangen, behelzende: Bijbelsche invallen, Geestelijcke bedenckingen, Eerlijcke vermaeckingen enz. Hoorn, 1661. 16°. obl.

Lusthofje des gemoedts, inhoudende eenige stichtelijke gezangen tot opweckinge der godzaligheyt. In rijm gestelt. Den 2en dr. Hoorn, 1663. 16°.

Sonnema, T., Basuin-klank, vervattende eenige uitgelesen Psalmen Davids, Lof- en Feest-gesangen en geestelike liedekens tot dienst van de christenheid in Nederl. Rym gestelt. Gron. 1664. Met muziek voor twee stemmen. 12°.

Ofschoon dit werkje door Andriessen en van Iperen, in hunne werken over het Psalmgezang, wordt besproken, vindt het toch beter zijne plaats tusschen de liederenboeken, aangezien hierin slechts 33 Psalmen voorkomen.

—— Hetz. werk. 2e dr. Amst. 1705. Met muziek voor twee stemmen. 12°.

Deze uitgave is eigenlijk de 3e druk daar de 1e druk in 1661 verscheen.

Metaal, F., Maas-Sluysse meeuwe-klagt, behelzende verscheide geestelyke gezangen en gedichten. Met noch een korte aanmerkinge over de tegenwoordigen liefdeloozen tyd, waar inne de ware liefde nauwelyks te vinden is.... 's Gravenh. 1704. 8°.

Sommige liederen met de muziek.

—— Hetz. werk. 3e druk.. verbetert. 's Gravenh. 1734. Met muziek. 8°.

Leeuwerck (Euangelische) ofte Historie-liedekens op de Euangeliën der Sondagen, Euangelische levens der Heyligen, Passie ons Heeren J. C. ende sommige Euangelische deughden. Ghemaeckt door C. D. P. [Chr. de Placker]. Antw. 1667. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. verb. en verm. ende met muzijcknoten verrijckt. Antw. 1682. 8°.

Tatinghof, M. F., Catechismus cither, d. i. De Catechismus Lutheri, met de verklaringen, op rijm en sang-wijsen gestelt enz. Amst. 1669. 12°.

Maertsz, C., Het singende Nachtegaeltje quelende soetelijck, tot stichtelijck vermaeck voor de christelijck jeught. Amst. 1671. 16°. obl.

Bellemans, D., Den lieffelycken Paradys-vogel, tot Godt om-hoogh vliegende. Behelsende verscheyde geestelycke liedekens van de Goddelycke liefde, ende het verlangen van het Hemels vaderlandt. 8e dr. Antw. P. J. Rymers. Z. j. 16°. obl.

Uylenbroek, H., Christelyke gezangen, wederom overgezien, verbetert, met verscheydene nieuwe vermeerdert, en op muzijknooten gestelt. 11e dr. Met een vervolg, of tweede deel. Amst. 1679. 8°.

Hof (Besloten) van den bloedigen bruydegom Christus Jesus, beplant met bittere myrrhe van sijn lijden, besproeyt met sijn dierbaer bloedt, ende betuynt met scherpe doornen van sijn kruys ende doodt; tot hert-verluchtinge van alle godt-minnende zielen open geset. Leyd. 1676. 16°. obl.

Kloek, J.. Edische verlustigingen, of geestelijke gezangen en lofzangen, op verscheyden voorvallen en gelegentheden... 6e dr.... met een Aanhangsel... [Alsm. den Swacken adem-tocht, van een aemechtige ziele in hare geestelike flaute door N. Barenzonium]. Utr. Jac. van Poolsum. Z. j. 2 stn. 8°.

Parnassus-bergh (Hemelschen), met verscheyde Sang-dichten betuynt, ende op vier Hooghtyden des Jaers verdeelt, tot gerief van alle sang-geesten. Leyd. 1676. 12°. obl.

Lodensteyn, J. van, Vyt-spanningen, Behelsende Eenige Stigtelyke Liederen en andere Gedigten. Verdeeld in vier Deelen. I. Bijbelstoff. II. Aandagten over Bysondere Geestlijcke Stoffen. III. Stigtelijcke Invallen op verscheydene Voorvallen. IV. Boetdigten. Ende een Aanhangsel van verscheydene so in d'ordre overgeslagene, als andre. Utr. 1676. Met muziek. 8°.

—— Uyt-spanningen, enz. (als voorg.) Den 4en dr. verbet. en vermeerd. Amst. 1683. Met muziek. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) Den 5en dr. verm. en verbet. Amst. 1695. 8°.

—— Hetz. werk enz. De 8e druk. Amst. 1721. 8°.

—— Hetz. werk. De 9e druk. Amst. 1727. 8°.

—— Hetz werk (als voorg). Den 12en dr. verbet. en vermeerd. Als mede hier by een onderregting de opgemelde liederen op de Instrumente te speelen. Amst. 1743. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 15e dr.... verbet. en op een zoetvloeyende maat-zang gebragt ende met voyzen vermeerderd enz. Amst. 1769. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) enz. Den 16e druk. Amst. 1780. M. pl. 8°.

—— Uitspanningen, behelzende eenige stichtelyke liederen, geestige gedichten en andere practikale stoffen. 2de deel. 3de druk. Rotterd. 1717. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 2de deel. 5de druk. Rott. 1735. 8°.

Ziele-Zangen (Dicht-kundige), op-gesongen door verscheyde Zangh-lievers [Ph. van Sorgen e. a.]. Utr. 1677. 8°.

—— Hetz. werk. Den laatsten druk vermeerderd met een Aanhangzel van verscheide gezangen enz. Utr. J. v. Poolsum. Z. j. (c. 1730) 2 stkn. Met muziek. 8°.

Sluiter, W., Psalmen, Lofsangen ende geestelike liedekens = Zie de Afd. *Dichters*.

Ziels-verlustiging bestaende in verscheyden geestelycke liederen, t'samen gestelt door eenige godtvruchtige leeraren en anderen. Den 2en druck, vermeerdert. Amst. 1681. 2 dln. 12°.

—— Hetz. werk. 2de dl. Amst. 1677. 12°.

Lusthof (Het) der Zielen, beplant met verscheiden zoorten van Geestelijke Gezangen enz. gemaakt van verscheiden Persoonen, waar van eenige noit in druk geweest, en de overigen uit veele gedrukte Lied-boeken gezocht, by een vergaaderd en in ordre gesteld door C. S[tapel]. Alkm. 1681. 12°.

—— Hetz. werk, 3e dr. Verrijkt met een Achterhofje enz. Rott. 1692. 12°.

Het "Achterhofje" ontbreekt in dit exempl.

—— Hetz. werk. Verrykt met een Achterhofje beplant met nieuwe geestelyke liedjes. Den 7en druk. Amst. 1743. 12°.

Buma, J. Acronius van, Bethlehemsche Mengelzangen. = Zie de Afd. *Dichters*.

Rooleeuw, R., Schriftuurlyke Gezangen, gerymt, en op nieuwe Zangwyzen gesteld. t'Amst. 1681. 12°.

—— Hetz. werk. Den 2en druk, met eenige Psalmen en Liederen vermeerd. Amst. 1686. Met muziek. 12°.

—— Hetz. werk. Den 3en druk, vermeerd. Amst. 1702. Met muziek. 12°.

Lust Hofken (Een gheestelijck). Met schoone lieffelijcke geestelijcke gesangen beplant, door een Catholijcken Pastoor enz. Antw. H. van Soest. Z. j. (c. 1760). 8°.
Met approb. van 1 Febr. 1683.

Psalmen des Nieuwen Testaments, d. P. Manteau van Dalem, Middelb. 1683. 2 dln. Met muziek. 8°.

Vis-net bevangende eenige geestelycke liedekens, passende op alle de sermonen der sondagen en geboden feestdagen door het gansche jaer. [Door Lamb. Visscher]. Den 2en druck, vermeerdert. Amst. 1684. 12°.

Duykerius, J., Regtsinnige Harp-stoffe: Bestaande in Gesangen en Vaarsen over de Heybelbergse Catechismus;... Nevens een Formeele Belydenisse van alle de Grond-Waarheden der Gereform. Kerke... Alsmede een Ziel-verquikkende Redenvoering tusschen Jesus en Nikodemus.. Als noch eenige By-gedichten. t' Amst. 1685. 8°.

Pars, A., Christelijke feest- en treurliederen over de geboorte... kruisdoot enz. van Jesus-Kristus. Leyd. 1752. 12°.
Achter: Ordre der texten op de feestdagen enz. binnen Leyden, 6e dr.

Ringers, Vitus, Stichtelijk Sang-prieel, belommerd met het Hooge lied Salomons ende andere heilige gesangen op Neder-duitsche dicht, met bigevoegde sang-letteren. Franek. 1686. 8°. obl.

Verlove, K., Uytbreyding over de Heylige Lofzangen, bestaande in liederen, klaagliederen, lofzangen, dankzeggingen en gebeden, des Ouden- en Nieuwen Verbonds. In 200 gezangen op psalmwyzen gestelt. Amst. 1686. Met muziek. 8°.

Gesangen (Christelyke), en uytbreydinge van des Menschen Val, en wederherstellinge door Jesus Kruys Dood, als oock Abrahams Offerhande op den Berg Moria, d. H. B. 's Gravenh. 1687. 4°.

Kornelis [Block], Tannetge, Een nieuw liedtboeckje, genaemt het Dubbelt Emausje, bestaende in eenige nieuwe liedekens. 3e druk. vermeerd. en verbet., enz. dl. I. Rotterd. J. van Gemert. Z. j. 8°.
Niet verder verschenen. Bevat al de liederen van deze dichteres.

—— Hetz. werk. Den 11en druk, vermeerd. en verbet. en van veel fouten gezuivert. Amst. 1801. 8°.

Martini, P., Geestelyk zielen-vermaak, zynde eenige geestelyke liederen, gepast op alle christelyke feestdagen, enz. U. h. Hoogd. overgezet, enz. Nu herdrukt, enz. Nagezien en verbeet. d. C. van der Heide. Amst. H. Brandt. Z. j. Met muziek. 8°.

Gesangen (Geestelicke), vervattende veelerhande christelijke gevoelens en gemoets-beweegingen, in verscheyden tijden en ziel staten, tot eygene stichtinge ge-uyt, enz. Rott. 1696. 8°.

History-Liedekens (Bijbelsche), Lof-zangen en Gebeden des O. en N. Testaments. Vermeerdert en verbetert, met figuren verciert enz. Amst. 1696. 16°.

Zweerts, K., Stichtelijke gezangen en zedeliederen, 2e dr. meer als de helft vermeerd. Amst. 1725. Met muziek. 8°.

Bloem, J., Stigtelyke zeede-verssen, gepast op alle de zang-wyzen, begreepen in de Psalmen Davids e. a. lof-zangen, die in de Gereform. kerken gebruikt werden. Geheel op nooten gestelt en gecorrigeert, enz. d. H. G. enz. Amst. Erf. v. P. Matthysz., Z. j. Met muziek. 8°.

Vos, H., Theologia metrica, ofte God-geleerdheyd. Na den inhoud en in gelijck-formigheyd van de leere in de Onveranderde Augsburgse Belydenisse begrepen enz. De 3e druk, verb. en met eenige stigtelijke liederen vermeerdert. Amst. 1718. 8°.
Met portret des dichters.

Duysendpond, H., Blockers speeluuren. Synde een korte uytbreydinge, over eenige uytgelesene Bibel stoffe, in nederduytsche sangmaat, enz. Ench. 1702. 4°.
De dichter was predikant te Ooster- en Wester-Blokker.

Willink, D., Lusthof van christelyke dank- en beedezangen enz. 3e dr. Amst. 1726. Met muziek. 8°.

Zedezangen en stigtelyke liederen, enz. op de aangenaamste, meest bekende en bequaamste wyzen. Waar agter de agt zaligheden, op muzyk gestelt d. G. Han. Gouda, 1708. Met muziek. 8°.

Outhof, G., Poëzy enz. bestaande in verscheide stigtelyke gezangen enz. = Zie de Afd. *Dichters*.

Luiken, J., Zedelyke en stichtelyke gezangen. Op nieuws vermeerderd en den Lof en Oordeel van de werken der Barmhertigheid. Alles met konstige figuuren versiert. Amst. 1709. 8°.

Zweerts, K., Stichtelijke gezangen. Amst. 1710. Met muziek en zinnebeeld. platen. 8°.

Halma, F., 't Gereformeert gezangboek over de voornaamste gevallen en waarheden van 't christendom. Met toepassende zielzuchtingen en gebeden, in dichtmaat. Leeuw. 1712. Met muziek. 8°.

Deurhoff, W., Stichtelyke gezangen, behelzende de kennisse Gods, gedagten van de scheppinge, en den toestand der ziele ten aanzien van de godsdienst. Amst. 1713. 8°.

Gezangen (Gheestelyke) opgezongen door... F. v. Houten en andere godvrugtige zangers. Nooyt voor deeze gedrukt. Amst. 1715. 8°.

Zielsverlustiging (Des godsdienstige Christens) ofte verscheyde geestelyke gezangen, slaande op de oefening van de geestelyke godtsdienst der christenen. t' Zamen gestelt door N. S. V. L. [van Leeuwaarden]. Amsteld. 1719. 8°.

Elsland, J. van, Dankbaare naagedachten en geboorte gezangen, op de blyde en heilryke verschyninge, van... Jesus Christus... Met zangkunst verrykt door C. Kauwenberg en W. Vermooten. Haarl. Wed. H. v. Hulkenroy. Z. j. (c. 1718). 4°.

——— Hetz. werk. IVe druk. Haarl. 1764. 4°.

Mater, G. van, Kruisgezangen op het lyden van... Jesus Christus, met Zangkunst verrykt door W. Vermooten. Haarl. 1718. 4°.

——— Hetz. werk. IIIe druk. Haarl. 1759. 4°.

Tuinman, C., Beginzel van hemelwerk; bestaande in mengelzangen over menigerlei uitgelezene... keurstoffen. Leid. 1720. 8°.

——— Mengel-stoffe van veelerlei stichtelijke gezangen... 3e druk... vermeerderd en op groote musijk-noten gestelt. Utr. 1725. Met muziek. 8°.

Hart, F. Willemsz. van der, Den nieuwen Katwycker christelijcke zee-vaart, versien met nieuwe christelijcke gezangen, rymen en gebeden, seer bekwaam voor alle zeevarende en and're persoonen... Op nieuw oversien, den 2en druk. 's Gravenh. 1732. 8°.

——— De nieuwe Katwijker christelijke zee-vaard. Voorzien met nieuwe christelijke gezangen, rijmen en gebeden, dewelke geen van alle ooit te vooren gedrukt zijn geweest: zeer bekwaam zijnde voor alle zee-vaarende en ook andere perzoonen. Amst. 1796. 8°.

Lampe, F. A., Geestelijke gezangen waer by eenige Verbonds-liederen en dank-psalmen, beide op dezelve dichtmaten en zangwyzen in 't Nederd. vert. d. W. K[roon]. Nieuwe druk, verm. en met zang-noten verrijkt. Utr. 1724. 8°.

Hessen, W., Zinspeelende Liefdens gezangen. Op muzyk gebragt door W. Vermooten. Cantus. Haarl. Iz. van Hulkenroy. Z. j. 4°.

Jansen, W., De geestelijke Goudschaale, zynde een verzameling van geestelijke liedekens, psalmen en lof-zangen, bequaam om voor en na de predikatie gebruikt te worden. 4e dr., vermeerd. en verbeet. Leeuw. 1751. 8°.

Liede-boek ('t Ronde-jaars) of den schat der geestelyke lofsangen enz. Door den Eerw. Heer C. V. M. P. V. Sw. De Xe druk, zynde van veel fouten gesuyvert. Leyd. Frans de Does. Z. jr. 2 dln. 12°.

Zwaan (Den singende) dat is den Lof-zang der heyligen, die als singende zwaanen de dood blygeestig hebben ontvangen. Gemaakt door G. D. S. [de Swaen?]. Op nieuw overgezien en de nooten van een voornaam meester van de musiecq gecorrigeert. Leyd. 1728. M. pl. 8°.

Verschuir, J., Honig-raatje van gesangen, tot verquickinge van Zions truirige, in veelderlei zielsgestalten opgestelt. 2e dr. verbeetert en vermeerdert. Gron. 1735. 8°.

——— Honig-raatje enz. (als voorg.) 3e druk verbeetert en merkelyk vermeerdert. Gron. 1751. 8°.

Groenewegen, Joh., De lofzangen Israëls waar onder de Heere woond. Zynde eenige geestelyke liederen. 6e dr. Gor. T. Horneer. Z. j. (c. 1825). 8°.

———, **Joh.** en **Jac.**, Hetz. werk. Vermeerderd met een Aanhangsel. 9e druk. Rott. 1879. 2 dln. 8°.

Dusart, I., Worstelende, vrolijke en dankbare zielsgezangen, vertoonende een christen in verscheidene gemoedsgestaltens voor, in, en naa zijne bekeering, begrepen in 150 liederen, op de wyzen der Psalmen Davids, enz. Amst. 1732. Met muziek. 8°.

Lusthof des Gemoets, Bestaande in stichtelyke Gesangen, strekkende om in de Vergaderinge (en ook in 't besonder) tot verquickinge der Zielen gesongen en ook gelesen te worden [Verzameld door Alle Dercks] Gron. 1732. Met muziek. 8°.

Agter-hofje in zig bevattende uytgesogte Stigtelyke en Zielroerende Gesangen, Seer nuttelyk tot verquicking des Gemoets in de Vergaderinge gesongen, of ook in 't besonder ter stigting gelesen te worden (Verzameld door Alle Dercks]. Gron. 1732. Met muziek. 8°.

——— Hetz. werk. Gron. 1736. Met muziek. 8°.

Schortinghuis, W., Geestelike gesangen enz. Gesangen over de voornaamste goddelijke waarheden, waar agter een lyk-gedicht over den doot van Sicco Tjaden. 4e dr. van merkel. fouten gesuiv. Gron. 1750. 8°.

Vin, A. de, Den gezalvden Christen, begrijpende veele christelijke gezangen en digten, enz. 2e druk, vermeerd. met een tweede deel, onder den naam van den Zeeuwschen akker, enz. Middelb. 1737. 8°.

Bellemans, D., Het citherken van Jesus, spelende sestigh nieuwe liedekens op het groot jubilé van het H. Sacrament van Mirakel tot Brussel, enz. t'Antw. 1739. 16°. obl.

Bundeltje (Een nieuw) uitgekipte geestelyke Gezangen,... Opgesteld door verscheide Godvrugtige Zangers en Zangeressen; Waar by een Aanhangsel komt van eenige zielsopwekkende gezangen en gedigten. 9e druk, vermeerdert met een twede Aanhangsel van eenige Gezangen en Gedichten, door R. S. [Schutte]. Dordr. 1744. 8°.

——— Hetz. werk. 10e dr. vermeerd. met een tweede aanhangsel. Dev. M. de Vries. z. j. (c. 1745). 8°.

——— Hetz. werk. Nu deze druk op nieuws vermeerdert enz. Amst. 1778. 8°.

Gezangen (Geestelijke) opgemaakt door eenige zangers en zangeressen, enz. by een vergad. d. A. van Loo. Den alderlaatsten dr. op nieuws verbet. en vermeerd. en met een tweede deel verrykt, en van drukfouten gesuyvert. Delft, 1741. 8°.

Zielen-weide der godvrugtige, of verzameling van geestelyke liederen, meest vertaalt, en dus uitgegeven tot dienst der God-begeerige zielen [door G. T. St.]. Gron. 1741. 12°.

Veer, J. Adriana van der, De geestelijken Nachtegaal, zingende alle [hare] nagelate gedichten. Dordr. 1741. 8°.

—— Hetz. werk. 3e uitg. vermeerd. en... gezuivert. Dordr. 1765. 8°.

Zielen-lust (Geestelyke) van het Evangelisch Zion enz. 335 geest-ryke en stigtelyke liederen, uit verscheide Hoogd. gezang-boeken d. Evangel. Luth. kerke in de Nederd. spraake overgezet, en op bekende zang-wyzen gebragt d. H. Issendorp. Amst. 1742. 8°.

Gezelschapsliederen (Geestelijke) waar onder enige in rym uitgebreide Psalmen, ten dele leer- ten dele prophetische Psalmen, besloten met het gerymde Gebed des Heren, enz. Verzam. d. R. v. R. Amst. 1743. 8°.

Wauwe, Eliz. van, Het geestelyck Maeghdentuyltjen, toegeeygent aen alle Godt soeckende maeghden. Inhoudende veele geestelycke gesangen, dienstigh voor alle Godtminnende zielen, die wenschen naer het hemels Jerusalem. Den laesten druck. Van nieuws oversien en vermeerd. m. verscheyde nieuwe liedekens, ende op veele plaetsen verbetert. t' Antw. 1743. 12°. obl.

Leuvenig, B. van, Stichtelijke gezangen en overdenkingen, met eenige vooraſgaande aanmerkingen over het christelijk zingen. Amst 1744. 8°.

Keten (Theologische), van lofsangen en geestelyke liederen... op bekende zangwyzen, met heilige antwoorden. Door C. v. G. [Gemert] 's Gravenh. 1746. Met muziek. 8°.

Jong, Aaltje de, Stigtelyke en opwekkende gezangen en gedichten, op bijzondere tyden en gelegentheden opgestelt. Rott. J. Burgvliet. z. j. (c. 1750). 8°.

Verzameling van zeede- en stichtelyke Haarlemmer-hout en tuin-gezangen, bestaande in uitmuntende en verruklyke hout-, lente-, mei-, zomer-, herfst-, bloem-, morgen-, avond- en eenige andere liederen. Haarl. 1756. 8°.

Zangen (Godvrugtige) op de voornaamste feesten [d. R. Kathol.], door J. N. Amst. 1756. 8°.

Boeksken (Een nieuw ynyverlijk) in den welken gij vinden zult veele schoone Leysenen, ende geestelijke Liedekens, alle menschen tot devotie verwekkende. Nog zijn hier bijgevoegt, veel oude ende nieuwe geestelijke Liedekens, zoo men van ouder gewoonte in de heilige Kerke pleeg te gebruyken. Op nieuws gecorrigeert ende met verscheide nieuwe Liedekens vermeerdert. Utr. 1758. 8°.

Messis copiosa, d. i. Overvloedige oogst der geestelyke gezangen; zoo als dezelve door het geheele jaar in de Roomsche Kerken, na de Elevatie, kunnen gezongen worden, enz. Alle deze op stigtige wyzen en Gregoriaanse nooten gestelt, enz. (uitgeg. d. J. B. S.) Amst. 1761. 8°.
Met Gregoriaansche muziek.
Hierin, behalve de latijnsche kerkgezangen, ook eenige nederlandsche vertalingen daarvan.

Harmonie (Geestelycke), van veel-der leye en uyt-gelesen, soo oude als nieuwe, Catholijcke kerckelijcke lof-sanghen, Leysenen ende Liedekens, op de principaelste feesten ende Getyden des jaers, die men in 't Vorstendom Cleve by den Catechismus singht... Verbet. ende vermeerd. enz. Antv. 1762. 12°.

Liederen en Gezangen. 2e druk. Haarl. 1763. 8°.

Schutte, R., Stichtelijke gezangen, op de beste italiaansche en eenige in dien smaak nieuwgemaakte zangwijzen by verscheidene gelegenheden gedicht. Amst. 1764—70. 3 dln. 8°.
2e verb. druk van het 1e dl.

— — Hetz. werk. Nieuwe en door den Schrijver verbeterden druk. Amst. 1782. 3 dln. 8°.

— **Zangwijzen** van Stichtelijke Gezangen bij verscheidene gelegenheden gedicht door Rutger Schutte.. naar den besten Italiaanschen smaak in Musiek gebragt, voor de Zang, Clavecimbael, en Basso Continuo. Amst. J. Covens Jr. z. j. 3 dln. 8°.

Nieuwoudt, C., Bundeltje van geestelijke gezangen ter verheerlykinge van den gekruysten en verheerlykten Heyland, enz. Amst. G. Lequien. Z. j. (c. 1768). 8°.

Gesangen (CL Geestelyke) welke in de Gereformeerde Kerken van Cleve, Gulik, Berg, Markslaand en Nieuw-Hanau gezongen worden; in 't Nederd. berymt d. A. Velingius. Hanau, 1770. 8°.

—— (CCCLXXIV Kerklyke) der Hervormde Gemeenten van Cleve, Gulik, Berg en Mark, in 't Nederduitsch berymd d. A. Velingius en D. E. Otterbein. Amst. 1798. 8°.

Wolf, A. de, Roem van vrye genaden tot Jehova's lof, zijnde eenige geestelijke liederen, enz. Dordr. 1772. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. [Met Aanh.]. Dordr. 1775. 8°.

Davids Harp of het vermeerderde en verbeeterde tweede deel van 't Bybels liedboek, inhoudende verscheide geestelyke en historieliederen. t' Amst. 1772. 16°.

Verzameling van geestelijke gezangen; by een vergadert en op nieuwe zangwijzen gebracht, naar de italiaansche en hedendaagsche smaak. d. J. de Passius. Utr. (1772). 2 dln. Met muziek. 8°.

Zang-boekje (Nut en dienstig), begreepen in de eerste verzen van de Psalmen, neevens de Gezangen, by de Hervormde Kerk in gebruik. Als meede eenige stigtelyke liederen, d. H. Arondeus. Geschikt volg. de uitgekooren beryming van 1773. Van veel fouten gezuivert, vermeerd. en verrykt met zangkundige grondreegels, d. C. van Ollefen. Amst. A. Olofsen. Z. j. Met muziek. 8°.

Gezangen (Opwekkende). 2e stuk. Haarl. 1777. 8°.

Lussing Matthysz., H., Gezangen over de geboorte, het lijden enz. van den Heiland enz. [e. a. geestelijke gedichten.] Amst. 1774. 8°.

—— Euangelische gezangen voor Godzoekende christenen, enz. Amst. 1779 3 stkn. 8°.

Proeven van geestelijke Oden en Liederen, uitgegeeven [en ten deele vervaardigd] door A. van den Berg. Utr. 1783—1805. 4 stkn. 8°.
3e druk van het 1e stuk.

—— Zangwijzen tot de geestelijke oden en liederen, uitgegeven d. A. van den Berg. Utr. 1780. 1e dl. 8°.

Pelgrims Liede-boek. — Het vier-dubbeld nieuw Pelgrims of Goudsche devote Liede-boek bestaande in zeer godvrugtige gebeden, litaniën en lofzangen, voor de pelgrims gaande naar Kevelaar. Woerden, Joa. van Vliet. Z. j. (c. 1782]. M. houtsn. 12°.

—— Het vier dubbeld nieuw pelgrims of Goudsche devotie Liede-boek enz.,Rotterd. J. Thompson. Z. j. (c. 1807). 12°.

Lofzangen en geestelijke liederen der Vereenigde Evangelische Broedergemeente. [Uitg. door G. H. Loskiel, 2e druk]. Amst. 1787. 8°.

Gezangboek (Christelijk) by de Evangelisch-Luthersche gemeente te 's Graavenhaage in gebruik. 's Graavenh. 1790. 8°.

Hazeu Czn., J., De Heidelbergsche Catechismus, in 52 gezangen. Amst. 1790. Met muziek. 8°.

Gezangen (Christelyke), ten gebruike der Doopsgezinde Gemeente, vergaderende by het Lam en den Toren, te Amsterdam. Amst. 1793. 8°.

Lofzangen (Oude en nieuwe), die gemeenelyk gezongen worden op de Geboorte O. H. Jesu Christi, van Kersnacht tot Maria Ligtemisse toe. — Passie, Paasch en Pinxter-Gezangen, nevens de vyftien mysterien van het Roosenkransje. Mitsgad. stigtelyke wereltsche liederen enz. — Oude en nieuwe geestelyke liederen op alle de Heylige Dagen van het geheele jaar, enz. Door J. S. [Stichter?] Amst. Erfgen. van de Wed. Stichter. Z. j. (c. 1793). 3 dln. 1 bd. 8°.

Gezangen naar aanleiding van den Heidelbergschen Katechismus. Amst. 1794. Met muziek. 8°.

Bussingh, J. W., Gezangen voor de Gereform. kerk van Nederland. Rotterd. 1796—97. 3 dln. 8°.

Lublink de Jonge, **J.**, Veertig gezangen. Z. pl. 1797. 8°.

—— Vijftig gezangen. Utr. 1813. 8°.
2e vermeerd. druk van het voorg.

Eyk, J. van, Proeve [en tweede proeve] van gezangen voor godsdienstige gezelschappen. Rott. 1798—1810. 2 stn. 8°.

Laater, C. de, Euangelische gezangen, [waarachter zonder afzonderlijken titel: Evangelienoodiging over Jesaia XLV: 22 en andere liederen]. Z. pl. en j. [Einde der 18e eeuw]. 8°.

Gezangen (Eenige) van het Engelsch Zendeling-Genootschap tot uitbreiding van het Evangelie. In 't Nederduitsch gevolgd. Amst. (1799). 8°.

—— Hetz. werk. 7e druk. Amst. J. Weppelman. Z. j. 8°.

Verton, R., Een nieuw lied-boek, genaamt het dubbeld Papiere Ploegje, gestoffeert met allerhande geestelyke zangrymen, van allerlei stoffe. Op nieuws herdrukt, en vermeerdert met het Dubbelt Gulden Uurslag. Amst. 1801. 8°.

Verzameling van oude en nieuwe gezangen, voor alle hoogtijden des jaars, en eenige lofzangen, voor de feestdagen der Heiligen, enz. Amst. 1800. 8°.

Scharp, J., Godsdienstig Kersfeest of feestgezangen in de Schotsche kerk te Rotterdam, ter viering v. h. Kers-feest des jaars 1801, met eene redevoering in dichtmaat, enz. 2e druk. Rotterd. 1802. 8°.

[Alphen, H. van], Proeve van Christelijke liederen: op uitgezochte wijzen, enz. Utr. 1801. 8°.

—— Proeve van liederen en gezangen voor den openbaaren godsdienst. 's Gravenh. 1801. 2 dln. 8°.

Genootschap *Christo Sacrum.* — [Eene verzameling van liederen gezongen bij bijzondere gelegenheden en op christelijke feestdagen in het Genootschap: *Christo Sacrum*, te Delft, 1802—1822]. 29 stn. 8°.

Pierson, A., Gezangen op het pinkster-feest. Alkm. 1803. Met muziek. 8°.

Feye, M., Gezangen bij den godsdienst, op bekende zangwijzen. Ten gebruike der R. C. kerke. Haarl. 1803. 8°.

Liederen voor den huislijken godsdienst. Op choraal-melodiën bij de Protestantsche gemeenten in Duitschland in gebruik. Onder de zinspreuk: *Psallite Christo.* Haarl. 1804. 8°.

Gezangen (Christelijke) en liederen [ten dienste der Doopsgez. Gemeente te Haarlem]. Haarl. 1804. Met muziek. 8°.

—— Dez. bundel. Haarl. 1804. Met muziek. 12°.

—— (Christelijke) voor de godsdienstoefening, bij de Walsche gemeenten ingevoerd. Dordr. 1804. 8°.

Blussé, A., Proeven van Gereformeerde kerkgezangen. Dordr. 1804. 8°.

Proeve van korte gezangen, ter bevordering van den waaren troost des christens in leven en sterven [door C. Schutters]. Vlissing. 1804. 2 stn. 8°.

—— van kerkgezangen, voor de Hervormde gemeente in Nederland. Amst. A. B. Saakes, Z. j. 8°.

Wester, H., Stichtelijke gezangen en versen. 5e druk. Gron. 1806. 8°.

Feith, R., Proeve van eenige gezangen voor den openbaaren godsdienst. Amst. 1804. 2 dln. 8°.

Gezangen (Evangelische), om nevens het Boek der Psalmen bij den openbaren godsdienst in de Nederl. Hervormde Gemeente gebruikt te worden; op... last van alle de Synoden der voornoemde gemeenten bijeen verzameld en in orde gebragt in de jaren 1803—1805. Amst. 1806. 4°.

—— Dez. bundel. Amst. 1806. 12°.

— **Zangwijzen** der Evangelische Gezangen. Amst. 1806. 8°.

— **Beoordeling** met Verbeteringen van alle de Evang. Gezangen, naar de lere des Bijbels en den Herv. Godsd., door een zang- en dichtlievend Genootschap. Gedrukt voor rekening van het Genootschap. Alkmaar z. j. (1807). 8°.

— **Register** (Alphabetisch) der Evang. gezangverzen. Utr. 1837. 8°.

— **Namen** van de dichters d. Evangelische gezangen en der componisten van eenige, in de Nederl. Herv. kerk gebruikelijke koraalmelodiën. [d. J. H. Hulsken]. Dev. 1849. 8°.

-- **Wildschut, D. H.**, Proeve van herziening der Evangelische Gezangen, bij de Christel. gemeenten d. Nederl. Herv. Kerk in gebruik. Amst. 1865, 8°.

— **Vervolgbundel** op de Evangelische Gezangen, uitgegeven op last van de algemeene Synode der Nederl. Hervormde Kerk. Amst., Haarl., Gron. 1869. 8°.

— **Register** (Alphabetisch) van alle verzen van den Vervolgbundel op de Evangelische Gezangen, benevens eenige verdere aanwijzingen daartoe betrekkelijk en eene naamlijst van de dichters der Evang. Gezangen in den Vervolgbundel voorkomende. Utr. 1870. 8°.

— **Bloemlezing** uit de Evangelische Gezangen [door C. E. van Koetsveld]. Amst. 1860. 8°.

Gezangen, door Vrouwe K. H. R[ebenscheidt]. Zwolle, 1807. 8°.

Eyk, J. van, Liederen voor allerlei soort van godsvereerders. Amst. 1807. 12°.

Feestgezangen bij ... (de) inwijding van het nieuwe kerkgebouw der Remonstrantsch-Gereform. Gemeente te Utrecht, op 18 van Zomermaand 1809, voor toon- en zangkunst toebereid door F. Nieuwenhuizen. Utr. 1809. 8°.

Liederen (Uitgezochte) voor den openbaren en huisselijken godsdienst [der Doopsgez. gemeenten van Leyden en Westzaandam]. West-Zaand. 1810. Met muziek. gr. 8°.

—— Dez. bundel. West-Zaand. 1810. Met muziek. kl. 8°.

Verzameling van Liederen, waar bij gevoegd zijn eenige Psalmen en Evangelische Gezangen; ten gebruike van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap [d. R. Feith]. Amst. 1817. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1823. 8°.

Gezangen (Christelyke) voor de Evang. Luthersche gemeenten in het Koningrijk d. Nederlanden. Amst., Haarl., Gron. 1826. Met muziek. 8°.

Hazeu Czn, J., Liederen aan de huisselijke godsdienst gewijd. Zaand. en Schagerbr. 1830. 8°.

Molster, J. A. D., Liederen en gebeden. 5e druk, Amst. 1860. 8°.

Kerkgezangen (Christelijke). [Voor de Doopsgezinde gemeente]. Amst. 1851. 8°.

De uitgave van dezen bundel werd bezorgd door: S. K. de Waard, K. Sybrandi, W. C. Mauve, W. van Walré en C. G. Voorhelm Schneevoogt. In dit ex. bevindt zich eene opgave van de namen der dichters dezer gezangen, in HS. van K. Sybrandi.

Kerstliederen (Oude en nieuwere), benevens gezangen en liederen van andere hoogtijden en heilige dagen, alsook van den Advent en de Vasten, gerangschikt naar de orde van het kerkelijk jaar enz. d. J. A. en L. J. Alberdingk Thijm. Amst. 1852. Met muziek. 8°.

Proeven van christelijke gezangen. Poëzij van N. Beets, W. Bilderdijk, Vrouwe K. W. Bilderdijk, J. H. Bok Jr., I. da Costa, W. A. Dwars, A. Francken, A. P. v. Groningen, B. ter Haar, R. Bennink Janssonius, J. J. L. ten Kate, A. Kehrer, H. J. Koenen, J. de Liefde, J. A. D. Molster, P. Parson, E. J. Potgieter, C. S. Adama van Scheltema, J. F. Schimsheimer, G. H. Sesbrugger, H. Tollens Czn., W. H. Warnsinck Bz., C. G. Withuys enz., alsmede eenige stukken uit bestaande Gezangbundels, gewijzigd of veranderd. Voorzien van geschiedkundige aanteekeningen. Amst. 1854. 8°.

Gezangen der Katholieke kerk. N. h. Latijn, d. R. Bennink Janssonius. Arnh. 1857—59. 2 stn. 8°.

Meppen, K. N., Feest- en Kerkliederen. Leyd. 1865. 8°.

Gezangen der Grieksche kerk. N. h. Grieksch d. R. Bennink Janssonius. Amst. 1866. 8°.

—— der Engelsche kerk. N. h. Eng. d. R. Bennink Janssonius. Amst. 1866. 8°.

—— der Fransche Protestantsche kerk. N. h. Fransch d. R. Bennink Janssonius. Amst. 1866. 8°.

Liederen, bij de viering v. h. 7e half-eeuwfeest der kerkhervorming, 31 Oct. 1867, in de Evang. Luth. kerk [gezongen]. Leid. (1867). 8°.

Zingt den Heer. Tweehonderd vierstemmige liederen, naar het Engelsch door C. S. Adama van Scheltema. 1e stukje. Amst. 1873. 8°.

Costa, I. da, Feestliederen. Arnh. 1873. 8°.

Heije, J. P., Uw Koningrijk kome. Een bundel stichtelijke liederen en zangen, (met aanwijzing der melodien). Amst. G. L. Funke. Z. j. (1874). 8°.

Geschiedenis (De) van de Jubilee-Zangers met hunne liederen, [Uit het Eng.] vertaald door C. S. Adama van Scheltema. Met platen. Amst. 1877. 8°.

Liederen door de Jubilee-Zangers voor te dragen op 15 Maart 1877. Z. p. 8°.

—— voor catechisatien en zondagscholen. Uitg. [onder red. van J. A. Böhringer, F. W. N. Hugenholtz, W. Jesse en W. Zaalberg] door den Nederlandschen Protestantenbond. Amst. 1877—78. 2 dltjs. 8°.

—— Hetz. werk. [Bloemlezing]. Amst. 1881. 8°.

Koenen, H. J., Christelijke liederen. Uitgegeven onder toezicht van J. P. Hasebroek. Amst. 1879. M. portr. 8°.
Werken d. Vereen. t. bevord. v. christel. lectuur. CXXXV.

Malan, C., De Harpe Zions (Chants de Zion). Vrij gevolgd door C. S. Adama van Scheltema. Nijmeg. 1881. 8°.

Liederen (Godsdienstige) [o. red. van J. A. Böhringer, F. W. N. Hugenholtz, W. Jesse en W. Zaalberg]. Uitgegeven door den Nederlandschen Protestantenbond. Amst., Haarl., enz. 1882. 8°.
Gezangboek voor de Vrije Gemeente.

Caecilia. Katholiek gezangboekje [door J. H. Hofman]. Utr. 1883. 8°.

WERELDLIJKE LIEDEREN.

Beiden, D. van der, Over het nationaal Nederlandsch gezang. Amst. 1802. 8°.
Uitg. d. d. Maatsch. tot Nut van 't Algemeen.

Robbers, J., Verhandeling over het Nationaal Nederlandsch Gezang. Rott. 1820. 8°.

Kalff, G., Het lied in de middeleeuwen. Acad. proefschrift. Leid. 1883. 8°.

Jeune, J. C. W. le, Letterkundig overzigt en proeven van de Nederl. volkszangen sedert de 15e eeuw. 's Gravenh. 1828. 8°.

a. HISTORIE- EN VOLKSLIEDEREN.

Zie ook de Afdeeling: Gedichten bij of naar aanleiding van historische gebeurtenissen.

Geschiedzangen (Nederlandsche) [863—1609], naar tijdsorde gerangschikt en toegelicht [d. J. van Vloten]. Amst. 1852. 2 dln. 8°.

Zangen (Vaderlandsche), verzameld door G. Groen van Prinsterer. Leid. 1842. 8°.

Lieder der niederländischen Reformierten aus der Zeit der Verfolgung im 16 Jahrhundert. Herausg. von Ph. Wackernagel. Frankf. a. M. 1867. 8°.
Beiträge z. niederl. Hymnologie. Heft 1.
Voorin eene opgave van eenige Nederl. liederenboeken uit dien tijd.

Valerius, A., Neder-lantsche gedenck-clanck... openbarende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Nederlandsche Provintiën, 't sedert den aenvang d. inlandsche beroerten ende troublen [1555] tot den jare 1625. Verciert met verscheydene aerdige figuerlicke platen, ende stichtelijcke rimen ende liedekens enz. De liedekens (meest alle nieu zynde) gestelt op musyck-noten. ende elck op een verscheyden vois, beneffens de tablatuer vande luyt ende Cyther enz. Haerl. 1626. 4°. obl.

— **Liederen** (Oud-Nederlandsche) uit d. »Nederlandtschen Gedenck-clanck" van Adrianus Valerius (1626). Met toelichting en klavierbegeleiding van A. D. Loman. Utr. 1871. 8°.
Uitg. door de Vereen. v. Ned. Muziekgeschied.

Bor Chrzn., P., Den oorspronck, begin ende aenvanck der Nederlandtscher Oorlogen, geduyrende de Regeringe vande Hertoginne van Parma, de] Hertoge van Alba, ende eensdeels vanden groot Commandeur... deur denselven in Liedekens vervaet. Leyd. 1617. Met portretten. 4°.

Wilhelmus van Nassouwe, Volks-Lied, vermoedelyk gedicht in den Jaare 1568, door Ph. van Marnix, Heer van St. Aldegonde. (Amst.) by J. S. van Esveldt Holtrop Z. j. (1814?). 8°.

— **Volkslied** (Het oude) Wilhelmus van Nassouwen opgehelderd door eenige aanteekeningen van G. D. J. S[chotel]. Leid. 1830. 8°.

— **Verhandeling** over den oorsprong en de lotgevallen van het liedeken: Wilhelmus van Nassouwen. Amst. 1795. 8°.

— **Volkslied** (Het origineele) Wilhelmus van Nassouwen, desz. oorsprong, vermoedelijke dichter en noodige opheldering enz. Leyd. 1813. 8°.

— **Someren, R. H. van**, Over het volkslied Wilhelmus van Nassauwen. Met eene Bijdrage door P. A. Brugmans. Utr. 1834. Met eene pl. en muziek. 8°.

— **Bronsveld, A. W.**, Het volkslied in 1569. Harderw. 1870. 8°.
Voor drie-honderd jaren. Volks-bladen enz. N°. 8.

— **Brink, J. ten**, Drie volksliederen. Leid. (1875). 8°.
Algem. Bibliotheek. N°. 79.
Voornamelijk over het »Wilhelmus van Nassouwe", verder over de »Marseillaise" en »Die Wacht am Rhein."

Geusen Liet-boeck (Dubbelt nieu), waer inne begrepen is den gantschen handel der Nederlanden, beginnende Anno 1574 tot 1624. Van verscheyden auteuren by een versamelt. Verciert met schoone oude refereynen ende Liedekens, te voren noyt in eenighe Lietboecken ghedruckt. Ghecorrig. ende verbet. enz. Dordr. 1624. 2 dln. 8°.

Geuse-Lietboeck, waer in begrepen is den oorsprongh vande troublen der Nederlantsche oorlogen, en 'tgene daer op gevolght is. Mitsgaders sommige refereynen ende liedekens, in desen druck hier by gevoeght. Met schoone figueren na 't leven verciert, als mede het 2e en 3e deel. Dit jaer in druck uyt-gegeven. Dordr. 1645. 8°.

Geuse Liedboek (Het), waer in... den oorspronck van de troublen der Nederlantsche oorlogen, en het gene daer op gevolght is. Midsgad. het tweede en derde deel: zijnde met veele schoone figueren verçiert. Van nieuws over-sien, en met verscheyde refereynen en liedekens vermeerdert. Noyt voor desen soo gedruckt. Utr. 1683. 8°.

Triomf van Nederlandt, of Vervolg op het 1e, 2e en 3e dl. v. h. Geuse Liedboek, waar in begrepen is den oorspronk en voortgank van den laatsten oorlog, mitsgad. de glorieuse overwinningen waar mee Nederland in den zelven heeft gezegenpraalt, enz. Hier bij Dirk Ravesteins Glorie van Nederlandt. Nooit voor dezen meer gedrukt. 's Gravenh. 1734. 8°.

Geuzenlied-boek (Nieuw) waarin begrepen is den gantschen handel der Nederlanden, beginnende anno 1564, uit alle oude Geuzenliedboeken bijeenverzameld enz. Door H. J. van Lummel. Utr. C. van Bentum. Z. jr. (1872—74). 8°.

Prince Liet-boeck (Het), of trompet des oorlogs. Waer in de voornaemste landt- en zee-slagen, beginnende met 1672 en eyndigende met 1675. Versien met verscheyde af-beeldinge, naer het leven curieuselijck af geconterfeyt. Amst. 1675. 8°. obl.

Nassouse Trompetje (Het nieuwe), blasende veelderhande victory-gesangen, bevochten door de Princen van Orangien, als mede de voornaemste veld- en zee-slagen die in haer tijden voor-gevallen zijn. Amst. 1675. 16°. obl.

—— Hetz. werk. Amst. 1762. 16°. obl.

Princelyke Nieuw-jaars-gift of het Oranje Hof in vreugde. Zingende op aangenaame voisen de liederen ter verheffing van Z. D. H. als ter geboorte van den Graaf van Buuren. enz. Beneffens verscheiden uyt het Hoogd. vertaald. Amst. J. W. Pruys. Z. j. (c. 1747). 8°.

Oranje Vreugde-maal (Het) opgedischt in de gaarekeuken van de gekroonde B. ter gelegenheyd van de verheffing van Z. Hoogheyd. Inhoudende verscheydene eer en vreugde-gezangen, veld-slage en aardige drink-liederen. Noyt in deze order zo gedrukt. Amst. 1747. 8°.
Alle liederen in dit bundeltje vangen met eene B aan.

Liederen (Bataviesche) voor de vrije Nederlanders, enz. Amst. 1785. 8°.

—— (Vaderlandsche) voor het Genootschap van wapenhandel ter spreuke voerende: *Voor vrijheid en Vaderland*, te Leyden. [Door Pt. Vreede en Pt. van Schelle]. Leyd. 1784. — Eerste tot Vijfde Vervolg. Leyd. 1784—86. 8°.
Ex. op groot papier.

—— (Vaderlandsche) voor het Genootschap van wapenhandel enz. (als voorg.) IIe druk. Leyd. 1785. — Eerste en Tweede Vervolg. IIe druk. Leyd. 1785. — Derde Vervolg. Leyd. 1785. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Leyd. 1785. Met 4 vervolgen. 8°.

—— Hetz. werk. 4e druk. Leyd. 1786. 8°.
In deze uitgave zijn de liederen doorloopend genommerd, en de vervolgen zijn hier in het hoofdwerk opgenomen.

—— (Vaderlandsche) voor de gewapende studenten. [Door J. 't Hooft Js. en anderen]. Leyd. 1785. 8°.

—— (Vaderlandsche) voor het Genootsch. v. wapenhandel: *Voor 't Vaderland* in 's Gravenhage. 's Gravenh. 1787. 8°.

—— voor het vaderland. Z. pl. en j. [Einde der 18e eeuw]. 8°.

Aken, F. van, Vaderlandsche Gezangen voor de Nederlandsche jeugd. Amst. 1786. 8°.

Bilderdijk, W. en K. W., en S. I. Z. Wiselius, Nieuw liedenboekje... tot opwekking van vaderlandschen moed enz. 2e dr. Amst. 1813. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Amst. 1829. 8°.

Bundel van Bataafsche Volks-liedjens, op de meest bekende en nieuwste opera-wyzen. Zaand., Alkm. enz. Z. j. (c. 1813). 8°.

Volksliederen [van H. Tollens Czn. en J. Brand]. uitgegeven ingevolge het Programma van... J. H. van Kinsbergen. Amst. 1817. 8°.

— Genade, o Koning! [door J. H. Burlage]. 18 Juni 1855. 8°.
Smeekdicht voor het behoud van het Volkslied van Tollens. Op 's Konings bevel n.l. zou voortaan bij wapenschouwingen door Z. M. te houden, het volkslied „Wilhelmus van Nassouwen" in plaats van het „Wien Neêrlandsch bloed" geslagen en geblazen worden.

Tyrtaeus (De Nederlandsche). Liederen voor de verdedigers des vaderlands [verzam. d. C. P. E. Robidé van der Aa]. Amst. (1830). N°. 1—3. Met muziek. 8°.

Zimmerman, J. Decker, Negen Volks-liederen en Zangen. Met muziek. Utr. 1831. 8°.

Volksliederen (Bekroonde) [d. C. G. Withuijs en C. P. E. Robidé van der Aa], uitgeg. door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*. Amst. 1835. 8°.

—— Hetz. werk met muzyk voor zang en piano van J. Fastré. Amst. 1835. fol.

Chants historiques de la Flandre, 400—1650, recueillis par L. de Baecker. Lille, 1855. 8°.

Griete (De dulle). Vlaemsche liedekens op den tyd door eenen waren Volksvriend [P. Lebrocquy]. Gent, (1839). 8°.

Vreugd, Moed en **Troost**. Liedjens voor den loopenden tyd, opgedragen aen de bevolking van Vlaenderen, door eenen zang-minnaer. Gent, 1855. 12 Nos. Met platen. 8°.

b. LIEDERBOEKJES.

Volkslieder (Holländische). Gesammelt u. erläutert von H. Hoffmann [von Fallersleben]. Bresl. 1833. 8°.
Horae Belgicae II.

—— (Niederländische), gesammelt und erläutert von Hoffmann von Fallersleben. 2e Ausg. Hann. 1856. 8°.
Horae Belgicae II.

Liedeboek (Nederlandsch) [verzameld en uitgegeven d. J. van Vloten]. 's Gravenh. en Amst. 1850—51. 2 dln. 8°.

Proben altholländischer Volkslieder; mit einem Anhange altschwedischer, englischer, schottischer, italienischer, madecassischer, brasilianischer u. altdeutscher Volkslieder. Gesamm. u. uebers. von O. L. B. Wolff. Greiz, 1832. 8°.

Liederen (Oude vlaemsche), ten deele met de melodiën, uitgeg. d. J. F. Willems. Gent, 1848. g. 8°.

Liedjes (Oude en nieuwe), byeen verzameld door F. A. Snellaert. Gent, 1852. 16°.

—— Hetz. werk. 2e verm. uitg. m. begeleid. voor piano d. L. Hemelsoet. Gent, 1864. 8°.
Uitg. v. h. Willems-fonds N°. 46.

Chants populaires des Flamands de France, recueillis et publiés avec les mélodies originales, une traduction française et des notes, p. E. de Coussemaker. Gand, 1856. Met platen gr. 8°.

—— populaires Flamands avec les airs notés et poésies populaires diverses recueillis à Bruges par Ad. Lootens et J. M. E. Feys. Bruges, 1879. 8°.

Liederbuch (Antwerpener) vom Jahre 1544. Nach dem einzigen noch vorhandenen Exemplare herausg. von Hoffmann v. Fallersleben. Hann. 1855. 8°.
Horae Belgicae, XI.
Herdruk van: Een schoon liedekens. Boeck inden welcken ghy in vinden sult. Veelderhande liedekens. Oude eñ nyeuwe Om droefheyt eñ melancolie te verdryuen. Item hier sijn noch toeghedaen Meer dan Veertichderhande nyeuwe, liedekens die in gheē ander liedekens boecken en staen. Hier achter aen veruolghende... Tantwerpē... Jan Roulans.

Lvst-hof (Den nievwen) gheplant vol uytghelesene, welgherijmde, eerelijcke, Amoreuse ende vrolijcke ghesanghen, als Mey, Bruylofts, Tafel, ende Nieuvv-jaers-liedekens, met noch verscheyden tsamenspreeckinghen sanghs wyse, tusschen Vryer en Vryster. Verciert met seeckere coperen figuren enz. Item... een Brvylofts Bancket, versien niet dan met stichtelijcke Tafel ende Bruylofts liedekens enz. Amst. Hans Mathysz. [aan 't slot: Gedruct tot Amst. by Herm. de Buck... 1602]. 4° obl.
Met bygeschreven liederen door eene hand van dien tijd.

Lust-hof (Den nievwen verbeterden), Gheplant vol uytgelesene, eerlijcke, Amoreuse ende vrolijcke ghesanghen, als Mey, Bruylofts, Tafel ende Nieujaers-liedekens, met noch verscheyden tsamenspreeckinghen tusschen Vryer en Vryster. Item is noch hier achter... een Bruylofts Bancket, versien niet dan met stichtelijcke Tafel ende Bruylofts Liedekens, alles op goede mate ende voysen ghestelt van verscheyden experte Componisten, noyt te voren ghedruckt. 3e dr. gebet. en veel vermeerd. Amst. 1607. Met platen. 4°. obl.

Amoureus Liedt-boeck (Eerste en Tweede nieu), inhoudende verscheyden nieuwe amoureuse liedekens, die noyt te voren in druck zijn gheweest, elck met zijn stemme ofte voyse daer by. Amst. 1605. 2 dln. 8°. obl.
De titel van het eerste deel gecalqueerd op dien van het tweede.

Bloem-Hof (Den) van de Nederlantsche jeught, beplant met uytgelesene elegien, sonnetten, epithalamien ende gesangen enz. poetisch ende morael. Noyt in den druck gesien. Amstelred., 1608. M. platen. 4°. obl.

—— (De) van de Nederlantsche Jeught, beplant met uytgelesen liedekens ē dichtē, vergeselschapt met eenē Maywagen door verscheydē liefhebbers gecomp. Noyt in den druck gesien. Amst. 1610. Met platen. 4°. obl.
Hierachter in zeer fraai HS. der 17e eeuw eene verzameling van 10 liederen en gedichten, waaronder Vondel's Rommelpot van 't Hanekot.

Bruyloft Dichten (Verscheyden) ende liedekens, ghedicht ende ghecomponeert by verscheyden gheesten. Ghestelt ende by den anderen ghevoecht, tot lust ende vermaeck aller liefhebberen. Leyd. 1611. 4°. obl.
Hierin o. a. gedichten en liederen van J. J. Orlers, D. Heinsius (*Theocritus à Ganda*), P. Paedts. e. a.

Apollo, of ghesang der Musen, wiens lieflijcke stemmen merendeels in vrolijcke en eerlijcke gheselschappen werden ghesonghen, [uitgeg. d. G. A. Bredero]. Amst. 1615. 4°. obl.
Hierin gedichten van P. C. Hooft, J. Dousa, S. Coster, G. A. Bredero e. a. Met pl. van C. J. Visscher.

Casteleyn, M. de, Diversche Liedekens. Lustighe Gheestkins, Amoureuse zinnekins, Ontfanght dees Liedekins tot uwen deele, V meenick, ghy Venus eerdtsche Goddinnekins, Het schinctse u den wachter vanden Kasteele. Rott. 1616. 8°.

Met muziek en met een portret des dichters in houtsnede op den titel.

Nieuw-jaar-lieden: Wt-ghegheven by de Nederduydtsche Academi... = Zie de Afd. *Werken van Dichtgenootschappen.*

Lvst-hoofien, ofte vermaeck'lyckheyt der Maechden. By een ghevoecht door een liefhebber der Nederduitsche Academie. [J. J. Coleveldt.] Amst. 1619. 4°. obl.

Koren-bloem (De grote) inhoudende alle de Liedekens, by H. L. de G. [Heyndrick Lauwerensen de Groot] ende zyn vader ghemaackt, voor dezen in verscheyde boexkens ghedruckt enz. Ter Goude, Jasper Tournay. 1620. Voor H. Ls. de Groot, Zilversmit tot Rotterdam. 16°.

Spruytjen ('t Groen) of Toe-ghift op De grote Koren-bloem. Ter Goude, 1622. 16°.

Nachtegael (Zeeusche) ende des selfs dryderley gesang enz. door verscheyden treffelijcke zeeusche poëten by een ghebracht, ende verciert met copere plaeten. Hier is noch by-ghevought een poëtisch werck, ghenaemt Tafereel van Sinnemal. Midd. 1623. Met platen. 4°.

—— (Zeeusche) ende des selfs driederley ghesang, enz. (als voorg.) (Amst.). 1633. 8°.

—— (Zeeusche) ende des selfs dryderley gesang: gheheel anders inder waerheydt verthoont, als de selve voor desen by sommighe uyt enckel mitsverstant (*sic*) verkeerdelijck is geoordeelt. Door verscheyden treflelijcke Zeeusche poeten by een ghebracht, ende verciert met kopere platen. Hier is noch by-gevoeght een poëtisch werck ghenaemt Tafereel van Sinnemal. Amst. 1651. 16°. obl.

Jevcht-Spieghel (Nievwen). Vercirt met veel schoonne nieuwe figuren ende liedekens te voren niet in druck geweest. Ter eeren van de jonge dochters uan Nederlant. Z. pl. of j. (c. 1620). 4°. obl.

Behalve vele platen met Hoogduitsche onderschriften die waarschijnlijk reeds vroeger voor een ander werk gediend hebben, vindt men in dit fraaie bundeltje veel andere keurige plaatjes door C. de Passe en C. van Sichem.

Brederode, G. A., Boertigh, amoreus en aendachtigh Groot Lied-boeck... Verçierd met vele klinckers, oock bruyds-lof en klaeg-dichten enz. Amst. 1622. Met platen. 4°. obl.

Starter, J. J., Friesche lusthof. = Zie de Afd. *Dichters.*

Minne-gifjens (Venus), inhoudende veelderhande nieuwe Deuntjens, en Voysjens, oock andere Liedekens, door verscheyden Componisten ghemaect, en noyt voor desen in druck ghesien. Als oock de verantwoordinghe van het Menisto Susjen. Amst. C. W. Blau-Laecken. z. j. Met platen. 4°. obl.

Op de eerste plaat de naam des graveurs: Dirck E. Lons en het jaartal 1622.

Wydstraet, J. C. en **A. E. Drost,** Schoonhoofs Lust-prieelken, inhoudende verscheyden minne-lietjes als ook andere. Verciert met schoone kopere figuren. Vtr. 1624. 2 stn. 16°. obl.

Het eerste stuk bevat de liederen van J. C. Wydstraet, het tweede die van A. E. Drost. Met zeer fraaie plaatjes en voor ieder stuk een frontispies voorstellende een gezicht op Schoonhoven.

Minne-plicht ende Kuysheyts-kamp. Alsmede Verscheyden Aardighe en geestige Nieuwe Liedekens en Sonnetten. t' Amst. 1626. 8°. obl.

Dit bundeltje bevat: Minne-plicht. Ten toon gestelt inde Vryagie van Dina en Filandre. t'Amstelredam 1625. — Stryd of Kamp, Tusschen Kuyscheyd en geylheyd, [d. J. v. d. Vondel]. t'Amsterdam 1625, waarachter op de ongep. blz. 116 enz. (tot blz. 115 is het boekje gepagineerd) Geestige Liedekens, door „Iuff. T exelschade, R. Visschers". L. Reael, P. C. Hooft, J. v. Vondel, B. v. Hemert e. a. met het plaatje voorstellende de hofstede de Scheybeek, benevens: Kinder-werck, ofte Sinne-beelden van de spelen der Kinderen. t'Amst. 1626.

Pegasus (Amsterdamsche) waer in (uyt lust) by een vergadert zijn veel minnelijcke liedekens (noyt voor desen gedruckt) enz., by een gebracht door vier Liefhebbers, als M. C. [Campanus] Veld-Deuntjens. I. I. C. [Colevelt] Cupidoos dartelheydt. I. R. [Robbertsen] Herders-Zanghen. A. P. C. [Craen] Pastorellen ofte Bosch-Gezangen. Verciert met copere figuren en noten of musycke. Amst. 1627. 4°. obl.

Bray, S. D., Minne-Zughjes. Uyt-gedruckt in Liedekens, Klinck-vaersen, en andere Rijmen [uitg. d. J. H(eemskerk)]. (Waarachter: met afz. titel doch doorl. pag. By-ghezoghte Minnetoghten. t'Amst. 1627. 8°. obl.

Blz. 151—265 (doch met afz. titel) van Minnekund, ofte Philosophie der Liefden, t'Amst. 1628.

Zangh-bloemzel... d. i. staeltjes van den zinroerenden zangh; met dry stemmen, en den gemeene-Grondtstem. Neffens een kort Zangbericht, ten dienste van alle vaderlandtsche zangh-lievers. Verzameld door J. A. Ban. *Hooghstem.* Amst. P. Matthysz., voor Louys Elzevier, 1642. Met muziek. 4°.

De liederen in dezen bundel voorkomende zijn van P. C. Hooft, Const. Huygens en van den schrijver zelven.

Lust-hofje ('t Kleyn), vol van bruylofts-zangen, echt-liedekens, houwelijcx-baken en feest-gedichten enz. op gewoonelijcke en meest gesongen stemmen, by een gesamelt d. H. Zoeteboom. Den laetsten druck vermeerd. en verbet. In de Rijp, J, Gijsbertsz. Z. j. 16°. obl.

Scharre-zoodtje (Medenblicker) ghevangen en ontweydt van verscheyden Visschers. Over-goten met een sanghers-sausjen, door H. J. Prins, organist... binnen Medenblick. Medenbl. 1650. 8°. obl

Met frontisp. en met muziek.

Sambeeck, J. van, Het geestelyck jubilee v. h. jaar 1650, ofte vreugde van 't berouw, verbeelt

door 't gesucht der tortelduyven nae haer gayke. Ende door de wederkomste van de Duyve in d'Arcke van Noë. Antw. Ph. van Eyck. Z. j. (1650?). 8°.
Met zinnebeeldige platen.

Baarlant, M. van, De vyt-muntende Dorimena, uyt-singende verscheyde Mengel-rijmtjes, ter eeren van de Goesche Terpsichore. Dordr. 1652. Met muziek. 8°.

Vrolikheyt (Amsteldamsche), vervult met veelderhande gesangen en nieuwe voysen. Amst. 1652. 16°. obl.

Stootkant of Nieuwe-jaars-gift aan de Amstelsche jonkheydt. Bestaande in aardige deuntjes, nieuwe toontjes, levertjes, rondeeltjes, quakjes en andre vermaakelijkheeden. Door verscheide liefhebbers t'zaamen-gevoeght. 1e Deel. Amst. 1655. 16°. obl.

Mengel-moes (Het eerste deel van de Amsterdamse). Bestaende Vit veelderhande Bootzigh, en Geestigh rijm-tuigh, als Kusjens, Minnedeunen, Verjaar-zangen, Drink-lieden, Klinkrijmen, en tusschen de zelve verzien met Rondeeltjens en andere znaakerijtjens, noit meer in 't licht geweest. Den eersten Druck. Amst. 1658. 16°. obl.
Hierin gedichten en liederen van: D. en C. Questiers, Cathar. Verwers, P. Dubbels, M. Nauta, D. van Haemstede, A. Pels, D. Snoek, K. Kool, P. de la Croix, J. van Daalen e. a.

Verloo, F., D'Amstelsche Zang-goddin, bestaande in verscheide rare gedichten, uit-muntende zang-vaarzen, Leanders minne-dichten en minne zangen, enz. Amst. 1660. 16°. obl.

Nachtegaal (De nieuwe Haagsche) Vol van de nieuwste deunen en aardigste zangen. Desen laatsten druck, geheel vernieuwt en vermeerd. met veel boertige, kluchtige en vrolijcke liedekens. Noyt voor desen soo gedruckt. Amst. 1661. 8°. obl.

Adriaensz., J, Het Harders Stafje, ofte soet Vermaen. 3e dr., vermeerd. en verbet. Haerl. 1664. 16°. obl.

Ingen, A. van, 't Gespeende Diemer-baersjen, Opgeschaft voor des selfs-gemaeckte slaven en slavinnen van de hedendaeghse min. Bestaende soo in zedige, boertige, als amoreuse sanghdichten, benevens eenige lievertjens, kusjens, enz. Amst. 1675. 12°. obl.

Metael, F. A., Maes-Sluysche Compas. Versieu met veele aengename liedekens, als mede eenige andere schoone gedichten. Den 6en dr. verm. en verbet. Amst. 1693. 16°. obl.

—— Hetz. werk. Den 14en dr. verm. en verbet. Dordr. A. Walpot. Z. j. 16°. obl.

Kordewagen (d'Amsterdamsche), opgevult met alderhande nieuwe voyzen, aardige quincklagen, en bruylofts snaekerijtjes; door verscheyde liefhebbers samen gevoeght. Amst. 1662. 16°. obl.
Hierin liederen van M. Fokkens, P. D. Ruelles, A. de Haas, H. de Graaf, D. Kalbergen, J. van Duisberg e. a.

Lust-hof (Cupidoos), bestaende in verscheyde nieuwe voysen, minne-klachten, bruylof-sangen, knipvaersjes, kusjes, lof-dichten, herders-kout, boerevryagien ende andere vermakelickheden noyt voorhenen in druk geweest enz. Amst. 1662. 16°. obl.

Treck-schuytje ('t Hoorns vermaeck'lijck), bestaende in verscheyden aerdighe, nieuwe en noyt-gedruckte sangen, met de soetste voysen, en hier en daer met een punt-dichjen versien. (Eerste deel). — 't Hoorns vermaeck'lijck Treckschuytje, bestaende in verscheyden aerdighe, nieuwe bruylofts, stichtelijcke, en vermaeckelijcke zangen, en hier en daer met een punten jaer-dichje versien. Tweede deel. Hoorn, 1663. 2 dln. Met platen. 16°. obl.

Apolloos snaaren, Gestelt op de nieuwste en aardigste voysen, zoo als die hedendaags gezongen werden. Mitsgaders veelderhande lof en verjaardichten, snakerytjes, quickslagen, rondeeltjes, raatzeltjes en andre vermakelijckheden, zoo Frans, Duyts als Latijn. Noyt voor desen in 't licht gezien. [Door P. Elzevier]. Eerste (eenigste) deel. Amst. 1664. 16° obl.
Bevat ook liederen enz. van F. Snellinx e. a. en eenige in de Fransche taal.

Clioos Cytter, slaande aardige gezangen, nieuwe wyzen, geestighe steekdichjes, en brandende minnekusjes. Door verscheyde lief-hebbers t'zamen gestelt. Nooit voor dezen meer gedrukt. Amst. 1669. 16° obl.

Drieduym Gerbrzn., F., d'Enchuyser Ybocken, bestaende in verscheyden vermakelijcke en stichtelijcke Gesangen, bequaem om van alle oude en jonge persoonen ghesongen te werden, enz. t'Ench. J. Palensteyn en J. Lely-veldt. Z. j. (c. 1670). 16° obl.

Pluck-voghel. (Den eerelycken), gepluckt in diversche pluymkens van minne-liedekens, ende andere vrolyckheden. Uyt-gebroeyt door Joncker Livinus vander Minnen, (ps.), enz. Den eersten druck, naer dat het vermeerd. ende verbet. is van veele, ende groote druckfauten, d. J. H. F. V. B. [A. Poirters?] Antw. H. Thieullier. Z. j. (c. 1670). 16° obl.

Luyken, J., Duytse lier, draayende veel van de nieuwste, deftige en dartelende toonen, bevat in tien verdeelingen en verciert met kopere platen. Vermeerd. m. h. leeven van den autheur. Amst. 1730. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Vermeerd. met het leeven van den auteur. 's Gravenh. 1783. 8°.

—— Hetz. werk. Uitgegeven door J. van Vloten. Schied., 1860. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon. N°. 72.

Spin-huys (Amsterdamse), ofte Lust-hof der adelijcke jufferen. Vol nieuwe amoureuse gezangen, strik- en minne-quikjes; seer çierlik van verscheyde liefhebbers na de aardigste manier opgesmukt. Amst. 1680. Met houtsneden. 8°. obl.

Princesse Liedt-Boeck (Het nieuwe) of het Haeghse spelde-kussentje: bestoocken met schoone nieuwe luyeren, kapproen ende kraecke-beentjes; mitsg. h. Amsterdams Volewycks-schuytje. Amst. 1681. Met houtsn. 8°. obl.

Speldekookertje (Cuypedoos) voor de jonckheit opgedist, tot vermaeck van de minquellende jeught. Amst. 1681. Met houtsneden. 8°. obl.

Pels, A., Minne-liederen en mengelzangen. Amst. 1684. Met muziek. 8°.
Uitgeg. door het Kunstgenootschap *Nil volentibus arduum.*

—— Mengelzangen. 2e druk, verbet. Dl. I. Amst. 1717. Met muziek. 8°.
Uitgeg. d. h. Kunstgenootsch. *Nil volentibus arduum.*

Minnezangen, kusjes, drinkliederen en andere op verscheide stoffen, op de aangenaamste, meest bekende en bekwaamste wijzen [d. J. van Hoogstraten]. De 3e druk van nieuws overzien en merkelijk vermeerd. Gouda, 1710. 8°.

Matroosen vreught, vol van de nieuwste ende hedendaaghsche liedekens, aldermeest gebruyckelijck onder de zeevarende luyden. 6e druk. Amst. 1696. 8°. obl.

Minnezangen (Boertige en ernstige), nevens eenige puntdichten e. a. 5e druk op nieus verrykt met een Byvoegsel, enz. Amst. J. Strande. Z. j. Met muziek. 8°.
De meeste der liederen in dezen, door C. Zweerts verzamelden bundel, zijn ook door hemzelven vervaardigd.

Klein Jan (De nieuwe), of de vermakelyke tydverdryver. Inhoudende alle de pleizierigste en nieuw uitgekomene gezangen, drink-liederen, enz. Den 4en druk. Amst. Wed. J. van Egmont. Z. j. Met houtsneden 8°.

Kramer (De vrolyke) met Klyn Jans pleizierig en vermakelyk mars-dragend hondje. Bestaande in de aangenaamste gezangen, op de nieuwste en hedendaagsche voizen. Op nieuws overzien, verbeterd en vermeerderd met verscheide nieuwe liederen en schoone figuuren. Den 11en dr. Amst. Erv. Wed. J. v. Egmont. Z. j. 8°.

Rhynsburger Leister (De). Zingende 38 nieuwe en 13 weinig bekende zoo menuetten, airs, herders als minne-zangen; teedere en aardige vryagien; Lenthe-, zoomer- en morgen-zangen. Beneevens eenige andere op bezondere voorwerpen, enz. Amst. Erve Wed. J. van Egmont. Z. j. 8°.

Apollo en Dafne [door C. Zweerts] op muzijk gestelt d. H. Anders. Amst. 1697. 8°.

Vriend, J., Verliefde, of klagende minnaer. Versien met verscheyde nieuwe vryagien, klagende en amoureuse liedekens, op nieuwe en aengename voysen... Amst. 1698. Met houtsneden. 8° obl.

Mengel-sangen (Cupido's), inhoudende de nieuwste, en aengenaemste minne-klagten, geneugelyke vryagien, bruylofts, drink- en afscheytsliedekens. Noyt voor desen soo gedrukt. Utr. 1707. Met houtsneden. 8°.

Gezelschap (Het vrolyk) der negen Zang-Godinnen, kweelende en speelende, op zeer aangenaame uytgezochte muzikaale toonen, verscheidene zangstoffen. Tot verversinge en verkwikkinge der hedendaagse zangminnende herten, [d. J. van Gijsen]. Den 3en druk, op nieuws overzien, vermeerdert en verbeetert. Amst. 1713. 8°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Amst. 1724. 8°.

—— Hetz. werk. 8e druk. Amst. Erv. Wed. J. van Egmont. Z. j. 8°.

Duym, F., Tydkorting der jeugd, gevonden in verschyde minne-zangen o. d. zinspr. *Standrastigheyd verwint 't geval.* Dl. I. Amst. 1712. 8°.

Gijsen, J. van, De vermaakelyke Haarlemmerhout. Zynde beplant met alderhande snakeryen, minne-klagten, vryagies, oorlogs-deunen, enz. Alle op de nieuwste en aangenaamste voysen die hedendaags gezongen werden. Amst. 1713. 12°.

—— Hetz. werk. Overzien en vermeerderd, enz. Amst. 1715. Met houtsneden. 8°.

Buitenleven (Het vermaaklyk), of de zingende en speelende Boerenvreugd, enz. [d. J. v. Gijsen]. Amst. 1716. Met houtsneden. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) Met zangkunst verrykt en... op de G sleutel gesteld, [d. A. van Hulkenroy?]. Haarl. 1716. Met platen en muziek. 4°.
De etsen in deze verzameling voorkomende zijn ontleend aan het werk van A. van Ostade.

Elsland, J. van, Gezangen, of het vrolyk gezelschap der Negen Zanggodinnen, kweelende en speelende, op zeer aangenaame uitgezogte muzikaale toonen, verscheide zangstoffen enz. Den 3en dr. op nieuws met verscheide aardige stukjes en plaatjes vermeerderd. Alle op de G-sleutel gesteld. Haarl. 1730 8°.
Met muziek en met platen in de manier van A. van Ostade en Callot.

—— Hetz. werk, 4e dr. op nieuws met verscheide aardige stukjes vermeerderd. Alle op de G-sleutel gesteld. Haarl. 1738. Met platen en muziek. 8°.

Minnebroers Sak (De smakelyke vermakelyke). Vervuld met allerley spijsen voor veelderley monden. Bestaende in 80 gesangen van verscheyde soorten: op 61 veranderinge van voysen, so van de fraeyste oude, als andere nieuwe wysen, meest alle bekende. Gemaeckt en in rijm gesteld door Qui es amabilis. Desen laetsten druk van vele grove fouten gesuyvert. Amst. 1718. Met houtsn. 8°.

—— Hetz. werk. Deze laatste druk van veele grove fouten gezuyvert. Amst. 1767. 8°.

Haagsche Faam (De roemrugtige), of de Amsterdamsche Fonteyn. Verciert met uytsteekende rariteyten, van alderhande minne-liederen, herders en matroose gezangen. Alle op bekende voysen. Den 4en druk. Amst. 1721. 8°.

Regten, K. van, De nieuwe Harleveensche Doedel-sak, kweelende boere-deunen, minne-klagten, harders-zangen, drink-liederen en klugten. Alle op bekende voysen. Amst. 1721. 8°.

Anakreons Gezangen, uit het Grieksch op aangename zangwyzen, door G. Kempher. Alkm. 1726. 8°.

Thirsis Minnewit. Bestaande in eene versameling der moyste minne-zangen en voysen. Amst. 1726—28. 3 dln. 12°.

—— Hetz. werk. Amst. J. Kannewet. Z. j. 12°.

—— Hetz. werk. (Amst. c. 1770). 3 dln. 12°.

Zang-Godin (De Vrolyke) opheffende veelerhanden ernstige en boertige gezangen, kusjes en drinkliederen. Op de nieuwste en meestbekende zangwyzen. Amst. 1727. 12°.

—— Hetz. werk. 4e druk. (Amst.). 1770. 12°.

Lust-hof (Het amoureuze) of vervolg van Thirsis Minnewit, bestaende in de aengenaemste gezangen, op de nieuwste en hedendaegs wyzen. Op nieuws overgesien, verbet. en vermeerd. Den 17en dr. Amst. S. en W. Koenen. Z. j. 8°.

Speel-werck (Het nieuwe Hoornse) bestaende uyt verscheyden ernstige en vroolijcke gezangen en gedichten, van C. G. v. d. H. [Hof?] en C. G. K. [Kleyn], verzam. d. C. C. 2e dr., vermeerd. enz. Hoorn. 1732. 8°.

Nieuwjaars-gift (Den Hollandszen praat-vaars) aan het bevalligen Stichtsze jufferschap. Amst. Wed. Jac. v. Egmont. Z. j. 8°,

—— Hetz. werk. Amst. A. Cornelis. Z. j. 8°.

Boots-gezel (De Groote Nieuwe Hollandsche) ofte Bataviers Helden-stuk. Zynde een groot deel vermeerderd en dat met de vermakelykste melody en min-gezangen. Amst. Erven Wed. J. v. Egmont. Z. j. Met houtsneden. 8°.

Goud-vinkje (Het Hollands klein), zingende, op eene bevallige manier, 50 nieuwe zoo menuetten, contre-danszen, marschen, als minne-, drink-, bruilofts- en herderszangen enz. — Hetz. werk. 2e deel. Fluitende 50 nieuwe en nooit bevoorens gedrukte minne- herders- en bruiloftszangen enz. (3e dr.). Amst. Erven de Wed. J. van Egmont. Z. j. 2 dln. 32°.
Met zeer fraaie, in dit ex. gekleurde plaatjes.

Leeuwerk (De Zeister) zingende en kweelende, met vrouwen-dag, op een schotsje ys, veel nieuwe liedekens, airs, menuets, minne- en harders-zangen, drink-liederen enz. Van verscheide liefhebberen by den anderen vergaderd enz. Nooit bevoorens gedrukt. Amst. Erve de Wed. J. van Egmont. Z. j. 8°.

Markt-schipper (De nieuwe Overtoomsche) of Durkerdammer kraamer. Zynde versierd met veele zoete en aangename melodye en gezangen. En op nieuws vermeerderd. Amst. 1805. 8°.

—— Hetz. werk. Dev. Wed. P. de Lange. Z. j. 8°.

Markt-schipper (De nieuwe Overtoomsche) enz. (els voorg.) Amsteld. 1826. 8°.

—— Hetz. werk. Nooit voor dezen zo gedrukt. Dev. J. H. de Lange. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Eerste stukje. Met figuren en van vele fouten gezuiverd. Amst. G. van der Linden. Z. j. 8°.

—— (Het tweede deel van de nieuwe Overtoompsze) of vermaakelyke Leidsze kaag, zynde vercierd met de allernieuwste en aangenaamste melodyen en gezangen. Op nieuws verbeeterd. Amst. Erv. Wed. J. v. Egmont. Met houtsneden. Z. j. 8°.

Zwaan (De zingende) of vervolg op de overtoompse marktschipper. Verciert met de alderzoetste voyzen, die hedendaegs gebruykelyk zijn. Nooyt voor dezen zoo gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. F. G. L. Holst. Z. j. 8°.

Oost-Indies-vaarder (De vroolyke), of klinkende en drinkende matroos. Zingende de allernieuwste en fraaiste liederen, die teegenwoordig gezongen worden. Amst. Erv. de Wed. J. van Egmont. Z. j. 8°.

Rooze-Boom (De nieuwe Oost-Indische), zynde voorzien met de allernieuwste liederen, die heedendaags gezongen worden. Amst. Erv. Wed. J. van Egmont. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. 11e druk. Amst. 1802. 8°.

Haagsche Taptoe (De vermakelyke), waarin al de nieuwste liederen, die hedendaags gezongen worden, te vinden zyn. Op nieuw vermeerdert en verbetert. Amst. Erve Wed. J. van Egmont. Z. j. 8°.

Water-baarsje (Het Hollands), heel vermaaklyk opgedischt door de lugthartige keukenmeid: zynde voorzien met veele zoorten van Herders- en minne-liederen, boeren vryagien, zaamenspraaken en drinkliederen. Vermeerderd met veel nieuwe liederen. Beneevens het Herdersstafje, met het zingende Zwaantje; zingende allerhande ernstige en boertige herders-, bruilofts- en minne-zangen, oorlogs-deunen, kus- en drink-liederen. Op de allernieuwste en bekendste voizen. Amst. Erven Wed. Jac. van Engmont. (*sic*). Z. j. 8°.

Pinxter-vreugd (De Scheveningse), of Kermis in het Haagsche bosch. Verçiert met veelderhande amoureuse minne-zangen, op de aangenaamste voyzen. Den 4en druk, vermeerd. en verbetert. Amst. 1729. Met houtsneden. 8°.

Buys-man (De vermakelijcke), ofte Koddige Boots-gesellettje: singende veel vermaekelijcke visschers ende matroose liedjes, als ook verscheyde nieuwe amoureuse herders en vreugdegesangen. Den 12en druk, met nieuwe rijmveersen vermeerdert en verbetert. Amst. 1737. 8°. obl.

Hartjesdag (De Haarlemsche), of de vermakelyke konynenvangst. Zijnde voorzien met alderhande zoorten van nieuwe aardige, grappige en snaaksse liederen. Op de nieuste en bekende voyzen. Nooyt voor dezen zo gedrukt. Amst. 1738. Met houtsneden. 8°.

Bagyn-hof (Het vermakelyk), of den Hollandschen edelman, verçiert met de nieuwste Brabandze en Hollandze oorlogs-liedjes, vryagie en minnen-liederen, zoldaaten en matroozen gezangen. Alle op de nieuwste voizen en nieuwste melodie, die in geen lied-boeken te vinden zyn als in dit. Nooyt voor dezen zoo gedrukt. Amst. 1739. 8°.

Harders-stafje (Het), of het soet geselschap van harders en harderinnen, zingende allerhande ernstige en boertige harders-, bruylofts- en minnezangen, oorlogsdeunen, kusjes en drinkliederen, enz. Op de nieuwste en meestbekende zangwijzen. Haarl. 1740. Met houtsneden. 8°.

Mercurius (De nieuwe Amsterdamse), met zijn amoreuse gesangen. Versien met nieuwe liederen, zo minne-zangen, bruylofts, motrooze (*sic*) en herders-gezangen, die hedendaegs gezongen werden, op de aengenaemste voysen. Nooit zo gedrukt. Amst. 1743. Met houtsneden. 8°.

Apollo's Kermis-gift aan de Haagsche vermaaks-gesinde jeugd. 's Gravenh. 1743. 3 dln. 8°.

—— **Nieuwe-jaers-gift** aen het bekoorlyke Hollandsche jufferschap. 's Gravenh. 1745—53. 2 dln. 8°.

Appollo's St.-Nicolaasgift aan Minerva. Voorzien met Nieuwe en oude minne-, herders- en mengelzangen, ook een aardige, klugtige en aangename Olypodriego. Leid. J. van Kerckhem. Z. j. 8°.

—— **Vastenavond-gift.** Voorzien met de nieuwste en aangenaamste minne-, harders- en bruylofs-gezangen ... op muziek- en zangwyzen gestelt. Dordr. H. Walpot. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. 's Gravenh. 1745. 8°.

Praatvaars Vasten-avonds-gift, aan alle het jufferschap der Vereen. Nederlanden. Amst. Wed. Jac. v. Egmont. Z. j. (c. 1745?). 8°.

—— **Nieuwjaars-gift** (Den Hollandszen), aan het bevalligen Stichtsze Jufferschap. Amst. Wed. J. v. Egmont. Z. j. 8°.

Clio's Maes-zangen, onder de zinspreuk *Amant Alterna Camaenae.* Rotterd. 1745. 8°.

Harlequin (De Amsterdamsche) met de Haagsche Scharmous, verciert met alderhande amoureuse gezangen, voor minnaars en minnaressen matroose, herders en drink-liederen, die in geen andere liede-boeken als in dit allernig te vinden zijn. Met den laatsten druk verbetert. Amst. 1746. Met houtsneden. 8°.

Gaare-keuken (De nieuwe vermaaklyke) van de gekroonde A. Zingende en kwelende verscheyde aardige en boertige liederen en ernstige gezangen. Noyt in deze order zo gedrukt. Amst. 1746—47. 6 stn. 8°.

Alle liederen in deze verzameling vangen met eene A aan. De uitgever had plan op deze wijze in alphabetische orde alle volks- en straatliederen te verzamelen, doch bracht het hoogst waarschijnlijk niet verder dan tot het 1e stuk van De gekroonde B, hiervóor vermeld in kolom 271.

—— Hetz. werk. 3e st. Amst. J. Kannewet. Z. j. 8°.

Zang-prieel ('t Vermaakelyk) of vreugdige byeenkomst van herders en herderinnen, op de nieuwste en keurelijkste marche, menuette, gigaas, aartjes enz. Haarl. Erfgen. van Iz. van Hulkenroy. Z. jr. 4°.

Denik, C. L., Het nieuw Maas-Sluysche Hoekertje, voerende eenige zoete aangename liedekens, gerijmt en te zamen gesteld door —. Den 10e druk vermeerderd met een IIe deel enz. Amst. 1755. M. houtsn. 8°. obl.

Hierbij met afzond. titel doch doorloopende pagineering: Het Derde Deel van het Maassluysche Hoekertje, zijnde een gedeelte van het Scheepmakertje.

Liede-boek ('t Groot Hoorns, Enkhuyzer, Alkmaarder en Purmerender), vercierd met veel mooye bruilofts-liedekens en gezangen. Amst. J. Schonevelt. Z. j. Met muziek. 32°.

—— Hetz. werkje. t'Amst. A. Cornelis. Z. j. 32°.

—— (Alkmaarder, Edammer en Purmerender). Zijnde een Vervolg op 't voorgaande. t'Amsteld. A. Cornelis. Z. j. 32°.

—— Hetz. werk. Amst. A. Cornelis. Z. j. — [Waarachter: 't Groot Hoorns, Enkhuyzer, Alkmaarder, Edammer en Purmerender Liede-Boek, zijnde een vervolg op 't voorgaande. Vercierd met verscheide nieuwe en aangename bruyloftsliedekens en snaakze gezangen]. Amst. A. Cornelis. Z. j. 2 dln. 32°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) [Waarachter: 't Groot Hoorns, Enkhuyzer, Alkmaarder, Edammer en Purmerender Liede-boek. Zijnde een vervolg op 't voorgaande enz. Amst. J. Kannewet. Z. j. 2 dln. 32°.

—— ('t Nieuw groot Hoorns), bestaande in veel stigtige en vermakelyke Bruylofts Liedekens. Hoorn, R. Beukelman. Met Privilegie. Z. j. 32°.

—— Hetz. werk. Hoorn, R. Beukelman. Z. j. 32°.

Zonder de woorden „Met Privilegie" op den titel.

—— Hetz. werk. In desen laetsten Druck t'samengevoegt met het Alckmaerder en Enckhuyser Liedt-boeckje. Tot Hoorn Gedrukt bij Elbert Beukelman en Feyken Ryp. Z. j. 32°.

Vissers Lied-boek (Vlaardings) voorzien met veel schoone vissers, bruylofts en andere stigtelijke

gezangen. Nu op nieuws vermeerd. Amst. J. Kannewet. Z. j. 2 dln. 8°. obl.

Soldaat (Den vroljjken) of de nieuwe Gelderze Nagtegaal: Zingende alderhande nieuwe en aangename minne-liedjes, zeemans-deune en oorlogsdaden. Noyt zo meer gedrukt. Amst. 1750. 8°. obl.

Tempel der Zanggodinnen (De) behelsende minne-, herders- en kusch-liederen, verzameld door een gezelschap van jonge juffers, en opgedragen aan de uitmuntende schoone jufferschap van Nederland. Dordr. 1750. 8°.

Speel-Schuytje (Het) met vrolyke naay-meysjes. Zingende en queelende de aldernieuwste gezangen, alle op zoete en aengenaeme voysen. Den 3en dr. 's Gravenh. 1751. Met houtsneden. 8°.

—— (Het) met vrolyke naay-meisjes. Waer in te vinden zijn de aldernieuwste liederen, die hedendaegs gezongen worden. De 8ste druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Marsdrager (De), of nieuwe Toverlantaren. Waar in vertoond word de nieuwste en aangenaamste gezangen, die hedendaags gezongen worden. De laatste druk met nieuwe liederen vermeerderd. Amst. 1754. 8°.

Lied op de herfst; of het feest van Bacchus, gezongen op den 's Gravenhaagsche Schouwburg, [d. J. J. Mauricius?]. Z. pl. e. j. ('s Gravenh. c. 1755?) Met muziek. 8°.

Veaudevilles (*sic*) van de Lente, op het feest van Flora [d. J. J. Mauricius?]. Z. pl. en j. ('s Gravenh. c. 1755?). 1 blad plano.

Nachtegaaltje (Het Hernhutsche) in eene vrolijke luim; zingende honderd [200] nieuwe en nooit te voren gedrukte airtjes, menuetten, contredansen, marsen enz. enz. Amst. 1757—61. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. (Amst.) voor A. Cornelis aan de Overtoom. 1769. 2 dln. 8°.

—— (Het Hernhutsche) in eene vrolyke luim. Zingende... nieuwe en nooit te vooren gedrukte airtjes, geschikt n. d. hedendaagsche smaak der zangwyzen. Amst. 1764. 2 dln. 8°.

—— (Het Haarlemmer), fluitende uitmuntende en verrukkende lente-, mey-, zomer-, herfst-, bloem-, morgen-, avond- en andere liederen. Op allerhande wyzen. Amst. 1759. 8°.

Zangburg (De Amsterdamsche), of zomer- en wintervreugd. Bestaande uit verscheide fraaye, zinryke en vrolyken airtjes. Zoo menuetten, contredansen, marsen enz. Alle welke nooit voor dezen in druk geweest zyn. Gedr. voor reken. v. d. auteuren. Z. p. 1761. 8°.

Mey-Blom (De) of de Zomer-spruyt. Te zamen gebonden met veelderhande gezangen, en vermakelijke melodijen, dienende op bruyloften, maalteyden, vroljjke gezelschappen en diergelijke. Zijnde de nieuwste en aangenaamste liederen die hedendaags gezongen worden. Alle op nieuwe en zoete voyzen. Noyt voor dezen zo gedrukt. Amst. 1762. 8°.

Minnaar (De vrolyke). Zynde verciert met de alleraengenaemste en nieuw uytgesogte liedjes en gezangen. Nooit voor dezen in druk geweest. Dordr. 1767. 8°.

Min-stroom (De nieuwe vermakelyke Utrechtse), zynde verciert met de aldernieuwste en vermakelykste minnezangen, harders, bruylofts en drink-liederen, die hedendaags gezongen worden. Op de nieuwste en aangenaamste vooyzen. Nooyt zoo voor deeze gedrukt. Amst. 1767. 8°.

Schouwburg (Het tweede deel van de Amsterdamsche), of de nieuwe bey-korf. Waar in te vinden zyn de nieuwste en aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen worden. Als meede liedjes die op nieuws met eenige versjes vermeerdert zyn. De 3de druk. Amst. 1769. Met houtsneden. 8°.

Genever-stoker (De nieuwe Schiedamze). Zijnde vercierd met de aldernieuwste en vermakelijkste minne-zangen, bruylofs en Harders-liederen, op de aangenaamste voyzen. Den 9en druk. Amst. 1770. 8°.

Haagse Bos (Het vermakelyke). Zynde verçiert met de nieuwste en aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen werden. 3e druk. Amst. 1773. 8°.

Haagsche Bosch (Het) vol vroljjke zangers. Amst. G. van der Linden. Z. j. 8°.

Brouwer, J., De Lammeren-vreugd, of de herders bruyloft, kweelende herders-zangen, minneklagten, vryagien, drink en afscheyds-liederen, op aardige voyzen. 9e druk. Amst. 1778. 8°.

—— Hetz. werk. 9e druk. Amst. Erve H. van der Putte. Z. j. 8°.

Lugt-bol (De vernieuwde). Waar in veele van de aldernieuwste liederen gedrukt zijn, die in alle de andere liedboeken niet gevonden worden. 3e druk. Amst. Erve vander Putte. Z. j. 8°.

Visboer (De vrolyke Overtoomsche), verciert met de allernieuwste liederen, als vryagien, minnaers-klachten, drink-liederen, herders- en bruilofts-gezangen. 11e dr. Amst. Erve H. van der Putte. Z. j. 8°.

Koddenaar (De zingende), queelende verscheide nieuwe liederen die hedendaegs gezongen werden. 4e druk vermeerderd. Amst. B. Koene, 1777. 8°.

Muyder-poort (De nieuwe), zynde voorzien met nieuwe en alleraengenaemste Liedjes, die thans meest gezongen worden; alle op aengenaeme, bekende en plyzierige wyzen. 6e druk. Zynde op nieuws verbeterd met liedjes die in de andere drukken niet gevonden worden. Amst. 1777. 8°.

Godspraak (De). Een zangstukje. [U. h. Hoogd. van C. F. Gellert, d. E. J. B. Schonck. Gorinch. 1777]. 8°.

Boeren-bruyloft (De vermakelyke), zynde verciert met de nieuwste en aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen worden. Nooit voor deezen zoo gedrukt. Amst. 1781. 8°.

Zoutmans Victorie (A la), bevogten door de Hollanders op de Engelsche. Voorgevallen op de Doggersbank, in de Noord-zee, den 5en Aug. 1781. Zingende de blyde overwinning. Als meede de nieuwste liederen die hedendaags gezongen worden, en in geen andere liedeboeken te vinden zyn. 8e druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Buyten-zingel (De nieuwe Amsteldamsche), waer in te vinden zyn de aldernieuwste liederen, die hedendaegs gezongen werden. De 5de druk vermeerdert. Amst. S. en W. Koene. Z. j. Met houtsneden. 8°.

Wolff, E., geb. **Bekker**, en **A. Deken**. Economische liedjes. 's Graavenh. 1781. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. 's Graavenh. 1783. Dl. 1 en 2. 8°.

—— 2e druk (*sic*). 's Graavenh. 1791. kl. 8°.
In dezen (volgens de voorrede, de 3e) druk zijn de drie dln. tot een deeltje van 508 blz. vereenigd.

—— Hetz. werk. Met plaaten. 's Gravenh. 1792. Stuk 1—8. 8°.

Riemsnijder, H., Liedjes voor kinderen. 's Graavenh. 1781. 8°.

Confraaters (De twee vrolyke) zingende de nieuwste liederen. 3e dr. Amst. 1796. 8°.

—— Hetz. werk. 4e dr. Amst. S en W. Koene. Z. j. 8°.

Cupido (De vermakelijke) of de verliefde minnares. Zingende veele nieuwe, aengename, klugtige en zeer vermaekelyke liederen. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Dienstmaagd (De zingende en speelende). Nooit te voren gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Haasje (Het springende) waar in te vinden zijn de allernieuwste liederen, welken hedendaags gezongen worden. Nooit voorheen gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. 3e dr. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

Joe, Joe, Joe (Aardige en vermakelijke). Waar mede gespeeld en gezongen werd de nieuwste liederen. 3e dr. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Kermis-vreugd (De Amsterdamsche) zingende, bij die gelegenheid, de aldernieuwste liederen. Nieuwe druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe druk. Amst. 1798. 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe druk. Amst. 1801. 8°.

Koopman (De Amerikaansche). zingende de nieuwste, fraayste en aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen worden. De 3de druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Kruyer (De zingende vragtdraagende), zich vermaakende met een aantal fraaije liederen, welke hedendaags gezongen worden. Alle op bekende en aangenaame wyzen. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. F. G. L. Holst. Z. j. 8°.

Landman (De vrolijke). Zingende de allerfraaiste liederen. 2e dr. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Lootsman (De zingende) of de vrolijke boer. Versierd met de fraaiste liederen. 2de druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Nooit te voren gedrukt. Amst. 1797. 8°.

Amsterdamsche Meisje (Het vrolijk zingende). Zingende de nieuwste liederen. 5e dr. Amst. 1798. 8°.

—— Hetz. werk. 6e dr. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Melk-meisje (Het nieuw, klugtig en zeer aangenaam zingende) of de vermakelijke Turf-trapster. Zijnde voorzien met de allernieuwste liederen die hedendaegs gezongen worden. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Nachtegaal (Dubbele Goessche), versierd met allerhande liederen zoo nieuwe als oude, behelzende verscheidene vrijagien van minnaars, en minnaressen. Nieuwe verbet. druk. Goes, S. J. de Jonge. Z. j. 8°.

—— (De dubbelden en vermeerderde Goese), versierd met alderhanden liedekens, zo nieuwe als oude, behelzende verscheide vrijagien, van minnaars en minnaressen, enz. 1e dl.... vermeerd. enz. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Pellekaan (De jonge), zijnde vercierd met de nieuwste en vermaakelijkste liederen, welke hedendaags gezongen worden. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

—— (De jonge). Zijnde vercierd met de nieuwste en vermaakelijkste liederen, welke hedendaags geongen (*sic*) worden. Nooit te vooren gedrukt. Amst. 1804. 8°.

Rarekiekkas-kijker (De vermakelijke). Zingende bij de vertooning de fraaiste stukken van allerhande nieuwe en aangename liedjes. Nooit te voren gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Roosje (Een geheel nieuw Liedeboek van het). Met de nieuwste en fraaiste liederen welke hedendaags gezongen worden. 3e dr. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. 6e verm. druk. Amst. 1824. 8°.

Schoorsteenveeger (De vrolijke), zingende, onder het veegen, de aldernieuwste liederen die hedendaegs gezongen worden. 6e dr. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Slaa-tuijntjes (De vermakelijke) waarin te vinden zijn de geurigste, nieuwste en aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen worden. 6e dr. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.
Niet te verwarren met A. J. B. Schonck's Vermakelijke Slaa-tuintjes.

Speelwagen (De nieuwe Domburgsche). Waarin te vinden zyn de nieuwste liederen, welke hedendaagsch gezongen worden. Nooit voor dezen zoo gedrukt. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

—— (De nieuwe Domburgsche), bevragt met veelderhande gezangen, op de bekendste wyze. De 5e druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 12°.

—— (De opregte Zandvoorder). Vercierd met aardige minne-liedjes, geneuglyk vryagien, minnaars-klagten, herders- en bruylofts-gesangen. Alles op de nieuwste en mooyste voysen, die nu hedendaags gesongen werden. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Tydkorter (De nieuwe Vlissingsche), of verbeterd Snaakje, voortbrengende veelerhande vermaakelyke minne- herders- en drinkdeuntjes. 9e druk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 16°.

Trompetter (De vrolyke). Blazende op zyn trompet, de nieuwste liederen en arias die hedendaags gezongen worden. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Nooit te vooren gedrukt. Amst. 1819. 8°.

Visser (De gelukkige), of de Amsterdamsche losbol. Zingende de nieuwste liederen en aria's die er gezongen worden. Nooit te vooren gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Zeeheld (De vrolyke), zingende de allernieuwste liederen. Nooit te vooren gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Zwierbol (De vrolyke), zingende de allernieuwste liederen. Nooit te vooren gedrukt. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 8°.

Zang-ariaas (Nieuwe), genaamt de Nederduitsche opera. 1e stukje. Dordr. 1782. M. pl. 8°.

Vino Caser (De), of de Amsterdamse Pakhuis vreugt Waar in de nieuwste en hedendaagse liederen gevonden worden. De 3e druk. Amst. 1783. 8°.

Boere-dans (De), of 't gezelschap na de mode, vermaakende zig onder het drinken van een glaasje Henrikattersze wyn, en 't zingen der hedendaagze nieuwste liederen. De 3e druk vermeerdert. Amst. 1789. 8°.

Volks-Liedjens. Uitgeg. door de Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Amsteld. 1789—91. 4 stkjs. M. pl. 8°.

Dansschool (Het nieuw vermaakelijke). Waar in gedanst, gezongen en gespeelt werd de aangenaamste menuetten, contradanszen, herders, drink-, minne- en bruilofts-Gezangen, meest liederen die hedendaags gezongen werden. Vermeerdert met nieuwe liederen. 5e dr. Amst. 1790. 8°.

Kat-soe (De roepende) op zijn wagen. Pak maar weg, stuk voor stuk, voor vier stuyvers. Singende de aldernieuwste liederen die hedendaegs gesongen werden. De 6e druk. Op nieuws vermeerdert. Amst. 1790. 8°.

Landbouwers gezangen (Vrije). Met plaatjes. Amst. 1790. 8°.

Liedeboek (Het vernieuwde) van de hond in de pot. Waer in gevonden worden de alder-nieuwste en aengenaame liederen, die nu hedendaegs gesongen worden. Op nieuws gedrukt. Amst. 1790. 8°.

Paarde-markt (De vermaarde Abcouder). Waar in te vinden zijn de nieuwste en aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen worden. 7e druk. Op nieuws vermeerdert. Amst. 1790. 8°.

Schellinger, W., Het volmaekte ende toe-geruste Schip, bestaende in fraeije gedichten en aerdige liedekens, verrijkt met veel schoone nieuwe voysen, nut ende dienstig voor alle lief-hebbers der grote zee-vaert. Amst. 1791. 8°.

Snuyf-doos (De nieuwe vermaakelyke), zijnde versiert met veelderley zoort van aardige en aangenaame gezangen. Alle op de nieuwste voyseen. Den 4en dr. 's Gravenh. J. Klis. Z. j. 8°.

Moens, P., en **B. Bosch**, Liederen voor het vaderland. Dordr. 1792. 8°.

Kemphaantjes (De drie). Waer in te vinden zijn de aldernieuwste liederen, die hedendaegs gezongen werden, en welke in geen anderen liedeboeken te vinden zijn. Amst. 1794. 8°.

Eyk, J. van, Liederen voor den landman. Amst. 1794—96. 3 stn. 12°.

Liedeboek (Nieuw) tot vermaak van 't Algemeen. N°. 1. Z. pl. 1794. 8°.

Minnaar (De vrolijke openhartige), zingende allerhande minne-zangen, herders-, bruilofts- en andere kluchtige liederen; op de nieuwste en bekendste wijzen. Nooit voor deeze zoo gedrukt. Amst. 1795. 8°.

Gaarekeuken (De Amsterdamsze) met den blyhertigen Op-disser. Voorzien met de nieuwste en aangenaamste liederen, zoo herders als minnaars gezangen. Amst. 1796. 8°.

Reizigers (De drie vrolyke), zingende de allernieuwste liederen. Nooit te vooren gedrukt. Amst. 1798. 8°.

Eyk, J. van, Liederen voor dorp- en stedelingen. Amst. 1798—1801. 3 stn. 12°.

Nederlander (De vrolijke). Zingende en speelende de aangenaamste liederen, die hedendaags gezongen worden. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

—— (De vrolyke) zingende met zijn incréable meisje de hedendaagsche liederen. Nooit te vooren gedrukt. Amst. 1800. 8°.

Speelwagen (De nieuwe vermaaklyke) tot vermaak der Zeeuwsche speelrijders. 2e stukje. 3e dr. Midd. 1801. 8°.

Vriendenzangen tot gezellige vreugd [d. J. van Walré, A. Loosjes e. a. Uitgeg. door het Gezelschap *Democriet* te Haarlem]. 2e druk. Met muziek. Haarl. 1826. 8°. obl.

Catootje (Het vrolijk). Zingende de nieuwste liederen. 2e dr. Amst. 1802. 8°.

Walchersche Ploeg (De nieuwe), opgesteld door een Zeeuwsche boere knecht. Tot vermaak der jeugd, en voor eigen vreugd. Amst. 1802. 8°.

—— (De vernieuwde), of verzameling van liederen voor den landmansstand. 5e veel vermeerderde druk. Z. pl. 1856. 8°.

Vrouwe-tuintje (Het vermakelijke) waar in te vinden zijn de aldernieuwste liederen, die hedendaags gezongen worden, en in geen ander liedeboek te vinden zijn. Deezen laatste druk is op nieuws verbeterd, en met eenige liedjes vermeerderd. Amst. 1802. 8°.

—— Hetz. werk. Deze laatste druk is op nieuws verbeterd. Amst. 1817. 8°.

Muzikant (De vrolijke), zingende en speelende de voornaamste liederen die hedendaags gezongen werden. Deze druk vermeerdert. Amst. 1803. 8°.

Ton (De) vol vrolijkheid. Bestaande in een uitgezogt getal van de aangenaamste zoo oude als nieuwe herders-vryagien, minnaarsklachten en vreugde-zangen. Amst. 1803. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

Toornwagter (De vrolijke) Blaazende en zingende de nieuwste liederen, die hedendaags gezongen worden. 3e druk. Amst. 1803. 8°.

Zee-man (De vrolijke) verheugd over de vrije Zeevaart. Zingende alle de nieuwste liedjes, welke hedendaags gezongen worden. 3e dr. Amst. 1803. 8°.

Hans Michel Goedbloed, zingt de voornaamste en nieuwste liederen. Nooit te vooren gedrukt. Amst. 1805. 8°.

Tulpje (Het nieuwe). Versierd met de allernieuwste liederen, welke heeden gezongen worden. Amst. 1805. 8°.

Gezangboek voor Vrijmetselaaren [Verzameld door W. Holtrop]. Amst. 1806. 8°.

Alphen, H. van, Twaalf stukjes uit de Gedichtjes voor kinderen op Muzijk gebragt voor Zang en Piano-forte door C. F. Ruppe, Leyd. bij den Autheur. Z. j. 8°. obl.

Spreeuwtje (Het), fluitende en zingende allerhande liedjes op bekende oude en nieuwe wijzen, [door het Gezelschap *Democriet*, te Haarlem]. Haarl. 1808. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Haarl. 1822. 8°.

Gezangen ten dienste der scholen, uitgeg. door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*. Leid. c. e. 1813. Met muziek. 4°.

Diligens (De Haagsche), zynde bevragt met de liederen die thans gezongen worden. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

Thee-boom (De Oost-Indische). Getrokken uit velerhande gezangen, zynde voorzien met de nieuwste liederen en melodyen, die hedendaags gezongen worden, dienende op gezelschappen, bruiloften en maaltyden. Alle op de nieuwste en aangenaamste wyzen. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1818. 8°.

Nachtegaal (Grooten Hollandschen), op nieuw vermeerdert met verscheidene rare en ongemeene liedekens, en wijzen, om hare fraaijigheid zeer wel bekend, en in geene andere liederboeken te vinden, als in dit. Versierd met verscheidene fraaije figuren. Zalt Bomm. J. Noman en Zn. Z. j. 8°.

Bundeltje van aangename volks-liedjes, uitg. door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*. Tot Deugd en vreugd. Z. p. en j. 16°.

Floraa's Bloemkorfje, of bundeltje van nieuwe zangstukjes voor Neerlandsch Jeugd. Z. pl. of j. 16°.

Dit en de vier volgende boekjes zijn uitgeg. door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*.

Tafelliederen (Uitgezogte), om vrolyk den avond te slyten. Z. pl. of j. 16°.

Liederen tot Nut en Vreugd... Gedrukt tot vermaak der Jeugd. Z. pl. of j. 16°.

Tafelgezelschap (Het vermakelyk). zingende verscheide aangename en vermakelyken zangstukjes. Z. p. of j. 16°.

Iets voor de vergenoegde zingende landman. Z. pl. of j. 16°.

Zangstukjes (Zedelyke en vermakelyke) tot nut en vreugd. Rotterd. J. J. Thompson. Z. j. 16°.

Held (De) van Waterloo, en eenige andere liederen. Rotterd. J. J. Thompson. Z. j. 16°.

Matroozen-zang op de reis naar Cabo de Goede Hoop. Z. pl. en j. 8°.

Tafellied, naar Tollens (door P. I.). Z. pl. of j. 8°.

Zout (Het) der gezelligheid. (Liedje op de meisjes). Z. pl. of j. 8°.

Studenten-liederen (Groninger), verzameld in 1816 [d. J. Baart de la Faille, A. Modderman, J. Ruardi Tresling en P. G. Schey]. Gron. 1817. 8°.

—— (Groninger), [2e druk], verzameld in 1833. [d. C. L. Venhuizen-Munniks, H. Offerhaus en A. Oudeman. (Gron.) 1833. Met muziek. 8°.

Studenten-zangen. (1815—22). Leyd. (1822). 8°.

—— Hetz. werk. Leyd. en Utr. (1822). 8°.

Studenten-liederen, in muzijk gebragt door B. Warstadt. Utr. N. van der Monde. Z. j. Met muziek. 8°. obl.

Verzameling (Kleine) van Gezangen voor de Tafel-loges. Byëengebragt [door M. I. S. Bevel] ten dienste der... Loge *La Vertu*, werkende in het Oosten van Leyden 5817 (1817). 8°.

Erato. 3e stuk bevattende zes liederen, met muzijk voor zang en het klavier. Bruss. J. Sacré. Z. j. (1828) fol. obl.
Hierin gedichten van J. J. F. Wap, A. J. ten Hagen Jzn., Matheux e. a.

Aa, C. P. E. Robidé van der, Euphrosina, 3 stemmige kinderliederen enz. Amst. 1829—33. N°. 1—3. Met muziek. 4° obl.

Lied-boek (Nieuwen), genaemt het Brabandsch Nagtegaeltjen, inhoudende veele schoone nieuwe en amuzante liedekens, te weeten: fraeye minneliedekens, klucht- en historie-liedekens.... Vermeerderd met een groot getal nieuwe enz. Antw. J. Thys. Z. j. (1840?) Met houtsneden. 8°.

Lennep, J. van, Jagers lied voorkomende in de Nederlandsche legenden, in muzyk gebragt door W. H. Brachthuizer. Amst. P. Meijer Warnars. Z. j. 8°.

—— De Heer van Culemborg voorkomende in de Nederlandsche legenden, in muzyk gebragt door H. W. v. Gelder. Amst. P. Meijer Warnars. Z. j. 8°.

Jager (De lustige), zingende vele vrolijke liederen, voor alle lieve meisjes, die met hem ter jagt willen gaan. Amst. F. G. L. Holst. Z. j. 8°.

Stoomboot Apollo (De), geladen met tafelzangen, voor groenen en zilveren bruiloften. 5e verbet. en vermeerd. dr. Amst. F. G. L. Holst. Z. j. 8°. obl.

Bleekersmeisje (Het vrolijke). Zingende vele zedelijke, vrolijke en aangename liederen. 12e dr. Amst. G. van der Linden. Z. j. 8°.

Nachtegaaltje (Het zingende), fluitende verscheidene vrolijke en vermakelijke liederen. Amst. G. van der Linden. Z. j. 8°.

Spoorwagen (De), vol met zedelijke liederen, ten dienste van alle fatsoenlijke gezelschappen. 10e verbet. dr. Amst. G. van der Linden. Z. j. 8°.

Wap, J. J. F., De lentehijmnus. Koning Willem II aangeboden, bij (Zijne) komst in de hoofdstad van Noord-Brabant. 's Gravenh. 1841. fol. obl.
Met muziek voor 4 stemmen en piano, d. P. J. van Paesschen.

—— God en de koning. Herfstzang. 's Gravenh. Boshart & Osthoff. Z. j. gr. 4°.
Met muziek voor bariton-solo met mannenkoor, d. C. C. A. de Vliegh.

—— Achttien 4 stemmige liederen, uitgeg. d. [h. Genootsch.] *De tael is gansch het volk.* Gent. (1842). Met muziek. gr. 4°.

Album van de Maatsch.: *Tot bevordering d. Toonkunst.* Amst. 1844—59. 22 Nos. — Tweede Reeks. Amst. 1860—61. Nos. 1 en 2. Met muziek. gr. 4°.

Wap, J. J. F., Keizer Karel V. — Groote Sinfonie in B dur voor Soli, Koor en Orchest, gecomp. d. W. F. Thooft. Op. 10. Clavier-Auszug vom Componisten. Mainz, z. j. (c. 1850?). gr. 8°.

—— Scherpschuttersmarsch. 's Gravenh. Boshart & Osthoff. Z. j. gr. 4°.
Met muziek voor zang en piano, d. L. Winkel.

Lennep, J. van, Zeemansliedtjens. Amst. (1852). 12°.

Hoffmann von Fallersleben, H., Mijn liefken mijn zomer [e. a. liederen]. Amst. 1854. 8°.
Met muziek van L. J. Alberdingk Thijm.

Bladen (Vliegende) opgevangen en zaamgebonden voor den jaarlijkschen maaltijd van de leden der Vereeniging [*ter bevordering van de belangen des Boekhandels.* Uitg. door J. H. Gebhard]. Z. pl. of j. (1855). 8°.

Dodd, G. J., Liedjens en deuntjes. Bruss. 1858. 16°.

Heije, J. P., Nederlandsche liederen, [met] zangwijzen van W. Smits, J. J. H. Verhulst en J. J. Viotta. 's Gravenh. 1864. Met muziek. 4°. obl.
Uitgeg. door de Maatsch. t. bevord. d. Toonkunst.

Cort, F. de, Zingzang. [Liederen met muziek]. Bruss. 1866. 4°.

Hall, J. N. van, XX kleine liederen ter muzikale compositie. Utr. 1868. 16°.

Wap, J. J. F., Een Werkmanslied. Amst. 1869. gr. 4°.
Met muziek voor 4 mannenstemmen en piano, door Joh. M. Coenen.

—— Naar de grenzen. Utr. (1870). gr. 4°.
Met muziek voor bariton en piano.

—— Vrede. Utr. 1872. gr. 4°.
Met muziek voor mannenstemmen en piano, d. Rich. Hol. Hierbij een photographisch portret, met eigenhandige opdracht van den toonzetter.

—— Hoop. Mannenkoor. Rotterd. (1875). gr. 4°.
Met muziek van C. C. A. de Vliegh.

—— Een Zonnelied. Amst. Z. j. (c. 1876). gr. 8°.
Met muziek, voor 4 mannenstemmen en piano, van F. Coenen.

Alphen, H. van, Kinder-Zangboek. Liedjes met Klavier-begeleiding door Rich. Hol. Met eene voorrede van Nic. Beets. Utr. 1871. 8°. obl.

Daems, S., Deugd en vreugd. Liederbundel voor brave zangers, Herenthals, 1877. 8°.

Lovendaal, G. W., Twaalf Volksliedjes uit het Lied der liefde. Wijzen van J. Worp. Gron. 1881. 8°.

Liedeboek (Vaderlandsch), bijeenverz. door de Vereen. v. Onderwijzers in het 3e district van Zuid-Holland. Twee- en driestemmig gezet door Rich. Hol. Nieuwe uitg. Amst. 1883. 8°.

Volks- en straatliedjes. [Eene uiterst zeldzame verzameling van 4 à 500 stuks op 172 bladen, volks- en straatliedjes, meestal op afzonderlijke bladen gedrukt en zonder jaar of plaats van uitgave, doch hoogst waarschijnlijk uit de laatste helft der 17e en de eerste helft der 18e eeuw.] 8°.

—— [Eene dergelijke verzameling, op losse blaadjes, uitgegeven in de laatste helft der 19e eeuw. 350 st.] 8° en fol.

AFZONDERLIJK UITGEGEVEN VERTAALDE GEDICHTEN.

Voor vertaalde Tooneelstukken raadplege men de Afd. Nederlandsch tooneel.

a. UIT MEERDERE TALEN.

Dichtbloemen bij de naburen geplukt, [d. H. Tollens Czn]. Leeuw. 1839. 8°.

Dichtbloemen uit den vreemde d. A. Bogaers. (Amst.) 1852. gr. 8°.

Harpentoonen (Uitheemsche) d. J. Westenberg. Kamp. 1830. 8°.

Vertalingen en navolgingen in poëzy d. J. v. Lennep. Amst. 1834. 8°.

Stekjes uit den vreemde d. W. J. v. Zeggelen. Leyd. D. Noothoven van Goor. Z. j. 8°.

Bloemen (Uitheemsche). Vertalingen en navolgingen in poëzy d. S. J. v. d. Bergh. Utr. 1839. 8°.

Vreemde (Uit den). Bloemlezing uit de vertaalde poëzy v. J. J. L. ten Kate. Leid. 1875. 8°.

Overgeplant. Nieuwe bloemlezing uit de vertaalde poëzy der kompleete dichtwerken v. J. J. L. ten Kate. Leid. 1875. 8°.

b. UIT HET GRIEKSCH.

Worp, J. A., Hollandsche vertalingen van Grieksche Treurspelen in de XVIIe eeuw. Gron. 1882. 8°.
Progr. v. h. Gymn. te Groningen voor 1882—83.

Schoonheden uit Grieksche dichters, vertaald door G. Dorn Seiffen. Amst. 1821. 8°.

Homerus, De Ilias, in Neerduits gerymt, d. K. Droste. Rotterd. 1722. 2 dln. 4°.

—— Proeve eener dichterlijke vertaling van de Ilias, door M. Siegenbeek. Amst. 1807. 8°.

—— De Ilias n. h. Grieksch in nederd. verzen gevolgd d. J. van 's Gravenweert. Amst. 1818. 4 dln. 8°.

—— Ilias, in de oorspronkelijke versmaat vertaald d. G. Dorn Seiffen. Utr. 1855. 8°.
Hierbij twee brieven van den vertaler in eigen handschrift, het bericht van zijn overlijden, enz.

—— De Ilias, vert. door C. Vosmaer. Leid. 1880. Met pl. gr. 8°.

—— De eerste 12 boecken, vande Ilyados... Wt Griecks in Franschen dicht vertaeld, door H. Salel... Ende nu uyt Francoyschen in Nederd. dicht vertaeld, door K. van Mander. Haerl. 1611. Met houtsneden. 8°.

Homerus, Proeve van navolging des 1en Boeks van de Ilias door P. P. Roorda van Eysinga. Kamp. 1832. 8°.

—— Vertaling van den Ilias 6e Boek door H. G. Oosterdijk. [met voorwoord van Jer. de Vries]. Z. pl. 1813. 8°.

—— Agamemnon's trouwpartij. [Parodie naar Homerus] door L. S. P. Meyboom. Gron. Z. j. 8°.

—— De Odyssea, in Neërduitsch gerymt d. K. Droste. Rott. 1719. 2 dln. 4°.

—— Hetz. werk. Rott. 1722. 2 dln. [Dl. I. 1722, dl. II. 1719]. 4°.
Dezelfde druk als de voorgaande, slechts het jaartal van dl. I is veranderd.

—— De Odysséa. Naar het Grieksch, in Nederduytsche verzen gevolgd door J. van 's Gravenweert. Amst. 1823—24. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe uitg. Haarl. (1861). 2 dln. 8°.

—— Deerste twaelf boecken Odysseae, dat is de dolinghe van Vlysse, bescreuē int Griecx door den Poeet Homerum, vadere ende fonteyne alder Poeten, nv eerstmael wten latijne in rijm verduytscht door Dierick Coornhert. Haerl. 1561. 8°.

—— d'Eerste Xij boecken Odysseae: d. i. de Dolinghe van Vlysse, beschreven int Griecx, door den Poeet Homerum... nv eerstmael wten Latijne in rijm verduytscht, door Dierick Coornhert. Delf, 1598. 8°.

—— De tweede XII Boecken Odysseae, d. i. de Dolinghe enz. door D. V. Coorn-hert, ende I. G. H. [Haeck?] oversien ende verbetert. Amst. 1609. 8°.

—— Batrachomiomachia, of den vvonderlycke Veld-slagh tusschen de Muysen ende de Kickvorschen [Uit het Grieksch vert. door I. Burchoorn]. Leyd. 1636. 4°.

—— Wonderbaerlijcken Strydt tusschen de kikvorschen ende de muysen, toegepast op de Nederl. oorloge. Dordr. 1641. 4°.
Vertaling van het bekende gedicht aan Homerus toegeschreven, met eene toepassing in proza op den Nederlandschen oorlog. In 1660 is dit gedicht, zonder die toepassing, op nieuw in 't licht gezonden, door Jasp. en Joan. Goris te Dordrecht.

Homerus, Batrachomyomachia, of de stryt der vorschenen muizen. In Nederd. heldendicht overgebracht door L. Schermer. Haarl. 1709. 4°.

— — Muis- en kikvorschkrijg. Nagezongen, d. W. B. [Bilderdijk]. Z. pl. 1821. 8°.

— — Hetz. werk. Schied. 1856. 12°.
Klass. Letterk. Pantheon N°. 42.

Hesiodus. De werken en dagen. N. h. Grieksch, in Nederd. verzen gevolgd door D. J. van Lennep. Amst. 1823. 8°.

Phaedrus, Fabulae... d. i. Phaedrus Esoopische vertellingen, in Neederduitsch dichte vert. door J. Hilarides... (Lat. en Nederd.) 2e dr.... ooversien ... verbeet. en vermeerd. Dokk. 1695. 8°.
Hierachter: Ujthangbord van J. Hilarides enz.

— — Ezopische Fabelen enz. In Nederduitsch dicht vertaeld en met aenmerkingen verrijkt door D. van Hoogstraten. Amst. 1704. Met platen. 4°.

— — Hetz. werk. 's Gravenh. 1739. 8°.

— — Hetz. werk. Met nieuwe konst-platen [d. S. Fokke]. Amst. 1769. 8°.

— — Uitgezochte fabelen of leerzame verdichtselen der spreekende dieren van Esopus en Phaedrus. Op eene nieuwe wyze in vaarzen gebragt, en met veele navolgingen en ophelderende aantekeningen verrykt door H. Th. Terkamp. dl. I. Bat. 1773. 8°.

Tyrtéus, Krygszangen. 't Oorspronkelyk Grieksch gevolgd door W. Bilderdijk. Amst. 1787. 8°.

Anakreon's Gezangen, uit het Grieksch door G. Kempher. = Zie de Afd. *Liederboekjes*.

— — Liederen en Treurzang van Moschus... Uit h. Grieksch, in de oorspronglijke maat, in het Nederd. gebragt d. G. Dorn Seiffen. Amst. 1809. 8°.

— — Gezangen, in Nederl. versmaat overgebragt, door J. H. Hoeufft. Breda, 1816. 8°.

— — Anakreontische Zangen, gevolgd van eenige losse dichtstukjes door W. R. van Hoevell. Gron. 1832. 8°.

— — Liederen van Anakreon en Saffo, uit het oorspronkel. in Nederd. verzen gevolgd, met aanteekeningen, benevens eenige losse Dichtstukjes, door J. Th. Büser. Zwolle, 1836. 8°.

— — Oden door J. J. L. ten Kate en S. J. van den Bergh. Gron. 1837. 8°.

Pindarus, De offerhande van Themistocles. Lierzang, enz. volgens h. Grieksch in 't Ital. d. G. Sanchez de Luna, enz. In Nederd. dichtmaat enz. [d. O. Z. van Haren]. Z. pl. en j. 8°.

Cebes (Het Tafereel van) den Thebaen afgemaelt [in Nederd. verzen] d. D. van Hoogstraten. Dordr. 1683. 8°.

— — (Levens-tafereel van) den Thebaner, uit h. Grieksch ondigt in Neërl. digtmaat overgezet, met... zinverklaarende en taal- en oudheidkundige uitleggingen; Als ook nog met zeven bysondere bygevoegde verhandelingen enz. Door G. Outhof. Amst. 1727. Met platen enz. 8°.

Kallimachus, Lofzangen door W. Bilderdijk. Amst. 1808. 8°.

Strabo's Wereldbeschryvinge van Theod. Beza, verduischt en berymd, nevens eenige latynsche sneldichten d. G. Blok. Amst. 1693. 4°.

c. UIT HET LATIJN.

Navolgingen uit oude Latijnsche dichters d. M. C. van Hall. (Amst.) 1855. 8°.

Virgilius Maro, P., Wercken, (Eclogae. AEneas) vert. in Nederd. dicht door J. van Vondel. Amst. 1696. 4°.

— — Die twaelff boecken van AEneas, ghenaemt int Latijn AEneidos, beschreuen door den... poeet Virgilius Maro. Nv eerst in onser duytscher talen door C. van Ghistele retorijckelijck ouergeset enz. T'Hantw. 1583. Met houtsn. 8°.

— — Hetz. werk. T'Antw. 1589. Met houtsn. 8°.

— — Hetz. werk. Rotterd. 1609. Met houtsn. 8°.

— — verduytsst. R. V. E. [Door R. van Engelen]. Antw., 1662. 4°.
Vertaling van de Aeneis in Nederd. verzen met het Latijn er tegenover gedrukt. Dit exemplaar gaat niet verder dan blz. 392 (begin van 't 7e boek). De titel (in plaatdruk) heeft: A. Diepenbeeck inu: C. Caukercken fec: Voorts zijn er ingevoegd een kop van Virgilius „apud Fulv. Ursinum in gemma" en 10 fraaie koperplaten naar A. van Diepenbeke door C. van Caukercken, Pt. de Jode, Arn. de Jode en P. Clouwet.

— — Hetz. werk. Amst. 1662. Met platen. 4°.

— — Twaalf boekken van AEneas vertaald, in Nederl. gedicht, met 't zelfde getal der regelen, d. D. Doncker. Gouda, 1663. 4°.

— — Herders-kouten en land-gedichten: Midsgaders de XII boecken van AEneas, vert. in Nederd. rijm, met het zelfde getal d. regelen, d. D. Doncker. 3e druk. Verçierd met kurieuse kopere platen. 's Gravenh. 1703. 4°.

— — De AEneas gevolgd door N. C. Brinkman, Wed. van Streek. [Met aanteek.] Amst. 1809—13. 5 stn. 4°.

— — Heldendicht de Enéis. Naar eigen critische beschouwing, in nederd. metrische versmaat overgebracht, d. S. J. E. Rau. Haarl. 1862. 2 dln. 8°.

— — Proeve eener nieuwe overzetting van den Eneas. Naar het Lat. door P. van Winter Nsz. 1e—4e zang. Amst. 1804—6. 4 stn. 4°.

— — Hetz. werk. Amst. 1804—1806. 4 stn. 8°.

— — Ondergang van Troje. Virgilius 2e Boek van Eneas in Nederd. dicht, door J. van Vondel. Amst. 1655. 4°.

Virgilius Maro, P., Het 2e en 6e [8e en 12e] boek uit P. Virgilius Maroos Eneas, in Nederduitse vaarsen, d. Chr. Pierson. Ter Goude, K. Dyvoort. Z. j. (c. 1669). 3 stn. 8°.

—— 6e Boeck, Eneas hellevaert. In nederd. rijmen. Amst. 1656. 4°.

—— Herziening der proeve eener dichterlijke vertolking van Virgilius, geplaatst in het Febr. nummer der Vaderl. Letteroef. door P. Epkema. Amst. 1868. 8°.

—— De Eneas, in zyn zondagspak. 4e Boek [d. P. Langendijk]. Amst. 1715. 8°.
Parodie.

—— De Aeneas in boertige versen naar Blumauer vrij gevolgd. Amstelred. 1801. 8°.

—— in de Nederlanden of Aeneas heldendicht, Nederduytsche verkleedinge door V. A. C. le Plat, strekkende tot een skitze van onze tydgeschiedenissen. Bruss. An X (1802). 2 dln. 8°.

—— Eclogae, ofte harders-kouten. In Nederduytsche rijm vertaelt d. H. Bruno. Hoorn, 1658. 8°.

—— Herders-sangen, in Neerduyts gesongen op twee verscheydene toonen. Door I. U. [Ulaeus] en W. v. F. [W. G. van Focquenbroch]. Amst. 1666. 8°.

—— Hetz. werk. t'Amst. 1679. 8°.

—— Proeve eener vrije navolging van den 1sten en den 4den der Herderzangen, door L. Patoir. Amst. 1825. 8°.

—— Bvcolica en Georgica, d. i. Ossen-stal en Landt-werck. Nu eerst in Rijm-dicht vertaelt, door K. V. Mander. Amst. 1597. Met houtsneden. 8°.

Tibullus. Oude liefde in nieuw gewaad... Nagevolgd door A. Hirschig Cz. Hoorn, 1840. Met platen. 8°.

Horatius Flaccus, Q., Lierzangen en dichtkunst. Vertaelt door J. V. Vondel. t'Amst. 1703. 4°.

—— Hekeldichten, brieven en dichtkunst. In Nederd. vaarzen overgebracht door B. Huydecoper. Amst. 1737. 4°.

—— Oden vertaald door P. v. Winter Nsz. Z. p. e. j. 8°.

—— Lierzangen. In Nederd. dichtmaat gevolgd, d. P. van Winter Nsz. [Met aanteek.] Amst. 1804. 8°.

—— Lierzangen in Nederd. verzen gebragt, d. H. G. Oosterdijk. [Uitgeg. door P. Hofman Peerlkamp]. Haarl. 1819. 8°.

—— Tien Lierzangen, in de Nederd. taal in dezelfde voetmaat overgebragt door P. H. A. J. Strick van en tot Linschoten. Amst. 1808. 8°.

—— Het IVde Gezang uit het IIIde Boek van Q. Horatius Flaccus, naar onze tyden geschikt en uitgebreit, door J. Zeeus. Rott. 1712. 8°.

Horatius. De bedorvene Zeden onzer eeuw, gevolgt na het 6e lierdigt uit Horatius, 3e boek d. P. Dögen. Dordr. 1717. 8°.

—— ad Torquatum. Ode VII lib. IV. gevolgd in het Nederd., door P. van Winter Nsz. Z. pl. (Amst.?) 1778. 4°.

—— De Lof van het landelyk leven, Horatius Epod. II, in het Oud-Friesch overgebragt. [Waarnaast eene Nederduitsche vertaling van A. van Halmael Jr. naar het Oud-Friesch van M. de Haan Hettema]. Z. p. e. j. (c. 1839). 8°.

—— Leermeester (De) der Zeden, vertoond in Horatius Zinnebeelden. [d. A. Janszen]. Lierzangen uit Horatius en andere Dichters. Lof van 't Landleven en Bespiegelingen op 't leven der Menschen enz. Met veele verzen vermeerderd [d C. Bruin, K. Lescailje e. a.]. De VIe druk m. pl. Amst. 1781. 8°.

—— (Bijgedichten uit) ende zedevaarzen van Dionys Cato aan zijn zoon. (Rott.) P. van der Veer. Z. j. (c. 1708). 8°.

—— Bijgedichten op Otto Vaenius' Zinnebeelden uit Q. Horatius Flaccus (Lat. en Nederd.) 2e dr. vermeerd. en verbet.. Amst. 1709. 8°.
Uitgeg. door het Dichtgenootschap *Nil volentibus arduum.*

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Hetz. werk. Amst. 1711. 8°.

—— Dichtkunst op onze tyden en zeden gepast, door A. Pels. Amst. 1677. 4°.
Uitgeg. door het Dichtgenootschap *Nil volentibus arduum.*

—— Hetz. werk. Amst. 1681. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Met aanteekeningen vermeerd. Amst. 1694. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk.... verbetert en vermeerdert. Amst. 1705. 8°.
Met bijgev. frontisp. Ex. op groot en zwaar papier.

—— Hetz. werk. Dezelfde uitg. 8°.
Ex. op gewoon papier.

—— Hetz. werk. 4e druk. Overgezien, verbeterd enz. Amst. 1718. 8°.

— **Oudaan, J.**, Aanmerkingen over Q. Horatius Flaccus Dichtkunst. Op onze tyden en zeden gepast, door A. Pels. Amst. 1713. 8°.

— **Philalethes** [ps. van A. Pels], Brief... wegens de beschuldigingen des Heeren D. van Hoogstraten ten laste van... Jan de Klerk [J. Clericus] in zijn berecht voor J. Oudaens aenmerkingen over Q. Horatius Fl. Dichtkonst door... A. Pels. Z. pl. en j. (1713). 8°.

— **Brief** aan Philalethes... wegens de beschuldigingen des Heeren D. van Hoogstraten, ten laste van... Jan de Klerk. Z. pl. en j. (1713?). 8°.

— **Hortensius**, G., Heusche vermaning aan den lasteraar van... D. van Hoogstraten, wegens het geschil met Jan de Klerk. Z. pl. en j. (1713?). 8°.

— **Brief** aan G. Hortensius, van zijnen vriend, wegens den lasteraar van... D. van Hoogstraten. Z. pl. en j. (1713?). 8°.

— **Eerkransen** voor de Klerikaansche voorvechteren. [In dichtmaat]. Z. pl. en j. (1713). 8°.

— **Echo** op de eerkranssen, uitgegeven v h. Hoogstrataensche Driemanschap. [In dichtmaat.] Z. pl. en j. (1713). 8°.

Pels, A., Gebruik en misbruik des tooneels. Vervolg op Horatius Dichtkunst. = Zie de Afd. *Dichters.*

Ovidius Naso, P., Proeven eener vrije navolging van eenige stukken uit de werken van P. Ovidius Naso, in Holl. verzen, d. J. Messchert van Vollenhoven. Amst. 1809. 3 dln. 8°.

—— Excellente Figueren, ghesneden vuyten vpersten poëte Ouidius vuyt vyfthien bouckeu der veranderinghē met huerlier bedietsele. Duer Guilliaume Borluit, burgher der stede van Ghendt. Gheprint tot Lions, 1557. 8°.

Op elke bladzijde eene zeer fraaie houtsnede, omgeven door keurig randwerk. De *bedietsele* zijn vlaamsche rederijkersverzen, bestaande in achtregelige bijschriften op de *figuren* of voorstellingen aan Ovidius ontleend.

—— Den Methamorphosis ofte Herscheppinge... Met figueren. Nu eerstmael in Nederl. rym gestelt door Seger van Dort. Antw. 1650. 8°.

Een portret van den weinig bekenden dichter op de 1e blz.: E. Quellinus delin., P. de Jode sculps.

—— Wapen-twist van Ajax en Ulysses, en veranderingh van Ajax bloedt in een Hyacinth. Vertalinghe van Horatii Epodōn, Tweede Epodos, enz. t' Samen-spraeck tuss. Horativs en Lydia. Over-geset en na-gevolght, enz. In Nederd. rijm vertaelt d. H. Bruno. Hoorn, 1659. 8°.

—— Herscheppinge [in dicht] vertaelt door J. V. Vondel. Amst. 1671. Met platen. 4°.

—— Metamorphosis, ofte... Herscheppinge, met tusschen-gevoeghde zede-leeringen, in rym gestelt door J. V. M. [Meerbeecq] enz. Uytr. 1727. 8°.

—— Proeve eener navolging van Ovidius Gedaanteverwisselingen door W. Bilderdijk. Amst. 1829. 8°.

—— Die Conste der Minnen, de Arte amandi ghenaempt. Int Lat. beschreuen. Ende nv eerst in onser duytscher talen ouergheset enz. [Waarbij Amoureuse Refereynen ende Minnebrieuen]. Tot Doesb., 1564. 8°.

Door den ongenoemden vertaler opgedragen aan „den geleerden ende soetvloeyenden poëet M. Jacob Sluperio, syneu bysunderen vrient".

—— [Conste der Minnen, nu eerst gestelt in Nederd. rethorycke [door C. van Ghistele?). Antw. 1581]. 8°.

De titel ontbreekt.

Ovidius Naso, P., Avond-school voor vryers en vrijsters, om in de minne-kunst geoeffent en onderwezen te werden, nae... Ovidius... de arte amandi, ende op onse tyden en zeden gepast door J. Westerbaen. 's Gravenh. 1665. 4°.

—— Hetz. werk. 2e dr. van alle fauten gesuyvert en verbetert. Amst. 1665. 8°.

—— Nieuw Avond-School, Waer in den jonge luyden aengewesen ende gegeven wert Raed tegen de liefde volgens de voornaemste lessen en leeringen van Ovidius, getrocken uyt syn twee boeckjes De remedio amoris.... door J. Westerbaen. 's Graven-haghe, 1666. 8°.

—— Feestdagen in Holl. dicht vertaalt, door A. Hoogvliet. Delft, 1719. 4°.

—— Der Griecxser Princerssen, ende Ionckvrouwen clachtige Sendt brieuen, Heroidum Epistolae ghenaempt, beschreuen... in den Latijne, ende nv eerst in Duytsche duer C. van Ghistele Rhetorijckeljjck ouergheset... Andervverf noch duer den seluen Translateur ghecorrigeert ende noch xij nieuvve responsive Epistelen, daer op ghemaeckt enz. T'Hantw. 1559. 8°.

—— Treurbrieven der blakende vorstinnen en Minnebrieven der vorsten en vorstinnen, van P. Ovidius Nazo en Aulus Sabinus, op gelijk getal van vaarzen, in Nederduytschen rijm overgeset, d. J. Cabeljau. Rotterd. 1657. 8°.

—— Brieven... ghenaemt Epistolae heroïdum, over-gheset in onse Nederd. taele, d. J. B. [Ludovicus Broomans]. Bruss. 1659. 8°.

—— Brieven, bestaande in klaag-gedichten; gesonden aan syne vrinden &c. in syn ballingschap, van de kust van Pontus. En de Fabulen van den Arabier Lokman. In rym gestelt door S. van Rusting. t'Amst. 1701. 8°.

—— (De treurende), bestaande in het troost-digt aan Livia over haar zoon Drusus. En vier boeken der Brieven geschreeven uyt Pontus kust. Neevens de Klaagende Noote-boom. U. h. Lat. in Neederd. rijm-trant overgezet, en met noodige kant-teykeninge verrijkt. Waar by gevoegd zijn 100 uytgezogte Graf-schriften... d. D. Havart. Utr. 1702. 8°.

D. Havart was gedurende eenige jaren geneesheer op de kust van Coromandel. Het meerendeel der grafschriften is dan ook vervaardigd op personen, Nederlanders, aldaar overleden. Een groot getal dezer grafschriften is werkelijk op de grafzerken uitgehouwen.

Lucanus, M. Annaeus, Van 't Borger oorlogh der Romeynen, tusschen C. Ivlivm Caesarem ende Gn. Pompeivm Magnvm. Overgeset in Nederl. rym-dicht door D. H. Storm. Amst. 1620. 8°.

Statius, P Papinius, Essays ofte poëtische betrachtingen, bestaende in: VI Boecken Thebaidos... overgeset; V Boecken Belgiados. I Mauritiados gerijmt door L. V. Bos. Amst. 1646. 8°.

Persius Hekeldichten, vrij, en in toepassing op onzen tijd nagevolgd, door W. Bilderdijk. Rotterd. 1820. 8°.

Juvenalis, D. J. en **A. Persius Flaccus**, Alle de Schimpdichten, door verscheide dichteren in Nederd. vaarzen overgebracht. Haarl. 1709. 8°.

Bevat vertalingen van: AE. Elmeguidi, Chr. Pierson, F. van Bergen [Montanus], R. Lydius, W. de Geest, P. Nuits, P. van Haps, A. Bogaart, J. Westerbaen, L. Schermer, L. Bake, P Vlaming, W. Sewel, M. van Merwede, J. de Dekker en Delcourt.

Juvenalis, D. J., Eerste [en Vierde] Hekeldigt. U. h. Lat. in Nederd. vaersen gebragt, d. C. Pierson. Rotterd. 1698. 8°.

—— Eerste [en Vierde] Hekeldigt. Uit het Latijn in Neduitsche (*sic*) vaarzen gebragt door C. P. [Pierson]. Rotterd. 1704. 8°.

—— Derde Schimpdicht, vert. d. R. Lydius. = Zie de Afd. *Dichters*.

—— Derde Berispdicht. In Nederd. vaerzen ... en met aantéken. [door J. Zeeus]. Amst. 1710. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Ex. op groot papier.

—— Vierde Hekeldicht, vert. d. K. Boon. = Zie de Afd. *Dichters*.

—— Het Vyfde Schimpdicht. In Nederduitsche Vaarzen gesteld [door W. de Geest]. Leeuw. 1702. 8°.

—— Het Zesde Schimpdicht. Zinvolgelyk vertaald, door P. Nuyts. Amst. 1702. 8°.

—— Het Zevende Schimpdicht, nagevolgt, en op onze tyden toegepast, [door P. van Haps]. Amst. 1699. 8°.

—— Satyra VIII, of Achtste Berispdicht, in Nederd. vaerzen vertaalt, en met aanteken. [door A. Bogaert]. Amst. 1693. 8°.

—— Het Achtste Schimpdicht. Zinvolgelyk vertaald door P. Nuyts. Amst. 1704. 8°.

—— Satyra X, of Tiende Berispdicht, in Nederd. Vaerzen vertaald, én mét Aantékeningen voorzien. Amst. 1679. Met platen. 8°.
Uitgeg. door het Genootschap *Nil volentibus arduum*.

—— Hetz. werk. 2e druk overzien, én van veele misslagen gezuivert. Amst. 1700. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Hetz. werk. 3e druk, mérkelyk verbéterd. Amst. 1711. 8°.

—— Het Tiende en Dertiende Schimpdicht, in Nederd. vaerzen gebragt, door L. Bake en P. Nuyts. Amst. 1695. 8°.

—— Het Elfde Schimpdicht, zinvolgelyk vertaald en op onze tyden toegepast. En eenige Lierzangen uit Q. Horatius Fl. in Nederd. vaerzen vertaald, door P. Nuyts. Amst. 1698. 8°.

Juvenalis, D. J., Dertiende Berispdicht, in Nederd. vaerzen en met aantéken. door W. Séwel. Amst. 1687. 8°.

Cato, Dion., Koppel-dichten van de seden, vertaald ende berijmd d. S. Ampzing. Haerl. 1632. 4°.

Calpurnius, Titus, en **M. Aur. Olympius Nemesianus**, Herderszangen, door G. Kempher. Leid. 1732. 4°.

Ausonius, D. M., De gestrafte Kupido, d. G. Kempher. Amst. 1724. 4°.
Hierin ook eenige gedichten van Anakreon en Theocritus op Kupido, vert. d. denz.

Catullus, Bruilofts-beurtzang. Uit het Latyn door N. Beets. Z. p. (1832). 8°.

Apulejus, De liefde van Psiche en Kupido. Dichtstuk [nagevolgd door F. de la Fontaine]. Leyd. 1765. 8°.

Prudentius, Aurelius Klemens, Lofzangen, [in Nederd. dicht] vert. door G. Kempher. Leyd. 1712. 8°.

—— Lofzangen op de H. H. Martelaren vertaald door J. Nanning. Amst. 1740. 4°.

—— Vertaling uyt het 2e Boek van Prudentius tegen Summachus, enz. door C. Droste. 's Gravenh. 1732. 4°.

Boëthius. Vande vertroosting der wijsheyd, uit 't Latijn d. D. V. Coornhert. Amst. 1616. Met muziek. 8°.

—— (Eeuwgedicht uit) wegens eeuwe en leeven: toegeëigent op het tegenwoordigh eeuwgetyde d. P. Poeraet. Z. p. e. j. (1730?). 4°.

Thomas à Kempis, Na-volginge van Jezus Christus. Verduytst ende op duytsche Rijmmaet uyt-gebreydt. 1e Boeck, door D. van Bergen [Montanus]. Middelb. 1665. 8°.

Pandolphus Collenutius. Vant loeye en leckere leuen, wert hier die Const Constich beschrenē. enz.... wten Latijn... rijmsgewijs naghebootst in Neerlantsche talen d. D. V. Coornhert. Haerl. 1582. 8°.

Ghebruyck (Recht) ende Misbruyck van tydlicke Have. Welckers sin-rijcke afbeeldingen van D. V. Coornhert zyn bedacht. [Naar 't latyn van Furmerius] oock met zyn eygen hand in 't koper gesneden. Hier by is gevoeght 't bedrogh des Werldts, of het luije en leckere leven door Pandulphus Collenutius, mede den Lof-zang van 't Goud, oock Gedichten enz. [d. D. V. Coornhert.] Amst. D. Pietersz. Z. j. (1620). 4°.
Op den titel een portr. van den dichter, aet. 68.

Erasmus, D., Lof der zotheit in Nederduitsch dicht overgebraght door A. Stikke. Waer by gevoegt is de Ledenstrijt, van den zelven enz. Dev. 1689. 8°.

Erasmus. Lof der zotheid, eerst... beschreven d. D. Erasmus... Nu digtkundig, met eenige veranderingen van mengel-stoffen, gesteld door C. van der Port. Met schoone kopere platen verrijkt. Leyd. 1706. 8°.

—— Van de borgerlyke wellevendheid der kinderlijke zeden. In vaersen gebracht door M. Komans. Amst. 1693. 8°.

Kusjens. [naar het Latyn van Janus Secundus door W. A. Engelen]. Gron. 1830. 12°.

[**Marius, H.**], Droom of 't Schuytien van de Liefde. Leyd. 1643. 4°.

—— Cymba amoris. Het bootje der liefde, gevolgt n. h. Lat., in Nederd. dichtm. d. J. Oudaen. Rott. 1749. 4°.

Bonefonius, J., Pancharis of minnedichtjes, los en ongebonden by leedige uiren nagevolgt onder de naam van Rozelyn. Benevens nog enige andere, uit verscheidene dichters, om gelykheid van stoffe hier by gevoegt. Gron. 1724. 8°.

Aendacht (Heylige) op het lijden van Jesus Christus. U. h. Lat. d. C. van Baerle. Z. pl. en j. 8°.

Scriverius, P., Satvrnalia ofte poëtisch Vasten-avond-spel, vervatende het gebruyk ende misbruyk vanden Taback, onlangs by den autheur in 't Latijn beschreven enz. Nu verrijkt... ende... in Neder-Duytsch vertaeld door S. Ampzing. Haerl. 1630. 4°.

—— Vasten-avond-spel. Den tweeden druck. Vervatende 't ghebruyk en 't misbruyk van den Taback, vyt het Lat. int Neder-duytsch vertaelt, d. S. A. [Ampzing]. Noch zijn hier by gevoeght XL vermaeckelicke poëtische grillen den selven here P. Scriverius toe-ghe-eygent, door H. v. D. [Simon van Beaumont]. Leyd. 1631. 8°. obl.

Lipsius, J., Wonderen der heylighe stadt Halle... Eerst beschreven, in het Latyn. Nu vermeerdert met vele nieuwe boven natuerelycke wonder Wercken, onlanghs gheschiedt, tot... lof en eere van de... Maghet.. Maria. In Vlaemsche Ghedichten ghestelt door J. Lambrechts. Tot Brugghe, 1682. M. pl. 4°.

Schoole (De) der Wereld, Geopent in CXL Vliegende Bedenkingen op veelerhande voorvallende Gezichten en Zaeken; Toege-eigent aen den overleden Heere Jacob Cats door F. V. H. [F. van Hoogstraten, naar het Latyn v. J. Hall]. Met kopere Plaeten verzien. Dordr. 1682. 8°.

Nieueveen, J. van, Der herdoopenen anslagh op Amsterdam geschut (*sic*) in 't jaer 1535, of deerlik-onthaelde Bullebak, A°. 1552 beschreven met Lat. versen. Nu in Nederd. d. C. G. P. [Plemp] enz. Haerl. 1632. 4°.

Kristus lyden. U. h. Lat. getrokken d. P. Dubbels. Amst. 1661. 8°.

Beronicius, P. J., Boeren en Regeeringsstryd of het verooverde Middelburg. Vyt het Latyn [In Nederd. verzen vert. onder de zinspr.: *Crescit doctrina labore*]. Leid. 1728. 8°.

—— Georgarchontomachia enz. Boeren en Overheids-stryd; en de overige gedichten... in Nederd. vaarzen nagevolgd door J. B. [Lat. en Nederl.] enz.... Waar by... Leven des dichters... aanteekeningen en... fraaie koperen platen. Goes, 1766. 8°.

Leenheer, J. de, Theatrum stultorum jocoserium, s. Mundus fatuus emblematicē expressus. Tooneel der sotten af-beeldende door kluchtighe, maer gestichtighe sinne-spreucken, de sotheydt van de weirelt. [Lat. en Nederl.]. Bruss. 1669. 8°.

Mantuanus, J. B., Vrouwen-lof. In Nederd. rijm gesteld, door een liefhebber der vrouwen. In 't jaer 1678. 4°.

Acronius à Buma, J., Christus in den Hof Getsemane. Z. pl. en j. (c. 1690). 8°.
Nederlandsche vertaling van zijn eigen Lat. gedicht: Christus patiens enz.

Emblematum (Elegantissimorum) corpusculum Latinis Belgicisque versibus elucidatum. Versameling van uytgeleesene sinne-beelden met lat. en nederd. verklaringen in rym. Lugd. Batav. 1696. 4°.

Meyer, Livin. de, De Gramschap in III boeken... in Lat. dichten... nu door den selven in Neder-duitsche rymen overgestelt. Lov. 1725. 8°.

—— De Gramschap. Latyn en Vlaamsch leerdicht, op nieuw uitgeg. m. aanteekeningen d. J. M. Schrant. Gend, 1827. 8°.

Oudendorp, F. van, Carmen elegiacum de Veris Adventu.. Lentezang.. in Neerduitsch dicht gevolgd d. P. Merkman [Lat. en Nederl.]. Haarl. z. j. (1734). 4°.

Higt, E. W., Lentezang, gevolgd naar het Latynsche Trochaicum [door R. Paludanus]. Leyd. 1761. 8°.

—— Carmen trochaicum in reditum veris. — Lentezang in Nederduitsche vaerzen van denzelfden trant overgebragt door P. Huisinga Bakker. Amst. 1761. 8°.

Bosch, J. de, De gelijkheid der menschen, en de pligten, daaruit voortvloeyende. Naar het Lat. door J. G. Doornik. Amst. 1794. 8°.

Ghemmenich, P. à, Carmen Jocoserium in IV anni partes digestum c. versione Belg. J. Sande... Nec non ejusd. auctoris Carmina miscellanea. [Lat. en Nederl.] Leov. 1746. 4°.

—— Carmen Jocoserium et Carmina miscellanea, met de nederduitsche vertaling van Johan Sande. 2e uitg. Leeuw. 1766. 4°.

Royen, A. van, Buiten-rust of het buitenleven van eenen christen-wysgeer, dichter, en natuuronderzoeker geschetst. In vrye navolging van het Latynsche gedicht door Liberius Philomusus. Amst. 1776. 8°.

Royen, A. van, Landrust. Gevolgd naar het Latyn [door W. Bilderdijk]. Gedrukt voor het Genootsch. *Kunst wordt door arbeid verkregen.* Leyd. 1777. 8°.

Lennep, D. J. van, Het lied: »Aan de boomen van het Manpad". Naar het Latynsch oorspronkelyk in Hollandsche verzen overgebragt d. J. H. van Lennep. Amst. 1850. 8°.

Lelyveld, P. J. van, Vertaling der opdragt aan den Koning der Nederlanden, van het Latynsch dichtstuk: De Franschman, onder de ballingschap van Willem V, den laatsten stadhouder ontvangen, onder de regering van Willem I, verworpen, als zynes ondanks aanwijzer en getuige der goddelyke deugden, afgeschaduwd. Met eene door de Haarlemsche Courant gedeeltelyk afgeperste voorrede. Leyd. 1817. 8°.

Peerlkamp, P. Hofman, Carmen. — Hollandsche vertaling van het Latynsche gedicht door [hem] vervaardigd en voorgedragen op 8 Febr. 1825 ter viering van de 250e verjaring, na de stichting der Hooge-school te Leyden, door J. E. van Varelen. Haarl. 1825. 8°.

Dag (De jongste). Oratorium... de Latynsche en Hoogduitsche woorden overgebragt d. P. G. Witsen Geysbeek. Amst. 1826. 8°.

Cajus Marius op de puinhoopen van Karthago; Naar het Latyn [v. J. Hoogeveen] d. C. F. Kleynhoff. Amsteld. 1806. 8°.

Maria by 't Kruis. Stabat Mater, de Latynsche tekst benevens eene metrische navolging d. J. P. Heije. (Met bijlagen van Bilderdijk, Vondel en van Braam). Amst. 1856. 8°.

d. UIT HET HOOGDUITSCH.

Fabelen en vertelsels naar de nieuwste en beste Hoogduitsche dichters, d. H. Riemsnijder. 's Gravenh. 1779. 8°.

Keur van dichtbloemen [Uit h. Hoogd. vert. d. B. Nieuwenhuizen en A. C. Schenk]. Amst. 1798. 8°.

Bloemlezing uit Hoogduitsche dichtstukken van Claudius, Bürger, Blumauer, Schlegel, Mahlman, Schiller en anderen, in Nederduitsche verzen overgebragt door J. J. Bange. Gron. 1834. 8°.

Vertellingen, romancen en andere stukjes [Naar h. Hoogd.]. d. W. H. Warnsinck Bz. Amst. 1835. 8°.

Vreemde (Uit den). Poezy d. W. H. Warnsinck Bz. 2e druk. Amst. 1857. M. pl. 8°.
2e druk van het voorgaande.

Liederen en Liedjes van Bürger, Schiller en Goethe, nageneuried d. H. Frijlink. Amst. 1859. 12°.

Bloemhoven (Uit drie). Liederen en Liedjes van Bürger, Schiller en Goethe nagevolgd, d. H. Frijlink enz. 3e uitg. Amst. 1868. 8°.

Dichtbloemen (Germania's), verzameld en overgeplant door B. van Meurs. 's Hertogenb. 1874. Met pl. gr. 8°.

Zomerkrans (Een). Album voor Poëzy en Kunst, [Naar het Hoogd.] door J. J. L. ten Kate. Met pl. Nymeg. 1879. 4°.

Toonen van geloof, liefde en hoop nagezongen [naar F. W. Krummacher, v. Eichendorf e. a. door J. J. v. Oosterzee]. Z. p. e. j. 8°.

Heije, J. P., [Eene verzameling van afzond. verschenen metrische vertalingen, uit het Hoogd. m. tegenovergedrukten tekst. Amst. 1868—69. 21 stuks. 8°.

Hierin: Psalm XIII. — De Machabeën, 2e dr. — Athene's bouwvallen. — Drie hymnen v. L. v. Beethoven, 2e dr. — Komala, 3e dr. — De Kruisvaarders. — De Messias, 2e dr. — Het Alexanderfeest. — Judas Machabeus. — De Schepping, 5e dr. — De Jaargetijden, 5e dr. — Des Heilands opstanding. 3e dr. — De blinde koning. — Psalm, 2e dr. — Paulus, 6e dr. — Elias, 6e dr. — Psalm XCV. — Psalm CXIV. 2e dr. — Lied van de klok, 2e dr. — Mirjam's Zege-zang. — Het Paradijs en de Peri, 3e dr.

Luther's Harp. 23 uitgelezen liederen nagezongen d. J. J. L. ten Kate. Arnh. (1853.) 8°.

Rollenhagen, G., Waerelds-loon of stank voor dank, voorgesteld in de Fabel van de slang met de boer. Getrokken uit de werken van G. R. onder den titel Frosch Mausler... door G. Alting. Amst. 1763. 8°.

Brockes, B. H., Herodes kinder-moordt. N. h. Hoogd. d. J. Czn. Opterbeek. Amst. 1740. 4°.

Konig, J. U., Oratorium of geestelyke zamenspraek in maetzang; voorstellende, De treurigheid, by het Lyden en Sterven onzes Heilands. Gevolgt naar het Hoogd. [door het Genootschap *Ars superat fortunam*]. 's Gravenh. H. H. v. Drecht. Z. j. 8°.

Gellert, C. F., Fabelen en Vertelsels, in Nederd. vaerzen gevolgd [door A. v. d. Berg, B. de Bosch, J. Lutkeman, P. Meijer, J. Broekhoff, H. J. Roullaud, J. Lublink den Jongen en eenige anderen]. Amst. 1772—74. 3 dln. 8°.

—— Fabelen. [Dez. vertaling als de voorg.] Utr. 1775. kl. 8°.

Klopstock, F. G., De Messias, uit het Hoogd. vertaald, [en met] Narede, d. J. Meerman. 's Gravenh. 1802—15. 9 stn. 4°.

Jaargetijden (De) naar Thomson. (Oratorium). N. h. Hoogd. d. J. Kinker. Amst. 1803. 8°.

Zacharia, F. W., Het bevryde Israël, of Mozes zegelied, na Israëls doortogt door de Roode Zee. Een muzykaal gedicht [het Hoogduitsch vry nagevolgd] d. A. Blussé den Ouden. Dordr. 1806. 8°.

Claudius, M., Liedjes [Vert. d. H. Tollens Czn]. Leeuw. 1832. Met vignetten. 8°.

Lavater, J. C., Jesus Messias, of de Euangeliën en Apostel-geschiedenis in Gezangen... in het Nederd. gevolgd, d. M. J. de Jonge. Amst. 1807. 4 dln. 4°.

Herder, J. G. von, Legenden [nagevolgd] door R. Bennink Janssonius, Gron. 1852. 8°.

Kortum, C. A., De Jobsiade. Grotesk-Komisch heldendicht... Naar het Hoogd. d. N. B. Lachman [ps. v. H. Frijlink]. Amst. 1872. 12°.

—— De Jobsiade, met printverbeeldingen van Wilh. Busch [vert. door Mart. Kalff]. Amst. 1881. 8°.

Bürger, G. A., Lenore. Uit het Hoogd. door J. van Krieken. Rotterd. 1879. 8°.

—— De Vrouwen van Wynsberg. (Naar het Hoogd.) d. W. Bilderdijk. [Waarachter: 't Gebed van Kleanthes. Vrij gevolgd naar de vertaling van De Bougainville]. Z. p. 1794. 8°.

Wall, A., (ps. van C. Lebr. Heyne), De ton van Diogenes. Naar het Hoogd. proza, d. J. F. van Goethem. Nijm. 1827. 8°.

Schiller, F. von, Het Lied van de Klok. Naar het Hoogduitsch, d. A. van der Willigen. Haarl. 1814. 8°.

—— Het Lied van de Klok in muzyk gebragt door A. Romberg, metrisch nagevolgd door J. P. Heije. Amst. Z. j. (c. 1850). 8°.
Oratorien, Cantaten en Psalmen, VIII.

—— Lied von der Glocke. Proeve van diens meest getrouwe bewerking in 't Hollandsch, onder behoud van de oorspronkelijke verhoudingen van voetmaat en rijm d. J. Decker Zimmerman. Z. p. 1861. 8°.

— **Zimmerman, J. Decker**, Bom, Bam. — Vriendschapsgave aan de met hem nader verbondenen. Z. p. 1862. 8°.

—— Het Lied van de Klok. Didactisch-lyrisch dichtstuk, metrisch nagevolgd d. H. Frijlink. M. pl. Amst. 1868. 8°.

—— Het Lied van de Klok, in herziene uitgave en andere Gedichten van F. Schiller nagevolgd door H. Frijlink. Amst. 1881. 8°.

—— Lied van de Klok [vert.] door J. J. L. ten Kate. Leid. 1879. M. pl. 4°.

—— Lied van de Klok, metrisch overgebracht door K. G. F. W. Ham. Schoonh. 1883. 8°.

—— Het gevecht met den draak. [Naar h. Hoogd.] d. B. H. Lulofs. Z. p. 1817—21. 8°.

—— De Kranen of Kraanvogels van Ibycus [Naar h. Hoogd.] d. B. H. Lulofs. Z. p. e. j. 8°.

—— De Duiker. Ballade. Naar h. Hoogd. d. B. H. Lulofs. Gent, 1827. 8°.

Nieuwejaars-Gift. Jezus de waare zondaarsvriend, Luc. XV: 1—7, nagevolgd uit het Hoogd. (d. J. W. Paris), met een voorbericht uitgeg. d. J. Willemsen. 2e druk. Middelb. 1779. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Z. p. e. j. 8°.

Uhland, L., (Het leven van) en vertalingen uit zijn dichtbundel, d. B. van Meurs. Nijm. 1877. 8°.

Körner, Th., Lier en Zwaard. N. h. Hoogd. [d. S. C. Klinkhamer]. Amst. 1833. 8°.

Müller, Wilh., Griekenland. Dichtstukjes. [Uit het Hoogd. vert.] door J. W. Yntema. Amst. 1828. 2 stkjs. 8°.

Spitta, C. J. P., Harp en Psalter. Eene verzameling geestelijke liederen. Naar het Hoogd. door W. R. van Hoëvell. Gron. 1837. 8°.

—— Harp en Psalter. Eene verzameling christelijke liederen. Naar de 20e Hoogd. uitg. [d. M. D. de Bruijn]. 2e druk. Utr. 1857. 8°.

Lange, J. P., Nieuwe Christen Harptonen, nagezongen d. J. J. L. ten Kate. Arnh. 1854. 8°.

Bodenstedt, F., De Liederen van Mirza-Schaffy. Met een proloog. Naar de 42e Hoogd. uitg. bewerkt door A. Th. van Krieken. Amst. 1875. 8°.

Scheffel, J. V., De Trompetter van Säkkingen. Een lied van den Bovenrijn, naar het Hoogd. door W. P. R. Bouman. Rott. 1877. 8°.

Hamerling, R., Ahasverus te Rome. Gedicht in 6 zangen. Metrisch overgezet d. W. J. A. Huberts. Amst. 1876. 8°.

—— De zeven Doodzonden. Een gedicht, metrisch overgezet door F. W. N. Hugenholtz. Amst. 1876. 8°.

Jordan's (Uit) Siegfriedsaga. In Nederlandsch stafrijm overgebracht door B. G. de Vries van Heijst. Z. p. e. j. (1882). 8°.

Geloofsliederen eener verborgene. Uit den vreemde [d. R. Bennink Janssonius]. Haarl. J. J. Weevering. Z. j. 12°.

Fürer, C. E, Hawaii-nei. Een tafereel uit de eilanden-wereld in den stillen Oceaan, in zes zangen. Bewerkt naar het Hoogduitsch door C. P. L. Rutgers. Gron. 1868. 8°.

Friedmann, A., Bijbelsche Starren, vertolkt door F. Smit Kleine. Doet. 1881. 8°.

Carmen Sylva [ps. van Elizabeth, Koningin van Rumenie], Jehovah, vert. door F. Smit Kleine. Utr. 1882. 8°.

Hebel, J. P., Gedichten, vertaald door C. W. Opzoomer. Utr. 1859. 8°.

—— De Nachtwacht en de Vergankelijkheid. Uit het Zwabisch door J. van Krieken. Rott. 1880. 8°.

Meijer, Joh., Witte Donderdag bij Eckernförde (5 April 1849). Uit het Ditmarsch vertaald door P. K. Drossaart. Z. p. e. j. 8°.

Groth, Klaus, De Eksterhof, N. h. Platduitsch. Met een inleidend woord van J. Kneppelhout. 's Gravenh. 1873. 4°.

Reuter, F., Hanne Nüte en de kleine poedel. Eene geschiedenis van vogels en menschen... metrisch overgezet d. E. Laurillard. Met 40 illustr. Leid. (1869). 8°.

—— Voor Duitschland! Een gedicht. Uit het Platduitsch overgezet d. C. M. Vos. Amst. 1871. 8°.

e. UIT HET ENGELSCH.

Bloemen uit den Vreemde. Keur van Engelsche poëzy verzameld en overgeplant door J. J. L. ten Kate. Amst. 1859. 8°.

Ossiaan, Fingal, in VI zangen. [Naar het Eng.] door W. Bilderdijk [met aant. waarby: Over Ossiaan en deszelfs Fingal]. Amst. 1805. 2 dln. 8°.

—— Temora, in acht zangen [Naar het Engelsch] door H. Vinkeles. Amst. 1827. 8°.

Shakspere's Sonnetten. Vertaald door L. A. J. Burgersdijk. Utr. 1879. 8°.

Hall, **J.**, Den christelicken Seneca ofte drie hondert gulde Spreucken, uyt de Eng. tale op rym gestelt d. V. van Oosterwyck. Delf, 1657. 8°.

Milton, **J.**, 't Paradys verlooren. Heldendicht in 10 boeken. U. h. Eng. in rymelooze maat vertaald, d. J. van Zanten. Haarl. 1728. 4°.

—— Het verloren Paradys, vrij in verzen gevolgd door J. P. van Goethem. Amst. 1843—45. 2 dln. 8°.

—— Het Paradijs verloren. Heldendicht in twaalf zangen, in Nederduitsche verzen overgebracht door J. J. L. ten Kate. Leid. 1878. 8°.

Bunyan, **Joh.**, Geestelyke Zinnebeelden voor jong en oud vertaald d. P. Huet. Utr. Kemink & Zn. Z. j. 8°.

Young, **E.**, Klaagzangen of nagtgedagten over de verheventste wijsgeerige en godsdienstige waarheden. In vrij Nederd. nagezongen d. J. van Iperen. Midd. 1767. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— Nachtgedachten. Gevolgd naar het Engelsch door A. C. Schenk. In den Haag, 1805—23. 4 dln. 8°.

[**Pope**, **A.**,] Proeve van overzetting uit h. Engelsch [d. O. Z. van Haren]. Z. p. en j. (1776). 8°.
Bevat eene overzetting van den 1en brief van Pope's Essay on Man (Eng. en Nederl.).

—— Over den mensch. U. h. Eng. in dichtm. overgebr. door P. van Winter Nsz. Amst. 1797. 8°.

—— De mensch, door P. van Winter NSzn. Amst. 1836. 8°.
Nieuwe uitg. van het voorg.

—— Proeve over den mensch. Gevolgd n. h. Eng. [d. J. van der Dussen]. Z. pl. 1797. 4°.

—— Proeve van overzetting uit het Engelsch door J. van der Dussen. 's Hertogenb. 1820. 8°.
Andere uitgave van het voorgaande, vermeerderd met eenige fragmenten eener vertaling van Milton's Verloren Paradijs.

—— De mensch. Popes Essay on Man gevolgd door W. Bilderdijk. Amst. 1808. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Rotterd. 1828. 8°.

Pope's, **A.** Dichtstuk Proeve over den mensch. U. h. Eng. in Nederd. verzen, m. ophelderingen enz. [door A. van den Ende]. Amst. 1839. 16°.

—— De geroofde hair-lok, in het Nederd. d. P. Boddaert. Haerl. 1791. 8°.

—— Messiah; a sacred eclogue with the translation in Dutch by W. Bilderdijk. Amst. 1836. 8°.

Gray, **Th.**, Het graf. Elegie. Uit het Eng. door J. van Krieken. Rotterd. 1880. 8°.

Jones, **W.**, Laura door Petrarcha beweend. U. h. Eng. d. W. Nsz. [P. van Winter Nsz.] Z. pl. en j. 8°.

Crabbe, **G.**, De kerkregisters. N. h. Eng. en de Predikantsdochter, d. K. Sybrandi. Amst. 1858. 8°.

Scott, **W.**, Het Lied van den laatsten Meistreel. Een gedicht naar het Engelsch [d. W. Moll]. Dordr. 1840. 8°.

Southey, **R.**, Rodrigo de Goth, Koning van Spanje. N. h. Eng. door K. W. Bilderdijk. 's Gravenh. 1823. 2 dln. 8°.

Moore, **Th.**, De val der Engelen. N. h. Eng. door K. Sybrandi. Gron. 1835. 16°.

—— Het licht van den Harem. Een Oostersch verhaal uit het Engelsch door S. J. van den Bergh. 's Gravenh. 1843. 8°.

Byron, **Lord**, De Abydeensche verloofde. Uit het Eng. door J. van Lennep. Amst. 1826. 8°.

—— Het beleg van Corinthe. U. h. Eng. d. J. van Lennep. Amst. 1831. 8°.

—— Tassoos weeklacht, in den Kerker van het Krankzinnigen-huis te Ferrara: Naar het Engelsch door J. van Lennep. [Engelsch en Nederl.]. Amst. 1833. 8°.

—— Gedichten [vert. door Nic. Beets]. Haarl. 1835. 8°.

—— Parisina en andere gedichten. Uit het Engelsch door Nic. Beets. Haarl. 1837. 8°.

—— Parisina; een verhaal. Vrij gevolgd door J. J. L. ten Kate. 's Gravenh. 1838. 8°.

—— De Giaour. Fragment eener Turksche vertelling. Naar het Engelsch door J. J. L. ten Kate. 2e druk. Haarl. 1859. 8°.

Warre Tyndale, **J. W.**, Bürgers en Amstels Leonora, een spoorweg romance, opgedragen aan alle wanhopige dochters. Het Engelsch vry gevolgd door W. J. van Zeggelen. M. pl. Amst. 1849. 8°.

Longfellow, **H. W.**, Evangeline. Een verhaal van Acadie [Vertaald] door S. J. van den Bergh en B. Ph. de Kanter. Haarl. 1857. M. pl. 8°.

—— Gedichten, nagezongen door S. J. van den Bergh. Haarl. (1861). M. portr. 8°.

Taylor, B., De Amerikaansche Unie. Naar 't Eng. door J. J. F. Wap. Z. p. 1876. fol.

Tennyson, A., Henoch Arden. Naar het Engelsch door S. J. van den Bergh. [Met een voorbericht van J. J. L. ten Kate en portret]. 's Gravenh. 1869. 4°.

—— Henoch Arden. In het Nederlandsch bewerkt door J. L. Wertheim. Amst. (1882). 4°.

Sewell, E., Moeders laatste woorden. Een berijmd verhaal. Uit het Eng. d. J. J. L. ten Kate. Amst. 1867. 12°.

Arnold, Edw., Het licht van Azie. Leven en leer van Buddha. Naar het Engelsch door H. U. Meyboom. Amst. 1881. 8°.

Jacobus I. Den Slach van Lepanten. In Schotschen dicht beschreven door den Alderchristelijcxsten Coning ... Jacobum ... Coning van Enghelandt enz. In Nederl. dichte ... overgheset d. A. vander Myl. Amst. by C. Claesz ende L. Jacobsz. Z. j. (c. 1603). 8°.

f. UIT HET FRANSCH.

Tuiltje van geurige bloemen op franschen bodem geplukt, d. H. Tollens Czn. Amst. 1803. 8°.

Proeve van vertalingen d. P. H. K. [Klaarenbeek. — Uit het Fransch. Waarachter: Byschriften]. Z. p. (Utr. 1819). 4°.

Dichtregelen en vertaling in het Hollandsch, vrij gevolgd naar Fragmenten uit dichtstukken van voorname Fransche dichters d. Z. van der Mark. Leid. Gedrukt bij J. J. Groen. Z. j. 8°.

Herderszangen en minnedichtjes. Naar het Fr. met aanteeken. d. P. A. van den Bergh. 's Gravenh. 1851. 8°.

Recht (Het) van bruiloftsavondkout. Eene Fransche legende ... vert. d. J. van Lennep. Amst. 1830. 8°.

Minne-kund, ofte Philosophie der Liefden. Uyt Frans vertaalt d. J. H. [Heemkerk]. Mitsgad. S. A. de Brays Minne-Zughjes. t'Amst. 1628. 8°. obl.

Saluste, G. de, Seign. de **Bartas**, De eerste weke der Scheppinge der werelt ... in francoische dicht ghestelt. Vert. in Nederl. ryme door T. v. L. [Liefveld, heer van Opdorp]. Bruss. 1609. 4°.

La Serre, J. P. De, De Spiegel die niet vleid, handelende van de verachtinge der waereld en des doods, in Nederd. rijm d. W. Spiring. Met kopere plaaten. Amst. 1709. 8°.

Corneille, P., Thomas van Kémpens Naavólging van Jesus Christus. Naar de Fransche uitbreiding van ... Pierre Corneille, in Néderduitsche dichtmaat gebragt. Amst. 1707. M. pl. 8°.
Uitgeg. door het Kunstgenootsch. *Nil volentibus arduum.*

—— Hetz. werk. 2e dr. op nieuws in rym vert. en veel verbet. Amst. 1716. 8°.
Uitgeg. door het Kunstgenootsch. *Nil volentibus arduum.* Ex. op zwaar papier.

Corneille, P., Hetz. werk, als voorg. Dez. uitg.
Ex. op gewoon papier.

—— Hetz. werk. Meest gevolgd naer de Fr. uitbreiding van P. Corneille. Rotterd. 1730. 8°.
Uitgeg. door het Kunstgenootsch. *Natura et arte.*

Montenay, Georgette de, Honderd christelijke zinnebeelden, naar G. de M. door Anna Roemers Visscher. Uitgeg. n. h. oorspronkelijk HS. door A. D. Schinkel. [Met inleid. van J. van Vloten]. Met facsim. ('s Gravenh.) 1854. 16°.

La Fontaine, J. de, Vertellingen en nieuwigheden. Uit het Fr. (in dichtm.) d. K. Z. [Zweerts?]. Amst. 1708. Met platen. 8°.

—— Fabelen in Nederd. vaerzen d. J. Nomsz. Amst. 1786. 5 dln. 8°.

—— Fables, traduites en vers flamands par S. M. Coninckx. Français-Flamand en regard. — Fabelen van La Fontaine in Nederduitsche verzen. Saint-Trond, 1858. 8°.

Boileau Despreaux, N., De Hekeldichten en eenige bijschriften in nederd. vaerzen overgebragt. Amst. 1770. 8°.

—— Vyf hekeldichten en eenige bijschriften, in Nederduitsche vaerzen overgebragt. 's Gravenh. 1754. 8°.

—— De valsche eer. Hekeldicht naar Boileau, en het Nergensland, Hekeldicht naar B. de Cantenac. Amst. 1716. 8°.

—— De mensch dwaazer als het dier. Hekeldicht. Naar het Fr. d. P. Le Clercq. Utr. 1712. 4°.

—— De Dichtkunde in een gelyk getal van Néderd. vaerzen overgebragt door A. G. [Gobels]. Amst. 1768. 4°.

Racine, J., De genade. Naar het Fr. d. J. van Lennep. Amst. 1827. 8°.

Beaulieu, J. de, Oeuvres spirituelles. En Vers. — Geestelyke Gedichten. Gepast op de voornaamste Daaden des Geloofs, en oeffeningen des Daags. In Neederduytse Vaerzen vertaald. Amst. 1700. 8°.

Fénelon, F. de Salignac de la Mothe, Telemachus, uit het Fransch, in Nederd. vaerzen overgebragt, en in dezen IIen druk verbeterd, onder de zinspreuk »*Studio fovetur ingenium*" [door S. Feitama]. Amst. 1763. Met portr. 4°.

Drelincourt, L., Christelijke klinkdichten. In Nederd. rym vertaald. Middelb. 1727. 8°.

Voltaire, F. M. Arouet de, Henrik IV, koning van Vrankryk en Navarre. N. h. Fr. d. G. Klinkhamer. Amst. 1744. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— Henrik de Groote, uit de Fransche heldenvaerzen van Voltaire in Nederd. dichtmaat overgebragt onder de zinspreuk »*Studio fovetur ingenium*". [Door S. Feitama]. Amst. 1753. 4°.

—— Zwanenzang of laatste klaagtoonen van Jean Calas op het moordschavot, enz. Naar het Fr. door P. A. Pla. Rotterd. 1765. 4°.

Gresset, J. B. L., Groentje in vier zangen, met andere luimige gedichten na Gresset door Prudens van Duyse. Antw. 1843. kl. 8°.

Saint-Lambert, J. F. de, De Jaargetijden. Dichtstuk uit het Fr. in nederduitsche vaerzen overgebracht, onder de zinspreuk: *Kunst door vrindschap volmaakter*, [d. A. L. Barbaz, H. de Flines en P. G. Witsen Geysbeek]. Amst. 1802. 8°.

Arnaud, F. T. M., De Klaagliederen van Jeremia vertaald na de gezangen van d'Arnaud, door Joh. van Dijk. Maastr. 1770. 8°.

Delille, J., De veldeling, of de landgedichten van J. Delille in Nederd. vaerzen gevolgd d. N. C. Brinkman, wed. G. van Streek. Amst. 1802. 2 stn. 8°.

—— Het buitenleven in 4 zangen, gevolgd naar l'Homme des champs ou les Géorgiques françoises d. W. Bilderdijk. 2e druk. Rotterd. 1821. 8°.

—— De onsterflijkheid der ziel. Naar het Fr. d. J. Immerzeel Jr. Amst. 1803. 8°.

—— Het mededogen. Naar het Fr. d. J. Immerzeel Jr. Amst. 1804. 8°.

Brief van Abelard aen Eloïza. [Vrij gevolgd naar het Fransch v. C. J. Dorat] d. P. Leuter. Rotterd. 1776. 4°.

Lamartine, A. de, De dood van Socrates. In Nederd. verzen nagevolgd door V. Loosjes. Haarl. 1828. 8°.

—— Avond-hymne in Gods tempel [vert. door J. J. F. Wap]. Breda, 1832. 8°.

—— Afscheid bij zijn vertrek naar 't Heilige land. Na 't Fransch door J. J. F. Wap. Breda, 1832. 8°.

—— (Aan) by zyne terugkomst van 't Heilige land. Naar 't Fransch van D. Carrière door J. J. F. Wap. Breda, 1833. 8°.

—— Het kind bij zijn ontwaken [vert.] door J. J. F. Wap. Breda, 1832. 8°.

—— Aan Walter Scott. 't Fransche Gedicht vrij gevolgd door J. J. F. Wap. Breda, 1832. 8°.

—— De lofzang van den nacht. Nageschetst d. J. J. F. Wap. [Fr. en Nederl.] 1839. 8°.

—— Harmoniën [vert.] d. J. Westenberg. Kamp. 1834. 8°.

—— Gethsemané of de dood van Julia. Gevolgd d. J. de Wal. Gron. 1835. 8°.

—— Jocelin. Vertaald door L. de Visser. Haarl. 1860. M. portr. 8°.

Vigny, A. de, De Zondvloed. Een gedicht [naar het Fransch] door J. J. L. ten Kate. 2e druk. Amst. 1869. 8°.

Hugo, Victor, Napoleon II; naar 't Fransch door J. J. F. Wap. Breda, 1832. 8°.

—— Lyrische poëzy. Verzameld en vertolkt door J. J. L. ten Kate. Amst. 1881. 8°.

Brunton, J., De veertig voorschriften van het Whistspel in tweeregelige rijmpjes vervat en van toelichtingen voorzien. Vrij gevolgd naar het Fransch d. J. v. Lennep. 2e druk. Arnh. 1871. 8°.

Jasmin, Martha. Gedicht naer het Provençaelsch d. J. van Beers. Amst. 1860. 8°.

---

g. UIT HET ITALIAANSCH. — SPAANSCH. — ZWEEDSCH. — DEENSCH. — ARABISCH. — PERZISCH. — HEBREEUWSCH EN JAVAANSCH.

Dante Alighieri. Divina Commedia. Metrische vertaling, voorzien van ophelderingen door A. S. Kok. Haarl. 1863—64. 3 dln. 8°.
Dl. I. De Hel.
Dl. II. De Louteringsberg.
Dl. III. Het Paradijs. — Dante Alighieri, zijn tijd en zijn werken.

—— (De Komedie van). In dichtmaat overgebracht [Ital. en Nederl.], door J. C. Hacke van Mijnden. Haarl. 1867—73. 3 dln. fol.
Met platen d. G. Doré en portretten.

—— De Goddelijke Comedie. Met schets van den inhoud, verklaring en aanteekeningen door U. W. Thoden van Velzen. Leeuward. 1874—75. 3 dln. 8°.

—— De goddelyke Komedie in Nederlandsche terzinen vertaald, met verklaringen en geschiedkundige aanteekeningen nopens den dichter door J. Bohl. [Ital. en Nederl.]. Haarl. 1876. Amst. 1880—84. 3 dln. M. portr. 8°.

Ariosto. Orlando Furioso. Hoogste voorbeelt van oprecht Ridderschap, oock claren spieghel van beleeftheyt voor alle welgeboorne Vrouwen. Begrijpende ouer hondert niewe Historien, ouergeset wyt italiaensche veersen, in Nederl. rymen d. E. Siceram. Thãtw. 1615. 8°.
Met portretten van Ariosto en van den vertaler, en platen.

Tasso, Torq., Verlost Jeruzalem. Heldendicht in XX zangen, in dichtmaat overgezet door R. H. Graadt Jonckers. Nym. 1834. 8°.

—— Jeruzalem verlost. Heldendicht. Uit het Italiaansch vertaald door J. J. L. ten Kate. 3e druk. Amst. 1870. 2 dln. M. portr. 8°.

Medini. Oud- en nieuw Nederland. Lierzang. N. h. Ital. door J. G. Doornik. Amst. 1784. 8°.

Yriarte, Th. de, Letterkundige fabelen. Uit het Spaansch door J. J. Abbink. Amst. 1833. 8°.

Nuñez de Arce, G., Het visioen van Broeder Maarten. Gedicht uit het Spaansch overgezet door J. C. van Slee. Tiel, 1880. 8°.

Axel. Eene legende uit het Noorden. [Naar het Zweedsch v. E. Tegnèr d. J. L. W. de Geer]. 's Gravenh. 1834. 8°.

Tegnèr, E., Eene eerste Avondmaalsviering. Christelijke idylle [naar het Zweedsch] door J. J. L. ten Kate. 2e uitg. Leyd. 1864. 8°.

Karel XV Koning van Zweden en Noorwegen, Kleine gedichten. Uit het Zweedsch vertaald door J. J. L. ten Kate. Leid. A. W. Sijthoff, z. j. 8°.

Andersen, H. C., Sprookjens en verhalen, in dichtmaat, naverteld door J. J. L. ten Kate. Eerste volledige uitgaaf. Leid. A. W. Sijthoff, z. j. M. portr. 8°.

Ibn Doreid, Treurzang in Neêrduitsche dichtmaat overgebracht [en met aanteek. d. W. Bilderdijk]. 's Gravenh. 1795. 8°.

Met portret van B.'s vrouw in oostersche kleeding.

—— Hetz. werk. 2e en gezuiv. druk. 's Gravenh. 1808. 8°.

Sadi, Muslih Eddin, Spreuken en voorbeelden getrokken uit zijne Rozengaard, d. W. Bilderdijk. Rott. 1828. 8°.

Hoog-lied (Het) van ... Salomon. Met eene korte verklaringe, in Nederduitschen rijm bearbeyd d. S. Ampzing. Haerl. 1629. Met muziek. 4°.

Hoghe-Liet Salomons, over-ghezet in verscheyden Nederlandtsche Ghedichten d. A. Altius. Arnh. 1631. 4°.

Lied der Liefde (Het). Salomo's Hooglied in dichtmaat overgebracht door J. H. Gunning JHzn. Utr. 1880. 8°.

Sjoelammit. 't Lied der Liedren, Liefdes Lof, verdietscht door B. G. de Vries van Heijst. Haarl. 1884. 4°.

Habakuk (Berymde vertaling van den Lierzang van) zynde het 3e hoofdstuk diens propheets, d. S. Jz. Wiselius. Amst. 1815. 8°.

—— 's Prophecy. In dichtmaat overgebracht door J. J. L. ten Kate. Utr. 1842. 8°.

Hempoe Sedah, De Brata Joeda of de krijg der Bharatas, naar het Javaansche heldendicht metrisch overgebragt door P. P. Roorda van Eysinga. Leid. 1849. 4°.

DICHTERS.

(NAAR TIJDSORDE GERANGSCHIKT).

Zie ook de Afdn.: Werken in poëzie en proza van bijzondere schrijvers. — Verzamelingen en Dichtbundels door meerdere personen vervaardigd. — Berijmde Psalmen, Geestelijke Liederen en Kerkelijke Gezangen. — Wereldlijke Liederen. — Vertaalde gedichten. — Gelegenheidsgedichten en de Afd. Nederl. Tooneel.

De Dichtwerken waarvan de namen der dichters tusschen [ ] staan, zijn anoniem of onder een pseudoniem verschenen.

Byns, Anna. Het yerste [en tweede] boeck inhoudēde veel scoone constige refereynen vol scrifturen eñ doctrinen, van diuerscē materien, subtilic eñ retorikelic, refuterende inder waerheid alle deze dolingen eñ groote abusien comende wt die vermaledide Luyterscе secte enz. Antw. M. Nuyts. Z. j. (1548). 2 dln. 8°. obl.

—— — Gheestelyck Refereyn Boeck, verclarende die mogentheydt Gods, ende Christus ghenade, ouer die sondighe menschen. Daeren bouen de warachtighe oorsake vander plaghen groot, die wy voor ooghen sien, enz. gemaect met grooter const... Int openbaer gebracht door B. Henrick Pippinck. Thantw. 1602. 8°.

—— Konstighe Refereynen, vol schoone Schrifture ende leeringen, begrepen in drye verscheyde boecken, waer van de twee eerste wederlegghen de dolinghen comende uyt de Lutersche secte, ende abuysen deser tijden: het derde toont d'oorsaecken der plaghen enz. Ghemaeckt door... Anna Biins, t'Antw. 1646. 2 dln. 8°.

Deze uitgave bevat den inhoud der beide voorgaande werken.

—— Refereinen. Naar de nalatenschap van A. Bogaers. Uitgegeven [met verklarende woordenlijst] d. W. L. van Helten. Rott. 1875. 2 dln. 8°.

—— Nieuwe Refereinen, uitg. door W. J. A. Jonckbloet en W. L. van Helten. 1e afl. Gron. 1880. 8°.

Casteleyn, M. de, De Conste van Rhetorijcken, allen ancommers ende beminders der zeluer, een zonderlinghe exemplaer, ende leerende voorbeelt enz. Ghendt. Jan van Salenson. Z. j. Met houtsn. 8°.

Casteleyn, M. de, Baladé van Doornijcke enz. Ghendt, om de Weduwe van Gheer. van Salenson... d. G. vanden Rade. Z. j. M. houtsn. 8°.

—— De Konst van Rhetoriken... Item de Baladen van Doornijcke, ende de Historie van Pyramus ende Thisbe enz. Rott. 1612. 8°.

Met houtsneden, en met portret op den titel van het laatste stuk.

[Voort, J. van der], Het Leuen en steruen ben ick genaemt. enz. Dordr. 1597. 4°.

Tegen den titel een uitvoerig verhaal van het leven des dichters, lid der rederijkerskamer: de Blaauwe Acolyen te Vlissingen, in eene opdracht aan het bestuur der stad Leiden.

—— Heerlick Bewijs, van des menschen ellende en miserie, onderworpen van het begin der mensheyt, tot dat hy wederom komt tot den grave; oock hoe ongeluckigh hy is buyten alle andere dieren, aengaende de natuere. In rethorijcke gestelt enz. Hier by.., een Refereyn... vande omgekeerde rocken binnen Antwerpen. Amst. Broer Jansz. Z. j. (c. 1610?). 8°.

—— Hetz. werk. Schied. 1699. 4°.

Houwaert, J. B., Milenus Clachte, waer inne de groote tirannye der Romeynen verhaelt, ende den handel van desen tegenwoordighen tyt claerlijck ontdect wordt... Clachte vanden Ambassadeur der Hebreen... d'antijcke tafereelen daer in... de godloose regeringe der tirannen enz. t'Antw. 1578. 4°.

Met houtsneden.

Houwaert, J. B., Pegasides pleyn, ende den Lusthof der maeghden. Begrepen in sesthien amoreuse poëtelijcke stichtende boecken enz. t'Antw. 1582—83. 4 dln. Met platen. 4°.
De platen, wapens en vignetten zijn in dit ex. zeer fraai gekleurd en met goud afgezet.

—— De vier wterste. Van de doot, van het oordeel, van d'eevwich leven, van de pijne der Hellen. Waerinne een iegbelijck... mach sien, ende leeren, hoe hy wel ende deughdelijck leuen, salich steruen, ende in d'eeuwighe glorie comen sal enz. d'Annotatien syn byden autheur daer naerderhant by ghestelt. t'Antw. 1583. 4°.
Met een zeer fraai portret en het wapen van den dichter.

—— Hetz. werk. 's Gravenh. 1605. 4°.

—— Den generalen loop der werelt. Begrepen in ses vermakelijcke boecken enz. Amst. 1612. 4°.
Met zeer fraaie titelplaat, gegraveerd door M. H., wellicht Hendrick Micker, die ook de titelplaat van het volgende werk graveerde.

—— Paraenesis politica... Politijcke onderwijsinghe tot dienste van alle menschen, om te gebruycken maticheit in voorspoet en stantvasticheyt in teghenspoet enz. Leeuw. 1614. 4°.
Met fraai portret en gegrav. titelplaat P. Harlingensis inv., H. Micker Fri. sculp.

—— Den handel der Amoureusheyt, inhoudende vier poëtische spelen, 1. Van AEneas ende Dido. 2. Narcissus ende Echo. 3. Mars ende Venus. 4. Leander ende Hero. Poetelijk geinventeert en Rhetorijckelijck ghecomponeert. Rott. 1621. 8°.
Met platen en een bijgevoegd portret. Vooraan in dit ex. 5 eigenhandig geschreven gedichten door J. Vollenhove, op AEneas en Dido en op Leander en Hero, opgenomen in zijne Poëzy. Amst. 1687.

Diest, J. **van**, Het Leenhof der Ghilden, inhoudende meest alle de vrijheden, exemtien, veruallen ende herghewaden, als den sodanighen toecomen. Op rijme cluchtische wijse met belachelijcke boerden, stichtelijck ende seer rustich ghestelt. Z. pl. Ghedruct int jaer 1564. 8°.

Aerts van Booxtel, Henrick, Nieuwe amoureuse Refereynen ende brieuen, seer ghenoechlijck ende playsant om lesen. T'Antw. 1576. 8°.

[**Visscher, Roemer**], 't Loff vande mutse, ende van een blaeuwe scheen; met noch ander ghenoeghelicke boerten ende quicken, soo uyt het Grieckx, Latijn en Franchoys in rijm overghezet, als selffs poeetelick ghedicht, enz. Leyd. 1612. 4°. obl.

—— Sinnepoppen. Amst. Z. j. (1614). 12°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Zinne-poppen, alle verciert met rijmen en sommighe met proze, door zijn dochter Anna Roemers. Amst. 1669. 12°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Brabbeling. By hem selven oversien, en meer als de helft vermeerdert. Amst. 1614. 12°.

—— Hetz. werk. Amst. 1669. 12°.

[**Spieghel, H. L.**,] Hart-Spieghel. Amst. 1614. 12°.
Met een portret des dichters, 1579, aet. 30, door C. van Sichem op de achterzijde van den titel, en met bijgevoegde afbeeldingen van eenige der zanggodinnen.

—— Hetz. werk. Amst. 1615. 8°.
Met hetz. portr. als in de voorg. uitgave.

—— Hertspieghel en andere Zede-schriften. Meest noyt voor dezen gedrukt. Amst. 1694. 8°.
Met portr. d. P. van Gunst en platen.

—— Hertspieghel e. a. zedeschriften, met verscheidene nooit gedrukte stukken verrykt en door aenteekeningen opgehelderd d. P. Vlaming. Met [portr. en] nieuwe figuuren. Amst. 1723. 8°.

—— Hartspiegel, in nieuwer taal en dichtmaat overgebracht d. W. Bilderdijk. Amst. 1828. 8°.

Wt een Eelhert die veerdroot Spaus listẽ dit [sanc̃g
De Nachtegael, luystert en merct wel na haer [clãcg.
Z. pl. en j. Een blad 4°.

VandenKiele, J., Den boomgaert der Belgischer poëteriën, seer playsant ende oock profijtelijck om lesen... Hier zijn noch by: Ses rethorijckelijcke waghenspelen, besluytende de ses eerste Capittelen vã S. Jans Openbaringhe byden seluen autheur. T'Hantw. 1581. 8°.

[——] De cleyn werelt: daer in... wat den mensche... heeft te vlieden ende naar te volghen... Rethorijckelick uytgestelt door J. Moerman [ps. van VandenKiele]. Amst. 1608. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Testament (Jan Splinters). Seer ghenuechelijck om te lesen. Met noch twee schoon Refereynen. Waerom dat die wereldt op stelten gaet. Reess. 1584. 8°.

Perret, S., Woudt van wonderlicke sinne-fabulen der dieren, kunstich met levendighe ende aerdighe groote schoone beelden uyt-ghedruckt, enz. Wederom met sinne-rijcke ghedichten op 't nieu by ghevoecht verbet. en vermeerd. d. A. vande Vinne. Rotterd. 1632. fol.
Met zinnebeeld. platen en met de verbeterde plaat op blad E. 8.

Idinau, D., Lof van wiisheyd ende goed geluck: op drije hondert ghemeyne sprek-woorden, in rijme gestelt, enz. T'Antw. 1606. 12°. obl.

[**Borsselen, Ph. van**], Den Binckhorst, ofte het lof des gelucsalighen ende gherustmoedighen land-levens. Amst. 1593. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1630. 4°.

[——] Strande oft ghedichte van de schelpen, kinckhornen, ende andere wonderlicke zee schepselen, tot lof van den Schepper aller dingen, enz. d. P. v. B. Haerl. 1611. 8°.

Borsselen, Ph. van, Strande oft gedichte van de scelpen, kinc-hornen ende andere wonderlycke zee-scepselen enz. Voor de eerstemael (!) uitgegeven door de Antwerpsche rederykkamer *den Olijftak*. Antw. 1838. 8°.
Zooals uit den voorafg. titel blijkt, verscheen de eerste druk reeds in 1611.

Brandt, Corn., Himne oft' Lofsanck van Hollandt in Dvytsch ende franchoys. Leyd. 1595. 4°.

Historie (Een schoon eñ cluchtighe) vanden jonghen Jacke, die zijns vaders beesten wachte int velt. Ende vandē Cluysenaer die daer quam om Jacke te castijen, en is seer genoechlijck om lesen. Aemstelred. Herman Jansz. enz. Z. j. 4°.

Mander, K. van, Olijf-bergh ofte poëma van den laetsten dagh. Haerl. 1609. 8°.

Beaumont, S. van, Horae svccisivae. Tyt-Snipperingen, vande Jonckheyt, tot in den Ouderdom. Vermeerdert m. de rijmen ende versen van de jaren 1638 ende 39. Rott. 1640. 8°.

—— Gedichten. Met eene inleiding en aanteekeningen, uitgeg. d. J. Tideman. Utr. 1843. 8°.
Biblioth. v. Ned. Dichters. Bijdr. tot de kennis der XVIIe eeuw. Verz. d. J. Tideman.

Scriverius, P., [of **Schrijver**], Gedichten, benevens een uytvoerige beschryving van het leeven des dichters. Verrykt met afbeeldingen en lofdichten, zo van oude, als hedendaagsche poëeten. Amst. 1738. 4°.

Hogerbeets, P., Duytsche Gedichten die behouden zijn enz. (Aan 't slot: Hoorn, 1606). 8°.
Achter: P. Hogerbetius... Poematum reliquiae enz.

Valcooch, D. A., Chronycke van Leeuwenhorn, voortyden ontrent der Sypen gelegen in West-Vrieslandt, over veel hondert jaeren verdroncken, met nog alle handelingen, bedyckingen ende inundatien... 1552—1598 enz. in ryme gestelt.. Gevolgt naar den druk van 1599, en vermeerd. met een kaart en een Historie van Vroonen. Amst. 1740. 4°.

—— Een nut ende profijtelijck boecxken ghenaemt een regel der Duijtsche Schoolmeesters die Prochie Kercken bedienen enz. Alckm. 1607. 12°.

—— Regel der Duytsche schoolmeesters. Eene bijdrage tot de geschiedenis van het schoolwezen in het laatste der 16e en het begin der 17e eeuw. Met inleid. en verklaring van eenige verouderde woorden, d. G. D. J. Schotel, 's Gravenh. 1875. 8°.

Schonaeus, C., Fabula comica, in commendationem aedificij, egenis senibus Harlemi extruendi, scripta aut lusa potius. [Hierachter: Voor-reden ende tusschen-spraken van des Rectoors Schonaei Latyns spel.] Zwollae, 1607. Met plaat. 4°.

Heyns, Zach., Devchden-schole, ofte Spieghel der jonge-dochteren. Waer inne verthoont wort het verscheel... van de deuchdige, zedige ende wanckelbare wulpsche dochters enz. Rott. 1625. Met platen. 4°.

Heyns, Zach., Emblemata, Emblemes chrestienes, et morales. Sinnebeelden, streckende tot christelicke bedenckinghe ende Leere der Zedichheyt. [Waarachter: Sinne-spel van de dry hoof-devchden. — Emblemata moralia; Emblemes morales enz. — Devchden-schole ofte Spieghel der jonghedochteren]. Rott. 1625. Met platen. 4°.

Liens, Corn., Eerste en Tweede Deel van de Kleine Werelt: vervatende de verborgen oorsaack der minne, onderhandelinge van de ziele, en waare proef der selver onsterffelijckheyt. In rijm te samen gestelt. Amstelred. 1655. 4°.

Harduijn, Justus de, Uitgelezene Dichtstukken, met aanteekeningen van J. M. Schrant. Zalt-Bommel, 1830. 8°.

Testament (Beelzebubs), het welcke hy Antechrist syren sone nae ghelaten heeft. Als oock, een refereyn tot spot des vageviers, ghemaeckt door P. de B. Met noch eenige liedekens ende refereynen, vande miraculen der Sancten ende Sanctinnen. Haerl. 1612. 8°.

Boom (Den) der gierigheyt, met sijn vruchten, d'welck gemaeckt is op de vrage wat gierigheyt is ende wat haer vruchten zijn enz. gestelt op rijm oft rethorica. Noch acht nieuwe Liedekens enz. Haarl. Vinc. Casteleyn. Z. jr. 8°. obl.
Daarachter met afzonderlijke titels doch doorloopende paginatuur: 1. Verklaeringhe van het beginsel der heerschappye ende ghewelt ende den oorspronck der koninghen deser weereldt enz. Ghestelt in 14 clausulen in rethorijcke; — 2. Verklaringhe van het Geloove enz. in rijme oft rethorijcke.

Lof ende lasteringhe van alle staten en handwercken enz. Op dichte ghestelt door M. S. [Snouckaert]. Gornich. 1613. 8°.

Pers, D. P., Bellerophon, of Lust tot wijsheid, begrijpende veel zeedighe, stichtlijcke en leerlijcke sinne-beelden met haere verklaringhen. Amst. 1614. 4°.
Met zinnebeeld. platen.

—— Bellerophon, of Lust tot wysheyt... Waer by... de vrolijcke stemmen, of stichtige en vermaeckelijcke liedekens en dichten... Waer by noch... het 2e deel Urania of Hemel-sang, alsm. het 3e deel Gesang der zeden... Vermeerd. en verbet... op musijck-nooten en met konstplaten geciert. De musijck door Corn. de Leeuw gecorrigeert. Amst. 1681. 3 dln. 8°.

—— Lucretia ofte het Beeld der Eerbaerheydt: Waer in de handelinge van Sextus Tarquinus, en de weygeringhe van de Romeynsche Edele Juffrou Lucretia, hare verkrachtinghe, versuchtinghe en droeve dood stichtelycken te lesen is. Midtsgaders de Deughde van Pub. Cornel. Scipio, bewesen aen een Spaensche Edel-juffer van Carthago, die hy haren Bruydegom wederom vereerde. t'Amstelred. 1624. M. pl. 4°.

—— Tranen Jesu Christi, gestort over den ondergang Hierusalems enz. Met konst-beelden geciert enz. Amst. 1625. 4°.

Pers, D. P., Bacchus wonder-wercken: waer in het recht gebruyck en misbruyck des wyns enz. wort afgebeeld enz. Hier is by-gevoeght de Suyp-stad of Dronckerts leven. In dicht gestelt en met Konstbeelden geciert. Amst. 1628. 4°.

— — Ionas de Straf-Prediker, van Gode af-ghesonden, om die van Ninive tot boete ende beteringe des levens op te wecken. Waer by ghevoeght zyn: De Bekeeringe eeniger Boetvaerdige Sondaressen des Nieuwen Testaments enz. Met verscheiden konst-platen verciert. t'Amstelred. 1635. 4°.

Baerle, C. van, Poezy, bijeenverzameld en met eene levensbeschrijving diens dichters vermeerd. d. P. S. Schull. Z. p. (Zierikz.) 1835. Met portr. 12°.

Visscher, Anna Roemers, (Alle de gedichten van) vroeger bekend en gedrukt of eerst onlangs in handschrift ontdekt, naar tijdsorde en in verband met hare levensbijzonderheden uitgegeven en toegelicht door Nic. Beets. Met portretten. Utr. 1881. 2 dln. gr. 8°.

Mersch, J. van der, Tgroote Raedtsel-Boeck: inhoudende dry hondert nieuwe raedtsels met duytlegginghe van dien, in rijme vervaet. Oversien, verb. ende vermeerdert. Amst. 1614. 8°.

— — Hetz. werk. Oversien, verbeet. en vermeerd. enz. Crommenie, 1652. 8°.

Schaghen, P. J., Alckmaar-beleg. Amst. 1615. 4°.

[**Waesbergen, J. J. van**?], De Afcomst, geslacht, naam, aart, macht, woonplaets, heerschappy ende eyghenschap van de wyd-beroemde eñ vermaerde juffrouwe Podagra ofte Fleercijn, enz. Ghemaect ende in rijm ghestelt, d. J. J. V. W. B. Rott. 1616. 4°.

Kamphuyzen, D. R., Uitgelezen stichtelyke rymen. Met eene inleiding over het leven en karakter des dichters door J. van Vloten. Schied. 1861. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 78.

Heinsius, D., Nederduytsche Poemata, by een vergadert en uytgeg. door P. S. [Scriverius]. Amst. 1616. M. fig. 4°.

— — Lof-sanck van Jesus Christus, den eenigen ende eeuwigen Sone Godes. Met noodelicke uytleggingen, zoo geestelicke als weereltlicke. Nu eerstelick uytgeg. d. P. S. [Scriverius]. Amst. 1616. 4°.

— — Lof-sanck van Jesvs Christvs, enz. Met noodelicke Vytleggingen, aenvvysende den gront van het out Christelick geloof, in den selven veruat. Amst. 1618. 4°.

— — Lof-sanck van Jesus Christus, enz. ende zyne andere Nederduytse poemata. Nieuwelicx oversien, vermeerd. ende verbet. Met de uytleggingen. Amst. 1622. Met platen. 8°.

— — Hetz. werk. Amst. 1650. Met pl. 8°.

[**Velde, M. van**, (Campanus)]. De Roemster van den Amstel, of poëtische beschrijvinghe van de riviere Aemstel. Met verklaringe van eenige duystere woorden. Amst. Z. j. (nà 1627). 8°. obl.
Met een zeer fraaie uitslaande plaat en met muziek. Zie over dit boekje het tijdschr. Oud-Holland jrg. 1883, blz. 64—72.

Hooft, P. C., Gedichten ... verzamelt en uitgegeven door J. vander Burgh. Amst. 1644. 8°.

— — Dichtkunstige werken ... eerst verzaamelt en uytgegeven door J. vander Burch. En nu met verscheyde stukken verrijkt, enz. Amst. 1668 8°.

— — Gedichten. Verzaemelt en uytgegeven door J. vander Burgh. Schied. 1853. 2 dln. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 18 en 19.

— — Gedichten, met aanteekeningen van W. Bilderdijk. Leyd. 1823. 3 dln. 12°.

— — Gedichten. Eerste volledige uitgave gedeeltelijk naar des dichters eigen handschrift, met aanteekeningen van P. Leendertz Wzn. Amst. 1871—75. 2 dln. 8°.

— — Brief van Menelavs aen Helena. Amst. 1617. 4°.

— **Antwoorde** op den brief van C. P. H. (*sic*) gheschreven aen Helenam, waer in Helena haer ontschuldight. Z. pl. 1616. 4°.

— **Woordenboek** (Uitlegkundig) op de werken van P. K. Hooft. Zie de Afd. *Bastaard-, kunst-, oude en nieuwe woorden.*

Coster, S., [Eene verzameling gedichten uit verschillende gedrukte werken genomen, en hier te zamen gebracht]. 10 blzz. in-4° en in-8°.

Cats, J., Wercken. Amst. 1658. Met platen. fol.

— — Alle de werken ... De laatste druk. Hier komen noch by des Dichters Gedachten op slapeloose nachten, Nevens zyn gansche Twee en tachtigjarig leven, Door hemself in dichtmaat beschreven, en nooit voor deezen gedrukt. Amst. en Utr. 1700. M. pl. fol.

— — Gedichten die in zyn Werken niet gevonden worden. Als mede alle de Lof- en Rouw-gedichten en graft-schriften, op den Heere Jacob Cats. Leyd. 1767. 4°.

— — Alle de wercken. Schied. 1852—60. 9 dln. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 1, 7, 11, 16, 24, 39, 45, 46, 58 en 69.

— — Alle de wercken, bezorgd door J. van Vloten, met ruim 400 platen op staal gebracht door J. W. Kaiser. Zwolle, 1862 [1855—62]. 2 dln. fol.

— — Alle de werken, bezorgd, en met ophelderingen voorzien door H. W. Wolterink. Versierd met minstens 200 gravuren. Dordr. 1880. 2 dln. 4°.

— **Ridderhof Nzn., C.**, Aan mijn vriend J. P. Revers bij zijn uitgave van alle de werken van Jacob Cats. Z. pl. (Dordr. 1880). 4°.

[**Cats**, J.,] Maechden-plicht, ofte ampt der jonckvrouwen in eerbaere liefde aen-ghewesen door sinnebeelden. Middelb. 1618. 4°.
Met zinnebeeld. platen.

—— Monita Amoris Virginei... Maechden-plicht, ofte ampt der ionckvrovwen... aenghewesen door Sinne-beelden. [Nederl., Lat. en Fransch]. Amst. 1622. 4°.
Met zinnebeeld. platen.

[——] Silenus Alcibiadis sive Proteus, enz. [o. o. d. t.: Sinn- en Minne-beelden. Emblemes enz. [Nederl., Lat. en Fr.] Middelb. 1618. 3 stkn. 4°.
Met zinnebeeld. platen.

—— Hetz. werk. Dezelfde uitg. IIIe stuk.
Met titelplaat waarop de tekst uit Corinth. XIII weggeslepen is.

—— Silenvs Alcibiadis s. Protevs, of Sinn- en Minne-beelden. [Nederl., Lat. en Fr.]. Amst. 1622. 3 stn. 4°.
Met zinnebeeld. platen.

—— Tooneel van de mannelicke achtbaerheyt, aen-gewesen in de voor-sprake, teghen-sprake ende uyt-sprake, gedaen over de weygheringhe van de koninginne Vasthi aen de gesanten des konincx Assuerus. Midd. 1622. Met platen. 4°.

—— Hovwelyck. D. i. de gansche gelegentheyt des echten staets. Middelb. 1625. 6 stn. 4°.
Met platen door A. Mattham e. a. naar van de Venne.

—— L'art du mariage. Poème Latin de J. Cats avec le commentaire de Lidius, trad. en Francais, avec le texte en regard. Paris, 1830. 8°.

—— Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden. [Waarachter: Galathee ofte Harder minne-Klachte.] Rott. 1627. 4°.
Met zinnebeeld. platen.

—— Spiegel van den Ouden en Nieuwen tydt, bestaande uit spreekwoorden enz. Den laatsten dr., overzien en gecorrigeert enz. Amst. Erve H. van der Putte en B. Boekhout. Z. j. 8°.
Met zinnebeeld. platen.

— Dagen (De laatste en eerste) van het jaar, of godsdienstig handboekje, tot leiding der gedachten by het einde en by het begin van het jaar. Eene bloemlezing uit de werken van Jacob Cats. Rotterd. Mensing en de Koning. Z. j. 8°.

—— Keur uit [zijne] werken [Uitg. door L. Ph. C. van den Bergh]. Leyd. 1852. M. portr. gr. 8°.

—— Sinnreiche Wercke und Gedichte. Aus dem Niederländ. übersetzet [door J. N. J.]. enz. Zum erstenmahl ans Licht gestellet, und mit vielen Kupffern gezieret. Hamb. 1710—14. 6 dln. 8°.

Clerck, Cl. de, Gedichten (1618--40), uitgeg. [m. inleid.] d. C. P. Serrure. Gent, 1869. 8°.
Uitg. d. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. III. Ser. N°. 18.

Witt, Jac. de, Eenvoudige uitdrucksels van godt-vruchtige gedachten, enz. bestaende in stichtelycke gedichten en gebeden, zedige tweelingen, geestelycke lof-sangen en laetstelyck korte suchtingen tot Godt. Dordr. 1674. 4°.

Venne, A. van der, Tafereel van Sinne-mal: waer in verscheyden verthooninghen werden aenghewesen, met poëtische vermaeckelijcke ende leersame sinne-dichten en sang-liedekens. Midd. 1623. 4°.
Met platen naar teekeningen van den dichter.

—— Sinne-Vonck op den Hollantschen Turf, ende deszelfs Wonder Veen-Brandt: in Gedicht uyt-geschildert, en aengewesen op de Haegse Turf-marct. Hier noch by-gevoegt een vermakelijcken Hollandtschen Sinne-Droom op het nieuw Wys-Mal van den Ouden Italiaenschen Smit; mitsgaders de Vindinge der Tabackswonder-smoock: rijckelijck verciert met Konst-Beelden. 's Gravenh. 1634. 16°.
Met portret en platen.

—— Tafereel van de belacchende werelt, en des selfs geluckige eeuwe... Met by-gevoegde raedsel-spreucken, aen-gewesen in de boerachtige eenvoudigheyt, op de Haegsche kermis. Verciert met konst-rijcke af-beeldingen. 's Gravenh. 1635. 4°.

Vondel, J. van den, Dichterlijke werken. [Uitg. door M. Westerman]. Amst. 1820. 21 dln. kl. 8°.

—— Werken, in verband gebracht met zijn leven, en voorzien van verklaring en aanteekeningen d. J. van Lennep. Met platen en afbeeldingen. Amst. 1855—69. 12 dln. gr. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Tweede ex. Verg. op snede. 12 dln. gr. 8°.

—— **Alberdingk Thijm**, J. A., Portretten van Joost van den Vondel. Eene laatste aflevering tot het werk van Mr. Jac. van Lennep. Amst. 1876. Met pl. gr. 8°.

—— **Rau**, S. J. E., Proeve van aanteekeningen op de Treurspelen van Vondel, meest naar aanleiding der uitgave v. Vondel's Werken, d. J. van Lennep. Leid. 1867. 8°.

—— Al de Dichtwerken. Naar tijdsorde gerangschikt en in de hedendaagsche spelling uitgegeven. Met inleiding en aanteekeningen door J. van Vloten. Schied. 1864—66. 2 dln. M. portr. 4°.

—— Dichtwerken op nieuw uitgegeven onder toezicht en met inleidend schrijven en historische toelichting van J. van Vloten. Schied. 1875—76. Dl. I en II. kl. 8°.
I. Geschied- en hekeldichten.
II. Treurspelen. 1e dl.

—— Poëzy of verscheide gedichten, op een nieu by een vergadert, en met veele ook voorheen nooit gedrukte dichten vermeerdert enz. Fran. 1682. 2 dln. 4°.

Vondel, J. van den, (Drie proeven van opheldering over) d. B. H. Lulofs. Gron. 1830. 8°.

— - door geschiedkundige inleidingen, omschrijving in proza en aanteekeningen, in eenige zijner kleinere gedichten opgehelderd d. B. H. Lulofs. Gron. 1838. 8°.

—— Hekeldigten met aanteekeningen, uit 's digters mondt opgeschreven, Noit voor dezen gedrukt. Amersf. 1705. 8°.
Met platen en portr.

—— Hetz. werk. M. pl. Amersf. 1707. 8°.
Ex. op groot papier in 4°.

—— Hetz. werk. Thans merkelyk vermeerdert; Verciert met koperen platen. t'Amersf. 1736. 8°.

—— Hekeldichten. Met Brandt's en andere aanteekeningen, en een Naschrift ter inleiding van J. van Vloten. Schied. 1877. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon. N°. 2.

—— **Penon, G.**, Historische en bibliographische Beschouwing van Vondels Hekeldichten. Acad. proefschrift. Groning. 1873. 8°.

[——] De vernieuwde Gulden Winckel der Kunstlievende Nederlanders enz. Hier is by ghevoeght het IIe deel, waarin 't VVelvaren der vereen. Nederl. en de... VVelvaert van Henricus de Groote enz. Door J. V. V. Met konst-pl. verciert. Amst. 1622. 4°.

—— Tooneel des menschelyken levens. Of de vernieuwde Gulden Winkel; waar in door poëtische, historische, morale en schriftuurlyke leeringen, den mensche vertoont werd, hoedanig hy zyn leven... zediglyk... zal overbrengen. Door J. v. Vondelen. Met konst-platen. t'Amst. 1718. 4°.

[——] Vorstelycke Warande der dieren: waer in de zedenrycke philosophie, poëtisch, morael, en historiael, vermakelyck en treffelyck wort voorgestelt... door J. v. V. Verciert met afbeeldingen door M. Gerards. Amst. 1717. 4°.

—— De Helden Godes des Ouwden Verbonds, met kunstige beeldenissen vertoont en poetelyck verklaert. Mitsg. een Hymnus of Lofzangh van de christelycke ridder en de Heerlyckheyd van Salomon. Amst. 1699. 4°.

[——] Stryd of Kamp, Tusschen Kuyscheyd en Geylheyd. t'Amst. 1625. 8°. obl.
Blz. 103—115 van het in de Afd. *Wereldlijke Liederen* vermelde bundeltje: Minneplicht en Kuysheytskamp.

—— Brieven der Heilige Maeghden martelaressen. t'Amst. 1642. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Te Amst. 1702. 4°.

[——] Altaer-geheimenissen ontvouwen in drie boecken door J. V. V. Keulen, 1718. 4°.

—— Bespiegelingen van Godt en Godtsdienst. Tegens d'ongodisten, verlochenaers der Godtheit of goddelijcke Voorzienigheit. In den Brief aan de Hebreen. 2e dr. Rott. 1700. 4°.
Voorin een blad met door J. Clarisse geschreven aanteekeningen bevattende de „bijzondere woorden" in dit werk voorkomende.

Vondel, J. van den, Bespiegelingen enz. (als voorg.) De derde druk. Amst. 1723. M. pl. 4°.

—— Joannes de Boetgezant. Uitgeg. door A. Bógaert. Amst. 1696. 4°.

—— Hetz. werk. Met aanteekeningen van J. M. Schrant. Leyd. 1840. 8°.

—— Joannis Metanoe-Angeli s. Poenitentiae Praeconis ll. VI, vers. Lat. redditi auct. C. F. de Rees. Hag. Comit. 1761. 4°.
Met eigenhandige opdracht van den vertaler aan J. van Stiphout, Bisschop van Haarlem.

[——] De Heerlykheit der Kercke, haer ingang, opgang, en voortgang. Begrepen in dry boeken. Door J. V. V. t'Amst. 1702. 4°.

—— Bloemlezing uit de reijen [zijner] treurspelen [d. J. de Vries]. Amst. 1819. 12°.

—— (Keur van paarlen, verzameld bij), door J. M. Schrant. Met ophelderingen. Leid. 1846. 8°.

—— (Keurlezing uit). Amst. 1858. 8°.

—— en de Moeder des Heeren, of rozen- en lelienkrans uit Vondel's dichtbloemen voor Maria gevlochten, door H. J. Allard. Utr. 1869. 8°.

—— 's Lierpoëzie. Voor 't onderwijs saamgelezen door A. W. Stellwagen. Den Haag, 1876. 8°.

—— 's Dichtjuweelen, met eene levens- en karakterschets door F. J. Poelhekke. Met eene voorrede van G. F. Drabbe. Leid. 1876. 8°.

—— Bloemlezing uit [zijne] kleinere gedichten; door J. L. Peters. Schied. 1881. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 109.

—— **Helten, W. L. van,** Vondel's taal. Grammatica van het Nederlandsch der 17e eeuw. Gron. 1883. 8°.

Kinder-vverck, ofte Sinnebeelden van de Spelen der Kinderen. t'Amst. 1626. 8°. obl.
Laatste gedeelte van het in de Afd. *Wereldlijke Liederen* vermelde bundeltje: Minneplicht en Kuysheytskamp.

Bredero, G. A., Alle wercken so spelen, gedichten, brieven en kluchten... Verbetert en daer by ghevoeght eenighe die noyt voor desen ghedruckt zijn gheweest. Amst. 1638. 4°.
Met portret op den titel.

—— Werken, soo spelen, gedichten, brieven en kluchten... Van nieuws oversien, en van veel druck-fouten verbetert. Amst. 1644. 8°.
Met portret op den titel.

—— Nederduytsche Rijmen, als is: Verscheyden brieven, soo in en buyten rijm, oock het loff van rijckdom en armoede, enz. Amst. 1620. 4°.
Met portret op den titel.

— **Coster, S.,** Voorrede en gedichten op de spelen van G. A. Bredero, 1618. Met portr. v. G. A. Bredero. 2 bladen. 4°.

— **Coster, S.**, Voorrede en gedichten op de werken van G. A. Bredero. Rotterd. 1622. 2 st. 4°.

— **Oudemans Sr., A. C.**, Woordenboek op de werken v. G. A. Bredero. Zie de Afd.: *Bastaard-, kunst-, oude en nieuwe woorden.*

Wits, C. J., Stichtelijcke bedenckinghe, Onledighe ledigheyt, Stichtelijcke tijdt-kortinge. Vertoont door Geestelijcke gesanghen, leerlijcke historien en bruylofts-liedekens. In desen laetsten druck vermeerderd en verbet. Eenighe op musycks-noten ghestelt. Ench. 1649. 8°.

Jacobsz, Reyer, Den christelijcken categismus, ofte de hooft-stucken der christelijke religie. In dicht gesteld. Amst. 1620. 8°.

[**Ampzing, S.**,] Het Lof der Stadt Haerlem in Hollandt. Haerl. 1621. 4°.

—— Orden der Canonycke boecken des Ouden ende des Nieuwen Testaments. Als mede der geener diemen Apocryphos noemt. Beneffens het Capittel-Register. Mitsgaders den inhout ende Sommarisch begrip der gemelte boecken. In Neder-duytschen rym gestelt d. S. Ampsinck. Leyd. 1624. 4°.

—— Bibels-tresoor, vervatende de Orden der Kanonijke Boeken des Ouden ende Nieuwen Testaments; alsmede der gener diemen Apokryphen noemd: Midsg. het Kapittel-register: beneffens den inhoud der gemelde Boeken, enz. In Neder-Duytschen Rym bearbeyd. Haerl. 1631. 8°.

—— Beschryvinge ende lof der Stad Haerlem in Holland, in rym bearbeyd: ende met veele oude ende nieuwe stucken buyten dicht... verklaerd ende bevestigd... Mitsgaders P. Scriverii Lavre-kranz voor Lavrens Koster... De voorrede... geeft enig onderwijs van onse Nederduytsche sprake ende spellinge enz.... handeld ook een weynig van de Rijm-konste enz. Haerl. 1628. Met platen. 4°.

Hondius, P., Dapes inemptae of de Moufe-Schans, dat is de soeticheydt des buyten-levens vergheselschapt met de boucken. Nieuwe editie enz. Leyd. 1621. 8°.

—— Hetz. werk, dez. uitg. met eene letterkundige aanteekening in HS.

Groot, H. de, Bewys van den waren Godsdienst in ses Boecken ghesteld by Hogo de Groot. Ghedruckt in 't Jaer o. H. 1622. 4°.

—— Hetz. werk. Midsg. zijne andere stichtelyke gedichten en gesangen. Met eenige... Aentekeninge enz. [d. G. Brandt]. 3e druk. 's Gravenh. J. Tongerloo. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Vermeerdert met het leven des schrijvers [door G. Brandt?]. 5e druk. Amst. 1728. 8°.

—— Hetz. werk, uitgeg. d. J°. de Vries. Amst. 1844. 8°.

Groot, H. de, Zamenspraak over den H. Doop, (Uit H. de Groot, veranderd door J. Hinlópen). Leyd. 1810. 8°.

Nieuwelandt, G. van, Poëma van den mensch, inhoudende d'ijdelheydt des werelts, d'ellende des leuens ende ruste des doodts enz. Antw. 1621. 4°.

Velden, W. van, Hof-tapiit, tot cieraed van de niewe gewelfde Staet-zael van 't vriie Batavia. 's Gravenh. 1659. 4°.

Vry, F. de, Anatomia, d. i. ont-ledinghe van den geestelycken mensch. Amst. 1622. 4°.

Godewijck, P. G. van, Het christelyck overlyden van de vijf godsalige... leeraren... binnen Dordrecht... Joh. Becius, Joh. Dibbezius, Dan. Demetrius, Dan. de la Vigne, Balth. Lydius, sangs-wyse gestelt. Z. p. [Dordr.] J. Canin, Z. j. (c. 1629). 4°.

Starter, J. J., Friesche Lust-hof, beplant met verscheyde stichtelyke minne-liedekens, gedichten ende boertige kluchten. Met schoone kopere figueren vercierd; ende by alle onbekende wysen, de noten, ofte musycke gevoeght, d. J. Vredeman. Amst. 1621. 4°. obl.

—— Hetz. werk. Den 3en druk, op nieuws vermeerderd ende verbeterd, met verscheyden dichten ende liedekens, soo geestige als boertige. Midtsg. oock noch verrijckt ende vercierd met schoone kopere figuren, ende by alle onbekende wysen de noten, ofte musycke gevoeght. Amst. Wed. D. P. Voscuyl, Z. j. 4°. obl.

—— Bloemlezing uit den Frieschen lusthof e. a. gedichten van J. J. Starter, toegelicht enz. d. W. Eekhoff. Leeuw. 1862. 8°.

Westerbaen, J., Minnedichten. 's Gravenh. 1624. 4°.

—— Gedichten, van nieuws by den auteur oversien, vermeerdert en verbetert. Leid. 1644. 12°. obl.

[——] Arctoa tempe. Ockenburgh, woonstede van den Heere van Brandwyck, in de Clingen buyten Loosduynen. 's Gravenh. 1654. 4°.

—— Gedichten, Verdeylt in vyf boecken. 1. Minnedichten, 2. Helden-dichten, 3. Mengel-dichten, 4. Ockenburgh, 5. Farrago Latina. 's Gravenh. 1657. Met pl. 8°.

—— Gedichten... Minnedichten, Brieven van doorluchtichtige vrouwen, Helden-dichten, Mengel-dichten, Ockenburgh, [Dl II en III o. d. t. Lof der Sotheyd, Comediën van Terentius, Senecaas Troas, Avond-schoolen, Farrago Latina, Aeneis v. Virgilius en Mengelrymen]. 's Gravenh. 1672. 3 dln. Met portr. 8°.

Zevecote, J. van, Gedichten, voor de eerste mael verzameld uitgegeven door Ph. Blommaert. Gent, Rotterd. 1840. 8°.

Huygens, Const., Volledige dichtwerken, met aanteekeningen van P. Leendertz Wz. Uitgeg. door de Holl. Maatsch. v. fraaije Kunsten en Wetensch. en onder toezicht van N. Beets. Amst. en Rotterd. (1882). Afl. 1 en 2. 8°.
Niet voortgezet.

[**Huygens, Const**,] Verclaringh vande XII Artijckelen des christeliicken geloofs. 's Gravenh. 1619. 4°.
Met een met de pen geteekend portret van den dichter.

[——] Christelijcke bedenckinghen over de Tien Geboden des Heeren. Tot vervolgh op voorgaende Verclaringhe vande XII artijckelen des christelijcken gheloofs. 's Gravenh. 1619. 4°.

—— Batava Tempe, d. i. Voor-hovt van 's Gravenhage. poëtelick aff-ghemaelt. Middelb. 1622. Met eene plaat. 4°.

—— Batava Tempe, 't Voorhout van 's Gravenhage. Met eene omschrijving in ongebonden stijl en met ophelderende aanteekeningen door... het Genootsch. *Constanter* te Leeuwarden. Leeuw. 1824. 4°.

—— Κερκυραια Μαστιξ Satyra, d. i. 't Costelick Mal, enz. Midd. 1622. Met pl. 4°.

—— Costelick mal en Voorhout, m. inleiding en aanteekeningen d. Eelco Verwijs. Met pl. Leeuw. 1865. 8°.
Nederl. Klassieken, uitg. d. Eelco Verwijs. III.

—— Otiorum ll. VI. Poëmata varij sermonis, stili, argumenti. Hag. Com. 1625. 4°.
Bevat zijne Nederduitsche, Latijnsche en Fransche gedichten.

—— Ses boecken van de Ledige uren... Ghedichten van verscheyden talen, stijlen ende stoffen. Haerl. 1641. 16°. obl.
Bevat dezelfde gedichten als het voorgaande werk.

—— Ledige vren... Ses boecken, waer in gedichten van verscheyden talen, stijlen en stoffen. Amst. 1644. 12°.
Andere uitgave van het voorg. werk.

[——] Eufrasia. Ooghen-troost aen Parthenine, bejaerde maeghd: over de verduysteringh van haer een ooghe. Leid. 1647. 8°.
Gedicht aan Lucretia van Trello gericht.

[——] Eufrasia. Oogen-troost enz. Amst. 1651. 8°.
Op een der schutbladen een gedicht op den koophandel van dien tijd, in HS. van de 17e eeuw.

—— Heylige dagen. Niewe jaers-gift aen... Leonore Hellemans, enz. uitgeg. d. C. Barlaeus, Amst. 1648. 4°.
Met een eigenhandig gedicht op dit werk, door Dan. de Backere.

—— Geestelikke Door-zichten, op Const. Huygens Hailige dagen, beneevens een kars-dagh [d. J. Zoet]. Amst. 1648. 4°.
Dit en het voorgaande zijn, ofschoon afzonderlijk gedrukt, blijkens een voortitel tegelijker tijd uitgegeven.

[——] Vitaulium. Hofwyck, hofstede vanden Heere van Zuylichem, onder Voorburg. 's Gravenh. 1653. 4°.

—— Korenbloemen. Nederlandsche gedichten, in 19 boecken. 's Gravenh. 1658. 4°.
Met eene afbeelding van de Zeestraat.

—— Hetz. werk. IIe druck vermeerdert tot 27 boecken. Amst. 1672. 2 dln. 4°.
Ex. op groot papier.

Huygens, Const., Korenbloemen enz. IIe dr. Dez. uitg. als voorg. op gewoon papier.

—— Hetz. werk. Met ophelderende aanteekeningen van W. Bilderdijk. Leid. 1824. 6 dln. 12°.

—— Hetz. werk. Met inleiding en aanteekeningen van J. van Vloten. Schied. 1864—65. 8 dln. 8°.
Klassiek, letterk. Pantheon N°. 9. 25. 79. 80. 91. 92. 101 en 102.

—— Sneldichten [o. o. d. t. Korenbloemen. Nederlandsche gedichten, Ie dl.] Schied. 1854. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 25.

[——] De Zee-straet van 's Graven-Hage op Scheveningh, door den Heer van Zuylichem. 's Gravenh. 1667. 8°.
Met eene uitslaande plaat door R. de Hooghe.

[——] Hetz. werk. Amst. 1711. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Naar de hedendaagsche taal en spelling gewijzigd en met aanteekeningen door J. G. Lalau. 's Gravenh. 1838. 8°.

—— Cluys-werck. Dichtstuk voor het eerst uitgegeven d. W. J. A. Jonckbloet. 's Gravenh. 1841. 8°.

—— Zedeprinten, Stedestemmen en Mengelingh. Schied. 1852. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 9.

[**Ortelianus, J. C.**,] Paraphrasis, ofte verklaringe ende verbreydinge van den CIIII Psalm enz. Nu weder oversien ende geheel vernieut. Item een Paraphrasis op den XXVII Psalm. Middelb. 1626. 2 stn. 4°.

Vrije, Joh. de, Het Huyslied Davids, ofte anders der zielen kleyne Lust-hof genaemt, zijnde een kort begrijp vande H. Schriftuere Godts, rijmende gesangs-wijse... tsamen ghestelt. Amstelred. 1626. 8°.

Spiegel, E., Satyra in divites, si vellent esse tales, d. i. Willige arremoed. 's Gravenh. 1627. 4°.

Krul, J. Hzn., Wereldt-hatende Noodtsaeckelijck. Genomen uyt Levitico in 't 20 Cap. Amst. 1627. 8°. obl.
Met portret aet. 25.

—— Vermakelijcke uyren. Amst. 1628. 4°.

—— Eerlycke tytkorting, bestaende in verscheyde rymen. Amst. 1634. 4°.
Met muziek, platen en een fraai portr. d. dichters, aet. 32.
Onder dezen titel verschenen: Minne-beelden, toe-Ghepast de lievende Jonckheyt. — Minnelycke Sangh-rympies, Vermenght met eenighe Sonnetten, ende and're Ghedichies. — Eenighe Brvyloftsghedichten. — Kracht der Devghden: bestaende in de overwinninghe van tegenstrydende Minnelvsten tusschen Prophyrus en Rozette. — Inleydinghe gedaen op de Amsteldamsche Mvsyck-Kamer. Ie blyft in Eelen doen. — Bly-eyndend-spel van Cloris en Philida enz. enz.

—— Minne-spiegel ter deughden. t'Amst. 1639. 2 dln. M. pl. 4°.

Krul, J. Hzn., Minne-Spiegel ter Deughden. Bestaende in verscheyde Minne-Beelden, Minne-Wetten, soet gevoysde Liedtjens ende Comedien, enz. Waer by gevoeght is voor een Tweede deel, De Wegh-wyser ter Deughden... Op 't nieus door den Autheur... vermeerderdt enz. Amst. 1669. 12°.

—— Pampiere wereld ofte Wereldsche Oeffeninge, Begrypende in Vier deelen meest alle de Rymen, en Werken van J. H. Krul. Z. p. e. j. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk. Al te zamen merkelijk door hem verbetert, en met veel nieuwe rijmen verrijkt, doorgaens met schoone kopere platen verciert. Afgezondert in vier deelen. Amst. 1644. Met muziek. fol.

—— Hetz. werk. Amsteld. 1681. 4°.

[**Biens**, C. P.,] Handt-Boecxken der christelijcke gedichten, Sinne-beelden ende liedekens, tot troost ende vermaeck der gheloovigen Zielen. Mitsgaders een houwelijcx-Vereeringh, ende Gheluck-wensch aen den ghetrouden tot vermaeck der Bruijloften. — Allen deucht-lievende jonghe lieden toe-ge-eyghent... door C. P. B. Hoorn, 1627. 8°.

[——] Hetz. werk. 2e dr.. van nieuws oversien, vermeerderd ende met copere plaetjes verciert, d. C. P. B. Hoorn, 1635. 8°.

—— Stichtelijck Cabinet, met den aenwas van 't selve: bestaende in verscheyden ghedichten. Ench. 1640. 8°.

[——] Profijtelyck Cabinet, voor den christelijcken Jongelingh. 2e dr. Met kopere platen... door C. P. B. Enckh. 1642. 8°.

—— **Heussen, F. Esausz. den**, Christelick Tresoirtje ofte aengroeysel van het By-voeghsel tot den Christelicken Jongelingh. Inhoudende gesanghen en gedichten enz. Amst. 1645. Met muziek. 8°.

[——] Aendachtighe en vrolijcke rijmen, d. C. P. B. Ench. 1644. 8°.

Ysermans, J., Trivmphvs Cvpidinis, inhoudende... liedekens eñ andere ghedichten enz. Antw. 1628. — [Waarachter: Encomivm matrimonii, inhoudende een bruy-loft spel, epithalamien ende sommighe liedekens. — Nederlantsche poëmata in-houdende sommighe sonetten, liedekens, grafdichten enz.]. Antw. 1628. Met muziek. 8°. obl.

[**Stalpert van der Wiele**, J.,] Evangelische Schat van Christus Jezus ontdeckt, van Laurentius gepredickt, van Hippolytus verkregen. 's Hertogenb. 1621. 4°.

[——] Hemelrijck dat is Lof-sangh van 't rijcke der hemelen 't welck eertijds beweeght heeft Adrianum rechter van Nicomedien tot het gheloof ende martyrie ons Heeren Jesu Christi enz. Delf, 1621. 4°.

—— Leven en uitgelezen dichten. Met inleiding en aanteekeningen van J. van Vloten. Schied. 1865. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 83, 84.

[**Quintin**, G. J.,] De Hollandsche Lijs met de Brabandsche Belij: Poeetischer wyse voorgestelt en gedicht door G. J. Q. Met platen. Z. p. e. j. [1629]. 12°. obl.

Revius, J., Over-ysselsche sangen en dichten. Devent. 1630. 4°.

—— Hetz. werk. Den 2en vermeerderden druck. Leyd. 1634. 4°.

—— Leven en uitgelezen zangen en dichten, heruitgegeven en besproken d. J. van Vloten. Schied. 1863. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon, N°. 78.

Benninghs, J. **Bodecheers**, Leydsche Oorlofdaghen of Nederdvytsche Gedichten. Amst. 1630. 4°.

[**Stikke**, A.,] Leedenstrijdt. 's Gravenh. 1630. 4°.

Citharaeus, C., Bibelisch handboecxken, vertoonende den Heyligen Bibel, in elck een versset den inhoudt eens Capittels op 't aldernauste begrijpende, enz. Amst. 1630. 8°.

Al (Den) sieck, ghestorven en' begraven Waer in des weereldts verganckelijcke ijdelheydt, de vier wtersten met d'eevwigheydt. Wt... Jacoponvs Tvdertinvs... C. Scribanvs, M. Radervs, H. Drexelivs etc. Door V. A. V. L. R. C. Z. pl. en j. (Antw.). 8°. obl.
Het privil. gedagt. 1681.

Veen, J. **van der**, Minne-Kracht en Houwelicx sorgh. t'Vtrecht, 1632. 4°.

—— Over-zeesche zege, en Bruylofts-zangen. Alsmede alle wercken by hem oyt gemaeckt. Mitsgaders d'Antwerpsche dichten teghen eenige des selven auteurs achter-volghende by-een ghestelt. 3e dr. oversien eñ vermeerderd. Haarl. 1641. 16°. obl.

—— Zinne-beelden oft Adams appel. Verciert met seer aerdige Const-plaeten. Mitsgaders syne oude ende nieuwe ongemeene bruydt-lofs ende zegezangen. Amst. 1642. 4°.

—— Hetz. werk. t'Amst. 1646. 8°.

—— Raetselen, uytgebeeld met sin-rijcke uytleggingen, yeder uytlegginghe is ghenombreert met de nomber des raedtsels. Daer achter... sijn Gulden ende Yseren Eeuw, als mede een Nikkers-praetje, nopende de quade proceduren van Enghelandt. Amst. 1653. 8°.

Focquenbroch, W. **van**, Alle de werken. Verzamelt en Uitgegeven door A. Bógaert. 2e druk [van deel I]. Amst. 1709—23. 2 dln. M. pl. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Amst. 1766. 2 dln. 8°.
Met portr. op den titel.

—— Thalia, of geurige Sang-godin. Nooyt soo volkomen gedruckt. t'Amst. 1679. 2 dln. Met platen. 8°.

[**Hulsius**, B.?] Emblemata Sacra, d. i. Eenighe geestelicke Sinnebeelden, met nievwe Ghedichten, schrifftuerlycke Spreucken ende Bedenckinghen... door B. H. Z. pl. 1631. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Duircant, A., Doodt-vvoelende hyena, medebrengende 1. Doodt-schrick, 2. Doodt-troost, 3. Doodttrots. Vive, ut vivas. 's Gravenh. 1633. 4°.
Het jaartal is met de pen veranderd in 1634.

[**Havius, M.**, Maeghde-klachten; Liefdes granaetappel; Nieuwe Maeghde-klachten; Jonge-lieden spreeck-woorden; Huys-raet voor nieu-gehoude jonge-lieden; Bij-spreucken en gront-regels tot onderhoud of verbetering d. ghesontheyt]. 2 dln. Met pl. 16°.
De titel ontbreekt.

Haselbekius, J., Metamorphosis Christiana, d. i. Schriftuerlijcke ende waerachtighe Veranderinghe, poëetsche wijse ghestelt. Amst. 1633. 4°.

Veldius, W., Rym-dicht van de versaking syns selfs, ende Navolginge des H. Levens Christi. 's Gravenh. 1633. 4°.

Herckmans, E., Der Zee-vaert lof, handelende vande gedenckwaerdigste zeevaerden met de daeraenklevende op en ondergangen der voornaemste heerschappyen der gantscher wereld. Zedert hare beginselen tot op den dagh van huyden. In VI boecken. Amst. 1634. fol.
Met platen, waaronder op blz. 97 eene ets van Rembrandt.

Poirters, A., Den Spieghel van philagie, vermeerdert, verbetert, verciert met printen, dichten, sedenleeringen. IIIe druck. Antw. 1674. 8°.

—— Ydelheyd des werelts, verciert met zinnebeelden, rymdighten en zedeleeringen. Antw. 1714. 8°.

Burchoorn, J., Swarten Duyvel, verthoonende wonderlijcke grillen des werelts. 's Gravenh. Bij den Autheur. Z. j. (c. 1635). 8°.

—— VVitten Engel, uyt-wijsende het Hoofsche mom-aensicht. Leyd. 1635. 8°.

—— Klucht-hoofdige Snorre-pijpen, Quacken en Quinck-slagen, springende van den Os op den Esel. Gedruckt met verloff van Meester Jan de Scheer-voghel, Jutje Wabbergats, Gerrit Slockop, Lijsjen Hael-in e. a. Z. pl. en j. (c. 1640). 2 dln. 4°.

—— Klucht-hoofdige Snorre-pijpen, Quacken en Quinck-slagen, Springende van den Os op den Esel. Z. pl. e. j. (1644). 2 stn. 4°.

—— Nieuwe werelt vol gecken, op-gepronckt met een selfs-bedriegelijck onverstandt door den belagchenden duyvel: aen-wijsende den handel der geveynsde schyn-heyligen enz. 's Gravenh. 1641. 2 dln. Met houtsneden. 4°.

Hofferus, Adr., Nederduitsche poëmata. Amst. 1635. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Soet, J. [of **Zoet**], Hedensdaaghsche mantel-eer, voor-stellende de groote geld-sucht deser bedorven eeuwen. Versien met meer als 150 nieuwe, kluchtighe, ende bedenckelijcke seghs-woorden. t'Amst. 1636. 4°.

Soet, J. [of **Zoet**], d'Uitsteekenste digt-kunstige werken. Bestaande in verschaiden ernsthaftige en boertige stoffen. Naa zijn leven by een gebragt door een liefhebber der Neederd. Digt-kunst. Alsmede het tooneel-spel genaamt Hel en Heemel. Nooit gedrukt. Beneffens eenige Graf-Schriften door verschaide liefhebbers op de zelve. Amst. 1675. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Beneffens eenige grafschriften enz. Amst. 1714. 8°.

Brune, J. de, Nievwe wyn in oude léer-zacken. Bewijzende in spreeck-woorden, 't vernuft der menschen, ende 't gheluck van onze Nederlandsche taele. Midd. 1636. 12°.

Vertoon, ofte klare Spieghel, om te verstaen wat gierigheyt zy. T'samen gestelt door een lief-hebber der waerheydt enz. Haerl. 1637. 16°. obl.

Schurman, A. M. van, Uitbreiding over de drie eerste Capp. van Genesis, beneffens een vertoog van het geestelyk huwelyk van Christus met de gelovigen... In... digtmaat... Nu eerst na het originele HS. gedrukt. Gron. 1732. 8°.

Caudron, G., Leven der groote Catharina van Alexandrien gelaurierde maegd en martelaresse, gezongen enz. Aelst, 1771. M. portr. 8°.

[**Dans, J. van**], Darodilace ofte Kvs-Hemel van Ledee, enz. Arnh. 1637. 16°. obl.

[——] Scoperos Satyra of Thyrsis minne-wit, waer in de hedendaeghsche vrijerij klaer ende helder wordt afgebeeldt. Beschreven d. S. ab A. 2e dr., vermeerd. met een 2e dl. [Getiteld: Joh. van Dans, Aerdighe en soet-vloeyende minne-rymtjes of tweede deel van Thyrsis Minnewit, enz.] Z. p. Ghedruckt in 1654. 2 dln. Met platen. 16°. obl.

—— Poetische wercken. [Scoperos Satyra ofte Thyrsis Minnewit, enz. — Aerdige en soetvloeyende minnerymtjes, enz. — Darodilace ofte Kus-hemel van Ledee]. Amst. 1668. 3 dln. Met platen. 12°.

Wits, C. J., Stichtelijcke bedenckinghe, Onledighe ledigheydt, Stichtelijcke tijdt-kortinge, bestaende in Aen-dachtighe gesanghen, Leerlijcke history-sanghs-gedichten, en sedighe bruylofts-liederen. 7e dr. verb. en vermeerd., en verrijckt met nieuwe musijck-versen. Ench. 1666. 8°.

—— Hetz. werk. 8e dr. verbet. vermeerd. en verrijckt met nieuwe musijck-versen. Ench. 1679. Met muziek. 8°.

Jonctys, D., Roseliins oochies ontleedt. Dordr. 1639. 4°.

—— Hetz. werk. Nieuwe uitgave van H. M. Labberté. Sneek, 1877. 8°.

—— Hedens-daegse Venvs en Minerva, of twistgesprek tusschen diezelfde. Dordr. 1641. 4°.

Jonctys, **D.**, Apologie of gedrongen onschvld; roerende zyn misduide hedens-daegse Venvs en Minerva. Z. pl. 1642. 4°.
Verdediging tegen de aanvallen van den Dordtschen Kerkeraad, naar aanleiding der uitgave van het laatstgen. werk.

Decker, **J. de**, Gedichten, versameld en uytgegeven d. J. K. [Kolom]. Amst. 1656. 4°.

—— Rym-oeffeningen... Vervattende gedichten van verscheyden stijl en stoffe. Amst. 1659. 3 stn. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Amst. 1702. 3 stn. 8°.

—— Lof der geldsucht, ofte vervolg der Rymoeffeningen, verdeelt in twee boecken, behelsende Gedichten van verscheydene stoffe. t'Amst. 1667. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1702. 2 stn. Met platen. 8°.

—— Alle [zijne] Rym-oeffeningen, In beter orde geschikt, met eenige Dichten en 't leven des Schrijvers vermeerdert en uitgegeven door M. Brouërius van Nidek [IIe dl. o. d. t: Rymoeffeningen. Nagezien en uitgegeven door M. B. v. N.] Amst. 1726. 2 dln. Met pl. 4°.

—— Oorspronkelijke dichtstukken. Amst. 1827. 2 dln. Met portr. 8°.

Lydius, **J.**, Vrolicke uren ofte der wysen vermaeck. Met kopere platen verçiert. Dordr. 1640. 3 dln. 8°.

Tengnagel, **M. G.**, Amsterdamsche Mane-schiin. Z. p. Ghedrukt... 1639. 4°.

—— Nieuwe kluchtighe Amsterdamsche Maneschyn, Met het Quartier derselver, Daer naer een duystere Sonne-schyn. Z. p. Ghedruckt... 1640. 4°.

—— Amsterdamsche Sonne-schiin. Z. p. Ghedruckt in 't Jaer Anno 1639. 4°.

—— Hetz. werk (Andere uitg., compresser druk). Z. p. 1639. 4°.

—— Grote Roffel ofte Qvartier der Amsterdamsche Mane-schijn. Z. p. Ghedruckt... 1640. 4°.

—— Hetz. werk (Andere uitgave, gedr. in twee kolommen). 1640. 4°.

—— St. Nicolaes milde gaven, aen d'Amstelse ionckheyt. Ofte het laetste Quartier der Amsterdamsche Mane-schyn. Z. p. Gedruckt... 1640. 4°.

—— Hetz. werk (Andere uitg.). Z. p. 1640. 4°.

—— Amsterdamsche lindebladeren. Z. p. Ghedruckt... 1639. 4°.

—— Hetz. werk. t'Aemst. 1640. 8°.

[——] Afgeslagen bloemsel van de Aemsterdamsche Lindebladen, al wandelende in de zomer opgeleezen, zonder orden bij een verzaemelt, en in den winter uitgegeven door den zelven. t'Aemst. 1641. 8°.
Achter het voorg. werk met afz. pagineering doch doorloopende signatuur.

Tengnagel, **M. G.**, De geest van Matth. Gansneb Tengnagel, in d'andere werelt by de verstorvene Poëten. Rott. 1652. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1660. 12°.

—— Hetz. werk. Andere uitgave. Z. p. e. j. met titelplaat. 12°.

Udemans, **C.**, De waekende oog, op de onsekerheyt des menschenlevens. In dicht ghestelt. Hier by syn noch door den selfden Autheur gevoegt Eenige Emblemata ofte Sinnedichten. 's Graven-H. 1643. 4°.

—— Het grove Pack-Kleedt, af-getrocken van het lastigh' pack des Werelts. Middelb. 1658. 4°.
Gedicht, ter eere van Jacob Cats „op sijn Sorgvliet ende Afleggen van alle sijne Hooge Ampten en Staten".

—— Het geestelyck Gebouw, met Sinne-beelden verciert. Middelb. 1659. M. portr. 4°.

—— Af-beeldinge van de verkeerde werelt: ontdeckende de oude aen-geborene verkeertheyt der menschen, vervattende daer beneffens met rijmwerck de verklaringen van de voorn. historien van het O. en N. Testament, enz. Verçiert met kopere platen. Middelb. 1660. 4°.

—— Hetz. werk. Desen 2en dr. oversien en verbeterd. Middelb. 1661. Met platen. 4°.

Rusting, **S. van**, Vol-geestige werken, bestaande in Lust en Onlust in den Hemel, Aran en Titus gemetamorphoseert, Wapenstryt tusschen Ajax en Ulisses. Als mede Apollos Majesteyt, Ondergang der Goden enz. en vaersen van Dionisius Cato. Beneffens d'Iliaden van Homerus, Ulisses in Pheaka, Prognosticatie op het jaar 1693 enz. 3e dr. Amst. 1699. 8°.

—— Hetz. werk enz. 4e dr. Amst. 1712. 2 dln. 8°.

—— Duvels leven onder de duvelen; ofte duvels dispuyt om 't opper-duvelschap, terwijl den groten opper-duvel (als een boeren hond) aan de keten leyt. Amst. 1694. 8°.

—— De gehoornde duvel met boks-poten, gevende instructie voor enige konstenaren, e. a. om by 't gemeen in agting te komen. Gevolgt door een... raadt voor allerhande maats, om met eeren, plysierig en swierig aan de kost te raken. Daer by de Hel bankrott, en de duvels op er hont: vertonende een duvels geroesemoes op een driesprongh. Met een poëtische verhandelingh van eenige str... karren vol poëten. Amst. 1704. 8°.

—— Het schouw-toneel des doods; waar op na 't leeven vertoont wort de Dood op den throon des aard-bodems, heerschende over alle staaten en volkeren. Verciert met dartig zinnebeelden. 2e druk. Amst. 1726. 8°.

Martinius, **F.**, Gedichten. 's Gravenh. 1729. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Rotterd. H. Maronier en J. Burgvliet. Z. j. 8°.

Martinius, F., Treurgedicht, tot verklaringe over 't lijden en sterven van Jesus Christus. 2e druk, van den auteur in veel plaatsen vermeerderd en verbetert. Amst. 1649. fol.

Walhorn, G. Th. van, ghenaemt **Deck-her**, Het eerste deel zijner Poëmata in Nederd. Taele... rijmende Wtlegghinghe op het Boeck Job, het Lied der Lieden van den Coninck Salomon, ende op de Clachten van Jeremias. Bruss. 1641. 4°.

Met het portr. van den schrijver en platen.

Bleu, F. le, Minne-vlam, brandende in 't hert van Thyrsis om de schoone Amaril. Leyd. 1642. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1659. 8°.

Dorp, F. van, Stichtelijke Gedichten. 's Gravenh. 1679. 4°.

Six van Chandelier, J., Poësy, verdeelt in ses boecken, en eenige opschriften. Amst. 1657. 8°.

Vogellius, H., Godes Volks, klagende-beeden tot God, uytgestort in boetveerdige belijdenisse ende afbiddinge der sonden ende der plagen, in twee deelen begreepen, enz. Ench. 1644. 4°.

Griethuysen, S. van, In rijm gestelde Claegliedén Jeremiae, met verlichtinge derselver. Embd. 1645. 4°.

—— Spreeckende schilderij; af-beeldende een corte Verclaringe over het 4e Vers des eersten Cap. uyt het Hoge Liedt Salomons. Leeuw. 1646. 4°.

Janssen, A., Christelijck vermaeck. Bestaende in verscheyden stichtelijcke rijmen en gesangen. Haerl. 1645. Met platen en muziek. 16°. obl.

—— Zinnebeelden getrokken uit Horatius Flaccus... door O. van Veen. Met bijgedichten, op nieuws gerijmt door A. Janssen. Amst. 1683. 4°.

[——] Rynsburgsche reize, van Amsterdam, door de Veenen over Leiden; met P. Grootemaat, zyn huisvrouw, A. Jansen en J. Nieuweveen. Z. p. 1694. 4°.

Wael, F. de, Lvst-hof der geestelicke gedichten, ofte stichtelicke ende troostelicke rymen, van verscheyden stoffe ende fatsoen. 's Hartogenb. 1645. 3 stn. Met muziek. 4°.

—— Hemelsche melodie, ofte soete ende stichtelicke bedenckingen, aengaende Godts wesen, ende eygenschappen. Rijms-wijse gestelt, enz. Hertogenb. 1669. 8°. obl.

Bos, L. van [of **van den**], Batavias, of Batavische AEneas; spreeckende vande Hollantsche beginselen; op de wijse der oude en moderne Italiaensche poëten voorgestelt enz. Amst. 1648. 12°.

Met etsen door W. Basse.

Bos, L. van, [of **van den**], Britannias, of herstelde Majesteyt. Heldendicht. Dordr. 1661. 12°.

—— Sacrum Melos, of Kerck-geheymenis, d. i. Schat der kennisse en dienst Godts. Oock desselfs Goddelycke Voorsienigheyt en Rym-atlas of Sphaera Mundi. Dordr. 1662. 8°.

Brandt, G., Stichtelyke gedichten, vervaetende verscheide gebeden, plichten en opwekkingen ter godtsaeligheit. [Waarachter: De vreedsaeme Christen [en] Aenteekeningen op de vreedsaeme Christen]. Amst. 1665. 8°.

—— Poëzij. Amst. 1688. 4°.

—— Hetz. werk. Verciert met kopere platen. Amst. 1725. 4°.

Rodenburgh, Th., I. Gheboorte Christi. II. Ecce homo, Ziet de mensch. III. Aendachticheyt op 's doots ghedachtens zoetheydt. (Amst. 1639). 4°.

Met portr. van den dichter.
Drie gedichten, met afzonderlijke titels en paginatuur, onder bovenstaanden collectieven titel vereenigd.

Wachtendorp, C., Oude Hollandsche Geschiedenissen, ofte corte Rym-Kronyck, verdeelt in XIIII Boecken; beginnende van de Suntvloet, tot d. j. 1560. Verciert met copere pl. 's Gravenh. 1648. 4°.

Brandt de Jonge, G., Gedichten [waarbij Veinzende Torquatus, trsp. en Inleydinge tot de beschrijving der zes middelste vertooningen van d'opkomst der Batavieren enz.]. Verzameld en uitgegeven d. N. B. A. Rott. 1649. 8°.

Steendam, J. J., Distelvink. Eerste deel, Minnesang; behelsende eerlijke minne-sinne-beelden, vaarsen en liedekens. [Tweede deel: Zegensang... Stichtelijke- lof-dichten, zegen-sangen enz. — Darde deel: Hemel-sang, Aartige, bedenkelijke-vaarssen en liedekens]. Amst. 1649—50. 3 dln. 4°.

[**Meyster, E.**,] Het Eerste Deel Poëtice Policy, Over het Eerste Boeck, van de Staetkundige Aeloudheyt der Romeynen. Den eersten druck, Tot Druckerdam, Gedruckt in Persien, door Inckenburgh, ten huyse van Sr. Witblat, in de Boecke-steegh, by den gebonde Hoorenbant, van Naeltwijck. 1656. 8°.

[——] De gekroonde berymde Policy, zijnde het eerste deel d. Meysterlijke werken, bestaende in hemelsche, en aerdsche gedagten, Beschreven en berijmt. Utr. 1668. 8°.

[——] Des weerelds Dool-om-berg ont-doold op Dool-in-bergh. Utr. 1669. 8°.

Met eene uitslaande plaat.

[——] Kort-bondige Gebeeden, bestaande in onverdoolde herts-toghten, voor den verdoolden zondaars uytgestort, om uyt den wegh van doolingen te raecken, enz. Beschreven en berijmt. Utr. 1669. 8°.

Met portr. van den dichter.

[**Meyster, E.,**] Drooge Buckens in de schuur van Amore-fortis gedroogd. Uitr. 1676. 8°.

Wiiten, Ger., Den Lof van de herderinne Roseliine haer toe-geschreven van den herder Thiter, midtsgaders hemelsche ommeroeringen enz. Meest in verssen. Leyd. 1650. 4°.

—— Hemelschen Minne-brief gesonden aende herderinne Roseliine van den herder Thiter. In verssen. Leyd. 1650. 4°.

—— Het Houweliick van de herderinne Roseliine ende den herder Thiter enz. Toege-eygent den Heere Jac. Cats. In verssen. Leyd. 1650. 4°.

Lodensteyn, J. van, Uytspanningen. = Zie de Afd. *Geestelijke liederen.*

—— Eenige Liederen, behoudens den zin, in taal en schrijftrant... veranderd en op nieuws uitgegeven. Utr. 1795. 8°.

—— Bloemlezing uit [zijne] gedichten. Met inleiding en woordenlijst door A. W. Bronsveld. Rott. 1867. 16°.

Liedt (Een) op 't Belegh ende Ontset der Stadt Leyden. Geschiedt In... 1574 enz. [ond. *Hope versterckt*, zinspr. van H. de Pooter]. Leyd. 1651. 4°.

Colibrant, Corn. à Staeyen à, Vergóde Wieghsangh ofte Lof-dicht op de Goddelicke, wonderlicke ende alder-gelucksalighste geboorten onses Heere Jesu Christi. Dordr. 1650. fol.

Baardt, P., Devgden-Spoor, in de on-devghden des werelts aff-gebeeldt enz. Leeuw. 1645. Met platen. 8°.

Bancket (Stichtelijck) ofte eenvuldige christelijcke echts- ende bruylofts-wetten, alle deuchtlievende bondt-vaerdige jonge-lieden toegepast. Rott. J. Naeranus. Z. j. (c. 1650). 4°.

Vos, Jan, Alle gedichten [en tooneelspelen]. Verzamelt en uitgeg. door J. L. [Lescailje]. Amst. 1662. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1726. 2 dln. M. portr. 4°.

—— Dichtkunst. Verzamelt en uytgegeeven d. J. v. D. [Duisberg]. Amst. 1658. 8°.

Waningh, R., Geestelycke Kruyt-hof. Dev. 1651. 4°.

Nyenborgh, Joh., Graf-pyramide. Inhoudende verscheyden Vermaekelycke Historiale, en Leersaeme Graf-dichten, met eenige andere Historien, Invallen, en Sin-rymen enz. meer. Gron. 1657. 12°.

Meyer, Lod., [Verzameling van Minnedichten, lof-, eer-, lyk- en grafdichten, deels gedrukt, deels eigenhandig geschreven. 1651—1671]. 4°.

Ansloo, R., Poezy, uitgegeven d. J. de Haes. Rott. 1713. 8°.

Verhoek, P., Poëzy, nevens zijn Treurspel van Karel den Stouten. Amst. 1726. 4°.

Merwede, M. van der, Heere van Clootwijk, Geestelyke Minne-vlammen poëtischer wijse voorgestelt. 's Graven-H. 1653. 4°.
Met zijn geslachtswapen op den titel.

[**Merwede, M. van der**, Heere van Clootwijk], Heylige dagen. Boetveerdige Maddalena Pauli Bekeeringe. Met eenige andere Rijmen van denselven Autheur. Z. p. e. j. 4°.

Goddaeus, C., Nieuwe Gedichten, sonder rym, naa de Griexe en Latynse Dichtmatē ingestelt. Noit voor desen in Neder-Duits gesien ofte gebruiklik. Harderw. 1656. 4°. obl.

Bara, J., Godvruchtige verklikker, vertoonende de losse en dwalende wegen der menschen, met de waare paden, om alle dartelheyd te mijden; met andere nijp-dichten, kusjes en minnevaarzen enz. Amst. 1656. Met platen. 8°.

Lambrechts, J., Onstervelickè (*sic*) lof vande Redenrycke Dichtconste. Z. pl. en j. (c. 1661). 4°.
Met portret van den dichter.

—— Rachel... Thoonneel van oprechte liefde enz. Brugghe, 1662. Met muziek. 4°.

—— Goe-weke, Vertoonende De Komste, het... Leven,... Lyden, de bittere Passie ende pynelijcke Doodt van... Jesu Christi. enz. Brugghe, 1678. 4°.

Sluyter, W., (Werken). Amst. e. e. 1680—82. 8°.
Inhoudende: Psalmen, Lof-sangen ende Geestelyke Liedekens op Lees- ende Sang-mate Gerymt... verb. ende vermeerd. met het Hooge-Liedt Salomons. 1681. — Eibergsche Sang-Lust, of Geestelyke Liedekens, 2e dr. 1680. — Vreugt- en Liefde-Sangen. 1682. — Jeremia's Klaag-liederen op Dicht- en Sang-mate gerymt, 3e dr. verm. met een Uytbreidinge over 't Gebed onses Heeren. 1682. — Lof der H Maagt Maria en de Triumpherende Christus. 1681. — Buiten- eensaem, huis- somer- en winter-leven. 1680. — Christelike Doodts-betrachting, bestaende in Sterf-gesangen en Doot-echts-scheydinge, 2e dr. 1677.

—— Werken. Amst. 1731. 8°.
Inhoudende: Buyten- eensaem huys- somer- en winter-leven, enz. Met platen. 8e dr. — Eybergsche Sang-lust. — Vreugd- en liefdesangen. — Christelyke Doodsbetrachting, 8e dr. — Lyk-reden... door hem zelve voor zijn dood gemaakt enz. — Gesangen van heylige en godvruchtige stoffe, 8e dr. — Psalmen, lofsangen ende geestelyke liedekens. — Het Hooge-Lied Salomons. — Jeremia's Klaeg-liederen, 8e dr. — Lofsang d. H. Maegd Maria en triumferende Christus.

—— [Werken. Amst. 1739.] Met platen. 8°.
Inhoudende: Buijten- eensaem huys- somer- en winter-leven, 9e dr. — Eybergsche sang-lust. — Vreugd- en liefde-sangen. — Christel. doods-betrachting, enz. 8e dr. — Lijk-reden. — Gesangen van heylige en godvruchtige stoffe, 8e dr. — Psalmen, Lofsangen ende Geestelijke Liedekens. — Jeremia's klaegliederen, 8e dr. verm. — Lofsang der H. Maegd Maria, en Triumpheerende Christus.

—— Alle de Werken. Amst. J. Wessing Wzn. Z. j. (c. 1776). 8°.
Inhoudende: Buyten- eensaem huys- somer- en winter-leven. Laatste dr. Nieuwe uitg. met eene levensbeschryv. v. d. dichter. Z. j. — Tien boeken der gesangen enz. 9e dr. Z. j. — Eybergsche Sang-lust, mitsg. vreugd- en liefde-Sangen. 1789. — Christelyke doodsbetrachting enz. 8e dr. 1781. — Lyk-reden. 1789. — Psalmen, Lofsangen ende Geestelyke Liedekens. 1789. — Jeremia's Klaagliederen op dicht en sang-mate enz. 8e dr. 1789. — Lofsang der heilige Maegd en triumpheerende Christus. 1789.

Sluyter, W., Buyten-eensaem huys-, somer- en winterleven, enz. Verciert met figuuren, en vermeerd. met 43 bijgevoegde gezangen, enz. 6e dr. Amst. 1716. 8°.

—— Eenzaam buitenleven. Met aanteekeningen en zinnebeelden verrijkt. Benevens zijne vreugde- en liefdezangen. Amst. 1717. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

Bie, C. de, Faems weer-galm der Neder-duytsche Poësie... op de domme waen-sucht des wereldts, ghenoempt Werelts Sots-cap, vol zedige moraliteyten en sinne-beelden. Mech. 1670. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Spiegel van de verdrayde werelt: te sien in den bedriegelycken handel, sotte, en ongeregelde manieren van het al te broos menschen leven ooghblyckelyck voorgestelt. T'Antw. 1708. Met platen en portr. 4°.

Sweerts, H., Alle gedichten. Amst. 1697. 4°.

—— Innerlijkke ziel-tochten op 't H. Avondmaal en andere voorvallende gelegentheden nevens eenige stichtelykke zede-zangen. 3e dr. Omtr. de helft vermeerderd en doorgaans de muziek op byzondere veranderingen, enz. toegepast. Amst. 1692. Met muziek. 8°.

[**Broeck, P. van den**,] Doorluchticheyt van Brederode, uyt den graeflijcke huyse van Hollandt. Amst. 1657. gr. 4°.

Oosterwyck, V. van, De Hof-bloemen ofte drie hondert stichtelijcke en leersame bedenckingen over verscheyden gelegentheden, betreffende d'oeffeningh der godtsaligheyt. Amst. 1659. 8°.

—— Het mom-aensigt van de doodt afgetrocken, ofte bewijs-redenen dat een christen voor de doodt niet en heeft te vreesen, enz. Rotterd. 1660. 8°.

—— Willem Teelincks Soliloquium ofte Alleen-sprake eens zondigen mensches, die nu is in den angst der Weder-Geboorte. Utr. 1668. 8°.

Studentenhaver, in mogelijke peperhuisjes de liefhebbers van drooge snouperijtjes omgedeelt: door de poéet van 't Gelukkig Eiland. 1e dl., Gedrukt voor den Lettervorst, Anno 1658. 8°.

Oudaan, J., Poëzy... [en] Leven van den dichter, door D. van Hoogstraten. Amst. 1712. 3 dln. 8°.

—— Gedichten. Noit voor desen in 't licht gezien. Uitgeg. door H. K. Poot. Delf, 1724. 8°.

[——] Afscheyd en te-huys-vertrek, van Vrouwe Jaqvelina Spillievrs, Huysvrouw van... Jakob van Uchelen met Sr. Filip David Frolich, hare schoonzoon; en Juffr. Margarita van Uchelen Frolichs; hare dochter: Genomen van haren Broeder, en Oom... Joh. Spillieurs tot Leyden, Om te verreyzen na Francfort aan de Main. Rotterd. 1658. 4°.

—— Voorschaduwing van het zegepralende riik Onzes Heeren en Zaligmakers Jesu Christi; en deszelfs Heerlykheid op Aarde. In Rym vervat. Rotterd. 1666. 8°.

Oudaan, J., Aandachtige treurigheid en hooggereeze vreugde, getrokken uyt aanmerking over het Lyden, Sterven, Verryzenisse en Hemelvaart van Jesus Christus, in rym vervat. Rotterd. 1694. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1714. 8°.

—— Woestijn-strijd der verzoekinge tusschen Jesus Christus en den Satan, onder bedenkelijke toevalligheden, enz. in rijm vervat. Amst. 1718. 8°.

[**Ingen, S.**,] Eenige Gedichten v. S. I. Z. p. e. j. (Amst. 1658). 8°.
Achter: S. I. [Ingen]. De getrouwe herderin, Lantsp. enz. Zie de Afd. *Nederl. Tooneel.*

[**Broomans, L.**,] Verscheyde Gedichten van J. B. Z. p. e. j. (Bruss. 1659). 8°.
Komt voor bij zijne vertaling van de Brieven van Ovidius. Zie de Afd. *Vertaalde Gedichten.* c. *Uit het Latijn.*

Someren, Joh. van, Uytspanning der Vernuften, bestaende in geestelycke en wereltlycke poesie. Nym. 1660. 4°.

Montanus, D. [of **van Bergen**]. Een bondelken myrrhe van den lydende ende strydende Christus, enz. Met een voor-sprake der heilige dichtkunst in rym en rymeloos tsaamgeknoopt. Rotterd. 1664. 8°.

Pierson, Chr., Antwoorden der Grieckse Vorsten, op twaelf van Ovidius Nasoos Treurbrieven der Blakende Vorstinnen. Ter Goude, z. j. (c. 1660). 8°.

Schaep, J. C., Bloem-tuyntje, bestaende in inderlijcke bedenckingen, gelijckenissen, ofte exempelen: midsgaders eenige sang-rijmen, ofte liedekens. Verçiert met kopere platen. Wormerv. 1660. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Bloem-tuyntje, bestaende in twee deelen: Het eerste in innerlyke bedenkingen en gelykenissen, het tweede in eenige sang- en leesrijmen. Verciert met koopere platen. 2e druk, veranderd en vermeerderd. Amst. 1671. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Nogh vermeerdert met een Aanhangsel. Amst. 1686. 8°.

—— Hetz. werk. 4e druk. Nogh vermeerdert met een Aanhangsel. Amst. 1697. Met pl. 8°.

Vollenhove, J., Poëzy. Amst. 1686. 4°.

—— Kruistriomf en gesangen [met voorrede van J. Spex]. 's Gravenh. 1750 4°.
Met portret des dichters op den titel.

—— Bloemlezing uit [zijne] gedichten, [met] levensschets van den dichter door A. L. Lesturgeon. Schied. 1865. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon, N°. 87.

Paffenrode, J. van, Gedichten... versamelt en uytgegeven door P. V. [Vink]. Nae de Copye tot Gornichem, 1669. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Den 7den druk. Verbetert ende vermeerdert, en met koopere platen vercierd. Gorinch. 1676. 8°.

Paffenrode, **J. van**, Gedichten. 11e dr. Verbeterd en met kopere platen verçierd. Amst. 1705. 8°.

—— Gedigten... 12e dr. verbeterd en met kopere platen vercierd. [Uitgeg. d. A. Bogaart]. Amst. 1711. 8°.

Maertsz, **C.**, Gedichten [Uitgegeven door J. van Vloten]. Amst. 1851. 8°.

Geel, **J. van**, Gedichten, uitgeg. d. K. van Arkel. Rott. 1724. 4°.

Dubbels, **P.**, Bezige uren. Het eerste boek, bestaande in zuchten en tranen, Sions tranen, Navolging onzes Heilants, Psalmen en Lofzangen, enz. Amst. 1661. 8°.

Overstege, **C. van**, Poezy, wereldlyke en geestelyke. Dordr. 1661. 8°.

Overbeke, **A. van**, Rijm-wercken. [Verzameld en uytgeg. door J. Czn. ten Hoorn [Waarachter:... Reys-beschryving [en] Byvoogsel]. Amst. 1678. 8°.

—— Hetz. werk. 6e druk. Amst. 1696. Met portr. 8°.

—— Hetz. werk. 7e druk. Amst. 1699. 8°.

[**Baardt**, **D. van**], Sonde-kraem ter bekeerde saligheyt. Door D. v. B. Steenw. 1662. 4°.

Deutel, **J. J.**, Huwelijckx Weegh-schael, waerin... werdt overghewoghen of 't huwelijck goet of quaet is, en wat het is... Met konst-platen verciert... Vermeerdert met een vervolgh... genomen uyt de historie van Jacob ende Rachel. Waer achter... geestelycke, en niet min vermaeckelijcke liedekens... gedicht door verscheyden personen, als mede... door denzelfden J. J. D. Nu mede vermeerd. met verscheyden nieuwe ghesangen. Hoorn, 1662. 8°.

[**Hoogstraten**, **F. van**], Schoole der Wereld, geopent in 140 vliegende bedenkingen op veelerhande voorvallende gezichten en zaeken, enz. [Waarachter: Mengeldichten] d. F. v. H. Met kopere plaeten verzien, enz. Dordr. 1682. 8°.

Heiblocq, **J.**, Farrago Latino-Belgica, of Mengelmoes van Latynsche en Duitsche gedichten, gepast op allerhande gelegentheden en voorvallen. t'Amst. 1662. 8°.

Traudenius, **D.**, Tyd-zifter, d. i.... van de Onderscheidinge en Afdeelinge des Tydts... met een Rymbundel van den zelven. Amst. 1662. 8°.

Blasius, **J.**, Geslacht-boom der Goden en Godinnen, met hun vergode nakomelingen. Waar achter Mengel-dichten, enz. de voornaamste juffers toegepast. Leyd. 1661. 12°.

—— Fidamants Kusjes, minne-wysen en by-rymen van Celestyne. Amst. 1663. Met muziek. 12°.

Does, **J. van der**, Geestelyck en wereltlyck tyt-verdryf. 's Gravenh. 1663. 4°.

Does, **J. van der**, 's Gravenhage, met de voornaemste plaetsen en vermaecklijckheden. 's Gravenh. 1668. Met platten grond en platen. 4°.

Bedelaer (Den geveynsden) of t'samenspraeck tusschen Urbanus en Isabella, by de helft vermeerderd, d. A. van Steyn. Delf, 1664. 4°.

Bruno, **H.**, Mengel-moes van verscheyde gedichten, op allerhande voor-vallende saecken. Begreepen in twee deelen. Leyd. 1666. 8°.

Everwyn, **W.**, Leerzame gedichten van twee regelen. Amst. 1727. 8°.

Groenewegen van der Made, **E.**, Tyt-kortingh, bestaende in verscheyde gedichten. 's Gravenh. 1668. 8°.

[**Tengnagel**, **(J. Gansneb** genaamt)] XL geestelycke Meditatien, over eenige aenmerckenswaerdige hooft-puncten in de christelijcke godtsdienst, door J. G. gen[t]. T. Amst. 1676. 4°.

Beuken, **J.**, Rijmen, Minnedichten, Veelderley Bijbel-werk [en Ariane in Nicopolis]. Leyd. (1668). 8°.

Bidloo, **Lamb.**, Panpoëticon Batavum. Kabinet waar in de afbeeldingen van voorname Nederlandsche dichteren, versameld en konstig geschilderdt d. A. van Halen, en onder uytbreiding en aanmerkingen, enz. geopendt. Amst. 1720. 4°.

—— Verwoesting des Joodschen volks, aanvangende met den afval der X Stammen onder Jeroboam en eindigende met bynaar dezen tegenwoordigen tijd. Amst. 1725—27. 3 dln. 4°.

Ryssen, **C. van**, Gedigten, verdeeld in snel-, punt- en mengel-digten. Als mede eenige bendvaarzen en liederen, in 1668 en 1669 te Romen gemaakt. Amst. 1704. 8°.

—— Vervolg van snel- en punt-digten... Tweede deel. Amst. 1708. 8°.

Beets, **J.**, Dichtkonst van verscheide stoffen, waar achter bygevoeghde brieven van R. Hogerbeets en andere rakende den auteur en vrunden, enz. Hoorn, 1669. 4°.

Rixtel, **P.**, Mengel-rijmen. Haerl. 1669. 8°.

Abrugge, **M.**, Mengel-moes, bestaende uyt verscheyde gedichten, ende nieuwe minne-wysen, opgedischt aen alle lief-hebbers. 's Gravenh. 1669. 12°.

Severinus, **A.**, De geestelijke jaer-feesten in Neêrd. rymen op de geboorte, doot enz. des Saligmakers. Leyd. 1669. 8°.

—— Mengelingen, bevattende keur van stijl en stoff. Leyd. 1673. 8°.

Steyn, **A.**, De puntige poëet in de wapenen, of de stapel nieuwe puntdichten. Met een byvoegsel van den volstandigen minnaar, door den selven. Rott. 1669. 12°.

Bedarides, Fidam. de, Den Gelderschen Play-sier-hof, bestaende uyt alderhande coddige gedichten, noyt voor desen meer gedruckt. Utr. 1670. 16°. obl.
Bladz. 1—32 ontbreken.

Cramer, M., d'Indiaense Tyfferboom: uyt-tijfferende verscheyden heylsame, nuttige en ziel bedenckende rymen. Amst. 1670. 8°.

Haes, F. de, Mengeldichten, uitgegeven door J. de Haes, met een aenhangsel van eenige gedichten des uitgevers. Rott. 1711. 8°.
Hierin eene groote uitslaande plaat gegrav. door B. v. K. en H. V. S. waarschijnlijk den dichter J. de Haes voorstellende, gezeten voor een (zijn?) fraai landgoed.

Schelte, D., Aardige Characteren ofte geestige uytbeeldinge van hondert verscheide personen. Voor deese in Brabant geschreeven door R. V. [Rich. Verstegen]. In dezen IIIen druk 't kromme Brabants door iemant wat verschaaft en de versjes gemaakt door D. Schelte. Amst. 1705. 8°.

—— Rym-werken enz.... in verscheide verdeelingen geschikt. Amst. 1714. Met portr. 4°.

Samenspraak, tusschen twee Getrouwde, zynde Urbanus en Isabelle, na dat ze van malkander door onkuysheyd gescheyden waren, hoe wonderlyk zy weder met malkander vereenigden; alle Echts-genoten tot een Opmerkinge. Ten tweeden, een Bruyds klagt, over de Dood van haren Bruydegom. 't Amstelred., gedr. by Jac. Konynenberg. z. j. (c. 1672). 8°.

Antonides van der Goes, J., Gedichten [met zijne levensbeschrijving]. t'Amst. 1685. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. t'Amst. 1705. 4°.

—— Alle de Gedichten. Hierbij komt het Leven des Dichters. 4e druk. Rott. 1730. 4°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Amst. 1735. 4°.

—— Hetz. werk met ophelderende aanteekeningen door W. Bilderdijk. Leyd. 1827. 3 dln. 12°.

—— De Ystroom, met opheldérende, kritische, philologische en historische aanteekeningen v. P. G. Witsen Geysbeek. Amst. 1828. Met portr. 8°.

Willemsen, J., Sions ziels-banketten, voor de genooden des Heeren, d. i.: eenige ziels aanmerkingen, over veele troostrijke woorden des Heeren, tot voedsel, verkwikking en sterkte van de godzoekende zielen, enz. in verscheide dichtmaten, 2e dr. Verbeterd en vermeerderd m. een Aanhangsel van Mengeldichten. Midd. 1731. 8°.

Rotgans, L., Wilhem III,.. Koning van Engeland, Schotland en Ierland... In heldendicht beschreven. Utr. 1698. 2 dln. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. De 2e druk overzien en beschaaft. Amst. 1700—10. 2 dln. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. 2de (*sic*) druk. Amsteld. 1735. 2 dln. M. pl. 4°.

—— Boerekermis. Amst. 1708. Met pl. 4°.

Rotgans, L., Boerekermis. Amst. 1735. 4°.

—— De Boerekermis. Gron. 1823. 12°.

—— Poëzy van verscheide mengelstoffen. Met pl. Leeuw. 1715. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amsteld. 1735. 1 dl. 2 bdn. 4°.

Bidloo, G., Brieven der gemartelde Apostelen. Amst. 1675. 4°.

—— Hetz. werk. 3e druk door den Schryver verbeterd. Amst. 1712. 4°.

—— Jesus leeraar... De Predikatie, welke Jesus Christus buiten Capernaum gedaan heeft in dicht en met uitbreidingen. Leyd. 1711. 4°.

—— Koning Salomo Preediker. Leid. 1712. 4°.

—— Mengelpoezy. Met konstplaaten. Leid. 1719. 4°.
Met portr. des dichters op den titel.

[**Bergen, J. van**, gezegd **Montanus**]. Gemengelde Parnas-loof bestaande in verscheidene soort van gedichten. Zo ernstige als spotdichten. Vermeerd. met den Oorlog der Philosophen. Amst. 1716. 8°.

Toemate op de Gedichten, genaemt de Beste Uren ofte Geestelyke Overleggingen. 's Gravenh. 1676. 4°.

Vrouwenlof (Het waare). Amst. Gedruckt voor de liefhebbers der Vrouwen. Z. j. (c. 1678). 4°.

Rabus, P., Gedichten. Amst. 1741. 4°.
Met portret in-fol. door J. Houbraken.

—— De Kruis-held, ofte het leven van den Apostel Paulus. Waar by... dess. Brief aan de Galaters, nevens verscheyden gedichten. Ench. 1681. 8°.

Broekhuizen, J. van, Gedichten. Op nieu by een vergadert en met verscheide noit voorheen gedrukte vermeerdert. Hier by... Leven des dichters. Amst. 1712. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Bruss. 1822. 12°.

—— Hetz. werk. 3e (*sic*) druk. Amst. 1834. 12°.

Lescailje, K., Mengel- [en Tooneel-] poezy. Amst. 1731. 3 dln. 4°.
Met een portr. der dichteres op den titel.

Liiftocht, F., Voor WInCkeL Van patIentIe In Den DroeVen tegenspoeDt. VersIen Met poëtsChe LeerInge enDe sententIen Van aVgVstInVs. Voor kLaeghaChtIghe zIeLen op-gereCht D. f. franCIsCVs LIIftoCht aVgVstIIn bInnen DIest enz. Emmer. 1679. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

Graeuw, G. de, geb. **Gordon**, Poësy... bestaande meest in ernstige gedigten: neffens eenige Christelyke verjaar-gedigten, als mede gedagtenis of lyk-dichten, enz. Amst. 1710. 4°.

Vossius, Lamb., Alle [zijne] Wercken, bestaende in seer acrdige ende curieuse dichten, enz. By een vergaedert door J. Bapt. ende M. C. [Clouwet]. Brugghe, 1679. M. pl. 8°.

Vossius, Lamb., Alle [zijne] Wercken. Brugghe, 1701. M. pl. 8°.

Bake, L., Bybelse gezangen. Amst. 1708. 4°.

—— Mengel-poëzy. Amst. 1737. Met portr. 4°.

Neuyes, J., Beschryvingh van Hollandt, benevens deszelfs omleggende Landen, genaamt Zuyd en Noord-hollandt. [2e dr.]. Amst. 1739. 8°.

Pluimer, J., Gedichten. Amst. 1692. 2 dln. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1724. 4°.

Campen, J. van, Den wegh des Hemels Leydende tot de Christelijcke Waerheden, Om wel te leven, en te sterven. t' Antw. 1706. 8°. obl.

Doncker, D., Klippel veerskens in den griel geworpen, om by den lezer, voor tijdkorting, 't bevalligst uyt te vinden. Gouda, 1680. 8°.

Lydius, Rud, Vermakelyke Tydkorting bestaende in D. J. Juvenaals derde Schimpdicht, in versen vertaald; 't Blyspel van de Princelijke Slaaf; en andere Mengeldigten. Ench. 1684. 8°.

—— Vermaakelyke tydkorting, bestaande in D. J. Juvenaals derde schimpdicht, in vaerzen vertaald; eenige mengeldichten, waar in de jufferschap ter hoogsten top van eere werd verheven en 't Blyspel van de princelyke slaaf. Amst. 1707. 8°.

[**Luiken, J.**,] Jezus en de ziel, een geestelycke spiegel voor 't gemoed, bestaande uit 40 aangename en stichtelyke sinne-beelden, enz. 6e druk, vermeerd. enz. Amst. 1696. 8°.

[——] Voncken der liefde Jesu, van het Godtbegerende zielen-vuur zynde Bloempjes der zalige hoop, tot verheugelykheid der wandelaars, langs den weg, na Vreeden-Rijk. Een behelsinge van 50 sinne-beelden, met hunne vorssen en spreuken. 3e druk. Amst. 1696. 8°.

[——] Uiterste wille van een moeder aan haar toekomende kind. Toegeëigent aan de volmaaktste huismoeder. 3e druk. Met vaerzen en koperen plaaten versiert. [Waarachter: Een brief van een moeder aan haar toekomende kindt]. Amst. 1748. 8°.

—— Beschouwing der wereld, bestaande in 100 konstige figuuren, met godlyke spreuken en stichtelyke verzen. Amst. 1708. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1738. 8°.

—— Lof en oordeel van de werken der barmhertigheid. Amst. K. van der Sijs. Z. j. 8°.

—— De onwaardige wereld, vertoond in 50 zinzebeelden, met godlyke spreuken en stichtelijke verzen. Amst. 1710. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1728. 8°.

—— Bijkorf des gemoeds, honing zaamelende uit allerly bloemen, vervattende over de honderd konstige figuuren met godlijke spreuken en stichtelijke verzen. Amst. 1711. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1735. 8°.

—— Het leerzaam huisraad, vertoond in 50 konstige figuuren, met godlyke spreuken en stichtelijke verzen. Amst. 1711. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1731. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1756. 8°.

Luiken, J., Het leerzaam huisraad, enz. (als voorg.) Amst. 1771. 8°.

—— Des menschen begin en einde; vertoonende het kinderlyk bedryf en aanwasch, in 51 konstige figuuren, met goddelyke spreuken en stichtelyke vaerzen. Met het leven van den autheur. Amst. 1749. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1772. M. portr. 8°.

—— Het overvloeijend herte, of nagelatene verzen. Bestaande in stichtelijke beschouwingen en geestelijke overdenkingen, enz. Vercierd met 85 konstige figuuren in den smaak des aucteurs getekend en in 't koper gebragt d. C. van Noorde. Haarl. 1767. 8°.

—— Bloemlezing uit [zijne] zedelyke en stichtelijke gezangen [door M. A. Amshoff]. Gron. 1835. 8°.

Morian, A., Dichtkunst, ... op het verzoek van goede vrienden by een gezamelt en ten gemeenen dienste uitgegeeven. Amst. 1698. 8°.

Sylvius, S., Gedigten: 1e deel bevattende Gezangen, Bruiloft- en Verjaardigten; 2e deel, bevattende Klink-, Lijk- en Graf-digten, Bijschriften. 's Gravenh. 1729. 2 dln. 4°.

—— Dafnis. Herders-zang. Amst. P. van den Berge. Z. j. (c. 1700). 4°.

Verensis, A., — Den Uyterste-wille van Louis Porquin, door hem by maniere van een lieffelijck testament in prose gestelt, tot onderwijs ende stichtinge van sijn kinderen enz. In dichte gestelt by A. Verensis ende nu van nieuws oversien en verbetert. Amst. 1690. 4°.

Smids, L., Gallerye der uitmuntende vrouwen: of der zelver deugden en ondeugden, in byschriften en sneldichten vertoond. Met verklaaring en konstplaaten. Amst. 1690. 8°.

—— Poësye. Amst. 1694. 8°.

Buma, J. Acronius van, Bethlehemsche Mengelzangen ... Eenige Psalmen Davids ... Zwierdichtjens ... Staaltje van Salomons wysheyt ... Letterkeeren over eenige bibelsze personagienaamen ... Geestelyke liederen. Z. pl. Voor den autheur, 1681. 8°.

Arents, Th., Mengel Poëzy. Uytgeg. door M. Brouërius van Nidek. Amst. 1724. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op zwaar papier.

[**Burgersdijk, P.**,] De Wetten der XII Tafelen, d. P. B. Z. p. 1682. Een blad plano.

—— Hetz. gedicht. Z. p. 1682. 4°.

Brandt, K., Poëzy. Amst. 1701. 8°.
Met ingevoegd portr. door P. van Gunst.

—— Poëzy. Bestaande in Geboortedigten, lofdigten, mengeldigten, bruiloftdigten enz. Rott. 1702. M. pl. en portret. 8°.

Heiden, J. van der, Klaag-liederen van Jeremia, uitgebreid in rymen en gesangen, enz. Leeuw. 1683. 8°.

Halma, Fr., Het Kasteel van Aigermont en d'omleggende landtstreeken in de Heerlykheit van Nederkan, nevens de stadt Maastricht, in heldendicht afgeschetst, enz. Leeuw. 1715. Met platen. 4°.

Eecke, C. van, Vale mundo, ofte Noodinge tot de Broederschap Christi, Nevens eenige stichtelycke Gesangen. t'Amst. 1684. M. pl. kl. 8°. obl.

Pels, A., Gebruik en Misbruik des tooneels. Amst. 1681. 4°.
Uitg. door het Kunstgenootsch. *Nil volentibus arduum.*

—— Hetz. werk. Vervolg op Horatius Dichtkunst. 2e dr. vermeerd. en met kantteekeningen. Amst. 1706. 8°.
Uitg. door het Kunstgenootsch. *Nil volentibus arduum.*
Horatius, Dichtkunst, zie de Afd. *Vertaalde Gedichten, C. Vertalingen uit het Latijn.*

—— Hetz. werk. 3e dr. verbet. Amst. 1718. 8°.
Uitgeg. door het Kunstgenootsch. *Nil volentibus arduum.* Ex. op zwaar papier.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op gewoon papier.

—— **C. Boon,** Aanmerkingen op het Gebruik en Misbruik des tooneels, enz. Zie verder in deze Afd. C. Boon, Gedichten.

—— Mengelzangen... 2e dr. verbet. Amst. 1717. 2 stn. Met muziek. 8°.

Feitama, S., Christelijke en stigtelijke rijmoeffeningen. Amst. 1684. 8°.
Met eene zeer fraaie ingevoegde plaat, waarop een gedicht omgeven van calligraphische figuren. Hierachter nog eenige andere gedichten, waarschijnlijk eveneens van Feitama.

—— Uitbeeldingen van Staaten, Ambagten en Neeringen. Amst. 1685. 8°.

[——] Het Hert aan Jesus zyn Beminde geheiligd [door S. Feitama?]. Z. pl. en j. 8°.
Dit werkje bestaat uit de 18 bekende plaatjes: Cor Jesu amanti sacrum, gegrav. d. C. de Mallery, met bijschriften in Nederl. dicht.

Duykerius, J., [J. W. Dukerus?] Regtsinnige harp-stoffe... Gesangen en vaarsen over de Heydelbergsche Catechismus... Nevens een Belydenisse... der Geref. kerke... Redenvoering... rakende de elendigheyd des menschen... als noch By-dichten. Amst. 1685. 8°.

Castro, J. a., De on-ghemaskerde liefde des Hemels, tot weder-liefde door verscheyden beweeghredenen, aenspraecken ende betrachtinghen. Verciert met schoone sinne-beelden. Antw. 1686. 8°.

Ruarus, D., Des Werelds ondergang. 2e druk. Amst. 1714. Met pl. 4°.

Boekholt, J., Uytspanningen, bestaande in een korte uytbreyding over het Hooge-Liedt, enz. en eenige Psalmen. Neffens nog eenige andere Geestelyke Rym-stoffen. Amst. 1688. 8°.

[**Borrebagh, H. I.**], Christelyke Gesangen en uytbreidinge van des Menschen val, en weder herstellinge door Jesus Kruys Dood, Als oock Abrahams Offerhande op den berg Moria [ondert. H. B.] 's Gravenh. 1687. 4°.

—— Uytspaningen (*sic*), behelsende eenige opweckelijcke materiën; van het sterven en laetste oordeel, van den verlooren soon, enz. Als mede eenige stichtelycke-liederen, op rijm te saemen gesteldt, enz. Utr. 1688. 8°.

Muncker, S., Rijm-proeve in allerhande stijl en stoffe. Gouda, 1688. 8°.

[**Vendelen, J. van,**] Schrifturelijck Verhael van de weldaeden van het alder-heylighste Bledt O. H. Jesu Christi, midtsgaders een chronijckale ende historiale triumphe van alle de Forestieren ende Graeven van Vlaenderen... herstellinghe van het selve H. Bloedt, naer de Congratulatie, ende het teghenwoordigh hondertjaerigh Jubilé. Sanghsghewyse vertoont door de negen hemelsche Musen, d. J. V. V. Brugghe, (1688). 4°.

Wellekens, J. B., Verscheiden gedichten. Amst. 1729. 4°.

—— Zedelijke en ernstige gedichten. Met het leven van den dichter... d. P. Vlaming. Utr. 1737. 4°.

Leven (Het) van Sint Joseph Jesu Voester-heer, in printjes vertoont, met digtjes verciert. Door H. v. G., S. J. Antv. voor J. Stichter [te Amsterdam]. Z. j. (c. 1689). Met platen. 8°.

Salomons Hoogelied, rijmswijze verklaard en uitgebreid. Leid. 1690. fol.

Regt, J. de, Mengel-dichten en Kluchtspel de Nachtwachts. Amst. 1709. 8°.

—— Mengel-dichten, Gezangen en Kluchtspel de Nachtwachts. 2e druk. Met platen. Amst. J. Oosterwyk. 1718. 8°.

—— Hetz. werk. 2e (*sic*) druk. Met platen. Amst. M. Schagen. 1723. 8°.

—— Slegten-tyd, Mengel-dichten, Gezangen en Nacht-wachts, Kluchtspel. 3e dr. Met pl. Amst. 1733. 8°.

Klacht-dight van het Kackhuys. t'Antw. J. v. Montfoort. Z. j. (c. 1690). pl°.

Brant, J., Mengeldichten. Amst. 1701. 8°.

Sluyter, J., Bibel-poesie of de boecken der H. Schrift; zynde de korte inhoudt van elck capittel begrepen in een regel. 2e druk, oversien en gesuiverd. Steenw. 1733. 4°.

Berg, J. van den, Het konincklyke rad van avonturen, omgedraeyt op het tonneel des werelds, te grabbel gegoyt voor de liefhebbers van het Vaderland. Amst. 1691. 8°.

Berg, J. van den, Het gestoffeerde winkel en luyfen banquet, dienstig voor alle winkeliers die eenige rymen voor luyfens, deuren, enz. wil zetten. Koddig gerymt, voor de winkeliers en liefhebbers te grabbel gegooyt. Noyt voor dezen gedrukt. Amst. 1693. 8°.

Norel, J., Ysselstroom. Amst. 1693. 4°.

Arnhem, J. van, Heer van Rosendaal. Gedagten en gedichten, geestelijke en zedelijke. Leyd. 1707. 4°.
Met portret des dichters en eene afbeelding van het huis te Rosendaal.

Graauwhart, H., Godvrugtige Christen-pligten volgens Petrus I vs. 5, 6, 7. In digtmaat uitgebreid en verklaard. M. pl. [en portret]. Amst. 1728. 4°.

d'Outrein, J., De Roosendaalsche Vermakelykheden, met een geestelyk oog beschouwd, in digtmaat gesteld, enz. [Met Toegift: een Afmaning van het kaartspelen, verkeeren, en ander ijdel tijdverdrijf]. Amst. 1700. 4°.

Koolaart, Elis, geb. Hoofman. Gedagten over eenige Spreuken des Koning Salomon mitsgaders uit zijn Prediker Z. pl. [Kassel?] 1734. 8°.
Met verbeteringen voor een herdruk, waarschijnlijk van de schrijfster zelve.

—— Naagelatene gedichten [uitgeg. door W. Kops]. Haarl. 1774. 8°.

Leydekker, J., Leere der waarheid volgens den Catechismus, beknopt op rijm gestelt, en op nieuw vermeerderd enz. Middelb. 1712. 4°.

Catechismus (Der waare gereformeerde christelike) in 52 klinkdichten. Nevens een naberigtende bedenking over de hedendaagse rym oefening. Amst. 1694. 4°.

Bochoven, F. van, Nagelatene stichtelijke gedichten. Mitsgaders deszelfs Dei epitheta of eernamen van God. Amst. A. Douci. Z. j. (1734). 8°.

Bogaert, A., Keurstoffe van aloude Griekse en Romeinse grootmoedigheden, in byschriften en puntdichten. Met platen. Amst. 1694. 8°.

—— S. Schynvoets Muntkabinet der roomsche keizers en keizerinnen, in vaarzen beschreeven. Met 70 kopere plaaten. Amst. 1695. 8°.

—— Gedichten. Met printverb. Amst. 1723. 4°.
Hierin gezichten op het landgoed Geuzeveld.

—— Geuzevelt, of de lustplaats van A. Klok. Amst. 1724. 8°.

Sweerts, K. of C., Mengelzangen en zinnebeelden. Amst. 1694. 8°.
Met zinnebeeld. platen en muziek.

—— Inleiding tot de zang en speelkunst. Amst. 1698. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. C. Sweerts. Z. j. 8°.
Met frontispies.

—— Leerzame Fabelen gedicht en verklaart. t'Amst. 1704. M. pl. 8°.

Sweerts, K. of C., Dichtkundige zinnebeelden, in CL prentverbeeldingen vertoont. Amst. 1736. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

Jonker, J., De vrolyke bruidlofs Gast: bestaande in boertige bruidlofslevertjes en vermaakelijke minne-digten enz. Mitsgaders een toegifte, van eenige raadselen, kus, drink en blaas-levertjes enz. Amst. 1697. 8°.

Pelgrim (Den devoten) reysende naer diversche miraculeuse beelden van de H. Maghet Maria, soo in Brabandt, als andere om-ligghende plaetsen; versoetende de moeyelyckheyt van de verdrietige weghen door het singhen van dry Litanien, en principaelste feest-daghen van Jesus en Maria. Ghecomp. d. F. M. V. B. Bruss. Wed. P. van de Velde. Z. j. (c. 1697?). 8°.

Nuyts, P., De Bredaasche Klio, uitdeelende verscheide gedichten, betreffende de stad, het land en de aangehoorigheid van Breda. Amst. 1697. 4°.

Boon, K., Heidensche grootmoedigheden. Rott. 1699. 8°.

—— Hetz. werk. Den 2en druk vermeerdert en verciert met 30 kop. platen. Hier agter het Iste en IVde Hekel-digt van D. J. Juvenalis, in Nederd. vaarsen gebragt door C. P. [Pierson]. Rott. 1704. 8°.

—— Gedichten. Delft, 1724. 4°.

—— Gedichten [en Tooneel-poëzy]. 2e dr. Leyd. 1732. 2 dln. 4°.
In het 2e dl. o. a.: Aanmerkingen op het gebruik en misbruik des tooneels van... A. Pels.

Bakker, D., Roem-trompet der vrouwen, of lofbazvin der stiefmoeders. Verciert met kopere platen. Rott. 1699. 8°.

Elger, W. den, Zinne-beelden der liefde. Met puntdichten en aanteekeningen. Amst. 1725. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Gedichten en Rotterdamsche Arcadia. Amst. 1726. 4°.

Lintz, A. van, Zeedelijk rym-werk, onderscheyden in vier deelen. Amst. 1699. 4°.

Verryke, E., Zederyke en Stigtelyke Zinnebeelden, vertoont in hondert konstplaten, door kragtige redeneeringen en maatdigt enz. toepasselyk gemaakt. Amst. 1779. 8°.

Ripa, C., Iconologia of uitbeeldingh des verstands... Een werk zeer dienstig voor Redenaars, Poeëten, Schilders, Beeldhouwers, Tekenaars en alle andere Konstbeminders en liefhebbers der geleerdheid en eerlijke wetenschappen, en insonderheid voor de leergierige jeugd. Verbeeld in 203 beeldtenissen met nutte en stichtelijke vaerzen. 2e druk. Amst. 1699. 8°.

Geest, W. de, Pronk-altaar der schilder-konst. Leeuw. 1698. 8°.

—— Rijm-oeffeningen. Z. pl. en j. (c. 1700). 8°.

—— Hondert taferelen, opgehangen in den tempel der waarheid. Leeuw. 1709. 4°.

Beek, Aletta, Mengel-digten. Amst. 1750. 8°.

Alewijn, A., Zede en Harpgezangen. Den IIIen druk, waar achter zijn Maatgeschriften zijn bijgevoegt. Amst. 1713. M. pl. 4°.

Hoolwerf, H. van, Kracht in swakheid of Herte gesterkt door genade, ten daage harer bezoeking, in... gebeden, dankzeggingen, alleenspraken enz. 3e dr. [Uitgeg. door M. Leydekker]. Amst. 1705. 4°.

Huygen, J., Stichtelyke rymen op verscheiden stoffen, waar van ontrent de helft nooit voordeesen gedrukt zijn, enz. Amst. 1700. 2 dln. 8°.
Met platen van J. Luiken.

—— Hetz. werk. Met... platen [d. J. Luiken]. Amst. 1723. 2 dln. 8°.

—— Stichtelyke rymen op verscheiden stoffen, in twee deelen. Met konstplaaten door J. Luyken. Waar agter een brief van een moeder aan haar toekomende kind [d. J. Luiken]. Amst. J. ter Beek. Z. j. 8°.
Ex. op zwaar papier, met zeer schoone afdrukken der platen.

[——] Alleen-spraake met God, door den Auteur van de Beginselen van Gods Koningryk in den mensch. t'Amst. J. ter Beek. z. j. 8°.

Kervel, G. van, Endimions en Diana's minnebrieven. 's Gravenh. 1704. 4°.

—— Spiegel der zévaert. 's Gravenh. 1704. 4°.

Minnares (De wanhoopende), zynde een zeer zeldzame minneklagt, onlangs door een zeekere Jonge Juffrouw binnen de Stad van L.... over de ontrouwheid van haaren Minnaar bedreeven enz. Om deszelfs aanmerkelykheid door een Liefhebber der Dichtkunde in Rym gebragt onder de zinspreuk: *Parturiunt Mures et Nascetur Mons.* Z. pl. e. j. 4°.

Klaarbout, Chr., De luister der Hervormde Kerke, uitblinkende in het kort begrip der H. Godtgeleertheit van den Heidelbergschen Catechismus, met deszelfs vragen en antwoorden in digtmaat gestelt. Amsteld. 1725. M. pl. 8°.

Goeree, J., Mengel-Poëzy. Amst. 1734. 8°.

—— De waereld vol kool, of kool-zang enz. Z. pl. en j. 8°.

[**Mylius, W.**,] De Veldgezangen van Thyrsis. Gesierd met toegepaste zinneminnebeelden, d. W. M. Met plaaten. Leyd. 1702. 4°.

Steversloot, L., Jona de profeet, in 4 boeken. Leid. 1730. 4°.

Daalen, A. van, Zions nagt en dag, d. i. de worsteling van Gods kerk, met haar woedende vyanden, en haar... verlossinge uit de profeten vertoond enz. Amst. 1703. 4°.

Wael, B. van der, Eeuwigh geluyt-makende Vreught-basuyn; geblasen ter gedachtenisse van de geboorte, 't leven, lijden enz. Jesu Christi. Vertoont door lof-sangen en gedichten. Verrijkt met schriftuerlijcke aenteykeningen. Met een Vervolg van den Anticrist enz. Edam, 1699. 8°.

Wael, B. van der, Hetz. werk, als voorg. Amst. 1703. 8°.

Snakenburg, H., Poëzy, uitgeg. door F. de Haes. Leid. 1753. 4°.

Duim, F., Christelyke zeden spiegel, ontdekkende de geboorte, enz. van... Jesus Christus. In klink- en prent-dichten, en op zang-wyzen uitgebreidt. Amst. 1742. 8°.

—— Jakob den aartsvader; behelzende 's mans levens gevallen, en die van zyne kinderen... In dichtmaat enz. Amst. voor den autheur. Z. j. (1752?). 4°.
Met portret en frontispies.

Haps, P. van, Brieven van minnaars en minnaressen. Amst. 1705. 8°.

Swaanenburg, W. van, Parnas, of de zanggodinnen van een schilder. Amst. 1724. 4°.

[——] De herboore Oudheit, of Europa in 't nieuw, door 't Zaamenspraaken verhandelt, enz. zijnde een opregt mengelmoes van waarheit, en loogen, van jok, en ernst, en een klaare sleutel om den donkeren Parnas van W. van Swaanenburg zo digt toe te sluiten, dat zelfs geen mol kans zal zien om 'er, pro patria, door te booren; enz. onder de zinspreuk: *Virgilius zonder Mecaenas.* Amst. 1725. 52 Nos. 4°.

Gijsen, J. van, Werken... Treur- en zeegenzangen, lijk- en Nieuwejaars gedichten, ernst en boertige... Hier agter... des autheurs veersjes, die gestaan hebben onder de Antwerpse Courant, van 11 Junij tot 14 Dec. 1706. Amst. 1707—11. 3 dln. 8°.
Met platen en portret des dichters, door P. Langendijk.

—— Goeden tijd. Amst. 1711. 8°.

[——] Het leeven van de hedendaagsche mannen. Amst. 1711. 8°.

[——] Het leven van de hedendaagse vrouwen. Amst. 1711. 8°.

—— Lof der vrouwen, of wederlegging tegens het leven van de hedendaagsche vrouwen. Amst. 1711. 8°.

[——] Het leven van de hedendaagsche deftige jeugt. Amst. 1711. 8°.

—— Weederlegging tegens het... Leven van de hedendaagsche deftige jeugt. Z. pl. en j. (Amst. c. 1711). 8°.

—— 't Zuur en zoet der armoed. Amst. 1714. 8°.

[——] De Leydsche Student in den rouw over het agterblijven van Jan van Gijzens Amsterdamsche Merkuuren, (geteek.:) *Meliori melius est.* Z. p. e. j. 1 bl. plano.

— **Samenspraak** gehouden in de and're wereld, tusschen Jan van Gijsen, en eenige and're versturve poeëten. Ook mede al de lijkdigten, die op... Jan van Gijzen zijn gemaakt. Amst. 1722. 8°.

Willink, D., Bloemkrans van christelijke liefde- en zeededichten, nevens eenige christelijke gezangen. Met kunstplaten. Amst. 1714. 8°.

—— Hetz. werk. Amsteld. 1723. 8°.

—— Amsterdamsche Tempe, of de nieuwe Plantagie... Nevens den Amstelstroom. Met kopere platen. 2e dr. Amst. 1721. 8°.

—— De lustplaats Groot Heerema bij Franeker in vaarzen beschreeven, nevens eenige mengelpoëzy. Amst. 1734. 8°.

—— Amsterdamsche buitensingel, nevens de omleggende dorpen, opgehelderd d. aanteekeningen enz. Met afbeeldingen eeniger oude en tegenwoordige stads poorten, wachttoorens, kloosters, dorpen enz. 2e dr. Amst. 1738. 8°.

Bruin, Cl., Zedelijke mengel-dichten. Amst. 1707. 8°.

—— Aandachtige bespiegelingen. Z. p. (Rott.) P. van der Veer. Z. j. (c. 1708). Met platen. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1712. 8°.

—— De lustplaats Soelen, in dichtmaat uitgebreid. Met historische aanteekeningen en printverbeeldingen. Amst. 1723. 4°.

—— Hetz. werk. 's Gravenh. 1741. 8°.

—— Zeede-dichten. Amst. (1726). 2 dln. Met platen. 8°.

—— Hetz. werk. Met kunstpl. De 3e druk, in een netter order geschikt. 's Gravenh. 1741—42. 2 dln. 8°.

—— Veertig samen- en alleenspraaken uit het Nieuwe Verbond. Met printverbeeldingen. Amst. 1729. 8°.

—— Kleefsche en Zuid-Hollandsche Arkadia, of dag-verhaal van twee reizen in en omtrent die gewesten gedaan, in dicht-maat uitgebreid... Met aantekeningen van L. Smids. 2e dr. Met platen. Amst. 1730. 8°.

—— Noordhollandsche Arcadia, verrijkt met aantekeningen van G. Schoemaker en verçiert met printverbeeldingen. t' Amst. 1732. 8°.

—— Overgeblevene bijbel-, zede- en mengelpoëzy. Amst. 1741. Met pl. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Cramer, R., Vriendelyk berigt van 't besteden des tyds, en des autheurs genoegen in Delft. Delft, (1708). 8°.

Malfait de Jonge, **Ph.**, Vrymonds droom, of hemelvaard der waarheid. Amst. 1708. 8°.

Outhof, G., Poezy enz. bestaande in verscheide stigtelyke gezangen, herderszangen, lierzangen, lofgedigten enz. Amst. 1708—11. 2 dln. 8°.

—— Keizerlijke Rijks-zinspreuken, of alle de rijks- e. a. spreuken van alle de keizeren, van Julius Cezar af tot op den tegenwoordigen keizer Jozefus, alle in digtmaat uitgebreyd, enz. Gouda, 1711. 8°.

Spinniker, A., Lof der vriendschap. 2e dr. Rott. 1711. 8°.

—— De werken en vergelding der barmhertigheid en onbarmhertigheid. Amst. 1711. Met platen. 8°.

—— Leerzame zinnebeelden. 2e druk. Haarlem, 1757. Met platen. 4°.

—— Vervolg der leerzame zinnebeelden, Spiegel der boetvaardigheid en genade en eenige stichtelijke gezangen. Haarl. 1758. 4°
Met zinnebeeldige platen.

[**Fontaine, F. de la**,] De Bolletoeter, of 't leven der dienstmeiden, d. Kees Jeroensz. Amst. 1708. Met pl. 8°.

[**Male, J. P. van**], Gheestigheden der Vlaemsche rhym-const, behelsende... zin-spreucken, zeden-lessen, op-schriften, hekel-verssen, ende eyghentlijcke beschryvinghen, met verscheyden Op-merckingen op de gesteltenisse van desen tijdt. Eens-deels uyt de... Latynsche schrijvers ghetrocken, eens-deels uyt-ghevonden, ende... in het light ghegheven door J. P. v. M. P[res-] b[yte]r. Brugghe, J. B. Verhulst. Z. j. (17??) 8°.

Pook, J., Rommel-zoodjen, bestaande in verscheiden ernstige en boertige helden-zangen; als mede ernstige en boertige bruylofts, verjaar, mengel-dichten en gezangen. Nevens desz. drie Harlequinen met de rarekiek. Vertonende ... de gevallen des oorlogs in Vlaanderen, van 28 Sept. tot 24 Dec. des jaars 1708. Door den autheur overgezien, en ... gezuiverd. Met kopere plaaten enz. Amst. 1709. 8°.

—— Eerste hekeldicht aan Reinhart, toegepast op de vergenoegsaamheit. Amst. 1712. 8°.

Spiring, W., Becgouwing der tydelyke zaken, en redenvúring over de ygencgappen van Gods wezen, zynde én vervolg van de Spiegel di nít vlyd. Amst. 1736. 8°.
„De Spiegel die niet vleid" d. J. P. de la Serre. Zie de Afd. *Vertaalde gedichten*, f. *Uit het Fransch.*

Hoeven, W. van der, Stryd van Bacchus tegen de Indiaanen. Boertig heldendicht. Amst. 1710. 4°.

—— Het lusthof Rynneveen, in vaerzen beschreven. Z. pl. en j. (c. 1715). 8°.

Greenwood, F., Gedichten. Rotterd. 1719. 8°.

—— Boere-pinxtervreugt. Rotterd. 1733. M. pl. 4°.
Ex. op zwaar papier.

—— Hetz. werk. 2de druk. M. platen. Z. pl. e. j. 8°.

—— Vervolg van Gedichten en Boere-pinxtervreugt. Dordr. 1760. 8°.

Oeffeningen (De) in de warr, of de Oeffenaars gestoort, Spraakverbeelding tusschen Redenlief en Femelziek. Alom, z. j. 8°.

Pans Fluytje, ofte heydens banket, blaazende loopjes met hoopjes en stukjes op krukjes, voor aapjes en knaapjes. t'Amst. by S. Vroeghuis (ps.). Z. j. 8°.

Ruyter, Jac. de, De wandelinghe ofte reyse naer de voornaemste steden van Vlaenderen en Brabant enz. [in dichtmaat]... 2e dr. verm. en verbeterd, verciert met schoone figuren. Boven dien is hier achter by gevoeght [in proza] de beschryvinge van de steden en sterckte van Hollant en Zeelant. T'Antw. 1710. 8°.

Apollo's Marsdrager, veylende alderhande scherpzinnige en vermakelyke Snel, punt, schimp en mengeldichten enz. Met aardige printjes verçiert. Op Parnas enz. dl. I. 97e dr. Z. j. dl. II. 40e dr. 1731. dl. III. Amst. H. Bosch. 1728. 8°.
Op den titel van deel III staat de naam des schrijvers G. Tijsens vermeld.

—— Hetz. werk. 2e deel. 39e druk. Op Parnas, 1725. 8°.
2e deel van eene andere uitgave van het voorgaande werk.

Klinkhamer, G., Leerzame zinnebeelden en bijbel-stoffen, enz. Met plaaten. Amst. 1711. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— Stichtelijke zinnebeelden en Bijbel-stoffen. Met plaaten. Amst. 1740. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— De Kruisgezant of het Leeven van den Apostel Petrus, in 2 boeken. Amst. 1725. 4°.

—— Keten der Bijbelsche geschiedenissen des O. en N. Testaments, bestaande in 288 prent-verbeeldingen, in dichtmaat uitgebreidt. Amst. 1748. 8°.
Ex. op zwaar papier.

[**Uytterschout, A.**,] Ledige uyren. I. Rym-kronyk van Zeeland... af en aenwas der landen, op en ondergank der steden enz. Bijbelstoff. enz. III. Jok en ernst enz. door A. U. Vliss. 1711. 4°.

Visscher, P., Herderszangen en mengeldichten. Amst. 1707. 4°.

[**Hoogstraten, J. van**], Zegepraal der Goddelyke liefde, vertoont in 47 zielopwekkende zinnebeelden. In zangmaet vervat, enz. Gouda, 1709. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

—— De Kruisheld, of het leven van den... Apostel Paulus enz. Met konstpl. en kanttekeningen door A. Houbraken. Amst. 1712. 4°.

—— Hetz. werk. 2en dr. overzien... vermeerdert en verbetert. Met kopere platen versiert. Gouda, 1712.
Met bijgevoegd portret in zwarte kunst.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op zwaar papier.

[——] Zédeles over de ydele ondernemingen der wraakzugtige mensen, tegens Gods bevel; volgens de stellingen van D. Stella enz. d. J. v. H. Z. pl. en j. (1712). 4°.

[——] Puntdigten en bijschriften. Gouda, 1712. 8°.
Hierachter: Stedenkroon of aangeboren Lof eeniger Hollandse steden, en Lierzangen, door denz.?

Hoogstraten, J. van, Mengel-poëzy, of verscheyde gedigten. Amst. 1714. 4 dln. 8°.

[——] Afzetsel van de Republyk, of vrije staat van Venetie, begrepen in drie boeken door J. V. H. Amsteld. 1715. 4°.

[— —] Parnas aan de Waal of Gelderse Zangnimf zoet op Mengelpoezy, uit verscheyde gedigten. Amsteld. 1726. 4°.

——— Vreugdestaatsi op Parnas, over de tandeloosheit der kikvorssen. Z. p. en j. 8°.
Pamflet op J. van Hoogstraten, ondert. Knegt hoe zweet gij!

—— Staat- en zedekundige zinneprenten, of leerzame fabelen, die van La Court speelswijze gevolgt. Rott. 1731. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Ameliestein, in 3 boeken. Amst. 1760. 4°.

Muinq, A. de, Winter-vrugt, gewasschen op (het schip) het Hov niet altijd zomer, bestaande in... uitbreidingen van verscheidene uitgelezene versen van den Zend-briev Pauli aan de Philippensen enz. Middelb. 1712. 4°.

Stol, S., Klagte van Minerva aan Jupiter, tegens onwetenheid. Hekel-digt. Waar agter... Jan Pook verwelkomt in de Elizeesche velden, van Joost van Vondel. Amst. Z. j. (c. 1713?). 8°.

[**Donkans, J.**,] Raad aan Amaril zich in het huuwelijk willende begeeven. Door J. D. Leid. 1713. M. pl. 8°.

Mauricius, J. J., De kruishistorie van den lijdenden Heiland enz. Met een zegezang tot zijne verheerlijking. Amst. 1714. 8°.

—— Hetz. werk. 3e dr. Amst. 1752. 8°.

—— Gezang op zee. Amst. 1752. 8°.

[——] Aanspraak der Nederlandsche tooneelpoëzy, 28 Febr. 1753. 8°.

— — Dichtlievende uitspanningen. Amst. 1753. Met portr. 8°.

—— Vervolg der Dichtlievende Uitspanningen. Met eenige Mengeldichten van den Heere van Kruiningen [P. A. de Huybert] en andere byvoegzels. Amst. 1754. 8°.

—— Besluit der dichtlievende uitspanningen. Met verscheidene byvoegzelen. Amst. 1762. 8°.

Tuinman, C., Zedenzangen, over een groot gedeelte der Nederlandsche spreekwoorden van dagelijks gebruik, nuttig uitgebreid en toegepast enz. Leid. 1720. 8°.

—— Nederduitsche poëzy, behelzende stichtelyke puntdichten enz. Hier by godvruchtige gezangen enz. Midd. 1728. 4°.

—— Rymlust, behelzende I. Het ongerymde Pausdom, met eene rommelzode van paapenheiligdom. II. Uitspannings uitspanning en III. Rymproeve. Alles tot betoog van de rymrykheid der Nederduitsche taal. Noch een byvoegzel van gedichten. Midd. 1729. 4°.

— **Tuinman, C.**, (Uitspanning op Uitspannings uitspanning, en proeve op de Rym-proeve van...) [ondert. *Ex ungue leonem*]. Z. pl. (1729). 4°.
Zeer scherpe beoordeeling in dichtmaat van de woordensmederij van C. Tuinman.

Haes, J. de, Gedichten... hier by komt F. Sidneis Verdediging der poëzy. U. h. Eng. Rotterd. 1720. 4°
Ex. op groot papier.

—— Hetz. werk. Delf, 1724. Met portr. 4°.

Hoven, J. van, Schilderij van de Haagsche kermis. Nevens de rarekiek vande Amsterdamsche kermis. 's Gravenh. 1715. 8°.

—— Lof der tabak. 's Gravenh. 1733. 8°.

Dulken, G. van, Het gereinigt herte door 't geloof... in dichtkundige uitbreidinge... Waar achter de twaalf artikelen en de Wet des geloofs... beide een weinig geopend. Amst. 1715. Met platen. 8°.
De platen zijn opgewerkte afdrukken van die gegraveerd door C. de Mallery, voor het werkje: Cor Jesu amanti sacrum.

Droste, C., De Haegse Schouburg gestoffeert. Waer by syn gevoegt eenige Gedigten van de selfden autheur. 's Gravenh. 1710—14. 2 dln. 4°.

—— Het leven van de koning en propheet David. Rotterd. 1716. 4°.

—— De harderskouten en andere dichten. Rotterd. 1717. 4°.

—— Overblyfsels van geheugchenis, der bisonderste voorvallen in het leeven van C. Droste. Terwyl hy gedient heeft in veld- en zee-slaagen, belegeringen en ondernemingen. Als ook mede syn verdere bejegeningen aan en in verscheyde vreemde hoven en landen. 's Gravenh. 1728. 4°.

—— Overblyfsels van geheugchenis enz. 3e druk uitgegeven van wege de *Maatsch. d. Ned. Letterkunde*. Met aanteekeningen [door R. Fruin]. Leid. 1879. 2 dln. kl. 4°.

Dullaert, H., Gedichten. Amst. 1716. Met portr. 8°.

Albertsz, H., May-gift van verscheyde vogelen aen alle eerbare jonge lieden... Aen de jonghmans; Aen de jonge dochters. Stichtelijcke sinne-beelden, Waer achter... Kinder-spel en verscheyden andere vermakelijcke als oock stichtelijcke rijmen. Amst. 1717. Met houtsneden. 12°.

—— Hetz. werk. Amst. J. Kannewet. Z. j. Met houtsneden. 12°.

Hoogvliet, A., Abraham de aartsvader, in 12 boeken. Rotterd. 1728. Met pl. 4°.

—— Hetz. werk. 4e druk. Rotterd. 1744. 4°.

—— Hetz. werk. 7e druk. Rotterd. 1762. 4°.

—— Hetz. werk. 9e druk. Rotterd. 1776. 4°.

Hoogvliet, A., Hetz. werk. Als voorg. 10e druk. Rotterd. 1780. Met pl. 4°.

—— Hetz. werk. Nieuwe uitgave. [Met voorbericht en aanteekeningen door B. ter Haar]. Nijm. 1841. 8°.

—— Mengeldichten. Delft, 1738. 4°.

—— Vervolg der Mengeldichten. Rott. 1753. 4°.

—— Zijdebalen. Hofdicht. Delft, 1740. 4°.

Wijs, Ary, 's Heilands Kruisgeschiedenis, in 348 dichttafereelen afgeschetst. Rott. 1745. 8°.

Rosseau, J., Het verjaarfeest van Venus, gehouden in de zaal van Jovis. Alsmede Vulkanus aan de hol. Zijn ziekbed. Zijn gewaande dood. De verkooping van zijn winkel. De goden op het ceelen maaken. De verryzenis van Vulkanus. Daar hy Mars en Venus in 't net vangt. Ook daar hy uit den hemel werd gewurpen. Amst. 1717. 8°.

Burg, H. van den, Mengelpoëzij. Amst. 1718. 2 dln. 8°.

Targier, J., Gedichten [uitgeg. d. J. Badon]. Delft, 1737. 8°.

Clyburg, J., Mengel- en tooneel-poezy. 's Gravenh. 1727. 2 dln. 8°.
Met ingevoegde platen.

Hoppestein, A., Mengelpoëzy. Herderszangen, Minnedichten, brieven, mengeldicht en vertaalingen. Leid. 1718. 8°.

Poot, H. K., Mengel-dichten. Rott. 1718. 4°.

—— Gedichten. Met kunstige printen versiert. 2e dr. Delft, 1726—28. 3 dln. 4°.

—— Hetz. werk. Vervolg of derde en leste deel. Hier is bij gevoegt het Leven des dichters. 2e druk. Delf, 1747. 4°.

—— Hetz. werk. Met kunstige printen versiert. t'Amst. 1759. 2 dln. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1780. 3 dln. 8°.

—— Eenige gedichten. Met een levensberigt. Schied. 1852. 8°.
Klassiek, letterk. Pantheon. N°. 6.

—— Gedichten. Gekozen en geschikt door Cd. Busken Huet. Schied. 1866. 8°.
Klassiek, letterk. Pantheon. N°. 6 en 88.

—— Bloemlezing uit [zijne] gedichten met aanteekeningen van D. Hooft. Amst. 1823. 2 dln. M. portr. 8°.

Schermer, L., Poëzy. Haarl. 1712. Met platen. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. merkelijk vermeerdert. Haarl. 1725. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk. 2e (*sic*) druk merkelijk vermeerdert. [Uitg. door P. Vlaming]. t'Amst. 1730. Met pl. 8°.

Bracht, T. van, Tuingedagten, in 6 zangen. Dordr. 1754. 4°.

—— Uitbreiding over koning Salomons Lied der Liederen, en Psalm XLV. Delft, 1719. 8°.

Lomannus, W., Bybelbloemen uit het O. en N. Testament. Stichtelyke mengelvaerzen en puntdichten. Rotterd. 1719. 8°.

Piek, F., Asinus ad liram. Landgezang. Amst. 1719. 8°.

With, Kath. Joh. de, Gedichten.
Zie in de Afdeel. *Nederl. Tooneel*: Fillis van Scirus en Getrouwe herderin.

Hooven, J. van, Leedige uuren. 's Gravenh. 1720. 8°.

Horst, G. van der, Overyssels oog of Zwol verheerlijkt, en... beschout in zyn alouden en tegenwoordigen stand, enz. Zwolle, 1720. 4°.

[**Labare, J.**], De konst der poezye, in Nederd. verssen. Brugghe, 1721. 4°.

[——] Christelycke Bemerckinge op de doodt. Brugge, 1733. 8°.

Langendijk, P., Gedichten. Amst. 1721—60. 4 dln. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. IIe druk. [Met zyn leven]. Haarl. Dl. 1 en 2. z. j. Dl. 3, 1751, Dl. 4, 1760. 4 dln. Met platen. 4°.

—— De Graaven van Holland, in jaardichten beschreven. Verrykt met alle de beeldtenissen dier prinsen naar de aloude tafereelen op de zaal van 't Raadhuis der stad Haarlem. Haarl. 1745. 2 dln. 4°.

—— Willem I, prins van Oranje, in jaardicht beschreven. Haarl. 1754. 4°.

—— Hetz. werk. Nieuwe en verbeterde uitg. Haarl. 1762. 4°.

—— Leevensloop der aartsvaderen, van Adam, Noach, Abraham, en de geenen die in hunnen tijd geleefd hebben, enz. Haarl. 1760. Met platen. 8°.

—— De stad Kleef, haar gezondheidbron, en omleggende landsdouwen, in kunstprenten verbeeld. Berymd en met aantekeningen opgehelderd. Haerl. z. j. (c. 1762). 4°.

—— Dichterlijke werken. Dl. I. Rotterd. 1829. Met portr. 8°.
Hierin: Don Quichot enz. en Het Wederzijdsch huwelijksbedrog. — Niet verder verschenen.

Moorman, J., Gedichten [uitgeg. d. P. Boddaert]. Middelb. 1745. 8°.

Clercq, P. le, Huwlyks Mintafereel, Leerdicht in 3 boeken. Amst. 1722. M. pl. 8°.

—— Hetz. werk. 3de druk. Amst. 1771. M. pl. 8°

Ryk, Fr., Westermeer, Lusthof van den Heere Jacob Fruyt, by Heemsteê, buyten Haarlem. Amst. 1721. 8°.

Orsoy, J. A. van, Het lustslot Koldenhooven. Amst. 1722. 8°.

Poeraet, P., Gedichten. Utr. 1722. 8°.

— Jakocampoprativirigalliciniophonia. Sjaekenkampweierveltspoehaenenkraeisrymelaery, ofte P. Poeraets Hooftschilderstuk, opgehaelt, genet, verbet. naer het konststuk van J. van Vlunderen,.. eenen liefhebber van samenzettelingen. Te Utrecht, voor den aucteur. Z. j. (1722?). 8°.

Velingius, W., Zedige ledigheid ofte stigtelyk tydverdryf, bestaande in hert- en zielroerende gezangen en gedichten, enz. 6e druk. verbet. en vermeerd. Leyd. 1765. 8°.

[**Schelling, P. van der**], Voorbereiding tot den waaren Godsdienst, vry van gewetensdwang, met bewyzen en aanmerkingen, zoo de zaaken zelfs, als de zuiverheid der Nederd. taale betreffende. Leid. 1739. 4°.

Houbraken, A., Stichtelyke zinnebeelden, gepast op deugden en ondeugden, in 57 tafereelen, en verrijkt met de bijgedichten van Gezine Brit. Amst. 1723. 8°.

[**Leuve, R. van**], 's Waerelds koopslot, of de Amsteldamsche beurs enz. Met zeer veele verbeeldingen, van meest alle de gebouwen, kerken, toorens enz. Amst. 1723. 8°.

—— Mengelwerken. Treurspeelen, de Amsterdamsche beurs, zededigten, zinnebeelden, Bruilofts-, Verjaar-, Graft-, Klink-, Minne-, Mengel- en Punt-digten, enz. Amst. 1723. 3 dln. Met platen. 8°.

—— Verdediging [zijner] Mengelwerken, tegens de onheusse berisping van de zogenaamde Republicq der geleerden van Sept. en Oct. 1723. Amst. (1724). 8°.

[——] Doorlugte voorbeelden der ouden, leerzaame zinnebeelden, nevens 't treurspel van L. Junius Brutus vaderlijke gestrengheid, en verscheide gedichten, d. R. v. L. Met kopere plaaten. Amst. 1725. 4°.

Schim, H., Bybelpoëzy; Kristus kruisfeest, heilige zinnebeelden, Salomons liefdelied, Mengelstoffen, Geloofsafdeelingen en... Gebedt des Heeren. Rotterd. 1723. 4°.

—— Bybel- en zededichten... Zinnebeelden, het zalige lantleven, eerkroon der volmaekte overheden, harpgezangen en gebeden enz. Met kopere platen. Delft, 1726. 4°.

—— De heerlykheit van Kristus en de kerk en andere Bijbelzangen. Delft, 1731. 4°.

—— Dichttafereelen, bestaende in hofgedichten, zinnebeelden en zedezangen. Maessl. 1737. 4°.

Wolff, A., De bedijking van de Beemster, in dichtmaat. Hoorn, 1763. 4°.

Boddaert Czn., P., Stichtelijke gedichten. 3e druk. [van dl. I]. Midd. 1731—52. 4 dln. 8°.

Boddaert Czn. P., Hetz. werk. 4e druk. Middelb. 1741. Met portr. 4°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Met verbeteringen naar het HS. van den overledene. Leid. 1765. Met portr. 4°.

—— Vervolg der stichtelyke gedichten. Midd. 1752. 4°.

—— Samenspraak over het houden van Nieuwe jaarsavond enz. Middelb. 1742. 4°.

—— Nagelatene mengeldichten en levensbeschryvinge, enz., mitsgaders de lijkzangen op zijn overlijden, [uitgeg. d. K. van der Helm Boddaert]. Middelb. 1761. 8°.

Huydecoper, B., Gedichten [uitgegeven door P. Fontein en H. J. Roullaud]. Amst. 1788. 4°.

Vryhoff, H. G. van, Gedichten. Leid. 1725. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1755. Met portr. 4°.

Bent, J., Rym-gedachten over de voornaamste stukken van het lyden der weerelt Heiland Jezus Christus. Alkm. 1726. 4°.
Met 10 ingevoegde platen naar J. Stradanus.

—— Kersfeest in 3 boeken, als: Jesus Christus belooft, geboren en geopenbaart. Amst. 1739. 4°.

Hoogeveen, J., Het Hoogelied van Salomon, zinnebeeldig en digtkundig uitgebreid. Leyd. 1726. 4°.
Volgens eene aanteekening in HS. in dit ex., zouden eenige bladen van dit boek, welke bladen genoemd worden, op last van schepenen op het stadhuis te Leiden zijn verbrand, als behelzende Spinosistische denkbeelden enz.

Kramer, A. de, Werken. Na desz. overlijden uit zyne nagelatene schriften by een verzamelt. Met kopere plaaten. Amst. 1736. 2 dln. 4°.

Nachtegael Kz., A., Mengeldichten. Rotterd. 1726. 4°.

Winckelman, J. P, Bondel van stichtelyke mengeldichten, [uitgeg. d. M. E. Winckelman]. Middelb. 1764. 8°.

Zeeus, J., De wolf in 't schaapsvel ontdekt Rotterd. 1711. Met platen. 8°.

—— Gedichten. Met kunstplaten. Delft, 1721. 4°.

—— Hetz. werk. Met veele kopere kunstplaten versiert. 2e druk. Amst. 1737. Met portr. 4°.

—— Overgebleve gedichten. Rotterd. 1726. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1737. 4°.

Prologus [in dichtmaat, toegeschreven aan Mr. Kasper Burman, schrijver der Utrechtsche Jaarboeken van de XVe eeuw. Utr. 1750. kl. 8°.
Slechts in zeer weinig exempl. der gemelde Jaarboeken te vinden.

Zwartte, A., Stichtelyke poezy... Begrypende eene beschryving van der menschen vremdelingschap op aerde, 't geluk der stadt Hinlopen, enz. Amst. 1727. 8°.

Kortebrant, J., Lof der drukkunste... uitgevonden door Laur. Jansz. Koster enz. Met nodige aanmerkingen. Delf, 1740. 4°.

Hesman, G., Christelyke aandachten of vlammende ziel-zuchten eener godvreesende ziele enz. Met eene voorreden... d. G. Outhof. Dev. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Cupidoos mengelwerken of minnespiegel der deugden, bestaande uit stigtelyke zinnebeelden. Uitgeg., nagezien, opgehelderd en verbeterd door Cl. Bruin. Amst. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Malen, J. R. vander, Zede-, mengel- en lykgedichten. Leeuw. 1728. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot papier.

Smout, D., Het leven van den Heiland Jezus Christus, volgens de harmonie der vier Evangelisten. Naar de schikkingen en verklaring van I. Coccejus, S. van Til, Fr. Burmannus en anderen. In dichtmaat begreepen. Den 2den druck met 30 curieuse konstprinten verziert. Leid. 1728. 4°.

Andriessen, A., Dightlievende uitspanningen bestaande in gedighten van verscheidene stoffen en rymtrant. Middelb. 1756. 8°.

Westerop, R., Hoorns buitensingel, in rym beschreven. Met platen. Hoorn, 1728. 4°.

Heems, A., Bijbelpoëzy, bestaande in: Alleenspraaken, Tafereelen, Uitbreidingen en Zeedelessen. Amst. 1729. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Met platen. Amst. 1732. 4°.

Krook, E., Bloempjes, geplukt uyt zynen Zangnimphs tuin. Bestaande in: zeedige-, mengel-, snaakerige-, verjaar-, huwelyks-, zilvere en goude bruilofts- en lijk-bloempjes. Amst. 1729. 8°.

Swanke, W., Stichtelijke rijmoeffeningen, behelsende zielszuchtingen, samenspraaken en mengelstoffen. Middelb. 1729. 8°.

—— Nagelatene gedichten. Middelb. 1734. 8°.

Rue, P. de la, De christelijke geloofsbelijdenis en het Gebed des Heeren in rym uitgebreid. Middelb. 1729. 8°.

—— Stigtelijke gedigten. Leid. 1731. 8°.

Abeele, A. van den, Den uyterlyken boogaard, bestaande in hof- en land-gezigten; overgebragt op de inwendige gestalten des gemoedts. Haarl. 1730. 8°.

Alberthoma, R., Onderwyzings-liederen van des Heeren wegen, vervattende den korten inhoud van de stellige, zinnebeeldige en voorbeeldige godsgeleerdheid, mitsgaders enige geestelyke prenten enz. Gron. 1730. 8°.

Marre, J. de, Batavia, begrepen in zes boeken. Amst. 1740. 4°.
Met platten grond van Batavia, „zooals het was in den jaare 1731."

Bracht, T. van, Tuingedagten, in 6 zangen. Dordr. 1754. 4°.

—— Uitbreiding over koning Salomons Lied der Liederen, en Psalm XLV. Delft, 1719. 8°.

Lomannus, W., Bybelbloemen uit het O. en N. Testament. Stichtelyke mengelvaerzen en puntdichten. Rotterd. 1719. 8°.

Piek, F., Asinus ad liram. Landgezang. Amst. 1719. 8°.

With, Kath. Joh. de, Gedichten.
Zie in de Afdeel. *Nederl. Tooneel*: Fillis van Scirus en Getrouwe herderin.

Hooven, J. van, Leedige uuren. 's Gravenh. 1720. 8°.

Horst, G. van der, Overyssels oog of Zwol verheerlijkt, en... beschout in zyn alouden en tegenwoordigen stand, enz. Zwolle, 1720. 4°.

[**Labare, J.**], De konst der poezye, in Nederd. verssen. Brugghe, 1721. 4°.

[——] Christelycke Bemerckinge op de doodt. Brugge, 1733. 8°.

Langendijk, P., Gedichten. Amst. 1721—60. 4 dln. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. IIe druk. [Met zyn leven]. Haarl. Dl. 1 en 2. z. j. Dl. 3, 1751, Dl. 4, 1760. 4 dln. Met platen. 4°.

—— De Graaven van Holland, in jaardichten beschreven. Verrykt met alle de beeldtenissen dier prinsen naar de aloude tafereelen op de zaal van 't Raadhuis der stad Haarlem. Haarl. 1745. 2 dln. 4°.

—— Willem I, prins van Oranje, in jaardicht beschreven. Haarl. 1754. 4°.

—— Hetz. werk. Nieuwe en verbeterde uitg. Haarl. 1762. 4°.

—— Leevensloop der aartsvaderen, van Adam, Noach, Abraham, en de geenen die in hunnen tijd geleefd hebben, enz. Haarl. 1760. Met platen. 8°.

—— De stad Kleef, haar gezondheidbron, en omleggende landsdouwen, in kunstprenten verbeeld. Berymd en met aantekeningen opgehelderd. Haerl. z. j. (c. 1762). 4°.

—— Dichterlijke werken. Dl. I. Rotterd. 1829. Met portr. 8°.
Hierin: Don Quichot enz. en Het Wederzijdsch huwelijksbedrog. — Niet verder verschenen.

Moorman, J., Gedichten [uitgeg. d. P. Boddaert]. Middelb. 1745. 8°.

Clercq, P. le, Huwlyks Mintafereel, Leerdicht in 3 boeken. Amst. 1722. M. pl. 8°.

—— Hetz. werk. 3de druk. Amst. 1771. M. pl. 8°

Ryk, Fr., Westermeer, Lusthof van den Heere Jacob Fruyt, by Heemsteê, buyten Haarlem. Amst. 1721. 8°.

Orsoy, J. A. van, Het lustslot Koldenhooven. Amst. 1722. 8°.

Poeraet, P., Gedichten. Utr. 1722. 8°.

— Jakocampoprativirigalliciniophonia. Sjaekenkampweierveltspoehaenenkraeisrymelaery, ofte P. Poeraets Hooftschilderstuk, opgehaelt, genet, verbet. naer het konststuk van J. van Vlunderen,.. eenen liefhebber van samenzettelingen. Te Utrecht, voor den aucteur. Z. j. (1722?). 8°.

Velingius, W., Zedige ledigheid ofte stigtelyk tydverdryf, bestaande in hert- en zielroerende gezangen en gedichten, enz. 6e druk. verbet. en vermeerd. Leyd. 1765. 8°.

[**Schelling, P. van der**], Voorbereiding tot den waaren Godsdienst, vry van gewetensdwang, met bewyzen en aanmerkingen, zoo de zaaken zelfs, als de zuiverheid der Nederd. taale betreffende. Leid. 1739. 4°.

Houbraken, A., Stichtelyke zinnebeelden, gepast op deugden en ondeugden, in 57 tafereelen, en verrijkt met de bijgedichten van Gezine Brit. Amst. 1723. 8°.

[**Leuve, R. van**], 's Waerelds koopslot, of de Amsteldamsche beurs enz. Met zeer veele verbeeldingen, van meest alle de gebouwen, kerken, toorens enz. Amst. 1723. 8°.

—— Mengelwerken. Treurspeelen, de Amsterdamsche beurs, zededigten, zinnebeelden, Bruilofts-, Verjaar-, Graft-, Klink-, Minne-, Mengel- en Punt-digten, enz. Amst. 1723. 3 dln. Met platen. 8°.

—— Verdediging [zijner] Mengelwerken, tegens de onheusse berisping van de zogenaamde Republicq der geleerden van Sept. en Oct. 1723. Amst. (1724). 8°.

[——] Doorlugte voorbeelden der ouden, leerzaame zinnebeelden, nevens 't treurspel van L. Junius Brutus vaderlijke gestrengheid, en verscheide gedichten, d. R. v. L. Met kopere plaaten. Amst. 1725. 4°.

Schim, H., Bybelpoëzy; Kristus kruisfeest, heilige zinnebeelden, Salomons liefdelied, Mengelstoffen, Geloofsafdeelingen en... Gebedt des Heeren. Rotterd. 1723. 4°.

—— Bybel- en zededichten... Zinnebeelden, het zalige lantleven, eerkroon der volmaekte overheden, harpgezangen en gebeden enz. Met kopere platen. Delft, 1726. 4°.

—— De heerlykheit van Kristus en de kerk en andere Bijbelzangen. Delft, 1731. 4°.

—— Dichttafereelen, bestaende in hofgedichten, zinnebeelden en zedezangen. Maessl. 1737. 4°.

Wolff, A., De bedijking van de Beemster, in dichtmaat. Hoorn, 1763. 4°.

Boddaert Czn., P., Stichtelijke gedichten. 3e druk. [van dl. I]. Midd. 1731—52. 4 dln. 8°.

Boddaert Czn. P., Hetz. werk. 4e druk. Middelb. 1741. Met portr. 4°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Met verbeteringen naar het HS. van den overledene. Leid. 1765. Met portr. 4°.

—— Vervolg der stichtelyke gedichten. Midd. 1752. 4°.

—— Samenspraak over het houden van Nieuwe jaarsavond enz. Middelb. 1742. 4°.

—— Nagelatene mengeldichten en levensbeschryvinge, enz., mitsgaders de lijkzangen op zijn overlijden, [uitgeg. d. K. van der Helm Boddaert]. Middelb. 1761. 8°.

Huydecoper, B., Gedichten [uitgegeven door P. Fontein en H. J. Roullaud]. Amst. 1788. 4°.

Vryhoff, H. G. van, Gedichten. Leid. 1725. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1755. Met portr. 4°.

Bent, J., Rym-gedachten over de voornaamste stukken van het lyden der weerelt Heiland Jezus Christus. Alkm. 1726. 4°.
Met 10 ingevoegde platen naar J. Stradanus.

—— Kersfeest in 3 boeken, als: Jesus Christus belooft, geboren en geopenbaart. Amst. 1739. 4°.

Hoogeveen, J., Het Hoogelied van Salomon, zinnebeeldig en digtkundig uitgebreid. Leyd. 1726. 4°.
Volgens eene aanteekening in HS. in dit ex., zouden eenige bladen van dit boek, welke bladen genoemd worden, op last van schepenen op het stadhuis te Leiden zijn verbrand, als behelzende Spinosistische denkbeelden enz.

Kramer, A. de, Werken. Na desz. overlijden uit zyne nagelatene schriften by een verzamelt. Met kopere plaaten. Amst. 1736. 2 dln. 4°.

Nachtegael Kz., A., Mengeldichten. Rotterd. 1726. 4°.

Winckelman, J. P, Bondel van stichtelyke mengeldichten, [uitgeg. d. M. E. Winckelman]. Middelb. 1764. 8°.

Zeeus, J., De wolf in 't schaapsvel ontdekt Rotterd. 1711. Met platen. 8°.

—— Gedichten. Met kunstplaten. Delft, 1721. 4°.

—— Hetz. werk. Met veele kopere kunstplaten versiert. 2e druk. Amst. 1737. Met portr. 4°.

—— Overgebleve gedichten. Rotterd. 1726. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1737. 4°.

Prologus [in dichtmaat, toegeschreven aan Mr. Kasper Burman, schrijver der Utrechtsche Jaarboeken van de XVe eeuw. Utr. 1750. kl. 8°.
Slechts in zeer weinig exempl. der gemelde Jaarboeken te vinden.

Zwartte, A., Stichtelyke poezy... Begrypende eene beschryving van der menschen vremdelingschap op aerde, 't geluk der stadt Hinlopen, enz. Amst. 1727. 8°.

Kortebrant, J., Lof der drukkunste... uitgevonden door Laur. Jansz. Koster enz. Met nodige aanmerkingen. Delf, 1740. 4°.

Hesman, G., Christelyke aandachten of vlammende ziel-zuchten eener godvreesende ziele enz. Met eene voorreden... d. G. Outhof. Dev. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Cupidoos mengelwerken of minnespiegel der deugden, bestaande uit stightelyke zinnebeelden. Uitgeg., nagezien, opgehelderd en verbeterd door Cl. Bruin. Amst. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Malen, J. R. vander, Zede-, mengel- en lykgedichten. Leeuw. 1728. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot papier.

Smout, D., Het leven van den Heiland Jezus Christus, volgens de harmonie der vier Evangelisten. Naar de schikkingen en verklaring van I. Coccejus, S. van Til, Fr. Burmannus en anderen. In dichtmaat begreepen. Den 2den druck met 30 curieuse konstprinten verziert. Leid. 1728. 4°.

Andriessen, A., Dightlievende uitspanningen bestaande in gedighten van verscheidene stoffen en rymtrant. Middelb. 1756. 8°.

Westerop, R., Hoorns buitensingel, in rym beschreven. Met platen. Hoorn, 1728. 4°.

Heems, A., Bijbelpoëzy, bestaande in: Alleenspraaken, Tafereelen, Uitbreidingen en Zeedelessen. Amst. 1729. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Met platen. Amst. 1732. 4°.

Krook, E., Bloempjes, geplukt uyt zynen Zangnimphs tuin. Bestaande in: zeedige-, mengel-, snaakerige-, verjaar-, huwelyks-, zilvere en goude bruilofts- en lijk-bloempjes. Amst. 1729. 8°.

Swanke, W., Stichtelijke rijmoeffeningen, behelsende zielszuchtingen, samenspraaken en mengelstoffen. Middelb. 1729. 8°.

—— Nagelatene gedichten. Middelb. 1734. 8°.

Rue, P. de la, De christelijke geloofsbelijdenis en het Gebed des Heeren in rym uitgebreid. Middelb. 1729. 8°.

—— Stigtelijke gedigten. Leid. 1731. 8°.

Abeele, A. van den, Den uyterlyken boogaard, bestaande in hof- en land-gezigten; overgebragt op de inwendige gestalten des gemoedts. Haarl. 1730. 8°.

Alberthoma, R., Onderwyzings-liederen van des Heeren wegen, vervattende den korten inhoud van de stellige, zinnebeeldige en voorbeeldige godsgeleerdheid, mitsgaders enige geestelyke prenten enz. Gron. 1730. 8°.

Marre, J. de, Batavia, begrepen in zes boeken. Amst. 1740. 4°.
Met platten grond van Batavia, „zooals het was in den jaare 1731."

Bracht, T. van, Tuingedagten, in 6 zangen. Dordr. 1754. 4°.

—— Uitbreiding over koning Salomons Lied der Liederen, en Psalm XLV. Delft, 1719. 8°.

Lomannus, W., Bybelbloemen uit het O. en N. Testament. Stichtelyke mengelvaerzen en puntdichten. Rotterd. 1719. 8°.

Piek, F., Asinus ad liram. Landgezang. Amst. 1719. 8°.

With, Kath. Joh. de, Gedichten.
Zie in de Afdeel. *Nederl. Tooneel*: Fillis van Scirus en Getrouwe herderin.

Hooven, J. van, Leedige uuren. 's Gravenh. 1720. 8°.

Horst, G. van der, Overyssels oog of Zwol verheerlijkt, en... beschout in zyn alouden en tegenwoordigen stand, enz. Zwolle, 1720. 4°.

[**Labare, J.**], De konst der poezye, in Nederd. verssen. Brugghe, 1721. 4°.

[——] Christelycke Bemerckinge op de doodt. Brugge, 1733. 8°.

Langendijk, P., Gedichten. Amst. 1721—60. 4 dln. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. IIe druk. [Met zyn leven]. Haarl. Dl. 1 en 2. z. j. Dl. 3, 1751, Dl. 4, 1760. 4 dln. Met platen. 4°.

—— De Graaven van Holland, in jaardichten beschreven. Verrykt met alle de beeldtenissen dier prinsen naar de aloude tafereelen op de zaal van 't Raadhuis der stad Haarlem. Haarl. 1745. 2 dln. 4°.

—— Willem I, prins van Oranje, in jaardicht beschreven. Haarl. 1754. 4°.

—— Hetz. werk. Nieuwe en verbeterde uitg. Haarl. 1762. 4°.

—— Leevensloop der aartsvaderen, van Adam, Noach, Abraham, en de geenen die in hunnen tijd geleefd hebben, enz. Haarl. 1760. Met platen. 8°.

—— De stad Kleef, haar gezondheidbron, en omleggende landsdouwen, in kunstprenten verbeeld. Berymd en met aantekeningen opgehelderd. Haerl. z. j. (c. 1762). 4°.

—— Dichterlijke werken. Dl. I. Rotterd. 1829. Met portr. 8°.
Hierin: Don Quichot enz. en Het Wederzijdsch huwelijksbedrog. — Niet verder verschenen.

Moorman, J., Gedichten [uitgeg. d. P. Boddaert]. Middelb. 1745. 8°.

Clercq, P. le, Huwlyks Mintafereel, Leerdicht in 3 boeken. Amst. 1722. M. pl. 8°.

—— Hetz. werk. 3de druk. Amst. 1771. M. pl. 8°

Ryk, Fr., Westermeer, Lusthof van den Heere Jacob Fruyt, by Heemsteê, buyten Haarlem. Amst. 1721. 8°.

Orsoy, J. A. van, Het lustslot Koldenhooven. Amst. 1722. 8°.

Poeraet, P., Gedichten. Utr. 1722. 8°.

— Jakocampoprativirigalliciniophonia. Sjaekenkampweierveltspoehaenenkraeisrymelaery, ofte P. Poeraets Hooftschilderstuk, opgehaelt, genet, verbet. naer het konststuk van J. van Vlunderen,.. eenen liefhebber van samenzettelingen. Te Utrecht, voor den aucteur. Z. j. (1722?). 8°.

Velingius, W., Zedige ledigheid ofte stigtelyk tydverdryf, bestaande in hert- en zielroerende gezangen en gedichten, enz. 6e druk. verbet. en vermeerd. Leyd. 1765. 8°.

[**Schelling, P. van der**], Voorbereiding tot den waaren Godsdienst, vry van gewetensdwang, met bewyzen en aanmerkingen, zoo de zaaken zelfs, als de zuiverheid der Nederd. taale betreffende. Leid. 1739. 4°.

Houbraken, A., Stichtelyke zinnebeelden, gepast op deugden en ondeugden, in 57 tafereelen, en verrijkt met de bijgedichten van Gezine Brit. Amst. 1723. 8°.

[**Leuve, R. van**], 's Waerelds koopslot, of de Amsteldamsche beurs enz. Met zeer veele verbeeldingen, van meest alle de gebouwen, kerken, toorens enz. Amst. 1723. 8°.

—— Mengelwerken. Treurspeelen, de Amsterdamsche beurs, zededigten, zinnebeelden, Bruilofts-, Verjaar-, Graft-, Klink-, Minne-, Mengel- en Punt-digten, enz. Amst. 1723. 3 dln. Met platen. 8°.

—— Verdediging [zijner] Mengelwerken, tegens de onheusse berisping van de zogenaamde Republicq der geleerden van Sept. en Oct. 1723. Amst. (1724). 8°.

[——] Doorlugte voorbeelden der ouden, leerzaame zinnebeelden, nevens 't treurspel van L. Junius Brutus vaderlijke gestrengheid, en verscheide gedichten, d. R. v. L. Met kopere plaaten. Amst. 1725. 4°.

Schim, H., Bybelpoëzy; Kristus kruisfeest, heilige zinnebeelden, Salomons liefdelied, Mengelstoffen, Geloofsafdeelingen en... Gebedt des Heeren. Rotterd. 1723. 4°.

—— Bybel- en zededichten... Zinnebeelden, het zalige lantleven, eerkroon der volmaekte overheden, harpgezangen en gebeden enz. Met kopere platen. Delft, 1726. 4°.

—— De heerlykheit van Kristus en de kerk en andere Bijbelzangen. Delft, 1731. 4°.

—— Dichttafereelen, bestaende in hofgedichten, zinnebeelden en zedezangen. Maessl. 1737. 4°.

Wolff, A., De bedijking van de Beemster, in dichtmaat. Hoorn, 1763. 4°.

Boddaert Czn., P., Stichtelijke gedichten. 3e druk. [van dl. I]. Midd. 1731—52. 4 dln. 8°.

Boddaert Czn. P., Hetz. werk. 4e druk. Middelb. 1741. Met portr. 4°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Met verbeteringen naar het HS. van den overledene. Leid. 1765. Met portr. 4°.

—— Vervolg der stichtelyke gedichten. Midd. 1752. 4°.

—— Samenspraak over het houden van Nieuwe jaarsavond enz. Middelb. 1742. 4°.

—— Nagelatene mengeldichten en levensbeschryvinge, enz., mitsgaders de lijkzangen op zijn overlijden, [uitgeg. d. K. van der Helm Boddaert]. Middelb. 1761. 8°.

Huydecoper, B., Gedichten [uitgegeven door P. Fontein en H. J. Roullaud]. Amst. 1788. 4°.

Vryhoff, H. G. van, Gedichten. Leid. 1725. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1755. Met portr. 4°.

Bent, J., Rym-gedachten over de voornaamste stukken van het lyden der weerelt Heiland Jezus Christus. Alkm. 1726. 4°.
Met 10 ingevoegde platen naar J. Stradanus.

—— Kersfeest in 3 boeken, als: Jesus Christus belooft, geboren en geopenbaart. Amst. 1739. 4°.

Hoogeveen, J., Het Hoogelied van Salomon, zinnebeeldig en digtkundig uitgebreid. Leyd. 1726. 4°.
Volgens eene aanteekening in HS. in dit ex., zouden eenige bladen van dit boek, welke bladen genoemd worden, op last van schepenen op het stadhuis te Leiden zijn verbrand, als behelzende Spinosistische denkbeelden enz.

Kramer, A. de, Werken. Na desz. overlijden uit zyne nagelatene schriften by een verzamelt. Met kopere plaaten. Amst. 1736. 2 dln. 4°.

Nachtegael Kz., A., Mengeldichten. Rotterd. 1726. 4°.

Winckelman, J. P, Bondel van stichtelyke mengeldichten, [uitgeg. d. M. E. Winckelman]. Middelb. 1764. 8°.

Zeeus, J., De wolf in 't schaapsvel ontdekt Rotterd. 1711. Met platen. 8°.

—— Gedichten. Met kunstplaten. Delft, 1721. 4°.

—— Hetz. werk. Met veele kopere kunstplaten versiert. 2e druk. Amst. 1737. Met portr. 4°.

—— Overgebleve gedichten. Rotterd. 1726. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1737. 4°.

Prologus [in dichtmaat, toegeschreven aan Mr. Kasper Burman, schrijver der Utrechtsche Jaarboeken van de XVe eeuw. Utr. 1750. kl. 8°.
Slechts in zeer weinig exempl. der gemelde Jaarboeken te vinden.

Zwartte, A., Stichtelyke poezy... Begrypende eene beschryving van der menschen vremdelingschap op aerde, 't geluk der stadt Hinlopen, enz. Amst. 1727. 8°.

Kortebrant, J., Lof der drukkunste... uitgevonden door Laur. Jansz. Koster enz. Met nodige aanmerkingen. Delf, 1740. 4°.

Hesman, G., Christelyke aandachten of vlammende ziel-zuchten eener godvreesende ziele enz. Met eene voorreden... d. G. Outhof. Dev. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Cupidoos mengelwerken of minnespiegel der deugden, bestaande uit stightelyke zinnebeelden. Uitgeg., nagezien, opgehelderd en verbeterd door Cl. Bruin. Amst. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Malen, J. R. vander, Zede-, mengel- en lykgedichten. Leeuw. 1728. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot papier.

Smout, D., Het leven van den Heiland Jezus Christus, volgens de harmonie der vier Evangelisten. Naar de schikkingen en verklaring van I. Coccejus, S. van Til, Fr. Burmannus en anderen. In dichtmaat begreepen. Den 2den druck met 30 curieuse konstprinten verziert. Leid. 1728. 4°.

Andriessen, A., Dightlievende uitspanningen bestaande in gedighten van verscheidene stoffen en rymtrant. Middelb. 1756. 8°.

Westerop, R., Hoorns buitensingel, in rym beschreven. Met platen. Hoorn, 1728. 4°.

Heems, A., Bijbelpoëzy, bestaande in: Alleenspraaken, Tafereelen, Uitbreidingen en Zeedelessen. Amst. 1729. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Met platen. Amst. 1732. 4°.

Krook, E., Bloempjes, geplukt uyt zynen Zangnimphs tuin. Bestaande in: zeedige-, mengel-, snaakerige-, verjaar-, huwelyks-, zilvere en goude bruilofts- en lijk-bloempjes. Amst. 1729. 8°.

Swanke, W., Stichtelijke rijmoeffeningen, behelsende zielszuchtingen, samenspraaken en mengelstoffen. Middelb. 1729. 8°.

—— Nagelatene gedichten. Middelb. 1734. 8°.

Rue, P. de la, De christelijke geloofsbelijdenis en het Gebed des Heeren in rym uitgebreid. Middelb. 1729. 8°.

—— Stigtelijke gedigten. Leid. 1731. 8°.

Abeele, A. van den, Den uyterlyken boogaard, bestaande in hof- en land-gezigten; overgebragt op de inwendige gestalten des gemoedts. Haarl. 1730. 8°.

Alberthoma, R., Onderwyzings-liederen van des Heeren wegen, vervattende den korten inhoud van de stellige, zinnebeeldige en voorbeeldige godsgeleerdheid, mitsgaders enige geestelyke prenten enz. Gron. 1730. 8°.

Marre, J. de, Batavia, begrepen in zes boeken. Amst. 1740. 4°.
Met platten grond van Batavia, „zooals het was in den jaare 1781."

Berkhey, J. le Francq van, Het Orakel in den tempel der Nederlandsche dichteren, of de Kunstvriend. Leyd. 1769. 8°.

—— Gedichten. Amst. 1776—79. 2 dln. 8°.

—— Zinspelende gedigjes op de geestige printjes ge-etst d. P. de Mare na de teekeningen van Chr. Chalon, enz. Leyd. 1779. 8°.

—— Zinspelende keerdichtjes op de Geestige gedichtjes, enz. Leid. 1784. 8°.

[——] Katwijker Vischdeuntje. Z. p. e. j. 8°.

—— De Koopzaal van het Oude Zyds Heeren Logement tot Amsterdam. Amst. (1783). 8°.

—— Dichtmaetige redenvoering over de plichten der weezen en hunne bestuurderen, enz. Z. pl. e. j. (Leid.? 1789.) 8°.

—— Oud Hollands vriendschap, dankbaar aan Neerlands kroost, tot Leydens troost; besloten met Utrechts eeuwschets. In dichtm., met histor. oud Hollandsche aanteekeningen, afbeeldingen van drinkbekers, enz. Leyd. voor den autheur. 1809. Met platen. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— Hetz. werk. Leyd. J. van Thoir. Z. j. Met platen. 8°.
Dezelfde uitgave, als de hier vooraf g., doch met veranderden titel.

—— Bloemhert. Hofzang voor de vaderlandsche flora in de bekoorlijke landsdouwen en bloemhoven van Holland. Haarl. 1804. 8°.

—— (Kleinere gedichten), 1779—1809. 17 st. 8°.

—— Anthologie uit [zijne] gedichten [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1850. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. literatuur. N°. 2.

Hardy, A., Poetische en stigtelijke mengeldigten. over verscheide stoffen in rijm gebragt. Gorinch. 1750. 8°.

—— Schets der gepreze Nederduitsche dichtkunde enz. 's Gravenh. 1759. 4°.
Met aanteek. in handschr. van den Schrijver.

Tollé, H. A. (Iets van). Z. pl. e. j. (c. 1790). 8°.
In dit bundeltje vindt men o. a. op blz. 49—76 Berigt nopens de Rederijkkamer der stad Vere.

Macquet, J., De vier jaargetijden. Leyd. 1767. 8°.

—— Dichtlievende uitspanningen ... Heldinnen brieven, Natuerkundige beschouwingen. Mengelwerk [Evangelische Tafereelen, De eerste waereld]. Zierikz. 1772—79. 3 dln. 8°.

Stijl, S., Lierzang aan Melpomene. Harl. 1769. 8°.

—— Astrea. Friesche lierzang. Harl. en Utr. 1786. 8°.

—— Nagelaten gedichten. Mengelpoëzy [uitgeg. d. J. Brouwer]. Leeuw. 1837. 8°.

Schonck, A. C., Herders- en visschers-zangen; brieven, klink- en mengeldigten. Arnh. 1753. 8°.

Tiele, P., De zegepralende godvrucht of de drie jongelingen in den gloeienden oven. Rott. 1756. 4°.

Zon, Z. M. van, Stichtelijke gedichten. [Uitg. door A. L. van Zon]. Utr. 1756. 4°.

Arends (de Jonge), **R.**, Gedichten. Amst. 1757. 4°.

Jeltema, A., Gedichten. 3e druk. Leeuw. 1825. 8°.

Bongardt, B. J., Troostzang of rijmkatechismus, in LIV Psalmen, voor Davids Huis, geschikt naar Ursinus leerwijze en Datheens zingtrant, by de zogenaamde waare Gereformeerde Batavieren om verbijsterde Kristenen te regttebrengen, of te koesteren, in de Moederschoot der H. Kath. Kristel. Kerk. Hoorn, 1762. 4°.

Jordaan, J., De lydende en verheerlykte Heiland, in zes boeken. Amst. 1762. 8°.

[**Reuver, M. de**], Dichtlievende verlustigingen, bestaende in veld- en stroomzangen, mengel-, lof- en hekeldichten en tooneel-poezij, d. Mr. M. d. R. Onder de zinspreuk: *Meditando fulgens*. Leyd. 1762. 8°.

Repelaer, J. A., Nagelaaten stichtelijke zededichten. Dordr. 1801. M. portr. 8°.

Horst, Anna van der, [later Roelfzema]. De gevallen van Ruth, in zes Zangen. Enkh. 1764. 4°.

—— Debora, in 4 zangen. Gron. 1769. 4°.

Ruloffs, B., Eenige gedichten. 8°.
Onder dezen, opzettelijk daarvoor gedrukten titel, versierd met een vignet, waarop het jaartal 1774, zijn een aantal van 's dichters gelegenheidsgedichten vereenigd, die hoogst waarschijnlijk alleen voor vrienden zijn gedrukt.

—— De mensch door deugd en verstand het voortreffelijkst schepsel. Z. j. 8°.

—— Amsterdam hervormd. In 3 zangen. Amst. 1778. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Met portretten en platen. gr. 4°.

—— Zang ter gedachtenis van Joost van den Vondel (1779). 8°.

—— Vredestein. Hofzang. Amst. 1780. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. gr. 4°.

—— De muzijk aan de leden d. Mtsch. *Felix Meritis*. Zangstuk uitgevoerd op het eerste concert den 2en Nov. 1792. Z. p. 8°.

—— De muzijk aan de leden der Mtsch. *Melix Meritis*. Zangstuk. Amst. 1792. 4°.

—— Zangstuk voor Id. ter gelegenheid van het 10e concert. Amst. 1793. 8°.

—— Zangstuk voor Id. Z. p. 1793. 4°.

—— De muzijk aan de leden van Id. Z. p. 1793. 4°.

—— De Kersnacht, Tooneelmatig-zangstuk. Amsteld. 1794. 8°.

—— Hetz. werk, dez. uitg. 4°.

Boddaert Czn. P., Hetz. werk. 4e druk. Middelb. 1741. Met portr. 4°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Met verbeteringen naar het HS. van den overledene. Leid. 1765. Met portr. 4°.

—— Vervolg der stichtelyke gedichten. Midd. 1752. 4°.

—— Samenspraak over het houden van Nieuwe jaarsavond enz. Middelb. 1742. 4°.

—— Nagelatene mengeldichten en levensbeschryvinge, enz., mitsgaders de lijkzangen op zijn overlijden, [uitgeg. d. K. van der Helm Boddaert]. Middelb. 1761. 8°.

Huydecoper, B., Gedichten [uitgegeven door P. Fontein en H. J. Roullaud]. Amst. 1788. 4°.

Vryhoff, H. G. van, Gedichten. Leid. 1725. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1755. Met portr. 4°.

Bent, J., Rym-gedachten over de voornaamste stukken van het lyden der weerelt Heiland Jezus Christus. Alkm. 1726. 4°.
Met 10 ingevoegde platen naar J. Stradanus.

—— Kersfeest in 3 boeken, als: Jesus Christus belooft, geboren en geopenbaart. Amst. 1739. 4°.

Hoogeveen, J., Het Hoogelied van Salomon, zinnebeeldig en digtkundig uitgebreid. Leyd. 1726. 4°.
Volgens eene aanteekening in HS. in dit ex., zouden eenige bladen van dit boek, welke bladen genoemd worden, op last van schepenen op het stadhuis te Leiden zijn verbrand, als behelzende Spinosistische denkbeelden enz.

Kramer, A. de, Werken. Na desz. overlijden uit zyne nagelatene schriften by een verzamelt. Met kopere plaaten. Amst. 1736. 2 dln. 4°.

Nachtegael Kz., A., Mengeldichten. Rotterd. 1726. 4°.

Winckelman, J. P, Bondel van stichtelyke mengeldichten, [uitgeg. d. M. E. Winckelman]. Middelb. 1764. 8°.

Zeeus, J., De wolf in 't schaapsvel ontdekt Rotterd. 1711. Met platen. 8°.

—— Gedichten. Met kunstplaten. Delft, 1721. 4°.

—— Hetz. werk. Met veele kopere kunstplaten versiert. 2e druk. Amst. 1737. Met portr. 4°.

—— Overgebleve gedichten. Rotterd. 1726. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1737. 4°.

Prologus [in dichtmaat, toegeschreven aan Mr. Kasper Burman, schrijver der Utrechtsche Jaarboeken van de XVe eeuw. Utr. 1750. kl. 8°.
Slechts in zeer weinig exempl. der gemelde Jaarboeken te vinden.

Zwartte, A., Stichtelyke poezy... Begrypende eene beschryving van der menschen vremdelingschap op aerde, 't geluk der stadt Hinlopen, enz. Amst. 1727. 8°.

Kortebrant, J., Lof der drukkunste... uitgevonden door Laur. Jansz. Koster enz. Met nodige aanmerkingen. Delf, 1740. 4°.

Hesman, G., Christelyke aandachten of vlammende ziel-zuchten eener godvreesende ziele enz. Met eene voorreden... d. G. Outhof. Dev. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Cupidoos mengelwerken of minnespiegel der deugden, bestaande uit stightelyke zinnebeelden. Uitgeg., nagezien, opgehelderd en verbeterd door Cl. Bruin. Amst. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Malen, J. R. vander, Zede-, mengel- en lykgedichten. Leeuw. 1728. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot papier.

Smout, D., Het leven van den Heiland Jezus Christus, volgens de harmonie der vier Evangelisten. Naar de schikkingen en verklaring van I. Coccejus, S. van Til, Fr. Burmannus en anderen. In dichtmaat begreepen. Den 2den druck met 30 curieuse konstprinten verziert. Leid. 1728. 4°.

Andriessen, A., Dightlievende uitspanningen bestaande in gedighten van verscheidene stoffen en rymtrant. Middelb. 1756. 8°.

Westerop, R., Hoorns buitensingel, in rym beschreven. Met platen. Hoorn, 1728. 4°.

Heems, A., Bijbelpoëzy, bestaande in: Alleenspraaken, Tafereelen, Uitbreidingen en Zeedelessen. Amst. 1729. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Met platen. Amst. 1732. 4°.

Krook, E., Bloempjes, geplukt uyt zynen Zangnimphs tuin. Bestaande in: zeedige-, mengel-, snaakerige-, verjaar-, huwelyks-, zilvere en goude bruilofts- en lijk-bloempjes. Amst. 1729. 8°.

Swanke, W., Stichtelijke rijmoeffeningen, behelsende zielszuchtingen, samenspraaken en mengelstoffen. Middelb. 1729. 8°.

—— Nagelatene gedichten. Middelb. 1734. 8°.

Rue, P. de la, De christelijke geloofsbelijdenis en het Gebed des Heeren in rym uitgebreid. Middelb. 1729. 8°.

—— Stigtelijke gedigten. Leid. 1731. 8°.

Abeele, A. van den, Den uyterlyken boogaard, bestaande in hof- en land-gezigten; overgebragt op de inwendige gestalten des gemoedts. Haarl. 1730. 8°.

Alberthoma, R., Onderwyzings-liederen van des Heeren wegen, vervattende den korten inhoud van de stellige, zinnebeeldige en voorbeeldige godsgeleerdheid, mitsgaders enige geestelyke prenten enz. Gron. 1730. 8°.

Marre, J. de, Batavia, begrepen in zes boeken. Amst. 1740. 4°.
Met platten grond van Batavia, „zooals het was in den jaare 1731."

Deken, A., Liederen voor den boerenstand. Gron. 1818. 8°.

Heer-oom met de gard, en de hoerewaardin. Twee anecdoten, uit den zelfden hoek als de Menuet en Dominees pruik. Bij wijze van Brief. In dichtmaat medegedeeld d. e. Groninger heer, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.
Blz. 21—24 bevatten: Welmeenende raad aan de Overheid tot fnuiking van de priesterlijke hierarchie.

— Roskam voor den zogen. Groninger heer opsteller, enz. van: Heeroom met de gard, en de Hoerewaardin, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.

Lannoy, Jul[a]. Corn. de, Dichtkundige werken. Leyd. 1780. 8°.

[——] Aan mijn geest, door Jongvrouwe...... Breda, 1766. 4°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 8°.

—— Hetz. gedicht. Breda, 1767. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. Met ingevoegd portr. der dichteres d. J. Houbraken, met 4 regelig vers d. S. van der Waal, en hetz. portr. vóor alle letter.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Nagelaten dichtwerken, [uitgeg. d. W. Bilderdijk]. Leyd. 1783. 8°.
Met opdracht in dichtmaat aan de Prinsesse van Oranje en Nassauw door W. Bilderdijk.

Waereld (De bespookte) ontspookt, de duivel geroskomt en het Euangelie van den spinnerok weêrlegt. Zijnde een satyrische droom, van de droomeryen der duivelen, geesten, spooken en menschen, waarin de droes ontmaskerd, het geheimenisgordyn van inbeelding en geestverschijning opgeschooven en 't bygeloof dier grollen aangetoond wordt, tegens alle voorstanders van Spooken, en de Spookönderstellingen van ... P. Nieuwland enz. [ondert. Paulatinus]. Amst. e. e. Z. j. (c. 1775). 8°.

Noemer, P. van, Stichtelyke gedichten. Middelb. 1766. 8°.

Nomsz, J.. Triomf der teekenkunst. Amst. 1768. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op groot papier.

—— Willem I, of grondlegging der Nederlandsche vrijheid enz. Amst. 1779. 4°.

—— Mengelwerken. Amst. 1782. 4°.

—— Vaderlandsche brieven. Amst. 1785. 2 dln. Met portretten. 8°.

—— Maurits van Nassau, in 6 zangen. Met historiesche aanteekeningen. Amst. 1789. 4°.

—— [Kleinere gedichtjes]. 6 stkn. 8°.
(Marsch voor het Genootschap, Tot Nut der schutterij. — Parodie, Klagt aan Jupiter. — Capellen op zijn sterfbed. — Aan Climene. — Aan een kwaadspreker. — Parodie).

[——] Huwelyks-formulier, voor alle verliefde Pastoren, en tot vermaak aller verliefde jonge verloofde paren, saamgesteld, op de Synode, te Schuddebroek. Z. p. e. j. 8°.

Os, J. van, Gedichten. 's Gravenh. 1787. 8°.

Nuyssenburg, Iz. van, Nagelatene gedichten. Utr. 1778. 8°.

Bruining, H. A., Proeve van Bijbel- en Mengelpoezij. Vere, 1792. 8°.
Met ingevoegd portret in-fol.

Coster, H., Feestzangen. Z. pl. en j. (Leid. c. 1780). 4°.

—— Poesy (Bundel van afzonderlyke, niet openlyk uitgegeven gedichten). Z. p. e. j. 8°.
Deze uitgebreide verzamelingen bestaan uit een aantal, waarschijnlijk afzonderlijk uitgegeven verjaar-, bruiloft- en lijkdichten, gedichten op J. le Francq van Berkhey e. a., zonder signatuur en pagineering, misschien slechts voor vrienden gedrukt. Bij enkele liederen zijn de muzieknoten gevoegd.

—— Vergeefsche dichtluim. Een droom. Z. p. e. j. 8°.

[**Riemsnijder, H.**], Proeven van dichtlievende kleinigheden, tot uitspanning van den geest. 's Gravenh. 1780. 8°.

[——] Galante dichtluimen, door Mr. W. B..... dijk. Amst. 1859. 12°.

—— Galante Dichtluimen door H. Riemsnijder en W. Bilderdijk. Nieuwe uitg. d. A. van Brussel [ps. van A. T. Visscher]. Met eene inleid. van J. van Vloten. Amst. 1869. Met facs. 8°.
Ten onrechte toegeschreven aan W. Bilderdijk. Zie Bibliogr. Adversaria II. blz. 44. — De vermelding van dit boekje in kolom 280 van dezen catalogus is abusief.

Sels, W. H., Salomon, koning van Israël, in 12 boeken. Amst. 1765. 4°.

—— Het verbond der genade in 13 boeken, en het Lied van Sion, in 12 zangen. Amst. 1767. 4°.

[——] Evangelische en zedelijke liederen, enz. Amst. 1779. 8°.

[**Hoffham, O. C. F.**], Hekelschriften en andere gedichten. Amst. 1781. 8°.

—— Proeve van Slaapdichten. Amst. 1784. 8°.

—— Hetz. werk. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Dijk, J. van, Zedelijke bespiegelingen, en eenige andere mengeldichten. Amst. (1772). 8°.

—— Gedichten. Haarl. 1789. Met portret. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Met portret. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— De verlossinge van Israël uit Egipte. Haerl. 1791. 8°.

Uylenbroek, P. J., Ferdinand aan Leonard. Z. pl. 1787. 8°.

—— [Kleine dichtstukken]. 1768—1796. 15 stn. 8°.

Wesselsz., **J.**, Het leven van den aartsvader Joseph, benevens eenige stichtelyke mengelwerken. Amst. 1769. 4°.

Broekhoff, **J. P.**, Dicht- en zedekundige zinnebeelden en bespiegelingen.... Met 51 koperen plaaten. Amst. 1770. 4°.

Gleuwink, **G.**, Bespiegelingen over de Schepping in 6 zangen. Z. pl. en j. 8°.

Hof (Het) der stilheit [Kerkhof]. 's Gravenh. 1770. 8°.
Uitg. door het Kunstgen.: *Ars superat fortunam.*

Ketwich, **A. van**, Feestzangen vóor- en geduurende deszelfs echtverbindtenis met S. M. Ruswurm. Z. p. 1768. 8°.

[**Terkamp**, **H. T.**], Proeven van dicht- en letteroeffeningen, bestaande in Bijbelsche keurstoffen en zedendichten, lierdichten en gezangen, leerzame fabelen en zinnebeelden, mengeldichten, enz. onder de zinspreuk: *Per haec ad altiora*, d. H. T. T. K. Batav. 1770. 4°.

—— Proeve van minnedichten, in rijmlooze vaarsen. In navolging d. Latynsche en Grieksche voetmaten. Batav. 1778. 8°.

Zijp, **J. van**, Baras klagt, over het afzyn van haaren minnaar Assedin. Oostersch-minnedicht in poët. proza; waarin de styl en uitdrukkingen der Arabische e. a. Oostersche dichters... zyn nagevolgt, d. H. T. T. K. [Terkamp]; benevens deszelfs overdragt in gerymde vaarzen door J. van Zyp. Batav. 1774. 8°.

Meer Jr., **N. van der**, Dichterlyke bespiegelingen over Abraham's geloofsproeve. Amst. en Rotterd. 1804. 4°.

Beyer, **G.**, Dichtgewijde mengelingen. Z. pl. 1771—1782. 8°.
Deze verzameling bestaat uit een aantal kleinere dichtstukken, oorspronkelijk afzonderlijk gedrukt en niet in den handel, door den dichter onder dezen collectieven titel vereenigd, en met een eigenhandige opdracht aan de Maatsch d. Nederl letterkunde.

Charité, **S. L.**, Verheffinge van het ards-broederschap d. H. Roosen-krans met den lov'-zang op de 15 Mysterien. Gevolgt van de miraculeuze victorie ter zee... door... Don Jan van Oostenryk, op... Selim Soliman keyzer der Turken... 7 Oct.... 1571. Gendt, J Begyn. Z. j. (c. 1771). 8°.

Fortman, **J.**, Dichtlievende mengelingen, verzeld van taal- en dichtkundige aanmerkingen. Hoorn, 1772. 8°.

Kint, **J. D.**, De Leer der Dordsche Kerkvaderen, beleden en verdedigd tegen de zaken van de half- en heel-Pelagiaansch gezinde Christenen, dichtkundig voorgesteld. 's Gravenh. 1772. 4°.

Arn. van Halen's Pan Poëticon Batavûm verheerlijkt door Lofdichten en Bijschriften; grootendeels getrokken uit het Stamboek van Michiel de Roode; en nu eerst in 't licht gebragt door het Genootsch. *Kunst wordt door arbeid verkreegen.* Leyd. 1773. 8°.

Schonck, **E. J. B.**, Fabelen en vertelsels. Nijm. 1779—86. 3 dln. 8°.

—— De stryd der reuzen of de gestrafte heerschzucht. In 7 zangen. Nym. 1788. 8°.

[**Swildens**, **J. H.**], Bardietjes. Eene nieuwe soort van gedichtjes. Amst. 1779. 8°.

Alphen, **H. van**, Dichtwerken, verzameld en met levensbericht van den dichter d. J. I. D. Nepveu. Utr. 1838. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Utr. 1857. 2 dln. M. portr. 8°.

—— Hetz. werk. Utr. 1871. Met portr. 8°.

[——] Proeve van stichtelijke mengel-poezy, d. S. M. en M. S. Utr. 1771. 8°.

—— Nederlandsche gezangen. Amst. 1779. 8°.

—— Ter gedagtenis. 's Gravenh. 1800. 8°.

—— Anthologie uit [zijne] gedichten, [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1854. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. Literatuur. N°. 6.

—— Le ciel étoilé, Cantate traduite par Aug. Clavareau. Utr. 1835. 16°.

Alleplas, **A. van**, Dichtlievende bedenkingen over 's Heilands geboorte, Zijne verheerlijking door lijden en 's Hemels heerlijkheid, met 's waerelds vernieuwden luister; benevens ophelderende aanmerkingen op dien vernieuwden luister met betrekking tot ons zonnestelsel en den starrenhemel. 2e verbet. en verm. druk. Amst. 1774. 8°.

Veldhoven, **A.**, Dichtkundige bespiegelingen over de Aarde, den Mensch en den Starrenhemel. Dordr. 1774. M. pl. 8°.

Bartelink, **J.**, De Beemster kermis, in twee zangen. Leid. 1774. M. pl. 8°.

Klaarbout, **C.**, Mozes aloude schaduwleer, vertonende de voortreffelykheid van vorst Messias. In 4 boeken. Met plaaten. Amsteld. 1774. 4°.

Bosch, **B.**, Gedichten. Leyd. 1803. 3 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.

[**Bernard**, **F. ?**], De edelmoedige menschenliefde, voorgestelt in de schitterende daden van den held der helden den grooten Waltemade [onder de zinspreuk: *Vlyt kweekt Kunst*]. Amsteld. Z. j. (c. 1775). 8°.

Bogaard, **S. Tak van den**, Laus picturae. — De lof der schilderkonst [Lat. en Nederl.]. Z. p. 1776. 8°.

Jongh (de Jonge), **J. de**, Gedichten. Amst. 1776. 8°.

Leuter, **P.**, De Kruiskerk, of Spiegel van gewetensdwang, mitsgaders eenige Mengeldichten. Dordr. 1776. 4°.

Mengelpoësy, door T. H. M. F, ter spreuke voerende: *Studium tempusque musis.* Met plaaten. Utr. 1778. 8°.

Deken, A., Liederen voor den boerenstand. Gron. 1818. 8°.

Heer-oom met de gard, en de hoerewaardin. Twee anecdoten, uit den zelfden hoek als de Menuet en Dominees pruik. Bij wijze van Brief. In dichtmaat medegedeeld d. e. Groninger heer, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.
Blz. 21—24 bevatten: Welmeenende raad aan de Overheid tot fnuiking van de priesterlijke hierarchie.

— Roskam voor den zogen. Groninger heer opsteller, enz. van: Heeroom met de gard, en de Hoerewaardin, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.

Lannoy, Julª. Corn. de, Dichtkundige werken. Leyd. 1780. 8°.

[——] Aan mijn geest, door Jongvrouwe...... Breda, 1766. 4°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 8°.

—— Hetz. gedicht. Breda, 1767. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. Met ingevoegd portr. der dichteres d. J. Houbraken, met 4 regelig vers d. S. van der Waal, en hetz. portr. vóor alle letter.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Nagelaten dichtwerken, [uitgeg. d. W. Bilderdijk]. Leyd. 1783. 8°.
Met opdracht in dichtmaat aan de Prinsesse van Oranje en Nassauw door W. Bilderdijk.

Waereld (De bespookte) ontspookt, de duivel geroskomt en het Euangelie van den spinnerok weêrlegt. Zijnde een satyrische droom, van de droomeryen der duivelen, geesten, spooken en menschen, waarin de droes ontmaskerd, het geheimenisgordyn van inbeelding en geestverschijning opgeschooven en 't bygeloof dier grollen aangetoond wordt, tegens alle voorstanders van Spooken, en de Spookönderstellingen van ... P. Nieuwland enz. [ondert. Paulatinus]. Amst. e. e. Z. j. (c. 1775). 8°.

Noemer, P. van, Stichtelyke gedichten. Middelb. 1766. 8°.

Nomsz, J.. Triomf der teekenkunst. Amst. 1768. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op groot papier.

—— Willem I, of grondlegging der Nederlandsche vrijheid enz. Amst. 1779. 4°.

—— Mengelwerken. Amst. 1782. 4°.

—— Vaderlandsche brieven. Amst. 1785. 2 dln. Met portretten. 8°.

—— Maurits van Nassau, in 6 zangen. Met historiesche aanteekeningen. Amst. 1789. 4°.

—— [Kleinere gedichtjes]. 6 stkn. 8°.
(Marsch voor het Genootschap, Tot Nut der schutterij. — Parodie, Klagt aan Jupiter. — Capellen op zijn sterfbed. — Aan Climene. — Aan een kwaadspreker. — Parodie).

[——] Huwelyks-formulier, voor alle verliefde Pastoren, en tot vermaak aller verliefde jonge verloofde paren, saamgesteld, op de Synode, te Schuddebroek. Z. p. e. j. 8°.

Os, J. van, Gedichten. 's Gravenh. 1787. 8°.

Nuyssenburg, Iz. van, Nagelatene gedichten. Utr. 1778. 8°.

Bruining, H. A., Proeve van Bijbel- en Mengelpoezij. Vere, 1792. 8°.
Met ingevoegd portret in-fol.

Coster, H., Feestzangen. Z. pl. en j. (Leid. c. 1780). 4°.

—— Poesy (Bundel van afzonderlyke, niet openlyk uitgegeven gedichten). Z. p. e. j. 8°.
Deze uitgebreide verzamelingen bestaan uit een aantal, waarschijnlijk afzonderlijk uitgegeven verjaar-, bruiloft- en lijkdichten, gedichten op J. le Francq van Berkhey e. a., zonder signatuur en pagineering, misschien slechts voor vrienden gedrukt. Bij enkele liederen zijn de muzieknoten gevoegd.

—— Vergeefsche dichtluim. Een droom. Z. p. e. j. 8°.

[**Riemsnijder, H.**], Proeven van dichtlievende kleinigheden, tot uitspanning van den geest. 's Gravenh. 1780. 8°.

[——] Galante dichtluimen, door Mr. W. B..... dijk. Amst. 1859. 12°.

—— Galante Dichtluimen door H. Riemsnijder en W. Bilderdijk. Nieuwe uitg. d. A. van Brussel [ps. van A. T. Visscher]. Met eene inleid. van J. van Vloten. Amst. 1869. Met facs. 8°.
Ten onrechte toegeschreven aan W. Bilderdijk. Zie Bibliogr. Adversaria II. blz. 44. — De vermelding van dit boekje in kolom 280 van dezen catalogus is abusief.

Sels, W. H., Salomon, koning van Israël, in 12 boeken. Amst. 1765. 4°.

—— Het verbond der genade in 13 boeken, en het Lied van Sion, in 12 zangen. Amst. 1767. 4°.

[——] Evangelische en zedelijke liederen, enz. Amst. 1779. 8°.

[**Hoffham, O. C. F.**], Hekelschriften en andere gedichten. Amst. 1781. 8°.

—— Proeve van Slaapdichten. Amst. 1784. 8°.

—— Hetz. werk. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Dijk, J. van, Zedelijke bespiegelingen, en eenige andere mengeldichten. Amst. (1772). 8°.

—— Gedichten. Haarl. 1789. Met portret. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Met portret. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— De verlossinge van Israël uit Egipte. Haerl. 1791. 8°.

Uylenbroek, P. J., Ferdinand aan Leonard. Z. pl. 1787. 8°.

—— [Kleine dichtstukken]. 1768—1796. 15 stn. 8°.

Wesselsz., J., Het leven van den aartsvader Joseph, benevens eenige stichtelyke mengelwerken. Amst. 1769. 4°.

Broekhoff, J. P., Dicht- en zedekundige zinnebeelden en bespiegelingen.... Met 51 koperen plaaten. Amst. 1770. 4°.

Gleuwink, G., Bespiegelingen over de Schepping in 6 zangen. Z. pl. en j. 8°.

Hof (Het) der stilheit [Kerkhof]. 's Gravenh. 1770. 8°.
Uitg. door het Kunstgen.: *Ars superat fortunam.*

Ketwich, **A. van**, Feestzangen vóor- en geduurende deszelfs echtverbindtenis met S. M. Ruswurm. Z. p. 1768. 8°.

[**Terkamp**, **H. T.**], Proeven van dicht- en letteroeffeningen, bestaande in Bijbelsche keurstoffen en zedendichten, lierdichten en gezangen, leerzame fabelen en zinnebeelden, mengeldichten, enz. onder de zinspreuk: *Per haec ad altiora*, d. H. T. T. K. Batav. 1770. 4°.

—— Proeve van minnedichten, in rijmlooze vaarsen. In navolging d. Latynsche en Grieksche voetmaten. Batav. 1778. 8°.

Zijp, **J. van**, Baras klagt, over het afzyn van haaren minnaar Assedin. Oostersch-minnedicht in poët. proza; waarin de styl en uitdrukkingen der Arabische e. a. Oostersche dichters... zyn nagevolgt, d. H. T. T. K. [Terkamp]; benevens deszelfs overdragt in gerymde vaarzen door J. van Zyp. Batav. 1774. 8°.

Meer Jr., **N. van der**, Dichterlyke bespiegelingen over Abraham's geloofsproeve. Amst. en Rotterd. 1804. 4°.

Beyer, **G.**, Dichtgewijde mengelingen. Z. pl. 1771—1782. 8°.
Deze verzameling bestaat uit een aantal kleinere dichtstukken, oorspronkelijk afzonderlijk gedrukt en niet in den handel, door den dichter onder dezen collectieven titel vereenigd, en met een eigenhandige opdracht aan de Maatsch d. Nederl letterkunde.

Charité, **S. L.**, Verheffinge van het ards-broederschap d. H. Roosen-krans met den lov'-zang op de 15 Mysterien. Gevolgt van de miraculeuze victorie ter zee... door... Don Jan van Oostenryk, op... Selim Soliman keyzer der Turken... 7 Oct.... 1571. Gendt, J Begyn. Z. j. (c. 1771). 8°.

Fortman, **J.**, Dichtlievende mengelingen, verzeld van taal- en dichtkundige aanmerkingen. Hoorn, 1772. 8°.

Kint, **J. D.**, De Leer der Dordsche Kerkvaderen, beleden en verdedigd tegen de zaken van de half- en heel-Pelagiaansch gezinde Christenen, dichtkundig voorgesteld. 's Gravenh. 1772. 4°.

Arn. van Halen's Pan Poëticon Batavûm verheerlijkt door Lofdichten en Bijschriften; grootendeels getrokken uit het Stamboek van Michiel de Roode; en nu eerst in 't licht gebragt door het Genootsch. *Kunst wordt door arbeid verkreegen.* Leyd. 1773. 8°.

Schonck, **E. J. B.**, Fabelen en vertelsels. Nijm. 1779—86. 3 dln. 8°.

—— De stryd der reuzen of de gestrafte heerschzucht. In 7 zangen. Nym. 1788. 8°.

[**Swildens**, **J. H.**], Bardietjes. Eene nieuwe soort van gedichtjes. Amst. 1779. 8°.

Alphen, **H. van**, Dichtwerken, verzameld en met levensbericht van den dichter d. J. I. D. Nepveu. Utr. 1838. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Utr. 1857. 2 dln. M. portr. 8°.

—— Hetz. werk. Utr. 1871. Met portr. 8°.

[———] Proeve van stichtelijke mengel-poezy, d. S. M. en M. S. Utr. 1771. 8°.

—— Nederlandsche gezangen. Amst. 1779. 8°.

—— Ter gedagtenis. 's Gravenh. 1800. 8°.

—— Anthologie uit [zijne] gedichten, [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1854. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. Literatuur. N°. 6.

—— Le ciel étoilé, Cantate traduite par Aug. Clavareau. Utr. 1835. 16°.

Alleplas, **A. van**, Dichtlievende bedenkingen over 's Heilands geboorte, Zijne verheerlijking door lijden en 's Hemels heerlijkheid, met 's waerelds vernieuwden luister; benevens ophelderende aanmerkingen op dien vernieuwden luister met betrekking tot ons zonnestelsel en den starrenhemel. 2e verbet. en verm. druk. Amst. 1774. 8°.

Veldhoven, **A.**, Dichtkundige bespiegelingen over de Aarde, den Mensch en den Starrenhemel. Dordr. 1774. M. pl. 8°.

Bartelink, **J.**, De Beemster kermis, in twee zangen. Leid. 1774. M. pl. 8°.

Klaarbout, **C.**, Mozes aloude schaduwleer, vertonende de voortreffelykheid van vorst Messias. In 4 boeken. Met plaaten. Amsteld. 1774. 4°.

Bosch, **B.**, Gedichten. Leyd. 1803. 3 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.

[**Bernard**, **F.** ?], De edelmoedige menschenliefde, voorgestelt in de schitterende daden van den held der helden den grooten Waltemade [onder de zinspreuk: *Vlyt kweekt Kunst*]. Amsteld. Z. j. (c. 1775). 8°.

Bogaard, **S. Tak van den**, Laus picturae. — De lof der schilderkonst [Lat. en Nederl.]. Z. p. 1776. 8°.

Jongh (de Jonge), **J. de**, Gedichten. Amst. 1776. 8°.

Leuter, **P.**, De Kruiskerk, of Spiegel van gewetensdwang, mitsgaders eenige Mengeldichten. Dordr. 1776. 4°.

Mengelpoësy, door T. H. M. F, ter spreuke voerende: *Studium tempusque musis.* Met plaaten. Utr. 1778. 8°.

Deken, A., Liederen voor den boerenstand. Gron. 1818. 8°.

Heer-oom met de gard, en de hoerewaardin. Twee anecdoten, uit den zelfden hoek als de Menuet en Dominees pruik. Bij wijze van Brief. In dichtmaat medegedeeld d. e. Groninger heer, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.
Blz. 21—24 bevatten: Welmeenende raad aan de Overheid tot fnuiking van de priesterlijke hierarchie.

— Roskam voor den zogen. Groninger heer opsteller, enz. van: Heeroom met de gard, en de Hoerewaardin, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.

Lannoy, Jul^a. Corn. de, Dichtkundige werken. Leyd. 1780. 8°.

[——] Aan mijn geest, door Jongvrouwe...... Breda, 1766. 4°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 8°.

—— Hetz. gedicht. Breda, 1767. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. Met ingevoegd portr. der dichteres d. J. Houbraken, met 4 regelig vers d. S. van der Waal, en hetz. portr. vóor alle letter.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Nagelaten dichtwerken, [uitgeg. d. W. Bilderdijk]. Leyd. 1783. 8°.
Met opdracht in dichtmaat aan de Prinsesse van Oranje en Nassauw door W. Bilderdijk.

Waereld (De bespookte) ontspookt, de duivel geroskomt en het Euangelie van den spinnerok weêrlegt. Zijnde een satyrische droom, van de droomeryen der duivelen, geesten, spooken en menschen, waarin de droes ontmaskerd, het geheimenisgordyn van inbeelding en geestverschijning opgeschooven en 't bygeloof dier grollen aangetoond wordt, tegens alle voorstanders van Spooken, en de Spookönderstellingen van... P. Nieuwland enz. [ondert. Paulatinus]. Amst. e. e. Z. j. (c. 1775). 8°.

Noemer, P. van, Stichtelyke gedichten. Middelb. 1766. 8°.

Nomsz, J.. Triomf der teekenkunst. Amst. 1768. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op groot papier.

—— Willem I, of grondlegging der Nederlandsche vrijheid enz. Amst. 1779. 4°.

—— Mengelwerken. Amst. 1782. 4°.

—— Vaderlandsche brieven. Amst. 1785. 2 dln. Met portretten. 8°.

—— Maurits van Nassau, in 6 zangen. Met historiesche aanteekeningen. Amst. 1789. 4°.

—— [Kleinere gedichtjes]. 6 stkn. 8°.
(Marsch voor het Genootschap, Tot Nut der schutterij. — Parodie, Klagt aan Jupiter. — Capellen op zijn sterfbed. — Aan Climene. — Aan een kwaadspreker. — Parodie).

[——] Huwelyks-formulier, voor alle verliefde Pastoren, en tot vermaak aller verliefde jonge verloofde paren, saamgesteld, op de Synode, te Schuddebroek. Z. p. e. j. 8°.

Os, J. van, Gedichten. 's Gravenh. 1787. 8°.

Nuyssenburg, Iz. van, Nagelatene gedichten. Utr. 1778. 8°.

Bruining, H. A., Proeve van Bijbel- en Mengelpoezij. Vere, 1792. 8°.
Met ingevoegd portret in-fol.

Coster, H., Feestzangen. Z. pl. en j. (Leid. c. 1780). 4°.

—— Poesy (Bundel van afzonderlyke, niet openlyk uitgegeven gedichten). Z. p. e. j. 8°.
Deze uitgebreide verzamelingen bestaan uit een aantal, waarschijnlijk afzonderlijk uitgegeven verjaar-, bruiloft- en lijkdichten, gedichten op J. le Francq van Berkhey e. a., zonder signatuur en pagineering, misschien slechts voor vrienden gedrukt. Bij enkele liederen zijn de muzieknoten gevoegd.

—— Vergeefsche dichtluim. Een droom. Z. p. e. j. 8°.

[**Riemsnijder, H.**], Proeven van dichtlievende kleinigheden, tot uitspanning van den geest. 's Gravenh. 1780. 8°.

[——] Galante dichtluimen, door Mr. W. B..... dijk. Amst. 1859. 12°.

—— Galante Dichtluimen door H. Riemsnijder en W. Bilderdijk. Nieuwe uitg. d. A. van Brussel [ps. van A. T. Visscher]. Met eene inleid. van J. van Vloten. Amst. 1869. Met facs. 8°.
Ten onrechte toegeschreven aan W. Bilderdijk. Zie Bibliogr. Adversaria II. blz. 44. — De vermelding van dit boekje in kolom 280 van dezen catalogus is abusief.

Sels, W. H., Salomon, koning van Israël, in 12 boeken. Amst. 1765. 4°.

—— Het verbond der genade in 13 boeken, en het Lied van Sion, in 12 zangen. Amst. 1767. 4°.

[——] Evangelische en zedelijke liederen, enz. Amst. 1779. 8°.

[**Hoffham, O. C. F.**], Hekelschriften en andere gedichten. Amst. 1781. 8°.

—— Proeve van Slaapdichten. Amst. 1784. 8°.

—— Hetz. werk. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Dijk, J. van, Zedelijke bespiegelingen, en eenige andere mengeldichten. Amst. (1772). 8°.

—— Gedichten. Haarl. 1789. Met portret. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Met portret. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— De verlossinge van Israël uit Egipte. Haerl. 1791. 8°.

Uylenbroek, P. J., Ferdinand aan Leonard. Z. pl. 1787. 8°.

—— [Kleine dichtstukken]. 1768—1796. 15 stn. 8°.

Wesselsz., **J.**, Het leven van den aartsvader Joseph, benevens eenige stichtelyke mengelwerken. Amst. 1769. 4°.

Broekhoff, **J. P.**, Dicht- en zedekundige zinnebeelden en bespiegelingen.... Met 51 koperen plaaten. Amst. 1770. 4°.

Gleuwink, **G.**, Bespiegelingen over de Schepping in 6 zangen. Z. pl. en j. 8°.

Hof (Het) der stilheit [Kerkhof]. 's Gravenh. 1770. 8°.
Uitg. door het Kunstgen.: *Ars superat fortunam.*

Ketwich, **A. van**, Feestzangen vóor- en geduurende deszelfs echtverbindtenis met S. M. Ruswurm. Z. p. 1768. 8°.

[**Terkamp**, **H. T.**], Proeven van dicht- en letteroeffeningen, bestaande in Bijbelsche keurstoffen en zedendichten, lierdichten en gezangen, leerzame fabelen en zinnebeelden, mengeldichten, enz. onder de zinspreuk: *Per haec ad altiora*, d. H. T. T. K. Batav. 1770. 4°.

—— Proeve van minnedichten, in rijmlooze vaarsen. In navolging d. Latynsche en Grieksche voetmaten. Batav. 1778. 8°.

Zijp, **J. van**, Baras klagt, over het afzyn van haaren minnaar Assedin. Oostersch-minnedicht in poët. proza; waarin de styl en uitdrukkingen der Arabische e. a. Oostersche dichters... zyn nagevolgt, d. H. T. T. K. [Terkamp]; benevens deszelfs overdragt in gerymde vaarzen door J. van Zyp. Batav. 1774. 8°.

Meer Jr., **N. van der**, Dichterlyke bespiegelingen over Abraham's geloofsproeve. Amst. en Rotterd. 1804. 4°.

Beyer, **G.**, Dichtgewijde mengelingen. Z. pl. 1771—1782. 8°.
Deze verzameling bestaat uit een aantal kleinere dichtstukken, oorspronkelijk afzonderlijk gedrukt en niet in den handel, door den dichter onder dezen collectieven titel vereenigd, en met een eigenhandige opdracht aan de Maatsch d. Nederl letterkunde.

Charité, **S. L.**, Verheffinge van het ards-broederschap d. H. Roosen-krans met den lov'-zang op de 15 Mysterien. Gevolgt van de miraculeuze victorie ter zee... door... Don Jan van Oostenryk, op... Selim Soliman keyzer der Turken... 7 Oct.... 1571. Gendt, J Begyn. Z. j. (c. 1771). 8°.

Fortman, **J.**, Dichtlievende mengelingen, verzeld van taal- en dichtkundige aanmerkingen. Hoorn, 1772. 8°.

Kint, **J. D.**, De Leer der Dordsche Kerkvaderen, beleden en verdedigd tegen de zaken van de half- en heel-Pelagiaansch gezinde Christenen, dichtkundig voorgesteld. 's Gravenh. 1772. 4°.

Arn. van Halen's Pan Poëticon Batavûm verheerlijkt door Lofdichten en Bijschriften; grootendeels getrokken uit het Stamboek van Michiel de Roode; en nu eerst in 't licht gebragt door het Genootsch. *Kunst wordt door arbeid verkreegen.* Leyd. 1773. 8°.

Schonck, **E. J. B.**, Fabelen en vertelsels. Nijm. 1779—86. 3 dln. 8°.

—— De stryd der reuzen of de gestrafte heerschzucht. In 7 zangen. Nym. 1788. 8°.

[**Swildens**, **J. H.**], Bardietjes. Eene nieuwe soort van gedichtjes. Amst. 1779. 8°.

Alphen, **H. van**, Dichtwerken, verzameld en met levensbericht van den dichter d. J. I. D. Nepveu. Utr. 1838. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Utr. 1857. 2 dln. M. portr. 8°.

—— Hetz. werk. Utr. 1871. Met portr. 8°.

[——] Proeve van stichtelijke mengel-poezy, d. S. M. en M. S. Utr. 1771. 8°.

—— Nederlandsche gezangen. Amst. 1779. 8°.

—— Ter gedagtenis. 's Gravenh. 1800. 8°.

—— Anthologie uit [zijne] gedichten, [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1854. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. Literatuur. N°. 6.

—— Le ciel étoilé, Cantate traduite par Aug. Clavareau. Utr. 1835. 16°.

Alleplas, **A. van**, Dichtlievende bedenkingen over 's Heilands geboorte, Zijne verheerlijking door lijden en 's Hemels heerlijkheid, met 's waerelds vernieuwden luister; benevens ophelderende aanmerkingen op dien vernieuwden luister met betrekking tot ons zonnestelsel en den starrenhemel. 2e verbet. en verm. druk. Amst. 1774. 8°.

Veldhoven, **A.**, Dichtkundige bespiegelingen over de Aarde, den Mensch en den Starrenhemel. Dordr. 1774. M. pl. 8°.

Bartelink, **J.**, De Beemster kermis, in twee zangen. Leid. 1774. M. pl. 8°.

Klaarbout, **C.**, Mozes aloude schaduwleer, vertonende de voortreffelykheid van vorst Messias. In 4 boeken. Met plaaten. Amsteld. 1774. 4°.

Bosch, **B.**, Gedichten. Leyd. 1803. 3 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.

[**Bernard**, **F.** ?], De edelmoedige menschenliefde, voorgestelt in de schitterende daden van den held der helden den grooten Waltemade [onder de zinspreuk: *Vlyt kweekt Kunst*]. Amsteld. Z. j. (c. 1775). 8°.

Bogaard, **S. Tak van den**, Laus picturae. — De lof der schilderkonst [Lat. en Nederl.]. Z. p. 1776. 8°.

Jongh (de Jonge), **J. de**, Gedichten. Amst. 1776. 8°.

Leuter, **P.**, De Kruiskerk, of Spiegel van gewetensdwang, mitsgaders eenige Mengeldichten. Dordr. 1776. 4°.

Mengelpoësy, door T. H. M. F, ter spreuke voerende: *Studium tempusque musis.* Met plaaten. Utr. 1778. 8°.

Deken, A., Liederen voor den boerenstand. Gron. 1818. 8°.

Heer-oom met de gard, en de hoerewaardin. Twee anecdoten, uit den zelfden hoek als de Menuet en Dominees pruik. Bij wijze van Brief. In dichtmaat medegedeeld d. e. Groninger heer, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.
Blz. 21—24 bevatten: Welmeenende raad aan de Overheid tot fnuiking van de priesterlijke hierarchie.

— Roskam voor den zogen. Groninger heer opsteller, enz. van: Heeroom met de gard, en de Hoerewaardin, enz. Z. pl. en j. (Amst. 1778?). 8°.

Lannoy, Jul^a. Corn. de, Dichtkundige werken. Leyd. 1780. 8°.

[——] Aan mijn geest, door Jongvrouwe...... Breda, 1766. 4°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 8°.

—— Hetz. gedicht. Breda, 1767. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. Met ingevoegd portr. der dichteres d. J. Houbraken, met 4 regelig vers d. S. van der Waal, en hetz. portr. vóor alle letter.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Nagelaten dichtwerken, [uitgeg. d. W. Bilderdijk]. Leyd. 1783. 8°.
Met opdracht in dichtmaat aan de Prinsesse van Oranje en Nassauw door W. Bilderdijk.

Waereld (De bespookte) ontspookt, de duivel geroskomt en het Euangelie van den spinnerok weêrlegt. Zijnde een satyrische droom, van de droomeryen der duivelen, geesten, spooken en menschen, waarin de droes ontmaskerd, het geheimenisgordyn van inbeelding en geestverschijning opgeschooven en 't bygeloof dier grollen aangetoond wordt, tegens alle voorstanders van Spooken, en de Spookönderstellingen van... P. Nieuwland enz. [ondert. Paulatinus]. Amst. e. e. Z. j. (c. 1775). 8°.

Noomer, P. van, Stichtelyke gedichten. Middelb. 1766. 8°.

Nomsz, J.. Triomf der teekenkunst. Amst. 1768. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Ex. op groot papier.

—— Willem I, of grondlegging der Nederlandsche vrijheid enz. Amst. 1779. 4°.

—— Mengelwerken. Amst. 1782. 4°.

—— Vaderlandsche brieven. Amst. 1785. 2 dln. Met portretten. 8°.

—— Maurits van Nassau, in 6 zangen. Met historiesche aanteekeningen. Amst. 1789. 4°.

—— [Kleinere gedichtjes]. 6 stkn. 8°.
(Marsch voor het Genootschap, Tot Nut der schutterij. — Parodie, Klagt aan Jupiter. — Capellen op zijn sterfbed. — Aan Climene. — Aan een kwaadspreker. — Parodie).

[——] Huwelyks-formulier, voor alle verliefde Pastoren, en tot vermaak aller verliefde jonge verloofde paren, saamgesteld, op de Synode, te Schuddebroek. Z. p. e. j. 8°.

Os, J. van, Gedichten. 's Gravenh. 1787. 8°.

Nuyssenburg, Iz. van, Nagelatene gedichten. Utr. 1778. 8°.

Bruining, H. A., Proeve van Bijbel- en Mengelpoezij. Vere, 1792. 8°.
Met ingevoegd portret in-fol.

Coster, H., Feestzangen. Z. pl. en j. (Leid. c. 1780). 4°.

—— Poesy (Bundel van afzonderlyke, niet openlyk uitgegeven gedichten). Z. p. e. j. 8°.
Deze uitgebreide verzamelingen bestaan uit een aantal, waarschijnlijk afzonderlijk uitgegeven verjaar-, bruiloft- en lijkdichten, gedichten op J. le Francq van Berkhey e. a., zonder signatuur en pagineering, misschien slechts voor vrienden gedrukt. Bij enkele liederen zijn de muzieknoten gevoegd.

—— Vergeefsche dichtluim. Een droom. Z. p. e. j. 8°.

[**Riemsnijder, H.**], Proeven van dichtlievende kleinigheden, tot uitspanning van den geest. 's Gravenh. 1780. 8°.

[——] Galante dichtluimen, door Mr. W. B..... dijk. Amst. 1859. 12°.

—— Galante Dichtluimen door H. Riemsnijder en W. Bilderdijk. Nieuwe uitg. d. A. van Brussel [ps. van A. T. Visscher]. Met eene inleid. van J. van Vloten. Amst. 1869. Met facs. 8°.
Ten onrechte toegeschreven aan W. Bilderdijk. Zie Bibliogr. Adversaria II. blz. 44. — De vermelding van dit boekje in kolom 280 van dezen catalogus is abusief.

Sels, W. H., Salomon, koning van Israël, in 12 boeken. Amst. 1765. 4°.

—— Het verbond der genade in 13 boeken, en het Lied van Sion, in 12 zangen. Amst. 1767. 4°.

[——] Evangelische en zedelijke liederen, enz. Amst. 1779. 8°.

[**Hoffham, O. C. F.**], Hekelschriften en andere gedichten. Amst. 1781. 8°.

—— Proeve van Slaapdichten. Amst. 1784. 8°.

—— Hetz. werk. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Dijk, J. van, Zedelijke bespiegelingen, en eenige andere mengeldichten. Amst. (1772). 8°.

—— Gedichten. Haarl. 1789. Met portret. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Met portret. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— De verlossinge van Israël uit Egipte. Haerl. 1791. 8°.

Uylenbroek, P. J., Ferdinand aan Leonard. Z. pl. 1787. 8°.

—— [Kleine dichtstukken]. 1768—1796. 15 stn. 8°.

Wesselsz., J., Het leven van den aartsvader Joseph, benevens eenige stichtelyke mengelwerken. Amst. 1769. 4°.

Broekhoff, J. P., Dicht- en zedekundige zinnebeelden en bespiegelingen.... Met 51 koperen plaaten. Amst. 1770. 4°.

Gleuwink, G., Bespiegelingen over de Schepping in 6 zangen. Z. pl. en j. 8°.

Hof (Het) der stilheit [Kerkhof]. 's Gravenh. 1770. 8°.
Uitg. door het Kunstgen.: *Ars superat fortunam.*

Ketwich, A. van, Feestzangen vóor- en geduurende deszelfs echtverbindtenis met S. M. Ruswurm. Z. p. 1768. 8°.

[**Terkamp**, H. T.], Proeven van dicht- en letteroeffeningen, bestaande in Bijbelsche keurstoffen en zedendichten, lierdichten en gezangen, leerzame fabelen en zinnebeelden, mengeldichten, enz. onder de zinspreuk: *Per haec ad altiora*, d. H. T. T. K. Batav. 1770. 4°.

—— Proeve van minnedichten, in rijmlooze vaarsen. In navolging d. Latynsche en Grieksche voetmaten. Batav. 1778. 8°.

Zijp, J. van, Baras klagt, over het afzyn van haaren minnaar Assedin. Oostersch-minnedicht in poët. proza; waarin de styl en uitdrukkingen der Arabische e. a. Oostersche dichters... zyn nagevolgt, d. H. T. T. K. [Terkamp]; benevens deszelfs overdragt in gerymde vaarzen door J. van Zyp. Batav. 1774. 8°.

Meer Jr., N. van der, Dichterlyke bespiegelingen over Abraham's geloofsproeve. Amst. en Rotterd. 1804. 4°.

Beyer, G., Dichtgewijde mengelingen. Z. pl. 1771—1782. 8°.
Deze verzameling bestaat uit een aantal kleinere dichtstukken, oorspronkelijk afzonderlijk gedrukt en niet in den handel, door den dichter onder dezen collectieven titel vereenigd, en met een eigenhandige opdracht aan de Maatsch d. Nederl letterkunde.

Charité, S. L., Verheffinge van het ards-broederschap d. H. Roosen-krans met den lov'-zang op de 15 Mysterien. Gevolgt van de miraculeuze victorie ter zee... door... Don Jan van Oostenryk, op... Selim Soliman keyzer der Turken... 7 Oct.... 1571. Gendt, J Begyn. Z. j. (c. 1771). 8°.

Fortman, J., Dichtlievende mengelingen, verzeld van taal- en dichtkundige aanmerkingen. Hoorn, 1772. 8°.

Kint, J. D., De Leer der Dordsche Kerkvaderen, beleden en verdedigd tegen de zaken van de half- en heel-Pelagiaansch gezinde Christenen, dichtkundig voorgesteld. 's Gravenh. 1772. 4°.

Arn. van Halen's Pan Poëticon Batavûm verheerlijkt door Lofdichten en Bijschriften; grootendeels getrokken uit het Stamboek van Michiel de Roode; en nu eerst in 't licht gebragt door het Genootsch. *Kunst wordt door arbeid verkreegen.* Leyd. 1773. 8°.

Schonck, E. J. B., Fabelen en vertelsels. Nijm. 1779—86. 3 dln. 8°.

—— De stryd der reuzen of de gestrafte heerschzucht. In 7 zangen. Nym. 1788. 8°.

[**Swildens**, J. H.], Bardietjes. Eene nieuwe soort van gedichtjes. Amst. 1779. 8°.

Alphen, H. van, Dichtwerken, verzameld en met levensbericht van den dichter d. J. I. D. Nepveu. Utr. 1838. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Utr. 1857. 2 dln. M. portr. 8°.

—— Hetz. werk. Utr. 1871. Met portr. 8°.

[——] Proeve van stichtelijke mengel-poezy, d. S. M. en M. S. Utr. 1771. 8°.

—— Nederlandsche gezangen. Amst. 1779. 8°.

—— Ter gedagtenis. 's Gravenh. 1800. 8°.

—— Anthologie uit [zijne] gedichten, [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1854. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. Literatuur. N°. 6.

—— Le ciel étoilé, Cantate traduite par Aug. Clavareau. Utr. 1835. 16°.

Alleplas, A. van, Dichtlievende bedenkingen over 's Heilands geboorte, Zijne verheerlijking door lijden en 's Hemels heerlijkheid, met 's waerelds vernieuwden luister; benevens ophelderende aanmerkingen op dien vernieuwden luister met betrekking tot ons zonnestelsel en den starrenhemel. 2e verbet. en verm. druk. Amst. 1774. 8°.

Veldhoven, A., Dichtkundige bespiegelingen over de Aarde, den Mensch en den Starrenhemel. Dordr. 1774. M. pl. 8°.

Bartelink, J., De Beemster kermis, in twee zangen. Leid. 1774. M. pl. 8°.

Klaarbout, C., Mozes aloude schaduwleer, vertonende de voortreffelykheid van vorst Messias. In 4 boeken. Met plaaten. Amsteld. 1774. 4°.

Bosch, B., Gedichten. Leyd. 1803. 3 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.

[**Bernard**, F. ?], De edelmoedige menschenliefde, voorgestelt in de schitterende daden van den held der helden den grooten Waltemade [onder de zinspreuk: *Vlyt kweekt Kunst*]. Amsteld. Z. j. (c. 1775). 8°.

Bogaard, S. Tak van den, Laus picturae. — De lof der schilderkonst [Lat. en Nederl.]. Z. p. 1776. 8°.

Jongh (de Jonge), J. de, Gedichten. Amst. 1776. 8°.

Leuter, P., De Kruiskerk, of Spiegel van gewetensdwang, mitsgaders eenige Mengeldichten. Dordr. 1776. 4°.

Mengelpoësy, door T. H. M. F, ter spreuke voerende: *Studium tempusque musis.* Met plaaten. Utr. 1778. 8°.

Bracht, T. van, Tuingedagten, in 6 zangen. Dordr. 1754. 4°.

—— Uitbreiding over koning Salomons Lied der Liederen, en Psalm XLV. Delft, 1719. 8°.

Lomannus, W., Bybelbloemen uit het O. en N. Testament. Stichtelyke mengelvaerzen en puntdichten. Rotterd. 1719. 8°.

Piek, F., Asinus ad liram. Landgezang. Amst. 1719. 8°.

With, Kath. Joh. de, Gedichten.
Zie in de Afdeel. *Nederl. Tooneel*: Fillis van Scirus en Getrouwe herderin.

Hooven, J. van, Leedige uuren. 's Gravenh. 1720. 8°.

Horst, G. van der, Overyssels oog of Zwol verheerlijkt, en... beschout in zyn alouden en tegenwoordigen stand, enz. Zwolle, 1720. 4°.

[**Labare, J.**], De konst der poezye, in Nederd. verssen. Brugghe, 1721. 4°.

[——] Christelycke Bemerckinge op de doodt. Brugge, 1733. 8°.

Langendijk, P., Gedichten. Amst. 1721—60. 4 dln. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. IIe druk. [Met zyn leven]. Haarl. Dl. 1 en 2. z. j. Dl. 3, 1751, Dl. 4, 1760. 4 dln. Met platen. 4°.

—— De Graaven van Holland, in jaardichten beschreven. Verrykt met alle de beeldtenissen dier prinsen naar de aloude tafereelen op de zaal van 't Raadhuis der stad Haarlem. Haarl. 1745. 2 dln. 4°.

—— Willem I, prins van Oranje, in jaardicht beschreven. Haarl. 1754. 4°.

—— Hetz. werk. Nieuwe en verbeterde uitg. Haarl. 1762. 4°.

—— Leevensloop der aartsvaderen, van Adam, Noach, Abraham, en de geenen die in hunnen tijd geleefd hebben, enz. Haarl. 1760. Met platen. 8°.

—— De stad Kleef, haar gezondheidbron, en omleggende landsdouwen, in kunstprenten verbeeld. Berymd en met aantekeningen opgehelderd. Haerl. z. j. (c. 1762). 4°.

—— Dichterlijke werken. Dl. I. Rotterd. 1829. Met portr. 8°.
Hierin: Don Quichot enz. en Het Wederzijdsch huwelijksbedrog. — Niet verder verschenen.

Moorman, J., Gedichten [uitgeg. d. P. Boddaert]. Middelb. 1745. 8°.

Clercq, P. le, Huwlyks Mintafereel, Leerdicht in 3 boeken. Amst. 1722. M. pl. 8°.

—— Hetz. werk. 3de druk. Amst. 1771. M. pl. 8°

Ryk, Fr., Westermeer, Lusthof van den Heere Jacob Fruyt, by Heemsteê, buyten Haarlem. Amst. 1721. 8°.

Orsoy, J. A. van, Het lustslot Koldenhooven. Amst. 1722. 8°.

Poeraet, P., Gedichten. Utr. 1722. 8°.

— Jakocampoprativirigalliciniophonia. Sjaekenkampweierveltspoehaenenkraeisrymelaery, ofte P. Poeraets Hooftschilderstuk, opgehaelt, genet, verbet. naer het konststuk van J. van Vlunderen,.. eenen liefhebber van samenzettelingen. Te Utrecht, voor den aucteur. Z. j. (1722?). 8°.

Velingius, W., Zedige ledigheid ofte stigtelyk tydverdryf, bestaande in hert- en zielroerende gezangen en gedichten, enz. 6e druk. verbet. en vermeerd. Leyd. 1765. 8°.

[**Schelling, P. van der**], Voorbereiding tot den waaren Godsdienst, vry van gewetensdwang, met bewyzen en aanmerkingen, zoo de zaaken zelfs, als de zuiverheid der Nederd. taale betreffende. Leid. 1739. 4°.

Houbraken, A., Stichtelyke zinnebeelden, gepast op deugden en ondeugden, in 57 tafereelen, en verrijkt met de bijgedichten van Gezine Brit. Amst. 1723. 8°.

[**Leuve, R. van**], 's Waerelds koopslot, of de Amsteldamsche beurs enz. Met zeer veele verbeeldingen, van meest alle de gebouwen, kerken, toorens enz. Amst. 1723. 8°.

—— Mengelwerken. Treurspeelen, de Amsterdamsche beurs, zededigten, zinnebeelden, Bruilofts-, Verjaar-, Graft-, Klink-, Minne-, Mengel- en Punt-digten, enz. Amst. 1723. 3 dln. Met platen. 8°.

—— Verdediging [zijner] Mengelwerken, tegens de onheusse berisping van de zogenaamde Republicq der geleerden van Sept. en Oct. 1723. Amst. (1724). 8°.

[——] Doorlugte voorbeelden der ouden, leerzaame zinnebeelden, nevens 't treurspel van L. Junius Brutus vaderlijke gestrengheid, en verscheide gedichten, d. R. v. L. Met kopere plaaten. Amst. 1725. 4°.

Schim, H., Bybelpoëzy; Kristus kruisfeest, heilige zinnebeelden, Salomons liefdelied, Mengelstoffen, Geloofsafdeelingen en... Gebedt des Heeren. Rotterd. 1723. 4°.

—— Bybel- en zededichten... Zinnebeelden, het zalige lantleven, eerkroon der volmaakte overheden, harpgezangen en gebeden enz. Met kopere platen. Delft, 1726. 4°.

—— De heerlykheit van Kristus en de kerk en andere Bijbelzangen. Delft, 1731. 4°.

—— Dichttafereelen, bestaende in hofgedichten, zinnebeelden en zedezangen. Maessl. 1737. 4°.

Wolff, A., De bedijking van de Beemster, in dichtmaat. Hoorn, 1763. 4°.

Boddaert Czn., P., Stichtelijke gedichten. 3e druk. [van dl. I]. Midd. 1731—52. 4 dln. 8°.

Boddaert Czn. P., Hetz. werk. 4e druk. Middelb. 1741. Met portr. 4°.

—— Hetz. werk. 5e druk. Met verbeteringen naar het HS. van den overledene. Leid. 1765. Met portr. 4°.

—— Vervolg der stichtelyke gedichten. Midd. 1752. 4°.

—— Samenspraak over het houden van Nieuwe jaarsavond enz. Middelb. 1742. 4°.

—— Nagelatene mengeldichten en levensbeschryvinge, enz., mitsgaders de lijkzangen op zijn overlijden, [uitgeg. d. K. van der Helm Boddaert]. Middelb. 1761. 8°.

Huydecoper, B., Gedichten [uitgegeven door P. Fontein en H. J. Roullaud]. Amst. 1788. 4°.

Vryhoff, H. G. van, Gedichten. Leid. 1725. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1755. Met portr. 4°.

Bent, J., Rym-gedachten over de voornaamste stukken van het lyden der weerelt Heiland Jezus Christus. Alkm. 1726. 4°.
Met 10 ingevoegde platen naar J. Stradanus.

—— Kersfeest in 3 boeken, als: Jesus Christus belooft, geboren en geopenbaart. Amst. 1739. 4°.

Hoogeveen, J., Het Hoogelied van Salomon, zinnebeeldig en digtkundig uitgebreid. Leyd. 1726. 4°.
Volgens eene aanteekening in HS. in dit ex., zouden eenige bladen van dit boek, welke bladen genoemd worden, op last van schepenen op het stadhuis te Leiden zijn verbrand, als behelzende Spinozistische denkbeelden enz.

Kramer, A. de, Werken. Na desz. overlijden uit zyne nagelatene schriften by een verzamelt. Met kopere plaaten. Amst. 1736. 2 dln. 4°.

Nachtegael Kz., A., Mengeldichten. Rotterd. 1726. 4°.

Winckelman, J. P, Bondel van stichtelyke mengeldichten, [uitgeg. d. M. E. Winckelman]. Middelb. 1764. 8°.

Zeeus, J., De wolf in 't schaapsvel ontdekt Rotterd. 1711. Met platen. 8°.

—— Gedichten. Met kunstplaten. Delft, 1721. 4°.

—— Hetz. werk. Met veele kopere kunstplaten versiert. 2e druk. Amst. 1737. Met portr. 4°.

—— Overgebleve gedichten. Rotterd. 1726. 4°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1737. 4°.

Prologus [in dichtmaat, toegeschreven aan Mr. Kasper Burman, schrijver der Utrechtsche Jaarboeken van de XVe eeuw. Utr. 1750. kl. 8°.
Slechts in zeer weinig exempl. der gemelde Jaarboeken te vinden.

Zwartte, A., Stichtelyke poezy... Begrypende eene beschryving van der menschen vremdelingschap op aerde, 't geluk der stadt Hinlopen, enz. Amst. 1727. 8°.

Kortebrant, J., Lof der drukkunste... uitgevonden door Laur. Jansz. Koster enz. Met nodige aanmerkingen. Delf, 1740. 4°.

Hesman, G., Christelyke aandachten of vlammende ziel-zuchten eener godvreesende ziele enz. Met eene voorreden... d. G. Outhof. Dev. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Cupidoos mengelwerken of minnespiegel der deugden, bestaande uit stightelyke zinnebeelden. Uitgeg., nagezien, opgehelderd en verbeterd door Cl. Bruin. Amst. 1728. 4°.
Met zinnebeeldige platen.

Malen, J. B. vander, Zede-, mengel- en lykgedichten. Leeuw. 1728. Met platen. 4°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot papier.

Smout, D., Het leven van den Heiland Jezus Christus, volgens de harmonie der vier Evangelisten. Naar de schikkingen en verklaring van I. Coccejus, S. van Til, Fr. Burmannus en anderen. In dichtmaat begreepen. Den 2den druck met 30 curieuse konstprinten verziert. Leid. 1728. 4°.

Andriessen, A., Dightlievende uitspanningen bestaande in gedighten van verscheidene stoffen en rymtrant. Middelb. 1756. 8°.

Westerop, R., Hoorns buitensingel, in rym beschreven. Met platen. Hoorn, 1728. 4°.

Heems, A., Bijbelpoëzy, bestaande in: Alleenspraaken, Tafereelen, Uitbreidingen en Zeedelessen. Amst. 1729. M. pl. 4°.

—— Hetz. werk. Met platen. Amst. 1732. 4°.

Krook, E., Bloempjes, geplukt uyt zynen Zangnimphs tuin. Bestaande in: zeedige-, mengel-, snaakerige-, verjaar-, huwelyks-, zilvere en goude bruilofts- en lijk-bloempjes. Amst. 1729. 8°.

Swanke, W., Stichtelijke rijmoeffeningen, behelsende zielszuchtingen, samenspraaken en mengelstoffen. Middelb. 1729. 8°.

—— Nagelatene gedichten. Middelb. 1734. 8°.

Rue, P. de la, De christelijke geloofsbelijdenis en het Gebed des Heeren in rym uitgebreid. Middelb. 1729. 8°.

—— Stigtelijke gedigten. Leid. 1731. 8°.

Abeele, A. van den, Den uyterlyken boogaard, bestaande in hof- en land-gezigten; overgebragt op de inwendige gestalten des gemoedts. Haarl. 1730. 8°.

Alberthoma, R., Onderwyzings-liederen van des Heeren wegen, vervattende den korten inhoud van de stellige, zinnebeeldige en voorbeeldige godsgeleerdheid, mitsgaders enige geestelyke prenten enz. Gron. 1730. 8°.

Marre, J. de, Batavia, begrepen in zes boeken. Amst. 1740. 4°.
Met platten grond van Batavia, „zooals het was in den jaare 1731."

Tollens Czn., H., Goeden nacht van de armen aan de rijken. Rotterd. 1850. 8°.
Op de laatste blz. eene hulde in dichtmaat aan den dichter, in HS.

—- De Pleegzuster. Rotterd. 1852. 8°.

—— Laatste gedichten. Leeuw. 1853. 2 dln. 8°.

—— Een grijze bedelaar. Rotterd. 1854. 8°.

—– Nalezing. Onuitgegevene en verspreide gedichten. Leeuw. 1855. 8°.

—— Verspreide Dicht- en Prozawerken, verzameld door G. Engelberts Gerrits. Met 's dichters levensschets en toelichtende aanteekeningen. 1e deel. Gedichten. Hilvers. Antw. 1857. M. portr. 8°.
Niet voortgezet.

—— Keur uit [zijne] gedichten, verzameld door W. Bisschop. Leeuw. 1868. 8°.

—— De Echtscheiding in Hebreeuwsche verzen overgebragt door G. J. Polak. Amst. 1834. 8°.

Kronenberg, H. G., Mijne uitspanning. Amst. 1808. 8°.

Rietberg, L., Het geluk der liefde. Haarl. 1808. 8°.

—— Lenteloveren. Zwolle, 1810. 8°.

—— Poëzy. Haarl. 1814. 8°.

—— Dichtbloemen. Rotterd. 1825. 8°.

Schomaker, T. G., Dicht- en zang-proeve. Zwolle, 1810. 8°.

Westerman, M., Dichtstukjes. Amst. 1813—17. 2 dln. 8°.

—— De invloed der vrouwen op de vier tijdperken des levens; in 4 zangen. Amst. 1816. 8°.

—— Dichterlijke mengelingen. Amst. 1822. 8°.

Boer, Francijntje de, Nieuwe Dichtproeven. Amst. 1821. 8°.

Marle, C. van, Rijmelarij. Leyd. 1814. 8°.

Tydeman, B. F., Elias bij de weduwe te Zarfath. Z. pl. en j. 8°.

Brand van Cabauw, J., Dichtstukjes. Amst. 1824. 8°.

Paulaerts, A. F., Karakterschets van sommige R.-K. geestelijken in de Meyerij van 's Hertogenbosch. 2e verb. dr. Amst. Geysbeek en C°. Z. j. (c. 1815). 8°.

Pellecom, A. N. van, Het magnetismus. 's Gravenh. 1816. 8°.

—— Gedichten. Breda, 1821—23. 2 dln. Met portr. 8°.

Loo, D. H. ten Kate van, De Gardes d'honneur, in 4 zangen. 's Gravenh. 1815. 8°.

Bouman, K. H., Verspreide gedichten of vruchten van ledige avonduren. Gron. 1834. 8°.

Loosjes, V., De veldslag bij Waterloo en dichtproeven. Haarl. 1817. 8°.

—— [Kleinere gedichtjes]. 5 stuks. 8°. en 4°.
Bruiloftsliedjes enz.

[——] Het leven en doorluchtig bedrijf van den eerzamen Klaas Kolijn, in XI Liederen bezongen. Bij zijn Huwelijk, op St. Theotimus, in 1836, een dag na de toenadering van Venus tot Luna gesloten. Z. p. 4°.

Outhuys, G., Jeugdige gedichten. Fran. 1820. 8°.

Elven, H. L. Tetar van, De Godsdienst. 's Gravenh. 1846. 8°.

Warnsinck Bz, W. H., Het vaderland het waardigste voorwerp der schilderkunst. Dichtstuk. Amst. 1818. 8°.

—— Proeve van gewijde poezy. Amst. 1820. 8°.

—— Gedichten. Amst. 1828. 8°.

—— Cornelia, in 3 zangen. Z. pl. 1835. 8°.

—— De Godsdienst. Z. p. e. j. 1837. 8°.

—— Lorenzo en Blanca. Romantisch Gedicht in 3 Zangen. Amst. 1839. Met platen. 8°.

[**Borger, E. A.**], Iets voor mijn kind. Leid. 1815. 8°.

—— A mon enfant, traduit p. A. Clavareau. Maestr. 1836. 8°.

—— Boezem-klagt bij de graven zijner geliefde panden. 's Gravenh. 1842. 8°.

—— Ἔλεγος πρὸς τὸν Ῥῆνον [door M. van den Brandeler]. Dordr. 1838. 8°.

—— Dichterlijke nalatenschap. Ten deele nooit gedrukt. Leid. 1836. Met portret. 8°.
Met twee albumverzen van 1810 of 1811, als bijvoegsel op den 2en druk.

—— Hetz. werk. 6e vermeerderde druk. Schied. Z. j. (1868). 8°.

Deketh, P., Tjerk Hiddes de Vries, Luitenant-admiraal van Vriesland. In 4 zangen. Harl. 1819. 8°.

—— Octavia in 4 zangen. Harl. Z. j. (c. 1820). 8°.

Lulofs, B. H., Bloedverkoeling, of distelkransje voor den beoordeelaar mijner inwijdings-redevoering in de Vaderl. Letteroefeningen v. Sprokkelmaand 1817. Gron. 1817. 8°.

—— Eene hand vol hulstbladeren; of steekpalm-loof-vlechtje, als bijvoegsel tot mijn Distelkransje. Gron. 1817. 8°.

—— Avondmijmering. Gron. 1822. 8°.

—— Gedichten. Na zijn overlijden verzameld en uitgegeven [door H. A. Spandaw, C. H. v. Herwerden CHzn. en W. Hecker]. Gron. 1851. M. portr. 8°.

Noodt, W. W., Gedichten. Leeuw. 1838. 8°.

Loo, Th. van, Voorlezingen [in dichtm. over de Nederl. dichtkunst en over den Slag bij Nieuwpoort]. Brugge, 1822. 8°.

—— Vlaemsche Dichtkunst, in 4 zangen in Heldenversen beschreeven, en verrijkt met geschied- en letterkundige aanteekeningen, gevolgd door de Vlaemsche Prosodia. Brugge, 1842. 8°.

Bank, van der, Het bruidje voor den hemel. Zutph. 1818. 8°.

[Camper, P.], Bloemenknopjes van onbekenden inhoud, of eerste dichtkundige proeven v. C. Fran. 1818. 8°.

Willems, J. F., Maria van Braband (A°. 1276). Antw. 1828. 8°.

Bloed (Het Heylig) Ons Heeren J. C. te Brugge berustende. Dichtwerk in 8 zangen. Behelzende eene volledige beschryving hoe het H. Bloed is verzaemeld, door wie, wanneer en van waer het selve is gebragt, de mirakelen door het zelve verrigt, door wie en waer het tydens de beroertens is gevlugt enz. Brugge, 1819. 8°.

Büser, J. T., Krijgsliederen. Nieuwe uitgave. Nijm. 1838. 8°.

—— Dichterlijke kleinigheden tot opwekking van smaak, godsdienstig gevoel en vaderlandsliefde. Zwolle, 1839. 8°.

—— Het Gebed des Heeren... dichterlijk gevolgd en uitgebreid. Zwolle, 1839. 8°.

—— De armen en de koude. Zwolle, 1840. 8°.

[**Leeuwen, J. van**], De veroordeelde dichters of het poëtenmaal in de Maan. Z. pl. 1841. M. pl. 8°.

[**Koster, B.**], Hulde aan Zutphen. Z. p. (Zutph.?) 1819. 8°.

Schouten, J., Gedichten en gezangen. Rotterd. 1819. Met muziek. 8°.

Kasteele, J. C. van de, Het 's Gravenhaagsche bosch. 's Gravenh. 1822. 8°.

—— Nagelatene gedichten [uitgegeven door P. L. van de Kasteele]. 's Gravenh. 1836. Met portr. 8°.

[**Kerkhoven, T. J.**], De Hollandsche taal door T. J. K. 's Gravenh. 1840. 8°.

Dam, J. van, Gedichten. Haarl. 1821. 8°.

—— Nieuwe en verspreide gedichten. Gron. 1840. 8°.

—— Dichtbloemen op het altaar der liefde gestrooid, enz. Leeuw. 1847. 8°.

—— Nieuwe gedichten. Leyd. z. j. (1854). 8°.

Someren, R. H. van, Gedichten. Amst. 1822. 2 dln. 8°.

—— Een aalmoezeniers-weesje aan hare broeders en zusters dewelke dat gesticht verlaten. Z. p. (1822). 8°.

—— De St.-Elizabeths nacht, A°. 1421. M. krt. Utr. 1841. 8°.

Kraan, W., Gedichten. Brielle, 1841. 8°.

Maas, G. Brandt, Gedichten. Amst. 1836—37. 2 dln. 8°.

Kuyper Gz., H., Verspreide en andere gedichten. Rotterd. 1831. 8°.

—— Lofdicht op P. Pietersz. Hein. Lt.-Admiraal van Holland. Rotterd. 1832. 8°.

—— De tachtigjarige strijd, in 4 zangen. Rotterd. 1832. 8°.

Messchert, W., De veldslag van Waterloo. Leyd. 1819. 8°.

—— Hetz. werk. Vlaard. 1865. 8°.

—— De gouden bruiloft. Leyd. 1825. 16°.

—— Hetz. werk. Met een voorberigt van H. Tollens Czn. 4e druk. Schied. 1876. 8°.

Francken, A., Gedichtjes. Met eene herinnering aan den ontslapene, door S. G. Jorissen. Met portr. Utr. 1858. 8°.

Vinkeles, H., Romantische poëzij. Amst. 1836. 8°.

Kraft, A., Oden en gedichten. Amst. 1802. 8°.

's Gravenweert, J. van, Tasso te Rome. Dichtstuk. Amst. 1826. 8°.

Harderwijk Rzn., J. van, Gedichten. Rotterd. 1835. 8°.

—— Het menschelijk leven. Z. p. (1837). 8°.

—— De lof der schilderkunst. Z. p. e. j. (1845). 8°.

—— Gysbert Karel van Hogendorp (Novemb. 1813). Rotterd. 1853. 8°.

—— De Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, de eer van haren Stichter, de roem des Vaderlands. Dichtstuk. Z. p. e. j. 8°.

—— Israels verlossing uit de slavernij van Farao. Een tafereel van Gods reddende voorzienigheid. Z. p. e. j. 8°.

—— Dichtbloemen. Leyd. 1858. 8°.

Weemen, B. van, Iets tot stichting. Leeuw. 1802. 8°.

Aa, C. P. E. Robidé van der, De dood van Lord Byron. Leeuw. 1827. 8°.

Kluppel, K. L., Ernst en luim. Dichtstukjes. Amst. 1841. 8°.

—— Mengel-poezy. Dev. 1850. 8°.

Bosson, P. J. de, Elia's offer op Karmel. Dordr. 1832. 8°.

Gébel, C., De vischpink in den storm. 's Gravenh. 1827. 8°.

—— Tafereel eener ontvlugting van drie Scheveningsche visschers... uit Engeland naar Holland, 1781. 2e dr. 's Gravenh. 1832. 8°.

—— Ada. 2e druk. 's Gravenh. 1841. 8°.

Dorp, B. C. van, Nagelaten gedichten [uitgeg. d. M. Siegenbeek]. (Leyd. 1815). 8°.

— **Brieven** wegens het voorberigt voor de Nagelatene gedichten van B. C. van Dorp, tuss. M. Siegenbeek, A. en J. Moll, door laatstgenoemden uitgeg. tot handhaving van de eer hunnes vaders E. Moll. Nijm. 1816. 8°.

Bax, D., Nagelaten gedichten. Zutph. 1838. 8°. Met portret in silhouette

Schröter, J. J. E. F., Bloempjes aan liefde en vriendschap gewijd. Leuv. 1826. 8°.

Bähler, geb. **Despar, H. W. M.**, De groote straatweg. Dichtstuk. Amst. 1828. 8°.

Bruyn, J. van Oosterwijk, Luimige dichtstukjes. [1e verzam. 5e dr.; 2e verz. 3e dr.]. Amst. 1836—39. 2 dln. 8°.

—— Boertige zangster. Nieuwe verzameling van dichtstukjes. Met platen. Amst. 1837. 8°.

Withuys, C. G., Gedichten. Amst. 1833. Dl. I. 8°.
Niet verder verschenen.

—— Verhalen, Romancen en Vertellingen. Amst. 1863. 8°.

—— Le parjure... Traduit du Holl. p. A. Clavareau. Liège, 1852. 8°.

Christemeijer, J. B., Hulstbloemen. Schoonh. 1837. 8°.

Bogaers, A., Gezamenlijke dichtwerken, uitgeg. d. N. Beets. Haarl. 1871. 2 dln. 8°.

—— Jochébed. Dichtstuk. Amst. 1835. gr. 8°.

—— Hetz. werk. Haarl. 1861. 4°.

—— Adams eerstgeborene. (Amst.) 1843. gr. 8°.

—— Balladen en Romancen. (Amst.) 1846. gr. 8°.

—— Balladen en andere dichtstukjes. (Amst.) 1862. gr. 8°.

—— Hetz. werk. Haarl. A. C. Kruseman. Z. j. 8°.

—— Gedichten. (Amst.) 1859. gr. 8°.

—— De togt van Heemskerk naar Gibraltar. (Amst.) 1860. gr. 8°.

Sobels, M. A., Het Thee-salet. Amst. 1832. 8°.

Gallé, J. F.. Vaderlijke uitboezemingen. Amersf. 1846. 8°.

Nebeling, J., Dichtproeve. Leyd. 1825. 8°.
Met bijgevoegd levensbericht.

Looyen, C., Gedichten. 's Gravenh. 1829. 8°.

Gravé Jr., G.. Gedichten. Amst. 1823. 8°.

[**Hoekstra, F.**], Proeve van Dichterlijke Mengelingen. Zaand. 1822. 8°.

Jong, Adr. de, Den aarts-vader Jacob, en het regentschap van Joseph in Egipten, in rijm gebracht. Utr. 1823. 8°.

Wigbout, J., Mengeldichten over verschillende onderwerpen. Amst. 1823. 8°.

Helvetius van den Bergh, P. T., Lied aan Utrecht. Utr. 1855. 8°.

Hoet Jz., C. ten, Gustaaf en Amanda, of de dag der verloving. Een beschrijvend gedicht. Nijm. 1827. 8°.

Roorda van Eysinga, P. P., Nederlands roem in Oost-Indië. In 8 zangen. Amst. 1831. 8°.

—— Radin Mantri, eene romance, naar een Indisch handschrift van Ali Musthathier. Breda, 1838. 8°.

Boxman, A., Gedichten. Rotterd. 1823. 8°.

—— Dichterlijke nalatenschap, uitgeg. d. J. J. L. ten Kate. Met levensber. d. J. W. Elink Sterk en portr. Middelb. 1862. 2 dln. 8°.

Dam van Isselt, E. W. van, Gedichten. Tiel, (1823). 8°.

—— Missolonghi. Tiel, 1826. 8°.

—— Leonard en Lotje. Breda, 1827. 8°.

—— Hassar of de Negers. Dichtst. Tiel, 1829. 8°.

—— Herman. Dichtstuk naar aanleiding van drie platen van A. W. M. C. Ver Heull. Met pl. Amst. (1855). 8°.

—— Herman. Poëme, trad. du Holland. p. A. Clavareau. Liége, 1856. 8°.

Beeloo, A., Neêrlands Kunstroem. Z. p. 1822. 8°.

—— 1572, 1672, 1772. Een gedicht. Leyd. 1848. 8°.

—— Gedichten. 's Gravenh. en Amst. 1835. 8°.

—— 's Gravenhage. Een berijmd verhaal met geschiedkundige aanteekeningen. 's Gravenh. 1842. 8°.

Bielevelt, H., Steun in nood. Vijf dichtstukjes. Utr. 1854. 8°.

—— Van het ziekbed. Losse dichtstukjes. Dev. 1862. 8°.

Visscher, L. G., De herder op het slagveld bij Nieuwpoort. Bruss. 1822. 8°.

Nanning, F. P. Gisius, Zelfopoffering, een vaderlandsch tafereel. Delft, 1824. 8°.

—— Mengeldichtjes. Delft, 1825. 8°.

Costa, Is. da, Kompleete dichtwerken. Haarl. 1861—63. 3 dln. gr. 8°.
Met toelichtingen en een overzicht van het leven en de werken des dichters, d. J. P. Hasebroek.

—— Poezy. Leyd. 1821—22. 2 dln. 8°.

—— Dichterlijk krijgsmuzijk. Amst. 1826. 8°.

—— Zangen van verscheiden leeftijd. Haarl. 1847. 8°.

—— Zit aan mijne rechterhand. Hymne. Amst. 1848. 8°.

—— Lijden en heerlijkheid. Twee hymnen. Amst. 1848. 8°.

—— Politieke Poezij. Haarl. 1854. 8°.

—— Hesperiden. Haarl. 1855. 8°.

—— De slag bij Nieuwpoort. Haarl. 1859. 4°.

Groningen, A. P. van, Julianus. Z. p. (1850). 8°.

—— Onuitgegeven en verspreide gedichten. Leyd. 1855. 2 dln. Met portr. 8°.

[**Moulin, J.**], Rotsgalmende rekelzang, of minneklagt, uitgeboezemd door eenen Ridder van den domper [o. o. d. t. Rotsgalmende Rekelzang van Spiritus Lenis]. Z. p. (Kamp). 1827. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk [uitg. door J. van Vloten]. Kamp. 1863. 8°.

[——] Mijn leeftijd, eene opgerakelde navonkeling van Spiritus Lenis. Kamp. 1829. 8°.

[**La Lau, J. G.**], Verhaal van een bezoek op Sorgvliet, op den 27 April 1821. In den trant van deszelfs ouden bewoner. Z. p. 1821. 8°.

Krieken, G. S. van, Gedichten [uitgegeven door J. Schreuder Nzn.]. Rotterd. 1844. 8°.

Rau, S. J. E., Dicht- en zedekundige studiën. Utr. 1865. 8°.

—— Osmund. Een gedicht. Utr. 1869. 8°.

—— Zangen eens levens bijeenverzameld. Nijm. (1884). 8°.

Poortugael, D. J. den Beer, Gedichten. Leid. (1838). 8°.

—— Is Nederland verdedigbaar? Breda, Z. j. 8°.

—— [Kleine gedichtjes]. 6 stuks. kl. 8°.

Superville, D. M. de, Dichtproeven. Middelb. 1861. 8°.

Kikkert, P. J., Vlaardings wintervisscherij. 2e druk. Vlaard. 1839. 8°.

—— Acht dagen in acht zangen, of raadgevingen aan mijn kind. Amsterd. 1854. 8°.

Krieger, J., Nagelaten gedichten. Met levensschets. Z. p. e. j. (Gron. 1836). 8°.

Lublink Weddik, B. T., Asters. Poezij. Amst. 1861. 8°.

—— Herfstloover. Poëzij. Utr. 1863. 8°.

Sifflé, A. F., Gedichten. Middelb. 1825. 8°.

—— Nieuwe gedichten. Middelb. 1844. 2 dln. 8°.

—— Eenige herziene dichtstukjes uit vorige jaren. Z. p. e. j. (1859). 8°.

—— Herfstbloemen. Nieuwste gedichten. Middelb. 1861. 8°.

Hoop Jr., A. van der, Gedichten. Leyd. 1895—60. 4 dln. 8°.

—— Byron en Griekenland. Z. p. 1829. 8°.

—— Poëzy. 's Gravenh. 1830. 8°.

[——] De tocht naar Tervueren. Heldenzang, opgedragen aan Sylvan. van de Weyer. Rotterd. 1832. 8°.

—— Warschau. Dichterlijke krijgstafereelen. Amst. 1832. 8°.

—— Varsovie. Tableaux guerriers et poétiques, trad. p. A. Clavareau. Maestr. 1833. 12°.

—— Leyden ontzet, in 1574. Dichterlijk verhaal. Amst. 1833. 8°.

Hoop Jr., A. van der, Willem Tell. Zwitsersche tafereelen. Amst. 1833. 8°.

—— Het Slot van IJsselmonde. Een berijmd verhaal. Dordr. 1834. 8°.

—— De Renegaat. Een berijmd verhaal. Amst. 1838. 8°.

—— De winterharp. Rotterd. 1838. 8°.

—— Ziekbed-gewaarwordingen. Rotterd. 1839. 8°.

—— Lente en herfst. Verspreide en nagelaten dichtloveren. [Uitg. met levenssch. d. F. H. Greb]. Rotterd. 1842. Met portr. 8°.

Jong, Arn. de, Almede en Engelman van Horstell. Oostfriesche legende. Fran. 1832. 2 dln. 8°.

[**Arntzenius, P. N.**], Bedelbrief aan de ingezetenen van 's Gravenhage. Z. p. 1842. 8°.

Kreukniet Jz., J. C., Tafereelen uit den tachtigjarigen strijd. Dichtstuk in 4 zangen. Rotterd. 1842. 8°.

Lennep, J. van, Poëtische werken. 's Gravenh., Leid., Arnh. 1868. 2 dln. gr. 8°.

—— Academische idyllen. 2e dr. Amst. 1826. 8°.

—— Gedichten. Amst. 1827. 8°.

—— Nederlandsche legenden in rijm gebracht. Amst. 1831—47. 8 dln. 8°.
De strijd met Vlaanderen, 2 dln. — Het Huis ter Leede en Adegild. 2e druk. 2 dln. — Jacoba en Bertha, 2e dr. 2 dln. — Eduard van Gelre, 2 dln.

—— Jacobaas weeklacht op het Huis te Teylingen. 3e druk. Amst. 1842. 8°.

—— De bouwkunst. Leerdigt. Amst. 1842. 8°.

—— Verontschuldiging, uitgesproken in verschillende letterkundige Genootschappen, in het maatschappelijk jaar 1849—50. Amst. 1850. 8°.

—— Gedichten, zoo oude als nieuwe. Amst. 1851. 8°.

—— Rouwtoonen. 's Hertogenb. 1861. 8°.

Grave, J. H., De nationale mode en Ja en Neen. Vaderlandsche dichtstukjes. 2e druk. Z. p. ('s Gravenh. 1832). 8°.

Hilman, J., Verspreide en onuitgegeven gedichten. Amst. 1875. 3 dln. 8°.

Cleve, J. C., Jeugdige dichtproeven. [Uitg. d. T. van Limburg]. 's Gravenh. 1813. 8°.
Met portret van de 11 jarige dichteres op den titel.

—— Lentebloemen. 's Gravenh. 1817. 8°.

Hirschig Czn., A., Bloemen en vruchten. Haarl. 1851. Met portret. 8°.

[——] Fabelen en satiren door Skirtopodes. Alkm. 1857. 8°.

—— Reisbeelden en droomen enz. Alkm. 1858. 8°.

Hirschig Czn., **A.**, Objective en subjective poezy, vervat in historische en dramatische dichtstukken en losse gedichten. Amst. 1860. 8°.

—— Nieuwe fabelen en satyren van Skirtopodes en zijn vriend. Amst. 1868. 8°.

Bruggencate Hzn., **G. ten**, Gedichten. 's Gravenh. 1838. 8°.

Ackere (Vrouwe van), geb. **Maria Doolaeghe**, Sinte Godelieve. Vlaemsche legende uit de XIe eeuw. Met platen. Gent, 1862. 8°.

—— Winterbloemen. Gedichten. Gent, 1868. 8°.

Cordes, F., Gedichten. Amst. 1827. 8°.

[——] Homerus, of oorsprong der Ilias en Odyssea. Dichtstuk. Amst. 1826. 8°.

Ledeboer Az., **L. V.**, Gedichten. Zaandam, 1836. 8°.

Berghuis, L., Bloempjes mijner jeugd. Gron. 1851. 8°.

—— Nieuwe bloempjes. Gron. 1859. 8°.

Duyse, Prudens van, Lofdicht op de Nederlandsche taal. Bruss. 1829. 8°.

—— Gedichten. 's Gravenh. 1831. 8°.

—— Vaderlandsche poëzij. Gent, 1840. 3 dln. 12°.

—— Natalia. Gent, 1842. 8°.

—— De zang des Germaenschen slaefs. 2e uitg. Gent, 1849. 8°.

—— Het Klaverblad. Romancen, Legenden, Sagen. Bruss. 1848. 8°.
Uitg. d. Belgische letterk. Maetschappij N°. 2

Goethem, J. Ph. van, (Bloemlezing uit de oorspronkelijke en nagevolgde gedichten nagelaten door). Bijeenverzam. en uitgeg. d. H. van Goethem. Utr. 1854. 8°.

Laurentius, H. W., Dichtlievende uitspanningen. Rotterd. 1834. 8°.

Suringar, G. T. N., Dichterlijke brief van Jancko Douwama, Friesch edelman. Work. 1845. 8°.

—— (Kleine gedichten). 16 stuks. 8°.

Brester Az., **J.**, Verspreide en nagelaten gedichten. Dev. 1863. Met portret. 8°.

Jong, Gzn. **A. de**, Vaderlandsche en dichtlievende mengelingen. Amst. 1835. 8°.

—— Veldviooltjes. Poetische mengelingen. Meppel, 1854. 8°.

Rens, F., Gedichten. Gent, (1839). 8°.

Ledeganck, C., Het burgslot van Zomerghem. Antw. 1844. M. pl. 8°.
Nederd. Kunstbibliotheek, uitg. d. J. E. Buschmann. Ie jrg. 2e stuk.

—— De drie Zustersteden. Vaderlandsche trilogie. Gent, 1846. 8°.

—— Hetz. werk. Gent, 1855. 12°.

—— Gedichten, met eene Levensschets des Dichters door J. F. J. Heremans. Gent en Amst. 1856. Met portret. 8°.

Ledeganck, C., Hetz. werk. 2e druk. Gent, 1868. 8°.

Werff, A. van der, Carmen Dortrechtense perpetuum of de stad Dortrecht naar eenige bijzondere kenteekenen en voortreffelijke hoedanigheden derzelve in puntdicht. Aenigmatisch voorgesteld. Dortr. 1835. Met pl. 8°.

Dumon, C., Lof van den landbouw en den plantenkweekerij in Vlaanderen. Gent, (1835). 8°.

—— Hetz. werk. Bruss. 1880. 8°.

Laere, B. van, Proeven van Nederd. fabelen en gedichten. Antw. (1836). 8°.

Kanter, B. Ph. de, Gedichten. 's Gravenh. 1838. 8°.

Blieck, F. J., Mengelpoezy. Kortr. 1839. 8°.

—— Hetz. werk. 2e deel. Rousselaere 1850. M. portr. 8°.
Uitg. door de Maetsch. v. Tael- en Letteroef. onder kenspreuk: „De Vriendschap", te Rousselaere.

Broek, L. van den, Gedichten. Rotterd. 1828. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1857. M. portr. 8°.

—— Jezus. Poëzij. Rotterd. 1831. 8°.

—— Vaderlandsche poëzij. Amst. 1833. 8°.

—— De Batavieren, in 4 zangen. Leeuw. 1833. 8°.

—— De ondergang van Jeruzalem. Rotterd. 1836. 8°.

—— De reis naar Java. Rotterd. 1839. 8°.

—— November 1813 herdacht. Dichtstuk. Rotterd. 1831. 8°.

Engelen, A. W., Poezy. Gron. 1829. 8°.

—— Dichtstukjes aan godsdienst en vaderland gewijd. Gron. 1832. 8°.

—— Dichterlijke brief aan Dr. H. Riedel. Gron. 1833. 8°.
Met bijgevoegde beoordeeling.

—— Quî fit, Maecenas? Dichterlijke nanutsvoorlezing. Gron. 1839. 8°.
Met bijgevoegde beoordeeling.

—— Staatshervormen. Dichterlijk vertoog, Horatius nagebootst. Gron. 1845. 8°.

Calisch, E. M., Gedichten. 's Gravenh. 1839. 8°.

Schenkman, J., Oud en nieuw. Berijmde voorlezingen en losse dichtstukjes. 2e verm. druk. Amst. 1877. 8°.

—— Overpeinzingen van een eenvoudig burgerman, op den 16en verjaardag van zijn zoon. 2e dr. Amst. 1850. 8°.

—— Sint Nikolaas schenkt ieder wat. Luimig dichtstukje. Amst. 1850. 8°.

[——] De mislukte aanslag op de stad Amsterdam, door Prins Willem II in het jaar 1650. Luimige voorlezing (in dichtmaat) door S.... Amst. 1851. 8°.

Schenkman, J., Brief van Sint-Nikolaas aan zijne vrienden te Amsterdam. Luimig dichtstukje. Amst. 1852. 8°.

—— Een buurtmeester aan het ontbijt. Luimig dichtstukje. Amst. 1852. 8°.

[——] Dertig Amsterdamsche Dominés op een ham-partijtje!!! Luimig dichtstukje door een Oud-Student. 5e druk. Amst. (1855). 8°.

—— Adres door een groot aantal burgerkinderen Sint Nikolaas aangeboden, bij zijne komst in Amsterdam, December 1856. Luimig dichtstukje. Amst. 1856. 8°.

Priesters (Negentien Amsterdamsche) op een Kabeljauw-maal bij den Bisschop van Haarlem. Luimig dichtstukje door een Oud-Student [M. E.]. Amst. 1855. 8°.

Jager, A. de, Nieuwe gelegenheidsversjes. [Nederl. Fransch en Hoogd.]. Delft, (1857). 8°.

Haar, B. ter, Gedichten. 's Gravenh. 1878—79. 3 dln. M. portr. 8°.

—— Joannes en Theagenes. Eene legende uit de Apostolische eeuw. Arnh. 1838. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Arnh. 1839. 8°.

—— Abd-El-Kader traduit p. F. L. A. de Jagher La Haye. Z. j. 8°.

—— Huibert en Klaartje. Eene vertelling. M. pl. 3e druk. Haarl. (1858). 8°.

—— Gedichten. 3e verzameling. Arnh. 1866. Met portret. 8°.

—— Laatste gedichten. 's Gravenh. 1879. 8°.

Kroese, H., Gedichten. (Amst.) 1839. 8°.

Wap, J. J. F., Mijne vaderlandsche zangen. Breda, 1831. 8°.

—— Griekenland en Byron. Gedicht. Breda, 1829. 8°.

—— Kleine gift aan Breda's behoeftigen. Breda, 1830. 8°.

—— Bloemlezing — honderd stuks — uit de poëzij mijner laatste 25 jaren. 's Hertogenb. 1865. Met portret. 8°.

—— De Kerk. Een dichttafereel, enz. Aan Pius IX eerbiedig gewijd. 's Hertogenb. 1868. 8°.

—— Bloemlezing uit de poëzij [zijner] laatste tien jaren. Z. p. ('s Gravenh.) 1874. Met portret. 8°.

—— Met een Reliek mijner ontslapen Echtgenoot aan de troostschenkende Dichteresse Vrouwe Maria van Ackere-Doolaeghe. (Autogr.). Z. p. 1876. 8°.

—— De houten Handkruk van den Terschellinger Willem Barendsz. 1597. (Autogr.). Z. p. 1877. 8°. obl.

Blommaert, Ph., Liederik de Buck. In 3 zangen. Gent, 1834. 8°.

—— Gedichten. Gent, 1853. 8°.

Scheffelaar Klots, geb. **Roorda van Eysinga, J.**, Allerlei uit de portefeuille. Amst. 1857. 8°.

Soest, J. van, Nagelaten Oost-Indische gedichtjes. [uitg. d. J. W. A. van Soest]. Leyd. 1857. Met portr. 8°.

Potgieter, E. J., Poezij. 1832—68. Haarl. 1868—84. 2 dln. 8°.
4e druk van het 2e deel.

—— Liedekens van Bontekoe. Amst. 1840. M. pl. 8°.

—— Een bundel liederen en gedichten. Bijeenverzameld d. Joh. C. Zimmerman. Haarl. 1881. 8°.

Schaiçk, C. van, Rijmkens en liedekens. Ass. 1842. 8°.

Sloet tot Oldhuis, B. W. A. E., Uit mijn dichterlijk leven. Dev. 1869. 8°.

—— Herfstdraden. Dev. 1873. 8°.

—— Winteravondrood. Dev. 1876. 8°.

Schipper, L., Luim en ernst. Dichtstukjes. 3e verm. uitg. Arnh., Nijm. 1882. 8°.

Ledeboer, L. G. C., Sions val en opkomst, benevens nog eenige zangen des tijds. 3e druk. 's Gravenh. 1873. 8°.

—— Sprokkelingen. Met een voorwoord van P. Los Gz., 2e druk. Ouderkerk, 1878. 8°.

—— De Sabbath. 3e druk. 's Gravenh. 1878. 8°.

—— Sions lof- en treurzangen, benevens eenige gelegenheidsgedichten, nagelaten door ——. 's Gravenh. 1866. 8°.

Veder, W. R., Berijmde verhalen. Dordr. 1858. 8°.

Clemens, C. H., Nederlandsche volks-verhalen en romancen. Nijm. 1838. Met pl. 8°.

Dautzenberg, J. M., Gedichten. Bruss. 1850. 8°.

—— De Moriljen. Antw. 1867. 8°.

—— De doop. Antw. 1867. 8°.

—— Verspreide en nagelatene gedichten [uitgegeven door F. de Cort]. Bruss. 1869. 8°.

Gewin, J. Chr., Nieuwjaarsgroet eens doodgravers. Z. p. (1861). 8°.

Oudkerk Pool, S. P., Eleonore van Castilië. Dichterlijke Tafereelen uit de tijden der Kruistogten. Enkh. 1841. 8°.

[**Linde Jz., G. van der**], Gedichten van den Schoolmeester, uitgeg. d. J. van Lennep. Amst. 1859. 8°.

Heije, J. P., Asschepoester. Een sprookje uit de oude doos, op rijm gebragt. Met Hoogduitsche vertaling door H. Heinze-Berg. Ets-photogrammen d. H. J. Burgers. Amst. (1865). gr. 8°.

Heije, J. P., De gelaarsde kat. Een sprookje uit de oude doos op rijm gebragt.... Der gestiefelte Kater. Aus d. Holländischen übersetzt von H. Heinze-Berg. Ets-photogrammen door H. J. Burgers enz. Amst. (c. 1865). gr 8°.

—— Volksdichten. Amst 1865. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1870. 12 stn. 8°.
1. Van Vrijen; 2. Van Trouwen; 3. Te Land; 4. Ter zee; 5. 6. Velerlei wijsheid; 7. 8. Door velden en dreven; 9. Op straat en in huis; 10. Naar ouden trant, op nieuwe wijze. 11. 12. Zedenspiegel.

—— Chants populaires [trad. par J. J. B.]. (La Haye, 1866). 8°. obl.

—— Kinderen. Een dichterlijke krans. De kinderen en het volk. Eene bloemlezing. Met etsphotogrammen, d. Hein J. Burgers. Amst. 1867. 8°.

—— Ludwig van Beethoven, Athene's bouwvallen. Een nieuw Nederlandsch gedicht in metrischen vorm. Met Hoogduitsche vertolking door Henr. Heinze-Berg. Amst. (1867). 8°.

—— Pelgrimstogt. Een gedicht voor muzijk. Met Hoogd. vertaling door Henr. Heinze-Berg. Z. p. e. j. 8°.

—— Ada van Holland op Texel (A°. 1203). Een gedicht voor muzijk. Met Hoogd. vertaling door Henr. Heinze-Berg. Z. p. e. j. 8°.

—— Onsterfelijkheid. Met Duitsche vertaling van Wilhelm Berg [Lina Schneider]. Amst. 1870. 8°.

—— Een stem der toekomst uit lang verleden dagen. Amst. 1870. 8°.

—— Innigst leven eens dichters. Poëzie des huizes, 1848—75. (Amst. 1875). 2 dln. 8°.

Snellaert, F. A., 's Lands onafhankelijkheid. Z. p. (1848). Met muziek. 8°.

Goeverneur, J. J. A., Gezamenlijke gedichten en rijmen. Gron. 1874. 8°.

—— Dichtwerken. Leid. (1880). 2 dln. 8°.

—— Verstrooide rijmen. Oud en nieuw, vreemd en eigen. Nieuwe uitg. Haarl. 1854. 8°.

—— Wijs en dwaas; uit de nalatenschap van Jan de Rijmer. Gron. 1860. 8°.

—— Gedichten en rijmen. 2e dr. Gron. 1864. 8°.

—— en **Jan de Rijmer**, Een cent in 't zakje. Ernst en gekheid. Gron. 1868. 8°.

—— De Keesiade. Een heldendicht, door verschillende dichters. Naar een oud handschrift voor 't eerst in druk gegeven. Zonder aanteekeningen. Gron. 1878. 8°.

Koenen, H. J., De Christen-zendelingen. Dichtstuk. Met een aanhangsel van christelijke liederen. Haarl. 1854. 8°.

—— Der christliche Heidenbote, aus dem Holländischen übersetzt von A. Knapp. Stuttg. 1859. 16°.

Meijer, H. A., De Boekanier. Amst. 1840. 8°.

—— Heemskerk. Een gedicht. 2e druk. Leeuw. 1874. 8°.

—— Levensberigt [d. K. Sybrandi] en verspreide gedichten. Amst. 1860. 8°.

—— Gedichten. Amst. 1861. 2 dln. 8°.

Suasso de Lima, J., Nieuwe gedichten. Kaapst. 1840. 8°.

Staveren, G. L. van Oosten van, Het beleg van Haarlem in 1572—73. Dichterlijke tafereelen. Utr. 1834. 8°.

Klijn, H., Bijbelpoëzij. Amst. 1841. 8°.

Kool, G. G., Belsasar. Z. p. 1844. 8°.

—— Gedichten. Amst. 1845. M. portr. 8°.

Bodde, D., Gedichten. 's Gravenh. 1847. 8°.

—— Hymne op Peter den Grooten. 's Gravenh. (1845). 8°.
Met een portret en eene afbeelding van het huisje van Czaar Peter op den titel.

[**Fabius, A.**], Kleine gedichten voor de lieve jeugd aan de Hoogere scholen naar v. Alphen door een Student. Amst. 1846. 8°.

Heusden, W. van, Vruchten van vroegeren en lateren leeftijd. 's Gravenh. 1852. 8°.

Hasebroek, J. P., Poëzij. Haarl. 1836. 8°.

—— Winde-kelken. Gedichten. Amst. 1859. 8°.

—— Nieuwe winde-kelken. Gedichten. Amst. 1864. 8°.

—— Sneeuwklokjes. Poezij. Amst. 1878. 8°.

—— Winterbloemen. Poezij. Amst. 1879. 8°.

Rijswijck, Theod. van, Volledige werken [Uitgegeven door Eug. Vanderlinden]. Antw. en Gent, 1865. M. portr. 4°.

—— Hetz. werk. Antw. 1877—78. 2 dln. 8°.

Zeggelen, W. J. van, Gedichten. Leid. (1870). gr. 8°.
Met portret op den titel en met platen.

—— Gedichten. Leid. (1874). Met portret en platen. 8°.

—— Pieter Spa's reize naar Londen, ter gelegenheid van het krooningsfeest van koningin Victoria. 5e dr. M. pl. Dordr. 1851. 8°.

—— De Valkenvangst. M. vign. 's Gravenh. 1840. 8°.

—— Uitstapje van Pieter Spa naar Amsterdam, ter gelegenheid van de inhuldiging van Koning Willem II. Dordr. 1841. M. pl. 8°.

—— Eene avondpartij. Dordr. 1843. M. pl. 8°.

—— Kijkjes in 't leven. Een nieuwe dichtbundel. Haarl. 1851. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Leyd. Z. j. 8°.

—— Lach en luim. Losse dichtstukjes. Haarl. 1851. 12°.

Zeggelen, W. J. van, Hetz. werk. 4e druk. Leyd. Z. j. 8°.

—— Vrolijke schetsen. Haarl. Z. j. (c. 1851). 12°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Leyd. Z. j. 8°.

—— Luimige verhalen. Haarl. Z. j. (c. 1851). 12°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Leyd. Z. j. 8°.

—— Hoofd en hart. Dichtluimen. Haarl. 1855. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Leyd. Z. j. 8°.

—— Koen Verklat en zijn gezelschap, een uitstapje naar de wereldtentoonstelling te Parijs in den zomer van het jaar 1855. Rotterd. 1856. 8°.

—— Sprokkels. Leyd. Z. j. 8°.

—— Licht en bruin. 2e druk. Leyd. Z. j. 8°.

—— Eenige verstrooide gedichten. 's Gravenh. 1879. 8°.

Zwaardemaker, D., Nagelaten gedichten. [Met herinnering aan den dichter, door S. Blaupot ten Cate]. (Zaand. 1841). 8°.

Ridderhoff Nzn., C., De kersnacht. Dordr. 1864. 8°.

[**Charante, N. A. van**], Natuurlijke geschiedenis en welsprekendheid. Z. p. 1859. 8°.

Jong, W. de, Eerstelingen. Gedichten. Zutph. 1867. 8°.

Bosdijk, J. F., De spiegel der natuur of de Daguerrotype. Utr. 1840. 8°.

Pot, C. W. van der, Julianus de Afvallige, of de strijd tegen het Christendom. In 3 zangen. Met houtgravuren naar teekeningen van Ch. Rochussen. Haarl. 1852. 4°.

Graaff, M. H. de, God in de toekomst. Leeuw. 1833. 8°.

—— De Vlaamsche school, of de muurschilderingen in de trapzaal van het Antwerpsch Museum door Nic. de Keyser. Declamatorium. Antw. 1875. 8°.

Greb, F. H., De twee broeders. Eene Zwitsersche legende. Dichtstuk. 's Gravenh. 1846. 8°.

—— Verspreide gedichten. Amst. 1855. Met portr. 8°.

Beets, Nic., Dichtwerken, 1830—73. Volledige uitgave naar tijdsorde gerangschikt en herzien. Amst. 1878. 3 dln. 8°.

[——] Jose, een Spaansch verhaal. Amst. 1834. 8°.

[——] Kuser. Een verhaal door den autheur van Jose. Haarl. 1835. 8°.

—— Guy de Vlaming. Een verhaal. Haarl. 1837. 8°.

—— Rijmbijbel. 2e druk. Haarl. 1862. 8°.

—— Een Paaschgezang. Haarl. 1845. 8°.

Beets, Nic., De taal. Z. p. e. j. 8°.

—— [Na den dood van mijne jongste zuster]. Z. p. (1846). 8°.

—— Gedichten. 2e herz. en verm. druk. Haarl. 1847. 8°.

—— Korenbloemen. Nieuwe gedichten. Nieuwe uitgave. Haarl. 1854. 8°.

—— Nieuwe gedichten. Haarl. 1857. 8°.

—— Verstrooide gedichten uit vroeger en later tijd (1831—1861). Haarl. 1863. 2 dln. 8°.

—— Madelieven. Nieuwe dichtbundel. 2e druk. Haarl. 1870. 8°.

—— Najaarsbladen. Gemengde gedichten. 1874—1880. Amst. 1881. 8°.

—— (Uit) Dichtwerken. Eene bloemlezing. Naar aanwijzing van den dichter. Amst. 1880. 8°.

Niermeijer, A., Proeve eener navolging van Salomo's Hooglied. 's Gravenh. 1837. 8°.

Altorffer, J. C., Twee offers, 1345, 1865. (I. Jacob van Artevelde. II. Abr. Lincoln. Met aanteeken.). Z. pl. en j. (c. 1865). gr. 4°.

Hierbij in HS. van den dichter: Aan Mr. A. J. van Deinse, na het lezen van: Mijn soldatenleven van Dec. 1830 tot Julij 1833.

Bergh, S. J. van den, Een dichtbundel voor mijn vaderland. Haarl. 1848. 8°.

—— Nieuwe gedichten. Schied. 1856. 8°.

—— Fantazy en leven. Jongste gedichten. Schied. 1859. 8°.

—— Heden en verleden. Poezy. Schoonh. Z. j. 8°.

—— Uit mijn zomer. Poezy. Schied. 1868. 8°.

Stolk Czn., A. van, De eeuwigheid en wij. Rotterd. 1866. 8°.

Breuk, H. R. de, Gedichten. Leyd. 1851. 8°.

Berkum, H. van, De togt naar Ameland. Een dichterlijk verhaal. Leeuw. 1850. 8°.

Koster, H., Vruchten mijner snipperuren. Nieuwe gedichten. Harl. 1861. 8°.

Bokkel, L. J. W. ten, Bemoediging. Schagerb. 1851. 8°.

Brouwenaar, J. F., Lodewijk XIV in de Nederlanden. Dichtstuk. Bruss. 1847. M. pl. 8°.

Bergh, L. Ph. C. van den, Gedichten. Nijm. 1829. 8°.

Adama van Scheltema, C. S., Immanuel. Kersdags-feestlied. Middelb. 1845. 8°.

Deventer, J.Szn., S. van, [Verzameling van kleinere dichtstukken, meerendeels afzonderl. afdrukken uit: »Warnasarie" 1839—48]. 8°.

—— Afscheidslied aan mijn zoon Roelof Jacques, bij zijn vertrek van Java naar Nederland. Batav. 1857. 4°.

—— Weeklagt bij het vertrek van mijn' oudsten zoon Jan Salomon Roelof Jacobus, van Java naar Nederland. (Zwolle, 1858?). 4°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Gedichten, 1839—59. Ernst en luim. Amst., Bruss. 1859. 2 dln. 8°.

—— Gedichten (1860—70). 3e dl. Ernst en luim. Amst., Bruss. 1870. 8°.

—— Noami (Naömi). Leuv. 1840. 8°.

—— Ambiorix. Leuv. 1841. 8°.

—— Dichtluimen. Leuv. 1842. 8°.

—— Ernst en Boert. Bruss. 1847. 8°.

—— Het graf der twee gelieven. Eene legende. Leuv. 1842. 8°.

—— Beatrys, eene legende. Z. p. 1851. 8°.

—— Mieke en Wantje. Z. p. 1854. 8°.

—— De begenadigde. Bruss. 1866. 8°.

—— Je maintiendrai. Denderm. 1867. 8°.

—— Hannover. Bruss. 1868. 8°.

—— Onno Klopp. Z. p. 1868. 8°.

—— De beide Nederlanden. Bruss. 1869. gr. 8°.

—— Stil heengaan. Z. p. 1876. 8°.

Lesturgeon, A. L., Verstrooilingen. Dev. 1844. 8°.

—— Gedichten. Gron. 1854. 8°.

—— Jezus geboorte. Een kers-gedicht. Zwartsl. 1843. 8°.

—— Gedichten. Bloemlezing, verzameld door W. Hecker en J. J. A. Goeverneur. Gron. 1879. 8o.

Hall, H. C. van, Stemmen der natuur. Gedichten. Utr. 1874. 8°.

Iterson, F. H. G. van, Een paar dichtstukjes in den trant van Vader Cats. Arnh. 1846. 8°.

Carlebur, J. D., Een blik in de lente, bij het strooijen van winterloof in de stulpen der behoeftigen. 2e druk. Schied. 1843. 8°.

Hoogeveen-Sterck, L. van, De slag bij Nieuwpoort. Dichterlijk krijgstafereel. Antw. 1844. 8°.

Wechel, A. van, Lente-looveren aan ongelukkigen gewijd. Vliss. 1846. 8°.

[**Hofdijk, W. J.**], De bruidsdans. Een lied van den Minstreel van Kennemerland. Alkm. 1842. 8°.

—— De Jonker van Brederode. Met een brief aan den uitgever van J. van Lennep. Amst. 1849. 8°.

—— Kennemerland. Balladen. Haarl. 1850—52. 5 dln. 8°.

—— Aeddon, een epiesch gedicht. Met platen door K. F. Bombled. Delft, 1852. 8°.

—— Malven en asters. Gedichten. Amst. 1880. 2 dln. 8°.

—— In 't hartje van Java. M. portr. Amst. 1881. 8°.

Goddard, Q. J., Luimen mijner muze. Rotterd. 1840. 8°.

Römer, R. C. H., Dichtstukjes. Leyd. 1856. 8°.

Wijsman, F., Lenteloover. Zangen der jeugd. Utr. Z. j. (c. 1846). 8°.

Oosterzee, J. J. van, Dichterlijke nalatenschap. Uitg. d. J. J. L. ten Kate. Amst. 1884. 8°.

[**Hecker, W.**], Hippokreen-ontzwaveling. Amst. 1838. 8°.

—— [**Hirschig Czn., A.**], Ontzwaveling van den Hippokreen-ontzwavelaar. Alkm. 1839. 8°.

—— [**Mohrman, G. Th.**], Nieskruid den Hippokreen-Ontzwavelaar toegediend... gevolgd van een paar dichtregelen aan Nic. Beets, door G. Th. M. Gron. 1839. 8°.

—— De reis bij nacht. Volksverhaal. Van verre naar 't Nieuw Grieksch. Gron. 1842. 8°.

[——] Quos ego! Hekelrymen door den autheur der Hippokreen-ontzwaveling. Gron. 1844. 8°.

— Den auteur der Hippokreen-ontzwaveling en van Quos Ego! toegezongen [door?] Arnh. 1844. 8°.

Bennink Janssonius, R., Dichtwerken. Amst. 1872. 2 dln. 8°.

[——] Proeven van gedichten, d. B. J. Gron. 1826. 8°.

—— Jonge dooden. Zuchten en zangen. Gron. 1842. 16°.

—— Les ombres enfantines. Chants et soupirs. Elégies trad. du Holland. p. F. L. A. de Jagher. Geneve et Par. 1866. 16°.

—— Lentebladen. Poezy. Gron. 1844. 8°.

—— Vrouwenleven. Zangen des geloofs en der liefde. Gron. 1853. 8°.

—— Gedichten. Gron. 1855. 8°.

—— Beelden en stemmen. Poëzy. 's Gravenh. 1863. 8°.

Winkler Prins, A., Het steekspel op het huis te Duyn. Sneek, 1843. 8°.

—— Aan A. de Lamartine. Heerenv. 1848. 8°.

Amersfoordt, J. P., Herinnering aan Maria [M. J. E. E. van Zijll, echtgenoote des dichters]. Voor allen die haar bemind hebben. Amst. 1850. Met portret. 4°.

—— De droogmaking van het Haarlemmermeer. Leerdicht. Purmer. 1857. 8°.

—— Oogstzang. Z. p. 1879. 8°.

Koets, P. J., Het kindeken in den snee. Met den oorspronkelijken tekst der legende, uit het HS. van »Gheertruut Heynrijcs dochter, van den besloten susteren van Sinte Jheronimus huus in Roma, binnen Leyden, op Rapenburch, A°. 1479." Leyd. 1862. 8°.

Oost West, t'huis best! of spoorweg avonturen van een' Rotterdammer, in den zomer van het jaar 1848. 's Gravenh. Z. j. 8°.

Rijswijck, J. van, Volledige dichtwerken. [Uitg. door E. Vanderlinden—van Rijswijck]. Antw. 1871. M. portr. gr. 8°.

—— Het woord Gods in 10 zangen, of dichterlijke bespiegelingen op de tafelen Mozes. Antw. 1853. 16°.

[**Vloten, J. van**], Aan de gevallen meisjes van St[eenbee]k; Kristelijke rijmen van jammer en bemoediging, namens een verbijsterde, maar terechtgebrachte Romancière, d. V. Devent. 1862. 8°.

Karsman, J., Rijmtuil. Antw. 1853. 8°.

—— Zangloover. Antw. 1854. 8°.

—— Lierblaadjes. Antw. 1855. 8°.

Eeghen, J. van, Keuze uit [zijne] nagelaten Gedichtjes. Amst. 1835. 8°.

Kate, J. J. L. ten, Dichtwerken. Leyd. 1862—66. 8 dln. 8°.

—— Godsdienstige poezie. Volledige uitgave. Leid. 1879—80. 4 dln. 8°.
I. Bijbel-poezie (O. en N. Testament).
II. Gewijde poezie.
III. De Christen harpe.
IV. Voor huis en hart.

—— Gedichten. 's Gravenh. 1836. 8°.

—— Bladeren en bloemen. Poezy. Rotterd. 1839. 8°.

[——] Anti-gerusiomachia. Tragico-comisch-dramatisch en episch dichtstuk. Utr. 1839. 8°.

—— Ahasverus op den Grimsel. Een gedicht. 2e dr. Leyd. 1864. 8°.

[——] Hollands muze. Een woord tot ieder, wien het Vaderland en de Kunst ter harte gaan. Utr. 1843. 8°.

—— Legenden en mengelpoezy. Leid. (1846). 8°.

—— Lier en harp. Poezy. Middelb. 1853. 8°.

—— Stichtelijk huisboek. 2e druk. Leyd. Z. j. (1866). 8°.

—— Hetz. werk, 3e druk. Leid. (1876). 8°.

—— De Schepping. Een gedicht. 2e druk. Utr. 1867. 8°.

—— **Busken Huet, Cd.**, Ten Kate en zijne »Schepping". Dev. 1867. 8°.

—— De Planeeten. Een gedicht. 2e dr. 's Gravenh., Leid., Arnh. 1872. 8°.

—— De Jaargetijden. 2e dr. 's Gravenh. 1876. 8°.

—— Poezy. Bloemlezing uit [zijne] dichtwerken. Leid. (1875). M. portr. 8°.

—— Voor hart, huis en leven. Gedichten. Leid. (1875). 8°.

—— Lier en harp. Gedichten. Leid. (1875). 8°.

—— Bladeren en bloemen. Poezy. Leid. (1875). M. portr. 8°.

Kate, J. J. L. ten, Een handvol dichtbloemen. Verspreide en Nieuwe. Amst. 1876. 8°.

—— Mozaïek. Sneldichtjens. Amst. (1882). 8°.

Bragiaantjes en ander klein goed. Door een Beunhaas in bijschriften. Schied. 1859. 8°.

Mark, Z. van der, Nieuwe dichtstukken. Allerlei op de schoonheid der natuur en tot lof van God den Heer. Leid. 1876. 8°.

Roodhuyzen, H. G., Gedichten. 1841—56. Amst. 1878. 8°.

Duijl, G. B. van, Geeft en bidt! Rotterd. 1854. 8°.

Kruseman, A. C., Napoleons klagt op Sint-Helena. 's Gravenh. 1842. 8°.

Alberdingk Thijm, J. A., Drie gedichten. Utr. 1844. 8°.

—— Viooltjens en grover gebloemte, in onderlijken gaard gekweekt. Amst. 1844. 8°.

—— De klok van Delft. Een romantisch verhaal. Utr. 1846. 8°.

—— Bouwkunst. Z. p. (1847). 8°.

—— Legenden en fantaiziën. Amst. 1847. 8°.

—— Het Voorgeborchte en andere gedichten. Amst. 1853. gr. 8°.

—— De Koningin van Napels. Een hollandsche dichtkrans, neêrgelegd aan de voeten van H. M. Maria Sophia Amalia. Amst. 1861. 8°.

Vink, N., De Reddingmaatschappij. Dichtstuk in 2 zangen. Haarl. 1847. 8°.

Lodeesen, J. D., Ernst en Luim; behelzende eene reeks van berijmde verhalen, beschouwingen, meditatiën enz. (Amst.) 1849—61. 2 dln. 8°.

Tollens, L. J. A., Gedichten. Batavia, 1855. 8°.

Timan, D. A., Gedichten over Bijbelsche onderwerpen. 's Gravenh. 1850. 8°.

Testas, P. H., Herinnering aan vroeger jaren. Afdrukken aan zijne moeder op haar 70e jaarfeest aangeboden. Amst. 1875. 8°.

Morre, W., Ernst en scherts. Met een voorzang van E. W. v. Dam v. Isselt. Dordr. 1858. 8°.

Meder, A. G., Tien verzen. Gron. 1861. 8°.

Beers, J. van, Gedichten. Gent, Amst. 1873. 2 dln. Met portret. 8°.
I. 1848—1857.
II. 1857—1868.

—— Jongelingsdroomen. 6e druk. Amst. 1866. 8°.

—— Blik door eene venster. Amst. 1855. 8°.

—— Levensbeelden. Poëzij. 3e dr. Amst. 1869. 8°.

—— Jacob van Maerlant. Amst. 1860. 8°.

—— Gevoel en leven. Poëzie. Amst. 1869. 8°.

—— l'Aveugle, poëme trad. du Flamand p. A. Clavareau. Liège, 1856. 8°.

Beers, J. van, l'Enfant du pauvre, trad. p. A. Clavareau. Liège, 1857. 8°.

Servaas de Bruin, Zoo zijn er. Berijmde schetsen. Gron. 1878. 8°.

—— Humoristische gedichtjes. Gron. (1878). 8°.

Regt, J. K. de, Nacht moe! Leid. 1870. 8°.

Dikema, F. M., Kransje van edele daden, in dichtmaat geschetst. Gron. 1852. 8°.

—— Eén uit velen. Gron. 1856. 8°.

—— Gedichten. Met voorrede d. A. Winkler Prins. Gron. 1873. 8°.

Schraver, J., Hulde aan Neêrlands zeelieden. 2e druk. Schied. 1859. 8°.

Heeckeren, J. A. F. L., De grootste vijandin des vaderlands. Doesb. 1856. 8°.

Bull, A. J. de, Gedichten. Schied. 1871. 2 dln. 8°.

—— Diana. Dichtstuk m. houtgr. 's Gravenh. 1849. 8°.

—— Velerlei. Gedichten, oud en nieuw. Haarl. 1863. 8°.

Steinmetz, F. F. C., Een liefdegift. Losse dichtproeven. Kamp. 1853. 8°.

Schimmel, H. J., Verspreide gedichten. Amst. 1852. 8°.

—— Nieuwe gedichten. Amst. 1857. 8°.

Griethuysen, W. Th. van, Veldbloemen. Gedichten. 2e verm. dr. 1871. 16°.

—— In het gebergte. Rotterd. 1875. Met portret. 8°.

Loon, J. M. van, Kinder-redding. Gron. 1853. 8°.

Boeuff, C. W. du, Verspreide en onuitgegevene poëzij. Tiel, (1867). 8°.

Moulijn Jz., S., Dichtstukjes. 2e druk. Vlaard. 1854. 8°.

[**Hassels, L. F. J.**], Mensch en Dier. — Een boekje voor je plezier; doch niet geheel vrij van Schoolmeesters na-aperij; daar is ten minste voorbeeld en les na, door Slessah. 2e druk. Amst. 1866. 8°.

[——] Versjes en Rijmpjes. Ernst en luim. d. Slessah. Amst. (1878). 8°.

Maas, J. J. van, Kerstnacht bespiegeling. Haarl. 1861. 8°.

Ribbius, C., 28 Voorwerpen uit de natuurlijke geschiedenis,... in den trant van de Gedichten van den Schoolmeester. 2e verm. uitg. Culemb. Z. j. 8°.

Gouda, J. J. C. van, Meester Kras. Luimig dichtstuk in 10 afd. den Heer Judels naverteld. Schied. 1857. 8°.

Brouwers zoon, J., Lentebloempjes. Thien. 1852. 8°.

Brouwers zoon, J., Jacob van Maerlant. Lierdicht. Thien. 1860. 8°.

—— Blik in de bewaerschool. Dichterlike bespiegeling. 2e uitg. Thien. 1861. 16°.

—— Meiloover. Thien. 1862. 8°.

Hooge Lied (Het) Salomons. Vliss. 1850. 8°.

Reese, D. J., Ten strijde! en Na den strijd. Soldatenlied. 's Gravenh. 1853. 8°.

Dercksen, J. M. E., Elk wat wils. Gedichten. Leid. (1863). 8°.

—— Bloem en blad. Leyd. 1851. 8°.

—— Hollands vloot. Leyd. 1859. 8°.

—— Gedichten. Amst. 1860. 8°.

—— Slavernij en vrijheid. Leyd. 1863. 8°.

[——] Negental lees- en leerlesjes, over natuurlijke historie en nog wat anders voor de lieve jeugd in Rederijkers- en Huiskamers, door een Neefje van »den Schoolmeester". Amst. 1859. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Amst. 1866. 8°.

Gemund, J. C. van, God heeft wonderen gedaan. Licht der waarheid: Kracht der genade. (Ten allen tijde nuttig). Ter opwekking voor, en ter uitbreiding van het Koningrijk des Heeren. In dichterlijk gevoel uitgestort. Amst. 1851. 8°.

Lennep, J. H. van, Gedachten en gedichten. Zeist, 1875. 8°.

Hugenholtz-Bruinier, G., Gedichten. Dock. 1864. 8°.

Kehrer, Albertine, Gedichten. Met portret. Bijeenverzameld door J. K. W. Kehrer met een voorbericht van N. Beets. 4e druk. Amst. 1861. 8°.

Eyk, W. B. J. van, Hendrik Voes. Een tafereel uit de geschiedenis der martelaren voor de evangelische godsdienstvrijheid (1522—1523). Leeuw. 1854. Met platen. gr. 8°.

—— Giordino. Romant. gedicht. Dev. 1858. 8°.

Vosmaer, C., Londinias. 's Gravenh. 1873. Met pl. gr. 8°.

—— [**Mulder, Lod.**], De Londinias van C. Vosmaer gelezen op den spoortrein d. Muloothros. Z. pl. e. j. pl°.

—— Vogels van diverse pluimage. Gedichten. Leid. 1879. 8°.

—— Nanno. Eene Grieksche idylle. 's Gravenh. 1882. 8°.

Meeteren, H. Timmer Westerouën van, Dood en leven. Oratorium. Utr. 1858. 8°.

—— Offerwalmen. Poezij uit verschillenden leeftijd. Utr. 1861. 8°.

Hoop Jrsz., A. van der, Geen aalmoes. 2e druk. 's Gravenh. 1852. 8°.

Hoop Jrsz., A. van der, Liederen. Carpenter vrij gevolgd. Leyd. D. Nooth. v. Goor. Z. j. 8°.

—— Een lente-offer. Rotterd. 1854. 8°.

—— De blindgeborene. Leid. (1854). 8°.

—— Verspreide gedichten. Schied. 1854. M. portr. 8°.

Cremer, J. J., Gedichtjes = Zie de Afd.: *Tongvallen.*

Huet, P., Afrikaansche gedichten. 2e druk. Amst. 1868. 8°.

—— Twaalftal stichtelijke gedichten. Amst. 1870. 12°.

—— Nieuw bundeltje stichtelijke gedichten. Amst. (1870). 12°.

Génestet, P. A. de, Dichtwerken. Verzameld en uitgegeven onder toezicht van C. P. Tiele. 3e druk. Amst. 1873. M. portr. 8°.

—— Een twaalfjarige dichter. Drie gedichten op 12-jarigen leeftijd vervaardigd. Uitgegeven door P. J. Andriessen. Amst. Z. j. 8°.

—— Eerste gedichten. 2e verm. dr. Amst. 1860. 8°.

—— Leekedichtjens. Rijmen en dichten, zoo oude als nieuwe. Haarl. A. C. Kruseman. Z. j. 16°.

—— Laatste der eerste. Verspreide gedichten. 5e druk. Amst. 1866. 8°.

—— Eene bloemlezing, verzameld en gerangschikt door A. W. Stellwagen. Amst. 1878. 8°.

Peypers, W. N., Pieter en Elsje. Wat een trouwziek heer al lijden kan. Twee luimige gedichten. Amst. 1852. 8°.

Meys, P. C. J., Heidebloemen. Eerste Gedichten. Mepp. 1863. M. pl. 8°.

Boswel, G. H. J. Elliot, In één bandje. Gedichten. 2e dr. 's Gravenh. 1866. 8°.

—— Gezamenlijke gedichten. Leid. 1876. Met portret. 8°.

Kramer, J. A., De Voorzienigheid. Z. p. (1855). 8°.

Delmotte, K., Dichtproeven. Gent, 1876. 8°.

Tinholt, L., »Van Babel naar Jerusalem". Sneek, 1868. 8°.

Laurillard, E., Voor 't Reddingshuis. Leyd. 1858. 8°.

—— Arme kinderen. Eene phantasie. Leid. 1859. 8°.

—— Zijn. 's Gravenh. 1860. 8°.

—— Primulae veris. Eerste gedichten. Leyd. Z. j. (c. 1865). 16°.

—— Peper en zout. Honderd rijmpjes. 2e dr. Amst. 1869. 16°.

—— Gedichten, ernstig en los. Amst. 1874. 8°.

Laurillard, E., Bloemen en knoppen. Gedichten. Amst. 1878. 8°.

—— Bij eene gevangenis. Dichtregelen. Amst. 1880. 8°.

—— Uit 's Levens ernst en kluchten. Dichten en rijmen. Amst. 1883. 8°.

Busken Huet, P., Een bundeltje versjes. Amst. 1868. 8°.

Ludeking, E. W. A., Zuléma. Batav. 1854. 8°.

—— Uit mijn portefeuille. Batav. 1861. 8°.

Leent, F. H. van, Vergeet mij niet. Eerste gedichten. Arnh. 1869. 8°.

—— Bloemen op het pad des levens. Gedichten. Utr. (1877). 8°.

Karseboom, F. F., [Kleine gedichten]. Z. p. 1862—68. 4 stkn. 8°.

Inh.: Afscheidsgroet, bij het verlaten van het Godshuis, aan Euang. Luth. weezen. — Noch warm, noch koud. — Bij de viering van het 50-j. bestaan v. h. Euang. Luth. Seminarium. — Aan mijne twee zonen bij hunne bevestiging als leden der Euang. Luth. Kerk.

Baale, P. J., De mijnwerkers-weduwe. Zutph. 1862. 8°.

Tiele, C. P., Gedichten. Haarl. 1863. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Schoonh. 1874. 8°.

Bij- en ongeloof. Een poetisch woord. Amst 1865. 8°.

Pierson, A., Gedichten. 's Gravenh. 1882. 8°.

Spoor, G. J., Sproken, Verhalen en Legenden Amst. (1873). 8°.

—— In het klooster Roodendale. Rotterd. (1880). 8°.

[**Boekeren, R. Koopmans van**], Snaaksche rijmoefeningen van Ad. Thyssen. Leid. 1882. 8°.

[**Steens Zynen, A. A. E. H.**, geb. **Ampt**], De bruid van Angrogna. Romantische episode uit de geschiedenis der Waldenzen d. Anna. Nijm. 1854. 8°.

[——] Dichtregelen uitg. ten voordeele van eene onverzorgde, in hare verstandelijke vermogens gekrenkte weeze, d. Anne. Z. p. e. j. (1855). 8°.

Thérèse's Album. Dichtbundeltje [door ?]. Z. p. e. j. (Utr. c. 1850). 8°.

Ruzie (De) op de Vischmarkt, treurig, komiek verhaal. Amst. (1850). 8°.

Munnich, J., De Pangerango. Z. p. e. j. (1863). 8°.

Banck, J. E., Het spookschip. ('s Gravenh.). Z. j. 8°.

—— Zeepbellen. Lijrische dichtproeven. Amst. Z. j. (1860). 8°.

Hiel, Em., Gedichten. Arnh. 1868. 8°.

Guldens-Editie Poezie. N°. 6.

Hiel, Em., Gedichten, 1861—62. Gent, 1873. 16°.

—— Gedichten. Leipz., Bruss. 1874. 8°.
Nederl. Bibliotheek. I.

—— Bloemeken. Een liederkrans. Utr.. Leipz., Bruss. (1877). 8°.

Cort, F. de, Liederen. Gron. 1868. 8°.

Bogaerd, K., Zomerkrans. Gedichten. Gent, 1876. 8°.

—— Vooruitgang. Dichterlijke tafereelen. Gent, 1879. 8°.

—— Hetz. werk. 2e uitg. Gent, 1880. 8°.

Meurs, B. van, Rijm en zang. 5e druk. Utr. 1876. 8°.

—— Pepermuntjes. Honderd dichtjes. Utr. 1875. 8°.

—— Kriekende kriekske = Zie de Afd. *Tongvallen.*

Kuitert Cz., B., De volkslier; grepen en groepen uit het werkelijke leven. Gron. P. van Haren. Z. j. (c. 1865?). 8°.

Beversluis N.Hzn., P., De verlossing. Ie Zang, Het Paradijs verloren. Tiel, 1866. 8°.

Dommisse, P. K., De worsteling en wording der Hervormde gemeente te Vlissingen [Gedicht met aant.]. Vliss. 1872. 8°.

[**Haverschmidt, F.**], Snikken en grimlachjes. Academische poezie van Piet Paaltjens. Schied. (1867). 8°.

[——] Hetz. werk. Poezie uit den Studententijd v. Piet Paaltjens. 2e druk. Schied. (1871). 8°.

[——] Hetz. werk. 3e druk. Schied. Z. j. 8°.

[——] Hetz. werk. 4e druk. Schied. (1878). 8°.

[——] Hetz. werk. 5e druk. Schied. (1881). 8°.
In iedere uitgave bevindt zich een portret van Piet Paaltjens.

Koetsveld CEz., C. van, Levens-phantasie. 's Gravenh. 1859. 8°.

Versnaeyen, K., De Halletoren van Brugge. Brugge, 1862. 8°.

Vuylsteke, J., Verzamelde gedichten. Gent, 1881. 8°.

[——] Zwijgende liefde; een liederkrans, d. Julius. Gent, 1860. 16°.

—— Uit het studentenleven en andere gedichten. Antw. 1868. 16°.

Rop, Anth. L. de, Gedichten. Leid. (1876). M. portr. 8°.

—— Duinbloemen. Poezie. 's Gravenh. 1879. 8°.

—— 't Kalkoenenhuis. Amst. 1881. 8°.

—— Ona. Een gedicht in vijf zangen. Leid. (1883). 8°.

—— Immortellen en Rozen. Gedichten. Amst. 1884. 8°.

Daems, S., Gedichten. Brugge, 1879. 8°.

Bemmel Suyck, C. J. van, Een dag op den Karmel. Leid. 1861. 8°.

Bronsveld, A. W., Rijmpjens. Rotterd. 1864. 8°.

—— Gedichten, oude en nieuwe. Amst. 1876. 8°.

Antheunis, G. T., Uit het hart! Liederen en gedichten. Denderm. 1874. 8°.

Quesne van Bruchem, J. P. T. du, Gedichten. Utr. 1869. 8°.

Linden, J. H. van der, Goede Vrijdag. Paaschmorgen. Amst. 1869. 8°.

Schaepman, H. J. A. M., Verzamelde dichtwerken. Amst. 1869. 8°.

—— De pers. Amst. 1868. 8°.

Los, J. A. C., Het Kruis, het symbool der liefde, de banier des vredes. Dordr. 1871. 8°.

[**Esser** Jr., J.], Gedichten van Soera Rana. Utr. (1868). 16°.

[——] Nieuwe gedichten van Soera Rana. Utr. (1870). 16°.

[——] Met een Meeuwepluim en andere gedichten van Soera Rana. Amst. 1884. 8°.

Luimen (Deftige en ondeftige) mijner muze, d. Joseph. Soerab. 1868. 8°.

Honigh, C., Mijne lente. Liederen. Arnh. Z. j. (c. 1871). 8°.

—— Geen zomer. Nieuwe gedichten. Haarl. 1880. 8°.

Roskamtonen. Honderd rijmen d. Dioscorides. Utr.-Work. 1872. 8°.

Lütkebühl Jr., **C. L.**, Leven en Lied. Gedichten. Sneek, 1881. 8°.

Muller Massis, Y. D., Vivia Perpetua of de martelares van Carthago. Dichtstuk. Utr. 1866. 8°.

Emants, Marc., Lilith. Gedicht in 3 zangen. Haarl. (1879). 8°.

—— Godenschemering. Een gedicht. Sneek, 1883. 8°.

Sprokkelingen. Dichtbundeltje d. Gerardus. Zwolle, 1879. 8°.

[**Knutzen, G.**], Gezangen van Geka. In het licht gegeven door N. Beets. Utr. 1871. 8°.

Kips geb. **van der Schaaff, J. M.**, Album. — Gemengde poezy. Delft, 1872. 8°.

—— Tuiltjes en bloemen. Dichtalbum Z. p. ('s Gravenh.). 1875. 8°.

Kempen, F. H., Gedachtenis [Uitg. door Is. Capadose]. 's Gravenh. 1873. 8°.

Mets Tz., W., Berijmde tafereeltjes uit de rarekiek van Uilenspiegel. Nieuwed. (1874). 8°.

—— Bloemkens van 't Noorden. Gedichten. (Ernst en scherts). Nieuwed. 1880. 8°.

Hardrijderij op schaatsen te Joure. Joure, z. j. (c. 1875). 8°.

Barger, J., Bloesems en knoppen. Eerstelingspoezy. Amst. 1875. 8°.

Coopman, Th., Lenteliederen. Gent, Antw. 1876. M. pl. 8°.

—— Gedichten en gezangen. Met eene inleiding van Em. Hiel en twee etsen. Antw. 1879. 8°.

Vrye, Adr. de, Eerste gedichten en gedachten van een leek. Arnh. 1876. 8°.

Visser, P. H. J., Luimige gedichten. 3e druk. Leid. (1877). 8°.

Flitsen. Gedichtjes van een Gemoedsbezwaarde. Amst. (1877). 8°.

Gedichten (Politieke) door een Schoolmeester. Maassl. (1878). 8°.

[**Spoelstra, C.**], Eerstelingen van Cornelis. Met een inleidend woord van J. v. Beijeren. 2e druk. 's Gravenh. 1881. 8°.

Reiger, A. F. J., Zangen en beelden uit het Noorden. Met phot. naar schilderijen van J. ten Kate Jr. Leid. 1878. 4°.

—— Marker-leven in liederen. Met een voorzang van J. J. L. ten Kate. Amst. 1881. 8°.

Vos, Jan C. de, Lentebloemen. Liederen en zangen. Leid. 1878. 8°.

Muller, H. C., Gedichten. Amst. 1878. 8°.

Gosler, W., Licht en schaduw. Leid. 1879. 8°.

Dewald, H. P.. Gedichten 1870—80. Navolgingen, vertalingen en oorspronkelijke. Amst. 1880. 8°.

Biegelaar, H. J., Ook een tuiltjen viooltjens en anemonen. Vaderlandsche liedekens, langs de Tiberboorden aan Nederland toegezongen. Leid. 1881. 8°.

[**Nouhuys, W. G. van**], Poëzie van G. Waalner. Haarl. W. C. de Graaff. Z. j. 8°.

[——] Gedichten en gedachten van G. Waalner. 's Hertogenb. 1882. 8°.

Pol de Mont, K. M., Loreley. Verstrooide bladzijden uit het boek der lijdenschappen. Poezie. Utr. 1882. 8°.

Jonckbloet, G., Vlindertjes. Verspreide en nieuwe gedichten, ingeleid door J. A. Alberdingk Thijm. Utr. 1881. 8°.

Perk, Jacques, Gedichten. Met voorrede van C. Vosmaer en inleiding van Willem Kloos. Sneek, 1882. M. portr. 8°.

[**Loghem, M. G. L. van**], Eene liefde in het Zuiden d. Fiore della Neve. 2e dr. Sneek, 1883. 8°.

[——] Liana d. Fiore della Neve. Sneek (1882). 8°.

Lachvogels. Komische voordrachten, versjes en puntdichten d. Jan Courage. Zaand. J. Heynis. Tsz. Z. j. 8°.

Couperus, L., Een Lent van vaerzen. Utr. 1884. 8°.

GEDICHTEN VOOR KINDEREN.

Génestet, P. A. de, Over kinderpoëzy. Eene voorlezing enz. Amst. (1865). 16°.

Lees- en Zangboekjen (Een) voor de jeugd, uitg. d. J. A. Alberdingk Thijm. Amst. 1853. 8°.

Gedichtjes voor de Nederlandsche jeugd [door W. H. Warnsink Bzn., P. Moens e. a.]. 's Gravenh. S. de Visser. Z. j. M. pl. 8°.

Nachtegaaltje (Het). Gedichtjes van S. J. van den Bergh, J. J. L. ten Kate en J. van Lennep. Amst. Geb. Willems. Z. j. M. pl. 8°.

Baker- en kinderrijmen (Nederlandsche), verzameld en meegedeeld door J. van Vloten. 3e verm. druk. Met melodien, bijeengebracht door M. A. Brandts Buys. Leid. 1874. 8°.

—— Hetz. werk. Zonder muziek. Leid. (1871). 2 dltjs. 12°.
Algem. Bibliotheek. N°. 31 en 54.

Poèmes (Petits) à l'usage de la jeunesse Hollandaise, trad. de Feith, Immerzeel, Lulofs, P. Moens, Nierstrasz, de Visser, Warnsinck, Wiselius, par A. Clavareau. La Haye, 1836. 12°.

Stellingwerf, Adr., Nieuw verbeterd voorschrift boeksken, bestaende in enige stigtige versjes, waar in verscheiden geloofs-puncten en regulen van het burgerlijke leven zyn aangetrokken. Benevens een... beschryvinge.. van de Delen, Ryken, Landschappen en Steden des Werelds. Zynde hier nog bygevoegd een kort verhaal d. Regeringe van den Staat dezer Vereen. Nederl., en in 't byzonder de Provincie van Overyssel. 16e dr. Dev. 1753. 8°. obl.

[**Egmond Jz. J. van**], Nieuw-jaars-gifte, aan de jonge jeugt, ofte 36 ambachten, verbeeld in 36 figuuren, met veersjens onder ieder van dezelve. Door J. v. E. Jz. Nooit voor deezen gedrukt. Amst. Wed. Jac. v. Egmond. Z. j. (c. 1750?). 8°. obl.

Loys, F., Den nieuwen Spiegel der Jongheyd of gulden A B C, voor de leerzugtige Jongheyd enz. in rym, enz. Gend, J. Begijn. Z. j. 4°.
Met Approbatie van 1772.

Arends, R., Vaderlandsche kermisvreugd, vertoond in acht kunstplaaten, geteekend en gegraveerd door K. F. Bendorp, met toepasselyke vaersjes. Dordr. (1782). 8°.

[**Dumbar, G.**], Kort begrip der geographie in digtmaat ten dienste der jeugd door G. D. Dev. 1800. 8°.

Hoen, P. 't, Nieuwe proeve van klijne gedichten voor kinderen. 3e druk. Utr. 1778—79. 6 stkjs. 8°.

—— Hetz. werkje. Utr. 1783. 8°.

—— Fabelen en kleine gedichten voor kinderen. Nieuwe verbeterde uitg. Amst. 1822. 12°.

[**Alphen, H. van**], Proeve van kleine gedigten voor kinderen. Utr. 1778. 8°.
Oorspronkelijke uitgave, zonder naam d. dichters.

—— Vervolg der kleine gedigten voor kinderen. Utr. 1778. 8°.

—— Tweede vervolg enz. Utr. 1782. 8°.

[——] Kleine gedichten voor kinderen. Utr. 1787. 12°.
Eerste gezamenlijke uitgave, zonder naam des dichters.

—— Hetz. werk. Utr. 1821. Met portr. en pl. 12°.

—— Hetz. werk. Utr. 1844. 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe druk. Utr. 1867. 8°.

—— Feestgeschenk voor de Nederlandsche jeugd. Utr. 1871. Met gekl. platen. 4°.
Uitgegeven ter herdenking van den 125en verjaardag des dichters.

—— Kleine Gedichte für Kinder des zarteren Alters. Nach d. Niederl. bearbeitet. Essen, z. j. (c. 1830). 12°.

—— Hetz. werk. Dez. vertaling. Utr. 1835. 12°.

—— Petits poèmes à l'usage de l'enfance, trad. par A. Clavareau. Maestr. 1834. 12°.

—— Poetry for Children. Transl. into English Verse by F. J. Millard. Lond. 1856. 8°.

Jordens, J., Voor kinderen. 3e dr. Amst. 1802. 12°.
Met gegrav. titel der 1e uitgave van 1782.

Onderwater, D.. De vriend der kinderen, of een bundeltje gedichten voor het opkomend geslacht. M. pl. Leyd. 1808. 12°.

Alphen, Petronella Cornelia van, Gedichtjes voor de jeugd. Rotterd. 1810. 8°.

—— Hetz. werk. 2e verbeterde uitg. m. pl. Delft, B. Bruins en 's Gravenh. N. de Graaff, z. j. 8°.

Bilderdijk, Vrouwe K. W., Gedichten voor kinderen. Haarl. 1813. 12°.

Tollens Cz., H., Kinderlijke Dichtstukjes. 's Gravenh. 1856. 8°.

Boer, Francijntje de, Gedichtjens voor kinderen. M. pl. Haarl. Fr. Bohn, z. j. 12°.

—— Hetz. werkje. 2e druk. M. nieuwe pl. Amst. 1829. 12°.

—— Petits poèmes, à l'usage de l'enfance, trad. p. A. Clavareau. Maestr. 1835. 12°.

—— Gedichtjes voor behoeftige kinderen. Amst. 1823. 12°.

Arum, P. Hanou van, Verspreide gedichtjes voor de wel opgevoede jeugd. Amst. 1831. 8°.

Parson, P., Deugd geeft vreugd. Versjes voor kinderen. 2e druk. Amst. 1854. M. pl. 8°.

Duyse, Prudens van, Gedichtjes voor kinderen. Gent, 1849. 16°.
Met een eigenhandig geschreven Ex tempore.

Scheffelaar Klots, J. geb. **Roorda van Eysinga**, Kindergedichtjes. M. pl. Hoorn, 1840. 12°.

—— Hetz. werkje. Gouda, G. B. v. Goor. Z. j. 12°.

Ledeboer, L. G. C., Geestelijke lofzangen voor Kinderen van de Gereformeerde belijdenis. 4e druk. 's Gravenh. 1878. 8°.

Schipper, L., Gedichtjes voor kinderen. Haarl. Erven F. Bohn. (1838). 12°.
Uitg. onder toezicht, met wijzigingen en voorrede van N. Beets.

—— Kinder-gedichten. 3e verm. uitg. Arnh.-Nijm. 1883. 8°.

Goeverneur, J. J. A., Fabelen en gedichtjes voor kinderen. M. pl. 4e dr. Gron. M. Smit. Z. j. 16°.

—— Hoe langer hoe liever. M. pl. 4e dr. Gron. M. Smit. Z. j. 16°.

—— Vertelseltjes bij moeders schoot. M. pl. 3e dr. Gron. M. Smit. Z. j. 16°.

—— Het laatste boekje. M. pl. 4e dr. Leeuw. H. Suringar. Z. j. 16°.

—— Fabel- en versjesboek. Gron. 1872—73. M. pl. 4 dltjs. 16°.
I. Nieuwe fabelen en versjes, 6e dr. — II. Prettige deuntjes en liedjes, 4e dr. — III. Wat oom Jan nog in zijn zak vond, 2e dr. — IV. Laatste Sint Nicolaas. 4e dr.

[**Heije, J. P.**], Kindergedichten. Uitgegeven door de Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Leid. 1847. 8°.

—— Al de Kinderliederen. Met vertalingen van A. Clavareau, Karl Arenz en F. J. Millard. M. pl. Amst. 1861. 8°.
Met portret op den titel.

Ball, Antje, Gedichten voor kinderen. 2e druk. Middelb. (1857). 8°.

Morel de Vindé, Ch., De zedeleer voor kinderen in eene verzameling van vierregelige versjes. Uit het Fransch door J. Hage. Amst. 1863. 8°.

Kroese Ramaker, H., Gedichten voor kinderen. Dev. A. J. v. d. Sigtenhorst. Z. j. 8°.

Heynes, H. J., Jezus jongelingsleven, jonge lieden ten voorbeeld gesteld. In XII dichtstukjes. Amst. 1861. 8°.

Droogenbroeck, J. A. van, Dit zijn zonnestralen. Gedichten voor onze Vlaamsche jeugd. 3e druk. Bruss. (c. 1879). 8°.

Westerbeek van Eerten, B. J., Liederen en gebeden voor kinderen. Doetinch. (1867). 8°.

Louwerse, P., Alles zingt. Liedjes en rijmpjes voor het kleine volkje. Gron. 1878. M. pl. 8°.

—— Geschiedenisversjes voor onze volksschool. Hulpmiddel bij het onderwijs in de geschiedenis des vaderlands. Gron. 1878. 8°.

GELEGENHEIDSGEDICHTEN.

A. GEDICHTEN OP OF BIJ GEBEURTENISSEN, ZOOWEL VAN POLITIEKEN EN KERKELIJKEN, ALS VAN PLAATSELIJKEN AARD.

(Naar tijdsorde gerangschikt).

Nieueveen, J. van, Der Herdoopenen anslagh op Amsterdam geschut (*sic*) in .. 1535 of deerlikonthaelde Bullebak A°. 1552 beschreven enz. — Zie de Afd. *Vertaalde gedichten.* c. *Uit het Latijn.*

Stroosnijder, J., Twee refereinen betreffende de geschiedenis van Leuven (1573), heruitgeg. m. inleiding en aanteekeningen d. E. van Even. Leuv. 1852. 8°.

Beclach (Het) van Joncheer Jan van Hembyse, dichtstuk der 16e eeuw (1579) [uitgeg. d. Ph. Blommaert). Gent, 1839. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. N°. 1.

[**Haghen, J. van der**], Den Willecomme van Jonc-Heer Jan van Hembyze... te Ghendt, enz. Gendt, 1583. 8°.
Uitg. in facsimilé en met Fransche vertaling door C. R. [Ruelens] o. d. t. La bienvenue de Jean de Hembyze à Gand (23 Oct. 1583). Brux. Paris, 1861. M. portret van Hembyze.

Copie van seker Refereyn by de overheerde Nederlantsche Provintiën aen Hollant gheschreven, beroerende den Vrede. Met oock der Hollanders antwoorde rijms-wyse daer by ghevoecht. Z. pl. (Aan het slot: *Vigilantia et fide.* 1598). 4°.

Antwoordt op het tweede Refereyn, by de overheerde Nederlantsche provintiën aen Hollant gheschreven: om haer met schoon-schijnende redenen, ongefondeerde dreygementen, ende ongelijcke exempelen te bewegen, Vrede te maken met den Spangiaert. Z. pl. en j. (c. 1598?). 4°.

Domphooren der Hollanscher Fackel, tot bluschinge des Brandt briefs ende Missiue die onlancks met de volle Mane vut 's Grauen haghe gheschoten wierden... Tot Landt-vit, by Colophon van Bacharach enz. 1602. 4°.
Tegen den Brief van de Staten van Holland a. d. Z. Nederl. tot opwekking om de Aartshertogen weg te jagen enz.

Refereyn op den Domphoorn. Z. p. of j. pl°.

— **IJselveer, W. J.**, Balade op ende teghen den partialen Domphoorn, onlanghs by eenen onbeschaemden Jesu-wyt, met den leugen-hamer opt Ambeelt des lasters ghesmedet, op slecht straetrym ghestelt, enz. [ondert. *Liefd' baert Pays*]. Oversien ende verbet. Schied. 1608. 4°.

Sayon, A., Congratulatie Aenden Grooten Capiteyn... Mauritius van Nassav: Op Syne arbeydelycke, peryculeuse ende groot-dadighe Krygh-Tocht, vanden Jare 1605. Delf, z. j. 4°.

Antwoord' (Corte) op sekere Balade, ghemaeckt by eenen Quidam der Pauscher zyde enz. Delff, J. Andriesz (1607). 4°.
De Ballade van den Quidam, waarin Spinola's overwinningen in 1606 bezongen worden, gaat in dit stuk aan het antwoord vooraf.

Echo ofte Galm, dat is: VVeder-klinckende Ghedicht van de teghen woordighe Vrede-handelinghe. Door Een Lief-hebber des Vaderlandschen Vryheyds. Z. p. 1607. 4°.

—— Hetz. gedicht. Z. p. 1608. 4°.

T' Vertoig der Zeeuscher Nymphen, aende onverwinnelicke Nassausche Helden, voirstanderen der Nederl. vrijheyd, ende Vaderen des Vaderlands. Z. pl. Fistula dulce canit, volucrem DVM deClpIt. (1607). 4°.
Gedicht tegen het Bestand.

Testament (Het) vande Oorloghe.
Het Testament van de Oorloghe wordt hier [vertelt,
Deur Selden tydt, zonder strydt, In Baladen [ghestelt.
Ghedruckt in 't Jaer.. 1607. 8°.

—— Hetz. gedicht, als voorg. Noch is hier bygevoecht de Copye van den Brief gheschr. van Syn Hoogheyt, aen Graef Herman van den Berg enz. [29 April 1607]... Noch... een warachtig ende genoechlick discours van D. D. Nicolaum Mulerium van Brugge enz. Anno 1608. 4°.

Boeren-Litanie ofte Klachte der Kempensche Landt-lieden, over de ellenden van deze lanckduerighe Nederlandtsche Oorlooghe. Ghedruckt by D. Corn. Troost. [te Amst]. In d. j. o. H. 1608. 4°.

Bulle ofte Mandaet des Paus van Roomen, aen de Gheestelicheyt al om bevolen, om haer advys te vernemen opt stuck vanden Vrede-handel met de Hollantsche Ketters enz. Ghedruckt buyten Roomen, Voor den tydt voorleden en noch te comen. Z. p. of j. (1608). 4°.

Verhael Vande Occasie en Oorsaeck waer door de Nederlanden gecomen zyn aan den Vreedehandel. Z. p. e. j. (1608). 4°.
Berijming van: Genoechlick discours van D. D. Nicolaum Mulerium van Brugge, gedrukt achter: Het Testament vande Oorloghe.

Spinnekop (Vanden) ende t'Bieken ofte Droomghedicht. Z. p. e. j. (1608). 4°.

Droom-ghedicht. Z. p. e. j. (1608). 4°.
Andere uitg. van het voorg. gedicht.

Claghte Vanden kloecken Soldaet, ende vanden Poltron: als oock een Disput vanden Soldaet ende Boer. Wt het Fransche in Nederlandsche ghetranslateert. Int jaer o. H. 1609. 4°.

Verklaringhe van een Monnincks Cap, hare craght, macht, deucht ende virtuyten. Item een Ghedicht van 't Bestandt. Middelb. 1609. 4°.

Incomste (Triumphante ende Blyde) binnen Antwerpen, van de Ambassadeurs, van wegen de Con. van Vranckryck ende Enghelant. Opt stuck van de Vredehandel enz. Gheschiet den 9 Febr. 1609 [ondert.: *In Liefde groeyende*]. Na de Copye t'Hantwerpen by Anth. Ballo. Z. j. 4°.

[**Nierop, A. van?**], Het Testament ofte Wtersten Wille vande Nederlandsche Oorloghe. Ghelyc, als sy, liggende op haer Dood-bedde in den Hage dien verclaert, onderteeckent, doen schryven, ende bezegelen heeft den 2en Febr. 1609. Door Yemand van Waer-mond. Tot Franc end al By Frede-ryck de Vrye. Z. j. 4°.

[——] Codicille van de Nederlandsche Oorloghe. Waer in sy eenige Vrienden, Weldoenders ende Dienaren, in haer principael Testament van d. den 2 Febr. 1609 vergheten zynde.. haers Erfs mede-deelachtigh gemaeckt heeft op den 12 Mrt dess. Jaers. Noch een Wellecom-Dicht van het Bestandt. Noch andere Ghedichten van Bestandighe Vrede. Alle door Yemand van Waermond. Tot Franc end al By Frederyck de Vrye. Z. j. 4°.

[——] Epitaphium ende Klachdicht over den Doot vande... Nederlandtsche Oorloghe. Met eenighe Graf-schriften op syn Graff.... 1609. 4°.

[——] Christelicke gedichten ghemaeckt tot Lof vant'Bestandt ende Vrede. Mitsg. Een Echo ofte Weder-galm, op 't Bestandt ende Vrede. Ende noch Een NederlandtsWellecom-dicht. Ghedruckt Anno 1609. 4°.

[**Muyr, H. v. d.**], Vreeds-triumph-gedicht... 1609. — Zie de Afd. *Rederijkersgedichten*.

Dialogus ofte Twe-spraec in rym ghestelt tusschen twee Personagien ghenaemt Ghereformeert Patriot ende Roomsch-Catholyck. Vervat in 't corte den handel van de Twaelf-jarighen Treves ofte Bestandt, ghesloten... binnen.. Antwerpen d. 9 April 1609. Z. p. e. j. 4°.

Conspicilia Batavica. Brillen, brillen pro doctoribus vallis Umbrosae, p. Gommarum Mvysenhol (ps.). Excud. Arminius Bockhorinc sumpt. Iani Ruytgersij. Z. pl. en j. (c. 1609). 8°.
Lat. en Nederl. macaronisch gedicht.

[**Fruytiers, J.?**], Papen Apen-spel, Misbruyck ende Mis-gheloove der zelver. Eerstelijc een verklaringhe van het duyster Papen-woort Mis, enz. Ten tweeden een klaer bewijs dat de verdiensten der Misse, Vaghevyer, enz. niet dan op menschen ghedichtsel ghegrondet is. Ter derden, een vertooninghe wat den Papen-hoop tgheheele jaer voorstellen, enz. Door een liefhebber der oprechte Apostolike ende Catholike Kercke. Z. pl. Ghedr. int Jaer 1609. 4°.

[**Jager, Ad. de?**], Een claer ende doorluchtich vertooch van d'Alckmaersche kerckelicke ghe-schillen. Gheresen so voor-heen, als insonderheyt int jaer 1608 ende 1609. Rijms-wyse als een spel van sinnen ghestelt. Wtghegheven tot contentement van allen Liefhebbers, die Cornelius Hillenius tot het lesen des selven, al eer het in 't licht was gecomen, begeerich mocht hebben ghemaeckt, enz. Te voren byden selven Hillenium ghelesen ende (*sic*) ghevisiteert. Z. p. 1611. 4°.

Vogellius, H., Grondelyke ende bescheydelyke Antwoorde op drie Papisten Vraeghliedekens (aen den Gereformeerden gesonden, die onlanghs u. h. Hoogd. in Nederd. rijm over-geset waren d. F. Reynaerts van Cranenburch, ende gedrukt, tot Antwerpen, enz. Engkhuysen, 1614, ende nu herdrukt bij F. J. Camerlingh. 1644. 4°.

Mey-kransken ('t Nassousche) voor Mauritius, Prince van Oraignien, teghen de Arm onder-Mijnders van Godes kercke. t'Amst. 1618. 4°.
Beschrijving der vertooningen gegeven door de Brabantsche Rederijkerskamer „'T vvit lavendel", bij de inkomst van den Prins, den 23 Mei. Gevolgd door een Lied en twee Refereinen, de laatsten ondert. „Verkiest het goede. J. Couvershof". Het wapen van Maurits in kopergravure op den titel.

Verclaringe van den Gouden Stock, die daer spreeckt: Een oudt schipper van Monickendam, enz. Z. pl. 1618. 4°.
Paskwil op den val van J. v. Oldenbarnevelt.

Verzet, teghen den schutterlicken Scherm-slach, ghegheven na de vrome Borghers, die den lossen dicht-maker zeydt, haer zelven ontschuttert te hebben, enz. Z. pl. 1618. pl°.
Betreft de Waardgelders te Leiden. — Hieronder een bijschrift: Op den lossen Rhetorijcker, die van den grooten Calvinus een Calf, van anderen Ossen heeft ghemaeckt.

Starter, J., Lyk-klacht over VVilhelm Lvdvvich Grave tot Nassau, enz. 1560—1620, den Nacomelinghen tot een ghedachtenisse sijnder deughden ende daden. Fran. 1620. 4°.

Jammer-liedekens ende riimen, voor desen in Hollant gestroyt ende gesongen, doch nu voor de lief-hebbers by een ghestelt, ende door den druck uytghegheven. Z. pl. 1620. 4°.

Nouvelles (Amsterdamsche) d. i. Nieuwe Tydinghen, van 'tghene datter onlancx is ghepasseert in Bohemen, Hongarien, Weenen, Polen,... Brabandt, Vrieslandt ende Hollandt enz. Wt ghegeven... tot troost der Calvinisten. Door A. R. E. S. Ghedruckt tot Herders-wyck, enz. 1620. 4°.
Scherp hekeldicht tegen de Contra-Remonstranten.

Starter, J., Ontzet van Bergen-op-Zoom 3 Oct. 1622. 2 bladen plano. Met muziek.
Bijschrift voor eene fraai gegraveerde plaat, z. naam v. teekenaar of graveur.

Raet-slach ende Ghespreck tusschen Isabella... Infante v. Spangien, met... Ambr. Spinola, over den inval by... Prins Heyndrick in Brabant over den Deemer ghedaen: Met het Discours vant belegh voor Berghen op Zoom, [d. M. A. H. V. I.]. Item, noch eenen brieff uyt het legher voor Berghen op den Zoom, gheschreven van... A. Spinola aende Infante enz. Rotterd. 1622. 4°.

Santen, G. C. van, Van 't een op 't aer soo wordmen niet dol. Anders geseyt van den os op den ezel. 2e dr. 's Gravenh. 1624. 4°.

Ampzing, S., Naszousche lauren-kranze, voor Frederick-Heynrick, enz. van wegen de veroveringe der... stad 's Hertogen-bosch. Mitsgad. de geluckige verloszinge der stad Wesel. In nederduytschen rym, enz. Haerl. 1629. 4°.

[**Moor, H.**], Triumph-dicht over de veroveringh' van... Wesel ende 's Hertoghen-bosch. Mitsgaders, een waerschouwinghe op 't Nieuwe-jaer enz. Amst. 1630. 4°.

Ampzing, S., Fasciculus epigrammatum, enz. Een bondelken Sin-dichten van wege de veroveringe van Olinda, de hoofdstad van Fernambuco in Brasiliën, door de vlote vande West-Ind. Compagnie enz. Haerl. 1630. 4°.
Latijn en Nederlandsch.

[**Vondel, J. van den**], Inwying van den Christen tempel t'Amsterdam. Z. pl. 1630. 4°.

Boxhorn, M. Z. van, Ter eeren den almogenden God... wert de Leydsche borger afgebeeld, op den 3en Oct. enz. Leyd. J. Tangena. Z. j. (1630?) 1 blad plano.

Veen, J. van der, Verkeer-spel. Met sommige Antwerpsche teghen-dichten. Antw. 1631. 4°.

—— Verkeerspel op 't Batement nu kortelingh binnen Antwerpen, tot schimp vanden Prince van Orangjen nyt-gebeelt (*sic*). Met oock het teghen-dicht... Noch is hier by... syn Kaetsspel. Oock volght hier alle het gene, dat over ende weder tegen malcanderen gemaeckt is. Z. pl. By Daniel Jansen t'hoffjen. 1632. 2 stn. 4°.
Het „Kaats-spel" heeft een afzond. titel, doch doorloopende signatuur.

Clopper, P. de, Medicament tot ruyneeren. Secterie, Ketterie, Heretycken die opereeren enz. Leid. 1636. 8°.

—— Medicamenten over de Pest beradich Ende tot alle secten seer schadich enz. Dordr. 1636. 8°.

—— Medicamentboecxken, verciert met verscheyden soorten van soet-geurige Bloemkens. Ghedr. in 't J. o. H. 1636. 8°.

[——] Een Rvyckertje van verscheyde bloemen, voor alle sectaristen, gecompon. door een Beminder van Godes heylighe Waerheyt. Z. pl. 1636. 8°.

—— Ghesanck-boecxken, van de blommisten, ende vande liefhebbers van Flora. Midtsgad. een twee-snijdende swaert ende 't Visschers net. 2e dr. verbet. ende vermeerd. Leyd. 1637. 8°.

Strydt (Wonderbaerlycken) tusschen de kikvorschen ende de muysen, toegepast op de Ned. oorloge = Zie de Afd. *Vertaalde Gedichten*, b. *Uit het Grieksch.*

Triumph Gedight (Der Wit angieren) op d'overwinge van 't Gentsche Sas... 1644. = Zie de Afd. *Rederijkersgedichten.*

Vogellius, H., Eernstige klaghte over 't openbaer krakkeel der hedendaegsche hayr-draghten, onlanghs in Neerlandt op-gekomen. Ende christelike mede-klaghte ter verlightingge ende beeteringge, enz. Ench. 1645. 4°.

[**Vondel, J. van den**], De getemde Mars [Waarachter: Vredezang]. Amst. 1648. 4°.

[**Merwede, M. van**, Heer van Clootwyk]. Uytheemsen Oorlog, ofte Roomse Min-triomfen, van M. V. M. Hr. van Cl. Voor-gevallen en beschreven in 't jaer 1647, 48, 49 en 50. 's Gravenh. 1651. 4°.

[——] Hetz. werk. 3e dr. Z. p. (Amst.). 1676. 8°.

Udemans, C., Nederlantsche Tragi-comedie, vertoonende het gewoel der voorleedene, en tegenwoordige Oorlogen van de Ver-eenichde Nederlanden. Doch Eygentlijck vervattende den Vredelijcken Wensch der Christenen. Z. p. 1652. 4°.

Akerlaecken, Mar. Marg. van, Den Cleefschen Pegasus, inhoudende den loff van hare keur-vorstelijcke Doorluchticheden. Mede H. H. Princesse van Orangien. Mitsg. Clachte over den doodt van Johan Maurits enz. Nieum. 1654. 8°.

Warder, G. P., Den smallen wegh na den Hemel: of Hemel-reyse. Allen bestreden en bedroefde zielen toe-ghepast d. G. P. VVarder. Die daer by ghevoeght heeft het ghetal der dooden, die in 1656 aen de peste binnen Hoorn sijn ghestorven. Hoorn, 1658. 8°.

Vondel, J. van den, Zeemagazijn gebouwt op Kattenburgh t'Amsterdam. Amst. 1658. 4°.

Lambrecht, J., Vorstelycke minne-lusten, enz. ghelijck als veele dinghen hebben konnen voorvallen inde beghinselen der liefde ende vryagie vanden... Koning van Vranck-ryck. tot de Princesse Maria Theresa, enz. Z. pl. 1659. 4°.
Met portr. v. Lodewijk XIV en Maria Theresia, eene zinneb. plaat en muziek.

Spranger, M., Silo of Haften in brant, ten spiegel voor gantsch Nederland: waar in 't korte bygevoegt is des zelfs Mara, of regte oorspronk van Gelderlands groote en droeve waters-nood des jaars 1658; en Nederlands grootste en schrikkelijkste vyand. Amst. Wed. P. van Ravesteyn. Z. j. (c. 1659). 4°.

Paternoster (Geuze) den gedroomden Paus van 't Sticht, door zijn ongeschore papegrau, toegeheilicht, voor een kermisgift. Z. pl. en j. (c. 1660). plano.
Spotdicht op de Kerktwisten te Utrecht, vooral op Prof. Voetius.

Traanen (Hert-grondige) gestort over het onverwacht vertreck der.. Dienaars Jesu Christi DD. Abr. van den Velden en Joh. Teellinck. Door de Hooge Machten ende Vroetschap uyt de Stadt en Provintie [Utrecht] gewesen... 1660. Z. p. pl°.

Volckertsz, J., 't Bedreyghde Neder-landt, ofte bedenckingen over het verschrickelijck hemelslicht en vuur, over Utrecht, als oock verscheyden andere plaetsen verscheenen ende gevallen. Midtsgad. eenen vreemden donder-slagh aldaer gehoort, den 18 Julij... 1661 O. S. enz. Ter Goude, 1661. 4°.

Lambrecht, J., Schoonheydts ramp-lot vertoont door het droevigh verhael, van het jammerlick ongheval, geschiet aen... de schoone Joanna van Parys, wiens doot-gheraemte nu ter tydt is te sien inde stadt van Brvgghe. Brugghe, 1661. Met platen. 4°.

Verzameling van gedichten enz. op de schaking van Elis. l'Estevenon door Gabriel de la Lande. 20 stkn. 4°. en 8°.

De soete Vryagie van Monsr. Gabriel de Lalande, of d'afgevalle Roos van Juffr. Elisabeth l'Estevenon. Bestaende in alle de Gedichten, Sententien, en Samenspraken, die'er van 't begin tot den einde, uitgekomen zijn, door een Liefhebber... Gedruckt int jaer van 't Haegse Pleidoy. 1661. 8°.

Verkondingh van de soete Vryagie tusschen Monsr. G. L. en Juffr. L. S. Begin, Voortgangh en Eynde. Antwerp. 1661. pl°.

Eertitulen van den konstigen Poet Hinck, complimenteur van G. la Lande [Ondert. Net op zijn kop]. pl°.

Een Nieu Lietje van een Frans Heer en een Amsterdamsche Joffer, Die van hem getreden sou zyn als het Duyfje van de Doffer enz. [Ondert. C. Labbekack]. pl°.

't Rechte Ballans van Monsr. Lalande en Juffr. Stevenons. pl°.

Gulde Tandestoker, Alias Fret in 't Hol. Voor G. L. en zyn omgekochte half-gebacken Poët. Gedruckt na Cupidoos Copia, Anno 1661. pl°.

Aen den Poet van de Tandestoker over d'Hr. G. La Lande [ondert. C. Cal]. pl°.

Het rechte Fret int hol, Te Bockstehoe, Gedruckt den 20 van Fret-maent, Anno 1661. pl°.

Soet, J., Op 't Affronteeren van het Hól, Men praet van 't Fret als 't Hoetje sol. Z. j. pl°.

Gulde Vlagh van 't groot misverstant Van myn Heer en Iuffer N. N. [ondert. 't Is 't eerst niet]. pl°.

De Gulde- en Bloedvlag af gehaalt. Anders: De Spreeuw in 't net. pl°.

Kanter, W. D., De langh-verwachte Slaghboom. pl°.

De Haeghsche allamode Geschoore Kous. pl°.

Juffrouw L. S. Dolheyts Klacht. pl°.

Een Nieuw Amsterdams Liedeken van Juffrouw Stevenon. Gedruckt in Buyckslòot. 1661. pl°.

Gyselaars-praetjen, Ghehouden in de Gysel-Kamer in 't Stadthuys van de Koningin der Stede, tusschen Lalant en syn bywesende Macker wegen syn Gyselingh. Z. j. pl°.

La Lants Nieuw ghewonnen Haeghsche recht [ondert. J. V.]. pl°.

Uyt-wisch spons Om de Lasteringen van sommige twistgierige Poëten, Over de Lief koosende Vryerye van Sr. G. L. en Juffr. L. S. uyt te veegen [ondert. A. S. Q. T.]. Hage: In Beëlsebub op Stelten. 1661. pl°.

Balance der Houwelycken, geh. in forme van een Wagenpraet,.. slaende op de Vryagien van.. Lalande en.. Stevenon [proza]. Z. p. 4°.

Proces en Vonnis over Lalande en Stevenon [proza]. Z. p. 4°.

Lambrecht, J., Devchden-lof. Tot wellecomwenschinge... aen Car. van den Bosch, commende... tot den bisschoplicken stoel van Gendt. Brugghe, 1662. Met muziek. 4°.

Vos, J., Vergrooting van Amsterdam. Amst. 1662. 4°.

[**Westerbaen**, J.], Krancken-troost voor Israël in Holland; met een... aenspraeck aan de Staeten v. Holland enz. Gedr. buyten Geneven, 1663. 4°.

Kaats-Bal, weer om gekaest ande Kranke Kranke-Trooster voor Israël, off Okkenburgse baan-boeff. Gedr. buyten 's Gravenh. 1664. 4°.

[**Westerbaen**, J]., Oogh-zalf voor het verblinde Israel, mitsgaed. haeren stercken troost tegen den Krancken troost enz. in Hollandt. Gedr. buyten Geneve, 1664. 4°.

Lambrecht, J., Lof der bovw-lvst, verthoont op den dagh d. H. Wydinge eñ myteren van... Carolvs Geleyns... Abt van... Ste Pieters tot Ovdenbvrch. Brugge, 1665. 4°.

Raadt, A. **de**, Reedenen der Neederlandsche Maaghdt getempert na 't waalen der tyden in den laatsten oorlog met Engelandt. Z. pl. 1667. 4°.

Westerbaen, J., Op de Vrede te Breda geslooten tusschen den Koningh v. Gr. Britanje ende de Staten Generael. Z. p. e. j. pl°.

Schuylenburgh, W. **van**, Aenspraeck tot het Gedreygde Nederlant. Z. p. (1668). pl.

Nederlandt ('t Verheerlickt) door de wapenen van de... Staten Gener. d. Vereen. Nederlanden, onder 't opperbeleyt van... Cornelis de Witt, ende de voortreffelyke zege, soo op de Reviere van Londen en Rochester, als andere Engelsche kusten verkregen enz. Uytgebeelt d. verscheyde [Lat. en Nederl.] rijm-oeffeningen der geestighste poëten [J. Turcq, C. Staphorst, J. Westerbaen, J. v. d. Vondel, K. v. d. Staey-Kolybrant, O. de Vooght, V. ab Oosterwyck, W. v. Beveren, W. v. Heemskerk, L. v. d. Roer, J. Antonides, A. v. Overbeke, L. v. Bos, M. Baalen, J. Oudaan e. a.]. Z. pl. 1668. 4°.

Kost-verlooren of Brief aen N. N., waer in overwoogen werdt of de Predikanten van de Publijcke Kercken de gage die zy... genieten oock al verdienen. Mitag. eenige rymen en brieven van J. de Decker en J. Westerbaen. Z. pl. en j. (1668). 4°.

Aan 't slot eenige lijkdichten op de Dekker, die in 1666 overleed.

Orizant, J., Oude wyn in Nieuwe Leder-zacken, of Lauwrier-Krans, Her-Vloghten om het Hooft van... Wilhelmus III... Geboren Prince van Orangie... Over syn Heerlycke Intrede inden Raed van State der Geunieerde Provintien, en die Eminente Chargie geluckigh op syne Hoogh. Persoon bevestigt den 31 May 1670. Z. p. 4°.

[**Meyster, E.**], Gerijmde Bedenckingh of ontwerp om Uitrecht op syn schoonst en sterrikst te vergrooten. Uytr. 1670. 4°.
Met platten grond waarop: (lettermerk van Ev. Meyster) inven. B. de Roy lini. Ant. Winter fecit.

Broeder-Moort, (De Haaghse) gepleeght aen Johan en Cornelis de Wit. Z. pl. en j. (c. 1672). fol.

Dichtvreugde (De) over het ontzet van Groningen en de herovering van Coevorden in 1672. [Verzameling van 25 Nederl. en Lat. gedichten uit dien tijd], uitgeg. d. W. B. S. Boeles. (Gron. 1872). 8°.

Radt van avontuere ofte den onvervalschten Spiegel waar in vertoondt werdt de verdruckingh van vele patriotten om het huis van Orange. Daar beneffens eenige consideratien, behelsende den tegenwoordigen toestandt deses tijdts. Alles op rijm, enz. door een Liefhebber van 't Vaderlandt. Amst. 1672. 4°.

[**Oudaan, Joach**], Laster-kladde der landverraderie op de Magistraten uytgeworpen, afgekeert en neergetreden, enz. Sedert de selve Lasterkladde met bloed begoten en met tranen afgewischt. Z. p. 1672. 4°.

[**Orizant, J.**], Zege-praal Over het geluckighstellen van zyne D. H. Wilhelmus III... tot Stadhouder over Hollandt, Zeelandt enz. op den 3 July.. 1672 N. S. 's Graven-Hage. Z. j. 4°.

Geluckwensinge (Een) aen S. H. Wilhem Hendrick, Prince van Orangien &c. Over het Avancement van 't Stad-houderschap van Hollandt ende Westvrieslandt. 's Graven-hage.. 1672. pl°.

Spiegel (Nieuwe Rotterdamsche) voor de malcontenten aldaer. Dienstigh tot afweringe haerer verkeerde factien, ende en couragement tot algemeyne defentie, enz. Gedruckt by den vermaerden soldaet la Verité. Z. j. (1672). 4°.

Leven en bedrijv van den blasenden Advocat Mr. Johan Stoknar, uytstekend poët van den Stok in 't hondert. Gegeven in Stil Malta, onder het segel der broederschap N(il) V(olentibus) A(rduum). Z. pl. en j. (1672). fol.
Schimpdicht op Joh. Blasius. Naar aanl. van zijn schimpdicht over het „Burgerlyck Versoeck" ter verandering der regeering in Amsterdam.

Beronicius, P. J., Georgarchontomachia enz. Boeren en Regeeringsstryd of het verooverde Middelburg = Zie de Afd. *Vertaalde gedichten*, c. *Uit het Latijn.*

Stock, J. van der, Klinck-dicht en Geluckwensinge aende Heer Noortwyck, over het avancement van Raedt ende Threasaurier van H. H. de Princesse Douariere van Orange. Z. p. e. j. (c. 1672). 4°.

[**Oudaan, Joach ?**], Hollants Venezoen in Engelandt gebacken, en geopent voor de liefhebbers van 't vaderlant. Z. pl. 1672. 4°.
Schimpdicht op den prins van Oranje.

Juffers (De drie Neerlantsche) geschaecht op de Parysse Bruyloft, met een request aan S. H. den Prinse van Oranje, om verlossing voor de selve, enz. [d. J. T.]. Gedruckt by Meester Burribach, enz. Z. pl. 1672. 4°.
Met de drie juffers worden de drie provinciën bedoeld, die nog in 's vijands macht waren.

Gedagten (Poetische) van verscheide Lief-hebbers op alderhande groene Zeegen-boogen, Orangiepoorten enz. binnen Utrecht. Toe-gestelt op d'inkomste van Z. K. H. Willem Hendrik III Prince van Orangie. t'Utr. 1673. 4°.

Antonides van der Goes, J., Oorspronk van 's lands ongevallen aen Joach Oudaen. Amst. 1673. 4°.

Coopmans, O. J., Zee-Clio, of gedichten in 's lants vloot gemaeckt inde jaren 1672 en 1673 enz. Behelzende helden-mengeldichten en liedekens, het gebeurde in de Zeeslagen enz. Amst. C. Allardt. Z. j. 4°.

Kees Knols Journael, ofte maent-register, van 't geene gepasseert en voorgevallen is, in 't jaer 1672 ende 1673 omtrent de veranderinge van de Vereenighde Nederlanden. En vers burlesques par L. C N. Den 3en dr. oversien en verbet. 's Graven-h. 1674. 4°.
Macaronisch gedicht in het Nederl. en Fransch.

Vollenhoven, J. van, Verwoestinge van Bozra... behelsende het neder-storten van den Utrechtsen dom-kerck Utr. Z. j. (c. 1674). Met muziek. 4°.
Met lof-gedichten op dit vers.

[**Bergen, J. van**, gez. **Montanus**], Negotianum Satyricum, of de Quinta Essentia van den Toeback, door Jean Pleyn de Courage.
Gedruckt tot Maersdamme,
By Actacon van Stamme, enz. A°. 1676. 8°.
Schimpdicht op een aantal Utrechtenaars.

— Op den Toebackschen quind-nar enz. Apologia aen Jr. Meester Hans enz. op sijn Toebackschen Quindnar enz. Z. pl. en j. (c. 1676). 8°.

Does, Jac. van der, Aen S. H. den Heere Prince van Orangie, over Syn Huwelyk met de Koningl. Princesse Maria, Princesse van Yorck, Gesolemniseert binnen Withal den 14 Novemb. 1677. pl°.

Foppeszoon Jr., Foppe, Aanmerkelike voyagie na de Oost-zee. Vervattende vele en vreemde ontmoetingen, enz. over 't uitvaren, en de verrichtingen, als wederkeeren van 's Lands Hulpvloote, onder Korn. Tromp. Mitsg. het bedriif d. Deensche en Sweedsche kriigsmachten, zo ter zee als te lande, alles in 1676 voorgevallen, enz. By maniere van dagverhaal, in riim, beschreven, enz. Harl. 1677. 4°.

Onnoselheydt (Geschonne) gewraeckt door vervvijt, van vrouwe-kracht, broeder-moord en verbroken volckeren-recht, getoont in een verhael, waerom de Utrechtsche Sleutel-dragers genoemt zijn geworden, enz. d. J. C. Z. pl. 1677. 8°.

Haring, N., Oude-vier-baeck, ofte gedachtenisse vande brandt tot Edam, 24 Febr. 1602. Edam, 1677. 4°.

Bosch, S., Op de vrede tusschen Lodewijk XIV en de Staten-Gener. d. Vereen. Nederlanden. Amst. 1678. 4°.

Tongen (XII Propheterende) van Algarazabel, Jarfken Wypkes, Jan Brugman, Onnoosel Trijntjen enz. Uytroepende wonderlijcke dingen ende veelderhande veranderlijckheden, dewelck zijn en over komen sullen veele gedeelten des Weerelts [d. Gedeon Thuriomonsuis ps.]. Uytgedruckt tot Ceulen 1680. 12°.

Bake, L., Op het Ontzet der Stad Weenen, En de verdere Zege, heldadig bevochten door... Johannes III. Koning van Polen... Tegens Mustafa, Grooten Vizier van Mahomet IV, Turksen Keizer. Amst. 1683. 4°.

Samen-spraeck tusschen de Duyvel en de eerste Paus van Romen. t'Amst. 1683. 8°.

Waarheid (De) aan Philalethes. Z. pl. en j. (1684). 4°.

Vers tegen een pamflet get.: „Missive van een Regent."

Mars (Den Nederlantschen) vervordert dagelijcks de toerustingh van oorlogh, met een couragieus besluyt van selfs te vertrecken. [Ondert. »'k Ben nog Fris"]. Anno 1684. 4°.

Hoop (De) vol vrees, over de lang verwachte, en noch beslooten uytspraak van 's Lants Vergadering; Uytgesproken den 10 April 1684. Door d'Hoop, d'Faam enz. [Ondert. »'k Ben nog Fris"]. Gedrukt in 't Jaar o. H. 1684. 4°.

Bidloo, G., Eer-, zege- en lykplichten, ter gedachtenisse van... M. Adr. de Ruiter. Amst. 1685. 8°.

[Lieven van Waarmond], Hollands koors, verergert in een derdendaagsche, vervallen in een quijnende siekte, en geëyndight in ellendige doodstuypen; sijnde een Verhael van de onheylen... den Lande van Hollandt en Westvrieslandt sedert ruym 1600 jaren... overgekomen; soo ten tijde der Graven, als ook onder de gewaande Vrye Regeering, Staats-gewijse in naam, doch Stad-houderlijke in der daat. Mitsgaders het Proces Crimineel tusschen de ingezetenen van Holland ende... Caspar Fagel,... Gedr. na de Copy tot Weenen, by Clem. van Lyland, in de Klaag-straat, in de Haagschemoort; in 't jaar onser Verlossing 37, onser Slaverny 15, onser Sterven 3 (1687). 4°.

Cuilemborgh, Aemil. van, Eerbiedige en vrijmoedige Aenspraeck aen den Grooten Louis, Koninck van Vranckrijk en Navarre, met eenige Gezangen op de harde en onbeschryvelicke vervolginge in die Koninckrijcken, tegens Christi kercke aengericht. Dordr. 1687. 8°.

Uittogt en landinge van Zyne Hoogheit, d. I. N. Amst. 1688. fol.

Ter eeren van syn... Hoogheyd Wilhelm III Prince van Orange, Wanneer syn K. H. het heilzame gezegende en voor gantsch Europaas wenschelyke voornemen hadde beginnen te volvoeren, en door Gods hulpe zal konnen uytgevoert werden. Amst. 1688. 4°.

Fris, P., De geregtigheyt vol moedt over het vertreck van den Nederl. Mars (11) Nov. 1688. 's Gravenh. 1689. 4°.

Grafschrift op Gasper Fagel, in leven Raedt-Pensionaris van Hollandt, geteek.: Nunc cassum lumine lugent. 's Gravenh. 1688. fol.

Beroerte (On-christelijke) in 't Christenrijk, d. Duitsland, Vrankrijk, Savoyen en Engeland, digtkundig beschouwd d. J. v. W. Delft, 1688. 4°.

Everwijn, W., Neerlands Vreugde galm, op de gelukkige Verheffing van zyn K. H. Willem Henrik, Prins van Oranje, tot Ryx Regent van Engeland, Schotland en Yrland. t'Amst. 1689. 4°.

—— Amsterdamsche Lofgalm, op de Triomfante Afhaaling, van H. K. H. Maria Stuart, Princes van Oranje; om te zyn Koningin van Engeland enz. Amst. 1689. 4°.

Rotgans, L., Gedichten op de Vervolging tegen de Beleiders van de Herv. Godsdienst door Lowies de XIV.. in 1684. — Op het.. verbreeken van de Vreede tusschen Vrankrijk en de Vereen. Nederlanden d. Lowies de XIV in 1688. — Op het Vertrek uit Nederland en voorspoedig landen in Engeland van de.. Prinsesse van Oranje. — Aan.. Wilhem de III... op zyne overkomste in Holland. Utr. 1691. 4°.

Verzameling van gedichten op het boek van Balth. Bekker »De betooverde wereld". 1691—92. 11 stks. 4°. en pl°.

Gedachten over Do. Balthasar Bekkers Betoverde Waerelt. [Ondert. N. W.]. Z. p. e. j. (1691). pl°.

Aanmerkingen op de Lasteringen en Smaatreedenen door Haggebhier Philaleethees [Everh. van der Hooght] en Bloemardus Thusius [Flor. Costerus], Uitgebraakt tegens het onwederleggelik Boek De Betoverde Weerelt. Z. p. e. j. pl°.

Aan Dr. Balthasar Bekker. — Op de XIII Artikelen door de E. Kercken-raad van Amsterdam aan Dr. B. Bekker voorgesteld. — Weergalm op de Lasteringen van N. N. uytgebraakt tegen den E. Kercken-raad van Amsterdam enz. — Na-klank op de Weergalm Uytgebraakt tegen Dr. B. Bekkers Betooverde Weereld voor de E. Kercken-raad van Amsterdam. Z. p. e. j. pl°.

Op de XIII Articulen door de E. Kerken-raad van Amsterdam aan Dr. B. Bekker voorgesteld. — Weergalm op de Lasteringen van N. N. uytgebraakt tegen den E. Kerken-raad van Amsterdam. — Toegalm op de vleyende Weergalm enz. Z. p. e. j pl°.

De Geest van eendragt, aan de Gemeente van Amsterdam. Z. p. e. j. pl°.

Pietersen, A., De nodige Hervorminge der Kerke, tot weringe van vrese en slaverny, op dese tyden en zeden toegepast. Gedr. op 't Eyland van Goede Hoope... 1691. 4°.

Verscheyde Gedichten, so voor, als tegen het Boek, Genaamt: de Betooverde Weereld [door Ch. Pierson, J. Hilarides e. a.]. Gedrvkt voor de Liefhebbers. Z. p. 1691. 4°.

Vervolg van verscheyde Gedigten enz. so voor als tegen het Boek, genaamt de Betoverde Werelt. Gedrukt voor de liefhebbers. Z. p. 1692. 4°.

Balthasar Bekker aan de Kristen Kerk. Amst. A°. 1692. pl°.

Hilarides, J., Eer en deugd van de Duivel, Verdeedigd door... Haggebher Phoolaleethees teegen die oneerbiedige Schendnaam van Bandreekel, soo ongemanierd op de Duivel uitgeschooten, door de schryver des Boeks De betooverde wereld. Z. p. e. j. 4°.

Het einde en slot der Synodale, Classicale en Consistoriale Tovery [ondert.: Tempus adimit moestitiam]. Z. p. e. j. (c. 1692). pl°.

Heiden, S. van der, Nederl. helden-lof ter eere der Zee-helden, dewelkke 29 v. Bloeim. 1692 over de Fransse zeegepraalde. Uitr. 1692. 4°.

Sylvius, S., Op de verovering van Namen. 's Gravenh. 1695. pl°.

Visvliet, Jac., Tranen over 't Overlyden van Maria Stuart Coninginne van Groot Brittannien, ens. ens. ens. Uytgestort In de schoot van de Regerende Burgemeesters der Stad Amisfoort. Amersf. 1695. 4°.

— **Krukkendans** (Haagsche en Amisfoortse) of Westfaalsche en Hollandsche Olipodrigo, toebereid door den verstandigen kok, Dr. Johan Frederik Zwetser gezegt Helvetius. Gemengd met de traanen van Do. Jac. Visvliet, gezegt Keivliet enz. Naar de kopy van 's Graavenhage, gedr. te Londen, by J. Warnar, voor het Collegium medicum. A°. 1695. 4°.

[**Keizer Semeins, C.**], Koninghlicke Uytvaardt, ofte Evropa in rouw, over de Alder Doorl... Vorstinne Maria Stuart... Staatpleghtigh gehouden in Londen, op den $\frac{5}{15}$ dagh van Lentemaant A°. 1695. 's Gravenh. Z. j. 4°.

Arendsz, T., Ter Lykstaatzie van... Maria, Gemalinne van... Willem Hendrik, Koning van Engelant, Schotlant, Vrankryk en Yrlant. Amst. 1695. 8°.

Poëtenlof, Over d'ontydige Dood van Maria Stuart, Koninginne van Grootbrittanje [ondert. T. v. W.]. Delff, z. j. pl°.

Heugelenburg, M., Klaagende Melpomene, oover het ontydig afsterven van... Maria Stuart. Z. p. e. j. 4°.

Jansen, A., Algemeene Rouw op de dood van... Maria Stuart. Z. p. e. j. 4°.

Pan, A., Lijktoortsen ontstoken by het Koninglyke Praalbed van... Maria Stuart. Leid. Z. j. 8°.

Pierson, C., Ter Jaargedachtenis op het Afsterven der Allerdoorl. Maj. Maria Stuart. Gouda, 1695. pl°.

Scholl, D., Rouw- en Liefde-Tranen, Uitgestort over de smartelijke Dood van... Maria Stuart enz. Delft, 1695. M. muziek. pl°.

Rouklagten (Neerlands), uitgegalmd door digters deser eeuwe [A. Bogaart, P. Burmannus, D. v. Hoogstraten, Ch. Pierson, P. Rabus, L. Rotgans, J. Vollenhove e. a.] op de dood van Maria, Koninginne van Groot Britannie. By een versamelt, door Th. S[choon] en J. Semeins. 's Gravenh. 1695. 2 dln. 4°.

Heiden, S. van der, Oranjelof, verdeedigd en gewrooken teegens alle.. Lasteraars en Verraaders, dewelcke Haare Majesteiten Willem III en Maria II (van gezeegende Gedagtenisse) in hunne Kristelyke Hoedanigheeden... Onsterffelyke Naam, Eer en Agting zoeken te benadeelen en te krenken. Uitr. 1695. 4°.

Halma, F., Joann. Brants lyk-reeden over het afsterven van Maria de II enz. in dichttrant nagevolgt en uitgebreidt. Utr. 1695. 4°.

Vollenhove, J., Haagsche vredetriomf enz. 's Gravenh. 1697. 4°.

Nuyts, P., Vredezang. Amst. 1697. 4°.

Jens [of **Iens**], **P.**, De klagende Mavors, of twist tusschen de oorlogs god en vree goddin. 's Gravenh. 1697. 4°.

Ludolfi, H., Menalkas herder klagt over het versterv van... Henrik Casimir, Prins van Nassauw... ontslapen den 15 Meert 1696 en den 18 ders. Maand 1697 te Lewaarden bygezet. Leeuw. 1697. fol.

Jok en ernst (Utregts). Gedrukt te Loenen, by Jochemus van der Koenen, Stads drukker aldaar, In de gekroonde kerk-pylaar. 1697. 4°.

Op de kerkel. twisten tusschen de Coccejanen en Voetianen.

Spaan, G. van, Het Nieuw Oostindisch Huis gebouwt in de Boomtjes tot Rotterdam, nevens de opkomst van de Oostindische Compagnie, met de voornaamste Land- en Zeegevegten. Rotterd. 1698. 4°.

Gockinga, L., Zegezang aan.. Koning William III... Koning van Engeland, Schotland, Vrankryk en Yrland. Gron. 1699. 8°.

Hawawens, C. van, Het vermakelijk weekelyks Jooden Concert, of de vrolyke Amsterdamse Vryster-markt. Waarin de klugt van de twee welbekende onlangs bedrogen, juffrouwen, boertig afgemaalt. Amst. H. van Werven. Z. j. (1700?). 8°.

Wittje hoog hoog. Wittje laag laag. Of het witte vleugelaartje, gekortwiekt. Een Romeinsche droom in Antique verzen. Z. p. e. j. (1700?). 8°.

Faëton (De onbezonnen) of de Witte Ikarus ontvlerkt, en in een tuimelende amptenaar veranderd. Een moderne dicht-gedachten. Gedrukt op de Maas enz. Z. j. (1700?) 8°.

Bredenburg, J., Op de Kerkvrede der Vereenigde Doopsgezinden te Rotterdam, vereenigt, en ten eersten male aldaar zamenvergadert, op den 6 in Zomermaant des jaars 1700. Z. p. 4°.

Spinniker, A., De Christelyke Vrede. Vreugde zang op de Vereeniging van de Waterlandse en Vlaamse Doopgegezinde Gemeenten te Rotterdam. Z. p. 4°.

Loon, H. van, Op de Vereeniging der Vlaamse en Waterlandse Doopsgezinde te Rotterdam. Geviert den 6 Juny 1700. Z. p. 4°.

Veth, D. de, Vrede bazuin onder het Christelyk Jubel Feest, over het vereenigen der Vlaamsche en Waterlandsche Doopsgezinde Gemeentens te Rotterdam. Z. p. 4°.

Kervel, G. van, Lofkrans der stad Rotterdam. Rotterd. 1700. 4°.

—— Opkomst magt en heerlykheyt van het Oost-Indisch-huys der stadt Rotterdam. 's Gravenh. 1701. 4°.

Geest, W. de, Herderszang op het eeuwgetijde. Amst. 1701. 4°.

Gon, C. van den, Herders Klagten over de dood van den groote Wilhem de Derde, Koning van Engeland enz. 's Gravenh. 1702. 4°.

Vollenhove, J., Het allerchristelykste Europe in rou over den doorluchtigsten, grootmagtigsten Vorst Willem III. 's Gravenh. 1702. pl°.

Gheest, G. van der, Lycksang gesongen ter gedagtenis van... Willem III. Tiel, 1702. 4°.

Daalen, A. van, De stervende vorst en... koning van Engeland enz. Wilhem III, bestaande in een gesprek enz. in rijm gestelt. Amst. 1702. 4°.

—— De ingewanden van den groten ontruster en bederver van Europa! en verbreeker van veele geswoorene verbonden.... ten toon gesteld... tegen over de onsterffelyke roem van Wilhelm III. Amst. (1702). 4°.

Geest (De) van Hendrik de Groote aan Louis le Grand. Z. p. e. j. (1702). 4°.

[**Bouckart, J. M. G. V.**], Koning Lodewyk in de Griekse A. tot Delft, op het eyndigen der Campagne 1702, en het verbranden der vloot in Vigos, d. J. M. G. V. B. Gedr. tot Bon, in de vlugtende Keurvorst. Z. j. 4°.

Gon, C. van der, Tafereelen voor de Batavische Helden, met een Zege-wens op haar Oorlogstogten, te Water, en te Land. In de Lente van het jaar 1703. Rotterd. 1703. 4°.

—— Vreugde-Zang, over de komste, en het vertrek van Karel de III; waare Koning van Spanje. In Holland opgezongen den 30 October 1703. Amst. 1703. 4°.

Haverkamp, S., Zege-zang op de overwinning bij Hochstet, 13 Aug. 1704. Z. p. 8°.

Lofzang van Anna, Vergeleken met ons Geloof enz. In de waeragtige Triomphe (besonderlyk der Euangelise) tegen de Franse, en Beyerse; eerst by Donauwert... en daar na by Hogsted in haar voordeel aangetast en geheel verslagen, op de 13 van Ougstm. 1704. Middelb. Z. j. 4°.

[**Bode, M.**], Oorlogszang en poezyzang d. M. B. Amst. 1706. 8°.

Gijsen, J. van, Alle de gedichten welke gediend hebben tot vercieringe van de Antwerpsche Courant, zederd 11 Juny 1706 tot 10 April 1707. 1e, 3e, 5e, 7e en 9e st. Z. p. e. j. (Amst. c. 1707). 4°.

Bije, P. de, Zegezang op het doorluchtig jaar 1706. 's Gravenh. 1706. 4°.

Verzameling van spotgedichten, betreffende den slapenden boer te Stolwyk. 1707. 10 stn. fol.

Kakel- en Penne-stryd van verscheyde Doktooren, rakende den Slapenden Boer tot Stolwyk.

Invallende Gedagten over de Pasquillen tegen het Berigt van den Slapenden Boer. Of Praatjes vullen geen zak.

Fortem animum praestant rebus, quas turpiter audent [beginn.: Dat Rotterdammers staen als aepen enz. ondert. Alethostomus Chrysopolitanus].

Ter eere van Alethosthomus Chrysopolitanus, Poliatro-moro-mastix; Verdeediger van den, zoogenaanden (*sic*), slaapenden Boer.

Verantwoording voor de vier Doctoren Tegen derselver Lasteraars.

Aan Ha! ha! he! alias Knecht, hoe zweet gy!

De Geest van den slapenden Boer, sprekende aen een van de vier slapende Doctoren.

Aan den weergaeloozen anatomischen Don Quichot, Satyric etc. Temmer van het gruwzame Monster Ha! Ha! He!

Aen den Don-Quichotischen Monster-temmer Philargyrus Anatomistaster, Tandeloozen voorspraak van Prototragus Morosophus.

Op de Onderschrijving Superi, rectam in melius flectite mentem enz.

Koning, J. de, Triomf-vaarsen over de... Victorye, bevogten door de... Geallieerdens, by Audenaarden, op 11 en 12 July 1708. pl°.

Westerbaen Wz., K., Ter gedachtenisse van Z. E. Henrik, Graeve van Nassau... Velt-Maerschalk der Vereen. Nederl. t'Amst. Z. j. (1708). pl°.

Bije, P. de, Grafschrift voor den Veldmaarschalk Hendrik van Nassau, Heere van Ouwerkerk enz. 's Gravenh. Z. j. (1708). pl°.

Klagte van de gehoonde Nisa over den trouwlozen Mopsus [ondert.: Nergens word opregte trouw gevonden]. 1708. Z. p. pl°.

[**Pook, J.**], Harlequin, reysende met zyn rarekiek van Wynendaal en Ryssel naar de Amsteldamse kermis, en van daar te rug naar de grensen van Vrankryk. Laatende... zien, het voorgevallene van 28 Sept. tot het eynde van 't jaar 1708. Agter aan zyn gevoegt, eenige Vreugdeliederen en zegesangen, over de gelukkige veldtocht van 't selve jaar. Met figuren. Amst. 1709. 8°.

Schermer, L., De dapperheit der Bontgenooten, van den jaare 1708. Utr. 1709. 4°.

Westerbaen Wz., K., Zegezang over de triomfen der bontgenooten in de Nederlanden van 1709. Amst. 1710. 4°.

Halma, F., Muurkroon behaalt door Z. D. H. Johan Willem Friso ... met de bemagtiging der sterke Stadt Douay benevens de vesting De Scarpe op den 26 van Zomermaandt 1710. Leeuw. 1710. fol.

Duim, F., Treur- en vreuchde zang over de doot van Frizo, Prince van Oranje ... verdronken 14 July 1711, en de geboorte van Willem Karel Henrik Frizo ... 11 Sept. 1711. 2e dr. Amst. 1747. 8°.

Rampen, H., Parnas-droppen, aan Curatoren [van] de Academie in Harderwijk. Z. pl. 1712. 4°.

Oort, F. van, Vreede-toorts, met vreugd ontstoken op Rots-Oort, den 14 van Somermaand 1713. Utr. 1713. 4°.

Gysen, J. van, t'Zaamenspraak tusschen d. Hollandsche Maagd en de Vreede enz. Amst. 1713. 8°.

—— De Vreeden op haar Zeegen (wagen) en Mars op een rolwagen ... Op de vreede met Spanjen en Nederland ... 1714. Amst. 1714. 8°.

—— Gestadige ongestadigheyd des weerelds, aangetoond in de dertien jarige veranderingen in Europa voorgevallen. Amst. 1715. 8°.

Oorlog der poëten. (Verzameling van stukken over den zoogenaamden). 1715—16. 31 st. 8°.
Een geschreven titel luidt: „Geheel complete verzameling van den aanleg, 't gevolg en 't einde van den Oorlog der Hollandsche Poëten, A°. 1715 en 1716. Zeldzaam aldus voorkomende." Deze verzameling bevat:

1. De menschelijke dwaasheid in tegenstelling der andere dieren. 's Gravenh. 1715.
2. Kooldichten, om de kool, te Knollendam by B. Bochgelius. Z. j.
   a. Brief tegen de langwijligheid in het preeken, [ondert.: Per Gradus ad scientiam (P. A. de Huybert]. 2e dr. 's Gravenh. 1714.
   b. Den Haagschen Apollo of Lauwerkrans voor den weërgaloozen dichter Pieter Teunis Huyp.
   c. Hetz. vers, andere druk.
   d. De Amsterdamsche Helikon, enz. Keerdicht.
   e. Hetz. gedicht en Wederkaats op den Amst. Helikon. Smeerdicht.
   f. Fabel van Apollo en den ezel. — Fabel van de nagtegaal en den uyl.
   g. Iets naders. — Pasquilleer dicht op het magere Smeerdicht, en Klaarder verklaring d. titelprent van de koolige Kooldichten.
3. Spreeuwdichten, voor en tegen Fedrus en zijne dieren.
   Een tweede ex. in deze Bibliotheek voorhanden bevat de opgave der juiste namen van eenige personen die in dit spotdicht met gefingeerde namen voorkomen.
4. Merkurius aan d'Amsterdamsche poeten, en — Verweerdicht voor Pieter Teunis Huip.
5. Lauwerkrans voor Rossius.
6. Strijd uit nijd, en — Fabel van den schelen aep.
7. Erenkrans voor den spreeuwdigtdrukker.
8. Lauwerkrans voor Grimpant en zijn nagtgebroetsel.
9. Een zootje steekelbaers, enz. voor Grimpant en zijn nachtgebroetsel.
10. Benijde Lauwerkrans voor het Rossiaensche driemanschap.
11. Een groen zootje voor den Liciaenschen nachtegael.
12. Noodwekker voor den digter van Venedig.
13. Zeeus, J., De Zangberg in gevaer.
14. P. de Bije's Zangberg buiten gevaer, aan J. Zeeus.
15. Aan J. Zeeus, wegens h. gedicht de Zangberg in gevaer.
16. Brief aan Chrysostomus Matanasius, over: de Zangberg in gevaar. 's Gravenh. 1715.
17. De Zangberg in oproer.
18. De Zangberg ontzet. 's Gravenh. 1715.
19. Brief van Chrysostomus Matanasius aan Papirius Canpitanus. 's Gravenh. 1716.
20. Kneppel onder de hoenders.
21. De Zangberg gezuivert. 's Gravenh. 1716. Met het portret van „Klistoryn".
22. Aan den berugten jongen Haagse Aanspreker van Apollo alias Muisen-bidder.
23. Sax, C., De spottende rysende brillekooper.
24. De gard in de pis, voor den jongen spottenden brillekooper. 4°.
25. Aanradinge tot vrede aan het twistende digterdom.
26. [Poot, H. K.], Poëten-strijt.
27. Kroonstrijd.
28. Haec libertatis ergo, of Brandmerk, enz.
29. Klagte over Domine Pochaen.
30. Maagde-klagt over de bedorve zeden onzer eeuw.
31. Leydse Mondstopper voor Robbert de Gareklopper.

Tot den zoogen. Oorlog der Poëten behooren verder nog:

Gijsen, J. van, Afgeperste wederlegging der Poetenstryd: onlangs tegens hem en Jan de Regt in 't ligt gekoomen. Z. p. e. j. 8°.

Wesepse elixir uit den opregten Balsem sulfur, voor de ontstelde harssenen der geschotene bergreusen. Gedr. te Antw. enz. Z. j. 8°.

Bergpigmeense minnegril. Samenspraak tusschen Kees Rederyker enz. Z. p. e. j. 8°.

Wezeper straetpraetje over den verloren Boekzaalschrijver of theologische armendief; onder den predikstoel aen den berg. Z. p. e. j. 8°.

Loff-offer den Allerhoogsten toegebragt door de Maassluische visschers over hunne behoude aankomst, na den zwaaren Kersmisstorm des jaars 1717. Delft, 1719. 4°.

Bidloo, L., Gedagten over het schoon zaizoen des jaars 1718. Waar is by gevoegt Liefde der ouderen tot hunne kinderen boven de menschelyke reden. Amst. 1720. 4°.

Duim, F., Eeuwgetijde van Johan van Oldenbarnevelt, 19 Mei 1619. Z. pl. 1719. 8°.

Tafereel der Dwaasheid (Het Groote) vertoonende de opkomst, voortgang en ondergang der Actie, Bubbel- en Windnegotie ... gepleegt in den jaare 1720. = Zie de Afd.: *Geschiedenis d. Nederlanden.*

Windnegotie van 1720 (Verzameling van spotdichten op de).

[Tijsens, G.], Klagt en Raadsvergadering der Goden, over 't Wisselvallig Actie Jaar 1720, of Jupiters besluit en vonnis over 't werk van Quinquempoix. Gedr. op den Olimph. 8°.

[——] Merkurius onder de Actionisten. Of Quinquenpoix in Allarm, over 't daalen van de Zuidsee Actien. Gedrukt in Nergensland. 8°.

[Tijsens, G.], Mercurius Koolverkooper in de quinquanpoix, en Oogmeester onder de Actionisten. Gedrukt tot Missisippi. 8°.

[——] Quinquenpeaux. Bombario, of Roskam voor de Dolle Actionisten. Landgezang door Philadelphus. 3 dln. 8°.

Op den Windhandel. Klinkdicht. pl°.

Let op 't End. pl°.

Windzang, op de Commerlyke Commercie, of Wildzang van 't jaar 1720. Imprimé... chez A. Bombario. 8°.

Jan van Gijzens zaamenspraak tussen Pasquin en Morforio over de heedendaagsche Actien-handel. 4°.

Op de pest der Windt-negotie. Klinkdigt. pl°.

Remedien Tegens de hedendaagse Ziekte der Actionisten. 4°.

Saamenspraak tussen Hilarides en Krispyn over de Actie-handel. 4°.

Pryscourant der Actien, of de nieuwmodese Actie-kramer. 4°.

Verscheyde Gedigten op de Windt Negotie. — Bombardium. 4°.

't Samenspraake tusschen Hans-Vlaey: en Piet Bult-Sack Ten opsichte van 't Schaaps, Lams, Rams, Sweélers Ommeganck, verbeeldende met extra ordinaris laweyt, het wyt Roemruchtigh spreeck-vvoort De lanâ caprina. Vyttrecht, J. van Blommen. Z. j. (c. 1722). 8°.

Oe, J., Lierdigt ter verjaringe van Z. V. D. Willem Karel Henrik Friso... op den 1 September 1723. pl°.

Bidloo, L., Hymnus prosodiacus. Lof-zang op het verheerlijkt zaisoen der jaaren 1722 en 1723. Amst. 1724. 4°.

Aanspraak aan de protestantsse mogentheden, tot bescherming van hunne onderdrukte geloofsgenoten in Polen, en de elendige ingezetenen der stad Thoorn enz. Z. pl. en j. (c. 1724). 8°.

Jesuiten (De) en verdere Roomse geestelyken, in hun eigen aard en wezen ontdekt, en ten toon gesteld op het Toornse moordschavot. Z. pl. en j. (c. 1724). 8°.

Lauwerkrans, gevlogten om het hoofd der godzalige martelaren, door de... Jesuiten omgebragt binnen Thoorn, den 7 van Winterm. 1724. Z. pl. (c. 1725). 8°.

Uittogt (Ter) der Nederlandse Zeemagt door de Vaderen des Vaderlants uitgerust tot Demping der Turksche Euvelmoet, in het aanranden der Vrygevogte Nederlanders... in den Jare 1725 door F. W. Z. p. e. j. pl°.

Kempher, G., Eeuwtriomf ter 4e inwydingsfeest van Leidens Hooge-Schoole voor... 1725. Leid. 1725. 4°.

[**Pook, J.**], Harlequin, reizende met zyn fraai curieus, van het Soissonsche Congres naar de Nederlanden: latende op een geestige wyze... zien, al het gene zo daar als in Spanjen, in den jaare 1727, 1728 en in den beginne van 1729 voorgevallen is. Waar achter zyn gevoegt eenige nieuwe liederen, ter materie dienende. Te zamen gestelt door een voornaam patriot. Met plaatjes. Amst. 1729. 8°.

Pook, J., Hetz. werk. Dez. uitgave. 8°.
Ex. op groot en zwaar papier, met frontisp.

Koolaart, Elis., Algemeene Blydschap op het dubbeld vreugde feest van Karel I. Landgraaf van Hessen enz. Z. p. 1727. pl°.
Met eigenhandige verbeteringen in den tekst en met varianten.

—— Messias. Herderszang aan Karel I.... By de vernieuwing des 1728e Heiljaars toegezongen fol.
Met eigenhandige verbeteringen in den tekst.

—— Geboortezang aan Z. D. H. Karel I, Landgraaf van Hessen enz. op deszelfs 74e Verjaardag, den 14 v. Oogstmaand 1728 [ondert. El. Koolaart uit myn Latyn vertaald]. Z. p. pl°.

Swart, M. de, Zegen-wenschingen uytgebracht op de plechtige en glorieuse inhuldiging van Z. D. H. Willem Karel Henrik Friso... toegejuigt by Z. V. D's plechtige Inhalinge... binnen Leeuwarden, den 28 van Slacht-maandt 1729. Leeuw. 1729. 4°.

Droste, C., Verloste vrijheid. 's Gravenh. 1730. 4°.

Koolaart, Elis., Lykzang over Z. D. H. Karel I. Landgraaf van Hessen enz. Overleden den 23 v. Lentemaand 1730. Z. p. pl°.

—— Aan... Frederik I, den Zweden... Koning... Op zyn Majesteits blyde aankomst in Hessen, 1731. Z. p. fol.

Gedigten (Alle de) toegepast, op de nakende Oordeele Gods, reeds over Neerlands algemeene ondankbaarheid, ontdekt, in het knagen der Al-verteerende Zee-vvormen. In den jaare 1732. Z. p. 8°.

Gezangen op de inwyding van 't Maessluische Orgel [door H. Schim, P. Schim en J. Schim]. Delft, 1732. 8°.

Heel-konst (De kwynende Amsterdamse). t'Amst. Gedr. met Previlegie van de geweeze Overlieden van 't Barbiers Gildt. Z. j. (1732). 8°.
Waarachter: De kwijnende heel-konst d. Amsterdammers herstelt. 2e deel, inh. N°. 1. De schreyende Amsterd. Weeuwen, over het ontsteelen van haar inkomsten enz. (Met de namen der afgezette Overlieden). — N°. 2. Lauwerkransen om de hoofden der afgezette Overlieden v. h. Chirurgyns gildt. — 3. Verantwoording der afgezette overlieden, enz. — 4. Antwoord op de verantwoording d. afgezette Overlieden, enz. — 5. Het Keegelspel, gespeelt op de Amsterdamsche Snijkaamer. — 6. De heelkonst herstelt. — 7 en 8. De Fransche Arlequin met zijn rarekiek, enz. waarbij gevoegt is de Ondankbaarheyt der Chirurgyns. — 9 en 10. Vervolg van het Keegelspel, enz. — 11 en 12. Cataplasma gesmeert door Momus, enz. — 13. De clysteer-spuyt werksaam op de Amsterdamsche Snijkaamer.
Ieder N°. met afz. paginatuur.

—— Hetz. werk. 2e deel. t'Amsterdam, Gedrukt met Previlegie van de gewezene Overlieden van 't Barbiers Gildt. Z. j. (1732). 16°.
Andere uitg. dan d. hiervoorgaande.

[**Schimpdichten** op de Geneeskundige Faculteit van Amsterdam (Amst. 1733).] 8°.
De inhoud wordt op de keerzijde van den titel van het 9e stuk als volgt opgegeven:
1. Is de Samenspraak der Dooden.
2. De Trooster die niet was van noden.
3. De Bok van Judas op zijn Graf.
4. De Snotdoek die men aan hem gaf.
5. De aldergrootste Uyl op Zolder.
6. De Loper met een Heele Kolder.
7. Dat is de Mennoniste Preker.
8. Is Hansje onze Roggesteker.
9. Dat is de Amsterdamsche Vrede-vlag.
Bijgevoegd: 't Zamenspraak der levenden, 1720. of Replicq op „'t Zamenspraak der Dooden" enz.; — De verresene Hippocrates; — De getemde en getergde leeuwen; — De Savojaard met de toverlantaarn vertonende door een fijn glas.... de fouten van de acht afgezette Overlieden van het Chirurgyns Gild benevens de lauwerkransen voor de nieuwe aangestelde Overlieden. — Catalogus van vreemde anatomische voorwerpen bijeenverzamelt door een vermagerde gildeknegt.

Lauwerkranssen (Alle de) gevlogten om de Hoofden der voornaamste Chirurgyns. Rotterd. Z. j. (c. 1733). Met eene plaat. 8°.
Dezelfde gedichten als de hier voorafg. doch eene andere uitgave.

't Samen-spraeck (Grosthuyser) tusschen Tryn en Griet, zijnde Tryn Gereformeert en Griet Rooms-Cathol., die haer door goede oeffeningh en onderwijsingh, mede tot de Gereformeerde Religie begeeft, en t' huys komende, haer man beweeght, dat hij aenneemt om met haer te Preecken te gaen, d. M. W. B. Amst. 1733. 8°.

Koolaart, E. Wed., 't Jaargetyde van Z. D. H. Prins Wilhelm, Landgraaf en Stadhouder van Hessen enz. den 21 Maart 1734. Z. p. pl°.

Steenkool, C., Neêrlands troost voor een verleegen ziel, in deeze benauwde tyden, ende een trouwe waarschouwinge aan alle sorgeloosen over de slaande hand des Heeren. Amst. 1734. 4°.

[**Jemans, D.**], Achillis, of de Spreek-an op zyn praatstoel; pleitende voor zyn hoog-illustre bediening. Gedrukt in 't Vergaarhuys der Spreekannen. Z. p. en j. (Amst.? c. 1735). 8°.

—— Hetz. werkje. Andere druk. Z. p. e. j. 8°.

Maagd (De klagende Rotterdamse). Z. p. e. j. (1735?). 8°.

Koolaart, E. Hoofman, Wed., Geboortezang voor Z. D. H. Prins Wilhelm, Landgraaf en Stadhouder van Hessen enz. den 21 Maart d. jaars 1736. Z. p. pl°.

Keizer (De) en 't Keizerrijk verraden [ondert. Dixi]. Z. p. e. j. (c. 1736?). pl°.
Gedicht tegen Keizer Karel VI.

Westerbaen Wz., K., Eeugetyde der Utrechtsche Akademie, gevierd den 27en van Lentem. 1736, in vaerzen beschreven. Utr. (1736). 4°.

Schelling, P. van der, Weergalooze byzonderheid van het Eeuwgetijde der Hooge Schoole te Utrecht... gevierd den 27e [Maart] 1736. Utr. Z. j. 4°.

Laan, P., Dank- en Zegen-bede ter gelegenheidt van het eerste Eeuwfeest van 's lands Hooge Schoole der stad Utrecht. Utr. [1736]. 4°.

Tyding (Nieuwe) van Parnas [ondert. Momus]. Z. p. e. j. 4°.
Naar aanleiding der gelegenheidsgedichten op het Eeuwfeest d. Utrechtsche Hoogeschool.

Braam, J. van, Op het 75 j. Jubelfeest der Broederschap van Pictura in 's Gravenhage, gevierd op den 31 Dec. 1737. Z. p. 4°.

Haren, W. van, Gedicht op den moord gepleegd aan de Chineesen te Batavia den IX Oct. 1740. 's Gravenh. 1742. 8°.

[**Labare, J.**], Beschryvinge der triomphe op den 25 jar. jubilé van H. J. van Susteren 14e Bisschop van Brugghe. Z. p. e. j. (Brugge, 1740). M. platen. 4°.

Klinkhamer, G., Gedenk-zuil, opgeregt ter gedagtenisse van den jaare MDCCXL. Amst. 1741. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 8°.
Ex. op groot en zwaar papier.

Haren, W. van, Leonidas. Z. p. e. j. (1741). 4°.

Klacht-redens... over het... af-branden vanden... Hallen-thoren der stadt Brugghe... 30 Apr. 1741... benevens eene korte beschryvinghe van deszelfs bouwinghe ende gestaethede. Brugge, (1741). 4°.
Met afbeelding van den toren.

Batavia (Verwoest) Z. p. 1741. pl°.

Souvryn, H., Hollands voorzorg, afgebeeld in drie stukken: I. De Klaagende Vecht-stroom; II. Een t'Saamenspraak, tusschen 't IJ en Vecht-stroom; III. De Juichende Vecht-stroom. In Digt-Maat beschreeven ter geleegentheid van het fortificeeren der Stadt Muyden, gelegen aan de Rivier de Vecht. t'Amst. 1742. 8°.

Zeege-Zang op de triumferende Waapenen van H. K. M. van Hongaryen, en over de Gesloo-tene Vreede met Z. K. M. van Pruissen. Z. p. (1742). 8°.

Haren, W. van, Aan de Koninginne van Hongaryen. Harl. 1742. 8°.

—— [Gedicht zonder titel, beginn.: Een Man van eer enz.]. Harl. 1742. pl°.

[——] Gezang aan het vereenigde Nederland. 's Gravenh. 1742. 4°.

—— Aan de Groot-Brittannische Natie. 's Gravenh. 1742. 8°.

—— [Gedicht, zonder titel, beginn.: O, Gij, die met den naam van Patriot wilt pralen enz.] Harl. 1742. pl°.

— **Neêrlands** hedendaagsche dapperheidt; tegens die der Voorvaderen overgestelt [ondert. Philalethes Parrhesiastes 1742]. 8°.
Even als de vier volgende gedichten, tegen het voorafg. vers van W. v. Haren gericht.

— **Bellum** est inexpertis dulce, ut aurum avaris: Oorelog aan den Onervaren, Is smaak'lyk in 't begin enz. [ondert. Cl. N.]. Z. p. (1742). 8°.

— **Aan** de Handhavers der Vreede, tegens den Algemeenen Tromslager des Oorlogs [ondert. P. F.]. Z. p. e. j. (1742). 8°.

[— **Schaaf, C.**], Voor- tegen- en inlooper; en Neetekam. Door Chr. Gladmakius. Gedr.... 1742. 8°.

— **De poëte Beurs** [met plaat]. Z. p. e. j. (c. 1742). 8°.

Tys en Gys of eerste Saamenspraak tussen de selve over een byzonder Courant-nieuws: in rym en onrym t'saamen gestelt d. A. S. [Adr. Sam?]. 's Bosch, 1742. 8°.

Beaumont, A. van, Eerste [en Tweede] Haarlemsche Boetbazuin op de alg. Dank-, Vast- en Bedendag; uitgeschr. tegens 14 Febr. 1742. Haarl. 1742. 4°.

—— De triumfeerenden Oostenrykache Adelaar, of de verovering der Stad Praag... op 27 Dec. 1742 benev. de Vlugt d. Fransen uit Bohemen. Haarl. 1743. 4°.

Tempel (De) der Grootmoedigheid, vergeleeken met den Tempel van 't Gemeene best. 's Gravenh. 1742. 4°.

Middel (Op het nieuwe) van belastinge, in Hollandt en Westvrieslandt; gevorderdt in... 1742 tot zeeker-stellinge en afweeringe van het zigtbaar-dreigende oorlogs-gevaar. Amst. 1742. 8°.

Ravesteyn, H., Godsdienst rede en raad, aan Nederlands regtgeaarde overheden, getrouwe leraren, en welgezinde onderdanen, in deze hagchelyke tyden van het ontroerde Europa, in digtmaat voorgestelt. Amsteld. 1742. 8°.

Haren, W. van, Aan zyne Groot-Brittannische Majesteit. 's Gravenh. 1743. 8°.

Lagendaal, Jz. J., De vrijheid in den hemel, op het verjaarfeest van Apollo en Diana in heldendicht. 's Gravenh. 1743. 8°.

—— Nederland op den Oorlogsthroon, in Heldendicht. Hierbij is ook gevoegt een wedergalm aan de Heer Musophilus op zijn klinkdicht. 's Gravenh. 1743. 8°.

—— Nederland op den throon, of het alom geëerd, gevierd en in den tegenwoordigen toestand van Staatszaken, aangebeden Nederland, in Heldendicht. 's Gravenh. 1743. 8°.

Beaumont, A. van, Nederlands voor- en tegenspoeden,.. opgezongen en toegepast op de algem. Dank-, Vast- en Bededag geviert.. 20 Febr. 1743. Haarl. 1743. 4°.

—— De ongeleerde geleerdheid, of de dankbaarheid betrachtenden boer; toegepast op den alg. Dank-, Vast- en Bedendag geviert 4 Mrt 1744. Haarl. 1744. 4°.

Hartsinck, J. J., Ter verkiesinge der Vlagofficieren van Holland en Westvriesland op den 8 May 1744. Z. p. 8°.

Boere Praetje tusschen Leen, Kees en Jaep, over den tegenwoordigen toestand van Zaeken; het toedammen der Killen; en 't vertoonen der Komeetstar. 2e dr. door Kees naeder oversien, van fauten gezuivert, en met nodige invoegselen vermierdert (*sic*). Gedr. by Laeg Waeter, in 't Jaer van Eb en Vloed. — Vervolg... of tweede t'saemenkomst v. Leen, Kees en Neel. Gedr. enz. Z. j. 8°.

Geheel in dichtmaat. Uitgegeven omstreeks 1745 à 1746.

Sterlingh, J. van, Het zondige Nederland zugtende onder de Slaande Hand des Heeren, thans rustende op het Rundvee. Leyd. 1745. 8°.

Pinxter-Gift of Anmaaning tot Boute... by geleegenh. van den langduurigen bedroufden en bekommerlyken staat en toustant onses Lands... Soutlyk en Opregt-ernstlik in Rym gestelt door F. I. D. O. I. Delft, 1745. 8°.

[**Paauw, C. J.**], Gedigt, ter Gelegentheyd van het uyt Prediken van den gebeelen inhoud van den Bybel, wanneer deselve voor de 3e maal is ge-eyndigt. Zynde verhandelt... in de Nieuwe-Kerk der Stad Middelburg... begonnen 14 April 1722, en ge-eyndigt den 28 Jan. 1745. Middelb. Z. j. 4°.

Met aanteek. betr. de Middelburgsche Predikanten.

[**Braconier geb. de Wilde, C.**], Eensame overdenkingen; geschikt naar tijds- en lands-omstandigheden. In dichtmaat [ondert. C. P.]. Amst. 1747. 4°.

Elzevier, Korn., Tandem bona causa triumphat. Gouda, 1747. 4°.

Haren, W. van, Twee lierzangen. 's Gravenh. 1747. 8°.

Duim, F, Regelen voor den bidder, om wél te bidden in deze tegenwoordige bedestonden. Amst. 1747. 8°.

—— De redenerende Hollantsche maagt, met haare zes Vereenigde vriendinnen. In dezen tegenwoordigen tydt. Met aanteek. enz. Amst. 1747. 8°.

Maegt (De klagende) van Holland, Verzeld van Keer-dicht. Z. p. e. j. (c. 1747). 8°.

Maagd (De hervormde, klagende, nu juichende) van Holland. Volgens de digt-trant en met dezelve slotwoorden van den Schimp digter. Door eenen Voorstander van het... Huys van Oranje. Dordr., Haarl. enz. Z. j. (c. 1747). 4°.

Stok in 't Honderd, of reden van 't verval [ondert. Aleethophilus]. Z. p. e. j. (c. 1747). 8°.

Vooral tegen prof. Velingius gericht.

Duim, F., Zinspelinge wegens de doot en weder opstandinge van een christelyk krygsman in Bergen op den Zoom. Amst. 1747. 8°.

—— De ontwaakte leeuw. Amst. 1747. 8°.

—— Triomfwagen opvoerende in zegepraal... Willem Karel Henrik Friso. Amst. 1747. 8°.

Verzameling van gedichten op de verheffing, inhuldiging enz. van Willem Karel Henrik Friso in 1747. Door R. Blok, J. van Boskoop, J. J. Brahé, J. Bremer, (2 versch.) H. van Brevoort, L. Brinkhoff, E. U. Cardozo, C. B., C. P. van Cuylenborgh, E. C. (2 versch.), J. v. Eysden v. Achlum (2 versch), K. Elzevier, N. van Frankendaal, B. v. G[errevink], G. F., m. pl., A. de Haen de jonge (3 versch.), J. Hoepelingh Pzn., P. v. Hofraat, J. W. van Hoogstraten, H. W., J. Kortebrandt, W. A. F. Kruythoff Tz., P. Langendijk, R. v. Leuven, C. en J. A. Lóve Jzn., J. Meyer (4 versch.), L. W. v. Merken, A. v. Ommering Jzn., J. Oudaen (2 versch.), L. Pater, T. v. Radinga, H. Ravestein, A. Rijken, C. Schaef, F. van Steenwijk, P. Straat (m. zinneb. plaat) en verscheidene anoniemen. 54 stkn. fol. pl°. en 4°.

Vreugde-klanken, op de gewenschte verkiezinge van Willem Carel Henrik Friso, enz. tot Stadhouder enz. van de Zeven vereenigde Provintien in den jaare 1747. Ter eeuwiger gedachtenisse uitgegalmt door een meenigte [119] liefhebberen der poezye. Amst. Z. j. (1747). 8°.

Eerzuil by de verheffinge van Wilhem Karel Henrik Friso, Prinse van Oranje enz. tot Stadhouder.... opgerecht door verscheiden Nederd. digters [G. Le Maire, L. Pater, D. Willink, N. S. van Winter, J. Lutkeman, J. F. Parvé, J. Luiken, A. Hartsen, J. de Kruif, P. C. v. Steenbergen geb. de Court, S. M. Oortman, H. Asschenberg, J. v. Noorlé Gz. en N. Bylaert] op de aanmoediging en onder het opzigt van Philomusus. Amst. 1747. Met portret. 4°.

Buitensporigheden (Op de) gepleegt in de Vreugdebedryven wegens de Verkiezinge van Z. H. den Prince van Oranje ... tot Stadhouder enz. Afgekondigt in 's Gravenhage den 4 May 1747. Door semnanasnheogorunb. [Ps. van?] Te Amsteld. Z. j. pl°.

Pro Patria [ondert.: Voor alle de Roomschgezinden in Hollandt ... den 24 July 1747]. Amst. Z. j. gr. pl°.

—— Hetz. ged. 's Gravenh. Z. j. 4°.

Verzameling van gedichten ter gelegenheid der 36e verj. van Willem Karel Hendrik Friso, 1747. 7 stn. pl°., 4°. en 8°.

Door Bato filius Roterodamensis [ps. van?], E. Chatin, F. Duim, J. v. d. B. M, J. Oudaan, Philopater [ps. van?], J. Steeenhuysen (*sic*) en A. Wolff.

Pro Patria. Hoorn, Z. j. pl°.

—— Hetz. ged. Amst. 1747. pl°.
Gedicht tegen de rijmelarij van dit jaar.

Hollebeek, J., Vaderlyke opwekkinge aan de Kinderen in het Weeshuis te Leyderdorp door hunnen ouden predikant. Z. p. 1747. pl°.

Duim, F., Het 100 jarig jubilé of de herstelde Hollantsche vryheit na eenen 80 jarigen oorlog enz. Amst. 1748. 8°.

Verzameling van gedichten op de geboorte enz. van den Erfprins. 1748. 5 stkn. 4°.

Maan, J., Oranje vreugdegalm ter gelegenheid der Geboorte van de Prince van Oranje en Nassouw, Grave van Buren, de 8e van Lentemaend 1748. Rotterd. 1748. 4°.

Opden geboorte-dag van den Land-erfvoogd Wilhelm [door A. de Haen de jonge, G. Muyser, J. W. Kerkhoven, N. v. Frankendaal en H. J. Roullaud]. Amsteld. 1748. 4°.

Higt, E. W., Lierzang den jongen Erfprins ... op zynen geboortedag den 8 v. Lentemaand 1748 toegezongen. Harl. 1748. 4°.

Heilgroete aan zyne D. H. Willem Carel Hendrik Friso ... op de blyde geboorte van derz. Erfprins Willem V geb. den 8e v. Lentem. 1768 (*sic*). [Waarachter: Gedachten op de wonderlyke Bewaring van het Huis van Oranje door de Goddelyke voorsienigheid voor Nederland]. 's Gravenh. 1748. 4°.

Meyer, J, Gedenk-teken van den heiligen doop, plegtelyk verrigt aan Z. D. H. Willem, Erfprins van Oranje ... in 's Hage den 11e van Grasmaand 1748. Amst. 1748. 4°.

Gezangen op den Veldtocht van Z. D. H. Willem Carel Henrik Friso ... Wanneer zyn H. D. op den 1 Mey A°. 1748 uit 's Gravenhage vertrok, om zich te stellen aan 't Hoofd van Nederlands Leger by Breda [door H. v. E.[Elvervelt] en J. v. d H.]. t'Amst. 1748. 4°.

Nagroet op het vertrek ten velde van Z. D. H. den Prince Erf-Stadhouder, en Bygroet aan zynen nu zullende volgen Hof-prediker J. G. Moll [ondert. A. V. P. [*Acta Virum Probant*]. Z. p. e. j. 4°.

Ourijk, H. van, Gedachten op het vertrek van Z. D. H. den Prince van Oranje naar het Leger. Met zich neemende ... J. G. Moll ... tot deszelfs Hofprediker. 's Gravenh. 1748. 4°.

Gedichten op de komst van Friso te Amsterdam. 1748. 4 stkn. pl°.

Meyer, J., Onverwagte welkomst-begroetinge van Willem Carel Henrik Friso uit naam der Burgeren van Amsterdam. t'Amst. Z. j. pl°.

[Laar, C. van], Klink-dicht ter blyder komste van ... Friso binnen Amsterdam ter wegneeming van het wettig bezwaar, der getrouwe en Vryheidlievende Burgerij, aldaar. Door C. v. L. t'Amst. 1748. pl°.

Oranje-bloemen gestroit op den weg der vryheid ter inhaaling van ... Friso binnen Amsterdam den 2 Sept. 1748 [ond. de zinspreuk: *IJver in Liefde bloeijende*]. Z. p. pl°.

De Standvastigheid der Amsteldamsche Vryheidsschraagers, Steunende op de Aankomst van een Regt-aarde telg der Al-oude Vryheids-beschermer Willem Carel Hendrik Friso [ondert. Burger en Oranje Patriot]. Amst. pl°.

Gedenkteeken (Dichtkunstig) voor de Nederlandsche Vryheid, op haar eerste eeuwgetyde, opgerecht door verscheiden Dichteressen en dichteren onder opzicht van Phileleutherus [Ps. van J. Hulk en A. Asschenberg]. Amst. 1748. 4°.

Door A. v. d. Heide geb. Hulscher, A. M. Schoock, S. M. v. d. Wilp, A. M. de Jong, C. F. v. Sytzama, S. Doekes,

H. Snakenburg, A. Spinniker, P. Boddaert, J. v. d. Heide, J. Kortebrand, J. Olthof, P. Merkman, G. Klinkhamer, J. v. d. Streng, H. v. Elvervelt, J. Luiken, L. Pater, J. de Kruyff, B. de Bosch, D. Willink, P. Huisinga Bakker, K. Elzevier, W. Henskes, N. S. v. Winter, P. Oursiere, A. Hartsen, J. Hulk, J. Lutkeman, P. Meyer, H. de Witte Tierings, E. W. Higt, D. de Neufville, H. Aschenbergh, J. de Timmerman en P. v. d. Bosch Jr.

[Frese, A.], Verwelkomstzang aan de Vrede; en onverwelkbaere Vrede Kroon, toegewenscht aen Nederland, door A. F. Z. p. e. j. (1748?). 8°.

Meyer, J., Ongewoone en onvergeetelijke Hoogtyds-vieringe v. Amstels burgeren enz. [bij de benoeming van vier Burgemeesteren van Amsterdam]. Amst. 1748. 4°.

Eerkroon voor Leydens Tienmanschap. 1748. 4°.

[Trip, L.], Breydel voor heerschende muytzucht, door Irenophilus. Z. pl. en j. (1748). 4°.

Hartsgedachten (Batavische) over den jaare 1748 door G. M. Amst. 1748. 4°.

Pook, J., De Harlequin, reizende met zyn fraai curieus door Holland, Zeeland enz. Vertoonende... het voorgevallene in de beleegeringe van... Bergen op Zoom, de verkiezinge van... den... Prince van Orange... Nevens eenige iluminatiën by die gelegentheid gezien, als mede wat voorgevallen is, in de alom berugten beweegingen onder de burgery van Amsteldam in... Aug. en Zept. 1748 enz. Met plaaten. Amst. 1749. 8°.

Ferree, H., De magt van Groningen door de Intrede van Z. H. V. D. Willem Carel Hendrik Friso... verheerlykt, als Hoogst Gemelde zyn Erffelyk Steede-houderschap Hoogstatig aanvaarde, den 22 van Slagt-maand 1749. Gron. 1749. 4°.

Maan, J., Oranjevredebazuin geblazen ter eere van Z. H. Wilhem Karel Henrik Frizo op de afkondiging van den Vrede, plechtiglyk gevierd in het Vredejaar 1749. Rotterd. 1749. 4°.

—— Dank-, Vast- en Bedeöffer ter gelegenheid van den plechtigen dank-, vast- en bededag... gevierd op den 24en der Lentemaande des j. 1751. Rotterd. 1751. 4°.

Huet, D. T., Zegen-wensch aan Z. D. H. Willem Karel Hendrik Friso [5 Juni 1751]. Z. p. 4°.

Gedichten op den dood van Friso. 1751. 4 stks. 4°.

Bochoven, L. C. van (o. d. zinspreuk: *In magnis voluisse sat est.*) Rouw-klagte op de Onverwagte en Allersmertelykste doot van... Willem Carel Hendrik Friso... overleeden.. op den 22 October 1751. t'Utr. 1751. 4°.

Grafschrift op... Friso. 4°.

Muyser, C., Ter uitvaart van... Friso. 4°.

Wouters, R, Gods tuchtroede over Nederland, gebleeken in 't droevig wegrukken van de zuil van Land en Kerk, Z. D. H. Willem Karel Henrik Friso enz. Te Amsteld. Z. j. 4°.

Decambon, M. G., geb. **van der Werken**, Ter inhuldiging van zyne D. H. Willem V, als Erfstadhouder der Zeeven Vereenigde Nederlanden. Z. p. (1751). 8°.

Maan, J., De Lentevreugdt der Batavieren, of blyde Verjaargroet, aan den grootsten Ingeboren der Verëen. Nederl. den Doorl. Landërfvoogt Prins Willem V. Op zyn Vden Hoogvorstelyken verjaardag den 8e der Lentem. d. j. 1753. Z. p. 4°.

Nieuwe-jaars-gift aan de Prinslievende Patriotten, door de Vermakelyke Zedenmeester. 's Gravenh. 1754. 8°.

Lied (Een nieuw) op den tegenwoordigen tydt. 's Gravenh. 1754. 8°.

Lied (Een vaderlands) ter gelegentheit van het Bal den 28 Febr. 1754 op 's Prins Maurits Huys gegeeven. ['s Gravenh. 1754]. 8°.

Luiken, J., Vreugde Zang op het 6e verjaargetyde van... Willem V. 's Gravenh. 1754. M. Muziek. 8°.

Coeur, J. de, Een vaderlands lied ter gelegenh. van 't Hoog Vorstel. Verjaar-feest of het Bal d. H. K. H. op den 8 Maart 1754 gegeven. 's Gravenh. 1754. 8°.

Lentfrink, F., De getergde waarheid door zich zelf verdedigd. Z. p. en j. (1754). 8°.

Over de zaak van Daniel Raap. Met de sleutel in HS.

Lijk- en graf-dichten (Eenige) op het afsterven van... Daniel Raap, Tot zyn Uyt-eynde toe een getrouwe Doelen stut. Overleeden binnen Amsterdam den 10 Jan. 1754. Z. p. 8°.

Veezorg. Herdersklagt over de runderpest, [d. A. B.]. Dordr. e. e. 1755. 8°.

Gespikkelde Huwelijken (Eene verzameling van gedichten op de zoogen.). 1755. 6 stkn. 8°.

Hierin: De nieuwigheyt deezes tijds enz. — Nieuwejaarsgift aan de Nederlandsche dames en juffers, enz. — Antwoord op zeker lied aan de Nederlandsche dames en juffers. — Zaaklyk antwoord aan het pronk van Parnas geesten, ofte berymde doleantie, enz. der Sinjeurs Friseurs, enz. 2e dr. — Vasten-avondgift, zijnde een zeedige en boertige beantwoording op het Antwoord tegens het Nieuwejaarsgift, enz. — Eere-kroon voor den autheur enz.

Schouwtooneel (Het) der gehoonde Leidsche juffferen, in eere herstelt. Gedr. volgens de copyen. 1756. 4°.

Vooraf gaat het schimpdicht zelf: „Boertige, en niet min schimpige bespiegeling op de meeste bekende Leidsche jufferen," met den sleutel in HS.

Schonck, A. C., Het begin van Babels val of de goddelyke almagt en regtvaarde wraak in het omgekeerde Lissabon, digtkundig beschouwd. Arnh. 1756. 4°.

Helvetius, J. A., Uitvaart der waereltstadt Lissabon. Utr. 1756. 4°.

[Braconier, C., geb. de Wilde], Ernstige nagedachten, over de algemeene waterschuddinge en aardbevingen, d. Vrouwe C. P. Amst. 1756. 8°.

Linden, H. L. van der, Gedenk-zuyl van het verschrikkelijkste en hoogste water in 's Hertogenbosch, enz. 's Hertogenb. 1757. 4°.

Oudaan, Joach., Spiegel der tweedragt in het vaderlandt. 2e druk. Rotterd. 1757. 4°.

Gedichten betr. den strijd over Jan de Witt. 1757. 8 stkn. 4°. en 8°.

[Wagenaar, J.], Lofbazuyn gevlogten om het hoofd van den... doorluchtigen Samenstelder van het nooitvolprezen Boek, met regt genaamd Zedige beproeving van de voorgestelde karakters van Jan de Wit [ondert. Marten van Roshem]. Z. p. (1757). 8°.

Ad manes violatos Jani Wittii, enz. — Aan de geschonden gedagtenisse van J. de Witt enz. (Lat. en Nederl.,) d. Philaletes Batavus [ps. van J. de Kruyff en J. Lublink de jonge]. Z. pl. 1757. 4°.

—— Hetz. vers. Z. p. 1757. 8°.

—— Hetz. vers. 2e dr. Z. p. 1757. 8°.

[P. Burmannus Sec.], De Schim van Joan van Oldenbarneveld aan Philalethes Batavus verdediger d. Rampzalige gedagtenisse van J. de Witt d. C. C. Boetius. Leeuw. e. e. Z. j. (c. 1757). 8°.

Philal. Batavo manium Wittianorum vindici. — Aan Philalethes Batavus, Wreeker van de schimmen der de Witten. Het Latyn van Aristocraticus Belga gevolgd [Lat. en Nederl.]. Z. p. 1757. 8°.

Epicrisis of oordeel der onzijdigheid en vaderlandminnende eendracht over de veelvuldige twistschriften, zoo voor als tegen J. de Wit Amst. e. e. Z. j. (1758). 4°.

Samenspraak tusschen Prinslief en Dwingelaart... de eene een... Prinsgezinde en de andere een grote Loevesteiner. Waarin aangetoont word het nadeelige der Loevesteinsche factie enz. In Digtmaat beschreven door L. V. P. Z. p. 1758. 8°.

[Winter, N. S. van], Op het Eeuwgetyde van het Diaconie Weeshuis der Herv. Gem. te Amsterdam. Amst. 1757. 8°.

Vredeheil, den vredelievenden en welmeenenden Nederlanderen toegezongen. Z. p. 1758. 8°.

[Guépin, J.], Katechismus voor het jaar 1759. Z. pl. en j. 8°.

Gedichten op het overlijden van Prinses Anna. 1759. 3 stkn. 4°. en 8°.

[Berkhey, J. le Francq v.], Bemoediging aen den vryen Nederlanden over het afsterven van.. Princesse Anna.. 1759 (ondert. Batofilius). Z. p. 8°.

Oudaen, Joach., Boezemklagt, ter uitvaerte van H. K. H. Anna... Voogdesse over den minderjarigen... Vorst en Erfstadhouder Willem V mitsg. Gouvernante der Vereen. Nederl. overleden.. den XII der Loumaend 1759. Z. p. 4°.

[d'Assonville, E. geb. Offerhaus]. Zeelands Maagd in rouw: over het... afsterven van... Anne... moeder... van Willem V... 12 Jan. 1759. Z. p. 4°.

Bolt, J., Eeuw-Zang voor de groene en blauwe weezen der stadt Groningen. Gron. 1760. 4°.

Kelle (de oude), D., Zeegenwensch en Beede over het... houwelyk van... Prinsesse Carolina met Prins Carel... van Nassau Weylburg. 's Gravenh. 1760. pl°.

Overtooms-praatje, tusschen een Amsterdammer, Leyenaar, Gouwenaar, Hagenaar, Rotterdammer, en Woerdenaar, of het leeve en bedrijf van Groots-hart, al. Wieldraayer. Gedrukt onder de pars, in de Draat-trekker. Z. p. e. j. (1760). 8°.

—— (Vervolg op het) of het doorlugtig leven en bedrijf van Groots-hart, al. Wieldraajer. Zijnde een Samen-sprak tusschen verscheyde persoonen. Gedruckt voor de Leytse Wandelaar. Z. pl. en j. (1760). 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], De gehoonde Batavier, ter gelegenheid dat de Engelsen met Spanjen en Vrankrijk oorlogende en met de Republiek in vrede zynde... in het einde van Oogstmaand 1762 het Holl. oorlogschip De Dankbaarheid... ondankbaarlyk overweldigden [ondert. Vrank en Vrij]. Z. p. e. j. 8°.

Higt, E. W., Zwaane-Zang op de Kapel binnen Alkmaar, Verbrand den 21 v. Oogstmaand 1760 vervolgens schooner herbouwd en... ingewyd op den 16 v. Wintermaand 1762 [Lat. en Nederl.]. Z. p. 8°.

Emmerik (Het juichende) over den herstelden vrede; gesloten te Hubertsburg in Saxen [door het Genootsch. *Jucunda & Donia*]. Amst. Z. j. (1763). M. pl. 4°.

Gedichten op Prins Willem V. 1764—68. 11 stks. pl°. 4°. en 8°.

Wolff, E. geb. Bekker, 's Lands Vreugde Groet aan Z. D. H. Willem V... eerbiedig toegewyd ter heuchelyke gelegenheid zyns Hoogh. 16e jaardach den 8 van Lentemaand 1764. Hoorn, 1764. 8°.

—— Hetz. gedicht. Hoorn, 1772. 8°.

—— Vlissings vreugd by de aankomst zyner D. H. Willem V Prince v. Oranje en Nassau enz. Amsteld. 1766. 8°.

—— Een nieuw Scheepslied ter eere (van) Willem V. Z. pl. 1766. 8°.

Battum Rotterdam, J. v., Ysselvreugd of Stroomzang, toegewyd aan het verheerlykt Kampen by gelegenheid der blyde inkomste... van Z. D. H. Willem V. Campen, Z. j. (1766). 4°.

—— Nederlands Vreugde ter inhuldinge van Z. D. H. Willem V tot Erfstadhouder, Kapitein en Admiraal Generaal van de Unie. Amst. Z. j. (1766). 4°.

Vreugde-lied gezongen op de Installatie van.. Willem V. Delft, 1766. pl°.

Berkhey, J. le Francq van, Het Rhynlandsch wedspel, in verscheide landgezangen, ter gelegenheid van de... intreede van... Willem V.. binnen Leyden enz. Leid. 1766. 8°.

Pla, P. A., Op de heuchlyke intrede van Willem V en Frederika Sophia Wilhelmina, binnen 's Hage. Z. p. 1767. 4°.

Welkomstgroete aan hunne Doorl. en Koningl. Hoogheden op het eiland Texel den 27 Mei 1768. Z. p. 4°.

Oosterdijk, H. G., Vreugdezang by de blyde inkomste hunner D. en K. HH. Willem V en Frederika Sofia Wilhelmina... binnen Amsterdam op den 30 in Bloeymaand 1768. Z. p. 4°.

Overmeer, J. P. van, Willem de Eerste, of het 2e eeuwfeest der vaderlandsche vrijheid, zoo in de Kerke, als in den Burgerstaat, enz. Dienende tot een contrast tegen den Brederode van P. Burmannus Sec. enz. 's Gravenh. 1767. 8°.
Gedicht met histor. aanteekeningen.

Haren, O. Z. van, Aan het Vaderland: — Zie de Afd. *Dichters.*

[Calkoen, H.], De vaderlandsche vryheid. Lierzang door Christianus Batavus. Leyd. 1769. 4°.

Overwinning (Op de haetlijke) der Franschen op Pascal Paoli, groot voorstander der Corsische vrijheid. Door ontrouw der verraeders behaeld. Leyd. 1769. 8°.
Hierachter: Pascal Paoli's afscheid aen Corsica bij zijn vertrek naer Livorno. Met portret van P. Paoli, door R. Vinkeles.
Ex. op schrijfpapier.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 8°.
Met hetz. portret en een ander, geëtst door H. Kobell, 1768.
Ex. op groot papier.

Gedichten betreffende den stryd over den Belizarius v. Marmontel. 1769. 11 stkn. p°. 4°. en 8°.

Dank-zegging, aan P. Hofstede, By gelegenheid. dat deszelfs uitmuntend werk, gen. de Belisarius.., beoordeelt enz. ten Derdenmaal werd uitgegeven. Amst. e. e. Z. j. pl°.

Bosch, P. van den, Lierzang aan P. Hofstede ter gelegenheid der vrage, door Z. E. ten aanzien van den Remonstranten vryheid van openlyke godsdienstoeffening gedaan, in zyne beoordeeling van den Belisarius verdedigd. Leyd. 1769. 4°.

Hardeveldt, A. van, Vriendelyk onderricht aan de Christen waereld by Gelegenheid des beruchten Belizarius van.. Marmontel, romansgewys beschreven Leyd. 1769. 4°.

Klinkdicht aan Agatobiblophilus; Zoogenaemde Verdediger van P. Hofstede, en Lasteraar van C. Nozeman [ondert. Na verdienste]. Rotterd. 1769. pl°.

Klinkdicht (Tweede) aen Agatobiblophilus; Als een Voorlooper, op zyn zinneloos Antwoord tegens het voorgaende. Rotterd. 1769. pl°.

Lagendaal, J., Epistolium poeticum enz. — Poëtische brief aen... Marmontel. [Lat. en Nederl.]. Rotterd. 1769. 8°.

—— Aan... K. Nozeman, Rem. Pred. te Rotterdam. Rotterd. 1769. pl°.

Roehaven, G., Weerklank op het Gedicht van J. Lagendaal, ter zyner Verdediging gegeven aan C. Nozeman. Z. p. e. j. pl°.

Keerklank op de Weerklank van het Klinkdicht geteekend: Zonder Laster [ondert. 't Was gepaster]. Z. p. e. j. pl°.

Weerklank aan den maker van het Klinkdicht geteekend: Uit Afkeer [ondert. Verwagt nog meer]. Z. p. e. j. pl°.

Weerklank (Amsteldamsche) aan de scheldende.. Rotterdamsche Straat-poëeten.. rakende het Geschil, tusschen P. Hofstéde.. en C. Nozeman... Tegen-Klinkdicht [ondert.: Ocreatus Ocyssimè]. Amst. z. j. pl°.

Hoogeveen Jr., C. van, By gelegenheid der voordeelige wintercollecte binnen Leyden den 5 Febr. 1770. Z. p. 4°.

Bodegom, A. van, Zegen-wensch op de geboorte van een.. Princesse v. Oranje, den 28 Nov. 1770. Z. p. pl°.

Nomsz, J., Op zyne Deensche Majesteit Christiaan VII. Z. p. e. j. (1772). 8°.

Woordt, J. van der, Ter gelegenheid van het 2e eeuwgetij d. Nederlandsche vrijheid, ingehaald te Vlissingen, 6 Apr. 1572. Midd. Z. j. (1772). 4°.

Kortebrant, J., Tweede Eeuwgetijde der Rotterdamsche Vrijheit. Rotterd. 1772. 4°.
Met histor. aanteekeningen.

Vliet, A. van der, De Spanjaerdt binnen Rotterdam. Rotterd. 1772. 4°.

Som, D. V. D., Vreugde-galm op de.. bevalling van.. de Princesse v. Oranje.. 1772. Z. p. pl°.

Spatsier, A., Onledige eenzaamheid... op de... bevalling van de Princesse van Orange enz. 24 Aug. 1772. Amst. Z. j. (1772). 8°.

Schelle, P. van, Neêrlands heil, by de geboorte van Willem Frederik Prins v. Oranje, 24 Aug. 1772. Leyd. Z. j. (1772). 8°.

Trip, L., Eeuwzang op het verlaten beleg van Groningen op den 28 van Oogstmaand des jaars 1672. Gron. 1772. 8°.

Eeuwzang op het opbreeken van 't beleg van Groningen den 28 Aug. 1672 onder de zinspreuk: *Libertatis ergo.* Gron. 1772. 8°.

Jok en Ernst over het Rymwerk van J. G. genaamt Ligt en Duisternis van Dokkums Kerk. Ter geleegentheid van de Verroepinge van C. Woldring, door T. A. Dokkum, 1772. 8°.

Nederlandts Sion, afgeschetst, als rouw bedryvende over des zelfs afwykingen, en zugtende onder des Heeren Tucht roeden [door P. L. B.]. Middelb. Z. j. (c. 1772). 4°.

Busken, C., Lyktranen op 't graf van Kornelis Evertsen, Luiten.-Gener. enz. overleden binnen Vlissingen, 2 v. Louwm. 1773. Z. pl. (1773). 4°.

Spatsier, A., Amstels vreugdegalm op de 25-jar. geboortedag van Willem V enz. 8 Maart 1773. Amst. 1773. 8°.

Wolff, Adr. en E. Bekker, Aanspraak en gedicht aan... Willem V... Met een verhaal van HD. reize door de Middel-Beemster, 21 July 1773. Hoorn, 1773. 8°.

Gedichten betr. den pennestryd over den »Advocaat d. Vaderl. kerk." 1773.
Rhytmus monachicus pro Vondelio, t. vertaaling opgedragen a. d. Advocaat d. Vaderl. kerk. Z. j. (1773). 8°.

Vrije Navolging van den Rhythmus monachicus of monniken rijm, op de zoogen. kerkverdedigers den Grooten J. van Vondel hoonende. Midd. e. e. Z. j. (1773). 8°.

[Barueth, J.], De Rhytmus monachicus of Monnikendeun d. broederschap van vrijheid en tolerantie, naauwkeurig onderzogt, enz. in twee deelen. Voor af gaat een waarschouwing tegen seeker nieuw boek: Het nut der stadhouderlijke regeering, enz. bij (de) geboorte van Willem Frederik van Nassauw d. P. Dortsma. 's Gravenh. 1773. 8°.

Tegen de onbeschaamde voortgang der zogen. Vrije navolging van den Rhythmus Monachicus, of Monniken rijm, op de Scheurzoekers. Dewelke een zeer kundig dichter als J. van Vondel, desz. afwijkingen in en van de kerk billijken durven, enz. [Door Een Preekheer in de abdij van Waarheid]. Z. pl. en j. (1773). 8°.

Verzameling van Verzen en Tractaten, uitgegeeven op het 2e Eeuwgetyde van Leidens beleg en ontzet. 1774. 3 dln. 8°.

Hierin komen de volgende gedichten voor:

Coster, H., Aan de Gemeente der Doopsgezinden te Leyden... by de inwyding van het nieuwe orgel den 2 Oct. 1774. 8°.

—— Aan H. O. van Outgaarden [Schenker van voorn. orgel]. 8°.

Zoutmaat, G., Opwekking aan Leydens Burgerye ter geleegenheid der 200 j. gedachtenis van 't ontzet der stad ten besluite van deszelfs Kerkrede. Z. p. 1774. 8°.

Bosch, P. van den, Redevoering, gedeeltelyk in digtmaat by gelegenheid van het 2e eeuwfeest enz. Leyd. 1774. 8°.

Schelle, P. van, Leyden van het beleg der Spanjaarden verlost, gevolgd naar het Latyn van C. A. de Wetstein. Leyd. 1772. 8°.

Op de vergadering van het Leydsch Genootschap: Kunst wordt door arbeid verkregen... ter herinnering van het beleg dier stad. 8°.

Royen Az., J. van. Ter opening der vergadering van het taal- en dichtlievend Genootschap: Kunst wordt door arbeid verkregen.. op den 200 j. gedenkdag van Leydens verlossing. Leyd. 1774. 8°.

Hoogeveen Jr., C. van, Verwelkoming aan de leden van het Genootsch. enz. Leyd. 1774. 8°.

Het feestvierend Leyden. Eeuwspel, Zie de Afd. *Ned. Tooneel.*

Hoogeveen Jr., C. van, Feestzang op het 2e eeuwgetyde. Leyd. 1774. 8°.

Assendelft, A. van, Eeuwzang ten 200 j. gedachtenisse van Leydens beleg. Leid. 1774. 8°.

[Hamelau, J.], Vriendschapsplicht aan A. v. Assendelft door J. H. Leyd. 1774. 8°.

Vreugdezang op het tweede eeuwgetyde... door een Liefhebber der dichtkunde onder de zinspreuk: *Assiduitas perficit.* Met historische aanteek. en een dagverhaal der gebeurtenissen. Amst. 1774. 8°.

[Hamelau, J.], Leyden tot dankbaarheid verwekt op het tweede eeuwfeest der heuchelyke ontzettinge door J. H. Leyd. 1774. 8°.

Wynbeek, A, Leydens ramp en zegen. Leyd. 1774. 8°.

Booren, E. van, Het tweehondertste jubels vreugt verhaal meede ter Gedagtenis beschreve en op Reym gemaakt... inh. het Geen op den 3e en 4e van October 1774 Is geschiet omtrent het feest houden van het 200e Jubel van Leydens ontzet. Leyd. 1774. 8°.

[Royen, J. van], Leyden door J. v. R. Z. j. 8°.

Halewyn, F., Vaerzen op het tweede eeuwgetyde. Leyd. 1774. 8°.

Hen, A. de, Ter gedachtenisse enz. Z. j. 8°.

Aan D. van Alphen ter geleide van eene nog ongewisselde Papieren Leydsche Noodmunt. Z. j. 8°.

Klinkert voor B. A. v. Assendelft [ondert. *Haec Civitatis ergo*]. 8°.

Lannoy, J. C. de, Lierzang tot lof der Heeren van der Does, van de Werff en van Hout, verdedigers van Leyden. Z. p. 1774. 8°.

Lofdicht der dappere Zeeuwen [ondert. *Luctor et Emergo*). Z. p. 1774. 8°.

Pecker, K. de, Nieuwejaarswensch van Leydens weezen. Z. p. 1775. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Verheerlijkt Leyden bij het 2e eeuwgetijde van desz. heuchlijk ontzet... [gevierd] 1774. Leyd. 1774. 8°.

Met zeer vele ingevoegde platen en portretten.

—— Hetz. werk. Dez. uitgave.

Dit exemplaar, samengesteld uit twee gewone exemplaren, is in-4°. opgeplakt, met wit papier doorschoten en in drie lijvige deelen gebonden, vermeerderd met een aantal toegevoegde platen, portretten en kaarten, betrekking hebbende op Leiden, het beleg, gebeurtenissen en personen die in het werk worden genoemd, enz.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. Ex. op zwaar papier.

Verzameling van gedichten naar aanleiding van voorg. gedicht, bestaande uit:

Drietal van verpligte dankoffers den ZeerGel. Heere J. le Francq van Berkhey toegewyd, na zyn Redenvoering, in Nederd. dichtmaat, op het tweede Eeuwgetyde van Leydens ontzet [door C. v. Hoogeveen Jr., H. Coster en F. Halewyn]. Leyd. 1774. 8°.

Hoogstraten, J. van, Letterkransje gevlochten voor.. J. le Francq van Berkhey na het lezen zyner dichtkundige Redevoering enz. Z. p. 1774. 8°.

Gesscher, D. van, Y-zang den Heer J. le Francq v. Berkhey toegezongen by gelegenheid der uitgave van Z. E. Verheerlykt Leyden. Amst. 1775. 8°.

Voorzang op de schimpdichten uitgegeven tegen het Verheerlykt Leyden van J. le Francq v. Berkhey [doòr Lugdunophilus]. Z. p. 8°.

Quaadaardige en lasterlyke verdraaying der woorden, van de Aanspraak gedaan door J. L. F. van Berkhey. In zyn Vaers, over het Verheerlykt Leyden. Z. p. 8°.

Aan den Leyden, in haar Overheeden schendende, Lasteraar [ondert. Burgerhart]. Z. p. 8°.

Lelyveld, F. van, Dank-betuiging aan den Nederlandschen dichter Jan de Kruyff over zyne Beschaving en Verbeteringen gebracht in Het verheerlykt Leyden van J. le Francq v. Berkhey: met betooning van Verwondering over Zyn sterk Lof-vers: benevens een Aanhangsel over de Loftuitingen, voor dat Dichtstuk geplaatst. Leyd. 1775. 8°.

Op de zoogenoemde dankbetuiging aan den dichter Jan de Kruiff. [ondert. Noem u, ik noem my]. 8°.

Lykdichten op den dichter J. de Kruyff d. J. P., H. J. en H. Coster. Z. p. 1775. 8°.

Zedige verdediging van den Nederlandschen Dichter J. le Francq van Berkhey, en zyn E. heerlyk Verheerlykt Leyden, tegen zynen naamloozen Bediller, Bevegter teffens van den nu zaligen Heer Jan de Kruyff, en zyne medegenooten in het Lofbazuinen. In Keusvry dicht [ondert. Kleptomusus Batavus]. Amst. e. e. Z. j. 8°.

Antwoord aan den schryver der Dankbetuyging &c. gedrukt te Leyden by J. Meerburg. Met betooning van verwondering over deszelfs sterk Hekelschrift aan den nu Zalige Heer Jan de Kruyff en de Heer J. Le Francq van Berkhey. Nadrukkelyk opgedragen aan Kleptomusus Batavus Schryver der Zedige Verdediging &c. als ook een antwoord op desselfs Trippel-dicht [ondert. Christiaan Leydenaar]. Leyd. 1775. 8°.

Het Boere-geselschap of de gehekelde Hekelaars. Klugtspel. — Zie de Afd. *Ned. Tooneel.*

Nieuwe Roê voor Leidze billen. Om hun stoutheid wat te stillen, Neffens eene pallempaas, Voor den Leidzen Sunter-Klaas, Met een Slag- en Weerslagdicht, Aan 't Poëetisch Gild gerigt [door Jan Regtuit Philo-catsius, ps. van J. le Francq v. Berkhey]. Z. p. e. j. (Leid. 1775). 8°.

J. le Francq v. Berkhey verheerlykt, of dankzegging voor loffelyke verdediging [o. d. zinspreuk: ô Volk! ô Vaderland! ô Goddelooze Tyden!] Z. j. (c. 1775). 8°.

Eerzang op de Kamer van Charitaaten binnen de stadt Delft, enz. d. Philadelphus. Delft, 1774. 4°.

Feestzangen op het 3e jubilé van 's lands Hooge School te Leyden, Gevierd den 8 van Sprokkelmaend 1725 door verscheidene dichteren [Gerh. Kempher, Joan. Schröder, H. G. v. Vryhoff, Sim. Ryser, J. Doornik en M. v. Lankeren, uitgegeven ter gelegenh. v. h. 2e eeuwfeest door C. v. Hoogeveen Jr.]. Leyd. 1775. 8°.

Verzameling van Vaerzen en Tractaten. Uitg. op het tweede Eeuwgetyde d. Leydsche Hoogeschoole. 1775. 3 dln. M. pl. 8°.

Hierin komen de volgende gedichten voor:

Royen, J. van, Adr. v. Royen's Eeuwzang op de 200e verjaaring van 's lands Hoogeschoole binnen Leyden. Uitgesproken op den 8 v. Sprokkelm. 1775 en, in navolging van het Latyn, in Nederduitsche vaarzen gebragt. (Leid. 1775). 8°.

Francq v. Berkhey, J. le, Verklaaring van de zinnebeeldige eeuwprent [op] den vierdag van het 200 j. Eeuwgetyde der Oprichtinge van Hollands Hooge Schoole binne de Stad Leyden. M. pl. 1775. 8°.

Hoogeveen Jr., C. van, Ter openinge der alg. Vergadering van het Tael- en Dichtlievend Genootsch.: Kunst wordt door arbeid verkregen. 1775. 8°.

Broes, B., Eeuwzang op het 200 jarig feest der Leidsche Hoogeschoole. 1775. 8°.

Halewyn, F., Feestzang op het 200 j. feest der Leidsche Hoogeschoole. 1775. 8°.

Op het tweede eeuwgetyde der vermaarde Leydsche Hoogeschoole [ondert. Philacademicus]. 1775. 8°.

Prysvaerzen op het tweede eeuwgetyde der Leydsche Hoogeschoole. En tot Lof der Heeren van der Does, van de Werff, en van Hout; verdedigers van Leiden. Z. p. e. j. M. portr.

Bestaande uit de vijf volg. gedichten:

Broeckhoff, J. P., Opwekking aan Nederlands Dichteren.

Waal, S. van der, Op de (*sic*) tweede eeuwfeest der Leydsche Hoogeschoole.

Nuyssenburg, J. van, Ter tweede eeuwfeeste van Leyden's Hoogeschole.

Trappen, D. J. van der, De luister van Hollands Hoogeschole beschouwd op derzelver tweede eeuwgetyde.

Tweede eeuwgetyde van Leyden's Hoogeschole [get. met de zinspreuk: *Manet honos et antiquae Societatis insigne*].

Eer- en Feestzang, op het tweede honderd-jaarig jubelfeest der Leidsche Academie [ondert. *Salus patriae suprema lex.*]. Leyd. 1775. 8°.

Hoogeveen Jr., C. van, Dankoffer ter nagedachtenis aan het tweede eeuwgetyde der Leydsche Hoogeschoole. 1775. 8°.

Ter gelegenheid van het tweede eenwgety der Academie te Leyden. 1775. 8°.

Wellekomst-groet aan Z. D. H. Willem V.., ter tweede Eeuw-Feest Viering van Leydens Hooge-Schoole [door P. v. C.]. 1775. 8°.

Zamenspraak tusschen Jochem Inslag en Justus Schietspoel gehouden by de wederkomst van 't Jubilé der Hoogeschoole van Leyden. 1775. 8°.

Wynbeek, A., Leyden in vreugd op het 2e eeuwfeest van 's lands Hooge Schoole. Leyd. 1775. 8°.

Balthazaar, A., Lofgalmen, op het 200 j. Jubelfeest van Hollands wydvermaarde Hoogeschoole. Leyd. 1775. 8°.

Weergalm aan de lofgalmen van A. Balthazaar. 1775. 8°.

Dankoffer aan den Digter A. Balthazaar te Leyden over zyn Lofgalmen. [ondert. Raptun B. V. B.]. 1775. 8°.

Verpligte dankoffer, aan den Dichter A. Balthazaar... over zyne schel-klinkende Lof-galmen. Benevens Daverende weergalm van den schorgeblaazen Lofbazuin des grooten Leydschen Vreugd-Bazuiners A. Wynbeek [ondert. Raptim B. V. E. en O Abram! Ba Maro. 1775. 8°.

De Huichelaars op het Leydsche Eeuw-feest enz. Klugtspel door N. Hoefnagel. — Zie de Afd. *Nederl. Tooneel.*

Het Boek Anonymi, genaamt Deutero Jubilon. — Zie de Afd. *Plaatsbeschrijving d. Nederlanden: Leiden.*

Satyra Juvenalis Amstelodamensis of Geessel van een Amsteldamsche Juvenalis, over het boek genaamd Deutero Jubilon, behelzende een ongeoorloofd Verhaal van het Vierden Eeuw-feest der Stad Leyden. Na de Beschryving van een Openbare Spotter en Godslasteraar die zig noemd Anonymi enz. Amst. 1775. 8°.

Beschrijving der Sledevaart v. h. Genootschap: *Veniam pro laude* ter gedachtenisse van het tweede Eeuwgetyde van Leydens Verlossinge en de stichting haerer Hoogeschoole. — Zie de Afd. *Plaatsbeschrijving d. Nederlanden: Leiden.*

Onschuld durft spreken. Leyd. 1776. 8°.

—— Hetz. werk. [Nadruk. Leyd. 1776]. 8°.

Verdediging van het Genootsch.: *Veniam pro laude*, tegen Dr. v. d. Meij die de Sledevaart van den Kansel had gegispt.

De onschuld bestrafd, of Antwoord aan de Onschuld durft spreeken. Leyd. (1776). 8°.

Vrymoedige bedenkingen, over het onlangs uitgekoome Dichtstukje: Onschuld durft spreeken, of Lof der Onschuld. (Leyd.). 1776. 8°.

Verzameling van Keur van poezie. Uit eene menigte Vaersen by een verzamelt, en na den Origineelen druk, van Gouverno Perzikiano, in het licht gegeeven. Na gedrukt door Imand. Z. p. e. j. 8°.

Schimpdichten op Ds. v. d. Meij.

[**Aa, C. van der**], Onderdanig Dank-Adres aan alle.. Kooplieden en Handelaars der Nederl. Steeden, als Voorstanders en Beschermers onzer Commercie... betoond... by het teekenen hunner Naamen, op de... requesten.. strekkende om de Dertien Staaten van Noord-America voor Onäfhanglyk te erkennen enz.... door een waare Vaderlander. Z. p. e. j. (1775?). 8°.

Hamelsveld, Y. van, Durkerdams waterwee, 14/15 v. Slachtm. 1775. Z. p. 8°.

Oosterdijk, H. G., Op het Orgel aan de Kerke van Katwyk aan den Rhyn door F. H. Baron van Wassenaer... geschonken en door F. Burmannus... plegtig ingewyd. Z. p. (1775). 4°.

Proeve (Dichtkundige) over de Opvoeding der jeugd ten meesten nutte van dit Gemeenebest. Vervaardigd bij gelegenheid dat het Haagsche Genootschap »*Kunstliefde spaart geen vlijt*" dit onderwerp ter beantwoording opgaf. Leyd. 1775. 8°.

Blussé, A., De beste opvoeding der jeugd, ten nutte van dit Gemeenebest; en Bespiegelingen by een onweder. Dordr. 1776. 8°.

Palm, K. van der, De beste opvoeding der jeugd, ten nutte van dit Gemeenebest. Rotterd. 1776. 8°.

Opvoeding (De beste) der jeugd, ten nutte van dit Gemeenebest. Onder de spreuk: *Reipublicae ergo*. Z. p. e. j. 8°.

Leydens 27e January 1776 [Waarachter: Dankbetuiging aan de... Studenten der Leydsche Hoogeschoole (voor hunne hulp by den brand)]. Z. p. e. j. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Het verneedert en verheerlijkt 's Graavenhaage. Eeuwzang. Amst. 1776. 8°.

Heden (Het) voor Nederland, in de roepende stem der Hooge Overheid tot den algemeenen Dank-, Vast- en Bededag van... 1776 [ondert. *Kunst wordt door arbeid verkregen*]. Leyd. Z. j. 8°.

Oosterdijk, H. G., Ter 25e verjaring van het Doctorengezelschap voerende tot zinspreuk: *Uno animo*; in Amsterdam, gevierd den 8 v. Lentemaand 1776. Z. p. 4°.

Aanspraak en plichtsherinnering, den nieuwaangestelde Permanenten Regenten van het Huiszittenhuis binnen Leyden... by het houden der eerste gewoone Vergadering op den 29 van Wintermaand 1777 welmeenend toegezongen. Leyd. Z. j. 8°.

Dulkenraad, K. van, Het verdrukte en verloste Haarlem. Lier-zang [bij het tweede Eeuw-feest]. Haarl. 1777. 8°.

Met histor. aanteekeningen en portret van Kenau Hasselaar.

Hamel, A. L. van, Afscheidsgroet aan het Genootschap: *Veniam pro laude*. Op den 19 van Bloeimaand 1778. Leid. Z. j. 8°.

[**Hoogeveen Jr., C. H.**], Aen de leden der Dansparty, in het Genootschap: *Veniam pro laude*. Door C. H. j. [Leid. 1778]. 8°.

Gedachten op het ongelukkig overlyden van een jongeling te Leyden. In October 1778. Leyd. 1778. 8°.

Schilderfeest (Amsterdams) den 13 en 14 Oct. 1778. Amst. 1778. 8°.

Naar aanleiding eener voordracht van P. Camper over de onderlinge overeenkomst tusschen de viervoetige dieren, de vogels en de visschen.

[**Driel, E. van**], Digterlyk voorspel voor het verrigten der plegtigheid naar de wyze der ouden, gemeenlyk genoemd de bevordering met de Kap, in Latynsche digtmaat uitgevoerd d. J. de Rhoer en in Nederduitsche verzen omschreven. Gron. 1778. 4°.

Aan een vriend [ondert. L'amitié pour guide]. Amst. 1778. 8°.

[**Dijk, J. van**], Vlaardings Zangverschil of histor. verhaal, van alles dat in drie jaaren over het zingen der lange of korte nooten aldaar is voorgevallen, enz. d. E. D. G. Z. Amst. e. e. Z. j. (c. 1778). 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Opdragt-vers aan de.. Staten van N. Holland en W. Vriesland by gelegenheid van het overleveren der vernieuwde Kaarte van Joost Jansz. gem. in 1575. Z. p. 1779. 8°.

[**Kemp, F. A. van der**], Aanspraek aen... Willem V... door E. H. J. — Zie de Afd. *Plaatsbeschrijving d. Nederlanden: Overyssel.*

[**Klotz, E.**], Brief bij het 2e eeuwgetijde der Utrechtsche Unie, 29 van Louwm. 1779, d. T. T. Q. N. Utr. 1779. 8°.

Feith, R., Lierzang op het 2e eeuwgetijde van de Utrechtsche Unie. Leyd. 1779. 8°.

[**Kemp, F. A. van der**], Lierzang aen de... Heeren F. J. J. Eisinga, S. H. Roorda van Eisinga, H. Buma, F. B. Aebinga van Humalda, R. L. Andringa de Kempenaer, J. Wielinga, C. L. van Beyma. Protesteerende Leden in den Raad van Friesland, tegens de Resolutie van den 1 Sept. 1779 voor de bepaelde Convooyen d. E. H. J. Leyd. 1780. 8°.

Kemp, F. A. van der, Procedures in de zaak van Pieter Marcus, Hoofd-Officier der Stad Leyden.. op en tegen F. A. van der Kemp..., over het doen of laaten drukken van den Lierzang aan.. F. J. J. Eisinga enz. Leyd. 1782. 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], Kingsbergen's traanen gestort op 's lands schip van oorlog, De Argo. Den 1en van Loum. 1780. Z. p. 8°.

—— Tromp's sluyer nog bevlekt van Engelsch bloed de traanen afwisschende van Kingsbergen, Mecca's Argo enz. Z. p. e. j. 8°.

—— Het Nieuw Matroozen Geuzen Liedeboek. Z. p. e. j. (1780). 8°.

Lierzang aen het gehoonde Vaderland [ondert. In. Vr.]. Z. p. e. j. (1780). 8°.

Nederland (Het klagend) over den grouwel dezer eeu, of Treurdicht op de herbooren Schenddaaden van Sodomma, waarin den opkomst en voortgang, dier natuurōntheisterende euvelen, enz. wordt onderzogt en aangeweezen o. d. zinspreuk: *In Omnibus Dictis ac factis Deum testemtime.* Amst. e. e. Z. j. (1780?). 8°.

Klagte van eenen zoon over den toestand van zijn's vaders huis, d..... Batavus. Z. pl. en j. (c. 1780). 4°.

—— Hetz. vers. 2e dr. Z. pl. en j. 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], Lierzang voor H. E. Groot Mogenden by de herstelling van den Raedpensionaris P. van Blyswyk; en de waerneming van dit ambt ad interim door.. W. Th. Baron van der Does. Z. p. e. j. (1780?). 8°.

—— Vaderlijk afscheid en getrouwen raad van een eendrachts-burger, gereed om voor 't vaderland vrijheid en godsdienst op 's lands vloote van oorloge, te dienen. 2e dr. Amst. 1781. 8°.

— Lofdichten op het vaderlijk afscheid, enz. [d. H. Coster, G. Brender à Brandis, J. Braams en A. Loosjes Pz.] en dankzegging aan derzelver dichteren d. J. le Francq v. Berkhey. Amst. 1781. 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], De patriotsche geest van J. Burghoorn ter 33e Verjaaring van Z. D. H. Willem V... 1781. Z. p. 8°.

Stijl, S., Aan Nederlands Erfstadhouder. Harl. 1781. 4°.

[Vreede, P.], Aanspraak aan Willem de Vde Erfstadhouder &c. &c. &c. d. Harmodius Friso. A°. 1581 [*sic voor* 1781]. Z. p. 8°.

Fokke, J., Op de Komst van Z. Keyz. Maj. Joseph II, in Amsterdam den 13 July 1781. Z. p. 8°.

Gedichten op den Slag bij Doggersbank. 1781.

[Nieuwland, P.], Op den Zeeslag, tusschen de Hollandsche en Engelsche Esquaders. Voorgevallen den 5 Aug. 1781 door P. N. Z. p. 4°.

Dichtkundige vertaaling van zeekere geheime Brief; Geschreeven door.. Hyde Parker, Vice Admiraal der Engelsche oorlogs-vloot: en ingeslooten by zyn verhaal van de Zeeslag, tusschen de Hollanders en Engelschen op Zondag den 5 Aug. 1781. Gedrukt in Ostende. Z. j. 8°.

[A. Loosjes Pzn], Zegezang op de Vaderlandsche helden, nadat zy den Engelschen Admiraal Parker met zyn vloot op de vlugt hadden gedreven d. A. L. P. Z. Haarl. 1781. 8°.

[Swildens, J. H.], Lauwerkrans om de hoofden van Nederlandsch dappere helden, ter gelegenheid van de overwinning... onder den Schout by nacht Zoutman, behaald op... de Engelschen onder den Admiraal Parker, op den 5 Aug. 1781, gevlochten door een rechten Patriot en vryheidlievenden burger. Utr. Z. j. 8°.

Welkomstgroet aan Nederlands Zeehelden, By gelegenheid hunner terugkomst ter Rede van Texel op den 13 v. Oogstm. 1781 [ondert. Nederland triumpheere]. Amsteld. Z. j. 4°.

Raesvelt, C. F. van, geb. van Sytzama, Op de zege bevochten op de Engelschen, 5 Aug. 1781. Utr. 1781. 8°.

Lannoy, J. C. de, Eerzang voor 's lands verdedigers, ter gelegenheid van den Zeeslag voorgevallen by Doggersbank den 5 Aug. 1781. Leyd. 1781. 8°.

Stijl, S., Op den roemruchtigen Zeeslag tegen de Engelschen, den 5en van Oogstmaand 1781. Amst. en Harl. 1781. 4°.

Diersen, A., Uitspanningen in leedige uuren, gewyd aan zegepraalende helden op de Doggersbank den 5 Aug. 1781. Amsteld. 1782. 8°.

[Griethuizen geb. Carelius, M. L. G.], Op de eerste zege van 's lands vloot op die der Engelschen, d. 5 Aug. 1781, door M. L. G. geb. C. Amst. (1781). 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. (Amst.. 1781). 8°.

[Paddenburg, S. van], Vreugdezang op het herleeven van 's lands glori, ter gelegenheid van het bevechten der Victori. Rott. 1781. 8°.

[A. Loosjes Pz.], De vaderlandsche zeeheld. Haarl. 1781. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Zeetriumph der Bataafsche vrijheid, op Doggersbank, enz. 1781. Amst. 1782—83. 2 dln. 8°.

Met plaaten, naberïcht en Beschrijving der kunstplaaten en waarachter:

Beschrijving v. e. medaille op d. zeeslag voor Gibraltar, benevens de Lykvaert van Jacob van Heemskerk. — Beschrijving v. e. scheeps-drinkhoorn van P. Pietersz. Hein, [d. J. le Francq van Berkhey]. Z. pl. en j. 8°.

[Hoen, P. 't], Nodige bijlagen, en aanmerkingen op de Zeetriumph d. Bataafsche vrijheid op Doggersbank, d. J. le Francq van Berkhey. Amst. 1783. 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], De Advokaat en boezemvriend van J. le Francq van Berkhey, verdedigende de Zeetriumph d. Bataafsche vrijheid en de eere van Willem V. In Holland, 1783. 8°.

Op de overwinning der Hollanderen en: Aan J. le Francq van Berkhey, over de terugkomst van zijn zoon. 's Gravenh. e. e. Z. j. 8°.

[Hooft Jz., J. 't], De spreekende geest, van den dapperen, voor het vaderland gesneuvelden oorlogsheld W. J. Baron Bentinck, zweevende langs de Reede van Texel.. den XI v. Herfstm. 1781 [ondert. Z. J. H. T. J.]. Amst. e. e. Z. j. 8°.

Ode aan myne welmeenende landgenooten (ondert. H. R.). 's Graavenh. 1781. 8°.

Alleplas, A. van, Opwekking aan Neêrlands volk, tot waare verootmoediging onder Gods gevoelige tuchtroede. Rotterd. 1781. 8°.

Hoogeveen Jr., C. van, Feestzang op het Eeuwgetijde van het Godshuis Meermansburg binnen Leyden. 1781. 8°.

[**Kasteleijn, P. J.**], De vaderlandsche Zanger van het jaar 1781 [get. met de spreuk: Proficit et recreat]. Amsteld. 1781. 8 Nrs. 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Zendbrief van Jogchem Kraaijepoot aan de leeden v. h. vliegkundig Genootsch. van de Zonnebloem, te Bloemendaal, ter gelegenheid van eenige kunstproeven gedaan door den Torenvlieger in de Diemermeer. Z. pl. en j. (1781). 8°.

[**Stijl, S.**], Aan God. Dichtstuk op den bededag in Febr. 1782. Amst. 1782. 4°.

Zwierman, P., Op het uitzeilen der vloot, 7 van Hooym. 1782. Leeuw. 1782. pl°.

Berkhey, J. le Francq van, Het ontijdig nootlot van den jongen zeeheld, L. M. van Welderen, enz. Z. pl. en j. (c. 1782). Met portr. enz. 8°.

Muller, S. J. van Nispen, De dapperheid der Zeeuwen. Midd. (1782). 8°.

[**Feith, R.**], Zegezang ter verjaringe der overwinninge op de Doggersbank, den 5 van Oogstmaand 1781. 2e druk. Leyd. 1782. 8°.

—— Zegezang. Uitgesproken op de jaarl. verg. d. Genootschaps: *Kunstliefde spaart geen vlijt*, d. 6 v. Oogstm. 1782. Leyd. 1782. 8°.

Zoutman; of, de edelmoedige held. Heldendicht in vier zangen. Amst. 1782. 8°.

Lofdichten (Tweetal) op de Pattriottische resolutie van Dordrecht, genoomen, den 6 Aug. aen den Stadhouder medegedeeld 8 Aug. 1782 door S. V. K. Rotterd. 1782. 8°.

Vaarwel aan Lord Wentworth, Gewaande Commissaris tot uitwisseling van Gevangenen, door 't Hof van Londen, aan deezen Staat gezonden; By zyn onverwagt dog alleraangenaamst Vertrek [ondert.: Ex Meritis Causae]. Z. p. 1782. 8°.

Historie van de Byl. Z. p. e. j. 4°.
Gedicht op den Hertog van Brunswyk?

[**Kruijff, J. de**], Op de beeltenis van... den Hertog Louis van Brunswyk Wolffenbuttel door Dikaiophilus. 1782. Z. p. 4°.

[**Luzac, Elie**], Op de beeltenis van Z. D. H. Willem V, Prins van Oranje [door Patriophilus]. 's Gravenh. 1782. 4°.

Repriment (Het) of de verstoorde Baas, aan zyn Eerste of Meesters Knecht (6 Nov. 1782). Z. p. 8°.
Spotdicht op Willem V.

[**Vreede, P.**], De Oranjeboomen door Frank de Vry. In Holland (1782). 8°.
Naar aanleiding van dit gedicht verschenen:
De Oranjeboomen contra, door Vry de Frank [ps. van?] aan Frank de Vry. Amst. (1782). 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], Vervolg op de Oranjeboomen, onder het bijschrift: Ten dage als gy daar van eet zult gy den dood sterven. In Holland (1782). 8°.

Jagt, W. van der, De dwinglandij ontdekt in een lasterlijk gedicht, getijteld: Vervolg op de Oranjeboomen, onder de spreuk der misbruikte goddelijke bedreiginge: Ten dage enz. en vrymoedig doorgehaald. 's Gravenh. 1782. 8°.

[Bosch, B.], De nieuwe Oranjeboom, onder de zinspreuk: Al wie hier van eet zullen de oogen geopend worden. Door eenen Vryen Nederlander. In de Vereenigde Nederlanden. (1782). 8°.

[Vreede, P.], De Advocaet van Frank de Vry; schryver der Orangeboomen. Voor de Vierschaar der rede. Pleidooi van Andwoord [ondert. L.]. Z. p. (1782). 8°.

Maagden (De zeve wyze en twaalf dwaase Hollandsche), of de slegte belooning. Voor de onvermoeide eiver, mannelyke standvastigheid en vaderlandsche trouw, aan een schryver van een meenigte patriottische geschriften. Z. p. e. j. (1782). 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Zendbrief van Jonas Kikkersloot aan Jogchem Kraaijepoot, enz. volgens de Schasziaansche wijze, enz. Zwolle e. e. Z. j. 8°.

Patriot (De Utrechtsche), aan de schim van den Vaderlandsch-gezinde en Regtgeäarte Burgervader, Mr. Bartholomeus de Gruyter [ondert. Vlyt kweekt Kennis]. Z. j. (1782). 8°.

Utrechts Vroedschap, beschreeven in een burgers samenspraak, tusschen Jan en Klaas. Z. j. (1782). 8°.

[**Blussé, A.**], Eerkroon op de hoofden der doorluchtige staetsmannen, burgervaderen, zeehelden en andere personaedjen, die het Nederlandsche gemeenebest aan zich verpligten, doormengd met andere vaderlandsche dichtstukken. Dordr. 1782—83. 2 dln. 8°.

Brieven-tas (De gevonden), met patriottische stukken, kunnende als een Elfde vervolg, op de Nederduitsche en Latynsche Keurdigten, aangemerkt worden. Verloren door G. M. gevonden door iemand, die zich ondertekent Quid pro quo. Harl. Z. j. (c. 1782). 8°.

Spoorslag (Rondborstige en vinnige) voor de H. H. Curtenius, Becol, Hubert, van Herwerden, en verdere predikanten binnen Amsterdam. In Amsterd. Z. j. (c. 1782). 8°.

Echo of scherpe weerklank, op de.. vinnige Spoorslag van alle Gereform. Predikanten, Remonstranten. Lutherschen en Roomsch Catoliken.. in Nederland. Waar in sy met een opslag van haar oog kunnen sien wie die waare oorsaak van den Oorlog zyn dienstig voor de Beedestonden. Vooral in Vriesland. Z. p. 1782. 8°.

Echo (Herklinkende) of te rug kaatzende weerklank,... ter beantwoording aan den Lasteraar N. N. schryver van de Echo... op de Rondborstige en vinnige spoorslag van alle Regenten, Predikanten enz. in Nederland. Z. p. (1782). 8°.

Bemoediging voor Leydens gehoonde Burger-vad'ren door den Schryver der Beruchte Consideratien enz. op hunne Alomgeagte Propositie ter Vergadering van Holland ter ondekking der oorzaaken der Schandelyke Inactiviteit [ondert. Aristogiton]. Amst. 1782. 8°.

Aan hunne Wel-Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgemeesteren d. Stad Leyden. Amst. e. e. Z. j. 8°.

Petersen, C., Vraag en antwoord by geleegendheid, dat de Heer en Mr. Le Jeune Schoonzoon van Mr. Elie Luzac den eerloozen Befaamd Advocaat en Boekverkooper te Leyden tot Raad in de Domeinen van Z. H. Willem V... wierd verheven. Rotterd. 1782. 8°.

Nederlander (De klagende) en Gedenkzuil voor de Ridderschap. Twee dichtstukjes. Uitgegeeven ten ernstige en aandagtige overweeging van Z. D. H. Willem V enz. Z. p. (1782). 8°.

Hoogeveen Jr., **C. van**, Ten honderdsten Verjaerdage des Bekers, genaemd Sint Joris. Op den 16e van Wintermaende 1782. Z. p. 8°.

Gedichten (Vaderlandsche) onder de spreuk: Amore patriae. Weesp, 1783. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Verzameling van Leydsche keur- en hekeldichten, van eenen echten Vrank en Vrijen ouwerwetschen patriot, met een bekorte sleutel, van A°. 1783 tot A°. 1788. Gedrukt op de vrye drukpers enz. 8°.

In dezen bundel komen de volgende, voor het grootste gedeelte zonder afzonderlyke titels verschenen, gedichten voor: 1°. Snerpende hekelroede, enz. Met twee Aanhangsels. Z. j. — 2°. Die oude rechtzinnige Academische Cronyke, enz. 1783. — 3°. Iets voor Leydens burgerij, enz. 1785. — 4°. De politieke Hollandsche koemarkt. 1787. — 5°. Samenspraak tusschen Govert Bidlo, Rom. de Hooge en de Politieke kruijer. — 6°. Ter verjaring van Willem Fredrik van Oranje en Nassau. 1783. — 7°. De oliekoek- en klappermansduivel, Monsieur den Ikker, de blokkezaager, de hoornekruiper, de Stomme leid de blinde, Joosje met de rommelpot, de roje haan, De Nieuwe politieke weegschaal, de nieuwe maaneschijn, fabel van de snoek en de baars, fabel van de abdisse Campersteur, het raadhuis, J. van Vondel's bede aan de voorstanders der oude burgerlijke vrijheid tot Leyden en het omgekeerde slot van Oud Stavoren. — 8°. Op de roekelooze proefnemingen met de lugtbollen. — 9°. Kootje en Kaatje, enz. 1786. — 10°. Janus Frankenius aan Janus Liberius, enz. — 11°. Justus Schietspoel van der Blaauw, enz. aan Pefroen Haarlemmer bont. Z. j. — 12°. De vrijheid enz. 1786. — 13°. De vrijheid en de edele dubbeldemuts. Z. j. — 14°. Model voor alle achjes (*sic*), vulnis- en karre lieden, om op eene geestige trant nieuwjaars- en kermiszangen op te stellen. Z. j. (1785). — 15°. Rommelpot voor de dolende ridder, enz. ter eere van den groten J. Nomsz. Z. j. (1786). — 16°. Klagt van het Zuiglam, of de Casus Dabilis. — 17°. Donquichottioden, enz. Verciert met vele kinderprentjes. Z. j. (1786?). — 18°. Order van bataille der onafhankelijke vry-corpsen, enz. (1785). Plano. — 19° Register der stukken, behoorende tot de Leydsche keur en hekeldichten.

Berkhey, J. le Francq van, Verzameling van allerleye schutterlyke Eerenvaersen, Heilwenschen en Gedichten zoo voor het Vorstelyke Oranje-huis enz. als op verschillende onderwerpen, zoo als dezelve van tyd tot tyd, geduurende de Troeb'len afzonderlyk zyn uitgegeven. Z. p. e. j. 8°.

De in dezen bundel vereenigde, afzonderlyk uitgegeven gedichten zyn onder hunne titels in dezen catalogus opgenomen.

—— Aan de getrouwe en echte Patriotten van Leydens... Schuttery op haar triomphanten 3e en 7e van Wynmaand 1783 wanneer de burgery door de Handhaaving der... Burgervaderen... in hare oude... Luister hersteld is. 1783. 8°.

—— (Aan). Lierzang in den smaak der protesteerende leden, teegens de Algemeene Rust, Vryheid en Eendracht, Binnen de Stad Leyden. 1783. 8°.

Waarachter: Heilwensch aan J. le Francq v. Berkhey over deszelfs uitmuntende Verdediging voor zyne Medeburgeren van Leyden.

[——] Ter heuglyke verjaring van... Willem Fredrik, Erfprince van Oranje... tredende in zyn 12e jaar [ondert. Adr. Tragoo]. 1783. 8°.

Gedichten op de verjaring v. Prins Willem V.

Een nieuw lied voor alle burgers in Nederland, om gezongen te worden tegens den 8e Maart 1783. fol.

Een schoon lied, op de 35e verjaaring van den Prins Erf-Stadhouder der Vereenigde Nederlanden op den 8 Maart 1783. (Waarachter: Ter eere van de Memorie van Z. D. H. den Prins Erf-Stadhouder. — Aan de lasteraars van Neerlands eminent hooft, den Erf-Stadhouder. — Vreugdetrompet, voor Neerlands Erf-Stadhouder.. op den 8 Mrt 1783. 4°.

Bilderdyk, W., Quartet op gegeven muzyk, ter viering van den verjaardag Z. D. H. Prins Willem V op den 8 Maart 1783. Amst. 1835. 8°.

Op de verjaring van Z. D. H. Willem V Prinse van Oranje enz. op den 8e der Lentemaande 1783 [ondert. Salus patriae]. Rotterd. 4°.

Een nieuw lied op de Oegst geestche vrolykheid van den achsten maart 1783. Den Zogenaamden Ridder van Kumpel, Student in de Regten te Leyden toegewyd. Z. p. pl°.

Vreede, P., Vaderlandsche Feestzangen voor eene maaltyd ter aankweeking van Vryheid-Liefde. Gehouden binnen Amsteldam, den 26 April 1783. Z. p. 4°.

—— Hetz. werk. Gedrukt v. rekg. v. 't Genootsch.: *Pro patria ejusque libertate* enz. Z. p. 8°.

Met eene letterk. aanteekening in HS. waarin o. a. de volgende Parodie aan W. Bilderdijk toegeschreven wordt.

— [**Berkhey, J. le Francq van**], Parodie op de vaderlandsche Feestzangen door den Heer Pieter Vrede voor eene maaltyd ter aankweking van vryheid-liefde. Gehouden... den 26 April 1783. Z. p. 8°.

— **Echo** (De vaderlandsche), of Naklank voor J. le Francq van Berkhey. Op zyn haatelyke en lasterende parodie enz. Dev. (1783). 8°.

Noodkreet van Leydens Burgery, op de Inkomst van Prins Willem de Vde den 5e Juny 1783. [ondert. Facit indignatio versum]. Leyd. Z. j. 8°.

Elegie by gelegenheid van het wederrechtelyk en met het gewoon gebruik strydig voorbygaan der... Heeren J. van Rooyen Azn, G. v. Hoogeveen, en J. B. Douw. In de Verkiezing van Schepenen der Stad Leyden, op den 25 van Hooi-maand, 1783. Z. p. 8°.

Prima bono patriae cura cuique suae. Den... Heer A. Verryst... Raad in de Vroedschap van Gouda by gelegenheid dat Z. E. G. 3000 guldens geschonken had, tot aankoop der geweeren voor de Schutterye deezer Stad. Leyd. Z. j. (c. 1783?). 8°.

Bacot, G. J. G., Dichterlyke aanspraak gedaan op de exercitie-plaats van de Societeit, zich oefenende in den Wapenhandel te Leyden.. op Donderdag den 31 July 1783. Z. p. 8°.

[**Aken, F. van**], Aan de manhafte Schuttery der Stad Leyden, Welke zich thans in den Wapenhandel Oeffent. Z. p. 1783. 8°.

Aenspraeken gedaen aan het Gezelschap, zich oefenende in den Wapenhandel te Leyden... op den 2 Oct. 1783 [In poezie door P. Vreede, in proza door C. P. Chastelein]. Leyd. Z. j. 8°.

Manen Azn, J. van, De herrezen vryheid, in zes zangstukken in muzyk gebragt door A. W. F. Mattern. Z. p. e. j. (1784?). 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Triumph der Leydsche Oranje Schuttery. Leyd. J. Perk. Z. j. 8°.

Dichter (De vaderlandsche), of verzameling van gedenkstukken d. vrijheidsliefde, [d. A. Loosjes Pzn, S. v. d. Graaff, D. Greeve, A. v. Overstraten, C. Webbers, A. Dorland, B. Peelen e. anoniemen]. Met vignetten. Haerl. 1784. 8°.

[**Vloten, J. M. van**], Vaerzen van Ultrajectinus. Pro patria et libertate. Utr. 1784. 8°.

Vaal, J. de, Bespiegelingen. Lierzang (tot lof van Oranje). Utr. 1784. 8°.
Dit stukje op rood (oranje?) papier gedrukt, schijnt op eenige particuliere drukkerij, waarschijnlijk in een zeer klein aantal ex. te zijn gedrukt. Op de keerzijde van den titel is een vruchtendragende oranjeboom in kleuren geteekend.

Hooft Jz., J. 't, Dankbetuiging der Leydsche armen aen de burgery, by derzelve liefdegaeven, op de 23 v. Sprokkelm. 1784. Leyd. 1784. 8°.
Met de opgave van de opbrengst der collecte en der verdeeling.

Zang aan de Societeiten van wapenhandel te Leyden... op heden den 6 Mei 1784 vereenigd voor vryheid en vaderland. Z. p. 8°.

Aken, F. van, Aan de muitzugt na het oproer in Leyden den 9 Juny 1784 en volgg. dagen voorgevallen. Z. p. 8°.

Rivier, S., Op het beschouwen der vryë Wapenhandeling van het vry Utrechtsche exercitiegenootschap in de maand July 1784. Z. p. 4°.

[**Pypers, P.**], Vryheidminnende lierzang ter eere van het lofwaardig Exercitie-Genoodschap, ten spreuke voerende: *Voor Stad, Land en Vryheid*, binnen de stad Amersfoort door P. Stichtenaar. Z. p. 1784. 8°.

[——] Ode aan de... Officieren en Leden van het achtbaar Exercitie Genoodschap... binnen Amersfoort door P. Stichtenaar. Amsteld. 1784. 8°.

Wensch (Eens vaderlanders) aan H. K. D. Frederica Sophia Wilhelmina van Pruissen, Princesse van Oranje en Nassau by gelegenh. van H. K. D. 33en Verjaardag, op den 7 Aug. 1784. Z. p. fol.

Verjaring (Ter heuchlyke) van H. K. H. Mevr. de Prinsesse van Oranje en Nassauw, geb. Prinsesse van Pruissen. Op den 7 Aug. 1784. Z. p. 8°.

Aken, F. van, Aan het Leydsche Genootschap van wapenhandel.. op den 12 Aug. 1784. Z. p. 8°.

Dichtstukken (Viertal), by gelegenheid van de overgifte der vaendelen aan, en het eerste intrekken van het Genootschap v. wapenhandel, onder de spreuk: *Voor Vryheid en Vaderland*.. op 12 Aug. 1784 [door P. Vreede, C. P. Chastelein, P. v. Schelle en J. 't Hooft Lz.]. Leyd. 1784. 8°.

Hooft, J. 't, Dichtgedachten by het beschouwen der wapenoeffening van de Societeit... *Voor Vryheid en Vaderland* op 12 v. Oogstm. 1784. 8°.

Den 24e van Oogstmaand 1784. 's Gravenh. 1784. 8°.
Gedicht aan Willem Frederik, Erfprins van Oranje.

Gelegenheid (Ter) van het eindigen der zomeroefeningen, en het afvuuren van het Genootsch. v. wapenhandel, onder de spreuk: *Voor Vryheid en Vaderland*, binnen Leyden. Op den 30 Sept. 1784 [door C. P. Chastelein, J. de Kruijff en L. van der Mey]. Leyd. 1784. 8°.

Harttenroth, J. J., De vryheid aan Nederlands gewaapende Burgeren, en in 't byzonder aan het Exercitiegenootschap, onder de spreuk: *Voor Vryheid en Vaderland.* Leyd. 1784. 8°.

Gelegenheid (By) dat de officieren der Leydsche Schuttery, in hunne byeenkomst op den Doelen, eenstemmig eene uniforme verkoozen. [ondert. P.]. Z. j. (1784?). fol.

Gedichten op het vertrek v. d. Hertog v. Brunswyk. 14 Oct. 1784.
De listen en handelwijs van Louis van Brunswyk aan den dag gebracht. Gevolgd van een toegezwaaid Triumph aan de... Burgermeesteren Temminck, Hooft, Rendorp enz. Sluitende met een O Jemeny! O Jemeny! voor den Ex Overste Pesters, en verdere cabaal van den Hertog. Z. p. e. j. (1784). 8°.
Aan de overgebleevene schim van den nu halvzaligen dwingeland Louis Hertog v. Brunswyk. Zeer subiet overleeden aan een Kwyning van achting en aanzien. Z. p. e. j. (1784). 8°.

Luziver in zyn Biegtstoel, hoorende de Biegt van den Hertog en veertien van zyn mede-vloekgenooten. Met het vonnis en Condemnatie van Luzifer, over dezelve. Z. p. e. j. (1784). 8°.

Hooft Jz., J. 't, Aen Leydens Schuttery, by derselver Afvuuring, op den 18en van Wynmaand 1784. Leyd. 1784. 8°.

Gedichten op de verjaring van de Erfprinses.

Ter 14e geboorte verjaringe van haare Doorl. Hoogh Mevr. Frederika Louisa Wilhelmina, Erf-princesse van Oranje en Nassauw enz. den 28 v. Slachtm. 1784. Rotterd. 8°.

Brandt, J. G. E., Den 28e van Slachtmaand 1784. Rotterd. 8°.

Zegenwensch der echte en getrouwe Batavieren aan H. D. H. Mevr. Frederika Louisa Wilhelmina, Erfprincesse van Orangi en Nassauw. By Haare Geboorte verjaring den 28 Nov. 1784 [ondert. *Pro Deo et Patria*]. Z. p. fol.

[Bosch, B.], De Weelde in Nederland, met ophelderende aanteeken. en Bijvoegzels door Batavus. Dordr. 1784. 8°.

Wederantwoord (Het) aan Manzon, of Nieuw lied. Te Abdere [Amsterdam] 1784. Hierbij is gevoegt, De raazende Klucht, of de Haagsche handenklappers. Z. p. 8°.

Kaat Mossel voor den throon van Belzebub. Utr. Z. j. (c. 1784). 8°.

Met ingevoegd portr. van Catharina Mulder, bijgen. Kaat Mossel, en eene spotprent.

Aan Catharina Mulders, anders Kaat Mossel. Z. p. e. j. Met eene spotprent. 8°.

Dijk, J. van, Het nut der luchtbollen. Dichtstuk. 's Gravenh. 1784. 8°.

[Berkhey, J. le Francq van], Op de roekelooze proefnemingen met de lugtbollen [ondert. V. en V.]. Z. p. e. j. (1784). 8°.

Royen, J. van, Bemoediging aan Nederland by den aanvang van het jaar 1785. Leyd. 8°.

Ollefen, L. van, Onzydige gedachten, by het leezen van de Propositie van Rob. Jasp. van de Capellen tot den Marsch, om eene bezending te doen aan den Capitein Generaal, tot ouvertures omtrent gemaakte en voorgenomene schikkingen in deeze tyds omstandigheden; ter Staatsvergaderinge gedaan, op eenen extraord. Landdag te Nymegen, den 14 Jan. 1785. Z. p. 8°.

—— Aan den Keizer Joseph II, ter gelegenheid van zyne onrechtvaardige handelwyze omtrent Nederland. Amsteld. 1785. 8°.

Hasselt, J. W. van, Aan mijne landgenooten, enz. van Hillegom, voorstanders enz. van den Wapenhandel, enz. Z. pl. 1785. 8°.

Loncq, G. J., Aen de vaderlandsche Boeren. Leyd. 1785. 8°.

Jaarfeest (Het) van Willem George Frederik! Op den 15 van Sprokkelmaand 1785. 's Gravenh. 8°.

Herderszang, op het blyde 11e verjaarfeest van Z. D. H. Willem George Frederik [ondert. Licidas]. Rotterd. 1785. 8°.

Drukkonst aan Z. K. H. Willem V... Erfstadhouder... ter Gelegenheid van Hoogstd. Verjaaring, op den 8 Maart 1785 [ondert. Drukkonst]. Rotterd. 1785. pl°.

Hooft Jz., J. 't, Aan Nederland: by het houden van den algemeenen Dank-, Vast- en Bededag op den 27en v. Grasm. 1785. Leyd. 1785. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Vredelievende Mey-groete en Burgerzang der... Krygsraad en Schutterye van .. 's Gravenhaege .. toegezongen op 17 v. Bloeim. 1785. Z. p. 8°.

[——] De Oranje Kousseband, in de schoppe druif. — Een nieuw schoppe en spinsterslied. — Leydsch Oranje burgers tafellied [ondert. V. en V.] Kinderlied. Z. p. e. j. (1785). 8°.

Vreede, P., Aen Leydens Schuttery; by gelegenheid der plegtige overgifte van de nieuwe vaendelen ... op den 20 Juny 1785. 8°.

Loncq, G. J., Aenspraek aen de exerceerende leden, van het Genootschap van Wapenhandel, ten spreuke voerende: *Voor vryheid en vaderland*, te Leyden. By het vieren van deszelfs Jaerfeest den 25 July 1785. Z. p. 8°.

Ruloffs, B., Op de parade marsch van het Brielsche Exercitie-Genootschap, ter spreuke voerende: *Getrouw voor stad en vaderland*. 1785. Z. p. 4°.

Bruine, J. de, Feest-zang op de 4e verjaaring van den Doggersbankschen zee-slag enz. Amst. 1785. 8°.

Chastelein, C. P. en **A. A. Stook**, Aen de leden van de Sociëteit van wapenhandel te Leyderdorp op den 15 Sept. 1785. Z. p. 8°.

Dyl, L., Aanspraak aan Alkmaars schutterye ter gelegentheid van de overgifte der geschenken. Z. pl. 1785. 8°.

Sook, A. en **P. Vreede**, Aan de exerceerende leeden van het Genootschap van Wapenhandel, onder de spreuk: *Voor vryheid en vaderland*, te Leyden. By hunne Afvuuring op den 4 Oct. 1785. Leyd. 8°.

Stock, S. geb. Cleuters, Aan de leden van het Exercitie-Genootschap, van Leyderdorp en Soeterwoude, by derzelver Afvuuring den 14 Oct. 1785. Leyd. 1785. 8°.

Dichtstukken by de afvuuring van het Genootschap der Heeren Studenten, onder de spreuk: *Pro Patria*, op het Exercitieveld uitgesprooken den 22 van Wynmaand 1785 [door J. v. Royen, J. 't Hooft Jz., W. Lobé, J. Kinker en P. van Schelle]. Leyd. 1785. 8°.

Feith, R., Ter gelegenheid van het verbond, tusschen Frankryk en de Nederlanden aangegaan, den 10 Nov. 1785. Amst. 8°.

Bijgevoegd eene Fransche vertaling in proza.

Royen, J. van, Op Nederlands verbindtenis met Frankryk. Leyd. 1786. 8°.

Turnbull de Mikker, W. P., Aan H. H. Mevrouwe de Prinsesse van Oranje en Nassau, op den 28en Nov. 1785. 8°.

Heel, J. P. van, Proeven van vaderlandsche gedichten. Rotterd. 1785. 8°.

[**Bosch, B.**], De Eigenbaat. In Nederland. Z. j. (1785). 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Amst. 1785. 8°.

—— Hetz. werk. 3e en laatste dr. Amst. 1785. 8°.
Aan het einde eene opgave in HS. van de afwijkingen tusschen den 2en en den 3en druk.
Dit gedicht had den volgenden pennestrijd ten gevolge:

[Kinker, J.], De Eigenbaat. Parodie. Z. pl. 1785. 8°.

[——] Hetz. werk. 2e dr. Z. p. 1785. 8°.

Democritus aan de Eigenbaat parodie. Z. pl. en j. (1785). 8°.

Echo of naklank op de Eigenbaat. Parodie. Z. pl. 1785. 8°.

Ollefen, L. van, Aan B. Bosch, Predikant te Diemen, en schryver van het dichtstukje: De Eigenbaat. Z. pl. e. j. 8°.

Nederland aan... B. Bosch. Amst. 1785. 8°.
Hierachter in HS.: Aan de gewapende ingeseeten deeser landen.

Bosch, B., De Waarheid aan de Eigenbaat, in al derzelver afschuwelykheid ten toon gesteld. Amst. Z. j. (1785). 8°.

[Bosch? B.], De Vryheid aan 's Lands vaderen en het volk. (Amst. 1785). 8°.

De ontaarde vader en de ongelukkige gelieven. Amst. e. e. Z. j. (c. 1785). 8°.
Tegen den dichter van De Eigenbaat.

De Listigheid. Te bekomen in Nederland. Z. j. (1785). 8°.

Mikker, W. P. Turnbull de, De Meyboomen. Amst. 1785. 8°.

[**Pypers, P.**], De Vryheid in Nederland, in eene dichtkundige Redev. voor de Burgerye der Stad Amersfoort, door ***. In Nederl. 1785. 8°.

—— De Vryheid in Nederland, verdedigd in eene dichtkundige Redevoering. Amst. 1785. 8°.

—— Hetz. werk. Met aanteekeningen [Onafgewerkt]. Amst. 1785. 8°.

Voorman, J., Op de volschoone dichtkundige verdeediging der Vryheid in Nederland, van P. Pypers. Z. p. 1785. 8°.

[**Hooft, Jz. J. 't**], Republikainsche droom van een Leydsch Burger. (1785). 8°.

Stijl, S., Lofzang aan de Maatsch. te Amsterdam ter bevordering der Nederl. Zeevaart. Amst. en Harl. 1785. 4°.

Wolff, E. Wed. geb. **Bekker**, Aan de vaderlandsche burgers. 's Gravenh. 1786. 8°.

Ollefen, L. van, Proeve van vaderlandsche gedichtjes voor kinderen. Amst. 1786. 8°.

Kleyn, J. P., Feest-zang v. h. 3e jubel-feest van Utrechts Hooge-school. Utr. 1786. 8°.

Rivier, S., Utrechts-burgerloff! op 't introduceeren van het nieuwe reglement, door de Utrechtse-Burgeryë Gedaan den 20e Maart 1786. 4°.

Vreede, P., Ter eerste Verjaering van de Vergadering van Kwartiermeesteren der Leydsche Schuttery. Gevierd den 6 July 1786. 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Jongelings Vreugdezang, en Rouwklagt ter.. verjaring van.. Willem Fredrik Erfprince van Oranje... tredende in het 15e jaar zyner... veel hoopende Loopbaane des.. leevens.. d. Charle David, de Vry, Le Francq, V. B. 's Gravenh. 1786. 8°.

Walré, J. van, Aanspraak aan de leden van Haarlems vrycorps, gedaan naa deszelfs afvuuring op den 29en Aug. 1786. Haarl. 1786. 8°.

Kruijff, J. de, Aan de leden van het gelegaliseerd Genootschap dienst doende te paard, by de overgifte van den Standaard. Leyd. 1786. 8°.

Loosjes Pzn, A., 'T Vaarwel. 7 Sept. 1786. pl°.

Hoogeveen Jr., C. van, Zang by het uittrekken eeniger Leden der Societeit van Wapenhandel, te Leyden, tot bescherming der belaegde Stad Utrecht. Z. p. e. j. (1786). 8°.

Hooft Jz., J. 't, Aen de Burgers van Rhynsburg welke de wapenen vrywillig hebben opgevat, by gelegenheid van derzelver afvuuring uitgesproken den 3 van Slachtmaand 1786. Leyd. 1786. 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Dichtlievende uitspanning der Leydsche Stedemaegd, op de beëediging der... Burgemeesteren dier stad op 10 Nov. 1786. 8°.

[**Bosch, B.**], De Vrijheid der drukpers, door Batavus. Gedrukt aan 't Y. Z. pl. en j. (c. 1786?). 8°.

Dijk, J. van, De Vrijheid der drukpers. Rott. 1786. 8°.

—— De welberaaden stap voor 't vaderland gedaan door de stad Haarlem, 30 Jan. 1787. Haarl. (1787). 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Haarl. Z. j. 8°.

[**Kemp, F. A. van der**], Vaderlandsche zangen van Junius Brutus, en Junius Batavus. Leyd. 1787. 8°.

[**Bosch, B.**?], Ernstige dichtluim aan myne landgenooten [ondert. Batavus]. Amst. Z. j. (c. 1787). 4°.

Kasteleyn, P. J., Wijsheid de zuil der vrijheid, in 4 zangen. Amst. 1787. 8°.

Aan den Burger Generaal Dumourier, by zyne aankomst in de Nederlanden. Z. p. e. j. (1787. 8°.

Wolff, E. Wed. geb. **Bekker**, Aan de Amsteldamsche burgers, op 26 Febr. 1787. 's Gravenh. 1787. 8°.

Cambon, M. G. de, geb. **van der Werken**, Dicht-offer, aan Z. D. H. Willem den Geduldigen. Op den 8en Maart 1787. 's Gravenh. Z. j. 8°.

Weijgel, of de zegepraal der onschuld. Gevierd den 4 April in het Genootschaps Societeitshuis te Delft 1787. 8°.

Meiboomen (De 's Gravenhaagsche). Lof- en Hekeldicht [ondert. M. Curtius Cattovico Batavus]. 1787. Z. p. 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], De dankbaarheid aan... J. van Hoogstraten, voor zyne zeegenlieve versjes op de Haegsche meiboomen, geplant voor de.. vorstelyke... famielje van Oranje en Nassouw, door de edele schutters... door Vrank en Vry. 5 Mei 1787. Z. p. 8°.

Hoogeveen Jr., **C. van**, By de eerste Samenkomst van het Exercitie-Gezelschap, binnen Leyden, onder de spreuk: *Tot hulp in nood*, op den 12 van Wiedemaand 1787. 8°.

Soek, A., Aen de leden van het gewapend Gezelschap, te Leyden, onder de spreuk: *Tot hulp in nood.* Toen het zelve, voor de eerste maal exerceerde. Op den 10 van Hooimaand 1787. 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], De Eerstelingen der Katwyksche Haring-Visschery aan.. Willem V.. den 26 Sept. 1787.. aangeboden door R. Varkevisser en B. Kruit. Leyd. Z. j. 8°.

[——] Katwyker Oranje vreugde-lied. Op den 29 Sept. 1787. 8°.

Aan de vaderlandsche Liedjeszangers voor het Katwyker Visschers' deuntje van J. L. F. v. B. Z. p. e. j. 8°.

Pypers, P., Toejuiching aan het 2e detachement Amsterdamsche burgeren, vrywillig uitgetrokken ter bescherming van Muyden; by gelegenheid van derzelver uittogt uit die vesting en terugmarsch naar Amsterdam. 1787. Z. p. 8°.

Bilderdijk, W., Lycidas: ter verjaarfeest van H. K. H. Frederika Sophia Wilhelmina op den 4 Oct. 1787. Leipzig, 1788. 8°.

Gaignan de l'Ami, A. A., Aan Z. D. H. Willem V... Erfstadhouder... ter geleegenheid van Zyne herstelling in Hoogst deszelfs waardigheeden. Amst. 15 Oct. 1787. pl°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Vreugde-galm op het herstel van Z. D. H. Willem V. Leyd. 1787. 8°.

Dekker, F. Cz., Een Gedigt ter eere van Zyn Doorl. Hoogheyd, Nêêrlands wel eer Verdrúkte en nu Verheerlykte Erf-Stadhouder, en de Ge-.lukkige Omkeer van Zaaken in Nêêderlandt. Z. p. e. j. (1787). 4°.

Vreede, P., Ter eerste verjaering der bevestiging van het Genootschap van Wapenhandel: *Voor Vryheid en Vaderland* te Leyden. Z. j. 8°.

Hoogstraten, J. van, Gezangen ter heuchelyke nagedachtenisse van de gezegende omwenteling in ons vaderland en de gelukkige herstelling der oude en welgevestigde Constitutie voorgevallen den 18 van Herfstmaand 1787. 's Gravenh. 1788. 8°.

[**Clarisse, J.**], Eerkroon gezet op het hoofd van den groten Rymer Jacobus Dagevos, Jac. Fil. Joan. Nep. Jac. Pronep. enz. Student in de H. Godgeleerdheid te Leyden; by geleg. van het door zyn Ed. gemaakt, en tot ieders verpligting uitgeg. Rympje op den 40sten Verjaardag van Z. D. H. benevens de Verschillende Lezingen op het zelve, door J. C. P[hilos]. S[tud.]. Z. pl. en j. (1788). 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], A. Heyblom. Vreugdeblyk by den.. optocht van de Schuttery, staatelyk met hunne herstelde Vaandelen, der stad Leyden defileerende voor den.. Prince van Oranje enz. op den 4 Oct. 1788. 8°.

—— Aan de.. Leydsche Schuttery, optrekkende onder geleide van de Kapitein J. H. Prins van Lockhorst. Z. p. e. j. 8°.

Smeekschrift aan Neerlands Debora [door Emigrantus]. Brussel, 1788. 8°.

Bilderdijk, W., Eenige stukken, in dichtmaat. Leipzig, 1789. 8°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], Welkomst Versjes opgesteld ten verzoeke, voor de... Burgerye... van beide de Katwyken... by gelegenheid dat Prins Willem V... vergast wierd by... Baron v. Wassenaer, Heere van beide de Katwyken. Leyd. 1789. 8°.

—— Hartelyk welkom aan den Doorl. Bruidegom Willem Frederik Erfprince van Oranje, by dess. Intrede binnen Leyden. 1789. 8°.

Vreugdetoonen, uitgeboezemd by H. K. Hoogheids tweede verjaarfeest, sedert de door haar herstelde rust, in de Nederlanden... door het Ware vaderlandlievende gezelschap, ten zinspreuk voerende: *De zucht voor 't vorstlyk Huis, voor Kerk en Vaderland, Is hier het Schibboleth, de stalen Liefdeband* (7 Aug. 1789). 8°.

Monument voor Amsterdam in 3 zangen. Amst. (1789). 2 dln. Met platen. 8°.
Inh.: Amstels driedaags treur-toneel... 1787. Het groot toneel van verwarringen in Amsteldam... 1787.
De 3e Zang ontbreekt aan dit ex.

Sels, W. H., Dichtmaatig iets over de vrijheid van mijn vaderland. Parys, z. j. (c. 1790). 8°.

Lierzangen op den 8en Maart van het jaar 1787—90. Voorheen uitgegeeven, en nu by één verzameld. Z. p. e. j. 8°.

Verjaring (Ter heugchelyke 42e) van Z. D. H. Willem V... den 8 Maart 1790 tenzelfden dage gevierd, door het Ware vaderlandlievende Gezelschap, enz. Z. p. 8°.

Lorié, C., Heuglyk vooruitzigt of Vaderlandsche droom. Z. pl. en j. Met frontisp. 8°.

Aanspraak, gedaan vóór het Soupé, gehouden ter gelegenheid van het Hooge Huwelyk tuss. den.. Erfprins van Brunswyk en H. D. H. Frederike Louiza Wilhelmina, Prinsesse van Oranje en Nassau den 14 Oct. 1790... geh. door het Ware Vaderlandl. Gezelschap, enz. Z. p. 8°.

Weelde (De) in Nederland [Ondert. Een vriend van het Stadhouderschap]. Z. pl. 1790. 8°.

Bundel van keurdichten ter viering van Oranjes jaar- en feest-dag, den 8en Maart 1791, zijnde de 43e geboorte verjaaring v. Willem V enz., en de 25e gedenkdag dat dien vorst alle de hooge waardigheden zijnes vaders aanvaard heeft, enz. [d. J. v. Vlijmen, E. Vermeulen, W. Kimyser, A. Berkhoff van Toulon geb. Houttuyn, C. Kuylburg geb. Swartens, D. Houtman, J. v. Beusekom, H. A. Biman, J. W. Schaap, A. v. Meerten e. a.]. Amst. 1791. 8°.

Scharp, J., De bede van Vader Willem altoos verhoord, of vaderlandsche echtzang [Bekroond en uitg. door het Genootsch.: *Kunstliefde spaart geen vlyt*, bij gelegenheid van het huwelijk van Willem I]. 's Gravenh. 1791. 8°.

Matrooze liedjes, uitgegeven door E. W. G. B. N°. 1. Z. p. e. j. (1791). 8°.

Vereul, J. J., By de 10e verjaring der overwinning op Doggersbank, den 5en van Oogstmaand 1781. Amst. 1792. 8°.

[**Ollefen, L. van**], Dank-adres van den Duivel, aan de ondertekenaars van het Request, ingeleverd, op 23 October (1791?) in den Kerkenraad der Luthersche Gemeente te Amsteldam [ondert. Satan Rex]. Amsteld. Z. j. 8°.

Bilderdijk, W., Ter geboorte van Z. D. H. den jonggeboren Heere Prinse van Oranje en Nassau. Leipzig, 1792. 8°.

Hoen, P. 't, Victorie-lied voor Frederik Willem van Pruissen en Ferdinand van Brunswijk. In Holland, 1792. 8°.

[**Verheul, J. J.**], Lierzang by de zegepraal der Franschen [ondert. J. J. V.]. Z. p. 1792. 8°.

Overwinning (Op de) der Franschen. In Holland, 1792. 8°.

[**Kruijff, J. de**], Aan den lasteraar van Mr. Johan Luzac, thans Rector-Magnificus van Hollands Hooge Schoole te Leyden [ondert.: Dikaiophilus. Z. p. (1792). 8°.

Voorstanders (Aan de) van het Huis van Oranje; in de tegenwoordige omstandigheden, by de gelukkige vooruitzigten der Patriotten. Duinkerken. Z. j. (1792). 8°.

Oort, M. van, Welkomst-groet bij mijne komst in Arnhem. 1792. 8°.

Scharp, J., Lierzang aan myne landgenooten in den oorlog van het jaar 1793. Rotterd. Z. j. 8°.

[**Feith, R.**], Aan Frankryk. Lierzang [ondert: R.]. Amst. 1793. 8°.

Dichtlauren voor Neërlandsch helden, bestaande in prijsvaarzen ter erkentenis van hunnen moed, gebleeken in de verdeediging der vestingen Maastricht, Willemstad, de Klundert, enz. bij den aanval der Franschen, op de Vereen. Nederl. in Febr. 1793, enz. Byeengebragt d. e. Gezelschap beminnaaren d. vaderlandsche dichtkunst [en uitg. d. J. Ploeg]. Amst. 1793. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Het feestvierend Leyden, enz. ter aandenking aan de... verdedigingen en herwinningen d. gewigtige frontiersteeden enz. in 6 lierzangen. Leyd. 1793. 8°

Bilderdijk, W., Aan Nederland; ter gedachtenis van.. Kropff, na eene hardnekkige verdediging van de vesting De Klundert, doorschoten. 's Gravenh. 1793. 8°.

Hoogstraten, J. van, Grasmaand 1793 Lierzang. 's Graavenh. Z. j. 8°.
Waarachter: Byschrift onder de afbeelding van Carel Baron van Boetzelaer, Gouverneur der Willemstad.

Gedachtenis (Ter) van Jan Arnold Zoutman, overwinnaar der Engelsche vloot op Doggersbank... overleden op den 7en van Bloeimaand 1793. Amsteld. 1793. 8°.

Egaliteit (De). 2e druk. In Holland, 1793. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. In Holland, 1793. 8°.

Loosjes Pzn, A., Weerklank op den (zoogenaamden) lof der Mtij. *Tot Nut van 't Algemeen*, gezongen door E. V. D. M. Haarl. 1793. 8°.

Schmied, C. G., Opwekking aan het brave volk van Nederland, ter herdenking van Gods grote Daden, zo zichtbaar aan 't Vaderland gewrocht, in het verdryven van onze Vyanden, uit ons vry Gemeenebest; in ... 1793. Bly herdacht den 8 v. Lentemaand 1794. Delft, z. j. 8°.

[**Bilderdijk, W.**], De alleenheersching, aan het volk van Denemarken. Leipzig, 1794. 8°.

Soet, J., Aan Nederland, by de uitgaave van het verhaal van het gebeurde tusschen S. van Schaak en L. E. van de Graaff met de gevolgen van dien; door B. J. Kronenberg en J. v. Heekeren. Leyd. 1794. 8°.

Brink, J. ten, Aan myne medgezellen, toen W. A. l'Estevenon, Curator van 's Lands Hooge School, ons aanbood, deel te neemen in de kosten van het regtsgeding tegen den Major van de Graaf. 7 Maart 1794. Z. p. 8°.

Scharp, J., Lierzang by geleegenheid van de 46e Verjaaring van Z. D. H. Willem V, op den 8en Maart 1794. Rotterd. 8°.

Oosterdijk, H. G., Lierdicht op een nieuw Pokaal, vervaardigd ten dienste der Inspectoren van het Collegium Medicum te Amsterdam, voor de eerste maal gebruikt op den 17 van Zomermaand 1794. Z. p. 4°.

Kreet (De) der menschlykheid, by de inneeming van Prag, Voorstad van Warschouw, door de Russchen. Op den 4en Nov. 1794. Lierzang. Z. p. 8°.

Omwenteling (De) van Polen onder... Th. Kosciuszko, met het... portret van dien... vrijheidsvriend. Amst. (1794). 8°.

Barbaz, A. L., De vrede. Amst. 1794. 8°.

Brink, J. ten, Zang voor de echte Nederlanders. Z. p. (1794). 8°.
Waarachter: Keezen-zang.

Aria voor de Leydsche burgery, by het bewerken van de gelukkige omwenteling in het Staatsbestuur van Nederland. Op den 18 v. Louwmaand des jaars 1795. Z. p. 8°.

Aan myne Friesche landgenooten, na de omwenteling in 1795 [ondert. Frisius]. Z. p. 8°.

Welkom-groet, aan de Zoonen der Vryheid, op den 19 Jan. 1795. Lierzang. Amst. 1795. 8°.

[**Bilderdijk, W.**], De intocht der Franschen; in 1795. [ondert. B.]. Leipzig, 1795. 8°.

Winter Tromp, F. J., Lierzang aan het Fransche volk bij desz. intogt in de Vereen. Nederlanden. Leyd. 1795. 8°.

Welkom-zang van een Bataafsche vrouw, aan de Franschen. Z. p. e. j. (1795). 8°.

Feestzangen, ter gelegenheid, dat de Vergadering der Provisioneele Representanten zich begeeven zullen naar de groote Kerk in den Haage, om het Opperweezen te danken voor den geslooten Vrede en de Alliancie met de Fransche Republiek enz. [ondert. C. W.] den Haage. Z. j. (1795). 8°.

Gulden (Een). April 1795. Z. p. 8°.
Gedicht op het Boek waarop de Nederl. Maagd leunt.

Goê reis [Liedje op den oorlog tegen Engeland]. Z. p. e. j. (1795). 8°.

Loots, C., Aan myn vaderland, by de Krygsverrichtingen der Batavieren op de Noordzee in Oogstmaand 1795. Amst. 1795. 8°.

Feestzangen (Democritische) bij de eerste verjaring der Revolutie, van het jaar 1795. [Uitg. door het Gezelschap *Democriet*]. Z. pl. en j. (Haarl. 1796). 8°.
Met portret van Democriet en het motto:
De rechten van den Mensch bevatten ook het Recht,
Dat men, al lachende, van pas de waarheid zegt.

Bilderdijk, W., De 8e Maart, verjaardag van Z. D. H. Prins Willem V, in Londen 1796. Leipzig, 1797. 8°.

Aria aan de vryheid. Z. p. e. j. (1796). 8°.

— — voor de gewapende Studenten der Leydsche Hooge School. Z. j. (1796). 8°.

Oyen Az., L. van, Feestzang bij (de) 1e zitting van de Nation. Vergadering d. Bataafsche Republiek. Rott. 1796. 8°.

Arntzenius, R. H., By de terugkomst van den Vice-Admiraal de Winter, 7 Dec. 1796. Z. p. 8°.

Spijkerman, C. H., Zangen voor Neerl. vlootelingen. 1797. Z. p. 8°.

Knoop, G., De val van den toren te Harderwyck, op den 28 van Louwm. 1797. Harderw. 1797. 8°.

— — Hetz. werk. Dez. uitg. Ex. op groot papier.

Bosch, Hier. de, Aan Buonaparte [Lat. gedicht met Nederl. vertaling door P. Pypers]. 12 Juny 1797. Z. p. 8°.

Loosjes Pz., A., Worstelingen der Bataafsche vrijheid. Haarl. 1798. 8°.

Zubli, A. J., Lierzang aan het Bataafsche volk. Arnh. 1798. 4°.

Haren, J. J. van, geb. **Beaumont**, De Proclamatie in vaersen gebragt. Amst. 1798. 8°.

Droom van het Quispeldoor. Z. p. e. j. (1798). pl°.
Over de Constitutie.

Loots, C., Aanspraak aan het Bataafsche volk op het Nationaal Tooneel in den Haag, ter gelegenheid van het feest der Republiek wegens de aanneming der Staatsregeling, den 19 v. Bloeim. 1798. Amsteld. 1798. 8°.

Aenspraek van den Knecht van het Genootschap: *Kunst wordt door arbeid verkreegen* na den maeltyd der jaerlyksche Vergadering van 1790, 1792 en 1798. 3 stuks. 8°.

Bilderdijk, Vrouwe K. W., Op het afsterven van Z. D. H. Prins Willem George Fredrik van Oranje en Nassau. Brunswijk. Z. j. (1799). 8°.

— — **W.**, Lykgedachtenis van Z. D. H. Prins Willem George Frederik van Oranje Nassau, enz. overleden te Padua, op den 6 Jan. 1799. Leipzig, 1799. 8°.

Loosjes Pzn., A., De Bataaven. In 2 zangen. Haarl. 1799. 8°.

— — Het Vaderland aangevallen en verlost, in 6 zangen. Haarl. 1799. 8°.

Bosch, Bern., Neopolem (*sic*) Buonaparte. Den Haag, 1799. 8°.
Aan de keerzijde van den titel een lofdicht op Bosch in HS. onderteekend Terstall Capt.

Loots, C., De overwinning der Nederlanders by Chattam; aan hen voorgesteld op het einde der 18e eeuw. Amst. 1799. 8°.

Beer Poortugael, J. C. C. den, Aen de Bataven. Z. p. e. j. (1799). 8°.

Loosjes Pzn, A., Zangen voor de Volksvergadering te Haarlem ... ter gelegenheid van het Feest, by de aanneeming van het Ontwerp van Staatsregeling door het Bataafsche volk. Z. p. (Haarl. 1 Oct. 1799). 8°.

Heersch- en plonderzugt (De) der Engelschen geroskamd; ter aanmoediging van regtschapen Vaderlanders om die Vermetelen kloekmoedig het hoofd te bieden. Door Anti-Brittannus. Straatsb. Z. j. (1799). 8°.

[**Bosch, B.?**], Op de roemryke overwinning op de Engelschen en Russen, door de Bataafsche en Fransche legermagt en gewapende burgers, in de Beverwyk den 6 Oct. 1799 [ondert. Batavus]. Z. p. 8°.

Royen, H. van, Feestzang voor den 19 Dec. 1799. By het plechtig vieren van den aftocht des vyands, en het geheel verlaten van den Bataafschen grond, door de Engelsch-Russische leger-benden. Den Haag, 1799. 8°.

Barbaz, A. L., Lierzang op de landing en aftogt der Engelschen en Russen aan en van de Bataafsche Kust, in 1799. Amsteld. 1799. 8°.

Aan het Vaderland, ter gelegenheid van den aftogt der Engelsche en Russische legers 1799. Amsteld. 1799. 8°.

Mandt, A., Boet-zangen ter gelegenheid en gedachtenis van den geduchten watervloed des jaars 1799. Gorinch. Z. j. 8°.

Avondgedachten (Vaderlandsche). Z. p. e. j. 8°.

Morgengedachten (Vaderlandsche). Z. p. e. j. 8°.

Gedagten, By de thans alöm heerschende Stilte op de voorheen zo Vrolyk gevierde 8e Maart, Verjaardag der heuchelyke geboorte van Willem de V van Oranje; Neerlands Erfstadhouder, door H. P. S. Z. p. e. j. (c. 1800). pl°.

Loots, C., Lierzang op den eersten dag van het slotjaar der 18e eeuw. Amsteld. 1800. 8°.

—— De dwinglandy. Lierzang. Amsteld. 1800. 8°.

Uylenbroek, P. J., Het Lykfeest van Washington gevierd te Amsterdam in de Maatsch. *Felix Meritis* den 21 Maart 1800. Z. p. 8°.

Kinker, J., Treurzang by het vieren der nagedachtenis van Washington. Amst. 1800. M. pl. 8°.

Clarisse, J., Dichtgedachten ter gelegenheid van den aanstaanden Biddag. Z. p. (Amst.) 1800. 8°.

Blok, Jan, by den maaltijd der Afgevaardigden tot de Alg. Verg. der Bataafsche Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen*. Z. p. 1800. 8°.

Hall, M. C. van, De orkaan, op den 9 November 1800. Amst. 1800. 8°.

Ryk, G., De Ontdekte Schat [bij Muiden], eene Romance uit de verlichte Eeuw. Amst. 1800. Met spotprent. 8°.
Spotdicht op den bijgeloovigen Luit.-Kol. D. C. van der Meulen.

Woord (Een) aan de spotters, of iets over de ontdekte schat, Romance uit de verlichte eeuw. Westzaand. en Amst. 1800. 8°.

Kinker, J., Zangen by het vieren van het Eeuwfeest, in de Mtsch. *Felix Meritis* gezongen. Amsteld. 1801. 8°.

Loots, C., Eeuwzang. Amsteld. 1801. 8°.

Arntzenius, R. H., Lierzang voor de agttiende eeuw. Z. p. e. j. 8°.

Weytingh, H., Eeuw-zang. Camp. 1801. 8°.

Stijl, S., Vredezang bij den aanvang van de 19e eeuw. Harl. 1801. 4°.

[**Berkhey, J. le Francq van**], De Bataafsche Menschelijkheid, of de gevolgen der tweedracht. Betoogt uit de rampen van het vaderland in 562 scherp-dichterlijke sluitvaerzen en rondborstige vragen naer de Rechten van den mensch, door Janius Laconicus Franco Batavus. Leid. 1801. 8°.
Bijgevoegd: „Tijtel verklaering, nodig bericht en Opdracht aan Leydens burgerije".

Berkhey, J. le Francq van, Hetz. werk. (als voorg.) Nieuwe uitg. Met verdeedigende geschiedkundige aanteekeningen. Leyd. 1804. 8°.

Gedichten op den vrede te Luneville van 1801.
Ruloffs, B., Gezang op de Vrede. Z. p. 1801. 8°.
Ommeren, S. van, Op den vrede tusschen de Fransche Republiek, den Keizer en het Duitsche rijk gesloten te Luneville. Zwolle, 1801. 8°.
Pypers, P., Bonaparte, Dichtstuk; by gelegenheid van den vrede, in 't begin der 19e eeuw, tusschen de Fransche Republiek en Engeland. Amsteld. 1801. 8°.
Bosch, Hier. de, Latynsche gedichten ter eere van Buonaparte. Met de Nederd. vertaalingen van C. v. Lennep, P. Pypers en R. H. Arntzenius. Midsgaders de Fransche en Hoogduitsche vertalingen. Utr. 1801. 8°.

Jordens, J., Dankzang, by de aankomst der lente des jaars 1801. Z. p. e. j. 8°.

Feest-zang ter inwyding van Bacchus-Concordia-Quartus, als chef der drinkbekeren, van het Gezelschap *Concordia* te Leyden, door K. Leyd. 1801. 8°.

Aan de leden van *Concordia*, by hunne laatste byeenkomst op 3 Mei 1801. 8°.

Bilderdijk, W., Aan Z. D. H. den Heere Prinse Erfstadhouder in Brunswyk; op een ontbyt, aan Hoogstdenzelven en de geheele vorstlyke familie gegeven, in Slachtmaand 1801. Leipzig, 1801. 8°.

Gedichten op den Vrede gesloten te Amiens v. 1802.
Loots, C., De algemeene Vrede, gesloten te Amiens, toegezongen aan de Nederlanders. Amsteld. 1802. 8°.
Stijl, S., Op den algemeenen Vrede. Harl. 1802. 4°.
—— Vreugdezang by het vieren van den algemeenen Vrede. Z. p. (1802). 4°.
—— Feestgalm op den algemeenen vreugdedag. Z p. (1802). 4°.
Dreux, P. de Grient, Op den vrede gesloten te Amiens, 27 Maart, 1802. 4°.
Arntzenius, R. H., Lierzang ter gelegenheid van de algemeene vrede. Amsteld. (1802). 8°.
Bosch, Jer. de, Dichtstuk aan Rutger Jan Schimmelpenninck ... Bataafsch Afgezant op de Vredehandeling te Amiens, na het voltrekken der Vreede. Het Latyn vry gevolgd door J. P. Farret. Z. p. (1802). 8°.
Barbaz, A. L., A Buonaparte, Premier Consul de la République Française, à l'occasion de la paix générale [waarachter: Aan Buonaparte ... by gelegenheid der algemeene vrede]. Amst. 1802. 8°.
Immerzeel Jr., J. en B. Nieuwenhuyzen, Bonaparte en de algemeene vrede. Met portret van B. en plaaten. Amst. 1802. 8°.
Loosjes. Pzn., A., Vrede-groet ter opening v. d. maandlijksche vergadering van het Dep. Haarlem d. Bataafsche Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen*, den 31 Maart 1802. 8°.
Europa bevredigd, in Lentemaand des jaars 1802; Lierzang door den vrindenkring: *Kunst door vrindschap volmaakter*. Amsteld. 1802. 8°.

Loots, C., Beschaving het geluk der volken. Jubelzang voor *Felix Meritis*. ter gelegenheid van hare 25e verjaring. Amsteld. 1802. M. portr. 8°.

Siegenbeek, M., Treurzang op het verongelukken van het O. I. Schip: De Vrede, vergaan op de Engelsche Kust, den 23 Nov. 1802. Leyd. 1802. 8°.

Tollens Czn., H., Aan de Britten. Lierzang. Amsteld. 1803. 8°.

Bilderdijk, W., Losse stukken, in versen. Leipzig, 1803. 8°.

Loots, C., Beschouwing van Amsteldam. Amsteld. 1803. 8°.

Antwoord door of op naam van Toussaint-L'Ouverture aan den Generaal Buonaparte... geschreeven. Den Hage, 1803. 8°.

Vreugde-galmen, uitgeboesemt, door de Leden der Gereform. Gemeente, te Amsterdam wegens het weder aanstellen der Oude Predikanten, welke in 1795 uit hunne Posten zyn ontslagen geworden. Uitgesprooken... den 31 Jan. 1804. Z. p. 12°.
Met de namen der predikanten.

[**Kemper, J. M.?**], Aan Buonaparte en de Franschen, toen de eerste erfelijk Keizer wierd, door Phileleutherus Batavus. Z. p. 1804. 8°.

Bilderdijk, W., MDCCCIV [waarachter: Napoleon]. 1804. 8°.

Gezangen ter gelegenheid van het openbare onderzoek der Nederduitsche school te Bolsward den 30 Aug. 1804. 8°.

[**Haakman, H.**], Aan mijne landgenooten, bij den aanvang van het jaar 1805 door H. H.. Z. pl. en j. 8°.

Lublink de Jonge, **J.**, Hulde aan R. J. Schimmelpenninck, by deszelfs terugkomst uit Parys in Spokkelmaand (*sic*) 1805. Z. p. 8°.

Kemper, J. M., Lierzang, ter gelegenheid der aanspraak van den raadpensionaris, R. J. Schimmelpenninck, bij het aanvaarden zijner waardigheid, 15 Mey, 1805. Z. pl. 1805. 8°.

Wachendorff van Ryn, L. van, Aan myne landgenooten, de herstelling van 's lands zeemagt, het ware doelwit van... R. J. Schimmelpenninck, by het schrijven aan den Ridder H. v. Kinsbergen. Amsteld. 1805. 8°.

Bilderdijk, W., Vaderlandsche Oranje-zucht. Leipzig, 1805. 8°.

—— Droom. Leipzig, 1805. 8°.

Boot, J. C., Dichtstuk, bij gelegenheid van de uitdeling der prijzen in de Teeken-kunst, door het Genootschap: *Kunstoefening* te Arnhem uitgesproken. Arnh. 1805. 8°.

Vriendschap [ondert.: Gelrus]. Z. p. 1805. 8°.

Heyns, S. E. geb. **Vosmaer**, Ter nagedachtenisse van... Willem V, Prince van Oranje en Nassau, Erfstadhouder enz. overleden te Brunswyk den 9 April 1806. Z. p. 4°.

Berkhey, J. le Francq van, Lijkgedachtenis van Prins Willem V. Amst. 1806. 8°.

Barbaz, A. L., De veldtogt der drie Keizers. Uit het Fransch van A. L. B. door hem zelven overgebragt. Amsteld. 1806. 8°.

Bilderdijk, W., Napoleon. Ode. den Haag, 1806. 8°.

—— Hetz. gedicht. [Gewijzigde uitg.]. Z. p. e. j. 8°.
Met de briefwisseling tusschen Dupré, Secretaris des Konings en Bilderdijk.

—— Aan den Koning. 's Gravenh. 1807. 8°.

—— Prins Karel Napoleon. Z. p. 1807. 8°.

—— Zegefeest. Ode. Den Haag, 1807. 8°.

Gedichten op den ramp van Leiden, 12 Jan. 1807.

Ter gedachtenis voor Leyden, 12 January 1807 [door A. M. M. en F. v. H.]. Hoorn, 1807. 8°.

Prove Kluit, P. W., Dichterlyke uitboezeming op den ramp der stad Leyden. Utr. 1807. 8°.

Aansorgh, J. M. J., Dichterlyke gedachten, by gelegenheid van Leydens ramp. Utr. 1807. 8°.

Hartogh, F. A. de, Treurzangen op Leydens ramp. Leyd. (1807). 8°.

Zubli, A. J., Lierzang aan Leydens burgery. Amsteld. (1807) 8°.

Brinkman, N. C., Wed. C. van Streek, Treurzang, by 't ongeluk, dat de stad Leyden getroffen heeft. Amst. 1807. 8°.

Opwekking tot boetvaardigheid aan Neerlands inwoners, by gelegenheid van de noodlottige uitbarsting en verwoesting der stad Leyden, door N. Leyd. (1807). 8°.

Arntzenius, R. H., Dichterlyk tafereel der stad Leyden, in den avond en nacht van den 12en v. Louwmaand 1807. den Haag, 1807. 8°.

Haastert, J. V., Leidens verschrikkelyken ramp. (Leid. 1807). 8°.

La Lau, Joh., Troostzang wegens de verwoesting voorgevallen in de stad Leyden. Leyd. 1807. 8°.

Schonck, E. J. B, Treurzang op. het rampspoedig lot der stad Leyden. Nym. 1807. 8°.

Limburg, T. van, Leydens ramp herdacht. 's Gravenh. 1807. 8°.

Leyden, op den 12 January. Leyd. 1807. 8°.

Schilderup, E., Leydens ramp geene Godsstraf. Amst. 1807. 8°.

—— Hetz. gedicht. Tweede (verbeterde) druk. Amst. 1807. 8°.

[Voorst, D. C. van], Zyn alle de christengeestelijken huichelaars? of uitnodiging tot een mondgesprek, aan den maaker van den lierzang, get. Leiden's ramp geene Gods straf. Amst. (1807). 8°.

—— Zyn alle de christen-geestelijken huichelaars? of nadere uitnodiging enz. Amst. (1807). 8°.

Bussingh, J. W., De Weldadigheid. Lierzang ter gelegenheid van de... ramp, de stad Leyden overgekomen. Leyd. 1807. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, De toren van de Leydsche Saai- of Festynhalle sprekende ingevoerd, by gelegenheid van zyne slooping, veroorzaakt door de ramp van Leyden. Leyd. 1807. 8°.

Epen, C. van, Klaagzang bij den ... watervloed ... (te) Vlissingen ... 14/15 van Louwmaand 1808. 2e dr. Vliss. Z. j. 8°.

Bilderdijk, W., Vreugdezang. 's Gravenh. 1808. 8°.
Over de geboorte van Charles Louis, later Napoleon III.

—— Vrouwe **K. W.**, 's Konings komst tot den throon. Feestviering. Amst. 1809. 8°.

Beer Poortugael, J. C. C. den, Aan den Koning en het Vaderland. 2e druk. 1809. Z. p. 8°.

Bilderdijk, W., Wapenkreet. [Waarachter: Bath hernomen]. Z. p. 1809. 8°.

—— Bath hernomen. Z. pl. 1809. 8°.

Stierling, Bij het bezoek van den Gr.·. Meest.·. Nat.·. aan de Loge: *Vicit vim virtus*. Z. p. (1809). 8°.

Limburg, Th. van, De watervloed van 1809. Z. pl. (1809). 8°.

Bilderdijk, Vrouwe **K. W.**, De overstrooming. Amst. 1809. 8°.

Hartogh, F. A. de, Bij den Watervloed van 1809. ('s Gravenh. 1809). 8°.

Schalk, J. van der, Opwekking bij (de) overstrooming in Gelderland ... 1809. Rott. (1809). 8°.

Zubli, A. J., Dichttafereel van den winter, storm en overstroomingen van den jare 1809. In drie zangen, enz. Amst. 1810. 8°.

Loosjes Pzn, A., By Gelegenheid van het Vriendenmaal van den Grooten Kerkeraad der Vereen. Doopsgezinde Gemeente te Haarlem den 5 Oct. 1809 gehouden ter 25-j. gedachtenisse der Vereeniging van de Doopsg. Gem. Z. p. 8°.

Loots, C., Lof der Mtsch.: *Tot Nut van 't Algemeen*, toegepast op de viering van haar 25-j. bestaan. Amst. 1809. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Hollandsch vriendschap verrukt in dankbare christelyke weldaden, by het leggen van den eersten steen aan het fundament, ter opbouw eener Roomsch-catholyke Kerk in Ryzenburg. Z. p. 1809. 8°.

—— Christen vriendschap in dichtlievende verrukking ... by het inwyden eener nieuwgebouwde Roomsch-catholyke Kerk ... in ... Ryzenburg. Leyd. (1810). 8°.

Bilderdijk, W., Echtviering van Keizer Napoleon. Amst. 1810. 8°.

—— Hulde aan Zyne Keizerlyke en Koninklyke Majesteit. Z. p. (1810). 8°.

Zubli, A. J., By de wederkomst van Lodewyk Napoleon.... uit Parijs in ... 1810. Z. p. (Amst. 1810). 8°.

Helmers, J. F., De Hollandsche Natie. — Zie de Afd. *Dichters*.

Loo, D. H. ten Kate van, De Gardes d'honneur, in 3 zangen. 's Gravenh. 1815. 8°.

Loots, C., Zangen by het openen van de algemeene vergadering der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen*, den 13 v. Oogstmaand. Amst. 1811. 8°.

[**Meerman, J.**], Montmartre. Parijs, 1812. 4°.

Loosjes Pzn, A., Proeve eener vrye navolging in Alexandrijnsche voetmaat van het gedicht Montmartre, (d. d. Heer J. Meerman in hexámeters). Haarl. 1812. 8°.

Hall, M. C. van, Arbeid en gelukzaligheid. Zangstuk ter gelegenh. v. d. 28e Alg. Verg. der Mtsch. *Tot Nut van 't Algem.* Amst. 1812. 8°.

Vaderland (Het verloren) January 1813. Z. p. 8°.

Bilderdijk, W., Krygsdans. — II. Stryd. — III. Overwinning. Z. p. e. j. (1813). 8°.

Vreugdezangen op de zigtbare Goddelyke verlossing van Nederland in 1813 d. G. v. E., Haarl. (1813). 8°.

Hengel, W. A. van, By de aanvankelyke verlossing van myn vaderland. Amst. (1813). 8°.

Loosjes Pzn, A., De Hollandsche Zanggodinnen by de verlossing van Nederland. Z. p. e. j. 8°.

Koning Lzn, C. de, Aan Nederland, by de afschudding van het Fransche juk. Haarl. 1813. 8°.

Schenk, A. C., By het opsteken der Hollandsche vlag, in Nov. 1813. Rott. 1813. 8°.

Scharp, J., November 1813. Lierzang. Rott. 1814. 8°.

Witte van Haemstede, M. de, geb. v. **Zuylekom.** Lierzang aan myne landgenooten, n(*sic*) Slachtmaand 1813. Amst. 1813. 8°.

—— Opwekking aan de Nederlanders. Lierzang. Amst. 1813. 8°.

Oproeping aan Nederland. 23 Nov. 1813. 8°.

Zubli, A. J., Nederland verlost, A°. 1813. In 3 zangen. Rott. 1817. 8°.

[**Yntema, J. W.**], Het herstel van Nederland [ondert. J. W. Y.]. 1813. Z. p. 8°.

Vaderland (Het geredde) Haarl. 1813. 8°.

Wiselius, S. Iz., Berymde vertaling van het XIVe hoofdstuk van den Propheet Jesaia [toegepast op dezen tijd]. Amst. 1813. 8°.

Bilderdijk, W., Vrouwe **K. W. Bilderdijk** en **S. J. Z. Wiselius**, Nieuw Liedenboekjen .. tot opwekking van vaderl. moed en gepaste vreugde, in deze belangrijke dagen = Zie de Afd. *Wereldlijke Liederen.* A. *Historie- en Volksliederen.*

Swaan, J. S., Wilhelmus van Nassouwen, in den geest van het oude lied, toepasselijk gemaakt op de gezegende omwenteling van 1813. Amst. 1814. 8°.

Flines, Q. de, Krijgslied voor Nederlanders en: »Wilhelmus van Nassouwe", met aanteekeningen. Amst. 1813. 8°.

[**Murray, M.**], Het oude volkslied: Wilhelmus van Nassouwen; gedicht in den jare 1568, vrij nagevolgd en toegepast op den tegenwoordigen tijd, 1813, door M. M. Leyd. 1813. 8°.

Gedenkrolle (Dichterlyke) van Nederlands verlossing en herstelling. In Novemb. 1813. Amst. (1813). 8°.
Bevat gedichten van: P. G. Witsen Geysbeek, H. Meijer Jzn, W. H. Warnsinck Bz., J. Kinker, H. Vinkeles, A. Boxman, P. S. Schull, J. Voorman, M. Westerman, W. C. Lochmann van Königsfeldt geb. Meysenheym, M. P. Woesthoven, C. F. Kleynhoff ab Enspyck, C. G. Withuys, J. v. Akooy, C. Loots, C. v. d. Vijver en J. Olivier Schilperoort.

Loots, C., Dichtstuk ter gelegenheid van het tweede eeuwgetijde der Beurs van Amsterdam. Amst. 1813. M. portr. 8°.

Jordens, J., Nachtgepeinzen; by de belegering der stad Naarden. Amst. 1814. 8°.

Bilderdijk, Vrouwe **K. W.**, De moord van Woerden [Waarachter: Aan de Nederlanders]. Amst. 1814. 8°.

Loosjes Pzn, A., Nederlands volksverwachting. Dichtstuk ter gelegenheid van de bijeenkomst der groote vergadering representerende de Vereenigde Nederlanden, ter overweging van het Ontwerp der Grondwet. Haarl. 1814. 8°.

Kotzebue, A. von, Ode aan Napoleon. Het Hoogd. vrij gevolgd. Amst. 1814. 8°.

Kumpel, gen. **Campbell, J. W.**, Aan den admiraal Verhuell, in dienst van Bonaparte het fort La Sale aan den Helder... verdedigende, 1814. Met aanteekeningen. Amst. 1814. 8°.

Koning Lzn, C. de, De algemeene wapening. Haarl. 1814. 8°.

Krygs-lied der verbondene legers. [Vert. uit het Hoogd.]. Opgedragen a. d. Landmilitie d. Vereen. Nederl. [ondert. B.] 1814. Z. p. By het Bureau d. Nederl. Staats-Crt. 8°.

Arntzenius, R. H., Alexander, Keizer aller Russen. Lierzang. Haarl. 1814. 8°.

Loosjes Pzn, A., Parijs aan de voeten van Keizer Alexander, 31 Maart 1814. Haarl. 1814. 8°.

—— De schim van Czaar Peter aan Alexander, Keizer aller Russen. Haarl. 1814. 4°.

Barbaz, A. L., De algemeene vrede, oorsprong van Neêrlands geluk. Lierdicht. Amsteld. 1814. 8°.

Arntzenius, R. H., Vaarwel aan H. K. Hoogheden Mevrouwen en Prinsessen Douairieres van Oranje en van Brunswyk by Hoogstd. vertrek van Haarlem. Uitgesproken in den Schouwburg aldaar den 25 Oct. 1814. Z. p. 8°.

Koning Lz., C. de, De verjaring der omwenteling, den 18 Nov. 1814. Haarl. 1814. 8°.

Loots, C., By de eerste verjaring van Nederlands verlossing. 1814. Z. p. 8°.

Bilderdijk, W. en **K. W.**, Hollands verlossing. 2e dr. Haarl. 1814. 2 dln. 8°.

Westerman, M., Uitboezeming van mijn gevoel, bij de verlossing van het vaderland. Amst. (1814). 8°.

Wal, G. de, De vernedering en verlossing des vaderlands. Leeuw. 1814. 8°.

Pypers, F. B. Hollingérus, By de verlossing van myn vaderland. Breda, 1814. 8°.

[**Lelyveld Abz., P. J. van**], Verlossings danklied, bij gelegenheid v. 13 Jan. 1814, enz. d. Jonkvrouwe W. E. V. A. V. P. Utr. 1814. 8°.

Loots, C., Nederlands Verlossing, gevierd 29 van Lentem. 1814. [Waarachter: Gezangen by het feest van Nederlands Verlossing door B. Klijn Bzn]. 's Gravenh. 1814. 8°.

Loosjes, V., Oranje Volkslied, bij gelegenheid der Verjaring van de heugelijke omwenteling van 1814 (*sic*) en tevens van H. K. H. onze Souvereine, Prinsesse van Oranje Nassau den 18 Nov. 1814. Haarl. (1814). pl°.
Op oranje papier gedrukt.

Witte van Haemstede, J. H. A. de, Lierzang, of aanmoediging tot vaderlandsliefde, enz. Haarl. 1814. 8°.

Kenau-Hasselaeriana, of aansporing der mannen van den landstorm en de landmilitie, door eene Nederlandsche vrouw. Rott. 1814. 8°.

Lublink de jonge, **J.**, Aansporing tot milddadigheid van mijne landgenooten. Utr. 1814. 4°.

Klijn Bzn, B., Eerstelingen der vrijheid. Utr. 1814. 8°.

Kate, D. H. ten, Vaderlandsche romance. Haarl. 1814. 8°.

[**Borger, E. A.**], De Vaderlander. Leyd. 1814. 8°.

[**Arntzenius, R. H.**], De Hollander zoo als 'er wel meer zyn. Haarl. 1814. 8°.

—— Hetz. gedicht. 3e vermeerd. druk. Haarl. 1814. 8°.
Verschenen na de uitgave der parodie.

Hollander (De) zoo als 'er velen zyn. Parodie op [het voorg.]. Rott. 1814. 8°.

Loots, C., Aan Z. K. H. Willem Frederik, Prinse van Oranje toen Hoogstdez. de werkzaamheden van het Holl. Institut met zyne tegenwoordigheid vereerde op 31 Maart 1814. Z. p. 8°.

—— Hetz. gedicht. Uitgave in 4°.

Klijn, H. H., Cantate. Gewijd aan [het Genootsch.] *Harmonica* bij de feestviering van haar 25-j. bestaan. Amst. 1814. 8°.

Loosjes Pz., A., Gezangen voor het feest v. h. 25-j. bestaan v. h. Depart. Haarlem der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Haarl. 1814. 8°.

Westerman, M., Dichterlijke redevoering in de A.·. L.·. *La Bien-aimée*.. by de viering van het feest van St. Jan enz. Amst. 1814. 8°.

Bilderdijk, W., Wapenkreet. Lierzang. Z. p. e. j. (1815). 8°.

Brand, J., Wapenkreet. Amst. 1815. 8°.

Nierstrasz Jr., **J. L.**, Wapenkreet. Rott. (1815). 8°.

Tollens Czn, H., Vaderlandsche wapenkreet in Maart 1815. 's Gravenh. 1815. 8°.

—— Vaderlandsch Krygslied. 's Gravenh. 1815. 8°.

Borger, E. A., Gevecht van Napoleon en Minerva of Minerva verdrukt en gewroken. Z. p. 1815. 8°.

Elter, geb. **Woesthoven, M. P.**, Nederland en Frankrijk in Maart 1815. 2e druk. Amst. (1815). 8°.

Tollens Czn, H., By de verheffing van Z. K. H. Willem Frederik op den Troon der Nederlanden. Lierzang. 's Gravenh. 1815. 8°.

Bilderdijk, W., Feestzang [voor den 16 Maart 1815]. Amst. 1815. 8°.

—— Willem Frederik Koning der Nederlanden. Z. p. (1815). 8°.

—— Vrouwe **K. W.**, Feestzang by 's Konings verheffing ten throon der Nederlanden. 2e druk. Amst. 1833. 8°.

Turnbull de Mikker, W. P., Volks-lied der Hollanderen, ter gelegenheid der verheffing van Z. M. Willem ... tot Koning der Nederlanden enz. 3e druk. Amst. 1815. 8°.

Klijn Bz., B., Aanmoediging. Z. p. e. j. (1815). 8°.

Loots, C., Opwekking aan de Nederlanders. Lierzang. Amst. 1815. 8°.

Pellecom, A. N. van, Lierzang aan Z. K. H. Willem Frederik George Lodewijk, Prins van Oranje, na de luisterrijke overwinning, op Napoleon Bonaparte behaald in den slag van Belle Alliance, op den 15—18 Junij 1815. Schied. Z. j. 8°.

Meijer Jr., H., Lauwertak, gevlochten in den eikenkrans van Z. K. H. Willem, Prins van Oranje, Nederlands geliefden Kroonprins. Amst. 1815. 8°.

Lennep, D. J. van, Neerlands rijk hersteld en gehandhaafd. Lierzang. Amst. 1815. 8°.

Varelen, J. E. van, Blyde herdenking van Nederlands verlossing. Haarl. 1815. 8°.

Zubli, A. J., Triumfzang op de overwinning van de Nederlanders vereenigd met de hooge Bondgenooten op de Franschen in Zomerm. 1815. Leyd. 1815. 8°.

Messchert, W., De slag bij Waterloo. — Zie de Afd. *Dichters*.

Warnsinck Bzn, W. H., De val des dwingelands. Z. p. e. j. 8°.

Geysbeek, P. G. Witsen, De staatkundige dood van Bonaparte. Amst. 1815. 8°.

Arntzenius, R. H., Moed en trouw, Maart 1815. Vreugde en dankbaarheid. Junij 1815. Haarl. 1815. 8°.

Spandaw, H. A., Nederlands behoud, in 1815. Lierzang. Gron. Z. j. 8°.

Bosscha, P., Vaderlandsche zegepraal. Amst. 1815. 8°.

Simons, A., Alexander, Keizer aller Russen, in drie zangen. 's Gravenh. 1815. M. pl. 8°.

Bilderdijk, W. en **K. W.**, Vaderlandsche uitboezemingen. Leyd. 1815. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op zwaar papier.

Westerman, M., Viertal vaderlandsche gezangen. Amst. 1815. 8°.

Borcht, J. van der, Parnas-galm, bij de wederkoomst der oude kunst-tafereelen van Belgenland, geroofd uyt Kerken, Kloosters, Abdyen en Palyzen, door het Fransche schrikbewind in 1793. Antw. 1815. 8°.

Volksliedjes bij de herstelling v. Nederland. 4 stks. pl°.

Nieuw volkslied op eene oude wys of Oranje tafellied. pl°.

Een nieuw lied (1815). pl°.

[Loosjes Pz., A.], Een nieuw lied of een Oranje Snuifje, Napoleon aangeboden door de Nederlandsche Maagd (beginn. O Groote Koopman in Tabak enz.) Z. p. pl°.

[——] Tweede Oranje-Snuifje, Napoleon aangeboden door de Nederlandsche Maagd, in July 1815. Haarl. pl°.

Konst- en Letterbode (Bijzondere) voor het jaar 1815. N°. 1 Woensdag de 26 April [door V. Loosjes?] Haarl. 1815. 8°.

Bosscha, H., Ter gelegenheid van het vieren van den 81en verjaardag van het Vrydags Gezelschap *Libertate et Concordia*. Z. p. 1815. 8°.
Latijnsch gedicht van H. Bosscha bij het nagerecht voorgelezen, en oogenblikkelijk aan tafel in dichtmaat vertaald door J. M Kemper en R. H. Arntzenius.

[Toorenburg, C. P. Lammers van], Feestzang bij de plegtige installatie der Universiteit te Leyden, 6 Nov. 1815, d. C. P. L. Leyd. 1815. 8°.

Siegenbeek, M., Leydens Hooge-school hersteld. Dichtstuk. Leyd. 1815. 8°.

Kup, H., Vaderlandsche blijdschap bij de gewenschte aankomst van den eersten haring te Vlaardingen ... den 6 v. Hooimaand 1815. Vlaard. 1815. 8°.

Tollens Cz., H.. Feestzang by het huwelyk van Z. K. H. den Prins van Oranje en hare K. H. Anna Paulowna, Grootvorstin van Rusland, gesl. te St. Petersburg op den 21 v. Sprokkelm. 1816. 's Gravenh. 1816. 8°.

Elter geb. **Woesthoven, M. P.**, Het hooge huwelyk van Z. K. H. Willem Fredrik George Lodewyk... en H. K. H. Anna Paulowna bezongen. Amst. 1816. 8°.

Lelyveld, T. B. van, Heraut van Wapenen der Nederlanden. Eerbiedige welkomstgroete aan H. K. H... Anna Paulowna van Rusland, Princesse van Oranje, bij hoogstd. komst in de Nederlanden. Leyd. 1816. 8°.

Brand, J., Zegezang op de overwinning te Algiers. Amst. 1816. 8°.

Wiselius, S. Ipsz., De Slag van Algiers. Amst. 1816. 8°.

Dey (De) van Algiers en Karel den Tiende. Amst. Z. j. 8°.

Klaarenbeek, P. H., Vreugde-galm [op] het aandeel [van] 's lands eskader, in de overwinning op de Algerijnen, 27 van Oogstm. 1816. Z. p. 4°.

Zubli, A. J., Hulde aan de Britsche en Nederlandsche vlootvoogden en derzelver helden, bij de roemrijke overwinning op de Algerijnen, 27 Aug. 1816. Leyd. 1816. 8°.

Loosjes Pz., A., Lauwerkroon voor de Nederl. zeehelden, bij hunne betoonde moed en dapperheid, in den zeeslag voor Algiers, 28 van Oogstm. 1816. Haarl. 1817. M. krt. 8°.

Outhuys, G., Ode op de inwijding v. h. Athenaeum te Franeker. Amst. 1816. 8°.

Borger, E. A., Op de bevalling der Prinses van Oranje. Leyd. 1817. 8°.

Messchert, W., By de geboorte van den jongen Prins. Rott. 1817. 8°.

[**Tollens Cz., H.**], By de geboorte van den jongen Prins [ondert. T.]. Rott. 1817. 8°.

Bilderdijk, Vrouwe **K. W.**, Gedenkdag der Zege van Waterloo. Z. p. 1817. 8°.

Wal, G. de, Zangen bij het 3e eeuwfeest der Kerkhervorming, enz. Leeuw. 1817. 8°.

Loosjes Pzn, A., Hulde aan Luther, by gelegenheid van het 3e eeuwfeest der Hervorming toegebragt. Haarl. 1817. 8°.

Meijer, A. H., Het dankbaar menschdom aan zynen Schepper, bij den ingezamelden Oogst van 1817. Lierzang. Rott. 1817. 8°.

Loots, C., Vreugdezang over den Oogst van den jare 1817. Amst. Z. j. 8°.

[**Feith, P. R.**], Toosten, op het inwijdings-feest van de Societeit *Tot Nut en vermaak* te Almelo. Dev. 1817. 8°.

Willems, J. F., Aen de Belgen. Aux Belges. [Nederd. en Fr.]. Amst. 1818. 8°.

Gezangen bij de viering van het Beleg en Ontzet der stad Leyden in 1574 welke zullen gezongen worden... op den 3 Oct. 1818. (Leid. 1818). 8°.

Gedichten ter gelegenheid van het verbroederingsfeest aan Leijdens hoogeschool, 21 Nov. 1818. Z. p. (Leid. 1818). 8°.
Gedichten van S. S. v. d. E., J. d. K. en I. da Costa.

Visser, J., De moed en menschlievendheid van Meyert Cornelisz. Boon dankbaar herdacht. Haarl. 1818. 8°.

Meijer Jr., **H.**, Vaderlandsch gevoel bij de... tentoonstelling van schilderijen van nog in leven zijnde meesters. Haarl. 1818. 8°.

Kup, H. van Overvest, Vaderlandsche blijdschap by de aankomst van den eersten haring te Vlaardingen. Den 2 v. Hooimaand 1818. Ten vijfden male bezongen. Schied. 1818. 8°.

Tollens Czn, H., Op de beeldtenis des Konings, geschilderd door den Heer Paelinck en naar Batavia gezonden. Rott. 1819. 8°.

[**Klaarenbeek, P. H.**], Bijschrift op het standbeeld van Laur. Jansz. Koster, Uitvinder der boekdrukkunst te Haarlem, door P. H. K. Dev. 1819. 8°.

Overlijden (Bij het)... van H. K. H. Frederika Louisa Wilhelmina, Douairiaire van Brunswijk Lunenburg.. d. 15e v. Wijnm. 1819. 's Gravenh. Z. j. 4°.

Loots, C., Zangen ter gelegenheid v. d. Alg. Verg. der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen*. Amst. 1819. 8°.

—— Hetz. gedicht. Amst. 1821. 8°.

—— By den maaltyd der Afgevaardigden tot de Algemeene Vergadering der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen*. Z. p. 1820. 8°.

Klijn, H. H., Zangen bij gelegenheid v. h. 300-j. bestaan v. h. Burger Weeshuis te Amsterdam. 1820. 8°.

Vervier, C., Dichtregelen ter gelegenheid van de... uitreiking der Eermetalen aan de Schilders enz. bekroond door de K. Mtsch. v. *Fraaie Kunsten en Letterk.* te Gend. Z. p. 1820. 8°.

Wit, J. H. de, De Overstrooming. In 3 zangen. Z. p. e. j. (Leyd. 1820). 8°.
1e Zang, de beide anderen zijn nooit verschenen.

Scholl van Egmond, C., Gedachten by de overstrooming van January 1820. Delft, z. j. 8°.

Messchert, W., De watersnood. Amst. 1820. 8°.

Lulofs, B. H., Watersnood, een gedicht. Gron. 1820. 8°.

Lied (Een nieuw)... wegens de verschrikkelyke Watervloed in Gelderland. waardoor vele menschen en beesten jammerlyk zyn omgekomen... alles in Louwmaand... 1820 gebeurd. Z. p. 8°.

Bilderdijk, W., Aan Leyden, op den 12en van Loumaand. Leyd. 1821. 8°.

Bonapartes reize na de Elizeesche velden. Obiit 5 Mei 1821. Z. p. 8°.

Klijn, H. H., Aan myne medebestuurderen dezer Stads-armen-scholen. (Amst. 1821). 8°.

Gelegenheid (By) van het openbaar verslag door F. van de Poll, wegens den staat der Stads-armen-scholen voorgevallen op 20 Maart 1821 [ondert. N. S.]. Z. p. 8°.

Kasteele, J. C. van de, Jubelzang bij de viering v. h. 25-j. bestaan van het 's Gravenhaagsch Depart. d. Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* 's Gravenh. 1821. 8°.

Gezangen... by gelegenheid van het 50-j. bestaan v. h. Luthersche Diaconie Wees- en Oudemannen en vrouwenhuis [door H. H. Klijn, B. Klijn Bzn en T. J. Kerkhoven]. Amst. 1822. 8°.

Raven Hzn, T., Ontboezeming. By gelegenheid van den torenbrand te Groningen in... 1822 en de daardoor ontstane ongelukken. Gron. Z. j. 8°.

Lulofs, B. H., Welkomstgroet aan Z. M. den Koning, by Hoogstdeszelfs komst te Groningen in Bloeimaand 1823. Gron. 1823. 4°.

Volks-liedekens (XII), ter vervrolijking van Lourens Jansz. Kosters 4e eeuwfeest, d. [het Gezelschap] *Democriet.* Haarl. 1823. 8°.

Bonné, D., Het boekdrukken, boertende zamenspraak. Vervaardigd ter gelegenheid van het 4e eeuwfeest. Dordr. 1823. 8°.

Walré, J. van, Cantate. Z. p. e. j. 8°.

Liederen (Vrolyke) der drukkersgezellen te Dordrecht, toegewijd aan het 4e eeuwfeest, van de uitvinding der boekdrukkunst... gezongen ter gelegenheid van hunnen feestvierenden optogt [door J. Pluim de Jager e. a.]. Dordr. 1823. 8°.

Pluim de Jager, J., Morgenwandeling van L. Jz. Koster in den Hout by Haarlem. Anno 1423. Dichtstukje. Dordr. 1823. 8°.

Beschrijving van het feest, dat na vierhonderd [jaren,
Tot Laurens Kosters eer gevierd is aan het [Sparen,
Den 10en en 11en July 1820 en drie
't Is duidelijker en klaarder dan filosofie. Z. p. pl°.

Loots, C., Feestzang by de viering van het 4e eeuwfeest der uitvinding van de boekdrukkunst te Haarlem. Amst. 1823. 8°.

Klijn Bzn, B., Het maatschappijelijk leven. Dichtstuk uitgesproken ter opening van de Alg. Vergad. d. Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* 1823. Z. p. 8°.

—— Zangen [by dezelfde gelegenheid]. Amst. 1823. 8°.

Bilderdijk, W., De derde October. Z. p. 1823. 8°.

Nierstrasz Jr., J. L., Aan de Afgevaardigden op de 1e algem. Vergadering van het Genootsch. *Tot zedelijke verbetering der gevangenen.* 1824. 8°.

Loots, C., Zangen, ter gelegenheid van de Alg. Verg. der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Amst. 1824. 8°.

Spandaw, H. A., Vaderlandsch lied gezongen... op 24 Aug. 1824. Z. p. 8°.

Grieken (De) in hunnen worstelstryd tegen de Turken, na derzelver overwinning by Ipsara en Samos [door J. O. L.]. Leeuw. 1824. 8°.

Helden (De) van Huisduinen. Amst. 1824. 8°.

Camberlyn, J. B. G., Amatissimis Principibus Frederico & Ludovicae Epithalamium [Met Nederl. vertaling; Huwelijksdicht, opgedr. aan onze geliefde vorsten Frederik der Nederlanden en Louisa van Pruissen door J. Haefkens]. Gandae, (1825). 4°.

Kinker, J., Huwelijksgroet aan Z. K. H. Prins Willem-Frederik-Karel d. Nederlanden en H. K. H. Prinsesse Louise Augusta Wilhelmina Amelia van Pruissen. Z. p. 1825. 8°.

Webbers, C., De orkaan, in Febr. 1825. 's Gravenh. 1825. 8°.

Bussing, J. W., Aan Nederland. Rott. 1825. 8°.

Deketh, A., Watervloed van den 4 en 5 Febr. 1825. Leeuw. 1825. 8°.

Zeggelaar, J. J., Opdragt aan mijne waarde stad- en landgenooten wegens den watervloed des jaars 1825. Amst. Z. j. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Hulde aan Harmen Jans Groen. Leeuw. 1825. 8°.

Lulofs, B. H., Woorden voor het Koorgezang dat op 16 Maart 1825 ten voordeele der Noodlijdenden in den Watersnood... gegeven zal worden. Gron. 1825. 8°.

Hofman, D., Welkomstgroet aan de Onder-officieren van de Societeit: *Eendracht maakt magt..* 24 Aug. 1825. Z. p. 8°.

Stachelhausen, J. G. en **W. C. Löffler**, Vaderlandslied... op den 24 Aug. 1825. Z. p. 8°.

Hall, M. C. van, Feestzang bij de 250e verjaring van de stichting der Leydsche Hoogeschool. Amst. 1825. 8°.

Marron, P. H., Heilwensch aan de Leydsche Academie... toegewyd. Naar het latyn [door J. G. la Lau]. Leyd. 1825. 8°.

Bilderdijk, W., By de Feestviering der Leydsche Hoogeschool. Z. p. 1825. 8°.

Klijn Bz., B., Welkomstgroet aan Z. M. den Koning... ter gelegenheid van het buitengewoon Concert in de Mtsch. *Felix Meritis* den 13 Nov. 1825. Amst. 1825. 8°.

Spandaw, H. A., Dichtregelen by de inwijding van het Gedenkteeken ter eere van Graaf Adolf van Nassau... in 1826. Gron. 1827. 8°.

Kikkert, P. J., Uitboezeming bij de berigten der groote sterfte, in N.-Holland en Vriesland. 's Gravenh. 1826. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Dichtregelen... tot opening der vergaderingen van het Dep. Leeuwarden der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Leeuw. 1826. 8°.

[**Messchert**, **W.**], By de viering van het 25-j. bestaan der Inrichting tot Spysuitdeeling te Rotterdam, door W. M. Z. p. 1826. 8°.

Koning, **G. van Enst**, De Stad Groningen aan Neerlands ingezetenen. 's Gravenh. 1826. 8°.

Houten, **J. J. van**, Aan mijne landgenooten bij de verjaring van den slag van Waterloo, in 1827. Leyd. 1827. 8°.

Warnsinck, **W. H.**, Aan de leden der 3e algem. Vergadering van het Nederl. Genootsch. *Tot zedelijke verbetering der gevangenen.* 1827. 8°.

Loots, **C.**, Dichtstuk uitgesproken ter gelegenheid der 50-j. feestviering van de Mtsch. *Felix Meritis* op 7 Nov. 1827. Amst. 1828. 8°.

Klijn Bzn, **B.**, Aan N. N. en aan alle andere edele vrouwen en meisjes, die zich ... voor de behoeftige zieken te Groningen ... zoo bereidvaardig hebben getoond. 1826 en 1827. Z. p. 1827. 8°.

Robidé van der Aa, **C. P. E.**, De dankbare Vriezen aan hunne weldadige landgenooten. Leeuw. 1828. 8°.

Varelen, **J. E. van**, Twee gelegenheids-verzen ter viering der 25e en der 50e verjaring van het Leesgezelschap, opgericht te Haarlem 1777; onder de zinspreuk: »*'t Gaat vast, dat lezen voordeel geeft*, *Wanneer 't een nuttig doelwit heeft.*" Z. p. (1828). 8°.
Met historische aanteekeningen.

Hasselt, **W. J. C. van**, Toast aan de Nederlandsche Marine [op 24 Aug. 1829]. Z. p. 8°.

Marron, **P. H.**, Op eene Leiden-ontzets-viering te Parijs. 3 Oct. 1829. Z. p. 8°.

Loots, **C.**, Cantate ter gelegenheid van het 50-j. bestaan der Mtsch. *Felix Meritis.* Z. p. 1829. 8°.

Warnsinck Bzn, **W. H.**, Feestzangen [bij dezelfde gelegenheid]. Z. p. 1829. 8°.

Hasselt, **W. J. C. van**, Welkomstgroet bij den aanvang der winterwerkzaamheden in de Amsterd. afd. d. Holl. Mtsch. van *Fraaije Kunsten en Wetensch.* op 2 Nov. 1829. Z. p. 8°.

Lindeman, **C.**, De klagende Haringpakkers-toren te Amsterdam bij zijnen afbraak in Aug. 1829. Amst. (1829). fol.

Robidé van der Aa, **C. P. E.**, Ten afscheid van het jaar 1829 en ter verwelkoming van het jaar 1830. Leeuw. 1829. 8°.

Robidé van der Aa, **C. P. E.**, De Friezen aan hunnen Koning, by Hoogstdeszelfs komst te Leeuwarden op den 23 Julij 1830. Leeuw. 1830. 8°.

—— XXIV Augustus 1830. Z. p. 8°.

Ven, **M. van der**, Zegenzang by de viering van het Huwelijk harer K. H.... Marianna, Prinses d. Nederlanden met Z. K. H. Prins Albert van Pruissen. 's Gravenh. 1830. 8°.

Mengelingen in poezij en proza betrekkelyk den Belgischen opstand in den jare 1830. Utr. (1830). 8°.
Een bundel van afzonderlijk verschenen, later onder dezen collect. titel uitgegeven stukjes, waaronder Holl., Hoogd. en Fransche gedichten van: L. Ph. C. van den Bergh, J. B. Christemeijer, C. M. van Eelde, E. L. Glinderman, Petronella Moens, A. van der Hoop (Met Hoogd. vertaling van L. Marchand), L. Marchand, H. J. Royaards, G. A. C. W. Marquis de Thouars, H. Tollens Czn, D. Valkenburg, J. J. Verhoeff, J. Decker Zimmerman, G. C. Verenet, Batavus Hollandus (ps. v. J. Decker Zimmerman) en eenige anoniemen.

Verzameling van Liederen en Gedichten bij gelegenheid v. d. Belgischen opstand in 1830.
Weerklank aan de oproerige Vrijheidskreet, van eenige Belgen. Op den 25 en 26 Aug. 1830 [door D.. s V.. k]. Amst. 1830. 8°.
Westerman, M., De Nederlandsche vlag. Amst. 1830. 8°.
[Brink, J. ten], Een Noord-Nederlander aan de oproerige Zuid-Nederlanders d. J. d. R. S. [d. i. J. de Regt Secundus]. Z. p. 1830. 4°.
Lennep, J. ten, Wapenkreet. Amst. 1830. M. muziek. 8°.
Volkslied [beginn.: Te wapen, te wapen, voor 't oude Nederland]. 8°.
Wapenkreet [beginn.: Ontwaakt! ontwaakt! Noord-Nederlanders]. 8°.
Berman, J., Wapenkreet. Zierkzee (1830). 8°.
—— Gedachten bij de opwekking aan de bewoners van het platte land tot deelneming in de vrijwillige milit. dienst. — Bij het uittrekken onzer brave landbewoners. Z. p. 1830. 8°.
Aan allen, die hunnen arm wijden aan Vaderland en Vorst door M. Utr. 1830. 8°.
Afscheidslied aan Nederlands Vrijwilligers. 2e druk. Utr. 1830. 8°.
Vaarwel aan de Hollandsche jongelingen, die ter verdediging van het vaderland hunne haardsteden verlaten. Z. p. 8°.
Afscheidsgroet aan Hollands jongelingschap, bij deszelfs vrijwillige wapening, ter bescherming van Vorst en Vaderland. Amst. (1830). 8°.
Loosjes, V., Rustbewaarderslied. Z. p. 1830. pl°.
—— Lied voor de uittrekkende Schutters [met muziek van G. W. Derx]. Haarl. 1830. fol.
Neerlands Schutterslied door een Delvenaar. Amst. 1830. 8°.
Lennep, J. van, Lied voor de Koninklijke jagers. Amst. 1830. 8°.
Nederlandsche liederen (1830). 8°.
Nieuwe vaderlandsche liederen. [Ondert. Maria en R.]. Amst. 1830. 8°.
Schutterslied. Z. p. 8°.
Cabauw, J. Brand van, Amsterdamsch Schutterslied. Z. p. 1830. 8°.
Pluksel [gewijzigd naar het in 1815 door P. C. v. Alphen vervaardigde gedicht door een Vriend des vaderlands te Utrecht). Rotterd. 1830. 8°.
Lennep, J. van, Zestal liederen, opgedragen aan de Schutterijen van Noord-Nederland. Amst. 1830. 8°.

Tollens Czn., H., Vaarwel der Vaderlandsche Studenten als vrijwillige Jagers uittrekkende Z. p. 8°.

—— Hetzelfde gedicht. Andere uitg. Utr. 1830. 8°.

Bergh, L. Ph. C. van den, Wapenklank. Krijgsliederen voor het Studenten-Jagerkorps. 2e druk. Utr. 1830. 8°.

Lulofs, B. H., Een kort krijgslied voor Groningens uittrekkende Studenten. Gron. 1830. 8°.

—— Hetz. gedicht [op eene andere zangwijze]. Gron. 1830. 8°.

Vaderlands lied, op den 27en Aug. 1830 [beginn.: Wilhelmus van Nassouwen, Gij zijt nog onze Vorst enz.] Rotterd. 1830. 8°.

Bij het lezen van 's Konings woorden in den Staatsraad: „Mijn lot is daarboven beslist! Ik heb de Grondwet bezworen, en zal die handhaven." Utr. 1830. 8°.

—— Hetz. gedicht. 2e druk. Utr. 1830. 8°.

Een sprekende Blaauw-kiel [beginn.: Gij kent het Kaasvolk niet]. Z. p. 8°.

Een nieuw lied van Chassé [beginn.: Wie praalt aan 't hoofd der heldenstoet? Chassé, enz.]. Z. p. pl°.

Wijsmuller, J. J., Weerklank op het lied van Chassé. Amst. 1830. 8°.

Koning, G. van Enst, Aan... Baron D. H. Chassé, handhaver van Hollands roem enz. Amst. 1830. 8°.

Decker Zimmerman, J., Willem, de Zwijger. Utr. 1830. 8°.

Neêrlands Koning. Gereciteerd... door de beroemde Nederlandsche actrice J. C. Hoedt geb. Bingley. Rotterd. 1830. 8°.

Thouars, G. A. C. W. de, Vaderlandsche harptoonen, voor mijne lot- en leedverwanten. Amst. 1830. 8°.

Wap, J. J. F., Aan de Belgen. Gedicht. N. h. Lat. [Lat. en Nederl.]. Utr. 1830. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 8°.
Met papier doorschoten waarop eenige varianten en verbeteringen door W. Bilderdijk.

—— Aan de redacteuren van den Ultramontaan. Utr. 1830. 8°.
Verdediging tegen een aanval van den „Ultramontaan" op het bovenstaande gedicht.

Iets aan mijne landgenooten, door eene Nederlandsche maagd. Haarl. 1830. 8°.

Moens, P., Uitboezeming aan mijn geliefd vaderland. Haarl. 1830. 8°.

Verhoeff, J. J., Uitboezeming aan het oude Nederland. Utr. 1830. 8°.

Dam van Isselt, E. W. van, Ons leger. Dichtstukje. 's Gravenh. 1830. 8°.

Rühle, F., God regeert! 's Gravenh. 1830. 8°.

Westerman, M., H. J. Rooseboom en J. C. Westerman. Voor het Vaderland. Amst. 1830. 8°.

Klijn, H. H., Gedichten aan het Vaderland gewijd. Amst. 1830. 8°.

Decker Zimmerman, J., De Hollandsche natie in 1830. Utr. 1830. 8°.

Withuys, C. G., Het bombardement van Antwerpen enz. 2e druk. Amst. 1831. 8°.

[Goeverneur, J. J. A.], Lofdicht aan de Conferentie te Londen [ondert. Q. N.]. Z. p. 8°.

Verzameling van gedichten naar aanleiding der gebeurtenissen in 1831.

Gallé, P. H., Herinnering en bemoediging. Kamp. 1831. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, Onze leus. Vaderlandsch dichtstuk. Rotterd. 1831. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., De Schelde door dwang geopend, op den 20 Jan. 1831. Leeuw. 1831. 8°.

Bij het vernemen van den Heldendood van J. C. J. van Speyk... den 5 Febr. 1831. Z. p. 8°.

Kloppert, A., De Ridder van Speyk, Bevelhebber van Z. Ms Kanonneerboot N°. 2 voor Antwerpen; en Hulde aan den heldenmoed van den Ridder v. Speyk. Rotterd. 1831. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, Van Speyk. Rott. 1831. 8°.

Broek, L. van den, J. C. J. van Speyk. Lierzang. Rotterd. 1831. 8°.

Klijn, H. H., De heldendood van J. C. J. van Speyk gehuldigd. Amst. 1831. 8°.

Withuys, C. G., Hollands vlag. Uitboezeming op het vernemen van den heldendood van J. C. J. van Speyk. 3e druk. Amst. 1831. 8°,

J. C. J. van Speyk, Volkslied. [Beginn.: Wie pronkt voortaan aan Claessens zij? van Speyk]. Z. p. 8°.

Lennep, J. van, Hulde aan de nagedachtenis van Hollands zeeheld J. C. J. van Speyk. Amst. 1831. 8°.

—— Hetz. gedicht. 2e druk. Amst. 1832. 8°.

Koning Lzn, C. de, Aan den luitenant J. C. J. van Speyk. Z. p. e. j. 8°.

Loots, C., By den vrijwilligen heldendood van J. C. J. van Speyk. Amst. 1831. 8°.

[Valendonk, A.], De heldendood van J. C. J. van Speyk, d. A. V. Haarl. 1831. 8°.

Calisch, J. M., Uitboezeming bij het vernemen van den dood van Van Speyk. Amst. 1831. 8°.

Eelde, C. M. van, Uitboezeming bij den heldendood van J. C. J. van Speyk. Z. pl. 1831. 8°.

Krieger, J., Van Speyk. 1831. 8°.

Koster, P., De Nederlandsche vlag. 's Gravenh. 1831. 8°.

Simons, A., Bij de uitvaart van J. C. J. van Speyk, Scheepsbevelhebber voor Antwerpen den 5 Febr. 1831. Utr. 1831. 8°.

Hoop Jr., A. van der, De Kanonneerboot. Vaderlandsche romance. Rotterd. 1831. 8°.

Herdingh Lzn, V., Bij het maken van pluksel voor de gekwetsten. — Bij het bombardement van Antwerpen. — Uitboezeming wegens 't graf van van Speyk. — Welkomstgroet aan het Leydsche jagercorps. Leyd. 1831. 8°.

Brief van eenen matroos aan zijne slaapsteehoudster. — Antwoord van Moeder Mat aan Bram Wimpel. — Vrouw Dwarshoofd en Moeder Mat of de Interventie door J. d. B. [de Braauw?]. — De Schiemansmaat aan moeder Mat, over Bram Wimpel's brief en haar antwoord (4 Gedichtjes). Amst. 1831. 8°.

[Ledeboer, L. G. C.], Vaderlandsche toonen voor derzelver vrienden d. Calliope. Leid. 1831. 8°.

Oosterwijk Bruyn, J. van, Vaderlandsche zangtoonen bij den veldtogt in België. 1831. Z. p. 8°.

Elst Jr., A. van der, Dichtregelen voorgedragen ter gelegenheid van het militaire-concert te Haarlem, 12 Febr. 1831. Haarl. 1831. 8°.

Walré, J. van, e. a. Verzameling van gezangen [bij dezelfde gelegenheid]. Haarl. 1831. 8°.

Een nieuw lied van den Generaal van Geen (Beginn.: Wie voert 't mobile Leger aan? van Geen!] (1831). 8°.

Roskes, H. T., Jacob Hobein, of hulde aan vaderlandsche kloekmoedigheid. Amst. 1831. 8°.

Hoop Jr. A. van der, Hobein. Vaderlandsche Romance. Naar het Fransch. Z. p. 8°.
Waarachter: Uittreksel uit eenen brief van den Matroos J. Hobein aan zijn vader.

Suringar, G. T. N., Feestzangen ter gelegenheid der verloting van vrouwelijke handwerken en verdere voorwerpen van kunstvlijt, ten voordeele van het Vaderland, op 6 en 7 April 1831 te Leeuwarden. Z. p. 8°.

Een nieuw lied [beginn.: O God die alles hoort en ziet enz.] Rotterd. (1831). 8°.

Westerman, M., Nederlandsch Krijgsmanslied. Rotterd. 1831. 8°.

Liederen voor onze Schutters en Rustbewaarders door een Sergeant. Leeuw. 1831. 8°.

Zangstukje voor de Utrechtsche Schutterij [beginn.: Getrouw aan Vorst en Vaderland enz.] 1831. 8°

Krijgslied van Amstels Schutterij, bij haar vertrek [Beg.: „Op, te wapen! op, te wapen!" waarachter: Vaderlands lied, beg.: „Nog vloeit het Nederlandsche bloed ons onbesmet door de aderen"]. 8°.

Schutterslied [beginn.: Hoera! hoera! wij ganen marcheren]. 8°.

De Marsch na Braband [beginn.: Vrienden weet gij van 't geval]. 8°.

Vreedenberg, C., Voorwaarts! Voorwaarts! Impromptu op muzijk gebragt d. F. B. Bunte. Amst. 1831. 4°.

Veder, W. R., Jagerslied voor mijne Leydsche Medestudenten. In Muzijk gebragt d. C. Leemans. Leyd. Z. j. (1831). 4°.

Hoop Jr., A. van der, De Koning in het leger. Vaderlandsche zang. 3e druk. Rotterd. Amst. 1831. 8°.

Roorda van Eysinga, P. P., Aan den Koning en Neêrlands heldenschaar, benevens andere op deze tijden toepasselijke uitboezemingen. 2e druk. Amst. 1831. 8°.

Grave, J. H., Coupletten gezongen door Mej J. C. Hoedt e. a. in den Schouwburg te 's Gravenhage den 16 Aug. 1831. Z. p. 8°.

[Graaff, N. de], Hollands aloude roem treffelijk gehandhaafd in den tiendaagschen veldtogt, van Aug 1831. Zege-zang door N. D. G. Amst. (1831) 8°.

Roobol, C. J., Grafzang voor de gesneuvelde Nederlandsche helden in den heiligen Kampstrijd tegen oproer en gewelt in Aug. 1831. In muzijk gebragt door F. B. Bunte. Amst. 1831. 4°.

Loots, C, Welkomstgroet aan Z. M. den Koning en H. D. D. Zonen binnen Amsterdam. Amst. 1831. 8°.

Tollens Czn, H., 's Konings Verjaardag (24 Aug. 1831). Volksgezang. Rotterd. 1831. 8°.

—— Hetz. gedicht. [Gedrukt met gouden letters]. Rotterd. 1831. 8°.

Weteringen, C. V. D., Op den verjaardag van Z. M. den Koning [Waarachter: Vivat de Prins!] Z. p. 8°.

24 Augustus 1831. De Coupletten, te Arnhem op 's Konings verjaardag gezongen. Leyd. 1831. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E, XXIV Augustus 1831. Z. p. 8°.

Hoeufft, J. H., Tweetal Zegezangen den Prince van Oranje toegewijd, na het Latijn d. J. J. F. Wap. 2e uitg. (Lat. en Nederl.). Breda, 1831. 8°.

Hoop Jr., A. van der, De tiendaagsche veldtocht, Zegekroon, den Prins van Oranje en zijne dapperen aangeboden. 2e druk. Amst. 1831. 8°.

—— La Campagne de 10 jours. Poème, trad. p. A. Clavareau. Amst. 1832. 8°,

Withuijs, C. G., De Prins van Oranje. Lierzang. 2e druk. Amst. 1831. 8°.

Hoonaard, W. van den, Hulde aan Z. K. H. den Prins van Oranje. Augustus 1831. Amst. 1831. 8°.

De Prins. Vivat de Prins! [beginn.: Wie let niet meer op Brabands taal? de Prins.]. 's Gravenh. 1831. 8°.

Christemeyer, J. B., Lied op den Kroonprins [beginn.: Wie staat aan 't hoofd der heldenschaar? De Prins]. Z. p. 1831. 8°.

Someren, R. H. van, Zegelied voor den Prins van Oranje en Hoogstdeszelfs Broeder. Rotterd. 1831. 8°.

Volkslied op de zegevierende terugkomst van den Kroonprins van Oud-Nederland uit den strijd tegen de muitzieke Belgen. Z. p. 8°.

Tollens Cz., H., Lied der Leidsche Studenten, bij hun terugkeer uit het leger naar de Akademie. Amst. (1831). 8°.

Roemer, J., Ontboezeming bij de Zegevierende terugkomst van het Korps vrijwillige jagers der Leidsche Hoogeschool. Leid. 1831. 8°.

Siegenbeek, M., Welkomstlied aan de vrijwillige jagers der Leidsche Hoogeschool. Z. p. 8°.

Hoeufft, J. H., Aan Leydens strijdbare Hoogeschooljeugd bij haren roemvollen terugtocht uit Belgie, binnen de Akademiestad [Latijn m. Nederl. vert. door J. J. F. Wap]. Z. p. 8°.

Gezangen welke bij de plegtige verwelkoming van de Leidsche jagers in de Pieters Kerk zullen gezongen worden. Leid. 1831. 8°.

Veder, W. R, Toast. De Leydsche Minerva. Leyd. 1831. 8°.

Lulofs, B. H., Aan de dappere Studenten van Groningen en Francker. Gron. 1831. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. 4°.

Greuve, F. C. de, Juichtoon en Zegezang bij den.. intogt van de vrijwillige Flankeur-Compagnie der Studenten van Groningen en Franeker in.. Groningen. Gron. 1831. 8°.

Spandaw, H. A., Welkomstgroet aan de dappere Kweekelingen der Groningsche Hoogeschool. Gron. 1831. 8°.

Berman, J., Feestdronk toegebragt aan en ingesteld ten behoeve van de gekwetsten in Zeeland. Zierikzee, 1831. 8°.

Someren, R. H. van, Zeereis met het Schip Hollandia, Kapitein Willem Willemszoon, in het jaar der non-interventie. Dichtstuk. Amst. 1831. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1831. 8°.

Schimsheimer, J. F., Het Metalen Kruis. Z. p. (1831). 8°.

[Foppe, H. J.], De triomf der reuzen van het Zuiden. Belgische beurtzang na den tiendaagschen strijd, door H. J. F. Amst. 1831. 8°.

Gon, J. J. Denier van der, Hollands krijgsroem. 's Gravenh. 1831. 8°.

Loots, C, Opwekking der mogendheden ter heirvaart naar Parijs. Amst. 1831. 8°.
Met Berigt van inteekening.

Hoop Jr., A. van der, Aan de Vorsten van Europa. Dichtstuk. 2e druk. Rotterd. 1831. 8°.

—— Europa's gekrönten Häuptern. A. van der Hoop's verdeutschter Freiheitsklang. Von L. Marchand. Nebst einer Zueignung an Bilderdijk. Utr. 1831. 8°.

Wap, J. J. F., De Bredasche Stedemaagd aan den Prins van Oranje. 6 Dec. 1831. Z. p. 8°.

Klaaglied van een berouwhebbende Brabander [beginn.: Bay God, bay God, way moete klagen enz. waarachter: Nieuw Volkslied door J. C. Knipschild, beginn.: Die Vaderland en Vorst bemind]. Rotterd. (1831). 8°.

Sultan Kater, of de Rotten- en Muizen-kroon. Een Fabel. Amst. 1831. 8°.

Hoop Jr., A. van der, De Cholera. Graf- en boetklanken. Amst. 1832. 8°.

Wap, J. J. F., Aan H. K. K. H. Mevrouwe de Princes van Oranje, Grootvorstin van Rusland, Kroonprincesse der Nederlanden. 18 v. Louwm. 1832. Z. p. 4°.

Bijdragen tot het eerste jaarfeest van den heldendood van J. C. J. van Speyk. Kamp. (1832). 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Cantate... uitgevoerd ter gelegenheid van de Verloting der voorwerpen van hout en ijzer behoord hebbende tot de kanonneerboot N°. 2 op den 25 July 1832. Z. p. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, Aan Z. M. den Koning der Nederlanden op Hoogstd. 60en verjaardag (24 Aug. 1832). Rott. 1832. 8°.

—— De schim van Willem I aan Nederland. (Rotterd. 1832). 8°.

—— Aansporing tot moed tot moed en volharding. Volkslied. Rotterd. 1832. 8°.

Dam van Isselt, E. W. van, Nederland. 's Gravenh. 1832. 8°.

Broek, L. van den, Lof- en troostzangen voor onze dagen. Amst. 1832. 8°.

Beeloo, A., Frankrijk, Engeland en Nederland. Novemb. 1832. Leeuw. 1832. 8°.

—— Nederland in gebed tot God; op den algemeenen Bededag den 2 Dec. 1832. Medembl. (1832). 8°.

Tollens Czn, H, De algemeene Bededag in Nederland. Rotterd. 1832. 8°.

—— Le jour de la prière générale... trad. p. A. Clavareau. Maestr. 1832. 8°.

—— La Prière du Roi et du peuple. Imitation... par F. C. Roud. Rotterd. 1833. 8°.

Tollens Czn, H., Niederlands Bettag. Nach dem Hollaend... von L. Heilman. Rotterd. 1833. 8°.

—— The Day of general Prayer in the Netherlands, from the Dutch [d. Sanders]. Rotterd. 1833. 8°.

Westerman, M., De Landstorm. Amst. 1832. 8°.

Roobol, C. J., Broedergroet aan onze braven op de grenzen. Z. p. 1832. 8°.

Pierlala (De nieuwe Belgische), benevens een naamvers op het woord Brussel (Beide van Belgischen oorsprong). Alkm. 1832. 8°.

Poortugael, D. J. den Beer, Vaderlandsche gedichten. Leid. 1832. 8°.

Hugo, Victor, Napoleon II. Uit het Fr. d. J. J. F. Wap. Breda, 1832. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Oudejaarsavond van 1832. Leeuw. 1832. 8°.

Someren, R. H. van, Waar moet het heen? 2e druk. 's Gravenh. 1833. 8°.

Verzameling van gedichten naar aanleiding der belegering en der overgave van de Citadel van Antwerpen. 1832—33.

Broek, L. van den, De Schelde en de Maas. Rotterd. 1832. 8°.

Hoop Jr., A. van der, Aan den Generaal Chassé. Rotterd. 1832. 8°.

Bogaers, A, Albertus Everts (Van Antwerpens Citadel). Rotterd. 1833. 8°.

[Tollens Czn, H.], De val der Citadel van Antwerpen. Dec. 1832. Rott. 1833. 8°.

Loosjes, V., Nederlands Vijfhoek. Uitboezeming bij de overweldiging van Antwerpens Kasteel. Haarl. 1833. 8°.

Roorda van Eijsinga, P. P., Het kasteel van Antwerpen en vroegere krijgstooneelen in zangen. Kamp 1833. 8°.

Loots, C., Chassé op het puin der Citadel van Antwerpen. Amst. 1833. 8°.

Hall, M. C. van, Aan de Nederlandsche helden, op de Citadel van Antwerpen en in derzelver omtrek gesneuveld. Amst. 1833. 8°.

Bogaers, A., De terugkomst van de bezetting der Citadel in 't Vaderland. Rotterd. 1833. 8°.

Loosjes, V., Welkom aan de helden van Chassé en Koopman, bij hunne terugkomst uit de Fransche Krijgsgevangenschap. Haarl. 1833. 8°.

Tollens Czn, H., Aan Chassé en zijn Krijgsmakkers bij hun terugkomst in 't Vaderland (Junij 1833). Rotterd. 1833. 8°.

Simons, A., Aan J. C. Koopman. Bij zijne verwelkoming, in den vriendenkring: *Onder de Roos*. Amst. 1833. 8°.

Erflied (Het) onzer Vaderen. 's Gravenh. 1833. 8°.

Berman, J., Een drietal zangen van den dag. Zierikzee, 1833. 8°.

Nyhoff, Jac., Koning Willem de Eerste en het Nederlandsche Volk. Gedicht in 2 zangen. Arnh. 1833. 16°.

Tollens Czn, H., De Verjaardag van den Prins van Oranje (6 Dec. 1833). Volksgezang. Rott. 1833. 8°.

Tollens Czn, **H.**, L'Anniversaire du Prince d'Orange traduit par A. Clavareau. Maestr. 1833. 8°.

Hoop Jr., **A. van der**, De Koning van Rome. Zangen des tijds. Amst. 1833. 8°.

—— Le roi de Rome, trad. p. A. Clavareau. Maestr. 1834. 12°.

Loosjes, V., Welkom aan de terugkeerende Schutters te Haarlem. Haarl. 1834. 8°.

Deenik, A., Welkomstgroet aan de terugkeerende Haarlemmer en verdere Noord-Hollandsche Schutters binnen Haarlem. Haarl. (1834). 4°.

Niermeijer, A., Feestlied op 's Konings verjaardag, den 24 Aug. 1834. Schied. 1834. 8°.

Dichtregelen bij de Gedachtenisviering van het Ontzet der stad Leyden [ondert. B.]. Leyd. 1834. 8°.

Lulofs, B. H., Gedicht in vijfvoetige rijmlooze jamben... ter gelegenheid van het Jubelfeest der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen* enz. Met eene voorrede, tot de gekozene versmaat betrekkelijk. Gron. 1834. 8°.

Hall, M. C, van, Zangen ter gelegenheid van het 50-j. bestaan der Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Amst. 1834. 8°.

[**Loosjes, V.**], Zangen enz. (bij dez. gelegenh.). Haarl. 1834. 8°.

Mazirel, P., Zangen enz. (bij dez. gelegenh.). Utr. 1834. 8°.

Loots, C., Cantate bij gelegenheid van de openb. zitting der vier Klassen v. h. Koninkl. Nederl. Instituut.. ter viering van desz. 25-j. bestaan.. Z. p. 1833. 8°.

Tollens Czn, H., Cantate voor het 2e eeuwfeest van het Seminarium der Remonstrantsche Broederschap gevierd te Amsterdam 1834. Z. p. 8°.

[**Dam van Isselt, E. W. van**], De ontheiliging van het huis Gods, op den 16 en 17 Oct. 1834 te 's Gravenhage. Een klaaglied op het werk van A. Capadose, door een diep bedroefd Christen. 's Gravenh. 1834. 8°.

Beets, N., De Masquerade. 9 Febr. 1835. Gedicht. Leyd. 1835. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, De ziekte en herstelling des Prinsen van Oranje. Leyd. (1835). 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Gelderlands lied op Vader Willems Verjaardag. Z. p. 1835. 8°.

Tollens Czn, H., Zangen ter gelegenheid van de Alg. Verg. d. Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Amst. 1835. 8°.

Martens, M., Feestrede, enz. op het eerste eeuwgetijde d. Kweekschool bij de Soc. d. Doopsgezinden te Amsterdam, 6 v. Winterm. 1835, in dichtmaat. Gron. 1836. 8°.

Bergh, L. Ph. C. van den, Het Baskische meisje in den burgeroorlog van 1834—35. Utr. 1835. 8°.

Oosterwijk Bruyn, J. van, De hulpbeurs op den Dam. Amst. 1836. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Aan Utrecht in Junij 1836. Z. p. 4°.

Thouars, G. A. C. W. de, Eeuwzang op het 200-j. bestaan der Utrechtsche Hoogeschool. Utr. 1836. 8°.

Hall, M. C. van, Cantate ter gelegenheid v. h. 2e eeuwf. d. Utrechtsche Hoogeschool. Utr. 1836. 8°.

Burlage, J. H., Academische Tafereelen, ontworpen en geschetst tijdens het tweede eeuwfeest der Utrechtsche Hoogeschool en in rijm gebragt. Utr. 1838. 8°.

Someren, R. H. van, De Vader kwam; dichtregelen ter gelegenheid van de langgewenschte komst des Konings te Rotterdam. Op den 3 Julij 1837. Rott. 1837. 8°.

Thouars, G. A. C. W. de, Dichtloover voor den 24 Aug. 1837. Koevord. 1837. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, Lijkhulde bij den dood van Neêrlands Koningin; Z. M. den Koning.. met vaderlandsche deelneming toegeëigend. 12 Oct. 1837. Z. p. 4°.

Lennep, J. van, De ijzeren spoorweg van Amsterdam op Haarlem. Lierzang. Amst. 1837. 8°.

Thouars, G. A. C. W. de, Weemoedstonen, ter verjaring van H. K. H. Princesse Albert van Pruissen, den 9 Mei 1838. Hoorn, 1838. 8°.

Bennink Janssonius, R., Grunoos zegefeest (28 Aug. 1838). Gron. 1838. 8°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Oproer en priesterdwang. Amst. 1838. 8°.

Bosscha, P., Dichterlijke inwijding van de Gehoorzaal in het nieuwe gebouw ten dienste van het Athenaeum Illustre te Deventer op 25 Oct. 1838. Dev. 1838. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, De lof der Schilderkunst. Cantate, muzijk van W. Hutschenruyter. Uitgevoerd in de Vergad. ter inwijding v. h. schilderkundig Genootschap: *Hierdoor tot hooger* en *Arti sacrum* te Rotterdam. Rott. 1838. gr. 8°.

[**Lennep, J. van**], Doctrina op het bal van Amicitia 14 Nov. 1838. (Amst. Z. j.) 8°.

—— Een nieuw lied op het 50-j. bestaan v. h. Genootschap: *Doctrina et Amicitia.* (Amst. 1838). 8°.

[**Beets, N.**], Aan de Bruid van den Erfprins. Haarl. 1839. 8°.

Someren, R. H. van, Echtzang voor hunne K. K. H. H. Willem Alexander Paul Frederik Lodewijk, Erfprins van Oranje en Sophia Frederica Mathilda Prinses van Wurtemberg, 18 Junij 1839. Utr. 1839. 8°.

Loosjes, V., Gezangen bij het 50-j. bestaan v. h. Dep. Haarlem d. Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Haarl. 1839. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, Ter 25e verjaring van den Veldslag bij Waterloo. Rott. 1840. 8°.

Bosdijk, J. F., De Koning heerscht niet meer! De Koning heerscht! Harptoonen voor Oranje en Nederland na den overgang der Kroon in Oct. 1840. Schoonh. 1840. 8°.

Brand van Langerack en Cabauw, J., Heilgroet aan Z. M. Koning Willem II.. bij Hoogstdesz. verheffing tot den troon. Amst. 1840. 4°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Napoleons assche. Frankrijk toegezongen, nadat de Kamer der Volksvertegenwoordigers aldaar besloten had diens overblijfselen van St. Helena naar Parijs over te brengen (1840). Leeuw. 1841. 8°.

Costa, I. da, Vijf en twintig jaren. Een lied in 1840. Amst. 1840. 8°.

Senden, G. H. van, Drie Cantaten ter gelegenheid van het 25-j. feest van het Dep. Zwolle d. Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen.* Zwolle, 1840. 8°.

Immerzeel Jr., Jr., Op het inwijdingsfeest v. d. Maatsch. onder de zinspreuk: *Arte et Amicitiae* te Amsterdam. Z. p. 1840. 8°.

[**Gedicht** zonder titel op het tweede huwelijk van Willem I, beg.: Nu schudt het marmren grafgesticht voor d' eersten Willem opgerigt enz.]. Z. p. e. j. (1841). 8°.

Clercq, W. de, Welkomst-groete aan Z. M. Koning Willem II in de Vereenigde Zitting van de Vier Klassen van het *Koninkl. Ned. Instituut* op 14 April 1841. Z. p. 8°.

Thouars, G. A. C. W. de, Hulde aan Neêrlands dierbaren Koning, ter gelegenheid van Hoogstd. komst in het landschap Drenthe; een lied voor deze dagen; met belangrijke aanteekeningen. Sneek, 1841. 8°.

Leeuwen, J. van, Vaarwel aan den geëerbiedigden Koning en Hoogstd. verhevene Gemalinne. Z. p. (Leeuw.) 1841. 4°.

Robidé van der Aa, C. P. E., Gelderlands hulde aan Koning Willem II bij Hoogstd. eerste komst in dit gewest in Bloeimaand 1841. Arnh. 1841. 8°.

Sifflé, A. F., Welkomstgroet aan Z. M. Koning Willem II, bij Hoogstd. aankomst te Middelburg in Aug. 1841. Middelb. (1841). 8°.

[**Koenen, H. J.**], Geen Concordaat met Rome! Volkslied. Amst. 1841. 8°.
Als voorbericht: Smeeckbrief der geloovigen in de Nederlanden aan... Maximiliaan II.

Pellecom, A. N. van, Volkslied in 1841. Z. p. 1841. 8°.

Kate, J. J. L. ten, Zangen des tijds. Poezy voor mijn vaderland. Utr. 1841. 8°.

Heije, J. P., Zangen ter gelegenheid van de Alg. Verg. d. Mtsch. *Tot Nut v. 't Algemeen.* Z. p. 1841. 8°.

Thouars, G. A. C. W. de, Het jongst vaarwel. October 1842. Vaderlandsche romance. Koev. 1842. 8°.

Donkersloot, N. B., Elegie op den dood des Hertogs van Orleans, 13 Julij 1842. Tiel (1842). 8°.

[**Arntzenius, P. A.**], Bedelbrief aan de ingezetenen van 's Gravenhage, door P. A. N. Z. pl. 1842. 8°.

Verzameling van Dichtstukjes, betrekkelijk den torenval te Westzaan op 1 Jan. 1843. [Uitg. door G. Brugman Pzn]. Westzaan, 1843. 8°.

Warnsinck Bzn, W. H., Aan den Heer Mr. G. Groen van Prinsterer. Amst. April 1843. 8°.

—— Zangen des tijds, toegewijd aan mijne geloofsgenooten. Amst. 1843. 8°.

Costa, I. da, Aan Nederland in de lente van 1844. Amst. 1844. 8°.

Timme, G., De schipbreuk op de Sint Paulusrots. (Mei 1845). Een gedicht. Arnh. 1846. 8°.

Haar, B. ter, De St.-Paulus rots... Gevolgd door een verhaal der schipbreuk van het... schip Jan Hendrik, in Bloeimaand 1845. Opgem. uit de papieren van den scheeps-heelmeester... en den opperstuurman. Amst. 1847. 8°.

Wap, J. J. F., Dertig jaren geleden. Drie gedichten op 18 Juny 1845. Z. p. kl. 8°.

—— Hetz. gedicht. 2e oplage. 's Gravenh. 1845. 8°.

Göbel, C., Lof-Cantate, bij gelegenheid der inwijding van het orgel te Scheveningen, 14 Sept. 1845. Z. pl. (1845). 8°.

Oosterwijk Bruyn, J. van, Tafereeltjes uit de twaalfdaagsche beurstogten op de Tusschenbeurs [te Amsterdam]. Z. p. (Amst. 1845). 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Aan de Germanen in 1847. Bruss. 1847. 8°.

Venman, J. H. C., 50e verjaardag van Willem Frederik Karel, Prins der Nederl. 28 Febr. 1847. 8°.
Met goud gedrukt.

Hoogeveen Sterck, L. van, Het biddend Nederland, den 2e van Bloeimaand 1847; dichterlijke opwekking. 's Gravenh. 1847. 8°.

Hoop Jrzn, A. van der, Oud Holland blijft zijn Koning trouw. Feestlied voor den 6 Decemb. 1847. Leyd. Z. j. 8°.

Costa, I. da, Wachter! Wat is er van den nacht? Een lied bij de uitgangen van 1847. Haarl. 1848. 8°.

—— 1648 en 1848. Haarl. 1848. 8°.

Oosterzee, H. M. C. van, Aan H. H. M. M. den Koning en de Koningin, na den dood van Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden. Z. p. 1848. 8°.

Beeloo, A., Gods-oordeelen. Een gedicht naar aanleiding der jongste gebeurtenissen in Frankrijk en elders. Febr. en Mrt 1848. Amst. 1848. 8°.

Dertien Maart. (Gedicht). Z. p. e. j. (1848). 8°.

Someren, R. H. van, De Staats-orkaan. 's Gravenh. 1848. 8°.

Post Pz., P., De Munstersche vrede herdacht, 15 Mei 1848. Z. p. e. j. 8°.

Yntema, J. W., Gevolgen van het Revolutiemaken. Proeve van een alphabetisch overzigt in rijm. Ernst en scherts. Amst. 1848. 8°.

Bennink Janssonius, R., Aan den Aartsbisshop (*sic*) van Parijs. Z. p. 1848. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, Lied aan Nederland in November 1848. 's Gravenh. 1849. 8°.

Somon, J., Eene stem uit Nederland, op den jaardag des Konings... 1848. Feestzangen. 's Gravenh. 1848. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, December 1848. Rott. 1848. 8°.

Hall, M. C. van, In de laatste vergadering van de Eerste Kamer der Staten Generaal 20 Dec. 1848. Z. p. 8°.

Tollens Czn, H., Een bedelbrief in den winter. Dichtstukje. 's Gravenh. 1848. 8°.

—— Bij 's Konings begrafenis. Den 4en April 1849. 's Gravenh. 1849. 8°.

Perk, J. C., Bij 's Konings uitvaart. Een woord aan het volk van Nederland. Delft, 1849. 8°.

Heusden, W. van, Lauwren en cypressen gestrengeld om het beeld van Willem II. 's Gravenh. 1849. 8°.

Harderwijk Rzn, J. van, Bij de inhuldiging van Z. M. Willem III den 12en Mei. Rott. 1849. 8°.

Roorda van Eijsinga, P. P., Feestzang bij de plegtige inhuldiging en krooning van Z. M. Willem III. Leyd. 1849. 8°.

Lied ter inhuldiging van Neêrlands derden Koning. Amst. 1849. 8°.

Snellaert, F. A., 's Lands onafhankelijkheid. Krijgslied. Gent, 1849. 8°.

[**Gedichten** gedrukt op den Praelwagen der Boekdrukkunst tijdens de Gentsche feesten. 1849].

Rogghé, W., Aen Dirk Martens, Belgies eerste Boekprinter.

Doosselaere, J. S. van, De Uitvinding der Boekdrukkunst en deszelfs invoer in Belgie. Volksliedeken.

Duyse, Prudens van, Diederic Mertens van Aelst, aertsprenter van Vlaenderen, wenscht den ghoetwillighen leser heil ende welvaert enz. 8°.

Kate, J. J. L. ten, De Durgerdamsche visschers. Haarl. 1849. 8°.

[**Haar, B. ter**], Zangen bij het 25-j. bestaan van het Nederl. Genootsch. *Tot zedelijke verbetering der Gevangenen*. d. B. t. H. Z. p. 1849. 8°.

Costa, I. da, De Chaos en het Licht; een halveeeuw-lied. Haarl. 1850. 8°.

Bergh, S. J. van den, Voor de overstroomden. Febr. 1850. 7e druk. 's Gravenh. 1850. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, Het treurig afsterven van Willem Frederik Maurits Alexander Hendrik Karel, hunne Majesteiten, zijne Koninklijke ouders toegezongen. 's Gravenh. 1850. 8°.

[**Rambonnet, L. H.**], Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap. d. L. H. R. Arnh. 1850. 8°.

Molema, E., Drie gedichtjes of een klaverblad voor onzen tijd, met een prozaisch toegift over de burgerlijke vrijheid en volkssouvereiniteit. Gron. 1850. 8°.

Spandaw, H. A., Dichtregelen bij de inwijding van het nieuwe Akademiegebouw te Groningen op 25 Sept. 1850. Gron. 1850. 8°.

Greuve, F. C. de, Nagalm der feestviering te Groningen den 25 Sept. 1850. Gron. 1850. 8°.

Feestzangen, gedrukt en uitgestrooid bij den optogt gehouden door de boekverkoopers enz. te Groningen ter gelegenheid van de inwijding van het nieuw Akademiegebouw aldaar [door H. A. Spandaw, A. Modderman, B. Kuitert, J. J. A. Goeverneur, S. Reynders, H. C. C. Dronrijp Uges, W. Gleuns Jr., F. C. de Greuve, W. Hecker en H. Ilpzema Vinckers]. Gron. 1850. 8°.

[**Schenkman, J.**], Rekwest van Amsterdamsche jongens aan den Burgemeester dier stad bij het naderen der Kermis in September 1850. 3e druk. Amst. (1850). 8°.

Verzoek om gedurende de eerste kermisweek weder op de Beurs te mogen trommelen.

[——] Hulde en Dank aan het Stads-Bestuur van Amsterdam, met diepen eerbied toegewijd door de jeugdige rekwestranten dier Hoofdstad. Amst. (1850). 8°.

[——] Liedje aan de Amsterdamsche Jongens [beginn.: Op de Beurs daar mag je weêr wezen]. Amst. (1850). 8°.

[——] Lied van Amsterdamsche jongens bij het openen der Beurs op 9 September 1850. Amst. 1850. 8°.

Programma der Serenade door de Amsterdamsche jongens den Burgemeester der stad toegezegd. In September 1850 [waarbij de feestliederen door J. A. Ormeling]. Amst. (1850). 8°.

Dankerkentenis van de Amsterdamsche jongens aan den Burgemeester der Stad Amsterdam. Amst. 1850. 8°.

Mohrman, G. Th., 's Lands moeder leev'! 17 Junij 1851. Volkslied. Amst. 1851. 8°.

Vries J°zn, J. de, Ter gelegenheid van het leggen van den eersten steen aan het gebouw der Bewaarschool Sophia te Amsterdam. Amst. 1851. 8°.

Spandaw, H. A., Bij de viering van het 50-j. bestaan des Genootschaps ter bevordering der Natuurk. Wetenschappen te Groningen. Dichtstuk. Gron. 1851. 8°.

Bogaers, A., Lierzang, toegewijd aan de nagedachtenis van H. M. Louise Marie, Koningin der Belgen. Herziene druk. Rott. Z. j. (c. 1861). 4°.

Duyse, Prudens van, De Koningin der Belgen. Gent, 1851. 8°.

Hall, M. C. van, Meer-en-Berg, en het aldaar op... 9 Maart 1851 gevierde feest, herdacht. Amst. 1851. 8°.

Kingma Yzn, E., Feestliederen, vervaardigd bij gelegenheid van het bezoek van Neêrlands dierbren Koning Willem III in de Provincie Friesland, in April 1852. Leeuw. 1852. 8°.

—— Hulde aan Neêrlands dierbren Koning Willem III bij gelegenheid van Hoogstd. eerste bezoek in de Provincie Friesland, in April 1852. Leeuw. 1852. 8°.

Hoop Jrzn, A. van der, Geen aalmoes. 2e druk. 's Gravenh. 1852. 8°.

Schenkman, J., Jeremiade van Rembrandt van Rhijn in den avond van 26 Mei 1852. Afgeluisterd op de Botermarkt te Amsterdam. Amst. 1852. 8°.

[——] Wat een eenvoudig burger dacht bij de onthulling van het standbeeld voor Rembrandt van Rhijn, op 27 Mei 1852 te Amsterdam. Boertig dichtstukje. Amst. 1852. 8°.

Warnsinck Bzn, W. H., Wachter! Wat is er van den nacht? Jan. 1853. Z. p. 8°.

Verzameling van gedichten betrekking hebbende op de invoering der Bisschoppelijke hiërarchie in Nederland, de zoog. Aprilbeweging, van 1853.

Tideman, J., De verguizing van het voorgeslacht. Dichtregelen, vooraf. van een brief aan J. A. Alberdingk Thijm. 's Gravenh. 1853.

Huisman, H. H., Geuzenliedjes. Amst. 1853.

Roepstem tot de Protestanten van geheel Nederl. Amst. 1853.

[Lennep, J. van], Hij komt! Volksgezang ter gelegenh. v. 's Konings komst in de Hoofdstad [ondert. Constanter] Amst. 1853.

[Haan, A. de], Ontboezeming uit Utrecht, bij 's Konings vertrek uit Amsterdam. Utr. 1853.

De dood van.. Casper de Coligny en een schets van de Bartholomeus-nacht.. d. A. M. S. 2e dr. Amst. 1853.

Geen vrees voor Rome. Een lied voor de Kerk v. Christus d. H. Amst. 1853.

Nieuw Geuzenlied. Een nieuw volkslied d. v. E. [2 versch. uitgaven]. Amst. 1853.

—— of Allokutie bij de blijde inkomst van de Monseigneurs van Romen. Tiel, 1853.

Aan Z. M. Koning Willem III na zijn verblijf te Amsterdam. 3e dr. Amst. 1853.

Alberdingk Thijm, J. A., Trouw. Een huldegroet aan Willem III. 2e dr. Amst. 1853.

Beets, N., Een Nederlandsch lied. Utr. 1853.

Een blik op Rome en een woord tot het laauwe Christendom onzer dagen, d. Geen Pausgezinde. Amst. 1853.

Het belagchelijke Bijgeloof, of eene nieuwe wijze, om huizen, stallen, hokken enz. schoon te maken. Amst. 1853.

Snuifje, Rome aangeboden d. een Protestant d. B. v. S. Amst. 1853.

Hulde aan den Koning. Utr. 1853.

[Haan, A. de?] Aan den Koning in deze dagen. Utr. 1853.

Aan het Protestantsche volk in Nederland. Amst. 1853.

Kreet van verontwaardiging. Dichtregelen bij het vernemen d. Pauselijke allocutie. Gorinch. 1853.

Een lied op den toestand v. Nederland. Gorinch. 1853.

[Vermeulen, P. J.], Een nieuw lied van Wilhelmus van Nassouwen. Utr. 1853.

Litanie. Amst. 1853.

Lofzang en... bede aan de Redacteuren.. v. Nederl. vrijzinnig, meest gelezen blad. Amst. 1853.

Hij viel! juichtoon bij den val v. h. Ministerie [Thorbecke]. Amst. 1853.

Treurzang op den Kabeljaauwschen Jonkheer [J. Salvador]. Utr. 1853.

Loyale en eerlijke verklaring (ten verzoeke van Jonkh. Salvador) [d. J. H. Burlage]. Amst. 1853. 8°.

De Zegepraal des Lichts. Nederland in 1853. Amst. 1853.

Kent Uw Pligt! Een woord aan de Prot. Kiezers. Amst. 1853.

Kikkert, P. J., Concordia. Volkslied v. d. beschaafden stand. Amst. 1853.

De trouw aan Z. M. Willem III, van den dichter, die de Nagedachtenis van Prins Willem I zocht te schandvlekken. Amst. 1853.

[Kremer, A. J. C.], Protestantsche Orgeldeuntjes... d. e. Liedjeszanger. Tiel, 1853.

De standvastigheid onzer vaderen. Roepstem tot waakzaamheid enz. Zang des tijds d. v. E. Amst.

Utrechts Bisschoppen. Hun... heerschzuchtig gedrag gedurende eeuwen de oorzaak van het verval d. Bisdoms in 1528. Amst. 1853.

Opwekking en bemoediging aan Neêrlands Protestanten. 2e dr. Gron. 1853.

De Paus en de Bijbel. 2e dr. Amst. 1853.

Oranje en Vaderland d. Philemon. Leeuw. 1853.

Aan mijne R. Kathol. broeders [ondert. Een Protestant]. Dordr. 1853.

Oortman, M., Nederland in 1853. Dithyrambe. 's Hertogenb. 1853.

Warnsinck Bzn, W. H., Dichtregelen uitgesproken 14 Sept. 1853. Z. p.

De koninklyke traan enz. d. B. Utr. 1853.

Altman, F. Eere aan God. Hulde aan onzen... Koning enz. Amst. 1853.

Uitnoodiging... tot een openbare godsdienstige viering v. 31 Oct. d. G. H. Amst. 1853.

Verschillende volksliedjes. 12 stuks.

Liefde, J. de, Klagt en juichtoon over de echtgenooten Francesco en Rosa Madiai wegens hun protestantsch geloof ingekerkerd maar thans in vrijheid gesteld. Lierzang. Amst. 1853. 8°.

Venman, J. H. C., Op de heugelijke echtverbindtenis van Z. K. H. Willem Frederik Hendrik Prins van Oranje en Prinses Amelie Maria-da-Gloria Auguste van Saxen-Weimar-Eisenach. 21 Mei 1853. Utrecht. 1853. 8°.

Broek, L. van den, Feesttoon bij het hooge huwelijk van Z. K. H. Willem Frederik Hendrik enz. Z. p. 4°.

Warnsinck Bzn, W. H., De Storm. 26 Sept. 1853. Rott. 1854. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Vrede. Rotterd. 1854. 8°.

Bergh, S. J. van den, Het Standbeeld van Z. M. Koning Willem II, opgericht 1 November 1853, onthuld 23 Maart 1854. Zang des tijds. 's Gravenh. 1854. M. pl. 8°.

Waarachter: Volksliederen enz. door L. van den Broek, A. Clavareau, Venhorst, F. H. Greb, J. J. Cronau en eenige anoniemen.

[**Binger, H.?**], Nagalm van de Amsterdamsche Kermis in 1854 door Nostradamus. Amst. 1854. 8°.

Duyse, Prudens van, Antwerpen bij het 4e eeuwgetijde van het Sint Lucas gilde. Antw. 1854. 8°.

Duyl, G. B. van, Geeft en bidt. Rott. 1854. 8°.

Bergh, S. J. van den, Watersnood. Een gedicht. 3e 1000. 's Gravenh. 1855. 8°.

Hilman, J., Oranje in de ure des gevaars. Amst. 1855. 8°.

Pot, C. W. van der, Nood en hulp. Rott. 1855. 8°.

[**Honstede, J. C. L. van**], De Koning roept! Een woord tot aansporing bij de te houden algemeene collecte, door J. C. L. v. H. 's Gravenh. 1855. 8°.

Dercksen, J. M. E., Een woord van dank na hulpbetoon. 's Gravenh. 1855. 8°.

Penningske (Nog een) voor de noodlijdenden door de overstrooming, gevraagd door een 12-jarig meisje. Leid. 1855. 8°.

[**Hoop Jrzn, A. van der**], Een Rijmpje van een 13-jarige knaap. Leid. (1855). 8°.

[**Dercksen, J. M. E.?**] Een tweemaal 13-jarige rijmer aan den dichterlijken 13-jarigen Knaap, na het lezen van zijn lied voor de armen. Leid. (1855). 8°.

Weduwe (De arme kinderlooze). Dichtstukje uitgegeven ten behoeve der... weduwen te Katwijk aan Zee. Leyd. 1855. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, Welkomstgroet opgedragen aan de leden der K. Societeit: *Sint Caecilia* te Mechelen bij gelegenheid hunner aankomst te 's Hage, den 5 Junij 1855. 's Gravenh. 1855. 8°.

Brouwers Zoon, J., 25e Verjaring d. inhuldiging van Z. M. Leopold I, Koning der Belgen. Thien, 1856. 16°.

Bogaers, A., Het metalen Kruis. 27 Aug. 1856. Haarl. 1856. 8°.

Potgieter, E. J., Het uurwerk van 't Metalen kruis. Amst. 1856. 8°.

Schimmel, H. J., Bilderdijks eere. Z. p. e. j. (1856). 8°.

Zangstuk bij eene feestviering in eene Amsterd. Rederijkerskamer ter herinnering aan den 100-j. geboortedag v. W. Bilderdijk.

Zeggelen, W. J. van, Costerliedjes. Souvenir aan Haarlems Julijfeesten in 1856. Haarl. 1856. 8°.

Bange, J. J., Het vaarwel aan de oorijzers. 3e druk. Winsch. 1856. 12°.

— **Wederwoord** naar aanleiding van [het voorg.] door M. Gron. 1856. 12°.

Bange, J. J., Hernieuwde oorlogsverklaring aan de oorijzers naar aanleiding van het Wederwoord van M. In 6 zangen. 2e druk. Winsch. (1856). 12°.

— **Bombardement** uit het oorijzerbastion op de hernieuwde oorlogsverklaring van J. J. Bange. Gron. 1856. 12°.

Omstreeks 1856 waren er eenige dames en burgervrouwen in Friesland, die den voorouderlijken en nationalen hoofdtooi verwierpen en het haar „Hollandsch" gingen dragen. Ds. Bange trachtte deze beweging te bevorderen en vandaar deze gedichtjes.

[**Burlage, J. H.**], Aan Neerlands laatste vlag op de Citadel van Antwerpen. 2e dr. Amst. 1857. 8°.

Bogaers, A., Aan de verdedigers van Antwerpens Kasteel in 1832. Jubelzang. Haarl. 1857. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, Hulde den... Officieren gebracht bij de 25-j. feestviering van hunne verdediging der Citadel van Antwerpen. Z. p. 8°.

[**Schimpdichten** op de Wet op de liefdadigheid in Belgie. (1857?)]. 6 stks. 4°.

[**Spoor, G. J.**], De arme weduwe d. Gerard Jr. Bergen op Zoom. 1857. 8°.

[**Alberdingk Thijm J. A.**], Aan hare Majesteit [Koningin Sophia] XVII Juni 1858 door Jos. A. A. Th. Z. p. 8°.

Hofdijk, W. J., Vondel gekroond. Lyriesch-dramatisch gedicht. Met eene plaat. Amst. 1858. gr. 8°.

[**Lennep, J. H. van**], De Tooverij van den dag. Een raad vooral aan de Arnhemsche geestenbezweerders. Utr. 1859. 8°.

Bogaers, A., Feestcantate bij de onthulling van het standbeeld van Tollens, 24 Sept. 1860. (Rott. 1860). gr. 8°.

Broek, L. van den, Tollens. Feestzang [bij dezelfde gelegenh.]. Rott. 1860. 8°.

Witzenburg, H. H. van, De Storm. Leid. 1860. 8°.

Dobben, G. A. van, Hulde aan Z. M. den Koning der Nederlanden ter gelegenheid van H. D. 44e verjaring, 19 Febr. 1861. Amst. 1861. 8°.

Lennep, J. H. van, Konings-verjaardag: Een lied voor den 19en Febr. 1861. Haarl. 1861. gr. 8°.

—— God zegene den Koning. (19 Febr. 1861). Zeist, 1861. 8°.

—— Aan den Koning (Naklank van de algemeene collecte voor den Watersnood gehouden op den 19en Februarij 1861). Haarl. 1861. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., De 19 October 1861. Brussel, 1862. gr. 8°.

[**Damen, A. D.**], Smeekdicht voor vijftienhonderd broodeloozen d. Agnes. Leid. 1861. 8°.

Sifflé, A. F., Javaas ramp. Middelb. 1861. 8°.

Gedenkt Antwerpen! Een gedicht. Leyd. 1862. 8°.

Bennink Janssonius, R., Bij het leggen van den eersten steen van het Burger Weeshuis te 's Gravenhage. 's Gravenh. 1862. 8°.

Bergh, S. J. van den, Liederen... bij [dezelfde gelegenheid]. 's Gravenh. 1862. 8°.

Tournesol, Flora, [ps. van?] Klaaglied, aangeheven op dien zonnigen marktdag van 5 Mei 1862. Amst. Z. j. 8°.

Ter gelegenheid v. d. verplaatsing van de Bloemmarkt te Amsterdam.

Laurillard, E., Vuur. Dichtregelen [bij gelegenheid van den brand te Enschedé]. Leid. 1862. 8°.

Bergh, S. J. van den, De brandklok klept. 's Gravenh. 1862. 8°.

Andriessen, P. J., Enschedé. Z. p. 1862. 8°.

Overeem, P. A. van, Tolken des gevoels, na de aanneming door de beide Kamers der Staten-Generaal en de bekrachtiging des Konings van het Ontwerp betreff. den waterweg van Amsterdam door Holland op zijn smalst. Z. p. 1863. 8°.

Verzameling van gedichten ter gelegenheid der November-feesten van 1863.

Wap, J. J. F., Hulde aan de nagedachtenis van Karel Bernard, hertog v. Saxen-Weimar-Eisenach. Delft, 1863. 8°.

Bogaers, A., 1813—1863. Jubelzang. Haarlem, 1863. gr. 8°.

Veer, H. de, 1813—1863. Een lied. Delft, 1863. 8°.

Achttien honderd dertien. Herinnering en lied voor het volk in 1863, door B. K. Delft, 1863. 8°.

Feestzang tot herdenking van Gods trouwe, in Nederland's verlossing ten jare 1813 verheerlijkt. Amst. Z. j. (1863?). Met muziek. 8°.

Withuys, C. G., Woorden der Feest-cantate... uittevoeren vóór en na het leggen van den eersten steen van het Nationaal gedenkteeken voor November 1813. 5e duizend. 's Gravenh. 1863. 8°.

Lennep, J. H. van, Oranje-boven! Zeyst, 1863. 8°.

Heije, J. P., November-liedjes. 1813—1863. Amst. Z. j. 8°.

—— Dez. liedjes. Andere uitg. Amst. 1863. 8°.

Drossaard, P. K., Feestlied, in November 1863. Z. p 8°.

Overeem, P. A. van, Liederen en zangen ter gelegenheid van het 50-j. feest binnen Amsterdam gevierd op den 15 en 16 Nov. 1863. Met eene opdragt aan Barend Ponstijn. Amst. 1863. 8°.

Lennep, J. van, Een lied voor 15 November 1863, den Amsterdammers toegezongen Amst. 1863. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J. 't Halve-eeuwfeest van Nederlands herstelling (1813—63) in eenen feestgroet te Brussel herdacht. Brussel, (1863). 8°.

Oranje-bloemen en bladen. Eene verzameling van opschriften en spreuken, te lezen op chassinetten en schilden, bij gelegenheid der algemeene illuminatie op de feestavonden van het gouden jubileum van Neêrlands onafhankelijkheid 1863 [Verzameld door W. J. A. Mulder]. Utr. (1863). 8°.

[Burlage, J. H.], Een Hollandsch klaverblad voor Neêrlands Zeemagt. Amst. 1864. 8°.

Wijnveld, J. H., Hulde aan het Zilveren Echtfeest van H. H. M. M. den Koning en de Koningin der Nederlanden. 18 Junij 1864... Een lied voor het volk. Amst. (1864). 4°.

Bosscha, P., Hymne op het halve eeuwfeest van Deventers verlossing, 26 April 1814—1864. Dev. (1864). 8°.

Kuyper Gzn, H., Napoleoniden. Stemmen des tijds. Amst. 1864. 8°.

Liedjes (Een handvol) uitgestrooid ter gelegenheid van het 250-jar. bestaan d. Hoogeschool te Groningen, Sept. 1864 [d. A. Modderman, J. J. A. Goeverneur, W. Gleuns Jr., H. Ilpsema Vinckers, B. Kuitert Czn, W. J. Wendel, F. M. Dikema, J. H. v. d. Bosch, H. Oomkens, A. Winkler Prins en H. Koster]. Gron. 1864. Met vignetten. 8°.

Cedée, A., Lijktranen bij het graf van wijlen H. M. Anna Paulowna, Koningin moeder. 's Gravenh. 1865. 8°.

Verzameling van gedichten uitgegeven bij gelegenheid der Waterloo-feesten in 1865.

Zubli, A. J., Nederland verlost. Anno 1818. In 3 zangen (Fragment van den 3en zang). 's Gravenh. 1865. 8°.

Christemeijer, J. B., Bij een avond-bezoek op 18 Junij van het slagveld van Waterloo. Dichterlijke herinnering, met geschied- en letterkundige aanteekeningen. Utr. 1865. 8°.

Lambrechts, Jer., Lied van den Nederlandschen stam, opgedragen aan mijne broeders van Noord en Zuid, ter gelegenheid van het halve eeuw-feest van Waterloo. Leuven. Z. j. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, Aan de Belgen, bij de 50e verjaring van den slag van Waterloo. Kampen, 1865. 8°.

Waterloo en Oranje. Feestliedje op 18 Junij 1865 d. Mari. Rott. 1865. pl°.

1815—1865. Waterloo-lied d. J. D. J. Leid. pl°.

1815—1865. De overwinning van Waterloo d. Henry. Vlaard. pl°.

Woudt, R. van 't, Lied voor de Nederl. jongens bij de 50-j. herdenking van den veldslag van Waterloo. Vlaard. pl°.

Waterloo, Lied voor Hollandsche jongens d. H....S. Amst. 1865. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Het standbeeld van Ambiorix in herfstmaand van 1866 te Tongeren onthuld. Brussel, Z. j. gr. 8°.

Woord (Een ernstig) aan Nederland, in dezen veel bewogen tijd. Dichtregelen d. Johannes. Zwolle, 1866. 8°.

Dercksen, J. M. E., Pinkstervlam en oorlogsvuur. Een lied. Leyd. 1866. 8°.

[Tersteeg, D. F.], Een nieuw lied van J. v. d. Vondel, opgezongen door zijne schim in den nacht van Woensdag op Donderdag (29—30 Aug.), nadat de Gemeente-raad van Amsterdam, het verzoek der Vondels-Commissie, om eene fundering voor het standbeeld aan de Torensluis te leggen, had gewezen van de hand. Amst. 1866. 8°.

Met uitvoerige toelichting in H. S. en verklaring der verdichte namen.

Vloten, J. van, De algemeene Kiesdag (30 Oct. 1866). Kiezerslied. Dev. 1866. 8°.

Binger, H., Vondels standbeeld onthuld. Feestzang op muziek gezet door G. A. Heinze. Amst. 1867. 8°.

[**Alberdingk Thijm, J. A.**], Gedichtjes gedrukt op den praalwagen van de boekdrukkers in den optocht bij gelegenheid der onthulling van Vondels standbeeld. 3 stks. pl°.

De Drukkunst. — Waarom de Faem op den Wagen van den Boekhandel staat. — Hier en hiernaemaels.

Binger, H., Apollo en de Muzen. Wedstrijd van Liedertafels bij de feestviering van het 50-j. bestaan der *Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels*. Amst. 1867. 8°.

Burlage, J. H., Eene Stemme uit het Metalen Kruis aan Z. M. Ramtorenschip Prins Hendrik der Nederlanden. Helder, 1867. pl°.

Beets, N., Ten dage van den feestelijken optocht van H. H. Studenten der Utrechtsche Hoogeschool ter viering van haar 46e lustrum. Utr. 1867. 8°.

—— Een vaderlandsch lied op het veld bij Heiligerlee, 300 jaren na de overwinning aldaar op den 23 Mei 1568... ter gelegenheid van het leggen van den eersten steen tot een nieuw gedenkteeken. Utr. 1868. gr. 8°.

Verbeek, R. P., 24 Juni 1868. Rosendaal, 1868. 8°.

Gedicht op Luther.

Burlage, J. H., Op hoog bevel des Konings. Aan Neêrlands Weerbaarheid. 26 Sept. 1868. Amst. 1868. pl°.

Wiegman Bzn, I. L. N., Zangen des tijds. I. Aan Lidewyde, bij mijne terugkomst uit het Xe Taal- en letterkundig Congres. Leid. 1868. 8°.

[**Heije, J. P.**], Liederen ter gelegenheid van het Zilveren Zangfeest d. Zangscholen d. Mtsch. *Tot Nut van 't Algemeen*. Amst. 1868. 8°.

Monument (Het antinationale nationale). Lierzang door een Zilversmidsjongen. Amst. 1868. 8°.

Burlage, J. H., 1813 November 1868. Een lied gewijd aan de Koninkl. Scherpschutters van de Veluwe. Z. p. pl°.

Burlage, J. H., Neêrlands Weerbaarheid. 21 Aug. 1869. Z. p. Amst. 1869. pl°.

Beets, N., Feestcantate voor den dag der onthulling van het Nationaal gedenkteeken voor 1813, 17 Nov. 1869. 's Gravenh. Z. j. 8°.

— **Wap, J. J. F.**, Aan Nicolaas Beets den Dichter der Feest-cantate. Z. p. 8°.

Gezangen die voorgedragen zullen worden op het Volks-concert den 21 Nov. 1869... naar aanleiding der onthulling van het Nationale gedenkteeken voor 1813 [door J. J. F. Wap, H. G. H. Groenewegen, S. J. v. d. Bergh, J. P. Heije]. Z. p. (Delft, 1869). Met bijgev. programma. 8°.

[**Burlage, J. H.**], Puntdicht [en Sneldicht] op de gouden eerepenningen bestemd door de erkentelijken in den lande voor J. P. J. A. Graaf van Zuylen van Nyevelt en J. Heemskerk Azn. Amst. 1869. pl°.

Veen, J. H. van der, Een storm uit het noorden. Sneek, 1870. 8°.

Aan Drenthe. XXX van Grasmaand 1870 [Ter gelegenheid der aansluiting aan het spoorwegnet]. Z. p. pl°.

Spoor, G. J., Brand! [te Bodegraven]. 3e druk. Rott. 1870. 8°.

Rau, S. J. E., Smart en troost. Een lied in Augustus 1870. Utr. 1870. 8°.

Spoor, G. J., Aan de Vorsten van Europa, in naam der beleedigde menschheid. Lierzang. Rott. 1870. 8°.

—— In perpetuam rei Memoriam. Een lied des tijds. Z. p. 1870. 8°.

Schaepman, H. J. A. M., Parijs, 1870—71. Amst. 1872. 8°.

Kate, J. J. L. ten, Aan Parijs. Zang des tijds. Amst. 1871. 8°.

—— »La grande Nation". Zang des tijds. Amst. 1871. 8°.

Rau, S. J. E., Aan een verwonnen volk. Amst. 1872. 8°.

Reuter, F., Voor Duitschland! Een gedicht.. overgezet d. C. M. Vos. = Zie de Afd. *Vertaalde gedichten*. d. *Uit het Hoogduitsch*.

Wap, J. J. F., Negentien eeuwen, negentien pausen. Feestkrans van 19 kunstmedaljes uit het Kon. Penningkabinet ontleend en aan Pius IX bij de viering van Zijn zilveren Opperpriesterschap — XVI/XXI Junij, 1871 — met dichterlijke bijschriften van J. J. F. Wap gewijd. 's Hertogenb. (1871). 4°. obl.

Stem (Een) des harten voor Egmond aan Zee d. Eberhard. Leid. 1871. 8°.

Laurillard, E., De Watergeuzen. Tien liedjes. Amst. 1872. 8°.

Schimmel, H. J., Aan mijn vaderland. 1 April 1572—1 April 1872. 2e druk. Amst. 1872. gr. 8°.

—— Hetz. gedicht. 3e druk. Amst. 1872. gr. 8°.

[**Lesturgeon, A. L.**], 1672—1872. Een lied op Meindert van der Thynen, voor de feesten te Koevorden den 7 en 8 Aug. Z. p. 8°.

[——] Feestgezangen van de Liedertafel *Esperance* te Koevorden. 1872. Z. p. 8°.

Vrouwen (De) te Haarlem in December 1572 en Januari 1573 door H. G. Z. p. 1873. 8°.

Hecker, W., Dichtregelen bij de.. onthulling van het Monument te Heiligerlee d. 23 Mei 1873. Gron. 1873. 8°.

Derckson, J. M. E., Aan Mac-Mahon (24 Mei 1873). Leid. 1873. 8°.

Kate, J. J. L. ten, De Schah van Perzië in Europa. Zang des tijds. Amst. (1873). M. pl. 4°.

Schaepman, H. J. A. M., Napoleon. Utr. 1873. M. pl. gr. 8°.

—— Hetz. gedicht. 2e druk. Utr. 1873. Met pl. gr. 8°.

Dercksen, J. M. E., 1849—74. Een lied voor den Koning. Rott. (1874). 8°.

Staverman, H. J., 's Konings zilveren feestdag. Kinderlied voor 12 Mei 1874. Z. p. 8°.

Kate, J. J. L. ten, Feest-Cantate [bij dez. gelegenh.] Muziek van Joh. J. H. Verhulst. Amst. 1874. 4°.

Binger, H., Het Meifeest in 1874. Declamatorium. Muziek van G. A. Heinze. Uitgevoerd in tegenwoordigheid van H. M. den Koning en de Koningin bij de Gala-voorstelling van 13 Mei 1874 in den Stads-Schouwburg te Amsterdam. Amst. 1874. 4°.

Sigismund Neukom (Ps. van?), XV Mei 1874. Te, Deum, laudamus [met Nederl. vertaling: Lof-zang — ter vorstenkrooning, sedert de XIXe eeuw [door J. J. F. Wap?]. 's Gravenh. Z. j. 8°.

Wap, J. J. F., Welkomstlied van XV Mei 1874. 's Gravenhage's Oranjedag. Z. p. 8°.

Dercksen, J. M. E., Nood en redding. Feestcantate gezongen bij het 3e eeuwfeest van Leiden's ontzet. Leid. 1874. 8°.

Brooshooft, P., Herinneringen in proza en poezie aan het 300-jarig gedenkfeest van de stichting der Leidsche Academie. Arnh. 1875. 8°.

[**Kettman, L. A. J.**], Allegorie bij gelegenheid der inwijding van het herbouwde Grand Théatre van A. van Lier te Amsterdam op 7 Sept. 1875 d. Floris van Westervoort. Amst. 1875. 8°.

Overeem, P. A. van, Recapitulatie der voornaamste zaken in stad en land voorgevallen in het jaar 1875. Z. p. 8°.

Amersfoordt, J. P., Amsterdam, vereenigd met de Noordzee. 1 Novemb. 1876. Z. p. gr. 8°.

Wap, J. J. F., De 8e November 1576. Devent. 1876. 8°.

Donk Jz., P., Ter gelegenheid der verbouwing en vergrooting van het Algemeen Ziekenfonds voor Amsterdam. (Amst.) 1876. 8°.

Bijlevelt, W. L. van, De smeekstem der liefde. 's Gravenh. 1876. 8°.

Geyter, J. de, Op den 300en verjaardag van Rubens geboorte. Vlaanderens kunstroem. Z. p. 1877. 4°.

Tideman, J., Onsterfelijk! Dichtregelen bij het afsterven van Neerlands Koningin Sophia Frederika Mathilda, geboren Prinses van Wurtemberg. 3 Junij 1877. Leid. (1877). 8°.

Amersfoordt, J. P., Loflied [op 1 Juli 1877 ter gelegenheid v. h. 25-j. bestaan van den Haarlemmermeerpolder]. Z. p. fol.

Boekel, P., Haarlemmermeer 1852—1 Julij—1877. Z. p. fol.

Honigh, C., De Landbouw, feestzang enz. Wagen. 1877. 8°.

Kate, J. J. L. ten, Feest-Cantate t. gelegenh. v. h. 100-j. bestaan v. d. *Ned. Maatsch. ter bevordering van Nijverh.* Muziek van G. A. Heinze. Haarl. 1877. 8°.

Calfhoorn, Menno van, De Odyssee van een Bredasch reünist. Een gedicht in 5 zangen. Nijm. 1878. 8°.

Beer Poortugael, D. J. den, Hulde aan Frankrijk bij de wereldtentoonstelling te Parijs, 1878. 's Gravenh. 1878. 8°.

Hofdijk, W. J., Aan Neêrlands Koningin. Utr. 1879. 8°.

Baale, P. J., Oranje en Neêrland in rouw. Treurtonen aangeheven na het onverwachts afsterven van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden op 13 Jan. 1879. Leid. 1879. 8°.

[**Sikken, J. F.**], Weeshuis Ballade door J. F. S. Z. p. e. j. (Amst. 1879). 8°.
Naar aanleiding van de bestraffing in het Herv. Diaconie-Weeshuis te Amsterdam van 2 meisjes die onder de catechisatie gelachen hadden, en daarom gestraft werden met het afknippen van het hoofdhaar.

Baale, P. J., Oranje en Neêrland verblijd. Ontboezeming in dichtmaat bij gelegenheid der geboorte van een Oranjetelg op 31 Aug. 1880. Leid. 1880. 8°.

Vergaan (Het) van het Stoomschip »Koning der Nederlanden". Haarl. Z. j. (1881). 8°.

Schouwburgbrand (De vreeselijke) te Weenen. Haarl. Z. j. (1881). 8°.

[**Sikken, J. F.**], Feestrede [in dichtm.] bij het 125-j. bestaan der.. Loge *La Paix* in het O.·. van Amsterdam geh. 18 Nov. 1882 door J. F. S. Amst. (1882). 8°.

Toekamp Lammers, G. L., Bij den dood van Willem Alexander Karel Hendrik Frederik, Kroonprins der Nederlanden. Haarl. 1884. 8°.

Laaren van Dalen, A. J. G. van, In memoriam. Bij den dood van den Kroonprins der Nederlanden. Arnh. 1884. 8°.

Ball, Antje, Treurlied... bij het overlijden van onzen beminden Kroonprins. Middelb. 1884. 8°.

Kate, J. J. L. ten, In memoriam, 1584. 10 Juli, 1884. Zang des tijds. Amst. 1884. gr. 8°.

Muller Massis, Y. D., Tien Juli 1584. Lied gewijd aan den Vader des Vaderlands. Utr. 1884. 8°.

B. NIEUWJAARWENSCHEN.

[Oudaan Fz. J.], De Geboorte van den Zone Gods,... Jesus Christus. Als van de Arme Weezen der Stad Rotterdam aan derzelver Milddadige Burgery voorgedragen; Onderscheydelyk, op vierderley wys, aangemerkt en toegepast op het Nieuwe-Jaar van... 1683, 1684, 1685 en 1686. Rotterd. 1686. 4°.

Nieuwjaarwenschen van Leidens Weezen, voor de jaren 1775—1846.
Door F. van Aken, 1799—1802. — P. v. Amerom, 1812. — [R. H. Arntzenius, 1812]. — A. v. Assendelft, 1780. — D. Bax, 1821. — A. Beeloo, 1845. — N. Beets, 1838. — J. v. Bemmelen, 1806. — A. M. Berkhout, 1836. — W. Bilderdijk, 1782. — [A. Boxman, 1811, '13, '16]. — M. G. de Cambon, geb. v. d. Werken, 1790. — W. C. van Campen, 1809. — R. Feith, 1787. — J. v. 's Gravenweert, 1837. — A. P. v. Groningen, 1842. — B. ter Haar, 1841. — J. Hazeu Czn, 1795. — J. P. Heije, 1846. — J. 't Hooft, 1796—98. — C. v. Hoogeveen Jr., 1776—78. — J. Jordens, 1794. — T. Kaas, 1804. — J. de Kruijff, 1784. — J. G. la Lau, 1843. — [M. C. la Lau? 1829, '35, '39]. — J. v. Lennep, 1833. — G. J. Loncq, 1786. — G. Manheer, 1796. — L. W. v. Merken, 1785. — W. Messchert, 1825. — J. L. Nierstrasz Jr., 1824. — L. v. Oyen Azn, 1793. — J. H. v. d. Palm, 1783. — K. de Pecker, 1775. — H. Polman Azn, 1828. — J. Roemer, 1805. — H. T. Roskes, 1818—19, '32. — P. van Schelle, 1779. — J. de Stoppelaar, 1781. — H. Tollens Czn, 1823. — J. E. v. Varelen, 1826. — A. Vereul, 1788. — J. J. Vereul, 178'. — J. Verveer, 1791—92. — H. Zaalberg, 1840. — A. J. Zubli, 1815 en verscheidene anoniemen. 8°.

Nieuwjaarwenschen van Leidens Evang. Luthersche Weezen voor de jaren 1794, 96, 99, 1801, 1805—8, 1811—15, 1817—31, 1833—71, 1873—75, 77, 78 en 81—82.
Door P. J. B. C. van der Aa, 1808. — C. P. E. Robidé van der Aa, 1811. — F. v. Aken, 1799. — [Vrouwe K. W. Bilderdijk, 1822]. — H. R. de Breuk, 1846, '48, '50, '52, 55. — P. v. Campen, 1794, '96. — J. M. E. Dercksen, 1859, '63, '74, '81, '82. — J. H. Gebhard, 1847. — J. P. Hasebroek, 1877. — D. F. van Heyst, 1864, '66. — H. H. Klijn, 1842. — [E. Laurillard, 1878]. — J. Nebeling, 1827, '28, '30, '31. — J. Roemer, 1817, '20, '23. — W. H. Warnsinck Bzn, 1841. — J. J. Wijsmuller, 1849 en vele anoniemen. 8°.

Nieuwjaarwenschen der kinderen uit het Gereformeerde Weeshuis te Leiden 1847—1871.
Door J. E. Banck Jr., 1856. — S. J. van den Bergh, 1852 — E W. v. Dam v. Isselt, 1853. — J. M. E. Dercksen, 1864, 1871. — W. J. Hofdijk, 1860. — H. C. Huyser, 1847, '48, '50. — J. J. L. ten Kate, 1868. — E. Laurillard, 1859, '62. — M. C. la Lau, 1854, '70. — J. v. Lennep, 1855. — A. Pierson, 1863. — [B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis, 1866]. — H. P. J. Tollens, 1857, '58 en vele anoniemen. 8°.

Nieuwjaarwenschen der Roomsch-Katholieke Weezen te Leiden voor de jaren 1840, 41, 1843—59, 1861—77, 1881.
Door J. M. E. Dercksen, 1870, '73. — D. Dorbeck THzn, 1848. — W. J. F. Nuyens, 1858. — [P. v. d. Ploeg, 1847, '49, '50, '57]. — Ant. L. de Rop, 1863, '64, '74—76, '81. — J. A. Susanna 1856, '59 en vele anoniemen. 8°.

—— van de oude lieden in het Minnehuis te Leiden voor de jaren 1863—69, '71, '74—75, '81.
Door J. M. E. Dercksen, 1868. — D. F. v. Heyst, 1864, '71. — J. P. Hasebroek, 1869. — M. C. la Lau, 1863, '66, '74, '75, 77 en eenige anoniemen. 8°.

Nieuwjaarszang aan myne zeer geliefde ouders by den ingang van het jaar 1783 [voor P. v. Hoogeveen door F. Halewijn]. Z. p. e. j. 8°.

Eerling, E., Nieuwjaars-wensch aan alle burgers... van Harderwyck.. die gewoon zyn den openbaaren godsdienst by te woonen, in de Fransche Kerk. Z. p. 1786. 8°.

Tollens Czn, H., Nieuwejaars-zangen uitgevoerd door de kinderen van het Aalmoezeniers Weeshuis te Amsterdam. Amst. 1821. 8°.

Koppergedichten van de drukkerijen d. HH. J. G. Lalau en J. C. Drabbe te Leiden, 1837—57 en 1858—61 en 63. 26 stks. pl°.

Koppergroet (Blyde) [door de gasten t. boekdrukkerije van H. H. van Drecht te 's Gravenh.]. 1785. pl°.

Nieuwe jaars Heyl en Segenwensch opgedragen aan... de Ingezetenen van De Lier op den ingang v. h. jaar 1767, 70, 75 en 80. Delft. Z. j. 4 stks. pl°.

—— (Klapwakers) opgedr. aan de... Inwoonders v. Pynacker. Delft, 1770. pl°.

—— (Klapwakers) opgedr. aan de... Inwoonders v. Honsholredyk. 's Gravenh. 1783—85. 3 stks. pl°.

C. GEBOORTE- EN VERJAARDICHTEN.

I. *Geboortedichten.*

Hoogeveen Jr., *C. van*, Aen myne vrienden [Bekendmaking der bevalling zijner echtgenoote]. Leyd. 1778. 8°.

—— (Antwoord aan) op zyne dichterlijke kraambekentmakinge door O. D. R. Z. p. e. j. 8°.

Hoogstraten, (Op de bevalling van *A. C. van*) door J. v. Hoogstraten, C. Tyken, J. P. v. Hoogstraten, K. v. d. Sleyden, J. le Francq van Berkhey, J. L. v. Essen, P. L. van de Kasteele, W. van der Jagt, A. v. d. Meer, G. de Hoest, P. Schim (Gedichten met opgegeven rijmwoorden). 1769. 8°.

Hoogstraten, (Berijmd bericht der bevalling van *A. C. van*), d. J. v. Hoogstraten. 's Gravenh. 1772. 4°.

—— (Op de bevalling van) door J. v. Hoogstraten, J. P. v. Hoogstraten, Kunstmin spaart geen vlijt [Zinspreuk van G. Beyer], C. van Hoogeveen Jr., J. L. v. Essen, J. v. Dijk, W. v. d. Jagt, A. v. d. Meer, G. de Hoest, P. Schim (Gedichten met opgegeven rijmwoorden) J. v. Spaan. 1772. 8°.

Leeuwen, *A. J.* geb. *Zwartendijk*, (Aan) ter gelegenheid der geboorte van haar dochtertje, door Joh. Brakel. 1787. 8°.

Vries (Welkom aan het zoontje van *Jeronimo de*) d. W. Bilderdijk. 1808. 8°.

II. *Verjaardichten.*

De namen der jarigen zijn met *cursief* gedrukt.

Bemmelen, *A. C. van*, door J. v. Bemmelen. 1791. 8°.

Bilderdijk, *C. R.*, geb. *Woesthoven*, door W. Bilderdijk. 1794. 8°.

Bosch, *B. de*, op zyn 10e verjaring door T. Tamé. 1718. fol.

—— J°. *de*, door T. Tamé. 1718 en 1719. 4°.

—— J., geb. *Willink* door T. Tamé. 1718 en 1719. 4°.

Cats, (Aan *Jacob*), op zyn 78en geboortedagh door J. Barra. t'Amst. 1655. 4°.

Dam, *B. ten*, door J. van Boskoop. Rotterd. 1748. 4°.

Deutz, *Dan.*, door A. Jansen. Amst. 1694. 4°.

Graafland Jr., *J.*, door B. Ruloffs. Amst. 1794 en 1797. 8°.

Halen, *A. van*, door A. Jansen. Amst. 1694. 4°.

Halmael, *C. J. van*, op haar 23e verj. door C. Loots. Amsteld. 1806. 4°.

Heidanus, *A.*, door F. B. [Burmannus] en H. B. [Brouwer]. Leyd. 1667. 4°.

Honkoop (Wiegzang ter 1e verj. van *A.*) d. J. 't Hooft Jz. 1782. 8°.

Hoogeveen Jr., *C. van*, Ter myner 40e verjaering, den 27 van Louwmaend 1781. 8°.

Hooft Dzn, (Op den 74en verjaardag van *H.*) door W., A. B., K., L., N. R. en A. C. Tewater. In Nederland. 1790. 8°.

—— (Aan Amstels burgers by de 74e verjaaring van). 1790. 8°.

—— 75e verjaardag, door A. L. Barbaz. 1791. 8°.

—— (Dankoffer aan God ter gelegenheid van de 75e verjaaringe van). 1791. 8°.

—— (Dichtoffer aan). 1791. 8°.

—— (Lierzang aan). 1791. 8°.

—— (Verzameling van dichtstukjes op de 75e verj. van). Z. p. 8°.

Issendorp (Op de verjaardag van myn *H.*) zynde op heden 30 Mrt 1728, 60 jaaren, als ook het Vervolg op tien jaaren daarna, zynde 70 jaren, gevierd 30 Mrt 1738. Z. p. 4°.

Issendorp (Op de verjaardag van myn *H.*) Hetz. gedicht. Andere uitgave. t'Amsterdam na de Originele gedrukte van Klaas Kemna. 4°.
Hierbij de volgende pamfletten op dit pruldicht.
Op het intreede van den Hoofd-digter H. Issendorp in het Collegie der Staatsverwisselingen; door hem uitgebreyt op zyn eige Verjaardag. Z. p. 4°.
Op het weergaloos Gedicht van den vermaarden Puikpoëet H. Issendorp door hem op zyn 60e en 70e Verjaardag gemaakt [ondert. Jos. Kullarius. Uit het geslacht van Juvenalis]. Z. p. 4°.
Eerekrans, gevlogten om het Hoofd van den grooten en beroemde Fenixdichter H. Issendorp over het maaken van zyn hoogdravent Verjaar-Gedicht. Z. p. 4°.
— Hetz. gedicht. Andere uitgave. 4°.
Wederklank, op de zoogenaamde Eere-krans; gemaakt op het Verjaar-gedicht. enz. Z. p. 4°.
Parnas in roer over het heerlyk Gedigt van den Hoofd-digter H. Issendorp op zyn eyge Verjaardag. Z. p. 4°.
Wederklank op het Nieuwmodensche klinkdicht van tien regels, of de vriendelyke raatgeving aan den vermaarden Poëet en Vaarsendichter Issendorp. Z. p. 4°.

Kinsbergen, *J. H. van*, door M. C. v. Hall, D. Hooft en F. A. v. Hall. 1814. 8°.

Knibbe (Samenspraak tusschen Karel en Ferdinand op den geboortedag van *H.*) door L. Pater. 1762. 8°.

Kraayestein, *M.*, door E. Koolaart geb. Hoofman. 1736. fol.

Laan, *A. v. d.*, geb. *van Hersele*, op haar 89e verjaring door J. Maan. 1748. 8°.

Leyden, *A. J. v.*, geb. *Gael* door B. Ruloffs. 1797. 8°.

Manger (Ter 90e verjaaring van *S. G.*) door A. Mandt. 1793. 4°.

Rogge (Ter 60e verjaaring van *Ysbr.*) door B. Ruloffs. 1789. 8°.

—— Hetz. gedicht. Dez. uitg. Zw. pap. 4°.

[*Royen*, *van*], By de 80e verjaring van mynen vader door H. van Royen. 1810. 8°.

Ruloffs, *A. S. C.*, (Aan myne Ernestina Louisa by de eerste verjaaringe van ons dochtertje) door B. Ruloffs. 1793. 8°.

—— geb. *Wilmet* (Drietal verjaarvaerzen voor myne behuwdzuster *J. E.*) door B. Ruloffs. 1794—97. 8°.

Scharp, *J.*, Gedachten op myn 40en verjaardag, den 18en van mynen euangelie-dienst 16 Aug. 1796. Rotterd. 1796. 8°.

Vriesenburg (Aan *Lobyna*) op haar gebruik van de viool de Gamba, door A. Jansen. 1691. 4°.

Wap (Het 70e verjaarfeest van den Hollandschen dichter *J. J. F.*) door Vrouwe van Ackere, geb. M. Doolaeghe. 1875. 8°.

Winter (Geboortezangen voor *P. van*) door A. M. Muhl geb. Sena, Ja. Muhl, N. S. v. Winter. 1745. 8°.

Zele, Wed. *Carion* (Jubeldicht op de 100-jarige vrouwe *Marie van*) te Gent door C. A. Vervier. Gent, 1833. 8°.

D. BRUILOFTDICHTEN.

De namen van het bruidspaar zijn met *cursief* gedrukt. Voor Latijnsche bruiloftdichten zie men de Afd. *Latijn*.

I. *Groene bruiloft.*

Wellekens, J. B., Bruiloftdichten. Amst. 1729. 4°.

Aardenburg, A. van, en *L. van Wesseling* door J. Goeree en J. de Roode. Amsteld. 1697. 4°.

Aartsen, H., en *M. Witte* door J. Hoepeling en M. v. Leeuwen. 1718. 4°.

—— *R.* en *J. van Hoogemade* door A. Jansen. t'Amst. (1687). 4°.

Alresch, F. L., en *R. Trouillart* door S. P. Trouillart Jr. en M. J. Trouillart. 1727. 4°.

Adelhoorn. I. S, en *M. Lopes de Haro* door J. v. Toledo, A. S. v. Adelhoorn en P. V. 1668. 4°.

Adriani, A., en *J. Sülman* door J. A. Mensinga. Gron. 1729. pl°.

Alewyn, W., en *M. S. Backer* door C. Wagee Schuman. 1790. 8°.

Alphen, G. van, en *M. van Dorp* door „'k Soudt hoopen" (Zinspreuk van?). 1645. 4°.

—— *H. S. van*, en *M. Biler* door J. Costius. t'Amst. 1698. pl°.

—— *H. S. van*, en *M. Biler* door J. V. A. [Arnhem] met antwoord daarop van J. d'Outrein en H. S. van Alphen. t'Amst. 1698. 4°.

—— *J. T. W. van*, en *A. W. P. Pauw* door H. v. A. [Alphen]. 1797. 8°.

Althusius, H., en *E. van de Velde* door J. W. [Wagens]. Leyd. 1674. 4°.

Ameshoff, A., en *C. L. Hoogenberg* door J. S. 1750. 4°.

Amya, H., en *C. de Vogelaar* door K. Lescailje, G. Bidloo, M. Elias, D. Lingelbach, S. Bosch, C. v. Ditsom, M. Azn Gevelman, P. Verhoek, J. v. Geleyn, L. Baake v. W. [Wulverhorst], T. Arends. 1683. 4°,

Amys, A., en *M. Suderman* door J. de Haes, H. Toren, J. Suderman, W. Amys. Rotterd. 1706. 4°.

Anderson, P., en *C. d'Amour* door L. B. en H. v. d. Gaete. Amsteld. 1711. 4°.

Ardinoys, P., en *M. Ouseel* door I. H. P. B. Leyd. 1639. 4°.

Arentsz, F., en *K. E. Robidé*, door? 1711. 4°.

l'Argentier, D. H., en *E. P. le Lewe van Aduart* door J. A. Mensinga. Gron. 1718. 4°.

Arntzenius, R. H., en *A. E. Tideman* door T. T. [Tideman] en Bruno Tideman Jr. 1799. 8°.

—— door Bruno Tideman Jr. 1799. 8°.

Asperen, P. Schols van, en *C. van Wyn* door H. van Wyn, J. van Dyk, M. H. v. Dyk, M. C. Peereboom, C. Vlieg en P. Schols van Asperen. 1770. 4°.

Asschenberg, (J. H. Hackman), en *F. G. C. M. Beeldsnyder* door G. J. Beeldsnyder. 1817. 8°.

d'Assonville, N., en *A. J. de Vlamingh* door J. v. d. Marck, G. Schröder en P. Martensz. 1728. 4°.

Atlee, J., en *C. M. Oosterdyk* door H. G. Oosterdyk, G. H. Oosterdyk, W. v. d. Keere, A. v. d. Keere en H. v. d. Keere. Utr. 1753. 4°.

Auerswalt, J. G. van, en *C. M. van Oudensteyn* door N. Vryburg, W. Byll, T. Saskerus (allen Latijn), N. P. van der Ghiessen, J. J. Vryburg van de Kapelle, J. U. S., G. Kempher, M. Kind en J. v. Veen. Almeriae (*sic*) 1716. 4°.

Babtiste, J., en *J. v. Moiale*, [d. J. v. Arps, onder de Zinspr.: De Tydt Leert]. Amst. 1685. 4°.

Back, D. de, en *J. v. Kouwenhoven* door D. v. Hoogstraten, C. v. Arckel, J. de Back (Lat.) Z. j. 4°.

Bakker, H. Gz., en *G. Longespee* door A. Jansen. t'Amst. 1680. 4°.

Banheining, S., en *A. Hartsen* door A. J. v. G. t'Amst. 1685. 4°.

Banhyning, P., en *C. Roswinkel* door F. R. W. Amst. 1719. 4°.

Barnaarts, W., en *M. v. Westbusch* door A. Jansen. 1687. 4°.

Barnaerts, D., en *A. Keteling* door A. Jansen. t'Amst 1683. 4°.

Basen, A. Z., en *M. Arent* door G. O. 1734. 4°.

Beek, J. van, en *G. v. Gent* door I. Feitama E. Feitama, A. Jansen en J. v. Groenveld. Amst. 1695. 4°.

—— *P. van*, en *K. van Aldeweerelt* door A. Jansen. t'Amst. 1691. 4°.

—— *P. van*, en *K. Vollenhove* door A. Jansen. t'Amst. 1693. 4°.

Beets, P., en *M. Roosekrans* door A. Jansen. t'Amst. 1688. 4°.

—— *P.*, en *M. Roosekrans* door A. Jansen en A. Henstenburg. Amst. 1688. 4°.

—— *V.*, en *S. Vorstermans* door A. Jansen. t'Amst. 1690. 4°.

Benningbroek, K. J., en *E. Moyses* door D. Cos. Hoorn, 1670. pl°.

Berckenhoff, F. N., en *P. Franssen* door C. v. H. [Hoogeveen] Jr. 1783. 8°.

Berg, F. van, en *L. de Vroom* door J. v. Leeuwen. Amsteld. 1723. 4°.

Berk Azn, C., en *M. I. Blasius* door L. B., A. G. B., L. B. J. Amst. 1713. 4°.

Berkhout, W. H. Teding van, en *M. A. van Kretschmar* door H. van Wyn. 1768. 4°.

Beumer, J. W., en *J. Meyes* door P. S. [Steen] Jr., J. A. B. [Bonebakker], A. v. Y. [Ysendyke], C. L. W. v. Y. [Ysendyke], J. M. Jr., J. W. M., J. H. M. [Meyes] en J. de V. [Vries]. 1824. 8°.

Beuningen, I. van, en *M. Ehmens* door A. Jansen. t'Amst. 1693. 4°.

Beveren, G. de, en *A. Eling* door D. v. Hoogstraten. Dordr. 1688. 4°.

Bevers, A., en *M. Lieftinck* door G. Vligerius. Utr. 1653. 4°.

Beyjers, W., en *A. Haak* d. C. de Bruyn. 1762. pl°.

Bibe, H., en *B. Stomelius* door P. G. 1695. 4°.

Biermans, G., en *J. van Vrede*, door J. Molinaeus Jr. Amsteld. 1695. 4°.

Blaaupot, A., en *E. Bruin* door A. Jansen. t'Amst. 1694. 4°.

—— *G. Czn*, en *E. Wagtendonck* door J. Vriesenburg. Amst. 1666. 4°.

—— de jonge, *G*, en *P. de Bosch* door B. de Bosch, P. S, T. Tamé, H. Post, J. Meyer, A. de Haen de jonge, L. Pater, D. C. Lutkeman, A. Meylincq, A. J. Westerhoff, D. v. Beek. 1733. 4°.

Blandin de Duchesne, M., en *C. Breeman* door J. v. Horst. 1678. pl°.

Bleecker, N. D., en *A. Brok* door B. Ruloffs. 1800. 8°.

Block, A., en *M. Leeuw* door A. v. d. Bogaert. 1674. pl°.

Blok, A., en *A. Blok* door A. Jansen. Amst. 1681. 4°.

—— *J. van der*, en *J. W. Zillesen* door J. Portal Amalry. 1782. 8°.

Blom, A., en *J. de Vos.* Haerl. 1775. fol.

Bodel Nyenhuis, J. T., en *S. T. Tydeman* door H. Munnick en M. Ryk. 1822. 8°.

Boel, H., en *C. de Geus* door J. S., T. B. J. Amst. 1696. 4°.

Boelema, J., en *G. van der Lip* door J. de Roode, R. de Lover. Amsteld. 1697. 4°.

Bogaert, S., en *S. de Key*, ondert.: Ick houde van beraden. (Zinspreuk van?) Haarl. 1619. 4°.

Bohn, F., en *A. C. Loosjes* door A. Loosjes Pzn. 1792. 12°.

Bommenaar, A. van den, en *E. Doesburg* door A. van den Bommenaar, D. van der Leven en J. van der Leven. Z. j. 4°.

Bongardt, F. D., en *A. van Koopstad* door B. J. B. [Bongardt] en W. Hessen. Haarl. 1730. 4°.

Boon, G., en *J. van Ostade* door W. Köhne, A. H. Westerhovius, I. Terwen, W. K., W. V., K. Casius, D. v. Beke, T. Paludanus, P. Boon. Gouda, 1726. 4°.

Borchers, C., en *M. de Winter* door J. Walraven. Amst. 1705. 4°.

Born, T. van, en *M. van der Schuuren* door A. Jansen. t'Amsteld. 1690. 4°.

Bos Az., J. van den, en *A. Jd. van Adrichem* d. D. Az. v. d. Bos en D. Wz. v. d. Byl. 1767. pl°.

—— *P.*, en *K. Beyerman* door J. Molinaeus, C. Brandt, A. Kattenburg, C. de With Jz., G. Sonhoven, C. van der Zee. Rotterd. 1691. 4°.

Bosch, D., en *G. Rooleeuw*, Amst. 1698. 4°.

—— *H.*, en *A. Bagelaar* door Jac. B. [Bosch], F. D. B. [Bosch], P. v. L., A. D. R., P. D. R. Amst. 1681. 4°.

—— *B. de*, en *M. de Leuvenig* door G. Blaaupot de jonge, D. Willink, R. Blok, L. Pater, J. M. Anthonisz., L. v. d. Broek. 1742. 4°.

—— *J°z., B. de*, en *C. de Vries* door K. de Vries, W. van Hoogenhuyzen. Amst. 1770 pl°. en 4°.

Bosch, H. de, en *A. Ottens* door het Doctoren-gezelschap: Uno Animo. 1767. 4°.

Bouman, J., en *M. Roosen* door J. D. Backer. Hamb. 1710. 4°.

—— *J. J.*, en *A. Broers.* Amst. 1640. pl°.

Braak, B. ten, en *F. Tyken* door K. L. v. Ravestein, N. V. Poelgeest, J. M. Themmen, C. de Jong, A. Baks. 1720. 4°.

Braets, J., en *S. Terwen* doòr J. Terwen, K. v. Bragt. Dordr. 1689. 4°.

Bragee, D., en *H. Gyzeling* door J. Alderkerk. 1721. 4°.

Brakel, J. van, en *G. van Eessink* door C. v. Brakel, J. Kuyleman, D. v. Ryk. Leyd. 1676. 4°.

Brand, J., en *S. Hermans.* 1724. 4°.

Brandt, K., en *L. Tongerlo* door J. Vollenhove, J. Oudaan, P. Bos, J. Brant, F. de Haes. 's Gravenh. 1686. 4°.

—— *K.*, en *A. Paats* door P. Bos, C. van Arkel en C. van Alkemade. Amst. 1691. 4°.

Breedenburg de jonge, *J.*, en *S. Laagendaal* door A. Jansen. t'Amst. 1687. 4°.

Breedvelt, H., en *G. Peeter* door N. Zuyderhoek. Delft, 1767, pl°.

Bremer, J., en *R. Zittart* door K. Brandt, P. Bos. Amsteld. 1688. 4°.

Breur, C., en *A. M. Ruysch* door G. Heyveld, D. ten Dall, J. A. Pryn, S. A. Pryn. Delft, 1774. 4°.

Broers, D., en *C. Spronck* door G. Fortgens. Amst. 1683. 4°.

Bronkhorst, J., en *G. Blaauwpot* door A. Spinniker, D. Willink, G. Fortgens. Amsteld. 1703. 4°.

Bruin, J., en *H. Verhamme* door A. Jansen, G. Fortgens. Amst. 1698. 4°.

Bruinier, J. B. H., en *J. M. Bonebakker* door P. S. [Steen] Jr., J. A. B. [Bonebakker], A. v. Y. [Ysendyke], C. L. W. v. Y. [Ysendyke], J. M. Jr., J. H. M., J. W. M. [Meyes], J. d. V. [Vries]. 1824. 8°.

Brun, B. de, en *A. Heilman* door G. Outhof en W. O. Reitz. 1729. 4°.

Bruning, F., en *A. van Tulden* door H. V. W. Leyd. 1641. 4°.

Bruyn, J., en *W. Keller* door J. de Wit. Amst. 1718. 4°.

Bruynenburg, T., en *A. M. v. Hanenburg* door L. Kramp, J. Noelmans, H. Pelkoor, J. Deutz, J. Wenkink en F. R. Amst. 1700. 4°.

Bruynink, D., en *C. Inses*, Wed. van *P. Edens* door J. B. Rotterd. 1705. 4°.

Bruynvis, B. en *M. van der Meulen* door I. v. H., J. B., G. v. d. Gugten en A. V. D. Amst. 1725. 4°.

Burghartsz, P., en *A. Bandt*, door J. B., J. V., J. G. en B. V. G. Amst. 1713. 4°.

Burich, I., en *M. de Neut* door P. W., I. à W. en I. V. H. Leyd. 1630. 4°.

Burman, P., en *A. Knuyse* door O. Arntzenius, B. Sieben, J. P. T. Huydecoper (allen Latijn), E. W. Higt en J. W. Kerkhoven. 1746. 4°.

—— *P.*, en *D. A. Six* door E. W. Higt. 1748 4°.

Bus, J., en *M. v. Limburg* door? Amst. 1686. 4°.

Bye, P. de, en *J. van Aken* door J. Zeeus en F, Greenwood. 1714. 4°.

Caauw, H., en *J. de Clerck* door J. Scheers. 1700. pl°.

Cabbeliaeu, C., en *E. Maertens* door „Verbetert alles" J. H. Leyd. 1644. 4°.

Cabeljau, S., en *A. van Niedeck* door Benigné. 1684. pl°.

Cagias, A., en *E. Bras.* Hoorn, 1679. 4°.

Castel. J., en *C. de Haas*, door A. de Haas. Amst. 1699. 4°.

Cate, H. ten, en *J. Bronkhorst* door A. Jansen, N. D. Beths, J. Bredenburg de Jonge. Amst. 1691. 4°.

Centen, S., en *J. Bruyn*, door A. Jansen. t'Amst. 1695. 4°.

Changuion, F., en *J. Soyer.* (3e trouwjaar). 1724. 4°.

Claremont, A., en *S. Hartmans.* 1630. 4°.

Clemens, A, en *A. Solling* door I. M., H. T. H., N. N. en P. Langendijk. 1721. 4°.

Clignet Azn, A., en *K. G. van der Meulen* door D. V. H., C. H. en Philadelphus. Leyd. 1725. 4°.

Cocq, C., en *M. A. Donker* door G. F. Amst. 1699. 4°.

Coene, P., en *P. Ouzeel* door „In magnis voluisse sat est" en F. P. Leid. 1672. 4°.

Coesvelt, W., en *A. Kinth*, ondert. „Gaet u gangh" en P. K. Leyd. 1643. 4°.

Collin, D., en *A. Renaut* door W. v. Swaanenburg. 1725. 4°.

Comenick, L., en *C. Bidlo* door S. Simonides. 's Gravenh. 1668. pl°.

Commelin, A., en *S. C. Homoet* door J. Dull. Amst. 1719. 4°,

Coopmans, C. B., en *A. Moens* door P. Moens. 1794. 8°.

Coppius, A., en *G. J. Lastmans* door E. van der Hooght. Amstelred. 1683. 4°.

Coulon, J. en *A. van Kempen.* 1658. pl°.

Crauwelaer, J. en *M. Malevesey* door P. Weytens. Leyd. 1640. 4°.

Crenier, J., en *L. S. Renaut* door W. v. Swaanenburg. 1725. 4°.

Crucius, K., en *A. M. Laurentius* door C. J. K. van der Duyn, J. Doornik en A. V. Bleyswyk. 1731. 4°.

—— *W.*, en *A. Gronovius* door G. Bidloo, A. Pars, H. Snaakenburg, S. Hawerkamp, J. F. Gronovius, I. de Visscher. 1706. 4°.

Daams, I., en *A. Roermond* door I. U. t'Amst. 1693. 4°.

Dale, A. van, en *M. Dop* door A. Jansen. t'Amst. 1691. 4°.

Derramout, J., en *S. Maes.* Haerl. 1614. 4°.

Diepen, J. W. van, en *S. A. van Rietveld.* 1729. 4°.

Diert, J., en *C. van Beeck* door A. J. de Weerdt (Lat.) en A. de Weerdt. 1717. 4°.

Dinant, L., en *H. Heyns* door H. Meyer en M. Heyns. t'Amst. 1725. 4°.

Dishoek, A. P. van, en *W. D. Nobelingh* door Benningbroek. 1730. 4°.

Doesburg, J. van, en *M. van Duivendyk* door K. v. Koeverden. Z. j. 4°.

Dompselaar, A. van, en *J. A. de Bordes* door A. Jansen. 1687. 4°.

Dop, J., en *M. Bording* door A. Jansen. t'Amst. 1693. 4°.

Douwes, J., en *W. E. van Markel* door H. G. Oosterdyk. 1774. 4°.

Dreyhaupt, C. J., en *C. J. Dryfhout* door J. le Francq van Berkhey. 1773. 8°.

Drieling, J. A., en *A. C. A. Walpot* d. P. v. Braam. 1804. 8°.

Drunen, J. J. van en *J. C. de Jong* door J. Mobachius. 1777. 4°.

Druyf, J. Oz., en *A. Meutem* door A. Venator. Z. p. 1642. pl°.

Dryfhout, P., en *A. M. Jordan* door C. A. Wetstenius (Lat.), C. J. Houttuyn en O. F. J. Houttuyn. 1765. 4°.

Dussen, E. van der, en *C. M. Vallensis* door P. Bosveld en A. R. C. Breydel. 1704. 4°.

Duysendpond, H., en *E. de Vicq* door M. v. Harlingen, J. de Vicq Jr., G. Duysendpond en M. Oosterland Jr. Amst. 1711. 4°.

Echten, J. van, en *A. E. van Haersolte* door J. Vollenhove. Steenw. 1655. 4°.

Ede, P. van, en *A. Smient* door P. Verwer Adsz., P. Jzn Boer en N. S. (1721). 4°.

Edens, P., en *C. Inses* door G. F., A. Jansen, I. van der Vinne en L. van der Vinne. Amst. 1696. 4°.

Eigeman, J. en *C. Hartogh* door J. v. Bemmelen. 1792. 8°.

Elderbeek, L., en *K. Valk* door F. D. Bongardt. (1718), 4°.

Elias, J., en *M. C. Maiden* door W. Byll, S. T. Warmenhusanus, J. J. Vryburg à Capelle, G. Kempher (allen Latijn), N. v. Poelgeest, P. V. M., N. P. van der Ghiessen, P. Straat, A. Voorhout en M. Kind. 1716. 4°.

Eloy, A., en *M. Vriezekolk* door A. Vriezekolk. 1777. 4°.

Ende, A. van der, en *H. C. Ham*, door J. Oudaan en G. Bidloo. Amsteld. 1678. 4°.

Engelen, E., en *S. Engelen* door T. Brandolphus. Arnh. 1675. pl°.

Erkelens, J., en *S. van Someren* door J. Gerst. Rotterd. 1700. 4°.

Es, J. van, en *A. van der Kerck* door Ph. van Zyll. Leyd. 1683. 4°.

—— *M. van*, en *A. C. van Oosterhout* door J. N. v. Loon, N. V. en N. B. 1716. 4°.

Eversdyck, M., en *M. de Neve* door J. Verbergh en D. Eversdyck. Middelb. 1667. 4°.

Eybergen, P. J. van, en *S. C. Boogaard* door J. J. v. Eybergen geb. Heereveen, C. E. Nethercott, J. Enschedé (Lat.), D. Elout, D. Vermeulen geb. Henskens en G. Jongeling. 1765. 4°.

Fabricius, I., en *P. van der Wier* door J. Norel. Kamp. 1695. 4°.

Fak, J., en *M. Schyn* door P. Langendyk J. Targier. Z. j. 4°.

Famars, N. P. de, en *A. C. Collart.* 1723. 4°.

Faneuil, J. B., en *S. Huys* door A. de Sterke. Rotterd. 1704. 4°.

Fannius, P., en *C. Baen* door J. v. Hoogstraten. Dordr. 1685. pl°.

Fauvarcq, J. G. N., en *A. C. Ruloffs* door B. Ruloffs. 1795. 4°.

Feitama, I., en *K. Rooleeuw* door A. Jansen en E. Feitama. Amst. 1692. 4°.

Fesma, M., en *M. van Leeuwaarden* door? Amst. 1684. 4°.

Flodorp, J., en *C. W. Jeeuwels* door J. Cos. Hoorn, 1670. pl°.

Floo, M. du, en *E. Rooleeu* door A. Jansen en J. Kopyn. 1678. 4°.

Franken, G., en *K. A. Moonen* door L. Rotgans, F. Halma, L. van Olst en A. Moonen. Dev. 1702. 4°.

—— *P.*, en *G. van den Bogaard Abrahams* door C. V. B. Leyd. 1713. 4°.

Fremery, W., en *M. Kroon* door A. J. [Jansen]. t'Amst. 1696. 4°.

Fremyn, N., en *A. Dykman* door N. Vermey Dzn, H. Dykman, L. Vermey en M. Dykman. Amst. 1724. 4°.

Gallis, D., en *J. Backer* door G. v. B. Hoorn, 1713. 4°.

Geertsema. C. C., en *E. M. Busch* door G. I. R. Gron. 1813. 4°.

Geinwit, W., en *G. Lambert* door C. van Laren, P. Zweerts, W. G. Motman, G. Zoutmaat, D. van der Sluys, en J. Langerak Oosterland. Utr. 1756. 4°.

Gerenvliet, A. van, en *J. M. Poppius* door A. v. Polanen en N. Hercules. Leyd. 1649. 4°.

Gerstdorf, W. A. van, en *A. van der Linden* door H. V. Hulst. 's Gravenh. 1705. 4°.

Ghys, J., en *K. Verhagen* door A. Hellenbroek. Leyd. 1686. 4°.

Glasius, A. J., en *J. van Staden* door J. ten Brink. 1797. 8°.

Gockels, D., en *J. Spruit* door A. Jansen. t'Amst. 1687. 4°.

Gordon, J., en *C. van Dobben* door C. C. Z. j. 4°.

Graet, C. de, en *C. Guldewagen* door J. v. V. Haarl. 1675. Met muziek. 4°.

Grande, A. de, en *E. M. Castelein* door J. V. H. Gouda, 1707. 4°.

's Gravesande, M., en *A. van der Aar de Sterke d'Esselickerwoude* door F. v. Lelyveld, A. v. Assendelft, C. J. Swalmius, C. v. Hoogeveen Jr, C. v. Sleyden, W. D, B., H., J. H. Lagendaal, H. Jonker Pzn. J. C. Schutz en G. Schoemaker. 1775. 8°.

Greeff, W. de, en *A. Mens* door R. M., G. M. en C. D. G. Amst. 1712. 4°.

Groot, J. de, en *T. Ploeger* d. J. le Francq v. Berkhey. 1781. 8°.

—— *P. de*, en *A. de Groot* door G. Brandt. 1675. pl°.

—— *Willem de*, en *A. M. Berkhuysen* door? 1757. 8°.

Gryspaert, A., en *S. de Munnik* door J. Storm, C. Boon, J. W., P. v. Toorenburg, A. v. Houten, J. G. en J. v. Elslandt. Haarl. 1700. 4°.

Gryspeert, P., en *S. Putmans* door A. Jansen. t'Amst. 1684. 4°.

Haage, I., en *G. Laars* door I. S. en C. L. 1725. 4°.

Haagen, L., en *S. Nieulandt* door J. B. Jr. Amst. 1723. 4°.

Haakman, I., en *M. J. Atlee* door H. G. Oosterdyk. 1775. 4°.

Haalen, A. van, en *M. Rooleeuw* door E. Feitama en I. Feitama. Amst. 1699. 4°.

Haan, J. de, en *J. L. van Coppenol* door A. J. [Jansen]. t'Amst. 1696. 4°.

Haas, F. de, en *A. van der Tooren* door A. Hoogvliet, D. Smits, W. van der Pot, N. Versteeg en A. v. d. Vliet de jonge. Z. j. 4°.

Haeringh, J., en *S. Vermeersch* door J. v. B. Amst. 1686. 4°.

Halen, A. van, en *R. van Borrevelt* door D. Smout, A. S. Utr. 1687. 4°.

Hall, F. A. van, en *H. M. J. Schimmelpenninck van der Oye* door M. C. v. Hall. 1853. 8°.

Halmaal, F. van en *B. van Wylik* door A. Jansen. t'Amst. 1695. 4°.

—— *Adams, P. van*, en *S. Betrang* door A. Jansen. t'Amst. 1689. 4°.

Haring, J., en *A. van der Schuuren* door A. Jansen. t'Amsteld. 1684. 4°.

—— *N.*, en *S. Marcus* door? Amst. 1663. 4°.

Harmes, G., en *P. E. Koolaart* door E. Koolaart geb. Hoofman, H. Koolaart benevens twee Hoogd. Huwelijksgedichten. 4°.

Harten, H. van, en *J. Verdogh* door J. v. H. Amst. 1720. 4°.

Hartsen, G., en I. *Blok* door A. Jansen. t'Amsteld. 1682. 4°.

Hasebroek, H., en *E. Blauw* door J. v. Spaan, R. v. Spaan, C. Vlieg, A. de Hen, F. Halewyn en C. v. Hoogeveen Jr. 1777. 8°.

Hasselaar, D., en *J. Schoonhanger* door H. Bruyn, C. Lely en P. v. d. W. (1722). 4°. /t

Havart, S., en *B. C. Bichon* door D. Havart. Rotterd. 1710. 4°.

Heger, J. de, en *M. van Leuve* door D. J. H., F. V A. Jzn en R. V. L. Amsteld. 1706. 4°.

Heimenberg, P. van, en *M. Brandenburg* door C. H. van Heimenberg P. Fz. Kamp. 1721. 4°.

Heinze, P., en *T. Bets* door D. ten Kate (1693). 4°.

Helst, J. van der, en *P. Hobbe* door R. Stapel. Amst. 1696. 4°.

Hermansz, J., en *M. van der Burgh* door D. D. R. en H. H. Amst. 1699. 4°.

Hesselink, H., en *M. J. van Balen* d. J. 't Hooft Jzn. 1779. 8°.

Heule, J. van en *L. Swart* door J. Goeree (1720). 4°.

Heusden, A. van, en *H. Schipper* door B. v. Gerrevink. Amsteld. 1716. 4°.

Heyblom, K., en *W. de Nooy* door F. H. Heyblom. (1718). 4°.

Hobrink, H., en *M. Bruyn* door L. Hobrink, A. Allard, C. Westerbaan Wzn en M. B. Amsteld. 1707. 4°.

Hoeck, J. van, en *S. D'Vogel* door P. S. Leyd. 1697. 4°.

Hoef, A. van, en *A. Westerhout* door J. Bellingwout. Amst. 1723. 4°.

Hoevenaar, A, en *K. van Oss* door J. Blasius en F. Snellink. Amst. 1665. 4°.

Holiarhoek, H., en *M. C. Wolting* door F. Piek en N. le Seur. Amst. 1713. 4°.

Hollebeek, E., en *A. M. Gerdes* door L. Trip, A. van den Berg, E. Heineken (Hoogd.). Gron. 1758. 4°.

Honkoop, A., en *C. Honkoop* d. J. 't Hooft Jzn. Leid. 1780. 8°.

—— *Azn, J.*, en *P. E. Cuypers* d. J. 't Hooft Jzn. Leid. 1784. 8°.

Hoofd, P. C. (*sic*) en *H. Hillemans* [door J. v. Vondel]. Amst. 1627. 4°.

Hooft, J., en *A. Rave* door J. B. Wellekens, J. V. en Cl. Bruin. Z. j. 4°.

—— *Jz., J. 't*, en *J. Bodry* d. J. 't Hooft Jr., A. Heyblom en J. v. Leeuwen. 1777. 8°.

—— *Jz., J. 't*, en *Z. van der Vies* d. J. 't Hooft Jz. 1790. 8°.

Hooft Graafland, H., en *M. J. van Deneken* door B. Ruloffs. 1787. 8°. en 4°.

Hoogenberg, P. en *L. Lutsekerk* door J. D. C. T., J. T., J. R., en C. v. d. H. 1717. 4°.

Hoogheyde, J., en *A. Cramer* door P. Huysvoorn, G. Hoogheyde, D. v. Soest. A. Benoorden. 1714. 8°.

Hoogstraten, J. van, en *H. Gryspeert* door J. Geldorp en E. V. Haarl. 1722. 4°.

—— *J. van*, en *S. E. van Well* door J. P. v. Hoogstraten, C. Vlieg, H. Wielheesen, W. de Bas, L. Dyl, J. B. Vintcent, J. v. Hoogstraten en H. Tollius. 1766. 8°.

Hoop, E. van der, en *H. de Min* door D. A. A. G. A. Wildeman. Amst. 1728. 4°.

—— *Jan van der*, en *J. Sleght* door A. Hoogvliet, J. Andriessen, D. Smits, W. v. d. Pot, N. Versteeg, F. de Haes, A. v. d. Vliet de jonge. Z. j. 4°.

Hoorn, P. D., en *M. Betrang*. Amst. 1685. 4°.

Hoorns, A., en *M. Geldorp* door S. v. Elsland, J. Geldorp. Haarl. 1703. 4°.

Horne, J. van, en *A. v. Ulft* door P. Leyd. 1662. 4°.

Horx, A. van, en *N. de Winter* door P. v. Bosch, J. v. Wyck, S. G. Rotterd. 1730. 4°.

Houtkamp, M., en *P. Cloppenburg* d. M. Houtkamp en J. 't Hooft Jzn. 1781. 8°.

Hove, M. ten, en *M. Doornik* door D. Doornik, H. t. H. [Hove], H. v. Stryen, J. v. Stryen, H. Meyer, G. v. P., J. Sluyter, A. Sluyter. 1722. 4°.

Hoven, I. van, en *A. van der Vecht* door A. Jansen. t'Amst. 1696. 4°.

—— *P. H. van*, en *M. Taal* door A. Pars. Amst. 1677. 4°.

Huyser, E., en *A. Waller* door E. Waller, D. Waller, H. Steenbergen, A. v. d. Berg, L. v. Laar, A. v. Hulkenroy. 1727. Met muziek. 4°.

Immerzeel. C. A. van, en *S. C. Musketier* d. J. 't Hooft Jzn. Leid. 1780. 8°.

—— *C. A. van*, en *A. S. Sandra* d. J. 't Hooft Jzn. Leid. 1783. 8°.

Ingelbrechts, J., en *M. Reyniers* door B. Vollenhove. Amst. 1681. 4°.

Ittersum, L. A. van, en *J. S. B. A. van der Merwède* door T. Camp. 1799. 8°.

Jacobsz, J., en *S. Pieters*, ondert. „Oeffenen leert vvel". Haarl. 1613. 4°.

Jonge, J. de, en *E. Snoek* door G. Kempher. Alkm. 1722. 4°.

Kaarsgieter, J. de, en *E. Hosee* door F. D. Kaarsgieter, Z. Hozee. Amst. 1696. 4°.

Kabeljau, S., en *A. Ruil* door S. van der Heiden. Utr. 1690. 4°.

Kate, H. ten, en *G. van Gelein* door A. Spinniker, C. van Eeke. Amsteld. 1704. 4°.

—— *Hzn, L. ten*, en *K. Haringman* door A. Spinniker, E. F., I. F., D. Willink. 1703. 4°.

—— *T. ten*, en *J. Kist* door Bernagie, J. Bredenburg, E. Feitama, I. Feitama, A. Spinneker (*sic*), N. ten Kate. Amst. 1695 4°.

Kattenburg, A. van, en *M. C. Slecht* door Joh. Molinaeus, P. v. Pelt (Lat.), P. Bos en D. Havart. Rott. 1696. 4°.

Keessel, G. van der, en *A. Moll* door J. Janzonius. Dordr. 1694. pl°.

Keetman, P., en *B. de Leeuw* door P. F. V. H. (1730). 4°.

Kemmena, P. van, en *K. E. van Thoor* door A. Jansen. t'Amst. 1692. 4°.

Kempenaer, L. T. de, en *A. E. Blankert* door P. Damen, J. Basius, C. v. Hoogeveen Jr. en G. Beyer. Leyd. 1775. 8°.

Kerkhoven, P. J., en *J. J. van Bosvelt* door J. C. van de Kasteele. 1816. 8°.

Kersteman, H., en *E. Ongenae* door O. V. H. D. I. en L. V. I. Leyd. 1632. 4°.

Kerstenson, P., en *M. de Lover* door R. de Lover. Amsteld. 1707. 4°.

Kesteren, J. van, en *L. Rosdorp* door A. v. d. Voort en A. Noordbeek. Amst. 1720. 4°.

Ketwich, A. van, en *S. M. Ruswurm* door A. v. Ketwich. 1768. 8°.

Kittensteyn. W. L., en *M. L. Cocqus* ondert. „Ick verwacht noch". Delf, 1615. 4°.

Kleeuwens, M. D., en *E. van Aalst* door A. Jansen. 1691. 4°.

Klinkhamer, Ch. M., en? door M. C. v. Hall. 1804. 8°.

Kluit, A., en *J. Oursel* door A. Kluit. 1801. 8°.

Knibbe, D., en *M. Vergeenst*. door? 1670. 4°.

Knuysen, R., en *E. Wateringe* door A. Titsing, G. Veening, L. Conynenberg. Amst. 1718. 4°.

Koker, G. de, en *H. Liemans* door A. Jansen. Amst. 1680. 4°.

—— *G. de*, en *H. Liemans* door Kuyleman. Haarl 1680. 4°.

Kolaert, P., en *E. Hoofman* door R. Rabus. Z. j. 4°.

Koning, A. de, en *C. Huizenbeek* door Gleuwink. 1805. 8°.

Konyn, B., en *M. M. Janzonius* door E. Janzonius. Z. j. 4°.

Kooten, F. van, en *G. J. van Ongeren* door J. P. v. Medenbach Wakker, J. A. Nodell (beiden Latijn), E. Wassenbergh, R. Feith. 1778. 4°.

Kooy, P., en *W. Roos* door S. R. en P. R. Amsteld. 1729. 4°.

Kopiin, N., en *M. Verschuure* door A. Jansen. t'Amst. 1683. 4°.

Koppenol Hendrix, J. van, en *C. Aartsen* door A. Jansen. t'Amst. 1691. 4°.

Kops, A., en *M. Vermande* door A. Jansen, D. ten Kaate, J. Bredenburg en A. Timmermans. Amst. 1692. 4°.

—— *G.,* en *S. Teyler* door A. Jansen. t'Amst. 1693. 4°.

—— *J.* en *E. Barnaart* door A. Jansen. t'Amst. 1687. 4°.

—— *N.,* en *S. van Kazele* door A. Jansen. t'Amst. 1683. 4°.

Kopyn, J., en *K. Antwerpen* door A. Jansen. t'Amst. 1683. 4°.

—— *J.,* en *J. Terwe* door A. Jansen. 1690. 4°.

Kraamer, E., en *H. van Duuren* door A. W. v. Limburch, T. v. V. Leyd. 1707. 4°.

Kuyper, J., en *H. R. Nieuwenhuis* door W. de Koker, G. ten Naarden. Amst. 1727. 4°.

Lakeman, J., en *S. de Clerk* door P. Casauw, J. J. Vryburgh, R. Ouwens, G. Kempher (beiden Latijn), M. Kind. 1727. 4°.

Lampe, H, en *M. Aysma* door S. T. D. C. (1726). 4°.

Lankeren, R. H. van, en *M. Pott* door J. Wolffganck, J. Terwen. 1729. 4°.

Lantman, F. de, en *M. van Brienen* door E. v. H. Z. p. 1671. pl°.

Ledden, H. van, en *B. Appelman* door D. Hooghuysen, N. T. H., C. V. A. 1718. 4°.

Leers, A., en *K. Zoetens* door M. S. [Smallegange?]. 's Gravenh. 1678. pl°.

Leeuw, D. de, en *S. Hinloopen* door G. de Roy. Utr. 1711. 4°.

Leeuwen, F. van, en *A. C. v. Bemmelen.* 1806. 8°.

Lennep, D. van, en *S. Leeuw* door A. Jansen. t'Amst. 1692. 4°.

—— *D. J. van,* en *C. C. van Orsoy* door C. van Lennep, en P. v. Winter N. Sz. 1800. 8°.

Leuve, D. van, en *S. van Leuve* door D. J. H.. F. V. A. Jz.. R. v. L. Amsteld. 1706. 4°.

Leuvenig, A. van, en *A. Schorn* door J. Helgers, I. D. B., B. v. L. Maestr. 1708. 4°.

—— *S. van,* en *A. Kuiken* door A. Jansen. t'Amst. 1695. 4°.

Leyden, B. J. Peronneau van, en *M. M. v. Esen* door J. C. v. d. Kasteele. 1797. 8°.

Limburg, A. van, en *M. Blaaupot* door A. Jansen. Amst. 1695. 4°.

Lobé, J. P., en *M. van den Bosch* ondert.: „Uno animo". 1762. 4°.

Loghem Bzn, B. van, en *J. A. de Bruyn* door Bolten. 1724. 4°.

Loosjes, V., en *S. v. Westerkappel* door A. Loosjes Pzn. 1815. 8°.

Louwe, J. J., en *A. Roos* door A. Jansen. t'Amst. 1688. 4°.

Lover, J. de, en *G. Kok* door R. de Lover. Amst. 1704. 4°.

Ludhens, P., en *A. Roodenborgh* door J. Siewertsen Colm met de zinspreuk: Bemint de waerheyt. Amst. 1615. 4°.

Lulofs, en *E. Drossaart,* door P. K. Drossaart. 1870. 8°.

Makreel, D., en *M. van Veen* door J. B. W. Amst. 1707. 4°.

Marissal, J., en *A. Herseleyn.* Haarl. 1682. 4°.

Marken, K. van, en *G. van Herwaarden.* Amsteld. 1724. 4°.

Martini, J., en *J. van der Lyn* door H. V. E. P. R., R. J. A. 's Gravenh. 1684. 4°.

Matter, T. de, en *M. Hamers,* ondert. Vlyt verwint. Leyd. 1668. 4°.

Matthon, B., en *A. Ras* door A. de Jonge. Leyd. 1719. 4°.

Mauregnault, G. de, en *J. C. de Muincq* door J. de Mauregnault. Middelb. 1720. 4°.

Maurik, A. van, en *G. van Duisburg* door A. Jansen. Amst. 1693. 4°.

Meerman, J., en *P. G. de Mey* door W. O. Reitz, J. Obreen. 1733. 4°.

—— *W.,* en *P. v. Limborch* door W. v. H. Amst. 1653. pl°.

Meersch, Jr., *A. van der,* en *K. Outerloo* door K. v. d. Meersch, P. van Mazeik, M. Crellius (Lat.), A. Jansen. Amst. 1696. 4°.

Melchers, H., en *J. Hattingh* door W. Sluiter. Z. p. 1673. 4°.

Menninga, J., en *E. Heilman* door G. Outhof. 1729. 4°.

Mentes, M., en *J. Visch* door Th. Mentes. Utr. 1750. pl°.

Mes, P., en *M. Ophoven* door W. v. IJsselstein. Delff, 1721. 4°.

Meulen, P. van, en *M. de Hennion* door J. Ubingh. Utr. 1694. 4°.

—— *P. van der,* en *C. Banker* door E. van der Hoeven, G. Brandt en L. Kramp. Amst. 1710. 4°.

Meyer, A., en *H. van Wassenbergh* door J. Zoet. Z. j. 4°.

—— *C.,* en *H. Goedhart.* Amsteld. 1702. 4°.

Meyes, Jer., en *J. L. Bonebakker* door P. S. [Steen] Jr., J. A. B. [Bonebakker], A. v. Y. en C. L. W. v. Y. [Ysendyke], J. M. Jr., J. W. M. en J. H. M. [Meyes], J. de V. [Vries]. 1824. 8°.

Mieden, G. G. G. van der, en *M. Kardinaal* door J. Maan. 1759. 4°.

Mierop, J. van, en *M. Deynoot* door P. van der Schelling. Rotterd. Z. j. 4°.

—— *W. van,* en *A. Swartendijk* door W. v. d. Pot, C. v. d. Pot, D. Smits. Z. j. 4°.

Mogge van Haamstede, R., en *A. W. Hooft* door G. Bidloo. 1706. 4°.

Molewater, B., en *M. Blockhuys* door A. de Sterke. Rotterd. 1704. 4°.

—— *B.,* en *M. Vink* door D. Smits, N. Versteeg, F. de Haes, A. v. d. Vliet, M. v. Kouwenberg, A. Elzevier. Z. j. 4°.

Mom, S., en *M. de Heer* door J. Saffelé, D. Blanck, I. M. 1721. 4°.

Montanus, F., en *A. C. Blom* door J. Ubelman en C. v. Walcheren. Utr. 1701. 4°.

Moorman, J., en *W. K. van Ouderkerk* door J. H. Jungius. 1723. 4°.

Morel, G. K., en *M. A. Melane.* t'Amst. 1643. 4°.

Moris, M., en *S. de la Tombe.* t'Amsteld. 1642. 4°.

Mulder, J. en *J. Kortman* door C. v. Hoogenhuizen (1725). 4°.

Munter, D., en *C. Laurentius* door W. Ribbius. Utr. 1674. pl°.

Mushard, P. R., en *A. E. Stulen* door B. Meyer en J. Jordens. 1808. 8°.

Neelen Pzn, J., en *B. Brouwer* door J. Neelen Jzn. Amsteld. 1700. 4°.

Neufville, D. de, en *A. de Neufville* door A. Jansen. t'Amsteld. 1681. 4°.

—— *J. de*, en *J. van Beeck* door A. Jansen. t'Amsteld. 1690. 4°.

Ney, T. vanter, en *S. Targier* door D. v. Hoogstraten, A. Targier. Z. j. 4°.

Neyn, H. V. de, en *A. van Koopstadt* door? 1726. 4°.

Niellius, P. de, en *M. Cornelissen* door A. de Brull. t'Amst. 1642. pl°.

Nieuwenhove, J., en *E. Blok* door A. Jansen. t'Amst. 1679. 4°.

Nieuwland, P., en *A. H. Pruyssenaar* door K. 1791. 8°.

Noë, J., en *E. Verbrugge* door A. Jansen. t'Amsteld. 1682. 4°.

Nolthenius, B., en *J. Boel* door W. V. Doorn. (1725). 4°.

Noordwyk, J. van, en *C. ter Borch* door A. T. B. W. en H. Scheltus. 1730. 4°.

Noortdyk, P., en *K. de Veer* door A. Spinniker, Lud. Smids, J. de Regt, D. Smout. Amsteld. 1703. 4°.

Noortwijck, W. van, en *S. Ribbius* door W. Ribbius. Utr. 1675. pl°.

Nuys, A. van, en *C. de Vos* door J. Susselee. 1722 4°.

Nyendaal, G. van, en *E. van Velsen* door O. Pesser, C. Brandt. 's Gravenh. 1681. 4°.

Ommeren, L. van, en *A. J. van der Schuer* door A. v. d. Schuer, J. J. Oymans, C. Bongaard. Utr. 1700. 4°.

Onstenk, G., en *C. Vergeel* door W. Onstenk, G. Tinnemans, S. Onstenk, J. Sasselee, J. v. Sassen. 1726. 4°.

Oomius, S., en *S. Sloosius* door H. Beets. t'Amst. 1655. pl°.

Oortman, R., en *C. E. Swildens*, Wed. *Dominicus van der Ham* door I. van Doorn. Utr. 1723. 4°.

Oosterdyk Jz., H., en *M. Frensel* door J. A. Oosterdyk, N. G. Oosterdyk, H. G. Oosterdyk en L. v. Santen. Z. j. 4°.

—— *H. G.*, en *A. M. Brouwer* door H. Oosterdyk Jz., M. Temminck, J. Outman van Aalst (Lat.), G. H. Oosterdyk, J. Atlee, J. v. Markel, J. D. Brouwer van Staveren, N. G. Oosterdyk, J. de Visscher, C. W. Visscher, N. Kien Jr., G. Bullens Voogt, J. Langerak Oosterland, H. G. Oosterdyk. Amst. 1759. 4°.

—— *N. G.*, en *B. Weveringh* door H. G. Oosterdyk. 1767. 4°.

Oosterling, H., en *K. de Veer* door A. Jansen. t'Amst. 1691. 4°.

Oosterwyk, D. van, en *S.'Kops* door K. V. Braght, A. Spinniker. Amst. 1702. 4°.

Oostrum, A. van, en *C. Scholten* door W. van der Hoeven. 1710. 4°.

Orville, J. P. d', en *E. M. van Ryn* door F. v. Oudendorp, H. Snakenburg, C. v. Heusden, P. d'Orville (allen Latyn), H. G. v. Vryhoff, H. Snakenburg, A. Warin. 1732. 4°.

Ostens, G., en *E. de Paauw* door J. Bremer Czn, D. van Hoogstraten, G. Rabus (Lat.). Leyd. 1704. 4°.

Ottens, J. H., en *A. E. de Rhoer* door het Doctorengezelsch.: „Uno animo". 1777. 4°.

Oudendorp, F., en *S. Torrenius* door P. d'Orville, H. Snakenburg, A. v. Royen, Theod. Haganaeus (allen Latyn), T. V. Snakenburg, W. Ostens, F. Roswinkel. 1726. 4°.

Ouzeel, M., en *W. de Reus.* Leyd. 1660. 4°.

Ovaer, J., en *P. Mesdag* door A. Jansen. Amsteld. 1681. 4°.

Overveldt, W. J. van, en *G. Albertsz.* door J. J. Schele, A. P. Hagedoorn, R. Wouters, D. Luyken Jansz. 1786. 4°.

Paedts, J., en *C. D. van Hoogeveen* door J. v. Gebertshagen, C. v. Sonderen. Leyd. 1675. 4°.

Panhuys, B. van, en *M. van Reede* door G. v. Nyendael. Utr. 1642. 4°.

Paradys, J., en *M. van Os* door A. Jansen. t'Amst. 1695. 4°.

Parvé, J. F., en *M. A. van den Broeck* door L. W. v. Merken. Haerl. 1746. 4°.

Pas, G. de, en *C. Marchand* door G. M. en J. M. J. 1729. 4°.

Pekstok, W., en *F. Boots* door D. v. Hoogstraten, J. v. Braam, J. en D. Boots. Amsteld. 1723. 4°.

Perne de Jonge, B.; en *H. van de Wal.* Amst. 1688. 4°.

Pet, J., en *M. Schevenhuysen* door H. S., A. Tegulaar, V. Pieters, H. vanden Viver. Purmer. 1698. 4°.

Pierson, A., en *J. E. Gregory* door P. Scheffer. 1800. 8°.

Pietermaat, P., en *E. Pond* door J. J. Vryburgh v. d. Kapelle, G. Kempher. Alkm. 1720. 4°.

Pilletier, S., en *K. Ribault.* Leyd. 1714. 4°.

Plemper, P., en *P. Walaeus* door J. D. Poorter, S. Bosch, J. de Roy, C. v. Vliet. 1680. 4°.

Pluym, M., en *A. Verwind* door J. de Groot en P. Pluym. 1717. 4°.

Pluymejoen, J., en *E. van der Groe* door M. v. Lankeren, A. Wolff en Th. Paludanus. Leid. 1725. 4°.

Pollius, G., en *K. Kleur* door I. Pollius, I. Houtman, A. Boucart, I. de Canjoncle Jr. Amst. 1688. 4°.

Poolsum, D. van, en *A. M. van Engelen* door C. J. de With, D. Janzonius en J. J. de Haan. Utr. 1717. 4°.

Poortugaal, J., en *C. Poortugaal* door A. H. B. S. Rotterd. 1705. 4°.

Prins, W., en *E. M. van Neck* door J. Maan. 1758. 4°.

Radaeus, J., en *A. Rolle* door Boudery. Middelb. 1661. 4°. obl.

—— *J.*, en *A. Rolle* door D. R. Middelb. 1661. pl°.

Reesema, A. S. van, en *S. E. Scheltus* door W. Messchert, J. L. Nierstrasz Jr, H. Tollens Czn, A. Bogaers, A. D. A. V. D. H. geb. S. 1827. 8°.

Reezen, G., en *M. Nering* door J. Copyn. Amst. 1670. 4°.

Ribbius, H., en *A. de Visscher* door J. de Visscher. Utr. 1676. 4°.

Richelman, J., en *C. van Tulder* door K. R. M. 1712. 4°.

Richters, F., en *M. Beering* door P. van Flury, F. Richters Jr. 1729. 4°.

Ris, W., en *A. Hooft*. 1724. 4°.

Robidé, P., en *C. M. Boom* door Q. P. Haarl. 1696. 4°.

Robyn, R., en *M. van der Linden* door S. Robyn, A. de Cramer, H. Meyer, Ph. Swaan, Titsingh. Amst. 1722. 4°.

Roelinck, H. W., en *A. M. Eekhout* door C. H. v. Heymenbergh. 1716. 4°.

Roemer, P., en *M. Burger* door O. Buck, H. Brinkman, E. v. Harlingen. Z. j. 4°.

Roeters, D., en *A. van der Meersch* door A. Jansen. t'Amst. 1685. 4°.

Rogge, G., en *G. Konink* door A. Jansen. t'Amst. 1679. 4°.

Roo, H. de, en *H. C. de Witt* door H. v. Wyn. 1766. 4°.

Roovere, C. de, en *D. Meerman* door C. v. Someren. Dordr. 1685. 4°.

Rossyn, J. T., en *J. Scheltinga* door L. H. Rossyn. 1768. 4°.

Royaart, P., en *K. Harmens* door C. v. Toll. Leyd. 1647. 4°.

Royen, E. J. van, en *V. M. van Riemsdyk* door E. J. v. Royen. Leid. 1813. 8°.

—— *H. J. van*, en *M. van Hoogeveen* door H. V. W. [Wyn]. 1767. 4°.

—— *J. van*, en *A. C. de Moor* door W. Koolenkamp. Utr. 1699. 4°.

—— *N. van*. en *G. van Hamel* door W. Vligerius. Utr. 1654. 4°.

Roylandus, P., en *M. Dierten* door ? Alckm. 1642. 4°.

Rozeveld, H. van, en *H. den Ruuk* door E. den Ruuk en J. v. Dueren. Rotterd. 1698. 4°.

Rück, A. de, en *M. Walckier* door P. v. Maersche, W. Walckier. Leyd. 1642. 4°.

Rutgers, D., en *C. de Neufville* door A. Jansen, G. Fortgens. Amst. 1698. 4°.

—— *P.*, en *J. van Lennep* door A. J., G. F., en J. D. W. Amst. 1696. 4°.

Ruusscher, P. de, en *S. Vorstius* door V. G. Amstelred. 1629. 4°.

Ruysch, M., en *B. H. van der Stel* d. P. Schipper. 1751. 4°.

Rykevorsel, J. van, en *L. Slecht* door J. de Haes, Z. j. 4°.

Sam, G., en *H. Franken* door D. v. Hoogstraten, J. v. H., K. van Bracht. Dordr. 1684. 4°.

Sanderus, L., en *H. Teeckmannus* door H. Bruno. Utr. 1656. pl°.

Schagen, B. van, en *H. Gezelle* door P. de Bije, P. Poeraet, P. Gezelle. 'sGravenh. 1710. 4°.

Schalkwyk, J. van, en *S. Vergeer* door J. Domburg. Amst. 1700. 4°.

Scharp, J. C., en *B. van Lom* door A. M. de la Faille, J. Scharp, J. van Alphen, D. Hoola van Nooten, A. M. G. de la Faille, J. W. v. Imbyze v. Batenburg. 1807. 8°.

Scheers, J., en *A. Otter* door W. S., R. Kramer. Amst. 1696. 4°.

Schelling, P. van der, en *A. van Alkemade* door G. Bruin, J. Lomannus. 1717. 4°.

Schellinger, A., en *A. Hoogwout*. Hoorn, 1703. 4°.

Schep, J. van der, en *S. Honthorst* door C. van der Schep. Amst. 1725. 4°.

Scholten van A-schat, C., en *J. C. van Wezele* door F. Vaster, J. Verhaag, C. Domburg, B. Smit, G. Rolandus. 1750. 5 stkn. 4°. en pl°.

Schorer, J. H., en *J. M. van de Brande* door J. W. van Sonsbeeck. 1794. 8°.

Schouten, P., en *C. Hoogwout* door B. Goorn. Hoorn, 1703. 4°.

Schreder, H., en *C. Almonde* door A. Jansen. 1692. 4°.

Schuere, D. van der, en *M. Noppe* door J. Köneken. Z. p. 1671. fol.

Schuurman, H., en *P. Rooleeuw* door A. v. Leeuwe, E. Feitama en J. Feitama. Amst. 1698. 4°.

Schuylenburg, A. van, en *C. Soetens* door E. van Zurck. Haarl. 1695. 4°.

Schuyt, W., en *E. de Bosch* door B. de Bosch, D. Willink, Nil sine vitiis (Zinspr. van J. W. v. Kerckhoven). 1746. 4°.

Septeren, J. van, en *A. Hackman* door P. Zweerts, W. D. Amst. 1727. 4°.

Severinus, A., en *S. Wyngaerden* door J. v. Toledo, I. Severinus, J. W., J. v. Houte, P. Blankaert. 1671. 8°.

Sibinga, F., en *H. M. Wildervanck* door M. Pollius gen. Reen, J. A. Mensinga. 1744. 4°.

Sichterman, G., en *L. C. Trip* door F. Buning. Gron. 1709. 4°.

Sieghers, E. R. de, en *P. C. Boellaard* door P. T. van Hamel. 1780. 4°.

Simonides, S., en *C. Komenik* door P. R. H. B. t'Amst. 1650. 4°.

Singel, H. van, en *J. Verbeek* door J. Kopyn, D. Smout. Utr. 1704. 4°.

Six, J., en *A. E. van der Bempden* door J. Rott. 1728. 4°.

Slagh-regen, T., en *J. van Westerhoven*. Haarl. 1678. 4°.

Smisse, J. van der, en *K. Bernaerts* door A. Jansen en ? t'Amst. en Haerl. 1682. 4°.

Smits, W., en *A. Scheltus* door H. Scheltus. 's Gravenh. 1725. 4°.

Snakenburg, Th. van, en *R. Wasteau* door N. Plemper, F. Zoete, H. Snakenburg. 1719. 4°.

Snellen, P., en *M. G. van Beeck* door J. B. Wellekens, Amsteld. 1714. 4°.

Somery, S. C., en *J. C. A. E. Clyburg* door Cl. Bruin, G. Tysens, J. Clyburg, G. Wetstein, Bruzen la Martiniere. Amst. 1724. 4°.

Sonsbeeck, L. C. van, en *J. R. van Hoorn* door A. P. Lambrechtsen, C. Busken, J. J. Momma. Z. p. 1773. 4°.

—— Id. door C. Busken. Vliss. 1773. 4°.

Speek, H. van, en *E. Vollenhove* door A. Jansen, J. Caree, A. V. H. t'Amst. 1692. 4°.

Spinniker, A., en *S. Verduin* door A. Jansen, I. F. en Komans. Amsteld. 1699. 4°.

Sprang, A. van, en *A. M. Zegveld* door J. Zeeus. 1709. 4°.

—— *M. van*, en *K. Korf* door A. H. en F. L. Gorinch. 1677. pl°.

Spranger, P., en *A. Schippers* door D. Spranger. 1705. 4°.

Spruit, G., en *L. Schildering*. Amst. 1701. 4°.

Staats, D., en *J. Dronker* door D. Hooghuyzen, J. Mooy en J. Schellinger. Amst. 1707. 4°.

Standaart, A., en *N. van Velzen* door P. van de Walle. 1726. 4°.

Steelandt, J. van, en *J. G. Gerlag* door C. 's Gravesande, H. K. Poot, R. Boitet(1728). 4°.

Steelant, J. van, en *J. E. de Geer* door J. v. Dam, H. K. Poot, R. Boitet. Z. j. 4°.

Steen, J. van der, en *K. van der Heyde* door G. Fortgens. Amst. 1681. 4°.

Steengracht, J., en *B. Veth* door G. B. Middelb. 1657. pl°.

Sterke, P. de, en *E. van Meerte* door A. Nachtegael Klemens, K. v. Koeverden, A. E., J. v. Doesburg. Rott. 1724. 4°.

Stoot, P. van der, en *W. de Zwaan* door C. D. H. en J. V. S. Amsteld. 1729. 4°.

Stoppelaar, J. de, en *I. de Neufville* door A. Jansen. t'Amst. 1684. 4°.

—— *J. de*, en *S. Olympe l'Ange* door S. Olympe l'Ange, J. de Stoppelaar, A. 's Gravesande, geb. van der Aar de Sterke, W. van der Jagt, I. v. Haastert, J. Pennis Jr., Bussingh, J. A. de Stoppelaar, J. Teissedre l'Ange (Latijn). 1784. 8°.

Storm, E., en *C. M. de Wys* door J. G. de Wys. Z. j. 4°.

Streng, P. van der, en *M. Luls* door G. O. L. Amst. 1720. 4°.

Streso, L., en *A. Brand* door H. Brand, J. v. Arp. 's Gravenh. 1663. 4°.

Styl, I. van der, en *A. Koerten*. Amst. 1683. 4°.

Suggeraet, L., en *J. de Man* door E. v. H. 's Gravenh. 1671. pl°.

Suyren, H. van, en *M. Carolini* door J. Collert. Harderw. 1672. pl°.

Swanenburch, C. van, en *C. van der Gracht*. Leyd. 1617. 4°.

Swart, J., en *S. van Heule*. Amsteld. 1707. 4°.

Swartendyk, L., en *C. van der Pot* door C. Thoen, W. Lomannus en P. V. H. Rott. 1708. 4°.

Sylvius, F., en *A. de Linge* get. met de zinspreuk: „Omnibus idem." Amsteld. 1649. pl°.

—— *J.*, en *S. Luyken* door H. Sylvius en J. Bloem. Amst. 1691. 4°.

Taddel, P., en *J. D. Luyken* door B. Ruloffs. Z. j. 8°.

Tak, H., en *G. Schaaf* door J. Nz. [Nomsz.]. Z. j. 8°.

Terwe, J., en *I. van der Heyden* door K. van Bragt. Dordr. 1687. 4°.

—— *J.*, en *C. Antwerpen* door D. Westerbaen. Leyd. 1699. 4°.

—— *J.*, en *Z. Wynands* door P. Langendyk, J. C., D. W., J. v. H. de Jonge. N. Verheyde. Amst. 1730. 4°.

Teyler, G., en *M. van der Meersch* door A. Jansen (2 versch.), E. Teyler de Vlieger. Amst. 1692. 4°.

—— de jonge, *J.*, en *M. de Haan* door A. Jansen. t'Amst. 1689. 4°.

—— *I.*, en *M. van der Hulst* door C. Boon, N. Verbeek, P. v. Toorenburg, J. v. Dalen. Haarl. 1701. 4°.

—— *Jzn, J.*, en *M. van Gelein* door A. J. [Jansen]. t'Amst. 1695. 4°.

Teylingen, C. van, en *J. J. Dyklander* door J. B., Titsingh, A. de Craamer, J. van der Strengh, N. Dor, J. v. S. Amst. 1723. 4°.

Tham, V., en *A. D. Bykusen* door P. Verwer Azn. 1713. 4°.

Thibault, C., en *A. L. de Geer*. Vliss. 1674. 4°.

Thiel, A. van, en *C. Hamers* ondert. „Vlyt verwint." Leyd. 1668. 4°.

—— *A. van*, en *A. van Ouryk* door P. de Bye, H. van Ouryk. Z. j. 4°.

—— *J. van*, en *M. Victor* door A. Titsing. 1714. 4°.

Tierens, W., en *A. Scholten* door Corn. van der Veer met de zinspreuk: „Ik traght Veerder," M. A. Brugge. t'Amst. 1676. 4°.

Tol, M. van, en *M. Caprarius* door J. v. Toledo, A. Severinus. Leyd. 1671. 4°.

Toledo, J. van, en *L. Jens* door A. Severinus, P. de Toledo, J. van Toledo. 1670. 4°.

Toll, C. van, en *J. de Vinder* door C. v. Toll. Leyd. 1645. 4°.

Trezenier, W., en *A. van Rozebeeck* door D. E., A. Veesaert. Middelb. 1665. 4°.

Trioen, K., en *E. van Mieris* door G. Bidloo. 1711. 4°.

Trist, J., en *A. vanden Bogaart* door J. Kuyleman. Gouda, 1678. 4°.

Twent, P., en *E. A. van der Lely*. 1732. 4°.

Tydeman M. en *B. M. Rossyn* door L. H. Rossyn. 1768. 4°.

Ubingh, I., en *H. E. Voet van Winssen* door F. Halma. Utr. 1696. 4°.

Ursinus, C., en *C. Bontius* door F. Ridderus, S. Simonides, P. A. [Apostool?]. Leyd. 1658. 4°.

Uurling, M., en *K. Enten* door W. Duim, J. Duim, G. Enten. Amsteld. 1716. 4°.

Valk, J. van der, en *M. Breur* door H. G. v. Vryhof. 1726. 4°.

Valk van Blanken, H., en *D. Bosch* door R. v. Naerssen en Hulst. 's Gravenh. 1707. 4°.

Veen, J., en *H. van Geuns* door V. Loosjes. Haarl. 1812. 8°.

Veldhuyzen, G. van, en *J. Christiaanse* door N. V. Poelgeest, J. Schröder, N. V. O., H. v. d. Burg, F. S. en F. de Klopper. Leyd. 1715. 4°.

Velingius, W., en *A. M. Loens* door A. de Jonge, H. L. Noortbergh en F. S. 1718. 4°.

Verduin, A., en *D. Rogge* door A. Spinniker, I. F., E. F. en J. H. Amsteld. 1701. 4°.

Verfalje Jzn, J., en *A. Kitzgen* door A. Spinniker en J. H. Amst. 1699. 4°.

Vermeersch, G., en *M. Fontein* door A. Jansen. t'Amst. 1680. 4°.

Vernede, J. H., en *P. J. du Peyrou* door M. D. van der Burgh. 1781. 4°.

Verryn Hsz., P., en *E. Lomannus* door J. Lomannus, Cl. Bruin, R. B., A. B. A., G. Tysens. 1721. 4°.

Verschuilenburch, S., en *G. v. Duuren* door A. W. v. Limburch, T. v. V. Leyd. 1707. 4°.

Versteeg, N., en *E. v. Deuren* door D. Smits, W. van der Pot, F. de Haes, A. v. d. Vliet. Z. j. 4°.

Verstolk Jr., *J.*, en *M. van Roye* door J. Schim en H. Schim. 1743. 4°.

Verstraaten, L., en *E. Havius* door M. Domp. Amst. 1698. 4°.

Verstraten, J., en *Z. Geus* door H. Roodschild en J. Franx. Amsteld. 1703. 4°.

Verwer, P., en *C. Hals* door G. v. Zonhoven, J. Lomannus, P. Verwer Azn. C. B., J. v. d. Valk Jzn, P. J. Boer. 1718. 4°.

Vieroot, Th., en *C. v. Dooreslaer* door H. Vieroot, J. van Dooreslaer, A. Sluyter en J. C. Ruyg. 1731. 4°.

Vinck, H., en *C. Polsters*. Amst. 1648. obl.

Vinder, P. de, en *D. Heykoop* door J. v. Toledo, A. Severinus, W. Wyngaerden. Amst. 1670. 4°.

Vingerhoed, H., en *M. 's Graafweg* door J. B., C. Nieuwaart, D. Smits, W. van der Pot. Z. j. 4°.

Vink, A. K., en *M. Fortuyn* door W. V. H. en G. V. Z. Amst. 1705. 4°.

Vis, J., en *A. Schepmoes*. 1688. 4°.

Visscher, J., en *Q.* [*K.*] *van Hoek* door L. B. V. W. Amst. 1699. 4°.

Visscher, C. W., en *A. A. van Muyden* door H. G. Oosterdyk en J. P. v. Stuyvesant. Utr. 1769. 4°.

Vlaardingerwout, M., en *A. van Baerle* door A. Nachtegael Klemens. Z. j. 4°.

Vliet, F. F. van, en *M. Willems* door J. v. Leeuwaerden. Haerl. 1645. 4°.

Voegen, C., en *D. le Grand* door I. Wolffganck Wz. en I. V. E. 1732. 4°.

Vollenhove, B., en *H. Kruls*. Steenw. 1655. 4°.

Vollenhoven, H., en *C. J. van Beeck* door E. Wolff geb. Bekker. 1774. 8°.

—— *J. van*, en *E. Palm* door J. V. P. Amst. 1701. 4°.

Voogel, J. d', en *C. d'Voogel* door P. S. Leyd. 1690. 4°.

Voorst, J. van, en *W. A. Kien* door N. Kien, A. de Bucquoy, J. A. v. Wachendorff en W. Kroon. Utr. 1757. 4°.

Voort, A. van der, en *E. Rekenaer* door S. D. N. H. Leyd. 1605. 4°.

—— *J. P. van der*, en *C. J. in de Betouw* door L. van Ollefen. 1784. 8°.

Vorstius, G. H., en *C. C. Roskam*. t'Amst. 1642. fol.

Vries, G. de, en *J. de Bosch* door W. v. Hoogenhuyzen en K. de Vries. 1770. 4°.

Vriesenburgh, J., en *A. van der Veen* door D. de Neufville en J. Copyn. Amst. 1665. 4°.

Vyve, P. Cleevering van, en *M. de Mourheron* door N. Cleevering van Vyve, B. V. V., J. Mol. Amst. 1724. 4°.

Waessenaer, J. van, en *P. van Schayck* door G. v. Nyendael. Utr. 1641. 4°.

Walre, K. van, en *E. Roeters* door A. Jansen. t'Amst. 1692. 4°.

Wassenaer, J. Baron *van*, en *J. van Lier* door J. Cabeljau. 1668. pl°.

Weede, C. van, en *C. Longespee*. Amst. 1688. 4°.

Weely, W. van, en *A. ten Hoof* door J. V. A. „De Tydt Leert" [J. v. Arpe]. Amstelred. 1634. 4°.

Welleeven J., en *B. Dell* door G. D., A. H., P. Verwer Azn. 1714. 4°.

Welsenes, C. van, en *K. Deinoot* door C. Brandt en P. Rabus. Z. j. 4°.

Westerhuis, A., en *L. Schildering* door B. de Bosch en P. Smidt. Z. j. 4°.

West-reenen, P. v., en *G. Leegkerk* door M. v. W. [West-reenen]. Amst. 1688. 4°.

Wetstein, G., en *A. Otto* door I. Verburg, W. van der Hoeven, Cl. Bruin, G. Tysens, J. Haverkamp, F. V. H. I. F., J. V. D. Schoonhoven, J. V. A., W. van Swaanenburgh, F. H. W. Henrik. Amst. 1723. 4°.

Wiellen, J. B. van der, en *A. C. van Gerwen* door J. Schröder en F. de Klopper. Leyd. 1713. 4°.

Wilde, D. de, en *S. Wigman* door P. V. Uchelen en J. Carstensz. 1724. 4°.

Wilkens F. en *K. Schalbruch* door D. v. Hoogstraten, J. J. Mauricius, I. Verburg, F. Halma, J. Esgers, C. Klaarenbout. Amst. 1718. 4°.

—— *F.* en *A. M. Goll* door J. V. H., K. v. Koeverden, N. Versteegh, A. Willis, K. v. d. Pot en A. W. H. (1728) 4°.

Willemsz, P., en *E. Brouwers* door M. J. Beets. Hoorn, 1663. 4°.

Willing, L., en *A. Fries* door A. Jansen. t'Amst. 1692. 4°.

Willink, D., en *C. Kramer* door A. Jansen. t'Amst. 1693. 4°.

—— en *J. Busschers* (Op den gouden trouwring van *Jan*) door B. de Bosch. 1782. fol.

—— *Abrzn, J.*, en *H. Willink* door J. Huisduinen, D. Willink, P. Smient, J. Schellinger. Amst. 1706. 4°.

Willocqueau, C., en *M. van Breugel*. Amsteld. 1645. 4°.

Winschooten, W. van, en *C. Verruit* door J. v. d. Brugge, G. D. Haas en N. v. Wingen. Leyd. 1680. 4°.

Winters, A. J., en *E. Oostingh* door W. Winters, H. Meijer. 1722. 4°.

Wit, J. de, en *H. van Wesen* door D. Hooghuysen en H. van Casteren. Amst. 1709. 4°.

—— *L. de*, en *J. F. Harnasveger* door J. Lons. Z. p. 1668. pl°.

Woensel, J. van, en *M. Noortdyk* door A. Jansen. t'Amst. 1694. 4°.

Wolf, P. de, en *C. van der Vecht*. Amst. 1665. 4°.

Wolff, C. van der, en *J. de Man* door C. W. D. Hoorn, 1683. 4°.

Wylik, S. van, en *C. Roeters* door A. Jansen. t'Amst. 1695. 4°.

Wyn, H. van, en *S. M. Molenaar* door H. v. Wyn. 1756. 4°.

Wyndersel, T. van, en *M. Hooghuysen* door J. W. Martini, D. Hooghuysen en E. Hooghuysen. Amst. 1720. 4°.

Wys, J. de, en *C. van Os* door S. Feytama. Amst. 1683. 4°.

Wythof, W., en *E. Leem* door Wythof. (1722). 4°.

Zallé, J., en *A. C. van Naerssen* door I. Wolffganck Wzn. 1732. 4°.

Zervas, W., en *S. Heije* door E. Hiel met Hoogd. vertal. door H. Heinze-Berg. 1871. gr. 8°.

Zuerius, P. G., en *M. Coorn* door H. Christianus. 1688. 4°.

Zutphen, J. van, en *C. Waterman* door J. van der Strengh. E. Sennepart, D. v. V., J. Eversdyk. Amst. 1723. 4°.

Zuylen van Nievelt, J. H. van, en *S. E. Lewe tot Aduard* door A. v. d. Berg. 1791. 8°.

II. *Tinnen bruiloft.*

Hoogstraten, J. van, en *S. E. van Well* door J. v. Hoogstraten, J. v. Spaan, C. v. Hoogeveen Jr., R. v. Spaan, G. Beyer en H. v. d. Burch. Leyd. 1778. 8°.

III. *Zilveren bruiloft.*

Arntzenius, O., en *A. P. Monk* door P. Zweerts. 1755. 4°.

Barnaart, J., en *J. Verhamme* door C. Boon, J. V., J. Houbakker en J. Geldorp. Z. j. 4°.

Beyerman, A., en *A. Disselwerf* door J. V. H. (1733). 4°.

Boendermaker, J., en *T. Buys* door C. Lely, (1721) 4°.

Bontekoning, F., en *H. de Weer* door V. Vervell. Amst. 1722. 4°.

Boogaard, I. van den, en *S. van den Bosch* door J. v. B. J. Z. 1711. 4.

Bosch, B. de, en *M. van Leuvenig* door W. Schuyt, P. J van L. [Leuvenig], P. Smidt, D. Willink. 1767. 4°.

—— *J°. de*, en *J. Willink* door B. de Bosch, P. Smidt, H. M., D. van Beek en T. Tamé. t'Amst. 1731 4°. en pl°.

Bruykverstand, D., en *G. Slegt* door N. B., P. B., en J. S. Rott. 1729. 4°.

Bruyne, J. de, en *C. Bakbaud* door J. de Bruyne. Haarl. 1716. 4°.

Burch, F. van den, en *A. M. van der Goes* door C. Onderdewijngaart, G. Paape c. a. 1784. 8°.

Burmannus, J., en *A. van Bueren* door A. Burmannus, P. Zweerts en L. Bruyning. 1756. 4°.

Bus, J., en *A. Petus* door J. en W. Bus. 1728. 4°.

Builard, K. van, en *M. van Blenkvlied* door A. Jansen. 1693. 4°.

Caauw, H., en *J. de Clerck* door J. Lakeman. 1725. pl.

Conynenburg, C., en *M. Noordhoek* door P. van den Bosch. 1779. 8°.

Costa, I. da, en *H. Belmonte* door N. Beets. 1843. 8°.

Crooswyck, D., en *P. Makfarland* door L. Grendel. 1793. 8°.

Damme, H. van, en *A. Kassies* door D. v. Damme, J. Hendrikz, P. v. Damme, J. Hoogeveen en J. H. V. Leyd. 1725. 4°.

Es, W. van, en *K. Bruinis* door K. van Arkel en J. Suderman. Z. j. 4°.

Graafland, J., en *H. Hooft* door B. Ruloffs. 1786. 4°.

Groenewoud, C., en *A. Genis* door H. van der Gaete. (1711). 4°.

Haaften, N. van, en *J. C. van Buitenhem* door M. P. Keppel. 1766. 4°.

Halmael, J. van, en *M. de Haan* door C. Loots. Amsteld. 1806. 4°.

Hamelsveld, Y. van, en *S. Flandro* door W. Y. van Hamelsveld 1794. 8°.

Holiarhoek, J., en *C. van Trueben* door H. en J. Holiarhoek en R. Rijke. Amst. 1713. 4°.

Hoofman, J., en *S. van Amerongen* door E. Hoofman Haarl. 1686. 4°.

Inses, A.. en *W. Stok* door A. Jansen. t'Amsteld. 1698. 4°.

Kasteele, P. L. van de, en *M. B. Gallé* door P. L. van de Kasteele, B. J. Peronneau van Leyden en J. C. van de Kasteele. 1809. 8°.

Ketwich, A. van, en *S. M. Ruswurm* door A. van Ketwich. 1793. 8°.

Laurentius, F., en *M. van Overschie* door J. Doornik, 1728. 4°.

Loosjes, A., en *C. J. Herdingh* door van der Vlerk, A. van der Willigen, A. Loosjes Pzn. en V. Loosjes. 1808. 8°.

—— *V.*, en *S. van Westerkappel* door V. Loosjes. 1840. 8°.

Nahuys G., en *M. Pott* door H. M. E. Nahuys, M. P. Keppel, G. J. Nahuys Gzn, R. H. Nahuys en H. H. Keppel Bzn. 1761. 4°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., en? door J. Nolet de Brauwere van Steeland. Brussel, 1869. 8°.

Oosterbaan, H., en? door Heere Oosterbaan. Z. j. 1785. 8°.

Oosterdyk, J., en *C. Bullens* door H. G. Oosterdyk. Z. j. 4°.

Oosterwyk, D. van, en *L. Verbeek* door A. Jansen. 1692. 4°.

Ostens, G., en *E. de Pauw* door W. Ostens. 1729. 4°.

Overeem, A., en *J. Hilverdink* door B. v. Staphorst. 1736. 4°.

Put, M. van de, en *H. E. Klocker* door W. Köhnen, J. M. Stochius en K. V. P. Amst. 1717. 4°.

Reisig, J. G., en *A. Telghorst* door J. N. 1772. 8°.

Sandrá, D., en *M. H. Ramskrammer* door W. Lomannus en A. D. M. Rotterd. 1708. 4°.

Scacht, H. O., en *K. van der Stoffe* door S. Ryser. 1724. 4°.

Schults, J. C., en *J. Root* door D. T. Petit. 1791. pl°.

Stulen, H., en *C. Schelte* door V. H. Stulen. Amst. 1716. 4°.

—— *J. H.*, en *B. Buddingh* door B. Meijer en J. Jordens. 1808. 8°.

Styger, J., en *W. Sterlincx* door C. Styger, L. J. Styger, W. Styger, A. Ledeboer, D. Waller, J. Waller, H. G. Oosterdyk, L. J. v. Laar en R. Arends de jonge. 1758. 4°.

Verwer, A., en *H. Pellewyk* door J. Suderman en P. Verwer Azn. 1718. 4°.

Vinkestein, H, en *M. Hooft* door A. Jansen. t'Amst. 1692. 4°.

Vries Azn, G. de, en *C. de Bosch* door M. Siegenbeek. 1794. 8°.

Westerkappel, J. van, en *A. Menalda* door? 1810 8°.

Willemse, K., en *M. Jans* door A. Jansen. 1694. 4°.

Wyk, J. van, en *B. Kuyzelaar* door H. R. B. en W. B. 1710. 4°.

IV. *Gouden bruiloft.*

Abrahamse, G., en *S. A. Bierens* door A. Jansen. 1696. 4°.

Bergh, M. van den, en *E. Helmis* [door J. le Francq v. Berkhey]. Leyd. 1781. 8°.

Buys, A., en *A. van der Dorst*. Rott. 1802. 8°.

Hooft Gz., H., en *S. A. Hasselaer* door B. Ruloffs. 1786. 8°.

—— Id. 4°. Ex. op zwaar papier.

Lalaing, J. de, en *K. van Kessel* door W. v. Heemskerck. 1647. 4°.

Lanen, J. van der, en *A. Kooylek* door C. v. Arckel en J. Lomannus. 1720. 4°.

Leeuw, D., en *K. Hooft* door J. F. en E. F. Amsteld. 1701. 4°.

Loon, A. van, en *K. Hunthum* door W. Lomannus. Amst. 1706. 4°.

—— *N. van*, en *E. van Veen* door G. Brandt. 1674. pl°.

Maurik, W. van, en *E. van Gelder* door C. Tirion, A. Peyster en C. v. Eeke. 1710 4°.

Paltz, D. W., en *P. J. Kolk* door D. ten Kaate, L. ten Kaate Hzn en N. ten Kaate. Amst 1692. 4°.

Reessma, W. van, en *W. Kloppenburg* door H. Tollens Czn. 1819. 8°.

Scholten van A-Schat, J. A. en *P. Hoogenberg* door C. Scholten van A-Schat, J. C. v. Wesele, J. B. du Peyrou, S. P. Scholten, C. van Oostrum geb. Scholten, B. Scholten, A. v. Oostrum, W. Scholten en W. Wiltens. Met eene verklaring der gedenkpenning door N. v. Frankendaal. 1761. 4°.

E. AFZONDERLIJK UITGEGEVEN GEDICHTEN AAN BIJZONDERE PERSONEN BIJ VERSCHILLENDE GELEGENHEDEN.

Voor Latijnsche gedichten zie men de Afd.: *Latijn*.

[*Aa*, (Aan *C. M. A. Simon van der*)] bij zijne bevordering tot Dr. in de regten [door C. P. E. Robidé van der Aa]. 1834. 8°.

—— (Aan *C. P. E. Robidé van der*) Lofzang aan den gelauwerden poëet, vermaarden schrijver en verwonderlijken Omnis Homo, Fremebundus Aquatilius Ventosus Coelimonticola [door A. N. v. Pellecom]. 1837. 8°.

Accama (Aan den konstschilder *B.*) op de beeltenis van mijn vader J°. de Bosch [door B. de Bosch]. Z. j. 4°.

—— (Aan den konstschilder *B.*) op de afbeelding mijner waarde moeder Jud. Willink [door B. de Bosch]. Z. j. 4°.

Ackermans, P. J, — Zie *J. A. Swaving*.

Alberthoma (De lierzang, opgezongen ter gelegentheit der bevestiging van *A.*) ten Leeraar in de Gemeente van J. K. te Groningen, tegens onnutte verduisteringen en verdraaiingen verdadigt door den Autheur [L. Trip]. Gron. 1788. 4°.

Alewijn, (Aan *F.*) by zyne verheffing tot Burgemeester te Amsterdam door C. W. Schuman. 1789. 4°.

Alphen, (Aan *I. van*) by zyne inhuldingh tot het Doctoraatschap in beyde de rechten, door G. de Bergh, P. Angillius, A. Severinus en D. D. L. Leyd. 1668. 4°.

Arrest, (Aan *A. d'*) Burgemeester der stad Wesop door Batavus [pseud. van B. Bosch]. Z. j. 8°.

Assendelft, (Aan *A. van*) bij deszelfs Intrede als gewoon Herder en Leeraer binnen Leyden [ond. Concordiae vinculo homines junguntur]. Leyd. 1770. pl°.

—— (Aan *B. A. van*), ... by Zyn verkiezing tot Burgemeester der stad Leyden d. J. le Francq v. Berkhey. 1781. 8°.

Aylva, J. W. van, (Opdracht der Lofbazuin op de uitmuntende daeden van... A. van Lyklama a Nieholt aan. .) door Frank de Vries. Z. j. 8°.

Bane, Fr. (Aan), minnares van J. Bellamy, by diens overlyden door Lieve van Ollefen. Amsteld. 1786. 8°.

Bastert, N., (Bemoediging aan) toegezongen door P. J. Kasteleyn. Amsteld. 1784. 8°.

Bauduin (Ter feestviering van *A. F.*) by zyn bevordering tot Officier van Gezondheid der 1e Klasse door J. J. F. Wap. Utr. 1854. 8°.

Beeldsnyder, (Aan *Joh.*) by de herstelling van eene langdurige ziekte door F. A. van Hall. 1814. 8°.

Beers (Aan *Jan van*), by zyne komst te Arnhem door D. J. den Beer Poortugael. Arnh. 1858. 8°.

Belinfante (Aan Gebr.) bij de overname der drukkerij van A. D. Schinkel op 1 Mei 1845. [door J. J. F. Wap]. pl°.

—— (Ter zilveren feestherinnering, aangeboden aan Gebr.) door de Gezellen hunner stoomperssdrukkery 1 Mei 1870 [door J. J. F. Wap]. pl°.

Benoit, (Aan *P.*). na de opvoering van het oratorium Lucifer, door J. Nolet de Brauwere van Steeland. 1866. 8°.

Berckel (Aan *P. J. van*) by zyn vertrek naar Amerika, als gezant van dit Gemeenebest, door B. Fremery. Rott. 1783. 8°.

Berkhey, J. le Francq. van, — Zie *J. ten Eyken*.

Bilderdijk (Dichterlyke brieven aan *I. D.*) door W. Bilderdijk = Zie in de Afd. »Afzonderl. dichters: Dichtw. van W. Bilderdijk.

—— (Aan *W.*) zich ontdekkende als Maaker van twee bekroonde Prysvaerzen door H. C. [Herm. Coster]. 1777. 8°.

—— (Aan *W.*) in antwoord op een Puntdicht, waarin hy my zegt, dat myne Werken hem Dichter hebben gemaakt, door J. C. de Lannoy. 1780. 8°.

—— (Aan *W.*) by de uitdeeling van den gouden eerpenning door J. V. S. [v. Spaan]. 1781. 8°.

—— (Aan *W.*) by het feest zyner bevordering tot Mr. der beide rechten door J. W. Bussingh, J. H. van der Palm, M. J. W. Kumpel en eenige anoniemen. 1782. 8°.

—— (Aan den Heer *Willem*) [onderaan: Ex tempore. 1784]. 8°.

—— (Aan den Dichter) door J. Hinlópen. 1808. 4°.

Blanken (Den Heere *W. B.*) beroepen leeraar naar 's Gravenhage. 1727. fol.

Blaaupot (Nieuwejaarsgift op de Hofsteede van *Wynand*) gelegen in Ankeveen door A. Jansen. 1688. 4°.

—— (Speelreis, na de Eembrug, door het Goy met *Wynand*) van zyne Hofsteede op Ankeveen door A. Jansen. 1692. 4°.

Blau (Aan *T. Brunsveld de*) toen hy volle 50 jaren te Groningen, was predikant geweest, door A. Adriani. 1808. 8°.

Bleyswyk (De klagende Damon om het vertrekken van zyn Pythias. Opgezongen ter gelegentheyd dat *Abr. van*) het Stichts Atheen verliet, om op het Leydse zyn Studien te volbrengen [door A. Hagvort]. 1755. 4°.

Block (Op den Neederlandschen Atlas en Stedeboeken van *Ameldonck*) door A. Jansen. Amst. 1696. 4°.

Blok Mzn (Op de Hofsteede, 't Blok genaamt van *P.*) Geleegen aan het Gein [door A. Jansen]. t'Amst. 1693. 4°.

Blussé (Aan *Abr.*) by zyne bevordering tot de 3e classe der Latynsche school, door Ab. Blussé. 1784. 8°.

Blussé (Aan *Abr.*) by zyne bevordering tot de 4e classe der Latynsche school, door Ab. Blussé. 1785. 8°.

—— (Gelegenheidslied op het 25-j. bestaan der drukkerij van *Ad.*). 1822. 8°.

Bo (Epistel aan *L. L. de*) door J. Nolet de Brauwere van Steeland. 1874. 8°.

Bodaan (Rijnsburgs geluk en vreugde der naburen over de beroepinge van *Petrus*) door A. Pars. Leyd. 1691. 4°.

Bosch, (Aan *B.*) bij zijne beroeping tot leeraar te Poortvliet. 1790. 8°.

—— (Aan *H. de*) als hij eene redenvoering uitsprak over de Geneeskunde der aloude Egyptenaren door B. de Bosch, L. Pater en D. Willink. 1737. 4°.

—— (Ter inhuldiging van *H. de*) tot der Medicynen Doctor door L. Pater en B. de Bosch. Z. j. (1743). 4°.

—— (Aan de Dames *N.* en *J.*) [bij gelegenh. der Soirée Musicale in het Genootsch. Bellevue en Concordia, door J. L. A. Schut]. Amst. 1868. 8°.

Boursse (Op het kunstrijk orgelspel van *A. C.*) door M. L. Griethuizen geb. Carelius. Amsteld. 1786. 8°.

Bowring (Aan den Heer *J.*) door W. de Clercq. 1823. 8°.

Brachthuizer (Aan den Heer) door B. H. Lulofs. Gron. 1816. 8°.

Brandt (De lof der christelijke weldadigheid, aan den Heer *J. C.*) door J. le Francq van Berkhey. Amst., Leyd. 1778. 8°.

Brink (Bij gelegenheid dat *A.*) voor de beroeping naar Dordrecht heeft bedankt, door H. Manger. 1800. 8°.

Broes (Aan *W.*) bij gelegenheid zijner 25-jarige Evangeliedienst te Amsterdam door D. 1833. 4°.

Bultzings-Löwe (Aan Ridder *Günther von*) 2 Dec. 1875, te 's Gravenhage, door J. J. F. Wap. pl.

Camerling (Op de afbeelding van *D. J. Canter*) Raad in de Vroedschap te Haarlem. Z. j. 8°.

Carré (Aan *J. A. J.*) bij zijne promotie tot Doctor in de beide regten door K. de Pecker. 1792. 8°.

Clifford (Toejuiching aan *P.*) ter gelegenheid zijner verkiezinge tot Burgemeester van Amsterdam [door B. de Bosch] 1773. 4°.

Clignet (De Bataefsche Minerva verheugt [over de promotie van *J. A.*] door J. le Francq van Berkhey. 1780. 8°.

Coeverden (Spaarens tempelvreugd op de beroepinge van *B. van*) door A. van Beaumont. Haarl. 1743. 4°.

—— (Spaarens Sions lotgevallen van 18 Sept. 1740 tot 9 Junij 1743, opgezongen ter Intrede van *B. van*) d. A. van Beaumont. Haarl. 1743. 4°.

Cras (Aan *H. C.*) zie: *Kinsbergen* (Aan *J. H. van*).

Curtenius (Op de verklaaring der zwaare plaatzen in Paulus Brief aan de Romeinen, gepredikt en uitgegeeven door *P.*) door H. G. Oosterdijk. Met portr. Z. j. 4°.

—— (Op de verklaaring der zwaarste plaatsen in Paulus Brieven aan de Korintheren, gepredikt en uitgegeeven door *P.*) door H. G. Oosterdijk. Z. j. 4°.

Cuypers (Aan *H.*) bij deszelfs bevordering tot doctor in de Geneeskunde, door C. van Hoogeveen Jr. 1777. 8°.

Deken (Op *Agatha*) door A. Loosjes Pzn. Z. j. fol.

Dermout (*D. J. Bleykersveld*). — Zie: *J. A. Swaving*.

Deutz (Begroeting van *D.*) wegens deszelfs verheffing tot het Burgemeesterschap der stad Amsterdam (door H. G. Oosterdijk). 1767. 4°.

Damme (Dichterlijke beschouwing van het zoo uitmuntend... Muntkabinet van *P. van*) hem toegezongen d. J. le Francq v. Berkhey. 1780. 8°.

Does (Dichtlievende inval aan den vriendendisch v. h. Genootsch.: „Kunstliefde spaart geen vlijt" toen *W. J. T.* Baron *van der*) als Beschermheer werd begroet d. J. le Francq v. Berkhey. Leyd. 1781. 8°.

Dortsma [ps. van *J. Barueth*] (De lof voor den Heer *P.*) Waarin zyn Ed. op een zeer Grappige wys gekroont word; om dat hy zich de moeite gegeeven heeft een Werkje te schryven, waarin hy het Nut der Stadhouderlyke Regeering, en derzelver Schryver op het allerzwaarst Lasterd. Z. j. (1766). 8°.

Duyn van Benthorn en Maasdam (Byschrift tot den gouden gedenkpenning aan *A. F. J. A.*) door de Staten der Prov. Zuid-Holland vereerd, door G. A. C. W. de Thouars. Dordr. 1843. 8°.

Duyverman (Aan Mej. *M. M.*) by gelegenheid van haar 25-j. jubilé aan de Bewaarsch. d. Mts. „tot Nut van 't Alg." te Leiden door J. M. E. Dercksen. 1875. 8°.

Dyl (Aen den begaefden dichter *Lukas*) door J. van Zyp. 1768. fol.

—— (In de Vrienden gedenkrol van *Lukas*) door J. van Hoogstraten. 1765. pl°.
Met keerdicht door Lukas Dyl.

Eybergen (Spaarens Sions Vreugd op de Beroepinge van *J. van*) d. A. van Beaumont. Haarl. 1742. 4°.

—— (Sions Morgen-offer ontstoocken.. op den dag der Inweydinge van *J. van*) d. A. van Beaumont. Haarl. 1742. 4°.

Eyken (Gouden jubelzang ter eere van *J. ten*) Roomsch priester binnen Leyden... vierende zyn 50-j. Jubileum door J. le Francq van Berkhey. 2e druk. Leyd. 1779. 8°.
Op dit gedicht verschenen de volgende spotdichten:
Aan den Heer J. le Francq v. Berkhey op deszelfs vaers getyteld: Gouden jubelzang. Z. j. 8°.
Gebed aan de H. Maagd Maria door J. le Francq v. Berkhey. Z. j. 8°.
— Hetz. vers. Andere uitg. waarachter: Hek op Hoay! De herschapen Tollenaar of malende Rarikiek-loper en Pallempaas-draager. Z j. 8°.
Verzameling van keurdichten, beh. het gevolg op het Gebed aan de Roomsche H. Maagd Maria voor J. le Francq v. Berkhey. Z. p. e. j. 8°.
Aan den schryver van 't gebed voor J. le Francq v. Berkhey. Z. j. 8°.

Faas Elias en *J. Stijger* (Gezangen door de Weezen van het Burger-Weeshuis te Amsterdam op 27 Nov. 1841 toegezongen aan *G.*) ter gelegenheid van de viering hunner 25-j Ambtsbetrekking als Regenten van dat Gesticht [door A. G. v. C.]. 8°.

Fabricius (Aan *F.*)... wanneer Zyn Eerw. het Opperbewint der Academie [te Leiden] ten twede male plegtig nederleide [door J. Doornik]. 1717. pl°.

Fannius (Lof der Rechtgeleertheit, opgezongen ter Meesterschappe van... *Korn.*) door P. Poeraet. Z. j. 4°.

Geefs (Des dichters hulde aen den Beeldhouwer *Jos.*) door L. van Hoogeveen Sterck. Antw. 1844. 8°.

Geelvinck (Aan den... Heere *Joh.*) Amst. 1784. 8°.

Gehren (Ter inwyinge van *J. G. van*) tot Meester in Beide de Rechten [door A. H.]. Z. j. (1794). 4°.

Gennet (Heilgroet ter blyde intrede van *H.*) als herder en leeraar te Delf [door J. Lagendaal]. Delf, 1757. 4°.

Gordon (Op de afbeelding van *O. D.*) door? Z. j. 8°.

Graafland (Aan *G.*) bevorderd tot Meester in beide de rechten [door F. Beelaarts]. Z. j. (1794). 4°.

Gregory (Afscheidsgroet aan *J. L. G.*) door F. F. Karseboom. 1868. 4°.

Greve (By het herdenken van het 25-j. lidmaatschap in den Hoogen Raad der Nederl. van *F. de*) door F. F. K. [Karseboom]. 1867. 4°.

Gryspaert (Gezicht uit het nieuwe Lusthuisje, op de Hofsteede van *M.*) tot Bloemendaal [door A. Jansen]. 1691. 4°.

Haar, B. ter, De Kerk op mijn herinneringsfeest 23 Mei 1830—80. Z. p. 8°.

Haakman (Aan myn geneesheer Dr. *H.*) door C. Loots. 1832. 8°.

Hall, M. C. van, Afscheidsgroet als voorzitter van de Arrond. Regtbank te Amsterdam, na 25-j. ambtsbediening. 1856. 8°.

Hamel (Reisgroet aan *A. L. van*) door C. v. Hoogeveen Jr. Z. j. 8°.

Haas (Nieuwjaars-gift tot verdiend loon voor *H. de*) wegens zynen gedanen dienst op 8 Dec. 1782, twee dagen na de Haagsche St. Nicolaas vrolykheid. Z. p. 8°.

Hamelsveld (Vijftal vriendenzangen aan *Y. van*) bij de aanvaarding van deszelfs post als gewoon Hoogleeraar in de H. Godgeleerdheid aan de Hooge Schoole van Utrecht (door J. V. M. Adz. [v. Manen], P. B. [Beets?] J. F. G., J. D. W. en P. G. Utr. 1784. 8°.

Haren, (Aen *W. van*) Grietman op het Bildt enz. door R. Blok. Amst. Z. j. 8°.

Hartjes (Op Hartenlust, de Hofsteede van *J.*). Geleegen voorbij Sloterdijk (door A. Jansen). Amsteld. (1690). 4°.

Hartsinck Jsz. (Aan *C.*) verkooren tot Schepen der stad Amsterdam 1776. [door J. J. Hartsinck] 8°.

Haverkamp Szn. (Vreugdezangen, ter gelegentheid dat *E. S.*) ten Leeraer te Noordwyk aan Zee wierde ingehuldigt [door H. Gockinga]. Leid. 1740. 4°.

Heusden (Aanrading tot huwen aan *K. van*) door J. Specx. 1733. 4°.

Hinlopen (Dancksegging aan *J. van*), Leeraer in d. Kercke van Utrecht over het blyven. aldaer, wanneer hy n. Amsterdam was beroepen geweest in 1757. [ondert. Sincerus Gelascophilus]. 4°.

Hirsch (Aan *D.*) Hoofdonderw. v. h. Doof-stommen Instituut te Rotterdam door J. Nolet de Brauwere v. Steeland. 1866. 8°.

Hoesen (Ter tweede verheffinge van *L. Kuysten van*) tot Schepen der stad Amsterdam door J. Nomsz. 1776. 8°.

Hoeven (Aan *A. des Amorie van der*) ten geleide van een zilveren beker ter gedachtenis aan zijnen Zoon aangeboden door G. T. N. Suringar. 1850. 8°.

—— (Aan) ter gelegenheid zijner 25-jar. Evangeliebediening door M. C. v. Hall. 1852. 8°.

Hogendorp (Aan *D. van*), bij zijne verdedigingsrede van het recht van Prins Willem I, door W. Bilderdijk. (1822). 8°.

Hooft (Aan *D.*) ten vierdenmaale verkoren tot Burgemeester der stad Amsterdam [door H. Asschenbergh]. Amst. 1784. 4°.

—— (Op de verkiezinge van den Heer *Daniel*) [tot Schepen der stad Amsterdam] door H. Asschenbergh. Amst. 1786. 4°.

—— *Dzn* (Op de afbeelding van *H.*), Burgemeester der stad Amsteldam. Z. j. (1787?) 8°.

—— *Dzn* (Aan *H.*) Burgemeester d. stad Amsterdam. [Twee dichtstukjes, ondert. A. V. en P.] 1787. 8°.

—— *Dzn* (Aan *H.*) van deszelfs waardigheid ontzet den 1 Dec. 1787, door Batavus (B. Bosch?) 8°.

—— *Dzn* (Op de afbeelding van *H.*) door P. Pypers. 1787. fol.

—— *Dzn* (Aan den Heer *H.*) door S. Stijl. Amst. 1787. 4°.

—— *Gzn* (Aan *H.*) op deszelfs verheffing tot Bewindhebber der West-Ind. Maatschappije. Z. j. 4°.

—— *Gzn* (Aan *H.*) op deszelfs verheffing, tot Bewindhebber der W. I. Maatschappij door B. Ruloffs. Z. j. 8°.

Hoogstraten, J. van, — Zie *Dyl (Lukas)*.

Hop, (Zegenwensch aan *J.*) aangeboden ten dage wanneer zijn zoon Cornelis binnen Leyde tot der beider Rechten Meester wierd gevorderd door G. Bidloo. Z. j. (1705). 4°.

Hope (Ter verheffing van *A.*) tot Schepen der stad Amsterdam door J Nomsz. Amsteld. 1789. 8°.

Hubert (Aan *H.*) bij gelegenheid dat hij, 36 j. geleden, tot predikant der stad Amsterdam beroepen was. 1799. 8°,

—— (Aan *H.*) ter gelegenheid dat hij 50 jaar predikant geweest was, door J. Fokke. Amst. 1801. 8°.

Hultman (Dicht-offer, aangeboden aan *C. G.*) Gouverneur in de Prov. Braband, ter gelegenheid der plegtige aanvaarding van deszelfs Bestuur op 30 April 1814 [door T. Boeff]. 4°.

Huyghens, (De Amstelstroom aan *W.*) ter gelegenheid van zijn eerste Burgemeesterschap te Amsteldam [door J. Nomsz]. Amsteld. 1768. 8°.

Innes (Op den Hof, genaamt Vliedzorg, van *A.*) geleegen buiten Haarlem, aan 't Spaaren [door A. Jansen]. 1688. 4°.

Jordens (De ware Pleitbezorger, den Heere *G. D.*) bij zijne bevordering tot Meester in de beide Regten toegezongen, door C. P. E. Robidé van der Aa. 1838. 4°.

Jut, G., — Zie *J. A. Swaving*.

Keetelaer (Op de bevordering van *D. F.*) tot Raadpensionaris van Zeeland [door P. de la Rue]. 1734. 4°.

Kerckhoven van Groenendyck (Aan *M. C. J. van der*) by zyne bevordering tot Doctor in de Geneeskunde, door C. Scholl van Egmond. Z. j. 1824? 8°.

Kesteloot (Liedje aan *J. L*) ter gelegenheid v. h. aendenken aen den 50-j. dag zyner bevordering tot Med. Doctor, door P. J. Kesteloot-De Man. Nieup. 1850. 8°.

Kinsbergen (Aan *J. H. van*) en *H. C. Cras*, toen zy zich te zamen ter maaltyd bevonden, door M. C. van Hall. 1814. 8°.

Kool (Aan *Jan*) door A. Loosjes Pzn. 1815. 8°.

Kraals (Aan *J. W.*) toen Z. Eerw.. zyn 25-j. Evangeliedienst gevierd had, door P. de Groot Delf, 1807. 4°.

Kramer (Aan myn vriend *J. A.*) door F. F. Karseboom. 1854. 8°.

Kumpel (Geluk aan den... dichter *J. W.*) door J. le Francq van Berkhey. Z. p. e j. 8°.

Lamartine (Aan *Alph. de*) door A. Winkler Prins. Heerenv. 1848. 8°.

Landré (Aan *G. N.*), ter gelegenheid van het examen van de vorderingen van de leerlingen der Leeren Kweekschole des II Amst. Dep. d. Mts. „Tot Nut van 't Alg." door C. Loots. 1814. 8°.

Lannoy (Aan *Jul. Corn.*) by de te rug gave van Haar handschrift: „De ware liefde voor het vaderland" door W. Bilderdijk. 1777. 8°.

—— (Op het afbeeldsel van) door W. Bilderdijk. 1780. 8°.

—— (Brief aan *F. D.* [*Dobbranski*] ter beoordeeling van zeker vaersje op de afbeelding van) Z. p. e. j. (1780). 8°.

Lau (Aan myn broeder *la*) door J. G. la Lau. 1836. 8°.

Lennep (Aan *C. van*) presideerend Wethouder der Stad Amsterdam [Lat. door H. de Bosch met Nederl. vertaling door C. Loots]. Amsteld. 1804. 4°.

—— (Op de laatste teekening v. *Cornelia Petronella van*) door C. v. Lennep. 1799. 8°.

—— (Aan *D. J. van*) by de viering van zijn 50-j. Hoogleeraarsambt door M. C. v. Hall. 1849. 8°.

—— (Strafdicht aan *J. van*) door W. Hecker. Gron. 1854. 8°.

Luzac (Lierzang voor den beruchten *Elie*), toen hij voor zijn schoonzoon, Le Jeune, door voorspraak van Louis eindelijk zijnen Prins een Ambt had afgetroggeld [ondert. Scelerum luant poenas]. Z. p. en j. 8°.

—— *J.* — Zie *J. A. Swaving*.

—— (Aan *Lod. Kasp.*) bij zijne verheffing tot Meester in de beide Rechten door W. Bilderdijk en Th. van Kooten. Z. j. (1810). 8°.

—— *N. F.* — Zie *J. A. Swaving*.

Maanen, (Aan *C. F. van*) bij zijne aftreding als Minister van Justitie door T [Tollens]. 1842. 8°.

—— (Bij het 25-j. bestaan van den Hoogen Raad der Nederl., aan den Procureur-Generaal *G. A. G. van*) door F. F. K. [Karseboom]. 1863. 4°.

Manger (Afscheid aan *H*) bij geleegenheid van zijn vertrek van Jelsum naar Haarlem door R. P. Reddingius. 1803. 8°.

Marcus (Aan *P. J.*) bij deszelfs beëediging als Hoofd-Schout [te Leyden] door J. van Royen. Leyd. 1784. 8°.

Mauregnault (Eerzang aen *J. de*) op deszelfs plegtige inleidinge, als President van den Hove van Holland en Zeeland [door J. T. la Fargue]. 's Gravenh. 1742. 8°.

Meerburg (Aan *P. C.*) by zijne bevordering tot Doctor in de Medicijnen door J. G. la Lau. 1833. 8°.

Meppen (Aan mijn vriend *K. N.*), 25 jaren leeraar te 's Gravenhage door F. F. Karseboom. 1864. 4°.

Mieden geb. *Cardinaal* (Lierzang aan *M.*) by haar herstelling uit eene smartelyke ziekte, door E. Wolff geb. Bekker. 1776. 8°.

Moll (Op het vertrek naar het leger van *J. G.*) — Zie: de Afd. Gelegenheidsged. blz. 454.

Mourik (Aan *B.*) ter gelegenheid van zyn 50-j. Boekhandel op den 13 van Herfstm. 1784 [door L. van Ollefen]. Z. p. e. j. 8°.

Michiels (Vlaanderen gered. — Heldenvers met opdracht in naamklinkdicht aan *Aug.*), Hoofdman der Vlaamsch-vrijzinnige beweging te Antwerpen. Ter gelegenheid der hem bewezene huldebetooging als Voorzitter van het Willemsfonds alhier op het eerste tienjarig jubelfeest d. C. J. Hansen. Antw. (1881). 8°.

Nierstrasz Jr. (Aan *J. L.*) na de lezing van deszelfs gedicht aan I. da Costa door F. P. Gisius Nanning. Delft, 1825. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland (Ter priesterwijding van *J. M W. O.*) door J. Nolet de Brauwere van Steeland. Bruss. 1873. 8°.

Noordenhout, (Aan *G.*) door Provó Kluit. 1810. 8°.

Noot (Eeuwige Laurier-bladeren, geplukt voor *van der*) ter gelegendheyd van syne inkomste binnen Gend, door N. Henckel. Z. j. 4°.

Nuys (De Zang-Godinnen à la Grecque gecoiffeerd als .. *J. van*) der beyden regten doctor verklaard werd [door Philo-Catsius e. a.] 3e druk. Franek. 1767. 4°.

Oosterdyk (Aan *G. H.*) plegtig op Utrechts hoge Schoole ter Rechtsgeleerdheid ingewyd wordende [door H. G. Oosterdyk]. (1766?) 4°.

—— (Aan *N. G.*) toen hy, na zynen Redekaveling over den Azijn tot der Medicynen Doctor wierd ingewyd [door H. G. Oosterdyk]. (1766?) 4°.

Oosterland (Aan *J. L.*) tot Meester in de beide Rechten op Utrechts hooge School bevorderd [door H. G. Oosterdyk]. (1766?) 4°.

Osborn, J., — Zie *J. A. Swaving.*

—— *W.*, — Zie *J. A. Swaving.*

Palm (Aan *J. H. van der*) by gelegenheid zyner bekroning door Bk. [W. Bilderdijk]. 1784. 8°.

—— (Aan *K. van der*), gelukwensching [door W. Bilderdijk]. 1783. 8°.

Pielat (Het bejammerende weggaan van Delft, en den zeegenwensch in 's Gravenhagen van *W. L.*) nu Bedien. d. Godd. Woords in 's Gravenh. d. N. Creveke ur. Z. p. 1748. pl°.

Pont, P., — Zie *J. A. Swaving.*

Pool, geb. *Rachel Ruisch* (Wed.) — Zie *Ruisch* (*Rach.*).

Poot (Vaderlandsche wensch aen *J. van*) by deszelfs verkiezing tot raed in de Vroedschap van Leyden door J. 't Hooft Jz. Leyd. 1785. 8°.

Pypers (Op de afbeelding van *P.*) door B. Ruloffs. 1792. 8°.

Ravestyn (Aan *R.*). Ryswyks vreugdezang ten wenschelyken Feestdage, op welken vóor 25 j. het Schoutsampt, derzelver Plaatze, door hem aanvaard wierd, door J. van Hoogstraten. 1767. 8°.

Reiger (Aan *H.*) by deszelfs bevordering tot Mr. in de beide regten, door C. P. E. Robidé van der Aa. Z. j. (1829). 8°.

Reinwardt (Den Heere *C. G. C.*) by deszelfs vertrek naar Java door M. C. v. Hall. 1815. 8°.

Rendorp (Ter gelegenheid des derden Burgermeesterschaps van *Joach.*) door B. Ruloffs. 1789. 8°.

—— Hetz. gedicht. 4°. Ex op zwaar papier.

Rheede (Eerdicht en begroetinghe van *G. A.* Baron *van*) .. wanneer S. E. M. in Commissie van 's lands Saecke en Welvaeren ... naer Maestricht gedeputeert was. Door G. Bronsraed. 1687. 4°.

Rogge (Na de bevestiging van *Corn.*) te Noordwyk door B. Ruloffs. 1787. 8°.

—— Hetz. gedicht. 4°. Ex. op zwaar papier.

Ruisch, Wed. *J. Pool* (Op de schilderkunst van *Rach.*) door N. S. v. Winter. Amst. 1749. 8°.

—— (Dichtlovers voor de uitmuntende Schilderesse) door C. L. de Neufville, S. M. v. d. Wilp, L. W. v. Merken, A. Hoogvliet, Studio fovetur ingenium [zinspr. van S. Feitama], J. de Marre, W. v. d. Pot, L. Pater, B. de Bosch, N. S. v. Winter. 1750. 8°.

Ruloffs (Aan *Barth.*) op deszelfs aanstelling tot organist in de Westerkerk te Amsterdam. 1784. 8°.

Ruych (Troost der Swaermoedige, toegeeygent aan *Marcus*), wanneer hij ... met den Titel van Medicin Dr. vereert wierdt, door L. Jordaen. Traj. ad Rhen. 1653. 4°.

Rijssel (Op de afbeelding van *Albert van*) Generaal-Major. Z. j 8°.

Santheuvel (Aen *A. D. van den*) bij deszelfs verheffing van Collonel der Schuttery te Leyden door J. 't Hooft Jzn. Leyd. 1785. 8°.

—— (Aan) bij zijne verheffing tot veertig in Rade der stad Leyden, door A. Soek. Leyd. 1785. 8°.

Santvoort (Aan *H.*) toen hij tot Doctor in de beide rechten wierdt bevorderd door J. ten Brink. Z j. 8°.

Sartorius (Dankbetuiging aan *G. F.*) voor de godsdienstige onderwijzing en aanneming van vier mijner kinderen [door C. Loots]. 1832. 8°.

Scheer, (Gedachten op de krachtige boetpreek van *A. F. van der*) in de Zuiderkerk te Amsterdam den 3 Mrt 1799 door J. F. [Feitama?]. 8°.

Schinkel (Aan *A. D.*) bij de overgave zijner drukkerij aan de Geb. Belinfante op 1 Mei 1846 door de Gezellen [d. J. J. F. Wap]. pl.

Scholten (Gelukwensching aan ... *Chr*), op zijne Aanstelling tot Vaandrager onder de ... Compagnie van de ... Capitein P. Hack [door J. Roman]. 1738. pl.

Scholten van A-Schat (Ode aan *Chr.*), Opper-Commissaris van de Waelen, get. met de zinspreuk: Ipsa sibi pretium Virtus. Amsteld. 1753. pl.

—— (Ter verkiezinge van *Jan Agges*) tot regeerende Scheepen der Stad Amsterdam, door E. Chatin. t'Amst. 1750. pl.

Scholten van A-Schat (Op de verkiezinge van *Jan Agges*) ... tot Bewindhebber van de Oost-Indische Maetschappij, door A. van Oostrum. 1751. 4°.

—— Id., ondert. met de zinspreuk La Constance triomphe. Amsteld. 1751. pl.

—— Id. door R. Drayer Jr. Amst. 1751. pl°.

—— Id. ondert. met de zinspreuk Artis Amore Amst. 1751. pl.

Schrevelius geb. *Pla* (Aen *A. E.*).. op derzelver herstelling uit eene gevaarlijke ziekte door J. 't Hooft Jzn. 1777. 8°.

Schroder (Eerzang voor den kunstigen violist *J. F.*) Z. j. 8°.

Schroeder van der Kolk (De zelfstandigheid der ziel. Aan *J. L. C.*) door M. C. van Hall. Amst. 1852. 8°.

Snellaert (Half en half. Open brief aan Dr. *F. A.*) door J. Nolet de Brauwere van Steeland. 1851. 8°.

Son Pzn. (Aan *M. van*) toen hij van de orde der Advocaten afscheid nam, door M. C. van Hall. 1816. 8°.

Souw (*H. van der*). — Zie *J. A. Swaving.*

Spruyt (Heilgroet aan *Anth.*) na zyne herstelling uit eene zwaare ziekte door J. v. Bemmelen. 1792. 8°.

—— Jr. (Heilgroet aan *Anth.*) na zyne herstelling uit eene zwaare ziekte door J. v. Bemmelen. 1792. 8°.

—— (Gelukwensch aan) ter viering zyner aanstelling als 3en klerk ter Secretarye te Delft door J. v. Bemmelen. 1792. 8°.

Stafford (Zege-zang op de 50e verj. des Herderschaps *Joannes*) R. K. Pastoor op het Beggynhof te Haarlem door H. Kok, A. Greve, F. Treese en W. Verlaat. 1811. pl°.

Stiphout (Ter eeren van *Joh.*) ter gelegenheid van zyne inwydinge tot Bisschop van Haerlem. 1745. 4°.

Stolte (Aan *Jac.*) toen zyn Ed. tot Meester der beyde Regten verheeven wierd [door W. H. Bruinier]. Z. j. (1744). 4°.

Strijen, (Aan *Q. van*) en desz. echtgenoot [Lat. d. J. Kinker en Nederl. vert. d. J. 't Hooft Jzn.] Leyd. 1786. 8°.

Stijger, J., — Zie *Faas Elias, G.*

Suringar (De oudste pers aan *G. T. N.*) toen hij last had gegeven tot het verplaatsen van zijne drukkerij [door J. D. Ankunga]. Leeuw. 1846. pl°.

—— De meester aan zijne oudste pers bij de inwijding van zijne drukkerij [Weerklank door G. T. N. Suringar]. Leeuw. 1846. pl°.

Swarm (Ter inhuldiging van *H. van*) tot Meester der Beide Rechten [door H. v. Wijn]. (1759). 4°.

Swaving (Nagalm aan *C.*) ter gelegenheit van zyn twistgeding over verscheide plaatsen des O. T. [door J. Adriaansz.]. Utr. 1758. 4°.

—— (Ter blyde ... nagedachtenis der gelukkige herstelling uit de kinderziekte van *J. A.*) *J.* en *W. Osborn, G. Jut, P. Pont, H. van der Souw, P. J. Ackermans, J* en *N. F. Luzac* en *D. J. Bleykersveld Dermout* door J. v. Bemmelen. 1793. 8°.

Swinderen (Aan *Th. van*) by zyne bevordering tot Mr. in de Vrye Kunsten en Dr. in de Wysbegeerte door D. François, B. F. Tydeman, A. Ikman van Burck. Z. j. (1805) 8°.

Swinderen (Gezangen voor het feest ter eere van den Schoolopziener *Th. van*) die deze betrekking 25 j. heeft vervuld [d. W. Gleuns Jr.]. Gron. 1832. 8°.

—— (Gezangen te zingen by den feestelyken maaltyd ter eere van) d. W. Gleuns Jr. Gron. 1832. 8°.

[*Terwesten*] (Klinkdigt op het 3e jubelfeest van Pictura aan den Heer Deeken) ondert. met de zinspreuk: Magnis excidit ausis ('s Gravenh. 1737). pl°.

Tollens Czn (A. Hirschig Czn. aan *H.*). Z. j. 8°.

Tresling (Liergeruisch bij de bevordering van *T. P.*) tot Doctor in de letteren en regten [door J. ten Brink, F. Koppius, J. H. Warren en A. Oudeman). Gron. 1834. 8°.

Tydeman (Oon myn graete Makker *B. F*) [door E. A. Borger]. Zie de Afd.: Friesche taal.

—— (Aan *B. F.*) by de openlyke verdediging zyner dissertatie door W. C. van Campen. 1809. 4°.

—— (Aan *F. C. C.*) bij zijne bevordering tot Dr. in de beide regten door W. Bilderdijk, H. M. Vockestaert, C. Steenhauer. 1822. 8°.

—— (Aan *P. H.*) by zyne bevordering tot Dr. in de besp. Wysbegeerte en fraaye Letteren door H. M. Vockestaert en P. H. Hugenholtz. 1822. 8°.

Tyken (Aan de lasteraars van *Jac.*) door F. de Bruyn. 1753. 8°.

Valentyn (Op de afbeelding van *Abr.*), Capitein der Schutterye te Amsteldam. Z. j. 8°.

Velden (Aan *B. van den*) bij het herdenken van zijn 25-j. Lidmaatschap in den Hoogen Raad der Nederlanden door F. F. K. [Karseboom]. 1869. 4°.

Venhuizen Munniks (Dichtklanken by de bevordering van *C. L.*) tot Dr. in de beide regten [door A. Oudeman, M. Dassen, F. Koppius, e. a.] Gron. 1835. 8°.

Verwey (Aan *Bern.*) na het behalen van twé goudene eerepenningen, door H. Manger en W. T. van der Ley. 1802. 8°.

—— (Vriendenoffer toegebracht aan) ter gelegenheid dat hij Marssums gemeente vaarwel zeide en naar Bolsward vertrok, [door R. P. Reddingius, J. Groenewoud, W. Holwerda, W. G. Reddingius en W. T. van der Ley]. 1803. 8°,

Vorm (Aan *Joh. van der*) als Z. Eerw. uit de Gemeente van Vlissingen was overgegaan tot die van Amsterdam. 1740. 4°.

Vosmaer (Ter bevordering van *W. C.*) tot Mr. in de beide rechten, naar de wyze der ouden, plegtig gehuldigd, by het vieren van het 2e eeuwgetyde der stichting van 's lands Hooge Schoole te Leyden [door J. v. Spaan, C. Vlieg, G. Beyer, J. v. Hoogstraten, J. E. Voet, R. v. Spaan en A. Bresser (Lat.)]. 1775. 8°.

Vries (Den Heere *Jeronimo de*) naar aanleiding zyner Redevoering als Voorzitter der Amsterd. Stads Armescholen, door W. Bilderdijk. 1810. 8°.

Westerhove (Op den Tuin van *J. van*) buiten Haarlem, aan de Oostzyde van het Spaar (*sic*) door A. Jansen. 1693. 4°.

Westhoff (Aan *J. P. G.*) bij gelegenheid zijner intrede te 's Gravenhage door F. F. Karseboom. 1862. 8°.

Wichers (Aan *J.*) bij zijne bevordering tot Mr. der beide regten door G. J. G. Bacot. Amst. 1770. 8°.

Willet (Aan *Abr.*) geneesheer te Amsterdam, gedurende 25 jaren, door J. van Lennep [en in het Latijn door D. J. van Lennep]. 1838. 8°.

Wilink (Aan *J. A.*) op zijn paard De Arend genaamd, door H. de Bosch en J. M. Kemper [Lat en Holl.]. Z. j. 8°.

Witsen (Op het eerste Burgemeesterschap van *Jonas*) door J. Nomsz. 1765. 8°.

—— Id. door B. Ruloffs. 4°. en 8°.

Witt (Op *Korn. de*) tot Burgemeester d. stadt Dordrecht verheeven, door J. H. Dudel 1745. 4°.

Wolff geb. *Bekker* (Op *Elis.*) door A. Loosjes Pzn. Z j. pl°.

Wykerslooth, Heer van Schalkwijk, Bisschop van Curium (Aan *C. L.* Baron *van*), ter gelegenheid (der) verrichte Priester-, Diaken- en Sub-diakenwijding, aan een elftal Godgeheiligde kweekelingen van het Seminarium der H. Godgeleerdheid gevestigd te Hoeven [door J. J. F. Wap]. 1833. 8°.

Wynstok (Letter-lof bij een verzamelt ter gedagtenis van het 50-j. herderambt van *P.*) door J. A. G. Pagenstecher (Lat.), E. Kerkhoff (Lat. en Nederl), B. H. v. Ermel. W. V. O. en J. H. Wynstok Pzn.) Dordr, 1765. 4°.

Zoele (De gelukkige verjaring der inhuldiging van *O. G. van*) tot Lidt in den Zeerade der vrygevochten Nederlanden [door J. Maas]. 1754. 4°.

Zoutmaat (Aan *Gualth.*) bij deszelfs gedaane jubelpreek en vervulling van een 50-j. vollen predikdienst te Leyden door A. Soek. Leyd. 1790. 8°.

Zwyndrecht (Op de afbeelding van *L van*), Capitein der Schutterije te Rotterdam. Z. j. 8°.

F. LIJK- EN GRAFDICHTEN. — GRAFSCHRIFTEN.

De namen der overledenen zijn met *cursief* gedrukt. — Zie ook de Afd.: *Latijn*.

Havart, D., Hondert en vijftig grafschriften. Rott. 1718. 8°.

Frisia nobilis, of lyk- en graf- sampt mengeldigten, enz. op diverse Friesche Edelen uit de Familien van: *Adelen*, *Aebinga*, *Albada*, *Andringa*, *Aylva*, *Bonga*, *Bootsma*, *Botnia*, *Burmania*, *Camminga*, *Camstra*, *Dekema*, *Donia*, *Douma*, *Doyem*, *Dyxtera*, *Eminga*, *Eysinga*, *Feitswa*, *Fons*, *Fortema*, *Galema*, *Glins*, *Goslinga*, *Grovestins*, *Haerda*, *Haersma*, *Haitsma*, *Hania*, *Harinxma*, *Heerma*, *Hemmena*, *Herbranda*, *Hermana*, *Heslinga*, *Hettinga*, *Hiddema*, *Hiemstra*, *Holdinga*, *Hottinga*, *Jaarsma*, *Jongema*, *Joulsma*, *Juckema*, *Juwinga*, *Ludigman*, *Martena*, *Meckema*, *Mockema*, *Ockinga*, *Oenema*, *Offenhuisen*, *Osinga*, *Poppema*, *Reinalda*, *Ringia*, *Rinia*. *Roorda*, *Scheltema*, *Sixma*, *Sythiema*, *Tjaerda*, *Unia*, *Walta*, *Wiarda* en *Wissema* [Lat. en Nederl. Uitgeg. door Foeke Sjoerds]. Leeuw. 1755. 8°.

Alberthoma, *A.*, door J. Doornik, N. v. Poelgeest, A. Wolff, D. v. d. Dalen, C. Zoutmaat (Lat.), J. Oosterdyk Schacht (Lat.). 1728. 4°.

Alphen Dsn., *Dan. van*, door J. Z. Baron. Leyd. 1678. 4°.

—— *Hier. van*, door J. P. Kleyn. 1803. 4°.

—— *J. M. van*, geb. *van Goens*, door Hier. van Alphen. Utr. 1775. 8°.

Amama, *J. van*, door J. H. Jungius, J. Moorman. Rotterd. 1720. 4°.

Amya, *H.*, door J. Wijngaerden Bzn., W. Wijngaerden Bzn. en A. Severinus. Leyd. 1669. 4°.

Andriessen CHs., *J.* door B. Klijn Bz. 1823. 8°.

Arnhem, (*J. van*) door J. d'Outrein. 1716. 4°.

Arntzenius, (*P. N.*) door R. H. Arntzenius, A. E. T. geb. H. en M. O. van Hall. Amsteld. 1799. 8°.

Asch van Wyck geb. *van Breugel*, *A. M. van*, door J. v. Stuyvesant, C. Segaar (Lat.), M. A. v. Asch van Wyck. Utr. 1766. 4°.

Assendelft, *A. van*, [door J. le Francq van Berkhey]. Leyd. 1809. 8°.

Backer, *W. C.*, door J. v. Bemmelen. 1793. 8°.

Bakker, *H.*, door W. T. v. d. Ley. 1801. 4°.

Becius, *Joh.*, door P. G. v. Godewyck. Dordr. (1629). 4°.

Beels, *J. A. S.*, door E. J. v. Royen. Leyd. 1818. 8°.

—— *K.*, door H. G. Oosterdyk. 1765. 4°.

Bellamy, *J.*, door Batavus [Bern. Bosch]. Utr. 1786. 8°.

—— door Agatha Deken. 's Gravenh. 1786. 8°.

—— door A. Vereul. 1789. 8°.

Bemmelen (Zoontje van *J. van*) door J. v. Bemmelen. 1792. 8°.

—— *J. E. van*, door J. v. Bemmelen. 1790. 8°.

Bentinck, *W. J.* Baron, door S. P. I. [J. P. Scholten]. 1781. fol.

—— door P. N. [Nieuwland?]. 4°.

—— *W. J. G.*, door M. L. G. geb. C. [L. Grietthuizen, geb. Carelius]. Z. j. (1781). 8°.

—— door M. G. de Cambon geb. van der Werken (ter gelegenheid van de Gedenkmunt ter zijner Glorie). Z. j. (1781). 8°.

Beveren, *A. E. de*, geb. *Adriani* door A. Adriani. 1794. 8°.

Bilderdijk, *Joh.*, door W. Bilderdijk. 1788. 8°.

—— *J. W.*, door W. Bilderdijk, Vrouwe K. W. Bilderdijk e. a. Leyd. 1819. 8°.

—— *W.*, door J. v. Walré. Haarl. 1832. 8°.

—— geb. *Schweickhardt* (Op het afbeeldsel van Vrouwe *K. W.*) door C. P. E. Robidé van der Aa. 1834. 8°.

Bingley, *Ward*, door A. Beeloo. 's Gravenh. 1818. 8°.

Bingley, Ward, door J. v. Walré. Amst. 1821. 8°.

Blanken, W. B., door? 1728. 4°.

Blau, Hier. de, door J. de Rhoer. Uit het Latyn vert. door G. Alting. 1772. 8°.

—— *T. B. de,* door H. N. (1815). 8°.

Blom, L., door L. Degelencamp. (1721). 4°.

Bodaan, G, door D. Schelte, B. D. F., M. A. Gevelman. F. de Bruynne, S. Schynvoet, J. D. Ryk. (1684). 8°.

Bodry (Troostzang aan myne echtgen. by het.. afsterven van haeren vader *P.*) d. J. 't Hooft Jz. Leyd. 1780. 8°.

—— Hooft Jz., J. 't, Brief aen H. de Haas over... [voorg. troostzang]. Leyd. 1781. 8°.

—— Antwoord van Orthodoxus op [voorg.] brief. Z. p. 1781. 8°.

Boer, A. van den, door D. van der Los, J. A. Pluygers, H. J. Schregardus, P. W. Provo Kluit en J. M. Smits. Utr. 1794. 8°.

Bonk geb. *Knoop, M. J.,* door M. Roos. Z. j. 4°.

Bonnet, G., door H. F. Gangel. Utr. 1805. 8°.

Boreel Jz., J., door H. G. Oosterdyk. 1778. M. portr. 4°.

Borger, E. A., door B. H. Lulofs. Gron. 1820. 8°.

—— door E. Bax. Leyd. 1820. 8°.

—— door F. Serrurier. Leyd. 1820. 8°.

—— door A. Moolenaar. Leyd. 1820. 8°.

—— door J. T. Wielandt en G. W. v. Motman Jr. Heerenv. 1821. 8°.

—— door H. Tollens Czn. Z. p. 1820. 8°.

Bos, P., door Wilh. Lomannus. Rotterd. 1718. 4°.

Bosch geb. *van Horsten, A.,* door P. V. Hdsz. 1726. 4°.

—— geb. *Willink, J.,* door B. de Bosch. 1747. 4°.

—— *B. de,* (Lijkdichten ter gedachtenisse van den dichter) [door P. N. Jut, J. F. Helmers, D. Bleecker, W. Haverkorn Wz., H. Asschenbergh, W. Bilderdijk, I. de Clercq, J. G. Doornik, A. Koenerding, A. J. Zubli, J. Lugt Dzn., H. G. Oosterdyk, P. J. Uylenbroek, J. Hals, H. de Bosch (Lat.), P. Nieuwland, A. Vereul. J. Douwes Czn., P. Huisinga Bakker en H. J. Roullaud]. Amst. 1787. M. portr. 4°.

—— door J. F. Helmers. Z. j. 8°.

—— door H. G. Oosterdyk. Z. j. 4°. M. portr.

—— *H. de,* door H. G. Oosterdyk. 1772. 4°.

—— *Hier. de,* door Lublink de Jonge en V. Loosjes naar het Latijn van S. Speyert van der Eyk. Z. j. 8°.

—— *Jer.,* door B. de Bosch. 1767. 4°.

—— door A. Loosjes Pzn. naar het Latijn van P. van Braam. Z. j. 8°.

—— *Joh. de,* door B. de Bosch. 1785. 4°.

—— *Jud. de,* door M. Siegenbeek naar het Latijn van J. de Bosch. 1793. 8°.

—— door P. Pypers, Hier. de Bosch en H. G. Oosterdyk. Amsteld. 1793. 8°.

Bosch, M. de, geb. *van Leuvenig* door B. de Bosch, A. Holst geb. van Ruerlo, H. Asschenberg, P. Nieuwland, P. J. Uylenbroek, P. N. Jut. Amsteld. 1785. 4°.

Brandt, Ger., door J. Vollenhove. 1685. M. portr. 4°.

—— *de jonge, Ger.,* door J. Oudaan, J. Antonides van der Goes, Chr. Pierson, P. Bos en J. van Geel. 1683. 4°.

—— *Joh.,* door J. Brandt de Jonge. M. portr. Nijm. 1708. 4°.

Bredenburg, J., door J. Oudaan en J. van Geel. Z. j. (1691?) 4°.

—— geb. *Lagendael, S.,* door J. Suderman. Rotterd. 1714. pl°.

Bredero, G. A., door? Z. j. (1618). pl°.

Brederoede, W. van, door S. Bosch. 's Gravenh. 1679. pl°.

Breedenburg, P., door A. Jansen. Amst. (1693). 4°.

Bremer, J., door K. Westerbaen Wz. Rotterd. 1713 pl°.

Brender à Brandis, G., door G. Rijk. 1802. 8°.

Broekhuizen, J. van, door A. J. van der Aa en W. J. C. van Hasselt naar het Latijn van P. Burmannus Sec. 1822. 8°.

Broes, B., door? Leyd. 1799. 8°.

Bruyn, A. C., geb. *Scholten* door M. 1818. 8°.

Burman geb. *Knuyse, A.,* door P. Burmannus Jr., F. Burmannus, O. Arntzenius, J. P. T. Huydecoper (allen Latijn), E. W. Higt, F. de Haes, W. van der Pot, N. Versteeg en J. W. Kerkhoven. 1747. 4°.

—— geb. *van der Streng, M. E.,* door P. Burmannus Jr., J. Schrader, B. Sieben, J. van der Streng Jr. (allen Latijn), J. van der Streng, P. Straat, K. Westerbaen Wzn., D. Smits, N. Versteeg, F. de Haas, A. de Haen de jonge, E. W. Higt, P. Zweerts, H. van Elvervelt en D. Willink. 1745. 4°.

Bye, J. de, door J. van E. [van Egmond?] 1740. 4°.

Bysterus, S., door J. H. [Holthenius]. Amst. 1675. pl°.

Cabeljau, J., door P. de Neyn. 1680. pl°.

—— *P.,* door W. Backs. 's Gravenh. 1708. pl°.

Capadose, B., geb. *da Costa* door I. da Costa. 1820. 8°.

Capellen, A. P. van der, door? 1787. 8°.

Capellen tot den Pol, J. D. van der, door Zelandus [J. Bellamy]. Utr. 1784. 8°.

—— door H. Aschenbergh. Amst. 1784. 4°.

—— Rouwklacht en Grafschrift. Z. p. 1784. fol.

—— (Voor) overleden te Zwolle. Rott. en Haarl. 1784. 8°.

—— (Gedenkzuil voor) [d. J. Verveer, G. J. G. Bacot en J. Nomsz.]. Amst. 1785. 8°.

Cappenberg, W., door M. C. van Hall. Amst. 1803. 8°.

Cats, S., door Th. van Kooten. Leeuw. 1777. 4°.

Cats, U., door J. Brouwer en K. Tigler. 1810. 4°.

Chastelein, S. B. F., door C. P. Chastelein. 1780. 8°.

Citters geb. *Ockerse, S. J.*, door J. W. van Sonsbeeck. 1794. 8°,

Clarisse, T. A., door J. Fokke. Amst. 1782. 8°.

—— door W. B. [Bilderdijk]. Amst. 1782. 8°.

Claus, J., door S. Doekes, P. Langendijk, W. Doekes, J. Claus Jr., W. Lulofs en C. Bruin. 1729. 4°.

Coccejus, J., door A. de Raadt (in het Latijn door S. Wouters, A. Hollebeeck en C. v. Maerssche). Lugd. Bat. 1669. 4°.

Codt, A. I. L. de, [door J. J. Lambin] get. met de zinspreuk: „Wysheyd volmaekt konst". Ypre, 1819. 4°.

Coster, H., door J. de Kruyf en W. Bilderdijk. 1781. 8°.

Crajesteyn, M., door P. E. Harmes geb. Koolaart. Cass. 1743. pl°.

Dahmen, H., door J. van Lennep. Amst. 1838. 4°.

Dalen, Math. van, door P. Hoefnagel, D. Czn Keeren en D. Voorhelm de jonge. (1707). 4°.

Dedel, J., door J. Sylvius. 1715. pl°.

Demetrius, Dan., door P. G. van Godewyck. Dordr. (1629). 4°.

Dermout, I. J., door J. A. Kramer Sr. 's Gravenh. 1867. 8°.

Dibbezius, Joh., door P. G. van Godewyck. Dordr. (1629). 4°.

Diepenbroek, K. van, door A. Spinniker en A. Heems. Haarl. 1714. 4°.

Dieu, L. de, door P. de Witte, H. Dulmontius, D. van der Meer, J. Baselius, H. Warnerus. Leyd. 1642. 4°.

—— *L. de*, door G. Bachusius. F. de Laet, J, Klenck, J. Aelst, A. de la Quewellerie, P. Maton, G. d'Amour, P. de Witte, H. Dulmontius, J. Baselius, H. Brouwer, H. Warnerus, J. J. Meurs en S. Walkier. Uitgeg. door J. Baselis. 2e druk. Leyd. 1643. 4°.

Diik, V. van, door J. Oudaan en door? Rott. 1680. 4°.

Dorp, B. C. van, door A. B. en C. H. E. Leyd. 1815. 8°.

Douwes Czn, J., door H. G. Oosterdyk. 1792. 4°.

Drabbe, J. A. Feith, door J. v. Bemmelen. 1793. 8°.

Driessen, P., door B. H. Lulofs. 1828. 8°.

Duyven geb. *de Kok, P.*, door P. Servaas. 1805. pl°.

Echten, J. A. van, toe den Olden Rutenborgh geb. *Beninga toe Grimmersum en Doornum*, door B. Vollenhove. Camp. 1657. 4°.

Edzards, D., door M. v. Bolhuis. Gron. 1741. 4°.

—— *M.*, door M. v. Bolhuis. Gron. 1742. pl°.

Eems, van, door? 1780. 8°.

Egeling, L., door J. N***. Leyd. 1836. 8°.

Emilius, I., door Cl. Bruin, C. Lely en J. Lomannus de jonge. Amst. 1719. 4°.

Everdyk, W., door J. Hooman e. a. 1729. 8°.

Feitama, S., door N. S. van Winter. Amsteld. (1758). 8°.

Feith, Rh., door H. v. Overvest Kup. Amst. 1824. 8°.

—— *Rh.*, door J. v. Harderwijk Rzn. Amst. 1824. 8°.

Fortgens, M., door A. Jansen, G. Fortgens en J. Molinaeus de jonge. 1695. 4°.

Galenus Abrsz, door C. v. Eeke, N. N., en Cl. Bruin. 1706. 4°.

Gansneb, J. J., gen. *Tengnagel tot den Luttenberg* door P. P. Roorda van Eysinga. Kamp. 1836. 8°.

Gaubius, H. D., door J. le Francq v. Berkhey. 1780. 8°.

Genet, H., door H. G. Oosterdyk. Amsteld. 1763. 4°.

—— (Bundel van Lyk-zangen door versch. liefhebberen d. dichtkunst op *H.*). Amst. 1763. 4°.

Genuwit, J., door J. Luyken? Z. j. 4°.

Geuns, M. van, door K. Utr. 1818. 4°.

Ghysen geb. *van der Schelling, Jul.*, door A. Jansen. 1696. 4°.

Gijsen, J. van, — Zie de Afd.: Dichtwerken blz. 356.

Glimmer, K., door? (1699). 4°.

Gockinga, C. H., door B. A. Wintgens. Gron. 1823. 8°.

Goens, S. O. J. van, door J. C. Cleve. 1818. 8°.

Gogel, I. J. A., door C. Loots. 1821. 8°.

Goltzius, H., door? get. met de zinspreuk: „Liefd' boven al". Haarl. 1617. 4°.

Graafland Jr., *J.*, door B. Ruloffs. 1799. 8°.

Graeff, M. J. de, door P. Nieuwland. 1781. 4°.

Grand, A. le, door G. Gleuwink. 1808. 8°.

Greve, E. J., door R. Feith. 1811. 8°.

Gribius, Petr., door D. ten Dal en H. Bargeus. 1739. 4°. en pl°.

Gruiter geb. *Mitz, H.*, door M. Leydecker. Utr. 1715. 4°.

Groen, C., door J. H. van Buul. 1827. 8°.

Groot, H. Cornets de, door W. van der Jagt. 1777. 4°.

Groot, P. de, door J. Oudaan. Rott. 1678. 4°.

Hall, F. A. van, door M. C. van Hall. 1808. 8°.

Hartigveld, J., door J. Oudaan. Rott. 1678. 4°.

Hartigvelt, J.. door A. Jansen. 1678. 4°.

Hartingh, N. W. A., door J. v. Bemmelen. 1787. 8°.

Hartsinck, J. J., door W. Haverkorn de jonge. 1779. 8°.

—— door P. J. Kasteleyn. 2e druk. Amsteld. 1780. 8°.

—— Jr. J. J. door P. J. Kasteleyn. 1799. 8°.

Hasselaar, G. A., door H. G. Oosterdyk. 1766. 4°.

Hazard, B., door J. Sylvius. 's Gravenh. 1708. pl°.

Heeckeren (Mevr. *van*) door J. M. Kemper. 1805. 8°.

Heemskerck, W. van, door B. Ruloffs. 1784. 8°.

—— Hetz. gedicht. 4°. Ex op zw. papier.

Helmers, J. F., door M. C. v. Hall. 1814. 8°.
—— door J. W. Yntema. 1814. 8°.
Hemert, W. P. van, door J. Junius v. Hemert. 1809. 8°.
Heus, M. H., door T. Woordhouder. 1788. 8°.
—— door J. v. Royen. 1789. 8°.
Heyden geb. *Cabeljau, Joh.*, door C. J. de With. Utr. 1712. pl°.
Heyns, J., door? 1784. 8°.
Hinlópen, J., door W. Bilderdijk. 1808. 4°.
—— door W. Bilderdijk, Rott. 1829 (sic voor 1809). 8°.
—— door P. H. A. J. Strick van en tot Linschoten. Utr. 1809. 8°.
—— door D. van der Loo. Utr. 1809. 8°.
—— *J. G*, door Hier. de Bosch, J. Jordens en J. G. Doornik. Z. p. 1803. 8°.
Hoek geb. *Portugael, M. van*, door J. de Haes. 1716. 4°.
Hoeven, A. des Amorie van der, In memoriam door P. A. de Génestet. Amst. 1856. 8°.
Hofman, J. B. J., (Bekroonde dichtwerken op het afsterven van) [door de Rederijkerskamer: de Kruysbroeders]. Kortrijk 1836. M. portr. 8°.
Hollebeek, E., door G. v. Duyl. 1796. 8°.
—— door B. Broes, H. Manger, G. Outhuys, C. van Epen, P. S. Hoogstad, A. A. Woesthof, J. E. Voet van Campen, C. Scholl van Egmond. Leyd. 1796. 8°.
—— *P.*, door M. van Tol, B. Bekius Jzn., J. van der Brugge en D. van Hassel. Leyd. 1685. 4°.
Hommius, F., door H. Dulmontius, P. de Witte, L. Laurentius, F. Ezn. Lootius, J. Baselius. Leid. 1642. 4°.
Honig, Aagje. door M. V. V. 1807. 8°.
Honkoop geb. *Domhoff, C.*, door J. 't Hooft Jzn. 1778. 8°.
—— *A.*, door J. 't Hooft Jzn. 1781. 8°.
Hooft Gz., G., door B. Ruloffs en C. van Lennep. 1780. 8°. en 4°.
—— *de jonge, G.*, door H. G. Oosterdijk. 1768. M. portr. 5°.
—— *Dz., H.*, door M. van Oort. 1794. 8°.
—— *J. 't*, door J. 't Hooft Jzn. 1775. 8°.
—— geb *Bodry, J. 't*, door J. 't Hooft Jzn. 1789. 8°.
—— *S. A.*, geb. *Hasselaer* door B. Ruloffs. 1787. 8°.
—— Hetz. ged. 4°. Ex. op zwaar papier.
Hoogeveen, Ad. van, door J. B. 1753. 4.
—— *G. van*, door W. van Heemskerk, P. Angillius, A. Kouwe, W. Prins en C. Kist. Leyd. 1668. 8°.
Hope, J., door B. Ruloffs. 1784. 4°.
Horsten, J. van, door W. Lomannus. 1718. 4°.
—— geb. *Lomannus, W. K.*, door W. Lomannus, J. Lomannus en P. V. Hdsz. 1722. 4°.
Hubert, H., door G. Gleuwink. Amst. 1809. fol.
Hubrecht, J. A. van Lanschot, door J. van Bemmelen. 1794. 8°.
Hugaert, J., door A. Jansen. 1695. 4°.
Hugenholtz, P. H., door H. M. Vockestaert. 1811. 8°.
Huizinga geb. *Alberts, G.*, door A. Pieters. Gron. 1722. 4°.
—— *L. J.*, door A. Pieters, A. P. Bakker en M. J. Huizinga. Gron. 1722. 4°.
Huygens, Const., (Lijkdichten op het afsterven van) door D. B., F. Plante, P. Francius, (Latijn), J. Broekhuisen, J. Vollenhove, e. a. 's Gravenh. 1687. 4°.
Immerzeel, L. E., door J. Immerzeel Jr. 1821. 8°.
—— geb. *Musketier, S. C.*, door J. 't Hooft Jzn. 1781. 8°.
Ittersum, E. van, door B. Vollenhove. Campen, 1656. 4°.
Jansen, A., door Philalethes, [ps. van?] en N. N. Gron. (1727). 4°.
Jansz, P., door P. K. Bookes, C. van Eeke. 1691. 4°.
Kamphuyzen, D. Rzn., door H. Hussem. Dockum. 1860. 8°.
Kate, H. ten, door A. Spinniker. Amst. 1696. 4°.
Keessel, D. van der, door J. H. en J. G. Fluck. (Devent. 1755). pl°.
Kemper, J. M., door B. Klijn Bzn. en door? Amst. 1824. 8°.
—— *J. de Bosch*, door J. J. F. Wap. 1876. 8°.
Keulen, M. H. Winterswijk van, door H. Waardenburg. 1803. 8°.
Keijser, J. P. de, door F. H. van Leent. Arnh. 1878. 8°.
Kist, E., door J. J. van den Brandeler. Dordr. 1822. 8°.
—— door B. F. Tydeman, J. Pluim de Jager, P. S. Schull en W. H. v. Westreenen. 1822 8.
Knibbe, D., door H. Dibbezius, C. Schrevelius, J. Dibbezius, S. Baviere, H. Snaakenburg en D. Havart. Rotterd. 1701. 4°.
—— Id. door Velingius, H. Dibbezius, F. Fabricius, D. Havart, H. Snaakenburg, I. Trigland e. a. Leyd. (1701). 4°.
—— *M.*, geb. *Vergenst* door J. v. d. Kapelle J. Triglandius en J. Houterkens. Leid. 1682. 4°.
Koning, G. J., door J. J. de Gelder. 1823. 8°.
—— *Az., J.*, door P. van Braam. 1805. 8°.
Koot, H., door D. V. S. 1810. pl°.
Kortenhoef, H. van, door J. de Waal. Utr. 1804. 8°.
Kremer, P. J., door Philalethes [ps. van?] Gron. 1722. 4°.
Krull, W., [door W. Bilderdijk]. 1781. 8°.
Kruyff, J. de, door J. P, H. J. en H. Coster. 1775. 8°.
Kuyper, J., door C. Loots, D. A. van de Wart en J. Schmidt Amsteld. 1808. 8°.
Laan, J. R., door P. J. Laan. Amersf. 1830. 8°.
Lagers, G. H., door C. Loots. 1833. Met predikbeurten- en begrafenisbriefje. 8°.
—— *G. H. G.*, door F. F. K. (Karseboom). 1854. pl°.

Lambrechtsen van Ritthem, N. C., door J. de Kanter Phzn. Middelb. 1823. 8°.

Landmeter, E. C., geb. *van der Wallen* door J. Verveer. 1776. 8.

Lanen, S. van der, door P. van der Schelling. W. van der Pot, D. Smits, N. Versteech, C. van der Pot, F. de Haes, W. Suderman en A. B. Rotterd. 1726. 4°. en pl°.

Langerak, J. A. van Hoogeveen, door H. Coster. Z. j. 8°.

Lannoy, J. C. de, door R. Feith en W. Bilderdijk. 1782. 8.

—— Grafschrift door W. Bilderdijk. 1782. 8°.

—— door T. van Limburg, R. Feith en J. van Hoogstraten. 1782. 8°.

Lanschot, J. A., door J. le Francq van Berkhey. Leyd. 1771. 8°.

Leeuw, J. de, door W. Haverkorn Wzn. 1786. 8°.

Lelyveld, W. van, door Th. B. van Lelyveld. 1823. 8°.

Lemmerman, A., door J. van der Kodde. Leyd. 1700. pl°.

Lennep, C. van, door D. J. van Lennep en J. van Aken. 1813. 8°.

—— *J. van*, herdacht. Eene allegorie door W. J. Hofdijk. Amst. 1868. gr. 8°.

Limborch, Ph. van, door W. Lomannus, Cl. Bruin, K. Westerbaen en E. F. Amst. 1712. M. portr. 4°.

Lobry, N., door D. N. van Nes PJzn. 1818. 4°.

Lomannus, W., door J. Lomannus. W. van Pot en C. van Pot. 1724. 4°.

Loosjes Pzn. A, door het letteroefenend Genootschap: Openhartigheid, Vertrouwen en Stilzwijgendheid. Amst. 1818. 8°.

Looten, H., door A. Spinniker. 1701. 4°.

Loots, C., door J. van Walré en M. C. van Hall. Z. j. (1834). 8°.

Luiken, J., door C. van Eeke en Sylvius. M. portr. (1712). 4°.

Lulofs (Mevr.) door B. H. Lulofs. Gron. 1818. 8°.

—— *C. W.*, door B. H. Lulofs. Gron. 1818. 8°.

Lydius, Balth, door P. G. van Godewyck. Dordr. (1629). 4°.

Maanen, A. J. van, geb. *Forsten* door J. M. Kemper. 1806. 8°.

Maets, C. de, door J. Vollenhove. Utr. 1651. 4°.

Mander (Epitaphien ofte grafschriften op het afsterven van *C. van*) [door D. Heynsius e. a.]. Leyd. 1609. 8°.

Marck, J. van der, door J. le Francq van Berkhey. Leyd. 1771. 8°.

—— *Aegz., J. van der*, get. met de zinspreuk: „Kunst wordt door arbeid verkregen." 1772. 4°.

Marron, P. H, door R. de Klover en J. J. F. Wap het Latijn van J. H. Hoeufft vrij gevolgd. (Lat. en Nederl.). Breda, 1832. 8°.

Meer, D. van der, door G. V. B., A. G. F. V. C., N. Poock, J. B. en W. M. v. K. Leyd. 1653. 4°.

Menanteau, S., geb. *Thierry* door J. Fokke. 1790. 8°.

Meurs, geb. *van Veen, A. A.*, door J. le Francq van Berkhey. 1778. 8°.

Meerman (De letterkundige verdiensten van Mr. *Johan*). Lofdicht d. A. C. Schenk. 's Gravenh. en Amst. 1819. 8°.

Meijer, C., geb. *Elmenhorst* door B. Meijer, J. Rosiersz., J. Jordens en W. v. d. Velde. 1799. 8°.

Meijer geb. *Walle, C.*, door N. Boutkan. Z. j. (1690). 4°.

Mieden, A. van der, door N. J. Veerman. 1764. — Zie de Afd.: Werken van Dichtgenootsch. blz. 221.

Mierop geb. *van Hoogwerff, B. S. van*, door J. Lagendaal, G. A. Wagenaar. 1779. 4°.

Mill, D., door S. M. Mill, Wed. van Harscamp, H. Oosterdyk Jzn, H. G. Oosterdyk (Lat.). 1756. 4°.

Mina, C., door S. Hoet, S. Deym, J. Stoltz, A. S., W. le Febre, H. v. B. [v. Bulderen?] Leyd. 1672. 4°.

Moerbeek geb. *Gerrits, M.*, door J. O. [Oudaan], en J. B. Alkm. 1682. 4°.

Mol. P. de, door T. Cunningham 't Hooft, P. M. de Lichte, M. Smytegelt, N. Ameydt en J. de Mol. 1748. 4°.

Munster. H. van, door A. L. Barbaz. 1825. 8°.

Muntinghe, H., door B. H. Lulofs. Gron. 1824. 8°.

—— door H. Bielevelt. 1824. 8°.

—— door G. H. van Senden. 2e druk. Gron. 1824. 8°.

Muntz, J. W., door P. M. Kesler. Work. 1803. 8°.

Nahuys, G. J., door P. P. [Pypers?]. Leyd. 1781. 8°.

—— door J. 't Hooft Jzn. 1781. 8°.

—— *C.*, geb. *van Mansveld*, door J. 't Hooft Jzn. 1781. 8°.

Neufville van Lennep, J. de, door C. van Lennep. 1772. 4°.

—— geb. *Bierens, C. de*, door C. van Lennep. 1772. 4°.

Nierstrasz Jr., *J. L.*, door C. P. E. Robidé van der Aa. 1829. 8°.

—— door G. van Reyn en J. v. Harderwijk Rzn. 1823. 8°.

Nieuwenhuyzen, J., door M. C. v. Hall. Z. j. 8°.

Nieuwland, A. H., geb. *Pruyssenaar* door P. Nieuwland. 1792. 8°.

—— door M. S. (n. h. Latijn van J°. de Bosch), H. de Bosch 1792. 4°. en 8°.

—— *P.*, door J. v. Hoogstraten, T. v. Limburg, J. v. Os, Boon v. Ostade, C. v. Epen, C. R. Bilderdyk geb. Woesthoven, G. Outhuys, J. U. Graaf, J. M. Sobels, H. v. Hoogstraten, P. A. R. v. Ouwenaller, W. P. v. Stockum, E. de Man, Turnbull de Mikker, J. Pantekoek, P. R. de Beer, J. Keuscamp, J. Bolderman en A. A. Woesthof. 's Gravenh. (1795). 8°.

—— *P.* door B. Ruloffs. 1796. 8°.

—— *P.*, door D. v. Gesscher (Grafschr.). 1795. pl°.

Noortdyk, P., door L. Smids, J. Houbakker, E. Feitama, D. Smout, F. Halma, J. de Regt, J. Oosterwijk, I. K., I. V. en C. Bruin. 1708. 4°.

Noortwyck (Grafschrift op den Thesaurier) Z. j. c. 1677. fol.

Nozeman, J., door J. Zeeus. Z. j. of pl. pl°.

Oosterbaan, M., door J. Deknatel. 1723. pl°.

Oosterdyk, G. H., door H. G. Oosterdyk. 1772. 4°.

Oosterhoorn, D., geb. *van Leyden* door P. A. van der Laan. 1813. 8°.

Oostrum, A. van, door R. Blok. 1756. pl°.

Oosterzee, J. J. van, door J. J. L. ten Kate. Amst. 1882. 8°.

Os, W. van, door? Rott. (1825). 8°.

Ostens, J. J., door H. G. Oosterdyk. 1773. 4°.

—— *M.*, door W. Ostens. 1729. 4°.

Oudaan, K., door J. Suderman, C. de Wit Jzn. Rott. 1705. pl°.

—— *Fransen. J.*, door A. Jansen. 1692. 4°.

Overveld, E. van., door B. J. Stol. (1693). 4°.

Oyen, H. M., geb. *Verstege* door Th. Kaas. 1793. 8°.

Paauw, E., geb. *Cats* door S. Simonides. ('s Gravenh.) 1673. 4°.

Palm, H. A. van der, door E. A. Borger. (1819). 8°.

—— door M. Siegenbeek, D. Bax en H. C. van der Boon Mesch. 1819. 8°.

—— *J. H. van der*, door B. ter Haar. Leid. 1840. 8°.

—— door C. v. Epen. Maastr. (1840). 8°.

Panser, A., door A. C. L. 1727. 4°.

Pater, L., door W. Haverkorn Wzn, W. Bilderdijk en J. Nomsz. 1781. 8°.

—— *L.*, door B. de Bosch. Amsteld. 1781. 8°. Zw. pap.

—— *L.*, door B. de Bosch, J. Lutkeman, J. Hals, H. Asschenbergh, J. de Clercq Hzn, J. Nomsz, J. v. Hoogstraten, P. J. Uylenbroek, J. Boomhuys, J. Lugt Dzn, A. J. Zubli. W. Haverkorn Wz., W. Bilderdijk, H. G. Oosterdyk, J. Douwes Czn. en H. J. Roullaud. Amsteld. 1781. 4°.

Peene, M. van, door J. v. Wyngaarden, J. v. Staveren, J. de Vivié, J. Severinus en D. V. E. Leyd. 1696. 4°.

Pietersz, P., door B. C. de Vries (1680). 4°.

Pietersen, geb. *Aartsen, E.*, door A. Jansen. 1696. 4°.

Pla, Jacob, door? Leyd. 1770. fol.

—— door J. le Francq van Berkhey. Leyd. 1771. 8°.

Plasz, J. J., door J. Gerrits. Harl. 1711. 4°.

Pontanus, I., door Cl. Bruin. Amsteld. 1710. pl°.

—— door K. van Vleuten. Amst. 1710. pl°.

Pook, J., door J. van Hoven. 1714. 8°.

Poot (Grafschriften op *H. K.*). Delft 1733. pl°.

Poppes, A. A., geb. *Visser* door C. P. E. Robidé van der Aa. 1833. 8°.

Pot, M. van der, door F. Frets. 1806. 8°.

Pot, geb. *Bosch, S.*, door W. van der Pot, C. van der Pot, P. van den Bosch en D. Hovens. 1777. 4°.

Punt, Joh., door J. Fokke. 1779. 8°.

Puy, E. du, door A. Loosjes Pzn. 1804. 8°.

Quaet, W. M., door P. L. van de Kasteele. Haarl. (1792). 8°.

Rau, S. F. J., door H. de Bosch, P. van Winter en P. van Amerom. Leyd. 1808. 8°.

Robert, J. des Ormeaux, door J. van Royen Azn. 1781. 8°.

Roelofs, B., door M. C. van Hall. 1846. 8°.

Rogiers, S., door W. B. t'Amst. 1696. pl°.

Rombouts, R., door P. Dathenus, N. Y. M. D., A. Vorster, K. van Keulen en M. Heugelenburg, Leyd. (1692). 4°.

Rooleeuw, A., door N. en D. ten Kate, J. Bredenburg, E. en I. Feitama, C. van Eeke, A. Spinniker en J. Ketelhoed. Amst. 1700. 4°.

Roozeboom, J. G., door N. van der Hulst (Lat. en Holl). 1811. 8°.

Roskes, H. T., door A. Modderman. Gron. 1845. 8°.

Royaards geb. *Both Hendriksen, H. J.*, door H. J. Royaards. 1832. 8°.

Royaarts geb. *Biscop, C.*, door F. J. Coets geb. van Westrem. Arnh. 1732. 4°.

Royen, A. van, door A. le Pla. 1779. 8°.

—— *A. J. van*, door J. van Royen, A. C. Slicher. J. 't Hooft Jz., P. van Schelle, J. Kinkeé en T. Woordhouder. Leyd. 1786. 8°.

—— *G. W. A. van*, geb. *van Neck* door E. J. van Royen. 1812. 8°.

—— *J. van*, door E. J. van Royen, F. C. Hoogvliet en J. A. J. Zubli. 1803. 8°.

—— *J. M. van*, geb. *Hoogvliet* door J. van Royen. 1802. 8°.

—— door J. van Royen, E. J. van Royen, F. C. Hoogvliet en J. A. J. Zubli. 1802. 8°.

—— door J. 't Hooft Jzn. 1802. 8°.

Ruloffs, (Rouwklagt ter gedachtenisse van *B.*) [door P. J. Uylenbroek e. a.]. Amst. 1801. M. portr. 8°.

Rutgers, D., door Cl. Bruin en door? Amst. 1707. 4°. en pl°.

—— *P.*, door A. R. [Rutgers]. Haarl. 1802. 8°.

Ruyter, J. H. de, door Y. van Hamelsveld. Z. j. (1782). 8°.

Ryndorp, J. van, door? Z. j. e. p. 8°.

Ryser, S., door H. G. Oosterdyk en A. Kallewier. 1760. 4°.

Schaak, S. van, door J. ten Brink, H. M. [Manger], B. Ruloffs en door? 1794. 4 stks. 8°.

—— Treurmarsch, gecomp. door J. A. Berckenhoff. 1794. 4°.

Scheffer [*J. B.*] door W. Bilderdijk. 1809. 8°.

Schelle, P. van, door J. 't Hooft Jzn. (1792). 8°.

Schermer, Lukas, door H. van der Burg. Amsteld. 1712. 4°.

Schotanus, M., door S. M. [Meverinus?] E. Spanheim Fzn., A. du Pré en H. Brouwer. Leyd. 1646. 4°.

Schotanus, M., door F. v. S. [Sambix?] en C. D. Visscher. Leyd. 1646. 4°.

Scheer, A. F. van der, door G. Gleuwink. 1811. fol.

—— door J. Wedding. Amst. 1811. 8°.

Schmidt, I., door T. J. Kerkhoven. 1818. 8°.

Schotel, J. C., door J. Schouten. 1838. 8°.

—— door J. v. Harderwijk Rzn. 1839. 8°.

Schotsman, N., door C. Steenhauer. 1822. 8°.

—— door W. Bilderdijk. Leyd. 1822. 8°.

—— door W. Bilderdijk. 2e druk. Leyd. 1822. 8°.

—— door Vrouwe K. W. Bilderdijk. Leyd. 1822. 8°.

Schullerus, J., door J. B. Middelb. 1733. pl°.

Schultingius, A., door G. J. v. Swinden en P. van Swinden (beiden Latijn) en D. v. Alphen Dz. 1784. 4°.

Schutte, R., door H. G. Oosterdyk, 1784. M. portr. 8°.

—— (Lijkzangen op *R.*) [door Z. H. Alewijn, G. de Haas. H. G. Oosterdyk, A. van Assendelft, O. Porjeere, D. A. Reguleth, J. W. Bussingh, M. P. Woesthoven, M. M. de Vries, J. E van de Velde geb. Helmcke, W. van de Velde, S. Elter, R. Sweigholt, G. Rijk, C. Borwinkel, J. van Woensel Jr., G. Gleuwink, J. Rosiersz, J. C. Mohr, J. van Laar, P. Heman, J. A. Sluyter, J. Jordens, A. du Sart, P. Scheffer, J. Tol, A. van Wassenaar, J. de Vries, J, ten Brink Gzn., J. W. van Hasselt, J. Schlimmer, C. J. van Wijk, W. Wijnands, S. Krunder en J. Wessing Wzn.]. Amst. 1785. M. pl. 8°.

Schutz, (Vriendentraanen gestort bij het sterfbed van *J. C.*) benevens een Narigt aen den dichtlievenden leezer... door J. le Francq van Berkhey. Leyd. 1778. 8°.

Dit gedicht had den volg. pennestrijd tengevolge:

Brief van een vriend aan een vriend, behelzende eenige aanmerkingen over het werkje van J. le Francq van Berkhey... en bijzonder aang. de daar in voorkoomende opgave van den oorsprong der Leidsche Crt. Leid. 1778. 8°.

Lelyveld, F. van, Noodig bericht aan het publiecq: By gelegenheid van zeker Naricht, achter een Vers, betiteld Vriendentraanen enz. 1778 8°.

Bericht aan het Algemeen [door P. Vreede]. 1778. 8°.

Francq van Berkhey, J. le, Provisioneel Antwoord aan F. van Lelyveld op zijn nodig bericht aan het publiecq. 1778. 8°.

—— Antwoord aan P. Vreede op zijn Bericht aan het algemeen. 1778. 8°.

—— Brief aan J. Meerburg. 1778. 8°.

Leydse Woensdagse Crt. (25 Febr. 1778) waarin eene adv. van J. le Francq van Berkhey over F. van Lelyveld.

Leydse Maandagse Crt. (2 Mrt. 1778) waarin eene adv. van F. van Lelyveld over J. le Francq van Berkhey.

Coster, H., Vergeefsche dichtluim. Een droom. (1778). 8°.

De Procureur van J. le Francq van Berkhey voor de vierschaar der reden. Leyd. 1778. 8°.

Schijn, H., door G. Maatschoen, J. Deknatel, P. Smidt, P. van der Schelling, E. van Nikkelen, P. van der Walle, H. Post, G. Klinkhamer, B. D. Bosch en M. Schagen. Amsteld. 1727. 4°.

Segaar, C., door J. de Waal. Utr. 1803. 8°.

Sel, D. de, door D. van der Loo, J. A. Pluygers, P. W. Provo Kluit en J. M. Smits. Utr. 1794. 8°.

Sesbrugger, J. A. Helper, door J. M. W. Amst. 1851. 8°.

Sibersma, H., door J. Rotterdam. M. portr. 1728. 4°.

—— door C. Klaarbout. Amst. 1728. 4°.

Simonides, S., door J. Vollenhove, J. C., J. Neuye en E. van den Heuvel. 's Grav. 1675. 4°,

Six, J., door F. de Bruyn. 1750. 8°.

Sluiter, W., door H. Manger. 1801. 8°.

Smeding geb. *van Horsten, S.*, door P. V. Hdsz. 1726. 4°.

Smits, D., door N. S. van Winter. Amsteld. 1752. 8°.

—— *D. W.*, door J. Scharp. 1806. 8°.

Smytegelt, B., door J. O. S. [Op Somer] [Midd. 1789]. 8°.

Sprenger van Eyk, P. G., door J. van Breukelen en C. v. S....g. Rotterd. 1806. 8°.

Somer, B., door? 1684. 8°.

Staveren, J. van, door H. G. Oosterdyk. Amst. 1758. 4°.

Stierman, D., door J. Stierman. Z. j. pl°.

Stinstra, J., door S. Stijl. (Harl.) 1790. 4°.

Stoppelaar, J. de, door A. Mandt. 1800. fol.

Suringar, A. C. J., door J. L. Nierstrasz Jr., W. H. Warnsinck Bzn. A. Wassenbergh, P. Moens en J. J. Damsté. 1823. 8°.

—— *A.*, geb. *de Jong* door J. L. Nierstrasz Jr. O. O. Suringar, G T. N. Suringar, I. P. Trautmann, F. de Jong, A. de Jong, S. de Jong, C. P. E. Robidé van der Aa, J. W. Brugts, Burggraaff, W. H. Warnsinck Bz. en D. N. van Nes PJzn. 1823. 8°.

—— *F. W. N.*, door G. C. B. Suringar en D. Bax. 1821. 8°.

Swinden, J. H. van, door H. H. Klijn. Amst. 1824. 8°.

Sybrands, Tjebbe, door? Z. j. fol.

Sypesteyn, C. A. van, door A. van Beaumont. Haarl. 1744. 4°.

Terville, (Mej.) door van der Bank. Zutph. 1818. 8°.

Terwe, J., door J. van Geel en J. Bredenburg. 1692 4°.

—— (Drie gezusters *S. L.* en *J.*) door? 1696. 4°.

Tetroode, P. A., door J. M. Sobels en J. B. Bremer van Heel. 1820. 8°.

Tholen, N., door D. Bax en F. N. van Loon. Leyd. 1819. 8° en 4°.

Tjaden, Sicco, door W. Schortinghuis = Zie de Afd. „Geestel. liederen". blz. 262.

Tollens Czn., H., door A. Hirschig Czn. Alkm. 1856. 8°.

Tollens Czn, H., door A. Bogaers. Leeuw. 1857. 8°.

—— door Prudens van Duyse. (1856). 8°.

—— door Willem ? Leyd. 1856. 8°.

—— door Adorator [ps. van C. E. van Koetsveld]. 's Gravenh. 1856. 8°.

—— door J. van Beers. Amst. 1856. 8°

—— door W. J. van Zeggelen. 's Grav. 1857. 8°.

—— 's begrafenis. Rotterd. 1856. 8°.

—— (Pendanten bij den dood van). Amst. 1856 8°.

Tresling, T. Haakma, door T. P. Tresling. Gron. 1828. 8°.

Tuuk, N. van der, door M. van Heyningen Bosch en H. Wester. 1809. 8°.

Twist, A. J. Duymaer van, door B. H. Lulofs. Gron. 1820. 8°.

Tydeman, [H. W.] door J. J. F. Wap. 1863. 8°.

Upwick, J. M. van der, door J. J. van Doorne. Campen, 1786. 8°.

Vechters, C., door J. Oudaan. Rott. 1678. 4°.

Velingius, E. C., geb. *Visch*, door C. M. Hubert geb. v. Eybergen, A. v. Overstraten, M. Verberkmoes, P. v. Wullen, J. Mobachius, J. v. Overstraten en L. J. Bresser. 1777. 8°.

Verbie, E., door W. Lomannus. t'Amst. 1709. pl°.

Verbrugge, J., d. G. Verbeek, W. v. S., G. Paape e. a. Delft, 1778. 4°. en 8°. 5 stuks.

—— Jr., *W.*, d. I. v. Haastert. 1804. fol.

Verburg. J. D., door C. B. 1691. pl°.

—— door J. Bredenburg (1691). 4°.

Vergoes, J., door A. Spinniker. Haarl. 1712. 4°.

Verleus, P., door J. 't Hooft Jzn. 1793. 8°.

Verryn, G., door W. Lomannus en J. Lomannus. 1719. 4°.

Vigne, Dan. de la, door P. G. van Godewyck. Dordr. (1629). 4°.

Visscher, J., door H. G. Oosterdyk. Amsteld. 1759. 4°.

Visser Bender, J. P., [door A. Loosjes Pzn]. Z. j. 8°.

Vleuten, J. Azn. van, door A. Jansen. Amst. 1695. 4°.

Vockestaert, C. E., geb. *van Hoogeveen* door H. M. Vockestaert. 1827. 8°.

—— *H. M.*, door J. J. v. d. Brandeler. 1840, 8°.

—— *H. M.*, door J. J. v. d. Brandeler, naar het Latijn door M. v. d. Brandeler. 1840. 8°.

Voest (Vleeschhouwers klagt by de begrafenis van *Gerrit*). Z. p. 1783. 8°.

Voet, J. E., door J. C. Mohr. Amst. 1778. 8°.

Voetius, Gysb., door J. van Lodensteyn. Utr. 1676. 4°.

Vollenhoven, J. A. van, door J. L. Nierstrasz Jr. 1825. 8°.

—— geb. *Scholt, V. van*, door J. V. M. 1724. pl°.

Vondel, J. van den, door J. Oudaan. Rott. 1679. 4°.

Voorst, A. M. van, door Hier. de Bosch (Lat.) en C. van Lennep. 1799. 4°.

Voort, S. van der, door H. Delman en N. Lakeman. 1655. 4°.

Vorstman, A. I., geb. *Carter* door J. C. Vorstman. 1821. 8°.

—— *J. G.*, door J. C. Vorstman. 1795. 8°.

Vredenburch, A. van, door ? 1781. fol.

Vries, Ca. de, geb. *de Bosch* door Hier. de Bosch. Uit het Latijn vert. door M. Siegenbeek. 1801. 8°.

—— door J. M. Kemper. 1801. 8°.

—— *Jud. de*, geb. *de Bosch*, door Hier. de Bosch (Lat.) met Ned. vert. door M. Siegenbeek (1793). pl°.

—— door Hier. de Bosch (Lat.) met Ned. vert. door P. v. Winter N.Sz. (1793). pl°.

—— *K. de*, door Jaarsma, naar het Latijn van L. van Santen. Z. j. 8°.

Waal, S. van der, door J. C. de Lannoy. Leyd. 1781. 8°.

Wagenaar, J., door Agatha Deken. Amst. 1773. 8°.

—— door J. L. F. v. B. [Francq v. Berkhey]. 1773. 8°.

—— door L. B. D. G. 1773. 8°.

—— door B. [Bilderdijk]. 1789. 8°.

—— Grafschrift en gedicht op zyn afbeeldsel door J. de Kruyff. Leyd. 1774. 4°.

Wakker, A. S. van Medenbach, geb. *Scriverius* door Th. van Kooten. Z. j. 8°.

Walle, C. van de, door A. C. L., N. N., P. van de Walle, D. v. Beek, Cl. Bruin, G. Klinkhamer en M. Schagen. Amst. 1725. 2 dltjs. 4°.

Waller, E. J., door H. W. 1803. 8°.

Wap, J., geb. *Guljé* door Vrouwe v. Ackere geb. Doolaeghe. 1876. 8°.

Wassenaer, W. L. Baron *van*, d. J. le Francq v. Berkhey. 1787. 8°.

Wassenbergh, C. M., door E. Epkema. 1798. 8°.

Water, J. W. te, door H. W. [Wijnbeek]. 1803. 8°.

Wedding, A., geb. *Hardenberg* door I. Wedding. 1804. 8°.

Wensing, Ch., door N. N., C. v. Eeke, J. Gerrijts en A. C. L. Amst. 1704. 4°.

Wessems, G., door A. Jansen. 1698. 4°.

Westernijn, E., door J. Vergeer. 1674. 4°.

Wielheesen, A., door H. Wielheesen. 1756. 8°.

Wilde, C. A. de, geb. *Weyland* door J. v. Royen, H. Wynbeek en A. de Keyzer. Leyd. 1801. 8°.

—— *P. de*, door J. v. Royen, H. Wynbeek en A. de Keyzer. Leyd. 1801. 8°.

Wilhelmius, W., door J. Hulsius, P. Schermer, T. v. d. Burgh, B. Beeckius, G. Huchtingius, R. Brouwer, J. Janzonius. A. Biman en J. Velp (In 't Hebreeuwsch, Latijn en Nederlandsch). Leyd. 1677. 4°.

Winter geb. *van Merken* (Lykdichten ter gedachtenisse van *N. S. van*) [door M. L. Griethuizen geb. Carelius, H. W. M. D., P. Moens, A. v. Overstraten, H. Asschen-

bergh, I. de Clercq, J. G. Doornik, Lublink, A. J. Zubli, D. Bleecker, A. du Sart, H. Ogelwight Jr., H. Noot, P. Huisinga Bakker, J. Fokke, W. Haverkorn Wz., H. J. Roulland, P. J. Uylenbroek en A. Vereul]. Amsteld. 1790. 4°.

Wiselius, S., geb. *le Poole* door S. J. Wiselius. 1813. 8°.

Witsen, J., door B. Rulofs. 1767. 4°. en 8°.

Witt, C. de, door J. V. H. 's Hertogenb. 1771. 4°.

—— *J. de*, door D..... R., naar het Latijn van A. J. Verbeek en K. Hofman. Dordr. 1783. 8°.

Witte, P. de, door A. Severinus, J. Palingh en J. Hasselman. Leyd. 1669. 4°.

Wittert, Ida, geb. *van Popta*, door R. B. v. R. Leyd. 1664. 4°.

Wolk, P. van der, door A. de Koning. Dordr. 1809. 8°.

Wijnbergen, D. van, door P. Dier. 's Gravenh. 1696. pl°.

Wijnbeek, A., [door J. le Francq v. Berkhey]. 1793. 8°.

Yperen, M. B. H. van, door J. C. Cleve. 1818. 8°.

Zimmerman, H. J., door P. van Kemmena. 1692. 4°.

Zoutmaat, G., door J. v. Royen, J. 't Hooft Jz., A. Soek, A. de Keyzer, D. Dorsman, E. J. v. Royen, K. de Pecker Pz., D. Onderwater. Leyd. 1793. 8°.

PROZAWERKEN.

BLOEMLEZINGEN. — VERZAMELINGEN.

Proeven van Nederlandschen prozastijl, uit zeven eeuwen, door J. M. Schrant. Gend, 1829. 8°.

Bloemlezingen uit Nederlandsche prozaschrijvers, van de 16e tot de 19e eeuw, door N. G. van Kampen. Haarl. 1834—35. 3 dln. 8°.

Bloemlezing (De) uit Nederlandsche prozaschrijvers van N. G. van Kampen, verkort door D. Veegens. Bijgewerkt door P. A. Tiele en J. ten Brink. Amst. 1882. 6 dltjs. 1 bd. 8°.

Onder dezen collectieven titel zijn vereenigd:
I. Van Spieghel tot Wagenaar.
II. „ Stijl tot Fokke. 3e druk. 1873.
III. „ Haafner tot van der Palm. 4e druk. 1880.
IV. „ Bilderdijk tot Bakhuijzen v. d. Brink. 3e druk. 1878.
V. „ J. van Lennep tot S. Gorter. Verzam. door P. A. Tiele. 3e druk. 1882.
VI. „ C. E. van Koetsveld tot A. S. C. Wallis Verzam. door J. ten Brink. 1882.

—— Hetz. werk. (als voorg.) 2e stuk. (Van Stijl tot Fokke). 3e druk. Amst. 1873. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) 3e stuk. (van Haafner tot van der Palm). 3e druk. Haarl. 1867. 8°.

—— uit Nederlandsche prozaschrijvers, ten vervolge op die van N. G. van Kampen, verkort door D. Veegens. 4e st. (van Bilderdijk tot van der Hoeven Jr.) Haarl. 1861. 8°.

—— van Nederl. prozaschrijvers van den jongsten tijd. 5e st. [Verzam. d. P. A. Tiele] (van J. van Lennep tot J. A. Alberdingk Thijm). Haarl. 1868. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) 5e st. 2e dr. (van J. van Lennep tot S. Gorter). Amst. 1875. 8°.

Proza (Nederlandsch) van de XIIIe tot de XVIIIe eeuw, naar tijdsorde gerangschikt [door J. van Vloten]. 1e stuk, 1229—1476. Leid. en Amst. 1851. 8°.

Niet voortgezet.

Bloemlezing uit de Nederlandsche prozaschrijvers der XVIIe eeuw.... Naar tijdsorde gerangschikt en biografisch toegelicht door J. van Vloten. Arnh. 1870. 8°.

Bloemlezing uit de Nederlandsche prozaschrijvers der XVIIIe eeuw. Naar tijdsorde gerangschikt en biografisch toegelicht door J. van Vloten. Arnh. 1871. 8°.

—— uit de werken van Nederlandsche prozaschrijvers van den nieuweren tijd, verzam. onder toezicht en met medewerking van H. de Veer. Schied. 1868—72. 6 dln. 8°.

Nederl. klass. en letterk. Panth. N°. 93, 94, 97, 98, 101 en 102.

Kennissen (Goede). [Bloemlezing van Nederlandsche prozastukken] voor jongelieden bijeengebracht door A. S. Kok. Amst. 1870. 8°.

Sleutel (Een). Rij van oorspronkelijke prozastukken ter voorbereiding van de studie onzer letterkunde, verzam. door M. en L. Leopold. Gron. 1874. 8°.

—— Hetz. werk. 4e dr. Gron. 1881. 8°.

Tolk (De). Bloemlezing ter vertaling, saamgebracht door M. Leopold. Gron. 1874. 8°.

Honigbije (De) in proza. Leeuw. 1773. 4 dln. 8°.

Bibliotheek (Evangelische), uitgeg. van wege de *Evangelische Maatschappij*. Arnh. 1857—61. Jrg. 1—6. 23 dln. 8°.

De werken waaruit deze verzameling bestaat, zijn onder hunne afzonderlijke titels in de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen.

Guldens-editie. Arnh. en 's Gravenh. 1858—84. Dl. 1—146. 8°.

De werken in deze verzameling voorkomende, zijn onder hunne afzonderlijke titels in de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen.

Kennen en doen. Bijdragen verzameld door de Maatsch.: *Tot Nut van 't Algemeen.* (Amst.) 1870. Met houtsneden. 4 dln. 8°.

Jaar levens (Een) voor de Dagbladpers. Keur van hoofdartikelen uit het Nieuws v. d. dag door S. Gorter en zijne medewerkers. [Uitgeg. door H. de Veer). Amst. 1872. 2 dln. 8°.

Met portret van S. Gorter.

VERTALINGEN VAN BIJBELBOEKEN.

a. GESCHIEDENIS. — *b.* BIJBEL (O. EN N. T.). — *c.* OUD TESTAMENT EN GEDEELTEN DAARVAN. — *d.* NIEUW TESTAMENT EN GEDEELTEN DAARVAN. — *e.* APOCRIEFE BOEKEN.

a. Geschiedenis.

Catalogus eener verzameling van Holl. Bijbels, Psalmen, Incunabulen, geestelijke liederen, Holl. Godgel. Werken, enz., verzam. door en verkrijgbaar bij F. Muller. Amst. 1857. 8°.

Long, Is. Le, Boek-zaal der Nederduytsche Bybels... Historische verhandelinge van de Oversettinge der H. S. in de Nederd. taale... Met een omstandig bericht van... oude HSS. van Bybels en Bybelsche boeken... Doormengt met histor., taalkund., geestel. en wereldtl. aanmerkingen enz. Amst. 1732. 4°.
Met aanteekeningen in HS. van H. W. Tydeman.

Hinlópen, N., Historie van de Nederlandsche Overzettinge des Bybels... verzeld van Bylagen... waer onder de Resolutiën van de overzetters en overzieners aengaende de Duitsche tale. Leyd. 1777. 8°.

Doedes, J. I., Over Nederlandsche Bijbeluitgaven in het midden der 16e eeuw, ten dienste der Hervormingsgezinden. Harderw. 1869. 8°.
Voor drie-honderd jaren, Volksblaadjes enz. N°. 7.

Harderwijk, I. van, Verslag van een HS., bevatt. Jacob van Maerlants Nederd. prozaïsche Bijbelvertaling. Met aanteek. en bijlagen. 's Gravenh. 1831. 8°.

Hengel, W. A. van, Het wenschelijke eener nieuwe Nederduitsche vertaling van den Bijbel in het algemeen en van het Nieuwe Testament in het bijzonder, volgens de nu gelegde grondslagen. Amst. 1855. 8°.

Prins, J. J., Over Bijbelvertaling. Amst. 1875. 8°.
Volksbibliotheek 2e jrg. N°. 2.

b. Bijbel (O. en N. T.).

[**Testament** (Oude en nieuwe) in 't Nederduitsch in Nedersaksischen tongval. Overzetting naar de Vulgata, met de glossen van Nicol. de Lyra. Z. pl. en j. (Keulen, H. Quentel. c. 1470—80)]. Met houtsneden. fol.
Zie Le Long, Boekzaal blz. 384—403. Exemplaar der uitgave waarvan de tekst meer naar het Hoog- dan naar het Nederduitsch overhelt, (Vergel.: J. M. Goeze. Historie der gedr. Niedersächs. Biblia, blz. 51), en met de dikwijls ontbrekende Voorrede. De tallooze houtsneden oudtijds gekleurd.
Eenige ontbrekende bladzijden zijn met de pen bijgeschreven.

— **Niesert, J.**, Literärische Nachricht über die erste zu Köln gedruckte Niederdeutsche Bibel und Vergleichung derselben mit der Vulgata und den sieben ältesten oberdeutschen Bibelübersetzungen. Coesf. 1825. 8°.

Testament (Dat oude ende dat Nieuwe). Antw. J. van Liesveldt, 1526. 2 dln. 1 bd. Met houtsneden. fol.
Zie Le Long, Boekzaal blz. 562 en F. Pijper, J. Utenhove bl. 119 vv. Eerste volledige Nederl. Bijbel, waarin de overzetting van Luther is gevolgd, en die sedert bekend is gebleven, onder den naam van zijn uitgever.

Bibel (De). Tgeheele Oude ende Nieuwe Testament met grooter naersticheyt naden Latijnschen text gecorrigeert. eñ opten cant des boecks die alteratie die hebreeusche veranderinge, naerder hebreeuscer waerheyt der boeckẽ die int hebreus zijn, eñ die griesce der boeckẽ die int griecs zijn, eñ dinhout voor die capittelen gestelt. Met schoonen figueren ghedruckt, eñ naerstelijck weder ouersien. [Aan 't slot: Ghepr. t'Antw. bi mi W. Vorsterman, 1528. Aan 't slot van het N. T. 1531]. fol.
Zie Le Long, Boekzaal blz. 576—579. Eerste druk van den verbeterden Liesveldtschen Bijbel.

—— (Den). Tgeheele Oude ende Nieuwe Testament... naden Latynschen text gecorrigeert, eñ opten cant des boecks die alteratie, die hebreeusche veranderinge enz. Met schoonen figueren ghedruckt, eñ naerstelijck weder ouersien. [Aan 't slot:] Gheprint Thantwerpen... bi mi Willem Vorsterman enz. 1529. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 579.

—— (Den). Tgeheele O. en N. Testamẽt met grooter naersticheyt nadẽ Latijnschẽ text gecorrigeert. Eñ optẽ cant des boecs die alteratie, die hebreeusche veranderinge, nae der Hebreeuscher waerheyt, der boeckẽ die in 't Hebreeus zijn, eñ die Griecsche, der boecken die in 't Griecs zijn enz... Met schoonen figueren ghedruct, ende naerstelijck weder ouersien. Item ook... een... Tafel... niet ghedruct gheweest. Thantw. W. Vorsterman. 1534. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz 579. Tweede druk van den „Bijbel van Vorsterman" die eene verbeterde uitgave was van dien van Liesveldt. De titel is omgeven door een rand in houtsnede, waarin o. a. het wapen van Karel V, en een ander wapen waarin o. a. de letters M. K. Op den band de naam van Geraldo Welhovcq, en het jaartal 1601.

—— (Die), wederom met grooter nersticheit ouersien ende gecorrigeert, meer dan in ses hõdert plaetzen, ende collacioneert met dẽ oudẽ Latinschẽ, ongefalstẽ Bibliẽ. Duer B. Alexander Blanckart, Carmelit. Coelen, Jasp. van Gennep. 1548 [Aan 't slot: 1547]. Met houtsneden. fol.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 618. R. Kath. overzetting, die evenwel in de Nederlanden niet werd aangenomen, doch daar verdrongen werd door den „Leuvenschen Bijbel", die in hetzelfde jaar verscheen.

Bijbel (Den gheheelen), inhoudende het O. ende N. Testament... nu corts in duytsche uan nyews ouergheselt wt den Latijnschen ouden text die... in die H. Roomsche kersten kercke ghehouden is gheweest. (Met voorrede van Nic. van Winghe) enz. Loeven, Barth van Graue. 1548. Met houtsneden. fol.
Zie: Le Long, Boekzaal blz. 618—626. Eerste

druk van den zoogen. Leuvenschen Bijbel, die tegelijkertijd in het Latijn, in het Fransch en in het Nederlandsch verscheen. De houtsneden in deze uitgave voorkomende dienden ook vroeger voor den Bijbel van W. Vorsterman.

Bibel (Den), inhoudende dat O.- ende N. Testament. Embden, Nicolaas Biestkens van Diest. 1560. 4°.
Eerste Bijbel der Doopsgezinden, gevolgd naar de door J. Bugenhagen in 1554 bezorgde vertaling van Luther's Hoogd. Bijbel.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 667 en Schultz Jacobi, Bijdr. II. bl. 57, 58.

—— (Den). Inhoudende het O. ende N. T., met grooter neersticheyt ouergheesteldt ende ghecorrigeert na dat oprecht Latijnsch exemplaer. In den welcken dat toe ghedaen sijn die beduytselen der Capittelen oft Sommarien, Eñ oock Concordantien, met veel schoone figueren verchiert, enz. Antw. Hans de Laet. 1560. Met houtsneden. fol.
Zie: Le Long, Boekz. bl. 625. Herdruk van den Leuvenschen Bijbel.

Biblia: d. i. de gantsche H. Schrift, grondelick ende trouwelick verduydtschet, met verklaringhe duysterer woorden, redenen ende spreuken, ende verscheyden lectien, die in andere loflicke ouersettinghen gheuonden, ende hier aen de kant toe ghesettet zijn: Met noch rijcke aenwijsinghen, der ghelijck ofte ongheliјckstemmende plaetsen enz. Embden [Gillis van der Erven]. 1562. fol.
Eerste uitgave van den verbeterden Bijbel ten gebruike der Hervormden, bekend onder den naam van Bijbel van Deux aes, naar aanleiding der kantteekening bij Nehem. III: 5 of onder dien van Uilenspiegel, naar aanleiding der kantteekening bij Jezus Sirach XIX: 5. Het N.-Test. is hier gedagt, 1561. — Vergel. Le Long, Boekzaal, blz. 723, Stemmen v. waarheid en vrede 1883, blz. 537 en Navorscher 1852, bl. 366.

Bibel (Den), inhoudende dat Oude ende Nieuwe Testament enz. [Embden], Ghedruckt by Lenaert der Kinderen, int Iaer 1563. 4°.
Deze uitgave is woordelijk gevolgd naar de 1e uitgave van den zoogen. Biestkens-bybel (Embden, N. Biestkens van Diest, 1560) en was dus inzonderheid ten gebruike der Doopsgezinden. Het is deze uitgave, die met eene zeer fraaie cursiefletter is gedrukt, waarvan Pars verhaalt dat ze in een schip op de Noordzee en met zilveren letteren werd gedrukt. Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 669—671.

—— (Den), inhoudende dat Oude ende Nieuwe Testament Z. pl. Ghedruckt [naar de kopie van Nic. Biestkens van 1563], int jaer... 1564. 4°.
Le Long. Boekzaal, blz. 672. In de voorrede van een Bijbel, gedrukt in 1633 bij Paulus Aertsz. van Ravestein te Amsterdam, wordt gezegd, dat deze Bijbel gedrukt is te Embden, bij Nic. Biestkens.

—— (Den). O. ende N. Testament, met grooter neersticheyt ouergheesteldt ende ghecorrigeert na dat Latijnsche exemplaar. Gheprent in die heilige rycks stadt Cuelen, door die Erffgenamen van Arn. Birckman. 1565. Met houtsneden. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 626.

Biblia, d. i. de gantsche H. Schrift, grondelijck ende trouwelijck verduydtschet. Met verclaringhe duytscher (*sic*) woorden, redenen ende spruecken, ende verscheyden lectien... Met noch rijcke aenwijsingen, der gelijck of ongelijcstemmenden plaetsen enz. Ghedruckt tot Embden. A°. 1565. fol.
De titels voor de *Profeten*, de *Apocryphen* en het *Nieuwe Testam.* zijn gedagteek. 1564. Dit is de nadruk van den eersten Bijbel door Gilles van der Erven uitgegeven in 1562, en waarover deze klaagt in de voorrede, geplaatst voor zijne uitgave van 1565. Deze nadruk zag waarschijnlijk het licht bij P. van Dueren te Francfort. Vergel. Le Long, Boekzaal, blz. 732. Merkwaardig is in deze uitgave op den titel de drukfout: „duytscher" voor „duysterer"

Bibel (Den). Inhoudende het O. ende N. Testament, met grooter neersticheyt ouergheesteldt ende ghecorrigeert na dat oprecht Latijnsch exemplaer. In den welcken daer toe ghedaen sijn die beduytselen der Capittelen oft Sommarien, Eñ oock Concordantien, met veel schoone figuren verchiert enz. Antw... Hans de Laet. 1565. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 625.

—— (Den), inhoudende dat Oude ende Nieuwe Testament. Gedruct int jaer ons Heeren 1568 [waarschijnlijk te Embden, door N. Biestkens van Diest]. 4°.
De tekst dezer uitgave is volkomen gelijk aan dien der uitgaven van Biestkens van 1560 en 1563. Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 672, 673.

Biblia, d. i. de gantsche Heylighe Schrift, grondelick ende trouwelick verduydtschet: met verklaringhe duysterer woorden, redenen ende spreucken, ende verscheyden lectien enz. [Embden] W. Gailliaert. 1568. fol.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 733. Deze uitgave van den zoogen. Bijbel van Deux-Aes, is gevolgd naar die van 1565, bij Gillis van der Erven, te Embden verschenen.

—— d. i. de gantsche Heylighe Schrift, grondelic ende trouwelick Verduydtschet. Met verclaringhe dvysterer woorden, redenen ende spreucken, ende verscheyden Lectien, die in andere loflicke Ouersettinghen gheuonden, ende hier aen de cant toe ghesettet zijn enz. [Met de Psalmen vert. d. P. Dathenus, gedr. 1572]. Z. pl. Ghedr. Anno 1571. [Op den titel van het N. Test. staat 1572.] 4°.
De eerste Gereform. Bijbel in Nederland gedrukt, te Dordrecht by Jan Canin, na de Copye van Emden van 1565. Vooraan eene aant. in HS. Zie Le Long, Boekzaal, blz. 735.

—— d. i. de gantsche Heylighe Schrift, grondelick ende trouwelick verduydtschet. Met verklaringhe duysterer Woorden, Redenen, enz. Delft, Aelb. Hendriksz. 1579. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, bl. 736. Bekend onder den naam van den Delftschen Bijbel.

Bibel (De) in duyts, voortijts by Jacob Liesvelt wtghegaen, na de alderoudtste ende correcste Copyen dic ghedruct zijn... Nu oock lestmael wederom met grooten neersticheydt ouerghesien, verbetert ende op Veerskens ghestelt. Rotterd. Dierick Mullem. 1581. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz 570.

Biblia, d. i. de gansche Heylighe Schrift, grondelijck ende trouwelijck verduytschet. Met verclaringe duysterer Woorden, Redenen enz. Delft, Corn. Jansz. 1581. Met krtn en houtsn. 4°.

Bijgebonden: De CL Psalmen Dauids, wt den Fransoyschen dichte, in Nederl. ouergheset door P. D[athenus]. Delft, Corn. Jansz. 1581.
Zie Le Long, Boekzaal, bl. 739.

Bibel (Den), Inhoudende dat O. ende N. Testament, enz. Amstelred. Will. Jansz. Buys. [Aan 't slot: Ghedruckt ende voleynt by my Peter van Putte. 1582.] 4°
Zie Le Long, Boekzaal, bl. 674.

Biblia, d. i. de gantsche H. Schrift, enz. met verclaringhe duysterer woorden, redenen, spreucken, enz. die in andere Ouersettinghen gheuonden ende hier aen de cant toeghesettet zijn. Met noch rijcke aenwijsingen enz. Noch zijn hier van nieus toeghedaen die figueren ende die Caerten nae de copie der Fransoyscher Bijbelen, enz. Dordr. P. Verhaghen. 1583. Met houtsneden. fol.

Le Long, Boekzaal, blz. 747. Deze uitgave is bewerkt naar die van Gilles van der Erven, Embd. 1565. Op een der schutbladen de geslachtslijst van Mich. Poppen, van Amsterdam, 1573—1616, in HS.

—— d. i. De gantsche H. Schrift, grondelijck ende trouwelijck verduytschet: enz. (als hierboven, de uitg. van 1562). Noch zijn hier van nieus toeghedaen die Figueren ende die Caerten nae de Copie der Fransoyscher Bijbelen, enz. T'Hantwerpen, by Jaspar Troyen, 1584. fol.

Andere uitgave van den Bijbel van Deux-aes. Zie: Le Long, Boekz. bl. 747. De titels geplaatst voor de *Profeten*, de *Apokryphen* en het *Nieuwe Testament* met het adres: Dordr. P. Verhagen, 1584. De tekst dezer uitgave is gevolgd naar de uitgave van Gilles van der Erven te Embden, 1565. De aanteekeningen volgens den Bijbel van Geneve.

In dezen Bijbel staat (Nehem. III: 5) niet anders dan: „De armē moeten het cruyce dragen, de rijcke en gheuen niets"; het overige dezer veelbesproken aanteekening is hier weggelaten.

—— d. i. de gantsche H. Schrift, grondelick ende trouwelick verduytschet. Met verclaringhe duysterer woorden, redenen, spreucken ende verscheyden lectien die in andere loflicke Ouersettinghen gheuonden, ende hier aen de cant toeghesettet zijn. Met noch rijcke aenwijsingen enz. Noch zijn hier van nieus toeghedaen die figueren ende die caerten na de copie der Fransoyscher Bybelen. [Waarachter: De CL Psalmen... door P. Dathenum.]Leyd. Andr. Verschout. 1587. 4°.
Le Long, Boekzaal, blz. 748.

—— d. i. de gantsche H. Schrift, grondelick lick ende trouvvelick verduytschet. Met verclaringhe duysterer woorden, enz. [Met de Psalmen van P. Dathenus]. Leyd. Jan Paedts Jacobsz. ende Jan Bouwensz. 1589. 8°. Met krtn.

Niet vermeld door Le Long. Met de noten van Marloratus.

Biblia, d. i. de gantsche H. Schrift, grondelijck ende trouwelijck verduytschet, met verclaringhe duysterer woorden, enz. Ghedr. voor Laur. Jacobszoon... tot Amstelred. 1590. fol.
Zie Le Long, Boekzaal. bl. 748.

—— d. i. de gantsche H. Schrift, grondelijck ende trouwelijck verduytschet: Met verclaringhe... Caerten enz. [door P. Plancius]. Ghedruckt [t'Haerl. by G. Rooman] voor Laur. Jacobsz. tot Amst. 1592. fol.

Zie: Le Long, Boekzaal blz 748. Gevolgd naar den Bijbel in 1565 te Embden uitgegeven door Gilles van der Erven.

—— d. i. de gantsche H. Schriftuere, grondelick ende trouwelick verduytschet enz. Met noch by ghevoechde Chronijcke ofte Tijt-reeckeninghe over de gheheele Bybel tot op het 72e j. der gheb. Christi, enz. Alles te samen ghevoecht door P[etrus] H[ackius]. Leyd. J. Paedts Jacobsz. ende J. Bouwensz. 1594. fol.

Naar den druk van Gilles van der Erven, te Embden, 1565, den zoogen. Bijbel van Deux-Aes. Zie Le Long, Boekz. bl 749. P. Hackius of Hakkius was pred. te Leiden in 1578 tot 1579, doch leefde tot in 1594. — Met vooringeschrevene aanteek. van J. Koning.

—— d. i. De gantsche heylighe Schriftuere, grondelick ende trouwelick verduytschet. Met verklaringe duysterer woorden enz. Met noch rijcke aenvvijsinghen, der ghelijck ofte onghelijckstemmenden plaetsen, op het alderghevviste, met scheydtteeckenen ende Versen ghetale (daer een yeghelick Capittel na Hebreischer vvijse mede onderdeylt is) verteeckent. Delf, Bruyn Harmansz Schinckel, 1595. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, bl. 749.

—— dat is, De gantsche Heylige Schriftuere, grondelijck ende trouwelijck verduytschet. Met seer schoone Annotatien nae den Geneefschen exemplaer wt de Fransoysche tale in de Nederduytsche sprake over gheset, nu ten tweedenmael oversien ende verbetert door veel nieuwe allegatien van ghelijck-stemmende schriftuerlijcke plaetsen, ende daarenboven noch vermeerdert. Met eene noch by ghevoechde Chronijcke ofte Tijt-rekeninghe, enz. door P. Hackius. Tot Leyden, by Jan Paedts Jacobsz. ende Jan Bouwensz. 1596. te coope by Cornelis Claesz. tot Amstelredam. fol.

Le Long, Boekzaal blz. 749 en 872, vermeldt slechts de hier volgende uitgave in 4°; deze fol. uitg. schijnt hij dus niet gekend te hebben.

—— d. i. de gantsche Heylige Schriftuere enz., (als voorg. doch met de Psalmen). Leyd. by Jan Paedts enz. (als voorg.) 1596. 4°.
Zie Le Long, Boekzaal, bl. 749 en 872.

Testament (Het Oude en Nieuwe), naar den laatsten Roomschen text. Op nieuw herdrukt naar de uitgave van Jan Mourentorf (Moretus) te Antwerpen, 1599. Z. pl. en j. 2 dln. 8°.

Waarschijnlijk gedrukt voor het Nederl. Bijbelgenootschap in het eerste vierde der 19e eeuw.

Biblia: dat is, de gansche heylighe Schrift, grondelick ende trouwelick verduytschet. Met verclaringhe duysterer woorden, redenen ende spreucken, ende verscheyden lectien, die in ander loflicke Oversettinghen ghevonden, ende hier aen de cant toe-ghesettet zijn. Met noch rijcke aenwijsinghen enz. [Met de Psalmen van P. Dathenus]. Leyd. J. Paedts Jacobszoon ende J. Bouwenszoon. 1599. 8°.
Le Long, Boekzaal, blz. 749. Deze uitgave is in alles gelijk aan de uitgave in 1589 bij dezelfde uitgevers verschenen, die op hare beurt bewerkt was naar de uitgave van Gilles van der Erven van 1565.

—— enz. (als voorg.). Leyd. J. Paedts ende J. Bouwensz. 1608. 8°.
Deze uitgave werd bewerkt naar de door P. Hackins verbeterde uitgave, die in 1581 voor de eerste maal, en in 1591 voor de tweede maal, het licht zag bij dezelfde uitgevers. Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 751. — Ook hierin de Psalmen van Dathenus.

—— enz. (als voorg.). 's Graven-Haghe, Hillebr. Jacobsz. 1609. fol.
Naar de copye van Embden A° 1565. Zonder de Psalmen. — Zie Le Long, Boekzaal, blz. 751.

—— d. i. de gantsche Heylighe Schriftuere, voortijts by Jacob van Liesvelt vvtgegaen enz. Amstelred. Will. Jansz. Stam. 1612. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 570.

—— inhoudende Dat Oude ende Nieuwe Testament. t'Amst. Gedr. by Paulus Aertsz. v. Ravesteyn. 1633. 8°.
Le Long, Boekzaal, blz. 678 teekent hierbij aan: Achter den titel staat woordelijk het selfde bericht als achter de volgende Bybel, synde de selfde Druk, en maar door den Tytel onderscheyden: Biblia d. Mart. Lutheri enz. Amst. Jan Janssen. 1633.

—— Dat is: De gantsche H. Schrifture, vervattende alle de Canonijcke Boecken des O. en des N. Testaments. Nu eerst door last der... Staten Generael v. d. Vereen. Nederl. en volgens het Besluyt van de Synode Nationael... uyt de Oorspronkelijcke talen... getrouwelijck over-geset enz. Leyden, Gedr. by Paul. Aertsz. v. Ravensteyn. Voor de Wed. ende Erfg. v. Hillebr. Jacobsz. van Wouw. Z. j. (1637). fol.
Eerste uitg. van den zoog. Staten Bijbel. Van binnen op de keerzijde van den titel geteekent door Barent Langenes. 1637.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 781 vv.

— **Register** van de verbeteringe der Druck-fauten ende Misstellinghen, die in den Eersten Druck van den Nieuwovergesetten Bibel (Leid. 1637) gevonden worden. Amsteld. P. A. van Ravesteyn, 1655. fol.
Met bijgeschrevene toevoegsels.

—**Opmerkingen** betreffende de Staten-overzetting van de Evangelien en Handelingen der Apostelen [door P. Hofman Peerlkamp]. Amst. 1855. 8°.

— **Ypey, A.**, Taalk. aanmerk. over verouderde woorden enz. in de Staten-overzetting des Bijbels enz. — Zie de Afd.: *Bastaard-, Kunst-, oude en nieuwe woorden.*

— **Jager, A. de**, Taalk. handleiding tot de Staten-overzetting des Bijbels enz. — Zie de Afd.: *Bastaard-, Kunst-, oude en nieuwe woorden.*

— **Hecker, W.**, Verklarende lijst van verouderde woorden... uit de Staten-vertaling des Bijbels. Zie de Afd.: *Bastaard-, Kunst-, oude en nieuwe woorden.*

Biblia, d. i. de gantsche H. Schrifture des O. en N. Testaments. Gedruckt naer het exemplaer van N. Biestkens, Amst., D. vander Schnere. 1642 fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 680.

—— d. i. de gantsche H. Schrifture... des O. en des N. Testaments. Nu eerst door last de[r] Staten-Gen.... in onse Nederl. tale getrouwelijck, over-geset. Met nieuwe by-gevoeghde verklaringen op de duystere plaetsen, aenteeckeningen enz. Leyd. P. A. van Ravesteyn. Z. j. (1642). Met kaarten. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 810.

—— d. i. de gantsche Heylige Schrift D. Mart. Lutheri. Gelijck de selve in de christlycke gemeente der Confessie van Augspurg in de Nederlanden gebruyckt wordt. Mitsgaders de Psalmen Davids en geestelijcke liedekens D. Mart. Lutheri [in Nederduytschen dichte door W. van Haeght] enz. Amst. J. Janssen. 1653. 8°.
De psalmen dragen het jaartal 1633.
Deze zeer fraai uitgevoerde luthersche vertaling komt niet voor in de Boekzaal van Le Long.

—— dat is De gantsche H. Schrifture vervattende alle de Canonycke Boecken des Ouden en des Nieuwen Testaments. Door last der... Staten Generael van de Vereenighde Nederlanden en volgens het Besluyt van de Synode Nationael.. Uyt de Oorspronckelycke talen in onse Nederlandtsche tale getrouwelyck overgeset... ende door gemeene ordre der Nederlandsche kercken verbetert van Druckfauten en Misstellingen die in den Eersten Druck gevonden worden. t'Amsteld. Wed. P. A. van Ravesteyn. 1657. M. krtn. fol.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 821.

—— Dat is, de gantsche Heylige Schrifture, bevattende alle de Canonycke Boecken des O. en N. Testaments, enz. Door gemeene ordre der Nederl. Kercken verbetert van druck-fauten ende Mis-stellingen die in de voorg. drucken gevonden worden. Leyd. Wed. ende Erfg. v. Joh. Elzevier. 1663. M. pl. en kaarten. fol.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 821.

—— enz. (als voorg.) t'Amsterdam, Gedr. by Broer en Jan Appelaer. 1664. 2 dln. fol.
Zeer fraai gedrukt. — Niet door Le Long vermeld. Zie Nieuwsbl. v. d. Boekhandel 1862, blz. 70.

Bijbel (Nederduytse), dat is: Het Oude en Nieuwe Testament. Na de Oversetting van D. M. Lutherus: Met alle desselfs gelykluydende Texten, en Inhoud der Kapittelē. Tot dienst van de Christelyke Gemeentens, toegedaan d'Onveranderde Augsburgsche Confessie. Van verscheyde Drukfoutē verbetert. [Waarachter: De CL Psalmen... eertyds gerymt d. Willem van Haagt en de nieuwe... gerymt d. J. van Duisberg]. t'Amst. D. en H. Bruin. 1701. 8°.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 701.

Biblia: Dat is: de gantsche H. Schrifture, vervattende alle de Canonijke Boecken des O. en des N. Testaments. Door Last van de... Staten Gener.... getrouwelyck overgeset. Ende... van druckfouten verbetert. Dordr. Pieter en Jacob Keur. 1732. 8°.

—— bevattende alle de boeken des O. en N. Verbonds, [nieuwe vertaling met aanteekeningen], uitg. door J. H. van der Palm. Leyd. 1825—30. 7 stkn. gr. 4°.

Bijbel voor de jeugd door J. H. van der Palm. 3e druk [van deel 1—VIII, 2e druk van IX—XIII]. Leyd. 1825—34. 24 dltjs. 12°.

—— of de gansche H. Schrift... in onze Nederl. taal overgezet op last van de Stat.-Gen. enz. Ingerigt overeenkomstig de thans meest gebruikelijke taal en spelling [door H. Cats, met Voorbericht van W. A. van Hengel]. Arnh. 1834. 4°.

Biblia: d. i. de gantsche Heylige Schrifture, vervattende alle de Canonijke boeken des O. en N. Testaments, naar de vertaling, op last van de Staten Gener.... in de jaren 1618 en 1619. By de Ned. Bijbel-Compagnie te Amsterd. J. Brandt & Zn. enz. Haarl. Joh. Enschedé & Zonen. 1835. 8°.

—— d. i. de gansche Heilige Schrift... door last van de... Stat.-Gen. d. Vereen. Nederl. en volgens het besluit van de Synode... in onze Nederl. taal... overgezet. Leyd. J. G. la Lau, voor het Genootsch. ter bevord. van christel. kennis, te Londen. 1842. 8°.

Biblia, d. i. de gantsche H. Schrifture, vervattende alle de canonycke Boecken des O. en des N. Test. Door last der Staten Generael en volgens besluyt van de Synode Nat. gehouden 1618 ende 1619 getrouwlick overgeset enz. Met nieuwe bijgevoeghde verklaringen op de duystere plaetsen, aanteekeningen, enz. Bij de Nederl. Bijbel-Compagnie te Amst. Z. j. (1863). Met kaarten. fol.

Register (Het) der Bijbelboeken. Op nieuw berijmd. Doetinch. Z. j. (1872). 8°.

c. Oud Testament en gedeelten daarvan.

Bible in duytsche. [Oud Testament, zonder de Psalmen. (Aan het slot:)]... Bible mit horen boecken, ende elc boeck mit alle sijne capitelen bi enē notabelen meester wel ouergheset wt den latino, in duytsche ende wel naerstelic gecorrigeert ende wel ghespelt... delf... jacob jacobssoen [van der Meer] eñ mauricius yemantszoen van middelborch. 1477. 2 dln. fol.

Eerste druk van den Bijbel in de Nederlandsche taal bevattende alleen het O.-Testam. en dit zonder de Psalmen. De Psalmen verschenen eerst 3 jaren later, bij dezelfde uitgevers, en het N.-Testam. verscheen voor de eerste maal in 1524. De Voorrede, waarin tamelijk vrije uitdrukkingen voorkomen, ten opzichte van „sommighe clercken torent dat: datmē die heymelicheit der scriftueren den ghemeenen volcke soude ontbinden", ontbreekt in zeer vele ex. doch is hier aanwezig. Het fraaie ex. draagt de handteekeningen van P. Scriverius en B. Huydecoper, en behoort tot die waarin eene verbetering is gemaakt in II Kon. XIX. — Vergel Campbell, Annales N°. 290. Le Long, Boekz. blz. 365.

Bibel (Hier beghint die) int duitsche neerstelick ouergheset: eñ gecorrigeert, tot profite vā allen kersten menschen enz. Men vintse te coope [te Antwerpen] in 't huys vā Delft bi Peter Kaetz. [Aan het slot:] Gheprent tantwerpen... door Hans van Roemundt... 1525. 4 dln. 16°.

Zie over deze eerste nederduitsche vertaling van het O. Testam., voor het grootste gedeelte bewerkt naar de Hoogduitsche vertaling van Luther, I. Le Long, Boekzaal, blz. 532—557 en Biblioth. Belgica, B. 122. Ofschoon de vier deelen waaruit deze vertaling bestaat, allen in 1525 werden uitgegeven, verschenen die toch op verschillende datums, en wel in omgekeerde orde, d. w. z het 4e deel het eerst en zoo vervolgens.

—— (Dye alderheilichste) welke tot eere ende glorie des Almachtigen Gods, ende alre Heyligen, ende tot profyt aller in Christo gelouender menschen, vlytelycken geprent, ende mit grooter naersticheyt ghecorrigeert is, in 't graefschap van Hollant, in die vermaerde Coopstadt van Amstelredam. In 't jaer ons Heeren 1527, den 7. dach in Maerte by my Doen Pietersoen. dl. II. Met houtsneden. 8°.

Ook deze vertaling werd bewerkt naar de Hoogduitsche van M. Luther, voor zoo ver die toen het licht had gezien; hierdoor zijn de Propheten en de Apocryfe boeken, die toen nog niet waren verschenen naar de Oude Oversettinge van de Vulgata. Zie: I. Le Long, Boekzaal, blz. 574—576. Dit 2e deel bevat de Propheten van Hiob tot Malachias en de Apocryfe boeken, en heeft geen collectieven titel.

Psalmen (Niederdeutschen) aus der Karolinger Zeit, zum erstenmal herausgeg. durch F. H. von der Hagen. Bresl. 1816. 4°.

Bevat de Psalmen LIII—LXXIII, naar eene oud Nederl. Overzetting, weleer in bezit van den Kanunnik Wachtendonk te Luik, en waaruit Justus Lipsius de naar hem genoemde glossen (Epist. ad Belg. III, 44 ad Henr. Schott, Antwerp. 1598, Opp. tom. II. p. 987 seqq) getrokken heeft. — Zie over deze Psalmen: A. de Jager, Taalk. Mag. I. blz. 65 en 331.

Souter (Die duytsche). Delft (Jac. Jacobsz. van der Meer), 1487. 8°.

Tweede uitgave van dezen Souter in proza. Campbell, Annales N°. 550. Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 377; en verg. ald. blz. 376.

Psolter (Dits die duytsce) en op elcken psalm sinen titel die verclarende is die craften en die doechden des psalmes. Zwolle, Peter van Os. 1491. 8°.

Campbell, Annales N°. 551. Le Long, Boekzaal blz. 377. Achteraan eene onderwijzing op het gebruik van den Souter, en een stichtelijk rijmpje in HS. van het laatst der 15e of van het begin der 16e eeuw.

Souter (Dit is den duytschen). Ende op een yeghelijken psalm sinen titel, die verclarēde is die crachtē ende doechden des spalmes (*sic*). Tantwerpen op die corenmart, aldernaest dye grote iacht. 1508. 8°.

Door Le Long niet vermeld.

Souter (Die) wel verduytscht wt die heylige oft Hebreeusche Sprake. Verclaringhe des... Psalters... d. J. Bugenhäg.., in 't Latyn beschreven, en in goeden verstandeliken Duytsche ouergheset, met een voorrede M. Butzer [Bucerus] enz. Basel, Adam Anonymus [Adam Petri van Langendorff]. 1526. 4°.
Eerste druk dezer nederlandsche vertaling der Psalmen, bewerkt naar die van M. Luther. In de Voorrede maakt Bucerus zich bekend als de vertaler der Verklaringen van J. Bugenhage, en zegt hij o. a.:... en sal hem niemant verwonderen, oft hijt niet alle en vindet ghelijck int Latijn ghescreuen stät. Ten eersten heeft Pomeranus [Bugenhage] selue veel verandert ende ghebetert, dies hi mi een... copie, met sijn eyghen hant ghebetert, geschict ende ghesonden heeft, daer in hi mi macht gegheven heeft ende orlof te ordineren, bi ende vā te doen" enz.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 584, 585.

Psalter des koninclicken Propheten Dauids, eertijts door J. Bugenhagen... in Lat. beschreuen; daer na door... M. Bucerum wt Hebr. spraken, klaerlick verduytscht, ende... wtghelecht, enz. Met summarien ende ghebedekens... Oock concordantien. Geneve, Petrus Stephanus van Gendt, z. j. (c. 1530). fol.
Zie Le Long, Boekzaal blz. 585. Tweede uitgave van dezen Souter.

—— (Dē), wt die Hebreeusche waerheyt nae den sinne ouergheset. Ten eerste in Latijne, doer... J. Cāpensem... opēbaar meester en leser... inder Hebreeuscher sprake. En nv... in duytsche ghetranslateert. Anderwerf gheprent en ghecorrigeert. — S. Athanasius boecxken... aen Marcellinum... in duytsche, also als Joānes Reuchlin dat wt den Griecschen in Latijne ouergheset heeft... — Dz boeck Ecclesiastes is hier achter an (in duytsche) gheset. Also als dz bi... J. Cāpensis... in Latijne ghetranslateert en wtgheleyt is. Delft, Corn. Heynrickz. Lettersnijder, den 13 Julij 1534. 8°.
Met eene houtsnede en het drukkersmerk van den uitgever.
Eerste en meest volledige uitgave, daar aan de latere uitgave de Ecclesiastes ontbreekt. Zie Le Long, Boekzaal, blzz. 585 en 586. Het jaartal 1534 is in dit ex. op drie plaatsen met de pen vervalscht, en veranderd in 1503.

—— (Dē) des coninclijckē Prophete Dauids nader hebreeusche waerheit. Met breeder woorden v̄claert, gemaect van meester Jan Campensis. Ter tijt als hi in de Vniuersiteit vā Loeuen opēbaerlijc gelesen heeft in die Hebreeusche spraeke. Eñ is nv anderwerf gecorrigeert ēn v̄betert. — [Waarachter:] Sinte Athanasius Boecxken tot Marcellinum. Leyd. Peter Janszoon. 1537. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 586.

—— (Den) des coninclijckē Prophete Dauids nader Hebreeusche waerheyt wtgheleyt, door... J. Campensem... ende nv Anno xxxviij laetstwerf met groten naersticheyt gheprent. — S. Athanasius tot Marcellinum enz. (Leid. 1538). Met houtsnede. 8°.
Ofschoon het ex. aan het begin en aan het einde defekt is, blijkt toch uit den titel, voorkomende op bl. a 1, dat dit de in 1538 te Leiden verschenen uitgave is. Zie Le Long, Boekzaal bl. 586. — Vooraan een Kalender.

Psalter (Den) Dauids na dalder correcxte copie ouergesedt. Met die Hymnē en Ghebeden, so vanden tijt als van die feestdagen des iaers, nv nieuwelicx... binnen Mechelen ouergheset [door Laur. van Haecht]. Thantw. J. van Waesberghe. 1566. 8°.
Uit een brief aan „Vrouwe Barbara Tas, abdisse des cloosters van Cameren", voorkomende achter de „Prologhe" en het woord „Totten... leser, blijkt, dat deze vertaling is vervaardigd door Laurentius van Haecht. — Deze vertaling is onbekend gebleven aan Is. le Long.

Psalmen (De CL) Dauids, en der andere Propheten... Met schoone Summarien... Item, met een Paraphrase... door Th. Bezam... Mitsgaders de Ghebeden Petri Martyris... Waer by... noch veerthien andere... Lof-sangen... door den selven Th. Bezam. Aldus in een corpus tsamen ghebracht, ende... inde Nederduytsche sprake... ouergheset, door J. Gerobulvm. Leyd. H. Lodewycsz. voor L. Jacobsz. 1596. 4°.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 770, en Andriessen, Aanmerk. op de psalmberijm. v. Dathenus. blz. 205.

Harp-sangen (Davids) of het Boeck der Psalmen, met korte verklaringen op de duystere plaetsen [d. Aeg. de Witte]. Emmerick, Florent. Abbema. 1697. 8°.

—— (Davids) enz. (als voorg.) Tweede druck, vermeerdert met de Lofsangen die volgens de ordre van den Roomschen Brevier, weeckelijcks in de Getyden der H. Kercke gelesen worden. Delft, H. v. Rhyn. 1699. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 657.

Psalmen (De) van David, met korte bemerkingen op den Historischen, Geestelyken en Zedelyken zin. [d. Wilh. v. Roost]. Ghendt, Fr. en Doms van der Ween. 1725. 2 dln. 8°.
De drie laatstgenoemden zijn proza-vertalingen voor Roomsch-Cath. Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 658.

—— (Het Boek der) of de goddelyke harpzangen. Met verklaringen. Utr. 1730. 8°.

—— (De) uit het Hebreeuwsch opnieuw vertaald, en met aanteekeningen en eene inleiding voorzien door Joh. Dyserinck. Haarl. 1877. 8°.
Bijgevoegd: Kritische scholien bij [zijne] vertaling v. het boek d. Psalmen. Leid. 1878.

Wtlegginghe (Eē corte ende clare) in die leringe des leraers Salomonis. Ouergeset vt dē Hebreuschē indē Latine doer dē hoechgeleerdē mā Joānē Capensem. En nv Anno XXXiiij ghetrāslateert in Duytsche. Gheprent tot Leyden in Hollant, bi my Peter Jansoen... 1535. 8°.

Bysprake Salomonis (Die), Prouerbia ghenoemt. Vol schoonder leeringhen, allen menschen seer nutte ende profijtelick. Z. pl. en j. (Kampen, P. Warnerss. 15??) 16°.
Deze druk wordt niet vermeld door Le Long. Voorin eene aanteekening in HS.

Proverbia, ofte Spreucken van den alder-wijsten Koninck Salomons, inhoudende allerley schoone, wyse, ende godtvrugtige leeringen, om in alle staten ende gelegentheden wysselyk en godvrugtelyk te handelen. 's Gravenh. 1757. 4°.

—— (De) ofte Spreucken des alderwijsten Koninks Salomons, enz. (als voorg.). Camp. Erven M. Valckenier. Z. j. 4°.

—— ofte Spreuken van Salomon, enz. (als voorg.) Amst. 1784. 4°.

Spreuken (Het Boek der), uit het Hebreeuwsch opnieuw vertaald, en met aanteekeningen en eene inleiding voorzien d. J. Dyserinck. Haarl. 1883. 8°.

Apocryphe (De Boecken genaemt), door last van de... Staten Generael der Vereen. Nederl. ende volgens 't besluyt van de Synode Nationael,... 1618 ende 1619, van nieuws uyt het Grieksch in onse Nederl. tale overgeset. Amst. 1715. 4°.

Apocriefe Boeken (De) des Ouden Verbonds. U. h. Gr. opnieuw vertaald, en met opschriften en eenige aanteekeningen voorzien, d. J. Dyserinck. Met een woord ter inleiding v. A. Kuenen. Haarl. 1874. 8°.

Tobias (Het Boek van). In 't Nederduitsch vertaeld, en met korte Aentekeningen opgehelderd. Alles is getrokken uit de vermaerde Werken van.... Wilh. Smits.. door Ac. L. G. Amst. 1752. 12°.

Spreuken (De) van Jezus, den zoon van Sirach. U. h. Grieksch opnieuw vertaald en met opschriften en aanteekeningen voorzien, d. J. Dyserinck. Met inleiding d. A. Kuenen. Haarl. (1870). 8°.

---

d. Nieuw Testament en gedeelten daarvan.

Doedes, J. I., Geschiedenis van de eerste uitgaven d. Schriften des Nieuwen Verbonds in de Nederlandsche taal. (1522, 1523) enz. Utr. 1872. 8°.

—— Nieuwe bibliographische-historische ontdekkingen. Bijdragen tot de kennis van de geschiedenis der eerste uitgaven van het Nieuwe Testament in de Nederlandsche taal, van de eerste lotgevallen des Heidelbergschen Catechismus in het Nederlandsch, en van de oudste drukken van het »Offer des Heeren«. Utr. 1876. 8°.

Testamēt (Dat nyeuwe) anderwerf met grooter neersticheyt gecorrigeert. Tantw.... Adr. van Berghē... 1524. 8°.

Deze uitgave, 2e druk, van de Brieven de 3e druk, naar de vertaling van Luther bewerkt, en in de Nederlanden verschenen, is onbekend gebleven aan Is. Le Long. Zie de Hoop Scheffer, Geschied. d. Kerkhervorming blz. 256 vv.

Testament (Dat Nieuwe) ons heeren Jesu Christi met alder neersticheyt ouersien, ende verduyst... Men vintse te coope Tantwerpen... bi Gouaert vander Hagen. [Op de laatste blz. het drukkersmerk van Mart. de Keyser, te Antwerpen, waarin zijne spreuk: Sola fides sufficit, en het jaartal 1524]. Met houtsneden. 8°.

Van deze uitgave geeft Le Long eene beschrijving, ofschoon hij den titel niet met juistheid kon opgeven, aangezien het door hem gebruikte ex. onvolledig was Volgens zijne meening zou dit N. T. in 1526, te Antwerpen, bij Hans van Roemundt zijn gedrukt. (Verg. Le Long, Boekzaal, blz. 557). Dat Le Long in deze meening dwaalt, wordt door ons ex. bewezen. De „Almanack" aan den aanvang van het boek geplaatst, loopt van 1525 tot 1540.

Testament (Dat gants Nyewe) recht grondelick verduytschet. Met seer geleerdē ende richtigē voerredē, ende der swaerster plaetsen korte, mer goede v̄klaring. Met een Kalēgier, eñ Register... Geprent na die beste ende correctste boecken, welcke gemaeckt syn tot Basel... [Basel, Adam Anonymus, of Adam Petri van Langendorff]. 1525. 2 dln. 8°.

Herziene en verbeterde druk der Amsterd. uitgave van Doen Pietersoen van 1523. Ofschoon de vertaling van Luther aan deze vertaling ten grondslag ligt, meent Le Long (Boekzaal, blz. 526) dat Erasmus en Bucerus daaraan hebben medegewerkt. Zie de Hoop Scheffer, Gesch. der Kerkhervorming, blz. 272.

—— Hetz. werk, dezelfde uitgave, blz. dl. II (Brieven en Openbaring). Basel, 1525. 8°.

Exemplaar op perkament gedrukt. Een ex. van het 1e deel, eveneens op perkament gedrukt kwam voor in de verkooping der boeken van J. de Wit. Dordr. 1701. (Catal. N°. 2, Theol. in-8°.)

—— (Dat Nieuwe), welc is dat leuende woort Gods, wtgesproken door onsen Salichmaker Jhesus Xp̄s... Antw. (Jan van Gheelen?). 1525. 8°.

Naar het N. T. van C. Heynrickz (vert. van Erasmus). Onbekend aan Is. le Long, tenzij dit de eerste der uitgaven van Jan van Gheelen is, door hem beschreven op blz. 561, hetgeen nochtans zeer te betwijfelen is, aangezien de door hem opgegeven titel volstrekt niet overeenkomt met den hierboven afgeschrevenen. Aan het einde van ons ex. staat: „Gheprent Tantwerpen by mi....... Int iaer ons heeren MCCCCC eñ XXV," maar aangezien de naam des uitgevers uitgekrabd is, valt het moeielijk dienaangaande iets met zekerheid te bepalen. Zie de Hoop Scheffer, Gesch. d. Kerkhervorming blz. 272 en Doedes, Nieuwe ontdekk. blz. 31.

Novvm Testamentvm Latinogermanvm, enz. secundum translationem Hieronymi. Dat nieuwe Testament in Latijn ende [Neder]Duyts, met grooter naersticheyt ouer gheset, ende also te samen gheuoecht, dat het een woort teghen het ander, ende die een sententie teghen dander ghestelt is. Na S. Hieronymus translatie... Antverpiae, ex. off. Matth. Crommii. 1539. 4°.

Zie: Le Long, Boekz. bl. 592.

—— Latino-Germanum, enz. — Da' Nye Testament, in Latijn ende [Neder-] Duyts, mit grooter neersticheyt ouergheset, enz. (als voorg. — Aan het slot:) Campis excussit Petrus Warneri...) Z. j. (1539?). 4°.

Deze uitgave is, ook wat het bericht tot den lezer betreft, een herdruk van de uitgave, in 1539 bij M. Crom te Antwerpen verschenen. Vergel.: Le Long, Boekzaal, blz. 594. Op de schutbladen: „*Conciliationes locorum Scripturae, qui specie tenus inter se pugnare videntur*", in HS. van zekeren Hugo Halewech en gedagt. 1596.

[Testament (Nieuw). Antw. St. Mierdmans. 1545]. Met houtsneden. 8°.
De titel ontbreekt aan dit ex. Zie Le Long, Boekz. blz. 583, verg. blz. 708.

—— (Dat geheel Nieuwe) ons Heeren Jesu Christi, wt die Lat. eñ Gr. sprake met alder naersticheyt in ghemeynen duytsche ouergheset, enz... Item dat leven van den vier Euangelisten enz.... Ende oock die Epistolen wtē Ouden Testamente nae der kercken usantie. Thantw. in onser Vrouwen pant... J. van Loe, 1545. Met houtsneden. 12°.
Zie: Le Long, Boekz. bl. 583.

—— (Het Nievwe), dat is, het Nieuwe Verbond onzes Heeren Jesu Christi. Na der Griecksche waerheyt in Nederlandtsche sprake grondlick end trauwlick ouerghezett [door J. Utenhoven en G. van Winghen, met medewerking van J. a Lasco, M. Micron e. a.]. Embden, G. Ctematius [G. van der Erven]. 1556. 12°.
Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 709 en vv. en F. Pijper, Jan Utenhove, blz. 118 vv. Dit is de eerste Nederduitsche uitgave van het N. T. in verzen afgedeeld. Bij deze indeeling is gevolgd het Gr. N. Test. in 1551 door H. Stephanus uitgegeven, naar welke uitgave deze geheele vertaling in hoofdzaak is bewerkt. Aangezien men in deze vertaling dus van die van Luther was afgeweken, werd deze door de Lutherschen en Doopsgezinden verworpen, die daarop eene nieuwe vertaling in het licht gaven bewerkt naar die van Lod. Hetzer, van welke nederd. vertal. de eerste uitgave verscheen in 1557 bij zekeren Matthaeus Jacobsz.

—— (Dat gheheele Nieuwe...) bescreuen door dat ingheuen des heyligen gheests, van den heyligen Apostelen ende Euangelisten, met grooter neersticheyt ghecorrigeert eñ ouersien. Hier zijn by ghesedt die Epistelen wt den ouden Testamente enz. Thantw. H. de Laet. 1557. Met houtsneden. 8°.
R.-Kath. overzetting, aan Le Long onbekend. Zie H. G. Kleyn in Archief v. Nederl. Kerkgesch. I blz. 146.

—— (Dat Nieuwe)... Ghedruct tot Embden by Steuen Mierdman ende Jan Gheillyart. An. 1558. fol.
Dit N.-T. behoort tot den eersten Bijbel, naar de vertaling van Luther, in de Nederlanden verschenen. Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 664—667.

—— (Dat Nieuwe) ons liefs Heeren Jesu Christi. Gedr. na de copye van Nic. Biestkens. Z. pl. 1563. 16°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 689 en volgg. Aan het slot dezer uitgave, na het woord: Finis, op een afzonderlijk blad: „De Epistel Pauli tot den Laodicensen, de welcke gheuonden is in de alder outste Bybel, die te Worms ghedruct is".

—— (Dat Nieuwe) ons Heeren Jesu Christi. Ghedruct [te Embden] by Lenaert der Kinderen.. 1563. 12°.
Zie Le Long, Boekzaal, blzz. 688, 689. Volgens het voorbericht zijn „de Annotatiën oft Aenwijsinghen [gevolgd] na der ordinantiën van de Boecken des O. ende N. T. by Nic. Biestkens, 1560". — In deze uitgave, die met eene zeer fraaie cursiefletter is gedrukt, is de Brief van Paulus aan de Laodicensen, geplaatst geheel aan het einde van het boekdeel, en zelfs achter het Register.— Met aanteekeningen in zeer klein, maar duidelijk HS., uit het laatst der 16e of uit het begin der 17e eeuw.

Testament (Dat Nieuwe) ons liefs Heeren Jesu Christi. Ghedruckt [te Embden] by Lenaert der Kinderen, na de copie van Nic. Biestkens. 1565. 12°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 690.

—— (Het Nieuwe), dat is, het Nieuwe Verbondt onses Heeren Jesu Christi. Na der Griecscher waerheyt. Ghedr. te Embden by Willem Gailliart. 1566. 12°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 772.

—— (Dat Nievwe) onses Heeren Jesu Christi... Z. pl. en naam van uitg. 1569. 16°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 690, 839 en 840.

—— (Het Nievvve) ons Heeren Jesv Christi. Met ghetalen aen de canten ghestelt, waer doer de veersen bescheeden worden, tot de aenwysinghe der Heylighen Schriftueren dienende. T'Hantvverpen.. vved. van Peeter van Keerberghen. 1572. Met houtsn. 8°.
Vooraan een Kalender. Uitg. voor R. Katholieken. Niet vermeld bij Le Long noch in Doedes' Lijst in de Bibl. Adv. IV, blz. 43 en V, blz. 17.

—— (Dat Nieuwe) ons liefs Heeren Jesu Christi. Gedruct na de copye van Nicol. Biestkens. Z. pl. en naam van uitg. 1577. [Aan 't slot staat: 1578].
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 690.

—— (Dat Nieuwe) onses lieffs Heeren Jesu Christi, dwelck hy wt den hooghen Hemel hier beneden ghebracht heeft enz. Ghedruckt nae de copie van Nicolaes Biestkens van Diest... 1579. (Aan het slot:) Ghedruckt [te Steenwijk] dorch Herman tZangers. Anno 1579. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blzz. 690, 691.

—— (Het Nievwe), d. i.: Het nieuwe Verbont onses Heeren Jesu Christi. In Nederd., na der Griecscher waerheyt ouergheset. Met de annotatien Aug. Morlorati, aldereerst overgheset wt de Fransoysche in Nederduytsche Sprake. Leyd. J. Paedts Jacobszoon. 1579. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 774.

—— (Dat Nieuwe) onses liefs Heeren Jesu Christi. Tot Amst. N. Biestkens van Diest, 1582. (Aan het slot:) Ghedruct, enz. 1583. 12°.
Zie Le Long, Boekzaal. blz. 691.

—— (Dat Nieuwe) onses Heeren Jesu Christi... Nae de correcktste Copye van Niclaes Biestkens. Z. pl. en naam v. uitg. 1597. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 691. In deze uitgave is (even als in de hierboven genoemde uitgaven van 1565, 1577 en 1579) de Brief van Paulus aan de Laodic. vóór het Register geplaatst.

—— (Het Niev) onsen Heeren Iesv Christi, met vytleggiuge der plaetsen die dvyster lvyden, [door Franc. Costerus enz. Aan het slot:] Antw. I. Trognesius. 1614. fol.
Zie over deze uitgave voor Roomschgezinden, opgedragen aan de Stat.-Gener. d. Vereen. Nederlanden, Le Long, Boekzaal, blz. 682 en vv.

[**Testament** (Het Nieuwe) enz. Leyd. Aan het slot: Ghedr. by J. G. Nachtegael. 1615]. 32°.
Titel ontbreekt aan dit ex. Zie Le Long, Boekzaal, blz. 778.

—— (Dat Nieuwe) ons liefs Heeren Jesu Christi. Ghedr. nae de... copye van Nic. Biestkens, tot Hoorn, enz. 1634. 16°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 693.

—— (Het Nieuwe) ofte alle Boecken des Nieuvven Verbondts onses Heeren Jesu Christi. Nu eerst door last van de.. Staten Generaal.. Vyt de... Griecxsche Tale over-geset. Ende van de Druckfauten ende Mis-stellingen, die in den eersten Druck gevonden werden... verbetert. Leyd. Joh. Elsevier. 1659. 8°.
Met gegrav. titel, waarop het jaartal 1658. — Zie Le Long, Boekzaal, blz. 831.

—— (Dat Nieuwe)... gedruckt naer het oude exemplaer van N. Biestkens. Amst. G. van Goedesbergh. 1669. 4°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 694.

—— (Het Nieuwe) van Onze Heer Jesus Christus, uit het Grieksch vertaald, door R. Rooleeuw, [uitgeg. door W. Homma]. Amst. J. Riewertsz. 1694. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 843.

—— (Het Nieuwe)... met korte verklaringen op de duystere plaetsen; een chronycke van het leven onses Saligmakers en van de wercken der Apostelen; landt-kaertjens enz. Emmer. F. Abbema. 1696. 8°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 659. Vertaling naer de Vulgata, uitg. van Mons (Bergen in Henegouwen), bewerkt door Aeg. de Witte.

—— (Het Nieuwe) of Verbond van onsen Heere Jesus Christus. Op nieuws uyt het Grieks vertaalt met de verscheide Grieksse Lesingen vergadert uyt meer als 100 verscheide Grieksse Afschriften des Nieuwen Verbonds. Amst. Jan Riewertsz. 1701. 8°.
Bijgeb.: Sleutel of reden-geving, dienende tot bewijs van de vertaling des N. T... op nieuws uyt het Grieks overgeset d. Carel Cats. Amst. Jan Rieuwertz. 1701.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 848.

—— (Het Nieuwe). Ofte alle Boeken des Nieuwen Verbonts v. Heere Jesu Christi. Door last van de.. Staten Generael... uyt de Oorspronkelicke Griekeche Tale... getrouwelick overgeset. En... van Drukfauten verbetert. Amsteld. Wed. P. Arentsz. en K. van der Sys. 1709. 12°.
Achteraan eenige Kers- en Paaschliederen enz. zonder titel doch met afzond. pagineering, verder Kamphuyzens Stichtel. Rijmen, en Kamphuyzens Uytbreyding over de Psalmen.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 835.

Nieuwen Verbonds (Al de boeken des). U. h. Gr. op nieuw vertaald, met opschriften, gelijkluidende plaatsen en eenige aanteekeningen, d. G. Vissering. 2e verbet. en vermeerd. dr. Amst. 1859. 8°.

Testament (Het Nieuwe), van wege de Algemeene Synode der Nederl. Hervormde Kerk op nieuw uit den grondtekst overgezet en van inleidingen, inhoudsopgaven, gelijkluidende plaatsen en aanteekeningen voorzien. Amst., Haarl. 1868. 8°.

— **Dugteren, P. van**, Aan- en opmerkingen bij het lezen van de nieuwe bijbelvertaling van het Nieuwe Testament. 's Hertogenb. 1869. 8°.

— **Vos Az., G. J.**, De nieuwe, Synodale bijbelvertaling, inzonderheid van de vijf historische boeken des Nieuwen Testaments onderzocht. Acad. proefschr. Utr. 1870. 8°.

't Evangely volgens Mattheus en de Brief van Paulus aan de Romainen in 't Grieksch, met een nieuwe nederduitsche vertaaling, van woord tot woord, onder het Grieksch gevoegt, door... A. Boreel. By welke gevoegt zyn: I. de verscheide Grieksche leezingen, met hun Nederduitsche vertaalingen, II. de Syrische overzetting van zommige plaatzen, waar in 't Syrisch anders als in den Griekschen tekst schijnt geleezen te worden. Amst. Jan Rieuwertsz. 1693. 4°.
Zie Le Long, Boekzaal, blz. 842.

Epistolen eñ Euangelien (Hier beghinnen alle die) mettē Sermonen vanden gheheelē iare die een nader anderē volgende. Eñ oock mede die prophecie genomē wter Bibelen, eñ ouer gheset wten latijne in duytsche. Eñ nv anderwerf verbetert eñ ghecorrigeert enz. [Aan het slot: Amst. Doen pietersoen. 1521]. Met houtsneden. 4°.
Deze zeer fraaie uitgave bleef onbekend aan Le Long. — Op de laatste bladz. het drukkersmerk van den uitgever, met de wapens van Holland en Amsterdam in fraai randwerk, ter grootte der geheele bladzijde.

Euāgelien eñ Epistolen (Hier beghinnē alle die) mette Sermonen van dē geheelē iare, de eene na dē anderē volgende. Eñ ooc mede de Prophetiē genomen wter Biibelen eñ ouergheset wten latijn in duytsche. Eñ is nv derderwerf ghebetert eñ ghecorrigeert enz. [Aan 't slot: Antw. Sym. Cock. 1533]. Met houtsneden. 4°.
Niet vermeld door Le Long. De houtsneden en beginletters oudtijds gekleurd.

Euangelien ende Epistelen, alsoomen die doort gantsche jaer op alle Sondagen ende ander heylige daghen inder Heyligher Kercken hout. Thantw. Ameet Tauernier enz. 1566. 12°.
Niet vermeld bij Le Long. Gedrukt met zoogen. *Caractères de civilité.*

Epistelen en Euangelien op alle sondagen, en de voorn. feest-dagen des jaers. Mitsg. de Passie, ofte de historie van het lijden ende sterven J. C. Getrocken uyt de laetst gecorrigeerde Bybel, verduyscht door M. Luther. It., De verstooringe der stadt Jerusalem, enz. Amst. 1667. 8°.

Evangelien (De apokryfe). Naar de nieuwste uitgaven van C. Tischendorf vertaald door L. van Cleeff en C. P. Hofstede de Groot. Amst. 1867. 8°.

VERTALINGEN VAN OUDE SCHRIJVERS.

a. VERTALINGEN VAN GRIEKSCHE SCHRIJVERS.

Homerus, De dooling van Ulisses in 24 Boeken ... ... van G. V. S. [Sambix] vertaalt. Amst. 1651. 12°.

—— Hetz. werk. Dez. vertaling. 2e dr. Amst. 1720. 12°.

Aesopus. — 't Vermeerdert wonderlyck leven van den spits-vindigen en oubolligen Esopus. Nieuwelijcks uyt de Lat. taele overgeset, gelijck oock al de Fabulen, juyst volgens de geene, die in alle latijnsche scholen geleerdt werden. Waer by oock gevoegt is, 't verhael des bloedigen oorlogs tusschen de muysen en kickvorsschen: Uyt het Griecks van... Homerus. Desen laetsten druck met veel schoone figueren. Amst. 1699. 8°.

— D'Esopisse verdigsels van Phaedrus, Augustus Slaafgevrydde; Vervat in Vyf boeken: alsmede d'uytgeleze tooneel spreuken van Publius Syrus. Leyd. 1672. 8°.
Het eerste in proza, het tweede in dichtmaat.

—— Hetz. werk. Dez. vertal. Amst. 1693. 8°.

—— De nieuwste overzetting van enige, bij voorkeur uitgezogte Fabelen van Esopus... [vert.] en met aanmerkingen verrijkt d. Ph. Lindenhof Hz. enz. Dev. 1797. 8°.

—— (De nieuwe). Groot fabelboek voor jong en oud. Voor Nederland bewerkt door M. Leopold. Met 160 platen. Gron. 1880. 4°.

Hermes Trismegistus (Sesthien boecken van den voor-treffelijcken ouden Philosooph) met groote naarstigheyt, uyt het Grieckx ghebracht in ons Neder-duytsch, enz. met eene Voorrede uyt het Lat. van Fr. Patricius... en eene Narede [door A. W. V. B.]. Amst. 1643. 4°.

Herodotus Halicarnassensis, Negen boeken der Historiën, gezegt de Musen. Vervattende o. a. de Lydische, Grieksche, Persiaensche, Egiptische, en Medische Historien enz. Benevens een Beschrijving van Homeers leven. Uit het Gr. vertaelt door O. D[apper]. Amst. 1665. 4°.

Cebes den Thebanar, Leevens-tafereel. Uit het Gr. vertaeld d. G. C. S. [Spaan]. Utr. 1801. 8°.

Hippocrates Coi, Aphorismi, d. z. Kort en bondige leeringen of regulen... aanwijzende de oorzaken en eigenschappen der ziekten, en de maniere van genesinge der zelve... Met... aanteikeningen... door E. Ras. Middelb. 1665. 8°.
Met portret van den vertaler op den titel.

Xenophon, Cyropaedia of Historie van Cyrus, nevens den lof van Agesilaus. In 't Grieksch beschreeven. Vernieuwde uitg. Rott. 1745. 2 dln. 8°.

—— Cyropedie, of over de opvoeding en het leven van den ouden Cyrus. U. h. Gr. d. J. ten Brink. Amst. 1813. 2 dln. 8°.

Xenophon, Krijgstogt van Cyrus. Uit het Gr. vert. door J. ten Brink. Amst. 1808. 8°.

—— Gedenkwaardige gesprekken van Socrates. Haarl. 1800. 2 dln. 8°.
Aan het slot de volgende aanteekening in HS.: Op sommige plaatsen vindt men enkele plaatsen, die in het Grieksch gevonden worden, in het Holl. niet uitgedrukt... De rede hiervan schijnt in de overdrevene kieschheid des vertalers... gezogt te moeten worden enz.

—— Gedenkwaardigheden van Socrates. Uit het Gr. d. J. ten Brink. Gron. 1819. 8°.

—— Habrokomes en Anthia, een roman uit het Grieksch vert. en met opheld. aanteekeningen [door T. P. Tresling]. Gron. 1829. 8°.

Plato, Euthydemus. Uit het Gr. vert. door P. Hofstede de Groot. Z. pl. en j. 8°.

—— Crito. Een dialoog van Plato, vertaeld en opgehelderd d. M. J. Noordewier. Gron. 1846. 8°.

Aristoteles, Spreek-kunst. Uit het Gr. d. W. van Schaep. Leyd. 1677. 12°.

—— Verhandeling over de Dichtkunst, uit het oorspronglyk Grieksch in het Nederd. vertaald; waarachter gevoegt zijn eenige Verhandelingen over de Dichtkunst en het Tooneel der Ouden, d. M. C. Curtius. Amst. 1780. 8°.

Theophrastus, Karakterschetsen. N. h. Grieksch [door G. Kuyper Hz.]. Rott. 1833. 8°.

Palaephatus van de Ongelooflijke historien. Tot dienst en nut van alle Liefhebbers der Poëtische en andere schriften. In het Nederlandsch vertaalt door N. B. [Borremans] A. [Amstelodamensis]. En op nieuws verbeeterdt door G. B. [Brandt?] Amst. 1687. 12°.

Euclides (De ses eerste boeken der Beginselen van), op een korte en klare manier gedemonstreert door H. Coets... Met voorr. en aanmerkingen door W. La Bordus. 3e verand. en verb. druk. Leyd. 1740. 8°.

Polybius Megalopolitanus (De historie vañ aller voortreffelycsten oude historischryver) van hem in Griex beschrẽ. Ende nu, ten grooten politijcken dienst eñ nutticheid van alle lieden van state... verduytscht door J. L. van der Vennecool. Rott. 1640. 4°.

Philo Judaeus. — Van Edelheydt. Een Edel Boecxken by Philonem Judeñ ouer 1580. Jarẽ gemaect eñ nu int jaer 1583 vertaelt d. D. V. Coornhert. Haerl. Anton Ketel. Z. j. (1583?). 8°.

Flavius Josephus... Twintich boecken van den ouden gheschiedenissen der Joden, enz. Met een boeck inh. die martelie der Machabeen... ouer gheset wten Grixschen in Latine, eñ voorts wtẽ Latine nv eerst... in Duytsche enz. Thantwerpen, 1553. [aan het slot staat 1552]. fol.

Flavius Josephus, Boeken... van de oude geschiedenissen der Joden enz. nu op nieuws uyt de Grieksche en Latijnsche sprake vertaelt, door L. van Bos... Daer by... Egesippi boeken van de Joodsche oorlogen enz. Mede op nieuws uyt het Hooghd. door S. de Vries vertolkt enz.... Met 250... platen. Amst. 1682. fol.

Epictetus, Handt-boexken ende Cebes Tafereel. Lerende... hoe elck in syn beroep gherustelixt leven zal, ende wat 's menschen leven alderzalichste maeckt. Noch Cebes Tafereels Kort begrip, in rijm d. H. L. Spieghel. Amst. 1615. 8°.

—— Handt-Boecxken. — Cebes Tafereel. — Isocratis Vermaninghe aen Demonicum, en Plvtarchvs van de Op-voedinghe der kinderen. Als oock mede 't Mergh vande Nederlantsche Spreeckwoorden: waer in H. L. Spiegels By-spraacks Almanack. Noyt aldus volkomen ghedruckt. Amst. (1644). 12°.

„Het Mergh van de Nederl. Spreek-woorden" met afzond. titel.

—— Hetz. werk. Amst. 1660. 12°.

—— Redenen door Arrianus... vergadert; met des zelfs Hantboek en Onderwijzingen: Cebes Tafereel en zedige gedachten van M. Aurelius Antoninus. Nooit voor dezen zodanig gedrukt. Alles door J. H. Glazemaker vertaalt. Amst. 1658. 8°.

Plutarchus, Tleven ende vrome daden vande... Griecsche ende Romeynsche mannen, met haer figuren, deur Plutarchus beschreven, ende nu in 't corte begrepen, ende in Lat. gestelt, d. D. Tibertvs enz. Hier by is gevoecht tleven vande excellente veltheeren, d. AEm. Probvs beschreven enz. In onse Neerduytsche sprake overgeset, d. M. Everart enz. Leyd. 1601. Met houtsn. 8°.

—— 't Leven der doorluchtige Griecken ende Romeynen,.. Wt de Griecsche sprake... [in het Fransch vert.] door J. Amyot... Mitsgaders het leven van Hannibal enz. uyt het Latyn verfranscht by C. Clusius. Voorder het leven van Epaminondas e. a.... beschreven door AEmylius Probus... Te samen van nieus... verduyscht, door A. v[an] Z[uylen] v[an] N[yevelt]. Delft, 1644. fol.

—— (Eenige morale of zedige werken van), vertaalt d. R. T. [Reinier Telle]. Amst. 1644. 12°.

—— Van de rust des ghemoedts: ende van 't nut datmen uyt sijne vyanden mach hebben. In 't Nederl. overgeset d. C. A. B[oomgaert]. Volgen noch Catoos Koppel-dichten liedtsgewyse. Dordr. 1644. 12°.

—— Over het verwijl der goddelijke straffe. Uit het Grieksch vertaald met aanteekeningen door C. Groen. Dordr. 1823. 8°.

Apianus Alexandrinus (Den wytberoemden Griecsche historyschrijver) van de oorlogen der Romeynen enz., vertaelt door Nic. de Gerbode. Rotterd. 1624. 4°.

Venus (De Grieksche), vertoonende de beroemde vryagien van Klitophon en Leucippe [van Achilles Tatius], Ismenias en Ismene [van Eustathius], en Leander en Hero [van Musaeus]; vyt 't Grieksch vert., en by een gevoegt door A. van Nispen. Dordr. 1652. 12°.

Herodianus, den... Historischryver. Vervatende tgene wat in den gheheelen Roomschen rijcke na het overlijdē van... M. Aurelius Antoninus sich toeghedragen heeft, onder de eerst navolgende twaelf keyseren. Wt het Lat. [v. Ang. Politianus] overghesedt d. D. V. Coornhert. Arnh. 1609. 8°.

Lucianus, Alle de werken nieuwlijks uit het Grieks vertaalt door S. B. M. D. [Steph. Blankaert, Med. Dr.] Amst. 1679. 2 dln. Met platen. 12°.

—— Samenspraken der Doden, naar het Grieksch, in het Nederd. overgezet en met aanm. door B. V. F. 1e st. Utr. 1791. 8°.

Diogenes Laërtius, Kort Begrijp, zijnde het Leven, heerlyke Spreuken enz. der oude Philosophen: waarby eenige treffelyke Spreuken en Gelijkenissen uit verscheyden Heydensche en andere Schrijvers by-een-gebragt, door P. D. F. [Paschier de Fijne]. Rott. 1655. 12°.

Longinus over de verhevenheid, uit het Grieksch vertaald d. M. Siegenbeek. Leid. 1811. 8°.

Eusebius Pamphilus, Die Historie diemen heet Ecclesiastica... inhoudende tregiment vander Christenheyt enz. Eerst ghetranslateert wten Griexsche doer... Ruffinum, eñ nv... ouerghesedt in onser duytscher spraken. Tantw. 1534. fol.

—— Historia Ecclesiastica... d. i. waerachtige beschrijvinge aller ouder Christelijcker Kercken... Ten eersten de Historia Ecclesiastica Eusebii... ten and. de Historia Ecclesiastica Tripartita Sozomeni, Socratis ende Theodoreti... Oock... der Martelaren lijden ende strijt. Noch is hier... bygevoecht... wat de kercke Gods wedervaren is in verscheyden provintien, insonderheyt in Vranckrijck... van... 1517 tot... 1556. Dordr. 1613. fol.

—— Kerkelyke geschiedenissen zedert den dood van onzen Zaligmaker tot aan den volkomen bloeistand van 't Kristendom... Vert. en met aanteekeningen van... A. A. vander Meersch. Met voorrede van A. Voget enz. Met pl. en kaarten. Amst. 1749. 4°.

Gregorius Nazianzenus van de Mededeelzaamheidt, uit het Grieks in 't Neêrlands overgebragt [met aanteekeningen] door Petr. Francius. Amst. 1699. 8°.

Heliodorus. — De Beschrijvinghe Heliodori vande Moorenlandtsche gheschiedenissen... Inhoudende de eerbare, cuysche, ende ghetrouwe liefde van Theagenes... ende Chariclea ... Eerst int Griecx beschreven, ende nu wt het Francoysche int Nederlandts vertaelt, d. C. K. Amst. 1610. 8°.

[Heliodorus] Theagenes en Chariclea, uit het Grieksch, door J. Bruyn. Amst. 1825. 2 dln. 8°.

St-Macaris, L Homilien oft Verclaringhen van de oprechticheydt die den Christenen menschen betaemt, enz. Ouergheset in de Nederd. Spraecke door Corn. Kiel [Kilianus]. Antw. 1580. 8°.

Joannes Chrysostomus. — Van die beweechnisse des herten tot berouwe der sondē, met meer [vier] ander gulden tractaetkēs des alderheylichsten Joannis Chrysostomi, ouergheset wt den Latine in duytsche, doer eenen religiosen der Regulier orden S. Augustini. t'Hantw., S. Cock. Z. j. (1546). 8°.

Joannes Chrysostomus, Lofredenen op den H. Apostel Paulus. U. h. Grieksch vert. en uitgeg. d. Anianus Secundus. Utr. 1834. 8°.

Cyrillus van Alexandrien, De Sedighe apologien oft onderwysende t'saemen-spracken der beesten; eerst in het Griecx... Nu uyt het Latijn overgheset en met dichten en sluyt-redens... d. P. Oliverius à S. Anastasio. Antw. 1666. 8°.
De Belgische dichter Oliverius à St. Anastasio, anders genoemd de Crocq, wordt vermeld en dit bundeltje geprezen, zelfs met het aanhalen van proeven, door J. F. Willems, Verhandel. over de Nederl. Letterk. II 136—139.

Joannes Damascenus, Leven en bedryf van Barlaäm den heremyt en Josaphat, Koning van Indiën... in Nederd. vert. door F. v. H[oogstraten]. Rotterd. 1672. 8°. Met platen.

b. VERTALINGEN VAN ROMEINSCHE SCHRIJVERS.

Lucretius Carus, T., Werken... van het heelal. Uit het Lat. in het Nederd. vertaald [door J. de Witt]. Amst. 1701. Met pl. 8°.
Latijn en Nederl. tegenover elkander.

—— Den oorspronk aller dingen enz. Uit het Lat. vert. d. J. de Wit. Met platen enz. 2e dr. Voor het konstgenootsch. *In Magnis voluisse sat est.* Amst. 1709. 8°.
2e druk van het voorafgaande werk.

Virgilius Maro, P., Wercken [in proza] vertaelt door J. van Vondel. Amst. 1646. 4°.

—— Dez. vertaling. 4e druk. Op nieu overzien en verbeterd. Amst. 1659. 12°.

—— Dez. vertaling. 5e dr. op nieuw overzien, en met schoone kunst-plaaten vermeerderd en verbeterd. Amst. 1714. 12°.

Horatius Flaccus, Q., Lierzangen en Dichtkunst, in het rijmeloos vertaelt (met daar tegenovergestelden tekst) d. J. van Vondel. Amst. 1654. 12°.

—— Dez. vertaling. 2e dr. vermeerderd en verbeterd. Amst. 1656. 12°.

—— Dez. vertaling. Amst. 1735. 4°.

—— Hekeldichten en Brieven... Uit Lat. dicht in Nederd. Ondicht overgebragt door B. Huydecoper. Amst. 1726. 4°.

—— Brieven, uit het Lat. vertaald en met wijsgeerige aanmerkingen door M. S. Polak. Amst. 1827. 8°.

Ovidius Naso, P., Werken... vertaalt door A. Valentijn. Amst. 1697. 3 dln. Met platen. 12°.

—— Metamorphosis, d. i. Her-scheppinghe ofte Veranderinghe, beschreven van... P. Ovidius Naso, ende door... J. Florianum in onse Nederd. spraeck over-geset... Verçiert met konst-rijcke Figueren... naer... teyckeninghe van... A. Tempeest. Rotterd. 1637. 8°.

Ovidius Naso, P. — Metamorphosis, d. i. die Herscheppinghe of Veranderinghe, beschreven van den vermaerden ende gheleerden Poeet Ovidius, in onse duytsche Tale overgheset, ende met vele figuren verciert, elcke tot zijnder Historien dienende enz. Antw. 1650. 8°.

—— Metamorphosvs, d. i. Verandering of Herschepping... op nieuws vertaalt. Met Paris oordeel. Noch Menelavs brief aan Helena, door P. C. Hooft gerijmt. Amst. 1693. Met platen. 12°.
Vertaling in proza. Menelavs brief in dichtmaat.

—— Metamorphosis of Herschepping. Z. p. Bij W. de Hondt. Z. j. Met platen. 12°.
De boekdruktitel ontbreekt aan dit ex.

— **Mander, C. van**, Wtlegghingh op den Metamorphosis Pub. Ouid. Nasonis enz. Haarl. 1604. 4°.

—— — Hetz. werk. Dordr. 1643. 4°.

—— — Uyt-legginghe over de Metamorphosis of Herschepping van P. Ovidius Naso. Op nieuws verbetert. Amst. 1662. 12°.

Seneca, L. A., Werken... bestaande in... handelingen strekkende om d'ongevallen des levens te verdragen, 't gewelt der tochten te verwinnen, enz. Door J. H. Glazemaker uit het Latijn... vertaalt. Amst. 1658—61. 3 dln. 8°.

—— Vanden weldaden. Leerende den rechten aert van broederlijcke liefde, getrouwe vrientschappe ende beleefde huesscheyt... Nyeu wten Latijne in Nederl. vertaelt duer D. Coornhert. Haerl. 1562. 8°.

—— (Eenighe uyt-ghelezene Spreucken uyt) enz. Uyt den Lat. vert. d. G. van der Eembd. Haerl. 1623. 4°.

Juvenalis, D. Junius en **A. Persius Flaccus** (De schimpdigten van) in 't Neerd. vert. d. A. Valentijn. Leyd. 1682. 12°.

—— Dez. vertaling. 2e druk. Op nieuws overzien en verbeterd. Leyd. 1703. kl. 8°.

Cato, D., Disticha de moribus ad filium. — Dionys Katoos tweelingvaerzen wegens de zeden, aen zynen zoon. [Lat. en Nederl.] enz. Amst. 1736. 8°.
Hierachter volgt nog eenmaal de tekst, in us. Gymn. Amstelod. met hetz. adres en jaar.

—— Disticha enz. — Dionys Katoos Tweelingsveerzen wegens de zeden aen zynen zoon. In de Nederduitsche sprake over geset [door P. Rabus?]. Hier is bygevoegt de spraekkunstige woortvoeging. t'Amst. 1782. 8°.

Quintilianus, Van het lachen... dienende om bequaemlijk quinkslagen uyt te vinden, en wel te passe te konnen schertsen, jokken en boerten. Uit het Lat. van W. van Schaep. Leyd. 1677. 12°.

—— Van 't onthouden... op wat wijse men best sal leeren onthouden. Uit het Latijn... door W. van Schaep. Leyd. 1677. 12°.

Nepos, C., Van het Leeven der Doorluchtige Veld-ooversten, onder de Aal-oude Grieken; en andere. Nu eerst in 't Neerduits vertaald door J. Hilarides, en met koopere heldebeelden opgemaakt. Lieuwerden, 1686. 8°.

—— Dez. vertaling. 2e druk. Lieuwerden, 1726. 8°.

Cicero, M. T., Guldene Philosophische Boecken: van het Ouderdom, de Vriendschap, Onwaerschijnelijcke Redenen, en den droom Scipionis; in onse Duytsche Tale ghestelt door M. G. en noyt voor desen uytghegheven. Amst. 1624. 12°.

—— Vande onderlinghe plichten, 3 Boecken streckende tot eenen eerlijcken handel en wandel. Noch Cato Maior, hoemen d'Ouderdom geduldigh dragen, en sijne Laelius hoemen de vriendschap onderhouden sal: Neffens zijne Paradoxa of wonderredenen aen Brutum en de Droom van Scipio. Noyt aldus in duyts by een ghevoeght. Amst. D. Pietersz. Z. j. 12°.
Het werk van Cicero is vertaald door D. V. Coornhert, de overige in dit boek voork. werkjes zijn, volgens de Biblioth. Belgica, vermoedelijk van de hand van Marcus Gualtherus.

—— X Reedenvoeringen... in Nederduits overgebragt. Neevens twee... Brieven... in 't Latyn en Duits, door een Lid van... *In magnis voluisse sad est.* [G. M.] Amst. 1702. 8°.

—— De oude Cato, of gesprek over den ouderdom. De droom van Scipio, beiden, uit h. Lat. vertaald d. W. E. de Perponcher. Utr. 1804. 8°.

Salustius, C. Cr., Vande t'samenzweeringhe Catalinae (*sic*) tegens het ghemeenebeste van Romen. Item vanden Jugurtijnschen oorloge. Wt den Latijnschen tale nu nieuwelicx overgesettet in onsen Nederlantschen spraecke, d. S. Vomelium. Franek. 1613. 8°.

—— Roomsche historie, van de t'zamenzweeringe van Catilina, en den oorlog met Jugurtha, vert. d. F. v[an] H[oogstraten]. Rott. 1683. 12°.

Salustius, C. Cr., Over de samenzwering van L. S. Catilina; benevens vier Redevoeringen van M. T. Cicero over hetzelfde onderwerp. U. h. Lat. m. aanmerkingen en ophelderingen door J. ten Brink. Amst. 1798. 8°.

Caesar, C. J., Wytberoemde Commentarien, ofte corte historische aenteyckeningen... Het eerste deel van sijn Fransche ende Nederl. oorlogen; [het tweede deel, van de burgherlicke oorloghe]... Verduytscht wt den Latyne d. J. Fenacolius. Delft, 1614. 2 dln. Met platen en kaarten. 8°.

—— Commentarien, ofte korte historische aenteyckeningen enz. van sijn fransche ende Nederl. oorlogen enz. verduytscht wt den Latyne d. J. Fenacolius. Delft, 1643. 8°.

—— Aantekeningen der Gallische, burgerlyke, Alexandrynsche, Africaansche en Hispanische oorlogen... Uit het Latyn verduischt door A. Bógaert... Met kop. platen... Amst. 1709. 2 dln. 8°.

Livius, Titus, d. i. de Roemsche Historie oft Gesten, doer den alderwelsprekensten eñ vernaempsten historiscriuere T. L. bescreuen, enz. Nv eerstmael in onser Nederlantscher spraken ghedruckt. Tantw. 1541. Met houtsn. fol.

—— De Roomsche historie oft gesten enz. Leyd. 1585. fol.

—— Romainsche Historien... sedert de bouwing van Romen tot aan d' ondergang van 't Macedonische rijk... Van nieus vertaalt, en met een tweede Decade vermeerdert. Met een vervolg enz. uit de Romainsche Historie van S. Dupleix vertaalt enz. Amst. 1646. fol.

—— Romeynsche historien ende geschiedenissen ... waer by... beschrijvingen van het oude Romen, en haer... gebouselen en oudheden, met die beeldenissen derselver, door P. Merulam enz. Amst. 1650. fol.

Valerius Maximus. — Des alder-vermaertsten ende wel-sprekensten Histori-schrijvers Valerii Maximi, negen boecken, van ghedenck-weerdighe,loflicke woorden, daden ende gheschiedenissen der Romeynen en de uytlantsche volcken, overgheset uit de Latijnsche in onse Nederduytsche Tale, d. Conradum Mirkinium. Rotterd. 1614. 8°.

—— Gedenkwaardige voorbeelden, zoo der Romeinen als der uitheemsche volken. U. h. Lat. vert. door A. Bógaert. Amst. 1721. 8°.

Tacitus, C. C., Annalen ofte Jaerboecken der Roomscher gheschiedenissen... waer onder begrepen syn de daden van de oude Duytschen, Bataviers ende Vriesen. Met de... afbeeldingen der XII eerste Roomsche keyseren... Verduyscht door J. L. Fenacolius. Delft, 1616. 4°.

—— Jaarboeken en Historiën, ook zyn Germanië en 't leeven van J. Agricola... Vert. door P. Cszn. Hooft. Amst. 1684. Met platen. fol.

—— Dez. vertaling. Amst. 1714. 4°.

Tacitus, C. C., Boeksken van de geleegentheid, zeeden en volken van Germanië, in 't Holl. vert. door P. C. Hooft. [Met voorber. van J. J. de Gelder]. Leyd. (1845). 8°.

—— Dez. vertaling. 2e druk. Leyd. (1852). 8°.

—— Germania [Latijn en Nederl. met inleiding en aanteekeningen] door J. M. Schrant. Leid. 1855. Met eene kaart. 8°.

—— Boeksken van 't leeven van Julius Agricola, in 't Holl. vert. door P. C. Hooft [uitgeg. door J. J. de Gelder]. Leyd. (1852). 16°.

—— Het leven van Julius Agricola. U. h. Lat. en met aanmerkingen door P. S. Schull. Dordr. 1828. 8°.

—— Ovrige werken Romeinscher geschied'nissen onder d' eerste keysers. Met het leven van Julius Agricola. Oversetter J. van Groenewegen. Delf, 1630. 4°.

—— Vande ghedenkwaerdige geschiedenissen der Romeinen, uyt het Lat. in Duytsch vertaalt, door J. Fenacolius... met uytleggingen verrijkt, en nu... oversien, en... verbetert enz. Amst. 1645. 8°.

Curtius, Q., Historie van 't leven ende de daden Alexandri de Groote, inhoudende hoe hij Europa overheerd, Darius der Persen Coninck met gantsch Asia ende India, tot de Oceanische zee t'ondergebracht heeft, ende eyntlijck tot Babilon ghestorven is [Lat. en Nederl.]. Overgeset uyt Lat. door A. Snel. 3e dr. gecorrig. Amst. 1639. 8°.

—— Dez. vertaling. 5e druk gecorr. Antw. 1727. M. pl. 8°.

—— Historie van Alexander den Grooten. Met de vervullingen van J. Freinshemius. U. h. Lat. door J. H. Glazemaker. Overzien en verbeterd, met printverbeeldingen benev. een Geslagt-register en Tijdrekening, door M. le Tellier. Amst. 1728. 8°.

—— Dez. vertaling. Amst. 1764—65. 2 dln. 8°.

Plinius Sec., C., Vijf boecken, handelende van de nature... Hier zijn by-gevoeght de schriften van verscheyden andere oude autheuren, de natuur der dieren aengaende... Laetsten druck... vermeerderd... en met kopere platen. Amst. 1681. 8°.

Suetonius Tranquilius, C., Van de XII Keizers. Uit het Lat. verduischt d. A. Bógaert. Met... platen. Amst. 1699. 8°.

—— Dez. vertaling. 2e dr. Dordr. 1735. 8°.

Boethius, De consolatione philosophiae ll. V. [Latijn en Nederl.] met Commentarien. Ghend, A. de Keysere. 1485. fol.

Campbell, Annales N°. 322. Het exemplaar heeft de twee regels opschrift van de Tafel: „Dit es de tafele dienende desen nauolghenden vijf bouken" enz. Verg.: Holtrop, Monuments typograph., pl. (114) 100 *b* en *c* en tekst blz. 107. Eenige taalkundige aanteekeningen op de schutbladen.

Boethius, Die vertroestinghe der wyssheyt, tot troest vanden bedroeffden Raedt vanden onuerstandigen, vnd int gemeen tot alder menschen salicheit... Deuenter, 1557. 8°.

—— Vertroostinge der wysbegeerte... Nieuwlyks vertaald door M. Gargon. Amst. 1703. Met platen. 8°.

Apuleius, L., XI Boecken handelende van dén Gulden Esel. Seer ghenoechlyck ende vermaeckelyck om leesen, ende den Schilder en Poëten, oock Liefhebberen der inventien dienstich. Antw. Guilliame v. Parys. Z. j. (c. 1610). 12°.

—— Hetz. werk. Haerl. 1636. 12°.

Justinus, Historien... uyt Trogo Pompeio vergadert enz. Getranslat. uyt den Latijne in onse Nederduytsche tale, door F. van Wee. Arnh. 1610. 8°.

—— Historien... uit Trogus Pompejus... Begin neemende met d'Assyrische of eerste Monarchie, en streckende tot de heerschappye van de Keizer Augustus... begrepen in 44 boeken. U. h. Lat. vert. door F. v. H[oogstraten]. Dordr. (Aan het slot: 1682). 12°.

—— Dez. vertaling. 2e dr., van nieus overzien enz. Dordr. 1696. 12°.

—— en **Tertullianus**, Verantwoording voor de Christenen, tegens de Heydenen; als mede Minutii Felicis t'Samen-spraak tussen Octavius en Caecilius. Ook zijn hier achter bygevoegt, de Brieven van Clemens Romanus en Policarpus. Amst. 1684. 8°.

Tertullianus, **Q. Septimius Florens**, Over het recht van verjaringe, en besit tegen de Ketters; eerst in 't Latijn gestelt door den Schrijver omtrent in 't Jaer o. H. J. C. 197... Nu vertaelt tot dienst van desen tijdt. t'Antw. 1675. 12°.

Minucius Felix, Octavius handelende van d'Ydelheid der Afgoden. Ofte het Christendom tegen het Heidendom verdedigt. Uyt het Latyn vert. en met eenige aanteekeningen verrykt door A. Elzevier. t'Amst. 1696. 8°.

[**Hieronymus**.] Dit boeck is ghenomet dat Vader boeck, dat in den latijne is ghehieten Vitas patrū, inhoudende dye historien en legenden der heyligher vaderen die hare leuē in strēgher penitencie ouergebracht hebbē. Ouerghe-set in goeder verstādelre duytscer sprake. Z. p. [Zwolle], Peter vā Os. 1490. Met houtsneden. fol.

Campbell, Annales, N°. 938.

[——] Vaderboeck, oft dat leuē der heiligher vaderen die in die woestenie vā Egiptē enz. haers leuēs,... ouergebracht hebbē. Leyd. Jan Seuersoen, 1511. fol.

Aan het slot eene zeer fraaie houtsnede, waarschijnlijk door Lucas van Leyden gegraveerd. Het eerste blad ontbreekt, en daardoor waarschijnlijk ook eene tweede, soortgelijke houtsnede, die in dit werk moet voorkomen.

Cassianus, J., Der ouder vader collacie. Tantw. M. Hillen van Hoochstraten. 1506. fol.

Augustinus. — S. Augustijns vierighe meditaciē oft aendachtē. Eñ die alleensprakē der sielē tot God. Eñ dat hātboecxkē vand' aenscouwingen Christi. Noch S. Bernardus deuote aendachten. Eñ een boecxken van S. Ancelmus, ghenaemt die Strale der Godlijcker liefden, met sommige van sinen ghebeden, nv alle nyeu ouergheset door A. van Hemert enz. Antw. 1548—1551. Met houtsn. 8°.
Onder dezen collectieven titel zijn de hier genoemde 4 stukjes tot een band vereenigd.

—— Vāder liefdē gods, een schoon hantboecxkē, bescreuen door den heylighen bisschop S. Augustijn. Ouer gheset wten latine in duytsche, door Rem. van Eertborre. Thantw. 1554. 8°.

—— Die forme van leuē bescreuen door dē heyligen bisscop S. Augustijn, hoe een kersten mensche oprechtelijck... leuen sal, sonder wedersproken te worden... Ouergheset wten Latine in Duytsche, d. Rem. van Eertborre enz. Thantw. 1555. 8°.

—— Negentich plaetsen der H. Schriftueren gheestelijck wtgheleydt, ofte gheallegoriseert door Aurelium Augustinum, ende vergadert oock vertaelt tot nut ende stichtinghe van allen gheestelijcke herten d. D. V. Coornhert. Gouda, 1585. 8°.

Augustinus. Een gulden tractaet genaemt de alleenspraeck der siele tot Godt... U. h. Latijn door C. Staphorst. Amst. 1632. 12°.

—— De minne-suchten van S. Avgvstyn... In het Nederduitsch d.... P. D. W. enz. t'Antw. 1645. 32°.

—— XXII boecken van de Stadt Gods... Beginselen en voortgang,... verdedingen der Christelijcke religie enz. Uyt den Latijne verduytscht door J. Fenacolius. Verciert met rijcke aenteickeninghen. Amst. 1646. fol.

—— De Biecht voor God van een groot man, of de Bekentenissen van Aurelius Augustinus. Naar 't oorspronkelijke bekort, met eene levensschets van Augustinus en ophelderingen voorzien door W. Francken Az. Amst. 1857. 12°.

Sulpicius Severus, Kerkelyke historie... sedert des weerelds aanvang, tot het vierhonderdste jaar na Christus geboorte, vervolgd tot den tijd van Karel V. Uit het Lat. en met Aanmerk. d. P. Rabus. Rott. 1702. 4°.

PROZAWERKEN DER XIII—XVIe EEUW.

Werken die men in deze afdeeling mist, zoeke men in de overige afdeelingen van dezen Catalogus (b. v. Geschiedkundige werken in de afd. *Geschiedenis*, Geneeskundige werken in de afd. *Geneeskunde* enz.) — De werken waarvan de namen der schrijvers tusschen [ ] staan, zijn anoniem of onder een pseudoniem verschenen.

Leven (Het) van Jezus. Een nederlandsch HS. uit de 13e eeuw. Met taalkundige aanteekeningen [en Glossarium] voor het eerst uitgegeven door G. J. Meijer. Gron. 1835. Met facsim. 8°.

— **Meijer, G. J.**, Nalezingen op het Leven van Jezus. Verslag van den Roman van Walewein; e. a. bijdragen tot de oude Nederlandsche letterkunde. Gron. 1838. 8°.

Stemmen uit den voortijd, die wel verdienen nog eens gehoord te worden, verzameld uit een viertal HSS. der XIVe en XVe eeuw, d. F. H. G. van Iterson. Leid. 1857. 8°.

Dyalogus (Dat) of twisprake tusschen den wisen coninck Salomon ende Marcolphus. Gent. 1861. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. IIIe Serie. N°. 9.

Livre (Le) des Mestiers. Dialogues Français-Flamands composés au XIVe siècle par un maitre d'école de la ville de Bruges. Publié par H. Michelant. Par. 1875. 4°.
Facsimilé gedrukt d. Joh. Enschedé & Zn. te Haarlem.

Lyden (Dat) ende die passie ons Heren Jhesu Christi. Voor 't eerst uitgeg. door Alfr. Holder. Gron. 1877. 8°.
Bibl. v. middelnederl letterkunde. Afl. 19.

Ruusbroec, J. van, Werken. [Uitg. met aanteekeningen enz. door J. David]. Gent, [1858-] 1860. 5 dln. M. pl. 8°.
I. II. Dat boec van den gheesteleken tabernacule.
III. Dat boec van den twaelf dogheden. Die spieghel der ewigher salicheit. Van den kerstenen ghelove.
IV. Dat boec van VII trappen in den graet van gheesteliker minnen. Dat boec van seven sloten. Dat boec vanden rike der ghelieven. Dat boec vanden vier becoringhen.
V. Dat boec vanden twaelf beghinen.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. 3e Ser. N°. 1.

Ruusbroec, J. van, Die chierheit der gheesteleker brulocht. — Dat hantvingherlyn oft vanden blickenden steene. — Dat boec der hoechster waerheit [Uitgeg. door J. B. David en F. A. Snellaert]. Gent, 1868. 8°.
Met levensschets van J. B. David.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. 3e Ser. N°. 12.

Keukenboek uitgeg. [door C. A. Serrure] naar een handschrift der XVe eeuw [van Petrus Scholerius]. Gent, 1872. 8°.
Uitg. d. Maetsch. d. Vlaemsche Biblioph. N°. X.

Boeck (Hier beghint dat) van onser lieuer vrouwen miraculē. (Delf, J. Jacobsz. van der Meer en M. Yemantsz. c. 1477—78). 4°.
Zie Campbell, Annales No. 299.

Summe le roy of des conincs summe. Overgheset uten franchoyse [van Laurentius, Ord. Praedicat. 1279] in duytsche door Jan van Brederoede [Jan van Rode 1408]. Delf, z. naam v. dr. [Jac. Jacobsz. v. d. Meer en M. Yemantsz.]. 1478. 4°.
Campbell, Annales, N°. 1627. Het eerste blad ontbreekt aan dit ex.

Summe le roy. — Hier beghint een bouc datmē hiet sūme le roy. Of des conincs summe. Ende leert hoe dat men die sonden biechten ende beteren sal. [Door Laurentius, Ord. Praedicat.], ouergheset vten franschoyse in duytsche [door] ian vā brederoede [Jan van Rode]. Haerl. Z. n. v. drukk. [J. Bellaert]. 1484. 4°.
Met het drukkersmerk.
Campbell, Annales N°.1630. Hierbij een lat. didact. gedicht, op twee bladen perkament, in zeer oud HS. met eene transcriptie in HS. der 19e eeuw

Quatuor Novissima, [Die vier Uterste door Ger. a Vliederhoven]. Ter Goude in Hollant, by my gheraert leeu... 1479. 4°.
Campbell, Annales N°. 1315. Het eenigst bekende exemplaar van deze tweede uitgave der nederduitsche vertaling van Quatuor novissima. Versierd met fraai geteekende initialen.

[**Voragine, Jac. de**,] Passionael geheyten in latijn Aurea legenda. Winter- en Zomerstuk. [Gouda, Gher. Leeu. 1478—80] 2 dln. 1 bd. fol.
Dit ex. bestaat uit twee verschillende drukken. Het Winterstuc is van den 2en druk »voleynt ter goude anno [MCCCC] lxxx den tiendē dach in februario by mi gheraert leeu (Campbell, Annales N°. 1756); het Somerstuc daarentegen is van den eersten druk: »voleyndet... bi mi gheraert leeu ter goude... MCCCC en lxxviij... den tienden dach in meye. (Campbell, N°. 1755).

—— Passionael geheyten in latijn Aurea legenda. Wynter- en somerstuc [aan het slot van deel I... voleynt ter goude in hollant, anno LXXX, by mi gheraert leeu. (Aan het slot van deel II)... Anno MCCCC ende LXXX enz.] 2 dln. 1 bd. fol.
Zie Campbell, Annales N°. 1756.

[——] Passionael, ghehieten in latijn Aurea legenda, Winter- en Somerstuc. Delft, Z. n. v. drukk. [J. Jacobsz. van der Meer]. 1482. 2 dln. fol.
Campbell, Annales, Nos. 1758 en 1759. Het Winterstuc dezer uitgave is abusivelijk gedagteekend 1472.

Historien ghetoghen wten gesten ofte croniken der Romeynen, tracterende eñ roerēde van die doechden ende sonden, ende die ghemoraliseert ende ghetoghen tot enē gheesteliken sinne. Gouda, Gher. leeu... 1481. Met houtsneden. fol.
Eerste uitgave van deze Nederl. overzetting van: „Gesta Romanorum moralisata", aan het slot genoemd: »Die gesten of gheschienisse van romen". Campbell, Annales N° 826. De zonderlinge houtsneden en andere versierselen in dit werk voorkomende oudtijds gekleurd. Op het eerste schutblad een gedicht in het Nederlandsch, tot lof der vrouwen, in HS. van het begin der 16e eeuw.

Boec des Gulden Throēs of der XXIV Ouden. [Door Otto van Passau], Herlem. Z. n. v. dr. [Haarl. Jac. Bellaert]. 1484. Met houtsneden. fol.
Campbell, Annales, N° 1343. Op een der schutbladen eenige aanteekeningen betreffende het nonnenklooster van St. Catharina te Leiden, waaraan dit exemplaar vroeger behoorde.

Bernardus sermonen (Dit is dat boec van Sinte). Winter- en Somerstuc. [Aan het slot van deel I... gheeyndt to Zwolle... by my Peter van Os. In den jare o. H. 1484 (Aan het slot van deel II)... 1485]. Met plaat. 2 dln. 1 bd. 4°.
Zie Campbell, Annales N°. 275.

Bartholomeus [**de Glanvilla**] **Engelsman**, Boeck vanden proprietyten der dinghen. Haerl. J. Bellaert, 1485. Met houtsneden. fol.
Campbell, Annales, N°. 258.

[**Thomas Cantipratensis**], Der Bien-boeck (vāden Prelaten ende vāden ondersaten). Swolle, Peter van Os. 1488. fol.
Campbell, Annales, N°. 1658.

[——] Hier beghint der byen boeck ende is tracterende vanden prelaten ende denondersate. [Leyd. Jan Zeveren 1515?]. fol.
Fol. 120—123 ontbreken. — Houtsnede op den titel. — Met eenige aanteekeningen in H.S.

Breydenbach, B. de, Heilige Bevaerden tot dat heylige grafft in iherusalem. [Aan het slot: Dit werck inhoudende die heylighe beuarden tot dat heylighe grafft in iherusalem. eñ van daen totten berch Synaï tot die heilighe maghet eñ martelarisse Sunte katherin ghedruct doir meister Eerhaert rewich van vtrecht in die Stadt van mentzs Int iaer ons heeren mcccc acht ende tachtich, opten vviiij dach in Meye Ender salichlicken]. Met houtsneden. fol.
Hain, Repertorium N°. 3963. Breydenbach deed zijne reis in 1483—84, en was in het H. Land toen ook Joos van Ghistele, wiens reis in 1557 voor het eerst te Gent verscheen, zich daar bevond. (Zie: van Ghistele, Voyage, 3e boek, cap. 36, fol. 180.) Op bl. A 7 verso wordt gezegd: »Hier om so ist dat ick mit my in gheselscap ghenomē heb verstandighē kunstighē schilder erhart rewijc van vtrecht om dat hy kunstelick verbeelden eñ schildren soude ouer setten in een carte eñ bijsonder alle ghestant eñ figuren" enz. Hieruit schijnt te blijken dat de schilder die Breydenbach vergezelde, en de uitgever van dezen druk van zijn werk, dezelfde persoon is geweest.

Ghetide (Deuote) vanden leuē eñ passie ihū cristi. Z. pl. en j. [Zwolle, P. van Os van Breda, c. 1496]. 8°.
Met zeer vele en zeer fraaie houtsneden.
Campbell, Annales N°. 1117. Dit exemplaar, hoewel ook hier aan het einde defect, heeft de eerste twee bladen die aan het door den heer C. beschreven ex. ontbraken.

Leuen ons liefs heren ihesu xpristi (Hyer beghint dat). Gheprent te leyden. Bi mij Hugo Jāssoen [van Woerden]. Int iaer ōs herē MCCCC eñ Xcviij. 4°.
Met zeer fraaie houtsneden gedeeltelijk ter grootte der bladzijden, en met geteekende initialen.
Campbell, Annales N°. 1111.

—— ons liefs heren ihesu christi (Hier beghint dat). Gheprent te Delf in Hollant, by my H. Ecker vā Homberch.. 1498. 8°.
Met houtsneden, hier gekleurd.
Campbell, Annales N°. 1120.

[Ludolphus de Saxonia], Dat booc vanden leuen ons liefs herē ihu christi derdeweruen gheprint, ghecorrigeert eñ merckelyc verbetert met addicien van sconen moralen ende gheesteliken leringhen eñ deuoten meditacien. Oec daer toe genoecht zijnde schoone oracien oft gebeden enz. [Aan 't slot: Toe zwoll gheprint by mij Peter Os vā Breda... 1499 enz.] fol.
Met zeer fraaie houtsnede ter grootte der geheele en der halve bladzijde
Campbell, Annales N°. 1185.

[——] Dit is dleuē ons liefs heeren Jhesu Cristi, and' werven gheprint, ghecorrigeert ende merckelicke v'betert met addicien van schoonen moralen eñ geestelike leeringhen eñ deuoten meditacien. Oec daer toe genoeghet schone oratien oft ghebeden int eynde van elcken capittele enz. Antw., binnen die Camerpoorte int huys vā Delft. By mi Henrick eckert vā Homberch... 1503. fol.
Met zeer fraaie grootere en kleinere houtsneden. Voorin eenige uittreksels enz. in HS. van J. J. Schultens.

[——] Dit is dleuē ons heeren Jhesu cristi: derdewerf gecorrigeert en verbetert. Met schone moralizaciē eñ gheestelike leeringen eñ deuote meditaciē. Eñ achter elck capittele is een deuoot gebet ghestelt. Oeck sijn hier noch toe ghedaē alle die Epistolen van den geheelen iare met haer glose eñ verstādelike exposicie elc op sijn Euāgelie dienēde enz. Gheprent in... Antwerpen, Binnen die camer poorte. In onser lieuer vrouwen Pant, bi mi Claes de Graue... 1536. fol.
Met houtsneden, in dit ex. gekleurd.

—— Dat heylighe leuē ons liefs heeren Jhesu Christi. Thantwerpen, in die Camerstrate inden ghulden Eenhoren... by W. Vorsterman, 1541 25 Maart. 8°.

Souter (Hier beghint een boecxkē geheeten onser lieuer vrouwen). Tantw., M. van Hoochstraten, 10 Jan. Z. j. (c. 1500). 8°.

V'troestinghe der ghelatenre menschen. (Hier beghint een schoon boeck. Eñ is gheheten die) Eñ vander v'erclaringhe d'consciencien enz. [Aan het slot:] Eñ is nye gheprent geweest dan nu indē jare 1502... bi mi hugo iāsoen van woerden. Ende is ghecorrigeert eñ emendeert in een cloester geheten roemburch buten leyden. 8°.
Dit ex. maakte vroeger deel uit van de boekverzameling van den bekenden Isaac Massa, en draagt zijne handteekening, met bijvoeging der aanteekening, dat hij dit boek in 1612 op de markt te Haarlem kocht voor de som van één gulden.

Bonaventura. — Dit boeck is geheten inden Latijn Stimulus diuini amoris, induitsch dz prickel der minē gods, welc ghemaect heeft die heilige doctoer sinte bonauentura vander mīrebroeders oerde... Twelcke broeder lucas hey eē waerdich man vander mīrebroederenoerde ghecorrigiert heeft vā woert tot woert wtē latijn in duytsche, enz. [Aan 't slot:.. Leyd. bi my Jan Seversen. 1511 enz.]. 8°.
Met houtsn. en de titel in roode en zwarte letters gedrukt.

Belial, [of der sondaren troost]. Een rechtelick ghedinghe tusschen Belyal den helschen procureur, als claghere aen dat een deel, ende Jhesu cristo hemelschē god, antwoerdere aent ander deel, enz. [Aan 't slot:... Antw. Henr. Eckert vā Homberch... 1512.] Met houtsn. fol.

[Bibel in 't corte, ghetranslateert uten latine ende walsche (Antw.) Claes de greue [graue] ende Thom vand' noot (1513).] fol.
Eerste en hoogst zeldzame druk van den „Bibel in 't corte", ook wel genoemd: „Bijbel met de baarden". Zie: Le Long, Boekzaal, blz. 413—456. — Ondanks den titel is dit boek eigenlijk eene vertaling of, beter gezegd, eene navolging van de „Historia Scholastica, door Petrus Comestor, in de 12e eeuw in 't Latijn geschreven, en door G. des Moulins in de 13e eeuw in het Fransch vertaald. — De titel ontbreekt aan dit ex.

Tregement der ghesontheyt. [Aan het slot: Gheprint in de princelijcke stadt vā Bruessel... 1514 enz.] Met houtsn. fol.
Nederlandsche vertaling van 't Regimen Sanitatis van A. de Villanova. Afkomstig uit dezelfde drukkerij als de beide volgende werken. Voorin eene aanteekening in HS. van B. Huydecoper en C. G. Hultman.

Tscep vol wonders. [Aan het slot:... gheprint [te Brussel] int yaer 1514.. ende sijn te coope... Thantw.] Met houtsn. fol.
Uit dezelfde drukkerij als het hier voorgaande en het volgende werk.

Dboeck der inghelen, ghetransl. wten franchoyse in duitsce, bi mi Thomas vander Noot. Bruesele, [Th. vander Noot]. 1517. Met houtsn. fol.
Afkomstig van dezelfde drukkerij als de beide voorg. werken.

Rosemondt, Godschalc, Een seer profitelijc boecxken van der Biechtē eñ vā dye seuē doot-sonden. Antw., Henr. Eckert van Homberch. 1518. 8°.

[——] Een gheestelic Auontmael. Hoe alle deuote hertē... een vrolijcke kermisse eñ eē bly geestelic auōtmael bereiden eñ houdē sullē mz xpo iesu die weerdt eñ huysheere vā thuys onses hertē enz. Thantw. M. van Hoochstraten. Z. j. (c. 1533?) 8°.

[——] Hier beghint een seer goet ende deuoet boecxkē voer eenē yegeliken kersten mēsche hoemē den berch vā Caluarien op climmē sal ende helpē onsen here sijn swaer cruijs dragen wāt hi seer moede is gheworden vanden swaren anxt des doots. Antw. W. Vorsterman. Z. j. (c. 1535?). 8°.
Met houtsneden.

[——] Dit is den Berch vā Caluarien. Een seer deuoet hant boecxken voor een yeghelijc kersten mensche, hoemen dē Berch van Caluariē opclimmē sal, en helpen onsen heere sijn swaer cruyce dragen, wāt hi seer moede is geworden van swaren ancxte des doots. Leyd. P. Janzoon. Z. j. (c 1535?). 8°.
Met houtsneden.

—— Hetz. werk. Thantw. 1561. Met houtsn. 8°.

Wijngaert (Den) vā Sinte Franciscus, vol schoonre historien, legenden ende deuchdelijcke leeringhen allen menschen seer profijtelijck. Thantw. Hendr. Eckert van Homberch, 1518. fol.

Suster Bertkens boeck tractierende vā desen puncten hier na bescreuen dat sy seluer ghemaeckt eñ bescreuen heeft... Oeck staen hier veel lyedekēs die suster Bertken seluer gedicht heeft. Leyd. J. Seuersen. 1518. Met houtsn. 8°.
Een paar bladen ontbreken aan dit ex.

—— Een boecxkē (van dye passie ons liefsheeren) gemaket van suster bertkē die 57 iaren besloten heeft gheseten (in een cluse) tot Vtrecht in dye buerkercke. Leyd. J. Seuers. Z. j. (c. 1518). Met houtsn. 8°.
Zie Mone, Uebersicht N°. 161.

Boecxken (Een deuote) vanden inwendighen naevolgen des leuens eñ des cruces ons heren ihesu cristi den menschen leerēde eñ ten laetstē brengēde tot ald' volcomentsz. Leyd. Jā Seuersz. 1519. 8°.

Henricus van Santen (Die Collacie vāden erwerdigen Vad's, broeder), Gardiaen van Mechelen. Leyd. Jan Zeuersen. Z. j. (c. 1520). 8°.

Contemplacie en Meditacie (Een zeer schone) op dat heylige sondaegsche gebet. Dwelc onse here Jesus Christus ons inder Euangelien geleert heeft. Z. pl. en j. [Antw. Adr. van Bergen... c. 1524]. 8°.

Exposicie (Een schone), eñ verstāt op Credo in Deum. Eñ op dat Heylige sondaechsce gebet. Dwelc allen kersten menschen noot is te weten. Z. pl. en j. [Antw. Adr. van Bergen, c. 1524]. 8°.
Het laatste blad ontbreekt aan dit ex.

Jan Bottelgier heeft dit boeck gemaect, gheheetē Somme ruyrael, sprekende van allen rechten. Ghecorrigeert bi eenen experten practizijn aduocaet... te Mechelen enz. Antw. Cl. de Graue, 1529. fol.

Fasciculus Myrre. — Dit is een sonderlinge deuote materie, vā die passie ons heerē ihsu xpi gebeetē (dat busselkijn, oft dat bondelken van myrre) v'gadert vā eenē geestelikē ende seer v'lichten broeder vā die Minrebroeders oerdē, vā die familie der Observantē, in die prov. vā Colen, enz. Eñ is in prente gecomē bi toedoē van eenē geleerdē broeder, genoēt broeder Mathijs [Wenssen] vā Dordrecht, gardiaē Thantwerpen. [Aan 't slot:... Antw. Symon Cock, 1529]. 8°.
Met een kalender en houtsneden.
Volgens aanteek. van Dr. W. Greve, en van Dr. G. D. J. Schotel, vooraan in dit ex., was de uitgever van dit, en van meer andere geschriften, Mathijs Wenssen van Dordrecht, Generaal der Minderbroeders in de Nederlanden en bloedverwant der echtgenoote van Rombout Hogerbeets. Hij stierf in zijn klooster te Dordrecht in 1543.

Litaniē (Hier beghinnē die gulden) vander gheboorten, leuen, lijden, passie, ende verrisenisse ons heeren Jesu Christi, seer vruchtbaar om te biddē. Delft, Corn. Henricxz. Lettersnijder. Z. j. (c. 1530). 8°.

Meditatie (Dit is een deuote) op die passie ons Heeren eñ van plaetse tot plaetse die mate gestelt daer onse lieue heere voor ons gheleden heeft met die figueren ende schoone oratien daer op dienende. Ghecorrig. bi Mr. Simon de Planē... Thantw. Cl. vanden Wouwere. Z. j. (c. 1530?) Met houtsn. 8°.

Schat (Den) der godlijcker liefden,... vol vā gheestelijcke oeffeningen meditacien eñ vuerige gebeden hoe een mēsche inder liefdē gods hē dach eñ nacht oeffenen sal eñ sijn herte opheffen ende vereenighen in god enz. Ghemaect... doer dye Carthuserē tot Colen enz. Thantw. S. Cock. 1532. 8°.

[Loor, Dierijck], Boecxkē geheten der Liefdē oft der minnen regel. Eñ is inhoudende hoe dat wi god wt genscher herten sullen liefhebben eñ alle liefden tot tijtlicken dingen daer butē sluten eñ ōs seluen god ouergheuen, enz. [Aan 't slot:] Leyd. P. Janszoen, 1537, »ende... te cope... tot Amstelredam... [bij] Barth. Jacobszoon. 8°.

Peerle (Die grote euangelische) vol deuoter gebeden godlijcken oeffeninghen eñ geesteliker leeringhen; enz. Nv eerstwerf in dye druck gebracht door die Carthuser tot Cuelen enz. [U. h. Hoogd.? door D. Loor]. Thantw. H. Pietersen van Middelburch. 1537. 8°.

Erasmus, Des., Lingua, d. i. dye tonghe wt dē Latine in duytsche eerst ouer gheset, leerēde hoe dat elck mensche zijn tonghe bedwinghen sal, dwelc een cleyn lidt is, maer can veel quaets eñ veel goets doen, enz. [Aan 't slot:]. Antw. S. Cock. 1555. 8°.

—— Moriae encomion, d. i.: Eenen lof der sotheyt. Seer nuttelijck ende lieflijck om lesen. Speelwijs beschreven. [Vert. d. J. G. [Glazemaker?]. 's Gravenh. 1600. 8°.
Met portr van Erasmus in houtsn. op den titel.

—— Dez. vertaling. Amst. 1646. 12°.

—— Lof der zotheid, speelensgewys beschreven... den laatsten druk vermeerd. m. het heekel-spel van den verrezenen Diogenes. Uit het Lat. door F. van Hoogstraten. Verciert met konstplaaten. Amst. 1738. 8°.

—— Dez. vertaling. 2e druk. Kamp. Z. j. (1870). 12°.

—— Opuscula enz. Eenighe tractaetkens vanden eerweerdighen, wijt-beroemden ende welgheleerden Des. Eramus v. Rotterdam. Wt het Lat. overghezet int Nederd. Leyd. 1616. 4°.
Hierin met afzond titels: Bereydinghe tot der doodt; Vande eendrachtigheyt der kercke; Van de versmaetheyt der wereldt; Van eenen maget ende eene martelaer; Sermoon Joa. Chrysostomi vande Machabeen; Van de suyverheyt des tabernakels; Over het Symbolum der Apostelen ende thien gheboden; Christelijcken Ridder; Vermaninghe om het Evangelium te lesen; De maniere om Godt te bidden; Lof der sotheyt; Claghe des vredes.

Erasmus, Des., Colloquia familiaria of Gemeensame t'samensprakē, waer in,... verscheydene stoffen, soo in de theologie als uyt de poëten enz. Hier achter... de Verclaringen van verscheyden spreeck-woorden... Mitsgad. Een Oratie... hoemen de deughd sal omhelsen... In 't Latyn beschreven.. maer nu.. vertaelt [door P. Scriverius?] Camp. 1644. Met portr. 4°.

—— Colloquia familiaria, d. i. Gemeensame t'Samenspraken, waer by op nieus gevoegt is Dulce bellum inexpertis, d. i. Den krijg is den onversochten soet: als oock Sileni Alcibiadis of Schyn bedriegt, enz. enz U. h. Lat., in dese laetsten druk oversien enz. [Vertaald? en uitgeg. d. P. Scriverius]. Utr. 1664. Met portr. 8°.

—— Samenspraken. Nieuwelijks uit het Latijn vertaalt, met noodige aanteekeningen, d. P. Rabus. Hier voor gaat, De vermomde hofjonker, uit Erasmus schriften berijmt. Met byvoegsel van een Samenspraak van Erasmus [Strijd tussen Thalie en Barbaries enz.] die tot dezen tijd toe verduistert, en nu voor d'eerstemaal in 't Latijn gedrukt is, vertaalt door den zelven. Rott. 1684. 8°.

—— Eenige deels boertige en satirieke, deels meer ernstige zamenspraken, of tafereelen uit de 16e eeuw. Naar het Lat... m. voorrede, inleiding en aanteekeningen d. B. H. Lulofs. Gron. 1840. 8°.

Corderius, M., Centuria colloquiorum enz. Een hondert t'Zamen-spreekingen... Met de duytsche oversettingh ende constructie,... Waer achter... sommige... t'zamen-spreekingen van D. Erasmus (Lat. en Nederl.) Rott. 1671. 8°.

Menno Simons, Dat fundament der christelycker leere... op dat alder correckste geschreven, ende wtghegheven, Anno 1539. Ende nu nae het alder outste exemplaer wederom herdruckt. Anno 1616. 8°.

—— Sommarie ofte by een vergaderinge van sommige schriftelijcke bekentenissen des gheloofs, mitsgaders eenighe waerachtige Verantwoordingen op sommige schriftē, van Gellio Fabro ende Joanne a Lasco voorgestelt. T' Samen in een vervaet, ende in druck vernieut enz. Item... twee Registers... ende elck boeck met zijn eyghen tijtel, prologhe ende voorreden... in onse Nederduytsche sprake ghestelt. Hoorn, 1600. 8°.

—— Opera omnia theologica, of alle de godtgeleerde wercken... t' samen by een vervat, en nu op nieuws... in druk uytgegeven [door H. J. Herrison] verrijckt met... Registers en eenige andere schriften van den Autheur, voor desen nooyt in druk geweest, Als mede voor yder Tractaat syn eygen titel en Voorreden enz. Amst. 1681. Met portr. fol.

[**David Joris**,] Een seer schone tractaet, of onderwijs van mennigerley aart der menschen vianden: haer listen ende beuechtīgen te leeren kennen, om die doer Gods genaede te wederstaen ende onder te brengen: met andere jnloepende heilsaeme onderwysingen enz. Zond. pl. en naam v. uitg. [Devent. Alb. Pafroed]. [Aan 't slot: Wtgheghaen inth Jaer 1539]. 8°.
Zie A. van der Linde, David Joris. Bibliografie, N°. 3.

[**David Joris**,] Een seer goede Onderwysinghe der wijssheit ende leringe der waerheit, beide voer olden eñ jongen. Z. pl. en n. [Devent. Alb. Pafroed?] Anno 1540. 8°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 8. Ongetwijfeld uit dezelfde drukkerij, als het voorgaande werkje.

[——] Vermaenunghe ende leere om heth ghoede van Godt te eischen ende the begheeren. Z. pl. [Devent. A. Pafroed?]. Wtgheghaen inth Jaer 1542. 8°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 13. Afkomstig van dezelfde pers.

[——] Cort Bericht vñ schriftlijck Antwoort D. J. op den Brief des Eerwaerdighen Heeren J. A. L[asco]. Z. pl. Wtghegaen, 1544. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 19.

[——] Ernstelycke Klage, leere vnde onderwysinghe, aen alle regenten vnde Ouericheden ouer den nydighen bloetdorstighen aardt Belials vnde Antichristi hare dienaren vnde medegenooten, die daer eenichsins raden vnde leere yemanden om t' geloof of de weth haerder conscientien te mogen vervolgen oder te dooden, enz. Z. pl. Wtgheghaen 1544. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 21.

[——] Waertoe eñ om die mensche van Godt geschaepen sy: Van synē afual en wederbrenginghe. Een kort dan kostel bericht. Z. pl. [Devent. Alb. Pafroed?] Wtgegaen in September 1544. 8°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 22.

[——] Van die vreemde tonghen of talen der menschen, aen v myne kinderen verschreuen, enz. Z. p. Wtgheghaen in Maio int Jaer 1545. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 30.

[——] Seer schoone aenwysingen vnde grondige ontdeckingen van die verborghen wijsheydt Godes, sampt den heymelijcken grondt des Nieuwen vnde Olden mensches, haerder beyden aart, natuer vnde Wesen enz. Z. p. Wtgheghaen 1550. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 55.

[——] VVaerschouwinghe voor den Dach des Heeren, dat niemant yet wijslijcks of waerachtlijcks anvanghen oder doen en kan sonder d' eewighe Wijsheidt, Waerheyt vnde kennisse Christi, enz. Z. pl. Wtghegaen 1551. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 56.

[——] Een seer schoon vnde heerlyck Tractaet, off onderwys van Godes gheest, liefde vnde stemme, met die verlooren mensche. Z. pl. [Aan het slot:] Int jaer 1553, den 24 January. fol.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 59.

[**David Joris**,] Verklaringhe der scheppenissen an v myn beminde kinderen, vnde ghebroeders, liefhebberen Christi alleen verschreuen, enz. [Op fol. 137 *a*:] In Februario A°. 1553. fol.
Eerste druk. Zie: van der Linde, t. a. p. N°. 61.

[— —] Christelijcke vvaerschouwinghe aen allen regenten vnde ouericheden, hooch vn̄ nederen standts: Datmen niemant om sijn gheloof en behoort te beleydighen noch te vervolghen, veele min te dooden, enz. Z. p. Wtgheghaen 1554. 8°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 63.

[——] Alle vaten sichtmen wtgheuen wat sy inhebben; alsoe moeten alle natuerē der kruyden, creatueren vnde vruchten der aarden van ghelijck, haer vermoeghen vnde aert na, voortbrenghen, weer sy willen oder niet. Z. pl. [Aan het slot:] Wtghegaen in Januario, int jaer 1556. fol.
Zie: van der Linde, t. a. p. N°. 113.

[——] Van die aart, blindtheyt, dwalinghe vnde duysternisse deser arge boose werlt, wie vnde welcke het Lichaen Christi sijn, mit aenwysinghe des rechten wechs. Oock wat vrucht van die Kunst Philosophia, die oldtheyt des vleyschelijcken vernufts komt, enz. Z. pl. Wtghegaen, 1556. 4°.
Zie: van der Linde, t. a. p. N°. 113.

[— —] Antwoort vnde onderricht D. J. Op die vraghe vnde voorgheuen des welgheleerden heeren Scipionis N. namelijck: of der Wysen wijsheyt oder menschelijcke gheleertheydt niet nutlijck oder nootwendich sy voor den ghelooighen, die Heylighe Schrift te beth te verstaen, als sommighe meenen? enz. Z. pl. Wtghegaen 1556. 4°.
Zie: van der Linde, t. a. p. N°. 114.

[— —] Een suyuerlijcke bewijsreden van Godes woort, wie sich t'selue te hooren, te kennen vnde recht nae den Gheest te hebben, beroemen mach. Vnde dat oock die geschreuen Schrift na der letteren alleen, one den waren Geest vnde sin Christi, krachtloos sy, enz. Z. pl. en j. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 201, met eenige afwijkingen in de spelling van den titel.

[——] VVaerachtige Aenwysinghe vnde claer verhael van die wederbrenghinghe des menschen: Oock van die bedriechlijcke valsche argelistighe aart Lucifers, hoe hy sijn fenijn in desen lesten tijdt (deur syne dienaren) noch schieten sal: vnde van synen val, enz. Z. pl. en j. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 202.

[——] Een nootwendich vermanen vnde bedachte Reden, allen ghoetwillighen in een opsien ter beteringe voorgeschreuen. Z. pl. e. j. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 203.

[——] Een Godtlijcke antwoordt vnde cort onderwijs op die vragen: Ofmen oock meerder leeringe of beter bericht, als in die voorbeschreuene Heylighe Schrift gemeldt of aengeteyckent, van nooden heeft. Wyder: Of een der sich daer na gericht, onstraflijck schicken konde, oock noch wyder, als daer in veruat of begrepen, te soecken vnde te heysschen of te verwachten heeft. Z. pl. en j. 4°.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 204, met eenige afwijkingen in de spelling van den titel.

[**David Joris**,] Een Dialogus of tweespraeck tusschen Peter vnde Jan, twee godtlijcke gheleerde welspreeckende verstandige mannen. Z. pl. en j. 4°.
Niet door van der Linde vermeld.

[——] Een waerachtighe fijne reden vnde ghespreck tusschen twee ghebroederen A. vnde N. wt den goeden schat eens milden herten ghebersten oder ghevloeyt, enz. Z. pl. en j. 4°.
Niet door van der Linde vermeld.

[——] Een leerlijck vn christlijck ghespreck tusschen een Godtgheleert, Bibelsch gheleerdt vnde Sophist geleert, waerin verhandelt wert het rechte verstant der waerheydt Christi enz. Z. pl. en j. fol.
Zie: van der Linde, t. a. p. N°. 216.

[——] De eerste sullen die laetste, die laetste die eerste syn enz. (193). — Tweespraack tusschen man ende wijf, namelyck Christus ende die gemeente, oder verlorene mensch (174 en 191). — Die ellendighe mensch mit synen goeden Engel. Hoe ende wat men te recht begheren ende bidden sal enz. (175 en herhaald 190). Z. pl. Op nieus herdrukt int 't Jaer 1610. 8°.
Deze drie stukjes zijn van afzonderlijke titels voorzien, doch hebben eene doorloopende signatuur en pagineering. De hier achter de titels geplaatste Nos. verwijzen naar die waaronder deze werkjes genoemd worden in: A. van der Linde's Bibliographie. De heer van der Linde schijnt nochtans deze uitgave niet gekend te hebben.

[——] Van dat rechte voet-wasschen, ende wat het leven voor een anderen te laten, wtspreeckt... (172) — Een aendachtige betrachtinge ende clare berichtinghe, den mensche van 't eewige verderven te redden... (189 en 196). — Een onderscheydelijcke berichtinge van het rechte goet ende quaetdoen... (198) — Berichtinge wie sijn huys op een steenrotze oder op 't sand bouwende, wert bevonden... (197) — Waarschouwinghe ende vermaninge aen alle getrouwe ware geloovigen, hoe sy sich... tot stilheyt begheven... sulllen... (195) — Hoemen sijns selfs quaetheyt ontkomen, Gode byghevoeght sal werden... — Allen vromen... tot een waerschouwinge geschreven... (188) — Een droevich beklagh over des menschen verderffenisse. (52). Z. pl. en n. Op nieus herdruckt in 't Jaar 1610. 8°.
Acht verschillende stukjes waarvan 6 met afzonderlijke titels, doch met doorloopende signatuur en pagineering. Ook hier verwijzen de Nos. naar A. van der Linde, t. a. p., waar dezelfde werkjes voorkomen, doch in andere drukken. Ook dit bundeltje schijnt dus aan de nasporingen van den heer v. d. L. te zijn ontsnapt. — Het 6e hierbovengenoemde stukje komt in de genoemde Bibliographie niet voor, althans niet onder dezen titel.

[——] T'wonder-boeck: waer in dat van der werldt aen versloten gheopenbaert is enz. Opt nieuw ghecorrigeert vnde vermeerdert by den autheur selue. Z. pl. Int jaer 1551. 4 stn. fol.
Met houtsneden en op koper gegrav. platen.
Zie van der Linde, t. a. p. N°. 58. Tweede der beide uitgaven in 1551 verschenen.

[Floris van Harlem], Den wech des leuens. Een gheestelijc boecxkē leerende hoe dat eē kerstē mēsch moet beginnē eñ voortgaen in deuchdē, met vele deuote gebedē enz. ghemaect biden prior vander cathuser ordenen binnen ... Louen. Z. pl. en j. (c. 1542). 8°.
Het laatste blad ontbreekt aan dit ex.

Boecxken (Een) van der minnen Gods, ende ooc hoe hem een mensche behoort te biechten. Ende om vertroostinghe te vercrijghen teghen alle tribulacien. [Aan het slot:] Thantw. Heyndrick Peetersen van Middelburch. 1545. 8°.

Hoe Christus ons leert bidden. Thantw. Ameet Tauernier. Z. j. 12°.
Het privil. gedagt 20 Dec. 1548.
Gedrukt met zoogen. *Caractères de civilité.*

Diederick van Munster (Den kersten spiegel van broeder) minrebroed' der obseruantē. Inden welckē een yegelick kersten mensche sien mach die schoonheyt lelicheyt zijnder sielen oft conscientien als in eenen clarē spieghel. [Aan het slot:] Amst. J. Ewoutz. Z. j. (c. 1550). Met houtsn. 8°.

Articulen (Dit sijn die hondert) vāder Passien ons liefs Heerē Jesu Christi, nv op eē nyeu ghedr. ende verbet. Tshertoghē Bossche, by my J. van Turnhout. Z. j. (c. 1550). 8°.

Oefeninghe (Dit is een profitelike) vandē XV bloetstortinghen Jesu Christi, eñ vandē VII weedē onser vrouwe. Z. p. e. j. (1550 ?). Met houtsneden. 8°.
Het laatste gedeelte: „vandē VII weedē" enz. ontbreekt.

Spiegel (Eenen) der volcomēheit. Hoe dat eē mēsche door zijns selfs v'tyē, v'loochenē eñ steruē, hē tot god keerē, en zijne hertē reynicheyt, eñ v'eeninge mz god involcomē godliker liefdē so veel alst mogelic is door de genade gods v'crigē mach gemaect door die Carthuyserē te Coelē. Z. p. Gheprint [te Antwerpen] bi Marten Nuyts. Z. j. (1550?) 8°.

Oeffeninge (Een deuote) tot eenen yghelijcken choor der Enghelen, daer inne ghetogen van die alder heylichste drieuuldicheyt, ende die seuen bloetstortinghen ons Heeren Jhesu Christi allen menschen oorbaerlijck die gaen willen totten heylighen Sacramentē oft ghegaen zijn. Gheprent tot Delft in Hollant bi mi Symon iansz. Z. j. (c. 1550). 8°.

—— Hetz. werkje. Delft, W. Willemszoon. Z. j. (c. 1570). 8°.

—— Hetz. werkje. Thantw. Jan van Ghelen. Z. j. (c. 1575). 8°.

Herp, H., Den Spiegel der Volmaectheyt. Seer profitelijck allen menschen ... Nv weder vanden gheleerden gheuisiteert ende gheapprobeert ... Louen, Jan Waen. Z. j. (1551?). 8°.

Poorte (Die) oft dore des eewighen leuens, inhoudende seer schoone oeffeninghen vanden leuen ende lijden ons Heeren Jesu Christi ghedeelt op elcke dach vander weken ... Louen, A. M. Bergaigne, 1551. Met houtsn. 8°.

Godefridus, P., — Die Woestijne des Heeren, leerende hoe een goet kersten mensche, Christum, dlicht der waerheyt, sal nauolghen in dese duyster woestijne des bedroefden werelts, in allen duechden der volmaectheyt, enz. Int licht voortghebracht vanden eerw. Pater, Petro Godefridi, Gen. Minister van den Broeders ende Susters des derde Regels S. Francisci, enz. Tantw., Hans van Liesveldt, op die Camerpoortbrugghe, 1551. 8°.

—— Hetz. werk. Als voorg. Tantw. J. Roelants. 1557. 8°.

Micron, M., Een claer bewijs, van het recht gebruyck des Nachtmaels Christi, ende wat men van de Misse houden sal. Ghedruckt te Lonnen [London] by Steven Mierdman. 1552. 8°.

—— en **V. Phrisius**, Ein kort Vnderricht, vor den Eentfoldigen Christen, de dess heren Hillich Aventmahl werdiglycken willen geneten enz. Gedruckt na het Original van 1554 den 8 December. Z. pl. e. j. [Embden]. 8°.

Verlenius, H., Een schoone verclarynghe des hondersten achtienden psalms ... met een wtlegginghe des drienvijftichsten psalms daer voor ghestelt, ende noch een verclaringhe des hondersten ende sessendertichsten psalms enz. Utr. H. van Borculoo, 1553. 8°.

Nicolai, Ludolphus, Een oeffeninghe ende verclaringhe van dat eerste ende alder opperste gebot der liefdē Gods (waer toe alle kersten menschen dye tot haren iaren van discretien, of tot volcomen gebruyc der reden ghecomen zijn verbonden zijn somtijden metten wercken te volbrenghen, enz.) Ghemaect eerst int latijn, eñ na in duytsche enz. Thantw. 1554. 8°.

Niclaes van Amsdorff, Vandē christelycken ende salighē verscheyden ende steruen des duerluchtichsten ende hoochgeborē vorsts eñ heeren, Heer Joannes Frederyck den ouden, wylen hertoghe van Sassen, gheboren Cuervorst, Landgraue van Dueringhen, eñ Merckgraue van Myssen. Met een lijck sermoon ouer zijn begrafenisse ghedaen tot Weymaer, des maendachs nae halfvasten 1554. Z. p. e. j. [Embden, Nic. van Oldenborch, 1554?] 8°.
Hierin o. a.: Des Cuervorsten Joannis Frederijcks saligher ghedachten. enz afslaghische antwoorde op het Interim gheschiet A°. xv.C. ēn vlviij den V Julij.

Peerle (Die grote Euāgelische), vol deuoter ghebeden, godlijcker oeffeninghen, en gheestelijcker leeringhen, hoe wij dat hoochste goet (dat God is) in onser sielē sullē soeckē eñ vindē, enz. [door eene geestelijke Zuster, met Voorbericht van Nic. van Ess, priester]. Thantw., dye wed. van Henr. Peeterssen, 1556. 8°.

Tauler, J., Van volcomētheyt alre duechden. Een seer innich boecxken ... dwelcke met rechte welghenoemt mach worden dat merch der sielen enz. Ouergheset wt die ouerlantsche tale, in onse nederlantsche duytsche tale. Door H. Anthonis vā Hemert. Thantw. S. Cock. 1557. 8°.

Gnapheus, W., Tobias ende Lazarus mit grooter nersticheydt ghecorrigeert, verbetert, ende in drie Dialogus, oft t'samen sprekinghe, vnderscheydelicken ghedeelt, alle krancken, bedroefden, ende eenuoldighe menschen seer profijtelick ende troostelick om te lesen. Embd. G. Ctematium. 1557. 8°.
Komt voor op den Index van 1570.

Bloetstortingen (De XV) ons heerē Jesu Christi met die seuē wenen onser lieuer vrouwē. Leyd. Jan Mathijsz. Z. j. (c. 1560). Met houtsneden. 8°.

Franck van Word, S., Die Guldē Arcke, waer in de keern ende beste hooftsprueken der Heyliger Scrift, der ouden leeraers ende Vaders der kercken, oock der verlichte heydenen ende philosophen (daer aen den knoop ende steck onser salicheyt leyt) enz. Z. p. 1560. fol.

—— — Van het rycke christi een stichtelijck tractaet, allen eenvoudighen Christenen tot onderwijsinghe, enz. d. Franck van Werdt. Ter Goude, 1611. 4°.

[**Wyers, Matth.**], Dat Boeck der Sproecken inhoudende veel schone onderwysingen, hoe een yegelyck tot reynighinghe synder sonden ende om tot di wedergheboorte te comen hem schicken sal. Door M. W. Z. p. [Rott.] By Dierick Mullem. Z. j. (c. 1560). 4°.

[——] Grondelijcke Onderrichtinghe, van veelen hoochwichtighen articulen eenen yeghelijcken die tot reyniginghe zijnre sonden, ende in die wedergheboorte begheert te comen seer dienstelijck. Door M. W. enz. Na zijn dood vergadert, ende aenden dach ghegheuen, enz. Z. p. (Rott.) By Dierick Mullem. Z. j. (c. 1568). 4°.

Dresseleers, alias Schaeck, B., Verclaringe op die parabole vanden verloren sone, dwelck eenen schoonen suyueren spieghel is voor allen sondaren, enz. Tantw 1560. 8°.

Gregorius I., P. M., Een seer nutte bediedinghe en wtleggingbe enz. op de Seuen Psalmen der penitentien enz. Antw. Jan van Ghelen. Z. j. [het Privilegie gedagteek. 1560]. 8°.

Vyants Net (Dat) der boosen werckē raet, visioenen, eñ met alder sijnd' verholend' strickē. Leerēde hoe wi die werelt, dē vyant, eñ ons seluen sullen steruen, kennē eñ v'winnen. Nu... wederom vermeerdert eñ verbetert, eñ elcke materie bisonder verclaert op tsine vādeu auctoer des boecx enz. door... Jan Verbruggh int licht gebrocht enz. Thantw. Jan van Ghelen, 1561. 8°.
Met vele houtsneden van P. van der Borcht.

Hortulus anime, vol alder deuoter ghebedekens oft oefeningen diemen inder kercken lesen sal onder den dienst Godts. Antw. J. van Ghelen. 1562. Met houtsn. 8°,
Getijdenboek; vooraan een kalender. — Iedere bladzijde is. in den smaak der Getijdenboeken, door een rand van allegorische figuren omgeven; deze zeer fraaie houtsneden zijn gemerkt met de letters P. B. Ons exemplaar heeft in de 16e eeuw tevens tot Album Amicorum gediend; men vindt hierin althans vele eigenhandige handteekeningen van voorname personen van 1566— 1568, met hunne zinspreuken, aan den voet der bladzijden, o. a. die van: „de St. Jenoys", Renesse (twee verschillende), Montmorency, de Oysy (twee verschillende), A. Berlaymont, A. la Marck, de Ligne, G. de Lalaing, Leonore d'Egmont, Marye d'Egmont, Cormaillion, M. La Marck, M. de Lalaing e. a.

Pascha, Jan, Een deuote maniere, om gheestelyck Pelgrimagie te trecken, tot den heylighen lande, als te Jherusalem, Bethleem, ter Jordanen enz. Met die rechte ghelegentheyt der heyligher plaetsen, so beschulijck beschreuen, al oft men voor oogen sage... Int licht ghebracht [in 1563] door M. Peeter Calentijn [Salentijn?]. Lov. H. Welle. 1576. Met houtsneden. 8°.
De vele fraaie houtsneden stellen voor tafereelen uit het leven en het lijden van Jezus. Op blz. 85 eene afbeelding der kerk van het H. Graf. In den tekst, tusschen de gebeden, eene zeer uitvoerige beschrijving van de H. Plaatsen.

[**Zuylen van Nyevelt, W. van**], Die Fonteyne des Leuens, wt welcken een yeghelijck, die door zijn sonden oft ander ongevallen verdruct is, scheppen mach vercoelinge eñ troost zynder sielen ghetoghen wt die heylige Schriftuere. Thantw. Ameet Tauernier. 1564. 12°.
Gedrukt met zoogen. *Caractères de civilité*. — De eerste uitgave werd op den Index geplaatst.

Begrijp (Een kort) der leeringhe van de warachtighe ende eenighe ghemeynte Gods ende Christi, ende van haer ghelooue ende oprechtige belijdinghe. Z. pl. Ghedruckt A°. 1565. 8°.
Op den titel het drukkersmerk: „de Schat in den akker".

Bullinger, H., Somma des christelicken religions. Daerinne... bewesen wort, wat een yegelick Christen van nooden is te weten, te geloouen, te doen, ende te laten, oock te lijden, ende salichlicken te steruen. Wtden Hoogduitschen d. Vilhelmum (*sic*) Gnapheum. Z. pl. Gedruckt An. 1567. 8°.

Duncanus, M., Van die kinderdoop. Het eerste boeck sprekende van die erfsonde, enz. [Het tweede boeck, vā die cracht eñ vrucht des doops enz. Het derde boeck, verclarende datmen die kinderen moet doopen enz.] Antw. 1569—91. 3 dln. 8°.

—— Een cort onderscheyt tusschē Godlijcke eñ Afgodissche beelden, enz. Het tweede Boecxken vande Heylighen in den hemel, dwelck sijn leuendige beelden Gods. Thantw. 1579. 8°.

Voort, A. van der, Den Berch van Myrren. Eñ het zijn seuen graden der Contemplatiē, deuotelijc sprekende van der bitter passie ende doot Jesu gebenedijt, enz. Thantw. Jan van Ghelen. Z. j. (c. 1575). Met houtsn. 8°.

Reytse Aysseszoon van Oldeboorn. (Sommige belydingen, schriftlijcke sentbrieven eñ christelicke vermaningen. Gheschreuen door) leggende geuangen binnen Leeuwerden... Welcke gheuangen corts volghende daer na om tghetuychenisse J. C., ter seluer stede zijn leuen gelatē... heeft. A°. 1574 dē 23 April. Z. pl. en j. [1577?]. 16°.
Aan het slot een „Liedeken" van denz.

Bedeboec (Een nieu christelick) wt den Olden Leeraers der Kercken, als Augustino, Ambrosio, Cypriano, Cyrillo, Bernhardo, Chrisostomo enz.... Noch eene christelicke ouerdenckinge des lijdens... J. C. — Reesz, By D. Wylijcx van Santen. 1577. 12°.

Alewijnsz., **H.** (Veel schone grondige leeringhen... beyde des oudē eñ nieuwe Testaments, in welcke... bediet, verclaert ende aengewesen wort, wat een mensche noodich sy ter salicheyt, door), tot Middelborch geuangē om de waerheyt, die hy oock metten doot ende bloede stātuastich betuycht eñ besegelt heeft, A°. 1569, 9 Febr. Ghedruckt int jaer... 1581. 16°.
Aan het slot twee liederen van denz.

Coornhert, D. V., De coopman. Aenwijsende d'oprechte conste, om christelijck ende met eenen gelijcken moede in 't winnen ende verliesen, coophandel te drijven. [2e druk]. Norden, 1620. 8°.
De 1e druk verscheen in 1580.

—— Van des menschen natuerlijcke vleesch wondersproock. Verclarende dat het veel misbruyct wordt maer nimmermeer self en zondicht, enz. Z. p. [Haarl.]. Ghedruct int jaer Anno 1581. 8°.

—— Vande ware onderdanicheyt der Christenen, schriftuerlijcke bewijsinge wt die wille Godes enz. Z. pl. (Haarl.) Ghedr. int jaer 1581. 8°.

—— Tafel vander ghelouigen justificatie ofte rechtuaerdichwordinge in Christo Jhesu. Haerl. 1582. 8°.

—— Lydens troost, inhoudende. Verclaringhe van doorsaken van lyden, met oprechte raedt daer tegen, tot een geneselijcke versachtinghe des verdriets alder ellendiger menschen. Haerl. Ant. Ketel, enz. Z. j. (c. 1582). 8°.

—— Het cruydthoofken van stichtelijcke ghespraken in desen tijden tusschen verscheyden personē, op verscheyden plaetsen eñ van verscheyden Religioens saken geuallen, vol trouwe waerschouwingen voor menichfuldige dolingē, huydensdaechs loop hebbēde. Z. pl. en j. (Haarl. c. 1582?) 8°.

—— Van wel bidden onderwijs. Wt die goddelijcke schrifture self, tot betoon dat die so gants duyster niet en is, alsmēse nu wederomme poocht te maken, ende dat om die wille Gods daer inne te verstaen, veel meer voorderlijc is eē ernstich voornemē indē Here om die wille Godes te volbrengen: dā het sweruen vande labyrintē der menschelijcke glosen enz. Z. pl. en j. (Haarlem c. 1582). 8°.

—— Vande onwetenheyt der menschen, die daer is onschuldich of schuldich. Claer, nut, ia nodich bericht voor allē mēschen, die in dese sorchlijcke tijden onder soo menichreleye verscheiden dolingē veylich ende Christelijck begeren te wandelen, enz. Z. pl. en j. (Haarl. c. 1583?) 8°.

—— Of 't Geloone salich maeckt sonder wercken. Bedenckinge. Z. pl. 1584. 8°.

[**Coornhert, D. V.**,] Zedekvnst, d. i. Wel-levēskunste, vermids vanden mensche, vande zonden, ende vande dueghden. Nu alder eerst beschreven int Neerlandsch. [Aan 't slot: Den tvveeden druck]. Amst. 1596. 8°.
De 1e druk verscheen in 1586.

[——] Ethica. Zede-konst dat is Wel-levens kunste, Vermids waarheydts kennisse van den Mensche, van de Zonden, ende van de Deughden. Z. p. Ghedruckt in den Jare 1630. Met portr. 12°.
Blz. 261 vv. bevatten: Proeve van goede Ruste des Gemoeds.

[——] Boeven-tucht, ofte middelen tot mindering der schadelyke ledighghanghers. Amst. 1587. 8°.

—— Opperste ghoeds nasporinghe. Ghestelt in vyf ghespraken vanden mensche met zyn ghoed, vanderust, vande wellust, vande deughde, ende vande liefde. Goude, J. Tournay. 1590. 8°.

—— Leydt-sterre tot wel ghebieden ende wel ghehoorzamen. In een ghesprake over 1900 Jaren int langhe uyt ghebeeldet door een Godlijck man in Griecx, ende ter navolginghe desselfs, nu in Nederlands verkort d. D. V. Coornherts. Ter Goude, 1590. 8°.
Bekend onder den naam van "Delftsche Brochure".

[——] Vande ware Kercke of ghemeynte Godes oprechte godsdienst, ende uyterlyke kerck-oeffening, verscheyden leeraren schryven. Ter Govde, 1590. 8°.

[——] Wtroedinghe van des vernufts plantinghe, draghende die verderflijcke vrucht: van datmen Gode na zijn bevelen hier niet mogh ghehoorzamen ende hier altijdt moet zondighen. Ghevoedet door misbruyckte texten, welcker zin hier te recht aanghewezen wordt. Ter Goude, 1591. 8°.

—— Nadencken opte twijfelen of Dapostel Paulus int 7 Cap. totten Romeynen sprekende is van zijn selfs persone, so hi onder dz schrijuē was, dan van anderē enz. Z. pl. en j. (Haarl. 1596?) 8°.

—— Twee-spraeck (begonnen 3 dach Jan. (15)80, des morgens hora 4 ende geeyndet hora 7) of waerheyt vry maeckt, d. i.: of Ware wetenschap van 't quade, waerachtelijck bevrijdt van 't quade: ende ofmen die mach hebben sonder te ghebruycken. Ghevallen tusschen G. van Mortainge ende D. V. Coornhert. Z. pl. 1600. 8°.

—— Een lieffelijcke t'samen-spreeckinge (vande droefheydt) ghehouden tusschen J. Basius ende D. V. Cornhert. Z. pl. ghedr. A° 1600. 8°.

Marnix. — Philips van Marnix van St. Aldegonde godsdienstige en kerkelijke geschriften [voor het eerst of in herdruk uitgegeven, met historische inleiding en taalkundige ophelderingen] d. J. J. van Toorenenbergen. 's Gravenh. 1871—78. 2 dln. en Aanhangsel. M. portr. en facs. 8°.
Het Aanhangsel of 3e deel bevat o. a. den Catalogus der bibliotheek van Marnix, benevens de bibliographie van den Biënkorf en van het Tableau des différens de la Religion (samengesteld door Th. I. J. Arnold).

Lipsius, J., Twee boecken vande stantvasticheyt. Eerst int Lat. geschreuen... ende nu ouergheset in de Nederlantsche taele, door I. Movrentorf. Antw. Plantijn. 1584. 8°.

Beschrijuinge (Ware) der conscientien: waarinne niet alleenlijck aangheweseen wordt claar onderscheydt tusschen die ware ende valsche conscientie, maar oock mede al wat tot deser sake dienstelijck is enz. Z. pl. Ghedr. A°. 1585. 8°.

[**Guevara**, **A. de**], t'Gvlde boec vanden loflyken Keyser ende welsprekenden Oratoor Marcus Aurelius. Getrouwelyc van nieus boven den voorgaenden druc teghen het Spaens ende Fransoys exemplaer oversien, ghemeerdert ende verbetert. [Uit het Spaansch door C. van Beresteyn]. t' Hantw., by Arnout s'Coninx. 1586. 12°.

Vertaling van het Horologium principum of Reloz de principes van A. de Guevara.

[— —] Tgulden Boeck van het leuen ende Seyndtbrieuen vanden welsprekenden Orateur ende Keyzer Marcus Aurelius, inden welcken veel schoone leeringhen ende sententien begrepen zijn enz. [Uit het Spaansch, door C. van Beresteyn]. Amst. A. Verschout. 1589. 12°.

— — Hetz. werk. Dez. vertaling. Amst. 1640. 8°.

— — Het anderde deel der gemeene Sendtbrieven. Hier zijn noch by ghevoeght veel oude gheschiedenissen vol van vaster leeringen enz. Oock overgheset door... C. van Beresteyn. Vtr. Sal. de Roy, 1595. 8°.

— — Vrvndtlicke ghemeene Sendtbrieven of tweede Thomus... vol van merckelicke saken, diepe ende wtbesonderde redenen, oude wetten, vaste leeringen ende schoone exempelen enz. Nu eerst wten Spaenschen tale in Nederlandtschen sprake overgheset, d. C. van Beresteyn. 's Hage, Aelb. Henrixz. 1600. 8°.

Costerus, **F.**, Vijftich Meditatien van de gantsche historie der Passie eñ des lijdens ons heeren Jesu Christi. Ouergheset wt den Lat. in onse Nederl. duytsche tale. Antw. Chr. Plantijn. 1587. 8°.

Met zeer fraaie grav. door N. de Bruyn.

Coolhaas, **C.** — Van seeckere seer costelijcke Wateren, diemen met recht soude mogen noemen Aquae vitae. Ende sommige wtgelesene olien, den edelen ende welruyckendē Balsem olie, niet sonder redenen te vergelijcken, enz. beschreuen worden. Met eener voorreden des distilateurs vanden stercken ende bernenden smaeck deser wateren. De welcke, enz. distileert worden tot Leyden, enz. ten huyse van Casper Coelhaes. Amst. B. Adriaensz. 1588. 8°.

Oeffeninghe (Een lieflicke) op die weldaden Gods, het lijden Christi, ende zijne waerde Moeder Maria, meest al ghetrocken wt de heylige Schriftuere, mitsgaders eenige heylige Lofsangen ende ghebeden. Louen, Fr. Fabri, 1590. Met houtsn. 8°.

Schip (Dat) van Patientie ende Penitentie. t'Hantw. A. 's Coninx. 1593. 8°.

Van een ongenoemden schrijver, doch uitgegeven door P. van Opmeer de Jonghe. Opgedragen aan „Anthonis van Bourgoignien, viceadmiraelgener. des Con. van Spaeignien", van wien een portret door J. Wierx op de keerzijde van den titel voorkomt.

PROZAWERKEN DER XVIIe EEUW TOT OP HEDEN.

Voor Stichtelijke Geschriften zie men de volgende afdeeling en voor Romans en Verhalen de Afd.: *Romans*.

Mexia (of **Messia**), **P.**,— De verscheyde lessen van Petri Messiae... waer inne beschreven worden de weerdichste gheschiedenissen aller Keyseren, Coningen ende loflycker mannen. Mitsgaders t' leven ende de treffelycste sententien der Philosophen, met verclaringe der twijfelachtiger ende wonderlycker dingen enz. Hier zijn noch by gevoecht seven verscheyden tsamensprekinghen, overgheset uyt den Fransoysche enz. Amst. 1617. 8°.

Met portret van den Schrijver op den titel.

Voorbeelsels der oude Wyse: handelende van trouw, ontrouw, list, haet, ghezwindigheyt, ende alle andere menschelijcke ghenegentheden. Wt d'Indische sprake in d'Arab., Hebr. ende Lat. overgheset, ende nu in de Duytsche vertaelt; verçiert met vele rijm-spreucken ende figueren. Door Zach. Heyns. Amst. 1634. Met houtsn. 8°.

Verzameling van fabelen en vertellingen toegeschr. aan den fabeldichter der Hindoes Pilpai of Bidpai.

Thombergius, **H.**, De kleyne sand-bergh van parabolen eñ gelijckenissen, uyt de groote Bybel der edeler nature, uyt de H. S., uyt de historien ende uyt de Bevindelyckheyt enz. Haerl. 1634. 12°.

[**Barbonius**, **J.**,] LVII Morale Sinne-beelden aen S. H.... Vorst Fredrick Hendrick, Prince van Orangien enz. Amst. 1641. Met zinnebeeld. platen. 8°.

Orizandt, **J.**, Democritus, belagchende de weereldt, over de ghebreecken der hoveerdige, ende opgeblasen menschen deses tijds. Van nieuws oversien ende verbet. Den 2en dr. 's Gravenh. 1643. 8°.

— — Heraclitus, beschreyende de weereldt, over de ghebreeken der gierigaerts, ende woeckenaers (*sic*) deses tijds. 's Gravenh. 1643. 8°.

Quevedo, **F. de**, Seven wonderlijcke Ghesichten. In welcke alle de Gebreken deser Eeuwe, onder alle Staten van Menschen, vermaecklijck

eude oock stichtelijck, werden bestraft; ende als in een schilderye naecktelijck vertoont. In 't Nederlandts ghebracht door... Haring van Harinxma. Leeuw. 1641. 12°.

Quevedo, F. de, Seven wonderlycke Ghesichten enz. Dez. vert. (als voorg.) t'Amst. 1657. 16°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. t'Amst. 1658. 16°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. t'Amst. Mich. de Groot. Z. j. (c. 1660). 16°.

Wassenburgh, Pt., Dans-feest der Dochteren te Silo. Wt den woorde Gods, de Oudt-vaders ende Heydensche autheuren met syn behoorlijcke sauçe op-gedischt. Dordr. 1641. 12°.

Brune de jonge, **J. de**, Iok en ernst, d. i: allerlei deftige hofredenen, quinkslagen, boerteryen, raadsels, spreuken, vragen, antwoorden, gelikenissen, enz. Aemsteld. 1644. dl. I. 4°.
Dl. II is nimmer verschenen.

—— Wetsteen der Vernoften, oft beqvaam middel, om, van alle voorvallende zaken, aardighlik te leeren spreken. t' Eerste Deel. t'Aemsteld. 1644. 4°.
Het 2e dl. verscheen eerst in 1659.

—— Hetz. werk. Ie Dl. Aemst. 1652. 4°.
Eenige taalkundige aanteekeningen in HS. van J. J. Schultens op een der schutbladen.

—— Hetz. werk. Aemst. 1658—59. 2 dln. 4°.

Boot, Ger., Vermaeckelijcke Uren, dat is versamelinghe van verscheyden gedenckweerdige geschiedenissen ende wonderheden enz. Amst. 1644. 4°.

Saadi. — Persiaansche Roosengaard, beplant met vermaaklijke historien... redenen enz. In 't Hoogd. overgeset en... met uytleggingen verrijkt, d. A. Olearius, die daar by gevoegd heeft, de Fabelen... van Lokman enz. Alles vert. d. J. van Duisberg. Met schoone koopere plaaten verçiert. Amst. 1654. 12°.

—— Den Persiaanschen Bogaard. Beplant met zeer uitgeleeson spruiten der Historien, en bezaait met zeltzame voorvallen, leerzame en aardige geschiedenissen, netfens opmerkelyke Spreuken. In 't Persiaansch beschreven d. Siech Musladie Caädy en om sijn Treffelijkheyds wille in 't Nederd. gebragt door D. H. [Heinsius]. Amst. 1688. 12°.

Toonneel der gedenkwaardigste Wonderen, Geschiedenissen en Vreemdigheeden. Uyt de Heer Bosteau e. a. dus in beknopt Duyts gestelt d. J. van Duisberg. t'Amst. 1657. 12°.

Tasso, T., Het verloste Jerusalem, vert. d. J. Dullaart. Rotterd. 1658. 8°.

[**Bos** of **Bosch, L. van**,] 't Oude Nieuws den ontdeckte Weereld: Vervaetende een duydelijcke Beschryvingh van Uytstekende hedendaeghsche en Aloude Steden, Gebouwen, Bergen, Wateren, Fonteynen, Vruchten, Vogelen, Beesten en Menschen &c. door L. v. B. t' Amst. 1667. M. pl. 12°.

Bokkalini, Fr., Politiikke Toet-steen. Uit het Italiaans vertaalt door L. v. B. [Bosch]. Harl. 1669. 12°.

Wassenaer, G. van, Heerschappye en cuypconstē. — Bedekte konsten in regeringen en heerschappien, die bykans gebruyckt worden, en waer door koningen en princen, edelen en steden, die het hooghste gebiedt hebben, haer staedt en heerschappie vast stellen. Hier sijn by gevoeght Konsten om staet en bedieningen te bekomen enz. Utr. 1657. 12°.

Bloemhof der doorluchtige Voorbeelden; Daer in door ware, vreemde en deftige geschiedenissen, leeringen en eygenschappen, alles dat de mensch tot nut en vermaek verstrekken kan, te bemerken is. Uit de schriften van Ph. Camerarius, M. de Montanje e. a. getrokken en vertaelt, door Maria Heyns. t'Aemsteld. 1647. 4°.

Ridderus, F., Historisch A, B, C. Tot eene besige ledigheydt. Vervaetende vijf honderd voorwerpselen, yder met drie historiën. Uyt heylige, kerckelijcke en wereldtsche autheuren, soo oude als nieuwe ende haer gebruyck. Rott. 1664. 8°.

Sceperus, J., Bacchus. Den Ouden en Huydendaegschen Droncke-man: ontdeckt uyt de Heydensche. historiën; onderricht uyt de Heylige Schriften. Gouda, 1665. 8°.

Graswinckel, D., Wel-levens wetenschap ende wysheyt. 's Gravenh. 1643. 4°.

Bie, C. de, Spiegel vande verdrayde werelt, te sien in den bedriegelijcken handel, sotte, en ongeregelde manieren van het al te broos menschen leven ooghblyckelyck voorgestelt enz. Antw. 1708. Met portr. en platen. 4°.

Montaigne, M. de, Werken... bestaende in zijn Proeven: in de welken by van alle voorvallende zaken verstandiglijck redeneert. Uit de Fr. in de Nederl. taal vertaalt door J. H. Glazemaker. Amst. 1674. 4°.

—— Dez. vertaling. t'Amst. 1680. 4°.

Schouw-plaets (De groote) der lust-en-leerrijcke geschiedenissen enz. Vertaeld uyt de schriften van Belley, Harsdorfer, di Ubeda, Apolephtes e. a. door Sim. de Vries. Utr. 1670. 8°.

Morus, Th. (Het onbekend en wonderlijk eyland Utopia, ontdekt door Rafaël Hythlodeus, en by t'zamensprake beschreven door den geleerden). In 't Nederd. door F. van Hoogstraten. 2e dr. overzien en van veele drukfouten gezuiverd. Amst. 1700. 8°.

Cieglerus, G., Konst-spigel der weereldlikke vermaken, vertoonende het wonderlik gewoel der Kaizeren, Koningen, Vorsten en geleerde lieden om te koomen tot de bezittinge van het hoogste goed enz. In 't Hooch-duyts beschr. ende nu overgeset. Amst. 1652. Met pl. 12°.

—— Konst-spiegel der weereltlikke vermaken enz. (als 't voorg.) Amst. 1687. 8°.
Met plaatjes van J. Luiken.

[Huarte, J.], Onderzoek der byzondere vernuftens, eygentlikke abelheen. [U. h. Spaansch door H. Takama). Amst. 1659. 12°.

Barklai, J., Satyrikon, of Heekel-schrift: Waarin onder de naam, gevallen, en d'afbeelding der gemoederen van den Schotzen Euphormio, de stand, handel en wandel, inborst, zeden en staatbeleid van verscheide Volkeren of Landaard en bezondere persoonen van allerleye soorten enz. ten toon werden gestelt en ... in alle hare gebreeken ... doorgestreeken. Met de sleutel of verklaring v. d. verzierde namen, die in dit werk voorkomen. Uit het Lat. in 't Nederd. overgezet door N. J. Wieringa. Met alg. Bladwyzer d. W. v. W. t'Amsteld. 1683. Met pl. 8°.

Roos, A., Den Amsteldamsen Diogenes, of philosophische bloem-hof, beplant met alderhande philosophische zeede-lessen ... kortswylige Sprencken en veelderhande vermakelijke spreekwoorden. Alsmede met ... scherpzinnige sententien doorgaans verçierd. Met platen. Utr. 1684. 8°.

Rabus, P., Griekse, Latijnse en neêrduitse vermakelykheden der taalkunde, bestaande in verscheyde aanmerkingen over gewijde en ongewijde stoffe. Rotterd. 1688. 8°.

Beronicius, P. J., Quae extant. P. Rabus recensuit, et Georgarchontomachiae notas addidit, etc. Ed. 2a aucta et recogn. — De vveergalooze dichter P. J. B., ten deele voor de Nederduitsche vertaalt, met een byvoegsel in de voorreden van 's mans leven, door P. Rabus. De 2e druck, vermeerd. en verbet. en met figuuren verciert. Amst. 1642. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. 3e druk. Amst. 1702. 8°.

[Gon, C. van der,] De Schiedamse Saturnus aan den Lezer, 24 Juny 1713—8 January 1714. 21 Nrs. 4°.

Zaunslifer, P., Tafereel van overdeftige Zinnebeelden, gemaelt naer de deuchden, ondeuchden, gemoetsdriften der Menschen, straffen Gods en zegeningen; eerst beschreven door Caesare Ripa, Pierius Valerianus, Orus Apollo en anderen. Maer nu in meerder orde gebracht, met Godtsgeleerde Aenmerkingen .. en uitvoerig verklaert. Met kopere plaetjes. Amst. 1722. 4°.

Smeeks, H., Beschryvinge van het magtig koningrijk Krinkekesmes. Zynde een groot, en veele kleindere eilanden daar aan horende; makende te zamen een gedeelte van het onbekende Zuidland, gelegen onder den Tropicus Capricornus. Ontdekt door den heer Juan de Posos. Uit deszelfs schriften te zamen gestelt. Amst. 1708. 8°.

Naar men wil eene satire op de Cartesiaansche beginselen der doctoren Bontekoe en Overkamp.

Vaakverdryver (De nieuwe) of Nederlandze verteller. Vol staatkundige voorbeelden, vorstelikke bedrijven, aartige spreuken, enz. Uit verscheide boeken en eigen ondervinding vergaderd en beschreven. Vermeerd. met het 4e deel, d. K. A P. S. M. Amst. 1669. 12°.

Examinator door dewelke de waare grensscheidingen der wetenschappen en korsten, mitsgaders de vermogens des menschelijken geestes onderzocht en afgeperkt worden. De schijndeugd, waarschijnlijkheid, dwalingen, kwade gewoontens en hedendaagze bedorvene zeeden ... ontdekt en afgeschildert worden. Amst. 1719—22. 4 dln. 8°.

Verschenen van 8 Aug. 1718—2 Sept. 1720.

[Weyerman, J. C.,] Rotterdamsche Hermes, 13 Sept. 1720—4 Sept. 1721. Rott. e. e. 1720—21. 4°.

Niet verder verschenen. De titel ontbreekt aan dit ex. Bijgevoegd de volgende stukken en twistschriften van dien tijd, betreffende dit tijdschrift:
Ontleeding van een eerloos Zangertje, verscheiden den 24e d. Loumaant 1721. Z. p. 4°.
Anticyr voor Hermes Furibundus Z. p. 4°.
Aenmerkingen over den opgeworpen Hermes, en zijnen tegenstrever. Z. p. 4°.
Misverstant [waarachter: De geest van den gestoorden Hermes aan de Maas.]. Z. p. 4°.
Briefgesprek aan A. Z. p. 4°.
Briefgesprek of samenkouting door letteren. 2 stks. Z. p. 4°.

[——] Den Amsterdamsche Hermes, zynde een historisch, poeëtisch en satyrisch verhaal van de zotheden der voorby zynde, der tegenwoordige en der toekomende eeuw, benevens eenige liefdens-gevallen, staatkundige coffihuis opmerkingen en courant-perioden. Amst. 1722—23. 2 dln. 4°.

Vervolg op het voorg. Verschenen van 30 Sept. 1721—21 Sept. 1723.

[——] Den ontleeder der gebreeken, zijnde een aangenaam vertoog over de opperheerschende feilen dezer eeuw, benevens eenige ongemeene voorvallen, aardige opmerkingen, koffihuisredenvoeringen en liefdens verhandelingen, enz. door den autheur v. d. Amsterd. Hermes. Amst. 1724—26. 2 dln. 4°.

Verschenen van 11 Oct. 1723—8 Oct. 1725. Bijgev. De ontleeding van den ontleeder der gebreeken, N°. 1—4, 11 Jan.—22 Febr. 1724.

—— De doorzigtige Heremyt bespiedende door zynen verrereykende verrekyker, in het geheymste van zyne kluys, de verborgenste gebreken der menschen: ende Dezelve op een Geestige en aangenaame wyze ten toon stellende. 's Gravenh. 1730. 4°.

In wekelijke nommers verschenen (N°. 1—23) van 27 Sept. 1728 tot 28 Febr. 1729. Daaraan is toegevoegd met doorloopende pagineering van 't voorgaande (blz. 185—200) het „Eerste (en tweede) papier van den vrolyken Kourantier", uitgeg. den 7 (en 14) Maart 1729, met een nieuw vignet.

—— De doorzichtige Heremiet enz. 2e druk. Z. p. e. j. (Amst.?) 4°.

De „Vrolyke Kourantier" komt hierin voor als N°. 24 en 25 van den Heremiet.

—— Den vrolyke tuchtheer (4 July 1729—26 Junius 1730). Amst. 1730. 4°.

—— De leevens byzonderheden van Johan Hendrik, Baron van Syberg, Heer van Ermelinghoven en Bonckersbek, enz. Utr. 1733. 2 dln. 8°.

Weyerman, J. C., Het oog in 't zeil, in 50 geestige vertoogen, geschreeven, geduurende zijne detentie op de Voorpoorte van den Hove van Holland. Leyd. 1780. 4°.

Leeuwen Szn, S. van, Den Hollandschen droomer in het rijk van Pluto. Leyd. 1729. 8°.

[**Effen, Just. van**], De Hollandsche Spectator. Amst. [20 Aug. 1731—8 April 1735] 12 dln. M. portr. 8°.

—— (Lessen van levenswijsheid en menschenkennis, opgezameld uit den Hollandschen Spectator van), door N. G. van Kampen. Dev. 1838. 8°.
Als inleiding: Redev. over Justus van Effen en deszelfs verdiensten omtr. den Nederl. prozastijl.

—— Hetz. werk. 2e en laatste deeltje door E. Moll. Dev. 1839. 8°.
Met portret van J. van Effen.

—— (Bloemlezing uit den Hollandsche Spectator van), met eene Levensschets van dien Schrijver door A. J. van der Aa. Schied. 1853—72. 4 dln. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 17, 32, 53 en 103.

Patriot (De) of duitsche zedemeester. U. h. Hoogd. d. M. de Ruusscher. Leid. 1732. 3 dln. 8°.

Knibbelaar (De) of de gewaande vrijdenker. Behelzende een verdediging voor den christelijken godsdienst, tegen de zoogenaamde Vrijdenkers. Uit het Eng. d. M. de Ruusscher. Leid. 1733. 8°.

Schertser (De). Amst. (11 April 1735—28 Mei 1736). 2 dln. 8°.
Niet verder verschenen.

Werelttoneel (Het groot natuur- en zedekundigh) of Woordenboek van meer dan 1200 aeloude egiptische, grieksche en romeinsche zinnebeelden of beeldenspraek, vervatt. eene uitbeelding en beschrijving van alle deugden, ondeugden, enz. van de hooftstoffen, hemellichten, enz. uit de schriften van Ripa, Zaratino Kastellini, e. a. getrokken, in alphabet. orde gebragt, enz. met aenmerkingen en opelderingen, enz. door Een' ervaren tael- en outheitkundigen, enz. door H. K. Poot ter drukparse gebragt en achter verscheide zinnebeelden dichtkundige toepassingen gestelt. Met fraeye kunstplaten. Delft, 1743 –50. 3 dln. fol.

Mauricius, J. J., Rechtsgeleerde maandelijke Uitspanningen over 't Geoorlofde in tegenstelling van 't Betaamelyke en Oirbaare, enz. Amst. 1722—25. 2 dln. 8°.

Tooneel van voorname heidensche deugden en ondeugden uit oude en latere schryveren en nederduitsche poëten gestoffeert, en met kopere platen geciert, [door J. de Haes, en uitgeg. door J. Suderman]. Rotterd. 1724. 2 dln. 8°.

[**Le Sage. A. R.**,] De kreupele Duyvel, op eene aardige en belagchelyke wyze, de hedendaagsche buitenspoorigheden, dewelke in de Hoven der vorsten, kerkelyk en wereltlyke bedieningen, alsmede in de burgerlyke omgangen voorvallen ontdekkende en bespottende enz. [Naar het Fr.] Amst. 1732. 8°.

[**Steele, R.**,] De Spectator of verrezene Socrates. Uit het Eng. vert. door A. G. L. R. G. [en P. le Clercq]. Utr. 1720—44. 9 dln. Met portr. van R. Steele. 8°.
P. le Clercq vertaalde deel V—IX.

—— Hetz. werk. Nieuwe (3de) druk. Amst. 1743 —59. 9 dln. 8°.

—— De Guardian of de Britsche zedenmeester. Uit het Eng. vert. door P. le Clercq. Rotterd.-Amst. 1730—31. 3 dln. Met portr. van R. Steele. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk [van het 1e en 2e dl]. Rotterd. 1731—1734. 3 dln. 8°.

—— De Boekzaal der Juffers. Geschreven door een Vrouw van aanzien. Uitgeg. door R. Steele. Uit de Eng. taal overgezet [door P. le Clercq?] Amst. 1733—35. 3 dln. 8°.

—— (De Boekzaal der Heeren, dienende tot een vervolg op de Boekzaal der Juffers enz. Geschreeven door). Uit het Eng. vertaalt [door P. le Clercq]. Amst. 1737. 8°.

—— De Snapper of de Britsche tuchtmeester. Uit het Eng. vert. door P. le Clerc. Amst. 1733—52. 4 dln. 8°.
Aan het vierde deel is toegevoegd met doorl. pagineering: Prognosticatie voor 1708 van Isaak Bickerstaff [Jon. Swift] en De Trommelslager of het huisspook, blijspel van Jos. Addison.

—— De Snapper enz. (als voorg.) Amst. 1752. 4 dln. 8°.

Gracian, B., De volmaakte Wysheit of de man in alles bedreven enz. In 't Spaansch beschreven, en in 't Nederd. vert. door J. Gentil. Amst. 1724. 8°.

Flora's bloem-warande in Holland, alwaar haare heerlykheid weêr ten troon werd verheven, geviert en aangebeden van Flora's lievelingen. Beschreven door 't Kunstgenootsch.: *E musis aeternitas.* Amst. 1734—36. 3 dln. 8°.

— **Heyde, G. van der**, Apologie... onder de naam van Bellizarius, tegen de drie deelen van Flora's Bloemwarande. Haarl. 1736. 8°.

Spiegel (Een) der sonden, waer in wy alle dagen behoorden te sien, opdat wy onse sonden mochten leeren kennen, en deselve haten, enz. t'Amst. Erv. van de Wed. G. de Groot. Z. j. (c. 1735). 8°.

Sak der konsten. Uit het Ital., Franc. en Duyts vergadert, met veel schoone remedien en medecynen die geprobeert zijn. Amst. Gedr. v. Neeltje en Tryntje, die 't werk so lief hebben als een Non of Bagyntje enz. Z. j. (c. 1735). 8°.

Colloquia satirico-moralia, of berispende en zedekundige samenspraken. Verhandelende op eene vrolyke en ernstige wys de gebreken dezer eeuw, door Silius Satiricus. Amst. 1736. 8°.

Koffy-huis (Het) der nieusgierigen, of de klapbank der nouvelisten, waarin en op, verhandelt werden, allerlei divertisementen enz. met ernstelyke en schertsende aanmerkingen enz. (Jan.—Dec. 1744). Amst. 1744. 4 dln. 8°.
Bevat eigenlijk niets anders dan geschiedkundige en staatkundige berichten uit dien tijd.

Spectator (De algemeene). Amst. 1762 (*sic* voor 1742)—1746. 6 dln. 8°.
Verscheen van 20 Nov. 1741—25 July 1746.

—— (De Nederlandsche) [N°. 1—312]. Leyd. 1749—60. 12 dln. 8°.
Hierbij de volgende brochures:
Bekendmaaking van Heer Marten van Roshem, Ridder, wegens eenige dwaaze en valsche aanmerkingen over den Nederl. Spectator, in de zoog. Bibliothèque impartiale. Z. p. 8°.
Luzac Jr, E., Bericht op een geschrift; uitgestrooid onder den tytel van Bekendmaaking enz. Leid. 1759. 8°.
Onpartijdige brief aan den Nederl. Spectator, beh. zoo eenige gemaakte Aanmerkingen op zijn werk, als de waarschijnlijke redenen, hem, tot het nederleggen van zijn Spectatoriale pen, bewoogen hebbende. Crommenie (1761).

Gedagten (De vliegende) in een hoofd vol muizennesten, bouwende kasteelen in de lucht en sterkten op de zee, enz. Met koperen pl. Amst. na de copy van Tim. ten Hoorn. 1752. 12°.

Wijsgeer (De Berlijnsche), of vorstelijke beschouwer, behelzende eene verzameling van de uitmuntenste stukken der Berlynsche e. a. uitheemsche geleerden, enz. in XXXX vertoogen, onder de zinspr.: *Omnia praeclara rara*. Leid. 1753. 8°.

—— (De Berlijnsche) enz. (als voorg.) in CXX vertoogen, onder de zinspr.: *Omnia praeclara rara*. 2e dr. Overzien en met een Register vermeerd. Amst. 1760. 4 dln. 8°.

Philanthrope (De) of Menschenvriend [door F. de Haas, Nic. Bondt, C. van Engelen e. a. [N°. 1—326]. Amst. 1757—62. 6 dln. 8°.
Verscheen van 6 Oct. 1756—29 Dec. 1762.

— **Verzameling** van alle de Vertogen uit den Nederlandschen Spectator en Philanthrope, betreffende de Nederduitsche Tael- en Dichtkunde, benevens de Dichtstukjes in beide werken voorhanden). 8°.
Verzameld door Z. H. Alewijn, voor het Genootsch.: *Minima Crescunt*, met geschreven titel.

Woordenboek (Zinrijk en schertzend) [N°. 1—155]. Amst. 1759 - 61. 3 dln. 8°.
Verscheen van 16 Jan. 1759—29 Dec. 1761.

Criticus (De Nederlandsche), bestaande in 86 zoo critique, satarique als ernstige vertoogen [d. Ph. L. Statius Muller, J. A. Courtonne en J. G. Muller? — N°. 1—86]. Amsteld. 1761. 2 dln, 8°.

Rabener, G. W., Verzameling van hekelschriften. Uit het Hoogd. Amst. 1763—1767. 4 dln. Met portr. en pl. 8°.

Denker (De) [d. Nic. Bondt, C. v. Engelen, A. A. v. d. Meersch, P. Loosjes Azn., J. Nomsz, J. F. Martinet, W. H. Sels, A. Camphuizen, J. le Francq van Berkhey, O. C. F. Hoffham, S. de Vries e. a. N°. 1—636]. Amst. 1763—74 (volgens de titels 1764—75). 12 dln. 8°.
Dit tijdschrift verscheen van 3 Jan. 1763—26 Dec. 1774 en is vervolgd door het tijdschr.: De Vaderlander.

— **Valk, J. K.**, Bericht wegens eenige letters en tittels in N°. 304 van den Denker. enz. Leid. 10 Nov. 1768. 8°.
Over iets waarvan hij niet, en iets waarvan hij wel de schrijver was.

Philosooph (De) [d. C. van Engelen. — N°. 1—208]. Amst. 1766—69. 4 dln. 8°.
Verschenen van 6 Jan. 1766—25 Dec. 1769.

Herdenker (De) [door J. le Francq van Berkhey. N°. 1—14]. Leyd. Z. j. 8°.
Verschenen van 31 Jan.—15 Sept. 1766.

Berkhey, J. le Francq van (Anthologie uit de prozaschriften van), [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1850. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. literatuur I.

Gryzaard (De), vervattende 52 (104) spectatoriaale vertoogen. N°. 1—104. Monnikkend. 1768. Hoorn, 1769. 2 dln. 8°.
Dit tijdschr. waarin vele stukken van E. Wolff, geb. Bekker voorkomen, verscheen van 3 Juli 1767—23 Juni 1769.

Onderzoeker (De) [d. van Dielen. N°. 1—208]. Z. pl. (Utr.?) 1769—72. 4 dln. 8°.
Verschenen van 1 Nov. 1768—19 Oct. 1772.

Rhapsodist (De). Amst. 1771—83. 6 dln. 8°.

Naamlooziana (De) of vertoog zonder naam, over vraagen zonder vinding, zynde iets over alles, getrokken uit de aantekeningen van ymand, gemaakt op elk, en toepaslyk op niets, voorgegaan door een opdracht aan niemand enz. door het Genootschap van de Zevenstar, gezegd het naamlooze twee-stuivers collegie. Amst. 1772. Met platen. 8°.

Opmerker (De). N°. 1—312. Z. pl. 1772—78. 6 dln. 8°.
Verscheen van 26 Oct. 1772—12 Oct. 1778.

Boekzaal der Leesgierigen. Zynde een verzameling van allerhande, zoo ernstige als boertige stoffen en mengeldichten, Met printverbeeldingen. Leyd. 1774. 2 dln. 8°.

Vaderlander (De). N°. 1—209. Amst. 1776—79. 4 dln. 8°.
Vervolg van het tijdschr.: De Denker. Verscheen van 2 Jan. 1775—28 Dec. 1778.

Rhapsodist (De Rotterdamsche). Rott. 1776. 8°.
Met portr. van F. de Salignac de la Motte Fénelon.

Engelberts, E. M., Bespiegelingen over de vier getijden des jaars. Amst. 1769. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Amst. 1781. Met pl. 8°.

[Kinsbergen, J. H. van], Mijne droomen. Z. pl. 1800. Met portr. 8°.
Voorin een eigenhandig geschreven en geteekend opstel van den schrijver.

[Post, E. M.], Het Land, in brieven. [uitgeg. door A. van den Berg]. Met pl. Amst. 1788. 8°.

[——] Hetz. werk. 4e druk. Amst. 1792. 8°.

[——] Voor eenzamen. Amst. 1789. 8°.

[——] Mijne kinderlijke tranen. Amst. 1792. 8°.

[——] Het waare genot des levens, in brieven. Met platen. Amst. 1796. 8°.

Gevallen (De) van Mundus, in gemeenzaeme brieven, geschreeven aen Philemonas 's Gravenh. 1761. 8°.

Exempelen (Honderd schoone) tot bewys der deugden, enz. wel dienende om een igelyk, maer meest jonge lieden, alle deugden ende goede manieren aan te wyzen, ende door het voorbeeld van andere tot dezelve te bewegen. Van nieuws overz. en verbet. Gend, J. Begyn. Z. j. [met Approb. van 1766.] 4°.

[Dusch, J. J.,] Zedelijke brieven tot verbetering van het hart. [Uit het Hoogd. door J. Lublink de jonge]. Amst. 1767—71. 2 dln. 8°.

Lublink de Jonge, J., Zeven verhandelingen over verscheide onderwerpen enz. Amst. 1783. 8°.

—— Tweede zevental verhandelingen enz. Amst. 1788. 8°.

—— Derde zevental verhandelingen. Amst. 1794. 8°.

Young, E., Nachtgedachten. Uit het Eng. vertaald en met aanmerk. opgehelderd door J. Lublink den jongen. 2e uitg. verbet. en vermeerd. Amst. 1785. 4 dln.
Met portr. van Young op den titel.

Thomson, J., Jaargetijden. Uit het Eng. d. J. Lublink den jongen. Amst. 1787. 8°.
Met platen en met portr. van Thomson op den titel.

Gedachten over den hoogmoed. Waarin dezelve in zynen eigen aart... wordt ten toon gesteld. In 't Hoogd. beschreven en nu in 't Nederd. overgezet door Th. v. B. Amst. 1770. 8°.

Kleist, E. C. von, De lente. Een gedicht. Uit het Hoogd. [in proza]. Utr. 1772. 8°.

Wolff, E., geb. **Bekker**. Eenzame nachtgedachten, over den slaap en den dood. Hoorn, 1765. 8°.
Hierachter op blz. 39—75: Aan de nederlandsche jufferschap en Aan Mej. Anna van der Horst (Poezie).

[——] Brieven van Constantia Paulina Dortsma... aan haare nigt Scriblera van Utrecht. Uitgeg., en met eene opheldrende voorreede vermeerderd d. P. Dortsma Sec. enz Hoorn, 1776. 8°.

—— Onderwyzend gesprek over het geloof en de zedenleer der christenen enz. 's Gravenh. 1781. 8°.

[Wolff, E., geb. **Bekker**,] Het Nut der vooroordeelen, door de gebroederen... Godowardus en Egbertus Wysneus, met opheldrende aanmerkingen verrykt, door de juffrouwen Wysneus, halve zusters der schrijveren. 's Gravenh. 1783. 8°.

—— Hetz. werk. Ex. op zwaar papier. 8°.

—— De gevaaren van den laster; in eene briefwisseling tusschen Miss Fanny Springler en haare vrienden d. E. Bekker, Wed. A. Wolff. 's Gravenh. 1791. 8°.

Blair, R., Gedachten over het graf. Uit het Eng. [d. E. Wolff, geb. Bekker]. Hoorn, 1765. 8°.

—— Hetz. werk. Uit het Eng. d. E. W[olff, geb. Bekker]. 2e dr. Hoorn, 1773. 8°.

d'Oxenstirn, Gedachten over verscheide onderwerpen.... Uit het Fr. d. E. Wolff, geb. Bekker. Hoorn, 1765. 8°.

Maupertuis, De, Zedekundige verhandeling over het geluk. Uit het Fr. d. E. Wolff, geb. Bekker. Hoorn, 1773. 8°.

Pope, A., Proeve over den mensch. Zedelijke proeven en oordeelkunde, vert. d. E. Bekker, wed. Wolff. 's Gravenh. 1783. 8°.

—— Hetz. werk. Ex. op zwaar papier. 8°.

Gesprekken met Emilia. Uit het Fr. d. E. Bekker, wed. Wolff. 's Gravenh. 1787. 2 dln. 8°.

Wolff, E., geb. **Bekker, E.**, Losse prozastukken en brieven, verzameld en toegelicht door J. van Vloten. Schied. 1866. 8°.
Klassiek, Letterk. Pantheon N°. 89 en 90.

Bekker, E., wed. **Wolff** en **A. Deken**, Brieven over verscheiden onderwerpen. 's Gravenh. 1780—81. 3 dln. 8°.

Nomsz, J., Mijne uitspanningen. Amst. 1789. dl. I. 8°.

[——] Droom van een poëet. Z. p. e. j. 8°.

— **Droom** (Contra) van een poëet [door?] Z. p. e. j. 8°.

Garve, Chr., Verhandeling over het verband tusschen de zede- en staatkunde enz. Uit het Hoogd. d. C. T. Elout. Haarl. 1794. 8°.

Perponcher, W. E. de, Aan de lieden der beschaafde waereld. Utr. 1804. 8°.

—— Joseph, of de broederhaat. Zedendicht in proza. Utr. 1815—16. 4 stkn. 8°.

—— (Anthologie uit de prozaschriften van) [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1855. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. literatuur. V.

Thomson, J., Jaargetijden. Uit het Eng. d. J. Zubli den Jonge. Amst. 1787. 8°.

Hogendorp, W. van, Sophronisba, of de gelukkige moeder door de inëntinge van haare dochters, enz. Batavia, 1779. 8°.

Water, J. W. te, (Anthologie uit de prozaschriften van) [d. M. D. de Bruijn]. Utr. 1851. 8°.
Kabinetbibliotheek der vaderl. literatuur. III.

Wieland, C. M., De bevalligheden, in 6 boeken, naar het Hoogd. d. C. Groeneveld. Amst. 1785. 8°.

Hamelsveld, Y. van, Verhandeling, over de middelen, om lang en vrolyk te leeven. Z. p. e. j. (1801). 8°.

[**Donker Curtius, B.**,] Legaat van Gillis Blasius Stern, (niet vertaald). Z. p. 1784. 8°.

Heldenbrieven [naar het Fr. van Dorat e. a.]. Amst. 1790. 8°.

Paape, G., De Hollandsche wijsgeer in Braband. Iets meer dan een roman (134 brieven). Antw.-Dordr. 1788—90. 4 dln. 8°.

—— Simson in agt boeken. 3e dr. Dordr. 1791. 8°.

—— Jacob, in zes boeken. 2e dr. Dordr. 1791. 8°.

—— Mijne vrolijke wijsgeerte in mijne ballingschap. Dordr. 1792. 8°.
Met portr. v. hemz., zijner vrouw en van zijn zoon.

Ossian, Gezangen, door de Baron de Harold ontdekt en uitgegeven. Naar het Eng. (in proza). Leyd. 1793. 8°.

—— Gezangen, in proza. Uit het Eng. Leyd. 1799. 8°.

Feith, Rh., Brieven over verscheide onderwerpen. Amst. 1784—93. 6 dln. 8°.

[——] Dag-boek mijner goede werken, in rekening gebragt bij God, tegen den dag der algemeene vergelding Amst. 1785. 8°.

Weber, Veit, Overleveringen der voorige eeuwen. Uit het Hoogd. uitgeg. d. Rh. Feith. Haerl. 1798. 2 dln. 8°.
Het 1e deel draagt het foutieve jaartal 1718.

[**Loo, J. van**], Overdenkingen bij het graf van mijne jonge vrienden. Dev. 1781. 8°.

—— Dagboek. Amst. 1814. M. portr. 8°.

[**Michell, J. P.**], Onze Vraagen van den dag. Amst. 1794. 8°.

Michaëlis, J. D., Vijf verhandelingen. Uit het Hoogd. Dordr. 1772. 8°.

Fokke Simonsz., A., Werken. Amst. 1830—35. 12 dln. Met portret. 8°.
In deze uitgave zijn opgenomen: I. De tijdperken des menschelijken levens. — II. De karakters der menschen. — III. Over de gelaatkunde; — Zinledige uitdrukkingen; — Het toekomend jaar MMM. — IV. Leven van Lucifer. — V. Redevoeringen en verhandelingen. — VI. De Amsterdamsche kermis. — Amsterdamsche winteravonduitspanningen. — VII, VIII. Iets over alles. — IX. Dorus of het wonderkind; — Het Psychochemisch geheim om van den nood eene deugd te maken. — X. Ironisch-comisch psycho-chemisch woordenboek. — XI. De antieke Helicon. — XII. De moderne Helicon. — Apollo serjeant.

—— De verscheidene tijdperken des menschelijken levens, geschetst in een zestal redevoeringen enz. Amst. 1786. 8°.

Fokke Simonsz., A., Verhandeling over den lach en het lachwekkende. Amst. 1788. 8°.

—— Verhandeling over de fortuin, ter betooginge, dat de ouden onder dien naam, gelijk onder den naam van fatum, of noodlot, niets dan de goddelijke Voorzienigheid verstaan hebben. Amst. 1788. 8°.

—— De moderne Helicon. Een droom, enz. Amst. 1792. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. waarbij gevoegd is: Apollo, sergeant van de gewapende burgermagt enz. Met caricatuur plaaten. Haarl. 1802. 8°.

—— London in een' boertigen stijl beschreven. Met caricatuur-plaaten enz. Haarl. 1798. 8°.

—— Het onscheidbaar drietal redenwezens: Verlichting, deugd en tijd, op eene zonderlinge, zinspeelende wijze geschetst, enz. Met caricatuur plaaten. Haarl. 1799. 8°.

—— Leven van Zijn Exc. enz. jonckh. Ahrimanes, Typhon, Thammuz, Beelzebub, Ashmodaeus, Sammael, Daemon, Lucifer de Groote. Met caricatuurplaaten enz. Amst. 1799. 8°.

—— Ophelderend bericht bevattende eene wederlegging eener recensie van [voorg.] werk. Amst. 1801. 8°.

—— Sokratisch comiesch onderzoek naar den zetel des characters in den mensch, enz. waarbij verhandeling over de zelfkennis. Met caricatuur plaaten. Amst. 1800. 8°.

—— Phosphorides. In 22 boertige vertoogen. Amst. 1801. 8°.

—— De Amsterdamsche kermis, in derzelver oirsprong, voortgang en tegenwoordigen staat, enz. Met caricatuur plaaten. Haarl. 1801. 8°.

—— Verhandeling over de algemeene gelaatkunde der onderscheidene leeftijden van den mensch, waarbij gevoegd is eene naauwkeurige beschrijving van een menschhorologie. Met kunstplaaten. Amst. 1801. 8°.

—— Verhandeling over den oorsprong, gedaante en invloed der Nul enz. Met caricatuur plaaten. Amst. 1801. 8°.

—— Verhandelingen enz. [Over de oneindigheid der afgetrokkene denkbeelden, en: Over de gedaantewisseling der dingen]. Met caricatuurplaten. Amst. 1802. 8°.

—— Verhandeling over den oirsprong der zeevaart, enz. Met caricatuur plaaten. 's Gravenh. Z. j. (1802). 8°.

—— De antieke Helicon, behelzende de levens der Grieksche dichters van Homerus tot op Callimachus, enz. Met caricatuur plaaten. Haarl. 1803. 8°.

—— Boertige reis door Europa. 2e druk. Met kaarten en caricatuurplaaten. Haarl. 1804—6. 7 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 3e dr. 's Grav. 1826—27. 4 dln. Met portr. 8°.

Fokke Simonsz., A., Iets over alles. Eene menippésche satire, enz. Waarachter: Mengelingen, bestaande in vlugtige gedachten over allerleye onderwerpen. Amst. 1805—1808. 4 dln. 8°.
Met zinnebeeldige platen.

—— Doctor Gall en Doctor Faust, of de groote omwenteling op aarde. Eene legende uit den overouden tijd. Uit het Hoogd. vry vertaald en met ophelderende aanteekeningen voorzien. Amst. 1808. 8°.

—— De vrouw is de baas. Eene geheimzinnige magtspreuk verklaard, enz. 3e dr. Amst. 1828. 2 dln. 8°.

Lof (De) der paruiken, met historische aanteekeningen. Amst. 1800. 8°.

Bilderdijk, W., Mengelingen en Fragmenten. Amst. 1834. 8°.

Scharp, J., De vriend die als uwe ziel is. Voorlezing, enz. Rotterd. 1815. 8°.

Hemert, P. van, Over het verhevene. Amst. 1804. 8°.

Ockerse, W. A., Ontwerp tot eene algemeene characterkunde. Utr. 1788. Met portretten. 8°.

Kleyn geb. **Ockerse, A.**, Huis en hart. Bloemlezing uit [hare] werken. Leyd. 1858. 8°.
De Ochtendbode N°. 1.

[Kleyn, J. P.], Eenige Bijdragen voor genie en menschen-gevoel. Utr. 1786. 8°.

Nagtstudie (De) van Justus Bickerstaff, of twintig vertoogen over zaaken van staat, godsdienste, zede-leere, poëzye, enz. in digt en ondigt op een vryen trant beschreeven. Franeker e. e. Z. j. 20 Nos. (c. 1785?) 8°.

Loosjes Pzn., A., Het Hout of boschgedachten, in zes bespiegelingen. Haerl. 1793. Met platen. 8°.

[——] Lazarus, in 4 bespiegelingen. Haerl. 1795. Met platen. 4°.

[——] Bespiegelingen der vier levensstanden van den mensch. Met platen. 2e dr. Haarl. 1816. 8°.

—— De vrouw in de vier tijdperken haars levens. Met platen. Haarl. 1809. 8°.

Moens, P., De twaalf maanden des jaars. Met platen. Haarl. 1810. 4 dln. 8°.

Palm, J. H. van der, Verhandeling over eenheid en verscheidenheid. (Amst. 1831). 8°.

Proeve van hekelschriften, of verzameling van satirique en luimige opstellen, den opgeruimden gewijd. Amst. 1823. 8°.

Bouilly, J. N., Raadgevingen aan mijne dochter. Uit het Fransch, door M. Stuart. Amst. E. Maaskamp. Z. j. 8°.

Dongen, J. H. van, Mijn tijd winst. [Uitg. door Y. van Hamelsveld]. Met plaaten. Amst. 1789—91. 3 dln. 8°.

Schaaff, J. H. van der, Proeve eener verhandeling over het wezen, den aard en de eigenschap der zoogenaamde antipathie enz. Amst. 1832. 8°.

Simons, A., Verhandelingen. Amst. 1834. 8°.

Witsen Geysbeek, P. G., De hedendaagsche Olympus. Een droom. Amsteld. 1796. 8°.

—— De eer en de eerzucht der menschen van de belagchlijke zijde beschouwd, in eene boertige verhandeling. Amst. 1796. 8°.

Lennep, D. J. van, (Kleine geschriften van en betreffende). 8°.
In deze verzameling komen o. a. de volgende prozawerkjes voor:
Over de maatregelen der ouden omtr. de armoede, 1817. — Over den gewonen loop d. tijdperken van der letteren opkomst, bloei en verval, 1811. — Verdediging van het karakter van Hannibal, 1808. — Over het belangrijke van Hollands grond en oudheden voor gevoel en verbeelding. — Levensberigt van J. Meeschert van Vollenhove. — C. de Koning. Bij de beschouwing van het gedenkteeken aan het Mannepad. — Berigt wegens het gedenkteeken enz. — Verslag en beoordeel. v. D. J. v. L.'s uitg. van Ovidii Heroïdes et A. Sabini Epistolae.

[Neufville, M. J. de], De kleine pligten, eene oorspronkelijke zedelijke voorstelling in brieven uit het begin der 19e eeuw. Amst. 1824—27. 4 dln. 8°.

Niemeyer, G. F., Legaat aan Helene, van haren vader. 2e dr. op nieuws nagezien en verbet. naar de laatste Hoogd. uitg. [door J. Hagen]. Met platen. Amst. 8°.
Het jaartal uitgekrabd.

Courier, P. L., Stalen van geestigen schrijfstijl, verzameld door J. Immerzeel Jr. Amst. 1839. 8°.

Vries, Jer. de, Over het eenvoudige. Amst. 1818. 8°.

Pölitz, K. H. L., Uitgezochte verhandelingen over onderwerpen van geschied-, staat-, zede- en letterkunde. Naar het Hoogd. [d. H. W. Tydeman]. Leyd. 1833. 8°.

Anslijn Nzn, N., Viertal verhandelingen, uitgeg. d. N. Beets. Alkm. 1839. 8°.

[Hengel, W. A. van], Gesprekken over de burgerlijke verdraagzaamheid. Uit h. Fransch vert. 's Gravenh. 1816. 8°.
Blijkens eene eigenhandige aanteekening van den S. in dit ex. is dit werkje niet uit het Fransch vertaald, doch oorspronkelijk in de Nederlandsche taal geschreven.

Harn, W. J. van, Hans-Jovis! Eene episode uit mijn academieleven te Harderwijk. 's Gravenh. 1852. 8°.

[Hall, M. C. van], Gedenkschriften van en door Frank Floriszoon van Arkel. 2e verbeterde uitgave, voorzien van eene opdragt en eene aanprijzende voorrede van.... Lub. Ign. Brill Jr. Met platen. Amst. 1832. 8°.
De 1e druk verscheen in het tijdschr.: De Recensent ook der Recensenten, 1829—32. In datzelfde tijdschr. verschenen in 1837—40: Bijvoegselen op de Gedenkschriften, doch deze zijn niet herdrukt.

Hall, M. C. van, C. C. Plinius Secundus. Amst. 1809. 8°.

—— M. Valerius Messala Corvinus, geschetst in eenige tafereelen uit de Romeinsche geschiedenis, gedurende zijn leven. Amst. 1820. 2 dln. 8°.

Vosmaer, Jac., Nagelaten en verspreide letterarbeid, meest in luimigen trant vervat. Haarl 1826. 2 dln. 8°.

—— De kunst om lang te leven en wel te sterven. [Uitg. door V. Loosjes]. Haarl. 1827. 8°.

Weiland, J. A., Scribleriana. Amst. 1811. 8°.

Loosjes, V., Zedekundige uitspanningen. Haarl. 1822. 8°.

—— Nieuwe zedekundige uitspanningen. Haarl. 1824. 8°.

Hugo, V., Fragment over de doodstraf. Naar het Fransch. (Als een staaltje van den zonderlingen en grilligen, maar levendigen, beeldrijken en soms wegslependen stijl diens veelgelezenen Proza-schrijvers en Dichters). Met eene voorrede en eenige korte aanmerkingen vertaald door B. H. Lulofs. Gron. 1833. 8°.

Heyningen, H. van, Zestal voorlezingen. Amst. 1833. 8°.

Geel, J., Onderzoek en phantasie. 2e druk. Leid. 1841. 12°.

—— Onderzoek en phantasie. — Gesprek op den Drachenfels. — Het proza. 4e dr. Met eene voorrede van W. P. Wolters. Leid. 1880. 8°.

Suringar, W. H., Sluikerij een valstrik voor de zedelijkheid; en het bederf der maatschappelijke welvaart. Amst. 1830. 8°.
Uitgeg. door de Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen.*

Franklin, B. (Keur uit de zedekundige schriften van), uitgegeven d. J. van Harderwijk Rzn. Amst. 1843. 8°.
Uitgeg. door de Maatsch. *Tot Nut van 't Algemeen.*

Druiven van den kouden grond. Wijsgeerige vertoogen. Rotterd. 1830. 8°.

Aa, C. P. E. Robidé van der, Losse bladen uit het groote levensboek. Lektuur voor Nederl. vrouwen en meisjes. Amst. 1833—35. 2 dln. 8°.

Schull, P. S., Ernst en luim. Dordr. 1829. 8°.

Penninck, J. J., Dieet- en zedekundig mengelwerk, voor den beschaafden stand. Devent. 1848. 2 dln. 8°.

Limburg Brouwer, P. van, Verhandelingen en losse geschriften. Gron. 1836. 8°.

—— Een ezel en eenig speelgoed. Gron. 1842. 8°.

Ossian, Fingal. Naar het Gaelisch, voorafgeg. door een onderzoek naar de echtheid der gedichten van Ossian, d. J. P. Arend. Amst. 1845. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Risseeuw, J. Egberts, Acht nutsverhandelingen... Uitgeg. onder toezicht van J. H. van Dale. Oostb. 1870. 8°.

Lublink Weddik, B. T., Gesprekken in Socratischen vorm. Amst. 1834. 8°.

[Hirschig Czn., A.,] De stad Wolverasimmenfels, de stad bij uitnemendheid, of hoe het in de steden zoo al en zoo al niet toegaat, d. Skirtopodes. Alkm. 1857. 8°.

Heldring, O. G., Leven en arbeid. [Verscheidenheden, uitg. d. L. Heldring]. Leid. 1881. 8°.

Pellico, S., Over de pligten. [Uit het Ital.] d. Jan J. F. Wap. Breda, 1835. 8°.

—— Hetz. werk. Herziene uitgave, vermeerderd met een brief van den schrijver aan den Nederl. vertaler. Breda, 1835. 12°.

—— Mijne gevangenschap. Gedenkschriften. Uit het Ital. d. H. O[p den Kamp]. Met voorrede van J. J. F. Wap. Breda, 1839. 8°.

Costerus, P. J., Gedachten over Ironie, Komedie en Satyre. Utr. 1839. 8°.

Koetsveld, C. E. van, Snippers van de schrijftafel. Schoonh. 1853. 8°.

Potgieter, E. J., Proza, 1837—1845. Haarl. 1864. 2 dln. 8°.

Lamb, Ch., Proeven van een humorist. Naar het Eng. door E. J. Potgieter. Amst. 1836. M. portr. 8°.

[Gijsberti Hodenpijl, A.,] Over de nieuwsgierigheid. Z. pl. en j. (c. 1837). 8°.

[——] De bekeerde zondaar, of proeve van satyre, d. A. G. H. Leyd. 1837. 8°.

Suringar, G. T. N., Kameraden-trouw, enz, Arnh. Z. j. (1845). 8°.

[Hasebroek, J. P.,] Waarheid en droomen, d. Jonathan. 5e druk. Leid. 1872. 8°.

Donkersloot, N. B., Een blik op de vrouw en hare hoedanigheden. Tiel, 1849. 8°.

—— Ons ik. Eene voorlezing. Schoonh. 1850. 8°.

Muller, P. R. D., Weldoen. Eene voorlezing. 's Hertogenb. 1850. 8°.
Bijgevoegd: Lezen. Eene voorlezing. Z. j. en p.

Kneppelhout, J., Geschriften. Leid. 1860—1875. 12 dln. 8°.
I—II. Studenten-typen; III. Studenten-leven; IV. Verhalen; V—VI. Verhalen en schetsen op reis; VII. Reisverhalen; VIII Gemeenzame brieven uit Engeland, Wales en Schotland; IX. Fransche mengelschriften; X—XI. Mengelschriften; XII. Allerlei.

—— Stijl. Kunst. Amst. 1855. M. pl. 8°.

—— Politiek Kritiek. Leid. 1855. 8°.

[Beets, N.,] Camera Obscura van Hildebrand. Haarl. 1839. 8°.

[——] Hetz. werk. 3e verm. druk. Haarl. 1851. 2 dln. M. pl. 8°.

[——] Hetz. werk. 6e druk. Haarl. (1864). M. pl. 8°.

[——] Hetz. werk. 9e herz. druk. Haarl. 1874. M. pl. 8°.

[**Beets, N.**,] Camera Obscura van Hildebrand. 15e met zorg herziene druk. Haarl. 1884. M. pl. 8°.

—— **Dyserinck, Joh.**, Hildebrands Camera Obscura. Middelb. 1882. 8°.

—— Gesprek over letterdieverij, navolging en oorspronkelijkheid en andere opstellen. Haarl. 1873. 8°.

—— Sparsa. Verzameling van verstrooide opstellen en kleine geschriften. Amst. 1882. 8°.

Nolet de Brauwere van Steeland, J., Proza, 1843—1873. Amst. 1873. 2 dln. 8°.

Andriessen, P. J., Opstellen en schetsen. Met een inleidend woord van E. Laurillard. Amst. 1879. Met portr. 8°.

Kuyper, G. D. Steringa, Verspreide lettervruchten. Montf. 1856. 8°.

Oosterzee, J. J. van, De vrouw en de nieuwe litteratuur. Utr. 1867. 8°.

Keijser, J. P. de, Blikken in en op den mensch. Drie voorlezingen. Arnh. 1855. 8°.

—— Uit het leven. Drie voorlezingen. Arnh. 1861. 8°.

Vloten, J. van, IJselkout. Mengelingen en bijdragen. Dev. 1855. 8°.

Vissering, S., Herinneringen. Amst. 1863—72. 3 dln. M. pl. 8°.
I. Studien en schetsen.
II. Politische vertoogen.
III. Verspreide opstellen.

[**Lindo, M. P.**,] Kompleete werken van den Ouden Heer Smits, uitgeg. door zijn vriend [Lod.] Mulder. Met levensschets en portret. 's Gravenh. 1877—79. 5 dln. 8°.

[——] Brieven en uitboezemingen van den Ouden heer Smits. 4e dr. Arnh. 1867. 8°.
Guldens-editie N°. 67.

[——] Vervolg [op het voorg.]. Met 50 houtgrav. 2e dr. Arnh. 1861. 8°.
Guldens-editie N°. 7.

[——] Tweede vervolg [op het voorg.]. Arnh. 1861. 8°.
Guldens-editie N°. 17.

[——] Derde vervolg [op het voorg.]. Arnh. 1865. 8°.
Guldens-editie N°. 55.

[——] Afdrukken van indrukken, door den Ouden heer Smits en zijn vriend [Lod.] Mulder. 3e druk. Arnh. 1873. 8°.
Guldens-editie N°. 97.

[——] Een Nieuwjaarswensch aan zijne vrienden, door den ouden heer Smits. Geïllustreerd door H. F. C. ten Kate. Arnh. 1855. 8°.

[——] Typen, door den ouden heer Smits. Leid. Z. j. (1871). 8°.
Algem. Bibliotheek N°. 25.

[**Lespinasse, A. F. H. de**], Academisch legaat d. Joris Bromminck. Utr. 1842. 8°.

[**Dekker, Ed. Douwes**,] Minnebrieven door Multatuli. Amst. 1861. 8°.

—— Hetz. werk. 5e oplaag. Amst. 1871. 8°.

[——] Ideën van Multatuli. Amst. 1870—77. 7 dln. 8°.

—— Millioenen-studiën, d. Multatuli. Delft, 1872. 8°.

[——] Verspreide stukken van Multatuli. Amst. 1872. 8°.
In dezen bundel komen voor:
Brief aan den Gouverneur-Generaal in-ruste. — Brief aan Ds. Francken over den „Max Havelaar". — Wijs mij de plaats waar ik gezaaid heb! — Japansche gesprekken. — Geloofsbelydenis. — Het Gebed van den Onwetende. — De School des Levens. — De Zegen Gods door Waterloo.

[——] Multatuli. Bloemlezing. Amst. 1865. 8°.

[——] Multatuli. Bloemlezing door Heloïze [Mevr. E. Douwes Dekker]. Amst. 1876. 8°.

Chrestomathie (Nederlandsche), alphabetisch gevormd uit in- en uitlandsche schrijvers, met eigene bijdragen; door J. F. van Breugel. Rotterd. 1851—52. Dl. I en II. A.-H. 8°.
Niet voortgezet.

[**Beckering, J. J.**,] Studiën des levens. Karakters en beelden, bijeenverzameld door Caritus. Zaand. 1863. 8°.

[**Verheull, Alex.**,] Schetsen met de pen, door A. V. H. Amst. 1853. M. pl. 8°.

[——] Hetz. werk. 3e bundel. Arnh. 1876. 8°.

Lennep, J. H. van, Het boek voor den zeeman, uit David's Boekekraam. Haarl. Z. j. (c. 1862). 3 dln. 8°.
Met bijblad: Jan David's Zeemagazijn.

[**Huet, Cd. Busken**], Groen en ryp door Thrasybulus. Haarl. 1854. 8°.

Vosmaer, C., Eenige schetsen. Amst. 1860. M. pl. 8°.

—— Vlugmaren [uit den Nederl. Spectator]. 's Gravenh. 1879—82. 3 dln. 8°.
Guldens-editie N°. 125, 128 en 144.

—— Vogels van diverse pluimage. Beelden en studien. Leid. 1879. 8°.

[**Vitringa, A. J.**,] »Nette menschen" d. Jan Holland. Devent. 1878. 8°.

[——] Brieven aan neef Gerrit d. Jan Holland. Devent. 1881. 8°.

[——] Het Apenboek. d. Jan Holland. Galgenhumor. Devent. 1882. 8°.

[**Zimmerman, Joh. C.**], Chequeriana, d. Bernard Koster Jr. Amst. 1868. 8.

Laurillard, E., De roos en de lelie. Leid. 1869. 8°.

—— Uit de cel. Schetsen en beelden uit de gevangenis. Amst. 1876. 8°.

—— Vlechtwerk uit verscheiden kleuren. Twintig voordrachten. Amst. 1880. 8°.

Eckhard, D. G., Vijf woorden. Bijdrage tot eene volksvoorlezing te Egmond aan Zee en een paar dichtregelen.. Met een voorwoord van G. E. A. van Hall. Alkm. 1871. 8°.

[**Aa, M. W. van der**,] Waarnemingen en waarheden, d. Henry v. Meerbeke. Nieuwe uitg. Arnh. 1871. 8°.
Guldens-editie N°. 83.

[**Vliet Azn., E. van**,] Spektakel in een boekenkast. Rotterd. 1878. 8°.

Pierson, A., Eene levensbeschouwing. Haarl. 1875. 2 dln. 8°.

Boekeren, R. Koopmans van, Schoenen op Keur. Arnh. 1864. 8°.
Guldens-editie N°. 54.

—— Voor en na de pauze. Arnh. 1871. 8°.
Guldens-editie N°. 85.

Smiles, S., Ken u zelven! bewerkt d. M. Buys. 2e dr. 1874. 8°.

Admiraal, A., Een schoofje distels. Arnh. 1874. 8°.

Dyserinck, J., Verscheidenheden. Haarl. (1867). 8°.

Meurs, B. van, De luchtballon. Eene voorlezing... voorafgegaan door een gedicht van H. J. A. M. Schaepman. 2e uitg. Utr. [1872]. 8°.

—— De neus beschouwd op het gebied der physiologie, aesthetica en physionomie. Lezing. 3e uitg. Utr. 1875. 8°.

—— De vroolijkheid en het lachen. Utr. 1875. 8°.

—— De slaap. Lezing. Utr. 1877. 8°.

—— De droom. Lezing. Utr. 1878. 8°.

Gorter, S., Letterkundige studien [uitg. door J. G. de Hoop Scheffer]. 2e druk. Amst. 1881. 8°.

[**Daems, S. D.**], De Kruiwagens beschouwd in hun verleden, hun tegenwoordig en hun toekomend lot. Brokken aan een onuitgegeven handschrift ontleend d. P. Klein. 2e uitg. Antw. 1882. M. pl. 8°.

Beer, T. H. de, Stof voor kamerdebatten. Ludw. Noiré's Skizzenbuch zeer vrij bewerkt. Amst. 1877. 8°.

[**Zijde, K. van der**], De begrafenis van den duivel. Een populair philosophische studie over het kwaad d. T. M. ten Bergen. Rott. 1874. 8°.

[**Nievelt, C. van**], Ontboezemingen d. Gabriel. Arnh. 1869. 8°.
Guldens-Editie. N°. 74.

—— Phantasiën. Leid. 1874. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Leid. 1879. 8°.

—— Fragmenten. Winter- en zomerbeelden. Leid. 1875. 8°.

—— In bonte rij. Vertellingen en beelden. Leid. 1879. 8°.

—— Chiaroscuro. Vertellingen tusschen licht en donker. Leid. 1882. 8°.

—— Ahasverus. Nieuwe phantasiën. Leid. 1884. 8°.

[**Kruseman, M.**], Meester Kritiek. Geen roman of novelle maar een satire, enz. d. Stella Oristorio di Frama. Midd. 1874. 8°.

Theyskens, Jos., Over het misbruiken van het bovennatuurlijke. Voordrachten in het bereik van iedereen. Gent, 1881. 8°.
Uitg. v. h. Willems-Fonds. N°. 96.

STICHTELIJKE EN GODSDIENSTIGE GESCHRIFTEN.

Voor dergelijke geschriften vóór 1600 verschenen, zie men de Afd. Prozawerken der XIII—XVIe eeuw.

Morgenster (De). Maandschrift ter bevordering van het levend christendom. Redact. J. P. de Keijser. Arnh. 1853—55. 3 jaargg. 10 stn. 8°.
Iedere jaargang is afgedeeld in: Geloofslicht, Geloofstoets, Geloofsleven.

Ernst en Vrede. Maandschrift voor de Nederlandsche Hervormde kerk. Utr. 1853—58. Jaargg. I—VI. 8°.

Getuige (De). Christelijk maandblad onder red. van S. J. Du Toit. Paarl. 1882—83. 2 dln. 8°.

Bloemlezing uit het Christelijk Album. 1846—1857. Zalt-Bomm. (1858). M. pl. 8°.

Woorden van stichting. Eene bloemlezing ten dienste der huiselijke godsdienstoefening, naar de behoeften des tijds... verzameld d. M. W. Scheltema Ez. Nieuwe uitg. Leid. 1867. 8°.

Dagboek (Bijbelsch). Nieuwe Testament. [Uitgeg. door C. W. en S. J. Du Toit. Paarl, 1880. 8°.

Almanak (Bijbelsche) voor het jaar 1830—84. Uitgeg. door het Nederl. godsdienstig Traktaat-Genootschap. Amst. 1829—1876. 55 jrgn. Met pl. 12°. en 8°.

Volksalmanak (Christelijke). = Zie de Afd. *Jaarboekjes en Almanakken.*

Woorden uit den Bijbel voor elken dag van het jaar 1865—83. Jrg. 25—43. Met bijschrift door M. A. Amshoff. [Jrg. 36—43 of N. R. 1—8 m. bijschr. van J. Herman de Ridder]. Gron. 's Gravenh. (1864—82). 19 dltjs. 24°.

Thomas à Kempis, Die Alleen-spraecke der Zielen met Godt... Onlancx uyt het Latijns exemplaer van d'Autheurs handt gheschreven, ghecorrigeert ende verbetert, door P. J. V. S. Priester der Soc. Jesu. Met verscheyden Figuyren verciert, door C. V. S. [van Sichem] voor P. J. P. Tot Loven, 1628. Met houtsn. 8°.

—— Godvruchtige overwegingen en gebeden. Uit het Lat. vert. door P. van der Ploeg Pzn. 's Gravenh. 1858. 12°.

—— Van der Navolginge Cristi Ses Boeke. Aus dem Codex ms. der Bibliothek des Benedictinerstiftes Schotten zugleich mit einem »vijften boeck van Qui sequitur" nach der Hs. der Maatsch. van nederl. letterkunde zu Leiden herausgeg. von Cölestin Wolfsgruber. Wien, 1879. 8°.

Thomas à Kempis, De Naervolginge Christi van Thomas à Kempis Regulier. Met syn Leven d. H. Roswidus. t'Antw. by Joannes van Suest. Z. j. 12°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. Van nieuws oversien. Ghendt, 1756 8°.

—— De Navolging van Christus, geheel op nieuw uit den Lat. tekst vert. d. P. L. van Kessel. Nieuwe herz. druk. 's Hertogenb. 1858. 24°.

—— Vier boeken uit de navolginge van Jesus Christus, met aant. v. [J.] David. Roerm. 1866. 8°.

—— Navolging van Christus. Nieuwe uitg. 2e druk naar het Lat. d. J. P. Hasebroek. Amst. 1851. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. Nieuwe uitg. Amst. 1875. 8°.

—— De Navolging van Christus. Een huisboek voor protest. Christenen bewerkt, en met overdenkingen en gebeden vermeerd. Wilderv. 1869. 8°.

— **Schotel, G. D. J.**, Iets over de Navolging van Jezus Christus. Breda, 1845. 8°.

— **Spitzen, O. A.**, Thomas à Kempis als schrijver der Navolging van Christus gehandhaafd. Utr. 1881. Met pl. 8°.

——— Nalezing op mijn Thomas à Kempis als schrijver der Navolging van Christus gehandhaafd, benevens tien nog onbekende Cantica spiritualia van Thomas à Kempis. Utr. 1881. 8°.

——— Nouvelle défense de Thomas à Kempis, spécialement en réponse au r. p. Denifle. Utr. 1884. 8°.

——— Les Hollandismes de l'Imitation de Jésus-Christ., et trois anciennes versions du livre. Réponse à B. Veratti. Utr. 1884. 8°.

Erasmus, D., Redevoering over het kind Jezus Uit het Lat. [d. C. H. van Vlooten]. Gron. 1860. 8°.

—— Het Onze Vader en eenige gebeden, tot stichting der christenen Uit het Lat. [d. C. H. van Vlooten]. Gron. 1861. 8°.

Jacobus I, Eene vruchtbare Overdenckinghe inhoudende eene clare ende duydelijcke uytlegginghe van de 7—10 veersen, des 20 Cap. der Openbaringhe Joannis enz. Inde Nederlantsche tale... overgeset door M. Panneel enz. t'Amst. Z. j (c. 1603). 8°.

—— Eene Overdenckinghe op het 25—29 vers des vijfthienden Capittels des eersten boecx der Chroniken der Coninghen enz. getrouwelijck overgeset d. V. Mevsevoet enz. Amst. Z. j. (c. 1603). 8°.

—— Een Coninglijck Gheschenck, ofte Onderwijsingen zijner Maj. van Engelant, Schotlant, Vrancrijck ende Yrlant, aen zijnen zeer beminden zone Henricum... Wt de Eng. tale ghetrouwelijck overgheset, door V. Mevsevoet enz. 2e ed. gecorrig. Amst. 1603. 8°.

Hierachter, met doorloopende paginatuur: Eene corte belijdenisse des gheloofs, onderschreven bij de Con. Maj. [Jacobus I] ende zijn huysghesin enz. Wt de Eng.... sprake... overgheset, d. V. Mevsevoet enz. Amst. Z. j.

Taffin, Ian, De Boetveerdicheyt des levens, vervaet in vier boecken... ende getrouwelijcken verduyts (*sic*) door J. Crucium; den 7den dr. by den Overs. selfs gecorr. Met noch een troostelijc Boecxken vande ware Mercktekenen der kinderen Gods door den selven I. T. (van nieus overghesien ende... verb., met een ghesang... door J. Viverium [van de Vivere]). Amstelred. 1614. 8°.

Tusschen beiden in, met doorloopende signatuur doch afzonderl. paginatuur, bevindt zich nog: „Een cort ende schoone onderwijsinghe, inh ghewisse vertroostinghen in allerh. beswaernissen ende ancxt der Conscientien; uyt de Boecken van J. de l'Estpine."

Practiicke (De) van de christelijke religie. Begrepen in 3 boecken. Eerst in de fransche sprake, enz. onlancx uytghecomen, ende nu in de Nederduytsche ale overgheset, enz. 's Gravenh. 1619. 8°.

Bonilla, J. de, Een cort tractaet, daer inne verclaert wort hoe noottsaeckelijcken sy de vrede der zielen, ende hoemen dien vercrijgen can... Overghеset wt het Spaensche door E. X. T'Shertoghenb. 1621. 8°.

Peterssen, G., Innighe alleen-sprake... Overgestelt wt den Latijne in Duyts door N. van Heese... ende nu neerstelyck ghecorrigeert door Ian van Gorcvm enz. Shertogenb. 1621. 8°.

Doot (Van de) een ware beschryvinge end tegen de doot een goede bereydinge, [waarachter: Een Gebet voor de Crancken, beschreven door... Joh. Regius... tot Londen]. Middelb. 1624. 8°.

Vooraf gaat een Brief van Ds W. Teellinck, te Middelburg, aan den Autheur, die in 't Voorbericht des Uitgevers genoemd wordt „een voortreffelijck, geleert ende godsalich Coopman."

Jonker, J. de, De zeven blijschappen van de H. Maget ende Moeder Gods Maria. Een devoote en stigtbaare uyt-legginge van de zeven principaalste mysterien, die de Alderheyligste Maget ende Moeder Gods op dese werelt vreugt ende blijschap aangebrogt hebben enz. Van nieuws overs. en verb. enz. t'Antw. Wed. C. Stichter. Z. j. [Het privilegie gedagteek. 1624]. 8°.

Dijcke, D., Michaël ende de draecke; ofte Christus getempteert, ende de Sathan over-wonnen. Amst. 1626. 4°.

Busaeus. — Den Schadt der Meditatien op allen de Evangelien vande Sondaghen ende heylighedaghen vanden gheheelen jaere. Oock op het leuen, leeringhe ende passie O. H. Jesv Christi, ende op 't H. Sacrament des autaers, vier Uytersten, ghelоften der religieusen enz. Wt Busaeo overgheset d. C. Thielmans. Antw. 1628. 12°.

Smout, A. Jz., Onse Vader, d. i. Verclaringhe hoe God de Vader des Heeren Jesu Christi Onse Vader mede is enz. Amst. 1618. 4°.

Hugo, H., Goddelycke wenschen verlicht met sinne-beelden, Ghedichten en vierige uyt-spraecken der Ovd-vaeders. Naer-gheuolgt de Latynsche van.. H. Hugo door Ivstvs de Hardvyn. t'Hantw. 1629. Met pl. 8°.

Teellinck, W., Zephaniae Waerschouwinge om te voorcomen den onder-gang Jerusalems; oock passende op de tegenwoordige ghelegentheyt onses weerden vader-lants. Midd. 1623. 4°.

—— Sleutel der devotie: ons openende de deure des hemels. Amstelred. 1624. 4°.

—— Den Spieghel der zedicheyt, daer in alle soorten van menschen haer selven besiende, bemercken mogen oft sy oock niet geweken zijn van de eenvoudicheyt die sy in hare kleedinge behoorden te betrachten. Amstelred. 1626. 8°.

Zachmoorter, M., Thalamus sponsi, oft t' Bruydegoms beddeken, waer alle minnende sielen ghenoodt worden om te ghaen rusten in soete contemplatie naer den arbeydt der Meditatie, die hier seer wel gheleert wordt. Ghedeelt in twee deelen enz. Van nieuws ouersiē eñ vermeerdert. 2e editie. Antw. 1635. 12°.

Camphuysen, D. R., Theologische Wercken, bestaende in drie deelen: I. van 't Onbedriegelijck Oordeel; II. Predicatien; III. Brieven. Desen 4den dr. verb. ende met versch. stucken vermeerdert. Amst. 1644. 8°.

Ororsco, A. de, Alleen-spraecke vande Passie Ons Heeren Jesv Christi. Overgheset... uyt het François d. F. P. VV. t'Antvv. 1645. 32°.

Pruschenc, J. G., Geestelijcke medicijne teghen de Melancolye ofte swaermoedicheydt, voorghe-schreven den bedroefden benauden ende aenghevochtenen herten. Den 4en dr. vermeerd. enz. Rott. 1646. 12°.

Tresoor (Bibels), ofte der zielen lusthof. Vytgebeelt in figueren, door verscheyden meesters, ende gesneden door C. van Sichem. Amst. 1646. 4°.

Rogers, Tym., Klare ende on-wederleggelicke Merck-teeckenen der Saligheyt enz. Eerst in de Engelsche tale beschreven ende nu over-geset door I. S. Den Ven druck, verbetert. Dordr. 1658. 12°.
Met opdracht aan de verdreven burgers van Antwerpen

Corput, A. van de, De Goddelicke Vierschare, dat is ontdeckinge der Hemelsche oordeelen. Voorgesteld in gedenck-weerdige exempelen. Utr. 1659. Amst. 1662—69. 4 dln. M. pl. 8°.

[**Toussain, D.**, Nootsakelicke bedenckingen van de doot. Uit het Hoogd. d. J. Vermuyden. 1657]. 8°.
De titel ontbreekt aan dit ex.

[**Cowper, W.**], Spiegel der barmhertigheyt van den ontfermenden Vader, aen zijn verloren soon. Uit het Eng. Verbet.... uytgebreyt, met eenige bijvouginge d. J. Vermuyden. Delff, 1670. 8°.

Schurman, A. M. van, Eucleria, of uitkiezing van het Beste Deel. Waar in vertoont wert een Kort begrip van haar leven, als mede veel Hooft-stukken van den Godsdienst grondig werden verklaart. Van haar Ed. in 't Lat beschreven, en nu in 't Nederd. vertaalt. Amst. 1684. 12°.

Baker, R., Vragen en bedenkingen op het Vader onse enz. Geschr. in 't Eng. en nu vertolkt d. J. de Brune de Jonge enz. Laetsten dr., van nieuws oversien enz. en achter by-gevoeght de dagelikse Gebeden van den selve Autheur. Amst. 1666. 12°.

Heussen, F. Esz. den, Tien schriftuurlijke Redenen, tot bewijs dat de jonge kinderen der geloovigen moeten gedoopt worden enz. Amstelred. 1637. 8°.
Aan 't slot twee liederen met zangnoten.

—— Den Christelijcken Visser, voorghestelt by forme van t'samen-spreeckinghe tusschen een visscher ende predikant: tot stichtelijcke onderwijsinghe aen alle visschers ende zee-varende luyden. De IIIe druck, van nieuws oversien enz. Amst. 1640. M. pl. 8°.

Meditatie of een gheestelijck Preservatief teghens den eeuwighen doot, enz. Rott. 1647. 12°.

Gerardi, AEg., Den Spieghel van Philothea... Den tweeden druck is byghevoeght den Reghel der Volmaecktheydt voor alle soorten der menschen d. E. P. N. R. S. J. Antw. 1648. 12°.
Met platen van H. Wierx.

Bleiswijk, J. C. van, Gereformeerd Graedboecxke, aenwijsende de nature, suverheyt, sekerheyt ende nuttigheyt van de oude christenleere der eenwige graden, enz. Delff, 1656. 12°.

[**Baltensz, Fr.**], Samaritane, ofte Spieghel der godtsvreesentheyt en eerbaerheydt, ofte ghespreeck van den Heere, met het rechtgheloovigh wijf van Samaria, oft uyt Jacob van Ephraim van Sichar, beschreven in het vierde Capittel van den Evangelist Johanne, in prijs voorghestelt, die met vergeldinghe vergolden wordt, volghens de woorden des Heeren. Dordr. 1648. 8°.

Krvys (Het ghedvrigh), ofte passie Jesv Christi, van 't beghinsel synder mensch-wordinghe tot het eynde syns levens; in viertigh beelden uytghedruckt; welcker houte platen tot dienst der ghemeynte zijn voor niet gheiont. Antw. 1652. 12°.

Denys, Tanneke, De Christelijcke [Lely-bloem]. Amst. 1662. M. pl. 8°.
Op den titel de afbeelding eener Lelie.

—— 't Vervolgh van de Christelijcke Lely-bloem. Amst. 1663. 8°.

—— 't Besluyt van de Christelijcke Lely-bloem. Amst. 1664. 8°.

Zelen-troost (Der) ende vaderlijcke leeringe, troostelijck voor de godtvruchtige Christene zielen, enz. verklarende de Thien Goddelijcke Geboden, deselve uytleggende, ende met exempelen bewijsende. Nieuwelijks oversien, verb., enz. t'Antw., 1662. 8°.

—— (Den dobbelen) ende vaderlijke leeringe enz. (als voorg.) In dezen laetsten druk overzien, enz. Gend, J. Begyn. Z. j. 4°.
Met Approbatie gedagt. 1759.

Joseph vande H. Barbara. Het gheestelyck kaert-spel met herten troef, oft t'spel der liefde. Antw. 1676. Met pl. 8°.

Blaes-balgh (Kleynen geestelycken), om de Goddelycke liefde te doen blaecken ende branden, in de herten aller geloovige Minnaeren en Minnaressen tot het Alderheyligste Sacrament, enz. Antw. A. Everaerts. Z j. 12°.
Met Approbatie gedagt. 1677.

Testamenten (De) der XII Patriarchen, Jacobs kinderen. Hoe elck voor zijn sterven zijn kinderen geleert ende totter vreesen Godts ende godsaligen leven vermaent heeft, enz. Amst. 1679. 8°.

Weenigem, S. van, Gelukkig afsterven der rechtveerdige, gevonden, gevloeit ende voorgestelt, uyt de woorden Esa 57 : 1. Rott. 1684. 4°.

Beuningen, C. van (Alle de brieven en schriften tsedert eenigen tijd opgesteld by den gewesen burgemeester) enz. om de Christenen, en alle menschen, door het herstellen van het eeuwig Evangelium, enz. met malkanderen te vereenigen enz. Amst. 1689. 4°.

Oudaan Frz., J., Bedenkelyke toepassing op eenige stukken. in de Openbaringe: ten proeve voorgestelt. Met byvoeging der brieven van F. Morstinius en S. Pripskouski, over het onverschillig oeffenen van den godsdienst. Rott. 1689. 8°.

Bunyan, J. — Johan Bunjans Christens reise na de eeuwigheit, met ophelderende aanmerkingen van L. de Beveren. 3e druk. Gron. 1747. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg. 2e volksuitg. Utr. J. J. H. Kemmer. Z. j. M. pl. 8°.

—— Pelgrimstogt. Op nieuw uit het Eng. vert. d. J. de Liefde. Utr. 1853. M. pl. 8°.

—— Eens Christens reize naar de eeuwigheid. 7e druk. Utr. J. J. H. Kemmer. Z. j. M. pl. 8°.

—— De Heilige Oorlog. Uit het Eng. vert. Nieuwe onverand. uitg. 2e dr. Nijkerk, 1872. 8°.

Verhaal (Kort) van het leeven, en het gelukkig afsterven, van Elisabet van Overveld, bejaarde Dochter. Op den lesten Sept. 1693 voorgevallen, in Rotterdam. Z. p. e. j. 4°.

Boeckxken (Een zeer devoot en krachtigh) genaemt Lancia-Christi, dienende niet alleen om de macht des duyvels te bedwingen, maer oock om aen alle toovenaers en hexen, hun macht te benemen en syn selven in alle perykel te beschermen. Ceulen, uyt de Ceurfustelycke (*sic*) drukkerie. Z. j 12°.
Met Approbatie gedagt. 1699.

[Goeree, W.,] Gemeene leidingen tot den godsdienst, afgebroken, en weder opgebouwt, door een redenvoeringe over de hertstogten en hunne kenteekenen in 's menschen wezen enz. Vervolg van Philaléthes Brieven. Amst. 1712. 8°.
Hierachter: Korte schets van de heidense goden, d Philalethes, ps. van W. Goeree. — Philalethes Brieven [ook get. Verzameling van uitgelezene Keurstoffen enz.] zijn in dezen Catalogus vermeld op blz. 135.

Arent, J., Het vernieuwde Paradys-hofjen, vol allerhande... gebeden enz. Uit het Hoogd. vert. maar nu in deze laatste druk... van veele fauten gezuyvert enz. Bijna een vierde-part vermeerdert d. F. v[an] Z[eesen] Met kopere platen. Amst. H. Burgers. Z. j. (c. 1730). 8°.

Morton (Der Gravinne von) Gebeden en M. van Machwits Godvrugtige uitspanningen... om ... te dienen tot een hand-boekje bij het gebruik des H. Avondmaals. 16e druk, verbet. en vermeerd. met C. Drostes Dankzegging na het H. Avondmaal enz. Gouda, 1773. Met muziek. 8°.

Luiken, J., Geestelijke brieven, aan verscheide zijner goede vrienden, op bezondere tijden en toestanden geschreeven. Inhoudende veel ernstige vermaaninge, enz. Amst. 1714. 8°.

Toornburg, K., Christelyke overdenkingen des Doods, om op den dag van iemants begravenis voorgelesen te werden, terwyle het volk in 't Serfhuys (*sic*) vergadert. Amst. 1723. 4°.

Mornay, Ph. van, Verhandeling van het leven en 't sterven. Uit het Fransch (d. L. T. K. H.) [ten Kate Hzn] waar achter... Pletho van de vier hoofddeugden. [Uit het Grieksch, d. denz.]. Amst. 1728.
Met platen van J. Luiken.

[Kate Hzn., L. ten,] Drie gewigtige bedenkingen des gemoeds, d. L. T. K. H. Benevens den weg tot heil alsmede eenige zededichten, d. H. T[en] K[ate] Jr. Amst 1728. 8°.
Met platen van J. Luiken.

[Zanten, Jac. van], De gansche pligt van een christen of de christelyke zedekunde, enz. Met byzondere gebeden, enz. Op nieuws uit het Eng. vert. en met zinspelende plaatjes vermeerd. Amst. 1732. 8°.

[Overschie, F. J. van], Brief [en tweede Brief] aan G. D. G. of J. G. den Heemel en Hel aangaande Z. p. e. j. (1736?) 2 stkn. 8°.

Handleiding (Korte) tot het doen van godgeleerde oeffeningen enz. Amst. (c. 1750) = Zie de Afd. *Schrift*.

Streso, Z. J., Het geloof van Abraham tot rechtveerdigheyt, vertoont in eenen heiligen wandel. Leyd. 1756. 4°.

Wagenaar, J., Zeven lessen, over het verhandelen der Heilige Schrift, in de godsdienstige byeenkomsten. 2e druk. Amst. 1771. 8°.

Taferelen (Bijbelsche). Gron. 1774. 17 stn. 3 dln. 8°.

Voorda, G. J., Vertoog over de verborgenheyd der Godzaligheyd, en over de godspraak van Lamech aang. Noach. Gevolgd van eene proeve over 1 Joh. V: 6—8. Leeuw. 1778. 8°.

Craigh, W., Het leeven van Jezus Christus... Uit het Eng. door E. Wolff geb. Bekker. Hoorn, 1770. 8°.

Bekker, E., wed. **A. Wolff** en **A. Deken**, Twaalf leerredenen en eenige gebeden, ten gebruike van den gemeenen man. 's Gravenh., 1782. 8°.

[**Bekker, E.**, wed. **A. Wolff**], De ware godsdienstvriend. 's Gravenh. 1802. N°. 1—16. 8°.
Niet verder verschenen.

Lavater, J. C., Aansporing tot bekeering en geloof in Christus. [Uit het Hoogd.] Utr. 1776. 8°.

—— Broederlyke brieven aan verscheiden jonge Heeren. Uit het Hoogd. 's Gravenh. 1783. 8°.

—— Gebeden. Naar den 6en druk [Uit het Hoogd.] vertaald. Leyd. 1786. 8°.

Cruyskerken, C. van, Viertal van zedenkundige verhandelingen, om tot meerder onderwerping aan, en vertrouwen op God te bewegen. Gorinch. 1782. 8°.

Lelyveld, P. J. van, Iets over de liefde en Jesus' wysheid naar aanleiding van Matth. V: 44. Haarl. 1796. 8°.

Claes, J., De Boere-Theologie, of den godvrugtigen Kluyzenaer, by wyze van Saemenspraek, onderwyzende de pagters, dienst-boden, ambagtslieden, handwerkers, de arme en alle slach van volk; enz. Deézen druk merkelyk verbeterd. Gent, 1827. 8°.

[**Loosjes Pz., A.**,] Semida en Cidli, of de hope der opstanding. Met plaaten. Haarl. 1804. 8°.
Blz. 127 vv bevatten Gezangen.

Palm, J. H. van der, Salomo. [in 309 verhandelingen]. Amst. 1808—11, Leyd. 1813—16. 6 dln. 8°.
Met het oorspronkelijke prospectus: »Voorberigt der uitgave van een zedekundig weekblad, o. d. titel Salomo, behelzende eene uitlegkundige en zedekundige behandeling van het Boek der Spreuken, in afzonderlijke Vertogen".

—— Hetz. werk. 2e druk. 's Gravenh. 1821—24. 7 dln. 8°.

—— Vervolg op Salomo, beh. de IX eerste Hoofdstukken van het Boek der Spreuken [in 18 verhandelingen]. Leeuw. 1838. 8°.

—— Tweede vervolg op Salomo, beh. den laatsten arbeid des schrijvers [verh. 310 - 311] en het register [uitg. d. N. Beets]. Leeuw. 1841. 8°.

Broes, W., De Bijbel uit God; gegeven voor staf op den weg van het hobbelig en voorbijsnellend leven. Afscheidswoord. Z. p. (Amst.) 1857. 8°.
In dit ex. is een etiquet bevestigd waarop vermeld is dat dit werk »volgens den wil des overledenen na zijn dood verzonden" is.

Le Sage ten Broek, J. G., De ware aanbidding in geest en in waarheid. 2e verbet. druk. Rott. Z. j. (1821). 8°.

Meerten, A. B. van, geb. **Schilperoort**, Toespraak aan eenige jeugdige vrouwelyke lidmaten by het afleggen harer belydenis en hare eerste toenadering tot het Avondmaal. Schoonh. 1840. 8°.

Prins, I., Christelijk jaarboekje; gedachten en herinneringen op iederen dag. 2e dr. Amst. 1841. 8°.

Limburg Brouwer, G. A. van, [Verzameling van Opstellen uit het Christelijk Maandschrift voor den Ring van Amsterdam afzonderlijk afgedrukt, tusschen de jaren 1835 en 1856]. 18 st. 1 dl. 8°.

Schrant, J. M., Het boek der Koningen en der Grooten. Getrokken uit Massillon. Leid. 1841. 8°.

Heyningen, H. van, Abraham, den Christenen tot stichting voorgesteld. Utr. 1850. 8°.

Verwijs, A., Ziekte en herstelling. Een christelijk leesboek. Dev. 1832. 8°.

[**Way, Lewis**], De Heer is Koning, of gedachten omtrent de verwachtingen der christelijke Kerk voor hare toekomst overeenkomstig de Heilige Schrift. Uit het Engelsch. Voorafgegaan van een woord ter toelichting en aanprijzing door I. da Costa. Amst. 1850. 8°.

Kern van levenswijsheid, of hoe bereikt de jongeling zijne bestemming? De 2e Hoogd. uitg. gevolgd door K. N. Meppen. Amst. 1845. 8°.

Schultz Jacobi, J. C., Daar is slechts eene schrede tusschen ons en den dood. Een woord van waarheid en ernst. Rott. 1848. 8°.

Swalue, E. B., Gebeden voor zeelieden. Amst. 1852. 8°.

Koetsveld, C. E. van, De oudejaars-avond. Ernstige lektuur voor de laatste dagen des jaars. 5e dr. Schoonh. 1860. 8°.

Schaick, C. van, Reispenning op den levensweg. Leeuw. 1852. 8°.
Vrij bewerkt naar het Hoogd. van W. O. von Horn.

—— Vijf maanden. Een boek van vertroosting op den weg des lijdens. Schied. 1851. Met portr. 8°.

Velzen, S. K. Thoden van, Christus in zijne Heiligen. Levensbeelden voor de 365 dagen des jaars enz. Arnh. 1861. dl. I. (1 Jan.—15 Maart). 8°.
Evang. Bibliotheek 1861. II.

Liefde, J. de, De diligence of de reis naar de stad der erfenis. Arnh. 1845. 8°.

Beets, N., De christen bij en op het ziekbed. Woorden van bestuur en vermaning. Haarl. 1846. 8°.

—— De herstelde kranke. Woorden van bestuur en vermaning. Haarl. 1847. 8°.

—— Een oud randschrift voor de nieuwe munt. Amst. 1847. 8°.

Keijser, J. P. de, De Zoon des menschen. Beschouwingen over Christus en Christendom. Arnh. 1860. 8°.

—— Hetz. werk. 2e bundel. Arnh. 1863. Met pl. 8°.

Prins, J. J., Allerlei uit de H. Schriften des Nieuwen Verbonds tot leering en stichting bijeenverzameld. 's Hertogenb. 1854. 8°.

Schermer Hessling, H. J., De ure des doods. Een woord van bemoediging, troost en vermaning voor mijne lijdende en treurende medechristenen. Rott. 1846. 8°.

Loeff, A. Rutgers van der, Bijdragen tot de kennis van... Jezus Christus. 's Hertogenb. 1848—51. 2 dln. 8°.

Teutem, H. N. van, De laatste nacht des Heeren. Inleiding tot de laatste gesprekken en gebeden van Jezus enz.... in brieven. Rott. 1850. 8°.

Inckel, J. E., Enkele bladzijden uit het levensboek van den evangeliedienaar, bij het nederleggen zijner ambtsbediening. Leid. 1881. 8°.

Sepp, C., De zeven Kruiswoorden, voor vrienden van Jezus verklaard. Amst. 1856. 8°.

Opzoomer, C. W., De vrucht der (*sic*) godsdienst. 2e druk van het Wezen der deugd. Amst. 1854. 8°.

—— Hetz. werk. 3e herz. dr. Amst. 1868. 8°.

— **Francken Az., W.**, Het Wezen der deugd volgens 't Evangelie. Brieven enz. over C. W. Opzoomer's voorlezingen over 't Wezen der deugd. Utr. 1849. 8°.

Opzoomer, C. W., De godsdienst. Amst. 1867. 8°.

Francken Az., W., Christelijk feestboekje. Delft, 1857. 8°.

Calcar, E. van, De steen der wijzen. Een boek voor allen die gelukkig wenschen te worden of te blijven. Arnh. 1857. 8°.
Evang. Bibliotheek 1857. V.

—— Uit het leven voor het leven. Met portr. Haarl. 1875. 8°.

Brunner, Ph. J. von, Gebedenboek voor welonderwezen Katholieke christenen. Naar de 14e uitg. vert. [Uit het Hoogd.] door J. A. van Belle. 2e dr. Arnh 1858. 8°.
Evang. Bibliotheek 1858. VI.

Stoel, M., Wij zijn in de schemering van den zevenden dag. Goes, 1859 2 dln. 8°.
Met een geschreven en een gedrukt bericht over dit werkje vervaardigd door een schoenmaker te Kloetingen op Z. Beveland.

Hemel (De) ons huis. Wij hebben geen' Zaligmaker dan Jezus en geen huis dan den hemel. Naar de 34e Engelsche uitg. Met een aanbevelend woord vooraf van G. J. Vinke. Amst. 1862. 8°.

Huet, Cd. Busken, Vragen en antwoorden. Brieven over den Bijbel uitgegeven door —. Haarl. 1858. 8°.

—— Toespraken gehouden in de Concertzaal te Haarlem. Amst. 1863—64. 12 Nrs. 8°.

Saussaye, D. Chantepie de la, Leven en rigting. Vier voorlezingen over godsdienstige vraagstukken van dezen tijd. Rotterd. 1865. 8°.

—— De toekomst. Vier eschatologische voorlezingen. Rotterd. 1868. 8°.

Laurillard, E., De scherpste doornen om het edelste hoofd. Beschouwingen van Jezus' laatste lijden. Met staalgrav. Arnh. 1870. 8°.

—— De zeven hoofdzonden. Amst. 1873. 8°.

—— Rust een weinig enz. — Zie de Afd.: *Werken in poëzie en proza van bijzondere schrijvers.*

Offerhaus Lzn., J., De lijdende Christus. Gedachten over de waarde en de kracht van Jezus' lijden en sterven. Gron. Z. j. (1864). 8°.

Hugenholtz, Jr. P. H., Schetsen en tafereelen. Godsdienstig leesboek, enz. Amst. e. e. 1872. 8°.
Uitg. d. d. Maatsch.: *Tot Nut v. 't Algemeen.*

Dyserinck, J., Godsdienstige overdenkingen. Haarl. 1868—69. 2 dln. 8°.

Pleijte Czn, F., Geloofswaardeering. Z. p. e. j. (c. 1875). 3 stn. 8°.
I. Aandenken voor mijne leerlingen die geloofsbelijdenis hebben afgelegd.
II. III. Schetsen.

Hugenholtz, Ph. R., De Zonde. Eene voorlezing. Amst. 1871. 8°.

Quant, J. P., Drie lezingen in 't Sterfhuis, gehouden op Texel. Helder, 1872. 8°.

Godsdienst, volgens de beginselen der ethische richting onder de modernen. Vier voorlezingen van J. Hooykaas, J. Hooykaas Herderscheê, H. Oort en A. G. van Hamel. 's Hertogenb. 1876. 8°.

[**Wormser, J. A.**,] De heerlijkheid der nieuwe bedeeling in de schaduwen des Ouden Verbonds door J. A. W. 2e druk. Amst. Z. j. [1877]. 8°.

Bloemlezing uit de godsdienstige geschriften der Israëlieten, door J. Herderscheê. Nijm. 1876. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Nijm. 1882. 8°.

Verhalen uit het Oude Testament, bijeengebracht door J. Herderscheê. Nijmeg. 1884. 8°.

Bloemlezing uit de oudste godsdienstige geschriften der Christenen, door J. Herderscheê. Nijmeg. 1877. 8°.

[**Müller, E.**,] Het Gebed des Heeren, voor het volk ontvouwd. Uit het Hoogd. d. J. Herderscheê. Tiel, 1879. 8°.

—— De Gelijkenis van den verloren zoon. Een woord voor de jongeren van jaren. Uit het Hoogd. door J. Herderscheê. Tiel, 1880. 8°.

—— Jezus' godsdienst de grondslag des Christendoms. Uit het Hoogd. door J. Herderscheê. Tiel, 1883. 8°.

Lieb, F. K., De teekenen der tijden en onze roeping. Uit het Hoogd. Naar lands- en tijdsbehoeften voor Zuid-Afrika bewerkt d. S. J. Du Toit. Kaapst. 1876. 8°.

Toit, S. J. Du, Een sprekend portret van de laatste dagen, in duidelijke trekken geteekend door den Apostel Paulus in 2 Tim. III : 1—9. Verklaard en op onzen tijd toegepast. Paarl, 1880. 8°.

—— De onvervulde profetiën, stelselmatig behandeld. Paarl, z. j. (1879). 8°.

Moeders gids bij het gebed der kinderen. — Verzameling van gebeden in proza en dichtmaat. Alkm. 1877. 8°.

SPREUKEN, GEDACHTEN EN ANEKDOTEN.

Lennep, J. van, Iets over citaten. Amst. 1871. 8°.

Tresor de vertv, enz. Schat des Deuchts, waer inne begrepen zijn de uytbesonderste ende excellentste sententiën, ende onderwijsingen der voornaemste aucteuren, Hebreen, Griecken ende Latijnen, enz. [Fransch en Nederl. Uit het Fransch d. C. Taemsz.]. Alckm. ghedr. bij Jac. de Meester, voor Corn. Claesz. 1594. 8°.

Chemin, J. B., Zedeleer der wijzen van alle landen en van alle eeuwen, of verzameling van zedelessen. Uit het Fr. d. P. Agron. Leyd. 1806. dl. I. 8°.

Schoonheden (Zedekundige) der ouden, of keur van spreuken, gezegden en verhalen getrokken uit Lat. schrijvers, d. N. G. van Kampen. Haarl. 1807—10. 4 dln. 8°.

Seneca (Eenighe uyt-ghelezene spreucken uyt) = Zie de Afd.: *Vertalingen van Romeinsche schrijvers.*

Baudaert, W. [Baudartius], Apophthegmata Christiana, ofte ghedenck-weerdige leersame ende aerdighe spreucken, van vele ende verscheydene christelijcke ende Christen-gelijcke persoonen gesproken. In 16 boecken enz.... Met vele schoone leersame historiën verrijcket. Hier is noch van nieus by ghevoeght het 2e deel der Apophthegmata Christiana enz. VI dr. gecorrigeert en ... verbetert. Amst. 1631. 2 dln. 4°.

Hooft, P. C., Apophthegmen of gouden spreuken, uitgegeven d. P. G. Witsen Geysbeek. Amst. 1822. 8°.

Lange, P. de, Guldene Annotatiën. In sik (*sic*) vervattende Duysent uit-ghelesene Spreuken, en Leeringen van de Wijste Heidenen, beroemste Oudt-vaders en voortreffelykste Hedensd. Schrijvers, enz. t' Amst. 1660. 8°.

Brune, J. de, Bankket-werk van goede gedagten. Middelb. 1660. 2 dln. Met portr. 8°.

Heerman, F. (De Guldene Annotatien van). Verthonende de treffelijckste daden, deuchden ende sententien: der voornaemste Coninghen, Princen, Philosoophen, Poeten, Orateuren ende andere Magnifyque en heroique Personen. Haerl. 1636. 8°.
Eerste druk.

Heerman, F., Guldene Annotatien enz. (als voorg.). 6e druk. Leeuward. 1642. Met portr. 4°.

—— Hetz. werk. 16e druk. vermeerd. en verbet. Amst. 1676. 12°.

—— Hetz. werk. 30e dr. By na een vierde, wt des autheurs nagelaten schriften vermeerdert. Op nieus verholpen, en met een Bladwyzer van zaaken verrykt. Amst. 1715. Met portr. 8°.

—— Hetz. werk. 30e (*sic*) dr. Byna een vierde met des Autheurs nagelaten schriften vermeerdert. Op nieuws verholpen enz. Amst. 1735. 8°.

Schabaelli, J. P., Aenmerkkingen oft Guldē annotatien soo wt het Vader-boek als andre autheuren vergadert. Amst. A. E. Visscher. Z. j. (c. 1641.) 8°.

Greenham, Rich., Apophthegmata Sacra, ofte meenigherhande stichtelijcke geest en sinrijcke Sprevcken, ende deftighe Advisen, tot onderrechtinghe ende bestieringhe op den wegh d. ware godtsalicheydt, enz. [Uit het Eng.] Amst. 1661. 12°.

Uren (Haerlemsche eerlycke), bestaende in korte sin-spreucken, kloecke antwoorden en vreemde bejegheningen: door-mengt, met sommige voorvallen: overghezet uyt diversche talen in 't Hollandts. Haerl. 1663. 2 dln. 8°.

Tatinghof, M. F., Bibels Blom-hof daer in uyt alle Boecken des H. Schrift... overgedragen ende geplant zyn de meeste, voornaemste, leer- en troost-rijckste Blom-spreucken, der Zielen hoogste Schat... om van een yegelijck Schrift-leer-begerig Hert.. afgepluckt... te kunnen worden. Amst. 1669. 12°.

Gracian, B., — De konst der wijsheit, getrocken uyt de Spaensche schriften van Gracian, dusdanig in 't Frans gebragt door Amelot de la Houssaie, en nu vertaelt door M. Smallegange. 's Gravenh. 1696. 8°.

Abraham van St.-Clara (Bloemlezing uit de werken van), benevens eene verhandeling over zijn leven, karakter en schriften, door J. P. Arend. Dev. 1837. 8°.

Schynvoet, S., Kort-bondige Zin-spreuken en Zeede-lessen. t'Amst. 1689. 8°.

Achterklap sonder Sonde van alle soorten van Menschen, Gheestelijcke, ende Weerelijcke, Edellieden, Borghers, en Ambachts-lieden, ghesproken tusschen Myn Heer Spiritus, en Joffrouw Caro, op hunne reys uit dit bedruckt Nederlant tot dat gheluckigh Engelenlant hier boven, bestaende in gheestighe, ende het verstant scherpende Raetsels, Grafschriften, ende schoone Sententien uyt de H. Schrifture, de HH. Oudt Vaders, Heydensche Schryvers, enz. om vermaeckelijck te leeren elck sijnen plicht, de sonde te vlieden, en de deught te oeffenen. Door eenen Pastoor P. P. C. D. Ghejont een ieder voor een Nieuw Jaer. Ghendt, 1704. 4°.

Lottooneel ('t Vermaaklyk) van Holland, zynde een mengelmoes van zinryke, keurige, geestige, snaakse, vremde en wonderlyke loteryspreuken enz. Mitsgaders de zin, en loteryspreuken van Weesp. Verrykt met figuuren ter materie dienende enz. Leid. 1705—7. 2 dln. 8°.

Gocheltas (De) van Momus. Inhoudende meer als seshondert schrander-bedagte, en snedig uytgesprooken zin, pit, punt, en schimp-redenen. Te Nergens by Jullis Overal, in de Steekelbaars. 1716. 8°.

—— Hetz. werk. Den 2en druk met veele Stukjes vermeerd. 's Gravenh. 1730. 8°.

Olipodrigo, en genees-middel tegen de swaargeestigheyt. Toebereit door een naaukeurige byeenverzameling van allerhande verstandige en snedige klemredenen, klugtige antwoorden, zinryke gedagten, geestige voorvallen, koddige loopjes, snaaksche quinkslagen, scherpe puntdigjes en aardige bejegeningen enz. Uyt verscheiden talen vergadert d. J. Schoolhouder. Amst. 1727. 2 dln. 8°.

Schut, J., Twee duyzend zinryke beknopte Spreuken en Sententien. Rott. 1740. 2 dln. 8°.

Alphen, H. van, Kleine bijdragen tot bevordering van wetenschap en deugd, toegezonden aan... 's Gravenh. 1796. 8°.

Perponcher, W. E. de, Spreuken, opgaven, overweegingen, bepalingen, gronden. Utr. 1809—14. 5 dln. 8°.

Muller, J. W. Statius, Handboek voor alle leeftijden; een nieuwjaarsgeschenk voor alle vrienden van waarheid en deugd, oorspronkelijk uit het Indiaansch. Amst. 1818. 12°.

Claudius, Matth. (Gedachten van), verzameld uit zijne werken door J. Immerzeel Jr. Amst. 1836. 8°.

[**Richter, J. P. F.**], Gedachten van Jean Paul, met eene inleiding door J. A. Weiland. 2e druk. Amst. 1837. 2 dln. 8°.

Zedespiegel of gulden spreuken. Getrokken uit de Navolging van Jezus Christus door J. M. Schrant. 2e druk. Zalt-Bomm. 1841. 12°.

Warwick's Snipperuren; of overpeinzingen op besluiten, en besluiten op overpeinzingen gegrond. Uit het Engelsch. Amst. 1844. 8°.

[**Tydeman, H. W. T.**], Gedachten van T. Leyd. 1845. 32°.

Lansens, P., Schat van Zede- en Leerspreuken. Brugge, 1854. 8°.

Oertzen, C. van, Uit 's levens strijd. Aphorismen. Uit het Hoogd. door S. A. J. de Ruever Groneman. Utr. 1869. 8°.

Lennep, J. van, Vermakelijke anekdoten, en historische herinneringen. Een nalatenschap. Amst. 1870. 8°.
Het hierbij beh. portret ontbreekt.

Woorden (Gevleugelde), bijeenverzameld d. H. Frijlink. Amst. 1871. 8°.

Zaden (Gevleugelde). Ideeën van beroemde denkers door Elise van Calcar. Nijm. 1876. 8°.

ROMANS, NOVELLEN EN VERHALEN.

Huët, P. D., Verhandeling van den oorspronk der Romans. In de Fransche Taal geschreeven en in 't Nederd. gebracht d. G. v. Broekhuizen. t'Amsetrdam (*sic*), 1679. 8°.

Meurs, B. van, De roman. 2e druk. 's Hertogenb. 1869—71. 3 stkn. 8°.
I. De roman.
II. Zijn invloed op geest en hart.
III. Eenige tegenwerpingen beantwoord.
Studien op godsd., wetensch. en letterk. gebied. I 5. II 8. IV. 6.

Huet, Cd. Busken, Oude romans. Amst. 1877. 2 dln. 8°.

Bibliotheek van Nederlandsche schrijfsters. Redactrice Cath. F. van Rees. Ser. I. II. Haarl, 1878—80. 6 dln. 8°.
De romans waaruit deze verzameling bestaat, zijn onder hunne verschillende titels in dezen catalogus opgenomen.

Glaser, Ad., Holländische Novellen. Den Originalen [van J. J. Cremer, Ger. Keller en Multatuli] nacherzählt. Braunschw. 1875. 8°.

Celestina. Ende is een tragicomedie van Calisto eñ Melibea. In die welcke (buyten haren genuechlicken ende sueten sin) staẽ veel profijtelijcke ende wijse sentencien oft spreecwoorden: eñ veel nootsakelijcke waerscouwingen bysonder

voor ionge gheeellen, betoonende haer merckelijc gelijck als in eenen claren spieghel dat groot bedroch van den pluymstrijckers, van ontrouwen dienaers. ende vandē Coppelerssen. Nv eerst nieu getranslateert wt den Spaensche in onser gemeynder Duytscher spraken enz. Antw. H. de Laet. 1550. Met houtsn. 8°.

In eene uitg. van Sevilla 1502 wordt gezegd dat deze roman door den een aan Juan de Mena, door den ander aan Rodrigo Cota toegeschreven wordt.

Amadis van Gaule (Het vierde boeck van den Edelen ende seer Vromen). Nu eerst ouergheset in onse Nederlandtsche spraecke enz. Thantw. G. van Parijs. 1574. 4°.

Amadis (Het eerste [tot 21e] boeck vanden vromen ende doorluchtighen Ridder), sone vanden Coninck Perion van Gaule, ende vande Coninginne Helizene. Nu eerst overgheset in onse Nederlantsche sprake, seer ghenoechlick om te lesen. [Leid. e. e. 1596—1624]. 21 stn. Met houtsn. 4°.

Gelijk in de meeste exx. zijn de Boeken ook van dit ex. op verschillende plaatsen en in verschillende jaren gedrukt, namelijk:

1e en 2e Boek:		Leyd	1598.	12e	Boek.	Amst.	1616.
3e Boek (Rott.?).		Titel ontbr.		13e	„	„	1607.
4e	„	„	1619.	14e	„	„	1608.
5e	„	„	1607.	15e	„	„	1609.
6e	„	„	1615.	16e	„	„	1612.
7e	„	Amst.	1613.	17e	„	„	1612.
8e	„	Rott.	1617.	18e	„	„	1615.
9e	„	Amst.	1596.	19e	„	Rott.	1625.
10e	„	„	1616.	20e	„	Utr.	1612.
11e	„	„	1613.	21e	„	Rott.	1624.

Amadis van Gaule (Het neghende boec van): verklarende de vrome feyten van joncheer Florisel van Niquee, zone van Amadis van Griecken ende de schoone Niquee. Met de historie van... Anaxartes ende Alastraxaree enz. Rott. 1613. Met houtsn. 4°.

Tijt-cortinghe (Der ionghe dochters), inhoudende vele schoone lustighe, oock treurighe, seltsame ende wonderlijcke nieuwe gheschiedenisse en vertellinghe. Noyt voor dese reyse inden Nederlantschen druck ghesien. Vertaelt tot recreatie vande jonghe dochters, enz. Amst. C. Claesz. 1591. 8°.

Historie (Een seer schoone ende ghenoechelicke) vanden alder-vroomsten ende vermaertsten Ridder, Palmerijn van Olijve, sone vanden Coninck van Macedonien, ende vande schoone Griane, Dochter van Remicius, Keyser van Constantinopelen, de welcke vele wonderlicke avonturen in haren leven ghehadt hebben, enz. Eerst overgheset uyt het Castiliaens in François, ende nu ghetranslateert uyt het François in onse ghemeyne Nederlantsche sprake. Van nieuws oversien ende met schoone figueren verciert. Arnh. 1613. Met houtsn. 4°.

Boetius à Bolswert. Duyfkens en Willemynkens Pelgrimagie. Tot haren Beminden Binnen Jerusalem. Haarlieder tegenspoet, belet en einde. t'Amst. Erven van der Putte. Z.j. [1627]. M. pl. 12°.

—— Hetz. werk. Z. p. (Amst.) Erve d'Wed. J. van Egmont. Z. j. (c. 1780). Met houtsn. 8°.

Historie (De) van Damon ende Madonthe. Overgheset uyt Astrée. [U. h. Fr. van d'Urfé]. Hoorn, 1634. 8°. obl.

Ofschoon d'Urfé gevolgd, komt het verhaal zooals dat hier is, aaneengeschakeld, niet in het oorspronkelijke werk voor.

Evdoxe (De volstandighe). De deftighe Diana. De deughdelycke Parthenia. Verduytst uit de Fransche Astrea [van d'Urfé] en d'Englische Arcadia [van Ph. Sidney]. Amst. 1636. 12°.

Diana (4e dr.) en Parthenia onder afzond. titels (Amst. 1640). en afzond. pagin.

Toet-steen der liefde, verthoont inde historie van Celidea, Thamire ende Calidon. Over-gheset wt de Astrea [van d'Urfé]. Amst. 1636. 12°.

Hylas (Den ongestadigen). De veranderlijke Stella. De lichtveerdige Pamphilus. Verduytst uyt de Fransche Astrea [van d'Urfé] en d'Engelsche Arcadia [van Ph. Sidney]. Amst. 1638. 3 stn. 12°.

Boccaccio, J. — Vijftigh Lustige Historien oft Nieuwigheden Joannis Boccatij. Van nieuws overgheset in onse Nederduydtsche spraecke door D. Coornhert enz. Amst. Broer Jansz. Z. j. (c. 1640). 4°.

—— De Tweede Vijftigh Lustige Historien ofte Nieuwigheden Joannis Boccatij. Nu nieuwelijcks vertaelt in onse Nederd. sprake... [d. G. H. v. B(reugel?]. Amst. 1644. 4°.

Met portret van Boccaccio op den titel.

Kracht (De) der liefde, betoont aan de schoone Olimpia, Kuysche Silvia, Deugdelyke Melinde en Getrouwe Argenis. Wt h. Francoysch vertaelt, d. J. J. Schipper. Amst. 1641. 12°.

Doolhof van Socia. Leeuw. 1643—46. 2 stn. 12°.

Cervantes Saavedra, M. de, Den ialoerssen Carrizale. Vertaelt d. F. V. S. [Sambix]. Delf, 1643. 16°.

—— De doorlvchtige Dienstmaegt vert. uyt de Schriften van Michel de Servantes Saavedra d. F. V. S. [Sambix]. Delf, 1643. 16°.

—— Het schoone Heydinnetie. Vert. uyt de Schriften van Michel de Servantes Saavedra d. F. V. S. [Sambix]. Delf, 1643. 16°.

Bellan, van, De gedenckweerdige gheschiedenisse van Ruis Dias, Spagniaert, ende Quixaire Princesse van de Molucques. Vert. d. F. V. S. [Sambix]. Delf, 1643. 16°.

Dit werkje en de drie voorafg. vormen één deeltje met doorloopende paginatuur.

Escutaeus, De ontschakinge vande schoone Clarinde. Gheschiedt in Vranckryck in de Provintie van Delphinat, onder de Regeringe van... Hendrick de Groote. Een Historie niet min wonderlijck als waarachtich. In Nederd. vert. [uit het Fransch] door F. V. S. D. I. [F. v. Sambix de jonge]. Utr. L. de Vries. Z. j. 12°.

Barclai, I., D'Argenis, met de Sleutel der verzierde namen door J. H. Glazemaker [Uit het Latijn] vertaalt. M. pl. t'Aemsteld. 1643. 8°.

—— Vervolg. M. pl. t'Amst. 1681. 8°.

Met platen v. J. Luiken.

Viverius, J., — Wintersche avonden of Nederl. vertellingen: waar in verscheide vreemdigheden enz. eerst uit verscheide tijd-boeken, d. J. Viverius, onder de naam van Philologus Philiatros à Ganda, vergaderd en beschreven, en nu... door J. Zoet verbet. en vermeerd. Met een by-voeging van 't geluk en ongeluk des houwelikx. Utr. 1650. 12°.

—— Hetz. werk. Amst. 1665. 12°.

[**Bandello, M.**], Tragedische ofte klaechlycke Historien... Waerachtige geschiedenissen, welckers begin lief ende genuechlijck is, maer het eynde vol swarigheyts ende verdriets. Eerst beschreven in Italiaens, ende nu uyt de Francoysche [van P. Bouestuau en F. de Belleforest] in de Nederlantsche tale over-geset. Door I. de Bert (e. and.) Utr. 1650. 9 dln. 12°.
Het 9e deel is getiteld: Thoonneel van de wereltsche veranderingen deses tijts enz.

[**La Calprenede, G. de**], Cassandre. Uyt de francoysche in onze Nederd. tale over-gheset, d. F. v. S[ambix]. Rott. 1654. 5 dln. Met pl. 12°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. Amst. 1669, dl I—IV. Rott. 1655, Dl. V. M. pl. 8°.
Op dl. V. komt de handteekening voor van Salomon van Rustingh, med. Docter. A°. 1678.

—— De Historie van de Princesse Cleopatre, vermengt met veel fraaije en seltsame geschiedenissen van haar tijd, enz. U. h. Fr. [d. Schoonen]. 2e dr. verbet. en met kopere figuren vercierd. Amst. 1742. 6 dln. 8°.

Sidney, Ph., D'Engelsche Arcadia van de Gravinne van Pembrock... in de Nederd. tale overgeset d. F. V. S[ambix] de Jonge. 3e dr. Amst. 1659. 3 dln. 12°.

Deugds-tooneel, ofte overhand in alle staten· Vertoonende... hoe de deugd haar loon, d'ondeugd haar straffe altijd volgt. Getrocken en vert. uit het Heilig Hof van N. Causin. Door A. van der Kruyssen. Amst. 1659. Met platen. 8.

Boccaccio, J., — De verliefde Fiammette... Nu eerst, uit het Italiaens v. J. Bocacio vertaelt. Met aenteikeningen op de kant enz. Dordr. 1659. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. vert. Amst. 1661. 8°.

Desmarets, J., d'Onvergelykelyke Ariane, waar in zoo zedige, hooghgeachte, en gedenkwaerdige Liefde gezien wort, als zich ooit in 't leven van al de minplegende der wijde weerelt vertoonde. Uyt het Françoys d. I. I. Schipper vertaalt. t'Amst. 1661. M. pl. 8°.

Bos [of **Bosch**], **L. van**, Zuydt-hollandtsche Thessalia, begrijpende Oude en hedendaeghsche geschiedenissen, Lustige Vertellingen, Rijmerij, en diergelijcke stoffen. Gorinch. 1663. 12°.

—— Dordrechtsche Arcadia, bevattende oude en nieuwe, soo binnen- als buyten-lantsche geschiedenissen, verschiet van verhandelingen, staet en wijskunde, minnery en poësy, vermaeck en nut enz. Amst. 1663. Met pl. 12°.

Bos [of **Bosch**], **L. van**, Dordrechtsche Arcadia enz. (als voorg.). Den laatsten Druk verbetert. Amst. Ph. Verbeek. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Den laatsten druk verbetert. Amst. 1701. Met platen. 12°.

Cervantes Saavedra, M. de, Den Verstandigen Vroomen Ridder Don Quichot de la Mancha. Nu uyt de Spaensche in onse Nederlandtsche Tale overgeset door L. V. B. [L. van Bosch]. 3e druk m. fig. Amst. 1696. 8°.

— **Guyot, R. T.**, Geschenk aan de gelukkige bezitters of lezers der opregte oud-hollandsche vertaling van Cervantes Geschiedenis van Don Quichot, d. L. v. B., in... 1696, 1699 en and. uitgegeven zonder de Voorreden en Opdragtverzen van den Spaanschen Schrijver enz. Gron. 1850. 8°.

Daudiguier, De treurige doch bly-eyndighende Historie van Onsen Tydt onder de Namen van Lysander en Caliste: Geschiet in Vranckryck, meest binnen en omtrent Parys in 't jaer 1606. Ten tyde van Coninck Hendrick de Groot. Eertijdts in 't Françoys ghestelt ende nu vertaelt d. J. Heerman. 3e druk. Utr. G. Nieuwenhuysen. Z. j. 12°.
Met gegr. titelpl. waarop: De stant vastighe Lysander ende de eerbare Caliste. Utr. 1653.

—— Hetz. werk. Dez. vert. Desen laetsten druck op nieuw verciert met 16 schoone kopere figuren, en vermeerd. met twee Spelle van 't selve werck, door J. van Blasius. Amst. 1663. 12°.

—— Hetz. werk. Verçiert met Kopere plaaten, en vermeerd. met twee Commedien van 't zelve werk door Joan Blasius. t'Amst. 1703. 12°.
De „Commedien" ontbreken aan dit ex.

Ridderus, F., Nuttige tijd-korter voor reysende en andere lieden: voor-gestelt in een t' samenspraeck van een polityck, een theologant ende een schipper. Toonende het nuttigh gebruyck van allerley goddelycke, kerckelycke en wereltsche historiën. 4e Druk oversien en verbet. Rotterd. 1667. 12°.

[**Boekholt, B.**], De wonderlijke Vryagien en rampzaalige doch bly-eyndige trouwgevallen van deze tijdt, tusschen Arantus en Rosemondt, Granadus en Cielinde, Coredon en Leliana; Fierandus en Leonora, Herkelus en Narsise. Voorgevalle in Hollandt, d. B. B. Met pl. Amst. 1663. 8°.

[——] Droef-eyndige Historie van Nobelaer en Lauw'ra, Serarius, Rennesse en Lerinde; sijnde het vervolgh van de wonderlijcke vriagie van Arantus en Rosemont. Delf, 1668. 8°.

Trouw-gevallen (Hollandsche), voorgevallen tusschen Rudolf en Aurelia, Frederick en Margriet, Laurens en Constantia, Ferdinand en Amilia. Zijnde het vervolgh van Arantus en Rosemondt. Hier is noch bygev. de stantvastige Valerus en de onstantvastige en lief koosende Amarille, voorgevallen in Amsterdam. Amst. 1678. 8°.
De „Standvastige Valerus" met afzond. titel en paginatuur.

Schou-tooneel (Het Hollands), vertoonende verscheyde deftige Vryagien, en wonderlijke Trouwgevallen, tusschen Arantus en Rosemont, Grannadus en Celinde, Coridon en Leliana, Fierandus en Leonora, Herculus en Narsisa, Nobelaer en Lauw'ra, Serarius, Rennesse en Lerinde, Oronto en Dianiere: in 3 deelen, verçiert met 15 koperen platen. [Uitg. door J. V. H[oogstraten]. Amst. 1701. 12°.
De platen ontbreken aan dit ex.

—— Hetz. werk. Verç. met 16 koperen platen. Amst. 1749. 12°.

[Hoogstraten, S. van], De gestrafte Ontschaking, of zeeghafte herstelling van den jongen Haegaenveld, versiert met wonderlyke bejegeningen der Hollandsche Nimfen, enz. d. S. v. H. Met koperprenten. Amst. 1669. 12°.

Castillo de Solerzano, Al., 't Leeven en Bedrijf van den doorsleepen bedrieger, Meester van Bedrog en Fieltery. Uit het Spaansch vert. d. G. D. B[ay]. Met fig. Amst. 1670. 8°.
De gegrav. titelpl. draagt het opschrift: t'Leven en bedrif van den door sleepen bedrieger Don Allonse de Sellosane.

—— Het tweede deel van den Doorslepen Bedrieger, begrepen onder 't leven van den Seviljaensche Harpye of doorslepen bedriegeres. In 't Spaens beschreven en vert. door G. D. Bay. Amst. 1669. 8°.

Urfé, Honoré d', D'Astrea, 1e dl. door D. V. R. vert. Amst. 1761. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk, 2e dl. door V. D. W. vert. Amst. 1667. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk, 3e en 4e dl. door W. A. T. vert. Amst. 1664—71. Met pl. 8°.

—— Hetz. werk, 5e dl. door J. H. Glazemaker vert. Amst. 1675. Met pl. 8°.

Kind (Het) van weelde, of de Haagsche lichtmis. Waar in de voornaamste bedriegeryen, die hedendsdaags in de waereld in swang gaan, enz. 2e dr. 's Gravenh. 1679. 2 dln. 12°.
De platen ontbreken aan dit ex.

Scudery, M. de. Des Doorlughtigen Bassa Ibrahims en der Volstandige Isabellae Wonder-Geschiedenissen. In 't Fransch beschreven en vert. d. S. de Vries. Amst. 1679. 4 dln. Met pl. 12°.

Segrais, de [ps. van M. de La Fayette], De wonderlijke werkingen der liefde. Vertoond in de Spaansche Geschiedenissen van den Dappere en Edelmoedige Gonsalve, en de standvastige en onvergelykelyke Zaide. In de Fransche Taal beschreeven. Benevens een Verhandeling van den Oorspronk der Romans, in dezelve Taal gesteld door... [P. D.] Huët en in 't Nederd. gebracht d. G. van Broekhuizen. t'Amst. 1680. 8°.

Slaaf (De gelukkige), of de vryagie van den graaf Alexander met de sultane van Tunis, en die van den marquis Hippolitus met de weergalooze Laura. Verçiert met schoone koopere plaaten. Amst. 1680. 12°.

Sandastra (d'Edele) stralende uyt Asia in Europa of Cyprische Medea, behelsende het wonderseltsame leven en wedervaringen van haar, soo in Cypris, Tripolis, Jerusalem enz. Met koperen konstplaten. Amst. 1680. 12°.

[Lyly, J.], De vermaakelijke Historie, Zee- en Landt-Reyze van Euphues, ofte een ontleedinge des vernufts. Waar in, enz. vermaakelijkheden des verstants, bestaende in aerdigheeden, hofreedenen, quinckslagen, enz. Gepleeght in de aangenaamheydt der minnlijke voorvallen, enz. Uit het Eng. vert. d. J. G. [Glazemaker?]. Op nieuws van veel drukfouten verbeterd. Amst. 1682. 12°.

Rabelais, F. (Alle de geestige werken van). Vervattende in ses boeken de dappere daaden en deftige reedenen van d'overgroote reusen Grandgousier, Gargantua en Pantagruel... Beneffens een sleutel... van 't geheele werk... Uit het Fransch d. C. Gallitalo. Amst. 1682. 2 dln. 8°.

Dukaat (De wandelende), verhaalende door kracht van besweeringen veele zeer wonderlijke gevallen, by hem gezien en gehoord, terwijl hy in handen van veelerhande persoonen van allerhande staaten omswurf. Vercierd met kopere platen. Amst. 1682. 12°.

Gezelschap (Het loffelijk) van de vetpot, of veel eer, verhandeling van d'insettingen, wetten en lof-redenen der mildadigheit, enz. Waer noch bykoomt een Bly-einde-spel, genoemt de Bruiloft van de Vetpot. In 't Ital. beschreven en nu eerst in 't Nederl. gebragt d. M. S. [Smallegange?]. Amst. 1687. 8°.

[Sweerts, K.], Plaizirige Kyvagien der sprakelooze schepselen, vertelt by 't jufferdom voor Galante Discoursen. Amst. 1695. 12°.

't Hof van St. Germain, of de liefkosingen van den koning en de koninginne van Engelandt, sedert haar verblijf in Vrankrijk. Middelb. 1695. 12°.

[Heinsius, N.], Den vermakelijken Avanturier, ofte de wispelturige, en niet min wonderlyke levensloop van Mirandor; behelsende verscheide kluchtige en vermakelijke bejegeningen, toevallen, amourettes, enz. d. N. H. Amst. 1695. Met pl. 2 dln. 8°.

[——] Hetz. werk. 2e dr. Op nieuws overgezien en verbeterd. Amst. 1703. M. pl. 2 dln. 8°.

[——] Hetz. werk. 5e druk. t'Amst. 1722. M. pl. 8°.

[——] L'Avanturier Hollandois, ou la Vie & les Avantures divertissantes et extraordinaires d'un Hollandois. Av. fig. Amst. 1729. 12°.

[——] Don Clarazel de Gontarnos ofte den buitenspoorigen dolenden ridder. Behelzende desselfs standvastige liefde voor de schoone Silviana enz. Door N. H. Amst. 1697. M. pl. 2 dln. 8°.

Vryagie (Vermakelijke) van den kaalen Utrechtsen edelman, en de niet hebbende Gelderse juffer, met de Overysselsche broodzoekende kamenier en den armen franschen lakey, enz. Zijnde een ware geschiedenis, enz. Met kopere plaaten verciert. Amst. 1698. 2 dln. 12°.

Quevedo Villegas, Fr. de, Vol-Geestige werken, behelsende De wonderlyke Avonturen van Don Lucifuge, of den Waaghals by Nacht; de Historie van den koddigen Buscon... en de schrandere Brieven van de Ridder van de Spaarpot. Als ook De seven Gesigten van den selven Autheur enz. Op nieues vertaalt en met curieuse figuren verrijkt. Amst. 1699. 2 dln. 8°.

Reisegers (De) of wonder zeldzame en ongehoorde gevallen van een voornaam Heer en deszelfs Minnares; Alsmede eenige Avontuurlijke Geschiedenissen van verscheide Personen. 'sGravenh. J. Thierry en Backhuysen e. e. Z. j. (17??). 8°.

Sevenhove, H. C. van, Zeldzaame Leevensgevallen, of... ontmoetingen van Josephus, Carel en Catharina (bij de Turken Zuleima genaamd) enz. Benevens de verwonderlijke trouw-gevallen zoo van Josephus met Catharina, als van Carel met Clarinda, enz. Met kopere plaaten. Amst. J. W. Pruys. Z. j. (17??). 2 dln. 8°.

[Grieck, J. de], Het Tooneel der leerlycke ende vermaeckelycke historien, enz. Bruss. bij J. de Grieck. Z. j. (c. 1700). 8°.
Achter: Brussels klucht-tooneel. Bruss. en Amst. 1700.

Vyanden (De minnende), waar agter gevoegt zyn eenige staat- en zedekundige voorbeelden en gezangen. Met kopere plaaten. Amst. 1711. 12°.

[Castillo de Solorzano, Al.], Het leven van Ruffine, of het Weseltje van Sivilien. Behelzende veele Wonderbaare listige Bedriegeryen en Diefstallen; vermengt met verscheide Seltsame Trouwgevallen. In het Spaans Beschreven door Castillo Soarcono. Amst. 1725. 8°.

[Swaanenburg, W. van], Arlequin distelateur, of de overgehaalde Nouvelles, zynde een werk immers zo dwaas, als de maaker zelfs, dewyl het in 52 weekelykse afdeelingen, aan een gezond oordeel zonneklaar vertoont alle de hokken van het dolhuis dezer geheele wéreld enz. door een Pelgrom van Zutphen, die, onder den zinspreuk van: *Virgilius zonder Mecaenas*, langs Amsterdam, den dollen trommel roert, om soldaaten voor den kwynenden Parnas te werven. Amst. 1725. 4°.

Buiten-buurt (De zoete), of zeldzame levensgevallen: van een kapitein ter zee, een luitenant te land, een welvarend koopman, een bejaarde weduwe en een oude vrijster. Dewelke elkander verhalen 't geen hun van haren jeugt is voorgevallen, enz. Alkm. 1731. 8°.

Wandelaars (De) of vermakelijke reyze door gantsch Noord- en Zuyd-Holland, gedaan door vier personen te voet. Waar in zeer vele aardige gevallen en nutte aanmerkingen enz. Amst. 1733. 2 dln. 8°.

Wegh-korter (Vermeerderde Neederlandschen), inhoudende verscheydene nieuwe vertellingen van waerachtige geschiedenissen, enz. — Tweede deel: Den melancolyen verdryver, verhalende veele wonderlijke en seltsame geschiedenissen en avonturen, ens. — Derde deel: Der jonge dogters tyt-kortinghe, handelende van veel schoone, lustige, ook treurige,... geschiedenissen. Amst. 1734. 3 dln. 8°.

Geschiedenis der beminde vrouwen; behelzende dat gene, het welk het aldermerkwaardigst is voorgevallen onder verscheiden regeeringen. In het Fransch beschreven d. Mejuffr. D***. Vert. d. K. V. W. Amst. 1735. 8°.

List (De mislukte), of de bedroge landsdief, zynde het verhaal eenes gevangen grutter. Versierd met veele merkwaardige historiën, schrandere uitvindingen en listige bedriegeryen enz. Westzaand. 1737. 8°.
Toegeschreven aan J. Sybrands Hz.

Gevallen (De wonderlyke) van den rampspoedigen Philopus. Behelzende het leeven en zeltzaame ontmoetingen, van den Heer*** neffens zyne bekeering en dood; doormengt, met veele aanmerkenswaardige geschiedenissen en wonderlyke gevallen. Uit het Fr. vert. d. juffr. J. E. Geroe [geb. de Gast]. Amst. 1738. Met pl. 8°.

Salet-jonker (Den vervallen en bedrukte), vermeerderd en opgehelderd door de beschaefde redeneering op de hedendaegse saletten gebruykelyk. Met kopere platen. Amst. 1738. 12°.

Heldin (De musket-draagende). Ofte een waarachtig verhaal van het leven, oorlogs-daaden, zeldzaame minneryen en wonderlyke ontmoetingen van Kristina van Meirak, enz. Uit het Fr. d. G. van Broekhuizen. Amst. 1738. 8°.

Marivaux, P. Carlet de Chamblain de, De Boerin van fortuin, of Gedenkschriften van de Marquisin van L. V. t'Amst. 1739. 3 dln. met Vervolg. 8°.

[Richardson, S.], Pamela of de beloonde deugd. In eene reeks van gemeenzaame brieven. Naar den 4en druk uit het Engelsch vert. 2e druk [van deel I]. Amst. 1742—44. 4 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk [van deel I]. Amst. 1751—59. 4 dln. 8°.

Adelheide de Montherbois of de rampspoedige vluchteling. Vert. uit het Fr. naar haar eigenh. manuscript. In Holland. Z. j. (1750). 8°.

Levensgevallen en Bedrijven van Vlaamsche Mie, welke zich door haar gedrag in Engeland zeer berucht gemaakt heeft. Gepaart met de levensgevallen en bedrijven van Yrsche Beth. Niet min zonderling om hunne verscheidenheid. Beide ware gebeurtenissen, enz. Uit het Eng. Amst. 1752. 8°.

Pamela (De hollandsche), of de zegenpralende deugd. Behelzende de wonderbare gevallen en ontmoetingen van Zoetje Gerbrants, enz. ene arme en geringe dogter, enz. opgestegen tot den rang van Gravinne van H.... Verciert met konstige kopere platen. Amst. 1754. 2 dln. 8°.

Avanturesse (De vermakelyke), of de dienstmaagd van fortuin. Vervattende hare zonderlinge levensgevallen enz. Op eene boertige wyze door haar zelve beschreven en in 't ligt gebragt door P. L. K. [P. de Clercq?] Amst. 1754. Met pl. 8°.

Kindt (Het verruilde) of de gevallen van Benjamin Knobbel, schildknaap enz. In 't Hollands geschreven. Onder de zinspreuk: »*Nae istae magno conatu magnas nugas dixerit*". Terent. — Met pl. Amst. 1755. 2 dln. 8°.

Vertellingen (Aardige, snaakse en niet min geestige). Bij uitnemendheid onderhoudende, uitlokkende en vermakelijk om de geest te verlustigen, en 't hart van alle zwaarmoedigheid te ontlasten, enz. Nooit voor dezen meer gedrukt. Alkm. 1757—58. 2 dln. 8°.

Le Sage, A. R., De gevallen van Robbert Ridder, bygen. van Beauchêne. Die uit eige beweging... in zyne tedere jeugd onder de Wilden in America begeven hebbende, onder hen opgevoed is, en vervolgens in zyne omzwervingen de zonderlingste ontmoetingen... wedervaren heeft. Doormengd met vermaaklyke en zeldzame geschiedenissen, enz. [Uit het Fransch]. Amst. 1757. Met pl. 8°.

Zusters (De) of historie van Lucia en Carolina Sanson, aen een valschen vrient toevertrouwt. Uit het Engelsch vertaelt. Amst. 1757. 2 dln. M. pl. 8°.

[**Boutteville, M. de**], De Gevallen van Nine. Waer in de Fransche zeden op een levendige wijze vertoond worden enz. In 't Fransch beschreven door M. D. B. Amst. 1757. 8°.

Vondeling (De Haagse), of de historie van een jong heer van geboorte. Door een juffer op zijn sterfbed gevonden. 's Gravenh. 1758. 2 dln. 8°.

Robinson (De Spaansche), ofte de zeldzame levensgevallen van Don Blas de Soria Origuela, Speelpop van 't Fortuin, beh. deszelfs wonderlijke geboorte, en zending na de Hoge Scholen, zijn vlugt van daar uit vrees voor de Inquisitie, dienstneming als Soldaat, toen als Lakey enz. Na een Spaans Handschr. in 't Nederd. vertaald. Amst. 1758. M. pl. 8°.

—— (De Haagsche) of de gevallen van Alexander*****, behelzende zijn geboorte en opvoeding, ontmoetingen, dienstneming onder de Moscoviten, en daar na onder Thomas Kouli-Kan, plondering der stad Dehli en min avontuur aldaar, enz. Alkm. 1758. 2 dln. 8°.

Marianne (De Hollandsche), of de worstelende deugd; beh. het wispeltuurige Leeven van een Voornaame Mevrouw, Wiens (*sic*) Moeder, op haare Doortogt naar Engelund van haar kwam te Verlossen in een zekere Herberg,... waar na zij dit Jonggeboorne Kind overliet aan de zorg van de Waardin en verder haare Reis vervolgde. Doormengd met de uitterste Gevaaren en Noodlottigheeden, welke een Jong Meysje van een Hooge Afkomst... ooit zoude konnen wedervaaren enz. door haar zelfs beschreven. 's Gravenh. 1760. 8°.

Advocaat (De zwervende), of de zeldzame levensloop van een heer van geboorte, door hem zelfs beschreven. Amst. 1763. M. pl. 8°.

Geschiedenis (Chineesche), behelzende de gevallen van... Tieh-Chung-U en de jongvrouw Shuey-Ping-Sin. Nevens het Kort Begrip van een Chineesch tooneelspel, eenige Chineesche dichtstukjes en eene verzameling van Spreekwoorden der Chineezen... [Uit het Chin.] in 't Eng. en met breedvoerige aantekeningen verrijkt. Nu in 't Nederd. en met koperen plaaten versierd. Amst. 1767. 8°.

l'Ingenu, of rondborstige wildeman, een waare geschiedenis. Getrokken uit de eige handschriften van Quesnel, d. D. V. 's Gravenh. 1768. 8°.

Voltaire, F. M. Arouet de, De Princes van Babylon. Uit het Fransch vertaalt. Rott. 1768. 8°.

Hollanderin (De schoone) of seldsame en merkwaardige gevallen van een jonge Hollandse dame Grisette, een uitmuntend voorbeeld van deugd en schoonheid. Amst. 1770. 8°.

Edelman (De beedelende) of de edelmoedige Beedelaar, beh. eene aaneenschakeling van dess. sonderlinge gevallen, van zijne vroegste jeugd tot den tijd, dat hij, den staat van geluk en aanzien bereikt, overeenkomstig met zijne geboorte. Door hem zelven beschreeven. Amst. 1770. Met pl. 8°.

Grandison (De nieuwe). In een' reeks van aartige, geestrijke en leersaame brieven, uit de oorsprongkelijken in 't licht gebragt, en nu naar de laatste uitgave vertaald. Utr. 1770—71. 2 dln. 8°.

Mercier, Mondor en Charideme of onderlinge trek der eenstemmige zielen. En de Huichelaars of de geveinsde en waare deugd. Zedelyke vertellingen. Uit het Fransch. Dev. 1770. 8°.

Richardson, S., Geschiedenis van Clarisse Harlowe. Uit het Eng. 2e uitg. Amst. 1797—1805. 8 dln. M. pl. 8°.

[**Barthe, N. Th.**], De fraaie Vrouw of de Fransche Coquette in den kring der petitsmaitres. Uit het Fransch vertaalt Amst. 1771. 2 dln. 8°.

Amasoon (De grootmoedige en heldhaftige Hollandsche), of de gevallen van Theresia, Baronnesse van ***. Afkomst, reyze in mannelijke kleederen, minnarijen en huwelijk, enz. 's Gravenh. 1775. 8°.

[**Nicolai, F.**], Het leven en de gevoelens van den eerw. heer Sebaldus Nothanker. Uit het Hoogduitsch [door A. A. van der Meersch]. Amst. 1775—76. 3 dln. M. pl. 8°.

Geschiedenis (Zeldzaame) van twee zeer aartige juffers, Lizette en Nanine. 's Gravenh. 1777. 8°.

Munsterlander (De) van fortuin ofte de levensgevallen van Joh. Hans. Porc, naderhand de Baron B****, enz. enz. Uit het Fr. Manuscr. in h. Holl. door M. V. — Z. pl. Gedr. voor den auteur. 1777. 8°.

Venus en Dido, of de verliefde geschiedenissen van twee koussenbandjes. Oorsprongkelijk in 't Hoogd. geschreeven, enz. Met nieuwuitgedachte kunstplaaten. Z. pl. 1780. 8°.

Boerinnetje (Het geschaakt) of de deugdzaame Lucile, beneffens de geschiedenis van den graaf d'Armenon en mejuffr. de Felicourt. Met fraaije konst-plaaten vercierd. Uit het Fr. vert. 's Gravenh. 1781. 8°.

Berkhey, J. le Francq van, Eerbare proefkusjes van vaderlandsch naïf in de Arkadische vrijerijen van Dichtlief en Gloorroos. Amst. 1782. Met pl. 8°.

Adeline, of aangetekende bijzonderheden eener jonge juffer; op haare driejaarige reize door Vrankrijk. Door haar zelve beschreven. 's Gravenh. 1783—84. 3 dln. 8°.

[**Moreau**, Mlle, Dame **Monnet**], Oostersche Vertellingen of de Verhalen van den wijzen Caleb, Persiaensch reiziger. Uit het Fransch vertaeld. Rott. 1783. 8°.

Uitspanningen (Zedelyke) voor den gevoeligen mensch. Met kunstplaaten. [Uit het Hoogd. vertaald]. Amst. 1785—94. 3 dln. 12°.

Leeven (Het) en de lotgevallen van Abeillard en Eloïze [het Eng. van J. Berington vrij gevolgd]. Utr.-Amst. 1790. 8°.

[**Post, E. M.**], Reinhart, of natuur en godsdienst. Amst. 1791—92. 3 dln. M. pl. 8°.

Frederica Weiz en haare dochters. Uit het Hoogd. door E. M. Overdorp geb. Post. Amst. 1806. 8°.

Bekker, E., wed. **Wolff** en **A. Deken**, Historie van Mej. Sara Burgerhart. [Niet vertaald]. 's Gravenh. 1782. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Met een voorbericht van A. W. Stellwagen. 's Gravenh. 1879. 8°.

—— Histoire de Mademoiselle Sara Burgerhart; publiée en forme de lettres. Traduite du Hollandais [door Mevr. de Saint Hyacinthe de Charrière geb. I. A. van Tuyll van Serooskerken]. Laus. 1787. 4 vol. 12°.

—— Historie van den Heer Willem Leevend. Niet vertaald. 's Gravenh. 1785—85. 8 dln. 8°.

—— Aanhangzel op de Historie van d. Heer Willem Leevend [d. W. v. Ollefen Caspers]. 's Gravenh. 1879. 8°.

—— Historie van ... Willem Leevend. Naverteld d. Mevr. van Westrheene. Arnh. 1872. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 88, 89.

— **Brief** van Martha de Harde, aan Mejuffr. E. Wolff geb. Bekker en Agatha Deken [over voorg. werk]. Z. j. 1786. 8°.

—— Historie van Mejuffr. Cornelia Wildschut; of, de gevolgen der opvoeding. 's Gravenh. 1793—96. 6 dln. 8°.

—— Geschrift eener bejaarde vrouw. Uitgeg. d. E. Bekker, wed. Wolff en A. Deken. den Hage, 1802. 2 dln. 8°.

Smollett, T. G., De geestelyke Don Quichot, of het zomer-reisje van Geoffroy Wildgoose. Uit het Eng. d. E. Bekker, wed. A. Wolff. den Haag, 1798—99. 3 dln. 8°.

Henry, door den schrijver van Arundel. Uit het Eng. vert. door E. Bekker, wed. A. Wolff. Met platen. Amst. 1800. 4 dln. 8°.

Nomsz, J., Abdallah, of het onvolmaakt geluk. Eene Maroccaansche geschiedenis. Amst. D. Klippink. Z. j. 8°.

—— Hetz. werk. Amsteld. 1774. 8°.

—— Mohammed, of de hervorming der Arabieren. Amst. 1780. 2 dln. 8°.
Met portret van Mohammed.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot en zwaar papier.

—— Vertelsels. Amst. 1784—87. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Dez. uitg.
Ex. op groot en zwaar papier.

Vertellingen der Schikgodinnen: of de bekoorlyke lessen van Horam, de zoon van Asmar. Vertaald uit een Persiaansch Handschrift, in het bezit van Ridder Morell, met kopere plaaten verçierd, en uit het Engelsch vertaald, door Egb. Buys. Amst. 1764—65. 2 dln. 8°.

Hogendorp, W. van, Kraspoekol, of de droevige gevolgen van eene te verre gaande strengheid, jeegens de slaaven. Zedekund. vertelling. Batavia, 1780. 8°.

Essenberg Gerritsz., H., De gevallen van myne eeuwige steek. Z. pl. Gedrukt in het 1e jaar der 19e eeuw. 8°.

[**Wieland, C. M.**], De Abderiten. Een staatkundige roman. Uit het Hoogd. d. G. Paape. 's Gravenh. 1786. 2 dln. 8°.

Feith, Rh., Julia. [2e dr.] Leyd. 1783. 8°.
Met een dubbel stel platen: zwart en gekleurd.

—— Hetz. werk. [3e dr.] Met pl. Amst. 1792. 8°.

—— Ferdinand en Constantia. Amst. 1785. Met pl. 2 dln. 8°.

[——] Zedelijke verhaalen. Amst. 1788—89. 2 dln. 8°.

Reize van den jongen Albert en heer Jan, bijgenaamd de Tovenaar. Amst. Z. j. (c. 1796). 8°.

Alting, Ch., De haan met negen hennen. Z. p. Gedr. in het IVe jaar der XIX eeuw. 8°.

[**Wakker van Zon, P. de**], Willem Hups. Eene anecdote uit de XVIIe eeuw, ongelooflijk zelfs in onze dagen, door B[runo] D[aalberg]. M. pl. 's Gravenh. 1805. 8°.

[——] Twee-en-dertig woorden, of de les van Kotsebue d. Bruno Daalberg. Met karikatuurplaten. 's Gravenh. 1805. 2 dln. 8°.

[——] De Steenbergsche familie d. Bruno Daalberg. In den Hage 1806—1809. Met pl. 4 dln. 8°.

[**Wakker van Zon, P. de**], Jan Perfect of de weg der volmaking, vertoond in het leven en de zonderlinge lotgevallen van een Leydsche apothekerszoon d. Bruno Daalberg. 3e dr. Amst. 1834. 2 dln. M. pl. 8°.

[**Kist, W.**], Leven, gevoelens en zonderlinge reize van den land-jonker Govert Hendrik Godefroi van Blankenheim tot den Stronk. Niet vertaald. Haarl. 1800. 2 dln. 8°.

[——] De Ring van Gyges wedergevonden, of verzameling van Nederlandsche karakters. Niet vertaald. Met platen. Haarl. 1805—1808. 4 dln. 8°.

[——] Eduard van Eikenhorst, zijne huisgenooten en vrienden enz. Met platen. Haarl. 1809—11. 4 dln. 8°.

[——] De Wonder-bril. Met platen. Haarl. 1811. 2 dln. 8°.

[——] Zonderlinge lotgevallen van Barend van Poederen ... op eene reize door Holland, Zeeland, Braband en Vlaanderen. Met platen. Haarl. 1813—14. 2 dln. 8°.

[——] De Egyptische tooverstaf of karakterschetsen en tafereelen des menschelijken levens. Met platen. 's Gravenh. 1822—23. 3 dln. 8°.

—— Lodewijk van Landen of de twee bronnen. Rott. 1831—32. 2 dln. 8°.

[**Nieuwenhuizen, M.**], Leven van Richard door J. Schertsérowitz. Amst. 1788. 8°.

Kotzebue, A. van, De Beschermgeest. (Na aftrek van eenige sieraadiën der inkleeding, eene waare geschiedenis, in 1760—66). Uit het Hoogd. Amst. 1800. 8°.

Tour, L. de la, Treffende tooneelen uit de riddertijden. Amst. 1800. 8°.

Jauffret, L. F., Het Bulletje of de kunst om door de wereld te komen. Naar het Fransch. Amst. G. T. Bom. Z. j. [Haarl. 1805]. M. pl. 8°.

Loosjes Pz., A., Zedelijke verhaalen. 2e druk. Met plaaten. Haarl. 1815. 8°.

—— Historie van Susanna Bronkhorst. Met platen. Haarl. 1806—1807. 6 dln. 8°.

—— Lotgevallen van Reinoud Jan van Golstein tot Scherpenzeel. Eene nederlandsche geschiedenis uit het laatst van de 18e eeuw. Met platen. Haarl. 1809—10. 4 dln. 8°.

—— Leven van Robbert Hellemans. Eene hollandsche familiegeschiedenis uit het laatst gedeelte der 17e eeuw. Met platen. Haarl. 1810—15. 4 dln. 8°.

—— Het leven van Hillegonda Buisman. Eene hollandsche familiegeschiedenis uit de 17e eeuw. Met platen. Haarl. 1814. 4 dln. 8°.

—— Leven van Maurits Lijnslager. Eene hollandsche familiegeschiedenis uit de 17e eeuw. Met platen. Haarl. 1814. 4 dln. 8°.

Loosjes Pz., A., Leven van Johannes Wouter Blommesteyn. Eene hollandsche familiegeschiedenis uit het begin der 18e eeuw. Met platen. Haarl. 1816. 4 dln. 8°.

Immerzeel Jr., J., Koenraad Rozendal, of de gewaande geestverschijning. Met platen. Rott. 1813. 8°.

—— Lotgevallen van Balthazar Knoopius luimig beschreven. Met karikatuurplaten. Rott. 1813. 8°.

—— Hetz. werk. 2e druk. Amst. 1842. 8°.

Vosmaer, Jac., Het leven en de wandelingen van Meester Maarten Vroeg. Arnh. 1873. 8°.

Schrant, J. M., Het oproer te Antiochie en desz. afloop; of het vermogen van de godsdienst. Gend, 1829. 8°.

Vos, J. H., Louise, een landelijk gedicht in drie Idyllen, naar het Hoogduitsch [in proza vert.] door B. H. Lulofs. Gron. 1811. 8°.

Retorchs, G. H., Moed en tegenwoordigheid van geest. Eene verzameling van merkwaardige en buitengewone voorvallen uit het menschelijk leven in den nieuwsten tijd. Naar het Hoogd. Dev. 1835—36. 2 dln. 8°.

Grootheid en val der Heeren van Arkel. Een oorspronkelijk geschiedkundig romantisch tafereel. Uit het begin der 15e eeuw. Gorinch. 1837. 8°.

Sterne, L., Sentimenteele reis door Frankrijk en Italie. Op nieuw uit het Engelsch vertaald [door J. Geel]. Amst. 1837. 8°.

— **Geel, J.**, Mededeeling aan alle recenserende geleerden in ons vaderland. Amst. 1837. 8°.

— [**Nayler, B. S.**], Pillen voor recenserende geleerden te slikken; en beenen voor Heeren Boekhandelaren te kluiven: toegediend door een wezenlyken voorstander der Nederduitsche letterkunde. Amst. 1838. 8°.

Limburg Brouwer, P. van, Romantische werken. Leiden, 1871. gr. 8°.

[——] Charicles en Euphorion. Een verhaal van Clearchus den Cyprier. Gron. 1831. 8°.

—— Diophanes. Gron. 1838. 2 dln. 8°.

—— Het leesgezelschap te Diepenbeek. Gron. 1848. 8°.

—— Hetz werk. 5e druk. Leid. 1879. 8°.

Manzoni, A., De verloofden, eene Milanesche geschiedenis uit de 17e eeuw. Naar het Ital. d. P. van Limburg Brouwer. 2e dr. Gron. 1849—50. 4 dln. 8°.

[**Heusden Jzn., C. J. van**,] Christina, of de gevolgen van wellust en vooroordeel. Rotterd. 1822. 8°.

[——] Adolf en Amalia, of erkenning van misstappen enz. Rotterd. 1824. 2 dln. 8°.

[Heusden Jzn., C. J. van], Nederlandsche verhalen tot aankweeking van liefde voor deugd en goede zeden. Breda, (1824—25). 2 dln. 8°.

[——] Edward en Lucia, of de gevolgen van ligtzinnige leugen. Oorspronkelijk Nederlandsch. Rotterd. 1825. 8°.

[——] Huisselijke Tafereelen, in romantische verhalen. Rotterd. 1827. 8°.

Appenzeller, J. C., Gertruida van Wart, of trouw tot in den dood. Een ware geschiedenis uit de 14e eeuw. Amst. 1828. 8°.

Roorda van Eysinga, P. P., De stomme getuige van het menschelijk hart, in romant. tafereelen. Amst. 1833. 8°.

—— Blikken in het menschelijk hart, of een spel der verbeelding. Z. pl. e. j. 8°.

Meysenheym Knipschaar, A. A., Ik, mijn vriend en zijne fluit. Humoristische scherts, waarbij iemand spreekt, van een' die blaast, en van eene die geblazen wordt. 's Gravenh. 1841. 8°.

Goethe, J. W. von, Herman en Dorothea. Naar het Hoogd. [in proza vert.] d. C. ten Hoet Jzn. Nijm. 1826. 8°.

Veegens, D. J., Haarlemsche vertellingen uit den ouden tijd. Amst. 1850. 8°.

Berlijn, W. J., De Voorzienigheid, of de wezel en de put. Eene Oostersche legende vrij gevolgd, en als een romantisch tafreel geschetst. Leeuward. 1838. 8°.

—— George en Louize, of de eed. Een romant. tafereel. Amst. 1841. 8°.

Verhalen (Amerikaansche, Hollandsche, Fransche, Engelsche en Duitsche) d. W. Irving, E. Franck, L. Sterne, A. F. E. Langbein, F. H. Greb, Hannah More e. a. schrijvers. Amst. 1842. 8°.

Beusekom, E. T. van, Allerlei. Amst. 1838. 8°.

—— III November. Ida. (Verhalen). Amst. 1839. 8°.

Sonstral, J. H., Losse bladen uit de jaarboeken van het Godsbestuur. Amst. 1850—53. 2 dln. 8°.

Buren Schele, A. D. van, Magdalena Moons, of het beleg van Leyden. Histor.-romant. tafereel uit den 80-jar. oorlog. Amst. 1835. 8°.

[Saint-Genois, J de], Anna, historisch tafereel uit de Vlaemsche geschiedenis, tijdens Maria van Bourgonje (1477). Door den schrijver van Hembyse, enz. Gent, 1844. 2 dln. 8°.

Lublink Weddik, B. T., De binnenkamer van een Kruidenier. Oorspronkelijke schetsen en tafereelen naar het burgerlijke leven. Uit de papieren van Oudoom Jacob. 2e druk. Arnh. 1855. 8°.

Lennep, J. van, De pleegzoon. Leid. 1884. 8°.

—— De roos van Dekama. Leid. 1882. 8°.

Lennep, J. van, Die Rose von Dekama; ein historischer Roman, aus dem Holländ. übersetzt, von L. T[ross] Moseler. Hamm, 1837. 3 dln. 8°.

—— La rose de Dekama. Traduit p. L. Wocquier et D. van Lennep. Paris, 1860. 2 dln. 8°.

—— Onze Voorouders, in verschillende tafereelen geschetst. Amst. 1838—44. 5 dln. 8°.

—— Onze Voorouders. 's Gravenh.-Leid. 1880. 3 dln. 8°.

—— (De lotgevallen van Ferdinand Huyck, uitgegeven door). Amst. 1840. 2 dln. 8°.

—— Ferdinand Huyck. Leid. 1884. 8°.

—— Aventures de Ferdinand Huyck. Roman Hollandais traduit par L. Wocquier et D. van Lennep. Paris, 1858. 8°.

—— Elizabeth Musch. Een tafereel uit de 17e eeuw. Amst. 1850—51. 3 dln. 8°.

—— Elizabeth Musch. Leid. 1882. 8°.

—— Vertellingen en tafereelen van vroeger en later tijd. Amst. 1856. 8°.

—— Vertellingen en Tafereelen. — Vrouwe van Waardenburg. 's Gravenh.-Leid. 1878. 8°.

—— De lotgevallen van Klaasje Zevenster. 's Gravenh.-Leid.-Arnh. 1866. 5 dln. 8°.

—— Klaasje Zevenster. 's Gravenh.-Leid. 1878—80. 3 dln. 8°.

—— Hänschen Siebenstern. Dem Holländischen nacherzählt von Ad. Glaser. Braunschweig, 1867. 2 dln. 8°.

—— Aventures de Nicolette Septétoiles. Scènes de la vie Néerlandaise. Racontée d'après J. v. Lennep par L. P. Delinotte. Par.-Brux.-Rott. 1878. 8°.

Naar aanleiding van dezen roman verschenen de volgende brochures en boeken:

[Visscher, A.], Een schandelijk boek. Bestraffend woord aan J. van Lennep over de zedelooze strekking van „Klaasje Zevenster" d. A. v. Brussel. Amst. 1866. 8°.

Huet, Cd. Busken, Ernst of kortswijl? — Naar aanleiding der „Lotgevallen van Klaasje Zevenster" door J. v. Lennep. Amst. 1866. 8°.

Eene dames-theevisite en Klaasje Zevenster [door S... A.. Z.]. Z. p. e. j. (1866). 8°.

Klaasje Zevenster is niet dood. Supplement op een groot werk door een der Pleiaden. Dordr. 1867. 8°.

Klaasje Zevenster is wèl dood! Uit authentieke bronnen geput. 3e druk. Amst. 1867. 8°.

Eilerts de Haan, A. F., Open brief aan Klaasje Zevenster. Amst. 1867. 8°.

—— Verspreide opstellen. 's Gravenh.-Leid. 1878. 8°.

—— Vier verspreide verhalen. Levensschets van J. v. Lennep [door A. J. de Bull]. 's Gravenh.-Leid. 1878. 8°.

Hoffmann, Nootenkraker en Muizekoning. Eene vertelling voor groote en kleine kinderen. N. h. Hoogd. d. J. van Lennep. Amst. 1840. 8°.

Hoeve, A. H. van der, De wereld in 't klein. 2e dr. Met pl. Amst. (1857). 8°.

—— Levensbeelden. Schetsen en verhalen. Arnh. 1858. 8°.
Guldens-Editie N°. 1.

—— Menschenwaan en christendom. Een roman en geen roman. Amst. 1861. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 2e verm. dr. Amst. (1864). 2 dln. 8°.

—— Fierheid adelt. Een verhaal. Amst. 1880. 2 dln. 8°.

—— Frederiks grootvader. 's Gravenh. 1883. 8°.

[**Kinderman, J. C.**], Wat er van Diepenbeek werd door Chonia. Utr. en Mepp. 1849. 8°.

—— Rome contra Utrecht, ten tijde van Petrus Codde, Aartsbisschop van Sebaste. Een roman die geen roman is. Utr. 1873. 2 dln. 8°.

Oltmans, J. F., Het slot Loevestein in 1570. Geschiedkundig verhaal uit den 80-j. oorlog. Amst. 1853. 2 dln. kl. 8°.

—— Hetz. werk. Nieuwe uitg. Amst. (1873). 2 dln. 8°.

—— De Schaapherder. Een verhaal uit den Utrechtschen oorlog 1481—1483. Nieuwe uitg. Amst. 1874. 4 dln. 8°.

[**Koetsveld, C. E. van**], Schetsen uit de pastorij te Mastland. Ernst en luim uit het leven van den Nederl. dorpsleeraar. 6e druk. Schoonh. 1863. 8°.

—— Godsdienstige en zedelijke novellen. Schoonh. 1858. 3 Verzamelingen. 8°.
3e dr. van dl. I, 2e dr. van dl. II en III.

—— Het menschelijk leven in drie woorden. Schoonh. 1854. 8°.

—— Fantasie en waarheid. Nieuwe schetsen en novellen. Schoonh. 1863. 2 dln. 8°.

—— Ideaal en werkelijkheid. Nieuwste schetsen en novellen. Schoonh. 1868. 8°.

Lichtenberg, A. van, Hembyze en Willem van Oranje. Een verhaal uit het begin der 16e eeuw. Utr. Z. j. (1850). 2 dln. 8°.

Schaick, C. van, De Manja. Familie-tafereel uit het Surinaamsche volksleven. Arnh. 1866. 8°.
Guldens-Editie. N°. 64.

[**Gewin, J. Chr.**], Reisontmoetingen van Joachim Polsbroekerwoud en zijne vrienden. Uitg. door Vlerk. M. pl. Amst. 1841. 8°.

—— Eugenie Merlin en andere novellen. Sneek, 1855. 8°.

—— Augusta van Valkenburg. Een familieroman. Utr. 1856. 8°.

—— Miskende liefde, en Haar morgen en haar avond. Twee novellen. Sneek, 1858. 8°.

—— Ellen Atton. Novelle. Met eene pl. Kamp. 1861. 8°.

[**Gewin, J. Chr.**], De dochter der jodin. M. pl. Amst. 1862. 8°.

Gijsberti Hodenpijl, A., Willem van Bergen, Student aan de Leydsche Hoogeschool. Leyd. 1842. 2 dln. M. pl. 8°.

[**Boom, H.**, en **A. L. Lesturgeon**], Een Drentsch Gemeente-assessor, met zijne twee neven op reis naar Amsterdam, in 't voorjaar van 1843. Gron. 1845—53. 2 dln. 8°.
Onafgewerkt.

[**Veen Azn, J. van der**], Schreit het niet ten hemel? Eenige bladzijden uit het levensboek van een gehuwd milicien in Drenthe. Een novelle d. Frisius. Assen, 1870. 8°.

[**Drost, A.**], Hermingard van de Eikenterpen. Een oud vaderlandsch verhaal. Haarl. 1832. 8°.

Nepveu, J. I. D., Bertha Coppier. 's Gravenh. 1840. 8°.

—— Studie en uitspanning. Verzamelde verhalen. Utr. 1852. 2 dln. 8°.

Buntzen, Th., geb. **Gyllenbourg**. De kruisweg en andere verhalen. Uit het Deensch vert. d. J. I. D. Nepveu. Utr. 1849. 2 dln. 8°.

Hasebroek, E. J., Te laat. Eene schets uit den tegenwoordigen tijd. 2e herz. dr. Haarl. 1856. 8°.

[——] Elize door de Schrijfster van »Te laat". Rott. 1877. kl. 8°.
Salon-Bibliotheek.

—— (Margaretha Blaarer en eenige andere bladen uit het schetsboek van). Amst. 1855. 8°.

Courtmans geb. **Berchmans, J. D.**, Het geschenk van den jager. 4e uitg. Gent, 1883. 8°.
Uitg. v. h. Willems-Fonds N°. 102.

Conscience, H., Romantische werken. Leid. 1867. 9 dln. gr. 8°.

—— Geld en adel. Zedeschets onzes tijds. Leid. 1881. 2 dln. 8°.

Bosboom-Toussaint, A. L. G., Romantische werken. Arnh. 1870. 4 dln. gr. 8°.
Nederl. Autheurs.

—— De Graaf van Devonshire. Romant. episode uit de jeugd v. Elisabeth Tudor. 2e dr. Arnh. 1866. 8°.
Guldens-Editie N°. 59.

—— Engelschen te Rome. 2e dr. Arnh. 1866. 8°.
Guldens-Editie N°. 60.

—— Het huis Lauernesse d. A. L. G. Toussaint. 4e dr. Arnh. 1860. 8°.
Evang. Bibliotheek 1860. I.

—— Het huis Lauernesse. 6e dr. Arnh. 1865. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 18 en 19.

—— De Hertog van Alba in Spanje d. A. L. G. Toussaint. Gent, 1842. 8°.

—— Eene Kroon voor Karel den Stouten. 2e dr. Amst. 1865. 8°.

—— Verspreide verhalen. 2e dr. Arnh. 1863. 8°.
Guldens-Editie N°. 39.

Bosboom-Toussaint, A. L. G., De Graaf van Leycester in Nederland d. A. L. G. Toussaint. Amst. 1845–46. 3 dln. 8°.

—— De Vrouwen van het Leycestersche tijdvak d. A. L. G. Toussaint. Amst. 1849–50. 2 dln. 8°.

—— Mejonkvrouwe de Mauléon. 2e dr. Arnh. 1867. 8°.
Guldens-Editie N°. 68.

—— Het huis Honselaarsdijk in 1638. Historische novelle. 2e dr. 's Gravenh. 1878. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 117 en 118.

—— De alkmaarsche wees en eenige andere novellen. 2e dr. Arnh. 1859. 8°.
Guldens-Editie N°. 8.

—— Historische novellen. 2e dr. Arnh. 1869. 8°.
Guldens-Editie N°. 75.

—— Graaf Pepoli, de roman van een rijk edelman. Arnh. 1862. 3 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 13—15.

—— De bloemschilderes Maria van Oosterwijk. Leyd. 1862. 8°.

—— Eene familie-legende en twee andere novellen. Arnh. 1864. 8°.
Guldens-Editie N°. 53.

—— Vier historische groepen. 's Gravenh. 1881. 8°.
Guldens-Editie N°. 134.

—— De Delftsche Wonderdokter. 3e druk. (Opgedragen aan het Nederlandsche volk en vermeerderd met eene Inleiding). Amst. 1883. 8°.

—— Majoor Frans. Novelle. 3e druk. Amst. 1876. M. pl. 8°.

—— Raymond de schrijnwerker. Novelle in gesprekken. Amst. 1880. 8°.

—— Het Kasteel Westhoven in Zeeland. Geill. door Ch. Rochussen. M. portr. Haarl. 1882. 8°.

Hoek, J., Mina en Betsy. 3e dr. Arnh. 1867. 8°.
Guldens-Editie N°. 69.

—— Drie novellen. Arnh. 1863. 8°.
Guldens-Editie N°. 36.

—— Louise van der Heide en Herinneringen eener moeder. Twee novellen. Arnh. 1864. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 45 en 46.

—— Agathe. Arnh. 1868—69. 3 dln. 8°.

—— Wat er werd van de kinderen van Bellevue. 's Gravenh. 1875. 2 dln. 8°

[**Bohn** geb. **Beets, D. P.**,] Onze buurt door een ongenoemde. 3e druk. Met eene voorrede van Nic. Beets. Haarl. 1882. 8°.
In deze uitg. is tevens opgenomen: Die geloort gaat niet verloren.

Wightman, J. B., Uit de achterbuurt. Mededeelingen eener predikantsvrouw. Uit het Eng. door C. S. Adama van Scheltema. Amst. 1862. 8°.

Kneppelhout, J., De muschjes en de bloedzuigers. (Een sprookje). [Nederl. en Hoogd.] Leid. 1866. 8°.

Elianthe, Die den armen geeft, leent den Heere, enz. Eene novelle uitgeg. ten voordeele van het Weeshuis der Herv. Gemeente te Katwijk a/d Rijn, voorafgegaan van een geschiedk. bijdrage aang. hetz. Amst. (1858). 8°.

[**Vliet, J. L. van der**], Jonge-Jufvrouwen d. Boudewijn. 2e dr. [Met een voorw. van W. J. v. Zeggelen]. Breda, 1875. 8°.

[——] Beelden en schaduwen door Boudewijn. 3e druk. Arnh. 1859. 8°.
Guldens-Editie N°. 9.

Andriessen, P. J., Nieskruid. Amst. (1869). 8°.

[**Duinen, T. van**,] De kiezer en nog drie andere verhalen door Thinaeus. Gron. 1857. 8°.

[——] Teekeningen en schetsen, enz. van Thinaeus. Gron. 1857. 8°.

Jonckers, J. H., Alkmaar ontzet, en twee andere historische novellen. Arnh. 1861. 8°.
Guldens-Editie, N°. 24.

[**Vloten, J. van**,] Een bloemensprookje uit Wurtemberg. Amersf. 1847. 8°.

Sleeckx, J. L. D., Ontmoetingen. Gent, 1855. 8°.

Kerckhoven, P. F. van, Ziel en lichaem. Antw. 1848. 2 dln. 8°.

—— Liefde. Antw. 1851. 8°.

—— Wit en zwart. Verhalen. Antw. 1851. 8°.

[**Lindo, M. P.**], Clementine, door den Ouden Heer Smits. Arnh. 1858. 8°.
Guldens-Editie N°. 3.

[——] Le Saltimbanque, door den Ouden Heer Smits. Arnh. 1873. 8°.
Guldens-Editie N°. 92.

[**Dekker, E. Douwes**], Max Havelaar of de koffijveilingen d. Nederl. Handelmaatschappij door Multatuli. 3e dr. Amst. 1871. 8°.
Ex. op hollandsch papier.

— Waarheen? Een woord aan de lezers van **Max** Havelaar. [door W. H.] 2e dr. Leid. 1860. 8°.

— [**Broens Jr., G.**], Max Havelaar! Een beroep op de Nederlandsche vrouwen d. Hagiosimandre. Amst. 1861. 8°.

Alberdingk Thijm, J. A., Verspreide verhalen in proza. Dl. 1—3. Amst. 1879—83. 4°.

—— Geertruide van Oosten. Geschiedenis van een Delftsch begijntjen uit de 14e eeuw. Met pl. Amst. 1853. 16°.

[——] Magdalena van Vaernewyck. Een ware geschiedenis beschreven door Pauwel Foreestier, Buikslooter. Gedr. onder toezicht van J. A. Alberdingk Thijm. M. pl. Amst. 1854. 16°.

—— Mejufvrouw Leclerc. Iets uit de jongste »Oude tijd". Met pl. Amst. 1854. 16°.

Rees, W. A. van, Novellen, Levensschetsen en Krijgstafereelen. Leid. 1881. Dl. I—IV. 8°.
I. II. Toontje Poland. 2 dln.
III. IV. Herinneringen uit de loopbaan van een Indisch officier. 2 dln.

Rees, W. A. van, Herinneringen uit de loopbaan van een Indisch Officier. 4e uitg. 's Gravenh. 1874. 2 dln. 8°.

—— Toontje Poland, voorafgegaan door eenige Indische typen. M. portr. Arnh. 1867. 2 dln. 8°.

Brunings, P. F., De gouverneur. Novelle. Arnh. 1864. 8°.
Guldens-Editie N°. 48.

—— De gouvernante. Arnh. 1866. 8°.
Guldens-Editie N°. 63.

—— Wildrick. Een roman. Amst. 1870. 2 dln. 8°.

—— Twee verhalen. Arnh. 1874. 8°.
Guldens-Editie N°. 99.

—— De jager-koningin. 's Gravenh. 1877. 8°.
Guldens-Editie N°. 113.

—— Bella. Novelle. 2e druk. 's Gravenh. 1882. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 141, 142.

—— Alice. Roman. Gron. 1880. 8°.

—— De twee oude vrijers en andere novellen. 's Gravenh. 1882. 8°.

Westrheene, Mevr. **van**, Philip's eerzucht. Haarl. 1880. 8°.
Biblioth. van Nederl. schrijfsters II Ser. 2e dl.

—— Oud en jong. Amst. 1883. 2 dln. 8°.

Boone, F. A., De tooverdrank. Gent, 1870. 8°.
Uitg. v. h. Willems-Fonds N°. 66.

[**Langelaan, H. M.**], Coquetterie d. Henriette Maria L. 4e dr. Arnh. 1860. 8°.
Guldens-Editie N°. 16.

[——] Het albumblad door Henriette Maria L. Schied. 1853. 2 dln. 8°.

[**Calcar**, geb. **Schiötling, E. van**], Hermine d. Elise. 3e dr. Arnh. 1863. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 37, 38.

[——] Eene star in den nacht. Schetsen uit het laatst der 15e eeuw d. Elise. 2e dr. Arnh. 1865. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 22, 23.

—— Kinderen der eeuw. Arnh. 1872. 3 dln. 8°.

—— Eigen meester blijven. Novelle. Haarl. 1878. 8°.
Biblioth. van Nederl. schrijfsters I Ser. 1e dl.

Mulder, Lodewijk, Jan Faessen. 3e dr. Arnh. 1866. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie. N°. 5, a. en b.

Gramberg, J. S. G., Madjapahit. Histor.-romant. tafereel uit de geschiedenis van Java. 's Gravenh.-Leid.-Arnh. 1868. 2 dln. 8°.

—— De sleutel van Madjapahit. Het Mohammedanisme tegenover de westersche beschaving in Indië. 's Gravenh.-Leid.-Arnh. 1869. 8°.

[**Heijse, J. J.**], De pleegkinderen d. Johanna. Arnh. 1864. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 42, 43.

Schimmel, H. J., Een Haagsche joffer. Histor. schets uit de 17e eeuw. Amst. 1856. 2 dln. 8°.

—— Sproken en vertellingen. Nieuwe uitg. Arnh. 1862. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 30, 31.

—— Mary Hollis. 2e dr. Arnh. 1860—62. 3 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 10—12.

—— Mylady Carlisle. Arnh. 1864. 4 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 49—52.

Ising, A., Verhalen en schetsen. Arnh. 1870. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 80, 81.

—— Freule Marie. 's Gravenh. 1876. 8°.
Guldens-Editie N°. 105.

Wieland, C. M., Geschiedenis van de Abderiten. Vertaald door I. C. van Deventer. Haarl. 1857. 8°.
Met portr. v. Wieland.

[**Boelen, H. Th.**], Onder de menschen. Beelden uit het leven d. N. Donker. M. pl. Amst. 1854. 8°.

[——] Twee neven. Een verhaal d. N. Donker. Met pl. Amst. 1854. 8°.

[——] Eind goed, al goed d. N. Donker. Arnh. 1862. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 27, 28.

Dercksen, J. M. E., Eene poortersdochter uit de 17e eeuw. 2e dr. Leid. 1872. 2 dln. 8°.

—— Uit drie eeuwen. Leid. 1878. 8°.

—— Een vondeling uit de 17e eeuw. Leid. 1879. 3 dln. 8°.

Westrheene Wzn, T. van, Hoe 't in de wereld gaat! Arnh. 1862. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 32, 33.

Zschokke, H., Het dorp der goudmakers... omgewerkt naar het Hoogd. door A. v. Hasselt. Met 50 houtsn. Antw. 1845. gr. 16°.

—— Novellen. Uit het Hoogd. d. J. F. J. Heremans. Gent, 1853. 8°.

Huet, Cd. en **A. Busken**, Schetsen en verhalen. Eerste volledige uitg. Arnh. 1863. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 40, 41.

—— **Cd. Busken**, Lidewyde. Arnh. 1868. 2 dln. 8°.

—— Lideweide. Dem Holländischen nacherzählt von Ad. Glaser. Braunschw. 1874. 8°.

Vosmaer, C., Vogels van diverse pluimage. Novellen. Leid. 1879. 8°.

—— Amazone. 's Gravenh. 1880. 8°.

Scheltema Ezn, M. W., Schetsen. 's Gravenh. 1882. 8°.
Guldens-Editie N°. 138.

—— Uit het leven eener dienstbode. Beverw. Z. j. (1883). 8°.
Slotboom's halve guldens-uitgave N°. 3.

[**Vitringa**, A. J.], Keesje Putbus en andere eerstelingen d. Jan Holland. 's Gravenh. 1879. 8°.
Guldens-Editie N°. 121.

[——] Een Koningsdroom d. Jan Holland. Dev. 1880. 8°.

[——] De familie Willems d. Jan Holland. Dev. 1881. 8°.

Cremer, J. J., Romantische Werken [M. levensbeschr. door A. Ising]. M. portr. Leid. 1877—81. 14 dln. 8°.

—— Novellen en vertellingen. Leid. (1879). 8°.

—— Op den Zolder. (Rotterd.) 1861. 8°.

—— Stad en dorp. Vertellingen. Arnh. 1864. 8°.
Guldens-Editie N°. 44.

—— Doctor Helmond en zijn vrouw. 2e dr. 's Gravenh. 1875. 3 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 101—103.

—— Doctor Helmond und seine Frau. Dem Holländischen nacherzählt von Ad. Glaser. Braunschw. 1874. 2 dln. 8°.

—— Thijs de Smid. Arnh. 1869. 16°.

—— Hanna de freule. Amst. 1873. 8°.

—— Die Arbeiterprinzessin. Roman dem Holländischen nacherzählt von Ad. Glaser. Braunschw. 1875. 2 dln. 8°.

—— Tooneelspelers. 2e dr. 's Gravenh. 1878. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 115, 116.

—— Monte-Carlo. [Uitg. d. G. Keller]. Amst. 1880. 8°.

—— en G. **Keller**, Vier novellen. Arnh. 1858. 8°.
Dit deeltje bevat: J. J. Cremer, De predikantsdochter en Een winternacht. — G. Keller, Uit onze dagen en Proza en poëzij. 8°.
Guldens-Editie N°. 2.

Keller, G., Het huisgezin van den praeceptor. Arnh. 1859. 8°.
Guldens-Editie N°. 4.

—— Oude kennissen. Novellen. Arnh. 1861. 8°.
Guldens-Editie N°. 21.

—— De Heer van Boorden en zijn gezin en eene Klokkenstudie. Een paar portretten uit de samenleving. Leid. (1870). 8°.
Algem. Biblioth. N°. 10.

—— »Overkompleet" en andere novellen. Arnh. 1871. 8°.
Guldens-Editie N°. 84.

—— Twee novellen. 's Gravenh. 1880. 8°.
Guldens-Editie N°. 126.

—— Het testament van Mevrouw de Tonnette. 's Gravenh. (1882). 8°.
Guldens-Editie N°. 145.
In dit deeltje komen voor de autografen der schrijvers wier werken in de Guldens-Editie zijn opgenomen.

—— Drei Novellen. Dem Holländischen nacherzählt von Ad. Glaser. Leipz. Z. j. 8°.

Keller, G., In der Fremde. Dem Holländischen nacherzählt von Ad. Glaser. Braunschw. 1868. 2 dln. 8°.

Wolters, W. P., Adolf Versluis. Amst. 1868. 8°.

—— Het »Laatste oordeel", van Lucas van Leiden. Leid. 1874. 8°.

—— Beatrice. Leid. 1874. 8°.

—— Uit het Friesche zeemansleven. Leid. 1875. 8°.

—— De voorzoon. Leid. 1877. 8°.

—— Anna de Ronde. Leid. 1879. 2 dln. 8°.

—— Transalpina. Novellen. Leid. 1883. 8°.

Pimentel, M. H., Het joodsche volksleven. Schetsen en beelden. den Haag, 1882. 8°.

Thieme, J. F., Rozen en brandnetels. Blikken in het leven. Arnh. 1864. 8°.
Guldens-Editie N°. 47.

Witte, H., Het driekleurige viooltje. Novelle. Leid. 1875. 16°.

Limburg Brouwer, P. A. S. van, Akbar. Een oostersche roman. 's Gravenh. 1872. 8°.

Veer, H. de, Trou-ringh voor 't jonge Holland. 2e druk. Leid. (1869). 8°.

—— Hetz. werk. 2e bundel. Leid. 1872. 8°.

—— Hetz. werk. 3e druk. Leid. 1876. 8°.
In deze uitgave zijn beide bundels vereenigd.

—— Half bloed. Roman. Amst. 1879. 8°.

—— Malthusia. Leid. 1880. 2 dln. 8°.

Lansens, Prudence, Lotgevallen van twee kunstenaren. Brugge, (1857). 16°.
Naar het Fransch van Mme de Genlis.

Nathusius, M., Stiefmoeder Martha. Eene schets uit het dorpsleven. Uit het Hoogd. Arnh. 1858. 8°.
Evangel. Biblioth. 1858. V.

—— Schetsen en verhalen. Arnh. 1859. 8°.
Evangel. Biblioth. 1859. VI.

Verster, A. H., De familie van Ulvenhout. Arnh. 1867. 8°.
Guldens-Editie N°. 70.

Taurel, C. E., Te Brugge en te Leuven in 1468—75. Novelle, gevolgd van histor. aanteekeningen enz. Amst. 1875. 4°.

Russel, J., De Auvermannetjes. Histor.-Rom. verhaal uit de 17e eeuw. Maastr. 1863. 8°.

Noordaa, P. J. van der, Hart en wereld. Twee novellen. Amst. 1869. 8°.
Guldens-Editie N°. 76.

Reuter, F., Gedroogde kruiden. Herinneringen uit mijne leerjaren op het land. Naar den 6en dr. uit de Mekklenburgsche volkstaal vrij vertaald d. A. G. [Mevr. G. Ackerlin]. Met eene voorrede van E. Laurillard. 3e verb. dr. Leid. 1868—70. 7 dln. 8°.
Het 4e deel is getiteld: Herinneringen uit mijne gevangenissen, 2e verb. dr.; het 5e, Twee vroolijke geschiedenissen; het 6e: Zijn doorluchtigheidje; het 7e: Mekklenburg's Montecchi en Capuletti enz.

Reuter, F., Gedroogde kruiden. Zestig platen met bijschriften en een portret, naar de »Herinneringen uit mijne leerjaren op het land, enz. d. A. G. vertaald. Leid. 1868. kl. 4°.

[**Rees, C. F. van**], Twee Novellen d. Celestine. Arnh. 1861. 8°.
Guldens-Editie N°. 20.

[——] Zuster Catchinka d. Celestine. Arnh. 1866. 8°.
Guldens-Editie N°. 58.

[——] Rob's moeder d. Celestine. Arnh. 1868. 8°.
Guldens-Editie N°. 73.

—— Herinneringen aan het Zuiden. Arnh. 1872. 8°.
Guldens-Editie N°. 90.

—— De familie Mixpicle. 'sGravenh. 1877. 3 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 110—112.

—— Schijn en Wezen. Twee novellen. Haarl. 1880. 8°.
Biblioth. v. Nederl. schrijfsters II Ser. 1e dl.

Ebers, G., Eene aegyptische koningsdochter. Historische roman. Vert. d. H. C. Rogge en C. H. Pleyte. Amst. 1865. 3 dln. 8°.

—— Warda. Roman uit het oude Egypte. In het Nederl. bewerkt door H. C. Rogge. Met voorrede van C. Leemans. 2e druk. Amst. 1878. 8°.

—— Homo sum. Roman. In het Nederl. bewerkt door H. C. Rogge. Amst. 1878. 8°.

—— Klea en Irene. Roman. In het Nederl. bewerkt door H. C. Rogge. Amst. 1880. 8°.

Haar Bz., B. ter, Antonie van Bockhorst (1566). Eene Nijmeegsche novelle. Arnh. 1862. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 25, 26.

—— Tweetal historische Novellen aan de geschiedenis van Nijmegen ontleend. Nijm. 1873. 8°.

Pierson, A., Intimis. Mededeelingen. Utr. 1861. 8°.
Nieuwe bewerking van »De pastorie in den vreemde".

—— Adriaan de Merival. Een leerjaar. Arnh. 1866. 2 dln. 8°.

Lansens, Th., Maria Fierin, naer het verhael Tuindag, historisch tafereel uit de XIVe eeuw. Yperen, 1858. 8°.

[**Boekeren, R. Koopmans van**], Knutselwerk, door Frans Tinarlo. Leeuw. 1866. 8°.

—— Eene weduwe met negen kinderen. Leid. 1867. 8°.

—— De veldwachter van Laterveer. Leid. 1870. 8°.

—— Robbert de Moor. Arnh. 1871. 3 dln. 8°.

—— Een winkelhaak. Novelle. Tiel, 1876. 8°.

—— Los Kruit en scherpe Patronen. Leid. 1877. 8°.

—— Aan den Booze verkocht. Roman. 's Gravenh. 1877. 2 dln. 8°.

Boekeren, R. Koopmans van, Aan den rand des afgronds. Leid. 1879. 8°.

—— Melanie. Arnh. 1880. 8°.
Roman-Bibliotheek. Deel XXII.

—— Cornelia. Een geschenk voor moeders. Tiel, Z. j. [1880]. 8°.

[——] De reis der Snipsemaatjes, d. Haj. Schuurstra Yzn. Kamp. 1882. 8°.

Sprong, Hz., H. van der, Onder vreemden. Novelle. Rotterd. 1872. 8°.

—— De notulen van den Secretaris. Rotterd. 1873. 8°.

Bladen uit nicht Suze's Schetsenboek, uitgeg. d. Louise. Arnh. 1859. 8°.
Guldens-Editie N°. 6.

Gram, J., Schakels uit een keten. Arnh. 1870. 8°.
Guldens-Editie N°. 79.

—— De familie Schaffels. Arnh. 1870. 8°.

—— Een nieuw kleed. Novellen. 's Gravenh. 1876. 8°.
Guldens-Editie N°. 108.

Wolterink, W. N., Uit den Geuzentijd. Verhalen uit den vrijheids-oorlog tegen Spanje. Met pl. Dordr. 1869. 8°.

Brink, J. ten, Het vuur dat niet wordt uitgebluscht. Eene novelle uit het provincieleven. Arnh. 1868. 8°.
Guldens-Editie N°. 72.

—— Oost-Indische dames en heeren. Vier bijdragen tot de kennis van de zeden en usantiën der Europ. maatschappij in Nederl. Indië. Arnh. 1868. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 61, 62.

—— Ostindische Damen und Herren. Aus dem Holländ. von W. Berg [Lina Schneider]. Leipz. 1868. 4 dln. 8°.

—— Het verloren kind. Leid. 1879. 8°.

—— Der Schwiegersohn der Frau von Roggeveen. Dem Holländischen ... nacherzählt von Ad. Glaser. Braunschw. 1876. 2 dln. 8°.

Duparc Jr., J., De graaf del Monte-Mayor. Een verhaal uit de 16e eeuw. Amst. 1850. 2 dln. 8°.

—— De oude knecht. 's Gravenh. 1876. 8°.
Guldens-Editie N°. 104.

[**Loveling, Virg.**,] In onze Vlaamsche gewesten. Politieke schetsen d. W. G. C. Walter. 2e uitg. Gent, 1882. 8°.
Uitg. van het Willems-Fonds. N°. 100.

—— Drie novellen. Haarl. 1879. 8°.
Biblioth. v. Nederl. schrijfsters I Ser. 2e dl.

—— **Ros.** en **Virg.**, Nieuwe novellen. Gent, 1876. 8°.

[**Bergman, A.**], Ernest Staas advocaat. Schetsen en beelden d. Tony. 3e druk. Gent, 1879. 8°.

—— Hetz. werk. 4e uitg. Gent, 1884. 8°.
Uitg. van het Willems-Fonds N°. 106.

[**Bergman, A.**], Twee reisnovellen van den Rijn d. Tony. Uitg. ond. toezicht van J. van Vloten. Haarl. (1873). 8°.

Haverschmidt, F., Familie en kennissen. Schied. 1876. 8°.

[**Bohl, J.**], Oom Adriaan d. H. Smits. Rotterd. 1866. 8°.

Frank, M. C., Bijna verloren. Haarl. 1880. 8°.
Biblioth. v. Nederl. schrijfsters. II Ser. 3e dl.

[**Rooijen, A. J. Servaas van**], De magt der liefde. Oorspronkelijke novellen. Utr. 1873. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Utr. 1875. 8°.

Peters, H., De nachtspoken. Fantastieke verhalen, enz. Met platen. Antw. 1862. 8°..

Polko, E., Rozen en doornen. Uit het Hoogd. d. Margaretha. Arnh. (1873). 8°.

Roodhuyzen, H. G., De meer en meer gebruikelijke weg. Amst. 1880. 8°.

Gallé, Fr., Twee vreemdelingen. Haarl. 1879. 8°.
Biblioth. v. Nederl. schrijfsters. I. Ser. 2e dl

Tromp, Th. M., Emma. Oorspronkelijke novelle. 's Gravenh. 1880. 8°.

—— De roos van Kimberley. 's Gravenh. 1881. 8°.
Guldens-Editie N°. 131.

Conradi, P., Tempelier en volksman. Leid. 1878. 2 dln. 8°.

Haighton, Elise A., Beelden. Utr. 1878. 8°.

[**Heuff Azn, J. A.**], Langs Lahn en Dill. Reisfantasieën d. J. Huf van Buren. 's Gravenh. 1878. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 119, 120.

[——] De Kroon van Gelderland. Historische roman d. J. Huf van Buren. 2e druk. 's Gravenh. 1883. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 146, 147.

Ley, S. van der, Henry Wells. Arnh. 1868. 8°.
Guldens-Editie N°. 71.

Guitaarspeler (De). Eene novelle d. J. P. C. 's Gravenh. 1869. 8°.

[**Kepper, G.**], Een ongeluksvogel. Door George. 2e dr. Utr. 1868. 8°.

—— Gustaaf van Buren. 2e druk. 's Gravenh. 1881. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 129, 130.

—— Novellen en schetsen. 's Gravenh. 1882. 8°.

Kruseman, Mina, Een huwelijk in Indië. 's Gravenh. 1873. 8°.

Baart, Elise, Koket. Middelb. 1874. 8°.

[**Spill, P. ter**], Een rijke partij d. Scato. Arnh. 1874. 8°.
Guldens-Editie N°. 98.

—— Ons kind. 's Gravenh. 1876. 8°.
Guldens-Editie N°. 109.

Sorgen, W. G. F. A. van, Eerste viertal novellen. 's Gravenh. 1876. 8°.
Guldens-Editie N°. 106.

Chappius, H. T., Satanella. Een verhaal. Sneek, 1878. 2 dln. 8°.

—— De Heer van den Sparrendaal. Een verhaal. Sneek, 1880. 8°.

—— Slagschaduwen en Zonlicht. 's Gravenh. 1881. 8°.
Guldens-Editie N°. 132.

—— Renée. Een verhaal. 2e dr. 's Gravenh. 1883. 8°.

[**Esser Jr., J.**], Twee sproken van minne d. C. Terburch. Utr. 1881. 8°.

[——] Celestines geschenk d. C. Terburch. Amst. 1883. 8°.

Swarth, Ed, Jonkheer van Attenrode. Arnh. 1873. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 93, 94.

Hugenholtz, F. W. N., Geloofsstrijd. Eene schets uit het kerkelijk leven onzer dagen. Amst. (1879). 8°.

Wildenhahn, E. A., Volbrechts omzwerving of schetsen uit zijn jongelingsleven. Uit het Hoogd. Rott. 1877. 8°.
Salon-Bibliotheek.

Müller, E., Uit de hut der armen. Eene vertelling in het Nederlandsch overgebracht door J. Herderscheê. Tiel, 1882. 8°.

[**Smit Kleine, F.**], De Madonna van Duinlust en andere verhalen d. Piet Vluchtig. 's Gravenh. 1882. 8°.
Guldens-Editie N°. 139.

Maurik Jr., Just. van, Uit het volk. Amsterdamsche novellen en schetsen. Amst. 1879. 8°.

—— Van allerlei slag. Novellen en schetsen. Amst. 1881. 8°.

—— Met z'n achten. Novellen en schetsen. 2e dr. M. pl. Amst. 1884. 8°.

Kalff, Mart., De Oome's. Amst. 1878. 8°.

—— Beelden uit het volksleven. Amst. 1879. 8°.

—— Onbekende vrienden. 's Gravenh. 1881. 8°.
Guldens-Editie N°. 133.

Weruméus Buning, A., Marine-schetsen. 's Gravenh. 1880. 8°.

—— Een kritiek oogenblik. Eene vertelling van mijn vriend Anton Oostlandt. M. pl. 's Gravenh. 1881. 16°.

Giese, J., Licht en schaduw. 's Gravenh. 1878. 8°.
Guldens Editie N°. 114.

[**IJzerman geb. Junius. F. J. J. A.**], Een familiegeheim d. Annie Foore (Francoise Junius). Arnh. 1871. 8°.
Guldens-Editie N°. 83

[——] Florence's droom d. Annie Foore (Francoise Junius). 2e dr. 's Gravenh. 1874. 8°.
Guldens-Editie N°. 100.

[——] De koloniaal en zijn overste. Een roman d. Annie Foore. 2e druk. 's Gravenh. 1879. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 123, 124.

Linton, E. Lynn, Meliora Latent. N. h. Eng. door Héloïse [Mevr. E. Douwes Dekker]. 's Gravenh. 1875. 8°.

Miniaturen (Nieuwe) d. Antoinette. Haarl. (1879). 8°.

[**Prayon van Zuylen-Nyevelt, A. M. N.**], Verloren. Novelle d. A. Terlaenen. Leid. 1871. 16°.

Daum, P. A., Oneffen paden. Drie novellen. 's Gravenh. 1876. 8°.
Guldens-Editie N°. 107.

Fogteloo, C., Leidens nood en ontzet in 1574. Histor. novelle. Met photograph. afbeeldingen. Leid. 1874. 8°.

[**Winkler Prins, J.**], De Ondermeester van Aewerd, d. Kasper Brandt. Arnh. 1872. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 86 en 87.

[**Sloot, M.**], De familie van den resident. Novelle d. Melati van Java. Leid. 1875. 8°.

[——] In de lente vergaard. Novellen d. Melati van Java. Leid. 1876. 8°.

Roland, academische roman; eene kopy naar het origineel door een Oud paedagoog. Leid. (1878). 8°.

[**Opzoomer, A.**], In dagen van strijd, door A. S. C. Wallis. Amst. 1878. 3 dln. 8°.

Beekman, A. A., Schetsen en Novellen. 's Gravenh. 1881. 8°.
Guldens-Editie N°. 185.

Oort, P. van; Schipper Verduin. Uit het leven op en langs de Zeeuwsche stroomen. 's Gravenh. 1881. 2 dln. 8°.
Guldens-Editie N°. 136 en 137.

Rees, Rich. P. A. van, Eb en vloed. 's Gravenh. 1882. 8°.
Guldens-Editie N°. 143.

—— Tusschen de keerkringen. 's Gravenh. 1883. 8°.

Reiger, A. F. J., Vluchtige schetsen uit het volksleven. Amst. 1882. 8°.

Duchateau, A. J.. De invasie der Duitschers. — Eene kleine veste aan zee. — Fantasie. M. pl. Utr. 1883. 8°.

Carmen Sylva [ps. van Elizabeth, Koningin van Rumenie]. Een gebed. Novelle vert. door F. Smit Kleine. Utr. 1883. 8°.

[**Loghem, M. G. L. van**], Twee novellen door Fiore della Neve. Haarl. (1884). 8°.
Uitgaaf Polycolor. Ser. I. N°. 2.

VOLKSLETTERKUNDE.

a. Geschiedenis en Verzamelingen. — *b.* Tooverij, Sterrenwichelarij, Alchimie, enz. — *c.* Ridder-romans en Legenden. — *d.* Sproken, Kluchten en Luimige geschriften. — *e.* Reizen en pseudo-reizen. — *f.* Over en voor Vrouwen, Dienstboden, het Huwelijk enz. — *g.* Liefdesgeschiedenissen. — *h.* Geschiedenissen van Dieven, Bedriegers enz.

a. *Geschiedenis. — Verzamelingen.*

Schotel, G. D. J., Vaderlandsche volksboeken en volkssprookjes, van de vroegste tijden tot het einde der 18e eeuw. Haarl. 1872—74. 2 dln. M. pl. gr. 8°.

Bergh, L. Ph. C. van den, De Nederlandsche volksromans. Eene bijdrage tot de geschiedenis onzer letterkunde. Amst. 1837. 8°.

Volksgeschriften uitgeg. door de Maatsch. *tot Nut van 't Algemeen.* Julij 1844—Febr. 1872. N°. 1—62. 8°.

Volks-letterkunde, uitgeg. door *De Vriend van armen en rijken* [onder red. van J. de Bosch Kemper]. Amst. 1852—75. 25 dln. 8°.

Bibliotheek van Volksvoordrachten onder red. van M. W. Scheltema Ezn. Amst. 1870—71. 24 Nrs. 2 dln. 8°.
Deze verzameling bevat bijdragen van: W. Marten Westerman, M. W. Scheltema Ezn., H. Pierson, B. J. Stokvis, P. de Jager, O. Geerts, G. I. Vos Azn., H. C. Rogge, B. J. Tideman, A. S. Carpentier Alting, E. Laurillard, P. H. Hugenholtz Jr., N. G. Pierson, F. Domela Nieuwenhuis, J. J. Cremer, A. Daniels, J. Domela Nieuwenhuis, W. J. Knoop en A. Huët.

Werkman (De Nederlandsche). Huisboek voor den werkenden stand. (Ond. red. van d'Engelbronner]. 's Gravenh. 1863—64. 2 jaarg. gr. 4°.
Niet verder verschenen.

Volksboeken, uitgeg. door J. F. Willems en F. A. Snellaert. Gent, 1846—47. 4 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.
De werken die in deze verzameling voorkomen, zijn onder hunne verschillende titels in deze afdeeling van den Catalogus opgenomen.

Aa, C. P. E. Robidé van der, Volksverhalen en Legenden aan de Rijn-oevers verzameld. Arnh. 1839. 2 dln. 8°.

Legenden (Limburgsche), sagen, sprookjes en volksverhalen, verzameld en uitgegeven door H. Welters. Venloo, z. j. (1876—77). 2 dln. 8°.

Sleeckx, J. L. D., Volksverhalen. Bruss. 1848. 12°.

Schaick, C. van, Volksverhalen. Gotthelf naverteld. Sneek, 1850. 8°.

b. *Tooverij. — Sterrenwichelarij. — Alchimie, enz.*
Voorspellingen zoeke men in de Afd. *Geschiedenis.*

Planeten Boeck (Dat kleyne), ofte Waerseger Konst, wt den vij Planeten. Ende xij. Teyckenen des Hemels, daer doer men die Complexie

Natuer Eygeschap een yegelijck minsch bekennen mach, ooc zijn gheboert, vre tijt eñ teyckenen, daer doer men al syn geluc eñ ongeluc, so hem inden tijt sijns leuens toecoemende wort, geopent mach werdē ende sulcx altemael lichtelic doer des minschen naem wt te reckenen. Op het nyeu ouergheset wt het Oesters in Neder-duytsch. Reess, by my D. Wijlicx van Santen. 1581. 8°.

Planeet-Boek (Het Groote), met de Geomanci, Physiognomi ende Chyromanci. Alles uyt Platone, Ptolomeo, Hali, Albimaser ende Joh. Koninksberger op het korste ende vlytigste t'zamen getogen. Op Nieuws voor de 18e maal gedrukt. Amst. 1786. Met pl. 8°.

Bosteau, P., Het wonderlycke Schadt-Boeck der Historien, begrypende vele seldsame, vreemde eñ wonderbaerlycke gheschiedenissen, bevonden in de Natuere, ende hare cracht en werckinghen, soo in den Menschen als in de Beesten, Elementen etc. Dordr. J. Troyen, 1592. 8°.

Vallick, J., Tooveren, vvat dat voor een Werc is, wat crancheit schade ende hinder, daer van comende is, ende wat remedien men daer voor doen sal enz. Hoorn, W. Andriessz, 1598. 8°.

Oraculen (Vermakelyke), ofte konstwylige voorzeggingen. Uyt den Francoyschen in onze Nederlantsche taale overgezet d. J. W. Luden. Laetsten dr. Van nieuws overzien en verbeet. Amst. I. vander Putte. Z. j. 12°.

Jacobus I, Daemonologia, d. i. eene onderrichtinghe teghen de tooverie in forme van t'samenspreeckinghe enz. Wt de Eng. in de Nederl. sprake getrouwelijck overgheset, d. V. Mevsevoet enz. Amst. 1603. 8°.

Scot, R., Ondecking van tovery, Beschreven in Engels, verduytst by Th. en G. Basson. Leyd. 1637. 8°.

Dit boekje bevat onder bovenst. titel: Discoverie of Witchcraft; dat is, Ontdeckingh van Tovery; d'Historie van de Tovenaers, gen. Vaudoisen, t'Atrecht in 't Graef-schap van Artoys, in ... 1459, 60 ende 61 om-ghebracht. — Het loffelyck Arrest van 't Parlament daerop ghevolght in 1491. — Extract uyt het Playdoye van Louys Servyn ... daer in verhandelt werdt van de Proeff van 't Water. — Het Advys ... van de ... Professoren van de vermaerde Universiteyt tot Leyden, aeng. de selfde Proeff van 't Water. — D'Historie van de Maeght van Orleans, Janne d'Arck ghenaemt ... ghetrocken uyt de Fransche Historie van J. de Serres enz.

[**Burchhoorn, I.**], Een staeltjen van d'andere werelt. Aen-wijsende de gevonde schuyl-plaets der vervoerde geesten. Waer in de verscheydenheyt der vruchten van d'in-beeldingh verthoont wert.... door I. B. 's Gravenh. 1641. 4°.

Lavaterus, L., Van de spooken, nagt-geesten, en andere diergelijke verschijningen ... Met bewijs, I. Dat'er spooken zijn. II. Wat de spooken zijn. III. Waerom God toelaet dat sy verschijnen. Op nieuws uyt het Latijn in 't Nederduytz verschaaft en met kopere platen verçiert. Gor. 1681. 12°.

Volgens de opdracht vertaald door S. Vomelius, predikant te Pieters-Bierum, in de 16e ecuw, doch in deze uitgave verbeterd en omgewerkt.

[**Aysma, J.**], Spiegel der Sibyllen, van Vierderley Vertooningen.... Vertoonende sich daar in ook seer eerbiediglyk, de Persoonen der XII voornaamste Sibyllen, met hare seer aanmerkelyke Leeringen en Wonderbaarlyke Voorseggingen enz. t'Samengestelt ... door J. A. Verçiert met allerhande kopere plaaten. t'Amst. 1685. 4°.

Andree, S., Const Boeck, nyeulijck wten Alchemistichschen (*sic*) gront vergadert. Tracterende van allen grondtlijcken ghebruyckinghe der consten. Nutlick voor allen Wercklieden enz. Item om alderhande plecken wt te doen. Om alderhande colueren te verwen. Van verguldinghe ende versilueringhe. Ende van werckinghe der Alchemistisschen dinghen enz. Reess, D. Wylicx van Santen, 1581. 8°.

Andriessen, Symon, Een schoon Tractaet van sommighe werckingen der Alchemistische dinghen, om gout, siluer te maken, ende oock van alle calcioneringhe der planeten, ende andere materien waeteren ende olyen der seluer te maeken, om wonderlicken daer mede te wercken. Noch een schoon tractaet boecxken, inholdende van alderley verwen te maecken, ende ooc hoemen alderleye verwen wrijven ende legghen sal enz. Reess, D. Wylicx van Santen, 1581. 8°.

Bekker, B., De betoverde Wereld, sijnde een grondig onderzoek van 't gemeene gevoelen, aang. de Geesten, enz. = Zie de Afd. *Godgeleerdheid.*

Vries, S. de, Wercksaeme Duyvelen in de Weereld: of Vervolgh vande Satan in zyn weesen, aert, bedryf en guygchelspel: Vertoond in eene historische Verhandelingh van Duyvelsche Gesighten, Spoocken, Droomen, Voorteeckenen, Voorseggingen, Toveryen en wat voorts deese stof aanhangigh is. Nevens Afweeringh van 't geen daer tegens ingebraght werd, met meenighvuldige verwringingen der H. Schrift. Utr. 1692. 8°.

Vermakelikheden (Nieuwe), ofte rare en uytgelesene vonden, om iemand te kunnen seggen hoe sijn Doopnaem is, dat is, hoe dat hy genaemt is: wat syn hanteering of beroep is; waer dat hij (tot Amsterdam) woont; in wat Jaer, wat Dagh van de Maent en Weeck dat iemand gebooren is, alwaer het dat gij hem nooit te vooren gesien had. Getrokken uit seker Engelsch Tractaet, en op die wyse in ordre gestelt, door Johannides van Maeslant. Zijnde dese 2e druk verm. met iemant te kunnen seggen wat voor spyse hy gegeten, en drank hy gedronken heeft. t'Amst. 1700. 12°.

—— Hetz. werk. 3e dr. verm. enz. Amst. 1737. 12°.

Palingh, A., 't Afgerukt Mom-Aansight der Tooverye, daar in het bedrogh der gewaande Toverye, naakt ontdekt, en met gezonde redenen en exempelen dezer Eeuwe aangewezen wort. Met schoone kop. pl. verciert; den 2en druk; van alle voorgaande fouten verbeterd. Amst. 1725. 8°.

Witgeest, S., Het verbeetert en vermeerdert Natuurlyk Tooverboek, Of 't Nieuw Speeltooneel der Konsten, Verhandelende ontrent 1600 Natuurlyke Toverkonsten, zoo uit de Goochel-tas, als Kaart-speelen, Mathematische Konsten, ook de Verligt-teikenkunde en 't afzetten van Bloemen, en meer andere diergelijke aardigheden enz. 12e druk. Dordr. 1749. M. fig. 8°.

Betoog (Beredeneerend) over het wezen en bestaan van geesten, dewelke ieder in hunne zoort zeekere bedieningen en amptsverrigtingen hebben enz. doormengd met veele zonderlinge en bijna ongehoorde geschiedenissen enz. [U. h. Fr]. Alkm. e. e. 8°.

Droom-Boeck, Waer in uyt Natuerlycken oorsaecken, oock der oude Philosophen ende Waerseggers der Heydenen, verklaert ende uytgeleyd worden alle Droomen oft Nachtelycke Gesichten, die den Menschen (wanneer hem het Lichaem tot rusten begeven heeft) voorkomen mogen.. Nu eerst van nieus uyt het Hooghduytsche in Nederduytsche Sprake overgeset. t'Utrecht, 1708. 8°.

Ludeman, J. C. (Spiegel der wereld, of geheime waernemingen van den beruchten Astrologist), verdeelt in 12 brieven, geschreven aan Meester Franciscus Rott. 1763. 4°.
De eerste druk verscheen in 1758.

—— Secrete byvoegzels, of nodige Sleutel over de twaalf brieven. 2e druk [van 't 1e stuk]. 's Gravenh. 1759—62. 4°.

Levens-beschrijving (Gedenkwaardige) van den waereldberoemden Johan Christophorus Ludeman, vermaard Philosooph, Medicinae Doctor en Astrologist te Amsterdam. Overleden den 22 van Lentemaand 1757... Doorvlochten, met het caracter, en de voornaamste Avonturen van de alombekende Britta Beyer enz. Nijm. e. e. (1785). 4°.

Faustus (Warachtige Historie van Doctor **Johannes**), die eenen wtnemenden grooten Toouenaer eñ Swart-Constenaer was, van zyne duyuelsche verschryvinghe enz. Ouergheset wt de Hoochduytsche Sprake door Carolus B. — Z. p. 1592. M. pl. 8°.

—— (De Historie van doctor **Johannes**). Die een uitnemenden grooten tovenaar in zwarte konsten was. Van zyn duivelsche verschryvinge, van zyn onchristelyk leven, wonderlyke avonturen, van zyn schrikkelyk en gruwelyk einde en afscheid.... Uit h. Hoogd. Z. pl. en j. (17..?). Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Met schoonen kopere figuuren. Z. pl. en j. (Amst.? c. 1805). 4°.

Virgilius (De historie van), zyn leeven, dood en wonderlyke werken, die hy deed door de konst der nigromantie. Amst. S. en W. Koene. Z. j. Met houtsn. 4°.

---

c. *Ridder-romans. — Legenden.*

Verhalen (Karolingische), Carel en Elegast, de vier Heemskinderen, Willem van Oranje, Floris en Blancefloer. In nieuwer form overgebracht d. J. A. Alberdingk Thijm. 2e omgew. uitgave. Amst. 1873. M. pl. 8°.

Wolf, F., Ueber die beiden wiederaufgefundenen Niederländischen Volksbücher von der Königinn Sibille und von Huon von Bordeaux. Wien, 1857. 4°.

Huyge van Bourdeus. Ein Niederländisches Volksbuch, herausg. von Ferd. Wolf. Stuttg. 1860. 8°.
Biblioth. d. litter. Vereins in Stuttgart. LV.

Heems-Kinderen (Een schoone Historie van de vier), waarin verhaald wort alle haar vroome Daaden van Wapenen, die zy bedreven hebben, ten tyde van den grooten Koning Karel enz. Van nieuws overzien ende verbeterd met schoone figuren. Amsteld. 1767. Met houtsn. 4°.
Voorin eene letterk. aanteek. in H.S.

—— (De Historie van de Vier Ridders genaemd de vier), Reynout en zyne broeders, zoonen van Haymo of Hemon Grave van Dordoen. Den laesten druk, op nieuw overzien enz. Verçierd met schoone plaeten. T'Antw. J. Thys. Z. j. (c. 1820?). 8°.

—— (De vier). Met inleiding en aanteekeningen d. J. C. Matthes. Gron. 1872. 8°.

Malegijs (Een schoone historie van den Ridder) die het vervaarlijk paard ros Beyaart wan: en die veel wonderlyke en avontuerlyke dingen bedreef, in zyn leeven met zyn konsten, enz. Van nieuws gecorrigeerd en verbeeterd na de Françoische taal. Amst. Erven Wed. Jac. van Egmont. Z. j. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. Wed. Jac. van Egmont en Gend, L. van Paemel. Z. j. 8°.
De Approbatie gedagt. 1606.

—— De historie van Madelgijs, zijnde eene inleiding tot de geschiedenis der vier Heemskinderen, naar het neêrlandsche volksboek bewerkt, en met de vereischte wijzigingen nader aan haren oorsprong gebracht, d. J. d. B. Uitgeg. d. J. A. Alberdingk Thijm. Amst. 1861. 4°.

Valentyn en **Oursson** den Wildenman (Historie van de twee gebroeders en vrome ridders), zoonen van Alexander, keyzer van Konstantinopelen enz. Nieuwen druk. Van nieuws overzien en verbeterd. Gent, J. C. van Paemel. 8°.
De Approbatie gedagt. 1624.

—— (Een schoone en wonderlijke historie van) de twee edele vroome ridders, zoonen van den mogenden keizer van Grieken enz. Uit het Fr... Van nieuws overzien en verbet. met eenige schoone figuuren. Devent. 1791. 4°.

Valentyn en **Oursson** (Een schoone historie van), zoonen van de keizer van Grieken, hoe haar moeder onschuldig van de keizer verstoten werd, en haar in 't bosch van Orleans gebaart heeft, wonderlijk van dezelve opgevoed, en van zijn broeder Valentijn overwonnen. Z. pl. en j. (18 ??). 8°.

Floris en **Blanchefleur** (De historie van). Dewelke na datze lange gescheyden waren, ende veele perijkelen geleden hadden, tot den houwelijken staat kwamen enz. Amst. 1756. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Gron. D. N. Greydanus. Z.j. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1804. 4°.

—— Hetz. werk. Dev. P. de Lange. Z. j. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Uitgeg. door H. C. Rogge. Leid. (1871). 8°.
Nederlandsche volksromans I.
Algem. Bibliotheek N°. 18.

Ridder met de Zwaan. — Historie van den Ridder van Avonturen Helias, welken genaemd word den Ridder met de Zwaene. Overzien, gezuyvert, verbeterd enz. Gent, L. van Paemel. Z. j. 12°.

—— Een schoone Historie en miraculeuze geschiedenisse van den Ridder metter Zwane. Die te Nimmege in Gelderland t'scheepe kwam, by den geleyde van een zwaan, uyt den lande Lilefoort, 't welk men zeyd te wezen Ryssel, Douway en Orchy, gelegen in Vlaanderen. Dezen laaste druk van nieuws overzien en met figuuren vermeerderd. Amst. 1763. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Dezen laatsten druk van nieuws overzien en met figuren vermeerderd. Amst. B. Koene. Z. j. Met houtsn. 4°.
Met Approbatie van 1543.

—— Hetz. werk. Dezen laatsten druk van nieuws overgezien en met figuuren vermeerderd. Amst. S. en W. Koene. Z. j. 4°.

—— De geschiedenis van den Ridder met de Zwane. Gent, 1847. Met pl. 8°.
Volksboeken uitg. d. J. F. Willems en F. A. Snellaert. III.

Destructie van Jerusalem. — De Historie van de deerlijcke destructie ende ondergangh der stadt Jerusalem, door den Keijser Vespasianus. Met verscheijde geschiedenissen der Joden. Laetsten druck met schoone figuuren verçiert. Utr. 1693. 4°.

—— Hetz. werk. Van nieuws overgezien, gecorrig. en verbet. Gron. D. N. Greydanus. Z.j. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Gecorrig. en verbet. Amst. B. Koene. Z. j. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Van nieuws overzien, gecorr. en verbet. Amst. 1804. 4°.

—— Hetz. werk. Van nieuws overgezien en verbet. Dev. P. de Lange. Z. j. (c. 1870). Met houtsn. 4°.

Margareta van Limburgh (Een schoone historie van) en Hendrik haer broeder, die veel wonderlyke Avontuure gehad hebben: want Margareta werd koninginne van Armenien, en Hendrik, door zijn groote vroomigheid, keyser van Grieken, en nog andere kersten Heeren, die zijn medehelpers waren. Alsmede van de groote victorie die zy... verkregen tegen de Sarazynen. Amst. S. en W. Koene. Z. j. (1798). 4°.

Ridder met dat Kruyce (Een schone historie van den), genaemt Prins Meliadus, den eenighgeboren zoon van den keyser Maximiliaen uyt Duytslandt, enz. Amst. Mich. de Groot. Z. j. Met houtsn. 4°.

Liederick (De wonderbaarlijke lotgevallen van) eersten graaf van Vlaanderen. 's Hertogenb. 1854. Met pl. 4°. obl.

Genoveva (De historie van), huisvrouw van Siegfried, graaf van Trier. Nieuwe verbeterde druk. Devent. Wed. P. de Lange. Z. j. (c. 1870). Met houtsn. 4°.

Vrouwe Peerle (De), ofte dryvoudige historie van Helena de verduldige, Griseldis de zagtmoedige, Florentina de getrouwe enz. Genomen uyt de oude historien... ende zeer verbetert. Lier, J. H. le Tellier. Z. j. Met houtsn. 4°.

Helena van Constantinopel (Een schoone historie van de geduldige), een konings dogter, die 27 jaaren agter land doolde; in groote armoede brood biddende. Amst. 1804. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1830. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Dev. P. de Lange. Z. j. (c. 1840?). 4°.

—— Hetz. werk. Dev. Wed. P. de Lange. (c. 1870). 4°.

Griseldis (Een schoone historie van de goede vrouw)... Ende spreekt van Patientie, wat een mensche al verdienen en verwerven mag, die hem in zyn tegenspoet patientelyk en verduldelyk dragen kan. Amst. H. Rynders. Z. j. Met houtsn. 4°.
Approbatie gedagt. 1612.

Sydrack (Historie van den wijsen Philosooph), die op eertrijck was duysent iaer voor Gods gheboorte. Ende heeft beschreuen vier hondert ende twintich Questien, dye seer vreemt ende ghenoechlijck zijn om te lesen, dye den coninck Boctus dye philosooph Sydrack vraechde. Antw. 1564. fol.
Met eene aanteekening in HS.

Robrecht, genaemd den **Duyvel**, (Aerdige historie van) die in zyn leven veel kwaed dede, en naemaels geworden is eenen vriend Gods. Te Gent By Gebr. Gimblet. Z. j. kl. 8°.

Zeven Wyzen van Rome (Een schoone en genoegelijke historie van de). Hoe zy des keizers Pontianus zoon onderwezen tot alle goede leeringen, en met wat middelen en list zyn stief-

moeder hem zocht tot onkuisheid te brengen, waarom zy namaals nog verbrand werd. Versierd met vele schoone en konstige figuren, op ieder voorbeeld dienende enz. Amst. 1819. 8°.

Hamelsche kinderen (De uytgang der), of de verbaasde geschiedenis van 130 burgerskinderen, dewelke in 't jaar 1282 te Hamelen, aan de Weser, enz. door een gewaanden speelman uyt de stadt verleidt, en... in de Koppelberg verdweenen zijn, enz. Uit het Hoogd. v. S. Erich, d. I. Le Long. Amst. 1729. 8°.

Joseph, Simson en **Jonas** (De historie van). Verhalende alles wat haar, door de bestieringe Godts, zo in voorspoed als in tegenspoed is overgekomen enz. Amst. 1788. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1792. Met houtsn. 4°.

Joseph (De schoone Historie van den vroomen en godvrugtigen jongeling), die uyt haet en nyd van zyne Broeders verkogt, in Egypten gebragt, onschuldiglyk gevangen is; van den Koning Pharao wederom verlost; en tot hoogen staet verheven; enz. getrokken uit het boek Genesis. Van nieuws overzien, en naer den laesten Roomschen text verbeterd. Brugge, 1832. 4°.

In deze uitgave komt het verhaal tweemalen voor: in gothische letter en in zoogen. *caractères de civilité.*

David (De Historie van den Koningl. Propheet); van zyn Leven en wonderlyke Werken: En hoe Victorieusselyk hy tegen syne Vyanden gestreden heeft. Alles na de Nieuwe Overzettinge gesteld. Dev. 1789. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. 1792. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Van nieuws overzien en van merkelyke drukfeylen verbeterd enz. Brugge, 1835. 4°.

Gedrukt met zoogen. *caractères de civilité.*

Verloren Sone (Een schoone Historie ofte Parabel van den), hoe hy zyn goederen door-bragt met hoeren ende ligte vrouwen, verçiert met veel schoone figueren enz. Amst. J. Conynenberg. Z. j. 4°.

Tobias (Historie van den ouden en jongen), inhoudende vele schone Leringen, hoe een vader zyn zoon onderwyzen moet, en hoe een Godvrezend kind, zyn vader onderdanig zal wezen. En de historie van de grote kloekmoedigheid der edele weduwe Judith: nevens de geschiedenis van de eerbare vrouwe Suzanna, met het Vonnis van den jongeling Daniël; mitsgaders van den Bel en den Draak te Babel. Item de Historie van de Koninginne Esther. Amst. 1743. Met houtsn. 4°.

Jesus, voor Pilatus, gevolgd van de Afdoening van 't Kruis. Oud-christelijke legenden [naar J. Boendale], vert. d. J. A. Alb[erdingk Th[ij m]. Amst. 1859. 12°.

Nederdaling (De) ter helle, volgens de oud-christelijke overleveringen: naar J. Boendale vert. d. J. A. Alb[erdingk] Th[ijm]. Amst. 1861. 12°.

Sint-Anna (Historie van de weerdighe moeder), beschrijvende haer leven, ende doodt, met eenighe groote weldaden aen haere dienaers bewesen. Over-geset uyt het Latijn in onse Nederlantsche tale, door W. Born enz. t'Antw. 1679. Met houtsn. 8°.

Patricius (Het wonderlijk leven van den grooten heyligen), Patriarch van Ierland, met de vreezelyke en wonderlyke Historie van het Vagevuur van den zelven Heyligen, enz. In dezen laetsten dr. overzien en gezuyvert. Mech. Z. j. 12°.

Met Approb. van 1668 en van 1756.

Wandelende Jood (De wonderlyke Historie van de), dewelke sedert het jaar 33 tot deze uren toe, gedurig in de wereld is dwalende; enz. Uit het Hoogd. in onze Nederd. taal overgezet. Amst. B. Koene. Z. j. 8°.

—— (De). Nieuwe uitgave van een oud volksboek, d. L. G. Visscher. Utr. 1845. 8°.

---

d. *Sproken, Kluchten en Luimige geschriften.*

Reynaert de Vos (Die Historie vã). Nach der Delfter Ausg. von 1485, zum genauen Abdrucke befördert v. L. Suhl. Lüb. u. Leipz. 1783. 8°.

—— (Das niederländische Volksbuch) nach der Antwerper Ausgabe von 1564 abgedruckt mit einem Facsimile des Titels und einer Einleitung von E. Martin. Paderborn, 1876. 12°.

—— ofte het oordeel der dieren, in het welk door koning Lion, en zyne heeren, de schalkheyd van Reynaert den Vos word onderzocht en geoordeelt. Gend, L. van Paemel. Z. j. 8°.

Met Approb. gedagt. 1661.

—— (Een seer genoeglyke en vermakelyke historie van). Met hare moralisatien, als ook argumenten voor de capittelen... Van nieuws oversien ende verbetert: en met schoone figuren verciert. Amst. 1778. 8°.

—— Hetz. werk. Amst. 1795. 8°.

Speel-thuyn (Den Westvaelschen) door-zaeyt en beplantet met veel vermaeckelijcke kluchten; kortswijligh te lesen, lustigh te hooren, en lieflijck te ageren: Als van Slenner-Hincken Land-laup, Hellenvaurt un juffren-hijlk. Als oock Vijf Upteughe van de Hochtiedt un dre Upteughe van 't Kinderberhn van Teewes. Voorts een t'Samen-spraeck van Knubbe, Stortentuen un Lukevent. Ten aller-lesten een Over-Ysselsche Vryagie van Lubbert Bouk-slach unde Smudde-Mulen Swenne. t'Utr. 1687. 12°.

Slenner-Hincke (De Historie van), ofte een kluchtige vertellinge van een Westpheelschen Bueren Soons Vojagie nar Hollant, met de Greszwade: voorts van sijn Lantlaup, Hellenvaurt, und Jufferen Hijlick. Vermeerdert met Tewesken Kinderbehr (d. i. vyr nye unde aerdighe Uptoge, doerinne den Einfoltigen Buwren, und sunderlijken des Krambers Teweschen wunnerlijke und seltsame Eventheur enz.) en Lukevents vertellingen (van een Westpheelschen Bue-

ren Sonne, de welcke by ein Klercke-maker besteet wert om het Docters Hannewerk te leeren enz.). Amst. 1761. 12°.
Volgens het tijdschr.: „De Vrije Vries" werd dit boekje geschreven door Baron van Bevervoorde.

Fortunatus Borse (Een nieu Historie van) ende van sijnen Wensch-hoet, seer geneuchlijk ende playsant om te lesen, leerende hoe een jongh geselle hem heuselijck houden sal, in handel en wandel, met woorden ende wercken, by hooge ende leege. Op nieuw oversien, ende verçiert met veel schoone nieuwe figuren. Amst. 1678. 8°.

— Geschiedenis van Fortunatus, zyne borze en zyn wenschhoedeken. Gent, 1847. Met pl. 8°.
Volksboeken uitg. d. J. F. Willems en F. A. Snellaert, IV.

Jan van Beverley (Een schoone historie vanden H. Heremyt, ende vrient Godts).... Hoe hy dat Hof zijns Vaders ende die werelt versmaden enz. Antw. 1689. Met houtsn. 4°.

Jan van Parijs (Een schoone historie van de edele) Koning van Frankrijk: die, door zijn groote vroomigheid, geschiktheid en subtielheid, verkreeg en trouwde de dochter des Konings van Spanjen, dewelcke ondertrouwd was met de Koning van Engeland enz. Amst. 1789. Met houtsn. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. S. en W. Koene. Z. j. (c. 1804). Met houtsn. 4°.

Thijl Ulenspiegel (Wonderbaarlijke en zeldzame Historie van), van zyn schalke, listige potzen en boeveryen, die hy zo in zijn leven als ook in zijn dood bedreven heeft, enz. Devent. J. H. de Lange. Z. j 8°.

—— (Wonderlijke levensgeschiedenis van) behelzende zyn schalkachtig en avontuurlyk leven, op nieuw verbet en vermeerd. enz. Met vernieuwde prentverbeeldingen versierd. Amst. Erve H. Rynders. Z. j. 8°.

—— (Wonderlijke historie van) behelzende zijne schalkachtige potsen en boeverijen, die hij zoowel in zijn leven, als ook in zijnen dood bedreven heeft... Verbet. en vermeerd. en met nieuwe platen. Dev. Wed. P. de Lange. Z. j. (c. 1860). 8°.

—— (Eenige bedrijven van). Met plaatjes. Dev. Wed. P. de Lange. Z. j. (c. 1870). 8°.

— **Duyse, Prud. van**, Etude littéraire sur Tiel l'Espiègle. Gand, 1858. 8°.

Klaas Nar (Het leven en bedrijf van de wijze gek), Hoofsche potzemaker en wonderlijke tijdverdrijver van zijne Keurvorstelijke Doorlugtigheid van Saxen... In 't Hoogd. beschreven, doch nu... in het Nederd. vertaald. t'Amst. 1736. 8°.

Carel den V (De heerelycke ende vrolycke daeden van Keyser) [d. J. de Grieck]. Antw. 1675. Met platen. 12°.

—— (De heerlijke en vrolijke daden van Keizer). Gent, 1846. Met houtsn. 8°.
Volksboeken uitgeg. d. J. F. Willems en F. A. Snellaert, I.

Fortuyns kinderen (De twee vermaarde), ofte het wonderlyk leeven, en zeldsame bedryven van jonker Michiel vander Moesel, enz. en van Niclaes de Molembais, enz. Vercierd met kopere figuuren. Delft, 1681. 3 dln. 12°.
De titels voor deel I en III ontbreken aan dit ex.

Man met de bonte muts (Historie van den)... Nu in tien print-verbeeldingen en derzelver uitleggingen, onder 't oog en oordeel gebragt van de waereld. Nooit bevoorens zoo gezien. Amst. Erve wed. Jac. van Egmont. Z. j. Met houtsn. 4°.

Brandt, Sebast., Aff-ghebeelde Narren Speelschuyt, verciert met meer als hondert schoone Figueren nae den aert van veelderley Sotten die op aerden zijn: enz. beschreven int Latijn ende Hoogh-Duytsch enz. getrouwelick overgheset (in proza en dichtmaat) in onse Nederduytsche sprake door A. B. Amstelr. 1635. 8°.

Greene, R., Een vermaeckelijck proces tusschen fluweele-broeck ende laken-broeck. Waer in verhaeldt werdt het misbruyck vande meeste deel der menschen. In het Nederd. overgeset, ende nu weder gecorrigeert. 's Gravenh. 1637. 4°.

[**Burchhoorn, J.**], Den verheerden Hemel voor de deur waerders, boereplagers, bloetsuypers, en andere quade christenen. Gesamentlijck in een visioen verschenen bij D. F. D. Q. Gedr. tot oordeel van de goede enz. Z. j. 4°.

Nasch, Th., Request van Gys sonder ghelt, geseght Pieter Penningloos, aen... Don Sell, dell' Lucifer, coninck van Acheron, Styx ende Phlegeton: hertoogh van Tartarien; marquis van Cocitus, ende oppersten regent van Lymbo... Wel-eer beschreven in 't Enghels, Nu eerst ghedruckt... Z. p. 1646. 4°.

Ordonnantie (Strickte) van Harman de Snyder, gekooren Groot-meester van Span-kuttingen en Generael te Geyt-velden. In het welcke de vryheden, oude gewoonheden, als oock gerechticheden, so wel in haren wapen, schildt ende helm, op 't nieu bevesticht enz. Gestelt d. Bartholome Scilvester Boxbeudel, van en tot Geytlingen, Sartorischen secretarium. Amst. 1656. 4°.

[**Nispen, D. van**], Den verkeerden Pernassus, of de gehoonde à la mode, gebrilde werelt, hemelvaert der waerheyt en de gespolieerde post, door den beroemden reysiger D. v. N. Gedruckt by Momus knapen, in de brilleslypery, 1664. 12°.

Lof (Veeler Wonderens wonderbaarlijck): behelzende het Lof van het hatelick Podagra, het lijf-bergende Zwemmen; dat gruwelick groot beest den Oliphant; dat verachtelicke Slijck; die mensch-lievende Luys; dat moeyelicke Zwygen; dat hert-kittelende Lacchen; die plaeghlicke Derden-daeghse-koorts; de stantreckelicke Bruyloft; de nyverige Mier; dien alder-treffelicksten Uyl; dien alder-zedestichtelicksten Esel. Amst. 1664. 12°.

Lof (Het waare) des Uyls aan alle haare ingeschreeve Uylagtige Heeren en Liefhebbers, d. Koertje Juyle, te Glaskou, by Graauaardt Nagtenrijk, in de Uyle-straat, in Uyladislay, Kooniuk van Poolen, en Het waare lof des Ezels d. Joh. Passeraat. Amst. 1664. 12°.

Harpocrates, ofte den Swygaert. Eerstelijck by een vergadert in 't Latijn, d. Hippolitus à Collibus, ende nu vertaelt d. Chr. Poelhuys enz. Amst. 1664. 12°.

Mercurius (Den hironiken). WonDerbaere SaCriëten DelrLYCk beVestenDe. Zonder bierboom smaekelyk op-gedraegen aen alle hongerige liefhebbers van firrewitjes, etc. Alles doôr een slinke blaes-pyp gezogen uyt verscheyde schotsche concepten, gedistilleêrt van nuchtere klok-spys, a la doubb' geleyt in eene manke sausse de diable, onder het oud eyzer a lagramento geraffineêrt. In eene nieuwe verslete vodde-mand à la Grecque gesponnen, ende à la moderne gehaspelt volgens den ouden stiel. Item zoo op den Mechelschen horizond, als op den volgenden zin gecalculeêrt. Lier, A. G. Verhoeven. Z. j. 8°.

Snaakery (Zedige), of snaaksche zedigheit, bestaande in geestelyke en vleeslyke geboorte-, huwelyk- en lyk-sermoenen, oratiën, vermaaningen lijk-klagten enz. zo in rym als onrym. by een gebragt door een zedige snaak. Ie Deel. 's Gravenh. 1728. 8°.

Jan Tamboer (De Geest van) ofte uitgeleezene stoffe, voor de klugtlievende jonkheid. Amst. Erv. Wed. Jac. v. Egmont. 12°.

[**Kersteman, F. L.**], De Boere Studeerkamer, of rariteyt-kraam der zotten en zottinnen beschreven door een Genoodschap boeren enz. 's Gravenh. 1765—67. 2 dln. 8°.

Abraham a S. Clara, De Geleerde Nar of natuurlijke afbeelding van zulke geleerden die menen datze alle geleertheidt en wetenschappen hebben ingezogen enz. Uit het Hoogd. vertaald. Durgerdam, 1752. 8°.

Pater Schertzer (De koddige en sinrijke Sermoenen van), Dominikaner monnik in Swabenland. Uit het Hoogduits vertaalt. 2e druk [van deel I]. Amst. 1733. 3 dln. 8°.

Lyste van Rariteyten, die verkocht sullen werden op den 32 van Bokkemmaand, in den Jare dat tweemaal drie soo veel doet als driemaal twee, ten huyse van Anna Folie, enz. — Lyste van Rariteyten, die verkocht sullen werden op den 33 van Haringmaand, in den Jare dat driemael twee soo veel doet als tweemaal drie, enz., 2e deel. — Staat en inventaris van de nalatenschap van Don Gio dy Straatslypio y Pluggio, in sijn Ed: leven Agent van Mas Anjello, en Vettewarier, residerende tot Boxdehoe. »Gedrukt in Arabien, midden op de Sandzee, in 't vervalle Kasteel van den Rasenden Roeland", Z. j. (1706). 3 stn. 8°.

Lof van Niet, opgedragen aan Niemant. Verrykt met eene Nareeden, weynig overzien, geensints verbeeterd en met verscheyde Nieten vermeerdert. Uit het Fr. vertaalt. 's Gravenh. 1736. 8°.

Lof van Iet, opgedragen aan Imant. Met een zingende voorreden, waar by gevoegt is de Nihil, van Johannes Passerat. 's Gravenh. 1736. 8°.

---

e. *Reizen en pseudo-reizen.*

Filip Quarll (De Kluizenaar, of de weergalooze rampen en verwonderenswaerdige gevallen van), Engelschman. Onlangs ontdekt, door de Heer Dorrington enz. op een onbewoont eiland in de Zuid-zee, alwaar hy zich toen ontrent vijftig jaar gansch alleen had onthouden, enz. Met een kurieuse kaart van 't eiland e. a. printverbeeld. enz. Rott. 1728. 8°.

Avanturier (De nieuwe), Beschryvende zyne Overzeldzame, Wonderbare en Aanmerkelyke Gevallen, op zyne Nieuwe en Gevaarlyke Reistogt naar het onbekende Zuid-land. Uit het Deensch vert. Leyd. 1731. 2 dln. 8°.

Robinson Crusoe (Het Leven en de wonderbare gevallen van), behelzende een verhaal van zyn 28jarig verblyf op een onbewoond Eiland, gelegen op de Kust van America, by de mond van de rivier Oronooque. Uit het Eng. [v. D. de Foe] vert. en met Fig. en Kaart verrykt. Amst. 1735. 8°.

—— 2e dl, beh. zyn tweede togt naar zyn Eilandt, benevens zyne terug-reis door Persien, China, Tartaryen en Moscovien tot in Engelandt. Amst. 1736. 8°.

—— 3e dl, bestaande in ernstige aanmerkingen, over zyn leven en wonderbaere gevallen benevens syne beschouwing der Engele waereld. Amst. 1736. 8°.

Jan Mandevyl (De wonderlyke Reize van), beschryvende eerst de reize en geschiedenisze van den H. Lande van Beloften, te voet, te paard of ter zee enz. daar na de gestaltenisze ende zeden van de landen van Egipten, Syriën, beide Arcadien, Persien, Indien ende Ethiopien enz. Amst. A. Cornelis. Z. j. 4°.

—— Hetz. werk. Amst. Erv. Wed. Jac. van Egmont. Z. j. 4°.

Lemuel Gulliver, Reisbeschryving na verscheyde afgelegene natiën in de wereld. Reis na Lilliput enz. Met de sleutel(s). [Uit het Eng. v. J. Swift d. C. van Blankesteyn]. 's Gravenh. 1727—28. 3 dln. Met portr. en kaart. 8°.

—— (Reize naar het land der Boggdhufz, onuitgegeven fragment van), in het licht gegeven d. Hendrik van Brakel [ps. van H. M. C. van Oosterzee]. Amst. 1848. 8°.

Claas Klim (Onderaardsche reis van), behelzende eene nieuwe Beschryving van den Aardkloot met de Historie der vyfde tot nog toe onbekende Monarchie [d. L. Holberg]. Uit het Lat. vert. 's Gravenh. 1744. Met pl. en kaart. 8°.

Claas Klim. Hetz. werk, als voorg. 2e dr. 'sGravenh. 1761. 8°.

—— Hetz. werk. 3e verbet. en met nieuwe plaaten versierde dr. Amst. 1778. 8°.

De „Sleutel" op dit werk komt voor in de levensbeschr. van L. Holberg, en een „Bijvoegzel" in H.'s Verzameling van brieven enz. = Zie de Afd.: *Deensche letterkunde.*

Telemachus (De gevallen van), Zone van Ulysses, of vervolg van het 4e Boek der Odyssea van Homerus... Uit het Fransch van Fenelon vert., van nieuws overgezien en met Aanteekeningen, tot opheldering der oude Verdichtselen, enz. verrykt d. Is. Verburg. Rotterd. 1720. 2 dln. M. pl. en krt. 8°.

—— Hetz. werk. Eerste boek [Uit het Fransch d. Olinger]. Bruss. 1821. 8°.

Münchhausen (De Verrezen Gulliver behelzende de zonderlinge reizen en avonturen van den Baron von) in Rusland enz.; benevens het Verhaal zijner reis naar de Maan enz. Naar den 5en druk uit het Eng. [v. R. C. Raspe] vert. en met aanteeken. vermeerd. Met pl. Amst. 1827. 8°.

---

f. *Over en voor Vrouwen, Dienstboden, het Huwelijk,* enz.

[**Agrippa, H. C.,**] Van de Edelheydt, ende voortreffelicheyt des vrouwelicken gheslachts: in 't Lat. beschreven, d. H. C. A. enz. ende nu nieuwelicx... verduytscht. Leyd. 1601. 8°.

Beverwyck, Joh. van, Van de Wtnementheyt des Vrouvvelicken Geslachts verciert met historyen ende kopere platen. Dordr. 1639. 12°.

La Serre, P. de, Het Graf der wereltse vermaeckinghen; met de Morgen-wecker der jonckvrouwen. Uyt het Francoysch vertaelt door J. D. Antw. 1642. Met pl. 12°.

Vrov (De devgdelyke), d. J. H. Glazemaker vert. Amst. 1643. 2 dln. 12°.

Spiegel der quade vrouwen; daer in al heure gruwelen heel aertigh worden vertoont... d. P. B. Minne-broeder, in de hooge schoole tot Parijs, by een vergadert, en nu, uyt het Fr. in 't Neerduyts vertaalt, en... vermeerderd tot verbetering der hedendaagsche vroulicke huys-gebreken. Z. p. 1644. Met pl. 12°.

—— Hetz. werk. 2e dr., vermeerd. met verscheyde historiën enz. als mede een vertelling, beschreven d. N. Machiavelli. Verciert met kopere platen. Amst. 1668. 12°.

Euangelien (Die)
Van den Spinrocken wilt aenschouwen /
Metter Glose beschreven seer excellent /
Gecorrigeert by veel geleerde Vrouwen /
Den Mannen tot een konstigh groot present.
Amst. 1662. 8°.

Swetman, J., Recht-banck. Het 1e deel. Tegen de ydele, korzelighe ende wispeltuyrighe vrouwen. Geeft oock vonnis over den lof van alle deugtsame en godvreesende vrouwen. Eerst in 't Eng. beschreven [vert. d. W. Christiaens]. Amst. 1670. 4°.

Swetman, J. Beeren-iacht. Het 2e deel van de Rechtbanck. Over d'onghestadigheydt en onghebondenheydt der vveduwen. Tot waerschouwinge van alle mans-persoonen, enz. Amst. 1670. 4°.

—— Recht-banck teghen de regiersuchtige vrouwen, enz. Het 3e deel, enz. Amst. 1670. 4°.

Parlament (Der vrouwen), ofte vergaderingh ende raedt-houdinge: waer in sy staende houden, dat sy, soo wel als de mannen onderlinge raedt behooren te houden. Mitsgaders de belagchelijcke wetten onder haer-luyden gesamentlijck ingestelt ende besloten. 2e dr. vermeerd. en verbet. Z. pl. en j. (c. 1670). 4°.

Catechismus (De) van de Juffrouwen, nut en profytig voor alle uitstekende Vrouwlieden en ... Juffrouwen... die tot de waardigheid van de Mode willen geraken; enz. Overgezet uit de Engelsche Copy. Gedrukt te Londen, in 't jaar 1703. 4°.

Mauritius, J., Zeege pralende lof-tooneel der vrouwelyke sexe, tegen dat vuyl en leelyk A, B, C, vol hatelijke namen der vrouwen, uytgebraakt van de Papen, en voorn. van Antonius, ardsbisschop van Florence, om haar huwelyks-verbod te styven, en een yder, die sy in 't klooster lokken willen, af te schrikken van den huwelijken staat. Amst. 1704. 8°.

Hippolytus (De verreezene), ontdekkende de natuur, eigenschappen, toomelooze hartstochten, onkuische liefde, en ydelheid der Vrouwen. Bekrachtigt zo door aaloude als hedige geschichten en voorbeelden; ook met omschryfelyke aanteikeningen verrykt; beneffens een Koeldrank voor de minzieke malle Vryers. Met konstpl. versiert. Amst., gedr. voor den Auteur. 1711. 8°.

Profyt (Het) der Vrouwen. In het welke geleerd word de remedie tegens alle gebreken der vrouwen, weduwen, meyskens, en andere personen; om kuis te leven. Den verdroogden mans om hunne natuer te versterken, ende te restatueren. Z. p. en j. (Amst.? omstr. 1730). 8°.

Nature en Complexie der vrouwen, hoe men zal onderkennen, die van naturen blygeestig zyn, enz. Ook om te zien of een vrouwe bevrugt is of niet, ende of zy een knegtken of een meisken draagt. Met meer andere secreten der vrouwen. Amst. 1731. 8°.

Beurs (De) der Vrouwen, gesticht op tien pilaaren, enz. Boertig en ernstig beschreven d. Publius Feliçius, liefhebber der vrouwen. Twede dr. Vermeerd., verbet. en met curieuse koopere plaaten versiert. Amst. S. Stepraed. Z. j. 12°.

Tradel, J., Tafereel van de gebrekkelijkheid en de prijselijkheid van sommige vrouwen, en de plichtelijkheid des mans, ook wat liefde, bescheidentheid en bedagtsaamheid te wege brengt. t'Amst. J. Otte. Z. j. 1 blad pl°.

Vriend (De waare) en minnaar der vrouwen. Uit het Fr. vert. Amst. 1805. 8°.

Schuppius, J. B., Seven boose geesten, Vervoerende de Hedendaegsche Dienst-kneghten en Dienst-maeghden. Voorgesteldt van J. B. Schuppius. Vertaeldt d. S. de Vries. t'Amst. 1682. 12°.

[**Vries, S. de**], Seven Duyvelen, Regeerende en vervoerende de Hedensdaeghsche Dienst-maegden enz. Door S. d. V. Versierd met koopere Figueren. t'Amst. 1682. 12°.
Niet te verwarren met het volgende werkje:

Duivelen (Zeven), Regerende en Vervoerende de Hedendaagsche Dienst-maagden ... Benevens een kluchtige saamenspraak tusschen een Lakey en twee Dienstmaagden. Door een liefhebber der Dienstmaagden. Verciord met schoone kopere Figuuren. t'Amst. 1682. 12°.

Engelen (De Seve) der Dienst-maagden. Zynde een Rare en Beknopte Wederlegginge, tegen een nu-onlangs uitgegeve Boekje, genaamd De 7 Duivelen der Dienst-maagden. Leyd. 1697. 12°.

Hoerdom ('t Amsterdamsch). Behelzende de listen daer zig de hoeren en hoerewaerdinnen van bedienen; benevens derz. manier van leven enz. De VIIe dr. verbet. Amst. Z. j. 8°.

Minne-kund, ofte Philosophie der liefden. Uyt Frans vertaalt d. J. H[eemskerk]. Mitsgad. S. de Brays Minne-zughjes. Amst. 1627—28. 8°. obl.
Het laatstgenoemde in dichtmaat.

Hooveling (Den volmaakten) of Schat van wetenschap, noodigh tot welleventheyt, door het pit en mergh der edelste geschiedenissen, wonderlijkste toevallen enz. Met kopere platen. Amst. 1675. 12°.

Jongtys, D., Tooneel der Jalouzyen, waar op vertoont werden veel treurige Gevallen, wonderlyke geschiedenissen, schrikkelyke en wreede uitwerkselen der Jaloersheid. Rotterd. 1666. 2 dln. 8°.

Vrije, H. de, De Tien Vermakelikheden des houwelyks spotsgewyze beschreven. Nevens het Huw'lijks-Doolhof van I. de Mol, enz. Den 2en druk vermeerdert. M. pl. Amst. 1678. 12°.

—— Hetz. werkje. Amst. J. Kannewet. Z. j. 12°.

—— De Biecht der getroude: zijnde het 2e deel van de Tien Vermakelikheden des houwelijks, enz. M. pl. Amst. 1679. 12°.

Minne-Gloob (d'Arkadische), waer-op, van aghter de gordijnen der liefde, breydelloose driften, en dwaze hartstogten spelen. Vertoonende veel oude, nieuwe, blijd- en droef-eindende historien, enz. Amst. 1683. 8°.

Liefde (De rasende), curieus verhaal van de italiaense buytenspoorige jalourheyt. 's Gravenh. 1706. 12°.

Hoorn-drager (De dubbelde). Uit het Fransch. Gedrukt voor de liefhebbers. Z. pl. en j. 12°.

Predikatie (Kwaakers), gedaan door Do. Joachem Bulkus, predikant te Schuddebroek en geestgetuiger, enz. Mitsgaders het Formulier der Gruwelyken Staat enz. Gedrukt voor 't Gezelschap. Z. pl. en j. 8°.

Vrijagieboekje (Het nieuw vermeerderde), voor de vrijers en vrijsters, enz. enz. Z. pl. en j. 8°.

Geuring, E. W., Theorie der liefde. Hart- en handleiding voor minnenden. Rott. 1869. 8°.

Wegwijzer voor minnaars en minnaressen, tot het schrijven en beantwoorden van allerlei minnebrieven, enz. verzam. d. J. Helpgraag (ps.) Dev. Wed. P. de Lange. Z. j. 8°.

---

g. *Liefdesgeschiedenissen.*

Zie de Afd.: *Romans, Novellen en Verhalen.*

h. *Geschiedenissen van Dieven, Bedriegers enz.*

Proces (Het wonderlijck) tusschen drie Edel-luyden, gebroeders, zijnde ... een Dronckaert, ... Hoereerder, .. Tuysscher, disputerende ... om hares vaders achterlatende goederen enz. 's Gravenh. 1634. 4°.

Historien (Eenige vermakelijke doch waarachtige), sijnde het leeven van verscheide reukeloose pachters, borgers, medestanders, collecteurs en verklikkers enz. hier in Nederland voorgevallen enz. Met platen. Franek. 1677. 12°.

—— Hetz. werkje. Franek. 1697. 12°.

—— ofte practyke der dieven, in dewelcke begrepen zyn seer jammerlijcke feyten, subtijle dieverijen, en bedriegelijcke Stratagemens van gaudieven en kleyers. Tot waerschouwinge van koopluyden en reysende persoonen, enz. oock seer nut en bequaem voor Officieren en Rechters, enz. Den lesten druck op nieus vermeerdert. Utr. 1688. 12°.

Legende, ofte Historye vande snoode practijcquen .. der Dieven enz. — Zie de Afd.: *Tongvallen.*

Cartouche of de gestrafte booswigt enz. — Zie de Afd.: *Tongvallen.*

[**Spaan, G. van**], Schermschool der huislieden, of het koddige leven der boeren, bestaande in minneryen, vegt- en snywerk. d. Girolamo Jakomo. Rotterd. 1700. 8°.

—— Lusthof der boeren of Scherm-school der huislieden enz. 2e deel. Schoonh. 1702. 8°.

—— Het koddig en vermakelijk leven van Louwtje van Zevenhuizen, of het Schermschool der huislieden. Vervat in twee deelen. Waar agter ... De Afrikaansche en Aziaansche weg-wijzer beschrijvende inzonderheid het eiland Pines, op het welke eenen Joris Pines 1789 kinderen en kindskinderen heeft voortgeteeld. Rott. 1752. 3 dln. 8°.
Dl. II is getiteld: De Gelukzoeker over zee of de Afrikaansche Wegwyzer enz.

Koopman (De hedendaagsche), berugt door zyn byzondere bedryven, in 't roemryk Holland, en meest binnen Amsterdam. Vertoonende zyn listige bedriegeryen, begeerigen handel, wellustige leven, wonderlyke gunst en wangunst van 't geval. Met koperen platen. Gedrukt na de copy van T. ten Hoorn. Z. pl. en j. 8°.

Banqueroetier (De vlugtende) of de geweese timmermans jonge op een pad; zynde het korte levens-bedryf met derzelver snode bedriegeryen, gepaard met goddelooze behandelingen van die in Noord-Holland alom bekenden Pieter Pergerrits geweesene brouwer in de brouwery de Spaad, tot Purmerent... by wyze van t'samenspraken enz. Harderw. 1746. 8°.

Brouw-slang (De ontslipte) of vervolg van de vlugtende Banqueroetier enz. door A. D. E. Harderw. 1746. 8°.

Lonius, A. F. C., Den bedrieger bedroogen, of den gevangen Smous. Leeven en bedryf, van den beruchten ryken, gevangen Smous. Doormengt met veel ernstige en boertige aanmerkingen en vermakelijke geschiedenissen, daar onder het beleegeren van de stad Goes enz. 4e dr. Amst. 1737. 8°.

Constantini, A., Het Leven van Scharamouche. Van nieuws uyt het Fransch vertaalt door L. L. 2en druk. Amst. 1715. Met pl. 12°.

Verhaal (Uitvoerig) van alle Feiten en Schelmstukken gepleegd door Jacob Frederik Muller, alias Jaco, als meede zijn Proçes Crimineel en Vonnis uitgesproken tot Amst. in 1717. 5e dr.... vermeerdert. t'Amst. A. Cornelis. Z. j. (c. 1760). 8°.

Schijndeugd (De) op het tweede schavot, of waaragtig verhaal hoe zeeker geschavotteerden deugniet en rasphuis-boef zich uitgevende, onder de verdichte naam van Johan Cato Kamerling, voor een docter in de geneeskunde, het zo verre gebragt heeft dat hy met eene jonge juffrouw... een Burgemeesters dochter in het huwelijk is getreeden, doch... (later) gegeezeld en gebrandmerkt, enz. Uit echte stukken en documenten van den gerigtshandel bevestigt, enz. Zierikz. 1766—67. 3 dln. Met 2 portretten. 8°.

KINDERBOEKEN.

Zie ook de Afd: *Gedichten voor kinderen.*

Catalogus eener belangrijke verzameling Kinderboeken, Kinderspelen en Kinderprenten. Utr. G. van Rijn. 1883. M. pl. 8°.

Maclaine Pont, M. W., Sprookjes in Waarheid en Verbeelding. 's Gravenh. 1884. 8°.
Guldens-Editie N°. 149.

Weekblad voor Neêrlands jongelingschap. 's Gravenh. 1783—85. 3 dln. 8°.

—— voor kinderen. Amst. 1798—1800. 3 dln. M. pl. 8°.

Bato. Tijdschrift voor jongens, uitgeg. d. W. Marten Westerman. [Sedert den 10en jaarg. door E. Laurillard]. Amst. 1864—77. Jrgg. 1—14. 27 dln. 8°.

Gouw, J. ter, Aura. Een geillustreerd boek voor jongelui. Haarl. 1876. gr. 8°.

Geschenk voor de Jeugd [door J. F. Martinet en A. van den Berg]. Amst. 1781—89. 6 dltjs. M. pl. en krtn. 8°.

Lettervruchten (Nederlandsche) voor jongelingen en meisjes; bijeenverzameld door N. Swart. 's Gravenh. 1823. 8°.

Huisvriend (De) der kinderen. Allerlei door L. J. W. ten Bokkel, W. Bouwmeester, A. Breem, C. E. v. Koetsveld, C. v. Koetsveld CEzn, P. Parson, T. van Spall e. a. M. pl. Schoonh. Z. j. (1858). 8°.

Bemint elkander. Verhalen en gedichtjes van J. J. L. ten Kate, B. T. Lublink Weddik, C. Leendertz en B. ter Haar. 5e druk. M. pl. Sneek (1875). 8°.

Kinderwereld (Uit de). Verhalen en versjes van S. J. van den Bergh, J. J. A. Goeverneur, A. Ising, J. J. L. ten Kate, A. Winkler Prins, C. S. Adama van Scheltema, H. Ilpsema Vinckers e. a. 2e druk. M. pl. Sneek, (1875). 8°.

Almanak in miniatuur voor kinderen. Uitg. d. T. van Spall en P. J. V. Dusseau voor 1852. 10e Jrg. Schoonh. (1851). M. pl. 16°.

—— voor de Jeugd voor 1855—56. Onder redactie van A. Ising. Amst. 1855—56. M. pl. 2 dln. 8°.

—— (Geïllustreerde) voor de Nederlandsche jeugd, d. P. J. Andriessen. 1e jrg. Amst. 1865. Met houtsn. 8°.

[Perrault, C.,] Vertellingen van Moeder de Gans. Met 9 koop. plaatjes. 7e dr. — Contes du temps passé de ma Mere l'oye. 7e édit. [Nederl. en Fr.] Amst. 1775. 2 stkjs. 8°.

Moeder de Gans, Vertellingen uit de oude doos enz. Met 9... plaatjes. Amst. T. G. L. Holst. Z. j. (c. 1850). 8°.

Nieuwjaars geschenk voor kleine kinderen. Utr. 1780. 8°.

[Swildens, J. H.,] Vaderlandsch A-B boek, voor de Nederlandsche jeugd. Amst. 1781. Met pl. 8°.

[——] Verslag van den oorsprong en de staatkundige oogmerken des Vaderlandschen A-B Boeks. Amst. 1781. fol.

Ollefen, L. van, Bibliotheek der kinderen, of verzameling van mengelstoffen, geschikt voor de opvoeding der jeugd... Met kopere plaatjes. Amst. 1782. 2 dln. 8°.

[**Allart, J.**,] De Vrijheid. Aan de Nederlandsche jeugd. Met pl. Amst. 1784. 12°.

[——] Hetz. werk. in groot 8°.

Genlis, S. F. Ducrest, Gravinne de, Avondtydkortingen van het kasteel, of zedelijke verhaalen ten dienste van de jeugd. Uit het Fr. [d. E. Wolff, geb. Bekker en A. Deken]. 's Gravenh. 1786—88. 4 dln. 8°.

Ebeling, H. M. F., De geschiedenis van Rome, een leesboek voor kinderen. Naar het Hoogd. Met pl. 's Gravenh. 1788—89. 2 dln. 12°.

[**Hamelsveld, Y. van**], De beste Mensch Jezus in een gedeelte van zyn leven en leer, handel en wandel, lyden en dood, opstanding en hemelvaart, naar kinderlyke vatbaarheid, afgebeeld. Schoolboek met plaaten, door den kindervriend Jan Luyken. Amst. 1800. 8°.

Maurits en Augusta, of de kinderen zo als zy behooren te zyn. Uit het Hoogd. door P. G. Witsen Geysbeek. Met pl. Zutph. 1801. 8°.

Rogge, C., Het leven van James Cook. Leyd. 1804. 12°.

Kermis-reisje van een Rhynlandsch dorp naar Amsterdam, waarop men over allerlei uitvindingen zamenspreekt. (Niet vertaald.) Leid. en Zutph. 1805. 8°.

Theodor's Bilderbuch — Prentenboek — Galerie — Gallery. [In 4 talen]. Amst. Berntrop. Z. j. 8°.

Alwin en Theodoor: voor kinderen uit het Hoogd. M. pl. Amst. 1810. 8°.

Moens, Petr., Kinderwerkjes. 8 stuks.

De kleine Willem of het huisgezin van den Heer Lausbach. Met pl. Amst. 1814. 8°.

De dankbare Willem, of het huisgezin van den Heer Lausbach. Met pl. Amst. 1815. 8°.

Bloempjes der vreugde voor de lieve kindsheid. Met pl. Amst. 1818. 8°.

Mevrouw Veltman en hare voedsterlingen, enz. Amst. 1824. 12°.
Bovenst. verscheen anoniem.

De kleine Suse Bronkhorst. 2e dr. Haarl. 1826. M. pl. 8°.

Mevrouw Leliëndal en hare kinderen. M. pl. Amst. 1830. 8°.

Zestal verhalen voor 't ontluikend geslacht. Amst. 1836. 8°.

Kleine verhalen voor lieve vaderlandsche kinderen. Devent (1838.) Met pl. 8°.

Glatz, J., Kinderwerkjes. Uit het Hoogd. 3 stuks.

De goede Kinderen, eene kleine familiegeschiedenis. Haarl. 1814. 8°.

Gesprekken van een vader met zyne kinderen over God en goddelyke zaken. Haarl. 1815. 8°.

De kinder-wereld, in vertellingen en prenten. Rotterd. (1820) 8°.

Letterkransje voor de Nederlandsche jeugd. Met pl. en muziek. Rotterd. (c. 1815). 8°.

Vertellingen (Leerzame) en deugdlievende voorbeelden voor kinderen, benevens eenige merkwaardigheden uit het ryk der dieren. Met pl. 3e dr. Leyd. 1817. 8°.

Natuurbeschouwingen voornamelyk in het ryk der dieren ingerigt tot een... leesgeschenk voor de... jeugd. Met pl. Amst. 1817. 8°.

Spiegel der jeugd, voorgesteld in het veertienjarig leven van René d'Aubert. Met pl. Amst. 1818. 8°.

Avondgesprekken over verschillende wetenschappelyke en zedekundige onderwerpen. Een leesboek voor de jeugd. Uit het Fr. vert. Met pl. Amst. 1819. 8°.

Voorstellingen (Eenige) van natuur- en kunstvoorwerpen... met ophelderingen... in poezy en proza. Met pl. Amst. F. Kaal. (1820?) 8°. obl.

Mallès de Beaulieu, Felix of de 12-jarige Robinson. Uit het Fr. Met pl. Amst. 1820. 8°.

Spieker, C. W., Verhalen uit de geschiedenis. Naar het Hoogd. Met pl. Haarl. 1820. 8°.

Wibmer, J. B. D., Letterkundig geschenk voor brave kinderen. Met pl. Amst. (1820). 8°.

Haseu, Czn., J., Kinderwerkjes. 3 stuks.

Leerzame gesprekjes, of de vlyt der kinderen opgewekt. 9e dr. Met pl. Amst. 1817. 2 stkjs. 8°.

De onderwyzende landman met zyne kinderen in ... gesprekken over den landbouw en de landhuishoudkunde. Met pl. Amst. 1820. 8°.

Grootvader Goedhart met zyne klein-kinderen. Met pl. Amst. 1826. 8°.

Löhr, J. A. C., Voorvallen en merkwaardigheden uit het leven van den kleinen Andries. Uit het Hoogd. Met pl. Amst. 1821. 8°.

Witsen Geysbeek, P. G., De kleine Zimmerman of de aarde en hare bewoners. Een leesboek voor de jeugd. Amst. 1821—24. 3 dln. Met pl. 8°.

Lemaire, M. H., Roemruchtige voorbeelden, of nieuwe verzameling van geschiedkundige tafereelen, naar het Fr. Rotterd. 1822. 8°.

Swart, N., Ernst en Karel, voor jongelingen. Amst. 1822. 8°.

A B-boek (Het Nederlandsch); behelzende in het kort voor de jeugd alle de voornaamste merkwaardigheden onzes vaderlands, van deszelfs opkomst af tot heden toe. Met pl. en krt. 's Gravenh. Wed. J. Allart & C°. 1823. 8°.

Heyningen Bosch, M. van, Kinderwerkjes. 4 stuks.

Roosje Vlijtig. 10e dr. Leeuw. en Gron. 1851. Met pl. 12°.

Jan en zijn zusje. 12e dr. Gron. 1855. M. pl. 12°.

Kleine kinderwerkjes; bestaande in Jan en zijn zusje (12e dr.), Roosje Vlijtig (10e dr.) en Grootmoeder en haar kindje (8e dr.). Gron. 1855. 12°.
Onder laatstgn. titel werden deze drie werkjes vereenigd uitgegeven.

De Kleine Kindervriend. 52e dr. Gron. 1869. 8°.

Engelberts Gerrits, G., Het leven en de daden van M. A. de Ruiter. In gesprekken tusschen een vader en zyne kinderen. Met pl. Amst. 1823. 8°.

Schrant, J. M., Leven van Jesus Christus voor de jeugd. 3e dr. Z.-Bomm. Z. j. (c. 1824.) 8°.

Verhalen en leerryke voorbeelden voor de jeugd; benevens eenige byzonderheden wegens de groote en kleine visscheryen. Met pl. Leyd. 1824. 8°.

Letteruitspanning voor de... jeugd. Met pl. Rotterd. 1825. 8°.

Langlois, L. P., Julius, of de naarstige jongeling. Met pl. Amst. 1826. 8°.

Verhalen uit het dierenryk... voor de Nederl. jeugd. Naar het Hoogd. Met pl. Bruss. 1826. 2 dln. 8°.

Fénélon, Lotgevallen van Telemachus, den zoon van Ulysses... verkort. Uit het Fr. vert. Amst. 1827. 8°.

Herder, J. G. von, en A. J. Liebeskind, Palmbladen of uitgelezene Oostersche vertellingen voor de jeugd. Op nieuw nagezien door F. A. Krummacher. 3e dr. Met pl. Amst. 1827. 8°.

Geschenk aan jonge jufvrouwen. Met portretten. Rotterd. 1827. 8°.

Bevat levensbijzonderheden van voorname vrouwen, met portretten, waaronder die van E. Wolff geb. Bekker en A. Deken.

Vertellingen en oefeningen voor Nederlandsche kinderen. M. pl. 3e druk. Leyd. 1827. 8°.

Wolff, J., Belangrijke verhalen voor jonge lieden. M. pl. Amst. 1830. 8°.

Oostkamp, J. A., Leven, voornaamste daden en lotgevallen van Jan van Galen, enz. Met platen. Dev. 1830. Met portr. 8°.

Du Sart, J. H., Vruchten mijner uitspanningen, in avond-gesprekken, tusschen een vader en zijne kinderen. 2e druk. M. pl. Zalt-Bommel, 1833. 8°.

Schmid, C., Kinderwerkjes. Naar het Hoogd. 4 stks.

Hendrik van Eichenfels. M. pl. 2e druk Amst. 1833. 8°.

Zeven nieuwe verhalen voor de jeugd. M. pl. 2e druk. Amst. 1837. 8°.

De christelijke familie, het stomme kind en het oude kasteel. Drie.. verhalen voor de jeugd. M. pl. Amst. 1838. 8°.

Josafat, zoon eens Konings van Indie. Amst. 1839. M. portr. 8°.

[**Daane?**] Joachim Hendrikszoon Swartenhondt Admiraal v. Holland (1626). Een geschiedk. tafereel enz. Amst. 1835. 16°.

Schoppe, Am., geb. **Weise**, Uren van uitspanning. Uit het Hoogd. [door M. J. de Neufville]. M. pl. Amst. 1835. 8°.

Wyss, J. R., De Zwitsersche Robinson Crusoë of de met vrouw en kinderen gestrande Zwitsersche predikant. Uit het Hoogd. M. pl. 2e druk. Amst. 1836. 2 dln. 8°.

Conscience, H., De Grootmoeder. Twee vertelsels voor kinderen. Antw. 1858. M. pl. 8°.

Grünewald, H., De Savoyaard. Een verhaal voor de jeugd. Naar het Hoogd. M. pl. Dev. 1837. 8°.

[**Susanna, J. A.**], De gevolgen der deugd en der ondeugd. (Leid. 1837). Met pl. 16°.

Orbis-Pictus, of geschilderde wereld, ter vermeerdering van kennis, enz. [Naar het Hoogd. van H. Grünewald, d. J. A. Susanna]. Leid. A. Arnz & Comp. Z. j. (c. 1840). Met gekl. platen. 4°.

Nieritz, G., De jonge trommelslager of de goede zoon. Uit het Hoogd. M. pl. Amst. 1839. 8°.

—— Eert uwen vader en uwe moeder, of de ongelijke broeders. Uit het Hoogd. M. pl. Amst. 1843. 8°.

Bouilly, J. N., Vertellingen van een grijsaard. Naar het Fr. M. pl. Amst. 1839. 8°.

—— Nieuwe vertellingen van eenen grijsaard. Naar het Fr. M. pl. Amst. 1840. 8°.

Kracht (De) der christelijke godsdienst, in karakterschetsen uit de Nederl. geschiedenis, bewerkt voor de jeugd. Amst. 1840. 2 dln. 8°.

Meerten-Schilperoort, A. B. van, Mevr.-Le Prince de Beaumont's Magazijn voor jonge jufvrouwen, omgewerkt. 2e dr. Breda, 1840. 8°.

Goudvinkje (Het). Een oorspronkelijk verhaal. M. pl. Amst. 1841. 8°.

Reizen en lotgevallen van Lodewijk Vermeer in de Nederl. O. I. bezittingen. M. pl. en krtn. Amst. 1843. 8°.

Marryat, F., Stuurman Flink; of de schipbreuk van de Vrede. Naar het Eng. M. pl. Gron. 1843. 2 dln. 8°.

Olivier Jzn, J., Tafereel van Oost-Indie voor jonge lieden. M. pl. en krtn. Amst. 1844. 2 dln. 8°.

Noothoorn, A. E. van, Reizen en lotgevallen van Gustaaf Westerman in de Nederl. West-Ind. bezittingen. M. pl. Amst. Z. j. (c. 1844). 8°.

Trémadeure, U. de, Etienne en Valentijn of waarheid en logen. Naar het Fransch. M. pl. Amst. (1847). 8°.

Vertellingen voor jongelingen en meisjes. Naar aanleiding der kleine gedichten voor kinderen, van Hier. van Alphen door eenen Kindervriend. M. pl. Leyd. (1852). 8°.

Prentenboek (Het nuttige) waarin de.. jeugd door platen en bijschriften geleid wordt tot opmerken en nadenken over allerlei dingen uit het dierenrijk, de plantenwereld enz. Leid. (1858). 4°.

Andriessen, P. J., Kinderwerkjes. 34 stuks. M. pl. 8°.

Tony en Armand, of de gevolgen van den omgang met goede en het verkeer met slechte menschen. 4e dr. Amst. (1865).

Marie en Pauline, of nederigheid en hoogmoed. 3e dr. Amst. (1867).

Adolf en Clara, of hoe ons land eene republiek werd enz. 2e dr. Amst. (1863).

De weezen van Vlissingen, of hoe onze republiek onafhankelijk werd. 2e dr. Amst. (1864).

De zeeman tegen wil en dank, of Amsterdam in den aanvang der 1e stadhouderlooze regeering. 2e dr. Amst. (1866).

De schildknaap van Gijsbrecht van Aemstel. Een verhaal uit den laatsten tijd van het Hollandsche huis. Amst. (1862).

De Deserteur, of de Fransche overheersching en Nederlands herstelling. 1810—13. 4e dr. Amst. (1868).

De Prins en Johan de Witt, of ons land in het 2e tijdperk der eerste stadhouderlooze regeering. 2e dr. Amst. (1866).

Emma van Bergen, of wereldzin en christendom. Amst. (1863).

De zoon van den zeeroover, of hoe de Nederlandsche republiek groot werd enz. 2e dr. Amst. (1864).

Het huisgezin van den Raadpensionaris, of hoe de eerste stadhouderlooze regeering een einde nam. 2e dr. Amst. (1868).

De kinderen van den zoetelaar, of Nederland gedurende de eerste regeeringsjaren van Prins Willem III. 2e dr. Amst. (1868).

De tamboer bij Quatrebras en Waterloo, of de tweede verlossing van Nederland, 1814—15. Amst. (1865).

Primula-veris. Verhaaltjes voor de Nederl. jeugd. Arnh. (1866). 16°.

Koning en Stadhouder, of Nederland gedurende de laatste regeeringsjaren van Willem III. Amst. (1866).

De dageraad van een keizerstroon, of het tweede tijdperk van de Fransche revolutie. 2e dr. Amst. (1868).

Een zoon van Friesland, of Nederland gedurende den Spaanschen Successieoorlog. Amst. (1867).

De val van een koningshuis, of het eerste tijdperk van de Fransche revolutie. 2e dr. Amst. 1868.

Albertine of zelfverloochening. Amst. (1868).

De Muiderkring of 15 jaren van den bloeitijd onzer letterkunde, 1623—37 Amst. (1868).

Erlo, de heidenknaap, of Nederland gedurende het tweede stadhouderlooze bestuur. Amst. (1869).

De suppoost aan de Bank van Leening, of de laatste levensjaren van J. van den Vondel, 1657—79. Amst. (1870).

1870, of de strijd tusschen twee groote volken. Amst. (1871).

Insulinde, of de lotgevallen van Wouter van Doorn. Amst. (1872).

De Republiek in woeling en strijd, of de regeeringsjaren van Prins Willem V, 1751—95. Amst (1872).

Vorst en dichter, of hoe Pruissen onder Frederik II groot werd. Amst. (1872).

De jongen van den scharenslijper en drie andere verhalen. Haarl. J. de Haan. Z. j.

Nieuw A B C boek; bevattende prentjes met bijschriften over beroemde mannen en vrouwen uit de Nederl. geschiedenis. Devent. (1872). 4°.

De kinderen van den Hugenoot. Een tafereel van de vervolging der Protestanten onder Lodewijk XIV. Amst. (1872).

De Bataafsche republiek of Nederland onder den invloed van Frankrijk. 1795—1806. Amst. (1873).

Het hof van Koning Lodewijk, of Nederland als Koningrijk Holland, 1806—10. Amst. (1873).

Eva. Devent. (1873).

Twee groote vorsten uit vroeger tijd. Verhalen aan de geschiedenis van Engeland en Zweden ontleend. Amst. (1873).
Schoolbibliotheek, IIe S. N°. 1.

Tusschen mal en dwaas, of wat een meisje te genieten en te lijden heeft eer zij in de wereld is. Amst. (1874).

Langs doornen en distelen. Een verhaal. Dev. (1874).

Een Gentsche vrijheidszoon. Een episode uit de geschiedenis van Vlaanderen, 1835—45. Leyd. (1874).

Gewin, J. Chr., Kinderwerkjes. 3 stks. M. pl. 8°.

Oom Frits. Reizen en lotgevallen van een hollandschen jongen. Schied. (1860).

Na den schooltijd. Vertellingen voor de jeugd. Schied. (1861).

Vertellingen voor de jeugd. Proza en poezij. Schied. (1862).

Goeverneur, J. J. A., Kinderwerkjes. 4 stuks. M. pl. 8°.

De Tooverlantaarn. Kleine vertellingen, sprookjes en versjes. 3e druk. Sneek (1876).

Chinesche schimmen. Kleine vertellingen, sprookjes en versjes. 3e druk. Sneek. (1876).

Meisjesvreugde. Een geschenk voor Nederl. meisjes. 3e druk. Sneek. (1876).

Jongenspret. 3e druk. Sneek. (1876).

Gräbner, G. A., Robinson Crusoë. Uit het Hoogd. door L. P. Ouwersloot. M. pl. Sneek. (1869). 8°.

Wetherell, E., Casper [Uit het Engelsch]. 2e druk. Sneek (1869). M. pl. 8°.

Reizen der Engelschen ter ontdekking eener noordwestelijke doorvaart door de noordelijke IJszee naar den stillen Oceaan, voor de jeugd bewerkt door P. van Os. M. pl. Sneek, 1852. 2 dln. 8°.
Keur der nieuwste en belangrijkste reisbeschrijvingen, Dl. I. II.

Ising, A., Uit de natuur. Sprookjes voor de jeugd. Ontleend aan Mrs. Gatty's Parables from nature. M. pl. Sneek. 1875. 8°.

Geiregat, P., Verhalen voor jonge lieden. 2e herz. en verm. druk. Gent, 1868. 8°.
Uitg. van het Willemsfonds. N°. 56.

Boekeren, R. Koopmans van, Kinderwerkjes. 16 stuks. M. pl. 4°. 8°. en 16°.

Mensch en ezel. Eene vertelling. Schied. (1865).

Strooi-avonden. Leid. (1867).

De scheper van Dorenkamp, enz. Haarl. 1868.

Jan Koster. Een verhaal. Leid. (1869).

De graaf de Monte-Cristo. Naar den roman van dien naam bewerkt. Schied. (1869).

Graaf Gerrit van Groenestein. Schetsen uit het leven der vogels. Leid. (1869).

Kapitein van Wegens onder de Roodhuiden. Tiel, (1870). 4°.

Kappipo. Uitg. d. R. Koopmans van Boekeren. Leid. 1871.

—— Histoire racontée par un jeune enfant de huit ans. Traduit librement du Hollandais, p. Van Toll et Sythoff. Laus. 1872.

Freule Bella. Een verhaal. Tiel (1878).

Een stukje rookvleesch Leid. (1875).

De historie van den rijken jonker die zich zoo verveelde. Leid. (1875). 16°.

Ik kan 't niet helpen. Rott. (1876).

Het haasje in de stad. Tiel, (1876). 4°.

Alles verkeerd. Schoonh. (1870). 16°.

Precies andersom. Een prentenboekje met plaatjes en praatjes. Schoonh. (1870). 16°.

Jackson, Th., Onze viervoetige huisvrienden, of gesprekken van een vader met zijne kinderen over honden, paarden, ezels en katten. Naar het Engelsch door Tryfosa [J. Quarles v. Ufford]. M. pl. Amst. 1867. 4°.

Balen, J. Hendrik van, De adelborst van de »Hollandia" of de weg naar de Oost, 1595—1597. M. pl. Amst. (1881). 8°.

De Nederlanders in Oost en West, te water en te land, I.

Avonturen (De kluchtige) en listige streken van Reintje de Vos voor de jeugd bewerkt. M. pl. Dev. 1870. 8°.

[Goeje, R. de], Kinderwerkjes door Agatha. 5 sts. M. pl. 8°.

De dochter van den kozak. Een histor. verhaal... Leid. (1861).

De Pages van den Baron de Montigny. Een verhaal uit het begin van den 80-jarigen oorlog. Leid. (1862).

Beroemde Nederlandsche vrouwen. Leid. (1869).

De jeugd van beroemde mannen. Leid. (1870).

De Vrijwilliger. Een verhaal van den slag bij Waterloo. Leid. (1875).

Leent, F. H. van, Kinderwerkjes. 12 stks. M. pl. 8° en 4°.

De vriendinnen. Eene geschiedenis voor Dames — maar voor kleine. Leid. (1871).

Mazeppa de leeuw der steppen. Tiel, (1875).

Hetz. werkje. 2e druk. Tiel, (1878).

Bonte vlinders. Keur van vertelsels, sprookjes en versjes. Haarl. Z. j. (1877).

Mijn liefste boekje. Versjes en sprookjes. 3e druk. Haarl. (1872).

Groote kleinigheden uit de kinderwereld. Versjes, sprookjes en vertellingen. Haarl. (1872).

Hoe het kwam dat de Ooievaar ons een broertje bracht en nog drie vroolijke vertelsels. Rott. Z. j.

A. B. C. Amst. (1879).

Voor lieve meisjes. Een fraai prentenb. Haarl. Z. j.

Voor kloeke jongens. Een fraai prentenb. Haarl. Z. j.

Uit het rijke kinderleven. Plaatjes en versjes. Alkm. (1878).

De reizende kunstenaars. Plaatjes en versjes. Alkm. (1878).

Breijer, J. H., Kinderwerkjes. 5 stks. 8°.

Het gezigt van het einde. Amst. Z. j.

De beker. Een verhaal. Amst. 1870.

Het Kerstfeest van Jan Hamerheld. Een verhaal. Amst. (1872).

De strijd en zijne vrucht. Een verhaal. Amst. Z. j.

Adolf en Maria. Met een voorwoord van C. S. Adama van Scheltema. Amst. (1869).

Levensjaren (De eerste), Kinderbeelden met bijschriften. N. uitg. Amst. (1875). 8°. obl.

Andriessen, Suze, Verhalen uit van Lennep's lievelingsboek. Amst. (1884). M. pl. 3 dln. 8°.

Prettige uurtjes.
Vertellingen over alles.
Binnen en buitenshuis.
Nieuwe omwerking van de Perponcher's Onderwijs voor kinderen.

Teekenboekje (Nieuw) voor de jeugd. N°. 1. Amst. E. Maaskamp. obl.

Kerndörffer, H. A., De kleine werkman in bordpapier of duidelijke aanwijzing tot het werken in bordpapier. Uit het Hoogd. M. pl. 2e druk. Amst. 1849. 8°.

Spel verbeeldende de historie van Holland. 's Gravenh. Pt. Paupie. 1742. Tekst in 8°. en plaat in pl°.

Constitutie spel (Het). Z. j. pl°.

Navolging van het Ganzenspel. Met Nederl. en Franschen tekst.

[Uilenbord]. Amst. J. Kannewet. Z. j. pl°.

Ganse-spel (Nieuw vermakelijk). Dev. J. H. de Lange. Z. j. pl°.

WELSPREKENDHEID.

THEORIE. — ALGEMEENE WERKEN.

Mussem, J. van, Rhetorica, die edele const van welsegghen, ghenomen uyt de oude vermartste rhetorisienen ende orateuren, als Cicero, Quintilianus ende meer andere... Overghestelt uyt den Latijne in ghemeender spraken... Nu van nieus oversien en met uijtroedinghe vande uytheemse woorden (daer recht-duijtsche in plaets gheset zijn) verbetert. Govdo, 1607. 8°.

Vossius, G. J., Elementa Rhetorica. Ed. emend. Leid. 1804. 8°.

Vossius, G. J., Elementa Rhetorica, d. i. Beghinselen der Reden-Riik-konst. In-zonderheidt van de leer der waalingen en ghe-stalten... In Neêr-duitsch d. A. L. Kok. Amst. 1648. 8°.

—— Dez. vertaling. Amst. 1678. 8°.

Harwich, M., Orator Belgico-Latinus. — De Neêrduitsche en Latijnsche Redenaar, aanwijzende door wat naaste weg een beminnaar der welspreekentheid tot de Redeneerkunde zal geraaken. (Lat. en Nederl.) Amst. 1701. 8°.

Talaeus, A., Rethorica enz. — De Redenrijkkonst... Alsmede den Romeynschen Almanak in 't geheel, en een kort begrip der digtkundige fabelen, welke dienen tot verstand van Virgilius, Ovidius, Seneca enz. (Lat. en Nederl.) Rotterd. 1705. 8°.

Hoogstraten, D. van, Beginselen of Kort begrip der Rederykkunst enz. Amst. 1725. 8°.

Faucheur, M. le, Verhandeling van de uitspraak en gebaarmaking van eenen redenaar; alsm. bestieringen aangaande de uitspraak en gebaarmaking door... P. Françius, en... Aanmerkingen aang. de uitspraak uit de Parrhaziana. Uit het Fr. en Lat. door J. van Zanten. Amst. 1741. 8°.

La Fontaine, F. de, Verhandeling over de Redenvoering dienstig voor predikanten, redenaers tooneelspeelders en geselschappen. Bruss. 1751. 8°.
Aan het slot: Beknoopte beschrijving der tooneelen van Europa, getrokken uyt Louis Riccoboni.

[**Ploos van Amstel, J.**], Aanleiding tot de uiterlijke welsprekendheid, op den kansel, voor de balie, in 't bijzonder leezen, doch voornaamlijk op het tooneel. Amst. 1766. 8°.
Min of meer eene navolging van St. Albine, Le Comédien.

Heusde, Ph. G. van, Oratio de antiqua eloquentia cum recentiore comparata. Tr. ad Rh. 1805. 8°.

Hengel, W. A. van, Redevoering over de leer van den christelijken godsdienst, als de... moeder der ware en natuurlijke welsprekendheid. Uit het Lat. 1818. 8°.

Kops, J., Proeven van uiterlijke Nederl. welsprekendheid, in navolging van P. Francius, benev. eene redevoering over J. Cats als verlichter des volks. Haarl. 1818. 8°.

Lulofs, B. H., Nederlandsche redekunst, of grondbeginselen van stijl en welsprekendheid voor Nederlanders. 2e verb. druk. Gron. 1831. 8°.

—— Akademische Voorlezingen over eenige paragrafen mijner Nederlandsche Redekunst, welke handelen over de vinding in de Welsprekendheid naar de denkbeelden der Ouden. Gron. 1822. 8°.

Beausar, A. Th., De Ilias van Homerus, tot model voor den redenaar. Leid. 1828. 8°.

Fénélon's Gesprekken over de Welsprekendheid in het algemeen en over die van den Kansel in het bijzonder enz., uit het Fr., met Aanteekeningen door J. M. Schrant. 2e dr. Zalt-Bomm. 1829. 8°.

Schull, P. S., Karakteristiek der welsprekendheid, of de leer der kenmerken van de verschillende soorten van welsprekendheid. Dordr. 1830. 8°.

Proeve eener inleiding in de redekunst of Rhetorica, handelende over... de leer der figuren. Rotterd. 1834. 8°.

Kneppelhout, J., Wenken voor beoefenaars der uiterlijke welsprekendheid. Leyd. 1838. 8°.

Bogaers, A., Verhandeling over het wezen der uiterlijke welsprekendheid, hare voordeelen en de meest geschikte middelen ter bevordering v. hare beoefening hier te lande. Leid. 1840. 8°.
Uitgeg. door de Holl. Mtsch. v. Fr. Kunsten en Wetensch.

Voordragt (Over de) des redenaars, of over de uitspraak en het gebaar. Naar het Fr. [v. M. Le Faucheur]. Met aanteekeningen door J. M. Schrant. Leyd. 1845. 8°.

Schrant, J. M., Regelen betreffende de voordragt des redenaars. Leyd. 1845. 12°.

—— Hetz. werkje. 2e dr. Amst. 1867. 12°.

—— Hoofdregelen betreffende Stijl en Welsprekendheid. 2e druk. Leyd. 1856. 8°.

Handleiding tot de declamatie en mimiek, of beknopte theorie der uiterlijke welsprekendheid. 's Gravenh. 1846. 8°.

Vries, M. de, De heerschappij over de taal, het beginsel der welsprekendheid. Redev. Gron. 1850. 8°.

Steenmeyer, J., Brieven over de welsprekendheid. Arnh. 1853. 8°.

Larive, J. M., De kunst van declameren. Naar het Fr. door G. T. N. Suringar. Nieuwe uitg. Leeuw. 1870. 8°.

Lewald, Aug., Handboek voor praktische tooneelspeelkunst. Tevens ter leiding voor allen die geroepen zijn zich op de uiterlijke welsprekendheid toe te leggen. Vrij naar het Hoogd. door C. J. Roobol. Amst. 1858. 8°.

Bautain, L. E. M., Over de kunst om in 't publiek te spreken. Naar het Fr. [d. A. H. van der Hoeve]. Amst. (1868). 8°.

Katz Jzn., S., Handboek der welsprekendheid. Gids en leiddraad bij de beoefening der redekunst. Amst. (1869.) 8°.

Benedix, Rod., De aesthetische voordracht. Naar het Hoogd. voor Nederland bewerkt door J. H. Ankersmit Wzn. Devent. 1874. Met portr. 8°.

Brief tegen de langwyligheid in het preeken. [Uitg. d. *Per Gradus ad Scientiam*, zinspreuk van P. A. de Huybert]. 's Gravenh. 1714. 8°.

Hoeven, A. des Amorie van der, Joannes Chrysostomus, beschouwd als een voorbeeld van ware kansel-welsprekendheid. Delft, 1825. 8°.

Oordt J.G.fil., J. F. van, Oratio de eloquentiae sacrae natura. Gron. 1832. 4°.

Eyk, G. B. J. van, Dissertatio de Jesu Christi eloquentia oratori sacro imitanda. Traj. ad Rhen. 1851. 8°.

[**Eyk, J. P. Sprenger van**], De kansel-ontluistering in de Nederlandsche Hervormde kerk, tijdens de 17e en 18e eeuw, aangewezen en gestaafd d. Sincerus. Amst. 1853. 8°.

Nieuwenhuis, F. J. Domela, A. des Amorie van der Hoeven beschouwd als een voorbeeld van kanselwelsprekendheid. Amst. 1855. 8°.

Oosterzee, J. J. van, Jacques Saurin. Eene bladzijde uit de geschiedenis der kanselwelsprekendheid. Rotterd. 1855. 8°.

Schroder, G., De advocatorum eloquentia. Harderov. 1756. 4°.

Linden, J. van der, De ware pleiter. Amst. 1827. 8°.

Beesema, A. Siewertsz van, Redevoering over de geregtelijke welsprekendheid. Z. p. e. j. (Rotterd. 1839.) 8°.

[**Hall, M. C. van en W. H. Warnsinck, Bzn.**]. Jok en Ernst. In brieven over de welsprekendheid voor de balie, van M. Boudewijn van de Merwede en Koenraad Breedspraak. Haarl. 1854. 8°.

Braambeek, J. van, De Nutscatheder kan en mag dienstbaar gemaakt worden tot het aankweeken van liefde tot het vaderland. Redev. Amst. 1874. 8°.

VERHANDELINGEN EN REDEVOERINGEN.

Verzamelingen.

Afzonderlijke Redevoeringen en Verhandelingen zijn onder hare volledige titels in de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen.

Baerle, C. van, Oratiën en Blijde Inkomst van Maria de Medicis. Nieuwelijks met zijn Gedichten verrykt. Uyt het Latyn. Amst. 1689. 8°.
Met portr. des Schrijvers op den titel.

Cras, H. C., Nagelaten Verhandelingen en Redevoeringen. Voorafgegaan van eene Lijkrede op C. door J. M. Kemper. Amst. 1822. 2 dln. M. portr. 8°.

Kist, E., Verhandelingen en redevoeringen over verschillende onderwerpen, uit het vak der fraaije letteren en der zedekunde. Dordr. 1816. 8°.

Palm, J. H. van der, Redevoeringen en verhandelingen en losse geschriften. Amst. 1810—46. 5 dln. 8°.

—— Oratorische werken [o. o. d. t. Redevoeringen, verhandelingen en losse geschriften]. Nieuwe uitgave. Leeuw. 1854—55. 5 dln. M. portr. 8°.
Het 5e dl. werd uitg. d. N. Beets.

Clarisse, J., Voor jongelingen bijzonderlijk uit de beschaafde standen. Zestal redevoeringen. Amst. 1818. 8°.

Vereul, A., Redenvoeringen. Amst. 1790. 8°.

Siegenbeek, M., Twee redevoeringen, gevolgd van aanmerkingen, tot het onderwerp der laatste betrekkelijk. Leyd. 1800. 8°.

—— Redevoeringen en Verhandelingen over onderwerpen tot de Vaderlandsche Geschiedenis en Letterkunde behoorende. Dordr. 1836. 8°.

Kemper, J. M., Redevoeringen. Amst. 1814. 8°.

Kampen, N. G. van, Uitgelezene verhandelingen en redevoeringen. Leyd 1841. 8°.

Spandaw, H. A., De invloed des gevoels op den geest en de verstandelijke vermogens. Redevoeringen. Gron. 1842. 8°.

Schrant, J. M., Redevoeringen en verhandelingen. Gend, 1829—45. 2 dln. 8°.

Harderwijk Rz., J. van, Redevoeringen. Dordr. 1844. 8°.

Clarisse, T. A., Nagelatene redevoeringen [uitg. d. J. Clarisse]. Gron. 1829. M. portr. 8°.

Hoeven, A. des Amorie van der, Redevoeringen. Leeuw. 1845. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Thorbecke, J. R., Parlementaire redevoeringen. Ministerie van Febr. 1862 tot Febr. 1666. Dev. 1867—70. 6 dln. 8°.

Wintgens, W., Redevoeringen en Adviezen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. (Met aanteekeningen) 1849—61. 's Gravenh. 1862. 8°.

—— Redevoeringen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal (1866—73). Met een Aanhangsel (1850—65). 's Gravenh. 1873. 8°.

—— Redevoeringen enz. (1873—84). Met aanteekeningen en bijlagen. 's Gravenh. 1875—84. 6 dln. 8°.

LEERREDENEN.

a. Verzamelingen.

Kansel (Neêrlands). Preekbundels. Arnh. 1862—66. 9 dln. 8°.
De in deze verzameling voorkomende bundels zijn onder hunne afzonderlijke titels in deze afd. van den Catalogus opgenomen.

Verscheidenheid van gaven, dezelfde geest. Serie van preekbundels van onderscheiden Nederlandsche leeraars. Zeist, 1865—72. 9 dln. 8°.
De in deze verzameling voorkomende bundels zijn onder hunne afzonderlijke titels in deze afd. van den Catalogus opgenomen.

Auswahl von Predigten der berühmtesten Holländischen Kanzelredner, herausgeg. von E. G. Lagemans. Haag, 1844. 8°.
Bevat Leerredenen van E A. Borger, J. H. van der Palm, C. Fransen van Eck, J. Clarisse, J. J. Dermout. A. des Amorie van der Hoeven en W. Broes.

[Peeters, N.], Sermonē oft wtlegghingen op alle de Euangelien vander Vasten, metter Passien, alsomen die inder kerckē houdt zeer costelijck wtgheleyt. Gheprint int jaer o. H. 1520. 8°.
Aan het slot leest men: „ghemaect by den deuoten Pater Broeder Niclaes Peeters Minnebroeder ende Gardiaen", doch daar deze Sermoenen geheel in den geest der Hervorming zijn is de naam „Pater Broeder Niclaes Peeters" enz. wellicht een schuilnaam.

Taulerus, Joh., Van eenen volcomen Euangelisschen leuen Christelijcke Predicatien oft Sermonen op allen Sondaghen ende Feestdagen vanden gantsen jaer. Wt den Hoochd. in Nederl. sprake... ouerghes et enz. Met eenre Voorreden vander ware godsalicheyt. Francf. Peter van Dueren. 1565. fol.

Adam Sasbout. — Deuote ende seer gheestelijcke Sermonen indē Latijn eerstmael gehadt ende vercondicht voor den gheleerden ende studenten der vniuersiteyt van Loeuen, by... Adam Sasbout van Delft enz. Ende nu ghetranslateert... in duytsche enz. Leyd. J. Mathysz. 1569. Te coope... tot Amsterdam... (bij) H. Aelbertszoon. 8°.

Phyleus, S. J., Een leerachtighe verclaringhe der historien ofte parabel vanden rijcke man ende den armen bedelaer Lazaro, vervatet in twaelf predicatiën. Leyd. J. Paedts Jacobsz. en J. Bouwensz. 1588. 8°.

Balkius, Ysbr., Het cleyn-mostert-zaet, d. i' de laetste predikatie a°. 1567 den 9 Apr. ende wederom die naest-laetste predicatie den 18 Aug. a°. 1585 binnen Antwerpen ghedaen, enz. Amst. B. Adriaensz. 1590. 8°.
Voorin eene aanteekening in HS.

Souterius, D., Breydel voor d'onghebondene Tonghe welcker fenijn alle landen van Europa van Asia ende van Aphrica besmet. Ghemaeckt in vijfthien predicatien. Rott. 1623. 8°.

Junius, J., Zeven Sin- ende Sprenck-rijcke predicatiën. enz. 2e dr. gesuyvert ende herstelt. Gorinch. 1663. 12°.

Wtenbogaert, J., Ses, de laetste predicatiën op ses verscheyden texten, enz. Bolsw. 1663. 4°.

Streso, C., Geestelikke regeeringe des herten ontrent de wereltsche goederen, of Twee Predicatiës enz. In de Lat. tale beschreven, in-de Nederl. overgeset, d. Th. à Brenck. Tyel, 1661. 8°.

Borstius, J., Vier Predicatien, een vande gierigheyt uyt Hebr. 13. 5; twee van de geveynstheyt uyt Luc. 12. 1. en Matth. 23. 27. 28; en noch een uyt 1 Cor. 11. 14. In dese laetste druk oversien en verbetert. Dordr. voor Abr. (Andriesz?). 12°.
De geslachtsnaam van den uitgever en het jaartal zijn weggescheurd.

Crucius, J., Schat der Christelicke Ziele, begrepen in LXIIII predicatien ingestelt tot verclaringhe des Catechismi der Fransche kercken. Eerst in 't Frans uyt gegeven ende inde Nederl. tale door den autheur overgeset. 3e dr. vermeerd. en verbet. Amst. 1671. 4°.
Op blauw papier gedrukt.

Lodenstein, J. van, Boet-predikatien over Jerem. XLV gedaan te Utrecht niet lange voor het bittere noodjaar 1672, thans.. uitgegeven, met eene voorreden, aantekeningen en twee Leerredenen door C. Brinkman. Utr. 1779. 8°.

Westerman, A., Groote christelijke zee-vaert, in 26 predicatien, in maniere van een Zee-Postille, enz. Verryckt met gebeden en liedekens, enz. Met de beschrijvingh van Stavoren. Amst. 1692. 8°.

Hattem, P. van, Den val van 's werelts af-god, ofte het geloove der heyligen... zegepralende over de leere van eygen geregtigheyt... vertoont in [zijne] nagelatene schriften, uitgeg. d. J. Roggeveen. 's Gravenh. 1718—27. 4 dln. 4°.

Somer, B., Christus kragtig in swakheid, het sien op den onzienlyken, de verheerlijkinge Gods, enz. Verhandelt in 3 predicatien. Amst. 1684. 12°.
Aan het slot: Lijk- en grafdichten op den schrijver.

Moonen, A., Stefanus de Diaken, of zyn leven, bedryf, doot en begraeffenis, beschreven van Lucas... in kerkredenen verklaert en toegepast. Devent. 1696. 8°.

—— Abrahams roeping uit Ur der Chaldeeuwen, nevens zyn leeven en bedryf... o. a. de... ontmoeting van Melchizedek die... betoogt wort Jezus Christus geweest te zijn enz. [In 19 praedicatien]. Delft, 1717. 8°.

Dooregeest, E. A. van en C. A. Posjager, Den Ryper Zee-postil, bestaende in 22 predicatien toegepast op den zeevaert, enz. voornamentlijk voor die gene, welk op den Haring en Walvisvangst uitgaen, enz. Nog een korte beschryvinge aengaende de opkomst van Holland, enz. van 't eyland met zyn dorpen, als Schermer, Graft, Schermerhorn enz. en ware gelegentheyt der Haring- en Walvisvangst. Amst. 1699. 2 dln. 8°.

[Schainck, H.], Buysmans rust-poosen op de neering. Zijnde eenige Predicatien, gedaen op Buysse-Biddagen en Danck-dag enz. Ench. 1715. 8°.

Gargon, M., De gekruiste en verheerlijkte Christus enz. in 31 leerredenen. 2e dr. Leyd. 1725. 4°.

Velingius Wz., A., De ydelheit der werelt, vertoont in twee Redenvoeringen over 1 Joh. II: 17a. 2e dr. Utr. 1772. 8°.

Moor, B. de, De Zoon der vermaninge en vertroostinge vertroost in Godts genade enz. Leerredenen by byzondere gelegentheden gedaan. Franek. 1744. 4°.

Lardner, N., De omstandigheden van het Joodsche volk, een beroep voor de waerheid van den christelyken godsdienst, vervat in drie predikatien. Rotterd. 1744. 4°.

Verwijs, A., Leerredenen voor jongelieden, met eenige daartoe betrekkelijke bijlagen. Gron. 1819. 8°.

Kluit, Lud., Juvenilia of 7 tal leerredenen... gepredikt onder voorzitting... [zijner] Hoogleeraren... te Leiden. Leid. 1766. 4°.
Vooraan eenige genealogische aanteekeningen betreffende de familie Kluit, in HS.

Hinlopen, J., Leerredenen. Utr. 1781. 8°.

Cremer, J.Iz., J., Gods Engelen verblijd maar zijn Zoon bedroefd, enz. Met een Aanhangsel, tegen het mede- of beurt-zingen van verheerlijkte menschen in het veld bij Bethleëm. 2e uitg. Dordr. 1775. 8°.

Chevallier, P., en **Th. A. Clarisse**, Tweetal leerredenen, [uitgeg. door P. Abresch]. Gron. 1782. 8°.

Claessen, **Joh.**, De Verschijning van den Messias enz. Twee kerkelijke redevoeringen. Amsteld. 1784. 8°.

Alberti, E. F., Leerredenen gehouden te Amsterdam in de Luth. Oude Kerk, d. 22en en 25en Nov. 1767. Amst. 1788. 4°.

Vernede, J. S., Drie leerredenen over de voorzienigheid. Naar het Fr. [vert. en met een gedicht vermeerderd door J. Lublink den jonge]. Amst. 1771. 8°.

Lavillette, C. A. de, De bedroefde Kristen vertroost. IV Leerredenen. Waar agter gevoegd is de Lykreden over den Autheur gedaan door J. van de Velde. Zieriks.-Dordr. 1771. 8°.

Scheffer, J. F., Twee leerredenen, gehouden in de Luthersche Gemeente te Bodegraven. Rotterd. 1789. 4°.

Takens, J. **Rysdyk**, De hagchelijke beproeving, onbezwekene standvastigheid en godlijke uitredding van Sadrach, Mesach en Abednego. In drie leerredenen. Rotterd. 1789. 8°.

Hervey, J., Veelen gerechtvaardigd door eenen, in twee leerredenen. Met een voorrede van Aug. Toplady. Uit het Eng. Amst. 1770. 8°.

Hamelsveld, Y. **van**, Twee leerredenen, over Esther IX en X. Utr. 1782. 8°.

—— Twee leerredenen over Mattheus VII: 6—11. Utr. 1783. 8°.

Leerredenen (Kerklijke), gehouden in Braband en Fransch Vlaanderen, zedert 1788 en 1789. [Uitgeg. d. G. Vonck]. Duink. 1789. 2 stn. 8°.

Bellamy, J, Twee nagelaaten leerredenen. Met een voorberigt hem betreffende [d. G. Kuipers]. Vliss. 1790. 8°.

Uyttenhooven, A., Leerredenen. Amst. 1791. 8°.

Visser, S. de, en J. **Wildt**, Tweetal leerredenen. Utr. 1799. 8°.

Tincken, W., Leerredenen. Zwolle. Z. j. (1799). 8°.

Lis, P. H. **van**, Twee belijdenis predikatien. Utr. 1804. 8°.

Bast, M. J. **de**, 36 Meditatien [Leerredenen] op den lijdenden en stervenden Jesus. Gend, 1804. 2 dln. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Palm, J. H. **van der** (Al de leerredenen van). Leeuw. 1841—45. 16 dln. 8°.

Broes, W., Leerredenen. Amst. 1810—15. 3 dln. 8°.

—— Leerredenen over bijbelsch-historische onderwerpen. Amst. 1814. 8°.

Massillon, J. B., Zevental leerredenen. Uit het Fr. [door J. Immerzeel Jr.] Rotterd. 1823. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Clarisse, J., Leerredenen. Leid. 1842. 8°.

Siegenbeek, M., Leerredenen. Haarl. 1814—20. 2 dln. 8°.

Dermout, I. J., Leerredenen. Dordr. 1819. 8°.

—— Nieuwe leerredenen. 's Gravenh. 1823. 8°.

—— Tiental leerredenen. Dordr. 1846. 8°.

Schrant, J. M., Kanselredenen over de Gelijkenis van den verloren zoon. Leyd. 1849. 8°.

Borger, E. A., Leerredenen. 's Gravenh. 1814. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk. 4e druk. 's Gravenh. 1825. 2 dln. 8°.

Zimmerman, J. **Decker**, Leerredenen. Utr. 1815. 8°.

—— Tweede tiental leerredenen. Utr. 1819. 8°.

—— Twaalf leerredenen, ten deele over eenige min behandelde teksten. Utr. 1837. 2 dln. 8°.

Merle d'Aubigné, J. H., Het Kruis van Jezus Christus en de prediking van het Evangelie, in 2 leerredenen. Uit het Fr. Amst. 1825. 8°.

Worst, J. H., Twee-tal leerredenen. Uitgeg. door H. Woerman. Haarl. 1832. 8°.

Steenmeyer, J., Mozes. Tiental leerredenen. 2e dr. Arnh. 1864. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 6.

Molhuijsen, P. C., Leerredenen over vrije stoffen. Dev. 1842. 8°.

—— Dertien leerredenen over verschillende onderwerpen. Dev. 1844. 8°.

Rossem, J. H. **van**, Oost-Indische leerredenen. Leid. 1844. 8°.

Hoeven, A. **des Amorie van der**, Leerredenen. Leeuw. 1835—47. 2 dln. 8°.

Pareau, L. G., Jezus Christus en die gekruisigd enz. Tweetal leerredenen. Gron. 1843. 8°.

Sonstral, J. H., Twaalftal leerredenen. Amst. 1849. 8°.

Moolenaar, A., Nagelatene leerredenen. Leyd. 1841. 8°.

Huydecoper, T. C. R., Zestal leerredenen. Zeist, 1866. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 4e Bundel.

Swalue, E. B., Leerredenen, uitgegeven ter gelegenheid zijner 30-jar. evangeliebediening. Amst. 1860. 8°.

Hasebroek, J. P., De blijde boodschap. Twaalftal leerredenen. Amst. 1860. 8°.

—— Zestal leerredenen. Zeist, 1866. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 5e Bundel.

Beets, N., Twaalf preeken. Haarl. 1845. 8°.
—— Twaalftal leerredenen. Haarl. 1863. 8°.
—— Zestal leerredenen. Zeist, 1865. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 1e Bundel.
Oosterzee, J. J. van, Leerredenen. 2e dr. Amst. 1847. 8°.
—— Nieuwe Leerredenen. Rotterd. 1848. 8°.
—— Hetz. werk. 2e dr. Rotterd. 1848. 8°.
—— Woorden des levens. Leerredenen. Rotterd. 1851. 8°.
—— Zestal leerredenen. Zeist, 1865. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 2e Bundel.
—— Laatste leerredenen. Schied. 1873. 8°.
Chantepie de la Saussaye, D., De roepstemmen van het jaar 1866. Zestal leerredenen. Zeist, 1867. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 6e Bundel.
Matthes, H. A., Tweetal leerredenen. Leyd. 1844. 8°.
Theesing, H. J. R. G, Zestal leerredenen. Zeist, 1866. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 3e Bundel.
Duinen, T. van, Zestal nagelaten Leerredenen. Gron. 1857. 8°.
Meyboom, L. S. P., Drietal leerredenen. Nijm. 1846. 8°.
Voogt, J. E. de, Drietal preken. Amst. 1853. 8°.
Doedes, J. I., Preken. Utr. 1854. 8°.
Keijser, J. P. de, De kerk leidsvrouw tot humaniteit. Een tijdvraag, beantwoord in drie leerredenen. Arnh. 1865. 8°.
Kate, J. J. L. ten, Stemmen des vredes. Nieuwe leerredenen. 2e dr. Amst. 1868. 8°.
Francken Az., W., Viertal leerredenen. Rotterd. 1850. 8°.
Zaalberg Pz., J. C., De godsdienst van Jezus en de moderne rigting. Christelijke toespraken over de godsdienstige vragen des tijds. 's Gravenh. 1864. 8°.
Hoeven Jr., A. des Amorie van der, Nagelaten leerredenen. Voorafgegaan door eene levens- en karakterschets des ontslapenen van de hand zijns vaders. Met portr. Leeuw. 1849. 8°.
—— Hetz. werk. 4e dr. Leeuw. 1857. 8°.
Cohen Stuart, M., Zes kanselredenen bij bijzondere gelegenheden uitgesproken. Zeist, 1872. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 9e Bundel.
Reville, A., Een tiental leerredenen. Arnh. 1866. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 8.
Scheffer, W., Tiental leerredenen. Arnh. 1863. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 4.
Toorenenbergen, J. J. van, Het leven van Abraham. Eenvoudige bijbeloefeningen. Zeist, 1868. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 7e Bundel.
Toorenenbergen, A. van. Onze strijd door Christus den Heer. Tiental leerredenen. Met portr. Arnh. 1863. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 2.
Terpstra, H. W., Zestal leerredenen. Met eene voorr. van B. ter Haar. Zaand. 1865. 8°.
Ham, F. C. van den, Christus, de weg, de waarheid en het leven. Drie leerredenen. Utr. 1855. 8°.
Huet, Cd. Busken, Kanselredenen. Haarl. 1861. 8°.
Huet, P., Geestelijk leven. Zestal leerredenen. Zeist, 1871. 8°.
Verscheidenheid van gaven enz. 8e Bundel.
Vinke, H. L., Tiental leerredenen. Met portr. Arnh. 1863. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 5.
Wolters, W. P., Twaalf preken. Harl. 1862. 8°.
Tiele, C P., Twaalf preken. Amst. 1873. 8°.
Laurillard, E., Tiental leerredenen. Arnh. 1863. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 3.
—— Voor meer dan één leven... Een twaalftal Leerredenen. 2e dr. Amst. 1868. 8°.
Proes, L., Tiental leerredenen. Met portr. Arnh. 1862. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 1.
Pierson, A., Een tiental leerredenen. 1857—1863. Arnh. 1864. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 7.
Boekeren, R. Koopmans van, Kinderpreken. Leid. (1865). 8°.
Gorkom, G. van, Tiental leerredenen. Arnh. 1866. 8°.
Neêrlands Kansel, N°. 9.

---

b. Afzonderlijke Leerredenen.

1. Leerredenen bij gelegenheid van gebeurtenissen zoowel van politieken, kerkelijken, als plaatselijken aard. Deze zijn onder hare volledige titels in de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus opgenomen.

---

2. Personeele Leerredenen.

(Bevestigings-, Intree-, Jubilé-, Afscheids- en Lijkredenen in den vorm van Leerredenen).

Abrahamsz (Lijkrede op *Gallenus*) door W. van Maurik. M. portr. Z. p. 1706. 4°.

Akersloot (Lijkrede op *G. G.*) door A. Verwey Bz. Leyd. 1824. 8°.

Allemand (Lijkrede op *W. I*). Naar het latijn. Leyd. 1818. 8°.

Altmann (Lijkrede op *B. W.*) door C. G. S. Begemann. Amst. 1808. 8°.

Amshoff J. P., 50-j. evangeliebediening. Uitg. door M. A. Amshoff. Koev. 1838. 8°.

—— *M. A.*, 25-j. Evangeliedienst. Gron. 1857 8°.

Andries (Lijkrede op *Joh.*) door Ch. Tirion. Utr. 1706. 4°.

Anslaar (Lijkrede op *G.*) door H. S. van Alphen. Amst. 1694. 4°.

—— (Lijkrede op *G.*) door J. van der Waeyen. Amst. 1695. 8°.

Asperen, *P. Schols van*, 25-j. predikdienst. Delft, 1784. 8°.

Barueth, *J.*, Afscheid en Intrede. Dordr. 1745. 4°.

Beausar, *A. T.*, Afscheid. Middelb. 1821. 8°.

Beels (Lijkrede op *L.*) door J. Cooll. Amsteld. 1756. 4°.

Berkenbosch, *H.*, 25-j. predikd. Beverw. 1861. 8°.

Berkhout (Lijkrede op *A. M.*) d. J. R. Wernink. Rott. 1845. 8°.

Beuzekom (Lijkrede op *W. W. van*) d. H. J. v. Hoorn. Amersf. 1839. 8°.

Boekeren, *R. Koopmans van*, Afscheid. Gron. 1859. 8°.

—— Afscheid. Harl. 1862. 2 stuks. 8°.

—— (Bevestiging van) d. G. van Gorkom. Leid. 1862. 8°.

Bogaerde (Lijkrede op *C. van den*) door J. Esgers. Amsteld. 1740. 4°.

Bomble (Lijkrede op *F.*) door J. v. Staveren. Amsteld. 1722. 4°.

Bonnet, *P.*, Laatste leerrede, met aant. betr. 's mans sterven van G. W. J. Bonnet. Utr. 1804. 8°.

Boott (Lijkrede op *C.*) door E. van de Putt. Utr. 1713. 4°.

Borger (Lijkrede op *E A.*) door W. Broes. Amst. 1820. 8°.

Boskoop, *J.*, Intrede en afscheid. Utr. 1746. 4°.

—— Intrede. Amst. 1746. 4°.

—— (Lijkrede op *J.*) door W. Budde. Amst. 1772. 4°.

Brakel (Lijkrede op *W. à*) door D. le Roy. Rott. 1711. 4°.

Bree (Lijkrede op *J. B. van*) door F. J. Haanraads. Amst. 1857. 8°.

Brand de jonge (Lijkrede op *G.*) door J. Molinaeus. M. portr. Rott. 1684. 4°.

Brill (Lijkrede op *Joh.*) door Th. Lubbers. Gron. 1764. 8°.

Brink (Lijkrede op *R. A. ten*) door E. P. G. van Essen. Amsteld. 1775. 4°.

Broek (Bevestiging van *J. J. van den*) door J. C. Zaalberg Pz. 's Gravenh. 1857. 8°.

—— (Lijkrede op *M. C. le Sage ten*) geb. *de Brieder* door H. W. le Sage ten Broek. Rott. 1808 8°.

Broes (Brief.. beh. eenige aanteekeningen uit de bevestigings en intreepredikatien van *P.* en *W.*) Amsteld 1790. 8°.

Bruins (Lijkrede op *H. J.*) door C. Swaving. Amst. 1789. 8°.

Cappellen, (Lijkrede op *J. D.* Baron *van der*) door H. Bergh. Amsteld. 1784. 8°.

Chantepie de la Saussaye, *D.*, Afscheid. Leyd. 1862. 8°.

—— Intrede. Leyd. 1862. 8°.

Clarisse (Lijkrede op *T. A.*) door P. Chevallier. Gron. 1782. 8°.

Clemens, *H. G.*, Afscheid en Intrede. 's Hertogenb. 1733. 4°.

Commys (Lijkrede op *H. J.*) door C. Boon. Medembl. 1849. 8°.

Cop, *A. van de*, Afscheid en Intrede. Met opdragt en voorber. door A. Mandt. Amst. 1780. 4°.

Costard de la Moraiserie (Lijkrede op *J.*) door G. Schierhout. Amsteld. 1758. 4°.

Cremer (Bevestiging van *F. L.*) door B. S. Cremer. Amst. 1738. 4°.

Curtenius, *P.*, Intrede en afscheid. Waarbij gevoegd is deszelfs Redevoering over het Godlyk Bybelboek enz. Uit het Latyn vertaald. Amsteld. 1755. 4°.

—— Herstel uit zware ziekte. Amsteld. 1782. 4°.

Dalen (Lijkrede op *M. van*) door D. Voorhelm. Haerl. (1707). 4°.

Dermout, *I. J.*, 25-j. Evangeliedienst. 'sGravenh. 1823. 8°.

—— Afscheid. Met inleid. woord en naschrift door J. Moll Jbz. 's Gravenh 1867. 8°.

Dinant (Lijkrede op *P.*) door W. Eversdijk. Rott. 1724. 4°.

Doesburg (Lijkrede op *J.*) door A. Tiele. 2e druk. Rott. 1711. 4°.

—— (Lijkrede op *J.*) door D. le Roy. Rott. 1711. 4°.

Doesburgh (Bevestiging van *J.*) door F. Ridderus. Rott. 1678. 4°.

—— (Lijkrede op) door L. T. Pielat. 's Gravenh. 1735. 4°.

Donker Curtius (Lijkrede op *H. H.*) door W. Overduyn. Arnh. 1839. 8°.

Dorhout, *A.*, 25-j. predikdienst. Harl. 1804. 8°.

Drieberge (Lijkrede op *J.*) door P. Bliek. Amsteld. 1746. 4°.

Eck, *C. Fransen van*, Afscheid. Dev. 1828. 8°.

Engels (Lijkrede op *F. C.*) door C. W. Vetter. Uit het Hoogd. vertaald. 's Gravenh. 1765. 4°.

Eversdijk (Lijkrede op *W.*) door D. van Henghel. Rott. 1729. 4°.

Fabricius, *F.*, 50-j. predikdienst. [Waarachter: Zeeuwsche Vreugdegalm enz. door J. H. Jungius enz]. Leyd. 1738. 4°.

Fortgens (Lijkrede op *M.*) door P. Beets. Hoorn, 1695. 4°.

—— (Lijkrede op *M.*) door H. Schijn. M. portr. t'Amst. 1695. 4°.

Fortmeijer (Lijkrede op *J. G. E. P.*) door J. C. Schultz Jacobi. Rott. 1849. 8°.

Fruitier, *D*, Afscheid. Met een nodig Voorbericht. Zaand. 1739. 4°.

Gillisen, *Aeg*, Intrede. Middelb. 1746. 4°.

Goeje (Gedachtenisrede op *P. de*) door J. Wassenaar. Heerenv. 1854. 8°.

Goodschalk (Lijkrede op *J.*) door D. Knibbe. Leyd 1676. 4°,

Gorkom (Bevestiging van *G. van*) door E. Laurillard. Leyd. 1861 en 1868. 2 stks. 8°.

Grand, *A. le*, 25 j. predikd. Amsteld. 1801. 8°.

Gregoor (Bevestiging van *S.*) door J. van Voorst. Leyd. 1818. 8°.

Grimes (Lijkrede op *D.*) door G. Haverkamp. Delft, 1713. 4°.

Groenewegen (Lijkrede op *J.*) door J. Claessen. Utr. 1764. 4°.

Haam (Lijkrede op *H. de*) door H. Ribbers. Arnh. 1767. 4°.

Haar, B. ter, Afscheid. Amst. 1854. 8°.

Haas (Lijkrede op *G. de*). Naar het latijn. Leyd. 1818. 8°.

Hardeveld, A. van, Herstel uit zware krankheid. Gorinch. 1729. 8°,

Hartigveld (Lijkrede op *J.*) door J. D. Verburg. Rott. 1678. 4°.

Hasselt, S. F. van, Afscheid. Sneek, 1859. 8°.

Heeckeren (Lijkrede op *E. L.* Baron *van*) door C. Conradi uitg. door S. Muller. Amst. 1838. 8°.

Heiden Hompesch (Lijkrede op *J. S. A.* Gravinne *van*) door J. van Loo. Utr. 1781. 8°.

Heydenryck (Lijkrede op *M.*) door J. Bolwerck. Utr. 1724. 4°.

Heyningen (Lijkrede op *G. van*) door H. Tichelaar. Amst 1801. 8°.

Hengel (Bevestiging van *F. U. van*) door W. A. van Hengel. Leid. 1841. 8°.

—— *W. A. van*, Afscheid. Amst. 1827. 8°.

—— Afscheid. Leyd. 1850. 8°.

Henghel (Lijkrede op *D. van*) door W. Velingius Az. Rott. 1733. 4°.

Heringa Ezn, (Lijkrede op *J.*) door H. Bouman. Utr. 1840. 8°.

—— Id. door H. E. Vinke. Utr. 1840. 8°.

—— Id. door C. W. Stronck. Dordr. 1840. 8°.

Heimenberg Cz., C. H. van, 25-j. predikdienst. Zaand. 1746. 4°.

Hillenius (Lijkrede op *J.*) door G. Schortinghuis. 2e druk. Z. p. 1759 4°.

Hinlópen, J., 50-j. predikdienst. Utr. 1801. 8°.

Hoboken (Lijkrede op *A. van*) door? Z. p. 1850. 4°.

Hoekstra, F., Afscheid. Harl. 1837. 8°.

Hoeufts (Lijkrede op *P.*) door R. Toe Laer. Nijm. 1736. 4°.

Hoëvell, W. R. van, Afscheid. Gron. 1848. 8°.

Hoeven, A. des Amorie van der, Afscheid. Delft, 1827. 8°.

—— (Lijkrede op *T. van der*) door C. van Arckel Cz. Rott. 1748. 4°.

Hoffmann (Lijkrede op *H.*) Naar het latijn. Leyd. 1818. 8°.

—— *J. M.*, Intrede. Dordr. 1739. 4°.

Hofstede (Lijkrede op *J.*) door M. Cock. Gron. 1736. 4°.

Holwerda, J. H., Afscheid Gorinch. 1872. 8°.

Honert THz. (Bevestiging van *J. van den*) door F. Fabricius. Leyd. 1734. 4°.

—— Intrede. 2e druk. Leyd. Utr. 1734. 4°.

Hoogendorp, J., 50-j. predikd. Tholen, 1839. 8°.

Immink geb. *van Laer* (Lijkrede op *A.*) door P. Immink. Dev. 1830. 8°.

Iperen, J. van, Afscheid nevens de eerste leerrede op het O. I. Comp. schip Europa. 2e druk, m. portret. Amst. 1779. 8°.

—— (Lijkrede op *J. van*) door H. Wachter. Amst. 1781. 8°.

Jansen (Lijkrede op *A.*) door J. D. Huizinga. Gron. (1727). 8°.

Janssen, H. Q, Afscheid en Intrede. Middelb. 1855. 8°.

Jorissen, S. G., Afscheid. Utr. 1860. 8°.

Jungius, C. L., Afscheid. Zierikz. 1868. 8°.

Kapelle (Lijkrede op *J. van de*) door D. Knibbe. Leyd. 1696. 4°.

Keiser (Lijkrede op *J.*) door A. Andriessen Jz. Middelb. 1747. 4°.

Kemp, C. van der, Herstelling van een beenbreuk. Rott. 1750. 4°.

Kempenaer (Lijkrede op *J. de*) door B. Sandijk. 2e druk. 's Gravenh. 1726. 4°.

Kessel (Lijkrede op *G. van*) door J. I. Rauwertz. 's Graavenh 1756. 4°.

Kist (Lijkrede op *N. C.*) door A. Kuenen. Leid. 1860. 8°.

Kleyn, G., Afscheid. Amst. 1740. 4°.

—— Intrede. Amst. 1741. 4°.

Klinkhamer (Lijkrede op *L.*) door W. Schuyl. Leyd. 1688. 4°.

Knappert (Bevestiging van *J.*) door R. Koopmans van Boekeren. Leid. 1868. 8°.

Kok, A., 25-j. predikdienst. Utr. 1807. 8°.

Koning (Bevestiging van *A. de*) door G. H. Hein. Breda, 1821. 8°

—— Intrede. Breda, 1821. 8°.

Koolhaas (Bevestiging van *H. M. G.*) door H. W. de Wilde. Doesb. 1837. 8°.

Krol, J. G. W., Afscheid. Dordr. 1856. 8°.

Krom, J. H., 25 j. predikd [waarbij nog twee andere leerredenen]. Amst. 1815. 8°.

Kuyper, Ant., 25-j. predikd. Amst. 1804. 8°.

Laan, P., Intrede. Utr. 1739. 4°.

Lagendael (Lijkrede op *J.*) door K. Westerbaen Wz. Rott. 1748. 4°.

Laurillard, E., Afscheid. Leid. 1862. 8°.

Lavillette (Lijkrede op *C A. de*) door J. van de Velde. Zierikz. en Dordr. 1771. 4°.

Leemaen (Lijkrede op *L.*) door J. Wilhelmius. Rott. 1735. 4°.

Lesturgeon, A. L., Afscheid en Intrede. Steenw. 1864. 8°.

Leyden van Westbarendrecht (Lijkrede op *F.* Baron), door W. M. Kooy. Leyd 1822. 8°.

Limborch (Lijkrede op *Ph. van*) door J. de Klerk. t'Amst. 1712. M. portr. 4°.

Low (Lijkrede op *J.*) N. h. Latijn. Leyd. 1818. 8°.

Lynden Heer *van Lunenburg* (Lijkrede op *B. C.* Baron *van*) door J. F. van Oordt J. Wz. Utr. 1822. 8°.

Man (Lijkrede op *J. D.*) door A. Velingius Wz. Cleve, 1751. 4°.

Manger (Lijkrede op *J. P.*) door E. van Staveren. 's Gravenh. 1741. 4°.

Meer, W. van der, Herstelling in den dienst. Schoonh. 1795. 8°.

Mentes, H., 25-j predikd. Amst. 1804. 8°.

Meyboom, L. S. P., Afscheid. Nijm. 1851. 8°.

—— Intrede. Gron. 1852. 8°.

—— Afscheid. Gron. 1854. 8°.

Midlum (Lijkrede op *G. van*) door J. Mobachius. 's Hertogenb. 1748. 4°.

Mitzen (Lijkrede op *F. J.*) door J. de Hartogh. Leyd. 1720. 4°,

Moor Bz., B. de, Afscheid en Intrede. Amst. 1789. 4°.

Mosselmans, B. C. J., Afscheid. 's Hertogenb. 1866. 8°.

Muilman (Lijkrede op *Wigb*) door Willem Muilman. 's Graavenh. 1756. 4°.

Muntendam (Lijkrede op *J.*) door B. ten Dam Rott. 1738. 4°.

Nieuwenhuis, F. Domela, Afscheid. Haarl. 1879. 8°.

Nimwegen, M. J. van, 50-j. predikd. Vliss. 1835. 8°.

Nuijs Klinkenberg (Lijkrede op *J. van*). Naar het latijn. Leyd. 1818. 8°.

Oosterzee, (Lijkrede op *F. W. van*), door A. Bruistens. Middelb. 1764. 4°.

—— (Bevestiging van *H. M. C. van*) door W. L. van Oosterzee. Zierikz. 1830. 8°.

—— *J. J. van*, 25-j. predikd. Utr. 1866. 8°.

—— Aftreding als Academieprediker. Amst. 1877. 8°.

Outrein, J. d', Afscheid en Intrede. Amst. 1703. 4°.

—— Afscheid. Amsteld 1709. 4°.

—— Intrede. Amsteld. 1709. 4°.

Paludanus (Lijkrede op *P.*) door M. Ruysch. Delft, 1774. 4°.

Patijn (Lijkrede op *D. T. F.*) door C. L. Jungius. Voorb. 1862. 8°.

Pechlinus (Lijkrede op *J.*) door L. Langen. Leyd. 1690. 4°.

Pellecom van Kortenhoef, A. N. van, 40-j. predikd. 's Hertogenb 1846. 8°.

Perizonius (Lijkrede op *R.*) door T. A. Clarisse. Amst 1781. 8°.

Petri (Lijkrede op *G. H.*) door J. W. van Sonten. Amst. 1704. 4°.

Pielat (Lijkrede op *L. T.*) door E. v. Staveren. 's Gravenh. 1750. 4°.

Pieterss (Lijkrede op *P.*) door J. D. Middelhoven. t'Amst 1680. 4°.

Poelstra (Lijkrede op *Jan*) door Joh. Poelstra. Gouda, 1769. 4°.

Pot, C. W. van der, Afscheid. Rott. 1879. 8°.

Prins, I., 60-j. predikd. Amst. 1862. 8°.

—— 70-j. predikd. Amst. 1872. 8°.

—— Afscheid Amst 1873. 8°.

—— *J. J.*, Afscheid. 2e druk. Rott. 1855. 8°.

Ratell (Lijkrede op *J.*) door M. de Crane. Middelb. 1739. 4°.

Resler, P. J., Onuitgesproken Afscheidsrede. Rott. 1802. 8°.

Rhijn, L. J. van, 40-j. predikd. Amst. 1878. 8°.

Ribbers (Lijkrede op *H.*) door A. van den Berg. Arnh. 1782. 8°.

Rienstra, B., 25-j. predikd. Dordr. 1856. 8°.

Rietveld, P, Afscheid. Delft, 1781. 8°.

Roemer (Lijkrede op *G. U.*) door C. de Witt. 's Hertogenb. 1741. 4°.

Rogge, H. C., Afscheid. Schoonh. 1860. 8°.

Rossum (Bevestiging van *G. van*) door C. M. Simons. Gouda, 1745. 4°.

Rotteveen (Lijkrede op *J.*) door R. Hayens. Rott. 1734. 4°.

Royaards (Lijkrede op *H.*) door H. J. Royaards. Utr. 1825. 8°.

—— (Lijkrede op *H. J.*) door H. Bouman. Utr. 1854. 8°.

Ruiter (Lijkrede op *K.*) door A. J. Brakonier. Utr. 1710. 4°.

Ruppius (Lijkrede op *C.*) door L. Beels. Amsteld. 1727. 4°.

Rutgers, A., 25-j. predikd. Haarl. 1805. 8°.

Ruys, J. Herstel van hevige ziekte. Delft, 1781. 4°.

Sandick (Bevestiging van *J. C. F. van*) door G. H. van Senden. Zwolle, 1836. 8°.

Schaap (Lijkrede op *C.*) door J. Crajenhoff. Hoorn, 1734. 4°.

Scharp, J., Bij het overlijden zijner kinderen. Met uitvoerige voorrede. Rott. 1790. 8°.

—— 25-j. predikd. Met historische aanteek. en portret. Rott. 1803. 8°.

—— Afscheid. 2e druk. Rott. 1826. 8°.

Schaick, C. van, Afscheid. Meppel, 1852. 8°.

—— Intreërede te Paramaribo Amst. 1852. 8°.

Scheffer (Bevestiging van *W.*) door E. Laurillard. Leyd. 1861. 8°.

Scheltema, C. S. Adama van, Afscheid en Intrede. Amst. 1849. 8°.

Schermbeek, J. C. van, 25-j. predikd. Arnh. 1860. 8°.

Scholten, J. H., 25-j. ambtsbediening. Leid. 1865. 8°.

Schorrenburg (Lijkrede op *G.*) door C. van der Kemp. Rott. 1732. Met lijkzangen. 4°.

Schortinghuis (Lijkrede op *G*) door J. J. Brahe. Middelb. en Amst. 1768. 4°.

Schultz Jacobi, J. C., Afscheid. Rott. 1862. 8°.

Schutte (Lijkrede op *R.*) door L. Hamerster. Amsteld. 1785. 8°.

Schwartzenberg en *Hohenlansberg* (Lijkrede op *G. F.* Baron *toe*) door G. T. de Cock. Leeuw. 1783. 8°.

Senden, G. H. van, Intrede. Zwolle, 1832. 8°.

—— (Bevestiging van *W. C. van*) door G. H. van Senden. Breda, 1857 8°.

Serrurier, F., Intrede en Gedachtenisrede (bij 25-j. Evang dienst). Amst. 1788. 8°.

—— (Lijkrede op *L.*) door A. van den Berg. Arnh. 1789 8°.

Siegenbeek (Lijkrede op *M.*) door C. Sepp. Leyd. 1855. 8°.

Simonides, S., Afscheidsrede. Rott. 1664. 12°.

—— Intrèerede. Rott. 1664. 12°.

Slijpe tot Boekhorst (Lijkrede op *J. W. van*). Naar het latijn. Leyd. 1818. 8°.

Sluiter, J., Afscheid en Intrede. Met voorbericht van R. Schutte. Amst. 1788 8°.

—— (Lijkrede op *J. O.*) door C. F. van Eck. Dev. 1815. 8°.

Somer, B., Afscheidsrede. Amst. 1684. 12°.

—— Intreerede. 2e druk. Amst. 1685. 12°.

Spall, T. van, Afscheid. Breda, 1838. 8°.

Staveren (Lijkrede op *J. van*) door L. Beels. Amsteld. 1724. 4°.

—— Dez rede, 2e druk. Amsteld. 1724. 4°.

Stronck, C. W., 25-j. predikd. Dordr. 1827. 8°.

—— 40-j. predikd. Dordr. 1843. 8°.

Stuart (Lijkrede op *M.*) door C. W. Westerbaen. Amst. 1827. 8°.

Suderman (Lijkrede op *W.*) door P. van Ede. Rott. 1751. 4°.

Swinderen geb. Baronnesse *van Rehden* (Lijkrede op *W. C. F.*) door I. Sannes. Gron. 1813. 8°.

—— (Gedachtenisredenen van *W. van*) door P.

Hofstede de Groot en G. C. Duval Slothouwer. Gron. 1836. 8°.

Temmink Wz. (Lijkrede op *J.*) door J. Boskoop. Amst. 1768. 4°.

—— Dez. rede, 2e druk. Amst. 1768. 4°.

Thoden van Velzen, S. K., Afscheid. Nijm. 1846. 8°.

Tichler, J., Herstel uit hevige ziekte. Leid. 1846. 8°.

Tjassens (Lijkrede op *S.*) door J. H. Janssonnius. Gron. 1753. 4°.

Tomas, H., 25-j. priesterdienst. 's Gravenh. 1833 8°.

Tuuk (Bevestiging van *A. Tobbens van der*) door P. Boeles. Gron. 1832. 8°.

Tydeman (Bevestiging van *Nanning*) door H. W. Tydeman. Sneek, 1871. 8°.

Veen, A. J. van der, 25-j. predikdienst. Heerenv. 1833. 8°.

Velingius (Bevestiging van *A.*) door W. Velingius. Rott. 1744. 4°.

Velsen (Lijkrede op *B. van*) door Th. ter Bruggen. Rott. 1733. 4°.

—— (Lijkrede op *N. van*) door T. van Walraven. Gorinch. 1729. 4°.

—— geb. *Pipardus* (Lijkrede op *A. van*), door T. van Walraven. Gorinch. 1729. 4°.

Verbeek (Lijkrede op *H.*) door G. Sohnius H.Rz. Rott 1737. 4°.

Verwer (Lijkrede op *P.*) door A. van Kattenburch. Amst. 1731. 4°.

Vignon, J. du, Afscheid en Intrede. Gron. 1731. 4°.

Vollenhoven van Daalen (Bevestiging van *H. W.*) door J. F. Kuyper. Maassl. 1839. 8°.

Waaker (Lijkrede op *A.*) door J. E. Meyer. Amst. 1718. 4°.

—— Dez. rede. Andere uitg. Amst. 1718. 4°.

Wenzing (Lijkrede op *Chr.*) door N. N. Amst. 1704. 4°.

Wesselius, J., 50-j. predikd. Leyd. 1742. 4°.

—— (Lijkrede op *J.*) door J. van den Honert THz. Leyd 1745. 4°.

Westberg (Lijkrede op *P.*) door C. van Arckel Czn. Rott. 1750. 4°.

Westerbaen (Lijkrede op *C. W.*), door N. Swart benevens Grafrede door A. des Amorie van der Hoeven en eenige aanteekeningen. Amst. 1832. 8°.

Wilhelmius, J., 50-j. predikd. Rott. 1744. 4°.

—— *Jz.* (Bevestiging van *W.*) door J. Wilhelmius Wz. Rott. 1745. 4°.

—— *W.*, Intrede. Rott. 1745. 4°.

Winter, J. E., 50-j. predikd. Gron. 1826. 8°.

With (Lijkrede op *L. de*) door J. Doesburg. Rott. 1704 4°.

Wolterbeek, J. L., 50-j. predikd. 1837. 8°.

Zaalberg Pz., J. C., Intrede. Dev. 1854. 8°.

Zimmerman, J. Decker, 50-j. predikd. Utr. 1858. 8°.

---

3. Leerredenen zonder bijzondere aanleiding.

Ball, E. F., I Petrus II: 7*a*. Naar het Hoogd. Amst. 1833. 8°.

Beets, N., Rom. VIII: 28. Haarl. 1856. 8°.

—— Spreuken XXVI: 13. Haarl. 1854. 8°.

Bell, F. W. B. van, II Corinth. XII: 7. Amst. 1856. 8°.

Bennink Janssonius, R., Lukas II: 13, 14. Arnh. Z. j. 8°.

—— Jesaja XLIV: 22. Laatste leerrede en gedicht. De Leerrede geh. in den morgen van zijn laatsten levensdag. Met een voorwoord van H. L. Oort. 's Gravenh. 1873. 8°.

Bertram, J. T., Jesaja XLVI: 12. Amst. 1817. 8°.

Borsius, J., Hand. XX: 32. Middelb. 1853. 8°.

—— Openb. I: 18. Middelb. 1853. 8°.

Brakel, W. à, Psalm II: 6. Amst. 1688. 4°.

Broek, J. J. le Sage ten, II Corinth. 6: 1. Met voorrede van B. U. H. S. Dordr. (c. 1784). 8°.

—— Coloss. II: 8. Rotterd. 1797. 8°.

Broes, B., Psalm XV: 4. Leyd. 1791. 8°.

—— Philipp. I: 12—14. Leyd. 1795. 8°.

—— Philipp. I: 20. Leyd. 1795. 8°.

—— Psalm 1: 6*a*. Leyd. 1797. 8°.

Buddingh, S. A., Psalm XXVII: 10. Batavia, 1838. 8°.

Caird, J., Rom. XII: 11. Naar het Eng. Amst. 1856. 8°.

Cellarius, L. F., Lukas XXIV: 13—35. Utr. 1781. 8°.

Chantepie de la Saussaye, D., Hebr. VIII: 1. Leid. 1861. 8°.

—— Johannes XX: 24—29. Leid. 1862. 8°.

Claessen, J., Matth. XI: 12. Amsteld. 1784. 8°.

—— Rom. XII: 1. Amst. 1792. 8°.

Clarisse, T. A., Handel. XIII: 38, 39, ter perse bezorgd door P. Abresch. Gron. 1782. 8°.

Crommelin, S., Petrus I: 24, 25. Leeuw. 1851. 8°.

Dinant, P., Hebr. XI: 32. Uitgeg. door H. Vos. Rotterd. 1724. 4°.

Dissel Jz., E. J. F. van, Ruth I: 8. Arnh. 1855. 8°.

Doedes, J. I., I Joh. IV: 1. 2e dr. Utr. 1856. 8°.

Driessen, A., Handel. IX: 1—18 enz. Bijgev. eenige Aanmerk. over T. van Tuinen's Korte uitlegging van het Gereform. Geloof. Utr. 1723. 4°.

Egeling, L., Romeinen XI: 5. Leyd. 1822. 8°.

Eigeman, J., Handel. IX: 1—11. Rotterd. 1870. 8°.

Frein, H. de, Coloss. III: 17. 3e dr. Utr. 1778. 8°.

Gerard, A., Titus II: 1. Uit het Eng. Amst. 1826. 8°.

Glay, J., Rom. IV: 5. Middelb. (1728). 4°.

Godgeleerde (Voornaam). ps. van? Rom. VIII: 16. Z. p. e. j. 4°.

Häfeli, J. K., Mark. X: 13—16. Uit het Hoogd. door J. Scharp. Rotterd. 1797. 8°.

Ham, *F. van der*, Rotterd. 1835. 8°.

Hamelsveld, *Y. van*, I Corinth. X: 11. Utr. (1783). 8°.

Hervey, *J.*, Rom. V: 19. Met voorrede van A. Toplady. Uit het Eng. vert. Amsteld. 1770. 8°.

Hoekstra Bz., *S.*, Joh. III: 1—9 Amst. 1858. 8°.

Holwerda, *J. H.*, I Corinth. IV: 4. Gorinch. 1860. 8°.

Honert THz., *J. van den*, Titus II: 14. Leyd. 1732. 4°.

Hugenholtz, *P. H.*, Col. I: 20. Rotterd. 1848. 8°.

Janssen, *H. Q.*, Matth. XIII: 33. Middelb. 1851. 8°.

Kaakebeen, *D. M.*, Johann. XVI: 31. 4e dr. Amst. 1844. 8°.

Keijser, *J. P. de*, Marcus II: 27. Arnh. 1868. 8°.

—— Handel. XXIII: 1—5. Arnh. 1869. 8°.

Kessel, *G. van*, Amos III 6. 's Gravenh. 1744. 4°.

Knap, *J. J.*, Psalm LXXIII: 19. Amst. 1847. 8°.

Koetsveld, *C. E. van*, Joh. VI: 68, 69. 's Gravenh. 1866. 8°.

Kooten, *G. van*, Philipp. IV: 9. Dordr. 1818. 8°.

Kuypers, *F.*, Handel. XI: 19—24. Met toelichtingen. Gorinch. 1738. 4°.

Leeuw, *I. de*, Hebr. II: 2 Met voorreden waarin het egt caracter van den Autheur word beschreven. Dordr. 1774. 8°.

Loo, *J. van*, Heidelb. Catech. Amst. 1838. 8°.

Lublink Weddik, *B. T.*, Matth. XXII: 15—22. Amst. 1840. 8°.

Mensinga, *J.*, Filipp. I: 6. Uitgeg. door A. van den Berg. Met afbeeld. v. h. gedenkteeken. Z. p. 1798. 8°.

Merle d'Aubigné, *J. M.*, Matth. I: 28 Uit het Fr. door W. Bilderdijk. Leyd. 1824. 8°.

Meyboom, *L. S. P.*, Lucas VIII: 49—55. 2e dr. Leeuward. 1845. 8°.

—— I Timoth. IV: 8. Amst. 1856. 2 stks. 8°.

—— II Timoth. I: 10. Amst. 1856. 8°.

—— II Korinth. V: 17*b*. Amst. 1856. 8°.

—— Galat. I: 9. Amst. 1861. 8°.

Modderman Az., *T.*, Mattheus X: 29—31. 2e dr. Amst. 1861. 8°.

Molenaar, *D.*, Joh. XX: 28. 's Gravenh. 1851. 8°.

Moorrees, *B.*, Handel. XVI: 13—15. Amst. 1832. 8°.

Mosselmans, *B. C. J*, II Timoth. III: 15. 's Hertogenb. 1869. 8°.

Nahuys, *G. J.*, Psalm CXLVI: 8. Amst. 1783. 8°.

Newton, *J.*, II Corinth. V: 13—15. Uit het Eng. door M. van Werkhoven. Dordr. 1807. 8°.

Nieuwenhuis, *F. J. Domela*, Hand. III: 6. Met afbeeld. d. Kerk Lise-Seraing. Amst. 1856. 8°.

Nijhoff, *J. L.*, Matth. XXVII: 35 enz. Met een brief over het prediken der Lijdens-geschiedenis. Gouda, 1840. 8°.

Oosterzee, *J. J. van*, Openb. V: 7. Rotterd. 1851. 8°.

—— Joh. I: 35—52. Rotterd. 1851. 8°.

—— Openb. XX: 11, 12. Rotterd. 1854. 8°.

—— Matth. XXIV: 35. 's Gravenh. 1864. 8°.

Paludanus Rzn., *Th.*, Luk. XVI: 2. Rotterd. 1745. 4°.

Pareau, *L. G.*, II Timoth. I: 10. Gron. 1833. 8°.

—— Ephesen IV: 3—7. Gron. 1842. 8°.

Pellecom, *A. N. van*, Handel. XIII: 6—12. Amst.-Breda. 1829. 8°.

Pleyte Cs., *F.*, Romein. XIV: 8. Nijmeg. Z. j. 8°.

—— *J.*, Genesis XXII: 1—19. Rotterd. 1847. 8°.

Pot, *C. W. van der*, Psalm LXXIX: 9. Haarl. 1847. 8°.

Prins, *I.*, Psalm CXVIII: 27. Amst. 1841. 8°.

—— *J. J.*, Openb. III: 11*b*. Rotterd. 1848. 8°.

Radijs, *A.*. Johannes XVII: 11. Doesb. 1839. 8°.

Roemer, *N. van de*, Openb. XXI: 6. Dordr. 1850. 8°.

Schenkel, *D.*, I Joh. V: 4. Leeuward. 1852. 8°.

Schorse, *J. W. G. R.*, II Kon. XX: 1—11. 2e dr. Zwolle, 1849. 8°.

Schrant, *J. M.*, Matth. XXII: 21. Amst. 1815. 8°.

—— Coloss. IV: 12, 13. Amst. 1816. 8°.

Schultz, *J.*, Joh. XVII: 24. 's Gravenh. 1817. 8°.

Senden, *G. H. van*, Rom. V: 3, 4. 's Gravenh. 1836. 8°.

—— I Tim. VI: 3—6. Leyd. 1844. 8°.

Spijker, *H. J.*, Joh. XVII: 20, 21. 2e dr. Amst. 1848. 8°.

— *Barger*, *G.*, Onpartijdige beoordeeling [van voorg. leerrede]. Amst. 1848. 8°.

Stokmans, *Aeg.*, I Sam. XXV: 15—16. Goes, 1748. 4°.

Stuart, *M.*, Rom. XI: 26. 2e dr. Amst. 1803. 8°.

Stuperus, *J.*, Lukas XVII: 32. Goude, 1652. 8°.

Suringar, *L.*, Psalm LXXVII: 14*a*. Leyd. 1821. 8°.

Swaan, *G. J.*, Phil. IV: 6. Met uitvoerige voorrede. Rotterd. 1746. 4°.

Swiers, *J. J.*, I Corinth. II: 2. Gron. 1844. 8°.

Teutem, *F. van*, Mark. X: 13—16. Amst. 1798. 8°.

Tichler, *J.*, Lukas VII: 22. Leyd. 1844. 8°.

[*Tydeman*, *B. F.*], I Corinth. XV: 49 door B. F. T. 's Hertogenb. 1821. 8°.

Veldwyk, *H. J.*, Joh. XIII: 34. Maastr. 1838. 8°.

Zimmerman, *J. Decker*, Psalm LXXXVII: 1. 1853. Utr. 8°.

OVERIGE GERMAANSCHE TALEN.

RUNEN EN RUNENSCHRIFT.

Vulcanius, B., De Litteris et Lingua Getarvm s. Gothorvm; item de notis Lombardicis... acc. Specimina variarum linguarum, enz. Lugd. Bat. 1597. 8°.

Grimm, W. C., Ueber deutsche Runen. Mit 11 Kupfertafeln. Gött. 1821. 8°.

—— Zur Literatur der Runen, nebst Mittheilung runischer Alphabete und gothischer Fragmente aus Handschriften. Wien, 1828. 8°.

Hettema, M. de Haan, Overzicht over de rune-literatuur. Work. 1843. 8°.

Kirchhoff, A., Das gothische Runenalphabet. 2e durch ein Vorwort »Ueber die Entstehung der Runenzeichen" verm. Aufl. Berl. 1854. 8°.

Zacher, J., Das Gothische Alphabet Vulfilas und das Runenalphabet. Eine sprachwissenschaftliche Untersuchung. Mit einer Schrifttafel. Leipz. 1855. 8°.

Dietrich, F., De Inscriptionibus duabus Runicis ad Gothorum gentem relatis. Marb. 1861. 4°.

Liljegren, J. G., Run-Lära. Stockholm, 1832. 8°. enz.
Met 10 platen van opschriften, munten enz.

Oberleitner, K., Die nordischen Runen. Nach J. G. Liljegren, mit Ergänzungen bearbeitet. Wien, 1848. 4°.

—— Die Runendenkmäler des Nordens. Nach J. G. Liljegren bearbeitet. Wien, 1849. 4°.
Eigenlijk het 2e stuk van het voorgaande werk.

Kederus, N., De argento runis s. literis gothicis insignito, quod delineatum in Camdeni Britannia Anglice nunc loquente et ampliatio literato exhibetur orbi sententia. Lips. 1703. 4°.

Benzelius, Fil. jun., E., Periculum Runicum enz. Ups. 1724. 8°.

Brynjulf fil., Gislio, Periculum runologicum, seu de runarum origine propagatione et usu. Havn. 1823. 8°.

Wormius, Olaus, Runik seu Danica Literatura antiqvissima, vulgò Gothica dicta, luci reddita... Acc. de prisca Danorum Poesi Dissert. Hafn. 1636. 4°.

Wormius, Olaus, Antiquitates Danicae, Literatura Runica, Lexicon Runicum, Monumenta Runica, Additamenta, Fasti Danici. (Hafn. 1626—51). fol.
Onder dezen algemeenen titel zijn te zamen gevoegd de navolgende afzonderlijk uitgegeven stukken:
1. Runik, seu Danica Literatura antiquissima, vulgò Gothica dicta, luci reddita Op. Ol. Wormii. Cui acc. de prisca Danorum Poesi Diss. Ed. Sec. auctior et locupl. Hafn. 1651.
2. Specimen Lexici Runici, obscuriorum quarundam vocum, quae in priscis occurrunt Historiis et Poëtis Danicis, enodationem exhibens. Collectum à Dn Magno Olavio,... nunc in ordinem redactum, auctum et locupl. ab Olao Wormio. Hafn. 1650.
3a. Danicorum Monumentorum libri sex. E spissis antiquitatum tenebris et in Dania ac Norvegia extantibus ruderibus eruti. Hafn. 1643.
3b. Additamenta ad Monum. Dan.
4. Regum Daniae Series duplex et Limitum inter Daniam et Sueciam descriptio. Ex vetustissimo Legum Scanicarum literis Runicis in membrana exarato Codice eruta, et Notis illustrata. Hafn. 1642.
5. Fasti Danici, universam tempora computandi rationem antiquitus in Dania et Vicinis Regionibus observatam libris tribus exhibentes: ex variis patriae antiquitatibus et Autoribus fide dignis eruti, ac in lucem emissi. Hafn. 1626.

Fryksell, E., De antiquitate Calendarii Runici. Holm. 1758. M. pl. 4°.
Hierachter: Description du Calendrier Runique, trad. du Suédois. — Handschr. 2 bladen fol.

Nyerup, R., Verzeichniss der in Dänemark 1824 noch vorhandenen Runensteine. Nach dem Dänischen übersetzt. Kopenh. 1824. M. Taf. 8°.

Legis, G. Th., Die Runen und ihre Denkmäler; nebst Beyträgen zur Kunde des Skaldenthumes. Mit 5 Steindrücken. Leipz. 1829. 8°.
Fundgruben des alten Nordens. I.

Thorsen, P. G., De Danske Runemindesmaerker. 1e Afdeling: Runemindesmaerkerne i Slesvig. Kjöbenh. 1864. 8°.
Met platen en facsimile's.

Stephens, G., Runehallen i det Danske Oldnordiske Museum. Kjöbenh. 1868. M. pl. 4°.

Bugge, Sophus, Rune-indskriften paa ringen i Forsa Kirke i nordre Helsingland, udgived og tolket. Christ. 1877. M. pl. 4°.

GERMAANSCHE TAAL- EN LETTERKUNDE IN HET ALGEMEEN.

Bragur. Ein Litterarisches Magazin der Deutschen und Nordischen Vorzeit, herausgeg. von Böckh und Gräter. Leipz. 1791—1802. — Allgem. Repertorio über die sechs ersten Bände, von K. T. Heinze. Leipz. 1805. Te zamen 8 dln. Met pl. en facsim. 8°.
Dl 4—7 zijn ook getiteld: Braga und Hermode, oder Neues Magazin für die Vaterländischen Alterthümer der Sprache, Kunst und Sitten.

Odina und Teutona, ein neues Liter. Magazin der Deutschen u. Nordischen Vorzeit; herausgeg. von F. D. Gräter. Bresl. 1812. 1e dl. 8°.
Vervolg van het voorg. tijdschrift.

Quellen und Forschungen zur Geschichte der teutschen Literatur und Sprache; zum erstenmal herausgeg. von F. J. Mone. 1r Bd. 1e Abth. mit einer Schrifttafel. Aachen und Leipz. 18›0. 8°.

— — und Forschungen zur Sprach- und Culturgeschichte der Germanischen Völker. Herausg. von Bernh. ten Brink und W. Scherer. [und E. Martin]. Strassb. 1874—1884. Heft 1—53. 8°.
De werken die in deze verzameling voorkomen, zijn onder hunne afzonderlijke titels in den Catalogus opgenomen.

Sammlung Germanistischer Hilfsmittel für den praktischen Studienzweck. I—V. Halle, 1882—85. 8°.
De werken die in deze verzameling voorkomen, zijn onder hunne afzonderlijke titels in den Catalogus opgenomen.

Opvscvla (Germaniae litteratae) historico-philologico theologica, emendativs et avctivs recvsa edidit Jo. Oelrichs. C. tabb. aen. Bremae, 1772. 2 dln. 8°.
Hierin: de primis Tatarorum vestigiis victricibus et orig. enz.; de hebdomade Gentilium, et dierum a planetis denominatione; historia fistulae eucharisticae; de Ulphila s. vers. IV. Euangg. Gothica; de linguâ Scytho-Celtica et Gothica, de linguâ Slavonicâ; de antiquissimis linguae German. monumentis Gothico-theotiscis; de Thesauro Teutonico adornando, et vers. Euangg. Goth. denuo edendâ; de vers. N. T. Syr., enz.

Julius, N. H., Bibliotheca Germano-Glottica, oder Versuch einer Litteratur der Alterthümer, der Sprachen und Völkerschaften der Reiche, germanischen Ursprungs und germanischer Beymischung. Hamb. 1817. 8°.
Bevat mede de Noordsche, Engelsche en Romaansche Talen.

Herrmann, C. H., Bibliotheca Germanica. Verzeichniss der vom J. 1830 bis Ende 1875 in Deutschland erschienenen Schriften über altdeutsche Sprache und Literatur nebst verwandten Fächern. Halle a. S. 1878. 8°.

Bahder, K. von, Die Deutsche Philologie im Grundriss. Paderb. 1883. 8°.

Pfaff, J. W., Die zwölf Syntactischen Grundgestalten, samt einer Rede über den Germanisch-Scandinavischen Sprachbund. Nürnb. 1816. 8°.
Algemeene Spraakleer, toegepast op de Germaansche Talen.

Grimm, J., Deutsche Grammatik. Götting. 1819—37. 4 dln. 8°.

— — Hetz. werk. Thl I. 2e Ausg. Gött. 1822. 8°.

— — Hetz. werk. Thl I. 3e Ausg. Gött. 1840. 8°.

— — Hetz. werk. 2e Ausg. neuer vermehrter Abdruck, besorgt durch Wilh. Scherer. Berl. 1873—78. Bd. I—II. 8°.

— — Register zu J. Grimm's Deutscher Grammatik von K. G. Andresen. Gött. 1865. 8°.

— — Zur Recension der Deutschen Grammatik. Unwiderlegt herausgeg. Cassel, 1826. 8°.

Bopp, F., Vocalismus oder sprachvergleichende Kritiken über J. Grimm's deutsche Grammatik u. Graff's althochdeutschen Sprachschatz enz. Berl. 1836. 8°.

Meidinger, H., Vergleichendes etymologisches Wörterbuch der gothisch-teutonischen Mundarten. Altgothisch, Althochdeutsch, Angelsächsisch, Altsächsisch, Altnordisch, Neuschwedisch, Neudänisch, Neuniederländisch, Neuenglisch, Neuhochdeutsch. Nebst mehreren slavischen, romanischen u. asiatischen Wurzeln, als Beweis gemeinschaftlicher Abstammung. 2e Aufl. Francf. 1836. 8°.

Heyne, M., Kurze Laut- und Flexionslehre der Altgermanischen Sprachstämme. Paderb. 1862. 8°.
Kurze Grammatik d. Altgerman. Sprachstämme. Bd. I.

Helten, W. L. van, Ueber die Wurzel *Lu* im Germanischen. Rott. 1873. 8°.

Zimmer, H., Die Nominalsuffixe a und â in den Germanischen Sprachen. Strassb. 1876. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 13.

Kluge, F., Beiträge zur Geschichte der Germanischen Conjugation. Strassb. 1879. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 32.

Heinzel, R., Ueber den Stil der altgermanischen Poesie. Strassb. 1875. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 10.

GOTHISCH.

TAALKUNDE.

Zeüne, A., Gothische Sprachformen und Sprachproben, zu Vorlesungen entworfen. Berl. 1825. 4°.

Ziemann, A., Gothischhochdeutsche Wortlehre. Quedlinb. u. Leipz. 1834. 8°.

Stamm, F. L., Vorschule zum Ulfila oder Grammatik der Gothischen Sprache. Mit Beispielen, Lesestücken und vollständigen Wörterbuche. Paderb. 1851. 8°.

Weingaertner, W., Die Aussprache des Gothischen zur Zeit des Ulfilas. Eine sprachwissenschaftliche Abhandlung. Mit einer vergleichenden Schrifttabelle. Leipz. 1858. 8°.

Dietrich, F., Ueber die Aussprache des Gothischen waehrend der Zeit seines bestehens. Eine sprachgeschichtliche Abhandlung nebst einem Kritischen Anhang über die Namen des Jornandes. Marb. 1862. 8°.

Meyer, L., Die Gothische Sprache. Ihre Lautgestaltung insbesondere im Verhältniss zum Altindischen, Griechischen und Lateinischen. Berl. 1869. 8°.

Bernhardt, E., Kurzgefasste Gotische Grammatik. Halle, 1885. 8°.
Samml. Germanist Hülfsmittel IV.

Wellmann, A., Das Gothische Adjectivum. Stettin, 1835. 4°.

Köhler, A., Ueber den syntaktischen Gebrauch des Dativs im Gothischen. Dresd. 1864. 8°.

Bernhardt, E., Der Artikel im Gothischen. Erfurt, 1874. 4°.

Diefenbach, L., Vergleichendes Wörterbuch der gothischen Sprache. Francf. 1851. 2 dln. 8°.

Schulze, E., Gothisches Glossar. Mit einer Vorrede v. Jac. Grimm. Magdeb. Z. j. (c. 1860). 4°.

Gallée, J. H., Gutiska. Lijst van Gotische woorden, wier geslacht of buiging naar analogie van andere Gotische woorden, of van het oud-Germaansch wordt opgegeven. Haarl. 1880. 8°.

Proeve van Gottische en Angel-Saksische Drukletters der Boekdrukkerij van H. Brandenburgh, te Workom in Friesland, Junij 1831. 1 blad fol.

VERTALING VAN BIJBELBOEKEN.

Nauhaus, S., De antiquissimis linguae German. monumentis Gothico-Theotiscis. Starg. 1723. 4°.

Bernhardt, E., Kritische Untersuchungen üb. die gothische Bibelübersetzung. Elberf. 1868. 2 Hefte. 8°.

Weinhold, K., Die Gotische Sprache im Dienste des Kristenthums. Halle, 1870. 8°.

Evangelia (D. N. J. Chr.), ab Ulfila, Gothorum in Moesia Episc. circa A. a N. C. CCCLX. ex Graeco Gothicè translata, nunc cum Parallelis Versionibus Sueo-Gothicâ, Norraenâ s Islandicâ et vulgatâ Latinâ ed. Stockh. 1671. — (Waarachter:) — Glossarium Ulphila-Gothicum, linguis affinibus per Fr. Junium, nunc etiam Sueo-Gothica auctum et illustr. per G. Stiernhielm. Holmiae, 1670. 4°.

Euangeliorum (Quatuor D. N. J. Chr.) Versiones perantiquae duae, Gothica scil. et Anglo-Saxonica, quarum illam ex celeb. Codice Argenteo nunc pr. depromsit F. Junius, F. F. Hanc autem ex Codd. MSS. collatis emendatius recudi cur. Th. Mareschallus, cujus etiam observationes in utramq. versionem subnectuntur. Acc. Glossarium Gothicum, ... op. ejusd. F. Junii. Amst. 1684. 4°.

Kirchmajer, G. G., De Ulphila s. versione IV Evangelistarum Gothica. Witteb. 1693. 4°.

Sotberg, E., Ulphilas illustratus. Holm, 1752. Ups. 1755. 2 stn. M facsim. 4°.
Met doorloopende paginatuur.

Ihre, Joh., Analecta Ulphilana, duabus comprehensa Dissertt. prima de Cod. Arg. et Litteratura Goth. alt. de Moesogothorum nominibus substant. et adject.... acc. J. Gordon Spec. Animadversionum crit. in priscam Euangelior. vers. Goth. nec non J. G. Wachteri Diss. de Lingua Cod. Arg. Upsal. 1769. 4°.

—— Scripta Versionem Ulphilanam et linguam Moeso-Gothicam illustrantia, ab ipso... auctore emendata, novisque accessionibus aucta, jam vero... collecta et una cum aliis scriptis similis argumenti edita ab A. F. Büsching. Berol. 1773. M. facsim. 4°.

Knittel, F. A., Praeconium Ulphilanum alterum. Guelpherb. 1760. 4°.

Ulphilae Versionem Gothicam nonnullorum Capp. Epistolae Pauli ad Rom... e litura Codicis cujusd. MS. rescripti, in augusta apud Guelpherbitanos Biblioth. una cum variis... monimentis ined. eruit, commentatus est datque foras F. A. Knittel. Brunov. (1762). M. facsim. en pl. 4°.

Heupel, G. F., Diss. hist. philol. de Vlphila, sev versione IV Evangelistarvm Gothica... ed. Wittebergae 1623. (C. animadvers. J. Oelrichs). Brem. 1771. 4°.

Zahn, J. C., Versuch einer Erläuterung der Gothischen Sprachüberreste in Neapel und Arezzo, als eine Einladungsschrift und Beilage zum Ulfilas. Braunschw. 1804. 8°.

Ulfilas Gothische Bibelübersetzung die älteste Germanische Urkunde nach Ihre's Text, mit einer Latein. Uebersetzung samt einer Sprachlehre und einem Glossar, bearbeitet von F. K. Fulda... das Glossar umgearbeitet von W. F. H. Reinwald, enz. herausgeg. von J. C. Zahn. Weissenfels, 1805. 4°.

— Vlphilae partivm ineditarvm in Ambrosianis palimpsestis ab Ang. Maio repertarum, specimen, conjvnct. cvris ejvsd. Maji et C. O. Castillionaei editvm. Mediol. 1819. 4°.

—— Veteris et Novi Testamenti versionis Gothicae fragmenta quae supersunt, ad fid. Codd. castigata Latinitate donata adnotatione crit. instructa c. Glossario et Grammatica linguae Gothicae coniunct. cur. edider. H. C. de Gabelentz et J. Loebe etc. Altenb. 1836—46. 2 dln. Met facsim. 4°.

Auswahl aus Ulfilas gothischer Bibelübersetzung. Mit einem Wörterbuch und mit einem Grundriss zur gothischen Buchstaben- und Flexionslehre, von K. A. Hahn. Heidelb. 1849. 8°.

Denkmäler (Älteste) der deutschen Sprache erhalten in Ulfilas Gothischer Bibelübersetzung, von I. Gaugengigl. 2e Ausg. Passau, 1849. 2 dln. 8°.
I. Sprachlehre u. Wörterbuch. II. Die Urschrift u. Schlusswort.

—— Hetz. werk enz. als voorg. 4e Ausg. Pass. 1856—57. 2 dln. 8°.
I. Geschichtl. Einleitung. Samml. aller Lesearten. Die neuesten Erscheinungen. Text. Lithogr. Beilage.
II. Einleitung. Verhältnisse d. gothischen Sprache z. Sprachwissenschaft. Sprachlehre. Wörterbücher: 1. Etymologisches mit allen Lesarten, 2. Alphabetisches, 3. der fremden Wörter und eigenen Namen.

Codex argenteus sive sacrorum Evangeliorum versionis gothicae fragmenta, quae iterum recognita annotationibusque instructa per lineas singulas ad fidem codicis, additis fragmentis evangelicis codicum Ambrosianorum et tabula lapide expressa, ed. A. Uppström. Upsal. 1854. gr. 4°.

Ulfilas oder die uns erhaltenen Denkmäler der Gothischen Sprache. Text. Grammatik und Wörterbuch. Bearbeitet und herausgegeben von F. L. Stamm. 4e Aufl. besorgt von Mor. Heyne. Paderb., 1869. 8°.
Bibl. d. ältesten Deutschen Litteratur-Denkmäler. Bd. I.

—— Die Gotische Bibel des Vulfila, nebst der Skeireins, dem Kalender und den Urkunden. Herausg. v. E. Bernhardt. Textabdruck mit Angabe der handschriftl. Lesarten nebst Glossar. Halle, 1884. 8°.
Samml. Germanist. Hilfsmittel III.

Fragmenta Gothica selecta ad fidem Codicum Ambrosianorum Carolini Vaticani. Ed. A. Uppström. Upsal. 1861. 8°.

Codices Gotici Ambrosiani s. Epistolarum Pauli, Esrae, Nehemiae, versionis Goticae fragmenta, quae iterim recognovit per lineas singulas descripsit adnotationibus instruxit A. Uppström. Holm. (c. 1868). gr. 4°.

Leben (Ueber das) und die Lehre des Ulfila. Bruchstücke eines ungedr. Werkes aus dem Ende des 4 Jahrhunderts herausgeg. u. erläutert von G. Waitz. Hannov. 1840. M. facsim. 4°.

Auslegung des Euangelii Johannis in Gothischer Sprache. Aus römischen u. mayländischen Handschr., nebst Latein. Uebersetzung, belegenden Anmerkungen, geschichtl. Untersuchung, Goth.-Lat. Wörterbuch u. Schriftproben... erlesen, erläutert u. zum ersten Male herausgeg. von H. F. Massmann. Münch. 1834. 4°.

OUD-, MIDDEL- EN LATER HOOGDUITSCH.

TIJDSCHRIFTEN.

Germania. Neues Jahrbuch der Berlinischen Gesellschaft für Deutsche Sprache u. Alterthumskunde, enz. herausgeg. v. F. H. von der Hagen. Berl. 1836—53. 10 dln. 8°.

Zeitschrift für Deutsche Philologie, herausgeg. v. E. Höpfner u. J. Zacher. Halle, 1869—84. dl. I—XV. — Ergänzungsband. Halle, 1874. 8°.

Beiträge (Kleine) zur älteren deutschen Sprache und Literatur. Gesamm. u. herausgeg. von J. Diemer. Wien, 1851—58. 4 dln. 8°.

GESCHIEDENIS DER TAAL- EN LETTERKUNDE.

Beyträge zur critischen Historie der Deutschen Sprache, Poesie und Beredsamkeit, herausgeg. von einigen Mitgliedern der Deutschen Gesellschaft in Leipzig. Leipz. 1732—44. 32 st. in 8 dln. 8°.

—— zur Geschichte der Teutschen Sprache und National-Litteratur. Lond. 1777. 2 dln. 8°.

Klopstock (Ueber [deutsche] Sprache und Dichtkunst. Fragmenten fon). Hamb. 1779. 8°.
Merkwaardig voor de hierin gevolgde spelling van het Hoogduitsch.

Sprache (Ueber), Wissenschaften und Geschmack der Teutschen. Leipz. 1781. 8°.

[Jerusalem, J. F. W.], Ueber die Teutsche Sprache und Literatur. Berl. 1781. 8°.

Schriften der Kurfürstlichen Deutschen Gesellschaft in Mannheim. Mannh. 1787—1788. 4 dln. 8°.
Uitsluitend gewijd aan de geschiedenis enz. der Duitsche taal- en letterkunde.

Weckherlin, F., Beyträge zur Geschichte altteutscher Sprache u. Dichtkunst. Stuttg. 1811. 8°.

Gley, G., Langue et Littérature des anciens Francs. Paris, 1824. 8°.

Leo, H., Bëówulf, dasz älteste deutsche, in angelsachsischer mundart erhaltene Heldengedicht, nach seinem inhalte und nach seinen historischen u. mythologischen beziehungen betrachtet; ein beitrag zur geschichte alter deutscher geisteszustände. Halle, 1839. 8°.

Roth, **K.**, Kleine Beiträge zur deutschen Sprache-, Geschichts- und Ortsforschung. Münch. 1850—51. 4 stn. 8°.

Schottelius, **J. G.**, Ausführliche Arbeit von der Teutschen Haubt Sprache, worin... Uhrankunft, Uhralterthum, Reinlichkeit, Eigenschaft, Vermögen enz. Braunschw. 1663. M. portr. 4°.

Gryphius, **C.**, Der deutschen Sprache unterschiedene Alter, und nach und nach zunehmendes Wachsthum ehemahls in einem offentlichen Dramate... entworffen. Bressl. 1708. 8°.

Reichard, **E. C.**, Versuch einer Historie der Deutschen Sprachkunst. Hamb. 1747. 8°.

Adelung, **J. C.**, Ueber den Ursprung d. Sprache und den Bau der Wörter, besonders der Deutschen. Ein Versuch. Leipz. 1781. 8°.

—— Ueber die Geschichte der Deutschen Sprache, über Deutsche Mundarten und Deutsche Sprachlehre. Leipz. 1781. 8°.

Reinbeck, **G.**, Handbuch der Sprachwissenschaft mit besonderer Hinsicht auf die Deutsche Sprache. Duisb. und Essen, 1813—24. 3 dln. 8°.
I. 1. Die reine allgem. Sprachlehre. — 2. Angewandte allgem. Sprachl. Poesie, Prosa, Musik. II. 1. Rhetorik. — 2. Die Poetik in ihrem Zusammenhange mit der Aesthetik. — III. 1. Die Geschichte der Dichtkunst und ihre Literatur.

Krebs, **K. W.**, Ueber das Verhältniss der Muttersprache zu den beiden Sprachen des klassischen Alterthums, den Griechischen und Lateinischen. Schweidn. 1839—42. 4 st. 4°.

Raumer, **R. von**, Die Einwirkung des Christenthums auf die Althochdeutsche Sprache. Ein Beitrag zur Geschichte der Deutschen Kirche. Stuttg. 1845. 8°.

Grimm, **J.**, Geschichte der deutschen Sprache. Leipz. 1848. 2 dln. 8°.

Sparschuh, **N.**, Berichtigungen und Beiträge zu Grimms Geschichte der Deutschen Sprache. Mainz, 1850. 8°.

Scherer, **W.**, Zur Geschichte der Deutschen Sprache. Berl. 1868. 8°.

Schleicher, **A.**, Die Deutsche Sprache. Stuttg. 1874. 8°.

Förstemann, **E.**, Geschichte des deutschen Sprachstammes. Nordh. 1874—75. 2 dln. 8°.

Hansen, **M. Mörk**, Beiträge zur Beurtheilung der Sprachverhältnisse des Herzogthums Schleswig oder Südjütlands. Aus dem Dänischen. Flensb. 1857. 8°.

Gegensätze und Kämpfe der deutschen und der dänischen Sprache im Herzogthum Schleswig. Historisch dargestellt von einem Nordschleswiger. Leipz. 1857. 8°.

Theophilus, Die Schleswigsche Sprachsache betrachtet vom Standpunkte der Gesetzgebung und Politik. Kopenh. (1858). 8°.

Anstoss (Wohlwollender) zur Beantwortung der dringlichen Frage: Durch welches Mittel und auf welchem Wege liesse sich eine... Deutsche Lesewelt dahin bewegen, ihre dänischen, respective schleswigschen, Studien von vorne wieder anzufangen? Herausg. von P. Hjort. 2e verm. Aufl. Kopenh. 1858. 8°.

Valentiner, **Fr. W.**, Herr Prof. Hjort in Kopenhagen (Herausgeber der Schrift: Wohlwollender Anstoss u. s. w.) vor den Richterstuhl der Wahrheit und Redlichkeit gestellt. Kiel, 1859. 8°.

Hjort, **P.**, Antwortschreiben an... Valentiner. 2e Aufl. nebst Erläuterungen über Valentiner durch... Hagemann. Kopenh. 1862. 8°.

Actenstücke zur Geschichte des Hochdeutschen in Mittel-Schleswig [Herausg. von P. Hjort]. 3e Aufl. Kopenh. 1861. 8°.

Hjort, **P.**, Det nyeste Angreb på Sprogreskripterne i Slesvig. Kjobenh. 1861. 8°.

—— Sprachliches Dänenthum innerhalb der sogenannten gemischten Gemeinden in Schleswig. 2e Aufl. Kopenh. 1863. 8°.

Blaunfeldt, **M. F.**, Das Schleswigsche Sprachrescript vertheidigt wider die Angriffe des Herrn Raaslöff. Kopenh. 1863. 8°.

Beutner, **J. H.**, Parergon criticvm de praestantia qvadam Poeseos Germanicae prae Gallica et Italica. Helmst 1715. 4°.

Nasser, **J. A.**, Vorlesungen über die Geschichte der Deutschen Poësie. Altona und Leipz. 1798—1800. 2 dln. 8°.

Koberstein, **A.**, Grundriss der Geschichte der Deutschen National-Litteratur. 4e Aufl. Leipz. 1845—1859. 3 dln. 8°.

Gervinus, **G. G.**, Zur Geschichte der Deutschen Literatur. Heidelb. 1834. 8°.

—— Geschichte der poetischen National-Literatur der Deutschen (von den ersten Spuren der deutschen Dichtung bis Gottsched's Zeiten). 3e verb. Aufl. 1846—48. 3 dln. 8°.

—— Geschichte der Deutschen Dichtung. 4e umg. Ausg. Leipz. 1853. 5 dln. 8°.

Vilmar, **A. F. C.**, Geschichte der Deutschen National-Literatur. 4e Aufl. Marb. 1851. 2 dln. 8°.

Wackernagel, **Wilh.**, Geschichte der Deutschen Litteratur. Basel, 1848—55. Abth. I—III. 8°.
Niet voortgezet.

Weber, **G.**, Die Geschichte der Deutschen Literatur nach ihrer organischen Entwickelung. In einem leicht überschaulichen Grundriss bearbeitet. 7e bis auf die Gegenwart fortgeführte Aufl. Leipz. 1861. 8°.

Kurz, **H.**, Geschichte der Deutschen Literatur, mit ausgewählten Stücken aus den Werken der vorzüglichsten Schriftsteller. Mit Illustr. 3e Aufl. Leipz. 1861—74. 4 dln. gr. 8°.

Buchner, W., Lehrbuch der Geschichte der deutschen Nationalliteratur. Nebst einem Abriss der deutschen Kunstgeschichte als Anhang. 2e Aufl. Mainz, 1863. 8°.

Beer, T. H. de, Letterkundige geschiedenis van Duitschland. Arnh. 1879. 8°.
Losse bladen uit de geschiedenis der beschaving, 1e blad.

Koenig, R., Deutsche Literaturgeschichte. Mit 160 Bildn. u. erläut. Abbild. im Text und 33 zum Theil farbigen Beilagen ausserhalb des Textes. Bielef. u. Leipz. 1879. 8°.

Pütz, W., Die Ueberreste deutscher Dichtung, aus der Zeit vor Einführung des Christenthums enz. Coblenz, 1851. 4°.

Henning, R., Ueber die Sanctgallischen Sprachdenkmäler bis zum Tode Karls des Grossen. Strassb. 1874. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 3.

Hagen, F. H. von der und J. G. Büsching, Literarischer Grundriss zur Geschichte der Deutschen Poesie von der ältesten Zeit bis in das sechszehnte Jahrhundert. Berl. 1812. 8°.

Scherer, W., Geschichte der Deutschen Dichtung im XI und XII Jahrhundert. Strassb. 1875. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 12.

Grimm, W., Die Deutsche Heldensage. 2e verm. u. verbess. Ausg. [besorgt von K. Müllenhoff]. Berl. 1867. 8°.

Mone, F. J., Untersuchungen zur Geschichte der teutschen Heldensage. Quedlinb. u. Leipz. 1836. 8°.
Bibl. d. ges. Deutschen National-Liter. II Abth. I.

Rassmann, Aug., Die Deutsche Heldensage und ihre Heimat. 2e Ausg. Hann. 1863. 2 dln. 8°.
1. Die Sage von den Wölsungen und Niflungen in der Edda und Wölsungasaga.
II. Die Sagen von den Wölsungen und Niflungen, der Wilcinen und König Thidrek von Bern in der Thidrekssaga.

Beyschlag, D. E., Beyträge zur Geschichte der Meistersänger. Augsb. 1807. 4°.

Grimm, J., Ueber den altdeutschen Meistergesang. Gött. 1811. 8°.

Lemcke, C., Geschichte der Deutschen Dichtung neuerer Zeit. 1er Band. Von Opitz bis Klopstock. Leipz. 1871. 8°.
Niet voortgezet.

Schmidt, Jul., Geschichte des geistigen Lebens in Deutschland von Leibnitz bis auf Lessing's Tod, 1681—1781. Leipz. 1862—64. 2 dln. 8°.
I. Von Leibnitz bis auf Klopstock. 1681—1750.
II. Von Klopstock bis auf Lessing's Tod. 1750—1781.

[**Herder, J. G. von**], Ueber die neuere Deutsche Litteratur. Fragmente als Beilagen zu den Briefen, die neueste Litteratur betreffend. Drei Sammlungen. Riga, 1767. 2 dln. 8°.

Kunisch, J. G., Handbuch der Deutschen Sprache und Literatur seit Lessing. Leipz. 1822—23. 2 dln. 8°.

Schmidt, Jul., Geschichte der Deutschen Nationalliteratur im XIXen Jahrhundert. Leipz. 1853. 2 dln. 8°.

Kahlert, A., Schlesiens Antheil an Deutscher Poësie; ein Beitrag zur Literaturgeschichte. Breslau, 1835. 8°.

Ledebur, L. von, Blicke auf die Literatur des letzten Jahrzehents zur Kenntniss Germaniens zwischen Rhein u. Weser, mit besonderer Rücksicht auf das Land u. Volk der Bructirer. Berl. 1837. 8°.

Floegel, K. F., Geschichte des Grotesk-Komischen. Neu bearbeitet und erweitert von F. W. Ebeling. Mit Abb. Leipz. 1862. 8°.

Ebeling, F. W., Geschichte der komischen Literatur in Deutschland seit der Mitte des 18 Jahrhunderts. Leipz. 1865—69. 3 dln. 8°.

Kreyssig, F., Vorlesungen über den Deutschen Roman den Gegenwart. Literatur- und culturhistorische Studien. Berl. 1871. 8°.

Krebs, K. W., Ueber die Lecture deutscher Klassiker auf Schulen. Schweidn. 1814—15. 2 stn. 4°.

Müller, Joh., Die Wissenschaftlichen Vereine und Gesellschaften Deutschlands im XIXen Jahrh. Bibliographie ihrer Veröffentlichungen seit ihrer Begründung bis auf die Gegenwart. Berl. 1883—85. Lfr. 1—5. 4°.

LEVENSSCHETSEN, enz.

Krebs, K. W., Erinnerungen an die Stifter der neuern deutschen Literatur. Schweidn. 1819—24. 6 stn. 4°.

Ettmüller, L., Herbstabende und Winternächte. Gespräche über Deutsche Dichtungen und Dichter. Stuttg. 1865—67. 3 dln. 8°.

Lange, O., Literaturgeschichtliche Lebensbilder und Charakteristiken. Biographisches Repertorium der Geschichte der deutschen Literatur. Berl. 1870. 8°.

Adam, M., Vitae Germanorum philosophorum: qvi seculo superiori, et quod excurrit, philosophicis ac humanioribus literis clari floruerunt. Haidelb. 1615. 8°.

—— Vitae Germanorum jureconsultorum et politicorum: qui superiori seculo, et quod excurrit, floruerunt. Haidelb. 1620. 8°.

—— Vitae Germanorum theologorum qui superiori secvlo ecclesiam Christi voce scriptisq. propagarunt et propugnarunt etc. Francof. 1653. 8°.

Witten, H., Memoriae theologorum nostri seculi clarissimorum renovatae. Decad. XVI. Francof. 1674—85. 2 dln. 8°.

Witten, H., Memoriae jurisconsultorum nostri seculi clarissimorum renovatae. Decas I. Francof. 1676. 8°.

—— Memoriae medicorum nostri seculi clarissimorum renovatae. Decas I. Francof. 1676. 8°.

—— Memoriae philosophorum, oratorum, poetarum, historicorum et philologorum, nostri seculi clariss. renovatae. Decad. IX. Francof. 1677—79. 2 dln. 8°.

Lehms, G. C., Teutschlands galante Poetinnen, mit ihren sinnreichen und netten Proben; nebst einem Anhang ausländischer Dames, so sich gleichfalls durch schöne Poesien bei der curieusen Welt bekannt gemacht, und einer Vorr. dass das Weibliche Geschlecht so geschickt zum Studieren, als das Männliche. Francf. 1715. 8°.

Ranfft, M., Leben u. Schrifften aller Chur-Sächsischen Gottesgelehrten, die mit der Doctor-Würde gepranget und in diesem ietztlauffenden Jahrhundert das Zeitliche geseegnet, enz. Leipz. 1742. 2 dln. 8°.

Rotermund, H. W., Lexikon aller Gelehrten die seit der Reformation in Bremen gelebt haben, nebst Nachrichten von gebornen Bremern, die in andern Ländern Ehrenstellen bekleideten. Brem. 1818. 2 dln. 8°.

Trausch, J., Schriftsteller-Lexikon, od. biograph.-literär. Denk-Blätter d. Siebenbürger Deutschen. Kronst. 1868—75. 3 dln. 8°.

Hoffmann von Fallersleben, H., Spenden zur deutschen Litteratur-Geschichte II. Leipz. 1845. 8°.

Ad. Puschmann, B. Ringwaldt, M. Opitz, B. Schmolck, J. C. Günther, D. Stoppe, Einige Vor-Opitzianen.

Abegg, J. J., Director des Militär- und Marine-Hospitals und Landphysicus zu Samarang enz. Ein Denkstein gesetzt von seinen Brüdern. Z. pl. 1800. 8°.

[**Hübner, J.**, und **E. Zabel**], Berthold Auerbach. Ein Gedenkblatt zum 28 Februar 1882. Berl. 1882. Mit 6 Bild. 8°.

Scheffer, W., Ferdinand Christian Baur. Overzicht van zijne werkzaamheid op theologisch gebied. Haarl. 1868. 8°.

Verh. uitg. d. Teylers godgel. Genootschap. N. S. I.

Nobbe, C. F. A., De Christ. D. Beckio Narrat. I. Lips. 1834. 8°.

Sepp, C., Joh. Albr. Bengel, een waardig discipel van den Heer. Amst. 1848. 8°.

Müller, C. G., De B. Bertramo, summo seculi XVII philologo. Lips. 1795. 8°.

Beyschlag, W., F. W. T. Beyschlag, een vroegontslapen dienaar van den Heer. Een christelijk levensbeeld, enz. U. h. Hoogd. [d. A. L. Lesturgeon]. Steenw. 1865. 2 dln. 8°.

Hoff, K. E. A. von, Erinnerung an Blumenbachs Verdienste um die Geologie enz. Gotha, 1826. 8°.

Füesslin, J. C., Andreas Bodensteins, sonst Carlstadt genannt, Lebensgeschichte, zur Erläuterung der Reformations, auch Kirchen- und Gelehrten-Historie beschrieben. Frankf. u. Leipz. 1776. 8°.

Sauer, A., Joachim Wilhelm von Brawe. Der Schüler Lessings. Strassb. 1878. 8°.

Quellen und Forschungen. Heft 30.

Kraft, F. C., De Joannis Bugenhagii Pomerani in res ecclesiasticas meritis. Hamb. 1831. 4°.

Goedeke, K., Gottfried August Bürger in Göttingen und Gelliehausen. Aus Urkunden. Hann. 1873. 8°.

Wagner, C. F. C., Commendatio memoriae J. D. Buschii. Marb. 1833. 4°.

Supplementum IIum Catalogi scriptorum Camerarianorum Fabriciani. Lips. 1786. 4°.

Schott, H. A., Recitatio de Fr. Aug. Cari olim philos. prof. ord. vit.... virtvtibus atq. meritis. Lips. 1808. 8°.

Burckhardt, J., De... Joa. Caselii... erga bonas litteras meritis etc. Wolfenb. 1707. 4°.

Wildschut, D. H., Matthias Claudius, of de Wandsbecker bode, gekend uit zijne schriften. [Met onuitgegeven levensberigten en een fac-simile]. Amst. 1837—43. 2 dln. 8°.

Groot, P. Hofstede de, Mededeelingen omtr. Matthias Claudius. Gron. 1861. 8°.

Strobel, G. T., Nachricht von dem Leben und den Schriften Veit Dietrichs... als ein Beitrag zur Reformations Geschichte. Altdorf u. Nürnb. 1772. 8°.

Schulze, C. F., Dem Andenken an F. W. Döring gewidmet. Gotha, 1837. 8°.

Kries, F., und **E. Wuestemann**, Reden bei der Gedächtnissfeier von F. W. Döring am 11 Dec. 1837. Gotha, 1837. 4°.

Gansz, J. F., De Martino Duncano Quempenate. Warend. 1876. 4°.

Brücker, J., De vita et scriptis... E. Ehingeri comment. etc. Acced. ex schedis eivs nondvm editis qvaedam. Aug. Vind. 1724. 8°.

Kuinoel, C. T., Narratio de J. F. Fischero. Lips. 1799. 8°.

Ende, C. K. Am, Kleine Nachlese zu den vielen unvollständigen Nachrichten von Sebastian Franck's Leben und Schriften. Nürnb. 1796—98. 2 stn. 4°.

Posaun (Lob- und Liebes-) zu ehren und gefallen dem... Herrn Ph. Dav. Frölich... vberreicht bey dem Abscheid-mahl (*sic*) gehalten zu Leyden enz. Leyd. J. Elsevier. 1658. 4°.

Niet vermeld bij Willems, Les Elzevier.

Bange, J. J. H., Professor Gellert herdacht. Een levensbeeld voor onzen tijd. [Gron. 1870]. 8°.

Bedepenning, E. B., Joh. Carl. Ludw. Gieseler's leven en werken, en de uitgave zijner nagelaten schriften. Uit het Hoogd. door S. A. J. de Ruever Groneman. Utr. 1857. 8°.

Goethe, J. W. von, Aus meinem Leben. 2e Abth. Stuttg. u. Tüb. 1816—17. 2 dln. 8°.

Schaefer, J. W., Het leven van Goethe. Uit het Hoogd. vert. d. C. M. van Hees. Met een voorrede van C. W. Opzoomer. Utr. 1856. 2 dln. 8°.

Lewes, G. H., Goethe's Leben und Schriften. Uebers. von J. Frese. 2e Aufl. Berl. 1858. 2 dln. 8°.

Eichstädt, H. C. A., Oratio Goethae memoriae dicata. Jenae, 1832. 4°.

Kneschke, J. E., Göthe und Schiller in ihren Beziehungen zur Frauenwelt. Nürnb. 1858. 8°.

Opzoomer, C. W., Goethe's godsdienst. Redevoering. Amst. 1868. 8°.

Scherer, W., Aus Goethes Frühzeit. Bruchstücke eines Commentares zum jungen Goethe. Mit Beiträgen von J. Minor, M. Posner, E. Schmidt. Strassb. 1879. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 34.

Barbey d'Aurevilly, J., Goethe et Diderot. Par. 1880. 8°.

Bois-Reymond, E. du, Goethe und kein Ende. Rede enz. Leipz. 1883. 8°.

Hirzel, S., Verzeichniss einer Goethe-Bibliothek. Mit Nachträgen und Fortsetzung herausg. von L. Hirzel. Leipz. 1884. 8°.

[**Böhme, J. G.**,] Memoriam J. Chr. Gotschedii. De literis et Acad. nostra praeclare meriti. Lips. 1768. fol.

Oettingen, W. von, Ueber Georg Greflinger von Regensburg als Dichter, Historiker und Uebersetzer. Eine litterarhistorische Untersuchung. Strassb. 1882. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 49.

Buhle, J. F., Elogium Henr. Maur. Theoph. Grellman. Mosquae, 1805. 4°.

Wurzbach, C. von, Festschrift zum 80en Geburtstage Franz Grillparzer's. Wien, 1871. M. portr. 8°.

Grillparzer, Franz, Ein Votivblatt zur 80-j. Geburts-Feier. Prag, 1871. M. portr. 8°.

Grimm, J., Rede auf Wilhelm Grimm u. Rede über das Alter. Herausgeg. v. H. Grimm. 2e unverand. Abdruck enz. Berl. 1864. 8°.
Twee hierin behoorende photographiën ontbreken.

Gross, J. G. (Lebensgeschichte des Hofraths) gewesener Zeitungschreiber, verfasset von W. Nürnb. 1788. 8°.

Hahn, J. J. (Zur... Jubelfeier... des...). Sondersh. 1846. 4°.

Werner, R. M., Ludwig Philipp Hahn. Ein Beitrag zur Geschichte der Sturm- und Drangzeit. Strassb. 1877. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 22.

Heeren, A. H. L., Levensschets... door hemzelven, tot beter verstand zijner schriften medegedeeld. Vert. d. J. Geel. 's Grav. 1822. 8°.

[**Rein, A.**,] Erinnerungen. Eine Festgabe zur Feier der fünfzigjährigen Amtsführung des N. L. Heilmann. Crefeld, 1854. 8°.

Meissner, A., Heinrich Heine. Erinnerungen. Amst. 1856. M. portr. 8°.

Karpeles, G., Heinrich Heine. Biografische schetsen. Uit het Hoogd. vert. d. H. M. Bruna. Nijm. 1871. 8°.

Weill, A., Souvenirs intimes de Henri Heine. Par. 1883. 8°.

Michel, F., Heinrich von Morungen und die Troubadours. Ein Beitrag zur Betrachtung des Verhältnisses zwischen Deutschem und Provenzalischem Minnesang. Strassb. 1880. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 38.

Herzberg, F., Auch ein Wort über den verewigten Grafen von Hertzberg und seine Verdienste um das vaterl. Schulwesen. Berl. 1795. 8°.

Moleschott, J., Hermann Hettner's Morgenroth. 1847—1851. Giessen, 1883. 8°.

Heyne, C. G. (Nachricht von den Feierlichkeiten bey der Beërdigung des Herrn). Gött. 1812. 8°.

Assen, C. J. van, Hulde aan Christian Gottlob Heyne. 's Gravenh. 1816. 8°.

Eggert, F. L., Memoria J. F. H. de Hieronymi, Doct. Med. et Chir. Strelitiae Novae 1837. 4°.

Hoffmann von Fallersleben, H., Mein Leben. Aufzeichnungen u. Erinnerungen. Hannov. 1868. 6 dln. 8°.

Schrader, C., Oratio in obitvm Conr. Hornaei. Helmst. 1656. 4°.

Köpke, R., Hrotsuit von Gandersheim. Zur Litteraturgeschichte des 10n Jahrhund. Mit ein photolithogr. Bilde d. Münchener HS. Berl. 1869. 8°.
Ottonische Studien z. deutschen Geschichte im X Jahrh. II.

Hecht, F. A., Einige Nachrichten von den früheren Lebensumständen... D. G. J. Hüblers. Freib. 1806. 4°.

Stern, R., Narratio de C. D. Ilgenio. Hamm, 1839. 8°.

Schulze, C. F., Rede am Jubeltage des Hofr. F. Jacobs, den 29 Aug. 1835 enz. Gotha, 1835. 8°.

Scheibel, J. E., Viro ill. et magn. A. G. Kaestner... gratulatur (pro Christ. S. R. I. lib. Bar. de Wolff declamatio). Vratisl. 1796. 4°.

Ring, Max, Der Vater des Kladderadatsch, der Begründer der Berliner Posse. Mit dem Bildniss von David Kalisch. Berl. 1873. 8°.

Ostertag, J. Ph., Keplers Monument in Regensburg enz. Regensb. 1786. 4°.

Heeren, A. H. L., Dem Andenken an J. F. A. Kirsten. Gött. 1833. 8°.

Morgenstern, K., Klopstock. Eine Vorlesung. Dorpat, 1807. 4°

Beiträge zur Kenntniss der Klopstockschen Jugendlyrik, aus Drucken und Handschriften, nebst ungedruckten Oden Wielands, gesammelt von E. Schmidt. Strassb. 1880. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 39.

Kölling (Dem Herrn Bürgermeister)... gewidmet [von El. Rächter geb. Ehrhardt]. Nordh. (1832). 4°.

Krug, Ueber deutsches Universitätswesen, mit Rücksicht auf Kotzebue's litterarisches Wochenblatt und gewaltsamen Tod. 2te verb. Aufl. Leipz. 1819. 8°.

Wuestemann, E. F., Oratio in memoriam Fr. Kruegelsteinii. Gothae, 1849. 8°.

Kimm, J. J., Vita Johannis Kymaei, Theologi. Marburgi Cattorum, 1728. 4°.

Programma in funere J. G. Lakemacheri. Helmst. 1736. 4°.

Catalogus librorum a Petro Lambecio editorum etc. Vindob. 1673. 4°.

Classen, J., Ueber das Leben und die Schriften d. Dichters J. Laurenberg. Lüb. 1841. 4°.

Oratio in memoriam C. G. Lentzii etc. (Gothae, 1809).

Lochnern, K. F., Leben und Todes-Urtheil der ungläubig-rohen Welt-Kinder enz. [Predigt] Bei der Leich-Begängnisse des Herrn P. Lerschen. Altdorf, 1681. M. pl. 4°.

Schwarz, C., Gotth. Ephr. Lessing als Theologe dargestellt. Ein Beitrag zur Geschichte der Theologie im XVIIIten Jahrhundert. Halle, 1854. 8°.

Opzoomer, C. W., Lessing, de vriend der waarheid. Redevoering. Amst. 1858. 8°.

Hirsche, K., Das projektirte Lessing-Denkmal auf dem Hamburger Gänsemarkt. Eine kunstkritische Zeitstudie über Prof. Schaper's Denkmals-Entwurf. Hamb. 1879. 8°.

Ricklefs, F. R., Erinnerungen aus Manso's Leben. Oldenb. 1796. 8°.

Burchard, M. H. G.Hfil, Lavrus Cimbrica arescens ad bvsta Morhofii. Lubec. 1695. 4°.

Catalogvs chirographorvm, quae congessit C. T. de Mvrr. Norimb. (1802?). 8°.

Schütz, C. D., Memoria Joannis Mulleri. Hal. 1809. 4°.

Memoriae B. G. Niebuhrii. Acad. Christ. Albert. Kil. 1831. 4°.

Strehlke, F., Martin Opitz. Eine Monographie. Leipz. 1856. 8°.

Muth, J. B., Ueber das Verhältniss von M. Opitz zu Dan. Heinsius. Leipz. 1872. 8°.

Blecourt, J. de, Christlicher Abschied... bey dem Seligen Hintritt des Herren A. G. Pagenstechers. Duisb. 1688. 4°.

Pagenstecher, H. T. (Als der.. Herr) verschieden und... in der Salvators Kirche beigesetzet ward, bezeugten hiemit der beiden Rechten sämtliche Beflissene ihre rechtschaffene Betrübniss. Z. p. 1752. 4°.

Alberti, C. E. R., Pestalozzi, een levensbeeld. Vrij naar het Hoogd. door L. W. v. Deventer. Leid. (1870). 8°.
Algem. Bibliotheek N°. 7.

Lotter, J. G., Historia vitae atqve meritorvm Conr. Pevtingeri. Lips. 1729. 4°.
Met portret op den titel.

Köllner, W. H. D. E., Memoria D. J. Pottii. Gotting. 1838. 4°.

Lilienthal, M., De meritis Quistorpiorum in Ecclesiam et rem literariam. Rostoch. 1710. 4°.

Schneider, C. W., Epistola... de edendis comment. de vita, fatis et methodo W. Ratichii. Jen. 1755. 4°.

Niemeyer, H. A., Wolfgang Ratichius in Magdeburg. Halle, 1846. 4°.

[**Ebeling, C. D.**], Memoria J. A. H. Reimari phys. et hist. nat.... Prof. (Hamb.) 1815. 4°.

Schmidt, E., Reinmar von Hagenau und Heinrich von Rugge. Eine litterarhistorische Untersuchung. Strassb. 1874. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 4.

Rennebaumii, B. D.... vitae brevis delineatio. Curiae Regnit. 1801. 8°.

Lamey, Johann Reuchlin. Eine biographische Skizze. Pforzh. 1855. Met portr. 8°.

Glagau, O., Fritz Reuter und seine Dichtungen. Neue, umgearb. Aufl. Mit Ill., Portraits und einer autogr. Beilage. Berl. 1875. 8°.

Volborth, J. C., Lobschrift auf Lorenz Rhodemannen, enz. Gött. 1776. 4°.

Hoffmann von Fallersleben, H., Bartholomäus Ringwaldt und Benjamin Schmolck, Ein Beitrag zur deutschen Litteraturgeschichte des XVI u. XVIII Jahrhunderts. Bresl. 1833. 8°.

Duncker, A., Friedrich Rückert als Professor am Gymnasium zu Hanau. Eine Episode aus den Wanderjahren des Dichters. Hanau, 1874. 8°.
Festschr. d. Vereins f. Hessische Gesch. und Landesk.

Hirzel, L., Karl Ruckstuhl. Ein Beitrag zur Goethe-Litteratur. Strassb. 1876. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 17.

Masius, H., Laudatio Gerh. Dav. Scharnhorstii. Halis, 1842. 4°.

Delius, Leben und Charakter des Herrn Geh. Hofraths Schierschmid. Erl. 1779. 8°.

Palleske, E., Schiller's Leben und Werke. 11e Aufl. Stuttg. 1882. 2 dln. 8°.

Oosterzee, J. J. van, Dichterlijk genie. Eene Schillerstudie. Rott. 1859. 8°.

Keller, A. von, Beiträge (u. Nachlese) zur Schillerlitteratur. Tüb. 1859—60. 2 stn. 4°.

Schirlitz, C. Aug., — Die natali VI non. Mart. 1834 discipuli. — An sein. Geburtstage, 1834. Nordh. 1834. 2 stn. 4°.

Gervinus, G. G., Friedrich Christoph Schlosser. Ein Nekrolog. Leipz. 1861. 8°.

—— Levensschets van Fr. Chr. Schlosser. U. h. Hoogd. Amst. 1863. 8°.

Geishirt, J. C., Historia librorvm, qvos Joh. Sleidanvs de quatvor svmmis imperiis conscripsit etc. Isenaci, 1726. 4°.

Groen van Prinsterer, G., Ter nagedachtenis van Stahl. Amst. 1862. 8°.

Moll, J. C. A., Johannes Stöffler von Justingen. Ein Characterbild aus dem ersten Halbjahrhundert der Universität Tübingen. Mit Holzschn. Lindau, 1877. gr. 8°.
Schriften d. Vereins für Geschichte des Bodensee's und seiner Umgebung. Heft 8.

Denifle, H. S., Taulers Bekehrung. Kritisch untersucht. Strassb. 1879. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 36.

Eichstadius, H. C. A., Oratio de Christ. Thomasio, mvtati in Scholis Germaniae Academicis sermonis avctore. Jenae, 1837. 4°.

Stockhausen, J. C., Elogivm Herm. Tvlichii, primi post emendationem sacrorvm in Johanneo Lvnebvrgensi Rectoris. Luneb. 1766. 4°.

Knorr, K., Uber Ulrich von Lichtenstein. Historische und litterarische Untersuchungen. Strassb. 1875. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 9.

Wagner's, Rich. Lehr- und Wanderjahre. Autobiographisches. Leipz. 1871. 8°.

Wackernagel, W., Walther von Klingen, Stifter des Klingenthals und Minnesänger. Mit 2 lithogr. Basel, 1845. 4°.

Kaiser, G. Ph. Chr., Friedrich von Wendt. Gedächtniss d. 7en Mai 1818. Erl. 1818. 8°.

Scherer, W., Die Anfänge des Deutschen Prosaromans und Jörg Wickram von Colmar. Eine Kritik. Strassb. 1877. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 21.

Köpke, R., Widukind von Korvei. Ein Beitrag zur Kritik d. Geschichtschreiber des 10en Jahrhund. Berl. 1867. 8°.
Ottonische Studien z. deutschen Geschichte im Xen Jahrh.

Wilhelmi, H. F., Blätter der Erinnerung an Johan David Karl Wilhelmi. Skizze eines Charakter- und Lebensbildes des Volendeten. Als MS. gedruckt. (Heidelb. 1857). 8°.

Herder, J., Denkmal Johan Winckelmann's. Eine ungekrönte Preisschrift aus dem Jahre 1778. Nach der Kasseler Handschrift zum ersten Male herausg und mit literarhistorischer Einleitung versehen von A. Duncker. Kassel, 1882. 8°.
Herausg. vom Verein f. Hessische Geschichte und Landeskunde.

Dilthey, J. F. C., Oratio... (in memoriam) C. de Wreden et C. de Grolmann, etc. Darmst. 1829. 4°.

Zell, Matthaeus, de eerste evangelische herder en leeraar te Straatsburg en Katharina Schütz, zijne echtgenoot. Uit het Hoogd. d. S. A. J. de Ruever Groneman. Utr. 1866. 8°.

Wagner, C. F. C., Memoriam Jo. Laur. Zimmermanni, Philos. et Theol. Doct. ac Prof. civibus commendat. Marb. 1834. 4°.

CATALOGUSSEN VAN BOEKVERKOOPINGEN.

Bearzi, J. B. Ritter von, Leipz. 1855. 8°.
Brentano, Chr. u. Clem., Köln, 1853. 8°.
Dahlmann, F. C., Bonn, 1861. 8°.
Dalberg, W. H. u. E. J. von, Augsb. 1883. 8°.
Diefenbach, L., Frankf. 1883. 8°.
Dindorf, W., Leipz. 1879. 8°.
Falkenstein, C. C., Leipz. 1856. 8°.
Fuhrmann, W. D., Hamm, 1838. 2 dln. 8°.
Gesenius, G., Halis ad Sal. 1843. 8°.
Haase, Fr., Bresl. 1870. 4°.
Halem, F. W. von, Aurich, 1836. 8°.
Jahn, Otto, Bonn, 1870. B. I, III—V. 8°.
Kloss, Lond. 1835. Met facs. [waarbij HS. van Melanchton]. 8°.
Kränner, Leipz. 1855. 8°.
Lappenberg, J. M., Leipz. 1867. 8°.
Lottich, L., Marb. 1877. 8°.
Pertz, G. H. J., Leipz. 1877. 8°.
Peters, K. F., Augsb. 1882. 8°.
Schimper, W. P., Augsb. 1881. 8°.
Schleiermacher, F. E. D., Berol. 1835. 8°.
Schmidt, G. H., Leipz. 1855. 8°.
Stöhr, E., Augsb. 1881. 8°.
Wiarda, T. D., Aur. 1826. 8°.
Witte, C., Leipz. 1883. 8°.

BRIEVENVERZAMELINGEN.

Collectio Epistolarum de epocha linguae Germanicae in Constitutionibus Imperii publicis et usu ejusdem sermonis publico medii aevi, enz. Ed. F. J. Beyschlagius. Norimb. 1737. fol.

Albada, Agg. de, Briefe an Remb. Ackema und Andere, aus den J. 1579—84. Herausg. von E. Friedländer. Leeuw. 1874. 8°.

Leibnitz. — Probe einer neuen Ausgabe des Leibnitz-Ludolfischen Briefwechsels, v. F. C. Matthiae. Frankf. 1820. 4°.

Jacobi, J. G. (Ungedruckte Briefe von und an), mit einem Abrisse seines Lebens und seiner Dichtung, herausg. von E. Martin. Strassb. 1874. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 2.

Schiller und **Goethe** (Briefwechsel zwischen) in den Jahren 1794 bis 1805. Eingeleitet und revidiert von R. Boxberger. Stuttg. (1880). 2 dln. 8°.
Collection Spemann.

Grimm, J., Briefe an Hendrik Willem Tydeman. Mit einem Anhange und Anmerkungen herausg. von Alex. Reifferscheid. Heilbr. 1883. 8°.

TAALKUNDE.

OUD- EN MIDDEL-HOOGDUITSCH.

Dietrich, F., Historia declinationis theotiscae primariae e fontibus describitur. Marb. 1859. 4°.

Wallraf, A. J., Altdeutsches historisch diplomatisches Wörterbuch, worin die richtigen Verdeutschungen der veralteten, bisher in Druck noch nicht erschienenen deutschen Wörter, aus dem 12ten bis im 16ten Jahrh. erhalten sind; als sehr wichtige Beiträge zum Deutschen Glossarium, enz. Köln, Z. j. (1820?). 8°.

Glossen (Althochdeutsche), gesammelt und herausg. von A. H. Hoffmann [v. Fallersleben]. 1e Samml. nebst eine litter. Uebersicht Althochdeutscher und Altsächsischer Glossen. Bresl. 1826. 4°.

Graff, E. G., Althochdeutscher Sprachschatz oder Wörterbuch der althochdeutschen Sprache, in welchem nicht nur zur Aufstellung der ursprünglichen Form u. Bedeutung der heutigen hochdeutschen Wörter und zur Erklärung der althochdeutschen Schriften alle aus den Zeiten vor dem 12en Jahrh. uns aufbewahrten hochd. Wörter unmittelbar aus den handschriftl. Quellen vollst. gesammelt, sondern auch durch Vergleichung des Althochd. mit dem Indischen, Griech., Röm., Litauischen, Altpreuss., Goth., Angels., Altniederd., Altnord. die schwesterliche Verwandtschaft dieser Sprachen, so wie die dem Hoch- und Niederd., dem Engl., Holländ., Dän., Schwedischen gemeinschaftl. Wurzelwörter nachgewiesen sind... etymologisch u. grammatisch. Berl. 1834—46. 6 dln. 4°.

— — Gedrängtes althochdeutsches Wörterbuch oder vollst. alphab. Index [tot het voorg.] von H. F. Massmann. Berl. 1846. 4°.

Kehrein, J., Sammlung alt- u. mitteldeutscher Wörter, aus lateinischen Urkunden. Zugleich eine Ergänzung der lexik. Werke von Graff, Müller-Zarncke, Förstemann. Nordh. 1863. 8°.

Förstemann, E., Altdeutsches Namenbuch. Nordh. 1856—59. 2 dln. 4°.
I. Personennamen. II. Ortsnamen.

Hahn, K. A., Mittelhochdeutsche Grammatik. Francf. 1842—47. 2 stn. 8°.
I. Laut- u. Flexionslehre.
II. Wortbildung.

Weinhold, K., Mittelhochdeutsche Grammatik. Paderb. 1877. 8°.

Bock, L., Ueber einige Fälle des Conjunctivs im Mittelhochdeutschen. Ein Beitrag zur Syntax des zusammengesetzten Satzes. Strassb. 1878. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 27.

Roetteken, H., Den zusammengesetzte Satz bei Berthold von Regensburg. Ein Beitrag zur mittelhochdeutschen Syntax. Strassb. 1884. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 53.

Haltaus, C. G., Glossarivm Germanicvm medii aevi; maximam partem e Diplomatibvs, mvltis praeterea aliis monimentis tam ed. qvam ined. adornatvm... Praefatus est J. G. Boehmius. Lips. 1758. 2 dln. fol.

Scherzius, J. G., Glossarium Germanicum medii aevi potissimum Dialecti Suevicae. Ed. illustr. supplevit J. J. Oberlinus. Argent. 1781. 2 dln. fol.

Sumerlaten. Mittelhochdeutsche Glossen aus den HSS. d. K. K. Hofbiblioth. zu Wien, herausg. v. H. Hoffmann von Fallersleben. Wien, 1834. 8°.

Ziemann, A., Mittelhochdeutsches Wörterbuch zur Verständniss der Schriftstücke des X—XV Jahrh., nebst grammatischer Einleitung. Quedlinb. 1838. 8°.
Bibl. d. ges. dtsch. Nat. Liter. III. 1.

Wörterbuch (Mittelhochdeutsches), mit Benutzung des Nachlasses von G. F. Benecke ausgearb. von W. Müller [und F. Zarncke]. Leipz. 1854—61. 3 dln. 8°.

Lexer, M., Mittelhochdeutsches Handwörterbuch. Zugleich als Suppl. und alph. Index z. Mittelhochd. Wörterbuch von Benecke-Müller-Zarncke. Leipz. 1872—78. 3 dln. 8°.

SPRAAKLEER.

Gottsched, J. C., Vollständigere und neuerläuterte Deutsche Sprachkunst, nach den Mustern der besten Schriftsteller des vorigen u. itzigen Jahrh. abgefasset, und bey dieser 4e Aufl. merklich vermehret. Leipz. 1757. M. portr. 8°.

Maitre (Le) de la Langue Allemande ou Nouvelle Grammaire Allemande méthodique et raisonnée, composée sur le modèle des meilleurs auteurs... principalement sur celui de... Gottsched. 8me éd. Strasb. 1778. 8°.

Stosch, S. J. E., Kleine Beiträge zur nähern Kenntniss der Deutschen Sprache. Berl. 1778—80. 2 stn. 8°.

[**Tralles**], Schreiben von der deutschen Sprache und Litteratur bey Gelegenheit der zu Berlin in 1780... herausg. vortrefflichen Schrift: über die deutsche Litteratur; über die Mängel und Ursachen ders. und über die Mittel, sie zu verbesseren. Berl. 1781. 8°.

Markwarta, J., Grammatyka Niémiecka stósowaná do poietności umieiacych swóy iezyk a uczacych sie po Niémiecku Poláków enz. Warszawic, 1782. 8°.
Hoogduitsche spraakkunst in het Poolsch.

Adelung, J. C., Deutsche Sprachlehre für Schulen. 3e verm. u. verbess. Aufl. Berl. 1795. 8°.

—— Hetz. werk. 6e Aufl. Mit einer kurzen Geschichte der Deutschen Sprache. Stuttg. 1816. 8°.

—— Grammatica Theodisca, scholis conscripta, Latine versa a F. G. Born. Lips. 1798. 8°.

Löbel, K. G., Grundsätze der Kunst zu Uebersetzen... aus dem Engl. mit Rücksicht auf Deutsche Muster bearbeitet. Leipz. 1793. 8°.

Meidinger, J. V., Nouvelle Grammaire Allemande-pratique, enz. Nouv. éd. revue, corrigée et augmentée, enz. Liège, an 5 (1797). 8°.

Gramatica Ramonscha per emprender il lungaig Tudeschg,... per Itel e Commodidat della giuventegna Grischuna della Part Sura, nua che la Ramontsch sur selva ei il lungaig della Mumma enz. Breg. 1805. 8°.
Hoogduitsche spraakkunst in het Romaansch.

Steinheil, F. C. P. von, Lehrgebäude der Deutschen Sprache, mit einer Geschichte dieser Sprache überhaupt u. jedes Redetheiles insbesondere. Stuttg. 1812. 8°.

Pölitz, K. H. L., Die Sprache der Teutschen, philosophisch u. geschichtlich für Akademische Vorträge u. für den Selbstunterricht dargestellt. Leipz. 1820. 8°.
Bevat in drie afdeelingen: 1. Philosophie der Sprache überhaupt und der teutschen insbesondere. — 2. Uebersicht ueber die Geschichte der teutschen Sprache. — 3—5 Theorie der Sprache der Prosa, der Dichtkunst und der Beredsamkeit. — 6. Lehre von der Declamation enz.

Heinsius, Th., Kleine theor.-prakt. Deutsche Sprachlehre enz. 11e verm. u. verb. Ausg. Berl. 1828. 8°.

Dodt, I. J., Beknopte Hoogduitsche Spraakkunst, met drie Aanhangsels. Amst. 1825. 8°.

Willemsen, R., Beknopte en volledige Hoogduitsche spraakkunst [en gebrekkige opstellen] enz. Breda, 1831. 2 dln. 8°.

Schmitthenner, F., Deutsche Sprachlehre für Gelehrtenschulen. 3e Aufl. Cassel, 1833. 8°.

Heyse, J. C. A., Deutsche Schulgrammatik oder kurzgefasstes Lehrbuch der Deutschen Sprache. Neu bearbeitet von K. W. L. Heyse. 19e Aufl. Hann. 1859. 8°.

Behrns, J. H., Nieuwe Hoogduitsche Spraakleer, voornam. naar de Spraakkunstige werken van J. C. A. Heyse bewerkt, ten gebruike voor Nederlanders. 's Gravenh. 1837. 8°.

Wurst, R. J., Praktische Sprachdenklehre für Volksschulen enz. nach K. F. Becker's Ansichten über die Behandlung des Unterrichtes in der Muttersprache,.. 3e Aufl. 2er Abdruck. Reutl. 1838. 8°.
Met bijzondere toepassing op de Hoogd. Spraakleer.

Vilmar, A. F. C., Deutsche Schulgrammatik. Lautlehre und Flexionslehre, nebst Gothischen und althochdeutschen Sprachproben enz. Marb. 1840. 8°.

Brill, W. G., Hoogduitsche spraakleer. 2e dr. bewerkt d. C. A. Sicherer. Leid. 1861. 8°.

Sicherer, C. A. X. G. F., Hoogduitsche spraakkunst. 4e dr. Leid. 1874. 8°.

Belustigungen (Philologische) aus der Brieftasche eines oberdeutschen Schulmeisters. Münch. 1824. 8°.

Sternberg, P. C., Neue Forschungen über die hochdeutsche Lautlehre und Prüfung der hochdeutschen Schreiblehre; mit Bezug auf die Ansichten von Grimm, Becker, enz. Ies Heft, Die Stimmlaute und Schmelzlaute. Trier, 1853. 8°.

Gebruik (Over het) der naamvallen in het Hoogduitsch, enz. Dev. 1826. 8°.

Graff, E. G., Theorie der schwachen Declination. Berl. 1836. 8°.

Olawsky, E., Die neuhochdeutsche Partikel *nicht* mit Rücksicht auf die urverwandten *N*-Partikeln einiger Schwestersprachen, enz. Lissa, 1855. 4°.

Moller, A., Die reduplicirenden Verba im Deutschen als abgeleitete Verba. Gött. 1865. 8°.

Zuschrift (Kleine) über den, in der Deutschen Sprache richtig zu befolgenden Unterschied zwischen *dich* und *dir*, *mich* und *mir*, *den* und *dem*, *sie* und *ihnen*, auch zwischen *für* und *vor*, nebst kurzgefaszten Regeln und zweckmässigen Wörterbuche, von W. K. in G. S. Zerbst, 1788.-8°.

Kruse, C., *Mir* und *Mich*, oder vollständige Anweisung zum richtigen Gebrauche des Dativi und Accusativi. Brem. 1800. 8°.

Vollbeding, J. C., Wörterbuch zur Vermeidung einer unrichtigen Verbindung der Vor- und Zeitwörter mit den verschiedenen Wortformen, insonderheit mit dem Dativ und Accusativ, enz. 5e verb. u. verm. Auflage. Berl. 1822. 8°.

—— Ueber *Mir* u. *Mich*, *Vor* u. *Für*; od. praktischer Rathgeber in der deutschen Sprache enz. 3e verb. u. verm. Aufl. nebst einem grammat.-kritischen Wörterbuche. Hann. 1824. 4°.

Brandenberg, X. D., Neueingerichtetes Namen- u. Buchstabirbüchlein ... 10e m. Holzschn. verm. Ausg. Zug, 1817. 8°.

—— Lesebuch zum Gebrauche d. deutschen Elementar-Schulen. 7e Ausg Zug, 1817. 8°.

Laesebog (Tijdsk) for Dansktalende, indeholdende en Exempelsamling af prosaisk og poetisk Stil etc. Udg. af P. Hjort. (Den prosaiske Dels Förste Bind). 4e forbedrede og forögede Oplag. Kjöbenh. 1858. 8°.

SPELLING.

[**Schottelius**, G.], Brevis et fundamentalis Manuductio, ad orthographiam et etymologiam in lingua Germanica. — Kurtze u. gründliche Anleitung zu der Recht Schreibung, u. zu den Wort-Forschung in der Teutschen Sprache. Braunschw. 1676. 8°.

Weitenauer, J., Zweifel von der Deutschen Sprache ... sammt einem orthographischen Lexikon. 3te verb. Aufl. Augsb. u. Freyb. 1768. 8°.

Adelung, J. C., Vollständige Anweisung zur Deutschen Orthographie enz. 4e verb. u. verm. Aufl. Leipz. 1820. 8°.

—— Kleines Deutsches Wörterbuch für die Aussprache, Rechtschreibung, Biegung und Ableitung, enz. 5te ... ganz umgearbeitete Aufl. ausgearbeitet von K. B. Schade, Leipz. 1824. 8°.

[**Docen**, B. J.], Ueber Sprache, Schrift und Literatur der Deutschen: I. Gegen die grossen Anfangs-buchstaben. Mittheilung von B. J. D. Münch. 1824. 8°.

[——] Vereinfachung der deutschen rechtschreibung und erleichterung des deutschen schreibeunterrichts durch entfernung der grossen anfangsbuchstaben bei den gemeinsamen hauptwörtern, von B. J. D. Münch. 1826. 8°.

Rudolph, A. W., Die Orthographie der Deutschen Sprache nach Heyse's System. Durch metrische Regeln ... Ingleichen durch ein orthographisches Wörterbuch, enth. die Stamm-, Fremd- und Klangverwandten Wörter, so wie die christlichen Taufnamen mit ihrer Sinn-Erklärung. Ilmenau, 1834. 8°.

Feigenspan, J. C., Anleitung zu einer leichten und gründlichen Erlernung der deutschen Rechtschreibung. Halle, 1836. 8°.

Ruprecht, L., Die deutsche Rechtschreibung vom Standpunkte der historischen Grammatik beleuchtet. 2e umgearb. Aufl. Gött. 1857. 8°.

Andresen, K. G., Ueber Jacob Grimm's Orthographie. Gött. 1867. 8°.

Klemich, O., Die »Deutsche Sprache". Ein Lehrbuch für das Volk.... Anleitungen zum Richtigsprechen und Richtigschreiben. Leipz. (1872). 8°.

Verzameling van brochures over de spelling.

Sanders, D., Vorschläge zur Feststellung einer einheitlichen Rechtschreibung für Alldeutschland. Berl. 1873—74. 2 Hefte. 8°.

Senckpiehl, K, Die schwankende Schreibweise in der Deutschen Orthographie und die Interpunktion, nebst einem Worterverzeichniss. Langensalza, 1874. 8°.

Verhandlungen der zur Herstellung grösserer Einigung in der Deutschen Rechtschreibung berufenen Konferenz. Berlin, den 4 bis 15 Jan. 1876. Halle, 1876. 8°.

Raumer, Rud. van, Erläuterungen zu den Ergebnissen der Berliner orthographischen Konferenz. Halle, 1876. 8°.

Gesprächlein über die Beschlüsse der Berliner orthographischen Konferenz manchen zur Belehrung, andern zum Trost. Halle, 1876 8°.

Rissmann, R., Di (*sic*) Beschlüsse der orthographischen Konferenz. Vom pädagogischen Standpunkte aus besprochen. Wittenb. 1876. 8°.

Duden, K., Die Zukunftsorthographie nach dem Vorschlägen der ... Konferenz erläutert und mit Verbesserungsvorschlägen versehen. Leipz. 1876. 8°.

Regeln und Wörterverzeichniss für die Deutsche Rechtschreibung zum Gebrauch in den Preussischen Schulen. Herausg. im Auftrage des K. Ministeriums enz. Berl. 1880. 8°.

WOORDGRONDING. — WOORDVOEGING.

Helvigius, A., Etymologiae, s. origines dictionvm Germanicarvm, ex tribvs illis nobilibvs antiquitatis eruditae lingvis, Latina, Graeca, Hebraea derivatorvm etc. Francof. 1611. 8°.

Claubergius, J., Ars etymologica Teutonum e philosophiae fontibus derivata, id est, Via Germanicarum vocum et origines et praestantiam detegendi, cum plurium tum harum Vernunft, Suchen, Auszspruch exemplis, atque exinde enatis regulis praemonstrata. Deutsch von Deutschem. Duisb. 1663. 8°.

Staumbaum (Der Teutschen Sprache) und Fortwachs oder Teutscher Sprachschatz, worinnen alle und iede teutsche Wurzeln oder Stammwörter enz. mit... latein. Tolmetschung u. kunstgegründeten Anmerkungen befindlich. Samt einer Hochteutschen Letterkunst, Nachschuss u. teutschem Register, enz. gesamlet von dem Spaten. Nurnb. 1691. 4°.

Volgens M. van Wicht, wiens handteekening op den titel voorkomt, was Spaten of Serotino de Genootschaps-bijnaam van Casp. von Stieler, Hertzogl. Holsteinischer Hofrath.

Eccard, I. G., Historia stvdii etymologici Lingvae Germanicae hactenus impensi, enz. Acc. et qvaedam de Lingva Venedorvm in Germania habitantivm, tandemqve... de Lexico Lingvae German. etymologico componendo consilivm aperitvr. Hann. 1711. 8°.

Mäzkens, A. G., Versuch in Deutschen Wörterfamilien, nebst einer orthographischen Abhandlung vom Etymologischen oder Dienst-*h*. Bresl. 1779. 4°.

Perlet, F. C. G., Etwas über Wurzelforschung bei deutschen Wörtern. Eisen. 1816. 4°.

—— Historisch-etymologischer Versuch, den Ursprüngen deutscher Wörterwurzeln nachzuforschen. Eisen. 1823. 4°.

[**Richter**, J. P. F.], Ueber die deutschen Doppelwörter; eine grammatische Untersuchung in 12 alten Briefe und 12 neuen Postkripten von Jean Paul. Stuttg. u. Tüb. 1820. 8°.

Becker, K. F., Die Deutsche Wortbildung, oder die organische Entwickelung der Deutschen Sprache in der Ableitung. Frankf. 1824. 8°.
Abhandl. d. Frankf. Gelehrtenvereins f. Deutsche Sprache. IV.

Tschirschnitz, C. G., Natûrkunde der Sprâchlaute dârstellend das Wörterreich der deûtschen Sprache, nâch Lauten und Begriffen natûrwissenschaftlich begründet und geordnet. Breslau, 1841. 8°.

Grimm, J., Frau Aventiure klopft an Benecke's Thür. 3 Aug. 1842. Berl. (1842). 4°.
Over de beteekenis en het dichterlijk gebruik van dat woord. — Hulde aan Benecke.

Edler, C., Die deutsche Sprachbildung, nach ihrem gegenwärtigen Standpunkte u. mit Rücksicht auf ihre mögliche fernere Gestaltung. Leipz. 1847—49. 2 dln. 8°.
I. Die Begriffe u. ihre Formen. II. Die Verbindung der Begriffe.

Andresen, K. G., Ueber Deutsche Volksetymologie. Heilbr. 1876. 8°.

Lyser, P., Parerga Oratoria, oder unterschiedenen Reden, bey allerhand fürgefallenen Gelegenheiten enz. Frankf. 1690. 2 stn. 8°.

Weg (Der rechste und leichteste), zur Oratoria practica enz. N°. I. Die Gleichnüss-Reden nach denen Adagiis. — N°. II. Die Exempla nach der Historie. Leipz. 1705. 2 stn. 8°.

Bremer, J. C., Siebenfacher Oratorischer Unterricht enz. Braunschw. 1707. 8°.

Wiedeburg, F. A., Ueber das Studium des deutschen Stils. Jena, 1777. 8°.

Drechsler, J. G., Was ist von den gewöhnlichen Redübungen auf öffentlichen Schulen zu halten? Hamb. 1792. 4°.

Krebs, K. W., Noch ein Wort über Redeübungen auf Schulen. Schweidn. 1825—26. 2 stn. 4°.

Brasch, F., Schulbuch zum practischen Unterricht in der teutschen Satz- und Interpunctionslehre. Rost. u. Schwerin, 1833. 8°.

Hoffmann, K. A. J., Rhetorik für Gymnasien. Clausth. 1869—70. 2 dltjs. 8°.
I. Die Lehre vom Stil. 3e Aufl. besorgt von A. Schuster.
II. Die Lehre von der Erfindung, von den Anordnung, von den wichtigsten Kunstformen der prosaischen Darlegung. 3e Aufl. bes. von A. Schuster.

—— Hetz. werk. 2e Abth. 5e Aufl. Clausth. 1882. 8°.

Zesen [**Caesius**] **Philip**, Durchaus vermehrter, und zum dritt- u. letzten mahl in dreien teilen aus gefartigter Hoch-deutscher Helikon, oder Grund-richtige Anleitung zur hoch-deutschen Dicht- und Reim-kunst. Bd I. Wittenb. 1649. 8°.

Kolbe, K. W., Ueber den Wortreichthum der Deutschen und Französischen Sprache und beider Anlage zur Poesie, enz. 2e Ausg. Berl. 1818—20. 3 dln. 8°.

Zelle, Untersuchungen zur Deutschen Metrik. Berl. 1834. 4°.

Minckwitz, J., Über die rhytmische Malerei der deutschen Sprache. Leipz. (1855). 8°.

Kleinpaul, E., Poetik. Die Lehre von den Formen und Gattungen der Deutschen Dichtkunst. 6e Aufl. Barm. 1868. 2 dln. 8°.

Pütter, J. S., Empfehlung einer vernünftigen neuen Mode teutscher Aufschriften auf teutschen Briefen. 2e Aufl. Gött. 1784. 8°.

ZINVERWANTE EN GELIJKLUIDENDE WOORDEN.

Qvodlibet od. Zusammen-Fügung vieler Teutschen gleichlautenden Wörter... derer Rechtschreibung insonderheit zu beobachten enz. Helmst. 1709. 8°.

Stosch, S. J. E., Kritische Anmerkungen über die gleichbedeutenden Wörter der Deutschen Sprache, nebst einigen Zusätzen, und beygefügten Etymologischen Verzeichnisse derjenigen Wörter der Französ. Sprache, welche ihren Ursprung aus der Deutschen haben. Frankf. a/O. 1775. 8°.

Eberhard, J. A., Versuch einer allgem. Deutschen Synonymik in einem kritisch-philosophischen Wörterbuche der sinnverwandten Wörter der Hochdeutschen Mundart. Halle u. Leipz. 1795—1802. 6 dln. 8°.

—— Versuch enz. Fortgesetzt von J. G. E. Maass (oder) Sinnverwandte Wörter zur Ergänzung der Eberhardischen Synonymik. Halle u. Leipz. 1818—21. 6 dln. 8°.

Eberhard, J. A., Synonymisches Handwörterbuch der Deutschen Sprache enz. 2e verm. u. verb. Ausg. Halle, 1806. 8°.

—— (Anweisung zu dem Gebrauche des synonymischen Handwörterbuches von). 2e Aufl. Halle, 1806. 8°.

Meyer, C. F., Handwörterbuch deutscher sinnverwandter Ausdrücke. Leipz. 1849. 8°.

Micke, G. T., Alphabetisches Verzeichniss gleichläutender Wörter zur Erlernung des Rechtschreibens, enz. Regensb. 1783. 8°.

Petri, F. E., Gleich- und ähnlich-lautende Wörter der Deutschen Sprache, enz. 2e mit ergänzenden und verbessernden Zusätzen versehene Ausgabe des Versuchs einer Deutschen Homöophonik. Pirna, 1807. 8°.

OUDE EN NIEUWE WOORDEN. — KUNSTWOORDEN.

Campe, J. H., Ueber die Reinigung und Bereicherung d. Deutschen Sprache, enz. Verb. u. verm. Ausg. Braunschw. 1794. 8°.

Heynatz, J. F., Versuch eines Deutschen Antibarbarus, oder Verzeichnisz solcher Wörter, deren man sich in der reinen Deutschen Schreibart, entweder überhaupt oder doch in gewissen Bedeutungen enthalten muss, nebst Bemerkung einiger, welche mit Unrecht getadelt werden. Berlin, 1796—97. 2 dln. 8°.

Schröter, F. A., Termino-neologie-technisches Wörterbuch, oder Erklärung der in Reden und Schriften häufig vorkommenden fremden Wörter u. Redensarten; in alphab. Ordnung. 3te verm. Aufl. Erfurt, 1803. 8°.

Lehmann, J. G., Ueber diejenigen fremden Wörter in der Deutschen Sprache, denen wir ein anderes Geschlecht beylegen, als sie in der Ursprache haben. Lübb. 1823—24. 2 dltjs. 4°.

Petri, F. Erdmann, Neuer Dolmetscher oder Verdeutschungs-Wörterbuch der in unsrer Schrift- und Umgangssprache üblichsten fremden Ausdrücke. Leipz. 1806. 8°.

Wallraf, A. J., Altdeutsches historisch-diplomatisches Wörterbuch, worin die richtigen Verdeutschungen der veralteten bisher in Druck noch nicht erschienenen Deutschen Wörter aus dem 12ten bis im 16ten Jahrh. enthalten sind. Köln. Z. j. (c. 1827). 8°.

Saltzmann, Phil., Sonderbare Worte, welche entweder veraltet, oder neu erdichtet, oder sonsten ein feines Nachsinnen verursachen; aus denen Schrifften des Herrn Martini Lutheri zusammen getragen. Naumb. 1664. fol.

Stade, D. von, Erläuter- und Erklärung der vornehmsten Deutschen Wörter, deren sich Dr. M. Luther in Uebersetzung der Bibel in die Deutsche Sprache gebrauchet. Dritte verm. Aufl. Nebst einem dreyfachen Anhange. Brem. 1737. 8°.

Dietz, Ph., Wörterbuch zu Dr. Martin Luthers Deutschen Schriften. Bd. I—II 1. Leipz. 1870—72. 8°.
Niet voortgezet.

Wörterbuch. (Bergmännisches) (Bergwerks-Lexicon), darinnen die deutschen Benennungen u. Redensarten erkläret, u. die latein. u. französ. angezeiget werden. Chemn. 1778. 8°.

Gätschmann, M. F., Sammlung bergmännischer Ausdrücke. Freib. 1859. 12°.

WOORDENBOEKEN.

Voor woordenboeken der Hoogd. en Fransche, Hoogd. en Engelsche talen enz. zie men de Afd.: *Spraakkunsten, Woordenboeken en Verzamelwerken in meerdere talen*, Kol. 41.

Diecmann, J., Specimen Glossarii MSCti Latino-Theotisci quod Rabano Mauro... inscribitur, illustrati, in quo de multis vocibus, cum Latinis, tum Theotiscis, de quib. passim B. Diet. von Stade explicatt. insertae sunt etc. Brem. 1721. 4°.

Brack, W., Vocabularivs rerum [Lat.-Hoogd.] Argent. Z. n. v. dr. 1491. 4°.
Zie Hain Repert. N°. 3707.

Melber de Geroltzhoffen, J., Vocabularius Predicantium s. Variloquus, [Lat.-Hoogd.] etc. Z. pl. en j. 4°.
Zie Hain Repert. N°. 11036.

Vocabularius Gemma gemmarū [Lat.-Hoogd.] Quia per insertionē multor. vocabuloruz emēdatus est, ideo merito Gemma gemmarum appellatur. Hagenau, H. Gran... impensis... J. Rynman de Oringaw... 1512. 4°.

Westenrieder, L. de, Glossarium Germanico-Latinum vocum obsoletarum primi et medii aevi, imprimis Bavaricarum, collectum et illustratum, Tomus I (A—Z.) Monachii, 1816. fol.

Vocabularius optimus... herausgeg. von W. Wackernagel. Z. p. (Basel?) 1847. 4°.

Wachter, J. G., Glossarium Germanicvm, contin. origines et antiqvitates lingvae Germanicae hodiernae. Specimen ex ampliore farragine decerptvm. Lips. 1727. 8°.

—— Glossarium Germanicum, contin. origines et antiquitates totius linguae Germanicae et omnium pene vocabulorum, vigentium et disitorum. Lipz. 1737. fol.

Adelung, J. C., Grammatisch-Kritisches Wörterbuch der Hochdeutschen Mundart, mit beständiger Vergleichung der übrigen Mundarten, besonders aber der Oberdeutschen. 2e verm. u. verb. Auflage. Leipz. 1793—1801. 4 dln. 4°.

— **Campe, J. H.**, Wörterbuch zur Erklärung und Verdeutschung der unserer Sprache aufgedrungenen fremden Ausdrücke; ein Ergänzungsband zu Adelungs Wörterbuche. Braunschw. 1801. 2 dln. 4°.

— **Soltau, D. W.**, Beyträge zur Berichtigung der Adelungschen grammatisch-kritischen Wörterbuchs. Leipz. u. Lüneb. 1806. 4°.

Kaltschmidt, J. H., Kurzgefasstes vollständiges stamm- und sinnverwandtschaftliches Gesammt-Wörterbuch der Deutschen Sprache, aus allen ihren Mundarten und mit allen Fremdwörtern. Leipz. 1834. 4°.

Schmitthenner, F., Kurzes Deutsches Wörterbuch für Etymologie, Synonymik und Orthographie. Darmst. 1834. 8°.

Weigand, F. L. K., Deutsches Wörterbuch. 3e völlig umgearb. Aufl. von Fr. Schmitthenners Kurzem Deutschen Wörterbuche. Giessen 1857—1871. 3 dln. 8°.

Grimm, J. und W., Deutsches Wörterbuch. Fortgesetzt von M. Heyne, R. Hildebrand, M. Lexer u. K. Weigand. Leipz. 1854—85. Bd. I—VII. 4°.

Bd. I. (A—Biermolke). Bearb. von J. Grimm.
" II. (Biermörder—D). Bearb. von J. u. W. Grimm.
" III. (E—Forsche). Bearb. von J. Grimm u. K. Weigand.
" IV. 1e Abth 1e Hälfte. (Forschel—Gefolgsmann). Bearb. von K. Weigand u. R. Hildebrand.
" " 1e Abth. 2e Hälfte. Lfg. 1—6. (Gefoppe—Gemüt) Bearb. von R. Hildebrand.
" " 2e Abth. (H—J). Bearb. von M. Heyne.
" V. (K.) Bearb. von R. Hildebrand.
" VI. Lfg. 1—13 (L—Mönchthum) Bearb. v. M. Heyne.
" VII. Lfg. 1—5 (N—Nothwendigkeit). Bearb. v. M. Lexer.

— **Sanders, D.**, Das deutsche Wörterbuch von Jacob und Wilhelm Grimm kritisch beleuchtet. Hamb. 1852—53. 2 stn. 8°.

— **Wurm**, Beleuchtung der Anzeige der 5en Liefer. d. deutschen Wörterbuches von J. u. W. Grimm. Ein neuer Beitrag zur Beurtheilung desselben. Münch. 1853. 8°.

— **Michaëlis, G.**, Ueber die Anordnung des Alphabets, besonders in wissenschaftlichen Wörterbüchern; mit einer Abh. über die für *Ch. Sch. Sz.* vorgeschlagene Zeichen von J. Grimm. Berl. 1858. 8°.

— **Nassau, H. J.**, De Nederl. taal en Grimm's Deutsches Wörterbuch. enz. — Zie de Afd.: *Nederl. Taalk.*, kol. 138.

— **Helten, W. L. van**, Fünfzig Bemerkungen zum Grimm'schen Wörterbuche. Rott. u. Leipz. 1874. 8°.

— **Diefenbach, L., und E. Wülcker.** Hoch- und Nieder-Deutsches Wörterbuch der mittleren und neueren Zeit zur Ergänzung der vorhandenen Wörterbücher, insbesondere des der Brüder Grimm. Frankf. 1874—81. Lfg. 1—6. 4°.

— **Gombert, A.**, Nomenclator amoris oder Liebeswörter. Ein Beitrag zum Deutschen Wörterbuche der Gebrüder Grimm. Strassb. 1883. gr. 8°.

Hoffmann, W. R., Vollständigstes Wörterbuch der deutschen Sprache, wie sie in der allg. Litteratur, die Poesie, die Wissenschaften... gebräuchlich ist, mit Angabe der Abstammung, der Rechtschreibung... nebst einer kurzen Sprachlehre. Leipz. 1853—59. 6 dln. 8°.

Sanders, D., Wörterbuch der Deutschen Sprache. Mit Belegen von Luther bis auf die Gegenwart. Leipz. 1860—65. 2 dln. 4°.

SPREEKWOORDEN.

Zacher, Jul., Die deutschen Sprichwörtersammlungen, nebst Beiträgen zur Characteristik der Meusebachschen Bibliothek. Eine bibliographische Skizze. Leipz. 1852. 8°.

Bebel, H., Proverbia Germanica. Bearbeitet von W. H. D. Suringar. Leid. 1879. 8°.

Tunnicius, A., Die älteste Niederdeutsche Sprichwörtersammlung von A. T. gesammelt und in Lateinische Verse übersetzt. Herausg. mit Hochdeutscher Uebersetzung, Anmerkungen und Wörterbuch von Hoffmann von Fallersleben. Berl. 1870. 8°.

Franck's, S. erste namenlose Sprichwörtersammlung vom Jahre 1532, in getreuem Abdruck, mit Erläuterungen u. cultur- u. literargeschichtl. Beilagen, herausgeg. von F. Latendorf. Poesneck, 1876. 8°.

Sprichwörter, schöne, weise Klügreden, u. s. w. von Alten und jetzigen im brauch gehabt u. beschrieben, in etlich Tausent zusamen bracht. Jetz auffs new widerumb... fleissig ersehen, u. mit einem... Register gemehrt. Franckf. Chr. Egenolffs Erben, 1575. 8°.

Agricola, J., Siebenhundert vnd funfftzig Deutschen Sprüchwörter, ernewert vnd gebessert... Mit vielen schönen lustigen vnd nützlichen Historien vnd Exempeln erkleret vnd ausgelegt. Wittenb. J. Krafft, 1592. 8°.

Suringar, W. H. D., Joannes Glandorpius in zijne latijnsche Disticha, als vertaler van Agricola's Sprichwörter. (Leid. 1872—74.) 2 stn. 8°.
In: Programma v. h. Gymnasium te Leiden, 1872—73, 1873—74.

Passavant, L. von, Gegen Agricola's Sprichwörter in wortgetreuem Abdruck herausgeg. u. erläutert v. F. Latendorf. Berl. 1873. 4°.

Hoffmann von Fallersleben, H., Spenden zur deutschen Literaturgeschichte. I. Leipz. 1844. 8°.
Aphorismen und Sprichwörter a. d. 16 u. 17 Jahrh., meist politischen Inhalts.

Zincgrefen, J. W., Der Teutschen scharfsinnige kluge Sprüch, Apophthegmata genannt. Strassb. 1639. 8°.

Pistorius, G. T., Thesavrvs paroemiarvm Germanico-jvridicarvm, Teutsch-Juristischer Sprichwörter-Schatz, in qvo mille et qvod excvrrit Germanorvm dicteria, cvmprimis iuris, recensentvr etc. Centuria I(—XII)... Ed. alt. auct. et correct. Lips. Aug. Vindel. 1716—23. 2 dln. 8°.

Weiler, M. C., Specimen paroemiarum historicarum ad res Germaniae illustr. comparatarum. Giss. 1716. 4°.

Passer, C. G., Specimen paroemiarum historicarum, ad res Germaniae illustrandas comparatarum. Giss. 1718. 4°.

Erklärung der vornehmsten Teutschen Sprichwörter, nach ihrem Ursprung und wahrem Verstande. 2te Aufl. Leipz. 1748. 8°.

Blum, J. C., Deutsches Sprichwörterbuch. Leipz. 1780. Bd I—II. 8°.

Nachlassenschaft (Die), oder J. P. B. Abhandlung über Sprüchwörter. Barmen, 1787. 8°.

Sprichwörter (Deutsche) mit Erläuterungen. Nürnb. 1790. 8°.

Eisenhart, J. F., Grundsätze der Deutschen Rechte in Sprüchwörtern durch Anmerkungen erläutert. Von neuem vermehrt herausg. von E. L. A. Eisenhart. Leipz. 1792. 8°.

Schellhorn, A., Teutsche Sprichwörter, sprichwörtliche Redensarten und Denksprüche; gesammelt... und mit den nöthigsten Erklärungen begleitet;... Nebst einem Anhang von Sprichwörtern und Denksprüchen in lateinischen versen enz. Nürnb. 1797. 8°.

Bücking, J. J. H., Medicinische u. physikalische Erklärung Deutscher Sprichwörter und sprichwörtlicher Redensarten. Stendal, 1797. 8°.

Serz, G. T., Teutsche Idiotismen, Provinzialismen, Volksausdrücke, sprüchwörtliche und andere im täglichen Leben vorkommende Redens-Arten, in entsprechendes Latein übergetragen und nach dem Alphabet geordnet. Nürnb. 1797. 8°.

Körte, W., Die Sprichwörter u. sprichwörtlichen Redensarten der Deutschen. Nebst den Redensarten der deutschen Zech-Brüder u. aller Praktik Grossmutter, d. i. der Sprichwörter ewigem Wetter-Kalender. Gesamm. u. mit vielen schönen Versen, Sprüchen und Historien in ein Buch verfasst. Leipz. 1837. 8°.

Wander, K. F. W., Sprichwörtergarten oder... Erklärung von 500 Sprichwörtern. Bresl. 1838. 8°.

Schimpfwörterbuch (Deutsches) od. die Schimpfwörter d. Deutschen... Gesammelt.. nebst einer Vorvor-, Vor- u. Nachrede von Mir. Selbst. Amst. 1839. 16°.

Sprüchwörter (Sechs Tausend) und Redensarten [gesamm. von J. M. Braun]. Stuttg. 1840. 16°.
Bibliothek d. Frohsinnes V. Sect. Bd IV—V.

Eiselein, J., Die Sprichwörter u. Sinnreden des deutschen Volkes in alter u. neuer Zeit. Aus den Quellen geschöpft, erläutert u. mit Einleitung versehen. Freib. 1840. 8°.

Sprichwörter (Die deutschen) gesammelt [von K. Simrock]. Frankf. 1846. 8°.
Deutsche Volksbücher nach den ältesten Ausgaben hergestellt von K. Simrock. Bd XX.

Neander, M., Deutsche Sprichwörter, herausgeg. u. mit einem kritischen Nachwort begleitet, von F. Latendorf. Schwer. 1864. 8°.

Wander, K. F. W., Deutsches Sprichwörter-Lexikon. Ein Hausschatz für das Deutsche Volk. Leipz. 1867—80. 5 dln. gr. 8°.

Derbheiten (Die) im Reden des Volkes. Sprüchwörter gesammelt von Dr. Kainis. Leipz. z. j. 12°.

PERSOONSNAMEN EN PLAATSNAMEN.

Mohr, W., Ueber den Ursprung u. die Bedeutung der meisten aus dem germanischen Alterthum herrührenden Orts-Völker u. Personnamen; eine sprachwissenschaftlich-geschichtliche Untersuchung. Marb. 1836. 8°.

Wiarda, T. D., Ueber Deutsche Vornamen und Geslechtsnamen. Berl. u. Stettin, 1800. 8°.

Beneken, G. W. F., Teuto, oder Urnamen der Deutschen, gesammelt und erklärt. Erl. 1816. 8°.

Dolz, J. C., Die Moden in den Taufnamen; mit Angabe der Wortbedeutung dieser Namen. Leipz. 1825. 8°.

Grimm, J., Ueber Frauennamen aus Blumen. Berl. 1852. 4°.

Pott, A. F., Die Personennamen, insbesondere die Familiennamen und ihre Entstehungsarten; auch unter Berücksichtigung der Ortsnamen. Eine sprachliche Untersuchung. Leipz. 1853. 8°.

Abel, H. F. O., Die deutschen Personen-namen. Berl. 1853. 8°.

Vilmar, A. F. C., Die Entstehung und Bedeutung der deutschen Familiennamen. Marb. 1855. 8°.
Vermischte Aufsätze. Bd I.

Crecelius, W., Collectae ad augendam nominum propriorum Saxonicorum et Frisiorum scientiam spectantes. I: Index bonorum et redituum monasteriorum Werdinensis et Helmonstadensis saec. X vel XI conscriptus. IIa. Indices antiquiss. eor. quae monasterio Werdinensi per Westfaliam redibant. part. I. Elberf. Berl. 1864. 2 stn. 8°.

Hoffmann von Fallersleben, H., Hannoversches Namenbüchlein. — Einwohner-Namen der Königl. Haupt- und Residenzstadt Hannover, nach ihrer Bedeutung geordnet und erläutert. Hann. (1852). 8°.

—— Braunschweigisches Namenbüchlein. Einwohner-Namen d. Stadt Braunschweig nach ihrer Bedeutung geordnet und erläutert. Braunschw. 1867. 8°.

Weinhold, K., Die Deutschen Monatnamen. Halle, 1869. 8°.

Buttmann, A., Die deutschen Ortsnamen mit besonderer Berücksichtigung der ursprünglich Wendischen in der Mittelmark und Niederlausitz. Berl. 1856. 8°.

Förstemann, E., Die deutschen Ortsnamen. Nordh. 1863. 8°.

TONGVALLEN.

Groth, K., Ueber Mundarten u. mundartige Dichtung. Berl. 1873. 8°.

Fulda, F. C., Ueber die beiden Hauptdialecte der Teutschen Sprache. Leipz. 1773. 4°.

Anweisung (Praktische) zur Kenntnis der Hauptveränderungen und Mundarten der Teutschen Sprache, von den ältesten Zeiten bis ins XIVte Jahrh. in einer Folge von Probestükken aus dem Gothischen, Altfränkischen, oder Oberteutschen, Niederteutschen und Angelsächsischen, mit spracherläuternden Uebersezzungen und Anmerkungen. Leipz. 1789. 8°.

Radlof, J. G., Trefflichkeiten der Südteutschen Mund-Arten, zur Verschönerung u. Bereicherung der Schrift-Sprache. Münch. und Burghaus. 1811. 8°.

Bernhardi, K.. Sprachkarte von Deutschland; als Versuch entworfen und erläutert. Kassel, 1844. 8°.

—— Sprachkarte von Deutschland, 2e Aufl. unter Mitwirkung des Verf. besorgt und vervollständigt von W. Stricker. Kassel, 1849. 8°.

Mundarten (Deutschlands). Eine Monatschrift für Dichtung, Forschung und Kritik, begründet von J. A. Pangkofer, fortgesetzt von G. K. Frommann. Jahrg. I. Nürnb. 1854. 8°.

Fulda, F. C., Versuch einer allgemeinen teutschen Idiotikensammlung, enz. Berl. und Stett. 1788. 8°.

Radlof, J. G., Die Sprachen der Germanen in ihren sämmtlichen Mundarten dargestellt und erläutert durch die Gleichniss-Reden vom Säemanne und dem verlorenen Sohne, samt einer kurzen Geschichte des Namens der Teutschen. Frankf. 1817. 8°.

—— Mustersaal aller teutschen Mundarten, enthaltend Gedichte, prosaische Aufsätze u. kleine Lustspiele, enz. Bonn, 1821—22. 2 dln. 8°.

Völkerstimmen (Germaniens), Sammlung der Deutschen Mundarten in Dichtungen, Sagen, Mährchen, Volksliedern enz. herausgeg. von J. M. Firmenich. Berl. (1843—68). 3 Bde u. Nachtrag. 8°.

Hebel, J. P., Allemannische Gedichte. Neueste (5e) vollständ. Ausgabe. Reutl. 1822. 8°.

—— Auswahl von Hebel's allemannischen Gedichten. Hildburgh. 1831. Met portr. 12°. Miniatur-Bibl. d. Dtsch. Classiker. 77e Lfrg.

Hoffmann von Fallersleben, H., Allemannische Lieder. Nebst Worterklärung u. einer allemannischen Grammatik. 5e, verb. u. verm. Ausgabe. Mannh. 1843. 8°.

Bergmann, F. W., Strassburger Volksgespräche in ihrer Mundart vorgetragen, und in sprachl., literar. und sittengeschichtlicher Hinsicht erläutert. Strassb. 1873. 8°.

Arnold, J. G. D., Der Pfingstmontag. Lustsp. in Strassburger Mundart. Neue revid. Ausg. Mit einer literar-histor. Einleitung von L. Spach. Strassb. 1874. 8°.

Stalder, F. J., Versuch eines Schweizerischen Idiotikon, mit etymol. Bemerkungen... samt einer Skizze einer Schweizerischen Dialektologie. Basel u. Aarau, 1806—12. 2 dln. 8°.

Tobler, T., Appenzellischer Sprachschatz,... Wörter, Redensarten, Sprichwörter, Räthsel... Sagen... Gebräuche u. Spiele würzender Lieder od. Reime, nebst analogischer, histor. und etymol. Bearbeitung einer Menge von Landeswörtern, zum Theile nach altteutschen HSten der kathol. Kantonsbiblioth. in St. Gallen. Zürich, 1837. 8°.

Texte zu der Sammlung von Schweizer-Kühreihen und Volksliedern [Gesammelt von J. R. Wyss]. 4e Aufl. Bern, 1826. 8°.

Schmid, J. C., Versuch eines Schwäbischen Idiotikon, oder Sammlung der in verschiedenen schwäbischen Ländern u. Städten gebräuchlichen Idiotismen; mit etymol. Anmerkungen. Berlin u. Stettin (1795). 8°.

Schmid, J. C. von, Schwäbisches Wörterbuch mit etymologischen und historischen Anmerkungen. Mit Bildn. Stuttg. 1831. 8°.

Kuen, D., Oberschwäbisches Wörterbuch der Bauernsprache. Buchau, 1844. 8°.

Birlinger, A., Wörterbüchlein zum Volksthümlichen aus Schwaben. Freib. 1862. 8°.

—— Schwäbisch-Augsburgisches Wörterbuch. Münch. 1864. 8°.

—— Aus Schwaben. Sagen, Legenden, Aberglauben, Sitten, Rechtsbräuche, Ortsneckereien, Lieder, Kinderreimen. Wiesb. 1874. 2 dln. 8°.

Sailer, L., Sämmtlich Schriften in Schwabischem Dialecte. Neue, verm. Aufl. mit Wörterbuch und Einleitung versehen von K. D. Hassler, und Bildern von Jul. Nisle. Ulm, (1842). 16°.

Zaupser, A., Versuch eines Baierischen und Oberpfälzischen Idiotikons, nebst grammatikalischen Bemerkungen über diese zwei Mundarten, und einer kleinen Sammlung von Sprüchwörtern und Volksliedern. Münch. 1789. 8°.

Schmeller, J. A., Bayerisches Wörterbuch. Sammlung von Wörtern u. Ausdrücken, die in den lebenden Mundarten sowohl, als in der ältern u. ältesten Provincial-Litteratur... vorkommen, und in der heutigen allg.-deutschen Schriftsprache entweder gar nicht, oder nicht in denselben Bedeutungen üblich sind, mit Urkundlichen Belegen nach den Stammsylben etymolog.-alphab. geordnet. Stuttg. u. Tübing. 1827—37. 4 dln. 8°.

Schmeller, J. A., Bayerisches Wörterbuch enz. (als voorg.). 2e Ausg.... bearb. von G. K. Frommann. Münch. 1872—77. 2 dln 4°.

Sachsenhäuser (Die), oder: Kätchens Hauchzeit. Aan barjerliches Laustspeul unn kaumische Farze inn zwa Uffzeuge, enz. Zum Druck befärdert von Balser Breimund (ps.) dem Frankforter. Frankf. u. Sachsenh. 1821. 8°.

Höfer, M., Die Volkssprache in Oesterreich vorzüglich ob der Ens, nach ihrer innerlichen Verfassung und in Vergleichung mit andern Sprachen; in grammatisch-kritischen Bemerkungen entworfen. Wien, 1800. 8°.

Volkslieder (Oesterreichische) mit ihren Singeweisen, gesammelt und herausgeg. durch F. Ziska u. J. M. Schottky. Pesth, 1819. 8°.
Met muziek.

Sammlung von Schnadahüpfeln oberlandler Liadeln Wiener Gesängen u. Walzern, enz. Münch. Z. j. 12°.

Lexer, M., Kärntisches Wörterbuch; mit einem Anhange: Weihnacht-Spiele und Lieder aus Kärnten. Leipz. 1862. gr. 8°.

Haltrich, J., Plan zu Vorarbeiten für ein Idiotikon d. Siebenbürgisch-sächsischen Volkssprache. Kronst. 1865. 8°.
Uitg. d. h. Verein f. Siebenbürgische Landeskunde.

Gedichte in Siebenbürgisch-sächsischen Mundart, nebst freier metrischer Uebersetzung in das Hochdeutsche, von V. Kästner. Hermannst. 1862. 16°.

Volkslieder (Siebenbürgisch-sächsische), Sprichwörter, Räthsel, Zauberformeln u. Kinder-Dichtungen. Mit Anmerk. u. Abhandl. herausgeg. v. F. W. Schuster. Hermannst. 1865. 8°.

Dichterkranz (Nürnbergs). Vollständigste Sammlung der besten Gedichte sämmtlicher Dichter in Nürnberger Mundart bis auf die neueste Zeit.... mit erläuterndem Glossare. Nürnb. 1854. 8°.

Nadler, K. G., Fröhlich Palz, Gott erhalts! Gedichte in Pfälzer Mundart. Herausg. von L. Eichrodt. Mit Ill. 2e Aufl. Lahr, 1881. 8°.

Pankratius-Brünnche (Das). E Meenzer local Stickelche in ähm Ufzug. Mainz, 1837. 8°.

Vilmar, A. F. C., Idiotikon von Kurhessen. Marb. 1868. 8°.

Wegeler, J., Coblenz in seiner Mundart und seinen hervorragenden Persönlichkeiten. Cobl. 1876. 8°.

—— Wörterbuch der Coblenzer Mundart. Cobl. 1869. 8°.

Sammlung der beliebtesten und schönsten Kölnischen Volkslieder, mit Angabe der üblichen Melodien. Köln, 1851. 8°.

Freund, S., Probe- und Brüchstükk einer deutschen Grammatik für die Rheinlande, mit Beiträgen zur vergleichenden Sprachkunde und einer Nachlese von lesbaren Ungelesnen. Berl. 1832. 16°.

Müller, J., Ueber niederrheinische Provinzialismen. Aach. 1838. 4°.

—— und **W. Weitz**, Die Aachener Mundart. Idiotikon nebst einem poëtischen Anhange. Aach. u. Leipz. 1836. 8°.

Courier (Der Aachener), 1836. N°. 3—7. Aachener Karnevals-Florresei-Wirthschafts-Moniteur. 4°.

[**Volksliederen** (Eenige Akensche, van P. J. F. en St.) N°. 66—70. (Aken, 1836)]. kl. 8°.

Gertz, J., De prisca Trevirorum Lingua. Gött. 1772. 4°.

Rath, P., Hannickel der Bauer nach der Kalt-Wasser-Kur auf Marienberg bei Boppard. Ein Gedicht in Hunsrücker Mundart. (Mit Glossarium). St-Goar, 1842. 8°.

Rottmann, P. J., Gedichte in Hunsrücker Mundart. 5e Aufl. mit dem Bildnisz des Verfassers. Kreuzn. 1877. 8°.

Gangler, I. F., Lexicon der Luxemburger Umgangssprache... mit hochdeutscher u. französischer Uebersetzung und Erklärung. Luxemb. 1847. 8°.

Meyer, A., E' Schrek ob de' Lezeburger Parnassus. Lezeburg, 1829. 12°.

Lentz, M., Spåss an Iérecht. Liddercher a Gedichten. Letzeburég, 1873. 8°.
Met muziek.

Hardt, Ueber den Vocalismus der Sauer-Mundart. (Echternach? 1843). 4°.

Reinwald, W. F. H., Hennebergisches Idiotikon, oder Sammlung der in der... Grafschaft Henneberg gebräuchl. Idiotismen, mit etymologischen Anmerkungen und Vergleichung anderer alten u. neuen Germanischen Dialekte. Berl. u. Stett. 1793—1801. 2 stn. 8°.

Sitten und Sagen, Lieder, Sprüchwörter und Räthsel des Eifler Volkes, nebst einem Idiotikon; herausg. von J. H. Schmitz, mit einer Nachrede von K. Simrock. Trier, 1856—58. 2 stn. 8°.

Strodtman, J. C., Idioticon Osnabrugense. Leipz. u. Altenb. 1756. 8°.

t'Samen-spraak ofte Westphaelsche to hooupe Kallinge manges den swarten Meyster onde sinen knegt, in den darden druk, on allemool mislukt. [Door Justus Nipetang, ps.] To Adterte... 1672. 4°.
Het doel van dit stuk was Willem III bij het Nederl. volk verdacht te maken.

Tijdtverdrijf (Kluchtigh) by de worste-ketel, ofte vermaakelyke 't samen-koutingen, waar in verhandeld word het leven en wandel der Westfaalsche dienstmaagden. Amst. naa de Copie van Haselunnen, in de bloed-beulings maand. Z. j. 12°.
In Westfaalschen tongval.

Schertz-Gedichte (De veer olde berömede): 1. Van der Minschen itzigem verdorvenen Wandel u. Maneeren. 2. Van Almodischer Kleder-Dracht. 3. Van vermengder Sprake unde Titeln. 4. Van Poësie unde Rym-Gedichten. Met eenem Anhange enz. Gedrucket in dussem itzigen Jahr. Z. p. e. j. 8°.

Schmidt, K. C. L., Westerwäldisches Idiotikon, od. Sammlung der auf dem Westerwalde gebräuchlichen Idiotismen, mit etymologischen Anmerkungen u. d. Vergleichung anderer alten u. neuen Germanischen Dialekte. Hadamar u. Herborn, 1800. 8°.

Liederbuch (Des Dülkener Fiedlers). Herausgeg. v. H. Zurmühlen. [ps. van P. Norrenberg]. Anhang: Ruyter-Liedekens (1870—71). Viersen, 1875. 8°.

Deze bundel werd bijeengebracht in dat gedeelte der Rijnlanden, dat voorheen tot Gelderland behoorde. Eenige liederen zijn geheel in oud-nederlandsch, en de Ruyter-liedekens in den trant van de bekende Loverkens van Hoffmann van Fallersleben.

Wörterbuch (Volständiges Jüdisch-Deutsches und Deutsch-Jüdisches), enthaltend eine hinreichende Erklärung aller in dieser Sprache vorkommenden Worte. Hamb. G. Vollmar z. j. 8°.

Handlexicon (Nützliches) der Jüdischen Sprache, in welchem alle, den Jüden (*sic*) entweder eigene, oder aus dem Hebräischen und Rabbinischen entlehnte Wörter u. s. w. enthalten sind; nebst einigen Erklärungen ihrer verschiedenen Gebräuche, Fast- und Festtagen, Monaten und dergl. Prag, 1776. 8°.

Stern, I. F., Die linke Massematten der houchlöbliche Jüdenschaft, enz. Die Spitzbubereyen und Gaunerstreiche der Juden, enz. Mit Wortregister. Meiss. 1833. 8°.

Grolman, F. L. A. von, Wörterbuch der in Teutschland üblichen Spitzbuben-Sprachen... die Gauner- u. Zigeuner-Sprache enthaltend. Ir Bd. Die Teutsche Gauner-Jenische oder Kochemer-Sprache... mit besond. Rücksicht auf die Ebräisch-Teutsche Judensprache. Giess. 1822. 8°.

Train, J. K. von, Chochemer Loschen. Wörterbuch der Gauner- und Diebs-, vulgo Jenischen Sprache, nach Criminal-acten und den vorzüglichsten Hülfsquellen, enz. Meiss. 1833. 8°.

Bischoff, F., Deutsch Zigeunerisches Wörterbuch. Ilmen. 1827. 8°.

Idiotikon (Studentikoses) oder allgemeine deutsche Burschensprache. Herausgegeben von einem bemoosten Haupte. Jena, 1841. 16°.

LETTERKUNDE.

VERZAMELINGEN.

Handboek der Hoogduitsche Letterkunde, bevatt. eene Bloemlezing uit de beste Hoogd. Dichters, van de vroegste tijden af, tijdrekenkundig gerangschikt, met Levensberigten... en ophelderende Aanteekeningen d. N. G. v. Kampen. Haarl. 1823—25. 8°.

Sprache (Die Deutsche) in Proben aus allen Jahrhunderten von Ulphilas bis Göthe, nebst einem Wörterbuche enz. von J. J. Dilschneider. Köln, 1826. 8°.

Lesebuch (Deutsches) von W. Wackernagel. Basel, 1835—41. 4 dln. 8°.

I. Altdeutsches Lesebuch.
II. Proben der deutschen Poesie, seit dem Jahre 1500.
III. 1. Proben der deutschen Prosa von 1500 bis 1740.
III. 2. " " " " seit 1740.

Lesebuch zur Geschichte der Deutschen Literatur alter und neuer Zeit. Geordnet von G. Weber. 2e Aufl. Leipz. 1863. 8°.

Proben der Deutschen Poesie und Prosa vom IVen Jahrh. bis in die erste Hälfte des XVIIIen Jahrhunderts... mit sprachlichen Anmerkungen versehen von Jos. Kehrein. 2e Aufl. [van dl I]. Jena, 1850—51. 2 dln. 8°.

Bd. I. 4 bis 15 Jahrh. Gothische, Althochdeutsche, Altsächsische und Mittelhochdeutsche Proben im Original und in Neuhochdeutschen Uebersetzung.
Bd. II. 16 bis 18 Jahrh. Neuhochdeutsche Proben im Original.

Adelung, F., Nachrichten von altdeutschen Gedichten, welche aus der Heidelbergischen Bibliothek in die Vaticanische gekommen sind; nebst einem Verzeichnisse derselben und Auszügen. Königsb. 1796. 8°.

Gedichte (Altdeutsche) in Rom, oder fortgesetzte Nachrichten von Heidelb. HSten in der Vatik. Bibliothek nebst einer Vorrede von .. F. Adelung über HSten von altdeutschen Gedichten in der Churfürstl. Biblioth. zu Dresden. Königsb. 1799. 8°.

Wackernagel, W., Die Altdeutschen Handschriften der Basler Universitaetsbibliothek. Verzeichniss, Beschreibung, Auszüge. Basel, 1836. 4°.

Schilter, J., Thesaurus antiquitatum teutonicarum, ecclesiasticum, civilium, litterarium. Tomis tribus. Opus diu desideratum, nunc ex autographis b. Autoris datum e Museo J. Ch. Simonis. Accedunt Monumenta... post Schilterum eruta, et suis quaeque locis inserta etc. (cum Praeff. J. Frickii). Ulm. 1726—28. 3 dln. fol.

I. Otfridi opus evang. — Notkeri Psalterium. — Willerami paraphrasis gemina cantica canticorum. — Isidorus de nativitate Christi. — Regula S. Benedicti per Keronem. — Monumenta catechetica. — Rhytmus de S. Annone.
II. Tatiani Harmonia evangelica. — Jus provinciale alemannicum (Schwabenspiegel). — Strickeri Rhytmus de Caroli M. exped. hispanica. —

Anon. Fragm. de bello Caroli M. — Ἐπινίκιον rhytmo teut. Ludovico regi acclamatum. — Antiquissimae Legis Salicae textus vetustior ex bibl. Paris. — Paraeneses antiquae germ. Tyrolis regis Scotorum, et Winsbeckii ac Winsbeckiae. — J. Schilteri vita.

III. Glossarium ad scriptores linguae francicae et alemannicae veteris etc. Glossis insuper a B h. Pezio publicatis, Th. Reinesii vocabulario theotisco, Diecmanni, Stadenii, Scherzii, Palthenii, et aliorum observationibus insertis.

Symbolae ad Literaturam Teutonicam antiquiorem, ex Codd. manu exaratis, qui Havniae asservantur, editae sumtibus P. F. Suhm (ab F. Nyerup). Havn. 1787. 4°.
Met eenige aanteekk. van H. van Wijn.

Denkmäler Altdeutscher Dichtkunst, beschrieben und erläutert von J. J. Eschenburg. Brem. 1799. 8°.

Miscellaneën zur Geschichte der Teutschen Literatur, neu-aufgefundene Denkmäler der Sprache, Poesie und Philosophie unsrer Vorfahren, herausg. von B. J. Docen. Münch. 1807. 2 dln. 8°.

Museum für Altdeutsche Literatur und Kunst, herausgeg. von F. H. von der Hagen, B. J. Docen und J. G. Büsching. Mit Kupff. Berl. 1809—11. 2 dln. 8°.

Beyträge zur Kenntniss der altdeutschen Sprache u. Litteratur von G. F. Benecke. Gött. 1810—32. Dl I. 2 stkn. 8°.
Niet verder verschenen.

Wälder (Altdeutsche) durch die Brüder Grimm. Cass. 1813—16. 3 dln. 8°.

Denkmäler alter Sprache und Kunst, herausgeg. von Dorow. Mit Steindrucktaf. Bonn, 1823—24. Dl I. 8°.
Niet verder verschenen.

Denkmäler (Einige) d. althochdeutschen Literatur... aus HSS. d. kön. Biblioth. zu München ... herausgegeben von B. J. Docen. Münch. 1825. 8°.

Specimina Linguae Francicae, in usum auditorum ed. a C. Lachmanno. Berol. 1825. 8°.

Diutiska. Denkmäler Deutscher Sprache und Litteratur aus alten HSten zum ersten Male theils herausgeg. theils nachgewiesen und beschrieben von E. G. Graff. Stuttg. und Tüb. 1826—29. 3 dln. 8°.

Althochdeutsches aus Wolfenbüttler Handschriften, herausgeg. von A. H. Hoffman [v. Fallersleben]. Bresl. 1827. 8°.

Curiositäten (Altdeutsche), herausgeg. durch W. Wakkernagel (*sic*). Berl. 1827. 8°.

Denkmäler Deutscher Sprache und Literatur aus HSten der VIIIten bis XVIten Jahrh. zum ersten Male herausgeg. von H. F. Massmann. Münch. 1828. 1ste stuk. 8°.
Niet verder verschenen.

Fundgruben für Geschichte deutscher Sprache u. Litteratur [mit Berichtigungen u. Glossar], herausgeg. von H. Hoffmann [v. Fallersleben]. Bresl. 1830—37. 2 dln. 8°.
Deel II ook onder den titel: Iter Austriacum. Altdeutsche Gedichte grössentheils aus Osterreich. Bibliotheken, herausgeg. von Hoffmann von Fallersleben. Bresl. 1837. 8°.

Lesebuch (Altdeutsches), mit Anmerkungen herausg. von A. Ziemann. Quedlinb. u. Leipz. 1833. 8°.

Auswahl der ältesten Urkunden Deutscher Sprache, (1160—1339), im Kön. Geh. Staats- u. Kabinets-Archiv zu Berlin; herausgeg. von L. F. Hoefer. Hamb. 1835. 4°.

Blätter (Altdeutsche) von M. Haupt und H. Hoffmann [v. Fallersleben]. Leipz. 1835—40. 2 dln. 8°.

Sprachproben aus dem IVten—XVIten Jahrhunderte: Ein altdeutsches Lesebuch für Studirende. Bamb. 1835. 8°.

Auswahl deutscher Gedichte... von K. E. P. Wackernagel. Berl. 1836. 4°.

Frühlingsgabe für Freunde älterer Literatur [herausg.] von Th. G. von Karajan. Wien, 1839. 8°.
Bevat vijf verschillende stukjes: I. Walther, Bruchstücke eines bis jetzt unbekannten deutschen Gedichtes aus dem 13 Jahrh. — II. Mittelenglische Balladen. — III. Historisches Volkslied, 1597. — IV. Legenden, mittelniederdeutsch u. mittelgriechisch — V. Visio Philiberti, (Lat. en Hoogd.).

Abschwörungs-, Glaubens-, Beicht- und Betformeln (Die deutschen) vom VIIIten bis zum XIIten Jahrhundert; nebst Anhängen und Schriftnachbildungen; herausgeg. von H. F. Massmann. Quedlinb. u. Leipz. 1839. 8°.
Bibl. d. ges. deutschen Nation. Literatur, VII Die kleinen Sprachdenkmale d VIII bis XII Jahrh.

Denkmähler der deutschen Sprache von VIIIen bis zum XIVen Jahrh., aus gleichzeitigen, grossentheils ungedrückten Handschr. herausg und theilsweise übersetzt und erläutert von Karl Roth. Münch. 1840. 8°.

Gedichte (Altdeutsche). Herausgeg. von A. Keller. Tüb. 1846. 8°.

Inschriften (Zwei deutsche) älter als 600 vor Christus, aus dem hetrurischen in 's Neu-deutsche übersetzt und erläutert durch K. A. von Schmitz-Aurbach, den Entdecker, dasz die Hetrurische Sprache eine uraltdeutsche ist. Heidelb. 1848. 4°.

Beiträge (Kleine) zur älteren Deutschen Sprache und Literatur. Gesammelt und herausg. von Jos. Diemer. Wien, 1851—56. Mit Taf. 3 dln. 8°.

Lesebuch (Altdeutsches) für höhere Lehr-Anstalten. — Der Nibelunge Nôt. — Der arme Heinrich von Hartmann von Aue. — Lieder von Walther von der Vogelweide. Herausg.... von Aug. Henneberger. Halle, 1849. 8°.

Lesebuch (Altdeutsches)... mit einer Mittelhochdeutschen Formenlehre. [Herausg.] von K. Simrock. Bonn, 1851. 8°.

Kossinna, G., Über die ältesten Hochfränkischen Sprachdenkmäler. Ein Beitrag zur Grammatik des Althochdeutschen. Strassb. 1881. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 46.

Wiedeburg, B. C. B., Ausführliche Nachricht von einigen alten teutschen poetischen Manuscripten aus dem XIIIen u. XIVen Jahrh. in der Jenaischen akademischen Bibliothek aufbehalten. Jena, 1754. 4°.

Greith, C., Spicilegium Vaticanum. Beiträge zur näheren Kenntniss der Vatikanischen Biblioth. für deutsche Poësie des Mittel-Alters. Frauenfeld, 1838. M. pl. 8°.
Hierin ook: Gregorivs vf dem Steine, von Hartmann von Owe. (Mit Anmerkungen).

Classiker (Deutsche) des Mittelalters. Mit Wort- und Sacherklärungen. Begründet von F. Pfeiffer. Leipz. 1864—72. 12 dln. 8°.
De in deze verzameling voorkomende werken zijn onder hunne afzonderlijke titels in deze afd. van den Catalogus opgenomen.

Dichtungen (Deutsche) des Mittelalters. Mit Wort- und Sacherklärungen. Herausgeg. von K. Bartsch. Leipz. 1872—77. 5 dln. 8°.
De in deze verzameling voorkomende werken zijn onder hunne afzonderlijke titels in deze afd. van den Catalogus opgenomen.

Proben der alten Schwäbischen Poesie des XIII. Jahrh., aus der Manessischen Sammlung. [herausgeg. durch J. J. Bodmer und J. J. Breitinger]. Zürich, 1748. Met pl. 8°.

Samlung (*sic*) Deutscher Gedichte aus dem XII. XIII. u. XIV. Jahrhundert [herausgeg. von C. H. Müller]. Berl. 1782—85). 2 dln. 4°.
Dl. I bevat: Der Niebelungen Liet, ein Rittergedicht aus dem XIII. oder XIV. Jahrh. — Die Eneidt, ein Heldengedicht aus dem XII. Jahrh. von Heinrich von Veldecken. — Got Amur. — Parcival, ein Ritter-Gedicht aus dem XIII. Jahrh. von Wolfram von Eschilbach. — Der arme Heinrich. — Von der Minnen. — Dis ist von der wibe list. — Dis ist von dem pfenninge.
Dl. II bevat: Tristran; ein Rittergedicht aus dem XIII. Jahrh. von Gotfrit von Strazburg. — Tristran des von Uribert, Fortsetzung der vorherg. Gedicht. — Das loebenliche Buche von Floren und von Blantscheflur, ein erzehlendes Gedicht aus dem XIII. oder XIV. Jahrh. — Twein, ein Rittergedicht aus dem XIII. Jahrh. von Hartman von Ouwe. — Ein aldt Meistergesangbuch auf Perg. enthaltet Gedichten von verschiedenen Dichtern. — Frygedank, ein Lehr-Gedicht sittlichen Inhalts, aus dem XII. oder XIII. Jahrh.

Gedichte (Deutsche) des Mittelalters, herausgeg. von F. H. von der Hagen und J. G. Büsching, m. Holzschn. Berl. 1808—25. 3 stn. 2 dln. 4°.
Dl. I bevat, behalve de algemeene Inleiding, in even zoo vele afdeelingen, vijf afzonderlijke Dichtstukken, getiteld: 1. König Rother; — 2. Herzog Ernst, des Heinrich von Veldeck; — 3. Wigamur; — 4. Der Heilige Georg, des Reinbot von Dorn; — 5. Salomon und Morolf.
Dl II met afzonderlijken titel: Der Heldenbuch in der Ursprache herausgeg. von F. H von der Hagen u Ant. Primisser, is in twee stukken (Theile) gesplitst, waarvan het 1ste bevat: 1. Gudrun; — 2. Biterolf und Dietlieb; — 3. Der grosze Rosengarten; — 4. Kaspars von der Rön Heldenbuch; — 5. Otnitt; — 6. Wolfdietrich. — In het 2e stuk bevinden zich: 1. Kaspers von der Rön Heldenbuch (vervolg); — 2. Hörnen Siegfried; — 3. Dietrichs Ahnen u Flucht zu den Heunen; — 4. Die Ravenna-Schlacht.

Helden Buch (Der), herausgeg. durch F. H. von der Hagen. Berl. 1811. dl I. 8°.
Bevat de zes volgende Dichtstukken: 1. Hornen Siegfried; — 2. Etzels Hofhaltung; — 3. Das Rosengarten Lied; — 4. Alpharts Tod; — 5. Ecken Ausfahrt; — 6. Riese Siegenot.

Heldendichtungen (Altdeutsche), bearbeitet in Prosa... von J. Krais. Stuttg. 1855. 2 dln. 8°.
I. Der Nibelungen Noth. Gudrun. — II. Parcival.

Heldenbuch. Altdeutsche Heldenlieder aus dem Sagenkreise Dietrichs von Bern und der Nibelungen. Meist aus einzigen HSS. zum erstenmal gedruckt oder hergestellt durch F. H. von der Hagen. Leipz. 1855. 2 dln. 8°.
I. Vorrede des Heldenbuchs. — Ortnit. — Wolfdietrich. — Ortnit und Wolfdietrich. — Hugdietrich und Wolfdietrich. — Alpharts Tod. — Die Ravennaschlacht.
II. Sigenot. — Ecke. — Dietrich und seine Gesellen. — Dietrichs Brautfahrt. — Etzels Hofhaltung. — Ermenrichs Tod.

—— (Das kleine). [Herausg.] von K. Simrock. Stuttg. u. Augsb. 1859. 8°.
Bevat: Walther und Hildegunde. — Alphart. — Der hörnerne Siegfried. — Der Rosengarten. — Das Hildebrandslied. — Ortnit. — Hugdietrich und Wolfdietrich.

—— (Deutsches). Berl. 1866—73. 5 dln. 8°.
I. Biterolf und Dietleib, herausg. von O. Jänicke; Laurin und Walberan, mit Benutzung der von F. Roth. gesamm. Abschriften und Vergleichungen. 1867.
II. Alpharts Tod; Dietrichs Flucht, Rabenschlacht. Herausgeg. von E. Martin. 1866.
III, IV. Ortnit und die Wolfdietriche. Herausg. von A. Amelung und O. Jänicke. 1871—73.
V. Dietrichs Abenteuer von Albrecht von Kemenaten, nebst den Bruchstücken von Dietrich und Wenezlan. herausg. von J. Zupitza. 1870.

Fabeln aus den Zeiten der Minnesinger. [Mit ein Schwab. Glossar v. J. J. Bodmer.] Zür. 1757. 8°.

Anthologie aus den ältern deutschen Dichtern, von den Zeiten der Minnesänger bis auf Haller. Hildburgh. 1833. 2 dltjs. 32°.
Miniatur Bibl. d. Teutschen Classiker.

Auswahl aus den hochdeutschen Dichtern des XIIIten Jahrhunderts, [Mit Glossarium herausgegeben] von K. Lachmann. Berl. 1820. 8°.

Denkmahle des Mittelalters, gesammelt und herausg. von Heinr. Hattemer. St. Gallen, 1844—46. 2 dln. Met facsim. 8°.
Ook getiteld: St. Gallen's Altteutsche Sprachschätze.

Sprachdenkmale (Die ältesten deutschen) u. die bis jetzt bekannte älteste Handschrift d. Sachsen in Siebenbürgen. Mitgeth. aus dem Original-Fragment einer auf Pergament geschriebenen Hermannstädter Kirchenmatrikel des XIV u. späterer Jahrh. von A. Kurz. Leipz. 1848. Met facsim. 8°.

Dichtung (Deutsche) im Mittelalter [herausg.] von K. Goedeke. Hanov. 1854. 8°.

Lesebuch (Mittelhochdeutsches). Mit een Grammatik des Mittelhochdeutschen u. einem Glossar. Herausg. von K. Weinhold. 2e umgearb. Aufl. Wien, 1862. 8°.

Satiren und Pasquille aus der Reformationszeit, herausgeg. [Mit Wörtererklärung enz.] von O. Schade. 2e Ausg. Hann. 1863. 3 dln. 8°.

Sprachdenkmäler (Deutsche) aus Siebenbürgen. Aus schriftl. Quellen der 12n—16n Jahrh. Herausgeg. v. Verein f. Siebenb. Landeskunde, ges. v. F. Müller. Hermannst. 1864. 8°.

Erzählungen und Schwänke [des XIIIen Jahrhunderts]. Herausg. von H. Lambel. Leipz. 1872. 8°.
Deutsche Classiker des Mittelalters, begründet von F. Pfeiffer. Bd XII.

Edelsteine Deutscher Dichtung und Weisheit im XIIIen Jahrhundert. Ein mittelhochdeutsches Lesebuch zusammengestellt und mit einem Wörterbuche versehen von Ph. Wackernagel. 4e Aufl. Frankf. 1874. 8°.

Dichtung (Die deutsche komische u. humoristische) seit Beginn des 16en Jahrh. bis auf unsere Zeit. Auswahl aus den Quellen. Mit biograph.-litterar. Notizen, Worterklärungen und einer geschichtlichen Einleitung von J. Hub. Nürnb. 1855—66. 3 dln. 8°.

National-Bibliothek der Deutschen Classiker [d. neueren Zeit]. Erste Sammlung. Berl. G. Hempel, z. j. (1876—79). 104 dln. 8°.
De werken in deze verzameling voorkomende zijn onder hunne afzonderlijke titels in den Catalogus opgenomen.

Archiv der Literarischen Abtheilung des Breslauer Künstler-Vereins. (Poësie u. Prosa). Erste Sammlung. Bresl. 1832. 8°.

Heldenbuch (Kerlingisches). [Herausg.] Von K. Simrock. Franf. 1848. 8°.
Bloemlezing van gedichten uit de 19e eeuw.

Taschenbuch der Liebe u. Freundschaft gewidmet, für 1806, 8, 30—32. Frankf. (1805—31). 5 dln. Met pl. 16°.

Vergissmeinnicht, ein Taschenbuch für 1829, 34, 37. Leipz. (1828—36). 3 dln. Met pl. 8°.

Penelope. Taschenbuch für 1830. Leipz. (1829). Met pl. 8°.

Urania. Taschenbuch auf das Jahr 1831, 33, 35. Leipz. 1831—35. 3 dln. Met pl. 8°.

Taschenbuch (Rheinisches) auf das Jahr 1838. Frankf. 1838. Met pl. 8°.

Vielliebchen. Histor., Romant. Taschenbuch für 1839. Leipz. (1838). Met pl. 8°.

Jahrbuch (Niederrheinisches) für Geschichte, Kunst u. Poesie... Herausgeg. von L. Lersch. Jahrg. I. II. Bonn, 1843—44. M. pl. 8°.

Spinnstube (Die). Ein Volksbuch f. d. Jahr 1873—75 von H. Oertel. 28—30er Jahrg. Frankf Wiesb. (1872—74). 3 dln. Met pl. en houtsn. 8°.

Volkskalender (Deutscher) auf das Jahr 1873—76. Herausgeg. von G. Nieritz. Neue Folge, 23—26er Jahrg. Leipz. (1872—75). 4 dln. Met pl. en houtsn. 8°.

VERTALINGEN VAN BIJBELBOEKEN.

Tatiani Alexandrini Harmoniae Evangelicae antiquissima Versio Theotisca, ut et Isidori Hispalensis... de nativitate Domini, passione, resurrectione etc. libri eadem lingua conversi fragmentum. J. H. Palthenius è MSS. Codd. ed. et animadversionibus illustr. Acc. Fragmentum veteris linguae Theotiscae à Lambecio in Biblioth. Vindobon. productum etc. Gryphisw. 1706. 4°.

Isidori Hispalensis de nativitate Domini, passione et resurrectione, regno atque judicio epistolae ad Florentinam sororem versio francica saeculi octavi, quoad superest,... ed. A. Holzmann. Carolsruhae, 1836. 8°.

Evangelii sec. Matthaeum versio Francica Saec. IX. nec non Gothica Saec. IV. quoad superest. — Das Evangelium des h. Matthaeus im Hochdeutsch des neunten Jahrh. enz. herausgeg. von J. A. Schmeller. Stuttg. u. Tüb. 1827. 8°.

Otfrid von Weissenburg. — Ottfridi Evangeliorum liber enz. — Evangelien Buch, in altfrenckischen reimen, durch Otfriden von Weissenburg... vor sibenhundert jaren beschriben: jetzt aber... in truck verfertiget. Bas. 1571. 8°.
Deze eerste uitgave werd bezorgd door M. Flacous Illyricus.

—— Bonner Bruchstücke vom Otfried, nebst anderen Deutschen Sprachdenkmälern, herausgeg. d. H. Hoffmann [von Fallersleben]. Mit Schriftproben. Bonn, 1821. 4°.

—— Krist. Das älteste von Otfrid im IXten Jahrh. verfasste hochd. Gedicht, nach den drei gleichzeitigen, zu Wien, München u. Heidelberg befindlichen, HSten kritisch herausgeg. von E. G. Graff. Mit Facsim. Königsb. 1831. 4°.

Otfrid von Weissenburg. — Evangelienbuch. [Herausg.] von J. Kelle. Mit Taf. Regensb. 1856—69. 2 dln. gr. 8°.
Bnd I. Text und Einleitung.
» II. Die Formen und Lautlehre der Sprache Otfrids.

—— Evangelienbuch, herausg. von Osk. Erdmann. Textabdruck mit Quellenangaben und Wörterbuch. Halle, 1882. 8°.
Samml. Germanistischer Hilfsmittel I.

—— Evangelienbuch. Mit Einleitung, erklärenden Anmerkungen und ausführlichem Glossar herausg. von Paul Piper. 2e verm. Ausg. Freib. und Tübing. 1882—83. 2 dln. 8°.
Bd I. Einleitung und Text.
» II. Glossar.

—— **Ingenbleek, Th.**, Ueber den Einfluss des Reimes auf die Sprache Otfrids, besonders in Bezug auf Laut- und Formenlehre. Mit einem Reimlexikon zu Otfrid. Strassb. 1880. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 37.

—— **Sobel, N.**, Die Accente in Otfrids Evangelienbuch. Eine metrische Untersuchung. Strassb. 1882. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 48.

Genesis und Exodus, nach der Milstäter HS. herausgeg. mit Einleitung, Anmerkungen u. Wörterbuch, von J. Diemer. Wien, 1862. 2 dln. M. pl. 8°.

Schöttgen, C., Nachricht von einem alten teutschen Manuscript der Sprüchwörter und des Predigers Salomonis. Dresd. 1746. 4°.

Nast, J., Litterarische Nachricht von der Hochteutschen Bibelübersetzung, welche vor mehr als 500 Jahren in den Klöstern Teutschlands üblich war, auch von Erfindung der Buchdruckerkunst bisz zum Jahr 1518 vierzehnmal gedruckt worden. Samt einer charakteristischen Beschreibung diser 14 Ausgaben. Stuttg. 1779. 8°.

Biblia, das ist: Die gantze heilige Schrifft: Deudsch, Doct. Mart. Luth. Begnadet mit Churfürstl. z. Sachsen Freiheit. Wittemb. gedruckt durch Hans Luft, 1567. Met houtsn. fol.

BERIJMDE PSALMEN, GEESTELIJKE LIEDEREN EN KERKELIJKE GEZANGEN.

Hoffmann von Fallersleben, H., Geschichte des Deutschen Kirchenliedes, bis auf Luthers Zeit, ein litter. historischen Versuch... Mit einer Musik-Beilage. Bresl. 1832. 8°.

Wackernagel, Ph., Das deutsche Kirchenlied von der ältesten Zeit, bis zu Anfang des 17en Jahrhunderts. Mit Berücksichtigung der deutschen kirchlichen Liederdichtung im weiteren Sinne und der lateinischen von Hilarius bis Georg Fabricius u. Wolfgang Ammonius. Leipz. 1864—77. 5 dln. 8°.

Schuré, E., Geschichte des Deutschen Liedes. Eingeleitet von Ad. Stahr. Berl. 1870. 8°.

Scherer, W., Geistliche Poeten der Deutschen Kaiserzeit. Studien. Strassb. 1874—75. Hft 1—2. 8°.
I Zu Genesis und Exodus.
II. Drei Sammlungen geistlicher Gedichte (1. Die Millstätter HS; — 2. Karajans Fragmente; — 3. die Vorauer HS.).
Quellen und Forschungen, Heft 1 und 7.

Wolf, F., Ueber die Lais, Sequenzen und Leiche. Ein Beitrag zur Geschichte der rythmischen Formen und Singweisen der Volkslieder und der volksmässigen Kirchen- und Kunstlieder im Mittelalter. Met Fac-Similes und Musik-Beil. Heidelb. 1841. 8°.

Notkers Psalmen, nach der Wiener Handschrift, [mit Einleitung u. Worterklärung], herausgeg. von R. Heinzel u. W. Scherer. Strassb. 1876. 8°.

Quellen (Die) von Notker's Psalmen. Zusammengestellt von E. Henrici. Strassb. 1878. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 29.

Wiggert, F., Scherflein z. Förderung d. Kenntniss älterer deutscher Mundarten u. Schriften. Magdeb. 1832. 8°.
Hierin: Fragmenten eener Oud-Duitsche overzetting, uit de XIe of XIIe eeuw, van Psalm LXXXIX—XCV.

Psalmen Davids (Die), wie die hiebevor in allerlej art Reymen und Melodejen, durch... Casp. Vlenbergium, in Truck verfertigt, newlich abgesetzt, vnd allen anfangenden Schülern der Music zu dienst einfeltig mit vier Stimmen zugerichtet: durch Cunr. Hagium Rinteleum. Düsseld. Alb. Buysz, 1589. 4°.

—— (Die) nach Frantzösischer Melodey in Teutsche Reymen gebracht durch D. Ambros. Lobwasser; auch anderen Psalmen u. Geistliche Lieder,... in den Evangelischen Kirchen gebraucht, enz. Amst. 1701. 12°.

—— (Neu verbessertes Kirchen-Gesang-Buch, verfassend die 150), in teutsche Reimen gebr. von A. Lobwasser, nebst 150 auszerlesenen geistreichen Kirchen-Liedern, alle nach Frantzös. Melodey, enz. Franckf. 1739. 8°.

—— (Neue Bereimung der), bestimmt für die reformirten Deutschen Gemeinen im Grafenhaag und Amsterdam von M. Jorissen. Wesel, Grafenh. und Amst. 1798. 8°.

Willirami abbat. in Canticum Canticorum Paraphrasis gemina: prior rhythmis Latinis, altera veteri lingua Francica. Addita explicatio lingua Belgica et notae quib. veter. vocum Francicarum ratio redditur. Ed. Paulo G. F. P. N. Merula. Lugd. Bat. Ex off. Plantiniana, apud Ch. Raphelengium. 1598. 8°.

Willirami's Uebersetzung und Auslegung des Hohenliedes, in doppelten Texten aus der Breslauer u. Leidener HSS. herausgeg. und mit einem vollstaend. Wörterbuche versehen von Hoffmann [v. Fallersleben]. Hiebei ein facsim. der Bresl. HS. Bresl. 1827. 8°.

—— 's Deutsche Paraphrase des Hohen Liedes, mit Einleitung und Glossar, herausg. von J. Seemüller. Strassb. 1878. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 28.

— **Junius, F.**, Observationes in Willerami abbat. Francicam Paraphrasin Cantici Canticorum. Amst. 1655. 8°.

— **Seemüller, J.**, Die Handschriften und Quellen von Willirams Deutschen Paraphrase des Hohen Liedes untersucht. Strassb. 1877. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 24.

Lieder der Liebe; die ältesten u. schönsten aus Morgenlande; nebst 44 alten Minneliedern. Leipz. 1778. 8°.
Salomon's Hooglied, bewerkt door J. G. von Herder; met bijgevoegde vertalingen in oude Duitsche Minneliederen, uit de XIIIe en XIVe Eeuw, vroeger door D. Schoeber in 't licht gegeven.

Hohe Lied (Das) Salomonis in 43 Minneliedern aus dem 13 u. 14 Jahrh. nebst den nöthigen Erläuterungen herausg. von J. G. Bartholmä. Nürnb. u. Leipz. 1826. 8°.
Dezelfde Minneliederen, als in het voorg. werk.

Hymnus Magnus Ecclesiae Te Deum Laudamus ... Saec. IX. in Theotiscam linguam conversus ... (ed. et) notis illustr. a J. G. Eccardo. Helmst. 1713. 4°.

—— Theotiscus in Sanctum Georgium. Ad fidem Cod. Vaticani edidit et supplevit A. H. Hoffmann, Fallerslebensis. Vratisl. 1824. 8°.

Sancto Annone (Rhytmvs de), Incerti poetae Tevtonici, ... M. Opitius primus ex membrane veteri edidit et animadvers. illustr. Dantisci, 1639. 8°.

Anno (Der Lobgesang auf den heiligen), in der altteutschen Grundsprache des XI Jahrhund., und mit einer Einleit., Uebersetzung u. Anmerkungen, herausgeg. von G. A. F. Goldmann. Leipz. 1816. 8°.

Gedichte (Geistliche) des 14en u. 15en Jarhunderts vom Niderrhein, herausgeg. [m. Anmerkungen von O. Schade]. Hann. 1854. 8°.

Hymnorum veteris ecclesiae XXVI interpretatio Theotisca nunc primum edita ab Jac. Grimm. Gott. 1830. 4°.

Vehe, Michael, Gesangbüchlin vom Jahre 1537. Das älteste Katholische Gesangbuch. Nach dem Exempl. der Kön. Biblioth. zu Hannover herausg. von Hoffmann von Fallersleben. Hann. 1853. 8°.
Herdruk van: Ein New Gesangbüchlin Geystlicher Lieder, vor alle gutthe Christen nach Ordennung Christlicher Kirchen enz. Gedr. z. Leiptzigk durch N. Wolrab 1537.

Sammlung einiger Lieder für die Festtage der Christen. Wesel, 1798. 8°.

[**Gesangbuch** (Schweizerisches). 6e Aufl. Zürich, 1805]. 8°.
Het titelblad ontbreekt.

—— der Evangelisch-Lutherischen Gemeine im Haag, enz. Haag, 1790. 8°.

WERELDLIJKE LIEDEREN. — VOLKSLIEDEREN.

Zie ook in de vorige Afdeeling de onderafd. *Tongvallen.*

Kertbeny, Volksliederquellen in der deutschen Literatur. Halle, 1851. 8°.

Becker, R., Der altheimische Minnesang. Halle, 1882. 8°.

Kroeger, A. E., The minnesinger of Germany. New York, 1873. 8°.

Sammlung von Minnesingern aus dem Schwäbischen Zeitpuncte, CXL Dichter enthaltend; durch Rüdger Manessen. Aus der HSchr. der Kön. Französ. Biblioteck herausgeg. [von J. J. Bodmer und Breitinger]. Zyrich, 1758—59. 2 dln. 4°.
Zie de uitvoerige inhouds-opgave van deze Verzameling bij V. d. Hagen en Büsching, Literar. Grundriss zur Gesch. der Deutschen Poesie. bl. 466—477.

Minnesinger. Deutsche Liederdichter des XII, XIII und XIV Jahrh. aus allen bekannten Handschriften und frühern Drucken gesammelt und berichtigt, mit den Lesarten derselben, Geschichte des Lebens der Dichter und ihrer Wercke, Sangweisen der Lieder, Reimverzeichnis der Anfänge, und Abbildungen sammtlicher Handschriften, von F. H. von der Hagen. Leipz. 1838. 4 dln. 4°.
I. II. Manessische Sammlung aus der Pariser Urschrift, nach G. W. Rassmanns Vergleichung. 2 dln.
III. Aus den Jenaer, Heidelberger und Weingarter Sammlungen.
IV. Geschichte der Dichter und ihrer Werke, Abbildungen der Handschriften, Sangweisen enz.

Wunderhorn (Des Knaben). Alte Deutsche Lieder gesammelt von L. A. von Arnim u. C. Brentano, Heidelb. u. Frankf. 1806—1808. 3 dln. 8°.

—— **Kinderlieder.** Anhang zum Wunderhorn. Heidelb. u. Frankf. 1808. 8°.

Volkslieder (Sammlung Deutscher), mit einem Anhange Flammländischer und Französischer, nebst Melodien. Herausg. durch Büsching und von der Hagen. Berl. 1807. 12°.
Met muziek in oblg.

Sammlung historischer Volkslieder und Gedichte der Deutschen. Aus Chroniken, fliegenden Blättern und Handschriften zusammengetragen von O. L. B. Wolff. Stuttg. 1830. 8°.

Volkslieder (Die) der Deutschen. Eine vollständ. Sammlung der vorzügl. deutschen Volkslieder von der Mitte des XVen bis in die erste Hälfte des XIXen Jahrh. Herausgeg. und mit Bemerkungen enz. versehn durch F. K. Freih. von Erlach. Mannh. 1834—36. 5 dln. 8°.

—— (Die deutschen). Gesammelt von K. Simrock. Frankf. 1851. 8°.

Gedichte (Politische) aus der deutschen Vorzeit. Herausgeg. von Hoffmann von Fallersleben. Mit dem Bildn. von Hoffmann v. Fallersleben. enz. Leipz. 1843. 8°.

Cersne aus Minden, E., Der Minne Regel. 1404. Mit einem Anhang von Liedern herausg. von F. X. Wöber. In musikalischer Hinsicht unter Mitwirkung von A. W. Ambros. Wien 1861. 8°.

Muskatblut's (Lieder) erster Druck, besorgt von E. von Groote. Cöln, 1852. 8°.

Gesellschaftslieder (Die deutschen) des 16 u. 17 Jahrh. Aus gleichzeitigen Quellen gesammelt von Hoffmann von Fallersleben. Leipz. 1844. 8°.

Bergreien, eine Liedersammlung des XVIten Jahrhunderts, nach dem Exempl. der Grossherzogl. Biblioth. zu Weimar, [mit Anmerkungen] herausg. von O. Schade. Weim. 1854. 8°.

In dulci jubilo. Nun singet und seid froh. Ein Beitrag zur Geschichte der deutschen Poesie, von Hoffmann von Fallersleben, mit einer Musik-beilage von L. Erk. Hannov. 1854. 8°.

Volkslieder (Die schönsten deutschen) mit ihren eigenthümlichen Singweisen. Gesammelt und herausg. von G. Scherer. Mit Holzschn. Vierstimmige Bearbeitung d. Melodien von K. M. Kunz. 2e verm. Aufl. Leipz. 1871. 8°.

Pfeiffer, F., Göttinger Burschenlieder. Brem. 1842. 12°.

Lieder aus und für Schleswig-Holstein, gesamm. u. herausgeg. von K. Groth. Hamb. 1864. 8°.

DICHT- EN PROZAWERKEN.

(Naar tijdsorde).

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd. *Nederl. Letterkunde*, en voor die van tooneelstukken de Afd. *Nederl. Tooneel.*

Gedichte (Die beide ältesten deutschen) aus dem achten Jahrhundert: das Lied von Hildebrand und Hadubrand und das Weissenbrunner Gebet, zum erstenmal in ihrem Metrum dargestellt und herausgegeben durch die Brüder Grimm. Cassel, 1812. 4°.

Hildebrando (De) antiquissimi carminis teutonici fragmentum edidit Guil. Grimm. Gotting. 1830. M. facs. fol.

Hiltibraht und Hadubrand (Das Lied von), das älteste Denkmal altdeutscher Heldendichtung, in einigen seiner schwierigsten Stellen erläutert von W. Mohr, im Gegensatze der Grimm'schen Erklärung. Marb. 1836. 8°.

Hildibraht und Hadhubraht. Das Bruchstück eines altdeutschen Sagenliedes, aus handschriftlicher Verderbniss in die Urform wieder hergestelt und erläutert von C. Wilbrandt. Rostock, 1846. 8°.

Hildebrandslied (Das) herausg. von A. Vollmer und K. Hofman. Leipz. 1850. 8°.

—— (Das) nach der HS. von neuem herausg. nebst Bemerkungen über die ehemal. Fulder Codices der Casseler Bibliothek von C. W. M. Grein. Mit einer lithogr. Taf. Gött. 1858. 8°.

— **Lachmann, K.**, Ueber das Hildebrandslied. Z. pl. (Berl.?) 1833. 4°.

Bettbuch Caroli Magni: d. i. Carl des Grossen, vnd ersten Teutschen Römischen Kaysers, von ihrer May. vor 780 Jaren, täglich gebraucht, an jetzo erst aber auss dem rechten vralten Original trewlich verteutscht, vnd nun mehr zum anderumal aussgangen... Auch kurtzer Beschreib. höchtsgenañten Caroli Magni Lebens, durch J. Horolanum enz. Ingolst. Wolffg. Eder, 1585. Met houtsn. 8°.

Catechesis Theotisca Secvlo IX (Incerti Monachi Weissenbvrgensis) conscripta, nvnc vero primum ed.; vt et Monvmenta catechetica varia Theotisca. Omnia in unum collegit, ac praefat... interpret. et comment. crit. illustr., Catecheses item eivsd. gener., cvm Marqvardi Freheri notis olim evvlgatas add. J. G. Eccardvs enz. Hannov. 1713. 8°.
Hoogd. en Latijn.

Foederis Lvdovici Germaniae, et Karoli Galliae regvm, Pii filior. Magni nepot. apud Argentoratum A°. 842 percussi, formulae. Vtriusq. linguae monumentum... nunc... demum ex Archetypis restitutum, et... notis expositum stud. M. Freheri. Acc. elegans quaestio, Qua propriè lingua prisci Francorum Reges usi. Z. p. 1611. 4°.

Walther von Aquitanien. Eine altdeutsche Heldensage im Versmasse des Nibelungenliedes, [herausg.] von Aug. Geyder. Bresl. 1854. 8°.

Notker. — Die Schriften Notkers und seiner Schule, herausg. von Paul Piper. Mit Ill. Freib. und Tüb. 1882—83. 3 dln. 8°.
I. Schriften philosophischen Inhalts.
II. Psalmen und Katechetische Denkmäler.
III. Wessobrunner Psalmen, Predigten und Katechetische Denkmäler.
Germanischer Bücherschatz herausg. von A. Holder. Bd VIII—X.

Aristoteles. — Althochdeutsche, dem Anfange des 11ten Jahrhunderts angehörige, Uebersetzung und Erläuterung der Aristotelischen

Abhandlungen: Κατηγορίαι u. Περὶ ἑρμηνείας; zum ersten Male herausgeg. von E. G. Graff. Berl. 1837. 4°.

Boëtius. — Althochdeutsche, dem Anfange d. 11ten Jahrh. angehörige Uebersetzung u. Erläuterung der von Boëthius verfassten 5 Bücher de Consolatione Philosophiae. Zum ersten Male herausgeg. von E. G. Graff. Berl. 1837. 8°.

—— Althochdeutsches Lesebuch, enthaltend die althochd. Uebers. der Consolatio Philosophiae des Boëthius... herausgeg. und mit sprachерläuternden Anmerkungen versehen von E. G. Graff. Berl. 1837. 8°.

Martianus Capella. — Althochdeutsche, dem Anfange d. 11en Jahrh. angehörige Uebersetzung u. Erläuterung der von Martianus Capella verfassten 2 Bücher de Nuptiis Mercurii et Philologiae: zum ersten Male herausgeg. von E. G. Graff. Berl. 1837. 8°.

Merigarto. Bruchstück eines bisher unbekannten Deutschen Gedichtes aus dem XI Jahrh., herausgeg. von Hoffman von Fallersleben, mit Facs. Prag, 1834. 8°.

Ackermann (Der) aus Boehmen. Herausg. und mit dem Tschechischen Gegenstück Tkadleček verglichen von J. Knieschek. Prag, 1877. 8°.
Bibliothek d. Mittelhochdeutschen Litteratur in Boehmen, herausg. von E. Martin. Bd II.

Wizlaw von Rügen (Lieder und Sprüche des Fürsten), übersetzt und erläutert von Th. Pyl. Greifsw. 1872. 8°.
Uitg. door het Gesellsch. f. Pommersche Gesch. und Alterthumsk.

Ruolandes Liet [Mit Einleitung u. Anmerkungen herausgegeben] von W. Grimm. Mit einem Facsim. u. d. Bildern der Pfälzischen HS. Gött. 1838. 8°., met Atlas. in fol.

Rolandslied (Das). Herausg. von K. Bartsch. Leipz. 1874. 8°.
Deutsche Dichtungen d. Mittelalters, III.

Ruodolff (Grave), herausgeg. von W. Grimm. Gött. 1828. 4°.

Anegenge (Das), eine litterar-historische Untersuchung von E. Schröder. Strassb. 1881. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 44.

Eilhart von Hobergen, Bruchstücke aus Tristan und Isolde, ergänzt aus der Dresdener HS., herausgeg. durch Hoffmann von Fallersleben. Bresl. 1823. 8°.

Mone, F. J., Ueber die Sage vom Tristan, vorzüglich ihre Bedeutung in der Geheimlehre der brittischen Druiden. Heidelb. 1822. 8°.

Havssen, C. R., De claro libro, der Weiss Kvnig, contra celeberrim. editorem [A. F. Kollar?] Frft. ad Viadr. 1776. 4°.

Walther von der Vogelweide, Gedichte [mit Anmerkungen] herausgeg. von K. Lachmann. Berl. 1827. 8°.

Walther von der Vogelweide, Gedichte. In 4 Büchern nach der Lachmann'schen Ausgabe des Urtextes vollständig übersetzt und erläutert von F. Koch. Halle 1848. 8°.

—— Herausg. von F. Pfeiffer. Leipz. 1864. 8°.
Deutsche Classiker d. Mittelalters, herausg. von F. Pfeiffer. Bd I.

Hartmann von Aue. Herausg. von F. Bech. 2e Aufl. Leipz. 1870—73. 3 dln. 8°.
I. Erec der Wunderaere.
II. Lieder. Büchlein I. II. Grêgorjus. Der arme Heinrich.
III. Iwein, oder der Ritter mit dem Löwen.
Deutsche Classiker des Mittelalters, begründet von F. Pfeiffer. Bd IV—VI.

—— Erec, eine Erzählung, herausgeg. [mit Anmerkungen] von M. Haupt. Leipz. 1839. 8°.

—— Erek; eine Erzählung. Uebers. von S. O. Fistes. Halle, 1851. 8°.

—— Die Lieder und Büchlein, und der arme Heinrich [mit Anmerkungen] herausgeg. v. M. Haupt. Leipz. 1842. 8°.

—— Der Arme Heinrich. Aus der Strassburg. u. Vatikan. HS. herausgeg. und erklärt durch die Brüder Grimm. Berl. 1815. 8°.

—— Der Arme Heinrich, ein erzählendes Gedicht, metrisch übersetzt von K. Simrock. Nebst der sage von »Amicus und Amelius" und verwandten Gedichten des Uebersetzers. Berl. 1830. 8°.

—— Der Arme Heinrich, zu vorlesungen und zum schulgebrauch mit einem wörterbuch herausgeg. von W. Müller. Gött. 1842. 8°.

—— Iwein, der Riter mit dem Lewen, getihtet von dem Hern Hartman, Dienstman ze Ouwe, herausgeg. [Mit Anmerk.] von G. F. Benecke und K. Lachmann. Berl. 1827. 8°.

—— Iwein und der Arme Heinrich, [herausg.] von F. Koch. Halle, 1848. 8°.
Das Ritterbuch I.

—— **Benecke, G. F.**, Wörterbuch zu Hartmannes Iwein. Gött. 1833. 8°.

—— Gregorius, eine Erzählung. Herausg. von K. Lachmann. Berl. 1838. 8°.

—— Gregorius. Eine Erzählung, uebersetzt v. S. O. Fistes. Halle, 1851. 8°.

—— **Eggert, F.**, Ueber die erzählenden Dichtungen Hartmann's von Aue. Schwer. 1874. 4°.

Wernher vom Niederrhein, [herausgeg. m. Anmerk.] von W. Grimm. Gött. 1839. 8°.

Ulrich von Zatzikhoven, Lanzelet. Eine Erzählung. Herausgeg. [m. Lesarten u. Anmerkungen] v. K. A. Hahn. Frankf. 1845. 8°.

Wolfram von Eschenbach. 2e Ausg. von Karl Lachmann. Berl. 1854. 8°.

—— Perzival und Titurel. Herausg. von K. Bartsch. 2e Aufl. Leipz. 1875—77. 3 dln. 8°.
Deutsche Classiker des Mittelalters, begründet von F. Pfeiffer. Bd IX—XI.

—— **Docen, B. J.** Erstes Sendschreiben über den Titurel, enthaltend: Die Fragmente einer Vor-Eschenbachischen Bearbeitung des Titurel. Aus einer HS. der Königl. Biblioth. zu München herausgeg. mit einem Kommentar. Berl. u. Leipz. 1810. 8°.

Wolfram von Eschenbach (Die Sage von Parcival und vom Gral nach). Ein Vortrag von K. F. Göschel. Berl. 1855. 8°.

—— **Martin, E.**, Zur Gralsage. Untersuchungen. Strassb. 1880. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 42.

—— Bilder und Wörter für Freude und Leid. [Besprochen] von Lud. Bock. Strassb. 1879. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 33.

Wilhelm der heilige von Oranse, 1er Theil, von Tvrlin oder Vlrich Tvrheim, einem Dichter des schwäbischen Zeitpunkts, aus einer HS. herausgeg. durch W. I. C. G. Casparson. Cassel, 1781. M. pl. 4°.
Gedeeltelijk van Wolfram von Eschenbach, en gedeeltelijk van Ulrich von Turheim,

Gottfried von Strassburg, Werke, aus den besten HSten, mit Einleitung und Wörterbuch herausgeg. durch F. H. von der Hagen. Bresl. 1823. 2 dln. 8°.
I. Bd. Tristan und Isolde, mit Ulrichs von Turheim Fortsetzung. Mit 1 Kupfer.
II. Bd. Heinrichs von Friberg Fortsetzung von Gottfrieds Tristan. — Gottfrieds Minnelieder. — Die alten französischen, englischen, wallisischen und spanischen Gedichte von Tristan und Isolde.

—— Tristan von Meister Gotfrit von Straszburg, mit der Fortsetzung des Meisters Ulrich von Turheim, in zwey Abtheilungen herausgeg. [m. Anmerk. u. Wörterbuch] von E. von Groote. Nebst einem Steindr. Berl. 1821. 4°.

—— Tristran. Herausg. von R. Bechstein. 2e Aufl. Leipz. 1873. 2 dln. 8°.
Deutsche Classiker des Mittelalters, begründet von F. Pfeiffer. Bd VII. VIII.

Heinrich von Veldeke, Herausgeg. von L. Ettmüller. Leipz. 1852. 8°.

—— **Gottsched, J. C.**, De antiqvissima Aeneidos versione Germanica Henrici de Veldeck. Lips. 1745. 4°.

Eilhart von Oberge, herausg. von F. Lichtenstein. Strassb. 1877. 8°.
Quellen und Forschungen. Heft 19.

Lambrecht.— Alexander, Gedicht des XIIn Jahrh. vom Pfaffen Lamprecht. Urtext und Uebersetzung, nebst geschichtlichen und sprachlichen Erläuterungen, sowie der vollständigen Uebersetzung des Pseudo-Kallisthenes, und Auszügen aus den lateinischen, französischen, englischen, persischen u. türkischen Alexanderliedern [Mit Lesarten u. Anmerk. herausgeg.] von H. Weismann. Frankf. am Main, 1850. 2 dln. 8°.

—— **Schreiber, H.**, Commentatio de Germanorum vetustissimâ quam Lambertus Clericus scripsit Alexandreide. Friburgi Brisigav. 1828. M. facsim. 4°.

Kaiserchronik (Die) nach d. aeltesten HS. d. Stiftes Vorau enz. herausgeg. von J. Diemer. Bd I (Urtext). Wien, 1849. 8°.
Niet voortgezet.

Nibelungen-lied (Der) in der Ursprache, mit den Lesarten der verschiedenen Handschriften, herausg. von F. H. von der Hagen. Berl. 1810. 8°.

—— (Das), nach der reichsten und ältesten Handschrift des Jos. v. Lassberg, mit einem Wörterbuch, gramm. Vorbemerkungen, einem getreuen Facsim. der alten HS. und einem Stahlstich, herausgeg. von Ottmar F. H. Schönhuth. 2e Aufl. Heilbr. u. Leipz. 1847. 8°.

—— Die echten lieder von den Nibelungen nach Lachmanns kritik von K. A. Hahn. Prag, 1851. 8°.

—— (Das), herausg. von Fried. Zarncke. Leipz. 1856. Mit Taf. 8°.

—— (Das) in der ältesten Gestalt mit den Veränderungen des gemeinen Textes. Herausg. und mit einem Wörterbuch versehen von A. Holtzmann. Stuttg. 1857. 8°.

—— (Das) herausg. von K. Bartsch. 5e Aufl. Leipz. 1879. 8°.
Deutsche Classiker des Mittelalters, begründet von F. Pfeiffer. Bd III.

—— (Das) übersetzt von K. Simrock. Stuttg. u. Augsb. 1859. 8°.

—— Chriemhilden Rache, und die Klage; zwey Heldengedichte aus den schwäbischen Zeitpuncte; samt Fragmenten aus dem Gedichte von den Nibelungen und aus dem Josaphat. Darzu ... ein Glossarium [Herausgeg. v. J. J. Bodmer]. Zyrich, 1757. 4°.

—— Der Nibelungen Noth zum erstenmal in der ältesten Gestalt aus der St Galler Urschrift mit den Lesarten aller übrigen Handschriften herausg. durch F. H. von der Hagen. 3e mit Einleitung und Wörterbuch vermehrte Aufl. Bresl. 1820. 8°.
Der Nibelungen Lied in der Ursprache I.

—— Der Nibelungen Not mit der Klage, in der ältesten Gestalt, mit den Abweichungen der gemeinen Lesart herausgeg. von K. Lachmann. Berl. 1826. 4°.

—— Zu den Nibelungen und zur Klage: Anmerkungen von K. Lachmann. Wörterbuch von W. Wackernagel. Berl. 1836. 8°.
Bevat slechts het door Lachmann bewerkte gedeelte.

—— Nibelungennoth und Klage nach ältester Gestalt in ungebundener Rede übersetzt von Aug. Zeune. 2e Aufl. M. Karte und geschichtlichen und erdkundlichen Erläuterungen. Berl. 1836. 8°.

Nibelungen-lied. — Die Klage sammt Sigenot und Eggenliet, nach dem Abdruck der ältesten HSten des Frh. Jos. von Lassberg. Mit Einleitung und Wörterbuch herausgeg. von O. F. H. Schönhuth. Tüb. 1839. 12°.

—— **Arndt, K. F. L.**, Glossar zu dem Urtexte des Liedes der Nibelungen und der Klage,... nebst einem kurzen Abriss einer altdeutschen Grammatik. Lüneb. 1815. 8°.

—— **Lübben, A.**, Wörterbuch zu der Nibelunge Not. Oldenb. 1854. 8°.

—— **Lieder der Edda** von den Nibelungen. Stabreimende Verdeutschung nebst Erläuterungen von L. Ettmüller. Zür. 1837. 8°.

—— **Göttling, K. W.**, Ueber das Geschichtliche im Nibelungenliede. Rudolst. 1814. 8°.

—— [**Zeune, A.**], Der fremde Götzendienst. Eine Vorlesung als Einleitung zu dem Vortrage über d. Nibelungenlied. Gedr. am Rein enz. Z. j. (1814). 8°.

— **Göttling, K. W.**, Nibelungen u. Gibelinen, Rudolst. 1816. 8°.

—— **Mone, F. J.**, Einleitung in das Nibelungen-Lied; zum Schul- und Selbstgebrauch. Heidelb. 1818. 8°.

—— **Hagen, F. H. von der**, Die Nibelungen: ihre Bedeutung für die Gegenwart und für immer. Bresl. 1819. 8°.

—— **Wachter, F.**, De eo quid Sigefridus, cornea cute, Nibelungorum thesauro et tarencappa ornatus sibi velit. Jen. 1820. 8°.

—— **Timm, H.**, Das Nibelungenlied nach Darstellung und Sprache ein Urbild Deutscher Poesie. Halle, 1852. 8°.

—— **Gengler, H. G.**, Rechtsalterthümer im Nibelungenliede. Nürnb. 1861. 8°.

—— **Henning, R.**, Nibelungenstudien. Strassb. 1883. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 31.

Rudolf von Ems, Der Gute Gerhard, eine Erzählung, herausgeg. [mit Anmerk.] von M. Haupt. Leipz. 1840. 8°.
Rudolf von Ems of Hohen-Ems, is dezelfde als Rudolf von Montfort.

Rudolf von Montfort, Barlaam u. Josaphat. Herausgeg. [mit Variant.] und mit ein Wörterbuch... von K. Köpke. Königsb. 1818. 8°.

—— **Diefenbach, L.**, Mittheilungen über eine noch ungedruckte mittelhochdeutsche Bearbeitung des Barlaam und Josaphat. Aus einer HS. auf der Gräfl. Biblioth. zu Solms-Laubach. Gieszen, 1836. 8°.

Gottfried von Neifen, Lieder, [m. Anmerk.], herausgeg. v. M. Haupt. Leipz. 1851. 8°.

Sanct Brandan. Ein Lateinischer und drei Deutsche Texte herausg. von C. Schröder. Erl. 1871. 8°.

Wirnt von Gravenberg. — Wigalois, der Ritter mit dem Rade, getihtet von Wirnt von Gravenberch, heraus gegeben [mit Anmerk. u. Wörterbuch] von G. F. Benecke. Berl. 1819. 8°.

—— Wigalois. Eine Erzählung, herausg. von F. Pfeiffer. Leipz. 1847. 8°.
Dichtungen d. Deutschen Mittelalters VI.

—— Vorauer Bruchstücke des Wigalois. Herausgeg. von A. Schönbach. Graz 1877. 4°.

Berno von Reichenau (St. Ulrichs Leben, lateinisch beschrieben durch), und um das Jahr 1200 in deutsche Reime gebracht von Albertus; [u. mit latein. Text] herausg. von J. A. Schmeller. Münch. 1844. 8°.

Rock Christi (Der ungenäthe graue): wie König Orendel von Trier ihn erwirbt, darin Frau Breiden und das heilige Grab gewinnt, und ihn nach Trier bringt. Altdeutsches Gedicht, aus der einzigen Handschr. mit Vergleichung des alten Drucks, herausg. von F. H. von der Hagen. Berl. 1844. 8°.

Marner (Der), herausg. von Ph. Strauch. Strassb. 1876. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 14.

Laurin, ein altdeutsches Gedicht, nach dem alten Nürnberger Drucke von Fr. Gutknecht, [m. Anmerk.] herausg. von O. Schade. Leipz. 1854. 8°.

Konrad von Fussesbrunnen, Die Kindheit Jesu. Herausg. von K. Kochendörffer. Strassb. 1881. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 43.

[**Meister Otto**], Eraclius. Deutsches Gedicht des XIII Jahrhunderts. Herausg. von H. Graef. Strassb. 1883. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 50.

Ovidius Naso, P. — P. Ouidij Nasonis dess aller sinnreichsten Poeten Metamorphosis, das ist von der wunderbarlichen Verenderung der Gestalten der Menschen, Thier u. a. Creaturen enz. Jederman lüstlich, besonder aber allen Malern, Bildthauwern, vnnd der gleichen allen künstnern nützlich, von wegen der ertigen Inuention vnnd Tichtung. Etwan durch M. Albrechten von Halberstat inn Reime weiss verteutscht. Jetz erstlich gebessert vnd mit Figuren der Fabeln gezirt, durch Georg Wickram zu Colmar, enz. — Epimythium. D. i. Der lüstigen Fabeln dess obgemeltes buchs Ausslegung, jederman kürtzweilig, vornemlich aber allen liebhabern der Edeln Poesi stadtlich zu lesen Gerhardi Lorichii Hadamarij. Meintz, Juo Schöffer, 1545. fol.
Eerste druk van deze omwerking. — De middelhoogd. vertaling van Albrecht von Halberstadt dagteekent van het jaar 1210.

Thomasin von Zirclaria, Der Wälsche Gast. Zum ersten Male herausg. mit sprachlichen und geschichtlichen Anmerkungen von H. Rückert. Quedlinb. und Leipz. 1852. 8°.
Bibl. d. ges. Deutschen National-Literatur. Bd XXX.

Kudrun. Herausg. von K. Bartsch. 3e Aufl. Leipz. 1874. 8°.
Deutsche Classiker des Mittelalters, begründet von F. Pfeiffer. Bd II.

—— Die echten Theile des Gedichtes mit einer kritischen Einleitung, herausg. von K. Müllenhoff. Kiel, 1845. 8°.

—— Uebersetzung und Urtext mit erklärenden Abhandlungen, herausg. von W. von Ploennies, mit einer systematischen Darstellung der Mittelhochdeutschen epischen Verskunst von Max. Rieger. M. ein. Karte der westl. Scheldemündung. Leipz. 1853. 8°.

—— Herausgegeben von B. Symons. Halle, 1883. 8°.
Altdeutsche Textbibliothek, herausg. von H. Paul. N°. 5.

—— Gudrun. Deutsches Heldenlied übersetzt von K. Simrock. Stuttg. u. Augsb. 1859. 8°.

Otnit. Herausgeg. von F. J. Mone. Berl. 1821. 8°.

Künec Ortnides Mervart unde Tôt; herausg. [mit Anmerk.] von L. Ettmüller. Zürich, 1838. 8°.

Sigenot, nach dem Alten Nürnberger Drucke von Fr. Gutknecht, [m. Anmerk.] herausg. von O. Schade. Hann. 1854. 8°.
Toegeschreven aan Albrecht von Kemenaten.

Ecken Auszfahrt, nach dem alten Strassburger Drucke von 1509. (M. Anmerk.) herausg. von O. Schade. Hann. 1854. 8°.

Vridankes Bescheidenheit. [Herausgeg. m. Einleitung, Lesarten u. Reimregister] von W. Grimm. Gött. 1834. 8°.

Sarrazin, G., Wigamur. Eine litterarhistorische Untersuchung. Strassb. 1879. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 35.

Konrad von Würzburg, Goldene Schmiede [herausgeg. mit Einleitung, Lesarten u. Anmerk.] von W. Grimm. Berl. 1840. 8°.

—— Silvester. [Mit Anmerk. herausg.] von W. Grimm. Gött. 1841. 8°.

—— Dĕr Wērlte lôn von Kuonrât von Wirzeburc, herausg. v. F. Roth. Frankf. 1843. 8°.

—— Engelhard, eine Erzählung, mit Anmerk. von M. Haupt. Leipz. 1844. 8°.

—— Die Mähre von der Minne od. die Herzmähre, nach acht HSS. herausgeg. v. F. Roth. Frankf. 1846. 8°.

—— Partonopier und Meliur. — Turnei von Nantheiz. — Sant Nicolaus. — Lieder und Sprüche. Aus dem Nachlasse von Fr. Pfeiffer und F. Roth, herausg. von K. Bartsch. Wien, 1871. 8°.

König Rother. Herausg. von H. Rückert. Leipz. 1872. 8°.
Deutsche Dichtungen d. Mittelalters I.

Hugo von Trimberg, Der Renner, ein Gedicht aus dem XIII. Jahrh., zum ersten male herausgegeben u. mit Erläuterungen versehen vom Historischen Vereine [zu Bamberg]. Bamb. 1833—34. 2 stn. 4°.

Slafaeren (Von den siben), Gedicht des XIII. Jahrh. [Mit varianten] herausgeg. von Th. G. von Karajan. Heidelb. 1839. 8°.

Hugo von Langenstein, Ein schoen und anmuethig Gedicht, wie ein heidescher Küng, genannt der Littower, wunderbarlich bekert und in Prüssenland getoufft ward; vor mer den fünfhundert Jahren durch Bruoder Hugen von Langenstein... also in Reimen gepracht, und jetzt zum erstenmal... ans Liecht gestellt durch Maister Seppen von Eppishusen [Freiherr von Lassberg]. Constanz, 1826. 16°.

Heinrich von Freiberg, Tristan. Herausg. von R. Bechstein. Leipz. 1877. 8°.
Deutsche Dichtungen d. Mittelalters V.

Heinzelein von Konstanz [mit Wörtererklärung herausgeg.) von F. Pfeiffer. Leipz. 1852. 8°.

Nicolaus von Jeroschin, Die Deutschordenschronik... Ein Beitrag zur Geschichte der Mitteldeutschen Sprache u. Litteratur, [mit Glossar] herausgeg. v. E. Pfeiffer. Stuttg. 1854. 8°.
Beiträge z. Gesch. d. mitteld. Sprache u. Litteratur.

—— Di Kronike von Pruzinlant, herausg. [m. Anmerk.] von E. Strehlke. Leipz. 1861. 8°.

Ulrich von Eschenbach, Wilhelm von Wenden. Ein Gedicht. Herausgeg. von Wendel Toischer. Prag, 1876. 8°.
Bibliothek der mittelhochd. Litteratur in Böhmen, herausgeg. von E. Martin. Bd I.

Dietrichs erste Ausfahrt. [M. Einleit. u. Anmerk.] herausgeg. v. F. Stark. Stuttg. 1860. 8°.
Biblioth. d. Litt. Vereins. in Stuttg. 52.

Rosengarte (Der). [Episches Gedicht, herausgeg. m. Anmerk.] von W. Grimm. Gött. 1836. 8°.

Passional (Das). Eine Legenden-Sammlung des XIIIen Jahrh. Herausgeg. und mit einem Glossar versehen von F. K. Köpke. Quedlinb. und Leipz. 1852. 8°.
Biblioth. d. ges. Deutschen National-Literatur. Bd XXXII.

Passional (Das alte), herausg. von K. A. Hahn. Neue Ausgabe. Frankf. a. M. 1857. 8°.

Singerkriec (Der) uf Wartburc, Gedicht aus dem XIII. Jahrh. zum ersten Male genau nach der Jenaer Urkunde, nebst den Abweichungen der Manesse und des Lohengrins herausgeg. und mit dem alten... Sangweisen, wie mit einer Einleitung, Uebersetzung, Sprachlehre u. geschichtlichen Erläuterungen begleitet von L. Ettmüller. Beigegeben is Rotes Gedicht über den Wartburgskrieg. Ilmen. 1830. 8°.

— **Koberstein, A.**, Ueber das wahrscheinliche Alter und die Bedeutung des Gedichtes vom Wartburger Kriege, enz. Naumb. 1823. 4°.

Amandus. — Diss Buch das da gedicht hat der erleücht Vater Amandus, genañt Seysz. begreift in jm vil güter gaistlicher leeren, wie der mensch, so er sich gewendt hat von Got zu der creatur, ainen widerker sol tun zu seinem ersten vrsprung der da Got ist, vnd wie er sich haben sol in sein selbs vñ aller creatur gelassenhait vnd absterben aller fröd. begirlichait, wollusts vnd gemachs diser welt vnd seins aignen leibs, Gott vor augen haben, jn suchen, vnd über alle ding liebhaben, sein leiden betrachten, vnd sich selb vnderwürflich in rechter demut geleichförmiklich halten, in tun vnd in lassen, in lieb vnd laid, vnd vil ander kostlich vnderrichtungen enz. (in vier Bücher). Augspurg, gedruckt durch maister Hannsen Othmar, gesessen bey sant Vrsulen Closter am Lech, durch Verlegung des... Joh. Rynmann von Oeringen 20 Junij 1512. fol.
Niet vermeld in de werken van Panzer, Brunet en Ebert, zelfs niet door K. F. A. Scheller in zijne Bücherkunde der Sassisch-Niederdeutschen Sprache.

Heinrich Suso's genannt **Amandus**, Leben und Schrifften. Nach den ältesten HSten und Drucken mit unverändertem Texte in jetziger Schriftsprache herausgeg. von M. Diepenbrock. Mit einer Einleitung von J. Görres. 2e Aufl. Regensb. 1837. 8°.

Boner. — Der Edel Stein, getichtet von Bonerius, aus Hss. berichtiget und mit einem Wörterbuche versehen von G. F. Benecke. Berl. 1816. 8°.
Dichterlijke bewerking der Esopische Fabelen.

Leben (Das) des Heil. Hieronymus in der Uebersetzung des Bischofs Johannes VIII von Olmütz herausgeg. von Ant. Benedict. Prag, 1880. 8°.
Biblioth. d. Mittelhochdeutschen Litteratur in Boehmen, begr. von Ern. Martin. Herausg. vom Verein f. Geschichte d. Deutschen in Boehmen. Bd III.

Konrad von Megenberg, Das Buch der Natur. Die erste Naturgeschichte in Deutscher Sprache. Herausgeg. von F. Pfeiffer. Stuttg. 1861. 8°.

Adelheid Langmann (Die Offenbarungen der), Klosterfrau zu Engelthal. Herausgeg. von P. Strauch. Strassb. 1878. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 26.

Bihtebuoch, dabey die Bezeichnunge der heil. Messe, Beichtbuch aus dem XIV. Jahrh. Mit Glossen herausgeg. von Oberlin. Strasb. 1784. 8°.

Thomas von Kempis. Das Buch von der Nachfolgung Christi, neu uebers. und mit einer Einleitung und kurzen Anmerkungen f. nachdenkende Christen herausgeg. von J. M. Sailer. 6e Ausg. Mit d. Portr. d. Verf. Münch. 1825. 8°.

Brant's, Seb. Narrenschiff herausgeg. von F. Zarncke. Mit Holzschn. Leipz. 1854. 8°.

Confessionale ou Beichtspiegel nach den zehn Geboten, reproduit en fac-simile d'après l'unique exemplaire, conservé au Museum Meermanno-Westreenianum par E. Spanier, avec une introduction par J. W. Holtrop. La Haye, 1861. 8°.

Reimchronik des Appenzellerkrieges. Von einem Augenzeugen verfasst und bis 1405 fortgesetzt; herausgeg. von J. von Arx. St. Gallen, 1830. 8°.

Wierstraat (Des Stadt-Secretarius **Chr.**) Reimchronik der Stadt Neuss zu Zeit der Belagerung durch Karl den Kühnen, Herzog von Burgund. Nach dem Original-druck von 1497, mit Anmerk. und Wörterbuch, herausg. von E. von Groote. Köln, 1855. 8°.

Sachs, Hans, Eine Auswahl für Freunde der ältern vaterländischen Dichtkunst von J. A. Göz. Mit Bildn. Nürnb. 1829. 2 dln. 8°.

— **Naumann, R.**, Ueber einige Handschriften von Hans Sachs, nebst einigen ungedruckten Gedichten dieses Dichters. Leipz. 1843. 8°.

Theuerdank. Herausgeg. u. mit einer histor.-krit. Einleitung versehen von C. Haltaus. Nebst VI lithogr. Blättern. Quedlinb. 1836. 8°.
Biblioth. d. ges. Dtschen Nation. Litteratur. II.

Gengenbach, P., S. R. F., [Gedichte] herausgeg. m. Anmerk. enz. von K. Goedeke. Hannov. 1856. 8°.

Schumpff vnnd Ernst, durch alle Welthanndel. Mit vil schönen vnd warhafftigen Historien, Kurtzweiligen Exempeln, Gleichnussen vnd mercklichen geschichten fürgestellet. Einem jeden zu vnderweisung, manung vnd leer, in allen händlen. Jetzund von newen weitter dañ vormals gemerckt, mit Exempeln vnd Figuren, fast kurtzweilig vnd Nutzlich zulesen, [zusammengelesen von Joh. Pauli]. Bern, M. Apiarius. 1546. Met houtsn. fol.
De ware naam des schrijvers die dit werk in 1518 vervaardigde, was: Paul Pfedersheimer „Lessmeister zu Tann, inn dem Barfüsser Closter" — Volgens Ebert, (N°. 15996) was dit werk de bron van Joh. de Brune's Jok en ernst.

[Herman, N.], Eyn Mandat Jhesu Christi, an alle seyne getrewen Christen. Z. pl. 1524. 8°.
De schrijver was Cantor van Joachimsthal, vriend van Joh. Mathesius. — Zie over dit eenig bekende exemplaar van dezen eersten druk, J. I. Doedes, in: *Theologische Studien und Kritiken* 1878, II. blzz. 303 vv.

Weg (Der recht) zum Ewigen Leben. Viel nutzer heylsamer leer vn sprüch vnsers herrn J. C. aus den Euangelien vñ Episteln S. Pauli, kurtzlich Begriffen, enz. Aldenb. Gabr. Kantz, 1526. 8°.

Toltz, J., Eyn kurtz handbuchlyn, fur iunge Christen, souiel yhn zu wissen von nöten. Wittemb., Jorg Rhaw, 1526. 8°.
Tegen den titel eene soort van kerkelijke goedkeuring, door J. Bugenhagen.

Sprüche (Aus der gantzē Bibel viel schöner), das es mit vns, vnd vnsern sachen, tzu thun vnd vermögen nichts ist, sonder, das allein Got, alle ding thut, treybt vnd aussricht, vnd das wir an Gottes gnad nichtes widder sein noch vermögen. Z. pl. 1526. 8°.

Regius, Urb., Von volkō(men)heit vnd frucht des leydens Christi, Sampt erklerung der wort Pauli zun Collossern am ersten Capitel, Ich erfüll, das abgehet den leyden Christi enz. Wittemb. 1526. 8°.

Luther, Mart., — Deudsch Catechismus D. M. Luth. Auffs new corrigirt vnd gebessert. Wittemb. G. Rhaw. 1542. M. houtsn. 8°.

—— Geist aus D. Mart. Luther's Werke. Hildb. 18,2. 12°.
Miniatur-Bibl. d. dtsch. Classiker.

Hutten, Ulr. von, Auserlesene Werke. Uebersetzt und herausgeg. von Ernst Münch. Leipz. 1822—23. 3 dln. 8°.

Spangenberg, J., Postilla deudsch. Für die jungen Christen Knaben vnd Meydlein, in Fragestücke verfasset. Von den fürnemestē Festen, durchs gantze Jar. Erff. W. Sthürmer. 1544. M. houtsn. 8°.

Testament und abschrift der zwölff Patriarchen, der Sünen Jacobs, Wie ain yeder vor seinem end, seine kind' gelert, zur forcht Gottes vnd Gottseligem leben vermanet hat. enz.... Auss dem getruckten Menradi Molteri vnd Augustini Lantzkroni (hundert v. dreyzehen jar alt) newlich verdolmetschet. Augsp. Val. Ottmar. 1544. 12°.

[**Cicero, M. T.**, Officia. Ein Buch so M. T. Cicero der Römer zu seynem Sune Marco von den tugentsamen ämptern vnd zugehörungen — in Latein geschriben. Welchs auff begern Herren Johansen von Schwartzenbergs [d. J. Neuber] verteutschet vnd volgends durch jne in zyerlicher Hochteutsch gebracht [d. Joh. von Schwartzenberg] mit vil Figuren und teutschen Reimen. Augsp. H. Steyner. Vollendet auff den III Nouembris im MDXLV Jar.] fol.
Met houtsneden van H. Burgkmaier.
De Titel ontbreekt aan dit Ex.

Fischart, J., Neue Original-Poesieen. Herausgeg. m. einer Einleitung enz. über J. Fischart, von E. Willer. Halle, 1854. 8°.

Opitz, M., Deutscher poematum Erster Theil. Zum dritten mal übersehen und herausgegeben. — Anderer Theil; zuvor nie beysammen, theils auch noch nie herausg. 1637. 8°.

Logau, F. von, Sinngedichte. Zwölf Bücher. Mit Anmerkungen üb. die Sprache des Dichters, herausgeg. von C. W. Ramler u. G. E. Lessing. Leipz. 1759. 8°.

Schwarz, Sibylla. (Ueber einige Gedichte d.) [herausgeg.] v. d. Gesellschaft f. Pommersche Geschichte u. Alterthumskunde. Stettin, 1865. 4°.

Rachelius, J., Neu-Verbesserte Teutsche X Satyrische Gedichte, enz. Zu Freyburg, im Hopffen-Sack. Z. j. (17??). 8°.

Günther, J. C., Oden oder Liedern; — Satyren oder Straf-Gedichte; — Briefen; — Doppelte Zugabe, Lateinische Poesien, Jugendproben; — Anhang. [Zonder titel, plaats of jaar van uitgave (1720?)]. 8°.

Pörtner, H. D., Betrachtungen über die Unvollkommenheit aller menschlichen Glückseeligkeit in dieser Welt enz. Frankf. 1758. 4°.

Lebensgeschichte des unsterblichen Autors. Frankf. u. Leipz. 1773. 8°.
Satirieke beantwoording van Rabener's schets van „der unsterblicke Autor". De schrijver noemt zich Marcus Postumius Ewigius en zegt dat hij geboren is 11 Mei 1700.

Bankau, J. F., Dondangen, Ritterschloss u. Privatgut in Kurland.... Nebst Anmerkungen u. einem Anhang. Dorpat, 1855. 8°.

Haller, A. von, Usong, eine Morgenlandische Geschichte, in vier Büchern. Neueste verbess. Aufl. Carlsruhe, 1778. 8°.

Gellert, Chr. F., Poetische und Prosaische Werke. Nebst einer Biographie von A. Lindner. Berl. G. Hempel. Z. j. 2 dln. 8°.
National Bibl. d. Dtschen Classiker.

Klopstock, F. G., Werke. Nach den besten Quellen revidirte Ausgabe. Herausgeg. und mit Anmerkungen begleitet, nebst der Biographie d. Dichters, von Rob. Boxberger. Berl. G. Hempel. Z. j. 6 dln. 8°.
National Bibl. d. Dtschen Classiker.

— **Benkowitz, C. F.**, Der Messias von Klopstock, aesthetisch beurtheilt u. verglichen mit der Iliade, der AEneide u. der Verlohrnen Paradiese. Bresl. 1797. 8°.

— **Greverus, J. P. E.**, Ueber Klopstock's Messias, ein kritischer Versuch. Oldenb. 1832. 4°.

— **Timmers Verhoeven, H. P.**, Abbadona [van Klopstock]. Eene voorlezing. 's Gravenh. 1845. 8°.

— **Sicherer, C. A. X. G. F.**, Klopstock's Wingolf. Ein Versuch im Gebiete d. modernen Philologie. (Leid. 1849). 4°.
Programma v. h. Gymnasium te Leiden 1849.

Lessing, G. E., Werke. [Herausgeg. von R. Boxberger, Chr. Gross, Grosse, Rob. Pilger, Carl Chr. Redlich, Alf. Schöne, Th. Vatke, Zimmermann u. A.] Nebst Biographie. Berl. G. Hempel. Z. j. 20 dln. 8°.
National Biblioth. d. Dtschen Classiker.

—— Fabeln. Drey Bücher. Nebst Abhandlungen mit dieser Dichtungsart verwandten Inhalts. 2te Aufl Berl. 1777. 8°.

— **Heinzius, J. M.**, Dolectu(s) Fabularum aliquot Lessingii Wimariae, 1787—88. 3 stn. 4°.

Wieland, C. M., Werke. Nebst Biographie. Berl. G. Hempel. Z. j. 40 dln. 8°.
National Biblioth. d. Dtschen Classiker.

Herder, J. G. von, Werke. Nach den besten Quellen revidirte Ausg. mit Anmerkungen. Nebst einer Biographie d. Dichters v. H. Düntzer. Berl. G. Hempel. Z. j. 24 dln. 8°.
National Biblioth. d. Dtschen Classiker.

— **Niemeyer, E.**, Ueber Herders Cid, eine Monographie zur Würdigung und Erläuterung des Gedichts. Crefeld, (1857). 8°.

Märgen (Das) vom Ersten Aprile, ausm Holländischen (?) ins hochteutsche übersetzt. 3e u. mit 2 Bücher vermehrte Aufl. Buttst. 1755. 12°.
Boven de Voorrede leest men: Art Beuzelaars van Saerdamm Zueignungsschrift an seine Liebe Amme, Aafje Praatmoer van Sloten.

Bürger, G. A., Sämmtliche Gedichte. Berl. G. Hempel. Z. j. 8°.
National Biblioth. d. Dtschen Classiker.

Goethe, J. W. von, Werke. Nach den vorzüglichsten Quellen revidirt und mit Anmerkungen enz. begleitet von W. von Biedermann, H. Düntzer, G. von Loeper u. F. Strehlke. Nebst d. Biogr. d. Dichters von F. Förster. Berl. G. Hempel. Z. j. 36 dln. 8°.
National Biblioth. d. Dtschen Classiker.

—— Hermann und Dorothea. Leipz. (1875). 8°.
Universal-Bibliothek.

—— Die Leiden des jungen Werther. Und: Briefe aus der Schweiz. Wien-Stuttg. 1819. 8°.

—— Juristische Abhandlung über die Flöhe. 3e Aufl. Altona 1866. M. pl. 8°.

—— Carmina X Goethii latine reddidit E. F. Haupt. Lipsiae, 1841. 8°.

—**Wieck, C. F.**, Jahresbericht über das Domgymnasium zu Merseburg, nebst drei Abhandlungen über Göthe's Lehr- und Wanderjahre Wilhelm Meisters. Merseb. 1837. 4°.

Voss, J. H., Poetische Werke. Berl. G. Hempel. Z. j. 5 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Schiller, F. von, Sämmtliche Schriften. Historisch-kritische Ausgabe. Stuttg. 1867—76. 15 dln. 17 Bden. 8°.
I. Jugendversuche. Herausgeg. von K. Goedeke.
II. Die Räuber. Wirtembergisches Repertorium. Herausgeg. von W. Vollmer.
III. Fiesko. Kabale und Liebe. Rheinische Thalia. Herausgeg. von W. Vollmer.
IV. Arbeiten der Leipzig-Dresdner Zeit. Herausgeg. von K. Goedeke.
V. Dom Karlos. Herausgeg. von H. Sauppe. 2 dln.
VI Vermischte poetische und prosaische Schriften 1787—92. Herausgeg. von K. Goedeke.
VII. Gesch des Abfalls der verein. Niederlande von der Spanischen Regierung. Herausg. von A. Ellissen.
VIII. Gesch. des dreiszigjährigen Kriegs. Herausgeg. von H. Oesterley.
IX. Kleine historische Schriften. Herausgeg. von W. Müldener.
X. Aesthetische Schriften. Herausgeg. von R. Köhler.
XI. Gedichte. Herausgeg. von K. Goedeke.
XII. Wallenstein Maria Stuart Herausgeg. von H. Oesterley.
XIII. Macbeth. Die Jungfrau von Orleans. Turandot. Herausgeg. von W. Vollmer.
XIV. Die Braut von Messina. Der Neffe als Onkel. Der Parasit. Wilhelm Tell. Herausgeg. von H. Oesterley.
XV. Letzte Dichtungen und Nachlass. Herausgeg. von K. Goedeke. 2 dln.

Schiller, F. von, Werke. Nach den vorzüglichsten Quellen revidirte Ausg. Herausg. von Wendelin v. Maltzahn und A. Nebst der Biographie d. Dichters von H. J. Heller. Berl. G. Hempel. Z. j. 16 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

—— Selecta Schilleri carmina latine reddita P. H. Welcker. Gothae, 1840. 8°.

Matthisson und **Salis**, Ausgewählte Gedichte. Hildburgh. 1829. Met portr. 12°.

Seume, J. G., Prosaische und poetische Werke. Als Anhang: Fortsetzung von Seume: Mein Leben, mitgeth. von C. A. H. Clodius. Berl. G. Hempel. Z. j. 10 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

[**Richter, J. P. F.**], Jean Paul's Werke. Nebst einer Biographie.. von Rud. Gottschall. Berl. G. Hempel. Z. j. 60 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Gerning, J. J., Das achtzehnte Jahrhundert, säcularischer Gesang. Grimma, 1801. 4°.

Kleist, H. von, Werke. Nebst einer Biographie des Dichters von Ad. Wilbrandt. Berl. G. Hempel. Z. j. 5 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Bodenburg, C. C., Die Donau. Zweiter Gesang aus einem Gedicht: Die Ströme, herausgeg. von J. Gurlitt. Hamb. 1809. 4°.

Chamisso, A. von, Werke. Nebst einer Biographie von G. Hesekiel. Berl. G. Hempel. Z. j. 4 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Grimm, J., Kleinere Schriften. [Herausg. von K. Müllenhoff und E. Ippel]. Berl. 1864—84. 7 dln. 8°.
Bd I. Reden und Abhandlungen.
„ II. Abhandlungen zur Mythologie und Sittenkunde.
„ III. Abhandlungen zur Litteratur und Grammatik.
„ IV—VII. Recensionen und vermischte Aufsätze. 4 dln.

Reimold, J. K. D. P., Lyrische Gedichte u. Briefe. Heidelb. 1815. 2 dln. 8°.

Körner, Th., Werke. Vollständigste Ausg. mit vielen bisher ungedruckten Gedichten und Briefen. Nebst einer Biographie d. Dichters v. Fr. Förster. Berl. G. Hempel. Z. j. 4 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Chryselius, C. von, Gedichte, Balladen und Romanzen. Cobl. 1822. 8°.

Lünemann, G. H., Ueber den hohen Werth des Alters. Götting. 1828. 4°.

[Oertel, P. F. W.], Gesammelte Erzählungen von W. O. von Horn. Francf. 1850—56. M. portr. en platen. 12 dln. 8°.

[Dirckinck, C.], Erinnerungen aus der Zeit d. Heimsuchung und Trauer. Hamb. 1836. 8°.

[Dirckinck Holmfeld, C.], Fragmente aus dem Leben von Erasmus Tiresias. I. Ueber die Furcht vor dem Mysticismus. — II. Ueber Predigerwahlen. Ulrich Obscurus an Er. Tir. — III. Arabische Briefe vom Fürsten Peregrine Pickel. — Die Rede auf dem Mahlberge. Hamb. 1836—37. 3 stn. 8°.

[——] Der Landbär. Weim. 1840. 8°.
Voorloopig ontwerp eener eigen-levensbeschrijving, met de onderstaande achtereenvolgende afzonderlijke titels:
II. Der Grüne Esel am blauen Wasserfall enz.
III. Zwei Menschenalter eines Menschen enz. Aus den nachgel. Papieren des Studienrektors Felbel.
IV. Endbetrachtungen über ein glückliches Leben enz.
V. Quintus Fixlein, in den Adelstand erhoben, oder Leben eines bayerischen Edelmannes enz.
VI. Einhundert und letzter Beitrag zum Nekrolog der Deutschen enz.
VII. Selbstbiographie des Fried. Freiherrn v. Lupin aus Ilberfeld.
VIII. „Wollt Ihr mich haben oder nicht?"

Hoffmann von Fallersleben, H., Unpolitische Lieder. Hamb. 1840. 8°.

Neujean, J. H., Feierstunden (Gedichte und Dramen). Venlo, 1845. 8°.

Simrock, K., Bertha die Spinnerin (mit Anmerkungen über die Sage von Bertha die Spinnerin). Francf. 1853. 16°.

Lenau, N., Gedichte. Berl. G. Hempel. Z. j. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Hauff, W., Prosaische und poetische Werke. Nebst einer Biographie d. Dichters van A. Lindner. Berl. G. Hempel. Z. j. 12 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Ploennies, Luise von, Abälard und Heloise. Ein Sonettenkranz. Darmst. 1849. 8°.

Laurent, J. Th., Jesus Christus die Wahrheit, der Weg und das Leben. Kanzelvorträgen. Köln, 1850. 8°.

Avé-Lallemant, R. C. B., Anon. Altenb. 1868. 8°.

Auerbach, B., Erlebnisse einer Mannes-Seele. Stuttg. 1873. 12°.

—— Brigitta. Erzählung. Stuttg. 1880. 8°.

Geibel, E., Gedichte [Erste Periode]. 72e Aufl. Nijm. 1873. 8°.

Scherr, J., Aus der Sündflutzeit. Leipz. 1867. 8°.

Rückert, H. In seinem Leben und seinen kleineren Schriften dargestellt von A. Sohr u. A. Reifferscheid. Weim. 1877—80. 3 dln. 8°.
I. II. Kleinere Schriften.
III. Gedichte.

Seyffardt, J. L. K. F., Die Geusen. Epische Dichtung, herausgeg. von E. Paleske. Elberf. 1860. 12°.

Glaser, A., Eine Magdalene ohne Glorienschein. Roman. Berl. 1878. 8°.

—— Schlitzwang. Ein Roman aus dem VIIIen Jahrhundert. Berl. 1878. 8°.

—— Wulfhilde. Ein Roman aus dem XIIIen Jahrhundert. Berl. 1880. 8°.

Hamerling, R., Die sieben Todsünden. Ein Gedicht. Hamb. 1873. 8°.

Ebers, G., Die Schwestern. Roman. Stuttg. und Leipz. 1880. 8°.

Fastenrath, J., Ein Spanischer Romanzenstrauss. 2e Aufl. Leipz. 1867. 8°.

—— Klänge aus Andalusien. Romanzen. 2e Aufl. Leipz. 1867. 8°.

—— Hesperische Blüthen. Lieder, Sprüche und Romanzen. Leipz. 1869. 8°.

—— Immortellen aus Toledo. Romanzen und Sonette. Leipz. 1869. 8°.

—— Das Buch meiner spanischen Freunde. Sonette, Romanzen und Mährchen. Leipz. 1870. 2 dln. 8°.

Schroeder-Kramer, P., Myrrha. Gedicht in vier Abtheilungen. Landsh. 1881. 8°.

Belustigungen (Dialogische). — Die Hinterlassenschaft eines Einsiedlers. Herausg. von F. Laban. Pressb. u. Leipz. 1883. 8°.

TOONEELWERKEN.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. Tooneel.*

Holland, H., Die Entwicklung des Deutschen Theaters im Mittelalter u. das Ammergauer Passionsspiel. Eine literatur-historische Studie. Münch. 1861. 8°.

Wilken, E., Geschichte der geistlichen Spiele in Deutschland. Götting. 1872. 8°.

Brahm, O., Das Deutsche Ritterdrama des XVIIIen Jahrhunderts. Studien über Jos. Aug. von Törring, seine Vorgänger und Nachfolger. Strassb. 1880. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 40.

———

Chnustinum, H., Ein seer schön und nützlich Spiel von der lieblichen Geburt unsers Herren Jesu Christi zu Coln an der Spree [Berlin] gehalten. A°. 1541. Berl. 1862. 8°.

Krüginger, J., Tragoedia von Herode vñ Joanne dem Tauffer, inn Deudsche Reymen verfasset. Zwick. Wolffg. Meyerpeck, 1545. 8°.

Ackerman, H., Ein geistlich vñ fast tröstlich Spiel, aus dem Euangelio Luce am 10. Capittel genomen, von dem der von Jerusalem gen Jericho reisset, vñ vnter die Mörder viel, enz. Zwick. Wolffg. Meyerpeck. 1546. 8°.

—— Der verlorne vñ vngeratne Sohn Luce am XV Spielweis gereimbt, vnd zum theil geandert enz. Zwick. Wolff Meyerpeck. 1546. 8°.

Tragoedia. Joannis des Heiligen Vorlöuffers vnd Töuffers Christi Jesu warhaffte Histori, von anfang sines läbens, biss inn das end siner enthouptung. Uss den vier Euangelisten in spils wiss zusammen gesetzt, und gespilt durch ein eersame Burgerschafft zu Solothurn vff d. 21 Julii anno 1549. Bernn, by M. Apiario, 1549. 8°.

Fünckelin, J., Ein gants lustige vnd nutzliche Tragoedi, vss dem heiligen Euangelio Luce am XVj Cap: von dem Rychen Mann vnd armen Lazaro, gezogen, enz. Jetzund vber dz Spil, glycher Histori, merklich gemeret vnnd gebessert worden. Bern, M. Apiario, 1551. 8°.

—— Ein geistlich Spyl von der Empfengknuss vñ Geburt Jesu Christi, ouch dem, welches sich vor, by, vnnd nach der geburt verloffen hat. Wie sölichs bschriben wirt in den zwey erste Capitlen Matthei vnd Luce enz. Zür. Chr. Froschouer, (1553). 8°.

Prelle, A., Ein newe Comedia, auss dem achzehenden Cap. Matthei, vom König, der von seynen knechten rechenschafft haben wolt. [Zür. Chr. Froschouer, c. 1553]. 8°.

Faust (Doctor **Johannes**), Puppenspiel in 4 Aufzügen. Hergestellt von K. Simrock. Franckf. 1846. 8°.

Leibing, F., Die Inscenirung d. Zweitägigen Luzerner Osterspieles vom Jahre 1583, durch Renwart Cysat. Nach den handschriftl. Papieren Cysat's dargestellt. Mit 2 Tafl. Elberf. 1869. 4°.

Heinrich Julius von Braunschweig (Die Schauspiele des Herzogs) nach alten Drucken u. Handschriften herausgeg. v. W. L. Holland. Stuttg. 1855. 8°.
Bibl. d. litter. Vereins in Stuttgart, Bd 36.

Spiele (Vier geistliche) des XVIIten Jahrhunderts für Charfreitag und Fronleichnamsfest; nach einer Handschrift. d städt. Archivs z. Verdingen mit geschichtl. und sprachl. Bemerkungen von A. Rein. Cref. 1853. 8°.

Rist, J., Das friedewünschende Teutschland und das friedejauchzende Teutschland. Zwei Schauspiele (Singspiele). Mit einer Einleitung neu herausg. von H. M. Schletterer. Augsb. 1864. 8°.

Gryphius, A., Lustspiele, herausg. von Herm. Palm. Tüb. 1878. 8°.
Bibl. d. litter. Vereins in Stuttgart. Bd 138.

Lessing, G. E., Nathan der Weise. Drama. Leipz. Z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

— **Beyschlag**, W., Lessing's Nathan de Wijze en 't positieve christendom. Eene voorlezing. Uit het Hoogduitsch [door A. L. Lesturgeon]. Steenw. 1864. 8°.

Goethe, J. W. **von**, Götz von Berlichingen. Ein Schauspiel in fünf Akten. Leipz. z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

—— Götz von Berlichingen. Herausg. von Gust. Wustmann. Mit Karte. Leipz. 1871. 8°.

—— Goetz von Berlichingen, met aanteekeningen en toelichtingen uitg. door T. H. de Beer. Maassl. (1875). 8°.
Biblioth. v. buitenl. schrijvers, N°. 4.

—— Iphigenie auf Tauris. Ein Schauspiel. Leipz. z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

—— Faust. Leipz. Z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

—— Faust tweede gedeelte verklaard d. W. G. Brill. Leid. 1867. 8°.

—— Die natürliche Tochter. Ein Trauerspiel. Leipz. z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

Schiller, F. **von**, Die Räuber. Ein Trauerspiel in 5 Aufzügen. Mannheimer Bühnenausg. bearbeitet vom Dichter selbst. Leipz. z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

—— Wilhelm Tell. Schauspiel in 5 Aufzügen. Off. Ausg. nach dem Scenarium des Meiningenschen Hoftheaters bearbeitet. Dresd. 1879. 8°.

Kleist, H. **von**, Die Hermannsschlacht. Ein Drama in 5 Aufzügen. Leipz. z. j. 8°.
Universal-Bibliothek.

Grillparzer, F., Sappho. Trauerspiel in 5 Aufzügen. Stuttg. 1874. 8°.

Beinhöfer, C. A., Die quade Foelke. Histor. Trauersp. Leer, 1842. 8°.

Hohenhausen, geb. **von Ochs**, **E. von**, Johann und Kornelius de Witt oder das ewige Edikt. Historisches Trauerspiel. Kass. 1847. 8°.

[**Mendes de Léon**, **A.**], Brederoode. Drama in 4 Aufzügen. Wien, 1864. 8°.

[——] Jacoba von Holland. Drama in 5 Aufzügen. Wien, 1866. 8°.

Passions-Schauspiel (Das) in Oberammergau. Mit dem vollständigen Texte d. Chorgesänge, und einer Abbild. d. Passionsschauspieles. Augsb. 1870. 8°.

Hamerling, R., Lord Lucifer. Ein Lustspiel in 5 Aufzügen. Hamb. 1880. 8°.

[**Opzoomer**, **A.**,] Der Sturz des Hauses Alba. Trauerspiel in 5 Aufzügen von A. S. C. Wallis. Leipz. Utr. 1875. 8°.

[——] Johann De Witt. Trauerspiel in 5 Aufzügen von A. S. C. Wallis. Leipz. Utr. 1875. 8°.

SAGEN, LEGENDEN EN SPROKEN.

Zie ook de Afd. *Tongvallen.*

Sagen (Deutsche), herausgeg. von den Brüdern Grimm. Berl. 1816—18. 2 dln. 8°.

Rheinsagen aus dem Munde des Volks und deutscher Dichter. [Herausg.] von K. Simrock. Bonn, 1837. 8°.

Sagen (Märkische) u. Mährchen, nebst einem Anhange von Gebräuchen u. Aberglauben, gesamm. u. herausgeg. von A. Kuhn. Berl. 1843. 8°.

—— des Neckarthals, der Bergstrasse und des Odenwaldes, enz. gesamm. von F. Baader. Mannh. 1843. 8°.

Volkssagen (Schwäbische), Geschichten u. Mährchen. Gesammelt und neu erzählt von W. Binder. Neue Ausg. mit Titelbildern. Stuttg. 1845 2 dln. 8°.

Legenden. In Bearbeitungen der namhaftesten Dichter Deutschlands. Leipz. 1846. 2 dln. 8°.

Marienlegenden. Stuttg. 1846. 8°.

Sagen (Norddeutsche), Märchen u. Gebräuche, aus Meklenburg, Pommeren, der Marck, Sachsen, Thüringen, Braunschweig, Hannover, Oldenburg und Westphalen. Aus dem Munde des Volkes gesammelt u. herausgeg. von A. Kuhn u. W. Schwartz. Leipz. 1848. 8°.

Volksüberlieferungen in der Grafschaft Mark, nebst einem Glossar. Gesammelt u. herausgeg. von J. F. L. Woeste. Iserl. 1848. 8°.

Reithard, J. J., Geschichten u. Sagen aus der Schweiz. In Dichtungen. Frankf. 1853. 8°.

Volksglaube (Deutscher), in Sang und Sage, herausgeg. von N. Hocker. Gött. 1853. 8°.

Sagen (Hessische). Herausg. von J. W. Wolf. Gött. u. Leipz. 1853. 8°.

—— aus Schleswig, Holstein, Lauenburg und den Hansestädten. Hamb. 1854. 8°.
Met gekleurde platen.

——, Märchen, Schwänke und Gebräuche aus Stadt und Stift Hildesheim; gesammelt und mit Anmerkungen versehen von K. Seifart. Gött. 1854. 8°.

Krüger, J., Westphälische Volkssagen und Erzählungen, für Jung und Alt. 2e Aufl. Wiesb. 1855. 16°.

Sagen und Bilder aus Westfalen. Gesammelt und herausg. von Gisbert Freiherrn Vincke. 2e Aufl. Hamm, 1857. 8°.

——, Gebräuche und Märchen aus Westfalen und einigen andern, besonders den angrenzenden Gegenden Norddeutschlands. Gesammelt und herausg. von A. Kuhn, mit Supplement und Sachregister. Leipz. 1859. 3 dln. 8°.

Tannhäuser (Der) und **Ewige Jude.** Zwei deutsche Sagen, in ihrer Entstehung und Entwickelung histor., mytholog. u. bibliograph. verfolgt u. erklärt von J. G. Th. Grässe. 2e Aufl. Dresd. 1861. 8°.

Blaas, C. M., Der ewige Jude in Deutschland. Stockerau, 1870. 8°.

Peter, F., Die Literatur der Faustsage, bis Ende des Jahres 1850, systematisch zusammengestellt. 2e und verb. Aufl. Leipz. 1851. 8°.

Housse, L., Die Faustsage und der historische Faust. Eine Untersuchung und Beleuchtung nach positiv-christlichen Principien. Luxemb. 1862. 8°.

Musäus, J. K. A., Volksmärchen der Deutschen. Nebst Nachrichten ueber M's Leben. Berl. G. Hempel. Z. j. 4 dln. 8°.
Nation. Bibl. d. Dtschen Classiker.

Kinder- und Hausmärchen, gesamm. durch d. Brüder Grimm. Grosse Ausg. 20e Aufl. Berl. 1885. 8°.

Märchenbuch (Deutsches). Herausgeg. von L. Bechstein. 8e Aufl. Leipz. 1849. 8°.

Volksmärchen (Deutsche) aus Schwaben, aus dem Munde des Volks gesamm. u. [m. Anmerk.] herausgeg. von E. Meier. Stuttg. 1852. 8°.

Volksmährchen (Oesterreichische), herausgeg. von F. Ziska. Wien, 1822. 8°.

VOLKSLETTERKUNDE.

Görres, J., Die Teutschen Volksbücher. Nähere Würdigung der schönen Historien, Wetter-, und Arzneybüchlein, welche theils innerer Werth; theils Zufall, Jahrhunderte hindurch bis auf unsere Zeit erhalten hat. Heidelb. 1807. 8°.

Volksbücher und Schwänke (Die deutschen) des 16en Jahrh. Nebst Proben aus den Gesprächen des Desiderius Erasmus, — aus dem Traktat: Von den losen Fuchsen, — dem Mayenlob des Caspar Scheidt und dem Theatrum Diabolorum. Auswahl aus den Quellen u. seltenen Ausgaben. Mit biograph.-liter. Einleitung, sprachlichen u. sachlichen Notizen von Ignaz Hub. Nürnb. 1857. 8°.
Die komische und humoristische Literatur d. deutschen Prosaisten d. XVI Jahrh. IIes Buch.

Narrenbuch, Herausgeg. durch F. H. von der Hagen. Halle, 1811. 8°.
Bevat: Die Schildbürger; — Salomon und Markolf; — Der Pfarrherr vom Kalenberg; — Peter Leu und Anhang.

Volksbücher, herausgegeben von G. O. Marbach u. O. L. B. Wolff. Leipz. 1838—1849. 52 stn. Met houtsn. 8°.
1. Geschichte von Griseldis und dem Markgrafen Walther. Nebst einigen anderen Beispielen treuer Liebe.
2. Alte und neue Lieder in Leid und Lust.
3. Gesch. von der edlen und schönen Melusina, welche ein Meerwunder und des Königes Helmas Tochter war.
4. Der Schildbürger wunderseltsame, abenteuerliche, unerhörte u. bisher unbeschriebene Geschichten und Thaten.
5. Gesch. von der schönen Magelone und dem Ritter Peter mit den silbernen Schlüsseln.
6. Gesch. vom Kaiser Octavianus, welcher sein Ehgemahl und seine zwei Söhne in das Elend geschickt und endlich wieder gefunden hat.
7. Gesch. von den sieben Schwaben. Nebst einigen Schwäbischen Volksliedern.
8. Gesch. von der heiligen Pfalzgräfin Genoveva.
9, 10. Gesch. von den vier Heymonskindern. — Gesch. von dem gehörnten Siegfried.
11. Gesch. von den drei Schwestern. — Gesch. von den drei Rolandsknappen. — Schneeweiszchen — Bruder Lustig.
12. Der wiedererstandene Eulenspiegel.
13, 14. Tristan und Isalde.
15—17. Reineke der Fuchs.
18. Wigolais vom Rade.
19, 20. Deutsche Lieder zu Schutz und Trutz.
21. Hirlanda.
22. Gesch. von Fortunat, seinem Glückseckel und Wünschhütlein.
23. Gesch. von Fortunats Söhnen, und was sich weiter mit dem Glückseckel und mit dem Wünschhütlein zugetragen.
24. Leben, Thaten und Höllenfahrt des berufenen Zauberers und Schwartzkünstlers Dr. Johann Faust.
25. Das unschätzbare Schloss in der Afrikanischen Höhle Xa Xa.
26. Robert der Teufel.
27. Schnurren.
28. 29. Sprichwörter und Spruchreden der Deutschen.
30, 31. Die Geschichte von den sieben weisen Meistern.
32. Der arme Heinrich, nach Hartmann von Aue.
33. Gesch. vom König Eginhard in Böhmen oder die Riesengeschichte.
34. Herzog Ernst.
35. Senfkörner. Anekdoten und Erzählungen
36. Der Schwanenritter.
37. Geschichte von der geduldigen Helena, nebst der Gesch. von dem edlen Finkenritter Polycarpus von Clarissa.
38. Der Deutsche Fabelschatz, herausg. von O. Wigand.
39. Der Märkische Eulenspiegel, d. i. Seltsame und kurzweilige Geschichten von Hans Clauert in Trebbin.
40. Der Schlesische Rübezahl, oder der schalkhafte Berggeist.
41—43. Der Weise Ritter. Merkwürdige und Anmuthige Geschichte des Herzogs von Bourges und seines Sohnes Löwe.
44. Anmuthige Geschichte von Prins Gerbino und Prinzessin Rosina.
45. Der lustige Kirmessbruder, enz.
46. Die wunderbare und merkwürdige Geschichte vom Zauberer Virgilius, seinem Leben, seinen Thaten und sein Ende.
47, 48. Joachim und Anna; das sind die wahrhaften schönen und frommen Geschichten von der Geburt der heil. Jungfrau Maria.
49, 50. Höchst wichtige und erbauliche Geschichte von dem Leben Jesu Christi.
51, 52. Dorfgespräche.

Gesammtabenteuer. — Hundert altdeutsche Erzählungen: Ritter- und Pfaffen-Mären, Stadt- u. Dorfgeschichten, Schwänke, Wundersagen und Legenden, meist zum erstenmal gedruckt, u. herausgeg. von F. H. von der Hagen. Stuttg. 1850. 3 dln. 8°.

Assenath (Die Historie), von Joseps verkauffung vnd wider erlösung aus dem Kercker; von seiner heyrath vn aussgang; ain liebliche Histori, enz. Augsp. Val. Ottmar, 1544. 12°.

Zesen, Filip von, Assenat; d. i. Derselben, und des Josefs heilige Stahts- Lieb- u. Lebens-geschicht, mit mehr als dreissig schönen Kupferstükken gezieret. Erstlich gedr. zu Amsterdam, anjetzo aber in Nürnb. 1672. Met muziek. 8°.

[**Rollenhagen, G.**], Froschmeuseler. Der Frösch vnd Meuse wonderbare Hoffthaltunge. Der Fröhlichen, vnd zur Weysheit vnd Regimenten erzogenen Jugend, zur... Lehr, aus den alten Poëten vnd Reymdichtern, vnd insonderheit aus der Naturkündigen, von vieler zahmer vnd wilder Thiere Natur vnd eigenschafft, bericht... Auffs newe... beschrieben. Magdeb. 1608. Met houtsn. 8°.
Eene vrije navolging van Homerus, Batrachomiomachia.

[——] Sinnreicher Froschmäuseler, vorstellend der Frösche und Mäuse wunderbahre Hoffhaltung, ... in 3 Büchern... beschrieben und bey dieser neuen Aufl. mit... Register versehen. Franckf. u. Leipz. 1730. 8°.

[——] Der Froschmäuseler, oder Geschichte des Frosch'- und Mäusekriegs, von Marx Hupfinsholz von Mäuseloch, der jungen Frösche Vorsinger, ein Volksbuch aus dem 16ten Jahrh. mit den nöthigen Abkürzungen, sonst unverändert, neu herausgegeben. Tüb. 1819. 8°.

Genoveva (Eine schöne, anmuthige und lesenswürdige Historia, von der unschuldig-bedrangten-Heiligen, Pfalz-Gräfin), wie es ihr in Abwesenheit ihres herzlieben Ehe-Gemahls ergangen. Gedr. in diesem Jahr (5) [1705?]. 8°.

—— (Leben und Tod der heiligen), Pfalzgräfinn im Trierlande. Nebst der wunderbaren Historie von der Melusina, von L. Tieck. Neue verbess. Aufl. Wien, 1817. 8°.

— **Zacher, J.**, Die Historie von der Pfalzgräfin Genovefa. Ein Beitrag zur deutschen Litteraturgeschichte u. Mythologie. Königsb. 1860. 8°.

Eulenspiegel. — Wunderliche u. seltsame Historien Tillen Eulenspiegels, eines Bauren Sohn, aus dem Lande zu Braunschweig bürtig. Neulich aus Sächsischer Sprache auf gut Hoch-

teutsch verdollmetscht, u. sehr kurtzweilig zu lesen. Anitzo wieder aufs neue aufgelegt. Gedruckt in diesem Jahr (13). [1713?]. Met houtsneden. 8°.

Eulenspiegel. Leben und Meynungen des Till Eulenspiegel. Volks Roman. Neue Aufl. Mit Kupf. [u. Musik]. Z. p. 1784—89. 2 dln. 8°.

Reineke Fuchs d. i. ein sehr nützliches, Lust und Sinnreiches Büchlein, darein auf verblümete, jedoch löbliche Schreib-Art, unter den Nahmen des Löwen, Bähren, Fuchses, Wolffes, enz. das Hofe, wie auch aller Stande der Welt Leben und Wesen, sowohl nach ihren Tugenden, als auch insonderheid nach denen darein vorfallenden Lastern, mercklich beschrieben, und gleichsam mit lebendigen Farben bezeichnet wird. Auff das Neue mit allerhand jetziger Zeitübligen Reimarten... aussgezieret; mit etzlichen hundert Verssen bereichet, mit underschiedlichen Sitten und Lehrsätzen verbessert, und in drey Theile abgetheilet. Rost. 1662. Met houtsneden. 8°.

—— (Der listige), d. i. ein sehr nützliches Lust- u. Sinnreiches Büchlein, darinn... das Hof- wie auch aller Stände der Welt Leben u. Wesen, so wohl nach ihren Tugenden, als auch insonderheit nach denen darinn vorfallenden Lastern, mercklich beschrieben, u. gleichsam mit lebendigen Farben bezeichnet wird. Zuvor niemahls also gedruckt [20] [1720?] Z. p. Met houtsneden. 8°.

[**Grimmelshausen, H. J. C. von**], Der abenteuerliche Simplicissimus. Versuch einer Ausg. nach den vier ältesten Drucken, von W. L. Holland. Tüb. 1851. 8°.

Grimmelshausen, H. J. C. von, Der abenteuerliche Simplicissimus und andere Schriften, herausgeg. von A. Keller. Stuttg. 1854—62. 4 dln. 8°.
Publ. d. Litter. Vereins in Stuttg.

Fortunatus mit seinem Säckel und Wünschhütlein, wie er dasselbe bekommen, und ihm damit ergangen ist; eine anmuthige Lebensgeschichte. Verbess. und mit Fig. gezierte Auflage. Z. drukpl. en j. 8°.

Reiniger, A., Bekehrungsgeschichte des Zigeuneranführers J. Reinhardt, genannt Hannickel, (1787) enz. Herausgeg. u. m. Anmerkungen von L. Láng. Reutl. 1838. 8°.

Menoza, ein Asiatischer Printz welcher die Welt umher gezogen Christen zu suchen, besonders in Indiën, Hispaniën, Italiën, Franckreich, Engelland, Holland, Teutschland u. Dännemarck, aber des Gesuchten wenig gefunden. Aus d. Dän. übers. Hollst. Gedruckt auf Kosten guter Freunde. Z. pl. en j. 2 dln. 8°.

Liebe (Wahre) und deren Opfer, dargebracht von einem Jünglinge bei dem herzerschütternde Ende seiner Geliebten. Meiss. Z. j. (c. 1875). 8°.

Vernichtung (Wunderbare) einer schauderhaften Räuberbande in Spanien, enz. Meiss. Z. j. (c. 1875). 8°.

Begebenheit (Traurige u. höchst merkwürdige) welche sich in Milo, eine Stunde von Rotterdam zugetragen, wo eine Stiefmutter ihr 6 jähr. Töchterchen lebendig begraben hat und dann denselben Tod sterben musste. Rossla a. H. Z. j. (c. 1875). 8°.

SAKSISCH.

OUD-SAKSISCH.

Heyne, M., Kleine Altsächsische und Altniederfränkische Grammatik. Paderb. 1873. 8°.

Gallée, J. H., Altsächsische Laut- und Flexionslehre. Ir Th. Haarl. 1878. 8°.
I. Die kleineren westfälischen Denkmäler.

Heliand. Poema Saxonicum seculi IX. Accurate expressum ad exemplar Monacense insertis e Cottoniano Londinense supplementis nec non adjecta lectionum varietate, nunc prim. ed. J. A. Schmeller. Monach. 1830. 4°.

—— Glossarium Saxonicum e poemate Heliand inscripto et minoribus quibusdam priscae linguae monumentis collectum cum Vocabulario Latino-Saxonico et Synopsi grammatica. Monach. 1840. 4°.
Ook als 2e st. van het hiervoor genoemde werk, onder den titel: Heliand enz. 2e Lief. (Wörterbuch, u. Grammatik nebst Einleit. u. 2 facsim.)

—— Sächsische Evangelienharmonie aus dem neunten Jahrhundert, enz. Uebertragen von G. Rapp. Stuttg. 1856. kl. 4°.

Heliand. Mit ausführlichem Glossar herausg. von M. Heyne. Paderb. 1866. 8°.
Biblioth. d. ältesten Deutschen Literatur-Denkmäler, II. 1.

—— Herausg. von H. Rückert. Leipz. 1876. 8°.
Deutsche Dichtungen d. Mittelalters, IV.

—— **Windisch, E.**, Der Heliand und seine Quellen. Leipz. 1868. 8°.

—— **Ries, J.**, Die Stellung von Subject und Prädicatsverbum im Hêliand. Nebst einem Anhang metrischer Excurse. Ein Beitrag zur Germanischen Wortstellungslehre. Strassb. 1880. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 41.

Decalogi, Orationis, Symboli Saxonica versio vetustissima, Marq. Freheri not. exposita. Z. p. typis G. Voegelini, 1610. 4°.

NEDERDUITSCH. — PLATDUITSCH.

Vollbeding, J. Chr., Kurzgefasstes Wörterbuch der plattdeutschen od. niederdeutschen Mundart woraus sich das Niedersächsische gebildet hat; zum Verständniss der niederdeutschen Schriftsteller u. Urkunden. Zerbst, 1806. 8°.

Kosegarten, J. G. L., Wörterbuch der Niederdeutschen Sprache älterer und neuerer Zeit. Greifsw. 1856—60. Dl. I. 1e—3e afl. 4°.
Niet voortgezet. De verschenen afl. bevatten A. Angetoget.

Schiller, K., und **A. Lübben**. Mittelniederdeutsches Wörterbuch. Brem. 1875—80. 5 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Bd VI. Nachtrag. Brem. 1881. 8°.

Gedichte (Mittelniederdeutsche) aus HSS. herausgeg. v. Aug. Lübben. Oldenb. 1868. 8°.

Dichtung (Niederdeutsche) im Mittelalter. Als 12es Buch der deutschen Dichtung im Mittelalter von K. Goedeke, bearbeitet von H. Oesterley. Dresd. 1871. 8°.

Denkmäler Niederdeutscher Sprache und Literatur... herausg. (Mit Anmerk.) von A. Hoefer. Greifsw. 1850—51. 2 stn. 8°.
I. Claws Bur. — Fastnachtspiel.
II. Burcard Waldis, Parabel vom verlornen Sohn. — Fastnachtspiel.

—— (Kleinere altniederdeutsche). Mit ausführlichem Glossar herausgegeben von M. Heyne. Paderb. 1867. 8°.
Bibl. d. ält. Deutschen Litteratur Denkmäler, Bd IV.

Crescentia, ein Niderrheinisches Gedicht aus dem XIIen Jahrhundert, (Mit Lesarten) herausg. von O. Schade. Berl. 1853. 8°.

Karl Meinet, zum ersten Mal herausg. durch A. von Keller. Stuttg. 1858. 8°.
Bibl. d. Litter. Vereins in Stuttg. 45.

Eike von Repgow (Das Zeitbuch des), in ursprünglich Niederdeutscher Sprache und in früher Latein. Uebersetzung herausgeg. von H. F. Massmann. Stuttg. 1857. 8°.
Bibl. d. Litter. Vereins in Stuttg. 42.

Berthold von Holle, Demantin. Herausgegeb. [m. Wörterklärung u. Anmerkungen] von K. Bartsch. Stuttg. 1875. 8°.
Bibl. d. Litter. Vereins in Stuttg. 123.

Gottfried Hagen. — Des Meisters Godefrit Hagen, der Zeit Stadtschreibers, Reim-Chronik der Stadt Cöln, aus dem XIII Jahrh., mit Anmerkungen und Wörterbuch, nach der einzigen alten HS. zum erstenmale vollständig herausgeg. von E. von Groote. Cöln, 1834. 8°.

Kronika fan Sassen (De) in Rimen, fan Wedekind went up Albregt fan Brunswyk 1279. Na der shrivt berigted un forlugted, (mit ein. Glossar) dorg K. F. A. Scheller. Brunswyk, 1826. 8°.

Latendorf, F., Zur Sächsischen Welt-Chronik. Ein Beitrag zur Kunde des Niederdeutschen im Mittelalter und in der Gegenwart. Poesneck, 1877. 8°.

Laien Doctrinål (Der), ein Altsassisches gereimtes Sittenbuch, herausgeg. und mit einem Glossar versehen von K. F. A. Scheller. Braunschw. 1825. 8°.

Theophilus. Niederdeutsches Schauspiel aus einer Trierer Handschrift des XV Jahrh. mit Einleitung, Anmerkungen und Wörterbuch von Hoffmann von Fallersleben. Erster Druck. Hannov. 1853. 8°.

—— Niederdeutsches Schauspiel in zwei Fortsetzungen aus einer Stockholmer und einer Helmstädter Handschrift. Mit Anmerkungen von Hoffmann von Fallersleben. Hannov. 1854. 8°.

—— der Faust des Mittelalters. Schauspiel aus dem XIVen Jahrhunderte in Niederdeutscher Sprache. Erläutert und herausg. von Ludw. Ettmüller. Quedlinb. u. Leipz. 1849. 8°.
Bibl. d. ges. Deutschen National-Literatur. Bd XXVII.

—— De Theophili cum diabolo foedere scripsit A. Sommer. Berol. 1844. 8°.

Holte (Van deme) des hilligen cruzes. Mittelniederdeutsches Gedicht mit Einleitung, Anmerkungen und Wörterbuch herausg. von C. Schröder. Erl. 1869. 8°.

Koppmann, Karl, (Das Seebuch von). Mit einer nautischen Einleitung von A. Breusing. Mit Glossar von C. Walther. Brem. 1876. 8°.
Niederd. Denkmäler. — Herausg. vom Verein für niederd. Sprachforschung. Bd I.

Aesopus (Niederdeutscher). Zwanzig Fabeln und Erzählungen aus einer Wolfenbütteler HS. des XV Jahrhunderts. Herausg. von Hoffmann von Fallersleben. Berl. 1870. 8°.

Sündenfall (Der) und Marienklage. Zwei niederdeutsche Schauspiele aus HSS. d. Wolfenbüttler Bibliothek, herausgeg. von O. Schönemann. Hannov. 1855. 8°.

Murner, T., Ulenspiegel. Herausg. von J. M. Lappenberg. Mit Taf. Leipz. 1854. 8°.

Detmar (Lübeckische Chronik des Franciscaner Lesemeisters). (1101—1400) [fortgesetzt bis 1482] Nach der Urschrift, und mit Ergänzungen aus andern Chroniken herausgeg. von F. H. Grautoff. Hamb. 1829—30. 2 dln. 8°.

Reineke Fuchs. — Reynke Voss de olde nyge gedrücket, mit sidlikem vorstande vnd schonen figuren, erlüchtet vn vorbetert. In der lauelyken Stadt Rostock, by Ludowich Dyetz gedrucket. 1539. Met houtsneden. 4°.

—— Reinicken Fuchs. Das Ander Teijl des Buchs Schimff vnd Ernst, welches nit weniger kurtzweiliger, denn Centum Nouella, Esopus, Eulenspiegel, Alte weisen, Weise Meyster, vnd alle andere Kurtzweilige Bücher; Aber zu lernen Weissheit und Verstand, weit nutzlicher und bessere. Getruckt zu Frankforth a. M. by Cyriaco Jacob zum Barth. 1545. f°.

—— Reyneke Voss de olde, nye gedrucket, mit sidlykem vorstande unde schonen Figuren, erlüchtet unde vorbetert. Rostock, Stephan Mölleman, in Vorlegginge Laurentz Albrechts, Bockhandler in Lübeck, 1592. 4°.

Reineke Fuchs. — Reineke de Vos mit dem Koker... Wulffenb. 1711. Met platen. 4°.
Met aanteekeningen in HS. (kopie) van M. Tydeman.

—— Reineke de Voss, mit einer Vorklaring der olden Sassischen Worde. Eutin, 1797. 8°.

—— Reineke de Fos fan Hinrek fan Alkmer, nye utgegeven, unde forklared dorg K. F. A. Scheller. Brunsw. 1825. 8°.

—— Reinhart Fuchs. [Mit Einleit. u. Erläuter. herausgeg.] von Jac. Grimm. Berl. 1834. 8°.

—— **J. Grimm**, Sendschreiben an Karl Lachmann, Ueber Reinhart Fuchs. Leipz. 1840. Mit facsim. 8°.

—— Reineke Vos. Nach der Lübeker Ausgabe vom Jahre 1498, mit Einleitung, Glossar u. Anmerkk. von Hoffmann von Fallersleben. Bresl. 1834. 8°.

—— Reineke Vos, nach der Lübecker Ausgabe vom Jahre 1498, mit Einleitung, Anmerkungen und Wörterbuch von Hoffman von Fallersleben. 2e Ausgabe. Bresl. 1852. 8°.

—— Reineke Voss. Plattdeutsch nach der Lübecker Ausgabe von 1498 bearbeitet von K. Tannen. Mit einer Vorrede von Kl. Groth. Brem. 1861. 8°.

—— **C. J. Hansen**, Over Reinaard den Vos en het Nederduitsch. Naar aanleiding der Reineke Voss van Karel Tannen. Bruss. 1864. 8°.

—— Reinke de Vos, nach d. ältesten Ausgabe (Lübeck 1498). Mit Einleit., Anmerk. u. einem Wörterbuche v. Aug. Lübben. Oldenb. 1867. 8°.

—— Reinke de Vos. Herausg. von K. Schröder. Leipz. 1872. 8°.
Deutsche Dichtungen d. Mittelalters II.

—— Heinrichs von Alkmar Reineke der Fuchs, mit schönen Kupfern; nach der Ausg. von 1498 ins Hochd. übersetzt, und mit einer Abhandlung, von dem Urheber, wahren Alter und grossen Werthe dieses Gedichtes versehen, von J. C. Gottscheden. Leipz. und Amst. 1752. fol.
Met platen, geëtst door A. van Everdingen.

—— Reineke der Fuchs. Aus dem Urtexte übertragen von D. W. Soltau. Berl. G. Hempel. Z. j. 8°.
Nation. Biblioth. d. Dtschen Classiker.

—— **J. C. H. Dreyer**, Abhandlung von dem Nutzen des treflichen Gedichts Reinke de Vosz in Erklärung der teutschen Rechts-Alterthümer, insonderheit des ehemaligen Gerichts-Wesens. Bützow u. Wismar, 1768. 4°.
Met aanteek. in HS.

—— **F. Latendorf**, Zur Kritik und Erklärung des Reineke Vos. Schwer. 1865. 4°.

Ermenrikes Dôt (Koninc), Ein niederdeutsches Lied zur Dietrichssage, aufgefunden und mit einem Briefe von J. Grimm herausg. von K. Gödeke. Hannov. 1851. 8°.

Lieder und Sprüche (Niederdeutsche geistliche) aus dem Münsterlande, nach Handschr. aus dem XVten und XVIten Jahrh. herausg. von B. Hölscher; mit Anmerkungen, Wörterbuch und einer Musikbeilage. Berl. 1854. 8°.

Hoffmann, Sim., Ain Sermoun gesc(e)hen am Ostertag, zu der frue messe zu Stolberg. Erff. M. Büchfürer, 1523. 4°.

Gretzinger, B., Houet Artikel vnde de vörnemelykesten stücke, vnses Christendomes, myt sprokē vth der hilgen schryfft bewerct... Tho dem anderen male gecorrieret. Wyttenb. H. Baerth. 1525. 8°.

Bedebök (Ein Nye Christlick vnde nütte). Vth den Olden Lerers der Kercken... thosamende gethagen enz. Thouŏrne nüwerle yn Düdescher Sassischer sprake gesehen. Magdeb. W. Kirchener, 1561. 12°.

Bedebökelin (Eyn schön andechtich), vor allerlei gemeine anliggen. Met einem kortē psalter vth Godliker schrifft thosamen getagen, einem jedern Christen seher troestlick. Z. pl. en n. 1563. 12°.

Gebede (Etlike schöne), vnde tröstlike Vormaninge, by den Krancken vnde steruenden Minschen. — Eine christlike vnderrichtinge, vor de yennen, de sick thom Auendtmal vnses Heren J. C. gedencken tho geven-enz. Magdeb. W. Kirchener, 1563. 12°.

Propheten (De) alle Düdisch. D. Mart. Luth. Gedrucket tho Magdeborch. (Aan het slot:... dorch Wolffgang Kirchener 1585). 8°.

Kinderling, J. F. A., Geschichte der Nieder-Sächsischen oder sogenanten Plattdeutschen Sprache, vornehmlich bis auf Luthers Zeiten, nebst einer Musterung der vornehmsten Denkmahle dieser Mundart. Magdeb. 1800. 8°.

Scheller, K. F. A., Bücherkunde der Sassisch-Niederdeutschen Sprache, hauptsächlich nach den Schriftdenkmälern der Herzogl. Bibliothek zu Wolfenbüttel entworfen. Braunschw. 1826. 8°.

Wiechmann, C. M., Meklenburgs altniedersächsische Literatur. Ein bibliographisches Repertorium der seit der Erfindung der Buchdruckerkunst bis zum 30-jähr. Kriege in Meklenburg gedruckten niedersächsischen od. plattdeutschen Bücher, Verordnungen u. Flugschriften. Bd I. II. Schwer. 1864—70. 8°.
I. Bis zum Jahre 1550.
II. Zweite Hälfte des XVIen Jahrh.

Ideal zur gemeinnützigen Platt- und Hochdeutschen Sprachlehre für Stadt- und Landschulen. Würzb. 1805. 8°.

Krüger, Ed., Uebersicht der heutigen Plattdeutschen Sprache (besonders in Emden). Emd. 1843. 8°.

Goldschmidt, Ueber das Plattdeutsche als ein grosses Hemmniss jeder Bildung. Oldenb. 1846. 8°.

Lübben, A., Das Plattdeutsche in seiner jetzigen Stellung zum Hochdeutschen. Oldenb. 1846. 8°.

Hansen, C. J., Ons Dietsch, of het Nederduitsch in Duitschland. Gent, 1876. 8°.

Mussaeus, J., Versuch einer plattdeutschen Sprachlehre, mit besonderer Berücksichtigung der Mecklenburgischen Mundart. Neu-Strelitz und Neu-Brandenb. 1829. 8°.

Ritter, J. G. C., Grammatik der mecklenburgisch-plattdeutschen Mundart. Rost. u. Schw. 1832. 8°.

Marahrens, A., Grammatik der Plattdeutschen Sprache. Altona, 1858. 8°.

Berghaus, H., Sprachschatz der Sassen. Wörterbuch der Plattdeütschen Sprache in den hauptsächlichsten ihrer Mundarten. Brandenb.-Berl. 1878—85. Bd I—III. 1. 8°.

Richey, M., Idiotikon Hambvrgense oder Wörterbuch zur Erklärung der eigenen, in und um Hamburg gebräuchlichen Nieder-Sächsischen Mund-Art; jetzo vielfältig vermehret, enz. Hamb. 1755. 8°.

Versuch eines bremisch-niedersächsischen Wörterbuchs, worin nicht nur die in und um Bremen, sondern auch fast in ganz Niedersachsen gebräuchliche eigenthümliche Mundart, nebst den schon veralteten Wörtern u. Redensarten in bremischen Gesetzen, Urkunden u. Diplomen, gesamm. enz. herausgeg. von der Bremischen deutschen Gesellsch. [unt. Red. von E. Tiling]. Brem. 1767—71. — Nachtr. Brem. 1869. Te zamen 6 dln. 8°.

Dänert, J. C., Platt-Deutsches Wörter-Buch, nach der alten u. neuen Pommerschen u. Rügischen Mundart. Strals. 1781. 4°.

Schütze, J. F., Holsteinisches Idiotikon, ein Beitrag zur Volkssittengeschichte, oder Sammlung plattdeutscher, alter u. neugebildeter Worte, Wortformen, Redensarten, Volkwitzes, Sprichwörter, Spruchreime, Wiegenlieder,... Gebräuche, Spiele, Feste der alten u. neuen Holsteiner. M. Holzschn. Hamb. 1800—1802. Altona, 1806. 4 dln. 8°.

Schambach, G., Wörterbuch der niederdeutschen Mundart der Fürstenth. Göttingen und Grubenhagen, oder Göttingisch-Grubenhagen'sches Idiotikon. Hann. 1858. 8°.

Danneil, J. F., Wörterbuch der Altmärkisch-plattdeutschen Mundart. Salzwedel, 1859. 8°.

Frehse, Fr., Wörterbuch zu Fritz Reuter's sämmtl. Werken. Wism. 1867. 8°.

Sprichwörter (Niederdeutsche) und Redensarten, gesammelt und mit einem Glossar versehen von K. Eichwald. Leipz. 1860. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) 3e Ausg. Brem. 1868. 8°.

Sprichwörter (Die Plattdeutschen) der Fürstenthümer Göttingen und Grubenhagen, gesammelt und erklärt von G. Schambach. Gött. 1851. 8°.

Biblie (De) mit vlitigher achtinghe rech na deme latine in dudesck auerghesettet. Mit vorluchtinghe vnde glose: des Postillatoers Nicolai de Lyra, unde anderer velen hillighen doctoren. Lubeck, St. Arndes, 1494. Met houtsn. fol.

—— (De) vth der vthlegginge D. Martini Luthers yn dyth düdesche vlitich vthgesettet, mit sundergen underrichtingen ... Inn der Keyserl. Stadt Lübeck by L. Dyetz gedrücket, 1533. Met houtsn. fol.
Eerste Nedersaksische overzetting van Luthers vertaling van den Bijbel.

Gesangbücher (Die Hamburgischen Niedersächsischen) des XVIten Jahrhunderts, kritisch bearbeitet und mit einer Einleitung über das Kirchenlied und die Gesangbücher in Hamburg seit der Reformation herausg. von Joh. Geffcken. Hamb. 1857. 8°.

Kirchendienstordnung u. Gesangbuch der Stadt Riga, nach den ältesten Ausg. von 1530 flgg. kritisch bearbeitet u. mit ein. geschichtl. Einleitung herausgeg. von Joh. Geffcken. Hann. 1862. 8°.

Poesie der Nieder-Sachsen ... Gedichte v. d. berühmtesten Nieder-Sachsen ... zu sammen getragen ... mit einer ... Vorrede versehen, darin u. a. die Würde der Teutschen Sprache ... Welcher noch beygefüget B. H. B. Untersuchung von der ganz verschiedenen Reim-Ahrten ... d. Ober- u. Nieder-Sachsen. [Herausgeg. von C. F. Weichman]. Hamb. 1725—38. 6 dln. 8°.

Gedichte (Romantische und andere) in Altplattdeutscher Sprache, aus einer HS. der Akad. Biblioth. zu Helmstadt herausgegeben von P. J. Bruns. Berl. u. Stett. 1798. 8°.

Singedigte (Düdsge ōr Sassisge) Gravsgriften, Leder singbare Vertelsels un wunderbare Eventüre sunst nömst Romansen un Balladen, mit ener Anwising, dat Högdüdsge un dat Düdsge in hël korter Tīd rigtig üttosprēken, to lösen un to sgriven, von C. H. Wolke. Leips. 1804. 8°.

Gedichte (Uhterlesene Pladdütsche) von D. G. Babst. [herausgeg. von J. L. D. Babst]. Rost. 1812. 8°.

Liederbuch (Niederdeutsches). Alte und neue plattdeutsche Lieder und Reime mit Singweisen. Herausg. v. Mitgliederen d. Vereins f. Niederd. Sprachforschung. Hamb.-Leipz. 1884. 8°.

Lof (Dat) ener framen Husfruwen (1651) unde Een Schipper-Nachtleed (1673) ut olden Bökern up dat nye upgelecht, enz. Lüb. (1863). 4°.

Latendorf, F., Zu Lauremberg's Scherzgedichten. Ein kritischer Beitrag. Rostock, 1875. 8°.
Bijgevoegd: „Ein arithmetischer Problem aus dem Leben J. Lauremberg's und seine Lösung v. F. Latendorf." Uit de Mecklenb. Zeitung.

Bärmann, J. N., Dat grote Höög- un Häwel-Book: dat sünd Dichtels, Rymels un Burenspillen in Hamborger plattdüüdscher Mundart. Hamb. 1827. 8°.

Ruperti, Der alte Hannoversche Corporal in Englischen Diensten. Ein plattdeutsches Gedicht. Celle, 1832. 8°.

Immen-Honnig in Nedderdüüdschen Blädern, uutsagen un indragen van J. N. Bärman. Wismar, 1835. 4°.
Proefnommer.

Babst, D. G., Allerhand schnaksche Saken zum Tiedverdriew, äwers Wahrheeten, ümm sick meeto to spiegeln in unse Modersprak'. Im Auszug auf's neue herausgegeben. Rostock und Schwerin, 1843. 8°.

Ernst, Fr., Pladdütsche gedichte. Berl. 1847. 12°.

Groth, Klaus, Quickborn. Volksleben in Plattdeutschen Gedichten Ditmarscher Mundart. 7e Aufl. besorgt und... eingeleitet von K. Müllenhoff. Hamb. 1857. 8°.

Volksbuch (Allgemeines plattdeutsches). Sammlung von Dichtungen, Sagen, Märchen, enz. herausg. von H. F. W. Raabe. Wismar enz. 1854. 12°.

Lyra, F. W., Plattdeutsche Briefe, Erzählungen und Gedichte, mit besonderer Rücksicht auf Sprichwörter und eigenthümliche Redensarten des Landvolks in Westphalen. 2te Ausg. Osnabr. 1856. 8°.

Krohn, J., Neendörp. Plattdüütsche Rymels. Hamb. 1856. 8°.

Hektor, E., Harm un d' dür Tied. 'n Kummedistück. Aurich, 1857. 8°.

Volks-Kalenner (Plattdütsche) för 1859. Herutg. vun F. Dörr. 2e Jahrg. M. Holten. Leipz. (1858). 8°.

Schröder, W., Swinegel's Lebensloop un Enne in 'n Staate Muffrika. Eene putzige plattdütsche Historie in 13 Kapitt. mit Bildern. Tweete Uplage. Hannov. 1868. 4°.

[Fricke, W.], Snörken un Hamörken. Plattdütsche Rimels vun mi sülwst. Hannov. 1869. 8°.

[Bornemann, W.,] Plattdütsches Volksbok. Ole un nie Rimels un Vertellen. Berl. 1869. 8°.

OOST-FRIESCH.

Stürenburg, C. H., Ostfriesisches Wörterbuch. Aur. 1857. 8°.

Doornkaat Koolman, J. ten, Wörterbuch der Ostfriesischen Sprache. Nord. 1879—84. 3 dln. 8°.

Ostfriesland wie es denkt und spricht. Eine Sammlung der gangbarsten ostfriesischen Sprichwörter und Redensarten. Erklärt und herausg. von W. G. Kern und W. Willms. Mit einem Vorworte von W. J. Jütting. 3e Aufl. Brem. 1881. 8°.

Gansefoort, G., Strena Spiritualis, d. i. eene Geestelyke Nye-jahrs-gave, naemlyck dat hillige Bloot Jesu Christi am achten dage na syne geboort in de Beschnydinge vergaten, Luc. 2. 21. enz. Embd. 1634. 8°.

Sanghfona. Plattdütsk-Ostfreeske rimen, vertelsels un döentjes. Emd. 1838. Dl I. 8°.
Vermeerderde uitgave. De eerste verscheen in 1828.

Buuren-dochter (De) in 't Pension; of Das har'k man eerder weeten must. Ein bild aus dem Landleben, von H. D. S. Emd. 1857. 8°.

FRIESCH.

IN HET ALGEMEEN.

Hoekstra, A. ten Broecke, Nuttigheid van de taalkennis der middel-eeuwen, alsmede van die der oude Friezen (Amst. c. 1810?). 8°.

[Wiarda, T. D.,] Geschichte der ausgestorbenen alten Friesischen od. Sächsischen Sprache. Aur. 1784. 8°.

Cadovius-Müller, J., Memoriale linguae Frisicae. — Mit Zugrundelegung der in Aurich befindlichen Originalhandschrift zum ersten Male herausg. von L. Kükelhan. Leer, 1875. 8°.

Forslagen fon th' *Selscip foar frysce tael in scriftenkinnisse* (1844—1854). Liow. 1855. 8°.

List fen de Friske Boekery. Z. pl. en j. (Leeuw. 1877). 8°.

Essai d'une Bibliographie de la Littérature Frisonne. Catalogue des livres en langue Frisonne et de ceux qui traitent de cette langue, etc. en vente chez M. Nijhoff, à la Haye, et G. T. N. Suringar, à Leeuw. 1859. 8°.

Telting, A., Iets over de grammaticale beoefening der Friesche taal in haren geheelen omvang. Work. 1843. 8°.

Rask, R., Frisisk Sproglaere, udarbejdet efter samme Plan som den islandske og angelsaksische. Köbenh. 1825. 8°.

—— Friesche spraakleer. Met enige (*sic*) veranderingen uit het Deensch vert. d. M. Hettema. Leeuw. 1832. 8°.

—— Frisische Sprachlehre, bearbeitet nach dem nämlichen Plane, wie die Isländische und Angelsächsische. Aus dem Dänischen übersetzt, und mit einem Vorwort über die Wichtigkeit des Sprachenstudiums... begleitet von F. J. Buss. Freib. 1834. 8°.

Hettema, M., Beknopte handleiding om de oude Friesche taal, voor zoo verre zij in handschr. of in druk nog bestaat, gemakkelijk te lezen en te verstaan enz. Leeuw. 1830. 8°.

Wassenbergh, E., Taalkundige bijdragen tot den Frieschen tongval. Leeuw. 1802. Fran. 1806. 2 stn. 8°.

Hoeufft, J. H., Taalkundige aanmerkingen op eenige Oud-Friesche spreekwoorden. Breda, 1812. 8°.

—— Hetz. werk. 2e uitg. vermeerd. met een beredeneerd register. Breda, 1815. 2 dln. 8°.

Brons Jr., B., Friesische Namen und Mittheilungen darüber. Emden, 1877. 8°.

Wiarda, T. D., Alt friesisches Wörterbuch. Aur. 1786. 8°.

Richthofen, K. von, Altfriesisches Wörterbuch. Gött. 1840. 4°.

Rymkes (Frieske, Hilgelaonner en Noardfrieske), Sammle trog de Haan Hettema. Docc. 1841. 12°.

NOORD-FRIESCH.

Outzen, N., Glossarium der friesische Sprache, besonders in nordfriesischer Mundart, zur Vergleichung mit den verwandten germanischen und nordischen, auch mit zweckmässigem Hinblick auf die dänische Sprache. Herausgeg. v. L. Engelstoft u. C. Molbech. Kopenh. 1837. 4°.

Bendsen, B., Die Nordfriesische Sprache nach der Moringer Mundart, zur Vergleichung mit den verwandten Sprachen u. Mundarten. Herausgeg. von M. de Vries. Leid. 1860. 8°.

Johansen, C., Die Nordfriesische Sprache nach der Föhringer und Amrumer Mundart. Wörter, Sprichwörter und Redensarten, nebst sprachlichen und sachlichen Erläuterungen und Sprachproben. Kiel, 1861. 8°.

Oelrichs, P. A., Kleines Wörterbuch zur Erlernung der Helgolander Sprache für Deutsche, Engländer und Holländer enz. Z. p. 1846. 16°.

Katechismus (Altfriesischer) in der Sylter Mundart, mit Deutscher Uebersetzung, oder in Sprichwörter eingekleidete altfriesische Sittenregeln von C. P. Hansen. Hamb. 1862. 8°.

Nissen, M., De fréske Sjemstin me en Hugstiüsk Auerseting. Der friesische Spiegel mit einer hochdeutschen Uebersetzung. Altona, 1868. 8°.

LAND-FRIESCH.

Taalkunde.

Zijlstra, H., Hwet habbe da Fryske scriüers yn acht to nimen end hwet ken ma for-ol ynnath deistich libben dwaen om us tael to biforderjen? Foarlesing. Leauw. 1846. 8°.
H. Zijlstra noemt zich ook H. S. Sijtstra.

Sijtstra, H. S., Inleiding tot de Friesche spraakkunst. Leeuw. 1854. 8°.

—— Klank- en schriftleer der Friesche taal, of eerste afdeeling der Friesche Spraakkunst. Leeuw. 1856. 8°.

—— Woordenleer der Friesche taal, of tweede afdeeling der Friesche spraakkunst. Leeuw. 1862. 8°.
Uitg. d. h. Gezelsch. voor Friesche taal- en letterk.

Colmjon, G., Beknopte Friesche spraakkunst voor den tegenwoordigen tijd. Leeuw. 1863 8°.
Uitg. d. h. Gezelsch. voor Friesche taal- en letterk.

Boekstavering (De Fryske) in handliedieg for hwa yn 't Frysk skriuwe wolle. Utjown troch it *Selskip for Fryske Tael en Skriftenkennisse.* Hearenw. 1879. 8°.

Zijlstra, H., Gelukkig Hansje. Friesch kinderleesboekje, enz. Met aangave der uitspraak naast de friesche tekst en een woordenlijstje, enz. Fran. (1846). 8°.

Hettema, M., Proeve van een Friesch en Nederl. Woordenboek... voorafgegaan door eene beknopte schets der Friesche taal. Leeuw. 1832. 8°.

Halbertsma Hfil., J., Lexicon Frisicum. A-Feer. Post auct. mortem edidit Tj. Halbertsma Justifil. (Daventriae, 1872). M. portr. 8°.

Winkler, J., Over de taal en de tongvallen der Friezen. Leeuw. 1868. 8°.

Bulle (De) »Ineffabilis" in de nog levende Friesche taal [overgezet] d. J. Winkler. Z. pl. (Haarl. 1876). 4°.

Boere-Vriesk, yn rym en onrym, plisierig en stigtelyk om ta leissen. Mei en lyst vin aode sprekwudden, wat di ynt stedske betudde. Snits, 1821. 8°.

Fobbe Korst, [J. van Vliet], Friesche spreekwoorden. — Zie de Afd. *Plaatsbeschrijving d. Nederlanden (Breda).*

Scheltema, P. C., Verzameling van Spreekwoorden, gezegden en anekdoten, benevens belangrijke geschied- en oudheidkundige aanteekeningen enz. meerendeels Vriesland en de Vriezen betreffende alsmede taalkundige ophelderingen omtrent den oorsprong en de ware beteekenis van oude Vriesche woorden en gezegden enz. Fran. 1826, Leeuw. 1831. 2 dln. 8°.
Het 2e dl werd uitg. door W. Eekhoff, die dit werk met vele spreekwoorden en verklaringen vermeerderde.

Nissen, M., De Fréske findling, dat sen Frèske sprékkwurde. Stedes. 1873—75. 3 stn. 8°.

[Wassenbergh, E.], Verhandeling over de eigennaamen der Friesen. Met ses bijlagen... en eene toelage van Friesche spreekwoorden. Franek. 1774. 8°.

Nomina propria Frisica Sanctorum Nominibus applicata. Antverp. 1694. 12°.
Deze naamlijst komt voor in: Rituale Romanum contractum et abbreviatum. Antv. 1694.

LETTERKUNDE.

Blom, J. G. van, Proeve v. h. harmonische in de Friesche dichtkunst. Leeuw. 1840. 8°.
Uitg. d. h. Friesch Genootsch. v. geschied-, oudheid- en taalkunde.

Jierboeckje (Friesch), trog it Friesch Genootschip foar Schijd-, Adheyte- in Teal-kinde, foar 1829—35 [o. red. van J. v. Leeuwen, J. D. Ankringa en A. Telting]. Jaarg. I—VI. Lieauw. 1829—35. 12°.
De jaargang 1832 is niet verschenen. — Geheel in de Friesche taal, en met bijdragen der beste Friesche schrijvers. Hierin o. a. belangrijke stukken betreffende de Friesche taal.

Boeker (De). Tijdschrift. (3e dr.). Ljeauw. 1832—33. N°. 1—6. 8°.
Niet verder verschenen. Hierin stukken van Tj. Halbertsma, Hettema, Posthumus e. a. in de Friesche taal.

Iduna. Fryske rym end unrym, opmakke end samle fon H. Zijlstra [H. S. Sijts'ra]. Boek III—VII, X—XIV, XVII end XVIII. Liowerd, 1847—62. 12 dln. 8°.
Het 18e boek werd geredig. door G. Colmjon.

—— Frisk rîm end ûnrîm [Upmakke end samle fen G. Colmjon]. Oarde rige. Boek I—VIII. Liowerd, 1863—70. 8 dln. 8°.
Utjown fen 't Selskip foär frîske tael end skriftenkennisse.

Almanak (Frysk) foar it jier 1846. Ljouw. 1846. 8°.

Bye-coer (De). Friesc almanak, 1846—47. Freantsj. 1846—47. 2 dltjs. 8°.

—— Friesc jierboekje, foar 1848—84. Frentsj. 1848—84. 37 dltjs. 8°.

Swanneblummen. Jierboekje for 1850—84. Utjown fon da »*Selscip foar Frysce Tael in Scriftenkinnisse*". Liow. 1849—83. 35 dltjs. 8°.

Folksfrieun (De). In Frîske reisger troch it Frîske Lân, ûtstiûrd troch Johannes, Friso en oaren. Twade reise. Dokk. 1864. 8°.

Forjit my net! Tîdskrift ûtjown fen 't *Selskip for Friske Tael en Skriftenkennisse*. Hearrenf. 1872, 74 en 83—84. 4 dln. 8°.

Blommen (Moaye) fen ús Frysce Letterkroane. Of rím en onrím fen de beste Frysce skriuwers. Oarde printinge. Hearrenf. (1883). 8°.

Evangelie (Het) van Mattheus vertaald in het Land-Friesch door J. H. Halbertsma. Lond. 1858. 4°.
Gedrukt op kosten van Prins Louis Lucien Bonaparte.

Halbertsma, J. H., De vertaling des Euangeliums van Mattheus in het Land-Friesch. (Work. 1863). 8°.

Ewangeelje (It) fen Lukas, yn 'e fryske tael verset troch G. Colmjon. Ljouw. 1879. 8°.
It Nye Testamint yn'e fryske tael verset. I.

Tsamensprekinghe (Een) van twee boersche persoonen... beschryvende den Bruyloft staat van Marco à Lycklema en Perck van Goslinga. Leeuw. 1609. 4°.
In het Friesch.

Gaer-spraeck, fen twaa Frijsche huuslioe, Woutir en Tjalle, byschrieuwende dij Brulloft fen mijn heer Marcus à Lycklama, Breygeman, in juffir Perk à Goslinga, Breyd. Leeuw. 1714. 8°.

Japix, G., Friesche rymlerye yn trye delen forschaet: d'eerste binne ljeafd in bortlycke Mingeldeuntjes: 't oorde sinte Gemiene aef Huwsmanne Petear, in ore Katerye: 't efterste is hymmelsch Harp-Luwd; dat iz to sizzen, ytlijcke fen Davids Psalmen. Bôalsert, 1668. 4°.
Met een gedicht van N. Hesselssoon en een ander van N. Vegelin van Claerbergen, beiden in HS.

—— Hetz. werk (als voorg.) Dy oorde druwck, mei ien twaede Diel forgreat. Leuw. 1681. 2 dln. 4°.
Dl. II is getiteld: Het twaede diel, fen dy Friesche wirkken. Beh. yn sig: I Friesche Grammatica, II. Dae Liordera bota, III. Friesche Brieuwen, IV. Historje fen Dorilis in Cleonice, V. Phil. fen Mornay, Heer fen Plessis, fen Libben in Stearren. Trog G. Japix, in nu, ney zijn deäd, wt zijn eyne Schriften ijn 't ljieuwgt gebragt; trog S. A. Gaebbema.

—— Hetz. werk (als voorg.). De tredde druwck, op nijz trognoaze in forbettere, trog E. Epkema. Ljeauw. 1821. 2 dln. 4°.
Met portret.

—— Frysce rymlerye, yn de spelling fen J. H. Halbertsma oerbrocht fen Waling Dijkstra. Freantsjer, 1853. 8°.

—— Eenige gedichten. Met korte aanteekeningen van P. Leendertz Wz. Sneek, 1853. 8°.

— **Epkema, E.**, Woordenboek op de gedichten en verdere geschriften van Gysb. Japicx, als een vervolg op de twee vorige deelen van dat werk. Leeuw. 1824. 4°.

Rymstikjen (Ien Vriesk) oer de fiering fen it feest fen G. Japiks, ta Bolsert. Haöden de zaönde July 1823, d. S. D. J. (Snits, 1823). 8°.

Coupeer, P., Heyl- Eer- yn Zege-Krans gaergefrisselt oer de holle in fen syn Haegh. Willem C. H. Friso, Prins fen Oranje i. s. f. in fen syn gelaefde gemalinne, har Keunningl. Haegh. Anna, Kroon-Princesse fen Graet-Brittanie, wegens har bevestigt houwlik, in gelokkige oerkomst yn Vrieslân, enz. Liouw. 1734. 4°.

Althuysen, J., Friesche rymelery yn twaa dielen bystaende, wier fin it eerste bystiet yn forjyerings rymmen, brullofts rymmen, forstaerrings rymmen, in mingel rymmen; it oorde diel bystiet uwt dy 150 Psalmen fin David mey dy oore Lôfzangen. For ien diel by ien forsammele, in for ien diel byrymme trog J. A. Liouw. 1755. 4°.

Meinderts, E., Blijdschips betjoeginge oon... Willim de Fijfte... bij gelegentheit dat Z. H. to Liouwird ijnhelle wirden is, 24 Jul. 1773.

Wer by... oorde druk fen Folle gelok in wolkomst winsk oon,... Willim de Fijfte, Zijn Wijf in Bern; op herre oonkomst ijn dij zelne hoof- in heegsted, op 28 fin Rispmoanne, 1777. Dokk. 1777. 4°.

Oranje zijllers lied (Het friesck), oppe aodde schouw, de 4e fin Sept. 1777. Dokk. 1777. 4°.

[**Meinderts, E.**,] It libben fen Aagtjen Ysbrants, of dy frieske boerinne; by ienbrogt trog ien fen Aagtjens bloedfruennen... op ny werdrukt enz. Snits, 1808. 8°.

[——] Hetz. werkje. (als voorg.) Tredde forbetterde druk. Snits, 1827. 8°.

[**Borger, E. A.**], Oon myn graete makker Beernd Freêrk Tydeman, dat hy zyn disseretasie fordiffendjerje zoe. Z. p. (1809). 4°.

Hager, J. S., En vars oer 't spook vin Elba, ik mien Bonneparte, en geheuggenisse vor volle goede vriesen, enz. Snits, C. vin Gorcum. Z. j. (1815). 8°.

Boere Schrieuwer (De) oer it Nys fin de dey enz. Snits, 1821. 2 stn. 8°.

Salverda, J. C. P., IJtlijcke Friesche rijmckes. Snits, 1824. 8°.

—— Hiljuwns uwren. Ljeauw. 1834. 8°.

[**Laurmann, M. Th.**], Sliucht in Riucht; in rymke makke trog Marten Durks. Grins, 1825. 8°.

Posthumus, R., Prieuwcke fen Friesche rijmmelerije. Grinz, 1824. 8°.

—— In jouwerkoerke fol Frysk Griemank, ree makke in de Friesen oonbean. Grins, 1836. 8°.

Windsma, R., Friesch Blom-koerke, aef: Grijmanck fen ijtlijcke rymckes, in hette oare kâterye. Snits, (1829). 8°.

—— Friezne Blomme-Krânze. Fuwn in Gearfrisle. Snits, (1833). 8°.

[**Roorda, J.**,] Amme-lied by e Wielewale. Oppe wijs: »Ich bin der doctor Eisenbart". Mey en to-haeck foar de Courrier I. S. F. Lieuw. 1830. 8°.

Harings, W., Ytlycke forteltjes, fabels in za fort hinne, enz. Snits, 1831. 8°.

[**Halbertsma, J. H. en E.**,] De Lapekoer, fen Gabe Skroor. Dimt. 1822. 16°.

[——] Hetz. werk. Dimt. Z. j. (1829). 8°.
Met toevoegsel en narichț.

[——] Hetz. werk. Tredde jefte. Dimt. 1834. 8°.
Ex op best papier.
Vooraan een bericht van J. H. H. aangaande de in deze 3e uitg. gevolgde spelling.

—— De lappenkorf van Gabe-Snijĕr. enz. Schetsen en teekeningen van het Friesche volks- en dorpsleven. Uit het Friesch d. J. J. A. Goeverneur. [Met een voorrede v. A. Winkler Prins]. Dev. 1860. 2 dln. 8°.

—— J. H. en E., De Scearwinkel fen Joute-Baes, mei ien oanwizinge om it Frysk to laezen. 2e bettere jefte. Dimt. 1841. 8°.
De Scearwinkel komt ook voor in de present-ex. van de Lapekoer, uitg. van 1834.

Halbertsma, J. H. en E., Leed in Wille, in de Flotgaerzen. Dimt. 1854. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— J. H. en E., Rimen ind teltsjes fen de broâren Halbertsma. Dimt. 1871. M. portr. 4°.
Deze verzameling bevat, op eenige kleinigheden na, al de Friesche werken der Halbertsma's, vroeger door hen uitgegeven, benevens een nieuw verhaal van J. H. H. — Met voorrede over de schrijvers door W. Eekhoff. Na den dood van J. H. H. werd de uitgave voortgezet door G. Colmjon. — De 1e uitg. verscheen in 1868.

—— J. H., Oan Eölus oer it neadwaer fen de 29e Nov. 1836; ien letter. Dimt. 1847. 8°.

[—— J. H. en E.], Eölus, grewa fen storm in onwaer, syn antwird oan Dr. J. H. Halbertsma. Mei oar grjimmank. Dimt. 1837. 8°.

—— E., De Noârcher Ruen oan Gabe scroar. Ien brief screaun yn de moanne, foun in opbrocht troch syn omke. Mei kânteikeningen fen J. H. Halbertsma. Dimt. 1836. 8°.

—— De Treemter, mei kântteikeningen fen J. H. Halbertsma. Dimt. 1836. 8°.

—— Twîgen uwt ien âlde stamme uwtjown troch Dr. E. H., mei oanteikeningen fen J. H. Halbertsma. Dimt. 1840. 8°.

—— Twijgen, uit een ouden stam opgeschoten. Met aanteek. van J. H. Halbertsma. Uit het Friesch vert. d. J. J. A. Goeverneur. Devent. 1841. 8°.

—— De foarname Uut-fen-huwzers yn Frieslân. Ljeauw. 1841. 8°.

—— Minne Jorrits reis nei it Kollumer oproer. Snits, 1851. 8°.

—— De Jonkerboer of Krystyd in Sint Steffen yn ald Frieslân. Leste schrift fen E. H., nei syn dead mei in oersicht fen syn libben, uutjuwn trog ien fen syn Fruenen [W. Eekhoff]. Ljouw. 1858. 8°.

[**Hiddes, T.**,] De Wiersizzerij fen Maayke Jakkeles oon de Frieske fammen. Mei in wirdke foroaf oer Maayke dwaan in litten (2e druk). Ljouw. 1836. 8°.

Freed (De beaste) yn Ljouter merke. — In ny liet op Grouster merke. Z. pl. en j. (1840?) 8°.

Foarjiers-blomkes, of ytlike minne-rymkes. Dock. 1840. 8°.

Versjes (Vriesche en Hollandsche) van den Schippersveint of Kees vit de Wôadkaout, benev. een verhaal van ons leven op het fransche oorlogschip, in 1812—13 enz. d. C. H. Landmeter. Sneek, 1840. 8°.

Zijlstra, H., [**H. S. Sijtstra**], Tsien tuwsen uwt de lottery oaf Jouke Rommerts scriften; besteande yn staeltjes uwt syn libbensscydnis, teltjes in sechjes dy hy fen syn frjeunen in kinnissen hjerde: in hwet rymlery. Frentaj. 1841. 8°.

[**Jong, Jz. W. de**], Domenys Hifke, mar follen te ligt achte, in het Hollandsch overgebracht en met eene voorrede d. B. W. Schultetus Aenee. Z. pl. 1841. 8°.

Ljeafdescijdnis (Ienfaldige) uwt de earste helte fen de achttsjiende ieuw, uwt it Holloans [fen J. van Effen]. for-frysce troch Broer Okeles. Hearenf. 1844. 8°.

Veen, H. G. van der, Rymkes foâr Friesen. Joure, 1844. 8°.

—— Frysce Fjouerstim; as: Toolf fjouerstimmige sangen foar sanggeselscippen in oare gearkomsten. Joure, 1844. Met muziek. 4°.

—— Cliparymkes. Frentj. 1846. 8°.

—— De Kaertlizzer. Ien story der 19e ieu. Leauw. 1856. 8°.

Dijkstra, W., It heamiel by Gealeboer, Teltsjes yn rym in onrym. Frentsj. 1850. 8°.

—— Hetz. werkje. 3e printinge. Frentsj. (1853). 8°.

—— Doaitse mei de Noardsce balke. Frysce sankjes. Oarde formeardere printinge. Frentsj. 1850. 8°.

—— Petear fen Haitskemoai's bern în de winter fen 1857. Mei tapaslike reden fen Haitskemoai in rîm brocht. Freantsj. 1857. 8°.

—— For de praetstoel en de hirdshoeke. Rîm en Unrîm. Holw. 1877. 8°.

—— Út en thûs. Rym en onrym. Holw. 1880. 8°.

Hansma, D., Uwnk in Lok. Ien teltsje uwt it folkslibben. Leauw. 1856. 8°.

Johansen, Chr., Teltsjes fen de alde biesemmakker Jins Dreewsen. Ut it Noord-Frisk în ûs West-Frisk oerbrocht [troch G. Colmjon]. [Z. p. e. j.] 8°.

Sytema, J., Katechismus fen de leare der wierheit, dêr 't Boer Pibe syn Lytsfeint yn ûnderrjuchte. — In Fraechboêk for 't dageliks Libben, om altyd witte to kinnen ût hwet Hoeke de Wyn waeit. Yn 't ljocht jown troch J. S. Holw., 1878. 8°.

[**Stellingwerf, O.**,] Soldate-brieven; skreaun ût Hartoggenbosk yn 1877 en 1878, oan in goê Frjeun yn Fryslân, troch Auke. 2e Utj. Holw. 1879. 8°.

Waatze Gribberts bruiloft, d. i.: Acht aardige en geneuglycke uyt-komsten: vertoonende de slechten boeren aerd, plompe zeden, ende drollige reden: seer geneuchlyk en vermakelyk om te lesen. In 't platte Friesch. Gedr. by P. L. Idema. Z. pl. en j. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) Gedruwckt ens. 1712. 12°.

Burkery (De), of it boere bedrief verdeeld yn fjouwer tieden fin it jier; as Forjier, Zimmer, Herfst en Winter enz. Vêrhandele as ien Bliedspul... By eltjoor brogt trog ien Boere zoon. Dokk. 1774. 8°.

Boere Zoon (De tankbre), Tonneel-spul, yn ien bedrijf, of fjouwer-en-trytig tonneelen; maeest verzet ney Engels wurkje. Liewird, 1778. 8°.

—— Hetz. werkje (als voorg.). Snits, 1823. 8°.

Zylstra, H., [**H. S. Sijtstra**] It boask fen de kasteleins dochter. Blyspil. Frentsj. 1842. 8°.

Frearks, K., Swarte Pieter. Blyspil mei sang in ien utkomste. Fry nei it Tsiutsk. Amst. 1874. 8°.

Dijkstra, W., De hele boel bitsjoend. Blyspil. Holw. 1883. 8°.

—— Yens Wird moat men hâlde. Blyspil. Holw. 1883. 8°.

Steeg, J. S. van der, De Pronkskens fen de Frouljue is de Mânljue hjar Skild. Toaneelstik yn 4 bidrjuwen. Holw. 1880. 8°.

Troelstra, P. J., Oan de sêdyk. Toanielspil mei sang yn ien útkomst. Ljouwert, 1881. 8°.

ENGELSCH.

IN HET ALGEMEEN.

Hickesius, G., Linguarum Veterum Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus et Archaeologicus. Oxon. 1703—1705. 2 dln. M. portr. fol.
Ex. op groot papier.

Wotton, G., Linguarum Veterum Septentr. Thesauri, auct. Hickesio, Conspectus brevis per G. W. cui, ab antiquae Literaturae Septentr. cultore, adjectae aliquot notae acc. Cum append. ad notas. Lond. 1708. 8°.

Lhuyd, Edw., Archaeologia Britannica, giving some account additional to what has been hitherto publish'd, of the Languages, Histories and Customs of the original Inhabitants of Great Britain; from collections and obervations in Travels through Wales, Cornwal, Bas-Bretagne, Ireland and Scotland. Vol. I. Glossography. Oxford, 1707. fol.
Niet voortgezet.

TAALKUNDE.

Männel, A., Die Angelsächsische Sprache, das Fundament der englischen. Leipz. 1848. 8°.

Casaubonus Is.fil., M., De quatuor linguis commentationis pars I, quae de lingua Hebraica et de lingua Saxonica. Lond. 1650. 8°.

Hickesius, G., Institutiones Grammaticae Anglo-Saxonicae et Moeso-Gothicae... Grammatica Islandica Runolphi Jonae; Catalogus librorum Septentrionalium. Acc. Ed. Bernardi Etymologicon Britannicum. Oxon. 1689. 4°.

Elstob, Elisabeth, The Rudiments of Grammar for the English-Saxon Tongue, first given in English: with an Apology for the study of Northern Antiquities, enz. Lond. 1715. 4°.

Rask, R. K., Angelsaksisk Sproglaere, tilligemed en kort Laesebog. Stokh. 1817. 8°.

—— A grammar of the Anglo-Saxon tongue, with a praxis. New ed. Transl. from the Danish by B. Thorpe. Copenh. 1830. 8°.

Bosworth, J., The Elements of Anglo-Saxon Grammar, with copious Notes, illustrating the Structure of the Saxon and the formation of the English language: and a grammatical Praxis, with a literal English Version: to which are prefixed Remarks on the history and use of the Anglosaxon, and an Introduction enz. Lond. 1823. 8°.
Met facsimile's.

Hunter, W., An Anglo-Saxon Grammar, and Derivatives; with proofs of the Celtic dialects' being of eastern origin; and an analysis of the style of Chaucer, Douglas and Spenser. Lond. 1832. 8°.

Vernon, E. J., A guide to the Anglo-Saxon tongue; a Grammar after E. Rask; Extracts in prose and verse, etc. Lond. 1846. 8°.

Benson, Th., Vocabularium Anglo-Saxonicum, Lexico G. Somneri magnâ parte auctius. Oxon. 1701. 8°.
Met eigenhandige aanteekeningen van L. ten Kate Hz., W. F. van der Wilp en H. A. Kreet.

Junius F.fil. F., Etymologicum anglicanum ex autographo descripsit et accessionibus permultis auctum ed. E. Lye, etc. Praemittuntur vita auctoris et Grammatica Anglo-Saxonica. Oxon. 1743. Met portr. fol.

Lye, E., Dictionarium Saxonico et Gothico Latinum... Acc. Fragmenta Versionis Ulphilanae, necnon Opuscula quaedam Anglo-Saxonica. Edidit... auxit... illustravit, et Grammaticam utriusque Linguae praemisit, O. Manning. Lond. 1772. 2 dln. fol.

Bosworth, J., A Dictionary of the Anglo-Saxon Language, enz. with a Preface on the origin and connexion of the Germanic tongues — a Map of Languages — and the essentials of Anglo-Saxon Grammar. Lond. 1833. 8°.
Met het oorspronkelijke prospectus.

—— A compendious Anglo-Saxon and English dictionary. Lond. 1855. 8°.

—— (An Anglo-Saxon dictionary, based on the manuscript collections of the late). Edited and enlarged by T. Northcote Toller. Prt I—II. Oxford, 1882. 4°.

Ettmüller, L., Vorda vealhstôd Engla and Seaxna. Lexicon Anglosaxonicum ex poëtarum scriptorumq. prosaicorum operibus nec non Lexicis Anglosaxonicis collect., cum Synopsi grammatica. Quedlinb. 1851. 8°.
Bibl. d. ges. Dtschen Nat. Liter. Bd 29.

LETTERKUNDE.

Arend, J. P., Proeve eener geschiedenis der dichtkunst en fraaije letteren onder de Angelsaksen. Amst. 1842. 8°.

Wülcker, R. P., Grundriss zur Geschichte der Angelsächsischen Literatur. Mit e. Uebersicht der angelsächs. Sprachwissenschaft. Ie Hälfte. Leipz. 1885. 8°.

Analecta Anglo-Saxonica. A selection in prose and verse, from Anglo-Saxon authors of various ages; with a glossary. By Benj. Thorpe. Lond. 1834. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). Lond. 1846. 8°.

Sprachproben (Altsächsische und Angelsächsische) herausgeg. und mit einem erklärenden Verzeichniss der Angelsächsischen Wörter versehen van H. Leo. Halle, 1838. 8°.

Lesebuch (Angelsaechsisches) herausg. von F. W. Ebeling. Leipz. 1847. 4°.

Scôpas and bôceras (Engla and Seaxna). Anglosaxonum poëtae atq. scriptores prosaici... Collegit, correxit, ed. L. Ettmüllerus. Quedlinb. 1850. 8°.
Bibl. d. ges. Dtschen Nat. Litt. Bd 28.

Bibliothek der Angelsächsischen Poesie, in kritisch bearbeiteten Texten und mit volständigem Glossar u. Nachträge herausg. von C. W. M. Grein. Goett. 1857—64. 4 dln. 8°.

Dichtungen der Angelsachsen stabreimend übersetzt von C. W. M. Grein. Gött. 1857—59. 2 dln. 8°.

Bibliothek der Angelsächsischen Prosa in kritisch bearbeiteten Texten herausg. von C. W. M. Grein. Cassel u. Goett. 1872. Bd I. 8°.
Bd I. Alfrik de vetere et novo testamento, Pentateuch, Josua, Buch der Richter und Hiob.

Caedmonis Monachi Paraphrasis poëtica Genesios enz. abhinc annos MLXX. Anglo-Saxonicè conscripta, et nunc prim. ed. à Fr. Junio F. F. Amst. 1655. 4°.

Caedmon's des Angelsachsen biblische Dichtungen. Herausg. von K. W. Bouterwek. Elberf. Iserl. 1849—51. 2 stkn. M. facs. 8°.
I. Text II. Angels. Glossar.

Heptateuchus, liber Job, et Evangelium Nicodemi; Anglosaxonice. Historiae Judith fragmentum; Dano-Saxonice. Ed. nunc pr. ex MSS. Codd. Edw. Thwaites, enz. Oxon. 1698. 8°.

Psalterium Davidis Latino-Saxonicum vetus, a Joh. Spelmanno D. Hen.fil. editum. E vet. ex. MS.... et cum tribus aliis... collatum. Lond. 1640. 4°.

Haymonis, Halberstatensis Episcopi, Historiae Eccles. breviarium; scriptum circa A. D. DCCC. (Lat.) M. Z. Boxhornius ed. et recensuit. — Accedunt prima Religionis Christ. rvdimenta; vetustissimâ Alemannorum et Saxonum linguâ scriptâ, ex ejusd. Biblioth. et MSS. partim nunc pr. edita. Lugd. Bat. 1650. 12°.

Boethius. — King Alfred's Anglo-Saxon version of Boethius de Consolatione philosophiae: with an english translation, and notes by J. S. Cardale. Lond. 1829. 8°.

Danorum (De) rebus gestis secul. III & IV. poëma danicum dialecto Anglosaxonica. Ex Bibl. Cottoniana Musaei Britannici ed., vers. lat. et indicibus. auxit G. J. Thorkelin. Havniae, 1815. 4°.

Beowulf (The Anglo-Saxon poems of) the Travellers song and the Battle of Finnesburh, ed. by J. M. Kemble. 2d ed. Lond. 1835. 8°.

Beowulf nebst den Fragmenten Finnsburg u. Valdere, in kritisch bearbeit. Texten neu herausgegeben, mit Wörterbuch, von C. W. M. Grein. Cass. 1867. 8°.

—— An epic poëm, translated from the Anglo-Saxon into English verse by A. D. Wackerbarth. Lond. 1849. 8°.

—— (The Anglo-Saxon poems of), the Scóp or Gleeman's tale and the Fight at Finnesburg. With a literal translation, notes, glossary, enz. by B. Thorpe. Oxf. 1855. 8°.

Leo, H., Bëówulf, das älteste deutsche, in angelsächsischer Mundart, erhaltene Heldengedicht enz. — Zie de Afd. *Hoogd. Taal- en Letterk.* kol. 744.

Apollonius of Tyre (The Anglo-Saxon version of the story of), upon which is founded the Play of Pericles, attributed to Shakespeare.. with a literal translation by B. Thorpe. Lond. 1834. 8°.

Scôpes Vidsidh. Sängers Weitfahrt. Adhelstans Sieg bei Brunanburg. Angelsachs. und Deutsch von L. Ettmüller. Zür. 1839. 8°.

Andreas und Elene, herausg. von J. Grimm. Cass., 1840. 8°.

Screadunga. Anglosaxonica maximam partem inedita publ. C. G. Bouterwek. Elberf. 1858. Met facsim. 4°.

Dietrichi, F., Commentatio de Kynewulfi poetae aetate, aenigmatum fragmento e codice Lugdunensi edito illustrata. Marb. 1860. 4°.

MIDDEL- EN LATER-ENGELSCH.

INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Arend, J. P., Over het aanbevelenswaardige van de beoefening d. engelsche taal en letterkunde voor den geleerde. Dev. 1825. 8°.

Tevber, Chr. Andr., Tractatvs philol.-exegeticvs de vtilitate Lingvae Anglicanae in explicatione S. Scriptvrae, ex Pericopis vvlgo Epistolicis vernacvlae Versionis cvm Anglicana et fontibvs collatis demonstrata. Lips. 1733. 8°.

[Mitford], An Essay, upon the Harmony of Language, intended principally to illustrate that of the English Language. Lond. 1774. 8°.

Dissertation (A) on Language in general, more particularly on the Beauties and Defects of the English language: with remarks on the Rise and Progress of the latter; and a short Account of the earliest Poets, and the ancient state of the British Stage. Par. 1805. 12°.

Behnsch, O., Geschichte der Englischen Sprache und Literatur von den ältesten Zeiten bis zur Einführung der Buchdruckerkunst. Bresl. 1853. Mit Taf. 8°.

Latham, R. G., The English language. 5th ed. Lond. 1862. 8°.

Avellan, Gustaf Ad., Reflexioner öfver Engelska Språkets Upphof och Bildning, samt förhållande till andra Europeiska tungomål etc. Abo, 1828. Dl I. 8°.

Männel, F. A., Genesis oder Geschichte der innern und äussern Entwickelung der Englischen Sprache. Mit 2 lithogr. Taf. Leipz. 1846. 8°.

Harrisson, M., The rise, progress and present structure of the English language. Lond. 1848. 8°.

Perrin, J., The english language, in respect of its origin, growth and development. (Leid. 1858). 4°.
In Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1858.

Clark, J., The epochs of language in general and of the English tongue especially. Gött. 1866. 8°.

Warton, Th., The history of English poetry, from the close of the XI to the commencement of the XVIII century. To which are prefixed, three dissertations enz. New ed. revised with ... notes by... Ritson, Ashby, Douce, Park etc. Lond. 1824. 4 dln. Met portr. 8°.

Imanuel, Probe einer Geschichte der Englischen National-Litteratur. Mind. 1841. 4°.

Cyclopaedia of English Literature. A history, critical and biographical, of British authors from the earliest to the present times. Ed. by Rob. Chambers. Lond. and Edinb. 1858. With ill. 2 dln. gr. 8°.

—— of English Literature. A history, critical and biographical, of British authors with specimens of their writings. Originally edited by R. Chambers. 4th ed. Revised by R. Carruthers. Lond.-Edinb. 1881. 2 dln. gr. 8°.
Met portretten en platen.

Gätschenberger, S., Geschichte der Englischen Literatur mit besonderer Berücksichtigung der politischen und Sitten-Geschichte Englands. Prag, 1859—63. 3 dln. 8°.
I. Das Mittelalter. Die Romantik bis zu den Zeiten der Königin Elisabeth.
II. Geschichte des Englischen Dramas.
III. Vom Zeitalter der Elisabeth bis zum Ministerium Walpole (1721).

Taine, H., Histoire de la littérature Anglaise. Par. 1863. 3 dln. 8°.

—— Hetz. werk. Tome 4 et supplémentaire. Les contemporains. Par. 1864. 8°.

Wiss, J., On the rudiments of the Shakspearian drama. Francf. 1828. 8°.

Cunningham, A., Biographical and critical History of the British Literature of the last fifty years. Par. 1834. 8°.

Morley, H., Of English literature in the reign of Victoria. With a glance at the past. Leipz. 1881. 8°.
Collection of British authors. N°. 2000. — With facsimiles of the signatures of authors in the Tauchnitz Ed.

Ashton, J., Chap-books of the XVIIIth century, with facsimiles, notes and introduction. Lond. 1882. 8°.

Hegewisch, D. H., Geschichte der Englischen Parlementsberedsamkeit. Altona, 1804. 8°.

Scott, W., Levens van de romanschrijvers. Uit het Engelsch. Gron. 1826. 2 dln. 8°.

Johnson, S., The lives of the English poets. Leipz. 1858. 2 dln. 8°.
Collection of British authors.

Kavanagh, J., English women of letters: biographical sketches. Leipz. 1872. 8°.
Collection of British authors.

Furnivall, F. J., How the Browning Society came into being. With some words on the characteristics and contrasts of Browning's early and late work. Lond. 1884. 8°.

Lescure, A. de, Lord Byron. Histoire d'un homme (1788--1824). Avec eau-forte. Par. 1866. 12°.

Rykdom (De) van Gods vrye genade, geopend in de bekeeringe van C. Cayley enz. Waar agter gevoegd zyn Byzonderheden van het leeven enz. van James Hervey enz. Beiden uit het Eng. vertaald. Rott. 1760. 8°.

Boon Mesch, A. H. van der, Redevoering over Humphry Davy, den gelukkigen toepasser zijner wetenschap op de belangen der Maatschappij: en eenige aanteekeningen. Leid. 1837. 8°.

Forster, J., The life of Charles Dickens. With 40 ill. and portr. Lond. (1878). 4°.

Sala, G. A., Charles Dickens. Lond. Z. j. 8°.
Met portret van Dickens op het omslag.

Hume, D. (Het leeven van) beschreeven d. hem zelven en versierd met zijn portrait. Amst. 1777. 8°.
Bladz. 17 vv. bevatten: Brieven van A. Smith aan W. Strahan. — Het hierbijbeh. portret ontbreekt.

Stoddard, R. H., Henry Wadsworth Longfellow. An illustrated Memoir. Including his latest poem »Hermes Trismegistus". London. (1882). 8°.

Cooper, Th., Lord Lytton. A biography. Lond. and New-York, 1873. 8°.

Macaulay's Library (Catalogue of Lord). Lond. 1863. 8°.

Koenen, H. J., Voorlezing over den Engelschen dichter Robert Montgommery. Amst. 1853. 8°.

[**Teutem**, F. **van**], Geschiedenis van het leven en de schriften van ... Al. Pope, benevens eene verdediging van 's mans zedelijk karakter tegen de hatelijke aantijgingen van W. Bilderdijk. Utr. 1810. 8°.

Arend, J. P., Richard Savage. Eene bijdrage tot de geschiedenis der letterkunde en die van het menschelijk hart. Delft, 1852. 8°.

Eberty, F., Walter Scott. Zijn leven en werken. [Naar het Hoogd.] Met een voorrede van C. W. Opzoomer. Amst. 1869. 2 dln. 8°.

Meijer, J. H., Een bezoek aan Edinburgh tijdens het eeuwfeest van Sir Walter Scott. (Aug. 1871.) Z. p. 8°.

Gervinus, G. G., Shakespeare. Leipz. 1849—50. 4 dln. 8°.

Meyer, J. M., William Shakespeare, eene kritische levensschets. (Dev. 1864—75). 2 stn. 4°.

Winterfeld, A. von, Shakespeare. Nach authent. Quellen u. eigenen Forschungen. Berl. (1865). 16°.

Rijnenberg, L., Shakspeare. Naar authentieke bronnen en eigene navorschingen. Kamp. 1865. 8°.
Vertaling van het hiervoor genoemde werkje.

Aubert, H., Shakespeare als Mediciner. Rost. 1873. 8°.

Shakespeare Memorial. Lond. (1864). M. pl. fol.

History (A) of the Shakespeare Memorial, Stratford-on-Avon. Publ. for the Council of the Shakespeare Memorial Association.Lond. Z. j. (1877). 8°.

Assmann, C., Shakspeare und seine deutsche Uebersetzer; eine literarisch-linguistische Abhandlung. Liegn. 1843. 4°.

Cohn, A., Shakespeare in Germany, in the 16th a. 17th centuries: an account of English actors in Germany and the Netherlands and of the plays performed by them during the same period. With 2 pl. of facsim. Lond. 1865. 4°.

Moulin, J., Omtrekken eener algemeene litteratuur over W. Shakespeare en deszelfs werken. 2e st. Kamp. 1845. 8°.

Het 1e stuk, dat bevatten zou: de voorrede, een verslag over de verschillende uitgaven van S's werken, eene opgave van de vertalingen, benevens eenige verbeteringen en toevoegsels, is nooit verschenen.

Pannevis, A., Shakspere en de hedendaagsche Nederlandsche uitgaven en vertalingen zijner tooneelstukken. Utr. 1863. 8°.

Arnold, Th. J. I., Shakespeare-Bibliography in the Netherlands. The Hague, 1879. 8°.

Printed separately from Bibliogr. Adversaria IV. 4. 5.

Trollope, A., An autobiography. Leipz. 1883. 8°.

Collection of British authors.

Wiseman, N., Funeral oration on ... Cardinal Weld ... 22 Apr. 1837. With an Italian translation by J. Mazio. Roma, 1837. 4°.

Met afbeeld. van het gedenkteeken.

TAALKUNDE.

SPRAAKLEER.

Podensteiner, J., Clavis linguae Anglicanae. Z. p. e. j. (Londen, 1625?). 1 blad fol.

Vocabulaer (Den grooten) Engels ende Duyts: dat zijn ghemeyne spraken op alderhande manieren, oock brieven ende obligatien te schrijven. Met eenen Dictionarium ende de Conjugatie, etc. Desen lesten druck op nieus oversien ende ghebetert enz. Rott. 1639. 8°.

School-meester (Den Engelschen), ofte eenighe regulen en behulpselen, waardoor d'ingeborene Nederlanders, in een corten tydt geleert konnen worden d'Engelse taele te lesen, verstaen ende spreken. Waerdoor d'Engelschen oock beter geleert mogen worden inde kennisse van de Neder-duytsche taele. Amst. 1646. 12°.

Hillenius, F., Den Engelschen ende Ne'erduitschen Onderrichter, ... Regulen tot onderwysinghe van de Engelsche sprake, t'Zamenpraatjes, gemeene redenen, discoursen, zendt-brieven, en zinspreuken, enz. — The English and Low Dutch Instructer, enz. Rotterd. 1664. 12°.

—— Hetz. werkje als voorg. 2e dr. gecorrig. en verbet. Rott. 1664—71. 2 stn. 12°.

Sewel, W., Korte Wegwyzer der Engelsche Taale. — A compendious Guide to the English Language; enz. Amst. 1748. 12°.

Kraak, Ifvar, An Essay on a methodical English Grammar for the Swedes. Eller Forsök till an lätt och tydelig engelsk Grammatica för de Swenska enz. Götheborg, 1748. 8°.

Smith, G., Volkome Engelsche Spraakkonst, enz. The compleat English Grammar, enz. 2e dr. veel verb. en verm. Rott. 1758. 8°.

Introduction (A short) to English Grammar: with critical notes. The 2d ed. corrected. Lond. 1763. 8°.

Wallisius, I., Grammatica Lingvae Anglicanae. Cvi praefigitvr, de Loqvela; sive de sonorvm omnivm loqvelarivm formatione tractatvs grammatico-physicvs. Ed. 6a; acc. Epist. ad Th. Beverley de mvtis svrdisqve informandis. Lond. 1765. 8°.

Miège et Boyer, Grammaire Angloise-Francoise ... dialogues ... proverbes, enz. Nouv. éd. corrigée, reform. et augm. p. M. Flint. Par. 1775. 8°.

Peyton, V. J., Les Elémens de la langue Angloise, developpés d'une manière nouvelle, ... en forme de dialogues; où la prononciation est enseignée par un assemblage de lettres, qui forme des sons similaires en François enz. Lond. 1796. 8°.

Ook onder den titel: Elements of the English language explained enz.

Canzler, F. G., Englische Sprachlehre für Deutsche, ... nebst ... Bruchstücken zum Lesen und Uebersezzen. Leipz. 1800. 8°.

Cobbett, W., Le Maître d'Anglais, ou Grammaire raisonnée pour faciliter aux Français l'étude de la langue Anglaise ... Nouv. éd., enrichie de deux Tables; revue enz. par L. H. S. Duroure. Amst. 1805. 8°.

Evans, E., A clear, natural and easy method of instruction in the spelling and pronunciation of the English Language, enz. 4th ed., improved by G. Ensell. Rotterd. 1808. 8°.

Engelsch en Nederlandsch.

Moberg, P., Försök till en praktisk Lärobok för Svenska nybegynnare i Engelska Språket. Andra Upplagan, ändrad och förbättrad. Stockh. 1808. 8°.

Murray, Lindley, An English Grammar, comprehending the principles and rules of the lan-

guage, illustrated by appropriate exercises, and a key to the exercises... The 4th ed. improved. York, 1819. 2 dln. 8°.

Siret, Éléments de la langue Angloise, enz. Nouv. ed. revue, corrigée et augm. par un Editeur Anglois. Londr. 1803. 8°.

Synonymous (English), or the difference between words esteemed synonymous in the English language; enz. — Synonymes Anglois; ou différence entre les mots réputés synonymes dans la langue Anglaise trad. par P. L. Paris, 1803. 2 dln. 8°.

Nayler, **B. S.**, A rhetorical grammar: wherein the common improprieties in reading and speaking are exposed, and the true sources of elegant pronunciation pointed out, enz. Amst. 1822. 8°.

Shall and **Will**, made easy to foreigners: with some instances of their misuse on the part of the natives of England. Lond. 1826. 12°.

Hakbijl, **L.**, Gronden der Engelsche Spraakkunst, enz. 4e verb. en vermeerd. druk. Amst. 1859. 8°.

Robertson's Nieuw-methodische praktische inleiding tot de Engelsche taal, voor Nederlanders bewerkt [d. S. Wagenaar]. Amst. Z. j. (c. 1850?). 8°.

Brill, **W. G.**, Opmerkingen op het gebied der Engelsche Spraakkunst. Leid. 1858. 8°.

Carstens, **B.**, Zur Dialectbestimmung des Mittelenglischen Sir Firumbras, eine Lautuntersuchung. Inaug. Dissert. Kiel, 1884. 8°.

WOORDENBOEKEN.

Voor Woordenboeken der Engelsche en Fransche talen enz. zie men de Afd. *Spraakkunsten*, *Woordenboeken en Verzamelwerken in meerdere talen*, Kol. 41.

Riders Dictionarie (English-Latin), corrected and augmented with the addition of many hundred Words, both out of the Law, and of the Latine, French and other Languages enz. Whereunto is ioyned a Dictionarie Etymologicall (Latin-English; with the Proper Names), enz. Newly corrected and greatly augmented by Fr. Holy-Oke. Lond. 1633. 4°.

Gouldman, **F.**, A copious Dictionary in three parts: I. English-Latin... II. Latin-English... III. Proper names of persons, places... the whole being a comprisal of Thomasius and Rider's foundations, Holland's and Holyoak's superstructure and improvements; enz. Lond. 1664. 4°.

Dictionary (Alphabetical), wherein all English words, according to their various significations, are either referred to their places in the philosophical tables, or explained by such words as are in those tables. Lond. 1668. fol.

Skinner, **S.**, Etymologicon Linguae Anglicanae, seu Explicatio vocum Anglicarum Etymologica ex propriis fontibus, scil. ex Linguis duodecim, enz. Acc. Etymologicon Botanicum,... Acc. & tertio vocum Forensium tum antiquarum & jam absoletarum... quarto adj. sunt Originationes omnium vocum antiquarum Anglicarum enz. Lond. 1671. fol.

Phillips, **Edw.**, The new world of words, or universal English Dictionary, enz. 6th Ed., revised, corrected a. improved; with the addition of 20.000 words, enz. by J. K. Lond. 1706. fol.

Met gegraveerde titelplaat der uitg. van 1696, waarop de portretten van Spenser, Chaucer e. a. benevens de woorden „The Moderne World of Words".

Dictionary (A new English) or a compleat collection of the most proper and significant words, commonly used in the language. With an exposition of difficult words and terms of art enz. By J. K. Lond. 1702. 8°.

Gordon, **G.**, and **P. Miller**, Dictionarium Britannicum, or a more compleat universal etymological English Dictionary than any extant. Containing the words, their explication a. etymologies, terms of art, enz. Illustr. with cuts, enz. Likewise words and phrases us'd in antient charters, statutes, enz. also the Theogony, Theology a. Mythology of the Egyptians, Greecs, enz. enz. Rev. and enriched with many thousand additions by N. Bailey. Lond. 1730. fol.

Bailey, **N.**, The universal etymological English Dictionary containing an additional collection of words, (not in de first vol.), enz. Also an explication of hard and technical words, enz. Illustrat. with above 500 cuts Likewise a collection and explanation of words and phrases us'd in our ancient charters, enz. enz. Vol. II. The 2d edit. with many additions. Lond. 1731. 8°.

—— A new universal etymological English Dictionary, containing not only explanations of the words in the English language,... but also their etymologies, enz. Illustr. with copperplates enz. Assisted in the mathematical part by G. Gordon, in the botanical by P. Miller and in the etymological by T. Lediard. Now re-published with many corrections, additions, enz. Rev. and corr. by J. N. Scott. Lond. 1755. fol.

—— An universal etymological English Dictionary enz. Lond. 1764. 8°.

Johnson, **S.**, A Dictionary of the English Language, in which the Words are deduced from their originals, and illustrated in their different significations by examples from the best Writers; to which is prefixed a History of the Language and an English Grammar. The 5th Edition. Lond. 1784. 2 dln. Met portr. fol.

—— a Dictionary of the English Language, in which the words are deduced from their originals, explained in their different meanings, printed from Todd's enlarged Quarto ed. with the additions lately introduced by Chalmers and others, newly revised and corrected; to which is prefixed Johnson's Grammar of the English Language, and annexed a Glossary of

Scottish words and phrases... in the Romances and Poetical works of Sir Walter Scott. Heidelb. 1828. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). New ed. revised. With the grammar etc. Lond. 1837. 8°.

Dictionary (A) of the English language: to which are added, an Alphabetical Account of the heathen Deites; and a list of the Cities, Towns, Boroughs and remarkable Villages in England and Wales. 2d ed. with additions and improvements. Lond. 1788. 12°.

Perry, W., A general Dictionary of the English Language; to which is prefixed a comprehensive Grammar... With a Portrait of the Author. Lond. 1795. 8°.

Nares, R., A glossary; or, collection of words, phrases, names, and illusions to customs, proverbs, etc.... in the works of English authors, particularly Shakespeare, and his contemporaries. Strals. 1825. 8°.

Albert, L., Neuestes u. vollständigstes Taschenwörterbuch der richtigen Aussprache Englischer und Amerikanischer Eigennamen. Nebst e. Anhang die bei englischen Namen oft vorkommende Abbreviaturen und Titulaturen und deren Erklärung enthaltend. Leipz. 1839. 8°.

Halliwell, J. O., A Dictionary of archaic and provincial words, obsolete phrases, proverbs, and ancient customs from the fourteenth century. 3d ed. Lond. 1855. 2 dln. 8°.

Webster, N., A Dictionary of the English language; exhibiting the origin, orthography, pronunciation and definitions of words, to which are added, a synopsis of words differently pronounced by different orthoëpists, and Walker's Key to the classical pronunciation of Greek, Latin, and scripture proper names. Revised and enlarged by C. A. Goodrich. 10th ed. Lond. 1866. 8°.

Wedgwood, H., A Dictionary of English etymology. Lond. 1859—65. 3 dln. 8°.

Mueller, E., Etymologisches Wörterbuch der Englischen Sprache. Coeth. 1865. 2 dln. 8°.

Wright, Th., Dictionary of obsolete and provincial English, containing words from the English writers previous to the XIXth century which are no longer in use, or are not used in the same sense, and words which are now used only in the provincial dialects. Lond. 1869. 2 vol. 8°.

SPREEKWOORDEN.

Ray, J., A compleat collection of English Proverbs; also the most celebrated proverbs of the Scotch, Italian, French, Spanish and other languages, etc. methodically digested a. illustr. with annotations enz. To which is added a collection of english words not generally used, enz. With an account of the preparing and refining such metals and minerals as are found in England. 4th ed. augm. Lond. 1768. 8°.

Bohn, H. G., A handbook of proverbs. Comprising an entire republication of Ray's collection of English proverbs, with his additions from foreign languages, enz. Lond. 1855. 8°.

TONGVALLEN.

Report of the *English Dialect Society* for the year 1881—83. (Lond. 1881—83). 8°.

Publications of the *English Dialect Society*. Lond. 1881—84. 8°.
Dezen werken zijn onder hunne afzonderlijke titels in dezen Catalogus opgenomen.

Axon, W. E. A., George Eliot's use of dialect. Lond. 1880. 8°.
English Dialect Society. Ser. D. IV.

Words (English dialect) of the XVIIIth century. As shown in the »Universal etymological dictionary" of N. Bailey. Ed. with an introduct. by W. E. A. Axon. Lond. 1883. 8°.
Engl. Dial. Society. Ser. B. Reprinted glossaries.

Hotten, J. Cambden, The Slang Dictionary or the vulgar words, street phrases and »fast" expressions of high and low society etc. Lond. 1865. 8°.

[——] The Slang Dictionary etymological, historical and anecdotal. A new edition. Lond. 1874. 8°.

Dialect (The) of Craven in the West Riding of the County of York, with a copious glossary, etc. by a Native of Craven. 2d ed. enlarg. Lond. 1828 2 dln. 8°.

Nodal, J. H., and **G. Millner**, A glossary of the Lancashire dialect. Lond. 1875—82. 8°.
English Dialect Society Series C. (N°. 10. 35).

Bobbin, T., The Lancashire Dialect, or the Adventures and Misfortunes of a Lancashire Clown, in a Dialogue, enz. A new ed. to which is added a Glossary of the Lancashire words and phrases. Lond. Z. j. (c. 1830). 8°.

Dickinson, W., A glossary of words and phrases pertaining to the dialect of Cumberland. Lond. 1878. With suppl. Lond. 1879. 2 dln. 8°.
English Dialect Society. Series C. VIII. X.

Chamberlain, E. L., A glossary of West-Worcestershire words. With glossic notes by T. Hallam. Lond. 1882. 8°.
English Dialect Society. Series C. (N°. 36).

Words (XVIII. Dialectal). — XIX. Wiltshire words. — XX. East-Anglian words. — XXI. Suffolk words. — XXII. East Yorkshire words (Supplement).. ed. by W. W. Skeat. Lond. 1879. 8°.
English Dialect Society. Series B. N°. 18—22.

—— (XXIII. Isle of Wight) by H. Smith and C. Roach Smith. — XXIV. Oxfordshire words (Suppl.) by Mrs. Parker. — XXV. Cumberland words (2d suppl.) by W. Dickinson. — XXVI. North Lincolnshire words by E. Sutton. — XXVII. Radnorshire words by W. E. T. Morgan. Lond. 1881. 8°.
English Dialect Society. Series C. Orig. glossaries.

Words (Leicestershire), phrases, and proverbs. Collected by A. B. Evans, edited with additions and an introduction, by S. Evans. Lond. 1881. 8°.
English Dialect Society. Series C.

Patterson, W. H., A Glossary of words in use in the counties of Antrim and Down. Lond. 1880. 8°.
English Dialect Society. Series C.

Courtney, M. A. and **T. Q. Couch**, Glossary of words in use in Cornwall. Lond. 1880. W. map. 8°.
West Cornwall by M. A. Courtney.
East Cornwall by T. Q. Couch.
English Dialect Society. Series C.

Specimens of English dialects. I. Devonshire. An Exmoor scolding and courtship, ed. by F. T Elworthy. — II. Westmoreland. A Bran New Wark. Ed. by W. W. Skeat. Lond. 1879. 8°.
English Dialect Society. Series D.

Peacock, E., A Glossary of words used in the wapentakes of Manley and Corringham. Lincolnshire. Lond. 1877. 8°.
English Dialect Society. Series C. N°. 6.

Easther, A., A glossary of the dialect of Almondbury and Huddersfield. Ed. by T. Lees. Lond. 1883 8°.
English Dialect Society. Series C.

Cope, W. H., A glossary of Hampshire words and phrases. Lond. 1883. 8°.
English Dialect Society. Series C. Orig. glossaries.

Fitzherbert (Master), The book of husbandry. Reprinted from the edition of 1534, and edited with an introduction, notes, and glossarial index by W. W. Skeat. Lond. 1882. 8°.
English Dialect Society. Series D. N°. 37.

Britten, J. and **R. Holland**, A dictionary of English plantnames. Lond. 1878—79. Prt 1—II. 8°.
English Dialect Society. Series C. IX.

Friend, H., A glossary of Devonshire plant names. Lond. 1882. 8°.
English Dialect Society. Series C. (N°. 38).

Turner, W. — The names of herbes by Will Turner A. D. 1548. Ed. (with an introduction, an index of English names, and an identification of the plants enumerated by Turner) by J. Britten. Lond. 1881. 8°.
English Dialect Society Series D.

Britten, J., Old country and farming words: gleaned from agricultural books. Lond. 1880. 8°.
English Dialect Society. Series C.

LETTERKUNDE.

VERTALINGEN VAN BIJBELBOEKEN. — BERIJMDE PSALMEN enz.

Bible (The Holy), containing the Old Testament and the New; newly translated out of the originall tongues, and with the former translations diligently compared and revised [by J. Canne]. Lond. 1700. 4°.

—— (The Holy), containing the Old and New Testament translat. out of the original tongues, and with the former translations ... compared and revised enz. Oxf. 1813. 8°.

Genesis (A new English translation, from the original Hebrew, of the three first Chapters of); with marginal illustrations, and notes critical and explanatory by A. Dawson. Lond. 1763. 4°.

Job (The Book of) in english verse; translat. from the original Hebrew; with remarks, historical, critical a. explanatory by Th. Scott. Lond. 1771. 4°.

Psalms (A new version of the) ... fitted to the tunes used in churches, by N. Brady .., and N. Tate. Z. p. (Lond.) 1720. 4°.

—— (A new version of the) of David by N. Tate and N. Brady set to musick by J. Z. Triemer. Amst. 1753. 4°.

Stennett, J., Hymns in Commemoration of the sufferings of ... Jesus Christ, compos'd for the celebration of his Holy Supper. Z. p. (Lond.) 1720. 4°.

Common prayer (The Book of) and administration of the Sacraments, and other rites and ceremonies of the Church, according to the use of the United Church of England a. Ireland, together with the Psalter or Psalms of David enz. Lond. 1853. 8°.
Ook onder den titel: Het Boek van het Algemeen Gebed, enz. — Engelsch en Nederlandsch tegenover elkander.

Algemeen Gebed (Het Boek van het) en de bediening van de Sacramenten en andere gebruiken en plegtigheden der Kerk, volgens de gewoonte der Vereenigde Kerk van Engeland en Ierland, benevens de Psalmen enz. Lond. 1853. 8°.
Andere uitgave van het voorg. zonder het Engelsch.

DICHT- EN PROZAWERKEN.

Voor vertalingen in het Nederl. zie men de Afd. *Nederl. letterkunde* en voor die van Tooneelstukken de 3e Afd. van dezen Catalogus: *Nederl. Tooneel.*

Haslitt, W. Carew, Hand-Book to the popular, poetical and dramatic literature of Great Britain, from the invention of printing to the Restoration. Lond. 1867. 8°.

Haslitt, W. Carew, Collections and notes. 1867—1876. Lond. 1876. 8°.

—— Second series of bibliographical collections and notes on early English literature 1474—1700. Lond. 1882. 8°.

Collection (A) of 100 pieces of English literature; 50 in prose and 50 in verse: accompanied with a variety of notes by B. S. Nayler. Amst. 1830. 8°.

Schoonheden der Engelsche Dichters van Milton tot Pope, bevattende eene Bloemlezing uit hunne voornaamste werken; benevens levensberigten en ophelderende aanmerkingen deor J. P. Arend. Dev. 1831. 8°.

Spiers, A., Study of the english prose-writers (sacred and profane) of the latter half of the 18th century etc. [o. o. d. t. Etude des prosateurs Anglais enz.] Par. 1853. 8°.

Gleanings from English prose. By D. Hoekzema. 3d ed. Gron. 1871. 8°.

Reader (The literary). A handbook for the higher classes in schools and for home teaching. 2d ed. entirely rewritten by Taco H. de Beer and Jane Irving. Kuilenb. 1882—83. Prt I 1, II. 8°.
I. 1. From Caedmon to Milton.
II. The XIXth century.

Gift (A parting) to a Christian Friend. Poetry and Prose, compiled by J. de F. [Fremery]. Leyd. 1884. kl. 8°.

Vocal Library (The), being the largest collection of English, Scottish and Irish Songs... Selected from the best authors between the age of Shakspeare, Johnson, a. Cowley, and that of Dibdin, Wolcot a. Moore. Lond. Z. j. (c. 1800). 16°.

Songster (The Sims' Reeves's). Z. pl. en j. (18 ? ?). 12°.

Reliques of ancient English poetry, collect. by Th. Percy. Lond. 1845. 8°.

—— of ancient English poetry; consisting of old heroic ballads, songs, and other pieces, of our earlier poets, together with some few of later date, and a copious glossary. By Th. Percy. Lond. 1847. W. pl. 8°.

Miracle-plays or Mysteries (A collection of English), containing ten dramas from the Chester, Coventry, and Towneley series, with two of latter date: to which is prefixed, an historical view of this description of plays by W. Marriott. Basel, 1838.

English plays (A select collection of old). Originally published by Rob. Dodsley in the year 1744. 4th ed. now first chronologically arranged, revised and enlarged, with the notes of all the commentators, and new notes by W. Carew Hazlitt. Lond. 1874—76. 15 dln. 8°.
I. Interlude of the four elements. — Calisto and Melibaea. — Everyman: a moral play. — Hickscorner. — The Pardoner and the friar. — The world and the child. — God's promises. — The four P. P. — A new interlude, called Thersites.
II. Interlude of Youth. — Lusty Juventus. — Jack Juggler. — Nice Wanton. — History of Jacob and Esau. — Disobedient child. — Marriage of Wit and Science.
III. New custom. — Ralph Roister Doister. — Gammer Gurton's needle. — The trial of treasure. — Like will to like.
IV. Damon and Pithias. — Appius and Virginia. — Cambyses. — The misfortunes of Arthur. — Jeronimo.
V. The Spanish tragedy. — Cornelia. — Soliman and Perseda. — Life and death of Jack Straw.
VI. The conflict of conscience. — Rare triumphs of love and fortune. — The three ladies of London. — Three lords and three ladies of London. — A Knack to know a Knave.
VII. Tancred and Gismunda. — Wounds of civil war. — Mucedorus. — The two angry women of Abington. — Look about you.
VIII. Summer's last will and testament. — Downfall of Robert, Earl of Huntingdon. — Death of Robert, Earl of Huntingdon. — Contention between liberality and prodigality. — Grim the Collier of Croydon.
IX. How to choose a good wife from a bad. — The return from Parnassus. — Wily beguiled. — Lingua. — Miseries. of enforced marriage.
X. The revenger's tragedy. — The dumb Knight. — The merry devil of Edmonton. — Ram-Alley. — The second Maiden's tragedy. — Englishmen for my money.
XI. A woman is a weathercock. — Amends for ladies. — Green's Tu Quoque. — Albumazar. — The hog has lost his pearl. — The heir.
XII. The old couple. — A woman never vexed. — The ordinary. — The London Chanticleers. — The shepherd's holiday. — The true Trojans. — The lost lady.
XIII. A match at midnight. — The city nightcap. — The city match. — The Queen of Arragon. — The antiquary.
XIV. The rebellion. — Lust's dominion; or, the Lascivious Queen. — Andromana. — Lady Alimony, — The parson's wedding.
XV. Elvira; on, the worst not always true. — The marriage night.—The adventures of five hours.— All mistaken; or, the mad couple. — Historia Histrionica. — Index and glossary.

Harrowing (The) of hell. Das Altenglische Spiel von Christi Höllenfahrt. Neu herausg. von Ed. Mall. Bresl. 1871 8°.

Alexiuslegenden (Englische) aus dem XIV und XV Jahrhundert. Herausg. von J. Schipper. Strassb. 1877. Heft I. 8°.
I. Version 1.
Quellen und Forschungen, Heft 20.

Treatyse of Fysshynge wyth an angle (An older form of the) attributed to Dame Juliana Barnes. Printed from a Ms.... with preface and glossary by Thom. Satchell. London, 1883. 8°.

Byrth (The), lyf and actes of Kyng Arthur; of his noble Knyghtes of the Rounde Table, theyr merveyllous enquestes and aduentures, Thachyeuyng of the Sanc Greal; and in the end Le morte Darthur, with the dolourous deth and

departyng out of thys worlde of them al. With an introduction and notes, by R. Southey. Lond. printed from Caxton's Edition, 1485, by Th. Davison, 1817. 2 dln. 4°.

King Horn (Das Lied von). Mit Einleitung, Anmerkungen und Glossar herausg. von Th. Wissmann. Strassb. 1881. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 45.

— **Wissmann, Th.**, King Horn. Untersuchungen zur Mittelenglischen Sprach- und Litteraturgeschichte. Strassb. 1876. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 16.

Minot, L., Lieder mit grammatisch-metrischer Einleitung von Wilh. Scholle. Strassb. 1884. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 52.

Arthur-Sage (Die) und die Mährchen des rothen Buchs von Hergest. Herausg. von San-Marte [A. Schulz]. Quedlinb. u. Leipz. 1842. 8°.
Bibl. d. ges. Deutschen National-Literatur. II. 2.

Reynard the Fox (The most delectable history of). Newly corrected, and purged from all grosness in phrase and matter. As also, augmented and inlarged with sundry excellent morals, and expositions upon every several chapter. Lond. 1671—72. Met houtsn. 2 stn. 4°.

Faustus (The life and horrible adventures of Dr.); relating his first introduction to Lucifer, and connection with infernal Spirits; his method of raising the Devil, and his final dismissal to the tremendous Abyss of Hell. Lond z. j. (c. 1840). 8°.

Chaucer, G., Poetical Works. With an essay on his language and versification, and an introductory discourse; together with notes and a glossary by T. Tyrwhitt. Lond. 1864. M. portr. 8°.

Stanyhurst, R., Translation of the first four books of the Aeneis of P. Virgilius Maro: with other poetical devices thereto annexed (1587). Ed. by Edw. Arber. Lond. 1880. 8°.
The Engl. Scholar's Library of old and modern Works N°. 10.

Chapman, G., Comedies and tragedies, now first collected with illustrative notes and a memoir of the author. Lond. 1873. 3 dln. 8°.

Marlowe, C., Works: with some account of the author, and notes by A. Dyce. New ed. Lond. 1865. 8°.

Shakespeare, W., Dramatic works. With remarks on his life and writings, by Th. Campbell. A new ed. Lond. (1875). M. pl. en portr. gr. 8°.

— — Shakspere's Werke. Herausgegeben und erklärt von Nic. Delius. Elberf. 1854—60. 7 dln. 8°.
Bd I. II. Tragedies.
„ III. IV. Histories.
„ V. VI. Comedies.
„ VII. Pericles. Poems. Biographische Nachrichten. — Index.

Shakespeare, W., De keapman fen Venetien in Julius Cesar, twee toneelstikken. Uut it Ingels foarfrieske trog R. Posthumus. Grinz, 1829. 8°.

— — As jiemme it lije meie. In blyspul, uut it Ingels forfryske in mei forkleerjende noten forsjoen troch R. Posthumus. Dock. 1842. 8°.

— — Hamlet, Prince of Denmark. Historisch treurspel, enz. Met ophelderingen d. S. Susan. Dev. 1849. 8°.

— — Othello. Erklärt von E. W. Sievers. Berl. 1853. 8°.
Samml. Englischer Schriftsteller mit Anmerk. herausg. von L. Herrig.

— — Othello, the Moor of Venice, uitgeg. en verklaard d. C. W. Opzoomer. Amst. 1862. 8°.
Als inleiding: Shakespeare, de dichter van het zedelijk leven.
The Plays of W. Shakespeare I.

— — Julius Caesar. Uitgeg. en verklaard d. C. W. Opzoomer. Amst. 1872. 8°.
The Plays of W. Shakespeare III.

— — Macbeth. Historisch treurspel enz. Met ophelderingen d. S. Susan. Dev. 1843. 8°.

— — Macbeth, uitgeg. en verklaard d. C. W. Opzoomer. Amst. 1862. 8°.
The Plays of W. Shakespeare II.

— — Aanteekeningen op Shakespeare's Macbeth d. C. W. Opzoomer. Amst. 1854. 8°.

— **Collier, J. Payne**, Notes and emendations to the text of Shakespeare's plays, from early manuscript corrections in a copy of the folio, 1632.... forming a supplemental volume to the works of Shakespeare by the same editor. 2d ed. Lond. 1853. 8°.

— **Delius, Nic.**, Shakspere-Lexikon. Ein Handbuch zum Studium der Shakspereschen Schauspiele. Bonn, 1852. 8°.

— **Gerth**, Warum hat Shakspeare seinem Lear keinen glücklichen Ausgang gegeben? Putbus, 1849. 4°.

School (The) of Shakspere, including »the life and death of Capt. Th. Stukeley, with a new life of Stucley"; »nobody and somebody"; »Histrio-mastix"; the prodigal son; Jack Drum's entertainement; A warning for fair women, with reprints of the accounts of the murder; and Faire em. Edited with introductions and notes and an account of Rob. Greene, his prose works, and his quarrels with Shakspere, by Rich. Simpson. [Publ. by F. J. Furnivall]. New York, 1878. 2 dln. 8°.

Heywood, T., Dramatic works, now first collected with illustrative notes and a memoir of the author. Lond. 1874. 6 dln. 8°.

Tragedy (The) of Sir John van Olden Barnavelt. Herdrukt naar de uitg. van A. H. Bullen, met een inleiding van R. Fruin. 's Gravenh. 1884. 8°.

Tourneur, Cyril. Plays and poems. Edited with critical introduction and notes by J. Churton Collins. Lond. 1878. 2 dln. 8°.

Glapthorne, H., Plays and poems, now first collected with illustrative notes and a memoir of the author. Lond. 1874. 2 dln. 8°.

Randolph, T., Poetical and dramatic works. Now first collected and edited from the early copies and from Mss. with some account of the author and occasional notes by W. Carew Hazlitt. Lond. 1875. 2 dln. M. portr. 8°.

Suckling, J., Poems, plays and other remains. A new edition. With a copious account of the author, notes and an appendix of illustrative pieces. [Ed. by W. Carew Hazlitt]. Lond. 1874. 2 dln. M. portr. 8°.

Brome, R., Dramatic works containing fifteen comedies, now first collected in three volumes. Lond. 1873. 3 dln. M. portr. 8°.

Wycherley, W., Works. Collected into one volume, containing: Plain-Dealer, Country-wife, Gentleman-Dancing-Master, Love in a wood. Lond. 1713. 8°.

Defoe, D., The life and surprising adventures of Robinson Crusoe, of York, mariner. Leipz. 1845. 8°.
Collect. of British authors.

Swift, J., Conte du tonneau. Contenant tout ce que les arts et les sciences ont de plus sublime et de plus mystérieux. Avec plusieurs autres pièces très-curieuses. Trad. de l'Angl. [door J. van Effen?]. La Haye, 1721. 2 dln. 8°.

Toland, J., Collection of several pieces, now first published from his original MSS. With some memoirs of his life and writings. Lond. 1726. 2 dln. 8°.

[**Steele, R.**, and **J. Addison**], The Spectator in 8 volumes. Carefully revised and corrected. Lond. 1765. 8 dln. 8°.

Poems in English and Latin, on the Archers, and Royal-Company of Archers. By several hands. Edinb. 1726. 8°.

[**Harris, J.**,] Three Treatises. The first concerning art. The second concerning music, painting and poetry. The third concerning happiness. By J. H. Lond. 1744. 8°.

Sterne, L., Works... to which is prefixed an account of the life and writings of the author. Lond. 1775. 7 dln. 8°.

—— The life and opinions of Tristram Shandy, Gentleman. Lond. (1870). 8°.

Smollett, T., Roderick Random. Lond. (1870). 8°.

Goldsmith, O., Complete works, comprising his essays, plays, and poetical works. With a memoir by W. Spalding. With Ill. facs. and portr. New ed. Lond. (1875). 8°.

Burns, R., Poetical works. Glasg. (1875). 8°.

Scott, W., Poetical works. Francf. a. M. 1826. 8°.

Scott, W., Poetical works. Glasg. (1878). 8°.

—— (Poetic beauties of), selected by B. S. Nayler. Amst. 1837. 8°.

—— Waverley or, 'tis sixty years since. Lond. 1877. 16°.
The handy volume Waverley N°. 1.

Byron (Beauties of), selected by A. Howard. Amst. 1837. 8°.

—— The lament of Tasso, enz. — Zie de Afd. *Nederl. Letterk. — Vertaalde Gedichten. Uit het Engelsch.*

—— La Fiancée d'Abydos. Poème, trad. p. A. Clavareau. La Haye, 1836. 12°.

Moore, Th., Poetical works. Glasg. (1875). 8°.

—— Lalla Rookh, metrisch übers. von G. W. Bueren. Emd. 1829. 8°.

—— Le paradis et la Péri. Conte oriental, trad. p. A. Clavareau. Liége, 1857. 8°.

—— Les amours des anges. Poëme oriental, trad. p. A. Clavareau. Liége, 1858. 8°.

—— La lumière du harem, ou la fête des roses. Poëme oriental, trad. p. A. Clavareau. Liége, 1859. 8.

[**Hoffmann, C. F.**,] Greyslaer: a Romance of the Mohawk. New York, 1840. 2 dln. 8°.

[**Barham, R. H.**], The Ingoldsby legends or mirth and marvels by Th. Ingoldsby. Lond. 1869. 8°.

Kirke, E., Down in Tennessee and back by way of Richmond. New York, 1864. 8°.

[**Disraeli, B.**,] Endymion by the author of »Lothair". Leipz. 1880. 2 dln. 8°.
Collect. of British authors.

Longfellow, H. W, Poetical works. Glasg. z. j. (c. 1875). 8°.

Dickens, Ch., The Chimes. Met aanteekeningen en toelichtingen uitg. door Taco H. de Beer. Maassl. (1875). 8°.
Biblioth. v. buitenl. schrijvers. N°. 4.

—— Speeches, literary and social. Now first collected. With chapters on Charles Dickens as a letter writer, poet, and public reader. Lond. (1878). 8°.
O. o. d. t. Speeches on literary and social occasions in England and America, by Ch. Dickens.

Colenso, J. W., Natal Sermons. A [Two] series of discourses preached in the Cathedral church of St. Peter's Maritzburg. 2d ed. Lond. 1867—68. 2 dln. 8°.

Attwell, H., Poems. Leid. 1856. 8°.

Buckle, H. T., Essays, with biographical sketch of the author. Leipz. 1867. 8°.

Platt, G. L., In memoriam. — Eheu Maria! — Verses written, extracts selected and translated and a sermon composed on the 2—4 anniversaries of the death of a little girl. Poughkeepsie, 1862. 8°.

Knatchbull-Hugessen, E. H., River legends or Father Thames and Father Rhine. W. ill. by G. Doré. Lond. 1875. 8°.

Kay, C. de, Hesperus and other poems. New York, 1880. 8°.

Swinburne, A. C., Poetical works, complete edition. Including also the most celebrated of his dramas. New York (1884). 8°.

Onward. A magazine for the young manhood of America, conducted by Mayne Reid. With engrav. New York 1869. (Jan.-June). dl I. 8°.

Hood's, Tom, Comic annual, for 1873. Lond. (1872). Met houtsn. 4°.

Almanack (Virtue and Co's) and handy register of facts relating to literature and the fine arts, 1873. Lond. (1872). 12°.

SCANDINAVISCHE (NOORDSCHE) TALEN.

IN HET ALGEMEEN.

Pougens, Ch., Essai sur les Antiquités du Nord, et les anciennes Langues septentrionales... 2de éd., augmentée d'une notice d'ouvrages choisis, sur les Religions, l'Histoire et les divers idiomes des anciens peuples du Nord. Par. an VII (1799). 8°.

Hansen, C. J., Noordsche letteren, als vervolg op de Reisbrieven uit Dietschland en Denemark. Gent, 1860. 8°.
I. Talen. II. Letterkunde. III. Overzettingen.
Voor de „Reisbrieven uit Dietschland en Denemark" zie men in het 2e dl van dezen Catalogus de Afd.: *Reizen*.

Horn, F. W., Geschichte der Literatur des Skandinavischen Nordens von den aeltesten Zeiten bis auf die Gegenwart. Leipz. 1880. 8°.

Adlerstam, J. P., De origine et fatis poëseos septentrionalis antiquissimae. Gryphisw. 1805. 4°.

Gräberg di Hemsö, J., Saggio istorico su gli Scaldi o antichi poeti Scandinavi. Pisa, 1811. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Möbius, Th., Ueber die altnordische Philologie im Skandinavischen Norden. Leipz. 1864. 8°.

Hovedberetning om det *Kongel. Nordiske Oldskrift-Selskabs* Tilstand, Arbeider og Forhandlinger i Aarene 1825—27. Kjöbenh. 1828. 8°.

Veldtaegter for det *Nordiske Oldskrift-Selskab.* Köbenh. 1825. 8°.

—— Hetz. werk. 2e dr. Kjöbenh. 1829. 8°.

Hermod. Det *Nordiske Oldskrift-Selskabs* Tidende for 1825 og 1826. Besörget af R. Rask. Köbenh. 1825—26. N°. 1—8. 8°.

Literatur-Gesellschaft (Die Isländische). (Hid Islänzka Bókmentafélag.) Leipz. 1862). 8°.

Félagsrit (Ny), gefin út af Nokkrum Islendíngum enz. Kaupmann. 1861. 8°.

Tidskrift for Philologi og Paedagogik. Aargangs 7—9. Kjöbenh. 1866—72. 8°.

Möbius, Th., Catalogus librorum Islandicorum et Norvegicorum aetatis mediae, editorum, versorum, illustratorum. Skaldatal sive Poetarum recensus Eddae Upsaliensis. Lips. 1856. 8°.

—— Verzeichniss der auf dem Gebiete der altnordischen (altisländischen und altnorwegischen) Sprache und Literatur von 1855 bis 1879 erschienenen Schriften. Leipz. 1880. 8°.

Opvscvla (Daniae et Sveciae litteratae), hist., philol., theol. Ed. J. Oelrichs. C. tabb. aen. Bremae, 1774—76. 2 dln. 8°.
Dl I: De convenientia linguae Persicae cum Gothica; de adagiis Suio-Gothicis; de Eddis Islandicis; de gladiis vet. imprimis Danorum, auct. T. Rothe; Litteraria Suecica de libris memoratu dignis. — Dl II: De linguâ et litt. Samaritanis; Th. Bartholini, de Holgero Dano; E. J. Bioerner, Schediasma hist.-geogr. de Varegis, heroibus Scandianis et primis Russiae dynastis; Vita Oddi Jaculatoris ant. carmine ab E. J. Bioerner edita.

Clavis poetica antiquae linguae septentrionalis quam e lexico poëtico Sveinbjörnis Egilssonii, collegit et in ordinem redegit Bened. Gröndal [Egilsson], ed. Soc. Reg. Antiquar. Septentrion. Hafn, 1864. 8°.

Ihre, J., Glossarium Suiogothicum, in quo tam hodierno usu frequentata vocabula, quam in legum patriarum tabulis aliisque aevi medii scriptis obvia explicantur, et ex dialectis cognatis, Moesogothica, Anglosaxonica, Alemannica, Islandica ceterisque Gothicae et Celticae originis illustrantur. Ups. 1769. 2 dln. fol.
Woordenboeken der Noordsche en andere talen zoeke men in de Afd.: *Woordenboeken en Verzamelwerken in meerdere talen*, kol. 41 vv.

OUD-NOORSCH. — IJSLANDSCH.

Rask, R. K., Undersögelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse. Kjöbenh. 1818. 8°.

Einarius, H., Historia litteraria Islandiae, Autorum et Scriptorum tum editorum tum ineditorum indicem exhibens. Ed. nova. Hauniae et Lips. 1786. 8°.

Sijmons, B., Untersuchungen über die sogenannte Völsunga Saga. Halle, 1876. 8°.

Müller, P. E., Ueber den Ursprung und Verfall der Isländischen Historiographie, nebst einem Anhange über die Nationalität der Altnordischen Gedichte... Aus dem Dänischen übers. von L. C. Sander. Kopenh. 1813. 8°.

Taalkunde.

Rask, R. K., Vejledning til det Islandske eller gamle Nordiske Sprog. Kjöbenh. 1811. 8°.

—— Kortfattet Vejledning til det Oldnordiske eller gamle Islandske Sprog. Köbenh. 1822. 8°.

—— Kurzgefaszte Anleitung zur Altnordischen oder Altisländischen Sprache, aus dem Dänischen übersetzt von L. Wienbarg. Hamb. 1839. 8°.

Munch, P. A., og C. R. Unger, Det oldnorske Sprogs eller Norrönasprogets Grammatik. Christ. 1847. 8°.

Ericus, J., Tentamen philol.-antiq., quo Nomina propria et Cognomina veterum septentrionalium monumentorum antiqvorum, imprimis Islandicorum, ope illustrantur. Havn. 1753. 8°.

Rask, E. C., Die Verslehre der Isländer, verdeutscht von G. C. F. Mohnike. Berl. 1830. 8°.

Jonsson, E., Oldnordisk Ordbog ved det Kongelige Nordiske Oldskrift-selskab af. Kjöbenh. 1863. 8°.

Woordenboeken der Noorsche, Deensche en andere talen zoeke men in de Afd. *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 41 vv.

Letterkunde.

Ancherssen, J. P., Opvscvla minora, collecta et cvm.... indicibus rerum et verborum edita a G. Oelrichs. Brem. 1775. 2 dln. 4°.

Hierin verschillende stukken in oud-Noorsch.

Sagaenbibliothek des Skandinavischen Alterthums in Auszügen, mit litterarischen Nachweisungen von P. E. Müller... Aus der Dänischen Handschr. übersetzt von K. Lachmann. Berl. 1816. 8°.

Untersuchungen über die Geschichte und das Verhältniss der Nordischen und Deutschen Heldensage, aus P. E. Müllers Saga Bibliothek II. Band, mit Hinzufügung erklärender, berichtigender und ergänzender Anmerkungen und Excurse, übersetzt und kritisch bearbeitet von G. Lange. Francf. a. M. 1832. 8°.

Blumen (Nordische) von F. D. Gräter. Leipz. 1789. 8°.

Bevat Hoogduitsche vertalingen van oude Noorsche dichtwerken; met aanteekeningen.

Laesebog (Oldnordisk), indeholdende Pröver af de bedste Sagaer i dem gamle Islandske Text, gjennemset og rettet efter de bedste Oldböger, ... med et Ordregister enz. ved R. Rask. Köbenh. 1832. 8°.

—— (Islandsk) med tilhörende Ordforklaring. Udg. af L. C. Müller. Kjöbenh. 1837. 8°.

Lesebuch (Altnordisches), aus der Skandinavischen Poesie und Prosa bis zum XIV Jahrh. zusammengestellt u. mit... Grammatik und Glossar versehen von F. E. C. Dietrich. Leipz. 1843. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) 2e umgearb. Aufl. Leipz. 1864. 8°.

Laesebog (Oldnorsk) med tilhörende Glossarium. Udgiven af P. A. Munch og C. R. Unger. Christ. 1847. 8°.

Analecta Norroena. Auswahl aus der Isländischen und Norwegischen Litteratur des Mittelalters, herausg. von Th. Möbius. Leipz. 1859. 8°.

Band I. Tekst.

Lesebuch (Altnordisches), nebst kurzgefaszte Formenlehre und Wörterbuch von L. Ettmüller. Zur. 1861. 4°.

Edda Saemundar hinns Fródha. Eddae Saemundinae sive antiqvioris Carmina mythico-historica de Volsungis, Budlungis et Niflungis vel Giukungis, et rebus gestis Danorum, Svecorum, Norvegorum, Finnorum, Suevorum, Francorum, Burgundorum, Gothorum, Hunnorum et pl. Ex Cod. Bibliothecae Reg. Havn. pergameno, nec non diversis Legati Arna-Magnaeani et aliorum membraneis chartaceisque melioris notae MStis. Cum interpr. lat., lectionibus var., notis, glossario vocum, indice nominum propriorum et rerum, conspectu argumenti carminum et IV. appendicibus. Havn. 1787—1828. 3 dln. 4°.

I. Odae mythologicae, a Resenio non editae.
II. Odae mythico-historicae.
III. Carmina Völuspé, Hávamál et Rigsmál.

—— ou monumens de la Mythologie et de la Poésie des anciens peuples du Nord, par P. H. Mallet... 3me éd. revue, corrigée et augm. Genève, 1790. 8°.

—— (Die). Nebst einer Einleitung über nordische Poesie und Mythologie, und einem Anhang über die histor. Literatur der Isländer, von F. Rühs. Berl. 1812. 8°.

Lieder und Sagen (Altnordische), welche zum Fabelkreis des Heldenbuchs u. der Nibelungen gehören. Mit einer Einleitung über die Geschichte u. das Verhältniss dieser Nordischen u. Deutschen Dichtungen, enz. [Ook onder den titel: Lieder der älteren oder Sämundischen Edda], zum erstenmal herausg. durch F. H. von der Hagen. Berl. 1812. 8°.

Lieder der alten Edda. Aus der HS. herausgeg. und erklärt durch die Brüder Grimm. Berl. 1815. dl I. 8°.

Dichtungen (Mythologische) und Lieder der Skandinavier. Aus dem Isländischen der jüngeren und älteren Edda übersetzt und mit einigen Anmerkungen begleitet von F. Majer. Leipz. 1818. 8°.

Edda (Den aeldre). En Samling af de Nordiske Folks aeldste Sagn og Sange, ved Saemund Sigfussön kaldet hin Frode. Oversat og forklaret ved Finn Magnusen. Kjöbenh. 1821—23. 4 dln. 8°.

Dl I met papier doorschoten, waarop de IJslandsche tekst, bijgeschreven door C. Baron Dirckinck Holmfeld.

Sämund's Edda des Weisen, oder die ältesten Norränischen Lieder. Als reine Quellen über Glauben u. Wissen des Germanogothischen vorchristlichen Norden. Aus dem Isländ. übersetzt u. mit Anmerkungen begleitet von J. L. Studach. 1e Abth. Nürnb. 1829. 4°.

Edda (Die), Eine Sammlung altnordischer Götter- und Heldenlieder. Urschrift mit erklärenden Anmerkungen, Glossar und Einleitung, altnordischer Mythologie und Grammatik. Herausg. von H. Lüning. Zürich, 1859. 8°.

—— Saemundar hins Fróda: mit einem Anhang ungedruckter Gedichte, herausg. von Th. Möbius. Leipz. 1860. 8°.

—— (Saemundar). — Norroen Fornkvaedhi. Islandsk Samling af folkelige Oldtidsdigte om Nordens Guder og Heroer, almindelig kaldet Saemundar Edda hins Fródha. Udgiven af Soph. Bugge. Christ. 1867. 8°.

Valasangen, Ravnegalderet og Viismandtalen, Eddas aegte Trillingruner, foryngede for Nordens Folk, anbefalede til Nordens Granskeraand af en Laegmand. [Af V. B. Hjort]. Kjöbenh. 1860. 8°.

Edda-Sagen. Erzählt [und mit Anmerkungen versehen] von Gust. Schoene. Götting. 1858. 8°.

Volospá, hoc est Volae seu Sibyllae Arctoae Vaticinium. Codicis Vidaliniani, M. Arendtii... Specimen integrum, sua ipsins manu accurate descriptum edidit F. D. Graeter. Lips. Z. j. (1818). 8°.

Vaulu-Spá. Das älteste Denkmahl germanisch-nordischer Sprache, nebst einigen Gedanken über Nordens Wissen und Glauben und Nordische Dichtkunst von L. Ettmüller. Leipz. 1830. 8°.

Snorra-Edda ásamt Skáldu og tharmedh fylgjandi ritgjördhum; eptir gömlum skinnbókum útgefin af R. K. Rask. Stockh. 1818. 8°.

Islendinga Sögur, Eptir Gömlum Handritum utgefnar at tilhlutun hins Kon. Norraena Fornfraeda Fèlags. Kaupm. 1829—30. Dl I. II. 8°.
I. Islendíngabók. — Islands Landnámabók. — Heidarvígasögu brot, ok Agrip vigastyrs ok Heidarvíga Sögu.
II. Ljósvetnínga Saga, Svarfdaela Saga, Valla-Ljóts Saga, Vemundar Saga ok Vígaskútu, Vígaglúms Saga.

Fornaldar Sögur Nordhrlanda, eptir gömlum handritum útgefnar af C. C. Rafn. Kaupm. 1829—30. 3 dln. 8°.

Nordiske Fortids Sagaer, efter den udgivne islandske eller gamle Nordiske Grundskrift oversatte af C. C. Rafn. Kjöbenh. 1829—30. 3 dln. 8°.

Nials-Saga, Historia Niali et Filiorum, Latine reddita, cum adjecta Chronologia, variis textus Island. lectionibus earumque crisi, nec non Glossario et indice rerum ac locorum. Acc. Specimina scripturae Codicum membraneorum, tabulis aeneis incisa. Sumtib. P. F. Suhmii et Legati Arna-Magnaeani. Havn. 1809. 4°.

Egils-Saga, sive Egilli Skallagrimii Vita. Ex MStis Legati Arna-Magnaeani, cum interpr. lat., notis, chronologia et tribus tabulis aeneis. Havn. 1809. 4°.

Laxdaela-Saga, sive Historia de rebus gestis Laxdölensium. Ex MStis Legati Magnaeani cum interpr. latina, tribus Dissertationibus ad calcem adjectis, et indicibus tam rerum quam nominum propriorium. Hafn. 1826. 4°.

Thomas Saga Erkibyskúps. Fortaelling om Thomas Becket Erkebiskop af Canterbury. To bearbeidelser samt Fragmenter af en tredie. Efter gamle Haandskrifter udgiven af C. R. Unger. Christ. 1869. 8°.
Met portret en facsimile.

Morkinskinna. Pergamentsbog fra förste Halvdel af det trettende Aarhundrede. Indeholdende en af de aeldste Optegnelser af Norske Kongesagaer. Udgiven af C. R. Unger. Christ. 1867. 8°.

Saga Olafs Konúngs Tryggvasonar, eptir gömlum Skinnbókum utgefin ad tilhlutun hins Norraena Fornfraeda Fèlags. Kaupm. 1825—27. 3 dln. 8°.
Fornmanna Sögur I—III.

Kong Olaf Tryggvesöns Saga efter den af det Nordiske Oldskrift-Selskab udgivne Grundskrift oversat af C. C. Rafn. Kjöbenh. 1826—27. 3 dln. 8°.
Oldnordiske Sagaer I—III.

Historia Olavi Tryggvii filii ex vetere sermone Latine reddita et apparatu critico instructa, curante Societate R. Antiquar. Septentrion. (Opera et studio S. Egilssonii). Hafn. 1827—29. 3 dln. 8°.
Scripta historica Islandorum I—III..

Saga Olafs Konúngs hins helga. Eptir gömlum Skinnbókum útgefin ad tilhlutun hins Kon. Norraena Fornfraeda Fèlags. Kaupm. 1829—30. 2 dln. 8°.
Fornmanna Sögur IV. V.

Kong Olaf den Helliges Saga, udg. i Oversaettelse af det Kongel. Nordiske Oldskrift-Selskab. Kjobenh. 1831. 2 dln. 8°.
Oldnordiske Sagaer IV. V.

Saga Olafs Konungs ens Helga. Udförligere Saga om Kong Olaf den Hellige, efter det aeldste.. Pergaments Haandskrift i det store Kong. Biblioth. i Stockholm (udg. af P. A. Munch og C. R. Unger]. Christ. 1853. 8°.

Jomsvikinga Saga, oversat af C. Chr. Rafn. Kjöbenh. 1824. 2 stn. 8°.
Tekst en vertaling.

—— ok Knytlínga med tilheyrandi Tháttum. Epter gömlum handritum útgefnar ad tilhlutun hins Norraena Forneraedafèlags. Kaupm. 1828. Met facsim. 8°.
Fornmanna Sögur XI.

—— Knytlinga tilligemed Sagabrudstykker og Fortaellinger vedkommende Danmark.., oversatte enz. af C. C. Rafn. Kjöbenh. 1829. 8°.
Oldnordiske Sagaer XI.

Sturluson, Snorre, Heims Kringla, eller... Nordländske Konunga-Sagor. Sive Historiae Regum Septentrionalium, à Snorrone Sturlonide, ante secula quinque, patrio sermone antiquo conscriptae, quas ex MSS. Codd. edidit, vers. gemina, notisque brevioribus... illustr. J. Peringkiöld. Vol. I. Stockh. 1697. fol.

Sturlusyn, Snorra, Heimskringla edr Noregs Konunga Sögor. — S. Sturleson's Norske Kongers Historie. — Historia Regum Norvegiorum conscr. a Snorrio Sturlae filio.. Nova, emend. et aucta editio,... opera G. Schöning [et S. et B. Thorlacius et E. C. Werlauff]. Havn. 1777— 1826. 6 dln. fol.

Sturlason, Snorre, Heimskringla. Sagen der Könige Norwegens. Aus dem Isländischen, von G. Mohnike. Mit einer Karte. Bd I. Strals. 1835—37. 8°.

Undersögelse om Snorros Kilder og Trovaerdighed. Disquisitio de Snorronis fontibus et auctoritate. Scripsit P. E. Müller, Lat. vertit B. Thorlacius. Havn. 1820. fol.

Rosselet, A., De Snorrone Sturlaeo. Diss. inaug. Berol. 1853. 8°.

Sögur Noregs Konúnga frá Magnúsi berfaetta til Magnúss Erlíngssonar. Epter gömlum Skinnbókum útgefnar ad tilhlutun hins Kon. Norraena Fornfraeda-Félags. Kaupm. 1832. 8°.
Fornmanna Sögur VII.

Sögur Magnúsar Konúngs góda, Haralds Kon. hardráda ok sona hans. Epter gömlum Skinnbókum útgefnar ad tilhlutum hins Kon. Norraena Fornfraeda Fèlags. Kaupm. 1831. 8°.
Fornmanna Sögur VI.

Magnus den Godes, Harald Haardwades og hans Sönners Sagaer, udgivne i Oversaettelse af det Kong. Nordiske Oldskrift-Selskab. Kjöbenh. 1832. 8°.
Oldnordiske Sagaer VI.

Sueti, F., Ueber die auf den König Haraldr Hárfagri bezüglichen Gedichtfragmente in den Norwegischen Königschronik Fagrskinna. Inaug. Dissert. Leipz. 1884. 8°.

Karlamagnus Saga ok kappa hans. Fortaellinger om Keiser Karl Magnus og hans Jaevninger. I Norsk bearbeidelse fra det XIII Aarhundrede, udgivet af C. R. Unger. Christ. 1860. 8°.

Lodbrokar Quida; or the Death-song of Lodbroc; correctly printed from various Manuscripts, with a free English translation: to which are added the various readings; a literal Latin version; an Islando-Latino glossary; and explanatory notes; by J. Johnstone... New edition. Copenh. 1813. 8°.

Krakas Maal, eller Kvad om Kong Ragnar Lodbroks Krigsbedrifter og Heltedöd, efter en gammel Skindbog og flere hidtil ubenyttede Haandskrifter, med dansk, latinsk og fransk Oversaettelse, forskjellige Laesemaader, samt kritiske og philologiske Anmaerkninger, udgivet af C. C. Rafn. Kiöbenh. 1826. 8°.
Met facsim. en muziek.
Eene latere uitg. en vert. komen voor. in F. Lorentz: Geschichte Alfreds des Gr. Hamb 1828.
— Zie in het 2e dl van dezen Catalogus de Afd.: *Geschiedenis van Engeland.*

Thorstens Viikings-Sons Saga, på gammal Göthska af ett äldrigt MSto afskrefwen och uthsatt på wårt nu wanlige språk, sampt medh några nödige anteckningar förbettrad af... J. J. Reenhjelm. Ups. 1680. 8°.

Faereyinga Saga oder Geschichte der Bewohner der Färoër, im Isländ. Grundtekst mit Färöischer, Dänischer und Deutscher Uebersetzung, herausg. von C. C. Rafn und G. C. F. Mohnike, mit Karte und Facs. Kopenh. 1833. gr. 8°.

Sagan af Gunnlaugi Ormstungu ok Skalld-Rafni, sive Gunnlaugi Vermilingvis et Rafnis poetae vita. Ex MStis Legati Magnaeani, cum interpretat. Lat., notis, Chronologia, tabulis genealogicis et indicibus, tam rerum, quam verborum. Hafn. 1775. 4°.
Daarin, onder anderen, ook: Pauli Vidalini de Linguae Septentr. appellatione Dönsk Tunga, i. e. Lingua Danica, commentatio.

Kormaks Saga, sive Kormaki Oegmundi filii vita. Ex MSS. Legati Magnaeani, cum interpr. Lat., dispersis Kormaki carminibus ad calcem adjectis, et indicibus personarum, locorum ac vocum rariorum. Hafn. 1832. 8°.

Herrauds och Bosa Saga... hoc est Herravdi et Bosae Historia, cum nova interpretatione juxta antiq. textum Gothicum e veteri MS. edita et notis illustr. ab O. Verelio. Ups. 1666. 8°.

Hervararsaga ok Heidhrekskongs, h. e. Historia Hervörae et Regis Heidreki, qvam ex MSS. Legati Arna-Magnaeani, versione lat., lectionib. var., indicibus vocabulorum rariorum, nominum propr. et rerum illustr. Steph. Biörnonis. Add. est brevis commentarius de situ geogr. regionum, marium, insularum et montium, in hac historia occurrentium, ex mente... P. F. Suhm, ex ejus operibus transscriptus et lat. redditus. Hafn. 1785. 4°.
Met voorin op 't schutblad geplakt portret van Thormodus Torfaeus, geb. 1636, gest. 1719. J. M. P[reissler] sc.

Fornsögur: Vatnsdaelasaga. Halffredharsaga. Flóamannasaga. Herausgeg. von G. Vigfusson und T. Möbius. Leipz. 1860. 8°.

Vápnfirdinga saga, dháttn af thorsteini hvíta, tháttr af thorsteini stangarhögg, Brandkrossa tháttr, besörget og oversat af G. Thordarson. Kjöbenh. 1848. 8°.
Nordiske Oldskrifter V.

Fridthjof dem Starken (Die Saga von). Aus dem Isländischen, von G. C. F. Mohnike. Mit einer Karte vom Südlichen Norwegen enz. Strals. 1830. 8°.

Tristan-Sage (Die Nordische und die Englische Version der). Herausg. von E. Kolbing. Heilbr. 1878. 8°.
I. Tristrams-Saga ok Isondar.

Testamente (That Nya) vors Drottins og Endurlausnara Jesu Christi efter theirri annari útgafú thes à Islendsku. Kaupm. 1807. 8°.

Thjóðólfur. [IJslandsch weekblad van 14 Aug. 1856, waarin de aankomst van Z. K. H. den Prins van Oranje aldaar, vermeld wordt, met Nederl. vertaling in HS.] Reikiavik, 1856. 4°.

IJslandsche couranten. — Baldur, 1868. N°. 2—8; Thjóðólfr, 1868—69. N°. 1—13, 16—23, 26—29, 31, 32, 45—48; Nordanfari, 1869. N°. 5, 6; Vidaukablad, 1869, N°. 44.

Jónsdóttir, P. A. N., Ny matreidslubók ásamt Avísun um litun enz. Akureyri, 1858. 8°.
Kookboek in de IJslandsche taal, ook inzonderheid belangrijk voor de kennis der IJslandsche tafelgerechten.

NOORSCH EN DEENSCH.

Geschiedenis.

Tilvaext (Om Literaturens) under de tre danske Konger Frederik V, Christian VII og Frederik VI. Kjöbenh. 1828. 8°.

Kraft, J. E., Norsk Forfatter-Lexicon, 1814—56. Efter Forfatterens Doed ordn., forôget og udgivet af C. C. A. Lange. Christ. 1863. 8°.

Larsen, A., La vie et les oeuvres de P. Chr. Asbjörnsen. Suivie d'un aperçu bibliographique, p. J. B. Halvorsen. Trad. p. V. Molard. Christ. 1873. M. portr. 4°.

Holberg, L. (Leevensbeschrijving van), schrijver der Alomberoemde onderaardsche Reize van Klaas Klim enz. Waar van de Sleutel hier in gevonden word. In eenige brieven beh., naast zijne gedaane Reize door Engeland, Holland, Frankrijk, Italie en Duitschland, veele weetenswaardige dingen enz. door hem zelve in 't Latijn geschreven, vertaald en met aanmerk. d. A. A. V. M. V. D. M. D. D. Amst. 1765. M. portr. 8°.

Bibliotheca Molbechiana sive catalogus maximae partis librorum quos reliquit C. Molbech. Divendentur libri auctione publica... die 3 Nov. 1857. Hafn. 1857. 8°.

Fortegnelse over den af afdöde Pastor J. Mynster efterladte Bogsamling, som bortsaelges ved offentlig Auction i Nov. 1857. (Hafn.) 8°.

Borring, L. E., Notice sur la vie et les travaux de C. C. Rafn. Copenh. 1864. 8°.

Nyerup, R., Uebersicht des Lebens u. der Schriften des... Historiographen P. F. von Suhm, ... nebst... Briefen... an den Verstorbenen. Aus d. Dänischen u. theils aus dem Swedischen frei übersetzt, mit... Anmerkungen, theils von dem Verfasser, theils von dem Uebersezzer... F. Ekkard. Kopenh. 1799. 8°.

Wormius, O. — Olai Wormii et ad eum Doctorum Virorum Epistolae, Medici, Anat., Botan. Phys. et Hist. argumenti: Rem vero Literariam, Linguasqve et Antiquitates Boreales potissimum illustrantes. Havn. 1751. 2 dln. 8°.

Breve (Udvalg af) fra Maend og Qvinder skrevne gjennem en lang Raekke Ar til P. Hjort og nu udgivne med biografiske og literaerhistoriske Anmaerkninger af Modtageren. Kjöbenh. 1867. 8°.

Taalkunde.

Sperling, O., De Danicae Linguae et nominis antiqva gloria et praerogativa inter Septentrionales Commentariolus. Hafn. 1694. 4°.

Pontoppidanus, E. E., Grammatica Danica. Haun. 1668. 8°.

Anweisung zur Dänischen Sprache, nebst einer poetischen und prosaischen Chrestomathie mit einem vollständigen Wörterbuche für dieselbe. Kopenh. u. Odensee, 1767. 8°.

Baden, J., Forelaesninger over det Danske Sprog, eller resonneret Dansk Grammatik. Kiöbenh. 1785. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 4e paa nye giennemseete og forbedrede Oplag. Kiöbenh. 1813. 8°.

Tode, J. C., Neue Dänische Grammatik für Deutsche. Kopenh. 1797. 8°.

—— Hetz. werk. 2e umgearb. u. verm. Aufl. von W. H. F. Abrahamson. Kopenh. u. Leipz. 1804. 8°.

Tobiesen, L. H., Neue dänische Sprachlehre für Deutsche. Altona, 1802. 8°.

—— Neue dänische Sprachlehre für Schleswig-Holsteiner, und alle die die dänische Sprache erlernen wollen. Nebst einem neuen dänischen Lesebuche. 2e Aufl. Altona, 1813. 2 dln. 8°.

Abrahamson, W. H. F., Versuch einer vollständigen Dänischen Sprachlehre für Deutsche, mit kritischen Bemerkungen. Kopenh. 1812. 8°.

Hjort, P., Om det Engelske Konjugationssystem. Med et Tillaeg om Forholdet imellem Dansk og Engelsk. Kjobenh. 1843. 4°.

Soldin, S., Exempelsamling til Veiledning for enhver, der vil öve sig i dansk prosaisk Stiil; uddragen af Danske Prosaikers Skrifter, ordnet efter de forskjellige Stiilarter, og forsynet saavel med Indledninger, som Anmaerkninger. Kjöbenh. 1816. 8°.

Bresemann, F., Deutsch-Dänischer Parleur, zum Gebrauch für beide Nationen. Kopenh. 1835. 8°.

Fridrikssyni, H. K. og M. Grimssyni, Stafrofskver handa Börnum. Kaupmann. 1854. 16°.

Ord-Bog over Danske Ordsprog, paa Fransk oversatte... Dictionnaire des Proverbes Danois, traduits en Franç. Copenh. 1757. 4°.
Voor Woordenboeken der Noorsche, Deensche en andere talen zie men de Afd. *Woordenboeken enz. in meerdere talen.* Kol. 41 vv..

Hagerup, E., Om det danske Sprog i Angel. Anden forögede Udgave, enz. besörget af K. J. Lyngby. — Ordbog, Sproglaehre, Sprogpröver. Köbenh. 1867. 8°.

Werlauff, E. C. og N. Outsen, Priisskrifter angaende det danske Sprog i Hertugdömmet Slesvig. [O. o. d. t. Preisschriften die Dänische Sprache im Herzogthum Schleswig betreffend]. Kjöbenh. 1819. 8°.

Allen, C. F., Geschichte der dänischen Sprache u. Nationalität im Herzogthum Schleswich oder Südjütland. Schlesw. 1857. 2 dln. M. krtn. 8°.

— **Beleuchtung** (Kritische) von Allen, Die dänische Sprache u. d. Nationalität in d. Herzogthum Schleswig od. Südjütland. Z. p. e. j. 8°.
Afzonderlijke afdruk uit: Jahrb. f. d. Landeskunde d. Herzogthüm. Schleswig-Holstein u. Lauenburg. Bd I. Hft 2.

Strodtmann, J. S., Probe einer etymologisch-historischen Untersuchung über die Bedeutung der Ortsnamen im Herzogthum Schleswig. Flensb. 1833. 4°.

Letterkunde.

Biblia, det er den gandske Hell. Skriftes Böger ... med Fliid og efter Grund-Texten efterseete og rettede... Det tredte Oplag. Kiöbenh. 1740. 8°.

Testament (Ny) ved Kong Frederik den Siettes christelige Omsorg, med Flid eferseet, og rettet efter Grundtexten enz. Kiöbenh. 1837. 8°.

Testamente (Vor Herres og Frelsers Jesu Christi Nye). Christ. 1844. 8°.

Laesebog (Dansk) og Exempelsamling til de forandrede laerde Skolers Brug. Samlet af K. L. Rahbek. Kjöbenh. 1799. Dl I. 8°.

Haandbog i den Danske Litteratur (eller: Dansk Laesebog, tredie forandrede Oplag) ved C. Flor. Kiel, 1844. 8°.

Harpestreng, H., Danske Laegebog fra det trettende Aarhundrede: förste Gang udgived efter et Pergaments-haandskrift i det store Kongel. Bibliothek, med Indledning, Anmaerkninger og Glossarium af C. Molbech. Kiöbenh. 1826. 8°.
Artsenijmiddelleer in 't oude Deensch, uit de XIIIe eeuw.

Modus confitendi. De passione Domini. Et tabt dansk Skrift fra c. 1500. Udgivet paany af Chr. Bruun. Kjöbenh. 1866. 4°.

Skomager, J., — Blade af Jerusalems Skomagers Lommebog, udgivne af B. S. Ingemann. Kjöbenh. 1833. 8°.

Zesen, Ph. von, Assenath, det er: Josephs og Assenaths Kierligheds og Levnets Historie, til Tidsfordriv fordansket. Kjöbenh. 1729. 8°.

Holberg, L., Verzameling van brieven, over verscheide historische, staatkundige, bovennatuurkundige, zedekundige, philosophische, alsmede boertige stoffen, waar onder de verdediging van des schryvers Blyspelen, en inzonderheid een Byvoegzel op de Reize van Klaas Klim. Amst. 1768—72. 5 dln. 8°.

Andersen, H. C., Eventyr. Med Illustrationer af V. Pedersen. Kjobenh. 1850. 8°.

—— Bilderbuch ohne Bilder. Aus dem Dän. von E. Zoller. Leipz. Z. j. 8°.
Universal Bibliothek.

Oosterzee, J. J. van, Eene ziel na den dood. J. L. Heibergs gedicht van dien naam besproken. Utr. 1865. 8°.

Paulsen, C., Samlede mindre Skrifter. Med en biographisk Indledning af H. N. Clausen, samt Portrait. Kjöbenh. 1857—59. 3 dln. 8°.
Ook onder den titel: C. Paulsens gesammelte kleinere Schriften.

Cantate ved det Kong. Norske Frederiks Universitets Mindefest, for H. M. Kong Carl, 19 Nov. 1872. Christ. (1872). 4°.

ZWEEDSCH.

Geschiedenis. — Taalkunde.

Broocman, C. U., Historiola litteraria Poëtarum Svecanorum. Upsal. 1801. 4°.

Supplement till biographiskt Lexicon öfver namnkunnige Svenska Män. Lund, 1836. 8°.

Fant, E. M., Minne öfver Joh. Schefferus. Stockh. 1782. 8°.

Heldmann, A., Versuch einer Schwedischen Grammatica, führnehmlich zum Gebrauch eines Teutschen. Ups. 1738. 8°.

Abrégé de la grammaire Suédoise à l'usage des étrangers. Göteb. 1811. 8°.

Sprachlehre (Kurze ... Schwedische), nebst einem kleinen Wörterbuche und Gespräche... von G. F. H..... Hamb. u. Alt. Z. j. (c. 1830). 8°.

Sjöborg, G., Schwedische Sprachlehre für Deutsche. 4e durchgesehene Aufl. Strals. 1838. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 6e Aufl. vermehrt und berichtigt von Kempe. Strals. 1848. 8°.

Daa, L. K., Udsigt over det Svenske Sprogs Grammatik. Krist. 1837. 16°.
1e aflev. van: Svensk-Norsk Haand-Ordbog.

Dieterich, U. W., Svensk Spraklära med jemförande häntydningar till Norges och Danmarks Språkbruk, 1a häftet: Bokstafs- och Ordböjnings-lära. Stockh. 1850. 8°.

Rydquist, J. E., Svenska Språkets Lagar. Kritisk Afhandling. Stockh. 1850—74. 5 dln. 8°.

Vriend, J., Zweedsche Spraakkunst, met opstellen, lees- en vertaaloefeningen, benev. eene bloemlezing uit de werken der beste Zweedsche schrijvers en dichters. Kamp. 1854. 8°.

Ihre, J., Swenskt dialect Lexicon. Hvarutinnan uppteknade finnas the ord och talesätt, som uti åtskilliga svea rikes landsorter aro brukelige, men ifrån allmänna talesättet Afvika, enz. Ups. 1766. 4°.

Cavallius, G. O. H., Vocabularium Vaerendicum. Ups. 1837. 8°.
Voor Woordenboeken der Zweedsche en andere talen zie men de Afd. *Woordenboeken* enz. *in meerdere talen*, Kol. 41 vv.

Letterkunde.

Samlinger utgifna af *Svenska Fornskrift-Sällskapet.* Stockh. 1844—84. N°. 1—84. M. facs. 8°.
Deze verzameling bevat de volgende werken:
Flores och Blanzeflor, utg. af G. E. Klemming.
Sanct Patriks-Sagan, utg. af G. Stephens och J. A. Ahlstrand.
Peder Månssons Stridskonst och Stridslag, utg. af G. O. Hylten-Cavallius.
Vadstena Kloster-Reglor, utg. af C. F. Lindström.
Herr Ivan Lejon-Riddaren, utg. af J. W. Liffmann och G. Stephens.
Namnlös och Valentin, utg. af G. E. Klemming.
Ett Forn-Svenskt Legendarium, utg. af G. Stephens. 3 dln.
Konung Erik den XIV: des Krönika, utg. af F. A. Dahlgren.
Svenska Medeltidens Bibel-arbeten, utg. af G. E. Klemming. 2 dln.
Sagan om Didrik af Bern, utg. af G. O. Hylten-Cavallius.
Hertig Fredrik af Normandie, utg. af J. A. Ahlstrand.
Konung Alexander, utg. af G. E. Klemming.
Skrå-Ordningar, samlade af G. E. Klemming.
Heliga Birgittas Uppenbarelser, utg. af G. E. Klemming. M. Bihang.
Bonaventuras Betraktelser öfver Christi lefverne, utg. af G. E. Klemming.
Legenden om Gregorius af Armenien, utg. af G. E. Klemming.
Klemming, G. E., Sveriges Dramatiska litteratur, till och med 1875. Bibliografi.
Helige Bernhards Skrifter, utg. af H. Wieselgren.
Svenska Medeltidens Rim-Krönikor, utg. af G. E. Klemming. 3 dln.
Suso, Gudeliga Snilles Väckare, utg. af R. Bergström.
Själens Tröst, utg. af G. E. Klemming.
Skrifter till läsning för klosterfolk, utg. af F. A. Dahlgren.
Gersons bok om djefvulens frestelse, öfvers. af Ericus Nicolai (1493).
Klosterläsning, utg. af G. E. Klemming.
Svenska Medeltids-Postillor, utg. af G. E. Klemming. Dl 1.
Gersons Lärdom huru man skall dö. Tryckt i Upsala, 1514.
Medeltids Dikter och Rim, utg. af G. E. Klemming.
Läke-och Örte-Böcker. Häft 1. 2.

Småstycken på forn Venska samlade af G. E. Klemming. Stockh. 1868—81. M. taf. 8°.

Lesebuch (Schwedisches), enthaltend Aufsätze von Crusenstolpe, Almqvist, Mellin, Em. Carlén und Fred. Bremer herausg. von A. Ekholtz. Hamb. 1851. 8°.

Biblia, thet är: All then Helga Skrift, Bambla och Nya Testamentsens, på Swensko: med... Summarier... och... Concordantier. Stockh. 1720. 8°.

Biblen, eller then Heliga Skrift, gamla och nya Testamentet. Med stående stilar [gestereotypeerd]. Stockh. 1818. 8°.

Testamentet (Nya). Stockh. 1844. 8°.

Davids Psaltare, med Formala D. Marth. Luth. og beirre stuttre Summuedur enz. Hoolum, 1647. 8°.

Salomos Israëls Konungs Sede-språk, Öfversatta ifrån originalet, med bifogade korta philologiska och critiska anmärkningar af J. A. Tingstadius. Ups. 1783. 8°.

Prof-Ofwersättning af then Heliga Skrift, Tolfte Stycket, som innehåller första och andra Konungaböckerna. Stockh. 1788. 4°.

Kununga ok Höfdinga Styrilse h. e. Regum principumque institutio ab incerto auctore gentis Sueticae ante Saecula nonnulla patrio sermone conscripta... In serm. Lat. vertit notisq. necess. illustr. J. Schefferus. Holm. Svecor. 1669. fol.
Hierachter: Historia Hialmari regis Biarmlandiae atq. Thulemarkiae, Ex fragm. Runici MSti liter. recent. descripta, c. gemina versione J. Peringskioldi. Z. pl. en j. (signat. E—L.) fol.

Gustaf II Adolf's (Konung) Skrifter. [Utg. af Styffe]. Stockh. 1861. 8°.

Tegnér, E., Samlada Skrifter. Stockh. 1848—54. 7 dln. M. portr. 8°.
Dl. I—IV Gedichten; dl. V—VII Prozawerken.

—— Frithiofs Saga. 17de upplagan. Stockh. z. j. (c. 1860). 8°.

—— Redevoeringen. Uit het Zweedsch d. A. C. Holtius. Utr. 1840. 8°.

Stagnelius, E. J., Samlade Skrifter, utgifne af L. Hammarsköld. Andra Upplagan, öfversedd och rättad. Stockh. 1830—33. 3 dln. 8°.

Afzelius, A. A., Volkssagen und Volkslieder aus Schwedens älterer und neuerer Zeit. Aus dem Schwedischen übersetzt von F. H. Ungewitter. Mit Vorwort von L. Tieck. Leipz. 1842. 3 dln. 8°.

[Vallencey of **Wallancey, C.]**, Comparaison de la langue Punique et de la langue Irlandoise, au moyen de la Scène Punique de la Comédie de Plaute, intitulée: le Carthaginois. Z. p. (Par.?) 1787. 8°.

O'Donovan, J., A Grammar of the Irish language, enz. Dublin, 1845. 8°.

Leabraichean an T-seann Tiomnaidh, air an tarruing o'n cheud Chanain chum Gaelic Albannaich. — Tiomnadh Nuadh ar tighearn agus ar Slanuighir Iosa Criosd, air a tharruing o'n Ghreugais chum Gaelic Albannaich. Lond. 1828. 8°.
De Boeken van het O. en N. T. in 't Gaelisch.

Leabraiche an T-seann Tiomnaidh, air an tarruing o'n cheud Chanain chum Gaelic Albannaich; ann an ceithir earrannaibh. Earrann I. Duneidin, 1783. 8°.
Bevat de vijf boeken van Mozes in 't Gaelisch.

Biobla (An) naomhtha; ann a bhfuilid an Tsean Tiomnadh; ar na tharruing go firinneach as a Neabhra ughdarach: ris an tathair ro onorach a ndia Uilliam Bhedel, Easpug Chille Moire; agus an Tiomna Nuadh, ar na tharruing go firinneach as a ngreigis ughdarach: ris an tathair is onoruighthe a ndia Uilliam o Domhnuill, Ardeaspug Thuaim. Lond. 1817. 8°.
Iersche Bijbel, het O. T. overgezet door W. Bedel en het N. T. door W. Domnuill.

Vible Casherick (Yn), ny yn Chenn Chonaant, as yn Conaant Noa: veih ny chied ghlaraghyn; dy kiaralagh chyndait ayns Gailck: ta shen dy ghra, chengey ny mayrey ellan vannin. Pointit dy ve lhaith ayns Kialteenyn. Lond. 1819. 8°.
Bijbel in den tongval van het eiland Man.

Fragments of ancient Poetry, collected in the Highlands of Scotland, and translated from the Galic or Erse Language. 2d ed. Edinb. 1760. 8°.

Antiquities (Galic): consisting of a History of the Druids, particularly of those of Caledonia; a Dissert. on the authenticity of the Poems of Ossian; and a Collection of ancient Poems, transl. from the Galic of Ullin, Ossian, Orran enz. by J. Smith. Edinb. 1780. 4°.

Alterthümer (Gallische), oder eine Sammlung alter Gedichte aus dem Gallischen des Ullin, Ossian, Orran, enz. von John Smith ins Engländische und aus diesem ins Deutsche übersetzt, benebst einer Geschichte der Druiden, hauptsächlich der Caledonischen, und einer Abhandlung über die Aechtheit der Ossianischen Gedichte. Leipz. 1781. 2 dln. 8°.

Ossian (The Poems of), in the original Gaelic, with a translation into Latin by R. Macfarlan, with a dissertation on the authenticity of the poems by J. Sinclair, and a translation from the Italian of Cesarotti's dissertation on the controversy respect. the authenticity of Ossian enz. published under the sanction of the Highland Society of London. Lond. 1807. 3 dln. 8°.
De oorspronkelijke tekst met latijnsche vertaling daartegenover.

—— Fingal, zweiter und dritter Gesang, verdeutscht von D. Neumann. Hamb. 1804. 4°.

—— Probe einer neuen Uebersetzung der Gedichte Ossian's aus dem Gaelischen Original von C. W. Ahlwardt. Oldenb. 1807. 4°.
Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. Letterkunde.*

— **Dissertation** (A critical) on the Poems of Ossian, the Son of Fingal. Lond. 1763. 4°.

GRIEKSCH EN LATIJN.

IN HET ALGEMEEN.

Koenen, H. J., Redev. over het aanbelang der beoefening van de klassieke letterkunde ook nog in onze dagen. (Amst.) 1851. 8°.

Vollgraff, J. C., L'essence et la méthode de la philologie classique. Discours. Leid. 1883. 8°.

Verheyk, H., Oratio de utilitate Graecae et Latinae linguae ad cujusvis ordinis homines redundante. Amst. 1765. 4°.

Bosscha, H., Orat. de Graecarum Romanarumque literarum studio, Liberae Reip. civibus inprimis commendando. Harderv. 1795. 4°.

Heeren, A. H. L., Geschiedenis der classische literatuur gedurende de middel-eeuwen, vert. d. E. G. Lagemans. Rott. 1827—29. 2 dln. 8°.

Curtius, G., Die Sprachvergleichung in ihrem Verhältniss zur classischen Philologie. Dresd. 1845. 8°.

Scioppius, G., De arte critica; et praecipue de altera ejus parte emendatrice... commentariolus etc. Amst. 1662. 8°.

[Schonck, E. J. B.], De Vermakelyke Slaatuintjes ad fidem veterum membranarum sedulo Castigati curis Eibesii. Traj. ad Rhen. 1775. 8°.
In dit boekje worden op geestige wijze de met noten overladen uitgaven der Latijnsche en Grieksche schrijvers geparodieerd. — Het bevat den tekst van eenige Amsterdamsche straatliedjes met eene menigte allergeleerdste aanteekeningen, waarin de kreupelrijmen van den tekst als 't ware verdrinken.

Klotz, R., Quaestionum criticarum liber I. Lips. 1831. 8°.

Eichstädt, H. C. A., Quaestionum philologicarum novum spec. Jenae, 1804. 4°.

Wolper, A. F., Minutiae Philologicae. Pars I. Lingae, 1832. 4°.
Gedrukt op blauw papier.

Epkema, E., Dissert. phil.-crit. de transpositione, seu saluberrimo in sanandis veterum scriptis remedio etc. Franeq. 1786. 4°.

[Hasse, J. C.], Versuch einer griechischen u. lateinischen Grammatologie. Königsb. 1792. 8°.

[Geier, J. Chr.], Onomatologiae curiosae et Anagrammatographiae pars I. Jen. 1732. 4°.

Nieuwland, P., Twee oordeelkundige Brieven, over de Latijnsche en Grieksche woorden *Charivarium*, *Acacia*, *Aphentes* en *Cyranides* enz. 's Gravenh. 1773. 8°.

[Stephanus, C.], De Latinis et Graecis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium et avium liber, cum Gallica eorū nominum appellatione. Ed. IV. Lutet. C. Stephanus. 1554. 8°.

[——] De re vestiaria, vascularia et navali (ejusq. nominibus) ex Bayfio. Lutet. C. Stephanus. 1553. 8°.

Nieuwveen, J. H., Over het wezen en den oorsprong van het Pronomen. (Leid. 1844). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1844.

Reitz, F. V., De temporibus et modis verbi graeci et latini. Lips. 1765. 1e st. 4°.

Borrichius, O., Dissertationes Acad. de poetis, publ. disputationibus, in Reg. Hafniensi Lycéo, assortae ab a°. 1676 ad ann. 1681. Nunc iterum evulgatae. Francof. 168?. 4°.

König, Chr. G., Commendatur numerosae orationis studium. Misenae, 1821. 4°.

Busch Keiser, Is., Comparatio placitorum Platonis et Aristotelis de ratione et principiis artis poeticae. Lovan. Z. j. 4°.

Holwerda, A. E. J., Spec. liter. continens disputationem de dispositione verborum in lingua Graeca, in lingua Latina et apud Plutarchum, cui acc. commentariola in libros de Iside et Osiride et de genio Socratis. Traj. ad Rhen. 1878. 8°.

OUD-GRIEKSCH.

INLEIDING. — TAALKUNDE.

Voor Woordenboeken der Grieksche en andere talen zie men de Afd.: *Woordenboeken enz. in meerdere talen.* kol. 41 vv.

Francius, P., Oratio de usu et praestantia Linguae Graecae etc. Amst. 1686. 4°.

Havercamp, S., Oratio inauguralis, utrum majus sibi nomen paraverint Graeci bellica laude et victoriarum gloria, an artium inventione, disciplinis liberalibus, et studio eloquentiae. Lugd. Bat. 1720. 4°.

Plantin, O., Vindemiola literaria in qva Hellas svb arcto, sive merita Svecorvm in lingvam Graecam... exponuntur. Vitemb. 1736. 8°.

Gierding, P., De studio lingvae Graecae Latinae praemittendo. Havn. 1791. 8°.

Kÿttlinger, G. L., Observationes de Graecorvm in litterarvm stvdio imitatione. Erl. 1798. 8°.

Vogel, Ign. A., De lingua Graeca optima juventutis Germanicae ad scientiam patrii sermonis duce. Dissertatio. Vratisl. 1828. 8°.

Halbertsma, T. J., Hooger onderwijs en Grieksche taal, letterkunde en oudheden. Redevoering. Gron. 1877. 8°.

———

Burton, G., Graecae linguae historia: sive oratio de ejusdem linguae origine, progressu etc. Lond. 1657. 8°.
Blz. 61 vv. bevatten: Veteris linguae Persicae Λείψανα fere omnia; quae quidem apud priscos scriptores reperiri poterant. Ad. Th. Hidde. Lond. 1657.

Sparschuh, N., Keltische Studiën oder Untersuchungen über das Wesen und die Entstehung der Griechischen Sprache, Mythologie und Philosophie vermittelst der Keltischen Dialecte. Frankf. a/M. 1848. 8°.

Ursinus, G. H., Grammatica Graeca etc. Acc. Electa Graec. ex opt. linguae Auctoribus excerpta. Ed. II. etc. Norimb. 1714. 8°.

Verklaering van de eerste beginselen der Grieksche Taele, enz. in 't licht gegeven door eenen Priester [van de Soc. Jesu]. Antw. 1727. 8°.

Przybylskiego, Jacka, Poczatki jezyka Greckiego dla uzytku Polaków pierwszy raz Wydane. Krakowie, 1792. 8°.
Grieksche Spraakkunst, in het Poolsch.

Dorn Seiffen, G., Grieksche spraakkunst. 3e uitg. Amst. 1823. 8°.

Gaay Fortmann, J. C. H. de, Leerboek der Grieksche taal. 3de druk. Amst. 1851. 8°.

Budaeus, G., Commentarius lingvae Graecae. Colon. 1530. fol.

Martinius, W., Cadmus Graeco-Phoenix, i. e. Etymologicum etc. Brem. 1625. 8°.

Wagner, C. F. C., Commentatio de Articuli Graec. linguae origine, necnon de ipsius usu apud Homerum. Marb. 1810. 4°.

Budenz, J., Das suffix κός (ικός, ακός, υκός) im Griechischen. Ein Beitrag zur Wortbildungslehre. Inaug. Diss. Gött. 1858. 8°.

Michaelis, G., Exercitium philolog. de Graecae lingvae pronunciatione ejusdemq. variis dialectis etc. Wittenb. 1678. 4°.

Moore, N. F., Remarks on the pronunciation of the Greek language. New-York, 1819. 8°.

Reizius, F. V., Prosodiae Graecae accentus inclinatio. Lips. 1782. 2 stn. 4°.

Anton, C. Th., De accentibus graecis, inprimis de acuto distinctivo et conjunctivo ac de vo-culis procliticis. Gorl. 1820. 4°.

Thiersch, B., Commentatio de accentus graeci natura. Halberst. 1824. 8°.

[**Röther**], Uebungsblätter zum Behufe des Griechischlesens nach Quantität u. Accent in Verbindung. Nebst einer Lateinischen Zugabe. Heidelb. 1826. 8°.

Krebs, J. P., Kurze Accentlehre der griechischen Wörter. Francf. 1830. 8°.

Müller, D., Das Griechische Zeitwort. Naumb. a/S. 1847. 4°.

Dissen, L. G., De temporibvs et modis verbi graeci et de constrvctione particvlarvm ex modorvm significatione constitvenda. Dissert. Gott. 1808. 4°.

Weiske, B. G., De praepositionibus graecis commentatio. Gorlicii, 1809. fol.

Kühner, R., Versuch einer neuen Anordnung der Griechischen Syntaxe, mit Beispielen begleitet. Hann. 1829. 8°.

Wentzel, E., De genitivis et dativis linguae Graecae, quos absolutos vocant. Dissert. Vratisl. 1828. 8°.

Poppo, E. F., De usu particulae »ἄν" apud Graecos. Diss. I. Francof. ad Viadr. (1816). 4°.

Geffers, A., De ἄν particula dissertatio. Gott. 1832. 4°.

Anton, C. Th., De discrimine particularum οὐ et μή brevis dissertatio. Gorl. 1823. 4°.

Handius, F., De particvlis Graecis Dissertatio 1°. de partic. τε. — Diss. 2°. de partic. τε cvm aliis vocabvlis conivncta. Jenae, 1823—24. 2 stn. 4°.

Schmidt, F. W. V., Tausend griechische Wörter, welche in den Wörterbüchern von J. G. Schneider und F. W. Riemer fehlen. Berl. 1817. 4°.

Greve, A., Diss. historico-critica περὶ τῶν ἅπαξ εἰρημένων, sive de auctoritate unius testis. Vitemb. 1722. 4°.

Doederlein, L., Comment. de vocabulo τηλύγετος. Erl. 1825. 4°.

Michaëlis Apostolii Centuriae XXI. Proverbiorum, ex optim. Auctoribus Graecis collectae... cum P. Pantini vers. et notis etc. Item Patriarchae Gregorii Cyprii Proverbia [curâ D. Heinsii]. Lugd. Bat. 1653. 4°.

Crusius, J., De originibus et caussis Literaturae Graecae, ejusdemque dialectis etc. Wittenb. 1684. 4°.

Hermann, G., Observationes de Graecae linguae dialectis. Lips. (1807). 4°.

Jacobs, F., Ueber einen Vorzug der griechischen Sprache in dem Gebrauche ihrer Mundarten. Munch. 1808. 4°.

Marsh, H., Horae Pelasgicae, part I, cont. an inquiry into the origin and language of the Pelasgi, or ancient Inhabitants of Greece, with a description of the Pelasgic or Aeolic digamma, enz. Cambr. 1815. 8°.

Longard, L. C., Symbolae ad doctrinam de Digammo Aeolica. Bonn. 1837. 8°.

Vigerus, F., De praecipuis Graecae dictionis idiotismis libellus. Illustr., perp. animadversionibus & quamplurimis idiotismis auxit H. Hoogeveen. Ed. II priori quinta parte auctior. Lugd. Batav. 1752. 8°.

Spitzer, J., Lautlehre des Arkadischen Dialektes. Inaug. Dissert. Kiel, 1883. 8°.

Jablonski, P. E., Disq. de Lingua Lycaonica ad loc. Actor. XIV. v. 11. etc. Juxta ex. impr. Berolini, Traj. ad Rhen. 1724. 4°.

LETTERKUNDE.

Inleiding. — Geschiedenis.

Kappeyne van de Coppello, J., Oratio de quibusdam caussis excellentiae Graecorum in Literis. Hagae Com. 1819. 8°.

Beckius, C. D., Specimen 1um et 2um accessionum ad Fabricii Bibliothecam graecam. Lips. 1827—28. 2 stn. 4°.

Egger, E., Aperçu sur les origines de la littérature Grecque. Par. 1846. 8°.

Meylink, A. A. J., Thèse de littérature sur la poésie Grecque. Par. 1827. 4°.

Bernhardy, G., Grundriss der Griechischen Litteratur mit einem vergleichenden Ueberblick der Römischen. 2e Bearb. Halle, 1852—59. 2 dln. 8°.
I. Innere Geschichte der Griechischen Litteratur.
II. Geschichte der Griechischen Poesie.
1. Epos. Elegie. Jamben. Melik.
2. Dramatische Poesie. Alexandriner. Byzantiner.

Mueller, K. O., Geschichte der Griechischen Literatur bis auf das Zeitalter Alexanders. Nach der Handschrift des Verfassers herausg. von E. Mueller. Bresl. 1841. 2 dln. 8°.

Francken, C. M., Oratio de civitate Atheniensi poetices patrona... Addita est brevis narratio eorum, quae Academiae [Groning.] per annum 1873—74 prospera et adversa evenerunt. Gron. 1874. 8°.

Nitzsch, G. W., Die Sagenpoesie der Griechen kritisch dargestellt. Drei Bücher. — Braunschw. 1852. 8°.

Schneider, G., De originibus Comoediae Graecae. Vratisl. 1817. 8°.

Engel, P. C. J., De origine ac progressu poëseos dramaticae inprimis tragicae apud Graecos. Gissae, 1818. 4°.

Heeren, A. H. L., De chori Graecorvm tragici natvra et indole, ratione argvmenti habita. Dissert. Gott. 1784. 4°.

Elink Sterk, J. W., Over den Schrik en het Medelijden in het Grieksche Treurspel. Leyd. 1838. 8°.

Brouwer, P. van **Limburg**, Proeve eener recensie, door een niet-recenserend schrijver. Ook onder den titel van: Al weder iets over het Grieksche treurspel. Gron. 1839. 8°.

Beck, C. D., De epitritis Doriis dissertatio. Lips. 1824. 4°.

Weissenborn, H., De versibus glyconicis, part. 1. Lips. 1840. 8°.

DICHT- EN PROZAWERKEN.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. Letterk.*; voor die in het Hoogduitsch de Afd.: *Hoogd. Letterk.* enz.

Homerus, Carmina et cycli epici reliquiae. Graece et Latine cum indice nomimum et rerum. Editio iteratis curis correcta. Paris. 1845. gr. 8°.

Feith, E., Antiquitatum Homericarum ll. IV, etc. Lugd. Bat. 1677. 12°.

Ruhnkenius, D., Epistola critica I in Homeridarum Hymnos et Hesiodum ad L. C. Valckenarium. Lugd. Bat. 1749. 8°.

Evertsz., U. A., Disp. de Homeri auctoritate apud jureconsultos Romanos etc. Leov. 1819. 8°.

Köppen, J. H. J., Over het leven en de gedichten van Homerus. Uit het Hoogd. vert. [d. J. T. Bergman]. Leyd. 1820. 8°.
Handelt voornamelijk over de Ilias.

Bergman, J. T., Over de Odyssee van Homerus. Een vervolg op [het voorg.] Met eene wereldkaart voor Homerus. Leyd. 1826. 8°.

Fuchs, J. A., De varietate fabularum Troicarum quaestiones. Col. ad Rhen. 1830. 8°.

Müller, W., Homerische Vorschule. Eine Einleitung in das Studium der Ilias und Odyssee. 2e Aufl. m. Einleitung u. Anmerkungen von D. C. W. Baumgarten-Crusius. Leipz. 1836. 8°.

Ritschl, Fr., Die Alexandrinischen Bibliotheken unter den ersten Ptolemäern und die Sammlung der Homerischen Gedichte durch Pisistratus. Nebst litterarhistorischen Zugaben über die Chronologie d. Alexandrinischen Bibliothekare, die Stichometrie der Alten, und die Grammatiker Heliodorus. Bresl. 1838. 8°.

Pluygers, G. G. [of W. G.], De Zenodoti carminum Homericorum editione. (Leid. 1843). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1843.

—— De carminum Homericorum veterumque in ea scholiorum etc. (Leid. 1847). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1847.

Lachmann, K., Betrachtungen über Homers Ilias, mit Zusätzen von M. Haupt. Berl. 1847. 8°.

Lauer, J. F., Litterarischer Nachlass. Berl. 1850—53. 2 dln. 8°.
Bd I. Geschichte der Homerischen Poesie, herausg. von T. Beccard und M. Hertz.
» II. System der Griechischen Mythologie, herausg. von H. Wichmann.

Weinkauff, F., Homerisches Handbuch für Gymnasien. Köln, 1868. 8°.

Sickler, F., Kadmus, oder Forschungen in den Dialekten des Semitischen Sprachstammes, zur Entwickelung des Elements der ältesten Sprache und Mythe der Hellenen. 1ste Abth. (Erklärung der Theogonie des Hesiodus]. Hildburgh. 1818. 4°.

Francken, C. M., Prometheus en Pandora. Bijdrage tot de kritiek van Hesiodus. Gron. 1864. 8°.

Mey, H. W. van der, Studia Theognidea. (Leid. 1868). 8°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1868—69.

Brouwer, P. van **Limburg**, Essay sur la beauté morale des poésies de Pindare... Trad. du Hollandais augm. de quelques notes, par l'auteur. Brux. 1830. 8°.

—— Schoonheden uit Grieksche treurspeldichters. Eschylus, Sophokles, Euripides. Nieuwe uitg. Amst. Z. j. 8°.
Nieuwe titeluitgave van drie werken verschenen in 1832 en 1833.

Poetae scenici Graeci. Accedunt perditarum fabularum fragmenta. Rec. et praefatus est G. Dindorfius. Lips. 1830. 4°.

Aeschyli et **Sophoclis** tragoediae et fragmenta [ed. E. A. I. Ahrens]. Graece et Latine cum indicibus. Paris. 1842. gr. 8°.

Sophokles (Des) Antigone, Griechisch und Deutsch, herausg. von A. Böckh. Nebst zwei Abhandlungen über diese Tragödie im Ganzen und über einzelne Stellen derselben. Berl. 1843. 8°.

Leeuwen, J. van, Commentatio de Aiacis Sophoclei authentia et integritate. Traj. ad Rhen. 1881. 8°.
Uitgegeven door het Prov. Utrechtsch Genootsch. voor Kunsten en Wetenschappen.

Rau, S. I. E., Epistola de Euripidis Phaëthonte. Lugd. Bat. 1832. 8°.

Bakhuyzen, W. H. van de Sande, De parodia in comoediis Aristophanis. Locos ubi Aristophanes verbis epicorum, lyricorum, tragicorum utitur, collegit et illustravit. Traj. ad Rhen. 1877. 8°.

Herodoti historiarum libri IX. Rec. et comment. de dialecto Herodoti praemisit G. Dindorfius. — Ctesiae Cnidii et chronographorum, Castoris, Eratosthenis etc. fragmenta dissertatione et notis ill. a C. Müllero. Graece et Latine cum indicibus. Paris. 1844. gr. 8°.

Lexicon Herodoteum. Instruxit J. Schweighäuser. Argent. et Paris. 1824. 2 prts. M. portr. 8°.

Was, R., De dichter en zijn vaderstad. Eene inleiding tot den staat van Plato. Leid. 1881. 8°.

Naber, S. A., Observationes criticae in Platonem. (Leid. 1862). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1862.

Kan, C. M., Disputatio de Euhemero. Gron. 1862. 8°.

Ruhnkenius, D., Epistola critica II in Callimachum et Apollonium Rhodium ad... J. A. Ernesti. Lugd. Bat. 1751. 8°.

Vries, M. de, Spec. liter. de historia Polybii pragmatica. Lugd. Bat. 1843. 8°.

Valeton, I. M. J., De Polybii fontibus et auctoritate disputatio critica. Traj. ad Rhen. 1879. 8°.
Ed. Societas artium disciplin. Rheno-Traiectina.

Wijnne, J. A., De fide et auctoritate Appiani in bellis Romanorum civilibus enarrandis exploratis fontibus, quibus usus esse videtur. Gron. 1855. 8°.

Kehl, O., De Isocratis suasoriarum dispositione. Kreuzn. 1874. 4°.

Hecker, A., De oratione in Eratosthenem trigintavirum Lysiae falso tributa. (Leid. 1848). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1848.

Neumeister, H., Epistola panegyrica, in qua Carmen suum graecum de Resurrectione Christi, duci Saxoniae Joh. Wilhelmo dedicat. Jen. 1566. 4°.

Wassenaer, N. J. a, ΑΡΛΕΜΙΑΣ *η εξηγησις της πολιορκιας της πολεως Αρλεμιας, γενομένης τῷδε ἔτει αφοβ*. Harlemias sive enarratio obsidionis urbis Harlemi, quae accidit a°. 1572. Graeco carmine conscripta. Lugd. Bat. 1605. 4°.

Schumann, C. H., Carmina Graeca et Latina. Lips. 1833. 8°.

Faustissimas nuptias princip. Caroli Alexandri, ducis Saxoniae Vimariensium atque Isenacensium heredis et Sophiae, regis Batavorum filiae pie concelebrant Gymn. Carolo-Fridericiani doctores. Isen. 1842. 4°.
Grieksch gedicht met Hoogduitsche vertaling.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη — δίγλωττος, τοῦτ' ἔςι, τὸ Θεῖον Αρχέτυπον καὶ ἡ αὐτοῦ Μετάφρασις εἰς κοινὴν διάλεκτον. κ. τ. λ. Ἐν Λονδρα, ἔτει ͵αωλ' (1830). 8°.
Nieuw Testament in het oud- en nieuw-Grieksch, uitgegeven voor rekening van het Engelsche Bijbelgenootschap.

NIEUW-GRIEKSCH (ALBANEESCH).

Langius, J. M., Philologia barbaro-graeca, continens meletema de origine, progressu et fatis linguae graecae; grammaticae barbaro-graecae synopsin; glossarii barbaro-graeci compendium etc. Noremb. et Altd. 1707—1708. 2 prts. 4°.

Kutuffa', G., Compendio di Grammatica della lingua Greca moderna. Livorn. 1825. 8°.

David, J., Méthode pour étudier la langue Grecque moderne... 2e éd. revue, corrigée et augmentée. Par. 1827. 8°.

Minoïde Mynas, C., Grammaire Grecque, contenant les dialectes et la différence avec le Grec vulgaire. Par. 1828. 8°.

Xylander, J. von, Die Sprache der Albanesen oder Schkipetaren. Frankf. a. M. 1835. 8°.

Fonseca, A. C. Wolheim da, Kurzgefasste Neugriechische (Romaische) Grammatik. Hamb. u. New York. 1851. 8°.

[Berger, J.,] Traité de prononciation Grecque-moderne, à l'usage des Français, par J. B. X. Par. 1828. 8°.

Burger, D., Handleiding om het Nieuw-Grieksch te leeren spreken ..., onder medewerking van T. N. Phlogaïtis. Devent. 1879. 8°.
Voor Woordenboeken der Nieuw-Grieksche en andere talen zie men de Afd. *Woordenboeken in meerdere talen*, kol. 41 vv.

Rizo Néroulos, J., Cours de littérature Grecque moderne enz. publ. p. J. Humbert. 2e éd. revue et augmentée. Genève, 1828. 8°.

Chants populaires de la Grèce moderne, recueillis et publiés avec une trad. Française, des éclaircissements et des notes, par C. Fauriel. Par. 1824—25. 2 dln. 8°.
I. Chants historiques.
II. „ „ , romanesques et domestiques.

Volkslieder (Neugriechische). Gesammelt u. herausgegeben von C. Fauriel. Uebersetzt u. mit des Französ. Herausgebers u. eigenen Erläuterungen versehen von W. Müller. Leipz. 1825. 2 dln. 8°.
I. Geschichtliche Lieder.
II. Romantische und häusliche Lieder, nebst Anhang.

Kalvos de Zante, Odes nouvelles, suivies d'un choix de poésies de Chrestopoulo, trad. par l'auteur des Helléniennes, P. de C. [G. Pauthier]. Par. 1826. 12°.
Nieuw-Grieksch en Fransch. — De voortitel luidt: La lyre Grecque.

Sanders, D. H., Das Volksleben der Neugriechen dargestellt und erklärt aus Liedern, Sprichwörtern, Kunstgedichten, nebst einem Anhange von Musikbeilagen enz. Mannh. 1844. 8°.

OUD-ITALISCH.

Maffei, S., Origines Etruscae et Latinae, s. de priscis ac primis ante U. C. Italiae incolis Comm. qua quae ad utriusque gentis tum Etruscorum tum Latinorum initia et linguam pertinent curiose investigantur. Ex Ital. serm. in Lat. conv. J. G. Lotterus. Lips. 1731. 4°.

Inscriptiones Etruscae (Musei Lugduno-Batavi). Ed., interpret. Lat. et not. instruxit L. J. F. Janssen. Acced. tabb. IV. — Additamentum etc. Lugd. Bat. 1840. 2 stkn. 4°.

Lassen, C., Beyträge zur Deutung der Eugubinischen Tafeln. 1er Beitrag. Bonn, 1833. 8°.

Kaempf, F. H., Umbricorum Spec. I. Berol. 1834. 8°.

Kirchoff, A., Das Stadtrecht von Bantia. Ein Sendschreiben an Theod. Mommsen. Berl. 1853. 8°.

Huschke, P. E., Die Oskischen und Sabellinischen Sprachdenkmäler. Sprachliche und sachliche Erklärung, Grammatik und Glossarium. Elberf. 1856. M. pl. 8°.

Tafeln (Die Iguvischen), nebst den kleineren Umbrischen Inschriften, mit Hinzufügung einer Grammatik u. eines Glossars der Umbrischen Sprache. Vollständig uebersetzt u. erklärt von E. Huschke. Leipz. 1859. 8°.

Grotefend, G. F., Rudimenta Linguae Umbricae, ex Inscriptionibus antiquis enodata... Add. tab. lithogr. Hannov. 1835—39. 8 stkn. 4°.

—— Rudimenta Linguae Oscae, ex Inscriptionibus antiquis enodata. Add. tabb. lithogr. Hannov. 1839. 4°.

LATIJN.

INLEIDING. — SPRAAKLEER.

[**Schmid, C. H.**], Ueber ein Privilegivm, Lateinisch zu reden. Giess. 1786. 8°.

Engelstoft, L., Comm. de pretio Literarum Romanarum nostra aetate rite aestimando. Havn. 1803. 8°.

Tilberg, G. S. et **J. A. Berggren**, Diss. de usu et necessitate linguae Latinae, communis eruditorum interpretis. Gryphisw. 1806. 4°.

Cras, H. C., Disput. pro linguae Latinae inter eruditos usu. (Amst.) 1813. 4°.

Kirsten, J. F. A., De linguae Latinae usu in disciplinis ore scriptisque tradendis et illustrandis non abolendo. Gotting. 1824. 8°.

Donckermann, F. H. L., Commentatio de hodierno linguae Latinae usu in literis doctrinisque tradendis. Lugd. Bat. 1826. 8°.

Heinsivs, F. A., Aliqua Latine dici, negari difficilivs qvam adfirmari.... (1734). 4°.
De plaats der uitgave (in Duitschland) is weggesneden.

Heffter, M. W., Die Geschichte der Lateinischen Sprache während ihrer Lebensdauer. Brandenb. 1852. 8°.

Sharpe, G., A dissertation upon the origine and structure of the Latin tongue, containing a rational and compendious method of learning Latin. Lond. 1751. 8°.

Docen, B. J., Ueber die Ursachen der Fortdauer der lateinischen Sprache seit dem Untergange des abendländischen Römer-Reichs. Münch. 1815. 4°.

Sanctius, F., Minerva, seu de causis linguae Latinae commentarius, cui inserta sunt, uncis inclusa, quae addidit G. Scioppius, et subjectae suis paginis notae J. Perizonii. Ed. 3a... aucta. Fran. 1702. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) Amstelaed. 1754. 8°.

Barreau, H., Des causes de la décadence rapide de la langue latine. Z. p. e. j. (Luxemb. c. 1843?). 4°.

Cellarius, C., De Latinitate mediae et infimae aetatis liber, sive Antibarbarus, recogn. tertium et innumeris locis auctus. — Curae posteriores de barbarismis et idiotismis sermonis latini. — Discussio Appendicis Danicae ad Curas suas posteriores, etc. iterum auctior edita. Jenae, 1695—1700. 3 stn. 1 bd. 12°.

Jäkel, E., Der Germanische Ursprung der Lateinischen Sprache und des Römischen Volkes. Bresl. 1830. 8°.

Corderius, M., De corrupti sermonis emendatione, et Latinè loquendi ratione, liber unus, [cum] Ind. Gallicarum dictionum Latinè ... redditarum etc. Lugd., S. Gryphius, 1538. 8°.

Linacrus, Th., De emendatâ structurâ Latini Sermonis ll. VI. Par. Apud C. Wechelum. 1541. 8°.

Munckerus, Ph., Hermes Grammaticus; sive Supplementa in Grammaticam Lithocomo-Caucianam. Daventr. 1652. 4°.
Bldz. 67—96 bevatten: Promulsis Grammaticae philosophicae, conscriptae ... a Pascasio Grosippo [C. Schioppio] juxta Ex. excusum Mediolani A. D. 1628. — Bldz. 97 vv.: Introductio in Grammaticam Graecam.

—— Pandaesia Grammatica etc. Acc. ejusd. Introductio in Grammaticam Graecam ut et doctrina Scioppiana de Ellipsi. Arnh. 1662. 4°.
Met voorbeelden bestaande in Nederlandsche verzen en spreekwoorden.

Scioppius, G., Grammatica philosophica ... linguae Latinae etc. Acc. Praefatio de Veteris ac Novae Grammaticae Latinae origine, dignitate et usu. Amst. 1659. 8°.

Ruddimannus, Th., Grammaticae Latinae institutiones etc. Pars I. Edinb. 1725. 8°.

Gulpen, Th. à, Scholastica et methodica Latini sermonis institutio, cui acc. elegantiarum fasciculus. Rotterod. 1742. 8°.

[Spraakkunst (Verkorte Latijnsche) voor de Russische jeugd, in het Russisch vert. d. B. Lebedew. St. Petersb. 1746]. 8°.

Bröder, C. G., Kleine Latijnsche spraakkunst of grammatica voor eerstbeginnenden. U. h. Hoogd. Naar den 3en dr. Leyd. 1803. 8°.

Swaan, J. S., Latijnsche spraakkunst enz. Hoorn, 1817. 8°.

Dorn Seiffen, G., Grammatica Latina. Zutph. 1822. 3 stn. 8°.

[Lennep, J. van], De vermakelijke latijnsche spraakkunst, ten nutte der jeugd enz. samengesteld door een Liefhebber der latijnsche tale en opgeluisterd met boekdruk-etsen, door Joh. Kachelius [J. W. F. Kachel]. Amst. (1866). 8°.

Gulpen, Th. van, Officina Scholastica of Schoolwinkel, opgerecht naar de Regels van de Syntaxis, en verdeelt in vyf Classen; waar in te koop Themata, Emblemata, Epigrammata en Anagrammata, met kantteekeningen naar de vorderingen der Scholieren in de Fransche en Latijnsche taal. Rott. 1743. 4°.

Reitz, J. F., Eenige honderd themata, geschikt naar de regels van de Syntaxis, en verdeeld in vyf classen ... 5e dr. en verm. Utr. 1760. 8°.
Aan het slot: „Toegift van moeielijke duitsche [Nederlandsche] spreekwijzen", met latijnsche vertaling.

Bröder, C. G., Lectiones Latinae of Latijnsche leesoefeningen enz.... ten dienste der Nederl. jeugd ... [Uit het Hoogd.] door F. H. L. Donckermann. Leyd. 1832. 8°.

Orationes V de certo genere vitae homini nobili deligendo: exercitij causa à quinque adolescentibus nobil. script. et recitate in Acad. Argentinensi A°. 1585. Argent. A. Bertramus. 1586. 8°.

Vivis, J. L., Lingvae Latinae exercitatio. Aug. Vind. Mich. Manger. 1582. 8°.

Stephanus, H., De Latinitate falsò suspecta expostulatio. Eivsdem de Plavti Latinitate dissertatio, et ad lectionem illius Progymnasma. (Paris) A°. 1576. Exc. Henr. Stephanus. 8°.

Vorstius, J., De Latinitate falso suspecta, deque Latinae linguae c. Germanica convenientia, liber, cui alter de Latinitate merito suspecta adjectus est. Lips. 1722. 8°.

Stephanus, H., De abvsv lingvae Graecae in qvibvsdam vocibvs qvas Latina vsvrpat admonitio, J. H. Kromayeri adnotationibus nondvm ed. denvo publ. F. G. Roloffivs etc. Berol. 1736. 8°.

Vossius, G. J., De Vitiis Sermonis, et Glossematis Latino-barbaris, libri quatuor, partim ... ad purè loquendum, partim ad meliùs intelligendos posteriorum seculorum Scriptores. Ed. ult. auct. et correct. Francof. 1666. 4°.

Jensius, J., Pvrae et impvrae Latinitatis collectanea. Rotterod. 1720. 8°.

Gulpen, Th. à, Manuductio studiosae juventutis ad nativam linguae Romanae puritatem, contin. phrases et proverbia, alphabetico ord. collecta. Rotterod. 1742. 8°.

Doeleke, G. H., Observationes grammaticae. Schlusinga, 1823—26. 2 stn. 4°.

Gernhard, A. G., Commentatio(nes) grammatica(e) partic. I. III. IV. VIII et X. Vimar. 1821—24. Jenae, 1828—31. 5 stn. 4°.

Dietrich, A., Commentationes grammaticae duae. Noriberg. 1846. 4°.
I. De literar in ling. lat. transpositione.
II De vocalibus latin. subiecta littera *l* affectis.

Meister, J. C. F., Ueber den Begriff; und über das Wort: *Pallere*, enz. Bresl. 1819. 8°.

Begemann, G., De suffixis latinis »*t-or*" »*i-or*" »*or*". Dissert. inaug. Gott. 1867. 8°.

Reinhold, C. G. [of **K. W.**], De usu particulae *adeo* brevis observatio. Primisl. 1838. 8°.

Dahl, B., Die Lateinische Partikel *ut*. Kristian. 1882. 8°.
Universitätsprogram für das erste Semester 1882 herausg. von J. P. Weisse.

Jacob, C. G., De usu vocabulorum *levis* et *lenis* apud poëtas latinos. Numb. a. S. 1836. 4°.

Löschke, G. F., Vom Gebrauche des Pronomen reflex. *sui*, *sibi*, *se*, und des zu ihm gehörigen Adjectivum *suus*, *sua*, *suum*, des Pron. *ipse* in Verbindung mit einem Personalpronomen und der Partikeln *nisi* und *si non*. Bautzen, z. j. (1843). 2 stn. 8°.

Grotefend, A., Ad Hartungium... de principiis ac significationibus casuum epistola. Gott. 1835. 4°.

Sverdsioei, A. T., Vindiciae praecepti Bentleiani de genitivo substantivorum in *ius* et *ium* desinentium. Rigae et Dorpati, 1832. 8°.

Ramshorn, L., De Verbis latinorum deponentibus. Praemissa est epistola ad H. C. A. Eichstadium et C. G. L. Grossmannum. Lips. 1830. 8°.

Dressel, O., De enuntiatis conditionalibus apud Latinos. Diss. inaug. Gott. 1832. 8°.

Ellendt, F., De formis conditionalium dictorum Linguae Latinae dissertatio. Regim. Pruss. 1825. 8°.

Kannegiesser, K. L., De Verbis impersonalibus. Diss. gramm. Vratisl. 1823. 8°.

[**Bake, A.**], Opmerkingen over het logisch beginsel in het geslachtsattribuut, in 't bijzonder v. h. latijnsche Verbum infinitum. (Leid. 1841). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1841.

Dau, J. H. C., Ueber den richtigen Gebrauch der historischen Temporum, ins besondere des Imperfecti in der Lateinischen Sprache... Nebst einem Anhange ueber die wahrscheinlich richtigste Aussprache der Griechischen Vocale. Leipz. 1819. 8°.

Mohr, A., Ueber den historischen Infinitiv der Lateinischen Sprache. Mein. 1822. 8°.

Prahm, H. C. F., Versuch über das Wesen des historischen Infinitivs in der lateinischen Sprache. Altona, 1827. 8°.

Müller, H. L. O., De usu atque natura Infinitivi historici apud Latinos comment. grammatica. Celle, 1833. 8°.

Wachsmuth, W., De Accusativo cum infinitivo. Hal. Sax. 1815. 8°.

Bröder, C. G., Beantwortung zweier Recensionen über das Buch: Die entdeckte Rangordnung der lateinischen Wörter. Hildesh. 1816. 8°.

Lindemann, F., De Latinae linguae accentibus libellus 1, cum Additam. Lips. 1816. 2 stn. 8°.

Dorn Seiffen, G., Rythmica doctrina, sive Prosodiae latinae appendix. Vet. ad Rhen. Traj. 1845. 8°.

[**Vossius, I.**,] De poematum cantu et viribus rythmi. Oxon. 1673. 8°.

Busmann, J. C., Diatribe de Carminibus nuptialibus. Helmst. 1710. 4°.

[**Moretus, J.?**], Flores seu formulae loquendi, ex P. Terentii Comoediis excerptae, quibus interpr. Gallica et Teutonica addita est; acc. ejusd. Poëtae sententiae. Antv. ex off. Plantin. apud J. Moretum. 1597. 12°.

Vocabularius de partibus indeclinabilibus ex diuersis tum oratoribus tum etiam poetis collectus ad latinam sermonem capessendum vtilissimus. Z. pl. en j. 4°.

—— perutilis vtriusqz iuris tam ciuilis q. canonici vna cum tractatu de mō studēdi in vtro qz iure cum nominibus oīum scribentium in iure. Par. p. J. Barbier, impens. J. Parvi. 1509. 8°.

Carpenterius, P., Elegantiorvm Latinae lingvae orationvm ramvs avrevs etc. Rotterod. 1604. 4°.
Verzameling van uitgezochte Latijnsche spreekwijzen, met Nederl. vertaling in alphabet. orde.

Vocabula Latini Italique sermonis, ex aureis et optimis scriptoribus collecta, etc. Aug. Taurin. 1731. 4°.

Gesner, J. M., Primae lineae artis Oratoriae... Acc. Rutilii Lupi, Aquilae Romani, Julii Rufiniani Rhetorum antiquorum reliqua. Jen. 1745. 8°.

Wagner, C. F. C., De partium orationis indole atque natura comment. I. Marb. 1811. 4°.

Hiecke, R. H., De partibus orationis. Merseb. 1845. 4°.

Kleinschmidt, A. F., De attractione, quam dicunt, particula prima. Torgau, 1847. 4°.

Gernhard, A. G., De periodis. Friberg. 1814. 4°.

WOORDENBOEKEN.

Voor Woordenboeken der Latijnsche en andere talen zie men de verschillende afdeelingen van dezen Catalogus.

Lüneman, G. H., Primae lineae theoriam Lexicographiae latinae sistentes. Gott. 1806. 8°.

Du Cange, Car. du Fresne dom., Glossarium ad Scriptores mediae et infimae Latinitatis... Accedit Dissertatio de Imperatorum Constantinopolitanorum, s. de inferioris Aevi, vel Imperii, uti vocant, numismatibus. Ed. nova locupletior et auctior, opera et studio Monachorum Ordinis S. Benedicti etc. Basil. 1762. 3 dln. fol.

—— Glossarium mediae et infimae Latinitatis, auctum a Monachis Ord. S. Benedicti, cum supplementis integris D. P. Carpenterii et

additamentis Adelungii et aliorum digessit G. A. L. Henschel. Par. 1840—50. 7 tom. 8 dln. 4°.

Spelmann, H., Archaiologus, in modvm Glossarii ad rem antiquam posteriorem: continentis Latino-barbara, peregrina, obsoleta, et novatae significationis vocabula, quae post labefactatas à Gothis Vandalisq. res Europaeas, in Ecclesiasticis profanisq. Scriptoribus, variarum item Gentium legibus antiquis, Chartis et Formulis occurrunt: Scholiis et Commentariis illvstrata, in quibus prisci Ritus quam plurimi, Magistratus, Dignitates, Munera, Officia, Mores, Leges et Consuetudines enarrantur. Lond. 1626. fol.
le Gedeelte, A.—L.

—— Glossarium Archaiologicum, continens Latino-barbara... Vocabula... Scholiis et commentariis illustrata enz. Lond. 1664. fol.
Tweede druk, het werk volledig bevattende.

Lavrenbergvs, J. G.fil., Antiqvarivs in qvo, praeter antiqva et obsoleta verba ac voces minus vsitatas, dicendi formulae insolentes, plvrimi ritvs Pop. Rom. ac Graecis peculiares exponuntur et enodantur. Adj. vetvstiorum vocum ex glossariis, aliquot collecta farrago. Lugd. 1622. 4°.

Facciolatus, J., Totius Latinitatis Lexicon, consilio et cura J. F. opera et studio Aeg. Forcellini. Secundum tertiam editionem cujus curam gessit Jos. Furlanetto, correctum et auctum labore variorum. Ed. in Germania prima [cura G. Hertel et A. Voigtländer]. Schneeb. 1831—35. 4 dln. fol.

Apherdianus, P., Tyrocinium linguae Latinae. Antv. Petr. à Tongres. 1581. 8°.

Pelegromius, S., Silva Synonymorvm etc. Delph. 1615. 8°.
Met Nederl. en Fransche vertaling.

[Court de Gebelin, A.], Dictionnaire étymologique et raisonné des racines Latines: extrait du Monde primitif. Par. 1780. 8°.

Strena Taxandrica, sive Opuscula III. studiosae Juventuti Belgicae, praecipuè Taxandricae sive Campiniensi oblata, per modum Dictionarii disposita. Campinopoli (?), 1795. 8°.

Borrichius, O., Analecta ad cogitationes de linguâ Latinâ. Acc. Appendix de Lexicis Lat. et Graec. c. Indice addendor. ad Fori Rom. literam C. Hafn. 1682. 4°.

Cellarivs, Chr., Jvdicivm de vindiciis Latinae linguae Borrichianis, nvperrime Hafn. Danor. in lucem editis. Jen. 1707. 12°.

Dörner, C. H, Das Freundsche Wörterbuch der lateinischen Sprache im Verhältniss zu seinen Vorgängern. Stuttg. 1837. 8°.

Borrichius, O., Lingua Pharmacopaeorum, s. de accuratâ vocabulorum in Pharmacopoliis usitatorum pronunciatione. Hafn. 1670. 4°.

SPREEKWOORDEN.

Zie ook de Afdeeling: *Spreekwoorden*, kol. 55.

Philosophia Patrum, versibus praesertim Leoninis, rhythmis germanicis adiectis, iuventuti studiosae hilariter tradita. — Die Philosophie der Alten in lateinischen Versen und ihren Uebersetzungen von J. Wegeler. Ed. 3a. Confluent. 1874. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) Confluent. 1877. 8°.

Philosophia Patrum etc. Nachträge, Ergänzungen, Zusätze und Register zur Ausgabe von 1877 von J. Wegeler. Confl. 1879. 8°.

Rutgers van Rozenburg, J. G. H., Dissert. ...inaug. de paroemio: *ecclesia non sitit sanguinem*. Amst. 1854. 8°.

LETTERKUNDE.

INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Bernhardy, G., Grundriss der Römischen Litteratur. 2e Bearbeitung. Halle, 1850. 8°.

Abbing, C. A., Letterkundig leven van M. T. Cicero in zijne kindschheid en eerste jongelingsjaren. Hoorn, 1866. 8°.

Ommeren, R. van, Quintus Horatius Flaccus [beschouwd als mensch en als burger van Rome]. Amst. 1789. 8°.

Karsten, S., Q. Horatius Flaccus, Een blik op zijn leven, zijne studien en dichtwerken. Utr. 1861. 8°.

Valeton, I. M. J., M. Valerius Messala Corvinus. Specim. litterarium. Gron. 1874. 8°.

Sirks, J. L., Vergilius als dichter, wijze en toovenaar. Gron. 1874. 8°.
In: Progr. v. h. stedel. Gymnasium te Groningen.

Jovius, P., Elogia doctorvm virorvm ab avorvm memoria publicatis ingenij monumentis illustrium. Praeter nova J. Latomi... in singulos Epigrammata, adiecimus ad priora Italicae editionis, illustrium aliq. poetarum alia. Basil. Z. j. (c. 1556). 8°.

Suringar, W. H. D., Historia critica Scholiastarum Latinorum. Lugd. Bat. 1834—35. 3 stn. 8°.

—— De Romanis autobiographis, sive iis, qui de sua ipsi scripserunt vita. (Leid. 1846). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1846.

Grotii, H. et F. Stradae latinitas. Loca selecta e Grotii Annalibus, et Stradae, de Bello Belgico, decadibus. Prs I. Ed. et praef. est C. A. Abbing. Horn. 1843. 8°.

OUDE LETTERKUNDE.

Voor vertalingen zie men de overige afdeelingen van dit deel van dezen Catalogus.

Bibliotheek van Oude Letterkunde, [uitgeg. d. J. ten Brink Gz.) Amst. 1808—26. 2 dln. 8°.

Reuvens, C. J. C., Collectanea Litteraria, sive Conjecturae in Attium, Diomedem, Lucilium, Lydum, Nonium, Ovidium, Plautum, Schol. Aristoph., Varronem et alios... maximam partem ad Romanorum Rem Scenicam pertinentes: quibus acc. Disp. de Linguae Graecae pronunciatione. Lugd. Bat. 1815. 8°.

Plautus, T. M., Aulularia. Met aanteekeningen van C. M. Francken. Gron. 1877. 8°.

Zimmermann, F. G., Ueber den Heautontimorumenos des Terenz. Hamb. 1829. 4°.

Chijs, P. O. van der, Resp. ad Quaest. in Acad. Gandavensi propositam [de M. Tullii Ciceronis aequo vel iniquo de Graecis judicio]. Gandavi, 1827. 4°

Tydeman, J. G., Spec. liter. continens in Q. Tullii Ciceronis de petitione consulatus librum adnotationem. Lugd. Bat. 1838. 8°.

[Cicero, Marcus Tullius], Somnium Sciponis ed. M. J. Noordewier. Gron. 1849. 8°.

Karsten, S., Cicero pro Roscio Amerino. Antwoord op het rapport in de Kon. Acad. van Wetensch. uitgebragt over de verh. deze pleitrede betreffende. Met een begeleidenden brief aan J. C. G. Boot. Utr. 1861. 8°.

Gronovius, J. F. G., Lectionum Tullianarum particula. Ed. W. H. D. Suringar. (Leid. 1856). 4°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1856.

Rieu, G. N. du, Schedae Vaticanae, in quibus retractantur palimpsestus Tullianus de re publica, C. Julius Victor, Julius Paris, Januarius Nepotianus, alii ab Angelo Majo editi. Lugd. Bat. 1860. 8°.

Cicero, Quintus Tullius, Reliquiae, recogn. F. Buecheler. Lips. 1869. 8°.

Sallustius, C. Crispus, Catilina, Jugurtha, historiarum reliquiae. Incertorum auctorum epistolae ad Caesarem invectivae, declamatio in Catilinam. Rec. adnot. critica, indicibus historicis et grammaticis instruxit F. D. Gerlach. Acc. Historicorum veterum Romanorum reliquiae a C. R. Roth collectae et dispositae. Vol. I. Basil. 1852. gr. 8°.

Mela, Pomponius. De situ orbis ll. III cum notis integris H. Barbari, P. J. Olivarii [et al.]. Acc. J. Honorii Excerpta, cosmographiae etc. Curante Abr. Gronovio. Lugd. Bat. 1722. 8°.

Nepos, Cornelius, Vitae excell. imperatorum, cum integris notis J. Gebhardi, H. Ernstii et J. A. Bosii... cur. A. van Staveren. Lugd. Batav. 1734. M. pl. 8°.

Nissenius, D. A. F., De vitis, quae vulgo C. Nepotis nomine feruntur, contra Lieberkuehnium-Pohlmannianum aliosq. disputationis particula prior. Rendsb. 1839. 4°.

Cato, Dionisius, Disticha de Moribus ad filium... cum interpretatione Belgica. Nec non L. Ann. Senecae et Syri Mimi Sententiae, similiter castigat. etc. Lugd. Bat. G. J. Wishof Cfil. Z. j. 8°.

—— Disticha de Moribus ad filium, praeter var. lect. lectissimis adornata flosculis poëticis, una cum interpretatione quincuplice [Grieksch, Engelsch, Hoogd., Nederl. en Fransch]. Adj. sunt Lemmata Catoniana, suis quaeque restituta Distichis. Amst. 1759. 8°.
De uitgever was, volgens Ebert's Lex. Bibliogr. N°. 3737, König von Königsfeld.

Ovidius Naso, P., Metamorphoses. Rec. varietate lectionis notisque instruxit G. E. Gierig, Ed. III emend. et aucta cura J. C. Jahn. Lips. 1821—23. 2 dln. 8°.

—— eerste Heroide geordend door J. G. Ottema. Leeuw. 1865. 8°.

Virgilius Maro, P., Opera ad optimor. libror. fidem ed. perpetua et aliorum et sua adnot. illustr., dissertationem de Virgilii vita et carminibus atque indicem rerum locupl. adjecit A. Forbiger. Ed. 3a. Lips. 1852. 3 dln. 8°.

—— AEneidos ll. IV... ed., aliorium ac suas animadversionibus adj. W. Terpstra. Rott. 1830. 8°.

—— Aeneidos ll. XII. Ed. et annotationibus illustr. P. Hofman Peerlkamp. Leid. 1843. 2 dln. 8°.

— **Beer Poortugael, D. J. den**, De AEneas van Virgilius, uit een krijgskundig oogpunt beschouwd. Doesb. 1845. 8°.

— **Gent, J. M. van**, Annotationes criticae in P. Virgilii Maronis AEneidem. Lugd. Bat. 1864. 8°.

Horatius Flaccus, Q. ex recensione et cum notis atque emendationibus R. Bentleii. Ed. II. [Bijgevoegd: Index in Q. Horatium Flaccum collectus a T. Tretero, D. Aveman, auct. et emend. ab I. Verburgio]. Amstelaed. 1713. 4°.

—— Opera, recens. O. Keller et A. Holder. vol. I [Carm. ll. IIII, Epodon lib., Carm. saeculare]. Lips. 1864. 8°.

—— Carmina. Rec. P. Hotman Peerlkamp. Harlem. 1834. 8°.

— **Bosscha, P.**, Vindiciae Horatianae, adversus nuperam censuram a... P. Hofman Peerlkamp ed. Davent. 1836. 8°.

Horatius Flaccus, Q., Epistola ad Pisones. Dispos. J. G. Ottema. Leov. 1846. 8°.

— **Riedel, H.**, Horatius en zijne uitgevers. Een bibliographisch overzicht. Leeuw. 1870. 8°.

Müller, C., Lateinische Interpretation einiger Stellen aus Juvenal. Hamb. 1830. 4°.

Phaedri Fabularum Esopiarum ll. V. ex Fabri... recens. Hujus quoque addita versio et scholia: ut et selectae Publii Syri Sententiae enz. Lugd. Bat. 1672. 8°.

Bosscha, P., Tentamen criticum in constituendo et exponendo poemate Callimachi Catulliano de Coma Berenices. Dordr. 1841. 8°.

Osann, F., Adnotationum criticarum in Quintiliani Inst. orat. Lib. X. Pars 1. Gissae, 1841. 4°.

Karsten, H. T., De elocutione rhetorica qualis invenitur in Annaei Senecae Suasoriis et Controversiis. Roterod. 1881. 4°.
Erasmiani Gymnasii programma litterarium.

Annaeus Florus, L., Epitome rerum Romanarum. Cum [variorum] animadversionibus. Recensuit, suasque adnotationibus addidit C. A. Dukerus. Lugd. Bat. 1722. 8°.

Suetonius Tranquillus, C. ex recensione F. Oudendorpii, qui variantes lectiones, suasque animadversiones adjecit, intermixtis J. G. Graevii, et J. Gronovii, nec non ineditis C. A. Dukeri adnotationibus. Lugd. Bat. 1751. 8°.

Tacitus, C. C., Opera quae extant, a Just. Lipsio postremum recensita, eiusque auctis emendatisque commentariis illustrata: item C. Velleius Paterculus cum eiusdem Just. Lipsi auctioribus notis. Antverp. ex off. Plantiniana B. Moretus, 1648. fol.

—— De vita et moribus Cn. Julii Agricolae liber. Ed. et annotatione illustr. P. Hofman Peerlkamp. Lugd. Bat. 1827. 8°.

—— Germania. — Zie in het 2e dl van dezen Catalogus de Afd.: *Geschiedenis van Duitschland.*

—— Annales. — Zie in het 2e dl van dezen Catalogus de Afd.; *Romeinsche geschiedenis.*

— **Walther, G. H.**, Observationum ad C. C. Taciti opera. Stolb. 1819. 8°.

— **Weinkauff, F.**, De Tacito dialogi, qui de oratoribus inscribitur, auctore. Disseruit F. W. Ed. nova atque aucta. Colon. Agripp. 1880. 8°.
Ook onder den titel: Untersuchungen über den Dialogus des Tacitus.

Justinus, Historiae Philippicae cum integris commentariis J. Bongarsii, F. Modii et al. et excerptis aliorum. Cur. Abr. Gronovio. Lugd. Bat. 1719. 8°.

Minucius Felix, M., Octavius cum integris Woweri, Elmenhorstii, Heraldi et Rigaltii notis aliorumque hinc inde collectis ex rec. J. Gronovii, qui emendatt. et explicatt. suas adjecit. Acc. C. Cyprianus de idolorum vanitate et J. F. Maternus de errore profanarum religionum. Rotterod. 1743. 8°.

Dictys Cretensis de bello Trojano et Dares Phrygius de excidio Troiae cet. Add. sunt ad Dictym notae. (Par.) Ex officina Rob. Stephani. 1618. 12°.

Plinius Secundus, C., Historiae Naturalis ll. XXXVII cum indicibus rerum locupletissimis ad optimorum librorum fidem emendatissime editi cur. C. H. Weisio. Lips. 1841. 4°.

Auctores Latinae lingvae in vnvm redacti corpvs... adj. notis D. Gothofredi... Edit. postr. emendatior et nonnullis auctior. Col. Allobr. 1622. 4°.
Bijgeb.: Liber glossarum ex variis glossariis, quae sub Isidori nomine circumferuntur, collectus; [voorts] Excerpta Pythoeana ex veteribus glossis.

Gellius, A., Noctes Atticae sev Virgiliae Atticae, H. Stephani Noctes aliq. Parisinae Atticis A. Gellii Noctibus s. Vigiliis inuigilatae. Francof. 1603. 8°.

Hrosuitha (De) poetria scripsit et comoediam Abraham inscriptam adjecit G. Freytag. Vratislav. 1839. 8°.

Gualtherus de Castilione, M. Phil, Alexandreis ad fidem librorum Mss. et impress. rec. F. A. W. Mueldener. Lips. 1863. 16°.

Hymnen (Lateinische) des Mittelalters, aus Handschr. herausgegeben und erklärt von F. J. Mone. Freib. 1853—55. 3 dln. 8°.
Bd I. Lieder an Gott und die Engel.
" II. Marienlieder.
" III. Heiligenlieder.

Gillebertus, Carmina ex codice seculi XII Bibliothecae regiae Burgundicae ed. L. Trosz. Hamm. 1849. 8°.

Alda Guarini Veronensis Carmen elegiacum. Ed. W. H. D. Suringar. Leid. 1864. 8°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1864—65.

Denkmäler (Kleinere Lateinische) der Thiersage aus dem XII bis XIV Jahrh. Herausg. von E. Voigt. Strassb. 1878. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 25.

Ecbasis Captivi: das älteste Thierepos des Mittelalters, herausg. von E. Voigt. Strassb. 1875. 8°.
Quellen und Forschungen, Heft 8.

Tross, L., Ad J. Fleutelot... de Codice, quo ampliss. contin. Phaedri Paraphrastes, olim Wisseburgensi nunc Guelpherbytano Epistola. Hann. 1844. 8°.

Reinardus Vulpes, carmen epicum seculis IX et XII conscriptum. Ad fid. Codd. MSS. edidit et adnotationibus illustravit F. J. Mone. Stuttg. 1832. 8°.
Ook onder den titel: Reinhard Fuchs aus dem IX und XII Jahrh.

—**Bormans, J. H.**, Notae in Reinardum vulpem ex editione F. J. Mone. Gand. 1836. 2 Fasc. 8°.

Reynardus Vulpes. Poëma ante annum 1280 a quodam Baldwino e lingua teutonica translatum. Ex unico adhuc superstite exemplo, quod, circa annum 1473, Ultrajecti per Nic. Ketelaer et Ger. de Leempt impressum, in Bibliotheca publica Daventriensi adservatur, recudi curavit M. F. A. G. Campbell. Hag. Com. 1859. 8°.

Specvlvm vitae aulicae. De admirabili fallacia et astvtia vvlpecvlae Reinikes ll. IV, nunc prim. ex idiomate Germanico latinitate donati, adiect. elegantissimis iconibus, veras omnium apologor. animaliumq. species ad viuum adumbrantibus, auct. H. Schoppero. Francof. [N. Bassaeus]. 1584. 12°.

NIEUWERE LETTERKUNDE.

Brievenverzamelingen.

Epistolae (Praestantium ac Eruditorum Virorum), Ecclesiasticae et Theologicae, quarum longe major pars scripta est a Jac. Arminio, J. Uytenbogardo, Conr. Vorstio, G. J. Vossio, H. Grotio, S. Episcopio, C. Barlaeo [cur. Ph. a Limborch]. Ed. sec. repurg. et auctior. Amst. 1684. fol.

Epistolae selectae (Insignium virorum), quae nunc primum prodeunt, ex bibliotheca J. G. Meelii. Amst. 1701. 8°.
Hierin komen brieven voor van: J. Arcerius, J. Beverovicius, M. Z. Boxhornius, C. Boyus, A. Buchellius, P. Castricomius, J. Cordesius, U. Emmius, H. Grotius, J. Gruterus, J. Hovius, Const. Hugenius, G. Jungermannus, G. M. Lingelshemius, B. A. du Maurier, M. Mersennus, J. Meursius, R. Neuhusius, J. Scototarvatius, P. Scriverius, G. Staakmans, N. Vassanius, J. Vicquefortius, en G. J. Vossius.

Epistolarum selectiss. Leibnitii, Schvrtzfleischii, Thomasii, Schilteri, S. Schmidii, J. Lvdolphi, J. Bvxtorfii, Clodii et Molani decas, ex autographis nvnc prim. ervta, prodromvm maioris operis sistens, cura F. Gedickii. Berol. 1745. 4°.

Pentas Epistolarum clarorum virorum hactenus nondum editarum. Ulm. 1798. 4°.
Bevat brieven van Erasmus, J. Sturmius, J. Fabricius, L. Tuppius, Joannes Fridericus, Saxoniae elector, de laatste in het Hoogduitsch.

Epistolae Virorum Doctorum ineditae, quas e Cod. autogr. biblioth. acad. Lignicensis transscripsit Fr. Schulze. Fasc. 1 unam Jos. Scaligeri ad Bagarrium, sedecim Is. Casauboni ad Abr. de Bibran, equitem Siles. epp. continens. Lign. 1827. 4°.

Epistolae U. Hutteni, Erasmi Roter., Eobani Hessi, H. Grotii, annotatione instruxit F. C. Kraft. Hamb. 1842. 4°.

Balsamiensis (Adami) Epistola ad Anselmum. Ex codice Coloniensi (Sec. XII) edidit Hoffmannus Fallerslebensis. Neowidae etc. z. j. (1853). 8°.
Op rose papier gedrukt.

Gerardus Magnus, Epistolae XIV, e Cod. regio Hagano nunc prim. editae et perpetua annotatione instructae ab J. G. R. Acquoy [Spec. inaug.] Amstelod. 1857. 8°.

Burckhard, J., De J. Revchlini... et R. Agricolae... nec non J. Trithemii... Epistolae, ab oblivionis inivria vindicandis... consilium. (Wolfenb.) 1714. 4°.

Hvtten, Vlr. ab, Epistolae II ad R. Crocvm nvnc primvm lvce publ. donavit, notis illvstravit (Ed.) C. G. Mveller. Lips. 1801. 8°.

Epistolae obscurorum virorum et adversariorum scripta: defensio Ioannis Pepericorni contra famosas et criminales obscurorum virorum epistolas, Ortuini Gratii lamentationes obscurorum virorum ad exempla prima recensuit E. B[öcking]. Lips. 1864 8°.

Pepericornus, I., Defensio contra famosas obscurorum virorum epistolas. Ort. Gratii lamentationes obscurorum virorum [ed. E. Böcking]. Lips. 1864. 12°.

Scaliger, J. C., Epistolae et orationes, nunquam ante hac excusae, etc. Lugd. Bat. ex Off. Plantin. 1600. 8°.

— — Epistolae omnes quae reperiri potuerunt, nunc prim. coll. ac edit. Caeter. praefixa est ea quae est de gente Scaligera, in qua de auctor. vita, et sub finem D. Heinsii de morte eius altera. Lugd. Bat. ex off. Bonav. et Abr. Elzevir. 1627. 8°.

Melanchton, Ph., Epistolae ad N. Medlerum, max. part. ineditae, cum aliis ad Medlerum spectantibus, cur. J. T. L. Danz. Jen. 1825. 4°.

Victorius, P., Ad Joan. Cratonem, Th. Rehdigerum et Hier. Mercurialem Epistolae, ex autograph. nunc prim. ed. F. Passow. Vratisl. 1832. 4°.

Junius, H., Epistolae selectae nunc prim. ed. cur. P. Scheltema. Amst. 1839. 8°.

Languet, H., Ad J. Camerarium patrem et J. Camerarium filium epistolae, ob res politicas et historicas memorabiles. Nunc primum editae à Lud. Camerario. Gron. 1646. 12°.

Lotichius Sec., P., Epistolae latinae annotatione instruct. et selecta quaedam eiusdem poetae carmina. [Ed.] F. C. Kraft. Hamb. 1847. 4°.

Sonnius, F., Ad Viglium Zuichemum Epistolae etc. Ed. et comment. de Sonnii vita et scriptis illustr. P. F. X. de Ram. Brux. 1850. 8°.

Lipsius, J., Epistolarvm select. chilias, in qua... ad Belgas, Germanos, Gallos, Italos, Hispanos. Acc. quat. Indices. Col. Allobr. 1616. 8°.

Baudius, D., Epistolarum Centuriae tres; lacunis aliq. suppletis. Acc. ejusd. Orationes. Ed. nov. Amst. 1642. 12°.

Crusius, J., Epistolarum ll. IV. Delph. 1633. 8°.

Grotius, H., Epistolae quotquot reperiri potuerunt; in quibus praeter hactenus editas, plurimae theologici, juridici, philologici, historici et politici argumenti occurrunt. Amst. 1687. fol.
Bijgevoegd: Clavis Epistolarum H. Grotii. Nunc primum edita [door D. van Alphen]. 1763.

—— Epistolae ineditae, quae ad Oxenstiernas patr. et fil., aliosq. Sueciae Consiliarios, e Gallia missae, ac sub auspiciis.... J. Lindblom... ex authentico exemplari, quod in Bibl. Lincöpiensi servatur, descriptae, nunc prod. ex. Mus. Meermanniano. Harl. 1806. 8°.
Met voorrede van J. Meerman.

—— Ad J. Oxenstiernam et J. A. Salvium, et J. Oxenstiernae ad Cerisantem, epistolae ineditae. E Cod. M.S. Bibl. Hannoveranae regiae nunc primum ed. cur. Inst. Regii Belgici Classis IIIa. Harl. 1829. 8°.
Met voorrede van C. A. den Tex.

Reinesius, Th., Ad ... C. Hoffmannum (et) Chr. A. Rupertum ... Epistolae. Lips. 1660. 4°.

—— Epistolae ad ... Chr. Davmivm ... Acc. al. ejusd., et ipsius Davmii Epistolae ad Reinesium etc. Omnia nunc prim. prodeunt e Museo J. A. Bosii. Jen. 1670. 4°.

—— Epistolarum ad Nesteros, patrem et filium, conscriptarum farrago; in qua varia medica et philologica continentur, etc. Lips. 1670. 4°.

Gronovius, J. F., Epistolae XXXVII ad filium suum Jacobum nondum editae. Coll. et not. adj. A. M. Harter. Landish. 1835. 8°.

—— Ad Albertum Rubenium epistolae X. Ed. J. C. G. Boot. Roma, 1877. 4°.
Uitg. door de Reale Accademia dei Lincei.

Faber, T., Epistolae qvarvm pleraeqve ad emendationem scriptorum veterum pertinent. Salm. 1659—65. 2 dln. 4°.

Warner, L., De rebus Turcicis epistolae ineditae. Ed. G. N. du Rieu. Lugd. Bat. 1883. 8°.

Schvrzfleisch, C. S., Epistolae nunc primum editae. Vitenb. Sax. 1700. 8°.

Leibnitz, G. G. de, Epistolae XLVI ad Teuberum concionatorem aulae Cizensis, ed. C. F. A. Nobbe. Lips. 1845—46. 2 stn. 8°.

Jacobs, F., Epistola ad F. G. Döringium. Goth. 1824. 8°.

Grossmann, C. G. L., Epistola ad A. Mathiaeum ... et L. Ramshornium etc. Altenb. 1827. 8°.

Epistolae (Novae) obscurorum virorum ex Francofurto Moenano ad Arnoldium Rugium philosophum rubrum nec non abstractissimum datae. Ed. 3a in commod. class. teutonicae extruendae. Francof. ad Moen. 1849. 8°.

Epistolae tres (Obscurorum virorum) nuper inter Risvicum et Hagam Comitum in via repertae. In lucem ed. Nic. de Amerbach. Amstelod. 1885. 8°.

DICHT- EN PROZAWERKEN.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. letterkunde.*

Scriptorum recentt. decas. Hamb. 1688. 4°.
Hierin eene korte beschouwing over werken van: G. Morhoff. Chr. Cellarius, H. Witte, Chr. Thomasius, G Saldenus, A. Berkelius, S. Gallaeus, J. Tollius, G. M. Koenig en Chr. W. Eybenivs.

— **Epistola** amici ad amicum qua de Scriptorum recentiorum Decade judicium fertur. Z. pl. en j. (c. 1688). 4°.

Biblia Sacra ex Sebast. Castellionis interpretatione, eiusq. postrema recognitione, cum annotationibus eiusdem et historiae supplemento ab Esdra ad Machabaeos, et inde usque ad Christum, ex Josepho. Acc. in nova hac edit. Eiusdem delineatio reipublicae Judaicae ex Josepho, etc. nec non defensio versionis Novi Foederis contra Th. Bezam. Francof. 1697. fol.

Biblia Sacra Vulgatae editionis, Sixti V et Clementis VIII Jussu recognita atque edita. Ed. nova, versiculis distincta. Z. pl. 1843. 8°.

Psalterium Davidis Carmine elegiaco latine redditum a G. Cocq. Acc. Hymni quidam sacri in Ecclesia decantari soliti etc. Traj. ad Rhen. 1700. 8°.

Psalmos (CL) regii Prophetae legendos et canendos Ecclesiae Christ. Lat. versu offert J. van Aelhuysen. Ea etiam Cantica, quae publicum in nostris templis usum habent, author addidit. Lugd. Bat. 1683. 8°.

Buchler, J., Thesavrvs Phrasivm poeticarvm... Adj. est Institutio poëtica ex... J. Pontani libris potissimum desumpta etc. Ed. prioribus auct. et emend. Col. 1605. 2 stn. 12°.

Poemata (Selecta) Archib. Pitcarnii... G. Scot... Th. Kincadii... et aliorum. Edinb. 1727. 8°.

Poetarum ex Academia Gallica, qui Latinè, aut Graecè scripserunt Carmina. Alt. edit. Parisiensi auctior. Hag. Com. 1740. 8°.
Hierin de Lat. gedichten van P. D. Huet, C. F. Fraguier, Boivin, G. Massia, J. Olivet en B. Moneta.

Carmina Societatis cujus insigne est *Prodesse canendo*, anni 1775. Rott. 1775. 4°.

Deliciae poëticae, ed. Laur. Santenio. Fasc. I—VI. Lugd. Bat. 1783—85. 8°.

—— poeticae, ed. Th. van Kooten. I—VI. Dunk. (et Amst.) 1792—1802. 8°.

Verzameling kleinere latijnsche gedichten door H. de Bosch, H. Bosscha, P. Bosscha, J. van den Brouke, P. Burman, J. B. G. Camberlyn, S. Speyert van der Eyk, D. J. v. Lennep, P. H. Marron, C. F. de Nieuport, A. de Rooy, H. Weytingh, T. Woordhouder, S. Wesselink en anoniemen. 23 stks. 4°. en 8°.

Aretalogus sive Epigrammata et sententiae nostratium Poetarum latine reddita. Ed. M. Seyffertus. Brandenb. 1841. 8°.

Epigrammata novi ex parte generis, auctore, subinde et translatore, P. B. Niedermühlbichler. Oeniponte, 1844. 8°.

Erasmus, D., Μωρίας Ἐγκώμιον id est Stultitiae laus, declamatio. Ad fid. edit. Frobenii, figuris Holbenianis ornata. Cum II Erasmi Epistolis. Acc. Dialogus Epicureus. [Ed. C. A. Abbing]. Hornae, 1839. M. portr. 8°.

—— Encomio della pazzia, composto in forma di declamazione... trad. in Italiano. Basil. 1761. 8°.
Italiaansche en Fransche vertaling.

Dantiscus, Joan de Curius, Poemata et hymni e bibliotheca Zalvsciana. Recens. prooemivm adj. J. G. Boehmivs. Vratisl. 1764. M. portr. 8°.

Buchanan, G., Poemata... omnia, in III partes divisa multo quam ante hoc emendatiora etc. Edinb. 1677. 12°.

Joannis Secundi Opera. Par. 1748. 12°.

Muretus, M. A., Orationes, Epistolae et Poemata, cum augmentis J. Thomasii. Lips. 1672. M. portr. 8°.

—— Institutio puerilis, ad Antonium fratris f. et in eam Antonii Constantini notae. Seorsum ed. C. P. Kayser. Heidelb. 1807. 8°.

— **Ruhnkenius**, D., Notae grammaticae et L. Santenii Notae prosodiacae in A. Mureti scripta; ed. F. T. Friedemann. Wittemb. 1822. 8°.

Periander, **AEg.**, Noctvae Specvlvm. Omnes res memorabiles, variasq. et admirabil., Tyli Saxonici machinationes complectens... ex idiom. Germanico latinitate donatum, adiectis insuper elegantissimis iconibus veras omnium historiarū species ad viuum adumbrantibus, antehac nunq. visis aut editis. Francof. 1567. 8°.

Scaliger, J. C., Poemata omnia... Pleraque omnia in publicum iam primum prodeunt, reliqua vero quam ante emend. ed. sunt. Sophoclis Aiax Lorarivs stylo tragico a Jos. Scaligero J.fil. translatus. Eiusd. Epigrammata etc. In Bibliopolio Commeliniano, 1600. 2 dln. 8°.

Hospitalius, M., Carmina. Ed. auct. [cur. P. Vlaming]. Amst. 1732. 8°.

Alma, E., Bellum giganteum. Lugd. 1588. 4°.

Hogerbetius, P., Poëmatum reliquiae. Horn. 1606. 8°.

Kilianus, C., Latijnsche gedichten. Uitg. en met een levensbericht voorzien d. Max Rooses. Antw. 1880. 8°.
Uitg. d. Antwerpsche Bibliophilen N°. 6.

Dousa, J., Echo, s. lusus imaginis jocosae, quib. titul. Halcedonia, alia quaedam,... Omnia recens nunc prim. publicata. Hag. Com. 1603. 4°.

—— ... Poemata pleraque selecta. P. Scriverius... collegit adiunctim edidit. — Acc. J. Scaligeri, J. Lipsii al. ad Dovzam Carmina. Lugd. Bat. 1609. 8°.

—— Poemata, ed. G. Rabo. Roterod. 1704. 8°.

Meibomius, H., Parodiarvm Horatianarum ll. II... Item Sylvarvm ll. II. Helmaest. 1588. 8°.

—— Parodiarvm Horatianarum reliquiae. Helmaest. 1589. 8°.

Baudius, D., Poëmatvm nova editio etc. Lugd. Bat. 1607. 8°.

Heinsius, D., Auriacus s. libertas Saucia. Acc. eiusd. Jambi partim morales, partim ad amicos, partim amicorum causa scripti. Lugd. Bat. 1602. 4°.
Met eigenhandige opdracht van den dichter aan P. Bertius.

Grotius, H., Poemata collecta & magnam partem nunc primum edita à fratre Guil. Grotio. Lugd. Bat. 1617. 8°.

—— Poemata, per G. Grotium denuo edita, aucta et emend. Lugd. Bat. 1639. 12°.

—— Batavi, Pontifex Rom., Rex Galliar., Rex Hispan., Albertus Cardin., Regina Angl., Ordines Federati [Hagae Com., 1801.] 8°.
Zie over dezen, door H. van Wijn bezorgden, doch niet in 't licht verschenen, herdruk van eenige zeldzame gedichten van de Groot, oorspronkelijk in 1598 gedrukt, J. C. de Jonge, Levensschets van H. van Wijn, bl. 116—118. — Dit zijn de proefbladen met van Wijns eigenhandige aanteekeningen.

Grotius, H., Tragoedia Sophompaneas. Acc. Tragoedia ejusd. Christvs patiens et sacri argvmenti alia. Ex ed. anni 1617 recusa emendatiora. Amst. I. Janssonius. 1635. 12°.

—— Hetz. werk (als voorg.). Ed. nov. ab ipso autore recogn. et emend. etc. Amst. G. Blaeu. 1635. 12°.

—— Sacra, in quibus Adamus exul, tragoedia, alior. eiusd. generis carminum cumulus, etc. Dordr. 1798. 8°.

Barlaeus, C., Faces Augustae sive Poematia quibus Illustr. nuptiae, à Jac. Catsio, antehac Belgicis versibus conscriptae, jam à C. Barlaeo et C. Boyo Latino carmine celebrantur. Dordr. 1643. M. pl. 8°.

Dit werkje bevat verder: C. Barlaei Dialogi aliq. nuptiales etc., benevens J. Lydii Sermonum Convivalium libri duo. — Beiden met afzonderlijke paginatuur doch zonder afzonderlijken titel.

Aetsema [of **Aitzema**], **L.**, Poemata juvenilia. Franek. 1617 4°.

Donzellinus, H., Remedium ferendarum injuriarum s. de compescenda ira. Lugd. Bat. 1635. 12°.

Philomathi Musae ivveniles. Col. Ubior. 1645. 8°.

Erasmius, J., Opera posthuma: eruditi ac jucundi argumenti in usum scholarum. Amst. 1679. 1. Dl. 12°.

Latijn en Nederl. Op blz. 138—191: „Historia de obsidione Trajecti Superioris". — Op blz. 222—265: „Iter in Indiam".

Schurman, A. M. à, Opuscula, Hebraea, Graeca, Latina, Gallica, Prosaica et Metrica. Lugd. Bat. 1648. 8°.

Schoockius, M., De aversatione Casei. Gron. 1658. 12°.

—— Liber de Cervisia. Quo non modo omnia ad Cerealem potum pertinentia comprehenduntur, sed varia quoque problemata, philosophiphica (*sic*) et philologica, discutiuntur etc. Gron. 1661. 12°.

Liebergius, D., Fasciculus poematum ... A. H. Westerhovius collegit et edi curavit. Goud. 1718. 8°.

Met bijgevoegd portret.

Heinsius D.fil., N., Poematum nova ed., prioribus longe auctior. Acc. J. Rutgersii Postuma et adoptivorum Carminum libri II. Amst. 1666. 8°.

—— Italica. E poematum editione Elzeviriana a poeta passim correcta, ed. J. C. G. Boot. Amst. 1872. 8°.

Nyenborg, Joh. à, Variarum lectionum selecta, figuris aeneis applicata. Gronin. Friscorum. 1660. 8°.

Acronius à Buma, J., Uraniae cantus durus et mollis, sive Elegiae sacrae, etc. Dav. 1670. 8°.

—— Christus patiens.... celebratus et cultus carmine elegiaco. Davent. 1688. 8°.

[**Praschius, J. L.**], Tragoedia Saul desperans, auct. J. L. P. Ratisb. 1671. 4°.

—— In lusciniam pro cuculo ad asinum judicem oratio. Ratisp. 1671. 4°.

Schelguigius, S, Specimen bibliosophistarum Gedanensium, s. erudita colloquia in Bibliothecâ publicâ, intra trimestre hyemale, habita etc. Gedan. 1675. 8°.

Abercrombi, D., Fur academicus. Amst. 1689. 12°.

Hierin eenige stukken betrekking hebbende op Nederland en de Nederlanders.

Passerino, G. F., De occidente unum pro alio tractatio methodica, juridico-moralis ac theorico (*sic*) practica, nedum criminalis et civilis, sed etiam Canonicae, ac moralis disciplinae professoribus utilissima. Parm. 1693. fol.

Palingenius, M., Zodiacus vitae. De vita, studio, ac moribus hominum optime instituendis libri XII. Add., quae nusq. hact. inveniebantur, singulor. libror. summariis. Ed. nova etc. Rott. 1698. 12°.

Groenendijck, J. van, Elegia passioni D. et S. N. Jesu Christi sacra. Lugd. Bat. 1692. 4°.

Francius, P., Posthuma. Quibus acc. illustrium Eruditorum ad eundem Epistolae. Amst. 1706. 8°.

Bergen, F. van, dict. **Montanus**, Hymnus in laudem Veris. Traj. ad Rhen. 1692. 4°.

Boria, J. de, Emblemata moralia scripta quoad. Hispanice. Latin. auct. donata a. L. C. C. P. Berol. 1697. 4°.

Met zinnebeeldige platen.

Crenius, Th., De furibus librariis dissert. epistolica I (II et III) etc. Ed. 2a, auct. et emend. Lugd. Bat. 1716. 8°.

Broukhusius, J., Poematum libri XVI, editore D. Hoogstratano. Amstelod. 1711. 4°.

Muncker, S., Artis poëticae periculum, trigesimum ante annum aetatis suae factum in libro Elegiarum, Silvarum et Epigrammatum. Goud. 1688. 8°.

Hoogstratanus, D., Poematum libri XI. Ed. alt., priori multo auctior. Rotterod. 1710. M. portr. 8°.

Meyer, L. de, De ira = Zie de Afd.: *Nederl. Letterk. — Vertaalde Dichtwerken. — Vert. uit het Latijn.*

Nicols, G., De Literis inventis libri VI. = Zie de Afd.: *Schrift.*

Burmannus, P., Somnium, sive iter in Arcadiam novam, publice narratum in majori Academiae Ultrajectinae acroaterio, ad d. IX Sept. 1710. Z. pl. en j. 4°.

—— Batesteinium. Leid. (1738). 4°.

Wolbersius, J., Otia Franequerana. Nonnulla carmina postea elucubrata inservit auctor. Gron. 1725. 8°.

Relandus, H., Galatea, lusus poëticus. Franeq. 1735. 8°.

—— Poemata quae hactenus reperiri potuerunt cur. A. Perrenot. Traj. ad Rhen. 1748. 8°.

Hemsterhusius, T., Orationes. Praefixa auctoris vita a D. Ruhnkenio scripta. Wittenb. 1822. 8°.

Reytsma, T., Carmen heroicum de donorum effusione Spiritus Sancti. Amst. 1754. 4°.

Broucke, J. van den, Poëmata. Dordr. 1741. 8°.

d'Orville, P., Poemata, [ed. J. Ph. d'Orville]. Amst. 1740. 8°.

Arntzenius, J., Poemata et orationes III, cur. H. J. Arntzenio. Leovard. 1762. 8°.

Royen, A. van, Otium Carmine elegiaco. Lugd. Bat. 1776. 4°.

—— Poëmata. Lugd. Bat. 1778. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Schröder, G., Elegia de Themidis Romanae fatis. Harderov. 1747. 4°.

Vanierius, J., Praedium rusticum. Ed. nov. aucta et emendata c. fig. aeneis. Col. Munat. 1750. 8°.

Burch, F. van der, De laudibus Justiniani, legislatoris. Delf. 1751. 4°.

Fage, D. F. la, Poematum libri III. Epodon. liber I. Francof. 1764. 8°.

Hoogeveen, H., Carmen eleg. de poesi tyrannidis non commendatrici. Delph. 1764. 4°.

—— H. et J., Carmina inaugurales. Delph. 1771. 4°.

[**Burmannus** Jr., of **Burmannus Secundus, P.**], Meditatio seria super tabacatione pipali, rejecta nasali et anathematizata knablativa. Fumus gloria mundi. Z. p. e. j. (1750?) fol.
Macaronisch Lat.-Nederl. gedicht, met gouden letteren gedrukt

—— Elegia de eruditionis neglectu, et luxu, Reipublicae perniciosis. Amst. 1765. 4°.
Met Nederl. vertaling enz.

—— Elegia ad judices Tholosanos, senis innocui Joann. Calasi carnifices. Leid. 1765. 4°.
Met Nederl. vertaling d. A. Kluit.

—— Poëmatum libri IV. Lugd. Bat. 1774. 4°.

—**Valsch- en kwaadaartigheid** (De) door de Schryveren der Nederlandsche Bibliotheek, in de beoordeeling der Gedichten van ... P. Burman begaan, met eenige sterkspreekende bewyzen aangetoond. Amst. 1775. 8°.

Valckenaer, L. C., Duae orationes. I. De publicis Atheniensium moribus, etc. II. De Philippi Macedonis indole, virtutibus, etc. Lugd. Bat. 1766. 4°.

Kulenkamp, G.fil. G., De Saulo, mutato nomine Paulo. Amst. 1756. 4°.

Klotzius, Chr. A., Opuscula poetica. Altenb. 1761. 8°.

Bosch, H. de, Carmen de aequalitate hominum. Amst. 1793. 4°.

Cartier, S., Oratio sive carmen heroicum complectens orationem Petri ad Judaeos in festo Pentecostes. Amst. 1754. 4°.

Ruhnkenius, D., Oratio de doctore umbratico. Lugd. Bat. 1751. 4°.

Huet, D. Th., Lamentationum Jeremiae paraphrasis poëtica. Ultr. 1770. 4°.

Heerkens, G. N, Icones. Ultraj. 1787. 8°.

Helvetius, J., Poemata, ed. L. Santenio. Lugd. Bat. 1782. 8°.

Herwerden, H. van, De Christo vincto ductoque ad Annam et Cajapham. Amstelaed. 1750. 4°.

Posthumus, J. M., Oratio de Christo coram Cajapha. Amstelaed. 1751. 4°.

Vorm, J. van der, Oratio de Christo coram Cajapha, Pars II. Amstelaed. 1751. 4°.

Cremer, A., Oratio de Christo, protracto ad tribunal Pilati. Amstelaed. 1752. 4°.

Wesselink, S., Oratio, de Christo, protracto ad tribunal Pilati. Pars II. Amstelod. 1752. 4°.

Engelberts, E. G., Oratio de Christo in cruce pendente, mortuo, ac sepulto. Amstelaed. 1753. 4°.

Boudaen, J., Oratio de natalibus atque educatione Alexandri Magni. Amstelaed. 1753. 4°.

Bisdom, D. R. Wyckerheld, Carmen de modestia. Delf. 1755. 4°.

Verheyk, H., Oratio pro scholarum doctoribus. Amst. 1764. 4°.

Burmannus, F., Oratio ligata de vita Christi. Traj. ad Rhen. 1767. 4°.

—— Oratio ligata de morte Christi ejusque sequelis. Traj. ad Rhen. 1769. 4°.

—— Oratio ligata de Actis Apostolorum. Traj. ad Rhen. 1780. 4°.

— **Ravius Seb.fil., S. F.**, Ad virum celeb. Franc. Burmannum Fr. fil. Fr. nep. quum Acta Apostolica latino carmine reddidisset, Ode. Z. pl. e. j. (Utr. 1780?) 8°.

Dausy, P., Oratio pro vero humaniorum artium cultore. Goud. 1769. 4°.

Farsetius, J., Carminum libri II. Lugd. Bat. 1785. 8°.
Met portret op den titel.

Leeuw, I. de, Elegia de Scholasticae Provinciae commodis et incommodis. Hag. Com. 1773. 8°.

Hartman, J. G., Primitiae poeticae. Amst. 1788. 8°.

Bogaard, S. Tak van den, Laus picturae. [Lat. en Nederl.]. Z. p. 1776. 8°.

Wetstein, C. A., Leida ab obsidione Hispanorum liberata. Lugd. Bat. 1771. 4°.

Arntzenius, P. N., Oratio, sive carmen pro ignavia. Amstelaed. 1762. 4°.

Santen, L. van [of **Santenius**], De vita rustica. Z. pl. 1765. 4°.

—— Carmina. Traj. ad Rhen. 1780. 8°.

—— Poemata, ed. et nonnulla de auctore praefatus est J. H. Hoeufft. Lugd. Bat. 1801. 8°.

Vatebender, G. C. C., De ratione vitae sapienter instituendae. Goud. 1784. 4°.

Clodius, C. A. H., De Carminis heroici dignitate philosophica et morali. Lips. 1795. 4°.

Bilderdijk, W., — Guilielmi a Teisterbant (dict. Bilderdyk). Observationum et emendationum liber I. Brunovici, 1806. 8°.

— — Hetz. werk. (als voorg.) Ed. alt. auct. Lugd. Bat. 1819. 8°.

Hoeufft, J. H., Carmina. Bred. 1805. 8°.
Ex. op zwaar papier.

— — Carminum Epidosis. Bred. 1839. 8°.

Wendt, A., De Epicae poeseos atque Historiae confinio. Lips. 1811. 4°.

Ommeren, R. van, Carmina et Oratio, acc. nonnulla carmina S. van Ommeren. Ed. ac praefat. est M. Siegenbeek. Lugd. Bat. 1827. 8°.

Kist, W., De voluptate animi ex diligenti veterum auctorum lectione capienda. Mediob. 1789. 4°.

Epkema, E., Poëmata. Lugd. Bat. 1827. 8°.

Camberlyn d'Amougies, J. B. G., Miscellanea. Gandae, 1828. 8°.

Eyk, S. **Speyert van der**, Poëmata de Deo, et in laudem Geometriae. Harl. 1826. 4°.

Collot d'Escury van Heinenoord, H., Carminum fasciculus. Hag. Com. 1817. 8°.

Lennep, D. J. **van**, Carmina juvenilia. Amst. 1790. 8°.
Met portret van den 16-jarigen dichter op den titel.

— — Oratio de praeclaris vitae praesidiis contra adversam fortunam, quibus veterum auctorum, scripta abundant. Amstelod. 1800. 4°.

— — Poëmatum fasciculus. Amstelod. 1850. 8°.

Hedenus, A. G., Graeciae antiquam gloriam vindicanti sacrum. Lips. 1824. 8°.

Peerlkamp, P. **Hofman**, Opuscula oratoria et poetica. Nunc primum conjunctim ed. J. T. Bergman. Lugd. Bat. 1879. 8°.

Bergeron, P., Guillelmus (a cornu dictus), Arausiensis princeps erigitur. — De Guillelmi I. nefanda caede. — Mauritius princeps ad Neoportum victor. Brug. 1827. 3 stn. 8°.

Töpfer, H., Aliquot versus lyrici. Arnstad. 1829. 4°.

Conrad, J., Carmina Latina. Lips. 1826. 8°.

Richter, J. L. F. Hanc Saturam lepidis ubicunque ministrat amicis. Erlang. 1835. 8°.

Hauschild, F. C. F., Carmina omnia. Altenb. 1833. 8°.

Schade, O., Fercula macaronica. Hann. 1855—56. 2 stn. 8°.
Macaronisch Lat.-Hoogd. gedicht.

Petri, V. F. O., Guilielmo Taciturno immortali Batavorum libertatis conditori regiaeque hodie dominantis stirpis celsissimo auctori et exemplo sacrum. Roterod. 1856. 8°.

Gedichten bekroond door het legaat Hoeufft in de Koninkl. Academie van wetenschappen te Amsterdam, 1845—84. 21 stn. 8°.

Vitrioli, D., Xiphias. Carmen. 1845.

Leeuwen, J. van, Lycidas ecloga et Musae invocatio. Carmina. 1856.

—— Octaviae querela. Carmen. 1857.

—— Senis vota pro patria. 1864.

—— Ad Bacchum. Elegia. — F. Pavesi, Iac. Henr. Hoeufft certaminis poetici in urbe Amstelodamo auctor. Carmen. — P. Rosati, Tannereis. Elegia. 1881.

—— Ad veteres commilitones. 1882.

Giacoletti, J., De lebetis materie et forma eiusq. tutela in machinis vaporis vi agentibus. 1863.

Ekker, A. H. A., Exeunte Octobri. Ad filiolum. 1868.

Esseiva, P., Urania. Carmen didascalicum. 1870. M. pl.

—— Ad juvenem satira. 1872.

—— Gaudia domestica. Elegia. 1873.

—— Musa. Elegia. 1874.

—— Ad Procrum satira. Acc. Elegia F. F. Moltedo. 1875.

—— Pastor bonus. Elegia. Seq. tria carmina laudata. [F. Pavesi, Fasti Insubrici. — V. Vaccari, Thomas Aquinas. — P. Rosati, Ornithogonia.]. 1877.

—— Virginis maturioris querelae; Elegia. — J. van Leeuwen. Homo-simia. Carmen elegiacum. 1879.

—— In mulieres emancipatas. Satira. — Ad Eugeniam Augustam consolatio. Elegia. 1880.

—— Tobiae iunioris peregrinatio. 1882.

—— Juditha. — J. van Leeuwen, Adolescentis meditatio. Carmen. 1884.

Albinus, J., Sponsa nautae. 1882.

Pavesi, F., Hollandia. Carmen. 1876.

—— De insubrum agricolarum in transatlanticas regiones demigratione idyllia. — Acc. duo poemata laudata [P. Esseiva, Pulices. Carmen. — P. Rosati, Fucinus lacus. Carmen]. 1877.

GELEGENHEIDSGEDICHTEN.

A. Gedichten op of bij gebeurtenissen, zoowel van politieken en kerkelijken, als van plaatselijken aard.

[**Forestus**, J.], Merita Principis Auraicae in Belgas. S. crudelitas Hispana, quam Princeps ille à Foederatis Belgis avertit. C. aliq. affinibus huius argumenti versibus. Lugd. Bat. 1620. 4°.
Met portret van Prins Maurits.

Barlaeus, C., Sylvae-Ducis obsidio, etc. Lugd. Bat. 1629. fol.

Souterius, D., Hemek-Beracha, Vallis Benedictionis s. Belgidos magnique illius et memora-

bilis bibli (quod A°. Di 1629 in Belgio à Belgis Confoed... gestum est), narratio eucharistica in sex libros digesta. Harl. 1631. 4°.

Praet, S. van, In obitum D. Ernesti Casimiri Nassoviae Comitis, sub Rurmondae Moenibus cadentis, et totius Frisiae Gubernatoris vigilantissimi epicedium. Lugd. Bat. 1632. fol.

—— Triumphus navalis in Captam ad Scaldis ostia Hispanorum Classem; auspiciis... Ill. Principis Frederici Henrici Arausiorum Principis &c. Lugd. Bat. 1632. fol.

Scriverius, P., Breda vetus et nova etc. Acc. J. Foresti Epigrammata in eundem triumphum. Lugd. Bat. 1637. fol.

Acronius à Buma, J., Argo Belgica s. de expeditione Belgica in Africa et America sub... Mich. Ruteri carmen chronicum etc. Daventr. Z. j. (c. 1670). 8°.

—— Irenarchia Europaea s. forum festivum, in quô à prosopopoeiis poeticis de belli et pacis usu atq. abusu causae dicuntur etc. Harderov. 1678. 8°.

—— Hyems sesqui-millesima, centesima, septuagesima nona, genuinis, sermonibus delinita in magnatum et legatorum otium ingenuum. Harderov. 1679. 8°.

Groenendyck, J. van, Carmen consecratum sempiterno honori praestantissimorum virorum, qui strenue, nec sine gloria, pro conservanda Patria, Urbe, Academia, Studiosi Lugd. Bat. bonorum gaudio militaverunt A°. 1672... publice recitatum in Auditorio Theologico, cum eorum nomine debitum bene meritis numisma erogaretur. Lugd. Bat. 1683. 4°.

Acromius à Buma, J., Scenopegia sup. Technophio Sinonio Lojolitico ad Sedi Romanae thronum Brittannicum partu ficto supponendum etc. Daventr. Z. j. (1688). 8°.

Plante, F., Regis Guiljelmi III natalis dies. Hagae Comitis celebrat. 14 Nov. 1689. Bred. 1689. fol.

Ketel, R., Votum Adjuncta Grati Animi Declaratione, S. P. Q. G. Pro felici... Wilhelmi Angliae, Scotiae, Franciae & Hiberniae Regis, &c. Ex Patria, in Regnum. Goud. 1691. 4°.

Gruterus, S., Funeralia Mariae II Britanniarum D. G. Reginae Guilielmi III augustae conjugis. Harlem. 1695. fol.

Westhovius, F. G., Britannia vindicata, s. Prosequutio in descriptione vitae Wilhelmi III, Auriaci Nassaviae etc. principis... carmine (usq. ad annum 1692) exhibita. Dordr. 1696. 4°.

Burmannus, P., Pax et Libertas. Z. p. e. j. (c. 1700). 4°.

Snakenburg, H., Ode triumph. ob duplicem ad Danubium victoriam. Z. pl. e. j. (1704). 4°.

Noortbergh, B., In victorias armis foederatorum gloriose de Gallis reportatas Anno memorabili 1708. Sylv.-Duc. Z. j. pl°.

Laetitia publica sive carmen triumphale in gloriosissimam Brittannorum, Belgarum et Sociorum militiam etc. Hag. Com. 1710. 4°.

Huydecoper, B., Pax Ultrajectina. Z. pl. 1713. 4°.

Burmannus, P., Carmen Elegiacum in natalem Academiae diem recitatum. Lugd. Bat. 1725. 4°.
Waarachter: H. Boerhaave, Eximio Petro Burmanno carmen seculare Academiae canenti.

Snakenburg, H., Felicitatis Batavae Memoria, illustris Academiae Leidensis anno saec. CL. Salutis Humanae 1725 festiva panegyri celebrata A. D. VI Febr. Z. p. 4°.

Elegiae in perruptos, ad Vahalim, Leccam, et Lingam Aggeres, inundatosque passim agros, mensibus Jan. et Febr. A°. 1726. Quibus acc. Ecloga ad celebr. patriae patrum erga afflictos Paganos summam benevolentiam a G. C. Z. pl. e. j. 4°.

Bornman, H. G., In nuptias Guilielmi IV et Annae Magnae Britanniae principis hereditariae. Leovard. 1734. fol.

Arnaud, G. d', Carmen in auspicatissimas nuptias Gulielmi Frisonis... cum Anna Britanniarum regis filia natu maxima. Leovard. 1734. 4°.

Wesseling, P., Ecloga ad Wilhelmum Carolum Henricum Frisonem Principem Auriacum cum Annam Britanniarum Regis fil. inter omnium plausus et gratulationes domum duceret. Franeq. 1734. 4°.

Reitz, C. C., De belli laboribus pace Aquisgranensi feliciter finitis. Harderov. 1749. 4°.

Schrader, J., Epicedion Celsiss. et Ser. Araus. et Nassaviae Principi Guilielmo Carolo Henrico Frisoni, auctoritate publica dictum d. IV Febr. 1752. Franeq. 1752. fol.

Higt, E. G., Oratio funebris, sive Elegia in obitum Gulielmi Caroli Henrici Frisonis. Alcm. 1752. 4°.

Fasciculus lamentationum bilinguis. Of Bondel van eenige zoo Latynsche als Neer-Duitsche lyk-dichten op het... afsterven van Willem Carel Hendrik Friso [door G. J. v. Persyn, A. Perrenot, met Nederl. vertalingen door Verinus Arausiophilus, A. F. B. d. L., E. de Vries, H. de Vries, J. S. Z., A. Vosmaar, e. a.] 's Gravenh. 1752. 4°.

Schrader. J., Epicedion Regiae Britann. Principi Annae, auctoritate publica dictum. Franeq. 1759. fol.

—— Epicedion Mariae Ludovicae Hasso-Casselanae Principi. Franeq. 1765. fol.

Arntzenius, H. J., Gratae memoriae... Mariae Ludovicae, celsissimi Principis Ioannis Gulielmi Frisonis viduae etc. Zutph. 1765. fol.

Rhoer, J. de, Oratio de adventu Principis Wilhelmi in principem Saliorum urbem. Daventr. 1766. fol.

Hoogeveen, H., Ode de felici Reipublicae statu cum... Princeps Wilhelmus V etc. Delph. 1766. 4°.

Burmannus Sec., P., Celsissimo... Principi Gulielmo V Foederatorum Belgarum ethnarchae inaugurato [Met Nederl. vertaling door H. de Bosch]. Amst. 1766. 4°.

—— Hetz. gedicht. Andere uitgave zonder naam van den dichter en zonder de Nederl. vertaling. Z. p. e. j. 4°.

Royen, A. van, Musae Leydenses... Gulielmum V, Belgii Foederati Gubernatorem inauguratum salutantes. — Gelukwensching der Leidsche Zanggodinnen aan Willem V ter gelegenheid zijner inhuldiginge, 15 Apr. 1766. in Lat. verzen uitgesproken door A. van Royen, in het Nederd. gevolgd door H. de Bosch. Amst. en Leid. 1766. 4°.
Waarachter: Op de gelukwensching der Leydsche Zanggodinnen enz. door H. G. Oosterdyk.

Schrader, J., Panegyricum carmen Serenissimo et Celsissimo Arausionis et Nassaviae Principi Gulielmo V Foeder. Belgii civitatium gubernatori hereditario... dictum. Franeq. 1766. fol.

Burmannus Sec., P., Brederodius, seu libertatis Batavae secularia altera in Nonas Apriles anni 1766 incidentia, carmine elegiaco celebrata. Amst. 1766. 4°.

— **Overmeer, J. P. van**, Zedige aanmerkingen op de matelooze voorafspraak des hoogleeraars P. Burman, geplaatst voor zynen feest-zang Brederode enz. 's Gravenh. 1767. 8°.

Burmannus Sec., P., In victoriam Gallorvm invisam de Pascalo Pavllo, magno libertatis Corsicanae defensore, proditorum perfidia relatam. Lugd. Bat. 1769. 4°.

Wetstenius, C. A., Carmen elegiacum in Saecularia altera Academiae Leidensis. Nunc primum ed. a I. H. Hoeufft. Belg. versionem addidit A. N. van Pellecom. Bred. 1825. 4°.
Hoeufft dwaalde in zijne meening dat deze uitgave de eerste zou zijn. De eerste uitgave verscheen toch reeds in 1771 bij Mostert en Delfos te Leiden.

Wagenaer, J. J., Carmen panegyricum sive lusus poeticus in natalem ducentesimum, seu Annum Jubilaeum quartum Hispanicae tyrannidis jugi a Flissingae Civibus VI Apr. 1772 fortiter excussi. Mediob. 1772. 4°.

Ruardi, J., Carmen panegyricum in natales... principis Auriaci Guilielmi Frederici. Davent. 1772. fol.

Royen, A. van, Carmen seculare in natalem ducentesimum Academiae Batavae quae est Leidae. Lugd. Bat. 1775. 4°.

—— Hetz. gedicht. fol.

Hoogeveen, H., Palladis Musarumque Delphensium sedes inaugurata carmine elegiaco. Delph. 1776. 4°.

Rhoer, J. de, Prolusio Poetica promotioni more maiorum instituendae, qua Wilhelmi V et Regiae conjugis praesentiam celebravit. Gron. 1778. 4°.

Ommeren, R. van, Ode ad Gallos, publica libertate instaurata 14 Jul. 1790. Z. pl. 1790. 8°.

Collot d'Escury, H., Carmen in nuptiale sacrum, a celsissimo et serenissimo Arausionis et Nassaviae Principe Guilielmo V et regia conjuge renovatum. Gron. 1792. 4°.

Bosch, H. de, Ad Galliam cum primi consulis vita ferro atque insidiis appeteretur. Z. pl. en j. 8°.

Ommeren, R. van, Ad Batavos, Britannorum ac Russorum, pulso, fugatoque exercitu. Z. pl. 1799. 8°.

Caesorum (D. M.) in praeliis adversus Britannos Batavorum. Auct. B. Z. pl. en j. (c. 1800). 8°.

Rooy, A. de, Votvm pro pace ac Reip. Salute, Carmine elegiaco, ad cives Batavos. Kal. Jan. 1800. Harderov. 1800. 8°.

Bosch, H. de, Ad Buonaparte. Z. pl. e. j. 8°.

—— Latijnsche gedichten ter eere van Buonaparte, met de Nederl. vertaalingen van C. van Lennep, P. Pijpers en R. H. Arntzenius, midsgaders de Fransche en Hoogd. vertaalingen. Utr. 1801. 8°.

Marron, P. H., Napoleonti, primo Gallorum Imperatori semper augusto. Par. 1804. 4°.

—— Napoleoni augusto, invicto, Gallorum Imperatori, Lutetiam reduci. Par. 1807. 4°.

—— De Romae Rege sperato et nato carmina. Par. 1811. 4°.

Claudianus nostrorum temporum vates. — Claudianus de dichter onzer eeuw. Amst. 1814. 8°.
Geschiedenis van Bonaparte, in Latijnsche verzen uit Claudianus te zamengesteld door L. A. Decampe, met Nederlandsche vertaling van H. A. Hamaker.

Lelyveld, P. J. van, Gratulatoria... Guilielmo Frederico Carolo princ. Arausiaco bonarum litter. gratia urbem Lugd. Bat. profecto. Lugd. Bat. 1814. 8°.
Waarachter de proza-vert. get.: Eerbiedige Welkomst-groet, aan... Willem Frederik Karel bij deszelfs komst te Leyden. Leyd. 1814.

—— Franco-Gallus exsule Gulielmo V postremo gubernatore receptus, regnante Gulielmo I rejectus, divinarum virtutum inscius index et testis leviter adumbratus. Lugd. Bat. 1816. 4°.

[**Camberlyn, J. B. G.**], Wilhelmo Germaniae Inferioris Regi desiderato. Brux. 1817. 4°.

Marron, P. H., Lvdovico XVIII, Galliae Regi, in festis baptismalibvs Regii Bvrdigalae Dvcis. Ipsis Kal. Maiis 1822. Par. 1822. 4°.

—— Tertia dies Octobris. Ad regium Principem Ludovicum-Antonium, ducem Engulismensem, Gadium domitorem (Par. 1823). 4°.

—— Carolo X, Gallorum Regi, in festis Rhemensibus, die 29 Maji 1825. Par. 1825. 4°.

Camberlyn, J. B. P. G., Amatissimis Principibus Frederico et Ludovicae epithalamium, [met Nederl. vertaling door J. Haefkens]. Gand. 1825. 4°.

Eyk, S. Speyert van der et **M. Siegenbeek**, Carmina festiva. Lugd. Bat. 1825. 4°.

Marron, P. H., Carmen gratulatorium, Academiae Lugduno-Batavae post exactos CCL annos natalem suum solemni festo celebranti, dicatum. Lugd. Bat. 1825. 8°.

— — Solemnia Hagana, celebrata d. d. 22 et 23 Julii 1828. Par. 1828. 8°.

Geest, J. P. van, Celsissimo ac illustr. Principi haereditario Regni Belgarum, quod tam feliciter periculum in seditione Bruxellensi evaserit, gratulatio. Z. p. 1830. 4°.

Eyk, S. Speyert van der, Regi ct patriae Z. p. 1831. 4°.

Weytingh, H., Elegiae duae de tumulto Belgico et in victoriam de Belgis reportatam. Amstelaed. 1831. 8°.

Bosscha, P., Gulielmo II Regni Neerlandici moderamen solemni ritu capessenti feliciter. Davent. 1840. 4°.

Linder, C. G., Auspicatissimas nuptias Caroli, Princ. Sueciae et Norv. successoris et Luisae Princ. Nederl. carmine celebrat regia Academia Upsaliensis. Upsal. 1850. fol.

Gempt, B. te, Principi Arausiae serenissimo, Domino indulgentissimo, de XVIIImo die natali gratulatio. Batenb. 1858. fol.
Ter eere van Z. K. H. den Kroonprins der Nederlanden.

B. BRUILOFTDICHTEN.

De namen van het Bruidspaar zijn met *cursief* gedrukt.

Arntzenius, H. J. en *R. Cannegieter* d. J. Bosch. 1760. 4°.

—— *O.* en *A. P. Monck* d. H. J. Arntzenius. 1754. 4°.

Bos, P. en *K. Beyerman* d. C. van der Zee. Rott. 1691. 4°.

Brandt, K. en *L. Tongerlo* d. C. van Arkel. 's Gravenh. 1686. 4°.

—— en *A. Paats* d. P. Francius en C. v. Arckel. Amst. 1691. 4°.

Burmannus, F. en *E. Thierens* d. P. Francius, J. Brouckhusius. P. Burmannus en D. Smout (Nederl.). 1703. 4°.

—— *J.* en *A. van Bueren* d. P. Burmannus Sec. en O. Arntzenius. 1756. 4°.

—— *P.* en *D. A. Six* d. O. Arntzenius. Z. j. pl°.

Clignet Asn, A. en *K. G. van der Meulen*. Leyd. 1725 4°.

Coenen, P. en *S. P. Merhauthani* [*Meerhout*?] d. N. Heynsius Yperius. Harlem. 1596. 8°.

Commelin, C. en *C. J. Backer* d. P. Burmannus. Z. j. 4°.

Crucius, C. en *A. M. Laurentiae* d. P. Burmannus. 1731. 4°.

—— *W.* en *A. Gronovius* d. P. Burmannus, H. Snaakenburg en J. J. Mauritius. 1706. 4°.

Foreest, Th. van en *E. M. de Groot* d. J. v. Hoolwerff, J. v. Vorm en J. ten Tye. Horn. 1700. 4°.

Franken, G. en *K. A. Moonen* d. P. Francius, J. Broukhuisen, D. Hoogstraten, H. v. Wullem en J. Pastorius. Devent. 1702. 4°.

Geelvinck, L. en *C. E. Hasselaer* d. O. Arntzenius. 1756. 4°.

Halen, A. van en *R. van Borrevelt* d. P. van der Burgh. Utr. 1687. 4°.

Heusden, C. van en *A. F. Husson* d. H. T. Heymannus. 1733. 4°.

Hoevenaer, A. en *C. van Oss* d. Rob. Keuchenius. Amstelod. 1665. 4°.

Hop, J. en *C. M. van Stryen* d. O. Arntzenius. Z. j. 4°.

d'Houdetot en *Masseron* d. A. Pinard en C. Oblet. Gand. 1810. 4°.

Huygens, Const. en *S. Ryckerts* d. Leeuwen. Hag. Com. 1668. 4°.

Kolaert, P. en *E. Hoofman* d. E. a Zurck. Z. j. 4°.

Lijnden, O. F. van en *F. L. Dousa van Noordwijk*, d. P. Burmannus Sec. 1754. 4°.

Ode, J. en *A. E. Ewijck* d. J. Arntzenius. 1724. 4°.

d'Orville, P. en *M. J. de Bruyn* d. J. Ph. d'Orville, F. van Oudendorp en H. Snakenburg. 1727. 4°.

Pietermaat, P. en *E. Pond* d. J. Lakeman. Alkm. 1720. 4°.

Prins, A. en *E. Schepers* d. P. v. d. Schelling. 1720. 4°.

Raie, J. en *C. van Lochorst* d. Chappuzeau. 1658. 4°.

Reitz, J. F. en *T. Kloek* d. J. A. Jacobi en C. C. Reitz. Arnh. 1727. 4°.

Röell, J. A. en *A. C. van der Burgh* d. D. A. Röell. 1727. 4°.

Rutgers, T. en *C. de Neufville* d F. Croon. Amst. 1693. 4°.

Snakenburg, T. en *R. Wasteau* d. F. v. Oudendorp en D. v. Royen. Z. j. 4°.

Snellen, P. en *M. G. van Beeck* d. D. Hoogstratanus. Amsteld. 1714 4°.

Streso, L. en *A. Brand* d. J. A. Tronchinus. 's Gravenh 1668. 4°.

Tasts van Amerongen, G. G. en *A. S. Hasselaer* d. O. Arntzenius. Z. j. 4°.

Ubingh, I. en *H. E. Voet van Winssen* d. L. v. d. Poll. Traj. ad Rhen. 1696. 4°.

Vingerhoet, H. en *M. Graafweeck* d. O. Henricida? Z. j. 4°.

Vossius, N. en *A. C van Wijk* d. A. v. Royen. 1783. 4°.

C. GEDICHTEN AAN BIJZONDERE PERSONEN BIJ VERSCHILLENDE GELEGENHEDEN.

Alphen Hz., *H. van*, d. C. v. Heusden. Z. j. 4°.

Beaumont, *J. J. van*, d. H. de Bosch en J. G. Doornik. 1796. (Lat. en Nederl.) 8°.

Berck, *Th.*, d. S. à Praet. Lugd.-Bat. 1632. fol.

Blumenbach, *J. F.*, d. J. F. Duebner, A. Brueckner, A. Teubern. G. Credner, C. Beutler, E. Reibstein, H. Zachariae en J. Frank. Gott. 1826. 4°.

Boerhave, *H.*, d. H. Snakenburg en P. Burmannus. Z. j. 4°.

Boetzelaer, *P. A. van*, d. H. de Bosch. Z j. 8°.

Bois, *G. du*, d. P. Burmannus. 1738. 4°.

Boskoop, *J.*, d. O. Arntzenius. 1762. 4°.

Burmannus, *F. P.*, d. O. Arntzenius 1756. 4°.

—— d. J. H. Dedel (Nederl.), J. Grotius, E. G. Higt en G. Le Maire. 1757. 4°.

—— d. J. Grotius. 1758. 4°.

—— *P.*, d. C. v. Heusden. Z. j. 4°.

Bynkershoek, *C.*. door C. v. Heusden. 1729 en z. j. 2 stuks. 4°.

Carel I, Landgraaf van Hessen, d. E. Koolaert. 1728. fol. Proefblad m. verbeteringen.

Cras, *H. C.*, d. H. de Bosch. 1796. 8°.

Dedel, *J. H.*, d. P. Burmannus Sec., J. Grotius en Dankdicht d. J. H. Dedel [in het Nederl.] 1757. 4°.

—— *S.*, d, P. Burmannus Sec. Amstelaed. 1762. pl°.

Deiman, *J. H.*, d. H. de Bosch. Z. j. 8°.

Dijl, *D.*, d. H. de Bosch. 1805. 8°.

Forsten, *R.*, d. H. Bosscha. Z. j. 8°.

Fortuyn. *C.*, d. V. H. Acker. 1825. 8°.

Freudentheil, *G. N.*, d. F. C. Kraft. Hamb. 1846. 4°.

Fritsch, *G. G. de*, d. ? Jenae, 1839. 4°.

Hana, *H.*, d. H. de Bosch. 1804. 8°.

Heeren, *A. H. L.*, d. C. F. Ranke. Gotting. 1837. 4°.

Heusde, *Ph. G. van*, d. H. de Bosch. Z. j. 8°.

Heusden, *C. van*, d. M. J. Wolfgank. Z. j. 4°.

Huydecoper, *J.*, d. O. Arntzenius. Amstelaed. 1748. pl°.

Kirsten, *J. F. A.*, d. ? (Lat. en Hoogd.). Gotting. 1828. 4°.

Lange, *A. G.*, d. ? Nurnb. 1831. 4°.

Lennep, *C. van*, d. H. de Bosch. 1804 en z. j. 2 stuks. 8°.

—— *J. D. van*, d. J. Pierson. Gron. 1752. 4°.

—— *S. H. M. van*, d. H. de Bosch? (Lat. en Nederl.) 8°.

—— Mevr. *C. van*, d. C. v. Lennep (Lat. en Nederl.) Z. j. 8°.

Lynden, *F. G. van*, d. H. de Bosch. Z. j. 8°.

Müller, *C.*, d. F. C. Kraft. Hamb. 1841. 4°.

Nuck, *Ant.*, d. A. G. Pichtel. Delft 1687. pl°.

Ram, *J. J.*, d. J. F. Burmannus. Z. j. 4°.

Rauwenhoff, *N. G.*, d. H. de Bosch. 1805. 8°.

Reddingius, *G. Benthem* d. V. H. Acker. 1825. 8°.

Reede, Baron *van*, d. P. Francius. Traj. ad Rhen. 1692. 4°.

Reinwardt, *C. G. C.*, d. M. Siegenbeek. Z. j. 8°.

Röver, *M.*, d. H. de Bosch. 1796. 8°.

Santen, *L. van*, d. H. de Bosch. 1795. 8°.

Schacht, *J. Oosterdyk*, d. H. Snakenburg. Z. j. 4°.

Schimmelpenninck, *R. J.*, d. H. de Bosch. Z. j. (2 versch. uitgaven). 8°.

Schomaker, *J.*, d. H. J. Arntzenius. Z. j. fol.

Stralenheim, *C. G. A. von*, door ? Gotting. 1846. fol.

Wakker, *J. Ph v. Medenbach*, d. H. Weytingh. Camp. 1802. 8°.

Walraven, *D. A.*, d. H. de Bosch. 1804. 8°.

Wassenbergh, *E.*, d. P. Camper. Z. j. 4°.

Wilmsen, *J.*, d. J. N. Treytel. Mediob. 1725. 4°.

Woertman, *Th.*, d. J. F. Burmannus. Z. j. 4°.

Wolthemale, *W.*, d. P. Burmannus Sec. (Met Nederl. vert.). Amst. Z. j. 4°.

D. LIJK- EN GRAFDICHTEN.

De namen der overledenen zijn met *cursief* gedrukt

Alburg, *J. H.*. door L. E. 1829. 4°.

Alewijn, *F.*, d. H. de Bosch. 1804. 8°.

Arntzenius, *O.*, d. H. O. Arntzenius (Lat. en Nederl.) 1763. 4°.

Bondt, *N.*, d. H. de Bosch. 1796. 8°.

Bosch, *Judith de*, d. H. de Bosch, (2 verschill.) en d. H. G. O. [Oosterdijk?]. 1794. 8°.

Cras, *H. C.*, d. D. J. van Lennep. 1820. 4°.

Dedel, *J. H.*, d. J. Grotius (1772?). 4°.

Dussen, *B. van der*, d. O. Arntzenius. 1741. 4°.

Duurcant, *G.*, d. D. Hoogstraten, S. Everwijn, J. van den Broucke en O. Munster, C. J. V. Houttuyn en J. van Braam [de beide laatsten in het Nederl.]. 1728. fol.

Fabricius, *J.*, d. J. W. P. S. D. T. Z. pl. 1706. 4°.

Hammink, *L.*, d. G. N. Heerkens. 1783. 8°.

Harscamp, *E.*, d. J. Oosterdyk Schacht. 1736. 4°.

Hooft, *Elizab.*, d. H. de Bosch. 1796. 8°.

Hulshoff, *A.*, d. H. de Bosch. 1795. 8°.

Jenner, d. J. B. G. Camberlyn-d'Amougies. Gand. 1824. 8°.

Lambrechtsen, N. C., d. E. Epkema. 1828. 8°

Lyere, W. à, d. P. Burmannus Fr. Fil., Fr. Nep. 1785. 4°.

Nieuwland, P., (d. H. de Bosch?) 1794. 8°.

Nuck, Ant., d. J. Tiling. (1692). pl°.

Ode, J., d. S. H. Manger e. a. (Nederl. en Lat.) 1751. 4°.

d'Orville, P., d. H. Snakenburg. 1739. 4°.

Rau, S. F. J., d. H. de Bosch. 1807. 8°.

Reede van Athlone, G. van, d. P. Franzius. Z. j. 4°.

Romswinckel, N., d. J. A. en D. A. Roëll. 1706. 4°.

Spanheim, Dan., d. J. T. Gottschalck e. a. (Grieksch, Lat. en Hoogd.) Heidelb. 1675. 4°.

Storr, J. Ph., d. J. G. Pritius. 1720. fol.

Tuyl van Serooskerken, G. G. van, d. P. Burmannus. Z. j. 4°.

Velingius, Mar. Magd., d. Th. Hagenams en A. Wolff [de laatste in het Nederl.]. 1726. 4°.

Vlaming, P., d. P. Burmannus Fr.Fil. et Nep. 1734. 4°.

Vries, G. de, d. E. Studler van Zurk en H. Mascamp. 1705. 4°.

Vryburch, J. J., d. E. G. Higt. 1755. 4°.

Wesseling, P., d. J. H. Haakman. 1764. 4°.

ROMAANSCHE TALEN.

IN HET ALGEMEEN.

Bruce-Whyte, A., Histoire des Langues Romanes et de leur littérature depuis leur origine jusqu'au XIV siecle. Par. 1841. 3 dln. 8°.

Storm, J., De romanske Sprog og Folk. Krist. 1871. 8°.

Diefenbach, L., Ueber die jetzigen Romanischen Schriftsprachen, die Spanische, Portugiesische, Rhäto romanische (in der Schweiz), Französische, Italiänische u. Dakoromanische (in mehren Ländern des östlichen Europa's); mit Vorbemerkungen über Entstehung, Verwandtschaft... dieses Sprachstammes. Leipz. 1831. 4°.

Fuchs, A., Die Romanischen Sprachen, in ihrem Verhältnisse zum Lateinischen. Mit einer Vorrede von L. G. Blanc. Nebst ein. Karte d. Romanischen Sprachgebiets in Europa. Halle, 1849. 8°.

Walter, L., De Romanensibus Helvetiae et Teriolis gentibus. Berol. 1832. 4°.
Op blz. 16 eene opgave van eenige Romansche boekwerken.

Raynouard, F. J. M., Grammaire comparée des Langues de l'Europe Latine, dans leurs rapports avec la langue des Troubadours. Par. 1821. 8°.

Diez, F., Grammatik der Romanischen Sprachen. Bonn, 1836—44. 3 dln. 8°.

—— Romanische Wortschöpfung. Bonn, 1875. 8°.
Grammatik der Roman. Sprachen. Anhang.

Reimnitz, Fr. W., Ueber die Geschichte der Sprache und über die Bildung der Futura und Konditionalia in den Romanischen Sprachen. Potsd. 1835. 8°.

Fuchs, A., Ueber die sogenannten unregelmässigen Zeitwörter in den Romanischen Sprachen. Nebst Andeutungen über die wichtigsten Romanischen Mundarten. Berl. 1840. 8°.
Ook met den titel: Beiträge zur Erforschung der Romanischen Sprachen. Band I. Die starke Abwandelung und die Mundarten.

[Francois, Jean], Dictionnaire Roman, Walon, Celtique et Tudesque, pour servir à l'intelligence des anc. Loix & Contrats, des Chartes, Rescripts ... et autres Monuments... écrits en Langue Romance ou Langue Françoise ancienne par un Religieux Bénédictin de la Congrég. de S. Vannes. Bouillon, 1777. 4°.

Roquefort, J. B. B., Glossaire de la langue Romane.... Contenant l'étymologie et la signification des mots usités dans les 11e—16e siècles ... précédé d'un discours sur l'origine, les progrès et les variations de la langue Françoise enz. Avec Supplément. Par. 1808—20. 3 dln. 8°.

Raynouard, F. J. M., Lexique Roman ou Dictionnaire de la langue des Troubadours, comparée avec les autres langues de l'Europe latine, précédé de nouv. recherches historiques et philologiques, d'un résumé de la grammaire romane, d'un nouveaux choix des poésies originales des troubadours etc. Par. 1844. 6 dln. 8°.

Diez, F., Etymologisches Wörterbuch der Romanischen Sprachen. Bonn, 1853. 8°.

—— Kritischer Anhang zum etymol. Wörterbuche. Bonn, 1859. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) 2e verb. u. verm. Ausg. Bonn, 1861—62. 2 dln. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) 3e Aufl. Bonn, 1869—70. 2 dln. 8°.

—— Index zu Id. von J. U. Jarník. Berl. 1878. 8°.

Gachet, E., Glossaire Roman des chroniques rimées de Godefroid de Bouillon, du Chevalier au cygne et de Gilles de Chin, enz. Brux. 1859. 4°.

Sprachdenkmale (Altromanische), berichtigt und erklärt, nebst einer Abhandlung über den epischen Vers, von F. Diez. Bonn, 1846. 8°.

Elnonensia. Monuments des langues Romane et Tudesque dans le IXe siècle enz. — Zie de Afd. *Middel-Nederl. letterkunde*, kol. 199.

Gedichte (Zwei altromanische), berichtigt u. erklärt von F. Diez. Bonn, 1852. 8°.

Monuments de la littérature Romane depuis le XIVe siècle, publ. p. Gatien-Arnoult. Par. et Toulouse (1824—49). 4 dln. 8°.

I—III. Las Flors del gay saber estier dichas las Leys d'amors. Les Fleurs du gai savoir, autrements dites les Lois d'amour, traduction de MM. d'Aguilar et d'Escouloubre, revue et complétée par M. Gatien Arnoult. Met facsimilé.

IV. Las Joyas del gay saber. Les Joies du gai savoir. Recueil de poésies en langue Romane couronn. par le Consistoire de la Gaie-science de Toulouse depuis l'an 1324 jusques en l'an 1498. Avec la traduction et des notes, par J. B. Noulet.

Charte de Commune en langue Romane, pour la ville de Gréalou en Quercy, publiée avec sa traduction Française et des recherches sur quelques points de l'histoire de la langue Romane en Europe et dans le Levant par J. J. Champollion-Figeac. Par. 1829. 8°.

[Gachet, E.], Histoire des Seigneurs de Gavres. Roman du 15e siècle [Avec un vocabulaire]. Brux. van Dale. Z. j. (1845). Met pl. 4°.
Als facsimile gedrukt.

ITALIAANSCH.

INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Giambullari, P. F., Origine della Lingua Fiorentina, altrimenti il Gello. Fiorenza, 1549. 8°.

Klein-Nicolai, G., Exercitatio historica de origine lingvae Italicae ex Barbarorvm incvrsionibvs natae etc. Hal. Magd. 1703. 4°.

Beni, P., L'Anticrusca, overo il Paragone dell' Italiana Lingua: nel qual si mostra chiaramente che l'Antica sia inculta e rozza: e la Moderna regolata e gentile. Padova, 1613. 4°.
Vooraf gaat: Lettere di F. Marc Antonio Quirini Crocifero, zonder afzonderlijken titel.

Coiri, J. B., Linguae etruscae compendiaria grammatica... Sub calcem breuis ratio scribendi epistolas... ab authore addita est. Genev. 1642. 8°.

Waltherus, J. J., Essentia Linguae Italicae, modernè Romanae. Ed nova emend. Romae, (1679). 12°.

Buommattei, B., Della lingua Toscana... libri II. Impressione 6a. Coll' aggiunta d'un suo discorso non più stampato, d'alcune note, e della vita dell' autore. Fir. 1723. 4°.

Montemerlo, G. S. da, Thesoro della lingva Toscana. Nel qvale con avttorita de' piu approuati Scrittori copiosamente s'insegnano le più eleganti maniere di esprimer ogni concetto, et sono confrontate per lo piv con le Frasi Latine, scielte da più dotti et puri Auttori. Venet. 1594. fol.

Ferrarius, O., Origines lingvae Italicae. Patav. 1676. fol.

Menagio, E., Le origini della Lingua Italiana.... Colla giunta de' modi di dire Italiani, enz. Genev. 1685. fol.

Roux, A., Histoire de la littérature Italienne contemporaine (1800—1859). Par. 1870. 8°.

—— Histoire de la littérature contemporaine en Italie sous le régime unitaire, 1859—1874. Par. 1874. 8°.

Cypriano, E. S., Vita Th. Campanellae. Acc. hac 2a ed. Appendices IV... de Campanellae vita, philosophia et libris schediasmata complectentes. Amst. 1722. 8°.

Arndt, L. R., De Dante Alighieri scriptore Ghibollino. Dissert. Bonn. 1846. 8°.

Groshans, G. Ph. F., Dante en de Divina Commedia. Amst. 1867. 8°.

Wicksteed, Ph. H., Dante. Six Sermons. Lond. 1879. 8°.

Dupont, A. H. H., Dante aux Pays-Bas. Amst. 1880. 8°.

Pijzel, E. D., Giacomo Leopardi, de dichter-pessimist. Eene studie. Devent. 1882. 8°.

Noltenius, G. L., Diss. de Olympiae Moratae vita, scriptis, fatis et virtutibus, in qua multa historiam renati in Italia tempore Reformationis Evangelii illustrantia adsperguntur etc. Francof. ad Viadr. 1731. 4°.

Goudoever, A. van, Oratio de Fr. Petrarcha literar. humanior., seculo XIV instauratore praecipuo. Ultr. 1829. 8°.

Doorenbos, W., Petrarca, de profeet van het humanisme. Winsch. 1860. 8°.

Schlegel, E. F., Francisci Poggii Florentini vitam et merita in rem literariam... exponet. Vitemb. 1713. 4°.

Scaliger Jvl.Caes f., J., Epistola de vetustate et splendore gentis Scaligerae, et J. C. Scaligeri vita. J. C. Scaligeri Oratio in luctu filioli Audecti. Item Testimonia de Gente Scaligera et J. C. Scaligero. Lugd. Bat. ex off. Plantiniana ap. F. Raphelengium. 1594. 4°.

Krebs, J. P., Vita Caroli Sigonii etc. Weilb. 1837. 4°.

Jacobi, J. G., Vindiciae Torquati Tassi disputatio. Gött. 1763. 8°.

Cherbuliez, V., Prins Vitale, of hoe werd Tasso krankzinnig. U. h. Fr. d. A. L. Lesturgeon. Dev. 1866. 8°.

TAALKUNDE.

Mulerius, C., Linguae Italicae compendiosa institutio. Lugd. Bat. 1641. 8°.

Spraakkunst (Italiaansche), leerende op eene vaste grondt de Italiaansche taale wel en ter deege leezen, verstaan, spreeken en schryven enz. Amst. 1672. 8°.

Juliani, Nouvelle grammaire italienne, avec une sintaxe. Par. 1673. 8°.

Moretti, B., De nieuwe en volkomen Italiaansche spraakmeester ... in Neerduits en Frans ... Beneffens een ... verhandeling van de Italiaansche digtkunde ... samenspraaken ... brieven ... spreekwoorden ... en drie kleine woordenboeken enz. Leid. 1705. 8°.
O. o. d. titel Le nouveau et parfait Maitre Italien enz.

Martiano, G., Clavis facillima ad linguam Italicam enz. Lips. 1709. 8°.

Veneroni, de, Le maître italien, dans sa dernière perfection, reveu, corrigé et augmenté p. l'auteur enz. Avec un abregé de la prononciation Françoise, un Dictionnaire etc... et quelques lettres enz. Nouv. éd. Amst. 1713. 8°.

Buommattei, B., Avvertimenti gramaticali per la Lingua Italiani, riveduti, corretti, ed accresciuti enz. Milano, 1754. 8°.

Maitre Italien (Le) ou la Grammaire de Veneroni, augmentée et corrigée selon l'Ortographe ... de l'Acad. della Crusca: avec un Dictionnaire pour les deux langues [Ital. en Fransch], le tout revû et corrigé par Ch. Placardi. Francf. et Leips. 1764. 8°.

Avvertimenti gramaticali per chi scrive in Lingua volgare, corretti ed accresc. secondo i precetti, che sono in fine dell' Ortografia moderna Italiana. Bassano, 1774. 8°.

Luneau de Boisjermain, Cours de Langue Italienne, enz. Par. 1783. 4°.

[**Spraakkunst** (Italiaansche) in de Armenisch-Turksche taal. Venet. 1792]. 8°.
Volgens het Voorbericht, in 't Italiaansch geschreven, is dit boek eene Italiaansche Spraakleer, in de Armenische en Turksche volkstaal bewerkt, en met Armenische karakters gedrukt.

Corticelli, S., Regole ed osservazioni della lingua Toscana ... 8a ediz. veneta. Bassano, 1802. 8°.

Peretti, V., Grammaire Italienne, composée d'après les meilleurs Auteurs, enz. 3me éd. revue, corrigée et augmentée p. l'auteur enz. Par. 1803. 8°.

Biagioli, G., Grammaire Italienne, élémentaire et raisonnée, suivie d'un traité de la poésie Italienne, etc. 2e éd. revue et augmentée. Par. 1808. 8°.

Vergani, A., Grammaire Italienne, implifiée est réduite à vingt leçons enz. 10e éd. corrigée et augmentée. Brux. 1842. 8°.

—— Hetz. werk. Nouv. édit. corrigée et augmentée de l'accent prosodique enz. par G. Zirardini. Par. 1847. 8°.

Manitius, H. A., Grammatisch-practische leerwijze der Italiaansche taal, enz. voor Nederlanders bewerkt door D. Sluyter. 2de verb. en verm. uitgave. Amst. 1857. 8°.

Papanti, G., I parlari Italiani in certaldo alla festa del V centenario di Messer Giovanni Boccacci. Livorno, 1875. M. pl. 8°.

Giardini, E., Elementi dell' Arte Rettorica, tratti dalle opere de' migliori maestri, e rischiarati ad uso della gioventu. Bassano, 1783. 8°.

Pescetti, O., Proverbi italiani, raccolti, e ridotti sotto a certi capi, e luoghi communi per ord. d'alfabeto. Ven. 1629. 12°.

Bois de Gomicourt, G. du, Sentenze, e proverbii italiani cavati da diversi famosi autori antichi, e moderni, portati in francese etc. Lione, 1683. 8°.

Woordenboeken voor de Italiaansche en andere talen zoeke men in de Afd: *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 41. vv.

LETTERKUNDE.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd. *Nederl. Letterk.* en de Afd. *Nederl. Tooneel.*

Biblia (La Sacro-Santa) in lingva Italiana, civè il Vecchio e Nuovo Test. nella purità della lingua volgare, moderna e corretta, corrispondente per tutto al testo fondamentale vero; arricchito d'ardentissimi sospiri a Dio da M. d'Erberg. Norimb. 1711. fol.

—— (La Sacra), tradotta da G. Diodati. Ed. Londinese riveduta d. G. Rolandi etc. Lond. 1819. 8°.

Testamento (Il Nuovo) di J. C. Nostro Signore Nuouam. riued. e ricorretto sec. la verità del testo Greco, e di molte & vtili annotationi illustrato. (Genev.) 1596. 8°.
Eene eigenhandige handteekening van Balth. Lydius, 1570, op den titel.

Dante Alighieri, Oeuvres mineures. Poésies complètes, traduit avec préliminaire et notes p. S. Rhéal. Par. 1852. Av. pl. 8°.
Vertaling in dichtmaat.

—— Oeuvres philosophiques. Le banquet, première traduction française p. S. Rhéal. Par. 1852. 8°.
Vertaling in proza.

Petrarca, F., Dell' Africa libro primo volgarizzato da E. Euganea. Pad. 1776. 8°.

Primalion de Grèce (Premier livre de l'histoire de) continuant le discours de Palmerin d'Oliue, empereur de Constantinople. Trad. en Francois, p. Francois de Vernassal Quercinois. Par. Galliot du Pré, 1572. [Aan het slot:] Imprimé a Paris p. Fleury Preuost etc. 1571. 8°.
Het 2e deel dezer uitgave is nooit verschenen.

Boccaccio, G., Il Filicolo, di nuovo riveduto, ricorretto, e alla sua vera lezion ridotto etc. Fir. 1594. 8°.

—— (Scelta delle migliori Novelle di), con annotazioni critiche, e spieganti fatta da G. E. G. Stöckhardt... Vien premessa la vita di Boccaccio etc. Lips. 1744. 8°.
O. o. d. t. Auswahl d. besten Novellen des J. B. mit kritischen und erklärenden Anmerkungen enz.

— **Salviati, L.**, Degli avvertimenti della lingva sopra'l Decamerone. Vol. I. Venez. 1584. 4°.

Machiavelli, N., Oeuvres politiques. Traduction [de J. V.] Périès. Edition contenant le Prince et les Décades de Tite-Live. Avec une étude, des notices et notes par Ch. Louandre. Par. 1851. 8°.

—— Oeuvres littéraires. Traduction [de J. V.] Périès. Edition contenant les comédies, poésies, contes, fantaisies, mélanges d'histoire et lettres familières. Avec introduction, notices et notes par Ch. Louandre. Par. 1851. 8°.

Bembo, P., Le prose. Nelle qvali si ragiona della volgar lingua, scritte al Cardinal de' Medici, che poi fu creato a Sōmo Pontefice, et detto Papa Clemente VII. Divise in tre libri, e di nvovo aggionte le Postille nel margine, e reuiste con somma diligenza da M. L. Dolce. Venet. 1563. 8°.

Colonna, Vittoria, Le rime spiritvali etc. Alle quali di nuouo sono stati aggiunti, oltre quelli non pur dell' altrui stampe, ma ancho della nostra medesima, piu di trenta, ò trentatre Sonetti, nō mai piu altroue stampati; un capitolo; et in non pochi luoghi ricorrette, & piu chiaramente distinte. Vineg. V. Valgrisi, 1548. 4°.

Firenzuola, A., (Tesoretto della lingua Toscana, ossia la Trinuzia, Commedia del). Opera corredata di note gramaticali, analitiche e letterarie, e d'una scelta de' piu vaghi modi del parlar Toscano; da G. Biagioli. Parigi, 1816. 8°.

Tasso, Torquato, Discorsi dell' Arte poetica; et in partic. del Poema heroico: et insieme il primo libro delle Lettere scritte à diversi suoi amici, lequali oltra la famigliarità, sono ripiene di molti concetti, et avertimenti poetici à dichiaratione d'alcuni luoghi della sua Gierusalemme liberata etc. Venet. G. Vassalini, 1587. 4°.

—— Aminta, favola boscareccia... con le annotazioni d'E. Menagio etc. Venez. 1736. 8°.

Pallavicino, F., Himmlische Ehescheidung; veranlasst durch die lüderliche Aufführung der Römischen Braut. Aus dem Italienischen neu übersetzt und mit der Lebensbeschreibung des Verfassers vermehrt [von Fr. L. Brunn]. Berl. 1787. 8°.

Goldoni, C., Le Commedie. Venez. 1770—72. 13 dln. 8°.

Menagio, E., Mescolanze... Prima ed. Veneta corretta ed ampliata. Venez. 1736. 8°.

Ricerche curiose, overo alcuni sentimenti circa diverse materie. — Recherches curieuses, ou quelques opinions sur plusieurs sujets. Leid. 1705. 8°.
Italiaansch en Fransch.

[**Carteromaco**, ps. de Fortiguerra] Richardet, poëme trad. de l'Italien en Français p. Dumouriez. Liége, 1776. 2 dln. 12°.

Manzoni, A., Le Comte de Carmagnola. Tragédie trad. p. A. Clavareau. Liège, 1851. 8°.

Pellico, S., Poesie scelte. Par. 1840. 12°.

—— *Περι των χρεων του ἀνθρωπου λογος του Σ. Π. του ἐκ των Σαλουσιων, προς ἑνα νεον, ἐκ της Ιταλικης γλωσσης εἰς την ἁπγοελληνικην διαλεκτον μεθερμηνευθεις ὑπο Κεβητος του Θηβαιου. ἐν Παρισ. αωλε'* (1835). 8°.
Over de Pligten, in het Nieuw-Grieksch vertaald.

Medini, l'Antica e moderna Olanda, Ode. — l'Ancienne et moderne Hollande. Traduct. en prose. Z. pl. (Amst.?) 1784. 8°.

Paravia, P. A., Viagetto a Possagno, lettera all' Carlo de Rosmini. Treviso, 1822. 8°.

Egeria. Sammlung Italienischer Volkslieder, [O. o. d. t. Raccolta di Poezie Italiane popolari etc....] begonnen von W. Mueller, vollendet, nach dessen Tode herausgeg. und mit erläuternden Anmerkungen versehen von O. L. B. Wolff. Leipz. 1829. 8°.

Aldrete, B., Del origen, y principio de la lengua Castellana ò Romãce, que oi se usa en España. Roma, 1606. 4°.

Puibusque, A. de, Histoire comparée des littératures espagnole et française. Par. 1844. 2 dln. 8°.

Velasquez, L. J., Geschichte der Spanischen Dichtkunst, aus dem Spanischen übers. und mit Anmerkungen erläutert von J. A. Dieze. Gött. 1769. 8°.

Ticknor, G., Geschichte der schönen Literatur in Spanien. Deutsch mit Zusätzen herausg. von N. H. Julius. Leipz. 1852. 2 dln. 8°.

Hubbard, G., Histoire de la littérature contemporaine en Espagne. Par. 1876. 8°.

Putman, J. J., Studiën over Calderon en zijne geschriften. Utr. 1880. 8°.

—— Mijne »Studien" over Calderon en zijne geschriften verdedigd tegen Prof. A. Pierson. Utr. 1881. 8°.

Chasles, E., Michel de Cervantes. Sa vie, son temps, son oeuvre politique et littéraire. 2e éd. Par. 1866. 8°.

Mulerius, C., Eene korte ... onderwijsinge vande Spaensche tale, ... door een liefhebber der Sp. tale inde Nederd. sprake overgeset, en op veele plaetsen verbetert en geaugmenteerd. Amst. 1648. 8°.

Raetken, U., Gramatica, o Instrucion, parà quièn desèa deàprendèr perfectaménte à Leér, escrivir, i Pronunciar, la Léngua Española. — Gramatica ofte onderwysinge, voor die begeerigh zijn om perfect te leeren ... de Spaensche tale enz. Amst. 1653. 8°.

—— Hetz. werkje (als voorg). En nu op nieuws gecorrigeerd d. M. Texera Tartaz. Amst. 1718. 8°.

Stevens, J., A new Spanish Grammar, ... to which is added a Vocabulary of the most necessary words, also a collection of Phrases and Dialogues adapted to familiar discourse. Lond. 1725. 8°.

Wagener, J. D., Spanische Sprachlehre, nebst Uebungen zur Anwendung der Grundsätze der Wortfügung und der Schreibart d. Span. Sprache, mit einer Einleitung in die Grundsätze der Span. Sprache. Leipz. 1795. 8°.

Barth, F. G., Kurzgefasste Spanische Grammatik enz. 3e verm. u. verbess. Aufl. Erfürt, 1797. 8°.

—— Grammatica Española, od. kurzgefasste Spanische Grammatik enz. 4e verb. Aufl. ... vermehrt u. herausgeg. v. T. F. Ehrmann. Erf. 1807. 8°.

Josse, A. L., Grammaire Espagnole raisonnée cont. un traité de prononciation, des règles comparatives de la langue Espagnolle et de la langue Françoise et enfin les Synonymes de la langue Espagn. p. J. de la Huerta. 3me éd. revue, corrigée et augmentée. Londr. 1810. 8°.

Nunez de Taboada, Grammaire Espagnole, à l'usage des Français, réduite à ses plus simples élémens. Par. 1822. 8°.

Franceson, C. F., Grammatik der Spanischen Sprache, nach einem neuen System bearbeitet. Berl. 1822. 8°.

Mahn, C. A. F., Lehrbuch d. Spanischen Sprache. Nach dem von dem Verf. entdeckten u. bearbeit. System, Sprachen .. auf eine leichtere, schnellere und gründlichere Art zu erlernen. 1es Hft. Berl. 1834. 8°.

Arend, J. P., Handleiding ter aanleering der Spaansche taal. Medembl. 1838. 8°.

Sobrino, F., Nouvelle grammaire Espagnolle et Francoise. Corrigée et augmentée en cette 2e éd. par l'auteur. Bruss. 1703. 8°.

—— Grammatica nueva Española y Francesa ... corregida y augmentada ... en esta 4a ed. — Grammaire nouvelle Espagnolle et Françoise etc. Brusel, 1732. 8°.

Aan het slot een Spaansch-Fransch en Fransch-Spaansch woordenboek.

—— Gramatica nueva Española etc. (als voorg.). Corrig. y aumentada en esta 4a ed. (*sic*) de un ... Dicionario Español y Frances por el mismo autor. — Grammaire nouvelle etc. Bruss. 1752. 8°.

[**Fonseca, A. de**], Orthographia Castellana ... A modo de dialogo ... Angora nueuamente correcta y añadida etc. p. A. F. Z. pl. en j. (Amst. c. 1664). 8°.

Majansius, G., Tractatus de Hispana progenie vocis *ur*. Madr. 1779. 8°.

Rotalde, S. de, Guide complet ... pour apprendre ... la langue Espagnole d'après la méthode Jacotot, contenant le 1r livre de Télémaque, trad. en Espagnol avec le texte Français en regard etc. Précédé 1. d'une introduction à la méthode, 2. d'un précis de son application à l'étude des langues, 3. d'un guide pratique p. l'étude de la langue Espagnolle etc. Par. 1832. 8°.

Vocabulario en Español y en Flamenco etc. — Vocabulaer in Spaensch ende in Duytsch, seer profyteljjck om beyde de talen te leeren [uitgeg. d. M. Colijn]. Amst. 1648. 8°.

Blijkens de Voorrede is dit woordenboekje samengesteld door den vader van M. Colijn.

—— Hetz. werkje (als voorg.). Amst. 1662. 8°.

—— Hetz. werkje (als voorg.). Amst. 1669. 8°.

Sobrino, F., Dialogos nuevos en Epañol y Francés, con muchos refrares, y las explicaciones de diversas maneras de hablar etc. 4a edic. — Dialogues nouveaux etc. Brusel. 1724. 8°.
Met eene Spaansch-Fransche woordenlijst.

Rós, C., Tratat de adages y refranys Valencians, y practica pera escriure ab perfecciò la lengua Valenciana. 2a impr. Valenc. 1736. 8°.

Diccionario de la lengua Castellana en que se explica el verdadero sentido de las voces su naturaleza y calidad, con las phrases o modos de hablar, los proverbios o refranes, y otras cosas convenientes al uso de la lengua... Comp. por la Real Academia Española. Madr. 1726. 2 dln. fol.

Diccionario de la Lengua Castellana, compuesto por la Real Academia Española, reducido a un tomo, para su mas facil uso. 4a edicion. Madr. 1803. fol.

Woordenboeken der Spaansche en andere talen zoek men in de Afd. *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 41.

Borrow, G., The Zincali; or, an account of the Gypsies of Spain. With an original collection of their Songs and Poetry, and a copious Dictionary of their language. Lond. 1841. 2 dn. 8°.

LETTERKUNDE.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. Letterk.* en de Afd.: *Nederl. Tooneel.*

Jardin de flores curiosas. Cultivado par los mas famosos ingeños de España; para passatiempo deleitoso de toda calidad de personas; pues en el si hallan varias loas compuestas por graves Poetas, y diversas canciones muy especulativas. Amst. 1757. 8°.

Manual de la Lengua Española, oder Handbuch der Spanischen Sprache,... eine Sammlung Uebungsstücke aus den besten Spanischen Prosaisten und Dichtern herausg. von F. J. Bertuch. Leipz. 1790. 8°.

Colleccion de Piezas selectas de varias Obras Españolas en prosa y poesia. Leipz. 1796. 8°.

Handbuch der Spanischen Sprache und Litteratur, oder Sammlung interessanter Stücke aus berühmten Spanischen Prosaisten u. Dichtern, von Nachrichten von den Verfassern und ihren Werke begleitet [herausgeg. v. F. Buchholz]. Berl. 1801—1804. 2 dln. 8°.

Floresta de rimas antiguas Castellanas ordenada p. J. N. Böhl de Faber. Hamb. 1821. 8°.

Manual de la Literatura Española, o modelos de prosa y poesia Española p. J. P. Arend. Medembl. 1839. 8°.

Biblia (La), que es los Sacros libros del Vieio y Nuevo Testamento. 2a edicion, revista y conferida con los textos Hebreos y Griegos y con diversas Translaciones, por Cypr. de Valera. Amst. 1602. fol.

Salterio de David (El) en lenguaje Castellano [p. F. Talavero]. (Lisboa, 1529). Met houtsn. 4°.

Psalmos de David (Los CL), in lengua Espannola, en uarias rimas compuestos por D. Abenator melo, conforme ala uerdadera Tracduccion ferraresqua: con algunas aleguorias del autor. Franquaf. 5386 (1626). 4°.

Testament (Lo Nou) de nostre Senyor Jesu Christ; traduhit de la Vulgata Llatina en Llengua Catalana, ab presencia del text original. Londr. 1832. 8°.

Catechismo qve significa forma de instrucion que se enseña en las escuelas y Yglesias reformadas, segun la palabra de Dios. Puesto por Preguntas y Respuestas, sobre los principios de la doctrina Christiana. Z. pl. Iores van Henghel. 1628. 8°.
Vertaling van den Heidelbergschen Catechismus.

Biblia en lengua Española, traduzida de la verdad Hebr. por muy excelentes letrados, y aora nuevam. imprim. por Dav. Fernandes, y correg. por R. Yshac de Ab. Diaz. Amst. 5486 (1726). 8°.
Alleen het O. T. ten gebruike der Spaansche Israëlieten.

Humas, o cinco libros de la Ley Divina. Juntas las Aphtarot del año. Con vna perfecta glosa, en forma casi de Paraphrases, llena de Tradiciones, y Explicaciones de los Antiguos sabios etc. Compuesta por... Menasseh ben Israel. Amst. 5415 (1655). 8°.

Ley Divina (Cinco Libros de la), con las Aphtarot de todo el Año; denuevo corrigida, y a su costa impr. por David Tartaz. Amst. 5451 (1691). 8°.

——— (Cinco Libros de la). Nuevamente corrigidos, y reimprimidos, a costa de David de Elisa Pereyra. Amst. 5493 (1733). 8°.

Libro de las Aphtaroth de tode el año, Sabatot, Ros hodes Fiestas Solemnidades, y ayunos que celebra el pueblo de Ysrael, segun el uso del K. K. de Hespana. Amst. Ano 5414 (1654). 8°.

Orden de Leccion de Tora Nebiim y Quetubim, que por devocion deuen leer todos los temientes del Señor en las noches de Sebuot y Hosaana Raba. Estampada denuevo conalgunos acresentamientos a ymitacion de los Hebraicos. en Hamburgo 5422 (1662). 8°.

Orden de las Oraciones cotidianas; por estilo seguido y corriente con las de Hanucah, Purim, y Ayuno del Solo; y las tres Pascuãs Pesah, Sebuoth, y Sucoth; a que se añaden las Parassioth, y Aphtaroth, que en todas estas fiestas se leen. En casa y à costa de David de Castro Tartas, en Amst. 5429 (1669). 8°.

—— de las Oraciones de los Cinco Ayunos por estilo seguido, y corriente; conforme se uza en este Kahal Kados. Nuevam. correg. Amst. en casa y a costa de Selomoh Proops, 5477 (1717). 8°.

—— de las Oraciones cotidianas, por estilo seguido y corriente, con las de Hanucah, Purim, y Ayuno del Solo; como tambien las tres Pascuas de Pesah, Sebuoth, y Sucoth, y con las Parasioth, y Aftarót. Nuevam. correg. impr. en Amst. por David de Elisa Pereyra, 5493 (1733). 8°.

מחזור, Orden de Roshasanah y Kipur, trasladado en Español, y de nuevo emendado: y añadido el Selihoth, el qual se dize quarenta dias antes del dia de Kipur en las madrugadas. Estamp. por industria y despeza de Franco de Mendoça et Comp. a primero de nisan, 5364 (1604). 8°.

מחזור [Orden] de los Oraciones del Año. Parte la Contiene las Thephilot cotidianas, de Sabat, Ros hodes, Hanuca, Purim, y del Ayuno del Solo... Dispuesto y ordenado por. . Menasseh ben Israel. Amst. 5410 (1650). 8°.

מחזור [Orden] de las Oraciones del Año. Parte 2a cont. todas las Thephilot de las Pascuas, con un amostrador circular del Homer, una excelente Paraphrases en los rakim, y todos los 613 Preceptos por admirable disposicion... Dispuesto y reformado por... Menasseh ben Israel. Amst. 5410 (1650). 8°.

Josephus, Flavius. — Los sieta libros de Fl. Iosefo, los quales contienen las guerras de los Iudios, y la destrucion de Hierusalem y d'el templo: traduzidos agora nueuamente segun la verdad de la historia por I. M. Cordero. Anv. M. Nucio. 1557. 8°.
Nouv. collect. Jannet-Picard.

Rojas, Fernando de, La Célestine. Tragi-Comédie de Calixte et Mélibée. Trad. de l'Espagnol et annotée p. A. Germond de Lavigne. Nouv. éd. revue et complétée. Par. (1875). 8°.

Amadis de Gaule (Le premier [deusième, troisième et quatrième] livre d') mis [de l'Espagnol] en Franç. par le Seigneur des Essars, Nicolas de Herberay etc. Anvers, 1561—73. 4 stn. 4°.
Livre I. II. Anvers, Chr. Plantin 1561.
» III. IV. „ G. Silvius 1573.
Eenige bladz. van het 1e Boek zijn met de pen bijgeschreven.

Baret, Eug., De l'Amadis de Gaule et de son influence sur les moeurs et la littérature au XVI et au XVIIe siècle. Avec une notice bibliographique. 2e éd. Par. 1873. 8°.

[**Guevara, A. de**], Le Livre doré de Marc Avrèle, Emperevr, et éloqvent Oratevr, traduit de vulgaire Castillan en François p. R. B. de la Grisse,... reveu et verifié sur les exempl. Latins, et Castillan, p. Ant. du Moulin. Masconnois. Anv. M. Nutius. 1593. 12°.

Théâtre Espagnol [traduit en Français par S. N. H. Linguet]. Par. 1770. 4 dln. 12°.

Calderon de la Barca, P., Comedias, cotejadas con las mejores ediciones hasta ahora publicadas, corregidas y dadas à luz por J. J. Keil. Leipz. 1827—30. 4 dln. 8°.

Ariaza, J. B. de, Profecia del Pirineo. — Die Prophezeiung des Pyrenäus, gedichtet bei dem Einbruche der Franzosen in Spanien. Aus dem Spanischen übersetzt von S. H. Friedländer. Berl. 1814. 8°.
Spaansch en Hoogduitsch.

PORTUGEESCH.

TAALKUNDE.

Ensayo da arte grammatical Portugueza e Franceza, para aquelles; que sabéndo a lingua Francéza, querem aprender a Portuguéza. 1a parte. — Essai de la grammaire Portugaize et Françoize. Lisb. 1705. 4°.

Meldola, A., Nova grammatica Portugueza. — Neue Portugiesische Grammatik. Hamb. 1785. 8°.
Hoogduitsch en Portugeesch.

Lobato, A. J. dos Reis, Arte da grammatica da lingua Portugueza etc. Lisb. 1841. 8°.

Bluteau, R., Vocabulario Portuguez e Latino... autorizado com exemplos dos melhores Escritores Portuguezes e Latinos. Coimbra, 1712—21. 8 dln. fol.

Bluteau, R., Supplemento ao Vocabulario Portug. e Lat. Lisb. Occid. 1727- 28. 2 dln. fol.

Fonseca, J. da, Novo Diccionario da lingua Portugueza recopilado de todos os que até o presente se teem dado à luz, seguido de um Diccionario completo dos Synonymos Portuguezes. Par. 1830—33. 2 dln. 12°.

Moraes Silva, A. de, Diccionario da lingua Portugueza. 5a ed. aperfeiçoada, i accrescentada de muitos artigos novos, y etymologias. Lisb. 1844. 2 dln. 4°.

Freire, F. J., Secretario Portuguez, ou Methodo de escrever cartas, etc. Nova ed. corr., emend. e augm. com dous Supplementos etc. Lisboa, 1801. 8°.

Voor Woordenboeken der Portugeesche en andere talen zie men de Afd.: *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 41 vv.

LETTERKUNDE.

Biblia Sagrada (A), contendo o Novo e o Velho Testamento, traduzida em Portuguez pelo Padre Joaõ Ferreira d'Almeida. Londr. 1819. 8°.
Portugeesche vertaling, voor Protestanten.

Testamento (O Novo), isto he, o novo concerto, de nosso fiel Senhor e Redemptor Jesu Christo. Traduzido na lingua Portugueza. Z. p. (Chelsea) 1817. 8°.
Nieuw Testament in 't Portugeesch voor Protestanten.

Orden de Ros-asanah y Kipur, por estillo corriente y seguido sin bolver de una a otra parte, como se uza en este Kahal Kados de Amsterdam. A costa de Aharon Hisquia Querido, a 5486 (1726). 8°.
Liederen- en Gebedenboek ten gebruike van Portug.-Israëlieten.

Liederbücher (Die alten) der Portugiesen oder Beiträge zur Geschichte der Portugiesischen Poesie vom XIII bis zum Anfang des XVI Jahrhunderts, nebst Proben aus Handschriften und alten Drucken, herausg. von C. F. Bellermann. Berl. 1840. 4°.

Cancioneiro Geral. Altportugiesische Liedersammlung des Edlen Garcia de Resende. Neu herausg. von E. H. von Kausler. Bd I. Stuttg. 1846. 8°.
Biblioth. d. liter. Vereins in Stuttgart XV.

Proben portugiesischer und Catalanischer Volksromanzen. Mit einer literarhistorischen Einleitung über die Volkspoesie in Portugal und Catalonien, von F. Wolf. Wien, 1856. 8°.

Camoës, L. de, Os Lusiadas. Segundo o ligitimo texto. Avinhaõ, 1818. 2 dln. 8°.

Ottoni, J. E., Drama allusivo ao caracter, e talentos de M. M. de Barbosa du Bocage. Lisb. 1806. 8°.

Passarinho (O), Idyllio. Lisb. 1809. 8°.

PROVENÇAALSCH.

Zie ook de Afd.; *Fransche letterkunde.*

Laveleye, E. de, Histoire de la langue et de la littérature provençales. Brux. 1845. 8°.

Bemmel, E. van, De la langue et de la poésie provençales. Brux. 1846. 8°.

Fauriel, C., Histoire de la poésie provençale. Par. 1846. 3 dln. 8o.

[**Millot, C. F. X.**], Histoire littéraire des troubadours, contenant leurs vies, les extraits de leurs pièces, et plusieurs particularités sur les moeurs, les usages, et l'histoire du XIIe et XIIIe siècle [rédigée d'après les notices de La Curne de Sainte-Palaye]. Par. 1774. 3 dln. 12°.

Diez, F., Die Poesie der Troubadours. Nach gedruckten und handschriftl. Werken derselben dargestellt. Zwickau, 1826. 8°.

—— Leben und Werke der Troubadours. Ein Beitrag zur nähern Kenntniss des Mittelalters. Zwickau, 1829. 8°.

Brinckmeier, E., Die provenzalischen Troubadours nach ihrer Sprache, ihrer bürgerlichen Stellung, ihrer Eigenthümlichkeit, ihrem Leben u. Wirken aus den Quellen übersichtlich dargestellt. Halle, 1844. 8°.

Dictionnaire de la Provence et du Comté-Venaissin... par une Société de gens de lettres, (François-Provençal et Provençal-François). Marseille, 1785. 2 dln. 4°.

Honnorat, S. J., Dictionnaire Provençal-Français, ou Dictionnaire de la langue d'oc, ancienne et moderne, suivi d'un vocabulaire Français-Provençal etc. Digne, 1846—48. 4 dln. 4°.

Mary-Lafon, A., Tableau historique et littéraire de la langue parlée dans le midi de la France et connue sous le nom de langue Romano-Provençale etc. Par. 1842. 8°.

Troubadour (Le). Poésies Occitaniques du XIII siècle, traduites et publiées par Fabre d'Olivet. Par. An XI—XII. 1803—1804. 2 dln. 8°.
Met den oorspronkelijken tekst.

Parnasse (Le) Occitanien, ou choix de poésies originales des troubadours, tirées d. MSS nationaux [publ. p. de Rochegude]. Toul. 1819. 8°.

[**Rochegude, de**], Essai d'un glossaire occitanien, pour servir à l'intelligence des poésies des troubadours. Toul. 1819. 8°.

Bouquet (Lou) Prouvençaou vo leis Troubadours revioudas. Marsillo, 1823. 8°.

Werke (Die) der Troubadours, in Provenzalischer Sprache, mit einer Grammatik und einem Wörterbuche, von C. A. F. Mahn. Berl. (1849). 8°.

Blumenlese aus den Werken der Troubadours, in den Originalen. Nebst provenzalischer Grammatik und Glossarium. Bearbeitet und herausg. von E. Brinckmeier. Halle, 1849. 8°.

Fierabras (Der Roman von), Provenzalisch; herausgeg. [mit Berichtigungen u. Zusätze] von Imm. Bekker. Berl. 1829. 4°.

Guillem IX, Grafe von Peitieu, Herzog von Aquitanien, Lieder, herausg. von W. Holland und A. Keller. 2e Ausg. Tüb. 1850. 8°.

Cabanes, J. de, l'Histourien cinsere sus la guerro doou Duc de Savoyo en Prouvenço, en 1707. Poème provençal inédit... Précédé d'une notice sur ce poëte et sur ses divers ouvrages, p. A. Pontier. Aix, 1830. 8°.

Roumieux, L., Quau vòu prendre dos lèbre a la fes n'en pren ges. Coumèdi prouvençalo en tres ate e en vers. Avec la traduction littérale en regard. Avign. 1862. 8°.
Met voorrede van F. Mistral.

Mistral, F., Mirèio: poème provençal, avec la traduction littérale en regard. 4e éd. revue, corrigée et accompagnée de notes et arguments. Par. 1864. 8°.

Roumanille, J., Lis oubreto en proso. Ed. nouv. Avign. 1864. 8°.

Armana Prouvençau pèr lou bèl an de Diéu 1867, etc. Avign. (1866). gr. 16°.

FRANSCH.

INLEIDING. — GESCHIEDENIS.

Bonafont, C., Des avantages de la langue française et de la nécessité de son étude. Magdeb. 1821. 8°.

Lion, L., De necessitate sermonis Franco-Gallici discendi. Marb. 1822. 8°.

Hamel, A. G. van, La chaire de français dans une Université Néerlandaise. Discours. Gron. 1884. 8°.

Clement, K. J., Der Franzos und seine Sprache. Frankf. 1848. 8°.

Beck, J. R. W., De originibus linguae francogallicae. Lips. 1810. 8°.

Chevallet, A. de, Origine et formation de la langue française. 1e part. Eléments primitifs dont s'est formée la langue française. Paris, 1853. 8°.

Littré, E., Histoire de la langue Française. Etudes sur les origines, l'étymologie, la grammaire, les dialectes, la versification, et les lettres au moyen age. 2e éd. Par. 1863. 2 dln. 12°.

[Ackermann, P.], Examen de quelques faits relatifs à la formation et à la culture de la langue Française p. Ackekmann (*sic*) Par. 1840. 8°.

Heeren, A. H. L., Ueber den Einfluss der Normannen auf die französische Sprache und Litteratur enz. Gött. 1789. 8°.

Wey, F., Histoire des révolutions du language en France. Par. 1848. 8°.

Welcker, F. G., Warum muss die französische Sprache weichen und wo zunächst? Giessen, 1814. 8°.

Villemain, A. F., Cours de littérature Française. Nouv. éd. Par. 1852—59. 6 dln. 8°.
I. II. Tableau de la littérature du moyen age en France, en Italie, en Espagne et en Angleterre.
III—VI. Tableau de la littérature au XVIIIe siècle.

[Elberts, W. A.], Tableau de la Littérature Française, arrangée dans un ordre chronologique. Leide, 1845. 4°.

Nisard, D., Histoire de la littérature Française. Brux. 1846—50. 4 dln. 18°.

—— Hetz. werk (als voorg.) 4e éd. Par. 1867. 4 dln. 8°.

Demogeot, J., Histoire de la littérature Française depuis ses origines jusqu'à nos jours. 3e éd. Par. 1857. 12°.

Géruzez, E., Histoire de la littérature Française depuis ses origines jusqu'à la révolution. 8e éd. Par. 1869. 2 dln. 8°.

—— Histoire de la littérature Française pendant la révolution 1789—1800. 5e éd. Par. 1869. 8°.

Maatjes, A. B., Précis de l'histoire de la littérature Française, augm. d'extraits choisis dans les poétes et les prosateurs des diverses époques et exposant l'origine et la formation graduelle de la langue. Amst. 1861. 8°.

Chasles, Em., Histoire abrégée de la littérature Française. Par. P. Ducrocq. Z. j. 2 dln. 8°.

Fuerison, J., Histoire de la littérature Française au moyen-âge. Gand, 1855. 8°.

Sainte-Beuve, C. A., Tableau historique et critique de la poésie Française et du théatre Français au XVIe siécle. Nouv éd. suivie de portraits particuliers des principaux poëtes. Par. 1869. 8°.

Godefroy, F., Histoire de la littérature Française depuis le XVIe siècle jusqu'à nos jours. 2e éd. Par. 1878—81. 10 dln. 8°.

I. XVIe Siècle,	Prosateurs et poètes 1 dl.		
II—IV. XVIIe „	„	2 dln.	Poètes. 1 dl.
V—VI. XVIIIe „	„	1 dl.	„ 1 dl.
VII—X. XIXe „	„	2 dln.	„ 2 dln.

Schmidt, J., Geschichte der Französischen Literatur seit der Revolution 1789. Leipz. 1858. 2 dln. 8°.

Gautier, Th., Histoire du Romantisme, suivie de notices romantiques et d'une étude sur la poésie Française, 1830—1868. Par. 1874. 8°.

Montifaud, Marc de [ps. de Me. Léon Quivogne de Montifaud, née M. A. Chartroule de Montifaud], Les Romantiques. Portraits-Profils-Camées. Par. 1877. M. portretten. 4°.

Sabatier, A., De l'influence des femmes sur la littérature Française. Par. 1873. 12°.

Nisard, Ch., Histoire des livres populaires ou de la littérature du colportage depuis le XVe siécle jusqu'à l'établissement de la Commission d'examen des livres du colportage (30 Nov. 1852). Par. 1854. 2 dln. M. pl. 8°.

LEVENSSCHETSEN ENZ.

Kavanagh, J., French women of letters: biographical sketches. Leipz. 1862. 8°.
Collection of British authors.

Topin, M., Romanciers contemporains. G. Sand, — V. Hugo. — Balzac. — Ch. de Bernard etc. Par. 1876. 8°.

Banville, Th. de, Petites études. Mes souvenirs. Victor Hugo, H. Heine, Th. Gautier etc. Par. 1882. 8°.

Célébrités contemporaines p. J. Claretie, L. Delabrousse etc. N°. 1—40. Par. 1882—83. Av. portr. et facs. 8°.
1. V. Hugo. — 2. J. Grévy. — 3. L. Blanc. — 4. E. Augier. — 5. L. Gambetta. — 6. A. Dumas fils. — 7. H. Brisson. — 8. A. Daudet. — 9. de Freycinet. — 10. E. Zola. — 11. J. Ferry. — 12. V. Sardou. — 13. G. Clémenceau. — 14. O. Feuillet. — 15. C. Floquet. — 16. E. Renan. — 17. A. Naquet. — 18. E. Labiche. — 19. H. Rochefort. — 20. J. Claretie. — 21. Erckmann-Chatrian. — 22. P. Bert. — 23. de Lesseps. — 24 Spuller. — 25. J. Sandeau. — 26. Challamel-Lacour. — 27. A. Vacquerie. — 28. Mac Mahon. — 29 P. Déroulède. — 30. J. Simon — 31 L Halévy. — 32. Duc d'Aumale. — 33. J. Verne. — 34. de Broglie. — 35 F. Coppée. — 36. E. Paillerou. — 37. H. Martin. — 38. Comte de Paris. — 39. P. Meurice. — 40. Ranc.

Jaubert, C., Souvenirs, Lettres et Correspondances. — Berryer, 1847 et 1848. — Alf. de Musset. — Pierre Lanfrey. — H. Heine. 4e éd. Par. (1883). 8°.

Bourget, P., Essais de psychologie contemporaine. — Baudelaire. — M. Renan. — Flaubert. M. Taine. — Stendhal. Par. 1883. 8°.

Ulbach, L., Nos contemporains. Par. 1883. 8°.
Handelt over: Napoleon III, Lamartine, le Duc d'Aumale, V Hugo, L. Blanc, Sainte-Beuve, Mazzini. G. Sand, Thiers en J. Grévy.

d'Alembert, Eloges [de Massillon, Despréaux, Bernardin d. St. Pierre, Bossuet, de Dangeau, de Sacy, de la Motte, Fenelon, de Choisy, Destouches, Fléchier, Crebillon, Rose] lus dans les séances publiques de l'Académie Françoise. Par. 1779. 8°.

[Quesnel, P.,] Histoire abrégée de la vie et des ouvrages de M. Arnauld, ci-devant imprimée sous le titre de Question curieuse [si M. Arnauld, docteur de Sorbonne est heretique] Augm. dans cette nouv. édit. Cologne, 1695. 8°.

Ponsard, F., Discours de réception [à l'Académie Française, sur M. Baour-Lormian]. — Réponse de D. Nisard. Par. 1856. 8°.

Bourgeat, J. B., Etudes sur Vincent de Beauvais, théologien, philosophe, encyclopediste, ou spécimen des études théologiques, philosophiques et scientifiques au moyen age, XIIIe siècle: 1210—1270. Par. 1856. 8°.

Daudet, E., Mon frére et moi. Souvenirs d'enfance et de jeunesse. Par. 1882. 8°.

Eyssell, A. P. Th., Doneau, sa vie et ses ouvrages. l'École de Bourges; synthèse du droit Romain au 16e siècle, son influence jusqu'à nos jours. Trad. du latin p. J. Simonnet. Dijon, 1860. 8°.

Cherbuliez, V., Discours de réception [à l'Académie Française, sur M. Dufaure]. — Réponse de E. Renan. Par. 1882. 8°.

Rahlenbeck, Ch., Gui de Brès. Etude historique. Brux. 1878. 8°.

Langeraad, L. A. van, Guido de Bray. Zijn leven en werken. Bijdrage tot de geschiedenis van het Zuid-Nederl. Protestantisme. Acad. proefschr. Zierikz. 1884. 8°.

Gremaud, J., J. J. Hiseley, notice biographique. Laus. 1867. 8°.

Prudhomme, Sully, Discours de réception [sur Duvergier de Hauranne] à l'Académie Française. Par. 1882. 8°.

Leben (Kurzgefasstes) der Mme J. M. Bouviere de la Mothe Gujon... aus der Vorrede... der geistlich. Schrifften des... Fennelon (*sic*). Nebst... Nachrichten zur Erläuterung der durch die Mme von Maintenon u. durch andere wider die Mme Gujon und... Fennelon erregte Verfolgung. Franckf. 1756. 8°.

Kneppelhout, J., Lamartine. Amst. 1848. 8°.

Banquet offert à M. A. de Lamartine par les éditeurs de ses oeuvres et de son Histoire de la Restauration le 30 Janvier 1851. (Par. (1851). 4°.

Laprade, R. de, Discours de réception [à l'Académie Francaise, sur A. de Musset]. — Réponse de L. Vitet. Par. 1859. 8°.

Lissagaray, M., Alfred de Musset devant la jeunesse. Par. 1864. 8°.

Becker, G. E., Blasii Pascalis vitae commentarii. Dresd. 1752—53. 2 stn. 4°.

Rust, J., De Blasio Pascale, veritatis et divinitati Religionis Christianae vindice. Erlang. 1833. 4°.

Coquelin, C., Un poète philosophe. — Sully Prudhomme. Par. 1882. 8°.

Marchegay, P., Recherches sur les poésies de Mlles de Rohan-Soubise. Les Roches-Baritaud, 1874. gr. 8°.

Geysbeek, P. G. Witsen, Letterkundige levensschets van Saint-Lambert, met aanmerkingen en proeven van zijne werken. Amst. 1805. 8°.

Meurs, B. van, George Sand en de evangelische maatschappij. 's Hertogenb. 1869. 8°.

Turrettini, F., Notice biographique sur Bén. Turrettini, théologien genevois du 17e siècle. Gen. 1871. M. portr. 8°.

Pierson, A., Over Alexander Vinet. Eene voorlezing met een schrijven aan den Heer J. Stemberg als voorrede. Arnh. 1871. 8°.

[Galesloot, L.], Voltaire à Bruxelles. Souvenirs diverses 1713—1744, par L. G. (Avec une ode au roi de Prusse). Brux.-Par. 1880. 8°.

Voltaire (Lofrede op); voorgelezen in de Kon. Acad. der Konsten en Wetensch. te Berlyn. (U. h. Fr.). 's Gravenh. 1778. 8°.

CATALOGUSSEN VAN BOEKVERKOOPINGEN.

Abel-Rémusat, J. P., Par. 1833. 8°.

Bearzi, J. B. Chevalier de, Par. 1855. 8°.

Benzon, Par. 1875. 8°.

Bournet-Verron. Par. 1870. 8°.

Brun Dalbanne, Le. Par. 1882. 8°.

Cardin. Par. 1870. 8°.

Chabas, F., Par. 1882. 8°.

Clerc de Landresse, Ern., Par. 1862. 8°.

Garcin de Tassy. Par. 1879. M. portr. 8°.

Kalnoky. Par. 1870. 8°.

Michau, E. H. J. Baron de Montaran, Par. 1849. Met levensschets. 8°.

Moignon, A. J., Par. 1877. 8°.

Motteley. Par. 1846. 8°.

Renard, H., Par. 1878. 8°.

Quicherat, L., Par. 1885. 8°.

Sacy, Silvestre de, Par. 1846. T. II. 8°.

Slane, Mac Guckin de, Par. 1878. 8°.

Thonnelier, Jules, Par. 1856. 8°.

—— Id. Par. 1880. 8°.

Tricotel, E., Par. 1878. Met levensschets. 8°.

Vidalin, Par. 1877. 8°.

BRIEVENVERZAMELINGEN.

Patin, Ch., Nouvelles lettres, tirées du cabinet de Ch. Spon, contenant l'histoire du tems, et des particularitez sur la vie et sur les écrits des savans de son siècle. Amst. 1718. 2 dln. 8°.

Calvin, J., Lettres à J. de Bourgogne, seign. de Falais et de Bredam, et à son épouse J. de Brederode. Imprim. sur les originaux. Amst. 1744. 8°.

Cuper, G., Lettres de critique, d'histoire, de littérature etc. écrites à divers savants de l'Europe... Publiées sur les originales par M. de B**. [J. de Beyer]. Amst. 1742. 4°.

Rousseau, J. J., Lettres inédites à Marc Michel Rey, publ. p. J. Bosscha. Amst. 1858. 8°.

TAALKUNDE.

SPRAAKLEER.

Burguy, G. F., Grammaire de la langue d'oïl ou grammaire des dialectes Français aux XIIe et XIIIe siècles, suivie d'un Glossaire. Berl. 1853—56. 3 dln. 8°.

Bourguignon, A., Grammaire de la langue d'oïl (Français des XIIe et XIIIe siècles). Par. 1873. 8°.

[**Stephanus, R.**], Gallicae grammatices Libellus. (Par.) Oliva R. Stephani, 1558. 8°.

Garnerius, J., Institvtio Gallica lingvae, in vs. ivventvtis Germanicae etc. Gen. I. Crispin. 1558. 8°.

Estienne, H., Project du livre intitulé: de la precellence du langage françois. Par. Mamert Patisson. 1579. 8°.

Stephanus, H., Hypomneses de Gall. lingva, peregrinis eam discentibus necessariae: quaedā vero ipsis etiam Gallis multum profuturae. Inspersa sunt nonnulla, partim ad Graecam, partim ad Lat. linguam pertinentia, minimè vulgaria... (Acc.) Cl. Mitalerii Epist. de vocabulis quae Iudaei in Galliam introduxerunt. (Par.). 1582. 8°.

De Vaugelas, C. F., Remarques sur la Langue Françoise... Nouv. éd. revue et corrigée avec des notes de T. Corneille. Amst. 1690. 2 dln. 8°.

Pielat, B., l'Anti-Grammaire of d'oude spraakkonst verworpen. Amst. 1673. 8°.

—— d'Oude Spraek-konst verworpen. Oversien, verb., verm. enz. Den laesten druck. Amst. 1681. 8°.

Handleiding tot het aanleeren der Fransche taal. Aan het slot eene lijst van Nederlandsche en Fransche spreekwoorden.

[**d'Aisy**], Le Genie de la langue Francoise. Par le Sieur D***. Par. 1685. 2 dln. 12°.

Pratel, A. F. de, Manuductio ad linguam Burgundicam praecipuis tum Sacrae tum Profanae historiae monumentis illustrata, etc. Lov. 1689. 8°.

—— Principia linguae Burgundicae, selectis historiae exemplis exornata. Lov. 1737. 8°.

Desmarais, R., Traité de la Grammaire Françoise. Amst. 1707. 8°.

Buffier, Grammaire Françoise, sur un plan nouveau; avec un Traité de la prononciation des *e*, et un Abrégé des règles de la Poësie Françoise. Nouv. éd. rev., corr. et augm. Par. 1754. 8°.

Restaut, Principes généraux et raisonnés de la Grammaire Françoise, avec des Observations sur l'Orthographe, les Accents, la Ponctuation et la Prononciation, et un Abrégé des Regles de la Versification Française. Nouv. éd. faite sur la 10me, corr. et augm. de la Vie de l'Auteur. Amst. 1770. 8°.

—— Abrégé des principes de la Grammaire Françoise. Nouv. éd. Gand, 1813. 8°.

Galmace, A., Llave nueva, y universal, para aprender con brevedad, y perfeccion la lengua Francesa. Dividada en dos partes. La 1a contiene las addiciones à la Gramm. Franc. de Nunez etc., la 2a procede por todas las partes de la oracion etc. 4a ed. Par. 1775 8°.

O. o. d. t.: Nouvelle grammaire... Espagnolle et Françoise, au moyen de laquelle un Espagnol peut aprendre... la langue Françoise etc.

Wailly, N. F. de, Principes généraux et particuliers de la Langue Française, confirmés par des Exemples.... Avec des Remarques sur les Lettres, etc.; et un Abrégé de la Versification Françaiae. 10me éd. rev. et augm. Par. 1785. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 11e éd. rev. et augm. Par. 1800. 8°.

Domergue, U., Grammaire Françoise simplifiée élémentaire... 4me éd. augm. etc. Par. 1791. 8°.

Du Marsais, C. C., Logique et principes de grammaire... Ouvrage posthume en partie etc. Nouv. éd. augm. du Traité de l'inversion. Par. 1792. 2 dln. 8°.

Lhomond, Ch. F., Élémens de la Grammaire Françoise... 11me éd. etc. Par. année VI. (1798). 8°.

Sicard, R. A., Élémens de Grammaire générale, appliqués à la langue Française. Par. an VII (1799). 2 dln. 8°.

Daulnoy, J. B., Völlständiger Cursus z. Erlernung der französischen Sprache. N°. III. Auswahl nützlicher Materialien zu praktischen Arbeiten etc. 2 verm. u. verb. Ausg. Dortm. 1803. 8°.

De Lévizac, l'Art de parler et d'écrire correctement la langue Françoise, ou Grammaire philosophique et littéraire de cette langue etc. 4me éd. revue par A. Drevet etc. Par. 1809. 2 dln. 8°.

Lehodey, J. B., Cours de Grammaire Françoise, etc. Par. 1811. 8°.

Waasdijk, A. van, De Fransche Spraakkunst in oefening gebragt, of Opstellen ter vertalinge over alle de Regels der Fransche Taal. Rott. 1812. 8°.

Pyl, R. van der, Fransche Spraakkunst, volgens de grondregels der Akademie enz. 's Hertogenb. 1812. 8°.

Duvivier, Ch. P. Girault, Grammaire des grammaires ou analyse raisonnée des meilleurs traités sur la langue françoise etc. 5e éd. rev. et augm. Par. 1822. 2 dln. 8°.

Meidinger, J. V., Praktische Französische Grammatik enz. 32e... verm. u. jetzt mit einer Erklärung von etlichen hundert deutschen Wörtern von verschiedenen Bedeutung versehene Orig.-Ausg. Franckf. 1823. 8°.

Chantreau, P. N., Arte de hablar bien Frances ó Gramática completa etc. Nueva ed. rev. y corrig. p.... Nunez de Taboada. Par. 1824. 8 .

Jégou, Y. M., Méthode d'analyse dans l'étude des langues, spécialement appliquée au François. Rennes, 1831. 8°.

Bentoth, G., *Γραμματικὴ τῆς γαλλικῆς διαλέκτου, συντεθεῖσα μὲν παρὰ Γ. Β. ἀφιερωθεῖσα δὲ τοῖς εὐγενεστάτοις κυρίοις αὐταδέλφοις Ζώσιμα, παρὰ Σπυρίδωνος Βλαντῆ. ἐν Βενετίᾳ*, 1832. 8°.

Bonnechose, E. de, La plus facile des Grammaires [avec un Dictionnaire grammatical]. Par. 1832. 8°.

Wilde, J. C. de, Fransche Spraakkunst, met bijgevoegde Opstellen ter toepassing enz. Gorinch. 1834. 2 stn. 8°.

Buschbeck, F., Französische Grammatik. 2e Aufl. Leipz. 1854. 8°.

Delatre, L., La langue Française dans ses rapports avec le Sanscrit et avec les autres langues Indo-Européennes. Tome I. Par. 1854. 8°.

Ie part. — Labiales. — Labiales Sanscrites: forte, P; douces, B. M., aspirées, Ph. Bh., — Semilabiale, V.

Niet voortgezet.

Brill, W. G., Kritische aanmerkingen over de Fransche spraakkunst enz. Leid. 1856. 8°.

Marmontel, J. F., De l'autorité de l'usage sur la langue, etc. Par. 1785. 4°.

Fontaine, C. F. Jh., Vocabulaire orthographique par ordre de Sons; ou peinture méthodique de tous les Sons de la Langue Française etc. Par. an IV. (1795). 8°.

Campion, P. L., Cacographie rangée selon l'ordre grammatical, ou Exercices François sur l'orthographe, la syntaxe et la ponctuation. 5me éd. rev. et augm. Mons, 1831. 8°.

Lemeneur-Doray, l'Orthographe française simplifiée et ramenée à ses vrais principes, ou Règles lexigraphiques, fondées sur la prononciation, l'étymologie, l'analogie et l'euphonie. Falaise, 1845. 8°.

[Bouilliette], Traité des sons de la langue Françoise et des caractères qui les représentent. Par. 1760. 8°.

[——] Traité de la manière d'enseigner à lire, servant de 3e partie au Traité des sons de la langue Françoise. Par. 1760. 8°.

Manière (Sur la) dont seront accentuées les oeuvres choisies des principaux littérateurs et philosophes François. (Par.) 1789. 8°.

Paris, G., Étude sur le rôle de l'accent latin dans la langue française. Par. 1862. 8°.

Buys, A., Observations pratiques sur la prononciation, notamment sur celle de la langue Française. Amst. 1863. 8°.

Alphabeth (Le grand) François, divisé par sillabes, pour instruire les enfans à bien épeller et à bien lire. Rott. 1785. 8°.

Comte, A., Première notice sur la méthode de lecture intitulée Autobaxie. Enseignement pratique. Par. 1834. 8°.

Manuel (Petit) des principales difficultés de la langue françoise etc. Montpell. 1812. 8°.

Johanneau, E., Mélanges d'origines étymologiques et de questions grammaticales. Par. 1818. 8°.

Kloppe, G. A., Wortbildung der Französischen Sprache in ihrem Verhältnisse zum Lateinischen. 2e Aufl. Leipz. Z. j. (1850). 8°.

— **Bergmann, J.**, Ueber die Anknüpfung des Französischen Sprachunterrichtes an den Lateinischen. Mit Beziehung auf G. A. Klopp's Wortbildung. Wien, 1850. 8°.

Nissen, P., Der nominativ der verbundenen Personalpronomina in den ältesten französischen Sprachdenkmälern. Inaug. Diss. Greifsw. 1882. 8°.

Scheler, A., Mémoire sur la conjugaison Française considérée sous le rapport étymologique. (Brux. 1845). 4°.

Lequien, E. A., Concordance des Temps des Verbes, et particulièrement des temps du Subjonctif... de la Langue Françoise etc. 3me éd. Brux. 1818. 8°.

Comte, F. C. le, Essai sur la flexion des verbes Français. La Haye et Paris, 1863. 8°.

Quiehl, K., Der Gebrauch des Konjunktivs in den ältesten französischen Sprachdenkmälern bis zum Rolandsliede einschliesslich. Kiel, 1881. 8°.

Wolff, E., Zur Syntax des Verbs bei Adenet le Roi. Inaug. Diss. Kiel, 1884. 8°.

Daire, L. F., Les Epithètes Françoises, rangées sous leurs substantifs etc. Lyon, 1759. 8°.

Girard, G., Synonymes François, leurs différentes significations, et le choix qu'il en faut faire pour parler avec justesse. 6me éd. Par. 1742. 8°.

—— Synonymes François, enz. (als voorg.) et Traité de la prosodie Françoise p. [P. J. Th.] d'Olivet. Nouv. éd. Amst. 1752. 8°.

Lamy, B, Rhétorique ou l'art de parler. Nouv. éd., revue et augm., ou l'on a ajouté ses nouvelles reflexions sur l'art poétique. Par. 1741. 8°.

Banville, Th. de, Petit traité de poésie Française. 2e éd. revue et augm. Par. (1872). 8°.
Biblioth. de l'Echo de la Sorbonne.

Otten, G., Ueber die Caesur im Altfranzösischen. Inaug.-Diss. Greifsw. 1884. 8°.

Gin, P. L. Cl., De l'éloquence du barreau. Par. 1767. 8°.

Lettres (Nouvelles) françoises sur toutes sortes de sujets, tirées de nos meilleurs auteurs modernes etc. [o. o. d. t. Neue französische Briefmuster]. Hof, 1794. 8°.

Secrétaire Français (Le Nouveau), ou modèles de lettres sur toutes sortes de sujets, avec leurs réponses etc. Suivis de modèles de petitions... précédés d'une instruction sur le cérémonial epistolaire. 5e éd. Par. 1809. 8°.

WOORDENBOEKEN.

Voor Woordenboeken der Fransche en andere talen zie men de Afd.: *Woordenboeken in meerdere talen*, kol. 41. vv.

Ménage, G., Dictionnaire étymologique, ou origines de la langue françoise... Nouv. éd. revue et augm. p. l'auteur. Avec les origines françoises de P. De Caseneuve, un Discours sur la science des étymologies, par P. Besnier... et une liste des noms de Saints qui paroissent éloignez de leur origine etc. p. C. Chastelain. Par. 1694. fol.

— — Dictionnaire étymologique de la langue françoise... Avec les origines françoises de De Caseneuve... les addit. de Jacob, de De Valhebert... de Besnier... de Chastelain. Nouv. éd.... (Avec) les étymologies de Huet, le Duchat, de Vergy e. a. Corrig. et augm. p. Joult. Auquel on a ajouté le Dictionnaire des termes du vieux françois... de Borel, augm. des mots... extraits des Dictionnaires de Monet et Nicot etc. Par. 1750. 2 dln. fol.

Richelet, P., Dictionnaire François, contenant les mots et les choses, plusieurs nouvelles remarques etc. Avec les termes les plus connus des arts et des sciences etc. Genève, 1680. 4°.

—— Dictionnaire françois, conten. géneralement tous les mots tant vieux que nouveaux (*sic*) et plusieurs remarques sur la langue françoise etc. Nouv. éd. Amst. 1706. fol.

Richelet, P., Dictionnaire portatif de la langue françoise, extrait du grand dictionnaire etc. Lyon, 1756. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) Nouv. éd.... refond. et considérablement augm. Lyon, 1775. 2 dln. 8°.

Apparat Royal (Le petit), ou nouveau dictionnaire Français et Latin etc. Nouv. éd. rev. corr. et augm. Avec un dictionnaire géographique etc. Rouen, 1729. 8°.

[**Prevost d'Exiles, A. F.**], Manuel lexique, ou dictionnaire portatif des mots françois dont la signification n'est pas familière à tout le monde etc. Nouv. éd. consid. augm. Par. 1755. 2 dln. 8°.

Lacombe, F., Dictionnaire du vieux langage François; contenant aussi la langue Romance ou Provençale, et la Normande, du IXme au XVme siecle; etc. avec un Coup d'oeil sur l'origine, sur les progrès de la Langue et de la Poésie Franç., des Fragmens des Troubadours et des autres Poëtes, depuis Charlemagne jusques à François I. Supplement. Par. 1767. 8°.

[**Féraud, J. F.**], Dictionnaire grammatical de la langue françoise. Nouv. éd. revue, corrig. et consid. augm. Par. 1768. 2 dln. 8°.

[Demandre, A.,] Dictionnaire de l'élocution françoise... Avec l'exposition des difficultés etc. Par. 1769. 2 dln. 8°.

Dictionnaire de l'Académie Françoise. Nouv. édition. Lyon, 1776. 2 dln. 4°.

—— Hetz. werk (als voorg.), revu, corrigé et augmenté par l'Académie elle-même. 5e éd. Par. 1814. 2 dln. 4°.

—— Hetz. werk (als voorg.), revu, corr. et augm. par l'Académie elle-même. Nouv. éd. Tirage de 1831, augmenté d'un Supplément etc., redigé par une Société de Grammairiens, etc. Par. 1831. 2 dln. 4°.

Beck, A., Uebersicht der wichtigsten Leistungen der Academie Française. Gotha, (1840). 4°.

Masson, J. R., Petit Dictionnaire de l'Académie Françoise, ou abrégé de la 5me éd. du Dictionnaire de l'Académie etc. 8me éd. Par. 1821. 2 st. 16°.

Gattel, C. M., Nouveau dictionnaire portatif de la langue Françoise etc. Lyon, 1797. 2 dln. 8°

Philippon la Madelaine, L., Dictionnaire de la langue Françoise, abrégé du Dictionnaire de l'Académie; 4me éd. rev. corr. et augm.... de vocabulaires orthographiques, 1° de Géographie, 2° de Mythologie, 3° des noms des Personnages célèbres cités dans l'histoire, publiée par J. A. Boiste. Par. 1823. 8°.

Mercier, L. S., Néologie, ou Vocabulaire de mots nouveaux, à renouveler ou pris dans des acceptions nouvelles. Par. an IX. (1801.) 2 dln. Met portr. 8°.

Pougens, Ch., Trésor des origines et Dictionnaire grammatical raisonné de la Langue Française. Spécimen. Par. 1819. 4°.

—— Archéologie Française, ou Vocabulaire de mots anciens tombés en désuétude et propres à être restitués au langage moderne. Par. 1821—25. 2 dln. 8°.

Boiste, C. V., Dictionnaire des difficultés de la langue Française, résolues d'après les meilleurs Grammairiens. Nouv. éd. rev. et corr. par Ch. Nodier etc. Brux. 1837. 12°.

Nodier, Ch., Examen critique des Dictionnaires de la langue Française, ou recherches grammaticales et littéraires sur l'orthographe, l'acception, la définition et l'étymologie des mots, faisant suite au Dictionnaire de P. C. V. Boiste. Brux. 1829. 8°.

Soulice, Th. et **Sardou,** Dictionnaire raisonné des difficultés et exceptions de la langue française. 3me éd. Brux. 1845. 12°.

Dupin, A. M. J. J., et **Ed. Laboulaye**, Glossaire de l'ancien droit Français, contenant l'explication des mots vieillis ou hors d'usage qu'on trouve ordinairement dans les coutumes et les ordonnances de notre ancienne jurisprudence. Par. 1846. 12°.

Feline, Adr., Dictionnaire de la prononciation de la langue Française, indiquée au moyen de caractères phonétiques, précédé d'un Mémoire sur la réforme de l'Alphabet. Par. 1851. 8°.

Littré, E., Dictionnaire de la langue Française, contenant 1a pour la nomenclature: tous les mots qui se trouvent dans le Dictionnaire de l'Académie Française et tous les termes usuels des sciences, des arts, des métiers et de la vie pratique; 2a, pour la grammaire: la prononciation de chaque mot etc. 3a, pour la signification des mots: les définitions etc. 4a, pour la partie historique: une collection de phrases appartenant aux anciens écrivains etc. 5°, pour l'étymologie: l'origine de chaque mot etc. Par. 1863—69. 4 dln. 4°.

—— Dictionnaire etc. Supplément suivi d'un Dictionnaire étymologique de tous les mots d'origine Orientale, par Devic. Par. 1877. 4°.

Brachet, A., Dictionnaire étymologique de la langue Française. Avec une préface p. Em. Egger. Par. (1870.) 8°.

Sainte-Palaye, La Curne de, Dictionnaire historique de l'ancien langage François, ou glossaire de la langue Françoise depuis son origine jusqu'au siècle de Louis XV, publié par L. Favre [et Pajot], contenant: signification primitive et secondaire des vieux mots,... étymologie des vieux mots,... proverbes qui se trouvent dans nos poètes des XIIe, XIIIe et XIVe siècles,... usages anciens. Niort-Paris, 1875—82. 10 dln. 4°.

Deel X blz. 203—374 bevat als aanhangsel een herdruk van: Curiositez Françoises, pour Supplément aux Dictionnaires ou Recueil de plusieurs belles proprietez, avec une infinité de proverbes et quolibets, pour l'explication de toutes sortes de livres, p. Ant. Oudin. Rouen-Paris 1656. — Blz. 375 vv. bevatten Memoires de La Curne de Sainte-Palaye (o. a. sur la vie de Froissart).

Philipon-la-Madelaine, L., Dictionnaire des Homonymes. Par. VIII. (1800). 8°.

Nodier, Ch., Dictionnaire raisonné des Onomatopées Françaises. Par. 1808. 8°.

Guizot, F., Nouveau dictionnaire universel des Synonymes de la langue Française etc. Par. 1809. 2 stn. 8°.

[Tarte], Flandricismes, Wallonismes et expressions impropres dans la langue Française, etc. par un ancien Professeur. 2me éd. revue et considér. augm. Brux. 1811. 8°.

— — Hetz. werk (als voorg.). 3e éd., revue et considér. augm. Brux. 1821. 8°.

Blondin, J. N., Manuel de la pureté de langage, ou Recueil alphabétique du corrigé des Barbarismes, des Néologismes, des Locutions vicieuses et des Expressions impropres, employées à la Tribune, au Théâtre et dans la Société, etc. suivi d'un traité de Prosodie. Par. 1823. 8°.

[Alvarès, D. Levi], Les Omnibus du langage. A tous, car le langage est à tous. 8e éd. rev., corr. et augm. Brux. 1835. 12°.

Günzer, N., Dictionnaire des gallicismes, proverbes et locutions familières de la langue Française, à l'usage des Allemands, etc. Darmst. 1830. 8°.

Schöpfer, C., Recueil des mots primitifs de la langue Française. — Handbüchlein der französischen Stammwörter, enz. Magdeb. 1838. 8°.

Hoeufft, J. H., Verzameling van Fransche Woorden, uit de Noordsche Talen afkomstig of door sommigen afgeleid. Breda, 1840. 8°.

Hoeufft, J. H., Hetz. werk. (als voorg.) Dez. uitg.
In twee banden in 4°. met papier doorschoten, waarop eenige toevoegselen in HS., door den schrijver.

Ackermann, P., Dictionnaire des Antonymes ou Contremots, etc. Par. 1842. 8°.

Brachet, A., Dictionnaire des doublets ou doubles formes de la langue Française. Par. 1868. Suppl. Par. 1871. 2 stkn. 8°.
Collect. philologique, publiée par Mich. Bréal. fasc. 2.

SPREEKWOORDEN.

Zie ook de Afd. *Tongvallen*.

[Backer, G. de], Dictionnaire des proverbes François. Avec l'explication de leurs significations et une partie de leur origine etc. p. G. D. B. Bruss. 1710. 8°.

Roux, P. J. le, Dictionaire comique, satyrique, critique, burlesque, libre et proverbial. Avec une explication... de toutes les manières de parler burlesques, comiques, libres... proverbiales, qui peuvent se rencontrer dans les meilleurs auteurs tant anciens que modernes. Nouv. éd. revue, corr. et augm. Lion, 1735. 8°.

Dictionnaire portatif des proverbes François, et des façons de parler comiques, burlesques et familières. Avec une explication des etymologies etc. 4e éd. Utr. 1751. 8°.

[Panckoucke, J.], Dictionnaire des proverbes François, et des façons de parler comiques, burlesques et familières etc. Avec l'explication et les étymologies les plus avérées. P. J. P. D. L. N. D. L. E. F. Par. 1758. 8°.

[Fuet], Matinées Sénonoises, ou Proverbes François, suivis de leur origine, de leur rapport avec ceux des langues anciennes et modernes, de l'emploi etc. Par. 1789. 8°.

Belin, J. F. A., Dictionnaire des proverbes, idiotismes et expressions figurées de la langue Françoise avec les proverbes Allemands. Penig. 1805. 8°.

Lendroy, Parémiographe Français-Allemand ou Dictionnaire des métaphores et de tous les proverbes français adaptés et sanctionnés par l'Académie Française. Francf. 1820. 8°.

Caillot, A., Nouveau Dictionnaire proverbial, satirique et burlesque, plus complet que ceux qui ont paru jusqu'à ce jour. Par. 1826. 8°.

Quitard, P. M., Dictionnaire étymologique, historique et anecdotique et des locutions proverbiales de la langue Française, en rapport avec des proverbes et des locutions proverbiales des autres langues. Par. 1842. 8°.

TONGVALLEN.

Schnakenburg, J. F., Tableau synoptique et comparatif des idiomes populaires ou Patois de la France; cont. des notices sur la littérature des dialectes; leur division territoriale, ainsi que celle de leurs sous-espèces, des indications générales et comparatives sur leurs articulations et sur leurs formes grammaticales etc. accomp. d'un choix de morceaux en vers et en prose dans les principales nuances de tous les dialectes ou patois de la France. Berl. 1840. 8°.

Baumgarten, J., Glossar der Volksmundarten von Nord- und Mittel-Frankreich [O. o. d. t.: Glossaire des idiomes populaires du nord et du centre de la France]. Paris und Coblentz 1870. Dl I. 1. 8°.
Niet verder verschenen.

[d'Hautel], Dictionnaire du bas-langage, ou des manières de parler usitées parmi le peuple etc. Expressions proverbiales, figurées et triviales, sobriquets, termes ironiques et facétieux etc. Par. 1808. 2 dln. 8°.

Larchey, L., Dictionnaire historique, etymologique et anecdotique de l'Argot Parissien. 6e éd. des Excentricités du langage, mise à la hauteur des révolutions du jour. Illustr. p. J. Férat et Ryckebusch. Par. 1872. 4°.

Boutmy, E., Dictionnaire de l'Argot des typographes, suivi d'un choix de coquilles typographiques curieuses ou célèbres. Par. 1883. 8°.

Proverbes Bearnais, recueillis p. J. Hatoulet et E. Picot. Accompagnés d'un vocabulaire et de quelques proverbes dans les autres dialectes du midi de la France. Par. 1862. 8°.

Ollivier, J., Essai sur l'origine et la formation des Dialectes vulgaires du Dauphiné. Valence et Par. 1836. 8°.

Tarbé, P., Recherches sur l'histoire du langage et des patois de Champagne. Reims, 1851. 2 dln. 8°.

Champollion-Figeac, J. J., Nouvelles recherches sur les Patois ou idiomes vulgaires de la France, et en particulier sur ceux du Département de l'Isère; suivies d'un Essai sur la Littérature Dauphinoise, et d'un Appendix contenant des Pièces en vers ou en prose... des Extraits de MSS. inédits, et un vocabulaire. Par. 1809. 8°.

Corblet, J., Glossaire étymologique et comparatif du patois Picard ancien et moderne, précédé de recherches philologiques et littéraires sur ce dialecte. Par. 1851. 8°.

Pièces récréatives ou le Patois Picard. Nouv. éd. Beauvais, 1836. 12°.

[**Hécart, G. A. J.**], Dictionnaire Rouchi-Français, précédé de notions sur les altérations qu' éprouve la langue Française en passant par ce patois, par G. A. J. H***. 2e éd. Par. 1826. 12°.

Serventois et sottes Chansons couronnés à Valenciennes, tirés des MSS. de la Bibliothèque du Roi, 3me éd., rev., corr. sur le MS. et augmentée d'un Dialogue en dialecte Rouchi du XVI siècle [p. G. A. J. Hécart]. Par. 1834. 8°.
Ex. op zwaar papier.

Messine (La grosse envvaraye) ou devis amoereux d'un gros vertugay de village a sa mieus aymee Vazenatte; escript en vray langage du haut pays Messin), [p. G. B.]. Par. Techener. Z. j. (c. 1840). 8°.
Herdruk van de uitgave van 1615.

Flippe Mitonno, ou la famille ridicule. Comédie Messine, en vers patois. Nouv. éd., revue, corrig. et augm. de chansons inédites. Metz, 1848. 8°.

Jaclot, de Saulny, Les passe-temps Lorrains, ou récréations villageoises, recueil de poësies, contes, nouvelles, fables, chansons, idylles, etc. en patois. Metz, 1854. 8°.

Monnoye, B. de la, (Gui-Barôzai), Noels Bourguignons, publ. pour la première fois, avec une traduct. littérale en regard du texte patois, et précédés d'une notice sur la Monnoye et de l'historique des Noëls en Bourgogne, par F. Fertiault. Par. 1842. 8°.
O. o. d. t.: Noei Borguignon de Gui-Barôzai aivô leu vireman an françoi, et bé d'autre chôse le to par ein anfan de lai Bregogne.

Bertrand, E., Recherches sur les Langues anciennes et modernes de la Suisse et principalement du Pays de Vaud. Genève, 1758. 8°.

Glossaire Génevois, ou Recueil étymologique des termes dont se compose le Dialecte de Genève, avec les principales locutions défectueuses etc. 2me éd. corrigée et considér. augm. Genève, 1827. 8°.

Reiffenberg, F. A. de, Nouvelles observations sur les Patois Romans usités en Belgique. (Brux. 1839). 8°.

Cambresier, R. H. J., Dictionnaire Walon-François ou recueil de mots et de proverbes François, extraits des meilleurs Dictionnaires. Liège, 1787. 8°.

Remacle, L., Dictionnaire Wallon et Français, dans lequel on trouve la correction de nos idiotismes, par la traduction en Français, des phrases Wallonnes. Pour rendre cet ouvrage essentiellement utile, l'auteur a traité de la synonimie de la langue Française. Liége, 1823. 8°.

Vermesse, L., Dictionnaire du Patois de la Flandre Française ou Wallonne. Précédé d'une notice sur l'auteur. Douai, 1867. 8°.

Bormans, J. H., Lettre à M. Ch. Grandgagnace sur les éléments thiois (flamands) de la langue Wallonne. Liége, 1856. 8°.

Hubert, J., Dictionnaire Wallon-Liégeois et Français. Liége, 1853. 8°.

Dejardin, Jos., Dictionnaire des Spots ou Proverbes Wallons, ouvrage couronné, par la Soc. Liégeoise de litt. Wallonne; contenant intégralement, outre le mémoire qui a obtenu le prix, les travaux de M.M. Defrecheux, Delarge et Alexandre; revu, coordonné et.. augmenté p. J. Dejardin, A. le Roy et A. Picard; précédé d'une Etude sur les proverbes p. J. Stecher. Liége, 1863. 8°.

[**Weyer de Streel, de ?**], Poésies Wallonnes, par l'auteur du Pantalon trowé. Liége, 1842. 2 stn. 8°.

[**Capitaine, U.**], Quelques mots sur le théate ligeois. Liége, 1853. 8°.

—— Le chant national liégeois. Liége, 1854. 8°.

[——] Étude sur le mot Pasquèie, nom générique de la chanson wallonne. Liége, 1867. 8°.

Rekeuil d'opéra Ligeois, ki conten li Voëgge di Chôfontaine, li Lîgeoi égagi, li Fiesse di Hoûte-si-Ploû et les Ypoconte. Lige, Z. j. (1750). 4 stn. 12°.

Théate Ligeoi, ki contin li voege di Chôfontaine, li Ligeoi égagi, li Fiesse di Houte-si-plou, é lés Hypocontes etc. Nov. édit. Lige, 1827. 12°.

Théate Ligeoi, ki contin les opéra dé théate Wallon: Li voëge di Chôfontaine. Le Ligeoi égagy. Li fiesse di Hoûte-si-plou. Lés Ypoconte. Lîge, 1847. 8°.

Collection (Novell) de paskeye ligeoiss. Lige, 1845. 8°.

Blouwett Lîgeoiss, publieie â bènèfiss di l'institu dè mouwai è dè-z-aveûl, è dédieie à tott le gein charitâf, p. H. F. Deuzainm édicion, korègeie è ragrandeie. Lîche, 1845. — Suplumin. Lîche, 1853. 2 stn. 12°.

Dehin, J. J., Les p'tits moumints d' plaisir. Huy, 1852. 16°.

Pasquée critique et calotinne sût les affaires de l'medicenne [publ. p. U. Capitaine]. Visé, Z. j. (c. 1858). 8°.

Hook, Aug., Danses Liégeoises Cramignons chantés aux fêtes internationales 21 Sept. 1869. Liége, 1869. 8°.

—— Hetz. werk. (als voorg.) 2e éd. polyglotte. [Avec trad. en Français, Néerlandais, Anglais et Allemand]. Liége, 1869. 8°.

Hock, Aug., [Verschillende kleine gedichten in den tongval van Luik]. 8°.

Pryor, A., On dragon qui fait des madame. Liége, 1868. 8°.

—— On dtole di mariège. Liége, 1868. 8°.

—— Li jama des qwate nâtion. Liége, 1869. 8°.

LETTERKUNDE.

BLOEMLEZINGEN. — VERZAMELINGEN.

Lorin, Th., Sur les avantages qu'on pourrait tirer de la lecture des anciens Écrivains Français. Par. 1811. 8°.

Wolf, F., Ueber die neuesten Leistungen der Franzosen für die Herausgabe ihrer National-Heldengedichte, insbesondere aus dem fränkisch-karolingischen Sagenkreise. Nebst Auszügen aus ungedruckten oder seltenen Werken ... Ein Beitrag zur Geschichte der romantischen Poesie, enz. Wien, 1833. 8°.

Didot, A. F., Essai de classification méthodique et synoptique des Romans de Chevalerie inédits et publiés. Par. 1870. 8°.

Beiträge zur Kunde alt-französischer, englischer und provenzalischer Literatur, aus französischen und englischen Bibliotheken von C. Sachs. Berl. 1857. 8°.

Poètes (Les anciens) de la France, publiés sous les auspices de S. Exc. le Ministre de l'instruction et des cultes, et sous la direction de M. F. Guessard. dl. I—X. Par. 1859—1866. 8°.
De werken die in deze verzameling voorkomen, zijn onder hunne afzonderlijke titels in den Catalogus opgenomen.

Lieder (Altfranzoesische) und Leiche, aus Handschriften zu Bern und Neuenburg. Mit grammatischen und litterar-historischen Abhandlungen von W. Wackernagel. Basel, 1846. 8°.

—— (Altfranzösische), berichtigt und erläutert, mit Bezugnahme auf die provenzalische, altitalienische und mittelhochdeutsche Liederdichtung. Nebst einem altfranzösischen Glossar von E. Mätzner. Berl. 1853. 8°.

Chrestomathie de l'ancien français (VIIIe—XVe siècles). Accompagné d'une grammaire et d'un glossaire, par K. Bartsch. 3e éd., corrig. et augm. Leipz. 1875. 8°.

Fabliaux et Contes des Poètes François des XI, XII, XIII, XIV et XVe siècles, tirés des meilleurs Auteurs; publiés par [E.] Barbazan. Nouv. édit., augmentée et revue sur les MSS... par [Mart.] Méon. Par. 1808. 4 dln. Met pl. 8°.

—— ou Contes du XIIe et du XIIIe siècle, traduits ou extraits d'après divers MSS. du temps. Avec des notes historiques et critiques et les imitations qui ont été faites de ces contes depuis leur origine... [publ. p. le Grand d'Aussy]. Par. 1779—81. 4 dln. 8°.
Het 4e deel is getiteld: Contes dévots, fables et romans anciens, pour servir de suite aux Fabliaux, par M. Le Grand.

Fabliaux (Nouveau Recueil de) et Contes inédits des poètes français des XIIe, XIIIe, XIVe et XVe siècles, publié [av. vocabulaire etc.] par Mart. Méon. Par. 1823. 2 dln. 8°.

Jongleurs et Trouvères, ou choix de saluts, épitres, rêveries et autres pièces légères des XIIIe et XIVe siècles, publ. p. la première fois p. A. Jubinal, d'après les MSS. etc. Par. 1835. 8°.

Recueil (Nouveau) de contes, dits, fabliaux et autres pièces inédites des XIIIe, XIVe et XVe siècles, pour faire suite aux collections de Legrand d'Aussy, Barbazan et Méon. Mis au jour pour la première fois p. A. Jubinal. Par. 1839. 2 dln. 8°.

Fabliaux (Recueil général et complet des) des XIIIe et XIVe siecles imprimés ou inédits. Publiés d'après les manuscrits par Anat. de Montaiglon. Par. 1872—80. 4 dln. 8°.

Poètes Français ou Choix de Poésies des Auteurs du second et du troisième ordre des XVe, XVIe, XVIIe et XVIIIe siècles, avec des notices sur... ces Auteurs. par J. B. J. Champagnac. Par. 1825. 6 dln. 12°.

Romancero de Champagne. (Collection des Poètes de Champagne. Publ. avec des notes p. P. Tarbé). Reims, 1863—64. 5 dln. 8°.
I. Chants religieux; — II. Chants populaires; — III Chants légendaires et historiques (420—1550); — IV. Chants historiques (1550—1750); — V. Chants historiques (1750—1829).

Abeille (La nouvelle) du Parnasse, ou choix de morceaux tirés de nos meilleurs poëtes [par C. C. Le Tellier]. 11e éd. Par. 1824. 12°.

Anthologie des poëtes Français depuis le XVe siècle jusqu'à nos jours. Par. A. Lemerre. (1875.) 8°.

Livre (Le) des Sonnets. Quatorze dizains de sonnets choisis [p. A. Lemerre]. Par. 1875. 8°.
Bl. I—XXXVII bevatten: Histoire du Sonnet p. Ch. Asselineau.

Coligny, Ch., La chanson Française. — Histoire de la Chanson et du Caveau, contenant l'historique des principales sociétés chantantes et des biographies de chansonniers. Ornée de 90 portr.

par P. Petit des membres du Caveau et de la Lice chansonnière, précédée d'une étude sur Ch. Coligny par A. Leconte, et suivie d'une notice sur les Félibres p. Sylvain St. Etienne. Par. 1876. 4°.
Met muziek.

Amusement des Dames, ou nouveau recueil de chansons choisies. La Haye, 1756. 8°.
Met muziek.

Causeries Parisiennes, tirées des journaux Français. — Sciences. — Arts. — Littérature. — Religion. — Morale. N°. 1—10. Harl. 1864. 8°.

DICHT- EN PROZAWERKEN.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. Letterkunde.*

Bible (La Sainte). Ancien Testament, version de L. Segond; Nouveau Testament, version de H. Oltramare. Genève-Par. 1879. M. krtn. 8°.

Job (Le livre de) traduit de l'Hébreu par Ern. Renan. Etude sur l'age et le caractère du poème. 2e éd. Par. 1860. 8°.

Pseaumes de David (Les), mis en vers françois [p. Cl. Marot et Th. de Bèze]. Revûs et approuvez par les pasteurs etc. de Genève. Avec les cantiques qui se chantent dans l'Eglise de Genève. Amst. 1708. 12°.
Met muziek.

—— (Les) mis en vers François. Revus & approuvez par le Synode Walon des Provinces-Unies. Nouv. éd. Amst. 1730. Zeer kl. 8°.

Tableau des auteurs et des sources du texte et des mélodies du Recueil Supplémentaire de Cantiques, publié en 1854. (Amst. Z. j.) 8°.

Brandaines (La Légende Latine de S.) avec une trad. inédite en prose et en poésie Romanes, publiée par A. Jubinal, d'après des MSS. de la Bibl. du Roi, remontant aux XIe, XIIe et XIIIe siècles. Par. 1836. 8°.

Guillaume d'Orange, Chansons de geste des XIe et XIIe siècles, publiées pour la première fois etc. [avec un examen critique et des variantes] par W. J. A. Jonckbloet. La Haye, 1854. 2 dln. 8°.

Amis et Amiles und **Jourdains de Blaivies**. Zwei altfranzösische Heldengedichte des Kerlingischen Sagenkreises. Nach der Pariser Handschrift zum ersten Male herausg. von C. Hoffmann. Erlang. 1852. 8°.

Chanson d'Antioche (La), composée au commencement du XIIe siècle par le Pelerin Richard, renouvelée sous le regne de Philippe Auguste par Graindor de Douay. Publ. pour la première fois [avec une introduction et des annotations] par P. Paris. Par. 1848. 2 dln. 8°.
Romans des douze pairs de France XI. XII.

Chanson de Roland (La), Poëme de Theroulde. Texte critique accompagnée d'une traduction, d'une introduction et de notes par F. Génin. Par. 1850. 8°.

—— Nach der Oxforden Hs. von neuem herausgegeben, erläutert und mit einem vollständigen Glossar versehen von Th. Müller. Gött. 1863. 8°.

Chanson de Roland (La) et le **Roman de Roncevaux**, des XII et XIIIe siècles, publ. d'après les manuscrits, etc. [avec un Glossaire] par F. Michel. Par. 1869. 8°.

— **Bauquier, J.**, Bibliographie de la Chanson de Roland. Heilbr. 1877. 8°.

Fierabras. Chanson de geste. Publ. pour la première fois d'après les MSS. de Paris, de Rome et de Londres, p. A. Kroeber et G. Servois. Par. 1859. 8°.
Les anciens poètes de la France IV.

Jean Bodel, La Chanson des Saxons, publ. p. la première fois [Av. une préface et des remarques] p. F. Michel. Par. 1839. 2 dln. 8°.
Romans des douze pairs de France V. VI.

Huon de Bordeaux. Chanson de geste. Publ. pour la première fois d'après les MSS. de Tours, de Paris et de Turin, p. F. Guessard et C. Grandmaison. Par. 1860. 8°.
Les anciens poètes de la France. V.

Fragments d'Épopées Romanes du XII siècle, traduits et annotés par E. le Glay. Par. 1838. 8°.
Hierin: Fragmenten van den Roman van Raoul de Cambray, en La Chançon des Loherains.

Raoul de Cambrai et **Bernier**, Romans, publ. pour la premières fois, d'après le MS. [et avec une préface et des remarques] p. E. le Glay. Par. 1840. 8°.
Romans des douze pairs de France VII.

Garin le Loherain (Li Romans de), publié pour la première fois et précédé de l'examen du systeme de Fauriel, sur les Romans Carlovingiens, par P. Paris. Par. 1833—35. 2 dln. 8°.

Garin le Loherain (La Mort de) poëme, du XIIe siècle, publ. pour la première fois d'après douze MSS. [avec introduction et des notes] p. Edélestand du Méril. Par. 1862. 8°.

Blondel de Néele, Oeuvres [publ. avec des notes p. P. Tarbé]. Reims, 1862. 8°.
Coll. der poètes de Champagne antérieurs au XVIe siècle.

[**Hues de Tabarie**], L'Ordene de Chevalerie avec une Dissertation sur l'origine de la Langue Franç., un essai sur les étimologies, quelques Contes anciens, et un Glossaire [publ. par E. Barbazan]. Lauz. et Par. 1759. 8°.

Raimbert de Paris, La chevalerie Ogier de Danemarche, Poëme du XIIe siècle, publ. pour la première fois d'après les Mss. etc. [avec une préface, une analyse etc. p. Barrois.] Par. 1842. 2 dln. 8°.
Romans des douze pairs de France VIII. IX.

Guillaume Guiart, Branche des royaux lignages, Chronique métrique, publ. p. la première fois etc. p. J. A. Buchon. Par. 1828. 2 dln. 8°.
Coll. des chroniques nation. Françaises écrites en langue vulgaire du XIII au XVIe siècle. Tom. VII, VIII.

Crestien von Troies, Li romans dou chevalier au Lyon, herausgeg. [m. Anmerkungen] v. W. L. Holland. Hann. 1862. 8°.

Raynouard, F. J. M., Observations philologiques et grammaticales sur le Roman de Rou, et sur quelques règles de la langue des Trouvères au XIIe siècle. Rouen, 1829. 8°.

— **Prévost, A. le**, Supplément aux notes historiques sur le Roman de Rou. Rouen, 1829. 8°.

Wace's (Maistre) St. Nicolas. Ein altfranzösisches Gedicht des XIIten Jahrhunderts, aus Oxforder Handschriften herausg. [m. Anmerkungen] von N. Delius. Bonn, 1850. 8°.

Renart (Le Roman du), publié d'après les MSS. de la Bibliothèque du Roi des XIIIe, XIVe et XVe siècles par D. M. Méon. Par. 1826. 4 dln. Met pl. 8°.

—— (Le Roman du), Supplément, variantes et corrections, publié etc. par P. Chabaille. Par. 1835. 8°.

—— (Le Roman du), trad. pour la première fois, d'après un texte flamand du XIIe siècle, édité p. J. F. Willems, augm. d'une analyse de ce qu'ont écrit, au sujet des romans Français du Renard, Legrand-d'Aussy, Robert etc. p. O. Delepierre. Par. (1845). 8°.

— **Jonckbloet, W. J. A.**, Étude sur le Roman de Renart. Gron. 1863. 8°.

— **Knorr, W.**, Die zwanzigste Branche des Roman de Renart und ihre Nachbildungen, nebst einem kurzen Nachtrage zum Reinardus vulpes. Eutin, 1866. 4°.

— **Martin, E.**, Examen critique des manuscrits du Roman de Renart. Bale, 1872. 8°.

La Rose (Le Roman de) par Guillaume de Lorris et Jehan de Meung; nouvelle éd. revue et corr. sur les meilleurs et plus anciens MSS., par [Mart.] Méon. Par. 1814. 4 dln. Met pl. en portr. 8°.
Ex. op zwaar papier.

—— Hetz. werk. (als voorg.). Nouv. édition revue et corrigée par F. Michel. Par. 1864. 2 dln. 8°.

Ysopet (Lyoner), Altfranzösische Uebersetzung des XIII Jahrhunderts in der Mundart der Franche-Comté. Mit dem kritischen Text des Lateinischen Originals (sog. Anonymus Neveleti) zum ersten Mal herausg. von W. Foerster Heilbr. 1882 8°.
Altfranzösische Bibliothek Bd VIII.

Rutebeuf (Oeuvres complètes de), trouvere du XIIIe siècle, recueillies et mises au jour pour la première fois par A. Jubinal. Nouv. éd. revue et corrigée. Par. 1874—75. 3 dln. 8°.
Bibliothèque Elzevirienne.

Marie de France (Poésies de), poète Anglo-Normand du XIIIe siècle, ou Recueil de Lais, Fables et autres productions de cette femme célèbre, publiées d'après les MSS. de France et d'Angleterre, avec une Notice sur la vie et les ouvrages de Marie; la traduction de ses Lais en regard du texte, avec des notes, des commentaires, des observations sur les usages et coutumes des François et des Anglois dans les XIIe et XIIIe siècles, par B. de Roquefort. Par. 1819—20. 2 dln. 8°.

Parise la Duchesse. Chanson de geste. 2e éd. revue et corrigée d'après le MS. unique de Paris, p. F. Guessard et L. Larchey. Par. 1860. 8°.
Les anciens poètes de la France IV.

Floire et Blancheflor, Poèmes du XIIIe siècle. Publiés d'après les manuscrits avec une introduction, des notes et un glossaire par Edelestand du Méril. Par. 1856. 8°.
Bibliothèque Elzevirienne.

Flore und Blanceflor, Altfranzösischer Roman nach der Uhlandischen Abschrift der Pariser Handschrift N°. 6987 herausg. von Imm. Bekker. Berl. 1844. 8°.

Berte aus grans piés (Li Romans de), précédé d'une Dissertation sur les Romans des douze pairs, par Paulin Paris. Par. 1836. 8°.

Gui de Bourgogne. Chanson de geste, Publ. p. la première fois d'après les MSS. de Tours et de Londres, p. F. Guessard et H. Michelant. Par. 1859. 8°.
Les anciens poètes de la France I.

Otinel, Chanson de geste, publ. pour la première fois, d'après les MSS. de Rome et de Middlehill, par F. Guessard et H. Michelant. Par. 1859. 8°.
Les anciens poètes de la France I.

Gaydon. Chanson de geste. Publ. pour la première fois d'après les trois MSS. de Paris, p. F. Guessard et S. Luce. Par. 1862. 8°.
Les anciens poètes de la France VII.

Gedichte (Altfranzösische) aus Venezianischen HSS. herausgeg. [mit Anmerk. u. Glossar] von A. Mussafia. I. La prise de Pampelune; II. Macaire. Wien, 1864. 8°.

Macaire. Chanson de geste. Publiée d'après le MS. unique de Venise, avec un essai de restitution en regard, p. F. Guessard. Par. 1866. 8°.
Les anciens poètes de la France IX.

Bormans, J. H., Observations philologiques et critiques sur le texte du roman de Cléomadès, publ. p. A. van Hasselt. Liége, 1867. 8°.

Thomas von Canterbury (Leben des H.). Altfranzösisch, herausg. von Imm. Bekker. Berl. 1838. 8°.

Margarete (Die Legende der Heiligen), Altfranzösisch u. Deutsch, herausgeg. v. W. L. Holland. Hann. 1863. 8°.

Richars li Biaus. Roman inédit du XIIIe siècle en vers. Analyse et fragments, publ. pour la première fois, d'après un MS. de la Bibl. de l'Univ. de Turin, p. C. C. Casati. Par. 1868. 8°.

Dolopathos (Li Romans de), publié pour la première fois en entier d'après les deux manuscrits de la Bibl. Imp. par Ch. Brunet et A. de Montaiglon. Par. 1856. 8°.
Bibliothèque Elzevirienne.

Sept Sages de Rome (Deux Rédactions du Roman des), publ. par Gast. Paris. Paris, 1876. 8°.

Fabliaux (Zwei) aus einer Neuenburger Handschrift herausg. von A. Keller. Stuttg. 1840. 8°.
Dun Hermite qui avoit une Sarrazine par lenhortement de lenemi. — De Larmite que la femme vouloit tempter.

Chevaliers as devs espees (Li). Altfranzösischer Abenteuerroman zum ersten mal herausgegeben von Wend. Foerster. Halle a/S. 1877. 8°.

Raoul, Messire Gauvain ou la vengeance de Raguidel. Poeme de la Table Ronde, par le Trouvère Raoul, publ. et précédé d'une introduction p. C. Hippeau. Par. 1862. 8°.
Collect. d. poètes Franç. du moyen-âge.

Guillaume le Clerc, Le roman des aventures de Fregus p. Guillaume le Clerc, trouvère du XIIIe siècle, publ. pour la première fois p. F. Michel. Edimb. Impr. pour le Club d'Abbotsford. 1841. 4°.

—— Fergus Roman, herausg. von E. Martin. Halle, 1872. 8°.

—— Le besant de Dieu par Guillaume le Clerc de Normandie. Mit einer Einleitung über den Dichter und seine sämmtlichen Werke herausg. von E. Martin. Halle, 1869. 8°.

Doon de Maience. Chanson de geste. Publ. p. la première fois d'après les MSS. de Montpellier et de Paris, par A. Pey. Par. 1859. 8°.
Les anciens poètes de la France II.

Quatre fils d'Amyon (Le Roman des), princes des Ardennes [publ. p. P. Tarbé]. Reims, 1861. 8°.
Collect. d. poètes de Champagne antérieurs au XVIe siècle.

Renaus de Montauban, oder die Haimonskinder. Altfranzösisches Gedicht. Nach den HSS. zum erstenmal herausgeg. von H. Michelant. Stuttg. 1862. 8°.
Bibl. d. litterar. Vereins in Stuttgart LXVII.

Aiol et Mirabel und **Elie de Saint Gille.** Zwei altfranzösische Heldengedichte. Mit Anmerkungen und Glossar und einem Anhang: die Fragmente des Mittelniederländischen Aiol herausg. von J. Verdam, zum ersten Mal herausg. von W. Foerster. Heilbr. 1876—82. 8°.

Leduc, H., de Dammartin, **Le Roman de** Foulque de Candie, [publ. p. P. Tarbé]. Reims, 1860. 8°.
Collect. d. poètes de Champagne antérieurs au XVIe siècle.

Aliscans, Chanson de geste. Publ. d'après le MS. de la Biblioth. de l'Arsenal et à l'aide de cinq autres MSS. p. F. Guessard et A. de Montaiglon. Par. 1870. 8°.
Les anciens poètes de la France X.

Gérard de Rossillon, Chanson de geste ancienne. Publiée en provençal et en Français,d'après les manuscrits, par F. Michel. Par. 1856. 8°.
Bibliothèque Elzevirienne.

Godefroid de Bouillon (La Chronique de) et du Royaume de Jerusalem, première et deuxième croisades (1080—1187), avec l'histoire de Charles-le-Bon, récit contemporain (1119—1154), par J. Collin de Plancy. 3e éd. revue, corr. et ornée de gravures. Par. 1848. 8°.

Bauduin de Sebourc (Li Romans de), IIIe Roy de Jherusalem; poême du XIVe siècle, publ. pour la première fois d'après les MSS. de la Bibl. royale [p. Bocca]. Valenciennes, 1841. 2 dln. 8°.

d'Arnaud, Nouvelles historiques. Tome I. Maestr. 1782. 8°.
Hierin komen voor: Salisbury. — Varbeck. — Romance contenant: l'Histoire du Sire de Créqui, composée vers 1300. Met aanteek. en muziek.

Amulette (Une), Légende en vers de Ste-Marguerite, tirée d'un ancien MS. Cologne, 1851. 8°.

Hugues Capet. Chanson de geste. Publ. pour la première fois d'après le MS. unique de Paris, p. de la Grange. Par. 1864. 8°.
Les anciens poètes de la France VIII.

Charles d'Orléans, Poésies, publiées . . . d'après les manuscrits des bibliothèques du Roi et de l'Arsenal p. J. Mar. Guichard. Par. 1842. 8°.

Gaufrey. Chanson de geste. Publ. pour la première fois d'après le manuscrit unique de Montpellier, p. F. Guessard et P. Chabaille. Par. 1859. 8°.
Les anciens poètes de la France III.

Aye d'Avignon. Chanson de geste. Publ. pour la première fois d'après le MS. unique de Paris, p. F. Guessard et P. Meyer. Par. 1861. 8°.
Les anciens poètes de la France VI.

Gui de Nanteuil. Chanson de geste. Publ. p. la première fois d'après les MSS. de Montpellier et de Venise, p. P. Meyer. Par. 1860. 8°.
Les anciens poètes de la France VI.

Godefroy de Paris, Chronique métrique, suivie de la taille de Paris, en 1313, publiées p. la première fois etc. p. J. A. Buchon. Par. 1827 8°.
Coll. d. chroniques nation. Franç. T. IX.

Chastellain et **de Molinet,** Chronique métrique, (1474—1487). Avec des notices sur ces auteurs et des remarques sur le texte corrigé par [F. A.] de Reiffenberg. Brux. 1836. 8°.

Coquillart, Guillaume, Oeuvres, [publ. av. un glossaire, par P. Tarbé]. Reims et Par. 1846—1847. 2 dln. 8°.

Baudoyn (Le Livre de), Conte de Flandre; suivi de fragments du Roman de Trasignyes, publ. par C. P. Serrure et A. Voisin etc. Brux. 1836. 8°.

Gilion de Trasignyes et de Dame Marie, sa femme (Histoire de). publiée d'après le MS. de la Bibliothèque de l'Université d'Iena, par O. L. B. Wolff. Par. et Leipz. 1839. 8°.
Ook met den titel: Histoire de Gilion de Trasignyes etc. Altfranz. Ritterroman... herausg. von O. L. B. Wolff.

Esopus. — Les Fables d'Esope, mises en François avec le sens moral, en quatre vers, et des figures. Nouv. éd. revue, corrigée et augmentée de la Vie d'Esope, avec figg. et les Quatrains de [I. de] Benserade [par F. M.]. Rouen, 1768. Met houtsn. 8°.

Virgilius. — l'Enéide de Virgile, traduite en vers François. Ie Partie, contenant les six premiers livres, avec les remarques du Traducteur [P. Perrin]. Par. 1648. 4°.
De Latijnsche tekst, met het Fransch daar tegen over; geheel met schrijfletters gedrukt, en met platen van A. Bosse.

Longus, Les amours pastorales de Daphnis et Chloé. Traduites en Français par J. Amyot et complétées par P. L. Courier. Par. (1876.) 8°.

Thomas à Kempis, L'Imitation de Jesus-Christ. Traduction nouvelle... p. De Gonnelieu. Nouv. éd. av. fig. Liége, 1801. 8°.

—— Le livret d'or. Extrait du livre de l'Imitation, par J. M. Schrant. Leide, 1842. 12°.

René [**d'Anjou**] (Oeuvres complètes du Roi). Avec une biographie et des notices par de Quatrebarbes et un grand nombre de dessins et ornements, d'après les tableaux et manuscrits originaux, p. Hawke. Angers, 1845—46. 4 dln. Met pl. Zeer groot 4°.

Desperiers, B., Le Cymbalum mundi, précédé des Nouvelles recreations et joyeux devis. Nouv. édition, revue et corrigée... avec des notes et une notice par P. L. Jacob. Par. 1858. 8°.
Bibliothèque Gauloise.

Villon, François, Oeuvres, avec les remarques de diverses personnes [publ. par Formey]. La Haye, 1742. 2 stn. 8°.

— **Bijvanck, W. G. C.**, Specimen d'un essai critique sur les oeuvres de Villon. — Le petit Testament [et deux ballades]. Leyde, 1882. 8°.
In: Progr. v. h. Gymnasium te Leiden, 1882—83.

Nouvelles (Les cent nouvelles). Edition revue sur les textes originaux et précédées d'une introduction par Leroux de Lincy. Par. 1855. 2 dln. 8°.

Rabelais, F., Oeuvres. Nouv. éd. [commencée par C. Labitte], augmentée de plusieurs extraits des chroniques admirables du puissant roi Gargantua, ainsi que d'un grand nombre de variantes et de deux chapitres inédits du Ve livre et accompagnée de notes... et... documents originaux relatifs à la vie de Rabelais par [P.] L. Jacob. Par. 1849. 8°.

[**Peignot, G.**], Notices sur deux anciens romans intitulés les Chroniques de Gargantua, ou l'on examine les rapports qui existent entre ces deux ouvrages et le Gargantua de Rabelais. Par. 1834. 8°.

Ronsard, P. de, Oevvres... Reueues et corrigées par l'autheur peu auant son trespas — et encore depuis augmentées de plusieurs commentaires etc. Tome I. Par. 1597. 12°.

Montaigne, Mich. de, Essais, avec les notes de tous les commentateurs. Edition publiée par J. V. Le Clerc. Par. 1844. 3 dln. 8°.
Collection des classiques Français.

Brantome ([P. de Bourteille] Seigneur de), Vie des dames galantes. Nouv. éd. revue et corrigée sur l'édition de 1740, avec des remarques historiques et critiques. Par. 1848. 8°.

Scaligerana, Thuana, Perroniana, Pithoeana et Colomesiana, ou Remarques historiques, critiques, morales et littéraires de J. Scaliger, J. Aug. de Thou, du Perron, Fr. Pithou & P. Colomié. Avec les notes de plusieurs savans. Tome II. Amst. 1740. 8°.

Marguerite d'Angoulème, Royne de Navarre (L'Heptaméron des Nouvelles de très-haute et très-illustre Princesse). Nouv. éd. publiée d'après le texte des MSS. avec des notes et une notice p. P. L. Jacob. Par. 1876. 8°.
Bibliothèque Gauloise.

Bartas, G. de Saluste, Seigneur du, Oeuvres poétiques etc. le tout nouvellement, r'imprimé avec argumens, sommaires et annotations augm. p. S. G. S. [S. Goulard, Sensilien]. (Genéve) 1608. M. houtsn. 12°.

Physiologie (La) de la femme, ou les passions du beau-sexe. D'après un ancien MS. (1609) attribué a Messire Jean Nessart, proto-notaire à Chalons-sur-Marne. Avec notes. Livr. 1. 2. Leyde, (c. 1855). 8°.
Niet verder verschenen.

Godolin, P., Oeuvres complettes. Avec traduction en regard, notes historiques et littéraires, une biographie etc. p. J. M. Cayla et C. Paul. Toul. 1843. Met pl. gr. 8°.

Oxenstirn, Pensées... sur divers sujets. Avec les Reflexions morales du même auteur. Nouv. éd. revue et corrigée p. D. L. M. [Bruzen de la Martinière]. La Haye, 1754. 2 dln. 8°.

Saint-Evremond, Ch. de, Oeuvres meslées, publ. sur les MSS. de l'auteur. 2e éd. reveue, corrigée et augmentée de la vie de l'auteur. Londr. 1709. 3 dln. Met portr. gr. 4°.

Sorberiana, ou bon mots, rencontres agréables, pensées judicieuses et observations curieuses de M. S. Sorbière. Par. 1696. 12°.

La Fontaine, **J. de**, Fables; suivies d'Adonis, poeme. Par. An VII (1798). Ed. stereotype. 2 dln. 12°.

—— Negen Fabels, bearbeid met het doel om het oordeel te scherpen, duidelijke begrippen te doen vormen, den smaak te beschaven en nuttige zaakkennis te doen verwerven: als eene proeve van geestontwikkelend onderwijs in de Fransche taal [door M. J. Noordewier] Gron. 1842. 8°.

—— Contes et Nouvelles. Nouv. éd. revue et accompagnée de notes explicatives. Par. 1·69. 8°.

Sonnet, **Th.**, [Sieur **de Courval**], Satyre Menippée contre les femmes. Sur les poignantes trauerses et incommoditez du mariage. Lyon, 1623. 8°.

Met portr v. d. dichter op den titel
Blz 79—124 bevatten: Thimethelie ov censvre des femmes. — Blz. 125—160: Deffence apologetique contre les censeurs de [la] Satyre du mariage, en blz. 161: Responce à la Contre-satyre.
Bijgevoegd verbeterblad voor blz. 185—192.

Vernulaeus, **N.**, Les trophées d'Ambroise de Spinola, etc. celebrez par 6 orateurs, Flamen, Frison, Imperial, Brabanceau, Espagnol, et Italien. Composez en Latin, etc. Trad. en François par un Religieux de l'Ordre des Frères Prescheurs etc. Louv. 1631. 8°.

Boileau Despréaux, **N.**, Oeuvres, avec des éclaircissements historiques, donnez par lui-même. Nouv. éd. revue, corrigée et augmentée d'un grand nombre de remarques historiques et critiques. Enrichie de figures p. B. Picart le Romain. Amst. 1729. 4 dln. 8°.

—— Oeuvres. Avec des éclaircissements historiques donnés par lui-même et rédigés p. Brossette, augm. de plusieurs pièces, tant de l'auteur, qu'ayant rapport à ses ouvrages; avec des remarques et des dissertations critiques, p. de St.-Marc. Nouv. éd. Augm etc. Enrichie de figures gravées d'après les desseins (*sic*) du fameus Picart le Romain. Amst. 1772. 5 dln. 8°.

De La Motte Fenelon, **F. de Salignac**. Aventures de Télémaque. Ed. classique. Par. 1869. 8°.

—— Fata Telemachi fil. Ulyssis regis Ithacae Latino carmine reddita. Berol. 1743. Met pl. 8°.

—— Telemakusnak az Ulisses Fiânak Bujdosásai. Mellyet Frantzia nyelven irt Feneloni Sálignák Ferentz, Kamerâki Ersek. Magyarra forditott Néhai M. Doct. Zoltán Jo'sef. Kolo'svâratt, 1783. 8°.

—— [De Reisontmoetingen van Telemachus, den zoon van Ulysses, in 't Russisch overgezet door den Senator Sacharobüm. 3e dr. St. Petersb. 1812]. 2 dln. 8°.
Met Russische karakters gedrukt.

[**Goethem**, **P. van**], Le Lyre d'Apollon en Poësies meslées, et les mieux choisies de ce temps, composées par un Zélandois, et Amateur d'icelles. En chançons, airs, rondeaux, estrenes et épitaphes etc. Midd. 1657. 16°. obl.

Chappuzeau, Chant nuptial, ou reprise des muses françoises, sur les pas des muses Latines, à l'honneur du mariage de J. Raie et de C. de Lochorst. Z. p. 1658. 4°.

Massillon (Le livre des rois et des grands. Extrait de) par J. M. Schrant. Leide. 1841. 8°.

Le Sage, **A. R.**, Histoire de Gil Blas. Par. 1870. 5 vol. 16°.

—— Gil Blas de Santillana. Příběhy španělského študenta w šestnáctém stoleti. Přelozil J. K. Zbraslawský. W Praze, 1848 afl. 1—6. 8°.

[**Gangelt**]. Philene et Daphnis. Eglogue. presentée aux Etats de Frise. Leuw. 1684. fol.

Marin, **P.**, Epithalame au sujet de l'heureux Mariage de J. Visscher en K. Hoek. Amst. 1699. 4°.

Effen, **J. van**, Oeuvres diverses. Amst. 1742. 5 dln. 12°.

I. II. Le Misantrope. 3e éd Avec la relation d'un voyage en Suède.
III. IV. La bagatelle, ou discours ironiques. Nouv. ed.
V. Le nouveau Spectateur François. Ou Discours dans lesquels on voit un portrait naïf des moeurs de ce siécle.

Montesquieu, **C.**, Lettres persanes suivies de Arsace et Isménie et de pensées diverses. Nouv. éd. revue avec soin. Par. (1867.) 8°.

Racine, **L.**, Poésies. Poeme de la religion, de la grace, odes sacrées. Précédées d'une notice sur sa vie par son petit-fils l'Abbé de la Roque. Par. 1853. 8°.

Piron, **A.**, Poésies badines suivies de la Métromanie et de l'esprit de Piron. Nouv. éd. précédée d'une notice. Par. 1885. 8°.

Voltaire, Romans. Par. 1863. M. portr. 8°.

—— La Henriade. Par. 1875. 8°.

—— Henriás az az Negyedik Henrik Francz Királynak, életének némelly része, melly Francz Versekböl ugyan annyi számú 's lábú Versekbe foglaltatott Pétzeli Jo'sef által. Györben (Raab), 1786. 8°.

Prévost d'Exiles, **A. J.**, Histoire de Manon Lescaut et du Chevalier des Grieux, par l'Abbé Prévost. Nouv. éd. précédée d'une notice sur la vie et les ouvrages de Prévost par [C. A.] Sainte-Beuve; suivie d'une appréciation du roman de Prévost par G. Planche. Par. 1846. 8°.

[**Moulinars** et **J. Lamigue**], Sonnet [et Stances] sur le mariage de J. G. Baron d'Aylva et de A. G. Baronne d'Aylva. Z. pl. 1716. 4°.

[**Lamigue**, **J.**], Stances sur l'anniversaire de la naissance de S. A. Mad. la Princesse Douairiere, et Regente d'Orange. Z. pl. 1723. 4°.

Tressan, [L. E. de la Vergne, Comte] **de**, Jehan de Saintré, Gérard de Nevers, Regner Lodbrog, Robert. Ed. ornée de gravures d'après les dessins de Colin. Par. 1822. 8°.

Crébillon Fils, C. P. J. de, Le Sopha. Conte moral. Brux. 1869. 8°.

[**Debonnaire**, L.]. Les Leçons de la sagesse, sur les defauts des hommes, etc. La Haye, 1744. 3 dln. 8°.

Bruys, Mémoires historiques, critiques et littéraires... Avec la vie de l'auteur, et un catalogue raisonné de ses ouvrages. Par. 1751. 2 dln. 8°.

Ode sur la mort. Par l'Auguste Auteur des Memoires de Brandenbourg. Londr. [1755?]. 4°.

Rousseau, J. J., Collection complete des oeuvres etc. Tom 1, 2, 7—15, 19—33. Genève, 1782—89. 8°.
Deze deelen bevatten: I—II, Politique; VII—X, Emile; XI—XIV, Mélanges; XV, Théâtre; XIX—XXII, Mémoires; XXIII—XXIV, Pièces diverses; XXV—XXX, Supplément; XXXI—XXXIII, Second Supplément.

—— Les confessions. [Avec les notes et variantes de P. E. de Musset-Pathay et G. Petitain]. Par. 1847. 8°.

—— Julie ou la nouvelle Héloïse. Lettres de deux amants recueillies et publiées p. J. J. Rousseau. Par. 1871. 8°.

Marmontel, J. F., Contes moraux. Liége et Londres, 1780. 3 dln. Met pl. 12°.

—— Bélisaire (avec pièces y relatives). Par. 1767. 8°.

—— Bélisaire. Liége, 1777. Met pl. 8°.
Zie voor de vlugschriften met betrekking tot den strijd over dit werk de afd. *Kerkgeschiedenis van Nederland*, en hiervóór kol. 459.

—— Les Incas ou la destruction de l'empire du Perou. Par. 1777. 2 dln. 8°.

Saint Pierre, J. H. **Bernardin de**, Paul et Virginie. Par. 1873. 8°.

—— *Τα κατα Παυλον και Βιργινιαν. Παρισιοις.* 1824. 12°.

Titon et l'Aurore, pastorale-héroïque etc. Par. 1763. 4°.

Maistre, X. de, Voyage autour de ma chambre suivi de l'Expédition nocturne et du Lépreux de la cité d'Aoste. Par. (1877). 8°.

[**Berchoux**, J.,] La Gastronomie ou l'homme des champs à table, pour servir de suite à l'Homme des champs, par J. Delille. 2e éd., revue et augmentée. Par. 1803. 12°.

—— La gastronomie, poëme. Suivi des poésies fugitives de l'auteur. 4e éd., corrigée et augmentée. Par. 1805. 12°.

Riposte (La) à Manzon, ou Chanson nouvelle. A Abdère, chez Democrite Bras-de-fer, au coin de la rue des Etrivières. 1784. 8°.
Scherpe Satire tegen den Redacteur van het toenmalige Cleefsche Dagblad: Le Courier du Bas-Rhin.

Chateaubriand, F. A. de, Mémoires d'outre-tombe. Tom. I—V. Amst. 1848—49. 8°.
Niet voortgezet.

Drelincourt, L., Sonnets Chrétiens sur divers sujets, avec les Pseaumes pénitentiaux du même auteur. Nouv. édit. revue et corrigée etc. Leide, 1787. 8°.

Barbaz, A. L., La campagne des trois empereurs, Poëme. Amst. 1806. 8°.

[**Louis Napoléon**], Marie, ou les Hollandoises. 2e édition, revue et augmentée. Par. 1814. 3 dln. 8°.

[**Stassart**, G. J. A. de], Pensées, maximes, reflexions, observations etc. extraites des mémoires sur les moeurs de ce siècle, par Circé, chienne célèbre, membre de plusieurs Sociétés savantes. 3e éd. considérablement augmentée. Brux. 1815. 12°.

—— Fables. 4e éd. Par. 1821. 12°.

—— Fables. 7e éd. augm. d'un 8e livre. Par. 1847. 8°.

—— [Discours prononcés de 1809—1812]. 28 stuks, 1 dl. 8°.

Bautain, Antwoord van een christen op de Woorden van een Geloovige (Paroles d'un croyant, p. de la Mennais). N. h. Fr. [d. J. J. F. Wap]. Breda, 1834. 8°.

Clavareau, A., La mort du Comte d'Egmond. Poème. Par. 1821. 8°.
Met portr. van Lamoraal v. Egmond.

—— Étrennes nationales. Chants patriotiques. Maestr. 1839. 16°.

—— Impressions de l'ame. Mélange de traductions du Hollandais, de l'Allemand, de l'Anglais et de poésies du traducteur. Utr. 1841. 8°.

—— Échos Limbourgeois. Maestr. 1842. 8°.

—— Souvenirs poétiques. Utr. 1847. 8°.

—— Lauriers et cyprès, deposés sur la tombe de S. M. Guillaume II. Utr. 1849. 8°.

—— l'Inondation de 1855, dans la Néerlande etc. Utr. 1855. 8°.

—— Le pêcheur de Blankenberghe. Légende du XIIe siècle. Liége, 1857. 8°.

—— Fleurs de famille. Leide, 1860. 8°.

Jagher, F. L. A. de, Boutons de fleurs. Poësie morale etc. Arnh. 1846. 8°.

Lamartine, A. de, Premières méditations poétiques. — La mort de Socrate. (Nouv. éd. augm. de méditations inédites et de commentaires). Par. 1860. 8°.

—— Recueillements poétiques. — Poésies diverses et Discours. Nouv. éd. Par. 1872. 8°.

Villemain, A. F., Discours et mélanges littéraires. Nouv. éd. Par. 1852. 8°.

—— Tableau de l'éloquence chrétienne au IVe siècle. Nouv. éd. Par. 1852. 8°.

Vautier, J. B. D., Oeuvres choisies, précédées d'une notice, p. [F. A.] de Reiffenberg. Brux. 1847. 8°.

Petit-Senn, J., Paysages poétiques, poèmes. Genève, 1831. 8°.

[Collin de Plancy, J. A. S.], Jacquemin le franc-maçon; légendes de Sociétés secrètes p. J. de Septchênes. Nouv. éd. revue, augmentée et ornée de 6 grav. Par. 1848. 12°.

Coquerel, A. L. C., Sermons. Amst. 1819. 8°.

Reiffenberg, F. A. de, La Victoire, l'Hymen, et la Naissance, Dithyrambe dédié à S. A. R. le Prince héred. d'Orange. Brux. 1817. 8°.

Reboul, J., Poésies, précédées d'une préface par A. Dumas et d'une lettre à l'éditeur par de Lamartine. Brux. 1836. 16°.

Hugo, V., Les chants du crépuscule. Brux. 1836. 16°.

—— La libération du territoire. 3e éd. Par. 1873. 8°.

[——] Mes Fils, p. V. H. Par. 1874. 8°.

—— Mes fils. 2e éd. Par. 1874. 8°.

—— Les quatre vents de l'esprit. Par. 1881. 2 dln. 8°.
I. Le Livre satirique. — Le Livre dramatique.
II. Le Livre lyrique. — Le Livre épique.

Gildebert III (Le livre des gestes du Roi), Chronique du VIIIe siècle, retrouvée et traduite au XIXe, par un amateur d'antiquités Françaises et publ. p. Aug. Trognon. Par. 1824. 8°.

Matthieu, A., Passe-temps poétiques. 2e éd., revue. Mons, 1838. 8°.

—— La Bataille des éperons. Mons, 1865. 8°.

—— Les vieux. Brux. 1866. 8°.

Musset, A. de, Premières poésies. 1829 à 1835. Nouv. éd. Par. 1867. 8°.
Contes d'Espagne et d'Italie. — Spectacle dans un fauteuil. — Poésies diverses. — Namouna.

Barbey d'Aurevilly, J., Memoranda. Préface de P. Bourget. Par. 1883. M. portr. 8°.

Pontmartin, A. de, Souvenirs d'un vieux critique. Par. 1881—84. Sér. I. IV. 2 dln. 8°.

[Kneppelhout, J.], Mes loisirs. La Haye, 1828. 8°.

[——] La Violette. La Haye, 1833. 8°.

[——] Fragments de correspondance (22 Oct.—26 Nov. 1834). (Leid. 1835). 12°.

[——] Souvenir. La Haye, 1835. 8°.

[——] l'Education par l'amitié. La Haye, 1835. 8°.

—— Hommage à l'hospitalité. Couplets. Leyde, 1836. 12°.

—— l'Ère critique, ou l'art et le culte. Utr. 1837. 8°.

—— Copeaux, Utr. 1837. 8°.

—— Prose et vers. Leyde, 1838. 8°.

—— Iets over eene beoordeeling [van voorg. werk]. Leyd. 1838. 8°.

—— Opuscules de jeunesse. Leid. 1848. 2 dln. 8°.

Ames Gevaeft (Oeuvres de SCC Ser Thomas), Etc. Filius Piae VII, Haz!!! et Primus Jurisconsult, Primus Doctor, Primus Professoris, Oig. MG. Partie poétique. Brux. 1839. 8°.

Bergh, H. van den, Alacrité. Brux. 1850. 8°.
Hierbij een onuitgeg. (?) eigenhandig gedicht van de schrijfster.

Kervyn de Volkaertsbeke, Ph., Le Songe d'un antiquaire, nouvelle fantastique. Gand, (1853). 8°.

Amersfoordt, J. P., L'hymne au printemps. Z. p. 1861. 8°.

Siret, A., Louise d'Orléans. Première Reine des Belges. Poëme couronné p. l'Acad. Royale des sciences etc. de Belgique. Z. p. 1851. 8°.
Bijgev.: Rapport de M. le Baron de Stassart sur le Concours.

Bogaerts, F., Epigrammes. Anvers, 1849. 8°.

Vivier de Streel, Ch. du, (De Weyer de Streel), La Cinéide ou la vache reconquise. Poème nation. héroi-comique en 24 chants. Brux. 1854. 8°.

L'Hoest, E., Le progrès au 19e siècle. (Poëme couronné). Liége, 1862. 8°.
Uitg. door de Soc. libre d'émulation de Liége.

Reville, A., Discours d'adieu, prononcé le 27 Avril 1873, dans l'Eglise Wallonne de Rotterdam. Rotterd. 1873. 8°.

Coquerel fils, A., Sois un homme. Appel à la jeunesse française d'aujourd'hui. Par. 1872. 12°.

—— Les églises et l'esprit. Dernier sermon suivi d'une poésie: Les Affres de la mort. Avec une Bibliographie des ouvrages d'A. Coquerel fils. Par. 1875. 12°.

Baudelaire, Ch., Les fleurs du mal. Par. 1857. 12°.

Banville, Th. de, Scènes de la vie. Contes héroïques. Par. 1884. M. pl. 8°.

Dumas Fils, A., L'homme-femme. Réponse à M. Henri d'Ideville. 27e éd. Par. 1872. 8°.

Girardin, Em. de, L'homme et la femme. — L'homme suzerain. — La femme vassale. Lettres à M. A. Dumas fils. Par. 1872. 8°.

Monselet, Ch., Almanachs gourmands de 1866 à 1870. Collection complète. Par. (1871). M. pl. 8°.

Nicolas I (A Sa Majesté), Empereur de toutes les Russies! — Cri d'amour et de joie. la Haye 30 Mai 1844. — Hommage et adieux. 10—11 Juin 1844 (improvisations poétiques). La Haye 1844. 8°.

Somon, L., La nation à son roi, (Poème) à l'occasion de l'inauguration solemnelle de S. M. Guillaume III, etc. 12 Mai 1849. Amst. 1849. 8°.

Daudet, A., Les rois en exil. Roman Parisien. 7e éd. Par. 1879. 12°.

d'Arçay, J., Indiscrétions contemporaines. Souvenirs intimes. Par. 1883. 8°.

Cladel, L., Le deuxième mystère de l'incarnation. Préface de P. Bourget. 3e éd. Par. 1883. 8°.

—— Urbaines & Ruraux. Avec une notice de M. Talmeyr. 2e éd. Par. 1884. 8°.
2e Série des Va-nu-pieds.

Richepin, J., Les blasphèmes. Par. 1884. 8°.

Colombier, M., Le voyage de Sarah Bernhardt en Amérique. Avec portr. et ill. et préface par A. Houssaye. Par. (1881). 12°.

Légendes et traditions populaires de la France, par A. de Beaufort. Par. 1840. 8°.

Chroniques, contes et légendes, [avec notes] par C. A. Beneyton. Par. 1854. 4°.

Harderad (Histoire admirable du franc) et de la vierge Aurelia. Légende du VIIe siècle, retrouvée et traduite par un amateur d'antiquités Françaises et publiée p. Aug. Trognon. Par. 1825. 8°.

Evangiles (Les) des quenouilles. Nouvelle édition, revue sur les éditions anciennes et les manuscrits. Avec préface, glossaire et table analytique [par P. Jannet]. Par. 1855. 12°.
Bibliothèque Elzevirienne.

Perrault, Ch., Contes. — Contes en vers. — Histoires ou contes du temps passé. (Contes de ma mère Loye). Avec deux essais sur la vie et les oeuvres de Perrault et sur la mythologie dans ses Contes, des notes et variantes et une notice bibliographique p. A. Lefèvre. Par. 1875. 8°.
Nouvelle collection Jannet.

Quatre fils Aymons (Histoire des), très-nobles et très-vaillans Chevaliers. Lille, Pillot. Z. j. 8°.

Pierre de Provence (Histoire de) et de la belle Maguelonne. Beauvais, Didot, Z. j. (1817). kl. 8°.

Fabliaux (Les) du moyen âge, parmi lesquels se lisent les Aventures de Tyl l'Espiègle, Grisélidis, le Roman du Renard etc. colligés p. J. Loiseau. Par. Perisse frères (c. 1850?) M. pl. 12°.

Paris, G., Le petit Poucet et la grande Ourse. Par. 1875. 12°.
Feestgave bij het 3e eeuwfeest der Universiteit te Leiden.

TOONEELWERKEN.

Voor Vertalingen in het Nederlandsch zie men de 8e Afd. van dezen Catalogus: *Nederl. Tooneel.*

Du Casse, A., Histoire anecdotique de l'ancien théatre en France. Théâtre Français, Opéra, Opéra-comique, Théâtre-Italien, Vaudeville, Théatres Foriens etc. Par. 1864. 2 dln. 8°.

Jullien, A., Histoire du théatre de Madame de Pompadour dit Théatre des petits cabinets. Avec une eau-forts de Martial d'après Boucher. Par. 1874. 4°.

—— La comédie à la cour de Louis XVI. Le théatre de la reine à Trianon d'après des documents nouveaux et inédits. Par. 1875. 4°.

—— Le théatre des Dlles Verrières. La comédie de société dans le monde galant du siècle dernier. Par. 1875. 4°.

Delvau, A., Le théatre érotique Français sous le Bas-Empire. Par. Pincebourse. Z. j. 8°.

Théatre Français au moyen-âge, [XIe—XIVe siècles], publié d'après les manuscrits de la Bibliothèque du Roi par L. J. N. Monmerqué et F. Michel. Par. 1839. gr. 8°.

Mystères inédits du XVe siècle, publiés pour la première foïs par A. Jubinal... d'après le MSS. unique de la Biblioth. Ste-Geneviève. Par. 1837. 2 dln. 8°.
Met facsimile.

Pathelin (La farce de Maistre Pierre), avec son Testament a quatre personnages. Nouv. éd. Par. 1723. 8°.

Heyns, P., Le miroir des vefves. Tragedie sacrée d'Holoferne et Judith (iouée et représentée en Anvers, l'an 1582 le 1e et 2 de Iuillet). Representant, parmi les troubles de ce monde, la pieté d'une vraye vefve, et la curiosité d'une follastre. Harl. G. Romain pour Z. Heyns. 1596. 8°.

Corneille, P., Théatre, avec des commentaires et autre morceaux intéressans. Nouv. édition, augmentée. Z. p. 1776. 10 dln. Met pl. 8°.

— **Petri, U.**, De Petri Cornelii tragoedia Cid. Brunsv. 1847. 8°.

Molière, J. B. Poquelin de, Oeuvres complètes. Nouv. édition revue sur les textes originaux avec un travail de critique et d'érudition etc. par Louis Moland. Par. 1863—64. 7 dln. 8°.
Série des »Chefs-d'oeuvre de la littérature Française.

—— Oeuvres, avec notes et variantes p. Alph. Pauly. Paris, A. Lemerre. Z. j. T. I—IV. kl. 8°.

—— De skearbaes dokter. Blyspil mei Sang in 3 bidrjuwen, frij forfrìske nei Molière's Le Médecin malgré lui, troch W. Dykstra. Holw. 1878. 8°.

—— Oebele Glûper. Blijspil. Frij forfryske nei Molière's Tartuffe troch W. Dykstra. 2e Druk. Mei oanteikeningen for ljue, dy 't Frysk net te goet forstean. Holw. 1884. 8°.

— **Castil-Blaze.** Molière musicien. Notes sur les oeuvres de cet illustre maître, et sur les drames de Corneille, Racine, Quinault, Regnard, Montluc, Mailly, Hauteroche, Saint-Evremond, du Fremy, Palaprat, Dancourt, Lesage, Destouches, J. J. Rousseau, Beaumarchais etc.; où se mêlent des considérations sur l'harmonie de la langue Française. Par. 1852. 2 dln. 8°.

— **Saegelken, E.**, De Mollerii fabula Avari nomine inscripta. Brem. 1856. 4°.

— **Hamel, A. G. van**, Molière en het Nederlandsch tooneel. Redevoering. Amst. 1876. 8°.

[**Quinault, Ph.**], Roland. Opera i tre Acter, öfversatt ifrån Fransyskan, och... uppå Drot-

ningholms Theatre af Kongl. Musicaliska Academien första gången upförd enz. Stockh. 1781. 4°.

Racine, J., Oeuvres. Ed. stéréotype. Par. (an) X. 1801. 5 dln. 8°.

[Fuzelier, L.], Les Fêtes Grecques et Romaines, ballet-heroïque. Par. 1762. 4°.

Voltaire, La mort de Cesar. Tragédie. Nouv. éd. Amst. 1760. 8°.

Sedaine, M. J., Alexis. Drame uti tre Acter, blandad med Säng. Stockh. 1777. 4°.
In het Zweedsch vert. d. C. Stenborg.

Marmontel, J. F., Zemire och Azor. Comedie Ballet uti fyra Acter, första gången upförd på Drottningholm enz. Stockh. 1778. 4°.
In het Zweedsch vert. d. A. M. Malmstedt.

Lemierre, A. Marin, Barnevelt. Tragédie. Par. 1791. 8°.

Humbert de Superville, D. P. G., Jésus (essai dramatique). Leide, 1815. 4°.

Barbaz, A. L., Isménor, ou la vengeance, Tragédie en cinq actes et en vers. Amst. 1820. 8°.

Théaulon, M. E. G. M., Le petit Chaperon rouge, Opéra-féerie, en trois actes et en prose, musique de M. Boieldieu. Par. 1818. 8°.

Belfort, Les Parisiens en Hollande, ou deux heures au Bois de la Haye. Tableau-folie-parodie-vaudeville. La Haye, 1822. 8°.

Smits, Marie de Bourgogne. Tragédie. Brux. 1823. 8°.
Met het portr. van Mme Charles in de titelrol.

Gosse, Et., Les Jésuites ou les antres Tartuffes. Comédie en 5 actes et en vers. Par. 1827. 8°.

Clavareau, A., Guillaume d'Orange, ou l'Union d'Utrecht. Drame lyrique en quatre actes p. F. Förster, arrangé p. A. Clavareau. La Haye, 1848. 16°.

—— Marie ou l'amour filial. Drame en 2 actes, en prose. Liége, 1853. 8°.

Bayard et Vanderburch, Le gamin de Paris. Comédie-vaudeville. Amst. 1836. 8°.

Hugo, V., Ruy Blas. Drame. Par. 1838. 12°.

—— Torquemada. Drame. 2e éd. Par. 1882. 8°.

Arbois, E., Les Hollandais sous Philippe II. Drame épisodique. Par. 1859. 8°.

Ponsard, Fr., Lucrèce. Tragédie en 5 actes en vers. Nouv. éd. Par. 1864. 8°.

Banville, Th. de, Requet à la houppe. Comédie féerique. Avec un dessin. Par. 1884. 8°.

Bornier, H. de, La fille de Roland. Drame en 4 actes en vers. Nouv. éd. Par. 1875. 8°.

Sardou, V., Rabagas. Comédie en 5 actes, en prose. 3e éd. Par. 1872. 8°.

Déroulède, P., L'Hetman, drame en 5 actes en vers. 15e éd. Par. 1877. 8°.

Schürmann, J. J., Josépha. Comédie de moeurs en 3 actes. Amst. 1879. 8°.

Pailleron, Ed., Le monde où l'on s'ennuie. Comédie en 3 actes. 2e éd. Par. 1881. 8°.

Coppée, F., Madame de Maintenon. Drame en 5 actes avec prologue, en vers. 2e éd. Par. 1881. 8°.

—— Severo Torelli. Drame en 5 actes en vers. Par. 1883. 8°.

Aicard, J., Smilis. Drame en 4 actes, en prose. Par. 1884. 8°.

RHAETO-ROMAANSCH.

Christmann, W. L., Nachricht von der sogenannten Romanischen Sprache in Graubündten. Reutl. u. Leipzig, 1819. 8°.

Carisch, O., Grammatische Formenlehre d. deutschen u. rhätoromanischen Sprache für die romanischen Schulen Graubündens, nebst einer Beilage üb. die rhätoromanische Grammatik im Besondern und einigen Proben aus den ältesten rhätorom. Prosa und Poesie. Chur, 1852. 8°.

Cappol, J. v., Nomenclatura Romanscha et Todaischa, fatta in adoever et benefici della Christian juventuna, etc. Z. pl. (Cierf.) 1770. 8°.

Carisch, O., Taschen-Wörterbuch d. Rhätoromanischen Sprache in Graubünden, vermehrt durch einen Nachtrag. Chur. 1848. 16°.

Carigiet, P. B., Raetoromanisches Wörterbuch, Surselvisch-Deutsch. Bonn, 1882. 8°.

Conrad, M., Cudischet par Uffonts ca vulten amprender da liger Rumonsch, ad er ilg A, B, C, da la Cardienscha, a Moral Christianeivla, cun duas Canzunètas. Coira, 1804. 8°.
Romaansch leerboek, in den tongval van Graubunderland, Ligia Grischa.

Testamaint (L'g Nuof Sainc) da nos Signer Iesv Christi, prais our delg Latin et our d'oters languax et huossa da noef mis in Arumaunsch, três Jachiam Bifrun d'Agnedina. Schquischo ilg an 1560. 8°.
N. T. in den Rhaeto-Romaanschen tongval, volgens onderschrift aan het slot, gedrukt bij Stevan Zorsch, te „Chiatauni da Chiamuastch".

Reglas da Moralitat a Prudienscha cun Proverbis, las amprimas en Prosa, ils auters en Riema etc. mess en Ramonsch suenter ilg Urden da G. F. Seiler en sieu Cudisch, titulau: Allgemeines Lesebuch etc. tras M. C[onrad]. Coira, 1812. 8°.

Conrad, M., Anchinas fablas ad historias messas en poesia Romanscha, par part or du divèrs Cudischs velgs a novs etc. Coira, 1816. 16°.

Cudisch de leger en relaziun cun il niev A, B, C, per la giuventegna Ramonscha etc. Cuera, 1836. 8°.

Flugi, Conr. de, Alchünas Rimas Romaunschas, offertas in favur dels disfortünos abitants da Felsberg. Coira, 1845. 8°.

Vital, N., ed **E. Lechner**, La Dumengia-Saira. A promoziun da devoziun e pieted nellas famiglias. Nels dialects Romauntschs dell Engiadina. Coira, 1855. 12°.

[**Graubündtersche** wekelijksche Nieuwsbladen in den Zwitserschen tongval:]
Amitg dil Pievel. Cuera ils 29 d'Avrel 1853. N°. 18. 4°.
Gazetta d'Innigiadina. Strada, di 13 December 1858. N°. 50. 4°.

Vulpius, J. A., Historia Ractica, translatada et scritta in lungua vulgara ladina. Huossa promoviida alle stampa n'il text original tras C. de Moor. Coira, 1866. 8°.
Bündnerische Geschichtschreiber und Chronisten VII.

Caderas, G. F., Fluors Alpinas. Rimas. Coira, 1883. 8°.

RUMEENSCH. (WALACHISCH).

Bojadschi, M. G., Γραμματικὴ ῥωμανικὴ, ἤτοι μακεδονοβλαχικὴ etc. Romanische oder Macedonowlachische Sprachlehre.... zum ersten Mahle herausg. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας, 1813. 8°.

Alexi, J., Grammatica Daco-Romana sive Valachica, Latinitate donata, aucta, ac in hunc ordinem redacta. Viennae, 1826. 8°.

Vaillant, J. A., Grammaire Roumâne à l'usage des Français. Boucourest, 1840. 8°.

SLAWISCH EN LITAUSCH.

SLAWISCH.

IN HET ALGEMEEN.

Belius, M., De vetere litteratura Hunno-Scytica exercitatio. Lips. 1718. 4°.

Kohlius, Joh. P., Introductio in Historiam et rem literariam Slavorum, imprimis sacram, sive Historia critica Versionum Slavonicarum maxime insignium, nimirum Codicis Sacri et Ephremi Syri, duob. libr. absoluta. Acc. duo Sermones Ephremi Syri, nondum ed. etc. Alton. 1720. 8°.

Schaffarik, P. J., Geschichte der Slawischen Sprache und Literatur, nach allen Mundarten. Ofen, 1826. 8°.

Dobrowsky's Slavin. Bothschaft aus Böhmen an alle Slawischen Völker, oder Beiträge zu ihrer Charakteristik, zur Kenntniss ihrer Mythologie, ihrer Geschichte und Alterthümer, ihrer Literatur und ihrer Sprachkunde nach allen Mundarten. Mit einem Anhange: der Böhmische Cato, vollst. Ausg. in vier Büchern. 2e verb., berichtete und verm. Aufl. von Wencesl. Hanka... Mit 6 Kupfert. 3 Facsim. und 4 Tabellen. Prag, 1834. 8°.

Uebersicht (Geschichtliche) der Slavischen Sprache in ihren verschiedenen Mundarten und der Slavischen Literatur; für das Deutsche Publicum bearbeitet u. herausgeg. von E. v. O. Leipz. 1837. 8°.

Kollár, Joh., Ueber die literarische Wechselseitigkeit zwischen den verschiedenen Stämmen und Mundarten der Slawischen Nation. 2e verb. Aufl. Leipz. 1844. 8°.

Talvj (Frau **Robinson**, geb. **von Jacob**), Uebersichtliches Handbuch einer Geschichte der Slavischen Sprachen und Literatur, nebst einer Skizze ihrer Volks-Poesie; mit einer Vorrede von E. Robinson. Deutsche Ausg. übertragen u. bevorwortet von B. K. Brühl. Leipz. 1852. 8°.

OUD-SLAWISCH.

Frisch, J. L., Origo characteris Sclavonici vulgo dicti Cirulici... ortus vero et progressus characteris vulgo dicti Glagolitici etc. Berol. 1727. 4°.

Dobrowsky, J., Institutiones Linguae Slavicae Dialecti veteris, quae quum apud Russos, Serbos aliosque ritus Graeci, tum apud Dalmatas Glagolitas ritus Latini Slavos in Libris sacris obtinet. Cum tabb. aeri incisis quatuor. Vindob. 1822. 8°.

Miklosich, F., Formenlehre der Altslovenischen Sprache. Wien, 1850. 8°.

Schleicher, A., Die Formenlehre der Kirchenslawischen Sprache erklärend und vergleichend dargestellt. Bonn, 1852. 8°.

Oelrichs, J. C. C., Specimen reliqviarum lingvae Sclavonicae in nominibvs... regionvm et locorvm... Brandenb(urgiae) et Pomeraniae etc. Berol. 1794. 4°.

Evangéliaire Slave dit Texte du Sacre de la Bibliothèque de Reims. Fac-simile p. J. B. Silvestre, traduction Latine p. feu Kopitar... notice Française et éclaircissements historiques par L. Paris. Par. 1852. 4°.

Psalterium lingua Ruthenica s. Russica (impr., ut videtur Mosc. (1669). 4°.

Euchologium. Liber actionum gratias. Z. pl. e. j. 8°.

Regulumentum Spirituale. Petrop. 1721. 8°.

Conciones octo habitae coram Imp. Maj. (Elisabetha). Jul. 1742. Mosc. 1742. 4°.

Horologium, continens Preces variis temporibus adhibendas. Mosc. 1749. 8°.

Recueil de prières de l'Eglise Graeco-Russe, imprimé par l'ordre du Synode. Kiow, 1760] kl. 8°.

Recueil de prières. Z. p. e. j. 8°.

De zeven laatsten in de Oud-Slawische of Oud-Russische Kerktaal; met de titels in 't Latijn of in 't Fransch vóorin geschreven.

RUSSISCH.

Taalkunde.

[Hager, J.], Observations sur la ressemblance frappante que l'on découvre entre la Langue des Russes et celle des Romains. Milan, 1817. gr. 4°.

Ludolfi, H. W., Grammatica Russica, quae continet non tantum praecipua fundamenta Russicae Linguae, verum etiam Manuductionem quandam ad Grammat. Slavonicam, etc. Una cum brevi vocabulario rerum naturalium. Oxon. 1696. 8°.

Vóorin eene Russisch-Nederl. Woordenlijst in handschrift van W. Bilderdijk, 8 bladzz.

Lomonoszow, M., Russische Grammatick... aus dem Russ. übersetzt von J. L. Stavenhagen. St. Petersb. 1764. 8°.

Rodde, J., Russische Sprachlehre. 2e verm. Aufl. — Gespräche von Haussachen. — Sprüchwörter und Stellen aus Russ. Autoren zum Exponiren. Riga, 1778. 3 stn. 1 bd. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 4te verm. Aufl. Riga, 1789. 8°.

Heym, J., Russische Sprachlehre für Deutsche... Neue völlig umgearb. u. verm. Aufl. Riga, 1804. 8°.

Karjavine, Pheod., Remarques sur la Langue Russienne et sur son Alphabet, avec des Pièces relatives à la connoissance de cette langue. St. Petersb. 1791. 8°.

[Charpentier], Élémens de la langue Russe, ou Méthode... pour apprendre cette langue conformement à l'usage. 3e éd. St.-Petersb. 1795. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.). 4e éd. St.-Petersb. 1805. 8°.

Maudru, J. B., Élémens raisonnés de la Langue Russe, ou principes généraux de la Grammaire appliqués à la Langue Russe. Paris, an X. (1802). 2 dln. 8°.

Vater, J. S., Praktische Grammatik der Russischen Sprache... mit Uebungsstücken enz. Mit 1 Kupf. 2e verm. u. umgearb. Aufl. Leipz. 1814. 8°.

Marcel, Alphabet Russe. Par. 1814. 8°.

Hamonière, G., Grammaire Russe, divisée en quatre parties etc. Avec un appendice, contenant des remarques sur la langue Slavonne etc. Par. 1817. 8°.

Puchmayer, A. J., Lehrgebäude der Russischen Sprache, nach dem Lehrgebäude der Böhmischen Sprache des... Dobrowsky. Prag, 1820. 8°.

Gretsch, N., Grund-regeln der Russischen Grammatik. Aus dem Russischen übersetzt von Aug. Oldekop. St. Petersb. 1828. 8°.

Tappe, A. W., Neue theoretisch-praktische Russische Sprachlehre für Deutsche, mit Beispielen, als Aufgaben zum Uebersetzen... nebst einem Abrisse der Geschichte Russlands bis 1835. 7te verbess. und verm. Aufl. 1835. 8°.

Joel, M. u. P. Fuchs, Anleitung zur Erlernung der Russischen Sprache, nach einem neuen u. vollständigeren Plane, enz. 5e revid. u. verbess. Auflage. Frankf. 1875. 8°.

Methode Ollendorff.

Blom, H., Russisk Sproglaere, etc. Krist. 1876. 8°.

Wegelin, J. P., Neue Deutsche und Russische Gespräche, enz. Moskwa, 1789. 8°.

Tappe, A. W., Erstes Russisches Grammatisches Lesebuch über die Formenlehre, oder: Russische Uebers. der deutschen Aufgaben nach den Hauptlehren der Grammatik in der Sprachlehre enz. St. Petersb. 1835. 8°.

—— Neues Russisches Elementar-Lesebuch für Deutsche, enth. Sentenzen und Maximen, Fabeln enz. Durchaus accentuirt, nebst Uebers., Wörtern und Phraseologen, als 2er Thl. der Russ. Sprachlehre. 8e Aufl. St. Petersb. 1835. 8°.

[**Spel- en leesboekje** (Russisch). Petersb. 1874.] Met houtsn. 8°.
Met Russische karakters gedrukt.

Lexicon (Teutsch-Lateinisch- und Ruszisches), samt denen Anfangs-Gründen der Russischen Sprache, ... bey der Kayserl. Acad. der Wissensch. zum Druck befördert. St. Petersb. 1731. 4°.

Dollmetscher (Der neueste und vollständigste Russische) der allernöthigsten Wörter u. Redensarten enz. Königsb. 1813. 8°.

Voor Woordenboeken der Russische en andere talen zie men de Afd.: *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 41. vv.

[**Spreekwoorden.** Moscou, 1770.] 8°.
In het Russisch en met Russische karakters gedrukt.

Letterkunde.

Miscellen der Russischen und Mogolischen Literatur. Eine Monatschrift für das Jahr 1802. (Jan. u. Febr.). Riga u. Leipz. 1802. 8°.

Lesebuch (Russisches), oder Zweyter Theil der Russischen Sprachlehre für Deutsche von J. Heym. Riga, 1794. 8°.

—— (Russisches), oder Auswahl auserlesener prosaischer u. poëtischer Aufsätze aus den besten Russ. Schriftstellern. — Livre de lecture Russe etc. Riga, 1805. 8°.

Specimens of the Russian poets, transl. by J. Bowring, with preliminary remarks and biographical notices. 2d ed. with additions. Lond. 1821. 8°.

[**Testament** (Nieuw) in het Russisch.] Z. pl. en j. 8°.

[—— (Het Nieuwe) in de Slavische en Russische taal. 5e druk; uitgegeven door het Russische Bijbelgenootschap. St. Petersb.] 1822. 8°.

[**Evangeliën** (De vier) en de Handelingen der Apostelen in het Russisch. St. Petersb.] 1820. 8°.

[**Horatius Flaccus, Q.**, De eerste 10 brieven van het eerste Boek der Brieven van —, in het Russisch, met aanteekeningen uitgeg. door de Keizerl. Academie van Wetenschappen. St. Petersb. 1774.]. 8°.

Remède contre la mélancolie et l'insomnie, ou véritables contes Russes, par Z. S. J. St.-Petersb. 1786. 8°.
In het Russisch, met den titel in het Fransch vóórin geschreven.

[**Maikow, J.**, Lierzang ter eere der Grootvorstin Maria Theodorowna. St. Petersb. 1791.] 4°.
In het Russisch.

Turgenjew, J. (Vier letzte Dichtungen von) übers. von C. Jürgens. Mitau, 1883. 8°.

Volksmärchen (Russische) in den Urschriften gesammelt und ins Deutschen übersetzt von A. Dietrich; mit einem Vorworte von J. Grimm. Leipz. 1831. 8°.

ILLYRISCH. — SERVISCH.

Rudimenta Slavonica, characteribus conscripta Hieronymiticis et Cyrillicis, in usum Christianorum Romano-Catholicae fidei gentium Illyricarum et Slavonicarum. (Acc. Matthaei Caraman, Archiep. Jadren, in Alphabetum Illyricum expositio). Romae, 1753. kl. 8°.
Slavoonsche letterdruk, met den titel in 't Latijn vóórin geschreven door de hand van Mr. J. C. W. le Jeune.

Berlic, I. A., Grammatik der Illyrischen Sprache, wie solche in den südslawischen Ländern Serbien, Bosnien, Slavonien, u. s. w. gesprochen wird, u. s. w. für Deutschen verfasst. 3e verbess. Aufl. Agram, 1850. 8°.

Fröhlich, R., Der kleine Ilirier, enthaltend Ilirische und Deutsche Gespräche, eine Sprachlehre und Wörtersammlung zum Gebrauche der Deutschen und Ilirier in Croatien, Slavonien enz. Wien, 1840. 8°.

Šafařík, P. J., Geschichte der Südslawischen Literatur, ... herausgeg. von J. Jireček. Prag, 1864—65. 3 dln. 8°.
I. Slowenisches und Glagolitisches Schriftthum.
II. Illirisches und Kroatisches Schriftthum.
III. Das Serbische Schriftthum.

Wuck, Stephanowitsch, Kleine Serbische Grammatik verdeutscht und mit einer Vorrede von J. Grimm. Nebst Bemerkungen über die neueste Auffassung langer Heldenlieder aus dem Munde des Serbischen Volks, und der Uebersicht des merkwürdigsten jener Lieder von J. S. Vater. Leipz. u. Berl. 1824. 8°.

Schaffarik, P. J., Serbische Lesekörner, oder historisch-kritische Beleuchtung d. Serbischen Mundart. Ein Beitrag zur Slawischen Sprachkunde. Mit Beilagen u. einem Facsim. Pesth, 1833. 8°.

[**Testament** (Nieuw) in het Servisch]. Leipz. 1834. 8°.

[—— (Nieuw) in het Servisch]. Wien, 1847. 8°.

Volkslieder der Serben, metrisch übersetzt u. historisch eingeleitet von Talvj. Halle, 1825. 8°.

—— (Serbische), in's Deutsche übertragen von P. von Goetze. St. Petersb.-Leipz. 1827. 8°.

Poésies populaires Serbes, traduites sur les originaux avec une introduction et des notes par A. Dozon. Par. 1859. 8°.

Volkslieder der Montenegriner und Herzegowinaer Serben. Leipz. 1837. 8°.
In de Slavische taal en met Slav. letters gedrukt

SLOWENISCH.

Lanossovich, M., Anleitung zur Slavonischen Sprachlehre, sammt einem nützlichen Anhange mit verschiedenen Gesprächen, Deutsch-Schlavonisch- und Hungarischen Wörterbuche, Briefen, Benennung der vornehmsten geist- und weltlichen Würden, dann der vorzüglichsten Festtäge und anderern Personen versehen. 3te verm. u. verb. Aufl. Ofen, 1795. 8°.

Murko, A. J., Theoretisch-praktische Slowenische Sprachlehre für Deutsche, nach den Volkssprecharten der Slowenen in Steiermark, Kärnten, Krain und Ungarns westlichen Distrikten: nebst einem Anhange... Wörter,... Gespräche... und... Aufsätze. Grätz, 1832. 8°.

BULGAARSCH.

Cankof, A. und **D. Kyriak**, Grammatik der Bulgarischen Sprache. Wien, 1852. 8°.

Volksdichtungen (Bulgarische). Gesammelt und ins Deutsche übertragen von G. Rosen. Leipz. 1879. 8°.

POOLSCH.

Knorr, L. A., Beitrag zur Characteristik der Polnischen Sprache. Meseritz, 1845. 4°.

Roterus, J., Schlüssel zur Polnischen und Teutschen Sprache, das ist... Anleitung, wie nicht allein ein Teutscher die Polnische, sondern auch wie ein Pole die Teutsche Sprache... lesen, verstehen, reden u. schreiben lernen könne. Bressl. 1638. 8°.

Müller, C. F., Vollständige, deutliche, und nach Art der Lateinischen Grammatic des Prof. Langens eingerichtete Pohlnische Grammatica, mit beygefügter Lehre vom Unterscheide der Polonismorum und Germanismorum. Königsb. 1750. 8°.

Moneta, J., Enchiridion Polonicum oder Polnisches Handbuch. Worinnen...; Eine Grammatik, Gespräche, Sprüch-Wörter, Lexicon enz. 3te Aufl. Bressl. Thorn und Leipz. 1763. 8°.

Rozmowy (Bardzo latwe) etc. Sehr leichte Gespräche für die, welche die Polnische und Deutsche Sprache lernen wollen. Warsz. 1787. 8°.
Poolsch en Hoogduitsch.

Wstęp do uzycia jezykow Francuzkiego y Polskiego etc. — Introduction à l'usage des Langues Française et Polonaise, ou Discours très faciles pour parler en peu de tems la Langue Polonaise ou la Française. Vars. 1792. 2 dln. 8°.
Poolsch en Fransch.

Bucki, N., Kurzgefasste Anweisung zur leichten Erlernung der Polnischen Sprache. [Mit Glossar.] Berl. 1797—99. 2 stn. 8°.

[Poplinski, J.], Grammatik der Polnischen Sprache, nach Kopczynski, Cassius, Bandtke und Mrozinski. 2e Ausg. Lissa, 1830. 8°.

Pohl, K., Theoretisch-praktische Grammatik der Polnischen Sprache, mit Polnischen und Deutschen Uebungsaufgaben, Gesprächen, Titulaturen und den zum sprechen nöthigsten Wörtern. 5e verb. u. verm. Aufl. Bresl. 1849. 8°.

Rymarkiewicz, Ueber die Konjugation im Polnischen. Posen, 1852. 4°.

Wcelewski, Ueber das Polnische Lautsystem. Culm, 1853. 4°.

Molinski, Kurzgefasste Darstellung der Geschichte der Polnisch-Lateinischen Poesie in Polen bis Klonowicz. Trzemessno, 1853. 4°.

Geschichte der Polnischen Literatur. Uebersichtlich dargestellt von E. P. Bresl. 1868. 8°.

Biblia, to iest Wszystko Pismo Swiete, starego i nowego, przymierza wedlug Edycyi Biblii Gdanskiey w Roku 1632 wydanen, ulozone a teraz dla Pozytku Zborów Polskich Protestanskich podlug Biblii Krolewieckiey w Roku 1738 wydanen, na nowo przedrukowane. Berl. 1810. 8°.
Protestantsche bijbel.

—— Nowego Testamentu. Nowy pana naszego Jezusa Chrystusa Testament, przez X. Jakuba Wuyka, Soc. Jes. na Polski jezyk przelozoni. Za Pozwoleniem Zwierzchnosci Przedrukowani. Lipsku, 1836. 8°.
Nieuw Testament.

Mickiewicz, Adam, Konrad Wallenrod, Geschichtliche Erzählung aus Lithauens und Preussens Vorzeit. Uebersetzt von K. L. Kannegiesser. Leipz. 1834. 8°.

Dobrowsky, J., Geschichte der Böhmischen Sprache und ältern Literatur. Ganz umgearb. Aufl. mit Kupfertafel. Prag, 1818. 8°.

Catalogue of Books in the Bohemian language, and Bohemica in general. V. Naprstek's Library. I. — Knihovna V. Náprstka. I. Knihy české—Bohemica. Sestavil F. Slechta. V. Praze, 1872. 8°.

Grammatica lingvae Boëmicae, methodo facili, per regulas certas ac universales explicata, in Orthographiam, Etymologiam, Syntaxim et Prosodiam divisa; etc. Specialiter insertae sunt Regulae orthogr. R. P. Konstantii de Soc. Jesu. Vetero-Pragae, 1715. 8°.

Tomsa, F. J., Böhmische Spraglehre. Prag, 1782. 8°.

Dobrowsky, J., Ausführliches Lehrgebäude der Böhmischen Sprache, zur gründlichen Erlernung derselben für Deutsche, zur vollkommenern Kenntniss für Böhmen. Prag, 1809. 8°.

Trnka, **Frans**, Theoretisch-praktisches Lehrbuch der Slawischen Sprache in Böhmen, Mähren und Oberungarn, nach einer eigenen Lehrmethode verfasst. Wien, 1832. 2 dln. 8°.

Burian, Th., Ausführliches, theoretisch-praktisches Lehrbuch der Böhmischen Sprache für Deutsche. 2e verb. Aufl. Prag, 1843. 8°.

Wojtísek, K. A., Der kleine Cech ... Anleitung die Böhmische Sprache ... zu lernen. 2e Aufl. Wien, 1850. 12°.
Ook o. d. titel: Neuer unfehlbarer Schlüssel zur schnellsten Erlernung der Böhmischen Sprache.

Tomiček, J. S., Lehrbuch der Böhmischen Sprache für Deutsche. Neu bearbeitet. Prag, 1851. 8°.

Jacobi, **Vict.**, Die Bedeutung der Böhmischen Dorfnamen für Sprach- und Weltgeschichte, topographisch, naturwissenschaftlich und etymologisch nachgewiesen. Leipz. 1856. 8°.

Voor Woordenboeken der Boheemsche en andere talen zie men de Afd.: *Woordenboeken in meerdere talen*, kol. 41, vv,

---

Denkmäler (Die ältesten) der Böhmischen Sprache: Libusa's Gericht, Evangelium Johannis, der Leitmeritzer Stiftungsbrief, Glossen der Mater verborum, kritisch beleuchtet von P. J. Safarik u. F. Palacky. Mit facsim. Prag, 1840. 4°.

[**Kerkboek** (Hussitisch) in 't Czechisch uit de XVe eeuw.] Fragment in 4 blz. op perk. 4°.

Biblia Sacra to gest Biblj Swatá aneb wssecka Swatá Pisma Starého y Nowého Zákona wnowé wydána. Berljn'e, 1813. 2 dln. 8°.

Testament (Nowy), aby Zakon naščeho Knesa Jesom Krysta wot Knesa Michala Prenzela, Duchomneho wBudestezy do horneje luziskeje Sserskeje reczje pschelozeny wot Njekotrych Evangelskich Prjedarjow poredzeny. Lubiju, 1741. 8°.

Psalmy (Te), krala a Proph. Davida Pschekosene do Njemskeje recze wot D. Mart. Luthera do szerskeje wot wjekotrych Prjedarjow jako: J. Langi... M. Jokscha,.. J. Böhmera, J. Wauera. Lubiju, C. W. Reimerssa. Z. j. (c. 1740?). 8°.
Prozavertaling der Psalmen.

Zákon (Nowy), pána a Spasytele nassého Gezjsse Krysta ku kterému Zal'tár' a Gezus Syrach pridané sau, ope't s welikau pilnostj pr'ehljdnuty a w nowe wydany. Hale Magdeb. 1782. 8°.
Het N. T., met de Psalmen in proza en de Spreuken van Jezus Syrach.

Evangelske (To) Sadzerzenje jeneje Sswjerneje Dusche, kotraz we Czuczu szwojeho Skazenja ktemu Sboznikej kwata, a teisch ta Saczucza polna lubosna Myszl Jesuszowa pscheczíwo tajkim khudym Rjeschnikam we krotkim Rosreczowanju prjotkstajene. Budyschini, wot F. A. Reichela. Z. j. 16°.

Rukopis (Kralodworsky). Königinhofer Handschrift. Sammlung Altböhmischer lyrisch-epischer Gesänge, nebst anderen Altböhmischen Gedichten. Aufgefunden und herausgeg. von W. Hanka ... verteutscht und mit einer historisch-kritischen Einleitung versehen von W. A. Swoboda; nebst facsim. Prag, 1829. 8°.

—— Id. Vydánie 10é. Praze, 1851. M. facs. 12°.

Blumenlese aus der Böhmischen Kunst- und Naturpoesie neuerer und älterer Zeit. In Deutschen Uebertragungen von Jos. Wenzig. Bd I. Prag, 1854. 12°.

Erben, K. J., Písně národní v Čechách. V Praze, 1843—1852. 3 stn. 8°.
Boheemsche volksliederen

Jana z Hwězdij, Ballady, romance, powesti a legendy. W Praze, 1843. 8°.

Wocela, J. E., Labyrint Slăwy. Praze, 1846. 8°.

—— [Kleine prozawerkjes, uitgeg. te Praag, 1848—55.]. 6 sts. 8°.

—— O Staročeském dědickém právu. V Praze, 1861. 4°.

Jungmann, J., Slowesnost aneb Náuka o wýmluwnosti básnické i řečnické se sbírkau příkladů neważané i wázané řeči. Třetí wydání. Spisů musejnich číslo XVIII. W Praze, 1846. 8°.
Nowočeská Biblioth́ka. Císlo V.
Stijlleer, of theorie der welsprekendheid, met eene verzameling voorbeelden in ongebonden en gebonden stijl.

Veselý spěvák. Sbirka nejoblibenějších národnich písni českých. V Praze, 1862. 12°.

Magelone. — Welmi utěssená hystorye o krasné Mageloně, dceři krále z Neapolis; a o gednom welmi udatným rytjři gménem Petrowi, etc. W Gindřichowu Hradci, 1842. 8°.
Geschiedenis van de schoone Magelone, enz.

Genoveva. — Přjkladny přjbčh o Hraběnce z Brabanto nazwané Genowefa, etc. W česstínu uwedl W. R. Kramerius. W Gindřichowě Hradci. 1858. 8°.
Geschiedenis van de Heilige Genoveva, enz.

Meluzine. — Kronika kratochwjlná o ctné a sslechetné Panně Meluzzine etc. Ul Gindřichowě Hradci 1858. Met houtsn. 8°.
Geschiedenis van Meluzine.

Schafarik, P. J. (Eene verzameling van doodsberichten betreffende), in het Latijn en Boheemsch. 1861. 3 sts. 4°.

Bernolak, A., Schlowakische Grammatik ... aus den Lateinischen ins Deutsche übersetzet. Ofen, 1817. 8°.
Met een Schlowakisch-Deutsches Wörterbuch.

WENDISCH.

Burmeister, C. C. H., Ueber die Sprache der früher in Meklenburg wohnenden Obodriten-Wenden. Rostock, 1840. 8°.

Seiler, A., Kurzgefasste Grammatik der Sorben-Wendischen Sprache, nach dem Budissiner Dialekte. Budissin, 1830. 8°.

Jordan, J. P., Grammatik der Wendisch-Serbischen Sprache, in der Oberlausitz. Im Systeme Dobrowsky's abgefasst. Prag, 1841. 8°.

Zákon (Nôvi), ali Testamentom goszpodna nasega Jezusa Krisztusa zdaj oprvics zgrcskoga na sztári Szlovenski jezik obrnyeni po Küzmics Stevani ... I knige 'zoltárszke. Köszegi, 1848. 8°.

Jakobus (Der Brief des). In Wendischer Uebersetzung, aus der Berliner HS. vom Jahre 1548, zum ersten Male mitgetheilt von H. Lotze. Leipz. 1867. 8°.

Jano Kralojske szlowo! Berl. Karla Säbischa we Grodku, 1849. — Tym szerskim bratscham Berl. Juliusza Sittenfelda. Z. j. 2 st. fol. geb. in-4°.
Twee Proclamatiën van den koning van Pruisen, gericht tot de Wenden, in de Pruisische Prov. Nieder Lausitz.

LITAUSCH.

LITAUSCH. — LETTISCH.

Parrot, J. L. von, Versuch einer Entwicklung der Sprache, Abstammung, Geschichte, Mythologie, und bürgerlichen Verhältnisse der Liwen, Lätten, Eesten; mit Hinblick auf einige benachbarte Ostseevölker von den ältesten Zeiten bis zur Einführung des Christenthums. Stuttg. 1828. 2 dln. M. Karte u. Taf. 8°.

Pott, A. F., De Lithuano-Borussicae in Slavicis Letticisque linguis principatu commentatio. (Hal. Sax. 1837). 4°.

—— Commentatio de lingvarvm Letticarvm cvm vicinis nexv. Hal. 1841. 4°.

Mielcke, C. G., Anfangs-Gründe einer Littauischen Sprachlehre, worinn ... die von Ruhig ... znm Grunde gelegt, aber verbessert und vermehrt worden. Königsb. 1800. 8°.

Stender, G. F., Neue vollständigere Lettische Grammatik, nebst einem hinlänglichen Lexico, wie auch einigen Gedichten. Braunschw. 1761. 8°.

Nesselmann, G. H. F., Wörterbuch der Littauischen Sprache. Königsb. 1851. 8°.
Zie verder de Afd: *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 52.

Bihbele (Ta) jeb Teefwehti Deewaraksti tahs wezzas un jaunas Derribas, ... Latweescheem un Kursemneekeem par labbu sagahdati, istulkoti un rakstôs no jauna isdrikketi. Righâ, 1794. 2 dln. 8°.
Lettische Bijbel, O. en N. T. met Voorbericht, onderteekend door Gustaws Bergmann, Ruhjenes Draudses Mahzitais.

Biblia, tai esti: Wissas Szwentas Rásztas Séno ir Naujo Testamento, Lietuwiszkay pérstattytas, isz naujo pérweizdẽtas ir ketwirta Karta iszspâustas. Til'zeje, 1824. 8°.
Tweede uitgave van den verbeterden Litauschen Bijbel, met Voorber. van L. J. Rhesa, Prof. der Godgeleerdh. te Koningsbergen.

Stender, G. F., Lettische Biblische Geschichte ... und einem Anhange. Corrigirt u. mit einer Vorrede versehen von J. Baumann. Königsb. 1756. 8°.
In het Lettisch.

AZIATISCH-ARISCHE TALEN.

IN HET ALGEMEEN.

Schlegel, A. W. de, Réflexions sur l'étude des langues Asiatiques, adressées à Sir James Mackintosh, suivies d'une lettre à M. Horace Hayman Wilson. Bonn et Par. 1832. 8°.

SANSKRIT. — PRÂKRIT.

Inleiding. — Taalkunde.

Calmberg, Dissert. de utilitate, quae ex accurata linguae Sanscritae cognitione in linguae Graecae Latinaeque etymologiam redundet. Hamb. 1832. 8°.

Kern, H., Het aandeel van Indië in de geschiedenis der beschaving en de invloed der studie van het Sanskrit op de taalwetenschap. Redevoering. Leid. 1865. 8°.

Schlegel, Fr., Essai sur la langue et la philosophie des Indiens. Traduit de l'Allemand et suivi d'un appendice contenant une dissertation sur la philosophie des temps primitifs etc. par A. Mazure. Par. 1837. 8°.

Weber, A., Akademische Vorlesungen über Indische Literatur-Geschichte. Berl. 1852. 8°.

Torp, A., Die Flexion des Pali in ihrem Verhältniss zum Sanskrit. Christ. 1881. 8°.
Univers.-Programm f. 1881 herausg. von S. Bugge.

Frank, O., Grammatica Sanskrita. Wirceb. 1823. 4°.

Bopp, F., Kritische Grammatik der Sanskrita-Sprache in kürzerer Fassung. 2e Ausg. Berl. 1845. 8°.

Whitney, W. Dwight, A Sanskrit Grammar, including both the classical language, and the older dialects, of Veda and Brahmana. Leipz. 1879. 8°.
Bibl. d. Indogerman. Grammatiken. Bd II.

Graefe, F., Das Sanskrit-Verbum im Vergleich mit dem Griechischen und Lateinischen. Aus dem Gesichtspunkte der classischen Philologie dargestellt. St. Petersb. 1836. 4°.

Westergaard, N. L., Kortfattet Sanskrit formlaere. Kjöbenh. 1846. 8°.

Bopp, F., Glossarium Sanscritum. Berol. 1847. 4°.

Böhtlingk, O. und Rud. Roth, Sanskrit-Wörterbuch. St. Petersb. 1855—75. 7 dln. 4°.

Roorda van Eysinga, P. P., Typographische rangschikking der Sanskritsche karakters, ter drukkerij van J. Brill te Leyden. Leyd. 1849. 4°.

Rutgers, A., De Sanskrit-drukletters, typographisch gerangschikt en met eene proeve van Sanskrit-tekst voorzien. Leid. E. J. Brill, 1851. 8°.

Letterkunde.

Gildemeister, J., Bibliothecae Sanskritae sive recensus librorum Sanskritorum hucusque typis vel lapide exscriptorum critici specimen. Bonn. 1847. 8°.

Trübner's Bibliotheca Sanscrita.— A Catalogue of Sanskrit literature, chiefly printed in Europe. To which is added a Catalogue of Sanskrit works printed in India; and a Catalogue of Pali books. Constantly for sale by Trübner & Co. Lond. 1875. 8°.

Haas, E., Catalogue of Sanskrit and Pali books in the British Museum. Lond. 1876. 4°.

Tagore, Sourindro Mohun, The twenty principal Kávyakáras of the Hindus, or extracts from the works of twenty of the most renowned literati of India. An offering to the Sixth International Congress of Orientalists to be held at Leyden in Sept. 1883. Calcutta, 1883. M. pl. 4°.

Brunnhofer, H., Ueber den Geist der Indischen Lyrik, mit Original-Uebersetzungen aus der Hymnensammlung des Rigveda, den Spruchdichtern und Hâla's Anthologie volksthümlicher Liebeslieder. Ein Essay. Leipz. 1882. 8°.

Anthologia Sanscritica glossario instructa. Ed. Chr. Lassen. Bonn, 1838. 8°.

Sanskrit-Chrestomathie, herausg. von Otto Böhtlingk. St. Petersb. 1845. 8°.

Lesebog (Sanskrit) med tilhörende ordsamling af N. L. Westergaard. Kjöbenh. 1846. 8°.

Sanskrit texts (Original) on the origin and history of the people of India, their religion and institutions. Collected, translated and illustrated by J. Muir. 2d ed. Lond. 1868—73. 5 dln. 8°.

Translations (Metrical) from Sanskrit Writers with an introduction, prose versions, and parallel passages from classical authors by J. Muir. Lond. 1879. 8°.
Trübner's Oriental Series VIII.

Bible (The Holy) in the Sanscrit language. Vol. IV, containing the Prophetical Books. Translated out of the original tongues by the Calcutta Baptist missionaries, etc. Calc. 1872. 8°.

Unâdi-Affixe (Die), herausgegeben und mit Anmerkungen und verschiedenen Indices versehen, v. O. Böhtlingk. (St. Petersb.?). 1843. 4°.

Glory (The) of Jesus Christ. A brief account of Our Lord's life and doctrines. In Sanskrit verse. With an Engl. preface containing a summary of the contents by J. Muir. Calc. 1848. 8°.
Hierachter ook het leven van Paulus in Sanskrit. verzen enz.

Examination of religions, being an exposition of the evidences of Christianity for Hindus. In Sanskrit verse, with an English translation by J. Muir. Calc. 1854. 2 dln. 8°.

Pantschatantra, Fünf Bücher Indischer Fabeln, Märchen und Erzählungen. Aus dem Sanskrit übersetzt mit Einleitung und Anmerk. von Th. Benfey. Leipz. 1859. 2 dln. 8°.

Whitney, W. Dwight, Index verborum to the published text of the Atharva Veda. Newhaven, 1881. 4°.
Journ. of the Amer. Orient. Society. Vol. XII.

Warren, S. J., Over de godsdienstige en wijsgeerige begrippen der Jaina's. Acad. proefschr. Zwolle, 1875. 8°.

Voor vertalingen in het Nederlandsch zie men de Afd.: *Nederl. Letterk.* en de Afd.: *Nederl. Tooneel.*

HINDOSTAANSCH. — HINDÎ.

Garcin de Tassy, J. H., Cours d'Hindoustani (Urdu et Hindi) à l'Ecole Impériale et spéciale des langues Orientales vivantes. Discours d'ouverture du 2 Dec. 1867. Par. 1867. 8°.

—— Histoire de la Littérature Hindoui et Hindoustani. Par. 1839—47. 2 dln. 8°.
I. Biographie et Bibliographie.
II. Extraits et analyses.

Chrestomathie Hindoustani (Urdû et Dakhnî). Par. 1847. 8°.

—— Hindie et Hindouie [par J. H. Garcin de Tassy]. Par. 1849. gr. 8°.
Met Vocabulaire Hindi-Hindoui-Franç. bewerkt d. E. Lancereau.

Wali, Oeuvres, publiées en Hindoustani, [avec introduction et traduction). par J. H. Garcin de Tassy. Par. 1834. 4°.

TAAL DER ZIGEUNERS.

Graffunder, Ueber die Sprache der Zigeuner. Eine grammatische Skizze. Erf. 1835. 4°.

Liebich, R., Die Zigeuner in ihrem Wesen und in ihrer Sprache. Nach eigenen Beobachtungen dargestellt. Leipz. 1863. 8°.
Bldz. 123—264 bevatten: Zigeunerisch-Deutsches und Deutsch-Zigeunerisch Wörterbuch.

Vaillant, J. A., Grammaire, dialogues et vocabulaire de la langue des Bohémiens ou Cigains. Par. 1868. 8°.

SINGALEESCH.

Rask, R., Singalesisk Skriftlaere. Kolombo, 1821. 8°.

De hiervolgende boeken zijn allen in het Singaleesch en met Singaleesche karakters gedrukt, doch voorzien van gedrukte Nederlandsche titels en zijn allen uitgegeven te Colombo voor rekening der „Compagnie's drukkerij".

Genesis (Het eerste boek Moses genaamt), in de Singaleesche tale overgeset en met de grondtext wel overeengebragt... in 't ligt gegeven door H. Philipsz. Gedrukt in 's Compagnies Boekdrukkerij. (Colombo). 1783. 4°.

Exodus (Het tweede boek Moses, genaamt), in de Singaleesche tale overgeset, en met de grondtext wel overeengebragt, mitsgaders... in 't ligt gegeven door H. Philipsz enz. Ook... hier agter... de drukvouten, die in... Genesis, en in... Exodus gevonden worden. (Columbo), 1786. 4°.

Evangelien (De vier) in het Singaleesch overgezet, door J. Ph. Wetzelius. Colombo, 1739. 4°.

Evangelium (Het Heylige) onses Heeren... Jesu Christi, na de beschreyvinge van de... Evang. Mattheus, Marcus, Lucas en Joannes, uyt het oorspronklyke Grieks in de Singaleesche tale overgebragt, en nu weder... nader gerevideert en van fouten verbeeterd d. J. J. Fybrants en H. Philipsz. Colombo, 1780. 4°.

Handelingen der Apostelen (De), beschreven door den Evang. Lucas, weleer in de Singaleesche tale overgezet door twee Singaleesche taalkun-

dige Tolken onder opzigt van... Simon Cat; nu... behoorlyk gerevideert, gecorrigeert en in het ligt gegeven door... J. J. Fybrands en H. Philipsz. Colombo, 1771. 4°.

Sentbrief (De) van den H. Apostel Paulus geschreven aan de Romynen, uyt de oorspronkelyke Griexe taale in de Singaleese Spraake overgezet, door H. Philipsz. enz. Kolombo, 1772. 4°.

Sendbrieven (De) van den H. Apostel Paulus geschreven aan de Corinthen en Galaten, uyt de oorspronkelyke Griexe taale in de Singaleese spraake overgeset, door H. Philipsz. Kolombo, 1773. 4°.

—— (De) van den H. Apostel Paulus geschreven aan de Ephesen, Philippensen, Kolossensen, Thessalonicensen, b'nevens die aan Thimotheus, Titus, Philemon en aan de Hebreen. Vyt de oorspronkelyke Griexe taale in de Singaleesche overgeset en... in het ligt gegeven door H. Philipsz. Kolombo, 1775. 4°.

—— Hetz. werk (als voorg.). Colombo, 1776. 4°.

—— (De Algemeene) der H. Apostelen als... Jacobus, Petrus, Johannes en Judas, mitsg. d'Openbaringe van Johannes, uit de oorspronkelyke Grixe taale in de Singaleesche spraake overgeset en... in 't ligt gegeven d. H. Philipsz. Waer agter gevoegt is den inhoud van het N. T. benev. het Register van alle de Boeken en Capitelen des O. en N. Testaments. Colombo, 1776. 4°.

Gebeede-Boek (Singaleesch). Colombo, 1737. 8°.
Met inhoudsopgave in het Nederlandsch.

Belijdenis Boek (Singaleesch). Colomba, 1738. 8°.
Met inhoudsopgave in het Nederlandsch.

Belijdenis-Boekje (Singaleesch) na kerken-ordre behoorlyk gerevideert. 2e dr., door den vertaalder [J. P. Wetzelius] op nieuws naaukeurig overgesien ende allesints verbetert. Colombo, 1742. 8°.

Catechismus (De Heydelbergse) in de Singaleese tale overgeset, door... W. Konijn. — [Ook onder den titel: Catechismus ofte onderwysinge in de christelyke leere, die in de kerken ende schoolen der Nederl. Gereform. kerken geleert word.] Colombo, 1741. 8°.

—— ofte onderwysinge in de Christelyke Leere, die in de Kerken en Schoolen der Nederl. Geref. Kerken geleert wordt, in de Singaleesche Tale overgeset door... W. Konijn. 3e dr. Colombo, 1780. 8°.

Formulierboek (Singaleesch), behelsende vier Formulieren, namentlijk: van de Kinderen, Bejaarden, 't Houwelyk ende het H. Avondmaal; item der Sieken-troost; mitsg. eenige Gebeeden enz. naar Kerken-Ordre behoorlijk gerevideert. Colombo, 1744. 8°.

Praedicatien (Vier), door de Liefhebbers der waarheyd in de Singaleesche Taal overgeset, en door Taalkundige naar Kerken-Ordre behoorlyk gerevideert. Colombo, 1753. 4°.

Gezangboekje (Singaleesch), behelzende het Gebed des Heeren, de Tien Geboden, Ps. XXIII, LI vs. 1 en 2, mitsg. den Lofzang Simeons. In d. j. 1723 door de Modliaars Anth. Perera en Louis de Saram op de Digt- en Zangmaat P. Datheni gestelt en van den Kerken-Raad oovergezien en goedgekeurt... nu... tot stigtinge van de Zang-kundige Singaleschen voor 't eerstemaal... gedrukt, en... gezuivert door M. Wermelskircher. Colombo, 1755. 8°.

Ontwerp (Kort) van de leere der waarheid die na de Godsaligheid is, overgeset in de Singaleese Tale, ten dienste van de Christelyke Singal. Gemeentens, door... J. P. Wetzelius.... Met het drukken een eynde gemaakt in de maand April, tot Colombo, Ao. 1744. Nu weder van drukfouten gesuivert, door en herdrukt onder opzigt van... H. C. Philipsz. Colombo, 1790. 8°.

PERSISCH.

Reland, A., Oratio pro lingua Persica et cognatis literis Orientalibus. Traj. ad Rhen. 1702. 4°.

Horti Persici et Arabici, in Latii valles transtulerunt O. Amthorus et A. Fritzschius. Pars I. Melocabi et Lipsiae, 1842. 8°.

Keilinschriften (Die Persischen), mit Uebersetzung u. Glossar von Th. Benfey. Leipz. 1847. 8°.

Hageman, G. E., Monumenti Persepolitani e Ferdusio poëta Persarum heroico illustratio. Gotting. 1801. 4°.

Garzoni, M., Grammatica e vocabolario della lingua Kurda. Roma, 1787. 8°.

ARMENISCH.

Petermann, J. H., Brevis linguae Armeniacae grammatica, litteratura, chrestomathia cum glossario, etc. Berol. 1841. 8°.
Porta linguarum Orientalium T. VI.
Bladz. 90—98 bevatten eene opgave van Armenische boeken.

Obadias Armenus, quo, cvm analysi vocum Armenicarum grammatica cet., exhibetur primum in Germania specimen Characterum Armenicorum,... procuratorum à M. Andr. Acolutho. Lips. 1680. 4°.

SEMITISCHE TALEN.

IN HET ALGEMEEN.

Veth, P. J., De beoefening der Oostersche letteren aanbevolen aan de algemeene belangstelling. Acad. rede. Amst. 1850. 8°.

Meier, J., Oratio de Sapientia Populorum Orientalium. Brem. 1704. 4°.

Pareau, J. H., Oratio de amico atque utili Graecarum Latinarumque literarum cum Orientalibus consortio. Harderov. 1808. 4°.

Juynboll, T. G. J., Oratio de hodierna studii Linguarum Orientalium conditione. Franeq. 1832. 8°.

Millies, H. C., Oratio de Literarum Orientalium cum Theologia Christiana necessitudine. Traj. ad Rhen. 1856. 8°.

Ockley, S., Introductio ad Linguas Orientales; in qua iis discendis via munitur et earum usus ostenditur. Acc. Index Auctorum etc. Cantabr. 1706. 8°.

[Thorberg, A.], Utkast til a critisk historia om Oesterlandska spräket. Ups. 1785. 8°.

Juynboll, T. G. J., Oratio de praecipuis progressibus, quos literae Semiticae hoc ipso decennio fecerunt. Lugd. Bat. 1845. 8°.

Renan, E., Histoire générale et système comparé des langues sémitiques. 2e éd. augm. 1e Partie. Par. 1858. 8°.

Ambrosius, Theseus, Introdvctio in Chaldaicam linguam, Syriacam, atque Armenicam, et decem alias... Charactervm differentium Alphabeta, circiter quadraginta, et eorundem inuicem conformatio. Mystica et Cabalistica quamplurima scitu digna. Et descriptio ac simulachrum Phagoti Afranii. Z. p. (Papiae?) 1539. 4°.

Ravis, Chr., Orthographiae et Analogiae (vulgò Etymologiae) Ebraicae delineatio etc., praemissa verae Etymologiae s. Lexico generali Concordantiarum manualium Ebraearum autoris, exhibenti omnes radices triliteras,... quot sex vulgò diversae linguae habent Ebraea, Chaldaea, Syra, Samaritica, Arabica et Aethiopica; etc. Amstelod. 1646. 4°.

— — A discovrse of the orientall tongves, viz. Ebrew, Samaritan, Calde, Syriac, Arabic and Ethiopic. Together with a generall Grammer for the said tongues. Wherunto is added the Synonima's of the Hebrew tongue. Lond. 1649. 12°.

Hiertusschen in is gebonden: Chr. Raue, sesquidecuria (*sic*) epistolarum adoptivarum, ex var. orbis partibus commissarum, circa Orientalium studiorum promovendorum curam, Lond. 1684.

Walton, B., Dissertatio de Linguis Orientalibus, Hebraica, Chaldaica, Samaritana, Syriaca, Arabica, Persica, Aethiopica, Armena, Copta, etc. Acc. J. Woweri Syntagma de Graeca et Lat. Bibliorum interpretatione. Daventr. 1658. 12°.

Hottinger, J. H., Etymologicum Orientale; s. Lexicon harmonicum heptaglotton, quo non Matris tantvm, Hebraicae Linguae, Radices Biblicae omnes... sed et Chaldaicae, Syriacae, Arabicae, Samaritanae, Aethiopicae, Talmudico-Rabbinicae Dialectorum, ceu filiarum, voces juxta seriem Radicum Hebr.... exhibentur, etc. Francof. 1661. Met portr. 4°.

Opvscvla (Belgii litterati) hist. philol. theol. ed. J. Oelrichs. Bremae, 1774. 2 dln. 8°.

Bevat stukken over Oostersche talen en bijbelsche uitlegkunde, o. a.:

H. Relandi Oratio, pro lingua Persica et cognatis linguis Orientalibus.

S. Ravii Oratio, de ortu et progressu deque impedimentis studii Litterarum Orientalium.

E. Scheidii Oratio, de fontibus Litteraturae Arabicae in usum disciplinarum latius multo recludendis.

Juynboll, T. W. J., Letterkundige Bijdragen. Leid. 1838—40. 3 stn. 8°.

Met afzonderlijke inhoudsopgave voor ieder stukje:

1. Opmerkingen tot toelichting van eenige punten der Hebreeuwsche Letterkunde, en der Grieksche, Romeinsche, Carthaagsche en Numidische Oudheid, enz.
2. Beschrijving van een Arabischen Codex der Franeker Bibliotheek, bevattende de vier Evangelien, enz
3. Proeve tot opheldering van den toestand van Midden-Azie in vroegere eeuwen, of Bijdrage tot toelichting van eenige punten der Oude Geschiedenis van Baktrië, Kaboelistan en de Landen aan den Indus, gevolgd door eenige opmerkingen aangaande het Boedhisme, de Kolossen van Bamyan en de Topen; enz.

Blix, E., De vigtigste Udtryk for Begreberne Herre og Fyrste i de Semitische Sprog. Et Bidrag til Semitisk Etymologi. Krist. 1876. 8°.

Manuscripts (Oriental), purchased in Turkey. Lond. R. Watts, 1831. 4°.

Handschriften in het bezit van Dr. John Lee te Londen, beschreven door Renouard.

— — Hetz. werkje (als voorg.) June 1840 (Lond.). 4°.

2e vermeerd. druk van het voorg.

Juynboll, T. G. J., Oratio de Codicum Orientalium, qui in Academia Lugduno-Batava servantur, bibliotheca. Lugd. Bat. 1854. 8°.

ASSYRISCH.

Ewald, J. L., De Assyrische en Babylonische ontdekkingen met betrekking tot schrift en taal. Naar h. Hoogd. en met voorrede door L. J. F. Janssen. Leid. 1851. 8°.

HEBREEUWSCH. — PHOENICISCH (PUNISCH).

Finetti, Bonif., Trattato della Lingua Ebraica e sue affini, etc. Venez. 1756. 8°.

Baumgarten, S. J., De Hebraea et adfinibus orientis lingvis a Graeca derivandis. Z. pl. 1759. 4°.

Plüschke, J. Th., De radicvm lingvae Hebraicae natvra nominali commentatio grammatica. Lips. 1817. 8°.

Blogg, S. Ephr., Aedificium Salomonis... enthaltend eine... Geschichte der Hebräischen Sprache, des Thalmuds und vieler merkwürdiger Begebenheiten des Alterthums... nebst einem Anhange die Targumen betreff., und die Biographieen der grössten Gelehrten... die sich um die Hebräische Sprache und den Thalmud verdient gemacht haben. Hann. 1831. 4°.

Lemans, M., Levensbeschrijving van... Moses Majemonides. Amst. 1815. 8°.

Faber, V., Institvtivncvla in Hebraeam linguam. (Bas. 1516?). 12°.

Drusius, J., Opvscvla quae ad Grammaticam spectant, omnia. Fran. 1609. 4°.

— — Alphabetum Ebraicum vetvs etc. Cum Sententiae veter. sapientum triplici charactere, Ebraico, Latino et Graeco, secund. antiq. scribendi consuetudinem... Ed. alt. mel. et auct. Fran. 1609. 4°.

Buxtorf, J., De abreviaturis Hebraïcis... cui access. Operis Talmudici brevis recensio c. ejusd. librornm et capitum indice. Item Bibliotheca Rabbinica nova, ordine alphabethico disposita. Bas. 1613. 8°.

[— —] Verba quaedam Anglicana, Latina, Graecaque ab Hebraeo fonte deducta. Lond. 1647. 8°.

Buxtorf fil., Joh., Tractatus de Punctorum vocalium, et accentuum, in libris V. T. Hebraicis, origine, antiquitate et authoritate: oppositus Arcano Punctationis revelato Ludov. Cappelli. Basil. 1648. 4°.

Uythage, C. C., De lectione Scripturae S. scriptorumque Rabbinicorum absque punctis etc. Lugd. Bat. 1680. 8°.

— — Revelatio punctationis dissertatio. De antiquorum sine punctis legendi ratione, deque punctorum vocalium novitate etc. Lugd. Bat. 1680. 8°.

Uythage, C. C., Artificium cognoscendarum radicum Hebraicarum, in nominibus s. derivativis absolutis, traditum canonibus quibusdam certis etc. Lugd. Bat. 1682. 8°.

— — Artificium investigandarum radicum Hebraicarum in usum Colleg. Hebr. Ac 1672. 20 Oct. brevissimis praeceptis comprehensum, exemplisque illustratum. Lugd. Bat. 1682. 8°.

Hooght, Ev. van der, Het marg der Hebreeusche Taelkonsten. Vertoonende alle de Regulen en Ongeregeltheden der Hebr. tale, zynde een Aenhangsel van 't boek, genaemt... Pethahh Leschoon Hakkoodhesch, enz. Amst. 1687. 4°.

Stoehr, N. F., Diss. philol. de pronvnciatione Ebraeorvm vicinorvmque aliquot popvlorvm. Hal. Sal. 1731. 4°.

Brucherus, J. C., Isagoge grammatica, seu brevis et analytica methodo disposita delineatio Syntaxeos, Phraseologiae, ut et Accentuationis linguae Hebraeae; etc. Acc. Append. de usu Grammaticae Altingianae. Gron. 1743. 8°.

Kals, J. W., Korte schets van de onderwyzinge der gronden in de Hebreesche letter-kunst, enz. getrokken u. h. Lat. werk van A. Schultens, enz. Met ontledings-tafelen, enz. Leid. 1750. 8°.

Waenen, C. van, Specim. phil. de linguae Hebraeae pomoeriis ampliandis. Lugd. Batav. 1759. 4°.

Michaëlis, J. D., Overweeging der middelen, waar van men zig bedient, om de Hebreeuwsche taal... regt te verstaan... In het Nederd. vert. d. C. A. de Lavillette. Utr. 1762. 8°.

Bayly, A., A plain and complete grammar of the Hebrew language, with and without points. Lond. J. Ridley. Z. j. (1773). 8°.

Land, J. P. N., Hebreeuwsche grammatica. I. De leer van de klanken en die van de woorden. Amst. 1869. 8°.

— — The principles of Hebrew grammar. Translated from the Dutch by Reg. Lane Poole. With large additions by the author and a new preface. Lond. 1876. 8°.

Buxtorf, J., Institutio epistolaris Hebraica. Cum Epistolarum Hebraicarum familiarum centuria... vers. Lat. et notis illustr. etc. Bas. 1610. 8°.

Haas, J. G., Hebraïscher Speccius, oder Uebungen der Hebräischen Sprache enz. Leipz. 1801. 8°.

Buxtorf, J., Lexicon Hebraicum et Chaldaicum etc. Access. Lexicon breve rabbinico-philosophicum etc. Ed. 7a, recogn. aucta et emend. Bas. 1663. 8°.

Thomassini, L., Glossarium universale Hebraicum, quo ad Hebraicae linguae fontes Linguae et Dialecti pene omnes revocantur. Par. 1697. fol.

Brelfft, C., De literarum Hebraicarum origine et authentia. Wittenb. 1692. 4°.

Willmet, J., Oratio de ingenio Hebraeorum ad poesin in primis composito. Harderv. 1796. 4°.

Pareau, J. H., Oratio de ingenvo poëseos Hebraicae stvdio, nostris temporibvs magnopere commendando. Harderv. 1805. 4°.

Dibbits, L., Responsio ad quaest. liter.: Instituatur Hebraicae et Graecae Poëseos comparatio, ut, qualis utrique fuerit indoles et vis propria, adductis exemplis, definiatur. (Traj. ad Rhen. 1819). 8°.

[**Psalmen** in het Hebreeuwsch, met Latijnsche voorrede van C. Pellicanus. Basel, 1516.] 12°.

כוזרי. Liber Cosri, continens Colloquium seu Disputationem de Religione, habitum ante nongentos annos, inter Regem Cosareorum, et R. Is. Sangarum Judaeum; contra Philosophos praecipuè è Gentilibus, et Karraitas è Judaeis, etc. Eam coll., in ord. redegit, et in Lingua Arab. ante quingentos annos descr. R. Jehudah Levita, Hisp. Ex Arab. in Ling. Hebr., circa idem tempus, transtulit R. Jehudah Aben Tybbon, etc. Nunc... Latinâ Vers. et Notis illustravit Joh. Buxtorfius, fil. etc. Basil. 1660. 4°.

Danielis et **Esrae** (Chaldaicorvm) Capitvm interpretatio Hebraica. Primvs ex Cod. ant. ed. Beni. Kennicott. In vsvs ervditorvm seorsim excvdi cvravit etc. I. L. Schvlze. Halae, 1782. 8°.

[**Inscriptie** (Eene Joodsche) van Kabbalistischen oorsprong: »Het Oosten, van hier is leven". Met roode letters gedrukt, waarschijnlijk in Duitschland (17..)]. 4°.
Met geschreven toelichtingen van A. Rutgers en J. Dermout.

Mayer, J., et **A. Cologna**, Odes hébraïques pour la célébration de l'anniversaire de la naissance de S. M. l'Empereur des François et Roi d'Italie, trad. en franç. p. M. Berr. Par. 1806. 8°.
In het Hebreeuwsch, met Fransche proza-vertaling.

Polak, G. J., Gedichten en redevoeringen in de Hebreeuwsche taal. Amst. 1836. 8°.
Hierin o. a. eene vertaling van »Het graf" van Rh. Feith.

Hamaker, H. A., Miscellanea Phoenicia, s. Commentarii de rebus Phoenicum, quibus Inscriptiones multae lapidum ac nummorum, nominaque propria hominum et locorum, explicantur, item Punicae gentis lingua et religiones passim illustrantur. Acc. 5 Tabb. lithogr. Lugd. Bat. 1828. 4°.

[**Gesenius, G.**], Punica Plautina, ad fidem Codd. MSS. quotquot exstant edita. Z. pl. en j. 8°.

Maius, J. H., Specimen Linguae Punicae in hodierna Melitensium superstitis. Marb. Cattor. 1718. 8°.

Bellermann, J. J., Phoeniciae linguae vestigiorum in Melitensi Spec. I. Berol. 1809. 8°.

Gesenius, G., Disputatio de inscriptione Punica Libyca. Lips. 1836. M. pl. 4°.

ARABISCH.

Willmet, J., Oratio de sensv pvlcri Arabvm. Harderv. 1794. 4°.

Goeje, M. J. de, De belangrijkheid van de beoefening der Arabische taal- en letterkunde. Redevoering. 's Gravenh. 1866. 8°.

Orientalistencongres (Het Leidsche). Indrukken van een Arabisch congreslid [Amien al-Madani] vert. en ingeleid door C. Snouck Hurgronje. Leid. 1883. 8°.
Met portret van Amien al-Madani.

Polier, A. N., Diss. philol. de puritate Dialecti Arabicae, comparata cum puritate Dialecti Hebraeae, in relatione ad antediluvianam linguam. Lugd. Bat. 1739. 4°.

Aurivillius, C., et **E. Hallgren**, De usu dialecti Arabicae in indaganda vocum Ebraïcarum significatione propria et originaria. Ups. 1747. 4°.

Hinlópen, J., De eo quod Arabes ab Aramaeis acceperunt et in suam scribendi ac loquendi rationem derivarunt. Traj. Bat. 1775. 4°.

Gievhari. — Abu Nasri Ismaëlis Ebn Hammad al-Gievharii, Farabiensis, pvrioris sermonis Arabici Thesavrvs, vulgo dictvs Liber Sehah, sive Lexicon Arabicvm. Particula I. E Codd. MSS... edidit ac versione Latina instruxit Ev. Scheidius. Harderv Gelror. (1774). 4°.

Weyers, H. E., Specimen criticum exhibens locos Ibn Khacanis de Ibn Zeidouno, ex MSS. codicibus Bibl. Lugd. Bat. et Gothanae ed., Latine redditos et annotatione illustratos. Lugd. Bat. 1831. 4°.

Sojuti. — Specimen e litt. Orient. exhibens Sojutii librum de interpretibus Korani, ex MS. Codice Biblioth. Leidensis ed. et annotatione illustratum... ab A. Meursinge. Lugd. Bat. 1839. 4°.

Sojuti. — Specimen... exhibens majorem partem libri As-sojutii de nominibus relativis... Arabice edit. e duobus Codicibus MSS. cum annotatione critica P. J. Veth. Lugd. Bat. 1840—42. 2 dln. 4°.

Historia Jemanae sub Hasano Pascha, quam e Cod. MS. Arabico Bibl. Acad. Lugduno-Batavae ed. atque annotatione et indice geographico instruxit A. Rutgers. Lugd. Bat. 1838. 4°.

Hoogvliet, M., Specimen e Litt. Orientalibus, exhibens diversorum Scriptorum locos de regia Aphtasidarum familia et de Ibn-Abduno Poëta, ex MSS. Codicibus Biblioth. Leidensis editos, Lat. redditos et annot. illustratos. Lugd. Bat. 1839. 4°.

Chronicon Samaritanum, Arabice conscriptum, cui titulus est liber Josuae. Ex unico codice Scaligeri nunc prim. ed., Latine vertit, annotatione instruxit, et dissertationem de Codice, de chronico et de quaestionibus quae hoc libro illustrantur praemisit T. G. J. Juynboll. Lugd. Bat. 1848. 4°.

Kitâbo-'l Oyun, Historia Chalifatus Al-Motacimi, ex Cod. Arabico nunc primum edita a C. Sandenbergh Matthiessen. Lugd. Bat. 1849. 8°.

Abou Chodjâ, Précis de Jurisprudence musulmane selon le rite Châfeite. Publication du texte Arabe, avec traduction et annotations, par S. Keyzer. Leyde, 1859. 8°.

Landberg, C., Catalogue de manuscrits Arabes provenant d'une bibliothèque privée à El-Medina et appartenant à la maison E. J. Brill. Leide, 1883. M. pl. 8°.
Deze verzameling bevindt zich thans in de Bibliotheek der Rijks-Universiteit te Leiden.

MALTESISCH.

Gesenius, W., Versuch über die Maltesische Sprache, zur Beurtheilung der neulich wiederhohlten Behauptung, dasz sie ein Ueberrest der altpunischen sey, und als Beytrag zur Arabischen Dialektologie. Leipz. 1810. 8°.

Vassalli, M., Grammatica della lingua Maltese. 2a ed. Malta, 1827. 8°.

Vassalli, M., Motti, aforismi e proverbii Maltesi. Malta, 1828. 8°.

Compendio della Dottrina Cristiana. Bassano, 1832. 8°.
Italiaansch en Maltesisch.

SYRISCH.

Barthelemy, Reflexions sur l'alphabet et sur la langue dont on se servoit autrefois à Palmyre. Par. 1754. M. pl. 4°.

Michaelis, C. B., Syriasmvs, i. e. Grammatica lingvae Syriacae, cvm fvndamentis necessariis tvm paradigmatibvs plenioribvs, tvm deniqve vbere Syntaxi, et idiomatibvs lingvae, instrvcta. Hal. Magd. 1741. 4°.
Met aanteekeningen in HS.

Jahn, J., Elementa Aramaicae sive Chaldaeo-Syriacae linguae, Latine reddita et nonnullis accessionibus aucta ab A. Oberleitner. Vienn. 1820. 8°.

Dilherrus, J. M., Eclogae sacrae Novi Testamenti Syriacae, Graecae, Latinae; cum notis et observationibus ita explicatae, ut... adhibitis Grammaticae Syriacae rudimentis, antehac excusis, attentus Lector lingvam Syriacam proprio Marte possit addiscere. Add. Indices locupl. et Manuale Lexici Syriaci. Jenae, 1638. 12°.

Schaaf, C., Opus Aramaeum, complect. grammaticam Chaldaico-Syriacam: Selecta Targumin, c. versione Latina et annotationibus. Lexicon Chaldaicum, Libris V. T. Chaldaeis etc. Lugd. Bat. 1686. 8°.

Groenewoud, J. C. Swyghuisen, Institutio ad grammaticam Aramaeam ducens. Traj. ad Rhen. (1845). 8°.

Specimina e versione Syriaca Peschito selecta... adj. J. C. Swyghuisen Groenewoud. Traj. ad Rhen. 1846. 8°.

Chrestomathia Syriaca, maximam partem historici argumenti. Cum Lexico Syriaco. Ed. G. G. Kirsch. Hof. 1789. 8°.

Boetticher, P., Horae Aramaicae. Berol. 1847. 8°.

Dietrich, F., De Psalterii usu publico et divisione in Ecclesia Syriaca. Marb. 1862. 4°.

AFRIKAANSCHE TALEN.

Examen critique de l'ouvrage: Analyse grammaticale raisonnée de différents textes anciens égyptiens, par F. Salvolini. Par. 1838. M. pl. 8°.

Extrait d'une traduction MS. en Langue Berbère de quelques parties de l'Écriture Sainte: contenant XII Chapitres de S. Luc. Londres, 1833. 8°.

Dard, J., Grammaire Wolofe, ou méthode pour étudier la langue des noirs qui habitent les royaumes de Bourba-Yolof, de Walo, de Damel, de Bour-Sine, de Saloume, de Baole, en Sénégambie; suivie d'un appendice où sont établies les particularités les plus essentielles des principales langues de l'Afrique septentrionale. (Par.) 1826. 8°.

Mungo Park, Reisen in das Innere von Afrika... Nebst einem Wörterbuche der Mandingo-Sprache. = Zie in het 2e dl van dezen Catalogus de Afd.: *Land- en Volkenkunde. Afrika.*

[**Norris, E.**], Grammar of the Bornu or Kanuri Language, with dialogues, translations and vocabulary. Lond. 1853. 8°.

Dialogues and a small portion of the New Testament in the English, Arabic, Haussa and Bornu Languages. Lond. 1853. fol. obl.

Riis, H. N., Elemente des Akwapim-Dialects der Odschi Sprache, grammatische Grundzüge und Wörtersammlung nebst Sprüchwörtern der Eingebornen. Basel, 1853. 8°.

Juncker, Ch., Commentarivs de vita scriptisqve ac meritis... Jobi Lvdolfi, Consiliarii qvondam... Saxoniae Dvcvm, etc. In Append. adjectae svnt tvm Epistolae aliqvot Claror. Virorvm, tvm etiam Spec. Lingvae Hottentotticae etc. Lips. et Francof. 1710. 8°.
Met portret.

Schreuder, H. P. S., Grammatik for Zulu-sproget. Med fortale og anmaerkninger af C. A. Holmboe. Christ. 1850. 8°.

Theal, G. McCall, Kaffir folk-lore: or a selection from the traditional tales current among the people living on the eastern border of the Cape colony. With copious explanatory notes. Lond. (1882). 8°.

Voor de taal der Zuid-Afrikaansche Republiek (Transvaal) zie men de Afd.. *Nederl. taalkunde. Tongvallen*, kol. 177 en 178.

URAL-ALTAÏSCHE TALEN.

MONGOOLSCH.

Schmidt, I. J., Grammatik der Mongolischen Sprache... Met einer Tafel... St.-Petersb. 1831. 4°.

[**Gebed** des Heeren in het Chalmuks, met overschrift in Lat. letters en met vertaling in het Latijn. Getrokken uit Nova Acta erudit. 1734. Mei, blz. 214].

[**Onze Vader** (Het) in het Kalmuksch]. 1 blad. pl°.

TURKSCH.

Seaman, G., Grammatica linguae Turcicae etc. Oxon, 1670. 4°.

[**Holdermann, J. B.**], Grammaire Turque, ou méthode courte et facile pour apprendre la langue Turque, avec un recueil des noms, des verbes, et des manières de parler etc. Mosk. 1777. 8°.

Schott, G., De lingua Tschuwaschorum. Berol. 1841. 8°.
Taal van Turkschen stam; met Finsch doormengd.

MAGYAARSCH (HONGAARSCH).

Taalkunde.

Gyarmathi, S., Affinitas Lingvae Hvngaricae cvm Lingvis Fennicae originis grammatice demonstrata; nec non Vocabvlaria dialectorvm Tataricarvm et Slavicarvm cvm Hvngarica comparata. Gott. 1799. 8°.

Révai, J. N., Elaboratior grammatica Hvngarica. Ad genvinam Patrii sermonis indolem fideliter exacta, affinivmqve lingvarvm adminicvlis locvplet. illustrata. Pest, 1806. 2 dln. 8°.

Mårton, J. von, Ungarische Grammatik, wodurch der Deutsche die Ungarische Sprache richtig erlernen kann. Nach den Grundsätzen des J. Farkas... ganz umgearbeitet u. mit einem Ungarischen Lese- und dazu gehörigen Wörterbuche versehn. 8e Aufl. Wien, 1812. 2 stn. 8°.

Farkas, J., Ungarische Grammatik für Deutsche... ehemals umgearbeitet und mit einem... Lese- und Wörterbuche versehen von J. von Marton... jetzt aber aufs neue umgearbeitet und vervollständigt durch P. Szlcmenics. 9te Ausg. Wien, 1816. 8°.

Magyaren-Sprache (Die) in ihren Grundzügen beleuchtet von P. Wien, 1833. 8°.

Bloch (Ballagi), M., Ausführliche theor-praktische Grammatik der Ungarischen Sprache für Deutsche, nebst einer Auswahl von Beispielen ... und Uebungsaufgaben. 3e Aufl. Pesth, 1848. 8°.

Reméle, J. N., Lehrbuch der Ungarischen Sprache. 3e verm. Aufl. Wien, 1850. 8°.

Takács, E., Die Kunst in 18 Lectionen ein Kern-Magyar zu werden, enth. eine theoretisch-praktische Anleitung die Ungarische Sprache... zu lernen etc. Wien, 1852. 12°.

Meliböi Ungarischer Sprachmeister, in einer ganz veränderten Gestalt. Mit einem neuen Anhange von den allernöthigsten Wörtern,... vermehret. 6te Aufl. aufs neue... durchgesehen u. nach den Bedürfnissen dieser Zeit eingerichtet. Pressb. 1787. 8°.

Garay, Handbuch Ungarisch-Deutscher Gespräche oder praktische Anleitung in den beiden Sprachen über die verschiedenartigsten Verhältnisse des Gesellschafts- und Geschäftelebens sich richtig und geläufig aus zu drücken. Nebst einem Ungerisch-Deutschen Lesebuch. 3e verb. u. verm. Aufl. Pesth, 1847. 8°.

Pap, Ignácz. Elemi költészet-tan, segéd-könyvúl költészet-halgatók' számára. Veszprém. 1846. 8°.
Eerste beginselen der Magyaarsche prosodie.

Tatay, István, Költészeti és szónoklati Remekek, Magyar prosodiával, metrikával, S a költöi és szónoki beszédnemek és fajok rövid elméleti fölvilágositásával eme' nemek és fajok szerint osztáloyozval. Pesten, 1847. 8°.
Magyaarsche prosodie.

Demeter, Laky Ev. J., A' Költészetnek rövid elméleti 's gyakorlati rendszere és történeti Vázlata. Szombathelyen, 1847. 8°.
Magyaarsche prosodie.

Pályamunkák, Nyelvtudományi. Kiadja á' Magyar tudos társaság. Bud. 1846. 4e st. 8°.
Spraakkunstige prijsschriften.

Köppen, P. von, Literärnotizen betreffend die Magyarischen und Sächsischen Dialekte in Ungern und Siebenbürgen. St. Petersb. 1826. 8°.

Tompa, Mihály, Népregék, Népmondák. Második kiadás. Pest, 1846. 8°.
Spreekwoorden.

Erdélyi, J., Magyar Közmondások Könyve. A Kisfaludy-Társaság Megbizásábul. Pesten, 1851. 8°.
Spreekwoorden.

Pápai, Fr. Pariz, Dictionarium Latino-Hungaricum (et Hungarico-Latinum), olim... ab A. Molnár... collectum, nunc vero revisum et locupletatum, etc. Leutschoviae, 1708. 8°.

Dankovzky, Gr., Magyaricae linguae Lexicon critico-etymologicum, etc. Kritisch-etymologisches Wörterbuch der Magyarischen Sprache; enz. Pressburg, 1833. 8°.

Voor Woordenboeken der Magyaarsche en andere talen zie men de Afd. *Woordenboeken* enz. *in meerdere talen*, kol 41 vv.

Letterkunde.

Toldy, F., A Magyar nemzeti irodalom története..., Elsö, Második és Harmadik Füzet. Pest, 1851. 8°.
Geschiedenis der Hongaarsche letterkunde.

Jókai, M., Ein Ungarischer Dichter [A. Petöfi]. Ein Roman und doch kein Roman. Deutsch von L. Rosner. Erl. 1871. 8°.

Reméle, J. N., Analyse Ungarischer Classiker. Eine Praktische Fortsetzung jeder ungarischen Grammatik und ein Lehrbuch der classischen Literatur. Wien, Z. j. (c. 1850). 8°.

Handbuch der Ungrische Poesie. Auswahl interessanter, chronologisch geordneter Stücke aus Ungrischen Dichtern, mit Nachrichten von deren Leben u. Schriften; nebst einer Geschichte der Ungrischen Poesie, einer Samml. Uebersetzungen,... und Verzeichn. der in Werke vorkommenden weniger gebräuchlichen Wörter von F. Foldy [u. J. Fenyéry]. Pesth, 1828. 2 dln. 8°.

Bowring, J., Poetry of the Magyars, preceded by a sketch of the language and literature of Hungary and Transylvania. Lond. 1830. 8°.

Lesebuch (Ungrisches) mit einem vollständigen Wortregister und Anmerkungen von G. E. Toepler. Pesth, 1837. 8°.

—— Hetz. werk. 2e Aufl. Pesth, 1842. 8°.
Lehrb. d. Ungarischen Sprache II.

Népdálok (Magyar) egyetemes gyüjteménye, rendezé's kiadá Matrai Gábor. — Allgemeine Sammlung Ungarischer Volkslieder. Redigirt u. herausgeg. d. Gabr. Matray. Ofen, 1852—58. dl. I—II. gr. 4°.
Met muziek.

Képek a' Magyar politikai és Törvényhozási életböl. Elsö, Második Füzet. Lipcsében, 1844. 2 stn. 8°.
Hongaarsch Tijdschrift.

Biblia (Szent) az-az Istennek o es Ujj Testamentomaban, foglaltatott egész Szent iras. Magyar nyelvre fordíttatott Karoli Gaspar által. Mellyet e' formában Leg-Elöször kinyomtattatott P. F. Ultrajektomban, 1794. 8°.
Hongaarsche Bijbel; O. en N. Testament.

Testamentum (Ujj) az-az a' miurunk Jesus Kristusnak Ujj Szövet Scge. Magyar etc. Ultraj. 1794. — Szent David Kiralynak as Profetanak Szaz ötven Soltari: a' Frantzia Nótáknak és Verseknek módjokra, Magyar Verseku fordittattak és rendeltettek Szentzi Molnar Albert altal. Mellyeket etc. Ultrajekt. 1794. 8°.
Dezelfde uitgave als de voorgaande van het N. Test., doch hier met de Psalmen iu dichtmaat en met muziek.

Bünös (Az elveszett) megkerestetett és megtartatott... Es Christus barátságos hirogotása etc. Amstelod. 1741. 12°.

Jósika, M., Az utólsó Bátori. Pest. 1840. 3 dln. 12°.

—— Zrinyi a' költö. Regényes krónika a' XVIIdik századbol. Pest. 1843. 4 dln. 12°.

—— A' Csehek Magyarországban. Pest. 1845. 4 dln. 12°.

—— Abafi. Regény. Pest. 1851. M. portr. 8°.

Kölcsey Ferencz' minden Munkái. Pest, 1840—44. 5 stn. 8°.

Csokonai Vitéz Mihály', Munkái közzli Kelemföldy. Lipcs. 1843—45. 3 dln. 16°.

Vörösmarty' Minden munkái. Kiadák baratái bajza J. Es Schedel Ferencz. Pest, 1845—47. 10 dln. M. portr. 8°.

Gyömbéri Darázs Jónás, Bors és Paprika. Pesten, 1845. 4 dln. 8°.

Népdalok és Mondak. Harmadik Kötet. A Kisfaludy-társaság megbizásábul szerkeszti és kiadja J. Erdelyi, Pesten, 1846—48. 3 dln. 8°.

András, F., Szépirodalmi összes munkái. Pest. 1847. 16 stn. 8°.

Kisfaludy, Sándor, Minden munkái. Kiadta Toldy Ferenc. Pest, 1847. 6 dln. M. portr. 8°.

Garay, J., Az árpádok. Történeti balladak-, legendák-s mondákban. Második kiadás. Pest, 1848. 8°.

Petöfi, Sándor, Összes Költeményei, 1842—46. Pest, 1848. 2 dln. M. portr. 16°.

Teleki, J., Hunyadiak Kora Magyarországon. Pest, 1852. Met portr. 8°.

Fortunát Fiainak Förtínete, és hogy mi lett végre a tündértáskából és tundér kalapból. Pesten, 1861. Met houtsn. 8°.
Geschiedenis van Fortunatus.

Griseld és Valter markgróf története. Pesten. 1863. Met houtsn. 8°.
Geschiedenis van Griseldis.

Mährchen der Magyaren, bearbeitet u. herausgegeben von G. von Gaal. Wien, 1822. 8°.

FINSCH. — LAPLANDSCH. — ESTHNISCH.

Idman, Nils, Recherches sur l'ancien peuple Finois, d'après les rapports de la langue Finoise avec la langue Grecque... traduit du Suédois par Mr. Genet, le fils etc. Strasb. 1778. 8°.

Runen (Finnische), Finnisch und Deutsch von H. R. von Schröter. Herausg. von G. H. von Schröter. Mit einer Musikbeilage. Stuttg. u. Tüb. 1834. 8°.

Kellgren, H., Die Grundzüge der Finnischen Sprache, mit Rücksicht auf den Ural-Altaischen Sprachstamm. Berl. 1847. 4°.

Eurén, G. E., Finsk Språkläre i sammandrag. Abo, 1851. 8°.

Renvall, G., Suomalainen Sana-Kirja. Lexicon Linguae Finnicae, cum interpretatione duplici, copiosiore Lat. breviore Germanica. Aboae, 1826. 2 dln. 4°.

Kalewala, das National-Epos der Finnen, nach der 2en Ausg. ins Deutsche übertragen, von A. Schiefner. Helsingf. 1852. 8°.

Wirsi-Kirja (Uusi Suomenkielinen), Nÿden Cappalden cansza, Iotca sÿhen tulewat... Nÿn mÿös sen MDCXCV ylitze catzotun Ruotzin Kielisen Wirsi-kirjan jälken jalosti enätty; Ja nyt taas wastuúdesta ojettu ja Uúdella Calendarium illa caunistettu. Turusa (Abo), 1772. 8°.
Finlandsch Kerkboek.

Fiellström, P., Grammatica Lapponica exhib. linguae hujus, peculiarem licet, et ab aliis linguis differentem, regulis tamen grammaticalibus adstrictam indolem etc. Holm. 1738. 8°.

Rask, R., Raesonneret Lappisk Sproglaere efter den Sprogart, etc. en Omarbejdelse af Knud Leems Lappiske Grammatica. Köbenh. 1832. 8°.

Testamenta (Odhdha). Krist. 1874. 8°.
Nieuw Testament in het Noorweegsch-Laplandsch.

Mönne illusa waimolikko Saulo, neile essiäralikkult melehääs, kummil omma iggawetse önnusse perrä tottelik himmo om. Z. pl. en j. 8°.
Tschudisch, hetzÿ Finsch hetzÿ Laplandsch, gebedenboek.

Hupel, A. W., Esthnische Sprachlehre für beide Hauptdialekte, den Revalschen und den Dörptschen, nebst einem Wörterbuch. Riga u. Leipz. 1780. 8°.

Faehlmann, F., Versuch die Estnischen Verba in Conjugationen zu ordnen. Dorp. 1842. 8°.

Schwabe, A. J., Chronologisches Verzeichniss aller in der Bibliothek der gelehrten Estnischen Gesellschaft sich befindenden Estnischen Druckschriften. Dorp. 1867. 8°.

Piibli Ramat, se on keik se Jummala Sanna, mis pühhad Jummala Mehhed, kes pühha waimo läbbi juhhatud, Wanna Seädusse Ramatusse Ebrea Kele ja Ue Seädusse Ramatusse Kreka Kele essite on ülleskirjotanud, nüüd agga hopis, Jummala armo läbbi, meie Eesti-Ma Kele Teist korda üllespandud, ja mitme sündsa salmiga ärraselletud. Tallinnas, 1773. 4°.
Esthnische Bijbel, O. en N. T., te Reval gedrukt. Het N. T. met afzond. titel.

Testament (Meye Issanda Jesusse Kristusse Wastne) ehk Jummala Pühha Gönna etc. Riga, 1727. Met houtsn. 8°.
Nieuw Testament in het Esthnisch.

Hurt, J., Beiträge zur Kenntniss Estnischer Sagen u. Ueberlieferungen. (Aus dem Kirchspiel Pölwe). Dorp. 1863. 8°.
Schriften d. gelehrten Estnischen Gesellschaft.

Kalewipoeg. Eine Estnische Sage, verdeutscht von C. Reinthal u. Bertram. Dorp. 1857—61. 8°.

OVERIGE URAL-ALTAÏSCHE TALEN.

Gabelentz, H. C. von der, Grundzüge der syrjänischen Grammatik. Altenb. 1841. 8°.

Castrén, Al., Versuch einer Ostjakischen Sprachlehre, nebst kurzem Wörterverzeichniss. St. Petersb. 1849. 8°.

Döleke, W. H., Schreiben an Prof. Vater, über die von ihm herausgegebene Samojedische Original-Erzählung mit ihrer Uebersetzung und grammatischen Bemerkungen über die Sprache der Samojeden. Heiligenst. 1812. 8°.

BASKISCH.

Lécluse, Fl., Grammaire Basque. Toul.-Bayonne, 1826. 8°.

Eys, W. J. van, Le verbe auxiliaire Basque. Par. 1874. 8°.

—— Dictionnaire Basque-Français. Par. 1873. 8°.

Proverbes (Anciens) Basques et Gascons, recueillis par Voltoire [en 1620] et remis au jour p. G. B. [P. G. Brunet]. Par. 1845. 8°.

Romancero (Le) du pays Basque. Par. 1859. 8°.
Vertaling in Fransch proza.

TSCHERKESSISCH.

Sagen und Lieder des Tscherkessen-Volks, gesammelt von Schora-Bekmursin-Nogmow, bearbeitet u. mit einer Vorrede versehen v. A. Bergé. Leipz. 1866. 8°.

JAPANSCH.

Siebold, Ph. F. de, Isagoge in Bibliothecam Japonicam et studium literarum Japonicarum. Lugd. Bat. 1841. fol.

Donker Curtius, J. H., Proeve eener Japansche spraakkunst, toegelicht, verbeterd en met uitgebreide bijvoegselen vermeerderd d. J. Hoffmann. Leid. 1857. gr. 8°.

Bibliotheca Japonica. Verzeichniss einer Sammlung Japanischer Bücher in 1408 Bänden im Besitze des... Buchhändlers W. Ritter von Braumüller in Wien. Wien, 1875. 8°.

Voor Woordenboeken der Japansche en andere talen zie men de Afd. *Woordenboeken enz. in meerdere talen.* Kol. 41, vv.

DRAVIDISCHE TALEN.

MALABAARSCH (TAMULSCH).

Ziegenbalg, B., Grammatica Damulica etc. seu Malabarica. Hal. Sax. 1716. 4°.

Letter-konst (Korte Malabaarsche). — (Malabaarsch alphabet) op twee kl. fol. bladen.
Uit Baldaeus Beschrijving van Malabar. Amst. 1672.

Testament (Nieuw) uyt de oorspronkelyke Griekse in de Malabarse tale overgebragt [d. A. A. Bronsveld en J. J. Fybrands]. Columbo, 1743? 4°.

Psalmen Davids (Eenige) en andere lofzangen, uyt den Nederd. in Tamulschen digte overgeset, enz. d. Ph. de Melho. Colomba, 1755. 8°.
Met muziek.

Catechismus (Mallebaars) en Gebede-boek. Colombo, 1739. 8°.

— — ofte onderweyzing in de Christelicke leere, die in de Hervormde kerken en schoolen geleerd word,... in de Tamulsche spraak overgezet en... in 't licht gegeven, d. S. A. Bronsveld. Columbo, 1754. 4°.

Begrijp (Kort) der christelijke religie, voor die zig willen begeven tot des Heeren heilig Avondmaal... In de Tamulsche spraak overgezet, en... in 't licht gegeven, d. S. A. Bronsveld. Colombo, 1754. 8°.

Kinder-Catechismus (Tamulsch)... uitgegeven d. S. A. Bronsveld... Nu met den derde druk verbeet. en van veele fouten gezuyvert, d. M. J. Ondaatje Z. p. e. j. (Colombo, 1775?). 8°.

Melho, Ph. de, Triumph der waarheid, zynde eene beknopte en kragtige wederlegging van de voornaamste dwaalingen der Roomsche Kerke, med verdediginge van de daar tegen gestelde Catholyke waarheid, die in de Gereformeerde kerke geleerd word, enz. in de Tamulsche taale opgesteld enz. Colombo, 1753. 8°.
Voorg. werken, van titels in het Nederlandsch voorzien, zijn allen met Tamulsche karakters gedrukt op de drukkerij der O. Ind. Comp.

Adagia Malabarica, Z. p. e. j. 4°.
Bladz. 3—10 van een ons onbekend werkje, naar 't schijnt gedrukt te Columbo, omstreeks het midden der XVIIIde Eeuw. Door S. A. Bronsveld toegezonden aan A. en J. J. Schultens.

CHINEESCHE TALEN.

CHINEESCH.

Schlegel, G., Over het belang der Chineesche taalstudie. Redevoering. Leid. 1877. 8°.

Charencey, H. de, Des affinités des langues Transgangétiques avec les langues du Caucase. Halle, 1864. 8°.

Fourmont, St., Meditationes Sinicae, in quibus 1°. Consideratur Linguae philosophicae atque universalis natura etc. 2°. Lingua Sinarum Mandarinica, tum in Hieroglyphis, tum in Monosyllabis suis etc. etc. Lut. Par. 1737. fol.

[**Cibot, L. P.**], Lettre de Pekin, sur le génie de la Langue Chinoise, et la nature de leur écriture symbolique, comparée avec celle des anciens Egyptiens; en réponse à celle de la Société Royale des Sciences de Londres, sur le même sujet: etc. par un Pere de la Comp. de Jesus, Missionnaire à Pekin [publ. par l'abbé Needham]. Brux. 1773. M. pl. 4°.

Abel-Rémusat, J. P., Essai sur la Langue et la Littérature Chinoises. Avec cinq planches, contenant des Textes Chinois, accompagnés de traductions, de remarques et d'un commentaire littéraire et grammatical, etc. Par. 1811. 8°.

Morrison, R., Vocabulary of the Canton dialect: I. English and Chinese; II. Chinese and English; III. Chinese words and phrases. Macao, 1828. 3 st. in 2 dln. 8°.

Hoffmann, J., Mededeeling aangaande de Chinesche matrijzen en drukletters, op last van den Minister J. J. Rochussen vervaardigd. Amst. 1860. 8°.
Uitg. door d. Konínkl. Akademie v. Wetensch.

Catalogus van Chinesche matrijzen en drukletters op last van den Minister J. J. Rochussen vervaardigd onder toezigt van J. Hoffmann. Leid. 1860. 4°.

[**Schlegel, G.**], Catalogue des livres Chinois qui se trouvent dans la Bibliothèque de l'Université de Leide. Leide, 1883. 4°.

[**Evangelie** van Marcus, in het Chineesch vertaald en gedr. door R. Morisson. Canton, 1804]. 8°.

[**Morrison, R.**, Christelijke geloofsonderwijzing in vragen en antwoorden. Cant. 1813]. 8°.
In het Chineesch.

TIBETAANSCH

Csoma de Körös, Alex., A Grammar of the Tibetan language, in English;... Essay towards a Dictionary, Tibetan and English;... prepared with the assistance of Bandé Sangs-Rgyas Phum-tshogs under the patronage of the Government and the auspices of the Asiatic Society of Bengal. Calcutta, 1834. 2 dln. 4°.

MALAYO-POLYNESISCHE TALEN.

IN HET ALGEMEEN.

Bijdragen tot de taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indië. Uitgegeven vanwege het *Kon.-Instituut voor de taal-, land- en volkenkunde van Nederl.-Indië*. Ter gelegenheid van het zesde Internationale Congres der Orientalisten te Leiden. — Taal- en Letterkunde [door H. Kern, A. W. T. Juynboll, H. C. Humme, H. J. Oosting, A. C. Vreede, R. van Eck, J. Pijnappel Gzn, D. Gerth van Wijk, J. F. L. Schneider, A. L. van Hasselt, G. K. Niemann, G. von der Gabelentz, A. B. Meijer, S. J. Warren en G. Schlegel]. 's Gravenh. 1883. M. pl. 8°.

Holle, K. F., Tabel van oud- en nieuw-Indische alphabetten. Bijdrage tot de palaeographie van Nederlandsch Indie. Batavia, 1882. 4°.
Uitg. door het Batav. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Brandes, J. L. A., Bijdrage tot de vergelijkende klankleer der Westersche afdeeling van de Maleisch-Polynesische taal-familie. Acad. proefschr. Utr. 1884. 8°.

Dulaurier, E., Mémoire, lettres et rapports, relatifs au Cours de langue Malaye et Javanaise fait à la Bibliothèque Royale (à Paris) ... et à deux voyages litteraires entrepris en Angleterre etc. Par. 1843. 8°.

MALEISCH.

Pijnappel, J., Het recht en de waarde der beoefening van het Maleisch en, in 't algemeen, van de Polynesische talen als vak van hooger onderwijs. Redevoering. Leid. 1877. 8°.

Werndly, G. H., Maleische Spraakkunst, uit de eige schriften der Maleiers opgemaakt, met eene voorreden... en een dubbeld aanhangsel van twee boekzalen van boeken, in deze tale zo van Europeërs, als van Maleiers geschreven. Amst. 1736. 8°.

—— Hetz. werk (als voorg.) herzien en uitgegeven... door C. van Angelbeek. Batavia, 1823. 4°.

Marsden, W., Maleische Spraakkunst, in 1812 te Londen gedrukt, en uit het Engelsch vertaald in het Nederduitsch en Fransch door C. P. J. Elout. Haarl. 1824. 4°.
Ook met den titel: Grammaire de la langue Malaie etc.

Roorda van Eysinga, P. P., Gids ter beoefening van het Maleisch... Met een aardrijkskundig Woordenboek van de voornaamste Indische landen en plaatsen... Verrijkt met eene autographische tafel enz. Breda, 1836. 8°.

—— Noodzakelijk handboek der Laag Maleische taal... 3e verbet. druk. Kamp. 1837. 8°.

Roorda van Eysinga, P. P., Hetz. werk (als voorg.). 4e verbet. druk. Breda, 1840. 8°.

—— Beknopte Maleische Spraakkunst en Chrestomathie, met Italiaansch en Arabisch karakter, benevens een volledig Hoog- en Laag-Maleisch en Nederduitsch woordenboek, met Ital. karakter. Breda, 1839. 8°.

Breugel, J. E. van, Korte en gemakkelijke wijze om de Maleische taal, zoo als dezelve... door... vreemdelingen... op... Java gesproken wordt, spoedig te leeren verstaan en gebruiken. Haarl. 1823. 8°.

Soerat pembatjaan karna anak anak Malajoe. Z. pl. en j. 8°.
Maleisch Spel- en Leesboekje met Romeinsche letters.

Clercq, F. S. A. de, Het Maleisch der Molukken. Lijst der meest voorkomende vreemde en van het gewone Maleisch verschillende woorden, zooals die gebruikt worden in de residentiën Manado, Ternate, Ambon met Banda en Timor Koepang, benevens Pantoens, prozastukken en gedichten. Batavia, 1876. 4°.
Uitg. door het Batav. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Woordenboeken der Maleische en andere talen zoeke men in de Afd.: *Woordenboeken enz. in meerdere talen*, kol. 41 vv.

Bloemlezing uit Maleische geschriften, d. G. K. Niemann. 's Gravenh. 1870—71. 2 dln. 8°.
Uitg. door het Kon. Inst. v. taal- land- en volkenk. v. Ned. Indië.

[**Bijbel.** O.- en N.-Testament, in het Maleisch. Op last der O. I. Comp. uitgegeven en vert. d. J. M. Mohr en H. P. van de Werth. Bat. 1758.] 5 stn. 6 dln. 8°.
Geheel met Arabische karakters gedrukt.

Biblia, i. e. Vetus et Novum Testamentum Malaïce, cura et sumtibus Societatis, quae Bibliis per omnes gentes pervulgandis operam dat, emendatius edidit J. Willmet. Harlemi, 1820—1824. 3 dln. 8°.
O. Testam. 1824. 2 dln. — N. Testam. 1820.
Met Arabische karakters gedrukt, doch met Latijnschen titel.

—— Elkitâb 'ija 'itu Segala Sûrat etc. Haarl. 1823—26. 3 dln. 8°.
O. Test. 1826. 2 dln. — N. Test. 1823.
Dezelfde uitgave als de hier voorgaande, doch met Romeinsche letters gedrukt.

Testament (Nieuw). — Segala Soerat Perdjandjian Bahroe maha toehan Kita — orang Jesus Kristus, tersalin kapada bahasa Malajoe. Batawija, 1835. 8°.
N. Test. in het Maleisch uitgeg. d. D Lenting en W. H. Medhurst, met Romeinsche letters.

Genesis (Het eerste boeck Mosis, genaemt). Na de oorspronkelijcke waerheydt over-geset inde Nederduytsche ende Maleytsche tale... door Dan. Brouwerius. enz. 's Hage, 1662. 4°.
Het Maleisch met Romeinsche letters gedrukt.

Psalmen. — Sûrat Segala Mazmur etc. Hârl. 1822. 8°.
Maleische berijming van G. H. Werndly. Met muziek en den Catechismus. Romeinsche letterdruk.

Tahlil jang dinjanji orang Nasarani, tatkala ija memoedji Allah. Singapore, 1830. 8°.
Geestelijke liederen, met Romeinsche letters gedrukt.

Verzameling van liederen... psalmen en evangelische gezangen ten gebruike v. h. Nederl. Zendeling Genootschap. Uit het Nederduitsch in het Maleisch vert. d. R. le Bruyn. Batav. 1828. 8°.
Met Romeinsche letters gedrukt. Met muziek.

Adjaran dalam jang manna jadi caberadjar capalla capallanja derri agamma christaon. Amst. 1682. 8°.
Volgens het voorbericht, eene vertaling van het Kort begrip der Christelijke Religie van Marnix van St. Aldegonde, in het Maleisch vertaald, door A. Reul, doch hier een weinig veranderd naar het taaleigen van Amboina, Banda en de Molukken. Vermoedelijk bewerkt door F. Caron.

Voorbeeldt des openbaeren godtsdienst, bestaende in de verhandelinge van de XII Articulen des geloofs, de Wet Godes, 't Gebedt des Heeren enz. ten dienste der inlandtse Christenen op Amboina, in 40 praedicatien... gestelt, door F. Caron. Amst. 1693. 4°.
Het Maleisch met Romeinsche letters gedrukt.

HHikajat Sulthan Ibrahiem etc. — Levensschets van Sulthan Ibrahiem, Vorst van Eirakh. Uit het Arabisch in het Maleisch... en uit het Maleisch in het Nederduitsch, door Ph. P. Roorda van Eysinga. Bat. 1237 (1822). 4°.

[**Isma Iatim.** Voorschriften voor Vorsten en Grooten in het Maleisch, uitgeg. d. P. P. Roorda van Eysinga. Bat. (1822)]. 4°.
Met Arabische karakters gedrukt.

Bochârie van Djohor. De kroon aller koningen, naar een oud Maleisch HS. [uitgeg. en] vertaald d. P. P. Roorda van Eysinga. Bat. 1827. 4°.

Pengadjaran akan djalan Selamat, ija itoe Djalan ka-ampoenan dosa. — Memboedjoek orang masoek Gredja. — Menjatakan perkara anak Allah didalam doenja. Batav. 1836—1838. 3 stn. 8°.
Kleine godsdienstige geschriftjes, met Romeinsche letters gedrukt. De beide laatsten zonder titel.

Roorda van Eysinga, P. P., Tjeritera, deri pada toewan Littenan Kolonel de Stuers... deng' an baginda radja poenja kapal asap bernama; Willem jang Pertama di atas karang Lucipara enz. 1837. Breda, 1839. 8°.
Verhaal van het vergaan van het stoomschip Willem I op de Lucipara's, in Maleisch proza. Met Romeinsche letters gedrukt.

Heymering, G., 'Akan Gombâla Jang Bâjik. 3e dr. enz. Rotterd. 1840. 8°.
„De goede Herder", in Maleisch proza. Met Romeinsche letters gedrukt.

[**Facsimilé** van eenen Maleischen brief van den Sultan van Madura aan den Gouv.-Generaal de Kock. (Delft, 1840?).] 1 blad. fol.

[**Leerboekje** (Maleisch) over de Geographie met Arabische karakters. Batav. 1842 (?)]. 8°.

Adjaran gampang dari agama serani pendek; het eenvoudig onderwijs in de Christelijke Godsdienst, verkort: volgens A. Brink. Nieuwe druk. Samarang, (1844). 8°.
Maleisch en Nederlandsch.

Ali Hadjie (Radja), Geschiedenis van Sultan Abdoel Moeloek, bezongen in het hedendaagsch Djohorsch Maleisch, vrij vertaald door P. P. Roorda van Eysinga. Bat. 1848. 2 stn. 8°.
Met den Maleischen tekst.

JAVAANSCH.

Kawi Oorkonden in facsimile, met inleiding en transscriptie van A. B. Cohen Stuart. Leid. 1875. 4°. Platen in 4°. obl.

Groot, A. D. Cornets de, Javaansche spraakkunst, uitgegeven d. J. F. C. Gericke. Bat. 1833. 8°.
Uitgeg. door het Bat. Genootsch. v. Kunsten en Wetensch.

Groot, A. D. Cornets de, Hetz. werk (als voorg.). 2e verbet. en vermeerd. uitgaaf, gevolgd door een Leesboek... in de Javaansche taal... door Gericke, op nieuw uitgegeven en voorzien van een... Woordenboek door T. Roorda. Amst. 1843. 2 st. 8°.

Roorda van Eysinga, P. P., Javaansche Spraakkunst... toegelicht door autographische tafelen, met voorbeelden uit schrijvers gestaafd, met vele zamenspraken — ook brieven enz. Amst. 1835. 4°.

Proeven, voortspruitende uit de eerste oprigting eener Javaansche drukkerij, naar het ontwerp van P. van Vlissingen, en onder deszelfs toezigt ter lettergieterij van Joh. Enschedé en Zonen te Haarlem vervaardigd. [Ook o. d. t. Epreuves d'une première imprimerie Javanaise etc.] Haarl. 1824. 4°.
Nederlandsch en Fransch.

Geschiedenis van Sultan Ibrahim, Vorst van Eirak, Uit het Maleisch in Javaansche poëzy met Javaansch karakter overgebragt... d. P. P. Roorda van Eysinga... Mitsg. Niti Sastra of Zedespreuken, in het Kawi... en de Javaansche vertaling achter iedere spreuk enz. d. denzelfden. Amst. 1843. 8°.

Wajangverhalen van Pålå-Sårå, Pandoe en Raden Pandji in het Javaansch, met aanteekeningen van T. Roorda. 's Gravenh. 1869. 8°.
Uitgeg. door het Kon. Instit. voor taal-, land- en volkenk, v. Ned. Indië.

Babad Tanah djawi, in proza. Javaansche geschiedenis loopende tot het jaar 1647 der Javaansche jaartelling. Met aanteekeningen van J. J. Meinsma. 's Gravenh. 1874, 2 dln. 8°.
I. Tekst. II. Aanteekeningen,
Uitgeg. door het Kon. Instit. voor taal-, land en volkenk. v. Ned. Indië.

Wṛtta-sañc'aya. Oudjavaansch leerdicht over versbouw in Kawi-tekst en Nederlandsche vertaling, bewerkt d. H. Kern. Leid. 1875. 8°.

Abiasa, een Javaansch tooneelstuk (wajang), met een Hollandsche vertaling en toelichtende nota, door H. C. Humme. 's Gravenh. 1878. 8°.

Vertellingen (Javaansche) bevattende de lotgevallen van een kantjil, een reebok en andere dieren. Voor de uitgave bewerkt door W. Palmer van den Broek. 's Gravenh. 1878. 8°.

BATAKSCH.

Tuuk, H. Neubronner van der, Over schrift en uitspraak der Tobasche taal. Amst. 1855. 8°.

Scheppingsgeschiedenis (De) volgens Gen. I, overgebragt in de taal der Bataks door H. Neubronner van der Tuuk. Amst. 1855. 8°.

MAKASSAARSCH. — BOEGINEESCH.

Matthes, B. F., Makassaarsche spraakkunst. Amst. 1858. 8°.

—— Over de Wadjorezen met hun handels- en scheepswetboek. Makass. 1869. 8°.

—— Kort verslag aang. alle mij in Europa bekende Makassaarsche en Boeginesche Handschriften, vooral die van het Nederl. Bijbelgenootschap te Amsterdam enz. Amst. 1875. 8°.

Chrestomathie (Makassaarsche). Oorspronkelijke Makassaarsche geschriften, in proza en poëzy, van aanteekeningen voorzien en ten deele vertaald, d. B. F. Matthes. Amst. 1860. 8°.

Proeven (Eenige) van Boegineesche en Makassaarsche poëzie. Uitg. vanwege het Koninkl. Instituut voor de taal-, land- en volkenkunde van Nederl.-Indië [door B. F. Matthes]. Ter gelegenheid van het zesde Internationale Congres der Orientalisten te Leiden. 's Gravenh. 1883. 8°.

Matthes, B. F., Boeginesche spraakkunst. Amst. 1875. 8°.

—— Beknopt verslag van een verblijf in die binnenlanden van Celebes waar Boegineesch gesproken wordt enz. van 24 Apr. tot 24 Oct. 1856. Makassar, 1861. 16°.

Heldendicht (Boegineesch) op den eersten Bonischen veldtogt van 1859. Uitgegeven, vertaald met aanteekeningen en historische inleiding voorzien, door B. F. Matthes. Makass. 1862. 8°.

Chrestomathie (Boeginesche) d. B. F. Matthes. [Met aanteekeningen]. Makass. en Amst. 1864—72. 3 dln. 8°.

Tanette (Geschiedenis van). Boeginesche tekst met aanteekeningen. Uitg. vanwege het Kon. Instituut voor de taal-, land- en volkenkunde van Nederl.-Indië door G. W. Niemann. Feestgave ter gelegenheid van het zesde Internationale Congres der Orientalisten te Leiden. 's Gravenh. 1883. 8°.

ALFOERSCH.

Evangelie van Mattheus. — Si Indjil in lennas itu kele aipatikem i Mattheus. Aijeraam andarem in roma Alifuri i K. T. Hermann. Amst. 1852. 8°.

NIEUW-ZEELANDSCH (MAORI). — HAWAIISCH.

Williams, W., A Dictionary of the New Zealand language, and a concise Grammar, to which is added a selection of colloquial sentences. 2d ed. Lond. 1852. 8°.

Chamisso, A. von, Ueber die Hawaiische Sprache. Leipz. 1837. 4°.

AMERIKAANSCHE TALEN.

OO RSPRONKELIJKE AMERIKAANSCHE TALEN.

GROENLANDSCH.

Kleinschmidt, S., Grammatik der Grönländischen Sprache, mit theilweisem Einschluss des Labradordialects. Berl. 1851. 8°.

Evangelium okausek tussarnersok... Karalit okausiet attuartlugo aglekpaka P. Egede. Kiöbenh. 1744. 8°.
De vier Evangeliën in het Groenlandsch.

Testamentitokamit Mosesim aglegèj siurdleet. Kaladln okàuzeennut nuktersimarsut narkiutingoaenniglo sukkuïarsimarsut pellesiúnermit Ottomit Fabriciusimit, attuaegeksâukúdlugit innungnut koisimarsunnut. — Testamentitokamit Davidim iungerutéj kaladlin okàuzeenut nuktersimarsut pellesimit Nielsimit Wolfimit, att. inn. koïs. — Testamentitokamit Profetib Esaiasim aglegèj. Kal. okáuz. nukt. pillesimit N. G. Wolfimit, att. inn. koïs. — Kjöbenh. 1822—25. 3 stn. 1 bd. 8°.
Het boek Genesis, de Psalmen en de Profeet Jesaia.

Testamente Nutak, kaladlin okauseennut nuktersimarsok, nar'kiutingoaenniglo sukuïarsimarsok. Kiöbenh. 1799. 8°.
Nieuw Testament.

Ivngerutit Tuksiotidlo, kaladlinnut opertunnut attuaegeksaet. Kiöbenh. 1801. 8°.
Gezang- en Gebedenboek in het Groenlandsch, uitgeg. d. O. Fabricius.

Katekismuse Luterim Aglega etc. Kiöbenh. 1816. 8°.
Katechismus.

Okalluktuaet Opernartut tersãuko Bibelimit Testamentitokamidlo Testamentitâmidlo. Ottob Fabriciusib Pellesiúnerub Kennerèj attuaegeksãukudlugit Innungnut koïsimarsunnut. Kiöbenh. 1820. 8°.
Bijbelsch leesboek, bestaande uit uittreksels uit het O. en N. T.

Bibelingoak Merdlãinnut imaloneet: Gudim okauzeesa illèjt kennikkaet, náïtsunnik kajumiksarnernik illakartut, merdlertunnut nalektartunnut. Kablunáen okauzeenne agleksimagalloak, mãna kaladlin okauzeennut nuktersimarsok Pellesiúnermit Ottomit Fabriciusimit. Kiöbenh. 1822. 8°.
Bijbelsch leesboekje, in uittreksels uit het N. T.

TAAL DER ROODHUIDEN.

Pickering, J., Ueber die indianischen Sprachen Amerikas... übersetzt u. mit Anmerkungen... von Falvj. Leipz. 1834. 8°.

— — An Essay on a uniform Orthography for the Indian Languages of North America etc. Cambr. 1820. 4°.

TAAL DER MAYAS.

Brasseurd de Bourbourg, C. E., Manuscrit Troano. Etudes sur le système graphique et la langue des Mayas. Par. 1869—70. 2 dln. M. pl. gr. 4°.
Mission scientifique au Mexique et dans l'Amérique Centrale. — Linguistique.

CHILEENSCH.

Havestadt, Bern., Chilidúgu sive Res Chilenses, vel Descriptio status tum naturalis, tum civilis, cum moralis regni populique Chilensis, inserta suis locis perfectae ad Chilensem linguam manuductioni etc. Monasterii Westphal., 1777. 3 dln. M. krt en pl. 8°.
Bestaat uit zes stukken, met doorloopende paginering: Tomo I. Pars I. Chilensis Linguae Grammatica. II. Indiculus universalis Fr. Pomey in Linguam Chilensem translatus, etc. — Tomus II. Pars III Catechismus in prosa et versu. IV. Voces Indicae ordine alphab. Tom. III. Pars V. Voces Latinae eodem ordine. VII. Mappa Geographica et Diarium, etc.
Het VIe stuk get.: Notae Musicae ad canendum

in Organo Cantiones Partis tertiae ontbreekt aan dit ex.
Aan 't slot bevinden zich nog, op 78 afzonderlijk genommerde bladzz., Lachrymae Salutares etc., zijnde Latijnsche Lofzangen en Gebeden tot Christus, de Maagd Maria, en andere Heiligen. — De Schrijver was zendeling van de Jezuiten in Chili.

View (A) of the Chilesian Language. fol.
Uit J. Ogelby, America Lond. 1671.

VUURLANDSCH.

Platzmann, J., Glossar der Feuerländischen Sprache. Leipz. 1882. 8°.

VERBASTERDE TONGVALLEN VAN EUROPEESCHE TALEN.

PAPIËMENTISCH (Neger-Spaansch). — NEGER-ENGELSCH.

Evangelie van Mattheus. — Ewanhelie di San Matheo, poeblikado abau di dircksjon di Domini Conradi. Curaçao, 1844. 8°.
Het Evangelie van Mattheus in het Papiëmentisch.

Putman, J. J., Boeki di Orasjon pa moetcha Katolieka nan di Curaçao. Cur. 1849. 12°.
Gebedenboek.

Dyk, P. van, Nieuwe en nooit bevoorens geziene Onderwyzinge in het Bastert Engels of Neeger Engels, zoo als het zelve inde Hollandsze Colonien gebruikt word; enz. Amst. Erven de Wed. Jac. van Egmont. Z. j. kl. 8°.

Vegt, A. **Helmig van der**, Proeve eener handleiding om het Neger-Engelsch, zooals hetzelve binnen de kolonie Suriname gesproken wordt, gedurende de reis derwaarts te leeren verstaan en spreken. Amst. 1844. 8°.

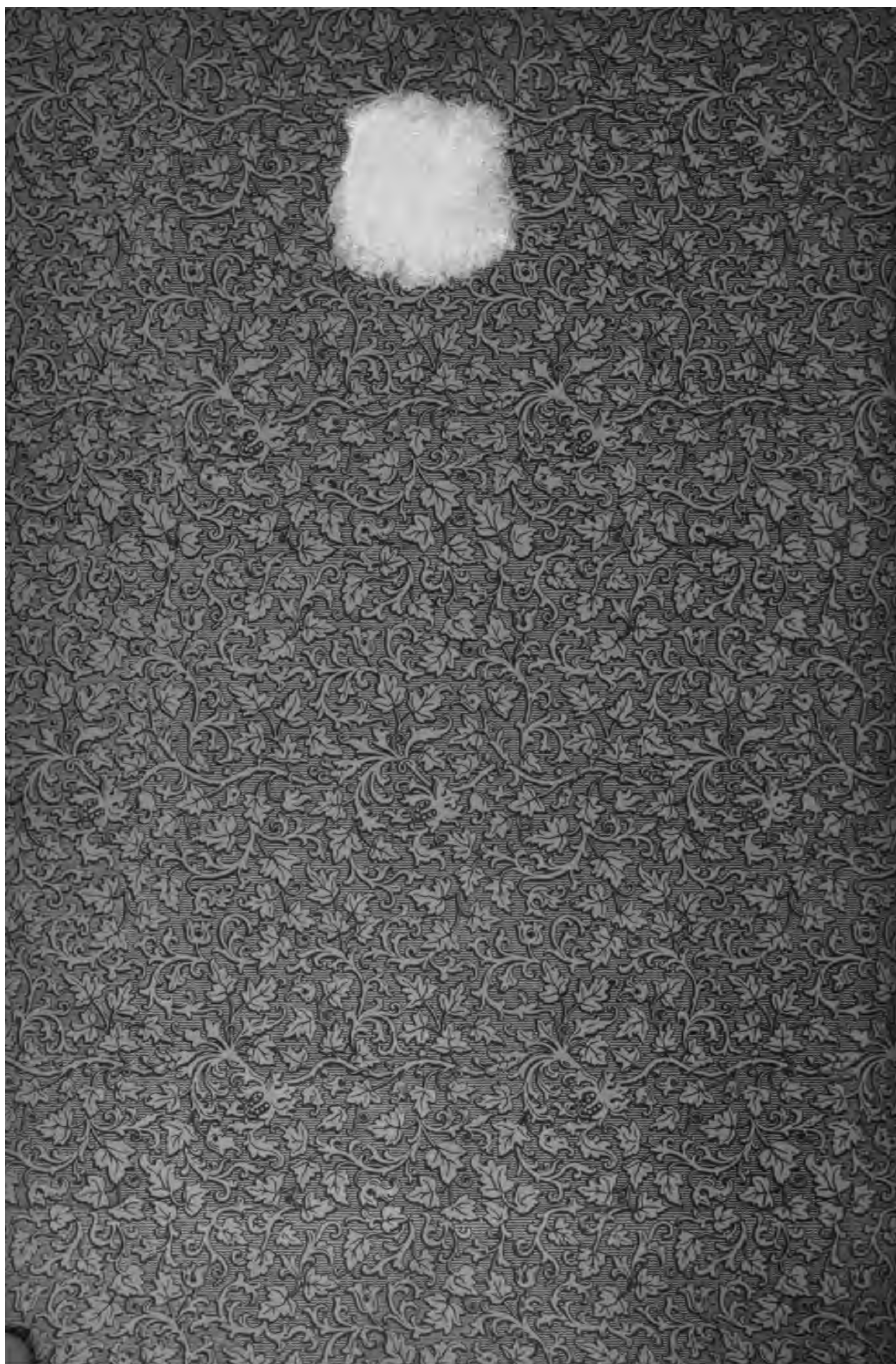
Testament (Da Njoe) va wi Masra en Helpiman Jesus Christus. Translated into the Negro-English Language by the Missionaries of the Unitas Fratrum. Lond. 1829. 8°.

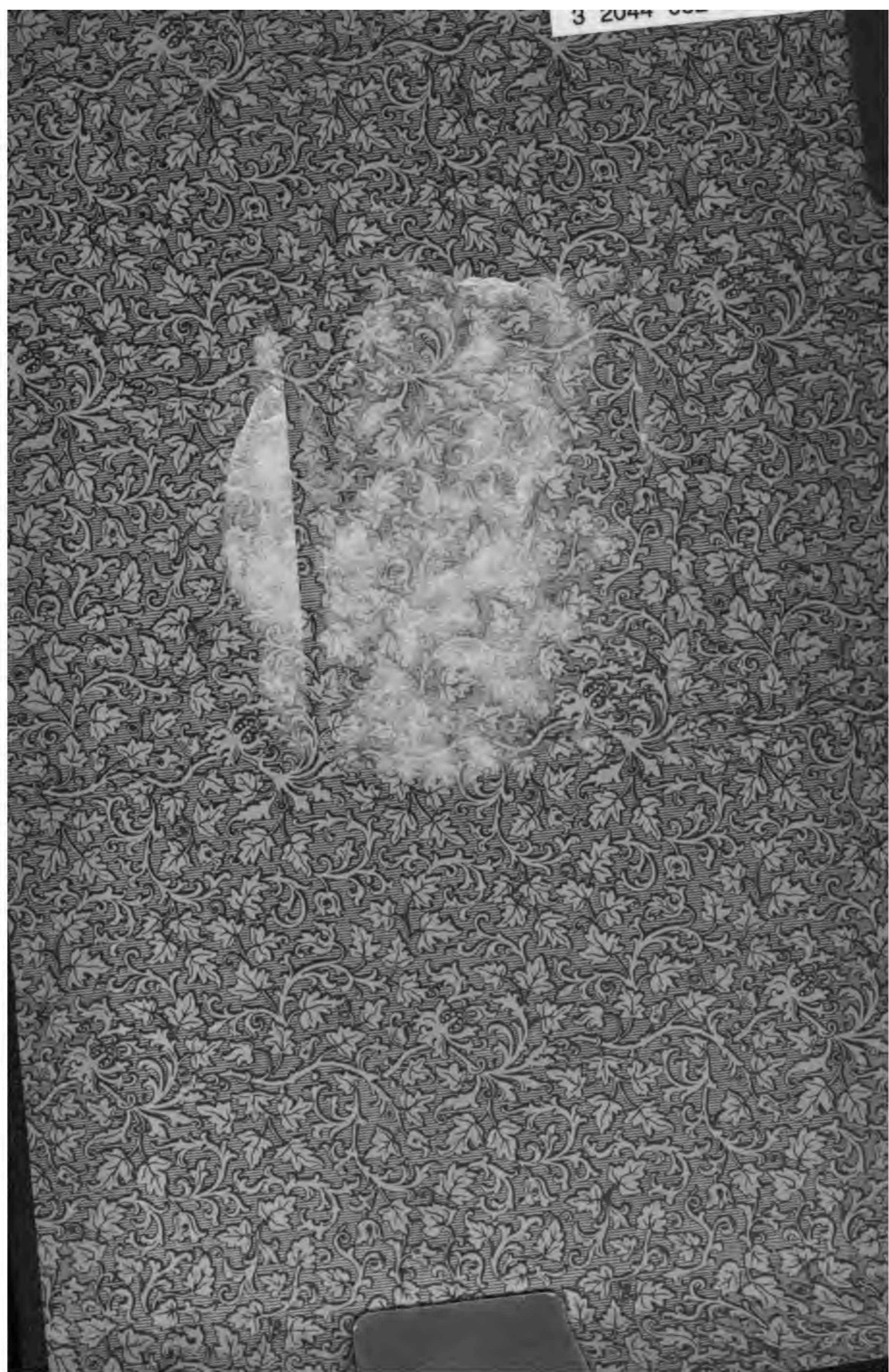
Catechismus (Roomsch-Catholyke) of Kort begrip der christelijke leering in de Neger-Engelsche taal voor de Kolonie Suriname. Amst. 1847. 8°.

TALEN VAN AUSTRALIË.

Vocabulary of Dialects spoken by aboriginal natives of Australia. Printed on occasion of the Intercolonial Exhibition 1866. Melb. 1867. pl°.
Bijgevoegd: Scheme suggested by Sir John Herschel, in his addendum to the article on Ethnology in the Admiralty Manual.

INHOUD.

3 2044

